flos Flosculus sacramentorum editus in quo
ex sacramentis scire clericus opor[tet]

6

licentia fere accipit
in malam partem

compro le el P.e Melchior de valladolid para la casa professa de la comp.a de Jesus

Grammatica Joan. Despauterij.

Prima pars grammatice Joannis Despauterij Niniuite diligentius ab Ascensio recognita et impressa in qua nominum significata: aut in formatione genitiui: aut in heteroclisi fere explicantur.

¶ Additus est preterea index dictiones in hoc opere insertas abunde complectens.

¶ Adnotamentis que huic prime parti grammatice Despauterij nuperrime accesserunt hanc notam * prepositam videbis.

B. E

1531

Prefatio Deſpauteriana.

¶ Joannis Deſpauterij Niniuite in primam grammatice ſue partem prefatio ad excellentem pontificij iuris doctorem. M. Balduinum Braetz optimi maximi dei noſtri ſacerdotem vite probitate inſignem.

POſt lingue latine a Gotthis reliquiſq; barbaris miſerabiliter la-
niate: ac propemodũ extincte: per neotericos inſtauratione͂ a diui-
no numine preſtitã Alexandri doctrinale doctiſſimo cuiq; viſum
eſt puerorũ lectione indignũ: vtpote nimis tenebroſum: citra vti
litatem prelongum: plerũq; etiam barbarum: ſufficie͂s: et falſum.
Quocirca vt Alexander vndiq; exularet: ceperunt pleriq; gram-
maticam latiniorem verioremq; ſcribere In Jtalia quidem Ni-
colaus Perottus / Joannes Sulpitius / Antonius Mancinellus / Aldus Manuti⁹.
Jn Gallia Guilielmus Tarduus / Robertus Guaguinus / Jodocus Badius de
lingua latina bene meritus. Jn Hiſpania doctiſſimus Hiſpanorum Antonius Ne
briſſenſis. Jn Germania Henricus Bebelius cum Jacobo henrichmanno. Jte͂ pre
ceptor meus literatiſſimus Gerardus Canniſius eloquentiſſimus / ſacre theologie
baccalaureus: nunc archididaſcalus Buſcoducenſis. Scripſerunt et plures: quos
nimis longum foret enumerare. Pleriq; videntes difficillimum fore Alexandri exi
lium: tot barbaris contra nitentibus: non noua quide͂ cuderunt: ſed Alexandrinos
verſus: ſi qui falſi occurrebant / emendarunt: ſuperfluos reſecando inter quos prin
cipatum tenent Hermannus Torrentinus Hollandus / et Joannes Cuſtos Brech
tanus olim preceptor meus: nunc iuuentutis Antuerpiane moderator prudentiſſi-
mus. Jtaq; tot iam de arte grammatica volumina in lucem prodiere: vt nullis fer
me in literarijs ludis ijdem authores legantur non ſine maximo adoleſcentuloru͂
damno: qui ad ſcholam aliam quoties mittuntur: priora fruſtra didiciſſe cenſentur
omnia: nec erit rei tam pernitioſe finis vlla: donec vnus reliquis preferatur: hic
quis erit / nouit deus. Poſt tantam igitur ſcriptorum copiam: opereprecium factu-
rum me credidi: ſi et ipſe grammatice precepta literis mandarem. Ergo Syntaxi
et ſtichologia editis prima͂ grammatice partem publicare decreui: rem compoſitu
(vt credunt) facillimam. Quis enim vel grammaticulus vel magiſtellus nõ ſe opti
me (ſi velit) hanc partem exequi poſſe arbitretur? Uerum enimuero tale eſt huius
partis elucubramentum: vt ſibi quiuis ſperet idem: ſudet multum fruſtraq; labo-
ret / auſus idem. Quantum putas elaborandum fuiſſe: vt in generibus: et declina-
tionibus aliorũ labyrinthos euitarem? Nempe ferme omnes pueris ignotiſſimas
propoſuerunt ambages: vtpote per es breue: es longum etc. Etenim ſi Alexandrum
roges: trames qui faciat genitiuum caſum tramitis inquiet: quia eſt maſculinum
in es breue. Cur maſculinum? Quia in es breue deſinit. Non intelligo mi Alexan-
der quenam nomina in es breue: que in es longum / deſinant. Oro igitur / ediſſere
mihi. Cur trames in es breue deſinit? Quia nomen in es deſinens cuius geni-
tiuus itis penultima breui efficit: corripit es. Audiſti ne nobilem grammatiſtam
oppido q̄ꝫ probe pueros eludentem? Eiuſmodi ſunt plurimi quum apud Priſcia-
num: tum apud Alexandrum: et reliquos pene omnes preter Phocam: et qui illum
imitatur Nebriſſenſem fedi ignorantie circuli: quos noſtris in libellis nullos con-
ſpicies. Jn heteroclitis haud parum laborauimus / non propter Alexandrum mo-
do verumetiam propter alios quoſdam minime proletarios: qui multa non hetero
clita inter heteroclita reiecerunt. Jn preteritis et ſupinis magnum mihi negocium
ſecunda coniugatio exhibuit: dum per terminationes deo: geo: queo etc. ac per quan
titates pueris ignotas nolui procedere: et dum in omnibus dictionibus ſtudui vt
eadem ferme carmina darentur de ſupinis: que de preteritis. Jd totum per dei gra
tiam confecimus. Jn reliquis diligentiam noſtram lector facile deprehendet. Qua
re ne vani Suffeni more / mea plus equo admirari cenſear: ſat eſt pauxillula dixiſſe
Si cui nimis longum hoc opus videatur / oro: vt diligenter conſideret ſecluſis di-
ctionum declarationibus q̄ꝫ ſuccincte concluſerim omnia: et in neotericis hoc ope-
re breuius nullum inueniet. Etenim carmen noſtrum: etiam licet annumeres ver-
ſus de quantitate genitiui in verſificatoria poſitos: breuius eſt Alexandrino car-

mine: quantum ad primam grammatice partem attinet versibus quadringentis et amplius citra obscuritatem: nulla regula pueris necessaria omissa: vt diligenter omnia perscrutanti facile liquebit. In glossematis multa posui non vt omnes omnia ediscant: verum vt pro suo quisque captu nostro e fonte hauriat. Ideo bonus preceptor animam imitari studebit: que alimenta ad quasque corporis partes dirigit: dans cuique quantum necessarium est: sic et preceptor faciat: quia vt Horatius ait. Omne superuacuũ pleno de pectore manat. Quapropter sat erit obtusioribus: literam vel (vt vulgus dicit) textum cum sententiola et duobus tribusve exemplis memoria tenuisse. Ceteri quibus fortunatius ingenium contingit reliqua ediscent: alij alijs plura pro suo quisque captu: quod totum preceptoris prudentie committimus. Necnon caute satis considerantes plurimi hallucinantur. Nam quidam paucissimis preceptunculis neque adeo difficilibus grammaticam absoluentes hebetioribus consulunt: ingeniosis minime satisfacientes. alij ne quid triuialiter effutire dicantur: tenebris literaturam inuoluunt: vt obtusiores aut nihil aut minimum fructus inde consequantur. Ego autem (absit verbo inuidia) ita hanc rem temperaui: vt nec obtusus: nec ingeniosus: iure possit conqueri. Ceterum vt cuncque fecerim: scio non fore esopicos canes: quibus nec bene agere animus est: nec sinere alios recte facere: stimulante illos inuidia. cuius mores nimirum sunt teste Martiale. Preferat antiquos semper vt illa nouis. Huic tacitus concinit in libello de oratore dicens. Uitio malignitatis humane vetera semper in laude: presentia in fastidio sunt. Indocti omnes queruntur: vt in epistola ad Augustum pulchre docet Horatius. et Hieronymus ille sanctissimus sepe tulit egerrime: dum in singulis fere libris cogebatur aduersarijs respondere: conquerens et dolens vicem miserandorum hominum qui turbulento riuo quam de purissimo fonte potare malunt Ita et nunc sunt qui malunt Alexandri oleta: quam doctissimorum vnguenta odorari. Parui estimabantur Uergilius ceterique suo tempore: vnde martialis ait. Ennius est lectus saluo tibi roma Marone. Et sua riserunt secula Meoniden. Ob hec facile crediderim inuidos superstite Cerere palam semper glandibus victitasse: ne Cereris inuentum laudare videantur: eosdem clanculum panem comesse opinor: vti diuus Hieronymus plerosque ait in publico detrahere: et legere in angulis: vt Horatij liuidus ille: laudat amatque domi: premit extra limen iniquus. Quocirca inuidiam floccifacio. et cum Martiale. Si post facta venit gloria: non propero. tametsi non tam gloriam venari quam posteris prodesse cupio: vt pro me miserrimo peccatore rogent. Sat itaque habeo: si cãdidis et doctis placeo: tibique in primis excellentissime doctor: cui hoc opus nuncupo: non vt ad grammatice elementa reuocem: sed vt operi meo defensorem: et patronum parem: nisi esse recuses. Uidebor cuique forte rem facere indignam: qui opus tam vile: vtpote de primis grammatice elementis: tanto doctori ausim dedicare: contra quem exemplis me tuebor. Neque enim Agretius opusculum suum. Enchirisio episcopo: nec Antonius Nebrissensis. Isabele Hispaniarum regine: nec plerique alij suam literaturam summis viris dedicare veriti sunt. quandoquidem longe prestantior est grammatica quam vulgus imperitum credit. Ideo tuam dignitatem obnixe oro: vt hoc opus tuo nuncupatum nomini hilariter excipere digneris. Uale amicissime et peritissime doctor Bergis apud diuum Guinnocum decimoseptimo. Kalendas Septembres. Anno domini sesquimillesimo duodecimo. Imprimebat autem Badius ad decimum kalendas Martias. Anno supputatione Romana.

M. D. xviij.

Index alphabeticus dictionum in hoc opere contentarum Incipit.

¶De litera D.

De litera. N.

De litera. O.

De litera. P.

Tabula Alphabetica.

De litera Q.

De litera R.

Tabula Alphabetica.

Tabula Alphabetica.

¶ De litera. X.

¶ De litera. z.

¶ Finis.

¶ Regestum huius operis.

Aa a b c d e f g h i k l. Omnes sunt quaterni preter Aa qui est quinternus.

¶ Grammatice Despauteriane Liber primus.

De nominum generibus.

¶ Regule generales.

OMne viro soli quod conuenit esto virile.
Omne viri specie pictum vir dicitur esse.

¶ Omne nomen soli viro datū/est masculini generis. vt Joannes/Gabriel/Juppiter/Papa. Uir hic dr esse: quicq̄d vt vir pingitur: veluti/Adā/Deus/angelus. Exempla huius regule sunt quintuplicia. ¶ Primo propria nomina viroꝝ. vt Seneca/hercules/catilina/hannibal. ¶ Secundo propria nomina angelotam bonoꝝ: vt Gabriel/ Ariel/Michael. q̄ maloꝝ vt Lucifer. Beelzebub. at sa..as appellatiuū est: vt Cherub. ⁊ Seraph masculina: quoꝝ pluralia siue in m: in n literam desinant: cherubin ⁊ seraphin; dubij generis sunt: q2 masculini vel ..tri gn̄is. vt beata cherubin ⁊ seraphin. De his habete? Masculei aut neutri ge..s cherubin seraphin sunt. Domitiano: virtus: potestas. feminini generis sunt: ..a non angelorum vocabula sunt: sed potius chororum vel ordinum.

Uir hic quid dicit esse.

..Tertio propria deorum: quorum imagines Idola dicuntur: penultima longa: vt ..ars deus belli. Cupido deus libidinis: Uulcanus deus ignis. sic Juppiter. Bac..s. Eolus. Pluto. Neptunus ⁊c. ¶ Quarto propria ventoꝝ: q2 pinguntur specie ..i: vt Boreas vel aquilo/aphricus/notus/eurus/zephirus/cecias/apeliotes/..etesiae/iapix. ¶ Quinto appellatiua solis viris data sub terminatione quam ..ent: vt Nauta presbyter/..ulio/scriba/scurra ⁊c. Notandū idē nomen q̄nq3 esse ..priū ⁊ appellatiuū: sub vario plerūq3 genere. nam Juba regis Mauroꝝ propriū ..culinū est. Juba ꝓ crine in collo equi: aut leonis femininū. sic felix/clemens ⁊c.

Nomina ventoꝝ

Juba.

..Genera tribus modis noscunt. Significatione: vt Joannes est mascu. gn̄is: quia ..rem significat. Terminatiōe: vt vulpes feminini generis: quia terminatur in es ..thoritate. vt talpa aliquando est masculini generis: q2 Uerg. dixit. Talpe oculis ..i. ¶ Puerilis est ratio. Petrus est masculini generis: quia preponit ei hic. Nam ..ei preponit. Nonne q2 est masculinum: Uides ne ignorantie circulum? dic ergo ..rus est masculinum: q2 est proprium nomē viri ⁊c. Talpa est dubium: quia in ..erso genere reperitur non propter sexus discretionem.

Gn̄a tribus modis noscūtur.

..to femineum: recipit quod femina tantum.
..emina dicatur facie pictum muliebri.

..Omne nomen soli femine datum: est feminini gn̄is. Femina hic dicit quicq̄d spe.. muliebri pingitur: vt dea/nympha/furia ⁊c. veluti venus/echo/alecto ⁊c. Exem..a huius regule sunt triplicia. ¶ Primo ꝓpria mulierū: vt paula/glycerium/custo..um/missis thais/dido tanaquil ⁊c. ¶ Secundo propria dearū ⁊ nymparū atq3 ..iarum ⁊c. que omnes dee aliquando dicuntur: vt rhea mater deorum ⁊ saturni ..or eadem est ops/cybele ⁊ tellus. Uenus dea amoris. Proserpina regina inferni: ..or: scilicet Plutonis. Persephone idem. Diana vel Phebe: id est luna. Alecto vna ..riarum. Celeno vna harpyiarum. Ceres dea frugum ⁊ ipsum frumentum atq3 ci..s: quia regula est. Nomina deoꝝ ⁊ dearum sepe capiuntur pro rebus quibus pre..e credebant: vt Bacchus pro vino. Uenus pro amore. Uulcanus pro igne. Mars ..o bello. Minerua ꝑ sapientia. Nereus pro mari. Tellus pro terra. Lar ꝑ domo. ..erminus pro limite aut palo: nec ob hoc variant genus. Terentius. Sine cerere ..baccho friget venus. Pales est pabuli dea. aliquando deus vocatur: vt venus te..es sunt. Macrobius ⁊ Seruius. Uergi. de venere. Descendo ac ducente deo flam..am inter ⁊ hostes expedior. ¶ Tertio feminini generis sunt per hanc regulā ap..ellatiua solis femininis data: vt soror/vxor/saga: id est incantatrix: obstetrix: que ..reest parientibus.

Rhea. Ops Cybele Uenus. Proserpina. Persephone. Diana Phebe. Alecto. Celeno Ceres. Bacchus Minerua Nereus Tellus Lar Termin⁹. Pales.

Quicquid vtriq3 datur: commune locatur vt exul.

Saga. Obstetrix.

¶ Omne nomen sub vna terminatione viro et femine datū est communis generis. vt exul qui vel que exulat. auriga q̄ vel que currū agit. Idololatra qui vel q̄ falsos deos adorat. Homicida qui vel que hominē occidit. Macedo qui vel que in macedonia nascitur. sic saxo/bruto/friso/laurens et c. sed melius dicimus frisius frisia. Dixi sub vna terminatione: quia vbi diuerse sunt terminationes: diuersa sunt genera vt hic gallus hec galla. hic poeta hec poetis vel poetria. de hoc ponet vna regula. ¶ Mancipiū et scortum neutri generis sunt per sequentem regulam. Passer et aquila et similia communis generis non sunt: sed epicena: quia sub vnico articulo vtrūq; sexum significant. de hoc etiam ponetur vna regula.

Exul. Auriga Idololatra Homicida Macedo

Um neutrum pones: hominum si propria tolles.

¶ Omne nomen in um est neutri gn̄is: nisi fuerit viri aut femine ꝓpriū. vt Mancipium. i. seruus vel serua. scortū. i. meretrix vel puer meritorius. mechaliū. i. meretricula. Plemmirum et rhenum fluuiorum nomina. dicitur etiam hic Rhenus. Astipulatur mihi in hac regula doctissimus amicus meus Jodocus Badius cū grammatico vndecūq; doctissimo Antonio Mancinello. Ponit eandē regulam Calepin⁹ in dictione Abrotonion. Sunt qui reclament: sed ostendant. Plemmirium aliquando masculine legi: nec me latet Plemmirū vndosum posse defendi: quia neutrum flumen videtur intelligi. mihi tamē placet hec regula. Gandauū/Louanium/capharnaum et similia oppidorū propria. habenū. balsamū pomū. liburnū viburnū buxum et quecūq; siue arborū siue fructicū nomina in um desinentia. Hostoriū lignum quo modius equatur. Sagū villosus pānus: aut vestis militaris: sagatus sago indutus Sagarius sagor̄ venditor. Naulū nauigādi premiū. Lor̄ quiuis funis et habena lorare: loramentū: ligamen. lorarius q̄ homines ligat. lutū. i. cenū. luteus de luto factus. lutosus luto plenus. Luthū cum aspiratiōe pallens rubor. lutheus. i. croceus. Prostibulum domus meretricis: et ipsa meretrix. Hierony. Prostibula regnum dei non possidebunt. ꝓstibula meretrix. Stabulū vbi pecora stant. aut vbi hoies feciffe reficiunt. i. diuersorū. vestibulū locus ante domum vbi hoies expectant donec intromittant. Dixi nisi fuerit viri aut femine ꝓpriū: q̄r propriū viri in um est masculini generis. vt plegniū Dinacū. Propriū femine est feminini gn̄is vt philenium.

Mācipiū Scortum. Mechaliū Plēmiriū. Caphar naum. Uiburnum Hostoriuz. Sagum Naulum Lorum Lutum Luthum. Prostibu-lum. Stabulum Uestibulū.

Adiectiua trium generum communia sunto.

¶ Omne nomē adiectiuū est omnis generis si vnica sit terminatio. vt felix/audax/discors/quatuor/quinq; sex et c. centū mille. dicimus em̄ centū viri: centū femine: centum poma: sic mille viri et c. Mile tamen aliquādo est substantiuū singularis numeri cuius plurale est milia. vt mile equitū occisum est: duo milia turcarū interierūt. et ita vnico l scribit teste Placētino. de hoc dicere pluta nolo: q̄r in Syntaxi plene enucleaui. Dixi si vnica terminatio: quia alicui cuiq; terminationi propriū genus datur. vt bonus est masculini generis: bona feminini: bonū neutri. sic vnus vna vnum. Duo est masculini et neutri generis: due feminini. tres est communis generis. tria neutri. Propter hanc rem datur vna regula generalis.

* Mile substātiuū vnico l scriptuz cuius sit generis

Esto genus varium fuerit nisi terminus idem.

¶ In substantiuis virū et feminam significantibus et in adiectiuis si terminationes sint diuerse: distincta dantur genera. vt caupo vini et epularū venditor. hec caupona que id facit mulier: et ipsa taberna. hic et hec melior et hoc melius. hic surdus: hec surda hoc surdum sed multi detrahunt adiectiuis secunde declinationis articulos ¶ Nunc declaremus omnia latius. ¶ In substātiuis sexum denotantibus vbi due sunt terminationes prior est masculini gn̄is et posterior feminini. vt hic niniuita: sunamita: israelita: leuita: aaronita: ebionita: zodomita: nicolaita: schariota tesbis moabita: ammonita: thecuita: galatha: epirotha: sarmata: scyta: et alia eiusmodi ꝑpe infinita q̄ gentem aut pplm aut familiā aut imitatorē significāt: et grece pro maribus terminant in es. vt niniuites sunamites et c. Hec sub a vel es solū sunt masculi gn̄is vt cōtra indoctos ꝓbat doctissimus grāmatic⁹ Antonius Nebrissen. vt Judas scariothes: q̄ vitio librarior̄ scariothis scriptū legit. sic helias: tesbites dr̄ nō tesbitis. Horum feminina in is desinūt et faciūt in gtō idis. vt hec niniuitis idis. sunamitis et c. vt lib. iiij. reg. Abisai sunamitis ministrabat ei. leges vitio scriptorū sunamitem ꝑ sunamitidem: israelite pro israelitide: thecuites pro thecuitis et c. Aliquādo

Caupo. Caupona

Scariothes.

tamen recte vt.iij.regum ca.xj. Rex Salomon adamauit moabitidas τ ammonitidas. Hic propheta vel es.hec ꝓphetis vel ꝓphetissa: vt delbora prophetis lꝫ multi libri mendose habeant ꝓphetes: pro eo qđ est ꝓphetis idis. Hic poeta vel poetes hec poetis vel poetria. vt Sappho poetis: ars non poetria: sed poetica đr: hic origenista imitator Origenis hec origenistis ita de oibus noibus in a masculini q̄ grece in es terminātur: dicendū puto vt sexus significet. sambucista vel es. canēs sambuca. psalta vel psaltes canēs aut ludēs aliquo instrumēto musico. cytharistes.i.cytharedus cymbalista vel es: vtēs cymbalo. tympanista vel es: ludēs tympano. horum feminina sunt sambucistria psaltria cytharistria cymbalistria tympanistria.

Poetria
origenista.
Sābucista
Psaltes
cytharista.
Cymbalista.
Tympanista.
Teucer.

¶ Pergamus ad alia. hic teucer hec teucra.i.troianus troiana. sed eiusmodi noia pñt esse adiectiua. vt apher aphra aphrū: veluti bellū troianū τc. sic gallus galla: teutonus teutona. hic cres hec cressa: hic lacon: hec lacona: astur asturia: τ alia multa suo loco declaranda: ideo nūc supersedeo. ¶ Adiectiua secūde declinationis oia tribus vocibus flectunt: quorū secūda est prime declinationis: vt bonus bona bonū. niger nigra nigrū. satur satura saturū. Talia sunt omnia participia p̄teriti τ futuri tēporis: vt lectus lecturus legendus. Talia quoq; sunt numeralia tm̄ pluralia ex centum creata: ducenti trecenti. Item vnus vllus τc. pronoia meus tuus τc. quibus oibus negantur articuli: cū ego tui sui τ oibus ideclinabilibus preter nostras τ vestras: teste Lanciloto. ¶ Adiectiua tertie declinationis plurima sub vnica terminatione omnis generis sunt: vt arpinas clemēs felix: multa etiam duas terminationes habent. vt hic τ hec melior τ hoc melius: sic cetera cōparatiua. hic τ hec fortis τ hoc forte: sic omnia adiectiua in is. Et in istis prior vox est cōmunis generis: posterior neutri. Pauca sunt adiectiua in er. masculini generis: in is feminini: in e neutri. vt campester campestris campestre.i. ad campū pertinens. Uolucer volucris volucre.i. velox aut volans. Hec volucris substantiue quicquid volat. Alacer cris. cre.i. gestule titiam indicans: dicimus etiā hic τ hec alacris τ hoc alacre. Parmeno Terentianus ad chaeream. Quid ne es alacris? Uerg. in.v. de Darhete. Ergo alacris cunctosq; putās excedere pugna Enee stetit ante pedes. In hunc locū Seruius ait. Nunq̄ vergilius dixit alacer quāuis dicat acer: sed falli videtur Seruius nisi mendosi sint libri quos vidi. Idem eneiđ.xij. Talis equos alacer media inter prelia Turnus. ¶ Acer acris acre.i. fortis τ vehemēs: acrimonia vehemētia. Ouiđ. Acer τ ad palme per se cursurus honores. Si tñ horteris fortius ibit equus. lectum est hic τ hec acris τ hoc acre. Ennius: teste Prisciano Acris sopnus dixit.

✱ Adiectiua pluria tertie inflexionis sub vnica terminatione ois ge. sunt
Cāpester
Uolucer.
Alacer.
Acer

¶ Pedester stris. stre.i. pertinens ad pedites: vt pedester exercitus. Etiā significat hūile non altū: vt pedester sermo: pedestris oratio. Equester stris. stre.i. ad equites pertinens. vt equester exercitus: equestre certamen. ¶ Syluester stris. stre. ad syluā pertinens. Celeber bris. bre.i. nobilis late famatus: τ frequens. vt celeber homo: celeber locus: ad quē multi veniunt. dicitur hic τ hec celebris τ hoc celebre. Cicero in.iij. ad Herennū apud Priscianū lib.iij. Locus queritur celebris: an desertus Cōtra Ouiđ. celeber dixit in.iij. fasto. Circus erat pompa celeber numeroq; deorū. Celer ris. re.i. velox. Celero as. celeriter facio. accelero. idem Uergilius. Tum celerare fugam patriaq; excedere suadet. ¶ Saluber bris. bre. sanitatē afferens quam qui habet: sanꝰ đr. insaluber nō saluber. đr etiā hic τ hec salubris τ hoc salubre. Plinius Belus annis insalubris potuit: sed cerimonijs sacer. ¶ Paluster ad paludem pertinens vel paludem incolens. vt paluster locus. canna palustris.

Pedester.
Equester
Syluester.
Celeber
Celer.
Saluber
Paluster.

¶ Mediocer cris. cre. teste Phoca.i. medio modo se habens. sed melius declinatur hic et hec mediocris τ hoc mediocre. Cice. Mediocris orator. Horatius mediocris actor causarum dixit. ¶ Sequester stris. stre.i. medians inter litigantes. hinc sequestro as.i. separo. Inuentum est sequester stra. strum. Uerg. namq; in.xj. pace sequestra dixit. τ Plautus. Fugio sequestrum. Priscianus adijcit his Ludicer cris. cre. sꝫ male teste Ualla: quia se nq inueniri is ludicer aut, vt Perottus ait: ludicrus cra. crū.i. ad ludum pertinens. Plautus. Meum cor cepit artem facere ludicrā Horatius. Ualeat res ludicra siue palma negata macrum: donata reducit opimum.

Mediocer
Sequester
Ludicer

Mobile pro fixo tacitum si subsit: habetur.

Quod si non tacitum subsit: neutri generis sit.

¶ Adiectiuū per se positū ꝓpter aliqđ ꝑpetuo subauditū putatur esse substātiuum

eius gñis cuius est subauditũ: vt molaris substãtiuũ est q𝔯 intelligit̃ dens vel lapis
Si nihil subaudiat̃ erit neutri gñis. vt ãtecedens .i. oratio aliã inferens. Cõsequens
.i. oratio ex alia illata. Ad hanc regulã spectantia post declarabuntur.

Masculinum fluuij nomen decet vsq₃ reponi.

Nomina fluuiorum.

¶ Nomen fluuij est masculini gñis vt tybris: sequana: lisa: tenera: garũna: pãta-
gias. sed in um neutra sunt per gñalẽ regulã ante dictã: vt crustumiũ ꝛc. Styx ꝛ le
the semp̄ feminina sunt: q𝔯 paludes esse dñr potius quã fluuij. sic arethusa q𝔯 fons
est ꝛ ad nympham poete respiciunt. Plura declarabuntur in regula sequenti.

Communis proprio quandoq₃ genus lego iunctum.

Bubo.

¶ Nomẽ minus cõe qñq₃ respicit genus sup̄ioris vel cõmunioris. vt bubo est mas-
culini ge. vt sermo. Ouid. Ignauus bubo dirũ mortalibus omen. magis cõe vt supe
rius auis est feminini gñis: sic dicimus magna bubo: q𝔯 intelligit̃ auis. Uergi. iiij.
ene. Solaq₃ culminibus ferali carmine bubo Uisa queri. in hunc locũ Seruius eui
cleat dictã regulã: per quã inuentis melius q̃ inueniẽdis vtemur. Scd̃o itaq₃ per
hãc regulã noĩa montiũ in diuerso gñe interim legunt̃. vt ossa mons Thessalie est fe
minini ge. vt penna musa ꝛc. Papinius. iiij. theba. Si qñ niualẽ othrin arctoe geli-
dum caput instituit osse. Itẽ lib. ix. Semifer aerea talis centaurus ab ossa. Interdũ
masculine reperitur q𝔯 intelligit̃ mons per hãc regulam. Oui. in Ibin. Utq₃ dedit
salt⁹ e summo Thessalus ossa. sic alia quedã. Ibidẽ. Plurima qua flammã sicanus
etna vomit. Idem alibi. Paruoq₃ in tp̄e nudus Arboris othris erat. pelion solũ est
neutri gñis q𝔯 vertit on in um: ꝛ dr̃ bene pelium. Papi. lib. x. Nec adhuc immane ve
niret pelion. ¶ Tertio p̄ hãc regulã noĩa fluuioꝝ feminina inueniũtur: q𝔯 intelligi-
tur aqua: nos inuentis tm̃ vtemur. vt albula .i. tybris. Ouid. iiij. fast. Clauiger: ꝛ tan
to est albula pota deo. Martialis masculine dixit lib. xi. Cui rector aquarum Albu-
la nauigerũ per freta tendit iter. Sic allia fluuij nomen. Lucanus in. vij. Et damna
ta diu Romanis allia fastis. Cauton fluuij nomẽ femininũ est apud Stratonẽ. lib.
viij. Nõnunq₃ fluuiorũ noĩa neutra sunt q𝔯 intelligitur per hanc regulam superius
flumen. Luc. lib. iiij. Et tepidum in molles zephiros excurrit iader. Fluuius est in
adriaticum mare fluens. Cicero li. iiij. ad atticum / Nar posuit neutrum dicens. La
cus velinus interciso monte in nar defluit. nec potes dicere indeclinabile esse. quia
Liui. x. ab vrbe ait. A mare flumine narina appellata. Et Pli. li. iij. ca. v. Precipuis
nare ꝛ aniene qui ꝛ ipse nauigabilis. Uer. regulã obseruans dixit. vij. enei. Sulphu
reas nar albus aquas. Sic fluuioꝝ nomina Mulucha turia ꝛ muthul / neutra legũ-
tur. testes sunt diuus Augustinus ꝛ Nessus Fuscus vetustissimus grãmaticus: ta-
men Hermolaus Barbarus dicit turia vere esse masculini generis in tertium Pli
nij authoritate Sallustij. Castra hostium apud succronem capta ꝛ prelium apud
flumen Turiam. Claudianus. Floribus ꝛ roseis formosus turia ripis Grãmatici
formosum legerent quod vnum omnium turia neutro genere proferri putant: au-
thores Augustinus ꝛ Priscianus. Hec Hermolaus: taxans grãmaticorum peruer
sitatem: authores nimis temerario ausu corrigentes: vt suam opinionem tutentur.
De Iader in dictum Lucani versum ait Omnibonus. Tepidum iader: non quod
Ider sit generis neutri: sed retulit ad flumen tepidũ. ¶ Quarto per hanc regulã fa-
bularũ nomina sunt feminini generis: quia intelligitur superius fabula vel come-
dia vel tragedia: idq₃ adeo licet vt Antonius Nebrissensis vir vndecunq₃ doctissi-
mus neget recte in alio locari. Terentius. Quem trãstulit in eunuchum suã. Quin-
tilianus. Uarij Thyestes cuilibet grecorum cõparanda est. Quũ autem Iuuena-
lis dicit. Scriptus ꝛ integro nondum finitus Orestes: ad hominem respexisse vide-
tur: vt apud Suetoniũ. Interrogatus Augustus Quidnam aiax suus ageret: dixit
eum in spongiam incubuisse. Fuit autem Aiax tragedia: quam de Aiace compone
bat Augustus. ¶ Quinto nomina nauium per hanc regulam sunt generis feminini
quia eius generis est superius nauis. Uergilius quinto eneidos. (vbi Seruius hãc
regulam declarat) Centauro inuehitur magna. vix ausim dicere pro naui centau
ro: magno. Huc etiam reduci possent vrbium ꝛ gemmarum nomina: sed suo loco
manifestabuntur.

Ossa. Nomina montiũ interim sub diuerso genere leguntur. Ethna. Othris. Pelion. Albula. Allia. Cauton. Nar. Fabularũ nomina. Eunuch⁹. Thyestes. Orestes. Aiax. Centaur⁹.

Insula ꝛ vrbs regio capit hec: neutrum genus optant.

zeuma reate argos preneste ⁊ tybur et Jspal
Cere nepet: neutrum vel masculeum dabit anxur:
Hoc cim vult: hic aut hec donat Lesbos abydos.
Hic sulmo hic acragas. Pluralia in i: maribus do.
A plurale genus neutrum sibi poscit vbiq̃ʒ.

¶ Insularum regionũ ⁊ vrbiũ nomina feminina sunt. Insularũ quidẽ vt samos sason Britãnia. Regionũ vt egyptus aphrica. Urbium vt ephesus castulo tarraco corinthus hierusalem. Sillius lib. iij. Fulget precipuis parnasia castule signis. Chios insula maris egei. Hora. j. eplarũ. Quid tibi visa Chios Bullati: notaq̃ʒ lesbos hec lesbos insule nomen: vt nerito ⁊c. est feminini gen̄. Verg. Posthabita coluisse samo. Abydos vrbs asie. Ouid. in epl'a Leandri. Uel tua me festos: vel te mea sumat abydos. Poete aliqñ terminationem aspiciunt ⁊ sic lesbos ⁊ abydos: masculina leguntur. Ouid. xj. meta. Et mitylenei potiuntur littore lesbi. Vergil. j. geor. Pont⁹ et ostriferi fauces tentãtur abydi. Gadir vrbs in gadibus feminini gñis est vt reliqua Rufus Auienus. Gadir prima fretum solida supereminet arce: qr tamẽ aliqñ intelligitur oppidũ etiã neutrũ inuenit. Sallusti⁹: teste Priscia. in. ij. histo. Tartessum ciuitatem quam nunc tyrij mutato noie Gadir habẽt. ¶ At tñ in neutro genere reperi zeuma atis oppidũ ab Alexandro conditũ. Lucanus lib. viij. zeumaq̃ʒ pel' cuʒ pompeio vincite parthi. Reate oppidũ vmbre. Silli⁹ lib. viij. Magneq̃ʒ reate dicatum Celicolum matri. Argos oppidũ grecie. Ouid. lib. j. de remedio. Vacuũ litibus argos erat. Preneste oppidum Jtalie. Verg. enei. viij. Quiq̃ʒ altum preneste viri ⁊c. Seruius ait hoc preneste ⁊ hec prenestis. Unde est enei. viij. O mihi preteritos referat si Juppiter annos. Qualis eram quum primam aciem preneste sub ipsa straui. et Juue. Quis timet aut timuit gelida preneste ruinã. Tybur oppidũ Jtalie. Silli. in. viij. Hinc tybur catille tuum sacrisq̃ʒ dicatũ. Fortune preneste iugis. hic preneste neutrum est. Jspal oppidi nomen. Idem libr. iij. Et celebre oceano alternis estibus Jspal. Cere/is. oppidũ quoddã. etiã neutro gñe cerete is dicitur. apud Sillium inuenies: testimoniũ nũc excidit. Nepet oppidi nomẽ neutrum est teste Prisciano: vt Cim vici Jtalici nomen. quibus iungunt oppidoꝝ noia Bogud: Suthul: muthul. de quibus sic loquitur Priscia. lib. v. Suthul muthul oppidorum propria barbara sunt que ideo q̇dam neutra esse putauerunt, q: appellatiuis neutris sint cõiuncta: vt oppidũ Suthul. sed melius est figurate sic apposita dicere: vt si dicam mõs ossa vel tyberis flumen: q̃ʒ dicere neutri generis esse in ul terminãtia: et maxime quum lingua penoꝝ que chaldee vel hebree similis est: ⁊ syrie nõ habeat neutrũ genus. Hec Priscianus. Anxur vrbs Jtalie: dubij gñis est. Hora. Impositum late saxis candentibus anxur. Martia. Letus ⁊ equoreis splendidus anxur equis. Juppiter: non anxur (vt quidam vult) sed anxurus dr. Sulmo Ouidij patria: masc. est. Naso. Sulmo mihi patria est gelidis huberrimus vndis. sic acragas antis. tam pro monte q̃ʒ pro oppido mascu. legitur. Verg. de oppido. Arduus inde acragas ostẽdit maxima longe menia. Fateor non inuenuste de monte posse intelligi. Pluralia in i sunt masculini gñis quicquid significent: itaq̃ʒ volo regulam esse generalem: non solum exceptionem a dicta regula. Inter hec oppidorũ noia sunt. Philippi/ veij/ gabij campi/ Parrhisij Bargi. ¶ Cuncta pluralia in a neutra sunt: vt ilia: exta. inter hec oppidorum nomina sunt bactra: cithera: artaxata: susa: hierosolyma. licet singulariter aliquando hec susa hec hierosolyma legamus.

Castulo
Chios
Lesbos
Abydos
Gadir
zeugma
Reate.
Argos
Preneste.
Tybur
Jspal.
Cere.
Nepet.
Suthul
Muthul
Anxur
Sulmo
Acragas
pluralia i
i masc. generis sũt.

Arboris est nomen muliebre. dat hic oleaster.
Ut spinus platanon. acer ⁊ thus robur habent hoc.
Arbor vixq̃ʒ siler dabit hic aut hec tibi suber:
Hic aut hec libanus: pinus: rubus: atq̃ʒ cupressus.

¶ Nomẽ arboris est feminini generis: vt pomus/ pirus/ prun⁹/ populu⁹/ quercus/

esculus: salix: abies: ficus fraxinus: malus: morus. Malus autem arbor est que vulgo pomus dicitur. Nam pomus generale est ad prunum pyrũ &c. fagus boeckbooni. sambucus: vlienderboon: buxus busboom inuenitur aliquando masculini: vt libro quarto Esdre. prepara tibi buxos multos. Taxus hils. vlmus arbor alba cuius virgis vapulant pueri: vti ex plautina lectione facile deprehenditur. In um desinentia siue arbores siue fructum significant neutra sunt per regulam prius positam: vt bdelium: hebenum: pomum. Vergilius. Sola india nigrum fert hebenum. Tibull⁹ Ipse seram teneras maturo tempore vites Rusticus: & facili grandia poma manu id est pomos. Que in um desinunt sepius fructus significant vt pyrum: prunũ: sed nux ficus: glans: auellana: & quedam alia eodem seruato genere arborẽ fructumq; significant. Malus masculinũ est lignum veliferum. ¶ A regula excipiũtur quedam vt oleaster: syluestris olea. Vergilius secundo Georgico. Inditio est tractu surgens oleaster eodem. Plurimus dicitur quoq; oleastrum in neutro genere vt pyraster et pyrastrum: pinaster pinastrũ. i. pyrus syluestris & pinus syluestris. Sunt qui dicãt pinaster masculinũ eẽ: quos Nebrissensis improbat. Pli. li. xv. Pinaster nihil aliud est ꝙ pinus syluestris. copiosam dat hic materiam. Theodorus gaza in Theophrasto libro quarto de stirpibus. Sicut pinastri que in locis vmbrosis nascunt. Spinus pruni species masculinum: teste Seruio. Platanon arboris nomen: aut poti⁹ locus platanis cõsitus. Plini⁹ in epistolis dixit. Platanon opacissim⁹. Calepi. dicit Platanus tã masculinũ ꝙ femininũ esse: pro masculino desidero testimonium. Neutra sunt quedam arborũ nomina: vt acer contra Priscianum. Ouid. in primo: de amoribus. At nuper vile fulsti acer. Sic Plinius acer gallicum dicit & acer cãpestre atq; mõtanum Thus, nam aliquando ipsa arbor dicitur. Robor vel robur species quercus durissime. Siler arbuscula vel frutex potius ꝙ arbor vulgo salis dicitur ait Calepinus: id si verum est mox arbor dicetur. quod Priscianus negat. Vergi. ij. Geor. Molle siler lenteq; geniste. Siler vel silerus masculinum fluuij nomẽ est Lucanus lib. ij. Radensq; salerni tecta siler. Sillius lib. viij. Nunc silerus quos nutrit aquis. Suber sepius neutri generis: & est corckboom. Theodorus in Theophrasto. Leue suber. Plinius masculine dixit lib. xvj. Tardissimus suber. Libanus arboris nomẽ Calepinus dicit tam masculini gñis esse ꝙ feminini. Hieronym⁹ in eccle. Et quasi libanus non incisus vaporaui habitationem meam. Arbor est thurifera: vnde & pro thure accipitur ꝙ & libanum dicitur. Libanicus thureus. Pinus & Cupressus nũc feminina solum habeantur licet olim masculine prolata sint ab Ennio.

¶ Rubus sentis genus frutex potius est quam arbor: teste Prisciano. Vergi. Ferat et rubus asper amomũ. Serenus. Mandit apta rubus gingiuis & bona labus. Prudẽn. Quẽ ꝯtorta rubus densis cruciatib⁹ edit. Recti⁹ cũ Verg. masculine pferes.

Marginal notes: Malus · Buxus in virili gñe. · Oleaster · Pinaster · Spinus · Platanon. · Acer. · Robor · Suber · Libanus. · Pinus. · Cupressus · Rubus.

Ex se nullius generis pro nomine sumptum:
Est neutrum seu litera: vox quoq; materialis.

¶ Dictio ex sua significatione non recipiens genus: vt de eo in nomine loquimur si pro nomine sumatur erit neutri generis: vt omnis litera & vox materialiter posita veluti pulchrum scire: longum a. homo terminatum in o facit genitiuum hominis. Exempla huius regule sunt quadruplicis.

¶ Primo ṽbum loco nois: vt Sumens illud aue. i. illã salutationẽ. id per infinitiuũ sepius fit. Persi. Scire tuum nihil est nisi te scire hoc sciat alter. i. sciẽtia tua. Idẽ. At pulchrũ est digito mõstrari & dicier hic est. Idem. Velle suũ cuiq; est nec voto viuitur vno. Valerius maxi. lib. vj. Velle ac posse in equo positum erat.

¶ Secundo aduerbium loco nominis. Persius. Nempe hoc assidue: iam clarũ mane fenestras. Intrat: & angustias extendit lumine rimas. Idem. Iam cras hesternũ consumpsimus: ecce aliud cras. Sergius in Donatũ dicit mane, vbi nomẽ trãsit declinari hoc mane manis mani mane o mane a mani. quo ablatiuo Plautum vsum dicit in amphi. Hec illic est pugnata pugna vsq; a mani ad vesper. sic quoq; Verg. in Ciri. Et gelido veniẽs mani quatiebat ab eta. Idem sentit Serui. in illud quinto enei. Mutati transuersa fremunt & vespere ab atro cõsurgunt venti. Transuersa (inquit Seruius) aduerbium factũ a nomine vt rauca sonat. Toruum clamat: recẽs pro recenter &c. Nomen autem in aduerbium transiens declinationem cum genere perdit. aduerbium vero si nomen fiet declinatur vt mane &c. Sed quid dicẽt de

*Marginal notes: * Verbuz loco nominis sũptuz neutri generis est. · Aue. · Scire · Mõstrari · Velle · Posse · Mane · Cras.*

cras & pluribus. Placet mihi magis cum Lanciloto mani: aduerbiũ esse loco nominis vt iudicerem ab illo cras: & dictum mani pro mane: vt heri pro here. vesperi pro vespere &c. Sponte sua verum est nomen quia genitiuus spõtis sepe legitur. in hoc hallucinantur grammatiste. Sponte.

¶ Tertio nomina literarũ aut ipse litere neutri generis sunt. Hiero. Non pertransibit neq; vnũ iota neq; vnus apex: iota est litera greca hoc est i. Thita aut theta. i. th sic θ. Persius. Et potis est nigrum vitio profigere thita. Martialis. est operepreciũm dicere theta nouum: sic duo bb. y. tenue vel psilon. o micron. i. paruum. Quum autem dicit Donatus in a productam correptam &c. vtitur regula Communis pro prio &c. quia intelligitur femininum superius litera vel syllaba. Litere. Iota. Thita aut theta.

¶ Quarto vox materialiter accepta est neutri generis. vt disyllabũ homo in o. terminatur. Martialis. q̃ tam grande sophos clamat tibi turba togata. Non tu põponi cena diserta tua est. Nebrissensis dicit hic sophos pro sapiẽter accipi. verũtamẽ materialiter sumitur. q̃ sensus est O põponi q̃ turba togata. i. P. R. a te ad cenã vocatus clamat tibi adulando tam grãde sophos. i. audiens te legẽtem carmina tua quasi vehementer admirãs dicit. Oh q̃ sapiẽter q̃ belle q̃ recte dictũ: euge poeta non dicit hoc q̃ te putet disertum: sed q̃ cena tua est diserta. i. lauta & oppipera. Sophos p̃ sapiẽte apud eundẽ est. Te sophos oĩs amat. Persius. Euge tuũ & belle. nam belle hoc excute totũ. Idem. Quin optes tepidum hoc audire decẽter. Martia. Aue latinum: chere nõ põt grecũ exprimere. Ouid. Vix illud potui dicere triste vale. Materia. Vox. Sophos

¶ Vox vel scriptura materialiter sumitur quãdo seclusa significatiõe p̃ mera voce vel scriptura capitur: & q̃ñ sensus est: illa dictio: illud verbũ: illa oratio: vt homo in o desinit. i. illa vox homo &c. Causa vocabuli est: q̃ oĩs dictio habet ipsam vocẽ vel scripturam tanq̃ materiam: & significationẽ tanq̃ formã. Verũtñ veteres nõ dicũt dictionẽ materialiter sumi: sed technice teste Lanciloto. Per hanc regulam etiam sic loquuntur. Pulchrum benedicamus. paschale Kyrie eleyson. et est oratio syllabarum septem significans domine miserere. Non libẽter dixero legi vnum miserere mei deus: duo de profundis: sed legi semel miserere. bis de profundis. legi orationẽ dominicam bis: non duo pater noster. Salutationem angelicam: non Aue maria. Symbolum apostolorum: non credo in deum &c. * Vox vel scriptura q̃ñ dicatur sumi, materialiter kyrie eleyson

¶ Nõnunq̃ dictio materialiter vel technice. i. non per significationem: sed per artem posita: retinet genus q̃d habuit. vt fides a fio & dictũ est. deriuata. Alexander. Dempta carne. Idem adulter erit superandus. sed sic intelligi põt ntũs. Valla lib. primo. eleg. Sector qui signat venditorẽ &c. Non homo nõ equus &c. infinitis latini non vtuntur nec credo esse neutri generis q̃ inepta locutio est. Leo est crudele non homo. Aliter grammatiste & neoterici dialectici docent: quibus non credo. Nõ homo

¶ Epicenum genus.

¶ **Epiceni gñis dictio est que sub vno articulo significat vtrũq;** sexum etiam in noibus aĩaliũ in quib⁹ sexus nõ facile dignoscit. vt in noibus auiũ: veluti aquila passer anser: caue dicas aucha: q̃ latini ea voce nõ vtũtur pica picus psitacus olor vel cygnus phylomela vel luscinia vel e don struthio. Turdus vel coturnix merula achantis perdix otus nisus &c. Gallus gallina epicena non sunt: q̃ sexus facile cernit. Columba epicenũ est lz p̃ mare hic colũbus etiam dicatur testis huius rei Valla in matheũ. Unde apud Vergiliũ Gemine venere columbe quarum certe vna mas erat. Hec Valla. hec palumbes epiceni gñis syluestris colũba. Verg. Raucẽ tua cura palumbes. reperitur q̃nq; masculine vt notauit Calepinus. Luca. Macrosq; palumbes. dr & palumbus & palũba. Hec alcyone vel alcyon & hic vel hec alcionis vel hec alcedo auicula hyme pullos educans. hic oestrus vel hoc oestrum volatile apis magnitudine bobus apibusq; infestum. Si abest sexus nõ dicetur epicenum vti nec pulex apex musca anguilla &c. ¶ Secũdo epicena sunt piscium noia vt balena maxima belua marina. Cetus oĩs magnus piscis. Cetarius marinorum pisciũ venditor. Cetaria fossa prope mare in qua capiũtur cete. Murena piscis simile anguille. hinc murenula torques vel ornamentum colli. Septa piscis habens atramẽtum p̃ sanguine. & ponitur pro atramento. ¶ Tertio nomina ferarum vbi sexus difficulter noscitur epicena sunt. vt vulpes mustella cuniculus &c. ad discernendum sexum dicimus cygnus mas: cygnus femina. Ouidius in. ij. de arte. Inuenit in media femina piscis aqua. Varro teste Fabio. Lupus femina dixit; quia

Palũbes. * Mar. Inguina torq̃ li tardãt: hebetantq; palũbi. Non edat hanc volucrem q̃ cupit eẽ salax. reperitur etiam palumba. Propertius. Sed cape torq̃te venus o regina palũbe

lupus epicenum erat: licet nũc dicatur lupus lupa ꝛ vrsus vrsa: leo lea vel leena ꝛc. Si quis roget mustella cuius generis: sic respondeto. Mustella est epicẽi generis sub articulo hec: quia terminatur in a ꝛc.

Masculina in ista a. solis grecis veniunt. cataracta.

¶ Greca et alia nõ latina sepe retinẽt genus suum: vt Lampas

adamas: etiam terminatione mutata: vt hec diphthongus: hic propheta vel ꝓphetes. hic geta ꝓpl'i nomẽ. femininum est getis idis. hic organista/sarmata ꝛc. ante declarata. Male autẽ dr iurista/legista ꝛc. qꝛ masculina in ista a solis grecis veniunt Aliqñ apud nos genus mutatur qꝛ feminina sunt charta cera amphora margarita catapulta iaculum vel sagipta. Cataracta porta pendula: ꝛ specus subterranea et fluuiorũ obyces ne aqua tota defluat: vt nauigari possit. hic grece subies masculina sunt hic puls femininum est poltos masculinũ: nec apud nos masculina habent etiam semper masculina aut contra: vt murmur grecis est masculinũ: nobis neutrũ Gens nobis femininũ illis neutrũ. de his nõnihil leges apud vtrũqꝫ Uallam.

¶ Regule generum speciales.

Situla
Pustula
Sarissa
Stipula
Fistula
Musa
* Polẽta neutrũ nũqꝫ legitur.

Hec dat a. do neutris cum pascha mãmona manna.

¶ Noia in a sunt feminini geñ. vt situla vas quo haurit̃ aqua. Pustula cutis inflatio. Sarissa .i. hasta. Stipula calamus frumenti. Fistula musicum instrumentum quo flatu canitur fistulator tibicen. fistula est etiam per quã aqua ducitur. Musa carmen vel carminis dea. Polenta hordeum madefactũ ꝛ iterũ siccatũ. Plau. Polentam pinsitant in Josue. Et comederunt de frugibus terre die altero ꝛ azimos panes ꝛ polentã eiusdem anni nusqꝫ legitur polenta neutrũ: cõtra Alexandrũ cum oibus neotericis: inter quos Sulpitius/Nebrissensis/Baptista pius/Calepinus/Baptista mãtuanꝰ ꝛc. Priscianꝰ de hoc nihil meminit: ait aũt Mãtuanꝰ. Artocreas ꝛ pingue polẽta comedi. in Buccolicis q̃ illi adulescẽtulo exciderũt deceptus est ꝑ grãmaticos q̇ putant polenta bis neutrũ esse apud Ouidiũ in meta. Dulce dedit testa qḋ coxerũt ante polentia. Cum liq̃do mixta ꝑfudit diua polẽta. putãt parũ cauti hoies sensum esse dedit dulce polenta ꝑfudit cum liq̃do polẽta ꝛc. At nugãt̃ qꝛ poleta in ꝑore ꝟsiculo est ablti casus teste etiam Raphaele regio. vt ꝟsus sensus est. Anus dedit sitibũde ceteri dulce .i. dulcem potum qḋ ante coxerat polenta .i. hordeo vel hordeacea farina: vt apud nos rustice mulieres conficiũt ceruisiolã. nõ bibitur polenta. In scḋo manifestissime errant: qꝛ polenta hꝫ secũ adiectiuũ femininũ mixta: sic eñi dr Juuenẽqꝫ cũ liq̃do mixta ꝑfudit diua polẽta. sensus. diua .i. dea Ceres irata impudenti puero ꝑfudit ipm iuuenẽ polẽta mixta cum liq̃do farina hordeacea cuius turfure conspsus puer contraxit maculas que in stellione hodie cõspiciũtur.

Mãmona.
Manna
Pascha.

¶ Mãmona .i. pecunia vel diuitie. Mãna celestis cibus. neutra sunt indeclinabilia: teste Antonio Nebrissensi. licet nõnulli sint ausi per primã declinare. Pascha neutrũ ꝑme teste Placẽtino licet multi per tertiã paschatis declinare malint. Ausonius. Nos etẽi primis sanctum post pascha diebꝰ. Auenus agrũ visere. Idem instantis reuocant qꝛ nos solẽnia pasche. apud grecos est indeclinabile teste Placẽti. lib. xxxj. cap̃. ij. vbi rephendit Lactantium: qꝛ a pascha ꝟbo greco .i. patior pascha deduxit: quũ sit nomen hebreũ teste diuo Hieronymo significans transitum. vide declinationẽ in Calepino.

Hadria

Hadria masculeum datur: atqꝫ cometa planeta.

Cometa
Planeta.

¶ Tria sunt masculina. hadria/cometa/planeta. Hadria est sinus maris: vel ipm mare hadriaticum. Luca. lib. v. Sonat ionio vagus hadria ponto. Horatius. iij. car. Dux inquieti turbidus hadrie. Torrentinus dicit fuisse idolum quoddam. Hadria vrbis nomẽ femininum est per regulam. Insula ꝛ vrbs regio ꝛc. Cometa vel cometes stella crinita. Planeta interpretatur erro erronis. sunt autẽ planete stelle erratice: vt Saturnus/Juppiter/Mars/Sol/Uenus/Mercurius/Luna.

Hic aut hec talpe cum panthera dato dame.

¶ Tria in a sunt dubij gñis: hic aut hec talpa. hic vel melius hec panthera. hic aut hec dama. Uergilius. Aut oculi capti fodere cubilia talpe. Dama capra syluestris. Uergilius. Cum canibus timidi venient ad pocula dame. Hora j. car. Et superiacto pauide natarunt equore dame. Subest (inquit Quintilianus lib. ix.) aliquid rõnis

quia vterque sexus significatur. ergo videtur cõmunis generis. Panthera alal maculosum. nõ legi masculinum: nisi apud grammaticos: tibi ergo sit magis femininum. Horatius. Diuersum confusa genus panthera camelo.

Panthera

Sit neutri generis per a quicquid tertia flexit.

¶ Nomen tertie declinatiõis in a desinẽs est neutri ge. vt scõma iocosa irrisio. Problema. i. ppõ aut q̃stio sine u. Anathema: maledictio. diadema preciosus pãnus q̃ capiti regio circũdat. Anadema idem: sed prius in vsu est. Pneuma. i. spũs: dogma stigma. ¶ Popa cuius generis: masculini ex significatione vel officio per regulam Omne viro soli. Nam popa est victimarius. i. qui victimas legat feritque. Propertius. lib. iiij. Illa dies hornis cedem denũciat hagnis Succinctique calent ad noua lucra Pope. aliqui libri habent in feminino genere succincte: que lectio si vera est: popa erit communis gñis: et significabit etiam victimariã. per rtam. Quicquid vtrique datur. Aelius Spartianus in Geta. Percussit hostiam popa noie Antonius. Suetonius in caligula. Admota altaribus victima succinctus poparum habitu elato alte malleo cultrarium mactauit. Cultrarius. i. victimarius. Hinc Persius ventre popã dixit: non pro pingui et obeso (vtentur aliqui) inquit Hermolaus in secundis castigationibus. vij. Plinij: sed pro helluone voratoreque ac phagone. Errat in hoc nomine Calepinus cum omnibus neotericis ferme preter Hermolaum Barbarum.

Scomma. Problema Anadema Pneuma. Popa.

¶ Sunt ne alia in e. desinẽtia masculini ge. ex significatione vel officio per regulam Omne viro soli &c. Sunt pfecto valde multa. vt papa. i. summus pontifex. Patriarcha patrum princeps. Nauarcha gubernator et nauis princeps. Satrapa prefectus Monarcha solus princeps. Tetrarcha qui quartam partem regni detinet: grece tetrarches dicitur. Chiliarcha vel chiliarchus tribunus militum. Athleta pugnator. Addũtur quoque feminina in is vel in ia desinunt declarata in regula. Esto genus varium. vt ppheta nauta sophista sarmata &c. Pirata predo marinus: Trapezita nummularius. trapeza mensa trapezite. vulgus dicit bancarius bancus, nescit enim docte loqui. Lixa coquus in exercitu et quicũque questus gratia sequitur exercitum: vt qui aquam ministrat. et lixa. i. aqua apud veteres. Sillius lib. v. infertique globo pedites et inutile marti lixarum vulgus. collega socius in dignitate. Scriba qui res quascunque nomine alterius scribit. scurra qui risum captat nõ salua dignitate persone: hinc scurrilis impudicus. Agrippa qui in partu primo loco pedem emittit. Proxeneta mediator inter ementẽ et vendẽtem. Lanista qui domi gladiatores docet et populo vendit. Uacia cui in exteriorem partem crura flectuntur. Pansa cui lati et pansi sunt pedes. vt pansi quibus plani. Appella. i. iudeus quasi sine pelle qr circũcidit. Horat. Credat Judeus appella. Uerna seruus domi nostre natus: hinc vernaculus: id est domesticus et vulgaris: vt vernacula lingua inuenies aliquando in feminino genere hec verna. ¶ Rabula clamosus et obstrepitus aduocatus: et capitur pro quouis linguace: dictus: quasi radula a radendis garrulitate auribus. Cacula militis famulus. Holophanta et sicophanta. i. nebulo planus et deceptor. Assecla famulus ab assequendo. Mastygia verbero. Cesulia cesios oculos habens. Sympota. i. compotor. grece in es desinit: vt sophista holophãta &c. Sophista qui vanis argumentatiũculis popularem auram venatur. Rauilia rauos oculos habens. Quedam dictorũ videntur etiã ad feminas pertinere. nos ideo cũ Antonio Nebrissensi et Phoca inter masculina reiecimus: quia ea in feminino genere vusque inuenimus: vt neque ea que sequũtur. si quis tamen apud veteres horum aliqua reperiat in feminino genere dicat esse communis generis: quia significatio non repugnat. Et ipse postque edideram hoc opus in Seneca legi homicida feminine. Uoluere dij esse miraculo in captiua libertatem: in prostituta pudicitiam: in homicida innocẽtiam. sic idem sepius in prima decla. notabit diligens plura. Homicida hominis cesor. Parricida in lege duodecim tabularũ dicitur quicũque hominem liberum decidit nunc qui parẽtem occidit. Fratricida matricida canicida Bybliopola librorum venditor. pharmacopola medicamentorum venditor &c. Anacharcta solitarius. Eremita eremi cultor: femininum opinor esse eremitis eremitidis &c. Propola: qui a mercatoribus emit vt vẽdat. pincerna: idest pocillator. legitur apud Hieronymum. Perfuga et transfuga qui ad hostes confugit. Turca femininũ eius est turcis: vt opinor. Turcus inepte dici testãtur doctissimi. Legirupa transgressor legis apud Plautum. Curruca et si figurate pro viro sumatur femininũ semper erit

Papa. Patriarcha. tetrarcha. Athleta. Pirata trapezita. Lixa. Collega Scriba Scurra. Agrippa proxeneta. Lanista Uacia. Pansa Appella Uerna Rabula *Sypõtinus arabie deducit. Cacula Holophãta. sicophãta. Mastigia Cesulia Sympota Sophista. Rauilia Homicida Parricida Bybliopola. Anachoreta. Eremita. Turcus inepte dici

Propola. Perfuga Trāsfuga. Pincerna. Turca. Aduena ※Aduena neutro figurate iūgitur. Conuena. Heredipeta. Accola. Conuina Alienigēa Alienigenus. verbigena Indigena. pedissequ⁹ idololatra Indiga lingulaca.

Bellicrepa quid sit puto latinos ignorare: antistita neutrum est: vt dogma: longus essem si barbarorum nenias vellem in his libris semper reprehendere. Itaq3 illis omissis videamus quid doctissimis placeat.

¶ Auriga cuius generis. Communis pertinet enim ad vtrūq3 sexum. estq3 qui vel que regit currum: pro femina. Uergil. xij. eneidos. Nec currus vsq3 videt aurigāq3 sororem. Regula. Quicquid vtriq3 datur ꝛc. Sunt ne plura in a per hanc regulā cōmunis generis? Etiam vt aduena qui queve ex alia regione aduenit: ꝛ figurate neutro iungitur: teste Nestore ꝛ Festo. vt aduena mācipium. Conuena: qui cum alio venit ad aliquem locum habitādum. Heredipeta hereditatem captās: sic cenipeta gloripeta: ꝛ si quid tale inueniat. Agricola/Christicola ꝛc. Accola ꝓpe habitās. Incola inhabitans. Conuiua .i. cōuiuo. ¶ Alienigena diuersi gñis: homo figurate neutris iungitur veluti aduena ꝛ quedam alia. Gellius lib. ij. cap. xxiiij. Neq3 vino alienigena sed patrio vsuros. Dicimus etiam: alienigenus na. nū. Ualerius maximus lib. j. Alienigena studia. Et lib. iiij. Alienigeni amores. et lib. vj. Mulier alienigeni sanguinis. sic caprigenus terrigenus ꝛ similia interim legūtur. Terrigena e terra natus. ignigena ex igne. Uerbigena solus Christus dicit ꝛ ita casu solum masculini generis est. ita dicūt omnes preter Antoniū Nebrissensem: qui negat Christum recte verbigenā dici: q2 Christus est ipm verbum: non verbo genitus. Hec ꝛ alia multa Nebrissen. Nubigena e nube genitus. vt Centaurus. Indigena in regione qua habitat genitus. Plini. xiiij. cap. vj. Indigena vina figurare dixit. Pedissequa multi cōe esse volūt: licet pedissequus ꝓ viro etiam legit. Idolatra qui idola colit. Hyppocrita puto solum esse masculinū: vt poeta: q2 grece similiter in es desinit: ꝛ est dissimulator: simulatorq3. Marticola manticola ꝛc. Indiga licet ꝓ viro etiā indigus dicatur .i. indigens. testis est Omnibon⁹ in illud Lucani li. ix. Indiga cogatur latices potare iniuctus. Lingulaca. Plau. in cassina. Uxor domi est ea lingulaca est nobis nunq3 tacet. Uarro. Quare residēt lingulace obtrectatores tui. hic significat viros garrulos. plura sunt cōis ge. nimis foret difficile oīa colligere:

Hoc dat e. Femineo generi do grecula prime.

Cubile Sedile Mare. Phase. Cete. Tempe Quisq3 Uterq3 Synāche. Nymphe. Campe Epitome Niniue

¶ Nomen in e est neutri gñis. vt cubile: lectus. cubiculū cella dormitoria. sedile .i. sedes mare notū est. Mare in Byblijs etiam quoddam vas. Marinus in mari natus. maritimus circa mare: vt hoies maritimi. Phase: idem pascha. verū hoc nō inuenio declinatum: quia hebreum est ꝛ interpretatur transitus. Duo sunt pluralia in e. Cete grandes pisces. Tempe loca Thessalie amenissima. Quisq3 ꝛ vterq3 quātuscūq3 ꝛc. ad simplicia reducuntur: quia in partem desinunt cui genus non accidit hoc mile substantiuū est: hi ꝛ he ꝛ hec mille adiectiuum. vt quinq3 ꝛc. per regulam Adiectiua trium. Excipiuntur a regula nomina in e greca prime declinationis que sunt feminini generis: vt synāche agina quinacie: nymphe .i. nympha formosa puella sponsa ꝛ semidea vel dea. Campe .i. eruca. epitome abbreuiatio. ethice moralis sententia. Niniue maxima olim vrbs Syrie: nunc Flandrie oppidum mea patria ad generalem regulam pertinet. Insula ꝛ vrbs ꝛc.

I neutrum pono. Finita per o maribus do.

Gummi Gummis. Piperi. Moly. Sinapi Sinapis. Nauci Nihili Frugi.

¶ Omne nomen in i singulare est neutri generis indeclinabile. vt gūmi viscus ex arboribus fluens. Pli. libr. xiij. Gummi optimum ex egyptia spina. Inuenitur etiā hec gūmis. Colu. Talis materies qualis gummis. Idem Statius est noua dolia gummi liquida perlucere. Idem. Serias crassa gummi linerūt. Piperi .i. piper. meli: id est mel in simplici nō vtimur. moly cū y greco herba ꝛ flos: gtūs est molyos teste Nestore. Sinapi satis notum. Serenus. Sepius ergo decet mordax haurire sinapi. legit etiā hec Sinapis. Collumela. Fletum factura sinapis. Nauci putamen nucis Capitur adiectiue ꝓ inutilis: ꝛ ita est ols gñis per regulā. Adiectiua trium generū. Plautus. amas hominem non nauci. Sic adiectiua esse dicūtur hmōi: eiusmodi: nihili .i. inutilis. frugi .i. vtilis rebus suis nō abutēs. Tullius nō frugi ola recte facit. Horatius. Sum bonus ꝛ frugi. Priscia. nō vult hec dici adiectiua: sed obliquos quibuscunq3 casibus figurate iunctos. Nam aliquando vir bone frugi legimus. Plautus in cassina. Tu frugi bone es. Idem dicit de mancipi. Officiperdi in Catonis carmine pro homine nihili est masculini. carni apud doctos nō inueni.

¶ Finita per o &c. Nomen in o desinens: est masculinū vt cento stragulum lecti crassum & villosum. Est etiam cento carmen ex diversislocis alicui⁹ poete collectū. quale scripsit. Proba ex Vergilio. Tyro novus & rudis miles. Ternio numerus ternarius: quaternio numerus quaternari⁹. senio, sex pūcta aut numerus senarius. Titio lignum semiustum. Scipio stipes & viri nomen. Curculio fistula vel meatus a naribus ad pulmonem. vt vermis radens frumenta. vnio p margarita: et pro vno puncto. Pliñ. In aqua mollis vnio exemptus durescit. Unio rursus pro concordia apud solos neotericos inveni: & femininum est: qr verbale ab vnio vnis vnire. stellio vermis quidam & papilio q̄cq̄d significet semp est masculinum.

Tyro
Ternio
quaternio.
Senio.
Titio
Scipio
Unio
Stellio.

Pondo loca neutrum. verbale io cum caro vult hec.

Talio iungatur: posuit quod Valla virile.

¶ Excipitur a regula pondo neutri generis. i. libra. secūdo excipiuntur nomina verbalia in io: que sunt feminini generis. & caro: veluti religio a relinquendo vel religādo &c. portio quasi partio concio a concire &c. omnia sunt a v̄bis licet semidoctis id non statim pateat. Natio pgenies aut gens. Tul. Stultoꝝ magna est natio. Ratio qua bonum a malo discernim⁹ & cōputatio: vt redde rationē vilicatiōis tue. & respectus. habe rationem fame & modus. percunctare qua ratione beatam vitam duces. Auctio publica venditio. Legio magnus exercitus religio dei cultus. portio pars Cenatio locus vbi cenatur. Opinio sentētia dubia minus recte p fama sumitᷣ. teste in mattheum Valla. sic concio regio suspicio rebellio cōmunio cōsortio participatio ditio. si inveniatur: possessio contagio alluvio oblivio factio superstitio mentio obsidio internecio. Talio est feminini cōtra Vallam: licet a nullo verbo descendat. Gel. lib. vlt. Acerba talio visa fuerat. sic idem sepissime ponitur & semp est feminini: & est equalis redditio. Pugio masculinum est licet a pungo verbo deriuetur. lucrio conuiuio rarissime aut nunq̄ pro femininis reperiuntur. Lucrio qui multū lucratur. nota sunt hec per generalem regulam.

✱ Pondo proprie significat pōdus. xij. librarum libra iuenitur.
Ratio.
Talio.

Iungito femineis do go. Sed mascula sunto

Ordo vdo harpago cudo ligo. Sed dubitabis

Margo cupido: quibus iungunt cum cardine bubo.

¶ Nomina in do & in go sunt feminini generis. vt formido timor. sartago frixorium vligo terre humor ex ea nunq̄ recedēs. vliginosus ager. i. naturaliter humidus. Siligo penulti. semper producta & tantūmodo feminini gñis cōtra indoctos qui stultissime assensere versiculo. Si bona sit siligo veniet bonus inde siligo. Est tritici species. vnde optimus fit panis qui siligineus dr. Iuve. Tot medicaminibus coctecq̄ siliginis offas. Vitiligo corporis macule diversi coloris per totū corpus disperse. Lanugo prima barba: & in flosculis quedam quasi lana. Salomon. Spes impij quasi lanugo que a vēto tollitur. Ovi. Signarat teneras dubio lanugine malas. Sic grādo, arundo, dulcedo, imago &c. Excipiūtur pauca ex hac exceptione nam masculini gñis sunt. Ordo in suo cuiusq̄ loco collocatio. Udo calciamēti genus: vt digestis de auro & argento legato. lege argumento. vbi dicitur. Alia est causa vdonum qui vsum calciamentoꝝ prestant. apud Martialem in distichis titulus est. Udones cilices. Harpago onis. telum in summitate aduncum quo navigia capiunᷣ: vel instrumētum quo capiunᷣ que in puteū vel in flumē deciderint: et dr harpax. triviales a lupo q rapax sit lupum appellant. Est & harpago ferramenti genus: q nonnulli canem vocant quo ferramēto circi vasis vinarijs aptantur. Livius x̄o lib. xxx. ab vrbe cōdita sic ait. Asseres ferreo vnico prefixos harpagonas vocāt milites. Cudo onis vel codo capitis ornamētum ex corio. Sillius lib. vij. Spicula bina gerūt: caput his cudone ferino stat cautum. Ligo ferramētū quo purganᷣ fosse. Sūt pauca alia masculina solis virꝭ data: licet significatio videaᷣ ad feminas ptinere. Hec nō posui in carmine: qr nascūtur per regulā. Omne viro so. vt hugo viri ppriū. predo latro & raptor. Pedo cui grādes sunt pedes: & viri nomē. comedo. i. helluo & epullo. mādo edo et phago idem Lucili⁹. Oēs mādonū gule. Si qd tale ex v̄bis viris datū reperies adijcito. Cerdo quicunq̄ illiberales artes exercet, dici pōt lucrio: a cerdos grece. i.

Sigillo.
Vitiligo
Lanugo.
Ordo.
Udo.
Harpago.
Cudo.
Predo.
Pedo
Comedo.

Spado
Mango
Mangonizo·

Lucrum. Spado castrat⁹. mango quasi manuago dr: mancipiorum atque etiam aliarum rerum venditor: quas polit et interpollat vt pluris vendat. pōt esse cōmunis gnis: qr de femina dr. Plini. xxxij. Ita pueros pubescere negauit mango salpe obstetrix. Hinc mangonizo as. i. orno. et cōpono: ad alliciēdos emptores. hinc domus māgonizata. oro māgonizata: equus māgonizat⁹ et. Adijce dictis vnū masculinū burdo. i. qui ex equo et asina natus est. Dubij generis sunt hic aut hec margo. i. cuiusque rei extremitas. Iuue. Plena iam margine libri. Papinius. i. the. Soluerat hesperij deuexo margine pōti. Cupido pro cupiditate: p amoris deo solum masculinū est. Hora. Uiuitur paruo bene cui paternū splendet in mensa tenui salinū: nec leues sopnos timor aut cupido sordidus aufert. Idem. At bona pars hoim decepta cupidine falso. Sil. libr. iiij. Dux instar vterque: ambobus velox virtus geminusque cupido laudis. Idem. xiiij. Nec sat matur⁹ laudū bellique cupido. Sepius femininū est. Idem lib. i. Et recti sacra cupido. Cardo nūc sit masculinū. Uerg. cardine verso. Gracc⁹ in atalāta: feminino vsus est. O grata cardo regiū egressum indicās. Boeti⁹. iij. de cōso. summa cardo p dixit. Cardo quo ianua mouetur: capitur p polo Bubo declaratum est in regula. Cōis pprio et. Teredo vermiculus solū est femininū ptra indoctos vt formido et alia. Pli. lib. xj. ca. xix. Nascūtur et in ipsa ligno teredines q ceras precipue appetunt. ¶ Echo cuius gnis: feminini: qr poete dicunt esse nymphā vel deam loquētium voces iterātem suie repetentē. et capitur pro tali voce vt ceres pro frumento per regulam. Esto femineū et. Tarraco narbo et. oppidorum nomina feminina sunt omia preter Sulmo: per regulam. Insula et vrbs regio et. sic hierico: sed rectius dicatur hierichus. ¶ Homo cuius gnis: cōmunis. quia viro et femine datur. vt hinc deductum nemo: licet feminine raro inueniātur. Sulpiti⁹ ad Ciceronē de Tulliola ciceronis filia. Qm homo nata fuerat. Terētius in an. Hoc ego scio vnū neminē peperisse hic Tintinius. Quod rogat neminē decet bonā. ¶ Sunt ne alia in o cōmunia: Etiam vt virgo: vix vnque masculinum: nisi in sacris. latro vix vnque de femina dictum quaz Nebrissen. latronē vocaret. vt a leo lea vel leena. licet Homerus teste Gellio Leōes etiam dixerit ipsas feminas. a fullo fullona p lintheorū lotrice. Latro est qui in sylus et alijs locis latet vt hoies occidat. capitur aliqn p satillite. Cōia aūt sunt cōuiuio. i. conuiua: sic cōbibo forsan: qr de feminis dictū nō inueni: sicut nec erro: epulo manduco et multa alia q ex significatione videtur esse cōis gnis. sic gentilia macedo saxo bruto et. Pellio q que ve facit vestes pelliceas. Restio q q ve facit restes. Phrygio qui que ve acu pingit: vel vestibus aurū intexit. hec reducātur ad regulā. Quicquid vtrique datur. ¶ Presto cuius gnis: ois. qr est adiectiuū indeclinabile per rlam Adiectiua triū et. et significat presens cum verbo sum: aliqn est efficax. Celsus li. vj. Neque medicamentum presto est. ¶ Pseudo. i. falce nullius gnis: qr extra cōpositionem non reperitur: vt pseudo propheta et. phonasco nūque reperitur: sed phonascus. pro magistro vocis. Soluendo gerundium est nullius generis figurate oibus tanque adiectiuum iunctum p sufficiente ad soluendū. Fabius. Paupi soluendo non sumus.

Burdo
Margo
Cupido
Cardo
Teredo
Echo.
* Sulmo mihi pria est gelidis huberrim⁹ vndis.
Homo.
Nemo
Homo.
Latro.
Pellio.
Restio.
Presto.
Pseudo
Soluendo

U c neutra loco d vel l t. Sed hec dabit halec:
Aut hoc. sol mugil d ent hic vt sa l: quod et hoc vult.

¶ Noia desinētia in u/c/d/l/t: sunt neutri ge. vt cornu: gelu: lac: quid. Tribunal sedes iudicis. Triental mensura. et dr etiā triēs. Bidental aliqd ictū fulmine. Toral vestis qua torus ornatur. Hora. Ne turpe toral ne sordida mappa. Ceruical puluinusq capiti aut ceruici supponitur. sic aial vectigal et. mel fel subtel p cauo pedis: nil: nihil sine c: qr fiūt ad nihilū et hoc a ni p nō et hilū. i. nigrū fabe: et q duis nulli⁹ precij Lucillius. Neque pficis hilū. Sil silis ceruileū in metallis apd Pliniū lib. xxxiij. vbi de hoc multa dt Hermolaus: Caput: sinciput: occiput: et que nō declinantur git et frit. Est aūt git herba et legumē. Pli. lib. xx. Git ex grecis alij melāthiū: alij melāsparmō vocāt optimum que excitatissimi odoris que nigerrimū. Frit teste Uarrone in re rustica dr illud in summa spica iā matura: que est min⁹ que granū. Sinciput est anterior ps capitis. Occiput vo posterior. Interciput apud latinos nō legitur: Excipiunt a rla pauca nam halec tam feminini que neutri est, p pisce qui sola aqua neutritur: et p quodam liquamine ex intestinis piscium. Martia. Cui portat gaudēs ancilla paropside rubra Halecem: sed quam protinus illa vorat. Plini. Halec imperfecta nec collata diminutiuum apud Collumelam est halecula. Horati. ij. libro ser. Ego fecem pu=

Tribunal
Triental.
Bidental.
Toral
Ceruical
Subtel
Nil. nihil.
Nihilum.
Hilum
Sil.
Frit
Git.
Syncipüt
Occiput.
Halec.

mus ⁊ halec. Primus ⁊ inueni piper album. secūdo hoc liquamen etiam dicitur garum galeutim. Antonius Nebrissensis pro pisce per x literā solā feminino gñe hec halex dici debere asserit. ¶ Tot quot totidem aliquot quotquot ⁊ idem significans quotcūꝙ adiectiua sunt omnis generis per regulā. Adiectiua triū ⁊c. Quid substātiuum est: qd adiectiuū: sed de hoc alias. tot ⁊ totidē. i. tam multi. quot ꝙ multi. aliquot. i. aliquantulū multi. hic sol mūdi oculus. Mugil piscis capitosus qui in metu abscōdito capite totum se occultari putat. Plinius li. ix. Mugil ⁊ lupus mutuo odio flagrant. dicitur etiam mugilis. Iuuenalis. Quosdam mechos ⁊ mugilis intrat. Addunt strigil sed melius dicitur strigilis. ¶ Sal nunc est masculinum: olim etiā neutrum: ita docet Priscianus. Afranius vetustissimus. Quicquid loquimur sal merū est. sic etiam ecclesiastici: sed eloquentissimos imitemur. Pli. Seruandis carnibus aptior est sal acer ⁊ siccus. Uarro. Melior est sal fossilis ꝙ marinus. Col. Sal candidissimus conijciatur in vrceū. Luca. in. x. Equoreasꝗ sales longo mitescere tractu. Macro. vij. satur. capite vltimo. Id fieri sal amixtus corpori ꝓhibet. Est enim natura siccus ⁊ calidus. Salina locus vbi sal paratur. salinū vasculū cui imponitur sal. ¶ Uigil cuius gñis? cōis qꝛ dat viro ⁊ femine per regulā. Quicquid vtriꝗ dat ⁊c. est em̄ qui vel que vigilat. in obliquis neutris iūgitur. vt vigil studio. Per eandem regulā sunt cōis gñis. Pugil qui vel que pugnandi artem nouit. Terē. Si qua est paulo habitior pugilē esse aiunt. Presul qui vel que preest vt pontifex. Macro. lib. j. satur. Quia luna corporum presul est. Sedulius neutro iunxit. dicēs ligno presule. Exul qui vel que exulat per candē regulam cōis generis est. Consul dignitatis nomen: quia soli viro datur masculinum est per regulam. Omne viro soli ⁊c. sic vetustissimum nomen. Famul pro famulus: proconsul: exconsul: vt consul.

Halec. Mugil. Sal. Uigil. Pugil. Presul. Consul. Famul. Nequam.

¶ Nequam est ois gñis per regulā. Adiectiua triū generū: qꝛ nequā est adiectiuum indeclinabile. i. inutilis nequitia vitiū cetera cōplectēs. Quisnā sequitur quis ⁊c. Totidem vero tot tantundem neutrum vt tantū. idem vt is. Quandocunꝗ posterior pars compositi genus nō recipit: vt sunt syllabice adiectiones ⁊ aduerbiatim solum priorem partem aspiciemus.

An: in: on: maribus dantur. Sint neutra secunde.
Hic aut hec python. Sindon muliebris: et icon.

¶ Noia disinentia in an/in/vel on: masculina sunt: vt titan. i. sol. Oui. de creatione mundi. Nullus adhuc mūdo prebebat lumina Titan. Azan mons Arabie. Papi. Uenit ⁊ ideis hululatibus emulus Azan Acarnā populi nomen. Pean. i. hymnis ⁊ apollo. Delphin piscis quidā ⁊ astrū. delphinus ⁊ delphis idem. ¶ Agon certamē. demon. i. diabolus interpretať sciens. Excipiunť a regula noia in on scđe declinationis ꝗ latini plerūꝗ vertunt in um: sunt neutri ge. vt colon. i. membrū diatessaron de octo qꝛ octo voces habet: ⁊ diapason musice artis symphonia cōstans ex quinꝗ tonis ⁊ duobus semitonis. diasatyron cōpositio quedā medicorum ad excitandū venerē. Dialyton. i. dissolutum: figura per quā plura sine cōiunctione ponūtur. Talia sunt prope infinita: inter que est Pelion nomen montis. Peston ⁊ ilion oppidorum noia: que latine dicuntur pestum ⁊ ilium. Uergi. iiij. Georgi. Biferiꝗ rosaria pesti. Idem alibi. Sub ilio alto. dicitur etiā hec Ilios. Ouidius. Sed mihi quid prodest vestris disiecta lacertis. Ilios. Barbitō quod doctissimi quidā male putauerūt esse feminini generis. Horatius. Lesboum refugit tendere barbiton. Ausonius in epigrammatis. Hoc genere ⁊ chordas ⁊ plectra ⁊ barbita conde. Est instrumentū musicum qd pulsatur plectro vel calamo. latine hic barbiton pro eodem dicitur hic vel hec barbitos vel barbitus. Sapho ad phaonem. Nec facit ad lachrymas barbitos vlla meas. mendose plurimi libri habent ibi barbiton. Hora. Age dic latinum barbite carmen Lesbio primū modulate ciui. hic masculinū est vt apud Sidonium in eucharistico. Te magne sacerdos Barbitus hic noster plectro licet impare cantat. Sidon velū subtilissimū. Martialis lib. xi. Quo tu quo liber ocyose tendis. Cultus non sindone nō quotidiana. Icon. i. imago feminini est teste Nestore. dicitur etiam icona icone ⁊ iconisma iconismatis. Pyton vel phyton phytonis serpens quidam dubij ge. est. Ouidius namꝗ tumidum pytona dixit. Tibullus vero delphica python. hoc de serpente plurimi intelligunt: sed quidā sine n pyto habēt qd aliud est. ¶ Sidon cuius generis? Est feminini generis: qꝛ est vrbis nomē: vt babylon: asca-

Titan. Azan. Acarnam. Pean. Delphin. Agon. Demon. diatessarō. Diapason. Diasatyrō. Dialyton. Pelion. Pestum. Ilion. Ilios. Barbiton. Barbitos. Barbitus.

lon/Lacedemon/ancon/croton ꝛc. vrbiū aut regionū noīa. veluti etiam Salamin. eleusin/trachin/oppida. Juuenalis. Ille tñ qualis rediit salamine relicta. Que tñ secunde sunt neutra esse diximus. vt Ilion quibus iungitur hebreum man: id est manna nec declinatur.

Salamin

En neutrum pono. mas est cum pectine lichen:
Et ren siue rien atagen splen: iunge lienem.

Flumem. Fulmen. Frumen. Examen Omen.

¶ Nomen in en: est neutrū. Flumen. i. fluuius. Fulmen ignis ingēti velocitate e nubibus decidens. Frumen summa pars gule: per quā cybum lingua mittit in vētrē. Examen noua apū soboles: ꝛ stylus in statera vel in bilance. ꝛ dicitur etiam equamentum: trutina: equilibriū: libramentū. ꝛ ponitur pro equamento ꝛ iudicii inuestigatione. Hinc examino as. i. scrutor ꝛ inuestigo. Omē diuinatio ex ore sumpta quasi oremen. Uerg. Quod dii prius omen in ipsum conuertant. Ominosus. i. qui omen facit. sic autem pulchre loquimur. Si pater obiret (q̄d omen deus auertat) mendicādum mihi esset. sic semen nomē solamen. ꝛc. Excipiuntur a regula pauca masculina.

Pecten

Pecten: licet Seruius crediderit esse neutrum. vi. eñ. Jam pectine pulsat eburno. Plautus namq̄ in captiuis per pectinem dixit. Est autē pecten quo pectitur capillus ex quo crines pectuntur: ꝛ cratis dentata ad colendam terram ꝛ pubes et piscis qui etiam pectunculus dicitur. ꝛ est instrumentum textorū dictum quod fila in telis figat: ꝛ semper masculinū esse arbitror. Lichen. i. mentagra talis morbus. Martialis lib. xi. Ne triste mentē sordidive lichenes. Ren siue rien viscus quoddā de nyere diminutiuum est renūculus. ¶ Attagen: vsus sum figura syncopa: imitatus Antonium Nebrissensem: qr aliter versum ingredi nequibat. Nam recta scriptura est attagen gemino tt. secūda breui ꝛ vltima producta sic eūdem ꝛ alios imitatus hoc nomen neuter neutra neutrum: interdū dissyllabū feci: cū sit trissyllabum quia nullum nomen latinū eu diphthongum habet. Attagen igitur masculini generis aut epiceni sub articulo hic significat auem quandā delicati saporis: valde vocalem: sed captam mox obmutescentem. Horatius in epodo. Non attagen ionicus iucundior. dicitur etiam feminine attage ꝛ attages attagis. Martialis Jonicarum gustus attagenarum. Hieronymus in epistolis. Tu attagen ructas. aliqui libri habent attagenam: alii attagen: at sic ab attage. es. Splen ꝛ lien idem: viscus significāt teu de mylte. Lienosus ꝛ spleneticus qui male habet in splene. Seruius teste Sulpitio neutrum esse dixit: sed errat vt opinor. Celsus. lib. iiii. Splen in sinistra parte est intestino innexus natura mollis ꝛ rarus longitudinis modice.

Lichen Ren Attagen. Neuter Attagen. *Attagena piu inclinamēti.

Flamen.

¶ Flamen cuius generis? Masculini. qr vxor eius ꝛ femina sacerdos dicit̄ flāminica. da regulā. Esto genus variū ꝛc. Omne viro soli ꝛc. dicit̄ flamen quasi filamen a filo quo cinctum caput habebat. Flamen dialis. i. sacerdos iouis a dio. i. Joue Flamen Martialis. i. Martis. Flamen quirinalis. i. Quirini siue Romuli. Flamen pro flatu est neutrū. Cicero in arat. Inferior paulo est paries ꝛ flamen ad austri.

Fidicen Tubicen Tibicen Cornicen Lyricen. Liticen Oscen. Siticen

¶ Sunt ne alia in en masculina? Etiam quia composita a cano habent feminina per a: per regulam. Esto genus varium ꝛc. vt fidicen qui fidibus canit. i. citharedus Fidicina citharistria. Tubicen qui tuba canit: vt tibicen qui tibia: cornicen q̄ cornu. Lyricen qui lyra. Liticen qui lituo. Oscen qui canit ore. Hora. Oscinem coruū prece suscitabo solis ab ortu. proprie de aue auspicium ore faciente dicitur. Siticen qui apud sitos mortuos canit. Feminina sunt tubicina tibicina.

Hymen

¶ Hymen nuptiarum deus masculinū est per regulam: Omne viro soli. ꝛc. Ouid. Turpia famosus corpora iungit Hymen. dicitur etiam tenuis illa membrana qua infantes aliquando nascuntur inuoluti. ꝛ est masculini generis: vt Bacchus pro vino. Nam illi rei preesse credebatur deus hymen.

Siren.

¶ Siren cuius generis? Feminini. qr putabat̄ esse nympha marina pubetenus virgo reliqua parte corporis piscis ꝛ sirenes fuerunt tres filie Acheloi ꝛ calliopes incolentes littus siculum. Partenope lygia ꝛ leucosia. Hec cantu dulcissimo nautas ad se allectos demerserunt. dr etiam sirena ne. Hiero. in ꝓlogo Josue. Et nos ad patriam festinantes mortiferos sirenarum cantus surda debemus aure pertransire Siren itaq̄ refertur ad regulam. Esto femineum ꝛc. Trezen vrbis nomen femininum est per regulam. Insula ꝛ vrbs regio ꝛc. scribitur oe diphthongo. Seneca. An maris lati sinuosa. Troezen. Papinius diphthōgon diuisit dicens. Et quas vicina

Trezen

Troezen iungit opes/Incole dicuntur Troezeni. Damen et Sebē sunt propria virorum. Siren capitur etiam pro quacūq; illecebra. Horatius Uitanda est improba siren desidi.

Ar petit hoc. Sed lucar auis cum baccare vult hec:
Nunc iubar hoc tantum poscit. Jubar hic dedit olim.

¶ Nomina in ar sunt neutra vt lupanar domus luparum.i.meretricum. Calcar.id est ferens stimulus ad calcem alligatus ad vrgēdos equos: ꝛ capitur ꝓ quouis incitamēto. Ouid. Excitat auditor studiū laudataq; virtus Crescit ꝛ immensum gloria calcar habet. Cochlear quo sorbemus puluinar: laquear torcular ꝛc. Excipiunt duo feminina. Lucar pro aue prima luce suauiter canente si quicq; credimus Nouariensi. Sed lucar ꝓ erogatione q̄ in lucis.i.syluis idoloꝝ cultui consecratis fiebat: est neutrū. Baccar vel baccaris herba quedā sine aspiratione. bacchar cū aspiratione neutri generis: est vas vinariū q; bacchariū quoq; ꝛ bacchiū dr. Jubar sol vel ipsius splendor a iubis.i.radijs: nūc est neutrū olim etiā masculinū. Ennius. Interea fugit albus iubar hyperionis cursum. Notanda sunt diligenter per regulas generales nota: vt Lar domestic⁹ deus ꝛ ipsa dom⁹. vt bacchus vinū. Persius. Et modicus voti presso lare dulcis amicis. Lares dñr esse plures. Cesar cognomē ꝛ imperator. Bostar proprium viri. pro stabulo apud veteres nusq; inueni: licet Calepinus ponat: nar arar fluuioꝝ ꝓpria satis patēt. Par adiectiuū.i.qualis est oīs gnīs per regulā Adiectiua triū. sic cōpar dispar impar separ.i.nō par. Par substantiuū est neutri gnīs. Cice.in philippicis. Ecce tibi geminū in scelere par. Luc.in.vj. Par q; suum videre dei. Horatius.ij.ser. Ludere par impar: equitare in arundine longa.

Lupanar
Calcar
Cochlear.
Lucar.
Baccar.
Lar.
Cesar
Bostar
* Par adiectiuum ꝛ substātiuū.

Er petit hic. Terre hoc fetus (cucumer nisi) poscit
Uber iter verber cancer tener atq; cadauer.
Uer spinter tuber. Dabit hic aut hec tibi lynter.

¶ Nomina in er siue declinationis secūde siue tertie sunt masculini gnīs: vt anser passer ager ꝛc. sic vesper siue pro stella vesptina siue tēpore serotino contra Alexandrum: Sulpitiū: Calepinū: ꝛ plures asserētes inueniri in neutro gnē: sz nulla veterum authoritate id ꝓbant: nec q̄rent vt opinor. Uerg. Deniq; quid vesper serus vehat. Sta.xij.thebaidos In lachrymis exēpta dies nec serus abegit Uersper amāt miseri lamenta malisq; fruunt. Hic pro tempore rectissime capitur Est autem tertie declinationis. Ausonius. Hec ad te breuiter ꝛ illico vesperis illius secuto mane dictaui. Celsus.lib.iij. Que non inter meridiem ꝛ vesperem desinit. Uer. Uespere ab atro consurgunt venti. Plura dicam in tertio libro. ¶ Excipiuntur a regula quedā nomina tertie declinationis neutri generis vt fructus terre significantia veluti papauer herba semen soporiferū habens. Lauer alia herba. Plini. vtitur quādoq; in feminino: quia subauditur herba per regulam. Cōmunis proprio. Laser herba quedam ꝛ succus ex culmo lacerpitij exūdans. Cicer quoddam legumen superius acutum. Cicera ꝛ cicurcula sunt alia legumina. Siser per s in vtraq; syllaba herba cui⁹ radicem olim nobilitauit Tuberius flagitans eam oībus annis a germania. sic piper zinziber ꝛ si qua sint similia. Plini. feminine dicit li.xx.ca.v. Nemo tres siseres edendo continuaret. Cucumer tamen masculinū est veterū sepius in ntō cucumis legitur. herba quedam est. neutra etiam sunt que sequūtur. Huber māma pecoris aliquando etiā hominis: vt beata hubera que suxisti. Ouidius. Fertilior seges est alieno semper in agro. Uicinūq; pecus grandius huber habet. Etiā est hubertas.i. magna agri fertilitas. Uer.vij.enei. Non vobis rege latino diuitis huber agri Troie ve opulentia deerit. Jter: sub quo cōprehenditur, synonymum.i.idem significās itiner.i.itino vel actus eundi, ꝛ aliquando via. Hiero.in lib. Num. auertit se de itinere. ꝛ ibat per agrum. Uerber verberandi instrumentum. ntūs singularis vix inuenitur. Uerbero onis verberari dignus. Cancer pro morbo quodā tertie declinatiōis neutri gnīs est apud veteres: quos nō sequimi r ait Priscian⁹. Solēt ꝓbare cancer neutrū esse per illud Ouidij. Utq; malum late solet immedicabile cancer Serpere ꝛ illesas vitiatis addere partes, sed nulla est probatio: qꝛ hic malū est substantiuum.

Uesper.
Papauer
Lauer.
Laser
Cicer.
Siser.
Cucumer.
Huber.
Uerber
Cancer

cui adheret adiectiuũ immedicabile: vt sit sensus. & vt cãcer per appositionẽ malũ immedicabile solet &c. Itaq̧ potius cancer etiam tertie ƀm Priscianum videt̃ esse masculinũ vt Carcer quod apud vetustissimos neutrum fuit. Cadauer a cadendo est corpus mortuũ: & p similitudinẽ de aliis dicitur. Sulpitius Ciceroni. Tot oppidorum cadauera proiecta iacent. hinc cadauerinus vt cadauerinus odor. Uer. anni pars tẽperatior. hinc vernus: vt verni flores. & verno. i. pullulo cresco & splẽdeo atq̧ etiã cano. Plau. Dum auicule vernant. Spinter fibula mulieris. i. vncus quo vestes nectuntur: Plautus Scis quid hoc sit spinter. Armillam non esse spinter patet ex menechmis. Est autẽ armilla brachii insigne. vide Calepinũ. Tuber priore lõga est terre callus vulgo tartasus dicitur in Italia: teste Calepi. nomẽ habet a tumore. Martialis in xeniis. Rũpimus altricẽ tenero de vertice terram. Tubera boletis poma scđa sumus. metaphoricos pro quouis tumore capitur. Nec propterea dixerim esse adiectiuum licet doctissimo cuidã ita videtur. Teren. Tuber est totum caput. Ouiđ. x. met. Immodico prodibant tubere tali. Tuber priore breui arboris nomen femininũ esse opinor. p pomis illius arboris masculinum est. Sueto. in domitiano Oblatos tuberes seruari iussit in crastinum. Martia. in xeniis. Lecta suburbanis mittuntur a pyrina ramis. Et verne tuberes: q̃d tibi cum libycis: Antonii duo Nebrissensis & Sabellicus credunt hic tuberes esse femi. gñis: at falli vident̃ quia verne hic adiectiuũ nõ est: sed substantiuũ plurale ab hic verna. vt per appositionem figurate dicamus. tuber verna. i. domi nostre natus non ex Aphrica allatus. Concinit mihi Domitius: lʒ exponat verne per femininũ domi nostre nate quũ nati dixisset. aliter docui in versificatoria: sed hec magis placent. Ruder et iuger barbara sunt. latine dicimus rudus & iugerum que postea patebũt. Lynter nauicula rectius femininum est. Liui. li. vi. ab vrbe condita. Iam in altum expulsa lyntre. Tibullus lib. ii. Ire solebat. Exiguus pulla per vada lynter aqua. etiam est lignum cauatum que nauis dicitur: qua in vindemiis rustici vti solent.

Tuber.

*Nebrissensez & sabellicũ deceptos asserit qui tuberes fe. g. esse dicunt

Lynter

¶ Mater cuius generis: Feminini. q2 soli femine datur vt mulier: qđ de homine solum dicitur: femina etiã de bestiis vt femina piscis. datur regula. Esto femineũ &c.

¶ Pauper cuius gñis: Communis in nominatiuo accusatiuo et vocatiuo: in reliquis etiã omnis generis. da regulã. Quicq̃d vtriq̧ datur. & adiectiua triũ &c. Talia sunt quatuor pauper: degener: huber: puber. pauper qui parũ habet. Luca. in. x. Pone duces priscos & nomia pauperis eui. Papinius. pugna est de paupere regno. Uer. dixit. Pauperis & tuguri. hinc paupero pauperas. i. pauperem facio. Plau. Boni viri me pauperãt: improbi alunt. Degener ignobilis ignauus timidus nõ sequẽs virtutem suorũ maiorũ. Uerg. iiii. eñ. Degeneres animos timor arguit. Luc. in. i. Degenerez patiere togam. Degenero. i. a genere descisco. Hiero. Frumenta in lolium auenãq̧ degenerãt. Huber. i. fertilis vel abundans. Lactan. Ecclesie pastor hubere lacte sinu. Lucre. in. vi. Sequit̃ grauis imber & huber. Cato res huber fuit hoc etiã in recto neutrum est. Ta. rari imbres huber solũ exhuberãt fruges nostrum ad morem. hubertas. i. abundãtia & fertilitas. hubertim abundanter. exhubero. i. abundo Uerg. Pomisq̧ exuberat annus. Huber substantiuũ patuit. inhuber nõ huber. Gel. Inhuberes & inculte quidẽ macreq̧ essent. Puber maturus ad generãdũ. Dicitur etiam hic et hec pubis. Sallu. Puberes oẽs interfici iubet. Philel. Superas annos iam puberis eui. Impuber vel impubis ad generãdum immaturus. Pubes crinis circa genitalia: & ipsi puberes vt iuuentus ipsi iuuenes. Cãpester est masculinũ: q2 prima vox adiectiui: vt sylvester & cetera declarata circa regulã. Esto genus va. &c.

Pauper

Degener.
Huber.

Ir iunges maribus. neutri generis tamen est hir.

Abbadir.
Myr.
Pyr.
Martyr.

Nomen in ir est masculinũ vt abadir lapis quẽ Saturnus đr deuorasse sic vir & gentile treuir. at hir. i. vola manus est neutrum. Pyr i. ignis neutrum est sed latini non vtuntur ideo omisi. Martyr/cõmunis generis est: quia viro & femine datur per regulam. Quicquid vtriq̧ datur &c. vt Paulus martyr/Hagne marty. Est autẽ martyr testis. martyrium testimonium verissimus Christi testis est: qui pter illum libens moritur: Prothomartyr: primus martyr.

Hic dat' or. hec arbor. Cor adorq̧ hoc marmor et equor.

Meror.
Rumor.

¶ Nomen in or masculinũ est: vt meror vehemẽs dolor. Rumor populi sermo. Rumor est te am are. i. populus dicit quod &c. Fulgor id est splendor. Sic amor. albor.

dulcor &c. Unicū est femininū/arbor. diminutiuū est arbuscula. arborator. i. arborū putator & frōdator. Arborесco arbor fio: arbustū vbi multe sunt arbores. Duo etiā feminina sunt per regulā. Esto femineū &c. q᷑ solis feminis datur: que sunt Soror vnde sororius. i. maritus sororis vel aliquid ad sororē pertinens. vt oscula sororia. Uxor viri coniunx. diminutiuū est vxorcula. vt sororcula. vxori⁹ ad vxorē pertinens vel aliquis vxori nimiū deditus. ¶ Quatuor sunt in or neutra. Cor/fons & radix vite diminutiuū est corculū. Cordatus/prudēs. cordoliū: commiseratio / quasi dolor cordis. Plautus. mihi cordoliū est. Ador frumentū quoddā. vnde adorea vel adoreola laus bellica. Marmor genus lapidis. Marmoreus a. um. qd ex marmore est vt sepulchrū marmoreū. Marmorat⁹ a. um. q superficiem tantū ex marmore hꝫ: vt marmorata domus. Equor. i. mare: aliqñ etiā cāpus aut aer: nam proprie dr̄ superficies rei ab aqua: cui equa superficies est quum non fluctuat. Equoreus. i. marinus. ¶ Senior cuius generis? cōmunis gn̄is. q᷑ est prior vox adiectiui: vt multa alia veluti hic & hec senior & hoc seni⁹. hic & hec doctior & hoc docti⁹. sic melior dulcior. &c. per regulam. Esto genus variū &c. Senior tamē frequentius masculinum est. Corcelsus lib. v. Corpora seniora tentātur. Plini lib. xi. de apibus dixit. Seniores int⁹ operantur. Seneca in hypolito. Fama miratrix senioris eui. Ambrosius. Ut fides astrueretur exemplo senioris femine. Uarro in positiuo dixit. Et tua amica senex. Comparatiua sub or olim fuerunt neutri generis: teste Prisciano. Id iam exoleuit. ¶ Author cui⁹ gn̄is? cōmunis: q᷑ datur viro & femine p regulā. Quicquid vtriq͡ʒ datur nam author sine c: cum aspiratiōe est factor aut factrix: grece authentes dicitur: vt poeta est author carminis. Eua est author miserie nostre. Deus est author mundi. Author etiam est qui suadet aut persuadet potius: vt author deditionis: et promissor & propugnator siue defensor. author item cui quis fidē habet: hic authoritas multo plura dicit Calepinus. libētius dixero cum Macrobio in li. ij. saturna. Natura huius fabrice author & nutrix: q͡ʒ cum sanctissimo eodēq͡ʒ doctissimo Aurelio Augustino. Authrix peccati Eua. authrix meriti Maria. Et diuo Hieronymo veneremur salutis authricē reclamat frustra Calepinus. Mundi lumina fuerūt. et viri sanctissimi mysteriorūq͡ʒ diuinoꝝ doctissimi quoꝝ nō fuissemus digni corrigiā calceamenti soluere ergo semp fuerūt latinissimi. Mendose colligis inq̄t Stoicus Hic aurē mordaci lotus aceto. Auctor qui auget latinū est masculini gn̄is. q᷑ femininū est auctrix: prius author etiā figurate neutris iungit. Luca. in. v. Italiā si celo authore recusas. Uerg. in. x. ene. Italiā petijt fatis authoribus esto. Philel. et Lancilotus refragātur mihi in orthographia huius dictiōis. de qua dicā alibi. Sūt qui dicant senator/balneator/& actor pro recitatore: ac oratore. Item aleator esse cōmunis generis. inter quos cum Seruio est Sulpitius. licet Petronius vsurpatiue balneatricem dixit. Item cōmunis generis sunt per regulā. Quicquid vtriq͡ʒ datur &c. Uerbalia in sor nō faciētia feminina in trix. vt sponsor qui vel que spōdet: intercessor qui vel que intercedit &c. Ouid. Sponsor cōiugij stat dea picta sui. Masseus virgo intercessor nostra fer ante deum. sic professor &c. licet de feminis raro dicantur. vt Rhetor. quod etiā cōmunis generis esse dicunt. Pauca sunt femina in trix a verbalibus in sor: vt tontrix possestrix assestrix expultrix. Rhetor qui vel que scit rhetoricam & eam pfitetur. ¶ Memor cuius generis? omnis in singulari per regulā. Adiectiua triū &c. in pl̄i cōis gn̄is: per rl̄am. Quicq̄d vtriq͡ʒ dat. Uerg. iiij. ene. Iustiq͡ʒ memorq͡ʒ pcat. Idē in. ix. Nulla dies vnq͡ʒ memori vox eximet euo Memor q̄ recordat aliqñ etiā passiue: vt memorē Iunonis ob irā. immemor q̄ non meminit. ¶ Discolor cui⁹ gn̄is? ōis. q᷑ sub vna terminatiōe omni generi cōuenit: vt discolor pēnia: discolor vestis: discolor agmen. Ouid. iij. amoꝝ. Et volat amissis discolor agmen equis. Pli. lib. xix. ca. i. Stupuerūt littora flatu versicoloria impellente. Idem intus omne ouum est bicolor. Gel. li. vi. Tunica muliebri int⁹ & pallio v̄sicolore. discolor diuersi coloris. cōcolor eiusdē coloris. Aues concolores vna volant. Unicolor vni⁹ coloris. Bicolor duoꝝ coloꝝ. sic tricolor &c. Multicolor multoꝝ coloꝝ: versicolor varij coloris: decolor mali coloris. Item per eādem regulā omnis generis sunt quedā a corpus composita: vt bicorpor habens duo corpora. sic tricorpor. Uerg. in sexto: et forma tricorporis vmbre. bitēpor: excor. & similia a barbaris ficta sunt latine dices bitemporeus excors &c. Item per eādem regulam oīs generis sunt a decus: id est honor deducta: vt indecor & dedecor: id est inhonestus. qui nominatiui rarissime leguntur. Papinius p funere pulchro: dedecorem amplexi vitam reditusq͡ʒ puden=

Fulgor. Arbor. Soror. Uxor. Cor. Ador. Marmor. Equor. Senior. Author. Auctor. Uerbalia in sor. Sponsor. Intercessor. Rhetor. Memor. Acolor. Discolor. Concolor. versicolor. Decolor. Bicorpor. tricorpor. A decus i decor dedecor.

dos. Verg. xi. eñ. Non tñ in decorẽ tua te regina reliquit. Hic Serui⁹ dicit nõiatiuũ
Decor. non reperiri. Priscianus deducit hec a vetustissimo adiectiuo hic ⁊ hec ⁊ hoc decor:
gtõ hui⁹ decoris: penul. breui. i. honestus. Neu⁹ apud Priscia. Decoreq̃ditẽ duxe-
rant versus est Iambic⁹ dimeter: primus pes decorẽ est anapestus. hic decor deco-
ris, penultima longa: pulchritudo. Loquor res naturaliter fluẽs. vt aqua / vinum /
olcum masculini gñis est: vt color olim etiam femininum: quod non sequimur.

Hoc dat ur. hic furfur capiet cum vulture turtur.

Murmur. ¶ Nomen in ur est neutri gñis. vt murmur leuis aque strepitus: licet metaphorice
ꝓ quouis strepitu capiaꝶ hinc murmuro as. murmurillo as. i. murmuro ⁊ murmu-
rillum. i. murmuratio. in euãgelio Ioãnis masculine legitur. Murmur multus de
eo erat in turba. Valla ait. imitatus est interpres grecos apud quos nomen idẽ si-
gnificans masculinũ est. nobis autem murmur tãtum sit neutri generis. vt guttur
quod Plautus vt imperitus sermo petulantis serui spectatoribus risum excutiat
Guttur masculine in aulularia protulit. Et ne obturet gutturẽ inferiorẽ. sic carcer neutrum
Guttus. et papauer masculinũ repertum: quorum nihil imitabimur. Guttur est fistula colli
Mãphur. guttus est vasculum superne angustum. vnde liquor guttatim effunditur. Mãphur
Furfur. lignum mediocris longitudinis rotũdum quod loro circũuolutum circũagũt fabri
in operibus tornandis een draeyhout. Tria excipiũtur a regula masculini generis
Furfur purgamẽtum farine. Seren⁹. Addiꝶ excussus nuca simulagine furfur. Est
et nomẽ auis: si Calepino credimus: nunq̃ est feminini aut neutri gñis cõtra indo-
Vultur ctos multa effutientes: nihil ꝓbantes. Pro capitis morbo melius plr̃ tantũ furfur
Turtur. res dicimus furfureus ex furfure. vt furfure⁹ panis. vultur auis rapax et carniuo-
ra que etiã vulturis ⁊ vulturius dicitur. Ennius. Vulturis in syluis miserũ mãde-
bat homonem. Catul. Lingua exerta auido sit data vulturio. Turtur siue piscis si-
ue volucris: pro pisce non occurrit mihi testimoniũ aliud q̃ grãmaticoꝝ. Grece dr̃
pastinaca et trigon in cuius cauda stat radi⁹ ꝑsentissimi veneni. ꝓ aue. Sappho ad
Phaonem. Et niger a viridi turtur amatur aue. sic Iuuena. Cariturus turture ma
gno. Seruius et plures putat dubij generis esse ⁊ femininum reperiri apud Verg.
in buco. dicẽtem. Nec gemere aerea cessabit turtur ab vlmo. vt sit aerea turtur: sed
fallũtur: quia melior versus est ⁊ sensus vt aerea ablatiuus sit pro alta: ⁊ ponatur
quẽadmodũ legimus querc⁹ ⁊ cyparissos aereas. Idem. iij. ene. Aeree quercus aut
conifere cyparissi. Mar. Daphonas: platanonas: ⁊ aereas cyparissos. quod versus
melior sit in sensu nostro patet ex his q̃ in versificatoria de sesuris diximus. Ambro-
sius tñ feminine protulit turtur aut cum Seruio decept⁹: aut per regulã Cõmunis
proprio ⁊c. magis cõmune auis sub audiens. Turtur vbi iugalis ꝓprij fuerit vidua
ta pertesa thalamos ⁊ nomen habere cõiugij eo q᷑ primus amor fefellerit eam.
¶ Satur cuius generis? est masculini: q᷑ est prima vox adiectiui per regulã. Esto
genus varium ⁊c. Satur satura saturum: id est cibo plenus. Terentius. Cum satu
ra atq̃ ebria eris puer vt sit satur. Satur etiam est abundans ⁊ fecundum: vt rus
saturum. hinc saturitas: ⁊ saturo saturas. atq̃ quod vetus est satio.
Cicur. ¶ Cicur cuius gñis? ois: q᷑ sub vna voce adiectiuũ est per regulam. Adiectiua triũ:
id est mite ⁊ mansuetum: vt cicur ingeniũ. Cicur bestia. Cicuro as. mansuefacio.
Astur. ¶ Astur cuius gñis? est masculini. nam femininũ est asturica: per regulã. Esto gen⁹
varium. Astur nãq̃ est aliquis ab asturia ciuitate hispanie. vt equus astur. i. astur
co siue gradarius. Anxur oppidi nomen patuit. Insula ⁊ vrbs regio ⁊c.
Fur. ¶ Fur cuius gñis? cõis gñis: q᷑ datur viro ⁊ femine. nam fur est qui vel que furaꝶ
per regulã. Quicquid vtriq̃ datur: hinc bifur et trifur. i. summe fur. aurifur: qui fu-
ratur aurũ. diminutiuũ est furculus ⁊ furunculus fur etiã seruum significat. Vergi
gilius. Quid dñi facient audent cum talia fures. Per eandem regulam cõmunis
Ligur. gñis sunt ligur ⁊ augur. Ligur qui vel que ab liguria regione Italie est: ⁊ ꝓ eodem
dicitur ligus. Persius. Mihi nunc ligus ora intepet. Possessiuũ est ligusticus: et li-
Augur. gustinus. Augur qui vel que futura coniectat proprie ex auiũ garritu. talis diuina
tio dicitur auguriũ verbum auguror. i. diuino. pro femina. Papini. Sit augur cassa
futuri. Hora. in. iij. car. apud Priscianum. Nisi fallax augur annosa cornix. lepius
de viris dicitur: nam augurum rome fuit collegium.

As petit hec. neutrum est vas vasis fasq̃ nefasq̃.

Atq; ceras. vult as hic assis: vt omnia prime

Nomina quis addes adamas elephas acragasq; .

¶ Nomen in as est fe. ge. vt charitas cum h. i. dilectio. caritas sine h. i. preciositas. nec dicitur caristha latine. Tullius ex tanta caritate annone, subito tanta vilitas facta est. Facultas. i. possibilitas. ars possessio. Excipiuntur a regula quatuor neutra Vas quando genus est vasis: quod continet aliquid. vasculum paruum, vas. Fas licitum. nefas illicitum nec flectuntur. Iuue. Credebant hoc grande nefas et morte piandum: si iuuenis vetulo non assurrexerat. Ceras adis. teste Prisciano cuiusdam loci nomen. Masculina vero sunt As assis. i. libra. xij. vncias continet: grece mna dicitur: quod vocalis interiectu mina pronunciant latini. accipitur pro numero et pro tota possessione: vt heres ex asse: idest tota possessione. Masculina etiam sunt omnia prime declinationis noia in as: vt boreas ventus qui et aquilo dicitur: sed ex gentalibus nascitur. Sathanas demon. Tyaras capitis ornamentum quo reges sacerdotesq; vtebantur. Verg. Sceptrumq; sacerq; Tyaras dicitur etiam feminino genere. hec Tyara. Iuue. saty. vj. Et phrygia vestitur bucca tyara Phiaras serpentis nomen. Luc. Et contentus iter cauda sulcare phiaras. his iunguntur Adamas lapillus preciosus. Diamas barbarum est licet quidam vsurpant. Iuuena. Adamas notissimus et c. Elephas maximum animal. et sepius a latinis in secunda declinatione. Elephantus dicitur. Lucan. Nec tutus spatio est Elephas Acragas pro monte et similiter pro oppido. hoc satis patuit ibi. Insula et vrbs et c.

¶ Mas cuius generis: masculini generis: quia soli viro datur. nam mas. i. vir per regulam Omne viro soli. Mulier mari similis dicitur mascula: vt mascula sappho. Item masculus a. um. adiectiuum est: vt mascula bilis. i. virilis ira mascula virtus et c. Per eandem regulam masculina sunt Gigas garamas vas abbas. Gigas vir altissime stature. Garamas populi Libici nomen: femina dicitur garamatis idis. sic a gigas si opus fuerit: pro femina gigantis idis. recte dixeris. vas dis. fideiussor. Cice. vas factus est alter: proprie in re capitali: dicitur aliquando de quocunq; fideiussore. Horatius. Ille datis vadibus qui rure extractus in vrbem est. Abbas interpretatur pater. Athlas gigantis nomen. qui fingitur fulcire celum humeris: masculinum est per regulam. Omne viro soli et c. nec pro monte in quem conuersus esse fertur: alterius generis est. nec item pro methaphorico significatu ., vt athlas est apud doctissimos masculus: lapideus structuram in edificijs humerus sustentans: vt athlas ille celum. Optimas: primas summas et pauca alia rarissime singulariter reperta communis ge. sunt vt gentile nomen Arcas per regulam Quicquid vtriq; datur. Plau. in cistel. Summates matronas. in Politiano. matrone optimates. Apul. iiij. de asi. Summatem regionis puellam.

¶ Arpinas cuius ge.? omnis. quia est sub vna voce adiectiuum. da regulam. Adiectiua trium et c. Arpinas. i. arpini oppidi Italici incola: vel ad arpinum pertinens: sic adiectiua sunt similia veluti aqnas ab aquino. Bergomas a Bergomo. Rauennas a Rauenna. Sarsinas a Sarsina: priuernas a priuerno: fidenas a fidenis. et sunt oppida Italie sic vrbinas et c. sic nostras. i. aliquis nostre gentis vel secte. ab alpibus montibus altissimis non alpinas atis. vsq; legitur. sed alpinus a. um. Oui. Exigis Alpino Roma sub hoste iacet. ¶ Cuias atis. interrogatiuum gentilium. similiter omnis generis est. Olim dicebant hic et hec arpinatis et hoc arpinate. nunc sic loquimur. Cicero arpinas. plautus sarsinas. Iuuenalis et Thomas aquinas. res arpinas: iter arpinas et c. Cicero ad atticum lib. vlti. In quo flexus est ad iter arpinas. Item ad celum nostratia verba dixit. Et alibi in arpinati predio. Idem: vt veni in arpinas. subaudi predium. Plinius. lib. xiiij. Priuernatia vina dixit. Lucil. autem oleum cassinas dixit. Nomina prediorum prope aliquod ad oppidum ex noie possessiuo illius oppidi in neutro genere figurabantur vt Thusculanum: albanum: Formianum: cumanum: arpinas et c. Nugas testibus Prisciano et Phoca adiectiuum est omnis generis indeclinabile idem significans quod minax et mendax. da regulam. Adiectiua trium. Hierony. in sophonia. Nugas qui a lege recesserant congregabo. sepius legitur Nugax. In sapientie. Tanq; nugaces estimati sumus ab illo.

Charitas. Caritas. Facultas Vas sis. Fas. Nefas Ceras. As. Boreas. sathanas. Tyaras. Tyara. Phiaras. Adamas. Elephas. Acragas. Mas. Gigas. Garamas Vas dis. Athlas. Arcas. Cuias. Arpinas. Sarsinas. Aquinas. priuernas Cassinas. Nugas.

Es sit femininum. Tudes hic vult: poples et ames

Pes aries paries palmes cum limite stipes.

Et fomes: trames: termes cum gurgite cespes
Et verres: merges: quibus addito greca dicisqꝫ
Tempore pro certo cum prole. dat hec ita raro.

¶ Nomen in es est fe. ge. vt apes bestiola nota. apiarius: qui apes habet aut custodit apiariū. i. aluearium vas in quo apes mellificāt: dr etiā hec apis. at hic apis apidis est nomen ethnici dei ⁊ significat bouē quem colebant egyptij quos imitari volentes peruersi iudei cōflauerūt sibi vitulū. hoc pertinet ad reglam. Omne viro soli ⁊c. Moles. i. magnitudo. Uergilius. Tante molis erat Romanā cōdere gentem id est tam difficile. Proles filius aut filia. Cedes interfectio. Sedes. i. sedile. Rupes altus et preruptus locus. Trudes stipes quo nauis truditur. sic teges seges res/species. Compes pedū vinculū in heteroclitis declinabitur: qr raro singulariter legitur. Excipiūtur a regula quedā in es noia masculini generis. vt Tudes a Badio ante me notatum. i. malleus a tundendo dictus: et priorē corripit vt verbū eiusdē originis. Tudito cināqꝫ correptionis gratia abiecta est. Poples curuatura sub genu. Ames sine h: baculus quo sustentatur rete aucupariū. Pes vna pars corporis: sub hoc cōprehēduntur semipes. i. dimidiū pedis. sesquipes. i. pes ⁊ dimidiū pedis. i. nāqꝫ sesqui significat. vt sesquihora sonipes ⁊ cornipes. i. equꝰ sed natura adiectiua sunt. vt tripes/quadrupes ⁊c. Pes totum dicit a femore ad calcem. Partes eius sunt coxendis siue coxa femur. femen genu poples crux sura ⁊ calx qui pes imus dr. Calx est qd vulgo appellat pes. Et calcaneus vel calcaneū est id qd vulgo dr etiā calx. Aries masculus ouiū: ⁊ quoddā instrumētum bellicum. Paries murus domus ex quacūqꝫ materia. Palmes ramꝰ vitis. Limes lignū aut lapis agros distinguens ⁊ quicūqꝫ terminus: hinc limito as. i. termino. Stipes fustis terre defixus ⁊ quicūqꝫ baculus. Fomes. i. nutrimētum a fouēdo dr. vt vinū est fomes libidinis. Luca. in. viij. Excitat inualidas admoto fomite flammas. Trames via vel transitus a transmeo. Termes surculus arboris. Gelli. lib. iij. Palme termes ex arbore cum fructu auulsus spadix dr. Hora. Germinat ⁊ nunqꝫ termes pallentis oliue. Termes p vermiculo nusqꝫ capitur. Nam apud Seruiū in illud. j. geor. Aut tēpestiuā syluis euertere pinum dicētem importuno tēpore arbores cese cito termites faciunt: mēdum est vitio librariorꝫ. Termites pro teredines: vt alibi oredones pro vnedones. Author mihi est Antonīꝰ Nebrissensis. Gurges profundus in flumine locus. Ouid. Casus vbiqꝫ valet semper tibi pendeat hamus. Quo minime credis gurgite piscis erit. Gurgito as. deuoro impleo: hinc egurgito et ingurgito. Cespes frustum terre graminose. Cespititius ex cespite: vt sedile cespititiū. Uerres porcus non castratus: nam castratus dicit maialis. sic differūt aries veruex: equus canterius: ⁊ quod non semper obseruat hircus caper. Merges manipulus spicarū. Uerg. ij. Geor. Cerealis mergite culmi. Errant qui gtm per secundā vocalem mergetis efferunt: at merge arū. sunt furcule quibus aceruū frugū fiunt. Mergus auis assiduo se mergens. mergulus. i. emunctorium. Mergus oris. i. situla. Masculina qꝫ sunt noia greca. vt planetes: prophetes/cometes/sophistes/priamides/bootes sidus celeste interpretatur bubulcus alio nomine artophylax: potest teste Calepino etiam per tertiam flecti. asserente etiam bootus boori dici. zelotes vehemens amator et emulus. Argestes et Apeliotes ventorꝫ nomina sunt. Achates pyrites: ophites preciosorum lapillorꝫ nomina: que ⁊ alia si feminina legātur: hoc est per regulam Cōis proprio: quia intelligitur gemma. Tertie declinationis in es greca sunt etiam non pauca: vt manes nomē lapilli ad se ferrū trahentis. magnes etiā est incola magnesie regionis macedonie ⁊ solū masculinū est: qr femina dr magnessa vel magnetis idis. Hora. Magnessam hypolitē dum fugit abstinēs. Medea ad Jasonē Cur vnqꝫ colchi magnetida vidimus argo. Cres. i. Cretēsis. solum masculinū: qr femina dr cressa. Tib. Phebo gratissima dona. Cres tulit. i. Dedalꝰ in creta semp moratus. Uerg. Cressa genꝰ pholoe. Lebes tis. vas eneū in quo res bulliūt. Oui. in epi. bryseidis. Addidit ⁊ fuluos precioso ex ere lebetes. Bebeliꝰ ⁊ Calepi. male credūt femininū eē in Ezechie. c. xj. Hec est lebes: vos aūt carnes qr hec vrbs nō hec lebes vera cōstructio est: vt liquet capl'm plegētibi ēt dr hec nō erit vobis i lebetē ⁊ vos nō eritis in medio eiꝰ in carnes. actūs hūc lebeta. vñ fit nomē pīne: hec lebeta. vt in.

Apis. Moles. Proles. Cedes Sedes Compes Tudes.
Poples. Ames. Pes. * Pedis. partes. Aries Paries Palmes. Stipes. Fomes. Trames. Termes. * Seruij locus apd maronē repositus. Gurges. Cespes Uerres. Merges. Mergus. Bootes.
zelotes.
Magnes.
Ceres.
Lebes.

Paralipo. Pacificas hostias coxerunt in lebetis. Tapes etis. tegmen mire pictum varijs coloribus quo equi mense vel pauimenta sternunt. Papini. i. theba. Altosqȝ inferre tapetas dicitur etiam hec tapete tis. vel tapetū ti. Dies ꝑ tempore certo: vt xxiiij. horarum est tam femenini ꝗ̄ masculini generis teste Nonio Marcello. sepius tn̄ masculinū. vn̄ quarto Calēdas / nonas vel idus non quarta: ⁊ meli⁹ dn̄icus dies ꝗ̄ dn̄ica ⁊ dies. hesternus ꝗ̄ hesterna. neutrū tamē reprehensione dignū esse sentit Nonius. Pacunius. Gnatā despondit: nuptijs hanc dicit diem. Uerg. ij. ene. Iamqȝ dies infanda aderat. hec Nonius. Addamus aliquid. Sillius lib. vi. Nec dū exorta dies. pro exortus dixit Asini⁹. Cice. lib. x. die quadragesima in fe. ge. dixit vbi manifeste temp⁹ certū significatur. in plurali solū est masculinū: nisi forsan apud Tibul. lib. iij. Uenit post multas vna serena dies. nōnulli libri masculini gn̄is multos habēt. ab hoc fit meridies. i. diei mediū solū masculini gn̄is. Dies ꝑ tempore simpliciter sepi⁹ femininū. vnde diecula pro tēpusculo. hinc bima trima quadrima die pro tpe biennij ⁊c. vsurpāt ꝯsulti. Tibul. Longa dies homini docuit parare leones Uerg. ij. ene. Uenit summa dies ⁊ ineluctabile tēpus. et in fine quinti. Quā nec longa dies pietas nec mitigat vlla. hic dicit Serui⁹ pro certo tpe masculinū: ꝑ incerto autem femininū. sed Nonius Marcel. vult etiam simpliciter pro tpe aliquādo esse masculinū. Turpilius in pedio. Qn̄ equidē amorem intercapidine ipse leniuit dies id est ipsum tempus. vt ait Nonius. circites circitis. i. circulus aureus etiā est masculinum. carmen nostrū ingredi nequit. Sidonius in laudibus Narbonis. Quinto circite non valens sequentem Pondus ferre prior rotabat axem.

Tapes. Dies. Circites.

Hippomanes neutrum dabimus: velut es cacoethes

¶ Neutri generis sunt hippomanes et qđ per ae diphthongū scribitur es ⁊ cacoethes. Hippomanes virus ad equa collectū vel carūcula in frōte pulli equini hoiem ad insaniam redigēs. hippos. i. equus aut equa mania insania. Uerg. iij. geor. Hinc demū. Hippomanes vero qđ noie dicunt. Pastores lentū distillat ab inguine virus Hippomanes q̄ sepe male legere nouerce. Non desunt q̄ dicāt etiā esse herbā qua gustata equi in furorē vertūtur. Es quoddā metallū. capit ꝑ pecunia. alienū es. i. pecunia debita. hereus ahencus ⁊ ahen⁹ ⁊ eneus. i. ex ere fact⁹. ahenem vas eneū Cacoethes malus mos. Iuue. Tenet insanabile multos scribēdi Cacoethes ⁊ egro in corde senescit multa de hoc in versificatoria dixi Myrtites vinū ex myrti baccarum succo cōfectū. Scyllites vinū ex succo scylle herbe tēperatū. vn̄ scyllites acetū apud Pli. lib. iij. Et myrtites vinum. apud eūdem lib. xiiij. hec duo Nebrissensis voluit esse neutri ge. qr in neutris vinū ⁊ acetū iūcta: sed fallitur: qr hoc fit per appositionem: vt si dicatur: flumē tyberis. ⁊ Pli. in actō non myrtites scyllites ⁊c. dicit sed myrtitem helleboritē aromatitē ⁊c. ideo oia sunt masc. ge. vtsi. hia greca. Pli. xiiij. ca. xv. Myrtitem cato queadmodū fecerit hoc paulopost indicabim⁹. ¶ Pres cui⁹ gn̄is est mascu. qr de femininis dictū nō inueni p rl'am. Omne viro soli ⁊c. significatio tn̄ nō videtur oino a feminis abhorrere: vt neqȝ in satelles ⁊ veles ō masculina p eandem rl'am solum inueni: nisi rarissime. Ci. ij. de fi. Uoluptatū satellites ⁊ ministras hoc lꝫ rarū sit audebo sic loq. Praes cuꝫ ae diphthongo. i. fideiussor in lite nūmaria Auso. Quis subit in penā capita li supplicio: vas. Quis cum lis fuerit nūmaria qs dabit: pres. Satelles minister crudelitatis et opparitor. satellitiū satellitum actio. Ueles miles leuissime oim armat⁹ qui ferētarius etiā dr: ⁊ p trāslationē dr q̄ vbis altercat. hinc velitor aris. i. cōtendo / digladior / pugno ⁊ iurgor. hinc item velitaris adiectiuū vt velitaris pugna. Ouid. Uelitis asta mei. Ci. ad petū lib. ix. Me aūt a te vt scurram vellitē malis oneratū esse non moleste tuli. i. iocularib⁹ vbis expositū. ¶ Miles cuius ge: cōis: qr viro ⁊ femine cōuenit per rl'am. Quicquid vtriqȝ datur Est eñ miles qui vel que militat. Oui. de Calisto puella. Miles erat phebes. Ideꝫ de alia muliere. Nam rudis ad partus ⁊ noua miles eram. Sunt ne alia in es communis generis: sunt certe. ⁊ his versiculis possunt memorie commendari.

Hippomanes. Es. cacoethes Myrtites. Scyllites Pres. Satelles. Ueles.

Miles eques cocles generis communis ⁊ hospes.
Indiges antistes vates interpres ⁊ heres.
Et pedes. Ast hic aut hec fixum suscipit ales.

Miles.

¶ Eques equo insistens. eques auratus est quē imperitū vulgus militē appellat eques aliqn̄ ipse equus dr. Uerg. Dorsoqȝ equitem docuere sub armis insultare solo et gressus glomerare superbos. Cocles. i. luscus vel lusca. i. alterutro oculo captus

Eques. Cocles.

Hospes. Hospites qui queve ad hospitiũ recipit aut recipit: ⁊ capitur pro peregrino. Exem
plum vbi de femina dicit. Papi. v. Theba. Pudeat ne forte benigne hospitis. Lu-
canus lib. v. Hospes in externis audiuit curia tectis. Hospites proprie sunt amici
diuersoꝝ oppidoꝝ pagoꝝ aut regionũ qui se mutuo recipiũt cũ alter in alterius pa
tria peregrinꝰ est. Oui. Non hospes ab hospite tutꝰ. Talis amicitia dr hospitalitas
vel hospitiũ. Cice. fuit mihi cum illo vetus hospitiũ. Et domus q̄ gratis patẽt hospi
tia dñr: que vero mercede patent dñr caupone aut diuersoria. Inuenit hec hospita
fe. ge. in singulari. ⁊ hospita neu. ge. in plr: cuius quidem pluralis nec gtm̃ nec dtm̃
vsq̄ȝ inueni. Ideo puto hec duo magis esse. ab adiectiuo (q̇ fuisse opinor) hospitus
ta. tum. ꝓ hospitalis. i. facilis ad recipiendũ ⁊ quo tute diuertimur ꝯtrariũ in hospi
ta. Luc. in. iij. Tunc obtulit hospita tellus. In exod. Postulabit mulier a vicina sua
et ab hospita vasa argẽtea. hic substantiue capitur. Sta. iij. theb. Hospita pandas
flumina. Oui. iij. met. Inhospita tecta tyranni Ingredior. hospitor. i. hospitio susci-
Indiges. pio aut suscipior. Indiges homo post mortẽ inter diuos relatus relata ve et (vt cum
Antistes. vulgo loquar) canonizatꝰ aut canonizata. author Anto. Neb. Oui. ix. met. de enea.
Antistita. Quem turba quirini nũcupat indigentẽ. Antistes in aliqua re summus. vt antistes
sacerdotũ. i. eps̄ femina sepius dr antistita aliqñ etiã antistes. Uale. maxi. lib. j. Ne
dee vetustis ritibus: perita deesset antistes. Ci. in Uar. Sacerdotes cereris atq̄ȝ illiꝰ
phani antistite maiores natu. Oui. iij. Met. Tractisq̄ȝ comis antistita phebi. dicitur
ab antisto. i. excello. Cice. lib. j. de orato. Uirum quid sit primus eius artis antistes.
Uates. Uates poeta aut poetria ⁊ quicunq̄ȝ futura predicit. Uerg. quin vatem insanã aspi-
Interpres cias. Uaticino futurũ predico. vaticiniũ. i. ꝓphetia. Interpres q̄ authores declarat
aut aliquid ex lingua in linguam transfert. Interpretor verbũ. i. expono et declaro
Heres. Heres ad quem defuncti bona iure perueniũt coheres simul cum alio heres. Exhe
Pedes. res. i. qui queve exheredatur. i. hereditate priuatur. Pedes pedibus iter faciens
Ales. Peditatus peditũ exercitus: vt equitatus equitũ. Ales substãtiuum. i. volucris epi
cenum est sub hic aut hec. quidã tamẽ dicũt esse cõis gñis: sed petrus Marsus di-
cit ꝓ gallinacco accipi tam feminine q̄ȝ masculine apud Silliũ. lib. v. Tũc ales pre
scia luctus dãnabat vesci plãctuq̄ȝ alimenta refugit. Ibidem. Tum signa sequent
nulla vulsa manu vescitq̄ȝ interitus ales audebit. Lactã. in illud tertiũ thebaid.
Noctis vaga lumina testor. Et socios manes ⁊ te mala protinus ales. vult ales fe
mi malũ auguriũ significare. mascu. vero bonũ auguriũ. id probat per versus Silliꝫ
iam dictos. Uergi. Namq̄ȝ volans rubra fuluus iouis ales in ethra. Boeti. Que ca
nit altis garrula ramis ales cauee clauditur antro. Mari alitis eximie cauda sup-
Diues. ba fuit in pauonis. ¶ Diues cuius ge. omnis in singulari. sed in plurari neutro ca-
ret saltem in ntõ / actõ / vctõ. Que sunt eiusmodi alia: comes / superstes / locuples et
cetera hic per ordinẽ declarata. ⁊ sunt adiectiua ois gñis per rłam. Adiectiua triũ.
Diues qui satis habet. Ouid. lib. j. de arte. Addidit externo marmore diues opus.
Uale. maxi. lib. ij. Diues ⁊ prepotens nature regnũ scrutatus. Naso in. ij. fasto. Pie-
tas ꝓ diuite grata est regno. Calep. in dictione hospes dicit neutrũ plr̄ esse diuitia
id nusq̄ȝ inueni nec auderẽ dicere. A diues eẽt verbũ diuito as. vt a dite dito as. di-
Comes. uitem vel ditẽ facio. Comes. i. comitans aut sequẽs. Uerg. ij. ene. Nec comitem hic
asportare creusam. Luc. lib. v. Rerũ nos summa sequet. Imperiũq̄ȝ comes. Comes
Supstes. dignitatis nomẽ adhuc cõis ge. est per rłam. Quicq̄d vtriq̄ȝ dat ⁊c. Nam comitissa
barbarũ est. Astipulat mihi Calepi. cum Nebrissensi. Supste restans post alicuius
mortem. Plau. si quid erga me hodie falsi dixeris tibi superstes vxor etatem siet. i.
diu sit. Ouid. lib. iij. eleg. Post mea mansurũ fata superstes opus. Capitur aliqñ sim
pliciter ꝓ viuo. Teren. in an. Deos queso vt sit superstes. i. vt viuat. aliqñ ꝓ presen
Prestes. ti. Plau. Superstitem: vtrũq̄ȝ monui ne iniussi abeant. Prestes boni aliq̄d prestans
vt genitus prestes. dij prestites. apud Macrob. ⁊ Martianũ etiã idem est q̇ antistes
Sospes. Sospes. i. sanus. sospitas sanitas. Iuue. sa. xiij. depositum tibi sospes erit. ꝓ femina
etiã in prima declinatione sospita dr. Ouid. ij. fast. Sospita delubris creditur aucta
nouis. Sospes etiã est saluber. vñ Ennius sospitẽ sanatorem dixit. Sospito as. i. in
columem seruo. Hebes obtusus ⁊ minime acutus hebeto as. i. hebetem facio. Ouid.
Hebes. Os habes est positeq̄ȝ mouet fastidia mense. Teres rotũdus cum lõgitudine. Uer.
Teres. vij. enei. Hec tereti mos est aptare flagello. Gel. lib. vij. in plurali vtit neutro dicens
Scita ⁊ teretia. Prepes in altum tendẽs ⁊ velox. Uergil. et prepetis omnia penne.
Prepes. Ennius apud Macrobium. lib. vj. satur. nec respirandi sit copia prepete ferro. si qñ

videtur esse subiectum intelligendum est auis. Locuples .i. diues quasi locoꝝ ple=
nus. Cice. in frumentaria. In prouincia locupleti et referta. Persius. In locuplete
penu. Capitur ꝑ firmo certo bono magneq; auctori. Cice. lib. iij. offi. Accedit eo te=
stis locuples. Pomponius. Perpes .i. perpetuus. hinc perpetim aduerbiū .i. perpe=
tuo. Iusti. lib. v. perpeti nocte fortunā publicā questibus iterāt. In hymno. Perpes
corona presulum Ales .i. velox. Sillius. Alite vectus equo. Inquies .i. inquietus.
Sallust. apud Priscianū. Nobis prime dissensiones vitio humani ingenij euenere
quod inquies atq; indomitū semper in certamine libertatis aut glorie aut dñatio
nis agitur. Inquies substantiuum femininū est. Plini. Ex ebrietate fit inquies no=
cturna. Quies etiam olim adiectiue repertum est pro quieto. Ennius apud Priscia
num. Namq; eius mentē fecit fortuna quietem. Licinius. Non minimopere mili=
tes quietes volebant esse. Veges pro vegetus adijcitur dictis a Badio nostro. Ve=
ges etis. vel vegetus a. tum .i. sanus ⁊ incolumis: et proprie ad corpus pertinet: vi=
gens ad animū: vegeto as. Pomponius. Animos venus veget voluptatibus .i. re=
creat ⁊c. Mansues .i. mansuetus. Plautus in asinaria. Reddam ego te ex fera fame
mansuetem. Actius in meleagro. Mia mansues est. Impes ꝑ impetuoso adiectiuū
esse volunt: pro impetu substātiuum masculini generis. nos cum ntīn impes nusq;
legerimus sed obliquum solum huius impetis ab hoc impete his impetibus inter
ecliptica reiecimus. Trigenes .i. triplicis gñis additur adiectiuis in es a Georgio
Valla. Expes .i. sine spe cuius obliquos non inueni. Multa a pes composita adiecti=
ua sunt vt bipes habens duos pedes. sic tripes quadrupes occipes multipes cen=
tipes. signipes .i. tardus: latipes latos pedes habens: vt anas et anser. Callipes
nusq; legitur apud doctos: sed callipedes in nominatiuo singulari: quo significatur
nusq; progrediens sumpto adagio a motu ⁊ gesticulatione callipedis histrionis.
Alipes ⁊ aeripes .i. velox quasi alatos ⁊ aereos pedes habēs ab aer: nam ab es eri=
pes .i. ereos pedes habens. Hec nō penitus refugiūt neutrum plurale: quia Plini⁹
quadrupedia dixit. Quadrupes per se quasi fixum sumitur per regulam. Mobile
pro fixo. et aliquādo in masculino genere. quia intelligitur equus aut ceruus. Ver=
gilius. Saucius: at quadrupes nota intra tecta refugit. Aliquando in feminino: qr
intelligitur bestia. Item nulla neq; amnem libauit quadrupes per eandem regu=
lam alia quedam per naturam adiectiua quasi substantiua ponuntur: vt loripes:
id est confractos et contortos in modum loripedes siue crura habens. Iuuenalis.
Loripedem rectus derideat. Ethiopem albus. Sonipes: id est equus quia magnū
sonū pedibus facit. Cornipes quasi corneos habens: id est equus. at semipes omni
no fixum est pro dimidio pedis: et sesquipes: id est pes cū dimidio: masculina sunt
vt pes. Nonnulla a sedeo adiectiua sunt vt deses piger. Claudianus. Desidis auri
ge non audit currus habenas. Luca. in .ix. Natura deside torpet. Desidia, inertia
ignauia pigritia. Reses: id est residēs ⁊ quietus ⁊ ocyosus ab opere quod exercere
solebat. Liuius lib. ij. Timuere patres residem in vrbe plebem incerti manere eam
an abire mallēt. Verg. Ocya qui rumpet patrie residesq; vocabit Tullus in arma
viros. reliqua a sedeo magis sunt duum communia: vt preses qui vel que presidet
Obses qui vel que ob fidem pignori datur.

Is dabo femineis: sunt mascula piscis et axis.
Glis callis: vermis sotularis acynacis orbis
Et cenchris victis postis cum sanguine fascis
Et fustis mensis collis caulis quoq; follis
Et cassis torris: quibus addes pollis et ensis:
Sic delphis cucumis vomis compostaq; ab asse
In is finitum lapis vnguis aqualis aprilis.

¶ Nomen in is est femininum vt hemorrhois idis serpēs cui⁹ morsu sanguis om=
nis e corpore fluit. latine sanguinaria dicitur. Luc. At nō stare suū miseris pastura

Margin: Locuples · Perpes. · Ales. · Inquies. · Quies. · Veges. · Mansues. · Impes. · Trigenes · Expes. · A pes composita. · Quadrupes. · Loripes. · Sonipes. · Deses. · Reses. · Preses. · Obses. · Hemorrhois.

Assis. ernorem. Squamiferos ingens hemorrhois explicat orbes. Etiaz est quidã morb⁹
Noualis. Assis.i.acer:assula paru⁹ assis.ten eespaen.assicul⁹ etiam ꝓ asserculus inuenit̃ No-
Curulis. ualis.i.ager qui renouat̃ semine. Uerg. Alternis idẽ,tonsas cessare nouales legit̃ & ꝫ
hoc nouale. Idẽ impi⁹ hec tam culta noualia miles habebit. Curulis:sella cõsulis
aut p̃toris:sꝫ natura mobile est vt curulis magistratus:curulis sella: curule ebur:
nam selle curulis ferme ex ebore fiebãt. Hora.lib.j.epi.de pp̃lo. Cuilibet hic fasces
dabit eripietq̃ꝫ curule. Cui volet importun⁹ ebur. Luc.lib.iij. Pretor adest vacueq̃ꝫ
Bilis. loco cessere curules. Bilis cholera et ira. Ne moueas bilẽ. Cratis rara cõnexio fer-
Cratis. ramentoꝝ:aut lignoꝝ.hinc cratis ferrea viminea ꝛc.singulare rarũ est. Uallis loc⁹
Uallis. declinis ꝓ eodẽ ðr hec valles. Uergi. Est curuo infractu valles accõmoda fraudi.
Uasis. Conuallis rotũda vallis mõtibus septa. Uasis lapis aut lignũ portans colũnã aut
Crassis. statuã. Crassis temperamẽtum. Phrasis elocutio:sic pestis vestis ꝛc. ¶ Tollunt̃ a
Phrasis. regula multa masc.ge.vt pisciũ nomẽ tuũ.diminutiuũ est pisciculus.piscoꝛ piscaris
Piscis. pisces venoꝛ.episcoꝛ.i.caute exquiro.piscatus us.ui.i.piscario.piscatorius ad pisca
torẽ pertinẽs vt nauis piscatoria. Piscarius idẽ vt hamus piscari⁹:etiã q̃ pisces vẽ-
dit femina piscaria ðr.piscaria locus vbi pisces vẽdũtur. Uarro.nullus in piscaria
piscis erat. Piscosus piscibus plen⁹ ꝛ vbi facile est piscari:pisculẽtus idẽ.piscinalis
ad piscẽ ꝑtinẽs vt piscinalis sella.a piscis etiã est piscina ꝛ alia quedã.lõgus essem
Axis. si oĩa vellẽ declarare. Axis stipes vel lignũ teres circa qð rota currus vertit̃. ꝛ capi
tur ꝓ toto curru et ꝓ parte celi quem polũ vocant. Etiã est fera quedã indie: et sic
Glis. est femininũ. Axungia est pingue quo axis vngitur. Glis aial nõ est absimile muri.
Glirarium locus vbi nutriũtur glires.femininũ glis glitis et glissis barbarũ cẽse-
Callis. mus:licet Uerulanus ꝛ Bergomas cum Alexãdro ponãt:nõ ꝓbent. Marti. Sopni
Uermis culosos ille porriget glires. Callis via trita. Uerg.lib.viij. Rara per cõcultos duce-
Sotularis bat semita calles. Uermis vvurm.a vertẽdo q: sese torquẽdo repit. Uermino vermi
Acynacis nas:vermes habeo. Sotularis:calceus: apud veteres non inueni. hanc voculam
vtit̃ tamẽ Hiero.cõtra Iouinianũ. hic sotularis quẽ cernitis videtur vobis nouus
et elegans:sed nemo scit preter me vbi premat. Acynacis.i.gladius ꝛ proprie Me-
dus vel persicus. Hora.j.car.vino et lucernis medus acynacis. Hiero.contra Ioui-
nianum. Extorsit acynacẽ de manu ꝛ latus eius transuerberauit. Aldus vult in es
Orbis. desinere:q: grece scribitur per ita η. Orbis res rotunda circulus diminutiuũ est or-
Cenchris. biculus. Sunt qui dicãt olim etiã femininũ fuisse. Cenchris quidã serpens. Luc.li.
Uectis. ix. Et semꝑ recto lapsurus limite cenchris. Est etiã auis ex accipitrum gñe: latine
Postis. Tinniculus dicit̃ ꝛ portus corinthi. Uectis instrumentũ quo clauditur ostium.est
Sanguis. quoq̃ꝫ lignum teres:quo aliquid vehit̃ aut portat̃:vt vectes arce. Itẽ victis insula
quedã thylus versus:ꝛ sic est femininũ. Postis latus ianue aut porte. Uerg. Herẽt
Fascis. parietibus scale postesq̃ꝫ sub ipsos nitũtur gradibus. Sanguis.i.cruoꝛ ꝓprie tamẽ
sanguis qui est intra venas,cruoꝛ fusus siue sanies ponit̃ pro genere.ponit̃ etiam ꝓ
vita ꝛ pro pctõ. Fascis pondus aut res ligate ad portandum:ꝛ pro onere ponitur.
Uerg. Ego hoc te fasce leuabo:fasces pluraliter capitur pro consulatu aut pretura:
q: lictores.i.satellites preibãt magistratũ cum virgarũ fascib⁹. Fustis baculus.fu-
Mensis. stigo as.i.iuste batuo. Mensis notum:mẽstruus aut mensurnus quod per singulos
Collis. fit menses. Collis.i.monticulus:hinc Roma septicolis dicta est. Colliculus paruus
Caulis. collis. Caulis stipes herbe ponitur nonnũq̃ꝫ pro brassica: hinc adiectiua sunt vni-
caulis:id est vnum caulem habens:sic multicaulis ꝛc. Plini. Carduus multicau-
lis est ꝛ ramosus ðr pro caulis colis vt ꝓ caur⁹ corus: ꝛ de pẽnis ꝛ caulis quãdoq̃ꝫ
Follis. dicit̃. Plini. Boum caudis longissimus caulis. Idem pennarũ caules preciosi non
Cassis. crescunt. Follis instrumẽtum quo attrahit̃ ꝛ emittit̃ ventus. hinc folliculus ꝛ plu-
Torris. ra signat vt pilam ꝛc.semꝑ aũt est masculinũ. Cassis intellige dũ recte signat:vt nã
Pollis. pro galea femininũ est:vt in declinatione ostendã. Torris lignũ ardẽs vel adustuꝫ
Lactantius. Titionẽ vulgus appellat extractũ foco:torrem semiustũ extinctũ. Pol-
Ensis. lis flos tritici masculinũ esse dicit Diomedes. Hinc pollinarius pollinaria pollina-
Delphis. rium ad pollinem pertinens vt cribrum pollinariũ. Ensis.i.gladius mucro spatha
Cucumis. hinc ensiculus paruus ensis. Delphis.i. delphin maris belua et signũ celeste ꝓ eo-
dem delphin⁹,ðr Auienus in arato. Tum curu⁹ caudã subit inter sydera delphis.
Cucumis herba cuius fruct⁹ pepo.ꝛ apud palladiũ melo ðr: q̃dã tñ dicũt pepones
diuersos esse a cucumere. Uerg. Ceruleus cucumis. Cucurbita longe aliud signifi-
Uomis. cat. Uomis ferramẽtum aratri. Ouid. Sauciat vt duram vomis aduncus humum

¶ Masculina etiam sunt composita ab asse vt semis: id est dimidium assis. Trassis tres asses. sic obtussis / vigessis / centussis &c. que sunt ponderum aut numerorum nomina. Persius. Et cẽtum grecos curto centusse licetur. In digestis de vulgari et pupillari substitutione. Si pater. Et vnus semis apud te maneat. Tressis quasi adiectiuum capitur. Persius. Dama est nõ tressis agaso. Masculina itẽ sunt in nis finita vt panis penis .i. cauda. funis .i. restis crinis lyenis .i. lyen. Celsus li.iiij. lyenis vbi affectus est ignis &c. Lapis grece lithos dicitur & minor est. saxum maius asperius duriusq;. Unguis durities digitorum tam in auibus ceterisq; bestijs q̃ in hoie. Unguiculus paruus vnguis. Oui d. Terret minimo pẽne stridore colũba Unguibus accipitris saucia facta semel. Aqualis vas in quo affert aqua. aqualicul⁹ pecorum linther metaphorice pro ventre capit. Persi. Pinguis aqualiculus ꝓpen so sesq̃pede extet Uarro. Ab aqua aq̃lis est dict⁹. Aprilis nomẽ mẽsis. sic masc. sũt sextilis: q̃ntilis: quia per naturã adiectiua sunt: & q̃si substãtiua ponunt: quia intelligit masculinũ mensis. ouis ꝓ aiali feminini est. Belli⁹ ꝓ minima multa docet esse masculinũ. li.xi. ca.i.

Semis. Centussis Tressis. Penis. Lyenis. Lapis. Unguis. Aqualis. Aprilis. Ouis.

Hic aut hec finis clunis cum corbe canalis
Anguis et halcyonis torquis puluis cinis amnis.

¶ Noia hic posita sunt dubij ge. Finis terminus siue extremitas in vna quaq; re. Uerg. enei. i. Quem das finem rex magne labrum. Idem. ij. eneid. hec finis Priami Seruius dicit frequentius esse feminini & ita frequenter inuenio Cice. libr. iiij. ad Atticum. Nec ei finis est facta. Sil. lib. xv. Finisq; est addita dictis. Clunis natis siue natis tumor. Iuue. Tremulo descẽdunt clune puelle. Plautus quasi lupus ab armis valeo: clunes in fractas gero. De femi. Hora. q' pulchre clunes breue q' caput ardua ceruix. Corbis vas vimineũ de masculino non succurrit testimoniũ nisi Prisciani et Antonij Nebrissensis: pluriũq; grãmaticorum: cum Seruio opinor sepi⁹ esse femininum. Cice. pro Sexti. messoria se corbe contexit. Corbio qui facit corbes corbula parua corbis. diminutiuum est hec corbula: apud Catonẽ & Columel. Canalis lignũ cauatũ aut quiduis aliud per qđ aqua fluit in vijs sepius masculinum est licet id Serui⁹ neget. Uerg. in Etna. q' si diuersos emittit terra canales. Seneca lib. iiij. naturalium questio. Senuissimos canales tenẽt iuriscõsultus. ff. de riuis. l. si seruus. Si quis nonum canalẽ &c. Liui. iij. canalẽ qui &c. masculine dixit. de feminino non succurrit testimonium. Nebrissensis dicit Catonẽ & Uarronẽ feminine extulisse: diminutiuum est hec canicula: vel quod frequẽtius legit canaliculus. Senec. lib. viij. Excipienda sunt a ferula facto canaliculo. sic Colu. Uictru. pluresq;. dr etiã hoc canale teste Calepino: qđ cum puto dixisse ꝓpter abltm̃ canali quẽ semp inuenio: nunq̃ secũdam vocalẽ canale. Papiñ. i. syl. flumina demerso trahit intemerata canali .i. occulto meatu. Uerg. in Etna. Pressoq; canali. Senc. iij. natura. q̃sti. Amisso canali suo flumina primum refunduntur. In eodem. Quib⁹ torrẽs in canaculi suo cursus est. Liui. lib. xxiij. ab vrbe. Utraq; est in capitolio canali vno discreta. Apul. lib. vj. meta. Canali directo pergas ad ipsam orci regiam. Anguis serpens melius est masculinum vt diminutiuum anguiculus. Ualerius maxi. lib. i. Anguis eximie magnitudinis visus e cõspectu abijt. de feminino in eodem lib. Angues due occulto prolapse. in eodem. Subito ex vna parte prolapsam anguem ꝓspexit. Corne. tacitus. Unam oĩno anguẽ in cubiculo visam narrare solit⁹ est. Halcyonis auis maritima in arenis medio fere hyemis oua deponẽs. Sulpiti⁹ dicit esse cõis gñis. Ego dubij vel epiceni sub hic vel hec. dr etiaz halcyon & halcyone & latine alcedo dinis. Torquis colli ornamẽtũ & summi pectoris vt circulus aure⁹ flexilis obtort⁹ de masculino Uegeti⁹ lib. iij. Quibus aure⁹ torq̇s ob virtutis p̃emiũ dabitur Sil. lib. iiij. Colla viri fuluo radiabant lactea torque. Li. lib. vij. vno torque spoliauit. Sueto. in aug. Lapsa debilitatũ aureo torque donauit. Papi. v. the. Colloq; decorus. Torq̇s in hostiles cecidit per vulnus arenas. de feminino. Propti. Torq̇s ab incisa decidit vnca gula. Gel. li. ix. Torq̇s ex auro induuias quã ex hoste quẽ occiderat detractaz induit. Iustinus lib. xiij. Torque aurea donat⁹: sic Apulei⁹ / hierony. pluresq;. Dicimus ꝓ codẽ hec torques vt vulpes. Puluis sepi⁹ masculinũ: nã apud solũ Propertium feminine legit vt lib. i. sit mihi precipue puluis hetrusa dolor. et libr. ij. Et duo sint versus: qui nunc iacet horrida puluis. Cinis sit tibi masculinum: quia solus Catullus (quantum colligere potui) feminine dixit. Troia virum et virtutum omnium.

Finis. Clunis. Corbis. Canalis. Anguis. Halcyõis. Torquis. Puluis. Cinis.

Amnis. Funis. Retis. Edilis. Molaris. Maxillar. Auricularis. Annalis. Cōsularis. Officialis. Jugalis. Riualis. Maialis. patruelis. Natalis. Ciuis. Conciuis. Samnis. Juuenis. Testis. Hostis. Perduellis. Canis. Affinis. Extorris. Sodalis. Contubernalis. Libs. Tricuspis. Bicuspis. Dis. Dite.

acerba cinis. Amnis tibi sit masculinū: qȝ sol⁹ Vale. dicit feminine locasse. et Plau. in mercato. Neqȝ mihi vlla obsistat amnis. Est aūt fluuius. Funis. i. restis tm̄ masculinū nūc est. Luc. tm̄ feminine apud Gelliū ait. Aurea de celo dimisit funis in arua Retis ꝓ rete femininū esse dicūt. Plau. tm̄ masculine dixit in rudente. Nō vides ꝓ ferre me viudū retē sine squamoso pecu. ¶ Edilis cuius geñ: masculi. qȝ ex officio soli viro cōuenit. Est q̄ sacras ꝛ priuatas edes ꝓcurat. Item q̄ frumēto p̄est ꝛ cibarijs. hic grece agoranomus dr. Edilitas est ipsa dignitas. dabis rĺam. Omne viro ꝛc. ¶ Molaris cuius ge: est masculini per subauditionē. est em̄ natura adiectiuū et intelligit lapis vel dens per regulā Mobile pro fixo. Que sunt alia in is ad hāc rĺam referenda: multa sunt vt maxillaris: scȝ dens auricularis. s. digitus. annalis scȝ liber rarenter singulariter lectum. pugillaris scȝ calamus. anularis digitus. Cōsularis: scȝ vir qui fuit consul aut cōsulatu dignus. Suetoni⁹ in augu. Feminā consularem vocat consulis vxorē. Cardinalis vir precipuus circa quē fides, Christiana vertitur: virtus cardinalis: id est principalis. Officialis scȝ vir iugalis. s. equus aut bos qui iugum habet: adiectiuū est: vt vinculū iugale. i. copula matrimonij. Virgi. Cui vincla iugalia cure. Riualis riuū eundē patens. i. vir candē amās: maialis. i. porcus castrat⁹ adiectiuū est: si dicas maialis ram⁹. Patruelis ad patruū spectans vt patruelis origo. Quasi substātiuum cōis generis est: qȝ intelligitur filius aut filia. patruelis meus est patrui mei filius. Natalis. s. dies eiusmodi plura notabit diligens preceptor. ¶ Ciuis cuius gn̄is: Cōmunis. qȝ viro ꝛ femine datur: per regulam. Quicquid vtriqȝ datur ꝛc. Ciuis vrbis colonus aut colona a coeundo: ciuitas ciues ipsi ꝛ ius ciuiū. Cōciuis latine non dr: licet Lauren. Valla ꝛ plures neoterici sine authoritate vtantur. Cice. lib. iij. Tus. questio. Legim⁹ librū Clitomachi quem ille euersa Carthagine misit consolandi causa ad captiuos ciues suos. Ita dicens. Petr⁹ est ciuis meus nō cōciuis: vt (qđ idē significat) est municeps me⁹ nō cōmuniceps. Luc. lib. viij. Illa quā toto tēpore belli vt ciuē videre suam discedere cernens ingemuit populus. rusticus diceret cōciuē. plura possem in hanc rem testimonia citare nisi hac abunde satisfacerent. A ciuis fit ciuilis ꝛ ciuicus ꝛc. Que sunt alia per eādem regulā cōis gn̄is: Samnis populi nomen: cuius regio Italica Samnium ꝛ Aprutiū dr. melius est mas. qȝ femina dr Sānitia. veteres dixerūt hoc Sānite. Li. lib. x. tanq̄ a Samnitius a. um. dixit cohortiū Samnitiarū paulisper recruduit pugna. Juuenis sepe mas. licet de puella Ouid. id dixerit. Et Apul. vij. met. vasa quadam honesta iuuene. Testis qui vel que testatur: figurate neutris iungitur. Horat. Testis Methaurū flumē. testes etiam sunt testiculi ꝛ masculinū est. Hostis inimicus perduellis idem. Papi. ij. theb. Hostē occupat amplexā. hic fe. est. Olim hostis dicebatr peregrin⁹. Hinc hostillis ꝛ hostic⁹. Canis qȝ sexus facile discernitr cōis geñ. Canis venaticus q̄ venatr: villatic⁹ q̄ custodit villā: pastoralis aut pastoric⁹ q̄ tuetr gregē. Affinis viri aut vxoris cognat⁹ cognataue vt socer socr⁹. gener nurus victricus nouerca. priuign⁹ priuigna leuir glos. aliqñ adiectiuū est: ꝛ significat ꝓpinquus Extorris. i. exul. Sodalis quasi simul edalis est cōpotor ꝛ familiaris in lenioribus hinc sodalitas ꝛ sodalitiū. Contubernalis cohabitans ꝛ sodalis. cōtuberniū ꝛ cōtubernalis. i. sodalitas. ¶ Libys gtō libyos masculini est qȝ femina dr libyssa et libystis idis. Est aūt libys aliq̄s libye. i. Aphrice. Lucanus in. vj. Pānonis haud aliter post ictum seuior vrsa Quū iaculū parua Libys amētauit habena. Antonius Nebrisensis intelligit de viro libyco. Omnibonus vero de puella: qȝ Verg. dixit. Virginibus Tyrijs mos est gestare pharetrā. masculinū dicit esse libs: ego vero assentior Nebrisen. qȝ v̄gines Tyrie venātur non cōtinuo viri a venatione abhorrēt. et libs nō ꝓ hoie Libyco dicim⁹ sed ꝓ vēto Aphrico. Silli li. j. Tubeqȝ libysse. Vergi. v. eñ. Horridus in iaculis ꝛ pelle libystidis vrse. ¶ Tricuspis cui⁹ ge: cōis in recto per regulā. Quicq̄d vtriqȝ datr: in obliq̄s v̄o ois ge. per rĺam. Adiectiua trium ꝛc. qȝ etiam neutris iūgitur. Ouid. Positoqȝ tricuspide telo mulcet aquas rector pelagi, Tricuspis. i. tres cuspides siue acies habēs. Idem dic de bicuspis. Phil. Num forsitasse sibi te totum mitra bicuspis Arripuit baculusqȝ sacer soliumqȝ superbum.

¶ Dis cuius ge: cōmunis: qȝ est prior vox adiectiui. neutrū est dite. sic hic ꝛ hec dis et hoc dite. huius ditis. huic diti. id est diues. da regulam. Esto genus varium ꝛc. Inuenitur licet raro tam dis quam dite pro diues. quāuis celebres quidā grāmatici negent. Teren. in Adel. Dis quidem esses Demea et tuam rem constabilisses id est diues teste Donato. Vale. Flaccus lib. ij. Non pplos nō dite solū nō vlla pa-

renti regna peto. Hora.j.sermo. Bruto pretore tenente ditem Asiam. Luca in. viij. Non illic Libyce posuerunt ditia gentes. Templa dito.i.diuitem facio.

¶ Sunt ne alia adiectiua in is? Sunt certe ppe innumera. ꝛ omnia sub is sunt cõmunis ge. sub e neutri: p regulã. Esto genus varium ꝛc. vt hic ꝛ hec fortis ꝛ hoc forte. sic dulcis. leuis ꝛc. inter q̃ multa sunt. cõposite figure quoꝝ simplicia sunt substãtiua: vt infamis.i.diffamatus. cõfinis.i. ppinquus. exanguis.i.exanimis. perẽnis.i. perpetuus. iugis.i.cõtinuus. comis.i.benignus. comiter benigne. Immanis. valde magnus ꝛ crudelis. segnis.i.piger. Insignis.i.nobilis. tam in bonũ q̃ in malũ capit᷑ vt insignis senator insignis latro. bipennis habens duas pennas: ꝛ q̄ vtrãq̃ partem acutam habet. Uerg. Ferro sonat ita bipenni. q̄ quasi substantiuũ feminini est qꝛ intelligit᷑ securis vt alt ilis qꝛ intelligit᷑ auis. hic et hec scholaris et hoc scholare ad scholã pertinẽs. Hie. ad Damasum pa. Nec aures Quintiliani flosculis ꝛ scholari declinatione mulcende. Pruden. in Cassiano. Scholare murmur annotantes scripserant. pro eodem dicit᷑ scholasticus ca. cum. vel disciplina scholastica. Substãtiue aũt scholasticus est puer dicendi gratia scholam frequentans. is a doctissimus nunq̃ scholaris dicit᷑. Unde quidã barbare inscripsit librũ de disciplina scholariũ. neq̃ is fuit Boetius: nimis eñ abhorret ab Boetiano eloq̄: vt recte docuit vndecunq̃ doctissimus Ascensius: cui refragatur Baptista pius: in hoc licet alioqui doctissimus mea quidem sñia hallucinans. neq̃ Quinti. dixit schelarium: sed scholarum. teste Regio sic. In ipsos deniq̃ cetus scholarum leti ꝛ alacres conueniunt. Uulgo tamen (vt multa alia) mendose legitur scholarium. Curialis aliquid ad curiam pertinens vel aliquis curie. Leuis.i.non asper ꝛc.

Adiectiua in is. Jugis. Comis. immanis Segnis. Insignis. Bipennis Scholaris Curialis.

Os maribus detur: sint neutra chaos melos os os.
Atq̃ epos. hec arbos dices: cui iungito cos dos.
Cum multis grecis: per us hec vertere latini.

¶ Nomẽ in os desinẽs est masculinũ: vt ros: humor qui sereno tpe fluit superne rorulẽtus rore plenus: rosidus roro perfusus. vt rosida mala. rore roras.i.humorẽ instar roris paulatim demitto: irroro madefacio irrigo. Isthmos terra angusta inter duo maria. logos.i.sermo verbũ: ratio quidam male putant esse neutrũ. Plautus in menechmis. Loquere vter meruistis culpã paucis: nõ longos logos. Ci. Ego te certo scio oẽs logos qui ludis dicti sunt animaduertisse. hinc fiunt dialogus collocutio vel disceptatio. Epilogus conclusio. Catalogus per ordinem enumeratio: a logus mutus: polylogus verbosus que sunt omnia masculina. Excipiunt᷑ a regula pauca neutri generis. Chaos confusa rerũ materies: ex qua multi phi crediderunt a deo mundum esse factum. capitur pro nocte ꝛ inferno vt tetrũ chaos illabitur. Quidã vt greci aspirationẽ syllabe priora dant: alij posteriori. Melon.i.dulcis modulatio. Melos insula crete adiacens est feminini generis per regulã. Insula ꝛ vrbs regio. vt chios pathmos neritos samos rhodos ꝛc. os oris ꝛ os ossis nota sunt. Epos carmen heroicum. Hora. Forte epos acer vt nemo. Uarius scribit Arges oppidi nomẽ neutrum ostendi in regula. Insula ꝛ vrbs ꝛc. Feminina sunt arbos: id est arbor cos lapis quo ferrum acuitur. coticula parua cos ꝛ lapis quo approbatur aurum. Dos quod sponso cum vxore datur. Plautus in asi. Dotem accepi imperium vendendi. Capitur pro quouis dono vel gratia. Sueto. in tito. In puero statim corporis animiq̃ dotes explenduerunt. Glos: id est mariti soror vel fratris vxoris. Ex significatione femini. gñis est per rẽam. Esto femineũ ꝛc. ¶ Feminina sunt multa greca in os que in us vertũt latini: vt papyros aut us. frutex vel arbuscula Egypti vnde fiebant charte in quibus scribebant: nunc linteolis contritis fiunt priore retento nomine. Papyrus bibula que superponitur scripture recẽti. Papyrus emporetica est qua mercatores vtuntur ad imponẽdum piper ꝛ similia. Arctos vel us.i.vrsa signũ celeste. balanos aut us.i.nux aut glans. Hor. Pressa tuis balanus capillis eremos vel us. locus desertus. Periodos vel us.i. circuitus. methodos vel us. transitus et doctrina. Synodos vel us.i. cõuentus. Exodos vel us.i.exitus. biblos.i.papyr⁹ iũcus ꝛ liber. hinc byblion.i.libellus. Diphthongos vel us. vnicus duarum vocaliũ sonus. Theotocos.i.mater dei Abyssos vel us. immensa profunditas. Iudicia dei abyssus multa. Talia sunt multa herbarum fructicũq̃ nomina; vt amaratus her-

Ros. Isthmos. Logos Chaos. Melos. Os. Argos. Arbos. Cos. Dos. Glos. Os grecũ in us vsũ Papyros Arctos. Balanos aut us. Eremus. Periodes aut us. Method⁹ aut os. Synodos aut us. Byblos. Diphthõgus. theotocos Abyssos. vel us.

Sāpsuc⁹. Hyacynth⁹ Crocus. Byssos. vł us. Antidotos: vł us. Alabastr⁹ Alabastrū Cryſtall⁹. Chryſolithus.

ba que vulgo maiorana dr.ſampſucus idem. Nardus: coſtus: ⁊ ſimilia: dicim⁹ etiā neutraliter nardū ⁊ coſtū. ſunt herbe aromatice. vbi nardus piſtica vel nardū piſticum.i.bonū ⁊ pbatū.a piſtis.i.fides. Nardinū eſt vnguentū ex nardo. pſeudo nardum quaſi falſum.nardū eſt herba nardo ſimilis. Quedā maſculina legūtur: qr referūtur ad flores vel ad pueros qui i eas herbas ꝯverſi eſſe dñr. vt hiacynth⁹ croc⁹ et achantus. hiacynthus viole quedā ⁊ gēma violacei coloris. Uerg. Et pinguem tiliam ⁊ ferrugineos hiacynthos: zacynthos autē vel us. inſule nomē eſt fe. ge. per regulā. Inſula ⁊ vrbs regio. Uergi. Crocū rubentē dixit maſculine: vt vult Seruⁱ⁹ Salluſtius ꝟo in neutro gñe crocū dicēs. In qua crocū gignitur. Croceus vel crocinus lutei coloris. Uer. Et circūtectum croceo vel amen achanto. quidā herbā eſſe dicūt: alij arborē ſpinis plenā. Byſſos vel byſſus lana colore fere aureo. vnde fiunt veſtes byſſine. Antidotos vel antidotus.i. medicamētum ꝯtra venena datū. Gelli. lib. xiiij. Huius regis antidotus celebratiſſima q̄ mitridates vocat. dr pro eodē hoc antidotū. vt hec coſtus ⁊ hoc coſtū. Alabaſtros vel us. genus marmoris ex quo fiebant vaſa vnguentaria q̄ alabaſtri dicūtur. Politia. in miſcella. Quib⁹ alabaſtrus vnguēti plena putere videtur. dr ꝑ eodē hoc alabaſtrū. Martia. Quod coſmi redolent alabaſtra focitꝫ deoꝝ. ⁊ hic alabaſter. Cice. lib. ij. aca. Quib⁹ etiā alabaſter plenus vnguēti puteſcere videt. Item femi. ſunt noīa gēmarū. vt cryſtall⁹ ſapphyrus amethyſtus ⁊c. q̄ grece ſilr in os deſinūt. Author priapee. Rigetꝫ dura barbara iūcta cryſtallo. dr quoꝫ cryſtallū. Pli. lib. xxxvij. Smaragdus in quo exculpta fuerat amymone. Interim eiuſmodi noīa in maſc. legunt ge. Pli. ſmaragdi ſcythici ſūt nobiliſſimi. Prudē. Ingēs chryſolithus natiuo interlit⁹ auro. hec aūt diuerſitas fit: qr intelligi pōt lapill⁹ vel gēma ꝑ rłam. Cōis ꝑprio ⁊c. In quatre doctiſſimoꝝ vſus ſeruādus eſt. Ex dictis aliqua tā nꝫ latina ſint ab Alexā. et alijs ſupflue accipiūtur.

Zelus. Gyrus. Gōphus. Cyclos. Planus. Philocalos. Chironomos. Bubalus. Camel⁹. Bos.

¶ Quare dictū eſt in regula. Cuz multis grecis: qr nō oīa greca in os que latini vertunt in us: ſunt generis feminini. Nam multa etiam maſculini ſunt. vt zelos us.i. emulatio vel amor. logos iſthmos iam dicta. gyros vel us.i. circulus vel ambitus: hinc gyro as. circundo: regyro: retrogyro. Gomphos gomphus.i. clauus. cyclos cyclus.i. circulus. planos us.i. deceptor. ſycophanta. Talia ſūt mille: de quib⁹ apud latinos non inueni certam regulā. ideo authoꝝ vſus diligenter inueſtigetur. Quedā ſunt cōia teſte Priſci. vt. phos vel us.i. amator vel trix. ſapientie. Philocalos vel us amator vel trix. boni aut pulchri. ſic cōis ge. eſt tyrannos vel us.i. crudelis princeps: teſte Seruio in illud. viij. enei. vbi tyrannus pro rege in bonam partē capit. Pars mihi pacis erit dextrā tetigiſſe tyrāni. Sic (vt multi volūt) cōis ge. ſunt. chironomos vel us. bubalos vel us. et camelos vel us. Chironomos eſt qui lege quadā manuū aues ⁊ cetera eſculēta diuidit. Pro eodem chironomon montis. Iuue. Saltātem ſpectas et chironomonta volanti cultello. Chirmanus eſt et monos lex. Talis ars chironomia dicit. Bubalus ge. cōis eſſe vt camelus teſtatur etiam Calepi. ⁊ eſt animal ſimile boui ſiue. bos ſilueſter. hinc bubalinus a. um. nam bubulus a. um. a boue eſt: vt lac bubulum. Camelus eſt aliud animal notum. Quedam ſunt neutra. vt chaos vel us. pelagos vel us.

Cuſtos. Sacerdos Compos.

¶ Bos cuius gñ: eſt cōis: qr tam vocam q̄ taurum ſignifi. vbi ſexus facile diſcernitur: per regulā. Quicquid vtrꝫ datur. Ouid. Bos quoꝫ formoſa eſt. Uerg. Ille meas errare boues.i. vaccas. Que ſunt alia in os latina cōis ge. per eādem regulā Cuſtos: qui vel: que: cuſtodit: figurate neutris iungitur. Iuue. enim ſaxis cuſtodibus inquit. Pro femina etiam hec cuſtodia dr. ideo vocatur abundans. Cuſtodia etiam capitur pro: ipſis viris qui cuſtodiuntur. vt in annotationib⁹ oñdit Beraldus. ſemper tamen eſt: feminini ge. vt iuuētus: licet capiat ꝑ iuuenib⁹. Sacerdos deo dicatus. dicata vel ad ſacrificia facienda. Sacerdotium ſacerdotis dignitas. Uergi. Ne ſeu magna ſacerdos. Abundans eſt: quia femi. etiam ſacerdotiſſa dicitur a Gellio Compos.i. potens impos. impotens: vt compos voti. impos animi.

Acerrus. Manus. Neuus. Lembus.

Us mas non terne: quod terne eſt: dicito neutrum.

¶ Nomina in: us ſecunde aut quarte declinationis ſunt ge. maſculini. tertie vero neutri. Exēpla prioris partis. Acerrus id eſt cumulus. accruo as. id eſt cumulo as. Manus equus manſuetus et paruus. Neuus macula in corpore. Ouid. Nullus in egregio corpe neu⁹ erat. nouoſus neuis plen⁹. Lemb⁹. nauis piſcatoria. hinc tamen

fe.ge.diminutiuū inuenitur lēbula.Uale.maxi.lib.j.Lembulā eis derisus gratias miserunt.Limbus fascis ambiens extremā partē vestis.,diminutiuū est limbulus et limbellus sic dicimus limbus serius.limb⁹ pelliceus. Capit̄ p quauis extremitate vt limbus inferni.Nimbus repētina pluuia ⁊ tēpestas. nimbosus nimbo plenus.hec ⁊ mille alia sunt scōe decli. Sequētia cum multis alijs sunt quarte decli. Casus ruina ⁊ euētus Census pecunia vel substātia. Oui. In precio preciū nūc et das census honores.Census amicitias pauper vbiqꝫ iacet.Sensus quo sentimus. Metus timor Luctus dolor.sic auditus/cultus/gustus/fruct⁹/fret⁹ ⁊c. Exempla posterioris partis vt corpus/hulcus/vulnus/thus/ius/onus/pectus/tps/latus/munus ⁊c.declaranda in scōo lib.Excipiūtur multa in us.gre.fe.ge.scōe decli.que grece in os desinūt vt papyrus/arctus/balanus/eremus/periodus/synodus/methodus/biblus/diphthongus/abyssus/nardus costus/cristallus/alabastrus/antidotus/⁊ multa alia p exceptionē a regula.Us mas non terne. Exceptio pcessit ibi. Cum multis grecis p us hec vertere latini bene cōmēdant memorie:quia nō repetētur.Dixi figurate mas p masculino genere cuz Antonio Nebrissensi pluribusqꝫ.

Lembus.
Limbus.
Nimbus.
Casus.
* Census et sensus quid discriminis habeant.

Femineum domus est:et vānus humus colus aluus.
Et tribus atqꝫ manus ceu porticus ac acus idus.

¶ Excipiuntur a priore parte regule pauca feminini geñ.domus partim scōe partim quarte.vt colus:⁊ q̄ tm̄ scōe decli.sunt vānus hum⁹aluus reliqua sunt quarte decli.⁊ idus tm̄ est plis nūeri.Dom⁹est edificiū ad habitādum factū ex tecto ⁊ parietibus.improprie p quocūqꝫ habitaculo sumit̄ vt p templis.⁊ nidis ferarūqꝫ latibulis.sumit̄ pro familia p gente ⁊ patria.Uānus vas vimineū latū aptū purgādo frumento.Uerg.Et mystica vānus.diminutiuū est hec vallus vāno as.i. vētilo vt frumenta purgētur.Euāno:extrauāno:hum⁹ terra hūefacta.humeus a.um. aliqd ex humo.humare est in humo sepelire. Colus instrumētum qd̄.pēsa cōtinet a quo fila fuso ducūtur.Cic.ij.de orato.quō ad me venis cū tua colu ⁊ lana:hic abltūs est quarte declinationis.At colus tormenti genus solū est masculini geñ. Aluus venter:sed pprie ea pars qua sordes effluūt.nōnunqꝫ p alueo sumit̄ nūc solū feminini gñis est.Uer.Curuā cōpagibus aluū.Col.lib.vij. Distentā in pabulis aluū. olim etiam masculinū erat.Actius.Maia nemus retinēs grauido cōcepit in aluo.Alnus per n est fe.ge.qꝛ nomē arboris:vt pyr⁹ querc⁹ pinus cupressus ⁊c. Trib⁹ pgenies tribulis aliqs ex tribu.Hiero.vtit̄ noie cōtribulis p eo q̄ ex eadē tribu.est.et est tribulis cōis ge.per regl'am.Quicqd vtriqꝫ ⁊c.Man⁹ mēbrū notū a cui⁹ similitudine manus dr̄ instrumētum nauticū quo naues harpagonibus rapte tenent̄.Hierony. Ferreas manus ⁊ vncos preparāt manus qꝫ est multitudo ⁊ potestas ⁊ elephanti proboscis ⁊ scriptura manuū.manicula est parua manus. Porticus ampla dom⁹ ppter repētinos imbres ⁊ vmbrarū ac deābulatiōis grā edificata.Sta. Stat porticus alta colūnis.Cryptoporticus.i.porticus subterranea. Cryptos.i. occultus vel subterraneus.Acus instrumētum sartoris:itē quo sarcinatrix vtit̄ ad discernēdos capillos:ab acuta cuspide.Mart.Figat acus tortas sustineatqꝫ comas. Acus similiter feminini geñ.quarte similitudine acus sutorie;dicūtur palee frumenti.Collu. lib.ij.Durissime acus eiecte separateqꝫ erūt acuētibus.Similiter instructio exercitus acus dr̄:qꝛ ea pars militū vehemētissima fit ad hostem venerādū acumine telorum.Hic acus aci secūde est quidā piscis.hoc acus eris. purgamētum frumenti. Idus sunt dies quidā mensis.Anus nurus socrus quarte decli. fe. ge.sunt p rl'am. Esto femineū ⁊c.quia solas feminas significāt.Nam anus est vetula hic ⁊ hec anilis ⁊ hoc anile ad vetulam pertinens:vt anilis fabula diminutiuum est anicula. Anus masculini generis secunde est posterior pars verenda ⁊ quidā fluuius. Socrus est vxoris vel mariti mater. Nurus est filij vxor.Teren. Uno aio oēs socrus oderūt nurus. Nurus capitur aliquando pro quauis femina non antiqua.

Domus.
Uannus.
Humus.
Colus.
Aluus.
Tribus.
Manus.
Porticus.
Acus.
Acus pro gñe instructe aciei.
Idus.
Anus.
Socrus.
Nurus.

Dat pecus hec pecudis suscusqꝫ palusqꝫ salusqꝫ:
Qu eqꝫ senex:iuuenis:cum seruio:nomina donant.
Et virtus incus.at mascula sint lepus ⁊ mus.

Et que pus donat:veluti chytrapus:volo iungi.

Pecus. Subscus. Palus. Salus. Senectus Iuuẽtus. Seruitus. Uirtus. Incus. Incudo. Lepus. Mus. Tripus Chytrap⁹ Sciopus. Antipus. Apus. Uenus Tellus. Sus. Ligus. Uetus. Intercus.

¶A nõibus tertie decli,excipiunt̃ pauca fe.ge.que sunt hec. Pecus q̃ñ gtũs est pecudis:nam si pecoris facit neu.est:⁊ vtrũq; significat omne animal qđ hominis sub imperio pabulo terre pascitur:vt sunt boues/asini/equi/cameli/oues/capre ⁊c. Pecus oris.etiam totum gregẽ signi. et aliquãdo vtrũq; etiã de piscibus dr oibus rationis expertibus.dr.aliquãdo fuisse mascu.geñ.quia Ennius dixit pecudi marito hinc fit pecorinus pecoreus pecudinus : vt pecorina caro:pecudina pellis. Subscus tabella qua tabule inter se configuntur:quia qua immittitur succiditur. Pacuuius. Nec vlla,subscus cohibet compagem. Uictru.lib.iiij.ca.vij. Et ita sint compacte subscudib⁹. Cato de re rusti. Subscudes ilignas addito. Salus terra aquosa vel aqua nigra non fluens:at palus li.mascu.est stipes magnus. Salus etiam credebatur esse dea quedã/Senectus.i.senecta seniũ.senitudo senitas:senium:scilz etas.iuuẽtus.i.iuuenilitas iuuẽta.i.etas iuuenũ:⁊ capitur ꝑ ipsis iuuenib⁹. Seruitus seruiendi cõditio ⁊ seruitiũ:nõnulli malũt a seruus deriuare q̃ a seruio contraria seruituti est libertas. Uirtus est ars bene recteq; viuẽdi:⁊ ꝓprie fortitudinẽ signifi.virtuosus latinissimi nõ dicũt:sed studiosus virtute p̄ditus. Incus ferramẽtum magnũ super qđ fabri cudunt.hinc incudo onis.faber ferrarius. Hiero.cõtra Ioui. Et in nai.ib⁹ piscatoꝝ caput eius stat sicut incudo insatiabilis reputat ferruz vt palleas. At mascu.geñ.sunt lepus aial notũ ⁊ mus. hinc leporinus ⁊ murinus: vt leporina caro.murina pellicula.lepusculus paruus lepus ⁊ quidam piscis marinus. Masculina sunt greca a pus podis.i.pes.vt tripus.i.mensa tripes. Luc.li.v. Iunctos tripodas. Uerg. Et tripodas geminos auri duo magna talenta. Cytrapus ferramẽtum cui supponit̃ cacabus vel olla sup ignem : vel olla habens pedes chytra est olla. Sciopus pede vmbram faciẽs. Antipus hõ ꝯtra pedes nr̃os ambulans. Apus hyrundinis species quasi sine pedibus:semp iacet aut volat. ¶ Feminina tertie,sunt.venus ⁊ tellus:per regulam. Esto femineũ. Uenus est amoris ⁊ venustatis dea credita ⁊ seruato gñe pro amore venustate capitur. Tellus est credita olim dea terre ⁊ seruato gñe ꝑ terra sumit̃.vt bachus ꝑ vino. ¶ Sus cuius gñis cõis qr porcũ porcãq; signifi.vbi sexus facile discernitur. Uerg.dixit. Sabellic⁹ sus hinc suinus. Uarro.hic enĩ cõciliator suine carnis datur pplo.hinc iterũ ꝑ diminutionem suillus:vt suilla ca. Ligus.i.ligur similiter cõis ge.est:qr est nomẽ gentile. da regulã. Quicq̃d vtriq; datur ⁊c. Uetus ⁊ intercus ois ge.sunt per rl̃am. Adiectiua trium:qr sub vna voce adiectiua sunt:vt hic ⁊ hec ⁊ hoc vetus.i.antiqu⁹ a.um. diminutiuum,est vetulus: vetustus.i.vetus vetero as.vetus facio veterasco:⁊ vetustesco.i.vetus fio.aliqui differẽtiam ponũt vt lib.vij.declarabo. Intercus intestin⁹. Gellius lib.viij. Intercutibus vitijs madentes. Cato intercutibus stupris inquinatus. Plau. Num eum veternum aut aqua,intercus tenet. Prudentius. Nunc noua materies solidata intercute flatu. Ego non inueni vsq; intercus pro morbo substantiuum que hydropa greci vocant.ita tamen vult accipi aliquando. Priscia.cui suffragantur Beroaldus. Sulpitius. Calepinus.sed testimonium nemo citat.

Carbasus hic aut hec grossus dant grus atomusq;:
Lecytus atq; pharus:genus ⁊ specus ⁊ paradisus.
Sic aluus quondam iunge intibus atq; phasellus:
Pampinus atq; arquus:pro fructu ficus.at hic vult
Pro morbo.nunq̃ declinat quarta virile.
Hoc specus atq; penus dices:dum tertia flectit.
Hic aut hoc vulgus:Solum hoc virus pelagusq;.

Carbasus

¶ Quedam in us:sunt dubij gñis.vt hic vel hec carbasus:sepius feminini generis est genus lini mire tenuitatis:vnde fiebant vela que ob id,vndecunq; fiunt: nunc carbasa dicũtur. Papi.in Achille. Nec mora iam dextras. Itaceis carbasus auras

poscit. Itac ea carbasus.i.velũ aut nauis vlyssis qui ithacus dr. Propertius in fine quarti. Exhibuit viuos carbasus alba focos: hic vestem ex serico aut tenui lino significat. vt apud Ualeriũ maxi. lib.j. vbi mascu. gñis est. Quũ Carbasum quem optimum habebat foculo imposuisset: subito ignis emicuit: hinc carbase⁹ carbasea um. et carbasinus carbasina um. Grus epiceni gñis. sub hic vel hec. auis est nota. Uerg. j. geor. Strimonie dant signa grues. Hora.j. ser. Decerpta ferentes membra gruis sparsi. Grossus ficus abortiua que nõ maturescit. Calep. dicit tm̃ plr̃ grossi reperiri sed fallit. Plini.xiij.ca.vij. Grossus eius non maturescit. De masc. gñe. Hiero. Ficus protulit grossos suos. Colu. li.iij. Grossuli minuti. Celsus lib.v. Grossi in aqua cocti. De fe. Plini. lib.xv. Deprehendasq; in hac hyeme grossos. Et alibi crude grossi verrucas tollunt. Atomus.i. corpus; incecabile ab a.i. sine: ⁊ tomos incisio. Multi vtuntur masc. ego feminino vtar cum Cic. dicẽte in libello de fato. Nec (quũ hec ita sint) est causa; cur epicurus pertimescat fatũ: et ab atomatis petat presidiũ easq; de via ducat ⁊c. sic alibi semper. In primo de fi. Atomus altera alterã posset attingere. Seneca. vij. natu. masc. dixit. Quod atomi cõgesta ceruaticq; fecerũt. Lecythus ampulla olearia. Cyprianus capsacem vocat femi. est apud Grec. teste Nestore. Hiero. tñ mas. dixit in lib.iij. Reg. Hydria farine non defecit: ⁊ lecythus olei nõ est imminutus. Pharus.i. turris altissima in aliquo portu ꝓpter nauigãtium salutẽ ad plucendi ministeriũ fabricata. dicta tãq; phanos q; significat lucidũ n lr̃a in r versa. vel ab insula Egypti Pharo vbi fuit turris celeberrima. vñ alie ad similẽ vsum fabricate phari dñr. De masc. ge. Sueto. in claudio. Supposuit altissimã turrim in exemplũ Alexandrini phari vt ad nocturnos ignes cursum nauigia dirigerent. Auienus in arato. Romuleiq; phari fauces illesa relinquit. De femi. Papi. Lumina noctiuage tollit pharus emula lune. Iuue. Tyrrhenãq; pharon. ꝑ insula solum est feminini gñis: per regulã. Insula ⁊ vrbs regio ⁊c. Penus scd̃e vel quarte declina. est mascu. ge. vel feminini. Tertie vero solum neutri. sic dices de specus licet in tertia obliqui specoris ori. ore. exoleuerũt. Penus est omne esculentum ⁊ poculentũ quo hoies vescunt. Festus. Penora res necessarie ad victũ quotidianũ. Plau. in persa. Nam nisi penus annus hodie cõuenit cras pp̃lo prostituã vos. Lucius. Magna penus paruo spacio cõsumpta peribit. in digestis titul⁹ est de penu legata. De neutro. Hora. Annone prosit portet frumenta penusq;. Strabo. Propinquos penore valebamus priuare. olim gtũs erat peniris ⁊ peniteris. Legit quoq; hoc penũ peni. Affranius. Uos quibus cordi est intra tunicã man⁹ leua dextera in penũ herile. Plau. in cap. ego ibo vt cõueniam senẽ. dicã vt sibi penũ aliud ornet Iuuentũ hoc penu est genu. Actius penu autem optimũ est: ⁊ nihil desit. Specus.i. spelunca vnde spectare licet secunde vel quarte decli. tam mascu. q̃ feminini gñis. tertie vero solum neutri gñis vnde nunc ntm̃ actm̃ / vctisq; in vsu solũ habemus. De mascu. Hora. iij. car. que nemora: aut quos agor in specus. Ouid. iij. meta. Est specus in medio syluis ⁊ vimine densus. De femi. ge. Sillius lib.vj. Tabificã expirat saniẽ specus vltima. Gel. li.v. Specum quãdam nactus. Pacu. Aduenio in scrupulosam specum. Cato. Specus opposita quo aqua de via abiret. De neutro. Uerg. ene. vij. Hic specus horrẽdum et seui miracula ditis monstrãtur. ita legẽdũ esse docet Serui⁹. Silli⁹. lib.xiij. Tũ qua se ꝑmũ rupta tellure recludit imm;sum celo specus. Prudẽ. Nox obscura loci p spec⁹ ambiguũ. lectũ est hec speca ce. ⁊ hoc specũ speci. ⁊ hoc specu. Paradisus.i. pomariũ et locus amenissimus in quo cõstitutus fuerat a deo homo feminini generis est apd̃ grecos: masculine tamẽ dixit Hiero. in Gene. Plantauerat deus paradisum voluptatis a principio in quo posuit hominẽ. Aug. ad Horosium. Paradisus in oriẽte situs est interiecto oceano. Aluus olim vt declaraui. fuit etiã masc. ge. vt acus: cupssus: ⁊ plura nũc tm̃ fe. ge. Intybus herbe nomẽ patebit i heteroclitis.: phasellus nauicula velox ⁊ oblõga. de feminino nõ occurrit testimoniũ: nisi oim grammaticorũ. De masc. Catulus. phasell⁹ ille quẽ videtis hospites. Aiũt fuisse nauiũ celeberrimũ Optimũ hunc latinissimũ Catullũ imitaberis. ꝑ legumine quodã masculinũ est. ꝑ insula vo femininũ. Pampin⁹ vit; ram⁹. Uarro teste seruio. sepissime feminine vtit Uerg. nõ decernit. Columella ꝑ arbore quadã vtit. Arcus. vel arquus ꝑ iride: tam secũde q̃ quarte declinationis: melius est masculini generis: licet Ennius dicatur feminini posuisse. Luca. libr.j. Arquus vix vlla variatus luce colorem. Supparus solum masculini est: licet olim dicat fuisse etiã feminini. Ficus arbor nota. solum est feminini generis per regulã generalẽ: ⁊ sic est secũde vel quarte declina. Iuue. Ad

Grus. Grossus. Atomus. Lecythus. Pharus. Penus. Penum. Penu. Specus. Paradis⁹. Aluus. Phaselus. Pãpinus. Arcus vel arquus. Ficus.

Uulgus. Uulgum.

que discutienda valẽt sterilis mala robora fici. Cic. de ora. Cui quũ familiaris q̃dã quereret q᷑ diceret vxorẽ suã suspẽdisse se de ficu. ꝑ fructu est mascu. vel feminini gñis: ꝑ masculino quidẽ solũ scđe declinationis etiã morbũ quendã a similitudine fici significãs. ꝑ femi. ge. tam scđam q̃ quartã decli. recipit. Hec est snia doctissimi Ualle: declarãtis illud Mar. Dicemus ficus q̃s scimus in arbore nasci. Dicemus ficos Ceciliane tuos. Uulg⁹ est multitudo ignobilis tã masculini q̃ neutri ge. Cic. Saturnũ maxime colũt vulgi. Tacitus. Est vulgus sine rectore preceps pauidus socors sepissime. Idem masculine alibi vtit̃ In Job. Uulgũ pauperẽ spoliauerunt. Sallu. in iugur. Uulgũ effusum oppido cedere. Plini. lib. viij. Id vulgum credidisse video. Hora. Huic ego vulgũ. Errori similem cunctũ insanire docebo. Uerg. ij. ene. Hinc mihi prima mali labes hinc semper Ulysses Criminibus terrere nouis hinc spargere voces. In vulgũ ambiguas: ⁊ querere cõscius arma. Sergius cõtra rõnẽ carminis legit vulgũ ambiguã: credens vir alioqui doctissimus vulgus hic esse feminini gñis: quem male sequũtur; Pomponi⁹ et Niger plures q̃. Seruius admonet legendũ esse in plurali ambiguas. vt stet v̄sus. de neutro Uergi. Scindit̃ incertum studia in cõtraria vulgus. Sexus nũc masculinũ olim etiã neutrũ fuit. Plau. in ru. Uirile sexus nunq̃ vllũ habui. Dicebãt quoq̃ hoc gen⁹ in neutro gñe ꝑ hoc genu. Cice. in arato. Jam dextrũ genus ⁊ decoratã lumine suram. Tantũ neu. ge. sunt pelagus. i. mare, nõnũq̃ masculine reperiri notat Calepinus. Uale. Flaccus lib. j. O quantũ terre q̃tũ cognoscere celi. Permissum est pelagũ quanto sa perimus in vsus nõ diffiteor Ualeriũ dignũ esse quẽ citra affectationẽ imitemur. Uirus venenũ ⁊ grauis odor. Uerg. ille malũ virus serpentibus addidit atris. Uirosus ⁊ virulentus. i. viro plenus. Catus ꝑ fele. Seruius dixit femininũ teste Bergomate.

(Margin: Sexus. Genus. Pelagus. Uirus. Catus.)

Femineum est laus fraus: velut s cui consona iuncta est.

Laus. Fraus. Trabs. Plebs. Hyems Urbs.

¶ Laus ⁊ fraus ⁊ oĩa noĩa desinentia in s precedente consonãte sunt feminini generis. vt trabs/plebs/hyems/vrbs/stirps/ars/glãs/mens ⁊c. Laus: ꝑp̃ria v̄tus et laudatio. hinc laudo/collaudo/elaudo/perlaudo. Fraus: deceptio ⁊ periculum. fraudulosus ⁊ fraudulẽtus qui fraudẽ facit. fraudo fraudas: decipio. Trabs: crassum lignum in edificio. Ennius dixit hec trabes. Plebs vulgus. hec plebs plebei idem. sicut Plini. Tanta plebei cõsternatione: vt primo pulsus ex ea regione mox ⁊ interemptus sit: diminutiuũ est plebecula. Plebei⁹ plebeia ad plebẽ pertinẽs. plebiscitum. i. plebis statutũ. Hyems. i. bruma. hyemo hyemas hyeme habito. Urbs id est oppidum diminutiuũ est vrbicula. vrbicus ⁊ vrbanus ad vrbem pertinens: vrbanus etiam est honestus ⁊ facetus. reliqua patebunt in sequenti libro.

Mascula sunt pons fons mons seps dum denotat anguem
Et cum d ante chalybs: assis cui iungito partes:
Et polyssyllaba in s dum p preponitur illi.

Fons. Pons. Mons. Seps.

¶ Excipiũtur ab illa regula quedam masculini generis. et sunt hec. fons a fundẽdo: q2 fundit aquã. diminutiuũ est fonticulus: et fonticelus. olim fuit etiã feminini generis teste Calepino. fontanus quod ex fonte est: vt aqua fontana. Pons asser vel quiduis aliud per qđ supra aquas transimus. ponticulus paruus pons. Põto põtonis: nauis qua pecora traijciũtur vel alie res. Mons terre tumor altissimus. monticulus paruus mons. Montanus ex mõte. Seps paruus serpens ex cui⁹ ictu mẽbra percussa putrescũt: a seps verbo greco putrefacio. Luca. lib. ix. Ossaq̃ dissoluens cum corpore tabificus seps. accusatiuus est sepa. vnde ꝑ eodẽ fit femi. prime hec sepa sepe: quod apud Plini. inuenies. At seps pro sepimento est gñis feminini et dicitur etiã hec sepes sepis. Mars deus belli vel ipm bellũ pertinet ad regulã: Omne viro soli. Dens notum est: capitur per similitudinem pro omni quo aliquid teneri vel execari põt. Uergi. tum dente tenaci Anchora fundabat naues. Dentio tis. ire. dentis emitto: dẽtitio dẽtiũ emissio. Dentat⁹ magnos habens dentes. dentosus idẽ. Edẽtatus vel edentulus: qui sine dentib⁹ est. Chalybs ppl's quidã ⁊ ferrum optimũ: ⁊ aliquid ex chalybe fabrefactũ. Uerg. Uulnificusq̃ chalybs vasta fornace liquescit. Est etiã fluuius quidã ꝑ pplo siit masculinũ est: q2 femina dr̃ chalybissa. vt Arabs q2 femininũ dr̃ arabissa. da regulã. Esto gen⁹ parũ ⁊c. Hieronym.

(Margin: Seps. Mars. Dens. Dentio. Chalybs. Arabs.)

mus in plogo Job. Et accepit vxorem Arabissam. Itē libs est mascu. gnis: qr signi
ficat ventū aphricū: quē vt ceteros vētos deos esse dixit gētilitas ⁊ p flatu accipit:
vt Bacchus pro vino per rlam. Omne viro soli ⁊c. Sub dente volo ꝯprehēdi bidēs
Tridēs pro instrumētis tot dentiū. Oui. Itē tridente suo terrā percussit: at illa intre-
muit. Bidens aūt ꝑ oue est fe. ge. Itē masculina sunt noia significātia ꝑ ptes assis
vñ as est xij. vncie: vncia est prima pars assis. Noia itaqꝫ de quibus loquor sunt.
Sextans sexta pars assis. i. due vncie. Quadrās vncie tres: q̄si quarta pars assis: ⁊
vocat etiā triūciū. Triēs tertia ps. i. vncie q̄tuor. Quincunx vncie q̄nqꝫ. hoc in x de-
sinit nō in ns. Semis. i. semi as: hoc est sex vncie. Septūx in x nō in ns. i. vncie septē
Bes. i. vncie octo. Dodrans vncie nouē: quasi dēpto quadrāte: ⁊ dr nonunciū. De-
xtrās. i. vncie decē quasi dēpto sextante. Deunx in nx: nō in ns: vncie vndecim: q̄si
dempta vncia ab asse. hec noia significant nūmos ⁊ vasa. Persi. Sed tremor inter
vina subit calidūqꝫ trientē Excutite manibꝰ. de nūmo. Iuue. Nō habet infelix quē
porrigat ore trientē. significant etiam partes hereditatis ⁊c. Itē masculina sunt po
lysyllaba in ps: vt hydrops aqua intercus. hydropicus: qui eo morbo laborat. ethi
ops masculinū est: quia femina dicitur ethiopissa.

Tridens. Bidens. Sextans. Quadrās. Triens. Quincunx Semis. Bes. Dodrans. Dextrans Deunx. Hydrops.

Hic aut hec forceps ⁊ adeps frons cum scrobe serpens:
Atqꝫ rudens ⁊ stirps dum truncum significabit.

¶ Pauca in s desinētia precedēte consonāte sunt dubij gnis. vt forceps instrumē-
tum quo tenet aliq̄d: ideo ab imperito vulgo tenella vocat: a cuiꝰ similitudine can
cer forcipes habere dicitur: appellatur aūt quasi fornuceps: quia eo fornum. i. cali-
dum capimus. Uirg. viij. ene. Illi inter sese multa vi brachia tollūt in numerū ver-
santqꝫ tenaci forcipe massam. De genere author est Priscianus. Adeps. i. pinguitu
do cuiuscunqꝫ rei. De masculino Pli. Folia cū vrsino adipe trita imponunt poda-
gricis. Idem. Iuuat aures adeps anserinus cū ocymi succo impositus. De femini
no Idē. Cū quo recens adeps cocta sit. Celsus lib. v. Adipis anserine. Frons semꝑ
nunc femininū est siue foliū siue capitis anteriorē partē notet. Mart. Nec matuti-
na si mihi fronte venis. olim pro parte capitis masculinū erat. Cecilius apud Gel-
lium. Hi sunt inimici pessimi fronte hylaro tristi corde. Cato. Postridie signis col-
latis equo fronte pugnaui. Scrobs fossa aut puteus ⁊c. De mascu. Columel. Nec
totus scrops terra cōpleatur. Plau. Sexagenos scrobes. Sepius est masculinum
diminutiuū est scrobiculus. dicit etiā masculine hic scrobis: vt hic panis. Nā Ca-
pella ait: hic scrobis vt hic mēsis: licet Lucanus exiguā scrobē dixit. Ego tamē nō
verebor Lucanū imitari sic scribentē lib. viij. Exigua trepidus posuit scrobe nobi-
le corpus. Et Ouidium. vij. meta. Scrobibus tellure duabus. Serpens. i. anguis.
Uirg. Corpora natorū serpens amplexus vterqꝫ. Iuue. saty. vj. Et mouisse caput vi
sa est argentea serpens. Luca. lib. ix. Parua modo serpens. Mar. lib. xj. Nec serpēs
habitare tota possit. Rudens funis nauticus. Ouid. Pulsi gemuere rudētes. Plau.
Hanc quam rem trahis rudentē ꝯplico. Freq̄ntiꝰ est masculinū. Stirps ꝑ origine
vel progenie solū est femininū. Uirg. Heu stirpem inuisam. At ꝑ trunco vel radice
tam masculini q̄ feminini generis est. De masculino freq̄ntius occurret testimo
nium. Uirg. ij. georg. Admorso signata in stirpe cicatrix. Idem ene. lib. xij. Sed stir-
pem teucri nullo discrimine sacrū. In eodē. Quū semel in syluis imo de stirpe reci-
sum. De feminino. Hora. Stirpesqꝫ raptas ⁊ pecus ⁊ domos. Cic. ij. de natura deo.
Per stirpes alantur suas. sic idem sepius pro trunco aut radice ⁊c.

Forceps. Adeps. Frons. Scrops. Serpens. Rudens. Stirps.

¶ Torrens cuiꝰ generis? masculini. quia cū sit natura adiectiuū intelligit mascu-
linum fluuiꝰ per regulā. Mobile ꝑ fixo. Est autē torrens fluuius per pluuiā con-
gregatus: qui in estate plerunqꝫ siccatur. Adiectiue dicimus torrētia flumina: que
in morē torrentis fluunt. Torrens oratio. i. vehemens ⁊ impetuosa. Cōparatur vt
torrens torrentior torrentissimus. Per eandē regulā. Oriens ⁊ occidens masculina
sunt: ⁊ sumuntur pro regione orientali ⁊ occidentali. ¶ Princeps cuius generis?
communis: quia viro ⁊ femine datur per regulā Quicquid vtriqꝫ datur ⁊c. est qui
vel que principatū tenet: quasi primū caput: vt volunt. de feminino. Uirg. x eneid.
Tu mihi nunc pugne princeps tu diua secundo. Cor. Tacitus. Corrumpere cubi-
cula principū feminarū. Principissa/ ducissa/ comitissa/ militissa ⁊c. culinaria sunt
non latina. Que sunt alia per eandē regulā ꝯmunia? Celebs absqꝫ coniuge etiam

Torrens. Oriens. Occidens. Princeps.

Parens. Infans.

si caste nō viuat. Hora. Melius nil celibe vita. Ouid. Sine coniuge celes viuebat: hinc celibatus vita sine coniuge. Sueto. Smilla vxore lepida duobusq; ex ea liberis mansit in celibatu. Parens pater aut mater: auus aut auia ꝛc. Sedulius. A Salue sancta parens enixa puerpera regem: fit a pario ꝛc. nam parens participium a pareo. i. obediens. Infans homo per etatem nondū sciens fari. Infantia pma etas infantilis ad infantē pertinens. Qñq; de pullis brutorū dr. Pli. Quadrupedes infantes suos cognoscūt. Ide. Uertilio volucrū sola lacte nutrit vbera admouēs geminos volitat amplexa infantes. Hic obiter notabis vespertilio feminine pferri: qꝛ intelligit volucris per regulā. Cōis pprio ꝛc. Trāsfert quoq; ad inanimata. Idē: Nec tunice minor gra in cibo infantis boleti. i. parui necdū adulti. Adiectiue sumit pro infacundo. Cice. in bruto. Ipm scipionē accepimus nō infantē fuisse. Oui. Gutturaq; imbuerāt infantia lacte canino. Prudē. Largire cōptū carmē infantissimo. Bifrons/quadrifrons habēs duas aut quatuor frōtes vt ianus sm poetas. Effrons sine fronte. i. verecundia: vñ ꝛ perficiunt frontē. Philel. Nāq; verecūdi nihil est qđ pensitet effrons. Cliens defensionis gra aliquē colens: ꝛ pene voluntarius famulus fauore ꝛ mercede aliqua vel beneficio ductus: qui sic colitur est cliētis patronus: clientela est clientiū multitudo. Municeps. i. ciuis. Petrus est municeps meus nō cōmunniceps. Manceps qui aliqđ a pplo emit cōducit ve: qꝛ sublata manu significat se authorē emptionis esse. vix de feminis dr licet significatio nō adeo repugnet. Est etiā conductor operariorum ꝛ princeps artificum.

Bifrons. Quadrifrons. Effrons. Cliens. municeps Manceps

Recens.

¶ Recens cuius generis. qꝛ est sub vna voce adiectiuū per regulā. Adiectiua triū ꝛc. Talia sunt valde multa. vt recens. i. nouus. Capit pro recenter tam in psa/orone/ q̄ in carmine. Plan. qui recēs est agro venerat. Uirg. Sole recens orto. Suet. in tybe. Romā recens conditā. Elegans/ornatus/splēdidus/electus. Petulans/libinosus/iniurius/nequā. Sons malus: insons innocens. iners ignauus: inertia ignauia. sic solers cautus quasi totus in arte. Solom hosce totū significat. Demens et amens. i. stultus insanus. sic expers/biceps/triceps/anceps/prudens/sapiēs/ingens/concors/discors/inops/exors/potens ꝛc. legēs: amās. sic oia participia pñtis temporis. Sed ex dictis quedā nō vident esse plane adiectiua: qꝛ inops particeps et plura in plurali neutro carent. videns pro dei ppheta masculinū est. Animans; lꝫ natura ipsa adiectiuum sit: tñ tanq; substantiuū per se ponitur in quouis genere. De masculino. Hora. ij. ser. sed hic stylus aut petet vltro. Queq; animantē. De feminino. Cice. j. de legi. Nam quū ceteras animantes abiecisset ad pastū. De neutro. Animantia in plurali sepe occurret testimonium. Ouid. Pronaq; quum spectent animantia cetera terram Os homini sublime dedit. Adijce masculinis nefrens: qꝛ intelligitur semper porcellus. Est enim teste Uarrone porculus per etatem fabam frendere: id est frangere nondum potens.

Elegans. Petulans. Sons. Insons. Inerrs. Solers. Uidens. Animans. Nefrens.

Hec petit x. polysyllaba in ax ꝛ in ex maribus do.
Hic tamen hec fornax similax carex velut balex.
Addatur vibex cum forfex atq; supellex.

Celox.

¶ Nomina in x sunt feminini generis. vt celox. i. scapha. Plau. Quo hanc celocem conferam. Uarro Naute reminagā monēt celocem. Sunt qui putēt fuisse olim masculinū: nomen habet a celeritate. vocatur etiā celotis ꝛ oxia: pax: lex: nox ꝛc. Excipiuntur polysyllaba tam in ax q̄ in ex. quia sunt masculini ge. vt thorax. i. pectus et pectoris munimentum: hinc thorax laneus: thorax ferreus: aut chalybeus ꝛc. Uirgil. Bis ex thoraca petitū perfossumq; locis. Nicticorax coruus nocturnus: a nyx: id est nox: corax: id est coruus. Anthrax hulcus quoddam. harpax vncus quo aliqđ trahitur ex puteo. Dropax vnguentum quoddam. Storax vel stirax genus aromatis. dicitur etiam hec storace. Abax. i. abacus: mensa calculatoria: ꝛ cui vasa superponuntur. ff. de lega. tertio. l. heres. Cui corinthia vasa legata essent: abaces quoq; horum vasorum collocandorum causa legatos videri. Uulgo mēdose habetur nihili dictio baces. Frutex mediū quid inter arborē ꝛ herbā. dicunt olim fuisse femininū vt later. i. aqua: nonnunq; poetice etiā vinū nunc tantū masculinū. Uertex. i. summitas. vt vertex capitis vel montis. Pollex primus digitus quia pre ceteris pollet Rumex id est herba quedam libidinem prouocans. Uergilius. Fecundusq; rumex.

Thorax. nycticorax. Antrax. Harpax. Dropax. Storax. Abax. Frutex. Later. Uertex. Pollex. Rumex.

Murex conchiliū quo vestes tinguntur capitur pro purpura. Verg. Tyrioq3 ardebat murice lena. significat plura quibus supersedeo. Monosyllaba feminina sunt vt pax lex. Inter polysyllaba. i. habētia plures syllabas quā vnā feminini ge. sunt Fornax caminus vbi coquunt lapides: diminutiuū est fornacula. Similax vel smilax genus hedere flore candido olente liliū. Est etiā arbor quē taxum latini vocant: vbi ad florē respexim⁹ nōnunq3 masculine reperimus. Carex herba acuta et durissima similis asparago. Verg. Et carice pastus acuta. Carectū locus caricibus plenus. Itē. Tu post carecta latebas. Halex piscis: vide halec. Vibex signū flagelli in corpore. Persi. Si puteal multa cautus vibice flagellas. forfex instrumētū sartoriū quo aliquid scindūt. Forcicula parua forfex qua pili scindunt aut quid aliud Forpex Hermānus Torrenti. negat latine dici: licet in vocabularijs ꝛ grāmaticis reperiat. Supellex res domestica. Persi⁹. Tecū habita vt noris quā sit tibi curta supellex. Ilex femininū est q: est nomē arboris glandifere. sic vitex q: est salix vnde vasa viminea fiunt. Pellex femininū est q: ad solā feminā pertinet. Est em̄ pellex impudica mulier q̄ cū marito alterius miscet corpus. Iuue. de mala vxore. Aut odit pueros: aut ficta pellice plorat. Pellicatus actus pellicis. pellaca. i. pellex.

Murex. Fornax. Similax. Carex. Halex. Vibex. Forfex. Supellex. Ilex. Vitex. Pellex.

Mascula sunt fornix phenix cum mastiche varix
Et bombix spadix ꝛ orix: quodq3 vncia prebet
Grex et erix sandix voluox calyxq3 calixq3.

¶ A regula hec petit r. tolluntur plura masculini ge. vt fornix arcus in edificijs et quocunq3 opus cōcameratū: a furuus. i. ater quia solent ea loca obscura esse: capitur pro lupanari. In priapeia. Nigri fornicis oblitus fauilla. Hinc fornicor aris. i. meretricor: ꝛ fornicarius atq3 fornicaria. fornico as. i. fornicem facio. Phenix auis vnica. Luca. lib. vj. Aut cinis eos positi phenicis in ara. Oui. Corpe de patrio paruum phenica renasci. Si qñ inueniat femininū hoc erit per regulā. Cōis ꝓprio: q: recta specialitate respicietur ad genus quod est auis. Phenix etiā est ventus quidā ꝛ fluuius ꝛ vir regionis phenice. semper antē est masculinū q: femina dicit phenissa. Verg. Hunc phenissa tenet Dido. Da regulā. Esto genus vari. sic Cilix vir cilicie. thrax vir thracie. phryx vir phrygie. i. Troie: per eandē regulā masculina sunt: q: femina dicitur cilissa/thrassa vel thressa: ꝛ phrygia. Luca. O nunq3 pacate cilix. Ouid. j. fasto. Et sonat accēsis spica cilissa focis. Virg. ene. j. Vel qualis equos thraisse fatigat harpalice. nō dicit threissa teste Georg. Merula: q: ax in ei nō vertitur. Virg. ix. enei. O vere phrygie. i. troiane. Rex masculinū est per eandē regulā q: femina dicit regina. Mastix gis. i. flagellū masculini generis teste Nebrissensi. vtimur in compositis vt Homero mastix. i. reprehensor Homeri ꝛ flagellator ꝛ capimus pro. quouis zoilo inepto doctor fugillatore. sic Virgilio mastix. Cicero mastix At mastix mastichis. i. gūmi lentisci que mastiche quoq3 dicit femininū est contra quosdam. Serenus. Mastichis addentur fracte iam milia farra. Varix vena tumida in corpore humano. Hora. Varice succiso? Celsus lib. ij varix ortus. Calepinus nominatiuū ponit varices ꝛ dicit esse masculini vel feminini gñis: vellem ꝓbasset. Postq3 hec edideram: inueni feminine apud Senecā in epistola. lxxviij. Dū varices excecādas p̄beret. hinc fit varicosus: varicor varico varicas ꝛ varicus ꝛc. Spadix est quidā color. Verg. iij. Geor. masculine honesti spadices. Gelli⁹ lib. iij. Palmetermes ex arbore cū fructu auulsus spadix dr. Orix aial in getulia ex caprarū genere. Iuue. Et getulus oryx. Et cōposita ab vncia masculina sunt: quincunx: deunx. vide in ps. Partes assis melius in x. quā in ns desinūt vt doctissimi sentiunt. Grex pecorū multitudo. Augusti. feminine dixit. Alias vero greges instituerit que ꝯgregate ꝛc. Erix mōtis sicilie nomē. Sandix masculini gñis teste Seruio herba quedā ꝛ coloris genus: hinc sandicinus a. um. Volnox vermis qui ꝛ cōuoluolus ꝛ inuoluolus dicit Calyx cū y greco priore producta masculini gñis teste Nebrissensi. i. folliculus quo fruct⁹ arboris cooperitur a calypto. i. operio. Calix cū i nostro est vas potoriū: aut etiā in quo legumina ꝛ cetera reponuntur. Horatius. Fecūdi calices quem nō fecere disertum. Iapix masculinū est quia nomen venti. Horati⁹. Ne quid albus peccet. Iapix stat ex Apulia. Bombyx (quod ante merito declarassem) masculinū est, intellige dū vermen significat. Martialis. Bombyx pendulus viget

Fornix. Phenix. Cilix. Thrax. Phryx. Mastix. Varix. Spadix. Oryx. Grex. Eryx. Sandyx. Volnox. Calyx. Calix. Iapyx. Bombyx.

opus pro materia vero illa vnde fiũt vestes. bombycine femininum est. Nam Pli nius titulum habet: de bombyce coa. Itẽ bombyce assyria. sic docuit Antoni⁹ Ne brissensis. aliquando tamen bombyx pro ipso panno vel veste bombycina: etiam masculine legitur. Properti⁹. Nec si qua arrabio lucet bombyce puella. Possumus dicere poetaz ad vermen respexisse ex cuius textura bombycinum conficitur. Alux pro ictu etiam pro masculino est teste Aldo.

Hic aut hec cortex & onix cum prole silex lynx.
Imbrex calx ramex pumex obicem volo iungi.
Atq; culex natrix. Sunt qui limax quoq; iungant.

Cortex. ¶ Quedã noia in ex: sunt dubij gene. vt hic aut hec cortex: & est veluti corium cuius cunq; rei: arboris &c. de masculi. Ouid. Sensit adhuc trepidare nouo sub cortice pectus. Verg. raptus de subere cortex. melius est masc. de feminino. Idẽ. musco circũdat amare. Corticis. **Onix.** Onix cũ ple q̃ est sardonix. Onix. i. vnguis & gẽma cãdorẽ habẽs vnguis humani. Mart. Calcatusq; tuo sub pro, ede lucet onix. Mart. Unguentum fuerat q onix modo parua gerebat. Frequẽti⁹ est mascu. Sardonix gẽma sardi onichisq; colorẽ representãs. Iuue. sat. vj. In manib⁹ densi radiãt testudine tota **Sardonix** Sardoniches. de feminino. Idem cõducta paulus agebat. Sardonyche. Persi. Et natalitia tandẽ cũ sardoniche albus. Sardonix etiã est mõs quidẽ Indie: diuersitas põt venire q: intelligitur lapillus, vel gemma. Sardonychus. i. sardonix. **Silex** Silex. Papi. Indomitusq; silex curua fornace liquescit. sic ceteri fere. Verg. tñ dixit: nuda in silice: & Stabat acuta silex p̃cisis vndiq; saxis. Est lapis durissimus vnde excutit ignis. Hinc siliceus ex silice vel durus: vt silicium caput. **Lynx.** Lynx aial maculosum ex luporũ genere acutissime videns: cuius vrina in calculi duritiem vertitur & fit gemma. de masculi. Hora. ij. car. Nec curat orion leones aut timidos agitare lyncas. de feminino. Verg. iij. ge. Quid lynces bacchi varie. Enei. j. maculose tegmine lyncis. Lynx etiam fuit rex quidã in hãc bestiã versus: vt fabulãtur. **Imbrex.** Imbrex melius est feminini gñis. teste Seruio in illud Verg. iiij. geor. Angustiq; imbrice tecti. Plautus in milite Meas fregisti imbrices & tegulas. Est canalis in tecto per quem fluit imber. **Calx.** Calx. pes imus. capit̃ p cuiusq; rei fine: vt caput pro principio. Persius. In portam rigidos calces extendit. Apule. vij. met. Expugnata patientia mea calces validos extuleram. de feminino. Verg. ix. enei. Quadrupedẽq; citum ferrata calce fatigat. Cic. j. tuscu. Nunc video calcem ad quem quũ sit decursum. Gelli. lib. xiij. Cursus eorum ad eandẽ calcem virtutis tendentiũ. Calx autem aut (vt vult Caper) per ce. calcs pro materia qua lapides in muro cõglutinãtur solũ est feminini generis Palladius. Calcs que erit ex spisso & duro saxo structuris cõuenit. **Ramex.** Ramex. i. hernia hoc est ruptura & descensio intestini in scorteum. i. saccum testiculorum ramicosus id est hernicosus Plaut⁹. Tua causa nemo nostrũ ruptnrus est suos ramices. Lucillius Ramice magno. de feminino nõ succurrit exemplũ. credo meli⁹ esse masculinum. **Pumex.** Pumex lapis cauernosus ad corpora leuiganda laudatissimus. Sepius est masculini gñis. Vergil. v. enei. Latebroso in pumice nidi. Catullus feminine dixit **Obex.** Cui dono lepidum nouũ libellum. Arida modo pumice politũ. Obex rarissime singulariter repertus ntũs. Ouid. Quas obijce firmo clauserat iliades. Virgil. eneid. iij. Ecce maris magna claudit nos obijce pontus. q̃dã magna legunt: alij magno teste Seruio. & significat obiectum vel obstaculũ vt pessulũ seram & cetera. **Culex.** Culex vermiculus alatus grece conops. opos d̃r. sepius est masculinũ. Plautus feminine dixit in cassina. Eho tu mihi cana culex vix teneor quinque decet te dicam. Notat hoc contra Politianũ Baptista pius. **Natrix** Natrix. serpens aquaticus masculinum esse docet Phocas per illud Lucani. Et natrix violator aque. Lucilius libr. ij. femi nine dixit. Si natibus natricem impressit crassam & capitatam.

Limax ¶ Limax nonnulli dicunt esse femininum. Ego vero masculinum inuenio. Colu mella. Implicitus conche limax hirsutaq; campe. Est testudo & cochlea terrestris que & limaca a limo dicitur. Pulex masculinum: olim fuit femininũ. Radix et crux feminina sunt olim etiam masculina: Graccus: Dignus fuit qui malo cruce periret. Crux id est furca patibulum: gabalum

Coniunx. ¶ Coniunx cuius gñis? Cõmunis: q: viro & femine datur per regulam. Quicquid vtriq; datur. Est enim maritus vel vxor. Que sunt alia per hanc regulam in x cõis

Dux qui vel que ducit. Virgi. dux femina facti. ducissa barbarū est. index q̄ vel que indicat vt vox orōnis index: lr̄e amoris indices. Iudex qui vel que iudicat. Neutris figurate: hec noīa iungunt: q2 Luca. in p̄mo dixit. iudice bello. Vindex q̄ vel q̄ vindicat. Papi. j. theb. Tu saltē debita vindex Huc ades. cōposita a facio significatione cōmunia sunt licet quedam eorum de femininis vix reperiuntur dici. vt artifex qui vel que artē aliquā exercet. Opifex q̄ opus facit. Carnifex tortor. male capit̄ pro lanio. Tradux traductus. Redux q̄ saluꝰ redijt ꝛ reductꝰ est: irredux nō reductꝰ aut irremeabilis. Luca. li. ix. Irreducēq3 viā deserto limite carpit. Ouid. Sū reducis cōiunx sicut eūtis erā. Subiunx subiugatꝰ vel sub iugo positꝰ. Iniūx sine iugo nondū subiugatꝰ. Auspex. i. augur ꝛ dux militie atq3 celebrātis nuptijs p̄positꝰ ex parte viri. Exlex ꝛ illex sine lege viuens. Talia occurrent. ¶ Felix cuius ge: ois q2 est adiectiuū per regulā. Adiectiua triū ꝛc. vt hic ꝛ hec ꝛ hoc felix. diues. ꝛ cui prosperitas euenit: aliqñ est que facit rem felicē siue dās p̄speritatē. Virg. Sis felix nostrumq3 leues quecunq3 laborē. i. prospera ꝛ benigna. Que sunt alia in x adiectiua. Sunt p̄pe innumera: vt audax capax: illex. i. illectiuus: vt illix animi venus: ꝛ illices oculi apud Apuleiū. Politia. Aquile ipse blande perspicueq3 inberāt ꝛ ad lanādum illices. Senex natura quidē adiectiuū est: sed neutrū nō legi ꝛ femininum raro. Pōponius apud Varro. teste Priscia. lib. iij. Tu amica senex. Segrex: cōgrex. i. segregatus ꝯgregatus: neutrū tñ plurale nondū inueni. Prudē. Oibus vna subest natura sed exitus oēs. Nō vnꝰ peragit meritoꝝ segrege forma. Idē. Iā mūdus te xp̄e capit quē ꝯgrege nexu Par ꝛ Roma tenēt. Idē scindet in ptes geminato segrege regno. duplex: triplex ꝛc. Pernox totā noctē durans. p̄cox añ alia maturus. Loquax rapax peruicax velox ꝛc. Trifaux habēs tres fauces. Sil. lib. ij. Formaq3 trifauci Personat in sopnis lachrymose ianitor aule. Solox. i. hirtus crassus quasi solidus. Trinnius: lana soloci ad purpurā data. Lucilliꝰ. Pascali pecore ac mōtano hirto atq3 soloce. Verbalia in trix feminina sunt. vt meretrix lotrix vltrix victrix: q̄ duo in obliquis adiectiue leguntur in feminino neutroq3 gñe nō in masculino: q2 dicimus victor populus vel exercitus: victori populo victrici ꝛc. In plurali dicimꝰ he victrices ꝛ hec victricia. vltrices vltricia. Claudia. Victrici concepta solo. Luca. Tollite iam pridem victritia tollite signa. Silli. lib ij. Ipsa piram super ingentem stans saucia Dido Mandabat Tyrijs vltricia bella futuris.

Abstemiꝰ ꝯiux a coniugo: non aūt cōiunx effert. Dux. Index. Iudex. Vindex. Artifex. Opifex. Carnifex. Tradux. Redux. Irredux. Subiunx. Iniunx. Auspex. exlex. illex. Felix illix. Senex. Senex feminini ge. Pernox. Trifaux. Solox. * De v̄bis in trix. Ultrix. Victrix.

¶ Liber secundus de regulari Nominum declinatione Regule generales.

Compositum simplexq3 modo simili gradiūtur. Demitur exanguis: sine carmine plura recludā.

¶ Simplex compositū plerūq3 simili modo declinent̄ vt pes ꝛ bipes. nā apes ꝛ vulpes nō proprie dicūtur ꝯposite figure: licet per etymologiam apes putetur dici ab a priuatiua particula ꝛ pes: ꝛ vulpes quasi volipes. ideo faciūt gtōs apis vulpis nō apedis vulpedis. nec lepꝰ lepidis facit l3 putet̄ dici q̄si leuipes. pro aue cypselo nō dicimꝰ apes apedis (vt vult Nebrissen.) sed apus apodis: vt edipus edipodis. Requies nō demitur a regula. q2 vt requies quinte declinationis est ita etiā quies apud veteres. Afranius. Sollicito corde corpus nō potitur quie. Neuius. Complexu summo operiuntur ꝛ suaui quie. Quine etiā redes inuenitur aliquando tertie declinationis. Cice. in Catone maiore. Ut me senectutis requiē oblectamentūq3 noscatis. Macrobius in primo de sopno Scipionis. Requietis est inscia. Impubis facit genitiuū similē nominatiuo: ut pubes. impuber vero erois. vt puber: ideo male exciperetur a regula vt probabimus in terminatione is. ¶ Excipiunt̄ aūt a regula exanguis qđ genitiuū similem noiatiuo facit quu3 simplex sanguis faciat sanguinis. Est autē exanguis carens sanguine. i. ad modū pallidus vel mortuus. Tollūtur plura: nam a substantiuis facta adiectiua in ablatiuis ꝛ quibusdā alijs casibꝰ aliter eunt quā simplicia: vt caulis ablatiuu3 facit caule. vnicaulis vero vnicauli. Et a manus cōposita sunt secunde declinationis: vt vult Georgius Valla cū Antonio Nebrissensi. Priscia. vero cui Māci. suffragatur dicit esse quarte: vt manus. Mihi incertum est: quia solum accusatiui inter

Apes. Vulpes. * Redes interdum tertij inclinamenti. Requie. Quies. Exanguis

Centimanus. Unimanus. quadrimanus

obliquos repperi ex quo nihil indicare licet: vt centimanus: centũ manus habẽs. Liuius. Nunciatum est aretĳ puerũ natum vni manum. Orosius. Rome puer natus est quadrupes ⁊ quadrimanus.

Rectum in compositis tantummodo flectere fas est.
Alteruter rectum nescit variare priorem.

Respubli. Alteruter. Leopardus Regula de noim compositorum inflectiõe. holusatrũ. rosmarinus.

¶ Dictio cõposita ex pluribus casibus nõ declinat nisi ex parte recti. vñ si ex duobus noiatiuis cõficiat: declinat vterq̄ ntũs: si declinationẽ recipiat. vt respublica reipublice. ciuitas libera q̄ iure regit. Si ex recto ⁊ obliquo fiat aut cõtra: solus ntũs declinabitur: vt tribunusplebis. vrbisprefectus. iurisperitus. senatusconsultũ. plebiscitũ. Si vero nomẽ ex duobus obliquis cõstet nullo modo flectit. vt hmõi: eiusmodi que possunt esse orones. A parte prima excipit alteruter: qđ lз ex duobus rectis constet: tñ solũ declinat posterior rectus sic. Ntõ alteruter alterutra alterutrũ. gtõ alterutrius. dtõ alterutri ⁊c. i. quiuis e duobus: aut vnus e duobus. Cic. Uideo necesse esse alterutrum. Cice. pro Marcello. q̄ si in alterutro peccandũ sit malim timide q̄ parũ prudens videri. Idẽ tñ teste Prisciano: declinauit alibi ex vtraq̄ parte recti. vt in ꝓtagora. Que igit põt esse indignitas volũtatis ad molestiã nisi in magnitudine: aut in lõgitudine alterutrius posita. Sic etiã Cato vsus est teste Priscia. Regula solũ intelligit de compositis ex duobus integris: ideo agricola ⁊ duodeciз huc nõ pertinent: nec puerpera: nec leopardus: qđ nomen Alexãder male excipit quũ nõ ab hoc nomine Leo: sed potius a feminino lea fiat vt nõ male Hermãnus Torrẽ. notauit. Preterea lз leopardus dicat aial tam ex leone ⁊ pãthera q̄ ex pardo ⁊ leena: tñ leo in eo vocabulo corruptũ est: qꝛ solũ corripit. quũ extra ꝯpositionẽ sit anceps. vt interdũ duo q̄ in duodecim ⁊ duodenus ⁊ duodecimus solũ corripit non nil mirũ si horꝫ nihil ex vtraq̄ parte declinet. Uigintiduo nõ declinat ex priore pte recti: qꝛ viginti est indeclinabile. Officiperdi si satis latine dicatur ꝓ hoie nihili: fit ex duobus corruptis: ideo huc non pertinet. quotiescunq̄ alter ntõrum aliquo caret tota dictio eodẽ carebit: vt iusiurandũ caret gtõ ⁊ dtõ abltõq̄ pluralibus: qꝛ illis ius caret vnusquisq̄ vctõ vt quisq̄. Suĳpsius caret ntõ sui ⁊c. Tribunusplebis est princeps ⁊ defensor plebis. senatuscõsultũ. i. statutũ senatorũ. Plebiscitum plebis statutum. Paterfamilias in prima declinatione dicetur. Malum punicũ pomum ex Aphrica allatũ. Sulpitius etiã excipit holusatrũ qđ holisatrũ etiã dicitur: ⁊ rosmarinus: que duo ex posteriore tantum parte flecti testatur. dicit autem rosmarinum frutex quidem ⁊ holusatrum: id est petrocelinum.

In neutris primus quartus quintus similes sunt.
Quis in a pluralis semper quum flectimus exit.

¶ Noia neutri gñis in quacũq̄ declinatione hñt tres casus siles. ntm̃/actm̃/vctm̃ in vtrolibet nũero. ⁊ hi casus si declinentur in plr terminant in a. vt ntõ actõ vctõ scãnũ. ⁊ plr scãna. sic corpus corpora. cornu cornua ⁊c. ntõ actõ vctõ pelagus: vulgus virus. Si nõ declinent nõ necessario plr in a desinunt. vt centũ mille: tempe. Iteз ambo duo q̄uis declinentur in a nõ desinunt: qꝛ omnino irregularia sunt.

Est primo quintus similis. Sed grecus s aufert
Sepe: velut thoma: thesen: panthu: pari: palla.

¶ Uctũs similis est ntõ. vt ntõ musa: puer: panis. vctõ o musa: puer: panis ⁊c. tam in singulari q̄ in plurali. Ab hac regula excipiunt p̄mo noia greca in s. que literaз s sepe in vctõ abĳciunt. vt hic eneas: thomas. o enea: thoma. sic omnia p̄me in as terminata. hic anchises: priamides o anchise p̄amide. sic oia in es p̄me. hic tydeus orpheus: o tydeu orpheu. sic oia in eus per eu diphthongõ desinentia. hic pãthus edipus: melãpus. o pãthu: edipu: melãpu. Talia sunt admodũ pauca. hic calchas pallas. o calcha: palla. Talia in tertia sunt oia virorꝫ ꝓpria in as desinẽtia quorũ fit gtũs in atis. Pallas adis. dee nomẽ facit vocatiuum o pallas. Ouid. Tempus athla veniet tua quo spoliatur arbor. hic achilles o achille. hic paris o pari. De his nonnihil prosaice suo loco dicam. Sunt adhuc due a regula exceptiones de nominibus in us secunde declinationis. vt hic dominus: o domine. hic Laurentius: o

laurenti. eas declarabo in secunda declinatione.

Syncopa plurali nonnunquam fit genitiuo.

¶ Syncopa aliquando fit in gtō plurali. In prima quidem vt celicolū pro celicolarū. In secunda vt deū pro deorū. In tertia vt celestū pro celestiū. In quarta vt currū pro curruum. In quinta vt speciē sine r lrā pro specierū: teste Diomede. id credo nūc exoluisse. Syncopa est ablatio lr̄e vel syllabe e medio dictionis. Huic est figura contraria epēthesis que est adiectio lr̄e vel syllabe in medio dictionis. vt alituū pro alitum. propter versum recipitur. omnia suo loco prosaice latius declarabuntur.

Syncopa.

* Epēthesis figura syncope cōtraria.

Pluralis similis sexto vult tertius esse.

¶ Datiuus et abltūs plurales cuiuscunque declinationis: sunt similes. vt dtō et abltō magistris manibus etc. ponetur ergo solius datiui rr̄a: quia per hūc abltūs notus est.

¶ Prima declinatio.

Prima dat as: es rectis: et a. Patrius ae vult
Cum terno. Sed ab e recto genitiuus in es fit.
Casibus bis Adam tantum flectunt et Abraham.

¶ Prima declinatio habet tres terminationes nti. as vt eneas: thomas: dametas helias: esaias: ppria virorū oia. preter boreas venti nomē et sathanas. i. diabolus: et abbas teste Georgio Ualla: sed de hoc noie plura dicā in tertia declinatione. Dorcas. i. dama vel caprea: nullo modo est pme decli. cōtra quosdam qui gtm̄ facit Dorcadis. nomē hz ab acute videndo derkin grece vide significat. Es vt alcides chryses vt anchises manasses et plura virorū ppria. Quedā sunt appellatiua. vt cometes/ pphetes/ leuites/ psaltes: et plura in gn̄ibus declarata. Priamides. i. Priami filius aut nepos. Et vt pentecoste: festū spūsācti: interpretatur qnquagesima: quia qnquagesimo die post dn̄icam resurrectiōn. celebratur pētecostes. i. qnquagesimus. A vt poeta qui facit carmina. Arca. i. cista. arrha. i. nūmus qui datur in ptractibus: gods pēninc vel pars solutionis in cōtractus initio data: et dr etiā arrhabo. hinc arrho et subarrho as. i. arrha facio siue per arrhā obligo. Ambrosius. Anulo suo subarrhauit me dominus meus. Priusquam procedamus libet aliquid dicere de declinatione et casu.

Dorcas.

Pētecoste.
Poeta.
Arca.
Arrha.

¶ Declinatio qd est? dictionis per casus in fine variatio: vt hec musa huius muse. et sic declinatio a cōiugatione distinguitur: que etiā declinatio dicitur gn̄aliter accepto vocabulo. Casus quid est? declinatiōis gradus. Quot sunt casus? Sex. Nominatiuus siue rectus qui rem nominat: et a nullo cadit. ideo improprie casuz dici volunt. Gtūs qui ceteros gignit: et patrius dr quia per ipsum patronymicū resoluitur. vt Priamides priami filius. Idē est possessiuus: et interrogādi casus. Dtūs significat id cui aliqd datur vel acquiritur aut etiā cōmendatur. ideo cōmendatiuus dicitur. Actūs incusatiuus et causatiuus aliquid accusari et in causa fieri ostendit. Uocatiuus vel salutatiuus qui vocationē salutationēque dicit. Abltūs plerunque id a quo aliquid aufertur significat. Et dr latinus: quia latini nō greci hūc casum hn̄t. sunt qui adijcient septimū et octauū: de quibus in syntaxi doceberis. Uctūs dz rectus dr: quia ntō fere silis est.

Declinatio.

* Greci ablatiuū non habent.

¶ Declinationes sunt quinque vt in rudimētis declaraui: vbi cū Antonio Mancinello atque ipso Prisciano sic interrogauimus. Cuius declinationis: cuius persone: cuius cōiugationis: quū interrogandū fuerat: vt postea correxi. Quote declinationis quia quotus de numero ordinali interrogat: nō quis: id tum nō ignorabamus: sed (quod doctissimis frequenter vsu venit) per incuriam quandā non aiaduertimus Participia declinantur vt noia. De pronoibus in fine huius libri habetur. Declinationes per terminationes ntōrū interim distinguūtur: sed melius per obliquorum desinentias. Quidam septem putabant esse declinationes: primā: vt muse. secundam: vt dn̄i: tertiā: vt Antonij. quartam: vt patris. quintam: vt visus. sextam: vt rei. septimam: vt cornu. Nobis placet omnes istas ad quinque reduci.

Quotus.
Quis.

Patrius ae vult Cum terno.

¶ Gtūs et dtūs prime declinationis singularis nūeri desinūt in ae diphthongō vt

Patria. Musa. Aula. Caula. Nepa. Aura. Diphtongus. Aulai. *Gtūs p̄me inflexionis olim in as exibat. Escas. Paterfamilias. Leda. Hermenia

patria hui⁹ patrie huic patrie.i.natale solū siue locus in quo quis natus est vt ninine est patria mea: vado ad patriā.nō vado ad partes. Musa.i.cātilena ꝛ poetaꝝ dea ꝑm gētiles. Aula.i. domus principis. Aulicus qui apud principem moratur. Caula.i.ouile. Nepa.i.scorpius. Aura lenis ventus ꝛ splendor ꝛ fauor. Diphthongus est duarū vocaliū vim suam retinentiū in eadē syllaba cōglutinatio: ꝛ sunt latine quatuor.ae/oe/au/ꝛ eu.vt musae:coena:audio:euge. ꝛ debēt oēs scribi cōtra indoctos sed in ae ꝛ oe parū adiungit̄ a ꝛ o. Diphthōgus dr̄ a dis.i.bis: ꝛ phthongos.i.vocalis sonus hoc est duarū vocaliū vnus son⁹. Ueteres in gtō frequēter per duas syllabas ai ꝓ e dixerūt: vt aulai/aquai/terrai/animai/nepai/pictai ꝛc.ꝓ aule/aque/terre ꝛc. hec nūc exoleuerūt nisi rarēter velim⁹ in carminib⁹ vetustatē redolentib⁹ antiqnarij haberi. Qd̄ rarissime fiet. Virg.iij.en̄. Aulai in medio libabāt pocula bacchi. Et in.vj. Aurai simplicis ignē. Et in.ix. Diues pictai vestis ꝛ auri. Cice.in ara. Atq3 oculos vrget pedibus pectusq3 nepai. Uetustissimi etiam in genitiuo as pro ae dixere: vt hec esca huius escas. Liuius andronicus Escas habem⁹ mentionem. Neuius.filij terras. Nos semel imitat⁹ Maro dixit. Nihil ipsa nec auras nec sonitus memor. id iam exoleuit: nisi in cōpositis: paterfamilias/ filiusfamilias vbi familias gtūs est vetus singularis numeri: dicimus etiam paterfamilie: vt docet Priscianus. Est autem paterfamilias dn̄s familie etiam si nō habet liberos: materfamilias dn̄a familie: filiusfamilias qui in p̄ris potestate est. As aūt pro ae posuerūt more grecoꝝ: qui dicūt/ Leda ledas mulieris nomē. hermenia hermenias.i.interpretatio. vt liber perihermenias.i.de interpretatione. Liber vitas patrū sic nō dicitur: sed vite patrum. legi vitas patrū ꝛ vite patrū a beato Hieronymo scripte sunt: vt vite philosophorum a Laertio.

Hecatōbe. Phebe. Hebe. parascene. Crypte. Agape. Pascha. Adam. Abraham.

Sed ab e recto genitiuus in es fit.

¶ Excipiūtur a regula quantū ad gtm̄ nōia greca in e: q̄ gtm̄ faciūt in es: dtm̄ vero in ae diphthōgon. vt hec pentecoste hui⁹ pētecostes huic pētecoste. sic magdalene: tysbe: penelope: caliope: circe ꝛ alia plurima mulierū propria. Hecatōbe centum bonum sacrificiū. Phebe.i.diana ꝛ luna. Hebe vxor herculis ꝛ pubertas. Parascene ꝑparatio. Crypte edificiū subterraneū. Agape.i.dilectio. Quedā apud latinos terminant̄ in a: vt helene vel helena: syncope vel syncopa. synecdoche aliq̄n etiā synecdocha. Pascha licet ꝓprie indeclinabile sit tamen latini ecclesiastici presertim in genitiuo ꝛ datiuo pasche ausi sunt dicere: vt in biblijs patet: ꝛ apd̄ Sidoniū. licet aliqui in Ausonio phase legant non pasche. Nōnulli volūt pascha atis. per tertiā variari. Similiter Adam ꝛ Abrahā indeclinabilia sunt: vt Balaan. Ecclesiastici tn̄ in genitiuo datiuove nonnunq3 Ade Abrahe dicunt tanq3 ab Adas Abrahas. itaq3 interdū filij ade legimus. vt matusale matusales aut matusalas nō a matusalē. vna vnius facit vt vnus vni⁹. de hoc in scd̄a declinatione dicemus.

Am faciet quartus. Finita per as vel a greca

An quoq3 dant. en fiet ab es ꝛ ab e: nec habent em.

Sella. Cella. Camera. Pelta.

¶ Accusatiuus prime declinationis terminatur in am. vt hec Sella: hanc sellam i.sedes. Plautus. Date isti sellam vt assideat. sic per c: cella.i. cubiculū ꝛ penariū. vt cella vinaria. Cellarius ꝓcurator peni. Camera nō est (vt indocti putant) cella: sed testudo templi aut cuiuscunq3 domus: id est curuatura in modū celi aut palati. Pelta paruum et breue scutum.

*Sidonij et Alexandri lapsus

¶ Finita per as ꝛc. Greca nomina in as ꝛ in a etiam mittunt accusatiuū in an: vt hic thomas/eneas/boreas/sathanas ꝛc. hūc thomā vel thoman: eneam vel enean ꝛc. hec ossa etna hanc ossam etnam: montium nōia sunt. sic egina/medea/ꝛ cetera mulierū propria. Ouid. Horriferum contra boream ouis arma ministrat. Nomina in es ꝛ in e desinentia faciunt accusatiuum in en: nūq3 in em contra quosdā inter quos Sidonius est ꝛ diu post hunc Alexander. Uerg. Anchisen facio certum. In sacris. In Niniuen ciuitatem magnam venit timor ꝛ tremor.

Lagena. Fidelia. Sagena. Hara.

A sextus donat. Tamen es ac e retinent e.

¶ Ablatiūs in a desinit. vt ab hac musa: ab hoc enea. sic Lagena vas in quo viatores potū deferunt. Fidelia vas fictile cui vinū aut ceruisia imponit̄. Persius. Tumet alba fidelia vino. Sagena: id est rete piscatorium. Hara porcorum stabulum.

Mandra aliarum bestiarum stabulũ. Forica locus in vrbe publicus vbi cuiq3 licet corpus curare. Latrina locus priuatus ⁊ latens quẽ quisq3 domi habet. Cloaca locus cauus per quẽ colluuies fluit. Cloaco as.i.inquino. Et cloace in oppidis sunt fossule in plateis per quas aqua pluuialis cũ sordibus excurrit. vulgus male capit pro latrinis. Plautus metaphorice cloacã vocat immunde vetule aluũ: dicẽs in Curgu. Age effunde hoc cito in barathrũ ꝓpere proluc cloacã. Mantica saccus aut pera cuius pars post tergũ pars ante pectus dũ geritur pendet. Mãtissa additamẽtũ qđ adijcit̃ rei vẽdite: vt in ceruisia: aut vino paululũ vltra iustã mẽsurã. Succidia caro salita que quoties opus est succiditur. Succerda porcinũ stercus. Arũgia pingue quo axis vngitur vt curr⁹ molli⁹ incedat. Basilica domus regis et templũ ⁊ locus in quo negociationes ꝯsilia ⁊ iudicia exercebant̃. ¶ Tamen es ⁊c. Noia in es ⁊ in e desinentia faciũt abltm̃ in e: vt ab hoc anchise comete: ab hac pẽtecoste: sic a rete.i.virtus. Theriace quoddã medicamentũ Trayalzel. strophe ꝯsutia vel deceptio. Stacte p̃ciosum gũmi. Hyle materia. Ile.i.ala vel turma. ode: idest cantus. hec ⁊ similia solũ in e abltm̃ hñt. vbi aũt est a fit a ntõ in a: vt theriaca. stropha oda ⁊c. sic de actõ in am. sic noia in es in actõ en solũ hñt: in abltõ solũ e. Anchisem vero ⁊ anchisa sunt a ntõ in. sic em̃ anchisa ꝑ anchises aliqñ dictum est vt atrida pro atrides.i.filius vel nepos atrei. Propertius. Non ita dardanio gauisus atrida triũpho. Ntũs est. Hora. Ne quis humasse velit aiacem atride vetas cur vocatiuus est ab atrida. Nã ab atrides o atride đr: vt ab anchises o anchise per rł̃am gñalẽ grecoꝝ ante positã. Hic anchisa hũc anchisem o anchisa. Uirg. Cõiugio anchisa veneris dignate superbo. Nec obstat ꝓductio quũ etiã ntũs a grecis ꝓducatur vt tegea nemea. de abltõ Idẽ. Anchisa gñate deũ certissima proles. ab anchisa ntõ fit nõ ab anchises teste Diomede grãmaticoꝝ (vt multis videt̃) achille. Actũs enean si qñ inueniat̃ potius a ntõ etiã enea fit q̃3 enea: vt dicit Geor. Ual. Adam ⁊ Abrahã solũ in gtõ dtõq3 variata leguntur. Noia in e desinentia latini in plurali vix vnq̃3 vsurpant nisi s̃m declinationẽ latinã tanq̃3 singulariter terminãtur in a.

- Mandra.
- Forica.
- Latrina.
- Cloaca.
- Mantica.
- Mantissa
- Succidia.
- Succerda.
- Arungia.
- Basilica.
- Theriace.
- Strophe.
- Stacte.
- Hyle.
- Ile.
- Ode.
- Anchisa.
- Atrida.

Primus pluralis fit in e. Genitiuus in arum.

¶ Nominatiuus pluralis in ae diphthongon desinit: cui similis est vctũs. Gtũs fit in arum. vt he muse o muse: harum musarum. siche/cataracte ⁊c.

¶ Syncopa fit in gtõ pł̃i abiectis lr̃is a ⁊ r. vt celicolũ pro celicolarũ. sic in ceteris a colo cõpositis. Eneadũ ꝑ eneadarũ. sic in reliq̃s p̃ronymicis. Eneade sunt Romani: q̃ ab enea descẽdisse credunt̃. Troiugenũ pro troiugenarũ: sic cetera a gigno. troiugena.i.troian⁹: graiugena grec⁹. sic plura cõposite figure noia cã versus patiunt̃ syncopã. vt aduentũ heredipetũ. sic quoq3 nũdinũ ꝑ nũdinarũ: sed authoritate opus est: neq3 em̃ musum pro musarũ ⁊ similia dices. Uirg. Celicolũ regi mactabant in littore taurũ. Idẽ. Caprigenũq3 pecus pro caprigenarũ teste Prisciano lib.vj. Alij malunt neutri generis esse: vt sic caprigenus a. um. vt apud Ualerium alienigenus a.um. regula anteposita est. syncopa plurali.

- Eneades.
- Troiugena.
- graiugena

Tertius is possit. Tamen abus paucula donant:
Filia mula due liberta equa nata dea ambe.

¶ Dtũs pł̃is in is desinit: datiuo abltũs sił̃is est per regulam. Pł̃is similis ⁊c. vt his musis pẽnis ⁊c. Octo indubie hñt abus: filia filiabus. Sic nata ⁊c. quoꝝ ambe due nulla differentie causa faciũt solũ abus duabus ambab⁹: reliqua differẽtie causa faciũt abus ne de vitijs videatur sermo: quod ꝓpter testamẽtoꝝ necessitatẽ factũ esse dicit Sergius. Uerba doctissimi Sergij sunt. Hec pauca dicit Probus cõtra artem esse suscepta nec nos debemus ad istoꝝ similitudinẽ alia declinare. Ea enim que arte carent sola authoritate firmantur. Notanda sunt aurea Sergij verba contra ceruicosos quosdam nimis temerario ausu similia fingentes vt sponsabus dñabus ⁊c. Ideo etiam nolim ab asina asinabus dicere si idipreter Phocam et Priscianũ nemo dixerit: ⁊ Ualle herebo propter verba Sergij: ⁊ quia Hieronymus dicit in primo Regum de asinis quas perdidisti ne sollicitus sis. sic Plinius lib.xj. Natu histo. asinis vbera fetu dolent. ambiguitas per adiecta tollitur. Puerilis est argumentatiuncula Mãcinelli ⁊ Lanciloti. Si mula mulab⁹ equa equabus cur non asina asinabus: addam ego. Cur nõ vitula vitulabus ⁊ cetera. Iam

- Octo noia in abus exeuntia in datiuis et ablatiuis pluralib⁹.
- Asinabus.

Filia.

videamus singula. Filia aliqñ filijs facit presertim vbi certũ est de femininis fieri locutionẽ. Cato in originibꝰ. Dotes filiabꝰ suis nõ donãt. At Plau. in sticho. Ego intrabo ⁊ gratulabor aduentũ vestrũ filijs. loquit senex de duabꝰ filijs ad generos

Nata.

Hierony. c. iij. Gene. Quid possim facere filijs ⁊ nepotibꝰ meis. dicit hoc Laban de Lia ⁊ rachele. Nata. i. filia sic inuenit facere natis vbi ambiguitas tollit. Papin. in Achil. Clarisqꝫ para cõnubia natis Quas tibi sydereis diuarũ vultibus equas Sors dedit. Ouid. xiij. met. Effugiũt quo quęqꝫ põt euboea duabꝰ. Et totidẽ natis

Mula. Liberta. Equa.

Andros fraterna petita est. Mula aial notũ. dea satis patet. in feminino mulis et deis nusqꝫ legi nec libertis. Est aũt liberta mulier libera q̃ fuit serua. libertꝰ talis vir ⁊ ad patronũ patronãqꝫ refertur. Equa notũ aial. Caput est apud Uarronẽ de equis ⁊ equabus. vbi aũt ambiguitas abest: equus sepius ꝙ equabus reperies. vt ff. de vsuris ⁊ fructibus. l. equis. vbi dicit. Modestinus equis per fideicõmissum le-

* Serua aliqñ in abus exit.

gatis post morã heredis fetus quoqꝫ debent. Et. ff. de extraordinarijs cognitionibꝰ l. de vsu. Itẽ de equis alienis a sciẽte possessis fetu eaꝝ ⁊c. Columel. lib. vij. Admissariũ ceteris equis facit inimicũ. i. equabꝰ. Serua aliqñ seruabꝰ facere ꝯtra Uallã docet, cũ Mãcinello Lãcilotꝰ. vt. ff. de fundo istru. l. predia. C. affini. Quesitũ est an ea mancipia cõmisso cedũt quũ quedã ex his officijs ad tp̃s peregrinatio nisi adducta sunt relictis cõseruabus ⁊ filijs suis quedã patribꝰ ⁊ m̃ribus ⁊ relictis. Sulpi-

Socia.

tius sociabꝰ apud Florũ legit. Uetustissimi dixerũt dextrabꝰ v̄rabus eabus. Hieronymꝰ ⁊ alij nõ indocti ecclesiastici dixerũt aiabus ⁊ famulabꝰ que ꝑpter autho-

Anima.

ritatẽ diui Hieronymi nõ adeo vitupero: libẽtius t̃n animis famulisqꝫ dixero. Hie. in exodo. Dabũt singuli preciũ pro aiabus suis dño. Cicero aũt sic scripsit. Cicero Terẽtie ⁊ pater Tulliole duabꝰ animis suis salutẽ. Paulꝰ ad Hebreos. vt nõ fatigemini animis v̄ris deficiẽtes. animis dixit ab aia: teste Ualla. Hiero. in Exo. Mi-

Famula.

sit vnãqꝫ famulabus suis. At Papinius famulis a famula dixit. xij. Thebaid. Prima per attonitas nigre regina caterue Tristibus illabens famulis iterũqꝫ resurgens. Querit inops. Argia vias. Dñabus apud nullũ idoneũ repperi: sed semper dñis. Quintꝰ curtius de darij vxore ⁊ filia ait. Is qui in vestibulo erãt vt armatos cõspexere rati actuꝫ esse de dñis: vociferãt missos esse qui occiderãt captas. Hiero. ad Demetriadem. Incedẽtibus dñis ancilla virgo procedit ornatior: vt pro nimia consuetudine quam incomptam videris dñam suspiceris.

Anima. Crumena. Coma. Ansa. Multa. Antilena. Postilena. Scutica. Dolabra.

Accusatiuus semper pluralis in as fit.

¶ Accusatiuus in as finitur vt has aias crumenas ⁊c. Aia est sp̃us corpus viuificãs. Capitur pro veto. Plau. Nequid aie emittat dormiẽs. Crumena in marsupiis vulgus barbarum bursam vocat: forsitan a byrsa. i. corio. Malua herba quedã. Coma capillorũ ornatus. i. cesaries. vtrũqꝫ tam mulieris ꝙ viri est. Ansa est vasis auricula. prebere ansam. i. occasionem dare. Etiã est fibula que calceis insuitur een ghespe. Tibullus. Ansaqꝫ compressos alligat arta pedes. Multa solutionis pena antilena aqua pectus iumenti cingitur. Postilena que sub cauda ponitur. Scutica verberandi ex funiculis instrumentũ. Dolabra leuigandi instrumẽtum.

¶ Secunda declinatio.

Altera sex rectis er ir eus ur dat vel us aut um.
Addimus e grecis os ⁊ on: per us um varianda.

¶ Nominatinꝰ secunde declinationis habet sex terminationes: er/ ir/ eus/ ur/ us/ um. Eus est terminatio greca. His iungimus grecã terminationẽ os quã latini sepissime vertunt in us: ⁊ on quam vertũt in um. Exempla sunt. Faber quicũqꝫ arti-

Faber. Faber adiectiuum.

fex malleo vtitur. vt faber lignarius. faber ferrarius. faber murarius ⁊c. Faber fabra fabrũ adiectiuũ aliq̃d ad fabrũ pertinens. vt ars fabra: hinc fabre aduerbium id est artificiose. affabre: id est pulchre. fabre: id est inepte turpiter. fabrefacio: id est artificiose compono. fabrica fabri officina. fabrilis ad fabrum pertinẽs. Horatius.

Magister.

Quod medicorũ est promittunt medici tractant fabrilia fabri. Magister cui cura rei incũbit: vt magister pagi: magister vigiliꝫ. Magister grammatice: quicũqꝫ ludo literario preest. Magister recte dicitur. Magisteriũ magistri dignitas vel officium

Magistro as.i.moderor:guberno.Glaber a.rum.i.caluus.i.sine crine aut herbis: vel segete.nam ager aliquando glaber est.Glabretum caluitiũ. Scaber sordidus asper vt vngues scabri.cytis scabra.hinc scabredo scabritia ⁊ scabrities.Auster vẽ-tus flens a meridie ⁊c.In ir tria sunt vir:id est mas.hinc semiuir/ duumuir/ cen-tumuir ⁊c.Treuir aliquis e ciuitate Treuirensi.Leuir frater mariti vel vxoris.Le uir volunt dici quasi leuis vir.

Glaber
Scaber.
Auster.
Treur.
Leu

In eus omnia fere sunt virorum propria vt Orpheus/Perseus/tydeus ⁊c.
In ur vnicum satur nomen adiectiuum.satur satura saturum.
In us ⁊ in um:sine numero nobis cognita sunt.vt Circus locꝰ rotũdus. hircus mas capraꝝ.Circinus secunda breui instrumentũ quo formãtur circuli ⁊ scutelle ⁊c.Colũ vas per quod purgaẽ lac aut alius liquor. Colo as.per colũ purgo. Solũ animalis sustentaculũ.vt terra est hois solũ:mare pisciũ:aer auium.Ouid. Omne solũ forti patria est:vt piscibus equor.os vt samos lesbos ⁊c.on vt pelion ilion ⁊c.

Circus.
Circinus;
Colon.
Solon.

I patrius seruat.Genitiuus non superabit.

Gtũs scđe decli.in i desinit.vt huius magistri/dñi/scãni. Gtũs nõ superabit. Sententia est gtũs scđe declina.nõ habet plures syllabas q̃ ntũs.⁊ hoc dicũt non crescit gtũs.vt hic sequester huius sequestri.i.mediator inter litigantes. dictuꝫ est in generibꝰ.Uafer a.um.i.callidus ⁊ astutus. Cice. nõ sunt in disputatione vafri: non veteratores/nõ maliciosi.vaframentũ.i.astutia. Apher ⁊ aphrica. Ater valde niger.atrare atrum facere.Atramentũ ater liquor ex quo fiũt litere.vulgus minus apte encaustum vocat quod significat inustum.Teter.i.turpis/deformis.Onager syluester asinus.sic caper/vmber/cimber/cancer/meander/coluber/fiber ⁊c. scã-num scãni:stultus stulti:iusiurandũ iusiurandi.nõ crescit ex ea parte:qua est scđe declinationis.solẽne iuramentũ ⁊ religiosa affirmatio est iusiurandum.

Sequester
Uafer.
Apher.
Ater.
Teter.
Onager.
Iusiuran-dum.

Crescit ir ur gener ⁊ prosper puer asper adulter:
Presbyter atq̃ tener miser exter gibber iberq̃:
Et lacer atq̃ socer liger orta gero fero liber.
Addimus ijs dexter:cui syncopa fiet vt asper.

Crescunt tñ pauca:vt quecũq̃ in ir desinunt:velut virviri.leuir leuiri ⁊c.⁊ ur vt satur saturi cũ sequentibus in er. vt gener maritus filie.prosper eri.i.fortunatus aut felix. Cicero etiã in ntõ prosperus dixit in sexto de republica.hominum generi prosperus ⁊ salutaris.prospero as.i.prosperũ facio.vt deus prosperet opus tuũ.i. fortunet aut secundet. Prosper eri.est poete xpiani nomen. Puer eri. filius aut fa-mulus:hinc puera veteres dicebat.nũc puella in vsu est.⁊ Prisciano teste dicebãt: hic ⁊ hec puer:vt hic ⁊ hec socrus:sed exoleuit vtrũq̃: vt hic puerus magis in vsu erat. Plau.i.puere pulta. Asper eri.i. durus acutus amarus nõ planus ⁊ pro ira-to sumiẽ.aspero as.um facio.Exaspero idẽ et iratũ facio.Maledicus qui exasperat matrem.Asper eri.sitr crescens:teste Geor.Ual.contra Priscianũ.viri propriũ. In-ueniẽ tñ aspri sine crescentia tam propriũ q̃ appellatiuũ per syncopã. Uirg.ij ene. Improuisum aspris.veluti qui sentibus anguen Pressit.Adulter qui matrimoniũ violat.mulier adultera dr.adulterare.i.maculare ⁊ adulterã facere ⁊ (vt vulgo dr) falsicare.hinc adulterinus:vt adulterina moneta vel clauis. Presbyter grece pres-byteros.i.senior:non vt barbari sopniant prebẽs alijs iter.nec in sacris semper sa-cerdotẽ significat.Tener a.um.i.mollis.vt tener hagnꝰ.Miser infelix.Exter a.um. id est externus. Papinius. Exter honos.veteres etiã dexter a.um. pro detrito aut minꝰ bono ⁊c.iter dixerunt:que crescebãt:declarabũtur latius in.iiij. lib. Gibber i.gibbosus vel gibberosus qui tumorem in dorso hꝫ qui gibbus dr vel hec gibba. Gibbus ⁊ gibber tam pro tumore: q̃ pro tumorẽ habente lecta sunt strinẽta in pe ctore est.ita oẽs grãmatici docẽt.Celsus tñ gibbũ in pectore strumã in tergo con-stituit.Gibber adiectiuũ scđe est teste Nebrissensi.at substantiuũ est tertie. Iuue. Attritus gibbere nasus.Iber eri.vel tertie eris.i.Hispanus.Iberia Hispania. Lu canus.Occurrat iberibus alter.Idem. Si tibi durus iber aut si tibi terga dedisset Cantaber.Dicitur etiam Iberus:qui etiam est Hispanie fluuius vnde dicta est

Gener.
Prosper
Puer.
Puerus o-lim in vsu erat.
Asper.
Adulter.
Presbyter.
Tener.
Exter.
Gibber.
Gibber ter tie inflexio nis substã tiuum.
Iber.

Celtiber. Iberia. Sub hoc nomine comprehendit Celtiber celtiberi a celtis Gallie ppl'is et iberis conflatū nomē: est ppl's hispanie regio vocat celtiberia. iber sit declinatū est nomen populi habitantis iuxta armeniā. Producūt aūt iber ꝛ celtiber semper genitiui penultimā: quā alii hic corripiunt. Martialis celtiber nominatiuo singulari in er vsus est. vt in versificatoria docui. Ergo inepte reprehendit Alexandrum Gallum Alemanus quidā: credens celtiber pluraliter tm̄ dici. Lacer ꝛ (vt quidam volunt) lacerus. i. laceratus vel laniatus. hinc in er nominatiuus semilacer apud Ouid. vij. meta. Socer pater mariti vel vxoris. Liger viri propriū. Nebris. dicit secunde declinationis esse. Virg. Vesani talia late dicta volant. Ligeri priscianus dicit esse tertie liger eris. ꝛ aliqui libri Virgiliani in datiuo vesano habent. At pro fluuio liger ligeris: solum tertie est. dicitur quoqꝫ ligeris: vnde est accusatiuus ligerim: vt tybrim. Crescunt etiā cōposita a gero ꝛ fero vt clauiger qui clauē gerere dicitur. vt Hercules. vel clauē: vt diuus Petrus. Laniger a. um. gerens lanā: vt ouis est lanigera. sic setiger/ corniger/ belliger. armiger qui arma militis fert. ineptum vulgus mangonē appellat: ꝛ armigerū barbare pro milite accipit. Signifer ferēs signum bellicū. stellifer ferens stellas. lucifer ferens lucē. Dapifer ferens dapes. Caducifer ferens caduceum virgam pacis. sic salutifer/ opifer/ sopnifer/ lethifer/ morifer ꝛc. Liber priore longa adiectiuū ꝛ bacchi nomen. Nā pro cortice aut codice minime crescit: vt liber libri. liber ergo libera liberū. i. nō seruus cui licet qđ libet nisi vi aut iure prohibeatur. Liber liberi substantiuū. i. Bacchus deus vini. Dexter teri. vel per syncopem dextri. Unde dextera vel dextra manus dr̄. Dexter aliquando idem est qđ prosper: vt dexter ades. Uter vteri pro vterus vteri olim dicebant: ꝛ crescebat hoc nomen. Cecilius. Nūc vter crescit nō potest celari. Mulciber cognomentū Vulcani nō est dictis addendum: quia vbi secunde declinationis est facit mulcibri sine crescentia: vt patet ex iambico trimetro apud Ciceronem in. ij. thuscu. Ioniſqꝫ numen mulcibri ascivit manus. Sepius est tertie declinationis: ꝛ facit gtm̄ mulcibris. Ceter cresceret: sed nominatiuus masculini generis in singulari nō est in vsu. Virg. Pars cetera pontum Pone legit. Vesper si vsqꝫ secunde declinationis inueniatur crescit: sed vix vnqꝫ sic inuenies substantiuū vesper. de adiectiuo autem dubiū est an nominatiuus vesper sit an vesperus. Ego neutruz inueni nisi apud grammaticos.

Clauiger. Laniger. Armiger. Signifer. Stellifer. Liber. Uter. Mulciber. Vesper.

Conseruant normam pronominis ista secundam.
Unus vter neuter solus quis ꝛ vllus ꝛ alter
Atqꝫ alius totus. Fuit olim patrius vni.

¶ Hec noia vnus/ vter: cum suis: vterqꝫ/ vteruis/ vterlibet/ neuter/ solus/ quis/ ex Donato notū: vllus/ alter/ alius/ ꝛ totus: habent in gtō ius: ꝛ in datiuo i. i. quia declinantur vt pronomina secunde declinationis. veluti nominatiuo vnus vna vnū genitiuo vnius. datiuo vni ꝛc. Alius crescit in gtō: nō syllabis: sed quantitate. quia secunda syllaba in gtō est longa: in nominatiuo autē breuis: alterius penultimā solum corripit. quam reliqua in prosa producunt tantum in versu variatur. Plebei versiculi sunt. Rectus vult alius: poscit genitiuus alius. Corripit alterius semper producit alius. Preterea aliud neutrum est: ꝛ illud. reliqua in um neutrum faciunt. Item alius facit datiuum trissyllabū alij quum reliqua datiuum faciant a genitiuo abiecta us syllaba. Sub vllus idest aliquis comprehendit Nullus: idest nō vllus. vter quis e duobus. Cetera patent. Neuter habet neutrius in genitiuo: et neutri in datiuo: sepius qꝫ neutri neutre neutri nisi in grammatica locutione neutri generis: pro quo nollem dicere neutrius generis. Ualerius Maximus lib. ix. Neutriusvnqꝫ nisi excusse completū petijt. Cicero ad atticū. lib. xij. Noui syluā nobilem fructum antē neutrius. Idem lib. viij. ad Atticum. Neutri scopos est ille Tacit. Crebra colloquia neutri conducere. Papi. x. theb. Neutri fiducia cepto. Hec attuli ꝑpter priscianū qui dixit neuter melius habere neutri neutre ꝛc. qꝫ neutrius neutri. qđ verum nō est. Ueteres hec oia preter quis declinabant: vt bonus bona bonū. Cice. pro Marcel. Hoc iudiciū sic expectat vt nō vne rei statim: sed omnibus constitui putetur. Idem ad herenniū. Nō res tote rei necesse est similis sit. Cecilius Nulle nationi tot victorias tam breui spacio datas arbitror. Terent. Altere dum

Alius. Neuter. Neutrius. en neutri. potius dicendum.

narrat forte audiui. Idem. mihi sole ridiculo fuit. Idem. Nulli consilij sum. Hiero. Dico vni vade & vadit. & alio veni & venit.

Ei vel ei vel eos dabit eus: volet androgeos o.

¶ Nomen in eus desinēs facit gtm̄ in ei syllabā vel per duas syllabas in ei vel in eos: vt tydeus tydei per duas syllabas vel tydei per tres vel tydeos. Androgeos vero facit in gtō androgeo. sub hoc comprehendi volo apollos apollo: tydeos tydeo: athos atho: cos co. quecūq; apud grecos in os longū desinentia sunt tertie declinationis attice: de quibus parū nobis dicendū est: q2 latini in paucissimis hac declinatione vtuntur. Virg. ij. ene. androgeo galeā clipeiq; insigne decorū Induit. Hic androgeo gtūs est & viri pprīū. vt apollos apud diuū Paulū. Ego quidē sum Pauli: ego aūt apollo. hic apollo genitiuus est: dtūs & abltūs est androgeo apollo. vctūs androgeos. actūs androgeo athos &c. de actō in o. Verg. aut atho aut rhodopen aut alta ceraunia telo Deiecit. Valerius Maximus de prodigijs. Montem atho iuxta: transgresso: athos mons quidam.

Androgeos.
Apollos.

¶ Alia in os breue desinentia: grece faciunt gtm̄ in on: quā diphthōgon in u vertimus. vt logos logu: melos melu. his genitiuis non vtimur: sed more latino in i finimus. vt logos logi logo logon o logos vel loge a logo: sic similia. Ouid. in. xiiij. meta. Et noctem noctisq; deos ereboq; chaoq; Cōuocat. Martianus mela & melis in plurali dixit. Lucretius mele. Lactātius melo. plura de his dicunt Sulpitius/ Nebrissensis & alij. Ego vero casibus quibus nō vtimur supersedeo: vt sunt genitiui argeos ab argos vrbis nomine. argu. ab argos: id est candidus. eru ab eros pro bono amore: erotos ab eros pro turpi amore. Meleos a melos: teste castrono &c. Dicito igitur ilios ilij. epos epi. pelion pelij.

I vates quandoq; facit ceu cura peculi.

¶ Quando gtūs terminatur in duo ij: solet alterum causa metri qnq; abijci. Verg. Nec spes libertatis erat nec cura peculi. Idem. Pauperis & tuguri cōgestū cespite culmen. Iuuena. Antoni gladios potuit cōtemnere si sic. oia dixisset per apocopē pro pecul ij tugurij Antonij. Apocope est ablatio litere vel syllabe ex fine dictionis Aliqui volunt adhuc vtrūq; ij debere scribi: vt sit sineresis. i. ex duabus syllabis facta vna syllaba. Peculiū. est proprium bonū: vt religioso nō licet habere peculium. Peculiaris. i. proprius. Tugurium domuncula rustica.

Peculium
Tuguriū.

Tertius et sextus formantur in o tibi casus.

¶ Datiuus & ablatiuus in o desinunt vt huic magistro ab hoc magistro. Tollunt datiui vni soli &c. vt patuit. ¶ Nomina in eus faciunt o vt alia: q2 aūt inuenimus huic orphi &c. est q2 nomina in eus inuēta sunt desinere in es & cōtra/ teste Seruio Hinc Virgilius ait. Orphi Colliopea Lino formosus Apollo. Cōtra ab achilleus dixit Ausonius. Sic neq; peliden terrebat Achillea chiron.

Um possit quartus. Quandoq; per on loco greca.
Eus ea vult etiam. Per e quintus vertit us: absq;
O fili deus & fluuius populus chorus bagnus:
Quatuor hec volunt etiam vt pro rege latinus.

¶ Accusatiuus in um desinit. vt meander meandrum. fluuius quidam nimis curuus & flexuosus. ideo meander pro flexura & fraude capitur. Cicero. Scio quos tu mendros quesiuisti. Tholus pertica in tēplo ad quem dona suspenduntur. Botulus & botellus farcimen ex suilla carne. Scrupulus lapis in arena pedes ambulātium ledens: vnde ponitur pro dubio & molestia. Terētius. Unus mihi scrupulus restat qui me male habet. Scopulus mons lapideus prope mare vel in mari. Scopus aliquid in quod sagiptarij dirigunt sagittas. Capulus quo culter aut aliud tenetur. etiam est pheretrum. Unde capularis senex. Vulgus masculinū vulgum facit. Dum vero neutrum est: accusatiuus & vocatiuus sunt similes recto vt in pelagus scamnū virus per regulā. In neutris &c. Vulgus & plebecula. Claudianus. Mo

Meander.
Tholus.
Botulus.
Scrupulus.
Scopulus
Scopus.
Capulus.
Vulgus.
Temerus.

Tomentū tomaculū.

bile mutatur semper cū principe vulgus. Temetū .i. vinū. Temulentus .i. ebrius Tomentū lana que detondet̄ pāno. Tomaculū farcimē ex epate suillo ꝛ reliquis
¶ Quandoqꝫ per on loco greca. Noia greca faciunt sepe actm̄ in on. vt diphthon sus diphthongon. pergamus oppidi nomē pergamon. Menelaus proprium vir menelaon. Jacobus iacobon. Topasius lapis preciosus Topasion: vt ibi. Sup au rum ꝛ topasion. Pactolus pactolon: fluuij nomen ꝛc. quoꝝ exēplis scatent poete. Possunt tñ more latino in um actm̄ mittere vt priamon vel priamum ꝛc. Que tñ in eus desinunt sepius vctm̄ in ea mittūt plerūqꝫ penultima breui. vt Tydeus tydea orpheus orphea. creteus viri ꝓpriū cretea. anteus antea. Virg. Antea sergestūqꝫ vi det. Idē cretea musarū comitē. Nōnunqꝫ penultima lōga. vt Idomeneus idome nea. Ilioneus iliones. Talia rarissima sunt: testimonia sunt in ꝟsificatoria nr̄a fa ciunt aliqñ actm̄ in on penultima longa. Boetius. Strauit anteū lybicis arenis. Papi. ij. theba. Pantheonqꝫ trahens nondū te prendimus equo Bacche genu. Ci ce. lib. iij. de natu. eoꝝ. Theseū hyppolitū. Liuius lib. xl. Totus in Perseū versus. Faciunt quoqꝫ on: sed per duas syllabas eus profertur tunc teste Manci. Ouidi⁹. in Ibin. Strymonie matres Orpheon esse rate.
¶ Magister in vctō: habet magister: per regulā. Est primo quintus similis. Sic o Glycerium. o vir: o satur.
¶ Edipus in vctō: edipu vt panthus o panthu. melampus o melampu: viroꝝ pro pria. vix plura apud latinos talia inuenies. sic tydeus o tydeu. ꝛ oia in eus per eu diphthongon per exceptionem a regula. Est primo quintus similis. Exceptio est ibi. Sed grecus s aufert. Verg. Panthu quā pandimus arcem. Papi. Illum vene rande melampu Qui cadit agnosco. Illa in eus olim habebant e: vt tydee orphee nunc abiecta s faciunt eu solum.

Tymber. Euander.

¶ Per e quintus vertit us. Noia secunde declinationis terminata in us mutāt in vctō us in e. vt tymbrus o tymbre. euandrus o euandre. puerus o puere. Veteres em̄ teste Prisciano dicebant tymbrus euādrus puerus ꝛ silia: que nunc sepius in er desinunt. hinc aliquando reperiuntur vocatiui in e. Verg. At tibi tymbre caput euādrus abstulit ensis. Thymber ꝛ euāder sunt ꝓpria viroꝝ. Serui⁹ dicit metha thesim esse in lr̄arū transpositionē. nobis prior opinio magis placet. Canterius o canterie: id est equus castratus. sic lanius qui laniat carnes ꝛ eas vendit: quē in docti carnificē vocant. Tabellarius qui defert tabellas .i. ep̄las. Cemētarius q̄ pa rat cemēta .i. lapides cedit. Statuarius q̄ facit statuas. Exceptio est a regl̄a. Est pri mo quintus similis. ¶ Absqꝫ o filij deus. Excipiunt̄ a predicta exceptione paucula Filius o filij. olim etiam o filie: teste Prisciano. Deus o deus solū teste Nebrissensi Fluuius o fluuius vel o fluuie. populus ꝓ hoibus o ppl̄s ꝛ o ppl̄e. chorus o chor⁹ et o chore. Sidō. in Bergo. Nereidū chorus alme doce. Hagnus cū aspiratione in principio si recte velis scribere o hagnus vel o hagne. Latinus rex latij: o latinus et o latine. Luca. lib. ij. Degener o ppl̄us vix secula lango deorum Sic meruisse vi ris. In sacris. O popule meus: ibi meus ꝓ mi antique ponitur. Pro arbore popule solū facit. Ouidius. Popule viue precor. Virg. viij. ene. Corniger hesperidū fluuius regnator aquarum. Et alibi. Socer arma latinus habeto. Latinus vctūs est teste Nebrissensi. In sacris. Hagnus dei qui tollis pctā mundi ꝛc. Hagnus: animal no tum femininū est hagna. interpretatur purus ꝛ castus qꝛ fit hostia pura ꝛ immola tioni apta: diminutiuū est Hagnellus: hagninus hagnina hagninū. qd̄ est hagni vt caro hagnina. Olim omnia in us habebant vocatiuū similem nominatiuo: vt dominus o annus o infernus. Nūc tantū o domine anne inferne. Chorus est ca nentium cetus nō sacerdotum subsellia. Sulpitius addit dictis o lucus. Priscian⁹ solum ponit o fluuius ꝛ o populus. Lucus est sylua alicui idolo cōsecrata quā ne phas est incidi: vt putant miserandi ethnici.

Chorus. Lucus.

Quum proprium dat ius dempta us: fit in i tibi quintus.

¶ Propria in ius dempta us faciunt vocatiuū in i per exceptionē a regula. Est pri mo quintus similis. exceptio est hic. Quū propriū dat ius. vt Laurentius o lauren ti. Terentius o terenti. Fabius o fabi. Quintus o quinti. propria sunt viroꝝ. vix vsqꝫ ci in vocatiuo est nisi ex primitiuo c habeatur vt lux lucis. Lucius o luci. B bona faciendo. Bonifacius bonifaci. a Mauricus proprio viri qd̄ in ꝟsificatoria ponimus in i ante c. Mauricius. vt a quintus quinti⁹. inde rursuȝ. Quintianus ex

Maurici⁹.

go Mauricius o maurici. Larius o lari. lacus Italie. Verg. O lari maxime. Genius nature deus: lz appellatiuū videat: qr plures sunt genij: facit vctm̄ o geni: teste Antonio Nebris. Vctūs in i semp̄ vna syllaba minor est ntō: vt caius dissyllabū cai monosyllabū. Vulteius trissyllabū: vultei dissyllabū. Pōpeius trissyllabū: pōpei dissyllabū ꝛc. Hora. Durus ait vultei nimis attentusq̄ videris. Itez pōpei meoꝝ prime sodaliū. Pompei dissyllabū est quia versus est alcaicus. Aliqñ i consonans in vocalem mutat: ꝛ sic tam ntūs q̄ vctūs: syllaba longior fit. Martia. Peruigil in pluma Caius ecce iacet. Idē. Quod peto da Cai nō peto cōsiliū. Caius per c scribitur per g profert. Oui. Accipe Pōpei deductū carmē ab illo. Debitor est vite qui tibi Sexte sue. veteres dicebant o mercurie/valerie/vergilie. Nūc o mercuri/valeri/vergili. penultima correpta vbicūq̄ antepenultima nominatiui contrahitur.

Larius.
Genius.

Primus pluralis fit in i. vult patrius orum.
Grecus in on fiet. is tertus. os dato quartus.

❡ Nominatiuus pluralis cui vocatiuus est similis fit in i. vt hi magistri. hi vulgi. hi dei: vel dij: prius a deus est posterius a dius q̄ veteres dixerunt pro deus. Hinc mansit plurale dij dissyllabū nisi in carmine q̄ magis in vsu est q̄ dei. ꝛ in datiuo ꝛ ablatiuo sepius dijs q̄ deis dicimus: reperitur tamen vtrūq̄. Lucanus. Et veniam meruere dei. Papinius. Sepe deis hos inter honores Cespes ꝛ exiguo placuerunt farra salino. sic apud poetas sepissime. A dius est mediusfidius iurandi aduerbium. Et pluraliter hec scamna ligna per regulam. Quis in a pluralis ꝛc.

Dei.
Dij.

Vult patrius orum.

❡ Genitiuus pluralis desinit in orū: vt horū magistrorum: hoꝝ scamnoꝝ. ephippiorum ꝛc. Ephippiū est sella equina cui insidemus. Hora. Optat ephippia bos piger optat arare caballus. Ferculū in quo aliqd fert: vt lanx: ꝛ p̄ cibo capit. Sarculum fodiendi instrumentū. Seculū tēpus humane vite. Nomina festoꝝ faciunt genitiuū plerūq̄ in orum per hanc declinationem. datiuum ꝛ ablatiuū sepius in ibus. vt saturnalia festa saturni genitiuo saturnaliorum. aliquando etiā saturnalium. datiuo ꝛ ablatiuo saturnalibus. Sic bacchanalia ꝛc. vt plene declarabo in tertio libro. nunc sufficit adiecisse Badianum versum.

Ephippiū
Ferculum
Sarculū.
Seculum.
Saturnalia ꝛ silia.

Festa lego per ibus licet orum dant genitiuus.

❡ Genitiuus per syncopam aliquando tollit or: vt lituum pro lituorum. nummum pro nummorum. denariū pro denariorū ꝛc. Ut in cōpositis millenummū milledenarium. pro quibus teste Macrobio nō licet dicere mille nummorum mille denariorum. neq̄ duumuirorū: triumuirorum: leuirorum dicimus: sed duumuiruz leuirum. Hec syncopa plerūq̄ etiam in prosa reperitur apud Tulliū/Liuiū/Pliniuz/pluresq̄. vt centenum/deum/liberum/diuū ꝛc. pro centenorum ꝛc. Poete sepius hac figura vtuntur. Verg. Chara deum soboles. Idem. Diuū pater atq̄ hominuz rex. Idez. Insequimur clamorq̄ virum stridorq̄ rudentū. Luca. Concinuit stridor lituum clangorq̄ tubarum. Cice. Neq̄ tui: neq̄ tuorum liberum.

Syncopa.

❡ Rarissime fit nunc syncopa in neutro genere. Plau. in Curgu. Omnium vnguentum odor pre tua nausea est. Marcellus dicit esse accusatiuū pro genitiuo nobis cum Prisciano placet esse genitiuum syncopatum. Idem Plautus dixit in neutro meum tuū ꝛ plura. pro meorum tuorum ꝛc. Verg. magnanimū ꝛc. Nos tamen cauebimus nisi parcissime in magno opere neutra syncopare. Lituus est tuba incurua qua vtebantur in prelio. Diuus sanctoꝝ numero ascriptus siue ex homine deus. vt diuus Basilius: diua Margareta. Liberi pluraliter tantuz. i. proles. Denarius est numerus argenteus valens decem ereos.

Lituus.
Diuus.
Denarius

❡ Grecus in on fiet. Grecus gtūs in on desinit. ꝛ ita vtunt sepe latini vt plr hi logi horū logon: his logis: hos logos: o logi: his logis. Hi cimmerij: hoꝝ cimmerioꝝ vł more greco cimmerion. Tibullus. Cimmerion etiam obscuras accessit ad oras. cimmerij sunt quidā ppłi quibus vix vnq̄ est dies. Suet. in Augusto. In asclepiadis mendetis theologumenon libris lego. Theologumena sunt rerū diuinarum disputationes. Sic georgica georgicon: astronomica astronomicon ꝛc.

Cimmerij
Theologumena.

¶Is tertius. Datiuus in is desinit vt ablatiuus veluti his palis/ qualis &c. Palus est crassus stipes. Paxillus paruus palus. Qualus id est sporta. Quaxillus vel quasillus: id est sportula.

¶Os dato quartus. Actus in os desinit: vt talos catullos pullos. A scãna damna patent per regulam generalẽ. Talus os quadratum: & tuber circa imum pedem. Hinc vestis talaris ad talos vsq; demissa. Catulus fetus canis & cuiusq; fere vt catulus leonis lupi vrsi &c. Catulus muris. Pullus fetus auiũ & omniũ mansuetorũ animaliũ. vt pullus asini equi & ceteroꝝ preterq; boum. Nã vitulus aut vitula dr. eroniũ qui hagnus & hagna dicitur & caprarũ: nã hedi heduli hedili & capelle dicũtur. Ambo & duo licet ad tertium librum pertineant hic declarabo: quia ad primã secundamq; declinationem maxime pertinent.

Pullus.

Ambo duo neutri generis sunt masculeiq;.

Mas o vel os quartus donat. vult tertius obus.

* Ambo & duo in accusatiuo.

¶Singulari numero carent. Et pluraliter nominatiuo ambo duo ambe due ambo duo. Genitiuo amborum duoꝝ vel duum: ambarum duarum amborum duoꝝ vel duum. Datiuo ambobus duobus ambabus duabus ambobus duobus. Accusatio ambos duos vel ambo duo: licet rari⁹: ambas duas: ambo duo. Uctõ o ambo duo ambe due ambo duo. Ambo collectiuum est nõ distributiuũ. Ablatiuus similis est dtõ. Uirg. xj. Si duo preterea tales idea tulisset Terra viros. id est duos Hora. ij. ser. saty. iij. Preterea ne vos titillet gloria iureiurando obstringã ambo. i. ambos. Idem. j. ser. Duo si discordia veret inertes: id est duos. Martia. vij. epigrã. Elisium possidet ambo nemus: id est ambos. Sic ego in Syntaxi. q duo si rectos &c. Pruden. Diuidit essa duum tyberis. Iuuẽcus. Medioq; duum me stare necesse est. Plinius. Duum pedum longitudine.

¶Tertia declinatio.

Tertia dat varios fines: dans is genitiuo.

Grecorum patrius vel in os vel in i vel in us fit.

¶Tertia declinatio multas habet terminationes/ veluti a/e/o/c/d/l/ &c. Semp autẽ genitiuus fit in is: vt hic pater hui⁹ patris: nisi greca more greco declinentur: tunc enim sepe habent os. vt hic pan huius panos. Quãq; habent i veluti propria in es nõ crescentia. vt achilles huius achillis vel achilli. hic orontes huius orontis vel oronti &c. sed Seruio teste hi genitiui nõ sunt ab es: sed potius ab eus: e terminatione genitiui in i longã, versa. Nã multa sine discrimine in eus vel in es finita sunt: veluti achilles vel achilleus, orõtes vel orõteus. Ulysses vel vlyseus. vñ Horatius sepe facit gtm̃ tetrasyllabũ vlyssei. Uirg. Immitis achilli. Idem. Acris oronti. Quandoq; genitiuus grecus in us desinit. vt hec echo huius echus: vbi poterit in is desinere nõ fiat in os: quia melius elephãtis quã elephantos dices si latine velis loqui. teste Hermolao in octauũ Plinij capite quinto.

Achillis. Oronti.

*Usitatior vox est elephãth⁹ q̃ elephas teste Ual.

¶Terminationes nominatiui.

¶Nominatiui terminationes in tertia declinatione sunt circiter. lxxj. Lr̃e terminales vndecim. Lr̃a terminalis est vltima dictionis litera. Terminatio est vltima litera aut in fine consonans aut cõsonãtes cũ vocali annexa. Litere itaq; terminales sunt a/e/o/c/d/l/n/r/s/t/x. Terminationes per ordinem ponentur.

¶A vt malagma/ fomentũ quo apostema mollit. Magma pastillus siue massa ex vnguentorum fecibus odoris gratia. Scomma. i. cauillum & vrbana irrisio.

¶E vt conclaue. i. tricliniũ & locus secretior in domo. dicitur etiã hec conclauis teste Bergomate. Cubile lectus quia in eo cubatur. Sunt etiã cubilia loca in qbus fere cubant. Cubiculum est locus in quo cubile sternitur: ab indoctis camera dicitur. Seneca. Quid prosunt multa cubicula: in vno iacetis.

¶O vt pernio morbus pedũ ex frigore pueniens & calcaneus infestans precipue perniũculus paruus pernio. Petaso coxa porcina & anterior pars similiter que ab alijs incipit. petasunculus paruus petaso.

Malagma. Magma. Scomma. Cõclaue. Cubile. Cubiculũ. Pernio. Petaso.

C post a.vt lac.vel e.vt balec.

D post i.vt dauid: et u.vt bogud.propria virorum.

L post quinque vocales.vt sal:mel:vigil:sol:consul.

N post omnes vocales preter u.vt titan:siren: delphin: demon.

R post oēs vocales cū y greca.vt par:ver:gadir:cor:fur:martyr.

S post oēs vocales cū y greca et ae diph.vt as:pes:lis:flos:mus. Mys proprium viri gtō myos:es.pres.et cum au diphthongo.vt laus fraus.

S post sex consonantes.b.l.m.n.p.r.et rursum.

Bs post omnes vocales.sed inter u mediat r.vt trabs:celebs est vnum cum ae diphthongo quod est plebs.i.vilior pars populi.scobs.libs:ventus aphricus:et quod y grecam habet calybs vrbs.

Ls post u.vt puls mollis cib⁹ ex farina et lacte vel caseo vel ouo: et melle:pro quo pane veteres vtebantur.Pultarius vas pultis.pulmentū idem.i. puls vel cibus inmodū pultis. Pulmentarium idem.Horatius. Tu pulmentaria quare sudando.pulticula parua puls apud Plini.lib.xxvj. Puls.

Ms post e tantum.vt hyems.

Ns post omnes vocales.vt glans:dens:mons:tiryns:cū y greca de i vocali latina nō inueni exemplū et aliqui contendunt tirys sine n. debere dici vt post videbim⁹ Est aūt tiryns masc.gñis fluuius in argo.Tiryns fe.ge. est vrbs proxima Argo.que etiam tiryntha dicitur:vnitque Herculis patria. vnde ipse tirynthius dicitur.scrib⁹tur in priore syllaba per i nostrum.in posteriore per y grecum. Aruns proprium viri.septuns nō dicitur:sed septunx. Tiryns. Tirys. Hercules. Tirynthi⁹. Aruns.

Ps post oēs vocales cū y greca preter u.vt lelaps canis nomen apud Ouidiū.seps vermiculus quo cornua vitesque perrodit.trips q̄ ligna:vt cie per c.qui frumenta sis per s.qui vestes.vitra.midas fabam.ops dea terre Gryps volucris maxima et rapacissima.Unum est habens r ante ps:quod est stirps. Lelaps. Ips. Trips. Midas. Gryps.

Rs post omnes vocales preter i.vt ars:iners:mors: tyburs: natus Tyburi.

T post u tantum vt caput: syncipút:occiput.

X post omnes vocales cū y greca et ae et au diphthongis vt pax: rex:pix:nox:nux:styx:fex:faux:teste Prisciano lib.ij.quod tamen quidam latine negant dici.Alij dicunt singulari carere:de qua re alibi videbimus.Fauces sunt superior pars gule mento propinqua. Faux. Fauces.

X post tres consonantes.l.n.r.

Lx post a tantum.vt calx:falx.

Nx post oēs preter e.vt lanx vas latū et rotundū in quo caro aut aliud esculentū mense infertur.Lances etiam statere dicunt: vnde bilances que duas lances habēt.Meninx insula Aphrice:plura significat vt in gñibus patebit Septunx.Lynx anicula quedam cum y greco in posteriore syllaba. Lanx. Meninx. Linx.

Rx post a et e tm̄.vt arx.i.castrū ab arceo es. q² arcet.i.prohibet hostes accedere.articula.i.parua arx.merx.i.res venalis.aliq̄ dicūt in ntō hec mer Arx. Merx.

Cherub. Seraph. Moly. Epy

ces. Cherub & Seraph sunt qui dicũt interdũ declinari hui⁹ cherubis seraphis &c. sed melius nõ declinant q: barbara sunt. vt David & Bogud sua natura inflexibilia: sed nõnulli ausi sint declinare. Lãcilotus vult Bogud minime declinare. gtm̃ vero bogudis dicit esse teste Plinio ãntõ bogudis: sed res parui momenti est: nos Priscianũ sequimur. Moly herbe nomen apud grecos in gtõ molyos facit vt epy similiter cũ: y greco epyros vrbis nomen: interpretatur altũ & sublime.

Genitiuus tertie.

A. E. Doma. Drama. Dragma. Drachma Aroma. Dogma. Poema. Syrma. theorema. Thema. Toreuma.

Semper a mittit atis. Uertes e per is genitiuo.

A facit gtm̃ addita tis. vt malagma atis. Omnia in a tertie sũt noĩa greca neutri ge. ideo more greco faciũt etiã in gtõ os. vt doma atis. vel domatos. i. domus. In sacris. Meli⁹ est sedere in angulo domatis: quã cũ muliere litigiosa. Drama atis. vnico in fine g: carmẽ vbi persone loquunt absq poete interlocutione: vt primũ Uirgilij bucolicũ. In sacris. Ante thorum huius ỽginis frequẽtate nobis dulcia cantica dragmatis. hic vulgo male legũt & minime intelligũt: cũ g lr̃a dragmatis. Nã per g dragma atis. significat rapinã & manipulũ. At drachma e. ꝑme. decli. est genus ponderis & numismatis. Aroma odoramentũ. Aromatopola. i. aromatari⁹ qui aromata vendit. Dogma. i. decretum scitũ placitũ &(vt vulgo dr)statutũ. male ꝑ doctrina sumit: nec a doceo dicitur quũ sit grecũ dogmatistes q̃ alieni⁹ dogma sequit. Poema poete carmen. Syrma longa vestis & tractus & lõgus orõnis ꝓcessus: a syro greco. i. traho. ponit ꝓ cauda vestis muliebris. Theorema speculatio. Thema positũ aut positio. Toreuma op⁹ sculptũ politũ celatũ. Toreutes vel toreuta celator & sculptor: toreutice es. vel toreutica est ars ipsa que anaglytica etiã dr. Toreuo grece. i. sculpo & celo.

Qñtitas. vt syllabis attribuit quid sit Axioma. Mantile. Ouile. Equile. Caprile. Bouile. Porcile. Monile.

Domatis penultima quanta? Quantitas nõ ad hunc librũ pertinet sed ad ỽsificatoriã: ideo nõ debeo respõdere nũc ad hanc questionẽ. Ita rñdeat discipulus Alexãdri sectatoribus: q: valde difficile est puerũ ad q̃ntitatẽ in declinationibus respondere & regulã semper dare more Alexandrinorum misere hac in re a balbutientibus grãmaticastris vexatorꝝ. ideo hec omnia docui in ỽsificatoria nõ hic. si quis tñ desideret hic etiã nõ grauabor prolatce paucis hanc rem perstringere post declinationẽ genitiui. Quantitas est longitudo vel breuitas vocalis. Nomina in a penultimã genitiui corripiunt. vt axioma atis. i. propositio hoc est. quecunq oratio vera aut falsa veluti deus est: deus non est.

Uertes e per is gtõ. Nomen in e vertit e in is in gtõ. vt mantile lintheũ quo manus terguntur. Ouile is. stabulũ ouiũ: vt equile equorꝝ: caprile caprarum: bouile boum: porcile porcorum. Monile colli ornamentũ vel gutturis: dictum q virtutis admoneat. Nam primo ob aliquod egregium factũ dari solebat. Ouid. in fast. Dat digitis gemmas dat longa monilia collo. aliquando etiam equorum est. Uirgi. de equo Latini. Aurea pectoribus demissa monilia pendent.

Aquilo. Paro. Pero. Capedo: Intercapedo. Crepido. Libido. Formido. Hirudo. Hirundo. Arundo. Testudo. Salsilago,

Addito nis post o. dat in is muliebre do goq.

Uirgo ordo margo cum cardine Apollo cupido.

Turbo homo ceu nemo. Tamen vnedo postulat onis.

Nomen in o facit onis. vt aquilo aquilonis: ventus septemtrionalis & ea mũdi pars. Paro onis nauis piratica. Pero onis. calciamentũ rusticũ. peronatus peronibus indutus. Excipiuntur a rĕa Feminina in do & go que faciunt inis cũ paucis alijs: que sunt/ virgo virginis. ordo ordinis &c. vt capedo inis. i. vasculũ fictile. Intercapedo distentia & differentia. Crepido extremitas terre quam aqua alluit. Item os putei & cuiusq editioris loci extremitas. Libido voluptas & carnalis delectatio. Formido timor. Hirudo sanguisuga vermis aquaticus adherens cruri: nec decidens nisi plenus cruoris. Horati. Nõ missura cutem nisi plena cruoris hirudo. Hirundo auis nota. Arundo: id est canna. Testudo animal testa tectuz vt limax/ concha & cetera. Ponitur pro cythara & pro camera. Teredo vermis ligno innascens. Collumela. Teredinez formicamq prohibet. Salsilago vel salsugo: id est

falsus humor. pelrel. Caligo obscuritas et ignorantia. vt caligo oculorum: a caligo veri. Indago inquisitio. Indagare inquirere. Propago vitis ramus terre infixus et progenies. Propagare .i. dilatare. Fuligo nigrum in fumibuli. Albugo alba macula in oculo: et albū oui: quod albumen sepius dicitur. Croceum oui dicitur vitellus. Ferrugo: rubigo ferri. vt erugo eris: ferrugo etiā est panni similis color. Compago cōpaginis .i. compactio et coniunctio. Ouidius. Atque ita disparibus calamis cōpagine cere. Plinius. Nullarum egens cōpaginū Manilius li. i. Interdum equali laternm cōpagine ductus. Seneca in xiiii. episto. Sine flammarū violentia compaginem soli rupit sine vetustas. Hec Beroaldus attulit cōtra Seruium: qui hos obliquos vix inueniri dixit. Uerba Seruii sunt in illud primi eneidos. Dire ferro et compagibus arctis. Claudentur belli porte. In vsu sunt nominatiui ambago compago magis quam ambages et compages. Contra in vsu sunt magis horum quam illorum obliqui. Persius. Stertis adhuc laxumque caput compage soluta. Ambago .i. circulus verborum. Cardo pro herba barbarum est: latine carduus dicitur hinc carduelis anicule nomen. Apollo sol. veteres in nominatiuo appollinis dicebant teste Festo. Uirgo pro ea que peperit. Lācilotus dicit virgonis habere vt sermonem non auderem sic loqui. Idē dicit. Turbo apud boetiū turbonis facere: vt sermonis pro forma contraria menta: vel piramidi. Id puto falsum esse et mendose legi turbonis pro turbinis. Nam a puerorū trochisco qui turbo est: ea forma nomen sortitur Uerg. Uolitans sub verbere turbo. Turbo etiā quicquid acuta forma est vocatur. Ouidi. Cana buccina sumitur illi. Tortilis in latū que turbine crescit ab imo. Turbino turbinas: acutum facio: vnde turbinatus ta. tum. Plinius. Turbinatior pyris figura quam malis. Turbo turbinis etiam est vertigo ventorum. Uergi. Turbine corripuit: scopuloque infixit acuto. Solum viri proprium. turbo turbonis facit vt sermonis. Horatius. Rides turbonis in armis. Spiritū. Lectū est apud Catullum hoc turben pro priore turbo. Homo homonis vt sermonis pro cadauere dixit antiquitatis pater Ennius. Uulturis in syluis miserum mandabat homonem. heu quam crudeli condebat membra sepulchro. Nemo neminis rarus inuentu gtūs. Plau. in captiuis. Neminis misereri certū est: quia mei miseret nemo. Lucillius. Neminis ingenio quēque confidere oportet. ¶ A femininis in do et go vnicum excipitur. quod est vnedo onis. arbor et ipse fructus: alio nomine arbutus et arbutū. Seruius in illud Arbuta sacre deficerent sylue. Arbuta inquit sunt rubra poma syluarum que Plinius vnedones vocat quod asperitate sua plures edi nō possunt mendose legitur otedones vt bene notauit doctissimus neotericorum Hispanorum.

Caligo. Indago. Propago. Fuligo. Albugo. Ferrugo. Compago. Ambago. Carduus Cardo herba nō latina: sed barbara vox est. Uirgo. Turbo. Turbino. Turbiatus. Homo. Nemo. Unedo.

Enis habent Anio Nerio. Caro dat tibi carnis.

¶ Anio fluuius in agro lyburtino. Horatius. Et preceps anio. Ennius anionis dixit vt sermonis: que declinatio exoleuit. et anio ab alio ntō rariorē anien obliquos mutuatum est. Papinius .i. syluarū. Quas preces Anien atque exceptura natatus Uirgo iuuat. Caro Nō minus quam quindecim milia anien abest. Luca. lib. ii. Gelidas anienis ad vndas. Nerio enis .i. vxor. Martis. Plautus in truculento. Mars peregre adueniens salutat. Nerienem vxorē suam. Etiam. est virtus fortitudo et maiestas martis. Et in nominatiuo dicitur etiam nerienes apud Uarronē vt notat Gellius. et neria per a: vt minerua teste eodem. Caro carnis. Olim in nominatiuo carnis dicebant. Hinc māseruntobliqui. Liuius Andronicus. Carnis. vinū que quod libant. Titus Liuius. xxvii. ab vrbe. Laurentibus carnis que dari debet data nō fuerat: hinc diminutiuū carnicula quū caro caruncula faciat. Carneus ex carne: vt frustrum carneum. Carnosus pinguis: sed melius dicitur corpulentus.

Anio. Anien. Nerio. Carnis. * Carnicula diminutiuum a ntō carnis quod vtebantur veteres caruncula a ntō caro.

Greca velut Dido muliebria sic modo flectes.

Us capiat patrius: reliqui dant o breue casus.

¶ Nomina greca feminini generis faciunt genitiuū in us. reliquos obliquos in o vt Dido didus. io ius. sappho sapphus. calipso us. sic calisto per o drymo pantho. et cetera mulierūve nymipharum propria aut dearū. Uelut Clio us. vna musarū Clotho us. vna parcarū. Echo echus. Argo argus: nomen nauis. Politianus in miscel. Responsitationes ex persona ponantur echus. Apud Martialem libro septi-

Clio. Clotho. Echo. Argo.

Sappho. Dido. Manto. Calypso. Io.

mo titulus est de fragmento argus. Imperiti dixerũt hec duo esse indeclinabilia. Ouid.in.j.de arte amandi. Nõ nihil sunt vise clio clinsve sorores Sappho. An nisi legisses authoris noia sapphus. Virg Fatidice mãtus & Tusci filius amnis. Mãus est manto mulieris nomen. Ouid. Miseramq relinquere dido. Virg.iiij.ene.ne mi ne dido Sepe vocaturum. Horatius. Aeoliis fidibusq canentẽ Sappho.in priap. Athlanti ademq calypso. Ouidi⁹. Et steterat quocũq loco spectabat ad Io. Silli us lib.viij. Terq snã Dido ter cũ clamore vocabat. Et leta exultans ostẽderat ora sicheus. Plini.lib.xxij.cap̃ vj.vsus est ablatiuo sappho dicens. Ob hoc & phanem Lesbiũ dilectũ a sappho. Alij grece hec aliter declinant: nobis cure fuit diligenter docere latinorũ vsum: vt Virg. Lucrificã alecto in actõ dixit nõ alectos nec alecton et est alecto vna furiarũ. Veteres declinabant hec latine vt sermo.sed Quintilian⁹ id vetat dicens lib.j. Mihi autẽ placet latinam rationẽ sequi quousq patitur decor. Neq em calypsonem dixerim vt Iunonẽ q̃q secutus antiquos. Cesar vtitur hac ratione declinandi: sed authoritatem consuetudo superauit. huic suffragatur Phocas grãmaticus. Plautus in aulula. Quos si argus seruet qui oculeus totus fuit quẽ quondam ioni addidit. Datiuus est ab io. Ennius. Penos didone oriundos. Tacitus Quintilia.contẽporaneus. Didone phenissam tyro profugã. Iustinus.xij. Augebat tyriis animos didonis exemplũ. Apul.j.meta. Calypsonis eternam solitudinẽ flebo. Plini.lib.xvj.ca.xliiij. Argis olea nũc etiã durare dr ad quã Ionẽ in vaccã mutatã argus alligauerit Andronicus apud nymphã athlãtis filiam. calypsonẽ hac declinatione nũc nõ vtemur si Quintilianũ audire velim⁹: lz iuniores Serui⁹ & Macrobius aliter fecerint: ideo Antoni⁹ Nebris.mẽdosos esse dicit versiculos Penelopes primã didonis prima sequatur. Hospitioq vsus didonis cũcta benigne. vterq Ouidij v̈sus. hic in argumento.j.ene. ille in priap Sic aũt restituendi sunt. Penelopes primã Didus si prima sequat̃ hospitioq vsus didus per cuncta benigna. Iuno nis.tm̃ qz latinũ est. ¶O genitiui penultimã pducit vt sermonis: nisi apud grecos in on desinẽs corripiat. vt agamenno onis.proprium vl ri. sic gẽtilia quedã vt vãgio onis. Saxo onis.&c. Inis corripitur vt virginis. Enis producitur vt Anienis ab antiquissimis etiam correptum teste Gellio.

Alecto. Legũtur & hi de id genus dictio nibus nõ vulgares versus. Vatib⁹ aonijs tyri am dat precla dido. Fecit Didonem romula vox taciti At calypsonã latijs das in clite cesar. Qñcũq decor patitur Quintiliane nubes.

Halecis lactis dauidis bogudis effer.

¶Halec facit penultima longa halecis. ad cuius formã ausus est Baptista Mantuan⁹ ab hebreo Melchisedech facere melchisedechis. Pectore sacrifici melchisedechis erat. Lac facit lactis. Nõ olim in ntõ lacte dicebãt vt mare. Plau. in menechmis. Nec lacte lacti vsq̃ similius est Lacteus ex lacte vel albus. Lactatum qd barbare la ticiniũ dr teste Hermolao. Dauid idis.penulti.lõga lz ab hebreis non declinetur. vt neq ab aphris. Bogud regis maurorũ nomẽ qd latini declinauerũt huius bogudis penultima breui. q̃q ntũs sit bogudis vt notat Lancilo. Asinius Ciceroni lib.x. Traiecit sese in regnũ bogudis plane beneq peculiatus. hic nota pulchrã vocẽ peculiatus: & est nũmatus munitus magnũq peculium possidens.

Melchisedech. Lacte. Lacteus. Larium. Bogud.

Additur is post l. Sed lis iungunt sibi mel fel.

¶Noia in l litterã desinentia assumũt in gtõ is vt sal salis: aial lis. corpus sentiẽs hic & hec aialis & hoc aiale ad aial pertinẽs. Vectigal tributũ vel reddit⁹. Tul. Nõ intelligit hoies q̃tũ vectigal sit parsimonia. vectigalia qui debet vectigal. Minutal est quidã cibus ex oleribus & carnibus minutim cõcisis. Puteal est putei opercultũ & Rome olim feneratorũ locus. Michael elis. Bel belis: idoli nomẽ. Eiusmodi in el peregrina aliq̃ declinantur in sacris: & si volumus manent indeclinata vt abel huius abel vel huius abelis multa nunq̃ flectuntur vt Rachel Bethel Micol Baal Tubal & apud Pliniũ locorũ nomina dissyllaba teste Hermolao. Uel et Suel. Mel & fel addunt genitiuo lis: vt mellis fellis. Inuenimus in alia significatione melis felis. Nã melis est bestia magnitudine vulpis duro corio. Unde fiunt pharetre. Felis est catus murinotar: grece dicitur elurus. Neutra in al cuz el & sol penultimam genitiui producũt. vt animalis michaelis solis. Reliqua corripiunt: vt hannibal alis. hiempsal alis. hadrusbal alis. propria virorũ. sal salis quamuis olim fuerit etiam neutrum: vigil ilis. presul presulis.

Peculiat⁹. Animal. Vectigal. Minutal. Puteal Michael. Bel. Rachel. Bethel. Micol. Baal. Uel. Suel. Melis. Felis.

Additur is post n. Tamen on quandoq dat ontis

Donat inis neutrum. Pecten: flamen: cano natum.

¶ Nomen in n desinẽs facit gtm̃ adiecta is syllaba vt titan titanis: frater Saturni & sol. Oui. Nullus adhuc mũdo p̃bebat lumina Titan. Pan panis aut rectiꝰ panos: quia grecum est vt a genitiuo huiꝰ nominatiui distet panis. Pan fuit fabulosus deus pastorũ aut nature. Lichen lichenis. sic Siren. Damen propriũ viri historici. Seben sebenis: vnꝰ sociorum Ulyssis. Delphin delphinis marinꝰ piscis. agon ontis. i. certamen. Triton animal marinum & Neptuni tubicen. Trigon onis. pile genus & turtur. Aedon trissyllabũ. i. philomela. Canon: id est regula. Gnomon interpretatur cognitor: est stylus indicans horas. Hyperion. i. sol. ¶ Quedam nomina faciunt gtm̃ in ontis: vt Phaeton ontis. filius phebi. Demophoon ontis. propriũ viri vt leon ontis. Dracon ontis. laocoon ontis. aglaophon ontis. Sarpedon ontis. Inuenitur etiam Sarpedon sarpedonis. Item hippocoon ontis. Charon ontis. potitor inferni. Pauca sunt eiusmodi noia appellatiua: vt Bison sontis. aial ferũ simile tauro iubatũ. Chameleon ontis. aial qd solo vento dr pasci & herba quedam. Horizon ontis. visus nostri terminꝰ. Itẽ adhuc ꝓpria. Stilbon ontis. i. mercurius vel stella Mercurij. Acheron ontis. & Phlegeton ontis. fluuij infernales.

¶ Neutra in n faciunt gtm̃ in inis. vt flamen inis. pecten inis. tubicen inis. cũ reliquis a cano cõpositis. vt numen numinis: id est deꝰ vel diuina potestas. Sumen et abdomen pinguitudo ventris suilli. Inguen pudenda pars corporis. Gluten. i. viscus materia tenax qua aues capiuntur et qua aliquid coniungitur. Glutinum idem. Glutino as. i. coniungo. Bitumen humor tenax quo pro calce vtimur. Unguen inis. i. vnguẽtum: & quicquid succum habet ex quo aliquid vngi potest. Persius. Feniscce crasso vitiarunt vnguine pultes.

¶ Nonnulli a regula principali minus bene excipiũt Poean qꝫ dicunt facere poeantis: qꝛ ntũs non est poean: sed poeas vt athlas. & est propriũ viri. paean cũ ae diphthongo. i. Appollo & hymnꝰ in laudem appollinis vel alterius: facit peanis. vt titan titanis. Aleman proprium viri alemanis. Uirg. Letum peana canentes.

¶ Nec Euan Bacchi nomen euantis facit: quia apud Uirgilium. vj. enei. Illa chorum simulãs euantis orgia circum Ducebat phrigias: Flammã inedia ipsa tenebat. Seruiꝰ ait. Euentis phrigias: vt sint duo accusatiui: aliter nõ staret versus. Euãtis autẽ: id est bacchãtes a libero qui euan dicit. Hec ille. Euare furere & bacchari est. hinc euans euantis. participiũ: id est furens. Silliꝰ lib. j. Nõ ille euantis massyle palluit iras. Euan proprie est interiectio bacchantis & interpretatur bone puer Capitur: etiam pro baccho: sed obliquos eiꝰ apud latinos nequaqꝫ inuenies quicquid dicat Priscianꝰ. Papiniꝰ. v. thebaid. A summis auditus montibus euan. In eodem. Lucidus euan stirpis auus. Itan et Pelican barbara sunt: Pan: id est totum pantos in genitiuo facit: sed latini non vtuntur in simplici. Pantominus gesticulator omnia imitans. Pandecta omnia continens.

¶ An producit genitiui penultimam. ¶ En producit genitiui penultimam nisi in is facit: tunc corripit. Hymen apud latinos in obliquis non reperitur: facit autem hyemis. teste Prisciano penultima (vt opinor) correpta. quod ꝓbari videtur ex hymeneus. ¶ In producit genitiui penultimam. ¶ On modo producit vt Symon babylon. modo corripit: vt demon canon: in paucis variat: vt egeon orion. Certiorem regulam de on non habeo.

Titan. Pan. Damen. Seben. Agon. Triton. Aedon. Gnomon. Charon. Bison. chameleõ. Horizon. Stilbon. Acheron. Phlegetõ. Numen. Sumen. abdomen. Inguen. Gluten. Bitumen. Unguen. Poean. Paean. Aleman. Euan. Euare. Pan. pãtominꝰ. Pandecta.

R capit is. Far ris. lar tis proprium maris. hepar.
Hepatos efficiet. Cris mobile cer dat vt acer.
Ac alacer. bris dant imber cum prole saluber
Et celeber. per tris ter formes omne latinum
Et pater et mater lynter. dat eris later. et cor.
Cordis. iter itineris. Jouis optat Juppiter vsqꝫ.

Robur oris iecur atq; femur tibi prebet ebur. B.

Altar. Specular. Puluinar. Torcular Subligar. Aer. Agger Anser. Rancor. Mucor Uapor. Pedor. Castor. Fulgur. Fulgor Tabor. Far. Lar. Hepar. Acer. Uter. Accipiter. Eter. Character Clyster. Luter. Crater. Stater. Panter. Prester. Soter. Physeter. Later. Iter. Iuppiter. Iouis. Iouis nominatius vsu veterũ fuit. marspiter. Diespiter. Opiter. Robur. Iecur.

¶ Nomina tertie in r desinentia adijciunt genitiuo is. vt altar aris. i. altare. Prudentius. Altar tepescit fletibus. Lupanar. i. prostibulũ. Specular per quod speculamur. vt fenestra. Puluinar. i. puluinus: quod dormituri capiti subijcimus: torcular Prelum in quo vue torquentur. Subligar. i. subligaculum & velamen lumborum. Aer notum est. aereus ad aerem pertinens: vel altus. Agger alta terra opposita aquis. Anser auis que vulgo minus docte aucha dicitur: qz dictione aucha latini nõ vtuntur. Martyr ris. gadir iris. Rancor corruptio carniũ & aliarum rerum ex vetustate. Palladius. Receptacula olei semper sint munda: ne nouos sapores veteri rancore infecta corrũpant. Ranceo rances. i. rancidus sum. rancor pro liuore apud veteres non repperi. Mucor lanugo que diutino situ contrahitur vt in pane carne &c. Muceo muces: mucidus sum. mucesco mucidus fio. Uapor fumus quidam et nebula e calidis ascendens. vaporo vaporas. i. vaporem emitto. Uirg. Succedũt matres & templũ thure vaporant. Pedor immundicia & putor. Castor propriũ viri et animal alio nomine fiber: de cuius testiculis medicamentũ fit: qđ castoreum dicitur. fulgur fulguris. i. fulmen. sed fulgor: id est splendor. Barbara nõ declinantur vt nachor Nabuchodonosor: virorum propria. sic tabor: licet Baptista suo iure dixit. Assyrij colles assurrexere: taboris. Si iuga flexerunt mons est Gallie.

¶ Excipiuntur multa a regula. Nã far geminat rr. & facit farris. i. quoduis frumẽtum vt triticũ hordeum &c. Lar nomen imperatoris facit lartis: teste Prisciano sed sepius in ntõ lartes inuenio q̃ lar. Cicero in nona philip. Lartes tolũnius veientiũ Lar dei nomen & pro domo laris facit. Hepar. i. iecur: latini vix vtuntur. facit in genitiuo hepatos: quia olim hepas dicebant: teste Placentino. Tria adiectiua: alacer/volucer/acer/faciunt cris. quibus addes mediocer si inueniatur. Acer pro arbore aceris facit. Bris dant saluber/celtiber/imber: cũ cõpositis septẽber/october nouember/ & december: que sunt mensiũ nomina. Imber. i. pluuia. Omnia latina in ter: faciunt tris. vt fratris/ventris. Uter vtris. i. vas vel saccus ex corio vel pelle vtriculus paruus vter: vtricularius qui canit tibijs inflxis vtriculo & vocantur tibie vtriculares. Accipiter auis aduncis vnguibus valde rapax: vt falco aquila miluus nisus: syluester equester &c. Pater patris: mr̃ mr̃is: lynter lyntrisq; tria e grecis habemus. Cetera inter greca eris habent per regulã: vt spinter spinteris: ether etheris. i. elementum ignis e celum. Character forma vel signũ. Clyster instrumentũ quo aqua in altũ iaculamur: & quo chirurgi vtuntur in purgatione corporis. Luter luteris lauacrum. Lutra vero est animal quoddam een otter. Clater vas amplum cui vinum aut oleum &c. imponimus. Stater stateris numinus quidã. Panter animal pardo simile. prester quidã serpens. Soter viri propriũ & appellatiuũ: id est saluator. Soteria: dona que diuis vouentur pro sanitate recuperanda. Physeter marina belua. Syluester propriũ: secunde declinationis. Later q̃uis latinum sit in ter desinens nõ facit tris sed eris: & est lapis coctilis. Plura de hoc in etheroclitis. Ntũs later est apud Uictruuiũ. Cor cordis facit. Iter itineris a ntõ olim vsitato itiner. Nã quondã iter iteris fecit & itiner itineris. Uarro. Expectant itiner lõgo sermone leuare. Neuius. Ignoti itineris sumus. Iuuencus. Ecce iteris medio clarus se ostendit Jesus. Iuppiter summus deorum apud gentiles & vnus planetarũ facit Iouis: ab antiquo nominatiuo Iouis qui olim in vsu fuit. & Iuppiter faciebat iuppitris vel iuppiteris. Cecilius. Nõ nobis quidẽ deus repertus est Iouis. Apuleius. iiij. de asi. Quem tremit ipse Iouis quo numina terrificant. Dicitur autem Iuppiter teste Gellio lib. v. quasi Iouis pater. vt marspiter Mars pater. & sunt plura composita a pater: que tris in genitiuo faciũt: veluti diespiter. i. deus quasi diei pater. Hora. Sepe diespiter neglectus incesto addidit integrum. Opiter deus opis id est auxilij pater. Etiam est qui auo viuo post obitum patris nascitur.

¶ Quatuor in ur faciunt oris: robur roboris &c. Robur est fortitudo: robustus fortis. Est robur etiam quercus durissime species: & capitur pro duricia firmitateq; cuiuscunq; rei. Uirg. Eternaq; ferri robora. Roboreus roborea roboreũ aliquid ex robore. Iecur iecoris vel iecinoris siue iocinoris tanq̃ a veteri nomine iecinus vel iocinus. i. hepar & ficatum: sed hoc suillum proprie esse volunt. iecusculũ paruũ iecur Ualerius Maximus libro primo. Iecinoris duplex caput. Femur femoris: sup

rior pars cruris a coxa vsq ad genu: vt femur anserinũ: gallinaceũ: anatinũ: leporinũ cuniculũ &c. Femoralia verendorũ tegmina. Ebur oris. os vel dẽs elephantis Eboreus eburneus & eburnus ex ebore. Eboratus cui superficies eburnea. Olim nominatiui erãt robor iecor &c. Hi exoleuerunt vt obliqui eburis roboris &c. Quibus vtebantur Gniso nobilis grãmaticus tpe Ciceronis. Mulciber regulã sequit facit em̃: mulciberis & per syncopam mulcibris: & qñq per secundã mulcibri. Oui. in.ij. de arte amandi. Mulciberis capti marsq venusq dolis. Mulciber est vulcanus a mulcendo. id est molliendo imbre ferrum dictus.

Femur. Ebur. Mulciber

¶ Ar penultimã genitiui producit in neutris cũ nar. demitto nectar: iubar: hepar: par: quibus addes nõ neutra: vt bostar viri ꝓpriũ non stabulũ: sed Calepinus dicit Gestar/ Cesar/ Balthasar. & multa alia virorum propria.

Bostar.

¶ Er corripit penultimã. vt mulier ether aer. cetera greca producunt. vt byzer: populi nomẽ velut liber/ crater/ character/ stater/ later/ clyster/ halter/ brachionister et plura in versificatoria declarata. quibus vnum latinum addes quod est ver.

Byzer. * Maro in georgi. vere nouo gelidus canis cũ mõtibus humor loqt.

¶ Ir corripit: vt agadyr/ martyr.

¶ Or ꝓducit penultimã genitiui. vt color soror. Tolluntur equor/ marmor/ memor arbor/ bicorpor/ tricorpor/ indecor/ dedecor/. Marcipor. i. marci seruus: publipor id est publij seruus vel puer: et si qua sunt eiusdem deriuationis alia: cum grecis vt actor proprium viri: sic hector/ antenor/ & rhetor quoq castor tam appellatiuũ quam proprium: authortamen producit tantum.

¶ Ur corripit tantum: vt fulgur guttur. Excipitur vnum quod est fur furis.

As interponit ti. Mas maris. as dabit assis.
Hoc vas vasis habet: vas hic vadis. antis habento.
Mascula greca. volũt per adis non mascula poni.

¶ Nomen in as desinens facit gtm̃ interponendo syllabã ti inter a & s. vt simultas atis. i. odiũ. Iuuena. Inter finitimos vetus: ac antiqua simultas. Prauitas tatis. i. malitia & iniquitas. equitas iustitia. Probitas. i. honestas Mecenas optimi viri nomen qui Uergilium Horatiũq & alios doctos opibus iuuit. Hinc docti dites patronos Mecenates appellant. Martia. Sint Mecenates non deerunt Flacce Marones. Lenas atis. etiã propriũ viri arpinas nostras vestras &c. Uulgus addit Abbas atis. cuius femineum putat esse abbatissa: sed errat si Georg. Ualle credimus qui lib. xiij. ca. xix. vult esse cõmunis generis prime declinationis: quod ostẽdit vocatiuus eius abba. Etiã qr nullũ grecũ mittit gtm̃ in atis ab as interrogentur greci. interpretatur autẽ pater teste Hiero. Quedã aũt hebrea & greca noia tanq venerabiliora dignitatis causa assumpta sunt ab ecclesiasticis: vt p̃sbyter angelus apl's. Papas. i. auus licet vulgo papa dr. sic abbas abbe religiosorũ aut religiosarũ antistes tanq parẽs. Excipiũtur a regula mas maris: as assis. hoc vas vasis: hic vas vadis: & greca masculini ge. que faciũt antis. vt elephas phãtis. sic gigas adamas saramas athlas &c. inter q̃ plurima sunt virorũ ꝓpria: vt calchas abas thoas peas Pallas euandri filius. bias bibas phorbas salgas brigas. polygamas thaumas telentas hyperiphas euridamas &c. id genus plurima. Sic etiam agragas mõtis et oppidi nomen. Quedã dictorũ etiã per primam flera inueniũtur. Plautus in menechmis. Noui cũ calcha simul. Plurima solũ prime sunt: vt barnabas Joas lambas caiphas &c. ¶ Reliqua greca q̃ scilicet nõ tm̃ masculini ge. sunt. faciunt adis: vel grecanice ados: vt arcas arcadis vel arcados. Cyclas adis. vestis feminea rotunda explicatilis vel spaciosa. Proper. lib. iiij. Nec nunc aurata cyclade signat humum. dr a cyclos. i. circulus: cyclao. i. circundo: semper est femineũ contra indoctos Cyclades sunt etiam insule quedã per circulũ posite. Monas adis. i. vnitas. trias adis. i. trinitas. Hebdomas numerus septenarius. Hebdomas latine septimana est spatium septem dierũ. Dicitur etiam hebdomada de. Ogdoas adis. numerus octonarius. Enneas adis, numer⁹ nouenari⁹. decas numer⁹ denarius. Olympias id est lustrum siue quinquennium Ouid. In scythia nobis quinquẽnis olympias acta est. Olympias adis. etiã fuit mater Aleãdri magni. Pallas dis. Minerua dea sapientie. Lampas. i. fax aut splendor. Lychnus pensilis est qd vulgo lãpas dicitur. Dipsas adis serpens sitim faciens percusso. Dorcas species capre siluestris

Simultas Prauitas Equitas. Probitas Mecenas Lenas. Abbas. Chalcas Pallas Cyclas Monas. Trias. Hebdomas Ogdoas. Enneas. Decas olympias Pallas. Lampas. Dipsas

Gymnas. Anas. Gymna adis. exercitatio vel certamen. Ludus gymnicus iactandi certamen. As pducit penultimã gti. vt mecenatis ꝛc. nisi anas anatis: anis nota. Male aneta di citur. Diminutiuũ est anaticula apud Plautũ: ꝛ anaticulus apud Ciceronẽ. Corri piuntur cũ isto maris vadis ꝛ quecunqꝫ adis habent: vt pallndis ꝛc.

Es mutabis in is. grecus dat multa per etis.
Adde quies locuples mansues. per etis teges exit
Et seges interpres prepes paries abiesqꝫ:
Indiges atqꝫ aries perpes teres ac hebes addo.

Labes. Clades. Strages. Cedes. ¶ Nomen in es desinens mutat es in is. vt labes is. i. macula vel ruina. Clades. i. occisio vel mors. Uirg. Quis clade illius noctis: quis funera fando Explicet? Stra ges. i. prostratio vt ventus fecit stragẽ arborũ. Cedes. i. occisio. Cic. Cedẽ in foro feci sti. sic Joannes cedes Hercules. Achilles orontes que Achilli oronti euphonie. i. boni soni causa ꝛ certa ratione ante declarata nonnunqꝫ faciunt. Moyses vel mo ses: etiam Moysi potius facit qꝫ Moysis. Hoc etiam per primã Moses mose decli natur: ꝛ per secundam mosens moseos: vt orpheus orpheos. Josephus. Niteba tur rex in moyseos nece grassari. Hippomanes hippomanis: cacoethes cacoethis.

Moyses. Hippomanes. ¶ Excipiuntur a regula multa greca que habent etis penultima longa. vt tapes etis. sic ceres Lebes/ magnes: ꝛ plurima ppria viroꝝ. vt chremes/ hermes/ laches thales/ copres/ thãnes/ dares/ arges/ mendes/ admes/ maschles/ crates/ miles/ morges/ nees/ parnes/ charres/ pheres. Hoꝝ quedã manent quãdoqꝫ sub regula vt chremes huius chremis vel chremetis. sic dares mendes pheres ꝛ plura. Uirg. v. ene. Precipitẽqꝫ darẽ ardens agit. In eodem. Fessumqꝫ dareta; Eripuit mulcens dictis. Terenti⁹. Puerũ inde abiens cõueni chremis. Idem. Chremen saluere iu beo.

Prime et tertie cõia. Quedã virorum propria sunt prime vel tertie. vt hermes eschynes meriones geryones ozoles telones: ꝛ plura cum iordanes ꝛ euphrates fluuiorũ nominib⁹. Iuuena. Truncoqꝫ simillimus herme. Plurima sunt propria tertie sine crescẽtia: vt eschynes ꝛ que sequebãtur cũ Aristoteles/ Diomedes/ Socrates/ Isocrates/ Ulys ses/ Thersites/ Diores/ Chalceres/ Herodes/ Androcles ꝛc. De his omnibus la tissime disputat Georg. Ualla. lib. xxxi. ca. xix. Faciunt etiam etis penultima lõga.

Cures. Ceres. Cures etis. nomen gentile raro reperitur singulariter. Et ceres ceretis item popu li nomẽ. de quo plura in arte versificatoria dixi. His adduntur latina quies etis. lo cuples etis. mansues etis. i. mansuetus.

Apulei⁹ a Lãcilotoꝝ borũ quorundã opi fex dicitur. Apuleius verborũ nouator in vndecim meta. dixit. Uidi ꝛ visam mansuem. vt sit declinatio hic ꝛ hec mãsuis ꝛ hoc mãsue velnti fortis forte. sub quies cõprehenditur inquies ꝛ aliquãdo requies.

Hagne. ¶ Addũ neotericorum multi grecis agnes etis. virginis nomen: sed errant: qꝛ nullum fe mininum in es apud grecos facit genitiuũ in etos. Ideo declinandũ est hagne es vt penelope es. sic enim semper vtitur diuus Ambrosi⁹. Potest etiam dici hagna ne. ꝛ interpretatur casta. Hora. Delectat veluti Balbynum pulypus hagne.

Teges Seges Prepes. Ueges rarum: inuẽtu nomen. ¶ Quedã faciunt etis penultima breui vt teges getis. vile stragulum quo tegitur lectus. Tegeticula parua teges. Est etiam teges matta sirpea. Seges frumentum in spicis. prepes. i. alte ꝛ sublime volans. Capitur etiã pro idoneo ꝛ felice siue pro spere. Multa de hoc nomine apud Gellium reperies lib. vj. ca. vj. Addendũ est ve etis. veges, vegetis nomen in rarissimo authorum vsu.

Hic verres verris: vates vatis. per itis sit
Communis generis non dictum siue marini.
Pes dat edis. Natum sedeo dat idis. volet edis.
Heres vt merces. Cererisqꝫ ceres retinebit.
Es eris: pres predis babet: diphthongus vtriqꝫ est.

Uerres Uates. ¶ Uerres facit verris. vates vatis. reliqua masculini generis aut cõmunis de qui bus nihil dictum est: vtpote appellatiua: mutant es in itis penultima breui. vt po ples poplitis. miles militis. sic ames palmes limes stipes fomes termes trames

gurges cespes merges eques pedes antistes cocles hospes sospes ales dives co
mes superstes prestes veles: sed pes facit pedis. Sic composita compes bipes &c.
De pes vt vulpes ante diximus Composita a sedeo faciunt idis penultima breui:
vt obses idis. heres facit heredis penultima longa. Etiam vt est nomen dee cui
accepta hereditate sacrificabant teste Becichemo. Merces edis. penultima lõga
id est premiuz. Iuuena. Nosse volunt oẽs mercedẽ soluere nemo. Ceres eris: dea
frugum. Es eris. pres predis. diphthongon ea habeant.

Heres. Merces.

Is non mutabo. dant dis cuspis lapis atq;
Plurima greca. facit per eos vel ios vel yos vel
Entis grecorum quedam. Charis at charitis vult.

¶ Is habet gtm̃ similem ntõ: vt hec vis. huius vis: qđ solũ in tertia declina. is ge-
nitiui producit significat virtutem possibilitatẽ/fortitudinẽ/& violentiã. hic panis
huius panis. sic ouis pestis vestis &c. Excipiũtur lapis & cuspis: que abiecta s lr̃a
capiunt dis: vt lapis cuspidis. sic tricuspis idis. Cuspis est acies haste vel alteri-
us rei acute. In idis genitiuũ etiã faciunt plurima greca: vt cassis idis fe. ge. i. ga-
lea. grecũ esse docet Priscia. ex Probo. actũs est cassidẽ vel cassida. vnde Uirgi. fecit
nomen prime declinationis. cassida casside/dicens. xj. eneid. Aurea vesti cassida.
Aliud est nomen masculini ge. nõ crescẽs cassis is. i. rete: raro singulariter reperit.
Seneca in aga. Aper cum casse vinctus. Cassiculus vel cassiculũ. i. paruus cassis.
Hiero. Nequaq; aranearũ mihi opponas cassiculos. Festus. Cassiculũ reticulũ a
cassibus per diminutionẽ dictũ. Plures vtrũq; latinũ esse arbitrãtur casso. i. inani
deriuatũ q; retia vacuas habeant maculas: & galea ad caput recipiendum vacua
fit. Capis idis. vas quo in sacris vtebantur: similiter grecum est. teste Prisciano. q:
Lucillius actm̃ pluralem in as protulit: & diminutiuũ est capidula: alij latinũ esse
putant a capiendo. Aspis dis. serpẽs quidã & oppidũ quoddã a scuti similitudine
dictũ. Sillius lib. iij. Tum que Sicanio percinxit littora muro. In clypei speciem
curuatus turribus aspis. grecũ scutũ vel clypeũ vocant aspida. aspidion. i. clypeo-
lus. aspidischion idem. Aclis dis. telum breue. Sillius. lib. iij. Aclide vel tenui pu-
gnax instare veruto. Uirgil. Teretes sunt aclides illis. Tela: sed hec lento mos est
aptare flagello. Egis idis. scutuz pelle caprina tectũ. & proprie est Palladis thorax
Pyxis vasculũ vnguentariũ vel cui quiduis aliud imponit. Pyramis edificium in
acumen a latitudine desinens vel turris: habens flãme figurã. Chlamys per y gre
cum vestis militaris. Endromis villosa vestis contra frigus inuenta. Bolis idis. i.
iaculũ. Paropsis cũ quarta vocali in scha: lanx & scutella cibaria. fit ab opson. i. ci-
bus obsoniũ vel opsoniũ cibus omnis preter panẽ & vinũ. opsono vel or. i. opsonia
emo. Parotis idis. hulcus iuxta aurẽ. Diplois vestis duplicata: nunc pro veste su-
mimus cuius vsu nõ fuit apud veteres. Absis idis. curuatura vel arcus in muro &
rote testudo in qua figuntur radij absides etiã in celo circuli quidã & per literaz p
etiã apsis dicitur. Nebris cerui aut dame pellis. Nebros grecẽ. i. ceruus. Iaspis
trissyllabũ gemma viridis quedã. Ibis auis similis ciconie apud Egyptios. Syr-
tis idos. aliqñ etiam syrtitios locus in mari periculosus propter multitudinẽ are-
ne. Lucanus lib. ix. Plenior alto olim syrtis erat pelago: ntũs est. Ibidẽ. Natus et
ambigue coleret qui syrtidos arua. Chersydros hic genitiuus est syrtidos. Tyrã-
nis seuum & violentũ imperium. Olim etiam in bonam partem pro regno: vt; tyrã-
nus pro rege. Ualerius Maximus lib. iiij. Tyrannidẽ a ciuibus delataz adeptus.
Idem idis habẽt oĩa in is patronymica & formã patronymicorũ habẽtia: vti sunt
in is librorũ noĩa: eneis thebais achilleis alexandreis &c. Et gentilia vt colchis su
namitis moabitis &c. Et omnia feminina quorũ masculina in a vel in es desinũt:
vt poetis prophetis nautis &c. cum alijs multis vt; garamãtis gigantis. Item no
mina virorum: vt paris adonis daphnis alexis. Item mulierum propria. vt misis
lais thais bacchis chrysis. Et deorum nomina: vt apis serapis asiris anubis. Et
dearũ nomina: vt doris isis themis arthemis. Themis etiaz facit themidis & temi
stis teste Placẽtino: sed in vsu est themidis: vt Isidis. Quedã fluuiorũ nomina: vt
tybris phasis. Tygris etiã pro animali velocissimo & truculento: apud Medos ti-
gris sagiptam significat & tam pro animali q; fluuio facit in gtõ tigridis vel tigris

Uis. Cuspis. Cassis. Cassiculũ. Capis. Aspis. Aclis. Egis. Pixis. Pyramis. Chlamys. endromis. Bolis. Paropsis. Parotis. Diplois. Absis. Nebris. Iaspis. Ibis. Syrtis. Tyrannis. Themis. Tigris.

Adonis

Sic plura possunt gtm̃ nõ similẽ habere. vt adonis huius adonis vel adonidis: sic paridis vel paris. Agis ꝓpriũ viri. huius agis vel agidis. Sic thamiris zeuxis ꝛ plura alia. Adonis apud grecos etiam adonios facit: vt paris parios.

Carybdis.

¶ Dixi notanter plurima greca nõ oĩa: q2 multa gtm̃ nõ similem efficiunt: vt tyberis trissyllabũ huius tyberis: ꝛ est idẽ qđ tybris. Charibdis hui⁹ carybdis quidam periculosissim⁹ in mari locus. Lachesis vna parcarũ. Mantis diuinaculus qui futura predicere tentat. Unde necromantis hydromantis ꝛc. Athlibis/Thmois/zenis/anacharsis ꝛ plura virorũ ꝓpria. Charis ritis. i. gratia. raro singulariter reperietur. hinc eucharis eucharitis. i. gratiosus: acharis minime gratiosus.

Physis. Metamorphosis. Heresis. Polis. Poesis. Genesis. Pestis. Basis. Lexis. Aenesis. Parenesis Crasis. Nemesis. Memphis Mẽphitis Atys. Chelys. Tethys. Thetis. Simois Pyrois. Opois.

Facis per eos ꝛc. Quedã greca faciunt genitiuũ in eos vel in ios

Quedam etiam in yos per y grecũ. paucissima in entis. De eos vt physis physeos i. natura. hinc physica scientia de corporũ naturis. Metamorphosis. i. transformatio. Heresis. i. secta. Neapolis oppidi nomen. interpretatur noua vrbs. polis eos. i. vrbs. hinc nicopolis hellicopolis constãtinopolis ꝛc. poesis eos. opus poeticum. Genesis. i. generatio. Iuuena. Nota mathematicis genesis tua. genealogia liber vel oratio de generatione. genealogus qui de generatione disserit aut scribit. sic Thesis/Diocesis ꝛc.

¶ De ios. vt pestis pestios. i. fides Basis basios. i. gradus/fundamentũ/ sustentaculũ. Lexis. i. dictio: hinc lexicon. i. liber vocabularius a greco lego. i. dico. Aenesis id est laudatio. Parenesis admonitio. Crasis. i. temperamẽtũ. Nemesis dea superborum vltrix. Mẽphis ios vrbs Egypti vt in sacris. Princeps memphios. Sedulius ꝛ Baptista mẽphitis penultima longa fecerunt gtm̃ minus docte: q2 ratione et anthoritate carent. Inuenim⁹ tñ memphitis penultima longa: sed nominatiui casus: vt sit forma patronymica. hec memphitis hui⁹ mẽphitidis. vt nauis memphitis. i. memphitica. Lucan⁹. Conseritur bibula mẽphitis cymba papyro. Multa alia inuenies per eos vel ios: que omnia sine crescentia nõnunq̃ efferuntur.

¶ De yos: vt atis atyos: puer cybeli dilectus. Chelys yos. instrumentũ musicum. Typhis viri nomen vt capys: crymnis yos: furia infernalis. Tethys antẽ tethios cum aspiratione in secunda syllaba est dea maris vxor Oceani. At thetis dis. cum aspiratione in prima ꝛ i nostro in secunda: fuit mater Achillis.

¶ De entis: vt simois simoentis: fluui⁹ Troie. Pyrois entis. vnus equorum solis. opois opoentis vrbs quedam: ꝛ flectitur etiam opus opuntis.

Cucumis. Pubis.

Quod dedit er dat eris. Quod in n fuit: vt prius effer.

¶ Pauca nois in is: faciunt gtm̃ in eris: q2 olim terminabant in er. vt puluis eris. cinis eris. olim hic puluer ciner. vomis eris: vel etiã nunc vomer eris. Itaq3 in his trib⁹ ꝓprij obliqui, exoleuerunt. Duo sunt in is vel in er desinentia ꝑ vtraq3 terminatione ꝓprios obliquos retinentia: vt hic cucumer hui⁹ eris. vel hic cucumis huius cucumis teste Seruio in illud quarti georgi. Tortusq3 per herbã Cresceret in ventrẽ cucumis. Pli. lib. xix. Cucumi ꝟo in odore ꝛ in colore similẽ. Idẽ lib. xx. Cucumin sylnestrẽ esse dicimus infra magnitudine satiui. Et paulo post. Cucumim qui magnificant. Puber eris. vel pubis hui⁹ pubis. Unde impuber eris vel impubis hui⁹ impubis. Cice. in. j. de orato. Quod nisi puberẽ te haberẽ. Sallust in ius. Oẽs puberes numidas atq3 negociatores interfecit. Cicero filiũ impuberem dixit Hora. ij. carmi. Impubẽ parẽtes troilũ. Idẽ in epodo. Impube corpus dixit in neutro genere. Uirg. Impubis iuli. Ouid. ix. meta. Facietq3 viros impubibus annis.

Sanguen Pollis. Pollen: Eleusis. Salamis.

¶ Sequitur. Quod in n fuit ꝛc. Noia in is desinentia que etiã in n literã desinere reperta sunt: obseruant regulã de n litera. vt sanguis facit sanguinis penultima correpta: q2 olim dicebant hoc sanguen hui⁹ sanguinis. Ennius apud Cice. Reiciat timidos sanguen atq3 exalbescat metu. Lucretius. Uiscus sanguenq3 creari. Gelli. lib. iij. ca. vij. Sanguen defluxerat. Pollis in is teste Carisio et Phoca: quia etiam dicitur pollen inis: teste Probo cũ Cesare. Serenus. Proderit ꝛ madido trimentũ polline turgens: est subtilior puluis farine. ¶ Multa greca faciunt gtm̃ in inis penultima longa: q2 ntũs per in efferri potest. vt delphin inis. eleusis nis. oppidi nomen: vt salamis nis. actis actinis ꝛc. quia etiam dicimus eleusin salamin: actin: testibus Prisciano ꝛ Seruio. Trachyn vel trachys cum y greco trachynis est Beotie vrbs. interpretatur aspera. sic phorcys ynis. propriũ viri: ꝛ arys ary-

nis &c. Ouidi⁹. Tempore quo nobis inita est cerealis eleusis. Dicitur etiã hec eleu sina. Justinus libro. v. Tyrannus eleusina emigrare iusserat. Ouid. xiiij. meta. Do mine sub imagine signum. Seruat adhuc salanis. Horati⁹. j. carmi. Teucer sala= mina patremq; cum fugeret.

Eleusina· prima sne= xione.

Dis lis dant itis: cum samnis iunge quiritem.

Glis solum gliris: semis semissis habebit.

¶ Quatuor in is habent itis penultima longa. dis ditis: lis litis. i. discordia: litiga re liten agere. samnis itis. & qd in ntõ singulari vix inuenies. quiris quiritis. i. ro= man⁹. Prudenti⁹ in ntõ dixit samnitis. Indocti addunt nihili. verba mephis me phitis hamis. Glis pro aiali gliris facit. glis glitis ꝑ tenace terra. & glis glissis ꝑ la pa barbara sunt nec apud Priscianũ: nec apud veterũ quẽq; reperta. Miror vñ ex= piscat⁹ sit Alexãder quẽ in hac re Sulpiti⁹/ Mãcinellus/ pluresq; min⁹ bene imi= tantur. Semis a semi & as (est eñ dimidiũ assis) semissis facit. Semis pro dimidio nõ flectitur: & meli⁹ in i desinit semi quo extra cõpositionẽ raro vtunt. vt semicircu lus. semissis homo. i. vilis. Uatini⁹ Ciceroni. Simul vero semissis hõ contra me ar= ma tulit. Sulpiti⁹ cũ Alexãdro dicit Sardis ꝑ lapillo precioso sardinis facere: qd ego omisi: qr apud doctos per scdam declinationẽ sardus di. flectit: nõ sardis inis. nisi semel. in apocalypsi. Qui sedebat similis erat aspectui lapidis iaspidis & sardi nis. Sardus autẽ est lapill⁹ rubri coloris in Sardinia primũ repert⁹. Sunt qui ty= rins elmynsq; in is desinere contendãt & facere genitiuos tyrinthos elmyntos de his dicam in ns. ¶ Is genitiui penultimã in crescentib⁹ corripit: vt lapis lapidis olim sine crescentia hui⁹ lapis dicebant. vñ erat abltũs in i lapi. Enni⁹. Occumbũt multi letum ferroq; lapiq;. Tolluntur in is quorum in etiam nti terminatio est. vt delphis cum psophis idis. oppidi nomen. & crenis idis. nymphe nomẽ. & lis/ dis/ samnis/ quiris/ glis/ simois/ pyrois. Semis compositio manifestat.

Quiris. Glis. Glis ꝑ te= nace terra et ꝑ herba nõ reperit cõtra Ale= xãdri/ Sul pitij Mãci nelli & alio rũ sniam. Sardis. Lapis. Psophis. Crenis.

Os ti interponit. Glos mos flos ros facit oris.

Quod dedit or faciet veluti prius. ossis os optat.

Os oris custos custodis bos bouis. ois

Thos minos & tros cupiunt: quibus additur heros.

¶ Nomen in os facit gtm̃ interponẽdo syllabã ti inter o & s. & ita facit otis. vt cos cotis. sacerdos otis. sic dos nepos: monoceros. i. vnicornis bestia in. frõte cornu ha bens. rhinoceros aial in naso cornu habens. Martia. Que nõ ꝑmi sit ꝑlia rhinoce ro. Idem. Et pueri nasum rhinocerotis habent. Calepin⁹ dicit etiã dici monoce= ron: rhinoceron ontis: sed in os hec desinere melius crediderim & authoritate con firmabili⁹: egoceros otis. capricornus. Luca. Humidus egoceros: nec plus leo¹ tol litur vna. Icos otis. i. probabilis ꝑpositio. Eiusmodi declinationẽ habent quedaz virorum propria: vt phileros otis. sic in ceros eros ilos. Chryseros & plura.

Monoce. ros. Rhinoce= ros. Egoceros

¶ Excipiũtur a regula glos/ mos/ flos/ ros: que faciunt oris vt gloris. glotis autẽ et glossis barbara sunt: nec apud Priscianũ nec apud veteres visq; lecta. Flos flo= ris: mos moris. i. consuetudo. ros roris. Habent etiã oris q in or quoq; desinunt vt odos oris. Plautus in capti. Cuius odos sub basilicanos omnes adegit in forum Colos oris. Pli. lib. xxxv. Glebis suus colos. vapos. i. vapor fumus ex humidis ca= lefactis surgens apud Lucretiũ & vetustiores legitur. Timos. i. timor apud Mar= cellum. Lepos oris. vel lepor. i. venustas & iocũditas in factis aut verbis. Lepid⁹ venustus/ iocũdus/ facũdus. honos: id est honor. Cicero. Honos alit artes. Arbos id est arbor. lz Agreti⁹ differre putet. Uirg. Nunc ois parturit arbos. Os ossis: os oris satis patent. veteres pro os ossis dicebant ossum vt pomũ: & ossu vt cornu. Pa cuui⁹. Ossum inhumatum. Custos custodis: bos bouis. Quedã greca faciunt gtm̃ in ois. vt thos thois aial ex luporũ gñe: teste Pli. Minos ois: cretensiũ rex fuit iu= stissimus. ideo a poetis dicitur animarũ iudex. Tros trois fuit Troie rex: & capitur pro troiano persepe apud Uerg. Heros homo nobilissim⁹: quales dicuntur fuisse Hercules/ Hector/ Perse⁹. Talis femina dicit. herois idis. vel heroine es. Athos

Mos. Odos. Colos. Uapos. Timos. Honos. Arbos. Thos. Minos. Tros. Heros. Athos. Herois. Heroina.

Anceps. Aucupes antiquus noiatiuus

E per i mutabunt polysyllaba. dat cupis auceps.

Polysyllaba habentia e ante bs: aut ps: mutant e in i breue in genitiuo. vt ce-lebs celibis. princeps principis. secus est de monosyllabis. vt seps sepis. Auceps autem facit aucupis: et est qui aues capit. Hora. Et veluti merulis intentus deci-dit auceps. aucupor aues capio. canis aucuparius quo auceps vtitur. Olim nomi natiuus erat aucupes.

Anceps. Preceps. Precipitare. Precipes. Ancipes. lapicasus

Dic hyemis pultis capiti. Capitis dabo proli.

Hyemis pultis capitis genitiui sunt ab hyems puls caput. Composita a caput faciunt capitis siue in e desinant vt sinciput / occiput ipitis: siue in ps. vt anceps ancipitis: biceps bicipitis: preceps precipitis: triceps centiceps &c. Anceps est du-bius vel incertus. Hora. Ius anceps noui causas defendere possum. Anceps gla-dius. i. vtrinque scindens. Preceps cum capite deorsum cadens: aut inconsideratus et nimium festinus. Precipitare est deiicere aut minus propere aut inconsiderate agere. Olim noiatiui singulares in es desinebant. vt precipes ancipes. et obliqui si ne crescentia efferebantur. vt ancipis bicipis &c. Plau. in cōmorientibus. Saliam in puteum precipes. Idem in ruden. Post altrinsecus est securicula ancipes. Enniꝰ. Occumbunt multi letū ferroque lapique. Aut intra muros aut extra precipe casu.

auferendi. antiquus. Plebs. Cyclops. Hydrops. Conops. Conopeū.

Oia in bs. et ps: cū hyems et caput corripiunt in gtō penultimā preter plebs seps gryps cyclops hydrops conops et qd variatur dolops. Plebs ignobilior pars ppli Plebs idem. Lucanus. Nescit plebs ieiuna timere. seps vel sepes alibi dictū. Cy-clops gygas vnoculus. hydrops aqua intercus. hydropicus qui hydrope laborat. Conops. i. culex hinc conopeum velum ad arcendum culices a lecto: pro quo vul-gus male conopeum in sacris legit. Europs et dolops sunt virorum propria. Cer-cops populi nomen quem in simias Iuppiter mutauit: vt ait Ouidius.

Ns aut rs: s demens tis dabis apte.

Elmyns.

Nomina in ns aut rs: faciunt genitiuum dempta s et addita tis. vt amans amā tis: picens entis. populi nomen. Aruns aruntis nō (vt Sulpitius voluit) aruncis. ars artis &c. Duo sumunt aspirationem in obliquis vt tyrins tyrinthis. vnde ty-rinthius. i. hercules: et Elmyns elmynthis: vermiculus in vtero puerorū. Ita do-cet Priscianus et Molcopylus antiquissimus grāmaticus. Ferettus in ys nō in ns desinere putat: qr teste Seruio (vt ait) nullū nomen grecū desinit in ns.

Dis vult glans nefrens: capitis lens: et folium frons.

Libraque cum pendo: et quod cor faciet tibi nomen.

Antis habento quiens et iens: legens ambio spernit.

Glans. Iuglans. Lens. Frons. Libripēs. Uecors. Quiens. Abiēdi gerundiū antiquuz ab abeo.

Pauca habēt dis: vt glans dis. vtcūque capias siue pro arboris fructu siue pro globo plūbeo: aut pro colli tubere. Unde gladiū est ceruix porcina qr in illa sunt multe glā des nō (vt barbari dicūt) glates. sic cōpositū eius inglans inglantis facit. .i. quasi Io nis glans: magna nux q vulgo apd nos in magnis arboribꝰ crescit. A glās dimi-nutiuū est glandula. Itē glans est summa pars colis vel mentule. preputiū pellis q illā tegit. Iuuētus est ntūs glādis. Nefrens nefrēdis. Lēs lendis pro pediculi pullo teste Priscia. Serenꝰ. Unda maris lendes capitis deducit iniquas. At pro legumine quodā lens lētis dicimꝰ. diminutiuū est lēticula: qd etiā significat vasculū cui im-ponit oleū aut qd tale. Lētigo macula faciei ad lentis similitudinē. lētiginosus q ta-les maculas habet vt lendinosus cui multe sunt lendes. Frons frondis foliuz est frons frontis capitis pars anterior a radice capillorū vsque supercilia metaphorice pro pudore sumitur et aliquando ad inanimata transfert. Libripēs libripendis a libra et pendo pro pendero est stypis ponderande pensator. Andronicus apud Priscia. Impubis libripēs esse non pōt. Cōposita a cor misericors cordis: discors: excors et vecors. i. stultus: vecordia stultitia. Olim nti erant misericordis vecordis vt nefrē-dis. Pompo. Blanda fallax impotens superba discordis. Quiens queūtis qui quit i. pōt. nequiens q nequit nequeūtis facit. iens eūtis: sic rediēs redeuntis &c. sz am-biēs ābiētis facit ꝯtra legē cōpositorum. sic gerūdia sunt eūdi eūdo eundū: abeūdi re deundi &c. Plau. in teste Prisciano: abiendi dixit in amphitrione. Abiendi etiaz ti-

bi nunc occasionem. Iens nusq̃ ntm̃ repperi: nisi in cõpositis q̃daz arbitrãt sz fal luntur. Cice. lib. xvi. ad atticu3: in pncipio prime epistole. Monis quintilib9 veni in puteolanu3 iens ad brutu3. Composita ab vncia. Priscia. iure omisit. Neq3 em̃ in ns desinunt: sed in nx. vt septunx non septuns contra neotericos quosdam. Superbiens, superbientis. facit. vt audiens: licet ab eo is: aliquo modo deriuetur.

De cõpositis ab vncia.

X in cis muto: per gis lex frux aquilex rex

Grex remex flecto: cum grecis addito multis

Impetigem. Coniunx n tollens coniugis edet.

¶ Nomen terminatũ in x: mutat x in cis in gtõ. vt arx arcis. merx mercis. Plau. pba merx facile emptorem reperit. hic mercor aris. i. emo. radix cis. pars arboris aut herbe aut fructicis in terra. diminutiuũ est radicula. radico as. radicẽ facio. eradico radicem extraho aut tollo. pdix auis nota. Ibix genus sylnestris capre. pollux viri propriũ. ceyx &c. Excipiunt a regula Que gis pro cis faciũt. vt lex legis: ius scriptũ. Hinc exlex illex: frux frugis: q̃cq̃d ex fructu terre in alimoniã vertim9. Uarro. Frux legumen triticum. Ausoni. Ante equidem campis q̃ spicea suppeteret frux. Festus. Pantices frux ventrix. i. pinguitudo. aquilex aq̃legis. i. puteari9. i. q̃ putei effodiendi certis in locis rõnẽ habet. Uarro. hoc pacto vtilior thuscus aq̃lex. Sene. lib. iij. nat. Sudorẽ aquileges vocãt aquilegiũ aque collectio. Plau. Si pluet: aquilegio me iuuabo. Rex regis: grex gregis. remex remigis q̃ remiget. i. remos egit. Remus est instrm̃ quo nauis egit: & lorũ q̃ ptinet tuba. teste Ser. Remigiũ remorum agitatio. Curti. Remex militis officia turbabat. hũc ntm̃ apud Serenũ etiam inuenies: nec verebere vti. Impetix. i. impetigo mẽtagraq3 ab impetendo vel ab impetu est fedatio corpis. s. scabies sicca & aspera &c. q2 plura g̃na sũt. Cõiunx pingis n h3 ntũs. teste prisci. quã gtũs abijcit. Sũt q̃ n tm̃ ptinx sine n añ x debere scribi cõtendũt. Sumũt etiã his plurima greca q̃ gos etiã habere pñt: si grece velis declinare. vt sphynx sphyngis vel gos aial pilosũ sile hõi. Poete dicũt fuisse mõstrũ habẽs faciem virginis/pennas auiu3 pedem leonis q̃ stans apud Thebas in alto colle trãseũtes interrogabat hoc enigma. Quod aial est mane quadrupes: meridie bipes vespere tripes. Oẽs nescientes id soluere necabat. Id postremũ. Oedipus dissoluit oñdens hoc aial esse hoies: quãobrẽ indignata spynx se pcipitauit. Hinc oẽ solutũ difficile sphyngis enigma dr: & q̃ difficilia facile soluit appellat oedip9. phalanx phalãgis. i. exercitus & rta ptinens librã vel lances: & gen9 aranei. phalãges. etiã sunt digitorũ internodia. Sirynx. i. fistula & nympha in arũdinẽ v̄sa: vt Ouid fabulat. oryx q̃dã aial in desertis & p̄sertim in getulia. est ex caprarũ g̃ne: ptrario vestit pilo: & ad caput verso. Iapix vent9 q̃dã cũ i nostro vtrobiq3 iapigis. Iapyx cũ y greco in tertia iapygis viri nomẽ. vnde iapygia regio nomẽ h3. Styx palus infernalis & filia oceani. strix gis. auis nocturna & importuna. grecũ esse oñdit ntũs vel actũs pluralis striges habens es correptum. Strix etiam mulier incantatrix que pueros fascinat & striges. Calepi. dicit etiam esse vilia olera. Phryx gis. i. troianus. Lelex viri & ppli ppriũ. Allobrox ppl's Gallie qui sabandiensis nunc dr. Bituritx alius populus gallie. ortyx. i. coturnix: vulgo qualea dr. Diorix gis. fossa manu facta vel alueus teste Hermolao in quartũ Pliniũ. vtit hac vocula Mela pomponi9. Mastix pro flagello: at pro gũmi mastichis facit assumpta aspiratione. vt Nebriss. docuit: ostendens idẽ fieri in onyx onychis & sardonyx sardonychis. Menix gis. cerebri pãnicula & Lotophagorũ terra: ad quã diuertit vlysses nympha. Sillius. li. iij. Spectatus marte coalpes. Meritia Meninge satus. Pompholix gis. i. scoria hispanice attutia dr teste Nebriss. Iazyx gis. populus septẽtrionalis. Lynx gis: auicule nomen. ¶ Aux angis neotericorũ & barbarũ est: qui recte loquuntur nõ angẽ: sed aspidẽ dicũt. Orgẽtorix viri ppriũ vt beorix dunnorix ambiorix vel cingẽtorix eroredorix & plura tam ppria q̃ appellatiua apud grecos genitiuũ in gis faciunt.

Merx. Radix. Ibix. Lex. Frux. Aquilex. Remex. Impetix. Coniunx. Sphynx. Sphyngs. Enigma. Phalanx. Sirynx. Oryx. Iapyx. Styx. Stryx. Lelex. Allobrox. Bituitx. Ortyx. Dioryx. Mastix. Onyx. Meninx. Põpholix. Iazyx. Lynx. Aux.

E per i mutabunt polysyllaba. Quam retinebunt

Myrmex & vernex aquilex halexq3 relexq3

Atq3 lelex celex. Talis optat habere supellex.

Hic senis et noctis ninis. actis paucula seruant.
Testis hylax. Solumq̃ briax formatur in axis.

Aper. Uertex. Uortex. Caudex. Podex. Nex. Myrmex. Uernex. Resex.

¶ Polysyllaba in ex mutant e in i in gtõ. vt; remex remigis. aper apicis. i. rei summitas: vt apex litere galeri &c. apex scientie: apiculus vel apiculum paruus apex. Uertex montis aut capitis summitas vortex contorta aquarũ inuolutio. Caudex truncus siue p̃ma pars arboris cui radices adherent: codex idẽ & liber vel tabula. Podex i. culus. Sic culex/pulex/cortex &c. Monosyllaba retinẽt e. vt lex/rex/nex. i. mors. Tullius. Insidiatori & latroni q̃ põt afferri iniusta nex. Pauca polysyllaba etiam retinent e. vt myrmex myrmecis: serui nomen apud Apuleium lib. ix. meta. Uernex castratus aries: barbare muto dicitur. Iuuena. Uernecis labra comedit. Aquilex aquilegis. Halex halecis. resex resecis. i. subsidiarius. palmes apud Columelam lib. iiij. Nam confiteor pampinarios quoq̃ quum e dure processerunt tempore anni sequentis acquirere fecunditatẽ: deo resecem summitti: vt progenerare possit: verum eiusmodi partũ comperimus nõ tam ip ius resecis q̃ materni esse muneris. Lelex lelegis. Celex celecis penul. longa fluuij nomen: anthor mihi Hermolaus in sextũ Plinij. ca. j. ¶ Supellex duplex crementũ habet. facitq̃ supellectilis. olim ntũs erat hec supellectilis teste Prisciano. & hoc supellectile. Unde dicunt mansisse plurale supellectilia. Senex senis pro senicis quo vsus est Plautus teste Prisciano. Nox noctis greci dicunt nyx nyctos. ¶ Pauca greca faciunt actis. vt hylax hylactis: canis nomẽ. astianax Hectoris filius. Virg. Puerum astyanacta trahebat. Hypponax hypponactis poete greci nomen. Plini. lib. xxxvj Hypponax indignatus. ibidem. hypponactis etate poete. Bibrax bibractis oppidũ Gallie apud cesarem. Talia plura sunt apđ grecos. vnũ inuenio habere axis briax briaxis teste Nebrissensi. Pli. lib. xxxvj. A septemtrione celauit briax. Dicit̃ etiam hic briaxis. vñ est actũs in im. In eodem scopax habui emulos briaxim & timotheum.

Celex. supellectilis ntũs antiquꝰ supellectilia oli in neutro genere.

Briax.

¶ Nomina in x producunt in gtõ penultimam. vt thorax acis.

Lodix.

Lodix lodicis: terminatur vt radix teste Prisciano: nec vnq̃ lodex dicit̃. Pollio teste Quintiliano: masculino gñe hos lodices ꝓtulit quẽ nemo secutus est. vt idẽ ait. Errauit igit̃ manifeste Alexander. Ferox ocis. animosus & atrox. i. crudelis. Corripiũt reliqua in ex: nisi vibex vibicis & que e retinẽt quatuor hec myrmex/vernex/ halex celex. Item corripiunt fax/abax/colax: parasiti nomẽ: similax/ candax mulieris et regionis nomen. dropax athax athrax storax vel styrax onix sardonix mastix pharnax viri propriũ. illix foenix calix corẽdix histrix. i. ericius femi. ge. licet torrentinus masculinis annumeret. cilix varix erix. Nux arbor & fructus habẽs durũ operimentũ. Iuue. annosam si forte nucẽ deiecerit eurus. nucula parua nux. Nucleus molle in nuce q̃ comedit̃. filix herba quedã. pistrix tam pro belua marina & celesti signo q̃ pro muliere pisceve melius produci ostendimus in arte ṽsificatoria. Nex necis. nix niuis: olim ninguis gtũs erat. Apul. in hermagora. Aspera hyems erat oia ningue canebãt. Crux crucis. i. pena. cruciare est pena afficere. dux ducis sic redux/irredux tradux. Trux. i. crudelis. Salix arbor. precox añ tp̃s maturus. celox natrix ꝑ serpente solũ: capadox ppl'i nomẽ. volux viri ꝑpriũ teste Prisci. apđ Silliũ li. v. Occũbis generose volunx. video sic desinere. vt; deunx. bebrix populi nomẽ: & syphax viri ꝑpriũ: genitiui penultimã variant. omnia in arte ṽsificatoria patent.

Nux. Pistrix. Nix. Crux. Trux. Precox. Volunx. Bebrix. Syphax.

Tertius i prebet. Quartus fit in em tibi casus.

¶ Datiuus fit in i: accusatiuus in em. vt huic pani: hunc panem. Datiuus grecus aliquando corripitur. Papini. Palladi litore celebrabat scyros honorum Forte diẽ de hoc plura dixi in versificatoria.

De actõ grecorum crescentiũ.

Crescentem greci per a quartum sepe dedere.

¶ Nõia greca crescẽtia actm̃ silr crescentẽ sepe in a faciũt. vt pan panos pana non ausim a pan panẽ dicere: nec a delphin delphinẽ: sed potius delphina sic peana a pean. Cic. etiã peanã dixit. Lichen lichena. demõ demona. Baptista ab dauid dauida fecit acm̃. siren sirena. aer aera. crater cratera. martyr martyra. hectora castora nestora giganta arcada pallada magneta thaida laida pixida simoneta pyroneta

heros amathunta edipoda cremeta lelapa syringa thoraca ethera ꝛc. quorum pleraqꝫ acīm etiā per em finire inueniūtur: vt chremetē daretā vel daretē vel (qꝛ aliqñ non crescūt) chremē darē: ꝛ more greco per n. lrām daren vt Moysen. Etheoclea diomedea, empedoclea potiꝰ sūt a ntis in eus ꝙ a ntis in es. qꝛ (vt dixit) quedā sine discrimine reperiūtur in eus ꝑ scdam vel in es ꝑ tertiā desinere: vt Ulysseus: vñ gtūs est Ulyssei vł vlysses vñ est gtūs vlyssis. Diomedes facit etiā actm̄ abltō similē diomedē more greco teste Seruio. Uergi. xj. ene. Uidimus o ciues diomede argiuaqꝫ castra. in hunc versum sup hac re multa dicit Seruiꝰ. Martiał. Pallada pretoreo res agit illa tuas. Uerg. Uolat illa per aera magnū. nolo testimonijs notissimis immorari. Actūs vertit aliqñ in ntm̄ prime: femininigñis: vt hec hebdomadas. hanc hebdomadam. hec hebdomada dc. sic ethera/lampada/cratera. Plau. Tene hāc lampadam Apulei. Prima cratera ad sitim pertinet: secunda ad hilaritatem: tertia ad voluptatem: quarta ad insaniam. Nolito primus similia efficere.

Ab actō in a exeunte fit primi in clinamēti nomen sił in a exiēs.

Im dat vis cucumis rauis tussis sitis: atqꝫ

Plurima greca: quibus rectus fit in is. sed ꝛ in dant.

¶ Pauca noīa habēt solum im. vt vim cucumim. Rauis rauim. i. raucitas vel raucedo. Plautus in aulu. Huccine detrusisti me ad senem parcissimū. vbi si q̄d poscamus ad rauim poscamꝰ priusq̄ def. tussis tussim hoc est: hec si cōtinue vexet a Seneca Per tussis vocaꝛ. tussire tussim emittere. Tussilago herba q̄ tussim sedat. Plinius. Tussilago, vbi nascit subesse aquas credūt. hoc habēt signū aqleges: olent. Sitis. i. bibēdi desideriū. sitio is. cupio bibere. sitibūdus multum sitiens. Sitis capit ꝑ vehemēti desiderio vt sitis hñdi. ¶ Im quoqꝫ habēt plurima greca q̄ etiā ꝑ n lrām in: faciūt. Solū aūt nomē in is desinēs pōt actm̄ facere ꝑ im vel ꝑ in. Sed ꝛ hoc ad de actm̄ per im vel per in. nunq̄ crescere lꝫ gtūs aliqñ crescat. vt araris nomē fluuij actō ararun. Arar autē ararē vel arara facere dꝫ: sed in vsu solū ararim ab araris Uerg. Aut ararim parthus bibet: aut Germania tigrim. Alexis alexim vel alexin. sic ꝓpria viroꝝ multa. vt daphnis paris adonis. Quedā noīa mulierū vt Isis crisis musis: Quedā noīa fluuioꝝ: vt phasis tybris vel tyberis albis. sed Iordanis em solū facit. Quedā deoꝝ dearūqꝫ: vt apis busiris osiris isis nemesis. Quedā figuraꝝ vt tmesis plepsis sylepsis ꝛc. Plurima appellatiua vt magydaris vel magudaris herba q̄dam. scꝫ lacerpitiū: vel lacerpitij succus teste Pli. Charibdis locus maris inter Italiam ꝛ Siciliam periculosus. Phthysis pulmonis exulceratio phthysicꝰ phthysi laborās. Pleuresis aut pleuretis morbus lateris acutus cum febri ꝛ tussi. Pleureticus qui pleuresi laborat. diocesis gubernatio vel regimen. polys. i. vrbs hinc tripolis oppidū vel reguncula tres ciuitates sub se habens. Metropolis precipuū regionis oppidū quasi mater oppidoꝝ. decapolis regio decē ciuitatū. syrtis cum multis declaratū est. Eclypsis defectus. Iris arcus celestis. hypocrisis simulatio vel fictio. hypocrita simulator. Erynnis infernalis furia. Tigris tam, ꝑ aīali ꝙ pro fluuio. Mephitis terre putor. Amussis fabroꝝ rła ad dirigenda ligna vel saxa sic multa alia veluti quoꝝ gtūs exit in ios vel eos. inter q̄ plura iam dicta cōnumerant cum genesis heresis poesis syntaxis ꝛc. Opis nymphe nomē opun facit at ops ꝑ Saturni vxore open facere dꝫ. Uer. in. xj. ene. Uelocē interea superis e sedibus opun. Ouid. Et fletu madidis ibin adite genis. Uerg. Daphnum ad astra ferēmus amauit nos quoqꝫ daphnis. Oui. Irin ad hersiliam descendere limite curuo Item. Acin amas ꝑ̄ser sqꝫ meis amplexibꝰ acin. Acis viri ꝛ fluuij nomē. sic heresis facit per n heresin apud diuū Cyprianū. sic rethys rethyn ꝛc. Multa eoꝝ que dis in gtō hñt: faciūt actm̄ crescētem in da vel in dem ꝛ actm̄ sine crescētia in im vel in Admodū diligēter doctissimoꝝ vsus in hac re imitādus est potius ꝙ grāmaticoꝝ ratiūcule. vt eīn daphnida raro inuenimꝰ ita ꝙtum notare potui, nūq̄ thaim lain reperies: sed semꝑ thaida laidaqꝫ forte ideo ɔtingit: qꝛ quedā noīa in is faciūt gtm̄ similem ntō vel idis. hinc volūt esse actm̄ in dem vel in da. illinc vō ꝑ im vel per in Thais autem ꝛ lais cum pluribus faciunt gtm̄ semper in dis. ergo etiam accusatiuum semꝑ in da vel in dem. ita quidā ratiocinant. Paris itaqꝫ huius paris hūc parim vel parin: aut huius paridis hunc paridem vel parida. sic Eupolis propriū viri Aulis oppidi ꝛ portus nomen. ꝛ alia innumera.

Rauis.

Pertussis.

Sitis.

Araris.

Magydaris.

Phthysis

Pleuresis.

Diocesis.

Metropolis.

decapolis.

Eclypsis.

Iris.

Hypocrisis.

Mephitis

Amussis.

Opis.

Acis.

Usus doctissimeꝝ imitandꝰ.

Eupolis.

Aulis.

Em dat et im buris peluis cum claue securis.

Et pupis. turris restis: sic febris aqualis.

Sic pestis nauis torquis: coniunge bipennim.

Buris. ¶ Quedam habēt em vel im. vt buris et peluis. teste Sulpitio rectius habent im vt peluim burim. Buris est aratri cauda que etiā bura dicit. Verg. i. ge. Continuo in syluis magna vi flexa domatur. In burim. Varro li. i. de re rustica. Et sepe fracta bura relinquūt vomeres in aruo. Buris etiam est achaie oppidū. et sic actūs est burim vel burin. Oui. xij. meta. Si querant helicen et burin achaidas vrbes. Etiam est proprium viri: et silr facit. Peluis vas in quo peluimus .i. lauamus. Clauis clauim vel clauē: teste Sergio: lz Donatus dicat solū p tertiā vocalē clauim hre. qz facit abltm̄

Peluis. Securis. Pupis. tam in e qz in i: vt nauis et pupis: que donat⁹ silr solū im habere dicit. Sergius etiaz em. Securis ferramētum quo secamus. securicula parua securis. Securus ra. rum. intrepidus sine cura. Pupis vltima pars nauis et pro naui capitur. Pestis a doctissimo nrō Jodoco Badio sepius pestē quā pestim dicimus. i. pestilentia. Bipēnis securis vtrinqz scindēs. bipennim vel bipennē: teste Sulpitio. Febris teste eodem cum

Febris. Nebrissensi. Aqualis. Plautus. Dat mihi sedem vt assideat cito et aqualim cū qua. Torquis torquim et torquē: torques autē torquē solū. Neutra per generalem rlam noscūtur: vt actō hoc corpus hoc aial etc. ¶ Uctūs ntō similis est vt homo per regulam. Est pmo quintus silis. Ex grecis multa in s terminata in vctō abijciūt lrām s. vt pallas pallātis o palla euādri filius. Verg. Non hec o palla dederas promissa parenti. Pallas palladis .i. minerua. o pallas. Achilles o achille. sic o Ulysse. o chreme

Pallas Colchis. Thebais. o. herme. aliqñ seruat s Joānes etc. melāpus o melāpu paris o pari. colchis o colchi que est ex regione colchorum: vt Medea fuit colchis. gtūs est colchidis: vt thebais idis. o thebai mulier theobana: et regio egypti: et opus Papinij de rebus thebanorum. sic amaryllis o amarylli. phyllis o phylli. misis o misi. meris o meri. tiphys o tiphi. adonis o adoni: alexis o alexi et silia hominū propria. sic o tybri o phasi o tanai etc. Aliqñ retinēt s. vt o pari vel o paris etc. Oui. qz cuperes patria colchi manere domo idem. tempus atla vemet. idē. Qua merui culpa fieri tibi vilis achille? Ter. Quid dixit chreme? Papi. iij. theb. Illum venerāde melāpu. Qui cadit agnosco. Oui. qui sapiant oculos an paris vnus habes? Unus pro solus eleganter hic sumitur. Nūc ablatiuum enucleemus qui vel in e desinit vel in i. vel in e et in i.

Sextus e donabit ceu pauper sospes et hospes.

Mobilibus reliquis e vel i dabo. plus cape pluri.

Quod si sit neutrum per e tantum: sextus in i fit.

Ut dulcis dulci. per e dat quandoqz poeta.

¶ Ablatiuus in e desinit: vt vesper vespere. lux luce. tempus tempore. rus rure. vesperi luci tēpori venio aduerbia sunt nō ablatiui. Item sacerdos sacerdote nūqz sacerdoti: vt custos custode. author Diomedes. in Donato mendose legit ab hoc et ab hac sacerdote vel sacerdoti pauper paupere: sospes sospite. hospes hospite. Pauper et sospes adiectiua sunt: ppter que pono regulā generalem que est prima exceptio a predicta regula. Omnia adiectiua preter pauper et sospes faciunt abltm̄ in e vel in i. vt degenere vel i. hubere vel i. etc. nisi neutrum habuerint per e. tunc em abltm̄ solum in i mittunt: vt hic et hec dulcis fortis mitis: et hoc dulce forte mite. abltō dulci forti miti. Hic campester hec campestris hoc campestre. abltō campestri. sic similia: poete tamē metri causa qñqz e pro i ponūt. Ouid. xv. meta. Finē specie celeste resumpta luctibus imposuit. Idem in Fastis. Anne perenne latens anna perenna vocor. Idem in epistola paridis. Hoc mihi nam recolo fore vt a celeste sagitta. Figar erat verum vaticinata soror. alibi bimestre pro bimestri posuit: que oia notāda non imitanda sunt nisi parce in carmine a doctissimo quaais sunt Ouid. vt illud quoqz apud Vergilium. vj. ene. Gaudet cognomine terra. pro cognomini a cognominis .i. eiusdē nominis. author Seruius. Redeo nunc ad priorem partem regule adiectiuorum in qua probandū mihi est quedā e et i habere que plurimi e tantū habere puta-

Sacerdos abltm̄ dūtaxat in e mittit.

Celeste. Perenne.

uerunt. Luc. Si me degeneri strauissent fata sub hoste. Taci. Prece haud degeneri motus alleuat supplicem. Seneca. Et omne quicquid huberi cingit solo. versus est iābicus trimeter ineptus nisi huberi legat̄. Sueto. in Claudio. Admonebat vt huberi vinearū prouentu bñ dolia picarent̄. Psalmographus. Adhuc multiplicabūtur in senecta huberi. Iuue. Intrabat veteri calidum centone lupanar. Papi. xi. thebai. Veteri stat sordida tabo. Utraqꝫ canities. Cic. apud Prisci. Ex familia veteri ꝛ illustri. Sueto. in tito. Ex licētia veteri. sic alij plurimi nūc vetere nunc veteri dixerunt. Papi. libr. j. Achil. Qualiter artifici iuncture pollice cere. Accipiunt formas. Iuuenalis. Constat leuiori belua sumptu. Luca. in. vij. vixqꝫ reuulsa solo maiori pondere pressum. Signiferi mercere caput. Memor melius memori q̄ memore facit. quia olim teste Priscia. dicebant hic et hec memoris ꝛ hoc memore. Sic adiectiua in as sepius habēt: qꝛ olim etiam desinebāt in is ꝛ in e. nūc aq̄nas nr̄as ꝛc. olim aq̄natis nr̄atis: aquinate nr̄ate: ergo hic hec hoc arpinas/aq̄nas/nr̄as/vr̄as/cuias/fidenas ꝛc. abltō arpinati: ꝛ aliqñ etiā arpinate ꝛc. teste Priscia. sed abltūs arpinate aq̄nate adeo poetic⁹ est. vt Philel. in. j. ep̄la li. xxvi. carpserit Leodrisiū Cribellū q tollentinate in abltō scripserat: nescio an satis iuste. nā apud Liuiū frequenter reperio in agro antiate priuernate ꝛc. arcas arcade solū facit: qꝛ substātiuū est: vt vltrix victrix lotrix ꝛc. vltrix tñ ꝛ victrix in obliquis. sumūtur qñqꝫ adiectiue: ꝛ sic hñt vltrice vel vltrici: victrice vel victrici: p adiectiuoꝝ rōnem. Oui. Victima q̄ cecidit dextra victrice vocat̄: Hostibus a domitis hostia nomen hꝫ. Luc. In sua victrici cōuersum viscera dextra. Diuite vel diuiti: terete vel tereti: prudente vel prudēti ꝛc. dis adiectiuū diti tantū: qꝛ neutrum facit dite. Dis pro plutone solum dite. ¶ Notāda est Seruij et Prisciani regula. Substantiua adiectiuis penitus similia seruant e tantum. vt Iuuenalis/Martialis/felix/clemens/laterensis/salutaris/ꝛ similia virorū ꝓpria. Martialis. Cum iuuenale meo quid me cōmittere tentas? Cicero pro Plantio. Cōfiteor in laterense summa ornamēta esse. Idem est de appellatiuis: quorum tñ quedam: qꝛ ab adiectiuorum natura nō penitus deficiūt. inueniūtur etiam habere i: vt annalis ab annali. Cicero apud Priscianum. Annale factū probari potest vel ab annali. Gellius lib. vij. Locum istum totum huc ex pisonis annali transposuimus eodem ablatiuo Gellius persepe vtitur. Sic riualis riuale vel riuali. Ouid. in secundo de remedio. Tu quoqꝫ qui quondam nimiū riuale dolebas. Vellem desineres hostis habere loco. Horatius in arte. Quin sine riuali teqꝫ ꝛ tua solus amares. Rudis adiectiuū rudi tm̄. rudis substātiuum rude tm̄: est virga qua donat̄ gladiator emeritus: ꝛ capitur pro libertate. Oui. Me quoqꝫ donari iam rude tempus erat. Rudiarius rude donatus. Item rudis est virga qua aliquid agitatur in igne: vel qua batuitur lana ꝛc. Diminutiuum est, rudicula Cato. Ibi bene coquito: rudicula agitato Plini⁹ lib. xx. Non est opus in hoc vsu lanas rudiculis esse curatas. Volucris adiectiuum. i. velox volucri facit volucris substantiuum. i. auis volucre. Hiere. ca. nono. A volucre celi vsqꝫ ad pecora transmigrauerunt ꝛ recesserūt. Ea in quibus substantiuum certū illico intelligitur: vix e poterūt habere: itaqꝫ molaris, a molari solū. sic natalis: auricularis: edilis: consularis. ꝛc. Diomedes ait Substantiua ex adiectiuis licet e tm̄ habeant in ablatiuo: tamen retinent ium in gtō plurali. Plus pluri tm̄: teste Prisciano. sed in singulari vix vnqꝫ etiā in obliquis adiectiue ponitur: licet pluris precij inueniatur. Composita in ablatiuis non sequūtur simpliciū regulam quia misericors tricuspis: inopis ꝛ similia adiectiua: i vel e seruant. quum simplicia solum faciant e. Consinis ꝛ affinis i tantū vt dulcis. Affinis etiam affini inuenitur facere vbi substantiue sumitur vt familiaris. Cicero in. j. de oratore. Quereret a Caio affini nostro In eodem. A familiari meo. Idem sodali ablatiuū similiter profert. nam adiectiui naturam non omnino perdidit licet neutrum per e non habet. Cicero in. ij. de oratore. In accusando sodali meo. Ibidem. Pro meo sodali. sodalis est eiusdem collegij homo: ꝛ in rebus leuioribus socius: quasi simul edalis hinc sodalitas: id est collegium multorum seu conuiuium.

De generi · Huberi. · Veteri. · Artifici · Leuiori · Maiori · Memori · Adiectiua in as olim in is ꝛ in e desinebāt. · Arpinas. · Victrici · Vltrici. · Dis · Substantiua ex adiectiuis. · Annale vl' annali. · Riuale vel riuali. · Rudis. · Rudiari⁹. · Volucris. · Plus. · Consinis. · Affinis · familiaris · Sodalis.

Al vel ar i neutris tantum dat. sicut E preter
Sal iubar ꝛ nectar far hepar. ait mare vates.

¶ Nomina neutri generis in al vel in ar vel in e desinentia faciunt ablatiuum

Sal crebrus in masculino & in neutro genere apud probatos authores reperitur.
Socrates.

antium in i: vt ã ial aĩali: torcular torculari: cubile cubili: monile monili. Tollũtur sal sale: qd melius masculine poni docuimus: iubar iubare: nectar nectare: far fare ⁊ hepar: hepate: gausape ab hoc gausape. ideo facit: quia Anto. Mancinel. negat hoc in singulari declinari cũ p̄sepe ⁊ p̄neste. ideo nec hec abltĩ in i faciũt. Soracte mõtis nomẽ: soracte facit a ntõ soractes. Pli. Qd sit ad mõtem soractẽ. ⁊ p̄neste si declinetur: p̄nesti faciet: teste Torrẽti. Preneste enĩ a ntõ p̄nestis. sic presepe a p̄sepi. vñ p̄sepia: sʒ abltũs p̄sepe a ntõ p̄sepis est: ⁊ est loc⁹ claus⁹ ne pecora creãt a presepio. i. muníio. Gausape vel gausapũ pãnus quo mensa sternit ⁊ vestimẽtũ militare: ⁊ pãnus villosus q̃ p lecto in castris sternit. Sʒ etiã gausapes hinc dicũt mansisse abltĩ gausape. Horatius. Gausape purpureo mensam pretersit. plurale apd Persi. a gausapũ est. Jam luthea gausapa captis ⁊c. Cassus ad Mecenatẽ. Gausape purpureo salutat. Rete reti vt cubile qd satis indicat plurale retia. abltũs autẽ rete a ntõ minus vsitato retis mascu. ge. Plau. in truculento. Nõ vides pferre me viuidũ retem Ibidẽ. vt dimisi retẽ atq̧ hamũ. Hinc in vsu. abltũs rete mansit. Ouid. v. fast. Cur tibi pro libycis claudũtur rete leenis. Imbelles capree sollicitusq̧ lepus ⁊ Sueto. in nerone. Piscatus est rete aurato. A rete fit reticulũ. i. paruũ rete ⁊ tegmẽ capitis in modũ retis qd capillos cõtinet. Item saculus quo viatores denarios ⁊ panẽ gestant alio noie funda retiaculũ. i. rete retiolum reticulũ tegmen capitis. Cepe huc nõ pertinet: qr indeclinabile est: teste Prisci a. est herba notissima. Poete qñq̧ e pro i ponunt. vt ab hoc mare pro mari ⁊c. id notãdum magis q̃ imitandũ est. Oui. Exiguam pleno de mare demat aquã. Plau. in rudẽ. Dicant in mare cõmuni captos.

Presepe.

Gausape.
Rete.
Retis.
Cepe.
Noĩa in e nonnunq̃ legũtur nõ in i: sed in e ablatiuũ mittere apud poetas presertim.

Mensibus i tantum est: vt qui dat quartus in. im ve
Sextus e donat ⁊ i quum quartus in em vel in im fit.

¶ Nomina mẽsium fiunt in i. vt aprili quintili sextili septembri octobri nouembri decembri. simplex tamen habet e vel i. vt patebit. Nomina in is quorũ actũs solum in im vel in desinit faciunt ablatiuũ in i solum. vt memphiti heresi genesi ne apoli poesi amussi gummi a gummis. vide genera. vt siti tussi ⁊c. que vero habent em vel a ⁊ im vel in: habent i vel e. sed ablatiuus in e genitiui crescentiã sequitur: non ablatiuus in i: vt febri vel febre: turre vel turri ⁊c. tethys tethyn. a tethy a accusatiuus in perihegesi. Dionysij tethye facit. Rufus in arato. Additur alta Tethye et occidui tegitur padus equore ponti. thetis mater Achillis theti vel thetide. Fabi. Qui ex thetide natus esset. sic a pari vel paride. ibi vel ibide: isi vel iside: tigri vel tigride. Luca. lib. x. Flammis ⁊ tigride feta. Ouid. Defenditur egide pecus. Idem. Illius ambages imitatus in ibide dicat. Cicero ad tyronem. Nunciauit te plane febri carere aquali vel aquale ⁊c. Iuuenalis. Atq̧ vna portarũt claue tueri. Uergi. in moreto. Et referat causa que prouidet ostia claui. Terentius in andria. Nam iracta apud andrum. Bipenni vel bipenne teste etiam Phoca.

Claue.
Claui.

J vel e dant finis fustis pugil ⁊ vigil imber.
Anguis auis postis vectis cum nepte supellex.
At tridens classis cum ciuis ⁊ amnis ⁊ ignis.
Sic anguis: strigilis strigili: vix strigile dicam.

¶ Noĩa hic posita hñt e vel i: sed sepius e. ideo de i afferam testimonia. Gelli⁹ lib. vij. cap. iij. Ea fini facere nolle aliquid. Idem libro. x. hac fini hominem dimisit. sic idem ⁊ alij sepius. Cor. Tacitus. Fusti caput eius afflixit. Apul. iiij. meta. Paratus non fusti tãtum: sed machera percussus occumbere. de pugili testis est Nebrissensis cum pluribus. Iuue. Preterea lateris vigili cũ febre dolorem. Papinius. Proijcit hic artus imbri ventosq̧ regentes. ⁊c. Idem. Lacera ora putresq̧ sanguineo videt imbre genas. Hora. in epi. Luctantis acuto ne secer vngui. Idem i. car. Fata mala ducis auis domũ. Ouidius. v. meta. Raptaq̧ de dextro robusta repagula posti. Terentius in eunucho. In medium huc agmen cum vecti. Neptis teste Prisciano nepte vel nepti facit. In. ff. Tituius est de supellectili legata. Uergilius. ij. eneid. Neptunus muros magnaq̧ emota tridenti fundamenta quatit. Seru⁹ ait noue ⁊ affectate dictum tridenti p tridente. Ibidẽ vult. Seru⁹ participia si nomi-

Fini.
Fusti.

Jubere et imbri.

na sunt solū e habere: vt ab amante vini non amanti. Idem .vij. ẽn. Aruectū Eneaꝫ classi victosqꝫ penates: reliqui classe dicūt. Cic. apud Prisc. Cum ciuis egeret. idem. In pricipe cum non est satis. Uerg. in geor. Pono rapit alueus amni. idem. iiij. eneid. Uulnus alit venis ⁊ ceco carpit igni. Hor. in epi. Alter mulcti textam caue peius et angui vitabat chlamydem. Strigilis Nebris. dicit hec strigile vel strigili. Sulpiti⁹ et Priscia. strigili tm̄ habere asserūt Hor. ij. ser. Qui puer vnā furtiua mutat strigili Strigilis est instrm̄ quo abradūtur sudores siue hoīꝫ in balneis siue iumentorū in stabulis dr a stringendo. i. radendo sordes. Canalis abltūs eius in i ferme desinit canali: verū a neutro canale esse putant. Tridens sceptrū neptuni trisulcū. Classis est nauiū multitudo: raro ꝓ vnica naui capit. Plura significat metaphoricos quib⁹ supersedeo. Ouis ⁊ sanguis puto e tm̄ habere. Mugil vel mugilis facit ablm̄ etiaꝫ mugili: qꝛ in Plinio lib. ix. cap. xvij. titulus est de mugili ⁊ alijs piscibus. Idem lib. xix. cap. ij. per tertiam vocalem ait preferunt e cannabi funes. Persius dicit cānabe per secundam vocalem. forsan apud Plinium mendum est.

Strigilis. Tridens. Classis Mugil

¶ De plurali tertie numero.

Rectus in es fiet pluralis: iungito quartum.

¶ Ntūs plr̄is cui vctūs sīlis est cum actō in es desinit. vt hi et hos et o homines. fit autem hic casus a gtō singulari mutando is in os in es: vt ibis ibidis ibides: ibis huius ibis ibes: tigridis tigrides: tigris tigres in q̄bus authorum vsus caute inspiciendus est. Plini. lib. x. Inuocant et egyptij ibes suas contra serpentiū aduentū. Erinnys erinnyos facit erinnyes: vt libys libyos libyes. i. libyci. metamorphoseos metamorphoses ⁊c. Properti⁹ lib. ij. Tum me vel tragice vexetis erynnies. Qnqꝫ erynnes per syncopā legit. teste Tortelli. Sallu. in Iugurthino. Aphricam in initio habuere Getuli ⁊ lybies. Hiero. in byblijs. Perse / Ethyopes ⁊ Libyes cum eis omnes scutati ⁊ galeati.

Nti plr̄is formatio

Quum genitiuus ium dat. quartus in is quoqꝫ fiet.

Trallis ⁊ Sardis es spernunt. Quartus in as fit:

Dum per a quartus erat: ceu demonas atqꝫ gigantas.

¶ Noia quoꝝ gtūs pluralis in ium desinit: faciūt pleraqꝫ actm̄ per is: vt ptes partium has partes vel partis. sic tris oia a cris felicis artis ⁊c. Ueteres cum actm̄ per eis cum ei diphthōgo scribebāt: id neotericoꝝ doctissimi Politian⁹ ⁊ Aldus in oībus ferme scriptis suis obseruauerūt: vt parteis treis acreis. vbi ei scribit ⁊ plerī i longū ita e vix audiat. Male Alexāder credit id veterib⁹ tm̄ licere. quū nulli nō liceat si apte vtatur. nec ideꝫ fecerūt veteres in ntō vctōqꝫ: vt idē male dixit exceptis oppidoꝝ noibus Sardis ⁊ Trallis q̄ in es nō possunt desinere. Item fyxis gadis alpis teste Prisci. etiam ntis meli⁹ in is q̄ in es desinūt. Hiero. in Eusebio. Trallis terremotu considerūt. Hora. j. epi. Quid cresi regia Sardis. Uerg. Tris notus abreptas in saxa latētia torquet. Hic Seruī⁹ ponit rōnē a nobis iam declaratā. Idem Et formosus oneis ad flumina pauit adonis. Sal. Omneis hoies qui sese studēt prestare ceteris alantib⁹ summa ope niti decet. Catull⁹. Et acreis solet incitare mors⁹. ¶ Quartus in as fit ⁊c. Quando actūs singularis in a desinit. actūs pluralis etiam in as terminari pōt. vt hanc lampada has lampades vel lampadas. sic demones vel demonas ⁊c. Uerg. Crateras magnos statuūt ac vina coronant. Ouid. Piridas inuenies ⁊ rerum mille colores. Et fluere intepides cypa lapsa sinus. Papinius. Nebridas ⁊ fragiles thyrsos portare putastis. Sic heroas: lyncas arcadas: delphinas: sirenas: tripodas ⁊c. Nihil de neutris locuti sumus. Nam per regulam generalem habent a in nominatiuo ⁊ vocatiuo. et alia quidem habēt ia: alia non vt animalia corpora. de his pauca afferam.

Actūs plr̄alis nūeri in clinamēti per eis diphthōgon scribebat.

Accusatiuus in as qñ exeat.

Quod dedit i sexto: nisi comparat: hoc ia ponit.

Uult ia plus raro: nun q̄ vetus. esser aplustra.

Uel stria. Si solum dat sextus e: non ia pones.

¶ In nominibus neutri generis si abltūs desinebat in i: siue habuerat i solum siue

in i ⁊ in e simul: tunc ntūs actūs ⁊ vctūs habēt ia. vt maria felicia cōcoloria ꝟsicolo ria quadrupedia ancipitia cōcordia ⁊c. Persius. Diuidit in geminos cōcordia fata duoꝝ. Tacitus. noua ⁊ ancipitia precolore. Pli. Litora ꝟsicoloria. retia presepia ⁊c. dicimus tamen in ora ⁊ (vt opinor) tricorpora solū cōparatiua tm̄ faciūt: vt meliora dulciora. sic vetus vetera nō veteria. plus plura ⁊ aliquādo pluria: vnde cōplura et compluria: de quibus multa dicit Gelliꝰ li. v. cap. xxi. Aplustre aplustra vel aplu stria. ⁊ est ornamētum nauis sup malum: ab a. i. sine: ⁊ pleo. i. nauigo: qꝛ sine eo per mare non est nauigandum: aut qꝛ necessario ad nauigationē requirit. Melius sine m scribitur. licet Festus ab amplius deriuare videat. Sil. lib. x. Et transtra ⁊ mali iaceroq; aplustria velo. Germanicus. Fulgent argo e stellis aplustria pupis. Cice. in arato. Nauibꝰ assumptis fluitantia q̄rere aplustra. Ludicra non est tollēdum qꝛ solum est scōe declinationis vt recte docet Ualla contra Priscianum ⁊ Alexādruz

Aplustre potiꝰ sine m ꝙ cū ea scribitur.

Ludicruz.

¶ Que ablatiuum singularem in e tantum termināt solum a faciunt. vt dogmata corpora. gausapa vero a gausapum esse dicimus.

Um vel ium patrio latium dat. grecia vult on.

¶ Genitiuus pluralis tertie declinatiōis hꝫ latine um: vt patrū. vel ium: vt partiū grece etiam on: vt epygrammaton geneseon metamorphoseon hereseon: que latine aliquando tamen declinamus. quia Cicero ad atti. diecesum dixit. ⁊ Fabius singu lariter libr. vij. Totius thesis dispositio. Et Baptista Mantuanus heresibus varijs Grece dixisse hereseis: ꝙꝙ greci ablatiuum non habent.

Prebet ium patrius: si sextus in i fuit ante.

Ancile.

¶ Gtūs pluralis in ium desinit si abltūs singularis habuerit i: sine i solū siue i ⁊ e si mul: vt hoc ancile ab hoc ancili hoꝝ anciliū. licet Hora. anciliorꝫ dixerit tāꝙ singu lare fuerit anciliū. fuit scutū breue ⁊ rotūdum. monile moniliū. aīal aīaliū. sic nostra tium vestratiū imbriū ditium laqueariū clauiū cōcordium feliciū prudentiū amantium dulcium fontiū celestiū agrestiū ⁊c. Quedā per syncopā um faciūt: qn̄q; etiam in ꝓsa: maxime ea q̄ in ns desinūt vt presens prudens amans ⁊c. per rl'am. Synco pa plurali. Papin. iiij. theb. Cui seruire dati manes eternaq; fontum. Supplicia. fon tum. i. fontiū. Sons. i. malus ⁊ nocens: insons innocens. Uerg. Celestum vix magna iubet. pro celestium. sic Ouid. Ultima celestum terras astrea reliquit. Uergi. Et vos agrestum presentia numina fauni. arpinatiū aquinatiū ⁊c. si aliter inuenias synco pa est. Sed notandū est neutra vix vnq; syncopari. qꝛ quadrupedū aīalium merentum corpoꝝ: pro quadrupedū ⁊ merentiū non dices ꝓpter Seruij regulam circa finem vndecimi enei. Genitiuus pluralis non debet minor esse ntō. ideo descendentum a descendentes dicimus: non a descendētia: si secus inueniatur necessitas carminis excusat: nec declinatio est sed pathos. Hec Seruius.

Sons. Insons. Syncopa praro in dictionibus neutri fit.

Tolle vigil supplex opifex vetus: et pugil ⁊ quod
Comparat (excepto plus) artificem strigilemq;:
Atq; in opem memorem consortem iungito: ⁊ ortum:
Et capio: dives quibus additur. um dat e tantum.

¶ Excipiūtur a dicta regula q̄daꝫ um solū habētia. lꝫ in abltō habuerint i vt vigil vigilum supplex supplicū ⁊c. quedā horum um putantur habere differentie causa ꝓpter nōia neutri generis in ium desinentia qualia sunt supplicium opificium arti ficium consortiū mancipium municipium: sic principium participiū sacerdotiū ⁊c. Supplex. i. supplicās ⁊ humiliter rogans. Supplices libelli sunt qui principi offe rūtur quū subditi aliquid rogant vulgus supplicationes vocat. Suppliciū pena sup plicia aliqn̄ supplicationes significat. opifex operis effector. Comparatiua vt meli orꝫ melioꝝ. fortior fortiorum. plus tamen solum pluriū facit. Placentinus dicit plura plurū: pluria pluriū. Ego plurium nuſq; legi. artifex artificiosus. Plini. Uir tam arti ficis ingenij. Capitur etiam substantiue. Plautus. plus artificiū mihi est ꝙ rebar. Artificium est quod vulgo officium dicitur: vt qꝰ artificiū pater tuus exercet? Inops vehementer egens. inopia magna egestas. Consors. i. particeps. Consortium: id est societas vel participatio. Exors: idest non particeps: aut non consors: ⁊ idem est

Supplex.ꝫ supplices. Libelli. Opifex plus Artifex Inops Consors.

q̄ꝫ expers hoc ium hꝫ nisi versus gr̄a fiat syncopa. Composita a capio faciūt um tm̄ vt particeps participum. sic municeps ꝛc. A capite vero adiectiua faciūt ium nisi fiat syncopa: vt anceps ancipitiū vel per syncopā anticipitum ꝛc. docet hoc Prisci. diuites diuitū. sic volūt sīl'a hr̄e hebes hebetū: que ium habere arbitror ꝛ per syncopam um. vt locuples locupletium. Cicero lib. vij. ad Atti. Fore moderationē in pecunijs locupletiū. sic apud eūdem sepius vel per syncopā locupletū. Idem lib. viij. ad eundem ꝓpediem video bonoꝝ. i. lauroꝝ ꝛ locupletū vrbem referam fore. Excipit Alexāder etiam Cōplex cōplicū quo latini vix vnq̄ vsi sunt quātū notare potui Inuenitur tn̄ apud Prudentiū nō adeo penitendū poetā. Fer opera ingenij de semine complicis hydri. ꝛ significat complicatum ꝛ socium in malis. Degener ꝛ huber sed in ablatiuo nonnunq̄ i habeant. nunq̄ tamen inueni habere ium.

Cōposita a capio.

Complex

Um dat e tantum.

¶ Noīa habentia e tm̄ in abltō singulari habebūt um solum in gtō plurali: vt pauper pauperum: sic impuber impuberum: q2 licet aliq̄n adiectiue in singulari sumatur tamen impuberi per i in ablatiuo non repperi. Itaq̄ um solū habēt dogma dogmatum ꝛc. homo. Nunc ꝛc. ac plurali caret. halec dicunt halecium facere: ego genitiuum ab halec nullum inueni: vt neq̄ a Sol: licet soles ꝛ solibus lecta sint. volunt soliū debere facere. Exul exulum. sic consul presul acarnan siren delphin canon huber Cesar agger pater martyr fur turtur pres pes sacerdos dux ꝛc. Fex crux mel fel: gtō plurali carent laus laudū fraus fraudū. Sidonius tamē laudiū dixit in carmine de laudibus Narbonis. Nam qꝺ carmine pro tuo rependo hoc cētesima laudium tuarū est. sic fraus fraudium in Apuleio facit in. v. Metamor. Districtis gladijs fraudium. sic idem sepe. Aliquot exceptiones sunt ab hac regula. quarum prima est Palus paludum. Pli. tamē ni mēdum sit paludiū dixit lib. ij. ca. lxx. Mensura tot fluminum tantarūq̄ paludiū. ꝛ Mela. Et limo cōcretarū paludium. Fornax fornacum apud Pli. xxxv. cap. xuij. apud eundē tamē fornatiū bis aut ter inueni: vt lib. xxxuij. cap. x. et alibi. Uenter ventrum. Solinus. Tenera ventrum. Crus crurū apud Uerg. Seneca tamē nisi mēdum sit cruriū dixit epist. xcv. Nesciebāt crurium vincula ꝛ de tranquillitate vite. Impedita cruriū Iustin us. xv. murum a mus per duas syllabas dixit nisi mēdum sit. Propter ranarū murūq̄ multitudinē. At Plini. per tres syllabas murium libr. viij. cap. xxvij. Mustella ruta in murium venatu cum ijs dimicatione conserta. Idem. a sus genitiuum dissyllabum suum semper facit. vt libr. xvij. cap. ix. Spurcitias suum laudāt. et libr. xxiiij. cap. x. Contra morbos suum boumq̄. Lapus in halicar suum dixit. sed Plinio herendum est.

Impuber.

Laudium

Paludiū Uer. ꝛ crurium tenus a mēto pa learia, pandent.

Sus.

As dat ium latiale: magis polyssyllaba dant um.

¶ Nomen latinum in as desinens facit gtm̄ pluralem in ium: vt mas marium vas vadium as assium. ciuitas ciuitatium apud Liuium teste Priscia. Polysyllaba melius per syncopam efferuntur tam in prosa q̄ in carmine vt bonitatum Optimas quod plr̄ sepius reperitur non male optimatium facit. Sueto. in Cesare. Optimatium partib9 dixit omnino in principio. ꝛ postea sepissime: Celius Ciceroni lib. viij. epist. Si te voces optimatium commouent. Dixi latinum: quia greca solum in um faciunt vt arcas arcadum atlas atlatum sic gigas.

Polysyllaba p syncopam efferūtur.

Donat ium samnis lynter caro dos vter os os.
Glis faux nix nox cor lis cos: quodq̄ vncia donat.
S quoq̄ non crescens: velut ns iunge quiritem.
Excipis inde canis iuuenis panis volucrisq̄
Et vates proles soboles forte indole iuncto.
Donat ium cum mure cohors. monosyllaba iunge:
Consona bina tenet si finis finge priorem
Tantum plurali numerum signato figuras.

¶ Ium habent samnis samnitium. et apud Sillium per syncopam samnitū. Lyn-

ter lyntrium. Corne. Tacitus. Adiecta. ingens lyntrium vis. caro carniū. dos dotiū Titulus est in iure de iure dotiū. sic cos cotiū volūt hr̄e: lʒ testimoniū iam nō occurrat vter vtriū: teste Martiano capella. Sal. in iugur. Magna vis vtrium effecta est os ossium ⁊ os oriū apud Pli. Glis gliriū faux fauciū. ntm̄ singularē ponit Priscia. nix niuium. nox noctiū. cor cordiū. lis litiū. Sic cōposita ab vncia: vt septunx septuntium. Et noia in es vel in is nō crescētia in gtō singulari vt sedes iū. mēsis ium. ⁊c. preter canis panis iuuenis volucris substantiue captū ⁊ vates vatum: ples prolū. teste martiano Capella. q̄ etiā dicit Hercules herculū. Itē soboles lum. indoles lū. si plr̄ legātur. ideo dixi forte. Addunt aliqui fruges gum. sed hic gtūs videtur mihi esse potius a frux. heresis heresum ⁊ hoc per syncopā est: qr rect⁹ gtūs est hereon: vt geneseon metamorphoseō ⁊c. apes apū. sʒ hoc quoqꝫ p syncopā est qr regularis genitiuus est apium. Iuue. sat. xij. Examēqꝫ apiū lōga consideret vna. Boeti. dulcior est apiū labor. Plura sincopā patiūtur: vt sedū p sediū. Cic. p Sextio. vestraꝝ sedūʒ temporūqꝫ cū. Ouid. v. fast. Quū tua sint cedātqꝫ tibi cōfinita mēsum. i. mensiū. Sil. lib. j. Turbine mox senovenientum haud inscia cladū: p cladiū. Itē lib. iiij. Exonit rabies cedū ac vix tela furori sufficiūt. p cediū. sic plura leges tibi nō statim imitāda. Neptis sine dubio neptiū facit. Trāquillus in augu. Si cuiusqꝫ neptiū suarū cōpeteres etas hn̄t etiam ium noia in ns: desinētia: vt dens dentiū. sic mēs gēs lēs frōs glās ⁊c. parētū amātiū ⁊c. Hor. Dos est magna parētiū. sic ēt Cic. teste Priscia. parēs noie cōis gn̄is. Hor. Tentare multa cede bidētiū. fons fontiū vel p syncopā fontium: vt eternaqꝫ fontium supplicia. reliqua in ns monosyllaba syncopā nō patiunt quātum notare potui. Polysyllaba ṽo tam in p̄sa q̄ꝫ in carmine sepissime p syncopam efferunt vt amātū parentū prudētū ⁊c. qrites itiū. ⁊ p syncopā qritū. Hor. Hūc si mobilium turba quiritiū. Prudē. Seruat salutem ṽgo quiritiū. Apul. dicit studiorium quiritū in lib. j. meta, mus muriū. Hiero. lib. j. Reg. facietis silr̄tudines auorum vestrorum ⁊ silr̄tudines muriū qui demoliti sunt terrā. Cohors multitudo militū. ⁊ aliqñ aliarū rerū: gtūs est cohortiū. Suet. in Tyberio. Exploratorē vie prunarum cohortiū. Centurionē stratū humi pene ad necē verberauit. Cornelius tacit⁹. Cohortium. Cura exoluerent sic vterqꝫ semp quātū notare potui in emādatis codicib⁹ inuenies tn̄ apō poetas cohortū p syncopā cohors cohortis vel cors cortis vl' vt qdā dicunt) cortes cortis est locus in villa vbi anseres galline ⁊ anates nutriūtur. Ouide vulpe Abstuleras multas illa cohortis aues. Mart. Non porcus nō cortis aues nō oua supsunt. Noia monosyllaba in duas cōsonantes desinētia faciūt ium in gtō plr̄i vt trabs trabiū. plebs plebiū seps sepiū arx arciū. lynx lynciū: teste Nebrissensi. Alexander dixit per syncopā lyncū ⁊ recte. Plini. xxxvij. cap. ij. Demōstrat⁹ lyncoriū id vocat: ⁊ fieri ex vrina lyncū bestiarū. Et alibi lyncū humor. sic libēti⁹ dicā q̄ꝫ lyncium. sic sors scobs stirps vrbs puls daps falx lāx merx calx ⁊c. vnū excipit ops opū. da versiculū. Ops formabit opū sicut inops inopū. iūge hn̄tibus iū lar lariū. in sexto halicarnassei. ¶ Noia tm̄ plr̄is nūeri gtm̄ faciūt ex analogia vel p̄portiōe nūeri singularis qui verisimiliter esset si singulari nō careret vt penates penatiū: qr singulare foret penas: vt optimas infimas. Sueto. in nerone. Simulacraqꝫ ex auro vel argēto fabricata cōflauit: in his penatiū deoꝝ q̄ mox galba restituit: inuenies tamē sepe per syncopā penatum. ⁊ sunt penates dij domestici ⁊ ipsa domus. Hac ratione ium faciunt. Fores forium. i. ianua que foris aperitur. Manes ium. i. defunctoꝝ anime vires ium. tres triū. edes edium. i. domus lactes lactium intestina: sic fortes fordes sentes pugillares gades alpes ⁊c. in heteroclitis declaranda. sic p̄ceres p̄ceriū facere. sed per syncopā sepius dicimus p̄cerū. lucerū: primoꝝ. Persius. Ad bona pars procerum tacita libabit aceta. Proceres sunt capita trabium ⁊ excellentiores nobilioresqꝫ vrbis viri vel p̄ncipes. vepres vepriū ⁊ per syncopam aliqñ veprum. Papi. v. syl. Aperure malignas tot veprium nemorumqꝫ moras. Contra um solum faciūt lemures celites maiores ⁊c. quia singularia forent lemur celes ⁊c. Notato bene figuras que circa gtm̄ contingunt: syncopam ⁊ epēthesim. Syncopa iam satis declarata est vt mensum p mēsium ⁊c. ⁊ boumu bos pro boum: macedo macedum p macedonum. Papi. Fraxineas vibrant macedum de more sarissas. Macedones populi quidam grecie: sarissa. i. lancea. Epēthesis est additio lr̄e vel syllabe in medio dictionis gratia metri vt ales alitum ⁊ per epentheсim alituuʒ. Uergilius. Alituum pecuduumqꝫ genus sopor altus habebat. Amazenidum pro amazenum non est epēthesis: sed ponitur deriuatiuum amazonis idis p primitiuo amazon: vt scipiades

Gtūs plr̄is dictiōis heresis.
Apes.
Que syncopam patiūtur.
Neptium.
Parens.
Mus.
Cohors.
Noia monosyllaba in duas cōsonantes excūtia casum plr̄em in ium mittunt.
Penates
Fores
Manes
Proceres.
Veprium.
Figure q̄ circa gtm̄ cōtingunt.
Macedones.
Amazones.

pro scipio. Uergilius. Ducit amazonidum lunatis agmina peltis. Amazones fuerunt mulieres bellatrices.

Tertius est in ibus. bos bobus flecto boumque.

¶ Datiuus pluralis cui ablatiuus semper est similis desinit in ibus: vt hominibus patribus sic dogmatibus &c. sed hec in a sepius et elegantius faciunt hos casus in tis: vt his sophismatis epigramatis &c. ab antiquis ntis sophismatum epigramatum &c. Plau. in asinaria. Neque vnque fictum neque pictum neque scriptum in poematis: vbi lena bene agat cum qui quam amante qui frugi esse vult. sic apud Cice. et alios eloquentes in emendatis codicibus sepe leges testes sunt phocas/Antoni. Nebrissen. et Georgius valla placentinus cum Lanciloto. bos bobus pro bouibus et boum pro bouum per syncopam facit. Uarro et Plinius cum Collumela bubus fere. pro bobus dicunt.

Exceptia in a tertij inclinamenti noia in plurali casus secundum declinationem sepe crebrius mittunt.

¶ Quarta declinatio.

Quarta dat us recto. dat et u prius inuariatum.

¶ Quarta declinatio nominum duas terminationes habet: us et u. Sed u prius. id est in singulari numero non declinatur: vt rectus. id est: rostrum vel rostros. Nictus: id est motus: vt nictus oculi: melius quam ictus. teste Ualla. Uictus quo viuimus scilicet cibus et potus. Cornu: genu: inter hec quidam plurali carent: vt gelu astu &c.

Us genitiuus habet. Per uis flexere vetusti.

¶ Genitiuus in us desinit. vt hic senatus huius senatus. i. senatorum conuentus: aut ipsi senatores. i. quos vulgus scabinos vocat: hic magistratus huius magistratus. regimen vel dignitas aut aliquis in dignitate constitutus. Apud veteres noia quarte faciebant uis in genitiuo: vt huius manuis anuis &c. Teren. in heaut. Eius anuis opinor causa que erat mortua. Cato. Anuis vt sanguis deterior sic et lac. sic Uarro fructus dixit atque alij alia vt probat Gellius. Nomina in u diximus in singulari non variari. Quod autem Lucanus ait in. vij. Cornus tibi cura sinistri. Lentule et Celsus lib. vj. Ceruini cornus combusti et paulopost. Quia cornum habet. et Plinius multis in locis non est a neutro cornu: sed a masculino minus in vsu cornus.

Senatus. Magistratus. Cornus.

Tertius optat ui. quandoque per u: quoque lectus.

¶ Datiuus fit in ui vt hic commeatus huius commeatus huic commeatui. i. facultas aliquo proficiscendi concessa a superiore. etiam significat victum militarem. Plautus in milite. Intercl ude inimicis commeatu: dicitur etiam victus priuatus. Cice. Jam commeatu et priuato et publico prohibemur. Estus vehemens calor et per translationem estus desiderium et libido. Item estus est maris commotio et inquietudo et procella vel fluctus. Luxus. i. luxuria vel abundantia. Teren. Adulescens luxu perditus. ¶ Datiuus in ui fit ab antiquo genitiuo in uis a genitiuo autem in us regulariter fit datiuus in u qui iam in rariore vsu est: vt metu pro metui &c. veluti docet exquisitissimus author. Gellius lib. iiij. ca. xvj. Lucilius quod sumptum atque epulas victu preponis honesto. i. victui. Idem. Anu noceo. i. anui. Uerg. Teque aspectu ne subtrahe nostro. i. aspectui. et in Georgicis: quod neque concubitu indulgent. i. concubitui. Et eneid. j. Parce metu cytherea. i. metui sic alij curru dominatu ornatu &c. Dixerunt pro curtui &c.

Commeatus. Estus Luxus

Datiuus singularis quarti inclinamenti olim in u exibat

Um retinet quartus. Fit sextus in u tibi casus.

Um quarto: reliquis u casibus optat Jesus.

¶ Accusatiuus fit in um: ablatiuus in u vetustissimis est notissimo: vt fructus hunc fructum o fructus a fructu. i. vtilitas. Cicero non parum fructus habet in se eloquentia. Fructuosus fructu plenus. Fructus item quod ex arboribus ad vsum nostrum nascitur et puer Ructus. i. eruptio stomachi. ruptare facere ruptum. Gradus. i. gressus. Uergilius. Siste gradum. i. sta ne procedas. Item gradus per quod gradimur. Boe. Qui cecidit stabili non erat ille gradu. Ritus. i. mos vel consuetudo: hinc aduerbium rite. i. bene et recte. nec est ablatiuus. Nec impetus impete facit in ablatiuo: sed impetu solum. Nam impete est ab antiquo noie impes quod ostendit genitiuus singularis impetis.

¶ Jesus acti facit Jesum ceteri casus in u desinunt: vt hic Jesus: huius Jesu huic Jesu: hunc Jesum o Jesu ab Jesu. Interpretatur salutaris aut saluator: et est dictio trisyllaba

Fructus Ructus Ritus. Impetus Jesus trium syllabarum dictio.

laba. Juuencus. Quē miserēs aio v̄bis cōpellat Jesus. Domus alibi declarabitur.

PRimus pluralis cum quarto semper in us fit.
Dat genitiuus uum: per ibus tibi tertius exit.
Dant ubus artus acus ficus tribus ⁊ lacus arcus
Et specus atqꝫ veru partus quercus quoqꝫ portus.
Forsitan ⁊ questus a deponente creatum.

Saltus. Syncopa in genitiuo plr̄i q̄rti inclinamenti. Artus. Lacus

¶ Ntūs plr̄s cui vctūs similis est cum actō: desinit in us: vt he manus has manus o manus: neutra in his casibus per rl̄am gn̄alē a hn̄t vt cornua genua. Gtūs desinit in uum: ⁊ dtūs cum abltō in ibus: vt hi saltus hoꝝ saltuū: his saltibus .i. actio saliendi aut sylua. Gtūs per syncopā actō singulari fit sil̄is: vt currū ꝓ curruū: per regulā. Syncopa plr̄ ⁊c. Verg. vj. ene. Que gratia currū armorūqꝫ fuit viuis. Martia. sed duo sunt que nos distingunt milia passum. Verg. xij. ene. Cinctaqꝫ adest virgo matrumqꝫ nuruūqꝫ caterua. ¶ Pauca faciunt abltm̄ in ubus: vt arcubus: ne si artibus dicamus videat̄ esse ab ars. Jn quibusdā hec ratio esse nō pōt: vt acus acubus quercus quercub⁹ verissima igitur ratio est doctissimoꝝ vsus. Artus .i. mēbrum vel mēbri nodus. de artuo as per artus diuido. Lacus locus ꝓfundus cum aquis perpetuis ibi natis. Etiam est vas in quo currit mustum de torculari expressum. Ouidius in fastis. Premia de lacubus proxima musta tuis. Jtem lacus est spelunca vt lacus leonuꝫ. Arcus quo sagiptatur .i. arquites sagiptarij. veru verubus. Tiberga tamen dicit veribus: vt manibus legi in emēdatis codicibus apud Vergi. Pinguiaqꝫ in veribus torrebimus exta colurnis: nec Priscianus sed Alexāder dicit u ante bus habere acus ficus veru plures Alexandrum imitantur.

Veru. Partus. Questus.

Veru est instrumētum quo assamus aliquid: ⁊ huic simile instrumētum bellicum. Partus actus pariendi. dicit̄ ꝓ eodē partio apud Plautū. Portus locus apud littus quo naues dirigūtur: vt tute sint ⁊ quiescāt. Valla iūgit q̄stus ꝓ querimonia a queror deponente: sed veteres differentiam Valle non obseruant: vt ostendit Nebrissensis. ergo dixi forte et credo tam questus pro querela q̄ꝫ questus pro lucro a quero ibus facere vt manibus: ⁊ satis differentie est: quia alterum diphthongon habet. quia alterū caret.

¶ Quinta declinatio.

REctus vtriusuis numeri quartusqꝫ per es fit
Pluralis quinte. dempta s capit i genitiuus:
Cum dandi casu. Quartus volet em. Dabo sexto
E bene vult erum patrius. vult tertius ebus.

Species. Res. Colluuies. ingluuies. proluuies. segnities. Pernities. Casaries. Caries. Effigies. Fides.

¶ Ntūs ⁊ vctūs vtriusqꝫ numeri quinte declinationis cum actō plurali desinit in es longum. Gtūs ⁊ datiuus singulares in ei. Accusatiuus singularis in em. abltūs in e. gtūs pluralis in eruꝫ datiuus et ablatiuus in ebus. exemplum est in Donato species: id est forma speciosus formosus. Res quicquid est capitur pro negocio: vt quid rei tibi est cum illo: ⁊ pro diuitijs. Ouidi. Re sine nullus eris. Horatius. Et genus et virtus nisi cum re vilior alga est. Colluuies collectio sordium. Jngluuies voracitas: gulositas. Proluuies profusio vel emissio. Segnities pigritia. Pernities: damnū ⁊ pditio: pniciosus dānosus: rabies furor rabidus furiosus. Macies carētia pinguitudinis. hic cōfectus est macie .i. macilentus ⁊ multū macer, Cesaries capillus comarū a crebra cessione ideo proprie virorum est: licet aliqn̄ etiam feminis attribuatur. Cesariat⁹ .i. comatus. vt miles cesariat⁹ apud Plautū. Caries putredo vel corruptio. Plinius. Cariem non sentiūt cupressus ⁊ cedrus. Cariosus carie plenus Effigies .i. imago ⁊c. Horum plurima carent dtō ⁊ abltō pluralibus. Aliqua etiam toto plurali: vt in sequente libro patebit. Oīa noia quinte sunt feminini gn̄is p̄ter dies et meridies que satis ex primo libro patent. Oia noia quinte sunt appellatiuā ideo Fides nomen virginis est tertie declinatiōis. Multa sub es sunt quinte ⁊ sub

alia terminatione non mutata significatione alteri⁹ declinatiõis. luxuries neqties durities seuities segnities maceries materies: vel luxuries ꝛc. pluuies vel um. ꝛc. Aliqua nũc tertie olim fuerũt quinte: vt fames plebes quies: vnde requies iam magis quinte est. ¶ E inter duo ij ꝑducit: vt speciei: alioqui corripitur vt fidei. Gtũs quinte olim erat similis abltõ. vt hic dies huius die. Sallu. in iug. teste Gellio. vix decima parte die reliqua. Idem fit in datiuo. Lucillius apd̃ Gelliũ. Primum facie honestas accidit. Idem qui te diligit etati faciei tue se fautorem ostẽdat: fore amicum polliceatur. ¶ Gtũs etiam erat similis ntõ. Ennius apud Gel. lib. ix. cap. xiiij. Postreme longinqua dies cum fecerit etas. Cicero apud eundẽ. Equites vero datu ros illius dies penas. Uerg. apud eundẽ. Libra dies sopniq; pares vbi fecerit horas. ita quidam teste Gellio dixerũt se repperisse in libro Uergil. idiographo. i. que scripserat ipse Uerg. Seruius tamen libra die sopniq; ꝛc. vt sit genitiuus ablatiuo similis: veluti apud Ouidium. Prima fide vocisq; rate tentamina sumpsit. Candida liriope. ¶ Genitiuus etiã in duo ij desinebat. vt dij pro diei. famij pro famei ꝛc. Uergi. apud Gelli. Munera letitiamq; dij. i. diei. Cato apud eundem. Pueri atq; mulieres extrudebantur famij causa. sic ostendit Gellius veteres dixisse progenij acij/specij/luxurij/pernitij ꝛc. pro progeniei ꝛc. Testimonia si plura desideres repe ries apud Gel. lib. ix. cap. xiiij. Post hec Alexander docet compositorum declinatio nes: quas in principio huius libri enucleauimus. deinde patronymicorũ ꝛ quorũdam nominum grecorum inflexum aperit: que ex iam dictis satis lucent. De patronymicis tamen paucula dicemus.

Gtũs ꝛ datiuus quĩte in e.

Gtũs quĩte in es

Die dies Facie facies.

Gtũs quĩte in ij.

Dij famij.

¶ Patronymica.

Patronymicum est qd̃ a nomine patris et abusiue alterius deriuat̃ ſm grecam formã. vt eacides. i. peleus a nomine patris sui eacus sic appellatur: ꝛ eodem modo achilles a nomine aui. Pyrrhus a noie ꝓ aui ꝛc. Patronymicum interpretatur patris nomen a patre ꝛ onoma. i. nomen o mutato in y. Patronymicum significat filium aut filiã nepotem vel neptam. aliquãdo etiam qui post longa tempora per rectã lineam cõsanguinitatis natus est. vt Pyrrhus epyrotarum rex dictus est eacides: q2 dicebat̃ ab eaco descendisse. Patronymica formãtur abusiue a nominibus matrum: vt iliades id est Romulus vel Remus Ilie filius. Maiades mercurius maie filius. Phyllirides. i. chiron. centaurus philyre filius. A nominibus fratrum. vt phaetontias. i. Lampetie soror phaetontis. Phoronis dis. i. io soror Phoronei.

Eacides

Patronymicũ qd̃ significat

¶ A noibus regum. vt Romulide. i. romani a rege romulo. Cecropide atheniẽses a rege cecrope. Theside Athenienses a rege theseo. Arsacide parthi a rege Arsace Dardanide Troiani a dardano rege. A noibus filiorum: vt meleagris althea/Meleagri mater. A noibus maritoꝝ. vt menelais helena vxor menelai. A noib⁹ deoꝝ vt phebas phebi sacerdos. A noibus vrbium/gentiũ/regionũ: vt colchis medea a Colcho. Thessalis que ex Thessalia est. Troas e troia. Siclis e Sicilia. Pannonis e pannonia. Asis ex asia. Thebais e thebis. sic alia multa que pro possessiuis sumuntur. A noibus auorum ab auoꝝ ꝛc. vt Atlantiades Mercurius atlãtis nepos: formatur etiam ab alijs si quis diligenter penitissimos poetarũ locos rimetur.

¶ Patronymicorum terminatiões quibus latini vtunt̃ sunt quatuor. vna masculini ge. s. es: vt priamides: relique fe. ge. as/is/ne. vt phaetontis/priamis/nerine.

Patronymicorũ terminatiões

¶ Patronymica in es solum viros significant: ꝛ sunt omnia prime declinationis: ꝛ declinantur vt Anchises in singulari. in plurali vero vt poete: sed in genitiuo patiuntur etiam syncopam: vt celicole.

¶ Patronymica in as declinantur per omnia: vt lampas/veluti ectias adis: vel dos: id est Medea eete filia.

¶ Patronymica in is declinantur per omnia vt pyxis. vt eneis idis. vel idos. i. filia vel neptis Enee: aut Uergilij de gestis Aenee carmen.

¶ Patronymica in ne declinantur eodẽmodo vt pentecoste: veluti nerine nerines id est filia aut neptis nerei. vt Galathea. Superuacaneũ foret de his carmen cudere.

¶ Patronymica propter carmina solum sunt inuenta: ideo ipsis in prosa non vtimur nisi iam olim a doctissimis fuerint recepta.

Patronymicis soli poete vtũtur.

¶ Patronymica a latinis non formabis nisi parcissime in magno opere. vt pauli des: scipiades: memmiades.

¶ Patronymica pro primitiuis interim sumuntur. vt scipiade pro scipiones. ama

zonides pro amazones. author est Seruius

De patronymicorũ nominum formatiõe.

¶ Patronymica non habent formationum certas regulas: quia pro metri ratione formantur. regule tamen licet nõ satis catholice he dari olent.
¶ Noia prime declinationis mutãt e gti in a breuẽ: τ iũcta syllaba des reddunt patronymica: vt pelias pelie peliades. hippotes hippote hippotiades. Eenas enee eneades. Uerg. tñ teste Prisciano cõtra regulã. eneides penulti. longa. pro eneades dixit Itẽ cõtra regulã sunt Anchises anchisiades. laertes laertiades: quũ patronymicum regulariter formatuz nũq̃ debeat primitiui gtĩn nisi vna syllaba superare.
¶ Noia secũde declinationis vel secundi ordinis correpta i genitiui addũt des: vt priami priamides: nisi fuerint duo ij. tũc posteri⁹ mutatur in a breue τ additur des vt menetius menetij menetiades. Que vero ei habent mutant ei in i longũ addita des. vt peleus pelei pelides. Tydeus euphonie causa mutat d in t: qꝛ dicimus tytides. ¶ Noia tertij ordinis vel tertie declinationis correpta i datiui addũt des. vt hector hectori hectorides. multa ꝯtra regulã formanť: vt scypiades ꝓ scipionides deucalides/atlantiades/amphitrionyades τc. qꝛ poete addũt/ demũt/aut mutãt ꝓ metri exigẽtia. ¶ Patronymica in as formanť a patronymicis in des habentib⁹ a añ des extrita de syllaba vt pelyades pelyas. athlantiades athlantias. eneades eneas. Uerg. tñ eneis vsurpauit ꝓ carmine de gestis enee. Homer⁹ ſm regulam ab iliũ facit ilias ꝓ carmine de rebus ilij. ¶ In ijs patronymica formanť ab habẽtib⁹ ante des ablata de. vt priamides priamis idis. ꝙ si illud i producať: mutabiť in ei. vt pelides peleis. hoc mõ exeunt multa librorũ noia. vt achilles/eneis /alexandreis τc. ¶ Patronymica in ne pauca leguntur τ formãtur a genitiuis addita syllaba ne. vt adrastus adrasti adrastine: vel mutando ei in i longum. nereus nerei nerine: vel posterius i mutando in o longum. vt acrisius ij. acrisione. hinc acrisioneus Uergil. Acrisioneis danae fundasse coloris.

Ouid. Nõ ego sum tytios a quo tua sancta mater In liquidũ redijt ethera martis equus Nilmaius toto nascitur iliade.

¶ Pronominum declinatio.

PRonominum declinatio ex Donato satis noscitur: ideo de ea carmen dare volui: ne molestarem puerorũ ingenia rebus minime necessarijs. Pronominum declinationes sunt quatuor: ex rudimentis lucet. Addã paucula in rudimentis non declarata.
¶ Prima declinatio pronominũ mitit gtĩn in i: vt ego me: tu tui sui sine ntõ τ apud vetustissimos in is: vt mis tis. τ (q̃tũ lꝫ hariolari ex horuz analogia) sis. Ennius apud Priscia. Ingens cura mos est cõcordibus equiparare. Plaut. in penu. Dat diẽ hũc sospitẽ rebus mis agendis. Idẽ in milite glorioso. Quis egeat: τ qꝛ te careat. Differũt gti mei/tui/sui/nostri/vestri: a gtis mis/tis/sis/nr̃m/ vr̃ꝫ. qꝛ mis/tis τc. actiue significãt. i. oro in qua ponunť: declarať per ṽbũ actiuũ vt amor mis. i. quo aliquẽ amo. sꝫ mei tui τc. significãt passiue. i. oro in qua ponunť declaratur per ṽbuz passiuũ: vt amor mei quo amor ab aliquo. Pro mis/tis/sis: nunc dicimus meus tu⁹ suus: ꝓ nostrũ vestrũ: noster vester. tñ nr̃m vr̃m gtis adhuc vtimur partitiue: vt nemo nostrũ. de his multa videbis in Syntaxi nostra. Ego/Donatus in plurali vctm̃ hr̃e censet. Diomedes etiã in singulari: vt si dicã exclamans, o ego felix: o nos felices: sed o potius est ibi interiectio q̃ȝ vocandi aduerbiũ. Ego in dtõ etiã mi facit. Uerg. vj. enei. Et mi genus a Ioue summo. Ouid. xiij. meta. Hic quoq̃ hi metuendus erat. Lãcilotus vult michi semꝑ integre debere scribi etiã si monosyllabũ ꝓferať: qꝛ figuratũ est: teste Papyriano τ antiq̃s ceteris. Ueteres a mihi in actõ mehe dicebãt: teste Fabio. Idẽ ait veteres Sibe τ quase/ꝓ sibi τ q̃si scripsisse.
¶ Scda declinatio mittit gtĩn singularẽ in ius ꝑ duas syllabas: vt illi⁹. vel ꝑ vnaz vt huius. veteres ꝓ his hibus dicebant. Plau. in curg. Paratissimi estis hib⁹. Ab is in ntõ pl'i dicimus ei vel ij in dtõ τ abltõ eis vel ijs. sic dices de composito idem. Cice. Nam ei causam bibulo valere cupiebant. Iuuena. Implet τ ad mechos dat eisdem ferre cinedis. Olim pro ipse ipsus dicebant. Terentius. Ipsus Dauus mihi dixit. Ob hanc causam testibus Diomede τ Prisciano ipsuz nõ ipsud in neutro genere flectimus. Ipse omis ꝑsone esse multi volunt. Priscia. tamẽ lib. xij. ait. Ipse est tertie persone licet dicamus ipse feci: quia intelligitur ego teste Priscia. Ueteres im pro cum dicebant: vt in lege. xij. tabula. teste Macro. si nox furtum factũ sit si im aliquis occidit iure cesus esto. hic vetuste nox aduerbiũ est pro nocte et occisit pro occidit. Hic ille iste sic differunt. Hic significat me aut meum: aut quod est vbi ego

Prima pronominum declinatio.

Discrepantia gtõrum mei tui τc. a gtis mis tis τc.

Ego an vocãdi casuz habeat datiu⁹ mi ab ego.

Mehe

Sibe

Quase

Hibus

Ipsus

Im

Nox

Occisit

sum. Iste significat te aut tuum: aut quod est vbi tu es. Ille quiduis tertium: declarantur hec & plura in Syntaxi.

¶ Tertia declinatio mittit genitiuum singularem in i e i meus mea meũ: mei mee mei. meus vocatiuũ facit mi. Terẽ. O mi eschine. o mi germane. veteres tñ o meus dicebãt. vñ est: o popule meus: quid feci tibi: mea o mea. Terẽ. O mea glyceriũ. Quũ & in sacris in lib. Iudicũ. Heu me filia mi decepisti me: & ipsa decepta es. In Ruht Reuertimini filie mi: interiectio blandendi potius est q̃ pronomen. Quõ differant meus tuus suus nr̃ & vr̃: a gtis primitiuis mei tui sui nr̃i vr̃i doceberis in syntaxi.

Meus vocatiuꝰ antiquus.

¶ Quarta declinatio mittit gtm̃ in atis. vt nr̃as nr̃atis: vr̃as vestratis declinantur per tria genera. vt arpinas. Cice. ad Celiũ. Putares ne vnq̃ accidere posse. vt misi verba deessent nõ solũ ista vestra oratoria. sed hec etiã leuia nostratia. Cato Censorinus. Rex seleucus arma nostratia facit. Causa cur nõ dicimus meas atis. tuas tuatis sm̃ Priscianum est. q: gens vel patria non vnius est: sed multorũ possessio.
Nunc de pronominum compositione pauca libet afferre.

Pronominum compositio.

Pronoĩa cõponũtur inter se: vt egoipse tuipse sui ipsius. Egoipse est qđ indocti dicũt ego psonaliter. Iste cõponit̃ cũ hic seruata aspiratione: vt Nebrissensi & pluribꝰ etiã doctissimis placere video. cõtra Priscianũ: vt isthic isthec isthoc: vel comice isthuc. gtõ & dtõ caret. actõ isthũc isthanc isthoc. ablatiuo isthoc isthac isthoc. Pluraliter generis neutri ntõ & accusatiuo isthec: ceteris caret. sic inuenitur ille cu3 hic illhic illhec illhoc. ¶ Secũdo pronomen componit̃ cum noĩe. vt huiusmodi & intercedẽte syllabica adiectione huiuscemodi. sic cuiusmodi cuiuscemodi &c. que noĩa esse dicit Priscianus: quo teste Cicero. dicit cuicuimodi pro cuiuscũq̃ modi. sic olim plura: nũc exoleta: vt alis pro alius &c. ¶ Tertio teste Donato cum prepositiõibus componunt̃. vt mecum tecum secum nobiscũ vobiscũ quicũ quibuscũ. Priscianus dicit solũ orationes esse: fungun tur tñ aduerbiorũ vice qđ donatũ satis excusat. vt in quamobrẽ. ¶ Quarto componi tur cum aduerbio: vt idem ab is & demũ quasi is demũ. i. precipue vel iterũ. Et declinatur sic. idem eadẽ idẽ. eiusdẽ eidem eundẽ eadẽ idem: ab eodẽ eadem eodem. Et plr̃ eidem vel iidẽ eedem eadẽ. eorundẽ earundem eorundẽ eisdẽ vel iisdẽ. eosdẽ easdem eadẽ. ab eisdẽ vel iisdẽ. Ab idem fit aduerbiũ identidẽ. i. sepe. & itidem. i. similiter. Item is cõponitur cũ ecce vel en: vt eccum eccam eccũ. eccos eccas ecca. sic cu3 ille ellum ellam ellos ellas. Priscianus & Sergius pnoĩa esse aiunt: quia genus in eis cõspicitur: vt sit eccum en eum: ellum en illum &c. Valla aduerbia: sic cõtendit et sic declarari eccũ ecce hic de quo loquebamur: ellũ ecce illic. q̃ itaq̃ sint aduerbia quandã p noĩs naturã retinentia. Teren. ecca dixit. Ecca fundi nostri calamitas. ¶ Quinto hic cõponit̃ cum cõiunctiõe interrogatiua ne: vt hiccine heccine hoccine gtõ & dtõ caret. hunccine hanccine hoccine. ab hoccine haccine. Et plr̃ gn̄is neutri ntõ & actõ heccine ceteris caret. sic aduerbia: hucine haccine. &c. Item. siccine pro sic ne. Persius. O miser inq̃ dies vltra miser huccine rerũ venimꝰ. pferunt̃ hec ironice et cum quadã indignatione. Boetiꝰ heccine est bybliotheca. ¶ Sexto pnoĩa cõponũtur cum syllabicis adiectionibꝰ q̃ sunt q̃q̃: met tum te ce pte. vt egomet meatiz tu te huiusce suapte. Syllabica adiectio ẽ syllaba extra cõpositionẽ nihil significãs in cõpositiõe. significatio eiꝰ dephẽdit̃. nã aliter significat egomet q̃ ego & suapte q̃ sua. ideo doctissimi syllabicas adiectiões dicũt esse aduerbia inseparabilia: vt re con &c. sunt prepositiões inseparabiles. De his Seruiꝰ in illud. Durate & vosmet rebus seruate scđis: sic ait he particule. met piam te ornatus causa ponũtur: aduerbia aũt sunt: nam q̃cq̃d ab illis septẽ partibꝰ recesserit fit aduerbiũ. hec ille. cui non nihil cõtradicit Lancilotus. Met auget: nõ tñ excludit semper: vt docet Lãcilotus et iungitur pnomini prime persone per oẽs casus absq̃ gtõ plurali teste Mãcinel. cum Nigro. vt egomet mihimet &c. Itẽ pnomini scđe psone in obliq̃s singularibꝰ iũgitur. vt tumet & plurali toti preter gtm̃ teste Nigro. Legi tñ (si recte memini) nostrimet gtm̃ a nos apud Terentiũ. Ergo dr̃ etiam vestrimet. Tumet nõ dr̃ quia in vsu non est: aut ne verbũ esse videat̃: sed pro illo tute dicimꝰ vñ rursum fit tutemet Lucretius libro. i. Accipite preterea que corpora tute necesse est. Idem. Tutemet a nobis iam quouis tempe vatũ Terriloquis victus dictis desistere queres. Cice. tñ nisi mendũ sit tumet dixit in orõne p Cecinna. Tumet deieceris. Te soli nomi-

Isthic. Illhic.

Pronoĩs cõpositio idẽ docet̃ declinatio.

Eccum. Ellum. Ecca.

Hiccine. Siccine.

Syllabica adiectio.

Met.

Tute. Tutemet.

Te.

natiuo singulari tu adijcitur: qz tuite nõ dicitur. Item dicimus suimet sibimet &c. et suismet. Tacitus suismet vitijs. Idem suismetipsis cedibus seuirent. Nam hec cũ met cõposita rursum cõponunt cum ipse. Cice. p domo sua. vobismetipsis pontifices Liuius. viij. Capti a suismetipsis. Cic. ad Atticum. Memetipso carendũ est. Plini. xxxvj. Umbra colligeretur in semetipsam. Suetonius in Claudio. Refrigeratus a semetipso. Oui. xij. Sed ne more socraticorũ nobismetipsis finxisse videamur. hec attuli propter quorundam impudentiã negantium latine dici nosmetipsi &c. ¶ Tim teste Prisciano iungitur abltis feminini gñis mea tua sua. vt meatim. i. meo more. ¶ Pte iungitur abltis mea tua sua nostra vestra aliqñ etiam meo tuo suo nostro vestro: vt meapte. i. mea propria &c. Ter. in heauton. Ita me dij ament vt ego nunc nõ tam meapte cã letor quã illius quã ego scio esse honore quouis dignã. Cice. in pmo de finibus bonorum. Qua vos doceat et ad se alliciat suapte natura. Idem libr. iij. de perfecto oratore. Publiũ Crassum suapteinterfectũ manu. Teren. nostrapte culpa facimus. Cice. in. j. thuscu. Suopte nutu & suopte pondere ad pares angulos ferantur. ¶ Ce iũgitur obliqs pnoim hic & ille vbi finis est lr̃a s vt huiusce hasce illosce &c. sic aliqñ istosce eosce: veteres etiam dicebant hicce hecce hocce et isce in ntõ p is. Ter. in eunucho Isce hoc munere arbitratur thaidem esse suam. i. is teste Donato. Priscianus lib. xij. legit hisce p hi & dixit fuisse ntm̃ olim hisce plrem & arbitrãtur non arbitratur. Qm̃ Donatus inter pnoia posuit quis & qui. ideo hic de cõpositione horum pauca afferam qñuis cum Prisciano potius noia esse credam: qz certa non significant personam quod proprium est pronominis.

Suismet & ipsis. — *Tim.* — *Pte.* — *Ce.* — *Isce.*

¶ Qui & quis in compositis.

Quis et qui Donatus ponit inter pronoia. Quis. Qui.

Quis et qui differunt dupliciter: scz significatione & compositione. Nam qs ntũs est nomen interrogatiuum: vt quis est iste rex glorie? Nunqz vero refert nisi quis pro quibus datiui vel ablatiui casus. Uerg. O terqz quaterqz beati Quis ante ora patrũ troie sub menibus altis Contingit oppetere: id est mori. Qui in singulari semper refert nisi euphonie causa, et comice dicas. Qui vocare: p quis: vt sat diues qui sanus & suis contentus est. In plurali qui interrogat: vt qui sunt hi? Et refert: veluti beati qui nunc lugent. Quis infinite capitur: vt venit cum illo nescio quis nebulo. Quis olim erat cõis gñis. Plau. Quis ea est: naz optima est. Idẽ. Dic mihi queso qs est quã vis ducere vxorẽ Ter. in eunucho. Huc oculis nr̃arũ quisqz nõ vidit abltũs q apud Plautũ in freqũti vsu est reliq vix vnqz vsurpãt nisi dicas qui cũ p cum quo. Plau. in amphi. Patera donata est aurea q ptercla potare rex solitus est. i. qua Ibidẽ. q vxore. i. qua. sic cũ quiqz amãte. i. quoqz &c. Ter. in eu. Quicum pmenone. Uerg. xj. enei. Accã ex equalib⁹ vnã quicũ ptiri curas. i. cum qua est sermo elegãs. Qui aduerbiũ p quomõ: valde elegãs est. vt q scis? Hora. Qui fit mecenas &c. Ter. Qui scis eos discordare. indocti. q d scis p q scis dicunt. hinc atqui. i. certe: vel sed quõ. Quis. i. qualis. Uergi. iiij. ene. Quis nouus hic nr̃: & successit sedibus hospes? Quem sese ore ferẽs. Ita hic p talis capitur. Uer. eñ. ix. Hunc ego te euryale aspicio. ¶ Quid & quod differunt. Quid cum suis compositis substantiuum est & interrogat aut infinite capitur nunqz refert. vt Quid cause. Quid damni. non qz damnũ. Quod cum suis adiectiuũ est: vt qz pomũ: & freqũter refert. ¶ In feminino gñe Donatus dicit que vel qua in singulari & similiter in ntõ et accusatiuo plurali neutri generis id solum fecit ppter composita a quis vel qui Nam qua nominatiui casus extra compositionẽ nihil significat vt ergo cognoscas composita a quis & qui notabis versus Badianos.

Quis olim cõis gñis. — *Qui aduerbium.* — *Quid. Quod.*

En. ne. alius. num. si deposcunt quis sibi subdi.
Et qua volunt non que quoties reperitur vtrunqz.
Post quis. nam. qz. piam non qui pone putas qz.
Dam vis cunqz libet non. quis sed qui sibi subdet.
Nec qua volunt sed que quoties reperitur vtrunqz.

De cõpositis a quis et qui.

¶ Quis in cõpositione postponitur dictionibus en/ne/alius/num/si/& dicim⁹ ecqs nequis aliquis nũquis siquis: & vbicunqz. Donat⁹ dicit que vel qua: hec in qua desinũt non in que. vt ecqua (lz quidã cõtradicat nequa, aliqua nũqua siqua. Plautus in Menechmis. Heus adulescens ecqua mihi portio inest. Hora. Concute nunqua tibi vitiorũ inseuerit olim? Natura. Uerg. Hic tibi nequa more fuerint dispẽdia tãti. Oui. Si qua voles apte nubere: nube pari. Quis preponit in cõpositiõe quis namqz piam: putas qz vt quisquis quisnam quisqz quispiã quisputas. in sacris qz Ualla ne

gat satis latine dici quisq̃. His particulis non preponit̃ qui: sed quatuor aliis dã vis/cũq̃/libet: q̃bus nõ iungit̃ q̃s vt quidã/quis/q̃cũq̃/ q̃libet. ꝛ hec posteriora tã a q̃s: q̃ a q̃ solũ que hꝫ vbicũq̃. Donatus dicit q̃ vel qua. vt q̃nam quedã ꝛc. quecq̃ quicq̃ aut quodq̃ rarissime legit̃. quidcũq̃ nunq̃: sed bene quodcũq̃ Ablatiui qui et quis in compositis nunc nõ leguntur nisi apud antiquissimos in quoꝝ albo est. Plau. Quisquis i vsu vix habet alios casus q̃ quisquis/quicq̃d/a quoquo/ꝛ a qua qua. Quisq̃ teste Ualla caret genitiuo plurali. Unusquisq̃ caret toto plurali. de significationibus ꝛ horum omnium differentiis in Syntaxi nostra copiose dixi.

Quisq̃. Unusq̃sq̃.

¶ Grammatice Despauteriane. Liber tertius.

¶ De heteroclitis.

Quanq̃ heteroclita proprie loquẽdo: ea demũ dicantur: que contra alioꝝ regulã declinantur vt celũ ꝛ vas vasis ꝛc. sicut bene declarauit doctissimus grãmaticus Lancilotus: tamen tritiorẽ viã secut⁹ cũ Sulpitio ꝛ Perotto pluribusq̃ vnicũ in librũ congessi anomala/defectiua/abundantia: tanq̃ generali noie hec oia heteroclita dicãtur. Diuisi autẽ librũ in tres partes in anomala que proprie heteroclita dicuntur. in ecliptica vel defectiua: ꝛ in abundantia. Heteroclitũ interpretat̃ aliter declinatum: ab heteros. i. aliter: ꝛ cliton declinatũ. Heteroclisis est alia declinatio. anomala: id est irregularitas ab a. i. sine: ꝛ nomos. i. lex. anomalum irregulare.

Generali noie que dicantur heteroclita.

¶ Heteroclitũ igitur triualiter loquendo tripliciter fit: quia aut variat. i. contra alioꝝum normã declinatur. vt hoc celum hi celi. aut deficit vt aurum sine plurali. aut abundat. i. vario genere aut varia terminatione aut declinatione idem notat vt hic aut hoc vulgus: tignus vel tignũ ficus, huius ficus vel fici. Itẽ vna voce varia notat. vt litere: aura ꝛc. Hec memorie commẽdabis per versiculũ doctissimi Badii Deficit aut variat heteroclita vox vel abũdat. ¶ Irregulariter declinatur nomen siue variat quinq̃ modis. ¶ Primo variat genus vt hoc celũ hi celi et dicitur heterogenum vel heterogeneum. ¶ Secundo variat declinationem tantum. vt hoc vas vasis: hec vasa vasorum. ¶ Tertio variat genus ꝛ declinationẽ: vt hoc epulũ he epule. ¶ Quarto variat siue irregulariter format obliquos vt iupiter iouis. ¶ Quinto contra alioꝝ modum aliquos casus finit: vt ambo. de his primo dicam inde cum defectiuis abundantia enucleabo: aspiret ceptis Jesus.

Heteroclitum. Heteroclisis. Heteroclitum tripliciter fit.

¶ Anomala siue heteroclita. Et primum in singulari masculina: in plurali neutra.

Mascula sunt pri mo numero: sed neutra secundo
Dindymus: infernus: locus: ismarus: ꝛ ioca cetus
Menala taygetus ceu tartara massica auernus
Sibila pangeus ceu tenara carbasa. dant bi
Quedam plurali: verum loca non damus arti.

¶ In singulari masculina: in plurali neutra sunt noia hic posita. hic dindymus hec dindyma ꝛc. sed hic aut hec carbasus. quedã hoꝝ etiã masculina sunt in pl̃i. et sic non sunt heteroclita: vt hic iocus hi ioci vel hec ioca ꝛc. declarabo singula latius. ¶ Dindym⁹ mõs phrygie in quo colebatur. Cybele mater deoꝝ inde dindymene dicta. Tortel. negat dindymus in singulari reperiri. sed fallit̃. Ouid. iiii. met. Dindymõ ꝛ cybelẽ ꝛ amenã frondib⁹ idan. Proper. Dindym⁹ ꝛ sacra fabricata iuuẽca cybele. Uerg. x. ene. Alma parẽs idea deũ cui dindyma cordi. Infernus hec infera ꝑ inferoꝝ loco. Hiero. in parab. Degluttiam⁹ cũ sicut infern⁹ viuentẽ. Et in Job. ducũt in bonis dies suos ꝛ in pũcto ad iferna descẽdũt. hoc nomẽ ꝓprie heteroclitũ nõ est qꝛ ꝑ naturã est adiectiuũ vt molaris: ꝛ in singulari intelligit̃ carcer vel locus ideo est masculinũ: in pl̃i intelligit̃ loca: ideo est neutrũ. Et dr ab infra: vt supernus

Dindym⁹. Infernus.

a supra. verum quũ tanq̃ verũ substãtiuũ inter heteroclita ab Alexandro et Mancinello ⁊ pluribus ponatur: noluit omittere. Lactã. Solue catenatas inferni carceris vmbras. Uerg. Infernas accede domos. Idem. Quãdo hic inferni ianua regis.

Locus in singulari tantum in mascu. gñe dr in pl'r vero loci ⁊ loca tam in masc. q̃ in neutro.

Locus quicq̃d aliquid cõtinet. Uerg. Hic locus vrbs erit. In hac significatione plurale est: hi loci vel hec loca. Utrouis intrepide vtaris tam in ꝓsa q̃ in carmĩe. Uergilius. j. ene. Deuenere locos vbi nunc ingentia cernes menia. Idem. vt primum lux alma data est exire locosq̃ explorare nouos. Sil. lib. j. Tum precio mercata locos noua menia ponit. sic ceteri poete sepissime. Sallu. Proximos nostros mari locos occupauere. Idẽ. inter illos ⁊ numidiã multi vastiq̃ loci sunt. Corneli. Tacit. Dispositis p idoneos locos cohortib⁹ auxiliarijs. Idem. Diuersos locos pariter inuaderent. Idem. Uentũ dehinc in locos cultos demessiq̃ segetes. Idem. Terret solitudo ⁊ tacẽtes loci. sic idẽ sepius. Gel. li. iij. ca. vij. Colles locosq̃ idoneos prior occupat: sic plurimi alij etiã elegãtissimi. Item locus dr genus. Sallu. natus haud obscuro loco. ⁊ tempus pluraq̃. inter cetera locus dr argumenti sedes. i. oratio notissima per quã ꝓbamus argumentionẽ: ⁊ sic in plurali solũ est mascu. ge. hi loci. et hoc est cur dixi. verũ loca non damus arti. s. rhetorice aut logice. Item loci pl'r tãtum significat receptaculũ seminis ⁊ embrij in muliere. de hoc in defectiuis plura.

Ismarus.

Ismarus mons Tracie asper ⁊ incult⁹ ex vna pte ex alia fertilis vinetis ⁊ oliuetis. Uer. Nec tantum rhodope miratur ⁊ ismarus orphea. plurale ismara apud eundem reperies. Ismara singulare vrbem Ciconũ significat.

Iocus.

¶ Iocus hi ioci ⁊ hec ioca lud⁹. lz non ois ludus iocus dicat̃. iocosus ioco plen⁹. iocul⁹ paru⁹ iocus. iocor aris. iocus facio: ioculator scurra q̃ iocos facit. Martia. Consueuere iocos vñ quoq̃ ferre triũphi. Sallu. in iugur. Ioca seriaq̃ cum humillimis agere. Gel. li. iij. insulsi hois ioca non preteribo.

Cetus.

Cetus piscis maxim⁹ hi ceti ⁊ hec cete. Hier. Sicut fuit Ionas in vẽtre ceti. Ambro. in lib. Hexa. Uirtute mitigauit mare: disciplina strauit cetos. Est etiã celeste signũ. Ruffus Auie. in arato. Distantem Andromedã ꝓlixo tramite mũdi perret cetu singl'are. etiã repies apud Maniliũ ⁊ Luca. Ergo Ser. male credidit nusq̃ reperiri. Uerg. Immania cete. Hiero. in genesi. Creauit deus cete grãdia.

Seruij lapsus.

Cetarij

Cetarij q̃ marinos pisces vendũt. quoꝝ pleriq̃ magni sunt.

Menalus.

menalus archadie mons pl'r hec menala. vtrũq̃ apud Uerg. leges. est etiã vrbis nomẽ.

Tyaget⁹.

Taygetus hec taygeta mons Laconie. sic Aldus pluresq̃.

Tartarus

Tartarũ.

Tartar⁹ hec tartara. i. infern⁹ a taratto. i. conturbo q2 illic oia ꝑturbata dñr: vel a tartarizin. i. a tremore frigoris: sole em̃ caret. Uerg. vj. ene. Tum tartar⁹ ipse. In eodẽ. Non me impia namq̃ tartara habẽt. hinc tartareus. i. infernalis. hoc tartarũ est fex vini. Tartari roꝝ. ppl's quidã Scythie q̃ etiam Numades dñr.

Massicus.

Massicus mons Campanie optimi vini ferax: q massicũ dr. Sillius lib. vij. Massicus vniferis addebat noia glebis. Uerg. lib. vij. Uertunt felicia baccha. Massica q̃ rastris.

Auerna auerni ceu vt q̃dã scribunt auerni.

Auern⁹ hec auerna lacus Campanie quondã ꝓpter circũstantes syluas tam fetidus vt aues cum fugerẽt: vñ dr auern⁹ q̃si aornos. i. sine auibus. hinc ad inferos introitus patere credebat̃: ideo ꝓ inferno capit̃. Auernalis. i. infernalis. Lucreti li. vj. Principio q̃ auerna vocãt nõ nomen id abre impositum est: q2 sunt auibus ꝯtraria cũctis. dr etiã pl'r hi auerni. Claudia. Dij qb⁹ in numerũ vacui famulant̃ auerni hinc adiectiuũ auern⁹ a. um. Sil. Degeneres aias tenebris dãnauit auernis. i. infernalib⁹. Item auerni orũ. fuerũt quidã gallie Aquitanie populi bellicosissimi. Sibilius hi sibili ⁊ hec sibila. i. flatus aut sibilatio. Hiero. in lib. Iudicũ. Quare habitas inter duos terminos vt audias sibilos grecũ. Idem contra Iouinia. Hec sunt sibila serpentis antiqui. Uerg. ij. ene. Sibila lambebant linguis vibrantibus ora. Seruius hic adiectiue capit pro sibilantia.

Pangeus.

¶ Pangeus hec pangea teste Nestore cum Calepino ꝓmontoriũ est Thratie. Sta. Illic pange resultant ismaraq̃. hinc pangeus pangea pangeum. vt pange arua.

Tenarus.

¶ Tenarus hec tenara non trenarus: promontorium Laconie habens in summitate specum in quo ventus strepitum terribilem: vnde poete finxerunt ibi esse portam inferni ⁊ pro inferno capitur. hinc tenareus tenarea tenareum. id est infernalis. hoc tenarum est oppidi nomen a Tenaro appellatum.

Carbasus

¶ Carbasus tam feminini q̃ masculini gñis patet in generibus lectũ est aliquando teste Prisciano: hoc carbasum. vñ potuit esse plurale hec carbasa: vt ait Lancilotus. ⁊ sic non esset vere heteroclitũ: vt quedam ob hanc causam a nobis in carmine omissa. Lucanus in quarto. Fluxa coloratis astringunt carbasa gemmis.

¶ Supparus hi suppari. teste Mancinello hoc supparum hec suppara. Igitur

dans est non ꝓprie heteroclitũ: neutro singulari. Plau. in epidi. vtitur. est linteum femorale ad talos pendens: teste Marcello. dicit̃ ꝙ subtus appareat. alij camisiaȝ: alij interulã appellant. ait Lanci. Camisia non creditur satis latine dici: subucula rectus appellat̃. Festus dicit supparũ esse vestimentũ puellarum .i. subuculã. Perottus vult esse genus toge leuis ⁊ anguste: dictum ꝙ super induamur eo. Lucanus Suppara nudatos stringunt angusta lacertos. Supparum etiam est linteum qđ annectitur ipsi velo. Pap. in Achi. Partitiq; vices vos stupea nectite mali Uincula vos summis annectite suppara remis. Balteus hi baltei vt oẽs preter Mauruȝ consentiunt. is plurale baltea solum esse affirmat: verũtamen est ex neutro singulari balteum. Festus: subcingulũ est balteũ. ideo abundãs est non ꝓprie heteroclituȝ licet in singulari magis est in vsu balteus. in pl'i vero baltea: ⁊ est militare cinguluȝ vel zona bullis ornata. Iuue. Ast illis quos arma tegũt ⁊ balteus ambit. etiã est lorum quo milites arma portant. Uerg. Humeroq; apparuit alto balteus. Pileus hi pilei hoc pileũ hec pilea similiter abundãs est non ꝓprie heteroclitũ: ⁊ est tegmen capitis. neutrũ pileuȝ magis in vsu est apud doctos. Festus Albo galerus capitis pileum est. Uale. maxi. lib. viij. In modũ vexilli pileũ seruituti ad arma capessãdaȝ ostentatuȝ erat: seruituti .i. seruis qui manumissione raso capite accipiebãt pileũ. Persius. Hec mera libertas hanc nobis pilea donãt. Pileus masculinũ ne credas inepte dici ꝯtra Uallam. Seruius in .ij. ene. Thyara phrygius pileus est. Gellius lib. vij. ca. iiij. Pileus impositus demõstrabat eiusmodi seruos venũdari quoꝝ noie emptori venditor nihil prestaret. Pileolũ vel pileolus diminutiuũ est. Hier. ad Fabiolaȝ. Pileolus rotũdus est. Idem ad paulinũ in neutro ge. vtit̃ dicẽs. Pileolũ textura breue charitate latissimũ senili capiti confouendo libenter accepi ⁊ munere ⁊ muneris authore letatus. Gargarus huc non ꝑtinet: q: in singulari nũero lõge aliud significat ꝙ̃ pl'i. Gargarus eñ est locus vñ fiunt scamander ⁊ simois: vt ait Strabo: teste Lanci. Gargara vt etiã Macro. ait: est cacumen montis: ideȝ nomẽq; oppidi sub eo. Uerg. j. geor. Ipsas suas mirant̃ gargara messes. sic Lancilotus vir doctissimus quẽ nunc imitor: alij alia dicũt qb9 supersedeo. Laurẽ. Ual. addit dictis euẽtus iussus ꝑmissus: q̃ in singulari nũero masculina quarte sũt: in pl'iđo neutra scđe euenta iussa ꝑmissa. Nos hec omisimus: q: iussa ꝑmissa euenta nõ sunt a iussus permissus euentus. sȝ a neutris iussũ ꝑmissũ euentũ: õ reperiri ꝓ iussus ꝑmissus euentus iam probabo Iussus. i. imperiũ raro reperit̃: preterq; in abltõ iussu. cui cõtrariũ est iniussu. Ter. in eex. Quãobreȝ incendor ira te esse ausaȝ facere in iussu meo: hoc iussum i. ⁊ pl'r iussa iussoꝝ i. iussus ⁊ imperiũ vel iussio. Gel. vt añ me notauit mancinel.) Lex est generale iussuȝ populi aut plebis rogante magistratu. Ideȝ. Nisi populus aut plebs rogetur nulluȝ plebis: aut populi iussuȝ fieri põt. Sil. lib. vij. Consequitur iussu manus ⁊ muralia portat. i. iussione: teste Mancinel. Idem libro. ix. Nec iusso mora collectis fumantia lucẽt terga elephãthoꝝ flammis. Uer. Ille ꝑris iussa exequit̃. Idem Accipe iussis carmina cepta tuis. rursum de singulari. Sisenna lib. iij. Tñ tudertibus senatuscõsulto ⁊ populi iusso dat ciuitatẽ ꝑmissus. i. permissio vix q̃cq; in vsu hȝ preter abltm̃ ꝑmissu: vt sine patris ꝑmissu nihil agas. hoc permissum ⁊ pl'r hec ꝑmissa: teste Mancinello. i. ꝑmissus. Euentus hi euentus ⁊ hoc euentũ hec euenta q̃cq̃d casu aut fortuna euenit siue bonũ siue malũ. Cice. lib. j. de orato. vt eñ q̃sq; optime dicit ita maxime dicendi difficultatem variosq; orationis expectationẽq; hoim ꝑtimescit. Uer. lib. vj. Cecosq; volutat euentus aio secũ. Lucre. lib. j. Euentũ dici poterit q̃đcunq; erit actuȝ. Tullius in ꝑtitionibus. Si cuiusq; facti ⁊ euenti cã ponet̃. Idem de diuina. Si euenta querimus õ exquirunt̃ auibus. Idẽ ad Luciũ Lucciũ. Rerũ euentorũq; meoꝝ. hoc sepius legitur ꝙ̃ euentuũ. Ideȝ de oratore. Ex alioꝝ factis aut dictis aut euentis: sic melius dicit̃ ꝙ̃ euentibus: adijciunt quidã gestus actus visus ⁊ plura: sed male teste Lanciloto: q: lecta sunt neutra actum gestum ⁊c. Lancilotus adijcit heteroclitis nostris montis nomen hic Garganus ⁊ pl'r hec gargana: sed eiusmodi noia menalus. tartarus ⁊c. pl'r per poeticam licentiam dicta sunt poete. namq; plurale pro singulari ponunt. vt ora ꝓ os: pectora pro pectus. Uerg. v. eneiđ. His vbi leta dee permulsit pectora dictis. sic ismara pro ismarus ⁊c. ideo talia sunt abundantia.

Camisia. Subucula. Balteus. Pileus. Pileus in virili gñe cõtra Ual. Gargarus. Iussus. Iussum. permissus permissuȝ. Euentus. Euentum. Garganus plurale ꝓ singulari poete ponunt.

In singulari feminina in plurali neutra.

Hec prius: hec post dant tibi pergamus atq; supellex.

Pergam⁹. ¶ Hec duo noia pergamus ꝛ supellex dant prius ꝛ post hec.i.in singulari sunt ge. femi. ꝛ in pl'i ge.neu.vt hec pgamus hec supellex. pl'r hec pgama hec supellectilia sic etiã carbasus.qd satis declaratũ est.pgamus vrbs phrygie. priami regia. Authoꝛ etne.Quis non argolice defleuit pgamon igni.Singulare pergamus in hac significatione etiã leges in hecuba Senece. Ci.j.diui. Tuz esse exitiũ troie: pestez pgamo q dã credidit singulariter in hoc significatu nõ repiri.Uer.Nãq3 videbat vibellantes pgama circũ. Pergam⁹ vel pgamũ etiã est nomẽ alteri⁹ vrbis asiatice q fuit regia Attali ꝛ Galeni medici patria. hic charte vs⁹inuẽtus est quã pgamenã vocamus:huius vrbis meminit diuus.Joan.in Apocalypsi p hac vrbe nõ inueni pgama pl'r.Supellex hec supellectilia ab antiquo ntõ supellectile.Cic.in Topi.te ste Lanciloto.Que cerni tangiq3 põt vt fundũ edis parietes stillicidiũ mancipiuz pecudẽ supellectile ꝛc.Diomedes supellex.pl'i carere vult.ꝛ nondũ inueni.ait Nebrissẽ.Multa his noibus annumerari solent q̃ reuera nõ sunt anomala vt iamiã pbabim⁹.zizania e.pl'r zizanie arum.vel hoc zizaniũ.ꝛ pl'r hec zizania oꝛum .i.lolium et quoq3 adulterinũ semen qd frugibus miscetur. Hierony.zizaniũ mixtum est tritico.Pascua e.pascue arum.vel pascuũ i.hec pascua oꝛũ. ois locus in quo pecudes pascuntur siue, pꝛatum siue ager mons ꝛc.Hiero .in psalmis. Oues pascue eius.Jdem in plurali.Jnuenerunt pascua vberes. Seneca in.ij.tragedia. Fatale sacro monte pascuũ tegens.Columel.lib.viij.in eo rure q: pascua caret ꝯtineri põt exiguo ꝛ qualicũq3 pabulo contentus.Oui.iij.metamoꝛph.Axe sub hesperio sunt pascua solis equoꝛuz.Jnuenimus pascuus pascua pascuum adiectiuũ: vt pascua sylua que in pastum pecudum destinata est .pascuus ager in quo pecudes pascuntur.hinc ꝯpascuus.Cic.in topicis.Si compascuus est ager.ius est compascere.Pascualis ad pascuem pertinens.vt pascualis bos qui adhuc pascitur vt pinguescat.

In margine: * Supellex. Supellectile in neutro genere. zizania. zizanium. Pascua. Pascuum. * Pascu⁹ adiectiuũ. * Compascuus. pascualis. Jntybus. Jntybum.

¶ Jntybus maſ.geñ.vel feminini.hi vel he intybi.aut hoc intybum.hec intyba intyboꝛuz herba que etiã cicoꝛium dicitur. Phocas vult intybus esse feminini gñis. Diomedes vero masculini.De masculino. Plinius libꝛ.ij.naturalis histoꝛ.Jntybi non extera remedia sunt:succus eoꝛum cuz roseacco ꝛ aceto capitis doloꝛes lenit. Apud eundum leges aliquando in feminino genere:quia intelligitur generale feminini generis herba. Uergilius.Et amaris intyba fibris.

In margine: Arbutus. Arbutum.

¶ Arbutus he arbuti.arboꝛis nomen .hoc arbutum hec arbuta arbutoꝝ fructum illius arboꝛis significat.Hoꝛ.Jmpune tutũ p nem⁹.Arbutos querũt latẽtes.Uerg. Dant arbuta sylue suffragantur mihi. Priscianus ꝛ Anto.manci. cum Calepino.

In margine: Rhetoꝛica

¶ Rhetoꝛica geoꝛgica physica addenda non sunt: quoniam singularia eoꝛuz non sunt feminina rhetoꝛica geoꝛgica ꝛc. sed potius sunt ab adiectiuis que quasi substantiua ponunt: q: intelligimus opera vl' poemata .Scio aliter sentire, Lãciloṫũ sed nondũ in illi⁹ vba iuraui.verũ de his plura dicã circa singulari nũero carentia.

In margine: Olympia.

¶ Olympia ideo male a quibusdam additur: q: singulare hec olympia olympie significat vrbem inter Ossam ꝛ olympum mercatu famigeratam.olympia olympioꝛum. pluraliter significat ludos qui olympie ꝛ in nonnullis alijs vrbibus Grecie fiebant in honoꝛem Jouis olympici.fiebant autem quinto quoq3 anno: vnde olympias olympiadis dicitur lustrum: siue quinquennium.Ceraunia ceraunie arboꝛ ꝛ fructus alio nomine silica.Ceraunia ceraunioꝛum montes alti in Epiro.Uergili. Pꝛouehimur pelago vicina ceraunia iuxta.Chꝛonica chꝛonice barbarum est. latini chꝛonica chꝛonicoꝛum dicunt pꝛo histoꝛijs tempoꝝ.Neomenia neomenioꝝ nihili verbũ est.neomenia neomenie.hẽ neomenie neomeniarũ.i.nouilunium vel pꝛima dies lune aut mẽsis.Altilis heteroclitũ non est sed adiectiuũ vt sessilis sculptilis reptilis.Sed putaṫ esse heteroclituz: q: in singulari altilis intelligitur auis.Jn plurali altilia subauditur aialia:per regulã.Mobile p fixo.diciṫ autez altilis alit⁹ vel saginatus ab alo alis ꝛc.vñ Uarro.boues altiles:et aper altilis.dixit Juuena. Ad vos iam veniet minoꝛ altilis.subauditur gallina auis.Jn sacris.Tauri mei ꝛ altilia mea occisa sunt. Plau.Dote ꝛ altili ꝛ.opima.i.opulenta.Quidã addunt hec ceta,cete.et pl'r he cete.Galbanus non adijciendum est q: inuenitur etiaz hoc Galbanum et est succus siue lachꝛyma cuiusdam herbe.

In margine: Ceraunia. Chꝛonica. neomenia * Altilis. per metaphoraz poni pꝛo opulento.

¶ Jn singulari neutra ꝛ in plurali masculina.

Mascula plura numero sunt: neutra pꝛioꝛe.

Elyſium: celum: quibus apte iungitur argos.
Plurali numero ſunt maſcula neutrave frenum
Et filum clauſtrum raſtrum coniunge capiſtrum.
Eſt primo numero neutrum plus: omne ſecundo.

¶ In ſingulari neutri generis: in plurali maſculini ſunt hoc elyſium hi eliſij. hoc celum hi celi. hoc argos hi argi. Que ſequuntur in plurali tam neutri ꝙ maſculini gñis ſunt. vt hoc frenũ filum clauſtrũ raſtrum capiſtrũ. hi freni fili ⁊c. vel hec frena fila ⁊c. Plus in ſingulari ſolum neutri, in plurali omnis. vt hi ⁊ he plures ⁊ hec plura. Elyſium locus bonarũ animarũ apud inferos ſm poetas talis qualis reuera eſt paradiſus. Dicimus adiectiue Elyſius a.um. vt Elyſij campi. Celũ beatorum habitaculũ ⁊ pro mundo toto. aliqñ capitur pro aere. Uarro celi dicũtur loca ſupera. Lucretius. Quis totidem vertit celos. Cice. pro milone. Nec ſol ille neꝙ celi. Nõ ponas igitur cũ Ceſare inter plurali carentia. Cicero videtur in neutro genere pro celi etiã cela vſurpaſſe. Ita enĩ lib. ix. epi. ſcribit ad petũ. Ille putabat te queſiturũ. Nõ vnum celũ eſſet an innumerabilia ſubaudiendũ videtur cela teſte Clerico: niſi cõfugiamus ad Seruianã regulã. In ſubauditione ea ponuntur que dici nõ poſſunt. vt apud Uerg. Biſꝗ die numerant ambo pecus alter ⁊ hedos. vbi per alter nouercã intelligit: teſte Seruio. Celum per ſimilitudinẽ dicitur palatũ. Plini. Cerebrũ viſcerum excellentiſſimũ eſt: proximũꝗ celũ capitis. Itẽ celũ nõ heteroclitum eſt inſtrumentũ ſculpendi vulgo male celtes dicitur: et in Iob mendoſe celte pro celo legitur: licet Lancilotus ⁊ Batiſta pius tanꝗ latino vnde fuerint Auſonius. Talem fecerunt ferrea cela deam. Argos hi argi vrbs erat excellentiſſima prope Athenas vnde oẽs greci dicũtur argiui ⁊ argolici. Hor. Aptũ dicit eq̃s argos diteſꝗ mycenas. Uerg. Herculis authorẽ comitẽ que miſſus ab argis. fuerunt ⁊ alie vrbes quedã hoc nomine appellate. Specus quicquid dicat Seruius addendũ non eſt: q2 in ſingulari etiã maſculini gñis eſſe ꝓbauimus. Frenum quo equus regitur. Uale. Maxi. libr. ij. Freni ſunt iniecti nobis. Cicero de claris orato. Alteri ſe calcaria adhibere, alteri frenos. Sillius. lib. iiij. Flectentẽ aſſuctos imitatur neſcia frenos. Ouidius. Tẽpore lenta pati frena docentur equi. freno as. i. rego et cohibeo. Filum quod ex lino lana ve trahitur nendo. ⁊ aliquãdo pro linea capitur. Luc. Traxerũt torti magica vertigine fili. frequentius eſt fila. ¶ Clauſtrũ grãmatici dicunt hi clauſtri: teſtimoniũ nõ ſuccurrit. ideo hec clauſtra malim. Eſt autem clauſtrum clauſura vel quo aliquid clauditur. Uerg. Portarum ingentia clauſtra. Clauſtrarius qui facit clauſtra. clauſtritimus qui preeſt clauſtro. ⁊ portarius clauſtrinus idem. vel adiectiue ad clauſtrum pertinens.

¶ Raſtrum inſtrumentum ruſticum quo terra raditur: lectum eſt etiam hic raſter vnde raſtellus. hinc poteſt plurale veniſſe hi raſtri. Uergil. Nõ raſtro patietur humus nõ vinea falcem. Teren. At iſtos raſtros interea depone. ¶ Capiſtrum hi capiſtri vel hec capiſtra. ſed magis in vſu eſt hec capiſtra capitis vinculũ quod iumentis adhibetur ne fugiant. capiſtrare capiſtrũ imponere. Item capiſtrũ eſt qđ circa os brutorum ne cibos decerpant inuoluitur. Forum hi fori vel hec fora teſte Mãcinello cum Diomede. Ego ſolũ hec fora apud idoneos reperio. Nã hi fori a ſignificatione nominis forum longe diſcrepat: vt patebit in ſingulari carentibus. Eſt autem forum locus in quo res venduntur ⁊ vbi cauſe aguntur. hinc forum boarium vbi oues venduntur. ſic forum lignarium. forum ouarium ⁊ butyrarium: forũ piſcarium: forum holitorium in quo herbe venduntur. forum cupedinis in quo cupedie id eſt lautiores cibi venduntur. diminutiuum eſt forulum vel foriculum.

¶ Porrum non additur propter authoritatem Celſi qui hic porrus maſculine pro hoc porrum vtitur lib. iiij. Porrus cum pullo gallinaceo coctus ſit. Inter abundantia igitur reijcito. hoc porrum. hec porra. vel hic porrus hi porri. genus holeris eſt grauiter olentis cuius folia viridiſſima ſunt grece praſon. hinc porraceus ⁊ praſinus. i. viridis. Martia. Mittit precipuos nemoralis Artia porros. Idẽ. In quibus eſt lactuca ſedens ⁊ ſcectile porrũ. Uergilius in moreto. Et ſiſer ⁊ capiti nomen debentia porra. Plures tament legunt cepe. Porus vnico r ſignificat meatum vrine et ſudoris interim aliarum rerum.

Elyſium: · Celum. · Cela. · Certes. · Argos. · Cela apđ Auſoniũ pſculpẽdi inſtrumento. · Frenum. · Filum. · Clauſtrũ · Clauſtrarius. · Clauſtritimus. · Raſtrum. · Capiſtrũ · Forum · Forũ a ferendo dr · Forum cupedinis · Porrum. · Porrus. · Porus.

plaustrum ¶ Plaustrū hi plaustri vel hec plaustra q̄dā volūt hr̄e. nos vero hec plaustra tm̄ do nec authoritate doctissimorum vincamur. Plaustrū vel plostrū. i. currus. Clatrum hi clatri vel hec clatra: vt quidā volunt: nos vo cū Calepino dicimus hic clatrus hi clatri. hoc clatrū hec clatra: q̄dā aspirāt clathrus vel clathrū: et sunt clathra ligna quibus trāsuersis aliq̄d munimus sepimusve: vt fenestras et caueas: que ob id clathrare dicuntur. Clatro as. cum actō. i. clathris munio et sepio.

Clathrus. Clathrum. Clathro.

¶ In singulari neutra in plurali feminina.

Dic epulas et delicias. numerus prior um dat.

Balnea dic vel eas: tantum prior um numerus dat.

Nundinum apud veteres: nunc vsus nundine habebit.

Epulum. Discrimen inter epulū et epule.

¶ Pauca in singulari sunt neutri gn̄is: et in plurali numero feminini. vt hoc epulum he epule arū. hoc deliciū: he delicie. hoc balneū: hec balnea orū. vel he balnee arū. hoc nundinū apud veteres: nunc magis plr̄ tm̄ he nūdine: dicemus de hoc in singulari carētibus. Epulū multis nō videtur esse anomalū q2 aliud in singulari q̄ in plurali significat. Nam epulū est teste Valla conuiuiū pōposum et numerosis ciuibus paratū. Gel. lib. xi. Solenni die Joui epulū libaret. Juue. Unde epulū possis centū dare pythagoreis. Epule sunt cibi quotidiani nō modo hoīm sz etiā bestiarum aliqn̄. Ver. iiij. eñ. Epulasq3 draconi q̄ dabat. olim dicebāt hec epula le. Dicta differentia aliqn̄ nō seruat vt ostendit Calepinus: ideo inter heteroclita posui epulū. vn̄ est vbū epulor aris. i. cōuiuari et comesse: epulo epulonis. i. cōuiua. coepulo q̄ simul epulat. hic et hec epularis et hoc epulare. i. ad epulū ptinēs vt sermo epularis q̄ fit in conuiuio. ¶ Deliciū he delicie arū. i. voluptas et oblectamentū. Mart. Deliciū paruo donabis: dorcada nato. Idē. Stelle deliciū mei colūba. Catullus. Passer deliciū mee puelle. Sueto. Titus amor ac delicie hūani gn̄is. Olim singulare erit delicia e. Plau. Mea voluptas mea delicia. Solin9. Senatui adeo placuit odorum delicia. Itē delicia cie. est tigni genus q̄d a culmine ad tegulas angulares infimas vsus fastigiatū collocat: vn̄ tectū deliciatū et teguledeliciares. deliquiū. i. defectus. delictū peccatum. sopniauit hic Niger vt videbis in heteroclitis eius.

Delitium. Delicia. Tectū deliciarum. Deliq̄m9.

Balneum

¶ Balneū hec balnea vel he balnee locus in quo lauamur. balneariū. i. balneum. Plini. fere balnee cum li syllaba dicit pro balnee. Gel. lib. ix. Parū cito balneas sibi traditas esse. Juue. Crudū pauonē in balnea portas: diminutiuū est balneolū: balnea meritoria sunt publica. ¶ Amygdalū huc nō pertinet. nam hec amygdalus he amygdali pro arbore dicimus hoc amygdalū hec amygdala pro fructu: q̄ nux greca et tasia dr. Itē pro fructu hec amygdala le. he amygdale arū. Col. lib. ix. Amygdalus si parū ferax erit. Palladi9. Greci asserūt nasci amygdala et c. Plini. vt notauit Torrentinus. Intus nucleus amygdale est. Hiero. iij. lib. numerorum. Qui foliis dilatatis in amygdalas deformati sunt: hinc adiectiuū amygdalinus. Seren9. Fertur amygdaline succus nucis esse bibendus. ¶ Cepe hc cepe additur a Diomede et pluribus: sed necesse non est: q2 optime in singulari hec cepa pe. dicitur. Colu. Lachrymosaq3 cepa. Idem. Cepam eligito et componito infidelia. Ouid. Cedēda est hortis eruta cepa meis. olim pro cepe hic cepitius et hoc cepitū dixere: teste Prisciano. A cepa diminutiuū est cepula. Palladius. Hoc mense cepulas seres. Cepe vel cepa est herba nota habens radicem magnam: que vbi decorticatur elicit homini lachrymas: ideo lachrymosa a Collumela nuncupatur.

Amygdalum. Cepe. Cepula.

¶ Obliqui heterocliti.

Anormes seruant obliquos nomina quedam:

Juppiter est testis: cum multis ante retectis.

¶ Multa nomina enormiter faciunt suos obliquos: vt caro carnis. lac lactis. Juppiter iouis: iter itineris: iecur iecoris vel iecinoris: sic hepar femur robur sanguis turbo anio supellē et plura antedeclarata. sic festorū nomina bacchanalia orū. lib9. et c. sic poema in datiuo abltōq3 plurali poematis melius q̄ poematibus. Itē ambo duo ego. et tu pronomina et c. Causa in multis est q2 alij fuerūt olim noīatiui. vt car-

nis lacte iouis iter iecor et iecinus robor teste Phoca. hepar femor sanguen tur ben anien supellectile etc. poematum dogmatum etc.

¶ Vas iugerum domus.

Vas vasis terne: pluraliter esto secun de.
Plurali tantum numero fit iugera terne.
Attamen effertur cum iugere iugeris apte.
Partim fit terne: partim domus esto secunde.

¶ Vas vasis neutri ge. in singulari est declina. tertie: in plu̅ sc̅de. hec vasa vasorum vasis quia olim dicebāt hoc vasum. Cato apud Gel. Neq̄ vasum neq̄ vestimentū vllū est in manu preciosum. Plau. in tru. Vasum argenteū. et Lucre. Rariq̄ facit latera mina vasi. diminutiuum est vasculum et vasillum. vascularius qui vasa conficit.

Vas vasum dicebant antiqui.

¶ Iugerū iugeri ro. rum. o rum. a ro. in singulari sc̅de est. inuenim⁹ tn̄ gt̄m iugeris et abl̄tm̄ iugere ab antiquo ntō iugus aut iuger. vn̄ mansit totū plurale iugera rū. ribus etc. per tertiā. Colu. Duo actus iugerū efficiūt. Pompo. mela. lib. iij. de arexe. Euehat plus iugeris. Properti. Ut multo innumerā iugere pascat ouē. Uarro in. j. de re rustica. quod iuga boum singulis iugeribus satis sint. Iugerum est spaciū terre vno die arate ab vno pari boum aut equorū. Uarro in sc̅da declina. abltō plu̅ iugeris vsus est vt notauit. Calepinus. Verba Uarronis in primo de re rusti. sunt. In Hispania vlteriore metiuntur iugeris etc. sed magis in vsu est iugeribus. Pli. per sc̅dam. Serere in iugero temperati soli. Itaq̄ declinemus sic iugerū. Nominatiuo iugerū. gtō iugeris vel iugeri. dtō iugero actō et vocatiuo iugerum. abltō iugero vel iugere. Et plr ntō actō et vctō iugera gtō iugerū dtō et abltō iugeris vel iugeribus.

Iugerum.

¶ Domus sic flectit. Ntō hec domus gtō hui⁹ domi et dom⁹. dtō huic domui. actō hanc domū. vctō o domus. abltō ab hac domo. Et plr he domus harū domuū et domorum. his domib⁹ has domos o domus a domib⁹. Est itaq̄ domus partim sc̅de declina. partim quarte. De ficus laurus etc. in abundātibus dicemus. Domi gtūs locum edificij denotat. et ponit loco aduerbij. vt sum domi. i. in domo. domus gtūs edificiū significat vt culmen dom⁹. Gel. quod pecuniā dom⁹ emende cā a reo accepisset interdū significat figurate familiā vel hoies quicquid dicat Lancilo. vt domus Aaron sperauit in dn̄o. dtūs domo rarus est. Hora. episto. x. Uiuere nature sic conuenienter oportet Ponēdeq̄ domo querenda est area primū. sic emēdati libri habent in optimo sensu: licet quidam ponendo legunt: et intelligunt prepositionem pro vtcūq̄ est domui magis in vsu est. abltūs domo passim reperit. Fabius in domo furtum factum ab eo qui domi non erat. olim dicebant domu. Plaut. in milite. Fugere ex hac domu. Cice in Bruto. Hominūq̄ clarissimorum discipulis floruerūt domus. Iuue. saty. iij. Uiscera magnarum domuum. Tacitus. Initium id perfringendarum domuum. sic idem alibi sepius. Cice. ad Atticum. Concursus fiunt ex agris et vitijs et domibus omnib⁹. Ueteres dicebant in gtō domos pro domus. vt vxor etc. Nomina in a tertie a multis inter heteroclita locantur quia faciunt dtm̄ et ablatiuū plurales in is melius quam in bus. vt diximus a noibus iam absoletis.

Domus.

Inter gtm̄ domi et domus dr̄ia.

Domo ab latinus antiquus.

¶ Defectiua.

Defectiua noia sunt quib⁹ aliquid in plena declinatione repertū deest vel casus variatio vt centū: vel casus aliq̄s vt sponte: vel alter nūerorum vt arma. In his obseruandū est ne rarenter inuentis passim vtamur. veluti nex: spōtis. neve apud doctissimos reptis tanq̄ scopulo vbiq̄ interdicamus. Sed priusq̄ ad rem accedam declarabo casuales formas que sunt aptota/monoptota/diptota/triptota/tetraptota/ hexaptota et pducunt hec noia penulti. vt declaraui in versificatoria. Nomen itaq̄ aptoton est quod per oēs casus vniformiter currit vt quatuor. et dr̄ ab a. i. sine et ptosis. i. casus q̄si sine casu variatione. Monoptotū est quod vnicū casū hz. vt natu. aliqn̄ etiā plures sed q̄ sileseſſe solēt vt expes. et dr̄ a monos. i. solus vel vnic⁹. et ptosis. i. casus. diptoton est quod duas diuersas voces hz. vt veru a verub⁹: quia verū in vsu nō est. dr̄ a dis i. bis et ptosis. Triptotū nomen qd̄ tres diuersos casus hz. vt templū templi tem-

Rara inuēta notāda nō autē in vsum trahēda sunt.

Forme casuales.

Aptotum.

Monoptoton.

Diptoton.

Triptotō.

Tetraptoton.
Pentaptoton.
Hexaptoton.

plo.dr a tris.i.tres et ptosis. Tetraptotō nomē q in declinatione hz quatuor diuersas voces/vt puer ri.ro.rū.a tetras et ptosis. Pentaptotū q in declinatione sua hz quinq diuersas voces vt dñs ni.no.nū.ne.dr.a pente.i.quinq et ptosis vel ptotū: i.casus.vt hexaptotō ab hex.i.sex zc. Hexaptotō est q in declinatione sua hz varias voces.vt vnus vnius vni vnū vne vno. Diomedes appellat has formas simplices vnicam/bipertitam/ternariam:quaternariam/quinariam/senariam.

Formarum casualium nominis ex Diomede.

Aptota.i.indeclinabilia.

Nomen in u nullum numero variabo priore.

Nusq nomen in i:numerosq:notasq reflecto:

Hinc duo:tres:vnus:volumus cum milia demi

Et que dat centum:testem tibi pono ducenti.

Nullum nomen in u variat in nūero singulari veluti cornu veru. Nullū nomē in i:declinatur.vt gūmi sinapi nauci.at frugi nihiliq obliq sunt figurate qbuscunq iungibiles teste Pris. Nūeroꝝ cardinaliū.i.principaliū et pmoꝝ:vñ alij inclinant nūeri.noia nō declinant:vt quatuor qnq zc.centū bis centū zc. mille bis mille adiectiuū. Hinc excipim⁹.duo due duo:tres tria.et principiū nūeri poti⁹ q̄ nūeꝝ vn⁹ vna vnū.hoc mile vnico l substantiuū:cui⁹ abltm̄ mili esse vt cubili ondit Macro. vt declarabo in Syntaxi.pl'e est milia miliū milibus. Noia literarū cū dictionibus materialiter(vt loquunt)positis aptota sunt.vt a alpha.g gāma.ideo Donatus teste Priscianonō recte digammū dixit.magistris si dicas magistri est genitiui casus:nonnunq flectuntur:vt ab homine deriuatur nemo.

Nominali terarum.

Barbara multa.i.nec greca nec latina.

Barbara multa manent non flexa:quibus dato cepe.

Pondo:pedum:nequam:nugas:hir:fasq:nefasq:

Nil:nihil:instar:ador:tot:quot:cum prole vtriusq.

Adde necesse datis:frit:prestoq.plurima iungunt

Indocti:vt rhemis:tu rhemi flectere debes.

Multa barbara.i.nec latina nec greca sunt indeclinabilia vt Balaam / Hester/ Noe/Eleazar/Uriel. Anthor est Prisca.lib.v.dicēs. Noia barbara indeclinabilis nō solū in am:sed in alias quoq lr̄as terminata nulla latina vel greca declinatiōe sūt moderāda:nisi transferant in aliquā formā declinabilē.qd qdā historici fecerūt vt abrahamus ab abrahā:noe noeus:chan chamus Quedā in sue lingue idiomate inflexibilia legunt qnq a latinis declinata.vt Adā Habrahā Michael Bel David. Bel quē nostri belū vocitant fuit primus Assyrioꝝ rex post mortē habit⁹ deus Indeclinabilia etiā sūt Cepe pōdo zc.de cepe anthor est Prisc.pbās id ex Apuleio in Medicinalib⁹ dicente. Cepe succū melle mixtum.hic Cepe a neutro cepe est genitiui casus teste Prisciano. Pondo tm̄ pluralis numeri teste Phoca.et ego vnum pondo(qd recte dixi puto) Perottus nusq legi. Dictio itaq vna pondo vt vna arma. Liuius. Argenti pondo bina et sex libras in militem prestaret. Pedū nō flectit teste Phoca.et est baculus pastoralis vel virga incurua qua pecudū pedes detinētur. Virg. At tu sume pedū.est etiam pedū oppidum: cuius incole pedani dicuntur. Nequam:nugas:hir:fas:nefas:ni:nihil:instar:id est magnitudo imago aut equiparatio.etiam significat ad equiparationem. Vergilius. Instar montis equū diuina palladis arte Edificant. Probus gtm̄ fecit instaris:sed nō inuenit apd auctores. Ador frumenti species sm̄ vsum non declinatur pter cōtrarias regulas Prior est:adoro scđam pducit:ergo etiā ador adoris:vt honor honoris:ab honoro. Posterior r'a.neutra in or.pēnl.gti corripiūt:veluti marmor:equor.ergo etiā ador. Quia vero nō pōt vtrūq neutrū facit:et manet indeclinabile:ita ratiocinant grammatici quibus doctissimi nō semp obtēperāt: Ugani⁹ ii.ij. Illā sponte sacros adoris strauisse maniplos. Idem. Hic adoris dat puntias sibi sanguine libat. Idem.

Noeus.
Hebr.
Bel.
Cepe.
Pondo.
Pedum.
Instar.
Ador.
* Gloriam a farris honore veteres adoream appellarunt qd gloriosū eū putabāt eē qui farris copia abūdaret.

Emicat in nubes nidoribus ador adoris. Ausoni. Mox ador atq; adoris. de polline pultificũ far. hinc adoreus a.um. Verg. vij. enei. Instituuntq; dapes et adorea liba per herbam: Subijciũt epulis. Adorea ee. substantiuũ. i. laus et victoria: q2 victores a victis adorantur: diminutiuum est adoreola. Claudianus. Hec oẽs veterũ reuocauit adorea laurus. Tot/quot cum prole totidẽ quotquot aliquot sit cete tempe: nepet. cim. Subtel teste Feretto: in vltimis syllabis. et est subtel cõcauũ pedis. qñq; etiã p vola capit. aliq̃ dicũt p primã vocalẽ subtal a sub et talus. hinc subtalaris necesse sic etiã necessum. Frit et presto nõ solũ nominatiui et vocatiui casus contra quosdã. Sueto in Claudio. excusans quidã testẽ e puincia ab eo vocatuz negauit presto esse posse dissimulata diu causa. Multi (inter quos Priscian⁹) dicũt pus non declinari: ego nõ verebor cũ Plinio et Cornelio Nepote et Corne. Celso declinare pus puris. videte gña et declinationes nr̃as: q2 Serui⁹ opinioni nostre astipulatur in illud. ij. ene. Heu que nũc tellus 7c. dicẽs pus declinaṫ vt thus. nec me latet Capellã/ Prisci. ꝯcinere. sed dicta placẽt. Virus multi aptotũ esse arbitrantur. quibus minime assentior q2 Diome. Phocas cũ Sergio dicũt virus declinari viri viro 7c. Lucre. Liquit em̃ supra tetri primordia viri. Itẽ lib. ij. Cõcoctosq; suo contractus perdere viro. mallẽ certe cũ Lucretio dicere suo viro q̃ cum grãmaticis suo virus. Est aũt virus grauis odor. Pli. Prodest ad vir⁹ alarũ. capiṫ etiã p veneno 7c. Pyr i. ignis ad latinos nõ pertinet. nec est indeclinabile: q2 teste Mãcinello flectiṫ pyr pyros pyri pyro pyr. Pars indeclinabilis loco nois manet indeclinabis. vt ergo p causa auere: cras: mane. q̇cq̇d dicat cũ Seru. Verg. vide nr̃a gña. Diomedes aptotis addit Preneste. alij etiã Gausape et presepe: qđ tñ Iuuencus declinat. Pastores ppere veniunt puerũq; iacẽtẽ p̃sepis gremio cernũt. Gausape iuste addiṫ. Pli. li. viij. ca. xlviij. Tunica laticlaui in modũ gausape texi nũc primũ incepi. Badius in gñibus adiũgit muthul et iader. Indocti grãmatiste addũt greca in on neutri gñis vt epitheton: dialyton 7c q̃ tu declinabis noia in um. Persi. Primina. rasis librat in antithetis. addũt etiã noia oppidorũ et pagoꝝ in is. vt Bergis Brugis 7c. q̃ cũ doctissimo Badio declinabis Bruge arũ. Berge arũ. 7c. Campis rhemis 7c. tu dicito cãpi orũ. rhemi orũ 7c. vt gabij/ veij/ tarquinij 7c. Parrhisij orũ. Tacitus. suopte ingenio ad mitiora inclinantes Galliarũ ciuitates in rhemos cõuenere. et paulopost Iulius auspex ẽ primoribus rhemorũ. ita Sidonius rhemos venientem dixit.

¶ Doctissimi disputãt an officiorũ vocabula a manu a pedibus et similia noia sint aptota an orõnes. Badi⁹ citra controuersiã doctissim⁹ censet: q2 Cic. dixit ad Atticum. Seruũ a pedibus meis misi Romã. si nomẽ esset a pedibus non meis dixisset (inquit post Nestorẽ Badius) sed meũ. In oibus aũt talibus intelligi videtur hec clausula cui vel quib⁹ indictũ est officiũ a pedibus a responsis ab extis 7c. Alij inter quos sunt Antonius Sabellicus Domitius calderinus et Ambrosius Calepinus dicũt hec esse noia cõposite figure aptota in vtroq; nũero: quib⁹ vix vnq̃ addũtur adiectiua. vñ apud Ciceronẽ multi libri nec meũ nec meis hñt: sed sic. Pollucẽ seruũ a pedibus misi Romã. Seruus a pedibus est quẽ aliquo mittim⁹. Seruus a manu quo in lr̃is scribẽdis vtimur. hic a Suetonio Amanuensis dr: et dñr hec ẽt de feminis. Suetonius in Vespasiano. Post vxoris excessum. Cenidem antonie libertã adamauit et a manu dilectã quondã sibi reuocauit in cõtuberniũ. A studijs cuius opa in studijs lr̃arũ vtimur. Sic ab eplis: a secretis: a respõsis: a libellis supplicibus a rõnib⁹: a cõmẽtarijs 7c. Echo cũ argo non esse aptotũ alibi ostendimus.

Adorea. Subtel. Pus. Virus. Pyr. De parte indeclinabili nois loco posita. Preneste. Gausape. Presepe. Oppidoꝝ nomina. Parrhisij. Rhemij. A manu. A pedib⁹. A studijs. A commẽtarijs.

Nominatiuo singulari carentia cum paucis alijs.

Vix retinent rectum frondis cum femine frugis.
Cum ditione dapis: precis: et necis: et vicis atq;
Remigis: addis opem: nisi diuam significaris.
Verberis adijcito: primoris Seruius addit
Aleo dat rectos vt ganeo: iungitur expes
Ganeo vult etiam quartum: latis dabit ate.

Non later aut viscus cum doctis ferre verebor.

Nex remex et daps parce vtens pulchra putabo.

Frondis
Femen.
Frugis.
Ditionis

¶ Frondis ꝛc. carent ntō. ganeo ꝛ aleo cuȝ expes solum sunt nominatiui ꝛ vocatiui casus: ganeonem aliqñ legitur. Uehemēs est apud grāmaticos de eclipticis dissentio ideo doctissimos semper imitandos esse affirmo oratores historicos ꝛ poetas dum hoc seruemus vt raro inuentis raro vtamur. nūc declaremus more nostro singula. ¶ Frondis. Uergil. tñ frons tenera dixit: sic plures antiqui. Feminis ni. a femine, et plr femina integrū est. Festus ntō femen vtit. Sūt aūt femina interiora femora exteriora. differentia tñ sepe confundit. frugis gi. gē. ꝛc. Auso. cū veteribus ntō frux vtitur. Ditionis ni. nē. a ne. licet Diome. ꝛ Phoc. tm̄ ditionē putent reperiri. Tacit⁹. pro Armenijs semper rōne ditionis. Idē. Gentē suā ditioni nostre subijceret. Gellius libro. v. Aliene ditioni subijci. Idem lib. xvij. Quas sub ditiōe habuit ditionis. i. ptātis aut imperij. Dapis. pi. pē. a pe. plurale dapes integrū est. Liuius Andronicus ntō visus est dicens. Que hec daps est: qs festus dies. Cato. Daps pro phanata. Dapes sunt magnifici ꝛ opipari apparatus ciborū. dapalis cena. i. lauta et opipara. ¶ Precis ci. cē. a ce. plurale preces integrum est. i. rogatiōes dtūs preci: raro admodū legitur. Plini. vj. epist. Ego precum tuarum minister ꝛc.

Dapis.

Precis.
Necis.
* Uices etiā ꝑ penis dicim⁹ homo: vicesqȝ supbe remaneant.
Uicis.

¶ Necis ci. cen a ce. i. mors; vel cedes. Ci. iiij. ad herennium. indigna nex. sic alibi sepius. Quin. lib. v. Latroni q̄ pōt inferri iniusta nex. sic apud Pliniū quoqȝ inuenies plurale neces in ntō actō vctōqȝ ceteris caret. Ausoñ. Sera venenato potu abstulit hānibalē nex. Sisenna Qm̄ neqȝ mea nex neqȝ intercessio posse videt illoꝝ de mente reprimere audaciā. Ambro. li. de paradiso. Nempe diabolo authore neces videantur iustis hominibus preparari.

¶ Uicis. ci. cē. a ce. plurale vices vicibus: gtm̄ nō repperi: ꝛ in singulari vicis ꝛ vicirarissime leges. vices sunt alternatio. aliqñ ꝑ loco capimus: vt faciā vice tua. i. pro te. Idē ꝑ fortuna vel incōmodo. Tulli⁹. Reipublice vicē doleo. inuenies huius dictionis plures significatiōes vicissim. i. per vices. Uicarius qui alteri⁹ vice fungitur: vt vicissitudo per vices mutatio. Terentius. Oim rerum vicissitudo est.

Remigis.

¶ Remigis. ntō remex. aliquot doctissimi vsi sunt. Curti⁹. remex militis officia turbabat. Proper. tā lȝ ꝛ stigia sedeat sub arūdine remex. sic etiam Sere.

Opis.

¶ Opis opē ab ope. dtūs opi vix legit. i. ptātis ꝛ auxilij. plurale opes integrum est: qđ significat ptātem vel auxiliū ꝛ sepissime diuitias. Uerg. Nec spes opis vlla dabatur. i. auxilij. Idē. Grates psoluere dignas. Nō opis est nr̄e. i. possibilitatis. Ideȝ. Nō he hūanis opibus nō arte magistra Eueniūt. i. auxilijs aut viribus. Hora. Donec minor in certamine longo implorauit opes hois. i. auxilia. Martialis. Dantur opes nullis. nūc nisi diuitibus. i. diuitie. opulentus diues. opitulari. i. auxiliari.

Ops

¶ Ops opis qñ integrū est significat deam. s. vxoreȝ saturni. ꝛ est dea terre. Inops pauper veteres teste Capro, ops pro opulēto: ꝛ copa ꝑ copioso dixere. Opis nti casus est cuiusdam nymphe nomen.

Uerberis

¶ Uerberis ri. a re. dtūs cū ntō verber rarissime legit: plurale verbera integrum est Lucanus apud Phocā. Ad saxū quoties ingenti verberis ictu. significat verberādi instrumentum. verbero onis. verberibus dignus.

Primoris

¶ Primoris teste Seruio. i. prime ꝛ principalis. Declarabit latius in singulari carentibus. vbi recte sentire Seruium manifeste declarabo.

Uisceris.

¶ Uisceris a quibusdā adijcit frustra. Sueto. in Uitellio. Uiscus ꝛ farra pene rapta e foco mandaret. Lucre. lib. j. Uiscus signi sanguēqȝ creari. hoc ntō vel actō viscus vsi etiā sunt teste Mancinello Lucilius Serenus ꝛ sepissime Celsus. Uiscera proprie intestina dicuntur. Seruius ait esse quicquid sub corio est. i. oēm carnem inter ossa. ꝛ cutem. Euiscere. i. viscera extraho. visceratim per viscera.

Later.

¶ Lateris ri. rem. a. re. plurale lateres integrū est iungunt quidam. genitiuus ꝛ datiuus singulares vix reperiuntur. ntūs later apud doctos inuētus est. Uarro apud Marcellū. later quem cōquadrauit. Uictruuius vetus author: siue silex siue cemētum aut coctus later siue crudus his erit vtendum: propter hec negat Lancilotus later esse eclipticum. Later est lapis coctus. Aleo id est aleator ntm̄ ꝛ vctm̄ soluȝ habere dicitur. Catullus. nisi impudicus ꝛ vorax ꝛ aleo. Ganeo: id est helluo et scortator nominatiuum/ vocatiuum/ accusatiuum/ apud Ciceronem habet: raro alios

Ganeo.

ca sua. Expes sine spe ntūs ꝛ vctūs solus. ¶ Satias.i.satietas ntūs ꝛ vctūs habēs Expes. solum, ablatiuū satietate apud Lucil. Teren. vbi satias me cepit cōmuto locū pro Satias. eodem dicitur Saties in ntō ꝛ vctō sine obliquis. Silli. lib. iiij. Nec finis saties ve noui sed sanguinis ardor. Gel. lib. vij. Quorum saties nunq̄ est. Nebrissensis actō Satiem. satiem vsus est. Diuitie gignunt satiem satiesq̄ superbum.

¶ Vocatiuo carentia.

Querens: distribuens: infinitumq̄: negansq̄:
Et referens: vocitante carent: pronomen et omne.
Quatuor exceptis noster: nostras: meus: ꝛ tu.

¶ Vctō carent interrogatiua: vt quis qualis. distributiua vt q̄sq̄ oīs. cuius pl'e oēs collectiue aliqñ capit̄ ꝛ sic vctm̄ hʒ. infinita vt aliqs siqs. Negatiua vt nemo null⁹ neuter. Relatiua vt q̄ talis. Oē ꝑnomen p̄ter tu me⁹ nr̄ ꝛ nr̄as. Serui⁹ tñ alt in illud. xij. ene. Esto nūc testis ꝛ hec tibi terra precanti. hec pōt esse vctūs quasi dicat/ O italica terra testis esto. sic valla docet sui vctm̄ habere posse. vt defendite Cesarē o sui milites. Meus vctm̄ facit mi. Mi etiam pro mihi dtūs est. Itē mi est blandiēdi interiectio in libro Ruth. Reuertere filia mi. Plant. in cistellaria. Mi saturitas. Apul. mi photis. Hierony. mi paula. Bini terni ꝛc. vctō carent: q꞉ distributiua includunt ambo magis collectiuū est q̄ distributiuum ideo vctm̄ habet teste Nebrissensi. Causa cur aliqua vctō carent ſm Priscia. est quia vctūs ad presentez vel quasi presentem dirigitur. id hic fieri nequit ideo vocatiuo caret.

* Omne collectiue captū vocatiuū hʒ.
Hec.
Sui.
Mi.
Bini.
Terni.
Ambo.
Quid casse sit q̄re dictiones aliq̄ne vocandi casu carent.

¶ Soli ablatiui.

Est ablatiuus nonnullis solus in vsu
Obijce: sponte: diu: noctu: natu: impete: iussu:
Astu: cum promptu: permissu: flamine iunge:
Impetis: ꝛ spontis: flamenq̄ leges aliquando.

¶ Quedam in singulari numero solū abltm̄ in vsu habent: vt obijce sponte ꝛc. Obijce ntūs apud grammaticos aliq̄ñ ponitur obex: id est obstaculum in plurali obices ꝛ obicibus est in vsu. obicum nusq̄ inueni.

Obijce.
Sponte.

¶ Sponte.i.voluntate ꝑpria ꝛ suapte natura sine hoīs labore. Verg. Sponte sua sandix nascentes vestiet hagnos. Gtūs inest rariore vsu spontis: quo tñ interim oꝛnate manet. Colu. lib. xij. Neq̄ sue spontis aquā ministrare patit̄. Philelph⁹ lib. ij. episto. ad thomā senecā. Perferre facile cōsueui hoīm iniurias presertiʒ eorū qui sue non sunt spontis.i.ꝑprie voluntatis aut sane mentis. Ausonius ntm̄ ponit in monosyllabis. Sponte ablatiui casus q̄s rectus erit Spons sed minime in vsu est ille ntūs. ¶ Diu.i.die. Noctu.i.nocte plerūq̄ aduerbia sunt. nōnunq̄ etiā nomina sunt vt celebres grāmatici docent. Ennius apud Gelliū. Qua Galla furtim noctu summa arcis adortimenia ꝯcubia. Idē. Hac noctu filo pēdebit hetruria tota. Quadrigarius. Senatus de noctu plurima ꝯuenire. Natu.i. natiuitate ꝛ etate. maior natu.i. annosior. impete.i. impetu ab antiquo ntō impes. vñ reperit̄ gtūs singularis impetis: ꝛ ablatiuus impetibus. Papi. lib. vij. theb. Transiliūt cāpos aurigāq̄ impete vasto. Sillius lib. vj. Nec frustra rapidi stimulante dolore fuisset impetis. Lucretius lib. j. Quālibet in partem tradūt res ante ruuntq̄ Impetibus crebris. ¶ Iussu iniussu permissu satis declarata sunt. Astu.i.astutia/ calliditate. Terent. astu rem tractauit. Astu pro oppido neutrum est vt cornu dicitur aliquando astus pro calliditate in nominatiuo ꝛ vocatiuo singulari. In plurali hi astus: hos astus o astus sine genitiuo datiuo ablatiuoq̄.

Spontis.
Spons.
Diu.
Noctu.
Natu.
Impete.
Impetis.
Impetib⁹.
Iussu.
Astu.

¶ Promptu.i.manifesto. Cice. lib. j. offi. Que q̄q̄ ita sunt in promptu vt res disputatione nō egeat. prōptus a. um.i. ad agendū paratus. Flamine plurale flamina in

Promptu.
Flamine.

tegrum est. Cice. ntõ, flamen vsus est: vt in gñibus probaui. Columella a veteri no mine cõpes abltõ compitibus vtitur dicens in lib. ij. de re rustica. Uepribus compitibusq; congesta colligere. Notat Antonius Nebrissensis.

¶ Quibus desunt Genitiuus Datiuus et Ablatiuos plurales.

Plurali numero cum sexto tertius absit
Et patrius quinte. res atq; dies: capis inde.
Talia sunt ius: thus: es: os: far: defruta: mozum
Hordea: mulsa: forum: vinum: mare. iungito rus: mel:
Oribus & vinis & plura legendo notabis.

¶ Nomina quinte declinationis in plurali carent gtõ dtõ abltõ: hic excipiuntur a Priscia. tm̃ duo. res rerũ: dies dierũ. Carẽt ẜm grãmaticos eisdẽ casibus: ius: thus &c. quibus aliqui plura iungũt veluti nex: & q̃stũ ad genitiuum crux lux. Itẽ labes vehes. addit adhuc plura Lãcilotus: que passim obiter a nobis declarantur. Grãmatici loquuntur de frequenti vsu authorum qr oribus vinis & plura reperiuntur: sed rarenter quibus interim non affectate magna cum elegantia vtemur. videamus iam singula. Facierum vtitur apud Priscia. Cato. Earum facierum signa domi pro supellectili statuere. Cice. in topicis ostendit minus latine dici specierũ et speciebus ita scrita scribens. In diuisione forme sunt quas greci ideas vocant: nostri si qui hoc forte tractãt: species appellant. nõ pessime quidem sed inutiliter ad imitandos casus in dicendo. nolim enim nisi latine dici possit specierum & speciebus dicere & sepe his casibus vtendum est: at formis & formarum velim. Iuniores vt Boetius Sidonius & Donatus. Pluresq; nõ verentur dicere specierum speciebus: facierum faciebus: acierum aciebus. spebus a spes: materierum materiebus: progenierum progeniebus. quibus parcissime vti velim. Boetius in categorijs. Harũ specierum genera. Sidoni⁹ speciebus & speciebus dixit satis noue & dure. Apuleius quoq; in libro de mundo perseuerantiã amicitie inter se dedit elemẽtis specierũ ipsarũ partitio. Ius interpres halicarnassei vsus ablatiuo est iuribus dicens lib. xi. Si non equis vterẽtur iuribus. In pli. teste Sabellico mendose iuribus pro iura legitur. Ego. in. iij. pli. ca iiij. Iuribus agrorum legi. cap̃. xxi. Petunt in ea iura iuribus descriptis in decurias: videtur mihi menda iuribus & pro vrbibus genitiuus est apud Plau. Olim legũ atq; iuriũ fictor. Es olim in vsu erat erum et eribus. Cato. Minus duobus milibus ducentis sit erunt equestriunt. Idẽ. De eribus equestribus de duobus milibus actum. ¶ Os qñ genitiuus est oris non vererer orium & oribus dicere: quia doctissimi ita nõ multũ raro loquuntur. Plini. lib xx. Uitia orium graue olentiãq; sanare affirmat Cato. Uerg. viij. eneid. Componens manibusq; man⁹ atq; oribus ora. Idem libro. x. Quinquaginta oribus ignẽ pectoribusq; arsisse. Tullius de natura deorum etiam oribus dixit. hos bene imitatur Baptista in catha. Pingitq; simillima nostris oribus ora. Defrutum est vinum coctum ad mediam vsq; partem. a deferuendo dictum defrutare est mustum decoquere vt defrutum fiat. hinc defrutarius a. um. vt vas defrutariũ: id est ad defruta idoneum. at sapa est mustum ad tertiam partem decoctum. Mustum est nonum vinum nec est eclipticum contra quosdam: quia Ouidius mustis & musta dixit. Neq; addes freta vel frumenta. Uirg. Mox & frumentis labor additus. Colum. Atq; vt littorum sic & fretoꝝ differentias nosse oporteat. Fretum. i. mare. Apuleius. Oceaniq; fretis centeno iungitur amni. Morum fructus arboris mori & ruborum. Mulsum potio dulcis ex vino & melle. vulgus barbarum medonem dicit. at mulsa mulse: est potio ex aqua & melle. Forum ante declaratum est.

¶ Uinum plurale apud doctissimos interim reperitur: nec imitari sine affectatione dissuadeo. Pli. xiiij. Uinũ in quo sapores plures sentiunt vt vinis. nãq; his & austerus & acut⁹ & dulcis & suauis &c. et ca. vj. vinorũ flãma accẽdit. &. xiiij. Cetera vinoꝝ medicaminis tanta vis est. & ca. ix. Colores vinis q̃tuor. sic in eodẽ lib. plepe.

Facierum.
Specierũ
Specieb⁹.
Ius
* Iurib⁹ non recte scriptũ in plinio.
Os.
Ora.
Oribus.
Defrutũ.
Mustum.
Frumentũ
Fretum.
Morum.
Hordeum.
Mulsum.
Uinum.
Uinorum.
Uinis.

Seneca quoq; Crebris vinis mensam distractam, ait. Mare plurale integrũ reperitur & parce imitari poteris. Nevius apud Priscia. marũ per syncopã pro marium a maria inclinavit. Cesar in cõmentariis. Paulo latiores q̃ quibus in reliquis maribus vtimur. Curtius lib. v. Mare caspium dulcius ceteris. ingentis magnitudinis serpentes alit. Rus. lectus & dativus et ablativus ruribus. Pli. in epist. Fontibus/rurib⁹ & agro. Rus est locus extra vrbem vbi agri sunt & ville, hinc rusticus & rusticanus: ruralis & rurestris &c. Vel: cui plura iungi possunt vel raro, vel nunq̃ habentia dictos casus: vt hyems vel crux &c.

Mare. Rus

¶ Reliqua certis casibus carentia.

Cetera masculei rectum remoueto priorem.
Dic fors forte: luesq; luem: macti dabo macte.
Tantundem solum tantidem debet habere.
Cum primo quartum quintumq; specus petit: & plus
Pluris: & a pluri neutrum: plurale fit omne.
Suppetie: inficie dant quartum. dica dat as am.
Deq; veru veruum tollunt: grates dato fratres:
Gratis grate leges: repetundarum repetundis.
Vis vis vim vi dat: quondam vas: nunc fero vires.
Ausim cum magno Fabio bene dicere tabum.

¶ Hec cetera hoc ceterũ nominativum singularẽ in vsu nõ habet qui esset ceter. Hec fors o fors a forte. i. fortuna vel eventus. Teren. O fors fortuna. Virgi. Forte sua libycis tẽpestas appulit oris. Invenies vtrũq; adverbia fieri. Lues hanc luem. aliquando etiã ab hac lue. i. contagio aut pestis. Ovid. Dira lues quondã latias viciaverat vrbes. O Macte. Et pluraliter o macti dictiones quibus aliquẽ laudam⁹ quasi magis aucte magis aucti: cũ exhortatione ad virtutem aut gloriã. Vergi. ix. ene. Macte puer virtute nova sic itur ad astra. Pli. lib. ij. Macti ingenio celi interpretes. olim mactus cta. ctũ. integrũ erat. Lucre. lib. v. Ut nunc sepe boves luci ferro male macte. Tantundẽ tantidẽ tantundẽ: ceteris caret. Specus in nrõ actõ vctõq; dum est neutri gñis. specoris specori specore in vsu non sunt. Hoc plus huius pluris hoc plus ab hoc pluri. Plurale hi et he plures & hec plura: integrũ est. He suppetie has suppetias. i. auxilia. Plaut⁹ in epidico. Auxilia et suppetie mihi sunt domi. Venio tibi suppetia. Inficie has inficias. i. negationes. eo inficias. i. nego. Inficior inficiaris idẽ. Hec dica hanc dicam has dicas. i. accusatio vel causa. Cice. Scribitur Heraclio dica. leges etiam ablativum dica apud Ausonium. Teren. in phormione. An vnq; iniuriarũ audisti mihi scriptam dicam. Verum genitivus in vsu non est. Grates sine genitivo dativoq; vel ablativo plurali in singulari solum habet genitivum gratis et ablativum grate. & significat gratias. Vergilius. Grates persoluere dignas Non opis est nostre. Cicero in sexto de republica. Grates tibi ago summe sol. Idem in oratore. Quã gratis causa nihil facias. harũ repetundarum ab his repetundis tantũ scz. pecuniarum aut rerum principi aut populo surrepta rum plura videbis in Syntaxi. Vis huius vis hanc vim o vis a vi. Et plr has vis apud veteres. nunc ab antiquo singulari dicimus he vires viriũ virib⁹. &c. Tacit⁹. de oratore. Plus vis habeat quã sanguinis. i. roboris. etiã significat violentiam. Virg. Fit via vi. Item. vis. i. multitudo & copia. Sallust. Secunda tẽpestate ex põto vis piscium erupit. De plurali vis. Sallu. in. ij. historia. male iam assuetũ ad omnes vis controversiarũ. Lucre in. ij. Sed quam multarum rerum vis possidet in se atq; potestates. Huius tabi ab hoc tabo tantum grammatici volunt. Quintilia. tamen tabum dixit: quem nõ formidabo imitari. ait eniz in pastu cadaveris. nũc occurrũt effusa precordia & livide carnes & expressum dentibus tabum. Caret in plurali: vt

Cetera. Fors. Lues. Macte. *Lucilli: Macte nova virtute si mulq; his *sib⁹ esto. Tantũdẽ. Specus. Suppetie. Inficie. Dica. Grates. Repetundarum. Vis. Tabum.

Uergi. Et terrā tabo maculant.

tabes quod idem significat: scꝫ consumptionē et corruptionē morbūq; et saniem sanguinēq; corruptū. Uirg. Et terram tabo maculant hinc tabeo tabesco: tabidus tabifico tabefacio. genitiuus tabis ⁊ datiuus tabi rarissime leguntur. Later ⁊ ingeris ingere ⁊c. satis fuerunt ante declarata.

Tabes.

¶ Plurali numero carentia.

Propria plurali nisi sint pluralia tantum:
Cuncta carent cum mensuratis herba: frutexq;
De specie loquimur: tamen hec quandoq; leguntur
Plurali numero: partes vbi significamus.
Sicut vina: fabe: plurale tenent quoq; raro:
Abstractum nomen quinte: nomenq; elementi.

¶ Plurali numero carent propria nomina quarūcūq; rerū: nisi sint tantū pluralis numeri. anthor est Priscia. exempla sunt propria virorum. vt Joānes Jacobus. Et mulierū vt Anna/ Phyllis. Montiū vt ossa Olympus. sic oppidorū/ planetarū ⁊c. vt venus vesper vesperugo: sic vespera ⁊ vesperū: mars sol ⁊c. Dixi nisi sint pluralia tantū propter Athene Gabij Artaxata ⁊c. Inuenimus pluraliter Jacobos Sciopiones/ Hectores ⁊c. At sic ꝑpria nō manent: sed equiuoca: vt sit logicus: nihil enī potest vniuoce significare solū partem hominū: ideo aliter homo plurale homines facit q̄ hector hectores. in qua re hallucinat̄ Lancilo. sed nolo hic nimiū philosophari. Qñ igitur plures eiusdē nominis aut similes significare volumus plurali vti Antonij/ Scipones/ platones ⁊c. adiectiua reddere vt appellatiuis: veluti tres Antonij/ multi Hectores ⁊c. non vt grāmatiste volunt duos: quoꝝ vterq; dicebat Petrus: aut triplicem Petrū: nisi tricorporē aut triplicē significaueris: qualē Cerberum gerione fuisse fabulant̄. Cicer. tres Jones ⁊ quatuor veneres dixit. Ouid. et multos illic hectoras esse puta. Martia. Duos Senecas: vnicūq; Lucanū. Cice. ad Brutū. Qđ scribis mihi triū Antoniorū vnā eandēq; causam esse Gallie arum. et hispanie arū. dicimus: q: est Gallia comata/ togata/ brachata/ belgica/ celtica/ ⁊c. Hispania superior inferior ⁊c. Argos hi argi. menalus hec menala ⁊c. Abundātia sunt vt hec fidena vel he fidene. hec cume es. vel he cume arū. hec mycena vel mycene vel pluraliter mycene arū. ⁊ plura oppidorū nomina: q: singulare ⁊ plurale sunt penitus synonyma. Uerg. Argolicove mari deprensus ⁊ vrbe mycena. Papi. viij. theb. Uiue superstes abi direq; ad menia thebes. Solus abi. i. thebarū. sic Juue. Atq; vetus thebe centū iacet obruta portis. sic ꝑpter magnitudinē Rome. Horatius vrbes pro vrbē dixit. Postq̄ cepit agros extēdere victor ⁊ vrbes. Latior amplecti murus. At Uenetia regio est. Uenetie arum. venetie vrbs. Minus enim plurale nonnunq̄ significat q̄ singulare. vt terre arum. q̄ terra.

Tres Antonij.

Galie: Hispanie.

Uenetie.

* Plurale minus q̄ singulare nōnunq̄ significat.

¶ Secundo singulari carent noia rerū quecūq; referunt̄ in pōdus vel mensuram vt noia metalloꝝ: aurū/ plumbū/ ferrū/ argentū/ stannū ⁊c. Noia frumentorūꝫ: vt triticū/ siligo ⁊c. ⁊ leguminū. vt ernū/ cānabis ⁊c. ⁊ multa alia: vt lac/ butyrū/ lardum/ seruū ⁊c. Loquitur aūt de spālibus: nā gñalia plr declinari nihil impedit: vt metalla aque liquores: frumenta legumina ⁊c. Quinetiā specialia in plurali numero qñq; legunt̄ vbi partem significare volumus. vt vina ordea: pise vel pisa/ faba/ era/ electra/ farra/ defruta/ mella/ balsama/ cinnama: q̄bus vix sunt in plurali gtūs dtūs vel ablatiuus. sic lentes/ auene/ lupini/ fraga/ aceta. cuius datiuꝰ ⁊ ablatiuus acetis rarissime legitur. sic mulsa musta aliquando etiā mustis ⁊c. Itē herbarū fruticūq; nomina raro pluralem habent vt apium/ siler. nonnulla aliqñ habent vt lolia ⁊ apud Ouidium lolijs. croci hiacinti lilia rose pro floribus ⁊ herbis: citrini pro quo barbare citruli dicunt teste Tortētino. rure/ cepe/ porri/ mirice/ geniste/ viburna cū multis alijs. Declaranda sunt nōnulla vocabula huius regule.

Metalluꝫ.

¶ Metallum est omnis dura materia in terre visceribus nata. Nam Plinius etiam lapides vocat metalla. Isidorus ponit septem nomina metallorū magis vulgata, aurum/ argentum/ es/ electrū/ stannum/ plumbum/ ferrum, Sub quibus

intelliguntur orichalcum & calybs. ¶ Aurum ab aura.i. splendore nomen habet. Aureus ex auro factus. Auratus cui superficies aurea est. Auraria locus vnde effoditur aurum: sic argentaria ferraria &c. Argentũ grece argyron dicitur. hinc phylargyria.i. amor argenti: scz auaritia. Electrũ mistura quedã auri & argenti. Plini. lib. xxxiij. Aurum in quo quinta argenti portio est: electrũ vocatur. Electrum etiam est succinum.i. gummi vel lachryma aut succus ex arborib⁹ pinei gñis profluens: barbari glestũ vocant. Orichalcon eris species a montibus dictum e quibus effoditur. oros mons est chalcon es. male dicitur aurichalcũ. Inuenitur vtrũq; plr. Martialis. Aera minus flauo radiant electra metallo. Papi. Emicat effigies. & sparsa orichalca renident. nec dicas duo ferra: sed duo ferramẽta. ¶ Lardũ vel laridũ caro porcina plr reperitur. Oui.j.fast. Pinguia cur illis miscentur larda diebus. Seuuz est pingue durum in bobus vnde fiunt candele quibus quotidie vtimur. Minyum i. rubrica terra rubra. Frumentũ spicis continet. vt Hordeum quod pluraliter reperitur. Uerg. Grandia sepe quibus mandauimus Hordea sulcis Infelix lolium et steriles dominantur auene. vbi etiã auena habet plurale. Siliginem Plinius dicit esse delitias tritici & optimũ fieri ex siligine panem. ideo Torrentinus credit siliginem esse quod vulgo triticũ dicitur. zea quoddã frumentũ orientis & Cãpanie. per excellentiã semen dicitur: hinc fit alica. gort. Pãnicũ quoddã frumentũ cuius grana in diuersis locis collecta sedent sicut panniculi. Milium paruũ semen vnde fit puls. Legumen est quod folliculis continet: vt faba pisa lupinus eruum vitia &c. Melo putant barbarum: vtitur tamen palladius. Citrinus est cucumeris species. Cannabis &c. ¶ Plurale tenent quoq; raro. Sñia est. noia abstracta.i. substantiua ab adiectiuis deducta cũ nominibus quinte declinationis & noibus elementoruz: raro tenent pluralẽ numerũ. Exempla de abstractis. Iuuentus.i. etas iuuenilis et ipsi iuuenes. Iuuenta.i. etas iuuenilis. Iuuentas dea iuuentutis: gtõ iuuentatis: iuuenilitas.i. iuuẽta. socordia & vecordia.i. stultitia: sic parsimonia castimonia memoria eloquentia sapientia sophia philosophia diligentia elegantia auaritia iustitia insania amentia paupertas prudẽtia inopia amicitia: sed inimicitie sepius pluraliter dicitur parcitas pernicitas: adulescentia pueritia infantia clementia facũdia humilitas senium marchor charitas pinguitudo senecta senectus poetica dialectica &c. Exempla de nominib⁹ quinte: vt fides rabies pernities caries dies pro tẽpore. Sanies sanguis corruptus &c. Exẽpla de nominib⁹ elementoꝝ. terra aqua aer ignis: que pluralẽ admittunt oia preter aer: vbi nõ totũ elementũ: sed aliquas partes significamus. Habẽt quoq; plẽm ex alijs cõplura vt sine dubio dies & res cũ pluribus quinte declinationis nominibus: & multa abstracta: ideo dixi non semper sed raro. Celius Ciceroni. Solet infirmorũ amicitias sibi qualibet impẽsa adiungere. Plãcus ad Ciceronẽ lib. x. Amicitias plr dixit sic ipsa. Cicero lib.j. ad Atti. Ille ambitiose nostre fucoseq; amicitie sunt in quodã splendore forensi. Oui. Turpe quidẽ dictu: sed si modo vera fatemur. Uulgus amicitias vtilitate pbat. Ne vereris hos viros imitari. Tacitus. Multoꝝ amicitiis innixũ. Iterũ Cice. lib. vij. ad Atticũ. Soles cõglutinare amicitias testimonijs tuis. Gel. lib. ij. Qui se ad lr̃as memoriasq; veteres dediderat. Itẽ lib. iij. Ita in veteribus memorijs scriptũ legimus Uictruuii⁹ quoq; memoriarũ gradib⁹ dixit. Gel. lib. ij. Curas vocũ verboꝝq; elegãtias. Idẽ sepe philosophias dixit in lib. v. Sumptũ ministrauit & philosophias docuit. in sacris. Ego iustitias iudicabo. Gel. lib. iij. petulantias dictoꝝ. Cic. etiã charitates dixit. Gellius ignauias insidias iniurias: atq; alij alia: sed raris raro vtendum est. Senecta per se bene dr̃ q̃uis olim cum additione senecta etas semp dicebant. Tacitus Flaccũ spernebat ac debilitate pedum inualidũ. Inuenies plura in pluralinũero: sed vt sepe dixi raris raro vtere. neq; a summis viris aliqñ dicta nisi fuerint penitus obsoleta: vt antiquissima omnino tanq; colubros fugito.

Septẽ metalloꝝ nomina magis vulgata.
Aurum.
Aureus.
Auratus.
Argentuz.
Electrum.
Aurichalchũ nõ latina vox est
Lardum.
Seuum.
Minyum.
Hordeum.
Auenam.

Amicitia.

Memorie
Elegantie
Phie.

Senectus.

¶ Raro pluralia.

Vix plurale tenent limus cum sanguine fumus:
Et fimus & mundus: muscus cum nemine pontus:
Captorum carcer sopor: & puluis penus vncus.

Feminina

Cestus ceu cultus pro auro:ros ⁊ genuinus.
Gloria:fama:lues:pix:galla:fames:fuga:vita.
Culpa:strues:pax:gaza:salus:cumqꝫ indole:arena
Mors:tussis:proles:tabes:labes:sobolesqꝫ:
Talio cum cholera:sitis.atqꝫ humus:⁊ pituita:
Lux:plebs iungantur pubes:contagio:bilis:
Vir:cenum:fel:pus:ver:nectar:ador: nihil:hepar

Neutra.

Nil:iubar:⁊ nihilum:gluten:vulgus:pelagusqꝫ:
Aeuum:sal:barathrum:cum manna:mammona:pascha:
Iustitium:fenum:virus cum mane necessum:
Atqꝫ necesse:salum:solium:fas:instar:⁊ halec.
Adde nefas:letum:vitrum:viscum:atqꝫ macellum:
Et nitrum:spicum:sinumqꝫ:geluqꝫ:solumqꝫ
Atqꝫ lutum.Sunt his qui longe plura notarunt.
Si bene discutias doctorum scripta virorum.
Multa cecus cernes:ꝙ lex vult grammaticorum.

Limus. Sanguis. Fumus. Finius. Mundus. Sol. Soles. Fumi. Muscus. Nemo. Pontus. Carcer. Sopor. Puluis. Penus. Uncus. *Cestus. Virgil. In mediū geminos immani pōdere cestus Proiecit q̄busacer erit in ꝑlia vetus Ferre manum ⁊c. Cestum. Cultus. Ros Genuinus Gloria.

¶ Raro hn̄t plr̄em nūerū hec noīa. Limus sanguis fum⁹ ⁊c. qbus aliqui plura iungunt: vt declarabo. multa tn̄ cōtra grāmaticoꝝ rl'as inueniet quisqs doctissimoꝝ monumēta diligenter euoluerit: sed parce inuētis ꝑce vtamur: neqꝫ vti formidem⁹ nimiū. Lim⁹.i.cenū ⁊ terra madida. Lutū idē. Sāguis i sacris solū plr legi: vt virū sanguinū. Fumus. Mart. Vēdere nec vanos circa pallatia fumos. Cesar plr vtit pro signis illis que inter hostes per diem fumo solent fieri: quēadmoduz per noctē ignibus. Fimus est stercus animaliū: idem est letamen. Mundus. Plinius lib. ij. naturalis hysto. Alios innumerabiles tradidisse mundos. Sic soles legimus quia plures aliquando videntur esse. Itē pro coloribus nōnunqꝫ sumitur. Quint. lib. xi Vitandos soles atqꝫ ventos. Pli. Aqua siccata solibus. sic apud Virg. ceterosqꝫ poetas sepe. De fumi iterum Ouid. iiij. fasto. Cerulei fiant puro de sulfure fumi. Sic fumos dixit Virg. muscus lanugo ver herbula viridis in muris ripis arboribusqꝫ Vergil. Musco circundat amare corticis. Apuleius in plurali muscis dixit in lib. ij. de asino. Saxū insurgit in spelunce modū muscis. Nemo sepius masculinum aliquando etiam femininū. Pontus. i. mare ⁊ regio quedā asie. Carcer captoꝝ locus. sic tn̄ aliquādo in plr̄ reperitur. Firmicus. Carcerū squaloribus premitur. Seneca. Plenos carceres. Sopor. i. sopnus: aliqn̄ etiā mors. Hora. Ergo ⁊ quintiliū perpetuus vrget sopor. Puluis. Hora. plr puluerеs dixit. Penus: sic penum ⁊ penu et intellige cuiuscunqꝫ generis sit penus. Uncus teste Curio. pro ferro quo corpora noxiorum mortuorumve trahebātur. notum apud Suetoniū ⁊ Senecam. Cestus sine diphthongo cingulū Veneris ⁊ zona sponse nubentis legitimo matrimonio: vnde incestū dicimus nō legitimo matrimonio: sed sacrilegio. hinc cesticillus est illud qd mulieres imponunt capiti qn̄ portant aliquid. Caestus per ae diphthongō est lorū quo pugiles pugnā cōmittebant: vtrunqꝫ est quarte declinationis. Cestum sine diphthōgo neutri gn̄is est furcilla q̄ subijcitur viti ne pendeat. author Varro in re rusti. Cultus teste Curio ꝓ eo qd vulgo foliū auri dicitur. Ros. Verg. tn̄ rores dixit et Colume. cum Plinio roribus. At rorū aut roriū nusqꝫ legi. Genuinus dens in extrema gingiua occultus is nouissimus nascitur. Cice. et plures genuini in plr̄ numero dixerunt. Genuino rodere est occulte reprehendere. Sequētia feminina sunt. Gl'ia

Quint. Consentiens laus bonorũ gloria appellatur. Inanis gloria est vana et falsa laus. diminutiuũ est gloriola. inuenit plr. Gel. lib. j. Has ille inanes cum flaret glorias. Itẽ lib. ij. Questu atq compendio gloriarũ. Fama/ luces/ pix. Galla sutorũ instrumentum: etiam est fructus quercũ. vt dicit Calepin⁹. Fames. Fuga. Uita p modo viuendi. pluraliter leges. Terẽ. in adel. Inspicere tanq in speculo hominũ vitas iubeo. Tacit⁹. Si deus aliquis vitas aut vestra tẽpora repente mutasset. Uirg. vj. ene. Tenues sine corpore vitas. i. animas. Laerti⁹ scripsit vitas phorum. Hieronymus vero sanctorũ patrũ. Gel. lib. xiij. ca. ij. Quibus ocyum et studium fuit: vitas atq etates doctorũ hominũ querere et memorie tradere: ne verearis sic loqui. Culpa. Strues lignorũ cõgeries. Pax plurale paces inueni nõ pacũ aut pacibus nisi apud Plautũ in Persa. Hora. Hoc paces habuere bone. Idẽ. Bella quibus paces longũ diffundit in euum. Sal. in iug. Bella atq paces. Gaza. i. census et diuitie et quicquid possidemus. reperitur plurale. Luca. lib. vij. Eousq premunt tentoria gazas. Seneca in hercule furenti. Gazis inhians et est cõgestio pauper in auro. Gazarũ nondũ legi. Salus. Marsilius tñ salutes et salutibus dixit. Et Hiero. lib. Reg. ij. Magnificans salutes regis sui nõ libenter imitarer: qr tota doctorũ schola reclamat. Indoles est in pueris significatio quedam future probitatis: in viris signum est presentis virtutis. et aliqñ in malũ capitur. nõnunq ad inanimata transfertur. Arena salus. Cesar plr carere dixit. tu libere plurali vtitor. Luca. lib. x. Et diras caluit Cesar arenas. Gel. lib. v. in camporũ et arenarũ solitudines concessi sic ceteri fere omnes. Mors ponunt hic grãmatici: tu nihil dubites vti pluraliter. Tacitus. multas mortes iussu. Messaline patratas. Idẽ. Plerisq liberũ aut parentũ mortes deflebant. Idẽ. Obitas pro republica mortes. Cice. Quibus videmus optabiles fuisse mortes. Oui. xj. met. Deficit ars animiq cadunt totidẽq videntur. Quod veniunt fluctus ruere atq irrũpere mortes. Sil. lib. ij. Uidi aios mortesq virũ. Uale. maxi. lib. v. Referamus eos qui mortes equo aio tolerarunt. Tacit⁹. Laudatis antiquorum mortibus per exitus. Idẽ. Uaria pereuntium forma et omni imagine mortium. Seneca in natu. quest. Ergo in tantis erroribus es vt estimes deos mortium signa premittere. Gel. lib. vij. Id et mortibus legibusq multis ostenditur sic mortes mortium mortibus leges apud Pliniũ/ Lucanũ/ Firmicũ: et plures. Tussis lectum est plurale tusses. et Plinius genitiuo tussium vsus: teste Lanciloto. Proles Martianus dicit plurale habere proles prolum prolibus. Tabes. Labes ruina vel dedecus vel macula. plurale labes legitur: nõ labium aut labibus. Cice. in officijs. Huc tu quas conscientie labes in animo censes habuisse que vulnera? Gel. Contra vitiorum fraudes animorũq labes ac pestilentias asseuerabat. Itaq latinissime dicunt philosophi tres esse reipublice labes. Soboles plurale soboles apud Collumellam est libro decimo. Custodiri debent ne noue soboles effugiant. sobolum aut sobolibus nusq legi nisi forte apud grammaticos. Talio. Cholera morbi genus et vnus quatuor humorum. Sitis. Pituita morbus quidam. grece phlegma dicitur. Plini. pituitas dixit. Lux pluraliter legitur pro diebus luces et lucibus: non lucum aut lucium. Oui. Post septem luces iunius actus erit. Idem in eodem sexto fastorum. Aspicit instantes medijs sex lucibus idus. sic idem alibi sepe et ipse: et alij. Apuleius in prima significatione capit dicens de cometis. Sed plerunq luces iste repentino orte statim occidunt. Plebs vel plebes. Pubes. Cõtagio morbus contractu nocens. Bilis. i. cholera capitur interdum pro ira. ne moueas mihi bilem. Prosapia: id est progenies. His adijcitur rhesina quoq et sitisana: que sub mensuratis et in ponderarelatis: contineri possunt. Hir. Cenum terra humore resoluta. Fel/ pus/ ver nectar/ odor/ nihil/ hepar: licet hepata nonnulli dixerint vt Fella. ego neutrum pluraliter apud doctissimos inueni. Nil/ iubar/ nihilum gluten. sic glutinum ante declarata sunt. Uulgus: masculinum tamen aliquando pluralem habet. Cicero. Saturnum maxime colunt vulgi. ¶ Pelagus Cicero pluraliter pelagia in lib. de finibus bonorũ. Euum. i. etas longa. Hierony. in. iij. lib. Esdre. Plurali vtitur dicens. Maiestas omnium euorum. Ouid. Persequar vt cunctos nulli datus oibus euis. Pli. lib. xiiij. ca. j. Tot euis incorruptũ dixit. Sal quod masculine pluralẽ habet pro oris condimento. Colu. Si fordet oleũ frictos et adhuc calentes sales inijci iubent. Salibus integris adoperiunt. Idẽ. Carnẽ salibus aspersam. sic apud Paulum iurisconsultum inuenies sales: gtm salũ aut saliũ nusq legi. Barathrum locus athenis erat vñ dãnati pcipitabant: et capitur p immẽsa pfunditate et inferno. Manna

Galla.
Uita.
Strues.
Pax.
Gaza.
Salus.
Arena.
Indoles.
Mors.
Mortes.
Mortibus
Legendum mortibus.
Tussis
Proles.
Labes.
* Terentianus sufficit vitare labes et carere sordibus.
Talio.
Colera.
Pituita.
Lux
Bilis.
Cenum.
Uulgus.
Pelagus.
Euum.
Barathrũ

Fenum. Salum. Solum. Vitrum. Viscum. Macellum. Nitrum. Spicum. Spicus. Sinum. Solum. Lutum. Orcus. Bolus. Erebus. Halo. Arrhabo. Uter. Cinis. Dolus. Vehes. Adorea. Oliuitas. Spata. Ora. Solũ neutro gñe & quicq̃d alicui rei subiacet vñ nauis solum est mare. Vergilius. Subtrahiturq; solũ. Dibaphũ. Album. Meditullium. zacharum. Gummiũ. Vernactũ. Strata. Huber. Capital.

mãmona pascha. Iustitiũ. q̃si iuris statio. & iuris dicendi intermissio: qđ fieri solet publico reipublice luctu & calamitatib⁹. Itẽ tpe messis quoddã sit iustitiũ ne agricole impediant. Fenũ. Apuleius tamẽ pluraliter dixit. iiij. meta. In asini faciem fena rodebamus. Virus: mane: necessum necesse. Letum. i. mors. letalis. i. mortifer: vt letale vuln⁹. Salũ. i. mare a greco salo. i. moueo & fluctuo. Soliũ sella regia. Vergi. Sollio. rex infit ab alto. Est etiã vas quo in balneis vtebãtur. & vas sepulchrale in quo defunctus condit. Curtius. Septimus dies erat ex quo corpus regis iacebat in solio. Pli. li. xxxv. pluraliter dixit. Qm̃ & defunctos sese multi fictilib⁹ soliis condi maluere. Fas: instar halec: nefas: Vitrũ: inuenies apud poetas plurale vitra Viscum vel masculine viscus: vtrũq; sine plurali: est glutinũ quo aues capiuntur. Macellũ locus vbi obsonia vendũtur quecunq; nõ solũ carnes: a macello quodã latrone cuius domus in eũ vsum fuit diruta. Ennius. Macella dixit teste Capro. Nitrũ salis species quo sordes corpoꝝ vestiũq; purgant. Spicũ acumẽ ad spice similitudinẽ pro eodẽ & spicus. & hoc plurale hꝫ teste Seruio. in. i. geor. Cice. in ara. Spicũ illustre tenens insigni corpore Virgo. Sinũ pro vase. Ecl. Solũ terra. Verg. tñ i. geor. dixit. Ne saturare fimo pingui pudeat sola. Lutũ cenũ. Cesar luta dixit: teste Capro. Lanci. preter hec vulgata alia adiecit cõpluscula. Et primo masculina Orcus pro inferno dictus quasi vrgus: teste Vranio. Bolus qđ nonnũq; plr̃ inuenies. Erebus pfundior inferni pars. Halo circulus circa lunam. Arrhabo. i. arrha. Uter corũ quo liquamina & oleũ continent: atq; etiã vinũ &c. gtõ plurali caret: teste Lãcilo. qđ verũ nõ est: si Capelle credimus. Iungũt quidã; cinis frustra. Suet. in Domit. Clam intulit, cinerib⁹ sue filie. Ouid. viii. met. Plus cinerũ hemonie sulcis telluris aratur. Idẽ versa est in cineres sospite Troia viro. Dolus gtõ tñ plurali caret: vt quidã dicunt nec adeps adipũ habet cũ adipes adipibus legamus. Quintil. li. ii. Itaq; sibi attenuandos adipes. Colu. Nõ adipib⁹ obesa. ¶ De feminis. Luna. licet legamus lunasq; sequentes. Vehes gtõ / dtõ / abltõq;: in plr̃i caret. mensura quedã est & plaustrũ. adorea. i. gloria. mastix. Inquies substãtiuum vt requies. Ira irarũ & iras hꝫ: iris nũq; ira dicit Lãcilo. sed fallit. Terẽ. in ecy. Quib⁹ iris impulsus. Oliuitas. i. olei. vindemia. Autũnitas. Aluus. Spata instrm̃ pharmacopolarũ. Pli. Medicinã permiscentes spata ter die. Tellus q̃ꝛ elementi nomẽ est aut dea terre. Pli. Tellurẽ scindim⁹ serim⁹ arbusta. Ora p fune nauis. legimus tñ oras. Liui⁹. viii. de. ii. bello punico. Tradãt scalas oras anchorasq;. Fabi⁹. Oras soluẽtibus bene, pcemur. ¶ De neutris: Cice. dixit lib. v. thusc. Calceamentũ solorũ callũ est. solũ est quodcũq; supponit. vnde nauis solũ & mare. Ouid. Astra tenent celeste solũ. aliqñ ponit p corio & eo sensu est verbũ Tulliĩ / Martialisq;. Et mordere luto putre vetusq; solũ. Idẽ. Pictorũ sola basiata regũ. Altũ p mari. Verg. eñ dixit. Tranq̃lla palta. Collũ colla facit nõ collorũ aut collis: teste Lãcil. nec os orũ: lꝫ ora & orib⁹. id nõ verũ esse ex dictis patet. Defrutũ defruta nõ defrutorũ aut defrutis vt idẽ vult. Iecur iecinora nõ iecora vt vult idẽ. Balsamũ balsama nõ orũ pecu pecua tñ. vt alliũ allia: vlpicũ vlpica. Dibaphũ purpura bis tincta dibapha tãtum. Carent ita plurali: teste eodẽ. Albũ pro tabula. Plini. in pfatione. Nõ eras in hoc albo. Sueto. in tyb. qm̃ si pateret ascribi albo. Et in Nerone. Nomẽ suum in albo profitentiũ. Apuleius album musarũ. Meditulliũ. i. mediũ loci spaciũ. medium dici nõn media dierum. Melimeli liquor quidã ex melle. Asylũ bene facit asyla. at asyloꝝ nõ legi. Sabulum Baculum. Teruntiũ pro minimo precio. Cice. li. v. ad atti. Teruntiũ nego sumptũ factũ. Epityꝝ cõdimenta oliuarũ. hoc ad mẽsurata pertinet vt butyrum oxyporũ moretum halicastrũ piper costum amomum: lꝫ amomis dixerit Persius. zacharũ nõ zucharum. Pli. zacharum est mel in arundinibus collectum gũmiũ mõ candidũ dentibus fragile. Gummiũ gtũs pluralis est a gũmi. Minerua pro cena. Illicium: solũ infima pars casei. Vernactũ terra resoluta. Fascinum pro mẽtulla. Hysopum q̃ꝛ herbe nomen. Agaricũ Euphorbium. Ceruleum pro arena quadã. Buxũ buxa facit: buxoꝝ rarũ est. papyrũ abdomen: lumen: chaos sinapi: hostum cõfectura quedã ex oleo. pedum stratum qđ supponit equo. vulgo sella dicitur. Plin. strata dixit: nõ tamẽ stratoꝝ nec stratis. mamphur. Temetum Callum. Cicero. iij. Tuscu. Ipse labor quasi callũ quoddam obducit dolori. Huber pro copia. Capital fascia qua capillos capitis cõnectimus: & crimen capitale. Specimen. Iunge predictis vnusquisq;. Iungunt aliĩ ad hec plura: sed in hoc plerũq; falluntur: quia in duobus aut tribus authoribus non reperta nusq; inueniri teme

rario[?]anſu illico clamitant: itaq; ſiqua dixero carere aliquo: caſu tantiſper illo abſti neat dum in claris authoribus me falli intellexeris ⁊ tũ illos potius ꝙ me mutare ita tñ ne quid affectate: neue raro inuẽtis glorieris inepte: ⁊ paſſim vtendũ putes.

Singulari numero carentia.

Diſtribuens numerus: cum cardine: feſta: libriq;
Cum ludis: vrbs: multa carent numero iſta priore.
Dant quidam libri numerum tantummodo primum.

¶ Numeri diſtributiui vt bini terni: carẽt ſingulari nũero: niſi rariſſime vt Septe no gurgite. de hoc in Syntaxi. Numeri cardinales vt duo tres quatuor ⁊c. ſub his continent̃ tot quot totidem aliquot. vnus principiũ numeri eſt: nõ nũerus. Tertio nomina feſtoꝝ aut ludorũ ſingu. nu. carẽt vt apollinares circẽſes geniales q̃uqua tres ⁊c. Ludorũ noĩa vulcanalia bacchanalia ſaturnalia opalia vinalia agonalia neptunalia q̃nquatria lupcalia magaleſia floralia liberalia lucaria feralia ⁊c. feſtorũ noĩa. quoꝝ autẽ deoꝝ fuerint: deriuatio indicat vt vulcanalia vulcani ⁊c. q̃nquatria feſta qui q̃nq; dies palladi fiebant ⁊c. Plau. ſingl'ariter dixit. bacchis bacchas metuo ⁊ bacchanal tuũ. Notandũ circa feſtoꝝ noĩa. ꝙ gtĩ per ſcdam decli. ſepi⁹ feſtoꝝ nomina faciũt. dtĩ vero ⁊ abltĩ per tertiã. Ualeri. Saturnalioꝝ dies apud grecos quoq; feſti habent̃. Hora. ij. epiſt. Quid fiet ab ipſis ſaturnalib⁹ huc fugiſti. Maſuri⁹ Sabinus. Uinalioꝝ dies Ioui ſacer eſt. Iuue. Totis q̃nquatrib⁹ optat. hoc etiã per ſcdam dtĩ abltĩq; efficit. Ci. ad celiũ. Ita tumultuoſe ꝯtiones ita moleſte q̃nquatrijs afferebant̃. Quedã gtĩ etiã per tertiã efferunt. Uarro. Feraliũ dies a ferẽdis in ſepulchra epulis dicti. Item floraliũ dixit vt Maſurius libe raliuum ⁊ lucariũ. de his multa dicit Macro. i. ſatur. ca. ij. vbi oſtendit Uiridia adiectiuum viridiũ facere. ſubſtantiuũ vo viridioꝝ: ⁊ ſignificat loci viriditatẽ. ⁊ vectigalia lʒ tertie decli. ſit: tñ facit vectigaliũ vel oꝝ. ſed' vectigalibus tĩ. vt ancilla ancilliũ vel ancillioꝝ. Sueto. in aug. circa finem vectigalioꝝ dixit ⁊ alibi vectigalium Parentalia lium. vel oꝝ. ibus. ferie q̃ parẽtibus defunctis fiũt. Solẽnia ſacra q̃ ſingulis annis certo tpe fiunt. Magaleſia feſta ⁊ ludi matris duorũ: ſed ludi potius Megalenſes dñr. Quedã puto ſcde declinatiõis: ſcʒ orgia bacchia ſacra ⁊ quecũq; cerimonie. Repotia ferie quũ poſtridie nuptias apud nouũ maritũ cenat̃ ꝙ quaſi reficiat̃ potatio. Hora. Ille repotia natales alioſve dierũ feſtos albatus celebret. Gel. lib. ij. Nuptijs aũt ⁊ repotijs ſeſtertij milies eſſe. Cariſtia orum. ferie in quib⁹ ſimul cognati conuiuabant̃. Ouid. Proxima cognati dicere cariſtia chari. Male capitur chariſtia pro charitate annone. Encenia innouationes dedicationeſq; templorum. Idem feſtoꝝ noia ſunt latine ⁊ neomenie ⁊c. Quarto ſingulari carẽt multa libroꝝ noia: vt georgica bucolica rhetorica oꝝ. chronica byblia ⁊c. ſed ſignificantur ſemꝑ partialia (vt ſic loquar) opuſcula vel libri vt notauit Nebriſſen. vbi aũt vnicũ librũ ſignificamus aut vnũ poema vel opuſculũ ſingulari vtimur. vt xenophũ in economico. Uirgil. in. i. bucol'. vel georgico. ex quib⁹ liquet error eoꝝ qui putãt hec in ſingulari eſſe feminini gñis. vt ait Nebriſſen. Grãmatica grãmaticoꝝ non dicimus teſte Lancillo. Quedã libroꝝ noia ſunt ſingularia feminini gñis vt thebais: eneis. Marcel. etiã dicit pluraliter eneida orum. teſte eodem. Multa oppidoꝝ nomina carent ſingulari nũero. Maſculina quidẽ vt Parrhiſij gabij locri ⁊c. Feminina vt thebe athene bruge. Neutra vt artaxata hieroſolyma: qd etiaʒ hieroſolyma me. per vtrumque ſingulariter reperitur ꝯtra Uallã. Sueto. in Aug. Caium nepotẽ quod iudeam preteruehens apud hieroſolymã non ſupplicaſſet collaudauit. Tacitus. Conditam vrbem nomine ſuo hieroſolymam feciſſe. Idẽ. omnes preter Hieroſolymam vrbes victorie exercitu tenebat.

* Nũeri cardinales.
Feſtoꝝ nomina.
Quinquatria.
Saturnalia
Feralia.
Uiridia.
Uectigalia
Parẽtalia.
Solennia.
Magaleſia
Orgia.
Repotia.
Cariſtia.
Encenia.
Librorum nomina.
* Libroꝝ noia ſingu li feminini generis.
Oppidorũ nomina.
Hieroſolyma.

¶ Maſculina tantum pluralia.

Maſculei generis ſunt hec pluralia tantum:
Annales: ſentes: cancelli: liberi: amores:
Uepres carceribus luceres canis lemures do.

Fur furibus geminis natales: celitibus ceu
Manes ꝛ casses superi loculi atqꝫ penates:
Cuiqꝫ prius foret as: maiores atqꝫ minores
Primores fasti vel fastus. adde quirites
Et pugillares seres caresqꝫ salesqꝫ.
Atqꝫ lares: pisces signum: ceu menstrua menses
Atqꝫ fori faces proceres: sic posteri ꝛ antes.
Mores infert ꝛ ambo dabis sic codicqꝫ cilli
Interdum numero potientur pauca priore.

Annales. ¶ Masculina tm̄ pluralia sunt: annales sentes cancelli ꝛc. quoꝝ nōnulla aliqñ re-
periunt̄ in numero singulari: que nec penitus refugiemus neqꝫ affectabimus. An-
nales libri cōtinentes quid quoqꝫ anno gestū sit. aliqñ singulare inuenitur. Gelli.
lib. xvj. Petimus ne annalē hunc Q. Ennij. Idem lib. xiij. ca. xxj. Qui legent Cneij
gelli annalez tertiū. Idem lib. xv. Si annalem vndeuigesimū Q. Claudij legisses.
Sentes. Idem lib. vj. Locū istū: totū huc ex pisonis annali transposuimus. Eodē abltō vti-
Cancelli tur alibi sepissime. Sentes teste Phoca. i. spine ꝙ a tangentibus ꝗ̄primū sentiant̄
Cācellus. sic dicunt̄. Bapti. Man. in. j. cala. feminine nescio quo authore vsus est. Cancelli li-
Liberi. gna vel ferramenta inter se modicis interuallis posita: vt in fenestris ꝛc. Calepin⁹
Amores. ponit singulare. Sed nō ꝓbat. Liberi. i. filij ꝛ filie ꝛ aliqñ vnicus fili⁹ vel filia. Amo-
res pro turpibus ꝛ venereis nisi adiectiuo distinguantur: veluti honesti amores.
Vepres. Amor singulariter etiam aliquando de inhonesta libidine dicitur. Vepres rubus
aut spina. Sidoñ. in. ij. panegy. Ille per obiectos vepres timet. Verg. Hirsutos ve-
pres. Sene. in hippoly. Acutis asperi vepres rubis. Reperit̄ singulare. Colu. li. xij.
***Veprez.** Hunc veprem manifestū est interire non posse. Ouid. viij. meta. aut lepori qui ve-
Carceres. pre latens hostilia cernit Ora canū. Hierony. Esaie. xvij. Quis dabit vir spinam et
veprem. Melius est masculinū: lz Priscan⁹ femininū esse dixerit ꝓpter diminuti-
uum veprecula. Carceres vnde equi incipiunt cursum. Verg. Ut cum carceribus
sese effudere quadrige. docet hoc Serui⁹. poteris tñ in hac significantia singulari-
ter flectere. Cice. A calce ad carcerem reuocati. Verg. v. ene. Ruuntqꝫ effusi carcere
currus. Ouidius. x met. Signa tube dederant cū carcere pron⁹ vterqꝫ Emicat. La-
ceres nobiles quidā Romani: vt Tatienses Quintij Fabij. horum vnusquisqꝫ (vt
Cani. opinor) dicebatur Tatiensis vel Fabius ꝛc. Cani albi capilli in senectute. Lemu-
Lemures. res: larue ꝛ terrificationes nocturne. Apuleius singulari vtitur in libro de deo So-
cratis dicens. Hunc vetere in lingua latina inueni lemurem dictū furfurea pustu-
Furfures. le que ex capite resoluuntur: pro purgamento farine etiā singulariter dixit. Sere-
Gemini. nus. Additur excussus niuea similagine furfur. Gemini ꝛ gemelli fratres vno tpe
Natales. nati. Plaut. tamen in menech. sepe in hoc significatu singulariter vtitur. Natales
Celites. generis nobilitas aut nascendi conditio: vt claris natalib⁹ ortus vel obscuris na-
Manes. talibus. Natalis in singulari significat diem natalē. Celitus. i. celicole ꝛ ex homi-
nibus dij. Ouidius vtitur sepicule ablatiuo singulari celite. Manes anime defun-
ctorum ꝛ dij inferi. Apuleius preter aliorum cōsuetudinem an: us est singulari vti
Casses. in libro de demonio Socratis/ dicēs. Utrū lar sit in larua nomine deū manem vo-
Superi. cant Casses. i. retia aliqñ singulariter flecti alibi probaui. Superi celites vel nos
Inferi. respectu antipodum. Inferi qui tartara incolunt vel antipodes. Posteri post nos
Posteri. venturi. Inuenta sunt adiectiua. Superus/ inferus/ posterus. Liuius Androni-
cus in odissea. Inferus an superus tibi fert deus funera Ulysses. hic s absumitur
Loculi. in deus. Loculi sacculi ꝛ loci pecuniarij vel receptacula feminis. Iuuenalis. Locu-
Loci. lis comitantibus itur ad casum tabule ꝛ cetera. Cato. Eo lotio si mulier locos fo-
Penates. uebit nunqꝫ ij virosi fient. Apud Martialem pro marsupio locellus singulariter
reperitur. Ipse locellus erit. Penates dij penetrales quos sue quisqꝫ domi colit el

Pro domo/ capit. Que in as desinerēt si singularē nūerū haberēt: vt primates optimates ⁊c. Optimates ⁊ pinates summatesqꝫ. i. ciuiū optimi pbissimi primi ⁊ summi. Sic magnates. i. nobiliores. In ecclesiasticis dñr sepe per scđam magnati magnatorum magnatis. Infimates infimi ciuiū: qñqꝫ legūtur in singulari. Cice. li. ix. episto. ad Atticū. Id mandaui Philotimo homini forti ac nimirū optimati. Celius ad Ciceronē li. x. ad atti. Vide ne dum pudet te parū optimatem esse parum diligenter qđ optimū sit eligas. Maiores antiqui qui añ nos fuerant. Minores posteri. Hec cū dictis: q: ad vtrūqꝫ sexum pertinent: nōnulli dicut in feminino gñe reperiri posse. Primores cōis gñis. i. primi sepe singulariter reperitur: q: natura adiectiuum est: sed ntō singulari caret teste Seruio. Sueto. Scripta famosa vulgoqꝫ edita quibus primores viri ac femine notabantur aboleuit. Sil. lib. xi. His super excisam primori marte sagunthū. Politia. Speciem quidem primorem viri habentia. Gel. lib. vij. vsqꝫ in primores manus. Idem lib. x. ca. xix. Si me nō fallit qđ quidem in primori pueritia legerim. Cicero in. j. de orat. Ne primoribus quidem labris attigissent. i. prioribus. Tacitus. Erat othoni celebre conuiuiū primoribus feminis virisqꝫ. Sueto. in Tybe. Plerūqꝫ se afferebat consiliariū: assidebatqꝫ iuxtim in parte primori. Gelli⁹ lib. ij. Primore aspectu. Valla Placentinus. Primores dicit a primus comparatiuū esse: vt proximior a proximus. hoc nō placet: q: primiores non primores diceretur: qđ falsum esset: ex Sillio deprehenditur. Ne verearis puer tā pulchra dictione in vtroqꝫ numero vti. Fasti fastorum vel fastus tuz. liber in quo totius anni res populi Romani scripte continebantur: ⁊ cause festorum explicant sepius est scđe declinationis. nec male tñ dixit Lucan⁹ (vt putauit Seruius) Nec mens Eudoxi vincetur fastibus annus. quis. ipse Varro in ephemeride dixit. Cesar fastus correxit. ⁊ Colu. lib. x. Sequor nūc Eudoxi ⁊ Metonis fastus astrologorum. Horatius in. iij. carminuz. Per memores genus omne. fastus fastus fastui. i. superbia. Inuenitur etiā fastus fasta fastum: ⁊ nefastus. vnde dies fasti erant: quibus sine piaculo licebat pretori tria verba fari. scz do, dico addico ⁊ nefasti quibus nō licebat ea fari. Ouidius. Ille nefastus erit per quem tria verba silentur Fast⁹ erit per quē lege licebit agi. Quirites. i. Romani: singulares obliqui reperiuntur. Horatius episto. j. Et amici dona quiritis. Ouidius. ix. meta. Reddentēqꝫ suo non regia iura quiriti. Iuue. Gaudia longa feras tamen vna plebe quiritem. Persius. Heu steriles viri quibus vna quiritem vertigo facit. Claudia. in nuptijs Honorij et Marie epulisqꝫ iam repleto resonet quirite tyberis. Pugillares tabelle in quibus scribimus pro eodem dicimus pugillaria in:n. ibus. ⁊ reperitur vtrūqꝫ aliqñ in singulari. Ausoni⁹. Bipetens pugillar expedi. pugillarē in Euangelio legimus verum vtrumqꝫ est perrarum. Seres ⁊ Cares populorū noia raro. singulariter reperies. Sales dicta mordacia apohthemata dicteria ⁊ vrbani loci. Iuue. Et salib⁹ vehemens intra pomearia natis. gtm̄ nusqꝫ inueni. Ceterū in hoc significatu recte singulariter aliquando vteris. Terentius in Eunucho. Qui haberet salem qđ in te est. Cicero in. ij. de orato. vtilitatē salis ⁊ vrbanitatis fateamur. In eodē. Non sal sed natura ridetur. Idem in. j. episto. ad Q. fratrem. Dicendi sal facetieqꝫ valuissent. Idem de claris oratoribus ad Brutum. omnes sale facetijsqꝫ superabat. Lares inuenies septenle singulariter. Pisces signum celeste. Ouidius etiam singulariter pro vna stella pisces dixit. Menses pro menstruis. Plinius. Cuius semen menses ⁊ vrinam ciet. Idem. Menses sistit eo bibo putant. Foris pars illa nauis a qua prora in pupp⁹ in discurritur. Cicero. Qui alij malos scandant: alij per foros cursitent: alij sentinam exhauriant. Ennius singulariter dixit. Multa foro ponēs ageaqꝫ repletur. et Gellius lib. xv. cap̄ vltimo. Stans in summo puppis foro. Sūt etiam fori loca spectaculorum ⁊ capse librorum. Diminutiuum est foruli. Iuuenalis saty. iij. Hic libros dabit ⁊ forulos. Fasces: id est consulatus aut pretura qua virgarum fasces ante magistratus portabantur. Rarissime in hoc significatu singulariter reperies. Proceres accusatiuo singulari vsus est. Iuuenalis. Agnosco procerem salue getulice. Antes sulci ⁊ vitium ordines. Vergilius. ij Georgico. Iam canit extremos effectus vinitor antes. Mores teste Diomede pro vite modo: nam et boni ⁊ mali mores dicunt; mos singulare: id est consuetudo. Ambe ⁊ ambo.

¶ Codiqꝫ cilli: id est ⁊ codicilli: sic tmesis est metri gratia. Codicilli: id est epistole. Sulpitius Ciceroni. Puer mihi obuiam venit cum codicillis. Iurisconsulti capiunt

Optiates. Primates. Maiores. Minores. Primores. *primorē Primori. Primores a prim⁹ an recte Valla Placentinus deduxit. Fasti vel fastus. Nebrissensis idē asserit Lucano contra Seruium. Quirites. Pugillares. Pugillaria. Seres. Cares. Sales. Lares. Pisces. Menses. Foris. Fasces. Proceres. Antes. Mores. Codicilli.

Aborige-nes. Ludi. Ephemeri-des. * Iuven. In cuius manibus ceu pingvia succina tri-tas carnis ephemeri-das. Scyri.

pro literis testamentum confirmantibus vel pene testamenti vim habētibus nec apud doctissimos sic reperitur singulariter: licet Iustinianus aliquādo ita vtatur teste Valla. Codicillus est parvus codex. Addunt quidā plura vt arctus. sed Lucanus ait. Tunc omnis palpitat artus. Articulus parvus artus. ¶ Aborigenes olim populus italie. Gētes pro populis si Diomedi credis. Ludi per spectaculis. Ephemerides teste Lanciloto pro libris qui singulorum dierū acta continent: latine diaria dicuntur. nō credo Lanciloto: quia ephemeris singula: reperitur non masculinum sed femininum. Gellius lib. v. ca. xviij. Diarium scribunt: quam greci ephemerida vocant. Scyri spelunce frumentarie loco granarij sub terris vt est in cappadocia ꝛ Thracia. autor Varro.

¶ Feminina tantum pluralia.

Hec muliebria sunt tantum pluralia: grates.
Suppetie cune: carites: latebre: phalereqꝫ:
Antie: ꝛ ambages: alpes: argutie: et edes:
Prestigie: exquilie: bige: cum fratribus idus:
Et decime: inficie: nuge: scaleqꝫ foresqꝫ:
Copie: et antemne: gades: dire atqꝫ calende:
Ferie: ꝛ exequie: gingiue: litere: et ante:
Et decretales inimicitie: quoqꝫ et are:
Nenie: ꝛ illecebre: gene: opes: none: atqꝫ tenebre:
Exuuie: induuie: palee: salebre: scatebreqꝫ:
Cum valuis: tricet: erme: cum naribus atqꝫ:
Blanditijs: ꝛ compedibus cum sordibus adde.
Clitelle: sortes: fortune: diuitieqꝫ
Gratie: et insidie: sic cautes: relliquieqꝫ:
Quisquilie: lactes: mappeqꝫ: mineqꝫ: plageqꝫ:
Nuptie: ꝛ excubie: cum primis: primitijsqꝫ:
Inferie: et scope. Partes si factio fiat.
Cetera vix versu contingit dicere verum:
Interdum numero potiantur pauca priore.

Cune. Charites. Latebre. * Dictio latebra an recte femi-ninis an tātū pluralib[9] adhiberet.

¶ Hec feminina carēt singulari suppetie, cune ꝛc. vt dicūt grāmatici. Ego vo hos quedā sepicule singulariter flexa notaui. Grates/suppetie/ꝛ inficie patuerūt. Cic. Gratis grōs singulari vtitur. Cune: infantiū lectuli. Charites. i. gratie. Latebre loca vbi hoies se occultant. optime singulari vtēt quiuis. Cic. lib. iij. offi. videāt ne q̄rat latebra piurio. Idē in. iij. lib. epi. ad Ap. In tabule latebra. Sue. in nero. Aliqd secretioris latebre ad colligendū aīm desiderauit. Idē in Vitellio. Extractus e latebra. Tacit[9]. Nō religione neqꝫ cerimonijs sꝫ latebra imanēs critiū differebat. Idē Si diē latebra vitasset. Idē. pudēda latebra semet occultās. Gel. li. xij. Impunitate ex ea latebra speraret. Silli. in. j. Cecaqꝫ latebra pandūt ꝑlapsam suffossis menibus vrbē. Valer. Maxi. lib. ix. Imbribus petitā latebrā de mēris fati sepulchrū habuit. Igit cū tam sepe hoc nomē singulariter legat: miror quid voluerint sibi grā

matici nisi inter abūdantia reijciāt: vt idem significet plurale & singulare: sed cur de singulari tacuerūt. ¶ Phalere equoꝝ ornamēta. ¶ Antie capilli demissi in frontem. Apul. lib. j. meta. Crinis appollinis p̄mulsis antijs. ¶ Ambages verboꝝ circuitio & dubius sermo: singulariter raro legit̄. Pli. nam. histo. de luna. Multiformi hec ambage torsit ingenia contemplantiū. ¶ Alpes montes Italie femi. gñis cōtra quosdā. Sil. lib. j. Aut rapidis fert̄ per summa passib⁹ alpes. si qñ masculini legat̄ erit per subauditionē dictionis mōtes. Oui. singulariter alpe dixit & in actō alpen et Luca. in gtō alpis. sic etiam Claudian⁹: pluresq₃. ¶ Argutie subtilitates & acute malitioseq₃ dictū aut factū inuenitur singulariter. Apul. j. met. Argutia nilotici calami scripta. Gel. lib. iij. ca. j. Audaci argutia fuit. Idem lib. xij. ca. ij. Leui & quasi dicaci argutia. Idez diminutiuo singulariter vtit̄ lib. ij. Argutiola quoq₃ hec friuola et inanis est. ¶ Edes p̄ palatio vt edes neroniane: & p̄ priuata domo. sic qñq₃ singulariter legitur quia gtō edis vtitur Plau. in mustellaria. & actō edem ait Curt⁹. Edes vtrinsq₃ numeri templū significat: sed fere semper cū adiectione. vt edes sacra: edes iouis. Prestigie oculoꝝ illusio per incantationē vel dexteritatē/celeritatē agilitatēq₃. Hierony. Nolite potentiā dñi magoꝝ prestigijs equare. dicunt̄ etiam prestigia oꝝum. Uale. Maxi. Improbo prestigioꝝ gñe nonū ciuitati nostre vectigal accessit: vtrūq₃ inuentū est singulariter. Quinti. iiij. Et huius velut prestigie plansum petat. Pli. dixit Mosen p̄stigij inuentorē. Exquilie mons Romanus. i. mons exquilin⁹. ¶ Bige cū fratribus: trige: quadrige &c. Bige currus a duob⁹ equis tractus. Trige a tribus. quadrige a quatuor. Seiuge a sex. Monige ab vnico. & capiū tur etiā p̄ ipsis equis. Reperiunt̄ aūt hec sepe singulariter cōtra grāmaticoꝝ artē: que exigit teste Seruio vt noīa significantia ea que ex pluribus constat singulari careant. vt bige scale scope: sed (vt alibi bene dixit) hāc pleruq₃ ꝯfundit authoritas Plini. lib. xxxv. Et in eodē capitolio alia quā Plancus imperator posuerat victorie quadrigā in sublime rapiens. Suet. in Tybe. Uir vnius bige adiectione honorari passus est. Papi. j. theba. Roriferа gelidū tenuauerat aera biga. nil cogebat biga magis q̄ bigis dicere ne ad poeticam licentiam cōfugias. Sic idem primo syl. Te potius prensa veheret titonia biga. Et. iij. syl. Tollit olorinaq₃ iubet concidere biga. Pli. lib. xxxv. Euclydes pinxit bigam regis cū victoria. Idem lib. xxxiiij. Quadriga regitur ab Alcibiade. Ibidez. Lena tribus digitis quadrigulā tenuit. Digestis de legatis tertio. lege peculiū. Quadrige legatū equo postea mortuo: quadrigam etiam dixit Uarro: teste Gellio. quem plures idem dixisse mirum est non animaduertisse. Uale. Maxi. lib. j. Pausanias in capulo gladij: quo Philippum regem occidit: quadrigam habuit celatam. ff. de edictis. Si triga venerit redhibenda erit tota Et si quadriga redhibeat̄. Sueto. in Uitel. Alterū temur sub debile impulsu olim quadrige. Hierony. in prolo. bybli. Mattheus/Marcus/Lucas/et Joannes quadriga dñi. nunq̄ verebor authores tam claros ac multos imitari. ¶ Idus quidaz dies mensis. ¶ Decime pars decima. Hiero. in Deute. singulariter vtitur. Quādo compleueris decimā cunctarū frugum. ¶ Nuge mendacia & res friuole. ¶ Scale testibus Cesare/Gellio/Diomede: & ceteris. & id verum esse ostendit in Jugurtha Sallust. dicens. Deinde vbi vne atq₃ altere scale comminute sunt. qui superstiterant afflicti sunt. Nonnunq̄ henicos. i. singulariter p̄fertur: sed distinguunt quidā sic. Scala est que ex teretibus lignis ac funib⁹ aliaue materia simul huc atq₃ illuc transferri potest. Scale que latiores habent gradus & immobiles permanent. Caius iurisconsultus. Uel scalam sciens commodauerit ad ascendendū. Hiero. in genesi. Uidit insopnis scalam stantez super terram & cacumen eius tangens celum. differentia non semper obseruatur & plurali sepius vtitur. Oui. xiiij. meta. de vertumno. Induerat scalas lecturum poma putare. nisi dicat pro mobili vtrumq₃ numerum habere & pro immobili pluralem tm̄. ¶ Fores. i. ianue. legitur singulariter fere totum. Ouidius. Constitit ad gemine limina prima foris. Plau. in Bacchi. Foris increpuit nostra. Hora. Exclusus fore. Uale. Max. lib. ix. Forem cubiculi extrinsecus a custodibus apertam. ¶ Copie p̄ exercitu. Sallust. Memorare possum qui bus in locis maximas hostium copias populus Romanus parua manu fuderit. aliquando in hoc significatu singulariter legitur. Uerg. ij. eneid. Respicio & que sit me circum copia lustro. Pompeius magnus ad Cicero. in. viij. libro episto. ad atticum. vt Brundusiū ducerem hanc copiam. Idem. Ut cum omni copia q̄ primū ad me venias. Idem ad Domitiū. Nec solus cum ista copia tantā multitudinem su-

Phalere.
Antie.
Ambages.
Alpes.
Argutie.
Edes.
Prestigie.
* Prestigia.
Exquilie.
Bige.
Trige.
Quadrige.
Seiuge.
Monige.
Idus.
Decime.
Nuge.
Scale.
* Corne. cel. necessaria est scala lignea: q̄ crassitudinem duoꝝ digitoꝝ habeat.
Fores.
Copie.
* Seruī⁹ dicit v̄gilium q̄si authoritate sua fretuz de exercitu copiaz singuli dixisse cuz copias de exercitu nūero plt dicamus.

Antemne. stinere poteris. ¶ Antemne lignum ex transuerso arboris nauis positū vnde pen
dent vela. Hierony. henicos vtitur in epl̃a ad Heliodo. Antemna crucis figatur
Gades. in fronte. Et Luca. lib. ix. Prouidus antemne sufficit lintea summe. Antemna etiā
Dire. est oppidi nomen. ¶ Gades patuit. Dire furie inferni. Uerg. iiij. enei. Ultricesq; se
Calende. dent in limine dire. lectus est gtūs singularis dire. ¶ Calende primus dies cuiuf
Ferie. libet mensis. Ferie dies festi. vulgus aliter carpit dicens Feria secunda ꝛc. qđ nō
Exequie. laudo quia puto sic barbare dici. Exequie funebre officium. Gingiue caro in qua
Gingiue. dentes gignuntur. hoc etiam singulariter inuenies. Iuuen. Frangendus misero
Litere. gingiua panis inferni. Solinus. In ore gingiua nulla. diminutiuū est Gingiuula
Apul. pro magia. Complanatorem tumide gingiuule. Litere. i. grammatica ꝛ epi
stola. Sueto. in Caligula. Magnificas Romā literas misit monitis sepelatorib⁹. l.
Ante. gerulis baiulis tabellarijs portatorib⁹. reperitur singulariter tantū poetice. Oui.
decretales Quam legis a rapta Bryseide litera venit. Ante: lapides qui vtrūq; latus ostij mu
inimicitie. niunt: alio nomine parastade: authore Uictruuio. Decretales pontificū ꝯstitutio
nes. leges aliquādo decretales. ¶ Inimicitie inuenis singulare. Cice. in tuscu. Ini
micitia est ira vlciscendi tempus obseruans. sic ibidē sepe. Idem in orone p Deio
taro. Paruā inimicitie culpā relinquebas. Non verebor igit Enniū interim imita
ri dicentem. Ego eo ingenio natus sum amicitiam atq; inimicitiā in fronte promp
Are. ptam gero. ¶ Are pro penatib⁹ teste Diomede. ꝛ pro loci proprio in primo ene. Sa
xa vocant Itali medijs que in fluctib⁹ aras. Ara are qđ sit ne puer quidē ignorat.
Nenie. ¶ Nenie carmen funebre qđ etiā epicedion ꝛ monodia dicitur: ꝛ capit: pro ineptiis
cum cuiuslibet cantus ꝛ sermonis. ꝛ sepissime singulariter reperitur contra gram
maticos. Hora. in primo epist. An puerorum nenia ꝛc. Sueto. in Augu. Canētibus
neniam principium liberis vtriusq; sexus. Quintilianus libro. vij. Carmen fune
bre proprie nenia dicitur. Sido. pro epitaphio cepit dicens. Nenia marmori incisa
per hendecasyllabos: dicitur etiā pluraliter nenia neniorū: vt arma armorum in se
xto fasto. Ouidij. Illecebre. i. blanditie ꝛ delectatio ꝛ diuitie ꝛ voluptates ꝛc. sepissi
Illecebre. me reperitur singulariter. Gelli. lib. xij. delectatus iam videbatur illecebra que stio
nis. Et libro. xiij. Cum quadam illecebra ꝛ voluptate vtiles. Et libro. iij. Illecebre
voluptatisq; plenos videret. Et libro. x. Fallaci illecebra. Cice. in primo de legibus.
Que ꝛ si est illecebra turpitudinis. Ambrosius. Uite dulcis illecebra: constantem
quoq; mulcet animum. Augustinus libro secundo confessionum. Uita hec qua vi
uimus habet illecebram. Plau. in menech. Mundicia illecebra est animo amantium
Liuius lib. x. Ad quam illecebram quis commouetur nemo. Caue hos imitari ve
Gene. rearis. ¶ Gene partes vultus inter malas ꝛ auriculas lectum est hoc etiam singu
lariter. Suetonius in Claudio. Graphium et libellos quos tenebat in manu ita
cum magna stultitie ꝛ senitie exprobratione iecisse in faciem eius vt in genam nō
leniter perstrinxerit. Gelli. libro. x. cap. xiij. Si quis in genam te percusserit penā
non det. Gene etiam sunt oculorum operimenta. Terentius. hodie nō comprelli
genam. Opes pro diuitijs. None dies quidam in mense. ¶ Tenebre obscuritas
Opes. caligo. Reperi apud Picum singulariter tenebra: ne facile imiteris. ¶ Exuuie spo
None. lia hostilibus detracta. Induuie indumenta. Palee. Uirgilius singulariter vtitur
Tenebre. Geor. i. Nequaq; pinguis palee terit area culmos. Hic Seruius ait. Notandum
Exuuie. paleam dictam singulari numero contra artem. namq; ex pluribus cōstant: nume
Induuie. ri sunt tantū pluralis secundū artem. vt cancelli bige scope: licet abutantur poete.
Palee. ¶ Scabre loca aspera vel aquosa per que salire oportet. reperitur singulariter. Ua
Salebre. lerius Maximus libro sexto. Tristitie salebra. Apul. primo meta. Uerborum sale
Scatebre. bra. Scatebre ebullitiones aque surgentes. reperitur singulariter Plinius libro
secundo. Scatebra in Cassinate fluuius frigide abundanter estate. Ualue ianue
Ualue. siue porte siue ostia que in se replicantur. Trice capilli pedibus pullorum gallina
Trice. ceorum inuoluti que gressum impediunt. ideo trice dicuntur etiam impedimenta
et res friuole vt apine. Plautus in Curgu. Quod argentū tu mihi? quas tu tricas
Apine. narras? hinc extricare ꝛ intricare pro expedire ꝛ impedire. Apine pro nugis etiam
Therme. singulari caret. Therme balnea calefactoria a thermon. i. calidum. imperiti dicūt
Nares. stufas. Nares nasi spiramina. reperitur singulariter. Oui. Acta retro naris medio
q; est fixa palato. Persius. Sonat hic de nare canina litera. Lucanus lib. secundo.
Hic aures alius spiramina naris adunce amputat. ¶ Blanditie blādimenta legi
tur quādoq; singulariter. Quintus Cice. de petitione cōsulatus. Opus est magno

pere blanditia. Cicero pro Plancio. Facilis est illa occursatio ⁊ blāditia popularis
Plautus in bacchidibus. Uiscus merus vestra est blanditia. Propertius. Arguta
referens carmina blāditia. Compedes pedū vincula. Iuuena. singulariter dixit sa
tyra. iiij. Squalibus in magna fastidit compede fossor. Hora. in episto. Niuali com
pede vinctus. Sordes immunditia ⁊ auaritia. legitur quoqꝫ singulariter. Plautus
in penulo. In medio oculo paruum sordis est. Tacitus. Sordem ⁊ auaritiam Fon-
tei capitonis ⁊c. Apuleius. j. meta. Extreme auaritie ⁊ sordis. Clitelle instrumenta
quibus sarcine in equis aut mulis portant̄. hinc equus clitellarius ⁊c. Hinc muli
clitellas tempore ponunt. Sunt etiā clitelle loca quedā ⁊ tormenti genus. Sortes
i. oraculum ⁊ dei responsum. Hora. Dicte per carmina sortes. Nonnunqꝫ singulari
ter inuenitur teste Nebrissensi. vt ibi Cecidit sors sup matthiā. i. spūssancti oracu-
lum quo apostolus est declaratus. neqꝫ em̄ de tanta re sanctissimi viri sortirentur
sed potius expectare debuerant que in ea re erat diuina voluntas. hec Nebrissen.
Ego aliter sentio. s. apostolos sortē misisse ⁊ orasse scientes scriptū esse prouerbiorū
xvj. Sortes mittuntur in signū: sed a dono temperant̄. Tacit⁹. Sors oraculi haud
ambigua nec hic pro oraculo capitur. Apulei. pro oraculo singulariter dixit. Apol-
lo. sic latina sorte respondit. in lib. iiij. de asino habetur. Ibidē. Sue coniugi ꝑcepta
sortis enodat infauste. Fortune ⁊ diuitie. Item fortune. i. bona fortuna in singula-
ri medium est: qꝛ bona fortuna: ⁊ mala fortuna. Terē. Oēs laudare fortunas meas
Gratie dee quedam. Hora. singulari vtitur. Gratia cū nymphis geminisqꝫ sororib⁹
audet. Insidie laquei ⁊ occulti doli dolosaqꝫ expectatio ad aggrediendū aliquem
Cantes organoꝝ fistule. Reliquie ⁊ causa metri relliquie quicquid ex aliqua re su-
perest vel restat. Apule. pro magia singulariter cōtra aliorum morē dixit. Cōuerri-
torem predia relliquie. Fauces pro ingressu ⁊ parte corporis vix vsqꝫ singulariter le
gitur: nisi apud grāmaticos. Uirg. Obstupui steteruntqꝫ come ⁊ vox faucibus he-
sit. Idē. Inde venere ad fauces graue olentis auerni. Plinius lib. xj. Summū gu-
le fauces vocantur postremū stomachus. Ouid. lib. vj. Caret hos humore loquen-
tis. Et fauces arent: vix est via vocis in illis. ¶ Crates quoqꝫ singulariter; legit̄ cra-
tis is. ti. tem. hinc craticula. ¶ Inducie cessationes ad tpā ab armis. barbari treu-
cas vocant. ¶ Fale turres lignee. ¶ Quisquilie quicquid ex arboribus minutis sur
culorū foliorūqꝫ cadit ⁊ purgamenta terrarū teste Seruio ⁊ pro quacunqꝫ re parui
precij sumitur. Apul. j. meta. Ad has quisquilias quanti parasti. de piscibus mini-
mi precij loquitur. Quisquilias est arbor quedā. Quisquiliū arboris fruct⁹. Meui⁹
in priore significatione singulariter dixit. Deturbate saxo: homo nō quisquilia est.
¶ Lactes intestina per que cibus labitur proprie in homine ⁊ oue. teste Plinio.
¶ Ueteres singulariter dicebāt. Titinnius. Craticula cerebellum lactis hagnina.
Mappe teste Seruio: sed vt Sulpitius ait sepissime legitur singulariter. Horatē. in
epi. Ne turpe toral ne sordida mappa. Corruget nares ⁊c. dicitur etiā mappum et
est quod sternitur sup mensam: ⁊ signū quo misso: equi cursum circensem auspica-
bātur. Sueto. in nerone. Aliquo libero mittente mappam. ¶ Mine. i. minationes
murorum eminentie quas pinnas vocant. Plage pro reti tantū. Nuptie legitime
maris ⁊ femine cōiunctio. Excubie vigilie militum. Prime: id est prime partes. Ci
ce. lib. j. ad atticum. Tibi primas defero. ¶ Primitie que in aliqua re sunt prima et
principalia. Inuenitur etiam adiectiue primitus a. um. vt primitium torrem apd̄
Ouidium. xij. metamor. Inferie sacra defunctorum ⁊ exequie. ¶ Scope verriculum
quo domus mundatur. apud Suetonium in Nerone: quidam libri sic habent: sco
pa deligata. Sed Politianus Ascopera legendum esse contendit. Ceterum apud
Columellam diminutiuum singulare est libro. xiij. Deinde peniculo detergitur et
feruentissima pice infusa nouo alio rutabulo: ⁊ scopula picatur. ¶ Partes pro fa-
ctione. vt Antonius sequebatur partes Cesaris. Iungūtur his pauca alia. ¶ Ce-
remonie omne sacrificiorū genus inuenitur tamen singulariter. Cicero in secūdo
de legibus. Magnam religionē ceremoniamqꝫ declarat; Gellius libro. iiij. cap. ix.
Cum castitate ceremoniaqꝫ adeunda. Suetonius in Cesare. Ceremonia deorum.
Idem in Augusto. Barbara ceremonia de filio consulenti. Tacit. Uidebat̄ potius
sacros ⁊ ceremoniam loci corpore toto potuisse. ¶ Minutie. i. partes partiū. Me iū
dice (inquit Curius) nō peniteat quē dixisse minutiā. Seneca epi ⁊c. Ad minutiā
rediguntur. dicitur etiam minuties ei. Apuleius. xj. meta. ad humanā minutiem

Cōpedes.
Sordes.
Clitelle.
Sortes.
* Sors nōnūqꝫ in singulari numero inuenitur.
Fortune.
Diuitie.
Gratie.
Insidie.
Cantes.
Reliquie.
Fauces.
Crates.
Inducie.
Fale.
Quisq̄lie.
Mappe.
Mappum
Mine.
Nuptie
Plage.
Excubie.
Prime.
Primitie.
Inferie.
Scope.
Partes.
ceremonie

Aree.
Offucie.
Nundine.
Manubie.
Facetie.
Uigilie.
* Nemo an horten sius dictione ceruix.. in numero singulari. vsus est.

¶ Aree pro splēdore repercusso ex corpore rotundo vt exponit Seneca in natura libus. ¶ Offucie verba detrahentia ꝛ fallacie. Plautus in mustel. Offuciam dixit ¶ Nūdine, cuius singulare nundinū neutri ḡnis: parū in vsu est dies ad emendū vendendumq; publice constituti. Manubie pecunia ex vendita preda. ¶ Facetie verborū rerūq; vrbanitas. reperit singulariter. Gel. lib. iij. ca. iij. Adductus stylo ali q; facetia sermonis. Fidicule funes quibus torquentur sontes. Fidicula le. est par ua fides. i. corda. ¶ Uigilie nocturne rarum est singulare: vt terre pro regione. Cer uix nunc eclipticum non est: olim tantum pluraliter ceruices dixere, ꝛ ita adhuc vtitur Suetonius in Galba ꝛ in Uitellio.

¶ Neutra tantum pluralia.

Tantum pluralis numeri sunt neutra: iuga: arma:
Seria cum rostris effata crepundia bactra:
Exta cibaria tesqua ceraunia classica lustra:
Cum castris flabris cunabula iusta pudenda:
Transtra verenda bonis ꝛ munia do parapbernis:
Auleis lacbanis libris comitia lector:
Addes cum spolijs precordia: sunto secunde
Hec carchesia vti vinacea ꝛ ostia serta.
O strea grammatici bellaria pluraq; iungunt.
Ilia sit terne ceu lumina menia sicut
Pugillaria vti sponsalia: milia iunge:
Et vetera atq; mapalia: sic magalia flecto:
Pluraq; perfacilis melius que prosa recludet.
Interdum numero potiantur pauca priore.

Iuga.
* Uergili. in bucoli. Duz iuga mōtis aper fluuios dū pisce amabit.
Arma.
Seria.
Rostra.
Effata.
Crepūdia.
Bactra.
Cytera.
Artaxata.
Tēthyra.
Exta.
Cibaria.
Tesqua.
Ceraunia.
Classica.
Lustra.

¶ Neutra tantū pluralia sunt: iuga: arma, ꝛc. quorꝫ pauca singularē numerūq; habebūt vt per ordinē declarabo. ¶ Iuga montiū cacumina. Inuenit quoq; in hac significantia singulariter. Uerg. vj. ene. Hoc superate iugum. Tacitus. Tria mi lia delecti pedites proximo tauri iugo impositi quo transitū regis arcerent. Tau rus est nomen mōtis. Idē de situ germanie. Danubius molli ꝛ clementer edit montis arbore iugo effusus plures populos adit ibidē. Uertices montiū iugū incederunt. ¶ Arma cuiuscunq; artificis instrumenta. ¶ Seria res graues: nō io cose. ¶ Inuenitur adiectiuum serius a. um. ¶ Rostra locus Rome vbi concionaba tur pro rostris: id est in rostris. ¶ Effata vltime augurum precationes. ¶ Crepū dia regule pueris ludendi gratia date, vt ensiculi equulei pupe imagunecule tint nabula. ¶ Bactra populus in scythia et ipsa regio. incole etiam bactri ꝛ batria dicitur. Uerg. ij. Geor. Nec bactra neq; indi laudibus italie certent. Hiero. Bac canibus ad hoc ipsum nutritis obijciunt. Bactra quoq; in ea regione vrbs est sic tm̄ pluraliter declinat: vt quedā alia vrbiū nōia veluti cythera in cypro: artaxata in armenia. Tenthyra vel (vt alij dicunt) stantyra in egypto inferiore. ¶ Exta inte stina que maxime extant eminētq; vt cor: hepar. ¶ Cibaria esculenta lautiora. ra ro singulariter legitur. ¶ Tesqua loca aspera ꝛ difficilia deserta ꝛ inculta. ¶ Ce raunia mōtes epiri. ¶ Classica concentus tubarū ꝛ ipse tube. reperit aliqñ singu Uerg. Classica iamq; sonant. Sueto. in Cesa. Classicū exorsus pertendit in alteram ripā. ¶ Lustra ferarū cubilia. Lustrum singulare. i. quinquēniū. De priore Uerg. Non absunt illinc saltus aut lustra ferarū. Capitur pro lupanari apud plautum

¶ Castra loca sunt in quibus milites tētoria fiunt: huic iūgūtur: estiua hiberna:
statiua. Castrū singularis nūeri.i.locus muris munitus Castellū paruꝰ vicus mu=
ro circundatus. Flabra ventorum flatus. ¶ Flabellū instrumentum quo flatus fit.
¶ Cunabula ⁊ sił'r Incunabula.i.cune ⁊ rerum primordia. ¶ Iusta.i.exequie. Uale
rius Flaccus lib.v. Tum comiti pia iusta facit. Sallu.in iugur. Postq̃ illi more re=
gio iusta magnifice fecerāt Pudēda ⁊ verenda q: intelligimꝰ mēbra semper: Trās=
tra sedilia in nauibus. Uerg. Trāstra p ⁊ remos. Persi. singl'r dixit. Tum mare trā
silias tibi torta cannabe fulto. Cena sit in transtro. ¶ Bona pro diuitūs. ¶ Munia
grauamina popularia ⁊ officia. Cornelius Tacitꝰ. Sic egesto quicquid turbidi red
ditur sua forma legibꝰ ⁊ munūs magistratuū. ¶ Parapherna pter dotē data femi=
nis hec etiā paraphernalia dīr per tertiam declinationē: a para.i.preter ⁊ pherne
i.dos. ¶ Aulea panni depicti qui in domibus ditiorū ⁊ nobiliū pendent ad parie=
tes ⁊ similiter in scenis ⁊ spectaculis. Apuleiꝰ in.ij.meta singulari vtitur. Auleum
tragicū dimoueto. ¶ Lachana omne holeris genus. Horat. singulariter dixit. La=
chaniq catinū. Liba panis genus. reperies aliq̃ singulariter. Cato de agricultu
ra. Libum sic facito. Ouidiꝰ. Melle pater fruitur: liboq infusa calenti. Iure reper=
tori cādida mella damus. Comitia cōuētus populi ad magistratꝰ creandos p ipsa
magistratuū electione semper pl'r dicitur p loco aūt vbi comitia celebrant dicitur
in comitiū frequenter. Cice.ad [illegible]tti.lib.x. Se hora.i.in comitio fore. In eadē episto.
In comitiū Milo de nocte venit. Sueto.in Cesa. Edilis preter comitiū. ⁊ forum ba
silicasq etiā capitoliū ornauit. Tacitus. arborem in comitio. Gelli.libro.j. In comi=
tio apud tribunalia. ¶ Spolia exuuie: legitur singl'r. Sueto.in Cesa. Nespolio po=
tiret hostis. Iuuenalis. Actoris aurunci spoliū. Precordia chartilago circa cor. Cel
sus lib.j. Qui crudū sine precordiorꝫ dolore ructat. Suet.in Aug. Precordiorū infla
tione tentatur. Diuus Thomas in hymno. Ex pcordūs solent preconia. ¶ Carche
sia apud Macrobiū singulariter repertū qui vult esse summiā veli partē. aliū dicunt
esse foramina in malo accipientia funes. Sunt etiam pocula quedam. singulariter
etiam vtitur Apuleiꝰ.in.xj.de asi. ¶ Uinacea folliculi vue iam presse. vinaceus ad=
iectiuū est. ¶ Ostia vel cum aspiratione (vt quidā volunt) Hostia perentes fluuiorū
aditus. Ter. Italiā contra tyberinaq longe ostia: aliq̃ ostia p portu capimꝰ. Idē.
aut portū tenet aut pleno subit ostia velo. reperies singulariter. Cice.pro lege Ma.
Ostiū Tyberinū. Ostia ostie feminini significat vrbem nūc porta scti Pauli dicitur
¶ Certa corona ex floribus. Uerg. Sertisq recentibꝰ halant. Uix apud doctos sin=
gulare inuenies. Serta serte femininū herba melilotos quam sertulā cāpanā ap=
pellant. Ostrea conche species. Martia. Ostrea tu sumus stagno saturata lucrino.
Sic ceteri poete sepissime. Iuuena. Ostrea callebat primo de prendere morsu. Oui=
dius lib.v. Fasto. Ostreaq in cōchis tuta fuere suis. legitur aliq̃ singulariter. Se=
neca. Quid ostreū sapiat quid nullum optime nostri. Dicuntur etiā ostree ostrearū
Gel. Ostre senescente luna inhuberes: macre: tenues: exuste sunt crescente luna im
pinguescūt. Idē. Luna nūc videlicet senescit ea re ostrea quoq sicut alia quedam
tenuis exustaq est. Suet.in Tiberto. Asellio Sabino sestertia ducenta donauit p
dialogo iū quo boleti ⁊ ficedule ⁊ ostree ⁊ turdi certamē induxerat. Seruiꝰ censet
rectiꝰ feminino gn̄e ostreā dici. quā neutro gn̄e ostreū: q: nullū nomen aialis apud
nos est neutri gn̄is. vt ait in illud. Pontꝰ ⁊ ostriferi ⁊c. Ego vtrūq dici recte censeo
propter tantorum virorum anthoritatem.
¶ Bellaria secunda mensa: vt poma placente ad irritandaz gulam. grece tragema
ta ⁊ peminata dicuntur. quibus vocullis latini vtuntur. Addunt quidam plura vt
pascua teste Phoca de hoc ante diximus.
¶ Uiuaria septa in quibus fere viue pascūtur que etiam Roboraria dicuntur. Sic
apiaria mellariaq rarissime singulariter reperitur.
¶ Peana quoddam Pindari opus: ex dictis patet vt rhetorica rhetoricorum.
¶ Tripudia saltationes. raro legitur singulare tripudium
¶ Spectacula addūt pro ludis: sed singulariter legitur. Liuiꝰ. libro.j. Indici dein=
de finitimis spectaculū iubet. Sueto. de spectaculo excitatꝰ descendit. Multitia ve=
stimēta mollia ⁊ muliebria raro singl'r reperit. Arteria apud Lucretiū p eodem di=
cimus singl'i nūero arteria arterie. Et pl'r arterie arteriarꝫ. Orgia ⁊ repotia ante di=
cta sunt. ¶ Intestina a multis addit verū singl'r reperitur sepe p interioribus ven
tris. Cornelꝰ Nepos in vita Attici. Tāta vis morbi in vnū intestinū prupit Gel=

Castra. Flabra Flabellū. cunabula Incunabula. Iusta. Pudēda. Uerenda. Transtra. Bona. Munia paherna Aulea. Lachana Liba. Comitia Comitiuz Spolia. precordia. carchesia. Uinacea. Ostia. Hostia Certa. Ostrea. Ostree. * Seruū regula: de nomibus aialium Bellaria. Uiuaria. roboraria Peana. Tripudia spectacula. Intestina.

Intestin⁹ adiectiuū. Menstrua substantiuū nūeri tm̄ plis. Ilia. Menia. pugillaria Spōsalia.

lius lib.xij.cap.v. Qd greci colon.i.laxum intestinū dicunt. Idem lib.xvj. Patētes intestino febre. Plini.lib.xj.masculine dixit. Intestinus quibusdā ab ore incipiēs intestinus na.num.i.intimus vel internus.vt intestinū bellum. intestinum odiū. Item menstrua compita trinia raro singulariter lecta sunt. Omnia iam dicta secunde declinationis sunt:sequentia vero tertie.

¶ Ilia intestina.lz quandā reperies differentiā inter ilia viscera intestina. Iuueñ. Uis frater ab ipsis ilibus? Celsus per secundam ilijs dixit:teste Calepino. lectum est aliqñ ilis teste Seruio:quo teste matylus Mimographus vt risum spectatoribus moneret dixit. Tu vt Hector ab Ilio nunq̄ discedis. Plini.lib.ix.ca.xxxvij. In homine ile infima parte simile suilo:a Grecis appellaē colon. ¶ Lumina p oculis poete sic aliqñ singulariter vtunē. Uerg. Luminis effossi. Menia que vrbē cingūt. ¶ Pugillaria/Ausonius tamen pugilla dixit. vide pugillares. Spōsalia genitiuo sponsalium:vel per secundā sponsaliorum:dtō sponsalibus.sunt futurarū nuptiarum promissio. Gel.lib.iiij. Hoc ius sponsalioꝝ obseruatū dixit. Sueto. in August. Quondam sponsaliorū die vexatus. In iure titulus est de sponsalibus. Milia.i.miliaria. Calepinus ponit:non probat singulare milium pro miliarium.

Uetera. Mapalia. Magalia. Palearia. Lemuria. Uirilia. muliebria Flamina. Uerbera. Altaria. specularia Ocularia. Naualia. penetralia Ancilia. Tempe.

¶ Uetera pro loco quodam freqnēs in Tacito. Mapalia tuguria rusticorum aut pastorum. Magalia idem prius repperi singulariter. Ualerius Flaccus lib.ij. Collē sparso concita mapali Agrestum manus. Adde his magnalia.i.res magnifice et stupende. Palearia pelles pendentes sub collo bouis. Seneca in Hippolyto dixit singulariter palear vixet. Uirg.lib.iij. Geor. Et crurum tenus a mento palearia pendent Item palearia vbi conduntur palee:vt fenilia vbi fenum reponitur. sed hoc est secunde:et singulare est palearium.

¶ Lemuria apparitiones ꝛ terrificationes nocturne. Uirilia genitalia:q̄ intelligimus membra vt muliebria:que pro mēstruis etiā ꝛ libidine capimus. Celsus. Ad muliebrium fluxum sedandum. Quintilia. Nobilis adulescens a Centurione muliebria passus.

¶ Flamina ꝛ verbera aliquos casus in singulari habent in vsu. ¶ Altaria ꝛ precipia raro singulariter apud doctissimos vt specularia per que speculamur.

¶ Ocularia oculi vitrei quibus vtuntur senes. Naualia loca in quibus stant aut fieri reficive solent naues.reperitur aliquando singulariter. Ouidius libro.iij.metamor. Haud aliter q̄ si siccum nauale tenerent. Uirgilius.

Diripiuntq̄ rates alij naualibus ite.

¶ Penetralia secretiora loca:legitur aliquando singulariter. Sillius lib.xiij. penetrale parentum:vel penetral. Macrobius lib.vij.cap.j.

Tantum in suum penetrale existimes adorandam.

¶ Ancilia ancilium vel anciliorum singulare tamen est apud Iuuenalē ancile.sic etiā apud Ouidiū.ideo nō puto dictis annumerandū esse:erat scutū celeste. Oui.

Atq̄ ancile vocant q̄ ab omni parte recisum est.

Quodq̄ oculis spectes angulus omnis abest.

Carent etiam singulari Tempe ꝛ pondo:quibus nōnulli iungunt Cete:quia singulariter cetus:masculinum est. Hec autem satis patuerunt.

¶ Abundantia.

Multiplex vno sensu dicatur abundans:
Tignus vel tignum sit testis pisaq̄ pisum:
Cum pene innumeris que lectio multa docebit.

*Nomen abundās. Maceria. Maceries.

¶ Nomē abundans est quod in eadē significatione multifariā effertur.vt tignus vel tignum ꝛc. Talia sunt multiplicia:primo ponā modos aliquos deinde numerabo nonnulla ordine alphabetico multis proculdubio omissis quia prope sunt innumera.si cui fuerit affatim ocyi poterit multa addere.

¶ Primo qnedā sub a sunt prime vel sub es quinte.vt materia vel es. maceria vel es.ꝛc. ¶ Secundo quedam in us vel in um desinunt.vt tignus vel um.ꝛ in er vel in um desinunt.vt oleaster vel oleastrum.

¶ Tertio quedā in um per secundam desinebant. et aliquādo in a: per primā que nunc in a per tertiā desinunt. vt poematū ti. vel poema poeme: poema poematis.
¶ Quarto in er vel in us: vt euander vel euandrus. conger vel congrus. siler vel silerus: nomen fluuij &c. Pauper olim pauperus. vnde in Plauto est femininum paupera et genitiuus pauperorum.
¶ Quinto in a vel in as. vt byrria vel byrrias. dameta vel dametas. sosia vel sosias. sylla vel syllas. Et in a vel in es. vt cometa vel cometes.
¶ Sexto in a vel in e. vt libya vel libye &c.
¶ Septimo in eus vel in es. vt Achilleus vel achilles.
¶ Octauo ab accusatiuo greco fit aliquando femininum prime in a. vt ethera/cratera/lampada/onycha &c.
¶ Nono quedam in eodem sensu proferuntur in singulari et in plurali. vt hec fidena: he fidene. hoc argos: hi argi. hec cume: he cume. hec pergamus: hec pergama.
¶ Decimo quedā tertie greca faciunt a gtō in os. nomina secunde in us. vt Titan titanos titanus. sic delphin vel delphinus. Elephas vel elephantus. arab vel arabus. Ethiops vel ethiopus. abax vel abacus. diacon vel diaconus. aedon vel aedonus/mons thracie. Uerg. vij. ene. Hircanisque arabisque parant. Hic Seruius ait iam in vsu nō esse. Ethiops: hec eñi sola authoritate cōstant nec similia effingimus.
¶ Undecimo quedam desinunt in is vel in er. vt cucumis vel cucumer. impubis vel impuber &c.
¶ Duodecimo in o vel in en. vt anio vel anien. nerio vel nerien. vt in declinatione visum est.
¶ Tertiodecimo in is vel in en. vt sanguis vel sanguen. aut in is vel in. vt delphis vel delphin.
¶ Decimoquarto in or vel in os. vt arbor vel arbos. Seruius dixit or in os versum productionis grā: id authores nō semper obseruant. Uerg. Semper honos nomenque tuū. veteres certe eepe s pro r ponebant: vt fusius pro furius: sic valesius/ meliosius &c
¶ Decimoquinto in e vel in is. vt preneste vel prenestis. rete vel retis.
¶ Decimosexto in i vel in is. vt sinapi vel sinapis &c.
¶ Decimoseptimo in u vel in us. vt artu vel artus. Unde Plautus artua dixit. sic tonitru vel tonitrus. gelu vel us. et gelum. cornus vel cornu. pecus tertie vel pecu. penus vel penu et penum.
¶ Decimooctauo in os vel in us. vt delos vel us. vel on aut um. vt ilion vel ilium aut hec ilios.
¶ Decimonono in on vel in os. vt minos athos. vel aliquando on.
¶ Uigesimo in o vel in on. vt agamenno vel on. Pluto vel on. Uerg. vij. ene. Odit et ipse pater Pluton odere sorores. est deus inferni.
¶ Uigesimoprimo in al vel ale. et in ar. vel are. vt penetral vel penetrale. altar vel altare. et quandoque altarium: sed in vsu doctissimorū est altaria pluraliter tantum. cochlear vel cochleare &c. pecuar vel pecuare pro pecus. Unde Persius pecuaria dixit. sic ceruical et olim ceruicale &c.
¶ Uigesimotertio in as vel in atis. vt cuias vel cuiatis &c.
¶ Uigesimoqrto in as: vel do vel or &c. vt amaritas amaritudo: amaror et amaritia vel amarities. beatitas vel btitudo: albor et albitudo. vix albedo. dulcor dulcedo &c.
¶ Uigesimoquinto alia pene innumera de quibus certa nō est regla. vt mugil vel mugilis. arar vel araris. baccar vel baccaris. tybris vel tyberis. caro et olim carnis Jupiter vel iouis. edipus et edipodes. lac vel lacte. dauid dauides. adā adamus &c. sathan et sathanas/adeps/plebs/seps/stips/anceps/biceps/trabs/fors/scobs/ etiā per es lecta sunt adipes/plebes/vallis vel valles/apes vel apis/torques vel torquis: nubes oliz nubis/natalis vel natale/naualis vel nauale/iter vel itiner/vas et vasum/presepe vel presepium. torris olim torres/ligur vel ligus/ ambages vel ambago/cōtages vel contagio vel cōtagiū/cōpages vel cōpago/ tapes tapete vel tapetū/plaustrū vel plostrū/caurus vel corus/caudex vel codex/ caulis vel colis/ cultus vel cultio aut cultura/cantus vel cantio &c. Hec et alia ppe innumera declarant a Marcello/Festo/ Prisciano/ Tortellio/ Joniano/ Perotto/ Nestore/ Calepino/ pluribusque. In quibus obseruato: ne omnino desita vsurpes. Addā aliqua ordine alphabetico. Nolui duris versiculis nec multū necessarijs puerulorum ingenia molestare sat erit et freqūeti disputatione et longa lectione memorie cōmendare.

Pauper. pauperus olim.

* Ab actō greco tertie infleriōis fit ntūs prime.

Arabus.
Aedon.

Pluton.

* Plebs quinte inflexionis. Plinius. Manceps prime sunt trine cornuz erant manit tanta plebei consternatione vt primo pulsus ex ea regione inox et interemptus sit.

Alluuium. angiport⁹. Abrotan⁹. Alcyon. Adagio. Aditus. Adytum. Anapis. Algus. Acinus.

ALluuium vel alluuio: vel alluuies ei: id est immoderata aquarũ violentia ꝛ affluxio. Angiportus vel angiportum: id est inter domus/viculus aut plateola. ¶ Abrotanus vel abrotanon herba quedam. ¶ Alcyon vel alcyone: alcedo vel alcedonia auicula: de qua alibi diximus. Aranea vel us. Adagiũ vel adagio: id est prouerbium. Ausonius in prefatione monosyllaborum. Quod per adagionem ceu pimus prouerbium finiamus. Mutuum muli scabunt.
¶ Aditus cum i nostro. i. accessus. Adytum cum y greco. i. secretior pars templi.
¶ Anapis vel anapus nomen fluuij. Algor vel algus vel algu. Plau. in Vidu. Inopiam luctum merorẽ paupertatem algũ famem. Plau. in raden. Tu vel suda vel peri algu. i. frigore. Acinus vel acina acine: fructus minutior arboris aut fructicis: vt sunt grana vue/vel herbe ꝛ cetera. Catullus poeta apud Gellium lib. vij. ca. xx. Ebriose acine dixit: vsitatius est acinum in neutro genere teste Gellio.

Baculum. Baptism⁹. Buccinuz. Buxus.

BAculus vel baculum posterius caret plurali numero. Ouid. j. fastoꝝ. Baculumq; tenens agreste sinistra. Baptismus vel baptismũ vel baptisma tis. i. ablutio. Valla in Marcũ negat baptismũ recte dici: licet in euangelio legatur.
¶ Buccina vel buccinum: id est tuba. buccinus est ipse cantor. Caper grãmaticus. Buxus vel buxum arbor quedam. Seruius. xij. eneid. deridet eos qui dicunt buxus arbor est. buxum lignum.

Curricul⁹. Currus. Cubitum. Commentarium. Chyrographus. Cingula. Crusta. Consortiũ. colluuies. Cappus. Clypeum. Calcaneũ. Colostrũ. Colostra. calamistrũ. Canillum. Conchyle. Cõclauiũ.

CUrriculus vel curriculum. i. cursus vel currus vel spatium in quo curritur. ¶ Carrus vel carra ꝛ carruca. Cubitus vel cubitum: id est brachij curuatura et mensura quedam. Plinius lib. vij. ca. xv. Tria cubita.
¶ Cõmentarius vel cõmentarium: liber in quo res summatim scribuntur. Item libri alicuius interpretatio vel declaratio. ¶ Chyrographus vel chyrographum id est scriptura manus proprie. Crystallum vel us. Cingulũ vel cingula: sed Seruius in. ix. ene. ait. Cingulũ hominis est generis neutri. nam animalium genere feminino dicimus has cingulas. Ouid. Ut noua velocem cingula ledit equum.
¶ Crustum est rei esibilis crusta alterius. Iuuena. Heliadum crustas.
¶ Cõsortiũ vel consortie. i. societas. Colluuiũ vel colluuio vel es. i. sordiũ collectio. ¶ Capo vel cappus. i. gallus castratus. Clypeum vel us. i. scutum. neutruz in plurio reperiri late docet Becichemus. ¶ Calcaneus vel um. i. extremitas calcis.
¶ Colostrum vel colostra. lac dẽsum statim a partu. Martia. Surripuit pastor que nondũ stantibus hedis De primo matrũ lacte colostra damus. Palladius. Colostram vocant pastores illud exiguum lactis in quo est spissior natura. Plau. in penu. Mea colostra meus molliculus caseus. Frequẽtius est neutrũ vt bene voluit Seruius. Costus vel costũ. Canistrum olim etiam canister. ¶ Cyperus vel cyperum. i. ligustrum teste Nestore Calamistrum vel us. vt docet Baptista pius.
¶ Capital vel capitale. Canilla vel canillũ: vel cauille iocosa quedã irrisio. Apuleius etiam dicit cauillus vt lorus pro lorum ꝛ plura. ¶ Cerete ceretis vel cere ceris oppidũ Thuscie. ¶ Crocus vel crocum. Cõchyle vel conchylium. Vulgus barbarum perlam vocat teste Bebello. ¶ Conclaue vel conclauium. Plau. in aulula. Conclauium mihi peruium tacitis. ¶ Culeus vel culeum Lancilotto teste.

Dictam⁹. dipõdius.

DIctamus vel dictamũ quedam herba. Dipondius vel dipondium duo pondo. Diluuium vel diluuies. i. inundatio cataclysmus: quia varie diluit/lauat/purgat/et resoluit.

Fretus. Fundus.

FRetum vel fretus us. ni. i. mare. Lucreti⁹ libro. j. teste Prisciano. Angustoque fretu rapidum mare diuidit vndis. Fundum vel fundus pro agro. sed fundum meltas pro imo rei dicitur. fundus pro agro. Fabulum pro faba apud Gellium libro. x. cap. xj.

Guttus. Glomus. Galerus. Galban⁹. Ganea. Gobio.

GUttus vel guttum vas angusto ore vnde guttatim vnguentum vel aqua rosacea cadit. Gibber vel gibbus aut gibba. Glomus glomi: vel glomus eris aut glomer eris. vt Perottus vult. De hoc quid sentiamus in secundo libro patet. Galerus vel um. i. pileum. Galbanus vel um. succus vel lachryma cuiusdam herbe. Ganea nee: vel ganeum ij helluonum ꝛ meretricum diuersorium. Plau. in me. Immersit aliquo sese credo in Ganeum. Gobio vel gobius: piscis quidam.

Hellebor⁹.

HEbenus vel hebenum. i. arbor quedam. ¶ Helleborus vel helleborum herba quedã. sic quidam. sed Lancilotus negat helleborum in neutro genere recte dici contra Tortellium. sed fallitur Lancilotus. Plini. libro. xxvij. Auxiliatu

eis helleborũ albũ.v.ꝛ.xxv.cap.xiij. Efficatius hellebor ad vomitiones. sic idem. alibi.persepe. ¶ Hibiscus vel um. herba similis malue Hysopus vel hysopũ herba quedam.Humus ꝛ apud vetustissimos humũ.Hemestichus vel hemestichium id est dimidium versus.

Hibiscus.

IUbilus vel iubilũ vox letantis.Insopniũ ꝛ insopnia insopnie:sed hoc plura li caret.Lancilotus.Ludius vel ludio.i.histrio Ludia talis mulier. Luctus vel luctũ tristitia.Lanio vel lanius.Labium ꝛ apud Gellium sepe labia labie:vt lib.x.cap.iiij.Labias sensum primores emouemus. sic ibidem leges lana ꝛ latinũ Lebes ꝛ lebeta lebete.

Iubilus. Ludius. Labia. Lana.

MEndũ vel menda mende macula:vitiũ:error. Cice.xiiij.ad Atti. Magnum em mendũ cõtinet.Margarita margaritum vel margaris:teste Seruio:lapillus preciosus.Hierony.ad Demetriadẽ.Tanti(vt dicit) vitrũ quanti margaritum.Tacitus in lib.de vita Iulij agricole.Fert Britannia aurũ ꝛ argentum ꝛ alia metalla:gignit ꝛ oceanus margarita:sed subfusca et liuentia.Monitus vel monitum.i.monitio.Mundus vel mundũ ornatus muliebris. Mulctra vel mulctrũ vel multrale vas in quo mulgetur.Mens ꝛ apud Ennium mentis.

Mendum. margaritũ Mundus. Mulctrum.

¶ Nasus nasa vel nasum apud Plautũ:sed in vsu est nasus.Nepes vel nepis:vel nepete oppidi nomen. Nubes ꝛ olim nubs. Narix naritiũ ꝛ narice: vrbs Locridis.Noualis vel nouale.Natalis vel natale.

Narix.

PEribolus vel periboliũ.i.circuitus.Papyrus vel papyrum.Pisa vel pisum legumen notũ.Pisa pise etiam est oppidũ grecie.Punctum ꝛ aliqñ punctus. Plinius libro.ij.cap.lxx.Nõ est aliud terra vniuersa q̃ mundi punctus frequentius punctum.Seneca.Punctũ est adhuc minus puncto qd incolimus.Horat. in arte.Omne tuli punctũ qui miscuit vtile dulci.Puluisculus vel puluisculum.Pomus vel pomum pro arbore:vt cerasum ꝛ cerasus ꝛ cerasum pro fructu. Propert. Hic dulces cerasos:hic autũnalia poma.Pileus vel pileũ. Pistrina vel pistrinum vbi pinsitur.Postica vel posticũ posterior ianua:etiã dr adiectiue posticus postica posticum.Persius.Postice occurrite sanne.Panus vel pano. Proluuies vel proluuium:vel proluuio immundicia cuiuscũq3 rei sordide.Verg.Fedissima ventris proluuies.Peccatũ ꝛ peccatus peccatus peccatui.Cice.apud Gel.Nemo ita manifesto peccatu tenebat.hoc suauius viridiusq3 visum est:q̃ si pctõ dixisset:sed ꝛ ratio certa est:q2 peccatus.i.peccatio:vt arbitratus ꝛ allegatus.Veteres euphonie causa:multa cõtra grãmaticã dixere vt ostẽdit Gellius.Nã Ennius feminino genere Aere fulua dixit.ꝛ Lucreti9.funis aurea.ꝛ Cice.fretu ꝑ freto.Pusius ꝛ pusio puer et ꝓprie pathicus. Propago ꝛ propages. Phorcus phorcyn ꝛ phorcis pr̃ Meduse.

Peribol9. Punctus. Punctum. Cerasus. Cerasum. Pistrina. Postica. Proluuies *Peccat9 inclinamẽti vox. aere fulua Pusius. Phorcus.

¶ Rapa vel rapum.Rictus vel rictum.i.os ꝛ hiatus. Ramus ꝛ ramale. Persius Veteris ramalia fagi.Retis vel rete:vel retia retie.Plautus in rudẽte Ludos facit ꝛ retiam.Rhenus vel rhenum.

Rictus. Ramale.

SAbulum vel sabulo.i.arena grossior apud Varronẽ et Vitru. Symbolum ꝛ aliquando symbola.¶ Spicus vel spicum.Sestertius vel sestertium genus ponderis:due libre ꝛ selibra.Scrypulus ꝛ melius scrypulum etiã põderis genus. ¶ Syngrapha vel syngraphum litere a multis conscripte vel ab vno nomine multorum qui sigilla sua appendunt vel ascribunt in signum veritatis. dicitur etiam syngraphus.Plautus. Age istum:ostende quem conscripsi syngraphum inter me et amicam ꝛ leenam.Sueto.Non dubitauit a quibusdam iusiurandum ꝛ syngrapham exigere. ¶ Sors vel sortis. Plaut in casi. Vide ne qua insit alia sortis sub aqua.Sinum vel sinus pro vase.Plautus in curgu.Ei ne hic sinus cũ vino fertur. Saguntus vel sagũthum vrbis nomen leges vtrũq3 in Sillio.¶ Strabo vel strabus qui oblique videt.Scorpi9 vel scorpio animal venenosa cauda ꝛ celeste signũ et arcubalista ꝛ nodosum flagellum.Caper Scorpio bellica res est. Scorpius animal hec differentia nõ obseruatur.vt Calepinus docet.Supparus ꝛ supparum et plura ante patuerunt.

Sabulo. Sesterti9. Scrypul9. Syngraph9 a. um. Sors. Sinum. Sagũthũ. Strabus. Scorpius. Discrimen inter scorpion ꝛ scorpionem:an semp obseruetur.

TIgnus vel tignum omnis edificij materia faber tignarius qui edificia facit diminutiuum est.Tiaras vel tiara.Thesaurus vel thesaurum:teste Capro. Theca loculus pecunie vel ipsa pecunia.Textrina vel textrinũ vbi texitur. ponitur adiectiue:vt opus textrinũ. Taxus vel taxum arbor.Thymus vel melius thymum herba.¶ Tapes vel tapete vel tapetum. Verg. Pulchrosq3 tapetes. Plinius libro.viij.In tapetis antiquissima gratia.¶ Tributum ꝛ olim tributus munus qd

Tignus. Tiaras. Thesaur9. Theca. Textrina. Tapes. Tributus.

a subditis soluitur. Torris et olim torrus apud Ennium qui trabes abiegna dixit apud Priscianum: pro trabs.

Vesper. Vesperus ra, rum. Vesper stella et ultima pars diei: que etiam vesperum dicitur et vespera stella etiam vesperugo. Est autem vesper solu masculini generis ut contra Alexandrum Calepinumque et plures probaui: pro tempore aliqui etiam hoc vespere flectunt, stella etiam dicitur hesperus. Inueniturque adiectiuum: vesperus a. um. et vespertinus a. um. Itaque cum vesperum dicimus tempus intelligimus: cum vespera tum hora subauditur. Plinius lib. xviij his hore rigandi matutina atque vespera. Idem. Matutinum tempus atque vesperum. Itaque contra Aelium Hispanum recte dicimus vesperi psalmi: vespere hore. i. vespertini vespertine hinc vespertina: id est merenda. ¶ Viscus aut viscum. Vultus olim etiam vultum. ¶ Vallis vel valles hinc vallecula: teste Seruio: ut vulpes vulpecula. Virg. xj. ene. Est curuo anfractu valles accommoda fraudi. ¶ Vallus fustis est: vallum munitio.

Valles. Vallus.

Xystus. Xystici. * Xystus adiectiuu. Xystus vel xystum porticus ampla in qua athlete per hiberna tempora exercentur. hinc xystici sunt athlete in xystis pugnantes aut ludentes quicunque alij. xystus etiam est telum vel hastile aut spiculum. xystophorus spiculator. ¶ Xystus vel xystum etiam est ambulatio in qua sunt arbores utrinque in plures species effigiate. Plinius. Ante crypto porticum xystus est violis odoratus. Victrinus. Latini xysta ambulationes appellant quas greci paradromidas dicunt. Capitur etiam xystus xysta xystum adiectiue pro ornatus/tersus/politus.

¶ Que composita diuersarum declinationum efficiunt.

IS vel us orta volunt limus cera arma bacillus
Norma iugum cliuus neruus sopnusque animusque
Pluraque cum freno: que glosa recludet abunde.

Syncerus Synceris. ¶ Quedam nomina faciunt adiectiua composite figure: secunde vel tertie declinationis ut a limus fit illimis vel illimus. a cera syncerus vel synceris: sed alia aliis sunt usitatiora iam declaremus singula.

Limus. Illimus. ¶ Limus molle lutum. Limosus plenus luto. Illimus ma. mum. vel melius hic et hec illimis et hoc illime. i. purus et sine limo. Ouidius.
Fons erat illimis nitidis argenteus undis.

Sublimis ¶ Sublimus sublima sublimum: vel sublimus. i. eleuatus in altum. Virg. Sublimus in equis redeunt pacemque reportant.
¶ Sublimare exaltare limus lima limum adiectiue: id est transuersus. Ouidius.
Altera nam memini limis subrisit ocellis.

Cera. Cereus. Syncerus ¶ Cera notum est. hinc cereus ex cera vel mollis. Horatius. Cereus in vitium flecti. Cereus substantiue. i. candela de cera diminutiuu est cereolus. Syncerus syncera syncerū vel synceris syncere. i. purus. Hora. Syncerum est nisi vas quodcunque infundis acessit. Ouid. Nulla est syncera voluptas. Insyncerus impurus. Vergil. Insyncerus apes tulerit cruor. ¶ Arma munimēta corporis ut gladius arcus thorax lorice: et instrumenta: ut libri sunt arma scholastici. Inermus vel inermis. i. sine armis. Bacillus. i. paruus baculus. Iuue. Nullo dextrā subeunte bacillo. Imbecillus vel imbecillis. i. debilis. ¶ Norma est regula fabrorum. i. linea artificium ad quam dirigunt opera. ¶ Anormis irregularis et nō ad normā factus. Hora. Rusticus anormis semper tens crassaque minerua. ¶ Enormis et Denormis idē. Denormare denormē facere. Idem. O si angulus iste proximus accedat qui nunc denormat agellū. ¶ Iugum summitas montis. et sepius pluraliter legi diximus etiam est instrumentum quo boues iunguntur quando arant. Ouidius. Non iuga taurus amat: quod tamen odit habet. hinc iugo et coniugare. i. iugo coniungere. Biiugi vel biiuges sunt duo animalia coniugata. Triiugi tria. Quadriiugi quatuor. Vergil. Martis equi biiuges. Ver. Centū quadriiugā agitabo ad flumina currus. Multiiugus et omniiugus pro omnigeno et multiplici capimus: ut hō multiiugus doctrina

Arma. Bacillus. Imbecill9. Norma. Anormis. Enormis. denormis. Iugum. Biiugi. Triiugi Quadriiugi.

¶ Cliuus.i.collis vel monticulus. Acliuus vel aclivis.i.eleuatus / altus: quasi ad cliuum. Decliuus vel is.i.depressus: et inclinatus: quasi decliuo. Boe. Declinem(que) gerens põdere vultũ. Procliuus.i.inclinatus aut facilis. vt procliuus in risum. dicimus etiã per n liquidã inclinis: acclinis reclinis: pro inclinatus acclinatus reclinatus. Uerg. Corpus(que) leuabat Arboris acclinis trunco. Prudenti. Corpus licet fatiscens iacet recline paulum. christum tamen sub ipso meditabitur sopore.

Cliuus. Acclinus. Declinus. Proclinus

¶ Neruus naturale vinculum corporis quo colligata sunt mẽbra. Job. Ossibus et neruis cõpegisti me. Capit pro vinculo carcerali. Plau. in curg. Tu in neruo iacebis nisi mihi argentũ reddat. Est etiã funis arcualis. Uerg. Prima(que) per celũ neruo stridente sagipta Hirtacide iuuenis volucres diuerberat auras. Neruosus.i. fortis. Eneruus vel is.i.debilis aut mollis. Ualeri. Maxi. Eneruos animos virtus odisse solet. Eneruale debilitare. Tullius. Nõ plane me eneruauit senectus.

Neruus. Eneruus

¶ Sopnus grece hypnos d(icitu)r: vnde mutata h in s et y in o sopnus inclinatũ est vnde recte per p sine m: sopnus scribit: hinc insopnus na. num. vel melius insopnis et insopne: q(ui)a Ualla dicit insopnis et exsopnis solũ esse tertie. Semisopnus per scdaz sepius profertur: aliquã etiam per tertiã semisopnis. insopnis.i.peruigil. exsopnis idem. Cice. in Uerrẽ. Semisopnus stupet. Cecilius in Antoniũ. Ipsum nã(que) offendunt semisopno torpore profligatum. Sic etiam Sallusti. at per tertiam. Seneca de breuitate vite. (quam) multi hesterna crapula semisopnes et graues.

Sopnus. Insopnis. Exsopnis. Semisopnis.

¶ Animus est mens vel aĩa vel volũtas vel audacia. vt esto bono aĩo. Exanim(us) vel is.i.mortuus. exanimare occidere vel terrere. Teren. Hec oratio / me miserã exanimat metu. Inanimus vel is. sine aĩa. magnanimus habens magnũ animũ. Pusillanimus habens pusillum animũ. Semianimus vel semianimis.i. semiuiuus.

Animus. Exanim(us). Exanimo. Semianimus.

¶ Frenũ dictũ est. Infrenus vel is.i.indomitus quasi sine freno. Uerg. Et numide infreni cinguntur. Effrenus idem significat. Idez. Gens effrena virum.i. virorum.

¶ Iungũtur plura: vt imberbis vel us. teste Marcello.i.nondũ barbatus: magis in vsu est imberbis a barba. Infirmus: et q(uo)d rarius infirmis teste Capro.i. debilis

¶ Hilaris et q(uo)d rarius hilarus a.um. teste eodẽ sunt qui negent aspirari: quib(us) nõ accedo: et significat letũ ac iucundũ. Necessus a.um. vel necessis.i.necessarius: auctor Donatus. ¶ Perẽnus et melius perennis teste Uerulano.i. perpetuus a per et annus: ideo aspiratione caret. Ex dictis claret ex multis substantiuis cõponi adiectiua vt damnum / indẽnis sine dãno &c. Predictis nõ est addendũ incolumis: q(ui)a nũ(quam) per secundã dicitur incolumis Alexandrũ theopagitã. Incolumis.i.sanus simplex columis. idem signat. Plau. in trinũ. Ne(que) ita vt sit data columen te sistere illi et detraxisse autument. Cice. lib j. ad Herenniũ. Casu et fortuitu nauis in portũ incolumis delata. Columitas et incolumitas.i.sanitas. Idez ad Treba. Ita(que) si quis mihi erit aditus de tuis fortunis.i. tua columitate in qua sunt omnia agenda. Dyscholus in vsu est. Tiberga dicit etiã dici dyscholis.i.difficilis malus et perniciosus. Elumbus vel elumbis teste Calepino: qui pre debilitate sese erigere nõ potest. Seneca de remedijs ire querulis per tertiam flexit nisi mendũ sit / dicens. Senes difficiles et querules sunt.

Infrenus. Effrenus. Imberbis Infirmus. Hilaris. Necessus. Perennus Indẽnis. incolumis Columis. Dyschol(us). Elumbus.

¶ Nomina sub eadem nominatiui terminatione et eodẽ genere: eadẽ(que) significatione diuersarũ declinationum.

Multa tibi flexum dant quartum siue secundum:
Ut domus: et laurus: ficus: colus: et penus adde:
Et lacus: et quercus: pinus: cornus: monitus(que).
Ut quondam lectus: veteres ita plurima flectunt.
Est alijs varius flexus: pro teste sequester.
Cetera ne longum faciam tibi glossa recludet.

¶ Abundant nomina quedam declinatione: vt que sunt scde aut quarte declinationis saltẽ in aliquibus casibus. vt domus ante satis declaratũ. laurus: ficus &c.

Laurus. ¶ Hec laurus huius lauri datiuo lauro tan tũ. hanc laurum o laure a lauro .τ aliquãdo laurũ.he lauri harũ oꝛũ.his lauris has lauros τ laurus o lauri.a lauris. arboꝛ que grece daphne dr̃.Hora.teste Seruio perꝰquartã sub lauru mea.vt Plini.teste Lanciloto.Ea lauru que ei missa e celo minima est altitudine sic teste eodem. Tacitꝰ.Quã Cremonenses lauru rosisq̃ ɔstrauerat.has lauros per scdam. Uerg. Incende bitumine lauros.'has laurus:per quartã.Idẽ q̃ tripodas clarij laurus q̃ sydera sentis.Idem.τ vos o lauri carpã τc ¶ Ficus in gñibus declaratũ est. ¶ Colus scde est p̃ter abltm̃ singularẽ q̃ per vtrãq̃ ꝓ ferẽ hac colo vł colu he,colus. vide gña vbi penus quoq̃ declaratũ est. ¶ Lacus huiꝰ laci vel lacꝰ,reliqua per quartã effert.In Daniele Nõ ꝑuenerũt vsq̃ ad pauimentũ laci. Quercus.Cic.quercorũ rami ad terrã iacẽt. ¶ Pinus arboꝛis nomẽ.Uerg.pinos loquentes per scdã dixit Idẽ actm̃ pinus.in.xi.per,quartã enũciauit.Idemq̃ in.x.Nos sumus idee sacro de vertice pinus. ¶ Coꝛnus arboꝛ.Serenꝰ.ꝑ scdam coꝛno dixit. Papiniꝰ per quartam coꝛnu depressus achiua. Quarte sunt multa que olim per secun dã etiã flectebant vt monitus oꝛnatus questus cetus oꝛtus auditꝰ visus passus victus gemitꝰ aspectus.fluctus salus ꝟsus luctus piscatus exercitus senatus sumptus obitus estus aditus tumultꝰ τ plura alia a Nonio Marcello pulchꝛe declarata. Plautus in amphi.lectus locus pꝛo lecti locus dixit:qd̃ exoleuit:qꝛ solũ scde est nunc.Quedam diuersarũ declinationũ sunt mutata significatione aut etiã scriptura aliquantulũ: vt acus anus arcus arquus cestus caestus:cetus coetus.|Cantus.i.cantio. Canthus ferrum qd̃ circundatur rote:hoꝛtus oꝛtus.Sinus vel sinum.i.vas quoddam secũde est.sinus pꝛo gremio vel laxitate vestiũ supꝛa singulum est quarte. Einsmodi potuerunt plura notari. Sunt τ alia diuersaꝝ declinationũ eadẽ sub significatione vt cancer ꝓ moꝛbo iber mulciber acer a.um.oliꝫ teste Capꝛo.nunc acer:cris.cre. Acer arboꝛ tertie est.Serui.etiam voluit esse scde quã Priscia.carpit. Abies olim quintã Claudia.enĩ sectas abies dixit.Succus scde est. Apuleius per quartam in gtõ pl̃ succuum dixit.Festoꝝ noia cum pluribus patuerũt.De his oibus quidam magni versiculoꝝ syluã pueris cõficiunt.Ego nolui re nõ necessaria puerorũ ingenia vexare:qꝛ multa ex dictis satis liquent. vt frondis vel tis. pecudis τ pecoꝛis .cassidis τ cassis.vadis τ vasis.fidis τ fidei τc.in recto confusa.Syluester viri ꝓpꝛium secunde est:adiectiuum tertie.Acer eris arboꝛ.acer,acris.i.strenuus quibus male addũtur glotis glossis glitis glantis τc.deliramenta. ¶ Sunt q̃ in obliq̃s cõfũdũẽ vt res rei:reus:rei:pyꝛus τ pyꝛum ri.τc.Quoꝝ notitia parũ vtilitatis affert:qꝛ gñe vel sensu facile discernunẽ vt que cũ verbis coincidunt:vt vellus velleris : velloꝛ velleris fax facis:facio facis τc.Item abundãtia sunt nomina incerti gñis:vt finis adeps cetera ante declarata:sed apud vetustissimos plura fuere noia dubij generis: teste Priscia. Aspergo cartacerix collis crux platanus populus aquila crinis colus cassis foꝛnax frutex rex humus limus laurus lepus hagnus leo perdix fex socrus sus paruus toꝛris tybꝛis traimes vepꝛes τc. Postremũ abundãt eq̃uoca.i.diuesa ratione multa significantia:vt discrimen differentia τ periculum. Aura leuis ventus τ fauoꝛ.Litera nota vt a b c.τ poetice ep̃la.ludus res que luditur τ schola vnde ludi magister. Ara deoꝛum:hara stabulum poꝛcoꝛum τ alia innumera. sic que actiue τ passiue significant.vt hospes zelotipus cõuiua alumnus vectoꝛ.Item que cõis generis sunt habentia feminina in a vt hospes sospes sacerdos antistes: pꝛo omnibus datur regula.Multiplex vno sensu dicatur abundans.

¶ Finitur liber tertius.Sequitur quartus.

Marginalia: Laurus. * Laurꝰ grace daphne. / Pinus. Coꝛnus / Cantus. Sinus / * Noia diuersarum declinationũ sub eadem significatione. / * Syluester substãtiuũ τ adiectiuum / Discrimẽ Aura. Ludus. / * Uectoꝛ modo eũ qui heit: mõ eũ qui vehitur significat.

¶ Liber grammatice Despauteriane Quartus.

¶ De comparationibus.

Cõparatio. Positiuus Copatiuꝰ supꝛatiuꝰ * Cõparatiuus supꝛlatiuũ interdũ excedit

Omparatio est rei ad rem collatio.Gradus cõparationis,sunt tres:positiuus/cõparatiuus/superlatiuus. Positiuus est qui rem sine excessu significat.vt doctꝰ.Cõparatiuus qui rem cũ excessu nõ summo significat:vt doctioꝛ.Supꝛlatiuus qui rem cum excessu summo significat:vt doctissimus. Hunc excedet comparatiuus si dixeris. Hectoꝛ fuit foꝛtissimus τ Achilles foꝛtioꝛ. hic enim significat solum valde foꝛtem. Cicero in fine tertij officioꝛum.Uale mihi Cicero tibiq̃ persuade esse te mihi charissimũꝫ:sed multo foꝛe charioꝛem si talibus monumentis pꝛeceptisq̃ letabere.

¶ Nominasola ꝯparatiua ⁊ superlatiua noīa ex se faciūt. nam participia per comparationē noīa efficiuntur. vt amās amātior. Deterior ⁊ potior fiunt a deter antiquo noīe teste Herodiano: ⁊ potis teste Donato: nō a detero ⁊ potior quicquid dicat Priscianus. Prior primus positiuo carent: teste Plinio: licet Priscia. a pridē esse velit: nimis sui immemor. Nam alibi a protos primus dici testatur. ¶ Exterior interior superior ⁊c. sunt a noībus exter inter sup vel superus: quoꝝ quedā reperiunt quedā penitus exoleuerūt: author est Urban⁹ grāmaticus ⁊ plures aliȷ vt ostēdit Lancilotus nō ab extra intra ⁊c. Nec valet argumentatio Prisciani: si exterior ab exter veniret suplatiu⁹ esset exterrimus nō extremus. Uerū est Prisciane nisi multa cōpararent̄ irregulariter. vt bonus melior optimus. dexter dexterior dextim⁹. sic exter exterior extimus vel extremus. citer citerior citimus. sic supremus infimus ⁊c. inter irregulariter formata reȷiciunt̄. Propior ꝓximus authore Pli. caret positiuo: nec ideo ostenditur a prope esse: qꝛ aliqñ habet: nam hoc abusiue fieri dicit Lancilotus: ⁊ multo sepius dtm̄ habet: vtcūqꝫ est si quis dixerit a prope esse s̄m opinionem Prisciani non multū errauerit: qꝛ bene pōt defendi ⁊ in Syntaxi tenui. Ego tamen nunc sequar opinionem Pliniȷ. Sepissime sepissimus abusiue: dictū esse oēs fatent̄. Cato apud Priscianū. Facite vobis vt in mentem veniat. Quirites ex ere alieno in hac ciuitate ⁊ in aliȷs oībus ꝓpter diem atqꝫ fenus sepissimam discordiā fuisse. Sepior nusqꝫ legitur: sed bene aduerbia sepius sepissime. vt a pene penissime. i. valde pene. Plautus. Ita mea consilia peruertit penissime. Penitior ⁊ penitissimus non sunt ab aduerbio penitus:: sed a noīe penitus a. um. i. qꝛ intra est: penitior interior: penitissimus intimus. Plautus in asi. Age queso excrea vsqꝫ ex penitis faucibus. Apul. in. xj. de asi. Penita mente conditum semper tenebis. Apul. in hermago. Uisus est ei adulescens honesta forma quasi ad nuptias exornatus trahere se in penitiorem partē domus. Plautus in persa. Furtiuā aducctam ex arabia penitissima. Nuper facit superlatiuū nuperrime. Cice. in. iiȷ. ad Heren. Nuperrime dictū facile memorie mandatur. Plau. noīe vtitur in capti. Recens captū hoīem nuperū ⁊ nouitium. hinc legitur superlatiuū nomen nuperrimus ma. mū. sine ꝯparatiuo. Ulterior vltimus positiuo carent: teste Diomede: forsan est a vetustissimo noīe vlter aut vlterus. ¶ Sola adiectiua ꝯparantur ꝓpria ꝓpter aliquod accidens licenter ꝓ adiectiuis sumpta cōparari leges vt nero neronior pro crudelior. Tu nihil tale effinges sed recte sine affectatione vteris inuentis nō apud grāmaticos: sed apud summos historicos/oratores/⁊ poetas. Plaut. licenter ipsissimus dixit ab ipse vel ipsus in trinummo. Ergo ipsus est ipsissimus hinc ab oculis. Euiusmodi ꝯparationes per locum fiunt: teste Georg. Ualla lib. xxxj. ca. xiȷ. Plau. in penulo. O patrue: o patrue mi patruissime. Plini. Colorem purpurissimum dixit. Uarro ⁊ Catullus Cinediorem. Apuleius: pumiliorem. Plautus punior: que omnia pauca sunt nec ad horū formā similia fingenda: cōtra ineptos grāmatistas effutientes huiusmodi nenias gallior/vulpior/salomonior/aristotelior/lapidior/tuissimus/veterrim⁹ ⁊c. orationis dedecora. Nō omnia adiectiua ꝯparantur: sed ea dūtaxat quoꝝ significatio potest augeri vel minui: ideo nō comparantur vnicus summus omnipotens imus ingens rudis mediocris. Macrobius tamen omnipotētissimus dixit. Uergilius ingentior. Cicero infinitior: aliqñ etiam rudior ⁊ rudissimus leges: licet Diomedes author sit rudis nō comparari. Lancilotus multo plura docet nō ꝯparari. Plenus comparatur: quia pleniore obsequio dicit Quintilianus. Sulpitius grammaticus excellentissimus negat omnia verbalia in dus comparari: qualia sunt reuerendus/ colendus ⁊c. licet reuerendissimus ⁊c. sint in frequenti scribarum vsu. ⁊ Leonardus Aretinus vtatur. Sunt quedam cōparationes imperfecte vt temperior: sine positiuo et superlatiuo. de his in fine dicam. Comparatio est triplex: voce tantum: significatione tantū: ⁊ vtroqꝫ modo. Comparatio voce tantū fit vbi vox cōuenit: significatio discordat. vt a nouus nouissimus. i. vltimus: sunt eñ maxime noua fere vltima. Cicero in arato. Ad iudicandum nouissima. Gellius credit Ciceronem nunqꝫ dixisse nouissimus. Philelphus nouior negat latine dici. Ualla noue acceptat nouiter reputiat. Leonardus nouior dixit: ego recentior libentius dixero. Comparatio significatione tm̄ est vbi significatio conuenit: vox discordat. vt bonus melior optimus. Cōparatio voce ⁊ significatione est vbi cū voce significatio conuenit: vt doctus doctior doctissimus. Licet positiuus qñqꝫ sit deriuatiue speciei: tm̄ de positiui formatione nihil hic nobis dicendum est. Itaqꝫ ad cōparatiuorum formationē festinamus.

Propior positiuo careat.

Penissime Penitus. Penitior Penitissimus.

*Nuperrimus sine ꝯparatiōe.

*Que adiectiua cōparent̄ et que non. Ipsissim⁹. Plenior Uerbalia i dus an recipiāt ꝯparationem. nouissim⁹.

De nominum comparationibus

Doctior a docti est: ita formes cuncta secunde.
Tollo sinisterior melior peior minor et plus
Cum maior donat ficus et dicus entior apte.

¶ Comparatiuus a noīe scđe declinationis fit a gtō singulari addita or syllaba pro cōmuni genere et us pro neutro. vt amicus amici amicior amicius: nō vt putant in docti amicitior. Spurcus spurcior: pudicus pudicior: nō spurcitior nec pudicitior. Et in Ciceronis libris per grāmatistas aut ineptos librarios deprauatis aliqñ legat amicitior. Pa. ix. theb. Sed amicior vndis fraxinus. Cice. lib. xi. ad atticum. Mihi nemo est amicior nec iucundior nec charior attico. Oui. xiiij. meta. Dum mare pacatum dum ventus amicior esset. Idē. Nec tibi ɔtingat matrona pudicior vlla. Plau. in curgu. Si est osculando: quippiā impudicior. mendose legitur impudicitior: qȝ contra rationē carminis: vt scit qui legem iambici trimetri cognouit. Pudicus. i. castus. Spurcus. i. immūdus. Mart. Spurcior vt fiat zoile merge caput. Idem. Sordidius nihil est: nihil est te spurcius vno. Qui potes insidias dona vocare tuas. Augustus augusti augustior. i. sctūs et venerabilis. nomen adiectiuū est: aliqñ ꝓprium: sic nō cōparat̃. Oui. i. fast. Sctā vocant augusta patres: augusta vocant̃. Templa sacerdotū rite sacrata manu. Liui. dixit Romulū se fecisse augustiorem purpureo habitu. Papi. iiij. theba. Ausonie pater augustissimus vrbis. Sil. lib. i. Conciliū vocat augustum castaqȝ beatos Paupertate patres ac noīa parta triumphis. Consul. et equantem superos v̄tute senatū. Deter a. um. cui aliqd deest quasi detritū ne bonū sit: olim fuit in vsu et crescebat in gtō deteri detere deteri. hinc regulariter fit deterior. i. minus bonus. Exter. i. externus gtō exteri vñ exterior. Papi. lib. xi. theb. Sed quid apud tales quis nec sua pignora cure Exter honos. Idem. v. theb. Precor extera rerū agmina. Uale. Exterarū gentiū dixit. Uerg. Fas extera querere regna. Citer citera citerum. gtō citeri cum crescentia. i. q̄ est citra. hinc recte citerior fit vt a superus inferus posterus superior inferior posterior. sic olim dicebant inter vel interus anter vel anterus. Unde sunt anterior exterior. Cice. ad Celiū. Citeriora nondū audiebamus. positiuus olim erat in vsu citer. Cato apud Priscianū. Citer hagnus alligatus ad sacra. Eodem Afranius vsus est. Idem. Cato infer et super pro inferus superus dixit. Ubi super inferqȝ. Uicinus tum decedito. Papi. x. theb. Infera tarus. Hora. Postera lux oritur multo gratissima nobis. Oui. per flumina iuro Infera. Cesar in commen. huc postero die frequentissimi cōuenere. Excipiuntur a reg'a sinister sinisterior. bonus melior. malus peior. paruus minor. multus plus solum in neutro genere et hoc in singulari numero. At in plurali hi et he plures et hec plura vel pluria. Ceterum pluria et compluria non sunt comparatiua teste Georg. Ualla Placentino lib. xxxi. ca. xiij. vbi ait pluria et compluria non esse vetera: quia vsi sunt Cicero et Plinius in qua re taxat Priscianus cum Donato et Gellio. Idem dixit genitiuum pluris esse omnis generis licet plus solū sit neutri gñis. Idē dicit lib. vij. Priscia. Id probat male Georgius per hec exempla bene latina. Pluris amor est pluris virtus q̄ aurum. male inquā ꝓbat: qȝ pluris sic etiā esset pluralis numeri. Ouid. Pluris opes nunc sunt q̄ prisci temporis amnis. sic etiā tāti quanti essent omnis generis quod oppido q̄ friuolum est Magnus maior. ¶ A facio sunt que de adiectiua in ficus: et a dico vel dicax in dicus penultima correpta que cōparatiuū in entior efficiunt. vt magnificus magnificentior qui magna facit. mirificus mirificētior qui mira facit. sic munificus. i. liberalis. honorificus qui honore digna facit aut qđ cū honore fit. nam capiunt̃ hec etiā aliqñ passiue vt magnificū opus. maleficus bñficus et c. forsitan olim noīa fuerunt magnificēs mirificēs et c. vñ hec venerūt Significus signa faciens. hinc Lancilotus significātior facit. qđ vere fit a significās nō a significus. Apul. in deo Socratis. Non pudet me esse significū. Cic. ad atticum Que res multo honorificentior visa est. Maledicus. i. mordax et obtrectās maledicentior qđ a participio maledicēs esse nō pōt: qȝ hic tertia ꝓducit̃: illic corripit̃. sic bñdicus benedicentior: qui benedicit. et laudat Plau. in asina. Quum illiciebas me ad te blande ac benedice. sic falsidicus et c. nō causidicus quia substantiuum est. Addunt a volo beneuolens maleuolens que ex integro sunt et corrupto: teste Quintiliano. sic omniuolus et c. a loquor magniloquus et c. bñuolentior magniloquētior et c. sed nō

* De comparatiuorum formatiōe.
Amicior.
Spurcior.
Augustus.
* Augustissimus.
Deter.
Deterior.
Exter.
Citer.
Infer.
Super.
Superus.
Inferus.
Posterus.
Plus.
Plura.
Cōpluria.
Pluris genitiuus an sit ois gñis
Magnific9
Mirificus.
Munific9.
honorific9.
Signific9.
Maledicētior.
Bñdicus.

opus est addere: quia legimus sepe maleuolens magniloquens &c. vnde hec comparatiua sunt: licet reliqua non habeant alia comparatiua neque enim dicimus beneuolior &c. Cicero. libro. vij. ad Atticum Breuiloquentem iam me tempus ipsum facit. Terentius in phor. nec illi beneuolens neque notus. A turpisequus &c. non inueni quicquam

Breuiloquens.
Bniuolens.

Fortior a forti est: facias ita cetera terne.

Junior excipiunt. a nequam nequior exit.

¶ Comparatiuus si positiuus fuerit tertie fit a dtō singulari addita or vt forti fortior pauperi pauperior. hic & hec potis & hoc pote id est potens solum ntm inuenitur nunc habere. olim dtūs erat poti. vnde potior & potissimus. i. melior & optimus quasi potentior & potentissimus. Priscia. voluit esse a verbo potior. Persius. Quis potior iudex puerisve quis aptior orbis: potius aduerbium etiam signat magis. Horatius. Hic tibi sit potius quam tu mirabilis illi. Potissimum aduerbium rectius dicitur quam potissime permaxime & optime. Teren. Ubi tu dubites quid sumas potissime. Excipitur a regula vnicum nomen iuuenis iunior teste Prisciano pro iuuenior. Georgi. Ualla libro. xxxi. cap. xiiij. reprehendit Priscianum dicens. Junior non (vt hodie quidam grammatici literatoresque putant Priscianum secuti) ab eo quod est iuuenis sed (vt Cornutus ait) a iunis. Junis enim inquit & iune minor iuuene dicitur. Unde iunior ideo primam quasi syllabam producit. inde iunix iunicis vacca etate viridior. Persi. Junicum omenta liquescant masculi iuuenci dicuntur. Nequam nequior facit nec excipitur. quia non flectitur nequam Frugi. i. vtilis preditus virtute & temperans. facit comparatiuum frugalior & superlatiuum frugalissimus. hinc ea virtus frugalitas dicitur. Plautus. Lesbonicus factus est frugalior. hec a frugalis non sunt. quia Quintilianus taxat eos a quibus dicitur frugalis tanquam sit dictio parum proba.

Potior.
potissimum.
Junior.
Junis.
Junicum.
Frugi.
Frugalis.

¶ Superlatiuorum formatio.

Er rimus adijciet superanti. dant timus exter

Et citer & dexter quibus addes rite sinister.

Dic etiam extremus. maturus dat rimus apte

Uel simus: huic iungunt satur: a vetus est rimus vsque.

¶ Positiuo in er addit superlatiuus rimus. ma. rimum. vt niger nigerrimus dexter dexterrimus pauper pauperrimus pauperrima rimum. celeber celeberrimus. et quamuis in masculino legamus celebris salubris alacer &c. ntō tamen alios superlatiuos habebunt licet vetustissimi celerissimus dixere. Manilius in Illiade apud Priscianum Celerissimus aduolat Hector. Excipiuntur a regula exter exterior extimus vel extremus citer citerior citimus: dexter dexterior dextimus: sinister sinisterior. sinistimus. Sil. lib. vij. Extima cingens Clausos ipse tenet. Boeti. Polum relinquat extimum. Plautus. Factus sum quasi extimus a vobis Apuleius. Philosophia in extimo mundi tergo degit. Cicero in sopno Scipionis. Celestis extimus. Ibidem. Que vltima a celo citima a terris luce lucebat aliena. Capel. in nuptijs philologie. Clio citimum circulum hoc in luna collocauit hospitium. Uarro de heresibus. A primo compito dextimam viam munit. De sinistimus authores sunt grammatici vt Priscianus. &c. Cicero ad Augustum. Perducam ad extremum & nouissima conferam primeta. Si quid est: tamen nouissimo extremus. Maturus a. um. facit superlatiuum maturrimus ab antiquo nomine matur. Cicero apud Priscianum. Quippe quod omnium maturrime ad causas publicas accesserim. vel maturrimus. Idem apud Priscianum. Quibus virtutibus omnem tueri vitam possint eas in etate maturissima velint comparare. Badius grammaticus minime proletarius dicit satur similiter facere saturrimus & saturrissimus. Acicur & memor nihil inueni. Uetus facit veterior veterrimus a vetusto noie veter ris. vt huber huberis. Ennius apud Priscianum. Quum veter occubuit Priamus sub marte pelasgo. Uergilius. ij. eneidos. Jugens ara fuit iuxtaque veterrima laurus. De positiuo veter iterum Actius. Ueter fatorum terminus sic iusserat. Plautus in Bacchi. Sene tibi dedo illum veteriorem lapide vt lenitum reddas.

Celerissimus.
Extimus
Citimus.
Dextimus.
Extremus.
Maturrimus.
Maturissimus.
Saturrimus.
veterrimus.
Ueter.
Ueterior.

In reliquis simus accipiet Patrius positiui.
Atq; datiuus in i. tamen s. simus vsq; preibit.
Excipe postremus supremus ⁊ optimus: atq;
Pessimus et minimus cum maximus: intimus addens
Plurimus infimus adiunges. entissimus autem:
A ficus atq; dicus facito. limus is dato dempta
Cum facilis: gracilis: agilis: similisq;: humilisq;:

**Superlatiui formatio. Excelsissimus. Celsissimus. Ingentissimus. Superus. Inferus. Supremus. postremus. postremissimum. Paruissimus.*

¶ Si positiuus nō desinit in er: tunc superlatiuus fit a genitiuo positiui in secūda declinatione vel a datiuo in tertia addēdo s ⁊ simus: vt celsus celsi celsissimus nō summus (vt grammatiste sopn tāt) forti fortissimus ⁊c. Excelsus. i. altus. Summus positiuus est vt imus. Gel. lib. ij. In his regionibus excelsissimo loco murum statuere aiebat. Apule. Uidetis ne insistentem celsissime illi rupi montis ardui verticem. Ualeri⁹. maxi. lib. vj. In excelsissimo mōtis vertice cruci affixi. Seneca in Thyeste. Eructat omen celitum excelsissimū. Tullius in Sylla. In hanc excelsissimam sedem dignitatis ⁊ honoris. Colu. Iudee egentis hominē proceriorem excelsissimo germano. Ingens ingentior ingentissimus reperitur: licet raro. Ueget⁹. lib. iiij. Rote quoq; de lignis viridibus ingētissime fabricantur. i. vltra modū magne. ¶ Excipe a regula posterus postremus super⁹ supremus ⁊c. Andronicus apud Priscianum. Inferus an superus tibi fert deus funera Ulysses. Horatius. Supremo te sole domi torquate manebo. i. vltimo ⁊ occidente etiā significat summū. Postremus. i. vltim⁹ Teren. Si id facis hodie postremum me vides. hoc secundo comparatur postrem⁹ postremior postremissimus. Gracchus in oratione de parsimonia apud Gellium. Omnium nationum postremissimum nequissimūq; existimatorē. Apule. Nullū animal in terra homine postremius. paruus minor minimus. lectum est paruissimus sed nollem imitari. Lucretius. Preterea nisi erit minimū paruissima queq;. Corpora cōstabunt ex partibus infinitis. Boetius in musice prologo. Paruissimas mutationes. Uegetius. Paruissimos fines. Interus interea interum. veteres dicebant vt superus. hinc interior intimus. Terenti⁹. Ipsus mihi Dauus dixit qui intimus est eorum consilijs. Positiuo vtitur Cornelius Tacitus teste Lanciloto. Amissis p interea bella nobilibus. Intimus positiuus efficitur: quia facit comparatiuum intimior: quāuis nunc non occurrat testimonium: sed vlteriore superlatiuo caret.

Interus. Intimus.

¶ Multus plurimus multa plurima multū plus plurimum. Cicero. Multissimus p plurimus dixit nollem primus imitari. Cicero. lib. xj. epistolarū ad Atticū. Literas tuas accepi pridie nonas februarias eoq; ipso die ex testamento crevi hereditatem ex multissimis ⁊ miserrimis curis est vna e nata. Infimus. i. maxime infer⁹ vl' intra non solum de loco sed etiam de qualitate. Teren. Tace tu quem ego esse intra infimos omnes puto homines. ¶ Nomina a facio in ficus. a dicax in dicus habēt entissimus. Suetoni⁹. Maleficentissimos incolumes prestitit. Quandoq; regulariter formant superlatiuos: sed apud vetustiores. Terentius. Mirificissimus est patruus tuus. Cato beneficissimo dixit. et Actius magnificentissimus.

Multissimus. Infimus. De superlatiuis a facio ⁊ dicax. Mirificissimus.

¶ Hec quinque: facilis/agilis/gracilis/humilis/similis faciunt superlatiuos abijciendo is: ⁊ addita lis syllaba: ⁊ ita sunt duo ll/facillimus/agillimus. His addit Ualla docilis docillimus. cōposita similiter faciūt: vt difficilis. absimilis ⁊c. Uergi. Circuit ⁊ que sit fortuna simillima querit. Idē. Ipsa ingens arbos facieq; simillima lauro. Facilis nō grauis: perfacilis valde facilis. difficilis non facilis. vt amanti nihil est difficile. Ait Tulli⁹. Agilis leuis ⁊ mobilis. Gracilis tenuis non crassus humilis non altus: vt humilis arbor: humilis homo. i. vilis ⁊ ignobilis. In sacris significat non superbū. Docilis qui facile discit: contrariū est indocilis. Per pro valde ⁊ similes particule soli positiuo dande nō iungantur cōparatiuo aut superlatiuo. vt nō dices perdoctus pdoctior perdoctissimus: sed pdoctus multo doctior quā doctissimus ⁊c. Per positiuo congruit: multo vel longe cōparatiuo. quam pro valde superlatiuo iungitur: de quibus ⁊ multis alijs copiose in Syntaxi disputo.

Beneficissimus. Facilis. Agilis. Gracilis. Humilis. Docilis. Per positiuo cōgruit. pphūanus.

¶ Comparatio imperfecta.

Anterior superante caret: iuuenisq; senexq;.
Sicut adulescens: cui diues pluraq; iungunt.
Temperior solum est. ignorant et positiuum:
Ultimus vlterior prior et primus propiorq;
Proximus. ocyor atq; ocyssimus adijciantur.

¶ Anter ⁊ anterꝰ veteres dixere: hinc anterior anterius ꝙ aliq̃n aduerbiũ est sine suplatiuo. vt iuuenis vel iunis iunior: senex senior: adulescens scentior: diues diuitior ⁊ (vt Lãcilotus vult) certus certior. qđ miror cũ ꝑcipere: cũ certissimus persepe apud Cic. legat. vt certissimus vectigal ascribit in oͦne ꝓ lege Agraria. Tẽperior positiuo ⁊ suplatiuo caret. ocyor ocyssimus positiuũ non hz quo vtant latini: sicut vlterior vltimus: prior primus: ꝓpior ꝓximus. In hac re preter authores añ citatos astipulat mihi Pompo. Letus lepidissimus grãmaticus. Nũc meo more declarabo singula. Ter. Quis me athenis diuitior. Idez ꝙ inique ꝯparatũ est vt hi q̃ minus habent semp diuitioribus aliq̃d addãt. Oui. Oppida sunt regni diuitiora mei. Mart. Romanũ ꝓpius diuitiusq; foꝝ est. Dis ditior ditissimꝰ integrũ est. Sido. ad Domitiũ. Quenã potissimũ anteriꝰ caulibꝰ n r̃is culina sumaret: veteres in suplatiuo antimus dixere vt q̃dã senissimꝰ. vt in xenophõtis equocis. Saturni dñr familiarũ nobiliũ regũ qui vrbes ꝯdiderũt senissimi. Legimꝰ aliq̃n iuuenior ꝓ iunior. Col. teste Lanc. Illi quidẽ incõmodo ꝙ iuueniori exanimi solet accidere. sic ipe inuenio. Apul. lib. viij. met. Unus pre ceteris ⁊ aio fortior ⁊ etate iuuenior ⁊ corpe validior. Lanci. dicit ꝑsuasus ꝑsuasissimꝰ sine ꝯparatiuo: vt apricꝰ apricissimus: inclytus inclytissimꝰ: iuriscõsultꝰ iuriscõsultissimꝰ: simplex simplicissimꝰ. Decorus apđ Apul. de Magia decorissimꝰ mediocris mediocrissimꝰ comis comissimꝰ: imeritꝰ imeritissimus: inuitꝰ inuitissimꝰ. legi tñ inuitiꝰ: ⁊ (vt Seruꝰ vult) ꝑfectus ꝑfectissimꝰ. At Ci. lib. viij. ad atti. dixit illũ esse ꝑfectiorẽ volo. Rursũ: ingẽs ingẽtior: raro ingẽtissimꝰ. Uer. O fama ingẽs ingẽtior armis. Uegetiꝰ ingẽtissimꝰ dixit: sz ita accipiũt docti vt dicant illũ malũ latinitatis authorẽ. nã gambas pro tibijs ⁊ ꝑuissimos fines dixit. Cõis cõior vix vnq̃ ꝯmunissimꝰ apđ latinitat᷑ ꝑimpilos. remissius remissior tñ vt salutar᷑ salutarior: infinitꝰ infinitior: opimꝰ opimior: prauꝰ prauior vt q̃dã volũt q̃s refellit Taciti authoritas: dicẽtis. Ea tẽpestate prauissimus mos. Lõginquus ior. ꝓpinquus ior. multi addũt suplatiuo carẽtibus Plurima carẽt ꝯparatiuo suplatiuoq; vt nauꝰ. i. diligẽs. magnanimꝰ ⁊ silia in imus. vulgaris vnicus duplex sũmus memor agrestis fugitiuꝰ: ⁊ adiectiua tertie in ster. vt sylue ster ⁊c. fiulis mobilis modicus ficulnꝰ populnꝰ ⁊ diminutiua: vt vetulus. ⁊ in tilis vt ꝯsatilis. ⁊ in bũdus vt vagabũdus. ⁊ in inus vt canabinꝰ. ⁊ a fero ⁊ gero vt letifer. Itẽ tremulus ⁊ degener. Collegit hec Lãcilotꝰ. forsitan in q̃busdã reperies ꝯtrariũ. Sollicitꝰ etiã sollicitior facit sine suplatiuo: teste eodẽ. Suet. in domit. Tẽpore suspecti ꝑiculi sollicitior. Scđs ꝓ ꝓsper plene cõparat. Falsus falcissimꝰ sine ꝯparatiuo teste ꝑerot ꝓperꝰ ra. rum. i. festinus: ꝯparatiuo suplatiuoq; caret. Tẽperior vel rectius tẽporior. i. tempestiuior ad tẽpus deductũ caret adiectiuo positiuo ⁊ suplatiuo: ⁊ vix inuenies hoc nomẽ sed bñ aduerbiũ tẽporius. i. oportune ⁊ festine. Colu. lib. ix. Tẽporius ad officinã redeant. Oui. iiij. meta. Modo surgis heoo. Tẽporius celo modo serius incidis vndis. Ocyor ocyssimus. i. velocior velocissimus positiuo carẽt: q: okys vel ocys greco. i. velox latini non vtunt. Obnoxius obnoxior etiã suplatiuũ vix hz. Habitior. i. pinguior. ⁊ (vt vulgo dr) melius dispositus: carere dicitur positiuo ⁊ suplatiuo id videtur mihi refelli posse authoritate Gellij dicentis lib. iiij. ca. viij. Scipio nasica et Marcus Pompilius quum equitum censum agerent: equũ nimis strigosum et male habitũ: sed equitem eius huberrimũ ⁊ habitissimũ viderunt. Et cur inquiũt ita est vt tu sis q̃ equus curatior: qm̃ inquit ego me curo equũ. Statius meus seruus. Ulterior vltimus primus esse põt. Uergi. Tu sanguinis vltimus author. Propior proximus. Fit ꝓximus positiuus ⁊ significat propinquũ: facitq; ꝯparatiuum ꝓximior sine suplatiuo. Ulpianus. Si quis ꝓximior cognatus nasceret. Uegetius.

- * Anter
- Anterus
- Certissimꝰ
- Diuitior.
- Anterius.
- Senissimꝰ
- Iuuenior
- persuasus. sine cõparatiuo.
- Cõmunis.
- * Noia carentia ꝯparatiuo ⁊ superlatiuo.
- Secũdus
- Tẽporius
- Ocyor
- Habitior.
- Ultimus
- Proxime.

Proximior dextra sit que plagam possit inferre. Prior e duobus: primus e multis. id verũ est nisi prior abltm̃ regat. sed de hoc in Syntaxi. Prius nomen putant dici barbare: id falsũ est: qꝛ priora sepe legimus. ideo prius consiliũ optime dici opinor.

* Prius an barbara dictio sit

Us si vocalis preeat: raro gradus exit.

More pius dicto. Tennis non additur apte.

Arduus. Pius. Industrius. Incurius. Iniurius. Assiduior. Assiduissimus. Egregius. Egregiissima. Strennior: Strenuissima. industrior. Innoxior. Perpetuissimus. Exiguior. Piissimus. Tenuior. Tenuissimus.

¶ Qñ vocalis precedit syllabã us in positiuo aut nunqꝫ aut raro ꝯparatꝛ more dicto i. in or. ꝛ simus. vt idoneus rubeus ceruleus arduus. i. altus ꝛ difficilis. Martia. Ardua res hec est opibus nõ tradere mores. Pius/ qui parentes ꝛ deũ colit. Industriꝰ diligẽs ꝛ ingeniosus. Industria. i. diligẽtia. inglorius. i. sine gloria ꝛ honore. strenuꝰ velox ꝛ diligens. Incurius. i. negligens. iniurius faciẽs iniuriã. Ratio regule est: qꝛ cõparatiuus regulariter formatus dꝫ superare positiuum vna syllaba vt docti doctior regulariter dixi propter peior maior minor iunior (si a iuuenis fieri velimus) et plus. prior autẽ positiuo caret vt diximus. Et qꝛ litera inter duas vocales efficit consonans vt maior: ꝯparatiuus nõ superaret positiuũ vt pijor: ꝛ si i non fieret consonans vt superaret: tunc esset cacephaton. i. mala sonãtia. Authores hãc grãmaticorũ rationem non semper custodierunt: qꝛ Uarro assiduior dixit in. ij. de re rustica. Sueto. in Gal. Mox vasa crea: assiduissimi vsus ꝯflauerit oĩa. Cice. in lib. de claris orato. ad bru. etiam assiduissime dixit. Iuue. Egregius cenat meliusqꝫ miserrimus horꝝ. i. magis egregie. Rufinus in Josepho. Nihil enĩ impius a Romanis passi sũt: qꝫ ipsi se tractarunt. i. magis impie. Pacuuius. si mulier egregiissima forma dixit. Plau. in epi. Nam strenuiori deterior si predicat suas pugnas de illius ore fiunt sordide. Lucilli. Uillicus strenuior si euaseris. Gelli. Uiros habuisse strenuissimos. sic Sallu. ꝛ Cato. Sallu. tñ putatꝛ dixisse. nam vt quisqꝫ strenuus ceciderat in bello: qꝛ secꝰ durũ videbatꝛ strenuissimus. Graccus in tuberonẽ. Ut in me industrior sis qꝫ in te. Cato. Antiquiorẽ animũ inducẽt esse qꝫ innoxiorẽ. Idẽ. Idqꝫ ꝑpetuus atqꝫ firmius repsit. Idem. Fugit maxima flagella. perpetuissimo curriculo. Digestis de legatis tertio. l. nuncius. legitꝛ exiguior. Baptista Pius idoneior dixit. Utere parcissime innuẽtis. Pius pientissimus facit: ꝛ in sacris piissimus. Curtius lib. viij. O fidissimi piissimiqꝫ ciuium ac amicoꝝ. Cice. tñ dicit piissimus male dici. verba eius ex. xiiij. Antoniana hec sunt. Tu porro ne pios quidẽ sꝫ piissimos queris: ꝛ quod verbũ oĩno nullum in lingua latina est: id ꝓpter tuã diuinã pietatẽ nouũ inducis. Tenuis/ Alexander negauit inscite cõparari posse. Plini. Tenuiora ferramenta restringi oleo mos est. Sueto. Tenuissimo cuiqꝫ ꝛ ignoto. Cice. lib. iij. ad Atti. Mea spes etiam tenuior semper fuit qꝫ tue litere. Et. xij. ad Atti. Quis enim tenuius dixit. Et in officijs. Neqꝫ tenuiores propter imbecillitatem circũueniantur. Idem sepe alibi vsurpauit. sic Quintilianus tenuiora. sic ceteri ferme omnes. Pinguis pinguior recte facit: quia u liquescit post g. Sene. epist. ix. dixit ꝓpior. Cato. Arduus ꝛ arduissimo enunciauit: teste Prisciano. Plini. vij. episto. Exiguissima legata. Ceterum meminerimus raris raro vtendum esse: presertim si apud vetustissimos tm̃ reperiatur quales sunt Cato/ Actius/ Pacuuius/ Ennius/ Graccus/ Quadrigarius ꝛc. ¶ Que comparatiuos superlatiuosqꝫ more dicto nõ faciũt vbi comparatione opus est capiunt magis et maxime: vt magis dubius maxime dubius.

¶ Grammatice Despauteriane Liber Quintus.

¶ De preteritis ꝛ supinis.

Compositũ simplexqꝫ modo flectuntur eodem

Excipies quedam post clare notificanda.

¶ Uerbum composite figure coniugatur: vt simplicis ꝛ contra vt sedeo sedi: possideo possedi. ¶ Excipiuntur quedã. Quia do est prime ꝯiugationis: reddo addo tertie. maneo mansi: immineo imminui. hec ꝛ alia satis declarabuntꝛ: ideo hic nolui ponere. ¶ Hic liber de preteritis ꝛ supinis tractabit: quia que a presenti formãtur per analogiam: id est proportionem ꝛ similitudinem verboꝝ amo/ doceo/ lego/ audio/ satis noscuntur: in preteritis ꝛ supinis maior est diuersitas. ideo necessaria est ana-

plior eorum tractatio. ¶ Coniugatio est verbũ p tpa declinatio Supinum est qd in um vel in u desinens sine casu verbi significationẽ hz: vt amatũ amatu. Torrẽtin⁹ dicit ideo supina dici: quia cũ habeant vocẽ participij passiui: tamen supinantur. i. vertuntur in actiuam significationem. de hoc videbis in Syntaxi.

*Quid coniugatio. Supina q̄re dicta

A quoties mutatur in i: per e pono supina.

Demitur hinc do go sapio salio statuoq̄.

¶ Si verbũ cõpositũ mutet a simplicis in i: supinũ retinebit e. vt facio feci factum reficio refeci refectũ. ¶ Excipiuntur verba in do. vt cado cecidi casum: recido recidi recasum. Et in go: vt ago egi actũ: adigo adegi adactũ. Et composita a sapio: qz retinẽt i: in supino vt desipio desipui desipitũ &c. a salio & statuo que: pro a in supino retinent u: vt insilio insilui insultum. Hoc etiam notatu dignum: verba mutantia e in i: nõ perdũt e simplicis in preteritis & supinis. vt emo emi emptum: redimo redemi redemptum: sic sedeo incideo &c. Composita a teneo non habent e in ptis: sed supinis. vt continui contentum. Cedo & ledo mutãt diphthongum in i longum quod retinent composita in preteritis & supinis.

Cõposita a sapio.

Quum geminat simplex composito tolle priorem.

Quam retinet do sto natum: ceu discere posco.

Pluria sic olim: ceu nunc precurro repungo.

¶ Quum simplex geminat principiũ p̄teriti: compositũ nõ geminat. vt mordeo momordi: remordeo remordi: pello pepuli: cõpello cõpuli &c. Excipe cõposita a do sto disco posco: qz semp geminãt: vt credo credidi: resto restiti: adisco adidici reposco repoposci. sic olim plura: vt oia ɔposita a curro: vt decucurri &c. nunc solũ p̄curro geminat principiũ. Plau. in sticho. p̄cucurri vt nũciarẽ nunciũ exoptabilem. Idẽ. Ego hac p̄cucurri gratia ne te pater opprimeret imprudentem. Teren. in eeyra. Una illa rum interea ꝑpere p̄cucurri. aliqñ nõ geminat. Liuius. xx. libr. ab vrbe condita. Et si fortunam percurrissent. Uerg. iij. enei. Ecce fere summo deiecte vertice capre. Decurrere iugis. Caper apd Priscianũ. Quũ ei q̄ nos pupugit talionẽ. i. vicez a nobis redditam ostendimus repupugi dicimus. Supinum nunq̄ principium geminat

*Antiquiores a detõ deo detotõdi, ꝑtulerẽt

Repungo

Si sit a presenti: non desinit esse supino.

¶ Quoties presenti fuerit a non aberit supino licet preterito mutetur. vt facio feci factum. fallo fefelli falsum.

Preteritis quecunq̄ carent spoliabo supinis.

¶ Quecũq: carent preteritis etiã carent supinis vt polleo glisco &c. Licet preteritorũ & supinorũ carẽtia pertineãt ad sequentẽ librum: tamen in hoc libro totã hanc rem absoluã qz id breuius & commodius fiet. nam ceteri carentia preteritis aut supinis ferme suis locis, explicauere & in defectiuis omnia repetiuerunt. id ego non faciam quia breuitati & puerulorum vtilitati studeo.

¶ Prima coniugatio.

Preteritis aui facit as: atumq̄ supinis.

¶ Uerbũ p̄me ɔiugatiõis facit ptiñ ꝑfectũ indicatiui modi a sc̄da p sona singu. nũeri indicatiui modi p̄ntis tpis ablata lr̃a s & addita syllaba ui: in supio mutat ui in tum vel tu. vt amo as. amaui atum amatu. Equo equaui equatum. i. equale facio. Ualerius. mari. lib. iij. Equauit Athenis Thraciã. sic ambulo: vnde ambulatores qui vrbez passim peragrãt vẽdẽdo vilissimas merces dictis quibusdaz scurrilibus aucupando emptores. Arte ambulo onis. qui honoris gr̃a aliquẽ comitaẽ. albo as. albuz facio: libo as. i. gusto prelibo pregusto. Estuo as. aui atum supinum vix inuenitur. qz grãmatici dicũt carere supino. Hiero. tñ ostendit hẽ: qz est natus dicit in fine ecclesiastici. In medio ignis non sum estuat⁹. significat ferueo & flagro. Itẽ fluctuo & agitor: vt mare estuat. Instauro idest integro restauro. idem teste perotto & Calepino qui negant instauro esse ab instar sed stauro quod nõ est in vsu restauro pene obsoleuit. tñ Lactantius vsus est vt Ca

Equo. Ambulator. Arte ambulo. Albo. Libo. Estuo.

Instauro. Restauro. lepinus docet in dictione instauro. Et Justi. lib. ij. Interea et darius quum bellum restauraret in ipso apparatu decidit: melius ergo instauro. dicimus quam restauro sed ipse in prefatione quarti libri versificatorie restauratione pro instauratione dixerim. Ceterum non censebo restauro barbare dici. vt Quintianus qui plura minus bene Rubeus. dānauit: inter que est rubeus a. um. quod negat dici posse quia ruber. dicendum est que refellit Gellij authoritas dicentis lib. ij. cap. xxvj. Rufus enim color et ruber nihil a vocabulo rubei differunt. Solinus. Colores duo sunt quos fingere nō valet rubeus et candidus: nimis temerarie pleri que iudicant. Si quis multa vocabula discipulis declarare voluerit: facile e vocabularijs bonis excerpet et pueris dictabit: vt orbo vacillo fugo titubo obturo migro liquo etc. que habent omnia aui et atum. Excipiuntur pauca iam declaranda.

Excipe do dedit atque datum: stetit atque statum sto.
Cuius compositum stetit atque stitum capit apte.

¶ Do dedi datum circūdo circūdedi circūdatū. sic pessundo venūdo satisdo. sto steti statum huius composita steti et stitū faciūt: vt prestiti pstitū insto institi itum. non (vt inepti dicunt) insteti: sic barbare loquentes dñs decanus institit pro licētia. ¶ Da syllaba corripitur vbicū que est prima syllaba in cōdeclineis a do vt dabam, dare: ergo dic penulti. breui pessundabā etc. ¶ Do. i. dono. Itē mitto: vt do Petro ad te lrās. i. Circundo mitto per Petrum. Itē dico vt apud Verg. Sed tn iste deus qui sit da Tityre nobis Venundo: et da aduerbia loci. Circūdo. i. circūpono: vt circūdo saltus canibus. Venūdo. i. vendo: vt Ad quid pditio hec? poterat enim venūdari multo et dari pauperibus. ¶ Pes-Pessundo. sundo. i. calco vel opprimo pessum. i. sub pedibus et dicimus etiā do pessum. Luca. Satisdo. quam celsa cacumina pessum. Tellus victa dedit. Satisdo satisfacio aut soluo. ¶ Sto Sto erectus cum. Idē stat manet aut certum est. Verg. Stat sua cui que dies breve et irreuocabile tps oibus est vite. Sto cōuentis. i. seruo pactū. p me nō stetit. i. non fui causa cur minus fieret. ¶ Asto iusta sto. antesto excello: absto: longe sto. Ouidius. abstitit Asto. p astitit: posuit decimo meta. Halcyone lachrymas: et quam par admouet abstit. Resto Resto. suppersum vel relinquor. Vergi. ij. enei. Quid iā misero mihi deni que restat. Propes Restaui. tius liceter restauit dixit. lib. ij. Nec si post stygias aliquid restauerit vnda. Presto Presto. pstiti itū. i. do. Plau. Plura hic mihi pstitit quam parētes. Itē excello. Vale. Mari. libro. iiij. Oēs ciues nobilitate pecunia honoribus que prestaret. Idē lib. vij. Authoritate et prudētia ceteros pstans. hic per actiū dixit quod Tullius per ntm Bona existimaprestat im tio diuitijs pstat. Prestat impersonaliter. i. melius est. Idem Nōne emori per virtupersonale. tem pstat quam vitā miseram et inhonestā per decus amittere? In Justiniani institutionibus pstauimus, p pstitimus leges: nescio an mēdum sit: verisimile est hec oia aui Prosto. habuisse aliqñ et atū. penul. longa in supino: nā brutus pstaturū dixit et pstatio non Consto. pstitio: in vsu est. ¶ Prosto. i. publice sto causa lucri: vt meretrix prostat. Supsto adDisto. huc viuo. ¶ Cōsto. i. simul sto nō sum instabilis: vel cōponor. Item constat. i. liquet. Insto. Quāti cōstat liber quanti emitur? ¶ Disto lōge sto vel absto aut differo. Quantū distat Ouid. Institor ad hinc Roma quingēta milia. Exto emineo: liber nō exstat. i. nusquam inuenitur: vel ipse dñam veperijt. ¶ Insto ppe sum: vt pascha instat: vel operam do, p re acquirenda. Plautus niet distin Poscit instat viget nō sinit hominem quiescere. Institor. i. mercator. Catul. ostendit ctus emapteritū institit esse nō instetit dicens Institit imperio deterioris heri. ¶ Obsto resisto cem. sine resisto. hinc obstaculū. i. impedimentum.

Dono lauo laui lotum lautum atque lauatum.
Poto magis potum: iuui iutum que iuuare.

Lauo. Lautuia. Lauo olim fuit tertie cōiugationis. ¶ Lauo laui lotum vel lautum vel lauatum ab eo quod olim dicebat lauaui: et significat rigo vel aqua purgo aut quouis hūore purgo. Horat. At vbi me fessum sol acrior i. e lauatū Admonuit. Terent. in eunu. Abeūt lauatū. Oui. iij. fasti. Sacra lauatu ras mane petebat aquas. hinc lauatio apud Victruuium sepicule legitur. Cice. ad Varronē li. ix. epist. Faciā vt lauatio parata sit. i. balneū. Lotū notissimū est. de lautum Tacitus de germanis. Lauti cibū capiūt. i. loti. sic Sulpitius. Facies sit lauta manus que. lautus nomē. i. mūdus delicatus elegās hinc lautitia. lautule arum. i. thermePoto. Lauo olim fuit tertie. Hora. Phebe qui tāto lauo amne crines. Idē. Ora manus que tua lauimus feronia lympha: prima in lauimus correpta ostēdit ipm esse pñtis tpis. ¶ Poto, aui, tum, et sepius potum: vnde potor potus potio poturus. Vergilius. Hunc

ipsi potum veniet per prata iuuenci. Luca. lib. v. Poture tenile grues. Teren. aut in phormione aliter dixit. Nam apud me potaturus est. poto. i. bibo. sed hoc proprie necessitatis est illud luxurie. Potio medicorum sorbitiuncula est potus aliorum. sed he differentie non obseruantur semper. Valeri. maxi lib. ix. Cibo et potione infelicem spiritum progant. Potus a. tum. i. ebrius aut qui potauit. Ouid. Occurrit nuper visa est mihi digna relatu. Pompa senem potum pota trahebat anus. capitur etiam passiue. Idem. Quo plus sunt pote plus sitiuntur aque. Composita huius verbi producunt penultimam. vt epoto. i. ebibo. Compoto. i. simul poto. Compotor qui cum alio solet potare de hoc adagionem habemus. Odi memorem compotorem. i. garrulum qui fidos inter amicos aut in symposio dicta foras eliminat. Iuuo iuui iutum: quod supinum non est in vsu sed pro eo capimus adiutum quod est ab adiuuo. lectum est iuuaui. Mani. lib. iij. eo vtitur. et Sallu. in Iugur. iuuaturum. iuuo. i. auxilium do. Vergil. Audentes fortuna iuuat. Item delecto. Idem non omnes arbusta iuuant. Idem Iuuat arua videre. Adiuuo. i. iuuo. Teren. Forte fortuna adiuuat. In presenti penul. corripitur quam preteritum et supinum producunt Adiuui adiutum. vnde adiuto as. frequentatiuum.

Potis. Potus. Compoto. Iuuo. * Adiuto frequentatiua ab. adiuuo.

Prebet ui per itum cubo cum sono siue crepare

Et domo siue tono veto cum plico. Nexo xui. xum.

Prebet ui per ctum frico: cum seco iunge necare.

Nulla supina creat mico dans micui. Datur aui:

Nonnullis. aui tantum dat suplico sicut

Omne plico verbum quod dat cum nomine iunctum.

¶ Hec septem verba / cubo / sono / crepo / domo / tono / veto / plico / faciunt per duas syllabas ui in preterito et itum in supino: vt cubo cubui cubitum. nexo facit nexui nexum. hec tria verba frico. seco neco faciunt ui. per duas syllabas in preterito et ctum precedente litera c ante t. in supino. vt frico ui: frictum: secui sectum. necui nectum. Mico micui facit absque supino. ¶ Quedam ex dictis: etiam dant aui in preterito. et similiter quod facile conijcitur atum in supino: vt increpo ui. vel increpaui. implico ui. vel aui implicitum vel implicatum sic dimico dimicui sine supino mico ui. vel dimicaui atum. At supplico solum facit supplicaui supplicatum: vt omne compositum a plico cum nomine vt duplico duplicaui duplicatum. Iam declarabo singula. ¶ Cubo. i. iaceo composita corripiunt penultimam nisi interponatur m. et si sunt tertie coniugationis. vt incubo vel incumbo etc. Ridenda est differentia barbarorum. Sanus eo cubitum: male sanus vado cubatum: Cubo itum facit et olim cubatum. vnde cubatio non cubitio dicimus. Plaut. in menech. teste Nebrissensi per aui accubaui dixit. Prandi po taui scortum accubaui. vulgo tamen litera habet accubui. Apulei. quoque vi. meta. Europem tauro supercubasse dixit. Hierony. in ezechiele cap. xviij. Quare mater tua leena inter leones cubauit. sic domatio tonatio etc. dicimus non domitio tonitio et contra domitus domitor etc. potius quam domatus domator etc. Author Valla. Tibullus contra aliorum vsum lib. iiij. ait. Te duce non alias conuersus terga domator: sed redeo ad cubo. ¶ Accubo vel accumbo. i. assideo vel adiaceo mense. Vergil. Tu das epulis accumbere diuum. Occubo vel occumbo. i. morior regit datiuum Vergil. Neque adhuc crudelibus occubat vmbris. Idem. Seu versare dolos seu certe occumbere morti ¶ Procumbo procubo. i. cado. Verg. Procumbit humi bos. capitur pro mori. Concubo vel concumbo. i. condormio. hinc concubina. Decubo vel decumbo. i. deorsum. cubo vel iaceo discumbo non discubo cibi capiendi gratia iaceo vel assideo. Recubo vel recumbo. i. cubo. Incubo vel incumbo. i. in aliquo vel super aliquid iaceo. Vergi. Incubuitque thoro dixitque nouissima verba. gallina incubat ouis. Incumbo etiam significat operam do vt incumbo virtuti. Excubo non excumbo. i. vigilo et diligenter custodio. hinc excubitor et excubie. Supercubo non supercumbo super aliquid cubo. Secubo vel secumbo. i. seorsum aut solus cubo Ouidius. Cur toties viduo secubat illa thoro: Succubo succubas in or hinc succubi sunt demones qui sub specie muliebri viris subijciuntur: vt incubui qui mulieres ineunt. ¶ Succumbo. i. subijcior et alicui subiungor. Vergi. Forsitan hinc vni potui succumbere culpe. ¶ Sono ui. itum. et rarissime aui. atum. Mani. libro. v. astronomico. Aura per extremas resonauit flebile ripas. Apu. v. me. Classicum personauit. Horatius.

Cubo. Cubaui. Domator. Accubo. Occubo. * Apulei. i met. Europam inquit. tauro supercubasse. Procubo. Concubo. Decubo. Discubo. Recubo. Incubo. Excubo. Supercubo Succubo.

Magna sonaturũ des nois huius honorẽ. Sonũ facere significat. Composita penul
timã corripiũt vt assono ad aliq̃d assono Persi. Reparabilis assonat echoo. Consono
simul sono aut cõcordo: dissono discordo. insono ⁊ ꝑsono valde sono. Resono sonum
reddo. Verg. Resonat clangoribus ether. ¶ Crepo ui. crepitum raro aui atum. i. vio
lentũ sonũ facio. Ouid. Et crepat in medijs laurus adusta focis. Cõcrepo idez. Te
ren. Ostiũ cõcrepuit. Etiam signa concordo: vt discrepo discordo: cuius ptm̃ in aui
fecit. Cice. in libro. iij. de oratore. Nihil sane ad rem pertinet si qua in re discrepauit
ab Antonij diuisione. ¶ Itẽ crepo frangor signat. nã qđ frangitur crepat. i. violẽter
sonat. Iudas crepuit medius Capitur etiã ꝓ defico. Plautus. Qui crepat defuncto
patre. ¶ Increpo sonũ facio. Ouid. Abnuit alcides increpuitq; lyra. Etiã cum cla
more arguo. Persius. Si increpuit cessas nugator. Increpauit bis legitur in. Plau
to teste mancinello. Crepit⁹ nomẽ quarte. i. violẽtus sonus ⁊ ꝓprie turpis sonus ve
tris. ¶ Domo. i. mansuetũ facio vt domo ceruũ. ⁊ vinco ⁊ domo hostẽ edomo perdo
mo: idem ⁊ penultimã corripit. Florus ꝑ regulam dixit. Copias eius domauerunt
¶ Tono valde tono vel facio tonitru. olim habuit tonaui atũ. vnde Hora. dixit. In
tonata fluctib⁹. Fit etiam tertie. Varro. Sonitus maris deũ tonimus tibi feminim
Cõposita penulti. corripiũt: vt intono ꝑtono valde tono: ꝯtono simul tono. Attono ad
aliq̃d tono. hinc attonit⁹. i. turbat⁹ quasi tonitru ꝑcussus. Vergil. Talibus attonitus
iussis. ¶ Veto vetui itũ. ⁊ aliq̃n aui. atũ. i. ꝓhibeo. Persius. Voto quisq; faxit oletum
Idẽ. annuere his superi vetuere: iouẽq; morant̃. Cice. Nã me ad formosa mater ac
cedere vetuit. Persius. Excepto si q̃d masuri rubrica vetauit. Scodrẽsis legit in an
tiquis vt ait. Excepto si quid masuri rubrica notauit: vtcunq; est veto etiam veta
ui habere mõstrat participium vetatus. Papi. iii. Thebai. Piger irrupisse volatus
Concilia ⁊ celo mentem insertasse vetati. ¶ Plico ui. icitum. ⁊ aliq̃n aui. atum. i. cõ
traho ⁊ rugas facio plicatilis qđ plicatur. Plini⁹. Egyptij naues plicatiles hũeris
trãsferunt quoties ad cataractas ventum est. Composita penulti. corripiunt. vt ap
plico. i. adiungo. Explico extendo ⁊ declaro. Implico inuoluo innecto. Vergili⁹. Im
plicuitq; comam leua. i. sinistra manu. Cicero. rhet. ij. Quod in itinere tam familia
riter se applicauerit. Pacuui⁹. Que te explicauisti taz erumnis obrupta. In Vitru
uio semper explicaui ⁊ atum. inuenio: ⁊ in Cicerone sepissime. ideo his quatuor ap
tuor applico implico complico explico non verebor per aui. ⁊ atuz. vti. Cicero in Pi
sonem. Criminibus infinitis implicata. in eundem. Familiaritate implicatus Sal
lustius. iiij. histo. Implicate naues ministeria ꝓhibebant. Replico Calepinus dicit
solum aui habere. vt multiplico ⁊ triplico. ⁊ supplico. i. rogo humiliter. manus sez
plicans. Ego credo etiam replicui replicitum recte dici licet non occurrat testimo
niũ. Papinius per syncopam replicte pro replicite dicit. iiij. syl. Non elychnia sicca
non replicte bulborũ tunice nec oua tantum. Sene. epist. xcvi. Recitator ingentem
hystoriã attendit minutissime scriptã arctissime plictam. ¶ Nexo nexas vel ꝑ ter
tiaz nexo nexis. i. ligo vel necto. ¶ Frico ui. frictũ aliq̃n etiã fricaui fricatũ quo iam
parce vti non erubescerẽ. Catullus in Egnatiũ. Et dens hibera defricat⁹ vrina. Ci
ce. xij. ad Atti. Que res forsitan sit refricatura vulnus meũ. Pli. li. viii. Pãtheras ꝑ
carnes affricatas a conito venant̃ barbari. Celsus lib. vj. Ante oleo ꝑfricat⁹. Itaq;
nõ male dixit Macer. Vrtice folijs reuocatur vulua fricata. Vitruui⁹ semꝑ perfri
cata ⁊ fricatura ⁊ fricatuz dixit hinc fricatio. Iuue. Si prurit frict⁹ ocelli Angulus.
hinc frictio recte đr. Celsus lib. j. In ipso quoq; itinere frequens frictio. Plini. lib.
xxiij. Frictiões ĩhibeat oculoꝝ. Cõposita habẽt penult. correptã. Affrico ad aliquid
frico cũ dtõ. Pli. morathro herbe sese affricat. Confrico: simul frico: defrico deorsum
frico. Infrico intus frico. Col. maxime ꝓ lerit fuligo ex aheno viceri infricata. Per
frico totũ frico. Col. lib. vij. Nares ꝑfricato vt hoies discãt odorari. Pli. in proemio
Perfricui faciẽ nec tñ ꝓfeci ꝑfricui faciẽ aut frontez. i. pudorem expuli. Refrico rur
sus frico vt refrico desideriuz aut dolorẽ. i. rursum acero ⁊ quasi reuoco. Seco secui
sectũ. Verg. j. geor. Via secta ꝑ ambas. fecit olim secaui secatum. Apule. j. meta. per
secata gula dixit. meli⁹ tamẽ sectio quã seditio dicitur teste Valla. Seco. i. scindo fin
do diuido ponitur pro transeo. Vergi. libr. vj. Ille viam secat ad naues socieq; reui
sit. Et prosequor Idem lib. x. Que cuiq; est fortuna hodie quam quisq; secat spem.
Sectio. i. concisio. etiam est pars bonorum qua aliquis multatur. Sector qui bona
damnatorum in auctionibus emit vt postea eadem vendens multũ lucretur. Com
posita penultimam corripiunt: vt deseco abscindo. disseco discindo au diuido reces

Crepo.
Discrepa- ui.
Increpo.
* Incre- paui.
Domo.
Tono.
Tono oliz tertie con- iugatiõis. fuit.
Veto.
Vetaui.
Vetatus.
Plico.
explicaui.
implicaui.
Nexo.
Frico.
Fricatuz.
* Vergil. v. eneidos Nexãtem nodis sez in sua mẽ- bra plican tem. de ter tia apud eũdẽ. ⁊ pa- ribus pal- mas ambo rũ inexuit armis.
Frictio.
Affrico.
Infrico.
Perfrico
Seco.
Sector.

co amputo.sic inseco ꝯseco proseco.circunseco perseco interseco preseco subseco ꝛc. Neco.

¶ Neco ui.nectum vel aui.atum.i.quacunqꝫ re occido.dicit cum Diomede Priscianus necatus ferro:nectus alia vi peremptus.sed differentia sepe refringitur. Sueto.in Tybe.Hostes fame necauit.Cic. apud Macro.satur.iij.ca.iij. Flammã ex lignis viridibus factam atqꝫ ibi inclusum fumo necatũ.fumo ablatiuus est teste Macrobio Ualeri.max.lib.vj.Uiros suo veneno necauerũt.sic alibi sepe.Cic. veneno necatus.Quinti.fame necatus ꝛc.Enni⁹.Hos pestis necuit pars occidit illa.duellis. fit a nex aut contra.Eneco penul.correpta.i.neco vel vexo.Teren.Cur me enecas. Enectus.i.mortuus aut fere mortuus.Cice.Enectus siti Tantalus.Hora. Bos est enectus arando.Liui.fame frigore squalore necti sunt. Interneco ꝛ perneco.i.neco. * Dñia inter nectus ꝛ necatus.

¶ Mico ui.sine supino.i.fulgeo ꝓprie cum motu vel tremore.vt ensis micat:fulgur micat..Uerg.Crebris micat ignibus ether.per similitudinem capitur pro digitis sortiri.Uarro.Micandũ erit cum greco vtrũ ego illius numerum ille meũ sequatur. Cice.cũ virũ bonũ appellat.qui cum possis in tenebris micare.Capitur pro moueri ac tremere.Uerg.de equo.Stare loco nescit:micat auribus ac tremit artus. Ouiđ. Corqꝫ timore micat.i.salit ꝛ tremit.Cõposita penult.corripiunt.vt emico.i.effulgeo appareo.Plau.Ex oculis quasi radij emicãt folio.Uerg. Emicat Euryalus.i.eminet vel exilit:hinc fit emicaturus.Sene.de cõso.ad Albinam.Ad summa emicaturus.intermico inter vel in medio mico.Promico procul mico ꝛ lõge iacio vel extendo. Neuius.Si quid loqui vis nõ perdocere multa longe promicanda ratio est.Dimico ui.sine supino.i.pugno:quod re fit. Contendo aũt verbis. Naso. Uictricus et gladijs ꝛ acuta dimicet hasta.Idẽ in.ij.elegiarũ.hac tibi sit pugna dimicuisse satis. Dicitur etiã dimicaui atũ.Sueto.in Cesare.ne ancipiti quidẽ vnqꝫ fortuna preter qꝫ bis dimicauit.Titus Liui.lib.xxiij.Iusta quoqꝫ acie ꝛ collatis signis dimicatũ est.Cic.in.iij.de orato.Me semper ab omni cõtentione ꝛ dimicatione reuocasti. Mico. Emico. Promico Dimico

¶ Secunda coniugatio.

Preteritum per ui facit es:per itumqꝫ supinum.

¶ Uerbũ secunde cõiugationis facit preteritũ a secunda ꝑsona presentis tẽporis indicatiui modi singularis numeri mutãdo es in ui per diuisas syllabas ꝛ in supino facit itũ.vt habeo ui.itũ.i.possideo ꝛ teneo. Itẽ facio.Sallu.Comitijs habitis cõsules declarant.M.Tul.ꝛ C. Antonius.Idẽ.Neqꝫ cuiqꝫ mortaliũ iniurie sue parue vident.multi eas grauius equo habuere.Itẽ credo.Teren.Semp eius dicta atqꝫ habita est forez.Itẽ habito.Plau. He sunt hedes hinc hꝫ plura multo signat qbus supsedeo.Cõposita mutant a breue in i breue.vt redhibeo adhibeo ꝓhibeo.i.affirmo ꝛ dico.Prohibeo.i. veto. Inhibeo veto ne in re cepta ꝓcedas.Prebeo ui.itũ.i.do.Debeo ui.itũ.i.obligor.vtrũqꝫ dr esse ab habeo cõtractũ.Dehabeo retinet a ꝛ significat non habeo.Hiero.ad Eusto. Ita ille moderat vniuersa vt nemo quid postulet nemo dehabeat.¶ Arceo ui.itũ. supinum in simplici rarũ est ꝛ significat pello aut aduenire nõ sino. Uerg. Hostes a menibus arcet.preteritũ arcui in vsu est licet quidã dixerint arceo carere preterito. Cice.in.xi.philip.A progressu arcuit.Sil.lib.j.Armauit clausos ac portis arcuit hostem.similiter apud Ouiđ.Pluresqꝫ leges.Arcitum supinũ non est in vsu neqꝫ inde participia arcitus ꝛ arciturus leguntur: sed in vsu olim ostendũt cõposita coerceo coercui coercitũ ꝛc. Supinũ etiã fuit arctũ.vñ nomẽ adhuc est arct⁹ a.um.i.strictus et frequẽtatiuũ arcto.i.stringo:nã idẽ arceo aliqñ significat. Uergi. Teneras arcebãt vincula palmas.Composita mutãt a in e.vt coerceo coercui itũ.i.ꝯtineo et cohibeo:abarceo:repello.Exerceo ago.Quid operis exerces.ꝛ molesto vel fatigo. Terẽ. I sane ego te exercebo hodie vt dignus es:hinc exercitũ:vel meli⁹ exercitatio a frequentatiuo exercito. Terreo ui.itũ.i.timere facio.Exterreo deterreo perterreo.i.valde terreo.pauca sunt exẽpla hñtiũ supina. Oĩa ṽba scđe desinunt in o ꝛ nulla alia ꝑter hec ꝑme.beo creo screo meio calceo laq̃o nauseo enucleo.ꝛ duo q̃rte coꝛquco. Habeo. * Habeo pro tolero. Prohibeo. Inhibeo. Dehabeo. Coerceo Arctus ab arceo. Exerceo

Dat doceo doctum:teneo tentum:pateoqꝫ
Passum.sic mistum dat misceo:torreo tostum.
Censeo dat censum.careo cassum caritumqꝫ.

Doceo.
Teneo.
Abstineo.
Pareo.
* Plini⁹.
Multi pa-tētib⁹ ocu-lis visi sūt dormire.
Misceo.
* Vergil.
Tityre tu patule re-cubās sub tegmine fa-gi.
Censeo.
Recenseo
Recensitū.
Careo.

¶ Verba hic posita/preterita ꝑm regulā formant: supina cōtra regulā. Ut doceo do cui ctuz ꝛc. Doceo .i. doctrina imbuo: edoceo plane doceo. Perdoceo perfecte doceo. Dedoceo cōtrario modo doceo: docēs alterū male docuisse. Teneo tenui tentū .i. apprehendo/detineo. Cōposita mutāt e in i. vt retineo ui. entū. sic detineo cōtineo obtineo .i. acquiro. Sustineo ui. entū. vñ sustēto as .i. porto vel patior. Abstineo ui. supinum esset abstentum qđ nunꝗ̄ inueni: ꝛ significat tēpero ꝛ pene idem qđ ꝯtineo. Teren. Nō manu abstines mastigia. Abstineo nullū video retinere supinū. Pateo ui. sum. id est apertus sum. Plau. Ingredere tu: fores iādiu patent. Patesco aperior. patefacio .i. aperio. Patens ad tēpus apertū. patulū qđ semꝑ patet: vt patule aures. Patulico as .i. patulus fio. Pando ꝛ patior etiā faciūt passum. ¶ Misceo miscui mistum per s potius ꝙ̄ mixtū per x: si doctis ꝛ vetustati credim⁹ .i. ꝯfundo ꝛ perturbo: vt misceo aquā vino. admisceo ad aliqđ misceo. cōmisceo simul misceo. Emisceo .i. misceo. immisceo intus misceo. intermisceo in medio misceo. permisceo valde misceo. promisceo idē. hinc promiscuus a. um. Mistarius vas in quo aqua ꝯtinet vino miscēda. Lucil. Urceus aut gemina lōgus mistarius ansa. miscellū colūbe genus mediū inter agreste ꝛ domesticū. miscellaneus a. um .i. varius ꝛ multis cōmistus vt miscellanea doctrina apud Gel. et miscellanei libri sunt in quibus de reb⁹ multū diuersis tractat: vt Politiani centurie. ¶ Torreo torrui tostū .i. vro cremo asso. Verg. Pinguiaqꝫ in verub⁹ torrebimus exta colurnis. significat etiā ꝯtere ꝛ miscere. Luca. Ingentes raro torrente ruinas. Torresco .i. torridus hoc est siccus aut aridus fio. inde retorresco retorrefacio cōburo coquo ꝛ multū calefacio. ¶ Censeo ui. sum .i. iudico vel estimo. Censor iudex morū. Censura iudiciū. Iuue. Dat veniam coruis vexat censura colūbas. Succenseo irascor. Terē. Adulescenti nihil esse ꝙ succenseā. Recenseo recognosco ꝛ summā totius populi per numeros colligo. hinc recēsus us. ui. ꝛ recenseo .i. recognitio. Sueto. in Cesare. Recensum populi vicatim per dños insularum egit. Recensitum nō est a recenseo: sed a verbo antiquo quarte recēseo is. re. qđ significat recensum agere. vt docet Valla. Placen. ꝛ censeo is. re. idem. Cice. pro archia. Cum eodē questore fuisse in Asia primis Iulio ꝛ Crassio: nullā populi partem esse censitam. Clau. lib. ij. in Eutropiū. Prisca recensitis euoluite secula fastis. In libro Nume. Recensiti sunt a viginti annis omnes qui poterant ad bellum procedere. De censeo pro pueris hec sufficiunt. plura de hoc apud iurisconsultos leguntur. ¶ Careo ui. itum. ꝑm regulā: ꝛ ꝯtra regulā cassuz. sic multi grāmatici dicūt a carito est participiū caritur⁹. Iuue. Cariturus turture magno. a cassum est participiū cassus id est carens orbus vel vacuus. Verg. Nūc cassum lumine lugēt. Priscia. vr̄ magis astipulari ijs qui dicunt careo habere caritū. ꝛ cassus nō magis ꝙ̄ vacuus participium esse: sed nomen. hec sñia vr̄ mihi probabilior. Careo .i. nō habeo aut priuor. Ouid. Morte carent aīe. Tullius. Carere dꝫ omni vitio: qui in alterū paratus est dicere.

Polleo.
* Cōposita a verbo polleo.
Nideo.
Nidor.

Polleo preterito caret: et vix nideo donat.

¶ Polleo caret preterito: qđ nideo vix habet. Calepi. autē dicit esse nidui: sed nō est in vsu: qꝛ carent hec preteritis etiā supinis carebunt: vt dictū est. Carebunt etiam omnib⁹ que a preteritis formari solēt. vt rem//sem/rim/ro/sse: qꝛ deficiente causa deficit effectus. hoc in sequentibus declarabitur diligenter: qꝛ raro repetam. Polleo .i. possum: valeo. Cato. Ingenio pollet cui vim natura negauit. cōposita sunt prepolleo/ preualeo/ repolleo/reualeo/ equipolleo / equiualeo. Pollentia .i. potentia. Plau. in rud. Nec ineptor potior sit pollentia. Etiam putabatur esse dea potentie et fuit vrbs quedā. ¶ Nideo ꝛ renideo .i. splēdeo. Papi. lib. x. theba. Emicat effigies et sparsa orichalca renident. Itē redolco. vnde nidor .i. odor rei vstulate vel assate. Verg. lib. xij. Illi ingens barba reluxit Nidorēqꝫ ambusta dedit. Mart. Pasceris et nigre solo nidore culine. Iuue. Captū te nidore sue putat ille culine.

Quod dat ui neutrum timeoqꝫ carento supinis
Tolle valet: noceo: placeo: doleo: taceoqꝫ:
Paret: olet: careo: pateo: lateo: calet et li.

¶ Verbum neutri generis secunde ꝯiugationis faciens preteritum per ui: diuisas syllabas cum vnico Actiuo timeo/caret supino. vt splendeo splendui. ergo carent a supinis formandis eiusmodi verba. vt sunt participia preteriti temporis et fu

turi in rus: et verbalia in io etc. ergo timeor nō habet ptītū pfectum indicatiui modi etc. ¶ Maxima pars verborū secunde cōiugationis ad hanc regulam pertinēt: ideo multa hic subieci que omnia in preterito ui habent sine supino. Madeo humidus et madidus sum. Lucanus. Fraterno primi maduerūt sanguine muri. Permadeo totus madeo vt permadeo sudore. Studeo teste Diomede supino caret: licet quidā iam studitū habere velint: inter quos est Torrentinus cum Calepino. Ego non ausim vti nisi ex veteribus probet. Donatus in secūda editione dicit. Studeo verbum esse integrū: sed participium futuri temporis studiturus non esse in vsu. Studeo .i. studiosus sum et operam impendo. vt studeo Grāmatice. studeo lectioni cum datiuo Surdeo es ui. surdus sum .i. surdesco surdus fio. Obsurdesco .i. inobediēs sum vt nequam discipulus preceptoris monitis obsurdescit. Sordeo .i. sordidus et immundus sum et vilis. Verg. Sordent tibi munera nostra. ¶ Candeo .i. splendidus et candidus sum: proprie ignis et res inginta dicitur candere: vt candēs carbo: candens ferrū. Candor est splendor et virtus contraria inuidie. hinc candidus minime inuidus. Splendeo .i. lumen emitto. Excandeo vel incandeo .i. valde candeo. et capiuntur pro vehementer irasci: vt magister hoc audito nō parū excanduit. Excandesco iratus fio. Frandeo ex indignatione dentes concutio. Psalmographus. Frandue runt super me dentibus suis. lectum etiā per tertiam frendo frendis. Frondeo id est frondes emitto. Vergi. Nunc frondent sylue: nūc formosissimus annus: Egeo ui i. eo quod oportet habere careo. Indigeo idem. Indigus et egenus qui eget. Egestas et indigētia .i. defectus/paupertas. ¶ Rigeo ui .i. durus sum: vt vestis riget gelu. rigor duritia. Rigidus durus. Uigeo ui. vim habeo vel fortis sum. Tullius. Uigebat in ea domo patrius mos atqꝫ disciplina. Uigor .i. vis et fortitudo. Ver. Igneus est ollis vigor et celestis origo. ollis .i. illis. Lāgueo ui .i. debilis sū. languor id est debilitas infirmitas egrotatio. Calleo gemino ll .i. callidus sum: et optime intelligo. Teren. Eius ingenium pulchre calleo. Etiam significat durus sum. Callus id ē durities in corpore. Occaleo idem. Plini. Longa patientia occaluit. Palleo .i. pallidus sum parum albeo. Ouidi. palleat omnis amans. Expalleo valde palleo. ¶ Coaleo i. cohereo concresco. Sileo sine sono sum. Uergi. Silet arduus ether. hinc silentium. ¶ Uileo .i. vilis sum: parum estimor. ¶ Liqueo liquidus sum .i. liquesco. id magis in vsu est: vt butyrum super ignem liquet vel liquescit. Sera liquescit calore. Deliqueo et deliquesco .i. valde liquesco. Ouid. Deliquit stagnumqꝫ suo de nomine fecit ¶ Albeo albus sum. rubeo ruber sum. Erubeo .i. vereor: sic nigreo vireo etc. ¶ Tabeo cōsumor et pereo intabeo contabeo idem. Hebeo habes sum. Aceo acidus sum. inde hebesco acesco. Jaceo ui. notū est. capitur pro contemnor. vt pauper vbiqꝫ iacet Marceo .i. putreo pereo. Seneca. marcet sine aduersario virtus. Flacceo .i. langueo. hinc marcesco marcidus fio flaccesco flaccidus. ¶ Fameo esurio famelicus sum. hinc famesco vt a flāmeo .i. ardeo flammesco. Tumeo .i. eleuor inflor superbio: hinc timidus inflatus. Tumor inflatio. ¶ Plumeo .i. plumas habeo vel acquiro. hinc plumesco. Caneo albos crines habeo: canesco canus fio. Ager etiā canere dicit. Uaneo vanus sum euaneo .i. pereo aut e cōspectu abeo. Uerg. et penitus in tenuem ex oculis euanuit aurā. euanidus a. um. qd facile euanescit. Seneo sum senex: sed magis in vsu est senesco. Ouid. Tacitisqꝫ senescimus annis. Tepeo .i. tepidus sum nec plane calidus: nec frigidus. Hinc tepesco vt a torpeo .i. languidus aut piger sum torpesco et nomen torpor .i. ignauia. Stupeo .i. miror et alienationē sensuū patior hinc stupesco stupor stupidus obstupeo obstupesco. ¶ Areo .i. aridus et siccus sum. Clareo clarus sum. Floreo flores pfero. ¶ Horreo .i. tremor vel mente turbor. hinc horror horridus abhorreo obhorreo inhorreo horresco. Uergil. Animus meminisse horret. Idē. Horresco referens. Cice. Quē vt vidi equidem cohorruit. Naso. Nauita solicitus ventos exhorret iniquos: id est timet. ¶ Scateo: id est ebullio vel exilio vt aqua scatet in fonte. Scaturio is. ire. idem.

¶ Niteo nitui .i. splendeo: nitor: splendor: nitidus: splendidus. Sulpitius non recte dicit carere preterito. Gellius. lib. xij. Pre ceteris omnibus enituit et prefulsit decori honesti dignitas. habent omnia ui. per vnicam regulam. Quod dat ui neutrum que est exceptio a regula. Preteritum per ui facit es per itumqꝫ supinū. ¶ Timeo ui. sine supino .i. metuo. hinc pertimeo pertimesco: pretimeo etc. Pertineo ui. sine supino: quia neutrū est: licet ab actiuo formetur teneo.

*Timeo ptō pterito indicatiui caret.
Madeo.
Studeo.
Surdeo.
Sordeo.
Candeo.
Splendeo.
Frendeo.
Frōdeo.
Egeo.
Rigeo.
Uigeo.
Langueo.
Calleo.
Palleo.
Occaleo.
Coaleo.
Sileo.
Liqueo.
Albeo.
Rubeo.
Tabeo.
Marceo.
Flacceo.
Tumeo.
Plumeo.
Caneo.
Uaneo.
Seneo.
Tepeo.
Torpeo.
Stupeo.
Areo.
Clareo.
Horreo.
Scateo.
Niteo.
Niteo ex composito emitto probat hic pteritū ptra Sulpitiū.
Timeo.

*Valetudo meium verbum. Noceo. Placeo. Doleo. Taceo. Taceo interdū actiue pōitur. Amauere. amauerūt. Lateo Pareo. Appareo Appitor. Apparitura. Caleo.

¶ Tolle valet ꝛ noceo ꝛc. Pauca neutra quorum preterita per ui diuisas syllabas fiunt: supina retinēt. vt valeo valui valitum.i.possum: validus ꝛ sanus sum vt non valeo dicere: valeo recte. Itē recedo. tamen dices valeo Romaꝫ aut quid simile sed cū nolis cuiuspiā familiaritate aut colloquio ꝛc. frui amplius loqueris cum Terentio. Ualeant qui inter nos dissidiū volunt.i.abeant: nullum nobis sit cum illis commerciū ꝛc. Ualetudo capitur tam pro egrotatione quaꝫ ꝓ sanitate: ꝛ dicimus bona valetudo: mala valetudo. Ualetudinarius qui frequenter egrotat valiturus dixit Cicero teste Prisciano. Noceo ui. itum.i. malū infero nunq̄ꝫ nocui tibi. Placeo placui itū gratus sum. perplaceo valde placeo. cōplaceo simul placeo. Displiceo.i. non placeo. hoc mutat a in i. breuem. Seneca. Argumentum est recti malis displicere. Leges placitus sum pro placui. ¶ Doleo dolui dolitum tristis sum. Dolitur° apud Ouidium est. Doleo vicem tuam.i. infortunium tuum. Taceo ui. itum non loqui ponitur aliquando actiue vt taceo hanc rem. Cato. Proximus ille deo qui scit ratione tacere. Composita mutant a in i breuem vt reticeo: obticeo: conticeo. vnde conticesco.i. taceo. Uergili°. Conticuere omnes. Ex hoc patet amauere ꝛ amauerunt similiaq̄ꝫ apud latinos nihil differre vt bene hoc contra quosdam docuit Quintilianus Qui voluerūt amauere esse dualis numeri. Lateo abscondor non cōpareo. latet mihi id est nescio: supinū esse latitū videtur ꝓbare frequētatiuum. latito as.i. lateo. delitesco ui delitesco.i. lateo. sed deliteo caret supino vt reliqua neutra. Pareo ui. itum obedio. Seneca. Deo parere libertas est. etiam significat nosci. Uergilius. Cui pedum fibre celi cui sydera parent. ¶ Appareo: videor: manifest° sum. Naso. Quem mis aparēt retia vitat auis. Itē appareo.i. paratus sum: sto ad obsequēdum. vnde apparitores sunt magistratuū ministri qui apparent ꝛ p̄sto sunt ad obsequium. Cice. in Uerrem actione. v. Tuus apparitor parua mercede populi conductus. Apparitura est apparitoris ministeriū. ¶ Compareo.i. appareo. In Genesi. Puer non comparet. dispareo.i. euanesco. ex cōspectu abeo. Petrus repente disparuit. ¶ Caleo ui. calitum: q2 inde caliturus legitur.i. calidus sum. Ouidi°. Calituras ignibus aras. Oleo patebit: ꝛ licet licuit licitum cum liceo ꝛ liceor. Soleo ui. fecit nunc solitus sum: de quo ꝛ pluribus in sequentibus doceberis plene.

Dant di sum prandet videt ꝛ sedet. at geminabit
S sessum. stridet stridi facit absq̄ꝫ supino.

Prandeo. * Strideo ptm̄ i vsu nō h3. Video. * Uerg. in Geor. Liber pampineas inuidet colli bus vuas. Sedeo. Supersedeo. Obsideo Obsidio Strideo

¶ Prandeo dat prandi pransum. video di. sum. sedeo sedi sessum gemino ss. strideo stridi absq̄ꝫ supino. Priscia. vult etiam stridui habere: sed non est in vsu. Prandeo facit etiā pransus sum: q2 est neutro passiuū: vt gaudeo gauisum in supino. ꝛ gauisussum in ptō. Audeo ausum ausussum. Mereo mestussum de quib° in sequēti libro agemus. ¶ Prandeo prādiū sumo, vel ante meridiē cibuꝫ sumo. ꝛ ponitur simpliciter ꝓ comedo. Horati. Si pranderet holus patiēter regibus vti. Nollet aristippus. Plau. Prandi: potaui: scortū accubaui. Cice. lib. vi. ep'la. ad Curiū. Scito neminem prandisse. diminutiuū a prandium est prandiolum ꝛ prandiculū id est ientaculum. ¶ Uideo notum est. Composita corripiunt i: vt preuideo ante video. Prouideo in futurum paro. vt satis mihi prouidi: hinc prouidus ꝛ prouisio. Inuideo.i. letor de alterius malo ꝛ de bonis alterius doleo: ꝛ dicitur quasi non libenter video vt inuideo tibi scientiam.i. doleo te scire. hinc inuidus inuidia ꝛc. ¶ Sedeo notuꝫ est. sedet animo.i. placet. Cōposita mutāt e in i: breuem omnia preter supersedeo.i. cesso cum ablatiuo. Plautus, supersede istis reb°. ¶ Assideo iuxta sedeo. Idem. Date isti sellā vt assideat. Etiam est similē esse. Hora. Parcus ob heredis curā nunq̄ꝫ seuerus. Assidet insano. Desideo.i. deorsuꝫ sedeo ꝛ torpeo: hinc deses. Presideo.i. presum: vt p̄sideo schole vel vrbi: hinc preses. Dissideo.i. dissentio vel discordo vt hic dissidet a me capitali odio. dissidiū discordia. Insideo in aliquo vel super aliq̄d sedeo vt insideo equo. ¶ Obsideo circundo. Lucan°. Saturū tī obsidet hostē. rex obsidet vrbeꝫ. Obsidio obsidionis.i. obsessio. Oui ̄d. fecerat obsidio iam diuturna famē. Omnia in preterito retinent e longum vt obsedi presidi. ¶ Strideo facio stridorem: idest sonum violentum: vt currus non linitus stridet. Dicitur etiam per tertiam strido stridis ꝛc. Ennius preterito vtitur. Missaq̄ꝫ per pectus dum transit striderat hasta.

Di sum preterito geminato mordeo donat
Ut pendet:spondet:tondet. Donat veo ui tum.
Dic fautum cautum. Ueo neutra carento supinis.

¶ Quatuor verba dant di & sum:geminato principio preteriti. vt mordeo momordi morsum. pendo pependi pensum. spondeo spopondi sine s in secunda syllaba: sponsum. tondeo totondi tonsum. Ueteres in preteritis his in prima syllaba:pro quarta vocali ponebant secundam.vt memordi/spepondi/tetondi: vt probat Gellius lib.vij.cap.ix.vbi testimonia si quis desyderet facile repererit. Composita non geminant principium preteriti per regulã generalem prius dictam. remordeo remordi:respondeo respondi. Apud veteres geminabant. Uarro. Detotonderat forcipibus. Ennius. Detotondit agros letos atqȝ oppida cepit. Plautus in aulu. teste Gellio. vt admemordit hominem. vbi e pro o posuit. Idem in Tigre apud Gelliũ. premorsisse dixit. ideo olim mordeo morsi dixere. vt rideo risi. Uerba Plauti sunt. Nisi fugissem:medium credo premorsisset.

¶ Mordeo.i.dentibus ledo.capitur pro ledo. Terent. Par pari referto quod eam mordeat. Mordicus.i.mordendo. Plau. Jandudum oportuit nasum ademptũ mordicus. Item mordeo.i.detraho pungo carpo reprehendo.mordax qui multum carpit.admordeo valde mordeo:demordeo morsu decerpo. Immordeo morsum infligo. Obmordeo circummordeo:premordeo ante mordeo. Remordeo:crucio sollicito. Uergi. Quando hec te cura remordet. In sacris. Dum vox vitam nõ remordet dulcis est symphonia. Remordeo item.i.iterum mordeo a quo lesus eram. Pendeo.i. suspensus sum. vt toga pendet:fur pendet .capitur pro sollicitus sum. Uergi. Dum consulta petis nostroqȝ in limine pendes. Et dubito. Seneca. Pendet animus & in diuersa trahitur. Et cesso. Uerg. Pendent opera interrupta mineqȝ Murorũ ingentes. Composita sunt appendeo/dependeo/impendeo/suspendeo. Impendeo.i.super aliquid pendeo & insto. vt mors impendet omnibus. Cice. Magnũ bellum impendet a parthis. Pendo actiuũ est vt pendo togam:vt furem. de hoc in tertia cõiugatione. ¶ Spondeo id est promitto. despondeo.i.in matrimoniũ promitto. Teren. Placuit despondi. Etiã significat deuouere.i.valde pmittere se nolle aliquam rem amplius. Plau. pater eius postqȝ puerũ perdidit animũ despondit: id est amplius viuere noluit. Plini. Queso hercule animũ ne despõdeas. Collumela. qȝ probabilis ratio est in socordiam compelli:quia desponderis sapientiam. Respondeo ad interrogata sermonem reddo. Iuuenalis Nil mihi respondes aut dic aut accipe calcem. Etiã est consensio & satisfacio:vt fac verbis facta respondeant. ¶ Tondeo crines aut lanam seco forcipe. Uerg. Cinnyphij tondent hirci: id est tondẽtur: actiuũ pro passiuo. Etiam ponitur simpliciter tondeo pro carpo aut seco:vt bos tondet gramina. hinc tonsor qui barbare dicitur barbitonsor. Tonsorius a.um. ad tonsorem pertinens:vt culter tonsorius i.nouacula. Tonstrina.i.domus tonsoris. Tonse arũ. id est remi a fluctus circũcidendis. Sil.xiiij. Mergebat gurgite tonsas. Attõdeo perfecte tondeo:detondeo a summo vsqȝ deorsum tondeo.

¶ **Donat veo ui tum.** Uerbũ desinens in veo facit preteritũ in ui syllabam quamsupinũ in tum mutat. vt moueo moui motum. foueo foui fotum: voueo voui votum. Duo irregulariter supina faciunt: faueo faui fautũ. caueo caui cautum. Difficulter inuenies plura in veo quibus assunt supina. nam reliqua neutri gñis sunt & carent supinis omnia. vt liueo liui:ferueo ferui. pro quo dr etiã ferbeo ferbui. conniueo conniui. Crassus in iliade. Nam conniui ego oculos:deinde sopore vel cõnixi. Turpil. Dum ego connixi sopno:hic sibi prosperit vigilans. Supinũ fuit connictũ:sed nõ est in vsu. simplex fuit niueo nixi nictũ. vnde hodie manet frequẽtatiuum nicto as. are. & nomen nictus:vt in nictu oculi melius qȝ in ictu teste Laurentio Ualla. De hoc verbo habete hunc versum. Conniuet ui:xiqȝ dabit nullumqȝ supinum. Moueo de loco in locum mitto. Terentius. Moue te ocyus nutrix. moueo castra.i.duco exercitum in alium locum. Capitur pro induco:vt quid te mouit ad hoc agendũ:ipse mouit questionẽ/mouit litẽ. admoueo.i.adduco vel applico. vt admoueo ori manũ. Amoueo demoueo remoueo submoueo.i.aufero, dij te submoueãt hoc etiã summoueo rectissime dr. Foueo/calefacio/lenio/nutrio. gallina fouet oua:.

Margin notes: ✱ Naso. a trabe sublimi triste pependit onus. — Detotõdi. Memordi. — Mordeo. — Pendeo — Impẽdeo — Spondeo. despõdeo — Rñdeo. — Tondeo. — Tonsor. Culter tõsorius. Tonse. — Cõniueo. — Nicto. Moueo. Moueo p induco. — Admoueo. Amoueo — Foueo.

Uoueo. Deuoueo. Faueo. Caueo. * Caueo cũ datiuo ꝛ al' ijs casib⁹ cautũ est. Paueo Flaueo Liueo. Aueo. Ferueo. * Feruo tertie cõiugationis. Conniueo. * Crassis in iliade: nã conniui ego oculos deinde soꝛpore pteritũ etiã connixi teste Nebris. fecit.

mater infantẽ: medicus vulnus. Uoueo religiose ꝑmitto. Salo. Si qd vouisti deo ne moreris reddere. Uotũ ꝑmissio ꝛ desyderiũ: vt cõpos voti. Deuoueo. i. per votũ do vel resigno. vt hic deo se deuouit. Itez destino. vt deuotus morti. Luca. Uidit ꝛ ad certam deuotos tendere mortẽ. Etiã significat vouendo ꝑmitto. vt tu credo deuota sit virtutẽ. Oui. Quis interdũ que me lesisse recordoꝛ. Carmina deuoueo pierides meas Quũ bene deuoui nequeo tñ esse sine illis. Itẽ deuoueo mala ꝑmitto. vt opto Idẽ deuoueo capiti tristia bella tuo. Cõposita a moueo/foueo/voueo: corripiunt mo et uo. in presenti indicatiui ꝛ inde formatis. Producũt aũt in preterito perfecto indicatiui ꝛ ab illo formatis. ¶ Faueo bñ alicui opto. vt suis quisqꝫ fauet. hinc faustus felix cui superi fauere videnẽ. fautoꝛ amicus qui fauet. ¶ Caueo. i. ꝑuideo: vt capiti tuo caueo. Item fugio ac vito cũ actõ. Iuue. Conuiuã caueo qui me sibi comparat. Cautus qui scit sibi cauere. Incautus qui cauere nescit. cautio. i. ꝑuidẽtia: ꝛ (vt vulgus cum Apuleio loquiẽ) cautela: cautio estꝛ ꝛ cautione opus est. i. prouidendum est. Cautũ est. i. ꝑuisum est: vt lege cautũ est ne quis adulterer. Precaueo precaues correpta syllaba ca. i. diligenter caueo. Terẽ. Hoc tempus precauere mihi me monet. ¶ Paueo paui sine supino. i. timeo. pauidus timidus: pauoꝛ timoꝛ. Expaueo valde paueo. i. pauesco ꝛc. Flaueo flauus sum. i. eius coloris cui⁹ est cera aurũ ꝛ matura seges. hinc flauesco flauus fio. Liueo liuidus sum. i. soꝛdidus ꝛ niger: atqꝫ etiã inuidus. Ouid. Liuent rubigine dẽtes. Liuoꝛ. i. inuidia. Luca. Liuoꝛ edax tibi cũcta negat. Aueo. i. cupio. Tullius. Quid actũ sit aueo scire. Auidus. i. cupidus. Ferueo ferbeo. i. valde caleo ꝛ fluctuo: vel estuo. ꝛ dr etiã per tertiã feruo. aqua callida feruet. i. bullit. Itẽ irascoꝛ ꝛ diligens sum. vt feruet opus. i. diligenter ꝑcedit. Deferueo torpeo feruorẽ amitto. Gell. Interea puer venerat ꝛ olla deferbuerat. Efferueo. i. effluo: vt ceruisia nõ efferuebit. Uerg. Feruere cede noua. hoc a feruo est. Conniueo claudo oculos. Itẽ consentio. Persius. Ueh nisi conniues. Itẽ conniueo. i. dissimulo me scelera cuiusqꝫ cognoscere vulgo per digitos videre dr. Cice. in philip. Quibusdã in reb⁹ etiã cõniueo. Idẽ in Celio. Proh dij immortales: cur interdũ cõniuent in hominũ sceleribus maximis? Itẽ cõniuere apud Gel. pro stipari claudi ꝛ contrahi capiẽ. Gel. lib. xv. Cõniuere caua vẽtris ꝛ stomachi: sed redeo ad primũ significatum Pli. li. xv. Grauiores alitũ inferiore gena cõniuent. Idẽ. Colũbe ꝛ similia vtraqꝫ gena conniuent. Nota gena singulariter contra grammaticos. de cõniueo tertie. Caluus. Quum grauis ingenti conniuere pupula sopno. frequentius est secunde.

Dant quoqꝫ ui tum flet plet delet net ciet: adde
Cum ui et oꝛtum oleo. Sed vult adolevit adultum.
Do simplex oleo per ui mage: nata per eui.

Fleo. Pleo. Depleo Expleo Oppleo. Deleo. Deletus. Delitus. Alleo.

¶ Sunt adhuc pauca scđe ꝯiugationis ꝟba faciẽtia pterita per ui syllabã. supina vero per tum: mutata ui in tũ. vt fleo fleui fletũ ꝛc. Pleo non est in vsu sed bñ ꝯposita: vt cõpleo impleo ꝛc. Composita ab oleo sepius habẽt eui etũ. vt aboleo aboleui abolετum ꝛc. simplex fecit libẽtius ui per duas syllabas: ꝛ itũ in supino. tamen simplex etiã habet eui etum ꝛ composita aliquando ui in tum. adoleo aũt facit adoleui adultum. Fleo. i. lachrymoꝛ: ponitur ꝑ defleo. i. lugeo actiue. vt fleo vel defleo matrem. Boe. Fleuit amissos ithacus sodales. Ithacus. i. Ulysses itacẽsis. Effleo flendo coꝛrũpo. Petrus effleuit oculos. Pleo. i. plenum facio: nõ est simplex in vsu. Impleo cõpleo repleo: idẽ. Depleo. i. euacuo. Papi. Tu modo si veteres digno depleuimus haustu. Da fontes mihi phoebe nouos. Expleo. i. impleo. Terẽ. Expleam animũ gaudio. qñqꝫ significat euacuo. Ennius. Nauib⁹ explebãt sese terrasqꝫ replebant. Oppleo. i. impleo. Terẽ. Mulier lachrymis opplet os totũ sibi. Suppleo. i. ꝯpleo vel addo. Deleo es. i. destruo ꝑprie lineas aut regulas. Hoꝛ. delere licebit qđ nõ ediderit nescit vox missu reuerti. aliquando significat simpliciter remoueo. Terentius. Deleo dehinc oẽs ex animo mulieres. Rex deleuit oppidum. i. funditus destruxit. Luca. Massiliã delere vacat. Spongia delectilis qua aliquid deletur. Diomedes scribit a deleoꝛ participia deletus penultima longa: vel delitus penul. breui. Uarro litere delite dixit. Caluus ad vxorẽ prima epistola. In via delita: sed hoc videtur esse a delinoꝛ. Deleo est ab eo quod idem significat leo: sed non est in vsu. vnde alleo id est allino. verũ nec alleo in vsu est sicut nec releo ꝛc. nisi in pteritis alleui/releui/

que iam data sunt: allino relino vbis tertie. Letũ a leo teste Prisci.i.mors q omia delet. Neo neui netũ. vnde netrix: proprie mulierũ est fila facientiũ. Ouid. sic sedit sic culta fuit sic stamina neuit. Cieo cies ciet ciui citũ. testibus Diomede & Phoca. pro eodẽ dicit per quartã cio cis ciui citũ. sed hoc differũt. citũ a cio priorẽ corripit. hinc frequẽtatiua excito cõcito recito &c. Excitus participiũ penultima breui. Citũ a cio producit eam. vnde acitus & excitus penulti. longa. testimonia inuenies in versifica toria nostra. Cieo vel cio.i. voco prouoco. Uerg. Bella cient primaq vetant consistere terra. Idem. Aere ciere viros martẽq accẽdere cantu. De cio in hymno. Jesum ciamus vocibus. Lucretius. Aurarũ cimus ad ortus. Pli. Aluum cit vrinam cit frequenter dicit pmouet & prouocat. Composita vtriusq semp sunt quarte: & accio concio excio &c. Diomedes per secundã accio etiã dicendũ credit. Accio adduco excio euoco. Uerg. Alas excire sepulchris. Concio conuoco. Oscito.i. hio. Uieo vies: & cui etum. vnde vietus ta. tum. penultima cõmuni. verbũ est antiquum significans ligare & inflectere. Plau. in menech. Uiden tu illi oculos viere & viridis exoritur color.i. in obliquũ flecti. vnde vietos rotarũ canthos: & ligna contorta dicimus. Et vietus pprie est flexibilis mollis languidus sine vi. & viete virge. Uietus senex. Horatius. Quis sudor vietis & q̃ malus vndiq mẽbris Crescit odor. Lucr. lib. iij. Nec supra caput eiusdem cecidisse vietũ vestẽ sentimus. Uietores qui vasa vinaria religant: sti pãtq. Oleo odorem emitto. hoc bene vel male olet. Oles ceruisiam. Hora. in epi. Uina fere dulces oluerunt mane camene. Martia. Atq oluere lares comessatore lyeo. Olim fecit etiam oleui oletũ. hinc oletũ.i. stercus humanũ q valde male olet. Persi. Ueto quisq̃ faxit oletum. Olidus.i. foetidus. olo is. tertie veteres dicebant p oleo. Plau. Olunt edes arabicas. Aboleo.i. deleo extra cõsuetudinẽ duco. Sueto. hoc decretum Uespasianus aboleuit. Exoleo extra consuetudinẽ venio. Plini. Et hoc in totum exoleuit. Exoletus dr adultus vel scorta masculũ. inoleo inualeo: in vsum venio vt non pbanda res inoleuit. ¶ Obsoleo.i. sordeo vel exoleo. Tullius. Obsoleuit iam ista ratio. Oboleo sine s cum actõ fere tetrũ odorẽ indicat. Plaut. A te iuppiter dijq oẽs perdant: oboluisti alliũ. peroleo valde oleo. Suboleo.i. odore sentio et cognosco cũ dtõ. idem. Subolet iam vxori qd ego machinor. Graue oleo.i. male oleo suaue oleo.i. bene oleo. hinc graue olentia & suaue olentia. Redoleo.i. oleo. Hierony. Nunq̃ vinum redoleas ne audias illud philosophi: hoc nõ est osculũ porrigere sed vinũ ppinare. Uer. Feruet opus redolẽtq thymo fragrãtia mella. Adoleo adoleui vel per vltimã vocalẽ in scdã syllaba (vt qdã volũt teste Diomede) adoleui adultũ id est cresco. Uerg. Tu fac cũ mox adoleuerit etas. Sis memor itẽ cremo. idẽ. Uerbenas adole pingues. Addũt quidã habẽtibus eui etum. sueo sueui suetum: quieo uitum. verum hec sunt minime in vsu: neq em̃ iam quieo requieo sueo consueo &c. dicimus: sed quiesco quieui quietũ. suesco sueui suetum &c. ideo hec omisi.

Neo — *Cieo.* — *Cio.* — *Jtẽ apd eundem in iij. tonitru celũ omne ciebo.* — *Uieo.* — *Uietus.* — *Oleo.* — *Aboleo.* — *Jnoleo.* — *Obsoleo.* — *Oboleo.* — **Suet. in v. Uespasi. mallẽ aliũ oboluisses.* — *Redoleo.* — *Adoleo.*

Dant si sum suadet ridet manet heret & ardet
Et terget mulcet mulget: iubeo geminans ss.
Indulget sit tum: cum torquet sepius optat.
Sorbeo psi tum dat: vel normam rite reseruat
Dans a per i maneo minui facit absq supino.
Sic vrget si vult: cum fulget turget & alget.

¶ Quedã habent si sum: vt suadeo suasi asum &c. iubeo iussi iussum. gemino ss vtrobiq vt indulgeo indulsi indultũ. torqueo torsi tortũ. sepius aliqñ etiã indulsuz torsum. Sorbeo psi. ptũ. vel sorbui bitum. Cõposita a maneo mutantia a in i breue habent ui sine supino vt emineo eminui. sic.i. supino. vrget si facit vt vrgeo vrsi: cui iũgunt fulgeo fulsi. turgeo tursi. algeo alsi. Mãcinellus dicit sorbeo quõcũq in ptõ habeat carere supino: quẽ falli ostendit sorbitio. Persi. Sorbitio tollit quẽ dira cicute. Cic. thusc.i. Sanguinẽ omnẽ sorbui. Sorpsi legim⁹ apd alios authores teste Diom. lz Caper neget latine dici. Ardeo. Nebris. credit supino carere sed fallitur: q arsuz facit. inde arsurus participiũ testimoniũ videbis in ∓bo nubo. Suadeo.i. consulo. Ouid. Nox & amor vinũq nihil moderabile suadent. dissuadeo.i. ne facias suadeo.

De compositis a maneo a in i mutãtib⁹. — *Uerbũ sorbeo supinuz hẽc dr cõtra Mãcinellũ. vñ sorbitus.*

persuadeo.i.suadendo induco: velim tibi persuadeas.i.credas. Rideo aliqñ pro cõ
posito derideo ponit. ⁊ sic actiuum est. Ouid. Ridear ⁊ merito pectus habere neget.
Derideo cõuiciũ alicui dico. irrideo idem. Subrideo modicũ rideo. Arrideo.i.faueo

Maneo

vt fortuna tibi arridet. Ridiculus derisu dignus. Composita a suadeo ⁊ rideo pro

Emaneo.

ducunt scdam syllabam. Maneo: vt mane nobiscũ dñe. Item maneo.i.specto. Ter.

* Emansor miles

Quem hic manes aut futurus sum ⁊ insto semper cũ actõ. Naso. Fata manent om
nes.i.debemur oẽs morti. Permaneo vsq; ad finẽ maneo. Cõmaneo simul maneo.

Emineo

remaneo.i.maneo. Emaneo foris maneo. Unde emansor dr miles qui diu vagatus

Immineo.

tandẽ redit ad castra. hec ꝯposita habẽt si sum. vt maneo. Illa vero in quib⁹ mutat

Premineo

a in i breuem faciũt ui. per duas syllabas absq; supino. vt emineo ui.i. videor ⁊ pre

Promineo

alijs pateo vel excello. Naso. Eminet añ oculos qđ petis esse tuos. Immineo.i.insto
Tullius. Mors ꝑpter incertos casus quotidie imminet. Premineo.i.precello. pro

Hereo.

mineo longe ⁊ procul appareo aut videor. Papi. Prominet excelsis vulgus misera
bile tectis. hinc ꝑmontoriũ.i.mons ꝑminẽs ad mare. Hereo hesi hesum. hanhgen
otran, cleuez. arcte rei insideo figor ⁊ imprimor. Teren. lingua heret metu. hinc hesi
to as. ⁊ capit vtrumq; pro dubito. Idem. hereo quid faciã. idem. In te heret ois cul
pa.i.sedet stat vel est. Adhereo.i.aliqđ hereo. Cohereo cõiungor ⁊ ꝯuenio. Ardeo.i.

Ardeo.

vror inflãmor. vt domus ardet. Hora. Nam tua res agit paries cũ ꝓximus ardet.

Redardeo

Capitur ꝓ ardenter amare. Verg. Corydon ardebat alexim. Item splendeo. idem.

Tergeo.

Ardet apex capiti. Et valde cupio. Idem. Patrieq; mori pro moenibus ardent. Et
vehemens sum. idem. Penthesilea furens medijs in milibus ardet. Redardeo rur
sus ardeo. inde redardesco. Naso. Flamma redardescit: que modo nulla fuit. Exar

Mulceo.

deo: perardeo inardeo.i.valde ardeo. Tergeo vel per tertiã tergo is.i.mũdo ⁊ niti
duz facio. Iuue. Vasa aspera tergeat alter. abstergeo: sordes remoueo: ⁊ per transla
tionem aufero. Cice. Volo abstergere animi tui metũ. Hinc etiã attergo detergo vel
detergeo ⁊ extergeo. Mulceo mulsi mulsum. Cice. apud Priscia. Permulsa atq; re
creata. Varro apud eundem. Capite permulso. facit etiã mulxi ctum. Sal.i.iij. hist.
Deinde lenita iam ira postero die liberalibus ꝗ̃bis permulti sunt. Gel.lib.i. Per

Mulgeo.

multi sonis mitioribus. Est autẽ mulcere/lenire/mollire/blandiri/ mitigare/ dul
cem facere/vngere/delectare/polire. Verg. Et mulcere dedit fluctus ⁊ tollere vento
hinc demulceo ⁊ permulceo.i.mulceo vel valde mulceo. Terẽ. Nõ possum pati quin

alij emũxi.

tibi caput demulceã. Mulgeo si.sum. vel xi.ctuz. auctor Prisci. significat lac e man
mis exprimere: lz ad alia qñq; transferat. hinc emulgeo. Colu. Priusq; hoc fiat pa
rumper emulgendũ est. Terẽ. per translationẽ dixit in phor. Emulsi argẽto senem.
Immulgeo intus mulgeo. Mulctra e. lac mulctrum: aut emulsio: aut vas in qđ mul
getur qđ etiã mulctrũ ⁊ multrare dr. Vergi. Bis venit ad mulctrã binos alit vbere

Iubeo.

fetus. Col.lib.viij. Mulctra quũ est repleta lacte nõ sine tpe aliquo dz esse. Horati⁹.
Illic iniusse veniũt ad mulctra capelle. Verg. Implebunt mulctraria vacce. Iubeo
iussi iussum.i.impero. Item rogo. Verg. Infandũ regina iubes renouare dolorẽ. Et

Indulgeo.

dico vel opto. Terẽ. Iubeo chremetẽ saluere. itẽ decerno. vt pplus iussit. hinc iussus
a.um. Cice.lib.vij. ad atti. Abesse iussi sumus. Indulgeo si.sum. teste Priscia. ⁊ fre

Torqueo.

quentius indultũ.i.obsequor ⁊ facile ꝯcedo. Cice. Tyroni. Indulge valetudini tue.
Teren. Nimiũ filio indulges. Persi. Indulge genio. Deus indulget pctis.i.veniam
dat. Christiani dicũt. de hoc plura videbis in Syntaxi. Marcellinus. Tanq; licen
tia crudelitati indulta. Torqueo si.sum. ⁊ sepius tortum.i.inflecto. inde tortilis.i.tor

Contorq̃o.

tus. vt tortilis candela. Item iacto: vt torqueo globũ. ⁊ punio. hinc tortor.i.carnifex
tormentum.i.pena ⁊ bellicũ instrm. vt funda/bõbarda ⁊c. Item torqueo.i. gyro ce
leri roto. Ver. Illum ter fluctus ibidẽ. torquet agẽs circũ. Item guberno. vt celum ⁊

Sorbeo.

terras qui minime torquet. Abstorqueo torquendo aufero. Contorqueo.i.torqueo.
Terẽ. Vide vt ille sibi os ꝯtorsit carnifex. Retorqueo.i.rursus torqueo. ⁊ iterũ iacio.
Tua iacula in te torquebo. Extorqueo.i.torquendo veritatẽ exquiro. Item aufero:
vt extorsit mihi pecuniam. distorqueo.i.diuersum torqueo. Sorbeo deglutire quic

Cõposita a sorbeo.

q; nolle. lectum est etiam sorbo is. Luca.lib.iiij. Absorpsit penitus rupes ⁊ tecta fe
rarum. ergo contra Caprũ aliqñ sorpsi dicit. Exsorbeo al' sorbeo obsorbeo.i.totũ sor
beo ⁊ deglutio. sorbitio sorbẽdi actus vel cib⁹ liquidus q̃ facile sorbet. hinc sorbitiũ
cula. Persi. Barbarũ hoc crede magistrũ dicere sorbitio tollit quẽ dira sicute. sorbi

Urgeo.

ties idem. Urgeo.i.premo/rogo/cõpello/festino. Tul. Illũ neq; vrsi ne leuaui. Asini⁹
Cic.lib.x. Lepidus vrsit me: id est stimulauit me. supinũ negant grammatici habe

re: qr nūc in vsu non est: licet fuerit olim vrsum. Liui. Ursus inde quū quonā modo id pstatur⁹ esset percūctātes doceret haud vana asserere ptulit. Fulgeo fulsi .i. splē= deo. fulgo .i. splendor: fulgidus splendidus. hinc effulgeo affulgeo refulgeo. lectum est etiam per tertiā fulgo is. Uergili. Auroqꝫ effulgere fluctus. Turgeo .i. inflor ;ʒtu meo. Uerg. Turgent in palmite gēme. Plau. Uxor nunc infermento tota est ita tur= get mihi. Enni. in annalibus. Deturgeo .i. decresco. Pli. De turgēte nilo masculi re= periūtur. Obturgeo circūturgeo. Lucilli⁹. Obtursi ebrius. Turgesco turgid⁹ fio. Per sius. Nō equidē hoc studeo bullatis vt mihi nugis pagina turgescat dare pondus idonea fumo. Algeo .i. frigeo. Mart. Alget adhuc nudo clausa culina foco. Juuena. Uirtus laudaꝛ ꝛ alget. Hora. Qui studet optatā cursu cōtingere metam. Multa tu= lit fecitqꝫ puer: sudauit ꝛ alsit. Calepinus dixit ēt facere alxi. authoritatē desidero.

Fulgeo.

Turgeo.

Algeo.

Xi. ctum dant mulcet mulget luget: velut auget.

Xi. friget lucet conniuet: at absqꝫ supino.

¶ Hec quatuor mulceo/mulgeo/lugeo/augeo habent xi in ptō ꝛ ctum precedente c: in supino: vt mulceo ꝛ mulgeo xi. mulctū hec satis patuerūt qr etiam faciunt mul si mulsuʒ: ꝛ ita eadē habēt preterita ꝛ supina. Lugeo xi .i. doleo ꝛ tristor ꝛ valde fleo ꝛ in lugubri veste sum: etiā si nec triste nec fleam: ꝛ potest regere actīn. vt lugeo pa= trē: luctus est lugendi actus. Elugeo luctum depono. Agretius. Eluxit qui luctum deposuit. Illuxit quū lumē apparuit. Etiā significat deflere. Cice. Patriaʒ eluxi iaʒ et graui⁹ ꝛ diutius ꝙ vlla mater vnicū filiū. Augeo auxi auctū .i. mai⁹ facio. Cicero. Natura nō patitur vt alioꝝ spolijs nr̄as facultates augeamus. Adaugeo multum augeo augesco .i. cresco. Diomedes addit rugeo ruxi ructū: sugeo suxi ctuʒ. sʒ prius in vsu non est: posterius nunc per tertiam sepius dicitur Sugo is. Rugeo es. vel ru go is .i. ructum emito. pro hoc in vsu frequētatiuū ructo: vnde est ructito as. et eru= cto. Sulpitius Et ructare caue quum ora in terga reflectas. Stringo os ꝛ crepitum coge tenere mates. Sugeo ꝛ sepius sugo .i. spiritu attraho vel succum traho: vnde exugo ꝛ exugeo. Plau. in epist. Ego me vertam in hirundinē atqꝫ coꝝ exugebo san guinē. Augusti. a sugeo sugiturus dixit quū a sugo suctur⁹ dicaꝛ. Diomedes etiam ponit alliceo allixi ctum. sic pelliceo ꝛc. que omisi. qr per tertiam nūc potius dicun⁹ allicio pellicio ꝛc. tria faciunt xi absqꝫ supino. frigeo xi. lugeo xi. conniueo connixi. qd tn̄ aliqn̄ habuit cōnictū: sed nūc in vsu nō est: ꝛ ita cū Nebrissensi dixi carere su= pino. Frigeo sum frigidus: ac etiaʒ segnis hinc refrigeo. Terentius. Refrixerit res. Cicero in iij. episto. ad fratrem. Scaurus refrixerat. Juue. saty. vij. Et si perfrixerit cantat bn̄. Quidā grāmatici haud sane penitendi dixerunt ptm̄ etiā esse frigui: qui bus in hoc non credā donec authoritate maioꝝ cōuincar. Luceo luxi .i. lucem emit to: alluceo ad aliquid luceo. In ps. Alluxerūt fulgura ei⁹ orbi terre. Colluceo simul luceo. Uergi. Menia collucent flammis. Eluceo emitto lucem. alluceo lucē immitto. vt illuxit dies quam fecit dn̄s deus illuxit nobis. Perluceo vel r. in l verso pelluceo .i. trāsluceo. Plautus. Pellucet quasi laterna punica. Polluceo dedico vel in sacrifi ciū do: q̄si patēter luceo. Plau. in sticho. vt decimā partē Herculi pollucea. videtur supinū habere polluctū vn̄ nomen polluctum pro ipso sacrificio. de hoc plura in an notationibus Beroald. Pollucibilis cena .i. lauta ꝛ opulenta pollucibiliter .i. splen= dide ꝛ lauta. Plaut⁹. in bacchi. Pascite parasitos obsonate pollucibiliter. Preluceo ante luceo. Tullius. Ego meis maioribus mea virtute pluxi. Diluceo valde luceo dilucidus .i. clarus diluculum tempus quo lucere incipit. lucescit dilucescit ꝛ dilu= culascit .i. dies fit. Cōniueo etiam hʒ conniui: ꝛ declaratum est ibi Dat veo vi tum.

Lugeo.
Lugere p prie est do lorē animi cum voce proferre.
Augeo.
Rugeo.

Sugeo.
Alliceo.
Pelliceo.

Frigeo.
* Frigeo an sit ptm̄ a frigeo.
Luceo.
Polluceo pollucere dedicare. est qd is q̄ talia facit lōge lucta ob lumina sacrificio= rū neuius Qui deci= mas ptes quantum alieni fuit polluxit ti bi ꝛ lecto.

¶ Tertia coniugatio

Ult xi ctumqꝫ cio. Facit ꝛ iacit ecit ꝛ actum.
Elicio per ui dat itum. Fratres mage xi ctum.

¶ Uerbum tertie coniugationis desinens in cio dat xi in ptō ꝛ ctum per c in supino. vt aspicio aspexi aspectum: pellicio pellexi pellectum. Excipiuntur fa= cio feci factum: iacio ieci iactum. Quoꝝ cōposita faciunt supina in ectum per r̄am A q̄ties mutaꝛ in i ꝛc. vt inficio infeci infectū inicio ineci inectū. Elicio magis hʒ elicui elictū ꝙ elexi electū qd tn̄ aliqn̄ habuit. vn̄ est frequentatiuū electo. Plautus

In asi. Ibo aduorsū atq electabo q̄cq̄d illud sit. At Liui⁹ lib.iiij. elicui fecit dicens
Ad colloquiū vatē elicuit. Reliq̄ eiusdē cōpositionis magis xi ctū faciunt Terē.in
phor. Is senē p epl'as pellexi:mō nō mōtes auri pollicēs:nonnūq̄ tñ ui per diuisas
Allicuit. syllabas ⁊ itū legūtur hēc. Piso apd Priscia. Cui⁹ vnus p̄mio multoꝝ allicuit aios.
Uarro, Deinde vbi pellicuit dulcis leuis vnda saporis. Liui. Te illo asiatico orna
Lacio. tu fluens pellicuit. simplex teste Prisc. fuit latio lexi lactum vñ est lacto as. sed lacio
exoleuit vt specio spexi spectū vñ specto as. specimē ⁊ spēs. Lacio is it.i.in fraudē
Lacto. duco a lax.i.fraus hoc in vsu nō est s3 bñ frequentatiuum lacto .i.p blāditias illicio
decipio. Teren. in Andri. Nisi me lactasses amantē falsa spe pducēs .lacto itē.i lac
p̄beo quod matrū est ablacto a lacte remoueo. ꝯposita a lacio mutāt a in i breue vt al
Specio. licio.i.blande attraho illicio induco. Plaut. Meretrix multos illexit in dispendium
Pellicio ptraho. Elicio blande educo extraho. Delicio ⁊ oblicio i vsu nō sūt:s3 bene
Cōposita a specio. calliditas. ¶ Specio spexi ctū.i.video.iā exoleuit:māserūt in vsu ꝯposita q̄ mutant
e in i breue, vt inspicio aspicio ⁊c. hinc ēt māsit frequentatiuū specto.i.video. vñ ex
Despicio. pecto.⁊ spēs.i.effigies facies vl'imago ⁊c.⁊ specimē.i. exēplar ⁊ speculū ⁊ specular
Dispicio. ⁊c. Aspicio ꝯsidero vel ad aliquod video. Inspicio fere idē. Respicio retrospicio. De
spitio.i.deorsum video. Cui. Ut Ibo terras despexit ab ethere sūmo.itē spno. Salo.
Doctrinā stulti despiciūt. Dispicio clare video ⁊ diligēter ꝯsidero. Tulli. Ego quid
sperē non dispitio.pspicio clare video.pspicu⁹ clar⁹. Perspicax.i.acutus bñ intelli
Suspicio. gens. Prospicio puideo. circūspicio circūcirca cōsidero. Cōspicio video.conspicuus
clar⁹:cōspect⁹ visus. Suspicio sur sū video. Uergili. Aeneas ait:⁊ fastigia suspicit vr
bis. Etiā est honorare ⁊ cū q̄dā reuerētia aspicere. Ite3 est malū de aliq̄ opinari hinc
suspicio mala de aliq̄o opinio. dicim⁹ etiā deponētaliter suspicari despicari ꝯspica
Facio. ri p suspicere ⁊c. Terē. Cur in his ego te cōspicor regiōibus. ¶ Facio notū est vt fa
cio Ysus.itē patior:vt facio iacturā vl'damnū.pnifacio.i.pui estio. Cōposita mutāt a
Inficio. in i breue vt afficio late patēs verbum veluti afficio te honore.i.honoro te ⁊c.de hoc
infectores plura i Syntaxi. Cōficio.i.facio aut pficio:vt cōfeci negociū ⁊ cōsumo:vt cōfect⁹ sum
senio. Efficio.i.facio aut pficio qd significat totū facio:inficio.i.tingo vel coloro.infe
ctores sunt tinctores.itē corrūpo vt cadauer inficit aera. Officio.i.noceo. Sene. Se
per iudicio fauor officit. Perficio superiorem ꝯstituo vt pnceps nr̄ p̄fecit Georgium
Iacco. exercitui suo. Proficio fructum facio multo labore parum pfeci. Reficio:reparo. Suf
De cōpositis a iacio ficio satis sum. Auaro nihil sufficit. Itē sumministro. Uerg. Suffice tela mihi. Et in
locū alteri⁹ substituo.idē. Ipse regē paruosq quirites Sufficiūt. Suffect⁹ in defun
cti locū accitus. ¶ Iacco notū satis.iacto as.idē.vt iacio vl'iacto globum. Iaculum
qd in hostes iacit. Iaculor aris.i.iacio. Cōposita mutāt a in i breuē:⁊ scribuntur per
duo ij qz vnū fuit in iacio ⁊ alterū fit ex a vt adijcio ad aliquem iacio vt alter alteri
Subijcio. pilā adijcit. Abijcio remoueo. Deijcio deorsū iacio. Eijcio expello. Inijcio in aliquid
Traijcio. iacio. Obijcio ꝯtra iacio. Sallusti. Ea si tibi false obijcio refelle pijcio pcul iacio.reij
cio rursum iacio. Terē. reiecit se in eū. Et repello. Uerg. Et hūeris reiecit amictum.
Subijcio.i.subdo:vt Romani multas natiōes sibi subiecere. Et sursum iacio. Uerg.
Quantu3 vere nouo viridis se subijcit aln⁹. ¶ Traijcio.i.trāsporto traduco pōtoni
bus aut nauib⁹. Liui. Traiecit copias iberū. Traiect⁹ vbi hoies ⁊ alie res traijciū
tur aquas. Itē trāsfigo. Papini⁹ hunc geminū obliqua traiecit arūdine tēpus. Cōij
cio simul iacio vel existimo. Terē. Annos sexaginta nat⁹ est vel plus eo vt coniicio.
Coniecto as idem. Iuue. haud male cōiectat. hi facter vvel nae. Cōiector oris. qui
Quatuor simplicia verba i cio incerta conatur interpretari vt sopnia ⁊c. Quatuor tātu3 sunt in cio simplicia iam
declarata. Lacio specto iacio facio cuius p̄ssiuū est fio:olim tñ dixerūt facior. vt Lu
cretiuus lib.iiij.ca.vij.calefaciuntur. ⁊ lib.v.ca.x.calefaciuntur dixit.

Dio.
Eio.

Dic fodi fossum gemino ss: fugi fugitumq.

Fodio. ¶ Fodio facit fodi fossum gemino ss. fugio aūt fugi fugitum. Fodio terrā eruo. hinc
fouea ⁊ fossa. Effodio ex aliquo fodio. Ouid. Effodiūtur opes irritamenta malorum
Fugio. Effodio oculos.i.eruo. Infodio in aliquo fodio. Euclio infodit terre pecuniam. Cō
fodio trāsfodio.perfodio.i.trāsfigo. vt hic confossus ⁊ lancea. ¶ Fugio.i.vito et cur
rendo relinquo. Uerg. Nos patriā fugimus. Idē quē fugis ah demēs. Itē curti3 ab
co. Idem. Fugit licet ocyor euro. Fuga.i.fugiendi actus. Fugax facile fugiens. Fu
go as.prime; id est fugere cogo aufugio; idest fugiendo abscedo, Effugio fuga cuā

do. Verg. Nũq̃ hodie effugies: veniã quocũq̃ vocaris.i.vocaueris.effugiũ.i.euasio. Nullũ est a morte effugium. profugio, perfugio, pfugus q̃ in longinqua loca tendit. Transfugio ad hostes fugio. Confugio perfugio: refugio ad aliquẽ auxilij grã fugio: hinc cõfugiũ perfugiũ refugiũ. Fodio ꝛ fugio primã in pñti corripiunt quã in pteritis pducũt qđ diligẽter pter ꝯposita ꝯsiderandũ est. vt fur pfodit heri domũ meam. Et si sciret paterfamilias qua hora fur veniret vigilaret vtiq̃ ꝛ non sineret perfodi domum suam. Perfodit media longa: perfodi dic media breui.

* Fugax etiã p ve'o ci interdũ ponitur vñ equũ fugacez dicim⁹ velocem.

Jui itumq̃ cupit: sapit ui: vel ui dat itumq̃: Dic capio cepi captum. rapio rapui ptum.

¶ Cupio facit cupiui cupitũ: vt sapio iui.itum. penultima lõga. qđ verbũ etiã et sepius quidẽ facit sapui sapitũ penultima breui. capio cepi captuz. rapio rapui raptũ. nec sunt plura in pio desinentia nisi verbũ pñti cũ hinc deductis pene absolutum coepio coepi coeptũ. qđ in sequenti libro patebit: ꝛ significat incipio. Cupio.i. deside ro. percupio valde cupio olim fuit quarte. Lucre. lib.j. Confringere vti arcta. Nature pmus terrarꝫ claustra cupiret. Sapio.i. saporẽ habeo: vt hic pullus bene sapit. etiã est per saporem indicare: vt caro sapit adustionẽ. ꝛ ad alia transfertur: vt verba tua sapiunt stultitiã vel heresim. sapio.i. sapiens sum. bene sentio. Martia. Nubere vis prisco nõ miror paula sapisti. per syncopã pro sapiuisti aliter dicit Plaut. in ru. Magis sapuisset si dormiuisset domi. Neuius sapiui vt cupiui vsus est dicẽs. Quãto ego plus sapiui qui fullonẽ compressi. Composita mutant a in i breuem vt resipio ui. resipitũ. sepius est quarte ꝯiugationis ꝛ significat stultitiã deserere ꝛ recuperare sapientiam. Cice. lib. iiij. ad atticũ. Vix aliqñ te authore resipiui. sic dixit vt cupiui. Affrani. equidem non resipui postq̃ pectus letitia est onustũ. sic dixit vt rapui sicut Teren. Te intelligo resipuisse. Dio. negat aliter q̃ per quartam resipere dici hinc idem significans resipisco qđ magis in vsu est. Desipio vero magis in vsu est quam desipisco. ꝛ est desipio insipienter ago ꝛ a sapientia abeo. Cice. Nimio gaudio pene desiperẽ. Horat. Misce. stultitiã cõsilijs breuem. Dulce est desipere in loco. olim per quartam sapire dicebant: vnde sapiui sapitũ. Capio cepi captũ.i. apphendo accipio ꝛc. Verg. Cape saxa manu cape robora pastor. Item decipio. Tul. Inest aliquid pbi qđ capiat ignaros. Et intelligo. vt capis ne hec? Hinc captus us. ui.i. intellectus et cõtineo: vt quantũ capit hec amphora. Cõposita mutãt a in i breuẽ vt accipio. Mar. Accipe. q̃primũ breuis est occasio lucri. Excipio.i. accipio vel ex alijs capio. Vergi. Nonne ego te vidi damonis pessime caprũ Excipere insidijs. Excipula est res qua aliquid capitur: vt excipula piscíũ ꝛc. Decipio fallo: decipula faliendi instrm. Precipio iubeo aliqñ significat docco cum dtõ. Cice. lib. j. epist. viij. Ut tu mihi precepisti id est docuisti: teste Clerico. hinc preceptor doctor preceptum ꝛ preceptio.i. doctrina Item pmideo aut preuideo. Vergi. Oia precepi atq̃ aio mecũ ante peregi. Recipio rursus capio vel accipio. Item pmitto. sic dtiñ cum actõ regit. vt redde que coram mihi recepisti. Rapio violenter aufero. raptor.i. predo. rapina preda raptim subito Composita mutant a in i breuem. vt arripio ad me rapio. abripio aufero. eripio idẽ. Seneca. Nihil eripit fortuna nisi quod dedit. Item libero. Verg. eripe me his inuicte malis. Deripio detraho. Idem. Uaginaq̃ caua fulgentẽ deripit ensem. Diripio diuerso modo rapio preripio ante rapio. Teren. Times ne illum preripiat: ili. Corripio cito rapio. Verg. li. Constitit hic arcumq̃ manu celeresq̃ sagiptas Corripiut. Item reprehendo. vt magister corripit discipulum. Subripio vel potius surripio.i. clam rapio. vt palla est mihi surrepta. Proripio procul rapio ꝛ remoueo. Vergilius Quo nunc se proripit ille.i. quo currit aut fugit.

Sapio cu= pio oliz q̃rte fuit ꝯiu= gationis.

Desipio. Resipio. Capio. Capt⁹ pro delectatione aliqñ ẽt accipiꝭ. Ci. Nõ possuz adduci et suscipere e pecunia captum.

Rapio.

Corripio. Proripio.

Dat pario peperi partum paritum. Quatioq̃ Dat quassi quassum. cussi cussum dabo proli.

¶ In tio vnicũ verbũ pario dat peperi partum vel paritum: hinc pariturus: illinc partus a. tum. ꝛ partio onis. vel partus us. ui. In tio simplex vnicũ est quatio quassi quassum: vnde quasso as. verbũ preteritũ quassi nõ est in vsu teste Caris.o. Composita sunt concussio ꝯcussi ꝯcussũ ꝛc. gemino ss in preteritis ꝛ supinis. Pario plem produco. pprie seminarũ est. Etiã significat efficio vel acquiro. Terẽ. Hoc tempore obsequiũ amicos: veritas odiũ parit. Cato. Labitur exiguo qđ partũ est tẽpore lon=

Pario. Pario q̃rte inflex. onis erat.

go.Olim erat quarte vt nunc ſunt hinc deducta reperio aperio ⁊c.Ennius.Oua pa
rire ſolet genus pennis ꝯdecoratum.Quatio.i.moueo concutio:vt quatio arborem
ic ſcudde den boom.Item vexo ⁊ vehementer moleſto.Vergil.Quatit oppida bell
quaſſo as.frequentatiuū.i.multū quatio.Concutio.i.percutio motito.Excutio exp
lo.Oui.Et ſi nullꝰ erit puluis tn̄ excute nullū.Incutio.i.infero.incuſſiſti mihi met
Verg.Incute vim vētis.decutio depello.Verg.mellaqꝫ decuſſit folijs.Succuſſio ſub
tus percutio.hinc ſuccuſſor dicit̄ equus pedes eleuans ⁊ ſeſſorem ledens. Diſcutio
examino.diſcuſſio examinatio.Corripiunt hec oīa ſecundā ſyllabā.Inquio.i.aio.in
quiſti habet.eclipticum eſt:ideo in ſequenti libro declarabitur.

Vult uo ſemper ui dans utum.vult ſtruo xi.ctum.
Datqꝫ fluo xi.xum.pluo vi vel ui dat et utum.
Vultqꝫ ruo ruitum.dat utum proles tibi ſolum.
Nulla ſupina dabunt metuo luo congruo.ſicut
Annuo cum ſocijs:cluo reſpuo ⁊ ingruo iunctis.

¶Verba in uo per diuiſas ſyllabas deſinētia faciūt in p̄teritis ui per diuiſas ſylla
Arguo. bas ⁊ in ſupino utum:vt arguo ui.argutū.i.accuſo ⁊ reprehendo. vt arguo te furti.
Item oñdo vel indico.Verg.Degeneres aīos timor arguit. Argumentū.i.ꝓbatio
Arguor. vel ſignū.hinc argumentari deponens.i.argumento ꝓbare ⁊ rōcinari:qꝺ indocti di
cunt arguere:cuius v̄bi paſſiuū arguor argutuſſum vel fui ptm̄ hꝫ.Plau.in pſeu. Ar
Statuo. gutus malorū faſcinoꝝ.ſupinū vr̄ etiā fuiſſe arguitū:qꝛ dicimꝰ arguiturus. Sal.in
ij.hiſt.apud Priſc.Multi ex bithynia volentes occurrere falſum filiū arguituri.Sta
tuo ſtatui ſtatutū.i.pono vel ordino.Cōpoſita mutāt a in i:vt inſtituo ui.tutū.i.ipo
no.Itē doceo ⁊ inſtruo.deſtituo.i.depono vel relinquo vt infortunatū deſtituūt oēs
reſtituo repono.Cōſtituo.i.ſtatuo vel ꝓpono.Proſtituo in publico pono vel meretri
cem facio:vt ille ꝓſtituit vxorē ſuā.ꝓſtituta vel ꝓſtibula.i.meretrix.Proſtibulū lu
Sternuo. panar.que duo a ꝓſto eſſe vident̄.Sternuo ui.utū.vn̄ frequētatiuū Sternuto as.qꝺ
magis in vſu eſt ⁊ ſignificat caput ꝯcutere ex inflatione erūpente per naſum. Colu.
Delibuo. lib.viij.Donec ſternuat ouis.a ſternuo eſt.Delibuo.i. vngo in vſu nō eſt ſed bn̄ deli
Imbuo. butus.i.vnctus:vt delibutus doleo.Terē.Si te delibutū gaudio reddo. Imbuo im
pleo ac etiā ꝓfundo.Ver.illius arā Sepe tener nr̄is ab ouilibꝰ imbuet hagnꝰ. Hora.
Quo ſemel eſt imbuta recēs ſeruabit odorē Teſta diu.A lauo ꝯpoſita huiꝰ declina
Diluo. tionis ſunt ⁊ in luo deſinunt.vt diluo dilui lutū.i.aqua vel alio humore purgo.vn̄
Polluo dilutū vinū:diluuiū ⁊c.Polluo ui.utū.i.maculo.Verg.Polluit ore dapes. Eluo per
Alluo. luo colluo ꝓluo.i.lauo vel purgo.Alluo.i.affluo.hinc alluuio ſupina collutū elutum
allutū nuſqꝫ legi.Exempla rl̄e etiā ſunt exuo/induo/tribuo/acuo/ſuo/inſuo/ꝯſuo/
aſſuo ⁊c.Vult ſtruo xi.ctū.Excipiunt̄ aliqua a rl̄a.nā ſtruo facit ſtruxi ſtructū.fluo flu
xi fluxum:olim etiā fluctū.vn̄ eſt fluctus us.ui.⁊ murena flucta.pluo plui vel plu
plutū.Ruo rui rutū.vn̄ ruiturus.Cōpoſita huiꝰ ſolū rutū faciūt penul.bre. vt diruo
rui.rutū ⁊c.Ruo aliqn̄ forte rutū fecit qꝺ nūc nō eſt in vſu Quedā carēt ſupinis.me
tuo ui.luo lui ⁊c.a nōnullis horū tanqꝫ ſupina habuiſſent dictiones q̄dā formant̄.
Struo. vt abnuiturꝰ luiturus ⁊c.q̄ oīa iā latiꝰ declarabo.Struo:paro aut facio edificiū ali
qn̄ etiā q̄ppiā aliud.Structurā.i.edificiū vel ꝯpoſitio.aſtruo ad aliq̄d ſtruo.vt aſtru
xi tēplo ſacellū.Etiā ſignificat ꝓbo vel affirmo.Ambro.Qui fidē exigit fidē aſtruat
Cōſtruo ꝯpono vel edifico.Deſtruo frango edificiū vel quid aliud ꝯpoſitū. Extruo
in altū ſtruo.inſtruo paro.Ver.inſtruimꝰ mēſas.idem. Socios ſimul inſtruit armis
Fluo. Obſtruo claudo impedio. Fluo xi.xū.ꝓpriū eſt aliquoꝝ fluentiū vt aqua fluit.oleū
fluit per ſimilitudinē transfert̄ ad alia.Verg.Ramos ꝯpeſce fluētes.i.latius ⁊ hu
berius excreſcentes. qm̄ vero q̄ fluūt vident̄ minui.ideo fluere ꝓ deficere capit̄.Ver.
Ex illo fluere ac retro ſublapſa referri Spes Danaū.hinc fluxa dicimꝰ inſtabilia ac
momētanea citoqꝫ peritura vt fluxe diuitie.Et fluere eſt ꝓducere ac naſci. Lact.lib.ij.
Affluo. Ab hac gente ꝓximi quiqꝫ ppl̄i multitudine increſcente fluxerūt.Itē tranſire.Hie
ronymus.Iam altera fluxerat dies.Affluo abūdo vel ad aliq̄d fluo. Naſo.Affluit in
cautis deſidioſus amor.Effluo ex aliq̄ fluo.vt vinū effluit.Influo in aliq̄d fluo. Cō
fluo ſimul fluo vel ꝯuenio.defluo deorſum fluo vel exeo.vt capillus defluit. Reflu

rursus fluo diffluo varie fluo vel abundo. Cice. Si ɔsiderare volumꝰ que sit nature humane dignitas ⁊ excellentia: facile intelligemus q̃ sit turpe defluere luxuria et delicate ac molliter viuere. Perfluo per aliquod fluo. Terē. Plenus rimarum sum hac atq; illac perfluo. Plura sunt a fluo composita quibꝰ supersedeo vt in alijs sepe neq; enim lexicon institui cōponere sed dictionū accidentias enucleare: declaratis mediocriter pro pueris vocabulis. A fluo fit fluito as. i. continue fluo. Item superna to vt pisces mortui fluitāt. fluor fluxus ⁊ fluxio idē significāt quod ꝓfluuiū. Fluctuo as. i. dubito aut moueor: Pluo raro legitur nisi in tertia persona singulari. Liuius lib. ij. ab vrbe. Lapidibus pluisse. in genesi. Nō eñ pluuerat dñs sup terrā. sic legit Calepinus: licet vulgo legatur pluerat. nec sic male dicit. Tibullꝰ. ij. Multus ⁊ in terras depluerit lapis. Impluo in aliq̄d pluo. ꝑpluo ꝑaliq̄d pluo aut pluuiā reci= pio. Quin. Quū cenaculū eius perplueret. Cōpluo simul pluo. Suz cōplutus. i. plu= uia madefactꝰ. Ruo. i. cado. Luca. in. iiij. Ruituraq; semꝑ stat moles. Et curro. Uer. Quo moriture ruis maioraq; viribus audes? Et frango vel diruo cū actō. Idē. Cu mulosq; ruit male pinguis arene. Eruo extraho ⁊ libero. Irruo impetum facio. vt hostes irruerāt in nr̄ates. Corruo. i. cado. Diruo destruo. Hora. Diruit edificat mu= tat quadrata rotundis. Obruo opprimo vt obruis me verbis obruunt hunc lapidi bus. hic se vino obruit. obruis nummos humo. i. tegis. Subruo. i. euerto Luca. Ossa tulit Magni q̄ nōdū subruta fluctu. Metuo. i. timeo. Luo soluo. Uerg. Post mihi non simili pena cōmissa luetis. cōmissa. i. pctā que cōmisistis. Supinū videt fuisse luituz Nam Claudianus luiturus participio vtitur dicēs in sexto consulatu honorij. Ua stato tandē penas luitura profundo. Luo item. i. sustineo patior. Iustinꝰ. lib. j. Qui= cunq; capi potuerunt supplicia crucibꝰ luerūt. Sic dicimus luo capite pro mulctor et punior. Liuius libro. ix. Obsides etiam sexcenti imperare capite luerunt. hinc re= luo. i. soluo ⁊ repignero. Congruo cōcordo vel cōuenio. Plau. in Curgulio. Sane illi inter se cōgruūt concorditer tractum est grauibus concorditer volantibus hinc con gruus incongruus: cōgruens incongruens eiusdez deriuationis est ingruo inuado immineo impetum facio. Lac. lib. ij. Si seua tempestas si quando ingruit ad deum confugitur. ¶ Nuo. i. caput moueo vel capite significo: facit nui nutum. hinc nomen nutꝰ us. ui. signū capite factū aut volūtas: ⁊ frequentatiuum nuto. i. capite significo aut ipsum subinde motito. A nuo fit numen id ē dei nuptus: imperium potestas. fit etiam nutus oculis ⁊ manu. Nutare etiamꝰ est vacillare titubare ⁊ ruina annari: vt domus nutat: animus nutat. i. dubitat. Composita sunt abnuo id ē nego: ⁊ signi= fico quouis mēbro me nolle supinū abnutū in vsu nō est: hinc tñ abnuturus lectum est. Sallu. apd̄ Uola. Nihil sibi abnuturos. Annuo. i. assētior: a nautum non dr̄. In= nuo ostendo quid velim siue affirmem siue negem. Renuo refuto. Innutū renutum non reperies in vsu. Abnuo videt abnuitum habuisse. hinc Caper abnuitius dixit. Confessiua fit vox duplici voce abnutiua vt nō nolo. Renuo nec credas versus gr̄a gemino n scribi nisi afferat authoritas veteris poete. Sillꝰ. Si placet haud renuo: maneāt modo federa nostra. Cluo is Lucil. dr̄ ꝓsum capere. Cluo. i. pugno ⁊ splen deo. Pruden. Qui patria virtute cluis ꝓpriaq; sed vna. ¶ Respuo in. utuz. faceret. sed supinū nō est in vsu: ⁊ significat repudio ⁊ sperno quasi cū sputo ꝑ ɔtemptuz re spuo. Spuo. saliuam emitto. Uerg. Terrā sicco spuit ore viator Aridus. Conspuo si= mul spuo vel aliquē fedo. Plaut. Ab oibus derisus atq; consputus. despuo: expuo: in spuo in aliquē spuo. Sputo as. frquentatiuū est. Plaut. Nā illic istic q̄ sputat̄ in terdū morbꝰ venit. Sputamen sputū ⁊ sputꝰ us. ui. est qd̄ expuit. Lactā. lib. iiij. Da būt aūt Deo alapas manibꝰ incestis ⁊ imputato ore expuēt venenato ɔ sputus. In lib. Iudi. Quō si q̄s rūpat filiū de stupa tortū sputamine. Batuo v̄bū antiquum ptīn facit batui supinū batutū: nunq; legi: ⁊ significat v̄berare. Plaut. in aulula. Non vī qd̄ batuat. Pli. xxxi. Crocodilor morsibꝰ ex aceto in linteolis ita vt batuarent añ ⁊c. Sue. in cali. Mirmillonē eludo rudibus secū batuētē ⁊ sponte ꝓstratū ɔfodit ferrea sicca. Idem. Batuerat pugnatorijs armis. codē v̄bo vsus est Cice. in sensu obsceno.

Bi:bo:bitumq; facit. Scabo lambo carento supinis.
Ut cubo: sic proles dant scribo nuboq; psi ptum.

¶ Uerbum desinēs in bo facit in preterito bi. ⁊ bitū. in supino: vt bibo bibi bibitum Naso. Sepe bibi succos q̄uis inuitus amaros. Composita corripiunt penultimam etiam in preterito vt abibo. id est appoto: ebibo epoto: prebibo ante poto. vt pre=

Fluo.
Pluo.
Impluo.
Perpluo.
Ruo.
Irruo.
Diruo.
Metuo.
Luo.
Luiturus
Congruo.
Ingruo.
Nuo.
Nutare.
Annuo.
Renuo.
Abnuo.
Cluo.
Respuo.
Spuo.
Conspuo.
Batuo.
Bibo.
De cōdosi tis abibo.

Deglubo. Scabo. Lambo.

bibo tibi. Tulli. Simul admoneto ꝙ ei prebuerim. Imbibo in me recipio. arena imbibit aquã. sic Uerg. dixit bibit hasta cruorem. Papyrus bibula que attramentũ sorbet. ¶ Deglubo deglubi deglubitum. i. excorio. Tiberij verbũ est. Boni pastoris est tõdere pecus ꝛ nõ deglubere. simplex est glubo is. i. corticẽ vel pellẽ detraho. Cato de re rustica. Sallictũ suo tpe cedit glubito atq; alligato: librũ conseruato librum. i. corticẽ. ¶ Scabo bi. i. frico supinũ scabitũ nõ ẽ in vsu. Luci. li. ix. Scaberat vt porcus ɔtritis arbore costis. ¶ Lãbo lãbi. i. lingo supinũ lãbitũ nõ ẽ in vsu. Luci. saty. xviij. Iucũdasq; puer q̃ lãberat ore placẽtas. Hiero. in lib iudicũ. lãbui incubui est vsus dicens. In trecẽtis viris q̃ lãbuerãt aquã liberabo vos. Ibidẽ. Manu ꝛ lingua lãbuerãt aquas. ¶ Cõposita a cubo: incubo ꝑ tertiã desinũt ꝛ abiecto in ptis, ꝛ supinis m faciunt cubui cubitũ vt cubo. veluti ꝓcũbo ꝓcubui ꝓcubitũ ꝛc. patent in prima coniugatione.

Scribo. Scriba. Inscribo. Suscribo. Nubo.

¶ Scribo ꝑsi ptũ. i. lr̃as formo: scriba quid ad alterius iussa scribit. Scribo i. librũ ɔpono scriptor libri author. Composita ꝓducũt penultimã vt ascribo ad aliq̃d scribo. Ascribã te nũero vel in nũerũ pigrorum. Et imputo: vt ascribis mihi que nũq; feci. ꝑscribo ɔstituo. ꝓscribo eijcio ciuitate. Macro. Non facile est in eum scribere q̃ põt ꝓscribere. Etiam significat venale exponere. Subscribo cõsentio si fortuna subscripserit voto meo nõ egebis. Et sub alio scribo ꝛ ãnecto. Horati⁹. I puer atque meo cit⁹ hec subscribe libello: hinc ẽt sũt inscribo exscribo ꝑscribo circũscribo trãscribo ꝛc. Nubo viro trado. Oui. Si q̃ voles apte nubere nube pari. Nupta. i. marita ꝛ vxor. Aliq̃n de viro dr̃. Idẽ. Tibi nubere v̇go volẽtis votis cede dei. Plau in casi. Libet etiã nunc q̃d agat scire nouũ nuptũ. i. maritũ. ea significatio ẽ satꝫ ipropia

Nubor. Pronubo.

teste Priscião nubilis puella: matura ad nubendũ nubo ṗmo significabat opio ꝛ tego ꝛ ad spõsas tralatũ est q2 capita eaꝝ velabant. Obnubo. i. obnubilo ꝛ tego. Uir. Arsurasq; comas obnubit amictu. Lectum est passiuũ nubor in euãgelio. In celo neq; nubẽt neq; nubẽtur. Cõposita ꝓducũt penultimã: vt cõnubo. i. simul nubo innubo ad domum viri trãseo. Innub⁹ q̃ vxorẽ ducit. Innuba q̃ viro tradit. Sꝫ hec non penultimã corripiũt. Pronubo nuptijs p̃sum. hinc contra primitiuũ penultima correpta pronub⁹ qui nuptijs p̃est: grece paranymphus dicit. ꝓnuba q̃ nuptijs precest.

In vi tum muta sco·pasco dat tibi pastum.

Agnosco cognosco dabis per itum, nihil autem

Glisco dabit: velut inceptiua poposcit habeto.

Poscere. vt disco didici: compescit vi dis.

Hec per itum flectam. Conquexi tolle supinum.

Agnotum. Noscitum. ⁎ Antiquiores gliscoreris. declinabant inceptiue forme verba ptis ꝛ supinis carent.

¶ Uerbuꝫ desinẽs in sco mutat sco in ui syllabã. ꝛ tũ. vt cresco creuicretũ. nosco noui notum q̇esco quieui q̇etũ suesco sueui suetũ. ascisco asciui ascitũ. cõscisco consciui cõscitũ decisco desciui itũ. Author Priscian⁹. ṗmo tñ hec ptã ꝛ supina aliũde videntur deriuata vt queo sueo ꝛc. nã Carisi⁹ ɔsueo dicit sꝫ q2 ṗmitiua hec exoleuerunt si quid ex eis mãsit alijs dam⁹. veluti in noibus vasoꝝ dicimus esse a vas quia vasus desijt esse in vsu. Excipiuntur a r̃la aliqua. vt pasco cognosco agnosco que ptã regulariter formãt paui cognoui agnoui supina vero cõtra r̃lam pastũ cognitũ agnitũ. Legim⁹ tñ aliq̃n regulariter agnotũ. Sallusti. in. ij. histo. Neq; inermes ex prelio viros queniq; agnotuꝝ. Nosco notũ in vsu hꝫ videt etiã noscitũ aliq̃n habuisse. vñ nosciturus ꝛ frequẽtatiuũ noscito as. in vsu est: ꝑ ignosco participiũ futuri tp̃is etiam facit ignosciturus teste Priscia. Glisco caret ptõ ꝛ supino: lꝫ olim fecerit glisci gliscitum. Item ptis ꝛ supinis carẽt verba inceptiua. i. inchoatiue forme saltẽ ꝓprijs. Capiũt aũt ptã a ṗmitiuis. vt calesco calui: tepesco tepui: que ptã magis a calesco ꝛ tepesco vult esse Ualla: ꝙ a caleo tepeo. quorũdã primitiua parũ sunt in vsu vt increbesco increbui senesco senui a seneo ꝛc. Actius. Pecora languẽtq; senẽtq;. hec supinis penitus carent. Calesco olim ꝓprium ptm̃ calesci faciebat. Cato apud Marcellum. Aures nobis calescerũt ad iniurias. posco poposci: disco didisci: ɔpesco compescui: dispesco ui. Que quatuor faciũt supina in itum: vt poscituꝫ discitũ ꝛc. Ego sum nobilib⁹ adulescẽtib⁹ exposcituꝫ caput: in q̃d mucrones acuant. Antiquissimi teste Gellio peposci per e in prima syllaba dixere. Conquinisco ɔquexi sine supino dicimus Cresco. i. augeor. Iuuena. Crescit amor nummi quantuꝫ ipsa pecunia crescit.

Calesco apud antiquores. Cresco.

Hinc cretus ta.tum.i.ortus natus. Accresco ad aliquid cresco. Concresco simul cresco coaleo. lac concrescit hec rõnet. Cõcretus sanguis &c. Decresco minor fio. Mar. Decreuere greges dum cadit hagna frequẽs. Incresco valde cresco: succresco sursum vel latenter cresco. Nosco non ignoro: nosce teipsum. Agnosco cognosco digno sco ferme significant idem qđ nosco. Ignosco.i.veniã do. Terenti. Pater, obscero vt mihi ignoscas. quiesco.i. nõ moueor. Itẽ dormio & curis siue labore vacco & quiescere facio. sic actm̃ regit. Plau. Quiesce tumultũ hunc qui est ante ostium. Uergili. Et mutata suos requierunt flumina cursus.i. quiescere fecerunt authore Seruio. Sallustius. Paululũ requietis militib⁹ reqesco.i. quiesco. Cice. Nisi coruz exitio nõ requieturã. Quiesco primariũ esse docet Gelli. & ab eo. quietẽ dici potius quã contra. Acqesco.i. qesco & cõsentio ac cõdescendo. Hiero. in plo. Iudith Acquieui postulationi vestre. Conquiesco bñ quiesco. ¶ Suesco.i. soleo. Cicero Metello. A te id quod suesti peto me abscentẽ diligas atq; defendas. Assuesco cõsuetudinẽ habeo consuesco: idẽ desuesco cõsuetudinẽ perdo. Insuesco valde suesco Teren. in Adel. Qui mẽtiri aut fallere insueuerit patrẽ tãto magis audebit ceteros. Insuet⁹ nomen.i. non assuet⁹ ¶ Cõscisco ascisco &c. habẽt ptã nõ ppria sed primitiuorũ ascio cõscio &c. que exoleuerũt: ideo tanq̃ ppria ptã ac supina dant̃ deriuatiuis. ¶ Cõscisco.i. consentio & sciens ↄsentiẽsq; infero. Cice. Mario mortẽ mihi cur ↄsciscerẽ causa non est visa: cur optarẽ multe. Itẽ cõstituo & decerno. Liui. lib.j. Cẽsuit: ↄsensit ↄsciuit: vt bellum cũ priscis latinis fieret. Ipsum scio vel scisco etiã statuere aut decernere significat Plau. in Cur. Rogatiões plurias pter vos ppl'e sciuit quas vos rogatas rũpitis. scisco ẽt p scio capit̃. Idẽ in Amphi. Ocyus occurro vt sciscã qđ velit. Conscisco etiã significat ↄtraho. Colu. lib. vij. Diligẽs pastor stabulũ quotidie ↄuerrit nec patitur stercus humorẽ ↄscire lutũve capris inimica. Prescio & pscisco vtrũq; i v su est p presentio. Ascisco adiũgo assumo arrogo attribuo aggrego admitto. aliquando legim⁹ ascio. Collu. Hãc ascim⁹ q̃si agriculture partẽ huic cõtrariũ est descisco a duce meo. Lac. lib. iiij. Desciuerũt a te & abiecerũt legẽ tuã.i. defecerũt & recesserunt descisco ab opinione tua.i. dissentio. Pasco.i. nutrio vt pasce oues meas. pastus cib⁹ de ↄstructione. hẽmus in Syntaxi multa. pasco herbaz.i. cõedo &c. Glisco.i. cresco Sil. & gliscũt aduersa metu. Accipit̃ p cupio. Papi. lib. iij. Et ↄsanguineo gliscis regnare superb⁹. Exule veteres gliscor eris. dixerunt teste Marcello. ¶ Posco.i. peto. Uer. Tu mõ posce deos veniaz reposco repeto deposco valde posco exposco idẽ. Disco capio doctrinã. dedisco negligo q̃ didici. Plau. Haud equum facit q̃ qđ didisci. Edisco mẽoriter disco addisco.i. bñ disco. ¶ Compesco.i. coerceo cohibeo: domo ui. Digito cõpesce labellũ. fit a pasco vt sit eodẽ pascuo ↄtineo. vt dispesco q̃si diuerso pascuo diduco. Itaq; dispesco significat sepo & dirimor. Pli. Nilus Aphricã ab Aegypto dispescit. Cõquinisco.i. caput iclino vel ↄniueo. Põpo. apđ. Priscia. Ad eũ vt cõqueri interim mulieres ↄspiciũt. Capitur etiã p indignor. Plau. in Cist. Faciendũ e puerile offm̃ ↄquinifcant ad cistulã ita exponũt: sed nõ inepte mihi vr̃ posse capi pore sensu. Oquinisco sine b. etiã significat inclino vñ nec ptm̃ nec supinũ inueni. Põpo. in pistore. Nisi quũ aliq̃s subito obuiã occurrat mihi qui oquiniscat. Festus dicit. Conquinere deputare: vñ conquinisco videtur esse formatum.

Cresco. Nosco. Quiesco. Requiesco Suesco. Conscisco. Scisco pro scio. Ascisco. Descisco. Pasco. Glisco. Disco. Compesco Dispesco conqnisco. Oqnisco.

N mota ci:ctum vinco dat: dicoq; xi:ctum
Uult duco. parco si sumq; pepercit itumq;.
Icere ci:ctum: vult. In di:sum: do bene vertes.

Do. Uinco.

¶ Uinco facit vici victũ ablata n lr̃a. dico xi ctũ. duco xi. ctũ parco si. sum vel peperci parcitũ. ico ici ictũ. depcitũ q2 aliq̃ negant parco peperci supinũ hr̃e, Pli. lib. xxxiij. Italie parcitũ est vetere interdicto patrum. Uinco.i. supero. Cice. Facile est vincere non repugnãtes. Cõuinco: euinco deuinco idẽ. ¶ Dico.i. loquor & nóior. Composita pducunt penultimã. vt addico.i. adiudico: index addixit mihi domũ. Martyres addicebant̃ attroci supplicio. Cõdico ↄstituo: edico iubeo. edictũ mãdatum. Indico denũcio. Rex Anglorũ indixit Frãcis bellum. Interdico prohibeo vt interdico tibi domo mea. Predico ante dico. Duco notũ ẽ. Sene. Fata volẽtẽ ducũt nolẽtez trahunt capit̃ p indicare & existimare. Uer. lib. x. Tãton me crimie dignũ duxisti: Tul. Nec fas esse ducebã: hinc adduco induco reduco q̃ satis nota sunt. Traduco trãs aliqđ

Dico. Duco. Traduco.

duco deduco in viã vł domũ duco: vt deduxi sociũ meũ. Subduco clã tollo. Mar
Seduco. Subduxit mappas quatuor hermogenes. Et leuo. Vergił. Qua se subducere colles
incipiunt. hinc subduco nauẽ. i. ad terrã traho obduco circũduco: vel tego: vt nubes
obduxerũt celũ. Seduco seorsum duco. Verg. Et cũ frigida mors aĩa seduxerit art
Cice. lib. v. episto ad Atti. Seduxit eum Scaptius. i. seorsum duxit eũ ⁊ extra alio
Persi⁹. non tu prece poscis emaci. Que nisi seductis neqas cõmittere diuis. Plau
Conduco. in Aulularia. Eo nunc secreto ego huc foras seduxi ⁊ quia latrones ⁊ quicũq̃ mali
machinantur solent hoiem seducere ne aliĳ assim: ideo seduco capitur pro decipio
Teren. in Andria. Etiam nũc me seducere istis dictis postulas. significat etiam se
pono. Cic. pro Flac. Remittãt spũs: cõprimãt aĩos suos seducãt arrogãtiã. Cond
co aliquid precio accipio. Plaut. in pseu. Quantulo argẽti te cõducit pseudolus? sic
conduxi⁹ domũ. is a quo ꝯducił locare rem dicitur. Capitur etiã ꝑ duco ⁊ congrego
Parco. vel colligo. item vtilis sum. Sapiẽs. Nescit hõ q̃d sibi cõducat diduco. i. separo di
uido. Quin. Quum pegrinatio mea nos deduceret. hec oĩa penultimam producunt.
¶ Parco abstineo quasi parũ tango (vt aiũt) vt parco nũmis lachrymis ⁊c. Et ve
Jco. niã do atq̃ ab vltiõe. abstineo. Liui. li. xxv. Necdũ eos capue persuros. Ver. Par
re subiectis ⁊ debellare supbos. Comparco. i. parco reparco iteruз parco: item pa
Jcio. i. seruo. vt cui parcis hec: parcus qui sumptib⁹ parcit. ¶ Jco. i. percutio. ictus. a. um.
i. pcussus. ictus. us. ui. pcussio. Iuue. Duceris planta velut ictus ab hercule Cac
Mando. Sulpitius ponit icio. vt facio. Pli. Fulmine laur⁹ sola non icitur. Liui. lib. i. Ibi
turba ict⁹. Remus cecidit ꝑducił tam in pñti q̃ in ptõ contra Priscia. et plures
Mansus. probaui in ꝟsificatoria. ¶ In di sum do bñ vertes. Do mutał in di ⁊ suз vt Man
Remando di. mansuз. i. comedo: vel dentib⁹ cõficio. Liui. Andronicus. Quũ socios nr̃os man
disset impius cyclops. habuit teste Priscia. etiã mãdaui ⁊ mãdidi gemino dido
credas carere supino: licet nõ adeo frequẽs sit. Quinti. Cibos mãsos dixit. Cice
ĳ. de oratore. Oia minime mansa (vt aiunt (nutrices infantib⁹ pueris i os infera
Seren⁹ purgatur cerebrũ mansa radice piretri. Remãdo rursus. mando ⁊ rumi
Mãdo as. ꝑme. i. cõmitto ⁊c. manduco as. mando is. it. i. mãdibula ⁊ maxilla q̃
Scando. dẽtes: sũt. ¶ Scãdo scãdi scãsũ supinũ raro ẽ in vsu. hic tñ fit scãsilis. Cõposita m
Defendo. tãt a i e vt ascẽdo descẽdo ꝟba satis nota ascẽdi ascẽsũ ⁊c. Inscẽdo i aliq̃d scãdo
Offendo. scendo. i. scãdo. defendo di. sũ. i. ꝓtego. Offẽdo di. sũ. i. ledo vł facio iratũ. offẽsa: ta
lesio. Offendo ẽt. i. iuenio. Terẽ. Texẽtẽ telã studiose ipam offendim⁹. Simplex h
Incendo. do nõ est in vsu. Incendo incẽdi incẽsum est accẽdo. i. ardere facio. Plautus. q̃
Accendo. incẽdo rogũ. Succendo idẽ incendiũ: inflãmatio. Simplex: cando is. non est in v
Calepinus negat hec a candeo deriuari: qꝫ cadendo neutrũ est. Accẽdo incẽdo

Tolle cado cecidi casum. pandi cape passum.
Edi sum vel stum. dat pedo pepedit itumq̃.
Cedo cecidit habet sic pendo pependit: ⁊ in sum.
Fiet vtrumq̃: quibus par tendo est: dans quoq̃ tentum.

¶ Cado cecidi casum: pando di. passum. Edo pro comedo edi esum vel estum. Pe
do pepedi peditũ: caedo cum ae diphthongo cecidi. secũda longa: cessum pendo pe
pendi sum: tendo di. sum: vel tentum. horum quinq̃ geminãt principium preteri
Cado pedo cedo pendo tendo quorũ composita nõ geminãt. vt incido incidi pen
tima breui a cado oppedo di. occido di. a cedo penulti. lõga appendo di. attendo di
Cado. i. ruo. vt cecidit i foueã quã fecit. ⁊ morior. Ver. Sꝫ cadat añ diẽ. Cadu
de⁹. i. cadens ꝯposita mutãt a i i bre. vt occido di. occasuз. descẽdo deorsum ruo
sol occidit: hinc occas⁹. ⁊ morior i epitaphio Tullĳ. Occidit indigne manibus la
rat[illegible] Tul. ab tumulo ꝯdit⁹ exiguo. Procido añ aliquẽ cado recido iterũ cad
accido ꝯtigo. excido icido decido satis nota sũt. Nec solũ occido supinũ hꝫ. vt q̃
arbitrant: sꝫ etiã alia lꝫ rari⁹: vt recido recidi recasuз. Sue. i Augu. Cuncta in ip
recasura. Cic. ad Atticũ. id ego puto ad nihil recasuɼ in iustiniani institu Si in
testatẽ pr̃is recasur: nõ sint. Pãdo. i. aperio ⁊ patefacio. Beda vult etiaꝫ pansũ b
vt mãsum. sꝫ Gelli⁹ lib. xv. cap. xv. ostendit rectius gemino ss passum dici vt pass
capillus: idest porrect⁹ ac sparsus: passe manus passa vela id est directa ac diste
ta. Vergilius. Passis de littore palmis. hinc expando di. expassum: id est exten

Plautus per secundā vocalē dispessis dixit apud Gell. Credo ego isthoc exēplo tibi esse eundū extra portā dispessis manibus: patibulū quū habebis. Oppādo circun= pando. In exodo. Uelū qđ añ illud oppandit. Propādo vltra pando. repādo a quo repādo qđ retrorsum ptʒ pādus apertus. pādo as. prime. i. incuruo. trabs sub onere pandat. ¶ Edo es est. i. comedo. Mart. Boletū qualē Claudius edit edas. supinum est esum. hinc esurus a. um. Plaut. vbi sumus esuri. estum in simplici exoleuit: ⁊ in vnico cōposito vtimur qđ est comedo di. sum. vel comestū: reliqua solū esum retinēt vt exesum ambesum adesum obesum ⁊c. ⁊ sepius comesus teste Aldo. q̄ȝ comestus dr. Iuue. Et cito rapturus de nobilitate comessa qđ superest. Sallu. apđ Diomedē. Patrimonia comesta. Cice. ꝓ cluentio. Potius comestū q̄ȝ epotū in venas atqȝ oēs partes corpis emanaret. adedo. i. rodo ⁊ deuoro. Uer. Nā sepe fauos ignotꝰ adedit stellio. idē. ix. ene. Et postibꝰ hesit adhesis. Ambedo circūrodo. ab am. i. circū ⁊ edo. Idē. iij. ene. Ambesas subigat malis absumere mēsas. Peredo totū edo. caseus est peresus. Semedo dimidiū edo. Vbū credo parū reperiri: sȝ bū semesus a. uȝ. Obedo circūedo. Obesus corrosus. Itē pinguis. Pli. Assidua satietate obesus. Exedo exodo hinc mons excelsus dr. Edax. i. vorax. edulis edule: qđ edi pōt. edulū cibus. inedia fames. Pedo vētris crepitū facio. supinū est peditū: lȝ nō sit multū frequens. Catul. Subtile ac leue peditū liboni est. oppedo contra pedo. capit ꝓ dissentio ⁊ aduersor Hora. Uim tu curtis iudeis oppedere. Pedor nomē. i. immūdicies fetor. ¶ Cedo. i. percutio ⁊ amputo. in euāg. Alij cedebāt ramos de arboribꝰ. Ceduus cedi solitꝰ vt cedua sylua. Itē interficio. Uerg. Cedunt vigiles portisqȝ patentibꝰ oēs Accipiunt socios atqȝ agmina ꝯscia iungunt. cedes occisio. Cōposita mutant ae diphthongon in i longū. vt occido di. sum. i. noceo aut interficio. Excido ex aliquo cedo. vt excidi colūnā. Decido amputo. Concido. simul cedo. Incido seco: precido amputo: vt ante alia cedo. Recido seco amputo. circūcido. i. circunscindo. vt nummus est circūcisus. ¶ Pendo suspendo. vt pendo furē vel togā. Etiā significat pōdero ⁊ estimo sustineo Lact.. lib. ij. Eosqȝ impietatis ac sceleris sui supplicis pēsuros. Pēsio est solutio ꝯdu cte rei vel sub ꝯditione certe pecunie dāde alr habite. Appendo ad aliqđ pēdo. Ex= pendo expono. expensa. i. sumptus. Etiā significat estimo. Iuue. Expēde hannibalē. Et soluo. Uer. Uoluisti expēdere penas. Impēdo do adhibeo. Impendisti mihi ma= ximū bñficiū. Impēsa vel impēdiū sumptus. Nō parco impēsis. reddes mihi impē= diū. Suspēdo sursuȝ pendo. Suspensus. i. dubiꝰ ⁊ incertus. Uerg. Dicā equidē nec te suspensum nate tenebo. Rependo. i. reddo. Uer. Si vera ferā si magna rependam. Perpēdo. i. ꝯsidero examino. Perpendiculum est instrm edificantiū quo perpēditur altitudo vel equalitas rei. Pendo Alexander vult etiā pendi facere in preterito ¶ Tendo tetendi tensuȝ. Luca. in. j. Et varias ignis tēso dedit aere formas. vel tē= tum. Author Priapee. Tētaqȝ ad exemplū sit sua turba dei. sic ꝯposita intendo intē sum ⁊ tū. ostēdo ostēsum ⁊ ostentū. Extēdo sum. ⁊ tū. ⁊c. in q̄busdā alterū frequētiꝰ inuenit. Tēdo. i. expādo. Uer. Tēdūt vela noti. i. illi vēti. Hora. Neqȝ sp arcū tendit Apollo. Et ꝓficiscor. Uer. Quo tenditis: vñ venitis. Et conor. Idē. ille sit manibꝰ tē dit diuellere nodos. Et tētoriū pono. Uer. hic seuus tēdebat achilles. Et offero. idē. Paruūqȝ pri tēdebat Iulū. Et pono. Sall. Interea Rome multa simul moliri: ꝯsuli insidias tēdere. Attēdo ꝯsidero. cōtendo certo. Ausim ꝯtendere. i. (vt vulgo dr) depo nere. bñ aūt dices ausim tecū deponere aureolū. Itē diligēter peto vel exigo ⁊ val= de tēdo. Uer. Cōtende tenacia vincla. Portēdo añ tēdo ⁊ p̄significo q̄si porro. i. ꝓcul tēdo. Cometa portendit aliquā cladē. portentū monstrū aliquid portendēs. p̄tendo ostendo ⁊ añ tēdo. Uer. Pacifereqȝ manu ramū p̄tendit oliue. Obtēdo ꝯtra tēdo vel cōtradico. Intēdo/attēdo/⁊ valde tēdo. Uer. Intēdūt acres arcus. intantus. i. atten= tus: ⁊ operā cuiqȝ rei nauās. itē intendo. i. augeo qꝛ qđ tendit augeri videt intētio. i. ꝯpositū apud iuniores. id Ualle nō placet: intēdo ēt significat extēdo. sustēdo: clā tē do ⁊ machinor. Sal. Sustēdit insidias militi. distendo multū extēdo. Uer. Et dulci distendūt nectare cellas. Oñdo. i. demōstro: q̄si os. i. rei faciē tendo. frequētatiuū est ostendo. qđ significat oñdo cū iactantia. hinc ostentatio. i. iactantia: aliqñ simpliciter significat ostendo. Plau. in aulu. Altera manu fert lapidē: panē ostentat altera.

Edo. Comedo. Ambedo. Pedo. Cedo. *Ceduus adiectiuū. Hora. E[illegible] gantū ve[illegible] ca pepedi[illegible] Pendo. *Impen[illegible] sis vitā [illegible] cipis ān[illegible] meres. Tendo.

Quod do componit didit atqȝ ditum dabit vsqȝ.
Hic tamen abscondi quod itum poscit mage q̄ȝ sum.

Sido preteritum nescit. rudo strido supinum.

Condo

*Edo nō recte ꝑ cōpono ponitur.

¶Compositum tertie cōiugationis a do facit dedi in p̄terito et ditū in supino. vt addo addidi additū. i. iungo abdo aufero vel abscōdo. Condo. i. facio. vt condo vrbem Et cōgrego vel tego. Pli. Formice cōdunt estate fructus quib⁹ hyeme fruant̄. recundo et abscōdo hinc ducta significāt tego. Cōdo. i. sepelio. conditorium. i. sepulchrum. Edo. i. publico. Mart. Quum tua nō edas carpis mea carmina Leli Carpere vel noli nr̄a vel ede tua. Naso. Ede tuū nomē. i. exprime. Item pario. Iuue. Si mulier vitulum vel si bos ederet agnū: male capitur ꝑ cōpono. Dedo. i. in ptātem do. Teren. Tibi pater me dedo: quiduis oneris impone: ac impera. deditus ludo q̄ multū ludit. deditus ꝟtuti: deditus vxori q̄ seruit vxori: et ei nimis cupit placere. Indo impono: vt indo filio nomē. Inde pulti butyrum. Obdo oppono. Terē. Pessulū ostio obdo: et claudo. Naso. Pasce fores obdone q̄s discedere possit. Predo pre alijs do non multum est in vsu. hinc p̄ditus plus alijs donatus. vt p̄ditus ꝟtute: p̄ditus neq̄tia. Trado in ptātem alterius trāsfero: vt iudas tradidit xp̄m iudeis: trado tibi nūmū significat etiā doceo. Paul⁹. Accepi a dn̄o qd̄ et tradidi vobis. ꝓdo manifesto. Uergi. Tectusq̄ recusat ꝓdere voce sua queq̄. Etiā significat dolo tradere vel rem alteri⁹ aperire, Item scribo. Pli. Quū hec ꝓderē. Redo rursus do / restituo / ꝑdo / amitto. Iuue. Stultū est post oia perdere naulū. Et occido. Teren. Dij te perdant. vendo didi a venū et do. Credo quasi cretū. i. decretū et firmū do qd̄ etiā significat cōmitto. Uerg. Ausus se credere celo. oia mea tibi credo. Abscondo sine geminatione abscōdi facit et abscōditum meli⁹ q̄ abscōsum teste Diomede. Et Caper negat abscōsus latine dici. reperit̄ tn̄ in sacris. Hiero. in eccl̄. c. iiij. Denudabit absconsa sua illi. ¶Sido caret p̄terito ꝓprio: ergo etiā supino: et dr̄ p̄teritū a sedeo capere sedi ꝓpter significationis cognationē: et significat descēdere siue ad sedēdum firmādū manēdū ve ponere Uerg. de auib⁹. Sedib⁹ optatis gemina sup arbore sidūt. Lapis aque immissus sidit. Consido et subsido. idē. Quisq̄s es hoc poteris mecū cōsidere saxo. Idē. Jussit et extendit cāpos: subsidere valles. i. descēdere. Idē. Flumina subsidūt colles exire videntur. Persido valde et ꝑfecte sido et ꝑsisto. Rudo rudi. strideo stridi: nesciūt supinū ¶Strido. i. strideo. Rudo grauiter sono: ꝓprie est asinor̄. Ouid. Intēpestiuo quum rudit ille sono. Uerg. etiam leones rudentes dixit. Sera sub nocte rudentum.

Trado

Probo.

Credo.

Abscondo

Sido.

Consido

Subsido

Strido

Rudo.

Tondo facit tutudi tonsum: compostaq̄ tusum
Scindo scidi scissum. Dat fido fidi quoq̄ fixum
Et fundo fudi fusum. Si sum dato ludo.
Diuido cum vado rudo ceu ledere trudo.
Et rudo plaudo claudo et cedo geminans ss.

Tondo

¶Tondo facit tutudi geminās principiū. in supino aūt tōsum. in cōpositis ablata n lr̄a tusum facit. vt ↄtūdo ↄtudi ↄtusum. veteres teste Diome. in ptō tonsi dicebāt Tondo. i. ꝑcutio pulso: et in vase quippiā cōminuo. Uer. j. ene. Suppliciter tristes et tonse pectora palmis. Rea tōdam⁹ pectora. Uerg. iiij. ge. Profuit et tonsum galle admiscere saporē. simplex aliqñ etiam abijcit n in supino tō lr̄am intelligas de frequētiore vsu. Pli. lib. xxj. Hec tusa cribrataq̄ vino q̄ntū possit excellēti. Cōtūdo simul tōdo: extōdo excutio vel inuenio. Uerg. Dat varias vsus meditādo extōderet artes. Obtūdo ↄtratūdo vel hebeto as. vn̄ obtus⁹. Idē obtūdo. i. nimis ꝟbis molesto. Terne me de hac re obtūdas sepi⁹. Pertūdo ꝑforo. Iuue. O medici mediā ꝑtūdite venā Sacc⁹ ꝑtusus q̄ h₃ foramē: retūdo reprimo. Scindo scidi scissū. et findo di. ssum perdunt n. tam in p̄terito q̄ in supino vbi gemināt ss. Fundo fusi fusum non geminat s. sed ꝑdit n tam in ptō q̄ in supino: vt tōdo tutudi in p̄terito. Scido scidi: vt scide panem. Cōscindo simul scindo. abscindo amputo excindo destruo vel ex aliq̄ scindo excidium destructio: rescindo iterū scindo vel nō seruo: vt rescindo pactum. Cōposita a scindo et findo in p̄terito corripiūt penul. Scindo apud veteres geminabat principium p̄teriti et dicebat̄ sciscidi. Actius apud Prisc. Nō ergo aquila vti p̄dicāt sciscidera pect⁹. nūc absq̄ geminatiōe scidi dicimus. Luc. lib. iiij. Tellurē subitis aut obruit aut scidit vndis. Mar. Unguētum fateor bonū dedisti. Cōuiuis here s₃ nihil scidisti. Fuerūt olim plura p̄ncipiū aut finem p̄teriti geminātia. vt descēdo descendi.

Fundo

Scido olim geminata p̄ma sylla ba sciscidi faciebat.

fecit olim etiā descendidi. Ualeri. Anties apud Gelli. Deinde funere locato ad fo℞ descendidit. Liberius apud eundē. Ego mirabar quomodo mihi descendiderant. ¶ Alexāder dicit prendo etiā geminare finē preteriti vt dicat̄ prehēdidi. ꝛsic Hier. vsus est nisi mēdosi sint libri. Afferte de piscibus quos prēdidistis. In quē locū sic ait Ualla. alij codices melius habēt cepistis ꝛ ceperūt: alij optime ꝛ q̄dem vetustiores repreēhderūt ꝛ prehendistis. Et paulo post. Non puto inquit ab interprete trāslatum per vocē barbaram prendiderūt ꝛ prendidistis. Prendo ergo nullo modo geminabit finē preteriti q꞉ id solus Alexander tradidit Phocas aūt dicit prendo predi: vt mādo mādi. Sta. j. syl. Prendidisti portus. Luca. Magn⁹ que prenderat hesit. Prendo vel p̄hendo idest capio. vñ app̄hendo dep̄hendo ꝯprehendo rep̄hendo. i. arguo ꝟsus gr̄a apprēdo ꝛc. Findo disseco: clieuē. diffindo idem. Fissilia ligna fixa. Fūdo liq̄facio vel liq̄dū spgo ghietē: vt fūdo aquā: fūdo ollaꝫ. i. ollā fundēdo facio: fusile qḋ fundit̄ vt fusilis statua. Fusor q̄ fūdit vasa erea stānea ꝛc. Etiā significat abūdanter prebeo. Uergi. Ipa tibi blādos fundēt cunabula flores. Et ꝓsterno. vt fundo hostes. Confūdo simul fūdo ꝛ perturbo. bescamē. diffūdo late ꝛ in diuersa fūdo. Offundo ꝯtra fūdo. Profūdo nimia expendo quasi ꝓcul fūdo. hic ꝓfundit pecuniam. i. male expendit: talis sui ꝓfusus: ꝺꝛ refundo reddo. deus tibi refūdat. Hui⁹ ꝟbi ꝯposita nusq̄ȝ penultimā corripiūt. ¶ Si suꝫ dat ludo. Pauca ꝟba mutāt do in si ꝛ sum vt ludo lusi lusū ꝛc. sꝫ cedo geminat vtrobiq̄ȝ ss. cessi ssum. ¶ Ludo. ludum exerceo et iocor. Pli. Ludere me putas. serio peto: ꝛ derideo vel decipio cum actō. Uer. Multa malus simulās vana spe lusit amantē. Alludo ad aliq̄d ludo vel blādior. Canis alludit hero Colludo simul ludo: licet ne vobis colludere. Eludo ꝛ deludo ac illudo. i. derideo ꝛ decipio. p̄ludo ante ludo. Preludiū principiū ludi. ¶ Diuido diuisi diuisū. i. patior. diuidu⁹. i. diuisibilis: indiuidu⁹ indiuisibilis. Uado. i. eo. Euado exeo vel effugio. Nemo pōt euadere man⁹ dei. Uergili. Iuuat euasisse tot vrbes. Teren. q̄ȝ timeo quorsuꝫ euadat. i. tēdat. Ioānes euasit doct⁹ aut in doctū virū. i. fact⁹ ē doctus. Hora. per syncopā dixit. Euasti credo mutues doctusq̄ȝ cauebis. i. euasisti. Inuado meo. Uer. Tuq̄ȝ iuade viā. idē. Inuadunt vrbē sopno vinoq̄ȝ sepultā. Rado. i. cultro vel q̄uis re acuta decerpo vt rado barbā: rado ollā rado terrā. Auis radit aerē id ē secat. Uergi. de colūba. Radit iter liq̄dū celeres neq̄ȝ ꝯmouet alas. Corrado colligo. Ter. Minas decē corrasi alicūde. abrado ꝛrado nota sūt. ¶ Ledo dolore efficio aut malū ifero. Cōposita mutāt ae dipthōgū i lōgū: qḋ vndiq̄ȝ seruāt: vt allido allisi allisū ad aliq̄d ledo. alisi caput parieti vel ad pietez. Collido fortit̄ ꝯcutio vt occido elido idē. illido ipellēdo ledo vl̄ trudo Uēt⁹ illisit nauē scopulo vl̄ i scopulū. Illesus. i. nō lesus nomē ē: q꞉ illedo nō dicit̄. ¶ Trudo manib⁹ pedibusve ꝛc. ipello mola trusatilis q̄ manib⁹ versat̄ Extrudo expello intrudo vt induco detrudo depello. Uerg. Detrudunt naues scopulo. ¶ Rodo mordēdo comedo knaghen: mus rodit caseuꝫ: caper rodit vitē: canis, ossa. capit̄ ꝓ detraho. Hora. Absentē q̄ rodit amicū Corrodo cōtero: erodo dētib⁹ effodio. panis est erosus a murib⁹. ¶ Plaudo manib⁹ ꝑcutio et gestu letitiā indico. Applaudo ad aliquē plaudo. Uerg. ps pedib⁹ plaudunt. Canis applaudit dn̄o suo ꝓ codē ꝺꝛ plodo is: aut au i o ꝟsa: vt fit i plaustrū plostrū. Explodo plaudēdo eijcio Cōplodo ꝯcutio. In lib. iudi. Ceperūt ꝯplodere inter se lagenas. Claudo vl̄ mutata au i u lōgū cludo clausi causū vel clusi clusuꝫ qḋ vetusti⁹ ē. i. opio Composita au semꝑ in u lōgū ꝟtunt. vt includo excludo. recludo. i. aperio. secludo. seorsum claudo: vt sit solus. Occludo. i. claudo Concludo simul claudo: ꝛ oēm exitū eripio. ¶ Cedo cessi cessum sine diphthongo. i. abeo ꝛ locū do. Quint. Ubi necesse est vinci expedit cedere. naso. Cedo repugnāti cedēdo victor abibis Etiaꝫ significat in partē venio. Idē. Cesserūt nitidis habitāde piscib⁹ vñ. Cōposita penulti. ꝓducunt Accedo adeo. Excedo exeo vel supero. Concedo ꝑmitto. ꝛ do ꝛ eo. vt cōcedo ad forū Incedo ambulo. Succedo sequor. ꝛ in locū alteri⁹ venio vt Petro successit Lin⁹. ꝛ intro. Uergi. Nostris succede penatibus hospes. ꝛ ꝓcedo vel euenio oīa ꝓspere succedunt. Secedo seorsum eo secessus secret⁹ locus. antecedo. precedo recedo decedi discedo satis nota sunt. ¶ Cudo Diomedes cum Carisio ꝛ Phoca in preterito cusi vl̄ cussi h̄re dicit quod authoritate ꝓbari nō potest: ideo Priscia. dicit h̄re cudi cusum vnico s. vt mādi mansū: ideo in litera hoc verbū nō excipim⁹ Uer. i. ene. A primū silicis scitilā excludit Achates Susceptitq̄ȝ ignē foliis. excludit ꝑteritū est teste Seruio q꞉ sic ait excludit. i. feriēdo eiecit. Diomedes quoq̄ȝ per hūc Uergilij locū ondit melius h̄re cudi q̄ȝ cusi. Alexander igitur recte dixit cudi preterituꝫ esse. A supino

Descēdidi. Prendo. Findo. Fundo. *Profundo. Ludo. Eludo. *Deludo. Diuido. Uado. *Euasti. Rado. Ledo. Trudo. Rodo. Plaudo. Claudo. Cedo.

* Propter illam affinitatez q̄ est inter au ꝛ u ꝛ cludo dicimus. Marti. videor mihi meo iure facturus si ep̄lam ꝟsibus clusero.

Cudo.

est cuso cusas quod nõ est in vsu. hinc tamen sunt accuso incuso &c. author Prisci licet aliqui a causa deriuent vel a causor. ¶ Cudo ferrum percutio: vt aliquid ex e fiat sineden. Excudo cudendo facio. Vergili. Excudent alij spirantia mollius aera. Fido fisus sum: in sequenti libro patebit.

Go.

Go. vel guo xi ctumq facit. tamen ista supinis.
N tollunt pingo cum stringo fringo fringere ringo.
Tango facit tetigi tactum. dat ago egit et actum.
Uult frango fregi fractum. pegi pepigiq.
Et panxi panctũ pango: capiet lego gi ctum.
At xi. ctumq dabunt intelligo negligo dili.
Dat pungo pupugi punxi punctum venit inde.

Pergo. Affligo. Confligo. Infligo. Rego. * Surrigo & p syncopen surgo: isurgo vt vult Nebrissensis.

¶ Uerbum in go vel in guo desinẽs facit xi in ptõ & ctum in supino pcedẽte c: vt pergo perrexi perrectũ. i. in re pcedo. Terenti. Si pergis abiero. Persius. Perge tacere. Quo pergis. i. vadis? ¶ Affligo crucio vel molesto. In Leui. Nolite affligere contribules vestros. ¶ Cõfligo pugno Infligo incutio. Plaut. Inflixit mihi vulnus. Producũt hec penul. quoz simplex fligo obsoleuit. ¶ Rego guberno. Cõposita mutant e in i breuẽ: vt arrigo arrexi arrectũ. i. eleuo. Terẽ. Arrige aures Pamphile. Corrigo correxi correctũ. i. emẽdo. Terẽ. Si qd pctm̃ ẽ arte corrigas. Dirigo direxi directũ. i. duco & recte ordino. Surrigo: idem sursum leuo. vt equus surrigit aures. Surgo surrexi notum est. Exurgo idẽ. Assurgo honoris exhibẽdi grã surgo. assurge preceptori & sacerdoti &c. Insurgo ɔtra aliquẽ surgo ad resistendũ. noli parẽti isurgere. male dicũt pueri pater nõ est surrectus: dicant nondum surrexit. dictũ est aũt surgo p surrigo: vt porgo: p porrigo: lz id añ rego posueriz & porgo poetice p porrigo dicitur. qđ significat extẽdo vel offero porrexi porrectũ: vt simplex rego. ¶ Plãgo planxi plãctũ. i. tũdo vel pcutio. Oui. Plãgere nuda meis conabar pectora palmis. Et Tum demũ pectora plãxi significat etiã plorare & deflere: qz tum pectora plangere solemus: hinc plãct⁹ & plãgor. i. ploratio. ¶ Clãgo. i. tuba sono vel cano. clãgor tubarũ est aliqñ aliarũ rerũ obstrepitiũ sonus vt anserũ &c. Hierony. ptm̃ facit clangui in lib. Nu. Si semel clãgueris veniẽt ad te principes. ¶ Stingo vl' stinguo xi stinctũ. i. deleo. obsoleuit. Composita in vsu sunt. Extinguo. i. deleo occido. Instingo immitto inspiro: instinct⁹ inspiratio. Restinguo extinguo vl' cohibeo distinguo discerno. Ninguit minxit niuez emittit. Ungo. sine u. Seruius dicit scribi. sic vnguo tũ vnxi vnctũ olim habuit vngui. Ungo. i. corp⁹ humore aliquo linio. inungo perungo idẽ. vnguentũ quo vngit aliquid. vnguẽ idẽ. ¶ Tinguo cũ u post g: teste Capro. i. immergo. Uerg. Stridẽtia tingũt aera lacu. Et colorẽ indo: vt tinguo pannuz. Plures dicũt etiaz sine u tingo: vt cũ u vnguo. intingo. i. tingo: vt qui intingit mecũ manũ in parapside. ¶ Tñ ista supinis. Excipiũtur a regula quedaz & primo que in ptm̃ formãtia in supinis perdunt n: vt pingo pinxi pinctũ. i. formaz alicuius rei ctis lineis represento. Pictor qui pingit pictura ipsa pars. ¶ Stringo xi ctuz. i. premo & arcto. Plini. Apprehensamq manũ stringit. Et percutio. Uerg. lib. x. Atq patrie strinxit pietatis imago. Etiã significat ensem nudare. Idem lib. xi. Stricta rotat acer Lucanus ensem. Astringo alligo: obstringo: obligo: cõstringo: compono vel colligo: restringo: cõpello vel acto: distringo premo & abrado & denudo: hinc strict⁹ gladius. i. exemptus e vagina Extringo vel exprio declaro: stricte & stricte arcte & breuiter. ¶ Fingo finxi ctum. i. formo. Sallu. Ueluti pecora que natura prona atq ventri obedientia finxit. fingo vasa ex argilla. figulus vasorum fictor. figlina officina figuli. Etiã significat simulo vñ fictio, & figmentũ fictile quod fictũ est: vt vas. Et excogito. Terent. Fingunt quandam inter se fallaciam. Effingo ad alterius formam fingo. Effigies imago. effigiare effigiem facere. affingo ad aliquid fingo. Lucan. lib. iiij. Nihil nos affingimus: nihil nos addimus. Confingo simul fingo simul. Terentius in phormione. Omnia hec confingam. Diffingo: fictum formatumq soluo. ¶ Ringo rinxi rictum. vel deponentaliter ringor rictus sum vel fui id est

* Ungo & vnguo plerique scribunt. inde vnguẽtũ & vngentuz

Pingo. Distringo Fingo. Figulus.

Ringo

torqueo vt canes faciūt latraturi. Et ex ira i rugas os diducere. vnde ringi ꝓ irasci indignari allatrare pulsare cōuiciari murmurare ponit̃. Teren. Ille ringitur: tu rides. Sido. Multū ringit̃ ocyosa ṽtus. hinc rictus vel rictū: hiat⁹ ꝛ pars illa faciei in qua rictio maxime apparet: vt labia ꝛc. Rhin grece narē significat. hinc ringo dictū videt̃ extrita aspiratione: vt sit ringere: narē agere deponēs vsitatius est. Diome. et Priscia. addūt mingo: qđ Mancinellus ꝛ Nebris. pluresq̧ censent esse barbarū aut certe obsoletū: qꝛ doctissimus q̄sq̧ meio dicit nō mingo. iđ ipse hoc ṽbū omisi in carmine nostro. de hoc in sequētibus plura dicā. Tango tetigi tactū geminat ṗncipiū preteriti ꝛ vtrobiq̧ ꝑdit n. Lucre. Tangere em̄ aut tāgi nisi corp⁹ nulla pōt res. Capitur ꝓ feriosiue percutio. Uerg. de celo tactas memini p̄dicere querc⁹. Lucil. lib. j. Nec bene ꝓ meritis capit̃ nec tangit̃ ira. i. mouet̃. Item intelligo. Cice. postq̧ autē cōsilia eius omnia tetigi. ꝛ peruenio. idem. Uerres simul ac tetigit prouinciā. Ueteres dixere tago ꝓ tango qđ exoleuit. ꝛ preteritū eius tetigi datū est verbo tango obsoleto vetere p̄terito a tango taxi. Composita mutant a in i: vt attingo attigi attactum. i. tango. ꝯtingo idem: vt euenio. Scis q̄d mihi ꝯtigit. in preteritis penultima corripit̃. Contiguus. i. ꝓpinquus ꝛ cōtingens. Oui. Cōtiguas habuere domos. Obtingo. i. euenio: pertingo cōsequor. ¶ Ago egi actum. i. facio. tamē aliquid differētie esse in Syntaxi docui. Quid agis respice finem. Et dico: vt ago causam. Et duco: vt ago vaccas in prata. Et moueo: vt ago pultem. Et accuso: vt ago te furti. Et viuo: vt nusq̧ mallē q̧ Louanij agere: dic etiā ago vitā: ago annū trigesimūquartū hunc librū scribēs. Et expiro: vt ago aiā. i. morior. ꝛ p̄sento: vt ago herculē. Perago ꝑficio perago reum. i. ꝯuinco. peregi opus. Oia ferme ꝯposita ab ago mutāt a in i breue. vt abigo. i. depello: vt abige canē. ꝛ aialia furor. hostes abegerūt pecora nr̃a. abigeus: vel abactor talis fur. Adigo in. adduco vel impello. Liui. Consul adigit milites sacro. i. coegit eos iurare. Exigo. i. posco. Mar. Exigis vt donē nr̃os tibi Quinte libellos. Et expello. Plau. Mulier exegit virū a se. Et ago. Uerg. Oēs vt tecū meritis ꝓ talibus annos Exigat. Et ꝑficio. Oui. Iamq̧ opus exegi ꝛc. ¶ Redigo. i. reduco vel induco impello. Teren. Tu hō redigis me ad insaniā. meretrices multos redegerūt ad inopiā. Subigo. i. subdo. Cesar rebelles sue ditioni subegit. Et compello. Uergi. Castigatq̧ auditq̧ dolos: subigitq̧ fateri. Etiam est acuo. idem. Subiūgūt in cote secures. Trāsigo. i. ꝑ ago: vt quō trāsegisti hūc diē? Prodigo. i. cōsumo. Plau. Festo die si q̄d ꝓgrederis ꝓ festo egere licet nisi pepceris. hinc ꝓdigus sui: ꝓfusus alieni Cogo coegi coactū ꝓ coago ab ago sit ꝛ significat cōpello vt necessitas me cogit. Et in vnum ago. Uer. tityre coge pecus. ¶ Frango gi actū. i. rūpo vl̃ destruo. Utrobiq̧ perdit n. Cōposita mutāt a in i: vt cōfringo cōfregi actū. simul frāgo aut frango vel defringo: effringo extra frango. Hic se effregit carcere. Terē. eschinus fores effregit in edes irruit alienas. Refringo suffringo infringo offringo. i. frango. ¶ Pango pepigi geminato ṗncipio p̄teriti. i. paciscor vt multi dicūt. At Quintil. dicit pepigi esse non a pāgo sed antiq̄ ṽbo pago pagis: sine n: vt in lege. xij tabular̃. Ni ita pagunt. Cic. lib. ij. ad herē. Pacta sunt q̄ legib⁹ obseruāda sunt. Hoc mō rē vbi pagūt orone pagūt. vbi vulgo mēdose legit̃ pangūt: lꝫ Seruı⁹ dixerit pago sine n: nusq̧ reperiri. Itaq̧ lꝫ ex sn̄ia Carisij dixerim pango etiā pepigi habere tn̄ optime hꝫ pegi. ꝛ forsan panxi: qꝛ hoc p̄teritū nō mō Alexāder ponit: sed etiā Diomedes. ꝛ teste Prisci. Carisius Pacuuius apud Priscianū. In medio tonsillā pegi leto in littore. Pango i. figo planto vel iungo pactilis pactus. vt pactilis corona. Liui. Clauum pangat: id est signat. Col. li. xij. Malleolus q̧ recentissimus curiosissime pangēdus est. Malleoli sunt rami arbor̃ ꝛ maxime vitis qui plantant̃. Et scribo. Cice. tyroni. An pangis aliq̄d sophocleū fac opus appareat. Gel. si ṽsum pāgis ꝛc. Itē cano vel narro ꝛ manifesto. vt pāpe lingua gloriosi prelū certaminis. Quedā cōposita retinēt a: vt depango. i. defigo: in terrā pono. Colu. posses in fine vineti cacumina ficorum pyrorū ve depangere. Circūpango: circūiungo. Oppāgo cōtra pango. Repāgo rursus pango. hinc repages is. ꝛ repagulū. i. obstaculū. Plura mutant a in i: vt cōpingo compegi compactū. i. cōpono cōiungo. Impinguo impello suppingo suppono vel subaffigo: vt suppingo calceos vel suppingo calceis corū. Hinc suppactor q̄ calceos suffractos reficit aut instaurat. ¶ Lego legi lectum. Lego librum notum est. significat etiam colligo. Uerg. Qui legitis flores ꝛ humi nascentia fraga. Frigidus o pueri fugite hinc latet anguis in herba. Et nauigo vel nauigando pretereo. Idem. littoraq̧ Epiri legimus. Et eligo. Idem. Ipse ego cana legā tenera lanugine mala. ꝛ surripio:

Mingo.

Tango

* Tago apud veteres in vsu fuit.

* Marti. hoc tetrasticho diuersas huius verbi significationes expssit. Semꝑ agis cās ꝛ res agis at tale semꝑ. Et non est qđ agas at tale semꝑ agis.

Cogo.

Frango

Pango

Pago

* Lucan. in. v. fortune quod te nr̃a impegit arcius

Lego.

Intellego veteres dicebant.

Pungo.
Repungo.
Repugi.
Cōpungo.

*Expūcti milites

hinc sacrilegus qui sacra furatur. Quedam cōposita retinent e: vt perlego vel pellego totū lego. Lactan. Si quis legerit: pellegat. sic relego: translego: sublego penultima correpta. Pleraqꝫ mutant e in i breuem. vt negligo. i. obliuiscor et nō curo. Cice. Negligere quid de se quisqꝫ sentiat nō solū arrogantis est: sed etiā omnino dissoluti. Habuit olim neglegi. Aemilius Macer. Oim nostrū neglegerit authoritatem. nunc solum habet neglexi in preterito: vt intelligo intellexi: diligo dilexi. Intelligo scio & cognosco: vt vetustiores neglego. et intellego cum e: vt perlego dicebant. velti Politianus notauit. Colligo congrego: deligo eligo diligo. Cice. Deligere oportet quem velis diligere. Seligo sepono & separo. ¶ Pungo pupugi vel punxi punctum. i. stimulo & morsum vel aculeum iungo. Varro. Admota aspis cum pupugerit si nō occidat: sciat ex psillorū esse stirpe. Hiero. ad Marcellā. Nudiustertius de beate memorie. Lea aliqua dixeramus: ilico pupugit animū. simplex pungo sepius habet pupugi: pro quo teste Gel. veteres dixere per secundā vocalē in prima syllaba pepugi. Composita omnia punxi habent preter repungo quod significat retaliare vt ante patuit. Cice. Lentu. Darent mihi ipsi alium Publiū in quo possem illorum animos mediocriter lacessitus repūgere. Qn̄ tn̄ de rōne vel calendario loquimur facit repunxi. ita dixit Priscia. Cōpungo. i. totū pungo serio: seu signo. hinc cōpunctū ne inepte dices quē peccati penitet & qui vbo dei percussus est in aio. cōpūctio de pctō dolor. expūgo foras mitto expello. Persi. Pupillūve vtinā quā proximus heres impello impūgo. Expuncti milites. i. emissi. Dispūgo dispūxi. i. expello & amoueo.

Dant si sum spargo mergo tergoqꝫ: locabis

Per xi xum figo frigoqꝫ carento supinis.

Ho. Cum dego satago sugo ceu linguit et angit.

Jo. Vergo tenet neutrum velut ambigit. Ho dato xi ctum.

Meio facit minxi mictum: caue dicere mingo.

Spargo.
Aspergo.
Aqua lustralis.
Mergo.

Sūmergo.
Vergi. Armaqꝫ fixit Troia: nūc placido cōpositus pace quiescit.
Colu. Palum humi fixit.

Dego

Satago.
Sugo.

¶ Hec tria vba spargo/ mergo/ tergo: faciūt si: sum. vt sparsi sparsum: mersi mersum tersi tersum. Spargo si. sum. i. late proficio Verg. Sparge marite nuces. Spargit humū floribus. Cōposita mutāt a in e. vt aspergo ad aliquē spargo: sacerdos aspergit me aqua lustrali. i. (vt vulgo dicit) bñdicta. aspergiliū instrm ex ligno & setis quo aspergit aqua lustralis vel lustrica. quispel. i. dispergo distribuo: vt dispersit dedit pauperibus. Nebris. dicit tenere posse a hec composita: sed melius a in e mutant vt opinor. Mergo. i. humori immitto. grece baptizo dr. frequentatiuum est merso as. Verg. Balantūqꝫ gregē fluuio mersare salubri. demergo deorsum mergo. immergo in aliquid mergo. Sūmergo sub aliquid mergo. emergo exeo appareo. Tandē emergit veritas. & exurgo vel in altū venio. Iuue. Haud facile emergunt quorum vtutibus obstat Res angusta domi. Tergo. i. tergeo. detergeo idē. Fulgo si sum. iunxissem nisi vsitatius esset per secundā fulsi. Duo hñt xi. xū. figo xi. xū. frigo xi. xū. Figo acute perforo & firmū facio. Hiero. ad Helio. Cerne manus iudee quas fixeras. cerne latus romane qd foderas. Verg. Plaudentē nigra figit sub nube colūbā. hinc fixus. i. firmus qui nō mouet. Olim habuit fictū in supino vt pictū. Scaurus apud Diomede Sagiptis cōfictus. Affigo ad aliqd figo: vt afigi lras valuis tēpli Defigo in terram figo: vel deiicio. Verg. Constitit & libye defixit lumina regnis. Infigo in aliquo figo. prefigo añ figo. Verg. Prefigunt hora capistris. refigo qd erat fixum tollo. Ver. Fixit leges pcio atqꝫ refixit. Trāsfigo transfodio. vt transfixit pectora ferro. frigo. i. torreo proprie in sartagine frixoriū. i. sartago. Confrigo. i. frigo. Hiero. in esa. Confrixa sunt ossa mea tanqꝫ in frixorio. Cor. Celsus. Tū res eadē magis alit iurulēta qꝫ assa. magis assa qꝫ frixa. Hiero. ad Furiā. Pueri erant necdū ad sartaginē venerāt in aqua Rex Babylonis senex iudices frixit hinc defrigo. Calepinus dicit frigo etiā habere frigui frictū: authoritatē desydero. Quedā carent aut saltē raro habēt supina et grammatici quos in litera sequor de frequentiore vsu loquuntur. vt dego degi sine vllo supino a de & ago. i. ago dego vitam. Et depello. Plaut. in aulula. Istū laborem soror degam & diminuam tibi. Idem in epidico. Degitur corium de tergo.
¶ Satago sategi sine vllo supino. i. satis ago laboro & sollicitus sum. ¶ Sugo suxi sine supino vsitato. quia succum nō est in vsu. nam neqꝫ participium suctus nec su

ctus in simplici reperio. significat succũ et humorem ore extrahere hinc exugo exuxi et forte nõ inepte exuctũ. diuus Aug. supinũ fecit sugitũ vt habitũ dicẽs. Multi pcones precesserunt adhuc nasciturũ de Vgine Maria: futuꝝ infantem et sugituꝝ lac. a suctum supino obsoleto habemus nomen suctus us. ui. i. ipsa humoris sorbitio. Pli. lib. x. Capraꝛũqꝫ vberibus aduolant: suctum pꝑter lactis qua iniuria habere morit

***Exugo.** **Sugituꝝ.**

Lingo. Lingo, linxi. i. lãbo. et aliqd lingua molliter tango. Plau. in casi. Melmihi videor lingere. Item lingere est dum aliqd in ore tenẽtes guttatim id defluere in stomachum sinimus. Que res linctus dr a supino parũ vsitatũ linctũ. Que vo in hũc vsum fiunt

Eclegmata. eclegmata grece dñr. Pli. Telicos gẽma q̃ olee nucleo silis vr et lingẽtium calculos frãgit. idem. Multi tussim veterẽ linctu salis discussere. idem. E semine lini sũt eclegmata Elingo extra lingo. Plau. in curg. Hic hodie apud nos nunqꝫ elinges salem

Ango. Ango anxi ctum faceret: sꝫ supinũ obsoleuit. Diomedes angor passiuũ preteritũ dedit anxus sum: sꝫ nõ est in vsu. ango. i. crucio suffoco pmo vexo. Gel. Chilo pstabilis homo sapiẽtie quonã vsqꝫ debuerit ꝯtra legẽ ꝯtraqꝫ ius p amico pgredi dubitauit eaqꝫ res in fine quoqꝫ vite ipo aĩm ei⁹ anxit. Pertinet etiã ad corpus. Col. li. viij. Cauendũ est vt tenerior separeť a validioꝛib⁹: qꝛ robust⁹ angit imbecillũ. Plaut. p absumo ponit in aulu. Tum anxisse equam si quis petet. hinc angor anxietas angustia. i. pressura vel molestia et cruciatus. Angina fauciũ morbus. Anxius. i. sollicitus et timens.

Uergo. ¶ Uergo versi versum debuit facere: sed neutrũ est in vsu nec quod Diomedes dixit verxi. et significat declino. Uergi. lib. xij. Quo vergat pendere letum. sic vergente mundi vespere. Deuergo deorsum vergo. Deuergentia. curuatura apud Gellium.

Inuergo. **Ambigo.** Inuergo inclino: immergo. Plau. in Curg. ipsum expectare tãgere inuergere in me liquores tuos. de vergo amplius. Cic. Perspice quo ista vergant mihiqꝫ rescribe. i. declinent. aut potius tendant. Aethiopia ad occidentem vergit. Ambigo ex am et ago pꝑrie significat circũago circundo. Augustinus. Quibus muris ambigare. hinc ambiges. item ambigo. i. dubito. vnde ambiguus. i. dubius. Item discordem esse. Teren. in Heaut. Simo et Crito vicini nostri hic ambigunt de finibus me accipere arbitrum. olim habuit ambactũ: vnde ambactus, i. circũdatus. Non me latet multos grãmaticos ambegi dicere: sed apud alios non est in vsu. suffragať mihi Sulpitius.

¶ Ho dato xi ctum. Duo sunt verba in ho. et faciunt xi in preterito: et ctum precedente c in supino. traho traxi tractum. veho xi. ctum. ¶ Traho vi ad me rapio. hinc trahea vł traha. vehiculum sine rotis. ¶ Attraho ad me traho: abstraho

Contraho aufero. Contraho in vnum traho vel colligo. Horatius. Contrahas vento nimium secũdo turgida vela. Uerg. cõtrahimusqꝫ viros. Etiam significat cõuenire vel in cõiugium venire: hinc contractus. i. conuentio. Contractus contracta contractum vt

Distraho. **Detraho.** homo contractus cuius membra ita in vnum contracta sunt vt nihil agere liceat. Subtraho clam aufero. Distraho in diuersa traho vt hippolytus fuit distract⁹ eqs in diuersa nitentibus. Etiam significat vendo / detraho / aufero. Teren. Accurrunt.

Tracto. serui: soccos detrahũt. Etiam est malum clam de aliquo dicere. Hieronymus. Nulli detrahas nec in eo te sanctũ putes si ceteros laceres. ¶ Tracto frequentatiuũ. Pe-

Attrecto. **Contrecto** trus tractauit me humaniter. Etiam significat attingere in manu habere vel legere. Persi. Rem populi tractas. Componũtur ab hoc frequentatiuo multa et mutant

Obtrecto omnia a in e. vt attrecto cõtrecto freqũter in manibus habeo et cõtingo. felix amat cõtrectari. Laico nõ licet cõtrectare sacratũ calicẽ. detrecto recuso vt bos detrectat aratruꝫ. Obtrecto / obloquor / vel detraho alicui et inuidia prosequor. Ualeri. Mari.

Ueho. libro primo cum accusatiuo ponit dicens. Nequis ignoret quantum interfuerit cecinisse deorum laudes et nomẽ obtrectasse. ¶ Ueho: id est plaustro vel quadrupede

Proueho. duco. Uehiculum et vehes. i. plaustrum. vel currus. aduehо ad aliquẽ veho. Eueho exporto extollo. Uerg. Pauci quos equus amauit Iuppiter: aut ardens euexit ad

Inueho. ethera virtus. Peruehо vsqꝫ ad finem veho. Proueho promoueo perduco. Liuius. Ad summos honores: alios scientia iuris: alios eloquentia: alios gloria militaris prouexit. Inueho in aliquid veho: quod pro carpere male cepisse Philelphũ notauit Bebelius: qꝛ pro carpo, inuehor deponentaliter solum dicitur. ¶ In io per i consonantem vnicum est verbum meio faciens minxi mictũ: et significat vrinam facere Persius. Sacer est puer locus extra meite. Horatius. ij. sermonum. Ditior aut forme melioris meiat eodem. Mart. Minxisti currente semel Pauline carina. Meiere vis iterum iam Palinurus eris. Iuue. Cuius ad effigiẽ nõ tm̃ meiere fas est. Catu. Meientis mule cunnus olere solet. mendose legitur in quibusdam libris mingen-

*Mingo nusq̃ reperitur. Immeio Permeio

tis: teste Nebrissensi cum quibusdam doctissimis. sic in sacris: non reliquit vsq̃ ad mingentem ad parietem. Nebrissensis credit vitio librariorũ mendum esse pro meientem. Et reuera licet olim in vsu fuerit mingo. tamen multo elegantius est meio quod sepissime inuenies: mingo vix vnq̃. a meio sunt immeio cum datiuo apud Persium in sexta satyra. Permeio cum accusatiuo. Horat. Hunc perminxerunt calones atq̃ caballi. Mictito. as. frequẽter meio. Micturio cupio meiere. Diomedes dicit preteritum a meio esse meij. sed in vsu est minxi.

Lo.

Lo dat ui colo consulo et occulo dantur in ultum.
Altum dic vel itum molitum molo celloq̃ celsum.
Caello facit ceculi culsum: pepuli dato pulsum
Velli vel vulsi dat vulsum. fallo fefelli
Falsum. sublatum dat tollo sustulit: atq̃
Sallo facit salli salsum. psallo dato psalli.
Nulla supina dabunt psallo: volo: iungito prolem.

Molitum. Molitor. Cello. *Cello inquit Sypõtinus veteres p cedo vtebantur nunc tñ cõpositis vtimur. Caelo. Pello. Vello. Vulsi.

¶ Verbum desinens in lo facit preteritum in ui per diuisas syllabas. vt colo colui volo volui. alo alui. consulo lui. occulto lui. cello lui. cuius composita in vsu sunt ãncello antecellui excello excellui ⁊c. molo ui. Inter hec colo consulo et occulo faciunt supinum in ultum cultum consultum occultũ. alo dat altum vel alitum. Molo solũ molitum: licet inter neotericos quidã dicant habere multũ vñ faciũt nomẽ multor: inter hos etiam est Calepi. Ego authoritatem desydero: nam apud veteres inuenio solum molitũ ⁊ molitor. Cesar lib. xix. Trium mensiũ molita cibaria sibi vnũquẽq̃ domo efferre iubent. Plau. in menec. Nimioq̃ edo libentius molitũ q̃ molitũ prebeo. hinc molitor qui volo molendinarius dr ⁊ barbare multor. Cello sine diphthongo celsum facit. vñ noĩa celsus excelsus. Participia autẽ excelsus excelsurus nusq̃ inueni. hoc cello significat id quod cedo celsi sum. Caelo cum ae diphthongo ceculi culsum facit: ⁊ significat cedo cecidi cesum. hic in vsu est percello. Pello facit pepuli pulsum. Vello velli vel vulsi vulsum. Seru. negat vulsi latine dici. sed fallit. Luca. lib. v. Auulsit laceros percussa puppe rudentes Turba vorax. idem. lib. vj. Illa genе florem primeuo corpore vulsi. sed Luca. apud Seru. interim est malus latinitatis author vt patuit in dictione fastus vel fasti: ideo aliorum authoritate nobis est vsus. Laberius apud Diomedem. Aliqua parte preuulserat. Aulus Gel. libr. v. Stirpem ingentem vestigio pedis eius herentem reuulsi. Fallo facit fefelli falsum. Tollo sustulit sublatum a composito suo sustollo olim geminato preteriti principio tollo facit tetuli. Teren. apud Diome. huc tetulissem pedem. sic apud Plau. persepe. sallo salli salsum. psallo psalli sine supino. Bassus. Caliope princeps sapiẽti psallerat ore. Caret etiam supino volo cum suis: vt malo nolo: neoterici volitum dicũt ⁊ nolitum vt plura sine veterum authoritate. olim videtur supinũ fuisse vultũ: vnde nomen vultus us. ui.

Colo.

¶ Colo adoro venero. Plau. Ego te semper vtj parẽtem colui. deum colimus. Et exerceo vt colorem militarem: colo terram: Et habito. Verg. Pallas quas condidit arces. Ipsa colat nobis placeant ante oĩa sylue. hinc celicola qui celũ habitat: sic amnicola. monticola syluicola ⁊c. Et diligo. Terẽ. in Heau. Quippe forma impulsi nr̃a nos amatores colunt. Et duco. Verg. ij. geor. Hanc olim veteres vitam coluere sabini. Et orno. Plau. Quin tu te colis anteq̃ exeas domũ. Cic. Erat enĩ non tam grauis q̃ elegans ⁊ faceta: ⁊ culta oratio. Cultus corporis. i. ornatus. Composita penultimã corripiunt vt accolo pphe habito incolo inhabito circumcolo circum habito ⁊c. Recolo. i. memoria repeto: excolo: percolo: exorno.

Consulo.

Cõsulo cũ datõ. i. cõsilium do. vt senes iunioribꝰ cõsulunt: ⁊ prouideo. vt male cõsuluisti fame tue. Consulo cum accusatiuo. i. peto cõsilium. vt si cõscientia vrgeat sacerdotem ꝯsulito. ¶ Occulo. i. abscõdo. occulto as. Lact. lib. de na. Plurimi sunt quorũ pctã occulũtur. ¶ Alo. i. nutrio ⁊ augeo: vbi de incorporeis loquimur. Cic. Honos alit artes. participium melius est alitus q̃ altus vitande ambiguitatis cã. author Dio. nec tamẽ male dr altus. Sal. in iug. ⁊ oẽm etatem Arpini altus. alimentũ quo alimur ali-

mentari9 ad alimenta ptinēs: vt lex alimētaria q̄ puidebat vt filij alerent parētes. alimonia.i.alimentū: alūnus quē quis alit: aliqñ etiā qui alit. Pli lib.iij. de Italia. Terra oim terrarū alūna.altor altrix q̄ que ve alit. Molo.i.mola tero vel cōminuo. Corripiūt aūt cōposita penultimā vt cōmolo simul molo. Lactā. de opi. cōtrictos et cōmolitos dētibus cibos colligit. Emolo pfecte molo. Perū. Emole q̄d metuis: moli tor apd Ausoniū: multor nusq̄ (vt opinor) leges. imolo as. pme.i. sacrifico. Cello sine diphthongo.i.cedo iam obsoleuit. Cōposita in vsu sunt excello antecello precello.i. precedo ⁊ supero: dicimus quoq̄ p scdam excelleo. Cic. in epl'a ad filiū teste Nebris. Quare effice ⁊ elabora vt excelleas: celsus.i. sublimis altus. excelsus: celsitudo excellentia. Lactā. lib.vij. Qui oēs licet eloquētia excelluerit. Caello cū ae diphthongo.i. caelo vel frango extra ppositionē iā nō vtimur. Procello.i. pcutio euerto: hinc pcella.i. vis vēti cū pluuia nec durās ⁊ in mari poti9 q̄ in terra. Percello idē. Varro. Alius tenerā abiectā solus pcellit. Verg.v.ene. Perculit ⁊ fulua moribūdū extendit arena. Tacit9. Ingens rerū tumultus pculsit ciuitates. ptm̄ fecit pculsi vt vello vulsi. sic Terē. (vt notauit Nebrissen.) in andria. Perculsit ilico aim. Libētius dicā perculi. Apul. de pñti. Prudētius Rara reos iusta pcelli pena securi.i. raro fit iusta punitio: a perculsus est participiū perculsus. Verg. Quarū sacra fero ingēti pculsus amore. Perculsus aio.i. pturbat9 ⁊ timore cōcussus. Perculsus ad aim sepius refert percussus ad corpus. Percello etiā differre significat. Lucilli. Ad nouū hoc percellit annū. Recello.i. humilis fio ⁊ reclinor interdū actiue ponit p reclino. ¶ Pello eijcio remoueo. Boetius. Gaudia pelle: pelle timorē. Et percutio. Terē. Tu ne has pepulisti fores. hinc pulso as. pcutio. Lex. xij. tabularū apud Senecā. Qui parentē pulsauerit manus ei precedant. Propello pcul pello vel amoueo vel vltra duco ppulso as. idē vt propulso iniuriā: perpello perfecte pello ⁊ induco. Liui. lib.j. Incensam multitudinē perpulit vt imperitū regi abrogaret: apello vel aspello amoueo: repello remoueo: repulsa reiectio a petitione. Ouid. nullā patiere repulsam. Expello eijcio. Impello vrgeo induco. Cōpello cogo: depello amoueo. Appello vi adduco: vt vētus in portū nauē appulit: nauis apulsa est in portū. dic etiā nauis onusta mercib9 appulit. Sueto. in galba. Ac subinde alexādrina nauis detorsa appulit armis onusta sine gubernatore sine nauta ac vectore vllo. Nec aliter videtur loqui Luca. Qui vetat externis terris appellere naues. Appello as. prime.i. noio vel alloquor. Compello as. alloquor. Interpello as. similiter prime.i. sermonē alicuius interrumpo. ¶ Vello in ptō (vt dixi) velli. Ver. Cynthi9 aūt vellit ⁊ ammonuit. Idē. Nec patris anchise cineres manesve reuelli, aut vulsi. Luca. lib.iiij. Castrorū siccas de cespite vulserat herbas. vello.i. extirpo. Hinc vulsus ⁊ antique volsus.i. depilatus mollis effeminat9. Marti. Mēs est pannice volsa tibi. Hinc volsella dñr instrumēta ad pilos euellēdos: hinc auello abstraho: euello extraho: diuello distraho aufero. Cōuello simul vello. Vello etiā significet moueo. Ver. Postesq̄ a cardine vellit. Fallo decipio. Terē. Eho queso laudas eos qui heros fallūt: fallit me.i. nescio.. Refello qd̄ dictū est falsum esse ostenda: mutat a in e. Liui. Ea nec infirmare nec refellere in aio est. Hinc fallax fallacia ⁊c. Fallo etiā.i. lateo. Liui. Speculator carthaginēsis q̄ per bienniū fefellerat. Rome dephensus precisus manibus dimittitur. Hor. in epi. Nec vixit male qui nat9 moriēsq̄ fefellit. Tollo.i. eleuo ⁊ sublimo. Plau. Tolle caput: et capio vel aufero. Hora. Tolle querelas. Pauper eni non est cui rerū suppetit vsus Et differo. Plautus. Oēs tollo ex hoc die in aliū diem. Et suscipio. Sueto. de Neronis parente. Decessit pyrgis morbo aque intercutis sublato filio Nerone ex agrippina germanici genito. Et nutrio. Teren. Quicquid peperisset decreuerunt tollere. Attollo in altum tollo. Contollo contra tollo. Plau. in aulu. Contollā gradū. Extollo eleuo exalto magnifico. Plau. Extollo ambo capita. Et differo. Cecilius. Abi intro: atq̄ isthec aufert tñ hodie extollat nuptias. Protollo differo prolongo. Gellius. Neq̄ vltra decimū mensem fetura mulierū prolli pōt. Plautus in casina. Protollo mortem mihi. His nec preterita nec supina dabis nisi eadem cum a verbo fero com positis: vt extollo extulli elatum ⁊c. Sustollo.i. tollo eleuo. Sallo sale condio vel con spergo: salsus sale conspersus ⁊ que salibus ⁊ scōmatus hoiem aspergere ponit. vt apud Hora salsus homo. Insulsus nō salsus ⁊ ineptus. Mummius. Isthec sum multo sale salsurus. Lucil. apud Prisc. Sallere murenas mercem infrigidaria ferre. Sal. in.iij. hist. Parte psumpta: reliqua cadauer ad diuturnitatē vsus sallerēt. producitur positione vt religio teste Nebrissensi: ⁊ p eodē cū vnico l teste eodē dicitur

Molo. Cello. Percullit. Perculsus Percussus Pello. Sta. medicina p hostē contigit et pepulit quos fecerat ipse dolores.. Vello. Volsella. Fallo. Refello. Tollo. tollo ptm̄ tetuli quōdam fecit. Terē. referente Diomede: huc inquit tetulissempe dem. Sallo.

Salio. per quartā salio salivi salitū ɔtra Diome. Cel.li.ij. Pisces q̄ salē nō patiūt solidire saliūtur. sic Hier. in lucā. qꝛ si sal. evanuerit in quo salietur. Liu. Andronic⁹. Salis turus isthec mittā: salē. Corne. Seue. Ad quē saliti pomitiones afferebant. idē alio loco. Distractos atqꝫ salitos. Sal. apud Diomedē in.iiij. hist. Reliqua cadavera sa- lita. Vale. maxi. lib. vij. Reliq̄ as salire nō dubitavit. Veteres etiā p scđam salio es. vt doceo es dixere. Fabi. apud Dio. Cum caro salet diuturnior est.i. salit. ❡ Psallo (Psallo) precedēte p. cano et ꝓprie instrō musico. Sal. Psallere et cātare docti⁹ q̄ꝫ ꝓbe mulie- ri satis est: hinc psaltes psalmus psalteriū. Psallo grecū est latinitate donatum.

Mo. **Mo per ui: dat itum. Tremo ponitur absqꝫ supino.**

Dant psi: ptum: demo promo cum sumere como.

Vult emit emi emptum. geminans ssi: dat premo ssi: ssum.

Vomo. ❡ Verbū desinēs in mo facit ui p duas syllabas et itū: vt vomo ui. tū.i. per os eijcio hinc evomo peñ. breu.i. effundo e stomacho. Teren. Ibo et requirā fratrē vt in eum evomā revomo rursus vomo: ꝓvomo longe vomo. ❡ Fremo (Fremo) ui. itū. graviter et ɔfuse sono. Dauid. Quare fremuerunt gētes et ppl'i meditati sunt inania. Fremor et fre- mit⁹ indignātiū son⁹. Gemo (Gemo.) ui. itū: pre angustia ī sonū ꝓrūpo: et trāsfert ad inaiata Verg. Gemuit sub pondere cimba. ponit ꝓ flere et flebiliter canere. vt turtur quedā et alie aues dñr gemere: ingemo valde gemo penul. corripit. Luc. Quid vesane ge- mis: fletus q̄ d. fundis inanes. hinc gemit⁹ talis p angustia sonit⁹. ❡ Tremo (Tremo.) ui ca- ret supino: cōmoueor et agitor breuē. Plau. in asina. Nō placet ꝓ monstro est. qñ q̄ sic dat tremit. Et timeo qꝛ timētes tremūt.i. corpe agitant. vnde tremor talis membro- rum agitatio et timor. Tremēdus.i. valde timēdus. Ver. Cur ante tubā tremor occu- pat artus: intremo valde tremo penul. corripiūt. ❡ Quatuor in mo hñt psi ptū de- mo dempsi demptū: pmo prōpsi prōptū: sumo sumpsi sumptū. como cōpsi cōptum. Demo. ❡ Demo.i. aufero. Hora. Deme supcilio nubē: volūt esse a de et emo: et ita in ptō non Promo. obseruāt rl'am simplicis. ❡ Promo ꝓfero eloquor expono. Plau. Prompsisti tu illi vinū: non prōpsi. Verg. Leticꝫ cauo se robore ꝓmunt. Lactāt. lib. v. Longū est, vni- Promus. uersas ꝟtutis species ꝓmere. Promus qui ꝓmit esculēta et poculēta vt cōdus q̄ cō- dit. Plau. in asina. Ego sum ꝓmus: condus ꝓcurator peni. Composita ꝓducunt pe- nult. vt expromo pfecte ꝓmo: depromo extraho declaro. Verg. Depromā tela pha- retris. Sumo multū sumo et pene nimiū mihi tribuo. Cice. ꝓ plan. q̄ꝫ non mihi tm̄ sumo iudices atqꝫ arrogo. Et accipio. Sal. Epl'am sup caput temere positā sumit. Sumo. item eligo. Plau. Sumat aliquē ex ppl'o monitorē officij sui. Et ɔduco. Cic. Quo ad eū peruētū quo sumpta nauis est: dñi est nauis s3 nauigantiū. Et cōsumo. Terē. in adel. I ergo intro et cui rei opus est hylarē hūc sumam⁹ diē: et impēdo: idē in Phor. nūc argentū attulit fructū quē Lēni vxoris reddūt pdia id sumā.i. impēdā: vt Do- nat⁹ exponit: hinc sumpt⁹.i. expēsa. Composita ꝓducūt penul. assumo accipio. Cice. Como. neqꝫ id onus mun⁹ assumpsit. Et nimiū tribuo vel vēdico. idē. Si id mihi assumo vi- Emo. deor id mihi meo iure quodam vendicare: assumo ꝓfundo: consumo resumo: repe- to: psumo ante capio etc. Como.i. orno: et maxime capillos: cōpt⁹ ornat⁹ incōpt⁹ inor- natus. Emo emi ptū.i. ɔparo mercor: vt emo librū. Cōposita mutāt a in i. breuē: vt redimo redemi: ptū.i. rursum emo vel libero adimo aufero. Oui. Nam vires adimit veneris dānosa voluptas. Diomedes dicit esse a demo, cui non credo. Eximo extra- ho vel excipio: vt eximo gladium: exempt⁹ except⁹. interimo: interijcio: dirimo.i. se- paro. Vergil. Et prelia voce diremit. Coemo.i. emo vel simul emo. non mutat e in i. ❡ Premo pssi ssum. vtrobiqꝫ gemino ss. calco vel innitor alicui rei cū pōdere. Verg. ij. eneid. Veluti q̄ sentibus anguē. Pressit humi nitēs. Et stringo. Hiero. in ꝓlo. Iob. vt si velis angullā aut murenullā strictis tenere manibus: quāto forti⁹ presseris tāto citius elabit. Et firmo. idem in Paulo. Quo cognito gradū pressit Antoni⁹. Et vero Verg. Numina nullā premūt mortali vrgem⁹ ab hoste. Et effodio. idē. Sulcūqꝫ sibi premat ipa carina. Et insequor insistoqꝫ. idem. Hac fugerāt Graij pmeret Troiana iuuētus. Et vrgeo: idem: ingēti clamore pmes ad retia ceruū. Et abscondo: occulto: idem. Spē vultu simulat: pmit altū corde dolorē. Et expello. Varro inuitāqꝫ pressit ab edibus. Et cohibeo. Verg. imperio premit ac vinclis et carcere frenat. Composita mutāt e in i breuē: vt composita ab emo: veluti supprimo suppressi suppressū: id est

*Dirimo euphonie causa mediam accepit quēadmodum redimo et adimo d l'ra acceperūt.

Premo.

occulto vel abscondo: reprimo retrorsum premo vel retineo. Uerg. obstupuit retroq; pedem cum voce repressit. oppmo perturbo eneco extingo. Naso. Oppme dum noua sunt subiti mala semina morbi. Imprimo in aliquo premo. Exprmo premēdo extra ho. Et etiam eloquor. Pli. Exprimere nō possum quanto gaudio sum affectus.

Ponere cum gigno per ui: per itumq; locabo

Dico cano cecini cantum. per ui fit et entum.

Proles. dat tempno psi ptum. sed vertimus in tum

Preteritis siui: spreui: straui: quoq; creui.

Lini vel leui liuive itumq; supinnum est.

¶ Uerba in no pauca sunt: nec datur hic regula: sed ponuntur singula: ideo pono et gigno habēt ui p diuisas syllabas ꝛ itum. vt pono posui pos. tū. gigno genui genitū. Posiui vt audiui etiā dixere veteres. Plau. in vetularia apud Prisci. Uitulū seq̄ strum posiuimꝰ. Apul. in hermago. Cibatū quē iniucundū esse vobis aiaduerterāt: eum apposiuerūt. Catul. similiter posiuit vsus est: vt in versificatoria ,pbaui. Pro gigno veteres geno dicebāt. hinc mansere genui genitum. Uarro in andabata. Sed q hec aliq̄d genunt. Lucre. libr. iii. Totum posse extra corpus durare geniq;. i. gigni. ¶ Cano cecini cantū. Composita faciūt ui p duas syllabas: ꝛ centū vt precino precinui precentū. Sallu. tñ occanui dixit teste Ser. per primā vocalē quā ab hoc vbo cōposita mutāt in i: vba Sallu. in. j. hist. sunt. Jussu Metelli cornicines occanuere. Cano etiam solebat habere canui canitū. vñ Hiero. antiquitatem imitatus dixit in apoca. Qui erant tuba canituri. Habuerūt quoq; hec cōposita regulariter preterita accini ɔcini occini ꝛc. ꝛ ita Probus dixit habere vñ canit in vigilia natalis dñi. De quo ,pphete precinerunt. Tempno psi. ptum. Sino siui sitū. Ter. in adel. Quia non siuit egestas. veteres per n semiuocalem in ptō sini dixere teste Diome. Publius. q si me inuitū abire sinisset: nunc siui vel triui tm̄ dicimus. Uarro in. vi. ɔpletionū. Ad mortem non siui me perducens. sic desino desiui facit non desini. sperno spreui spretum: sterno straui stratū. Cerno creui cretum: testibus Diome. ꝛ Phoca. lꝫ ptm̄ ꝛ supinū in simplici rarenter legant. Plau. in. in cistel. Quū ego te amaui mea antiphila ꝛ meā amicā esse creui i. vidi. Catullꝰ creui ,p decreui dixit: vt in vsificatoria oñdi. Lino lini vel liui litum vel in preterito leui: vñ lino supinum non hꝫ ꝛ leui ex obsoleto vbo leo mansit. vt ante diximus. Uarro de re rusti. Quum obliuerit vasa lini per n raro reperitur. Quint. in decla. ceci. Et ne q̄d sceleris impio deesset mariti tui cruore parietem linisti. leui sepissime. Horat. j. car. Conditum leui datus in theatro quum tibi plausus. Terent. in heau. Releui dolia oia. Pono colloco ɔstituo ꝛ depono vt pone metū valeo. Composita penulti. produ. vt depono deorsum pono veluti. Deposuit potentes de sede: ꝛ loco ad custodiendū. Depositū: q ō sic ponit. depositor qui deponit: depositarius qui depositum accipit. expono ex aliquo pono. Uergi. Socios de puppibus altis pontibus exponunt. Et declaro. Tul. Exponā breuiter consilium ,pfectionis mee: ꝛ expādo. vt multos nummos exposui ꝛ abiicio: vt meretrix exposuit filium suum. Impono in aliquo pono: vt imposui territabulum fabis cum dtō significat decipio. Hiero. in gene. Cur imposuisti mihi. Impositor deceptor. Impostura deceptio. fallacia. ꝛ dñr sic per syncopam vt repostū aliqñ ,p repositū. Uerg. manet alta mente repostū iudicium paridis. Appono ad aliq̄d pono. Et antepono. Quid appones cōuiuijs. prepono. i. añ pono ꝛ prefero: multi diuitias preponūt virtutibus. Propono. i. antepono: vt consideret. Naso. ,ppenas aio multa ferenda tuo. Compono ɔficio ꝛ construo ordino iungo dispono ɔparo. Uergi. Sic paruis componere magna solebā. Et finio. idem. Ante diē clauso ɔponet vesper olympo. dispono. i. ordino. vt dispone domui tue. Gigno. i. gño de viro ꝛ femina dr. Ingigno in aliquo gigno. Tulli. Natura cupiditatē ingenuit hoi viri inueniendi. Ingenitꝰ participium in aliq̄ genitꝰ. Ingenitꝰ nomen. i. non genitꝰ. Gigno etiā significat ,pduco aut facio Hora. Ludus enī genuit trepidū certamē ꝛ iram. Ira truces inimicitias ꝛ funebre bellū. Cano. i. canto. Uer. nō canimꝰ surdis. Et carmie describo. idē. Arma virūq; cano. Et diuino vl' ,ppheto. idē. Ipse canas oro. Et laudo. idē. Ibāt equati nūc ro regēq; canebant. hinc cantus canor ꝛ cantio. Accino ad aliq̄d cano: vñ accentus.

Pono.
* Posiui ad veteres in vsu fuit
Geno.
Cano.
Occanui
Canituri.
Tempno.
Sino.
Cerno.
Lino.
Poto.
* Impono cū dtō
Gigno.
* Ueteres geno et dicebāt. Lucre. Totū posse extra corpus durare geniq; ,p gigni in infinitiuo posuit.
Cano.

Consino, simul cano et consentio: concentus multorum cantus. incino intus cano. Intercino inter aliquid cano. Occino contra cano. Precino ante cano aut predico. Succino post aliquē cano: aut summissa voce cano. Persi. Quid istas succinis ambages.

Temno

¶ Temno et cōtemno. i. sperno. Vergi. Discite iustitiam moniti et non tēnere diuos. Ter. Ego illum ɔtempsi pre me. Donatus vult pncipale esse ɔtemno. et temno dici per apheresim. i. ablationem lrē vel syllabe a pncipio dictionis. Sino permutto. Var. Sine is ad pubertatis annos perueniat. hinc desino delaui et pe. bre. desitū. i. cesso vel termino. Verg. Desine plura puer. Naso. Desinet ante dies ꝙ ɔsequar ola dictis. desitus. i. omissus et obsoletus. Verbis desitis non est vtendū. Sperno despicio cōtemno olim significabat separare. Enni. ius atꝙ equū se a malis spnit pcul. Despno valde spno. Var. Homo ridiculus et ab omni pube despretus. ab aspno fit deponens pme aspnor aris. i. spno.

Sperno

Sterno

Sternax equus.

¶ Sterno. i. pijcio in terrā. sternax equus qui sessorem deijcit. Et opio vt sterno viam lapidibus. hinc stratū vel ta. sterno lectū: sterno equū: sterno terrā tapetis vel floribus. Insternor tego. Verg. Fului insterno pelle leonis. sterno hostē. i. fundo. deijcio cedo. stratus exercitus. i. cesus. desterno. i. straturā tollo Inge. Destrauit camelos. ɔsterno as. pme. i. turbo. Sal. Qua. victoria elati hostes nri territi: atꝙ ɔsternati discessere.

Cerno

¶ Cerno video. Tulli. Propriū est stultitie alioꝝ vicernere obliuisci suoꝝ. Et decerno. i. statuo et delibero. Cice. lib. iij. de legi. Quodcūꝙ Senatus creuerit populusve iusserit etc. Lucil. Postꝙ presidiū castris educere creuit. Et separo, diuido: quod incernere quoꝙ dicit. Pli. lib. xviij. Rursus que transijt arctiore cernitur. Hinc incerniculū cribrum dicitur. Et dimico. Plautus. Pro patria Amphytrio dum cernit. Cerno hereditatē filio. i. cedo. Preteritū aliquādo erat cerni. Liui. lib. vij. Et qd aut minus timēdum erat stolide, ferocem viribus suis cernerat. Succerno, diuido. Plini. Farinario cribro succernūt. decerno statuo. decretū. i. statutum. discerno et secerno. i. distinguo: secretus occultus vel separatus. Excerno purgo. Excremētum purgamentū vel sordes.

✱ Heu dulces pueri pugnate aut cernite ferro.

Lino.

¶ Lino aliqd, superinduco: sinceren. vt lino faciem carbone atramento pulte etc. Lino vulnus oleo. Interlino aliquo superducto picturā vel scripturam destruo. hinc litere interlite. talis maculatio litura dr. Ouid. Quascūꝙ aspicies lachryme fecere lituras. Lino item. i. obturo. Vergil. iiij. Geor. Nequicꝙ in tectis certatim tenuia cera spiramenta linuut. Lino vas argilla. Iuue. Nam quis plura lini victuro dolia musto: Allino ad aliquē lino. vt allino atramentum versui male composito. Oblino. i. lino vel inquino. Oui. Oblitus a domino cede libellus erit. Illino sublino collino. idem. Plau. Et os sublevi modo. idem. Tibi os est sublitū pbe. i. egregie deceptus vel illusus est. Relino liturā tollo et aperio. Teren. Releui omnia dolia mea. penultima in presenti et supino corripitur.

Relino

po.

Po psi ptumꝙ facit. rupi ruptum dabo rumpo.

Quo.

Donat ui: per itum strepo cum crepo. Dat coquo xi tum.

Vult linquo liqui lictum natis dabis apte.

¶ Verbum desinens in po facit psi et ptum precedente p. repo repsi reptū. sic carpo serpo/clepo/ sculpo / scalpo. at rumpo dempta m facit rupi ruptum. strepo strepui strepitum crepo (quod sepius prime ɔiugatiōis est) facit ui itum.

Clepo.

Repo.

¶ Repo animaliū est ventre gradientium: vt. sunt Lumbrici serpētes etc. repunt etiam lacerte et similia quibus minimi pedes sunt. Reptulia sunt animalia que repūt. Cōposita penul. producūt: vt adrepo vel arrepo: ad aliqd repo. correpo simul repo. erepo difficilia loca ascendo: irrepo intro vel latenter repo. Obrepo clam venio. Senectus obrepit homini. Sopnus obrepit oculis. Perrepo: ad finem repo: prerepo ante repo.

Carpo.

¶ Carpo carpsi ptum. Tollo. Verg. Carpent tua poma nepotes. equus carpit gramen. Et reprehendo. Petrarcha Facile est alienā carpere vitam et capio. vt carpo cybū. carpo viam. i. eo. carpo vitales auras. i. viuo. carpo lanam. i. atteneo. carptim. i. hinc atꝙ illinc carpendo: non ipsam seriem sequendo. Composita mutant a in e. vt decerpo: id est carpo. pluckren. Excerpo eligo vel ex aliquo carpo: exscribo. Plin. de auunculo suo. Nihil enim legit: quod non excerperet. Discerpo. i. in multas partes carpo vel frango vel disrumpo.

Serpo.

Serpo: id est repo. Serpens. i. anguis: qz serpit. transfertur ad inanimata: vt pestis serpit: hedera serpit: riuus serpit. inserpo intro serpo. proserpo longe serpo.

Clepo.

Clepo is. clepsi cleptum. i. furor. Liuius. Si quis clepsit ne populo sceius esto. neue cui cleptum erit. Plautus. Rape: clepe: harpaga. Cice. de repub. Non

mō vt sparte rapere vbi pueri clepere discunt. Prudentius. Q̃d rapere ac clepere est auideq̧ abscondere parta. Cice. Ignem prometheus clepit de dolo dicit. Seneca in hercule furiente. Opponit ac tegmine ingenti clepit. i. tetigit abscondit. priorem in clepo corripi: q̄ sus ratio indicat quia est iambicus trimeter archilochius. Marcus manilius lib. i. Quis em̄ condentibus illis clepsisset furto mundum quo cuncta reguntur. Itaq̧ nemo vereatur hoc verbo vti: quia apud latinos iam receptum est greci clepto dicunt. Cleptes ae. i. fur. hinc clepsydra instrumentum percurrentem paulatim aquam horas indicans et Athenis fons quidā. Sculpo psi. ptū. i. cedēdo et excauendo imaginē aliquā efficio. ponit hoc verbum Phocas. Diomedes negat simplex sculpo reperiri: dicit enim. Calco facit inculco: non incalco: scalpo insculpo. quare gemma scalpta dicendum est nō sculpta adiecta em̄ prepositione facit insculpta. Id si verum est innumeri fere libri mendosi erunt: in quibus legimus scultor scultile ꝛc. Scalpo psi ptū. nō caret supino: vt iam ex Diomede patuit. et p scalptor ostenditur. Plinius tertio. Expectuntur a scalptoribus ferroq̧ includuntur nullam non duritiā ex facili cauentes. Et per nomen scalptura: id est scalpendi actio. Idem omnia autem genera scalpture contumaciter resistunt. Plinius lib. xx. cap. v. Radice eius circunscalpti dentes dolore liberātur. Scalpo: id est sculpo (si recte dicatur) et fodio vnguibus aut pedibus. aliquando etiam aliquo instrumento sordes extrico et expolio rem: scalpturio. idem ꝛ frico ex pruritu. Baptista Mantuanus. Phthiriasim patiens scalpit caput vnguibus vncis: phthiriasis est morbus pedicularis. scalprum est ferreū instrumētum quo scalpitur coriū: scalpellum quo scalpitur mēbrana. Auriscalpiū quo scalpūtur aures. ¶ Rumpo. i. frango: rumpo vocem aut silentium. i. loquor abrumpo ab aliquo rumpo. Corrumpo destruo vel contamino maculo. Pecunia corrūpit iudicē: hic corrūpit v̄ginē. Corruptela. i. corruptio dirumpo in multas partes rumpo. Erumpo violenter ꝛ cum impetu exeo: vt oppidani erupe runt in hostes. Irrūpo impetum facio vel irruo vel violenter intro. ¶ Strepo sonū facio. perstrepo valde strepo. Papi. Rumor in arcana iamdudū pstrepit aula. Instrepo in aliquo strepo: apes instrepūt floribus. Instrepito frequētatiuum est. Obstrepo contra strepo. obstrepo literis. i. rescribo: sic interstrepo inter aliquid strepo: corripiunt oīa penultimā. Dat coquo xi. ctum. Duo sunt in quo coquo coxi ctū. linquo liqui lictum: quo supino in simplici vis vtemur: q̄ nusq̄ legi: sed bene in natis. i. cōpositis: vt relinquo reliqui relictū. ¶ Coquo esui apto: coquo ceruisiā nō braxo. Dicūtur etiam lapides ex terra coqui: vñ lapis coctilis etiā significat maturo: seges coquitur: sol poma coquit. Percoquo satis ꝛ perfecte coquo. Excoquo coquendo aufero. Ignis excoquit auro scoriam. i. mūditiam. Decoquo rebus consum̄ptis clā fugio vt fallātur creditores. Coquo. i. (vt vulgus dicit) digero. Pli. Sopno cōquere corpulentie quam firmitati vtilius est. Incoquo in aliquo coquo. Vergi. Huius odorato radices incoque baccho. Corripiunt hec penultimam. Coquinari est coquendi artē exercere. Coquina. i. culina: coquinaria coquendi ars. Coquus q̄ coquit: linquo. i. dimitto. relinquo idem. delinquo pecco: oblinquo ꝛ derelinquo. i. linquo: delictū pctm̄.

Sculpo

Scalpo

Scalpunt galline pedibus homines vnguibus.

Scalpruz.

Rumpo

Irrumpo.

Coquo.

* Incoq̄ etiā significat coquendo applico Pliñ. deinde ꝛ in argentum incoquere simili modo maxiecepe equorū ornamentis iumentorū q̧ iugis.

Ro xi tunc q̧ dabit. gessi gero: vult quoq̧ gestum.
Vro vssi vstum. verro ri. si. dato versum.
Curro cucurri habet cursum. dat ui sero natum:
Atq̧ ertum: dat et enit itum sub duplice sensu.

¶ Verbum desinens in ro facit in preterito ui syllabā in supino tum vt tero triui tritum: queso quesiui quesitū: quod per syncopam etiā questum fecit: vnde questus questor ꝛc. sero seui satum per primā vocalē. Gero gessi gestū. Vro vssi vstum. Verro verri vel versi versum. curro cucurri cursum. Composita nō recedētia a significatione q̄bi sero faciunt eui: pe. longa. qñ vero nō significāt seminare vel plātare hñt rui ꝛ ertum. vt disiero disserui disertū: sic sero olim habuit serui sertū. Tero. i. cōminuo. frico tundo vel consumo: vt tero tp̄s vel ocyū: tero sinapi. Attero ad aliq̄d tero. Hiero. Attrita frons: interpretatur sepe q̃d nescit attrita frons. i. perfricata ꝛ impudens. Plinius. Anguille atterunt se scopulis. Contero comminuo: hinc contritus dicitur afflictus ꝛ peccati penitens. contritio de peccatis dolor. Detero distero extero obtero protero pertero valde tero. Plini. Nimia cura deterit magis quā emen-

dat.i.inquinat et destruit. Boe. Pedibusque datas proterit escas.i.conculcando terit. Intero in aliquid tero: intero panem in pultem. Propheta. Intriuerat panem in alueolum.i. vasculum. Retero retriui retritum.i.rursus tero: purgo: excerno. Subtero.i.subtus tero. Semitero.i.dimidium tero et habent omnia penultimam correptam. Tritura est excussio frumenti: triturare frumentum excutere. Quero quesiui quesitum cum s in preterito et supino: inuestigo: vt quero fratrem. Et interrogo: quero ex te vel a te: non quero tibi. magister queuit de te.i.quod vulgo dicitur post te. Composita mutant ae diphthongon in i longum: vt acquiro conquiro.i.querendo inuenio: nanciscor: adipiscor: verci ghen. disquiro querendo discerno: exquero vel exquiro diligenter quero. Inquiro.i.quero et exploro: perquiro idem. nusquam resumunt diphthongon. gero.i.porto. gerulus portator et gestator. gestare.i.gerere: gero quoque.i.rego: vt Petrus bene se gerit. Tulli. Ego te nunquam reprehensione dignum putassem quum te sanctissime gereres. Gestus modus gerendi: ghelaer. Et ago. Verg. Nec tecum talia gessi. hinc gesta dicuntur magnifica facta. gero morem.i.obedio. Composita corripiunt penulti. aggero apporto congero. hinc agger. Aggero as. prime.i.augeo. Verg. Incenditque animum dictis atque aggerat iras. Congero.i.congrego. Digero dispono. Vergi. Ita digerit omnia calchas. Digesta sunt libri in quibus iura digeruntur. Egero exporto emitto. Ingero imporio. Suggero subministro vel porrigo. Verg. Suggere tela mihi. et in memoriam duco. Tulli. Si memoria mihi forte defecerit: tuum erit vt suggeras. In euang. Spirissanctus suggeret vobis omnia. Suggestus altus locus vnde fit sermo ad populum. Ambo ambonis soli barbari dicunt. Uro.i.ardore aut frigore nonnunquam etiam alia vi ledo: vt ignis vrit me: frigus vrit me. Calceus arctus vrit pedem. flagellum vrit nates. Teren. Uro hominem.i.dolore afficio Composita penul. producunt: vt aduro adussi adustum. et comburo.i.vro ardere facio. Amburo ex omni parte vro. Plau. Ille quidem vulcani est filius: quamque tangit omne amburit. Exuro peruro totum vro. inuro in aliquid vro. Inussi notam boni. Uerro verri teste Carisio. Licinius. Hisce etiam reliquis auerrerunt. Publius. Cellas seruorum conuerri. Seruius vult etiam versi habere: vt verum doctissimi authoritatem veterum desiderant ego libentius verri in preterito dixero. verro.i.traho: inde verriculum.i.rete. Verg. Hinc versa puluis inscribitur hasta. Idem. Quippe ferant rapidi secum vertantque per auras. et verto vel remigo. Idem. Adnixi torquent spumas et cerula verrunt. cerula.i. equora: et scalpurio vt gallus verrit terram. Et mundo. Iuuena. Uerre pauimentum nitidas ostendo columnas. Conuerro.i. verro. Colu. vii. diligens pastor quotidie stabulum conuerrit: nec patitur stercus aut humorem consistere. hinc Apuleius verbale facit conuerritor: tanquam supinum sit conuerritum. dicens in apologia pro magia. Conuerritorem tumide ginguule. Deuerro deorsum verro. Euerro extra verro. Curro cucurri veteres cecurri per e pro u dixere teste. Gellio. Accurro ad aliquem curro. Concurro simul curro: sic excurro, incurro, precurro facile patent. occurro.i. obuio et resisto: succurro: id est auxilior et in mentem venio. Tullius. Et enim quidque succurrit libet scribere. ¶ Sero seui satum: id est semino et planto. Lactantius libro.ij. Terram studiose coluit: ac vineam sua manu seuit. Et generare: vnde satus: id est generatus: et Iuppiter dicitur hominum deorumque sator: aliquando significat admoueo taxo: ordino: hinc series.i.ordo. et sic facit serui sertum. Ennius. Quam tanto studio seruit. hinc sertus ta tum.i.contextus. Luca. Accipiunt sertas nardo florente coronas. Sertum corona de floribus aut herbis. Composita penultimam corripiunt vt assero asseui assitum: prope sero vel planto. Assero asserui assertum: id est affirmo et defendo vel libero. Obsero obseui obsitum.i.circunsero aut circundo: obsitus circundatus. Uergi. Iam setis obsita iambos. Obsero obserui obsertum non inueni. Consero conseui consitum simul semino vel planto: vt orti arboris consiti. Consero rui. ertum. Consero manum.i.pugno. Papi. Conseruitque manum: nec quem imploraret habebat. Insero inseui insitum: in aliquo sero. Et ramum alteri arbori (vt sic dicam) implento. Vergil. Insere nunc Melibee pyros pone ordine vites. Insero inserui insertum: id est immitto. Qui vult quibusque foraminibus digitum inserere foedatum interim extrahit. Desero solum deserui desertum.i.relinquo. Terentius. Heu quo redactus sum omnes noti atque amici me deserunt. Exero rui. sertum. solum emitto vel extendo. Persius. Digitum exere peccas. Plinius. Glottis auis prelongam exerit linguam. Seneca tragicus. Exerit vultus rubicunda Phoebe. Exerto exertas idem. Dissero rui. ertum. solum: et in supino alterum. s. perditur.i.enarro vel declaro: edissero idem. disertus qui bene disserit quicquid aio concipit. In euang. Edissere nobis hanc parabolam. In sacris.

Quero.

Gero.

Digero.

Uro.

Uerro.

Curro.

Sero.

* Assero tueor. Pli. Commendabat memeriam suam: orabatque vt se ab iniuria obliuionis assereret.

insertus ꝓ insitus aliqñ mēdose legitur. ❡ Fero tuli latū a tulo obsoleto verbo hoc in sequēti libro patebit. Furo cuius prima positio in vsu non est: ptō supinoq; apud veteres caret: ꝛ significat insanio. Sedulius nouē dixit. Nec minus ꝛ dari furuerūt iussa tyrāni. qꝫ pma positio debeat esse furo nō vt Nebrissen. vult per io furio oñdit pticipiū furēs qꝛ dicēdū foret furiēs: vt fodiēs faciēs ꝛc. Furio as. pme. i. ad isaniā redigo. Hor. Que solet matres furiare equax. Ubi ptm̄ aut supinū nō habemus capimus a synonymo vt furo vel furio insaniui aio dixi ꝛc. Precis i ntō rogatio. Scabo in supino frictum ꝛc. Uerum hec minutula; sunt ꝛ preceptu parum digna.

Furo.

So ui: tuniq; facit. Si sumq; facesso capesso:

Cum viso. pinso dat pinsuit indeq; pistum.

So.

❡ Uerbum desinēs in so facit siui ꝛ situ: vt lacesso lacessiui lacessitū penul. lōga vt similia. i. flexo ꝛ incito aut ꝓuoco. Uerg. Efficiam posthac ne quēq; voce lacessas. pōt etiam in ptō hr̄e lacessi: vt multi dicūt. Arcesso iui. itū. i. accuso teste Diomede. nam accusare (inquit) maleficijs exercere. Accerso iui. itū. i. eo ad vocādum vel voco. Horat. Si melius qd habes accerse. vel imperiū fer. Teren. Obstetricē accerso hoc venit ab accio is ꝓ eodē ꝑ quartā accersio is. dr recte. Tacitꝰ. Pauca prefatꝰ de sua senectute. Pisonē liciniū accersiri iubet. ❡ Incesso ui. tū. i. Accuso vel impeto. ꝛ amare irrideo ꝓuocoq;. ❡ Tria vba in so faciūt si sum facesso facessi facessum. i. facio vel eo ad faciēdum. Uerg. Haud mora cōtinuo matris pcepta facessit. Et discedo. Plaut. Si qs impudicꝰ est hinc facessas. Terē. Hec mulier huic facessas. Et ꝓhibeo. Cice. in Uerrē. Ne innocēti periculū facesseris. Idem in eūdē. Quū audiuisset ei negociū facessitū. ergo facesso etiā hꝫ iui. itū: vt Capesso etiā qd significat capio: vel ad capiēdum eo. apd diuū Augu. ij. de ci. dei. Aeschines quū adulescēs tragedias actitasset rem publicā capessiuit. ❡ Uiso visi testibꝰ Diomede ꝛ Carisio. ꝛ cū multis teste Alexādro visum: lꝫ sint q dicāt supino carere. Uiso eo ad vidēdū: reuiso iuiso ꝓuiso idē Tul. ad Atticū. Reuise nos aliqñ. Teren. Prouiso quid agat Pāphilus. Pinso pinsui pistū. i. tundo: nam veteres vsu molarū carētes: frumētum pistillis tundebāt et terebāt vas cōcauū in quo frāgebant ipsum frumētum dicitur pila. nūc pinso capimus ꝓ panē facio. Et ꝓ eodē dr pinso as. per primā. Calphurniꝰ. Dicitur ꝛ nigruz pinsare legumine panem. Pistrinū locus vbi serui pinsebant maximo cum labore. Pomponius ptō vtitur dicēs. Neq; molis molui neq; palmis pinsui. Supinū etiaz est pinsitum: ꝛ pinsum: licet nō frequēs: vt pistum. Colu. li. ij. Panicū pinsitū ꝛ enolutū furfure. Idem. Pinsus dixit vt notauit Sulpi. Dio. quoq; participia facit pinsus ꝛ pinsurus. vñ pinsor ꝓ pistor. Uarro. Nec pinsorē vllū nossent nisi eū q in pistrino pinseret farinā. hinc pinsito as. frequēta. Queso nec ptm̄ nec supinum habet in vsu: vt sequēti libro dicet. olim qsiui qsitū habuit. Sallu. in. j. hist. Curionē quesiui vt adulescentior ꝛ populi suffragijs: integer etati concederet Mamerti.

Lacesso
Arcesso
Accesso
Accersio.
Incessio
Facesso.
Capesso
Uiso.
Pinso.
Pistrinuz.
Queso.

Xi xum dant plecto cum flecto nectere pecto:

Pecq; xui dito dant. iui peto donat et itum.

To.

❡ Uerba in to pauca sunt. ideo nō datur gñalis regula: singula enumerātur ꝛ primo plecto facit plexi xum flecto xi. xum. necto xi. vel xui. nexum. Pecto xi. vel xui. xum. Peto iui. itum. Pecto olim etiā pectui fecit vnde pectitum pen. breui. Col. lib. xxxj. Preparate sint ꝛ pectite lane. Et alibi. Uerū vbi iam pura discrimine pectita tellus. de alijs testimonia Liuius andronicus apud Priscianū. Insoluto plexi munere. Sal. in. j. hist. Nexuit cathene modo. Propertius. At tibi qui nostro nexisti retia lecto Mecoenas in octauia. Pexui capillum nature muneribus gratum. ❡ Plecto: id est percutio: vel punio. Hora. Quicquid delirant reges plectūtur achiui. Plectrum instrumētum quo fides pulsant a cithareedis. plecto etiam. i. flecto: hinc plecta. i. macta perplexus intricatus ꝛ dubius perplexe intricate obscure. Teren. Per gin scelesta mecum perplexe loqui. Inuenitur aliquando habere in preterito plexui. Hiero. lib. iudicum. Si septem crines capitis mei licio plexueris et hunc circum ligatum terre fixeris: infirmus ero. ❡ Flecto inclino voluo duco curuo moueo. vt flecto genua: flecto arcū: supplice prece flectitur deus. Uergil. Flectere si nequeo superos acheronta mouebo. deflecto de aliquo flecto. reflecto iterum flecto. Inflecto valde flecto: circūflecto circūplico, Offlecto contra flecto. Plau. in rudente. At ego hinc

Plecto
Plectrum:
Flecto.
Uergili. ij. enei. Nec priꝰ amissam respexi animuz ve reflexi.

offlectam nauem.flexilis.i.flexus:flexibilis flecti potens. ¶ Necto.i. ligo nexillis.i. nexus ligatus.hinc annecto connecto ꝛc. Pecto capillos orno vel simpliciter orno pexus a.um.i.ornatus.pulcher cult⁹ elegans: vt Hor. Rides si forte subucula pexe trita subest tunice.Impexus non pexus:vt impexa barba frequentatiuum est pexo as.Peto cupio oro quero.vt peto a te pecuniam.Peto te lapide.id est ꝑsequor.peto Romā.i.adeo.Composita penul.corripiunt:vt appeto.i.cupio. Expeto:honeste peto.Competo simul peto:impeto inuado.Oppeto morior.Repeto rursus peto.suppeto sufficio ꝛ conuenio vel respondeo. Plautus.non suppetunt dictis data.

Pecto.

Mitto facit misi missum ss geminando supino.
Sꝫ meto geminans fuit ꝛ sum:vertoqꝫ verti
Et versum:sterto dat stertuit absqꝫ supino.

¶ Mitto dat misi missum gemino ss.in supino.meto facit messui messum gemio vtrobiqꝫ ss.Uerto dat verti ꝟsum sterto ui sine supino.Cato apud.Prisc.In cāpo tyburti vbi hordeum demessui.Persi.Postqꝫ destertuit esse meonides qnt⁹ pauone ex pythagoreo.¶ Mitto ad aliquē do:vt mitto tibi vel a te librum.Et omitto vł depono. Hora.Mitte leues spes ꝛ certamina diuitiarum.Admitto ad me venire sino. Paulus admittit neminē nisi doctum.Cōmitto cōmēdo.Terē.Quem lupo ꝯmisisti ꝛ facio.vt noli ꝯmittere vt merito ridearis.ꝛ pecco.Uer. Quid me⁹ eneas i te ꝯmittere tm̄ Quid troes potuere:Et ꝯpono vł ꝯiūgo.Cōmissū ꝯpositio vł ꝯiūctio.Sūmitto.i. subdo.Sūmitto caput.i.obedio.Sūmissus hūilis.Loqtur voce summissa.i.nō alta. Omitto.i.dimitto.demitto.deorsum mitto.de priore.Hora. Quē sua culpa ꝑmit decept⁹ omitte tueri.de altero idem.Demitto auriculas vt iniq̄ fortis asell⁹. Meto segetē vel herbā seco amputo.Paulus. Qui parce seminat:parce ꝛ metet. accipit̄ ꝓ aufero.Hor.Quid vici ꝓsunt:aut horrea si metet orc⁹ Grādia cū paruis nō exorabilis auro.Demeto peñ.breue.i.amputo.Uerg. Demetit ense caput.Uerro.i.muto et voluo.hinc frequētatiuum ꝟso.i.cōtinuo vel multum ꝟto.equus versat molā.Quid versas aio.i.qd̄ cogitas.Aduerto ad aliqd̄ verto:aduerte mihi faciem.Et attendo. Uer.Paucis(aduerte)docebo.Auerto aliquo verto.Auerte irā tuam a nobis.Aiaduerto.i.aīm aduerto ꝛ noto ꝯsideroqꝫ.Terē.Nūc quē rem vitio dēt aīaduertite. Itē aīaduerto.i.punio ꝛ(vt vulg⁹ loqtur)iustifico sic actm̄ cum ꝑpōne in habet. Senec. Aiaduertit brut⁹ in liberos suos.Diuerto declino de via.Diuersoriū hospiciuꝫ aut taberna meritoria quo viatores diuertunt:diuersor oris.qui diuertit.diuersito as.i. diuerto deflecto.diuersor aris.idem.vel ꝯuersor diuerticulum.i.diuersorium aut semita ad quam a regia via siue militari diuertim⁹.Etiā significat aufugiū: vt pene victi q̄rūt diuerticula.diuortiū.i.sepatio.Cic.in.ij.epi.ad Celiū. Est diuisus aquarū diuortijs:ꝓprie aūt est sepatio viri ꝛ vxoris.Euerto ꝛ subuerto.i.destruo.Inuerto in cōtrariū verto:vt vestē aut pellē seu etiam ꝟba prepostere ꝓnūcio:vt lauo vola.Inuertit melotā.i.pellē ouinā.hi Keert de pelse: oīe adagiū est apd̄ nr̄ates.Interuerto callide surripio qd̄ plerūqꝫ fit quū rem ꝯmodatā aut creditā dolo ne dn̄o restituatur efficim⁹.Plau.in asina.Hem istoc ago quō argētū interuertā.Reuerto aut poti⁹ deponētaliter reuertor in ptō tn̄ reuerti melius.i.redeo. Tul.in phili. Uictor quum legiōibus reuertisti.Titus Liui⁹.Sub idem tp̄s legati ac regib⁹ Romā reuerterūt Obuerto cōtra verto.Preteruerto vel or.i.ꝑuenio aut ꝑcurro.Cat.Flammea ꝑuertit celeris vestigia cerue.Uerg.volucreqꝫ fuga preuertit̄ hebrū.Est aūt hebrus thracie fluui⁹.Ueteres vorto ꝓ ꝟto dicebāt vt voster ꝓ vester.Ter.Dij bene vortāt:hic vortex aquaꝝ cōuolutio ꝛ ꝓfunditas.¶ Sterto.i.dormio ꝛ sonum altum dormiēdo emitto.Persi.Mane piger stertis:surge inquit auaritia. Terē. Homo fatuus est:insulsus tardus:stertit noctes ꝛ dies.Desterto euigilo.Persius.Cor iubet hoc. Ennipostqꝫ destertuit esse Meonides quintus pauone ex pythagoreo.

Mitto.

Uerto.
Aduerto.
Auerto.
Animaduerto.

Inuerto.

Reuerto.
Sterto.
* Persius Stertim⁹ in domitū qd̄ de spumare faler nū sufficit at quinta dum linea tangit vmbra.

Neutrum sisto nihil dabit:actiuum stetit edet.
Deinde statum format nobis est Gellius author.

¶ Sisto neutri ge.i.sto:caret ꝓprio ptō atqꝫ supino,pōt tn̄ vtrūqꝫ sumere a sto sisto steti statū,ꝛ cōposita a sisto capiēt vtrūqꝫ a cōpsitis a sto vt cōsisto cōstiti constitū sic resisto obsisto assisto absisto circūsisto ꝑsisto desisto ꝛc.que eādem significationem hn̄t cum a sto compositis.¶ Sisto actiuum habet stiti in preterito ꝛ statum in supino ex sntia Gellij:sed Prisc.nihil hr̄e dixerit.Uerba Gellij ex lib.secundo noctium attica

Sisto.

rum hec sunt in libro vetere M. Catonis qui inscribit̃ cōtra tyberiū: scriptū q̄dē sic erat. Quid si vadimoniū capite obuoluto stitisses. recte ille stitisses scripsit sed falsi et audaces emēdatores e scripto per libros stitisses fecerūt tanq̄ stitisses vanū ꝛ nihili ꝟbū esset q̄n poti⁹ ipsi nequā ꝛ nihili sunt q̄ ignorāt stetisses dictum a Catone q̄m sisterect vadimoniū non starect. hec ille. hinc; supinū fit statum vt stator q̄ sistit aliquem p̄tori aut dn̄o suo. nā sisto actiuū significat stare facio: vn̄ siste lachrymas. i. noli flere. Uerg. Siste gradū: teq̄ aspectu ne subtrahe nr̄o. Pli. Lactuca sylucstris sanguinē sistit. Et presento. in euāg. Ut sisterent eū dn̄o. Stator ergo q̄ sistit aliquē dn̄o q̄uis alij a statiōe crebra dici velint. Cic. in. ij. lib. epi. fa. Lr̄as a te mihi stator tuus reddidit tharsi. capit̃ ꝓ satellite etiā ꝛ apparitore q̄ reos in ius: vel in carcerē ducit q̄ sistit eos p̄tori ꝛc. Aliq̄n sisto a statuo capit̃ preteritū statuit. Plau. in bacchi. Nauem exēplo statuimus. i. stitim⁹. Scodrensis ꝛ Calepin⁹ negant sisto in supino hr̄e statum: q̄ cum stator dr̄ Juppiter a sto est inquiūt: sed friuole ꝓbat vterq̄ dictū suū Juppiter stator dr̄ a sisto q̄ stitit. i. stare fecit romanos in fugam a sannitibus ꝟsos necillud aliq̄d ꝓbat q̄ a sisto cōposita hn̄t sensum ꝟbi sto: nam sisto cōposita nulla hn̄t nisi in neutrali significatione: nec q̄ sisto stiti facit: oportuit supinū esse stitum si vllum foret: nō statū: nō magis q̄ a sero seui satū oporteat esse nō satum. multo plura adducit Calepinus vt Uallā improbet: solutu nō adeo difficilia: quibus supersedeo. concinit mihi cum Ualla Anto. Nebris. ipse Calepinus sibi nō cōstat. nam in dictione sisto negat quod in dictione stator postea affirmat.

Stator. Juppiter stator.

Dat viuo xi ctum. Soluo ui format et utum

Ut voluo. calui caluo facit absq̄ supino.

¶ Quatuor sunt ꝟba in uo syllabā; desinētia: quoꝝ viuo facit vixi victuz. soluo solui solutum: voluo volui volutū. caluo calui sine supino. olim annumerabat̃ cauo caui cautum. nunc caueo dr̄. ¶ Uiuo. i. vitā ago. Persius. Uiue memor leti fugit hora hoc quod loquor: inde est victus quo viuimus. victito. i. viuo aut vescor. barbari victicāt lacte. reuiuisco rursus viuo. Cōuiuo conuersor. Senec. Herebit tibi auaritia q̄diu auaro cōuixeris. Cōuiuor. i. cōuiuiū facio. ¶ Soluo qđ ligatū erat nō ligatū facio et enodo. Plau. in amphi. Noctu ac soluta est nauis nr̄a e portu persico. itaq̄ soluo aliquādo capitur pro abnauigo. Philel. At triduū vsq̄ hinc soluere decreui. Capitur etiam pro, debitū reddere q̄ debitor obligatur creditori. Cice. in Uerrē. Pro quo frumento pecunia soluta non est. Itē soluo. i. satisfacio. Teren. in adel. Neq̄ tu verbis vnq̄ solues qđ mihi re malefeceris. Et dimitto liberoq̄. Uerg. Soluite corda metu teucri. hinc solutus risus. i. magnus: a curis liber. Soluo fidē: id est nō seruo. absoluo resoluo exoluo dissoluo. i. soluo. dissolutus. i. vagus immodestus. persoluo quicquid debeo soluo. ¶ Uoluo. i. verto. vventelen. Teren. Satis diu iam hoc saxū voluo hoc preteritū est dissyllabū volui a volo trissyllabū voluto multū sepeq̄ voluo. Uerg. Talia flāmato secū dea corde volutat. Uolutabrū locus lutosus in quo porci volutantur. Inuoluo implico. inuolucrū inuolutio. aduoluo ad aliq̄d voluo. deuoluo deorsum voluo. Cōuoluolus ꝟmis se cōuoluēs in folio arboris aut vitis. Caluo i. decipio frustror. passiuū est caluor eris. Pacuuius. Sētio te pater vocis calui sititudine. Dicit̃ etiā deponentaliter / caluor eris. Plau. in cassi. Nā vbi domi sola sū soror manus caluit̃. i. decipit. supinū foret caluitū: sed nō est in vsu. a caluo fit calūnia i. vexatio alicuius a litibus per fraudē ꝛ frustrationē. sceuringhe. Atq̄ etiā falsa accusatio. caluo as. prime. i. caluum facio. calueo caluus sum. caluesco fio caluus.

Uiuo. Soluo. Uoluo. volutabrū. Caluo. ✱ Sallu. Cōtra ille calui rat⁹. caluere est caluū esse: ponit̃ etiaz ꝓ cui⁹ passiuuz est caluor frustror.

Nexo xui xum vult. Texo xuit: indeq̄ textum.

¶ In xo tertie ꝟba duo sunt: nexo nexui nexū. i. necto. Andronic⁹ per p̄mā nexabat dixit teste Priscia. Texo texui textū. i. telā struo. Teren. in heau. Texentē telā. Studiose ipsam offendimus. Ponit̃ etiā pro cōponere facere fabricare scribere colligere: vt historias tabellas ꝛ huiusmodi. hinc textilis textile qđ texendo fit. vt textilis corona: textilis vestis. hinc textor textrix textura ꝛc. textū. i. compositio ꝛ formatio. Uerg. Et clypei nō enarrabile textū. vl' textus us. iu. vulg⁹ capit ꝓ p̄ncipali scriptura q̄ nō est interp̄tatio vel glossa: verū nō satis recte vt Merula bn̄ sensit. hoc aūt ornate dr̄ lr̄a. Attexo appono: ad aliq̄d texo. contexo cōpono cōiungo. detexo textū destruo vel dissoluo. aliquādo significat valde texo. retexo iterū texo ꝛ reformo. Ouid. Luna quater plenuz tenuata retexuit orbem. Et textum dissoluo. Tulli. Itaq̄ iam

Nexo. Texo. Textilis.

*Uergil. retexo orõnẽ meã. pretexo ante texo & abscõdo vel tego. Uer. Cõiugiũ vocat hoc pretexit noie culpã. pretextus pretextus ptextui. i. excusatio vel ficta cã. Pretexta vestis nobilium puerorum erat cui purpura erat pretexta. Intexo in aliquo texo.

Nã tñ antexere funera sacris germanaz credit.

¶ Quarta coniugatio.

Qui quarta facit. ui semper vertitur in tum:

¶ Uerbũ quarte cõiugationis facit in pterito iui & in supino itum vt eo iui itum. queo quiui quitũ. audio diui ditũ. scio sciui scitũ. cio ciui citum rescio resciui rescitum. i. percipio. Plau. Quid futurũ est quum senex hoc resciuerit: rescisco idem. Scio scientiam habeo. Conscio de me scio & proprie malum. Hora. Hic murus aheneus esto. Nil cõscire sibi: nulla pallescere culpa. cõscientia. i. sui sciẽtia. Itez scio. i. statuo scitũ statutũ. vñ plebiscitũ. Cio. i. voco. vide in cieo. ¶ Crocio vocifero vt cornus. crocitus. vox coruina. crocitare frequenter crocire. ¶ Glocio sono vt gallina quãdo incubat ouis. Ferocio fio ferox & animosus. vñ no ferociũt hoies. fastidio cõtemno. Linio. i. lino. Compedio ligo pedes. Polio orno redimio orno. Lascimo petulãs sum. sopio dormire facio. Garrio multa et inepta loquor. aues garriũt. i. cãtillãt. Sarrio purgo. Abortio. i. facio abortũ. In iob. Bos eorũ nõ abortiuit. sic supbio/mugio/munio/mollio/bullio/lippio/grũnio/balbutio &c. ¶ Solum duo hic in eo desinũt. s. eo & queo: cetera in io terminant. Solum hec duo corrip. pe. supini. eo & queo cum suis vt reditũ aditũ &c. Ambitus tamẽ participiũ pducit penultimã quam ambitus nomẽ solũ corripit. ¶ Futurũ indicatiui hic desinit in am: vt audiam eam queã: hec tñ duo recti9 in bo terminant: vt ibo quibo apd veteres in ibo & ibor plura desinebãt: q nõ vsurpabimus nũc nisi. parce si comice velimus. dialogũ: aut comoediolã &c. scribere. Terẽ. Iam scibo idem. Hic ego virũ opperibor. Hiero. in byblijs. Imprudẽtes odibũt sciẽtiã. idem. Partibor & metibor & plura dixit. At Sene. ij. de bñfi. Nullã iniet grãm dixit: ornatius est inibit. ¶ Eo. i. vado hinc iter. abeo recedo. adeo accedo. coeo simul eo: vel conuenio. Obeo circũeo & pergo. vt obeo munus meum. i. facio officiũ meum. Obeo mortẽ. i. morior. obitus mors. Pereo perdor morior. Plau. Ego illum perijsse dico cui perijt pudor. Prodeo pcedo Teren. Dromo pulsitat: anus quedã pdijt: & aperuit ostium. Subeo sub aliquid eo et in mẽtem venio. Uerg. Subijt chari genitoris imago. i. cogitaui de pre meo. Hic etiam sunt transeo redeo ineo ptereo exeo &c. Ambio circũeo. vt lupus ambit ouile. Oui. Iussit & ambite circũdare littora terre. etiã significat honores ambiendo hoies et rogando petere. In lib. mac. Jason ambibat summum sacerdotiũ. Hinc ambitio affectatio honorum. ambitus penul. breui. idem Luca. Ambitus & luxus & opũ metuẽda facultas. hoc etiã circuitũ significat. Queo possum: nequeo nõ possum. ¶ Quedã credunt in hac cõiugatiõe carere vel pterito vel supino nec carẽt. vt obedio iui. itum i. obtempero. Pli. lib. xvij. natu. hist. Ramo olee qz maxime sequaci atqz obedituro. Seuio iui. itum. i. irascor vel crudelitatẽ exerceo. deseuio valde seuio. cõseuio simul seuio. obseuio cõtraseuio. Plau. in epi. Tu is es qui per voluptatẽ in mea erumpna obseuisti grauiter. Suet. in Nerone. Per sex dies totidemqz noctes ea sede seuitum est. Tacitus. Attrocius in vrbe seuitũ. Sitio sitim habeo. Iustin. Satiare sanguine quem sitisti. Legi sititor a supino sititũ in Apule. li. j. de asi. Sititor nouitatis. Phocas dixit carere preterito qd ex iustini verbis falsum esse liquet. Ferio. i. pcutio feriui feritum. Utrũqz perraro. Seruius feriturũ dixit in septimũ enei. Quem imitatus. Petrarcha in. viij aphrice ait. Pax populis ducibusqz placet foedusqz feritũ. Baptista Mantua. pterito vtitur. Glans ignita manum ferijt: mox altera tergum. apud veteres tamẽ neutrũ a ferio repperi. nec tamen hi authores penitus spernẽdi sunt. Refero repercutio. Plau. in asi. Patitor idem: ego te referiam.

Rescio
Scio.
Crocio
Glocio
Ferocio
Sarrio
Eo.
Queo.
Obeo
Seuio
Sitio
Sititor
Ferio.
*Prodeo pgredior in lucẽ venio vel qsi porro eo. Apul. Tũ vero exoculto pdeunt aliqui

Singultit vult singultum: sepelire sepultum.

Ueneo dat venum. veni ventum venio vult.

¶ Excipiũtur a regula quedã. primo tria fm rlam facientia pteritũ. & cõtra regulã supinum: vt singultio singultiui singultũ. sepelio sepeliui sepultũ. Ueneo veniui vel venũ venũ. at venio facit veni vẽtum. ¶ Singultio grauiter tussio & singultũ emitto vt faciunt fessi & infrigidati. hinc singultim aduerbium. i. singultiendo. Hora. Ut veni coram singultim pauca locutus. Singultim loqui. i. cum interuallo. et frequen=

ti interruptione vt verecūdi & timidi loqui solent. Singulto as. singultum emitto. Sta. Semineces pueri trepidas in limine vite Singultant aias. Et frequēter singultio. Sepelio. i. defunctū condo vbiuis: humi aut in terra. sepultus insepultus vt humatus inhumatus. Cato dixit Mortu⁹ sepelitus est: vt auditus. Lex. xij. tabu. apud Quinti. Qui in calamitate parentes deseruerit insepult⁹ abijciatur. Ueneo. i. vēdor quasi venū eo supinū multi grāmatici dicūt esse venū, a quo tñ nullū format participium. In euang. Duo passeres asse veneunt. Uenio notum est olim p tertiam veno is. dicebāt authore Marcel. composita corripiūt syllabaz ve in pñti: sed in ptō pducūt: vt aduenio. i. ad aliquē venio. hinc aduētus. aduēto as. i. veniēdo ppinquo Conuenio in vnū locū venio. cōuentus cōgregatio hominū: cōuenticulū idē. Et pactū facio vel constituo. hinc cōuentū & cōuentio. i. pactū. oportet te stare conuentis. i. seruare pacta. Et congruo. Terē. Hec fratri meū nō cōueniūt. Iuue. Senis inter se cōuenit vrsis. i. seui vrsi inter se concordes sunt. Cum actō significat alloqui. Terē. Egomet cōueniā eum. Interuenio inter aliquos venio. Terē. Interuenit hō de improuiso. Et rogo: vt interueni pro clero. Preuenio anteuenio: vt preuenisti me: deuenio deorsum venio. Reuenio redeo. Euenio accido. Uerg. Non hec sine numine diuum Eueniūt. euētus. i. casus. Obuenio. i. contingo. Prouenio pcedo. Ex arbore bona boni fructus pueniūt. hinc puētus. Pli. Magnū puentū poetarū ann⁹ hic attulit. Circōuenio. i. circundo: vt hostes circūuenerūt nños. Et decipio. Aplus. ne quis circūueniat in negocio fratrē suū. venimus in pñti penultimā producit quā in preterito corripit. subueni penul. longa in preterito: breui autem in imperatiuo.

> * Singultire a gallina dicitur cum vocez illā singultiēti silem post fetū emittit.
> Uenū supinum nūqz reperitur: nisi cōiunctuz aut cōpositum cū hoc verbo do das dicim⁹qz venundo: author Nebrissensis.
> * Circūuenior venimus in pñti et ptō

Pone amicit per ui per ctum dat vincio xi ctum.
Sancio iungatur: quod & iui format & itum.

¶ Amicio facit amicui & amictū teste Diomede. Brutus in laudatiōe Apij claudij Toga ptexta amicuit. Actius etiā amixit ptulit. Inuētū est qz amicuit vt audiui & significat vestio. Amictus. i. vestit⁹: amiculū vestimentū. Plau. Amiculū hoc sustolle

> Amicio.

¶ Uincio vinxi vinctū: sanxio sanxi sanctū: aliqñ etiā sanciui sancitū: vt forsan vinciui vincitū. Uincio. i. ligo: vinculū ligamētū: deuincio obligo vel cōiūgo. Tul. Sanguinis cōiunctio deuincit hoīes charitate: reuincio. i. vincio. Sācio. i. firmo: & pprie effuso sanguine per hostie immolationē. Luc. Romanas sancire volūt hoc sanguine leges. Pōponi⁹ scēdo. Sācierat ius vtile ciuitati: p sanciuerat p syncopā. Lucr. Sācitum qñquidē extat. Ponitur pro sacro as. Hinc sanctus sanctitas sanctimonia &c.

> Uincio.
> Sancio.

Haurit si stum dat. psi ptum dat sepio. saltum.
Et salui salio proles formatur in ultum.
Dat psi psum cambit: legi hec quandoqz per iui

¶ Haurio hausi haustum. i. humore excipio: extraho. haustū vas in quo haurit. & ponitur sepe simplr p accipio & audio. Uerg. iiij. enei Uocēqz his aurib⁹ ausi. Et aspicio. Idem. Hausit celū menteqz recepit. Et vulnero. Idē. Latus hausit: apertū. hausi aio. i. intellexi. Exaurio euacuo: vt diutinū bellū exhausit erariū: supinū inuenitur sine t hausum. Uerg. iiij. ene. Spero equidem medijs si qd pia numina possum Supplicia hausurū scopulis: & noie Dido sepe vocaturū. Lectū est etiā hauriui itū. Uar. ad Cic. Quū idem qz haurierit p hauriuerit. Apul. ij. met. Lagena facilis haustu. idem in. iij. Haurito plusculo vncto corpis mei mēbris pfricui. idē in. iij. Rorē rigētem hauritū ista pfestim deserta venula. Hausto as. frequētatiuū est haustus sorbitio vel hausio. Oui. Bacchi tibi sumum⁹ haustus. Idē. haust⁹ aque mihi nectar erit.

> Haurio.

¶ Sepio sepsi septum. i. obstruo & circūdo. Uerg. At ven⁹ obscuro gradiētes aere sepsit. Hiero. etiā sepiui vt audiui fecit dicēs. Esa. cap. v. Sepiuit eaz & lapides ex ea

> Sepio.

¶ Salio salui saltū. Oui. in. j. fast. Per flāmas saluisse pecus saluisse colonos. hz et saliui vt audiui: nō tñ salitū. Papi. lib. j. theb. Excussi salierūt cuspide dentes. i. saluerunt. idem. j. syl. Quāto salierūt pectora voto. Uar. in. iij. geor. Mollibus in pratis vnctos saliere p vtres. i. saluere Composita mutauerūt a in i breuē: vt insilio insilui vel insiliui sp insultū: sic cetera. Insilio in aliqd salio. Luc. in. iiij. insiluit solo nocitu rus pōdere puppi: assilio ad aliqd salio exilio ex aliquo salio. Lac. Semine deposito late seges exilit aruis: desilio deorsum salio. Uerg. Portis regina sub ipsis desiluit

> Salio.

Cambio.

prosilio pcurro ꝛ pdeo. Vergi. v. enei. Haud mora psiluere oēs. Resilio rursum vel retro salio. vt pilla resilit: p̄silio ante salio. p̄sultor choree ductor. Trāsilio vltra salio hinc insulto assulto exulto desulto resulto ꝛ cetera frequētatiua. Cambio iui itū vel campsi psuz. i. mutuo pecuniā: hic cāpsor. i. nūmularius. Apule. p magia. Opas tuas cum vicinis cābias. Cāpsi ptm̄ ponit Carisius teste Prisc. cāpso, as. frequētatiuū apud Enniū. Bebelius cēset cābio voculā esse sordidā. Cābiū vero penitus est barbarum.

Sentio si sum vult vt raucio. Fulcio si tum

Et sarcit farcit per ui mittatur ꝛ ertum

Ex pario natum: ri comperit ꝛ reperit vult.

Cicer. j. de orat. Esopum irrau ferit. Explodi sentio. Raucio. Fulcio

¶ Sentio sensi sensum: raucio rausi rausum. Lucilius. Rausuro tragicus q̄ carmina perdit oreste. Fulcio fulsi fulsum. Oui. in epi. deianire. Hercule supposito sydera fulsit atlas. Phocas dicit hr̄e fulxi. Sarcio sarsi sartū Composita a pario q̄ mutauerūt a in e breuē faciūt in ptō ui per duas syllabas ꝛ in supino ertū. vt aperio ui. ertum. sic opio. at duo hn̄t ri ꝛ ertum. Comperio eri. cōpertū. repio reperi vel repperi repertum. ¶ Sentio aliquo sensu pcipio ponit̄ p intelligo. Pru. sentio quā ꝯtra moueat pellacta litē. Et iudico vel opinor. Persius. De ioue q̄d sentis: assentio vel deponētaliter assentior. i. ꝯcedo ꝛ eadē opinor: ꝯsentio idē. hic cōsensus ꝛ assensus noīa. dissentio aliter sensio p̄sentio p̄uideo: p̄sentisco idē. ¶ Raucio. i. raucus sum: irraucio idem dr̄ etiaz p̄ scdam rauceo irrauceo: ꝛ raucesco. Cic. in. i. de orato. Aesopū quoq̄ si paullum irraucerit explodi: sic est in li. meo. Prisc. legit irrauserit: ꝛ vtrūq̄ latine dr̄ Fulcio. i. sustineo munio fortifico. Iuue. Nos vrbē colimus tenui tibicine fultam. fultura sustentatio. Pli. Ut eximātur trabes sine futuris ac reponātur. Fulcrū q̄d vulgus vocat barbare lecticā: q2 lectica lectus est nō spōda: dictū q2 fulcit thoros. Uer. Fulgēt

Sarcio Farcio De cōpositis a farcio Offertissimus. * Cice. ij. thuscu. cuius verbis oia referserunt Fartores. Aperio Operio.

genialibus altis aurea fulcra thoris suffulcio. i. subtus fulcio. Uar. Ut maioribus perticis suffulte vites auras nō pertimescāt. ¶ Sarcio itegrū facio: hic sartores q̄ vestes sarciūt. Et sarta tecta opa publica qua locātur vt ingra p̄stētur. Et sarte, integre: et sarcire cōponere ppue est vestes ꝯsuere ꝛ dānū soluere. Pacuui. Tu dāni nr̄i causa fuisti tu nobis sarcito vt debes: sarcino as. idem: resarcio instauro: sunt qui dicant sarcio etiam hr̄e sarciui sarcitum. ¶ Farcio. i. saturo vel repleo. sagino pingue facio Composita mutant a in e vt cōfercio refercio differcio offercio infercio: offertissimus. pinguissimus. Plau. Sine sacris hereditatē sum adeptus offertissimaz. Pru. iuuat infercire crumenis turpe lucrum. Farcimē intestinū varie ꝛ minutim cōcisa carne refertū: fartores qui farcimina faciūt fartilia q̄bus implent̄ ea q̄ coquunt̄: fartū e sea qua q̄d farcit̄: fartura idem: vel est actus modusve farciēdi. ¶ Aperio resero olim fecit aperiui vt audiui teste Phoca. Operio tego. Cooperio: adoperio: idez operculū et operimētū. i. tegmē. Opperior gemino pp deponēs. i. expecto. Comperio inuenio. Reperio casu inuenio. Oui. Tu nō inuēta reperta es: ponit̄ etiā simplr̄ p inuenio.

Aio preterito caret et meditantia verba.

Parturio: esurio: cum nupturio volo tolli.

* Aio ptm̄ a verbo dico author Nebrissensis mutuatur. De verbis meditatiue forme. Martia. Illam quā fecit esurionem.

¶ Aio caret ptō. testibus grāmaticis: tamē diuus Augustinus aisti dixit: ꝛ aio quarte est testibus Prisciano ꝛ Probo: q2 imperatiuus est ai: ꝛ Actius aibant p aiebant dixit: quod in quarta fieri solet. Ais tamē inuenit̄ scdam corripere: vt in ꝯ̄ficatoria pbaui aio. i. dico. Uerba meditatiue forme carent ptō ꝛ pinde supino: vt dicturio i. cupio dicere. esurio tn̄ esuriui facit ꝛ parturio pturiui: nupturio nupturiui Apulei. Sine vlla vnq̄ mala giam olim nupturisse p nuturiuisse. supinū videt̄ esse esuritum: vnde esuritio esuritionis. In euangelio. Esuriui ꝛ dedistis mihi mādu care

¶ Deponentium preterita ac Supina.

Ex or finitis actiuam fingito vocem

Ut potior potio formabitur inde potitum.

¶ Verbū deponēs ac etiā cōe facit supinū ex ficto in o v̄bo p remotionē r lr̄e vt potior deme r fit potio is. ire. hoc hr̄et potiui potitū: ergo potior in supino hz potitum: deinde ex participio preteriti tpis cum verbo sum vel fa

cimus preteritũ potit⁹ sum vel fui. sic ꝯsiderabis in lector vereor osculor irascor nascor fungor cõplector amplector opperior experior ⁊c. q̃ regulariter faciũt letatũ veritum osculatũ iratũ natũ functũ ꝯplexũ amplexũ oppertũ exptũ ⁊c. qr actiua forent leto vereo osculo cõplecto que facerẽt vt plecto: oppio expio: que facerẽt vt aperio/ operio: sic assentior assensum vt assentio: patior passum: nam patio faceret passi passum vt quatio quassi quassum. sic passiua: vt amor legor faciũt amatum lectum: qr sic faciũt actiua amo lego. Declarabo nõnulla regule exempla. Abominor .i. sperno quasi malum omen repello. ¶ Glorior .i. letor ⁊ gloriam habeo. Insidior pono insidias. Diabolus insidiať nobis. Allucinor .i. erro. Concionor .i. loquor ꝯcioni ⁊ ꝑdico Digladior .i. gladio pugno. machinor excogito vel callide facio. Nugor .i. mentior. Plau. Non mihi nugari potes. Precor rogo. Speculor ꝯsidero. Testor testis sum et in testem accipio: vt testor deum ⁊ facio testamentũ. Intestatus nõ testatus qui nõ fecit testamẽtum. Detestor execror ⁊ odio habeo. Salomõ. Arrogantiã ⁊ superbiaȝ et os bilingue detestor: apud iuriscõsultos pro denuncio absenti capitur. Protestor aperte testor: obtestor valde oro ⁊ imploro. ¶ Uador .i. vadibus aut sponsoribus obligo vel detineo. quod vulgus arrestare dicit Plau. Uadatur hic me. Idem. Ubi tu es qui cõuadatus es me venereis vadimonijs. ¶ Uerecundor verecundiam habeo Plau. verecũdari neminẽ apud mẽsam decet. Terguersor tergum verto aut fugio aut cedo. ¶ Suffragor iuuo et cõsentio. Refragor resisto contradico. Rimor .i. inquiro. Rixor .i. litigo. Argumentor et rõcinor .i. rõne probo. Piscor pisces capio. Uenor feras capio. Plau. Stultitia est venatum ducere inuitos canes. Et capto vel acquirere studeo. Hora. Non ego ventose plebis suffragia venor. Mutuor mutuum accipio. Psal. Mutuabitur peccato et non soluet. Obsono obsonia .i. cibos emo. dicitur etiam obsono. Et eñ plurima deponẽtia olim actiuã vocẽ habebãt: vt iurgo mino modulo adulo tuto ⁊c. a Nestore ⁊ pluribus declarata. Metor pono vel cõstituo vnde castrametor. Adminiculor auxilior. opitulor .i. subuenio. aduersor .i. sperno. aduersor .i. cõtrarius sum: non dices cõtrarior/ arbitror/ ⁊ opinor .i. puto/ censeo. Inimicor aris .i. inimicitias gero. vtitur hoc deponente. Quintus Cicero in petitione cõsulatus ne putes cum Bebelio esse barbarũ. Inimico as. inimicũ facio. Hora. Et miseras inimicat vrbes. Imitor/ facta ac dicta sequor. iõ nõ dices/ I pre imitabor: sed sequar. ¶ Imaginor .i. cogito. Quinti. in. xij. Et tantũ oratorẽ imaginatur ac fingit. Apul. Pestiferos imaginaris amplexus. Prestolor .i. expecto. Letor letus sum. hec et multo plura sunt prime cõiugationis. ¶ Exempla secunde cõiugationis perpauca sunt: vt vereor .i. timeo. Plinius. Multi famam: pauci cõscientiam verentur. reuereo: honoro. hinc reuerentia ⁊ reuerẽdus. Sillius lib. vij. Tanta adeo quum res trepide reuerẽtia diuum nascitur ⁊ rare fumant felicibus are. Subuereor paulum vereor. Mereor patebit in sequẽti libro. Liceor prebeo pecuniam pro re emenda. ponitur pro estimo. Licitor licitaris idem. Plautus Liceo pro liceor dixit. Quiqui licebunt presenti pecunia. Polliceor pollicitus sum: id est promitto.

¶ Tertie cõiugationis etiam pauca sunt verba regulam seruãtia. vt irascor habeo iram. Subirascor paulum irascor. Obirascor cõtrairascor. Liui. libr. j. Fortune vt fit obirati cultum reliquerãt deum. a supino iratũ nõ fit iratur⁹ sed tanq̃ ab irasciturȝ irasciturus: vt a nascor natum: nõ naturus: sed tanq̃ ab nascitum nasciturus. ita multi dicunt, non omnino recte: quia Seneca lib. iij. de ira dixit. Fugere itaq̃ omnes debebit quos iraturos iracundia sciet. Nascor autem Phocas participio futuro ait carere. Nascor: id est orior: in mundo venio. Agnascor ad aliquid nascor. hinc agnati. propinqui sanguine. Et agnata partes corporis superflue. Cognascor cum aliqua nascor. vnde cognatus ⁊ cognatio. Innascor in aliquo nascor. vt hoc innatum est illi. Renascor rursus nascor. ¶ Fungor: id est vtor/ ago ⁊ officium habeo: fungor officio boni viri: id est ago quod virum bonum decet. fungor vita: id est viuo. defungor idem: defunctus mortuus. Etiam significat finire ⁊ deliberari. Tullius. Defuncti periculis homines videbãtur. Liui⁹. Defuncta morbis corpora salubriora esse cepere. ¶ Complector circũdo vel cõprehẽdo. amplector idem. ¶ Patior .i. sustineo tolero ⁊ penã habeo. Compatior cũ alio patior. perpetior a in e v̈so .i. valde vel diu patior. ¶ Quarte cõiugationis plura sunt regulã seruãtia vt potior: sed hoc etiã in multis personis est tertie: ⁊ significat obtineo. Uerg. Ui potitur q̃d non mortalia pectora cogis Auri sacra fames? Lucil. Deficit alma ceres: nec plebes pane potitur.

¶ Blandior .i. assentior siue adulor ⁊ applaudo. Plau. Nõ matronarꝫ est officiũ sed.

abominor. Glorior. Insidior. hallucinor Cõcionor. Digladior Nugor Testor machinor. Uador. Uerecũdor Terguersor. Suffragor Rimor Uenor Obsonor. Metor Inimicor. Imitor. Imginor Uereor Liceo. Obirascor Nascor Cõplector amplector Patior Potior Blandior.

Molior. Mentior Partior Sortior Experior Opperior.

meretricum viris alienis sublandiri. Molior laboro. nitor paro. moliris mihi insidias (demolior destruo: amolior amoueo. Teren. Hinc vos amolimini: q͛ mihi impedimento estis. ¶ Mentior cõtra mẽtem loquor. Sapiens. Os qđ mentitur: occidit animã. Partior. i. diuido. Composita mutant a in e: vt bipertior tripertior &c. ¶ Sortior sortem emitto vel acquiro. Experior. i. comperio. Opperior expecto. sic largior &c. Hora. Nec tardum opperior nec precedentibus insto.

Nil format vescor liquor medeor reminiscor.

* Notatu dignuz de verbis p̄terito aut supino carẽtibus.

Vescor. Liquor. Reminiscor. Medeor.

¶ Supinis & p̄inde preteritis carẽt vescor liquor medeor reminiscor. quorũ medeor scđe cõiuga. est: reliqua tertie. Id autẽ semper diligenter notãdum est. Quoties dictio caret p̄terito aut supino: caret etiam oibus q̃ inde fierẽt: vt participijs p̄teriti & futuri in rus & v͛balibus in io &c. iõ timeor & metuor preteritis carẽt: q͛ timeo & metuo carẽt supinis. Nam p̄teritũ v͛bi in or fit ex participio p̄teriti t͞pis & v͛bo sum: participium aũt ex supino. ergo si desit supinũ desunt reliqua: sic dices de angor & pluribꝰ: vbi aũt q̃d deest: solet per synonyma suppleri: vt medior medicatus sum. vescor pastus sum vel fui. reminiscor recordatus sum. operior raro h͡z supinum teste Diome. Liceor licitũ facit. hinc licitor aris. sed licito in vsu nõ est nec licitus sum: iõ dicimꝰ melius licitatus sum. ¶ Vescor. i. cibo vtor & pascor: vescor pisce/lacte &c. Conuescor simul vescor. Liquor. i. liqueo. Quiđ. liquitur vt glacies incerto saucia sole. Reminiscor recordor. Medeor do medelam. Cice. Philosophia medetur animis.

Non seruant normam tutus tuitus ratus aptus
Et fassus fructus fruitusq͂ profectus & vltus:
Atq͂ sequutus & experrectus: iunge loquutus:
Nisus vel nixus gressus velut orsus & vsus:
Oblitus questus: commentus iunge misertus
Et fessus mensus lapsus nactus quoq͂ pactus:
Mortuus ac ortus: sed donat iturus vtrumq͂.

Tueor. * Testibꝰ Marcello atq͂ Prisciano tueor: et tuor eũdẽ habent infinitiuuz l͡za tueor infinitiuꝰ est tueri a tuor tui. Tui infinitiuꝰ in vsu non est nisi in cõpositis põpo. apđ Marcellũ. cepi i͞quit contui. Reor.

¶ Formãt supina & p̄inde p̄terita cõtra regulã v͛ba quorũ participia preteriti t͞pis in l͞rã posuimus. ¶ Tueor scđe tutũ. i. defendo. hinc tutor tutaris. i. tueor. Ouidius. Non minor est v͛tus q̃ querere parta tueri. Tutela defensio. Tutor defensor pupilli. significat etiam videre. Verg. iiij. ene. Talia dicentẽ iandudũ auersa tuet͛. Intueor idem. Sallu. in iugur. Nostre preclaros viros ciuitatis solitos ita dicere. quũ maiorum imagines intuerent͛ sibi animũ ad virtutẽ accendi. Contueor idẽ. Cice. j. tuscu. quod tandẽ spectaculũ fore putamus quũ totam terrã contueri licebit. Plaut. in capti. Inimico vultu cõtuetur. supinum etiã est tutũ. participiũ est tuitus: & v͛bale in io: tutio: non tuitus participiũ. nec tutio. Tutus autem nomẽ est nõ tuitus: vt tuta ars: tutus ab hostibus. Quinti. in declamatione ceci. Tuitus sum adulescentis miserrimi causam. Valla in Rau. Quis narrat verrẽ superasse dacos: tñ Siciliam fortiter tuitum esse accepimus. Macro. lib. ij. satur. Si talia vis videri tuitiõe pudoris Augu. in. iij. de ciui. Nimis multos deos grandi fumo suo tanq̃ signo dato ad tuitionem congregauerat. Tueor eris. infinitiuo tui. sed nõ est infinitiuus in vsu nisi in compositis cõtui intui &c. nec h͡z tueri in infinitiuo nisi: vt reminiscor in preterito recordatus sum. s. a synonymo tueor. i. video. supinũ etiã est tutum vel tuitũ: quia ab obtuor obtutus venit: & obtutus p̄ aspectu. Verg. j. ene. Dum stupet obtutuq͂ manet defixus in vno. Cic. li. j. offi. Ex oculorũ obtutu ex leuatione aut remissione supciliorum. De infinitiuo tui in cõpositis. Plau. in asina. Ego illud argẽtum tam scio esse paratum q̃ me hunc scipionẽ cõtudi: de presenti huius in eadẽ. At hercule ipm adeo contuor: quassanti capite incedit. Cice. Intui dixit in oratione prose ad Quirites. ¶ Reor ratus sum scđe est. i. arbitror vel puto. Ouiđ. Sum ratus esse feram telũq͂ volatile misi. Ratus nomẽ. i. firmus. Cice. Non debet ratũ esse qđ factũ est per vim. Irritus nõ ratus. Sene. Reluctante natura irritus labor est. Pro rata et pro rata parte. Victruuius sic sepe loquitur: ne credas male dici. ¶ Apiscor aptus sum vetus verbum et pene obsoletum. i. acquiro et assequor, composita indipiscor inde

Pro rata. Apiscor

ptus sum: adipiscor adeptus sum: in vsum habetur & significat acquirere & assequi. Catul. Animus pregestit apisci. Lucil. lib. xxv. Ut ego effugiam quod ego te in primis cupere apisci intelligo. Dicitur etiam per primam apiscor aris. idem. Magnam inde apiscatus in famiam. Plau. adipisces dixit: & adipiscitur passiue in trinu. Non etate adipiscitur sapientia. ¶ Fateor secunde est. i. concedo me dixisse vel fecisse: vt fateor culpam. Composita mutant a in i: vt confiteor. idem confessor qui confitetur non qui audit confessionem quem confessarium Erasmus appellat. Profiteor publice fateor. Profiteor grammaticam. i. doceo vel disco. diffiteor. i. nego. ¶ Fruor eris. tertie vt reliqua omnia nisi expresse aliud docuero fructum vel fruitum. hinc fructus est illinc fruiturus apud Ulpianum. Cice. in hortensi. Amenitate summa fructus est. Fretus nomen est. i. vsus & confisus. Teren. Dauum optime video cuius consilio fretus sum. Quintil. Tua fretus humanitate id egeram. Fruiscor. fruor. Perfruor. i. valde fruor. i. delector. ¶ Proficiscor profectus sum. i. eo. Ulciscor vltus sum. i. vindico vvreken. Inultus non vltus nullum malum erit inultum. ¶ Sequor sequutus sum notum est. I pre sequar. Assequor ad aliquid sequor. Frater tam longe precessit vt nequeam eum assequi. Et acquiro. Consequor simul sequor vel acquiro. Exequor perficio. Teren. Quid primum nunc exequar. insequor Idem significat. Uerg. Ecce inimicus atrox magno stridore per auras Insequitur. Et sequor idem. Insequitur clamorque virum stridorque rudentum. Prosequor porro & longe sequor. prosequor te laude. i. laudo te. sic prosequor te odio/honore/amore &c. Persequor multum sequor in bonum & malum capitur. & in malum sepius. Cor. Nepos. Difficile est omnia persequi & non necessarium. in sacris. Saule Saule quid me persequeris. Obsequor morem gero. Pli. obsequar consilio tuo. Hinc obsequium. i. complacentia assensus & in seruitio Teren. Ueritas odium parit: obsequium amicos. ¶ Expergiscor experrectus sum. i. euigilo. Hora. Ut iugulent homines surgunt de nocte latrones. vt teipsum salues non expergisceris habuit olim expergitum. Lucili. E sopno pueros quum mane expergitus clamas. Diomedes. Expergitus dicitur qui excitatus sponte vigilat. Experrectus a quiete impeditus. Apule. frequentissime expergitus pro experrectus vtitur. ¶ Loquor locutus vel loquutus sum. i. dico. Composita corripiunt penultimam vt composita a sequor veluti alloquor cum accusatiuo ad aliquem loquor. vt alloquor petrum. Eloquor exprimo. Uer. Eloquar an sileam. Colloquor cum aliquo loquor. Obliquor contra loquor: aut respondeo. ¶ Nitor. i. conor & agere laboro. Ouid. Nitimur inuetitum semper cupimusque negata. Et adhereo vel sustentor. vt claudus nititur baculo. Composita producunt penultimam: vt annitor ad aliquid nitor. Enitor valde nitor vel pario. Sedu. Salue sancta parens enixa puerpera regem. innitor insisto vel inhereo. Salo. Ne innitaris prudentie tue. obnitor & renitor. i. contra nitor & resisto. Nixus nomen. i. partus. nixus. i. labor & nomen viri & auis: sed tunc est secunde declinationis. Gradior gressus sum. i. eo gradus. i. processus vel per quod itur. Composita mutant a in e. vt aggredior. i. adeo: egreditur exeo Congredior conuenio vel colloquor. Congressus. i. colloquium vel accessus progredior procedo/transgredior transeo. digredior abeo. ¶ Ordior orsum & orsus sum vel fui. i. incipio. Uerg. Inde thoro pater eneas sic orsus ab alto. exordior idem. exordium. i. initium. Ordior pro telas texo facit orditus teste Prisci. Hiero. in Esaya. Et telam quam orditus est. ¶ Utor vsus sum: vsum rei habeo. Composita producunt penul. vt abutor male vtor aut consumo. contor simul vtor. Cato. Utere quesitis sic ne videaris abuti. ¶ Obliuiscor oblitus sum. i. e memoria aliquid euolare sino. ¶ Queror questus sum. i. lamentor. hinc querulus qui multum queritur vt senex sunt queruli teste Horatio. Conqueror penul. breui. idem. Hinc questor querimonia querela. i. lamentatio claghinghe. Comminiscor commentus sum. i. excogito. Ter. Quid agam aut quid comminiscar. Commentum. i. figmentum. Oui. Mixtaque cum veris passim commento vagantur. Commentor frequentatiuum est. Philelphus. Cupio aliquid tecum hodie commentari. i. agere & tractare. ¶ Misereor misertus sum. apud Gellium sepe miseritus sum. misericordiam habeo. miserere mei deus. secunde coniugationis est. Fatiscor fessus sum vix est in vsu. hinc defetiscor defessus sum a in e verso et idem significat. Teren. in phor. Neque defetiscar vsque adeo experirier. idem. defessus sum ambulando. Indefessus. i. non fessus. Et hec sententia Prisciani contra quam Diomedes malit fessus nomen dici quam participium. Fatisco neutri generis magis in vsu est et idem significat et caret preterito. Metior. quarte mensus sum. i. pondero & considero mensuro estimo. Boe. Rerum exitus prudentia metitur. Sulp. dicit etiam fm regulam habere metitus sum: sed in vsu est mensus Emetior prometior dimetior. idem. Immensus sine mensura. ¶ Labor lapsus sum. i. cado

Fateor Confessarius. Fruor. Fruiscor proficiscor Ulciscor Sequor

* Nebris. ait Hieronymum dixisse inquit orditus sum regem meum & Joan. bapti. bellum orditurus: & arma expergiscor. Loquor Nitor. Gradior.

Ordior

Utor.

Obliuiscor Queror.

comminiscor

Misereor Fatiscor. Defetiscor

Metior

Labor.

Allabor penul. longa vt cetera: idest ad aliquem labor. Collabor cōcido. Elabor excido: eundo effugio: delabor: decido. dilabor pereo. Tul. Male partū male dilabitur. illabor icido. ꝓlabor in ꝑcul cado. relabor rursus cado. Lapsor aris. fre͂quētatiuū. vt egri ⁊ ebrij lapsant in itinere. i. sepe vacillāt aut cadūt. Nāciscor nact⁹ sum. i. acq̄ro. Paciscor pactussū facio pactū vł in pactū veto. Oui. Ut mea sit seruata mea virtute paciscor. ⁊ ꝓmitto idem. Difficilem mihi se non fore pactus erat: vt in pactum do. Uer. Uitāꝗ volūt ꝓ laude pacisci. Depeciscor a in e v̄so idē. Tul. Depect⁹ est cū hostibus. Morior participiū facit mortuus sum qđ nonnulli nomē esse volūt participium futuri temporis est moriturus tanq̄ supinum fuerit mortuū. Est aūt morior e vita decedere ⁊ tertie ꝯiugationis est. Sene. In tota vita discendum est mori. Emorior idem. emori penult. corripit vt cetera. Tul. Quid tam ꝯm naturam q̄ꝫ senibus emori? Commorior cum aliquo morior. In euang. Si oportuerit me simul commori tibi: non te negabo. Immorior in aliquo morior. Hor. Immorit studijs ⁊ amore senescī habendi. Demorior intermorior. i. morior vł pereo. premorior ante morior. Orior infinitiuum oriri per quartā hꝫ: reliqua per tertiā sepius: lꝫ oriris non male dixeris participiū: futuri tpis tāq̄ꝫ a supino ortū fit oritur⁹ ⁊ significat nascor surgo incipio vt sol orit. Exorior enascor. hinc nobilib⁹ natalib⁹ exort⁹ est. Adorior aggredior Terē. Adortus est iurgio fratrē. Aborior nō recto tpe orior: vñ abortus ⁊ abortiuus non debito tpe nat⁹. suborior: ⁊ subnascor subort⁹ est rumor. oborior idem. vt oborte sūt lachryme. Uer. Hos ego digrediēs lachrymis affabar obortis. Coorior. i. orior vel simł orior. Liui. Tum v̄o coorto tumultu terga v̄tere simulātes: paululū cessere.

> Nanciscor Paciscor.
>
> Morior
>
> * Morior nō mō tertie verumetiā q̄rte cōiugationis Plau. Moriri sese misere mauolet quā nō perfectum reddat.
>
> * Aborior etiā abortiuum facio Uar. vinuꝫ qđ tibi natū sit in q̄daꝫ loco: si pregnans biberit fieri vt oboriatur.

Grammatice Despauteriane Liber sextus
De verbis defectiuis ⁊ anomalis.

Que contra normam flectes: anomala sunto.
At fero sum fio volo eo queo sultis edo sis.
Ausim queso forem faxo cado pluraꝗ multo.
Defectiua etiam sic ambest inquio ⁊ inquam.
Infit aue salue capsis apage: quibus euge.
Des ⁊ ait sodes ouat omnia prosa recludet.

Uerbum anomalū vel norme est: qđ contra aliorū regulā coniungat: vt sum es est anomalum dicitur ab a. i. sine ⁊ nomos lex: ideo sine r anomala scribes. Anorme dicitur ab a. i. sine ⁊ norma. i. regula. Eclipticū vel defectiuū est qđ aliquo ⁊ perfectam coniugationem necessario caret: vt polleo caret preterito ⁊ timeo supino. verum carentibus preterito ⁊ supi. satis dictū. Nihil caret ꝓprie eo qđ nec ipsum nec quiduis eiusdem speciei solet hr̄e neꝗ eñ dicimus digitum esse imperfectū q̄ ei dentes non assunt ideo imperatiuus modus defectiuus non est: q̄ primā personā in singulari numero nō hꝫ: q̄ nullus imperatiuus eam personam hr̄e solet nec ea indiget: nec is modus anomalus est lꝫ eius formatio sit varia: de qua Alexāder multos minime necessarios v̄sus tradidit. Eam ꝓsaice sic habeto. Ama doce audi: ab amas doces audis ablata s lr̄a. Lege a legis ablata s lr̄a ⁊ i in e versa. dicimus tamē dic fac duc fer vt patebit. Amet doceat legat audiat silia sūt tertie ꝑsone futuri opta. sic in plr̄i amēt doceāt legāt audiāt. ⁊ silr̄ ꝑme persone plr̄es. Amem⁹ doceam⁹ legamus audiamus. q̄ quidē ꝑsone prime eadē sūt in p̄n̄ti ⁊ in futu. impa. Amato doceto legito audito ⁊ plr̄ amāto ⁊c. fiūt a tertia ꝑsona singulari p̄n̄tis indicatiui. adiecta lr̄a o vt amat amato: amāt amāto ⁊c. hec rursus faciūt adiecta syllaba te. amatote amantote ⁊c. sic q̄ preposuissem amate docete legite audite fiunt ab ama ⁊c. adiecta e lr̄a tertie ꝑso. amātote docētote ⁊c. exoleuerūt: ⁊ dicim⁹ solū amāto ⁊c. teste Nebris. Que in t desinūt adiecta ur. faciūt vocē passiuā vt amet ametur: amēt amenꝫ. Que in o adijciūt passiuo r lr̄aꝫ: vt amato amator: amāto amātor. Amemur fit ab amem⁹ v̄sa s in r. Amamini ab amate v̄sa te in mini. Amamini ab amatote: v̄sa tote in minor sic dices de silibus. friuolū videt mihi de hac re multos aut aliquos v̄sus puerīs conficere. sed ⁊ reliqua sat videt mihi paucis v̄siculis enumerare ⁊ coniugare.

> * Quid sit verbum anomalum. Quid defectiuum.
>
> Imperatiui formatio.

nem singulorum per ordinem lucide docere. quod modo per dei gratiam faciam: quia pueris prodesse cupio. Fero sic coniugatur. Indicatiuo modo tempore presenti fero fers fert. Et pluraliter rimus. fertis runt. Ferebam &c. Tuli. tulisti &c. Tuleram &c. Feram es et. &c. Imperatiuo presenti fer ferat. Et pluraliter feramus ferte ferant. Futuro ferto tu et ille. Pluraliter feramus fertote ferunto. olim etiam feruntote. Opt. vtinam ferrem: et vtinam tulissem: vtinam feram as. Coniunc. cum feram as. cum ferrem &c. cum tulerim cum tulissem: cum tulero. Infi. presenti ferre. preterito tulisse. [illegible]tu. laturum esse. Gerundia ferendi do. dum. Supina latum latu. Participia ferens laturus. Passiuo genere indicatiuo modo feror ferris ferre fertur. Et pluraliter ferimur ferimini feruntur. Ferebar. latus sum vel fui. latus eram vel fueram. ferar fereris. Imperatiuo feror feratur. Et pluraliter feramur ferimini ferantur. Futu. fertor tu vel ille et pluraliter feramur feriminor feruntor. Opt. vtinam ferrer ferreris. vtinam latus essem vel fuissem. vtinam ferar aris. Coniunc. cum ferar &c. cum ferrer. cum latus sim vel fuerim. cum latus [illegible]essem vel fuissem: cum latus ero vel fuero. Infini. presenti ferri. preterito latum esse vel fuisse. Fut. latum iri. fero. i. porto. ferculum in quo aliquid portatur et cibus. Et patior seu tolero. Teren. Nam quem feret si patrem non fert suum? Et cupio. Oui. In noua fert animus mutatas dicere formas Corpora. Et dico &c. Affero attuli allatum. i. apporto. Aufero abstuli ablatum. i. tollo. Confero contuli collatum. i. comporto: vel dono vel comparo. differo distuli dilatum. i. protraho pendino. Luc. Semper nocuit differre paratis. Etiam significat dissipo. transfero transtuli translatum: et aliquando tralatum. i. transporto vel transpono Suffero sustuli sublatum. i. sustineo. Uerg. Nec claustra nec ipsi custodes sufferre valet. refero tuli vel retuli relatum. i. reporto vel reddo vel narro. Refert etiam. i. interest. Profero protuli prolatum. produco vel pronuncio. praefero ante fero. i. preponos. perfero vsque fero. defero deporto: vel accuso. Sue. Princeps qui delatores non castigat irritat. ¶ Sum omnium maxime irregulare est: et patet ex Donato. Preteritum fui habet ab antiquissimo verbo Fuo fuis. i. sum cuius adhuc aliqua reperiuntur apud Plau. et ipsum etiam Uer. vt eneid. xi. Tros rutulusue fuat nullo discrimine habebo. Plau. in amphi. Ne quisque tam audax fuat homo qui obuiam obsistat mihi. Idem in capt. Caueto mihi iratus fuat. secunda persona presentis singularis imperatiui est sis vel es: et in plurali sitis vel estis. aliquando site. Teren. Bono animo es. Uergilius. Huc ades o formose puer. Plau. in Curgi. Site mihi volentes propitie. Ibidem. Site causa mea Lydi barbari. Caret gerundijs et supinis licet in Donato mendose (vt opinor ponatur essendi do. dum. Ens in vsu doctorum non est a prius interdum recipitur potens nomen est. participia vero presens absens sic. Mancinel. Nihil tale a reliquis compositis est quia non dicimus prodens obens &c. Assum ades adest. Assumus adestis assunt aderam affui affueram adero. Imperatiuo asis vel ades &c. sic prosum des. dest. &c. Possum es. est. possumus potestis possunt. Poteram potui potueram potero &c. Ueteres dicebant potessum potessem &c. pro possum possem et potestur poteratur possetur pro potest poterat posset. Quadrigarius apud Marcellum. Quum non possetur discerni vtrius putaretur victoria. Cellius apud eundem. Cur iure sine periculo bellum geri poteratur. Comicum est siem sies siet sient pro sim sis sit &c. sic posses pro possis. Presum prefectus sum. veluti presum vrbi. Supersum i. resto. Intersum inter aliquos sum vel presens sum. Obsum noceo. prosum vtilitatem affero. Desum deficio absum et assum: contraria sunt. Assum aduenio. Uerg. Huc ades o Melibee. ¶ Fio. i. efficior: irregulariter fierem pro firem facit: et fieri pro firi. preteritum est factus sum vel fui. Presens imperatiui capit a futuro optatiui fias fiat: fiamus fiatis fiant: quia fi non dicitur a fite rarissime legitur: vt apud Catonem et fitote in Amphi. Plau. Fiens et fiendus barbara sunt. Ueteres fitur dixere: et facitur parum faciatur: et facessetur: et alia multa vt probat Priscia. que exoleuerunt. in reliquis fio per quartam coniugatur. ¶ Uolo ex Donato notum est. Imperatiuo caret quia voluntas libera est: tamen loco imperatiui aliquando futurum optatiui capimus. Teren. Queso edepol: quoniam non possit fieri id quod vis id velis quod possis sed hortatio potius est quam imperatio. Diomic. imperatiuo etiam dedit volito tote. que in vsu non sunt. Cicero in. ij. de natura deorum dixit. Quo facilius id quod docere volumus: pro velimus teste Nebussensi. Supino gerundijsque caret teste Phoca: licet iuniores ausi sint dicere volituz: voliturus. Composita similiter eunt. vt peruolo peruis peruult &c. i. valde volo. ¶ Malo mauis mauult: malumus mauultis malunt. malebam malui malueram malam es. et. Quint. lib. j. Qui grecam figuram sequi malet non latine sed citra reprehensionem loquetur. Imperatiuo caret. Opt. mallem maluissem malim. Coniunc. malim mallem maluerim maluissem maluero. Infini. malle maluisse. ceteris caret. Et significat magis volo: mauelim mauellem &c. Plau. in asina. Mori sese misere mauolet quam non perfectum reddat. Et in amphi. Experiri istuc mauellem me quam mihi memorarier

Coniugatio verbi fero.

Fero.

Composita a verbo fero.

Sum.

Fuo.

Uerg. Sis bonus o felix.

* Ens apud antiquos authores Priscia. in vsu fuit et eo necessitate coacti philosophi vtuntur. Seneca autho. Nebussem. in quadam epistola asseuerat.

Uolo.

* Diomedes (ait Nebussensis) in tanti imperatiui in secunda persona fac velis dicit totum plurali ponit peruolo.

Nolo.

¶ Nolo sil'r ɔiugat̃ excepto impatiuo. Nolo nõuis nõuult nolum⁹ nõuultis nolunt nolui nolueraʒ nolã es. Impatiuo tpe pñti ad scd̃am psonã noli: ⁊ pl'r nolite. Futuro ad scd̃am personã nolito: ⁊ pl'r nolitote Opt. nollẽ noluissem nolim. Coniũctiuo nolim nollem noluerim noluissem noluero. Infi. nolle noluisse: et significat non volo.

Eo. Queo. In bo futurum.

¶ Eo ⁊ queo p quartã ɔiugant̃ ⁊ nihil irregulariter h̃ñt nisi ibã q̃bã ibo q̃bo: ⁊ in q̃busdã tpibus a[...] psonis scd̃am vocalẽ p tertia: vt eo is it. pl'r imus itis eunt: ibam ibas ibat ⁊c. sed meli⁹ ibo. alia olim sil'r enũciauerũt: q: Verg. lenibat nutribat ⁊c. dicit pro leniebat ⁊c. Cecil. Audibis male si male dicis mihi. Propert. Lenibũt tacito vulnera nostra sono. Plau. in aulu. Testudineũ istum grãdibo gradũ. Imperati. eat eamus eũto eũtote: cetera recte. Opt. Futuro eam ⁊c. Coniunct. tpe pñti eã ⁊c. cetera recte. Gerũ. eũdi do dum. Sic queo ɔiugabit̃ oĩno: cu:⁹ gerũdia nõ inueni nec a veneo pticipia. ¶ Sultis comicũ est p si vultis: sis p si vis: ⁊ capsis p cape si vis: sodes p si audies: q̃bus comici ⁊ alij interdũ vtunt̃ ad vitandã arrogãtiã: q: supbũ foret maiorib⁹ impare: iõ addũt sis sodes sultis p si vis si vultis si audes vel si placet: vt videsis capesis apagesis causesis: dic sodes ⁊c. Persi. Videsis ne maiorũ tibi forte limina frigescãt. Donat⁹ vocat sis parelcon. i. adiectionẽ. Quidam dicũt sodes esse aduerbiũ hortãdi vel p̃cãdi. Prisc. v̈bũ esse vult. Indica. mõ tpe pñti ad scd̃am personã singularẽ sodes ceteris caret: sic scd̃a psona pñtis indicatiui sis. ⁊ pl'r sultis ceteris caret.

*Sis veteres pro si vis: et sultis p si vultis dixert.

Sis

Sultis

Capesis

Sodes.

Es in scd̃a psona imperatiui numeri singularis.

¶ Edo es est: ⁊ pl'r edimus editis edunt. Edebam edi ederam edam. Imperatiuo es: vel ede edat. pl'r edamus edite vel este edant. Futuro esto vel edito. pl'r edam⁹ estote vel editote edunto: vel eduntote. Opt. essem edissem edam. Coniuncti. edam essem ederim edissem edero. Infi. esse edisse esurũ esse. Gerũdia edendi edẽdo dum. Supina esum esu vel estum estu. Passiuũ regulare est nisi q̃ estur p editur etiã dicit̃. Cõposita eũt similiter: vt comedo comes comest ⁊c. Exedo exes exest. Verg. iiij. enei. Quid delubra iuuãt: est mollis flãma medullas. idem primo Geor. Ut mala culmos esset rubigo. Plautus in milite. es bibe p ede dixit: vt Nebrissensis notauit. Mart. Si vis esse satur nr̃m potes esse priapum. Ouidius. j. de põto. Estur vt occulta vitiata putredine nauis. Plaut. Sine modo veniat senex quem absentẽ comes. Idem. Tam facile vinces q̃ pyrum vulpes comest. Plini. Comesse fetus suibus non est pdigiũ. Tul. Egritudo lacerat ⁊ exest mẽtem. Luc. Aut latus altimontis adest. Cice. p Horten. Que sepe ipse comest. Et pro Sextio. Et bona solus comesset. Et pro L. Flacco. Quasi bona comesse Rome nõ liceret. Apud veteres edo omnino regulariter cõiugabatur teste Seruio in illud quinti eneid. Non media de gente phrygum exedisse nephandis. Ubi etiam dicit es a sum corripi ab edo produci. Hierony. in sacris quandoq̃ vetustissimos imitatur: vt quis plantat vineam ⁊ defructu eius nõ edit: vincenti dabo edere de ligno vite. Seruio cõcinit Diome. dicens: veteres declinabant edo edis edit. Veteres intellige qui longo tẽpore ante Cicero. fuerũt. Ergo melius dicemus comes comest: q̃ comedis comedit.

*Comes melius dicim⁹ q̃ comedis.

Ausim.

¶ Ausim. Indicatiuo vel optatiuo futuri temporis ausim is it. Et pl'r ausint: ceteris caret. i. audebo vel vtinam audeam. Liuius libr. j. Nec si sciam dicere ausim. Verg. in Geor. Ausim vel tenui vitem cõmittere sulco. i. ausus sim vel audebo teste Seruio. Festus. Ausis. i. audeas. Ouid. vj. meta. Et nihil est quod non inopino captus amore ausit. Catu. in epi. Quis huic deo compararier ausit.

Queso

¶ Queso. Indicatiuo modo tpe pñti ad primam personã queso. pl'r per eãdem personam quesumus irregulariter u pro i. i. rogo ⁊ rogamus. Cetera exoluerũt. Cice. in. j. de legi. Quamobrem aggredere quesum⁹. Sil. lib. xiiij. Non ardua regnis. Quesumus aut inhonora tuis. Politianus per i quesimus vt legimus dixit ⁊ significat rogo rogamus olim fuit integrum queso quesis quesiui quesitum vel quisum. Infinitiuo quesere apud Sallu. teste Phoca. Lucreti⁹ in. j. Ni diuum pacẽ votis adit ac prece quesit.

Forem

*Nusq̃ lectum est forem⁹ foretis.

¶ Forẽ. Opta. modo tpe pñti ⁊ ptõ imp̃fecto ⁊ coniũctiuo modo tempore preterito imperfecto vtinã vel quum forem es et. Et pluraliter forent. i. essem esses esset essent Infinitiuo futuro fore. i. futurum esse. ⁊ ita differt ab esse contra indoctos. Ceteris caret. Teren. Dixin hoc fore? Composita eunt eodem modo. afforẽ. id est adessem pro forem pdessem: sic reliqua per composita a sum declarantur. Verg. atq̃ vtinam rex ipse noto compulsus eodem. affo:et eneas. Cõfore simul fore. Terẽ. Chremes mihi exorãdus est ⁊ spero cõfore: defore: defuturum esse. Sillius. Promittitq̃ viris nulli se defore testem. Hor. Que nocuere sequar: fugiam que profore credam. Forem pro fuissem sumitur: sed rarissime teste Seruio: vt apud. Verg. viij. enei. Non equidem

extimui Danaū q̄d ductor ꝛ arcas. q̄q̄ a stirpe fores geminis coniunctus atridis. Fore videt̄ nōnunq̄ futuro iungi. Ci.lib.iij.epi.fa. ad Appiū pulchrū. Quasi diuinarem tali nō officio fore mihi aliq̄n expectendū studiū tuū: sed pōt hoc esse gerūdiuum: nō participiū. idem.lib.v.epi.ad atticū. Te ad me fore venturū: nescio an mēdum sit: nō ausim imitari ❡ Faxo indicatiui modi est futuri tp̄is ꝑ faciā. Uer.li.ix. Haud sibi cū Danais rem faxo ꝛ pube pelasga Esse putent. Idem. Ego federa faxo. Liui.lib.vj. Faxo me uiuet vox ista. Coniugat̄ aūt faxo is.it. ꝛ pl'r faxūt. Dicim⁹ etiam faxim is.it. ꝛ pl'r imus.itis.faxint. ꝑ faciā facias ꝛc. vel fecerim is. ꝛc. Faxim⁹ ponit Nebris. ꝛ est faxim optatiui modi futuri tp̄is ꝛ p̄ntis ꝯiunctiui. Liui.lib.vj. Quod faxitis deos velim fortunare.i.facietis. Ennius apud Cice.in libro de senectute. Nemo me lachrymis decoret nec funera faxit.i.faciat. Terē. in heau. Utinaʒ dij ita faxint. Plau. Uerbum caue faxis verbero. Idem in aulu. Lubens faxim.

*Fore ꝑticipio futuri tp̄is rarissime vel nunq̄ iungitur.
Faxim

❡ Cedo imperatiuo modo tp̄e p̄nti ad scdam personam cedo.i.dic vel da. ꝛ pl'r ad eandem personā cedite.i.dicite vel date: ceteris caret. Teren.in phor. Tu mihi argentum cedo. Plau. cedo marsupiū. Teren. Quid factū est cedo. Cedite apud Plautum reperies. pro hoc vetustissimi cete dixere teste Marcello. Ennius in Medea. saluete optima corpora: cete manus vestra: measq̄ accipite. inuenitur cedo cecidi: cedo cessi: ꝛ cedo defectiuum quod priorem corripit: itaq̄ differentia nota est.

*Cedo p̄ma breui dat mō dic significat. Plau. Homine: ideʒ q̄d sit cedo

❡ Ambest tertia persona presentis indicatiui. pro circum est: sola est.

Ambest.

❡ Inquio vel inquā.i.dico. Indicatiuo modo tp̄e p̄nti inquio inquis inquit. ꝛ pluraliter inquiūt. Preterito perfecto inquisti it. Futuro inq̄es ꝛc. Imperatiuo modo tempore p̄nti ad secundā ꝛ tertiā personā inque inquiat. Futuro optatiui inquiat Hec in vsu sunt reliqua olim lecta: inquimus inquitis inquā inq̄te inquirē ꝛc. inquiens ꝛc. iam pene oino exoleuerūt. Cic.li.ij.de ora. Aucupari v̄ba oportebit inq̄o: vt ea q̄ sunt frigidiora vitemus. Persi. Hoc iuuat hic inquis veto quisq̄ faxit oletū. Iuue. Quādo artibus inquit honestis. Ci.in Uer. Ubi sunt pamphile inquiunt scyphi. idem in.ij.de oratore. Tu vero inquisti molestus non eris. Inquies inquiet inquam apud Boetium frequenter occurrent. Inquam etiam significat dixi. Teren. in phor. Abs te emittere inuitū eam inque. Cice.in.iiij.ad Heren. Quid eīn tibi vis aliquis inquiat. Plau.in aulu. ita tu ij faxint inquito.i.dicito.

Inquio.
Inquam.

❡ Infit tertia persona presentis ꝛ preteriti perfecti indicatiui tantū est in vsu: licet Uarro infio dixit: ꝛ nonnulli infiunt. Uerg.xij ene. ita turbidus infit: id est dicere incipit. Plau. Infit lenoni suadere vt secum eat: id est incipit.

Infit.

❡ Aue. Imperatiuo modo ad secundā vndiq̄ personā Aue. ꝛ pluraliter auete. Futuro aueto: ꝛ pluraliter auetote. Infinitiuo modo tempore presenti auere. Sic coniugatur Salue vtrūq̄ est salutātis verbū: vt aue maria. salue regina. ꝛ d'r aue ab aueo aues.i.cupio: ꝛ pre nimia cupiditate gaudeo vt sit aue gaude ꝛ letare. nō autē dicit̄ ab a.i.sine: ꝛ interiectione veh vt putat cum reliquis barbaris Riga. Mart. Mane tibi pro me discit auere libet. Aduenienti dicimus aue vel salue vel ipsi aduenientes Recedentes vale dicimus: aliquando etiam salue vt vale ac salue mi Cicero. Mar. Iam satis est non vis apher auere Uale. Hora. Urbis amatorē fuscum saluere iubemus ruris amatores. Plautus. Salueo dixit pro saluus ꝛ sanus sum: in truculento. Salue satis est mihi tue salutis. nihil moror: nō salueo. Legitur etiaʒ in futuro saluebis. Cicero lib.vi. ad atti. Saluebis a meo Cicerone. Olim etiā lecta sunt salueat salueantq̄. ❡ Uale.i.sanus sis: integrum est quia valeo nihil aliud est q̄ sanus suʒ sic docent Tiberga/Clichtoueus pluresq̄. ꝛ recte q̄ a solo Alexandro ponitur inter ecliptica non a Prisciano/Diomede/Phoca/Donato ꝛc. Cic.lib.vj.ad atticum. valebis igitur ꝛ puelle salutem articulate dices. Ualetudinarius.i.raro sanus. Nō idem de aue dicendū est quia licet ex aueo deductum sit tñ ab illius significatione que proprie est aliquid cupio: longius recedit. ❡ Apage. Imperatiuo modo tempore presenti ad secundam personam apage. Et pl'r ad eandem personā apagete.i. adhuc remoue ab apo.i.ab ꝛ greco verbo ago.i. duco. multi dicunt aduerbium vel interiectionem esse mihi placet verbum esse quia accusatiuum post se regit. Apul. Apagesis iam cruentos deos. sis.i.si vis. Plautus. Apagesis amor tuas res tibi habe.i.remoue te hinc ꝛ recede. idem apage nescio q̄d viri sis.i.recede hoc est adhuc te. idem in amphi. Apage nō placet mihi hoc noctis esse.i.comesse. in eodem. Uah apage te a me dicit hoc amphitryo excandescens sosie: vbi apage verū est verbū.i. remoue aliena sequestra seiuga. vt in Cas. Apage te a dorso meo. et alibi. Apage

Aue.
Salue.
Salueo.
Uale.
Ualetudinarius.
Apage.

illum a me. Diomedes bene dicit apage in plurali habere vos apagete. Apuleius in lib. primo de asino. Apagete inquit fetorem extreme latrine. corripit autẽ apage pe. vt in ꝟsificatoria ,pbaui satis (vt opinor) bene: sed nihil ab omni parte btm̃. ideo licet plurima optime dixerim: tamen deprehendo me aliquãdo vt hominẽ errasse vt in dictione choragus cuius penultimã putaui corripi: qr eiusdem est deriuationis cum apage/pedagogus &c. est em̃ ductor & princeps choree & expense suppeditator: & chori conuiuiiq; magister: verũtamen contra primitiui naturã recte producetur. Sueto. in Augu. dicit versus ignoto ab authore in Augustũ editos quorum hic est primus. Quũ primũ istoꝝ cõduxit mensa choragum. itaq; bonus est versus. Diuorum posita fiet maiestate choragus. Non pudet nec pudebit vnq̃ si quid senserо me errasse reuocare. nec si possum differam. Nam quis scit an adiiciant hodierne crastina vite. Tempora dii superi. id si reliqui facere vellent pulchre se haberet lingua latina. ¶ Euge Imperatiuo modo tpe p̃nti ad scdam personã euge. ceteris caret. plurimi dicunt esse interiectionẽ assentientis & sponte sua ꝯgratulãtis. Persi. Euge poeta .i. bene age & cõfortare. in psal. Euge euge. viderũt oculi nostri. i. bene: teste Hiero. ¶ Aio. i. dico. Indicatiuo modo tpe presenti Aio ais ait. Et plr aiunt. Preterito imperfecto aiebam &c. integrũ est. Preterito pfecto aisti. Et plr aistis. Imperatiuo tempore presenti ad secundã personã ai. Futuro optatiui & presenti coniunctiui aias at. Et plr aiamus ant. participium est aiens. Cetera nõ sunt in vsu licet quidam ponant aiam aies aiet. pluraq;. Plau. in rud. vel tu mihi aias vel neges. idem. vel ai vel nega. Neuius. An nata est sponsa pregnans vel ai vel nega. Cice. de fi. bo. Quasi ego curem qd ille aiat aut neget. Gel. lib. xvi. Siue aias siue neges herebis in captione. Priscia. aimus dixit in libro. i. ꝯstruc. Diuus Augustinus. aisti dixit quodam in loco atq; aistis. Vos adiicientes in malo aistis. Sabellicus arbitratur legendũ esse apud Catullũ aite pro dicite. Apul. vi. meta. Sic aiens crystallo dedolatum vasculum tradidit. Cice. in topicis. Contraria aientibus inquit.

¶ Ouat. Phocas solũ ponit hanc tertiã personã: participiũ est ouans: reliqua parũ sunt in vsu licet quidam ponant ouo as. at. &c. sine eclipsi. si quid tamen apud elegantissimos oratores vel historicos vel poetas inueneris vtitor: & parce quidẽ raro inuentis vtendũ esse semper memento. Ouat. i. letatur & gaudiũ vociferando aut canendo demonstrat. Liuius lib. i. Romani ouantes ac gratulantes Horatiũ accipiunt. eo maiore cũ gaudio quo prope metũ res fuerat. Verg. i. geor. Et ouantes gutture corui. Ouatio paruus triumphus. de quo multa apud alios reperies.

¶ Amabo integrũ est qr ꝯiugat amo amas: nec est ,ppie interiectio licet interiectionis vel aduerbii officio fungat blandiendi regit em̃ post se actm̃ vt amo: et penultimam semper producit contra Philetticũ & plures. Cice. in. ii. epi. fa. Amabo te cura et cogita. sic Plau. persepe. ¶ Explicit. Et plr expliciunt. Alexãder ponit: que a doctioribus censent barbara. latini dicunt liber est explicitus aut finitur. Martialis in Apophoretis ꝟsibus explicitũ est omne duobus opus. ¶ Addũt eclipticis lucescit/ tiescit/ninguit/pluit: qr solas tertias personas in vsu habent. & impersonalia quia authore Phoca carẽt futuro imperatiui & gerundiis & participiis. plura videbis in Syntaxi. ¶ Si quis vellet oẽ antiquitatẽ diligenter perscrutari longe plura inueniret anomala & ecliptica: vt excessis: & irritassis: locassim: phibessis taxis danũt perdiunt: leuasso: duis: creduis: creduas: duit: supplicassis: negassis: adassint duas seruassis &c. p excedas /irrites/des/credas/dederit aut det /supplices/neges/locauero aut loce/phibeas/tãgas/dent/perdant/leuo aut leuabo/adigant/des serues Sine numero id genus. Alia sũt apud Plautũ & vetustissimos vt bitet pro veniat Plau. Dii seruassint. idem id iuppiter prohibessit. Terentius. Caue quoq; ex isthoc excessis loco. Varro. Caue ne meum taxis librum.

Choragus

Euge.

Aio.
* Pleriq; dicunt qd ait proprie de iis dicamus q̃ vana loquuntur. dixit de his qui vaniloqua. teren. Quem amicũ tuũ ais fuisse istũ explana mihi animo aliqñ affirmo ponit Terẽ. Ait aio. negat nego Ouat.
* Amabo blandiẽditor regit casum
Explicit.
Lucescit.
Perdiunt.
prohibescit Oui. in meta. Iunce tabe tua natorũ cecropis vnã

Dor furo for der fer vix vnq̃ suscipit vsus.

¶ Prime persone dor furo for der fer a fari non sunt in vsu teste Martiano capella id de simplicibus intellige: quia pessundor affor benedicimus.

Dic duc fac fer ais. sice non sic dicitur apte.

¶ Per apocopen dicimus dic duc fac fer pro dice duce face &c. sic predic adhuc benefac perfer. Composita autẽ a facio vbi a in i vertitur. nõ patiuntur apocopen quia perfice inifice dicimus non perfic &c. leges aliquando dice duce face. Terentius. Orandi

iam finē face. Idē. Me missum face. Verg. xi. Tu volnse amari volscorū edisse mani plis. pro edic teste Seruio. Plaut. Circunduce huc has edes. Ain pro ais ne. viden pro vides ne etc. etiā per apocopen effertur. Apocope qd sit patet in secūdo libro.

Face. Edice circunduce.

Syncopa diminuit de vi formata frequenter
Ni dissyllaba sint. Tamen inuenies bene nosti
Et sisti flasti flesti: sic plura notabis.

¶ Syncopa preteritis in vi syllabam desinentibus et inde formatis sepe contingit vt petij pro petiui. formasti pro formauisti: redūt pro rediuit etc. disyllaba rarius synco pantur. quia nosti pro nouisti. nasti pro nauisti. isti pro iuisti. tristi pro triuisti vix vsquam inuenies presertim extra compositionē quia commosti redisti vel redijsti intrasti et plura aliquando leges vt frequenter nosti scisti flasti flesti. Martialis. Nubere vis prisco nō miror paula sapisti. Horati. Unde tam bene me nosti. Terenti. Scisti vti foro. Terentius. Omnes congruūt. vnum cum noris: omnes noris. Idem. Ni cām nossem: crederem hunc verum loqui. Idē. Eho tu cōsobrinū tuum nō noras. Naso. flesti discedens hoc saltē parce negare. Inuenies etiam nesti cōsuesti etc. Sillius libro. vij. Qui memet finibus vnquam amorim ausonie. pro amouerim. sic Horatius con morit pro cōmouerit dixit. Cicero lib. vij. epistola. Fab. ad trebatiū. Nam vlabris ho noris mei causa vim maximā ranuculorum se cōmosse cōstabat. pro cōmouisse. Vergi. iiij. eneidos. Hircaneque admorunt hubera tigres: pro admouerūt. Fit etiam in alijs terminationibus preteritorum aliquando syncopa. sed raro et vix apud alios quam poetas: eneidos primo. Accesti scopulos pro accessisti. idem extinxem pro extinxissem et plura dixit Horati. euasti surpite surpuerat et plura. Naso abstit comici dixti intellexti etc. percusti immisti et alij vixet diuisse erepsem etc. solum poetica.

✳ Vergil. xi. ene. Uixet cui vitā deus aut fortuna de disset. idem iiij. eneid. Tu gnē extinxem me met super ipsa dedissez. Hora. Gnatis diuisse duobus pro diuisisse.

Preteritum signant et presens preteritiua
Sub voce hec: odi cepi noui meminique
Et pepigi: memini tote atque memento reponit.

¶ Hec quinque verba odi cepi noui memini pepigi sub voce preterita significāt pre sens et ptm̄ tam imperfectū quam perfectū: vt odi. i. odio habeo habebam aut habui sic cepi: incipio incipiebā vel incepi: sic dices de reliquis. Differūt itaque noui ecliptictū et noui a nosco: quia hoc solum ptm̄ significat illud presens et ptm̄. Noui annumerant istis Diomedes/ Phocas/ Sergius. Lancilotus reclamat. Phocas etiam pepigi adijcit licet alij a pango: alij a pago: alij a paciscor deriuent. vn̄ Seruius in. viij. eneid. Tentamenta tui pepigi: dicit paciscor ptm̄ facere pepigi vel pactus sum: vt placeo ui. vel placitus sum. Itaque pepigi eclipticum differet a pepigi ptō a pago vel paciscor: vt de noui diximus. Odi a quo verbo sit non satis liquet habet supinum osum hinc osor. i. contentor: vt osor vxoris: latinitatis: et participio osus. i. odio hn̄s. Plau. inimicos osa osum. exosus perosus valde osus qī exodi perodi pro valde odi olim dicebant. Vergi. Si nondum exosus ad vnum Troianos. Naso. Ille perosus opes syluas et rura colebat. hinc osurus participiū futuri tpis. Cicero in Lelio. Ut si vellet aliquando esset osurus. Inuenit verbū in sacris integrū odio odiui oditum quod apud Ethnicos rarissime leges. Cicero vsus est in libro de oratore dicēs. Aut audiat aut aut diligant. Seneca de virtutibus cardina. Neminem odias. Hiero. in ps. Odiui oēm viam iniquitatis. Ethnici sepius odi dicunt. Hora. Oderunt peccare boni vir tutis amore. Dicta verba solum hn̄t tempora a preterito formata vt odi oderam odisse oderim odissem odero: odisse. sic reliqua. Memini vltra alia habet in futuro imperatiui memento tu: mementote vos. Meminero odero etc. etiam hn̄t sensum futuri indicatiui. Memini. i. recordor vel recordatus sum facit participium meminens raro lectum Valle placet esse ab antiquo verbo meno Hinc mentum et mentio. Coepi cum oe diphthongo venit ab antiquo vbo coepio. i. incipio. Terē. in adel. Olfecissem quam ille quicquam coeperet. Plautus. in menechmis. Neque pugnas velitus coepio. Cat. Coepiā seditiosa vba loqui. supinū est coeptum: inde participium coeptus a. um. et

Discrimē inter noui a nosco et noui eclipticum.

Pepigi.

Odi. Osor. Osus. Exosus. Perosus. Osurus.

Memini. Meminēs Coepi. Coeptum.

nomen coeptum.i.initium. Ouidius. Dij coeptis aspirate meis. Dij coepta secun-
dent. A coepio oe in i breuez versa (q̄uis longam esse velit Nebrissensis) fit incipio
et quod idem significat occipio: incoepi occoepi incoeptum occoeptum. hinc frequen
tatiuum incoepto occoepto. Verg. Incipe Dameta &c. alij hec a capio deducunt.

Sunt neutropassiua solet: fit: fidit & audet:
Mereo cum gaudet: passiuum preteritum dant.
Ast vtrumq; volunt titubo: placeo: pateoq;
Suesco caret: iuro: prandet: nubit: miseretq;
Ceno: piget: tedet: pudet: & licet. addito poto.
Et libet mereor: pro quo mereo quoq; legi.

* Li Andro. apud Priscianū qm̄ audiui inquit pacem gauisi verba preteritū vocis actiue et passiue retinentia

Mereor.

Liceor.

Solens

* Negat Nebrissensis solēs reperiri: sed tm̄ solitus

Insolens.

Fio.

Fido.

audeo.

Mereo.

Gaudeo.

Titubo.

Iuro.

Iuror.

¶ Verbuz neutropassiuum est qd̄ desinēs in o facit ptm̄ ac si desineret in or: vt soleo solitus suz: fio factus suz: fido fisus sum: audeo ausus sum: mereo mestus sum: gaudeo gauisus sum. olim dicebant in preterito solui fiui ausi merui gauisi & plura iam penitus exoleta. Sallusti. & Solinus solui dixere. Tu solitus sum dicito. Quedam retinent vtrumq; ptm̄ actiue & passiue vocis. vt titubo titubaui vel titubatus sum: placeo placui & placitussum: careo carui & cassussum: iuro iuraui & iuratussum prādeo prandi & pransussum: nubo nupsi & nupta sum: miseret miserui & misertum est qr tesum non est in vsu: pertedet ptęduit & pertesum est pudet puduit & puditū est Licet licuit & licitū est: poto potaui & potus sum: libet libuit & libituz est: mereor merui & meritussum. dicit pro eodē aliqñ mereo. ¶ Mereor tm̄ non neutropassiuū vocatur: sed neutrūpassiuū: teste Phoca: qr quū in or declinat: facit etiam ptm̄ ac si desineret in o qualia sunt teste Gellio lib.ij.ca.xxv. Diuertor diuerti: lauor laui: astringor astrinxi: extergor extersi quibus alij iungūt opperior opperui: paciscor pepigi: liceor licui: de quo Vbo in Syntaxi plura dixi. Cice.lib.xij.ad atti. de drusi hortis. quanti licuisse tu scribis ego id quoq; audierā. Liceor.i.preciū defero. Impersonalia miseret piget &c. in Syntaxi declarant. Soleo participiū facit solens: soliturus non legi. Plautus in amphi. Si dixero mendaciū: solens meo more fecero.i. vt soleo. Vox est vt ait Baptista pius nitida & eloquētissima nec minus ppria q̄ insolens.i.non solens. Terē. in andria. Quid tu athenis insolēs. dr etiā insolens consuetudine impudens ac petulās. hinc insolesco.i. petulās fio. Sallusti. Animus malarum artiuz insolēs Puerilis anim⁹ per licentiā insolescit. Insolitus nomē.i.nō solitus. Sallus. Talibus viris nō erat labor insolitus. Fio quarte est. Horat. Lenior & melior fis accedēte senecta. Fido fiduciā & spem habeo. Verg. Fidite ne pedibus. Cōfido idem. diffido nō fido. Fidus cui fidēdū est. Petrarcha. Fidus auaritie nūq; cōtingit amicus. Infidus penul. lōga.i.nō fidus. Perfidus penul. breui. a fides qui fidem violat Cōfidentia.i.audacia. ¶ Audeo sum audax. Paulus. In quo quis audet & ego. Mereo mestus sum per ae vel oe diphthongō.i.lugeo & tristor. mereor mestitia id est luctus tristitia. ¶ Gaudeo letor. Propheta. Nō est gaudere impijs dicit dñs. ¶ Titubo.i.lingua vel pedibus vacillo nec insistere queo. Quinti. Iugulasti vulneratuz: titubantez strauisti. Ouid. Haud aliter titubat q̄ si mera vina bibisset ¶ Iuro iuramētū facio aut presto. Cice. ad Heren. Iuratus fuerat.i.iurauit. capit etiaz passiue. Vergil.ij.geor. Aut cōiuratio descēdēs dacus ab istro. Inuenit etiā passiuum iuror. Luca.in.v. Et lete iurant aues bubone sinistro. Stat.vij.theba. Numina captiuis etiā iurabere thebis. Iniuratus qui nō iurauit. Cōposita p ducūt. penul. vt coniuro simul iuro: cōspiro: cōiurator.i. cōspirator. deiuro periuro exiuro.i. vehementer iuro Plau. in amphi. Exiurasti mihi dicere per iocū: preiuro ante alios iuro. Eiuro.i.iuro nō posse prestari qd̄ desideratur. Plaut⁹. eiurauit militiam. Duo mutant ii in e breue. Deiero peiero. deiero.i. valde & sancte iuro vel libere iuro vt Ionathas deierauit. Dauid eo q diligeret eum. Peiero.i. falso & animo fallendi iuro vel iuramentuz infringo. Plautus in asinaria. Si quid fecit scelestę pro illa lingua peierat periurus qui peierat periuriū falsum iuramentum.

Deiero.

Peiero.

Mereor.

¶ Mereor aliquid facio quāobrez dignus sum habere. Ouid. libro. iiij. meta. Quo

merui penā solus: digessit in oēs. Optime de nobis merit⁹ es. Commere.i.mereor: sepius in malū capit. Teren. Quid feci aut cōmerui pater? idē. Nunq̄ sciens cōmerui vt ista caperet odiū mei. Demereor concilio ⁊ in amicitiā iungo. Quinti. Ut pleniore obsequio demererer amātissimos mei ꝓ mereor legitur mereo. Plautus. Tu meruisti ⁊ adhuc meres. idē. Nunq̄ ego illi possum grām referre vt meritus est de me ergo merui a mereo videt esse: meritus sum a mereor. Mereo etiā est militare. Luca. Ere merēt paruo dicimus etiam mereo era pro lucro. Horati. Hic meret era liber sosijs. Ouidi⁹. Jussit ⁊ in castris era merere suis. Emeritus qui pro senio amplius nō meret aut rude donatus est. Neoterici barbare capiunt demereo demeritū ꝓ malefacio ⁊ crimen. Poto aui. vel pot⁹ sum: adijcitur dictis a Gel.li.ij.ca.xxv.

Passiue signant: sub o vapulo: veneo: fio:

Exulo cum nubo: liceo quibus addimus apte

Uerbū neutrū passiuū est qd in o desinens passiue significat: vt sex hic posita vapulo.i.pcutior. Plau. Uide sis q̄ mox vapulare vis nisi actutū hinc abis. Actutum i.mox. Fio deficio. Uerg. Lac mihi nō estate nouum nō frigore defit. confido.i.fio. at suffio media breui suffiui suffitum.i.fumigo: nihil cōe habet cū fio. Uergil. At suffire thymo cerasq̄ rescindere inanes. Quis dubitet. Ueneo vendor veteres veneor dixere. Plau. apud Diomedē. Ego ne illi venear. Titianus apud eundē. Jllud meli⁹ emitur quā veneatur. Exulo exul fio ⁊ patria expellor. Liceo estimor. Diome. Licet mihi.i.potestatem habeo: ⁊ liceo es. dicimus quum ad precium referimus.i.liceo denarijs totidem. Nubo viro trador.

Abundantia ⁊ primo verba communia

Hec ⁊ plura leges communia. largior hortor

Osculor experior stipulor moror hospitor atq̄

Criminor amplector veneror cum dignor adulor

Obliuiscor eris interpretor addito solor.

Uerbū abundans est qd sub vna voce actiue ⁊ passiue significat vt verbū cōe: veluti largior hortor ⁊c. Aut quū idē est diuersarū cōiugationum vt lauo as. vel lauo is. aut cū aliqua in ptis supinis ve coincidūt vt mulceo ⁊ mulgeo mulsi mulsū. Aut cū idē multiplex ptitū aut supinū hʒ vt sapio sapui vel sapiui. horū multa ex dictis satis patēt vt lauo qd etiā tertie esse ante ꝓbauimus. Uerg. iij. ene. Fluidum lauit inde cruorē. Jn. x. Lauit improba teter Ora cruor. Arto as. vel arto tis. sono as. vel is. oleo vl olo ⁊c. albo actiuū: albeo neutrū: sic duro dureo: liquo liqueo. Neo nes ⁊ ꝓ eodem neo neis neit. veteres dixere. Tibu. Aut si fata negāt reditū tristesq̄ sorores Stamina q̄ ducūt queq̄ futura neūt. Sūt q̄ cū ꝯiugatione mutāt significatione quoq̄ nōnulla declarauim⁹ vt mādo ꝯpello appello. Fūdo as.i. fūdamētū facio fundo is. spergo ⁊c. Dico as. cōsecro. dico cis loquor. Uolo as. vt aues. volo vis cupio ⁊c. Lego as. legatum mitto vel in testamento do. lego is. patuit. Sero as. claudo. sero is semino vel planto. Educo as penul. breui.i.nutrio. Educo is penulti. longa extra duco. Talia diligēs pceptor p se plura inueniet: nos receptui canim⁹ paululum tantum de cōmunibus dicturi. Uerbū cōmune est qd in or desinens: actiue ⁊ passiue significat vt largior giris.i.tribuo aut tribuor: hinc dilargior elargior. idem. Hortor aris.i. incito admoneo vel incitor admoneor: vt hortor canem in cuniculum. adhortor.i. valde hortor. dehortor.i. dissuadeo. Osculor osculū do vel accipio. Exosculor.i. valde osculor laudo ⁊ amplexor. Experior tento vel tentor. Terent. Oia prius experiri vbis q̄ armis sapientē decet. Expert⁹ qui ꝓbauit. Stipulor.i.rogo vel rogor in obligatione cōtrahēda: hinc astipulor ꝓ assentio instipulor.i. stipulor: restipulor.i. ꝯtra sponsionē pecunie obligo. Moror in mora teneo vel teneor expecto vl or. Quis te morat⁹ est? Mulier a muliere facile morat demoror remoror valde ⁊ iterū moror. Jmmoror i aliquo moror. vt q̄d multis immoror verbis. Et pēdo curoq̄ moror significat vt Plau. Nihil moror dotes istas dapsiles. sat dotata ꝟgo si bona est. Et habito: vt moror Gandaui. Hospitor suscipio vel suscipior hospitio. Criminor .i. accuso vel accusor. Crimē accusatio vel peccatum.

Uapulo. Defio. Ueneo. Exulo. Liceo.

* Nubo actiue accipi Sipōti. affirmat ꝓ eo qd est viro tradere vñ non modo mulier q̄ viro tradebat nupta sed etiam vir cui tradebatur nuptus dici solebat. Plaut⁹ lʒ etiam carinum quod agat scire nouum nuptum.

Lauo. Sono sonis. Neo.

* Actiue clamor et gemitum. tēplū resonit. Enni⁹ sonitu frāguntur haste madet tera sanguine.

Largior. Hortor. Osculor. Experior. Stipulor. Moror. Hospitor. Criminor.

amplector Dignor. * Digno pro eo quod est dignum putor veteres dixere. Pacu. qui deos inferos quibus celestes digne honoribus. Frequentius tamen in usu est dignor deponensque digno actiuum Cotemplo Cotemplor.

¶ Amplector circundo vel or. Et accipio vel or. Seneca. Mala pro bonis amplecti dementia est. Ueneror .i. honoro vel honoror. hinc venerandus venerabilis veneratio. ¶ Dignor dignum iudico vel iudicor. Vergi. Non equidem tali me dignor honore. Idem coniugio Anchisa veneris dignate superbo: id est digne habite teste Seruio Adulo commune esse in Syntaxi ostendimus. ¶ Interpretor declaro vel declaror: vt interpretor Uergilium .a Pio interpretatur Plautus. ¶ Obliuiscor rarius passiue capitur. Auson⁹. Quam oblita mihi tot carmina. ¶ Solor et consolor .i. consolationem do vel accipio. hic me consolor. In euangelio. hic consolatur tu vero cruciaris. Gellius lib. xv. cap. xiij. ostendit communia esse vtor vereor hortor consolor testor dignor confiteor. longe plura ponit cum aliis Priscia. vt auxilior medeor tutor tueor conspicor despicor metior aspernor miror confector carnificor consequor assector assequor adminiculor auguror dominor architector abominor aggredior machinor furor venor frustor arbitror reor metor adorior blandior calumnior argumentor execror complector vociferor amplexor demolior fari velicor depeculor adipiscor polliceor exordior patior et plura que a Priscia. et Nestore probatur. Id etiam notandum est: multa verba communia et deponentia olim abiecta r in o etiam desiisse. Cice. lib. xv. ad Attic. Te vt a me discesseris: lachrymasse moleste ferebam. Tam frequens est lachrymo vt eo non minus libenterque lachrymor vterer. Titinnius. Laudo et osculaui pri⁹ ingne caput. Ennius. Contempla et templum. Ceteris ad leuam aspice: sic mino aduso desolo etc. a Marcello Priscianoque et pluribus pulchre declarata.

¶ Grammatice Despauteriane liber septimus.

¶ De verborum formis.

PRecipuas verbi formas cognosce quaternas.

¶ Forme verborum principales sunt quatuor: perfecta vt lego: meditatiua vt lecturio: frequentatiua vt lectito: inchoatiua vt feruesco calesco. Priscianus ponit plures formas minus principales. Desideratiuam vt viso capesso facesso .i. cupio videre capere facere. hoc dictum reprobat Ualla quia viso non cupio videre: sed eo ad videndum significat: sic capesso etc. Diminutiuam vt garrulo modicum garryo: sorbillo parum sorbeo. Cauillo aliquantulum caluo dic etiam cauillor: pitisso modicum bibo. Sunt item quedam apparatiua dicta vt albico .i. albeo fodico fodio. nutrico nutrio. vellico vello aut carpo. Mantua. Albicat intactum niueo velamine corpus. Sunt et illa imitatiua patrisso. grecisso atricisso et sila .i. imitor patrem/Grecos/Atticos. Plautus. Id tu ne miraris si patrissat filius. Poetor aris. philosophor aris .i. operam do poetis et philosophis: aut hos imitor. grecor et pergrecor .i. more grecorum indulgeo genio. Fiunt quoque verba a nominibus et aduerbiis vt lignor frumentor perendino etc. que non habent certam formationis rationem. ideo reliquis omissis solum de frequentatiuis que etiam iteratiua dicuntur: et inchoatiuis: vel inceptiuis meditatiuisque dicemus.

diminutiua forma.

Nebris. denominatiuam vocat que hic imitatiuam.

¶ De frequentatiuis seu iteratiuis.

Sic iteratiuum formes: ito fiat ab atum.

U per o mutabunt bene cetera verba supini.

Si fuit or: manet or. Sunt cuncta frequentia prime.

Pretereunt legem nato querito fundito scitor

Sciscor atque agito sector loquito et pauitoque.

Perscrutando libros doctorum plura notabis.

*Formatio verborum frequentatiuorum

¶ Uerbum frequentatiuum vel (vt Diomedi placet) iteratiuum est quod assiduam vel potius frequentem in agendo vim habet et frequenter agendo iterat affectum vt salto clamito. Formatur autem dupliciter primo a verbis prime coniugationis habentibus in supinis atum. pen. longa mutando a longam in i breuem: et u vel um: in o. vt imperatum vel imperatu imperito. clamatum clamito. volatum volito etc. Reliqua frequentatiua formant a supino mutando um vel u in o vt cursum vel cursu curso cursas: saltum salto: dormitum dormito as. Tueor tantum tutor tutaris: quia ex verbis in or fiunt frequentatiua in or veluti mino:

minatū minitor. Formant̄ ɔtra regulā quedā. no natū: nato as. penul. bre. do autē datū qꝛ priorē corripit recte facit dato as. Cecilius apud Gel. lib. ij. Aduení ac sedi. Extēplo suauiū datat. Persi. Hoc natat in labris. Hinc annato innato enato peñ. bre. Quero quesitū q̄rito penul. bre. facit ꝓ quesito penul. long. sed hoc quoqꝫ latine dici volunt nō a quero: sed a quese. Querito. i. instanter quero. Et ꝓprie de his dꝛ q̄ quotidie inquirendo vix victū inueniūt: vt inquit Donatus. Terē. in adel. Lana a tela victū queritās. Plau. Qui inops ꝛ sordidus queritādo alit familiā. i. ostiatim querendo victū qḋ mēdici faciūt qui ꝛ rogatores dñr. Plau. Ut rogator ostiatim petam panē. Fundo fundito as. i. sepe fundo aut fundo qꝛ frequētatiua ꝓ p̄mitiuis plerūqꝫ eleganter locantur. Plau. in amph. Cū cruciatu tuo isthec hodie verna verba funditas. i. fundis effutis loqueris. Scio scitum scitor. i. interrogo vel inuestigo que occulta magis ac secretiora sunt. Uerg. Suspensi eurypylū scitatū oracula Phebi mittimus. Hora. Scitari liber ex ipo. Scisco facit sciscitor aris. i. scitor: ꝛ est magis in vsu q̄ scitor. Plau. in cap. Secede huc: nā sunt q̄ ex te solo sciscitari volo. Teren. Quicquid est libet hinc sciscitari. Ago agito facit vt ɔpositū eius cogo cogito. i. rem frequenter ad memoriā duco. vel cogo. Uerg. ij. geor. Ipse dies agitat festos. Hinc cōponitur exagito subagito. Legito aūt frāgito: tangito as. pangito as. apud solos grāmaticos inueni. ideo vt nihili verba omisi nō docens a secūda persona presentis abiecta s ꝛ addita to: facere frequētatiuū vbi preteritū in gi desinit. vt lego legito ꝛc. qꝛ in frequētatiuis vix alijs q̄ inuentis vtemur nisi forsan in pulchro opere: ideo amito as. nollet dicere Nebrissensis: nec mihi placēt hec ꝛ similia nisi authoritate ꝓbent̄. Arito vacito errito creico castigito riso valiso ꝛc. Itaqꝫ he regule de frequentatiuis nō sunt catholice: qꝛ semꝑ authoritate opus est que vbi adest recte vteris frequentatiuis qualia sunt apud Gelliū. hec ꝛ multo plura defensito rasito ito esito victito solito aduento defenso surrectito obseruito ventito molitor rñsito vectito diuersitor appellito accessito portito ꝛc. Tacitus. Mansitasse vna cū vincebatur. A secor fit sector sectaris. ꝓ secutor i. ɔtinue sequor. insector vehementer sequor insequor vel persequor. Loquor loquitor. Gel. lib. i. Supra modū loquitans cōturbabat. Paueo facit pauito as. licet careat supino: nisi id olim fuerit pauitū. ꝛ significat valde paueo. Teren. in ecy. Uxorē Phylomenā pauitare nesciat quid dixerunt. i. laborare ex frigoribus vt exponit Ser. nā est reciproca translatio: ꝛ timor ꝓ frigore ꝛ frigus ꝓ timore ponit̄. Uerg. Extēplo Henee soluunt̄ frigore mēbra. Si q̄s doctissimoꝝ scripta ꝑscrutet̄. plura notabit. nā pasco pascito facit: ꝓ pasto as. Uarro. Nūc feras q̄ in syluestribus locis pascitant: cicures q̄ cultis. Nosco facit noscito. Plaut. in cistel. Nūc vestigia siqua sunt noscitabo. Et noto notas priore bre. pro ɔsidero signo taxo: ꝛ potius a tota esse videtur q̄ a nosco. Cōposita penul. bre. sunt annoto denoto ꝛc. Nunc ad recte formata redeo. Increpo increpito. Sillius lib. i. Fessosqꝫ labore ministros Increpitat. Sic leges singulto subiecto adiecto aspecto ꝑspecto respecto inspecto vso rogito imperito abiecto reiecto cōiecto dormito adiuto. Teren. Amabo adiuta me. Gellius adulescens ego quū ad grāmaticos itarem. Silli⁹. lib. iij. Breuitasqꝫ vetat mutabilis hore prolatare diē. a profero est. Sta. vi. Thebaidos Responsant flebile thebe. Et. i. sylu. Fallax responsat imago. Horatius capit ꝓ resistere. Responsare cupidinibus contēnere honores. Omnia frequētatiua sunt p̄me cōiugationis: tamē a neo fecit Statius teste Calderino neto netis tertie. vt. i. sylua. Netite nemo modū transmissi cōputet eui. Idem quarto sylua. Cunqꝫ tibi vagitet tertius infans. Idem. Defensasqꝫ patrē. Cice. in. vij. episto. fab. Si foris cenitarem. Sallustius in Catilina. Exercitum in Asiam ductauerat. Uergili. Fluuio mersare salubri. Muto facit mutito. de quo verbo pulchra videbis in annotationibus Beroaldinis. A pendo fit penso ꝛ pensiculo. i. cogito ꝛ considero. a penso pensas pensatum. rursum fit pensito: vbi notabis ex frequentatiuis parum aut canoris aut vsitatis sepe fieri. alia frequentatiua: vt a supino lectum lectu: fit lecto qḋ raro reperitur. hinc lectito: sic a frequētatiuis vix repertis facto luso acto viso as. scripto sesso ꝛc. dicimus factito lusito actito visito scriptito sessito ꝛc. sic esito cursito: licet curso cursas in vsu sit. sic surrectito defensito ꝛc. Hora. Ad quartā iaceo post hanc vagor aut ego lecto. Idem. ij. sermo. Ueluti succinctus cursitat hospes. Mart. Cogit me titus actitare causas. Differunt tamen dicto ꝛ dictito: nā dictitare est sepe dicere. dicto dictas: id est prelego. vt alius scribat. ꝛ suggero: vt ratio dictat. Paracletus dictat vatibus. Hiero. Dictamus hec nō scribimus currente notarioꝝ articulo. Pliñ.

Quesito.
* A q̄ro debuit esse quesito penul. lō. ꝛ dicimus q̄rito pe. bre.

Fundito.

Sciscitor.
* Ab ago dicim⁹ actito nō acto. Mart. Cogit me Tit⁹ actitare causas: ab ago etiā dicimus agito.

Mansito.

Neto.
* Occurso frequentatiuū ab occurro. Uergi. Occursare capꝛoꝝ̄ ferit ille caueto

* Dictito frequenter dicere. Hora. ij. epist. Dictitet albano musas in monte locutas.

in epist. O sylua/o littus: quā multa cōponitis/ꝙ̄mu ta dictatis. Boetius. Ecce mihi lacere dictant scribēda camene. Dictatū est ꝙ magister pueris dictat: ⁊ ad alia per metaphorā trāsfert. nā impatoris ⁊ cuiusq̄ artificis ꝑcepta nōnūq̄ dictata dr̄. Iuue. Peragit dictata magistri Oia. vulgus male capit dictare ꝓ cōponere. Dicto recte frequentatiuū dr̄: q̄r dictās sepe idē dicit ⁊ iterat nō notarius inepte scribat. Dictamē Calepinus ponit: ego apud veteres nusq̄ legi. Sūt q̄ a significatione frequētatiua deficiūt: vt capto nō est frequēter capio: sed capere cupio. Marti. Dū me captares mittebas munera nobis. Uēdito cupio vēdere vel sedeo ad vendendū: vt hic venditat libros. ¶ Frequentatiuum aliqñ significat diminutionē: vt dormito. i. paulū ⁊ ꝓfunde dormio: sȝ per interualla. ⁊ id frequēter ɔtingere pōt: sȝ semꝑ paululū. Hora. Qñq̄ bon⁹ dormitat Homerus. Et in ps. Ecce nō dormitabit neq̄ dormiet. Et alibi. Dormitauerūt oēs: ⁊ dormierūt. Et scriptitare est nō totā rem simul scribere: sed per interualla ⁊ per partes diuersis tꝑibus scribere ꝙ̄q̄ aliqñ scriptito simpl'r pro scribo capiat. Cice. lib. vij. ad atticū. Et hec ⁊ si quid aliud ad me scribas velim vel potius scriptites. hic manifeste ōnditur dr̄ia inter scribo ⁊ scriptito.

Capto. * Capto nō significat frequēter capio: sȝ obseq̄is ⁊ illecebris aliquid venor. Mart. Capto tuā putet heu: sed capto maxime generatu captas al'siā sumus ergo pares.

¶ De inceptiuis seu inchoatiuis.

Presentis primiq̄ modi coniunge secunde
Persone si vis verba inceptiua creare.
Sic ferues feruesco facit. Sed tollitur hisco.

¶ Uerbū inchoatiue vel inceptiue forme est q̄ð cōtinuū incrementū passionis innate significat. ⁊ a Ualla augmentatiuū appellat̄ ⁊ ꝓprie tn̄ fit a neutris scd̄e cōiugationis addendo secunde persone p̄ntis indicatiui singularis numeri syllabā co. vt tepeo tepes tepesco. i. in horas magis tepefio. calesco. i. fio calidus: sic egresco albesco feruesco ardesco madesco ⁊c. Quorūdā primitiua in vsu nō sunt: vt ignesco sanesco herbesco liquesco iuuenesco senesco ⁊c. que sunt ex obsoletis verbis. igneo id est ignitus ⁊ ardens sum ⁊c. Fortesco ab exoleto forteo fortes. i. fortis fio. Caluesco caluus fio. canesco canus fio. sordesco sordidus fio. sic pinguesco/macresco. Hora. Inuidus alterius macrescit rebus opimis. Hec oia licet recte augmentatiua dicātur: tamen nō inepte appellātur inchoatiua. nā qui calescit incipit aliquid caloris acquirere: licet nō penitus incipiat iam primū calere. ita declarato in reliquis. Que sūt in sco desinentia formātur ab alijs verbis ꝙ̄ a neutris scd̄e: nō ꝓprie dicenda sunt inchoatiua: sed inchoatiuis formatione similia: vulgo tn̄ etiā inchoatiua dr̄. vt p̄sentisco. i. p̄sentio. Cōcupisco. i. cupio. pertimesco ꝑtimeo. edormisco odormio. Plau. Edormiscā hanc crapulā quā potaui preter animi sententiā. precisco precio. Uergi. Corda licet longe precistere. repuerasco. i. rursus puerasco. i. fio puer. Plau. siunt solere senes repuerascere. veterasco. i. vetustesco: hoc est vetus fio. Inueterasco valde in ɔsuetudinem venio. Nigidius inter hec putauit hoc esse discriminis ꝙ que vetustate deteriora fiunt vetustescere dicant̄: veterascere que meliora. ⁊ ꝙ̄q̄ hec differentie interim ɔfundat̄: tamen venuste aliqñ seruabit̄. Politianus in prefatione miscel. Si mō hec ipsa nō vetustescere adhuc: sed veterascere de integro possint. Adauresco auribus morē gero. Phileticus. Tenendū est vt verba adaurescāt. Uiuisco viuo: labasco labo/cado/deficio. Teren. Huic labascit vno verbo victus. Amasco pro amo vetustissimi dixere: teste Diomede. Hinc amascus. i. amator. Plau. Iucūcundos amascos. Hoc quoq̄ pene obsoletū est. Integrasco. i. integror. Teren. Hoc malū integrascit. Hec in sco omnia sunt tertie declinationis: nec ꝑterita aut supina habent nisi a primitiuis. ꝙ̄q̄ nōnihil aliter significant preterita. vt primitiuorum sunt ꝙ̄ vt quū inchoatiuorū fiunt. nā calui a caleo significat calidus fui: calui a calesco. i. calidus factus sum ⁊ maiorē calorē nactus sum: vt ostendit Lauren. Ualla.

¶ Unū format irregulariter hisco ab hio hias: q̄r regula poscit hiasco. Et est hiscere ꝓprie oscitare. Item os ad loquendū aperire. Plau. ne hiscere quidem audet. Et miror dubitove. Aeuius hiscit dubius est quid agas. Et patefieri. Oui. Hiscere nāq̄ tibi terra neganda foret. Hinc dehisco. Uerg. O quē satis ima dehiscat terra mihi. i. deorsum patefiat vt me absorbeat. ¶ Fathisco cum aspiratione. i. abundanter aperior quasi affatim hisco. Ambro. li. hex. Plerūq̄ terra meridiane plage torret̄ ar

* Huius forme v̄ba q̄dam sunt quorꝫ p̄mitiua in vsu non sunt.

edormisco.

integrasco.

Hisco.

Fathisco.

doribus atque esu soluta fatiscit in puluerem miserandi agricole labore consumpto Fatisco sine aspiratione: id est deficio aut fatigor. Statius. Brachia iampridem cyclopum operosa fatiscunt. Item hisco. i. loquor sed proprie summisse et timide. Titus Liuius. Tantus pauor mulierem cepit vt diu hiscere nõ posset. Uerg. Uix pauca furenti. Subijcio et raris turbatus vocibus hisco. Ab hio etiam fit hiato frequentatiuum pro aperior scindorve irregulariter: quia hijto regula poscit. Plautus. Si qua forte concio est vbi cum hiatare nondum mentem venit. Cneus Atticus libr. xx. iliados. Ille hiatans herbam moribundo sustulit ore. Laberius passiue dixit feres hiatantur pro hiatant. i. patent: vt Diomedes ait. Quo teste etiam dicimus per secundam vocalem hieto hietas. Cecilius. Sequere me tu qui mihi oscitans hietansque restas.

Fatisco

Hiato. Hieto. Esurio.

*A misereo verbo quo vtebãtur veteres dicim⁹ miseresco hoc est misericordia amoueor. Uerg. His lachrymis vitã dam⁹ et miserescimus vltro.

¶ De meditatiuis que et desideratiua.

In meditatiuis quod in u fit iunge supino.
U semper breuians rio. sic dabit esurit esu.

¶ Meditatiuum verbum quod primitiuo significat cupio: vt esurio esse cupio: etiam significat famem patior. Iuuena. de stat. Esurit intactam paridi nisi vendat agauen. hinc esuries esuritio esurigo. i. fames. ¶ Formatur meditatiuum a superiore supino correpta u et adiecta rio. vt partu parturio. i. cupio aut conor parere. Uergil. Parturit almus ager. si quis neget in quibusdam posterius supinum latine dici fingat ipsum et sic formet. Scaturio scalpurio prurio ligurio meditatiua non sunt. Ualla mauult hec que meditatiua vulgo dicuntur: dici desideratiua: quia desiderium non meditationem notant. Ego desideratiua rectissime hec appellari sensio: nec inepte tamen meditatiua: quia maxime solemus meditari que vehementer desyderamus: recte ergo meditatiua vocabimus cenaturio. cacaturio. nupturio. idest nubere cupio vt soror mea nupturit. Empturio emere cupio. Uarro in. ij. de re rustica. Te empturientem in campos macros adducunt crebro pedes. Micturio meiere cupio aut meio. Iuuenalis. Noctibus hic ponunt lecticas micturiunt hic. Dicturio dicere cupio. Macrobius libro. vj. Saturnalium. Quid doces et milites? qui fortiter a se facta semper dicturiunt.

Parturio.

*Parturio potius significat in pariendo laboro quam desydero vel meditor patere.

Nupturio empturio. Micturio. Dicturio.

¶ Finis.

¶ Lugduni hoc opus Impressum est apud
Uxorem Laurentij Hylarij quondam Calcographi. An. Do.
M.D.xxxj.

¶ Joannes Despauterius Niniuita / Egidio Clanarco diui Augustini regu le canonico Fornocellensi & Joanni Langimercio Plasdalano. S.

INgentes vestre humanitati gratias habeo dulcissimi amici: qui tam sollicite honori meo & fame studetis: vt que vitio mihi ab indoctis vertuntur: nihilominus egre atq; ipse feratis hec autem duo precipuo esse intellexistis / mordacitatem / & in authoribus citandis incōstantiā: quatinus summos viros nimis interim acerbe sugillare video: & (quod peius est) cerdonibus parasitisq; conferre. Ad hec eos plerumq; taxare per quos opinionē meā stabilire: & ꝓbare nitor. Quo fit vt complusculi per sathanicam zoiloꝝ suggestionem libellos meos vixdum perlecto titulo: tanq̄ aconitum aliquod aspernentur. his falso obiectis ne tacendo consentire videar: paucis respondendum censeo. Ergo de mordacitate sic habeant canes mei. Non vsq; adeo sum rudis: vt nesciam multos esse theologos. iuriscōsultos: canonicos: animarum pastores: & id genus reliquos summa doctrina politioribusq; literis exornatos & magna veneratione dignos. Ceterū inter cuiuscūq; facultatis homines: quis nisi humanarū rerum omnino expers negauerit inueniri quosdam elegātioris literature immo mere latinitatis rudes: itaq; id solum colligere volui: si quispiam excellentis alicuius artis vt theologie aut medicine professor euaserit: aut dignitatem quālibet: adeptus fuerit non cōtinuo eundē politioris literature peritum esse necessum est contra quosdam adeo agrestes: ceruicosos: et pertinaces: vt quicquid a theologo aut in dignitate constituto effatiatur: tanq̄ a fonte hammonis relatum: acceptandum putent. Quod scd̄o obijcitur tam est friuolum vt responsione vix digner. Nam si vitium est eum interim reprehendere: per quem opinionem nostram aliquando cōfirmamus nullum artium scriptorem huius vitij immunē facile ostendero. Ergo vt a philosopho maximo inceptem. Nōne Aristoteles Pythagoram / Anaxagorā / Platonē: cum reliquis philosophis / sepicule carpit: per quos opinionem suā nonnunq̄ fortificat? Quis theologorum queso nisi imitator quispiam seruum pecus oim̄ doctoꝝ opinionibus vndiq; astipulatur? Quis item iurisconsultus semper Accursio / Baldo / Bartholo / & reliquis legum aut canonum enarratoribus suffragatur? Et vt ad Grammaticos veniam. Quisnam velle probandi locus relinquetur si per nullum probare poterit quem semel reprehenderit: qui nec Uergilio / nec Ciceroni semper concinit. Et vt rem in verba pauca conferam: tam friuola est hec obiectatio [illegible]t nemini liceat quamlibet artem scribere: qui nolit vsq; ab eo quem semel testem citauerit: dissentire. quandoquidem preter prophetas / apostolos / euangelistas diuino numine afflatos vix quisq̄ non aliquando errat: quoniam in hac lachrymarum valle deus ab omni parte beatum voluit esse nihil. Id preclare Quintilianus enucleat libr. x. dicens. Neq; id statim legenti persuasum sit: omnia: que omnes authores dixerunt vbiq; esse perfecta: summi enim sunt: homines tamē: ideo ait Hora. Tu nihil in magno doctus dependis Homero? Et alibi. Quandoq; bonus dormitat Homerus. Possem id multis ostendere nisi notius sit q̄ vt prolixa probatione indigeat. Itaq; satis superq; fuerit pro omnibus vnum attulisse Ciselium vindicem hominem: teste Gellio: doctissimum nimis pueriliter semel hallucinatū dum putauit Cor: apud Ennium masculino genere reperiri in his versiculis.

Fortifico.

Hannibal audaci dum pectore dehortatur
Ne faciam bellum quem credidit esse meum cor.

Ciselius legit interrogatiue: dum Hannibal audaci pectore dehortatur ne faciam bellum: quem cor meum esse credidit pro quod cor. & id sane nimis pudende: quia sic Ennius quem cordem dixisset nisi putauisset cor esse ap totum. Errauit itaq; teste Aulo Ciselius: quoniam tertium versum non cōsiderauit. Suasorem summū et studiosum robore belli: vt citra interrogationem sensus sit quem Hannibalem cor meum credidit esse suasorem summum &c. Hec faciunt vt vehementer admirer nō nullorum vesaniam adeo pertinaciter in aliorum verba iurantium: vt mille cruces pati malint quam authori cui semel se addixerint vel in vnico verbulo refragari. O imitatores seruum pecus: nolo quemq̄ nominare: ne crabrones irritem. Iam satis clarescere opinor iniuria mihi vitio dari q̄ interim lōge me doctiores hallucinari ostendam et per eosdem vbi veterum; nō obsistit authoritas opinionē meam

confirmem . Uix equidem vllum sine honesta prefatiuncula carpo nec gloriosorum more doctissimorum errata in marginibus indicibusq; librorum propalo : vt summos viros quibusq; etiam agrarijs & bonarum osoribus literarum deridendos ꝓpinem. Absit a Despauterio tam inhumana temeritas. Preterea Alexādrū (quem ne reprehensione quidem dignantur doctissimi) honestissime interim defendo : & si quid errauit non eius culpe: sed temporum : quibus res literaria pene interierat: ascribendum censeo. neq; enim adolescentulos decipere neq; linguam latinam extinguere: sed omnibus prodesse studui. Cui (ꝙuis id assecutus non sit) magnas agimus gratias: quia si Aristoteli credimus: nō modo his agere gratias equū est: qui nobis precepta disciplinarum diligentissime tradiderunt : verum ijs etiam qui de illis leuiter ieiuneq; disseruere: nam hi quoq; aliquid nobis vtilitatis attulere: dū habitum nostrum exercitatione reddiderunt aptiorem. Ceterum quātumuis honeste de Alexandro alijsq; iudicem: scio plerosq; egre laturosq; illum dixerim aliquādo falsa scripsisse: id autem ideo contingit: quia Alexandri erroribus iam olim imbuti nequeūt doctioribus assentiri: non secus ꝙ ethnicia superstitiōe liberari: vsq; adeo apud omnes consuetudo valet: que inueterata (vt Bessarion ait) ꝙuis iusta careat ratione : longo tamen tempore vsuq; animis hominis herens, nescit rebus etiam absurdis dissentire: atq; obsistere. Uerum vtcunq; vellicabunt me doctorum hostes: non desistam ab incepto: q2 spero diligentiam meam & presentibus & posteris ꝓfore. Itaq; obdurabo: & Homerice parenesi admodum salutari morem geram Fortiter ista feras iamiam grauiora tulisti. Ualete amici: & Joannem Despauteriū vestrum redamate. Bergis. xv. Calendas Octobris. M. D. xij.

Τελοσ,

FINIS

Syntaxis Joānis Despauterij Niniuite tertio edita: in qua per questiones & rationes citra Sophistarum nugas distinctissime & facillime omnia digerunt: adiectis passim multis haud vulgaribus ex poetis: oratoribus et historicis: quos post priorem editionem Despauterius studiose perlegit.

¶ Recognita est diligenter ab authore suo: et per Badium repurgata: nō sine regula cum glossa in carentia rectoris.

¶ Adnotationibus his que Syntaxi Joannis Despauterij nuperrime adiecte sunt hoc signum *prepositum inuenies.

¶ Additus preterea est et non minimuz auctus index vocularum quarum aut constructio: aut significatio insignior est.

AVDACES · FORTVNA · IVVAT · TIMIDOSQ; REPELLIT

Epistola Ascensiana.

¶ Jodocus Badius Ascensius Senatui populoq; Bergensi apud sanctum Guinnocum. S. D.

GRatulor vobis proceres: ciuesq; prudentissimi. Gratulor felicitati vestre: qui Joannem Despauterium Niniuitam virum tam anxie literarum in vestruz asciuistis ludum. Gratulor & illi qui vos tam liberales nactus est patronos: plus tamen vobis. Nam ille (que est eius doctrine fama) facile alium quemuis nō minus celebrem neq; minus fortassis uberem nactus fuisset ludum. At vos vbi tam bonis literis ornatum/liberis vestris preceptorem indipisci potuissetis: hoc neglecto multum sudauissetis. Gratulor itaq; (vt iam tertium dicam) vobis: neq; id soluz felicitatis (que tamen maxima est) nomine: sed & prudētie: que paucis hac tempestate ciuitatibus data est. Prospexistis enim quantam frugem ex bono preceptore messuri sitis: quippe qui sciretis ab eo vno iaci seminaria: conseriq; plantaria vnde & ecclesiastic⁹: & senatorius: & (vt semel dicam) omnis honestus ordo preclara sortiri posset luminaria. Pergite itaq; viri optimi beneficio vestro isthunc hominem vobis iamdudum deuinctuz demereri: liberorumq; auribus: atq; animis instillate illum esse (quod Fabius ait) non corporum: sed animorum parentem: parentisq; loco obseruandum. Ipse (vti confido) meminerit: quam personam sustineat: neq; tam literis: quarum abunde diues est: q̃ moribus bonis pubem sibi creditam instituet. Neq; vero minoris a vobis estimabitur: q̃ nouus est. nam que nunc vetustissima sunt: cum fierent aut mox paulo q̃ facta essent: nouitia erant: neq; ꝙ nostras: nisi de nostratibus ingenijs desperatis: cum dicere ausim (si modo in studijs perstiterint) nusq̃ terrarum maiorem fore literatorum hominum prouentum. Neq; vero dicendi figuram damnabitis: ꝙ elaborata: cultaq;: et minime protrita sit: nisi putatis sordide loquentem: et protrite scribentem posse politioris lingue fundamenta iacere. Poterit fortasse ijs qui pauca legerunt sub obscura videri: verum ipso preceptore: atq; doctore nihil fuerit discipulis difficile. Addite ꝙ ea tenacius animis nostris inhereant que cuz labore didicim⁹: q̃ que semel lecta percepimus. Facite itaq; doctrinam viri: et in primis quam pro leto expectatoq; aduentu suo vobis affert Syntaxim: liberi vestri ediscant. nihil em̄ ad bonas literas accommodatius inuenerint. Sed bono (vt aiunt) vino non opus est hedera. Valete. Ex officina nostra literaria ad Calendas Decembris. Anno salutis Christiane. M. D. xiij.

Joannes Despauterius Ninivita Martino Dorpio/et Nicolao Buscoducensi Theologis eloquentissimis: et Jodoco leto Jurisconsulto integerrimis amicis suis. S. P. D.

Quoniam de Syntaxi nostra hanc plerosq; sententiam ferre audio: vt dicam illam vtilem quidem esse: multo tamen pueris fore vtiliorem: si per questiones more doctissimorum Grammaticorum Perotti et Aldi distinctius omnia digerantur quibus ego meos docendo: et identidem id experiendo: ad stipulandũ esse didici. Idem operepreciũ me facturum putavi: si cupidis bonarum literarum adulescentulis: presertim domesticis: quorum causa nil intentatum linquo. Syntaxin facillimo modo per questiones secundo ederem: quam vobis amici suavissimi dicandam censui: vt esset verum amicitie nostre Mnemosynon. Eo autem hunc laborem subij libentius quia multa scitu dignissima ex authoribus antea me non lectis post Syntaxeos editionem notavi: et huic nove editioni inservi. Necdum tamen huic operi vltimam manum aliter imposui quam Apelles olim picturis. Siquidem aptius exire quum in multis tum in hac arte est difficillimum: propter librorum legendorum immensitatem: et opinionum innumeram diversitatez. Nempe tam docte scripsit nemo: vt Criticorum censuram subterfugerit. Nam quod Persius ait. Cedimus: inq; vicem prebemus crura sagiptis. adeo verum est: vt et Homerus zoilum invenerit et Maro vitilitigatores complusculos: satisq; constet: ne Ciceroni quidem (vt Tacitus ait) obtrectatores defuisse. Ceterum vt vetustissimos quosq; taceam. Nonne Priscianum Grammaticoruz (vt creditur) principem in plurimis carpit Valla? Nonne hunc Perottus? Nestor/Sulpitius/Mancinellus/Lancilotus: et alij pleriq; avide sugillant? Quid Alexandrum? Nonne omnes et inter hos nonnulli Alexandro longe inferiores acerbissime mordicant. Rudis est interim et falsus/esto: non tamen belvina rabie insectandus: ergo reprehendendus quidem/sed modeste. Ego nanq; de Alexandro id sentio: quod de Actio/et Pacuvio Quintilianus. Illum videlicet rudem fuisse non sua culpa sed temporuz quibus res literaria pene intercierat Adde q Alexandrum immerito plerũq; carpunt: vt sepicule in opusculis meis declaro: qui insontibus libenter patrocinor Nos quoq; quantũcunq; diligentes cum a candidis tum a lividis carpemur. A candidis interdum iuste: quos oro: vt de erratis omnibus amice me admoneant. erro nonnunq̃ quia homo sum: et in hac lachrymarũ valle (vt nostrate adagio vtar) nullum sine acere triticum. Multomagis reprehendent me lividi et semitarij magistelli: qui siquid a me preteritũ offenderint diminutũ (vt eorum verbo vtar) clamitabunt: Ego vero etiã vtilia consulto interim preterivi: a studiosis iucundo labore addenda. Author mihi fuit Varro in tertio de lingua latina dicens. Nemo reprehensus qui e segete ad spicilegium relinquit stipulam. Tum vbi ad alios remitto: pigellus dicat. et fortasse ignarus. At tutabitur nos (opinor) Nonius Marcellus dicens. Adultero nemi; pro adultero Laberius in primo: quẽ si quis legere voluerit: ibi inveniet: et fidem nostrã sua diligentia adiuvabit. Habebor interdũ verbosior: ꝛ patiar: sed cum Nonio: qui vt desubito: derepente ꝛ comedo comes comest: recte dici manifestaret: citavit Titinniũ/Afranium/Cecilium/Quadrigariũ/Noniuz/Luciliũ/Lucretiũ Tulliũ/Actium/Pomponiũ/Turpiliũ/Varronẽ/Terentiũ/Plautũ. Et cur id Nonium fecisse putamus? Non ob aliud certe q̃ propter grammatistarũ perversam subtilitatẽ ꝛ contumaciã. qui qm̃ bonos authores nunq̃ legunt: quicquid in grammatistarũ nugis nõ reperiũt. recte dici nõ arbitrantur: in qua re multis modis hallucinant: vt sepissime ostendi. Si quid contra hos nebulones ex probatissimis adferas aiunt rarũ esse ꝛ licenter dictũ. Ad horũ ergo cervicositatẽ cõprimendã cogimur interdũ fieri prolixiores. Possem id in centũ ostendere: sed vnicũ adducã. Aiunt iuga p summitate montis singulari carere: quo in nũero poetice invenit aiunt et licẽter nobis nõ licet sic loqui. Verg. vj. ene. Hoc superate iuguz. Ego vero in soluta orõne

ausim singulariter iugum dicere etiam crebiuscule. Nam vt omittam testimonia s
me in heteroclitis adducta centies apud eloquẽtissimos in prosa oratione ἐπικοσ
offendes. Apuleius in. j. de Asi. Iugi quod insurgimus asperitudinem tabularum
lepida iucunditas leuigabit. Et in. viij. Syluosi montis asperum permensi iugum.
Cesar in primo de bel. Gal. Summum iugum montis ascendere iubet. sic idem se
pissime. Hirtius de bel. Gal. In summam planiciem iugi peruenit. sic idem sepius
Liuius. Ad iugum perrexit quod hostes ceperãt: sic idem frequenter. Curtius lib.
iij. Perpetuo iugo montis asperi: atq; prerupti Cilicia includitur. In eodem. Ipse
in iugum editi montis ascendit. sic idem alibi persepe. Si quis dicat opus nimis
esse prolixum: sciat non omnibus omnia scripta esse: vt in prime partis prefa. ione
declaraui. Obtusioribus abunde erit cum paucis exemplis principales regulas
reddidisse: iucunde erunt ingeniosioribus questiones nostre: et citra Neotericorũ
dialecticorum nugas argute rationes exprobatissimo quoq; deprompte. Inerunt
quedam ad rectius loquendum parum aut nihil conducentia: at ingenia acuent
nec discipulos nostros indoctos videri sinent: fungẽturq; hec officio crocodilinarũ
& ceratinarum que sapientem & si non efficiant: a sapiente tamen non sunt (inquit
Fabius) negligende: ne sapiens etiã in minimis fallatur. Solent nostrates gram-
matiste multo sudore disputare an Appositio: euocatio &c. sint figure: & alia pleraq;
scholica nugalia que ipsi sola norunt: ea nostri discipuli si ignorent: asserunt indo-
ctis parentibus nihil eos apud nos profecisse. Hec causa est cur cum nugatoribus
interdum nugor. Dabunt mihi plerique vitio: q in hac editione interdum aduersa-
rija que in priore editione affirmaui: et defendi. Hic Quintilianus nos tuebitur:
qui fatetur se quedam retractasse. Frustra inquit studeremus si nihil melius inue-
nire liceret. Baptista pius multa damnauit que in Plautum & Sidonium scripse-
rat: nec miror: quum grammatica sit res prope immensa. Si quid in priore editio-
ne erraui cum summis grammaticis erraui quos mecum hallucinari ex veterum
libris postea deprehendi. Oro ergo cum Gellio doctos vt que putauerint repreh-
denda: ijs si audebunt succenseãt vnde ea nos accepimus. Ego certe quoad viuam
non verebor mea corrigere: si quidam id honestius est ꝙ̃ ea linienda posteris relin-
quere. Idem si Priscianus fecisset: aut Domitius Calderinus: non tam sepe a Val-
lis: et Merulis vellicarentur. Egre ferent nonnulli quedam a me dubia relinqui
que nec asserere nec refellere audeam. Hic Curtius pro me respondebit dicens in
libro. viij. Nec affirmare sustineo de quibus dubito: nec subducere que accepi. Di-
cent me obstreperi canes tam bonis ꝙ̃ malis suffarcinatum authoribus si quan-
do triuialem quempiam grammatistam citatum viderint. At meminerint adagij.
Sepe etiam est holitor verba oportuna locutus. Et Horatij. Interdum vulgus re-
cte sapit. Si cum triuialibus errauerim iure ridebor: sin recte senserim quur minus
laudabor: quando ex spinetis difficulter leguntur rose? Profeci interim per triuia-
les: ergo et nominatiui: quia (vt Plinius inquit) Benignum est fateri per quos pro-
feceris. Clamabunt obstrigilatores: et maleuoli vitilitigatores me plagij esse con-
demnandum: siquid de nostris reperiant quod ipsi alibi legerint. His Afranium
defensorem paro qui in Compitalibus non inuerecunde respondens q plura sum-
psisset a Menandro: Fateor (inquit) sumpsi non ab illo modo: sed vt quisq; habuit
quod conueniret mihi. quodq; me non posse melius credidi: etiam a latino. Ceterũ
quid tantum purgato opus est quum inuidis virtutis nihil placeat? Itaq; sim il-
lia quidlibet: modo candidis placeam lectoribus: presertim vobis et iuuenibus op-
timis: quorum causa tantos perpessus sum labores: totq; sustinui indoctorum ho-
minum sugillationes propter Theopagite exilium: vt lucubratiuncule nostre nihi-
li minus ꝙ̃ mihi profuerint. Valete viri disertissimi: & Hadrianum Barlandum ho-
minem oppido eloquentem verbis meis saluere iubete. Bergis apud diuum Guino-
cum. vj. Idus Julias. Anno sesquimillesimo tertiodecimo.

¶De litera B.

¶De litera C.

¶ De litera D.

¶ De litera E.

¶De litera L.

¶De litera M.

Tabula alphabetica.

Finis.

¶ Grammatica ⁊ eius excellentia.

GRammatica quid est? Ars recte scribendi: recteq́ loquendi: poetarum enarrationē continens omniū sciētiarum fons vberrimus. Colligit̄ hec diffinitio e Quintiliani libro primo de institutione oratoria. Est ne grammatici etiā exponere historicos ⁊ oratores? Quid ni? Cur igitur in diffinitione poetarum solū meministi? Quia poeta verus quodam modo omnis scriptor est. vti homo omnis creatura: et anima teste Aristotele omnia: q̄ omnium imagines in se recipit ita diuinus poeta omnes scriptores prestat: quod de Uergilio incōfesso est. Itaq́ per poetarum enarrationē facile intellexeris etiam reliquorum. Poetis proximi sunt grammatici teste Cicerone in primo de diuinatione dicente. Grammatici poetarū interpretes proxime ad eorum quos interpretantur: diuinationem videntur accedere. Ex quo liquido ostenditur verorum grammaticorum excellentia: qui tam rari sunt quam boni poete. Ne grammaticos voces more vulgi eos qui vis intellectis rudimētis vbi duas tenuerint vocabulorū origines: ita se ostentāt: ita vēditāt: ita circunferunt iactabundi (inquit Picus) vt pre seipsis pro nihilo habendos philosophos arbitrentur hos non grammaticos: sed grammatistas recte vocaueris. Audi igitur de grammatico quid cum Quintiliano sentiat Politianus in Lamia sua: vbi sic ait. Grammaticorum he sunt partes: vt omne scriptorum genus poetas/historicos/oratores/phōs/medicos/iureconsultos: excutiant atq́ enarrent. Nostra: etas parū perita rerū veterū: nimis breui gyro grāmaticū sepsit: at apud antiquos olim tm̄ authoritatis hic ordo habuit: vt cēsores essent ⁊ iudices scriptorū oim̄ soli grāmatici. quos ob id etiā Criticos vocabant: sic vt nō v̄sus mō (ita em̄ Quintilianus ait) censoria quadā virgula notare: sed libros etiā qui falso viderētur inscripti tanq̄ subdititios submouere familia p̄miserint. Quin authores etiā quos vellent: aut in ordinē redigerent: aut oīno eximerēt nūero. Nec em̄ aliud grāmaticus grece q̄ latine literatus. Nos autē nomē hoc in ludū triuialē detrusimꝰ tanq̄ in pristinū. Itaq́ iure conqueri nunc literati possunt q̄ grāmatici nunc appellentur etiam qui prima doceant elementa. Ceterū apud grecos hoc genus nō grāmatici: sed grāmatiste: nō literati apud latinos: sed literatores vocabant̄. hec elegātissimus Politianus. ¶ Si tā excellētes sunt grāmatici: cur a summis viris plerūq́ summe deridēt̄? veluti a Plinio libro xxxv. capite tertio. Scutis inquit qualibus apud Troiā pugnatū est cōtinebantur imagines: vn̄ ⁊ nomē habuere clipeorū: nō vt peruersa grāmaticoꝝ subtilitas voluit: a cluendo. Sic deridentur grāmatici a Gellio multis in locis: vt vbi de nomine egregius disputatur in salutandi casum egregie faciat an egregi: ⁊ vbi de nomine penus agitur. ⁊ in lib. tertiodecimo capi. vndeuicesimo inquit. Nō finitiones illas prerancidas neq́ fecuti ternas grāmaticas spectaueris: sed aurē tuā interroga quo quid loco cōueniat dicere: quod illa suaserit id profecto erit rectissimum. Et inter Neotericos Augustinus Dathus Grāmaticorum (inquit) incerta sunt omnia: neq́ em̄ vllā prorsus rerum suarum stabilem legem seruāt: opiniosissimi homines sunt: ⁊ nihil vnq̄ certi precipiunt ⁊c. Respondeo dupliciter aliquem dici grāmaticum/arte/⁊ professione. Grāmatici vera arte paucissimi sunt. et hi magna laude dignissimi sunt vt patuit. hos nō vituperāt summi viri: q̄ ipse Plinius eiusmodi grāmaticus fuit: ⁊ de arte grammatica libellos edidit. Et Gelliꝰ vere grāmatice fuit diligētissimus doctor sic ⁊ ipse Dathus. Alij sunt grāmatici professione: ⁊ hij plerūq́ sunt ineptissimi: q̄ scribimus indocti doctiq́ ⁊ indignissimus quisq́ hāc sibi artē vendicat: verū eiusmodi busque ⁊ triuiales barbasculi rectius gramatiste q̄ grammatici dicuntur: vt dictū est. hi passim se obstentant venditantq́ cum arduis supercilijs: vocisq́ ⁊ vultus grauitate composita (vt inquit Gellius) tanq̄ interpretes ⁊ arbitri sybille oraculorū: scholia nugalia effutientes: quorum multos viuentes facile (ni candor vetaret) nominarem: hos mastigias multis probris docti summo iure insectantur.

¶ Grāmatica vnde dr̄? a greco nomine grāma: grō grāmatis vel grāmatos. i. litera re. ⁊ declinatur hec grāmatica grāmatice: vel grammatice ces. latine dicit̄ literaria: literatura. ⁊ multitudinis numero litere arū. quo noie interim scientiā intelligimus quālibet. Litera etiā epistola est. Ne dixeris puer cum ineptulis grā

Poeta.

Grammatici excellentia

* Grāmatici olim critici vocabantur.

Grāmatistarum ineptie.

Grāmatici duplices

Grammatica quare a literis nomen habeat. matica a grāma: τ tica: vel icos .i. scientia: q2 ica adiectio sine ꝯtractio est in gram matica: vt icus in gallicus: heroicus τc. ¶ Quare grāmatica nomen hʒ a literis q2 a literis incipit: e quib9 docet syllabas efficere: τ hinc dictiones: rursumq̄ orō nes quoq2 olim vim vt recte loquamur: τ scribamus: pulchre enucleat. ¶ Quo differūt grāmaticus τ grāmatista? grāmaticus est qui diligenter acute scienterq̄ possit aut dicere aut scribere: τ poetas enarrare: idē literatus dr. Grāmatista est barbaris literis obstrepit: cui abusus ꝓ vsu est: grecis latinam dat etymologiā tutus in nugis est. Latine dr literator τ literedus: vt Cicero auledos vocat qui ci tharedi esse nō potuerūt. Finxit hoc nomē Litered9 grāmaticus minime ꝓletari Curi9 Lācilot9 Infans τ prava Grāmatiste ars grece dr. Grāmatistice: latine ꝯ tē literatio: teste Capella. quidā etiā literatoriā vocāt. Sic differūt Sophus τ So phista: nā sophus est sapiens. sophista est sapiētis simia: τ q̄ argutijs insanit: τ nō tā esse doctus q̄ videri studet. Literatores etiā triviales dnr: q2 fere in trivijs do cebant. hinc sciētia trivialis .i. vulgaris inepta τ ꝓletaria: nō q2 tres artes ꝯtinet grāmaticā/logicā/rhetoricā. in quo errat cū vulgo Niger. dicebāt etiā literato ipm grāmaticū: nūc aliter loqmur vt ex dictis liquet. A grāma etiā dr grāmateus .i. scriba nomē est trissyllabū per eu diphthongō. Archigrāmateus Scribarū prin ceps. Apule. lib. xj. Tum ex his vnus quē cūcti grāmatea dicebāt. Grāmatophy lacium. locus vbi publica scripta servantur: grāmatophorus tabellarius.

Marginalia: Grammaticus. Literatus. Grammatista. Literator. Litered9. Grammatiste. Literatio. Sophus. Sophista. Trivialis. grāmate9. Archigrāmateus. Grāmatophilacium.

Grammatice divisio.

¶ Grāmatica quotuplex est? Duplex. Methodice τ Historice. ¶ Quid est methodice? Que recte loquēdi τ scribēdi p̄cepta ꝯtinet. Uñ dr metho dice? a methodus .i. doctrina: q2 viā rōnis prestat. ¶ Quā Fabius methodicen cat: a Diomede dr horistice: q2 artis p̄cepta definit. ab horiso qd est definio: de mino. vnde est orizon ontis .i. nostri visus terminus. Quid est historice? Est poe enarrandi scientia. vñ dr? ab historeo .i. enarro. Eadem dr Exegetice .i. expositiva Historice quidem a Quintiliano dicitur. Exegetice vero a Diomede.

Marginalia: Methodice. Historice. Exegetice

¶ Quot sūt partes grāmatice? Quatuor. Orthographia: Ety mologia/Syntaxis/Prosodia. Prime litera. Secūde dictio. Tertie oratio. qua te debetur syllaba.

¶ Orthographia quid est? Recte scribendi peritia: vt Chrysostomus cum ch aspi rato τ y greco: a chryson: id est aurum: τ stoma: idest os. hoc est os aureum. vel cum s litera in secunda syllaba. Unde dicitur Orthographia? ab orthos: id est re ctus τ grapho: id est scribo: hoc est recta scriptura.

¶ Etymologia quid est? scientia ostendēs verā dictionū originē cū reliquis acci dentibus: vt rex a rego etymum est. Unde dr? ab etymos .i. verus: et logus serm verbū: ratio: quasi veriloquiū: qd verbum vt durū Cicero qui finxerat fugit: τ sua nius notationē appellavit. Quo teste Aristotele symbolū vocat .i. notā. Aliū origi nationē nūcupavere. Est ne etymon sine etymologia rector qui regit? nō. si Lāci loto credimus: q2 vt cōtra Priscianū disputat. Etymologia est in his quorū expo sitio cū ipsis nō convertit vt rex qui regit: neq2 em̄ quicūq2 regit rex est. luna lu lucens aliena. cōsul a ꝯsulendo. sic presul/advena/ꝯvena gluma/assecla cura/ar τc. etyma sunt rector qui regit verbale est nō etymon: nā quicunq2 regit est rec Multa in hanc rē disputat Lancilotus q̄ et si vera sunt: a nullo tñ vndiq2 obser tur. ideo in generib9 verbalia in io dixim9 cū ceteris esse concio religio τc. qd La cilotus negat: q2 cōcio religio inquit etyma sunt verbalia nos lati9 sumpto voca bulo verbale cū Prisciano appellamus quicqd de verbo quoquomodo ductū est.

¶ Sunt ne oēs etymologie vere que apud doctissimos reperiunt? minime. vt te stamentū: testatio mentis: fit em̄ a testor: vt a calceo calceamentū. Oratio oris ra tio. quia flectit ab oratum, vt ab aratum aratio, a donatum donatio. Sepulchrū quasi sine pulchro quia fit a sepultum sepulchrū vt ab involutū involuchrū: a ful tum fulcrum. Leneus .i. Bacchus a leniendo mentē teste Donato. quod falsū est quia Leneus grecum est teste Servio: a lenoy .i. a lacu quia grecum nō recipit la tinam etymologiā. Etymologia declarat etiā dictionū accidentia. aut (vt Nebris sensis interdum loquitur) accidentias: vt genera: declinationes τc.

Marginalia: Orthographia. Etymologia. Veriloqu2. Etymon. Rex non rector. Etymologie false et apd doctissimos.

¶ Syntaxis quid est? Pars grāmatice qua congruā orationē ab incongrua disce

Marginalia: Syntaxis

nimus. Unde dr a syn.i.con: ⁊ tatto.i.ordino: ⁊ taxis.i.ordinatio. hinc syntaxis coordinatio: siue cõstructio. Quid est constructio? Debita dictionũ in oratione ordinatio. Quid est congruitas? Orõ secundũ grãmatice regulã facta: vt amo deũ. Quotuplex est ꝯgruitas? Triplex. Quomodo? voce tñ: significatione tñ: ⁊ voce cum significatione vel sensu. de prima vt populus cantat de secunda vt pp'ls cantant. de tertia vt Petrus ambulat. Quomodo differũt grãmatice loq ⁊ latine loq? Grãmatice loq sine ꝯgrue: est artez ita custodire vt nullũ admittat vitiũ. Latine loq est vbi elocutione incescit oratio: ⁊ eleganter loq: ideo Valla de hac oratione/Sermonem quem audistis non est meus: dixit maluit interpres latine loq quam grãmatice. ergo non optime dixit alibi. Noui testamẽti nõ est litera latina. parcius dictũ oportuit Hec ex Calderino/Gaza/ Mancinello: ceterisque doctissimis. Syntaxis diuiditur: nam quedam est finita: vt ego amo: quedam infinita: vt me amare. Rursus. Quedam est perfecta: vt amo deum: alia imperfecta: vt si amares deuz. ¶ Prosoedia qd est? Carminis ⁊ accentus notitia. vt Simon grõ simonis penultima longa. Unde dr a pros.i.ad: ⁊ oedo.i.cano. hoc est accentus: ⁊ scribitur in secunda syllaba cũ oe diphthongo: vt comoedia tragoedia: qz est eiusdem originis: lz vulgo dicatur ꝓsodia: nec improbet Tortellius: vt sit sonus apud nos qui apud grecos: nos maluimus cum Georgio Valla dicere prosoedia:, sic psalmoedia non psalmodia.

Constructio. Congruitas. Grãmatice loqui. Latine loqui. Syntaxis duplex. *Prosoedia cur potius quam prosodia.

¶ Syntaxeos diuisio.

Syntaxis quotuplex est? Triplex Preceptiua: permissiua: prohibitiua.

¶ Preceptiua quid est? Syntaxis que sub arte ⁊ precepto continet vt vir fortis: turba sedet.

¶ Permissiua quid est? Syntaxis cõtra artem vitiosa: ratione vel authoritate excusata. vt sola bubo omnes flere: ipsa sine fletu: pars secant.

¶ Prohibitiua qd est? Syntaxis nobis ꝓhibita: qz vitiosa nec ratione nec authoritate excusata: vt vos estis doctus. Grece dr soloecismus cuz oe diphthongo in scda syllaba: ⁊ stribligo: a ꝑsura videlicet ⁊ prauitate tortuose orationis: tanquam strobligo quedã: latine imparilitas. dr etiã Soloecus. hinc soloeciso.i. incongrue loquor. Simile vitiũ vbi in dictione fit dicitur Barbarismus: vt si quid perperam scribis aut ꝓfers: aut aliter quam debes accipis. aut pegrinũ Latinis adijcis. Dictio poetis aut historicis permissa: reliqs ꝓhibita: apud poetas Metaplasmus dicit: vt surpite ꝓ surripite: alitũ ꝓ alituũ. Oratio poetis permissa que reliqs ꝓhibetur: apud poetas aut alios quib9 permittit Schema dicitur.i. cultus ⁊ ornat9: vt pars ardu9 altis puluerulentus equis. Aperite aliquis ⁊c. Eadem ergo ꝯstructio est ꝓhibita ⁊ permissa respectu diuersoꝝ neque mirũ: siquidem vni permissuz: alteri plerumque ꝓhibetur. Nempe paucorum priuilegia non sunt leges communes oim. Non eñ ita paganis: id est non militãtibus permissum est testari quomodo militibus. Schemata ab Alexandrinis dicuntur impedimenta: sed latinis ea impedimenti significãtia est penitus inaudita: vt diasynteca: bonum latinum: a parte ante: a parte post licet ita loquatur etiam Valla: quia dicendum est Syntaxis: bene latinum: a fronte vel ante se vel a parte anteriore: ⁊ a tergo vel post se vel a parte posteriore. Hec licet inutilia notauit etiam Lancilotus.

¶ Quotuplex est grãmatica preceptiua? Triplex. Familiaris: media ⁊ elegans.

¶ Familiaris que est? Circa familiarez loquendi modũ perfecta constructio: vt te laudant oẽs. ¶ Media qũ est? Circa laudatorez dicendi modũ perfecta constructio: vt te omnes quidem honore afficiunt. ¶ Elegans que est? Circa elegantissimum dicendi modum perfecta constructio. vt laus tua non obscuro nec vario sermone. sed ⁊ clarissime ⁊ vna omnium voce profertur. Ponit hanc diuisionem Niger.

Syntaxis diuisio. Preceptiua. Permissiua. Prohibitiua. Soloecismus. Stribligo. Barbarismus. Metaplasmus. Schema. Impedimenta. A fronte. A tergo. Grãmatica preceptiua triplex. Familiaris Media Elegans.

¶ Syntaxeos accidentia.

Syntaxi siue constructioni quot accidunt? Duo. Concordantia et regimen.

¶ Concordantia quid est? Debita partium orationis conuenientia in genere numero casu vel persona.

¶ Quotuplex est ꝯcordantia? Triplex. Quõ? Adiectiui ⁊ substãtiui. re-

latiui et antecedentis: verbi cum nominatiuo a fronte recto. In hac vltima concordantia quia etiam est regimen: ideo ponitur etiam in regimine nominatiui. ¶ Est ne concordantia inter re suppositum et interrogatiuum? ita persepe: sed raro necessario: quia nunquam nisi vbi ab eodem verbo reguntur: aut ab eisdem casus regentibus. sic est in copulatis per coniunctiones etc. ideo a doctissimis non ponuntur in concordantie contubernio: nos tamen hec post relatiui et antecedentis concordantiam non omittemus. ¶ Quot accidentia congruitatem mutant? Quatuor. Que? Persona genus numerus casus. Persona inter relatiuum et antecedens. et magis adhuc inter verbum et nominatiuum a fronte rectum. Casus inter adiectiuum et substantiuum: Genus inter hec et relatiuum et antecedens. Numerus his omnibus cois est. Casus etiam vndique inter dictionem rectam et regentem. ¶ Regimen quid est Certi casus exigentia de casu natura nihil admittentis vt exigentia accusatiui in verbo amo est regimen: quia dicimus amo literas. Quare dixisti de casus natura nihil amittentis? propter casus aduerbialiter sine prepositione positos: vt vado Romam. quia fere totam naturam casus et nominis amittunt: adeo vt paucissima admittant adiectiua: quia non dicimus nisi poetice: vado Romam pulchram: nec sum domi ample: sed solum domi mee/tue/sue/nostre/vestre/aliene. Jure igitur rectore carere dicuntur ab Alexandro Hec dixi quia in his nostratium quidam misere ne quicquam se vexauere. Regere est certum casum exigere nihil de casus natura amittentem. ¶ Quo modo differunt regere et exigere: deseruire et determinare? Boni authores nullam finitus in his differentiam posuere. Potes tamen struere hanc differentiam. Exigere latius est quam regere: quia dictio preter casum nihil regit sed bene exigit: quia verba heretica exigunt post se infinitiuum non regunt: et verbum exigit aduerbium non regit. posterius supinum exigitur ab adiectiuis non regitur: vt turpe dictu. Id tamen boni authores: vt dixi: non semper obseruant: quia inuenies qui dicant supinum in u quod nullius casus est: regi ab adiectiuis. Deseruire nihil differt a regere: vt Comparatiuus cui casui seruit. i. quem casum regit: ideo nugantur Grammatiste putantes prepositiones deseruire neque regere. Determinare est confusionem significationis tollere et hoc quam latissime se extendit: nam adiectiuum determinat substantiuum non regit substantiuo: infinitum determinat finitum. aduerbium vero verbum: cognomenque nomen semper vnum substantiuorum in appositione determinat reliquum. Omnis dictio recta determinat regentem. ¶ Quotuplex est regimen? Duplex: actiuum et passiuum Quid est regimen actiuum? dictio regens. Quid regimen passiuum? dictio recta. Que est dictio regens? Que confuse significans declaratur per alteram: vt amo: hic amo deum. Quid est dictio recta? est que dictionem regentem declarat: vt deum/hic amo deum. ¶ Utrum regimen sit dictio in hac significatione satis latina? Etiam. quia Seruius (vt notauit etiam Lancilotus) dicit verba regere casus. Priscia. vero exigere. et post Seruium doctissimi quique dicunt verba regere casus. ¶ Et si dicas dictio non potest coarctare aliquam dictionem in certo casu: ergo non potest regere: quia dictio solum habet casum ex voluntate doctissimorum virorum: ergo ex se non habent vim regendi. Concedimus dictionem per suam potestatem proprie non regere: sed ex vi vsus doctissimorum et tamen regit vt in simili prefectus vrbis regit oppidanos non ex propria potestate sed principis sui: qui simul ac volet desinet prefectus regere. Cogor nugari: quia fuerunt qui regimen omnino inepte dici putarunt pro casus exigentia: et vnam dictionem nunquam magis regere quam alteram. Ego optime puto vnam dictionem regere: alteram regi: vt enim qui regit liber est velut dominus: qui regitur cogitur ad aliquid agendum vt seruus: sic dictio regens libera est: vt vagari potest per omnes casus vel tempora. dictio recta serua est: et cogitur ad standum in certo casu ex voluntate doctissimorum: a qua seruitute liberabitur: quum volet vsus: quem penes arbitrium est et vis et norma loquendi: vt Aula regis: aule regis: aulam regis: noceo tibi: nocebam tibi: nocendi tibi: vides quam libera est dictio regens: quam serua dictio recta. Ob hanc causam adiectiuum a substantiuo non regitur: quia neutrum altero liberius est quum in casu discordiam non patiantur. sic neque inter relatiuum et antecedens: inter duo substantiua eiusdem casus quia neutrum cogitur stare in certo casu ab altero etc. ¶ Quot partes orationis regunt? Omnes preter coniunctionem: vt liber. Petri. hec volnerum. Amo deum. satis vini. Humana deum. ad patrem. Heu me. ¶ Dixit Verg. Illius ergo venimus hic coniunctio ergo regit genitiuum illius. male dicis igitur coniunctionem nunquam regere. ¶ Respondeo ergo in illa oratione non esse coniunctionem sed antiquum nomen indeclinabile: idem significans quod causa: vel est aduerbium: vt Seruius dixit quem Beroaldus

Accidentia congruitatem discernentia.

Regimen.

Romam cur hic non regitur vado romam.
Domi.
Regere
Exigere
Deseruire
Determinare.
Supina. non regi.

Regimen duplex.
*Quid dictio regens quid recta
Regimen grammatici recte habent contra quosdam.

Adiectiuum cur a substantiuo non regitur.
Coniunctio nunquam regit

Ergo

repꝛehendit.Uirg.vj.ene.Que regio Anchiſen:quis habet locus:illius ergo.Ueni mus.i.illius cauſa ⁊ gratia teſte Chriſtopho.landino.Titus Liuiꝰ.Ludi appolli narcs nõ victorie ſed peſtilentie ergo.Siſenna.Milites virtutis ergo ciuitate do‑ nati.Marcellus exponit ergo.i.ea cauſa.Sil.li.j.Ille enſem nobis magnoꝝ.in in‑ ſtar honoꝝ.Uirtutiſꝙ ergo dedit.Quadrigarius apud Gelliũ lib.iij.ca.viij. Cõis exempli ⁊ fidei ergo viſum eſt vti te ſaluũ velimus.Titus Liui.lib.viij.tertie deca dis.Muneris ergo in ſingulos dati.Cicero multa ponit ex.xij.tabulis: in quibus ſepe ſic ergo ponit̃ pro cã.vt tertio de legibꝰ.Funeris ergo ⁊ auxilij ergo ⁊c.Cato. Sacro coercendi ergo.Et reꝝ ergo.Et cuius rei ergo. Ueteres tã in ꝓſa ꝙ̃ in car‑ mine frequẽtiſſime ſic loquebant̃.iunioꝛes vt Cice.⁊ qui ſequuntur rariſſime:niſi dicta veterũ citãtes:aut vbi veterũ aliquẽ loquentẽ introducunt: vt Fabꝛiciũ aut Catonẽ:ſed id perraro.Igitur nos perraro ergo ſic vtemur.Uerba Seruij de er‑ go ſunt.Illius ergo.i.ꝓpter illum.Ergo aũt cõiunctio fuit:ſed per accentus muta tionẽ in aduerbiũ tranſijt:⁊ eſt ſola particula que habet in fine circunflexũ.Multi male putant nomen eſſe indeclinabile:⁊ dicunt poſitũ eſſe pro cauſa. Hec Seruiꝰ cuius dicta ſi placent:ſic ad argumentationẽ pꝛius poſitã rñdebis.Ergo apd̃ Uir. nõ eſt coniũctio:ſed aduerbiũ fungens officio nois vt abunde hic:abũde ingenij. ⁊ ita nulla coniũctio regit:nec regitur vnꝙ̃. ¶Quot orationis partes regũt ⁊ re‑ gunt̃? Tres.Nomẽ/ Pronomẽ/ Participiũ.q: ſolus caſus regit̃.vt liber Petri.hec volucrũ:amoꝛ mei:amans amantẽ. ¶Quot orationis partes regũt tantũ? Quatu oꝛ.Uerbũ/ Aduerbiũ/ Pꝛepoſitio / Interiectio.vt Do tibi parũ vini: ad Petrum: veh peccanti. ¶Quot partes orationis nec regunt nec reguntur? Una tñ. Que? Cõiunctio. ¶Utrũ omne nomẽ regit? Ita aliquomodo:tñ nomen ꝓpꝛiũ ⁊ loco il‑ lius ꝓnomen nõ regunt niſi per ſubauditionẽ.vt Maria zebedei:ſcʒ vxoꝛ.Eneas Anchiſe:ſcʒ filius.ſimiliter cũ dicit Uirg.Quid meus Eneas ⁊c. ſcʒ filius. ſic duo fuerẽ Iſaac filij:quoꝝ Iacob a deo electus eſt:quoꝝ ſcʒ vnus videlicet Iacob. qđ Boetius expreſſit dicẽs.Quoꝛum vnus Baſilius olim regio miniſterio depulſus. ¶Pꝛolixioꝛ fui:q: hec licet minutula multi deſiderãt: ⁊ ſi diſcipuli noſtri ab alijs interrogati/hec ignoꝛent:cenſent̃ ignari.Iã opʒ quedã ſcire ſapientẽ que ad ſapiẽ tiã parũ aut nihil cõferunt:ſed ne fallat̃ ⁊ ignarus indicet̃ ſapiẽs etiã in minimis vt Quinti.docuit.Carmen meũ ipſe declarabo imitatus Aeliũ Nebꝛiſſenſem.

* Quot orõnis partes regunt et regunt̃ tantũ. Pꝛopꝛia ⁊ pꝛonomina.

¶Grammatice Deſpauteriane Liber Octauus de Cõcoꝛdantia et regimine. Et pꝛimũ de concoꝛdantia.

¶Adiectiui et ſubſtantiui Concoꝛdantia.

NObile cum fixo genere ⁊ caſu numeroꝙ

Conueniat.nomen ſic vult cognomini adeſſe.

Mobile. Fixum

¶Adiectiũ ⁊ ſubſtantiuũ eſſe debẽt eiuſdẽ gñis/caſus/ numeri vt acutus gladiꝰ:laſciuꝰ paſſer:ſeuꝰ vitricus: pater meꝰ: liber lectus: pulchꝛa facies:honeſta vxoꝛ:iniuſta nouerca: pia mr̃: foꝛte coꝛpus:tuũ pe vitiũ:ingẽs equoꝛ:ſcholare murmur. Declinent pueri adiectiua cũ ſubſtantiuis.vt pia mater: pie matris ⁊c.Quid eſt adiectiuũ? qđ ſubſtantiuo adij‑ citur:ſine quo ſenſum nõ perficit.Quare dicitur mobile.Quia de gñe mouet̃ in ge nus vt bonus bona bonũ.Quid eſt ſubſtantiuũ? Quod adiectiuo ſubſtat. Quare dicitur fixũ.Quia firmũ eſt nec mouetur de genere in genus.

¶Quotuplex eſt adiectiuũ? Triplex nomẽ vt bonus:ꝓnomen vt meꝰ:participiũ: vt factus.Ideo nõ opus eſt ponere rñam de demõſtratiuo ⁊ re demõſtrata:licet in rudimentis ponat̃.vt pater meus. quia ſemper adiectiuũ ⁊ ſubſtantiuũ eſt. Ego paup:vero hʒ ego ſubſtantiuũ:paup adiectiuũ.q: ꝓnomina pꝛimitiue ſpeciei ꝑ ſe ꝓ ſubſtantiais habent̃.Ponũt grãmatiſte plurimas adiectiuoꝝ diuiſiones parũ aut nihil ad cõgnitatẽ noſcendã vtiles. Ea ego illis exẽplis ꝓdã. ¶Pꝛimũ adie‑ ctiuũ eſt triplex(aiunt)voce tñ.vt ego ille.ſignificatione tñ: vt pr̃ mr̃ victoꝛ: q̃ ſub ſtãtiua dicimꝰ.vtroꝙ modo vt albus foꝛtis. ¶Secũdo ſunt adiectiua relatiua: vt alius qualis.Sunt demõſtratiua: vt talis tantus. Idem partitiua: vt aliq̃s alter. Itẽ pꝛime impoſitionis.vt albus. ſecunde vt categoꝛicus.Itẽ adiectiuũ profeſſio‑ nis:vt grãmaticus iuſtus ⁊c.Et nõ ꝓfeſſionis vt niger. Itẽ hõ irrationalis : naſus

Adiectiui diuiſio.

categoricus: lapis incorporeus &c. latine dicimus: licet nunq̄ vere de aliqua re dici possint. at nimis de nugis: ideo pergamus.

Obiectiones contra regulam haud vulgares.

Absente nobis. Presente

¶ Prima est hec. Dicit Terentius in Eunucho. Nescio qd p[ro]fecto absente nobis turbatū est domi. hic adiectiuū nobis absente discordat a substātiuo [pro]noīe nobis in nūero. ergo r[egul]a nō est catholice vera. ¶ R[espo]ndeo. absente apud Terē. nō est nomē adiectiuū siue p[ar]ticipiū: s[ed] a[d]uerbiū [sic] p[ro]pō pro clam vt p[rese]nte p[ro] corā regēs ablt[iu]ū. hec est vna solutionū donati q̄ ab eo accepi nō ab alio grāmatico. Verba Donati sunt / absente nobis. Aut subdistinguēdū est & subaudiendū / me. Aut archaismos figura est absente nobis. p[ro] nobis absentib[us]. Pōpo. Siue ergo isthuc p[rese]nte amicis inter cenā. Uarro in Marcellū. Id p[rese]nte legatis oibus exercitu p[ro]nunciat.

Absente nobis qua re nobis dicere nō l[icet].

Post hec subijcit tertiā solutionē quā nos dedimus dicens. Absente nobis: quā sic dt p[re]pōnē ponit absente: ac si diceret clā nobis. Hec Dona. Noni[us] Marcel. dicit absente & p[rese]nte capi pro absentib[us] p[rese]ntibus & olim fuisse monoptote forme. Plaut. in amphi. Nec nobis p[rese]nte aliquis quisq̄ nisi seruus. Multa adducit Noni[us] veterū testimonia: quib[us] breuitatis gr[ati]a sup[er]sedeo. Licet ne nobis sic loqui? Minime: q[uia] cecidit hic loquendi modus olim in honore: renascetur aliq[ua]n si volet doctissimorū vsus: latine sunt orationes: sed nō seculi nostri hominibus imitande.

Mors malum.

¶ Secunda obiectio. Dicit Cicero. Quū oīm rerū mors sit extremū. hic adiectiuū extremū discordat a substātiuo mors in genere. nō est igit[ur] r[egul]a semp[er] vera. sic in principio questionū tusculanar[um]. Malū mihi videt[ur] mors s[ecundu]m regulam videtur debuisse dicere. Mala mihi videtur mors. ¶ Respondeo. apud Ciceronem extremū substantiuū est pro extrema res: sic malū pro mala res: quod vulgus dicit substantiuari in neutro genere: quo vocabulo & ipse vtar: quia nō adeo rep[re]hendendū est. sic Uirg. Triste lupus stabulis: maturis frugibus imbres. & / Dulce satis humor depulsis arbutus hedis. i. dulcis res: tristis es. teste Seruio. & ita semp[er] sunt duo substantiua ad eandē rem pertinentia. aliq[ua]n etiā diuersorū numerorū: vt imbres sunt triste maturis frugibus. Idem. Uariū & mutabile semper femina. Idem. Fama malum quo nō aliud velocius vllū: Ouidius. Turpe iacens mulier multo madefacta lyeo. Idem. Turpe senex miles: turpe senilis amor. Celsus. Si nerui iuxta sunt ignis alienum est. i. res varia / mutabilis / mala / turpis / aliena. ¶ Licet ne nobis ita loqui? l[icet] p[er]fecto: si id parce & artificiose faciamus vt docti apud quos eiusmodi orōnes reperiūtur: vbi videlicet perpetuā rei naturā magis q̄ accidens quidpiā volumus significare: vt Triste lupus. nūq̄ eī[m] letus est oib[us] &c.

Triste lupus.

Adiectiuū substantiuatū vt loquuntur.

¶ Quot modis adiectiuū substātiuatur? Tribus. Primo in masculino genere. vt oriens / occidēs / videns pro dei propheta: rudens pro fune nautico. Ouidi[us]. Puluis gemuere rudentes. Multa substantiuari videntur: quia certum fixum intelligitur vt Iusti in perpetuū viuēt. Mei omnes sunt vita functi. Iusti videlicet hoies. Mei scilicet amici aut cognati. sic pluraliter sumunt[ur] mei / tui / sui / nostri / vestri. ¶ Secundo in feminino genere: vt in biblijs arida pro terra: animās pro aiali. qd & masculinū & neutrū inuenitur: vt in generibus probaui. Continens pro terra non insula: vt ab Anglia ad continentem parū intercapedinis est. ¶ Tertio in neutro genere: vt antecedens i. oratio alteram inferens. Consequens oratio ab antecedente illata. vt Furaris contra dei mandatū: ergo peccas. Triste lupus &c. ¶ Quot modis declaratur substantiuatū in neutro genere? Tribus. p[ri]mo per nomē res: vt triste. i. tristis res. Secundo per nomen pars: vt frigidissimū hominis est cerebrum id est frigidissima pars. Summū domus: id est summa pars. Tertio per abstractiū vt logici nunc loquuntur: vt seruātissimus equi. i. equitatis. Inuenies plures modos: vt albū pretoris &c. sed vulgatiores p[ro] pueris enumeraui. Possumus ne quecunq; volumus substantiuare in neutro genere more Neotericorū dialecticorū sic loquentium: albū currit: risibile disputat &c? Nequaq̄. Cur ita? Quia verba quibuscun eiusmodi noia ante ponunt[ur]: debent seruire qualitatibus quas talia noia significāt. vt albū exhilarat oculos: nigrū cōtristat. Frigidum delectat estuantes. Ideo teste Ualla in libro. j. Logice capite tertio inepte dicitur / Tango frigidū pro glacie: calidū: albū currit: nigrū volat: rutilū canit &c. q[uia] hec v[er]ba nō qualitati seruiunt: sed corporalibus rebus vt tango niuē &c. In plurali tamen nō ratione sed vsu

Substātiuatū neutri generis tribus modis declaratur.

Albū currit inepte d[icitu]r.

quod az eiusmodi concreta persepe aliter inuenies: vt alba sunt lucidiora nigris. Ouid. Frigida pugnabāt callidis: humētia siccis. Sil. li. iiij. Iusta ite peccati. Thu re pio: cedūq feros auertite ritus. Et in sacris. Incerta ⁊ occulta sapientie tue ma nifestasti mihi. Meum tuū suū nr̄m vr̄m ⁊ alienū substātiue recte capiuntur in sin gulari etiā teste Valla in libro iam dicto. vbi multa de his disserit: dicens ineptas esse locutiones: risibile currit: hinnibile comest. Inter cetera que Valla pulcherri me disputat: enotaui pauca e tertio capite iam dicto: vbi sic ait. Adiectiua in sub stantiua ↄuersa dicūtur concreta: vt albuz oui: oculi pretoris: iudiciū decurionū. in quib⁹ ⁊ si res cuz albedine significat: nō tn̄ amplius age ⁊ vniuersaliter ⁊ quancūq rem talez: sz certā p̄dicat: vt nigrū ⁊ rubrū p scriptura: sacrū p templo. Pingue pro adipe. Caducū p bonis q̄ non legata testamēto ad fiscū residūt. Mutuū depositūz ⁊c. apud Verg. Capitoli: sparcis etiam nunc pellibus albo. i. albedine siue albore. Hec Valla. Albū p̄toris tabula erat in qua pretoriū ius scribebat. Dices pulchre: non es in hoc albo. i. in hoc nūero. de hoc vide Calepinū ⁊ Beroaldū. Notabis aūt Lauren. Vallā dixisse albedinē: qd̄ barbaꝝ censet Georg. Valla lib. xxxi. cap. xij. vtū tur testimonio Marcelli dicentis. Albitudinē p arbore veteres dixerunt non dixiti albedinez. Hec ratio certe ab authoritate vnius negatiue est nimis q̄ fragilis nō secus q̄ si argumentet quis. hic grāmatic⁹ (intelligo aliquē fide dignū) dixit nigri tiam capi pro nigriore siue nigretudine: ⁊ non dixit p nigredine: ergo inepte d: ni gredo / Frigidi⁹ glacie hoc est: nisi Apuleiū ↄtemnas dicentē lib. ij. met. Nunc cor uina nigredine ceruleus columbaꝝ collis flosculos emulatur. Apud Pliniū: legi li. ix. cap. xxxviij. Nigretie austeritatē. alibi nigritudo apud eundem legitur. Iam vi deamus rationē Georgij. Non dixit (inquit) albedine: vt rustice quidā loquūtur q: a neutris scd̄e in or fiūt denoīatiua nūq̄ in edo: vt albedo albor. sic torpor: nigror pallor: rancor nō nigredo ⁊c. dūtaxat apud eos qb⁹ nomē aliqd̄ eloqnētie ↄcessum est. hec et plura Geor. Notaui ꝑsepe magnos grāmaticos sese oppido ridiculos fa cere iudicij temeritate: q̄ quū a cūctis artiū pfessoribus: tuz a grāmatico in primis fugienda est. A neutris in or fiūt: nūq̄ in edo: vt vult Georg. male ergo dixit Apu leius linedo p linore lib. x. Sed q: Laurētius Valla ait. Si quis eloquiū Apuleia num miret: ⁊ imitari studeat: nō taz loqui interim q̄ rudere videbit. Facessat Apu leius / Nunqd̄ Corneliū Tacitū dispendēt dicentē. Tanta torpedo inuaserat aim Itaq Valla nō penitus inepte albedinē dixit. similiter errauit Serui⁹ negās recte dici pinguedo. qd̄ optime dici docet Beroaldus: ⁊ ipse persepe legi in Plinio

Tango tri gidū: quare inepte dicitur

Album: Substātiuata ex Valla

Caducū.

Albedo an latine dicatur.

Nigredo.

Ne temere damnes.

Torpedo

¶ Tertia obiectio. dicit Horati⁹. Quis nō malarū quas amor curas hz hec inter obliuiscit. hic adiectiuū malaꝝ discordat a substātiuo suo curas in casu. ergo regula est falsa. Rn̄deo. adiectiuū cuz substātiuo suo debere regi ab eo dem verbo: vt hec regula locū habeat ita nō est hic: q: malaꝝ regitur ab obliuisci tur. Curas vero ab habet. est enim figurata locutio: vt notat Badius. ⁊ sensus est. Quis inter hec non obliuiscitur malarum curarum: quas curas amor habet.

¶ Quarta obiectio. dicit Sallusti⁹ in iugur. magna pars vulne rati, aut occisi sunt. hic substantiuum pars discordat ab adiectiuo vulnerati in ge nere ⁊ nūero. ergo rl̄a est falsa. Rn̄deo. lz substantiuū ab adiectiuo fm vocē disco det tn̄ fm sensū ↄcordat: q: magna ps capit p multi hoīes. Vel d: q regula nostra intelligit de ↄgruitate voce tm̄: aut voce cuz sensu: ⁊ nō de significatione sensu tm̄ Silr̄ dixit Ouid. Hoc pecus oē meū: multe stabulant in antris. ad sensuz vel intel lectū respexit vt sit multe vez oues. sic Teren. dixit in Eunucho. Quinetiā insuper scelus postq̄ ludificatus est: virgini vestez oēm miserie discidit. scelus p selestus dixit de his ⁊ similibus in Synthesi videbis abunde satisfactum

Pars vulnerati.

¶ Quinta obiectio. dicit Ennius teste Gellio in Annali duode uicesimo: aere fulua. hic adiectiuū a substātiuo discordat in gn̄e: q: aer masculinuz esse ignorat nemo. Rn̄deo. Recte dixit Enni⁹. q: tp̄e eius erat aer dubij gn̄is vt cu pressus nam dicit rectos cupressos. sic. Lucretius aurea funis. ⁊ Celius. fronte hi laro. ⁊ alij alia: q̄ in regulā nostrā nihil peccant. q: olim talis gn̄is fuere. nūc alterū genus cecidit: remansit in honore alterū: iuxta Horatianuz illud. Multa renascen tur q̄ iam cecidere cadentq: q̄ nunc sunt in honore vocabula si volet vsus. Id vero

Aer fulua

non tm̄ de interim vel casu totius vocabuli intelligendū est:sed etiā de casu alicui accidentis. Gellius dicit Ennium aere/fulua dixisse q̄ hic sonus vocalior est vis et amenior. ¶ Possem multa argumenta adhuc afferre: sed nolo immorari vulga bus vt de adiectiuo partitiuo: veluti vna sororum:optimus plebis: in quibus nih peccatur contra regulam nostrā:quia substantiuū precedens aut intellectū resp citur:⁊ regimen est nō concordantia. Pretereo figuras ⁊ regulam indifferentie: in quibus preceptor si volet facile obiectiones pueris efficiet. exercitationis gratia Nos his vt notissimis supersedendū duximus ne nimia displiceamus prolixitate

¶ Nomen sic vult cognomini adesse

*Nomen ⁊ cognomē concordāt in accidentibus quibus adiectiuū ⁊ substantiuum. Nomen. Prenomē. Cognomē. Agnomen. Cesar. Cognomē.

¶ Nomen ⁊ cognomē concordāt in gn̄e:casu ⁊ nūero:sicut adiectiuū ⁊ substantiuū vt Ponti⁹ Pilat⁹/Simon Petrus. idem est de prenomine ⁊ agnomine dicendū: vt Marcus Tulli⁹ Cicero/Publi⁹ Vergili⁹ Maro/Scipio Aphrican⁹. ¶ Quot sunt propriorū spēs? Quatuor. que? Prenomē/nomē/cognomē./agnomē. ¶ Nomen qd est? Propriū singulorū vocabulū: vt Ponti⁹/Tullius/Vergili⁹/Simon. ¶ Prenomen qd est? Quod honoris causa preponit̄: vt Marcus/Publi⁹/Titus/Quint⁹ raro plene scribit̄:s; aut vnica lr̄a: vt A. i. Aulus. C. i. Caius. vbi scribit̄ C. ⁊ profert G. vt Cn. duabus lr̄is. i. Cneus. sic Ser. i. sertus ⁊c. q: iam concordantiā docere lo nō Ortographiā. ¶ Cognomen qd est? Familie ⁊ cognationis nomē: vt Cicero Maro/Naso/Scipio/Nero/Pilatus/Corneli⁹: sed hec sepe transierūt in nomi ¶ Agnomen qd est? Quod euentu quodā acquirit̄. vt Naso in eo qui primo a na magnitudine sic appellat⁹ est: ⁊ Cesar in eo qui a ceso matris ventre sic prim⁹ ctus est Ita Aphrican⁹ a deuicta Aphrica ⁊c. Agnomina abeūt sepe in cognomi ⁊ postea in nomina. Julij Cesaris cognomē fuit Cesar nō agnomē: neq̄ enim ce matris ventre nat⁹ est vt imperiti putāt. At Scipionis Aphricani Cesar etiā ag men fuit. Is em̄ prim⁹ teste Pli. Cesar dict⁹ est a ceso matris vtero. Cognomē ⁊ co gnomentū pro agnomine aliqn̄ capim⁹. Cicero. Scipio ille cui Aphricano fuit co gnomē. Idē. te q̄ nō cognomentū solū Athenis deportasse: s; humanitatē ⁊ pru tiā intelligo. ¶ Quomodo pbas regulā tuā? Per doctissimorū vsu; qui aliter nū loquunt̄: nec Christiani: nec Ethnici. Christiani: vt Simon Petr⁹/Ponti⁹ Pilat⁹ Joseph iustus. Thomas Didym⁹/Judas Thadeus/Judas Macchabe⁹/Aureli Augustinus/ Paulus Orosius/Eusebius Hieronymus/Joannes Chrisostom ⁊c. Ethnici: vt Numa Pompili⁹/Junius Brutus/ Sextus Tarquini⁹/Titus Li uius ⁊c. ¶ A quibus rebus cognomina sumuntur? A quibuscunq̄ placet: non em̄ est certa regula: vt liquet ex sequentibus a me collectis ex Tito Liuio.

Cognomē vn̄ sumit̄.

Fabius ctor/Posthumius albus/Antonius merēda/Oppius cornicē/Horatius barba Licinius macer/Meneni⁹ lanatus/Sergius fidenas/Sulpiti⁹ longus/Aquil Coruus/Sulpitius rufus/Valeri⁹ peritus/ Seruilius priscus/ Licini⁹ stola/ P tilius balbus/Fabius ambust⁹/Deci⁹ mus/Valeri⁹ coruin⁹/Fabius dorsus/P pyrius cursor/Corneli⁹ scapula/Corneli⁹ aruina/Fabius maxim⁹/Emilius pa pus/Cornelius scipio/Junius bubulcus/ Aemilius barbula/Martius tremul Sempronius sophus/Fului⁹ coruus/Fabius gurges/Attilius regul⁹/Corneli asina/Sempronius blesus/Publius sura/Appius cento/Publius bibul⁹ Clau dius pulcher/Calphurni⁹ flamma/Corneli⁹ mammula/Fabius buteo/Claudi asellus/Centeni⁹ penula/Mālius valens/Valeri⁹ falco/ Asdrubal hedus/ Fa stius fullo/Licini⁹ tegula/Corneli⁹ merula/Fului⁹ nobilior/Bebius diues rius Luscus/Junctius calua/Ebutius carus/Pinari⁹ posca/ Muniti⁹ mellica ⁊c. Et ex Cicerone/Cansinius schola/Caius fimbria/Lucius murena/Marc co/Titus gutta/Fidiculan⁹ facnlo/Luci⁹ ocrea/Gellius nutricula/Cneus bo. C. Verres ⁊c. Ex tacito. Julius aquila/Julius montan⁹/Marius matur⁹/ danius costa/Villius vocula/Claudi⁹ sagitta/Juli⁹ tutor/Ex Plinio ⁊ alijs. Cal phurnius bestia/Antonius musa/Vinnius asella/Carullius ruga/Antoni⁹ Ca racalla ⁊c. Si quis habeat cognomen ab oppido: l; ne in abltō sic loqui? Petrus de bruxella/Egidius de Roma/Henricus de Gandauo/Minime. q: doctissimi ita nunq̄ locuti sunt siue cognomen fuerit siue patriū nomē. ⁊ hec est sufficientissima ratio. vt Jesus Nazarenus/Liui⁹ Patauinus/Petrus Hispan⁹/Cicero Arpinas Juuenalis Aquinas/Terenti⁹ apher/Judas Schariotes/ Comi⁹ Attrebas/nō de attrebatio apō Cesarē/Aristoteles Stagyrites/nō de Stagyria/Democrit⁹ abde

rites:nō de abdera: viri Niniuite: nō de Niniue: sic si recte velis loqui. Thomas Aquinas dices:nō de aquino:⁊ ita in reliquis. Licet ne dicere Petrus de pōte/Joannes de palude: de lapide ⁊c. Nō: q꞉ Cornelius tacit⁹ dicit Julius mōtanus: nō de mōte.nec quisꝙ veterū aliter locut⁹ est. Qđ si Neotericorū aliquē contra me cites nihil ages q꞉ reprehendēdus erit nō imitandus vel si Ualla ipse fuerit: aut picus:aut Politianus: qđ nō credo. Dic igitur cum doctissimis Joānes paludanus Paulus lapidanus. Henricus montanus. Petrus pōtanus ⁊c. nō de palude:lapide monte pōte ⁊c. Item dices Petrus pauo. Martin⁹ magister. Jacobus faber. Paulus albus ⁊c:nō pauonis: magistri:fabri:albi ⁊c. vt indocti loquūtur. De his sic scripsit Philelphus epl̄arū lib.vij.ad Andream alemannum. Quoniam te omni ex parte ⁊ castigatū in dicendo scribendoꝙ ⁊ perpolitū cupio: noli post hac qunꝫ vel de patria vel de familia mentionē feceris aut Bartholomeū de colle scribas: aut Andream de Alemanis. Qñ enim legisti vnꝙ: vel Hannibalem de Carthagine vel Publium de Cornelijs? Indoctorū hominū: aut arrogantium iste mos est qui vel vim istiusmodi prepositionis de:vt latinitatis grāmaticeꝙ ignari minus tenent vel sibi licere volunt quod ab omni vetustatis vsu est alienum. hec Philelphus orator ⁊ poeta clarissimus inter Neotericos.

*De ꝑpositione cognominibus nō cōgruere ꝑhilelphi verbis ꝓbat.

¶ Barbarorum contra dicta ratiuncule.

¶ Prima est hec. Arti prestat vsus: sed vsus cōis oīm theologorū iurisconsultoꝝ: ⁊ reliquorū artiū ꝓfessorū ponit nomen ⁊ cognomē in diuerso casu similiter nomē patriū in abltō cū prepōne de ergo ita loquendū est. Gregorius de Arimino. Petrus de aliaco. Henricus de Gandauo. Alexander de Halis. Martinus magistri ⁊c. Preterea Aristotelicū verbū est:loquendū est vt plures:sapiendū vt pauci.sed plures ponūt nomē ⁊ cognomē in diuerso casu.ergo contra regulam hāc ponēda sunt in diuerso casu. ¶ Rñdeo.illud axioma arti ꝑstat vsus vel vsus ꝑualet arti:si intelligat tā de indoctoꝝ vsu q̄ ꝓprie abus⁹ ē: ꝙ de vsu doctorum.oino negandū est.iam vulgi cōsuetudo nō vsus dicēda est:sed turpis abusus Itaꝙ nō vsus hꝫ sed abusus eiusmodi oꝛ̄ones: Hēricus de Gādauo: Gregori⁹ de Arimino ⁊c.q꞉ vsus est teste Quintiliano et doctorū cōsensus: vt vsus viuendi est cōsensus bonorū. docti nō Gregorius de Arimino dicēt: sed Gregori⁹ Ariminēsis vt Horati⁹ dixit Ariminēsis Folia. ¶ Instans.at summi theologi ⁊ iurisconsulti aliter loquūtur ꝙ ꝑcipis.an illos oim ignaros ⁊ indoctos fuisse dices? Minime. Q꞉ pulchre callebāt diuina mysteria ⁊ iura ciuilia ⁊c. verū nō cōtinuo latinitatis doctos fuisse dixerim. Ego aūt hic eos demū doctos voco: quibus optim⁹ veterū loquēdi modus nō est ignot⁹:reliquos in hoc opere semꝑ indoctos voco. ¶ Ad ratiōis tue firmamen sic rñdeo. Aristoteles nō voluit simpliciter loquendū esse vt plures. Sic em̄ barbare loquendū foret ⁊ indocte: q꞉ semper plures fuere indocti et Barbari ꝙ docti:sed vt voluit loquendū esse pl̄is vt plures in quib⁹ dissētiūt a vulgo. vt in dictionib⁹ plenus vacuus ⁊c.:ph̄s dicit nihil esse vacuū:vulgus aliter sentit. Preterea loquendū est vt plures docti loquuntur:vt doctissimi dicunt noceo te:noceo tibi:frons leta frons letus:careo te:careo tui.dignus honore:dignus honoris ⁊c. sed frequentius noceo tibi:frons leta: careo te:ergo ita sepius loquendum est.

*Docti q̄ vocent̄ ⁊ q̄ in hoc opere indocti

¶ Secūda ratiūcula:quam ipse faciam pro barbaris: quia (vt opinor)nescirēt ipsi tam bonā facere:est hec. dicit Gelius libro. xiij.ca.v. Is erat e Lesbo Theophrastus.i.theophrastus Lesbius.⁊ lib. xix.ca.j. Accedit ad Stoicū: Grecus quispiā diues ex Asia.i.diues Asianus. In eodem lib.ca.ix. Adulescens e terra Asia de equestri loco. Sidonius in laudibus Narbonis. Et tu qui Periandre de Corintho es. Terentius in and. Ex andro hec ancilla.i. hec ancilla est Andria. Item in Eunucho. Dixti cupere te ex Ethiopia ancillulā.i. ethiopissā. Ergo recte dicimus Joannes est de Gandauo. de Gallia ⁊c.

Periādre de Corintho es.

¶ Respondeo recte sic loquimur vbi verbū adest aut statim possit intelligi:⁊ tñ is loquendi modus etiam rarus est. Nunꝙ tñ inuenies talem ⁊c. Cicero de Arpino hoc docuit ⁊c.licet posses dicere Cicero fuit de arpino. multo tñ elegantius dices Cicero erat arpinas. Et melius interrogabis Cuias es: ꝙ vnde es tu:sic aliqñ loquuntur docti. Uergi. Qui genus? vnde domo? Et Terē.in Eunucho. Par. Quid virgo? Cuia est? Che.nescio hercule. Par.vnde est? Che. tantundem. Regius deridet enim quē dixit genitū ex hetruria.⁊ recte vt opinor: sed pergamus.

¶ Tertia ratiuncula est. Primo Maccabeorũ sic dicitur. Alexander Philippi rex Macedo. ecce cognomen in genitiuo contra regulam tuam. Preterea ratione ostendo male dici. Joannes lupus ⁊c. quia ibi sunt duo substãtiua ad diuersa pertinentia: quia lupus significat beluam ⁊c. Preterea argumentatio grammaticorum est penitus inepta dicentium. Authores nusq̃ dicunt: ergo hoc nõ est dicendum quia ab authoritate. negatiue inepta est argumentatio teste Aristotele. Multa certe fieri possunt que nulli hominum fieri posse dixerunt.

Alexãder Philippi.

¶ Ad illud Alexander Philippi/ Rñdeo. Philippi ibi nõ est cognomen sed patris nomen: ⁊ intelligitur filius. quo pacto recte loquimur vbi plures sunt cognomines ⁊ habẽtes idem cognomen Amphibologie remouende gratia. vt Hẽricus Joannis/ Hẽricus pauli: si filius meus henricus vocetur. ⁊ similiter filius Pauli fratris mei. hinc forte erroris radicẽ sumpserunt barbari. De hac re Seruiꝰ ait in illud Vergilij ene. j. Unius obnoxã ⁊ furias Aiacis Oilei. Figura est greca si dicamus Eneas Anchise: ⁊ subaudiamus filius. hac aũt figura vtimur circa patres: ⁊ circa maritos tantum: vt Vergilius Deiphobe Glauci. subaudit filia. hectoris Andromache intelligitur vxor. hec Seruiꝰ dicimus etiam. Eusebius Pãphili. s. amicus Teren. Uideo huius Byrrhiam: scz seruũ. notat hoc Nebrissensis. ¶ Ad priorem confirmationem: cognomen ⁊ nomen nunq̃ pertinent ad diuersa quia quũ Joannes lupus dicis: iam lupus nõ significat bestiam sed hominẽ vt patet ex testimonijs e Liuio adductis. ¶ Ad posteriorem confirmationem Locus ab authoritate omniũ negatiue optime valet in grãmatica. Et ratio est: quia grãmatica ex doctissimorũ authoritate tota pendet nõ ex rationibus: at Analogia sine authoritate teste Quintiliano lib. j. de institu. ora. Cui consciuit Priscianus in examine dicens Quãuis regula cõcedat dicere: tñ nisi in vsu inueniamus authorũ nõ temere debemus proferre. Idẽ lib. vij. Oportet scire analogie rationem: vsum tamen authorum magis emulari. Ideo bene dicit Georgius Ualla lib. xxxj. ca. xvj. Nulla disciplina minus rationis ⁊ plus obseruationis habet q̃ grãmatica. Et ca. xvij Obseruatione opus est grãmatico: vt quicquid cõpererit a claris eloquẽtie viris dictũ id ratum indubitatũq; putet latine dici posse. Hec ille. Ergo etiã quicquid apud nullum eloquentem reperitur id recte dici iure negabis. ¶ Nomina neutri gñis possunt ne fieri cognomina: vt Petrus/ scamnũ? Possunt. Cicero de claris oratoribus ad brutũ. Tum etiã eloquentẽ constat fuisse. P. Scipionem Nasicam: qui est Corculũ appellatꝰ. In eodẽ. Est illustre nomẽ. P. Scipionis qui bis consul fuit qui est Corculũ dictꝰ. Raro tñ id reperies adeo vt apud Liuiũ mutetur terminatio veluti Fabius dorsus nõ dorsum. Minutius melliculus nõ melliculũ. Apud grecos neutra appellatiua sepe abeunt in propria. vt Glycerium. Pegnium: Erotium ⁊c.

Analogia.

*Grãmaticus quid habeat obseruare.

Corculum

Cognomina ex barbaris.

¶ Quomodo e Barbaris cognomina facimꝰ? Si eadẽ ꝓpria sunt ⁊ appellatiua: capiemus latina synonyma: vt Jan de langhe. Joãnes longꝰ. sic Petrꝰ niger: Paulus rex: Egidius scorpha: vt Tremeliꝰ scropha. Sergius orata. Bartholomeꝰ scala. Si significatio penitus sit ignota: nec apud latinos synonymũ habeamꝰ: detorquebimus ad formã latinã vt poterimus suauissime. nec tñ a vernaculo longius recedemus ita docet doctissimus vir Desyderius Erasmus: veluti Despauter Despauterius. Dorp dorpius: ⁊c. Idem faciendũ censeo in Pagorũ nominibꝰ vt Hazebroca: Steinnordia: Hondega: Licet e greco fonte quidã detorquere malint: vt Cynopagus: Lycopagꝰ: qd in quibusdã forte fiet nõ indecore. Uideamꝰ qd de his sensit Hermolaus Barbarꝰ vir vndecũq; doctꝰ. Is itaq; in quintũ Plinij de natu. hist. ca. xiij sic ait. De paradiso quoq; fit hic: ⁊ a Strabone mentio apud quẽ imperite vt multa viridariũ verterũt: nõ q paradisus viridariũ hortũq; nõ significet sz qd noia oppidorũ ꝓpria sicut hoim: q̃cũq; lingua retineri solẽt. q̃ igit absurdũ esset: Gregoriũ Theodoruz Phronicũ noiare. Uigilantiũ. Deodatũ: prudẽtiũ: tãtũdẽ ⁊ hoc. Etiã si Laurẽ. Ualla hõ alioq̃ optime de sermone Romano meritꝰ: ꝓmõtoriũ in Peloponneso Ichthyn Plinio Ptolomeoq; appellatũ: ipse apd Thucydidẽ lib. ij. piscẽ trãstulit. Eadẽ ratio eoꝝ est q̃ herbis aut aialibus q̃ veteres grecis noibꝰ vsurpãt: ipsi latina imponũt vocabula: qd mihi nũq̃ ꝓbatũ est vbi nulla cogat necessitas hec barbarus in qbꝰ Ualla nõ iniuria taxat: q̃ Barbaro suffragat in scdam Joannis cuius initiũ est Senior electe dñe. Cur nõ p̃sbyter electe dñe? (inquit Ualla) nã hũc Joãnem negat Hieronymꝰ esse euãgelistã. sed aliũ cognoie p̃sbyterũ. Hoc Ualla. non

Propria in trãslatiõe maneãt.

Paradisꝰ.

errant igitur dicentes lansgius: barbirius: licet (q2 nõ idem censeo barbaris quod de grecis) aptissime dixerint. Joannes longus. Jacobus tonsor.

¶ Utrum Guarinus an Uarinus dicendũ sit? Quintian⁹ deridet eos qui Guarinus dicunt: q2 gu apud latinos inquit vt u perdat vim lr̃e nunꝙ est dictionis principiũ. de Guarinus facile cõcedo: q2 videt̃ a varus varin⁹ dici debere: vt a Quint⁹ quintinus. In ceteris nõ videt̃ mihi Quintiano assentiendũ. Nã vilielmus/vido/valterus ꝛc. nõ ita mihi placẽt: q2 licet gu ꝛ u sit liquidũ non facile mere latinos reperies in principio dictionis: tamen nõ videtur mihi negandum e barbarie ascitis vt ponatur gu pro vv. qđ Tortellio etiã placuit: vt Guilielmus/Guido/Gualterus/Guinnoc⁹/Gualerãd⁹. Et sil'e vnũ reperi apđ Titũ Liuium Guisco. ¶ Mulierũ cognoia in a fere desinunt: vt a Paulus paula. sic Joannes Joãna. Jacobus Jacoba nõ Jacomina vt indocti loquũtur. ¶ Cognoia aliqñ similia sunt appellatiuis: vt Scipio. musa ꝛc. Sepe sunt denoiatiua vt mõtanus/ Torrentinus/ Ciprianus/ Capito/ naso/ piso/ messalinus ꝛc.

va añ gua an vva scribendum. Guarinus Uarinus. * Jonianus pontanus Quintiano cõcinit: q̃ varinũ a vario dici ꝯtẽdit Guinnoc⁹. Cognoia similia appellatiuis;

¶ Concordantia Relatiui ꝛ antecedentis.

Pone relatiuum cum precedente in eodem
Et genere ꝛ numero: necnon persona in eadem.

¶ Relatiuũ ꝛ añs cõcordant in gñe nũero ꝛ ꝑsona. vt ego gaudeo q̃ locupletib⁹ genit⁹ sum. nõ fles tu qui amisisti patrẽ. video pauperẽ cuius misereor. pater est quẽ diligo. ꝛc. ¶ Quare posuisti particulã in persona quã plurimi omittunt ꝛ omittendam esse dicunt. Inter quos Aldus est. Q2 licet relatiuũ per se nullius sit ꝑsone: tñ statim vt cũ añcedente ponit̃: capit añcedẽtis ꝑsonã: ꝛ ita semꝑ cõueniũt in persona: ideo dices. Tu laudandus es qui studes: nõ qui studet. q2 sic vel relatiuum ab añte vel verbũ a noiatiuo a fronte recto in ꝑsona discordaret. Aldus ergo vult relatiuũ ex se nõ esse eiusdẽ persone cũ añte: q2 ex se ꝑsonã h3: sed eam ab añte recipit. ¶ Argumentor. Regula apud grãmaticos. Omne nomen: omne ꝓnomen: ꝛ omne participiũ est tertie ꝑsone preter ego qđ est prime: ꝛ tu cũ omni vocatiuo secunde: ergo qui que qđ sunt solũ tertie ꝑsone. ¶ Rñdeo. regula illa intelligit̃ solũ de finitis: iam q̃ que qđ sunt infinita q̃ nõ recipiũt ꝑsonas teste Donato. Aldus dicit etiã nulla adiectiua per se recipere ꝑsonas: sed eas habere a substãtiuis. De quibus relatiuis intelligitur regula solũ de qui que quod: ille: ipse: is: ꝛ si quando referãt iste hic. Particulam personam mecum ponit Franciscus Niger.

¶ Relatiuum quid: et quotuplex.

Relatiuũ

¶ Relatiuũ quid est? Ante late recordatiuũ. i. Relatiuũ est dictio cui ex ꝓpria significatione ꝯuenit de re añ dicta mentionẽ facere. vt q̃: que: qđ. Laborauit quidã magne estimationis apud nostrates: quõ posset a definitione hãc dictionẽ Socrates excludere. Nã si dicas Socrates comedit: ꝛ Socrates fabulat̃ hic Socrates scđo loco positũ est recordatiuũ rei ante dicte. ideo vt excluderet repetiuit definitũ in definitione. Deinde adiecit grãmaticale vt excludat a definitione dictionẽ pater. nõ meminissem de re tam friuola nisi eiusmodi apine essent in vulgus edite. Si dicas/ Petrus currit q̃ petrus studet (ꝛ si inepte ita loquaris) adhuc relatiuũ est q̃: nõ petrus. ꝯtra quorundã nugas. Similiter si dicas. Studeo pecunie: quã rem multi cupiunt: q2 semꝑ fit per qui: que: qđ mentio de re añ dicta

¶ Quotuplex est relatiuum? Duplex. Substantie et accidẽtis.

Relatiuũ substantie

¶ Quod est relatiuũ substantie? Qđ refert añcedens substantiuũ. vt habeo lib2u3 quem queris. Da relatiua substãtie? qui: que: qđ: is: suus: ipse: sui: ille: idem: alius: alter: reliquus: ꝛ cetera ceterũ. Noiatiuus quis ꝛ quid nunꝙ relatiue capitur. ¶ Quotuplex est relatiuũ substantie? Duplex. Quomodo? similitudinis et diuersitatis. Quod est relatiuũ substãtie similitudinis? qđ idem cũ suo refert añcedñte. et sunt hec. Qui: que: quod: is: suus: ipse: sui: ille: idem.
¶ Quod est relatiuũ diuersitatis? qđ refert añs diuersum a consequente cu3 quo concordat sub eodem genere vel specie. vt amo laurum ꝛ ceteras arbores. ex quo infertur laurum esse arborem. ¶ Da relatiua diuersitatis? Alius: alter: reliquus;

* Relatiui substantie sectio

cetera ceterum: quia ceter aut ceterus non dicitur.

¶ Relatiuum accidentis quod est? Quod refert ãtecedens adiectiuũ, vt qualis: velut sum albus: qualis est pater. Da relatiua accidẽtis. Qualis/quãtus/quod/quotus/quotẽnis/quotenus/quotuplus/quotuplex/cuius/cuias. Poni. hec Priscianus. Ego tamẽ apud veteres nondũ inuentus quotenus/quotuplus/nec quotuplex nisi apud grãmaticos nostros cũ quibus: quia vsui est: vtar quotuplex. de quotenus dicam alibi. Tantus talis. &c. nunq̃ tamen inueni totuplus totuplex &c.

¶ Tale aliquando pulchre subticetur. Quintilia. lib. vij. Quis enim nõ faber vasculum aliquod quale nunq̃ viderit/facit.

¶ Intelligitur ne regula nostra etiã de relatiuis accidentis? Non. Cur ita? Quia semper cum sequenti concordant. vt Catharina est pulchra qualis est eius filius: vel quale est eius mancipium. Lancilotus credit nõ posse esse discordiam in casu Ego tamen auderem sic loqui Rex noster est iustus: qualem vellem esse Cesarem. Ouidius. j. tristi. Uade sed incultus: qualem decet exulis esse. ¶ Argumento: contra hec. dicit Hora. in epodo. Sed incitat me pectus: & mãme putres: equina quales hubera. hic relatiuũ accidentis quales discordat a sequenti/pectora: quod est contra te: quia debuisset dicere qualia. ¶ Respondeo. Horatius vsus est licentia poetica nobis non imitanda: nisi tam parce in simili opere. semper memineris non eadem omnibus licere: nec conuenire.

Quales vbera

Ãtecedens sine verbo.

¶ **Cur relatiuum nõ cogitur cũ antecedente cõcordare in casu?** Quia a diuersis casibus plerũq; reguntur. ¶ Cognatur ne aliquando in eodẽ casu poni? Etiam. Quãdo? Quũ antecedens absolute .i. sine verbo ponitur. vt relatiuum habeat locum. Exempla sunt. Uirga tua & baculus tuus ipsa me consolata sunt. In purgatorio degentium misereor eorũ. Habitãtibus in vmbra mortis lux orta est eis. Uer et estatẽ tu plasmasti ea. De ablatiuo. Cicero. j. officio. Ludo autem et ioco illis quidem vti licet. sed sicut sopno. Uocatiuus nunq̃ cũ relatiuo in casu cõuenit. ideo de illo nõ est dandũ exemplũ: licet zenderus posuerit/ Gloria tibi domine qui natus es &c. In illo aũt Psal. x. Dñs in templo sctõ suo: dñs in celo sedes eius. Uerbum antecedentis intelligitur: & dñs vehemẽtioris laudis grã reperit. Memini tñ in sacris legere. vbi antecedente absolute posito fuerit in casu discordia: quod notandum est nõ imitandũ: vt alia pleraq; in sacris veluti iamiam declarabo.

Relatiuũ sine antecedẽte expresso.

¶ **An relatiuũ aliquando locatur sine antecedente? Etiã.** Quando? Quum odij causa aliquẽ noiare nolumus aut quia rem notissimam putamus. Prioris exemplũ: Dicit Juno de Semele pellice. Ipsa petenda mihi. ipsam si maxima Juno Rite voco: perdam. posterioris exemplũ in euãgelio Joãnis. Dñe si sustulisti illũ dicito mihi vbi posuisti eum. Aliqui tamẽ dicunt, ipsam & illũ capi demonstratiue. Da simile exemplum de qui/que/quod. Nullũ datur. Cur ita? Quia qui/que/quod & omnia relatiua incipientia a q vel c per coniunctionẽ copulatiuã resoluuntur orationes coniungentẽ: que sine duobus verbis poni nõ põt: est tamen vbi resoluere nequeas: & nihilominus duo verba erigunt: vt omnis homo qui peccat: male facit. ¶ Eleganter interdum antecedens intelligitur. Juue. Sunt quibus est sola viuendi causa voluptas. Hora. Argentum vestes getulo murice tinctas. Sunt qui nõ habeant: est qui non curat habere.

¶ Multiplex regule oppugnatio.

Bñdicite aq̃ q̃ sunt.

** Poetis pmittit q̃ nõ oratoribus quod et asserit Ualla.*

¶ **Prima. Dicit Hieronymus in Cantico triũ puerorũ. Benedicite** dño oẽs aque que sup celos sunt. hic ãtecedens est scde psone: relatiuũ õ tertie quod indicat verbũ tertie psone sunt. ergo regula non est in oibus vera. Respondeo illa oratio & si qua inueniatur similis nõ est nobis imitanda licet ob reuerentiã sacre scripture nõ debet dici omnino incongrua & barbara. Jam regula intelligitur orationibus nulli prohibitis. Ualla dicit interpretẽ ibi deceptum esse: quia nõ callebat proprietatẽ grece lingue. Sic alibi. In atrijs tuis hierusalen. Hierusalem que edificatur vt ciuitas pro que edificaris. Si qd tale inueniatur in poetis: erit sub grãmatica phibitiua: quia aliquid pmittitur parce poetis quod nobis in epłis & quotidiano sermone phibetur. Donatus. Per personas fiunt soloecismi sic. Danai qui parent Atride: q̃s primum in arma sumite. Propter dicta ponam questiunculam

¶ Utrũ ex sacris ad congruitatẽ probandã authoritas sit efficax? Nõ. qđ probo dupliciter. Pri⁹. Quia theologie scriptores aliqñ ex industria soloecissant: vt rusticã concionẽ facil⁹ doceãt. Posteri⁹: q: ex ignorãtia nõnunq̃ inepte loquũtur. Quõ pbas hec? Quia in prologo bibliorũ dicit beatus Hieronymus Nolo vt offendaris in scripturis sanctis simplicitate: ⁊ quasi vilitate verborũ que vitio interpretum: vel de industria sic prolata: vt rusticã concionẽ facilius instruerent. Audi Hieronymum dicentẽ sacram scripturã plerisq̃ in locis vitio interpretum male esse translatã. Quinetiã (vt Nebrissensis notauit) btũs Hieronym⁹ dicit btm̃ Paulũ aliqñ inepte loqui propter imperitiã artis grãmatice. ait p̃terea Hieronymus ad Pãmachiũ Ecclesiastica interpretatio etiã si habet eloquij venustatẽ dissimulare eam debet ⁊ fugere vt non ocyosis phorũ scholis paucisq̃ discipulis: sed vniuerso loquat̃ hoim generi. Et diuus Gregori⁹ ad Leandrũ epm̃. Indignũ vehementer existimo vt verba celestis oraculi restringã sub regulis Donati. Seuerus Sulpitius in epistola de vita diui Martini. Apud me ipse didici: vt soloecismis nõ erubescerẽ. hec illi q̃ ne ita intelligas: vt credas. Hieronymũ/ Gregoriũ/ Sulpitiũ/ adeo discessisse a Donati Regulis: vt aliter q̃ ille: aut noia: aut v̾ba declinarent vtq̃ passim more neotericorũ: barbarismos ⁊ soloecismos eructarẽt: aliena latinis frequẽtissime admiscentes: quin cotra; perq̃ elegãter vndiq̃ ferme scripsere. Sed donati figuras ⁊ differẽtias dictionũ in expositone Terentij supstitiose obseruare indignũ iudicauere. Preterea ex humilitate ⁊ modestia se ornatũ sermonis nõ querere aiebant ⁊ (vt vno verbo dicã) multo pulchri⁹ scripsere: q̃ scripsisse voluere videri. Nostri aũt barbari etiã si vellent recte scribere nequirent. Ecce btũs Paul⁹ elegãtissime scripsit: ⁊ tñ ex humilitate se imperitũ sermone appellat Uñ btũs Hieronymus libro contra Iouinianũ capite quarto ait. Quid ais apostole? Nõ tibi credo dicenti: ⁊ si imperitus sermone: nõ tñ sciẽtia. Quõ illud de hũilitate descendit. Qui nõ sum dignus vocari aplus. Et mihi minimo om̃ aplorũ: ⁊ tanq̃ abortiuo: sic ⁊ hoc humilitatis signũ puto. Nosti sermonum proprietates Quamobrem ⁊ de Epimenide: ⁊ de Menãdro: ⁊ de Arato. quedam sumis testimonia vbi de continentia loqueris: ⁊ virginitate. hec Hiero. Adijciam qđ Ualla sentiat. Eatenus (inquit) sacra scriptura authoritatẽ habet: quatenus a veterum consuetudine nõ desciscit: multa de hac re ait in Mattheũ quibus supersedeo. Si dicas sanctos viros fuisse ergo imitandos. Si de vita loqueris concedo: si de sermone abnuo: quia memorie mandandũ est hoc distichon. Grammatice leges plerũq̃ ecclesia spreuit. Tu viuendo bonos: scribendo sequare peritos.

cõgruitas ex sacris si probatur. Ualla in p̃emio q̃rti elegãtiarũ ita de sacris doctoribus dicit Hilarius Ambrosi⁹ augustin⁹ Lactanti⁹ Basilius/ gregorius Chrisostom⁹ ⁊ aliq̃ plurimi q̃ in om̄i etate p̃ciosas illas diuini eloquij gẽmas auro argẽtoq̃ eloquẽtie vestiert

¶ Secũda oppugnatio. dicit Cicero. Qui virtute preditus est suis rebus cõtẽtus est: qđ est diuinarũ ppriũ. hic relatiuũ qđ nõ cõcordat cũ antecedente in genere: q: nihil precedit qđ est neutri generis. ¶ Rñdeo. Ibi est debita cõcordantia relatiui ⁊ antecedentis: q: añcedens est cõtentũ esse suis: nam sensus est hic suis rebus cõtentus est: qđ cõtentũ esse suis rebus. iam cõtentũ esse est neutri gñis: q: ois infinitiuus loco nois est neutri gñis. ¶ Argumentor. Nullus ponebat̃ infinitiu⁹: ergo nõ erat antecedẽs. ¶ Rñdeo. licet nõ ponebat̃ per se: tñ ponebatur per suũ indicatiuũ: siue cõdeclineũ: ideo nõ est hic simile. vidi Gandanũ que est pulchra nauigo Lisam qđ est amenũ: q: hic antecedens: nec scđm se: nec scđm condeclineum ponitur. Dices ergo recte Studes: qđ est vtile qđ scʒ te studere. Da similes orationes. Tu piger es qđ vitupero. Fugis qđ mihi procul absit. Epicur⁹ ponit felicitatẽ in voluptate qđ ceteri nõ faciunt. Paulus. Super oĩa hec charitatem habete quod est vinculum perfectionis. Terentius. In tempore ad eam veni qđ est omnium primũ. Idẽ. Quod isti fortunatũ putant vxorem nũq̃ duci. Si tibi (qđ minime velim) mali quippiam obuenerit opem ferã. ¶ Licet ne ita nobis loqui? Maxime. quia passiʒ eiusmodi loquutiones occurrunt. nõ dicas relatione fieri ad adiectiuum sed ad infinitiuum cum adiectis.

relatio ad infinitiuũ et cõdeclinea eius.

¶ Tertia oppugnatio. dicit Plinius. xvij. natu. histo. ca. xxiiij.

¶ Adurit lactescẽtes geminũ oculos qđ in flore carbũculũ vocãt. hic relatiuũ qđ discordat ab antecedente oculos in gñe ⁊ numero: ergo regula est falsa. ¶ Rñdeo regula intelligitur de relatino capto adiectiue. hic aũt qđ substantiuat̃ in neutro gñe pro que res. Licet ne nobis ita loqui? Licet si id parce⁹ facimus ⁊ in sili modo

Quod pro que res.

loquendi: vt apud eundē lib. xviij. ca. vj. Nube grauida candidāte (qđ vocāt tempestatē albam) grādo imminebit. ¶ Rarior est modus loquēdi Sallustij in cati. Interea seruitia repudiabat cuius initio magna copia ad eum concurrebat. Sic legit Priscian⁹ & exponit cuius substātiue pro cuius rei: vulgaris impressio habet quorum. Similiter apud Terentiū. Qui haberet salem quod in te est. Quod substantiuatur pro que res. potes intelligere: quod scilicet salem habere: nō autem quod sal: quia potuisset dicere optime qui sal: vt probaui in generibus. Similiter capit qđ pro que res apud aplm. Omnis fornicator aut immundus: aut auarus: qđ est idolorū seruitus: nō habet hereditatē in regno xpi dei. grece est qui est idolorū seruus teste Valla: vt ad Collocēses: quibus voluit deus notas facere diuitias sacramenti huius in gentib⁹ qđ est xps. grece est qui teste Valla. In actib⁹ aposto. Quē deus suscitauit a mortuis: cui⁹ nos testes sumus. Cui⁹ scz rei. In euang. Diabolus est mendax: & pater ei⁹ scz mendacij: aut mēdacis. Omnis mendax est fili⁹ diaboli.

Seruitia cui⁹ copia.
Salem qđ
* Qđ pro que res accipitur.

¶ Quarta. dicit Boetius prosa sexta secundi libri. Quid vero (si spectes corpus) imbecillius homine reperire queas? Quos sepe muscularū quoqꝫ morsus: vel in secreta queqꝫ reptantiū necat introitus. hic antecedens hominē discordat a relatiuo quos in numero: ergo regula non est in omnibus vera. ¶ Respondeo quos nō refert singulare homo: sed plurale homines: quod per singularem infinite sumptū homine satis intelligitur. ¶ Licet ne nobis ita loqui? Etiam tamen parce in tali opere: nō in quotidiano sermone aut epistolis. Da similes orationes. Verg. in. vij. ene. Fulmen erat toto genitor que plurima celo Deijcit in terras. que scilicet fulmina. Cice. pro Milone. Si tempus est vllū iure hominis necandi (que multa sunt) certe illud nō modo iustum verumetiam necessariū quum vi vis illata defenditur. Non abhorret ab hoc loquendi modo Liuianū illud octaui quarte decadis. A velitibus trucidabantur. hic miles trepidalem parmā habet: quia milites pro militibus poete & historici sepe dicunt: ideo ad plurale nō inepte fecit relationem vel demonstrationem singularem: tamen nisi addidisset miles: non hic sed hi dixisset: hic certe aliquando est relatiuum substantie similitudinis.

Hoīequos

¶ Quinta. dicit Terentius in Eunucho. Eunuchū dixti velle te: qꝛ sole vtunꝰ his regine: hic antecedēs Eunuchū discordat a relatiuo his in numero: ergo regula nō est semp vera. ¶ Rñdeo. his nō refert Eunuchū: sed intelligit delitijs teste Donato: qꝛ sensus est. Eunuchū dixti velle te qꝛ sole vtunꝰ his. i. talibus delitijs regine: & est oratio ꝯgrua sensu nō voce. regula aūt intelligiꝰ de orationibus voce ꝯgruis. ¶ Licet ne nobis ita loqui? Non. nisi parce in simili ope. Da pares oroes relatiui & antecedētis tm̄ sensu cōgruas. Teren. in ꝓlogo eunuchi. Si quisqꝫ est qui placere se studeat bonis q̄ plurimis & minime multos ledere: in his poeta hic nomen profiteꝰ suū dixit his pro talibus aut qꝛ quisqꝫ ad multos ptinet. In eadē comedia. vt dij deeqꝫ oēs seniū perdāt. qui me hodie remorat⁹ est: ad intellectū retulit teste. Dona. qꝛ seniū posuit: & ad senē respexit. Sic in andria. vbi illic est scelus qui me ꝑdidit. Donat⁹ ad intellectū: nō ad verba redegit & cepit scelus pro scelest⁹. In Ver. Quin tu aliquid saltē poti⁹ quorū indiget vsus. Viminib⁹ mollibusqꝫ paras detexere iunco. Antecedens nō est aliquid sed intellectū eorum: vel horum.

Eunuchū his.
Seniū qui
Scel⁹ qui.
Aliqđ quorum.

¶ Sexta. dicit Ennius apud Diomedem. Quis tu es mulier qui te insueto nuncupasti nomine. Antecedens mulier dissimile est relatiuo in genere: ergo doctissimi non obseruant regulam tuam.

¶ Respondeo. Ennius teste Diomede fecit soloecismum nobis non imitandum. quia posuit qui pro que. Quedam aūt licent summis que non vulgo. Potes etiam dicere qui olim fuisse communis generis: vt Quis.

Mulier q̄.

¶ Septima. dicit Vergilius. Celeresqꝫ sagittas corripuit fidus que tela gerebat achates: hic antecedens sagittas discordat a relatiuo que in genere nec licenter locutus est: qꝛ nō licuit dicere. quas tela. Ergo regula nō est semp vera. ¶ Rñdeo. Regula intelligiꝰ qñ relatiuo nō additur aliqđ immediate: vt substantiuū adiectiuo: qꝛ sic relatiuū antecedēti nō cōueniet: vt dicta authoritate & oibus italoqui licet. Cesar primo de bello ciui. Interim Cesari nunciaꝰ Sulmonēses (qđ oppidū a Corfinio septē miliū interuallo abest) cupere ea facere qu[illegible] ellet. [illegible] oppius de bel. hispa. Quatuordecim milia Versalonē ꝓficiscunꝰ: qđ oppidū m[illegible]

Sagittas que tela.

tionibus contiñebatur. Hora. satyra.vj. de patre suo optimo loquens. Ipse mihi custos incorruptissimus oẽs Circũ doctores aderat. Quid multa? pudicum.(Qui primus virtutis honos)seruabit ab omni. Nõ solum facto verũ opprobrio quoqꝫ turpi. Ordina.qui honos virtutis est primus:vel(quia in concreto abstractum intelligitur)qui pudor est primus honos virtutis.hoc magis placet.

¶ Octaua. Legimus in euãge. Inuenim⁹ Messiã:quod interpretatur Christus. Tu vocaberis Cephas qđ est Petr⁹ hic antecedẽs ꝛ relatiuū dissimilia sunt in gñe: et apud Ouidiũ in numero. Ex vero positum permãsit equiria nomen. Que deus in cãpo prestitit ipse suo: est in fine.ij. fasto.ergo regula non est semꝑ vera. ¶ Rñdeo:nulla est discordia. qꝛ nõ refertur ãcedens pro re sed pro voce:siue materialiter.iam dictio materialiter posita est neutri generis. et sensus est.inuenimus Messiã:qđ nomẽ siue vocabulũ Messias interpretaꝛ Christus. Tu es Cephas:qđ nomẽ Cephas est.i.interpretatur Petrus. Cõtrario modo in Ouidio antecedens capitur materialiter:sed refertur pro re siue(vt dialectici nunc loquũtur)personaliter:ꝛ sic est pluralis numeri neutri generis:ꝛ nulla est discordia ¶ Licet ne nobis ita loqui? licet ꝑfecto oĩbus: qꝛ sepe ita loquunꝛ doctissimi. Da plura ex sacris exempla. In euangelio. Jesus dixit surdo ꝛ muto effeta qđ est aperire. Rabbi qđ interpretatur magister. Crucificerunt eũ in Golgota: qđ est Caluarie locus. Similiter dices. Beatis dat de⁹ aureolã:qđ ab auro đr.sic Jesus interpretaꝛ saluator q̃ nos saluauit. ¶ Qualis relatio est in dictis orõnibus? Simplex. Cur? Naꝫ relatiuũ substantie nõ accipitur pro eadẽ re numero cũ ãcedente Nã antecedens capiebatur pro re relatiuũ pro voce aut cõtra. ¶ Quotuplex est relatio? duplex: vt Alexander vult: simplex videlicet ꝛ ꝑsonalis. ¶ Que est relatio personalis? vbi relatiuũ pro eadem re capitur cũ antecedente si substantie fuerit:nec diuersitatꝭ: nec reciprocũ.vt studet Baloinus quẽ amo. ¶ Que est relatio simplex siue impersonalis? In qua relatiuum substantie similitudinis nõ reciprocum nõ capitur pro re eadẽ numero cũ antecedente : vt habeo librũ quẽ emisti.i. qualem. ¶ Quot modis fit relatio simplex? Quinqꝫ. Primo vbi relatiuũ ꝛ ãcedẽs capiuntur pro rebus specie eisdem:siue vbi qui capiꝛ pro qualis: is vel ille pro talis vt bibo vinũ qđ tu bibis.laboro eodẽ morbo quo tu.ꝛ si Alexandro credimus. Femina clausit vite portã que reserauit vt antecedens de Eua:relatiuũ de Maria intelligatur. Crucius noster negat eiusmodi loquendi modũ reperiri: cui facile assentior. ¶ Secũdo vbi ãcedens pro re capiꝛ:relatiuũ pro voce.vt dat deus aureolã:qđ ab auro đr. ¶ Tertio vbi antecedẽs pro voce capiꝛ:relatiuũ pro re. vt ab equis equiria deriuaꝛ que iuuat nos viuere. Jesus interpretaꝛ saluator: qꝛ per eũ mundus saluatus est. ¶ Quarto qñ ãcedens est equiuocũ.i.plura significans et ãcedens capiꝛ pro vno significato:relatiuuꝫ pro alio.vt sunt dñi que nos fecere manus crucifixe:ibi antecedens capiꝛ pro parte corporis Christi: relatiuũ pro potestate diuina:qꝛ man⁹ membrũ ꝛ potestatẽ significat. Cice.in Catillinã orõne tertia. Tacitus est etiã ille qui hanc vrbẽ condidit Romulus.ãcedens capiꝛ pro statua:relatiuũ pro homine. ¶ Quinto vbi relatiuũ ꝛ antecedens capiunꝛ indefinite ꝛ pro natura magis q̃ determinate pro indiuiduis.vt cuncta timent hominẽ.qꝛ presidet ille creatis. ¶ Licet omnibus vti is modis. An sint cõtra regulas logice ne curet grãmaticus. zenderus adijcit duos modos sed falsi sunt. Quis enim ita loquitur: hõ currit qui est spẽs:hõ est species q̃ currit. Possem plures oppugnationes facere: de regula indifferentie/cõceptione/zeumate ꝛc.ꝛ de hac ꝛ similibus:legis scripta mea qui studo ꝛc. quibus supersedeo:quia studiosus adulescẽs ipse per se faciet: vbi audiuerit nominatiui:et genitiui regimen: vt ex regulis sequuntur.

Messiam

Relatio simplex.

*Relatio simplex q̃t mõis fiat.

¶ De relatiuo regula oratoria.

Quando relatiuo precedens subdis: eodem
Ponatur casu: quia verbo dantur eidem.
Quem scribo librum bonus est: ornatius aio:
Quam librum quem:nam raro reperimus in vsu.

¶ Quando relatiuũ qui/que/quod: preponit antecedenti sic vt antecedẽs cuz eodem verbo construatur: latine ꝛ eleganter in eodez ponũtur casu. vt Quas ad me dedisti literas fuerunt elegantes ꝛ iucunde. Quam legis historiam est lepida. ponit hanc regulã Ualla ꝛ doctissimi quiqꝫ. Est ne aliquid in hac regula vitij? nihil penitus: sed multũ elegantie. ¶ Argumentor. Per hanc regulam verbũ personale finiti modi habet accusatiuuz ante se pro nominatiuo. vt Quas ad me dedisti literas fuere lepide: ecce literas fuere: pro litere fuere: et literas lepide: pro litere lepide: contra regulam adiectiui ꝛ substantiui. ¶ Respondeo. antecedens explicite positum adheret relatiuo: ꝛ ab eodem regitur verbo. vnde nihil est vitij: quia in secundo verbo nominatiuus facile intelligit: vt in adiectiuo substantiuum. vt Quas literas ad me dedisti: supple he litere fuere lepide ꝛc.

¶ Da testimonia siue exempla huius regule: ex bonis authoribus. Terẽt. Quas credis esse has: non sunt vere nuptie. Naso. Cecidere manu quas legerat herbas. Idem. sub qua nunc recubas arbore: virga fuit. Terẽ. Populo vt placerent: quas fecisset fabulas. Quint. Non sustineo eosdem expetere: ne quos porrexerim cibos venena fiant. Sic in sacris. Quem ego decollaui Joannem surrexit a mortuis. Debet antecedens cum relatiuo construi: teste Donato: in illud Populo vt placerent ꝛc. ideo inepte diceres. Quas ad te dedi fuere literas ornate.

¶ Si antecedens in eodez casu precedat: erit ne oratio cõgrua? veluti librũ quem scribo bonus est. ¶ Respõdeo. talis oratio erit congrua: non tamen elegans: qꝛ apud latinos raro reperitur: nec vtimur in quotidiano sermone aut epłis: lꝫ Dathus has a ceteris non secernat. ¶ Argumentor. Talis oratio peccat contra regulã verbi ꝛ nominatiui: similiter adiectiui ꝛ substãtiui: qꝛ añcedẽs respicit scd̃m verbũ: vel adiectiuũ. ꝛ relatiuũ cum suo verbo facit parenthesin sic. Sermonem (quẽ vos audistis) non est meꝰ. ergo talis oratio nullo modo est tolerãda. ¶ Respondeo ꝑm multos concedendo eiusmodi orationes peccare ꝯtra dictas regulas: qꝛ est antiptosis: tñ sunt tolerande: ꝛ latine dicende: ꝓpter anthoritatẽ vsu[r]pantium. Et sunt exceptiones a regulis adiectiui ꝛ verbi. raro tamen imitabimur. ¶ Alij inter quos Donatus construũt antecedens cuz relatiuo: ꝛ in secundo verbo debitum casum intelligunt: vt in regula oratoria: ꝛ est loquendi modus frequens apud grecos quos parce imitantur latini. Nimis vero sepe hagiographi.

Latini parce grecos in his locutionibꝰ imitantur.

¶ Da authoritatem. Plautus in amphi. Naucratem quẽ conuenire volui: in naui non erat. Cõstrue. quẽ Naucratem cõuenire volui: is in naui non erat. Astipulatur huic opinioni Bernardus Sarracenꝰ: vt multi alij. Idẽ in asinaria. Patronus qui vobis fuit futurus perdidistis. Ordina sine parẽthesi. Qui patronus fuit vobis futurus eũ perdidistis. Sic in Aulula. Pici qui aui eos montes colunt: ego solus supero. Et in Curgu. Istũ quem queris ego sum. Gellius li. ij. ca. xxix. Cognati ꝛ affines operam quã dare rogati sunt supersederunt. Ordina. Quã operam rogati sunt ea supersederunt. Id nimis frequẽs est in sacris: vt in Euage. Sermonem quem audistis nõ est meus: sed eius qui misit me patris. Hunc quez modo habes nõ est vir tuus. vnctionem quam accepistis maneat in vobis. Jesum quem queritis non est hic: surrexit. In psal. Lapidem quẽ reprobauerũt edificantes hic factus est in caput anguli. Et in Genesi. Terrã quam postulas quadringẽtos siclos argenti valet. ita legunt. At in libro meo est terra nominatiuꝰ: ꝛ sic grãmatice loquimur. Liber (quem scribis) bonus est. ¶ Ualla in illud Joãnis Sermonem quẽ audistis non est meus. Nõ possum inquit adduci vt credam interpretem eo licentie deuenisse: vt quod in Uirg. vix toleratur dicente. Urbem quem statuo vestra est. ipse sibi permitteret dicere. Nã illud in psalmo quod apud Mattheum reperitur. Lapidem quẽ reprobauerũt edificantes: hic factus est in caput anguli et nõ nihil diuersum est ꝛ ita grece legitur. Dicit vlterius quosdam codices sermo habere: non sermonem. At in tertio elegan. videtur sibi cõtrarius dicens. In greco est; sermo non sermonem. Uñ Interpres nr̃ trãsferẽs maluit latine q̃ grece loqui. Idem dicit oratores posse ponere antecedens: quale foret. Quam statuo vrbem vestra est. ¶ Argumentor. oratores vtuntur eiusmodi orationibus vbi antecedẽs ꝑcedit: ergo licet nobis vti et iam in epistolis. Cicero in fine paradoxorum. Meam pecuniam qua tu contentus est ad tuam opinionem nulla: ꝛ ad meaz modica. Et in Salustiuz. Nanquid eos quos ꝓtulit Scipiones ꝛ Metellos antefuerũt aut opinionis aut glorie. ꝛ plerique

Plautini loci

Gellij lo.

Val. locus

dicit esse loentiones elegātes: inter quos Bernardus Sarracenus et ante eū Senē sis: cui cōcinit inter nōstros laudatissimos Jodocus Clicthoueus. loquitur sic persepe Plautus vt visuz est. et Virg. Urbem quā statuo vestra est. Rńdeo Ciceronē ita nūq͂ʒ locutū fuisse q͂tū considerare potui nisi semel. idq͂ʒ inusitate: teste Valla. vt lib. iiij. ad Heren. Sulpiciū cui pauloante oīa cōcedebāt eum breui spatio non modo vincere: sed etiā sepeliri ꝓhibuerunt. Ad argumētū ergo rńdeo Ciceronem peruerse allegari in Paradoxis: q: nō habet meā pecuniā quā tu ꝯtēnis: sed meā aūt pecuniā quam contēnis: et recte (est enim ad vulgi opinionē mediocris: ad tuā nul la: ad meā modica) de me silebo: de te loquar. Et in oratione contra Sallustiū nō hr nunquid eos: sed nunquid hi quos ꝓtulit et c. Rempo Thessaliēsis legit meā pecuniā quā tu contēnis et c. ego siliter in prima Syntaxeos editiōe post quā plurima veterum opera diligenter perlegi quibus multa notaui: et cōperi oēs ferme errare q̄ ex grāmaticis grāmaticā cōponunt q: cecus cecū ducit et ambo cadūt in foueā. Ita aliter sentio q͂ʒ in prima editiōe. ¶ Qd ad Plautū attinet: notū est eū multa dixisse licēter et nimis antique. ¶ Ad illud Virgilij/ Urbē quā statuo vr̄a est. Valla dicit vix tolerari et Marcellus cū plurimis dicit actm̄ vrbē ꝓ ntō vrbs poni. Seruius ordinat vrbem cū verbo vultis: et ita nihil est vitij. Virg. j. ene. Vultis et his mecū pariter considere regnis? Urbē supple vultisne quā statuo? vr̄a est subaudi ea vrbs. subducite naues. At Donatus. Lege aūt/ Quā vrbē statuo: ne sit error. Idē illud Terētij Eunuchū quem dedisti nobis quas turbas dedit sic ait. Aut est casus ꝓ casu: aut quē cū interrogatione ꝓnunciandū: vt sit qualē. Hec scđa declaratio placet Badio nostro vt totū interrogatiue legatur/ sic. Eunuchū quem. i. qualem dedisti nobis? quasi dicat subornatum nō verū quas. i. quales turbas dedit? qui vitiauit virginē et c. Ibidē Donatus ait. Quidā volunt quē distinguere. q. d. qualē: sed nesciunt hac figura multū veteres vsos esse. Eunuchum enim quem ad dedisti verbum retulit: et intelligitur is Eunuchus. Hec Donatus.

Cicer. lo:

*Plant⁹ antique nimis et licēter plurima dixit. qđ et asserit Valla.

Urbez quē statuo.

Eunuchū quem.

Dona. lo.

¶ Secunda de relatiuo regula oratoria.

Si referens ponas inter generum variorum
Casus: haudq͂ʒ sequens fuerit proprium: dabis vt vis.
Sin proprium fuerit: referens conforme sit illi.

¶ Quotiescūq͂ʒ relatiuū qui/ que/ qđ: ponitur inter casus diuersorū generū: et sequēs fuerit nomē appellatiuū: poterit cōcordare cū vtrolibet. si vero sequens sit nomen propriū: cū eo cōcordabit relatiuū. Da prioris partis exēpla. Uideo aial qui asinus dr: vel qđ asinus dr. Utri elegantius cōformatur? Posteriori. vt nauigo aquā quā mare dr: et elegantius qđ mare dr. Da authoritatē. Cice. j. de legibus. Aial plenū rōnis et cōsilij quē vocamus hominem. Et alibi. His anim⁹ datus est ex illis sempiternis ignibus que sydera et stellas vocatis. Plinius. In coitu vero lune qđ interlunium vocāt: quū apparere desierat. Cice. in parado. Quibus tandē gradibus Romulus in celū ascēdit: his ne que isti appellāt bona? idem. Oēs tenues atq͂ʒ hūiles que maxima in pplo multitudo est: sibi presidiū paratū putāt. Quintilla. vbi vero vniuersas familias fames extinxit: q̄ maxima pars est: inanes domus sitū ducunt est elegās loquēdi modus. Virg. Nec partē posuere suis q̄ maxima tuba est. Quintil. Supplicationes: q̄ maxim⁹ honor victoribus bello ducib⁹ datur: in toga meruit. In his relatiuū cū sequēti ꝯcordat. Ubi vero añcedēti cōformatur. Cice. Hoies tuentur illū globū qui terra dr. In eodē Scipionis sopnio. Terra ois est insula q̄dā circunflua illo mari qđ oceanū appellatis. ita habet Badiana impssio: alij habēt masculine quē et oceanus verius ꝓpriū: q͂ʒ appellatiuū censeri dz: vt forsan chaos. Ouidi⁹. Ante mare et terras et qđ tegit oia celū. Unus erat toto nature vultus in orbē. Quē dixere chaos. Da posterioris partis authoritatē. Sallust. Est in carcere locus qđ Tullianū appellatur. In sacris. In semine tuo qui est Christus. licet Christus appellatiuum dici posset. Et fundamentū aliud nemo pōt ponere preter id qđ positū est qui est Jesus Christus. Titus Liui. lib. iij. ab vrbe. Et oia in pratis flāmini cōsilio plebis acta quē nunc circū flaminiū appellant. Idē. anxur fuit que nūc terracine sunt: vrbs prona in paludē. Cice. actione. vj. in Uerrem. Carcer ille est qui est a crudelissimo tyranno Dionysio factus Syracusis que lautumie appellantur. Sic

*Relatiuum qui q̄ qđ ałs ꝑcedenti ałs sequēs coheret.

*Christ⁹ pōt dici appellatiuū.

dicemus. Est opus Ciceronis qui Cato inscribitur. In Flandria flumen patriam meam Niniuem interluit: qui tenera dicitur.

Contra regulam argumentor bifariam.

Prius sic. Relatiuū cōuenit apte precedēti: licet sequens casus fuerit nomē propriū ergo regula est falsa. Cice. ij. de natura deorū. Propius a terra Jouis stella fertur que a Phaeton dicitur. Ualerius Maximus lib. ij. Antea senatus assiduam stationē eo loci peragebat qui hodie cenaculū appellatur. Plini. lib. xxx. ca. iiij. Proditur certe in Creta expugnato oppido qd vocabat Arcadia cessasse fontes amnesq; qui in eo situ multi erant. Pompo. Mela. Pelagus in duos sinus promontorio qd Ferrariā vocant finditur. Idem. Ab eo flumine qd Saliam vocant. Titus Liui. in. vj. lib. quarte Decadis. Herculi sacrificiū facit in eo loco quē Pyram (q ibi mortale corpus eius dei sit crematū) appellant. Curt. lib. iij. Darius ad eum locum quē Amanicas pylas vocant: peruenit. Perottus in Polybio. Uersus occidentem defluit flumen qd Eurotas appellatur. Hec nō ex grāmaticis: sed ex authoribus collegi. ¶ Rñdeo. hec regula de elegantia datur nō de cōgruitate iam licet predicte orationes sint latine aut ɔgrue: nō tamen censent tam elegātes vt ille in quibus relatiuū cōcordat cū sequente qd est nomen ꝓpriū: ꝛ nihil aliud vult regula. vel tamen aliter loquens nō dꝫ censeri illepidus. vt satis docēt authoritates predicte.

Posterius sic. In hac ꝛ simili oratione. Est locus in carcere quē Tullianū appellat: relatiuū discordat semꝑ ab añcedente in gñe vel in numero: ergo talis oratio nō est cōgrua. ¶ Rñdeo. hec regula est elegans exceptio a cōcordantia relatiui ꝛ añcedentis: ideo nihil vitij est. Est regula Seruij eneid. j. ibi. Est in secessu longo locus ꝛc. Et candē latiꝰ declarat Ualla ꝛ reliqui eloquentie preceptores. Est vbi elegātissime loquimur sine certo añcedente. Quintil. Ego (que fellicissima vel lassitudo vel satietas est) virtute cōsenui. Semꝑ cū sequēte elegātior est concordantia vt dixi. Apul. lib. x. Oriūdus patria Corintho qd caput est totiꝰ Achaie. Et in sacris. assumite gladiū spūs qd est verbū dei. Est pia stirps Jesse quē Christum credimus esse: dixit Alexander: qui male credidit eiusmodi orationes esse vitiosas.

De coniunctis ꝛ de interrogatiuo.

> * Rñsiuū dꝫ redditiuum.
>
> * Ual. in Randē. cuius hec sequētia sūt itaq; ab authoribꝰ nō ē elaboratum: vel qꝛ non sit ab his aduersum: vel qꝛ difficilꝰ horū est Randē. tractatio contra latinitatis rōnē ɔiunxit subiunctiuū cū indicatiuo q; ɔpiē duꝫ erat i vtroq; q; aūt aut sit.

Consimileis optant casus coniunctio: querens:
Consimileisq; modos: si non regimen varietur.

¶ Coniunctio ꝛ quicquid coniungendi vim hꝫ: petit similes casus ꝛ modos. similiter interrogatiuū ꝛ responsiuū eiusdē erūt casus nisi regimen varietur. ¶ Da exempla prioris partis. vxor ꝛ maritus litigant. Deus vel demon malus est. Tu celerior q̄ꝫ Petrus. Superbus ambulat quasi rex. Que habēt vim coniungēdi? q̄ꝫ preterq̄ꝫ/ sicut/ quasi/ velut/ ꝛ plura. Da posterioris partis exēpla. Cuius est liber? Petri. Cui dabis panē? pauperi. Quis miseretur peccātis? mitissimus Jesus. Quem tremūt barathra? Jesum. a quo liberati sumus? ab Jesu. Rñsiuū dꝫ pulchre redditiuum. ¶ Quare addidisti/ ni regimē varietur? Qꝛ vbi dictiones exigūt vel regunt diuersos casus: si id necessario fiat: hec regula nō hꝫ locū: vt dicimus: liber meus: nullo modo liber mei. ideo necessario dicimus hic liber est meꝰ ꝛ Petri. Cuius machina est? mea. Uirg. Cuiū pecus an melibei? Quanti emisti? aureo. Cuius interest? mea. Accusaris furti an homicidij: an vtroq;. Exemplū de similibus modis. Terentius. Quum nihil est nihil desit tñ a desio pro quo aliqui inepte scripsere desit a desino. Idem. An q viā ignorant: an q iter perferre nequeūt. nōnulli habent ignorent ꝛ nequeāt: vtrūq; cōiunctiui. Alij male legunt vt alterū sit indicatiui: alterū cōiunctiui modi. Cice. in proemio rethoricoꝝ ad Herēniū. Et si negocijs familiaribus impediti vix satis ocyum studio suppeditare possumus ꝛ id ꝑsium qd dato ocyo libentius in philosophia cōsumere cōsueuimus. possumꝰ indicatiui modi est teste Ualla.

De coniunctiuis in diuerso casu.

Quot modis per coniunctionem diuersi casus cōnectuntur.

Tribus modis. primo. Qñ post adiectiuũ sequit̃ cũ adiectiuo dictio partis aut ꝓprietatis: vt rex fortissimus ⁊ magne prudẽtie. Plaut⁹ in menech. Quid ais homo lenior q̃ pluma: subdole ac minimi precij. ¶ Scdo inter ꝓnomen possessiuũ ⁊ aliũ casum: vt pẽna mea ⁊ Petri. ¶ Tertio vbi dictio in eodẽ sensu regit diuersos casus vt interest mea ⁊ Petri. Emi tribus ducatis: ⁊ paulo pluris id aũt fere fit vbi aliter loqui nõ licet. nã si in eodẽ casu poni possint: rectius ita locabũtur. vt melius dicit Euangelista. Plenũ gratie ⁊ veritatis: q̃ si dixisset in diuerso casu Plenũ gratie et veritate. sic Diues pecoris ⁊ argenti vel diues pecore ⁊ argento. vix ausim in diuerso casu locare diues pecoris ⁊ argento. Uirg. j. ene. Succinctã pharetra ⁊ maculose tegmine lyncis. idẽ. Quod scelus aut lapythis tantũ aut calidone merente. Simi les casus sunt teste Seruio. licet aliqui pharetram etiam legerant. Iterum Uirgi. Iustitie ne prius mirer belli ne laborum. gtũs iustitie legendus est nõ ablatiuus iustitia teste Prisciano. quia miror te iustitie greco more dicitur pro miror iustitia. ¶ Aliqñ coniuncta diuersorũ casuũ sunt vbi possent esse eiusdẽ: sed id perrarũ est. Boetius in. j. de conso. Mulier reuerendi admodũ vultus: oculis ardentibus: colore viuido atq̃ inexhausti vigoris. ideo nõ damno multũ illud Pseudo Curtij. Uir prestãti bonitate animiq̃ integerrimi vocari haberiq̃ volo Iustiniani. xij. Decessit Alexãder mense vno: annos tres ⁊ triginta natus. ¶ Ex his satis liquet coniũctionem ex sua natura neq̃ similes neq̃ dissimiles casus copulare: sed quoscũq̃ casus dictio regens põt regere: illos etiam coniũctio potest copulare. ¶ Quõ differunt at ast ab et? Et est copulatiua: at est aduersatiua pro sed. At etiam ponitur pro saltẽ. Uirg. Si genus humanũ ⁊ mortalia tẽnitis arma. At sperate deos. sperate. i. timete. Ast poeticũ est. q̃ ante se capit tam. vt es tam rudis q̃ stipula fabalis. Tam diligo te q̃ meipsum. indocti sicut pro q̃ ponunt dicentes. Ioannes est tam doctus sicut Petrus. dicerem: q̃ Petrus: q: q̃ dicit equalitatẽ ⁊ q̃titatẽ nõ similitudinem Sic dices tam pene cecidi q̃ tu. nõ sicut tu. q̃ pene legisti libri: nõ q̃ quasi: q: quasi similitudinẽ dicit. vt Ioãnes salutat me quasi diligat. Semel tamẽ inueni quasi pro pene vel fere. Sueto. in Caligula. Nono Calendas Februarij hora quasi septima: cunctatus an ad prandium surgeret. Crediderã me id primũ notasse: sed postea inueni ab Erasmo idem diligenter notatum: vereor tamen ne mendũ sit q: tantum semel inueni ideo libentius dicerem: hora circiter pene prope aut fere septima: nisi credamus ita loqui Cicero in quarto Acade. de sole. Quantulus nobis videtur. Mihi quidem quasi pedalis. q̃ sine tam vult similes modos: ideo dices. Prestat mulierem nubere q̃ viri: non q̃ q viatur. Item qd ex parte meum est non tam meũ est q̃ quod ex toto meũ est. nõ sicut ⁊c. Et ensis tantũ significat quantũ gladius non sicut gladius. At Socrates significat sicut Plato: q: vtrũq̃ singulariter. Hec posui q: plures in his errasse comperi. ¶ Nisi coniũgit magis cõmune ⁊ min⁹ communne: ⁊ nemo nisi stultus ita sentiret nõ aũt nullus homo nisi lapis est inanimatus. Claudian⁹. Quis nisi mentis inops oblatũ respuat aurum. nisi. i. preterq̃. ¶ Nisi etiam significat si non. Terent. Nisi me animus fallit hic est anulus: id est si non erro. Nisi fallor: ille est Ioannes. Quid est animal nisi substantia sensitiua? non autem q̃: nisi dicas aliud q̃. ¶ Preterq̃ aduerbium est ⁊ exigit similes casus. vt auarus nulli rei preterq̃ pecunie studet: preter est prepositio ⁊ regit accusatiuũ vt auarus nulli rei preter pecuniam studet. ¶ Quomodo dicimus Tullius ⁊ Cicero sunt entia: an sunt ens? Neutrum: q: vtrũq̃ iuxta est ineptum. Cur ita? Nam vt recte dixit Alexander: iungit diuersa cõiunctio significata. Iam Tullius ⁊ Cicero idem significat: ergo male diceremus Tullius ⁊ Cicero: nisi pro ipsis vocibus quapropter male dicitur animal ⁊ homo pro animal homo. Itẽ homo ⁊ albus pro homo albus ⁊c. Uix admonuissem de re tam friuola nisi apud Flandros ludimagistri quidam triobolares de his nugis acerrime digladiarentur.

Uirgilij locus. | At/ast/et | Q̃. | Tam. | Quasi. | Nisi. | Preterq̃. | Preter. | Preter accusandi casum semp' exigit. | Coniũctio inter diuersa.

¶ De interrogatiuo ⁊ responsiuo.

¶ Rr̃am sic oppugno. Recte dicimus: vbi comedes? hic. nec est in casu ꝯcordãtia. R̃ñdeo hoc fit: q: hic nec interrogatiuũ: nec r̃ñsiuũ alicui⁹ casus sunt: ⁊ r̃la intelligit̃ dũ interrogatiuũ ⁊ r̃ñsiuũ sint alicui⁹ casus. sic vbi r̃ñdem⁹ ita. Teren. in eu. Pro te huc te deduct⁹? ita. In ea. de ista rogas virginẽ. Ita Plau. in Ita.

Bacchid. Ego ne isthuc dixi? ita. Et in Curg. Michin? ita. sic alibi sepius. ne q: ve-gare est damnes: licet per etiam Valla vult elegantius responderi. Intellexisti h[…] omnia? etiã. ¶ Scdo dicit Donat⁹. Qualitas noim in quo est bipertita? est hic. Re-spondetur in diuerso casu. similiter cuius interest? mea. ¶ Rñdeo. in his variatur regimen: ꝛ sic nõ est cõtra regulã q: Ↄ: si nõ regimen variet. ¶ Quot modis inter-rogatiuũ ꝛ responsiuũ nõ sunt eiusdẽ casus? Sex. ¶ Primo vbi casus nullus est v[…]luti: vbi statur? Hic. ¶ Scdo qñ nõ regunt ab eadẽ dictione: vt qualitas nominum in quo est? Bipertita est. ¶ Tertio qñ regunt ab eadẽ dictione necessario diuersos casus regente: veluti Quanti emisti? vili. ¶ Quarto qñ ad cuius genitiui casus r[…]dentur possessiua meus/tuus/suus/noster/vester. vt cuius est liber? meus. Cuius est damnũ? meũ. Similiter qñ ad qualis: aut quantus respondetur proprietas a[…] pars cũ adiectiuo laudis vel vituperationis: vt qualis fuit Salomon? magne sa-pientie. ¶ Quinto qñ ad cuius cuia cuium rñdetur gtũs. vt cuiuz pecus? Egonis. ¶ Sexto qñ ad quotãnis respõdetur gtũs. vt quotãnis es? duodecim annorũ. Ita respondet Sulpiti⁹: hic vltimus modus suspectus est: q: quotãnis nõ est in docto-rum vsu. lȝ Priscianus ponat. Quid est interrogatiuũ nomen? Est rei dubie vel ta[…]ꝙ dubie postulatiuum. Interrogatio est rei dubie: vel tanꝙ dubie postulatio. ¶ Si quis interroget Qualis es? potes ne respondere homo? minime. Cur nõ? q[…] interrogatiuis danda sunt debita respõsiua: vt Quis es? Petrus. Quis es? hom[…] Qualis es? albus: niger: doctus ꝛc. qualitatẽ dicentia. Quantus es? bipedalis ꝛ[…] quantitatem continuam significantia. Quotus es? primus: scds ꝛc. Qualem equ[…] emisti? Valla dicit apte responderi oblongum: lato pectore: breui aluo: quia qua-litas magis quam certa quantitas significatur. Quot induunt? tres: quatuor: ꝛc.

> *Sex modis interrogatiuuz et redditiuũ disparium sũt casuuz. Quotãnis authore Sipontino q̃t annoruz significat sicut septẽnis septez annoruz: q̃dazi etiam vsurpant. Quotẽniũ sicut septẽnium.

¶ De Nominatiui regimine.

¶ Post concordantiã de casuũ regimine agendũ est: nõ de actiuo quidem quõ re-gant (ꝙꝙ ne id quidẽ silebitur) sed de passiuo quomodo casus regant. Sunt au[…] casus sex. ntũs/gtũs/dtũs/actũs/vctũs/ꝛ abltũs. De vocatiui regimine nõ age[…] quia nõ regitur. Sunt qui ponãt octauũ casum. is sub datiuo continet: ꝛ septim[…] is in abltõ ↄprehenditur. Si qua dictio diuersos regat casus: tota declarabitur i[…] priore casu. nec alibi repetet. multa etiã obiter dicent: aspiret ceptis mitissim⁹ deu[…] noster Jesus xp̃s. Quot modis ntũs ponitur in orõne? duobus. Priore modo reg[…]tur: vt auis canit. Posteriore ponitur absolute sine regimine. vt dñs noster Jesu[…]s facit omnia. ¶ Quot modis ntũs regitur? duobus. Figurate: ꝛ sine figura. Figu-rate: vt tu ꝛ Petrus luditis. Sine figura. Tu ludis. ¶ Quot modis regitur sine fi-gura? duobus. A fronte ꝛ a tergo. A fronte: vt deus regnat. A tergo: vocor Joãnes sum homo. ¶ Quot modis ntũs regit figurate Septem. ¶ Primo vbi appositio est: vt fluuius Tyberis est turbidus. ¶ Secundo per euocationem: vt ego Petrus scribo. ¶ Tertio per conceptionem personarũ. vt ego ꝛ tu legimus. ¶ Quarto per prolepsim: vt studemus: ego quidã poetice: tu vero medicine. ¶ Quinto per zeu-gma vt hebrei sunt ꝛ ego. ꝛ eiusmodi orationes nõ latine modo verum etiam per elegantes sunt. ¶ Sexto per antiptosim in prosa prohibitã presertim in epistolis ꝛ quotidiano sermone. vt si quis dicat Soni alij voces: alij nõ voces: pro sonorũ alij. ¶ Septimo per Synthesim raro vtendam: vt turba strauerũt vestimenta. hec pa[…]ua quidem sunt: sed multis quam gratissima.

¶ Regula nominatiui prima.

ANte capit rectum persona conuenientem
Et numero verbum: quod personale vocatur:
Necnon finitum. rectum persepe tacemus.
Sepe loco illius quid pono. Ne puer vni
Pluralem dones sermonem: non honor est hic.
At de, me solo numerus dicetur vteruis.

¶Omne verbū personale finiti modi regit ante se expresse vel subaudite eiusdem numeri ꝛ ꝑsone ntm̄ vel aliqd pro ntō: vt ego scribo: tu legis: ille auscultat: nos cantamus: vos oratis: illi fabulantur: tyrannū regnare nocet reipublice: pluit: ningit. Noiatiuꝰ vulgo dr̄ suppositū: ꝟbū aūt appositū: sed appositū rectiꝰ dixeris casum ꝟbi quē post se regit. ¶Quare dixisti in regula ꝑsonale? Qr impsonale añ se ntm̄ nō recipit: vt statur: curritr: penitet me pcti. ¶Quare dixisti finiti modi? Qr infinitiuus añ se nō ntm̄: sed actm̄ recipit. vt me amare rumor est. ¶Quot sunt modi finiti Quatuor. Indicatiuꝰ/ impatiuus/ optatiuꝰ/ ꝯiunctiuus. ¶Cur dixisti añ se siue a fronte. Qr verbū ꝑsonale post se plerūqꝫ recipit obliquū: vt misereor tui: amo deū. ¶Cur dicis expresse siue explicite? ꝑpter tales ořones: deus regnat: ego scribo: vbi expresse ponitr ntūs. ¶Cur dicis subaudite siue implicite? qr ntūs aliqñ in ꝟbo intelligitur. vt pluit scꝫ deus vel natura. Aiunt Cesarē aduenire .s. hoies. ¶Cur dicis eiusdē numeri ꝛ ꝑsone: quia aliter inepte essent ořones. vt ego curris. tu lego. Petrus legunt. tu dixit ꝛc. Cur ntm̄ dicis ꝛ nō rectū vt in carmine? vt vetm̄ excludam qui rectus est: qr ntō similis nunqꝫ a verbo regitr. ¶Cur dicis vel aliquid pro ntō? qr multa per se nulliꝰ casus nominatiui officio funguntr: veluti. Furari malū est. de elegātia disceptare iucundū est. ¶Cur nō dixisti ntm̄ pro supposito vt grammatiste? qr ntūs sic nō esset suppositū: qr pro significat loco alicuius. Pli. Junipero spina pro folio est. Cic. His tēporibus audacia ꝑ sapientia vtuntr. Sallu. Audacia pro muro habetr. Teren. Uenit Chremes postridie ad me clamitans/ indignū facinus: cōperisse se Pamphilū pro vxore habere peregrinā. Plau. qui pro cibo habeat te verberari. Idē. Amator qui bona sua pro stercore habet. Sic habes Catharinaꝫ pro vxore si cōcubina sit: alioqui habes Catharinā vxorē dicere. In euange. Noli timere Joseph filij Dauid accipere Mariā coniugē tuā. ideo male dicunt Neoterici. dialectici oratio ponitur pro genere in definitione enunciationis quia oratio est verū genus enūciationis. recte autē dicunt. vox ponitur pro gñe in definitione nominis: qr vox nō est genus noīs. Ponitur eñ hec in diuersis cathegorijs. Hoc nō satis perspexit Rempo Thessaliensis. quid personale. quid impersonale sit patet in rudimentis: ꝛ in regimine datiui latius declarabitur.

Modi finiti.

* Uctūs rectus est.

Pro.

¶Quot modis nominatiuus ante verbuꝫ intelligitur? Tribus

¶Primo in omni verbo prime vel secunde ꝑsone: pōt ntūs intelligi. vt scribo librū numeras nūmos. Ouid. Et si quid faciam nūc quoqꝫ queris: amo intelligitr ego faciam: tu queris: ego amo. idē. Lude/ sed occulte. idem. Uenture memores iam nūc estote senecte. Sic nullum vobis tempus abibit iners. estote vos scꝫ iners in ocyo et pigritia sine studio. Notate bene adulescentuli. ¶Raro exprimitur prima persona aut scđa nisi fuerit Emphasis. ¶Quid est emphasis? figura altiorē prebens intellectū qꝫ verba que per seipsam declarat. vt o Maria tu aduocata nr̄a: tu intercessor: tu spes. q.d. Tu sola aut tu ꝑcipue. Eolus ad Junonē. Tu mihi qdcūqꝫ hoc regni: tu sceptra Jouēqꝫ cōcilias: tu das epulis accūbere diuū. sic Tu me vinceres q.d. Tu homo ignauissime aut indoctissime ꝛc. Oui. in .j. meta. In noua fert animꝰ mutatas dicere formas. Corpa dijs ceptis (nā vos mutastis ꝛ illas) Aspirate meis Emphasis est teste Regio. q.d. Dij aspirate meis ceptis: nā ꝛ .i. etiam vos ꝛ nō alij mutastis illas. Uocor Petrus: sum bonus: inepte a fronte noiatiuus exprimeretur teste Prisciano. licet ipse alibi exempli gratia expresserit. ¶Scđo in verbis tertie persone pluralis numeri intelligitr homines/ veluti. Loliū (vt aiūt) facile crescit difficulter perit. sic ferunt perhibent ꝛc. Ouidius. Teqꝫ ferunt ire penituisse tue. ¶Tertio in ꝟbis excepte actiōis intelligitr actūs deꝰ vel natura. vt pluit ningit. Quid est verbū excepte actionis. Cuius actus deo vel nature soli tribuitur. vt pluit fulminat: qr solus deus vere dicit ego pluo/ fulmino/ tono/ hiberno pro hyemem facio. Aliqñ per metaphorā .i. similitudinē creaturis etiam. hec verba tribuuntur. vt fulminat in Persas. Macedo .i. in modū fulminis irruit. Exercitus hibernat in Gallia: id est manet: aut castra metatur hyeme in Gallia. Proinde tona eloquio solito tubi .i. in modū tonitru clama ꝛ te iacta ꝛc. Rorate celi desuper: ꝛ nubes pluant iustum ꝛc. Hec verba dicuntur etiam recepte vel exempte actionis.

¶Uerba brutorū Lācilotus etiā excepte actionis vocat. vt latras/ grūnis/ gannis que metaphoricos .i. per similitudinē hominibꝰ tribuūtur. Apud poetas noiatiuꝰ in pluit tonat ꝛc. Aliquando exprimitur. Theocritus apud Philelphū in epistolis

Ntūs subauditus.

Hiberno.

Brutorū ꝟba a Lācilloto excepte actiōis dicuntur.

Fidere batte decet: melius cras forsan habebit. Sperandũ est viuis: nõ est spes vl-
la sepultis. Nũc pluit & clarius nunc. Juppiter ethere surgit. nũc. i. aliqñ. Ningnit
cum u litera scribitur. q2 olim nix in genitiuo ningnis habebat: nunc niuis. Lucre-
tius. Albas effundere ningues. notauit hoc Serui. in illud. iiij. ene. Nyx tegit alta
humeros. ¶ Da verba excepte actionis. Continent in his versibus Badianis.

Ningnit.

Fulminat/ atq3 tonat/ ningnit/ pluit/ atq3 coruscat/
Uernat/ & estuat/ gelat/ autumnatq3/ hyematq3/
Hibernat/ quandoq3 tonitruat/ atq3 pruinat/
Grandinat/ & rorat/ noctescit siue diescit/
Lucescit/ simul aurorat/ conformia iunges.

Lapidauerat.

¶ Conformia sunt: vesperascit/ aduesperascit/ crepusculascit/ diluculascit &c. Tit.
Liuius. Ueijs de celo lapidauerat.

¶ Quot modis ponitur aliquid pro ntõ siue loco nti? Quinq3

Aliqđ loco noĩatiui.

¶ Primo infinitiuus solus sine casu: vt furari est malũ. i. furtũ. Quicquid ponit lo-
co nti est neutri generis. Persi. Scire tuũ nihil est nisi te scire hoc sciat alter. Cato.
Legere & nõ intelligere negligere est. Ne dicas cũ barbaris infinitiuus se solo: q2
nõ dicimus vado me solo: sed vado solus &c. ¶ Secũdo infinitiuus cũ actõ antese:
vt Tyrãnos viuere nõ expedit reipublice. id dialectici vocant dictum. Quid est di-

Dictum.

ctũ? Est infinitiuus cũ actõ a fronte: vt me legere. ¶ Tertio infinitiu9 cũ aliquo cã-
su post se. vt seruire deo est regnare. Persi. At pulchrũ est digito mõstrari & dicier
hic est. Teren. Seni verba dare est difficile. i. difficile est senem decipere. Est pũ pa-
tris succurrere nato. Siluius. Magnũ est ex hoste reuerti. Sta. v. the. Dulce loqui
miseris: veteresq3 reducere questus. ¶ Quarto appellatũ. vt q studes est tibi cõdu-
cibile. Quid est appellatũ? Tota oratio noĩatiui & vbi precedẽte tali particula/ q:

Appellatũ

vt: ne: aut simili. vt q nõ studes efficit quominus doctus euadas. Quominus i. vt
nõ/ velnti sit minus. i. si nõ. Uoces sunt admodũ lepide. Multo ornatius per dictũ
q̃3 appellatum loquimur. vt Tyrannos viuere malũ est: elegantius dr̃ q̃3 q tyrãni
viuunt malũ est. Persius. Nec in bicipiti sopniasse Parnaso memini. Illepidus di-
xisset: nec memini q sopniaui. In memini etiã eleganter suppressit actm̃ me. quia
vbi idem esset finiti: vt infiniti appositũ: antecedẽs elegãtius subticet: vt Badius
docet: id tamen quia nõ latinitatis: sed elegantie preceptũ est: ne oratores quidem
semper obseruant. Uirg. ene. ij. Me si celicole voluissent ducere vitã. Has mihi ser-
uassent sedes. Rusticus diceret. Si celicole voluissent q ego durissem vitã &c. Po-
tes sine infinitiuo/ q omisso: sic loqui: volo scribas. Ualla ait. Dicimus volo q scri-

* Uer. seruat: q2 diuersa sunt q scribas &c.

bas: nõ q scribis. sed bene gaudeo q scribas & q scribis. ¶ Quomodo mutat ap-
pellatũ in dictũ? Omittendo q & mutando ntm̃ in actm̃: & verbũ finiti modi: in ver-
bũ infinitiui modi: eiusdẽ tpis. vt Gaudeo q tu bene vales. Gaudeo te bene vale-
re. Putaui q Joannes scripserat. putaui Joannẽ scripsisse. audiui q Cesar prope-
diem erit Gandaui. Audiui Cesarem propediem fore Gandaui. Diligẽter hec edi-
scant pueri: vt per infinitiuũ eleganter loquantur. ¶ Quinto. Quedam aduerbia

Partim.

funguntur nominatiui officio. vt partim viroꝝ sunt occisi. i. aliqui viri elegans est
partim cũ genitiuo. & semper vult verbũ pluralis numeri. vt partim virginũ sunt
stuprate. partim signorũ sunt cõbusta. nec dicimus: partim homines/ aĩalia &c. te-
ste Gellio. licet Quadrigarius aliter locutus fuerit. Satis pecunie est mihi. Mar-
tia. Cras te victurũ. cras dicis posthume semp. Dic mihi cras istud posthume qñ

Plus decẽ perierunt. Min9 mille iterfect9.

venit. Plus decẽ homines perierũt: ornate dicitur tam in prosa q̃3 in vorsa oratiõe
quia plus aduerbiũ est vt amplius. & intelligitur q̃3 quod etiã recte exprimitur. si-
militer minus decem perierunt vt minus q̃3 decem. Tit. Liui. iiij. in bello pu. Mo-
stium plus mille cesi/ Romanorũ minus mille interfecti. Teren. id Heau. Adduxit
secum plus decem ancillas oneratas veste & auro. Et in adel. Plus quingẽtos co-
laphos infregit mihi. Cicero ad Plancum. Nõ plus duobus aut tribus mẽsibus:
deinde abfuit a nostris. Columella. Plus quatuor digitis ad obrutũ est. De plus
q̃3 Suetonius. Nec plusq̃3 his in mense legitimus senatus ageretur. ¶ Nonnulli
addunt sextum modum quia dicunt dictionem technice positam loco nominatiui

Technice posita dictio.

poni. vt amo est verbum: sed nõ debet addi: quia talis dictio est verum nomen in-
declinabile neutri gñis. Technice poni est qđ vulgo dicit materialiter poni vt ex
Charisio docet Lãcilotus. Technice. i. arte quadam/ nõ ex propria significatione

¶ Argumentabit aliqs. Si amo hic nomen est: amo est verbū: tunc illa oratio erit falsa q̄ significat amo esse verbū: ⁊ tu dicis esse nomen. Quō his inter se cōuenit? Rńdeo. dictio Technice capta sumit̄ nō pro se solū: sed etiā p sibi silibus. ideo amo est v̄bū & vera enūciatio p simili hic posito. Amo deū. Silr declarant̄ facile de istis Magistri est gti casus. ego est prime psone ⁊c. vbi magistri est nominatiui casus ⁊ ego tertie persone: ⁊ sunt locutiones vere pro his. Liber magistri: ego lego ⁊c. Q: multi errant in dictionibus q̄ ⁊ vt: ideo quesitu dignum est.

¶ Quomodo differunt q̄: et vt: q̄ causam plerūq; dicit efficientem. veluti / Gaudeo q̄ studes: id est studium tuum facit me gaudere. Ut dicit finē. veluti Rogo te vt legas: id est causa finalis rogationis mee est lectio tua. De q̄ / et vt multa nō spernenda dicuntur in libello Alexandri Hegij: cui farragine. est nomen: vnde deprompsi regulam de vt: qua cognita facile scient pueri: vtendum erit q̄. Quero igitur.

Ut et q̄.

¶ Que est regula de vt: Post tā: tantus: talis: adeo: tot: sic: ita: et post verba rogandi / iubendi / post facio efficio / fio / timeo / vereor / metuo / sequitur vt / nunq̄: veluti. Tam doctus es: vt omnes miremur. Olympus tanta altitudine est vt nubes transcendat. Talis es. vt tecū esse nemo valeat. Adeo mētiris vt nemo falsum esse ignoret. Tot sunt vt numerari nequeant. sic clamas: vt bonē audire videamur. Ita titubas: vt te nemo intelligat: rogo vt cantes. iubeo vt saltes. Deus nō efficit vt homo peccet. vereor vt resciuerit pater. Terent. Nunq̄ tam dices commode. vt tergū meum tuam in fidem committam. Plinius in natu. histo. Nullum itam impudens mendaciū est: vt teste careat. Idem. Adeo teneris vt gestatum tolerent. Cice. lib. vij episto. Quum ita ieiunus fuissem: vt ne aquam quidem gustarem. Idem in senectute. Senectus plerisq; sic odiosa est: vt onus Etna grauius dicant se in humeris portare. In euange. Sic deus dilexit mundum. vt filium suum vnigenitum daret. Item rogabat Iesum quidā phariseus. vt manducaret cum illo. Iterum. Hec mando vobis vt diligatis. Item in Genesi. Pater p̄cepit nobis vt hec tibi verbis illius diceremus. Item dices. Petrus significauit mihi vt venirem. nō q̄. ⁊ significauit mihi q̄ rex venit: nō vt. nullo modo autem timeo q̄ magister sciat: sed timeo ne magister sciat. aut vt ne magister sciat: aut vt magister sciat. Sepissime autē post vereor / metuo / timeo / sequitur ne: nunq̄ vero q̄. Terenti. Timeo ne pater iam rure redierit. Idem dixit in heaut. Istuc quicquid est: fac me vt sciam. ¶ De vt cum vereor. Cicer. lib. vij. episto. ad Atticum. Uereor vt his ipsis contentus sit. i. ne non: vel quomodo.

De vt regula pueris vtilissima.

¶ Hec de vt dicta sic impugno. Dicit. Q. Curtius in epistolis. ¶ Fures tentauerunt postes monarchie infringere. ⁊ in magno nūero: adeo q̄ custodes timent ab illis vinci. In eodem. Pugnabit adeo viriliter q̄ fortasse hoste cōmendabis. Et / Illum cogam ingenium suū vt interponat: adeo q̄ peto ex hac illius liberatione: optima pacis federa inter vos sequi. Et / Uidi Semproniū tam elegantem ingenij q̄ ipse tam greca q̄ latina lingua versus ⁊ orationes omni laude dignissimas composuit. Et / Tanta in eo homine disciplina: et mos patrius vigebat q̄ omnes liberi verebantur eum. Et / adeo deuote: ⁊ pie deorum simulachra coluit: q̄ omnis populus Romanus equabat eam superis. Et / Nec vereor: q̄ statim quum nostram viderint presentiam redient in fidem: atq; deditionem. ¶ Respondeo. illas epistolas que vulgo Curtij esse dicūtur: nunq̄ compositas esse a Q. Curtio historico latinissimo: quia nimis abhorrent ab illius eloquio: quia contra omnium latinorum vsum q̄ pro vt posuit: q̄cito pro q̄primū: sibi pro ei: se pro eum et multa alia que suis locis declarabuntur. Fuerūt igitur ab aliquo mediocriter docto ille epistole composite: nunq̄ ad aliquem misse: sed pro discipulorum exercitatione confecte: quia mittentes nō annis aliquot modo: sed etiam seculis distant. Quia etiam Iulius Cesar ad Catonē Uticensem dicitur scribere: ⁊ contra: ⁊ ea quidem que Catoni minime cōueniunt. Huc ergo scriptorē post hac Pseudo curtium vocabo. Uerus Curtius longe aliter loquit̄. vt lib. v. histo. Arabia est tam vberi ac pingui solo vt a pastu repelli pecora dicantur: ne satietas perimat. Petit autem vt optatiuū. Dixit Pseudo curtius. redient doctiores: redibūt dixissent. dixit Idem

Curtij epistolas non esse q̄ vulgo legunt̄.

te inuidi odisse: docti oderunt dixissent: licet odiant apud Ciceronē semel legat. dixit in tua dispositione: ac velle tuo ascribe. Mallē in tua voluntate dicere quia licet scire tuum dicamus non facile tamen in obliquis reperies scire tui aut tuo: sicut nec proposse teste Valla. Sil. lib. ix. Velle ac nolle ambobus. idem. Ouid. Posse loqui eripitur. ¶ Quāuis aū dixit orationē esse orationē per dictum: quam per appellatum: tū docti nō semper obseruant: ne oratores quidem. Cicero primo de natu. deorum. Mirabile videtur quod nō rideat aruspex quum aruspicem viderit.

¶ Pauca in regulam obiectamenta.

¶ Primum. dicit Cicero actione quarta in Verrē. Ridere cōuiue cachinnari ipse. hic infinitiuus hz aū se ntm: ergo male adiecisti particulā finiti modi: vt a regula excluderes infinitiuū. ¶ Rñdeo regula intelligit finiti modi. vel pro finito: iam in dicta orōne infinitiuus nō retinet propriam naturā: sed capitur pro ptō imperfecto indicatiui modi. vt ridere cōuiue. i. ridebant &c. Aut (vt quidam volunt) intelligit indicatiuus cepi: vt sit sensus: ridere ceperunt conuiue &c. ¶ Licet ne nobis sic loqui? Etiā vbi historice: vel tanquam historice narramus quippiā contigisse. Cauendū tñ ne quid nimis. ¶ In quib⁹ licet loqui? Maxime in historijs et poematis: rarius in orōnibus et epl̃is. ¶ In hystorijs quidā. Tacitus fremere milites ac vires suas circūspicere. Idem. Vitellius nō parare arma: nō alloquio exercitioque militem firmare. Sallu. in iugur. Optimus quisque cadere: aut sauciari: ceteris metus augeri. sic alibi sepissime: vt finitimos regere: bello tentare &c. Diuus Ambrosius de beata Agne. Oēs flere ipsa sine fletu. ¶ In poematis. Terē. in Eunu. Omnes mihi inuidere: et mordere clanculū: ego autē floccipendere. Virg. Tū pius Eneas humeris abscindere vestē/ auxilioque vocare deos: et tendere palmas. Idem. Nos pauidi trepidare metu. Silli. lib. vij. Nec finis satiesque noui: sed sanguinis ardor gliscere. i. gliscebat crescebat. ¶ In orōnibus Cic. pro Cluen. Hic indices mirare: stomachari: atque acerbe ferre patronus cām sibi eripi. Idem. iij. in Verrem. Ego instare vt mihi rñderet. Ibidem. Clamare oēs ex conuentu. Et in. iiij. Iste ridere mirari. Et in. v. Iste tum petere ab illis: tum minari: tū spem: tum metū ostendere sic ibidē adhuc persepe loquitur. ¶ In epl̃is Cic. lib. xj ad Atti. Hic ligurius furere id est tunc Ligurius furebat: aut furere cepit. Loquit quoque Gellius similimodo vt lib. ij. cap. xxix. vbi redij cassita pulli trepiduli circūstrepere: orareque matrem: vt statim iam properet. Serui⁹ in illud. ij. enei. mihi sacra parari: infinitiuus modus pro indicatiuo inquit et propria figura historicorum: vt Sallustius. Equitare iaculari: vt poetarum est nuda genu et tortum clamat. Nam quod Cicero ait. Bellicum canit. nō est figura. nam est soni nomen. hec Seruius ex arte: quā authoritas plerunque confundit teste eodem: et ex dictis facile lucet.

Infinitiu⁹ pro indicatiuo.

Exercitiū ✱ Terent. in pmo actu. andrie tū vno ore oēs oia bona dicere: et laudare fortunas meas q̄ haberē gnatum ibi ingenio preditum.

¶ Secundum: dicit Virgilius. Pars infrusta secant. hic nominatiuus a verbo discordat in nūero: ergo regula est falsa. Similiter apud Ouidium est discordia in persona. Dij faciant sine me ne moriar ego. et apud Plautū in vno quam Aperite aliqs ostiū. Et apud Teren. Populo vt placerent quas fecisset fabulas. Placerent actm̄ ante se habet scilicet fabulas: que omnia sunt cōtra regulā. ¶ Respondeo. regula intelligitur de congruitate voce: nō de congruitate sensu tantum iam pars secant: est congrua sensu tantum. Similiter illa aperite aliquis ostium. An liceat nobis sic loqui dicetur in Synthesi. ¶ Ad authoritatem Ouidij. non memini legere in Ouidio versum illū: nec puto reperiri: et si reperiret ego esset tertie persone: quia significat ibi rem de qua fit sermo scz summum amicū: et intelligit alius. Ad illā/ Populo vt placerent &c. fabulas nō construitur cum placerent: sed cum fecisset: suppositū autem verbi placerent est subauditum: e fabule. Similiter dicitur de his. Sermonem quem vos audistis nō est meus. Quem scribo librum multis proderit &c. De hac Vrbem quam statuo &c. satis dictum est.

pars secāt ✱ Orōnes incongrue vocat sensu aut congrue.

¶ Tertium. Si sufficit aliqd loco nominatiui poni: cōsequens erit nullū esse impersonale actiue vocis: quia talia verba pñt oia hr̄e aliqd loco nominatiui: vt legere me delectat. te studere oportet. irasci mihi accidit. peccasse me penitet &c. ¶ Respondeo. duplex est ratio personalis. Una generalis. vt personale velle

bum dicatur qd ante se exigit ntm̄:vel aliquid pro ntō. ⁊ sic omnia que impersonalia actiue vocis dicuntur personalia dici possunt p̄ter penitet ⁊ tedet/ miseret/ pudet/ ⁊ piget vbi gtm̄ habent: veluti penitet me peccati. Altera est ratio specialis: vt personale id demū dicatur quod ante se nominatiuū capit. sic interest nō est personale hic mea interest scire quid rerū geras: sic oportet te preceptori obedire.

personalis duplex est ratio.

¶ Quartum. Vocatiuus regitur a verbo secūde persone: quod probo authoritate doctissimorū grammaticorū Joannis Sulpitij/ Aelij Antonij Nebrissensis/ Jodoci Badij ⁊ pluriū. ergo in regula male dictū est verbum ante se semper ntm̄ habere. ¶ Rn̄deo. illi viri suam tutātur opinionē: nos nostrā. nec propterea illos dānamus. ¶ An vctūs regat: due sunt opiniōes ꝓbabiles. sic in phia multe sunt opiniones diuerse: quas venerabiles doctores defendunt. Similiter in proposito de vctō dicimus: quē multi regi dicunt. Nos putamus vocatiuū nunꝙ regi a verbo. Veruntamen curiosorum est his apinis immorari. que nihil ad latinitatem nocendam conferūt. Propter curiosos igitur querimus.

** Vctūs an regat.*

¶ Utrum vocatiuus a verbo secunde persone regitur dicendo Petre stude? Nō. q2 vctūs solū habet attentionē excitandi vim: vt Petre: hoc dico vt auscultet Petrus. Deinde dico stude vbi intelligit nominatiu⁹ tu. Virg. Tityre coge pecus. raro exprimimus tu vbi vocatiuus adest. Idem. Tityre tu patule ⁊c. Ideo mea quidem sententia nō recte sentiunt qui volunt vocatiuum Petre regi a stude: quod nec Nebrissensis ipse vnꝙ dixisset. quia dicit: si vocatiuus ponat cuȝ imperatiuo nō attentionē significante: veluti Petre stude: Cesar ineternū viue: ad huc intelligit alia secunda persona: que attentionē significet a qua vocatiuus regatur: vt Petre stude. Nebrissensis ita ordinat. Petre audi: vel attende: tu stude per hec procul dubio vult vocatiuuȝ a paucissimis verbi regi. nec ab omni scda persona imperatiui: sed solū a secunda persona audi attende aut alia similis significationis. Sopniat autē quidā dans sine mente sonū: quia seipsum nō intelligit: dicens hic/ Petre stude: vocatiuū Petre regi ab attende tanꝙ a v̄bo priori ab stude tanꝙ a posteriore. Ego autē puto solū vocatiuum sine vllo v̄bo sufficientem attentionem facere licet interdum ad maiorem attentionē dicat audi ⁊c. vt. O Cesar legat Pompeius. O Petre stude. ¶ Argumentat Nebrissensis. Quū in sacris dicitur. Deus deus meus: vt quid dereliquisti me: intelligitur verbum attentionem significans. quod a septuaginta interpretibus exprimitur. Deus deus meus respice in me: quare me dereliquisti. Que ratio (inquit) fuit ad aliquid addendū: quod in hebraico nō habebatur: nisi in illis verbis intelligebat. sic in euangelio/ Puella surge. Alibi habetur/ Puella dico tibi surge. ¶ Respondeo. hanc particulā respice in me. longe plusꝙ attentionē facere. Similiter tibi dico. quasi dicat: respice in me tam impie excruciatum ab omnibus relictum ⁊c. Sed cur apud Septuaginta interpretes habet si non intelligebat in Hebraico: intelligebat satis ex repetitione nominis deus ⁊c. Nā tamen sequitur vocatiuum: inde regi nō magis hercule ꝙ multa alia que sepe habentur apud Hebreos: desunt apud septuaginta interpretes: econtra vt docet diuus Hieronymus: sic multa habent apud grecos: que interpres noster omisit: ⁊ contra vt docet in nouum testamentū Valla. ¶ Argumentor. dicit Horatius saty. ix. Quid agis dulcissime rerum: si intelligatur tu: erit vitiū contra demonstratiuū ⁊ rem demōstratam: quia dissimilia erūt in casu. nā tu erit nominatiui casus: dulcissime vocatiui. ¶ Respondeo. nō debet ita oratio construi: sed sic. O dulcissime amice quid rerū tu agis. Aut sic. O dulcissime rerum quid tu agis: ita in tu nominatiuus nō ordinatur cum vocatiuo dulcissime. ¶ Secūdo argumentor. Si dicam tu ama: vt tu vocatiuus sit. nihil potest intelligi: ergo ille vocatiuus est suppositū. Nam si dicas. Tu ama: vt prior vocatiuus sit: posterior nominatiuus: erit nugatio: ⁊ inepta locutio ergo vocatiuus per se est v̄bi suppositū. ¶ Respōdeo. licet tali locutione authores nunꝙ aut rarissime vtantur: tamen non sequit quin ita sit declaranda hec orō: o tu/ tu ama. vt in simili nūꝙ: aut rarissime ita loquimur. Precipio tibi legere: aut p̄cipio te legere: ⁊ iñ dȝ sic declarari. p̄cipio tibi te legere: vt infinitiu⁹ habeat ante se actm̄. Posset hoc in multis alijs declarari quibus supersedeo: multa certe subaudiūtur ornatius ꝙ exprimunt. Similiter rōcinarer cōtra Nebrissen. q2 nunꝙ aut rarissime inuenies/ Petre audi: stude ⁊c.

Vctūs a v̄bo nunꝙ regitur.

**Sunt q̄ vocatiuuȝ dicant ponī absolute qd est cū ex scda psona ad quā loquimur fit trāsitus ad tertiam de qua loq̄tur vt si dicas. O Cesar legat Pōpeius.*

¶ Respondeo/insuper nullam esse nugationem: q̃ vocatiuus tu attentionem ex[cit]
tat nõ reddit actus verbi. Nugatio est eiusdem inutilis repetitio. Itaq̃ nunq̃ cõ
cessero vocatiuum esse categorice subiectũ: in quo hallucinant dialectici quidam
celebres: alioqui apprime docti: quia ideo Aristoteles voluit solum nominatiuum
esse nomen: q̃ solus ntũs cũ verbo constituit enunciationẽ nisi in verbis imperso
nalibus: quod falsum esset: si vocatiuus esset categorice subiectum. Itaq̃ nihil opi
nor esse subiectum: quod nõ possit fieri predicatum: sed nimis de his in grammati
ca: opinor tamen vocatiuum regi ab aduerbio O.

plr vnicus compellandus nõ est

¶ Ne puer vni ⁊c. Uni vt vni non est pluraliter loquendũ sed de
seipso põt quis tam plr ꝙ singulariter loqui. Exemplum prioris partis: vt rogo te
amice venias ad prandiũ meũ: nõ aũt rogo vos amice vt veniatis ⁊c. id patet tam
per sacram scripturã: ꝙ per ethnicã vt Aue Maria. Tu es filius dei. Si hũc dimit
tis nõ es amicus Cesaris. Exemplũ posterioris. Cice. ad Brutũ. Populũ impo[sui]
mus: ⁊ oratores visi sum⁹: pro ego populo imposui ⁊ orator visus sum. Virg. O me
libee deus nobis hec ocya fecit. Nãq̃ erit ille mihi semper deus. Quintilia. Uti[nam]
hoc fata mihi prestarent: vt residuum laborantis anime in tuo poneremus ampl[e]
xu. Ecce quomodo idem de se nũc plr: nũc singulariter loquitur. Superuacan[ea]
fuisset olim hec regula. Nũc necessaria est ꝓpter barbaros: qui contra om̃ doc[to]
rum consuetudinẽ vni pluraliter loqui honorificum putant: quia honorificũ est in
lingua Gallorũ: hinc erroris riuum aperuere: quum multa pulchre dicant in vna
lingua: que in altera vituperantur. Barbaris astipulari videt Alexander in no[mine]
dicẽs. Dicitur esse lepos sermo directus ad vnum. Utens plurali: velut hic. nos[ter]
bone presul? Dinus bonauẽtura eodem errore videt fuisse imbutus in libello de
vita Jesu (si hunc ipse cõposuit) vbi angeli alloquuntur Jesum semper plr. Qui
loquendi modũ: nec apud veteres Christianos: nec ethnicos inuenient. Nã Hie
ronymus/Augustinus/Sidonius/Orosius ⁊c. semper vni vt vni singulariter [scri]
bunt. Uidentur hodie Christiani superbiores: ꝙ olim ethnici imperatores: qui[a]
haberi voluerũt: nam hi nunq̃ inuiti audierunt pronomina tu: tibi: tuus. Qu[od]
hodie alicui monachorum antistiti: aut decano: aut pontifici dicant aut scriban[t]
videbitur ita loquẽs: aut scribens blasphemasse: ⁊ anathemate dignus nec tã a[b]
bas aut pontifex: tam egre feret: ꝙ malchi aut famelici gnatones his assistẽ[tes]
vociferantes. sic loqueris: aut scribis pontifici? Quintilian⁹ ⁊ Donatus dicũt b[ar]
barismũ: aut soloecismũ esse: si quis vni dicat saluete. Et ꝑfecto derogat regis h[o]
nori: si quis dicat/Uos domine rex domuistis hostẽ vestrum: quia minus est cu[m]
aliis: ꝙ solum quidpiam gessisse: aut posse: vt recte docuit Badius noster. Jure [igi]
tur reprehendunt vni plr loquentes ab Enea Syluio/Nicolao Perotto: ⁊ aliis
maxime ab Erasmo nostro: qui sic loquentes vocitatores appellat. Si hono[r]
quit: cur non respondet Clerus episcopo/Et cũ spiritu vestro? Idem ait. Si p[ro]
tos grammaticos adimus in prima persona mutatur numerus persepe: aut m[ode]
stie: aut festiuitatis: aut euphonie gratia: in tertia persona vero raro. in secũda
ꝙ nisi inuidie causa. veluti que vestra libido. Unde repente quod inuidiosum
seculis fuit honorificum esse cepit. Si de se pluraliter loqui modeste est: alteri
qui pluratiue maligni: atq̃ inuidi sit necesse est. ¶ Si quis vsum aliter obtin[ere]
clamet/negamus. quia nõ vsus: sed turpis abusus est: si quid cõtra doctorum cõ
sensum introductum sit. quia Fabius ait in primo. Uoco consuetudinem latini s[er]
monis nõ imperitorũ: sed eruditorum cõsensum. Et summorũ virorũ in eloq[uentia]
iudicium pro ratione est: hunc autẽ loquendi abusum nunq̃ docti introduxeru[nt]
ideo errauit Synthenius dicẽs. Jncudis ex arte ꝓducitur. vsus tñ corripit: ⁊ vsus
patrius seruãdus est: abusus dixisset: qui seruãd⁹ nõ est. Nebrissensis negat ali[ud]
artẽ ꝙ vsum esse: ⁊ qđ olim arte vsuq̃ defendebat nũc vtroq̃ repellit: vt homon[ymia]
¶ Cur idem de se pluraliter loqui põt ⁊ nõ aliter ad alterũ. Quia modestia fecit: v[t]
de nobis loqueremur plr. Et pone nullam esse rationẽ adhuc alterum autho[ritas]
defendit: alterũ repellit: nec olim ratio reddenda est: quid cause: cur do dani nõ fa
cit vt flo flaui? Certe quod de iure Julianus dixit: id grãmatice maxime conuenit.
Nõ om̃ (inquit) que a maioribus introducta sunt: ratio reddi põt. ⁊ Fabius au
thoritatem nõ analogiã sequendã esse dicit: neq̃ em̃ vt lapidare dicimus glebare.
Jdeo locus a simili in grammatica sine authoritate est penitus inutilis.

** Dãnandi sũt q̃ interloquendũ pl⁹ honoris hominib⁹ ꝙ deo tribuunt.*

¶Cur dixisti vni vt vni· qꝛ si vni loquētes ad plures sermonē dirigi volumus: po-
terit locutio esse pluralis. Uirg. lib. ix. Uos o Calliope precor aspirate canenti. Com
pellat Calliopen: ⁊ ad oēs musas ſmonē dirigit: qꝛ sensus est. O Calliope vos mu
se aspirate: vt Lādinus ostēdit. Seruiꝰ dicit licenter poni numerū pro numero. vt
li. x. Crimen amor vestrū formeq₃ insigne paterne. pro tuū accipiūt: ait Serui. ⁊ ad
solū cygnū referunt: Nos qd semel aut bis licenter fit in poetis: in loquendi vsum
nō deducemus. Plautinus Euclio ad Megadorum: vt vobis lubet ad oēs diuites
sermonē dirigit. sic alibi persepe videt̃ Plautus ad vnū pluraliter loqui: sed si cau-
te dispexerimus: ad plures dirigi sermonē semper inueniemus. Raro em̃ seruus si
ne conseruo: meretrix sine ancilla ⁊c. Philosophia ad Boetiū lib. ij. Uos immortali
tatem vobis propag ... videmini. Et paulopost. vos nisi ad populares auras ina-
nesq₃ rumores recte facere nescitis. verū non Boetium solū: sed totam stultorum
multitudinē carpit (vt declarat Badius) Pseudo Boetius in lib. de disciplina scho
larium vbi inepte pluraliter loquitur. Idem in multis alijs barbarissat: vt manife
stat doctissimus vir Badius: vt cū dicit discholus: quasi diuisus in schola / vllate-
nus: partes pro patria intitulari. Cōpilare / pro ꝯponere / pro posse: curialiter: ꝙto-
cyus: lanista pro lanius: repatriare. Idē dicit se cōposuisse librum de sancta trinita
te: ⁊ de consolatu philosophico: vt a posteris crederetur fuisse Boetius. vt Pseudo
Ouidius de vetula dicit se scripsisse. In noua fert animus ⁊c. Sed vterq₃ iuxta ine-
ptus conatus est serpentes auibus geminare et tigribus agnos. Pseudo Curtiꝰ
similiter vni inepte pluraliter loquitur. ¶Quia hodie inuite audiuntur:
tu / te / tibi / tuus ⁊c. ideo blandius poteris sic compellare. Oro tuā probitatem: di-
gnitatem: paternitatem: nobilitatē: humanitatem: beatitudinem ⁊c. ne tamen ve-
ster pro tuus ponas: qꝛ vester intrinsecus plurale est. nec nouū est superiorem di-
gnitatis nomine ꝯpellare: quia in illud Uirg. j. ene. Tuus o regina quid optes ⁊c.
ait Seruius. Inferior superiorē dignitatis nomine alloquitur. Cōtra superior no-
mine proprio nisi ire: aut indignationis gratia minorem compellat.

* Aduertēda nō in vsum trahēda sunt que semel aut bis ab authoribꝰ licenter dicta sunt.

Librū de disciplina scholariū non esse Boetij.

Maiori quomodo loquēdū sit.

¶Regula elegantie.

Quod duo si rectos numerum verbo variorum
Preponas: verbum quadrabit proximiori:
Omnia pontus erat dic: ⁊ domus antra fuerunt.
At vestes sunt lana: feras: est lana: caueto.

¶Uerbū substantiuū positū post duos ntōs diuersorū nūerorū elegāter cōformat̃
scdo nominatiuo. vt bona arma gladius est. Gladius bona arma sunt. Ouid. Oia
pōtus erat idē. Domus antra fuerūt: singularis nūeri est domꝰ. Teren. Amantiū
ire redintegratio amoris est. Ouid. Uestes quas geritis sordida lana fuit. Sic Ue-
nerie diues oppidū est. Apostolus ad Corin. An nescitis qm̃ mēbra vr̃a templum
est spūssancti? Ualla maluisset dicere tēplū sunt: qꝛ suppositū est mēbra. ⁊ apō Uirg.
Nihil hic nisi carmina desunt: licenter ꝓ deest. putat desunt poni. Utcūq₃ est. Hec
est elegantie r̃ta nō latinitatis: sed sepe aliter doctissimos locutos inuenimꝰ. Oui.
in meta. Gaudia principiū nostri sunt Phoce doloris. Phocꝰ est viri nomē. Apul.
ij. meta. Qui canes ⁊ ipsi lapis erant. Tit. Liui. j. ter. deca. Captiui militū p̄da fue-
rant. Uerū per regulā loqui putat̃ ornatius. vt mandata tua: meditatio mea est.

Regula elegantie.

¶At vestes sunt lana. Si verbū substantiuū ponat̃ inter duos
ntōs diuersoꝝ numerorū ꝯcordabit cū precedenti. vt vestes fuerūt lana: nō vestes
fuit lana. mandata tua sunt meditatio mea: non est meditatio. Sermones summi
patris sunt meditatio iusti: nō est. Gladius est arma: nō sunt arma. Interdū tñ cō-
trarium legit̃ licenter. Luca. lib. ix. Sanguis erant lachryme. Ego tñ auderē sic lo-
qui interdū: qꝛ in similibꝰ ntūs sequēs debet ⁊ ici suppositū. Id Sauli eniꝰ credit
persepe fieri vbi est ꝓ significat videt̃ capi. vt pisces quos ceperunt Apli est colle-
ctio fidelium. nollem itaq₃ frequēter loqui. In carmine posui duo pro duos. vt fece
runt Horatius. Uirg. Plau. et numerū pro numerorum per sincopem.

¶Secunda regula principalis.

Cum substante vocans: et vim quod seruat eorum:
Si sit res eadem: post se rectum retinebunt.

¶ Uerbū substantiuū verbūq; vocatiuū ꝛ eoꝝ vim hn̄tia: regūt post se ntm̄ qui si-
gnificat accipi pro eodē cum ntō precedēte explicite vel implicite: vt sum paruus:
es homo: deus est oīpotens: vocor Joānes: cognominor Despanteri⁹: sedeo lectu-
Cur dixisti Qui significat accipi ꝛc. qꝛ nisi acciperent casus p̄cedens ꝛ sequēs al-
saltē significarent accipi p eodē: veluti tu es asinus nō esset posterior casus ntūs
vt hic gladius est Petri. pater est Joanni. ¶ Quomō dicemus. Petre esto bone a-
Petre esto bonus? Petre esto bon⁹: qꝛ aū intelligit ntūs tu. Unum tm̄ macte voca-
ex vsu authoꝝ tam pro ntō q̄ p actō licite ponimus nō rōne sed authoritate.

Macte esto
**Lucilli⁹ Macte in- q̄ virtute simulq; his ꝟsib⁹ esto.*

Liui. ij. ab vrbe. Juberē macte virtute esse si pro mea patria ista ꝟtus staret. Id-
lib. iiij. ab vrb. Macte ꝟtute seruili esto liberata republica. seruili vetsūs est a ser-
lius. Fio ꝛ habeor regunt post se ntm̄ vt sum: veluti fio beatus: habeor dign⁹: h-
factus ꝛ habitus participia post se cupiunt casum quē ante se habēt nō solū n-
qꝛ in ipsis quantū ad casum magis cōcordantiū est q̄ regimen adeo vt etiā si ip-
vocatiui casus fuerint vocatiuos casus post se copulant. Serui⁹ in illud Cōiu-
Anchisa Ueneris dignate superbo. ait dignate. i. digne habite. Properti⁹. Lect-
delitijs facte beate meis. Uirg. Salue vera Jouis proles decus addite diuis.
credite. Catullus. Rufe mihi frustra ne quicq̄ credite amice. Liber est Petri. Di-
ctici dicunt intelligi res: ne obliquus sit predicatū: nos tamen ita raro loquem-
quia multa venustius intelliguntur q̄ exprimuntur.

Uerbū substantiuum

¶ Uerbū substantiuū quid est? Quod alijs verbis substat in co-
iugando vel resoluendo: vt sum substat verbo lego in resoluendo: qꝛ lego. i. sum le-
gens. Legor: nō sic resoluit: qꝛ caret pticipio p̄ntis tpis vt oīa passiua: sicut oīa a-
ua carēt participijs p̄teriti tpis. ¶ Quotuplici ꝟbo substat sum in ɔiugādo? Q-
tuplici. Primo passiuis: vt amor amatus sum. Secundo deponentibus. vt loqu-
locut⁹ sum. Tertio cōibus: vt osculor osculat⁹ sum. Quarto neutropassiuis: vt ga-
deo gauisus sum. Quinto impersonalib⁹ passiue vocis. vt sedet: sessum est vel fu-

Sū tm̄ verbum substantiuū.
Exto
Existo.
** Existo cū motu.*
Exto sine motu quasi supersto.

¶ Quot sunt verba substātiua? vnicum quod est sum. Quom-
excludis fio/exto/ꝛ existo q̄ plurimi substantiua esse dixere? qꝛ hec alijs ꝟbis no-
substāt: sed ipsis vt ceteris substat sum. veluti fio fact⁹ sum. existo sui existēs. P-
terea exto ꝛ existo nō magis censeri debēt substātiua q̄ simplicia sto sisto: nec su-
significant: sed pdeo/emineo/appareo. Ouid. Existūt montes quos summū te-
rat equor. Cicero de diui. Sūmersus equus voraginibus nō existit. Et lib. ij. de o-
fi. Eo tēpore tante discordie secute sunt: vt ꝛ tyrāni existerēt ꝛ optimates exter-
narent. i. apparerēt prodirent Et alibi. Existit hoc loco questio subdifficilis. i. p-
dit: exurgit. Et alibi. Que vt scis extat oratio. i. superest nō perijt. Extare p-
cuntur inanimata q̄ nondū perierunt vt libri/picture ꝛc. que si periere dn̄r inte-
disse. Pli. xxxv. Siue extant siue intercidere. Lactā. lib. iiij. Si celestibus bn̄fic-
titerit ingratus. hic hꝫ vim substantiui. ꝛ significat: extiterit/apparuerit/ vel ma-
feste fuerit. Cic. v. de fini. Sine bonis corpis possit vita btā existere. i. exurgere p-
re inueniri. Ualla in Joannē. Extitit pene est qꝺ pdijt. differtq; a fuit: quia vt di-
mus: genitus fuit aut fact⁹ fuit. ita nō dicimus genitus extitit aut factus exti-
si hoc genere sermonis plerosq; nūc videamus vtentes. Hec Ualla. cui⁹ sunt q̄ h-

Res.
Ens.

subijciam ex logice li. j. ca. ij. Omne participiū vim obtinet relatiui ꝛ verbi: p-
transcēdēs vnicū est res. Nā in hoc cetera resoluūtur: vt vnū vna res/ens res q-
est. Nā suapte natura participiū est. oīsq; gn̄is qꝺ cū transit in nomē: est tm̄ ne-
trum. vt ens fm̄ Priscianū in vsu nō est. Imperiti pro hoc solent vti existēs qꝺ h-
verbum significet nescientes. hec Ualla. Cōposita a sum: vt absum: desum: sub-

Infinitiu⁹ loco nti.

tiua nō sunt. vt verbū ante se aliqd habet loco nominatiui. ita etiā post se: vt fu-
ri est peccare. Cicero ad Atticum. Magis isti seruiūt si obseruare seruire est. id e-
si obseruatio seruitus est. nam sapere ꝛ sapientia idem sunt. ita de similibus. Ua-
rius Maxi. de Polycrate. Uelle ac posse in equo positū erat. i. voluntas ꝛ potentia.
Seneca. cxvij. epistola. Inter sapientiam ꝛ sapere quid intersit nescio. Ideo Ualla
nihil distare dicit inter esse et essentiam. De quibus multa scribunt Neoterici

philosophi credentes hec longe distare.

¶ Cui rei esse cõuenit si maxime proprie loqui velimus? Soli deo. Nam Plato negat quicq̃ mortale esse: id vero demũ esse credit qḋ eternũ est neq̃ mutabile neq̃ corruptibile: qḋ dei ꝓpriũ est: nã angeli aliquando nõ fuerunt et possunt rursum nõ esse. Sic Bessarion dicit Parmenidem ꝛ Melissum dixisse tã tum vnũ esse. neq̃ id ethnici solum sentiunt: sed etiam Christiani. Beatus Augustinus. Solus deus vere est: cuius comparatione cetera non sunt. Diuus Hieronymus ad Damasum papã. vna est dei sola natura que vere est. id em̃ quod subsistit: nõ habet aliunde: sed suũ est. Cetera que creata sunt etiã si videntur esse: non sunt. Quia aliqñ nõ fuerunt: potest rursum nõ esse qḋ nõ fuit. deus solus (qui eternus est: hoc est qui exordiũ nõ habet) essentie nomen vere tenet. Idcirco ꝛ de Rubo ad Moysen loquit̃. Ego sum qui sum. Et rursum. Qui est: me misit. Erãt vtiq̃ tunc angeli/ celũ/ terra/ maria. Et quõ cõmune nomẽ essentie sibi vindicat deus. Hec et plura btũs Hieronym⁹. Ex dictis per logicã necessario colligit̃ nullã creaturã esse sine qḋ idẽ est vere esse hinc per sortem facile intuleris nullũ corpus esse: nullũ celum: nullũ lapidẽ: nõ demonẽ: nõ infernũ ꝛc. Et si quis improbare conetur. Celuz est corpus: celum igitur est: nihilo plus egerit q̃ȝ si contra Aristotelẽ sic instet. Albor est color: albor igitur est. nam vtrũq̃ iuxta est sophisticũ. Nolo hic de his plura. Tantũ hoc vnũ admonuero: abstinendũ esse eiusmodi assertionib⁹: nulla creatura est hic homo (demõstro Petrũ bimulũ) nunq̃ȝ a mortuis resurget ꝛc. nisi inter doctos: nam indocti vt heretica derident quecunq̃ id si nequirent defendere. abstinere igitur apud indoctos logice ꝛ phisice ne margaritas canibus.

¶ Quotuplicia verba habent vim verbi substãtiui? Triplicia. ¶ Primo passiua quorũ actiua regunt duos actõs pro eadẽ re acceptos: vel quasi acceptos: vt crederis diues: qꝛ dicim⁹: credo te diuitem: vbi subauditur esse. sic habeor doctus/ malus/ bonus. i. iudicor/ estimor. Sallusti⁹. Uirtus clara: eternaq̃ habetur. videor tibi sordidus. Uideris mihi bonus. Caue vnq̃ȝ dicas videtur ꝙ: qꝛ teste Ualla penitus barbare dicit̃: videtur mihi ꝙ malefacis. dic ergo videris mihi male facere: nec apparet ꝙ es fatuus: sed appares fatuus: qꝛ etiã habet vim verbi substãtiui: ornate dices vt videre videor: prout videtur mihi. ¶ Reputaris doctus nollem dicere: nec iste est magne reputationis: sed estimationis: aut fame: qꝛ reputare significat considerare/ cogitare/ recolere. Liui. lib. j. Qui sis nõ vnde natus sis reputa. i. diligenter consydera. Sallust. Quũ nõnullorũ sententias ipse mecum reputo: aliqñ capitur pro puto vel estimo: sed apud doctos rarenter. In sacris nimis sepe. Iustinus lib. xij. Quũ maxime vicisse reputes tunc tibi discrimen subeũdum sit. Orosius lib. iiij. Miserias aliorum felicitatem suã reputant. ¶ Secundo verba multa neutra veluti: eundi/ manendi/ viuendi ꝛc. veluti concedo domum: potus concedo. i. eo: vox elegans: parasitus venit ad cenã inuocatus. vade cantus. Incedo comitatus tribus famulis. Comitor commune est: vt comitor te: comitor a te. ¶ Quomodo differunt Incedo/ deambulo/ ꝛ eo? incedere est cũ fastu ꝛ magno apparatu ire. Seneca. Tenero ac molli passu gradũ suspendimus: nec ambulamus sed incedimus. Uirg. j. ene. Ast ego q̃ diuũ incedo regina iouisq̃ Et soror ꝛ cõiunx. idem. Et vera incessu patuit dea. Deambulare qḋ ꝛ spatiari dicitur: est voluptatis aut exercitij causa ambulare. Ire ad omnia cõmune est. Iaceo frigidus sub dio. i. extra domum sub aperto celo. sto resupin⁹. viuo inops. Sedeo tristis: curuus: erectus ꝛc. Petrarcha. I sospes: variosq̃ vie circũspice casus. Fio doctus: euado peritus. dic etiam euado in doctũ virũ. ¶ Tertio plurima alia verba actiua deponentia: quorũ nõ constat mihi certa regula: vt audiui hoc puer. Feci inuitus melius q̃ȝ inuite. Cicero in Catone maiore. Inuitus quidem feci. Uirg. in. vj. Inuitus regina tuo de littore cessi. i. recessi/ abij. dixi imprudens. i. sine premeditatione. Nudus egressus sum de vtero matris. nudus moriar. Tantũ ergo sacramentũ veneremur cernui. i. humiles inclinati quasi terram cernentes. vsus est hac vocula Uirgilius. ¶ Dicimus ne sedeo aial: sto alb⁹ ꝛc? Nõ. qꝛ ntũs seqñs debet exprimere modum verbi. vt quomodo sedes? rectus. i. recte. viuo letus. i. lete. ponũtur enim pene pro aduerbijs. nihil opus est resoluere verba in gerundia. sic sedeo tristis. id est sedendo sum tristis. Alij resoluũt in participiũ. vt habeor doctus. i. sum habitus doctus Quid facient in sospes ꝛc. Tu dic igitur hec satis clara esse: nec egere declaratione.

Uerbi substãtiui vim habentia.

Uideor.

Reputor.

*Apulei⁹ te id mecũ sepe reputarẽ. aliqñ etiã ꝓ ꝯputo accipit. Ulpia. itez sũpt⁹ litis tuto reputabit ꝛviatica si ex officio necesse habuit aliquo exire vel proficisci.

Comitor.

Incedo.

Deãbulo.

Eo.

Inuitus feci.

vctm verbum.

¶ Vocatiuũ verbũ quid est? quidam generale qđ per rei nomẽ presertim pprium aliqñ etiã cõmune determinatur. vt vocor Joannes. studiũ sapiẽtie que phia appellatur. ¶ Dixi quiddã nõ quoddã: ne duo adiectiua cõnecterent. Nam quiddã est substãtiuũ: quoddã adiectiuũ. Cice. est quiddã tertiũ. Ideo nõ dicimus bonũ latinũ: sed bene latinũ: aut bona latinitas. veluti Ouid. Uir bene greca: ditur Quã legis ab: apta Briseide littera venit. Uir bene barbarica greca notata manu. Juue. Quũ sit turpe magis nostris nescire latine: subaudi loqui. ita dices ille nescit latine: non latinũ ¶ Quot sunt verba vocatiua? Quinq. nuncupor/appellor vocor/dicor/nominor. Cuius generis sunt? passiui eorũ actiua sunt: voco/ nũcupo ꝛc. que regũt duos actõs qui significant pertinere ad eandẽ rem. vt voco te asinũ. Cur hec actiua nõ dicunt vocatiua? q: in proposito solũ scire volumus quot sunt vocatiua post se ntm̃ regentia. ¶ Argumentor. Quũ dico vocor Petrus: vocor nõ regit post se ablm̃ cũ prepositione a vel ab. ergo nõ est passiui generis. ¶ Respondeo. licet explicite non habeat ablm̃: tamen bene implicite: q: sensus est: vocor ab hominibus Petrus. Tñ nõ exprimemus illũ ablm̃: q: venustius intelligit. ¶ Argumẽtor. & in Euange. Uocatis me magister ꝛ dñe ꝛ bene dicitis: sum etenim. hic voco regit vctm̃: ergo male dictũ est actiua vocatiuorũ regere duos actõs. Rñdeo magister ꝛ dñe nõ sunt ibi vocatiui: sed accusatiui: q: capiunt ibi technice siue materialiter: ꝛ sensus est. vocatis me his noibus magister ꝛ dñe: tamẽ nõ imitabimur illum loquendi modum: quẽ extra sanctam scripturam: nusq opinor reperiri.

Uocatis me magister ꝛ domine.

¶ Que habẽt vocatiuoꝝ vim? Cognominor: agnominor: inscribor: salutor: ꝛc. vt cognominor Scipio. agnominor Aphricanus. saluto: poeta. baptizor Paulus. scribor heres. argnor insanus. hic liber inscribitur Syntaxis Despauterij. inscribor. i. qđ vulgo dicitur intitulor nõ apte (vt opinor) licet apud diuũ Hieronymũ aliqñ reperiatur. Jesus interpretatur saluator. Hora. in arte. Descriptas seruare vices operũq colores. Cur ego si nequeo ignoroq poeta salutor. presbyteri hodie salutãtur dñi. Uir discipulus salutatur magister. Quis vocaris: qui vocare: aut quo noie vocaris. nõ qualiter: aut quõ vocaris. sic q̃ inscribit libro Plaut. in amphi. Qui nunc vocare Sosia? Respondit Sosia. Nemo nisi quẽ iusseris. Teren. Qui vocare. Plautus. Qui vocat: pro quis. Sunt dialectici qui dicunt hic: vocor Petrus: ablm̃ esse Petrus. ꝛ ideo cõgrue dici vocor Petrum. Nõ negarim recte ablm̃ dici. nunq tamen licet dicere vocor Petrum: q: sic est nemo vnq nisi barbarus locutus: in grãmatica friuola est ratio sine authoritate.

Uocatiuorũ vim habentia.

¶ Quot modis latine poteris qui voceris exprimere? Septem. ¶ Primo. vocor/dicor/noior/appellor/nuncupor Petrus. Scdo. est mihi nomẽ Petrus. Cice. Clodius cui nomen est Phormio Plau. in menech. Mihi est menechmo nomen. ¶ Tertio. Est mihi nomen Petri. Plau. in amph. Nomẽ mercurij est mihi. ¶ Quarto. mihi est Petro nomẽ. hic modus est elegãtissimus. Plau. in mene. huic etiã Menechmo nomen est. Liui. Cui faustulo nomẽ fuisse ferũt. Et alibi. Scipioni cui Aphricano fuit cognomen. Uirg. ene. j. Cui nũc cognomen Julo. ¶ Quinto. habeo nomen Petrus. Ouid. j. meta. Lactea nomen habet. ¶ Sexto habeo nomẽ Petri. anthor est Serui. ¶ Septimo. habeo nomen Petrũ. anthor est Serui. in libro j. enei. Cui nunc cognomen Julo. dic etiam/ indo tibi nomen Joãnes nis: nt: nem. Plau. in aulula. Juuentus nomen indidit scorto mihi. in menech. Junctus nomen fecit peniculo mihi. Apud latinissimos memini legere impono tibi nomẽ: ne ineptum putes: quia vulgare est.

* Maro. Est lucus silaris circa illicibus q virentẽ. Plurimus alburnum volitãs cui nomẽ asilo. Romanus est oestrus graij vtere vocantes.

¶ Esse infinitum.

Esse pares optat casus: sed non male dices:

Huic licet esse probum: loquitur sic Quintilianus.

Esse.

¶ Esse copulat similes casus qui pro eadẽ re significat accipi explicite vel implicite. De ntõ. Petrus cupit esse doctus. De gtõ. misereor Joannis volentis esse docti cui deest ingeniũ. Talia de gtõ grãmatici fingunt exempla: at sic loqui nollem: q: apud anthores nihil tale inueni. De dtõ. licet mihi esse sacerdoti. De actõ. Audiui Joannem esse doctum. De vocatiuo nõ datur exemplũ. De abltõ. vtor familiariter Joanne cupiente esse canonico. Dant talia exempla grammatici. Apud anthores

nec ego nec Lancilotus aliquid inuenim⁹. ¶ Da authoritatē de nominatiuo. Ouid. de Ponto. Et quis in extremo positus iacet orbe tuorum. Me tñ excepto qui precor esse tuus. dicere potuisset (ait Valla) sed nō tam venuste quē precor esse tuum. qui modus loquendi e greco fluxit vbi est vsitatissimus. ¶ Da authoritatē de datiuo. Clau. Natura beatis Omnib⁹ esse dedit si quis cognouerit vti. Oui. viij. meta. Vobis immunibus huius esse mali dabitur. Quintil. lib. iiij. An illi accidat viro bono esse vel malo. Et lib. iiij. Procuratori tibi esse nō licuit. Marti. ad Carinū. Nobis nō licet esse tam disertis. ¶ Da authoritatē de accusatiuo. Teren. in Eunu. Apparet hunc seruum esse dñi pauperis. In his copulantur similes casus explicite.

Esse btis.

¶ Quare dixisti implicite? Qr aliqñ alter casuū subaudit̃. vt huic lz esse pbū: intelligit̃ actūs se: qr sensus est huic lz esse pbū. ita dicunt Nebrissen. et Manutius ⁊ plures quibus suffragor. ¶ In quot casibus hoc cōtingit? In duobus. Nominatiuo ⁊ actō. De ntō Terē. Hei mihi disce esse pater ab his qui vere sciūt. Intelligit̃ ntūs tu in disce. Idē. Que sese inhoneste optauit parare hic diuitias ꝙ in patria pauper viuere. sensus est. Que magis optauit hic inhoneste diuitias parare ꝙ ipsa optauit viuere pauper in patria. ⁊ ita ntūs sequit̃ ⁊ p̄cedit. hic nō est infinitiu⁹ esse sed viuere hz vim infinitiui esse. vt euadere credi haberi fieri ⁊c. Ald⁹ dat exemplū. Tibi placet euasisse diuiti vel diuitē ⁊c. tunc subaudit̃ actūs te. vt ait In catone vterq̄ nominatiuus exprimitur. Sperne repugnādo tibi tu cōtrarius esse. vt in Luca. lib. ix. Tutūq̄ putauit Jam bonus esse socer. Cui loquendi modo non est simile qđ subijciā. precipe illi esse amicus: placet mihi esse doctus ⁊c. qr ne implicite quidē est scđs ntūs ad eandē rem pertinēs: nec vnq̄ notare quiui vbi ita loquerent̃ docti lz Valla credat posse sic dici. cui refragant̃ Lācil. ⁊ Mancinel. q̄bus astipulor. Dic igit̃: pcipe illi esse familiari aut familiarē mihi: nō familiaris. Iterū Ouid. Sperēq̄ in molli nobilis esse thoro. prior ntūs ego subaudit̃. idē. xiij. meta. Sed eni qr retulit Aiax esse ionis pnepos. ⁊ li. j. de Pōto ad Marimū. hec vbi vinēdū est satis est si ꝯsequar aruo. Inter inhūanos esse poeta getas. hic a parū elegantibus p ntō actūs magis desideraret̃. ¶ Scđo actūs intelligit̃ p̄cedens qui facile ob dtm̄ expressum intelligit̃. vt lz tibi esse sacerdotē latine dr. nec esse copulat dissimiles casus: qr actūs te ꝓpter dtm̄ tibi facile itelligit̃. ⁊ est sensus: lz tibi te eē pbū sic tñ nunq̄ loq̄muntur qr p̄cedens actūs honesti⁹ intelligit̃ ꝙ exprimit̃. Est qui derideat hanc declarationē. At si sciret nō minus infinitiuū ꝟbi psonalis petere añ se actm̄: aut loco accusatiui aliq̄d ꝙ verbū infinitiui modi ntm̄: nūq̄ tā temerarie dānaret. hoc de infinitiuo intellige nisi imediate adhereat ꝟbo vel adiectiuo: aut ponat̃ p noie. vt volo legere. parat⁹ rñdere. scire tuū. aliqñ intelligit̃ facillime actūs a fronte rectus qr ĝnalis est. vt prestat esse pauperē ꝙ iniuste diuitē. sensus est prestat aliquē eē pauperē ⁊c. Vbicūq̄ aūt esse añ se expresse nullū casū hz nec subauditur ntūs: habebit post se actm̄. ⁊ añ intelliget̃ actūs ĝnalis aliquē qui semp vel nustius subaudit̃ ꝙ vnq̄ exprimit̃. Da authoritatē vbi ꝓpter dtm̄ actūs precedēs satis intelligit̃. Quintil. li. vij. An huic esse pcuratorē liceat. Et lib. iiij. Procuratorē tibi esse nō licuit. Hypmestra ad Linū. Quo mihi cōmino non lz esse piā. Teren. in heau. Expedit bonas esse vobis. Cesar li. vj. de bel. gal. Quib⁹ iam lz esse fortunatissimos. Luc. li. iij. Nūq̄ tibi magne per vmbras. Perq̄ meos manes gener non esse licebit. In sacris Esaie. vij. Nūqd vobis est parū molestos esse hoib⁹ qr molesti estis ⁊ deo meo? In euāg. Jo. Dedit eis ptātē filios dei fieri. Nebris. in oibus mihi suffragat̃. Optime ergo dicimus: lz mihi esse castū. At vbi datiui copulant̃: oro est multo pulcherrima. Philelph⁹. Prolixiori mihi esse nō licuit. Hora. in art. Mediocribus esse poetis. Nō dij nō hoies nō cōcessere colūne. idē in saty. Me primū illoꝝ dederim quib⁹ esse poetis excerpā numero. aliq̄ codices hñt in actō poetas. sic Cic. Quintil. ⁊ ceteri sepissime. Pseudo Curti⁹ dixit inepte. Placuit summopere a te fieri certior ⁊c. p me a te fieri certiorē. ¶ Vtrū esse semp regit vtrūq̄ casum quē copulat? nō. qr añ se solū actm̄ regit. ¶ Quō dicendū est videor mihi esse docto an doct⁹? Solū dicendū est videor mihi esse doct⁹. ⁊ ego sumit̃ pro casu p̄cedente: vt notauit Sulpiti⁹: qđ ptz ex simili. videris mihi doct⁹. interest Platonis esse boni inepte dr teste Lancilo. rō est. Diuersa significātia ꝟmonis: qr aliud est dicere in re Platonis boni: aliud vtile est Platoni esse bonū. Valla in illud Pauli ad hebreos. Nō ꝯfunditur de⁹ vocari de⁹ deoꝝ. dicit deus p deū interpretē posuisse more greco nō latino.

Huic lz eē probum.

*Lucan⁹ Tutūq̄ putauit Jam bonus esse socer la= chrymas ñ sponte cadentes:

Expedit bonas esse vobis.

dicitur em̄ ille erubescit vocari bonum nō bonus. recte autem cupit: aut timet vo
cari bonus. sed cur confunditur potius dicit ꝙ pudet. Hec Valla. que adieci quia
vocari cupit etiam similes casus vt esse.

¶ Appositio.

Apponens coniunge pari duo fixa:
Esto res eadem: declaratumq; preito.

¶ Si duo nomina substantiua ad eandē rem pertinentia: coniungantur sine con
iunctione: erunt eiusdē casus precedente declarato per appositionē. vt fratres ge
mini. hic duo sunt sustantiua fratres ꝛ gemini ꝓ eisdē rebus accepta sine ꝯiunctio
ne: ergo ponūtur in eodē casu: ꝛ declaratū scilicet fratres ꝑcedit. Da plura exēpla
Joannes homo magni ingenij. fluuius rhenus. vrbs Roma. arbor morus. mōs al
banus. mensis Augustus. ¶ Quo authore ꝓbas declaratū debere precedere? Au
thore Quintilia. lib. ix. dicente. Quedā ordine permutato fiunt superuacua: vt fra
tres gemini. Nā si ꝑcesserit gemini: fratres addere non est necesse. Hec Quintilia.
secundū cuius preceptionē male dicit̃. homo aial: castanea nux: roma vrbs: tyberis
fluuius ꝛc. ¶ Argumētor ꝯtra Quin. Dicit Cice. lib. ij. de diui. Procles ꝛ carlstenes
Lacedemoniorū reges gemini fratres fuerūt. hic gemini ꝑcedit. ergo Quintiliani
ꝑceptio est friuola. Dices forsitan more grāmaticorū hoc ē rarū ꝛ authoritati Ci
ronis cōcedendū nō imitandū. ¶ Sic insto: sepissime sic̃ia inuenimus in optimis
authorib⁹ vbi ꝑcedens nulla eget declaratio vt notissimū ꝛ centies añ in eodē au
thore habitū. Sueto. in Cesare. Ut em̄ geminis fratrib⁹ edes in foro ꝯstituta tan
castoris vocaretur ꝛc. ꝛ in Augu. Rheni fluminis. Et in Claudio. Nihil eque fa
re ad vipere morsum ꝙ taxi arboris succū. Pli. lib. xij. ca. xxi. Fructus magnitudi
auelane nucis. Ante in eodē lib. Amigdalā nucē. Cesar. j. de bello Gal. Gallos
Aquitanis garūna flumen. a Belgis matrona ꝛ sequana diuidit. ¶ Dices for
ipm hoc fecisse equiuocationis tollende causa ne quis crederet Garūnā esse mon
Audio sed nihil agis: q: equiuocatione sublata: num putauit Cesar lectorē tam
pnolentū vt illico q̇d sit Garūna negligeret? At qui statim vir post dimidiatā pa
nam subdidit. Initiū capit a flumine Rhodano: cōtineturq; Garūna flumine. Ja
lib. iij. de bello gal. Proximi rheno flumini sunt. nunq̇d verit⁹ est ne quis igno
rus esset q̇d sit rhenus nisi adiecisset flumini? Orosius lib. vij. Ripe rheni flumi
insederunt. Florus. In ripa rheni fluminis staret. An nomen ripa nō satis decla
raret quid rhenus esset etiā si fluuius esset vulgo ignotissimus. Justinus lib. iiij.
Etne mōtis per tot secula durat incendiū. Nunquid timuit ne q̇s ignoraret etnā
Nūquid lectorē expectabat tā obliuiosuz vt vbi didicisset q̇d etna sit: post tres ve
siculos rursum ignoraret? Nō puto verisimile. Atqui paulopost ait. Perpetui etne
mōtis ignes. Et mox. Etne mōtis ꝑpetuos ignes facit. Idē lib. xliij. In sinū gallic
ostio Rhodani amnis peruenere. Et statim post. Prope ostia Rhodani amnis. Flo
rus. Dolobella omnes deleuit ne quis extaret in ea gente qui incēsam a se Romā
vrbem gloriaretur. Nūquid timuit Florus ne quis Roma quid sit ignoraret? Et
li. ix. ca. vj. Uulgo ꝛ scriptū ꝛ creditū est folia olearū arborū brumali ꝛ solstitiali die
conuerti. Tit. Liui. li. j. ab vrbe. Prope Tyberim fluuiū. An credidit lectorē igno
turū quid sit Tyberis. Idē lib. iiij. Tyberi amne septus. alibi dixit ad Rhodanū
fluuiū. xliij. ꝛ lj. Sup eurotā flumen. ꝛ post tres versus: ad Eurotā amnē. liber esset
si omnia velim persequi. Nā vt Curti⁹ li. iiij. ait Nilo amne vectus est. ꝛ. v. Agmen
ꝓcessit ad caucasum montē ꝛc. vereor ne hec nimia sint. ¶ Respōdeo. Quintilianus
ostendit quid ars exigit: hanc aūt plerūq; cōfundit authoritas/ vt recte ait Seruius
ideo vt frequens authoritas repugnat grāmaticoꝝ arti. optime sequemur autho
ritatem: nec male (si placet) artem recte igitur dicimus flumen Rhenus ꝛ Rhenus
flumen ꝛc. nihil timentes nugationē dialecticorū terriculū. Ideo frustra digladian
tur grāmatici de Uirgiliano illo Castaneasq; nuces mea quas amaryllis amabat.
¶ Argumentor contra particulam ad eandē rem pertinētia recte dicitur in sacris
Uidimus filiū baculum senectutis nostre. Et accipe gladiū spiritus verbū dei. hic
substantiua pertinēt ad diuersa quia filius est homo: baculus est corpus inanima
tum. ¶ Respondeo. si dictiones hic caperentur in prima significatione: ꝑtinerēt ad
diuersa: modo autē baculus ꝛ gladius capiunt̃ per similitudinē pro rebus quas

Ars. Authoritas

Filius baculus.

* Substātiua in appositione ad eandez rē ꝑtinere debent dictioq; appositio: sic apponenti iūgit̃ quasi adiectiuuz qd alt q̇d in substātiuo determinat ꝛ exponit.

non videntur significare quia baculus capitur pro sustentaculo &c. & ita pertinent ad eandem rem. sic etiam hic Christus/ hagnus dei &c.

¶ Appositio quid est? Sine coniũctionis medio substantiuorũ ad eandẽ rem pertinentiũ in eodẽ casu positio. vt vrbs Roma. ¶ Cur dicis sine cõiunctionis medio. q: inepte dr/ Fluuius et rhenus: vrbs & Roma &c. ¶ Argumentor recte dicimus/ Maria & mater virgo sanctissima: & intercedit coniũctio quod est cõtra desinitionẽ. ¶ Rñdeo. illa cõiunctio nõ ponitur propterea inter que fit appositio: sed propter duo vni apposito connectenda. hic aũt Mar. Tullius Cice. nullo modo põt interponi coniũctio: bene aũt intercedit abltũs noie/ veluti. Uidit Jesus hominẽ sedentẽ in teloneo Mattheũ noie. ¶ Cur dicis duorum substãtiuorum. q: inter mere adiectiua nõ fit appositio. Ego em̃ puto ineptissime dici/ iste est coloratus albus &c. de quibus inepte digladianť Neoterici dialectici. Recte aũt dixeris. Doctus grãmaticus: expertus musicus nã grãmaticus: medicus &c. substãtiua sunt gentilia siue pria noia. vt Romani/ Itali/ Galli/ Sulmonẽses/ Insubres &c. pene sunt. pfecte substantiua: ideo inter eiusmodi apud Titũ Liuiũ & alios optimos authores sepe inuenies appositionẽ. vt Ager captus de gallis: boijs fuerat &c. Duo adiectiua sine cõiunctione nõ cõnecti ostẽdit Seruius in illud Uerg. ij. ene. Androgeo galeã clypeiq; insigne decorum induit: ait. insigne ornamẽtũ: & decorum adiectiuũ est ne sint duo epitheta qd apud latinos vitiosuz est. Fecit tñ Uerg. paucis versibus: vt Lenta quibus torno facilis superaddita vitis. sic legit Donatus. legit etiã in abltõ facili. Hec Seruius. epitheta sunt adiectiua: inepte ergo diceres. mulier pulchra nupsit mihi. ¶ Argumentor: Dicimus qñ scripsisti mihi duas elegãtes epistolas: & sunt tñ duo adiectiua sine coniunctione eleganter vni substantiuo data: ergo dictũ Seruij est falsum Uerg. Aurea mala decem misi: cras altera mittam.

¶ Rñdeo dictũ Seruij intelligiť de plene adiectiuis. iam nũeralia: pronoia & syncategoremata/ veluti ois nullus &c. non sunt plene adiectiua: q: alijs adiectiuis rite maritanť: veluti. Multi albi hoies/ quinq; fatue virgines &c. Cur dixisti ad eandem rem pertinentiũ? q: aliter locareť alterũ in gtõ. Cur dixisti in eodẽ casu. q: hoc in ol appositione est necessariũ. Argumẽtor. hic substãtiua ad eandẽ rem ptinẽt. Sicut locutus est ad patres nr̃os Abrahã & semini eius in secula. & tñ sunt diuersorũ casuum: q: pr̃es est acti casus: Abrahã & semini eius dti casus. Rñdeo. ibi nullo mõ est appositio. lz Sinthenius id credat: nec patres ordinatur cũ illis datiuis: q: sensus est teste Ualla. Sicut locutus est Abrahã & semini eius: apud patres nostros. & ita ad: pro apud capitur: similis est oratio. locutus sum ad populuz iudici & litigatori. sed vsitatius interpres ibi apud dixisset. Hoc ex Ualla in Lucam.

¶ Secũdo contra particulã in eodẽ casu. Dicit Uerg. ene. j. Hic tñ ille vrbẽ Patani sedesq; locauit Teucrorum. vbi duo substantiua ad eandẽ rem pertinẽtia ponunť in diuerso casu. Rñdeo lz posset Uergiliũ excusare metri necessitas q: Pataniũ dicere nõ potuit: tñ ipse & alij boni authores aliqñ ex industria grãmaticorum legẽ pretereũt teste Seruio. Nos ergo q: ars exigit dicimus & qd sepissime fit aliqñ tñ vbi posset esset appositio: authores alterũ ponunt in gtõ tanq; ad diuersa ptineãt. vt vrbs Patani pro vrbs Pataniũ. Palladius dixit oppido Cumarũ pro cumis sed hec q: ad modũ rara sunt nõ imitabimur: nisi tam pce in sili ope. Cice. lib. v. ad Atticũ. In oppido Antiochie apud Uergiliũ. Patani forsan aliquẽ significat a quo post Antenorẽ nomen Patani est datũ. et oppido Antiochie. i. subiecto Antiochie &c. Hiero. in Tobia. iuxta fluuiũ Tigris. In marco. in iordanis flumine. Qd aũt dicit Cic. pro Flacco. Arborẽ fici nũq; vidisset Et in euange. vidẽs arborẽ fici excusať: q: ficus etiã fructus est: vt si dicas arbor dulcissimi pomi. Potes ergo dicere. Arbor ficus arbor fici. & arbor ficulna & contra Uallã arbor ficulnea. Apul. vij. meta. Alligauit arbori ficulnee. Pli. xxviij. ca. xiij. Ramo ficulneo permixtũ. Dicimus silr arbor quercus vel arbor querna. Boeti. lib. j. de conso. phi. Quernas pergat ad arbores.

¶ Dicimus quoq; vrbs Roma & aliquãdo vrbs romana. Ti. Li. iiij. ab vrbe. Urbs Romana condita erat. Justi. siue Trogus vrbem Romanã dixit lib. xliij. libentius dixero cũ Salustio in Cati. Urbẽ Romã: sicuti ego accepi initio Troiani cõdidere item recte dicimus. mons Auẽtini. vt sit nomẽ regis ibi sepulti & mons Auentinus: vt iam nõ regis: sed montis nomẽ sit. ita sydus Saturni. vt Saturnus sit nomen dei aut regis: cui dicatũ est sydus. & sydus Saturnus: vt Saturnus sit nomen syderis

Appositio.

* Uerg. mille mee siculis errant in montibus agne. Luca. mille mee gralo volũnť in equore puppe.

Adiectiua non plena

Argumentuz primũ cõtra par. in eodẽ casu sicut locutus est ad patres nostros &c.

Urbem patani.

Ficulnea arbor.

Querna.

Urbs Romana.

in reliquis necesse est vbi ad eandē rem substātiua ptinent: ea in simili casu locari vt factū est mense Januario: nō Januarij. sic mensis februari⁹: nō februarij ꝛc. mensis Augustus: ꝛ si carmē exigat mensis Augusti: q2 ad Cesarē respicere lꝫ. Urbs gādauū nō gandaui. Arbor morus: nō mori ꝛc. De his multa preclara: per quā latine dicimus Ualla in Randēsem: vbi etiā ait ornatius dici. Uale ex vrbe mediolano ꝙ ex mediolano ꝛc. ¶ Ego ille: dicūt esse appositionē: nec multū refragor. ¶ Per quot casus fit appositio? Per omnes: vt arbor Sycomorus ri. ro. rem. rum. or. re ꝛc. Optimuꝫ fuerit pueros in horū declinatione exerceri. ¶ Possunt ne esse diuersorum generum? Etiam. vt flumen Rhodanus. vrbs Gandauum ꝛc.

* Hec ex Ualla in randēsē ꝗ vrbem romā vrbem placentiā: vt dicam⁹ ꝑcipit non vrbē rome vrbē placētie nisi forte (vt ipse subiungit) apud poetas. Uerg. vrbem Patani.

¶ Possunt ne substātiua esse diuersorū numerorū in appositione? Uix: q2 nō dicimus vrbes roma: sed vrbs roma. ¶ Quot modis substātiua in appositione pñt esse diuersorꝫ numerorꝫ? Duobus. Priore: vbi alterū alterius numero caret: vt vrbs Athene: pisces signū. lꝫ Ouid. Piscis in hac significātia dixit: q̄ꝫ duo sunt. Uerg. Formosū pastor Coridon ardebat alexim Delitias dñi: lꝫ delitiū dicat: q2 diuersum putat. ¶ Posteriore. vbi alterū est collectiuū. Ouid. Turba ruūt in me luxuriosa proci. sic ordina. Proci turba luxuriosa ruūt in me. Idem. Quid meruere boues aial sine fraude dolisq. hic aial collectiuū est: vt apud Iuue. quāta est gula que tibi totos ponit apros aial ꝑpter conuiuia natū. In sacris Ego suscitabo Caldeos gentem amaram. hic aūt. Sume arma pharetrā ꝛ arcū: non sunt diuersorum numerorū: quia copulatū equipollet vni plurali. ¶ Duo milia viri dicunt esse appositionem: quid dicendum sit declarabo in regimine genitiui.

Appositio diuersorꝫ numerorū

¶ Quot de causis fit appositio? Tribus teste Sulpitio. Primo causa restringēde gñalitatis. vt vrbs Gandauū. Arbor laurus. mensis iuni⁹ fluuius Rhenus ꝛc. ¶ Scdo cā remouende equocationis. vt leo signū ardet. Equocū est polysemū hoc est dictio diuersa significatione multa significās: vt canis lupus ꝛc. Plin. Lupū piscē nō vidit Italia. nisi addidisset piscē de quadrupede potuisset intelligi. ¶ Tertio fit appositio cā attribuēde ꝓprietatis. vt Plato homo doctissim⁹. sic superius plerūꝙ cū adiectiuo sequit. Uerg. Proximus ille pcas Romane gloria gentis.

Appositio tribus de causis.

¶ Quomodo appositio declarat? Per participiū ens: lꝫ parū sit in vsu teste Pris. vt diligo petrū hoiem iustū. i. petrū entē hoiem iustū. ideo hic nō est appositio. Uoco te Joānem. facio Petrū sacerdotē: q2 non intelligit ens. sic nec hic. dedit filiū preciū mūdi. vbi intelligit prepositio in: nō participiū ens posset subaudiri relatiuū: sed in ntis solū vt mons Etna ardet. i. mons qui est etna ardet. In obliquis id fieri nequit: nisi mutando. ideo melior est resolutio per participiū ens Nos tamen per ens non loquimur: q2 in vsu non est: ꝛ elegantius subauditur.

Ens: in appositione subaudit. i

¶ Utri substantiuorū simile erit adiectiuū in appositione? Plerūꝙ magis cōmuni: vt flumen Rhodanus est magnū. animal homo est rationale: sed vix ita loquūtur vnꝙ authores: q2 appositio sepius fit in nominibus fluuiorum montiū/oppidorꝫ/mensiū. In aialibus raro: nisi gr̄a ꝓprietatis demonstrande vt Socrates homo diuin⁹. Aliqñ min⁹ cōi etiā adiectiuū adheret. vt athene vrbs olim pulcherrima nunc viles habent. ¶ Dic vno ꝟbo vtri substantiuorꝫ adiectiuū adherebit? Non possum: q2 nunc magis cōmuni. nunc minus cōi adherebit. Id aūt quō fiat ex declaratione appositionis per participiū ens aut relatiuū ꝗ ꝗ qd: conspicietur. nam verbū ꝛ ei postpositū adiectiuū in declaratione ꝑcedenti conformabit. Micro. Tigrides horridū animal sitiētes sunt hūanū sanguinē: sic declarat. Tigrides entes horridū aial sunt sitientes. Mantua. Hec pater: ꝛ mortē mox implacabile monstrum hactenus obuinctā. Ordina. mortē entē implacabile monstrū mortē inquā hactenus obuinctā. Uerg. Ite mee quondā felix pecus ite capelle. O capelle quondā mee entes felix pecus ꝛc. Qd aūt Mantuan⁹ dixit. Dona dei carmē nitidū facūdia prestās Mittit ex astris a superisꝙ dat. inusitatū videbit: nisi zeugmatice ordines carmē nitidū mitti ex astris. ꝛ facūdia prestās mittit ex astris ꝗ sunt dona dei ꝛ q2 coniūgi hec nō possūt seruata latinitate: ideo nullo modo opinor ibi esse appositionē: sed aliā figuratā locutionē. vt apud Horatiū. Fluuius acer ambulat et capprius rauci. Inuenies contra grāmaticorū precepta vbi minus communi prepositio verbum conformatur magis communi. vt vulgus diceret. Athene oppiduꝫ

Adiectiuū cui i appositione cōformatur.

grecie quondā florentissimū sunt dirupte. At non ita loquitur Plinius.ij.nat.hist. Uulciniȷ oppidū Tuscorum oppulentissimū: totū concrematū est fulmine. Et lib. xxxi.ca.ij. Tungri ciuitas Gallie fontez habet insignē singularis numeri est habet

Appositio est figura.

¶ An appositio est figura? Etiam. Quare? Quia appositio est arte aliqua nouata dicendi forma. nouata atrito vulgi: ⁊ inueterato loquēdi modo remota. ⁊ ita elegās: lȝ aliter videat̄ Nebris. verbi grā. Uulgus imperitu sine appositione diceret/ Aristoteles: q̄ fuit homo doctissimus multū ꝓfuit mundo. At elegans vir per appositionē dicet: Aristoteles homo oigena doctrina preditus humano generi plurimū profuit. ¶ Qđ est vitiū in appositione: ⁊ q̄ rōnes excusātes? Nodum in scirpo queris: q̄ nihil vitiȷ est lȝ elegātie plurimū. ¶ Argumētor scđm Donatum. Figura est vitiū rōne excusatū. ergo in appositione est vitiū. ¶ Rn̄deo. Figura vt definit̄ a Donato capit̄ stricti⁹: ꝙ quū appositionē euocationē ⁊c. ꝯcedim⁹ esse figuras: q̄ solū definit figurā vt conueniat grāmatice ꝑmissiue: ideo cepim⁹ definitionē Quintiliani. Figura est arte aliqua nouata dicēdi forma: vt molez magalia quōdā. Dic molē q̄ fuit olim magalia: figura nō erit: q̄ nihil arte nouatū: nihil a primū se offerente rōne remotū. ¶ Argumētor. In appositione est vitiū qđ substātiuū fungit̄ officio adiectiui: vt arbor quercus ꝓ arbor querna. Rn̄deo: fungi alterius officio: nullū est vitiū. Quia tunc hic esset vitiū. A laudato laudari iucūdū est: vbi infinitiu⁹ fungit̄ officio nti. ¶ Argumētor rursum. In appositione est vitiū: q̄ duo substātiua ponūtur in eodē casu ⁊ videt̄ alterū debere in gtō poni: vt liber petri. ¶ Rn̄deo. deberet alterū poni in gtō: si ꝑtinerent ad diuersa. secus in eodē casu cum elegātia ponūtur. ¶ Argumētor. Nebrissensis: ⁊ Sulpiti⁹/ multiq; aliȷ: ponūt vitiū rōne excusatū in appositione/ euocatione ⁊c. ergo in appositione est vitium. ¶ Rn̄deo illi suā hn̄t opinionē: nos nr̄az. ⁊ pōt vtraq; defendi: ⁊ vitiū rōne excusatū non est vitiū: nos tn̄ malum⁹ dicere nullo modo esse vitiū. ¶ Quotuplex est figura Triplex. Dictionis/ locutionis/ ꝯstructionis/ Quid est figura dictionis? Que in dictione fit: vt syncopa: apocope: apheresis: epēthesis ⁊ sit̄es. Quid est figura locutionis? Que circa loquēdi aliquē modū nō circiter ꝯgruitatis rt̄am versat̄: vt sine Cerere ⁊ bacco friget ven⁹ est metonymia. q̄ inuētor ꝓ inuēto capit̄. Quid est figura cōstructionis? Que circa grāmaticas ꝯstructiones versat̄. vt appositio euocatio ⁊c. ¶ Quot sunt figure ꝯstructionis? Octo. que? Appositio/ euocatio/ ꝯceptio/ vel syllepsis/ ꝓlepsis/ zeugma/ antipthosis/ synthesis/ synecdoche. ¶ Quot harū elegātes sine vllo vitio? Quinq;. Que? Appositio/ euocatio/ cōceptio/ ꝓlepsis/ zeugma. De his nūq; more triuialiū: si quis querat sunt ne ꝯgrue. Arbor laurus. Ego petrus se deo ⁊c. dices nō simpl'r lȝ figurate q̄ tam sub grāmatica p̄ceptiua sunt ꝙ he ego lego. vir albus. Antiptosis ⁊ synthesis plerūq; vitiū hn̄t rōne excusatū. ⁊ sunt sub grāmatica permissiua. vt synecdoche de quibus oībus in sequentibus doceberis.

Figura triplex.

*Improprietatē in hac figura pleriq; ꝙ esse dicunt qđ cuȝ dicim⁹ ego Joānes lego ioānes qđ ars nomē est tertie ꝑsone sic cedent ꝓnomini ꝑme persone ꝙ *buȝ huic non ille reditur quaz improprietatē sic excusari dicūt qm̄ verbum sp dignior rn̄dere debet

¶ Euocatio.

Si ternam prime des: totum sit tibi prime.
Siq; secunde des ternam: totum esto secunde.
Pauper ego canto. Luca vir maximus audi.

¶ Qn̄ immediate prime vel scđe ꝑsone iungit̄ tertia: tota orō est prime vel scđe persone per euocationē ideo verbū erit prime vel scđe ꝑsone. vt ego pauper canto. Tu diues trepidas. ¶ Cur dicis immediate? Quia non pōt intercedere coniūctio. quia persone hic ad eandem rem pertinent. posset tamen adesse coniunctio. si due tertie persone connecterent̄ vni prime: aut scđe: vt ego pauper ⁊ indoctus nescio quomodo victū mihi ꝯparabo. ¶ Quid est euocatio? Continua tertie ꝑsone ad primaz vel secundā reductio elegans. vt ego Joānes sedeo. hic tertia persona Joānes reducitur ad primā personā ego. q̄ verbū est prime persone. Continua. i. sine coniunctione intercedente. ¶ Argumētor. Dicit Plaut⁹ in amphi. Neq; lacte lacti magis est simile. ꝙ ille ego similis est mei. hic prima persona ego reducitur ad tertiā q̄ *bū est tertie persone. ergo regula tua est falsa. ¶ Rn̄deo. regula debet intelligi qn̄ prima vel scđa ꝑsona declarat̄ per tertiaz ⁊ nō ꝯtra q̄ debet esse appositio q̄dā ⁊ declarari per ens: vt ego paup sedeo. i. ens ego paup. aut q̄ suȝ paup. ita vt prima vel secunda persona p̄cedat. qđ contra sit in Plauto vti ⁊ hic. Alter ego me summe amat

Enocatio est figura.

¶ An euocatio est figura? Etiã. Quia est arte aliqua nouata dicendi forma. ¶ Qd est vitiũ? nullũ. Argumẽtor: in euocatione verbũ p̃rie: vl' scd̃e p̃sone hz suppositũ tertie p̃sone ergo aliqd est vitiũ vt ego Joãnes sedeo. Sedeo est p̃sone p̃rie: et Joãnes tertie. ¶ Rñdeo. Joãnes nõ est suppositũ: sz hoc totũ: ego Joannes: taz ego Joãnes: ẽ p̃rie p̃sone p hãc r'am. Si tertia p̃sona iũgat p̃rie vl' scd̃e sine medio coniũctionis: tota or̃o erit p̃me vel scd̃e p̃sone: q2 tertia vt indignior ab alijs euocat. ¶ Scd̃a rñsio p̃ot esse hec. Joãnes in dicta or̃one nõ est tertie p̃sone: sz p̃me: q2 eandẽ significat rẽ quã: ego. ¶ Sed inst9. Ergo nõ est reductio tertie p̃sone ad p̃mã vl' scd̃az. Mẽdose colligis: q2 Joãnes p se: et añq̃ 2iungit p̃me vl' scd̃e p̃sone fuit tertie p̃sone: et in tertia p̃sona reducit ad p̃mã: vl' scd̃az personã: et p encationem fit p̃me vl' scd̃e p̃sone. ¶ Probaret dialectic9. Joãnes hic. Ego Joãnes scribo: esse p̃rime p̃sone: q2 solũ Joãnes est subiectũ: q2 syncategorema nõ est pars subiecti a quo propositio denoiatur (vt si dicã) quanta veluti ego homo disco. ergo Joãnes est p̃rime persone: q2 subiectum et copula semper sunt eiusdẽ persone.

Quatuor enocatiõi necessaria

¶ Quot sunt in euocatione necessaria? Quatuor. Que? Persona euocans/ Persona enocata: absentia coniunctionis: et verbũ persone euocanti conforme. Persona enocans est prima: vel secunda persona. vt egó/ nos/ tu/ vos. Persona enocata: est tertia persona. vt Joannes.

¶ Quot modis persona euocans: et euocata p̃nt esse diuersorũ numerorũ? Quatuor. Primo vbi idem de se p'lr loquit vt nos Carolus diuina gr̃a Francorũ rex mandam9 etc. ita loquunt xp̃iani apd alios nõ inueni. Bebeli9 censet or̃ones eiusmodi esse penit9 ineptas nec ego sic loq̃ vellẽ. ¶ Scd̃o vbi alterũ singulari nũero caret aut saltẽ heteroclitũ est vt ego delitie tue canto. ¶ Tertio in collectiuis. Oui. vij. met. pp'ls supamur ab vno. vterq̃ viro vbi p̃sona enocans nos subaudit q2 sensus ẽ nos pp'ls etc. Pli. in p̃fa. nat. hist. Magna pars studiorũ amenitates querim9. ordina. nos magna pars. Ver. Nos tua p̃genies celi qbus annuis arcẽ p̃dimur. ¶ Quarto in distributiuis vt apd Ouid. In magnis lesi reb9 vterq̃ sum9 persona euocans nos intelligit quia sensus est. nos vterq̃ sumus lesi. nisi malis sic ordinare. Nos sumus lesi: vterq̃ in magnis rebus: supple lesus est.

Enocatio explicita.

¶ Quotuplex est Euocatio? Duplex. Explicita et implicita. ¶ Quid est euocatio explicita? vbi p̃sona enocãs cũ euocata exprimit vt ego Appolonius scribo. Tu Petrus ludis. In sacris. Ecce ego Joãnes vidi alterũ angelũ. Ego deus tuus viuo. Titus Liui9. j. ab vrbe. Audi tu pp'ls Alban9. Potes etiã dicere sine figura. tu Appollini scribis. teste Prisciano vt p enocationẽ. Defende me tu vir optim9 vel sine figura. defẽde me tu vir optime. sic Tace tu hõ imperit9 vel tace tu hõ imperite. Ubi ntũs est p̃pter p̃nomen tu intelligit participiũ ens: teste Ualla sic Tace tu ens hõ imperitus. Tolle p̃nomen tu. Et male dixeris Tace homo imperitus quia dicẽdũ est. Tace homo imperite. sic docet Ualla. ¶ Quid est euocatio implicita? vbi p̃sona enocans subaudit vt pctores te rogam9 audi nos. hic in p̃sona euocata pctores subaudit p̃sona euocans nos. si'lr hic. Aue Cesar summus Impator. intelligit tu et participiũ ens: q2 sensus est teste Ualla. O Cesar tu ens summ9 Impator aue. Ea aũt subauditio licite fit vbi adest vctũs. vt q̃ tendis Enea extrem9 oim Troianorũ. sic ordina. O Enea tu ens extrem9 oim Troianorũ quo tendis. Possis sine enocatione dicere: sed nõ tam elegãter teste Ualla. Quo tẽdis Enea extreme oim Troianorũ: Aue Cesar sũme Impator. sic optime dixeris. Salue Antoni vir integerrimus vel integerrime. sic defendit illud. Dñe dñs nr̃ q̃ admirabile est nomen tuũ in vniuersa terra. hec ex lib. iij. elegã. Ualle. vbi ait dici male p p̃nomẽ cuz vnico ntõ. Qui facis tu seru9. nisi sic loquamur. Quid sedes inter dños seruus. Dicit preterea insuitate locutũ esse Pli. vij. nat. hist. ca. xxx. vbi ad Cice. ait. Salue prim9 oim parens patrie appellate. Nebrissensis dicit ntm̃ prim9 p vctõ prime poni. P̃ot etiã esse figuratũ: et ita ordinari. Salue o Cicero appellate patrie parens: primus subaudi qui es sic appellat9. Ita Lancilot9 excusat illud in sacris. Popule meus qui feci tibi. O popule qui es meus. vt apud Maronem. Nate mee vires mea magna potentia solus. Nate patris summi qui tela typhoea temnis. Ordo est. Nate qui solus es mee vires: et mea potẽtia: et q̃ sol9 temnis etc.

Defende me tu vir optimus

Enocatio implicita

Aue Cesar summus impator.

¶ Quot modis fit euocatio implicita? Duob⁹. Priore mõ per nomē substãtiuũ.: vt pctõres te rogam⁹ audi nos. Calliopius recensui. Intelligitur ego: ꝛ Calliopius est propriũ viri: sed per viri ꝓpriũ: sic raro in prosa loquimur. Da authoritatē istius modi. Silli⁹ lib. vij. Dictator capere arma veto. i. ego dictator veto. Teren. Calliopius recensui. i. ego Calliopi⁹. Ita appollonius de se recte dicit. Appollonius scribo. ¶ Argumentor. Priscianus dicit soloecismos esse: si q̄s dicat appolloni⁹ scribo. Appollonius scribis: ergo male dicis sic recte posse dici. ¶ Rñdeo. Priscian⁹ intelligit si quis de Appollonio loquatur: nec intelligat ego: aut tu. Tamen vt dicimus poetica magis est hec euocatio. Oui. Hãc tibi Priamis de mitto ledea salutem. i. ledea ego o Priamide mitto. Priamides. i. Paris filius Priami. Ledea. i. Helena filia lede. Idem. Penelope coniunx semper vlyssis ero. i. ego Penelope. Uerg. Corã quē queritis assum. Troius Eneas. i. ego Eneas Troius assum. ¶ Posteriore modo. Per adiectiuũ fere quodcunq;: vt Gaudeamus oēs in dño. i. nos oēs. multi vnũ corpus sumus. i. nos multi. laudes Christo redēpti voce modulemur supplici. i. nos redēpti modulemur. Uniuersi sumus te fortiores singuli vero debiliores. hñtes victũ ꝛ amictũ: his contenti sumus. Da authoritatem. Uirg. Nõ õia possumus omnes. Cice. omnes trahimur: ꝛ ducimur ad scientiã cupiditate glorie. Uirg. Et letũ cũcti celebrem⁹ honorē. Ouid. Si qua voles apte nube re/nube pari. Hora. Idē indignor. ¶ Sepe creditur Enocatio vbi nõ est: q: adiectiuũ a tergo v̄bi regit. vt nudus egressus sum. Hora. Ego primus iambos inueni ꝛc. Fit ne euocatio per relatiua qui/que/qđ: ꝛ per ipse? Nõ. q: dicũt doctissimi hec omnis esse persone vt ipse lego: ipse legis: ipse legit. ꝛ propter discretionē tamen dicimus: ego ipse lego. i. ego solus: aut ego ꝛ nõ alius ꝑ me: qđ inepte dicũt ego ꝑsonaliter Te diligo: qui bonas lr̃as amas. Quinti. li. ix. In vidi inest ip̄e. i. in v̄bo prime ꝑsone: prima ꝑsona subaudit. De relatiuoꝝ ꝑsonis in regula relatiui ꝛ añcedētis latius disceptant. Euocatio grece dr̄ eclesis. ¶ Da euocationē vbi prima persona euocat scđam? Nõ põt dari. Cur ita? Quia in euocatione ꝑsona euocata ꝛ euocans debēt ꝑtinere ad eandē rem: at p̄ma ꝛ scđa ꝑsona semꝑ ad diuersa pertinent.

* Euocatio implicita quotmodis fiat. Appollonius scribo.

* Euocatio an fiat per relatiua q̇/q̄/qđ. ipse ipsa ipsum.

* Qui et ipse oiũ sũt ꝑsonarũ.

¶ Conceptionum parasceue.

Que per et: aut socias iungo: dant rite valorem
Pluralem. Sic cum pro coniungente repostum.

¶ Copulatũ per cõiunctionē copulatiuã: ꝛ: atq; ꝛc. ꝛ per ꝑpõnē cũ pro ꝛ: valet dictionē pl'is numeri: vt tu ꝛ iste. i. vos. ego tuq;. i. nos. Petrus ꝛ Joãnes. i. illi. Jõ verbũ vel adiectiuũ aut relatiuũ erit pl'is nũeri. vt Joãnes ꝛ Petrus ludũt q̄s video. Uirgil. ꝛ Ouidius sunt docti. Bertha cũ Catharina sunt pulchre. Hoc posses dicere: ꝛ sepius quidã Bertha cũ Catharina est pulchra. vt Hora. Ppl'us mecũ desyderat/dicēs in arte. Tu q̇d ego ꝛ ppl's mecũ desyderat audi. ¶ Argumentor. in sacris dr̄ caro ꝛ sanguis nõ reuelauit tibi. vespere ꝛ mane dies vnus. hic copulatũ hꝫ verbũ singularis numeri. ergo regula tua est falsa. ¶ Rñdeo. regula dꝫ intelligi dũ copulata diuersa significãt nõ vnũ cõstituentia. Ideo dicendũ est/aĩa Socratis et materia eius: est Socrates. ita respõdēt quidã: nec habeo cur contradicã: q: ex veterib⁹ nec diuersa nec similia afferre nõ queo. Similiter excusant illud/ Legere ꝛ nõ intelligere: est negligere. Anima rationalis ꝛ corpus vnus est homo.

¶ Da authoritatē ꝑ cũ. Oui. Ilia cũ Lauso de numitore sati. idest ilia ꝛ laus⁹ sati. i. nati/de Numitore. Ilia fuit mater Romuli filia Numitoris soror Lausi. Apule. lib. iij. de equo suo loquens. Preclarus ille vector me⁹ cũ asino capita cõserũt: in meãq; pernicē illico cõsentiũt. Idē lib. x. postq̄ finitũ est illud Paridis Iudiciũ: Juno quidē cũ Minerua tristes ꝛ iratis similes scena redeunt: indignationē repulse gestib⁹ professe. Uirgi. ij. enei. Diuellimur inde Iphit⁹ ꝛ Pelias mecũ lꝫ posset excusari: vt sit zeugma: ꝛ sensus sit. nos diuellimur inde Iphit⁹ ꝛ Pelias diuellunt mecũ. Idē in. j. ene. Cana fides ꝛ vesta: Remo cũ fratre Quirin⁹ iura dabunt. i. remus ꝛ frater Quirin⁹ iura dabunt. nec iuuat q͂ p̄cedit Cana fides ꝛ vesta: q: Serui⁹ ait subaudi erit: vt sit per se sensus ꝑfectus Cana fides erit tũc: et vesta. i. religio erit tunc. ¶ Ex dictis patꝫ cum aliq̄n reddere valorē pluralē: lꝫ raro.

Cũ dat valorem pluralem.

Itaq; latine dixit Alexander. Tu mecū iuste debem⁹ iura tenere. vsitati⁹ tñ dr. Tu mecū debes iura tenere. ¶ Et ⁊ q; ⁊c. capiunt dupl'r. Prius cōiungūt dictiones: et sic de eis data est dicta regula. ⁊ intelligitur aliqñ per figurā asyntheton. Terē. Dū et a metus magister phibebāt. Tit. Li. j. ab vr. Palatinū Romul⁹/ Rem⁹ Auētinū ad inaugurandū tēpla capiūt. Flor⁹. Hoc Scipio de Annibalis/ Annibal de Scipionis exercitu pdicauerūt. Qñq; multiplicat. cōiunctio. ⁊ dr polysyntheton. vt et ego ⁊ Petrus ⁊ Paulus currim⁹. ¶ Posterius ꝯiungūt orones: sic Alexāder dixit. Tertius ⁊ sextus hz is. i. terti⁹ hz is: ⁊ sextus hz is. Aliqñ intelligit. Iuue. Nil thōbus: nil dāma sapit: hoc mō ꝯiunctio nō reddit valorē plrem: nec vnq; sic facit cōceptionē sed bñ zeugma. Quō differūt et/ ⁊ q;? Et ponit in medio veluti: ego ⁊ tu disputamus: nisi metri gra. Uirg. Thestylis ⁊ rapido fessis messorib⁹ estu ⁊c. i. ⁊ Thestylis. Idē enei. j. A tergo ⁊ longū per valles pascit agmen. i. ⁊ a tergo teste Donato: preponitur etiā vbi geminat. Cic. Sustulimus manus: ⁊ ego ⁊ Balbus. q; postponitur: vt ego tuq; sedemus. Quot modis q; pōt in medio poni? duob⁹. Priore qñ geminat: ⁊ fere in carmine. Ouid. Mulciberis capti Marisq; venusq; dolis. Inepte omitteretur bm q;. ideo male dixit Alexāder teste Ual. Dāt duo bos impos cōpos custosq; sacerdos: qr dicere debuit: custos sacerdosq;: aut custosq; sacerdosq;. Posteriore: q; ponitur in medio: qñ illico sequit ⁊: vel atq;. Uirg. Dixitq;: ⁊ plia voce diremit. hoc inuenit aliqñ etiā in prosa. Cor. Taci. Trāsire Rhenū tutorq; et classicus. Idē. Tutorēq; ⁊ classicū ad pulse lintres vexare. i. vexabant. Cōiunctio disiunctiua aliqñ copulatiue vim habet: ⁊ sic facit aliquādo valorē pluralē. In sacris. Uir siue mulier: quū fecerint votū. Si frater aut soror nudi fuerint. Inuenit id apud Ouidiū: sed precedēte negatione. Nō mihi venistis Semele Ledeve docēde. Nec neq; etiā reddunt valorē pluralem. Teren. in Ecyra. Qñ nec gnatus: nec hic mihi quicq; obtēperāt. Et alibi. hec Si neq; ego: neq; tu fecim⁹ nō siuit egestas Facere nos. Conceptionū parasceue. i. ad cōceptiones noscendas pparatio. Hinc apud iudeos dies veneris parasceue dr: qr pparant tūc ad sabbatū sibi necessaria. Ualor ōis putant inepte dici: sed Calepinus recte dici docet per Plinium.

¶ Conceptionis regula.

Personam atq; genus semper dabimus mage digno.
Prima quidem reliquis prestat. terneq; secunda.
Masculeum reliquis prestat. neutro muliebre.

* Prima psona ordine nature est dignior secūda ⁊ secunda tertia.

¶ Copulatū equipollēs vni plī est eius psone aut gñis cui⁹ est pars dignior p cōceptionē. Exēplū de psona. vt ego ⁊ tu: ego ⁊ ille est prime psone: qr ego est pars dignior. Nā pma psona cōcipit scdam ⁊ tertiā p rlam. Prima quidē reli. ⁊c. Ideo dicimus: ego ⁊ tu disputam⁹: verbū est plis nūeri: qr ego ⁊ tu equipollet vni pli. Item tu ⁊ Petrus luditis. qr scda ꝯcipit tertiā p rlam. Terneq; scda. Tertia aūt semp: vt indignior ꝯcipit nūq; ꝯcipit. Tu mecū gaudem⁹. aut sine figura: tu mecū gaudes ⁊c. Ipse ⁊ tu legim⁹: qr ipse est ōis psone: vt qui/ veluti. Lego librū q̄ ⁊ Petr⁹ studemus. Raro tñ inuenies eiusmodi locutionē. Exēplū de gñe: vt Petrus ⁊ Anna est plis nūeri per valorē masculini gñis: qr pars dignior Petr⁹ est masculini gñis. nā masculinū cōcipit femininū ⁊ neutrū ⁊ nō cōtra. ideo dicimus Petrus ⁊ anna sunt pij. Dñs ⁊ mācipia sunt pugnaces. Da regulā Masculeū reliquis prestat. femininū cōcipit neutrū: vt Leena ⁊ scortū sunt impudice. Da regulā. Neutro muliebre.

¶ Cōceptio qd est? mediata indignioris ad digni⁹ reductio. vt ego/ tuq; dam⁹ ⁊c. Quare dicis mediata: qr explicite vel implicite mediat ꝯiūctio vl ppositio. Quotuplex est ꝯceptio? Quadruplex: psonarū/ generū/ numerorū/ casuū.

Cōceptio.

Quid est cōceptio psonarū? ꝯceptio in q̄ psona a psona ꝯcipit. vt ego tuq; damus. Quotuplex est ꝯceptio psonarū? duplex. directa ⁊ indirecta. qd est ꝯceptio psonarū directa? Que fit sine cū. vt tu petrusq; luditis. Quid est ꝯceptio psonarū indirecta? que fit per cū: vt tu mecū gaudem⁹. Sulpitius aliter docet. nā directā cōceptionem vocat in qua diuersitas psonarū aut generū est: vt hic Annaq; sunt albi. Indirectā vbi nō est generū aut psonarū diuersitas. vt Petrus ⁊ Paulus ludūt: nobis magis placet hic nullā esse ꝯceptionē: qr inter tertias psonas vna nō est dignior altera. ergo nō ꝯcipiēs nec ꝯcepta psona hic dici pōt. Aldus opinioni nře in olb⁹ suffragatur.

Cōceptio personarū.

Cōceptio indirecta.

dans de indirecta ɔceptione hoc testimoniū. Hanc tecū genitor cūctis celebrabitis annis. ⁊ Divellimur inde Iphitis ⁊ Pelias mecū. Sctē Dionysi cum socijs tuis: ora pro nobis: sine figura apte dr. Sctē Dionysi cū socijs tuis orate ꝑ nobis: bn̄ dr si intelligat ntūs tu: teste Tiberga. sic tn̄ loqui nō auderē: qr idoneos ita loqui non comperio. Badius vult recte dici. Sacer Dionysi ⁊ socij tui orate: vt tui vcti casus sit vt fuit aliqñ teste Valla: ⁊ ego ⁊ quisqꝫ aliqñ/ Diomede veluti. O ego felix/ O qsqs voles inopiā. Utrū conceptio ꝑsonarū sit figura? etiā qr est arte aliqua nouata dicēdi forma. Qd est vitiū? que rōnes excusantes? Aquā e pumice postulas: qr nullū est vitiū sed ornat⁹ plurim⁹. Argumētor. Verbū p̄me vel scd̄e ꝑsone hʒ in ꝑsonarū cōceptione suppositū tertie ꝑsone ⁊c. vt ego ⁊ petr⁹ ludim⁹ hic p̄ma ꝑsona ludimus hʒ ante se tertiā ꝑsonā petrus. ergo est vitiū. similiter hic. ego tuqꝫ dam⁹: verbū prime persone hʒ ante se scd̄am personā tu. Rn̄deo. in cōceptione vna dictio nō est suppositū: sed totū copulatū qd est eiusdē ꝑsone cū verbo: ⁊ ita nihil est vitij.

Ego qsqꝫ aliqñ vcti casus sūt.

¶ Conceptio generū qd est? Conceptio in qua vnū genus concipit alterū. vt pater materqꝫ sūt boni. Ptolome⁹ ⁊ Cleopatra sūt reges. Notaui ita doctissimos loqui: sed neglexi inscribere. sic Petr⁹ ⁊ Berta sunt textores. Bos ⁊ iumentū sunt ad p̄sepe ligati. ita dixit Alexāder cū pl'ibus. Tardiuus diceret in neutro gn̄e ligata qr Ver. dicit. Atqꝫ deos atqꝫ astra vocat crudelia mater: sed parū efficaciter ꝓbat: qr hic optime est hypozeugma. Passer ⁊ aquila sunt albi: puto nō inepte dici licet sint epicena. Dicit ne recte calamus ⁊ papyrus sunt mali? vix bn̄ dicitur: qr in cōceptione generū cōiuncta per et vel cū debēt significare res aiatas. Aliter fere semꝑ adiectiuū deberet esse neutri gn̄is: vt calam⁹ ⁊ papyrus sunt mala ꝑ regulā indifferētie que paulo post ponet. Est ne ɔceptio generū figura? etiā: qr est arte aliqua nouata dicēdi forma. qd est vitiū: ⁊ que rōnes excusantes? nullū vitiū est sed magna elegātia. ¶ Argumētor. in ɔceptiōe generū adiectiuū discordat a substantiuo in gn̄e: ergo est vitiū: vt Petrus ⁊ Catharina sunt albi. adiectiuū albi est masculini gn̄is: ⁊ Catharina feminini. Rn̄deo. substātiuū est solū Catharina: sed hoc totū petrus ⁊ catharina: qd est mascu. ge. ⁊ sic nullū est vitiū. Quid est cōceptio casuū? Conceptio q̄ fit per cū: vt ego tecū ludimus. Quid est ɔceptio nūerorū? vbi plurale ɔcipit singulare. vt petrus ⁊ isti ludūt. sic dicūt plurimi: sʒ Aldus affirmat plurale debere precedere. vt Sunt nobis mitia poma Castanee molles: ⁊ pressi copia lactis: alioqui fieri zeugma: vt ait. Quot in quaqꝫ conceptione sunt necessaria? Quinqꝫ. que? dictio cōcipiens/ dictio concepta/ copula/ verbū vel adiectiuū/ cōcordantia cū dictione concipiente nō cōcepta. Dicitur ne latine/ Tu ⁊ ego currim⁹? qr teste Diome. ego est ꝑpositiui ordinis. ideo teste Nebris. vix tolerabile est illud. Pater tuus ⁊ ego dolētes querebamus te. Ego tn̄ aliquando latinissimos locutos ita fuisse comperi. Titus Liui. vij. quarte decadis. Pater ego fratresqꝫ mei.

Cōceptio generum.

* Conceptio generū an sit figura.

Cōceptio casuum.

Cōceptio nūerorū: Nebrissensis ait ordinē esse inuersū qui debuit esse Ego ⁊ pater tu⁹ dolentes q̄rebamus te.

¶ Regula indifferentie.

Sint tres absqꝫ anima: ponetur mobile neutrum.

¶ Quotiescūqꝫ substātiua rerum inaiatarū cuiuscūqꝫ gn̄is cōiungunt ad adiectiuū vel demōstratiuū vel relatiuū plr'e. ip̄m erit neutri ge. fere semꝑ. vt calceus ⁊ subucula sunt detrita. penna ⁊ atramentū sunt scribēti necessaria. mors ⁊ pestilletia sūt fugiēda. Quare dr r'la indifferētie? qr substātiua p̄nt sine differentia esse cuiuslibet gn̄is. ¶ Quare in r'la dixisti fere semꝑ. qr qñ res sunt inaiate: fit adhuc aliqñ conceptio generū sed rarissime. Luc. Mēsuraqꝫ iuris vis erat. hinc leges ⁊ plebiscita coacte. ita hn̄t oēs libri quos vidi. ⁊ sic Priscian⁹ legit ⁊ postea Sulpitius Aldus ⁊c. et ipse nō triuialis Tiberga vr̄ sir̄r locutus. Cic. in sopnio Scipionis. Cōcilia cetusqꝫ hoim iure sociati q̄ ciuitates appellant. Loqnt ita sine dubio Iustin⁹ siue Trog⁹ lib. ix. dicēs. Via in eo ⁊ ꝑfidia pari iure delectet. In sacris. Sol ⁊ luna obtenebrati sunt. Aliud est vbi sumunt q̄si res aiate: vt in Apoca. Infern⁹ ⁊ mors missi sūt in stagnū ignis. Propter dicta Sulpiti⁹ de ɔceptione generū dat hoc exēplū. Vestis ⁊ aurū sunt p̄ciose. qd multo elegātius ꝑ r'lam indifferētie diceret: vestis ⁊ aurū sunt p̄ciosa. ¶ Da authoritates pro regula indifferētie. Virg. in buc. Daphnidis arcum Fregisti ⁊ calamos: q̄ tu puerse menalca. Et cū vidisti puero donata dolebas. Cic. Eadē mēte ɔprehēdim⁹ colorē: soporē: odorē: sonū q̄ nūqꝫ anim⁹ cognosceret in iure. in ꝓmouēdis etas: maturitas: grauitas moꝝ ⁊ lrāꝝ sciētia sūt inqrēda. Cor. Tacitus. Violētiā ac libidines grata barbaris ynrpās. Sallu. in Iug. Ita ⁊ egritu-

do permixta sunt. Tit. Liui. v. ab vrbe. Labor voluptasqꝫ dissimillima natura: societate quadã inter se naturali sunt iuncta. Sal. in cat. Huic ab adulescẽtia bella intestina: cedes: rapine: discordia ciuilis: grata fuere. Idem. His genus: etas: eloquentia: ꝓpe equalia fuere. In Aristotele. Requies ⁊ iocus in vita necessaria esse videntur. In sacris. Uirga tua ⁊ baculus tuus ipsa me cõsolata sunt. Sensus ⁊ cogitatio humani cordis in malũ prona sunt. Grando ⁊ ignis mixta pariter ferebantur. Sapientia ⁊ scientia data sunt tibi. Mors ⁊ vita apposita sunt tibi. Caro cõcupiscit aduersus spm̃: spũs aũt aduersus carnẽ. hec em̃ sibi inuicẽ aduersantur. Lunã ⁊ stellas quas tu fundasti. sic victus ⁊ amictus sunt hoi necessaria. he ⁊ similes orones sunt elegantissime: q꞉ copulatũ rerũ inaĩatarũ equipollet vni pl'i neutri gñis ⁊c. ¶ Quid si alterũ tm̃ significaret rem inanimatã? adhuc vt opinor locũ haberet regula indifferentie. vt Bertha ⁊ vestimentũ eius sunt vilia. Inuenies interdum id vbi vtrũqꝫ significat rem animatã. Solinus. Polypus ⁊ Cameleon glabra sunt.

¶ Conceptio generum implicita.

Implicitam vocites generum syllepsim: vterqꝫ
Est probus. At debent mas ⁊ femella notari.

Cõceptio generũ implicita.

✻ Conceptionis generũ partitio.

Cõceptio generum.

Syllepsis.

¶ Qñ de viro ⁊ femina loqmur nõ expressis cõcipiente ⁊ cõcepto: per masculinũ fieri debet ꝑ ꝯceptionẽ generũ implicitã: vt vterqꝫ est ꝓbus: de Petro eiusqꝫ vxore. vter horũ est femina: vter parentũ tuorũ est mortuus: hi sunt hoies. Quis fecit? aliqs fecit ⁊c. semper oportet loqui de viro ⁊ femina. secus nulla esset figura. ¶ Quotuplex est conceptio generũ? duplex. explicita ⁊ implicita. Quid est cõceptio generũ explicita? In qua gen⁹ cõceptũ ⁊ ꝯcipiens exprimuntur. vt Joannes eiusqꝫ vxor sunt pulchri. Et fit per oẽs casus. vt Petr⁹ ⁊ Anna sunt pulchri. Misereor Joãnis ⁊ Catharine pauperrimorũ. Faueo Joãni ⁊ Anne optimis. Diligo patrẽ matrẽqꝫ optimos. O pater materqꝫ optimi. Utor familiariter Petro eiusqꝫ vxore optimis. ¶ Quid est cõceptio generũ iplicita? In qua ꝑ masculinũ loqmur de viro ⁊ femina nõ expressis gñe cõcipiente ⁊ cõcepto. vt in Geñ. Erat vterqꝫ nudus. De Adã ⁊ Eua d꞉. sic null⁹ hõ cur rit testib⁹ Ualla/ Perotto/ Aldo. Da authoritates. Oui. de Marte ⁊ venere. Impliciti laqis nudus vterqꝫ iacẽt. Idẽ de Deucalione ⁊ Pyrrha. Ut templi tetigere gradus procũbũt vterqꝫ pronus humi. Uirg. de Cupidine ⁊ Uenere. Una dolo diuũ si femina victa duorũ est. Idẽ in Buco. Bisqꝫ die nũerãt ambo pecus: alter ⁊ hedos. alter eorũ. s. nouerca: teste Seruio. nec nos moueat (inquit) ꝙ illa sit femina/ Nã in subauditione ponunt ea q̃ nõ possumus dicere: ⁊ scim⁹ ꝙ quoties hec duo gñã iũ gunt ꝓponderat masculinũ feminino. Hec Ser. Ter. de Eu. ⁊ Ethiopissa. Heus iubete istos foras exire quos iussi ocyus. In sacris. Quicunqꝫ vult salu⁹ esse opus est vt teneat catholicã fidẽ ⁊c. ¶ Quot modis fit cõceptio generũ implicita? Quinqꝫ. et semꝑ d꞉ de viro ⁊ femina fieri locutio. Nã de viris solis nõ esset figura de solis feminis esset soloecism⁹. ¶ Primo ꝑ distributiuũ: vterqꝫ est ꝓbus: null⁹ horũ est grecus. ¶ Scdo per ꝑticulare: vt alter horũ loquitur. ¶ Tertio ꝑ demõstratiuũ: vt hi sũt xp̃iani. ¶ Quarto ꝑ quesitiuũ: vt qs horũ mentitur sexũ. ¶ Quinto ꝑ substãtiuũ: vt Latona peperit geminos. s. Appollinẽ ⁊ Dianã. Si de inanimatis loqmur: fiat ꝑ neutrũ gen⁹ q꞉ implicite est regula indr̃ie: veluti vtrũqꝫ est hoi vtile. s. aqua ⁊ ignis. Similiter vbi nõ de multis loquimur: sed multa vni conuenire significamus. Plaut⁹ in cistel. Utrũqꝫ hec ⁊ multiloqua ⁊ multibiba est anus. Et in pseudu. Dic vtrũ spectine an matrẽ, te resalutem pseudule. rñdet pseudulus Charino. Immo vtrũqꝫ. Sic vtrumqꝫ es ⁊ doctus ⁊ bonus. Syllepsis. i. conceptio.

¶ Prolepsis.

Prolepsis.

In parteis totum partitur rite prolepsis
Cum verbo positum. tacitam quandoqꝫ videbis.

¶ Propter totũ cũ verbo vel adiectiuo cõgrue cõstructũ in partibus ṽbũ vel adiectiuũ elegãter intelligitur ꝑ ꝓlepsim: vt noluerũt venire: s꞉ abierũt vn⁹ in villã suam alius ad negociationes suas. Hic ꝓpter totũ inuitati latine positũ cũ ṽbo abierũt in partib⁹: verbũ ornate intelligitur sic. vnus sup. abijt in villã suã ⁊c. Uerbũ vel adiectiuũ in ꝑtib⁹ turpiter exprimeretur. Itẽ vidi duos angelos vnũ ad caput alterũ ad pedes. hi metuũt. hic dñm ille magistrũ. Iterũ de adiectiuo. Petrus ⁊ Paul⁹ sunt admodũ periti: hic pile: ille alee. Uerbũ vel adiectiuũ totius aliqñ pulchre in fine

ponit̃. Justi. xliiij. Noia pueris alteri Remo/alteri Romulo fuere. Sal. in ca. Exercitus hostiũ duo: vnꝰ ab vrbe: alter a Gallia obstãt. putauit hoc dignũ notatu: lꝫ añ de hoc vt de multis alijs (q̃tũ scio) meminerit nemo. ¶ Quid est totuꝫ? dictio pl'is nũeri aut dictio collectiua: vt hoies/ Petrus ⁊ Paulus: q: per valorẽ est pl'is nñeri Turba. vt turba viuit: hic caste. ille luxuriose. alij in auaritia: alij in ꝓdigalitate ⁊c Exẽplũ de copulato. Uirg. Cõpulerãtq; greges Corydõ ⁊ Thyrsis in vnũ. Thyrsis oues: Corydõ distẽtas lacte capellas. Tacitã qñq; videbis. Prolepsis ẽ aliqñ implicita. Terẽ. Curemꝰ equã vterq; partẽ. hic totũ nos intelligit̃ in ṽbo curemꝰ ⁊ partes ꝯtinẽt̃ in distributiuo vterq; ⁊ sensus est nos curemꝰ vterq; sup. curet equa pte.

¶ Prolepsis qd est? Attributio ꝓprietatis toti diuiso in suas partes que totiꝰ ꝓprietatẽ vario mõ cõtinent. vt oẽs studẽt: hic sciẽtie: ille pecunie: alius veneri ⁊c. Totũ est oẽs: cui attribuit̃ ꝓprietas studemꝰ q̃ in partibꝰ hic ille alius vario nomẽ ꝯtinet̃. ⁊ in hac definitione Sulpitij. nomẽ attributio regit dtm̃ sui ṽbi. i. toti diuiso. ¶ Utrũ hic sit ꝓlepsis/ Aquilarꝫ altera volauit ab oriente: altera ab occidẽte? Nõ si ꝓprie loquamur: q: totũ nõ presumit̃ cũ ṽbo vel cũ adiectiuo qd vario mõ in partibus cõtineret̃. posset tñ aliquo mõ dici ꝓlepsis. i. p̃sumptio: q: totum ante partes presumit̃. Et Priscia. ꝓlepsim vocat. Sic Aldus ⁊c. gñaliter et minus ꝓprie nõ ꝓprie ⁊ stricte. Prolepsis d: a pro. i. pre vel ante: ⁊ lepsis acceptio hoc est preacceptio vel presumptio. Itaq; diuisiones logice nõ sunt ꝓprie ꝓlepses. vt Sonorum alius vox alius nõ vox. Quantitatis aliud continuũ aliud discretuꝫ. ¶ Cauendũ in ꝓlepsi ne in tm̃ pluralibus simus incauti. vt dedi ad te ternas lr̃as vnas pridie Calẽ. Janua. alteras in festo diui Stephani. tertias quarto Calẽ. Feb. Male diceres vnã alterã ⁊c. sed de hoc plura in regimine partitionis. Uarro tñ videtur aliter dixisse primo de Ana. Trine fuerunt athene: ab vna dicti Athenei: ab altera Atheniẽses: a tertia Athenopolyte ab vna subaudi earũ vrbium. nõ ab vna Athena. ¶ Quot necessaria sunt in omi ꝓlepsi? Quinq;. teste Sulpitio: totũ partes determinationes: ꝓprietates ⁊ ordo. Proprietas est verbũ vel abiectiuũ: hec minime sunt in diuisione vbi totum per regimen partitionis in genitiuo regit̃. ¶ Quotuplex est ꝓlepsis? Duplex. explicita ⁊ implicita. Quid est ꝓlepsis explicita? prolepsis in qua totũ ⁊ partes exprimũtur: vt duo hoies ascenderũt ⁊c. Quid est ꝓlepsis implicita? ꝓlepsis in qua totũ intelligit̃ vel partes in adiectiuo continent̃: vt alter alterius onera portate. totũ vos intelligit̃ in portate: ptes cõtinẽtur in alter. et est sensus: vos portate onera: alter alterius supple onus portet. Sallu. Cepere se q̃sq; magis magisq; extollere. Et in sacris. Uana locuti sunt vnusq̃sq; ad ꝓximũ suum. ¶ Quot modis fit ꝓlepsis implicita? Tribꝰ. Primo totũ solũ subaudit̃: vt discimꝰ tu grãmaticã: ego logicã. hic totũ nos intelligit̃ in discimꝰ. Scd̃o ptes solũ intelligunt̃ vt nos discimus vterq; grãmaticã ptes tu ⁊ ego intelligunt̃ per vterq;. Tertio. Totũ ⁊ ptes intelligũtur: vt laboramꝰ quisq; ꝓ se. alter alterius onera portate. ¶ Prolepsis est figura? Etiam. Quia est arte aliqua nouata dicendi forma. Quod est vitiũ in ꝓlepsi? q̃ rõnes excusantes? nihil vitij est: sed ornatꝰ plurimũ. ¶ Argumento: in ꝓlepsi verbũ vel adiectiuũ discordat a ntõ vel a substãtiuo: ergo est vitium. vt nos studemus: tu grammatice: ego logice. hic studemus discordat a tu et ego. ¶ Respondeo. non debet cũ illis concordare quia nõ est illorũ verbum. nõ em̃ verbum vel adiectiuũ totius est verbum vel adiectiuũ partium: sed propter verbum vel adiectiuum totius facile intelligitur verbum vel adiectiuum partiũ: vt nos studemus: ego scilicet studeo logice tu scꝫ studes grãmatice.

Prolepsis definitio.

Prolepsis duplex.

* Prolepsis aliud genus plerĩq; ponũt cum id qd posteriꝰ accidit añ tẽpus scribitur quale ẽ illd Uirg. Lauinaq; venit Litora. lauinuꝫ enim queãdmodũ Diomedes ⁊ Ser. dicũt nondũ erat q̃ tẽpore Eneas ad Italiam venit.

¶ Zeugma.

Unius est verbi ad diuersa reductio zeugma:
Aut adiectiui. Nihil hic nisi carmina desunt.
Iratus rex est: reginaq; non sine causa.

¶ Propter verbũ vel adiectiuũ congrue cũ aliquo casu aut substantiuo cõstructũ in altero verbum. vel adiectiuum facile subauditur per zeugma: vt quis fecit? ego. hic propter verbum fecit congrue constructum cũ quis facile subauditur feci in ego. ¶ Sum ita magnus vt soror mea hic propter adiectiuum magnus congrue constructũ cũ subaudito ego: facile intelligitur adiectiuũ magna in soror mea. Similiter in his orationibus. Tauri mei ⁊ altilia mea occisa sunt. Carus est panis ⁊

zeugmatis et conceptionis differentia.

* Nebriss. in hoc Hora. exemplo tu quid ego etc. nullam asserit esse figuram.

Eadem oratio zeugma et conceptio diuerso respectu esse potest.

zeugma duplex.

An. Uel. Aut.

vinū. Nō sunt loquele neq; sermones quorū nō audiant voces eorū. Hebr. el sūt et ego Hora. Tu quid ego et ppls mecū desiderat audi. Uerg. Hic illius arma hic curr⁹ fuit. ¶ Quō differt zeugma a cōceptione? In zeugmate vna proprietas diuersis tribuit̄ vni expresse: alteri subaudite. In cōceptiōe vna proprietas plurib⁹ tribuit̄ eq primo. Grāmatici aliqn̄ cōceptionē cōfundūt cū zeugmate: qz Nebrissen. dicit cōceptionē esse hic illius arma: hic currus fuit. manifeste zeugma est. nos has figuras semꝑ distinguimus. ¶ zeugma quid est? vnius proprietatis ad diuersa reductio. ad vnū quidē expresse ad alterū intellecte: vt carus est panis et vinū. Ego sicut fenū arui. Quid est proprietas? verbū vel adiectiuū. Aliqn̄ eadē oratio pōt esse conceptio et zeugma diuerso respectu vt apud Uirg. Sū nobis mitia poma Castanee molles et pressi copia lactis. Si totū copulatū sit suppositū verbi sunt: erit cōceptio nūerorū. Si vero ita ordines: mitia poma et castanee molles sunt nobis: et copia lactis pressi sup. est nobis. sic erit zeugma. ¶ Quotuplex est zeugma? duplex. locutionis et cōstructionis. ¶ zeugma locutionis est vbi proprietas expressa a subintellecta nullo mō differt. vt sedet Petr⁹ et Paulus. Lu. Nil rhōb⁹ nil dāna sapit. ¶ zeugma cōstructiōis est in quo proprietas expressa aliquo mō differt a subintellecta: vt carus est panis et vinū: hi pperāt et ego. Tu ludis et ille. zeugma dr iugatio iūctura vel adiunctio. ¶ Quot sunt necessaria in zeugmate? Quinq;. q̄? proprietas verbū vel adiectiuū: duo substātiua: cōiūgunt et cōcordātia proprietatis cū vno expresse: cū altero intellecte. Qualis cōiunctio dz in zeugmate esse: copulatiua: an disiūctiua? Quecūq; fere cōiunctio et multa aduerbia. ¶ Primo cōiunctio copulatiua: vt iratus rex est reginaq;. ¶ Scdo disiūctiua: vt solū tibi vel pater me⁹. Tu facias an ego parū refert. Marit⁹ est malus aut vxor. ¶ Quō differūt an vel aut. An q̄rit et dubitat. Uel et aut disiūgunt. i. alterū tm̄ fieri aut non fieri significāt: vt quot ibūt mecū: duo an tres? Nescio an Paulus viuat an nō: nō liceret hic ponere vel in qua re multi errāt apud Cic. ad fratrē vr̄ vel p an capi: sed puto mendū esse vitio librariorū hoim apprehendit: et in custodiā ephesi tradidit: sz in publicā vel in pistrinū: nō satis ex lr̄is ei⁹ intelligere potuim⁹. sic i declama. Quintil. Presente vel absente pr̄e. mēdū est p an. Circūferunt declamatiūcule an Fabij sint dubito. In his est vituosus quod Ualla dānat. et sinaūt p si nō. et Quo talione masculine quod placeret Ualle. Odientē participiū ab odio in raro vsu. arcitū supinū vel participiū ab arceo eq rarū etc. ¶ Tertio. Cōiūctio expletiua vt vapulabo parū: tu aūt vehementer. ¶ Quarto exceptiua: vt nullus studet nisi ego. ¶ Quinto p aduerbia multa: vt studes vbi ego. Scribis qn̄ ego. non ibis neq; ego. Tam ego te diligo: q̄ tu me. ambulas sicut ego etc. Fit zeugma per diuersa tpa. Dictiores sumus q̄ heri. Diu⁹ Paulus. Uidemus nunc per speculū in enigmate tunc autē facie ad faciem.

zeugma per oēs casus.

¶ Per quot casus fit zeugma? per oēs. exēplū de ntō: vt carus est panis et vinū. de gtō. Neq; pr̄is misereris neq; auxiliaris. de dtō. neq; tibi nocui neq; iuui. de actō. neq; te adorabo neq; supplicabo. de vctō. Salue Hippolyte non minus caste q̄ vlla virgo. De abltō. neq; amica carere: neq; sine dāno habere queo.

Tibi neq; nocui neq; iuui. Rl̄a Ualle elegans.

¶ Dicit̄ ne latine: tibi neq; nocui neq; iuui? Minime. cur ita? Quia rl̄a Ualle est verissima. Quoties post vnū adiectiuū: suppositū: aut obliquū verbis posueris nec neq; et tū aut vel partim: cōsimilēve particulā cū duob⁹ substātiuis verbis: aut regētib⁹ necesse erit ambo substātiua verba: aut regētia illi vni adiectiuo supposito aut obliquo: in debitis accidētibus cōformari etiā si aliud exprimat̄: secus incōgrua atq; inepte fuerit oratio. Jā hic. Tibi neq; nocui: neq; iuui: ponit̄ obliquus tibi an̄ neq; geminatū: et nō cōformat̄ vtriq; verbo: qz iuui tibi nunc nō dr̄. ergo est oratio incōgrua. Hāc rl̄am declarat Badi⁹ pulchre apud Senecām. Exēplū de adiectiuo vt incōgrue dixeris. Nulla est dicenda virgo corrupto vel corpe vel mēte. habes prestans et ingeniū et formā neq; est zeugma. dic ergo. Corrupto vel animo vel corpore. vel sic. vel corrupto corpore vel mente: aut corpore vel mente corrupta: et sic erit zeugma: vt habes prestans ingeniū vel formā. Cice. videt̄ semel aliter loqui. Sed Ualla reijcit vitiū in librarios. Exemplū de supposito. Tu neq; legis: neq; me legere permittis: hic incōgrue diceret. Tu neq; legis: neq; abs te legere pmitto: de obliquo. Tibi neq; offui neq; pfui: male vero sic. tibi neq; offui: neq; iuui. ¶ Trib⁹ modis vitatur hec incongruitas. ¶ Primo preponēdo particulā adiectiuo supposito aut obliquo: vt neq; tibi offui: neq; iuui. et est zeugma: neq; tu legis: neq; a te legere permitto. ¶ Scdo nō geminando particulā vt nulla est virgo corrupto corpore

vel mente: et est zeugma. ¶ Tertio seruãdo regulã. Aliqñ incongruitas parũ percipitur: sed nõ minus oratio est inepta/ veluti. Tu hec omnia partim ex literis meis dices: partim te nuncius docebit. dicendũ fuerat: partim ex nuncio.

¶ Quot sunt species zeugmatis? Tres. Que? Hypzeugma vel ptozeugma/ mesozeugma/ et hypozeugma vel hysterozeugma: latine zeugma a superiori: zeugma a medio: zeugma ab inferiori. ¶ Quid est ptozeugma? In quo verbũ vel adiectiuũ ponitur in principio. De verbo in euãg. Stabat Joãnes et ex discipulis eius duo. Erũt signa in sole et luna: et in terris pressura gẽtiũ. Uirg. Silet ois ager pecudes pictecꝫ volucres. ¶ De adiectiuo in sacris. Btũs vẽter qui te portauit: et ubera q̃ suxisti. Repletũ est gaudio os nostrũ: et lingua nostra exultatione. Assumpto Petro et duob⁹ filijs zebedei: Turbat⁹ est rex herodes et ois Hierosolyma cũ illo. zeugma est cõtra quosdã credẽtes hanc orõnẽ esse ineptã: qr Ualla dixit Hierosolyma non nisi pluraliter reperiri: qd falsum esse ostendi in heteroclitis/ et amplius ostendere possum. Pli. lib. vij. natu. histo. ca. xxxiiij. Amplectitur Babylonẽ/ idumeã/ Samariã/ Hierosolymã &c. Solinus. Judee caput fuit Hierosolyma sed excisa est. Similiter inuenies apud Cice. in orõne pro Flacco. Itacꝫ si me audies nũcꝫ Uallam adeo miraberis: vt quicqd ille vel nõ inueniri dicat vel se nõ inuenisse vel nõ latinũ vel nõ satis esse tersum: tu credas prorsus esse barbarũ: quin cõtra Fabianũ illud semp cogites. Sũmi sunt/ hoies tñ. vba Quintiliani vere aurea li. x. sunt hec. Necꝫ id statim legẽti psuasum sit oia q̃ oẽs authores dixerũt vticꝫ esse pfecta. Nã et labant aliqñ: et oneri cedũt: et indulgẽt ingenioꝝ suoꝝ voluptati. Nec semp intẽdũt animũ: nõnũcꝫ fatigant. Quũ Ciceroni dormitare interim Demosthenis orationes: verũ etiã Homerus ipse videat. Sũmi em sunt/ hoies tñ: acciditcꝫ ijs q̃ quicqd apud illos reperiunt dicendi legẽ putant: vt deteriora imitent. id em est facili⁹: ac se abunde sites putant si vitia magno consequant. Modesto tñ et circũspecto iudicio de tãtis viris pnunciandũ est: ne (qd plerisqꝫ accidit) damnẽt q̃ nõ intelligunt. Hec Fabi⁹ eloquẽtie lumen. cui cõcinit Horatianũ illud. Qñcꝫ bon⁹ dormitat Homerus. Admiramur maxime Uallã/ q̃ e barbaroꝝ manu latinitatẽ: vt Camillus olim Romã liberauit. et vt semel dicã per Uallã didicimus latine: aliqñ tñ vt hõ labore lassus defecit. ¶ Uñ dr: ptozeugma a protos primus et zeugma: qr proprietas primo loco ponit. Dicitur etiã hyperzeugma: ab hyper. i. super et zeugma.

Protozeugma.

Uicit pudorem libido/ timorẽ audacia/ rationem amentia.

Hierosolyma.

Sũmos authores aliquãdo decipi. et errare.

Ual. laus.

¶ Mesozeugma quid est? In quo verbũ vel adiectiuũ ponitur in medio. De verbo. Cor. Tacitus. Mediocris poetas nemo nouit bono pauci. idẽ. per zeugma locutionis. Uitia erũt donec hoies. in sacris. Qui confidũt in dño sicut mons syon. Ipse fecit nos et nõ ipsi nos. De adiectiuo in sacris. Si radix sancta et rami. Celi mouendi sunt et terra. Unde dicitur mesozeugma: a mesos. i. medius et zeugma: quia proprietas ponitur in medio.

Mesozeugma.

¶ Hypozeugma quid est? In quo verbũ vel adiectiuũ ponitur in fine. De vbo. Uirg. Nihil hic nisi carmina desunt. Teren. Id viso tu an illi insaniant. Ouid. Quid nisi secrete leserunt Phyllida sylue. Alexãder. Nõ i/ sed relique preeunt. In sacris. Ego sicut fenũ arui. Hora. Tu qd ego et pplus mecũ desyderat audi. De adiectiuo. Terẽ. Utinã aut hic surdus aut hec muta facta sit. Idẽ. vxor et liberi inuenti sunt. Cice. Seruate liberos fortunasꝫ vras. In sacris. Caro et frater noster est. loquebant de Joseph. Uñ dr hypozeugma: ab hypo. i. sub: qr proprietas subiungitur. i. postponitur. Dicitur etiã hysterozeugma ab hysteron. i. vltimum.

Hypozeugma.

¶ Cum quo debet cõcordare pprietas in zeugmate? Cũ ppinquiore: nisi fuerit aduerbiũ similitudinis aut cõparandi. Uirg. Hic illius arma hic currus fuit. docet ibi qd dicit Serui⁹. Uirg. Nec deus hunc mẽsa dea nec dignata cubili est. In sacris. Necꝫ sydus radio: necꝫ mater filio fit corrupta. Ual. max. lib. j. ca. vlti. De voce et motu deorũ immortaliũ hũanis oculis: auribusꝫ pcepto. ita hñt emendati codices: nõ de motu et voce. author Aldus. q̃re dixisti. nisi fuerit aduerbiũ similitudinis: aut cõparãdi: qr sic pprietas cõcordat cũ remotiori aut principaliori. vt ego sicut fenũ arui. Mõtes sicut cera fluxerunt. Aia nra sicut passer erepta est de laqueo venantiũ. Ego recti⁹ q̃ tu scribo: hoc tu ita prudẽter vt ego fecisses. hoc ẽt fit:

per nisi. Teren. Talē filiū nulla nisi tu pareret. Verg. causa metri aliter fecit dicens. Nihil hic nisi carmina desunt. Et Ouid. Quid nisi secrete leserūt Phyllida syluae. Valla dicit in psa: dixisset deest ꝛc. ¶ Est ne zeugma figura? etiā. qꝛ est arte aliqua innouata dicēdi forma. ¶ Qd est vitiū? Que rōnes excusantes? nihil vitij est: sed magis tum elegantie. Argumentor. In zeugmate verbū discordat a ntō: vt ego sicut fenū arui. fenū est tertie psone: arui vero prime. Et adiectiuū discordat a substantiuo: vt carus est panis ꝛ vinū: carus est masculini generis: vinū autē neutri: ergo est vitium. ¶ Respōdeo in zeugmate nulla est discordātia: qꝛ verbū vel adiectiuū cōcordat cū illo cui adheret in declaratione. vt arui cū ego. carus panis: illius aūt a quo videtur discordare nō est verbū vel adiectiuum: sed illud propter expressum facile subauditur. vt ego arui: sicut fenū: supple aruit. carus est panis ꝛ vinū. subaudi carum: et ita nihil vitij est in zeugmate.

¶ Antiptosis.

Antiptosis erit: pro casu ponito casum.

¶ Antiptosis est casus p casu positio sub aliqua pprietate. Pōponi⁹ apud Nonium. Quot letitias insperatas modo mihi irrepsere in sinū p letitie insperate. In scđo Joānis. Spero me futurū ad vos: ꝛ os ad os loqui: pro ore ad os. vbi parū latine est teste Valla. Spero me futurū ad vos. Qui ait in Lucā. Fecit redemptionē plebis sue. gtīn pro dtō poni. Plau. in milite. Qui n ille annorū viuunt. gtūs pro actō teste Nonio. sed pōt excusari: vt mille nummū. Idē in trucu. Alienis rebus curas pro alienas res: teste Nonio. Cice. teste eodem. Moderari vxori: pro vxorē. Neuius res vis hanc priuari pulchras. i. rebus pulchris. Plau. in pseudu. vino, modo cupide. i. vini. Virg. ij. Geor. Illa ferax oleo. i. olei. Vñ dr. Antiptosis ab anti. i. pro: ꝛ ptosis. i. casus. pducit autē o. Est ne hic antiptosis. Petrū ludit pro Petrus? nō. sed soloecismus: qꝛ antiptosis debet hrē authoritatē pro rōne excusante. ¶ Per quot casus fit antiptosis? per oēs. de ntō. Liuius apud Priscia. Qñ duo cōsules eius anni alter morbo: alter ferro perisset: suffectū consulē negabāt comitia habere posse. p duoꝝ consulū. Sallust. Multi qui de castris pcesserāt: amicū alij: pars hospitem aut cognatū reperiebant: pro multorū. Cuius humilitatē dñs respiciens vbo concepit ꝛ peperit. i. dño respiciente. De gtō in sacris. Multa vidit oculus: mens ꝛ fortiora horū: pro his. De dtō. Sisenna historia. iij. Saltui ac velocitati certare: pro saltu ꝛ velocitate: teste Nonio. De actō. Pōpo. Quot letitias insperatas modo irrepsere mihi in sinū. i. letitie. apud Cic. in orōne de accusatore instituendo. Si quis iudices forte miratur me ad accusandū descenderim: me pro ego teste Asconio. vt notauit Crucius me⁹: sed nō est ita: qꝛ me nō ponit pro ego: sed regit a fronte ab infinitiuo descendere: qꝛ sic dr. Si qs vestrū iudices aut eorū qui adsunt forte. mirat me qui tot annos in causis iudicijsq; publicis ita sum versatus: vt defenderim multos: leserim neminē: subito nūc mutata volūtate ad accusandū descendere. De vctō. Persius. Censorēve tuū vel q trabeate salutas: p trabeatus: teste Priscia. De abltō. Plau. in cas. hz gladiū: sed duos qbus altero te occisurū ait: altero villicū. quib⁹. i. quorum. Virg. x. ene. Cōcurrūt heret pede pes des dēsusq; viro vir. p pedi. In eo forte rapti celsi coniuncta crepidine saxi. Expositis stabat scalis: ꝛ pōte parato. p dtō crepidini teste Ser. ¶ Sūt ne nobis eiusmodi orōnes licite? Nō/ nisi in similib⁹ operibus eque parce. ¶ Est tñ antiptosis quedā adeo ab oratoribus vsurpata: vt oib⁹ liceat et elegans habeat: veluti id genus: pro eius gñis. omne genus: p ois gñis. Gellius lib. xviij. Aristotelis libri sunt omne genus elegātie referti. Audiant hoc Aristotelis simie cōtemptrices elegātie. ff. de fun. insti. l. quesitū. Lecticarios ꝛ ceteros id genus seruos. Dices etiā bene eius gñis. Pli. ix. ca. xxviij. Mollia sunt loligo: sepia polypus: ꝛ cetera eius gñis. Quot illic hominū litigāt: p hoies apud Terē. teste Prisciano. Nos recte vtimur: qꝛ ptitiōis regimē est. Terē. Ex Andro cōmigrauit huic vicinie. i. in hāc vicinīā. Idē. Quid mei faciā. i. de me. Quod alibi dixit. Quid illo faciemus: pro illi. nolim imitari. pendeo animi. p aio optime dicimus: ꝛ elegāter cū Teren. in edel. loquemur. Id ne estis authores mihi: pro eius rei. Et cū Cic. in. j. de oratore. Satis supq; hoibus id etatis p eius etatis. plura in sequentibus audies. Eleganter eñ dicimus teste Calepino. Quibus in extremis p in quoꝝ extremo.

Antiptosis fit per oēs casus. Ver. v. ene. Cressa genꝰ pholoe gemini cir cū hubera nati. ntūs ibi pro gtō ponit. i. generis Cretensis.

Ciceronis locus.

Id genus. Oē genus

¶ Synthesis.

Synthesis haud vocem: sed cernit significatum
Rem magis inspiciũt q̃ vocem sepe poete.

¶ Oratio aliq̃n cõgrua est sensu nõ voce per Synthesim: vt populus clamant. turba strauerũt: cõgrue dicimus per sensum: quia populus et turba significant simul multos: et ita per significationẽ sunt pluralis nũeri: sed tales orationes nõ sunt cõgrue s̃m vocem: q: populus et turba s̃m vocem sunt singularis nũeri. ¶ Utrũ omnes orationes per Synthesim sunt nobis licite? Nõ. nisi in poematis: et historijs: et tum quoq; cauendum estne quid nimis. Apud oratores et in epistolis: vnq̃ inuenies p̃sertim apud Ciceronẽ et Quinti. Pliniũq;. Ideo nõ imitabor Pseudocurtinz in epistolis dicentẽ. Romanus exercitus: cupiunt te videre. Idez. Sertoriũ Romanus exercitus constituerunt/ Gellius et Apuleius aliquando vtuntur synthesi: q: non oratores modo: sed omnigeni scriptores haberi voluere. Utuntur etiã aliquãdo synthesi in epistolis Neotericorũ quidam: Philelph9/ Lancilotus/ Polytian9/ etc. Ideo si parcissime fiat: nõ vituperauero. mallem tamen cum Cicerone sine synthesi epistolas conficere. Quod aũt nõ omnia oibus licent: docet Cicero in Thuscula. dicens. Actius poeta quũ dicit. Quũ suũ florem liberũ inuidit meũ: male latine dr: nos consuetudine prohibemur: poeta ius suũ tenuit. Et si beatus Gregorius dixerit (vt vult zenderus) mulier est vetus arma diaboli: nullo modo imitabimur.

¶ Synthesis quid est? Attributio proprietatis vni vel plurib9 copulatis: quod fit non gratia vocis. sed significati. vt pars infrustra secant: id est aliqui. Unde dicitur? A syn: id est con: et thesis positio: hoc est gratia significati compositio vel constructio.

Non q̃cq̃d summi dixere imitabimur.

¶ Synthesis in adiectiuo et substantiuo.

¶ Quot modis contingit Synthesis in adiectiuo et substantiuo? Quinq;. ¶ Primo ratione discernẽdi sexus. Auienus. Anser erat quondã speciosa germine feta. Plautus in sticho. Audiui sepe hoc vulgo dicier solere elephãtum grauidã perpetuos decẽ esse annos. Feta et grauida plerũq; substãtiue ponũtur. Uerg. Non insueta graueis tentabũt pabula fetas. Idẽ dicit feto pecori ergo et fetus anser dicere possum9. ¶ Scdo rõne subauditionis: et p̃neste sub ipsa subaudi vrbe. albula pota subaudi aqua. Terẽ. in plo. Eunu. Eas sed nõ negat p̃sonas trãstulisse in Eunuchũ suã. s. comediã: aut fabulã. de hoc plura in gñib9. ¶ Dixi in generib9 oppidorũ noia feminina esse: tñ authores aliq̃n terminationẽ respiciunt: vt illic etiã dixi. Liuius. iiij. tertie deca. Ut receptus Croto Brutioꝝ esset. sic Martius Narbo. etc. ¶ Tertio ratione collectiui. Gellius lib. j. cap̃. xxiij. Ad senatuz postridie matrũ familias caterua lachrymãtes atq; obsecrãtes orant. sic pars ꝓ aliq̃d apud historicos: et poetas frequẽtissime. Liui. j. ab vr. Maxima pars ab equitibus in flumen acti sunt. et lib. v. Pars per agros dilapsi: pars vrbes petunt finitimas sine vllo duce. Salust. in iug. Maxima pars vulnerati: aut occisi sunt. Cor. Tacitus. Magna pars sautij aut palãtes in montez vocetiũ perfugere: Uerg. Pars hoim validi turres et menia scandũt. Idem. pars mersi tenuere ratẽ. Liui. Magna pars in argũ dilati. Uerg. lib. vij. Pars arduus altis puluerulẽtus equis Fuerit. Papini. ij. theb. Tacitis huc gressib9 acti. Deueniũt peritura cohors. Uerg. Hic manus ob patriaz pugnãdo vulnera passi. In sacris. Turba hec que non nouit legem dñi maledicti sunt. Sedit omnis multitudo in area templi trementes ꝓpter hyemen presentem. ¶ Quarto ratione distributionis. Ouidius. Utraq; formose Paridi potuere videri Idem. In magnis lesi rebus vterq; sumus. Idem impliciti laqueis nudus vterq; Cor. Taci. Tum intim9 quisq; libertorũ vincti abretiq;. Idẽ. Eo suffragio turbidis simus quisq; delecti. ¶ Quinto q̃n abstracto gratia concreti adiectiuum iungitur. Terenti. in eunu. Scelus postq; ludificatus est. i. summe scelestus: ad rem respexit teste Donato. ¶ Addũt pleriq; sextũ modũ ad exprimendã perpetuã rei naturam: vt triste lupus stabulis. sed vt ante docuimus: non adiectiuũ et substantiuũ sunt: sed duo substantiua. Triste: id est tristis res etc. Uergil. Quale sopor fessis. i. qualis res teste Seruio. ¶ Addunt etiam septimũ propter participium vt est coluber factus mystica virga: pro facta. Et certe si vsq; inueniatur oratio in qua factus facta

*Ouidi9 Sulmoni hi patria est gelidis huberrim9 vndis Milia qui nouies distant abvrbe decem. Pars acti.

*Nebris. asserit quo nescimus fit synthesis solocisinũ esse nisi aliq̃ rõne excusatur.

factu3: inter duo nomina concedet cum sequenti erit oratio vix imitanda: vt virga Moysi est factus coluber. dicendū enim est facta non factus. Propter hoc quero.

Adiectiuū participiū

¶ Que est differētia inter adiectiuū nomen: et adiectiuū participiū? Differētia est hec. Adiectiuū nomē: et pronomen positū inter duo substātiua interposito verbo substātiuo concordabit cū sequēte: vt asinus est rude animal. Vinū est meus potus. Adiectiuū participiū a verbo substātiuo vetō: aut habēte vim eius positū inter duo substātiua concordabit cū precedēte. vt aqua est facta vinū. Joannes est habitus mancipiū: creditus femina. Cur dixisti a verbo substātiuo etc. quasi in ceteris hec differētia locū nō h3. vt asinus est cōtemptū aial: nō contēptus: liber est empta res: nō emptus. ¶ Que est regula de his participijs: factus/dicēdus/appellatus et similis nature alijs? Est hec. quotiescūqz participiū substātiui vocatiui vel vim eorū habētis ponit inter duo substātiua cōcordabit cū pcedēte. si vero vtrique postponat: conforme erit vtrilibet. Exemplū prioris partis: vt Petrus est factus mancipiū: creditus femina etc. Exemplū posterioris partis vbi cum precedenti concordat. Liuius. vj. quarte deca. Ludos megalesia appellatos. Apul. iiij. meta. Fortissimū sociū nostrū prorsus bestiā factū immittimus cauee modico prestinate precio: quā constāti vigore festinus irrepsit ipse. In eodē. Ego infelicis rapine preda: mancipiū effecta. Pli. iij. nat. hist. ca. v. Puteoli colonia dicearchia dicti. Justi. lib. i. de Semiramide. Sexū mentita: puer credita est. Ouid. Tunc procul absenti cura futurus eris. nō ausim dicere futura: qr nullū habeo testimoniū. In euange. Joan. Verbū caro factū est. Exemplū vbi concordat cu3 sequenti. Titus Liui. j. ab vrbe. Gens vniuersa Veneti appellati. et lib. ix. tertie decadis. Ludi fuerunt Megalesia appellata. Cice. de diui. scdo. Non ois error stultitia est dicenda. Idem alibi. Video amicitiā nostra3 inimicitias modo factas. Non male igitur Hiero. dixit in Joan. Vt aūt gustauit Architriclinus aquā vinū factu3. Sunt qui dicant veteres codices habere aqua in ablatino: et bonus sensus est vinum factum aqua.

¶ Synthesis relatiui et antecedentis.

¶ Quot modis fit Synthesis in relatiuo et ancedente? Quinqz. ¶ Primo ad discernendū sexū: vt si quis dicat Anser q̄ incubat ouis. ¶ Scdo rōne subauditionis. vt species est qd predicat: sc3 vniuersale. Rex est Carnoti: que est pulchra sc3 vrbs. ¶ Tertio rōne collectionis. Apulei. iiij. meta. Tunc vulgus ignobile quoqz inculta pauperies sine delectu ciborū tenuato ventri cogit sordentia supplementa et dapes gratuitas querere: passim adiacentes epulas accurrere. In sacris. Domus israel sperauit in dño: adiutor eorū et protector eorū est. Reges gentiū dominantur eorū. Multitudo hec magna conuertet in minimā gentē: qm eos dispergam. Congregabūtur ante eum omnes gentes: et separabit eos. ¶ Quarto rōne distributionis vel signi particularis: qd ad plures pertinet. Teren. Si quisquam est qui placere se studeat bonis q̄z plurimis: in his poeta nomen profitet suū. illud autem in Genesi. In die qua creauit deus hoiem ad imaginem et similitudinē suā fecit illum: masculū et feminā creauit eos. excusat: quia antecedēs masculū et feminam equipollet vni plurali: et cum dixisset: putaremus primū hominē fuisse hermafroditum. ¶ Quinto quando ad abstractum pro concreto fit relatio. Terentius. Vbi illi est scelus: qui me perdidit. scelus. i. plurimum scelestus.

Masculu3 et feminā creauit eos

¶ Synthesis nominatiui et verbi.

¶ Quot modis fit Synthesis in nominatiuo et verbo? Duobus. ¶ Priore: rōne collectionis. Sta. xj. Theb. En vtraqz gentis turba rogāt. Tacitus. Pars Armeniā eunt. Hora. Jactamus iampridē ois te Roma btm. i. nos oēs Romani Apul. in Flo. Ingēs hoīm frequētia cōuenere. i. hoies frequētes. Verg. Pars in frusta secāt. i. aliq. Idē. Pars pedibus plaudūt. Idē. Et iam Romana iuuētus quenunt. i. Romani iuuenes. In sacris. Ois israel plāgebat eu3. i. Israelite: vt ois israel incircūcisi sunt. Sepelierunt eu3 ois cognatio. i. cognati. Jubilate deo ois terra. i. terricole. Uniuersum germen iacob glorificate eu3. Synagoga potentiū quesierūt animā meā. Attendite populus meus legem meam. Domus israel benedicite domino. Audite legem meā plebs mea etc. ¶ Secundo modo: ratione distributionis et significationis: qd ad plures pertinet. Tacitus. Pedes vteraqz dexteras miscuere

pedes singulare est.Sil.xi.Pro se quisque alacres capite hoc dectus? Suet.Pro salute quisque pecunias cõtulere.Ovi.Artis et ingenue cultor uterque sumus.Philelphus in epist.Uterque silnimus.Polit.in epis.uterque rogamus.Ovi.Quo ruitis vestras quisque redite domos.Plau.Uterque deluduntur miris modis.Ovid.Partique dedere oscula quisque sue.Salu.in Iug.uterque insaniunt.Tacitus.Levissimus quisque Gallorũ et inopia audax dubie possessionis solum occupavere. Livi.i. ab urbe. Ubi spectacula sibi quisque facerẽt.Ennius.Pro se quisque viri summa nitunt opum vi. hoc potest defendi per prolepsim implicitã:ut plura hic posita.Livius.Pro se quisque alacres sternunt.Sepissime historici et poete hac Synthesi utuntur. Aliquando etiam sine sinthesi. Sil.lib.vii.Equor quisque suũ sequit stridente procella.Livi.in prefa.totius operis. Pro se quisque acriter intẽdat animũ.Idem.vii.ab urbe.Pro se quisque obvias sternit Curti.lib.viii. Pro se quisque certat evadere.sic et Cesar.Et alii sepe nunc hoc: nunc illo modo loquunt.Exemplũ de particulari rarius est.Teren.in adel. Aperite aliquis.acutũ ostium.Donatus.Uim plura lẽ habet aliquis quamvis singulariter dicat non est aliquis nisi de multis:Plautus in Menechmis.Aperite aliquis ostium.

Aperite aliquis.

¶ Adverbia et interiectiones.

En:ecce:hem primum quartumque aliquando requirunt
Heu petit et quintum:velut o hei vehque dativum.
Pro primum quartum quintumque notatur habere.

¶ Hec adverbia demõstrandi En/Ecce/Hem:petũt post se ntm̃ vel actm̃. De ntõ Ecce homo.Cice.Ecce tibi status noster.Teren.Ecce aũt alter nescio qd de amore loquit.Quinti.En improbitas.Hem Davus.De actõ.Plautus in milite.Opus nerit tibi advocato tristi iracũdo?ecce me.hoc de ecce rarũ est:presertim in psa teste Ualla.Terẽ.in andria.Hem astutias.Sene.En paridis hostẽ. hic en ut alibi sepissime cũ exprobratione quadã ponit.Uer.En quatuor aras/ecce duas tibi daphni di.

*Uerg.i. ene.En p amus: sunt hic etiã sua pmia laudi.

¶ Quot modis construunt Ecce/En/Hem? Tribus.Primo cũ ntõ: ut ecce hagnus dei.Uerg.En priamus etc.Scdo cum actõ. ut ecce me: an aras:hem astutias. Tertio sine casu:et tum ecce ponit fere ubi quid ex improviso fieri significamus. Ovid. iiii.meta.Uenit ecce recenti cede leena boum spumãtes oblita rictus.Uerg.in buc. En quo discordia cives perduxit miseros? En quis consevimus agros? Hem comicum est non oratoriũ.Ecce facit eccum eccam eccos eccas.i.ecce hic de quo agebamus.Ab en ellum ellam ellos ellas.i.en illic de quo agebamus.Adverbia sunt teste Ualla contra Priscia.qui dixit pronomina esse:et significare ecce eum.ecce vel en illum.qd Ualla ideo reprobat:quia Terentius eccum Parmenonẽ dicit:nec potest exponi/ecce eum Parmenonem: sed ecce hic. Posses respondere Ualle per regulam/Equivalens geminis.Et certe:sive hec adverbia sint sive pnomina in eis servatur ratio gñis et numeri:ut eccam de femina:eccuz de viro dicamus etc.Sunt qui putant eccum vetus esse pro ecce:ut donicũ pro donec. ut apud Terentium in adel.Eccũ Mitio progreditur foras.legitur etiã ecca. Teren. in eunu.Ecca fundi nostri calamitas.Donatus in andria.Eccũ quasi ecce eum veteres dixerunt. Ego Ualle concino.Apuleius sepe coniungit en ecce:ut ergo igitur.

Ecce.
En.
Hem.
Eccum.
Ellum.

¶ Heu petit et quintũ velut o. Iste interiectiones heu et o:petũt post se ntm̃/actm̃/aut vctm̃.De ntõ.Pli.Heu dementia:allatoris adventus semp est gratus.Terẽ.O festus dies hois.De actõ in Psal.Heu me:quia incolatus meus prolongatus est.ita habẽt emẽdati libri:teste Ualla.Terẽ.Heu me miserũ.Uer.O fortunatos nimiũ:bona si sua norint:agricolas.De vctõ.Sta.Heu socii:nulle ne manus nulla arma valebũt?Uerg.heu prisca fides:invictaque bello dextera.Cice.o magna vis veritatis.Uer.O fortunati quorum iam menia surgũt.Persi. O miser inque dies ultra miser:huccine rerũ Uenimus. Apud Luc.in.iii.O misere sortis:subaudit nos.

Heu.
O.

¶ Quot modis utimur heu? Tribus. Primo ut est dolentis interiectio cũ actõ fere pnominis:ut heu me miserũ.Secũdo ut est interiectio exprobrantis.Uergil.Heu stirpem invisam.Et nominativo.Idem.Heu pietas.heu prisca fides.Tertio est interiectio dolentis sine casu.Uergilius.Heu quam pingui macer

Heu.

est mihi taurus in aruo. Idem. Heu quid agat: et tunc fit aliquando dissyllabum alij geminant heuheu. alij legunt heheu. Idem. Heheu quid volui &c.

Heus. ¶ Quomodo differūt heu & heus? Heu est interiectio dolētis aut exprobrātis. Heus aliqñ est interiectio dolētis: sed nunq̄ regit casū. Verg. Heus etiā mensas cōsumimus inquit Iulus. Sepissime est aduerbiū vocātis aut reuocantis. vt heus bone vir: heus iuuenes monstrate viā. ¶ Cur latin⁹ interiectionē ab aduerbio separat qđ grecus nō facit? Rñdeo ꝑm Seruiū in illud ene. xij. Heu qđ agat. Omne aduerbiū (inquit) v̄bo coheret. vñ heu / & atat & simila: q: v̄bo coherere nō possunt: separatim fecerūt aliā partē orōnis interiectionē. s. quā sola latinitas possidet. Hec ille.

O. ¶ Quotuplex inuenit̄ o? Quintuplex: Primo o nomē vocalis. ¶ Scđo per similitudinē ꝑ fine: q: ω est vltima grecoꝝ lr̄a: vt alpha prima. In sacris. Ego sum alpha & ω. i. principiū & finis. ¶ Tertio aduerbiū vocādi. vt o Pāmphile salue. & sic vult vetm̄. ¶ Quarto est aduerbiū optādi sine casu plerūq. Verg. Adsis o placidusq veni. Persi⁹. O si sub rastro crepet argēti mihi seria dextro Hercule. Inuenies etiā o vtinā. ¶ Quinto est interiectio: vt o fortunati. o dies festos. o infelicē. ¶ Cuius significationis est interiectio o? Cuiuscūq vis: q: teste Valla omni affectui seruit. Nāq aut dolentis est. Cice. O me miserū. o te infelicē. Idem. O variā volucrēq fortunā. Aut admirādi. Iuue. O qualis facies & quali digna tabella. Aut indignādi. Cice. in Catilina. O tempora: o mores. Aut exultātis. Verg. O mihi sola mei super Astyanactis imago. ne ordines mihi cū o: quia dtm̄ nō regit contra quosdam inepte dicentes. O mihi dies in omnes. ¶ Quando o pulchre subauditur quū affectus est parū vehemēs. Teren. in eunu. Hominē perditū plerūq & illum sacrilegū. Cice. In Anto. Indignū facinus: & hoiem nequā. Pli. Iunior ad Octauium. Hoiem te patientē: vel potius durū ac pene crudelē: qui tam insignes libros tam diu teneas. In re magni caloris dicerem⁹. O me miserū. o te infelicē &c. Tenuioris caloris interiectione vtitur hui cū actō. hui tam graues rastros queso.

O varie captum:

O subauditum.

Hui.

Hei. ¶ Hei vehq datiuū. Due interiectiones hei & veh: regunt datiuū post se. Ci. Hei mihi nō possum hoc sine lachrymis commemorare. Verg. Hei mihi qualis erat. Ouid. Hei mihi q̄ nullis amor est amicabilis herbis. Plautus. Hei misero mihi. ¶ Hei cuius significationis? Dolentis: & ingemiscentis. ¶ De veh. Veh misero mihi. Martia. Carpere causidicus fert mea carmina: qui sit. Nescio si sero veh tibi causidice. In sacris. Veh duplici corde. hic duplici dtūs est. Qñq sine casu ponitur. In Esaia. Veh qui profūdo estis corde. Apud veteres cum actō legitur. Plautus in Asi. Veh te. ¶ Cuius significationis est veh? minātis / & malū imprecantis: atq execrantis. Quare habet diphthongon? Ut differat a coniūctione ve. l. vel. Cur aspirat̄? vt affectus mentis fortius exprimat̄: qđ in plerisq alijs fit. vt hei hui ah vah &c. ¶ Quot modis cōstruit̄ veh? Trib⁹. Primo cū dtō. vt veh tibi. Secundo vetuste cū actō: teste Capro. vt veh te. Tertio sine casu. Verg. Mantua veh misere nimiū vicina Cremone. Ve particula in compositione diminuit. vt vestibulū quasi parnū stabulū / vepec⁹ / veiouis / vegrādis / vescus. Aut negat siue p̄uat. vt vecors.

Veh.

Pro. ¶ Pro primū. Pro interiectio dolētis vel indignantis: & aliqñ admirantis construitur cum ntō / actō / & vctō. De nominatiuo: pro dolor: ꝑ pudor. De vocatiuo Plautus. Pro sancte Iuppiter quid video. De actō. Teren. Pro deum atq hominū fidem. Scribitur sine aspiratione a Mancinello / Calepino / Badio. Georgius Valla aspirauit proh vegetioris soni gratia.

¶ Regimen nominatiui et obiter aliorum implicitum.

Cuiusuis tacitam do casus sepe regentem.

Supprimit orator: que rusticus edit inepte

¶ Dictio regens tam nominatiui q̄ alioꝝ casuū. aliqñ etiā dictio recta eleganter subaudit̄. vt laus regi supno. Gloria tibi dñe. Dñs vobiscū. pax tibi. Gl̄ia in excelsis deo &c. In quib⁹ ntūs regit̄ a verbo substātiuo sic implicite posito. nulla mora imus intelligitur est: veluti turpe dictu scʒ est &c. Ouid. Turpe quidem dictu: sed si modo vera fatemur. Vulgus amicitias vtilitate ꝓbat. Silli⁹ tertio. Turpe duci

totã sopno cõsumere noctẽ. Sequentia sãcti euãgelij sm Joãnẽ. s. sunt mirabile dictu. mirabile visu: scz est. Homelia sancti Gregorij: scz est vel sequitur. Verg. Nunc fama minores Italiã dixisse: scz est. Cauẽdũ semp ne qd obscuritatis pariat subauditio. Exẽplũ de gtõ. Cor. Tacit⁹ Mox petita a dijs placula: additiqꝫ sybille. subaudi libri sunt. idẽ. Monere diuti⁹ nanqꝫ tpis hui⁹: ꝛ impletũ est oẽ cõsiliũ. Neqꝫ tpis huius subaudi est. de dtõ. Tacit⁹. ad ea cerealis ciuili ꝛ classico nihil subandit͂ rñdit. De actõ Terẽ. Miserã me. vereor ne illud graui⁹ Phedria tulerit. subaudi. o me miserã ꝛc. De vctõ. Virg. Tityre coge pec⁹: subaudit͂ o. De abltõ. Quid mea rustice ne locaris an nitide: subaudi interest. Exemplũ vbi dictio recta subaudit͂. Vocor Joannes: subaudit͂ dictio recta ego: q̃ turpiter exprimeret͂. Cice. ij. Philippica. Qđ in tabulis q̃ sunt ad Opis patebat: subaudit͂: tẽplũ. ita Joãnes habitat ad diui Petri. qđ rustici aiũt apđ ecclesiã sãcti Petri. Cice. xiiij. ad atti. Rapinas scribis ad opis fieri. Tit. Liui. iiij. ab vrbe cõdita. lintheis libris ad mone te inuẽtis. s. tẽplũ.

Subaudiendi modi.

Quot modis gꝫ q̃ꝫ venuste subaudit͂? Difficile eẽt oẽs enumerare: tñ precipui sunt septem. Prim⁹ fit per quo. Hora. quo mihi fortunã si nõ cõceditur vti. i. ad quid vultis mihi esse bona fortune. ita legit Valla licet aliqui codices habeant Quo mihi fortuna est. Cicero. ad filiũ. martis vero signũ quo mihi pacis authori. Quintilian⁹. Quo per fidem diuitias ceco. Idẽ. Quo nunc tantum frumenti? quo classem cõmeatu grauem? Secundus fit per vnde. Hora. Unde mihi lapidem? quorsum est opus? Unde sagittas? sup. acquirã: vt te cedaz? Iuuena. Uñ tibi frontẽ liberalemqꝫ parentis? Quum facias peiora senex sup. esse puta vel credis sic vñ huic diuitias. Quinti. Uñ hũc illi animũ. Et alibi. vñ tm̃ viriũ ceco vt in vno statiz ictu mors tota peragat͂. Et alibi. Uñ miserie tũc vñ sopnus: scz erat vel est. In sacris. Uñ mihi hoc: vt mr̃ dñi veniat ad me? s datũ est. Terti⁹ modus fit p esse: subaudito dictis aut dictum. Quinti. Eloquentiã esse q̃ pene eripiat scelestos subaudi dicũt. Cic. Caput esse ad bñ viuendũ securitatẽ. s. dicũt. Quartus modus fit vbi subaudit͂ rñdeo. aut sit͂e ꝙ aũt scribis de illo negocyo ego nescio qđ cõsiliũ capiã rusticus diceret rñdeo ꝙ ego nescio. Quinti. Si ꝯfessionẽ culpe mee exigitis: ego fui pater durus: rusticus diceret: cõfiteor ꝙ ego fui pater durus. Quintus mod⁹: vbi subaudimus ita loqmur: vel hoc dico. Cice. In obseqo (qm̃ Terentiano ꝟbo libẽter vtimur) assentio abſit: ꝟitas retineat͂: subaudi ita loqmur: qm̃ Terẽtiano ꝟbo libenter vtimur. Idẽ. Satiari delectatione non possum vt mee senectutis requiẽ oblectationẽqꝫ noscatis. Sub intellige hoc dico vt noscatis. Sext⁹ mod⁹ est vbi gñale verbum facio facis subaudit͂. aliqñ etiã dixit Plini. iunior. Studes an piscaris: an venaris: aut simul oia: sup. facis. Quinti. Nil aliud q̃ꝫ renuet sup. faciet. Et iterũ. Et acceptis literis meis iuuenis fili⁹ nihil aliud q̃ꝫ cũ matre fleuisset nihil aliud sup. fecisset. Martia. Nil aliud bulbis q̃ꝫ satur esse potes. i. nil aliud facere. Uñ Ennius preclare anaxagoras: fortiter Scipio Aphricanus: prudẽter Fabius sup. fecit aut dixit. Dij melius. sup. faciant aut velint aut fecerint. Ouí. Dij melius / Dij nẽpe suas habere sorores. Dij meliora. Luc. verbũ expressit. Dij meliora velint. Quintili. Tu melius vxor. que facturũ retinebas: supple fecisti. Hos. sex modos ex Ualla deprompsi: quibus. si vellẽ duodecim nõ minus eleganteis adijcerẽ: sed cõtentus ero vnico ad oẽs gñali. Septimus modus est. Quotiescũqꝫ subauditio obscuritatẽ nõ parit: ornate multa subticemus. vt Tum Uenus. s. dixit. Quid rei tibi cũ illo subaudi est. Nõ dubiũ quin vxorẽ nolit filius. ridiculũ: nuge: trice: apine: fabule. Sed qđ opus plura. Et alia id gen⁹ multa. de his alias. Nunc ad reliqua. Pulchra quidẽ sed nihil ad nostram hanc. quid de me. Quid mea. Cui Jesus Preclarũ dictum Ciceronis qui ꝛ Tullius modo pro dũmodo. Oui. Cnosia fecisses in opera sapienter amasset. i. si fecisses Plini. Dedisses huic aio par corpus. si dedisses. Hora. in arte. Quintilio si qđ recitares corrige sodes. Hoc aiebat ꝛ hoc meli⁹ te posse negares. i. si negares. Iuuena. Greculus esuriens in celũ iusseris ibit. i. si iusseris. Teren. in Eunucho. Id amabo adiuta me. i. ob id. Cicero ad Atticum. Sed hec ꝑpediem cogitam. supple agemus. Arpinũ volebamus. s. proficisci. Arpinũ quũ eum conuenero cogito. s. proficisci. Utinaz corã tecũ olim q̃ꝫ per epłas supple loqui aut rem cõmentari liceat. Pylie ꝛ Attice salutẽ. Uale: sup. dicas. Libri quidẽ ita exierunt (nisi forte me cõis philãtia decepit) vt in tali gñe: ne apud grecos quidez simile quicq̃ꝫ sup.

Subauditio nil obscuritatis pariet. Horat. ij. ser. Uẽtũ erat ad vestam terẽ. ad Dianę venerit alibi ad dextram. Li. li. j. ab vr. ad murtie inqt dare sedes latinis subaudi ad edẽ veneris q̃ murcia dicta est.

Subaudiendi modi septem.

* Rñdeo verbũ freqũt͂ supplet͂ ꝛ sit͂r ꝯfiteor: qđ aũt scribis de illo negocio ego nescio qđ ꝯsiliũ capiam vt ego iã ante renuerã supple rñdeo de his valla.

Si subauditum.

reperiat. Potuerũt vel biduũ vel triduũ vel vt videbit., nihil eñ interest vt videbi tur. s. vtile Castriti⁹ Romã cupit: scz ire., hui tã diu de nugis. s. scribo. Brutus apd me fuit: cui quidẽ valde placebat me aliquid ad Cesarẽ scribere. Quum essez in cõ manũ: scz iturne. Post tuũ discessum binas a Balbo: nihil noui. s. accepi. Ego iam destinarã Hydruntẽ quidẽ. s. pficisci. Orosius. Gete illi q̃ nunc gotthi. s. dñr. pse do Curti. in epist. Scis aduersus senatũ perpetrationẽ tuã: dignũ affici atroci sup plicio ꝛ merito capitali: subaudi scis te dignũ affici ꝛc. vir magna doctrina subau dit est vt erat teste Gellio. Quod quidã authores sunt. subaudi asserere ausi: restat mihi exponẽda vita quã hic egit in magistratu res digna auditu; in primis. subau di est. reliquũ est vt exponã vitã qua fuit in magistratu rez dignã auditu in p̃mis Juno apud Uer. enei. j. Mene incepto desistere, victã mene. s. opz/decet/aut verũ est. Plini. Junior Hoiem ne Romanũ tam grece loqui? Cicero ad Terentiam vxo. Me miserum in tantas calamitates mea culpa incidisse. ¶ Audiui te affuisse vt ce teros in prelio. sup. vt ceteros audiui. Audiui te affuisse in prelio vt ceteri. s. fuerũt Iratis conuenit aposiopisis. i. reticentia. Phedria Teren. Ego ne illam: que me que illum: que non. ego ne illam: scz vlciscar: que me scz exclusit: que illum intromi sit ꝛc. Neptunus Uergilianus. quos ego:, sed prestat motos cõponere fluct⁹. quos ego. s. accerime puniã. Aliqñ pudoris gratia aut ꝓpter alicuius presentiã quippiã subticem⁹. Ter. in Eunu. Ego illũ Eunuchũ si opus siet vel sobrius. Uer. Noui im ꝛ qui te transuersa tuẽtibus hircis. Ntũs aliqñ penitus absoluit rectore. Psalmo graphus. Disciplina tua ipsa me docebit: ꝛ quod imitari nolim. Cuius humilitatẽ dominus respiciens virgo concepit. i. domino respiciente.

Aposiopisis iratis congruit. * Absoluitur iterdũ ntũs a rectore. * Propũsi ꝓprio iũgatur sub intelligit appellatiuũ. Maro eneid. j. Uni⁹ ob noxam et furias aiacis oilei. vbi serui⁹ notat ex figura grecadictũ eẽ q̃ vtimur circa pr̃es ꝛ maritos tm̃ vt aiacis oilei intelligim⁹ filiũ hectoris andromache intelligitur vxor. Hec figura latinis patet Nã ense bi⁹ pãphili dict⁹ est subaudi amicus. Et Teren. in and. Hui⁹ Byrrhiã subandi seruum.

¶ Regula genitiui
Regula prima.

Si duo continue iungantur fixa: nec vna
Sit res: in patrio recte casu dabis vnum.

¶ Omne nomen substantiuum regit alterum substãtiuum in genitiuo si ipsa pro diuersis significent accipi: coniunctione nec explicite nec implicite intercedente. vt ager petri: christa Galli: facũdia Ciceronis: patera vini: dies letitie. princeps sa cerdotũ: scriba regis: vicin⁹ Petri: osor vxoris: epl̃a Pauli: potio sopni: lumen solis: virtus Dei: quid rei: crater argenti: pater filij. discipulus magistri: cathedra lectio flos florum: hõ parui pretij: puer vnius diei: ager triũ iugerum: Iris pluie Eneas Anchise. custos tẽpli: summa summarum. Apud Pliniũ. scire p ctri: esse dei: q: infi nitiu⁹ fungit officio nti. Liber illi⁹: q: pnomen p̃mitiue speciei fungit officio nois substãtiui. ¶ Cur dicis si ipa p diuersis significent accipi? q: aliter ponerent in eo dẽ casu: vt vrbs Roma. Cur igitur nõ dicimus/virtus de⁹: quũ virt⁹ sit deus? Quia licet accipiãtur p eadẽ re: tñ significant pro diuersis accipi: q: theologie imperitis videtur virtus quid esse in deo: vt in Joãne ꝛc. q: igit dicimus virt⁹ Petri: fortitu do hois: clemẽtia iudicis: ideo etiã dicimus virtus dei potentia dei ꝛc. aliqd Petri. i. de Petro. sic aliqd rei dicim⁹ p aliqua res ꝛc. ¶ Quare dixisti ꝯiunctione nec ex plicite nec implicite intercedẽte? Q: sic alterũ nõ staret in gtõ. vt chlamys ꝛ aurũ. Que est circa hoc elegãtie regula quã Niger ponit? est hec. Si habueris orationẽ adiectiui: ꝛ substãtiui: aut in qua ꝓprietas regit subiectũ mutabis eã elegãter in duo substãtiua eiusdẽ casus intercedẽte ꝯiunctione qd̃ poeticũ magis est q̃ orato riũ teste Seruio. Uerg. Arma virũq̧ cano. i. virũ armatũ: vt multi dicũt. Idẽ. Pate ris libamus ꝛ auro. i. pateris aureis. Idem. Molẽq̧ ꝛ montes insuper altos impo suit. i. molem altorũ montiũ. Cauendũ ne ab honestate naturaq̧ discedam⁹. i. a na turali honestate/vel honestate nature. rex est chlamyde purpuraq̧ indut⁹. i. chla myde purpurea. Gesto in digito anulum aurũq̧. i. anulũ aureũ. Laudo iuuenum mores honestatẽq̧. i. honestos mores iuuenum. Loquimur ita in ꝓsa. interim ele gãter absit semp affectatio qua nihil odiosus. ait Fabi⁹. ¶ Cur dixisti neq̧ impli cite? Quia si cõiunctio subaudiatur in eodem ponẽtur casu. Terẽtius. Dum etas metus magister ꝓhibebãt. bene aũt intercedet verbum substantiuũ. vt liber est petri: domus creditur esse Petri. In quibus orationib⁹ nolunt verbũ regere gtm̃: sed nomẽ intercedente verbo. ¶ Argumentor, dixit Plautus in truculento. Quid

tibi hanc notio est inquã meã amicã: hic alterũ substantiuũ ponit in actõ. alterum in ntõ ergo rľa male dicit alterũ in gtõ semp̃ locari. Rñdeo. Plaut. more veterũ loq̃tur. apud quos verbalia in io sepe regũt casus suoꝝ verboꝝ nunc nisi rarissime nõ licet ita loq̃: ⁊ regula datur de grãmatica iam in vsu nõ olim desita. ¶ Argumẽtor dicit Gel. (ne vetustatẽ excuses) lib. j. ca. xvj. Qd genꝰ hoies linguaces appellati. Et Boe. ij. de ɔso. In id etatis pueris hic sunt diuersa substãtiua genꝰ hoies id etatis pueris: hic sunt diuersa substãtiua genꝰ hoies: id etatis pueris nec alterũ ponitur in gtõ: qd est ɔtra rľam. ¶ Rñdeo. rľa intelligit si nulla figura obstet. in dictis antẽ oronibus est antiptosis honesta ⁊ oibus licita: q: ex vsu authoꝝ. oppido elegans. Qd genꝰ p̃ cuiꝰ gñis. id etatis p̃ eius etatis. vt id genꝰ p̃ eius gñis. oẽ genꝰ p̃ ois gñis. Gel. xix. ca. iiij. Aristotelis libri q̃ p̃blemata physica inscribunt: lepidissimi et elegantiaꝝ oẽ genꝰ referti. Suet. in Tito. Quinq3 milia oẽ genus feraꝝ. i. ois gñis. Idem in Domitiano. initiũ vescendi primus fecit: dieq3 proximo oẽ genus rerum missilia sparsit. Tacitꝰ. Romanoꝝ nemo id authoritatis aderat vt p̃missa eius magni penderent. Idem. Mos habebat principũ liberos cum ceteris idem etatis nobilibus sedentes vesci in aspectu p̃pinquoꝝ p̃pria ⁊ parciore mensa. i. eius authoritatis: eiusdem etatis: vel ea authoritate. eadem etate locutiones sũt ornatissime.

Uerbalia in io vetꝰ regimen

Qd genꝰ. Oẽ genus Id p̃ eius

¶ Utrũ elegantius dicimus. Quid cause: an q̃ causa? Quid cause. Quare? Quia elegãtie regula est: quoties loquendũ foret per quis: que: qd: multus: is: minor: tantus: quantus: ⁊ nõ nulla alia adiectiua: venuste adiectiuũ in neutro gñe substãtiuũ efficimꝰ: mutãdo prius substãtiuũ in gtĩ priore seruato nũero. vt q̃ causa quid cause: q̃ vires: q̃d viriũ multa pecunia: multũ pecunie: multa arma: multũ armoꝝ. ea etas. id etatis. Minor sciẽti: minus sciẽtie. Tanta fides: tm̃ fidei quantos nũmos. quantũ nũmoꝝ. hoc regnũ: hoc regni ⁊c. Nullus in nihil vertit vt nullus locus: nihil loci. Ter. in Andria. Nihil preci loci est relictũ. Idez. Nec ille scit hoc paululũ lucri: quantũ damni apportet. Plaut. Neq3 habet plus: sapiẽtie q̃ lapis. Ci. Habeo minus viriũ q̃ vestrũ vterius. Iuue. Quantũ q̃sq3 sua nũmorum seruat in arca Tm̃ hz ⁊ fidei. Tullius. Tibi. aũt idem consiliũ do. Ter. Dij boni: boni q̃d porte. Plau. Caue mihi mendacij q̃cq3. Sallu. Nec pensi q̃cq3 habebãt Onidiana helena ad paridẽ. Nec tibi plus cordis sed magis oris inest. Hora. Sed tacitus pasci si sciret coruus haberet. Plus dapis ⁊ rixe multominꝰ inuidieq3. Plan. in amphi. Hoc noctis solus ambulez: videt intelligi tpe. Idem. Quid istud noui est? Pulcherrimũ est: id tpis p̃ eo tpe: ⁊ id etatis p̃ ea etate. Cor. Tac. Armeniã petiuit id tpis importunã. Idem apud finẽ Ligurũ id tpis: erat. Oppiꝰ de bel. Hisp. Erat idem tpis Sextus Pompe. Ibidẽ. Incidit idem tpis vt tẽpestate aduersa vehementiq3 vento afflictarent. Ibidẽ. Id tpis conati ad murũ accedere. In eodẽ. Per idez temporis glans missa. Gel lib. j. ca. xxiij. Si libri copia fuisset id tpis. Titus Liuiꝰ. septimo tertie. Cur id etatis in castris fuisset. Ci. p̃ Cluentio. Si potuisset honeste scribere se in balneis cũ3 id etatis filio fuisse nõ preterijsset hic capit p̃ eius etatis Plan. in asina. Nec eũ3 puduit id etatis sycophantias struere. Terẽ. Sum hic minus amicoꝝ habens sic modicũ vini. plurimũ laboris ⁊c. ¶ Id locoꝝ pro eorum locoꝝ elegans est. Boet. ij. de conso. Partis ceterisq3 id locoꝝ gentibus. ¶ Neq3 id regimen solũ in ntõ aut actõ fit. Ualerius maximꝰ lib. iiij. Fuerat eodẽ loci. Tacitus Non eo loci res suas agi vt de matrimonio certet. Idem. multo iam noctis seruum auxiliũ venit. post hic subaudiri tempore. sed rustice exprimeret: vt apud eundem Reliquo noctis modo per silentiũ defixus: sepius pauore exurgens ⁊ mẽtis inops lucem operiebat. Pli. xj. ca. xxxvij. viris augurũ gestare eo loci decꝰ existimat. ¶ Aliq̃ñ id pulchre subaudit. Ti. Liui. j. ab vrbe. Quũ Romanus exercitus instructꝰ/ qd inter capitolinũ collez palatinũq3 campi est/ ɔplesset. Ordina. Quũ Roma exercitꝰ instructus complesset. id campi qd est inter collem ⁊c. Mela qd terrarũ iacet a freto ad ea flumina ab altero latere Africã vocamus: ab altero Europen. Liuius tertio ab vrbe. Uocis verboꝛũq3 quantum voletis ingerent. subaudit: tantuz sic ingerent tm̃ vocis verborumq3 quantũ voletis. Idem in primo. Uastatur agri qd inter vrbem ac Fidenas est. i. vastatur id agri qd ⁊c. multo elegantius q̃ vastatur ager qui ⁊c. ¶ Cauendum ne dum ornate loqui volumꝰ per contemptũ insciꝛ loquamur in ijs que partiones aspernantur: vt quid hominis p̃ quis homo. veluti nescio q̃d hominis sis: quasi non plane homo: sed hominis que piam particula.

Elegantie regula

* Quãtũ Cicero. ij. officio. Quãobrẽ intelligentie iustitia ɔiuncta q̃tum volet hẽbit ad faciendaz fidez viriũ

Id tpis. Id etatis.

Id locoꝝ Eo loci. * Teren. Quid cuz illius consilij captet

quid hois

¶ Liber Petri ex qua vi regitur Petri? Ex vi volūtatis et vsu doctissimorum, ita respondebis in omnibus. Da regulam.

¶ Ex qua vi dictio aliqua regatur.

Querenti vires sit pro ratione voluntas:

Assiduusqꝫ vsus magnorum grammaticorum.

¶ Si qs ex qua vi dictio regat̄ q̄rat de quocūqꝫ casu id q̄rat̄ rn̄debis ex vi volūtatis et assidui vsus doctissimorū grāmaticorū/oratorū/et aliorū scriptorū. Alexāder et multi alij circa vires regiminū valde sese et miseros iuuenes vexauere: qꝛ nō putabāt sufficere. Liber petri est ꝯgrua: qꝛ ita doctissimi semꝑ loquunt̄. Nam q̄siuissent cur nō dicimus petrꝰ vacce/Joānes chimere: vt vacca Petri: dꝫ em̄ esse certa habitudo dictionis regentis ad rectā. Ea aūt habitudo est vis regiminis: vt aiūt. Sꝫ vtcūqꝫ est hec res est pueris ꝑniciosa. qꝛ minus necessaria ad latinitatē noscēdam inutilis ꝯ spernēda: qꝛ vt Ci. ait. hoc vitiū sūmoꝑe vitandū est ne nimis magnū studiū in res obscuras difficiles et minꝰ necessarias ꝯferamus. Sufficiat ergo pueris ita rn̄dere. Liber Petri est latina qꝛ doctissimi ita loquunt̄: qꝛ sunt duo substātiua ꝛc. Sꝫ q̄re non dicimꝰ Petrꝰ libri? qꝛ nō est benꝰ sēsꝰ: nec liber hꝫ petrū: sꝫ petrꝰ librū: hoc sufficit pueris. Ut q̄re pedo non hꝫ pesi. vt ledo lesi. nec do daui. vt flo flaui. Certe nec causa nec vis est vlla nisi authorū volūtas: assiduꝰ doctorū vsus. Hec est latina/habes cornua. Quō habeas nihil ad grāmaticū. hec est latina instar mōtis. qꝛ doctissimi ita loquunt̄. Aliā vim nihil moror. ¶ Quid significat instar? Primo ad ꝯparationē: vel magnitudinē vel mensurā. Uer. ij. en̄. Instar montis equū diuina palladis arte Edificāt. i. tā magnū q̄ꝫ mons est. Elegāter in nrō sic vtimur. Justi. lib. iij. Mittitur Glippꝰ solus: sꝫ in quo instar oim auxiliorū erat. i. sꝫ q̄ solus tm̄ potuit q̄ꝫ tum oēs auxiliarij ꝛc. Gel. xviij. c. j. Sola virtꝰ vite btē instar est. Suet. in Cesare de equo Julij. Cuiꝰ etiā instar ꝓ pede Ueneris genitricis post dedicauit. instar. i. effigiē eque magnā. Aliqn̄ dicit similitudinē. Apul. ij. met. Instar speculi reddit imaginē gratiorē. Pli. xj. ca. x. de apibus Fuctes ceras fulciūt pilarū instar. Idem. xix. c. v. Sapor asper et medicamēti instar ad eliciēdas aluos. Boe. v. de ꝯso. Necessitatis instar eueniāt. ideo nō dāno illō Ausonij ad Hesꝑiū filiū instar ꝟginū. i. more ꝟginū nec illō Bero. in ꝑfatiōe annota. Instar gliriū torpētes maiorē eui partē sopno ꝯterūt. ibidē. Instar Scorpionū arcuato vulnere feriūt. Bessariō. Instar mortui apud nos eris. idē. Instar pecudū vterent̄. Admittit instar apō doctissimos interpositionē ad tu caue ne q̄d nimis. Apul. ix. meta. Ad instar scoparū. In eo. Iste ad instar infelicissimi sui filij ingluū sibi multis ictibus ꝯtrucidat. Et li. x. Ad instar exercitꝰ. ibidē. Ad instar barbarice feritatis. In eo. ad instar incliti mōtis. Et in. xi. ad instar volūtarie mortis. In eo. Ad instar solis exornatꝰ. In eoō. Ad instar insanie parcitū. Justinꝰ siue trogꝰ lib. xxxvj. Uallis ad instar castrorū claudit̄. Gel. xx. c. j. Ppl's romanus e parua origine ad tante amplitudinis instar amicuit. Pacuuius apud Cic. ij. ad herē. Fortunā insanā esse et cecā et brutā peribēt phi: saxūqꝫ ad instar globosi ꝑdicāt esse volubilē. Jacobꝰ bonenīēsis contēdit legi debere saxo instar globo volubilē. Solinus. Ad instar corporis. Idē. ad Instar numinis. Idē. ad instar annis. Hiero. in Josue. pertimuit cor populi ad instar aque liquefactuꝫ est. sic ipse sepius et diuus Augustinꝰ. Elegantius tamen omittetur prepositio

* Liber Petri cur non dicamꝰ instar

* Uergili Argolici clipei aut phebei lāpadis instar.

* Instar vt ait Ualla si repiatur prime accede ad similitudinis significationē: ad moniti simus vt nimiam vtendi licentiā deuitemꝰ Ad instar

¶ Diuerse habitudines substantiuorum huius regule pro curiosis hic posite non inutiles.

¶ Qm̄ diuerse sunt huius regule habitudines non inutiles pro veritate multarū orationum aut falsitate inquirenda ideo pro curiosis ꝯ quero.

¶ Quotuplici in differentia sunt substantiua gtm̄ regentia? Triplici et vigecuplici

¶ Primo dictio rei possesse regit gtm̄ possessoris. vt liber petri. i. quam hꝫ aut possidet Petrus. domꝰ Socratis. Inepti dicunt Sortes ꝓ Socrates vt zenderus ꝓ Alexander ꝛc. Cucullus pauli. pro quo minus apte cappa putamus dici. Fundus dn̄i domus magistri: aula principis. Curia senatus. Conuertit̄ aliqn̄ regimen: vt dn̄s fundi magister domus ꝛc. Pes petri dicunt esse possessionē impurā: qꝛ homo non est dominus membrorū suorum, liber petri est possessio pura: quia pōt eum vēdere.

¶Secu[n]do pars regit totu[m] ut ungula equi: crista galli: pupilla oculi: digit[us] pedis: sura cruris: nucleus inglalis: putame[n] mali: arvina suis: abdome[n] porci: vertex mo[n]tis vortex fluuij: radix mo[n]tis: capitelliu[m] turris: pinaculu[m] te[m]pli: testa oui: femur anseris: lumbus anseris: me[m]brana oui: arm[us] equi: petaso suis: clunis nefre[n]dis: fastigiu[m] muri: culmus ariste: culme[n] domus: summu[m] imu[m]: mediu[m] urbis: nuda colli. Adiectiua sepe fiu[n]t substa[n]tiua (ut dixim[us]) veluti occulta sapientie: stulta mu[n]di: aduersa mu[n]di: abrupta montiu[m]: co[n]caua valliu[m]: defossa terraru[m]: ma[n]sueti terre: modestie regni: maiores ciuitatis. Hic nota q[uod] teste Ualla in Mattheu[m] venusti[us] dicimus singulariter. Pili leonis duriores sunt pilis ursi. Et pe[n]ne aquile sunt fortiores pennis colu[m]be: q[uam] leonum ursoru[m] &c. ¶Tertio p[ro]prietas regit subiectu[m] ut species mulieris: eloque[n]tia Ciceronis: fortitudo Hectoris: Calliditas Ulyssis: dolor capitis: nigru[m] corui: velle Petri. Proprietas est q[uo]d alicui accidit. ut color. subiectu[m] est cui aliq[ui]d accidit: ut ho[mo].

¶Quarto. Contentu[m] regit a contine[n]te & contra: ut sinum lactis: cadus olei patera vini: acerra turris: dolium ceruisie: herba horti: vinum noui vasis &c.

¶Quinto. Tempus regit q[uo]d in te[m]pore fit & contra. ut hora cene: dies letitie: te[m]pus loquendi: dies esuriei. i. ieiunandi: spacium penitentie: iter unius diei &c.

¶Sexto. nome[n] p[re]fecture aut dignitatis regit g[eniti]u[u]m rei cui qui presidet: ut rex Francorum: dux Burgundie: princeps sacerdotu[m]: prefectus urbis &c. ¶Septimo dictio ministerij regit presidentis genitiuu[m]. ut Questor pontificis: scriba regis &c.

¶Octauo. Dictio proprietatis & contrarietatis regit g[eniti]u[u]m ut vicinus Petri: municeps & conterraneus Pauli: sicut pater: gener/socer &c. hostis Petri &c.

¶Nono. Verbale substantiuu[m] regit g[eniti]u[u]m. ut cultor iustitie: seruator honesti: p[ro]fessor iuris: actor causa[rum]: genitrix x[risto]pi: oppressor pauperu[m]: suggestor mali: osor uxoris: doctor iuue[n]tutis: p[re]ceptor puero[rum]: sessor aselli: sator scelerum: amator mulieru[m]. Iuue. Uictrix fortune sapientia. Tullius. Uirtutu[m] adiutrix amicitia: censor moru[m]: iudex veri: tactor mulieris. Eiusmodi in io apud veteres regeba[n]t casus suo[rum] v[er]bo[rum]. Plau. in menech. Quid me vobis tactio est. Et in Trucu. Quid tibi huc ventio est. Quid tibi hac additio est. Quid tibi hanc notio est inqua[m] amica[m] mea[m]. Ite[m] votoru[m] intentio apud Boe. iij. de [con]so. Cupido glorie. Cor. Taci. Sapientib[us] cupido glorie nouissima exuit. Alu[m]nus Petri: que[m] Petrus alit: aut (quod raru[m] est) qui alit Petru[m]. Pli. lib. iij. natu. histo. ca. vj. de Italia loque[n]s. Terra oi[m] terraru[m] alumna. i. que oe[s] alit terras aut ab omnibus alita: ut placet Badio. ¶Decimo. dictio effectus vel operis regit genitiuu[m] rei efficientis. ut ilias Homeri. Epistola diui Pauli. summule Petri hispani. Syntaxis Despauterij. Egloga Uirgilij. labyrinthus Dedali &c.

¶Undecimo. Dictio effectus g[eniti]u[u]m finis regit. ut potio sopni: ambulatio sanitatis: templu[m] diui Felicis: festu[m] diue Marie: ara victorie. bellu[m] triu[m]phi. ¶Duodecimo dictio effect[us] regit g[eniti]u[u]m cause naturalis. ut calor ignis: lume[n] solis: tela aranei: pudor culpe: pena reatus: nidus hiru[n]dinis: mel apiu[m]. ¶Decimotertio. dictio effect[us] regit causam formale[m] in g[eniti]o. ut virtus dei: huc reducunt. Quid boni? Quid rei &c.

¶Quartodecimo. dictio effectus regit g[eniti]u[u]m materie. ut aceruus lapidu[m]: crater arge[n]ti: apud Persiu[m]. ¶Quintodecimo. relatiuu[m] logicu[m] regit g[eniti]u[u]m correlatiui. ut pater filij: d[omi]n[u]s serui: duplu[m] dimidij: magister discipuli &c. Relatiuu[m] logicu[m] est quod ad aliquid necessario refertur: ut intelligatur: ut socer refertur ad generu[m]: auus vel auia ad nepotem vel nepta[m]: libertus ad paternum: patronus ad libertu[m] aut cliente[m] &c.

¶Decimosexto. quod alicuius esse solebat: illius quoq[ue] adhuc esse d[icitu]r. ut pes porci vas vini. Alexander. Idq[ue] quod esse solet sub consuetudine ponam.

¶Decimoseptimo. dictio su[m]ma regit g[eniti]u[u]m plurale[m] per excellentia[m]. ut rex regu[m]: d[omi]n[u]s dominoru[m]: aut dominantiu[m]: flos flo[rum]: virgo virginu[m]: secula seculo[rum]: ars artium &c.

¶Decimooctauo. Dictio regit preciu[m] in g[eniti]o. ut panes ducentoru[m] denarioru[m] non sufficerent eis: salmo triu[m] solidoru[m]. Trioboli adiectiuu[m] est sine flexu: ut homo trioboli: meretrix trioboli aut triobolaris. i. villis. ¶Decimonono. substantiuu[m] regit g[eniti]u[u]m etatis: ut maledictus puer centu[m] annoru[m] & po[te]st intercedere v[er]bu[m] substa[n]tiuum. In genesi. Noe erat quingento[rum] annoru[m]. In eua[n]g. Qu[u]m factus esset Jesus anno[rum] duodecim. Quintilia. No[n] estimandu[m] est cuius quisq[ue] sit etatis sed quantu[m] iam studijs p[ro]fecerit. Recte dicimus teste Sulpitio/ Aldo/ alijsq[ue]. Quot annoru[m] es? sunt viginti annoru[m]. zenderus putat male dici: quia verbu[m] (inquit) regit tempus in accusatiuo: vel in ablatiuo: no[n] in genitiuo: sed fallit: quia hoc solu[m] veru[m] est. ubi questio fieret per qua[n]diu. ut qua[n]diu uixit Jesus. Respo[n]deo, duodecim annos. no[n] duodecim

*Proprietas subiectu[m]. Uirgi. in huc. Sinu[m] lactis & hec tibi liba pape. q[uo]tannis.

Tactio d[icitu]r hanc.

Alu[m]nus.

annorum &c. Recte autem queres. Cuius etatis es? quot annos natus es? Et (de quo quidam ambigunt) quotū annū agis. Curti. lib. v. Quintū annū agebat. Solinus. lxxvij. agens annū. ¶ Uigesimo. Mensura regit in gtō. vt ager triū ingerum panis vndecim librarū. Potest regula cōuerti: vt modius tritici: libra butyri.

Quotū annū agis.

¶ Uigesimo primo. nomen signi: vel imaginis regit gtm̄ rei cuius est imago. vt ha lo venti. Iris pluuie: vexillū dedicationis: argumentū rei. i. signum.

¶ Uigesimosecundo. Propria regunt per subauditionem. vt Eneas Anchise. Dalila Sampsonis.

* Hector; andromache subintelligitur vxor: Deiphobe glauci subintelligit filia.

¶ Uigesimotertio. Nomen officij regit genitiuum. vt custos templi. Omnia iam dicta continentur in vnica regula nostra.

¶ In plerisque elegantius per possessiuū loquimur: vt herba hortēsis: crater argēteus i. ex argento totus. Crater argētatus cuius superficies est argētea. Caro ouina. lac bubulum. aqua celestis. vigilia nocturna. poeta regius. herilis filius. dn̄ica oratio. Pullus colūbinus. cibus herbaceus. lac vaccinum. In Apuleio. Priameia proles.

¶ Regula secunda.

Temporis atque loci quantique aduerbia quedam

Hunc optant casum. dic venimus illius ergo.

¶ Quedā aduerbia tpis loci: & quātitatis regūt gtm̄. Exempla de aduerbijs tpis. In Esaia. Nūc tpis nubes pluāt iustū. in tertio habet. Tūc tpis & interea loci. i. tēporis. Apul. iij. de asino aureo. Nihil tūc tpis amplius quam flere poterā. Iustinus lib. i. Gente obscura tūc tpis. ¶ Pridie illius diei. i. die precedente illū diem: nō aūt heri. ¶ Postridie diue virginis. i. die postero: nō aūt post tres dies. ¶ Quotuplicem constructionē habent pridie & postridie? Quadruplicē. Primo regūt gtm̄. Cice. ad lentu. Pridie eius diei. Cato. Postridie eius diei villicus vocet. Scdo regunt accusatiuum. vt pridie Calendas. postridie nonas: & tūc intelligi videt prepositio ante vel post cuius virtute actm̄ habēt. Pli. xj. natu. hist. ca. xvj. A pridie idus septēbres. Tertio cū quam sine casu: vt pridie quam Christus pateretur comedit pascha cū discipulis. Postridie quam veni domū: despondi Petro filiā meam. Quarto sine quam: & sine casu. Terentius. Uenit ad me Chremes postridie clamitans indignū facinus comperisse. Terētius in Andria. Iamdudū etatē lites facte sunt inter eos maxime sunt qui legant in genitiuo etatis: ego vero cū Donato lego in accusatiuo etatem: pro diu longinquoque tempore: vt Donatus ait.

Pridie.
Postridie.

¶ Da exēpla de aduerbijs loci. Ubinā gētiū: nusquam gentiū: vnde gentiū: vbi terrarū &c. in quibus gentiū & terrarū solū ornatius grā ponuntur Cice. ad atti. Ubi terrarū esses ne suspicabar quidē. Cor. Taci. Iturā quoquo terrarū Brut. Aliquo terrarum. Cesar eo discordie ventū est. Ualde elegās locutio pro ad eam discordiā sic. Quo miserie venimus. i. ad quā miseriā. Persius. Huccine rerū venimus i. ad has ne res? Apul. primo de asino aureo. Nihil rerū istarū quam itineris nos vbique comitant indigemus. vbique itineris pro in omni itinere valde venustū est: vt quoquo in hac regula reperit. Idē lib. vij. Necvspiā ruris reperit ille. Plau. in amphi. Non edepol. nunc vbi terrarū sim scio. Cice. ad atti. Tu autē habes longe gentiū. Apul. Dixit alibi gentium & ciuitatū: pro alijs gentibus & ciuitatibus.

¶ Da exēpla de aduerbijs quātitatis. vt satis eloquētie. parū vini: partim hoim. i. quidā hoies. Sat vini: magis oris: abūde ingenij. i. abundans ingeniū. Multo elegantius dices/ sat pecunie quam sufficiens pecunia: nullo aūt modo sufficiens pecunie sicut nec parū vini: sed parū. nec magnū oris aut maius oris: sed multū & magis. sic nihil vini/ nōnullū vini. Cur ita? q: aliter doctissimi nō loquuntur. Hec est ratio sufficientissima. vbi enim aduerbia sunt quātitatis vis nominibus neutri generis genitiuū damus: affatim virū. i. sufficientes vires. Gellius lib. vj. ca. viij. Quibus abunde ingenij: & ocij: verborum est. Sueto. in Cesare. Potentie glorieque abunde adeptum. Tit. Liuius. x. ab vrbe. Habetis affatim lignorum. Idem in secundo quarte decadis. Agri affatim materie prebebant ad noua moliendi opera. affatim materie: pro sufficientem materiam: est nimisque lepedum. Gellius. Terrorum ac fraudis abunde est. Parumper nō regit genitiuum quia temporis

aduerbiũ est nõ quãtitatis: et significat perpaꝝ tpis: vt tantisper. per tantũ tpis: ⁊ tandiu. ¶ Dicas. perendie nõ post cras: nudiustertius: nõ pre heri: quasi nũc dies tertius. Deinde nudiusqnartus: Cice. Ostendit nõ inepte dici nudiusquintus: sextus: septimus ⁊c. que tñ non affectabis. si Valle auscultare velis. Cicero in quinta Philippica. Recordamini qui dies nudiustertiusdecimus fuerit. Ergo etiam aliqñ aduerbiũ est teste Seruio cũ gtõ: vt illius ergo venimus. de hoc sat ante dicimus.

nudiustertiusdecim⁹

¶ Tertia regula de mei: tui: sui: nostri: vestri:

Possessum spernit patrium: quo passio fertur.
Filius ergo mei ne dixeris: at meus inque

¶ Nomen significans rem possessam vel habitam non põt ꝓ possidẽte: vel habẽte regere gtõs passiue significantes mei/tui/sui/nostri/vestri/ vt de filio quez habeo non licet dicere filius mei: nec de agro quez habes ager tui. Similiter non licet dicere ager nostri: mos vestri: liber sui: quia mei/tui/tui/nostri vestri. non significãt possessorem: sed passiue rem. s. de qua aut in quam aliquid habetur. vt Amor mei. idest amor quem quis habet in me nõ quem ego abeo nisi eum habeam erga me. Onis. Uror amore mei. Quomodo dicendũ est ergo si dicere non lz: filius mei? Ueteres dicebant filius mis/tis/sis/nr̃m/vr̃m/ nam hi genitiui actiue significabant: nunc/mis/ti/sis non lnz in vsu. nr̃m vr̃m fere partitiue ponũtur. Ideo per possessiua loquemur filius meus/tuus/suus/nr̃/vester: vt hec studiosi latius ⁊ plenius intelligant non grauabor singulatim declarare oia. Quero igitur primum.

Ego/tu sui/binos sortita sũt gtõs mei/ tui/ sui/ et mis/tis/ sis: hecq̃ actiue capiebantur in quoꝝ locum successere meus/tuus/ suus/que ꝓnoia possessiua vocant. Gtũs actiue aut passiue aut possessiue sumitur.

Quot modis gtũs capit̃? Tribus. Actiue: Passiue: Possessiue

Qñ gtũs sumitur actiue? Qñ propter ipm: alterum actiue declaratur. vt Prouidentia dei. i. per quaz deus ꝓuidet. bonitas dei qua deus benigne agit. Tremor vapulantis. i. per quez vapulãs tremit. Cogitatio patiẽtis famẽ est varia Timor decollandi est ingens. rogatio percussi significãt actiue: vt in ꝓposito sumit̃ actiue significare: q: in ꝓposito dictio non dz actiue capi: q: ipsa actiue exponitur: nec passiue: quia: ipsamet passiue exponitur: sz q: ꝓpter istam aliquid actiue vel passiue declarat̃. hoc nugatores quidã minime intellexerũt: sed pergam⁹. Qñ gtũs sumit̃ passiue? Quũ ꝓpter ipm alterũ passiue declarat̃: vt Timor dei quo deus timet̃. Cultus dei quo deus colitur Fastidiũ mei quo ego fastidior. Quãdo genitiuus possessione capitur? Dum ꝓpter gtm̃ alterum possideri significatur: vt regnũ dei: quod deus possidet. Liber petri: anima pauli ⁊c. Quicunq̃ genitiuus actiue sumitur: idem possessiue capi põt. Per hec ⁊ alia errasse Priscianum ostendit optime doctissimus Ualla: q: male. dicit Priscianus ꝓ eodez dici filius mei: ⁊ meus. Item ager tui: et alia ꝯplura: que breuiter ex Ualla declarabo: addendo multa que ipse ex fontibus non e riuis ausi. Si quis dicat ꝓ Prisciano apud grecos hanc differentiã nõ obseruari quam Lauren. vult esse apud latinos ergo nec apud latinos seruari dz mẽdosissime colligit: q: multa sunt apud latinos q̃bus carent greci: ⁊ contra: ⁊ idem in oibus linguis inuenies. ¶ Quot gti tantum actiue sumunt̃? Quinq̃. mis/tis/sis/nr̃m/vr̃m quoꝝ mis tis sis exoleuerunt. Ennius. Ingens cura mis est concordib⁹ equiparare. Plan. in penulo. Da diem sospitem rebus mis agendis. Nr̃m vr̃m partitiue ponunt̃ loco horum vtimur possessiuis: meus/tuus/ suus/noster/vester: que actiue ⁊ possessiue tantum sumuntur. ¶ Argumentor. dicit. Quadrigarius apud Gelliũ ca. v. li. xx. C. Mari ecquando te nr̃m ⁊ reipulice miserebitur. hic nostrum passiue pro nostri sumitur vestrum pro vestri. apud Gracchum miserere vestrum. et tis pro tui capitur apud Plautum: teste Ualla in milite. ait se afflictare quia tis egeat.

Actiue genitiuũ capi.

Passiue genitiuuz capi.

Possessiue genitiuuz capi.

Nr̃m vr̃m nõ semper partitiue sumi.

¶ Rñdeo de freq̃ntissimo vsu locuti sumus. Aliqñ alr̃ tñ inuenim⁹: sed non est imitandum vt neq̃ qđ Terentius dicit in heaut. Lachrymis opplet os totum sibi: vt facile scires desiderio hoc fieri tuo Passiue tuo pro tui capit̃: teste Ualla: qđ scz ipse (inquit) non dicerem. Et quod diximus dat nostrum vr̃m patrios partitio tantum De freq̃ntissimo doctoꝝ vsu. intellige: q: rarissime inuenit̃ ꝯtrariũ. Cice. pro plantio. Possum me eripere orationi tue contentionẽ vestrũ. Idem. ꝯtra Rulluz. Uestrũ frequẽtia. Ti. Li. primo tertie decadis dixit: Fortuna vestrũ. Terent. in heau. Cui⁹ mos maxime est consimilis moribus vr̃m: hec rara sunt: ⁊ parce imitanda: illa fre

quentissima in quibus additur oim cuiusq; aut duoꝝ ꝛc. Nā in Cicerone reperit̃ In omniū nostrū humeris coherebūt. Cōmunē omniū nostrū conditionē. de falu te; omniū nostrū: oim nr̄m vitā. Oim nr̄m parens. Oim nostrū cɾa. Uestrū omnium cedem ꝛc. Tit. Liuius. j. tertie decadis. Alūnus oim vestrū ꝛc. ¶ Rursus Cicero in oꝛone contra Rullū. Maiori vestrū parti. quia hic quedā partitio est. ¶ Quot geni tiui tm̄ passiue sumunt? Quinq;. Mei/ tui/ sui/ nostri/ vestri/ primitiue speciei. vt amoꝛ mei quo ego amoꝛ. Miserere mei. hic mia significat alterius erga me: sic re coꝛdoꝛ tui: ego vestri ꝛc. ¶ Argumētoꝛ. dicit Gel. lib. xx. ca. v. recte dici patrē mei: pro patrem meū. ergo mei/ tui ꝛc. etiā actiue: siue possessiue significāt: nō semp passiue. Probat Gel. per Plautū dicentē in pseudulo duoꝝ laboꝛi ego hoim parsissem ha bens: mei te rogandi: ꝛ tui rn̄dendi mi. Ecce hic laboꝛi mei: pro laboꝛi meo. ¶ Rn̄deo. Gelli. alioq̄ exq̄sitissim⁹ authoꝛ errauit in ꝓnoibus mei tui ꝛc. vt bn̄ docet Ualla q̄ ad locū Plautinū iam allegatū rn̄det mendā esse: aut id vt rarissimū: aut licen ter dictū nō imitandū. presertim qꝛ Plauti dictū: quo nemo fuit licentia verboꝝ li berioꝛ: vt ait Ualla. ¶ Qui genitiui tam actiue q̄ passiue significant? Reliqui oēs. vt amoꝛ Petri. i. quo petrus amat: vel quo amatur. In talibus sermo plerūq; est an ceps: vt amoꝛ dei: dubiū est an quo deus amat: an quo amat̃. sic/ Charitas fratris Suspitio vxoꝛis. Odiū petri ꝛc. ꝑpter hec aliqn̄ idem in oꝛatione: actiue ꝛ passiue declaratur. Cicero in Catone maioꝛe. Quid de Publij Licinij Crassi: ꝛ iuris ciuilis studio loquar? Crassus studet: quod est actiue. Jus (vt sic dicam) studetur.

> Laboꝛi mei.

¶ Quomodo differunt Amoꝛ tui: ꝛ amoꝛ tuus? Differunt sic. Amoꝛ tui passiue est quo tu amaris. Amoꝛ tuus quo tu amas siue te: siue alium. ¶ Eodem modo declaratur: differentia in vtilitas mea quam ego habeo. Utilitas mei quam de me aliqui habent. Amoꝛ meus est amoꝛ tui si te amo ꝛc. Eadē diffe rentia potest esse in omnibus que actiue ꝛ passiue declarari possunt: qualia sunt. vsus. memoꝛia/ fastidium/ desiderium/ cura/ odium/ doloꝛ/ potestas/ ꝛ quod idem est copia/ suspitio/ existimatio ꝛc. Quintili. Amoꝛ mei vicit etiam marem suam. Ci ce. Quod desiderium tui ferre nō posset. Ouid. Sit tibi cura tui/ sit tibi cura mei. Meretrix facit omnibus copiam sui non suam. Quintil. Ut aliqui prestaret. pa tris vtilitas mei. sic vsus mei ꝛc.

> Amoꝛ tui. Amoꝛ tu⁹.

¶ Quotuplicibus substantiuis iunguntur genitiui: mei: tui: sui: nostri: vestri? Triplicibus. Primo verbalibus. vt amoꝛ mei. Fastidiū mei. Curtius libro. vij. Alexander immodicus estimatoꝛ sui. In eodem Seruatoꝛē sui ꝑ quo ser uatoꝛem suū licet dicere. tamen alterum actiue: alterum passiue declarabit̃. Nam in eodem dixit. Seruatoꝛem meoꝝ in atro. Cice. epi. fab. Se accerrimum tui defen soꝛem foꝛe ostendit. In secundo expectationem tui cōcitasti. In. xij. Summa laus et tui ꝛ Bꝛuti est q̄ exercitum preter spem existimamini comparasse. In. xi. ad Bru tum. Misit filium nō solum sui depꝛecatoꝛem: sed etiam accusatoꝛem mei. Sta. xi. theba. Cultrix placidissima nostri. Luc. lib. iiij. hinc cui veteris custos: famosa ve tustas. Miratrixq; sui signauit nomine terras. hic teste Sulpitio interpꝛete fama sa in bonam partem accipitur. Claudianus de quarto consulatu Honoꝛij. Tunc omnia iure tenebis: quum poteris res esse tui. Cice. in. v. ad Atticū. Tui sermoni bus. Idem. vij. ad Atticū. Habe mei rationē. Inepte diceres hic meā ꝛc. Coꝛnelius Tacitus. ipse haud q̄q̄ sui detractoꝛ. Idem. Hic exitus Cremone anno. cclxxxvi. pꝛimoꝛdio sui. Idem. Adulescentes quibus moꝛū indoles est: ꝛ bona spes sui. Boe tius in. j. de consola. Scis me hec vera loqui ꝛ in nulla vsq; mei laude iactasse.

> ✱ Uirgil. Quiq; sui memoꝛes alios fece re merēdo. Terētius. Hoc viue scio hanc meritā vt memoꝛ es ses sui.

¶ Secundo iunguntur nōnullis: aut nō verbalibus: aut que nō statim passiue de clarari posse videntur. Curti⁹. lib. vij. Excella sui exiliuit. bene potuisset dicere sua: vti dicimus pro eodem ferme: q̄uis alterum actiue: alterū passiue possit declarari. natura sua. i. quam habet: natura sui. i. de se. Boetius. ij. de conso. Diuitie ne: vel ve stri: vel sui natura pꝛeciose sunt. Cice. v. de fi. bo. A natura nostri facta est. Idē pro Marcello. Ex vnius vita: vitam pendere omnium. Quintili. Uim sui relinquunt. i. vim. ex se nō vim suam. Boe. Secundū sui vim. Luc. ij. Cerne diem victis iam spes bona patribus esto. exemplūq; mei. i. signum mee clementie: ꝛ exemplū de me non meū. Coꝛne. Tacit⁹. Hunc sui finem multos ante annos crediderat. Agrippa con tempserat. Idem longam sui absentiam. Idem. Hanc sui famā ea statim concione cōmouerat. Idem. Uerba apud vos valent: bona atq; mala nō sui natura: sed vox

tibus seditiosorũ estimant. Plini.xij.ca.xviij. Nulla est voluptas: q̄ nõ assiduitate sui fastidiũ pariat. Sed hoc manifeste ṽbale actiue ꝛ passiue sumi põt vt dictũ est Iusti.xxvij. Cometes magnitudine sui quartã partẽ celi occupauerat. potuisset dicere sua. Nã in quibusdã vtroq₃ modo loqui lʒ sine vna ferme differentia vt causa mea ꝛ mei. sic sui substantia apud Boe. Idẽ. lib. iiij. de cõso. Ea q̄ protulit deus in sui similitudine retinere festinat. sui. i. de se quã creature ex deo habent. ¶ Rñdeo ad causa mea ꝛ mei: q̄ teste Seruio ita differunt vt tui causa tunc dicam⁹ si aliqd ipsi ad quẽ loquimur prestiterimus: vt puta tui causa te defendi. Tua vero causa quũ alteri aliqd alterius cõtemplatione prestam⁹. vt tua causa hoiem tuũ defendi. Idem in illud. xvij. Uictus amore tui cognato sanguine victus. Coniugis ꝛ meste lachrymis: vincla oia rupit. Tui inquit ꝓ tuo positũ. in quo ꝛ in alijs q̄busdã ostẽdit se nõ calluisse vsum gtõrũ mei tui ꝛc. vt manifeste oñdit Ualla dicẽs ꝓ eodẽ. dici causa mei ꝛ mea: sed recti⁹ causa mea. Quint. Mea depugnasti causa: tua peristi Cice. xiij. epist. fa. Libenter mei causa facturũ esse arbitror. sic imago mei: ꝛ imago de me: pro quo teste Ualla etiã imago mea recte dr: nõ tñ imago mei dicam de statua diue virginis quã ipse possideo. ¶ Tertio iunguntur noĩa partionẽ significantia. vt sunt pars: dimidiũ mediũ: membrũ: quid: aliquid: multũ ꝛc. vt pars mei. i. de me: vt pote manus aut pes aut aĩa ꝛc pars mea quã possideo vt hereditas aut portio. Sic differunt. aliquid mei: aliquid meũ. mediũ tui: mediũ tuum ꝛc. In Ezechi. Qui genuerit filios in medio vestrũ: pro vestri teste Ualla. Aliquid tui virgo perdes si cum adulescentulis venatũ ꝑdibis. i. aliquid de te scʒ ṽginitatẽ: nõ aliquid tuũ. Aliqñ aliqd tui dicimus de rebus tuis vt tui sit gtũs a tuũ. Plau. in aulu. Dij me perdant si ego tui q̄cq₃ abstuli. i. de tuo. Teren. Cuiũ puerũ hic posuisti? vestri. nõ est hoc a vos: sed a vester: q: sequit: cui⁹ vestri? Rñdet ancilla. Pãphili. Puer vestrũ a vos inepte dr: a vester apte: sed incõplete: q: debet addi Pãphili filij: aut sodalis ꝛc Membrũ mei. i. pars mei. membrũ meũ. vt manus caput ꝛc. Nõ lʒ ergo loco deriuatiui semper ꝑmitiuũ ponere. vt pro filius meus: nõ dr filius meis: q: non est in vsu: nec filius mei: vt patuit. Querimus autẽ/ cuia est penna vel cui⁹. Et meus ponitur pulchre pro mei iuris: sic tu⁹ pro tui iuris ꝛc. Persi. Uindicta postq₃ meus a pretore recessi. Amor mei congrua est per regulam. Si duo continue ꝛc.

Causa tui. Causa tua

*Hec accipitẽ videtur hr̄e significationẽ ps mea pars mei. manus est pars mei: nõ ps mea Fũdus ps mea est nõ autẽ pars mei.

Meus. Tuus. Suus.

¶ Regula quarta.

Queuis proprietas: aut pars cui mobile iungis
Laudem: significans aut vituperamen: in hoc sit:
Uel sexto casu. ceu vultus femina pulchri:
Aut vultu pulchro. quandoq₃ synecdoche habebit
Rite locum quarto aut sexto. ceu candida collum:
Aut collo. misere doleo cor corde ve dices.

¶ Nomen subiecti: aut totius: regit dictionẽ ꝓprietatis: aut partis: cũ adiectiuo laudis vel vituperationis in gtõ vel in abltõ. Da exẽpla prioris partis. vt vir summe virtutis: vel summa virtute. homo sane mentis vel sana mente. rex celsi animi vel celso animo. Gigas procere stature: vel ꝓcera statura. pħs immense subtilitatis: vel immensa subtilitate. Senator oscuri generis vel obscuro genere. sic vir antiqui moris: mire sagacitatis: admirande industrie: ingẽtis anthoritatis: boni nois: labefactate fame. pauce fidei: multoꝝ verboꝝ: prestantis ingenij: haud proletarie doctrine vel vir antiquo more: mira sagacitate ꝛc. Cesar summe hominẽ audacie Plinius. Aristoteles vir immense subtilitatis. Iuue. Ingenui vultus pueri ingenuiq₃ pudoris. Uale. Excellentis pulchritudinis. adulescens bone indolis. Cesar Summe prudẽtie adulescens. Alti spũs Catilina. Tit. Liui. Proba antiqui moris femina. Cice. Nõ multi cibi hospitem accipies: sed multi ioci. Terẽ. homo antiqua virtute/ ac fide. Lactantius. Magno ꝛ excellenti ingenio viri. Plau. Uir nulla fide. Teren. Mulier egregia forma atq₃ etate integra. ¶ Quid est subiectum? Cui aliquid accidit: vt homo est subiectum scientie. Nã homini accidit scientia. Quid est proprietas? Res que alteri accidit vt scientia.

Subiectũ. Propetas.

* Teren. in andria.

Integra mulier q̄dā abhinc triennium ex Andro ɔmigrauit egregia forma atq; etate integra.

¶ Da exempla posterioris partis. Populus dure ceruicis vel dura ceruice: herba magne radicis: vel magna radice. Parasitus auidissime gule vel auidissima gula. Vir magni nasi vel magno naso: sic domus multarū fenestrarum. Nympha prestantis corporis. Puella longe come. Virgo flauorum capillorum. Miles pauidi cordis: vel domus multis fenestris ꝛc. Terētius. Virgo cesia aspectu ore: adunco naso. In sacris. Filij eorum dura ceruice ꝛ indomabili corde. Teren. Duxit secum virginem facie honesta.

¶ A quot partibus orationis regitur pars vel ꝓprietas in genitiuo vel abltō? A quatuor. Primo a nomine. Tit. Li. lib. xxvj. Mulier magno natu. i. annosa. Idē. lib. iij. Consurgit Publius scaptiꝰ de plebe magno natu. ¶ Secundo a ꝓnoie. vt Tu modice fidei quare dubitasti? Plautus. Tu cano capite amās senex nequissime. Boe. Illa vultu placido. Tertio a v̄bo substātiuo aut habēte vim eius: aut saltem verbo intercedente. vt magna authoritate es vir: aut magne authoritatis. Sue. Sibi minimi erat. Idē Sopni breuissimi erat. In gene. Lia lippis erat oculis. in Judith. Erat aūt elegāti aspectu nimis. In Daniele. Susanna erat delicata nimis: ꝛ pulchra facie. Teren. Ille erat honesta ꝛ liberali facie. Plautus. Muliebri aio sum. Cato. Esto animo forti quū sis dānatus inique. Gel. li. v. ca. vi. vult oibus ōronibus huius regule v̄bū substātiuū subintelligi si absit velut Cicero homo magna eloquētia. Et verba (inquit) est/ erat/ fuit/ plerūq; absunt cum elegātia absq; detrimento sentētie. vt Ipse quirinali lituo paruaq; ꝛc. Hic videtur magne authoritatis ꝛc. ¶ Quarto a participio veluti. Hic adulescens optime spe[c]to indolis est olim futurus magne authoritatis apud principem.

¶ Utra est elegātior: an genitiui an ablatiui oratio? Ablatiua tamen vterq; est elegans quoties laudare: aut vituperare quēpiā volumus: ꝛ declaratur fere per verbū habeo. Virg. de Pico. Ipse quirinali lituo: paruaq; sedebat Succinctus trabea leuaq; ancylle gerebat. i. ipse habēs quirinalem lituū. Idem Victorem buten immani corpore. i. corpus immane habentem: teste Gellio. Idem Sunt mihi bis septem prestanti corpore nymphe. i. habētes prestans corpus. Seruius in illud. Pulchra faciet te prole parentē. Positus est (inquit) per figuras sextus casus pro genitiuo. Verū hoc Virgilianum nō est omnino simile exemplum regule nostre: quum nec sit pars nec proprietas prolea parentis.

¶ An necessarium est adiectiuū laudis vel vituperationis semper adijcere? Ita in ablatiuo: sed in genitiuo aliquando nō additur: vt vir consilij homo pacis. Cicero in Sallustium. Nunquid hi quos protulit Scipiones ꝛ Metellos ante fuerunt aut opinionis aut glorie.

¶ Utrum per hanc regulā potest dictio in eadē oratione regere gtīm vel abltīn? Raro quidē: potest tamen aliq̄n ꝛ (vt Valla sentit) parce. Cicero Lentulū nostrū eximia spe: summe virtutis adulescentē fac erudias. Plini. lib. vij natu. hysto. Choro mandorū gentem vocant tauronij: siluestrē sine voce: stridore horrendi. hirtis corporibus: oculis glaucis: dentibus caninis: potuisset dicere stridore horrendo. Idem lib. xxiiij. ca. xv. Stachij marrubij similitudinem habet: longioribus folijs: ꝛ odoris iucundi: colorisq; in lutheum inclinati. verum potest hoc nō simile omnino videri: vt odoris iucundi cōstruatur cum folijs: vt si dicas: hec arbor habet folia lata ꝛ iucūdi odoris. ¶ Si quis dicat. Iste orationes peccant in regulam/ Cōsimiles optant ꝛc. ergo sunt inepte. ¶ Responde. minime peccant contra illam regulam: qꝛ ibi dicitur/ Si non regimen varietur. Hic autem variatur regimen. Animal sex pedibus. nec laus videtur: nec vituperatio.

¶ Quandoꝗ synecdoche habebit. Nomē adiectiuū aut cū participio suo verbum passiuum aut neutrū significans proprietatez: aut accidens in parte rei: potest illius partim dictionem in accusatiuo vel ablatiuo regere per synecdochem. Da exempla de adiectiuis. vt ethiops albus dentes vel dentibꝰ. equꝰ pedes vel pedibus. decorus faciem vel facie. Da exēplum de verbis ꝛ participijs. Doleo caput vel capite. Tremo manus vel manibus. Frangor brachium vel brachio. Fractus membra vel membris.

¶ Synecdoche quid est? Attributio partis ad aliqd totũ sub proprietate verbi vel adiectiui. vt nuda genu: ager depastus segetes: sepes florẽ depasta salicti. flores inscripti nomina regũ. ¶ Quot sunt necessaria in synecdoche? Tria. Que? totũ/ pars/ proprietas. i. verbũ vel adiectiuũ. Est ne hic synecdoche/ potẽs diuitijs/ grauis pietate: preditus dignitate? Minime. Cur? quia (vt Valla docuit) hec figura tm̃ ad animi: et corporis qualitatẽ pertinet nihil ad externa respiciens: qualia sunt doleo caput: doleo ilia: pulcher faciẽ: ornatus animũ. ¶ Quotuplex est synecdoche? Duplex. locutionis/ et constructionis. Quid est synecdoche locutionis? In qua pars pro toto sumit aut cõtra. vt octo anime intrauerũt arcã Noe. i. octo hões. Petrus est in celo. i. aia petri. Cur. iij. Persarum erãt centũ milia: inquis eques triginta milia implebat: pro eqtes implebãt. frequẽs sermo in historicis et poetis. Quid est synecdoche constructionis? In qua verbũ vel adiectiuũ regit partẽ in actõ vel in abltõ vt doleo caput: latus hũeros. et declarat talis oratio fere per habeo. vt herba longa radicẽ vel radice. i. habẽs longã radicẽ. ¶ Quotuplex est synecdoche constructionis? Duplex. directa. et indirecta. Quid est synecdoche directa? In qua vere partis dictio in actõ vel abltõ regit. vt nuda pedẽ: vel pede. Quid est synecdoche indirecta? In qua nõ vera pars sed pro parte adiacens quippiã reperit: vt sum albus vestẽ: et similis tibi colorem. Virg. Perfusus sanie vittas atroque veneno

Synecdoche.

Synecdoche directa et indirecta

¶ Quibus licet vti synecdoche tam in accusatiuo quam in ablatiuo Maxime poetis. proxime deinde hystoricis: oratoribus vix vnquam.

Da synecdochẽ apud poetas. Ver. Oia mercurio siliis vocẽque colorẽque Et flauos crines. Idẽ. Qui genus vñ domo. i. ex qua ciuitate estis: ait Seruius. Ouid. Grauis vterque domo. Verg. Expleri mentẽ neqt. idẽ in geor. Micat auribus ac tremit artus. de equo loquit. Hora. Lenã suspensi loculos tabulãque lacertos. Plau. Sum pedes mobilis. Lucanus. Effusas laniata comas cõtusaque pectus. Virg. Redimitus tpa lauro. Idẽ. Tristior et lachrymis oculos suffusa nitẽtis. synecdoche est quicqd dicat Aldus. Sillius lib. ij. Nã cetera nõ latet hostis. i. per cetera vel in ceteris gerit se hostem. ait Petrus Marsus. Idem lib. x. Quem postquam aspexit geminatus gaudia ductor. Idẽ lib. xiiij. Truncatu membra bipenni.

Da synecdochẽ apud historicos. Cor. Tacit. Frigidus iam artus. idẽ de Germanis. Tegumẽ oibus sagũ fibula aut si desit spina consertũ: cetera intecti totos dies iuxta focũ atque ignẽ agũt. ibidẽ de feminis. Nuda brachia iac lacertos. idẽ. Cetera similes bathauis. idẽ. Cetera similes vna differunt. Sueto. in Augu. Dalmatico etiã vulnera excepit: vna acie dextrũ genu lapide ictus: altera antẽ et crus et brachiũ ruina pontis: cõsauciatus. idẽ in calig. Statura fuit eminẽti: pallide colore: corpore enormi: gracilitate maxima: ceruicis et crurũ et oclis et pedibus cõcauis: frõte lata et torua: capillo raro ac circa verticẽ nullo hirsutus cetera. Pompo. Mela. Põtus longo rectoque milite extensus: sinuatus cetera. idẽ. Sarmato totum brachari corpus et nisi qua vident etiã ora vestiti. idẽ. Corpora infecti. idẽ. Pars nudi agunt: pars tm̃ obscena velati. Solinus. Crinẽ tonsus est. Idẽ. Alba quasi mitru la lunatus caput. idẽ. Spinis tergũ hispida. idẽ. Hirti corpa caninis dentibus: stridore terrifica. idẽ. Hirsuti comã facietenus. Ti. Li. j. ab vrbe. Virũ cetera egregium Idẽ. lib. xxxj. At vero Hannibal ipse dũ murũ incautus subit aduersum femur tragula grauiter ictus cecidit. In sacris eiusmodi synecdoche freqũeter inuenit. Tertio regũ. Doleo pedes. Et quarto. Caput meũ doleo. In Hieremia. ventrem meum doleo. Iterum. Oppius de bello Aphrico. Brachium gladio percussus.

Synecdoche quamquam poetis tm̃ sit permissa; vtũtur aliquando illa et historici qui nonnunquam in genere dicẽdi poetas imitãtur.

¶ Da synecdochẽ apud oratores? Vix inuenit: presertim apud Ciceronẽ et Quintilianũ. neque enim dicũt doleo caput: frigeo manus: sed dolet mihi caput frigent mihi manus. Et qd Sallu. dicit Antonius pedibus eger in plio adesse neqbat Cic. Quintilianusque teste Valla dixissent: pedibus egris. Gel. Apul. et Sidonius nõ inter oratores habent: sed mixti potius dicendi sunt: et scriptores omnigeni. Pli. historicus est in naturali historia. ideo propter hos nõ dices synecdochẽ oratoriam esse. Gellius libro. vj. cap. x. Et caput et ora velatus. Idem. xj. cap. ix. Lana multa collum ceruicesque circũuolutus. Apuleius primo Meta. Tremore viscera quatior. In-

Apuleius. j. meta. Tremore inqt viscera quatior.

eodem. Jugulũ istã dolui. Idem. Nunc etiã spiritu deficior ꝛ genua quatior. Idē lib. ix. Dij boni quales illic homũculi vibicibus liuedinis totã cutē depicti: sic idē persepe. Pli. lib. vij. ca. xxviij. Ipse vulneratus humerum ac femur. Et lib. x. ca. ij. phenice. Aquile narratur magnitudine: auri fulgore circa colla: cetera purpurea. Idem. xxxvij. ca. iiij. Est ꝛ alia iris: cetera similis ꝛ predura.

¶ Regula quinta opus.

Poscit opus sextum: tolerans quandoqꝫ secundum
Ut mihi opus libro est. At opus dux Tullius inquit:
Est nobis. At opus: Plautus sic vtitur vsus.

Opus.

¶ Opus regit abltm̄ cũ dtõ intercedēte ꝟbo substãtiuo. hꝫ quoqꝫ sed rarissime gtm̄ ꝑ abltõ: vt opus est mihi libro: indigeo libro: ꝛ (vt barbari loquunt) habeo ad faciendũ de libro. sic opus est mihi armis/auxilio ꝛc. Ci. li. ix. epi. Authoritate tua nobis opus est ꝛ de cõsilio ꝛ etiã grã De gtõ. Apul. lib. ix. Mihi ope eius opus est. Ouid. de ar. Nec minor est ꝟtus ꝙ q̃rere parta tueri. Casus inest illic: hic erit artis opus.

* Opus aliqñ ꝑ necesse siue necessario accipitur. Apuleius. Cui etiam rez factã opꝰ fuerat.

¶ At opus dux Tullius ꝛc. Opus capitur pro necessarius interdũ adiectiue indeclinabiliter: ꝛ ita quẽuis casuz secũ ꝑmittit. vt opus est mihi medicꝰ. intelligo tibi multa esse opus. Ci. ij. epis. ad Curionē. Dux nobis ꝛ autor opus est. idē. vj. ad atti. Dices nũmos mihi opus esse ad apparatũ triũphi. ꝛ lib. Uideo mihi opus esse viaticũ. Corne. Nepos in vita Attici. Que amicis suis opus fuerãt ex sua re familiari dedit. Cesar lib. j. de bel. gal. Rñdit si q̃d ipsi a cesare opus esse sese ad eũ venturũ fuisse: sic opus est mihi consilio a te. Tit. Li. xxxiiij. Que opus essent. Idem. xl. Ad cõparanda ea que in rem opus erãt. Ci. scd̃a in Uerrem. Multa sibi opus esse. Cice. ad Terentiã vxorez. Si quid opus erit: si quid acciderit noui: facies vt sciam. Teren. in heau. Alia que opus sunt comparet.

Usus.

¶ At opus Plautꝰ ꝛc. Usus capitur aliquando pro opus: ꝛ regit similiter abltm̄ cum dtõ intercedente verbo substantiuo: ꝑsertim apud Plautum ꝛ qñqꝫ apud alios. vt est mihi vsus libro/vestibus/doctrina/ cõsilio ꝛc. Plau. in asinaria. Uiginti iam vsus est filio argenti minis. Gel. li. j. ca. xiiij. Propterea pecuniam qua sibi nihil esset vsus ab ijs quibus eam sciret vsui esse non accipere.

¶ Opus pro necessario quotuplicē constructionē babet: Quadruplicē. ¶ Primo hꝫ abltm̄ cũ dtõ intercedēte ꝟbo substantiuo ꝛ greco more verbo habeo. vt opꝰ est: mihi libro: opꝰ habeo libro hoc posteriore loquendi mõ nõ vtimur teste Diomede. ꝗuis in sacris dicat. ¶ Dñs his opus hꝫ. ꝛ apud erasmũ quodam loco. Opus habent ijs. ¶ Scd̃o opus ꝯstruit cũ abltõ intercedēte prepõne de vel in. Cũ abltõ vt opus est mihi de libro. Cic. lib. vij. episto. Opus est huic delimatulo ꝛ polito tuo iudicio. Limatulus la. lum. diminutiuũ a limatus. i. acer acutus seuerꝰ castigatꝰ. Ci. li. xiij. Si qua in re opus fuerit/iuueris. Addit interdũ ad vel in: sꝫ nõ significat res qua indigemꝰ. Ti. Li. xxxiiij. Ad cõparãda ea que in rē opus erãt. hic opus capit adiectiue. qd̃ pro in quo. nihil pro in nullo: vt si q̃d opus est tibi opera mea fac vt sciã. Sic nihil te lesi. Si quid te offendi oro veniã. Tertio. reperit cũ gtõ reperit. qd̃ iam vix ausim imitari. vt opus est mihi auxilij tui. Olim etiã cum alijs casibꝰ vt opus est mihi librũ. Plau. in trucu. Puero opus est cibũ. sic vsus. Plau. in pseu. Ad eã rem vsus hoiez astutũ. ¶ Quarto adiectiue cũ ntõ ꝛ vtriuslibet numeri actõ. De alijs casibꝰ non habeo testimonia. vt opus est nobis anthor. In sacris Nõ est opus bene valentibꝰ medicus. Quint. Claudiꝰ apd̃ Gel. li. xvij. ca. ij. Nihil nisi diuitias opus esse. i. necessarias veteres complusculi ita dixere. nec. rõ (inquit Gellius) dici põt cur rectiꝰ sit diuitijs esse ꝙ diuitias. nisi qui grammaticorũ noua instituta vt temenon hiera. i. templorũ sacra obseruant: ꝛ recte me hercule Gellius: quũ persepe ita loquatur lingue latine parēs Cice. vt ipse ostendit. Ego aũt semper in ea fui opinione: vt nõ grãmaticoꝝ instituta ꝑ loquēdi lege haberē. Nã potius cũ Ualla qd̃ ad elegantiã pertinet. Ego pro lege accipio quicq̃d magnis anthoribus placuit. quales sunt Cicero/Quintilianus/Liuius/Plinius ꝛ ceteri.

Badiꝰ cõposite legit delimatulo.

¶ Quomodo differũt opus ꝛ opera opere. Opus est operatio nis effectus: vt carmen: domus. hinc dicim⁹ opera authorũ. Opera est actio: labor et industria operantis. vt do operam grãmatice. i. adhibeo laborem ꝛ diligentiam Indigeo opera tua. industria vel auxilio. Opere etiam dicuntur ipsi operantes si ne serui siue mercenarij. Cice. pro Flacco. Opere facessant. seruitia sileant. Ab ope ra fit operepreciũ. fructuosum: ꝛ ad rem pertinens aut decens: vt vtile iucundũq. Cice. Operepreciũ erat ludentes intueri. Iuue. Est opere precium penitus cogno scere toto. Quid faciat: agitetq die. Liui. Facturus ne operepreciũ sim si res ge stas populi romani ab initio perscripserim. Aliqñ preciũ postponit. Plini. Id ve ro audire preciũ opere sit. Gellius similiter quodã in loco preciũ opere pro opere preciũ dixit. Nõnunq subauditur. Persius. Est opere cives lunai noscere portum Opus pro opera interdum capitur. Verg. Mollibus e stratis opera ad fabrilia sur git. Aliquãdo opus indeclinabile nomen pro necessario substãtiue regit dtm̃ indi gentis intercedente verbo substantiuo: ꝛ abltm̃ rei qua indigemus: vt ante docui. Verg. Nunc animus opus enea nũc pectore firmo. hinc perosus. i. valde necessariũ Teren. i and. Sed nũc ꝑopus est aut hũc cũ ipsa aut aliquid de illa me aduersus hũc loqui: hic ꝑ abltõ infinitiuũ hꝫ: sic etiã opus est gratiã habere benemerẽtib⁹.

Opus: Opera Opere: *Ope ip se laborã tes ꝑsone vocantur, Modesti nus. Ope rum noie ipsas ꝑso nas q̃ ali quid faci unt signi ficamus. Opus

Regula sexta de adiectiuis verbalibus.

Actiue significans verbale dabit genitiuum.

Mobile. ceu quedam quorum vix scitur origo.

¶ Adiectiuũ verbale actiue significans regit gtm̃: vt quedã adiectiua: de quib⁹ an verbalia sint ambigitur vt amans vini: patiẽs frigoris: doctus pile: indoctus logi ce: cõsultus iuris: significatiuus belli. cupidus ludi ferax tritici. studiosus ꝟtutis. nũcius veri. conscius recti. docilis parui: docibilis dei. gnarus militie. ignarus vie prodigus pecunie: rudis literarũ. memor beneficij immemor patrie. ꝯpos voti: im pos mentis: particeps furti. dubius vite ꝛc. ¶ Cur dixisti in sexta regula actiue si gnificãs? q: aliter nũq per hãc rłam regeret gtm̃: vt vapulãs/percussus/ trepid⁹/ ꝛc. Utrũ dñt semꝑ ab actiuis descẽdere? minime. q: sic doctus: cõsultus ꝛc. nõ ꝑtine rẽt ad hanc regulã: quũ descendant a doceor: cõsultor ꝛc. ideo actiue significare est actiue declarari: vt doctus qui scit. cõsultus qui alijs recte cõsulit ꝛc. An oia actiue significãtia verbalia adiectiua regãt casum huius regule? Nõ. q: opus est vt sint ab authoribus non futilibus cũ gtõ inuenta. ideo legens librorũ: bibens vini: co medens nefrendi ꝛc. non dicemus donec apud bonos authores inuenerimus.

*Horatii Docte ser monis vtriusq lingue.

¶ Quomodo differunt amans vini: ꝛ amãs vinum? Amãs vi ni est qui multũ vinũ cupit: ꝛ ex cõsuetudine amat: nec pñs tꝑs hic magis signifi cat q̃ preteritũ. estq amans nomen cõparabile. vt amator vini: amãtissim⁹ vini. Amans vinũ est qui tam amat vinũ: ꝛ participiũ est nec cõparatur. sic patiens fri gus qui patitur frigus participiũ est. patiens frigoris qui per multã consuetudi nem frigus facile tolerat ꝛ cõparatur patientior patientissimus. multos videmus patientes frigus: minime patientes frigoris: doctus grãmaticã: qui grãmaticã di dicit etiam si neglexerit participium est: doctus grãmatice: qui multo vsu grãmati cam callet nomen est. ꝛ comparatur doctior doctissimus: ita dices in reliquis. Pro pter hanc solet hoc regimen dici regimen actus conuersi in habitum.

Amans vini.

¶ Quotuplicia adiectiua regunt casum huius regule? Unde cuplicia. Primo. Nomina in. ans ꝛ ens. vt amans ꝟtutis. fugiẽs vitij. Da authori tatẽ. Sene. Amãtes tui ama. Iuue. Uiue bidẽtis amãs. Quinti. vt amantissimos mei pleniore obsequio demererer ꝑpter cõparationẽ ꝛ cõstructionis variationem hec noia fieri in. ij. ene. dicit Seruius. Sallust. Catilina patiens inedie: algoris vi gilie: supra q̃ cuiq est credibile. Terẽ. herus perliberalis ꝛ fugitans litiũ. Cesar. j. de bel. ciui. Nemo erat tam tardus ꝛ fugiens laboris. Terẽ. Fidens animi sui. ¶ Quomodo differũt fidens animi ꝛ fidens animo. Fidens aio. i. fortis animosus Fidens animi qui etiã pro tꝑe animũ fidentẽ facit aliqui degenerẽ: vt Simõ apð Verg. ij. ene. Fidẽs animi atq in vtrũq paratus: seu versare dolos seu certe occũ-

Patiens Fugitãs: Fugiens Fidens

bere morti. Ferat certe ille animū alias degenerem tunc fidentem. ait doctissimus Badius. In sacris. Nō sumus cōcupiscentes malorū. Apul. ix. meta. Noscende cupiens. Tacit⁹. Uulgus cupiens voluptatū. In sacris. Saluus adhuc spirās minarū ꝛ cedis. Uer. Dij maris ꝛ terre tempestatūq potētes. i. dn̄antes. Quando vero significat dites regit gtm̄ vel abltm̄ per regulā. dat patriū aut sextum tibi pla sicut egestas. virt potēs. i. nubilis abstinēs pecunie ꝛ cōtinēs iustitie apud ritos inuenies reuerens dei. Ouid. de pyrrha. Nec reuerentior vlla deorū. Appetens alieni. Cice. Nihil est appetētius similiū sui. Uer. Seruātissimus Timens ꝛ metuēs. virge. Jnue. Metuēs virge iam grādis achilles. Joānes rum suarū negligens. Tacit⁹. Uitellius amicorū inimicorūq negligens. Cice. iij. offi. Uirtus est efficiens vtilitatis. Plau. Audiens imperij. Prestās animi. i. theb. Haud tulit armorū prestans animiq corebus. ¶ Quid discriminis est inter prestans animi ꝛ prestās aio? Prestās animi dr qui aīam pstantē facit: vt iuuenis quib⁹ per etatē p̄stantior animus esse neqt. Prestās aio est cui est animi p̄stans et maioris laudis est p̄stantē animi esse q̄ p̄stantē aio. hoc docuit nos doctissimus Badius noster. Uer. O p̄stans animi iuuenis. Seruius ait pro p̄stans aio. q: more interim gtūs pro abltō ponit. Placet tn̄ Badiana differētia. Uerg. in. v. furens animi dum prorā ad saxa retorqnet: p aio. teste Seruio. Ambiens Diomede. diuus Ambrosius. Cancer vt est appetēs cibi ita pspiciens periculi tiēs sanguinis. Sil. iij. Atq ille haud vnq̄ parens p laude cruoris. Et semp sitiens. Gel. xij. ca. iij. Pecunie sitientē Cice. in. iij. de ora. Sitiens rerū ij. de ora. Sui despiciens. Cice. ad brutum. Juris dignatisq retinens. Gel. li. Salinstius pprietatū in verbis retinētissimus consuetudini cōcessit. Cice. p tio. Retinens iuris ꝛ libertatis. Taci. Intelligens falsi. Cice. ij de finibus. eius gn̄is intelligēs ac copiosus. Taci. Ad transeā mortis agentē questor missus. Cor. Tacit⁹. Js vrbane militie impiger bellorū insolens. Cesar. in ij. lo ci. Erat in oppido multitudo insolēs belli diuturnitate ocij. Sallu in C solens malarū artiū. Gel. x. ca. xxij. Morū euadūt prorsus insolentes. Cor. T pora hoim salubria ꝛ ferentia laborū. Apul. i. met. Jllud hore memini me hiscente ima tartara inq his canem cerberū prorsus esurientē mei hore pro illa ora eleganter dixit. Cesar. vi. de. bel. galli. A multitudine sui desperans. Sal. in. iug. Persuge regionū scientissimi. Gel. xviij Uir gue latine sciēs. Gel. lib. iiij. Uir literarū veterū diligētissimus. Gel. lib. x. ca. norin⁹ phs memoriarū veterū exequētissim⁹. Gel. xiij. ca. xxiij. Infrequens cum latinarū. Gel. xvij. ca. v. Rhetoricus quidā sophista vtriusq lingue callēs Liui. x. ab vrbe. Gallorū corpora intollerantissima laboris atq estus. Jdem Nō ferme desunt irarum indulgentes ministri. Cice. pro Quintio. Sui ne gerens. Pli. vi. epistola. alieni abstinentissimus: sui diligens.

Marginal notes: Cupiens. Spirans. Potens. Reuertēs Appetēs. Seruans. Metuens Negligēs Efficiens. Audiens. Prestans. Furens. Ambiens pspiciens Sitiens. Parens. despiciēs. Retinens intelligēs Agens. Impiger. Insolens. Ferens Esuriens. Illō hore. Desperās Sciens Diligens infrequēs Callens. Intolerās indulgēs Profusus.

¶ Secūdo regūt casum hui⁹ regule: Adiectiua e preteriti

participijs paucula: vt doctus pile: profusus patrimonij. i. dilapidans pdigens fundensq patrimoniū. Da anthoritatē. Sallu. in catil. Alieni appetens sui p Hora. in ar. Ludere qui nescit cāpestribus abstinet armis: indoctusq pile trochi ve quiescit. Ne spisse risum tollāt impune corone. Qui nescit scribere: ne dicas pilare: sed pila ludere. Dicimus etiā in ablatino doctus tus bonis literis: sic indoctus ineruditus. Cicero de claris orato. Grecis liter ditus. Jdem. docti ꝛ grecis literis ꝛ latinis. Gellius nouitatis nitide amator actm̄ figurate dixit lib. ix. ca. x. Anneus cornut⁹ hō sane pleraq alia non indo neq imprudens. Et lib. ij. ca. xxi. Grecas res eruditi. Et lib. xix. ca. ix. Nostras haud incuriose docti. Eruditus grāmatice: peritus musice. hoc Cicero etiam abltō posuit pro cluentio dicēs. peritior. At Terē. ait. Jure hic adulescentes ritos rerū in fraudē illicit. Peritus venit ab antiquato verbo perior: vnde in vsu est: cui⁹ participiū experiēs in nomē transit: q: Naso dixit experiens et expertus. Diomedes. expertus belli. ¶ Differūt ne eruditus: doct⁹: perit⁹ si proprie loquamur. Nam eruditus est non rudis quasi extra ruditatē positus ctus qui rationem tenet. peritus qui etiā experientiam consuetudinēq habet pertus. Uirgili⁹. Expertos belli iuuenes. Quintilianus. Preceptores par est

Marginal notes: Doctus Indoctus Eruditus Peritus Experiēs.

solũ eruditios sed doctos atq̧ peritos esse debere. Cõsultus iuris:ꝯsultissimꝰ iuris i.doctus:ꝙ aliꝭ ꝯsulit. Hora. Cõsultꝰ iuris ⁊ actor causaꝝ. Consultor ꝙ cõsiliũ petit aliqñ etiã qui dat:ꝑ cõpositionẽ dicimꝰ iuriscõsultꝰ ⁊ aliqñ iure cõsultꝰ vt iure peritus.nã Cic.dixit iure peritior:⁊ iureperitꝰ legi apd. Ci.in.ij.de legi. iõ male putat esse ineptũ a Geor.Val. Hora.j.car. Insaniẽtis dũ sapientie cõsultus erro. Consuetus malarũ artiũ.Cice.ij.ad atti. Insuetus cõtumelie. Silli.li.xj. Stupet inconsuetus opime.Sidoniꝰ.mẽse miles. Amplexus:⁊ cõplexus amici apud doctos etiã leges. Uersus animi. Tacitꝰ. Qui ꝟsus animi mõ nunẽ panescere:mõ minis aduersantis ppl̃i terrei.i.panescebat ⁊ terrebat. In quibusdã videt gtũs pro abltõ poni Apul.li.xj Oppido suspẽsus animi.i.vehemẽter dubitãs.Silli.xiij. Quos vbi tam erectos animi videt his addunt fessus. Silli. xvij. Id reliquũ fessos opis auxiliiq̧ ciere. Papi.iij.the. Tydea circum oẽs fessuz belliq̧ viiq̧ Stipant. Uer.j.ene. Expediũt fessi rerũ. Oui. Scitus vadoꝝ dixit.i.sciens. Plau. Falsus animi. Apule. De repente animi mutatꝰ. Uer.iiij.geor. Immemor heu victusq̧ animi. Apule. iij. meta. Exterminatus animi. Titus Liuius.xxxiiij. Cõtẽtos libertatis. quasi continentes actiue dixit. Incautus ⁊ cautus periculi apud doctos inuenies. Prefectꝰ adiectiuũ datiuũ regit vt prefectus vrbi.substantiuũ gtm̃ veluti ꝑfectus vrbis. ideo huc non pertinet:vt neq̧ illa. Fur auri:coquus pulmenti. Dux femina facti. apud Uergiliũ Lingua animi interpres,litere amoris indices. Uindex belli curia apud Silliũ ⁊c.

Cõsultus
Consuetꝰ
Insuetus
Uersus.
Suspẽsus
Erectus
Fessus.
Falsus.
Mutatus
Uictus.
Extermi=natus.
Cõtentus

¶ Tertio. Quedã in iuus. Priscianus. Uerbũ est agendi patiẽdiq̧ significatiuum. Cometes.est belli significatiuꝰ. Pliniꝰ.ruris imitatiuo.ait hoc in lib.v.epi.ad apollinarẽ.multis sic vtunt;medici vt herba expulsiua veneni vinũ incentiuũ libidinis lapis.cõsistiuus sanguinis:potio opilatiua alui. sic virtus diffusiua.Ita apphẽsiuꝰ penetratiuꝰ ⁊c. In quotuplici differẽtia sũt ꝟbalia in iuus? In triplici. Quedã dispositionẽ dicunt vt significatiuꝰ:aptꝰ significare. Quedã pro presenti capiunt:vt Seruus fugitiuꝰ qui fugit. Quedã passiue significant.vt tempus succisiuum Plinius vocat.quod succiditur. Natiuus qui naturaliter nascitur

Iuus.

¶ Quarto in idus ꝗdã.vt cupidus glorie: auidꝰ pugne. Plini. Natura hominum est nouitatis auida. Plau. Leno auri cupidus. Ouid. Cupidus studioꝝ quisq̧ sueꝝ. Sic cupidus vini. Plau.antique dixit in abltõ teste Nonio in pseudulo. Uino mõ cupide estis:pro vini. Diomedes. Timidus ꝟgc:inuidꝰ alieni: pauidꝰ mortis:ꝓuidus futuri:improuidus futuri apud Li.hoc ẽt aliqñ dtm̃ regit. Taci. Uiteliꝰ ostẽtui erat:ignarꝰ militie:improuidꝰ cõsiliꝭ. Picꝰ. O amator:o pietas nr̃is bñ ꝓuida rebus ⁊ recte siquidẽ dicimus prouideo futurũ ⁊ ꝓuideo rebus meis. Ti.Li.v.ab vr. Trepidi rerũ suarũ. Silli.in ij. Dũ pauitãt trepidi rerũ fessiq̧ salutis. Trepidi rerũ.i.nullã ponẽtes in rebꝰ spẽ. Fessi salutis.i.laborantes inopia salutis. Apul.lib.iiij.meta. Trepidi: religiõis vrgemur impauidꝰ mortis. Silli.xij. Impauidus sopni seruat pecus.sic pauidꝰ mortis. Callidꝰ technarũ. Tacitꝰ. Nemo illa tẽpestate militaris rei callidior habebat. Idẽ. Auida discordiarum ciuitas. Turbidus animi apud Tacit.pro turbidus aio videri põt positũ. Sic Silli.in.xiij. Turbidꝰ aũi.sz dare põt quis dr̃ iam; qualẽ dat Bedius inter ꝑstans animi ⁊ prestans animo.reperitur similiter Ualidus. Taci. Animi validus ⁊ corpore ingens.

Idus.
Auidus
* Uer.ix. ene. Ergo auidũ pugne dictis ac numine phebi.
Cupidus.
Prouidꝰ.
Trepidꝰ.
impauidꝰ
Callidus.
Turbidꝰ.
Ualidus.

¶ Quinto. Quedã in ax. vt rapax auri:capax mẽtis: ferax tritici:fugax luxurie ⁊c. Ouid. Tempus edax rerũ tuq̧ inuidiosa vetustas. Oia destruis. Idem. Sãctius his aial mentisq̧ capacius alte:deerat adhuc. ¶ Quotuplicem cõstructionẽ hz capax. Triplicẽ. Primo regit genitiuũ. Priscianus. Partes compositi sunt prioris sensus capaces. Tu es ingenij capax. Secundo regit ablatiuum vt capax tribus equis. Pli.li.ij.epl̃a. Uilla vsibus capax nõ sumptuosa. Tertio admittit accusatiuũ cũ prepositione ad. vt hoc stabulũ est capax ad tres equos. Plinius lib.xxxviij.ca.v. Capaci ad sextarios tres Apuleius nouitatis amator sine prepositione accusatiuum dedit libro.ij. meta. Tu pater etatem: ⁊ pulchritudinem capax eius es. Frequentius habebit genitiuum:vt quanti capax est fidelia.sic contrariũ in capax. Nõ omnis ager:est ferax tritici. Uerg.teste Nonio pro genitiuo ablatiuũ posuit dicens. Illa ferax oleo. Seneca Esto vitioꝝ fugax. Symmachus Ausonio. Iactantie fugax garrulũ iudicem pertimescis. Horatius in arte. Uiuimusq̧ sagax rerum ⁊ diuina futuri. Hic diuinus,na.num.quia actiue significat/etiã habet ge=

Ax.
Edax.
Capax
Ferax.
Fugax.
Sagax.
Diuinus.

Tenax. nitiuũ. Ouid. Ista tenax segetis crescere lapa solet. Persi. Parca tenax veri. ...
Rapax. Iustũ ⁊ tenacẽ propositi virũ. Pli. xxv. ca. ij. Omniũ vtilitatũ ⁊ virtutũ rapacissi...
Spernax. Spernax rumoris. Sil libro. viij. Doctor piso viros spernaces mortis agebat ...
Audax. iij. syl. Audax ingenij. Tacit⁹. Procax ocyj ⁊ ptãtis tempera:ior. hic tẽperatus ...
Procax. gtĩ ⁊ pertinet ad scdm modũ. Idem amicitie fallaces: singularis numeri est ...
Tẽperat⁹ citie. sic dices. iste est sodalitij fallax. Tacitus. Opũ contemptor: recti peruicax.
Fallax.
Peruicax.

ℂ Sexto quedã in osus: vt ambitiosus dignitatis. studiosus ...

Osus. cunie. curiosus aliene vite. Cice. de amici. Dile studiosi fuerũt. Franciscus ...
Studios⁹ phus. Quid em̃ earũ sumus rerũ curiosi q̃ aĩe curas nõ adimũt sed augẽt? ...
Curiosus Sũmi discriminis incuriosus. Erosus et perosus magis ad scdm modũ pertinẽ...
Incurios⁹ q: cũ accusatiuo (vt ego sentio) sunt participia p̃teriti temporis licet verba ...
Erosus. exodi ⁊ perodi exoleuerunt. Exosus igitur et perosus aliqñ noĩa sunt: ⁊ regũ...
Perosus. nitiuum. Boeti. ij. de ꝯso. Uite huius exosa. Gelli. xv. ca. xx. Ridendi exosus. ...
sepius cũ accusatiuo legũtur: ⁊ sunt participia. Astipulat̃ mihi Calepi. Boeti. ...
cõso. Modũ est ad vnũ te omnis exosa fortuna. Gel. xv. c. xx. Mulieres exosus. ...
lib. v. Solitudinẽ perosus. ibidẽ. parricidiũ exosi. Et lib. vij. patrios mores ex...
es. Col. lib. x. Immundã segnitiẽ perosa est Quintilia. in lib. j. Qui modo le...
disciplinam nõ sunt perosi. Hec eo diligentius annotaui q: quidẽ nostratiũ ...
qui haud indoctus male docuit hoc modo. Exosus bella poetice d:. orator: ...
odiens bella. qd falsũ est: q: exosus bella tam oratorũ q̃ poeticũ. odiens ver...
in oratorio / nec in poetico vsu' est: vt neq̃ verbũ odio nisi admodũ raro. Uerg. ...
Iuppiter oĩpotens: si nondũ exosus ad vnũ Troianos. Ouid. Ille perosus ...
syluas ⁊ rura colebat. Simplex osus etiã actm̃ habet. Gracchus. Semper ...
sunt. Plautus in amphi. Inimicos semper osa sunt.

ℂ Quotuplicem constructionẽ habet osus? Triplicẽ. ℂ Primo est nomen cũ ...
exosus tripliciter capitur. Boeti Uite huius exosa. ℂ Scdo est nomen passiue acceptũ cũ dtõ. Gel. li. ij. c. ...
Non oĩs modo dijs exosos esse. i. a dijs haberi odio. sic etiã perosus. Sueto. in ...
be. Deos obsecro. vt te nobis cõseruent ⁊ valere nũc ⁊ semꝑ patiant̃: si nõ p...
✳ Uergil. mano posi sunt. i. dij nõ habentur odio a populo Romano. Bene ergo dixit ...
Tam ficti Curtius in epist. Horum vita vituperanda est: ⁊ mihi exosa. ℂ Tertio exosus ...
prauiq̃ tenax q̃ nũtia veri. ticipium 'actm̃ regit: vt exosus Troianos. sic etiam perosus.

ℂ Septimo. Pauca in ius: vt dubius itineris: nuncius veri ...

Ius. scius futuri: cõscius sceleris ⁊c. Ouid. j. meta. Ueri quasi nescia q̃rit. Uergil. ...
Nescius mens sibi cõscia recti: sic nulli⁹ sum mihi conscius. Pro gtõ inuenit̃ datiuũ hab...
Conscius Oui. Conscia delitijs illa fuere meis. Scius rerũ veterũ. hinc sciolus parũ ...
✳ Luca. inscius nesciẽs. vt insci⁹ militie qd figurate per actm̃ d:. Turpilius in epist...
Et gens si qua iacet nascẽti cõscia nilo. Moniũ. At em̃ sciẽs: q̃ fuisti nesci⁹. Uer. Fama est tam ficti prauiq̃ tenax q̃ nũ...
veri. nũcius q̃ nũciat: ⁊ qd nũciat̃ teste Festo. qd nũciat̃ etiã in neutro gñe re...
ciũ d:. vt bñ docet Mãcinel. Cur. li. vij. initi cõsilij innoxi⁹. Silli⁹ lib. j. de ...
Ingenio motus auidus fidei q̃ sinister. is fuit exuperãs estu. sz deui⁹ equi. ...
Inscius. ster ẽt gtm̃ hz. In eodẽ. Uadi dubiũ. Uer. iij. geor. Nec sum animi dubius ver...
Nuncius vincere manũ quã fit. potuit hoc per ablm̃ dici dubius animo. Et poete nr̃i ...
Innoxi⁹. interim q̃ per ablm̃ dici possunt grecanice per gtm̃ dicere. Sillius. lib. v. ...
Deuius. egregius lingue. i. eloquens. Papi. iij. theb. Tu tamen egregius fati mentis...
Sinister. lius lib. ix. Anxia fati. Tacitus. Nec sui anxiũ. Ti. Liui. xxxv. Anxius glorie. ...
Dubius. xxxvj. Sepe liberam obnoxiã timoris. hic libera etiam genitiuũ habet: licet ...
Egregius ablatiuo legatur: ⁊ obnoxius cum datiuo.
Anxius.
Obnoxi⁹.
Liber.

ℂ Octauo. Paucula ĩ ilis. vt docilis praui: susceptibilis doc...

Ilis. ne: penetrabilis arbor: ⁊ scuti. sic quidẽ loquũtur: nec dãno. lz testimoniũ ...
Penetrabilis. currat. Bõbarda est penetrabilis muri. Uer. accipe nunc telũ magis hoc penetra...
le nr̃m. passiue regit dtm̃: vt lucerna mea ẽ cuius vento penetrabilis. Stat. ...
Susceptibilis. penetrabilis astro lucus erat. Boeti. in categorijs Aristotelis. Propriũ est sub...
esse susceptibilem contrarioꝝ. Pli. Indocilis ceu agricola. Oui. Praui docilis ...
na iunctus. ℂ Hz ne hoc aliã ꝯstructionẽ? Etiã. Q: regit ẽt actm̃ cũ p̃positione ...
Docilis. Plau. in Bacchidibus. Ad istas res docilior. Suetoni. in Calig. Tam docilis ...
tera natare nescit. Et cum ablatiuo sine prepositione. Plinius libro .x. capite ...

Luscinias greco atque latino sermone dociles. Sillius.vij. Vaniloquū celte genus et mutabile mentis. Orosi⁹ lib.iij. Alexāder humani sanguinis insaturabilis. Valerius maxi.lib.viij Alexādri pectus insatiabile laudis. Boe.in.iij.de cōso. Stabilē q̄ sui fecerit orbem. In sacris. Erant oēs docibiles dei: magis est in vsu docilis.

mutabilis

¶ Nono. Pauca in rus: vt auarus pecunie: matur⁹ eui: securus vulgi: id est contemnēs: aut nihil curans vulgum. Gnarus militie: ignarus historie: eui maturus apud Uirgilium legitur. ¶ Differunt ne maturus eui: et maturus euo? Etiā. Quō? maturus eui dr̄: qui euū suum probis moribus maturat. Maturus euo est qū ē euum ipsum maturū efficit. Quocirca maioris laudis est esse maturū eui q̄ euo: vt ex Seruio collegit doctissimus Badius noster. Col.in p̄fa. Armorum ac militie gnaros. Uerg. Ignarosque vie mecum miseratus agrestes Ingredere. Ignoratio rei est: ignorantia hoīs. Uerg. Securus amorū. Persi. Hic ego securus vulgi. Auarus glorie .i. valde cupidus. Tacitus. Fame nec incuriosus: nec vendicator: pecunie aliene nō appetens: sue parcus: auarus. Hora.in arte. Graijs ingenium: graijs dedit ore rotundo. Musa loqui preter laudē nullius auaris. Idem alibi. O seri studiorum qui ne putetis et c. Insecurus vite.

Rus. Maturus. * Purus. Hor. i. car. Integer vite sceleris que purus. Gnarus. Ignarus. Securus Auarus.

¶ Decimo. Pauca in gus: vt prodigus pecunie. Largus opū. Uerg.in.xi. Largus opū: lingua melior: sed frigida bello Dextera .i. diues: abūdās nō qui donaret opes: si credimus Seruio. Badius tamen largus opū .i. q̄ largitur opus interpretat: nō inepte sane. qr Uerg. loquitur de Drance hoīe seditioso: cuius ꝓpria est largitio: vt alios secū in seditionē trahat. Plau.in asi. Largus lachrymarum. Sillius.j. Prodiga gens aīe: et ꝓperare facillima mortē. Plau. per abltm̄ dixit in asi. Audin hunc: opera vt largus est nocturna. Sillius.viij. Belli presagus.

Gus. Largus. Prodigus

¶ Undecimo. Plurima ad certā regulā nō redigēda. vt certus mortis/memor beneficij/compos voti/rudis literarū/particeps cōsilij et c. Cicero.j. officio. Grecarū literarum rudis. Idē pro Flacco. Rudis eorū. Persius. Luciferi rudis .i. tēpestatū imperitus. Valeri. Maxi. Imperatores cōpotes victoriarū. Plau.in capt. Ita me rex deorū: atque hominū faxit patrie compotem .i. obtentorē. Liuius lib. iij. in abltō dicit. Preda compotem. Impos nō potens: vt impos mentis. Potis est id est potest. Poete metri gratia pote dicunt teste Calepino: quē videre potes: qr complufcula dicit nō spernenda. Cōpos melius gtm̄ q̄ abltm̄ habet. Memor sis nostri. Immemor iniurie notissima sunt hec. Hora. Parcus aceti. Justin⁹ lib.vj. Pecunie adeo parcus fuit: vt sumptus funeri defuerint. Lucanus nono. Sopni parcissimus ipse est. Apul.in.vij. Parcus ordei fuit.

Rudis. Compos. Impos. Memor. Immemor. Parcus.

¶ Habet ne parcus aliam constructionē? Etiā: qr reperitur cū actō interueniente prepositionis in. Justinus.xli. Principibus metu: nō pudore parēt in libidinē proiecti: in cibū parci. Particeps lucri. Cicero pro Scylla. Particeps et cōsilij vestri fuit et timoris. In psal. Particeps sum ego omniū timentiū te. Particeps etiā admittit accusatiuū cū ꝓpōe ad. Tacitus. Natalis particeps ad omne secretū. Piso[illegible] erat Felix animi. Infelix animi apud Uirgiliū leges. Badius ait. Felix animi: qui felicem facit animū: vt differat a felix animo.. Sillius.iij. O felix fame: et lachrymabile nomen Hannibal. Et lib.ix. Infelix ausi. In decimo. Infelix culpe. In duodecimo. Infelix fidei. Uite eterne meritorius theologi dicunt: vt notarij falsarius literarū. Anceps illius rei apud doctos leg. Exors secandi apud Horatiū. Titus Liui.xxxij. Omnis culpe exortē. Credulus rumoris apud doctos leges. Sillius.x. Credulus aduersi. Cecus animi pro animo dictū videri potest. Cecus fati .i. ignarus. Sillius secundo. Hec cecus fati diuūque abeunte fauore Uicino theron edebat prelia letho. Certus rei: incertus vite. Macrob.in sopnū Scipionis Hippocrates experimenti certus asseruit. Tacitus. Diu sententie Uitellij certior fieret. ¶ Potuit ne hoc aliter dici? Etiā. Quia per abltm̄ cū prepositione de. vt Cicero ad Brutum. Me velint de tuis rebus consilijsque facias diligentissime certiorem. Ponitur certe gtūs interdū pro abltō intercedente ꝓpositione de. vt quid sit Philippi ignoro: ꝓ de Philippo. Cicero ad Atti.xvj. Nō video quid eius sit: ni statim aliqui d literarū. Et sic Ualerium multi dixisse putant. Cuius morbi eger esset: id est quo morbo. Stati.xj. theba. Eger consilij .i. tristitia cogitans sue cōsilio imbecillis. ait Lactantius. Luca. vij. Eger quippe more: flagransque cupidine regni: id est egre patiens moram. Ua-

Particeps Felix. Infelix. meritorius Falsarius Anceps. Exors. Cecus. Certus. Quid eius p q d de eo Eger.

Saucius. Preceps. Solers. Emulus. Ingratus. Letus. Benign⁹. Reus. Vecors. Amens. Vana. Liberalis. Sollicitus Religios⁹. Catus. Spernēd⁹ Modicus. immodic⁹. ambiguus Strenuus Precipu⁹. Vigil. Melior. Viridis. Flauus. Prauus. Degener. Inglorius Piger. Mactus. Festinus. Seqſter. Irritus. Fertilis. Munific⁹ Acer. Socors. Periclitabundus. Insons. Dulcis. Oriundus

lerius Maxi.lib.v. Pulsu venarū cōperit cuius morbi eger esset. Tacitus. Ipse eg[...] animi. Apule.iij.meta. Egra corporis / saucia animi. notetur etiā saucius. Soler[s] rerum / preceps cōsilij. Virg. Preceps animi / sinister fidei / diuinus futuri. Ouid. [...] meta. vt tñ exēplis intelligat emula laudis. Ingratus salutis pro de salute bene [...] citur. Virg.lib.x. Prospicit ignarus rerū ingratusq; salutis. Tacit⁹. Corruptor a[mi]citie cuius se ingratū ferebat.i.esse ostendebat. aliter regit datiuū: vt ingratus do[mi]no. Letus laboris: id est de labore. Virg.xj. Quas illi leta laborum. Sil.xiij. Le[tus] opum. Idem.xiiij. dixit letam tumultus. z.xv. Leta laboris. Hora. Vini sopniq; be[]nignus.i.studiosus. al's datiuū regit: vt sum tibi benignus. Reus voti qui aliq[d vo]uit. Ver.v.ene. Constituā ante aras voti reus. Cōstantinus cōtra aliorū vsum [...] dtm̄ vel abltm̄ dixit Ne simus legib⁹ rei. Apul.iij.meta. Iā vecors animi. sic am[ens] animi. Virg.iiij.ene. Isq; amens animi: z rumore accensus amaro. gtūs videri [...] pro abltō. Virg.x. Aut ego veri vana feror. Prudēs mercature. Sal.in Catil. La[u]dis auidi: pecunie liberales erant. Virgi. Quum sollicito secreti. Psalmographu[s] Dn̄s sollicitus est mei. Regit etiā dtm̄ rei cui sollicitudo impendit. In euangeli[o] Nolite esse solliciti anime vestre: neq; corpori vestro. Justinian⁹. Juris religiosi[ssi]mus. Auso.in mosella. Memorabo quietos Agricolas legūq; catos: fandiq; pote[n]tes. Expers ad aliā regulā pertinet. Ouid. Viuimus assidius expertes pacis in[er]mis. regi etiā abltm̄: vt patebit. Tacitus. Pollione pro auo clarus: neq; morū sp[er]nendus habebatur. Idē, vt letitie ira meroris immodicus. Persi. Es modicus vo[ti] presso lare dulcis amicis. Tacit. Ambiguus ꝯsilij. idē. Paulinus strenuus mili[tie] Apul.li.iiij. Vir sublimis animi: virtutisq; precipuus. Sil.lib.ij. Oia penū armen[ti] vigilē patrio de more sequunt. Vigilē armenti.i.studiose: z magna vigilia custo[dien]tem armentū. Idē lib.v. Nec fati melior Mamercus corpore toto Exoluit pe[...] Id codē. Ille quidē cruda mente z viridissim⁹ ire Ibat. Sil.lib.ix. Flauusq; com[a]rū. Curio.in codē. Heu patria: heu plebes scelerata: z praua fauoris. Sillius lib[...] Pro degener alte virtutis patrū. Tacit⁹. Nec ipse inglorius militie. Sil.xij. Ingl[o]rius ausi.i.nequiens efficere qđ tentabat. Sil.xiiij. Pigra pericli. idē.xv. Quo[...] pit arat per rura pigerrimus vnde / hoc dixit: quia leniter fluit. Stat.ij.theb. Ma[ctus] animi. Idē.vj.theb. Festinus voti pater. Idē.vij.the. Fidei pacisq; sequestra m[...] eras. Idē.xj.the. Irrita voti Cuspis in obliquis inuenitur vulnera costis. fert[ilis] tritici terra. Fertilis regio auri: apud doctos legi. Lucanus tamē ꝑ actm̄ cū [...] tione dixit lib.ix. Fertilis in mortes. Claudianus in quarto cōsulatu honorij. Mu[]nific⁹ laudis: sed nō es ꝓdigus auri. Tacit. Vespasian⁹ acer militie anteire [...] locū castris capere.i.an̄ibat: z capiebat. Tacit. Gregarius miles futuri socors [...] bilitate tutior prestabat. Apul.iij.meta. Sui piclitabunda. Liui.xxxij. Insonte[...] pe. Gel.xix.ca.iij. Tenebat amicos nostros homo ille fandi dulcissimus. In qui[bus]dam iam dictis posset loco gti abltū z poni: vt macte aio: modicus voto: flauus co[]mis zc. nisi (vt in aliquibus fecit Badius) differentiā ponas: vt sit Flauus coma[...] qui sibi per artē flauas comas facit Flauus comis qui ipse per naturā flauescit co[]mā. ¶ Oriundus.i. originē trahens ab aliquo: vñ tñ ortus nō est: vt ortus sū in Fl[an]dria [oriū]dus ab Hānonia: qr pr̄ fuit Hānonieñ. Oriūdus regit aliqñ gtm̄. Boe.in[...] de cōso. Cuius oriūdus sis pr̄ie reminiscaris. ¶ Quotuplicē cōstructionē hz oriun[dus]. Triplicē. Primo regit gtm̄ idq; rarissime: vt cuius oriundus es pr̄ie. ¶ Scđo re[git] ablatiuū sine prepōne. Apul.x. Oriūdus pr̄ia Corintho: qđ caput est totius Achai[e]. Florus. Corintho oriūdus. Liui.viij. Cumis erāt oriūdi. Cumani calcide cuboica o[ri]ginē trahūt. Colu.lib.j. Liberis parētibus erat oriūdus. ꝓ ortus dixit: teste Cale[pi]no. Ambrosi⁹ cōtra aliorum morē oriūdus ꝓ nascitur⁹ dixit: teste codē. ¶ Tertio cap[it] abltm̄ cū prepositione a vel ab: z qñq; ex. Liui. Nati Carthagine: sed oriundi a Sy[]racusis. Pseudo Curtius. Sumus ex eadem patria oriundi ornatus ab dixisset.

¶ Regula septima.

Affinis similis communis par propriusq;
Finitimus fidus conterminus: atq; superstes:
Conscius et socius: conformis sine propinquus

Et vicinus amicus: habet iungi his alienus.
Hec casum ternum donabunt siue secundum:
Cetera quis damnum signabitur vtilitasve:.
Cum terno ponas: Armis fer & aptus ad arma.

¶ Quedã adiectiua regũt gtĩ vel dtĩ. vt affinis senectutis vel senectuti. similis patris vel patri. cõe oim vel oib⁹ par tui vel tibi. Proprius hois vel hoi. Finitim⁹ fluuij vel fluuio. Fidus amici vel amico. Contermin⁹ fontis vel fonti. Supstes dignitatis paterne vel dignitati. Conscius delitiarum: vel delitijs. Socius belli: vel bello. Conformis imaginis: vel imagini. Propinqu⁹ vrbis vel vrbi. Vicin⁹ oppidi vel oppido. Amicus sopni vel sopno. Alienus consilij vel consilio. Sunt ne plura talia? Non ausim negare. ego certe nõ notaui plura: si qs apd ꝓbatos authores plura inuenerit his adijciat. Ter. in heaut. Patres equũ esse censent: nos iamiam a pueris illico nasci senes: neqꝫ illarum affines esse rerũ quas fert adulescẽtia. Affines substantiue sũt viri & vxoris cognati. ¶ Que est differẽtia inter similis tui & similis tibi? Nulla. et si Diomedes dicat. Sum similis tui morib⁹: & similis tibi figura. qꝛ vtcũqꝫ indifferenter reperit. Cice. actiõe quarta in verrẽ. si aliqua in re verri similis fuero. de moribus loquit. Idem lib. v. de finib⁹. Non video cur non potuerit pr̃is similis esse fili⁹. imo loqtur de figura: sꝫ de morib⁹ & doctrina ingenioqꝫ Nichomachi filij Aristotelis. Liui. i. ab vr. Fratri simillior: qꝫ patri. de morib⁹ loquit. De figura in gtõ. Plaut. in mene. Nec aqua aque. nec lacte lacti (crede mihi) vsqꝫ similius est qꝫ hic tui est: tuqꝫ hui⁹. Sepius tamen per gtĩ mores significamus. Terenti. Saluus sit filius: spero similis est maiorum suorum. Oui. Similis non fuit ille tui. Plaut. esse illorum similes expetũt. Absimilis. i. multũ dissimilis. ponitur sepissime cum negatione vt non absimilis: haud absimilis. i. multũ & plane similis A similis est verbũ similo: quod quidaꝫ sordidum censent. vtitur eo Boet. in iij. de ꝯso. Expertus sortis periculorum tyannus regni metus pedentis supra verticẽ gladij terrori similauit. & Calepinus apud Martialem putat reperiri: sed multi eo loci legunt per quintaꝫ vocaleꝫ in secunda sylla ba simulent. Quũ sint crura tibi simulent que cornua lune. Iustinianus. Ius istud non solũ hũani gñis ꝓpriuꝫ est: sed & oim aialiũ. Idem. Ius gentiũ cõe hũano gñi. Dona. cõe triuꝫ. Luca. lib. i. Quem metuis par eius erat. Silli. ii ij. Etatis mentisqꝫ pares: grecanice pro abltõ dixit. qꝛ sum tibi par etate recte dicim⁹. Uer. ij. eneidos. Par leuibus ventris volucrisqꝫ similia sopno. Se[r]ui⁹ dicit dtĩ ꝓ gtõ poni: tanqꝫ per gtĩ honestior sit locutio. Dicimus par est. i. decet & quũ est. Plini. xxxvij. cap. ij. Nero vt par erat principẽ: vicit oẽs ccc. sestertijs capedinẽ vnã ꝯparãdo. Nota cõparo ꝓ emo: qꝛ nonnulli putarũt esse opicũ. Finitim⁹. i. ꝓpinquus. Iusti. xliij. Chalybes fluuij hui⁹ finitimi appellati. Cice. de orat. Est finitimus oratori poeta Fid⁹ Uerg. in xij. Preterea regina tui fidissima dextra Occidit ipsa sua. ergo fidus regit gtĩ teste Prisci. Sepius dtĩ habet. Oui. ij. meta. Tu tñ fida sorori esse velis. Conterminus. i. confinis & ꝓximus. Apule. vj. meta. Quũ primum predicti iugi conterminos locos appulit videt rei lethalem difficultãtẽ. Sepius dtĩ habet. Ouid. Ardua morus erat gelido contermina fonti. Superstes cum dtõ passim reperies: cum gtõ rarenter. Florus de bello Cesaris & Põpeij. Superstes dignitatis sue vicisset. Conscius in prece[d]ẽti lectione patuit. socius additur a doctissimo Badio. Conformis cum gtõ legit apud diuum Hieronymũ. Conformes fieri imaginis filijs dei. Propinquus: vicinus & amicus iungunt a Nebrissensi. sed adiectiue sumpta sepi⁹ dtĩ habent. Hora. in ser. Nisi nos vicina triuici, villula cepisset. de dtõ Ouid. Mala sũt vicina bonis. Plini. Calx. est frumento inimicissima. Sallustius in Catilli. Ille eos in domuꝫ Bruti perducit qꝛ foro ꝓpinqua erat: neqꝫ aliena consilij propter Semproniam. Sene. Alienus ambitioni. Cicero. Aliena rationi nostre. Dices etiã alienus consilio. Cicero. Non alienus a Sceuole studijs.

¶ **Cetera quis damnũ &c.** Cetera adiectiua quibus significatur quepiaꝫ vtilitas vel damnũ regũt dtĩ. vt albũ est nigro cõtrariũ. Hyems est nobis grauis: molestus omnibus: infestus hosti. i. valde molestus. Infensus discipulo. i. vehementer iratus: dulcis amicis: asper populo: gratus agricole imber: iucundus oibus cantor &c. ¶ Quotuplicia sũt adiectiua hui⁹. rle? Quituplicia. Prio adiectiua

Similis tui tui. — Absimilis Similo. — Propriuꝫ. Cõmune. — Par. — Comparo. Finitim⁹. Fidus. — Contermi nus. — Supstes. — Cõformis. — Alienus. adiectiua & tĩ regen tia. Infestus. Infensus

Cōtrarior. Aduersor. Aduersus Auersor. Auersus.

Aduersitatis: siue ɔtrarietatis. Qui. Qui color albus erat nūc est contrarius albo. hinc verbū ɔtrarior apud doctos nūq̄ legi ⁊ si apud philosophastros sit frequens. Fortuna est mihi aduersa .i. contraria. Hinc verbū aduersor aris .i. aduersus sum: regit dtm̄. Nec tue libidini aduersabor. Quotuplex inuenit aduersus? Triplex. Aduersus nomen .i. contrarius. vt ventus est naute aduersus. Aduersus participiū qđ aduersor in fronte. vt aduersa Christi vulnera .i. q̄ ante sunt auersis vulneribus. Catilina occubuit. huic contrariū est auersus ab auerto: vt auersa vulnera q̄ dantur a tergo qđ est ignominiosū hinc auersor. aris. cum actō .i. sperno. Boeti. Auersamini igitur vitia: colite virtutes. ¶ Tertio. aduersus vel aduersū est prepō deseruiēs actō casui capiturq̄ tā in bonā q̄ in malā ptē huius ordis. est ēt grauis [illegible] iune. Iā grauis es ... bis ⁊ sepe emūgeris ... Uir grauis .i. moratus: ⁊ ɔstans. huic ɔtrariū est leuis: vt ...

Leuis. Leuior. Lenis.

leuis .i. nequā ⁊ nihili. Leuis priore lōga. aut diphthōgata .i. planus nō asper ... uor vel leuitas aut leuitudo: leuigo ɔplano: ⁊ polio. lenis cum n .i. mitis. ⁊ mitis ... per. ad aim refert. Nulli volo esse iniurius. Rebellis magrō. hinc rebello etiā cū dtō vt rebellas p̄ceptori: sic alia quedā ɔtrarietatis verba: vt hoc obluctat: vel reluctat trahenti: piscis rēnititur flumini. Pli. Difficilius est voluptati repugnare: quā ...

¶ Secundo. Adiectiua ꝓximitatis. Cato. Proximus ille deo

* Proximus. Varro. Gradit testor qui, deus est nobis oim̄ ꝓximus.

qui scit ratione tacere. dicimus etiā cū actō ꝓximus deū vt post declarabo ... agro nostro. familiaris Petro. hoc pōt gtm̄ habere: lz tum magis substātiue cap... Intimus mihi es ⁊c. Reducuntur huc ꝓpe: ⁊ iuxta loco noim posita vel aduerbi... scētia vt ꝓpe est dn̄s timētibus se. Multa verba ꝓximitatis regūt dtm̄ vt ꝓpinquo adhereo ⁊c. et Solini verbū ꝓximo. qđ vt alia ꝓ dtō. pōt hr̄e actm̄ cū prepositione ad Solinus. Geloni ad hos ꝓximant. Idem Gelonis agathyrsi collimitantur.

¶ Tertio. Verbalia in bilis passiue significationis. Horat. ... tibi sit potius q̄ tu, mirabilis illi. Verg. Nec visu facilis: nec dictu effabilis vlli. ... Superisq̄ habitabile saxum. Hora. Nulli flebilior quā tibi. Verg. Hoc scutū nu... lis sagittis est penetrabile: Risibilis: l. inuibilis ⁊c. Neotericoꝝ figmenta dtm̄ ... regunt. Possibilis: ne penitus opicū habeat. Apu. j. me. Nihil impossibile arbitr...

¶ Quarto. verbalia nomina in dus. Ouidius. Sepe tibi pater est sepe legendus auus. Sta. Lugendus fratri iuuentus thebane iaceres. Ouid. Pauper amet caute: timeat maledicere pauper. Multaq̄ diuitibus non pati... ferat. Horat. Si vis me flere dolendū est primū ipsi tibi: nomen est: aut nominatiui casus gerundium: quod placet legendus nomen id est dignus legi: aut qui debet legi: legendus participium .i. qui legetur. ita dices in reliquis.

¶ Quinto. Plurima de quibus non datur certa lex: que semp... ex se vel ex adiūcto ɔmodū vel incōmodū: damnū vel vtilitatē importāt. In sacris q̄ dulcia faucibus meis eloquia tua. Dilectus meus mihi: ⁊ ego illi: vir sanguinum est. exosus deo .i. odio habet. Columel. Terra pulla vinetis est habilis. Fidus ami... co: fidelis domino. frequēs differentia non perpetua. Intentus studijs: maleuolus bono: vtilis virtuti. [illegible]dus patri. [illegible] audiens dicto. nomen teste Diomede. Potest huic addi secūdus [illegible]s. Liui. [illegible]dis quarte. Dicto audiens esset flamen pontifici. Sic cum dtō leges gratus ingratus. iucūdus iniucundus: pfidus: infidus: dulcis amarus: ɔgruus ꝓsper: scūs dexter: obnoxius .i. subiectus ⁊ obligatus ⁊c. Pestifer exitialis: letalis odiosus malus nec ⁊c. Vergi. Sis bonus o felixq̄ tuis. Sapiens ... Qui sibi nec cui bonus [illegible] Petrarcha. Infamis mulier multis infausta maritis ... fortunata. Seneca. Cunctis esto benignus: nulli blandus: paucis familiaris omnibus equus. Deus omnibus idem. In hymno. Nunc nobis sancte spiritus vnus patri cum filio: vnum substantiuū est. Potus ergo to saluber. aer incolis insalubris et Plini. Fidelissimi ante oia homini canes: ⁊ equi. Litere tue fuernnt mihi iucūde ⁊ grate .i. vtiles cum voluptate. Gratus est cū vtilitate: iucūdus letitiā afferens. Letus qui leticiā in se habet. Iucūdus qui letitiā alteri affert etiā si tristis. ...

* Terentius. Seni fidens dū sum.

Iucūdus. Gratus. Letus. Absonus.

Item gratus .i. beneficij memor: ingratus beneficij immemor. Obuius mihi ... hoi: peruius nulli. Poeta. Inuia virtuti nulla est via amori deditus. Cato. Sophie deditus esto. Equalis illi: ɔcolor coruo: cognominis paule. Absonus fidei ... Liuiū lib. j. infidens. Dicimus etiam per ablatiuū absonus voce. cui inepta ...

na vox est. Cice. Sunt quidã aut lingua ita hesitãtes: aut ita voce absoni. Dic etiã cũ prepositione absonus a voce .i. discordãs. Liuius libr. vij. Absoni a voce motus erãt. ¶ Quot modis cõstruitur scõs? Trib⁹. Primo cũ dtõ pro psper. vt fortũa est mihi scda. ¶ Secũdo cũ dtõ: et est nũerale: potius dignitatẽ q̃ ordinẽ indicãs. Uerg. xi. Turnus ego haud vlli veterũ virtute secũdus. Sic iste nulli cantandi arte est secũdus .i. musicorum est facile princeps. ¶ Tertio pro eodẽ dicim⁹ scõs ab illo .i. post illum facile prim⁹. author est Seruius. Scõo as .i. pspero. vt dij cepta secũdẽt. ¶ Armis fer et apt⁹ ad arma .i. quedã pro dtõ pñt actm̃ habere cũ ppositiõe a d. Horat. Infirmo capiti fons aptus idone⁹ aluo. Plau. in penul. Tot quidẽ nõ potuisti adducere homines magis ad hanc rem idoneos. Juuena. Si facis vt patrie sit idoneus: vtilis agris. Plautus in epidi. Quem hominẽ inuenimus ad eam rem vtilem.

Secũdus

Secũdus

* Aptus. Uarro vbi locus opacus tener et fructicib⁹. aptus.

¶ Regula octaua de partitiuis.

Partitiua volunt genitiuum: vt signa: gradusq̃:
Pronomen: numerus duplex: aduerbia quedam.

¶ Dictio partitiua postulat gtm̃ pluralẽ nois nõ collectiui, vel singularẽ collectiui. vt quisq̃ hominũ: aliq̃s discipulorũ: quis virorũ: vter horum: nigre lanarũ: fortior manuũ est dextra: doctissimus poetarũ: optimus plebis: hec volucrũ: duo istorum millessimus hominũ: maxime oĩm. Quomõ declaratur gtũs huius regule: Per actm̃ cũ inter: aut abltm̃ cũ de/ex/vel in. pro inter. vt vn⁹ istorum .i. vnus inter istos/de vel ex istis vel in istis. Lz ne nobis per actm̃ vel abltm̃ sic loqui? Optime. caueãt tñ ne quid nimis. Cesar .i. cõmen. Pauci de nostris cadũt. In eodem. Adnimaduertit. Cesar vnos ex omnibus sequanos nihil earum rerum facere multa: his similia apud doctissimos reperies. ¶ Quid est dictio partitiua? Adiectiuũ vel ex eo aduerbiũ multitudinis partẽ indicãs: vt quisq̃ maior maximus maxime &c. ¶ Debet ne adiectiuum partitiuũ cũ gtõ in aliquo accidente concordare? Etiam. qr debet esse eiusdẽ generis. vt; vnus fratrum: vna sororum. nõ vna fratrum &c. Da regulam.

* Teren. in eunu. Hũc oculis nostrarum. quisq̃ non vidit.

Dictio ptitiua.

Sit conforme genus: partitio quando notatur.
Ni collectiuũ: vel vox heteroclita detur:
Recte etiam dices: Quid agis dulcissime rerum.

¶ Adiectiuũ ptitiuũ cõuenit cũ gtõ in gñe. vt q̃sq̃ virorum: q̃q̃ feminarũ. ¶ Quot sũt ab hac regla exceptiões? tres. Prima in collectiuis. vt optim⁹ plebis. Scda in heteroclitis. vt infimũ celorũ lunã cõtinet. Tertia vbi adiectiuũ pcedẽs respicit. Terẽ. Est gen⁹ hoim q se pmos oim rerũ esse volũt. Boe. Cõfitemur deũ olm rerum esse pstãtissimũ. Hora. Quid agis dulcissime rerũ Badi⁹ vir doctissim⁹ notat rustice dici Quid agis dulcissima res: nec vellẽ dicere. Quid agis dulcissima rerũ: ad virum Leo ẽ fortissimũ aialiũ grãmatice dr. Leo est fortissimus aialiũ latine pferes vbi adiectiuũ ad pcedens refertur. Pli. li. xi. ca. xxxvij. Uiliosissim⁹ aialiũ lep⁹. Põponius mela. Etna pcipua mõtiũ. Pli. li. viij. nat. hist. ca. xxxiij. de chameleõte. Solus aialiũ nec cibo nec potu semp alitur. nec alio q̃ acri alimento. In eodẽ li. c. xlv. Boues aialiũ soli et retro ambulantes pascuntur. Ibidẽ de thauro. Sol⁹ animaliũ stimulo ardescẽs. Tacit⁹. Pessimi seruitiorum pdere vltro dites dños .i. pdebãt. Optime ergo dixit diu⁹ Hieronym⁹. Leo fortissimus bestiarũ ad nulli⁹ pauebit occursum. Itẽ. est eñ patientia virtus maxima oim morum. nec est talis oratio nobis phibita vt male dicũt grãmatiste. recte dixit Terẽ. An quisq̃ gentiũ est eque miser vt ego: gẽs eñ collectiuũ est. Una dierũ nõ laudo. Libenti⁹ dicã vno dierũ aut quodã die: lz in sacris dicatur. Et valde mane vna sabbatorum venerũt ad monumentũ. qd per subauditionẽ excusatur. qr subintelligitur die. vna parentũ et vnũ epularum apud grãmatistas solũ inueni. ¶ Domus aliud tectũ: aliud fundamentũ. Quantitatis aliud continuum aliud discretũ. nõ est regimẽ partitionis: quia aliud capitur substantiue. ¶ Nõ imitabimur qd Terẽtius dixit. Hunc oculis nostris nunq̃ quisq̃ nostrarum nouit. olim recte dicebatur: qr qs erat cõis gñis. ¶ Plau. in aulu. Quis ea est quã vis vxorem ducere. Una anserum. vna camelorum licenter per synthesin possent parcissime vsurpari. In sacris. Fides/spes/charitas: maior horũ charitas. vix latine dicitur necimi

Gen⁹ partitiui.

Una dierũ

Quis.

tandũ est: postea dicam In vita sancte Lucie. Cõtingit Luciã nobilissimã Syra
sanorũ simul pergere non dãno qr respicitur precedẽs: qd in pluribus contin
¶ An recte dicimus hos amo quorũ alter est Petrus: altera Malena. Etiã. Ou
ita locutus est. Cice. in .j. officio. Propter summã & doctorũ authoritatem: & vrbi
quorum alter te scientia augere potest: altera exemplis.

¶ Quotuplices dictiones regunt gtm̃ per regimẽ partitionis.

Quintuplices. Primo. Signa vniuersalia quidẽ: vt qcũqz hoĩs peccauerit: punie
vterqz parẽtũ est mortuus. nemo nr̃m sedet. Particularia ṽo. vt surripuit cõmili
nũ aliqs librũ meũ. Alter hoꝝ &c. Interrogatiua: vt qs hoꝝ mecũ ibit: vter vest
scit latine. ¶ Quid est signũ: dictio per se nullius rei significatiua q̃ alteri ab
significationẽ eius dirigit. vt ad: apud: & atqz &c. sed in pposito noscẽda sunt n
signa sunt: vt ois/nullus/alter/vterqz &c. vt nullus nostrũ. Dicimus ne nullus
Nõ. qr gtũs per regimẽ partitionis actiue significare dz. Quid est signũ vniuers
le distributiuũ. Qui singulis qcqz distribuit vel aufert vt ois: nullus: nemo: q
vterqz: neuter. ¶ Pone ois cum gtõ per regimẽ ptitionis. In singlari nõ põt. in p
cũ gtõ reperitur: sed raro. Pli. xj. nat. histo. ca. xxxvij. Nõ oibus aĩalium hi sup
li sunt. Quid est signũ particulare: qd alicui quicqz dat vel aufert. vt aliquis: q
alter: nõ ois. Signũ particulare negatiuum nullũ est simplex. sed ipsum fit ex n
tione: & sequẽti signo vniuersali. Vergil. Nõ omnia possumus omnes .i. aliqui
qua non possimus. Signa distributiua etiam dicuntur diuidua.

* Nota. O maior iuuenum. Ver. j. ene. O danaũ fortissime gẽtis. Titi de. Catul. ad marcũ Tullium. Disertissime Romuli nepotũ.

¶ Secũdo casum huius regule petũt gradus cõparationis. P
sitiuus quidẽ vt pauci hoim: multi virorũ. Pli. xj. ca. xxxvij. In capite paucis aia
nisi volucribus apices. Idẽ li. x. ca. vj. Vulturũ preualẽt nigri: Et alibi. Lanarũ
gre nullũ colorẽ bibũt. Canũ degeneres caudã sub aluũ reflectũt. Paucis aui
lib. xxj. ca. xxxj. Presentaneũ remediũ ad dentiũ mobiles firmãdos. Idẽ. xvij. ca
Terrarũ amarã siue macrã si quis pbare velit. In sacris. Sicut nouelle oliua
In arist. Corporũ simplicia. Cõparatiuus: vt fortior manuũ est dextra. De sup
tiuo. vt doctissimus poetarũ: optimus plebis. Quõ dicis cõparatiuũ regere gtm
est contra Donatũ qui dicit habere abltm̃: Donatus intelligit qñ cõparatiuus te
cõpatiue & declarat per qz: vt doctior illo .i. qz ille. vbi vero tenet partitiue & de
ratur per de vel ex vel inter: hz gtm̃: vt dextra est fortior manuum .i. inter ma
vel de manibus. Quid necessariũ est comparatiuo vt regat genitiuum per ho
gimen: debet fieri comparatio inter duo eiusdem generis. Da regulam.

Res similis generis medius gradus atqz supremus
Poscunt: ille duas: hic plures vsqz duabus.

¶ Cõparatiuus & suplatiuus vt regãt gtm̃ per regimen partitionis requirunt cõ
parationẽ inter res eiusdẽ generis vel nature. Cõparatiuus facit comparatione
inter duo superlatiuus inter plura duobus: vt dextra est fortior manuũ. bene dic
qr fit cõparatio inter duas res scz dexterã & sinistrã. & sunt eiusdẽ generis vel na
re: qr ambe sunt manus: dextera est fortior digitorum male dr: quia sũt plures
qz due: nec sunt eiusdẽ generis: qr dextera non est digitus. Pollex est fortissimus d
gitoꝝ recte dr: qr fit cõparatio inter res plures duabus: qr inter pollicem: & cetero
digitos: & he res sunt eiusdem gñis vel nature: qr pollex est digitus: ideo: male d
cimus Hector est fortissimus grecorũ: qr nõ fit comparatio inter ea que sunt eiusd
generis: quũ Hector nõ sit grecus: sed Troianus. ¶ Si quis dicat: Hector & gre
continentur sub eodem genere: scz sub animali: ergo sunt eiusdem generis.
¶ Rñdeo. esse eiusdem gñis nõ est cõtineri sub eodẽ gñe logico: sed est rem excedẽ
tem significari per casum cõparatiui vel suplatiui: vt Hector fuit Troianoꝝ forti
simus. ideo non est bona cõparatio. Anna est castissima sororum suarũ: qr anna no
est soror sua. similiter Leo est fortissimus plebis: qr Leo non est vnus e plebe simili
ter inepta est/ Fortissimus est leo. Lyncũ: quia Leo nõ est Lynx.
¶ Ubi cõparatio nõ fit inter res eiusdem generis vel nature quomodo loquendũ
est: Per comparatiuũ cũ ablatiuo. vt Hector fuit fortior quouis greco. Leo est for
tior lynce. Penelope est castior sororibus suis. Da regulam.

Comparatiui regula.

Sin minus ista aderunt: medio gradui dato sextum.
¶ Ubi comparatio nõ fit inter duo eiusdẽ gñis: ꝯparatiuus habebit ablt̃m vt doctior illo. vel doctior illis. Hora. Uilius argentum est auro: virtutibus aurum.

¶ Tertio omne fere pronomen regit genitiuum huius regule. vt hec volucrum/illa sororum/multi sunt pauperes: quoꝝ ego vix quotidianũ victum queo lucrari. Malos habem⁹ seruos quoꝝ meus ceteris nequitia prestat. in Ethicis Aristotelis. Laudamus quidam iuuenum eos qui sunt verecundi.

¶ Quarto. Duplex numerus regit casuz huius regule. Nũerus cardinalis .i. principalis quo vulgo nũeramus: duo/tres/quatuor/q̃nq₃ ⁊c. vt duo istorum/centũ viroꝝ. Et nũerus ordinalis quo ordinẽ indicamus: vt primus hoim septimus sapientum ⁊c. Unus vna vnum: non numerus est: sed numeri principiũ: et regit etiam gt̃m per regimen partitionis. vt discipuloꝝ vnus. Capitur vnus eleganter pro solus: idq₃ etiã in plurali. Philel. vij. epi. Estis vni omnium cautissimi. Plinius iunior. Regulus est vnus bipedũ omniũ nequissim⁹. raro ponit̃ sic sine superlatiuo. Pli. Caluitiũ vni tm̃ aialiũ homini. Solus etiã casuz huius regule petit. vt solus animaliũ in Plinio. Unus raro vtimur nisi ad ceteroꝝ discretionẽ significandam. vt audiui e magistro grãmaticẽ doctissimo: nihil necesse est addere vno. Teren. in andria. Unã aspicio adulescentulã. Donatus. Unã extra consuetudinẽ/dicit Tolle vnã: sensui nihil deerit: sed cõsuetudo mirantis nõ erit expressa. Hec Dona. Quot quotus tot vltimus ad numeros pertinent: ideo gtõs per hanc regulã regũt. Juuenalis. Regum vltimus ille bonorum. Teren. Quot hominum illic litigant.

Unus.

Solus.

¶ Quinto. Aduerbia quedã regunt casuz hui⁹ regule: vtvbiq₃ locorum nusq₃ scripturarum. Omniũ dulcissime canit philomena. Pli. Lynces clarissime omnium quadrupedum cernunt. ¶ Argumentor. Nomina substãtiua tam ꝓpria q̃ appellatiua regũt casum per regimen partitionis: ergo ponendus est sextus modus. Plini. lib. nat. hysto. xi. cap. xxxvij. Quadrupedũ talpis visus non est. Boeti. Quorum Basilius olim regio ministerio depulsus. Solinus. Maximi in ea amnes/gangen/⁊ indus. Quorum gangen quidam fontibus incertis nasci: ⁊ nili modo exundare perhibent. ¶ Rñdeo. nõ regunt hũc casum nisi per subauditionez adiectiui partitiui: vt quadrupedum talpis: subaudi solis: quorum Basilius subaudi vnus vt sit quoꝝ vnus Basilius. ⁊ ita habent quidam libri: quorum gangen: quoꝝ vnus scꝫ gangen. Alexander. E duo corripiunt quorum peto in facit et tum: quorum vnum scꝫ peto. His cognitis poteris ad aliam regulaz accedere: relinquẽs que sequuntur disputanda: ⁊ vbi videbitur ediscenda.

¶ Circa signa questiuncule.

¶ Quis ⁊ vter quõ differũt: Quis querit de plurib⁹ q̃ duob⁹: et aliq̃n solũ de duob⁹: vter solũ de duobus interrogat: vt quis digitoꝝ est lõgissim⁹ vtra manuũ est fortior: Exemplũ vbi q̃s solũ de duobus q̃rit. Persius de Joue et Statio. Quis potior iudex: pueris ve q̃s aptior orbis. Sic q̃sq₃ ꝓ vterq₃. Oui. de Pyramo ⁊ Tysbe. Partiq₃ dedere. Oscula q̃sq₃ sue nõ peruenientia ꝯtra. bene dixisset/ Oscula vterq₃ sue: id apud probatissimos authores perrarũ est: ideo nollẽ nisi rarissime imitari nam in sacris nimis sepe q̃s ꝓ vter ponit̃. vt Quis maior est q̃ recũbit an qui ministrat ⁊c. Eandem differẽtiam habẽt oia a quis ⁊ vter ꝯposita. Uterq₃ pro duobus distribuit: omnis ⁊ quisq₃ pro pluribus. Neuter ꝓ duobus. Nullus pro multis: vterlibet vteruis duorum sunt: quilibet/quiuis/plurium ⁊c. ¶ Quomodo differunt quisq₃ ⁊ quisq̃s: Utrũq₃ est vniuersale: sed quisq₃ vnico verbo contentũ est: vt ditissim⁹ quisq₃ est superbus .i. omnis diues. Quisq̃s significat quicũq₃ ⁊ duo verba petit: quia per relatiuũ declaratur. quisquis .i. ois qui: vt saluabitur quisq̃s mandata dei fideliter seruauerit. Juuencus improprie quisq₃ ꝓ quisquis cepit dicens. Quisq₃ cupit celsam celi conscendere sedem. Aliqui legunt quisquis ⁊ interimunt s. Hic nota bonam regulã. ¶ Interrogatiuum cunq₃ coniuntione compositũ fit vniuersale vnico verbo contentũ: compositũ vero cũ seipso exponit̃ per cunq₃: vt quisq₃ quicunq₃ qualisqualis .i. qualiscũq₃. Terenti. Ubi vbi erit diu latare non po-

Quis.
Uter.
*. Cicero. Cuz q̃rere videretur oratorvtrũ potius aut q̃d potissimum dicamus.
Uterq₃.
Quisq₃.
Omnis.
Nullus.
Neuter.
Quisq₃.
Quisquis.
R ka de signis geminatis.

terit.i.vbicunq;. Plau.in amphi. Utut es facturus: hoc quidem hercule haud reti-
cebo. In sacris. Quotquot eum receperũt &c.i.quotcunq;. ¶ Utercunq; .i.siue hic siue
ille. Cicero ad torquatum. vt vtercunq; vicerit nõ sit mirũ futurũ. Quint. Utrancun-
q; linguã dixit pro vtranq;: si Lanciloto credimus. Quantuluscunq; recte dicitur:
quia Suetonius quantulocũq; actu dixit. Utrũ recte dicitur: vter nostrũ duoꝝ mu-
tuum raro. Cicero ad Atticũ. Brutus quidem vter de duobus: o rem miseram. Te-
rentius in heaut. Harum duarum conditionum nunc vtram malis. Uterq; Fran-
ciscus & Petrus bene dicitur. Nõ vterq; ex Francisco & Petro. Terentius in Eun-
cho. Apud Antiphonem vterq; pater & mater quasi dedita opera domi erant. Cla-
ro. Multa nomina habemus ab vtroq; pecore: maiore & minore. Suetoni⁹ in Ty-
berio. Obijt vtroq; liberorũ superstite Tyberio Drusoq; Neronibus. Idẽ in Clau-
dio. Quem vtraq; & cophina: & ligera aliquando fecerunt. Uergili. Quibus acti-
vterq; Europe atq; Asie fatis concurrerit orbis. Uter vestrorum pro vestrũ Pla-
tinum est. ¶ Quomodo differunt vterq; & ambo? Utrunq; fecisse dicimus si & hic
ille fecerit diuisim: vt vterq; fecit domũ: ergo due domus facte sunt. Ambos fecisse
dicimus: si duo coniunctim aliquid fecerint. vt ambo sibi monumentum construxe-
runt hoc est monumentum cõmune. Cicero. Quorũ vterq; suo studio delectatus con-
tempsit alterum. Quinti. Quum enim vterq; alteri obijciat: palam: est vtrunq; fe-
cisse. Terentius. Uterq; vtriq; est cordi. Ambo alterum verberauerũt: & ambo am-
bos verberauerunt pro vterq; rustice diceres: nisi ambo se mutuo verberauerint.
¶ Quomodo differunt nominatiui vterq; & vtriq;? Uterq; solum duo significat. vt
vterq; exercitus solum duos exercitus significat. Utriq; duo significat: sed sic vt in
singulis plura intelligas: vt vtriq; exercitus: significo vtriusq; ducis complures
exercitus hec ex arte dicuntur: quã cõfundit plerũq; authoritas. Uerg. cum. Sig-
vtraq; quassat tempora: dixit pro super vtrũq; tempus. Hec ex diuo Augustino.
¶ Da signum particulare simplex negatiuum. Non possum: quia semper fit ex vni-
uersali precedente negatione in numero impari: vt non omnis.i.aliquis non. Que
est hic elegantie regula? Adiectiuum vel aduerbiũ cum negatione precedente pul-
chre pro contrario capitur: vt nõ illepidus.i.lepidus. non parum.i.multũ: nonnul-
lus.i.aliquis minus insipiens.i.sapiens. nõ minimum: id est plurimũ. nõnihil.i.ali-
quid. Non oia possumus oẽs: multo venustius est q̃ aliqui aliqua non possumus. Qui-
¶ Quomodo differunt Quilibet/quiuis/vteruis/vterlibet: ab vterq;/q̃sq;? Quis-
q; & vterq; sunt distributiua vel vniuersalia. Quilibet/quiuis/ vterlibet: vteruis
sunt particularia: & significant vnum sub optione ad cetera: ideo hec nunciatio par-
ticularis est. Quilibet librorum meoꝝ erit tuus.i.vnus erit tuus quicunq; ex omni-
bus eligetur. Hora. Ilia & egeria est: do nomẽ quodlibet illi.i. quodcũq; placet: no
tamen do omne nomen. Idem. Pictoribus atq; poetis Quidlibet audendi semper
fuit equa potestas. Diuus Hieronymus. Adducet ad Aaron vel ad quẽlibet filio-
rum ipsius nõ ad omnẽ filiũ significat. sed ad vnũ quicũq; ille fuerit. Quint. Peri-
culo sum & cũ cura intuendũ genus q̃ si in preponẽdo vnum quẽlibet amiserimus.
Iustinianus institu. de here. institu. Si plures cõditiones in institutionibus ascri-
pte sunt. si quidẽ coniunctim vt puta si illud: & illud factum fuerit: oibus parendũ.
Si separatim veluti si illud aut illud factum erit cuilibet conditioni obtemperare
satis est. Hec ille. pone cuiq; pro cuilibet totum sensum peruertes. Terentius in An-
dric prologo. Qui vtrãuis recte nouit: ambas nouerit. loquitur de duab⁹ comedijs
Menandri Andria & Perinthia. Pone pro vtramuis. vtrãq; & insulsissimus erit
sensus. Ex his patet multum errare Neotericos Dialecticos vere latinitatis igna-
ros sumentes quilibet pro quisq;: vteruis pro vterq; &c. Causa erroris est q̃ hec
cum verbis presentis temporis indicatiui modi parum differunt. vt quilibet homo
est auarus: vera nõ est nisi omnis homo sit auarus. Ouidius. Pollicitis diues quili-
libet esse potest: recte hic dixisset quisq;. secus est de futuris. vt quilibet librorum
erit tuus &c. Suetonius in Tyberio. Non cessauit efflagitare aliquez cuiuslibet or-
dinis custodem factis atq; dictis suis. Similiter differunt vbiq; vbiuis: quoq; quo-
libet &c. ¶ Dicimus ne apte: vllus homo ante edes ambulat? minime. Cur? Nam
licet vllus significat aliquis: tamen nunq̃ affirmatiue ponitur.
¶ Quot modis vtimur vllus? Tribus. Primo negatiue: vt nõ est vllus qui curram
Secundo interrogatiue: vt me vocat vllus. Tertio subiunctiue: vt si me vllus vo-
cauerit: illico adero. hinc fit nullus: quod comice pro non capitur: vt nullus faciam

Utercũq;. Quantuluscunq;. Ambo et vterq;. * Hec ex Sypontino excerpta sunt. Utriq; et vterq;. Particularia signa. Elegantie regula. Quilibet/q̃sq;/vterlibet/vterq; Ullus. * Hec ex Sypõtino collegit despauteri⁹. Nullus.

¶An aduerbiū vel coniunctio vtrum solū de duobus querit: vt nomen vter: minime. Seneca in libris de ira. Interest vtrū quis feruidi sit ingenij: an frigidi: an humidi hic ponitur quis pro aliquis: dicimus etiā vtrūnam. In sacris. Consuluerūt post hec dominū vtrumnā vēturus esset illuc. ¶Nemo et nullus quō differūt? Nemo ꝓprie tm̄ ad hoīes ptinet: qꝛ interpretatur nec hō: nullus gn̄aliter ad oīa: ita dicit Seruius ⁊ plures. Quare dixisti ꝓprie? qꝛ interdū minus proprie pro nullus capitur: ⁊ de alijs ꝙ hoībus dicit. Uirg. Turne qđ optanti diuū promittere nemo Auderet. Tit. Li. iij. ab vrbe. Nemo deorū. Idē. viij. ab vrb. Nemo deoꝝ verecundiam habeat. Argumētoꝛ per rōnem Lanciloti: ꝓbando nemo nō esse Etymon nec interpretari nec hō: qꝛ tūc frustra ⁊ nugatioꝛe diceremus nemo hō: qꝛ sensus esset: nec homo: hō bene aūt dicimus nemo hō: ergo nemo nō significat nullus hō vel nec homo. Liui. viij. ab vr. Nemo hoim. Terē. in phor. Hoiem calidiorē vidi neminem ꝙ Phormionē. In eodē actu. Nemo homo est. Cice. prima in Uerrem. Hoiem arbitroꝛ esse neminē. Sallust. Quo nemo vir melioꝛ nec prestantioꝛ. Cice. j. de natu. deo. Homo nemo velit nisi homini similis esse. Teren. in Eunucho. Nemo homo est.

Utrum.

Nemo et nullus.

Nemo.

*** Nemo de dijs interdū dr.**

¶Rn̄deo: hec ratio Lanciloti: ⁊ Perotti pluriūꝗ nihil concludit debite: qꝛ regula est. Quoties dictio equiualet duabus dictionib⁹ si vna earū illi addat: ea dictio habebit solū pro reliqua: vt egredioꝛ significat gradioꝛ extra: vt egredioꝛ domū si extra addatur verbo egredioꝛ: tunc solū significat gradioꝛ. vt egredioꝛ extra domum. Cic. Extra hos cancellos egredi cognaboꝛ: sic nemo significat nec homo vel nullus homo. si vero homo iungatur dictioni nemo: tunc nemo capitur solū pro nullus per regulam/ Equiualens geminis: quā in accusatiui regimine plene declarabo deo duce. Bene dicimus nō nemo pro aliquis: qꝛ sepe ita loquitur Cicero. Recte etiam dices alius nemo ⁊ nemo vnus. Teren. in adel. Alius nemo respicit nos. Liuius libro. iij. Neminē vnū esse cuius magis opera putet rempublicam restitutā. Nemo rarius in feminino genere vtimur. Plau. in caſ. Uicinā neminem amo merito magis ꝙ te. Terentius in andria. Scio neminem peperisse hic. ¶Ceteri vatum: reliqui sociorum: singuli eorū: insignis vniuersalibus cōtinentur. Dicimus etiam bene nemo quisꝗ. Suetonius in caligula. Omnes germanico corporis animiꝗ virtutes ⁊ quantas nemini cuiꝗ contigisse satis constat. ¶Alter ⁊ alius quid discriminis habent? Alter vnam duarū rerū: vel partium significat: vt Hannibal in transitu Alpium alterū oculum amisit. Sueto. Nec cessauit ex eo alterū alter criminari. Exemplū de partibus. Ciceo. Duplices similitudines esse debent: vne rerū: altere verborū. Uerg. Aurea mala decē misi: cras altera mittā. ¶Alius de pluribus dicitur: vt alij virtutē preponūt: alij voluptatē: alij indolentiā. Interdū tamē alius de duobus dicitur: vbi diuersa cōceduntur. vt alia est facies mea: alia tua Dubitatur vter excellat/ Liuius an Sallustius: ⁊ alius aliū preponit. Hic aliter loqui non liceret teste Ualla. Item alter significat sc̄m. vt hic est alter annus belli punici: id est secundus a punici belli origine. Q̄nꝗ alter duo significat: vt vnus aut alter. i. vnus aut duo: hoc est pauci: duos em̄ paucos dicimus. Persi. Uel duo vel nemo. Plini. ad Juliū. Ex oibus qui se nūc pħos vocāt: vix vnū aut alterū inuenies tanta synceritate ⁊c. Alter q̄nꝗ tertiū significat teste Dona. in illō andrie. Postꝗ accessit amās preciū pollicens vnus ⁊ item alter. Nā tres simul aderant. Ouid. in epistola Saphus. Uersus vnus ⁊ alter eat. Uerg. Alter ab vndecimo. i. tertiusdecimus: vt cum Donato sentit Lancilotus. Alter aliquando capitur pro alius. Pli. Tabulas plures pinxit: e quibus vnā in foro: alterā in comitijs. duas in Pōpeij porticibus videmus. In augurijs alter auis pro nō prospera dicitur. ¶Recte dicimus homo inuidet alter alteri. Colu. Ne incolluctatione alter alteri noceat. ¶Alteruter quiuis e duobus siue vterliber vel alter ex duobus. Cicero in Uerrem. Uideo necesse esse alterutrum. In sacris minus bene capitur alterutrum pro mutuo vel vicissim teste Ualla. vt ad Romanos. Deus autem patientie ⁊ solatij det vobis idipsum sapere in alterutrum. ⁊ in ep̄la Jacobi. Confitemini alterutrum peccata vestra: et orate pro inuicē: sic transferendū erat (inquit Ualla) cōfitemini mutuo pctā vestra ⁊ orate pro vobis. Idem ait in illud ad Romanos. Ita multi vnum corpus sumus in christo: singuli autē alter alterius membra. Pulchrius dixisset alius alterius. Idē ait: quis putas pro qui sn̄a nō satis latine dici: neꝗ vnus post vnū. Ut in Joanne. Audientes autem vnus post vnum exibant: sed viritim: singulatim: separatim.

Nemo quisꝗ.

Alter.

Alius.

Unus aut alter.

Unus et alter.

Alteruter.

¶Quō differūt nominatiui singulares quis ⁊ qui? Quis interrogatiue aut infinite

Quis.

Qui.

ponitur:nunq̄ relatiue. Interrogatiue:vt quis fecit? Infinite. Plin. Sum mihi n
scio quis in aurē insusurrauit. Qui ponit interrogatiue ⁊ relatiue. Interroga
Liui.iij.ab vrbe. Qui finis erit discordiarū.i.quis. Idē quoq̄ pro quisq̄ dixit. C
Qui deus appellandus est? Idez. Qui locus? Idem. Qui concursus ex oppid
nitimis vndiq̄z.sic idem in orationibus qui pro quid interrogatiue vtitur. Rela
ue:vt diligo discipulum qui literis diligenter operā nauat. Qui post n ⁊ interr
tiuuz an:num ⁊c.p aliquis capit vt si quis an quis:quis datiui ⁊ ablti casus in
rogat:⁊ refert. Qui aduerbiū pro quō venustū est. Cice. Qui fieri poterat? Et p
admodū. Terē.in anð. Nunc si quid potes aut tu aut hic Birria facite/fingite
nite/efficite qui detur tibi. Et p vt. Idē in eadē. Nō qui argumentū narret sed
veteris poete maledictis respondeat. Et pro vtinā. Idē in Phor. qui illum di
perdant. Et pro vnde. Idē in and. Qui isthec tibi incidit suspitio.i.vnde.⁊ pro
Cic.lib.v.thus.qui enī beatior. Epicur⁹ q̄ in patria viuebat q̄ Metrodorus q
nis. Sed nō inepte posset hic capi pro quō. ¶ Quomō differunt noīatiui ⁊ acc
tini que ⁊ qua:vt gn̄is feminini. Que vel qua ⁊c. Que vtimur in compositio
quedā:⁊ extra cōpositionē:vt que hec impudentia. Qua noīatiui ⁊ accusatiui c
solū in cōpositione vtimur:vt aliqua siqua. Cic.tn̄ pro Cecinna. Alia sique for
dixit pro si qua. Et alibi nunque pro nunqua. vt Plau.in capti. Nunque caus
quin si ille huc nō redeat.xx.minas mihi des pro illo? Sed hec rariora sunt q̄
velim imitari:nisi forsan parcissime. Idē lib.viij.ad atticū dicit. Ecque pacifica
sona desideretur.vbi est ecque pro ecqua. Plautus vero dixit ecqua ⁊ aliqua.
¶ Quomodo differunt quod ⁊ quid? Quod cū suis cōpositis est adiectiuū.vt q
pomū:quodcūq̄z donū. ¶ Quid cū suis est substantiuū:vt quid negocij:quid c
qui pomi:nō quod pomi.ideo dices optimū quidq̄z nō quodq̄z:ne duo adiecti
nectantur nisi subaudiatur substantiuū hoc pacto. Reliquit mihi pater multa
dia:quorū optimum quoq̄z mihi sublatuz est:subauditur prediū. Quod querit
fert:quid querit tantū:aut infinite ponitur. Itē quid capitur pro cur. Ouid.
mandas semina arene.i.cur frustra laboras. Plau.in amphi. Haud quisq̄ qu
qui siem aut quid venerim. Quid eleganter sumitur pro in quo:vt nihil pro in
lo:⁊ his duobus modis est. Quid aduerbiū. Cice.in le. Quid enim indigens a
canus mei. Quint. Quid tibi tantū malum fecit:quid offendi? Similiter apud
cam. Et si quid aliquem defraudaui:reddo quadruplum.

¶ Dicimus ne apte? Quis nat in equore? Piscis:quis bonus est aratro? Bos.
si Ualle credimus:q̄ quis per se de viro querit:que de femina. Ideo quū quer
Quis nat in equore? Rn̄dendū est. Petrus aut Paulus ⁊c. aut nemo. De al
homine.si cupias q̄rere per neutrū id facies. Quid nat in equore? Piscis. Doc
cōtra Priscianū Ualla:cui refragat Ausonius in monosyllabis.vt notauit L
mercius meus. Dic cessante cibo sopno quis opimior est? glis. Quomō differt
dā ab aliquis:quisq̄:quispiā? Quidā dicit personā certā:⁊ singulare potius
est q̄ particulare:aliquis:quisq̄:quispiā.dicunt personā incertā:vt quodam te
pore natus suz.aliquo moriar. Hieronymus quidā pro aliquis posuisse v:sed
la reijcit culpā in librarios:vt in plurib⁹ veluti foras.inde insertus.retro pro c
illac:insitus:post ⁊c. Eodē modo differunt ab his deducta aduerbia: vt quod
aliquo. ¶ Ab aliquis fit aliquando.i.quādoq̄z ⁊ eleganter ponit pro tandē. S
Ut aliquando pacē q̄ bellū malles. Dicimus etiam ta ndē aliquando:⁊ aliqn̄ ta
dem:vt probat late Philelphus lib.xxvj.epist. Erasmus in opere de copia rerum
verborum vult contra Uallam quidā nonnunq̄ incertam person am significare:
q uando aut contemptū aut translationē habet: vt Isidorū mihi quendā citab
perinde ac si dicas. Isidorum nescio quem lachrymas emisit quendam animi s
guinem.i.velut sanguinem. Seditio morbus est quidā ciuitatis. Idem ait quisp
certam q̄ incertam significare personam:aliquis solam incertam.

¶ Quis ⁊ qui que pars orationis? Nomē. quale nomen? Infini
tum. Cur? q̄ certas nō recipit personas. ¶ Argumentor. Donatus dicit quis v
qui esse pronomen:ergo false concedis esse nomen. Respondeo. Donatus loquit
secundū opinionē eorū qui putarunt omne relatiuū ⁊ interrogatiuū esse pronomen
quā falsam esse docet Priscianus:q̄ propriū est p̄nois certā significare personā n
vnq̄ interrogare:sed solum referre vel demonstrare. ¶ Argumentor. Uarro voca

Que vel q̄. — Ecque. — Quod. — Quid. — Quis nat in equore piscis. — Quidam. — Aliquis. — Quisq̄. — Quispiam — Aliquādo. — Quis/qui que pars orationis.

quis vel qui articulos.articuli aũt nõ sunt alicuius partis orõnis ergo male dicis quis vel qui esse nomen. ¶ Rñdeo. articuli sunt duplices vni qui ꝑpetuo dictionibus adherent in certo casu vel tẽpore aut ꝑsona ꝛc. quos non propter pueros finximus: vt declinare sciant sed quib⁹ necessario in orõnibus vtimur vt quales in greca lingua plurimi sunt: ꝛ in Teutonica ꝛ gallica: den der: des: le: les ꝛc. hi non sunt alicuius partis orõnis. Eiusmodi articulis latinus sermo caret vt bñ docet Quinti. Nã hic huius: huic: hũc o hoc ꝛc. articuli ficti sunt pueroꝝ grã. Licet em̃ noĩa cũ his declinemus. tñ loquẽdo omittimus. vnde patet nõ veros: sed commentitios articulos esse: ꝛ carere potuim⁹. Neqȝ em̃ nomẽ ideo masculinũ est: qꝛ ꝑponit̃ hic: sed ideo preponitur hic: qꝛ masculinũ est. Alteri sunt articuli. dictiones quedã ceteris adminiculantes: nec per se quicꝗ̃ significantes: que tñ ipse casus regunt: aut alia sibi vendicãt q̃ veris articulis negãtur. ꝛ sic articuli sunt: teste Uarrone non solum quis vel qui: sed etiam oĩa syncathegoremata: oĩa pronoĩa: oẽs coniunctiones / oẽs prepositiones. hec nãqȝ in orõne tanꝗ̃ articuli noĩa ꝛ verba cõnectunt aut ipsis adminiculãtur eiusmodi articuli bene sunt alicuius partis orõnis. qꝛ Uarro ponit ꝓ noĩa / ꝑpositiones ꝛc. vt hic iste. ꝛ idẽ dicit hic iste quis ꝛc. esse articulos. Ideo friuola est disputatio eius qui ex Lãciloto: ꝛ Uarrone voluit ostendere quis vel qui nec nomem necpronomẽ esse. Nam si velit sibi constare: debebit etiã negare pronomine esse iste / hic / ipse / is ꝛ multa alia in quibus sibi contradiceret quod ipsum nõ sani esse hominis: nõ sanus iuret: Orestes.

De comparatiuo ꝛ superlatiuo.

¶ Quot modis fit cõparatio? Quĩqȝ. Primo ab vno ad plures sui gñis: ꝛ tũc superlatiuo est vtendũ: si illi plures sint impares. vt medi⁹ est digitoꝝ fortissim⁹. si vero pares fuerint ꝯparatiuo est vtendũ: vt hoc vas est ceteris capacius. si quatuor sint vasa: tria quidẽ eque capacia: quartũ capacius. ¶ Scđo fit cõparatio ab vno ad plures diuersi gñis: ꝛ comparatiuo vtimur: vt Leo est fortior equis. ego Gallus sum fortior Italis. ¶ Tertio fit cõparatio ab vno ad vnũ: per casum significantẽ vtrũqȝ: ꝛ sic cõparatiuus hꝫ gtĩ. vt dextera est fortior manuũ. fit cõparatio a dextera ad leuã per gtĩ manuũ significãtẽ ꝛ dexterã ꝛ sinistram vel fit cõparatio ab vno ad vnũ sine casu: vtrũqȝ significãte: vt dextera est fortior sinistra ¶ Quarto fit comparatio a pluribus ad vnum: vt socij mei sunt doctiores me. ¶ Quinto fit comparatio a pluribus ad plures. vt sumus fortiores nobis.

Cõparatio fit, quinqȝ modis

¶ Quotuplex est cõparatio? Duplex. Propria ꝛ impropria vl' abusiua. Quid est cõparatio propria? in qua excedens ꝛ excessum cõueniunt in forma: in qua fit cõparatio. vt plumbũ est grauius argẽto. Quid est cõparatio impropria vel abusiua? In qua forma in qua fit comparatio excedenti tantũ conuenit: vt deus est melior demone. infimus beatorũ est felicior reprobis: qꝛ reprobi nullomõ sunt felices vel nec excedenti nec excesso conuenit. ꝛ tunc cõparatiuus capitur pro contrario cũ aduerbio minus: vt mare ponticũ est dulcius ꝗ̃ cetera. i. minus amarum. Melius est amittere rem ꝗ̃ famam. i. minus malum.

Compatio duplex.

¶ Quot modis fit abusio in cõparatiuis? trib⁹. Primo cõstructione vbi ꝓpriũ nõ regit casum. vt fides / spes / charitas / tria hec maior horũ charitas. horũ pro his dixit: qꝛ grece fuit gtũs. nos hoc nõ imitabimur: qꝛ greci cũ ablto careãt necessario dant gtĩ cõparatiuo: nos abltĩ dabim⁹: si velimus latine loqui In Job. Neqȝ sum inferior vestri. grecanice ꝓ vobis dr̃ nec imitabimur: vt neqȝ illõ in lib. Sapiẽtie. vt sciret qm̃ oĩm potentior est sapientia. Et in Daniele. q esset honorabilior oĩm pro oĩbus. Aut cõparatiuus ꝓ suplatiuo ponit̃: qđ nimis fit sepe in sacris. nec debemus imitari vt minor discipuloꝝ. ꝓ minim⁹ ꝛc. Scđo fit abusio formatione vbi fit a substantiuis. vt Neronior: ipsissimus. ¶ Tertio significatione vt vbi pro absoluto siue positiuo capitur, vt senior ꝓ senex aut minus significat: vt tristior. i. parum tristis: aut contrarium significat. vt dulcius. i. minus amarum. Hec Aldus. Da authoritatem de dulcius pro nimis amarum. Curt. lib. v. Mare caspiũ dulcius ceteris ingentis magnitudinis serpentes alit.

Abusio cõparatiui triplex. Inferior vestri. * Quint. Utimur vulgo comparatiuis / ꝑpositiuis vt si q̃s se infirmiorẽ appellet: nõ dixit ꝓ min⁹ ꝗ̃ infirmus. In illo versu Uergili Tristior et lachrymis oculos suffusa nitentes accipit̃ tristior pro ex parte tristis.

¶ Quot necessaria sunt ad bonã ꝓpriã ꝛ ꝑfectã cõparationem? quinqȝ: teste Sulpitio. Primo res comparata. Secũdo res cui cõparatur. Tertio ali

quid in quo fit cõparatio. Quarto ꝙ vterq; terminus de accidente in quo fit cõparatio participet. Quinto ꝙ alter terminorum magis participet/vel participare intelligatur: vt rex est ditior comite. rex est res comparata: comes res cui comparatur: accidens siue id in quo cõparatio fit: diuitie sunt: de quibus participant: rex et comes/magis autem rex. Aliter et in idem recidit. ¶ Quot necessaria ad perfectam comparationem sunt? Tria. Excedens/excessum/ et forma in qua fit comparatio que vtriq; conuenire debet: sed excedenti copiosius.

Tria in cõparatione

¶ Quotuplicẽ casum regit cõparatiuus? Sextuplicẽ. Primo

gtm̃ per regimẽ partitionis: vt debilior manuũ est leua. ¶ Scdo ꝯparatiue regit abltm̃. vt doctior illo. ¶ Tertio abusiue regit gtm̃ pro ablatiuo: qđ nõ est imitandũ. vt inferior vestri: pro vobis. aut dtm̃ ꝑ abltõ: qđ licet parcissime imitari solũ in eo cõpatiuo in quo inuenit̃. Sal. ij. hist. Nulla arte cuiq; inferior: ꝑ quoque pter hoc dicit Raphael Volaterran⁹ stulte reprehendi a Valla Hierony. q' dixit maior hoꝝ charitas: ꝑ ex his trib⁹. Addã ipe aliqđ ex Pli. iij. na. hist. c. xv. de pardis Nulli animũ charitate iferior. ¶ Quarto ꝯpatiu⁹ regit casũ sui positiui. vt docibile: gratior regi: crassior collũ: clarior ꝓgenie. ¶ Quinto mẽsurã excessus: vt longior te quatuor digitis. ¶ Sexto pulchre regit hos ablatiuos opinione/fide/sto/equo/solito/dicto: q̃ non significãt rẽ excessam. vt suz ditior opinione hoim. hoies opinant̃. Cic. Maiorẽ opiniõe hoim cepi dolorez. Citi⁹ dicto venit mors dici posset. Ver. sic ait: et dicto citi⁹ tumida equora placat. Gel. li. j. Loquatior iusto .i. plusq; decet. Cur tristior es solito .i. q; soles. Sũ felicior spe .i. q; fore sperarã. Iratior iusto aut equo .i. q; iustum: aut equũ est irasci. Iuue. Ponamus nimios gemitus flagrantior equo non dz dolor esse viri. hic maior est inuidia .i. q; cui quis inuideat. Maior ptoria cognitione summa est .i. q; ea quam pretores cognoscere habeant. Eiusmodi plures inuenies magna cũ venere dici. Utrũ horũ elegãtius. Tu maiorẽ laudẽ assecutus es patre tuo: tuisq; maioribus. An tua laus est maior patre tuo? Prius est venustius vbi per actm̃ fit locutio. posterius per ntm̃. Ualla vix auderet dicere: tñ solemus aliqñ sic vti inquit. vt Verg. in. vij. Non secius ille potens nec tpe segnior illo. Quinti. de apibus pauperis. Unum rogo: ne cui minor vestra dignitate videat̃ causa litis mee. et in. iij. insti. Maior ptoria cognitiõe summa est. Ab hoc gñe nõ dissimile illđ est/Sum maior viginti annis: pro sum maioris etatis q; ea que est. xx. annoꝝ: vel maioris etatis. xx. annoꝝ. Nã licet etiam dicere sum maior. xx. annorum .i. etate tali. vel sum etatis maioris etate. xx. annorum.

Compara tiuus regit sextuplicẽ casum.

* Uergil. Rex fuit eneas nob q̃ iustior alter. Idem. Misenum, Eolidemq; nõ prestã tior alter. Cuiq; inferior. Opinione ditior solito tristior etc.

Tua laus est maior p̃re tuo.

¶ Dicitur ne bene. Iste est nimis iuuenis ad imponendum sibi tantum onus nume: sed si venuste loqui velis: ita dices. Iste est iunior: q; cui tm̃ oneris imponatur. res notior est: q; que multis exponi debeat: vel q; vt ꝓbetur. Quintili. Sz hec apertius est: q; vt ꝓbandũ sit. Similiter rustice dixeris. hic Gerit nimis magnã vestem corpore suo. Ornate vero sic. maiorẽ gerit vestẽ q; ꝑ habitu corporis. Curt. libro. Uentus maiorẽ q; pro flatu sonũ edebat. ¶ Quo in gñe cõparatiuo elegantissime vtimur? In neutro: vt elegantius dixeris nihil tuo patre generosius. nihil Uergilio suauius. nihil matre tua castius. q; nullus patre tuo generosior. Docet hoc Ualla: et ex doctissimorum lectione: ipse facile cognosces.

Iunior q; cui.

Cõpatiu⁹ neutri ge.

¶ Utrũ abltũs cõparatiui significans rem excessaz semꝑ potest

exponi ꝑ aduerbiũ q;? Nõ. vt Frãcisc⁹ nullo vestrũ est doctior: nõ põt exponi q; nullus vestrũ: qz negatio dz in grãmatica resolutione p̃cedere Quot modis id contingit? Duob⁹. Priore cũ abltũs est dictio negatiua. vt nemie tu es fortior/nõ fortior q; nemo. negatio eñ dz p̃cedere. Posteriore mõ vbi abltũs ẽ relatiuũ q̃ q̃ qđ: vt vidi Lucanũ quo sum iunior. nõ q; qui: ne relatiuũ q̃ amittat copulatiuã vim. ¶ Utrum in cõpatiuis licet loq̃ ꝑ q; vbi posses per abltm̃ loq̃: vt sũ doctior illo: et sũ magis doctus illo? Etiã. Fabius lib. viij. Querũt quid sit magis antiquũ. Sueto. operã honestã dedit magis q; assiduam. Mela. quanto angustior tanto magis pernix. ¶ Q; elegãter cõnectit duos ꝯparatiuos. vt es doctior q; moratior. Quinti. Sitq; salubrior studijs q; dulcior. Colu. li. vlt. iunxit. cõpatiuo positiuũ dicẽs. Idcirco reddit timidiorẽ q; virilem pluribus. ¶ Mage pro magis poeticũ est aliqñ oratoriũ. Uergilius in. x. Aspice num mage sit nostrũ penetrabile telum. Cicero in frumentaria. Mage condemnatum, hominẽ in iudicium abducere nõ posse. notauit hoc in dictuz Uergilij versum Seruius. ¶ Dicimus ne: nullus est societatis mee doctissimus? Mi-

Casus cõparatiui nõ semꝑ exponit̃ per q;.

Mage.

nime teste Lācilot. Cur? Quia negatiua dictio cōparatiuū solū exigit. Cice. Oim societatū nulla est pstantior: nulla firmior: q̄ quū viri boni moribus similes: sunt familiariter coniuncti. hic omniū a nulla regitur: nō a cōparatiuo. ¶ Quomodo resoluit cōparatiu⁹? in positiuū ꝛ aduerbiū magis: vt doctior magis doctus: ꝓm magis uō resoluitur vt neq̄ valde magis cōparatiui gradus est: cuius suplatiuus est maxime: ꝛ fit a magnus: vt Ualla ꝛ plurimi volūt. Lācilotus dixit primariū esse: testib⁹ Uarrone ꝛ Plinio. Preterea vt Lācilot⁹ ait/ Pli. putauit magis potius coniunctionē esse q̄ aduerbiū. ¶ Utrū casus sequens q̄ veluti: sum doctior q̄ tu: regitur a ꝯpatiuo. Minime. q: sꝫ subaudit ṽbū vn̄ regit. vt sū doctior q̄ tu scꝫ es. Oui. Mitius inueni: q̄ te gen⁹ oē ferarū. q̄ te sup. inueni mitē. Cice. ad Lucciū Fortiorē me puto q̄ te. s. putē. Illō aūt Uergilij. aut grauiora timet q̄ morte sichei: concisum est: ꝓ grauiora timet q̄ ea q̄ morte sichei acciderūt: vel q̄ abundat. vt ait Seruius Quis eñ diceret amo Catonē meliorē: q̄ Cesarē. hec doctissim⁹ grāmaticus Ald⁹

Magis.

Casus post q̄ nō regit a comparatiuo.

¶ Quot modis capit cōparatiu⁹? Quatuor. primo mere adiectiue: vt doctiores viri ita sentiunt ꝛ ita nullū regit post se casū: sꝫ cū substātiuo cōcordat in genere: casu. nūero. ¶ Sc̄do capitur positiue: ꝛ ita regit casum positiui vt doctior grāmatice: infestior hosti: albior faciē: dignior laude. Capit etiā pro positiuo. vt sum infirmior. i. infirmus. Interdū vrbanior: ꝛ modestior est per cōparatiuū locutio. vt es in dicendo loquacior: liberior: supbior ꝛc. vbi subaudiri videt paulo q̄ decet: aut q̄ equū est. Persi. Ocyus adsit huc aliq̄s. i. ocyter cito illico extemplo Minus aliq̄n nec ꝯparatiue: nec ꝓ positiuo capit: sed est mera negatio: vt quo minus. i. vt nō sum min⁹. i. si n ō: sic quo secus ꝓ vt non aliq̄n minus ꝯparatiuus est a paruū: vt hoc lignū min⁹ est illo. qn̄q̄ a paruū: vt habeo min⁹ pecunie: q̄ tu. Maior natu. pro antiquior elegāter dr. Est aūt natu positiui casus: q: dicim⁹ magn⁹ natu et maxim⁹ natu. vt cōparatiu⁹ ꝓ positiuo capit: ita positiuus pro conparatiuo: sed in sacris. nec velim imitari. vt Bonum est sperare in dn̄o: q̄ in principib⁹ i. melius aliq̄n etiā ꝓ suplatiuo: vt saturnia magna dearū. pro maxima. Bec iiij. de cōs. Dulcior est apiū mage labor: licenter dixit ꝓ magis dulcis. nollē imitari. ¶ Tertio cōparatiuus capit cōparatiue: ꝛ regit abltm̄ vtriusq̄ numeri: vt doctior illo vel illis. ¶ Quarto capitur partitiue cū gtō: vt fortiter man uū est dextera. ¶ Quot necessaria sunt vt cōparatiuus regat gtm̄ per regimē partitionis? Tria. Primū debet cōparatio solū inter duo fieri: ideo nō dr fortior digitorū est pollex: sꝫ bn̄ fortior manuū est dextera. ¶ Scd̄m debet esse conuenientia ꝯparatiui ꝛ genitiui in gn̄e: ideo male dicitur fides/spes/charitas: maior horū charitas: q: dicendū maxima harū: naui ꝛ primū defuit. ¶ Tertiū debet esse cōparatio inter res eiusdē generis vel nature. ideo nō dicitur duorum pedum manus dextera est fortior.

Cōparatiuus capit quadrupliciter.

Ocyus.

Minus.

Natu.

mage dulcior.

¶ Utrū bn̄ dicit Priscianus: cōparatiuū aliq̄n minus significare: q̄ positiuū? Etiā. vt apud Uergi. de charonte. Iā senior: sed cruda deo viridisq̄ senect⁹. senior dixit ꝓ ex parte senex: qđ ipse Uer. declarat q: subdit. Cruda deo viridisq̄ senect⁹: hoc est adulta: sꝫ cruda ꝛ viridis. i. incipiēs. Uerg. . enei. Tristior et lachrymis oculos suffusa nitentis. i. ex pte tristis. aut subtristis teste Priscia. Opinio Prisciani nō placet Laurē. Ualle: cui refragat doctissimus grāmaticus Antonius Nebriss. Nec iniuria. Nam qđ ex ouidio affert Ualla Sospite sic te sit natus quoq̄ sospes ꝛ olim Imperiū regat hoc cū seniore senex. nihil ꝯtra Priscianū facit q: seniore hic ꝓprie capit. fit eñ cōparatio senioris ad senē q: sēsus est: senex filius regat olim hoc imperiū cū seniore q̄ ipse p̄re. Priscian⁹ aūt cū Seruio ꝛ Uarrone ꝛ Plinio volūt cōparatiuū ꝓ positiuo sumi: aut etiā min⁹ significare. vbi ad alterum nō fit cōparatio. nec ad seipm. vt apud Quinti. de Isocrate Eoq̄ iā seniore: octauū eñ ꝛ nonagesimum cōpleuit annū manifestū est. Isocratē iā seniorē ꝯpari sibiipli seni: vt si dicat senex. Ad decē annos sum futurus senior. Hec Nebris. cui veritas me cogit cōcinere licet inuitissimus Ualle refragari soleā: summus fuit: hō tñ. Senior pro senex. ꝛ pro valde senex aliq̄ capit: vt probare nititur in linia Mancinellus.

*Cōparatiuus interdū minus significat q̄ positiu⁹.

¶ Quot modis capit suplatiuus? Quatuor. primo mere adiectiue: vt cōcordet cū substātiuo in gn̄e nūero casu. vt Maria optimā partē eligit. et ita exponit per valde. ꝛ positiuū: vt optimam. i. valde bonam: hoc pacto recte dicimus maxima minima etiā vbi de duobus tm̄ loquimur; vt bello ciuili Pompeij et.

Superlatiuus capit quatuor modis.

Cesarē:maxima ps quiritiū sequebat̄ Pōpeiū:minima Cesarē:si capias pro valde magna ⁊ valde parua:author Ualla. ¶ Sēdo capit̄ substātiue in neutro gene. vt: minimum domus. Frigidissimū hoīs est cerebrū.i. frigidissima pars. ¶ Tertio capit̄ positiue:q̄tū ad regimē:q꞉ quēcūq꞉ casum regit positiu⁹:eundē regūt ꝯparatiuus et suplatiu⁹:vt ditissim⁹ agri:gratissim⁹ deo:albissimus cutem:dignissimus laude. ¶ Quō cognosces vtrū casum regat suplatiuus aut ꝯparatiu⁹ ex sua significatione: et vtrū regat ex natura positiui? Cognoscā p resolutionē in q̄: vel inter. nā3 casus his adherēs regit̄ p naturā cōparatiui aut suplatiui:reliq̄ p naturā positiui. vt: ditior Joāne auro:sic resoluit̄ sum ditior auro:q̄ Joānes.ecce Joānes post q̄ ergo Joanne fuit casus cōparatiui:auro casus positiui. Sū3 agricolarū nemorū ditissimus.i.sum inter agricolas nemorū ditissimus. ecce agricolas cū inter .ergo agricolarū fuit casus suplatiui:nemorū casus positiui. Potes etiā cognoscere exponēdo cōparatiuū p magis:suplatiuū p maxime.vbi positiuo su⁹ casus adherebit: magis casus ꝯparatiui:⁊ maxime casus suplatiui vt su3 te ditior auro.i.sum diues magis te:sum agricolarū nemorū ditissim⁹.i.sum diues nemorū maxime agricolarum. ¶ Quarto capit̄ partitiue ⁊ exponit̄ per maxime vt optimus plebis: doctissimus poetarum. ¶ Quot sunt necessaria vt suplatiuus regat gtīn partitiue? Tria. Primo cōparatio debet fieri inter plura duob⁹.ideo male d꞉. Pedū meorum dexter est tardissim⁹,q꞉ dicendū est tardior Scdo cōparatio debet fieri inter ea: que sunt eiusdē gn̄is vel nature.nā3 male d꞉. Hector Troianus fuit fortissimus grecorum: q꞉ Hector nō fuit grecus. Tertio gtūs debet cū superlatiuo conuenire in gn̄e fere semper:vt leo est fortissima bestiarū. Cur dixisti fere semper q꞉ apud doctissimos interim aliter inuenitur. Plini. Uelocissimus animaliū lepus.

* Uergi. Maxime graiugenū cui me fortuna p̄cari. Idem Danaūtor tissime gētis Titide

Superlatiuus vt regat genitiuum tria necessaria.

¶ Que dr̄ia est inter cōparatiuū ⁊ superlatiuū.

Superlatiuus facit cōparationē inter plura duobus eiusdē gn̄is vel nature. Cōparatiuus p̄terea regens gtīn:facit cōparationē inter duo eiusdē gn̄is vbicūq꞉ hec absunt. ꝯparatiuus locū h3 cū abltō. Exēplū.et Uergili⁹ fuit doctissim⁹ poetarū:q꞉ plures fuerunt poete q̄ duo vt.Uerg.fuit poeta:ideo inepte diceres.Uerg. fuit doctior poetis p doctissimus poetarū.iō male dixit Pogi⁹ teste valla. Aristoteles dixit democratiā oīm peiorē. Dicendū fuerat oīm pessimā: vt hic hō est oīm pessim⁹, nō oībus peior: ne ipso peior esse dicat̄. Exēplū scdi. Dextra est manuū fortior. Exēplū tertiū. Petrus doctior socijs suis ⁊c. Quū dixim⁹ cōpationē fieri inter duo: nō intelligimus solū inter duas res.sed etiā inter duas ptes.vt in bello ciuili Pompeij ⁊ Cesaris maior ps quiritiū sequebat̄ Pōpeiū:minor ꝯo Cesarē. Et tpe triūuirali maxima ps quiritiū sequebat̄ Octauiū. Pars maxima legionū erat cū lepido. Maxima ps nulla erat Antonio. Oportet p̄terea vbi plura duobus sunt esse nō pauciores tribus gradibus.nā si solū duo gradus fuerint: vt si vnu3 excellat: reliqua sint eq̄lia: ꝯparatiuo vtemur: vt hic Paulus est longior ceteris:si ceteri sint equales. hec e Ualle precepta collegi. Que vt magis luceāt argumentor cōtra Uallam:nō illius carpendi sed defendendi causa:sicubi pōt defendi cōtra Mancinellū Lancilotum pluresq꞉.

Cōparatiui a supla tiuo dr̄ia.

¶ Dictorū nōnulle oppugnationes.

Primo dicit Macrobius curiosissimus in loquēdo:⁊ recōditissime sciētie in saturnalibus. Age Serui nō solū adulescentiū q̄ tibi equeui sunt: sed senū quoq꞉ omniū doctissimus.qd̄ tale est ac si dicas. Seruius adulescēs est omnium senū doctissim⁹: vbi fit cōparatio inter multa diuersi gn̄is: q꞉ seruius adulescēs nō est senex.ergo fm dicta oībus senib⁹ doctior debuisset dicere: iam aliter dixit ⁊ videtur dignus: quē imitemur: ergo differētia cōparatiui ⁊ superlatiui est falsa. Respondeo. Macrobius inter classicos non est habendus: si Ualle credimus: quia in dicta oratione errauit teste Ualla:ponendo superlatiuum pro comparatiuo: licet alioqui in loquendo fuerit curiosissimus teste Ualla.

Secūdo dicit Sene.episto.lxxiiij. Inter bonos nō est melior q̄ locupletior:nō magis q̄ inter duos quibus par sciētia regendi gubernaculū est: hic fit cōparatio bonorū ad bonos: qui plures duobus sunt: ⁊ tn̄ vtit̄ ꝯparatiuo qd̄ est contra Uallā.qui diceret inter bonos nō est optim⁹ qui locupletissimus. ¶ Rn̄deo Seneca vult comparationem esse inter duos bonos solum. quorum alter dictio

ſt:qꝛ liber quē vidi hꝫ inter duos ⁊c. ⁊ ſubdit nō magis/ꝙ̄ inter duos ⁊c. ⁊ ita re-
te vſus eſt cōꝑatiuo: ⁊ nō lꝫ fieret cōꝑatio inter duos ſolū: facile poſſet intelligi ab-
latiuꝰ alijs vt ſenſus ſit: inter bonos nō eſt melioꝛ alijs q̄ locupletioꝛ. ⁊ ita recte cō-
ꝑatiuo vtit̄: qꝛ nō dicimus: hic eſt alioꝝ optimꝰ: ſꝫ alij melioꝛ: qꝛ gtūs alioꝝ nō cōp-
hendit rē excedentē. iō nō fit cōꝑatio inter ea q̄ ſunt eiuſdē gn̄is. nā ꝯꝑationē fieri in
ter ea q̄ ſunt eiuſdē gn̄is: nō eſt aliō (vt ego ſentio: neſcio an ſolus) ꝙ̄ rē excedētē cō-
tineri in caſu cōparatiui vel ſuꝑlatiui. Valla aūt ſemꝑ intelligit q̄ties cōꝑatio fit ad
ea q̄ ſunt eiuſdē gn̄is. ideo Neſtoꝛ/Sulpitiꝰ/Mācinellꝰ/Aldꝰ/Lācilotus multa ri-
dicule cōtra Vallā tela cōpararūt obtuſiſſima: ⁊ penitꝰ irrita. Quint. Traſeo pluri-
mos/Lycurgū: ariſtogitona: ⁊ is prioꝛes iſeum/antiphonē. Quid eſchines? Nōne
his latioꝛ ⁊ excelſioꝛ? putat hoc eē ꝯtra Vallā verboſus Lancilotꝰ? nec eſt: qꝛ his res
exceſſas tm̄ ſignificat nō excedentē. iō nō eſt cōꝑatio inter ea q̄ ſunt eiuſdē gn̄is: nō
magis ꝙ̄ ſi dicas Penelope eſt caſtioꝛ ſoꝛoꝛibꝰ ſuis. Ecce ſi dicā. Sū doctioꝛ his de-
mōſtrans per his aliquos de quoꝝ nūero nō ſum bn̄ dico: qꝛ his ſolū ſignificat res
exceſſas at ſi ꝑ his me cū alijs monſtrē: aut ſignificē: male loquar: qꝛ iā ꝑ caſum cō-
ꝑatiui ſignificat̄ excedēs ⁊ exceſſum: ⁊ hoc eſt cōꝑationē fieri inter ea q̄ ſunt eiuſdē
gn̄is. iō dicendū fuerat/Sū hoꝝ doctiſſimus: qꝛ vnꝰ hoꝝ ⁊ plures ſumꝰ ꝙ̄ duo. Cic.
ad Petū. Cognouimꝰ eñ Cneū carbonē ⁊ eius fratrē Scurrā: q̄s his improbꝰ? non
eſt ꝯ Vallā: iō delyrat Lācilotꝰ: vt neq̄ illud Quint. Theopōpus ꝑdictꝭ minoꝛ. nec
illud Colu. li. vi. Nōnūq̄ etiā in olea vnius ramꝰ ceteris aliquāto letioꝛ eſt: niſi re
cideris arboꝛ fiet tota retoꝛrida. nō ceteris nō cōtinet rē exceſſam. Ideo nō iuſte vr̄
mihi repħendi a Valla Lactātius dicēs. Oēs ſibylle vnū deū predicāt maxime tm̄
Erythrea q̄ celebrioꝛ ⁊ nobilioꝛ inter ceteras hr̄: qꝛ nō potuit dicere faltē per gtm̄
celeberrima ceterarū. quō tm̄ ſemel loqui vr̄ ipe Pli. xxxiij. nat. hiſ. c. x. Oſtrea cibis
tota nigra: ⁊ ceterarū foꝛtiſſima vulneribus maxime vtilis: ſed rariſſimū loquendi
genus: rariſſime ſcito imitandū. Quin. Pars rōnalis eſt quū ad examinationē dicē
di tāto ceteris vberioꝛ: ꝙ̄to maioꝛe ſpū ꝯtra Vallā nō eſt/nec illud Sueto. in Gal.
Multo ꝑter ceteras altioꝛē. nec illud Curtij. Mare Caſpiū dulcius ceteris. ſubaudi
maribus. nec illud Plinij de alabaſtrite. Naſcit̄ circa Thebas egyptias: ⁊ Dama-
ſcum Syrie: hic ceteris candidioꝛ. Nec illud eiuſdē de Pyramidibus. Tertia ꝑdi-
ctis minoꝛ. Nec illud Virgilij. Pigmalion ſcelere ante alios immanioꝛ oēs. i. oibus
alijs immanioꝛ. nihil eñ hec ⁊ ſimilia ſunt cōtra Valla: qꝛ nō fit cōparatio inter ea
q̄ ſunt eiuſdē gn̄is. i. q̄ ſimul cōpꝛehēdunt̄ in caſu cōꝑatiui aut ſuꝑlatiui nec q̄cq̄ eſt
aliud apud Vallā eſſe eiuſdē gn̄is. vt apud Pli. xviij. Oꝛdeū frugū oīm nobiliſſimū
et ſolinū. Taurutius mathematicoꝛū nobiliſſimꝰ. ⁊ Terē. hoim hō ſtultiſſime. ⁊ in
multis alijs: q̄ pueriliter ꝯtra Vallā affert Lācilotꝰ maioꝛe ferula dignꝰ ꝙ̄ qua di-
gnabat̄ Vallā. nā oꝛdeū eſt e numero frugū. Taurutiꝰ vnus fuit mathematicoꝝ. et
hoc eſt cōꝑationē fieri inter ea q̄ ſunt eiuſdē gn̄is. Vlteriꝰ an fruges aut mathema-
tici inter ſe gn̄e diſtēt nihil ad Vallā. Miroꝛ itaq̄ idētidē nō ſine riſu Mancinelli/
Lācilotí: ⁊ pluriū temeritatē: tā ſtudioſe Vallā moꝛſiculantiū hoiem de lingua lati
na optime meritū per quē oēs latine didicimꝰ cuius plumis ingratiſſime coꝛnicule
paſſim ſuperbiunt ⁊ malūt in furto depꝛehendi ꝙ̄ ꝓfiteri per quem profecerunt.

Eiusdē generis esse.

Valla a multis inepte rephēsus.

Ceterarū fortissima.

Valle laus

¶ Tertio dicit Stathius. viij. theb. Sed pectoꝛa flectas: ⁊ me-
lioꝛ ſis queſo deis. Hic Amphiaraus oꝛat Plutonē: vt ſibi ſit melioꝛ reliquis dijs
qui ſinebant ſe a terra abſoꝛberi. hic fit cōparatio inter ea q̄ ſunt eiuſdē generis: nā
Pluto deoꝛū vnus eſt ergo carpendus eſt Papinius: aut qđ potius credendū eſt Val
la: ſm̄ quē diceret̄ optimus ſis q̄ſo deoꝛū. ¶ Rn̄deo. nō fit cōparatio inter ea q̄ ſunt
eiuſdē generis. quia teſte doctiſſimo Badio ſubaudit̄ ablatiuus reliquis aut cete-
rio: vt ſit ſenſus ⁊ melioꝛ ſis queſo ceteris deis. per hanc ſubtilitatē Badianam ſol
uuntur quecūq̄ Sulpi. Mācinel. Aldus. Lāci. ⁊c. putarūt eſſe cōtra Vallā. Valeriꝰ
Maximus. iiij. ca. xiij. Idē ſenſit Fabricius Licinus. honoꝛibus ⁊ authoꝛitate omni
ciue tēpoꝛibus ſuis maioꝛ. ſubauditur reliquo vt ſit maioꝛ omni reliquo ciue. Oui-
dius. ij. meta. de Herſe virgine. Tanto virginibus preſtātioꝛ omnibus herſe. omni-
bus ſupple reliquis. Martialis. hic totuꝫ volo rideat libellus. Et ſi nequioꝛ omni-
bus libellis. ſubaudi reliquis. Plinius de Marmoꝛibus. Precioſiſſimi quidem ge-
neris Lacedemonium viride cunctiſq̄ hilarius ſcilicet reliquis. Leander Ouidia-
nus. Tanto foꝛmoſis foꝛmoſioꝛ omnibꝰ illa eſt, ſubaudi reliquis aut ceteris. Virgi.

viij.ene. Mirabarq; duces teucros: mirabar et ipsuz Laomedontiaden: sed cūctis altior ibat Anchises.s.reliq̄s. Gel.lib.j. Hortensius oībus fermc oratoribus sue etatis nisi Mar. Tullio clarior.s.ceteris. Idē dices vbi in cōparatiuo sine casu intelligitur ceteris reliquis aut alijs. Apu.iij.de asino. vbi de tribus latronib⁹ inquit. Vn⁹ ideq; manu prōptior ꝛ corpore vastior: his affectib⁹ ceteros incitabat. vastior sup. ceteris. Tit. Li.lib.j. Sextus filius eius q̄ minor ex tribus erat transfugit ex cōposito. Gabios.i.qui ex tribus erat ceteris minor. Capella de sophia v̄gine. Intemeratior cunctis pulchriorq; v̄ginibus subaudi ceteris. Pli. in panegyrico ad Traianū Maior oībus eras subaudi reliquis. Pli.de obeliscis. Diuus Claudius aliquot per anno asseruatū quē C. Cesar importauerat: omnibus que vnq; in mari visa sunt mirabiliorem puteolis ex puluere edificatis perductū hostiam: portus gratia mersit omnibus subaudi reliquis vel alijs: ita ad similia respondebis.

Cādidior. Atlātidū.

¶ Quarto. Dicit Martian⁹ Capella in philologia. Cādidior Atlantidū Jouis ↄpressu pignorisq; culmine ꝑfecta supuenit. hic ↄparatiuus candidior regit gtm̄ Atlantidū: ꝛ fit cōparatio inter eiusdez generis plura duobus: q: inter septem Atlantides que pleiades sunt. ergo male dicit Valla ↄparatiuū solū inter duo cōparationē exigere vbi gtm̄ regit ꝑm quē debuisset dicere candidissima Atlantidū. ¶ Respōdeo. Martianus nō est tante authoritatis vt nō potius sit carpendus in hac cōstructione q̄ imitandus: presertim quū vetustiores: ꝛ longe eloquentiores a Valla interim reprendant: ita nihil contra Vallam. Idem. Martianus dixit oscinum mitior pro mitissima. Quū dixit Colu.de oliuis. Maior ad escam minor est oleo aptior. intelligitur ablatiuus alijs in vtroq; comparatiuo.

Maiora omniū.

** Curti⁹ Nō in omnibus imitandus.*

¶ Quinto. Dicit Q. Curtius li.viij. In oculis duo maiora omnium nauigia submersa sunt. hic ↄparatiu⁹ regit gtm̄ partitionis vbi fit cōpatio inter plura duobus. nō ꝑm Valle p̄cepta dicendū fuerat maxima oīm aut maiora ceteris. Sic apud eundē lib.vj. Cleander p̄ores eorū intromitti iubet: ꝑ p̄mos eorū: ꝑ p̄cepta Valle nō sunt catholice vera. ¶ Rn̄deo. Licet Curtius facūdus scriptor fuerit: tn̄ Valla nō putat eū in oībus imitandū esse: vt in perq̄.itaq; si Valla aiaduertisset p̄dictos locos: carpendos potius q̄ imitādos dixisset: ꝛ sane rariores sunt q̄ quos imitari velim. Lācilot⁹ cōtra Vallā esse credit illd Quintiliani in gladiatore Qui inter nos vt apparet fortior fui: qd cōtra Vallā non est: q: Valla ait hoc recte dici: vt inter nos in abltm̄ mutetur fortior nobis. nō in gtm̄ fortior nostrum.

Fortior inter nos.

Aialiū fortiora.

¶ Sexto. Dicit Plini.lib.xj.nat.hist.ca.xxxviij. Animaliū fortiora quib⁹ sanguis crassior: sapientiora q̄bus tenuior: timidiora q̄b⁹ minim⁹: at q̄bus nullus: hebetia. Hic ↄparatiuus gtm̄ partitiōis hz facta ↄparatione inter plura duob⁹ nec potes dicere Pliniū a Valla carpēdū fuisse: si Valla hec aiaduertisset q: Valla Pliniū inter eloquētissimos semp habuit vtrūq; qd ex duob⁹ locis p̄cipue ostendit: ex capite.xvij.lib.iij. vbi ait. Pro lege accipio quicq̄d magnis authoribus placuit quorū in p̄mis est Plini⁹. loquit de eo q̄ naturalē historiā cōdidit Et ex capite.xcij. eiusdē libri. vbi ait de memoriter teneo apud Pliniū tm̄ ad romulū lego. Tu facillime iudicabis q̄tā memoriter tenes: vt cū hac ↄferre possis si recte sic scriptū est (inq̄t Valla) recte sic dici iudicabo. ¶ Rn̄deo. dicta Valle intelligunt vbi gtūs nō ponit abrupte ꝑ diuiso: q: cōpatiuis ꝛ suplatiuis cōtingit: ꝛ ponitur talis gtūs pene absolute ꝑ actō cū inter: ꝛ cū hoc gtō posset (vt opinor) cōparatiuus abltm̄ habere sic. Animaliū fortiora alijs sunt quib⁹ sanguis crassior: sapientiora alijs q̄bus tenuior ꝛc. sz is abltūs venusti⁹ subticet. Hāc excogitaui ꝑ Valla euasionē miror neminē ante me (quantū scire potui) hāc authoritatē Plinij cōtra Vallā aduocasse: nec eā quā mō subijciā. Pli.xj.ca.xxxix. Hoc exēplo libidinosiores hominū quoq; hirtos colligēs. pōt hoc solū silr: aut hoim cū hirtos ordinari: aut cōparatiuū libidinosiores capi pesitiue ꝑ valde libidinosos: ꝛ regere gtm̄ ꝑnoīe positiui: vt vulturū nigri. nō em̄ fit ad alios ↄpatio. Ex q̄b⁹ liquet Vallā optime sensisse: ꝛ frustra a vitilitigatoribus carpi. Itaq; quoties fit ↄpatio ad ea q̄ sunt eiusdē gn̄is: cōpatiuo gtm̄ damus si fiat cōparatio inter duo: suplatiuo. si inter plura duobus. vt Aiacū fuit fortior Thelamonius. Hora. O maior iuuenū. duo fuere Pisones iuuenes. Silr cōparatiuus erit: sed gtūs omittat: aut si ponatur casus in quē gtūs resoluit. Duob. in perso

na Medec que duos filios habuit. Quũ minor ex pueris iussus studiocꝫ videdi. Cõstitit ad gemine limina prima foris. Cesar ex duobus filijs maior. adeo dicim⁹ Maior Aiax: scꝫ Oilei filius. minor Aiax. s. Thelamonius. Maior ꝛ minor Atrides ille Agamenon: hic menelaus. Maior Cato ꝛ minor. Maior ꝛ minor Scipio. de duobus Aphricanis. Maior Cyrus ꝛ minor: siue supior ꝛ posterior. naꝫ tp̃s significam⁹ nõ dignitatẽ. De malis tñ nõ maior ꝛ minor dicim⁹: vt supior Dionysius: ꝛ Dionysius inferior. q̃ numer⁹ quũ supat nõ ꝑ cõparatiuũ sꝫ ꝑ positiuũ aut suplatiuũ loq̃mur: vt magnus Alexander: magnus Põpe⁹/ Fabius maximus/ Ualerius maxim⁹ hec etiã greci semꝑ obseruãt. Nã ad vnũ sui gñis vtũtur cõparatiuo: ad plures suplatiuo: vbi hec locũ nõ hñt: adhuc necessario dant compatiuo gtm̃: qꝛ abltõ carent Ecclesiastici dant comparatiuo gtm̃ etiã vbi plura duobus sunt. vt maior discipulorũ: minor fratruꝫ. nos maximus ꝛ minim⁹ dicem⁹. Qui vult inter vos maior esse sit vester minister: maior pro maximus dixit. Nũc manẽt fides/ spes/ charitas/ tria hec. Maior horũ est charitas pro maximũ horũ: vel maxima harũ: vbi compatiuus inepte pro superlatiuo ponit̃: ꝛ inepte a gtõ discordat in gñe. Imitat⁹ autẽ est interpres grecos: vnde traduxit: nõ veteres: illos e quibus grãmatica confirmatur Lancilotus vndicꝫ studet doctissimo Laurentio obstrepere: nimis ridicule: qꝛ suã stultitiam centies prodit. Laurẽtium vix semel iuste carpit. quot hinc patet vel maxime Illud fides/ spes/ charitas/ maior horum est charitas: latine dictum est: vel Ciceronis exemplo (inq̃t Lancilotus) qui in oratore ait. Uirtus hꝫ plures ptes: quarũ alia est ad laudationem aptior. Quid ais bone vir? an credis hec similia esse? at minime sunt. Nam apud Ciceronẽ gtũs quarum non regitur a comparatiuo aptior sed ab adiectiuo alia: ꝛ in aptior intelligitur ablatiuus reliquis: quoꝝ nihil põt in illo maior horum charitas. In eodem luto hesitat Mancinellus in illo Plini. lib. vij. ca. xxi. Nullum omnium prestãtius ꝛc. vbi putat gtm̃ omnium regi a prestãtius quum regatur a nullum. Itacꝫ nos comparatiuo demus ablatiuum vbicuncꝫ interea que diuersi generis sunt fit comparatio: licet greci dant genitiuum: quia multa aliter dicuntur a grecis: aliter a latinis vt in idiomatis ostendit Diomedes: ꝛ stultitia est ita grecissare vt latinitatem relinquas.

Hec ex valla desũpta sunt.

Maior horum charitas.

¶ An vter semper cõparatiuo dandũ et quis superlatiuo: vt voluisse videtur Ualla? Etiam. vbi fit comparatio inter ea que sunt eiusdẽ generis. vt vter horum est fortior? Quis est digitorum longissimus? Apud Ciceronẽ ꝛ Quintilianũ: aliter nõ͂ memini inuenire. apud alios interiꝫ quis ꝓ vter reperiri. Lactãti⁹ in. ij. lib. institutionum. Ut possis dubitare quos dicas potissimũ stultiores: illos ne qui falsam religionem suscipiunt an qui nullam. quos ꝓ vtros dixit: ꝛ si Laurẽtio credimus potissimũ ꝓ potius veluti apud eũdem in septimo. Ut ea ipse que dicerẽ nõ nostris: sed alioꝝ potissimũ lr̃is cõfirmare. Hoc loco Ualla iniuste carpit Lactãtium in dictione potissimũ vt breue docet Lancilotus per potissimũ em̃ hic nulla fit comparatio: sed per se ꝓfertur: vt si dicas hic ornatissime legit. Plini. ad Uoconium Quam curã tibi potissimũ iniũgo. i. ante oia vel precipue. Plura hĩ adducit Lancilotus: quib⁹ supsedeo. Idẽ rursus pueriliter cõtra Uallã putat esse illud Ciceronis in. iij. de orat. Quid doctior illis? ꝛ in Bruto. Quis oim doctior: quis acutior: quis in rebus inueniendis vel iudicãdis acrior Aristotele fuit? qꝛ Ualla intelligit comparatiuum vter hr̃e dum tenet̃ partitiue: ꝛ tũ nõ regit abltm̃ ne implicite q̃dẽ. Qđ addo ꝓpter illud Cice. in parti. Exoritur aliud in quoddã disputãdi gen⁹. Non em̃ simpliciter solũ querit̃ q̃d honestũ sit: qđ vtile: qđ equũ: sed etiã ex cõparatiõe: quid vtilius: quid honestius: qđ equius: atcꝫ etiã q̃d honestissimũ: q̃d vtilissimũ: q̃d equissimum: qđ vtilius subaudi ceteris. Pli. xxix. Quid em̃ venenoꝝ fertilius. subaudi illo est. Hec ꝛ multa alia ne quicq̃ cõtra Uallam collegit Lancilotus rectius attulisset illud Persij. Quis potior iudex. Boe. ij. de cõso. quid earũ potius? aurũ ne? an vis cõgeste pecunie? quid. i. vtrũ. Idẽ in. iiij. Quis horũ volẽtior existimari põt? ꝓ vter. loquitur em̃ de duob⁹: scꝫ ambulante pedibus: ꝛ ambulante manibus. Hec rariora sunt q̃ que imitari velim. Plau. in aulu. Uter vestroꝝ est celerior. i. vestrũ frequens sermo apud veteres. Quint. Ita non tm̃ vtrũ sit melius: sed q̃d sit optimũ queritur. Iterum. Ex duob⁹ vter dignior: ex pluribꝰ quis dignissimus. Cice. Quum querere videtur orator: vtrum potius an quid potissimũ dicam⁹. tamẽ aliquãdo damus q̃d etiã cõparatiuo vt Ualla testatur. Testimonia que ipse omisit nos supra posuimus

Uter cõparatiuo dat̃ Quis suplatiuo dat̃.

Quinti. Ita nõ tm̃ vtrũ sit melius sꝫ q̃d optimũ q̃rit̃. Iterũ.

Ex duob⁹ vter digni or: ex pluribus q̃s dignissimus.

Potissimū. Potissime.

Potissime pro potissimum Ualla negat recte dici: sed male vt opinor. Cice. ij. de ora. Non potissime confirmo: sic sepius apud eundem inuenies.

Prior. Primus.

Superlatiuus inter duo.

¶ Quomodo differunt prior ⁊ prim⁹? Ubi prior partitiue capitur: semp inter duos tm̄ comparationē facit. Primus inter plura duobus ⁊ aliqñ inter duo tm̄. vt vter fuit prior / Numa an Pythagoras? Quis fuit Poetarū primus? Exemplū vbi primus de duobus tm̄ dr. Cice. ad Seruiū. Duo quidē te noiatim rogo primū vt si q̇d satisdādū erit ampli⁹ eo noie nō peti cures vt satisdē fide mea ⁊c. Sueto. in aug. Ad modū pristinū ⁊ splendorē redegit duab⁹ lectionibus. prima ipsorum arbitratu quo vir virū legit: scda suo ⁊ Agrippe. Sunt hec ꝯtra Uallā ⁊ Priscianum pluresq; vera tñ vt bñ notauit Lācilot⁹. Idē nitit̃ ostēdere prior de plurib⁹ q̄ duobus dici. Apuleius flo. ij. Hippias numero sophistaꝝ / ⁊ artiū multitudine prior oibus: eloquētia nulli scds. sed non capit̃ hic partitiue nec est vllo modo cōtra Uallam: qꝛ prior oibus subaudit̃ reliquis vt in multis q̄ cōtra Uallā putauit esse Lācilotus grammaticus sane q̄ diligēs: ⁊ pacutus nisi interim carpēdi auiditate cecutiret: vt quū putat cōtra Uallā esse illud Cice. ad Brutū de Segulio. Dij isti madefaciant homini nequissimo oim qui sunt fuerūt q̄ futuri sunt. Hic putat Lancilot⁹ esse comparationē inter ea q̄ diuersi gñis sunt: sed fallit: qꝛ res excedēs continet̃ in casu suplatiui non copulatiue sed copulatim: vt cum logicis loquar. ⁊ hoc sufficit ad esse eiusdē gñis: vt sepe dixi. Idem dicito de Catulliano illo ad Ciceronē. Disertissime Romuli nepotum. Quot sunt quotq; fuere Marce Tullij: quotq; post alijs erunt in annis?

Suplatiui expositio.

¶ Superlatiuus quot modis exponitur? Duob⁹. Affirmatiue vt de⁹ est oim optimus. i. omni alio melior. ⁊ negatiue. vt es oim doctissimus. i. te nemo est doctior sic declaratur illud Maria peperit primogenitū. i. ante quē nullum alium peperit non post quum alij fuerint. Nunc videamus que legitime gradui cuiq; aptantur.

Quisq;.

⁎ Ual. ca. xlj. lib. elegā. Prisci. rephendit ꝙ scripserit oim iudicio ꝓprobat eruditissimoꝝ ꝑ eo ꝙ eē debuit oim eruditorū aut eruditiorum.

Omnis. Cunctus

Strenuissim⁹ ⁊ pijssimus

Quisq; cū positiuo aut comparatiuo.

¶ Quisq;: ois: cūctus: quibus cōparationis gradib⁹ iungūtur? Quisq; suplatiuo eleganter datur ⁊ numero ordinali. ois ⁊ cūctus positiuo ⁊ cōparatiuo vt pauperrimus quisq; contēnitur. Tertio quoq; vbo loqueris barbare non omni tertio verbo. Quarto quoq; anno est bissextus: nō omni quarto anno. Omnis diues honorat̃. Cunctus doctus irridetur. Petrus asportauit cuncta vtiliora. Quintilian⁹. Rus: seruulos: penates: ⁊ oia vtiliora ꝓperāti festinatione parentis addixi Nec oportet superlatiuum in eodem poni casu: quia recte dicitur. Maximo quisq; animo diuitias despicit. valētissimi quisq; corporis longe abest a sapiētia. ¶ Quid si nomen superlatiuo caret? Tum poteris positiuo dare omnis: vel quisq;: teste Ualla vt idoneus quisq; vel ois idoneus. Strenuus superlatiuū hꝫ strenuissim⁹: ⁊ pius pijssimus: licet Ciceroni barbarū visum est. alij non abhorruerūt. ideo Ualla libenti⁹ diceret strenuissimus quisq; q̄ strenuus ⁊ pius quisq;. Salu. in Cati. Nam strenuissimus quisq; aut occiderat in prelio aut grauiter vulneratus discesserat. ita video quosdam libros habere. idemq; fecit Ualla. Curt. viij. O fidissimi pijssimiq; ciuium. apud Ausonium pijssimus frequens est: sed afferamus Politiōis testimoniū. Titus Liuius quinto ab vrbe. Pijssime tum apparari poterat. Pli. xvij. ca. xv. Fortissimi viri: ⁊ milites strenuissimi agricolis gignūtur. Tacit. Bellū etiā ab ignauis strenuissimi cuiusq; periculo geri. i. gerebat̃. Apul. in. xj. Pijssimi sacrorum arcanis. Gellius. iij. ca. vij. In exercitu viros habuit strenuissimos. ¶ Singularis quisq; qꝛ superlatiuo caret singularis vt vnicus ⁊ vnus. Quisq; caret gtō plurali. ideo dicimus optimi cuiusq; animus pro omniū bonoꝝ animus. Debet autem quisq; postponi nisi precederet vt vel quo ⁊c. veluti: vt quisq; ditissimus est ita maxime honoratur. ¶ Inuenitur ne quisq; cum positiuo: ⁊ cōparatiuo? Etiā: sed minus elegāter teste Ualla. Uegetius. Honestiores quiq; milites. Lactantius de opificio. Placidiora queq; animalia. Tacitus. Ut quisq; Uitellio fidus: ita pacē: ⁊ cōditiones abnuebant. Justinus lib. j. Cognitione queq; digna excerpsi. Boeti. j. de cōso. Sceleratus quisq;. Idem Flagitiosum quemq;. Pseudo curtius. Quisq; infandus. Tacit. Inualidus quisq; obtritus. Suetonius de Othone. Ferebatur vagari noctibus solitus: Atq; inualidum quēq; obuioꝝ: vel poculentū corripere ac distracto sago impositū in sublime iactare. Tacitus. Certatim vt q̄sq; aio ignauus. Suplatiu⁹ igit̃ asciscit sibi quisq; eleganter. qđ tamē qui positiuo iunxerit non inepte loq̄ censebit̃ si modo id parce fecerit. ¶ Est ne qñ quisq; cōparatiuo elegāter iungitur? Etiā. vt si comparatiuus habeat quo vel quāto. Quin. ij. Erit ergo etiam obscurior quo q̄sq; deterior

Plinius ad tacitum. Ita bonus liber quisq; melior est quo maior. Seneca in libro de ira. Isto modo quo melior quisq; hoc iracūdior erit quō.i. quāto: hoc vel eo.i. tā to lepide dictiuncule. In eodē. Non vis admoneā quo diligētior quisq; sit ipse circūspiciat. Cic. p Roscio. Jam quo quisq; est solertior/ingeniosior: hoc docet iracundius & laboriosius. Priscianus dixit. Oim iudicio eruditissimorum. Valla nō iniuria maluisset dicere eruditissimi cuiusq; iudicio. ita enim sepius loquūtur politissimi nec tā barbare locut9 est Prisciang Ter. in Eunu. Quem infra ego oēs infimos puto esse hoies. Cice ad Treb. Qui fuisti cum in oi gradu amplissimo dignissim9 tum facile ordinis tui certe princeps. notauit hoc Lancilot9 cōtra Vallā. Redeo ad ordinalia. Cice. pro Rabirio. Tertio quoq; verbo excitabat. rustic9 diceret oi tertio vbo Quinquagesimo quoq; anno Judei agūt iubileū. decimā quāq; ouem tibi dabo.i. ex decē vndiq; vnā q̄cūq; sit illa. ¶ Quisq; etiam postponitur quotus interrogatiuo nūeri ordinalis. & tum locū hz cū q̄sq; quū significare volum9 q̄dpiā a nullo aut a paucissimis fieri: vt quot9 q̄sq; hoc diceret? q.d. aut nulli aut paucissimi: sic quot9 quisq; diues superbia vacat.i. quot diuites supbia vacant? capit quotus pro quot. Oui. de arte. Forma dei munus: forma quota queq; superbit? q.d. rara aut nulla. Cur. v. Quota pars nostri tot obire terras potest. quasi dicat rara aut nullo: & capit hic quotus p quot sine quisq;. Idem in septimo. Quoto cuiq; lorica est. Martialis. Dic quotus es? quāti cupias cenare? nec vnū addideris vbū: mēsa parata tibi est: id est dic quot estis? Quotus vis cenare? volo tertius cenare.i. volum9 tres cenare. Vnusquisq; cū gradu iungitur? positiuo. vt vnusquisq; doctus. Quia vnum vim quandam ac naturam superlatiui obtinet: ideo non facile patitur superlatiuum inquit Valla. Notanter inquit: nō facile quia sciuit reperiri cum superlatiuo licet pararo & minus elegāter. Valerius maximus lib. iiij. cap. iij. de fabricio. Censu par vnicuiq; pauperrimo. Badius excusat: quia credit subaudiri etiam: sic Censu par vnicuiq;: etiam pauperrimo: et ita superlatiuum non adherebit vnicuiq;.

¶ Ut & ita quibus gradibus dantur: semper similibus: & potissimum suplatiuis. Quin. Quod vt longe optimū ita difficillimū. Idem. Non vt q̄q; primum dicēdum: ita primū occurrit. Cice. Ut eīn quisq; optime dixit: ita maxime dicēdi difficultatē variosq; euentus orōnis expectationēq; hoim pertimescit. Idem in orat. vt quisq; optime grece sciret ita esse nequissimum. hic quisq; bene preponit superlatiuo: alioqui post ponendum. Eundē sensum faciūt tam & q̄. Varro lib. ij. de canibus loquēs. q̄ paucissimos relinques tam optimi in alendo fit. Cato in re rustica. q̄ acerbissima olea erit dum oleum facies: tam oleū optimū erit. In habētibus vim superlatiuā omittim9 superlatiuū. Cice. in Catone maiore. Ut q̄sq; etate antecedit ita sentētie p̄ncipatū obtinet. Hac rōne dicimus homo in primis doctus nō in primis doctissim9 ne duas res suplationē habētes coniūgamus. Idem sentio (inq̄t Valla) de inter primos cum primis: que positiuū volūt licet Sallu. (si modo codex nō sit mēdosus) aliter dixerit. At sane qd difficillimū est in p̄mis & prelio strenuissimus erat & bonis cōsilio Similia his sunt In paucis: cū paucis: inter paucos: sup oēs: añ alios: p̄ter ceteros. Sed hec & si positiuo frequēti9 gaudeāt: tā nōnūq̄ patiūtur suplatiuū: añ alios & p̄ter ceteros etiā cōparatiuū. Pli. lib. xxvi. de vsu asinthij. Cōuenit dicere herbe facillime atq; inter paucas vtilissime. Verg. in. vij. Petit ante alios pulcherrimus oēs Turnus auis atauisq; potēs. Idem in p̄mo. Pygmalion scelere ante alios immanior oēs. Sue. in gal. Preter ceteras altiorem: & dealbatam crucē statui iussit. ¶ Contra elegātiam de vt & ita peccauit Donat9 dicēs in Eunu. Terentij. Ut quisq; miser est ita senior videtur. vbi non apte satis dedit quisq; positiuo & ineptius cōfusionē fecit ex positiuo & comparatiuo. hec igitur oratio Donati sic corrigenda est: vt quisq; maxime miser est ita maxime senex videtur: aut vt q̄sq; miserrimus est ita annosissimus videtur. Aut vt quisq; miserrimus est ita maxime senex videtur. Aut per comparatiuum sic. Quo quisq; miserior eo senior videt. Aut quo q̄sq; magis miser hoc magis senex videtur. Nam simili modo doctissimi loquūtur. Quin. Quo q̄sq; ingenio min9 valet hoc se magis attolere ac dilatare conatur. Calepinus cupit Valle obstrepere. Ait itaq;. Licet quidā preceperint in hac iunctura ita et vt semel respōdere gradus. Ouidius tñ libro hero. dixit. Ut fer9 est multoq; suis truculētior euris Spectasset siccis vulnera nostra genis. nō eīn siccioribus dixit sed ꝯtra Vallā nō est: q2 abest ita: nec fit cōparatio qualis apud Vallā. Iusti. tamē sine

Quisq; cōparatiuo q̄ apte quadrat.

*Quidā tñ Sallustiani codices habent strenuissimus q̄sq; Authore Valla.

Ois cū superlatiuo.

Quotus.

Quisq;.

Unusq̄sq;.

Ut ita.

Tam q̄.

In primis iter p̄mos Inter paucos.

Ante alios Preter ceteros.

Ut quisq; miser est ita senior videtur.

Calepin9 indocte obstrepit valle.

Ut locuple tissimi⁹ ita plures.

Trogus (inquit Ualla) superlatiuū; cum comparatiuo miscuit inquiens lib. xi. Locupletissimus vt quisq; est: ita plures equites in bello suo regi prebet. Ego dicerem (inquit Ualla) plurimos. quin ꝛ ita ab illo scriptum fuisse suspicari libet.

Tāto quāto.

Quo.

Eo.

Hoc.

Quantum tantū: multum.

Paulum.

¶ Que particule comparatiuo fere dant: Quo: eo: vel hoc quāto/tanto/multo/paulo/aliquāto/ꝛ multo etiam superlatiuo dantur. Cice. Quanto maior es tanto te geras summissius. Idem. v. tuscu. Tanto miserior: quanto sibi videtur beatior. Sene. in natu. quest. Quanto celerior dȝ fieri in stellis cōgressio tanto in minorib⁹. Hor. j. ser. Quāto pditior quisq; est: tāto acrius vrget: quo. i. quāto: eo vl hoc. i. tanto: vt quo ditior eo vel hoc supbior/hec in o positiuis nō iūgūtur. ideo preter morem oratorū: teste Ualla dixit Lactātius quāto frequēter impellit tanto firmiter roborat. et Boe. in Dialecticis. Paulo equales. Dicēdū fuerat quāto frequētius impellit tanto firmius roboratur. ꝛ Paulum equales. Nam positiuis dantur aduerbia in um. vt multum doctus: ꝛ verbis. vt quantum potes tantum elabora. Lancilot⁹ vbicunq; pōt Uallam carpit. solidam ex ea re gl'iam adepturus scȝ vult ergo Lancilotus Lactātium recte dixisse per subauditionē: qꝛ sensus est. quāto motu vel impetu firmiter ꝛc. id contra Uallam non est: quia dixit Lactantiū preter morem oratorꝝ locutū si quanto tanto aduerbia sint. ꝛ ita sensus melior est ꝙ is quem attulit Lancilotus: vt contra Uallā aliquid garryret. Salomon. Multo melius est non vouere ꝙ vota non reddere. De superlatiuo. Catullus. Tanto pessimus olim poeta: quanto tu optimus omniū patronus. Terentius in eunu. Hic questus multo huberrimus. Cice. pro Pompeio. Magna ac multo maxima parte. Idem alibi. Conspectus vester multo iucundissimus. Sallu. in Catil. Multo pulcherrimum. Illa in um quātum multum ꝛc. Aliquando comparatiuo dantur: sed minus elegāter. nec facile imitaberis si Ualle pollitissimo auscultare velis. Iuue. Despiciā qui sit quantum sublimior Atlas. Teren. Eius frater aliquātulum est ad rem auidior. Quinti. Negocia paulum ad dicendum tenuiora: poteris hos parce imitari. illa in o iunguntur etiam dictionibus alius aliter secus ante post presto: malo: antecedo: excello: ꝛ similibus superlatiuam vim habentibus. Terentius. Uerum aliter euenire multo intelligit. Cice. Multo secus euenit. Quinti. Ad quantum alius fuit ille infelicissimi iuuenis affectus. Post alius: aliter ꝛ quod idem est secus: ponimus ac atq;: ꝙ: que idem significant: vt euenit paulo secus atq; putaram. Sal. Multo prestat beneficij ꝙ maleficij memorē esse. Est aūt prestat verbum elegans ꝓ melius est vt multo prestat inuidiosum esse ꝙ miserandū: pauloāte veni ꝙ tu: multo ante. In his hñt etiam locum in um: presertim in verbis. Cice. v. de finibus. Multū excellit. Ibidem. Longe multūq; prestet meus atq; ratio sic paulo vel paulum post habui mea negocia tuis. Item aliquantulum minimū ꝛc. minimū: id est valde parū: minime penitus negatio est. i. nullo modo. minimum doctus qui parum scit. minime doctus: qui nihil. Est qñ venuste ꝛ interim necessario in eadē oratione cōnectim⁹ in o et in um aduerbia. Uerg. xij. O prestans animi iuuenis quantum ipse feroci Uirtute exuperas: tanto me impensius equum est consulere. Quintilia. in. i. Quid autem in nostris legionibus cornua: et tube faciūt quoꝝ concentus quanto est vehementior tm̄ Romana in bellis gloria ceteris prestet. quod non licuisset aliter dicere inquit Ualla. In quo videtur sibi contrarius: qꝛ ante dixerat recte dici multo prestat. Ouidius. Quanto dux militie maior. Tanto ego te supero. Titus Liuius primo ab vrbe: quo pro quanto positiuo iunxit si non sit mendum: sed rarius. i. ꝙ vt imitari velim. Romani ouantes ac gratulantes Horatium accipiunt eo maiore cum gaudio que prope metum res fuerat. Lancilotus dicit Cicero dixisse Paulo salubribus et id quoq; rarius est ꝙ quod imitari velim.

Multo.

Prestat.

Quo pro quanto pro pius.

Per.

Oppido

Sane.

Nimisq;.

ꝙ ꝓ quātū.

¶ Que particule positiuo gaudent: Ualde ꝛ per: perq;: oppido oppidoq;/sane saneq;/nimisq;/imprimis/cūprimis/inter primos/preter ceteros cum paucis/inter paucos/añ alios/apprime/admodū/admodūq;/mirūin modū et ꝙ ꝓ quātū vl valde suauis pdoct⁹/perq; literat⁹: oppido elegās. ꝛ corripit scdā; cōtra ineptulos. Cice. ꝙ morosi sunt q̄ amāt. sic ꝙ doctus tibi videtur q̄ ꝓpe nihil nouit. Ponitur fere exprobrādi deridēdiq; causa interdū aliter/veluti. ꝙ doct⁹ fuerit. Cicero. orōnes eius indicant. Teren. in and. Reiecit se in eum fiens ꝙ familiariter i. o quātum familiariter. in Eunucho. Post illa tpa tu scis ꝙ intimū te habuerim intimum positiue capitur. vt pximus. Aliter locuti sunt quidā: sed non elegātissimi vt.

Boe.in Cice.topica. Nosti oblatrãtis morsus inuidie. No. i q̃ facillime in difficillimis causis liuor iudiciũ ferat: mallẽ dixisse (inq̃t Ualla) q̃ facile. Priscian⁹. x viij. vt docerẽ quã frequẽtissime. hac ↄstructione vsi sunt authores eloquẽtie latine. Latinus erat q̃ frequẽter vsi sunt. vel q̃ pro valde. sic quã frequẽtissime vsos. Lactã. lib.vj. q̃ sit verissim i. trimegistus hermes idone⁹ testis est. dicendũ erat q̃ verum.

¶ Aliter interdũ reperies q̃ Ualla p̃cipit. qð ne q̃s Uallã ignorasse credat. Illius v̾ba summopere notãda his subiecı. Neq̃ si quid aliter penes authores reperiat̃: mihi obesse debet: qui nõ legẽ scribo: quasi nũq̃ aliter factũ sit: sed qð frequẽtissime factitatum est: presertim a Marco Tullio/Marcoq̃ fabio: apud quos si quãdo reperiatur q̃ cũ positiuo ꝓ valde: aut cũ superlatiuo ꝓ quantũ: ausim affirmare mẽdose scriptũ: vt in proemio de oratore. q̃ boni perdiu nulli: ꝓ boni perq̃ diu nulli. idẽ. iiij. actione in verrẽ. Quot ⁊ q̃ maximis in rebus tenere: nõ vides? nescio an mendum sit pro q̃ magnis. ipse ita loqui nõ auderẽ: de quo pro valde post dicam. Pli. per su̾latiuo dedit nisi sit mendũ: qð credere malim. vt in. ij. nat. hist. c. lvj. per plurimũ refert: vnde venerint flumina ⁊ quo cõcesserint. Absurdius loqui videt̃ Mela de india. Alit formicas nõ minus maximas canibus. De perq̃ cũ superlatiuo Boetius in cõmentarijs logice breuioribus. Apud scriptores quidẽ grecos perq̃ rarissimos. Põpo. de origine iuris. Nã ante eũ Seruius duos libros ad Brutũ perq̃ breuissimos ad edictũ subscriptos reliquit. Curt. lib. iiij. Bessum quoq̃ Bactrianoꝝ ducem perq̃ maximo posset exercitu coacto descendere ad se iubet. sed huiusmodi exempla (inquit Ualla) tam rara sunt: vt dubitẽ an librarioꝝ sit culpa. Certe ipse sic loqui nõ ausim. Lancilotus magno labore cõquisiuit adhuc duos locos vbi per et perq̃ superlatiuo dãtur ꝓpter quos nihilo magis a Ualla desecero. Colu. in. iiij. Adhuc per paucissimis agricolis cõtigerit. Apul. ij. de asino. Tucetum perq̃ sapidissimum. Cice. iiij. in Uerrem. in primis superlatiuo iunxit. Homini in primis gloriosissimo respondet. At raro dictũ: rarenter imitare: bene dices q̃ valde. In eadem actione: videte q̃ valde malitie sue confidat. Per magis dixit. Plaut. in bacchidi. Permagis me iuuere. Item vtitur preq̃ pro perq̃: ⁊ in quibusdã pre pro per: leges vt predurus: predines: preclarus. Per ⁊ perq̃ etiã verbis iunguntur: vt peruelim: perq̃uelim: perplacet. Inter per ⁊ perq̃ aliqñ quicq̃ ponitur. Teren. Perpol q̃ paucos reperias meretricibus fideles euenire amatores. qð sic resoluit̃. Pol perq̃ paucos. Perpol latinũ nõ est: teste Donato cõtra Sypontinum ⁊ Bergomatem.

q̃ ꝓ q̃tuz. cum superlatiuo.

Ualle v̾bũ summe notandum.

Per ⁊ perq̃ cum superlatiuo.

In primis cũ superlatiuo.

Permagis.

Preq̃.

Perpol.

¶ Est ne quãdo q̃ pro quantũ licitũ superlatiuo datur? Etiã. vt si ponatur cũ verbis possum: queo valeo: aut cõformi. vt licet: nam tum positiuũ vel superlatiuũ licite habet. veluti scribas q̃ bene potes: vel q̃ optime potes: verũ ne hic quidẽ q̃ pro quantũ superlatiuo dabit̃: si caute ordinare velim⁹: sed ipsi verbo potius: teste Ualla: sic Scribas optime q̃ potes: venito q̃ primũ licet. i. venito primũ hoc est valde cito: q̃ licet. i. q̃tũ licet. Cesar primo cõ. Re frumentaria q̃ celerrime potuit cõparata. Et lib. vij. q̃ mitissime potest legatos appellat. Sal. in iugur. Iugurtha q̃ maximas põt copias armat. Plaut. in capti. q̃ primũ possis redeas. Liuius. x. Ad montes proximos q̃ posset occultissime circunducere iubet. Cicer. in Sal. Iam dabo operam q̃ maxime potero. Idẽ. viij ad atticũ. Exquiras q̃ diligentissime poteris. Pro q̃ potest cũ dictis verbis poni vt cũ ita: vel sine ita. Quintilia. in. xij. Nõ omittenda pars hec orationis: sed exigenda: vt optime possumus. Cice. in Philippicis. Quas vt honorificẽtissimis verbis ipse cõsequi potero complectar mea sententia. Idem de oratore. Hec vt breuissime dici potuere. ita me dicta sunt. De positiuo in philippicis apud eũdem. Sed reliquũ cursum vite q̃ quidẽ possum breuiter perstringam. ⁊ vt potui breuiter perstrinxi: non possis pro hoc breuissime comparatiuum ponere: teste Ualla. nec cum alijs verbis: q̃ cum superlatiuo: quia male diceres. Scio q̃ optime scribas. Plau. Ut fastidit gloriosus. i. quantum vellti: vt seuerus est ⁊c. ornate ita loqueris.

q̃ pro q̃tũ licet cũ superlatiuo.

* Quinti. Que omnia nõ omittẽda sunt. l3 narranda q̃ breuissime possumus.

Ut pro q̃

¶ Dicitur ne apte q̃ primũ nauem intraui: exorta tẽpestas est. Minime. Cur? Quia q̃ primũ significat valde cito: ⁊ illicito: est q̃ vnico verbo contentuz. nã q̃ pro valde iungitur hic superlatiuo. Quomodo dicendũ est? Quũ primũ nauem intraui exorta tempestas est. Quid differentie est inter q̃ primũ ⁊ quũ primũ? q̃ primũ. i. mox illico: ⁊ vnico verbo contentum est. vt scribito ad me q̃ primum quid agere decreueris. veniam ad te q̃ primum. Quum primũ cum quod ceci

Quũ p̄mũ

¶ Numeri.

Numerus

¶ Numerus qd est? Unitatuz collectio: vt duo tria &c. Unitas numerum non est: sed numeri principiũ. Numeri species quot sunt? Quatuor: que nũerus cardinalis: ordinalis: ponderalis: siue multiplicatiuus: & nũerus distributiuus

¶ Cardinalis.

Cardinalis nũerus est principalis nũerus e quo ceteri oriuntur: vt vnus na. num. qd principiũ nũeri rectius: q̃ nũerus dicitur: duo due duo. tres / tria / quatuor / q̃nq̃ / sex / septẽ / octo / nouẽ / decez / vndecim / duodecim / tredecim / quatuordecim / quindecim / sexdecim / septẽdecim / octodecim / nouẽdecim / viginti / vigintiunus &c. Triginta / quadraginta / quinquaginta / sexaginta / septuaginta / octoginta / nunquaz dices octuaginta / nonaginta / centũ / centũ & vnum &c. bis centũ / tercentũ &c. vel declinabiliter per compositionẽ ducenti ducente ducenta / trecenti / quadringẽti / quingenti sexcenti / septingenti / octingenti / nongenti / vel noningẽti. Mille / millevnus / &c. bismille / termille &c. Non aũt duocentũ / duomille / q2 adiectiua duo sunt: q̃ inepte connectunt. In compositis a centum in omni specie numeri post n c mutatur in g vt quadringenti vbi etiam t. in d. mutatur / quadringentesimus / quadrigenteni &c. Omnia hec nota sunt preter mille & milia ideo quero.

Mile. Milia.

¶ Quotuplex inuenitur mille? Duplex. Adiectiuũ & sustãtiuũ Mille adiectiuũ est nomẽ indeclinabile plis nũeri: vt mille viri: mille mulieres &c. mille substãtiuũ est in singulari indeclinabile teste Uarrone in pli declinat milia miliũ milibus. apud veteres etiã declinabat in singulari. qd pbat. Macrobius: q2 ablatiũs est milli aut potius vnico l. mili. q2 Georgius Ualla. Mile substantiuũ vnico l. scribi dicit. Lucillius. xv. Hunc mili passum qui vicerit atq2 duobus. Idem libr. ix. Tu mili nunmũ potes vno querere centũ. Gel. sic. Luci. viij. Mile die nummũ potes vno querere centuz. Cum dicimus mile nummũ: gtũs est p nummoz: vt mile denarium. Cicero in philip. Inuentus est qui L. Antonio mile nũmũ ferret expensum. Idem pro milone. Mile hoim versabatur. Quadrigarius. iiij. annalium. Ibi occiditur mile hominuz. sic in plurali milia hoim: non milia homines teste Ualla Licet in sacris legamus duodecim milia drachmas q2 per appositionẽ excusatur q2 sensus est drachmas entes duodecim milia. & ita in reliquis. Ecor. Ual. vult milia aliqñ esse adiectiuũ: vt duodecim milia libri drachme: talenta: id veruz non est q2 sic diceremus: tres milia libri non tria milia qd vtiq2 falsum est. Tit. Liui. li. ab vrbe. condita decimo. Sãnitiũ cesi tria milia trecenti: capiti quatuor milia. itaq2 milia semper substantiuũ est. Quapropter hoc solũ soluendũ restat: an duodecim milia signati non habuerit egregios authores qbus se defendere possit: quero igitur

Mille nũmum.

* Milia hoies iccirco dicere non lz: eiũ substãtiua non coherẽt sine copula. Dicimus tñ decẽ milia ducẽti hoies qd ita: intelligitur decẽ milia hoiz et ducenti homines.

¶ An hec oratio sit bene latina: Ex tribu Dan duodeciz milia signati? Etiã (q̃uis elegãtius teste Ualla) dicamus duodecim milia signatoz: q2 hic est expositio hoies signati duodecim milia. i. entes duodecim milia. aut nũero duodecim milia: vel signati ad duodeciz vsq2 milia. Da authoritatẽ vt ostendas tales orones frequentiores esse q̃ Ualla putauerit. Pli. lib. xxi. ca. vij. Ancus Martius rex salis modia sex milia in congiario dedit pplis. Modia neutro gñe etiã apud Ciceronem leges. Oppius de bello hispanico. Sunt interfecti hoim milia. xij. Plautus Orosius lib. i. Anni duo milia. xv. Idem libr. iij. Sexcenta milia modia frumẽti acceperũt. Justinus. xij. Trecẽtis milibus mulieribus. Florus de bel. ciuili Macedonico. Duo milia electi qui mori iuberent. Boe. ij. de cõso. Unicus mora momenti: si deces milibus cõferat annis. Liui. xlv. Duodecim milia pecudes Ci. acti. iij. in Uerrẽ. Tritici modios quinq2 milia: & acceptione ascripsisset. In eadẽ. Tritici medimnos duo milia. Curtius libr. iiij. Duo milia crucibus affici: sic Pseudo curtius. Mortui sunt viri circiter tria milia. Hierony. in li. Judiciũ. Occiderũt quinq2 milia viros. Et iiij. Regum. Locutus est Salomon tria milia parabolas. Hinc patet male dixisse Placentinũ milia aliqñ esse adiectiuũ: hec constructio in sacris nimiũ frequens est. hec ex authoribus non e grãmaticis ipse erui. adducit plura Georg. Ualla Placentinus lib. xxxi. ca. xvij. Pli. viij. natu. hist. Milia tempestatũ presagia. Uerg. Tot milia gentes arma ferent Itale. Diuus Hieronymus in rufinũ; Sex milibus aũt libris quos ab eo lectos esse confingis) q̃s credet? Et iterũ. Si Origenes sex milia scripsisset libros. Et rursum. Sex milia origenis libros. Marinus Bechichenus Scodrensis

Duodeciz milia signati. Modia

suffragat Georgio Valle: qr Liui⁹ dixit lib.iiij. Et philippei nũmi. D.CCCCX. quatuor milia viginti quatuor. Et Cicero p Rabirio. Quid vociferare decem milia talenta Gabinio esse pmissa. Cõcedamus ergo recte dici illud Matthei/Oblatus est ei vn⁹ qui debebat decẽ milia talenta. Et.xij.milia signati.nosq; interim ita loquamur: sed parce. qr elegãti⁹ dicere lz: decẽ milia talẽtoꝝ drachmaꝝ ꝛc. ❡ Sine cõtrouersia recte dicimus: duo milia põdo argenti. quia pondo tam genitiui casus potest esse q̃ nominatiui. ❡ Recte quoq; illud effertur: decem milia: quingenti pedites: quod Valla ita intelligit decẽ milia peditũ: quingenti pedites. Titus Liui. libr.ix. Duo milia: ꝛ quingẽti capti. hoc aliter dicere nõ licet teste Valla: ꝛ ita loquitur Liuius frequẽtissime. Per subauditionẽ etiã excusatur illud Quicũq; te angariauerit mile passus vade cũ illo alia duo subintelliguntur milia passuũ: alioqui teste Valla dixisset alios duos. vel potius alios bis mille. Philelph⁹ etiam dixit milibus venenis milib⁹ rixis. Interrogatiuũ numeri cardinalis est quot Calepinus dixit quantus etiam ad numerũ referri sed nullum affert testimoniũ. Hiero. Quanti pro quot vtitur dicens ad Paulinum. Quanti hodie putant se nosse literas: nõ ausim sic loqui nisi apud veteres inuenerim quanti pro quot.

Quanti.

Ordinalis.

❡ Ordinalis numerus est quo ordinẽ seriẽq; rerũ notificamus: vt primus: secũdus tertius: quartus: quintus: sextus: septimus: octauus: nonus: decimus: vndecimus: duodecimus: tertiusdecimus: quartusdecimus ꝛc: vel decimusterti⁹: decimusquartus ꝛc. vicesimus vel vigesimus: vigesimusprimus ꝛc. Trigesimus: quadragesim⁹ quinquagesimus: sexagesimus. septuagesimus: octogesimus: nunq̃ octuagesimus nonagesimus: centesimus: ducẽtesimus: trecẽtesimus: quadringẽtesimus: quingentesimus: sexcẽtesimus. septingẽtesim⁹: octingẽtesim⁹: nõgẽtesim⁹: vel noningentesimus: millesimus. qꝺ autẽ dicimus recte tertiusdecim⁹ ꝛc. pbat Scodrẽsis. Pli. Tertiodecimo/plante arboꝝ peregrinaꝝ. Cice. Quintusdecim⁹ locus. Gel.x.ca.xxviij. Ab anno septimodecimo. Liuius Sextodecimo. sic ceteri frequẽter. ❡ Quid significant eiusmodi noĩa. Primus: secundus: tertius ꝛc. Ultimũ ex eo nũero. vt decimus i.e decẽ vltim⁹. prim⁹ tñ excipit: quia principiũ nũeri potius est q̃ nũerus prim⁹ intraui nauẽ: qr ante me nemo. primũ intraui: qr ego nunq̃ antea. sic facile declarabis: prior intraui: ꝛ pri⁹ intraui. Ouidiana Laodamia. Inter mille rates tua sit millesima puppis. i.e mille vltima. Persi⁹. hoc satis an deceat pulmonez rũpere vẽtis Stẽmate q thusco ramũ millesime ducis. i. vltime e mille. Aliqñ significant vnuz quẽuis e tali nũero. Sueto. in caligu. Ducẽtesimã auctionẽ Italie remisit. sic Centesimã partẽ bonoꝝ patris assecutus suz. i. vnã e centũ. ❡ Tertio capit p cardinali nũero. Sene. in lib. de ira. Iacebat conuiua centesimus i. iacebant centum cõuiue teste Lãciloto. ❡ Quarto significant bis tm̃: ter tm̃: cẽties tm̃ ꝛc. vt ager. hic centesimũ fructũ attulit. i. centies tm̃ q̃tũ sementis acceperat. Hec mõ appellata est quadragesima q quadraginta dies cõtineat. quo vocabulo eloquentissimi nr̃e religionis viri vtunt. ❡ Decima capit substãtiue p decima parte Plau. Ut decimã solueret herculi. Decimare est decimã partẽ detrahere. In euã. Uch vobis q̃ decimatis mẽthã: ꝛ oẽ holus. Quotus de ordine querit: vt quota est hora. nõ que. Cicero ad herẽ. Qua die: quota hora n ctis factũ esse dicatur. ❡ Georgius Ualla notauit in hoc nũero aliqñ syncopam fieri vt ducesimus: tricesimus: quadringesimus: quingesimus: pro ducentesimus: trecentesimus ꝛc. Liui. xxix. Anno quingesimo.

Tertiusdecimus.

Scđs tertius ꝛc. capiunt quadrupliciter.

✱ Plini⁹. Admiscet huic far vt mitiget amaritudinẽ eius: et tñ sic quoq; ingratissimũ vẽtri est: nascit q̃liter cũq; solo cẽtesimo grano inquit hoc est centum granis siue cũ centuplo grano.

Decima.

Decimo.

Quotus.

❡ Multiplicatiuus.

❡ Multiplicatiuus numerus est qui duplicationem: aut multiplicationem rerum denotat: vt duplum bis tantum. Duplex cui due sunt partes Centenarius lapis. i. centum ponderum. Ergo multiplicatiuus numerus est triplex. in plus pla plum. in plex. ꝛ arius a. rum.

❡ Numeri in plus pla plum.

❡ In plus/pla/plũ/sunt. Simplus: duplus: triplus: quadriplus: quintuplus: sextuplus: septuplus: octuplus: nõcuplus: decuplus: vndecupl⁹: duodeclupus: decuplustriplus ꝛc. vigecuplus: trigecupl⁹: quadragecuplus: quinquagecuplus: sexagecupl⁹: septuagecupl⁹: octegecupl⁹: nonagecupl⁹. cẽtupl⁹: ducẽtupl⁹: trecẽtuplus: quadringẽtupl⁹: quingẽtuplus: sexcẽtupl⁹: septingẽtupl⁹: octingẽtuplus: nõ gẽtuplus: millecuplus. Raro vtimur his in masculi. aut feminino gñe: sepissime vero in neu.

tro. Interrogatiuũ horũ grãmatici dicunt esse quotuplũ: ꝛ significãt isti numeri semel tantum: bis tantũ: ter tantum ꝛc. Plinius de elephãto pulmo quadruplo maioꝛ ꝙ bubulo. Quintilianus. vij. Duo fratres pecuniam abstulerunt: disputant an quadruplum: an duplum debeatur sic. Fur quadruplum soluat. Ager meus reddidit centuplum: quotuplum obtabam. Duplum greci dicunt. διπλοναπoτον διπλοω: id est a diploo: quod significat duplico. vnde duplomata codicilli: tabelle vel pꝛincipales libelli. vulgo, bule. dicuntur. Cicero. in L. Pisonem. Mitto diplomata in tota pꝛouincia passim data.

Diplomata.

In plex.

*Recte di cimus centenariũ numerũ ãnorũ ingressꝰ est: nõ aũt centenarium annũ.

¶ In plex vt simplex: duplex: triplex ꝛc. eodem modo vt pꝛecedentia eunt ponendo plex pꝛo plus. ꝛ significant multiplicationẽ materie. vel generũ: vt vestis est duplex. Dictiones sunt octuplices: aliqñando capimus pꝛo cardinali. Sueto. Testamentũ duplex ante biennium fecerat: alterum sua: alterum liberti manu. i. duo testamenta. Uergil'. Duplices tendens ad sydera palmas. i. duas vel ambas potius Uale. poꝛxima iocinoꝛis duplex caput. i. duo capita: sic iungitur carentibus plurali: veluti duplex aurum. Item duplices triplices ꝛc. per se dicũtur tabelle duabus chartis vel tribus ꝛc. Sexculex vno minus ꝙ duplex. Simpliciter, dupliciter. ꝛc aduerbia sunt: veteres dicebant simplicitus ꝛc.

¶ In arius a. um.

¶ In arius sic eunt. Unarius binarius: ternarius: quaternarius. quinarius senarius: septenarius: octonarius: nonarius: denarius: vndenarius: duodenarius ꝛc. vicenarius: tricenarius: vel trigenarius: quadragenarius: quinquagenarius: sexagenarius: septuagenarius. hec significant numerũ aliarum rerum: que non nominãtur: veluti lapis cẽtenarius. i. centum librarũ sic in alijs mensuratis. homo quadragenarius. i. quadraginta annoꝛuꝫ: sic in reliquis vbi etatem inquirimus. Grex centenarius. i. centum capitum: sic in similibus. Centenarius numerus recte dicitur: qꝛ numerus omnia complectitur nõ autem dices millenariũ annum aut centenaris pondo: sed millenarius numerus annoꝛum ꝛc.

Distributiuus vel diuiduus.

*Poete ꝛ nõnũꝙ alij scriptores hec nõia ꝓ suis pͥmitiuis vsurpant.

¶ Distributiuus nũerus est qui pluribꝰ aliquid diuidit ꝛ per signũ vniuersale declaratur si ꝓpꝛie sumas: vt dedi discipulis bina poma. i. cuiꝙ discipuloꝝ duo dedi ad Petrũ ꝛ Pauluꝫ binas epistolas. i. ad vtrũꝙ duas. Hi numeri sic eunt. Singuli bini: terni: quaterni: quini: seni: septeni: octoni: noueni: deni: vndeni: duodeni: terdeni: aut deniterni ꝛc. Uiceni: viceni singuli ꝛc. Triceni: quadrageni: quiquageni: sexageni: septuageni: octogeni: nonageni: cẽteni: ducẽteni: trecẽteni: quagringenteni: qñgẽteni: sexcẽteni. septingẽteni. octingẽteni: noningẽteni vel nõgẽteni: milleni. A triginta triceni dicimus g in c versa. vt viceni ꝓ vigeni a viginti. Cõposita a centum in hac specie pñt syncopari: vt duceni: treceni: quadrigeni: quingeni: sexceni: septingeni: octingeni: nongeni: duceni ꝓ ducẽteni ꝛc. Cẽteni ꝛ milleni cũ reliqs in hac specie nunꝙ syncopant: raro vtimur his nũeralibus singulariter. Qñꝙ pro pͥmitiuis vtimur etiam in singulari. Uerg. Gurgite septeno rapidus mare summouet amnis. i. septẽ gurgitibꝰ. Idẽ. Per duodena regit mundum sol aureus astra i. per. xij. astra. Pli. Prodigiosa sũt que circa hoc tradit Theophꝛastus authoꝛ alioqui grauis: septuageno coitu durare libidinẽ contactu eius. i. septuaginta coitibꝰ. Sepius pꝛesertim apud oratores distributiue sumuntur: vt creabãtur olim bini consules. i. per singulos annos: duo accepimus a deo quinos sensus. i. singuli quinꝙ. Male credũt legulei bina significare q̃tuoꝛ dena viginti. Item bini. i. in vnoquoꝙ oꝛdine duo. In sacris tñ dꝛ: leuite bini ꝛ bini. ¶ Ubi nũerus distributiuus necessario pro cardinali capitur. nec cardinali tñ vti possumꝰ? In singulari carẽtibꝰ vt bine litere. i. due epistole. Terna arma ꝛc. In his pluraliter vni: vne: vna: dicimus potius ꝙ singuli: vt vne nuptie: scale ꝛc. Cato duas scalas dixit: qꝛ scala singulariter pꝛo mobili legiꝉ. Litera pꝛo ep̃la singulariter poeticum est. Ouid. Quã legis a rapta bryseide litera venit. Sallu. in Cati. hi postꝙ in vna menia cõuenere. Idem in Jugur. Ubi vne ꝛ altere scale cõminute sunt. digestis de dãno infecto. l. si edibꝰ Et si vnas edes cõmunes. Codicilli singulari caret: teste Ualla: licet Justinianus singulariter vtaꝉ pꝛo testamenti quodã genere. sic bine: delitie: epule: nundine ꝛc. Ubi singulare diuersuꝫ est. duos liberos tñ recte dici ait Ualla ꝛ tres liberos quoꝛum vnus alter ꝛc. qꝛ intelligi solet filens. nõ autem ternas accepi literas quarus

vnam &c. sed quarũ vnas &c. ¶ Quoteni Priſcianus vult eſſe interrogatiuũ numeri diſtributiui. vt quoteni boues arant? Lãci. dicit ſolũ capi pro quot. Col. li. vi. ca. ij. Quotena ſemina iugerũ in ternos pedes: inde in denos pedes diſpoſita recipiat. i. quot. Cic. ad atti. lib. xii. In ripa neſcio quotenoꝝ iugerum vt certa ꝑcia ꝯſtitueret. i. quot. ideo male dr inqt Lãcilo. boues arãt bini/quoteni equi. nõ eñ ita doctiſſimi loquunt̃: ſed grãmatici id fingũt. Iã plot[ ]y vbũ eſt. Nõ ſʒ grãmatico ſe vboꝝ authorem facere: ſi quidẽ alienis v̄bis illũ gloſſulas facere ꝓfeſſio cogit. In ſacris. Neq̃ duas tunicas habeatis. latinꝰ binas dixiſſet. ¶ Primanus. i. prime cohorti. ſic ſunt alia in anus vt ſecundanus &c. ¶ Trinus pro tres ſepiſſime capit̃. Dio. Trino libello ꝑ tribus libellis. Suet. in nerone. Per trinas perſonas. Tacitꝰ. Quatuoꝛ principes perempti. Trina bella ciuilia: plura externa: atq̃ plerũq̃ permixta. Pli. ij. nat. hiſt. Trinos ſoles antiqui ſepe videre. Ceſar. i. cõmenta. Trinis cathenis vinctus. Hirtius de bel. Aphrico. Trino preſidio relicto. Tit. Li. lib. x. ꝑ ternis accepit dicens. Trinis caſtris exuti. Et Cice. pro Murena. Trinos ludos ediles fecerant. Inuenitur quadrinis pro quatuoꝛ. Pli. lib. xx. ca. ix. Quadrinis diebus soluta.

Quoteni. Priman9. Trinus.

¶ Aduerbialis numerus.

¶ Aduerbialis numerus eſt aduerbium numeri. nec eſt diſtincta ſpẽs q2 aliq̃ eſt nũerus cardinalis. vt ſemel/bis/ter: nõnunq̃ ordinis vt primo/ſecũdo/tertio. interim multiplicationẽ dicit. vt dupliciter/tripliciter &c. ¶ Aduerbia nũeri ſic ſunt ſemel: bis: ter: quater: q̃nq̃es: ſexies: ſepties: octies: nouies cũ n vocali: decies: vndecies: duodecies: tredecies: quotuoꝛdecies: q̃ndecies: ſexdecies: ſeptẽdecies: duodeuicies: vndeuicies: vicies: vicieſemel &c. Tricies: q̃dragies: q̃nquagies: ſexagies: ſeptuagies: octogies. nonagies. Centies: ducẽties: trecẽties: quadringẽties: q̃ngẽties: ſexcenties: ſeptingẽties: octingẽties: noningẽties: vl nõgẽties: millies. In his nec añ vicies: nec poſt cẽties fit ſyncopa. In reliquis vtimur ſepiſſime ſyncopa: vicies ꝑ viginties: tricies ꝑ trigintiès &c. At barbara ſunt vigeſies: centeſies: milleſies &c. In Pli. mendoſe legit̃ lib. ix. c. xxxv. Quadringeſies ſeſtertiũ. Hermolaus emẽdat quadringenties. Ouid. Et per quot nouies ſepius iſſet iter. Plini. ij. natu. hiſto. quindecies ponit. Et in tertio ca. vii. quatuoꝛdecies. Interrogatiuũ huius ſpeciei eſt quoties ſine n teſte Capꝛo. ¶ Quoties bibiſti? Ter. Uix auſim dicere tertia vice nec vna vice: ſed ſemel. nec ꝑmũ: ſed primo. nec alia vice: ſʒ alias. In ſacris perſepe leges prima vice: tribus vicibus: altera vice &c. nec poſſunt he locutiones penitus dãnari: q2 parce vti poteris. Pli. xxxvi. c. xix. Dulci vino reſtringuit̃: et hoc tribꝰ vicibus. ſic Pſeudocnr. Quotquot vicibus me dire horribiliq̃ torture dederũt numerũ explicare nequeo: mallem dicere ter quoties: ⁊ nunc: q̃ iſta vice: tunc q̃ illa vice &c. ¶ Duode. i. duobus dẽptis. vnde. i. vno dempto: in cõpoſitione ſolũ vtimur dũtaxat ſupra decẽ vbicũq̃ octonarius ⁊ nouenarius numerus eſt. idq̃ fit in omni ſpecie numeri. vt duodeuicies. i. decies ⁊ octies: vndeuicies. i. decies ⁊ nouies: ſic duodeuiginti: vndeuiginti. duodeuigeſimus. vndeuigeſimus &c. Undetriginta: duodequadraginta &c. Ueteres dicebãt duo ⁊ vigeſimo anno ꝑ vigeſimo ſcdo. vt opinoꝛ. Fabius. iiij. annaliũ. ¶ Primũ rex plebe alter conſul factus ex duo ⁊ vigeſimo anno poſtq̃ Romã Galli ceperũt. ¶ Scdo conſul ante quẽ duo facti ſunt. ¶ Scdm conſul qui duos cõſulatus meruit: ſic tertio ⁊ tertium conſul &c.

*Nouies Uer. et nouies ſtyx interfuſa coheret.

Duode. Unde. *Tit. Li. Duodeq̃dragesimo ferme ãno quo regnare ceperat Tarq̃nius ſcdo ꝯſul. Scdʒ ꝯſul

¶ Numeroꝛum oꝛdo.

¶ Ut maximus quiſq̃ nũerus hẽt ita primũ ſibi locũ vẽdicat vbi cõiũctio abeſt: niſi infra viginti. vt vigintiunꝰ &c. ⁊ ſeptẽdecim &c. q2 manifeſta ꝯpoſitio eſt. Colu. Nec v̄ſus plures q̃ vigintiunus. ſic trigintaunus equites, deſiderati ſunt. ¶ Scda rl'a. Ut minimus q̃ſq̃ nũerus eſt ita primũ locũ ſibi vendicat infra centũ ⁊ ſupꝛa viginti intercedẽte copula. at ſupꝛa centũ ⁊ infra viginti maioꝛ numerꝰ ꝑponit̃. vt vnꝰ et viginti duo ⁊ quinq̃ginta. Sed decem ⁊ ſeptem. Centũ ⁊ viginti. Cice. Plato vno ⁊ octogeſimo anno ſcribens eſt moꝛtuꝰ. Idẽ. Gorgias centũ ⁊ ſeptẽ cõpleuit annos

¶ Regula nona.

Dat patrium aut ſextum tibi copia ſicut egeſtas:
Plenus inops ſatur: at cum fratribus implet abundat.

Atq̧ egeo:careo:testes quibus adijce sanus
Et miser:et dignus cum pluribus:et bene multa
Verba:velut crucio cum pendeo:letor ⁊ ango
Desipio:abstineo:potior sic ponis:aloq̧.
Indoleo:recreo:que pluraq̧ prosa recludet.

¶ Adiectiua ⁊ ꝟba quedā copie egestatis:cū nōnullis alijs regunt gtīn vel abltīn: vt sunt plenus/inops/pauper/expers/impleo/cōpleo/saturo/ abundo/egeo/indigeo/careo/sanus/letus/miser/dignus/indignus/discrutio/pendeo/potior ⁊c. vt calathus plenus rosarum. signum plenum lacte. inops consilij sum. inops sermone. pauper pecunie vel pecunia. satur carnis vel carne. impleo te metus vel metu. potior regni vel regno ⁊c. Jam late omnia declarabo.

¶ Adiectiua genitiuum vel ablatiuum regentia.

Plenus. * Plenus vini (inquit Quintilianus) veteres dixerunt nos plenū vino dicimus. Ver. diues opū studijsq̧ asperrima belli.

¶ Que adiectiua indifferenter gtīn vel abltīn in quouis orationis gñe licite hñt: plenus/locuples/satur/diues/abundās/refertus/fecūdus/egenus/indignus/imunis/paup/inanis/⁊ plura: si doctissimoꝝ vsū diligēter rimemur. Terē. plen⁹ rimaꝝ suz. Ver. Cic. ceteriq̧. Quint. seculo huic nomini abltīn sepius dabat: vt ipse ait lib. ix. Posteri nō sepius abltō q̧ gtō iūxerūt. Virg. Crura thimo plene. idem. Que regio in terris nrī nō plena laboris. Apu. lib. viij. Pecunie fuit satis locuples. Cic. p Roscio. Locuples metu. Teren. in adel. Sed postq̧ intus sum oim reꝝ satur. Oui. ij. met. Ambrosie succo saturos presepib⁹ altis. ¶ Diues auri et auro. Virg. Despectus tibi sum nec q̄ sim q̄ris alexi. q̧ diues pecoris niuei q̧ lactis abundās. hic abundās nomen est teste Priscia. q2 verbū abundo rarissime gtīn regit. Hora. Diues agris: diues positis in fenore nūmis. Cice. Mulier abundans audacia dicimus etiā diues ab hac re. Oui. Et damus diues ab ipsa suis. i. quā dāna sua ditauerāt. Nō dices ꝑpter hoc Joānes est diues ab auro. Ego certe ita nollē loqui. Papi. vij. the. Dites pecoꝝ a dis est. ¶ Refert⁹ cybi ⁊ cybo nomen est q2 ꝟbū refercio cū gtō nō inueni. regit eīn (vt opinor) abltīn tīn. Cic. Referto predonū mari. Gel. Js librū multe varieq̧ historie refertū cōposuit. Cice. p cor. Eis reb⁹ vrbē Italiā referserūt. ¶ Fecūdus frugū ⁊ frugib⁹. Taci. Prouinciā aditu difficilē annone fecundā. Luc. Fecūda viroꝝ pauptas fugit. Sil. xiij. Veri fecūda sacerdos. Plau. in cistel. Amor ⁊ melle ⁊ felle est fecūdissimus. Quotuplicē ↄstructionē hʒ fecūdus? Triplicē. primo regit abltīn. vt Flādria est butyri fecūda. i. abūdās ⁊ fertilis. Scdo regit abltīn. vt Flādria est fecunda tritico. Tertio regit actīn intercessu ꝑpōnis in. Justi. xliiij. Hispania in oīa frugū gña fecūda est. Sil. li. ij. Fecūdū in fraudes hominum genus. ¶ Egen⁹ auxilij vel auxilio. Taci. Egena aquaꝝ regio est. Indigus opis et ope. Sil. ij. Agmina vastabat claua nihil indig⁹ ensis. Ver. Haud opis indiga nrē. Immunis mali vel malo. i. liber ⁊ exēptus vacāsq̧. ⁊ ꝑprie est q̄ munia. i. obsequia et grauamina popularia exhibere nō cogitur. vnde immunitas. i. exemptio ⁊ vacatio munerū: ⁊ onerū: hinc immunis capitur pro pigro ⁊ vitioso. Vergilius. Immunisq̧ sedens aliena ad pabula fucus. ¶ Quotuplicē constructionem habet immunis. Triplicem. ¶ Primo regit gtīn. Ouid. viij. met. Vobis immunibus huius esse mali dabitur. ¶ Secundo regit ablatiuū sine prepositione. Titus Liui. lib. j. Una militia facta est immunis militia. Pli. xv. c. xxiiij. Caprificus cibus immunis est. ¶ Tertio regit abltīn cum prepositione a vel ab. Immunes ab illis malis erant. ¶ Pauper auri vel auro. Horū semper ego optarem pauperrimus esse bonorum. Inanis veri aut vero. Ouid. Sāguinis atq̧ anime corpus inane fuit. Persi⁹. O curue in terras anime ⁊ celestium inanes. Plau. in tri. Omniū me exilem atq̧ inanem fecit egritudinum. hic exilis etiam gtīn regit. Sterilis. i. infecundus. sepius gtīn habet. Tacitus. Nō tamen adeo virtutū sterile seculū vt nō ⁊ bona exēpla ediderit. Persius. Heu steriles veri quibus vna quiritē vertigo facit. Terra sterilis frugum vel abltō frugibus. Lancilotus dicit esse datiuum: cui nō credo. Apul. j. meta. Ad aquas sterilē potens pro abundans abltīn regit: pro potentiam habens gtīn. Verg. Nymborūq̧ lacus tempestatūq̧ potentē. Idem. Terra antiqua potens armis atq̧

Locuples. Satur. Diues. Refertus Fecund⁹ Egenus. Indigus. Immunis Pauper. Inanis. Exilis. Sterilis. Potens.

hubere glebe. ¶ Inops mentis vel mente. sic amans ⁊ vecors. Ovi. Quis matrem nisi mentis inops in funere nati Flere vetat: non hoc illa monenda loco est. Cicero in orato. Inops verbis. Apul. iij. meta. Uecors animi.

¶ Que adiectiua sepius ablatiuū q̄ gtm̄ habēt: Trūcus: oneratus: orbus/orbatus/dign⁹. indignus/viduus/vacuus/contētus/sauci⁹/lapsus/miser/sanus: ⁊ plura si authoꝝ scripta diligenter euolueris.

¶ Trūcus manuū vel manibus. i. carens. Uerg. iiij. geor. Trūca pedū primo. Sil. vj. Atq̄ artus trunci capitū: fractusq̄ iacebat ossibus in duris ensis. Ouid. xv. Et generat trūcas pedibus. Oneratus tritici ager est: vel potius oneratus tritico. Pacuui⁹ apud Marcel. Oneratus frugū: ⁊ florū. Onero cū abltō tm̄ inueni. ideo onerat⁹ cū gtō nomē est ⁊ sic rarissime vtar. Orbus parenti vel parēte. Sil. xiij. Deiecit visus orbus: gtūs est visus Plau. in ruden. Orbas auxilij opūq̄. at cum abltō lōge frequēti⁹ leges. Sta. j. theb. Orbum visu renisq̄ carentē. Ouid. Orba parēte suo quicūq̄ volumina cernis. His saltē vestra detur in vrbe locus. Orbatus oculi: ⁊ sepius Orbatus oculo: prius reperi apud parue authoritatis virum Pseudocurtiū dicētem. Orbata sum parentū. Dignus indignus salutis ⁊ sepius salute. Uerg. Te quoq̄ dignū finge deo. sic Cice. Quinti. et alij ꝓpe oēs de gtō rarius occurret testimonium: ⁊ possumus parce imitari. Uerg. eneí. xij. Descendā magnoꝝ haud vnq̄ indign⁹ auoꝝ. Plau. in trinum. Non ego sum dignus salutis: Alij tñ libri habēt in abltō salute. i. nō sum dign⁹ salutatione. Oui. Militia est opis altera digna tui. Idēm per abltm̄. Simplicitas digna fauore fuit. Cice. pro Aruspico respōsis. Dignū eius imperij. Suet. in Othone. Successionis imperij dignū. Nimis sepe id in sacris fit. Facite fructū dignum penitentie. Indignos iudicastis vos eterne vite ⁊c. Tertio regū. Quātum digna est aduerbium est quātum. Thobie. iij. videtur dtm̄ pro abltō habere nec imitabor. Aut ego indigna fui illis: aut illi forsitā mihi fuere digni. Nos cū abltō recti⁹ ponemus: vt Cicero. Indigna hoīe questio. ⁊ in sacris. Dignus est mercēnarius mercede sua. ¶ Uiduus teli vel telo. i. carēs. Sil. ij. Uidu⁹ teli. Hora. Uidu⁹ pharetra risit Apollo Uacuus rōnis vel rōne. Ualeri. maxi. lib. vij. Uacua rōnis aīa. Tacitus. Uacuos honoris menses aperiet. Boe. ij. de cōso. Totius pōderis vacua. Sil. x. Et tñ haud ire vacuus. Oui. j. de arte. Uacuas cedis habere manus. Hora. ij. ser. Sic vacuum cerebri populum pheaca putauit. Sal. in iug. Ager aūt aridus: ⁊ vacuus frugū. Plaut. in bac. Afflictat me vacuum virū. Tantos totq̄ viros ⁊ lingue latine pricipes non verebor imitari. De abltō. Cice. j. offi. Quū sumus necessariis negocijs curisq̄ vacui. ¶ Quot modis vacuus construitur: Tribus. p̄mo cum gtō. vt vacuus consilij. Scdō cum abltō sine prepōne: vt vacuus negocijs. Tertio cum abltō intercedente prepositione a vel ab. Sallust. in Catili. Ab odio amicitia ira atq̄ misericordia vacuos esse decet. ¶ Contētus libertatis actiue videt̄ capi ꝑ cōtinēs ⁊ custodiēs. Titus Liui. xxxiij. Nec iam libertatis contētos esse. In vulgata significatione solum abltm̄ habet. Luca. Terra suis contēta bonis nō indiga mercis externe. ¶ Saucius Sum. Saucius itineris vel itinere. Apul. ij. me. Mihi vero fatigatiōis hesterne etiā nunc saucio da veniā maturius concedam cubitum. ¶ Lapsus animi vel animo Plau. in cistel. Ita me amor lapsum animi ludificat. ¶ Miser. Plau. in cistel. Petulantia mea me animi miserā habet. ¶ Sanus mentis vel mente. Plau. in trinummo. Satin tu sanus mentis aut animi tui: Quedā declarata sunt in regula/Actiue signans. vt felix: infelix: festus: amēs. largus ⁊ plura. Plau. in cur. vini pollēs. Idem viij. Suspensos animi habetis. Et libr. ix. Abiectiores animi. Apule. in. ix. Confirmatū animi. Captus animi ⁊ sepius captus animo: id est vacuus ⁊ carens. Tacit⁹ Segnis ⁊ velut captus animi. Uerg. Atq̄ oculis capti fodere cubilia talpe. Capt⁹ oculis/auribus/pedibus/mente/membris: id est carens horum vsu. Captus itē. i. detētus: vt captus auaricia vel amore captus amenitate loci. i. delectatus. Capior verbū gtm̄ respuit: vt capior amore nō amoris dicitur. ¶ Falsus cupiti ꝑ nō compote ⁊ pro decipio apte dicimus. Sil. in. xiij. Falsusq̄ cupiti. ¶ Liber legum vel legibus. Luca. vi. Libera legum Roma fores. Apostolus ad Roma. Quū serui essetis peccati: liberi fuistis iustitie. ¶ Nimius sermonis vel sermone. Liuius. vj. Nimi⁹ animi. Tacitus. Sermonis nimius erat. ¶ Onustus auri vel auro. Plau. in aulu. Si quis illā inuenerit aulam onustā auri. Hirtius vel Oppius de bel. Aphri. Triremem onustam remigū epibatarū ecpit. ¶ Cumulatus sceleris aut scelere. Plaut.

Inops. Amens. Uecors. Truncus. Oneratus. Orbus. Orbatus. Dignus. Indignus. Uiduus. Uacuus. * Iuueñ. Uacuūq3 cerebro iā pridem caput hoc vē tosa cucurbita ḡrat. Saucius. Lapsus. Miser. Sanus. Pollens. Suspēsus. Abiectus. Cōfirmat⁹. Falsus. Liber. Nimius. Onustus. Cumulat⁹.

Frustrat⁹. Copiosus. Tenuis Macte. Uanus. immodic⁹. Floridus. Nudus Feruidus Reses. Irritus Letus. Integer. Purus. Extorris Exiguus Exheres Cassus Prosper. Expers. * Apule. Nõ rudis. et oim bo- narũ artiũ expers.

in aulu. Ego ne te emittã manu scelerũ cumulatissime? Frustratus spei ꝛ sepi⁹ frustratus spe. Gel. lib. v. ca. x. Captiõis versute excogitate frustratus est. ¶ Copiosus auri vel auro. Solinus. Ager Creticus sylvestriũ caprarũ copiosus est. ¶ Tenuis opum ꝛ opib⁹. Sil. vj. Tenuis opũ nõ patre nitens linguave sed asper ense. Macte virtutis vel virtute. Sil. xij. Macte o ꝟtutis anite. Sta. vij. the. Macte animo iuvenis. Uerg. Macte noua virtute puer. rursus de gtõ. Papi. ij. the. Macte animi tantis dignus qui crederis armis. ¶ Uanus veri cum gtõ sepi⁹ lego. Sil. xj. Ne forsan voti vanus foret. Ibidem. Iamq; fuge immodicus. Sic Papi. j. the. Immodicũ ire Sil. xij. Eui floridior. Fabius. Nudus virtutis vel virtute. i. carens vacuus. Sil. xiij. Nudus opum. Oui. Paruoq; in tempore nudus arboris othris erat. Sil. xvj. Nec nudus virtute Siphax. ¶ Satiatus eui vel euo. Sil. xvj. Satiatus ꝛ eui ꝛ decoris. Feruidus ingenij vel ingenio. Sil. xvij. Feruidus ingenij masinissa et feruidus eui. Statius. vij. theba. Bellorũ reddes. In eodem. Nunc manus irrita voti. ¶ Letus huius rei ꝛ hac re. Uerg. Leta laborum. Integer annorum vel annis. Purus sceleris vel scelere. Horat. Integer vite scelerisq; purus. Uergil. Integer eui. Ascanius. Papi. j. theba. Integer annoꝝ. Idem. ij. Sil. Teneri sic integer eui. Extorris patrie vel patria. i. exul. Sta. xij. theba. Illũ oro extorrem regni. Idem. xj. Extorrem patria regnoq;. Exiguus animi vel animo. Clau. lib. ij. contra Eutropium. Abundans corporis: exiguus animi: doctissimus artis. Quondam lanifice. ¶ Exheres patrimonij vel patrimonio. Plau. in bacchi. Si cõuenero exheredem fecero vite sue. Cassus luminis vel lumine. Solinus. Palearũ cassa. Uerg. ij. ene. Nunc cassum lumine lugent. ¶ Prosper frugum ꝛ frugibus. Hora. iiij. car. Prosperam frugũ. Expers metus vel metu. Melius regit gtĩ. Ouiđ. iiij. meta. Perq; noue luces expers vndeq; cibiq;. sic expers rationis: ꝛ veneris. i. carens. ¶ Quot modis construitur expers? Tribus. Primo cum genitiuo vt brutum est rationis expers. Secũdo cum ablatiuo sine prepositione. Plau. in asina. Dono te ob istuc dictũ vt expers sis metu. Idem in persa. Ea res me domo expertem facit. Tertio regit cũ de abltĩ. Terẽ. in heau. Ne expers esset de nostris bonis. Deneger eui Ausonius ait.

¶ Uerba genitiuum vel ablatiuum regentia.

Egeo. Indigeo. Careo. Saturo. Impleo.

¶ Que verba licite genitiuũ vel ablatiuum regunt? Egeo indigeo. Reliqua huius regule verba sepius ablatiuum regunt: verum quicquid apud Classicos reperio: audebo parce imitari: si quidem ipsi raro vsi sint: vt genitiuum dare adiectiuis onustus: integer: purus ꝛc. et verbis impleo/compleo/saturo/egeo/indigeo/abũdo/potior/pẽdeo/ꝛ ceteris. Id semper obseruãdum est: vt rarioribus rarius vtamur: vt oratio nostra varietate delectet citra affectationẽ. ¶ Egeo. Cice. pro Roscio. Quid est quod in hac causa defensionis egeat? Ouidi. Arte egeo nulla: vetustissimi cum accusatiuo ponebant. Cato apud Gellium libr. xiij. cap. xxij. Multa egeo. ¶ Indigeo. Terentius in andria. Quasi tu huius indigeas patris. Ualeri⁹ lib. vij. Malo virum pecunia q̃ pecuniam viro indigentem. ¶ Careo cum genitiuo semel repperi. Teren. Omnes labores mihi leues fuere preterq̃ tui q̃ carendum. Ouiđ. Morte carent anime. sic reliqui. Teren. venuste imitaberis si parcissime. astipulatur mihi Badius. vetustissimi cum actõ ponebãt. Turpilius apud Marcellũ. Meos careo. Plau. in Curgul. Id quod amo careo. Ideq; in menech. Inter ancillas sedere iubeas: lanam carere: hoc licite dicit: q; hic actiuũ est pro purgare ꝛ carminare. Que est differentia inter careo ꝛ indigeo siue egeo? Caremus desideratis: indigemus necessarijs. Cice. de senec. Non caret qui non desiderat. Obseruatur hec differentia semper? Non. Cice. x. ad Atticum. Quartana cares. Idem ꝑ Celio. Scelere careat ꝛ sic est acyrologia. i. impropria locutio. Saturo te cybo ꝛ aliquãdo cybi Plautus in sticho. Heres vite me soror saturant. Uerg. Postq̃ dextra fuit cedis saturata. Uarro lib. ij. de re rustica. Pabulo se saturant.

¶ Impleo. Uergil. Implentur veteris bacchi pinguisq; farine. Titus Liuius primo adolescentem sue temeritatis implet. In. iij. Ne ita oia tribuni potestatis sue implerent. Et in. v. Multitudinem que semꝑ fere regenti est similis, religionis iuste impleuit. Et lib. x. Fuge formidinisq; saucios impleuit. Et. xxxv. Totam Siciliã impleret nominis sui. Et. xlv. Quem ex templo spei impleuit. Non verebor Titum Liuium imitari: licet grammatiste reclament. Itaq; bene dixit Hierony. Et imple-

bo mõtes eius occisorum suorũ Impleuerũt.xij.cophinos fragmentorũ.Uerg. Im-
pleuitq3 mero paterã.Adimus aliqñ prepõnẽ de.Lactã.li.iiij.Et insuper duodecim
cophini de residuis fragminib⁹ impleti . Sic impleui nauẽ de omni gñe frumenti.
Et referci apothecã de varia natura vinorũ.Uix ausim (inqt Ualla) prepõnem hic
omittere:qr nõ est nauis repleta oi gñe frumẽti:sed frumẽto ois gñis.Neq3 apothe
ca referta est oi natura vinorũ:sed vino ois nature.Mar.lib.xv.Hos nisi de flaua lo-
culos implere moneta.Non decet argẽtũ vilia ligna ferãt.Cice.j.de ora.De nugis
referti libri.Cõpleo te met⁹ vel metu.Cice.vj.in Uerg. Cõplet⁹ iã mercatorũ carcer
esset.Plau.in amphi.Erroris ambo ego illos ꝛ clemẽtie cõplebo.Gel.Uentus a late
re seuiẽs nauẽ vndis cõpleuerat. ¶Abũdo tritici vel tritico:gtũs tñ apud veteres
reperit.Lucil.saty.vj.Quarũ ꝛ abundem⁹rerũ ꝛ quarũ indigeam⁹.Terẽ.in Phor.
Amore abũdas antipho.Dic etiã hec res abũdat.Uerg.iiij.ge. Rursus abundabat
fluidus liquor.Augu.ij.cõfes.Id furat⁹ sum qđ mihi abũdat. Eodẽ modo dicimus
affluis amore ꝛ affluit tibi amor.Plau.in pseu.Atq3 adeo vt frumẽto affluã.Oui.j.
de reme.Affluit incautis desidiosus amor.¶Crucio cias.punio/plecto/et valde mo
lesto.cõposita hz duo.Discrutio ꝛ Excrucio q̃ gtñ vel abltñ hr̃e inueniũtur. Plau.
in aulu.Discrutior animi qr ab domo abeũdũ est mihi.dicim⁹ etiã teste Diomede
sed raro discrutior animum.Teren.in phor.Me excruciat animi.Plau.in muli. Ne
illam animi excrucies.¶Pendeo animi ꝛ animo.i dubito . Cice.viij.ad atti. Pen-
deo animi.sepissime sic loquitur Cice.quem intrepidus imitare.Idem in thusc.Ali
quod malũ metuit:exanimatus pẽdet animi.Plau.in Mercato.Nimis diu animi
pendeo.i.dubius:ꝛ sollicitus sum vel anxius.¶Letor hac re rarissime letor huius
rei.Uerg.in.vj.Apud superos furto letatus inani.Idem.xj.Nec veterum memini le-
torve malorũ.hic grecanice letor gtñ habet teste Seruio. Non imitabor nisi parcis-
sime in magno opere.¶Ango me animi ꝛ aio.Teren.in heau. Animiq3 sese ange-
bat.Plau.in epidi.Absurde facis q̃ angas te animi.dic etiã hec res angit animum
meum.Teren.in phor.Cura hec angeret animũ.Gellius li.j.Ea res animũ eius an
xit.Rarum est preteritũ.¶Desipio mentis ꝛ mente.Plau in epidi.Desipiebã men
tis quum illas scriptas mittebã tibi.¶Abstineo ire ꝛ ira.Terẽ.Risus abstine.Ho-
ra.lib.iij.car.Mox vbi lusit. satis:abstineto dixit irarũ calideq3 rixe.Ouid.Est ꝟtus
placidis abstinuisse bonis.Quotuplicẽ cõstructionẽ habet abstineo?Quadruplicẽ.
¶Primo regit gtñ.Teren.Abstineo risus.¶Scđo abltñ sine prepõne : vt abstine
ira:ꝛ aliqñ cum abltõ accusatiuũ habet.Dio.Abstineo te cybo.Plau.in ruden.Po-
tin vt me abstineas manum.Liuius lib.viij.Romano bello fortuna Alexandrũ ma
gnum abstinuit. Sine accusatiuo . Iustinus lib.j.Contenti victoria:imperio absti-
nebant.¶Tertio regit ablatiuum intercessu prepositionis a vel ab vel de. Lucan⁹
lib.iiij.A trepido vix abstinet ira magistro.et additur aliqñ accusatiuus. Plautus
in amphi.Qui possum huic fortis a me vt abstineat manum. Quandoq3 hic abla-
tiuus intelligitur.Teren.Non manũ abstines mastigia . Liui. viij . Bellum ab in-
noxio populo abstineat . Plaut.in mustel . Abstineo iam sermonem de istis rebus.
¶Quarto regit datiuum pro ablatiuo.Plau.in trucu.Abstine isti hanc tu manũ.i.
ab isto.Abstinemus ab alijs nulli iniuriam inferentes. cõtinemus a voluptatibus
Epittetus phũs.Patere et abstine . ¶Potior pro teneo et,quasi in potestate habeo
ita fere gtñ hz:teste Calepino.adijcit vnicum exemplũ e Sallustio.Cum fatum foret
vrbis potiri.Secũdo significat obtineo ꝛ in potestatem vendico.sic ablatiuum sepi-
us habet:vt Cesar tãdem potitus est Gallia. Tertio significat frui cum ablatiuo:et
quãdoq3 cum accusatiuo:vt voluptatibus potior. Teren.in adel.Patria potit com
moda.¶Quot modis construitur potior?Tribus.¶Primo cum genitiuo. Cicero.
Rerum potiri volunt.hic aliqui subaudiunt imperio:ꝛ est ornata locutio potior re-
rum.Cice.iij.de rep.Noster aũt pp̃ls socijs defendendis terrarum omniũ iam poti
tus est.Sallust.in iug.Priusq̃ legatos cõueniret Atherbalis potiretur. In eodem.
Si eius oppidi potitus foret. In eo.Romani signorũ ꝛ armorum potiti sunt.Plau.
in amphi.Ut salui potiremur domi aliqui libri in actõ domum habẽt.Curtius lib.
iij.Asie potiturum. In eodem. Cuius potitus.Et libr.iiij. Potitus pelusi. Et in.v.
Si regionis potiri contigisset.Plau.in epidice.Eductam perdidi:hostium est poti-
ta.i.ab hostibus capta.Cice.j.episto.Fa.Illius regni potiri.Sillius.xv.Uotiq3 po-
titus.Plau.in cap.Meus rex est potitus hostium.sic idem sepius.Liui.xliij.huius
potitus loci consul.Gellius sexto capi.xvij.Xerxes Athenarum potitus.¶Secun-

Compleo.

Abundo.

* Uergil. in buccol. quã diues niuei pecoris q̃ lactꝫ abundans

Affluo.

Discrucio.

Excrucio

Pendeo.

Letor.

Ango.

Desipio

Abstineo.

Potior.

* Potior. ꝑ fi uer ali qñ accipit. Cice.Qđ si is volupta tib⁹ bona etas fruit. libẽti⁹ pri mũ puulis fruit reb⁹ deinde ijs qbus sene ctus etiam si non abũ de potitur non omnino caret.

dō regitablt̄m. Uerg. ene. j. Egressi optata troes potiūtur arena. Oui. xiij. met. Tot: q tuis armis nos te potiremur Achille. Tertio vetuste regit actm̄. Terent. Hic potitur gaudia. Gel. xij. c. j. Mortem per vim potita est. ¶ Alo te; cybo: vetustissimi cū gtō vtebātur: vt apud Cic. quidā veterū dicit. Hunc custodē mesti cruciat⁹ alo. i. mesto cruciatu: vt multi dicūt. iam nō imitabimur. notauit hoc Lancilotus. ¶ Indoleo hac re: ꝛ aliqn̄ huius rei. Oui. ij. met. Successorūq; Minerue indoluit. ¶ Recreo me animi vel aio. Apul. ij. de asino. Recreabat animi. ¶ Gero ꝑ actō gtm̄ hꝫ apud Uarronē. Ut pontiū gesserint. notat id marcellus: nollem imitari. Regno pploꝝ. Seruius ita locutū putat Hora. in. iij. car. Et que pauper aque Daunus agrestiū regnauit pploꝝ: Quidā codices hn̄t regnator pploꝝ: ideo nollē iam 𝔳bo regno aliquē casum dare. Olim dicebāt regno pplm. i. rego. hinc regnator. i. rector. Plau. Meus pr regnator deoꝝ. Nunc regno absolutū est: ꝑ regnū possideo. Cice. In libera ciuitate nemo dꝫ regnare. ¶ Fallor animi vel aio. Plau. in epidi. Nec satis exaudiebā: nec sermonis fallebat tn̄. ¶ Desino cum gtō apud Horatiū solū reperio: idq; semel lib. ij. car. Ode. ix. Desine molliū tandem querelarū. i. desine molliter conqueri. ¶ Participo te auro: vel auri. Plau. Paternū seruū sui participat cōsiliū. Nā ille nō potuit quin aliquē familiarē suo sermone participauerit. Apul. i x. met. Dn̄m meū comis hospes opiparo prandio pticipat. Participo penā. i. in pena fio particeps. Cic. Qui alteri exitiū parat. hunc scire oportet sibi paratā pestē vt participet parē. Dic etiam participo tibi hanc rem. i. tribuo. Hier. Tunc erit eius fruct⁹ quū ei Christus celorū regna participauerit. ¶ Scateo hac re: ꝛ aliqn̄ scateo hu⁹ rei. i. ebullio: affluo: ꝛ plenus sum. Gel. lib. j. c. xv. Uideas quosdā scatere verbis. In eodem lib. ca. xvij. Irarum et molestiaꝝ muliebriū per diē perq; noctē scatebat. Dat patriū aut quartū fastidio sed mage quartū. ¶ Fastidio hanc rem per actm̄ nūc dicimus: olim etiā fastidio huius rei. Verg. Inuenies alium si te hic fastidit Alexis. Plau. in aulu. Abijt nec me certiorē fecit fastidit mei. Lucil. vj. sat. Tristes difficiles sumus: fastidimus bonorum sic plures antiquoꝝ: teste Nonio. Male ergo Ualla putauit nusq; cum gtō reperiri. Male Raudēsis de actō tacuit. Lucretius dixit. Nec me animi fallit. pro nec ignoro. sed de hoc verbo pauloante plura dixi.

¶ Regula decima.

Dic satago rerum. patrium aut dantem misereri.
Sed mage vult patrium. Dominor dat rite datiuum.
In sacris etiam patrium: velut auxiliari.
Grammatice leges plerumq; ecclesia spreuit.
Tu viuendo bonos: scribendo sequare peritos.

¶ Satago regit gtm̄ rerū. misereor vult gtm̄ vel dtm̄: sed melius gtm̄. dominor ꝛ auxilior dtm̄ regūt apud oēs ecclesiasticos. qui cum gtō etiam cōstruūt. Ceterū si recte viuere velim⁹ sctōs imitabimur etiā indoctissimos. si venuste cupiam⁹ scribere aut loqui: lingue latine doctos imitari studebimus: lꝫ Nerone peiores. vt satago rerum mearū. i. anxius: ꝛ sollicitus res meas curo. miserere mei deus. In sacris. Non misereaRis oibus qui operātur iniqtatē. Lancilotus dicit satagit tantū in tertia persona esse in vsu. ꝛ significat anxiū: ꝛ sollicitū esse ꝛ satis habere qđ quis agat. Terēt. in heau. Nam hic clinia: ꝛ si is quoq; rerū suarū satagit: attamē hꝫ bn̄ ꝛ pudice eductam: ignaram artis meretricie. Sepe sine casu ponit in euang. Martha satagebat circa frequens ministeriū. i. diligens: ꝛ sollicita erat. Cesar in commenta. Qui satagentibus celeriter occurrant. Etiam significat niti. vt conditori nos placare satagentibus. Gelli. Satisago dicit. vt lib. xviij. Plorantibus oibus nostris: atq; in sentina satisagentibus. ¶ Misereor tui. Uerg. Nil nostri miserere: mori me deniq; cogis. Plaut. Neminis misereri certum: qꝛ mei miseret nemo. antique dixit miseret. ꝑ miseretur aut nemo pro neminē. et gtūs neminis rarus est. Cice. pro Celio. Neminis nomen detulisset. Misereor datiuū raro habet apud doctissimos. In sacris nimis sepe: quia synonymū verbum dtm̄ habet apud grecos. Cice. ij. thuscu. Perge aude nate: illachryma: patris pestibus miserere: gentes nostras flebunt miserias. Seneca de vita

Alo.
Indoleo.
Recreo.
Gero.
Regno.
Fallor.
Desino.
Participo
Scateo.
Fastidio.
Satago.

* Satago plerūq; absolutuꝫ reperitur.

Misereor.

* Uergil. Miserere animi non digna ferētis. Miseret pro miseret. Pacu. Ut acce pisti me cū isto verbo miseretur me tui.

beata. Nunc promereor: illi credo: huic succurro: huic misereor: illū instruo. Esdre. iiij. Miserere illis qui cōuersionē faciūt. ¶ Quod verbū cōprehendit sub misereor? illi synonymum miseresco. Sta.j.theb. Et generis miseresce tui. Uerg. Miserescite regis. Boet.iiij.de cōso. Dilige iure bonos: & miseresce malis. hic dtm̄ hz. Uergi.ij. enei. His lachrymis vitam damus: & miserescimus vltro. Hic explicite nullum casum habet: vt neqꝫ apud Silli.ij. Miserescere nescius hostis q: ntūs est hostis. Misereor aliqñ actm̄ regit: nisi mendosi sint libri. Gel.vij.c.v. Fratris reliquias ferens electa cōploret misereatur interitū eius. noli imitari: q: videtur mihi mendum/ misereatur pro miseretur: a misereor. quēadmodū apud Curtiū culpa librariorū miseratus pro misertus legitur. Cur.li.v. Ille nō fortune solum eorꝫ: sed etiā penitentie miseratus: terna milia denariū singulis dari iussit. Calepinus dixit miseresco etiā regere actm̄ propter illud Apuleianū. Cōmodū oēs miserescimus. sed fallimur: q: cōmodū aduerbiū est pro iam. Idem. Commodū limen euaserat. Cic.xiij.ad Atticū Cōmodū ad te miseraꝫ Demeā: quū heros ad nos venit. ¶ Quomodo differūt misereor & miseror? Misereor: est scđe cōiugationis regens gtm̄: & qñqꝫ dtm̄. significatqꝫ ex alicuius miseria corde anxiū esse: & miserū subleuare. Ueteres dicebant misereo. Enni⁹ in Hecub. Miserere man⁹: date ferrū: vt me aīa priuē. Miseror aris. prime cōiugationis semꝑ regēs actm̄. est aliena icōmoda ex mīa cōqueri: lamētari: defle re deplorare. Sta.xj.the. Plāgūt sue dāna coloni. Et tñ oppssos miseranť in equore: nantas. Suet.in clau. Miserat⁹ est cōditionē suā cui nihil tuti vsqꝫ esse: ac diu publico abstinuit.i.defleuit. Cesar.j.cō. Cū familiarib⁹ suis cōe malū miserebanť. Et ij.de bel.ciui. Suā mortem miserebanť.i.lamētabanť. Iusti.xj. Innoxij senis filijqꝫ casum miserātes. Uerg.iiij.ene. Nū lachrymis victus dedit: aut miseratus amantē est. Ueteres misero as.dixere. Acti. Miserarent mala. Auxilior miseris: dñor victo. In sacris. cū gtō legiť. Hiero.in Esa. In die salutis auxiliat⁹ sū tui. Idē in Ecclīastico. Et dñat⁹ est bestiaꝫ. nos hāc cōstructionē non imitabimur. lz ꝟba synonyma apđ grecos regāt gtm̄: ꝓ quo dtūs ponēdus erat: q: nec ꝟbo ꝟbū curabit reddere fidus interpres. ¶ Quotuplicem cōstructionē hz dñor? Quadruplicē. Primo regit dtm̄. Uerg. Uictis dñabiť argis. Scđo actm̄ cū prepōne. in. Oui.j.met. Sāctius his aial mentisqꝫ capacius alte Deerat adhuc: & qđ dñari in cetera posset. Cic. Felix senect⁹ si vsqꝫ ad vltimū spm̄ dñabiť in suos. Tertio regit ablatiuū intercessu prepōnis in. Sallu. Fortuna in oī re dñať. Ser.Sulp. Cice. Casus & natura in bonis dominanť. Uer.ij.ene. Incēsa Danai dñanť in vrbe. Quarto regit gtm̄: qđ nō est imitandū: vt quis dominatur tui in dij dñe. Principes gentiū dñanť eoꝝ &c. Dñor aliquādo passiue capitur. Cice.j.offi. O dom⁹ antiqua ꝙ d ispari domino dominaris.

*Pli. patrē adit: rogat vt sui misereať.

Cōmoduꝫ Misereor. Miseror.

Auxilior Dominor

miseresco.

Regula vndecima.

Accuso: damno: moneo: contraria: laudo:
Criminis aut pene vel laudis habento secundum:
Aut sextum. sed Ualla dedit tantummodo sexto.
Altero & ambobus neutro vel vtro: vel vtroqꝫ.

¶ Uerba accusandi/ dānādi/ monēdi/ laudādi & his cōtraria. vt excusandi/ absoluēdi/ vituperādi/ regūt gtm̄ vel ablm̄ criminis pene admoniti: laudis: vituperij. vt accuso te furti vel furto. incuso te negligētie vel tia. arguo te mendacij vel cio. amoneo te debiti vel to. laudo te virtutis vel ꝟtute. absoluo te iniuriaꝝ vel iniurijs &c. Oia pene gtm̄ freqēti⁹ hñt ꝙ ablm̄: dēptis qnqꝫ abltis. altero ambob⁹ &c. q: per gtm̄ hic loq nō lz teste Ualla. vt vtro accusat⁹ es furti an homicidij? nō vtri⁹. neutro accusatus suꝫ: nō neutrius. cuius causa, non alia est ꝙ authorū assiduus vsus. Nam qua ratione in altero posset intelligi vitio: ita in alterius intelligeretur genitiuus vitij. Philelphus. Se vitij damnat qui sese laudibus effert.

Accusādi verba Damnādi verba. * Dāno. Uer. nōdū illi flauū pserpina vertice crimē Abstulerat stygiqꝫ caput damnauerat orco.

¶ Da accusandi verba. Accuso: incuso: ago: postulo: arcesso: īsimulo: arguo: noto: alligo: astringo: corripio: reprehendo: criminor: & siqua sunt silia. ¶ Da his cōtraria. Excuso purgo &c. Da dānandi. Dāno: cōdēno. multo: admulto: punio: plecto: cōuinco: redarguo &c. Da his cōtraria. Absoluo: libero &c. ¶ Da mo-

Laudādi.
Accuso.

nendi. Moneo: admoneo: cōmoneo: ꝯmemoro: cōmonefacio: cōsulo ⁊c. ¶ Da laudā di. Laudo. miror: ꝓbo: cōmendo ⁊c. ¶ Accuso quotuplicē ꝯstructionē hꝫ? Quadruplicem. Primo regit actm̄ cū gtō. Tullius ꝓ Sylla. Qui alterū ꝯiurationis accuset Secūdo actm̄ cū abltō sine prepōne. vt accuso te furto. in passiuis actūs omittitur Emilius probꝰ. Accusatꝰ hoc crimine. Tertio abltm̄ cū prepositione de. vt accuso te de furto. Gel. lib. xvij. ca. iij. Qua Timarchum de pudicitia grauiter insigniterꝗ accusaret. Dicimus etiā accuso te iudici: vel apud iudicē: vel corā iudice. Qui alia accusandi ꝟba similiter cōstruxerit: nō errabit vt ego opinor. Elegantius dices accuso te capitis ꝙ̄ capite. Emiliꝰ probus de pausania. Accusatus capitis absoluitur

Incuso.

Quarto accuso regit actm̄ criminis. vt accuso furtū tuū. Cice. j de orat. Nā ꝙ inertiam: accusas adulescentiā. ¶ Quō differūt accuso ⁊ incuso? Accusare est ostēdere

* Vergi. Quē non incusaui amēs hoim ve deūve. dij Aeneas maiores sunt

quēpiā peccasse: ⁊ ꝓprie apud iudicē: Incusare est alterū reꝑhendere plerūꝗ cum querela ꝙ ab alio iniuria sis affectus. An vera est differentia aliquoꝝ dicentiū. Accuso minorē: incuso maiorē? Nō. qꝛ recte dicimus. Imperator incusat milites. Seiuus accusauit dn̄m ꝓditionis. Cesar. j. de bel. gal. Cesar vehemēter cēturiones incusauit. Tacit. de Claudio. Cuum mō incusaret flagitia vxoris. Maior certe vxore est maritus. Ver. Talibus incusat matrem. Cor. Taci. Intemperiē celi incusantes. ¶ Regit ne incuso aliqñ casum huiꝰ regule contra Nebrissensem? ita: sed rarenter. Plaut. in trucu. Qui alterum incusat ꝓbri: ipm̄ se intueri oportet. ¶ Ago te furti. i.

Ago
Postulo.
Arcesso.

accuso. ago repetundarum. i. accuso te de rebꝰ principi: aut ppl'o: prouincieve ereptis: vt repetanť. Ago te repetūdis: aut de repetūdis idem significat. Gtō pl'i. repetūdarū: abltō repetundis: ceteris caret. ⁊ diciť a repetendū: vt faciundū pro faciendum. ¶ Postulo te furti. i. accuso. Sueto. in Cesare Dolabellā repetundarum postulauit. Idē in Augusto. Qui postulabať iniuriaꝝ. ¶ Arcesso is. i. accuso: vt arcesso te capitis idest accuso te de re capitali. Cicero ad Heren. Arcessitur. Capto maiestatis. i. accusať de pctō in maiestate principis: vel senatus. Cice. ij. offi. Ne quē vnꝗ̄ innocentē iudicio capitꝭ arcessas. Diciť ab arceo. Nā qui accusat: a maleficijs arcet. Alij volūt ab actio c in t versa. Sallusti. in iugur. Quos pecunie capte arcesse-

Insimulo

bant. ¶ Insimulo te auaritie. i. accuso: crimen ingero. Terenti. si herū insimulabis auaritie male audies. Plaut. in amphi. Neꝗ me perpetiar probari falso insimula-

Arguo.
*Plaut. i amphitri. Atꝗ insimulabit eā ꝓbri.

tam criminis. Ouid. Utinā temeraria dicar Criminibus falsis insimulasse virum. ¶ Arguo te furti: melius ꝙ̄ furto. i. accuso ⁊ reprehendo. Cicero. ij. ad Heren. Si quē ꝙ̄ furti arguat. In genesi. Certe mēdacij: nos arguere nō poterit. Plaut. in amphi. Et eccū video: qui miserā arguit stupri. Dic etiam arguo te in mendacio. Solinus in aliquo peccato argutus: ac reuictꝰ morte multať. Dic tertio. Arguo pctm̄ tuum. Liuius. j. ab vrbe. Nec ea culpa quā arguo oim̄ albanoꝝ est. Dic itez arguit te ser-

Noto.

mo tuus. i. ostendit. Lactā. lib. iij. Tui ergo te liber arguūt. Verg. Degeneres animos timor arguit. arguo ꝓ argumentor rusticū est: licet Lancilotus vtatur. Noto

Alligo.
Astringo.

te falsitatis vel falsitate. Gelli. lib. iiij. Notabatur impolitie. i. incurie. Cicero. Beni ciues nulla ignominia notati. ¶ Alligo me furti. i. obnoxium facio quasi ad crimine ligo. Terē. Hic furti se alligat. i. e verbis suis ostendit se furatum esse. Plaut. in penu. Ita eum furto alligat. Eundē sensum habet astringo. Plaut in penul. Furti se astringit. i. obligat: ⁊ obnoxiū facit. Corripio ⁊ reprehendo te negligentie. Idem

Ꝑhēdo.
Criminor.

dicunt grāmatici de castigo: criminor: carpo: calūnior. i falsum crimen intēdo non occurrunt mihi de omnibus testimonia. Plau. in bacchi. Quem mendacij ꝑhendit manifesto. Hieronymus. Qui alterum mēdacij criminaris: desine ipse mentiri. Dic etiam. Criminabor te magisto vel apud magistrū. Teren. Hanc metui ne cri-

Damno.

minaretur tibi. ¶ Excuso vel purgo expurgoꝗ furti vel furto. Damno te furti: vel capitis: vel furto aut capite. Ouid. Parce tuum vatem sceleris damnare Cupido. Cicero. j. thuscul. Capite damnatos morte multauit. Hinc indemnis sine damno. ¶ Quot modis cōstruitur damno? Quatuor. Primo genitiuū regit. vt Quante pecunie te senatus dānauit. Tante summe dānauit: quante postulasti. Liuius. xlvij. Nequaꝗ̄ tantū relictum est: quante summe damnatus fuerat. Horat. Damnatus longi. Sisyphus laboris. Secundo regit ablatiuū cum accusatiuo. vt Damno te capite. Tertio ablatiuū cum prepositione de. Cicero. j. ad Herent. Lex vetat eum qui de pecunijs repetundis damnatus sit: in concione orationē habere. Quarto accusatiuū sine alio casu: ⁊ significat culpo. Hiero. Quid igiť: dānamꝰ ne veteres? Cice. in thuscu. Rerū naturā: ꝙ̄ errorē dānare maluimus. Cōdēno. i. iudico vel dāno.

dem habet constructionẽ cũ damno. vt Condemno te sceleris vel scelere. Ci. Sceleris condemnat generũ suũ. Idem. Si iniquus es in me iudex cõdemnabo eodẽ te crimine. ¶ Multo as. i. punio condemno. Multo te magne pecunie: vel multo te magna pecunia: hoc verbũ cum ablt͠o sepius reperitur. Curti. lib. ij. Insulas presidijs occupat pecunia multat. Vergil. Multatã tristi morte Camillã. Verg. q͠ si perdiderim patria multabor. i. priuabor: pro eodẽ dicitur deponentaliter multor aris. Suet. in aug. Neq͠ aut crebrius aut perfidiosius rebellãtes grauiori vnq͠ multatus est pena: q͠ vt captiuos sub lege venũdaret. Multa est solutionis pena. Aes multatitiũ est pecunia: qua qs multat. multo. i. lacero. mutilo verbero. Teren. in Adel. Ipsum dñm atq͠ oẽm familiã multauit vsq͠ ad mortem. Hiero. construit cũ duobus actis. Multauit gentẽ argenti talenta centũ: et auri talentũ vnũ. ¶ Punio et plecto te falsitatis et falsitate. Augu. de ciui. dei. Si omne pctm̃ nunc manifesta plecteret pena: nihil vltimo iudicio reseruare putaret. ¶ Conuinco te furti aut furto. Cice. Maleficiorum multorum conuictã. ¶ Absoluo te capitis: furti aut capite furto &c. Cicero ad Herenniũ. Cecilius iudex absoluit iniuriarũ illũ qui Luciũ actium poetã in scena noiatim leserat. ¶ Libero te voti: et sepius libero te voto. Liuius. v. ab vrbe. Uoti liberaretur. ¶ Ad accusationẽ vel damnationẽ ptinent etiã defero: teneo: interrogo: cado: increpito: periclitor: pecco perdo. ¶ Defero te furti: aut furto. i. accuso. Cor. Tacitus. Maiestatis delatus est. delator est occult⁹ accusator. ¶ Teneo te mendacij vel mendacio. Plau. in Truculẽ. Mendacij te teneo. Cor. Taci. Repetundarum tenerentur. ¶ Interrogo te furti. Tacitus. Capitonem repetundarum interrogant. Idem. Qui repetundarũ criminibus sub Claudio et Nerone ceciderant. ¶ Increpo vel increpito te negligentie. Sillius. viij. Ergo alacer Fabiumq͠ more increpitare professus. Ad vulgum in patres: et ouantia verba ferebat. ¶ Periclitor capitis Apul. viij. Hic ego me potissimum capitis periclitatũ memini. ¶ Pecco parricidij. Quinti. vj. decla. In vtroq͠ parricidij peccas. ¶ Perdo te capitis. Plaut⁹. in milite. Quem ego capitis perdam. ¶ Moneo et amoneo: et commoneo quotuplicem constructionẽ habent? Quadruplicẽ. ¶ Primo pro memorẽ facio regunt gtm̃: vt moneo te debiti. Sallu. in iugur. Sed qm̃ tanti viri tp͠s admonuit. Quint. Grãmaticos sui officij commonemus. Plini. in epist. Rei admoneor. Ouid. j. trist. Ocya delectent admoneantq͠ mei. Tibull. Admonuit dñe destituitq͠ venus. Liuius. v. Aduerse res admonuerũt religionum. Sallu. in Cati. Admonebat alium egestatis: alium cupiditatis sue. ¶ Secundo ablt͠m sine prepositione vt admoneo te debito: teste Mancinello. ¶ Tertio ablt͠m cũ prepositione de. Tul. iiij. epi. Putaui ea de re te esse admonendum. ¶ Quarto pro hortor duos actõs. Terẽ. Ridiculum est te istud me admonere Clitipho. Commemoro pro admoneo cũ gtõ apud solũ Boetiũ inueni de consolatione lib. iij. Me horum iam secũdo commemoras. Idem noue cum dtõ posuit damno nisi mendosus sit codex in. j. de conso. Morti proscriptioniq͠ dãnamur. Cõsulo te boni dixit Macrobi⁹. Laudo te virtutis: aut virtute. miror te iustitie aut iustitia commendo te pietatis aut pietate. Probo honestatis aut honestate. Hieron. Laudauit dñs villicũ iniquitatis. Iustinian⁹ Insti. de leg. ag. suc. Laudamus pastores sue humanitatis. Sil. lib. j. Felix heu nemorum: et vite laudandus opace. Idem libr. iiij. Laudabat leti iuuenẽ. Idem libr. v. Laudãde laborum quisquis es haud alia decuit te occumbere dextra. ¶ Miror. Vergi. xj. Fama ingens ingentior armis. Uir troiane quibus celo te laudibus equem. Iustitie ne prius mirer. belli ne laborum. Iustitie ne prius mirer. sup. te. vt eñ recte dicimus laudo te iustitie. pro laudo iustitiam tuam ita etiam venuste cum Vergilio dixeris. Miror te iustitie. Seruius putat figuram esse grecam. Calepinus vult miror aliquando datiuũ habere: sed nullum affert exemplum. ¶ Ad hanc regulam pertinet do penas vt dat penas maioris aque: et satisdo. Cicero in verrem. Satisdet damni infecti.

Ueteres hoc verbũ multo pro augeo et voti cõpotem reddo vsurparũt Nonius et vobis qdẽ grãs ago cum votis me multatis meis. Mlto mul tatitius es Plecto. Cõuinco Absoluo. Libero. Defero. Teneo. interrogo. Cado. Increpito Periclitor Pecco. Perdo. Moneo. admoneo Cõmoneo *Teren. in andria habeo pro illa re qd illum moneam probe. Commemoro. Laudo Miror. Satisdo.

¶ Regula duodecima.

Uerba volunt sexto precium ponas sine fixo.
In patrio pluris: tanti: quanti at pro minoris:
Cum fixo: in sexto: raro quartum valeo vult.
Uilius et melius: peius vel carius emi.

Valla negat recte dici per nomina posse.

*Vergi. vj. eneid. Exanimusq; auro corpꝰ vendebat Achilles.
*Mart. Dic quotꝰ ⁊ quãti emas cenare nec vnũ Addideris verbũ cena parata tibi est.
*Teren. quid agas nisi te vt redimas. quam minimo queas minimo: et si nequeas paulo at quãti queas quanti precij

¶Omne verbũ cuius actus aliquo precio cõstat: põt regere post se nomen p̃cij vel valoris in abltõ exceptis quatuor sine substãtiuis in gtõ semp ponẽdis tanti quãti cum natis tãtilibet: tantidẽ quãtiuis ⁊c. ⁊ pluris: atq; minoris: q̃ cũ substãtiuis in abltõ ponunt̃. vt cetera: vt emi abs te equũ decẽ aureis doceo discipulũ paruo: aut villi. i. qđ barbari dicũt bono foro. Triticũ venditur magno aut multo. Quãti mercatꝰ es hũc librũ. nõ quãto nec ꝓ quãto: qꝛ abltõ precij nunq̃ addit̃ ꝓpositio ꝓ. Ideo dices quãti prensus es: aut quãto precio: nõ pro quãto. sicubi aliter inuenit mendũ est: vt in decima decla. Quint. Si ad nos admonuisses: quintuplo vẽdidisses sine prepositione emẽdatiores libri hñt. vbi aliqui male legunt ꝓ quintuplo. Et in Aristo. politicis mendose legitur: vendit ꝓ pecunia. ꝓ vendit pecunia. dicito igitur quanti cupis cenare? quanti habitas? quanti portat nuncius epl̃am? quanti huc auectus est? quanti licitaris librum? quanti estimas triticũ ⁊c. non ꝓ quanto. nec quanto nisi addas precio. Nam falsus est versiculus. Quanti vel quanto res ꝯstat querere debes ⁊c. bene tñ dixeris quantũ dare vis pro libro: qꝛ hic pro nõ additur precio. Terenti. in Eunu. Minas viginti ꝓ ambobus dedi. i. viginti minis ambos emi. Pluris opinione librum emi. Quanticunq; ꝯparaueris dignus es. Emi Cicerenem. vj. libellis quas parisienses vulgo appellant: et ego tantidẽ. hoc per abltũ dicere non possumꝰ: qꝛ tantidẽ abltõ caret. ¶Argumentor. In hac oratione. Quanti emisti? Tribꝰ solidis: interrogatiuũ a respõsiuo discordat in casu: et hic ꝑ coniũctionez copulata sunt diuersoꝝ casuũ. Emi librũ duobus aureis: ⁊ modico pluris. ergo sunt orationes inepte: qꝛ peccant contra regulã Consimiles optant casus ⁊c. ¶Respõdeo. non peccant contra dictã rl̃am: qꝛ intelligitur regula nisi dictio necessaria regat diuersos casus. ideo additur: si nõ regimẽ variet̃. ¶Genitiui tanti quanti: pluris: minoris sunt nomina substãtiua hic teste Lanciloto. nec intelligitur precij quia male dicit̃: quanti precij emisti? Inuenio tamẽ sepe talem orationem ille est magni precij. Terẽ. Videt̃ esse quantiuis precij. Plautus in epidico. Fateor me esse minimi precij. Liuius libro. viij. de secundo bello punico. Octo milia hoim esse maioris precij. Plau. Mortuus pluris precij est q̃ ego. Salustiꝰ in iugu. Existimare facta an dicta pluris sint precij. Terent. in ecyra. Meam herus esse operam deputat parui precij. Cice. in para. Areas quasdã magni precij estimant subaudi infinitiuũ esse. Ideo nunq̃ dixero. Quãti precij emisti. vendidi pluris precij ⁊c. recte aũt dicimꝰ oleuz pluris precij ꝑ primã rl̃am genitiui. Varro in re rustica. Plus reddãt musti ⁊ olei ⁊ pluris precij subaudi mustũ ⁊ oleuz. Ne cum Lanciloto dicas pluris precij regis verbo reddãt. ¶Emi totidẽ nõ dices: vt sit genitiuꝰ contra Sinthenium: sed bene emi librum totidem aureis. i. tam multis ⁊c. In quibusdam solum aduerbialiter licet teste Valla. vt emo vilius ⁊ melius. i. quod barbari dicunt pro meliore foro. Latini emo minoris. Emo peius aut carius. i. pluris.

Mercor
Mereor.
Paro.

¶Da verba huius regule? Emo: cõparo: mercor: vẽdo: venũdo distraho/veneo/loco/cõduco/taxo/liceo/liceor/addico/metior/feneror/paciscor/mutuor/sto/consto/suz/valeo/redimo/edifico/impleo/calceo/doceo/ago ⁊c. Quãti emisti librũ. i. quanto precio. hic exponens ⁊ expositũ nõ possũt esse eiusdẽ casus. Vergil. Magno mercentur atride. i. emant. Hinc mercatus. Plinius. Delos insula grecoruz mercatu celebrata est. Plaut. in mustel. Num nimio tibi empte videntur Horat. Quanti empte? paruo. Quanti ergo octussibus: heu. Ver. Exanimumq; auro corpus vẽdebat Achilles. Paraui librũ vili. Tanti emi quãti voluisti: subauditur pulchre vendere: rusticus diceret. Tanti emi quantũ voluisti. scȝ habere. Cice. lib. iij. offi. Emit homo cupidus tanti quanti Pythius voluit. Plau. Emo tanti quanti poscit. Gellius libro. j. Tres reliquos mercat̃ nihilo minore precio. ¶Comparo ꝓ emo latinissimi dicũt: licet beatus Hieronymus derideat Rufinuz tanquã parum latine locutum ꝙ comparatũ codicem ꝓ emptuz dixerit. Sueto. in Cesare. Undiq; familia comparata. Cato de re Rustica. Predium quum comparare cogitabit sic in animo habeto Idem. Reliqua que comparanda sunt siquid desit: in annum vti cõparentur que supersint veneant. Sueto. in caligu. Carius pecudes compararentur. Liui. ij. Annone in primis habita cura: ⁊ ad frumentũ cõparandũ missi. alij in Volscos: alij in Cumas. Nemo itaq; est qui in curia non aliqñ labatur. Ter. Quãti est sapere. i. valet. Romulꝰ Non est mihi copia tanti. Ut seruꝰ fieri vẽtris amore velim

Plaut.in trinu. Pluris est oculatus testis vnus: quam auriti decem. Sueto in Vespasia no. Interrogauit quanti calceasset. Varro in.j. de re rustica. Edificantur magno: implent magno. Quanti edificasti hanc domum. Teren. Quid agas: nisi vt te redimas captum: quam queas minimo: etsi nequeas paulo at quanti queas. hic necessario copulentur diuersi casus. Redimo.i.libero: quasi iterum emo. Liui.lib.ij.decadis tertie. Hic miles magis placuit quum precio minore redimendi captiuos copia fieret. hic quum aduerbium est per prepositionem barbare. Emi hunc equum cum multa pecunia. Cice. Non vendo pluris quam alij: fortasse etiam minoris. ¶ Quanti indicas hunc porcum.i.quod vulgus dicit: quanti vis habere pro porco. Plaut. In Persa. Sciam quanti indicet. Plini.xxviij.ca.xiij. Emi lyenem vituli quanti indicatus sit: iubent magi: nulla precij contagione. Taxo.i.precio estimo. Plini.xviij. Illos qui frugiferas tanti taxauerant. Pli.xxxv. Docuit neminem minoris talento. Iuue. Chrisogonus quanti deceat vel Pollio quanti. Idem. Atque ideo pluris: quam cossus/Paulus agebat.sic. Quanti locasti: aut conduxisti domum. Quanti constat.et pro eodem. Quanti constat tibi hic liber.i. quanti emisti aut acquisiuisti &c. Iuuena. Tanti vna venefica constat. Idem. Quanticunque domus constet. Seneca. Paruo fames constat: magno fastidium. Liui⁹.xxiij. Multo sanguine ac vulneribus ea penis victoria stetit. Quinti. Quanti steterint? Vergi.x. Haud illi stabunt eneia paruo hospitia. In euange. duo passeres asse veneunt.i.venduntur. hinc abeo venum.i.venale. Apul.viij.meta. Eum rogauit vnus e nostris haberet ne venum lacte.i.lac. Sub iudicio venum.i.expono vt vendatur. Apulei.ix.meta. Altera die productum me rursum voce preconis venum subiecerunt. Liceor.i.precium defero vendenti: et proprie in auctione. Persius. Et centum grecos curto centusse licetur. Plautus in stycho. Locos ridiculos vendo: age: licemini. Licitor. Idem. in Cur. Licitamini hostium capita. a liceor est licitus. a licitor licitatus: prius Calepinus nusquam legit. Ego vero sepe in Cicerone: vt actione quarta in Verrem. Vtrum est equius eum qui manu quesierit: an eum qui digito licitus sit possidere. Plaut.in menech. licebunt pro licebuntur dixit. Liceo proprie est neutrum passiuum et significat estimor et verus est plebius versiculus. Non licet asse mihi qui me non asse licetur.l3. Tardiuus derideat. Marti. Paruo cum precio diu liceret: id est estimaretur. ¶ Valeo huc pertinet vt quanti valet hec vacca? decem florenis: vt nunc loquuntur: digestis ad legem aquiliam. Quanti valeret. Ibidem. Quasi minimo valeret hereditas. digestis ad legem iuliam. Quanto pluris hereditas valeret. Plin.xxxiij.ca.iij. Ita vt scrupulum valeret vt sestertijs vicenis. In genesi. Terram quam postulas quadringentis siclis valet. aliquando hoc verbum regit precium in accusatiuo. Quinti.ix. Idem significent atque idem valeant. Cice.j.ad Heren. Plus valet sanctio promissione. Var. primo de lingua latina. Denarij quod denos eris valebant: quinarij quod quinos.

Calceo. Edifico. Impleo. Redimo. Indico. Taxo. Doceo. Ago. Constat. Stat. Venum habeo. Liceor. Licitor. Licitus. Liceo. Valeo.

¶ Regula.xiij.

¶ De verbis plures genitiuos regentibus.

Estimo: curo: puto: facio: cum consulo: duco:
Pendo: habeo: refert: est: inter et est bene iungo.
Ante dabunt dictos patrios cum plurimi et equi:
Et parui nihili nauci flocci que boni que:
Magni: infiniti: maioris: maximi: et assis:
Et minimi multi. Quedam bene ponito sexto.

¶ Verba estimandi. vt estimo/existimo/curo/puto. facio/consulo/duco/pendo/et habeo. preter genitiuos tanti/quanti/pluris/minoris: regunt etiam genitiuos plurimi/equi/parui/nihili/nauci/flocci/boni &c. quibus additur pili/et forsan plures pro quibusdam possunt habere ablatiuum vt parui te estimo. et significant omnia hec verba estimare. Terenti⁹ Quid de me fiat parui curas. Ego hanc rem nihil duco. semper te plurimi feci. Cice.iij. epist. Demonstrauit meque te plurimi fieri. Apul.j.met. Istud quidem quod polliceris

* Plaut. Deos quidem quod marie equum est metuere: eos minimi facit.

equi boniq; facio. Idē. lib. vj. Optimi cōsule. i. estima/indica. Quint. cōsul a consulendo. i. indicando vñ est: rogat vt boni cōsulas. Oui. in. vj de ponto. Tu tñ hec q̄so cōsule missa boni. i. indica ⁊ in bonā partē accipe: nugas nr̄as boni ꝯsule q̄so flocci nō facio aut pendo aut curo ⁊c. parui estimo: floccifacio. i. penit⁹ nihil estimo. Flocci sunt lanarū particule diuise a velleribus inutiliter euolātes. Flocculi parui flocci. Plau. in rudē. Minacias ego istas flocci non facio tuas. hic flocci separat̃ a facio ideo magnifacio floccipendo nihili curo ⁊c. oṙones melius dñr q̄ verba cōposite figure. Plau. in curg. Respicio vos nihili meā gratiā facere. dicimus etiā lucrifacio pro lucror: sumptifacio pro expendo. Plaut. Si nūc me suspēdā meā operā luserim ⁊ p̄ter operā restim sūptifecerim. nauci est putamē nucis: minimi certe precij ergo naucifacio. i. contemno nihil estimo. ¶ Magni refert vel interest postea patebit. Ouid. Pluris opes nūc sunt q̄ prisci tpis annis. Hora. Fiet eritq; tu⁹ nūmoꝝ millibus octo. Uerg. Nō assis faciūt. Catul. Oēs vnius estimem⁹ assis. Assifacio. i. parui estimo cōpositū verbū est recte etiā dixeris estimo te asse vt estimo magni vel magno. i. taxo: ab es ⁊ time es. i. preciū quasi ere taxo: teste Ualla. Boet. in ꝓlogo topicoꝝ. Paruo estimare videret̃. Hiero. in Leuitico dixit. Tāto estimabit̃. mallē tanti dicere. Uale. lib. v. Magno vbiq; precio virt⁹ estimat̃. Sene. Data magno estimas: accepta paruo. Cicer. in aca. Alia pluris esse estimanda: alia minoris. ab estimo fit existimo. i. indico ⁊ plus est q̄ estimo. prius em̄ estimam⁹. i. ꝯsideram⁹ q̄ existimamus. i. indicamus. ⁊ habet eandē cōstructionē quā estimo. Suet. Nec tulerat tam moleste tā magno existimari honorē cene sue. Cice. in thuscu. Gloriosa sapiētia nō magno estimanda est. in his abltm̄ hꝫ. De gtō. Colu. magni em̄ existimabat. Noli grāmaticam parui putare. Cice. j. epi. Fa. A me minimi putabant̃. Catulus ad Furiū. Noli spernere nec putare parui. Idē dixit ad coloniā. Nec pili facit. Cice. ꝓ placio. Honores magni non putemus. Ibidē malueris desiderare id qḋ minoris putaris. Idē pro murena. Quanti putas esse ad famā hoim. Plautus dicit in cap. Terū cū facint: pro nihili pendūt. Boe. iij. de conso. Quanti tu estimabis si bonum ipsum quid si agnoueris. Infiniti inq̄. Cicero in. v. phil. Pluris habetur. Idem sepe dicit pro nihilo habeo: pro nihilo duco. i. nihili estimo. sic pro nihilo est. Silli⁹. ij. Certo equidem nec pro nihilo est mihi federa rumpi. Nō dicam tamen habeo hunc librū pro nihilo nisi significent me eum contemnere alioqui dicendum esset. habeo librū aut liber datus est mihi ⁊c.

Flocci. Sumptifacio. Nauci. Assifacio. Estimo. Existimo. Puto. Infiniti. Pronihilo

¶ Regula. xiiij.

Pauca recordandi patrium quantumve requirunt:
Ut memini memoror. sic obliuiscor habetur.

Memini.

¶ Pauca verba recordandi vt recordor: memini: memoror: reminiscor: ⁊ hoc verbū obliuiscor regūt gtm̄. vel actm̄. de gtō vt recordor pueritie. memini nuptiaꝝ sororis memoror bñficioꝝ a te mihi nuꝑ collatoꝝ. reminiscor historie. obliuiscor carminis Da exēpla de actō: recordor pueritiā. memini lectionē hesternā. memoror nomina mea. reminiscor acta mea. obliuiscor historiā. ¶ Da anthoritatē de gtō. Plaut⁹. in capti. Factā vt huius diei lociq; meiq; semꝑ meminerit q̄ mihi in cursu obliterit. melius dr̄ memento mei q̄ me. Hora. Ut valet: vt meminit nostri. Teren. Eius reminiscor. Est aūt reminisci rē obliuiōi traditā ad memoriā reuocare. Uerg. Obliitusve sui est ithacus. Caper. Oblit⁹ ne sis nostri. non aūt oblit⁹ ne sis nos. Oblitus ab obliuo mediaꝫ corripit et oblita dei meretrix atq; oblita sorde. Memoror Ualla negat apud classicos cū gtō reperiri nisi forte apud aliquē vetustissimū ideo non ꝓbat illud/memorari testamēti sui sancti. At ego inueni memoror cū genitiuo apud eloquentie latine parentem Ciceronem actione quarta in Catilinam. sui obliuius: alij memoretur. i. alius. vt alibi. Nulli consilij pro nullius dixit. Itaq; hñ dixit diu⁹ Augustinus. Memoraberis dñi dei tuiq: ipse dat tibi fortitudinē. sic hinc cōpositum commemoror. Hiero. in ecclesia. In die tribulationis commemorabitur tui. ¶ Recolo ꝓ recordor: cum gtō apud diuū Gregoriū tm̄ reperio. Quū prioris vite recolo quasi post tergū oculis ductis suspiro. reliqui quos imitaberis cū actō ponūt pro reputo: repeto: meditor ⁊ mente tracto. Diomedes. Superest vt singula recolendo memorie mendentur ne frustra cū tēpore euanescāt. Vñ dixit Cicer. Proprium est stultitie aliorum vitia cernere: obliuisci suorū. hinc obliuia orum. i. obliuio

Reminiscor. Oblitus. Memoror Recolo. Obliuia.

Hora.in ser. Iucunde oblinia vite. Silli.xiij. Nec edunt oblinia laude. Sta.v. theb. Infandis venere oblinia cure. sic Oui. & ceteri. Ne dicas cu Tardino esse balbicu

¶ Da authoritatē de actō. Uerg. Nūeros memini si verba tenerē. Cic. Oia q̄ curāt senes meminerūt. Salomon. Memorare nouissima tua & ineternū nō peccabis. Cic. Bella a se gesta triūphosq; recordent. Dic etiā recordor de hac re & memini de hac re. Cice. p Plācio. De illis recordor: & dicit quasi rursus in cor re voco vel iterū rem cordi do. Cice. p L. Flacco. de vi: de manu: de armis: de copijs memineritis. i. recordemini. Uerg. Dulces reminiscit argos. Idem.ij. ene. quisquis es amissos. hinc iam obliuiscere graios. Sta.xij. Ueteres reminiscit actus. i. acta aut gesta.

Recordor de hac re.

¶ Memini qn̄ actō non iungitur: Quum significat mentionem facio. Quem tunc casum petit: Gtm̄ vel abltm̄ cum prepositione de. Suet. in Cesa. Meminerūt huius ꝯiurationis. Quin. Neq; oino memini hui⁹ rei poeta ipē. Idē. De quibus multi meminerūt. ¶ Memini cuius tpis: infinitiuo iungitur. Tam preteriti q̄ presentis quicquid dicant Agretius/Raudensis/Ualla. vt Memini audire a patre vel audiuisse a patre. ¶ Da authoritatem de presenti. Teren. in andria. Ego illam vidi virginem forma bona memini me videre. Cic. actione.v. in Uerrem. Hoc meminit dicere. Uerg. De celo tactas memini predicere quercus. Cice.j. de legibus. Iuri studere te memini. Gel.xj.ca.vlti. Memini lege me in libro Aristonis. Plinius.ij. episto. Ita certe ex Quintiliano preceptore meo audire memini. Ergo male negat Ualla presenti iungi verbum memini. Da authoritatem de ptō. Uerg. in Georgi. Namq; sub ebalie memini me turribus altis: Corycium vidisse senem. Excusat hoc Agretius: q: videre propter metrum dicere non potuit. Et nugatur. Agretius. Persius. Nec inbicipiti sopniasse parnaso memini. Sta. theba.ij. Neq; ipsum memini (necdum apta doloribus etas) flesse tn̄ gemitusq; meos equasse parentes. Potuissēt saluo metro dicere sopniare: flere: equare: nec poete soli ita loquūtur. Gelli⁹.xiij. capitulo.xxviij. Memini quadrigariū dixisse: Cicero pro Balbo. Meminimus post rostra incisum & inscriptū fuisse. Et pro Sextio. Meminissem patrē huius vitam exhausisse. Ibidem Meminerā Marium senile corpus paludibus occultasse. Et acti.iij. in. Cat. Fuisse meministis. Et acti.iij. in Uerrē. Memini me non sumpsisse quē accusarē: sed recepisse quem defenderē. Idem in.iiij. Acad. Memini Anthiochū sententia destitisse. Et in.j. de legibus. Memini summos fuisse in ciuitate nostra viros. Ualeat ergo Agreti⁹ cu ratiuncula sua memini sermo totus est preteriti: ergo preteritū non admittit &c. Pli.j epi. Memini quidē iam quedā adnotasse: sic idem sepius. Fabi.li.xij. Memini narrasse mihi secundū. ¶ Quō dicendum est: memoria teneo: an memoriter teneo: Utroq; modo: sed elegantius memoria teneo. Cice. Memoria teneo. Plini. ad Romanū. Tu facillime iudicabis qui tam memoriter tenes oēs & cōferre cum hac dum hanc solam legis possis. Hiero. in deute. Memoriter teneant & ore decantent. Quid significat memoriter: qd̄ indocti dicunt de extra: mentetenus aut cordetenus: vt scio memoriter: non cordetenus. Quid significat cordetenus: vsq; ad cor. vt vulneratus sum cordetenus mente ten⁹ vsq; ad mentē. oreten⁹ vsq; ad os. vt sto in aquis oreten⁹: non aūt disco oreten⁹. Item ꝓnūtio memoriter non memoria. At repeto: et ꝯplector memoria: & memoriter: author Ualla. Item memini memoria. vel memoriter. Plau. in capt. Hem istud si potes memoriter meminisse inest spes nobis in hac astutia. Idem. Facile memoria memini.

Actus: Memini.

Memini. videre aut vidisse.

Memini cum ptō,

Memoria et memoriter.

*plerique culpā in librarium reyciunt: Memini. Memoria et memoriter.

¶ Memoror quotuplex reperitur: Duplex: memoror deponēs id est recordor & memoror passiuū a memoro. ¶ Quomodo differunt memoro & memoror: Memoror deponens. i. recordor regit gtm̄ vel actm̄: vt memoror mortis vel mortem. memoro. i. ad memoriam reduco: narro: expono: recito solū actm̄ regit nunq̄ genitiuum. Uerg. Musa mihi causas memora. Sic memora nobis fabulam. non est hoc memoratu dignum. Egregium facinus & memorabile. Commemoro et rememoro Idem. Cice. in Catone. Quid quoq; die dixerim: audiuerim: egerim: commemoro vesperi. Exprobrat qui beneficiū cui fecit commemorat. Terentius. Nam ista commemoratio quasi exprobratio est immemoris beneficij.

Memoror Memoro, * Plaut⁹ memorare nolo hominū mendicabula.

¶ In mentē venit hesterne cene: dicit ne latine: Etiā & elegāter q̄dem. ¶ Argumētor ibi verbū ꝑsonale venit hꝫ ante se gtm̄ ꝓ ntō: ergo est oro incongrua nō secus q̄ si quis dicat hoīs ambulat. ¶ Rn̄deo gtus non regit a venit: s; ntō venuste subaudito memoria: & sens⁹ est in mentē venit memoria aut recor-

In mentē venit,

In mentē venit de illa re

datio hesterne cene sꝫ venustius ntūs subaudit vt ptꝫ ex doctissimoꝝ vsu. Ci. actio. iij. in Uerrē. Uobis totius triēnij veniat in mētē. i. diligenter ꝯsiderate. ⁊ recogitate totū trienniū. Idem in. v. de fi. Uenit Platonis in mentē. Idem ꝑ Sylla. Quū matronaꝝ ⁊ virginū veniebat in mentē. Idem pro Quintio Non minus sepe ei venit in mentē ptātis ꝙ equitatis tue. Sepissime ita ⁊ rarissime aliter loquitur Cicero. Teren. Quū eius aduenti mihi venit in mentem. vetuste aduenti ꝓ huius aduentus dixit. Cic. Quū eius temporis mihi in mentē venit. Hier. Quū huius diei mihi in mentē venit quo ante summū iudicē: statuar non solū ꝯmoueor: verūetiam toto corpore perhorresco. Male dicit zenderus sic nobis nō esse loquendū. ¶ Bene dicimus in mentē venit de illa re. Plau. in mustel. vt lepide atꝙ astute in mentē venit de speculo nec male dixeris: venit mihi in mentē verbū tuū. Cice. lib. xiiij. ad Attic. Multa veniūt in mentē in vtrāꝙ partem. Idem in Uerrē. Uenit tibi in mentē nūꝙ. P. R. dignitas. Liui. v. ab vrbe. Quotiescunꝙ patria in mentē venerat.

Subit mihi vel me.

* Subeo interdū ꝓ ingredior accipitur. Uergi. hec inqt limia victor. Alcides subijt iterdū ꝓ extollor vt sepe apud Plin.

¶ Quō differūt in mentē venit ⁊ subit: vbicūꝙ ponitur in mentem venit: pōt poni subit: ⁊ nō ꝯtra: nam subit ad miserationem pertinet: nō in mētem venit. author Ualla. Quint. Nobis vero natura aduersus exanimes ingenuit nō solum miseratione(que cogitationi nr̄e subijt) sꝫ etiā religionē hic nō decuit in mentem venit: aut (qd̄ idem est) occurrit: succurrit. Uerg. Subijt chari genitoris imago subijt deserta Creusa. vbi nequaꝙ decuisset in mentē venit de charo genitore: ⁊ de Creusa deserta. ¶ Quem casum regit subit? Dtm̄ vel actm̄. Quint. Cogitationi nostre subijt. Nunꝙ subibūt mihi tuoꝝ beneficioꝝ obliuia. Curti. lib. iij. Sera penitentia subijt regem. Tit. Liui. in. vj. quarte. deca. Cogitatio subit animuꝫ. Curtius in. v. Subijt regem verecundia. In eo. Subijt animū memoria. Et libro. vj. horum cogitatio subibat exercituꝫ. Sepissime ita loquitur: ⁊ tu ita recte loqueris. Plini. v. episto. Me recordantē cogitatio subit: sic apud Ciceronē inuenies. Aliquando cum infinitiuo ponuntur In mentē venit ⁊ subit. Cicero. In menteꝫ tibi nō venit causam publicam sustinere. i. non cogitas. Pli. xxxv. Subit antiquitatem mirari.

¶ Regula decimaquinta.

Refert inter et est: est signans commoditatem:
Officiumve petis quosuis patrios: nisi septem.
Refert inter et est nostraꝙ meaꝙ referto.
Cum reliquis. Capiet cuia vel cuius vtrumꝙ.
Est nostrum vestrumꝙ meumꝙ tuumꝙ suumꝙ.

* Cice. ꝓ Plā. Non soluꝫ quid cuiꝙ debeam: sed qd̄ cuiusꝙ interest.

¶ Hec tria verba/refert/interest ⁊ est: ad alicuius rei ꝯmoditatem vel vtilitatē: vel officiū pertinētia regunt quosuis gtōs preter septē primitiue speciei mei/tui/sui/nostri/vestri/nostrū ⁊ vestrū. ꝓ quibus refert ⁊ interest regūt ablatiuos: mea: tua: sua: nostra: vestra. quibus iungitur cuia. Est vero capit ntōs meū/tuū/suū/nr̄m: vestrū. Da exempla vt hec verba regūt gtm̄. vxoris refert quid reruꝫ gerat maritus nosse. boni scholastici interest diligēter studere. boni preceptoris est breuē esse. Da authoritatem. Tulli. Interest oim recte agere. i. oim officiū est vel ad oēs pertinet: testibus Mancinello ⁊ Nebrissen. licet Lancilotꝰ derideat hanc per verbū pertinet declaratione. Aut interest. i. vtile est. Liui. Si nihil interest regis. peto vt dum dico vinculis liberer. Cice. Cuius ꝯsilijs magni referebat te interesse. Idem. Iudicis est in causa semꝑ verum sequi. Idem adulescentis est maiores natu vereri. Idem. barbaroꝝ est in diem viuere sic moris iuris officij ⁊c. ad morem ⁊c. ꝑtinet nobis moris est. i. nos solemus. Martia. Moris erat quondā festis seruare diebus. Quint. in institu. Sicut plerisꝙ moris est. i. sicut pleriꝙ solent. dic etiam mos est mihi. ꝓ ego soleo. Tacitus. Mos est regibus quoties in societatem coeunt applicare dextras. ¶ Da exempla de refert: ⁊ interest cum mea/tua/sua/nostra/cuia. vt cuia interest fures suspēdere? an carnificis? vel cuius interest. Tua interest ꝯcionari: mea refert auscultare. Da authoritatē. Teren. in ecyra. Tua quod nihil refert ꝑcunctari desinas. Cicero. Id quod tua nihil referebat. Boet. ij. de conso. Si natura pulchra sunt quid id tua refert? Cicer. ad Curionē. Aut nostra aut ipsoꝝ interest. hic coniunctio habet diuersos casus: nec est contra regulam. Cōsimiles optant casus. qꝫ variatque

regimē sic in respōsiuo & interrogatiuo. Cuius interest? mea. Aut cuia interest? Petri. Cicero pro mure. Ea cedes potissimū crimini datur ei cuia interfuit: non ei cuia nihil interfuit. Ad cuia interest? Badius credit nō inepte respōderi per possessiuū Uergiliana .i. Uergilius. Da exēpla de est cū meum tuū &c. vt meū est te si quid pecces: punire. Tuum est parenti parere. non lateat hoiem suum esse deo auscultare. Haud nostrum est gule operam dare: vestrū est o tyrunculi tpis rationem habere ¶ Da authoritatē. Tul. pro L. Corne. Neq3 em̄ meum est contra authoritatem senatus dicere. Idē ad Marcellū. Tuum est consulere temporibus & incolumitati et vite & fortunis tuis. Teren. in heaut. Nostrū est intellige. Plau. in penu. Eia haud vestrū est iracūdos esse. In sacris. Nō est vestrū nosse momēta & tempora: que deus posuit in potestate sua. Et sedere ad dextram vel ad sinistrā non est meū dare vobis. Uerg. Nō nostrū inter vos tantas componere lites. Ualla videtur voluisse dicendū esse mea est: tua est: p meū est: tuū est &c. sed nulla affert testimonia: nec em̄ ita loquendum est. ¶ Que figura est hic: inter & est? Tmesis interpositio particule causa metri. Horati⁹. Quo me cunq3 rapit tempestas deferor hospes. Tmesis est dictio dissyllaba contra ineptos dicentes temesis. nec est figura vitiosa si debite fiat. Inuenitur ne in prosa? ita aliquando. Cesar. ij. de bello gallico. Sex q3 centos obsides poposcit. Gel. libr. xx. ca. vlti. In quas res cunq3 inciderant. Tmesis est locutionis figura cōtra nullam congruitatis regulam peccans.

Tmesis.

¶ Refert & interest habent ne aliquādo gtm̄ non significantem rem cuius interest? Etiam. vt magni mea interest? Qui sunt illi gti? Tāti/quanti/magni/parui. In reliquis sepius hn̄t vel noia vel aduerbia multū plus plurimum magis minus parū paululū maxime minime pauxillulū nihil alıqd qd siquid & siqua sunt si\~ia: ita docet Ualla. Uale. maxi. Nihil interest an humi: an sublime putrescā. Cice. Permagni interest quo tpe hec epl'a tibi reddita sit. minimū interest. id est pauxillū. minime refert. i. nihil. Multū interest: vnde quis gaudeat. i. multum differt. Terent. Quid tua (malū) id refert. i. qd ad te id attinet: & malū est interiectio rn̄det aliter magni. Calepinus cepit interest pro obest minus bene vt ego opinor. Col. lib. viij. de canibus. Nō multū refert an villatici corpibus graues & parū veloces sint. Plaut. in ruden. Quomodo habeas id refert: iure an iniuria. Si quid mea minus interest: id te forte magis delectat. Teren. Mea nihil refert dum potiar modo. Horati⁹. Intererit multū Dauus ne loquatur Herusne. Iuuen. Plurimū enim intererit quibus artibus & quibus hunc tu moribus instituas.

* Cice. p lege manilia. Illud primū parui refert vbi (teste Ualla) dicere posse mus illud mea pui refert. M. Tullius p Sylla. vr̄a em̄ q̄ cum summa integritate & elegantia vixist; hoc maxime interest.

¶ Refert: interest: est: vt regunt genitiuos qualia verba sunt an personalia an impersonalia? vbi infinitiuū habent dicūtur impersonalia nō satis proprie quia infinitiuū habent loco nominatiui. Plinius in principio de mūdo loquens. Huius extra indagare nec interest hominum: nec capit humane coniectura mentis. Aliquando plane personalia sunt. Cicer. iij. ad Atticū. mea interesset loci natura. Quod tua nō interest desinere, percunctari. &c.

¶ Notandum est q pulchre dicimus. Interest ad laudez meam pro interest laudis mee. i. vtile vel magni ponderis est. Tul. lib. epi. v. ad Lucceium Equidem ad nostram laudem non multum video interesse: sed ad preparationem meam interest non te expectare dum ad locum venias. Idem pro plancio. quantū interesse vis ad rationem petendam. ¶ Item. ad hanc rem est. i. pertinet. Terenti. in phormio. Omitto proloqui: nam nihil ad hanc rem est.

Interest ad hāc rez Ad hāc rē est.

¶ Interest vnde cōponitur? Distingo. Nam qn̄ significat vtile esse vel ad rez pertinere: cōponitur ab in re est: & vocalitatis gratia pro re dicitur ter vt virginis inter est pudice loqui. i. in re virginis est. sic regit quēcunq3 gtm̄ preter mei/tui/sui/nostri/vestri/nr̄m/vr̄m. pro quib⁹ habet mea: tua &c. Et quādoq3 ponitur sine casu pro vtile esse. Plinius. lib. ix. Seri etiā radices illatas fimo interest. ¶ Scdo interest cōponit̄ ab inter & est: & cōiugatur intersum interes interest &c. & significat presentem esse: regitq3 dtm̄. Ualerius Maximus. Quo facilius laboribus et periculis interesset. Cicero. xj. epi. Fa. ad Brutum. Qui nostro sermoni interfuit. Secundo pro hoc significato regit mediante prepositione in ablatiuum. Cicer. x. epistola. Fab. ad Planc. Si quid erit in quo interesse necesse sit: nunquam deero. ¶ Tertio accusatiuū mediāte in. Cic. in Rhe. Si quo die Rome ista cedes facta est

Interest vnde componitur.

ego Athenis eo die fui: interesse in cedem non potui. ¶ Quot modis capitur interest qñ cõponitꝛ ex inter ⁊ est? Quatuor. Primo pro presens est: vt intersum lectioni. Quem casum tunc vult: dtm̄ aut cum in accusatiuum vel ablatiuũ vt intersum cõcioni in concione: vel in cõcionẽ. ¶ Scdo pro in medio esse. Liui⁹ scdo de bel. punico. Id morari victoriam rati ꝙ interesset amnis. Colu. Arbores que intersunt ablaquebunꝛ. ¶ Tertio interest significat differre: iter doctũ ⁊ indoctũ multuꝫ interest. Quẽ tunc casum vult actm̄ cũ prepõne inter. Cice. Inter hoiem: ⁊ beluã hoc maxie interest. Aut sine inter actm̄. Seneca de vita btã. Nihil interest hos ⁊ illa. i. nihil est inter hos ⁊ illa: ⁊ nihil differũt hi ⁊ illa. Aut regit abltm̄ cum prepositione a vel ab. aut dtm̄ vt sapiens interest a stulto vel interest stulto. i. differt a stulto. Teren. Homo homini quid prestat: stulto intelliges quid interest. aut ponitꝛ sine casu post se. Teren. in adelphis. hoc pater: hoc dominus interest. ¶ Quarto capitur interest pro distat, vt hinc ad forum intersum viginti passus.

Refert.

¶ Refert vnde cõponitur? Distinguo. Nam si ad cõmoditatem et officiũ rei spectat: componitur ex abltõ re ⁊ verbo fero fers fert. ⁊ requirit quencunqꝫ gtm̄ ꝑter septẽ: ꝓ quib⁹ habet mea tua ⁊c. vt regine refert caste viuere. Tua refert diligẽter studere. nec longe hinc est qð Plini⁹ ait. Infinitũ refert lunaris ratio. i. valet in infinito. Plini. lib. xvj. Nec terre tm̄ natura circa has refert. i. vtile est. Verg. ij. Geor. Necꝫ em̄ nũero cõprehendere refert. i. vtile aut necesse est hoc modo rem producitꝛ semp in refert. Si aũt significet reporto: retraho: dico: ⁊ corripiatꝛ re: tunc cõponitur a ꝑpositione inseparabili re; ⁊ verbo fero. Verg. Pedẽqꝫ refert quasi tactus ab angui. i. retrahit. refer nobis aliquid noui. i. narra. refer arma domum id est reporta. referã tibi grãm. i. par reddã. Boetius. heccine p̄mia referimus tibi obsequẽtes. i. recipimus. de hoc verbo in regimine datiui ⁊ acti plura. ideo nũc supersedeo. Tam interest ꝙ̄ refert composita cum noie re significant aliqñ differre vt multũ interest aut refert. Iuuenal. Paruo discrimine refert quo gestu lepores aut quo gallina secetur. Plau. in muste. Pluma haud interest patronus an cliens p̄ior prior stet homini cui nulla est in pectore audacia.

refert mea non mei.

¶ Quare non dicim⁹ interest: refert: est: mei: tui: sui: nostri: vestri: nr̄m vr̄m? Qꝛ ita nũꝙ̄ latini locuti sunt: hec rõ pueris sufficientissima est. nã veterũ authoritas nobis ꝓ rõne est: ⁊ ad eã tãꝙ̄ ad anchorã ꝯfugim⁹. Cetex̄ qꝛ acutiores scholastici libenter argutas rõnes edisci̅t: ideo ꝓ ingeniosiorib⁹ q̄ro. Quare nõ dicimus interest: refert: est: mei: tui: sui: nostri: vr̄i: nr̄m: vr̄m? Rñdeo: qꝛ interest: ⁊ refert cõponunꝛ ex abltõ re. vt interest. i. in re est: refert ꝓ re fert. i. vtile est vel ad rem ꝑtinet. iã dicim⁹ in re mei tui ⁊c. ꝓ re mei tui ⁊c. Cur nõ? qꝛ res significat possessum aut abitũ: ergo ei iũgim⁹ gtõs passiue significantes: mei: tui: sui: nr̄i: vr̄i: per regulã Possessum spernit ⁊c. Cur nõ dicim⁹ interest: refert: nr̄m: vr̄m? qꝛ nr̄m: vr̄m ex vsu doctissimox̄ vix aliter ꝙ̄ ꝑtitiue ponũꝛ: vt aliqs nr̄m ⁊ cũ oim duox̄ ⁊c. vt interest oim nr̄m. hec est ratio Perotti: quã alij laudãt quib⁹ suffragor. Valla aliter dixit: in idẽ recidit: si bene cõsideres: qꝛ hec v̇ba refert interest dicũt officiũ ⁊ ꝯmoditatẽ: ideo requirunt gtm̄ actiue significantẽ. Cur ablm̄? qꝛ latinorũ ꝓprius est. Cur feminieũ? qꝛ suaui⁹ est. Verũ clarior ⁊ probabilior est ratio Perotti: ⁊ eã amplectendã censeo. Perott⁹ dicit refert. i. res fert: sed ita posceret ntõs mea tua ⁊c. Ideo melius dicit Badius refert quasi fert ꝓ re. i. vtilitate ⁊ cõmodo. Cur nõ dicim⁹ est mei tui ⁊c. hic certe non includitꝛ nomẽ res Quia in est subauditꝛ nomẽ neutri gñis munus vel officiũ. iam ꝑpter regulã Possessum spernit ⁊c. nõ dicimus officiũ mei: sed officiũ meũ: tuũ: suũ: ideo est vult in neutro genere meũ tuũ ⁊c. ¶ Dicimus ne apte ꝓ interest in re est? Etiã. vt in re tua est diligenter studere. i. tibi vtile est. Da authoritatẽ. Teren. in and. Si in re est vtriqꝫ fiant accersi iube. Plautus. Veniat nec ne nihil in re est mea. Potest ne hoc ꝑ actm̄ dici? Potest vt in rem meam est. Da authoritatẽ. Plau. in amphi. Nunciẽ que maxime in rem vestram cõmunẽ sient. Idem in Aulu. In rem hoc tuam est. Teren. in Ecyra. Dij deeqꝫ faxint: si in rem est Bacchidis. Sallu. in Catili. Multa cum singulis sepe egerat. tum in rem fore credens vniuersos appellare. Liuius. xxvij. Imperat que in rem sunt.

✱ Interest aliquãdo ꝯponitꝛ ab inter ꝑpõne. ⁊ est significat ꝙ cẽ in medio. Plini. Arbox̄ suc co manantiũ picẽ resinãqꝫ alie oriẽt oriente alie i europa ferũtur q̄ interest Asia vtrinqꝫ q̄sdã hꝫ hoc est q̄ inter vtrãqꝫ partez siue in medio est. In re vel. rem. est.

¶ An latine dicimus: interest: vel refert mea hois deo parere. Est tpũ Christiani Christũ imitari? Non. Cur? Qꝛ regula est Laurentij. Valle. P.

mitiua mei/tui/sui/nostri/vestri. ꝛ ꝓ his:possessiua/meꝰ/tuꝰ/suꝰ/ noster/ vester/
nullos admitūt gtōs nisi q̄ntuplices:sed vtendū est relatiuo:q̇/q̄/qđ.vt nō dicimꝰ:
miserere mei pctōꝛis:sꝫ miserere mei q̇ sum peccatoꝛ. nec legis libꝛū meū Despan-
terij:sed legis libꝛū meū qui sum Despanterius.Ideo male dixit Priscianus.Eges
mei Prisciani. lꝫ em̄ dicamus/ego Priscianꝰ:mihi Prisciano ꝛc.nō tn̄ mei Prisciani
vt mei sit ab ego.Cur hoc dicis vt mei sit ab ego:qꝛ si mei sit a meꝰ:tui a tuꝰ: ꝛc.be-
ne dices Prisciani mei:scꝫ amici sodalis:aut serui:aut filij ꝛc.Vergi.Si qua tui co-
rydonis hꝫ te cura venito.Terē.Cuiū puerū hic posuisti? vestri.Cuiꝰ vestri? Pam
phili.Itaqꝫ dices interest tua q̇ est doctꝰ: nō interest tua docti: lꝫ aliter sētiat Sul-
pitius:qꝛ dictū suū authoꝛitate veterū non pꝛobat. Doce veterum authoꝛitate lo-
quendū esse per relatiuū.Terē.in adel.Id mea minime refert qui sum natu maxi-
mus.Ouid.Nū mea verba legis qui suꝫ summotus ad istrū.Ne exponas cū indo-
ctis mea.i.mei possessoꝛis qꝛ possessoꝛis mei:vt mei sit ab ego male latine đꝛ in lib.
Job.Et vestigia pedū meoꝛuꝫ consyderasti qui quasi putredo consumendus sum.
In epl'a Pauli.Scripta sunt hec ad coꝛreptionē nostrā in quos fines seculoꝛū de-
uenerunt. rectius tn̄ dixisset nostri:qꝛ passiua significatio est.Teren.in Andr.Om-
nes laudare foꝛtunas meas qui haberē gnatū tali ingenio pꝛeditū.laudare.i.lau-
dabant.¶An hec est latina.Audi verba mea qui sum p̄ceptoꝛ tuus?Etiā. Quare?
quia relatiuū qui refert antecedens mea ꝓ pꝛimitiuo mis: qđ est masculini gn̄is.
¶Argumentoꝛ.Mea hic est pluralis numeri neutri gn̄is.ergo discoꝛdat a relatiuo
qui in genere ꝛ numero.¶Respondeo.Licet mea extrinsecus gratia rei possesse sit
neutri gn̄is:tamē gratia pꝛimitiui intrinsecus est oīs generis: iam fiebat relatio ꝓ
re possidēte alioqui diceremꝰ.Audi v̄ba mea q̄ bona sunt.ꝛ ita nulla fuit incōgrui-
tas.¶ Quotuplicē personā includūt possessiua meꝰ/tuus/suꝰ nr̄ vester? Duplicēꝫ.
Personā possessaꝫ:ꝛ intrinsecꝰ ꝑsonā possidētē q̄ significat̄ ꝑ mis/tis/sis/ sꝫ in vsu
nō sunt ꝛ nostrū:vr̄m q̄ partitionis regimen fere semꝑ sibi vendicāt.Gr̄a p̄mitiuoꝝ
fit ad deriuatiua sepe relatio ꝛ gtūs interdū addit̄. vt mea soliꝰ opera. nec vlla est
ineptia.¶Quid cause est cur nō dicamꝰ.Eges mei Prisciani ꝓ qui sum Priscianꝰ
Assiduus doctissimoꝝ vsus hoc dicentiū:illud respuentiū.Cur respuunt?Sic volo
sic iubeo sit pꝛo rōne volūtas.Cōijcio tn̄ id factū ambiguitatis tollēde gr̄a. nā mei
Prisciani si ab ego recte diceret̄ sepe dubiū esset an de me:an de meo loquerer ꝛc.
¶Argumentoꝛ.dicit Hiero. in epl'a Pauli ad Coꝛin. Salutatio manu mea Pauli
pꝛo qui sum Paulus.ergo sil'r lꝫ dicere interest mea Petri vel magr̄i ꝛc. ¶Rn̄deo
interpꝛes trāstulit sic de v̄bo ad verbū ex greco:in qua re nō est imitādus: vt neqꝫ
in multꝭ alijs:qꝛ greci nō habēt hāc elegātiā de mei:tui:sui ꝛc.quā latini.que res de
cepit interpꝛetē:nisi ex industria voluerit linguā latinā relinquere: qđ nō facies si
velis latine loqui:nec illud imitandū est. Tulit filiū meū de latere meo ancille tue
doꝛmiētis:qꝛ meus tuus ꝛc.recipiunt gtōs participioꝝ sine substātiuis dumtaxat.
Ideo illđ Boetij non est imitandū.Solant̄ mesti nūc mea fata senis.Boetiꝰ valde
doctus fuit:tn̄ a Valla aliq̄n iure carpit̄.¶Argumentoꝛ.dicit Teren. in heau.Ino
pis te nunc miserescat mei:ꝓ mei qui sum inops. Ergo similiter lꝫ dicere: miserere
mei pauperis:indocti peccatoꝛis ꝛc.¶Rn̄deo.hoc tam rarū est: vt nolim imitari.et
vnicū cōtra Vallā testimoniū nō debet Valle regulā abꝛogare. Nā Valla de eo qđ
frequentissime factitatum est loquitur cū nō debet obesse:si semel aliter factum sit
¶Quotuplices genitiui iungunt̄ genitiuis mei/tui/sui/nostri/ vestri:ꝛ p̄mitiuis
meus:tuus:suus:noster:vester? Quintuplices. ¶Pꝛimo genitiui numeroꝝ cardi-
naliū.vt nostra duoꝛū opera liberatus es.vestro quatuoꝛ auxilio euasi. Titus Li-
uius libꝛo.vij.ab vꝛbe.Noster duoꝛū euentus ostendat vtra gens bello sit melioꝛ.
¶Secundo genitiui vniuersalium ꝛ particulariū vt sunt cuiusqꝫ omniū: quibus
addantur paucoꝛum multoꝛum:veluti vester paucoꝛū laboꝛ me saluauit.Cicer.iij.
de oꝛato.Voluntati vestri omnium parui.hic recte dixisset vestrum:vt patet ex his
que dicta sunt in regula/Possessum spernit/ꝛc.Bꝛutus ad Ciceronē. Qui vr̄is pau
coꝛum respondeat laudibus: sic noster cuiusqꝫ animis ꝛc. ¶Tertio gti tres vnius
solius ipsius:ꝛ hoꝛū genitiui plurales.Cice. Dico mea vnius opera rempublicam
esse liberatam.Idem ad Atti.Solius em̄ meum peccatum coꝛrigi nō potest.Idem.
Ex tuo ipsius animo cōiecturā sepelis.Nō dixit mei vnius: mei soliꝰ:tui ipsius:qꝛ
male đꝛ mei opera vel pctm̄:tui animꝰ.Illud autē eiusdē.Eā aūt vnius tui: studio
me assequi posse confido,a libꝛarijs depꝛauatum est teste Valla:quia syncerι codi-

Mei:tui. sui:nr̄i:vr̄i ꝛ ꝓ his me us ꝛc. q̄s gtōs admittant.

* Vergi. alibi enee mihi cura mei.

Pronoīa possessiua duplicē includūt personam.

* Dicimꝰ etiaꝫ eges me Prisciano.

mea pauli

Meo ancille.

mea senis

mei iopis.

Qui genitiui iungātur mei tui ꝛc.ꝛ meus tuus ꝛc.

ces tuo a tuũ habent. lz sit videri posset Horatiano illi: nec studio nostri pecces. i. fauore: gra vel amore: vbi studiũ passiue significat. Sic dicimus habe mei solius curã non aũt meã. At ɔtra: mea solius cura custodit⁹ es. Tuam ipsius aiam ptransibit gladius doloris: ꝓpter hec ɔiunctio aliqñ necessario hz diuersos casus. Terẽ. Saluus sum meo presidio atq hospitis. ¶ Quarto gti participioꝝ. Ouid. i. amorũ Sepe rogabis. Ut mea defuncte molliter ossa cubent. Cic. ad Lentu. Quocũq tpe mihi ptãs pñtis tui fuerit. In sacris. Audi deus vocem meã loquentis. Et exaudi vocẽ meã clamãtis ad te. Ouid. in heroidib⁹. Et flesti: ꝛ nr̃os vidisti flentis ocellos In ꝓsa hoc non tolerareẽ teste Valla: qꝛ si liceret primitiuũ exprimere poneret numerus ꝑ nũero: sic vidisti ocellos nr̃m vel nr̃i flentis ꝑ flentiũ. ¶ Quinto gti gerũdioꝝ vel gerũdiuoꝝ. Oui. Copia placãde sit modo parua tui. hic tui a tu est feminini gñis. sic venio istuc mea soror tui vidende gratia. Nusq in huiusmodis addes gñitiuis substãtiua. qꝛ male diceres: audio ṽba tua docẽtis magistri ꝛc. Tul. in oratore Lucium Crassum quasi colligendi sui causa se in Thusculanũ contulisse.

¶ Regula. xvj.

Penitet et tedet: miseret: pudet: ꝛ piget optant
Accusatiuum patientem cum genitiuo.

Penitens
Peniturũ
Penitet
** Marc. Tullius. Id nunq̃ tam acerbe ferret. m. Celius vt eũ peniteat. nõ deformem esse natũ.*

¶ Hec quinq impsonalia actiue vocis: penitet/tedet/miseret/pudet/ piget: regũt actm̃ patientis rei cũ gtõ agentis. vt penitet me peccati. tedet te vite. miseret xp̃m pctõris. pudet te ꝓbri. piget illum laboris. Sub miseret compꝛhendiẽ miserescit. sub aliis ɔposita. vt pertedet: dispudet ꝛc. Da anthoritatem. Suet. in Vitel. Non multo post penitẽs facti. Põt ne hoc aliter dici? Etiaz. vt penitẽs de facto. Suet. in claudio. Penitens de matrimonio agripine. lz aliqui dicũt penitẽs nomen esse non participium. Actius apud Marcel. Quod si procedit neq te neq quẽq̃ arbitror peniturum tue laudis: quã vt serues: vide hoc ꝛ si ꝓuetustũ est tñ non dissuaserim vti. Terẽ. in Phorm̃. Oẽs nostrũ et nos penitet. Penitet nos quũ qd fecimus displicet. et volunt dici q̃si pena tedet. Capit pro gtõ sepe infinitiuũ preteriti tpis. vt penitet me fecisse hoiem. Scdo penitet capiẽ ꝑ paꝝ videri: ꝑ tedere ꝛ pudere. ꝛ sic capit interdũ pñtis tpis infinitiuũ. Verg. Nec te peniteat calamo triuisse labellũ. Ci. Penitet defendere. Fabi. penitet respicere plura testimonia. Cic. in Cato. Num igiẽ si centesimum vixisset annum senectutis eũ sue peniteret. i. tederet. Liui. li. i. Nec me eoꝝ suie esse penitet. i. pudet. Teren. in heau. Quãtũ hic opis fiat penitet. i. parũ videẽ. A penitet fit nomen penitẽdus. i. pudẽdus: ꝛ parui estimandus. Liui. i. ab vr. Sub haud penitendo magistro. Colu. itaq hic ager siue exerceẽ siue cessat: colono est penitendus: ac tanq̃ pestilẽs refugiend⁹. Impenitẽdus. i. magni estimãdus. Apul. Impenitẽde pauperiei. Penitendũ gerundiũ legiẽ. vt nõ est hui⁹ preceptoris penitẽdum. Salu. in iug. Nũ eoꝝ penitendũ sit. Gelli⁹ psonaliter dixit id penitet. olim certe personalia erãt in vsu peniteo: tedeo. misereo: pudeo: pigeo. In sacris legiẽ peniteo ꝛ deponẽs peniteor: vt in ecclesiastico. Fili sine ɔsilio nihil facias: ꝛ post factũ nõ penitebis. Et in acti. aplo. Penitemini igiẽ: ꝛ cõuertimini: vt deleanẽ pctã vestra.

Penitẽd⁹ nomen.
Penitẽdũ gerundiũ.

¶ Tedet in preterito: Teduit. Hiero. in ecclesiastico. Iccirco teduit me vite mee. Habet ne etiã ptesum est: vel fuit? nõ ꝓprie. nã ptesum est a ṽbo pertedet: lz Serui⁹ putauit esse sine ṽbo. Gel. libr. xv. capi. xx. Matrimonũ pertedebat. hoc in pterito hz perteduit: aut pertesum est vel fuit: qd etiam dꝛ esse pteritum verbi tedet: q̃ teduit est in raro vsu. Gell. libr. i. ca. ij. Has ille inanes cum flaret glorias: iãq omnes finem cuperent: ṽbisq eius fatigari pertednissent. i. valde teduissent. Verg. in. iiij. Si non pertesum thalami tedeq fuisset. potest dicere pertesum est me matrimonij. Corne. Nepos in vita Attici. Nusq̃ suscepti operis eum pertesum est. Vetustissimi per datiuum dixere pertesum est mihi. Gracchus in L. Metellum Usq adeo pertesum mihi esse. testis Diomedes.

Tedet
Teduit
Pertedet.

Pertesus

¶ Pertesus que pars orationis? distinguo: nã quandoq regit gtm̃: vt verbum pertedet: ꝛ sic est participiũ: vt; pertesus sum ignauie. Sepissime regit figurate actm̃: ꝛ sic nomem est: qꝛ nõ regit casum verbi sui. Suet. in Cesare. Et quasi ptesus ignauiam suam: q̃ nihil tum a se memorabile actum esset. Ambrosius libro Hexamet. Turtur vbi iugalis proprij fuerit amissione viduata perthesa thalamos et nomen

habere cõiugiũ eo q̃ primus amor fefellerit eam.hec turtur est femineum:q2 intelligitur auis. Docet sic de pertesus Aldus. ¶ Distedet.i.valde:ↄ varie tedet. Plaut⁹ in amphi. Cui me neq3 domi distedeat:hic domi regitur.

Distedet. Domi.

¶ Miseret in preterito: misertum est:vel fuit: miseruit vix inuenies. Plau. Aliorũ te miseret. Cui te nec miseret:nec pudet. Cicero. Miseret me infelicis familie. Terẽ.in hean.duos actõs dedit huic verbo dicens. Ita me dij ament: vt nũc Menedemi vicem miseret me. In eadẽ comedia. Sic me dij amabũt:vt tuarum misertũ est fortunarũ. Sub miseret cõprehendito miserescit. Terẽ. Te nũc in opis miserescat mei. Inuenitur sepe miseresco p̃sonale. Uerg. Miserescite regis.de hoc ante satis dixi. ¶ Miseretur passiue vocis impersonale etiam inuenitur. Cice. pro Ligario. Canete fratrum pro fratris salute precantiũ vos misereatur Crassus neq3 minus vestri:q̃ mei miserebitur.hic impersonale esse Calepinus asserit.

Miseret. Miserescit. Miseret.

¶ Pudet ↄ piget quomodo differunt? Pudet verecũdie est:pigere penitentie:pudere ad dedecus.pigere ad dolorẽ refertur. Teren.in adel. Fratris me quidem pudet:pigetq3. Ouid.ij.meta. Sors mea principijs fuit irrequieta: pigetq3 Actorũ sine fine mihi sine honore laborũ. Ordina. Piget me laborũ actorũ. mihi.i.a me sine fine: ↄ sine honore.ita,nõ habet piget dtm̃ cõtra Calepi. ↄ plures: vt neq3 pudet hic. Quis pudeat certare senes:quia quis dtũs a certare regitur pro cum quibus:contra quendã oppido doctum. Sallu. in Iug. Nam postea que fecerit incertum habeo pudeat an pigeat magis. Depudet valde pudet. suppudet parum pudet. Dispudet varie:ↄ multũ pudet. Terẽ in eunu. Ah scelesta ouẽ lupo cõmisisti.dispudet. Pudefacio:pudorẽ inijcio. Pudefio:verecundor. ¶ Regit ne aliq̃n pudet alium casum:q̃ gtm̃ vel actm̃? Etiam. Quem?abltm̃:sed rarissime imitabimur:quia semel tantũ apud Plautũ inueni in bacchidi. Neq3 me:neq3 te tuis intus puditum est factis que facis. Pudet in preterito habet puduit aut puditum est vel fuit. Sil.x.mens abijt puduitq3 fuge. Recte dicimus pudituru̅. Pli. xxxv.ca xv. Quum puderet viuos:tanq̃ puditurum esset extinctos. Pudendũ: pigendũ gerundia sunt:vnde noia pigendus.pudẽdus. Cice.in.j.de oratore. Nõ enim pudendo:sed non faciendo ↄc. Gel. Neq3 pudẽda dico:aut penitenda. Ouid. Adde fidem nulla parte pigẽdus erit. ¶ Piget in preterito? piguit aut pigitũ est vel fuit. Stat. lib.vij. Nec pigitũ paruosq3 lares humilesq3 subire. Licet ne nobis vti p̃sonaliter his verbis pudet ↄ piget?licet p̃fecto in tertia persona: in alijs raro. freq̃ẽtius tñ vtimur eis impersonaliter. Luc.lib.viij. Semper metuit quẽ seua pudebunt Supplicia. Teren.in adel. Hei mihi nõ te hec pudent. Plaut.in epidi. Pleriq3 homines quũ nihil refert pudẽt.vbi pudendũ est.ibi eos deserit pudor. Idẽ in cas. Ita nunc pudeo atq3 ita nunc paueo. Mar.lib.viij. Nulli thai negas:sed si te non pudet istõ hoc saltem pudeat thai negare nihil. Plaut⁹. in pseudulo. Id quod pudet facilius fertur:quam id quod piget. Teren.in phor. Quare obsecro ne plus minusve faxit quod nos postea pigeat. Cicero.pro Archia. Me autem quid pudeat:sed quid pro quare forsan capitur. Teren.in heau. Neq3 se id pigere.

Pudet. Piget.

* Dispudet. Apul. p̃ magia. Non vos tot calũniarũ tandẽ dispudet.

Puditum Puditurũ Pigẽdus.

* proper. Hostis ab inuita verba pigẽda lira.

Pudẽdus Pigitum.

* Gel. pigitũ est cũ ctos saltez esse penulatos.

Cepit illũ penitere.

¶ Utrũ melius dr/ Cepit illum penitere.an ille cepit penitere? Cepit illũ penitere. Cur?quia Ualla dixit hec verba melius cũ impersonalib⁹ cõstrui. vt ex doctissimorũ vsu facile ostendi posset. Quid si quis aliter loquat̃?nõ censebit̃ inept⁹. Iustin⁹. xj. Athenienses sicuti primi defecerunt: ita primi penitere ceperunt. Itẽ me incipit tedere vigilie: sic mihi desinit placere studere:ornatius dices: q̃ incipio tedere vigilie ↄc.hec autẽ v̓ba incipit:desinit:decet:solet: potest:cũ infinitiuis v̓borũ impersonaliũ:dicũtur impsonalia ex adiũcto: q̃b⁹ male addit̃ vult a quibusdã. alioq̃ doctissimis inter quos Sulpiti⁹ q2 nusq̃ reperiri puto tale q̃d:me vult tedere vite ↄc. ¶ Qd est verbũ impersonale passiue vocis regens gtm̃ cũ actõ.vt penitet. Ueret̃.i. pudet. Actius apud Noniũ. Ueretur te progenitoris. Cice.in.ij.de finibus. Primũ Aristipi cyrenaicorũq3 om̃i quos nõ est veritũ.in ea voluptate que maxima dulcedine sensũ moueret:summũ bonum ponere. ↄ si hoc verus est attamen repudiandũ minime censeo. Dicimus ne recte penitet me hãc rem?minime. ¶ Argumẽtor Georgius Ualla/ↄ Marinus becichemus dicũt latinã esse:ergo bene sic loquimur et probo vt ipsi ex Cic.in ij.rheto. Deinde vtrũ id facinus sit: quod penitere fuerit necesse,vbi Uictorin⁹ ait. Notanda est noua locutio. ¶ Respondeo. Ego opinor hic

Uult.

Ueretur.

penitere personaliter capi: vt pudet aliquando. Terentius. Non te hec pudent &c. sic ne facias quod pudere sit necesse: aut penitere. Hinc vt non concludimus recte dici pudet me hanc rem: sic neq3 dicimus penitet me hāc rem. vsitatius tamen dicimus ne quid faciamus cuius penitere sit necesse.

¶ Regula Decimaseptima

¶ De tenus: ac obiter de alijs prepositionibus.

Sepe tenus patrium numero preeunte carentem

Aut res signantem geminas vult Valla tenere.

Vult ad cum socijs quartum: velut absq3 latinum.

Sub super in subter casu iunguntur vtriq3

In vario sensu: facilis docet omnia prosa.

Tenus.

*Tenus ppō ppinquitatē significat: & qd dicimus vsq3 ad nā qd propinquū est q̄si tenere vr̄ id cui est ppinquū.

¶ Tenus prepositio petit gtm̄ plem res geminas significantē: aut numero singulari carentē: alioqui vult abltm̄: in pli etiā q̄nq3 gtm̄. Da exempla vbi res sunt gemine. vt sto in aquis auriū tenus. Sum armatus cruru͂ tenus. i. vsq3 ad aures vel crura. nā tenus significat vsq3 ad: aut nō vltra. Da authoritatē. Quinti. in. xij. Aurium tenus in vsum lingua precepit. Verg. in Geor. Et crurum tenus a mento palearia pendent. Idē. x. enei. Exterrēt freta cui laterum tenus hispida nanti. Frons hoiem prefert. Apul. in. xi. Humeris dependebat pone tergū talorum tenus preciosa chlamyda: sic pedum: manuū: brachiorum: narium: oculorum tenus &c. recte dices q: res sunt gemine: & licet grece videat̄ genitiu9 pro abltō poni testibus Diomede et Prisciano: tñ oībus licet p gtm̄ loqui & elegantior est oratio: vt ego opinor cū Lauren. Valla. ¶ Da exemplum de singulari carentibus: vt nuptiarū tenus: soror mea collusit pueris. Da authoritatē. Celius. Illi rumores de comitijs trāspadanorum cumarū tenus caluerūt. Da exemplū vbi tenus habet gtm̄ plem: nec res geminas significantē nec singulari carentē. vt olympus attollitur nubiū tenus. Temerari9 miles solus penetrauit hostiū tenus. Da authoritatem. Apul. in flori. lib. j. Quu3 se aquila nubiū tenus altissime sublimauit. Idē. ix. de asina. Costas ppetua castigatione ossium tenus renudati. Plini9. xxxiiij. ca. viij. Ipse tñ corporū tenus curiosus animi sensus non expressit. loquitur de quodā pictore aut statuarie dignus pfecto est. Plin. quē imitemur. Valla citat ad hanc rem Curtiū. Pauci hostiū tenus exacti penetrauere ad portū nactus erat: opinor mēdosum codicē. Nā in emēdatis nō legitur tenus: nec portū: sed porum pro rege Indie supato ab Alexandro. Itaq3 vera lectio est apud Curtiū lib. viij. Pauci tñ hostiū exacti penetrauere ad porū acerrime pugnā cientē. ¶ Da exēpla de tenus cū abltō pli. vt costis ten9: capillis ten9 &c. Da authoritatē. Ouid. v. met. Pectoribusq3 tenus molles erect9 in auras. Cor. Cel. lib. j. ca iij. huic abunde est loco tepido demittere se inguinibus tenus in aquā calidā. ¶ Da exemplū de tenus cū abltō singulari. vt stolide vitā egisti senectute tenus. i. vsq3 ad senectutē. vulnerat9 sum corde ten9. Sto in aquis pube ten9. sic ethiopia tenus nilo ten9. Titulo tenus. i. vsq3 ad: vel nō vltra. nā & hoc aliq̄n significat. vt hic est eps titulo tenus. hic gessit cōsulatū titulo ten9. docti sunt sophiste titulo ten9. Es magister noīe ten9. Da authoritatē. Iuue. Crure ten9 medio tunicas succingere debet. Tacit9. Hic greca doctrina ore tenus exercit9: animū bonis artibus nō induerat sic legi: nescio an emendatius foret imbuerat: sic multi sunt ore tenus iusti. i. de iustitia pbe loquunt̄: ipsi iniusti. Apul. Pallio tenus phōs imitaret̄. i. non vltra palliū. Sic multi sunt cuculo tenus religiosi. Debet autē tenus postponi: li aliter fecit Orosius lib. j. dicens. Tenus scytico mari. Verg. Et lateri capulo tenus abdidit ensem. apud Diomedē quidā codices hn̄t memorie ten9 p memoriatenus.

Valle et Curtij locus.

tenus cū actō.

¶ Tenus reperitur ne cū alio casu: q̄ cū genitiuo vel ablatiuo? Etiam accusatiuo iungitur: sed rarissime. Flaccus in argo. Et Tanaimtenus immenso descendit ab euro. Florus de bello Tracico. Curio Datiā tenus venit. Apud Horatiū nonnulli legunt. Est quidam prodire tenus. sic tenus esset aduerbium. Alij legunt est quodam prodire tenus. si non datur vltra. i. laudabile prodire quodam tenus: vsq3 ad quidam: si non datur: id est conceditur vltra progredi. Seru9. Pube tenus ymbili

co tenus:ꝛ similia diuersis accẽtibus ꝓferant:q: orones sunt. Oni. Sũma pedum taloqꝫ tenus vestia fixit. sic hactenus vbi oro est:ſꝫ plerũqꝫ aduerbia sunt hacten⁹ quaten⁹/eaten⁹.ꝛ sic añ penultimã accuũt:ꝛ significãt hucusqꝫ iquãtũ intm. hactenus adeo aliqñ significat. Suet. in her. Hacten⁹ excanduit vt in alũ ijs q̃ descissent minaret. ¶ Quotuplex tenus inuenit? Duplex. Tenus ꝑpositio.ꝛ ten⁹ teni nomẽ i. extrema pars arcus: aut potius laque⁹. Plaut. in bacchi. Pendebit hodie ita pulchre intẽdit tenus. Tenus ꝑpositio vnde dr? A teneo: vel tendo (si grãmaticis credimus) q: significat vsqꝫ ad:ꝛ ita propinquitatem quandam et attentionem.

Hacten⁹ — Ten⁹ nomen.

¶ Vult ad cum socijs quartũ. Ad apud ꝛc. Que simul ponũtur

in Donato: regunt accusatiuum casum. vt ad patrem: apud villam ꝛc.

¶ Velut absqꝫ latinum. A: ab: abs: ꝛ que cũ his ponũtur in Donato:

regunt latinum quia ablatiuus est. vt a domo. ab homine ꝛc.

¶ Sub: super: in: subter. Quatuor sunt ꝑpositiones actm̃ vel ab

latinũ regentes: in/sub/sup/ꝛ subter: sed plerũqꝫ in diuerso sensu: vt sum in tẽplo: vado in forũ. Qñ actõ casui seruiũt Uide Donatũ. Clã ꝛ procul etiã cões reperiuntur: vt post probabo. põt ꝑceptor si videat ad aliã regulã accedere: ꝛ hanc longam glossaꝫ relinquere: ꝛ declarare paulatim: vt disputãdo eam scholastici discant.

¶ De prepositionibus generalia quedam.

Per appositionẽ prepositio. — Quib⁹ ad prepositione per cõpositionẽ qñ vtimur.

¶ Prepositio quot modis in oratiõe ponit? Duobus. Per appositionẽ ꝛ cõpositionẽ. ¶ Qñ per appositionẽ dr poni? Quũ casum regit: nec compositam dictionẽ efficit. ¶ Quot orõnis partibus per appositionẽ iungitur? Trib⁹ Nomini/pnomini/participio: vt ad magistrũ: per me: a legente. Reliqs partib⁹ sic nõ additur testib⁹ Donato ꝛ Seruio ideo nõ dicimus ab antea: inantea: in plurimum: a post: pro nunc: a primo: ab extra: ab intra: de foris: extunc exnũc. licet in sacris reperiant: de sero: de mane. nisi cũ adiectiuo: vt nomẽ esse significet. a summo mane: q: dicimus mane nouũ nec dicimus venio de illinc ꝛc. ¶ Prepositione ꝑ cõpositionẽ qñ vtimur? Quũ vnicã dictionẽ cõposite figure cũ altera dictione facit. vt adduco. ¶ Quot orõnis partibus per ꝯpositionẽ iungit prepositio? Septẽ. Nomini vt indoctus pnomini vt hacten⁹/eatenus. Vbo vt plego. aduerbio vt de repẽte desursũ: desubito: dehinc tpis non loci: exinde: decetero. apud Curtiũ ꝛ alios quosdam nõ ꝓtrite scientie viros. Amodo in Apuleio: quo raro vtar: hec ꝛ siqua alia reperiant vsurpanda sunt: nec ad hoꝝ exempla ipsi alia possumus fingere. Participio vt illesus: sed totũ sic nomẽ efficit. Cõiunctioni vt absqꝫ. Prepositioni vt desup circũ: secus: circũ circa: insup. ſꝫ totũ efficit aduerbiũ: nec alia fingere possumus: ſꝫ inuentis solũ vti. Apul. ij. met. Etiã nos circũsecus astantes. ¶ Licet ne oibus prepositionib⁹ per appositionẽ vti? Nõ. Quib⁹ nõ lꝫ sic vti? septẽ insepabilib⁹. di: dis. re: se: an: co: con. his per ꝯpositionẽ solũ vtimur: ideo insepabiles sunt. q: a ꝯpositione separari nõ pñt. vt diduco/distraho/reduco/seduco/amplector/coco/ꝯduco.

Prepõnes inseparabiles.

¶ Licet ne oibus ꝑpositionibus vti per ꝯpositionẽ? Minime. Quibus non? apud ꝛ penes: pone: secundũ: claꝫ ꝛ paucis alijs. Prepositio in compositione quot officia habet? Tria. quomodo? quia aut cõplet: vt perdoctus idest valde doctus. aut mutat. vt indoctus. i. non doctus. aut minuit. vt subtristis. i. parum tristis.

¶ Prepositioni quot accidũt? vnum principaliter quod est casus: ꝛ duo minus principaliter: figura: ꝛ ordo. Figura vt ab absqꝫ. Ordo: quia aliquando preponit. vt per forum: perdoctus. aliquando postponitur. vt pube tenus: tantisper.

¶ Quot casus prepositioni accidũt? Tres: gtiũs/accusatiuus/ablatiuus. vt auriũ tenus: licet nonnulli voluerint tunc esse aduerbiũ. vt ad patrem. a domo. Plau. cũ datiuo apud. huic dixit: sed tam rarum: ꝛ tam vetustum est hoc: vt nec annumerãduꝫ nec imitandũ opinemur. ¶ Quot figure ꝑpositioni sepe ꝯtingunt? Tres. Que Anastrophe: archaismos: ꝛ ꝓtheseos parallage. Anastrophe quid est? dictionum preposterus ordo. Uerg. Transtra per ꝛ remos. Idem. Italiam contra. Idem. Maria omnia circũ. Raro vtimur anastrophe in prosa ꝛ interpretatur inuersio. vel reuersio. Anastropho: id est reuertor. In prosa melius quicum/quibuscum dicimus ꝙ cum quo. Cicero. aliquando dixit quo de: pro de quo ꝛc.

Anastrophe.

Archaismos. Protheseos parallage.

¶ Archaismos qd est? In prepōne casus ꝑ casu positio. Ver. Lōgo post tēpore ve-
ni.i.post longū tps.sed in Vergil.post rectius aduerbiū ē: vt docebo sicut ꝑpe vbi
datiuū habet/veluti. Prope est dn̄s oibus timentibus eū. ¶ Protheseos parallage
quid est? Prepositionis pro prepositione positio. Vergil. Cui tantū de te licuit.i.in
te. sic super Priamo.i.de Priamo. Protheseos parallage.i. prepositionis mutatio
vel vicissitudo. Prothesis prepositio est parallage mutatio.

¶ Prepositiones accusatiui casus

¶ Prepositiones accusatiui casus quot sunt? xxx.scd̄z Dona-
tū quib⁹ Valla adijcit ꝓlus. ¶ Debet ne adiūgi retro? vt in marco. Vade retro me
Sathana.i.post. Minime. q: cū actō apud latinos nūq̄ reperies. In sacris autem
multa mendose leguntur vitio librariorū.vt foras ciuitatē pro extra ⁊c.sic retro p[ro]
post:ne ergo addas cū zendero prepōnibus. Pridie ⁊ postridie Nebriss. ⁊ plures p[re]-
positionib⁹ annumerant: quibus non hereo:q: solum per subauditionem prepo-
sitionum post ante: actm̄ habent.vt pridie calendas.i.priori die ante calendas ⁊c.

Ad capit modis tredecim. * Ad/interdum significat ꝑpe. Vergi. Ad quē tū Juno supplex his vocib⁹ orsa est. Apō ⁊ ad differūt.

¶ Ad.i.iuxta tam per appositionē q̄ per cōpositionē. vt sto ad
ignem:assideo. Cur.lib.iij. Castris ad Babyloniam positis. Et alibi. Erat ad ripa[m]
fluminis ingens arbor. Cice.de senect. Curio ad locū sedenti magnū auri pondus
quum attulissent Samnites repudiati sunt. Idem.x.ad Atti. Fuit ad me sane di[u]
iuxta vel apud. Et alibi. Decē fiscos ad senatorē quendā relictos. Idē ad Marcu[m]
Leccā.te habitare velle dixisti:loquit̃ sic Cice.sepissime: ⁊ recte ita loqueris. Ver[g].
Prima qd ad Troiā ꝑ charis gesserat argis. In sacris .Stabat Petrus ad ignem.
Tit.Li. Dum hec ad Veis gerunt̃. Idē. Ad portas sedēti imperatori. Idē.ad Sena
castra alterius consulis erant. Idē habes hortos ad tyberim. Et Hannibal ad po[r]-
tas esset. Et ad regē remāsit. Et ad capuā castra locaui. Et Hannibal sedet ad Ca[n]-
nas. sic alibi sepissime cōtra supstitiosos qui dicere nō audent: hic habitat ad ed[em]
diui Petri. ¶ Differt ne apud ab ad? Etiā.q: ad tā motus q̄ quietis verbuz ad[mit]-
tit:vt vado ad Petrū. Sto ad ignē. Apud solū quietis verbū desyderat: aut salte[m]
nō exterioris motus. vt sedeo apud Petrū:nō autē veni apud me. sed veni ad me.
¶ Secundo ad innuit motum ad quācūq̄ rem:vt vado ad forum. Concedo ad p[a]-
trem. ¶ Tertio significat circiter. vt scripsi hec ad nonas Martias. Cice. ad Atti[cum]
libro.x. Dormit ad horas treis. Idem tertia in Verrem. Ad horam octauam p[re]-
est. Idem ad Atticum libro.vj. Accepi tuas literas ad quintum miliare. Ad d[uo]
milia hominum occisa sunt.i.circiter. frequenter sic loquitur Liuius. Hirtius v[el]
Oppius de bello Aphrico. Quum iam ad solis occasum esset.i. circiter vel prope.

* Pōpo. Ad hostez furibūd⁹. prodit.

¶ Quarto significat cōtra: vt ad illum mihi pugna est. Cicero. Ne ad ea meditere
imparatum te offendam. ¶ Quinto significat comparationē: ⁊ similitudinē. Tere[n].
Pulchra quidem sed nihil ad nostrā hanc.i.sed nostre nō cōparanda aut equanda.
Cesar. Nihil ad equitatum tuū. Hinc ad vnguem.i.perfecte translatum a marmo-
rarijs:qui leniorem ⁊ iuncturas vnguibus probant. Hora. Ad vnguem factus ho-
mo. ¶ Sexto ad significat causam. Ut Amice ad qd venisti? ¶ Septimo ad accipi-
tur pro preter vt in compositis ad hec. vel ad hoc.i.preterea. ¶ Octauo ad.i. sup[er].
Teren.in Andria. Tum si quis magistrum.cepit ad eam rem improbū: ipsum an[i]-
mum egrotum ad deteriorem partē plerūq̄ applicat·hic ad super significat:quam
dicit̃ ad eā rem.i.amorē.author Donatus. ¶ Nono ad.i.ante Vergi. Cunctantem
ad limina templi. Suetoni. Ad pedes stare passus est. ¶ Decimo. Quidam volunt
aliquando post signare vt ad hec. nos capimus hic ꝑ preter. ¶ Undecimo capitur
ꝑ vsq̄.vt ad tp̄s. ¶ Quot modis capit̃ ad tēp⁹? Duob⁹.priore mō pro donec oppor-
tunū fuerit. Quinti. Fingere nimirū ad tp̄s videbor ⁊ rem nimiū manifestā impu-
denter cōprobare. ¶ Scd̄o ad tp̄s.i.vsq̄ ad spaciū tpis ⁊ paululū. Varro. Qui quū
ad tēpus latitasset tandē sub sponda iacens inuentus est. Apul. Ad montem enim
comitat⁹ suum.i.vsq̄ ad. Cicer. Cū amicis ad diem venit in castellū.i.die prestituto.
¶ Duodecimo ad significat in teste Lācíloto. vt ad aures venit sonus. ¶ Tertio
decimo ad innuit nihil excipi. vt ad vnuz.i.omnes sine exceptione. vt deus bonos
ad vnum diligit. Ver. Juppiter oīpotens si nōdum exos⁹ ad vnū Troianos. Qu[od]

Ad vnguē. Ad hec vł ad hoc. Ad tēpus. Ad diem. Ad vnum.

dicimus ad vnū oēs. Liui.lib.iij. Cōsul Romanus in algido cōsecutus ad vnū oēs occidit. ad Diane scꝫ templū ante patuit. In ꝯpositione varie significat: vt adhuc.i. huc vsqꝫ. quoad/inquantū/quousqꝫ: quoad eius. Adeo/vsqꝫ adeo/vsqꝫ eo/intantuꝫ. Quoad nō capit post se actm̄ teste Valla in Pogiū: vt male dixeris/quoad animū: quia dicendū est/quantū ad animū: licet quoad eius per subauditionē videaꝛ dici quasi quoad eius facultatē. Adedo.i. totum edo ꝛc. Aduersus contra versus. vt per appositionē ad hostem. Pomponius. Ad hostem furibundus prodit.

❡ Apud ꝛ penes quomodo differūt? Apud absolute innuit locū aut ꝑsonā. vt vidi te apud forū: cenaui apud Pompeiū: fui apud te.i. tecū vel domi tue. Penes plerūqꝫ potestatē significat: ꝛ cōmodū vel incōmodū. Ouid.j. Fasto. Me penes est vnū vasti custodia mundi.i. in potestate vel dn̄io meo. Cicero. Penes quos laus adhuc fuit. Varro. Seruoꝝ cura penes dn̄os sit. Liui. Penes eosdē pericula belli penes quos premia essent. aliqn̄ sine dn̄io ꝓ apud penes absolute poniꝛ: vt fides penes authores est. Cic. ad Heren. Ita petulans es atqꝫ acer: vt ne ad solatium quidē vt mihi videꝛ: sed penes scenā ꝛ in eiusmodi exercitatus sis locis. Apd etiā ꝓ in capiꝛ: vt apud Platonē legi.i. in libris Platonis. Cice. thuscu.v. Hui⁹ sententie grauitas a Platonis authoritate reperiꝛ: apud quem sepe hec oꝛo vsurpata est. Apud foꝝ hec scripsi.i. in foro vel ꝓpe foꝝ. Apul. Apud forū cū cōueni.i. in foro. Veni apud me/non dici recte testatus sum. Apud.i.a. Cice. Apud maiores nr̄os factitata.i.a maioribus. Ante ꝛ post contraria sunt: vt ante me: post me. Ante ꝛ post vbicūqꝫ ꝓpositiones sunt: actm̄ habent. Vbi actm̄ abest aduerbia sunt ꝓ antea: postea. Verg. Lōgo post tpe venit. Cicero.iiij. in Verrē. Vidimus paucis post mēsibus. Et in.x. philip. Lapsis paucis post diebus. Nota lapsis diebus: qꝛ nōnulli crediderunt barbare dici. Iustinus lib.iiij. Breui post tpe. Sueto. in Cesa. Quinto post die aliud largissimum prebuit. Cice. Paucis ante annis emerat. Scd̄o Maccabeoꝝ. Paruo post tpe. Qui ꝓbas hic aduerbia esse: quia hoꝝ loco inuenies antea/postea/ que nullo modo prepositiones sunt. Cic. ꝓ Cluentio. Paucis postea mēsib⁹.i. postea intra paucos menses. Similiter aduerbia sunt si dicas multo an̄ veni qꝫ tu. Et dicimus multo an̄ vel post: aut ante vel post multo: cōtra quosdā precipientes: multo ante nō multū: ꝛ ante multū dici nō multo. Liuius.ij. quarte deca. Postpaulo Cicero ad Plancū.x. epi. Ante aliquanto qꝫ tu natus esses. Sallust. in Catil. Postpaulo. Cesar. Postpaulo: teste Mancinello. Verg. in buc. Ante leues ergo pascentur in ethere cerui.i. antea. Idem.j. ene. Post mihi nō simili pena cōmissa luetis: id est postea.

❡ Ante ꝛ post per compositionem sepe vtimur: vt antecedo: posthabeo ꝛc.

❡ Quomodo differūt antea ꝛ antehac. Postea ꝛ posthac? Antea ꝛ postea.i. ante et post illud tēpus. An̄hac ꝛ posthac.i. an̄ ꝛ post hoc tēpus. nōnūqꝫ etiā post illud tempus. Teren. in and. Nā quod antehac fecit nihil ad me attinet.i. ante hoc tempus. Sallust. Sic erat accensa libidine vt sepius peteret viros qꝫ peteretur: sed ea sepe antehac fideꝫ prodiderat.i. ante illud tempus: ꝛ sunt antehac: posthac aduerbia: vt postqꝫ/posteaqꝫ/anteaqꝫ: licet interdū separenꝛ ante ꝛ qꝫ ꝛc. Pro posthac. Curti. decetero dixit lib.iiij. vbi ad Dariū sic scribit Alexander. Decetero quū mihi scribes: memento nō solū regi te: sed etiā tuo scribere. Aduersus vel aduersum.i. contra vel erga: capitur tam in bonum qꝫ in malum.. Teren. in andria. Id aduersum te fuisse gratū: habeo gratiā.i. id tibi placuisse gaudeo. Aduersum vel aduorsum aduerbiū id est obuiā. Plau. in mene. Veniā aduorsum tempori.i. obuiā tempestiue. Exaduersum vna dictio: id est ex opposito e regione. Terētius in Phor. Ei loco ex aduersum tonstrina erat quedā. ❡ Cis ꝛ citra.i. ex ista parte nihil differunt: teste Gel. nisi qꝛ cis antiquius est. nā teste Gellio vetustissimi cis ꝛ vls Tyberim dixere qd̄ nos vltra Tyberim: citra Tyberim: sed vls penitus exoleuit. cis adhuc frequens est cum noībus fluuioꝝ ꝛ montiū: vt cis alpes: cis rhenū. nec tamen male dixeris citra rhenum. Cesar. vj. de bel. Gal. Qui sunt citra rhenū. Orosius lib.iiij. Citra tagū flumen. Dic etiam cis calendas ꝛ citra. Item citra ꝛ cis montē. Liui.x. quarte decadis. Cis montes castra ligurium erant. Ita cis natalē christianum ꝛc. ❡ Cis ꝛ citra significāt etiā minus qꝫ vt cis vel citra nature leges.i. minus qꝫ nature lege patiantur. Item citra.i. sine vt citra virtutem nemo est nobilis. Colu. In agricultura voluntas facultasqꝫ citra scientiā sepe magnā dn̄is afferunt iacturā. Sene. Ede citra cruditatem bibe citra ebrietatem. Citra: id est ante. vt citra calendas. Sueto. in Augu. Solebat etiā citra spectaculoꝝ dies siquando quid inusitatū dignūqꝫ cognitu. Cis Tybe=

Quodad.

*Adedo. Verg. Nā sepe fauos ignotus adedit stellio.

Ad intereū/ aduersatiua est. Pōpo. Ad hostē furibundus ꝓdit.

Apud
Penes.

Ante
Post.

Lapsis diebus.

Antehac
Posthac

Decetero
Aduersus

Aduersuꝫ
Exaduersum.

Cis.
Citra.
Vls.

rim aliquãdo significat vltra tyberim: teste Marcello. Utrũ cõpositionẽ ingreditur vt citra marinus/cisalpinus &c. Citra pro minus aduerbiũ sepe est. vt te citra q̃ ... beo diligo. sic vltraq̃/supraq̃/& p̃terq̃: pro magisq̃ eleganter dicimus. ¶ Circum id est in circuitu locũ denotat: vt circũ muros & aduerbiascit. Uerg. Anna vides to... to ꝑperari littore circũ. Compositionẽ ingreditur. vt circunfero circũforaneus &c. Ultimã extra cõpositionẽ acuit: vt a noie differat. ¶ Circa & circiter. i. iuxta & prope. Circa locum & tempus significat: vt circa forum: circa horam tertiã. Apul. in Asino. Aliquantisper vigilo: dein circa tertiam vigiliam conniueo. Circiter ad tempus ... meriq̃ refertur. Plau. in mustel. Redito huc circiter meridiem. Curtius. Multi ... bello capti: circiter duo milia desiderati aliquando etiã locum dicit. vt lapis circiter in medio quadratus. Bene etiã dicit: circa Petruz est ingens solitudo. Circiter sepe aduerbiascit. vt circiter in medio: altitudo circiter pedũ triũ. i. fere venit ... ra circiter tertia &c. Itaq̃ hec prepositio circiter nõ seruit cuilibet casui: vt male ... dit Georgius Ualla lib. xxxiij. ca. iiij. Pro circiter vel fere non dicam quasi: licet ... detur aliquando sic inueniri vt ante dixi. nã id fit nimis sepe in sacris vt incipiens quasi annorũ. xij. pro circiter aut ferme. Circa cõponitur vt quocirca. i. ideo quãobrem circumcirca. i. ex omni parte per totum. ¶ Contra & erga quomodo differunt. Contra in malam partem capitur: nisi significet e regione ex opposito: vt contra ho... stes inuenta sunt arma. habito contra Joannem. i. e regione Joannis. Erga sepissime in bonam partem capitur aliquando etiã in malã: vt pius erga parentes. ... authoritatem vbi erga significat contra in malã partem. Corne. Taci. Simul odio ... rum inuidieq̃ erga Fabiũ valentem ammonebat. Idẽ. Id vo erga pplm superbum erga principem contumeliosum: q' in manu sua fuisse imperiũ donatũq̃ Uespasiano iactabat. Plau. in Aulu. Erga te imprudens peccaui. Idẽ in Cas. Erga venerem inique fecerim. Tit. Liui. vj. quarte decadis. Castigati tñ verbis Boetij ob ingratum in tantis tanq̃ recentibus beneficijs animũ erga Romanos. Erga ad personam refertur: ideo teste Ualla nõ bene latine dicitur/Martha sollicita es: & turbaris erga plurima dicendum fuerat circa. Nebrisiensis dicit se notasse semel erga significare loci propinquitatem. ff. de verbo. signi. l. Statue. Contra sepe fit aduerbium pro e regione ex opposito. Uerg. Contra elata mari respondet Cnosia tellus. sic quando ... prepositio. vt carthago. Italiam contra &c. sic habito contra Petrum &c. Contra aduerbium etiã significat vicissim econtrario ediuerso. Uerg. j. enei. Sic venus & veneris contra sic filius orsus. Econtra latine nõ dicitur. licet in Tacito/Apuleio/et pluribus ipse legerim: & Lancilotus asserat recte dici: q' apud Quintil. & Senecam inuenit. Ego puto in omnibus mendũ esse econtra pro contra: & quum tot annotationes edite sint: potuit & hoc iure pro mendoso annotari: q' in nullis poetis reperitur pot apud quos an mendũ esset facile oñderet rõ metri. dicã itaq̃ semper cõtra: nũq̃ econtra: nõ ideo: q' due prepositiones nũq̃ cohereant. nã id falsum esse oñdunt in super circũsecus &c. sed q' apud latinos in emendatis codicibus credo nõ reperiri. Uulgus ecõuerso dicit. Docti nunq̃: sed econtrario: cõtra: ediuerso: vt cõtra Regium disputauit Scodrensis. Contra eundẽ dicit male dici cernimus fuisse: q' dicendum est accepimus. Contra cõpositionẽ ingredit: vt cõtradico: & a in o versa cõtrouersia. ¶ Extra & intra aduersant. Hora. Iliacos intra muros pugnatur & extra. Anicule mee extra vnã omnes mortue sunt. i. preter vnã. Extra fit aduerbium. Persi. Quo ... ueris extra compositionem ingreditur: vt extra ordinarius. ¶ Inter fere significat aliquorum medium: vt inter te & me est murus. Inter reges: inter vicinos: aliq̃n significat in eum locum. Cice. Dico te priore nocte venisse inter falcarios. i. illuc vbi erant falcarij. Pueri inter se amant. i. mutuo. Inter nos amamus: rustice exprimeretur bm nos sic inter vos amatis. Cõpositionẽ ingredit: vt interea inter hec interim que idem significant. Interim etiã significat aliquando. Quintilianus. Interim excusantur hec vicia. Interdiu. i. in die &c. ¶ Intra. i. nõ extra cũ affirmatione tamen vt intra menia: intra oppidũ: intra calendas &c. Lucanus. Intra castrorum tumulum tentoria ductor. Intra cubiculũ. i. in cubiculo. Aliq̃n significat citra. Cic. modice hoc faciã aut etiã intra modũ. modice cũ mõ: intra modũ: citra modũ: minus q̃ mediocri cui ꝯtrariũ est vltra modũ. Sic intra famã. i. citra opinionẽ aut minus q̃ hoies putar. t. Cõtrariũ est vltra famã. Quintilia. Hortensij scripta intra famã sunt. Intra tres horas hec scripsi pro hoc male ponitur vulgo infra: vt veniã infra horam: vbi dicitur intra horam. Calepinus vult hoc defendere. Plinius. xj. Qua infra decem

Circum

Circa

Circiter.

Contra.

Erga i malã partem etiã capit.

* i Oui. in lib. amo. Eximia est ỽtus p̃stare silentia rebus. At contra grauis est culpa tacẽda loqui.

Econtra.

Ecõuerso

Extra

Inter.

Interim.

Intra.

dies edita. Ego puto mendã esse Hermolai annotatione dignam. Infra pro intra. Augustinus de Petri cathedra. Quũ infra quadragesime dies hec solennitas venerit vitio librariorum male legitur infra pro intra: sic apud Boetiũ in. j. de conso Edixit vel nisi infra prescriptũ diem a Rauẽna vrbe discederẽt per notas insigniti frontibus pellerent. Badi. ait: legendũ est intra: vel infra pro ante. q. d. si aliter accipias nõ erit imitandũ. Ideo inepte dicit pseudo curtius. Sperant infallibiliter deditionez infra mensaz. Idem. Si infra. xij. calẽdas Octobris: sic adhuc sepius. Et quis excusari vt infra pro ante caperet nollem tamẽ sic loqui: sed libentius dicerẽ ante vel citra Intra nunquam aduerbiascit: quia dicimus intus vel intro. ¶ Infra locũ significat: vt infra tectũ: et ad dignitatẽ refertur. vt infra dignitatẽ meã est. i. minus quam dignitatem meã decet: sic infra nobilitatẽ: magistratũ etc. Terenti. in eunu. Ego te esse infra oẽs infimos puto. i. inter villissimos villissimũ aliquando aduerbiascit vt sedemus tu supra ego infra. Infra horã reuertar male dici patet intra. ¶ Iuxta. i. apud: prope. Plau. Iuxta te sum: tu pie tuearis oportet. itez iuxta. i. simul. Uarro. Quũ interea lucubrando faceret iuxta anxillas. i. lanã vna cũ ancillis. Fit aduerbiũ et in sacris dtm̃ hz: vt iuxta est dñs oibus inuocãtibus eum. i. prope. Apud eloquẽtissimos iuxta aduerbium significat similiter eque eodem modo. Plau. in Aulu. Dixi tibi mater: iuxta mecũ rez tenes. i. tam bene scis quam ego. Sal. in Cati. Cũcti sue hostiũque, vite iuxta pepercerãt Dtũs regitur a verbo pepercerãt non a iuxta: vt minus bene credit Thessaliensis Sal. in iugur. Hyemẽ atque estatem iuxta pati. Et cati. Eorum ego vitam mortemque iuxta existimo: quoniam de vtraque siletur. Plinius libro natura. histo. vj. cap. iij. Capilus iuxta feminis virisque in probo existimatur. Ornata est hec locutio: et diligenter notãda. Iuxta pro apud doctissimi etiam aduerbialiter vtuntur. Mela. Iuxta thyrsagete turceque vastas syluas occupant. Hinc iuxtim aduerbium. i. prope Suetonius in Tybe. Assidebatque iuxtim vel ex adue so in parte primori. Perottus iuxta credit a iustus dici et debere recte iuxta scribi per st. vt iustus. ¶ Ob: id est per vel pro aut propter: vt ob virtutem te amo. Et ad. Ennius. Ob Romam noctu legiones dicere Cicero Peto. Cuius ab os gratij ora aduertebant sua. Et ante. Liuius tertie decadis libro. viij. Feda mors ob oculos erat. In compositione modo contra significat vt oppono. aliquando circũ: vt obambulo. Et ad. vt abeo etc. ¶ Pone. i. post. vt pone nos recede: ait Plautus in penulo. Nebrissensis putat solum aduerbiũ esse admirans Donatum prepositionibus annumerasse. Ego vehemẽter miror Nebrissensem taz excellentis ingenij virum hoc scripsisse quum pone prepositio sit apud doctissimos non semel aut bis sed persepe. Plau. in penu. Faciunt succurre quod consueuerunt pone semel ant bis sed persepe. Plau. in penu. Faciũt succurre quod consueueruntt pone sese homines locãt. Et alibi. I tu pre virgo: nequeo quod pone me est seruare. Idem. Pone edem castoris. Sueto. in tyberio. Capillo pone occipitium summissiore: vt ceruicem etiã obtegeret. Idẽ in Nerone. Pone verticẽ. Et in Domit. Domitianum fuerũt sceni asse gibbaz sibi pone ceruicẽ aureã enatã. Taci. Tuta pone tergũ achaia. Idem. Florentissimus pone tergum municipis. Idem. Uicte tergum pone manus. Idem. Respexit pone tergum e primoribus Egytiorum noie Basilidem. Titus Liuius x. iiij. decadis. Pone castra vtrinque pabulatum et lignatum ibant. Apuleius. ij. de Asino. Pone ipsum lectulũ editiorem quendã lapidẽ insistens cuncta curiosis oculis arbitrabar. sic idem alibi sepissime. Plini. iiij. natu. histo. capi. xij. Pone eos montes vltraque aquilonem gens felix (si credimus) quos hyperboreos appellauere annoso degit euo. Papi. ix. the. Ausus erat furto dexteram inicctare Leontus Pone viros atque arma latens. Sepissime pone aduerbium est pro a tergo aut post. Uergi. Pone subit coniũx: ferimur per opaca locorum. ¶ Per primo conuenit locorum vt per forum ambulo. ¶ Scdo temporum: vt apud Cice. lib. vij. ad Atti. Tenuisti prouinciã per decem annos. ¶ Tertio persone. Uer. Per medios ruit ac moriẽtes noie clamat. ¶ Quarto iurandi est. vt per deũ. Ouid. Perque nouẽ iuro numina nr̃a deas. In hoc verbo perpulchre subauditur. vt in nauigo et verro. veluti iuro solem: verro terram. nauigo equor. Author Seruius in illud Uergilij enei. j. Gens inimica mihi thyrenũ nauigat equor. Idẽ. li. xij. Hec eadẽ Enea terrã mare sydera iuro. ¶ Quinto obtestandi et deprecãdi est. Uerg. Per te per. qui te talem genuere parẽtes. ¶ Sexto intercessorez significat. vt Id per amicos obtinui. Cice. Quo per me certior fias. i. me opante. Per te viuo. i. te auspice et tuo auxilio. ¶ Septimo cãm significat vt per te stetit quo minus perfecerim. i. tu in cã fuisti. et elegãter nunc loquimur. Per me non stetit quo minus doctior euaserim. Cor. Ta. de ora. Nolo Corninũ insequi: quia per ipm

* Nebris. dicit intra forte arctius significare quam in Cic. pro test. Antiochũ maiores nr̃i intra mõtẽ thaurũ regnare iusserunt.

Infra.

Iuxta. Uergi hũilis volat equora iuxta.

Iuxtim.

Ob.

Pone.

Per capit. xj. modis.

non stetit quo minus exprimeret. ¶ Octauo particula est separandi excludendiq; vt per me notaui. Mart. Hoc p me didici dicere. Cesar ane. Fa. precepta citra exercitationem per se nihil prosunt. i. sola. Cato in re rustica. Conterito in mortario per se vtrũq; i. separatim vtrunq;. ¶ Nono significat inter. Verg. i. geor. Circum perque duas in morẽ fluminis arctos. i. inter duas teste Nebrissensi. ¶ Decimo significat in: teste Lanciloto vt per agros crescit herba: & est elegantis vt ait. ¶ Undecimo simulandi vim habet vt per cãm per speciez. i. simulate. Ti. Li. iiij. Ut quũ appropinquaret ianue rex per causam aliquã in angustijs sustineret a tergo agmen. Idem. Hi priusq; aliqd mouerent colloquendũ cum hannibale rati nocte per speciẽ venandi vrbẽ egressi ad eũ pficiscuntur. Hos notaui modos de per extra compositionem: inueniet diligentior plures: neq; inuideo. ¶ Per in cõpositione varie significat. Primo per. i. valde vt perdoct9: perplacet: percupio. In quibusdã p per vtimur pre: vt prediues: predulcis: prefugio: preclar9: predurus: precultus: prelongus: preferox: pcupid9: preualẽs: pprosper: prelaut9: ppinguis: prealt9 &c. ¶ Scdo significat trans vel p mediũ: vt pfluo: pluceo: aut pelluceo: pspicuũ: pcui9 mediũ videm9 vt crystall9 ¶ Tertio perfectionem significat. Lactantius. Si legit perlegat. i. vsq; ad finem legat. Cic. Nũcius qui lras accepit nõ pertulit. Sene. Leue est miserias ferre: perferre: graue. Marti. Naz vigilare leue est: puigilare graue. Agit reum q̃ accusat: pagit qui cõuincit: multi suadẽt. pauci psuadẽt. i. suadẽdo credere et qd consulit agere cogunt. Idem facit aliqñ ex: vt oro exoro. Persequor capit in bonũ & in malũ. ¶ Quarto pernegat. vt pfidus: piurus qui fidem & iusiurandũ fregit. ¶ Quinto significat nimis vehemẽter: vt ptinax q̃ nimis tenax est: dur9 & inexorabilis: & sepe in maluz capitur: vt pdo pereo &c. ¶ Prope. i. apud iuxta: vt ppe te sz eo: fit aduerbiũ vt ppe est exercit9 & significat sepe fere. vt ppe cecidi. Cõpositionẽ ingredit: vt ppediẽ. i. cito: quasi ppe est dies qñ hoc fiet. Ter. Et illũ tibi saluũ affutur esse hic cõfido ppediez: ppemodũ. i. fere pene quasi ppe mensurã. De ppe aliqñ legit. ¶ Propter prio causam innuit: vt ppter te hec patior. ¶ Scdo significat ppe et iuxta tam in psa quã in carmine. Verg. Et viridi in cãpo tẽplũ de marmore ponã ppter aquã. Ter. in adel. Nimiuz isthoc abisti: ppter hunc assiste. prepositio est nõ aduerbiũ cõtra Calepinũ: Cic. in. ij. rheto. Fluuius eurotas is qui ppter Lacedemonẽ fluit. Idem in Pisone Mihi hic vir clarissimus qui ppter te sedet. Belli9. xix. cap. iiij. Propter ignem diutius stetit. Apul. viij. meta. Ignem propter assidens. Audeto ergo puer hoc loquendi modo: vt pereleganti vti citra affectationẽ tamen. Propter compositionẽ ingreditur: vt ppterea quapropter &c. ¶ Scdm pmo significat iuxta: vt scdm fores cubat canis Nam qd scdo loco est prope est. Ser. Sul. Duo vulnera accipisse vnum in stomacho: alterum in capite scdm aurem. ¶ Secũdo: scdm. i. post quasi scdo loco. Cice. Proxime autem secundũ deos: homines hoibus maxime vtiles esse possunt. sic Secundũ deum te maxime diligo. ¶ Tertio significat pro: vt scdm te litem do. Belli9 Secundũ me lis data fuerit. ¶ Quarto significat in: vt scdz quietem videbar mihi tecum disputare. i. in quietez vel sopno. Suet. in augu. Affirmauit ipsum esse cuius ymago secundum quietem sibi obuersata sit. ¶ Quinto significat super. Sallust. in Jugur. Secundum ea vti deliberetis vere. ¶ Sexto ad emulatonem vt secundum Franciscum viuo. i. similiter Francisco: emulando eum pro viribus. ¶ Septimo significat iuxta sententiam: vt secundum Solonem ante mortem beatus dicendus est nemo. i. iuxta sententiam Solonis. Fit aduerbiũ secundum pro post. Plaut9. in Amphi. Age tu: secundum sequor. ¶ Post. vide ante. ¶ Trans. id est vltra: & tam motus q̃ quietis verbo datur contra quosdaz. Horatius. Celum non animum mutant qui trans mare currunt. Vergi. in geor. Illas ducit amor trans gargara: transq; sonantem Ascanium. Quintilianus de pastu cadauerum. Ergo vt vidimus salutem publicam trans mare petendaz. Ingreditur plerunq; compositionem: vt transeo: Amittit ns in trado: traduco: traijcio: trano. Veteres tamen transdo: transduco dixere: qua transduco legi in Cicerone: & transdo in Terentio. Contra: nunc dicimus: transmutto: translatum: transpono. Veteres: teste Donato: tramitto: tralatum &c. dixere. Et ipse apud Ciceronem legi: tramittebam tralatitium.

¶ Ultra prepositio est. vt vltra Ethiopiam. Ultra Sauromatas fugere hinc libet. ¶ Et aduerbium. vt quid vltra faciaz nescio. i. plus. Ultraq;. i. plusq;. Ultra tamam id est plusq; homines opinentur.

Per in cõpositiõe capitur modis quinq;

* Plaut9 ita is pellucet quasi laterna punica.

Per agere reum.

Prope.

Propter.

Scdm capitur. viij. modis.

Trans.
Ultra.
Veteres Uls dicebant q̃ particula qm exiguo sonitu obscurius pmebatur addita est sillaba tra diciq; ceptum est vltra.

Supra.

¶ Supra ꝓpositio est. Uerg. Olli ceruleus supra caput astitit imber. Aliq̃n significat vltra. vt supra morē: supra modũ: supra iustũ. i. plusq̃ȝ iustũ est. Uerg. ij. Geor. Rara sit an supra morē sit dēsa requiras. Ueteres supa: ⁊ infera dixere: ꝓ supra ⁊ infra. Cic. in ara. Huic supra duplices humeros affixa videt̃ Stella micans. Tres supra viginti. i. viginti tres. Ceciderunt in bello supra duo milia hoīm. i. plusq̃ȝ. Sepe aduerbiascit. vt ego infra sedeo: tu supra. diligo te supra q̃ȝ cuiq̃ȝ est credibile. i. plusq̃ȝ. Sallu. Corpus patiens inedie algoris ⁊ vigilie supra q̃ȝ cuiq̃ȝ credibile est. Supra et sup fiũt a greca prepōne hyper: aspiratione in s versa ⁊ y in u fit sup. hinc supra. sic ab hypn⁹. i. sopnus fieret supnus: sed u aliq̃n in o vertit̃. Hinc dicimus sopn⁹ per p sine m: nō somnus nec sompn⁹: si recte scribere velim⁹. Greco vtit̃ Martia. dicēs. Hypne quid expectas ⁊c. Habui hoc primũ ex Philelpho: deinde ex Gellio lib. xiij. capi. ix. dicēte. Qđ item illi hypnos: nos primo sypnus: deinde per y grece latineq̃ȝ o litere cognationē: sopnus. Male vulgo imprimitur in Gellio Symnus somnus: ꝓ sypnus sopnus.

Sopnus.
Gel. locus

¶ Quō differũt sup ⁊ supra? Super significat contiguũ: supra vero nō: vt sedeo sup lapidē: volat supra me auis. Eodē modo differũt infra ⁊ subter Nā subter significat continguũ: intra vero nō. Seruatur ne semper differētia? Non semper. sed sepissime. Augustinus lib. vi. cōfess. Nec ita erat super mentē meã: sicut oleum super aquam: nec sicut celum super terrã. mallem dicere celum supra terraȝ. Liui. lib. xliij. Ubi circa muros supra subterq̃ȝ terrã per dies. xx. pugnatum est.

Supra et sup dr̄nt Infra. Subter.

¶ Preter primo exceptionē significat. vt nullũ timeo preter deũ. i. excepto deo. Gel. xvij. ca. xxi. Galli Romã preter capitolium ceperũt. i. totã Romã excepto capitolio. sic recte vbi de toto integrali loquimur: ⁊ partem excepimus: loq̃mur. nec oportebit addere totũ: aut signũ vniuersale: vt domus mea p̄ter cubiculũ meũ cōbusta est vbi de toto integrali: non loqueris: addito signo vniuersali. vt omne animal preter hominem brutũ est: preter patrē neminē vereor: male autē homo preter Joannē ambulat. Scđo significat vltra. Quinti. Multa erant p̄ter hec que obijci merito potuissent. Pli. lib. x. Preter hominē sopniare equos / canes / boues / pecora / capras: palaȝ est. Mittã aurũ preter argentũ. i. ⁊ argentũ. Tertio significat ante. Cice. in ver. Preter oculos soli ferebãt. Quarto significat cōtra. Teren. in and. Preter ciuiũ morem atq̃ȝ legē. sic preter rōnē ⁊c. Quinto significat sine: ⁊ inuenitur cũ abltō. Sallu. apud Priscia. lib. xviij. Preter rerũ capitaliũ condēnatis. Pli. etiaȝ abltm̃ dedit huic ꝓpositioni lib. xxiij. ca. xi. Aduersat̃ venenis: ⁊ venenatis p̄ter anguibus. i. exceptis anguibus. preter spem: p̄ter opinionē. i. insperato inopinato. Ingredit̃ cōpositionē: vt preterea: p̄terq̃ȝ. i. p̄ter: sed aduerbiũ est cōiungēs siles casus. vt p̄ter q̃ȝ deus timendus est nemo: aut p̄ter deũ timēdus est nemo. Hora. Graijs ingeniũ graijs dedit ore rotundo Musa loqui preter laudē nullius auaris. Dicimus bene p̄terq̃ȝ ꝙ. i. nisi ꝙ Pli. Omnia nobis ex voto successerũt: preterq̃ȝ ꝙ: in itinere defunctã matrem audiuimus. Preterpropter. i. p̄ter aliud q̃ȝ ꝓpter id de quo loquimur: vt p̄terpropter virtutem acquirendã monachus efficeris. Ennius apud Gel. lib. xix. ca. x. p̄terpropter vitam viuit̃. i. ꝓpter aliud q̃ȝ ꝓpter vitã vtpote voluptatē aut gloriã ⁊c. Licet is loquendi modus sit perq̃ȝ vetus: tamen elegantiam affert: si parce vtaris.

Preter.
✻ Preter in cōpositione (vt ait Nebri.) significat ꝓpe vt p̄terfluo. in appositiōe vero significat magis extra cape.
Preterq̃ȝ
preterpropter.

¶ Circiter vide circa.

Usq̃ȝ

¶ Usq̃ȝ innuit cōtinuationē ⁊ finē actus: puta loci / tp̄is / ⁊ hmōi. vt vsq̃ȝ noctē: vsq̃ȝ romã. Uel postponit̃: vt Romã vsq̃ȝ. Cũ noibus vrbiũ: ⁊ pagoꝝ ⁊ rus: dom⁹ sepius sine alia prepōne ponit̃. aliq̃n etiã cũ alia ꝓpositione: ⁊ sic est aduerbiũ. Cic. ꝓ Deiota. Usq̃ȝ ad numantiã misit. Sepe ponitur cũ alia prepōne: ⁊ frequenter postponitur. Apul. Jam ad vsq̃ȝ amnē peruenerαmus. Uerg. Usq̃ȝ sub extremũ brume intractabilis imber. Terē. Ex Ethiopia est vsq̃ȝ hec. Uer. xi. Protei menelaus ad vsq̃ȝ colũnas Exulat. Itē vsq̃ȝ aduerbiũ. i. cōtinuo / diu / multũ / assidue / semp. Plau. in Stich. Ualuistin vsq̃ȝ? Tibul. Uera cano sic vsq̃ȝ sacras innoxia laurus Uescar ⁊ eternum sit mihi ꝟginitas. hic vescar actiñ hȝ. Uer. li. vi. Nec vidisse semel satis est: iuuat vsq̃ȝ morari. Aliquãdo significat ꝓpe. Terē. in adel. Me pugnis miserũ ⁊ istam psaltriam vsq̃ȝ occidit. Usq̃ȝ antehac. i. anteq̃ȝ teste Donato. Teren. in and. Ut animus in spe: atq̃ȝ in timore vsq̃ȝ ante hac attentus fuit. Usq̃ȝquo. i. q̃ȝlonge: q̃ȝdiu. vt vsq̃ȝquo ebria eris? Usq̃ȝquaque passim: assidue: semper. Cice. trebatio. Usq̃ȝquaq̃ȝ sapere oportet. Usq̃ȝ eo. Usq̃ȝ adeo: intantum. Cice. Usq̃ȝ eo: vt miserearе eius.

Secus.

¶ Secus. i. prope. vt secus sedebat. i. secus viã. Caper antiquus grãmaticus negat

* Passus recte dici. secus te sedeo: qz dicendū est: inquit: fm te sedeo. Ego opinor etiā recte dici. Secus te. Pli. lib. xxiii. ca. xv. Nascit̃ secus fluuios solito populi sed ampliore. Secus aduerbiū. i. aliter. Uerg. Haud secus Androgeus visu tremefactus abibat. Secus. i. minus. Apul. Nec eo secius approbabit̃ tibi nūc etiā firmitas animi mei significat etiā tardius. Actius. Si forte paulo ꝙ̄ veniā secius. Penes vide apd. ¶ Uersus semper postponit̃. Plau. Ego portū versus pergam ⁊ perquiram quē si nō inuenero: domū versus reuertar. Cice. Arretium versus. Sallu. Egyptū versus. Jungitur interim alia prepositio: ⁊ sic aduerbium efficitur: vt ad occidētem versus. Cicero in Lelio. Is primum in forum versus instituit agere cum populo.

Nō secus ac si oculo rubricā dirigat vno. Uer. haud secus accēso gliscit violētia turno. Uergil. ab ioue pn̄cipiū muse Jouis oīa plena. Ibidē. Hinc tibi que semper vicino ab limite sepes. Secus. Uersus.

¶ Prepositiones ablatiui casus.

A/ab/abs. A capitur modis. xii.

¶ A/ab/abs/idē significāt. Est ne aliqua in constructione differentia? Etiam. nā a solū cōsonantibus iūgit̃: vt a Petro: a domo. Ab vocalibus: ⁊ q̇buscunq̧ cōsonantibus. ornatius tamen l consonāti: ⁊ liquidis l ⁊ r. Abs rarissime vtimur: ⁊ vix aliter ꝙ̄ ante q ⁊ t. vt ab andria: ab duce: ab ioue: ab lege: ab rege. abs Quinto: abs Tito. Da authoritat. vbi ab iungit̃ aliis consonantibus ꝙ̄ l ⁊ r. Cice. Ab sociis: ab natura ab diis. similia apud eundē plura inuenies. Titus Liuius in diuersis locis hec ponit. Ab Titio/ab diis/ab simuli/ab nuncio/ab creditore/ab fallaci/ab plebe/ab quatuor: a principibus/⁊ alia his similia sepissime. Cesar in com. Consilio probato ab ducibus. Idem dicit ab nouissimis ⁊ similia per omnes fere consonantes. Plau. in asina. Da puere a summo. sic alibi multa per omnes fere consonantes: ideo parū iuste in hac re carpit Ualla Raudensem. ¶ A/ab/abs. Primo significant personam agentem. vt percutior a preceptore: defendor ab auo: osculor abs te: audiui a Petro ⁊c. ¶ Secundo motum de loco significant vt a summo ad imum descendisti. ¶ Tertio significāt post. Persius. O Jane a tergo: quē nulla ciconia pinsit. i. post tergum. Plini. Uirus equi a coitu statim collectum. i. statim post coitum. Sueto. in Cesare. Plebs statim a funere ad domū Bruti ⁊ Cassii cū facibus tetendit. i. post celebratas exequias. Idem in Tyberio. a cōmeatu castra repetentes. sic a partu: a consulatu: a nuptiis ⁊c. i. post partum ⁊c. cum magno ornatu dicuntur. ¶ Quarto significant de. Teren. A villa mercennarium vidi. i. de villa. ¶ Quinto exponunt̃ per ꝙ̄. Apl's. Existimo me nihil minus fecisse a magnis apostolis. Et paulopost. Nihil minus feci ab iis qui sunt supramodum apl'i. i. ꝙ̄ magni apostoli: ꝙ̄ ii. ¶ Sexto significant ꝙ̄. pro vel propter: vt veh mundo a scandalis. ¶ Septimo significant pro: vbi defensionis vim habent. Cicero in Bruto. M. Celius talis tribunus fuit: vt nemo contra ciuium perditoꝝ popularem turbulentāq̧ dementiā a senatu: ⁊ a bonorum causa steterit constantius. i. pro partibus senatus: pro partibus bonoꝝ. ¶ Octauo significant preesse: vt ab epistolis: a rōnibus: a libellis. i. qui preest epistolis: rōnibus libellis. sic a studiis: a secretis: a batis: qui preest mensuris. Batus vasis genus est. A punctis qui preest redditibus aquarioꝝ: a voluptatibus ⁊c. de quibus multa bene dicit Calepinus: ⁊ ego in heteroclitis de his disputaui. ¶ Nono possessiui locum sumunt. Teren. in and. Dic clare a vobis est: idest vester est. ¶ Decimo significant contra. Uerg. Defendo a frigore myrtos. ¶ Undecimo significāt ex. Teren. in Eeu. Ab sese suā voluptatem ⁊ expleat. i. sese. ¶ Duodecimo significant cessationem: vt ocyum est a bello. i. nō bellatur. Uaco ab opere. i. sum ocyosus. ¶ Ab re. i. preter rem hoc est indecens/inutile. Suet in aug. Et qm̄ hoc ventū est nō ab re fuerit subtexere id est nō incōueniens: aut nō inutile. Liui. Haud re duxi. Teren. in heau. Tm̄ ne ab re tua ocyi tibi aliena vt cures. que nihil ad te attinēt. i. tm̄ ne ocyi. est tibi a rebus tuis ⁊c. Cōpositionē ingrediuntur. vt amoueo/abeo/abstineo. Apella a greco est: vt aptotum ⁊c. ¶ Cum Petro ambulo: cuz honore te suscipio ⁊c. notissima sunt. Instrumento nō iungitur: quia gladio percutio: nō cum gladio dicimus. Aliquādo euphonie causa necessario postponitur. vt mecū/tecum/secū/nobiscū/vobiscum: non cum me ⁊c. quacum: quocum: quibuscum/melius ꝙ̄ cum quo cū qua cū quibus. Cice. Quid dulcius ꝙ̄ habere quocum omnia audeas loqui vt tecum. Quum. i. ꝙ̄uis vel quando aduerbium aut cōiunctio est quum optime de te sim meritus. semper ostendis te esse ingratum. Cicero. Nō nihil me consolatur quum recordor quanta me cōplecteris beniuolentia. De hoc quia quidam per q scribunt quidam aliter dicam in Orthographia. Cum nō ingreditur compositionem: quia pro cum: habemus inseparabiles prepositiones co/con.

Batus.

Ab re.

Cum.

¶ Coram aduersat claz: vt corã iudice causã egi. Sepe est aduerbiũ. Ter. in eunu. Que mihi añ oculos corã amatorẽ adduxti tuũ. ¶ Differũt añ ꝛ corã: Nam añ ocu-los lõge intelligi põt. Corã primitatẽ significat vt ex dicta authoritate grãmatici colligũt. Redde q̃ mihi corã recepisti. Corã est qđ min⁹ periti dicũt p̃sentialiter. Ueteres corã cũ actõ ponebãt: vt corã p̃ñtes vel p̃ñtib⁹. author est Dona. in adel. Apu le. sepe dicit in corã ꝑ palã. Quõ differt corã a palã: Corã ad certas p̃sõnas ptinet Palã ad oẽs ꝛ fere aduerbiũ est pro manifeste in aperto. Teren. Si falsũ aut fictũ continuo palã est. Aliqñ prepositio est contra Lancilotũ. Titus Liui. lib. vi. ab vrbe Rem creditori palam populo soluit Ouid. de morte Drusi. Et fleuit populo Cesar vtrũq; palam. Idem. v. tristiũ. Nec palam tuto de me mala sepe loquunt. Forsitã obiiciũt exiliũq; mihi. i. loquũtur tuto. i. tute q; eos non intelligo. sepe mala de me palam me. i corã me. hic nota ↄtra differentiã datã: palam aliquando de certa per sona dici. A palam fit aduerbium pro palam. i. manifeste: ꝛ verbũ propalo as. i. manifesto: aperio. Significat etiam in longum cresco: aut potius crescere facio. Col. lib. iij. Deinde ex eo sulco quasi ramos fossarum facies: per quos vt queq; virga posita uerit propaletur: atq; ita terra adoperies. In propatulo. i. in publico.

Coram. Ante. ✱ Uergi. Postq; in-trogressi ꝛ coraz data copia fãdi Et. i. enei. Corã quez q̃ritis adsũ Palam.

¶ Clam. i. ignorante vel ignorãtibus siue occulte: vt clam patre fugi. i. nesciente patre. Clam custodib⁹ exiui carcerez. Clam me est. i. ignoro. Pro eodem elegãter dicit fugit/fallit/latet/preterit/capit me hec res. i. ignoro hanc rem sine casu aduerbiuz est apud poetas sepius q̃ oratores. Uer. i. eñ. Claz ferro incautũ superat secutus amorz hic aduerbia idem significãtia ꝑ claz ꝛ clãculũ. Clã prepõ lz abltõ sepius gaudeat: lz tñ interdũ actm̃: vt bene dicit Dona. Plau. in mercatore. Ratus clã patrez meũ posse habere: sic idem sepi⁹. Cice. in Sal. Timẽs ne facinora ei⁹ claz vos essent.

Clam.

¶ De primo materiã significat: vt carmẽ de bello Troiano. i. cuius materia est bellum Troianũ. Anulus de auro factus. A nunq; materiã innuit: sed efficientẽ cãm et ita patet differentia inter de ꝛ a. Pli. in epi. Liber tam ineptus vt non de puero: sed a puero factuz esse credas. itaq; a pro de non capit vbi materiã significam⁹ sed cõtra de ꝑ a capit: vt emi de Petro ꝑ a petro vt patebit. ergo male dicit Quid hoc a te audio: ꝑ q̃d hoc de te dicũt ꝛc. dicendum est. Quid hoc de te audio. Cice. scripsit de officiis: non ab officiis. Liber Donati de octo partibus orationibus: nõ ab octo ꝛc q; in his ꝛ similib⁹ materia significat non cã efficiẽs vti etiã hic de te bene merui: et templũ de marmore ponã. i. marmoreũ. ¶ Scḋo de capitur ꝑ a vel ab: vt emi de Petro librũ. audiui de patre meo. Cato de re rusti. de dño bono colono bonoq; edificatore melius emit. Cice. episto. lib. v ad Lentulũ. De crasso domũ emissem. Plau. in penu. De te quidem didici hec oĩa. Idem in Curgu. De illo emi virginem. Cice. pro Cluẽtio. Mulierem cuz emisset de sectoribus. ¶ Tertio de. i. propter. Teren. in eunu. Ecquid nos amas de fidicina hec. ¶ Quarto locuz significat: vt de celo venit ꝛc. In compositione sepe significat deorsum: vt descendo: demitto. Aliquando significat valde: vt deamo demiror. Interdũ diminuit: vt decresco: deferuesco Qñq; negat: vt despero demens: dedecet significat ꝛ alia in compositione q̃bus supersedeo. De olim aduerbium erat ꝑ deorsum. Unde adhuc habemus susq; deq; fero. i. par uifacio. quasi an sursum: an deorsum res feratur: flocci pendo. Sus ꝑ sursuz vetus est. Hieronymus. Dehabeo pronon habeo dixit ad Eustochiuz. Ita ille moderatur vniuersa: vt nemo quid postulet: nemo dehabeat.

De ꝛ a differunt. Susq; de-q; fero.

¶ E et ex idem significant: sed e consonantibus tantuz iungitur: vt e iure: e republica. Ex tam vocalibus quã consonantib⁹ iũgitur: vt ex arbore: ex dignitate. E ꝛ ex. Primo significãt materiã: vt culter fit ex vel e ferro. Scḋo e vel ex. i. a: vt audiui a patre: ex auo. Tertio significãt extra: ꝛ de: vt ex vrbe pulsus: ex naso stillat humor: e celo descendit: e regione longinqua piper portatur. E regione vna dictio. i. ex aduerso: ex opposito: vt e regione domus mee habitat sutor. Quarto e vel ex. i. ad vel pro: vt ex dignitate ex vsu ex vtilitate. i. pro dignitate vel ad dignitatem ꝛc. E re tua. i. ad vtilitatez tuã. E republica ad vtilitatem reipublice. Quinto significant secundum vt ex Platonis sententia Sexto in Cicero. E renibus laborabat. i. morbum patiebatur in renibus: sermo est elegãtissimus: sic laboro e pectore capite ꝛc. Septimo significant post. Statius p̃mo silua. Ex illo quantos iuuenis premat anxius ignes id est post illud tempus quod inepte dicitur ex tunc. Curt. v. Institu. Querere quotus dies esset ex quo Nicomachus ad eum detulisset inditium pro ex quo bene dicimus vt idez lib. vi. Quintus dies erat vt in eam regionez puenerat. i. postq;. Alia exẽplis declarabo. Et tpe. i. ex

E et ex. vij modis.

improuiso. hinc extēporalis & extēporarius vt orator extēporalis q̄ subito sine pme ditatione dicit: extēporale carmē &c. Idem ex tpe. i. p tpis pditione. Cic Ex tpe offi cium querit. Ex vinculis cām dicere: est vinctū rñdere criminibus. ¶ Ex sñia aliqd hre. i. ad votū & desideriū nr̄m. Quin. Habes ne vxorē ex animi tui sñia. Ex pposito i. dedita opera & ex cōnētione. Ex collo pendet pharetra. i. a collo aut iuxta collum Vinū ex spōgia apud Celsum. i. vino madefacta spōgia. Panis ex aqua e iure quēs vulgo offas dicūt. Pharmachū liquaṫ ex rosa. ¶ Quō differunt ex amphiteatro ve nio: & ab amphiteatro venio: Ex amphiteatro venit: q̄ in illo fuit. Ab amphiteatro venit q̄ in loco fuit pximo amphiteatro. Sic surgit ex fonte aqua si in illo fuit. Sur git a fonte. i. a loco fonti pximo. Eodē modo ad tribunal venit litigator i. ad locum tribunali pximuz. In tribunal venit iudex: q2 illud intrat. ita dic in reliqs. E pam philo grauida est Glyceriū: nō a Pāphilo. abs te: ab eo: nō ex te. ille est ex vrbe. i. ex tra vrbē In pposition e priuāt vt elinguis exanguis & augēt: vt exoro. i. orando im petro: & significāt extra vt educo extraho. Excursiz. i. excursitatione. Plau. in Asina. Non vides me excursim anhelituz ducere. Excogito: cogito: reperio &c. ¶ Pro pri mo significat cām: vt p te rogaui. i. tua causa. ¶ Scdō significat ante. Sallusti. p cu ria signū dat. Suet Religato p forib⁹ cane. ¶ Tertio p. i. loco & vice alicuius. Ter. in and. Ea lege: vt si te inde exemeriz: p te molā sic audacia p muro habeṫ. Quar to significat pp̄ter nec multū differt a primo mō: vt p testimonio adductus. i. pro pter exhibendū testimoniū. dedi pecuniā p predio. i. pp̄ter pdiuz. p iniuria quā ac cepi. i. pp̄ter iniuriā Hoc Cato dixit p scapulis: q2 serui scapulis vapulāt dū male faciūt: aut dicūt. In hoc modo ptineri pōt hic loquēdi mod⁹. Sto pro turribus. i. pro pter: vel ad turres defendēdas. Ter. Naz nisi hec ita essent: p illo aut stares. Verg. lib. ix. Pro turrib⁹ astant. ¶ Quinto p. i. ad: vel scdz: vt p meis viribus. huc reducit illud. Pro se quisq̄ viri. i. p viribus suis: q̄sq̄ aut pp̄ter se q̄sq̄. pro Platonis sñia. i. scdm Platonis sñiam. ¶ Sexto pro. i. in: vt p rostris p tribunali. Sueto. in Cesare Defunctam laudaui e more pro nostris. ¶ Septimo authoritatē innuit: vt tribuni plebis p potestate intercesserunt. i. authoritate potestatis sue. Sub hoꝝ aliquo mo do est quicquid subijciam pro valuis fixi literas. i. in valuis. Gratiā retuli pro meri tis. i. secundū merita. non irasceris p materia. i. scdm exigentiā aut qualitatē mate rie. Ouid. Grauius saturnia iusto. Nec pro materia fertur doluisse. Silli. viij. Ince pit & blandas addit pro tempore voces. i. scdm tpis conditionē: aut postulationem Teren. Hoc tibi pro seruitio debeo. i. causa seruitij: aut scdm seruitutis legem. Pro indiuiso. i. nulla habita aut facta diuisione: verbū iurisconsultoꝝ est. Ne dicas com moda mihi librū pro hora: sed in horam. Nec hoc maxima pro parte falsum est: sed ex maxima parte: licet in Boe. de consola. iij. legamus. Pro maxima parte terrarum videaṫ inglorius. ¶ Pro interiectio ante patuit. Componiṫ p: vt promitto: prudeo prodeo &c. ¶ Pre primo significat ante. Gualterus. O felix mortale genus si semper haberes Eternū pre mente bonū fineq̄ timeres. & aliqñ est aduerbiū. Teren. I pre sequar. Liuius. lib. j. Pre se armentū agens. i. ante se. abltūs est se non actūs contra Calepinum. Pre cunctis honorandus. i. ante cunctos: et ergo plusquā ceteri. ¶ Se cundo. Pre. i. pp̄ter vel ab: vt pre timore tremo. Terentius in eunucho. Ut sit mise ra pre amore. Idem. Pre studio dum id efficias qd̄ cupis. Apu. Pre luxuria: cuncta pfuderat. ¶ Tertio significat pparationē. Ter. in eunu. Hic ego illū contempsi pre me. i. ad comparationē mei. Liui. Paruā albā pre ea vrbe que condereṫ fore. Huc re ducitur loquēdi modus vbi pre videṫ exceptiua pro preter. Cice. p Amerino. Unde tis vt oēs despiciat: vt hoiez pre se neminē putet. i. preter se aut ad cōpationē sui Gel. lib. j. Pre se vno ceteros omnes rudes esse predicabat. Interdū abltūs subau ditur. Plautus in persa. Immo res omnes relictas habeo pre quod tu velis. pre s. 3 eo. i. respectu eius quod tu velis: hinc fit aduerbium preq̄. Plautus. in Aulula. Hoc etiā pulchrū est preq̄ vbi sumptus petūt. Idem in penulo dixit pre sibi in dtō idest ad suū geniū amenēdū: vt Baptista pius ait. Preut. i. preq̄ & quod vulgus diceret scdm q. Terent. Ludum dices preut huius rabies que dabit. Preter. vnde Catul. Dicebas quondam solum te nosse Catullū. Lesbya: nec pre me velle tenere Iouem sic pre illis nuge erant oia. In compositis varie significat: vt prefero: preclarus &c. Pre & quecūq̄ inde sunt diphthōgon habent. Ut preter hac. i. posthac. Apud Plau tum vox elegans. Plau. in rudente. Si preter hac verbū faxis hodie: ego tibi comi nuam caput. Ornate dicimus pre me fero: pre te fers &c. idest dicto aut facto induce

Pro septē modis capitur.

*Sall. in Jugu. Pro muro dies noctesq; agitare.

Pre.

Preq̄.

Preut.

Preterhac pre me fero.

profiteor. Quintil. Fiduciam igitur pre se ferat orator. semperque ita dicat tanquam de causa optime sentiat. sic Joannes letitiam pre se fert idest apparet letus hoc carmen pre se fert miram poete subtilitatem. Tue litere multum pre se ferunt ornatus Dic etiam per compositionem prefero letitiam &c.

Prefero.

¶ Sine: & absque idem significant: neutrũ cõpositionẽ ingreditur. vt neque vltra: clam pone et plures. Sine imperatiui modi verbuz est a sino. Syncerus nõ est a sine: sed a syn. i. con. Absque Calepinus aduerbiũ esse vult apud Terẽtium pro nisi. Uerba Terentij sunt in ecyra. quod fortunatus sum ceteris rebus absque vna hec foret: hanc matrem habẽs. vbi potius legitur teste Calepino in ntõ absque vna hec foret quã in ablatiuo hac foret. Nã sensus est absque. i. nisi hec vna scz res videlicet cõiunx ex alieno (vt tunc putabat) pariens esset. ¶ Tenus. vide lectionis huius principium.

Sine.

¶ Procul. i. longe abltm̃ plerũque regit: & raro actm̃: ideo ppõnibus iure annumeratur Da authoritatez de abltõ. Tacitus. Nec procul cede aberant. i. prope interficiebantur. Curtius. Jam ventum procul mari quod hiberniã insulam spectat. Et lib. viij. Procul muro. sic alibi sepe. Da authoritatẽ de actõ. Curt. Procul vrbẽ. Plini. ix. natu. histo. Uilla est cãpanie: haud procul Neapolim. Titus Liui. xxxj. Locus procul muros satis equus agẽdis vineis fuit. Procul sepissime est aduerbium vt procul o procul este prophani. Ouid. Sint procul a vobis iuuenes vt femina compti.

Procul

* Procul põt & satis lõge significare & nõ valde hoc est pro ocl'is Uergi. Est procul in pelago saxuz quod satis lõge fuisse intelligi non põt. pzet eius spectaculi voluntas. Idem Serta procul tm̃ cati delapsa iacebant

¶ Prepositiones communes.

¶ In actõ iungitur. Primo vbicũque ad locũ motum significamus: vt curro in forum in campum. i. ad. Tamẽ differunt aliquantulũ venio in tribunal: & venio ad tribunal: vt dixi in prepositione ex. Itaque in castellum eo. i. intro castellum. ad castellum eo. i. ad locum castello proximum. testes sunt Diomedes & Donatus. Uergili. Quo te via ducit in vrbem. Idem. Impulit in latus. Redeo in gratiam. Secundo in pro contra vel erga accusatiuũ habet. de cõtra: vt crudelis in priuignum nouerca inuehor in emuli. Uerg. Quid me9 eneas in te cõmittere tm̃. Quid troes potuere. Lex lata est in adulterum & desertorem. De erga. vt mitis in discipulos preceptor. Uerg. Accipit in teucros animũ mentemque benignã. Tertio accusatiuum habet in vbicũque declaratur per ad: vel vsque ad: vel intra. Feci in tuam salutem. Plinius. Ita est profecto: multis fortuna parcit in penam. In rem tuam est. i. ad rem tuã. In re tua est: pro re tua. Uide interest. Liuius. Bellum in tricesimum diem indixerãt. Bibo in lucem. i. vsque ad lucem. Martia. Hesterno fetere mero qui credit Acerraz Fallitur: in lucem semper acerra bibit. Omitto hec in aliud tempus: id est ad. dico in aurem i. ad aurem insusurro. Justi in perpetuũ viuent. i. vsque ad perpetuum. Dabo te in caueam. i. ad caueã: & mittam te in carcerẽ. Uacas in damnũ tuuz. In sacris Qui odit animam suam in hoc mũdo: in vitam eternã custodit eam. i. ad vitã eternam. Defecit in salutare tuũ aĩa mea. Defecerunt oculi mei in eloquium tuũ. Cõmoda mihi Uergiliũ tuum in hunc diem. Liuius lib. j. Uir in fundamenta suppeditauere idest ad fundamenta. Celebremus hũc diem in honorẽ diue virginis Marie. i. ad honorem. Accepit eum Symeon in vlnas suas. In manus tuas cõmendo spm meum. do tibi in manus. i. intra: est motus latens ad locum: & ita ad primũ modum reduceretur Plau. in trinũ. E manibus dedit ipse mihi in manus. Terenti. Dic quid velis tibi dari in manum: vt herus his desistat litibus. Dare in manũ est pprie dare separatim sine arbitro: aut interprete. vt quum preuaricator: aut iudex corruptus accipit pecuniã. In diem addico. i. ad diẽ. hoc est, rem ita vendo: vt nisi alius ad prestitutũ diem magis obtulerit illius si qui pmo obtulit. Potẽs in pugnã. i. ad. Ille in venerem est putris. ¶ Credo in deum ad hunc modũ adiecit Guilielmus zenderus. Credo in deũ. i. vt ipse ait credẽdo tendo ad deũ. Ceterũ nugatur si Ualle credimus: qui in Joãne dicit nihil distare. Credo in deũ: & credo in deo: sed vterque modus latinis est inauditus. Apud grecos accusatiuus est quem nunc per accusatiuum: nunc per ablatiuũ nostri transtulere magis affectate quod seuere inquit Ualla. de actõ in Joanne. Ois qui credit in euz non pereat. Et mox / Qui credit in eũ nõ iudicatur. De abltõ in Joanne. Qui credũt in noĩe eius. Et ois qui credit in ipso nõ pereat. In acti. apost. Multi crediderunt in domino. ¶ Quarto vbicunque significatur diuisio: mutatio: aut conuersio: in accusatiuũ habebit. vt vxor Loth versa est in statuã salis. Troia versa est in cineres. Daphne mutata in Laurũ. Lycaon in lupum. Anteon in ceruum &c. Ouidius. Uersa est in cineres sospite Troia viro. Refero in melius: idest conuerto. Huc reducito. accipias in bonam partem. Uergi. Scinditur in certum studia in.

In cũ actõ viij. mõis.

Credo in deum.

contraria vulgus.aīal in varias species diuidit᷑. Partior in socios panē. Uergi. Socios partit᷑ in oēs Una. Apul.i.met. Offulā grandiorē in cōuiuas emulos contruncare gestio. elegantes sunt orōnes. ¶ Quinto vbi ad similitudinē formāre. alterius quid fieri significamus in actīm habebit vt lapis excisus in antrū.i. in formā antri Uerg. Portus ab eos fluctu curuatus in arcuz i. in similitudinē arcus: teste Seruio. Idē. Tum vero in nūerū Faunosq̄ ferasq̄ videres ludere.i. ad similitudinē nūeri hoc est cātilene & rithmi ait Serui⁹. Sic figulus fingit lutū in ciconiā in monachuz in morionē. Apul. lib.ij.meta. Lapis pari⁹ in Dianē factus. Idē. lib.iij. In asini faciem fena rodebamus.i. habētes figurā asini. Sedet in amicū.i similitudinē amici aut sicut amicus: teste diuo Augustino ¶ Sexto vbi significat apud vel a. Cicer. in Paradoxis. Nō pbant᷑ in vulgus. Idem de vniuersitate. Indicari in vulgus nefas Et lib.ix. Ad Atticū. Alter religiosius nunc dies. alter in vulgus ignotus. Curt. iiij. Edita in vulgus egyptiorū responsa. Liuius.xxiij. Milite in vulgus leto. Tacit⁹. Celebrata in vulgus Celsi laus. Idem. crebre in vulgus mortes. Similiter loqueris ornatissime. ¶ Septimo pro super. vt multa in eam rem sum locutus. Seruius in Donatuz. Ambrosius in Lucam. Lyra in Joannē.i. super. sic loquemur quoties cōmentatores allegamus. ipsos vero authores: aut qui e greco transtulerunt: per abltīm significabimus: vt Donatus in libello de octo partibus. Terē in and. Hieronymus in genesi: q2 ipse transtulit: si aūt allegam⁹ aliqd qd Hieronymus scripserit sup Genesim dicemus Hieronymus in Genesim. Itē in significat sup: quū dicim⁹ dormio in aurem: dormio in latus: felix cadit in pedes &c. ¶ Octauo in actīm habet vbi significat qualitatē ordinatiuā: vt opus in dies crescit. Amor tuus crescit mihi in horas. Uergil. Inq̄ dies auidū caput altius effert.i. de hora in horam: de die in diem aut per singulas horas: per singulos dies. Uergi. Gallo cuius amor tm̄ mihi crescit in horas. Quantuz vere nouo viridis se subijcit alnus. Pli. in epi. Expectantem in horas: dixit. ¶ Quō differūt in dies & in diē: similiter in horas & in horā? In dies & in horas significāt quotidie: per singulos dies: per singulas horas: & fere sp cōparatiuo aut verbo incrementi iungūtur: vt in dies doctior: in horas crudelior: pestis in dies: vel in horas crescit. In diem & in horam notāt vnū quēlibet diē non habēdo rationē futuri: vt prodig⁹ in diē viuit: in horā viuit. Da authoritatez de in dies. Liui. Crescēte in dies multitudine. Cic. Quū id malū serperet in dies magis Pro eodē recte dices q̄tidie aut in dies singulos. Cice. p Marcel. Tua iustitia & lenitas animi florescit quotidie magis. Idē ad Atti. Quotidie vel potius in dies singulos breuiores ad te literas mitto. ¶ Cur dixisti fere semp? Q2 aliqñ in dies sine cōparatiuo & sine dictione cremēti legit᷑. Sallu. in Jugu. Itinera p fectusq̄ in dies mutare.i. mutabat. Ornatius ponit᷑ cū dictiōe cremēti. Quō differūt ergo/ quotidie et in dies ¶ Quotidie rari⁹ cōstruit᷑ cū dictione incremēti: in dies fere semp: meli⁹ tñ quotidie cū incremēto efferes q̄ in dies sine incremēto. Cice. iiij. de finibus ostendit vtrūq̄ dicens. Hic curatiōe adhibita leuant᷑ in dies: alter valet plus quotidie: ergo nō male dixit Pseudocurti⁹: Fio in dies frequēs. Liui. vj. tertie. Patrie occasum cum suo exitio in dies expectabāt. Da authoritatē de in diē & in horā. Quint. Nō vt fere volucres p̄ntis modo cibi memores in diē viuūt: duratur⁹ hyeme reponitur vict⁹. Cice. in Phil. Hec q̄ in horā viuūt nō modo de fortunis bonis ciuiū: sed ne de vtilitate quidez sua cogitauerūt. Raro cū alio v̄bo q̄ viuo ponunt᷑ in diem in horā. Sallust. in iug. Panē in diem mercari.i. mercabat᷑. ita legit Ualla: licet aliqui libri habeāt in dies. ¶ Extra hos modos in plerūq̄ abltīm hz vt vbi ad locū motus nō significat᷑: vt in cāpo curro si sūz in illo: in cāpū curro si nō sūz in illo: sed ad illuz curro: sto in foro: sum in vrbe. ¶ Scdo pro inter. Quinti Neq̄ eñ tiburcinabūduz et hurchinabundum iam in nobis quisq̄ dixerit.i. inter nos. Sueconi⁹ in Cesa. Preturba elisi exanimatiq̄ sunt plurimi: & in his duo senatores.i. inter hos. In sacris. Non fuit in vobis qui reuerteretur ad me. In vrbe erro.i. per vrbem. veho in equo i. super equū sedens Gellius. Uehens in equo. Itē pro ante. Cur. In oculis duo maiora omniū nauigia summersa sunt. Itez in sacris. Locut⁹ est vobis in filio idest per filium. Sunt & alij modi tam accusatiui q̄ ablatiui: si quis velit valde studiose cūcta percūtari: ponaz iaz tumultuarie aliqua quorum nōnulla sub predictis modis continentur. Terentius Uereor te in os laudare.i. ad os: in conspectu tuo. Calepinus dicit hic accusatiuū pro ablatiuo poni: vt apud eundē. In quem exempla fient pro in quo: neutrum tamē verebor imitari. Cōtra inuenies ablatiuū pro accusatiuo

* Cicero nequi i ho rā viuunt non mō de fortunis & bonis ciuium: sed de vtilitate q dē sua cogitauerūt.

In dies
In horas.
In diem.
In horam

Quotidie.

* Senec. Cum in dies augeretur audacia.

Indies

In cuz ablatiuo.

In cū actō vel abltō.

In os laudare.

vt/ Gratior est pulchro venies in corpore virtus. Sic legit Calepinus sed mēdose: q2 in epi.lxvij. Senece habet: Gratior est pulchro veniens e corpe virtus. Condun tur in aluo vel in aluū. sed hoc antiquū est teste Capro. Liui.iij. ab vrbe. Pessima de cēuirorū in vulgus fama est. i. apud vulgus vel inter vulg⁹: ornata locutio vt dixi. ¶ Incido in es lepidissime dicimus: aliqñ etiā incido in ere. Liuius lib.iij. ab vrbe. Leges in es incisas in publico pposuerunt. Da authoritatē de abltō cōtra Uallā. Cice. in actione.v. in Uerrē. In ere incisum nobis tradiderunt. Pli.iunior de laudibus Traiani. Incidenda in ere censuistis. Sic pro eodē dicimus includo in carcerē et in carcere. Cic. actio.vj. in Uer. Includunt in carcerē condēnati. Ibidē. in paucis villis inclusas esse videtis. Silr in rem meā est: & in re mea est. i. mihi vtile est. Iusti.xiij. In rem visum est ab egypto incipere. In eodē lib. ait. Epistolas in greciam scripserat. i. ad grecos. Lepide siles orationes poteris in vsum trahere. Orosius lib. vij. Nero virū in vxrē ducit. Loquere similiter. Apul.j. met. deuotionib⁹ sepulchralibus in scrobem procuratis. Et.xj. Omnes in me populi fabulant. i. de me: loquere similiter. Tacitus. Ante edem diui Julij iacuit primo ictu in poplitem mox a Julio Cario legionario milite: in vtrūq3 latus transuerberatus. Idē. militē in vba Uespasiani adegit. Idē. Cetera in cōe sita sunt. Idē. Nec cohibere parietibus deos: neq3 in vllam humani oris speciem assimulare ex magnitudine. celestiū arbitrantur. Idez. In contrariū disputes. Idē. In contrariū accingi. Plau. in aulu. Multo prius me collocam in arborē. Et in curg. Talos poscit sibi in manū prouocat me in aleā. Gel. lib.ij. ca.xix. Amici isti magnā in partē: cessatores sunt. i. magna ex parte. aut (vt vulgus loquitur) p magna parte. Cic in.j. de nat. deoꝝ. Homines morte deletos reponere in deos. Sudo in humorē. Ualeri. Maxi. In Sicilia duo scuta in sanguinē insudasse. Hec oīa per actm̄ dicta sunt. Notato oīa diligenter vt silr loquaris. Cesso in vota. i. tardus sum ad facienda vota. Cesso in votis. i. tardus sum dum vota facio. sic cesso in rem: cesso in re. Ponit hoc Badius. Fuit mihi in mentē per actm̄ aliqñ dicimus. Plau. in amph. Mihi in mentē fuit. sic recte dici testat Gel. li.j. c.vij. Cice. apud Gelliū. In predonū fuisse potestatē sciatis. Pōt etiā hoc per abltm̄ dici in mente fuit: in potestate fuisse. ¶ In mediū relinquo per actm̄ eleganter dr: licet vulgus in medio relinquo per abltm̄ dicat: author Gel. li.xvij. ca.ij. Quintus Claudius. Nos in mediū relinquemus: id est de hac re nihil iam decernemus: iudicabimus &c. Latine etiam per accusatiuū dicemus: teste Gellio in eodem capite. Pono in mediū: testimoniū nullū citat. Possumus per abltm̄ dicere pono in medio. Cicero oratione.vj. in Uerrē. Rem in medio ponam. Et in.j. de natu. deorū. Ponam in medio sententias. ¶ Compositionē ingressa: plerūq3 intra significat: vt includo: ingredior &c. Sepe negat: vt indoctus &c. Ab in fit inde: hinc deinde/ perinde/ subinde. Perinde tanq3 vel eo modo tanq3: vt custodi domū meaz pinde ac si tua esset. Aliqñ significat valde. Sue. Quare aduentus eius non perinde gratus fuit. Et adeo. Idē Nulla re perinde motus q3 responso Mathematicoꝝ. In vtroq3 citra negationem claudicaret. Proinde: id est ideo: quapropter. Subinde: id est deinde & statim atq3 frequenter cū quodā interuallo: vt abiens subinde respicit. ¶ Sub actm̄ habet primo vbi ad locū motū significamus. vt eo sub tectū. Uerbū. Postesq3 sub ipsos nitunt gradibus. ¶ Secūdo pro pauloante vel circa. Ouid. Sub noctē dicere vale. Sueto. in Aug. Sub natalē suū plerūq3 languebat. In eodē. Sub horā pugne tam arcto repente sopno deuictus. vt ad dandum signū ab amicis excitaret. i. circa horā &c. Uer. j. geor. Sub ipsum arcturum. i. circa vel pauloante. Hora. Occultā febrem sub tempus edendi dissimulas. i. circa. Uerg. Sub lucem exportant calathis. i. circa lucem adueniente die. ¶ Tertio pro per. Titus Liuius lib.j. Legati fere sub idem tempus ad res repetēdas missi: id est fere per idem tēpus. Uerg. Uincit atrox Juno & sub nocte cura recursat. ¶ Quarto pro statim post: vt sub hec vba. Cice. Planco. Sub eas autem reddite sunt. ¶ Quinto pro iuxta: vt quidā volunt: veluti steti sub oratorum et pro intra: vt abdidit pugionem sub illa. Plautus in milite. Negocium omne succedit sub manus: id est ad vel intra manus: hoc est negocium bene procedit.

¶ Sub ablatiuū primo habet vbi opponitur supra & motus ad locum nō significatur. vt terra sub pedibus est. ¶ Secundo sub pro ante vel coram: vt cadent sub iudice morum. Apuleius secundo meta. Sub istis oculis miser iugulatus est. ¶ Tertio sub: id est prope. Uerg. Quo deinde sub ipso Ecce volat. ¶ Quarto sub: id est cū: vt sub sarcinis. ¶ Quinto pro in. Uerg. Nāq3 sub ingenti lustrat dum singula templo

In es vl in ere incido.

Cesso in vota.

In mentē fuit.

In potestatem fuit

In mediū relinquo

perinde

* Perinde nōnunq3 significat eque Cic. in epi. Ego te et Dolobellā perinde diligo

Sub cum actō quinq3 modis

Sub cum abltō sex modis

Idē. Estqꝫ sub inuictis gloria nulla meis. i. in: vel de inuictis meis. ¶ Sexto ꝓpter vt dicunt quidā: veluti ille sub vitijs vadit ad interitū ⁊ pro post. vt latitas sub foribꝰ. Sub quinto modo continetur. Sub cōticinio vrbē inuaserūt. Sub nocte silenti. i. in cōticinio: in nocte: frequens locutio apud poetas. Sub manu. i. in manu ⁊ ꝓpter vel sub manu. i. statim ⁊ de manu ad manū. Seneca lib. x. episto. ad Luciliū. Consilium nasci sub die debet. Et hoc quoqꝫ tardū est nimis: sub manu quoqꝫ (vt aiunt) consilium nascatur. Sueto. in Augu. Et quo celerius ac sub manu annunciari cognosciqꝫ posset. Composita varie significant: vt subtristis subeo ⁊c. quibus supersedeo.

Super cū actō quinqꝫ modis.

¶ Super cū actō sepius legitur: vt qñ aduersatur prepositioni subter. vt super aera ether est. ¶ Scdō pro vltra. vt sup Garamātes ⁊ indos ꝓferet imperiū. Apul. Jam em̄ super oppidū profectus nos citra reliquerat. Studiu super mediā noctem: bona locutio est: teste Seruio. Uerg. hoc etiam per abltm̄ dicit/ Nocte super media. ¶ Tertio pro supra: vt quod signum vidisti super natum regem? Hunc modum posnit zenderus addens Quartum pro contra. vt eo super hostem. Et quintum pro iuxta. vt Sedimus in lachrymis super flumen Babylonis.

Super cū abltō. iiij. modis.

¶ Super abltm̄ habet primo ꝓ de: vbi de re aliqua mentionē facimus. Uer. Multa super priamo rogitans super hectore multa. i. de Priamo ⁊ de Hectore. Cic. xvj ad Atti. Hac super re scribam ad te Rhegio. i. ex illa vrbe. Sic dices/ super fratre tuo scribā ad te Gandauo. Et/ Joannes interrogauit me super valetudine tua. Taci. Multus ea sup re variusqꝫ rumor. Idē. Consulendū tali super re principē respōdit. Sillius. ij. Consultant bello sup. Gel. lib. ij. ca. xxiij. Maritus senex super vxore diuite atqꝫ deformi querebatur. Sic dices doce me sup hac re. Idē lib. iij. ca. j. Is a Fauorino rogatus: ecquid haberet super ea re dicere: pro de ea re vel in eam rem. Sic recte dr̄ vt opinor: habes ne aliqd super hoc versu dicendū: sic Seruiꝰ super Uerg. licet nō negauerim recte dici per actm̄. Seruius super Uerg. vti quod per abtm̄ potuisset dicere: per actm̄ Plautus maluit dicere in aulu. Juxta rez mecū tenes super Euclionis filiā. Secundo pro in. Uerg. Hic tamen hac mecū poteris requiescere nocte Fronde super viridi. In sacris. Salus deo nostro sedenti super throno ⁊ hagno. i. in throno. Uerg. Plena super arbore sidunt. In exodo. Altare de terra facietis mihi ⁊ offeretis sup eo holocaustū. In eodē. Adoleuit sup eo incensum aromatum. Esdre iiij. Ego sedebā super quercu. Qui in similibus: actō vti velit nō peius loquatur: vt opinor. qꝫ per abltm̄: vt in eo qd̄ in Marco dr̄. mittentes sortes sup eis qui tolleret. Et in ps. Sicut ablactatus est sup matre sua. ¶ Tertio sup. i. pro vel propter. vt super hac re nō moueor. Uerg. Nec super ipse sua molitur laude laborē. Quęqꝫ laborare oportet super fama tuenda. i. pro. In sacris. Maius gaudiū est angelis super vno peccatore. i. propter vnū peccatorem penitentiam agente ⁊c. vel ex vno peccatore ⁊c. Erāt Joseph: ⁊ Maria mirantes sup his que dicebantur de puero. i. de his aut propter hec ⁊c. Stupebant aūt qui audiebant eum super prudentia ⁊ responsis eius. Multū laboraui super promotione tui. ¶ Quarto pro preter (si zendero credimus) vt super his donis super addam alia. Nōnulla hic bene colligit: in multis tñ errauit: vt quū dixit sub pro ante actm̄ habere. vt sub noctē dicere vale. i. paulo ante noctem. hinc mendose colligit recte dici. Sacerdos stat sub altare pro ante altare.

Super aduerbium.

¶ Sup efficitur aduerbiū vbi casum desierit habere. Plau. Hinc atqꝫ hinc super subterqꝫ premor angustijs. Capitur pro desuper. Uerg. Et super e vallo prospectant troes Et valde. Idē. His accensa super. i. accensa valde propter hec. Ponitur pro superest. Idem. Nec fuga iam super supplex est: ⁊ pro insuper: ⁊ amplius. Idem. Cui neqꝫ apud danos vsqꝫ locus: ⁊ super ipsi Dardanide infensi penas cum sanguine poscūt. Compositionem ingreditur. vt supersedeo ⁊c.

Subter.

¶ Subter actm̄ fere semper habet siue quies fuerit siue motus. Sta. Desilit in campos qui subter menia nudos Asseruat manes. In. lib. iiij. regū. Helias quū sederet subter vnā iuniperū. poetice abltm̄ habet. Uergil. Quū tamen oēs ferre libet subter densa testude casus. aduerbiascit: apud Plautū vt ptz in super.

Subtus.

¶ Subtus. i. subter. Alexander putat vtriqꝫ casui seruire: vt subter. Ualla dicit subtus solum aduerbiū esse. Et in sacris vbi videtur prepositio esse: dicit vitio scriptorū sub pro subter poni: ⁊ retro pro post: foras pro extra ⁊c. vt in. ij. lib. Regū. Dilatabis gressus meos subtus me. sic in byblijs sepius. Si vera est Ualle sententia nō dubium quin mendum sit in Tacito dicente. Obliquis subtus vndas saxis exterrita. Et in Seneca in conso. ad Martiam: subtus tot maria.

¶ Inseparabiles.

¶ Di et dis separandi vim hñt: et cõponitur di cũ d/g/l/m/r/i/atq; n cõsonãtib9 vt diduco/digero/diluo/dimitto/dijudico/diuerto cum reliquis ɔponitur dis: vt discupio dispono rc. et cum i: vt disiungo. Ante f mutatur s in f: vt difficilis/diffindo/diffido. In dirimo mutatur s in r. Sed de mutationibus deo fauẽte in orthographia dicam. Dis primo separat. vt disiungo. ¶ Secundo negat. vt difficilis diffido. ¶ Tertio diuersitatẽ notat. vt dissideo/discordo. ¶ Quarto significat valde. vt discrutior/discupio dispicio. Celius Ciceroni. Oia intima conferre discupio. ¶ Quinto significat in diuersas partes: vt dispono: dissemino. ¶ Sexto dis. i. male. vt dispereo. Di greca dictio. i. duo aut bis. vt dijãbus. ¶ Re per apocopez a retro fit. ¶ Primo significat retro. vt respicio regredior. ¶ Secundo significat iterum: et iterũ sepeq;. vt repeto renouo. ¶ Tertio pfectionẽ significat: vt recognosco. ¶ Quarto reciprocationez. vt reclamo. ¶ Quinto contra. vt reluctor repugno resisto. ¶ Sexto inde. vt remoueo.

Di et dis.

Dis ;capitur sex modis.

Re capitur xj. modis.

¶ Septimo valde: vt redũdo. Octauo lõge. Vergi. lib. iij. Italiã petere et terras tentate repostas. Serui9 ait repostas. i. lõge positas. ¶ Nono ɔtrarietatez simplicis vt retego qđ tectũ erat denudo. resigno qđ signatũ erat aperio. recludo clausum patefacio. ¶ Decimo diuersam a simplici significationẽ hz nõ contrariã vt scisco. i. scio aut cognosco. recisco nõ significat iterũ scisco neq; ignoro: sed occulti9 factuz cognosco et aduerto. ¶ Undecimo nihil mutat. vt represento. i. presento: ante vocalez interponitur d: vocalitatis grã. vt redeo: redamo. sic in pro. vt pdeo: pdigo. Am. i. circum vt amplector: ambulo: vbi euphonie cã interponitur b. sic in ambages: ambio ambesus rc. Co et con idẽ significãt. s. cuz et simul. vt ɔiungo cohortor. aliqñ con pro cõtra capitur. vt cõtendo. Tertio p valde vt concrepo. Casus prepositionis nõnunq; sub auditur. Hora. Ventuz erat ad veste. s. templũ. Primo macca. Ceciderunt Nicanoris scz de exercitu. rc. Niger ait. Prepositio semper vult casuz prepositionis cuius officio fungitur. Nõ ausim asserere esse preceptum esse catholice verum.

Am. Co. Con.

¶ An recte dicamus de post fetãtes: de sub pede: de prope fontes: licet nolim frequenter sic loqui: tñ minime eiusmodi locutiones barbaras esse censuerim: qr similiter loquũtur nonnulli magne authoritatis viri. Florus de bello ligustico. sic de sub alpib9. i. de sub ipsis Italie faucibus gentes rc. Cicero. orone. j. in Catilinã. Contulisse in ante diem quintũ calendarũ Nouenbrium Vituperatur et ille loquendi modus: licet in sacris habeatur et apud Orosiuz. Preter hodie: vsq; ad nunc ab heri: a deorsum rc. Nec tñ dices cũ Cicerone ad pridie Calendas. Sub postea q; veni rc. Cicero lib. ij. ad atticũ. Ibi volo esse vsq; ad pridie Calendas Maias Sepissime similiter loquitur Balbus Ciceroni lib. ix. ad Atticum. Sub posteaq; nostras rationes cum Oppido ad te dedi.

De post fetantes.

¶ Regula vltima de genitiuo et obiter de alijs casibus pro aduerbijs loci quam carentiam rectoris vocat Alexander.

Questio si fiat per vbi: nomenq; prioris
Sit numeri: et proprium seu prime siue secunde
In patrio dabo quando locum defino minorem.
Militie belli atq; domi sic ponis humiq;.
Addimus interdum dictis terreq; togeq;.

¶ Propria nola pagoꝝ et oppidoꝝ (q̃ minora loca dñr) prime vel scde declinatiõis singularis nũeri cũ appellatiuis militie: belli: domi: humi: terre: et toge cum v̄bo vel pticipio vbi q̃stio fieret per vbi ponentur in gtõ p aduerbijs loci: vt si q̃ratur: vbi est papa: optie rñdebis. Papa est Rome. vbi studuisti: studui Gandaui/Louanij/Mechlinie/Antuuerpie rc. vbi est segnis: domi. vbi est temerarius: Militie. sic poma tacent humi. i. super terram. Condo corpus terre id ẽ in terra. Gratus principi belli togeq;. i. in bello et in pace. ¶ Da authoritatẽ. Hora. in epist. Me primis vrbis belli placuisse domiq;. Sil. viij. de Varrone cõsule temerario. Idẽ vt turbaru̅ sator atq; attendere solers. Inuidiaz prauusq; toge sic debilis arte belligera. i. teste Marso interprete: vt erat prau9 domi: sic erat ineptus foris et rei militaris penitus ignarus. Toga vestis erat qua Romani vtebantur in pace tñ. Ideo pro pace capitur. vt ille

Toga pro pace. Ma. Tulli9. Cedãt arma toge concedat laurea lingue.

prestans est: belli: togeq: hoc p abltm̃ dicere posses. Pli. Ut dubiũ sit toga ne an bello prestantior fuerit. ¶ Nũciatũ est rome Gallos rebellare p hãc r'am recte dr. pō idē per actm̃ dici: qr mot⁹ ad locũ latitat in verbo nũcio. Per gtm̃ nũcio Rome. Ti. Liui. lib. v. Rome est nũciatũ. de actõ. Idē lib. iiij. Nũciatr Romã. Idē lib. i. Hec nunciãt domũ albani. Sepissime ita loquitr Sallu. in Cati. Domi militieq; mari atq; terra p̃clara facinora fecit. Mari atq; terra: vel terra mariq; i. p mare ⁊ terrã. Frequēs apud doctos ⁊ elegãs locutio est sic tota vrbe: toto foro: p p totã vrbē ⁊c. Li. libro ij. Manat tota vrbe rumor. Rusticus diceret p totã vrbez loquuntr de hoc. ¶ Cur dixisti in r'a ppria noia? Qr appellatiua ponunt cũ p̃põne in abltõ. vt vbi oras? in templo. herba crescit in agro: auia mea moratur in pago: auus in oppido. ¶ Cur dixisti ppria oppidoꝝ ⁊ pagoꝝ? Qr ppria alioꝝ locoꝝ vt regionũ ⁊c. stabunt in abltõ cũ p̃põne in. vt Petrus studet in Frãcia. bellũ est in Egypto ⁊c. Argumētor. dicit Cice. in i. de legi. Crete in cupressetis gnosiorum ⁊ spatiis syluestrib⁹ crebro insistens. et Uictruui⁹. Nascitr Crete. ergo appellatiua carent in gtõ rectore. siue vice aduerbioꝝ ponuntr. Rñdeo. ista exẽpla sunt admodũ rara ⁊ regula datur de frequentiori authoꝝ vsu. Argumētor. dicit Cice. ij. in Uerrē. Fuisse vna cuz isto sami. hic sami in gtõ loco aduerbij ponitr. ⁊ tñ samos est nomen insule. ¶ Rñdeo. lz samos sit nomen insule: tñ samũ etiã est oppidũ in ea insula. qr in eadē 'actione dr oppidũ samuz. sic Rhodos gleria thessalia ⁊ plura alia sũt regionũ ⁊ oppidoꝝ noia: ⁊ fm̃ hoc diuerso modo ꝯstruũtur. ¶ Cur dixisti prime vel scḋe declinatiõis? Qr si essent tertie declinatio. ponerentr in dtõ vel in abltõ. vt natus Carthagini ⁊ aliqñ natus Carthagine. ¶ Cur dixisti nũeri singularis? Qr si essent nũeri plr̃is: in dtõ vel in abltõ ponerentr. vt nat⁹ Athenis: studet Parisijs ¶ Cur dixisti vbi q̃stio fieret p vbi: qr si fieret q̃stio p quo qua vel vñ nõ respõderetr in gtõ: vt quo vadis? Uado Romã non rome ⁊c. Argumentor vbi questio fit per vbi nõ rñdemus semp solũ in gtõ: etiã in ppriis oppidoꝝ prime vel scḋe ⁊c. Nã si quis roget vbi habitas: recte dicimus habito Rome aut habito Romã: similiter vbi cõdidisti aurũ? bene rñdemus: condidi domi vel per actm̃ cõdidi domũ. Plaut⁹ in aulu. Ibo vt hoc condã domũ. Si ordines Ibo domũ vt hoc condã: aliud afferã ex eadez comedia. Credo iam illum inaudisse mihi esse thesaurũ domũ. i. domi. ¶ Respõdeo. habito gtm̃ habere põt per hanc regulã. vt habitat soror mea Gãdaui ⁊ actm̃ per regimē: qr est frequētatiuũ ab habeo sed sic melius interrogamus. Quã vrbē habitas? Romã/Gãdauũ ⁊c. Ad exẽpla vel testimonia ex Plauto rñdeo illa perq̃ vetusta sũt nec nisi parcissime imitanda ideo cõtra regulã nõ sunt q̃ datr de frequentiori doctissimoꝝ vsu. Posset contra regulam formari argumētatio de humi: qr respõderi posse videtr ad interrogationez factã per quo: vt deiecit humi vultũ: sz cõcedim⁹ humi in gtõ etiã locũ hr̃e vbi ad locũ motũ significamus: sz nõ pñt oĩa tradi versu. ¶ Habito quotuplicē constructionē habet? Quadruplicē. Primo hz casũ p carētiã rectoris. vt Petr⁹ habitat domi mee. Paul⁹ habitat ruri. Cice. p Sexto Roscio. Ruri sp habitãt. sic habito rome. habito Tyburi ⁊c. ¶ Scḋo regit actm̃: vt primitiuũ habeo. Uarro. Hoc modo antiquos secũdis rebus Cumas habitasse. Uerg. Habitarũt dij quoq; syluas. Idē. O tm̃ libeat mecũ tibi sordida rura atq; humiles habitare casas ⁊ figere ceruos. Serui. ait sic rectius dici q̃z in casis. Tertio hz abltm̃ cuz p̃põne in. Cice. pro M. Celio. In ediculis habitet. ¶ Quarto abltm̃ capit p subauditionē p̃põnis in. Uerg. Lucis habitamus opacis: hoc est in lucis. hec subauditio in nõnullis aliis reperitr. Justin⁹ lib. xi. Cypro exulabat. i. Cypro. Cic. p domo sua. Domo me cõtineo. i. in domo. Uergilius. iij. Geor. hũc quoq; vbi aut morbo grauis aut iaz senior ãnis deficit abde domo. Serui⁹ ait abde domo. i. in domo. Nã si aduerbialiter vellet loqui domi diceret. Sueto. in Domi. Natus est regione vrbis sexta i. in regione. Ouidi⁹. Sustinet inuidia tristia signa domo. i. in domo. Tale est teste Seruio illud Uergili. iiij. eneidos. Non libye nõ ante Tyro despectus Hiarbas. Idē in primo. Regna tyri germanus habebat. hic Tyri aduerbiũ est teste Seruio. aut nomen loco aduerbij. vt ego sentio. Ceterũ pace Seruij Tyro nõ est abltũs pro in Tyro: sed dtũs rectus a despect⁹: vt despectus libye ⁊ Tyro. i. a libya ⁊ a Tyro. hoc est a libybus ⁊ tyriis veluti Neronem odit Roma. i. oderũt Romani. Sic docti dicũt. Uerg. i. ene. ⁊c. pro in primo. licet Regius derideat. Similiter excusatur licet nolim imitari illud de Paulo in actibus apostolicis. Natus Tarso Cilicie. nutritus aũt in ista ciuitate. i. in Tharso.

¶ Humi quotuplicē cõstructionē habet? Duplicē. Prius cũ vbo q̃etis aut motus

Nũciatur Rome aut Romam.

Crete nascitur.

Sami suz

Habito rome aut romam.

✱ Uarro. Utrũq; locum mulieres et viri pariter habitarunt

Domo pro in domo

Humi.

nõ exterioris capit pro in humo vel super humũ vel intra humũ: vt semino triticũ humi.i.in humo vel intra humũ. Colu. Cumulisq; exaggerunt: vt latius sese frutex humi diffundat.i.intra humũ.aliqñ per abltiñ loquimur: qr subaudit in: sed fere cum adiectiuo: & sic per gtiñ nõ liceret loqui. Colu. Nec densa nascitur humo. Idez. Nõ vt pinguissima vel macerrima iacit humo. De gtõ iterũ Uerg. Qui legitis flores et humi nascentia fraga. Hora. Serpit humi tutus nimiũ timidusq; pcelle.i.sup vel per humũ. Nec dicã tñ transeo humi: teste Lanciloto. ¶ Scdo humi cõstruit cũ verbo motus ad locũ. Boe.in.j.de cõso. Deiecit humi mestior vultũ. Uergi.j.eneid. Nec prius absistit q̃ septẽ ingentia victor. Corpa fundat humi. & alibi. Procũbit humi bos. Iuue.saty.viij. Stratus humi palmes viduas desyderat vlmos. Sta. Sternet humi populos miserũq; exhauriet orbẽ. Dicimus ergo: iacimus humi: & iacio semẽ in humũ. Oui. Uipereos dentes in humũ pro semine iactos. Curt. Plura in humuz innoxia cadebant. Tacit. Proiectos in humũ. ¶ Quõ dicendũ est vado humi: an vado humũ? Neutrũ dicendũ est: vt ego opinor: qr licet ponat humi cũ sternit deiecit & paucis forsan alijs: nõ tñ cũ vado venio & alijs multis: qr vsus authorũ nõ approbat. Humũ aũt per actiñ & humo per abltiñ carere rectore ex doctis pbare nequeo: licet Alexander asserat.sic militie in solo gtõ rectore caret: teste Sulpit. Nec habeo quicq; cur illi refrager. dic ergo vado ad humũ: pficiscor in militiã. ¶ Que est differentia inter cõdo terre & condo terra? differentia teste Badio est hec. Condo terre.i. intra terrã: in ipso elemento. Condo terra vbicũq; etiã in summo aere. Uerg. Cõdidunus terre &c. ¶ Domi & domus gti quõ differũt? domi locũ significat vbi domus locatur & fere semp caret rectore. vt sum domi. domus edificiũ ipsum significat: nec vnq; loco aduerbij ponit. vt fenestra domus fregit tectũ domus: dom⁹ mee imperium teneo.i.familie mee: domi mee imperio egent.i.in domo mea. Dom⁹ p familia aut tota gente aliqñ capi. sunt q̃ negẽt: quos errare Calepinus ostẽdit Itẽ sum domi: nõ aũt sum domus. ¶ Domi aliqñ significat in vrbe aut in pace. Cice. circa finẽ. ij. offi. Preterea quibuscũq; rebus vel belli: vel domi poterũt rẽpublicã augeãt imperio: agris vectigalib⁹. Cur dixisti domi fere semp rectore carere? Dixi fere: qr aliqñ regit. Terẽ. in eunu. Sãga (vt: fortes decet milites) domi focisq; fac vicissim memineris. Plau. in tri. Nõ fugitiuus hic hõ cõmeminit domi. in amph. Ut salui potiremur domi. In eadẽ. Tui me neq; domi distedeat. his inuentis vtemur: nõ tñ dicemus fenestra domi: sz fenestra domus &c. ¶ Quid est carere rectore? Est nomẽ sine prepõne etiã subaudita p aduerbio loci poni: vt viuo Gãdaui/ Rome quid faciã? Cõtineo me ruri: vado domũ &c. Utrũ carentia rectore noia dicenda sunt: an aduerbia? Noia aliqd de aduerbiorũ natura retinentia. Quid id doces? Nã admittũt adiectiua: vt sum domi mee. Uiuo Athenis tuis.i. mera aduerbia nũq; facerẽt. nec admittunt q̃cũq; adiectiua: qr nõ dicim⁹ sum domi pulchre. ergo nõ sunt mera noia sz media q̃dã inter noia & aduerbia. cõcinit mihi cũ Ualla Cale. Dona. & Ser. negant ẽẽ nõ dici noia: illi suã hñt opinionẽ: nos nr̃am. Que adiectiua his iũgant post dicã.

Cõdo tre. Domi et domus. * Dom⁹ p familia capit cõtinens p cõtẽto vt domus mee rõnem habeo. Domi aliqñ regit. Carere rectore. Carẽtia rectore manent noia. * Domi adiectiuo aliene & p nominib⁹ iungitur.

Si terne nomen fuerit numerive secundi:
Cum ruri dabitur terno aut sexto: mage terno.

¶ Noia ppria oppidorũ aut pagorũ tertie decl'inationis aut pluralis nũeri vbi questio fieret per vbi ponũtur pro aduerbijs loci in dtõ vel in abltõ. elegãtius aũt in datiuo cũ appellatiuo ruri. vt Terẽ. natus est carthagine: & elegantius carthagini: ille studet tyburi per dtiñ elegãter nec inepte Tybure per abltiñ. sic Exercitus est Uernoni aut Uernone &c. Studes Athenis. Tarquini⁹ vixit Gabijs &c. Joannes est ruri multo melius q̃ per abltiñ est rure. ¶ Quõ pbas elegantiorẽ locutionẽ esse per dtiñ? qr Serui⁹ grãmaticus doctissim⁹ dicit apud Hora. abltiñ p dtõ poni. Rome/ Tybur/amem: ventosus Tybure Romã. & apud Uerg. Aulide iurauí. & apd Cice. Quũ tu Narbone mẽsas hospitũ cõuomeres. Quid si Serui⁹ errauerit: vt in pluribus Beroaldus ostendit? In hoc pcepto Seruiũ nõ errasse pbo authoritate doctissimorũ: qui per dtiñ persepe loquunt. Sueto. Lentulus getulicus Tyburi genitum scribit. Pli. Quũ spectare antiqui moris suppliciũ Tyburi cõcupisceret. Apul. in flo. Igitur nemo carthagini pro cõsulũ diutius fuit. Plau. in plogo Cas. Aio hoc fieri in Grecia & certhagini. Copulant hic diuersi casus: quia regimen variatur. Si adiectiuum apponatur: potius per ablatiuum loquar. vt Uerg. iiij. eneid. Tyriã Car-

thagine qui nunc expectat. Seruius ait carthagine ꝑ carthagini. Ego etiā in ꝓsa nollē dicere tyria carthagine expectat. Amplius de datiuo. Plau. in cistel. Fuere si cyoni iam Dionysia Cic. xvij. ad atti. Conuento Antonio tyburi. In eodē. Sextum nunciauit cum vna solū legione fuisse carthagini. Idē pro lege agraria. Arbitrabat Corinthi ⁊ carthagini nō de fore qui illa restituerent. Hic diuersi casus copulantur qꝛ regimē variat. Liui. xxi. Que Rome quisq; carthagini acta. Idem lib. v. Neglectum anxuri presidiū. Teren. Ruri sese cōtinet. Colu. Ruri moret. ¶ Licet ne dicere Potrus natus est tybure: pater est rure: per abltm? licet certe: elegantior censet loquens per dtm. Da authoritatē de abltō. dabo primo de abltō rure. Tit. Li. xxxviij. Scipio vitam Literni egit sine desiderio vrbis: morientē rure eoipso loco sepeliri se iussisse ferunt. Idem lib. vij. Rure ⁊ ꝓcul cetu hoīm iuuentutē egisset. Colu. Iam eo rure qđ pascuo caret pōt cōtineri. Persius. Rure paterno est tibi far modicū. neutrum propterea adiectiuū vellē aliter dicere. Hora. Quinq; dies tibi pollicitus me rure futurū. Cic. xiij. ad atti. circa finē. Quā equidē rure esse arbitror. ¶ De ꝓprijs in abltō vbi questio fieret per vbi. Cice. de senec. Lacedemone esse honestissimū domiciliū senectutis. Idem. iij. de natura deoꝝ. Sepultos esse dicit Lacedemone. Pōpeius ad Cice. lib. viij. ad Atti. Partim sulmone collocauit. Suoet. in Aug. Octauū et decimum Tarracone inijt. Pli. xxxv. ca. x. Effectū est sicyone primū: deinde et in tota grecia. Cesar. vij. de bello Gal. Ipse bibracte hyemare constituit. Pli. ix. ca. viij. Puerum Alexander magnus Babylone Neptuni sacerdotio prefecit. Idem lib. ij. ca. lxxviij. Primus horologium qđ appellāt Sciotericon Lacedemone oñdit. Idē lib. xiij. ca. xx. Babylone serit. Justinus lib. v. nūciat Lacedemone in bellū Athenienses exarsisse. Liui. Nati carthagine sed oriundi a Syracusis. Idem. Crotone nec cōsilium vnū inter populos erat: nec voluntas. Idem. Morari carthagine statuerat. Et quoad carthagine morati sunt diutius ibi q̄ carthagine vixerūt. Idē. Nunciatū frusinone infantē natū quadrimo parē: ⁊ cōsiliū de ijs carthagine erat. Et sicyone datū ijs est consiliū. Et nolite ad vestras leges atq; instituta exigere ea que Lacedemone fiunt. sic alibi sepissime apud eundē inuenies: vtrūq; ergo rectū est. Teren. natus Carthagini: ⁊ natus carthagine. demus tn̄ doctissimo Seruio per dtm locutionem esse lepidiorē. ¶ Quedā in dtō ponunt pro aduerbijs tpis aut verius sunt aduerbia tpis. Tēpori. i. tēpestiue. Luci. i. per diem. vesperi. i. vespere circiter noctem. Terē. in heau. Nunq; tā magne egredior neq; domū tam vesperi reuertor quin te infundo ꝯspicerer fodere. In hymno. Te mane laudū carmine te depcamur vesperi. huic si adiectiuū iūgas adhuc in i pōt desinere. Pli. vi. epi. Sūmo vespi abeuntibus nobis. Plau. in amphi. Nō satis tpi. ⁊ in cap. Uenturus tpi. Ibidē. venias tpi. Gel. xi. c. vlti. Si modo ad luci fecissent. ¶ Sūt qui dicāt vesperi in dictis orōnibus esse gti casus. Sunt qui datiui. ego puto aduerbiū esse vespi ⁊ vespe: vt heri ⁊ here. Et si nomen esse velis: potius erit dti casus vt tpi q̄ gti: qꝛ per tertiā hic vesp eris. tā ꝑ stella q̄ pro tpe dicimus. Pli. ij. li. nat. hist. Suus quidē cuiq; color est. Saturno candidus. marti igneus: lucifero candēs: vesperi refulgens. ¶ Simile his est sorti pro per sortē. Uer. Sunt qbus ad portas cecidit custodia sorti. aduerbiū est vt vesperi: teste etiā Georgio Ualla lib. xxxij. ca. xix. Plau. in cas. Sorti sunt victus. Nota bene vt similiter loquaris. ¶ Cuius casus est vespere apud diuū Mattheū. Uespere autē sabbati q̄ lucescit in pma sabbati: venit Maria Magdalene ⁊ altera Maria videre sepulchrū? Ablatiui aut aduerbiū: antecedēs autē relatiui que subauditur sic teste Badio. Uespere autē sabbati eius diei que lucescit. Alexander ⁊ Nicolaus de Lyra dicunt vespere esse genitiui casus quod mihi nō placet.

Sum rure

* Uergil. Seruiꝰ in locū illum ꝟgilij Tyria carthagine q̄ nūc expectat dicit noīa locoꝝ cū aduerbialiter ponunt nō in abltō: sꝫ in dtō debere poni, Tēpori Luci Uesperi. Sorti. Uespe sabbati.

Tu sextum casum si quando per vnde rogaris.
Aut qua: responde. Si per quo: ponito quartum
In proprijs. quibus vsq; cupit rus cum domus addi.

¶ Nota ꝓpria oppidoꝝ aut pagoꝝ vbi q̄stio fieret per vñ aut per qua ponunt pro aduerbijs loci in abltō sine ꝑpositione: cū duobus appellatiuis rus ⁊ domus: vt vñ venis? Uenio roma/Tybure/Lutetia/Lugduno/rure/domo. Terē. Timeo ne pr rure redierit. Qua ibis? Gandauū/Neoportu/Cortraco. Qua ibis? Romam/Coloniā ⁊c. Sed hic per prepositionē sepius loquimur ꝓpter amphibologiā vitandam

¶Si per quo ponito quartū. Sensus est. Noia ꝑpria oppidoꝝ vel pagoꝝ vbi questio fieret per quo ponenť sine prepositione in actō cum appellatiuis rus, ꝛ domus: vt quo vadis? vado Gādauū/Brugas/Bergas/Remos/ Parrhisios. Declinabis hec si recte velis loqui: vt in heteroclitis probaui. apud Cesarē Parrhisij ꝛ Remi dicunť ipsi homines. oppidū Parrhisioꝝ est Lutetia. Cesar in .vj. de bello Gallico. Consiliū in Lutetiā Parrhisioꝝ transfert. Idē in .vj. de bel. gal. Remi qui proximi Gallie in belgis sunt. Ibidē. Locrius remus. s. Remēsis. Cur dixisti ꝑpria oppidorum aut pagoꝝ? Quia appellatiua aut ꝑpria regionū ponūtur in actō cū prepōne ad. vt vado ad vrbem/ad asiam ꝛc. ¶Argumentor. Et oppidoꝝ propria cū ꝑpositione recte ponunť. vt vado ad Romā. ꝛ appellatiua ꝛ regionū noia sine prepositione. ergo tota regula est friuola. Primū probo per Cice. Eo die Uerres ad messanā venturus erat. Scōm ꝓbo per Apul. ij. meta. Hospitiū defessi rediremus: pro ad hospitium. Tertiū probo per Uerg. Italiā fato ꝓfugus lauinaqꝫ veni Littora. ¶Rñdeo. regula nostra dať de arte ꝛ de frequentiori doctissimoꝝ vsu: sed artē plerūqꝫ cōfundit authoritas teste Seruio. Unde ait in illud ene. j. Italiam fato ꝓfugus lauinaqꝫ venit Littora. Ars exigit vt ciuitatū noibus ꝑpōnē nō ponamus reliquis aūt postponamꝰ: sed plerūqꝫ vsurpāt authores cōtrariū. Nā ꝛ Cic. eo die Uerres ad messanam vēturus erat: dixit ꝛ hic Maro Italiā ꝛ nō ad Italiā. hec Seruius. Sic Uerg. in buc. Ad nos hinc alij sitiētes ibimus aphros Pars scythiā ꝛ rapidū crete veniemus oaxim. Suet. in Augu. Ab actio quū Samū insulam in hiberna se recepisset. Apul. vij. met. Leti/ꝛ gaudentes ciuitatē reuenimus. Et lib. viij. Ciuitatē quandā populosam ꝛ nobilē iam fessi peruenimus. Cesar. ij. de bel. ciui. Uarro quū itinere cōuerso se Italiā venturū promisisset. De ꝑprijs cū prepōnibus iamiam dicam.

Lutetia

Barbarus haud fies apponens preposituras.

¶Si quis cōtra reglas dictas doctissimos parce imitemur vbi vsurpauerūt cōtrarium: aut prepositionē omittendo vbi regula exigit addi: aut addendo vbi regula exigit vt omittatur: nō censebitur barbarus. Ubi gratia. regula exigit vado domum Uerg. Ite domum sature: venit hesperus: ite capelle. Teren. Ego cum filio rus ibo. Ouid. Quo ruitis v r̄as quisqꝫ redite domos. sic nō dr̄ venimus domibus / nec sumus domoꝝ aut domuū nec imus rura ꝛc. aliqñ tamē teste Ualla inuenimus vado ad domū: vt sum in domo: pro sum domi. hoc inquit grāmaticū est: illud latinitatis et elegātie. Quintil. lib. v. In domo furtum factū ab eo qui domi nō fuit. Solent indocti quicquid cōtra grāmaticoꝝ regulas reperiť tanqꝫ acconitū aspernari: ꝛ si qđ contra regulā afferatur dicunt valde rarum esse ꝛ licenter dictū. Hanc euasiunculā vix habere iam poterunt quia valde multa notaui que nec aspernaberis nec affectabis sed parce vteris his ꝛ similibus. Sulpitius ad Cice. Quū ab Athenis proficisci in animo haberem. Liuius de bello Macedoni. Ab Larissa decessit ad Demetriadē. Gel. in principio deciminoni. Nauigabamus ab Cassiopea ad Brundusiū mare Ioniū. Hirtius de bel. Gal. ab oppido Bibracti proficiscať: hic excusať: qꝛ cōnectitur appellatiuū. Et sic tamen etiā sine prepositione reperio. Iustinus. xiij. Pictorem vrbē concessit. Liui. A preneste profectos. Idē in abltō per secundā vocalez cere dixit. Idem. lib ij. Pedum cepit postremū ad vrbem a pedo ducit. Et lib. iiij. Legati ab ardea veniunt. Et lib. vj. Profectos ad Sutriū. Idem alibi. Ad Soram inde reditū. Ad Fregellas pergit. Ad Lōgulam peruenit. Ad Mcuaniam perrexit Ad Romuleam pergunt. Ad Luceriam ducere legiones. A delphis Romam redijt Ad Lacedemonem ducere. A Corintho veniens. Iuliū ad Demetriadē premisit. Recessit ad Demetriadē. Ad Demetriadē ꝓfectus. ad limneū ire placuit. Legatus ab Roma venit. ad Pergamū ducit. Cice. actio. vj. in Uerrē. Ad Messanā transire possent. Idem primo Acade. Uenisse eum de Roma. Idem lib. viij. ad Atticum. ad Capuam vel ad Luceriā iturus putabať. Sallust. in iug. ad Thalam proficiscitur. In eodē. ad Thalam perueniunt. Idē. Tendere ad Capsam: ꝛ portas obsidere iubet. Idem. Marius ad zamam peruenit. Plautus in ca. Uendidit in Aulide. Recte igitur dicitur eo ad Romā: venio de Roma ꝛc. sed frequentius eo Romā: venio Roma. maxime autē addicere possumus: vbi locū proximū significamus. vt hostes venerunt ad Gandauū. i. ad locū Gandauo proximū: nō autē intrauerunt Gandauū: et sic frequenter in exemplis Liuij capitur prepositio ad: vbi prepositio abest. Iusti. lib. vj. Lacedemona proficiscuntur. notetur in prosa accusatiuus grecus. Liuius. Romam quum scripsisset. Sic scripsi Louaniū ad amicum meum. Pero tozū tem=

Propa oppidoꝝ cuz ꝑpōnibus.

*Sall. in iug. ad Cirtham oppidū iter cōstruūt. Idē in cati. Nā Faesulis ab Roma aberat.

plum/Romam &c.regimen est.Simile carentie rectoris est eo inficias.i.nego.venio suppetias.i.ad auxilium.Hirtius de bel.aphrico.Suis suppetias occurrit.In eodem.& in Cesare inuenies suppetias.mittit.i.venit &c.Verg.Uiuentes rapit inferias quos immolet vmbris.

Compositum nomen noluntrectore carere.

¶ Grāmatiste negāt nomē cōposite figure posse sine prepōne poni pro aduerbio loci qr male dici putant Joānes iuit mōtēpessulanū/Gerardimontē &c.Ego vero rectissime dici assero:qr si vera esset grāmatistarum regula nō tacuissent de hac re Priscian⁹ Donatus/Seruius &c.nec ipse Alexander.Preterea in grecis manifeste hoc falsum est.vt Neapolis/Nicopolis Cōstantinopolis &c.Preterea apud doctissimos inuenio nomina latina composite figure:aut orōnes carere rectore: vt sunt noua Carthago/Theanum sidicinū/Nouū comum & plura.Cicero.viii.ad atti.Capuam veni eo ipso die quo Theano sidicino es profectus.In eodem. Theanum sidicinum venissem.Sueto.in Cesare.Retulit etiā vt colonis quos rogatione vatinia nouum comum duxisset ciuitas adimeretur.Idē in Galba. Carthagine noua conuentum agens tumultuauit/Gallias comperit.Titus Liui.Carthagine noua conuentum agens tumultuauit.Idem.Legione Theanum sidicinum premissa. Sic Lancilotus recte dicit.Quorum multi sunt Regij lepidi.dicimus autem Regium lepidum ex duobus rectis:authore Corne.Tacito:clarissimo rerū Romanarū scriptore: aut Regium lepidi ex recto & obliquo:authoribus Plinio & Ptolomeo.Testis est huius rei Lancilotus in prefatione operis sui.

Regium lepidū et regiū lepidi.

¶ Utrū noībus carētibus rectore liceat adiectiua iungere? Uix nisi domi domū domo:cui recte damus:meus/tuus/suus/noster/vester alienus:vt parasitus libentius cenat domi aliene quam sue. bene etiam dices venio domo Petri &c.in reliquis rarissime adiectiua iungimus.Cicero ad atti.xvi.Malo cū timore domi esse:quam sine timore Athenis tuis. Florus in prima epitome. Successit Romulo Numa Pōpilius:quem curibus Sabinis agentem vltro pertinere ob inclytam viri religionem.Tit.Li.xxiij.Capuā flectit iter luxuriantē longa felicitate ac indulgentia fortune.Ouid.Atque aliquis doctas iam nūc eat inquit athenas.sed hoc excusari solet propter versum vt apud Verg.Sitientes ibimus aphros.Propertius prepositionē adiecit.Magnū iter ad doctas proficisci cogor Athenas.Ergo licet recte dicamus:sum domi tue:nō tamen sum domi pulchre &c.Cice.Nōne malis sine periculo domi tue esse:quam cū periculo aliene? Plau.Quid tibi negocij est domi mee?

Rectore carentib⁹ vix adiectiua iungūtur.
* Sti pro noim me⁹ tu⁹ &c.iunguntur cū gtō domi & silr gtūs aliene.

¶ Fit ne apte relatio per nomē:aut pronomen relatiuū ad nomina carentia rectore? Etiam.vt sum Rome:que vrbium excellentissima est. Cice. ad Lentulū.Te cum classe atque exercitu proficisci Alexandriā:vt eā cum pace presidijsque firmaris.Lentulus Ciceroni de Dolobella.Nulla alia re confisus Laodicee que est in Syria ad mare se contulit ¶ Nunc de aduerbijs loci dicendū est de quibus nonnihil in rudimentis diximus.

Rectore carens refert apte a relatiuo noie aut pnoie.

¶ Interrogatiua locorum.

¶ Quid querit quo?ad quē locū.Quid qua?per quē locū. Quid vbi? in quo loco. Quid vnde?de quo loco:vel a quo loco.Quid quorsum?quē locū versus.quid quousque?vsque ad quē locū:& quam lōge:vt quod vulgus loquitur quam remote.¶ Quot modis capiuntur quo/qua/vbi/& vnde? Tribus.¶ Primo interrogatiue.vt quo iter est tibi? Gandauū.Cice.lib.iij.ad Atticum.Nobis iter est in Asiam. Qua itur ad forum? per cemiteriū diui Martini.vbi est deus?cum bonis.vnde aduehit nobis piper?ex india.¶ Secūdo relatiue:vt vado illuc:quo abijt Petrus:ibo qua tu. illic deus est vbi pax est.venio foris:vnde & tu.¶ Tertio infinite:vt nescio quo abijt homo &c. ¶ Quot modis respondemus ad quo/qua/vbi/& vnde? Tribus.& quarto modo solum ad quo.¶ Primo per regulā carentie.Quo vadis?Gandauū.Qua? Cortraco. Ubi habitas?Cōminij.Unde venis?Louanio.Secūdo per nomina sine carentia. vt quo abis?ad fontem.qua?per pratum.Unde?ab vrbe.vbi est fons?in pede montis.¶ Tertio per aduerbia vt quo fugis?huc.qua ibis? hac Ubi es? hic. Unde venis?hinc.¶ Quarto ad qua respondemus per supinū: vel gerundium: aliquando etiam per infinitiuū:sed minus apte.vt quo vadis?piscatum: aut ad piscandū. Et

Quo.
Qua
Ubi.
Unde.
Quorsum.
Quousque
* Quousque a quo deducit interdū significat quamdiu vt quousque tādē hoc patieris:iterdū vsque ad quē locum.

in sacris. Uado piscari. Nõne ad vnde rñdetur per supinũ in u. vt Unde venis? ve
nio lectu. Uix: aliquãdo tamen videtur docti sic loqui sz nondũ ausim imitari: ideo
illum modum amisi. ¶ Possunt ne hec totidem modis referre? Etiam. exempla fa=
cile fient: vt vado Gandauũ quo precessit pater. Qua itur? Alostuz. Ubi habitat so
ror mea? Unde tu venis. Uerg. Inferretq3 deos latio: genus vnde latinum. i. a quo
latio. ⁊ Sueto. in Augu. Obessã Alexandria quo Antonius cum Cleopatra confu=
gerat: breui potius est. Cicero pro Rabirio. venire in eum locum vbi parendum est.
Idem. Nosti fundum quo venimus. Uergil. vi. Dirigite in lucos vbi pinguem di=
ues opacat ramus humum. Nec loci nomen solum referunt: sed etiam nomen per
sone. Teren. in eunu. Mercator hoc addebat e predonibus vnde emerat se audisse
idest a quibus emerat. Horati. cõtra Leuinum valeri genus. vnde superbus Tar
quinius. i. a quo genere. ¶ Quot modis capitur quo? Sex. ¶ Primo est aduerbium
loci: vt quo vadis? Capitur aũt tripliciter. Interrogatiue/Relatiue/et Infinite vt
dictum est. ¶ Scdo quo significat quanto. vt quo ditior: eo superbior. ¶ Tertio ꝓ vt
coniunctio est. Plini. Neq3 enĩ feci quo tibi molestus essem. ¶ Quarto aduerbium
est ꝓ quare/teste Donato. Terentius. Quo equior sum Pamphilo. ¶ Quinto quo
aduerbium. i. ad quid vel in quem vsum. Horatius. Quo mihi fortunam si non con
ceditur vti. In Esaia. Quo mihi multitudinem victimarꝫ vestrarum. ¶ Sexto quo
est ablatiuus: vt non est baculus quo te feriam.

Quo sex modis.

* Uergi. Quoue te nis iter.

¶ Quot modis capitur Qua? Quatuor ¶ Primo est aduerbiũ loci ⁊ capitur Inter
rogatiue/Relatiue/⁊ Infinite. Uergi. Dic mihi qua sit iter. ¶ Secundo qua aduer=
bium. i. inquantum. Seneca. Hoiem quippe qua animal est moueri sensu oportet
¶ Tertio partim: vt apud Plautuz in Asinaria teste Baptista pio. ¶ Qua me: qua
vxorem: qua tu seruum sauream circũduce ⁊c. i. partim me ⁊c. Plinius. Medium
tempus distentum impeditumq3 qua officijs maximis amicitia principum egisse.
¶ Quarto est ablatiuus: vt qua ratione potes hoc defendere.

Qua. iiij. modis.

¶ Quot modis capitur vbi? Tribus. ¶ Primo est aduerbium loci: ⁊ capitur inter
rogatiue: relatiue: ⁊ infinite vt vbi audisti? Habito vbi indoctorum detractione mi
sere vexor. Scio vbi tu perpetrasti scelus. ¶ Secundo vbi aduerbium. i. postquaz.
Uergil. Hec vbi dicta dedit. ¶ Tertio est aduerbium temporis pro quando. Teren
tius in Andria. Ubi voles accerse.

Ubi trib⁹. modis.

¶ Quot modis capitur vnde? Quatuor. ¶ Primo vnde est aduerbium loci ⁊ capit
interrogatiue: relatiue: infinite. vt vnde venis? de foro. vnde nup venisti? Scio vn
de venias. ¶ Scdo vnde. i. a quo. ⁊ iungit sine medio abltõ. Uerg. lib. viii. Cui gen⁹
vnde domo. i. ex qua domo Sene. in conso. Ad albinam. Unde domo queq3 sit que
re Q. Sidonius. Hec relinquamus idq3 vnde causa sermocinemur. i. a qua causa.
¶ Tertio. i. ad qd. Ter. in heautõ. Unde petitur aurum? ¶ Quarto. i. quo iure. teste
Lanciloto. Uerg. vnde etiam templo Triuie lucisq3 sacratis Cornipedes arcentur
equi. In compositione cum numeris significat vno dempto. vndeuiginti id est vno
dempto de viginti scz nouendecim: ⁊ potest esse quintus modus.

Unde. iiij. modis.

¶ Aduerbia ad locum.

¶ Que aduerbia respondentur ad quo? huc: illuc: istuc: intro: foras: eo: eodem: alio
aliquo: quoq3: quolibet: quouis. q̃ differũt vt q̃sq3: quiuis: q̃libet: veluti quodã aliq̃:
quopiã: vt q̃dã: aliq̃s: q̃sq3. Ita dices de oibus sil'r cõpositis siue rñdent ad quo siue
ad qua: siue vbi: siue vñ: vltro citro: pegre: vsq3: nusq3: quoquo: quocũq3: supra: infra
vel superi⁹: inferi⁹. vt quo abis? quo aufugis? quo se nũc proripit ille. in Luc. Am
ce ascende superius. veni huc. i. ad me. Eamus ad me? ꝓ ad domũ meã pulchre dr
Teren. in And. Egomet ꝯtinuo ad Chremetẽ. i. ad domũ Chremetis. Idez Eam⁹
nunc intro: male diceret. eamus intra: aut intus. Idem. Exi foras scelește. ne dicas
vade extra nec vade foris: nec vade ad foras: sic non dicitur venio de foris: sed ve=
nio foris: lz in byblijs aliter legatur. Donat⁹. i. cuntus ⁊ de foris sic non dr. quõ ad
foras: ⁊ in foras: debet legi sine interrogatione. quõ. i. quẽadmodũ nõ dicim⁹ ad fo=
ras vel in foras. Seneca dixit ꝓ intus intro: nisi sit mẽdũ in lib. ij. de ira. Qualẽ in
tro putas esse aiam eius cuius extra imago tam feda est. Adsum aliq̃n significat ac
cedo: ⁊ sic dicimus ades huc. Uer. Huc ades o formose puer. Georgi. Ualla vult an=
tiptosin esse. lz tñ oibus ⁊ sic ornate loq̃mur. Ter. in adel. Dum hec silescũt turba in
terea in angulũ aliquo habeã. ornatius dixit q̃ si q̃s diceret interea in angulu3 ali

*Aduerbia significãtia locũ ad quem.

Inepte cõposita.

Solocecismus est si quis dicat eamus intus q̃ intr⁹ significat i loco.

Ades huc.

quecaz abeam. Ultro citroq: huc et illuc. Quinti. Juuenis solet vltroq citroq cursare. Jungimus etiā verbis quietis. Cice. Multis verbis vltro citroq habitis: ille nobis consumptus est dies ibo alio.i. ad aliū locū: nusq vsq. Peregre etiam significat in loco et de loco. Forsan etiā per locū. In euange. Homo quidā pegre pficiscens.i. longe extra patriā suam. Plau. Quia nos eramus pegre: tutatus est domū. Idem herus aduenit pegre. Pro huc poetice hoc dicimus. Uergi. viij. enei. hoc tunc ignipotens celo descēdit ab alto. sic isto p istuc. Plau. Neq isto redire his octo possem mensib⁹ sic istuc rei poeticū est: vt isthic isthec istohoc. Illo p illuc etiaz oratores dicunt. Cice. j. lib. epis. fa. Illo si veneris. Tacitus. Illo propinqua vespera tribunus venit. Lancilotus dicit subtus significare ad locuz: in loco: per locū: et de loco. Utroq neutro ad locum significant teste Sulpitio. non tamen viro pro ad virum locum dicimus teste Lanciloto: nec nullo pro ad nullum locum sed nusq.

Ultro citro q. — Peregre. — Hoc/ illo/ isto.

Aduerbia ad locum

Que aduerbia rñdentur ad qua? hac/ illac/ istac/ vsq/ nusq/ intus/ foris/ recta et composita a qua: vt quaqua/ quaq/ qualibet/ siqua/ nequa/ aliqua/ cum alia vtraq teste Sulpi. non tñ neutra si Lanciloto credimus. Ter. Sequere me hac ocyus: Plau. Is derisui est quaqua incedit oibus. Teren. Cur non recta introisti. Cic. Recta venit ad me bñ dices etiā. Qua via ibis? regia publica. in lib. nu. Uia regia gradiemur. ne dicas nisi vt sit nomen nulla. q2 nunq aduerbiū est vt Curius notat.

Aduerbia in loco.

Que aduerbia rñdenť ad vbi? hic/ illic/ istic/ ibi/ alibi/ aliubi/ ibidem/ vbiq/ vbilibet/ vbiuis/ sicubi/ necubi/ nuncubi/ passim. vulgo inibi. vsq/ nusq/ pegre/ alicubi/ intus/ foris/ supius/ inferius vel infra: supra/ non tñ interius p intus. Nullibi vtūtur Politian⁹/ Beroald⁹/ Lancilot⁹/ Calepin⁹. ego cum Quintiano nusq inuenire qui: ideo cū Ualla censeo esse barbaꝝ: si quis dissentiat: oñdat saltez apud vnū inter veteres pbatum. Uerg. Uulgo nasceť amomū.i. ferme vbiq Uulgo dr.i. ferme vbiq vel ab oibus: nō aūt cōiter. Strata iacent passim poma sub arboribus.i. fere vbiq: hic et illic: q̄si per singulos passus. Lactanti⁹ teste Ualla nō satis pprie cepit pro vndiq. Alibi dicit. Uerg. j. geor.i. in alio loco. Pli. fere semp dicit alubi quē recte imitabimur alubi ppter tres breues. Uerg. dicere non potuit. Pli. lib. iij. cap. xxxvij. Nec alubi nascēs q̄ vbi leo gigniť: alubi dixit per quatuor syllabas sic sepissime in alijs libris. Plaut. in ca. Inibit emit.i. in eodem loco. interibi.i. interea. Utrobi in vtro loco neutrobi.i. in neutra re vel in neutro loco. Lancilotus male censuit esse barbara: q2 vtrobi in digestis legiť. Plau. in aula. Neutrobi habeā stabile regnum. Utrobiq apud Gelliū leges. Neutrobiq nusq inueni: nec etiaz alterubi alterutrobi. Quomō dñt nusq et necubi. Nusq .i. in nullo loco vel ad nullū locum per nullū locū: aut de nullo loco: et vnico ṽbo contentum est: vt nusq eo nusq tuta fides. Necubi .i. ne in aliquo loco fere semp duo ṽba poscit: vt iussi necubi mihi pstosis... ne in vllo loco: et cuz vnico ṽbo phibēdo vt necubi hodie cenes me inscio rarissime p nusq capiť. Li. lib. iij. de. ij. bel. pu. Hispanos: et Aphros: et oē qđ vetani erat robur exercitus admixtis ipsoꝝ impedimentis necubi ɔsistere coactis. vide ne mendum consistere p consisterent. ne necessaria ad vsus deessent primos ire iussit. Idez de nequo dices qđ duo verba petit nisi prohibendo ponas. Cato in re rustica. Uillicus ne sit ambulator: sobrius siet semp: ad cenā nequo eat: familiā exerceat. ppter hec non pbatur mihi Pseudo curtius qui necubi p nusq semp capit. Necubi gentium inuenies. Et octauij memoria necubi reperiať. Idem male alibi p aliquo dixit. Necesse est me alibi pficisci. Et necesse est tibi alibi pficisci. Apu. lib. ix. met. vbi p quo posuit (nisi sit mendū) dicens. Ubi ducis asinū istuz in hac re non est vllo modo imitandus: ppterea dixit Ualla. Apuleius interim non tam loqui: q̄ rudere videtur: nec imitabor illud. Duxerunt illum ad Caypham principem sacerdotuz vbi scribe et seniores conuenerant. ego dixissem quo non vbi.

Nullibi. — * Hoc aduerbio Sypontinus vtitur dicens. Nullibi significat in nullo loco. — Alubi. — Utrobi. — Necubi.

Aduerbia de loco.

Que aduerbia rñdentur ad vnde? hinc/ illinc/ istinc/ intus/ foris/ intrinsec⁹/ extrinsec⁹/ vtrinsec⁹/ forinsecus/ nusq/ inde/ peregre/ superne/ inferne/ stirpitus/ humanit⁹/ radicit⁹/ celit⁹/ vndeunde/ vndecunq/ vndelibet/ aliunde/ alicūde/ sicūde et c. Cominus/ eminus/ que ad locum quoq significāt. Hora. Mulier formosa supne.

Lisca. Defendit Titaresus aquas lapsusq; superne. Cato. Utrinsecus cupam materia ulmea aut fagina factura. i. tam ab exteriori quam ab inferiori. Forinsecus legitur apud Pliniū. Abstineo barbaris qualia sunt teste Lancil. Utrinde/aterunde/alterinde/neutrinde/nulliusde: alteratrinde/utrindeius &c. nec dices venio abhinc: vel dehinc/deillinc. Cicero tñ dixit usq; istinc. ¶ Dehinc nō loci: sed ordinis aduerbiū est pro post hac. ¶ Abhinc temporis est nō loci pro ab hoc tempore.

Dehinc. Abhinc.

¶ Aduerbia locum versus.

¶ Que aduerbia respōdentur ad quorsum/horsum/historsum/illorsum/sursuz/deorsum/antorsum/cum r. nō ante: sed post o. dextrorsum/leuorsum/sinistrorsum/retrorsum/, aliorsum. quoquouersus. i. circūcirca: rōne habita a cētro. Colu. lib. vj. Si viginti duo quoquouersus inter quaternos pedes pedes vinea erit. Seneca etiam quorsus dicit. & Apuleius in. ix. Quorsus hec noua. Et Pli. li. vj. epi. Quorsus hec.

¶ Aduerbia usq; ad locum.

¶ Que respondentur ad quousq;: hucusq;/isthucusq;/illhucusq;/hactenus &c.

¶ Quomō differant huc: illuc: istuc: Similiter hac: illac: istac &c.

Huc significat locū ubi ego sum. sic hac/hic/hinc/horsum. Istuc significat locū ubi tu es. sic istac/istic/istinc/istorsum. Illuc significat locū ubi est de quo loqmur. sic illac/illic/illinc/illorsum. ut veni huc: aut cū magno malo tuo veniam istuc. Si quid istic noui est facito sciā. pro hoc barbare diceres hic aut illic. Cice. ad Lentulū. Qui istinc veniunt aiunt te superbiorē esse factū. i. qui ab ista puincia in qua agis veniūt. Idem ad Ualeriū. Ibi malis esse ubi aliquo numero sis: quam istic. ubi solus sapere videare. Poete hic pro illic sepe ponūt teste Seruio in illud. Hic illius arma: hic currus fuit. Aliquando hic capitur pro tunc. Terentius. Hic ego illū contempsi pre me. ¶ Unde sumunt dicta differētia: ab hic/ille/iste. Quomodo differūt hic/ille/iste: Hic me significat: aut meū aut qđ est ubi ego sum: uel habito: aut de quo loquor. Iste significat te: aut tuū: aut qđ est ubi habitas vel de quo loqueris. Ille neutrū significat sed tertium quidam. ut huic amico meo cum tuo isto familiari magna est cōtentio. Maturiorē sane futurū suspicor tuū in hanc urbē aduentū: quam in istā meum. Cice. in Antonium. Remoue paulisper istos gladios: hoc est tuos. Idē in eundem. Tu istis faucibus: istis lateribus: hoc est tuis. Idez alibi. Hoc tuū factum: recte dixit. hoc scz de quo loquor. Plau. Quis est quē videmus venientem pānosum ac squalidū. ille ne est noster syrus. Pli. Hec oia ad vos ex illa puincia comportant: illinc succi illinc odores: illinc extremo orbe quesite luxurie opes. Teren. Uiden tu illū Thais. Sene. Et qui hoc facit hic sane prudens appellādus. i. talis vel is. ¶ Ante qui/que qđ: melius is/ea/id ponit quam hic teste Ualla: presertim in prosa & per cōpositionem etiā hic loquimur. Quecūq; mulier adultera eadem venefica est. Poete ille pro is sepe ponunt. Si duas res velis referre: per hic referes posteriorē & priorē. per ille: ut Seneca & Nero studuerunt: hic luxurie: ille virtuti. Dñam prius positam ostendit Cice. ad Curionē. Putares ne unquam accedere posse: ut mihi verba deessent nō solū ista vestra oratoria: sed hec etiā leuia nostratia. Calepinus dixit Cice. iste pro hic aliquando capere. verū id perrarum est. ideo differentiam usq; obseruato.

Huc
Illuc.
Istuc.

hic ille iste

*Cic. Nihil hic noui est qđ ad te possim scribere.

Is ea id

¶ Datiui regimen. Regula prima.

Lixa dabunt ternum substantiuo mediante
Uerbo: quod per habet contingit sepe resolui.

¶ Omne nomen substantiuū potest regere aliud substantiuuz in datiuo mediante verbo substantiuo: ut mihi liber est. tibi pecunia. & exponitur per habeo mutando datiuum in nominatiuū: & nominatiuū in accusatiuum. ut mihi liber est: ego librū habeo. & sunt tales orationes multo pulchriores: quam orationes de habeo. Persius. Uelle suum cuiq; est. i. quisq; habet velle suum. Uergili. Est mihi nanq; domi pater: est iniusta nouerca. Et/sunt nobis mitia poma Castanee molles: & pressi copia lactis Sunt mihi bis septem prestanti corpore Nymphe. Ludite secure quibus est es semper in arca. Horatius. Uos quibus est virtus muliebrē pellite luctū Indotata mihi soror est: paupercula mater. Dic etiā mihi bene est. i. bene habeo: bene valeo: liber est Joannis. hoc sine verbo liber Joannis recte dicitur. Liber est Joanni.

Est cū dtō pro habeo

ſi verbū omiſeris male loqueris. Sum tibi pater. i. ſum pater tuus. Sum tibi loco patris. i. tui curā habeo tanꝗ̄ eſſem pater. Eccleſiaſtici dicūt: ſum tibi in patrē: q̄ locutio apud latinos inuſitata eſt. Dtūs regit ex vi acquiſitiōis. ⁊ melius ex vi volūtatis doctiſſimoꝝ per rłam/q̄rcti vires. q̄ obiter de dtō dicta ſunt nō repetā. Et ſūt de hei ⁊ veh. Opus eſt mihi libro. i. opus habeo. dtm̄ hꝫ ꝑ p̄mā regulā datiui. Affinis ſimulis ⁊c. Dominoꝝ ⁊c. dtūs carens rectore. hec ſumma eſt: ideo pergamus.

Tertium pro quarto aut ſexto cum prepoſitiuis
Ponimus: it clamor celo: mihi filia cure eſt.
Cur tibi deſpitior: nunc omnibus itur ad aurum.

¶ Dtūs ponit̄ ſepe pro actō vel abltō cū ꝓpōne: vt it clamor celo. i. ad vel in celū. Jnferretqꝫ deos latio. i. in latiū. Tu es mihi viſus. i. a me. filia eſt mihi cure. i. ad curā. Curritur omnibus ad aurū. i. ab oībus. pugno tibi. i. tecū: ſed nunc ſingula dicam.

Regula. ij.

* Uergil. Nō mihi ſi lingue centū ſint oraqꝫ cētū ferrea vox omnes ſcelerū cōprendere penas

¶ Quot modis datiuus ponitur ꝑ accuſatiuo vel ablatiuo cū prepoſitione? Quatuor. ¶ Primo dtūs pro actō locali. Uergi. It clamor celo. Jdem. Jnferretqꝫ deos latio. Jdē. Cōpelleret hibiſco. i. ad hibiſcū. idē. Obuertunt pelago proras. i. pelagus verſus: vel ad: aut in pelagus. Hunc caſum quidam nō datiuum ſed octauū eſſe volunt teſte Seruio in Donatū: ſed parui refert an datiuus: an octauus dicat̄: quū datiuo nunꝗ̄ terminatione ſit adſimulis: ſic ſubeo muro: applico littori pro ad murū: ad littus ⁊c. ¶ Secūdo datiuus nō localis ponit̄ pro actō cū prepoſitione ad. vt natus ſum laudi: pro ad laudē. Poſco te pene. i. ad penā. Sum tibi deriſui. i. tu habes me ad deriſuꝫ. es mihi cure. i. ad curā: ⁊ ſic aliqñ v̄bū regit duos datiuos. Jdeo quero. Eſt hec cōgrua: bonus filius eſt patri honori? Etiā. qꝛ hic nomen ſubſtantiuū regit alterū ſubſtantiuū in datiuo mediante v̄bo ſubſtantiuo per regulā/ Fixa dabunt ternū. ⁊ ſcđs dtūs pro actō ponit̄ cū prepoſitione ad: per rłam Ternū pro quarto ⁊c. Da ſimiles orōnes. Cure mihi eſt doctor. miſerie mihi eſt labor: ſum tibi more: glorie mihi eſt patria: infamie mihi eſt amor. vitio eſt tibi cōcubina: teſtimonio tibi ſum: ſum tibi auxilio/ preſidio/ cōſilio/ ꝯmodo. Aduerſarius mihi gaudio eſt: bono mihi eſt veritas. Argumento mihi eſt ꝓbitas: oneri mihi eſt hec res. Cordi mihi eſt amicitia: dolori ⁊ terrori mihi eſt iudiciū: vſui ſum tibi. riſui mihi eſt hoc: queſtui mihi hec res eſt. Ex Diomede hec exēpla deprompſi ſic. Quibus ſua lana decori eſt: ſalus tua mihi cure eſt. Lr̄e tue fuere mihi voluptati. hic liber nō mihi vſui. i. nō eſt mihi vtilis. Orationes he ſunt elegantiſſime. Da authoritatem Cic. Fuiſti mihi preſidio triſtiſſimis meis temporibus. Uerg. Phebo mea carmina cure. Teren. Sunt he tibi nuptie cordi. i. placent ne tibi he nuptie? Nō placet mihi cordi eſſe adiectiuū indeclinabile: qꝛ hominis cordi ab homine cordi ⁊c. non puto reperiri quicquid dicat Senenſis. Tacitus. Orta ſeditio proprie vrbi excidio fuit.

Octauus caſus.

Uerbū cuꝫ duob⁹ dtis

¶ Regitur ne talis datiuus ab alijs verbis ꝗ̄ a ſubſtantiuis? Etiam. vt do tibi hāc rem vitio: muneri do tibi librū: pignori do tibi veſtem. Hic vnus datiuus regitur ex natura verbi: aliter pro accuſatiuo cū prepoſitione: honori ducitur apud nos hec res: natus ſum laudi/ opprobrio/ ludibrio/ ornamento/ oſtentui ⁊c. Soror mea dat tibi nuptui. Cano receptui: v̄to tibi vitio: accingo me operi. Da authoritatē. Gel. li. iiij. Arborē ſuā: vineāqꝫ habuerat derelictui. idem. xvij. ca. xix. Si quis hec duo verba cordi habeat. Jdem lib. xviij. Authoritates verboꝝ cordi habeatis. Silli. j. Poſcendum pene iuuenē. i. ad penā: teſte Marſo. Jdem lib. ij. Armatum Hannibalem pene petit impia tellus. Jdem lib. viij. Deſpectus tede regnis ſe imponit Hiarbas i. ad tedā ⁊ connubium teſte Petro Marſo. Plau. in menech. Bene merentem tibi habes deſpicatui. Jbidē. alia poſthac inuenito quam habeas fruſtratui. Horatius. Nec timuit ſibi ne vitio quis verteret olim. ſic paro me bello. do tibi fiſtulam dono: do tibi hanc rem doti vel dotem. Plau. in trinū. eſt ager hic nobis ſub vrbe: eum dabo dotem ſorori. ſic ſum tibi ſcandalo vel ſcandalum: ⁊ documento vel documentū. Hiero. Sicut enim abſcindendos ⁊ eradicandos infideles ⁊ pfidos hoies qui ſcandalū ſunt corpori eccleſie dn̄s precepit. Curtius lib. vij. Obtriti pedibus elephantorum ceteris vt partius inſtarent fuere documentū. Dtm̄ eiuſmodi quidā aduerbia eſſe credūt: qꝛ nois naturā videtur relinquere: vt ſorti cū capitur pro per ſortē. Sil. vij. quis tūc cecidit cuſtodia ſorti horrere. i. horrebant quibus cuſtodia cecidit per

sortem. ¶ Tertio dtūs ponit̄ p abltō vbi passiui aut impersonalis passiue vocis: Verg. Neq̄ cernit̄ vlli.i.ab vllo. Idem Despect⁹ tibi sū.i.a te. Ci. Non despero p batum iri Uarroni.i.a Uarrone. De impsonali. Clamat̄ oibus. p ab oibus Sepius cū abltō inuenit̄. ¶ Quarto dtūs ponit̄ p abltō cū prepōne in vel cum: vt infixus pectori.i.in pectore. Uer. abltm̄ sine ppōne posuit metri grā. vt iiij. ene. Heret infixi pectore vult⁹. Pugno tibi.i.tecū. Uergi.in.iiij.ene. Placido ne etiā pugnabis amori Et in bucu. Montibus in nostris solus tibi certet Amyntas. Ex.j.ene. Impar ꝯgressus Achilli p cū ahille: ꝯtra Achillē vel in achillē. Dicimus aūt lepide teste Gel. lib.xvij.ca.ij. Pugno in hostem Q.Claudi⁹. Postq̄ nūciatum est vt pugnatum esset in gallos id ciuitas grauiter retulit in Gallos (inquit Gellius) mūdius subtiliusq̄ est q̄ cum Gallis aut ꝯtra Gallos. Nam pinguiora hec obsoletioraq̄ sunt. Ti.Li. li.viij. Extra ordinē in hostē pugnasti. Dicim⁹ etiā differo ꝛ dissideo tibi p a te Ho= rat.in arte. Nec sic enitar tragico differre colori. Et alibi. Scire volo q̄ntum simplex hilarisq̄ nepoti Discrepet et quantum discordet parcus auaro.

* Uerg.ij. Georgico. Laudibus Italie cer= tent: nō ba ctra neq̄ indi. Prop ti. Tu ca= ue ne tristi cupias pu= gnare puel le. Pugno in hostem

¶ Uerborum diuisiones.

¶ Qm̄ in toto regimine datiui acti ꝛ ablti fere vbiq̄ de verboꝝ Syntaxi agemus ideo non ab re fuerit hic verboꝝ diuisiones declarare. Quero igitur. ¶ Quotuplex est verbū: Duplex. Personale ꝛ impsonale. Personale q̄d est: qđ añ se petit explicite ꝛ implicite ntm̄. vt infit forem. ¶ Impersonale q̄d est: quod ante se nec explicite nec implicite ntm̄ desiderat. vt statur penitet. Unde dr̄ impsonale: ab in.i. sine ꝛ p= sona: non q̄ nullā sꝫ q̄ nō certāt significat personā nisi determinet̄: vt statur a me. Diomedes ait sic dici: q̄ sine psonis pnoīs intelligi non pōt. Quotuplex est v̄bum impersonale. Duplex. Actiue vocis in t. vt miseret ꝛ passiue vocis in tur. vt statur. Quotuplex est impersonale actiue vocis: Sextuplex. regens gtm̄ tm̄: vt interest re fert est. Exceptis mei tui ꝛc. regēs dtm̄: vt ꝯtingit restat ꝛc. regēs actm̄ tantū vt de= cet oportet ꝛc. regēs dtm̄: ꝛ cum ppōne a vel ab abltm̄. vt malefit bn̄fit: satisfit tibi a deo. Sine casu cū infinitiuo impsonalis: vt incipit penitere Ioannē matrimonij et talia dicūt impsonalia ex adiuncto. ¶ Unde formatur impsonale passiue vocis. Ma xime a neutris nō passiue signifiçātibus: vt a sedeo sedet̄: aliquādo etiā ab actiuis vt amat̄. raro a deponentibus: vt lamentat̄. Cur dicis non passiue significantibus pter vapulo: exulo e quibus impsonalia nō fiunt. Plautus. in pse. Quid agit̄ Cal lidiore. Amat̄ atq̄ aget̄ acriter Antoni⁹ Nebrissensis negaret amat̄ esse ab amo vt actiuum est: quia negat ab vllo actiuo vt actiuum est impsonale passiue vocis for= mari. Cur dicis vt actiuum est: quia actiua que vt actiua sunt post se actm̄ regunt veluti amo deum: aliq̄n sine actō absolute capiunt̄: vt amo.i. amore capior aut affi= cior: vt Et si q̄d faciā nunc quoq̄ q̄risamo disputo de hac re. vindico de te. ago de il la re. ꝛ sic impsonalia faciūt. Causa Nebrissēsis est: vt opinor q̄ si ab actiuis essent actm̄ regerēt qđ falsum est. q̄ male dr̄ legit̄ librū: teste Nebris. Mihi cum Diomede Donato Prisciano ceterisq̄ placet aliq̄n ab actiuis fieri impsonalia passiue vocis neq̄ ideo debent regere actm̄ nō magis q̄ supinū in u. abltm̄ cū ppōne. id autē cur nō fiat: pro rōne est ꝯtrarius doctissimoꝝ ppetuus vsus: ꝛ an actm̄ regāt magnum dubiū est inter doctos. Cōcedo tn̄ admoduꝫ rara esse apud authores ab actiuis im personalia eiusmodi. q̄ testib⁹ Diomede ꝛ Phoca formant̄ fere a neutris aut dtm̄ regentibus. vt testat̄: ridet̄: sedet̄ ꝛc. Apulei.iiij.meta. Meret̄: flet̄: lamentat̄ Durum est impersonale lamentatur a deponenti sicut caletur: ꝛ placetur a calet et placet. Plau.in cap. Quasi quum caletur cochlee in occulto latent. Cyprianus. Si hoibus placetur: dn̄s offendit̄. Persi. Tibi ludit̄: canit̄ receptui. ¶ Quedā vident̄ esse imp= sonalia nec sunt. Uer.j.enei. Cur dextrā iūgere dextre non datur. hic dat̄ impsonale est habēs infinitiuū loco nominatiui. Idē.in.xi. Cocant in federa dextre qua dat̄ supple coire: ꝛ hoc pntō ponit̄. Cice.in epist. De pantheris agitur diligenter sup= ple res aut negociū. Sic apud Uergi.viij.eneiđ. Stripitibus duris agitur sudibusre preustis. subaudi. res. quod Cice. expressit dicens. Res agitur per eosdē creditores ¶ Quem casū regit impersonale passiue vocis: Omne impersonale passiue vocis regit preter casum sui verbi ablatiuū cū prepositione a vel ab: vel loco illius dtm̄ Cice.ad Len. Eius orationi vehemēter ab oibus reclamatū est.i. oēs reclamarunt orationi eius. Martia. Non bene (crede mihi) serno seruitur amico. Sit liber domi nus qui volet esse meus. hic seruitur regit solū casū sui verbi. An omne impsonale

Impersō= naliū passi ue vocis cō structio Amatur.

Lamenta tur imper= sonale.

* Uergili. Si datur Italiā ꝫ so cūs ꝛ rege recepto tē dere.

Impsona= le passiuū.

regit casum sui verbi: vbi: qr si ab actiuo descendat: actm vix ausim dare vt legitur Mattheū aut poetā: non libēter vsurpabo: qr meli⁹ passiue loquar: legit Matthe⁹ aut poeta si aliter inueniat prarū est r vetustū. ¶ Quomodo significat impsonale passiue vocis actiue cū gñalitate: qr ad oēs referr: vt currit.i.oēs currūt: sic declarat Serui⁹ cui libenti⁹ assentior ꝙ vulgo dicēti legit.i.lectio fit. r Lancilot⁹ quoque sic dicat. Uer.in.bu. Non equidē inuideo miror magis vndiqz totis vsqz adeo turbat agris.i.oēs turbāt r ita nos turbamur. Serui. dicit veteres codices habere turbamur qd rectius poneret ꝙ turbat. lz ita Quint. legerit testis est Nebrissensis. Satis fit sub passiue vocis impsonalib⁹ ɔprehēdat: qr actiue declarat.i.oēs.satisfaciūt satisfit mihi ab oibus. ¶ Utrū impsonale passiue vocis retineat sp gñalitatem suam? Non. qr pōt p dtm vel abltm restringi q̄cq̄d dicat Nebris. Ci. Et ꝙꝙ a te q̄dem cumulate satisfit mihi. Cesar.j.de bel.ciui. Ne q̄ inuit⁹ sacramento dicere cogat: a Cesare cauet.i. Cesar cauet. Taci. Trepidabat a Cesare. Cic.li.iij.epi. Quū ad me aditum esset ab ijs q̄ dicerēt a se intolerabilia tributa exigi. Et lib.vj. Nihil est a me inseruitū tpis causa. Et lib.xiiij. ad vxorē. Minus est erratum a nobis. Dolobella Ciceroni. Satisfactū est a te. Senc.epi.lxxv. Sapiēti nocet nō a paupertate: nō a dolore. Cic. ad Atti. Mihi vero deliberatū est. Cesar.iij. de bel.gal. Quū ab hostib⁹ constāter r nō timide pugnaret. Et lib.v. A nr̄is resistit. Tul.j.offi. Occurrit aūt nobis r q̄dem a doctis r eruditis. sic plerīqz alij r fere a neutris. ¶ An impsonale passiue vocis ab actiuo formatū regat aliqñ actm rei patiētis: vt a me legit mattheū? Potest q̄dē aliqñ: sz tam rarū est vt nolim nisi rarissime imitari r ɔuenienti⁹ p passiuū sic loquar Matthe⁹ legit. deus amat rc. Qui dicūt impersonale in tur regere actm: Alexāder r Geor. Ualla cum filio suo Joāne Petro Ualla. Georgi⁹.li.xxxiij. multa testimonia citat: quorū nōnulla friuola esse ostēdā. Da authoritatē vbi impsonale in tur regat actm. Quint.li.ij.insti. Efficitqz illū qualis hic fuit luctādo: pugnādo: quem vtroqz certamine coronabat inuictū. Ci.j.offi. Quos cuiqz visū est adest ad eorū studia institutaqz impellimur. Statius.iiij.thebaidos de tyresia vate sacrificiūs manes cyente. Principio largos fontes tellure cauata. Inclinat bacchi latices et munera verni. Lactis r lacteos imbres suadūqz cruorē. Manib⁹ aggeritur quātū bibit arida tellus. Hec citat Georgi. Ualla. In eadē opinione est Scodrensis plura afferens testimonia. Tu tñ inquit abstineas eiusmodi locutione q̄ ab vsu cecidit et Tiberga testatur: nos rectius posse per passiuū loqui. Georgi. Ualla adducit plura testimonia sed suspecta aut falsa. Plau. in aulu. Si opulento it petitū pauperioris grām paup metui ɔgredi. hic impsonale petitū sit videt regere actm gratiā sz non est ita. quia mendosa est lectio hec: vt in Plauto alia prope pluria. Syncera lectio, teste Baptista Pio in posterioribus annota.est hec. Si opulentos impetitū paupioris grām paup metuit congredi. hic opulētos p opulētus dr ritu prisco: sic optim⁹ sensus est. r ideo Baptiste hac in re oino assentior. Lancilotus puerse ordinauit partes huius orōnis ne diceret impersonale actm regere. Aldus pter hunc locū aut recte scōm actm regere impersonalia verborū doceo peto rc. vt licet non recte dicat docet Joannem: bñ tñ dr docetur grāmaticā: sz pulcherrima Baptiste annotatio et his r mihi silentiū imponit. A me docet viuere non libētius dicā ꝙ a me docet vitam qr viuere accusatiui loco ponitur: secus est nominatiui loco. Redeo ad Georgij testimonia Pli. Locustas penarū r feminū attritu sanare credit. hic accusatiuus ab infinitiuo regitur r sensus est. Credit ꝙ locuste sanāt rc. sic apud eundē in octauo. Qualē fuisse credit. Quin. Sertorij ceruā. Et apud Quinti.in.v. Inde scientiam in testibus r religionē esse in argumētis dicitur. Hora. in epist. Nunc satyrū nunc agrestē cyclopa mouet. passiuū ante se ntm qui habet precedit eū: vt qui qd. Placentinus non aiaduertit: r post se figurate actm per synecdochen: vt apud Uerg. in v. Tū vero in curas animū deducit oēs: r apud Papi. in prin. vij. Parrhasis ignē nubibus hibernis r nostro pacificitur imbri. Cicero in offi. Si existimabitur coniunctam cū iustitia sapientiā: subauditur esse aut mendose legit teste Lanciloto. existimabitur p existimabimus. Mela ad Anconam transitur. Rauennam: ariminum pisaurum. nō est accusatiu⁹ rei patiētis sed loci. Ningitur: pluitur: pro nix aut pluuia generat. Apuleius vtitur. Uolo a me amari. impersonaliter.i. volo amare. perfecta oratio est sic volo a me sederi. testis Priscianus. Ceterum raro ita loquimur: volo amari a me passiue id est volo quod ametur a me scilicet Petrus aut Paulus rc. ¶ Sermo impfectus est. Ad personale bene respondetur impsonale. vt Quid agi-

Mattheū legitur.

*Impsonalia passim a verbis neutris absolutis fiunt Uerg. Hic iam tercentum totos regnabit annos.

*Uerbū impsonale passiue vocis cum actō construi non potest.

tur hic: statur. Pulchre autem dicimus: bene tecum agitur: rusticus diceret bñ agis res tuas aut negocyũ tuũ. author Valla lib. j. logice capite .xj. Bene dicim⁹. Quid factum est pallio & quid factũ est de pallio: contra Georgium Vallam Terentius in Andria. Nunc audio primũ quid de illo factũ. Cice. ij. in Verrem. quid de illo myoparone factũ sit. Plautus in cas. Quid tuo factũ est pallio. Priscianus vult aliquem ntm̃ impersonalia ante se habere. nam inquit. Quum dico curritur: cursus intelligitur et sedetur: sessio &c. Possunt enim habere ntm̃ impersonalia ipsius rei que in verbo intelligitur. De oratione & similibus Psalmos legendum est. in gerundiorum cõstructione videbimus nũc ad alias ṽborũ diuisiones trãseamus. Quotuplex est personale? Triplex. substantiuũ: vocatiuum: & adiectiuum. Qđ est adiectiuũ? qđ proprietatem rei inherentẽ aut adiacentẽ: significat: vt amo: sedeo: armo: &c. Quotuplex est verbũ adiectiuũ? duplex. transitiuũ & absolutũ. Quod est transitiuũ? qđ post se aliquẽ casum vt propriũ petit. vt amo: studeo: misereor: vtor: sed ꝓprie trãsitiuũ est qđ duos actõs diuersos petit vt doceo. Quotuplex est trãsitiuũ? Triplex. debilis transitionis: vehemẽtis: & vehementissime. Quod est verbum debilis transitionis? Qđ vt proprium casum post se solum capit gtm̃ vel dtm̃ vel abltm̃ sine prepositione vt misereor dominor: fruor. Quod est verbũ vehemẽtis transitionis? Quod vt propriũ casum post se capit vnicũ actm̃ rei patiẽtis: vt amo: lego. Quod est verbum vehemẽtissime trãsitionis? Quod vt proprios casus post se duos actõs sine prepositione capit diuersos: vt doceo: rogo. Cur dixisti vt casum propriũ? propter casus oĩbus verbis cõmunes. Qui sunt casus cõmunes? Quanti tanti pluris minoris cum ablatiuis precij. quia ab oĩbus fere verbis reguntur: & datiuus vbi significat in honorem: vituperationẽ: vtilitatẽ: damnũ: fauorẽ &c. actũs & abltũs tẽporis: & abltũs instrumenti & materie atq; cause efficientis. Hi enim casus ab oĩbus fere verbis reguntur: vt patebit. Ergo quotiescũq; dicimus aliquod verbum hunc vel illum casum non regere: intelligendũ est de casu proprio. Casus proprius est qui certis verbis non omnibus datur. vt gtũs est proprius casus verborum egeo: satago: interest &c: dtũs studeo: auxilior &c. Actũs amo: lego &c. abltũs vtor: careo: priuo &c. ¶ Quod verbum est absolutum. Quod post se proprium casum nõ petit: vt sto curro.

Adiectiuũ verbum & transitiuũ

Casus cõmunes.

Verbũ absolutum.

Acquisitiue si ponas verba datiuum
His dato. Cõmunis ferme omnibus esto datiuus.

¶ Omne verbũ acquisitiue positũ regere põt dtm̃ casum rei acquirentis aut cuius causa aliqđ fit: vt doce mihi prolem. i. ad petitionẽ aut fauorẽ meum. oro te mater: roga magistrũ mihi veniam. Hic casus cõis est omniũ fere verborum & significat in honorẽ vituperationẽ: vtilitatẽ: damnũ: letitiã: iucũditatẽ: fauorẽ: petitionẽ: similitudinẽ: veluti apud Verg. It hasta tago per tempus vtrũq;. i. in perniciẽ vel necem Tagi. Idem. Centum cui templa sabeo thure calent. i. in cuius honorem.

Regl'a. vij.

¶ Cum datiuo accusatiuum regentia.

¶ Est ne bene latina orõ/ Frãge mihi panẽ? da mihi caseũ? Etiã. qr rl'a est. Oẽ verbũ actiuũ acquisitiue positũ regere põt cũ actõ dtm̃: de actõ regula est. Omne dat actiuũ: tolle interdicere quartũ. De dtõ regula est. Acquisitiue si ponas verba &c. Quõ cognoscitur vter actũs esse debeat. vter dtũs? Actũs est qui in oratione passiua fit ntũs: dtũs qui illic manet immutat⁹: vt do tibi panẽ. Panis datur tibi. Subduco tibi cybum. cybus subducitur tibi. Vergili. Lac subducitur agnis. Quotuplicia verba regunt dtm̃ cum actõ? decuplicia. Primo verba comparandi vt comparo Vergilium Homero vel per ablatiuum cum Homero. Et fit minoris cũ maiore cõparatio potius q̃ contra authore Valla. Da cõparandi verba. Cõparo compono: cõfero/ assimulo/ equo/ exequo/ adequo. Vergil'. Sic paruis cõponere magna solebã homo non est cõparandus deo aut cum deo. ¶ Quotuplicẽ constructionem habent equo & equiparo? Triplicẽ. Primo actm̃ regunt sine datiuo ꝓ equalis sum. Philelphus libr. xij. epi. Hac in re equabo te vel fortasse etiã superabo. Cice. Neme est qui factis equiparare queat. Verg. in buc. Nõ calamis solũ equiparas: sed voce magistrum. ideo male dixit Alexãder/ predictis equiparantes. Secũdo significant equalem facio: & regũt dtm̃ cum actõ. Tit. Li. li. iij. Equãtes eum Romulo. Sil. iiij. Hannibal equatus superis. Sueto. in Domitia. Ut fratri se & opibus & dignatione ade-

Cõparandi verba

quaret. Gel. lib. xiiij. ca. j. Si q̄ q̄ euẽtura sũt ꝓuideãt equiparãt Joui. i. eq̃les faciãt vel estiment subaudi eos. Ci. j. offi. Illis se fere equabũt. Sueto. in tyberio. Flagitabãt ambo exercit⁹ multa extra ordĩnẽ: añ oĩa vt equarent stipẽdio ṗtoriani Germanianis. ¶ Tertio regũt actm̃ sine ꝓpõne cũ actõ intercedẽte ꝓpõne ad. Plau. in milite. Tuz bellator Mars haud ausit dicere neq̃ equipare suas ꝟtutes ad tuas: ꝓ scũduz modũ dicim⁹ equo domũ solo. i. equalẽ facio. s. deijciãdo ⁊ destruẽdo eã: equo ludũ nocti. i. ꝯtinuo ⁊ equalẽ facio tã diu ludẽdo q̃ nox est. Uerg. Felix si ꝯtin⁹ illũ equasset nocti ludũ.

Dandi et reddendi verba. Do.

¶ Scd̃o dandi ⁊ reddẽdi ꝟba: vt do vel reddo tibi librũ. Da ꝟba dãdi: do: dono: ipertior: vel ipertio: partior: ipẽdo: diuido: distribuo: ṗbeo: lego: exhibeo: ꝯcedo: mutuo: ꝯmodo: fenero: stipulor: addico ⁊ silr̃a. ¶ Da ꝟba reddẽdi reddo: resti tuo: regno: retribuo: repẽdo: repono: refero ⁊c. ¶ Do quã elegantiã hz variã sane: exẽplis indicandã. Do te morti. i. interficio te. Plau. in mer. Me toxico morti dabo. Toxico. i. veneno. Do tibi opam. i. iuuo te: vel te ausculto. Plaut. in cap. Do tibi opam si q̃d est qd̃ me velis. i. ausculto si q̃d vis. Do opam pecunie. i. studeo. Do rem memorie. i. ꝯmendo: trado vel scribo. Gel. Cretenses quoq̃ prelia ingredi solitos memorie datum est. i. legitur. Do. i. effero obijcio. Teren. in ecyra. Profecto hoc sic est: vt puto: oĩbus nobis: vt res dant sese ita magni atq̃ hũiles sumus. Da te mihi. i. accomoda te voluntati me: apud Terent. in adel. Do veniã: ignosco: do me in disciplinam: disco. Ambrosius. Relictis omnibus se in disciplinam propheticã daret. do consilium. i. consulo. Plautus: in epidico. Si equũz sit me plus sapere q̃ vos dederim vobis consilium cautum quod laudetis. Do tibi panem a pistore Plaut. in capt. Sequere me viaticum vt dem a trapezita tibi: eadem opera a pretore sumas syngraphum. ¶ Quomodo differunt do tibi epistolam ⁊ do ad te epistolam? Do tibi epistolaz vt feras ad liquem. do ad te epistolam: vt legas. Cicero Dedi illi ad te literas. Picus. Literas per tabellarium ad te florentiam dedi. Pulchre dixit florentiam dedi. ¶ Sunt ne in quibus pro eodem dicimus tibi vel ad te? Etiam. vt

Mitto.

mitto tibi vel ad te literas. Scribo tibi vel ad te literas.

¶ Respondeo questioni vel ad questionem. Pli. libr. ij. Quum ad eos breuissime respondissem. Cice. j. episto. fa. Rogas vt tibi mea scripta mittaz. sic idem persepe. frequentius tamen mitto ad te. Do multos significatus habet quibus supersedeo.

¶ Que est differentia inter fidem do ⁊ fidem habeo? Fidem do. i. sancte promitto. Fidem habeo. i. credo. Uerg. Accipe daq̃ fidem. Ter. in ecyra. Si mihi fidez das te tacituram: dicam. dabo rem paucis. i. breuiter dicaz.

Auxilium fero.

Auxiliũ opemq̃ fero dicimus opem fero non do opem hinc opitulor author Ualla. Cice. ij. in Catil. Auxiliuz esse laturos Et. iij. in Catil. Auxiliuz nobis tulerunt.

Dono

¶ Dono duplicem constructionez habet. quia per dtm̃ ⁊ actm̃ dicimus dono tibi equum ⁊ per actm̃ ⁊ ablm̃ dono te equo. ⁊ est hec oratio multum elegans. dono te ciuitate. i. efficio te ciuem. Quod est hinc simile?

** Cice. p Archia. poeta sylla cuz gallos et hispanos ciuitate donasset*

Impertio. Impertior

Impertio vel impertior. vt imptio tibi salutem: vel impertior te salute. Ter. in adel. Quur cesso heram his malis impertiri. Idem in eunu. Plurima salute. Parmenonẽ suum summũ imptit gnato. Cice. huic rei aliq̃d tpis impertias. hic a in e vertitur: nam simplex est partio vel partior. Uerg. Socios partitur in oẽs vina. i. distribuit. Plau. in asina. hanc quam nactus sum predam cum illis partitam. Sallu. Prouincias inter se partiuerã. Dic etiam imptio tibi de hac re. Cice. ij. offi. Sepe idoneis hoibus ⁊ indigentibus de re familiari impertienduz est: subauditur nomen aliq̃d: q̃ nollẽ dicere impertior tibi de equo. ¶ Donam⁹ gratis ⁊ beniuolentie aut liberalitatis consiliande gratia. damus quocũq̃ modo. do tibi dono. i. in donum. Uergi. Fistula Dametas dono mihi quam dedit olim.

Reddo.

¶ Reddo aliqñ significat do. vt reddo tibi literas quas mihi Cicero. ad te dedit: significat etiam facio: vt reddo certiorem. Orosius lib. vj. Postq̃ de consensu gallie totius certior redditus est. Pseudo Curtius: me certiorem redde. Calepinus recte sic dici asserit: vellem ꝓbasset. Orosius certe: ⁊ Pseudo Curtius nõ sunt classici. Ideo cum Quintiano puto multo melius dici facio certiorem q̃ reddo.

Jubendi ⁊ phibendi verba. Jubeo.

¶ Tertio iubendi et ꝓhibendi ꝟba: impero populo pecuniam: ꝓhibeo tibi aquam. Da iubendi. Jubeo: precipio: mando: impero: iniungo: committo: edico ⁊c. Da ꝓhibendi: veto: ꝓhibeo: nego: denego interdico ⁊c. ¶ Jubeo tibi hanc rem. ⁊ iubeo te saluere. id est volo seu cupio te saluũ esse. Uergilius. Infandum regina iubes renouare dolorem. Populus iussit. i. decreuit. Quintil. accusatiuũ pro dtõ dedit. Pater me iussit sed subaudire videtur facere Terenti. in heau. Immo filium iube potius. Plau. in aula. Si respexeris donec ego

te iussero. Diomedes. Precipio tibi. Iubeo famulum. Aliqñ duos actõs hz. Tul. ad Seruiũ Sulpi. Nõ q2 te aliqd iuberẽ. De dtõ. Macro. i. sat. Sacrorũ custodibus iussit ne mulierẽ interesse pmitterẽt. Passiuũ est iubeor. hinc iussus a. um. lz Seruius neget iubeor inueniri. Suet. in tyb. Facere iubebatur. Idẽ in calig. quũ occidi iuberentur. Cic. lib. iiij. ad heren. Tm̃ inter singula interualla spatiũ ꝯsumere iubemur. Sene. ij. decla. Oĩbus istis tam senatoribꝰ tacere iubeor. Uer. in. x. Hec ait: & sociis reddepɾũt eq̃re iusso. Fab. Mare iussus intraui. ¶ Impero q̃si ꝑsus paro. nã in aliqñ auget. Quint. hoc mihi imperaret. Curt. li. iiij. Naues sociis impat. passiuũ imperor: rarũ est. Hora. Hec ego pcurare & idoneus imperor & nõ inuitus. ¶ Prohibeo tibi domũ & prohibeo te domo. Plau. in mili. Dãna multa mulierũ me vxore phibent. Prohibeo ignẽ a nauibꝰ. i. auerto. Uer. Prohibe infandos a nauibus ignes. Prohibeo añ et post rẽ inceptã. Inhibeo. i. peregre aut pcedere veto. ¶ Precipio tibi hanc rem. i. iubeo. pcepta sunt iussa. Scdo pcipio cũ dtõ. i. doceo. Cice. i. epi. Fa. Ut tu mihi precepisti. i. vt me docuisti teste Clerico. hinc pceptor. Tertio precipio cũ actõ. i. preoccupo preuenio/antecapio. Uirg. Cogite oues pueri: si lac pceperit estus. Ut nuper frustra pressabimus hubera palmis. Quarto cũ actõ significat anteuidere. Uergil. Omnia precepi atq; animo mecũ ante peregi. ¶ Interdico quotuplicem constructionẽ hz? Quadruplicẽ. ¶ Primo elegantissime & frequentissime regit datiuũ cum abltõ: vt interdico tibi domo mea. Suet. in aug. Alteri ob ingratũ & maleuolũ animũ domo et pvinciis interdixit. Sic impersonaliter recte dicimꝰ. Interdicitur tibi aqua & igni. Cice. in Catone. Male rem gerentibus: patriis bonis interdici solet. Pli. lib. iij. epis. Prisco in bienniũ Italia interdictũ. Idẽ in lib. iiij. qbus aqua & igni interdictũ est. Passiuũ abltm̃ regit sic: interdicor aqua & igni. aut datiuũ sic. Aqua & ignis interdicũtur mihi. Cic. ad põtifices ꝓ domo sua. veluti Iubeatis vt Marco Tullio aqua et ignis interdicatur. Suet. in Claudio. Hi quibꝰ magistratus pvincie interdicerent ¶ Scdo regit actm̃ cũ dtõ: sed rarius. vt interdico tibi libros meos. Sueto. in domi. interdixit histrionibus scenã. Tit. Liui. xxxiiij. Feminis dũtaxat vsum purpure interdicemus. Iustinꝰ lib. v. Cui pauloante omnẽ humanã: opẽ interdixerant idẽ lib. xl. Feminis nõ cõuiuia tantũ virorũ: verũetiã ꝯspectũ interdicunt. Sene. epi. lxvij. Interdices mihi inspectionẽ rerũ nature. Sic apud eundẽ in eplis sepius inuenies Oui. vj. met. Cui quondã regia coniunx Orbẽ interdixit. Suet. in Nero. & cũ interdixisset vsum amethystini actyri coloris: preclusit cũctos negociatores. Sene. lib. iij. de ira. Si iubes Cesar: statim illi domũ meã interdicã. ¶ Tertio (qd rarissimũ est) inuenitur actm̃ cũ abltõ habere. vt interdico tibi domo mea. Cesar lib. i. de bel. gal. Oĩ gallia romanos interdixisset. ¶ Quarto interdico p obsto regit vnũ dtm̃. Cic. iiij. in Uerrẽ. Pater improbus cui nemo interdicere posset. Notandũ est diligenter verbũ tam elegans. ¶ Quarto v̾ba nunciandi & declarãdi. vt nũcio tibi pacẽ: declaro tibi Uergiliũ: dico historiã Petro. ¶ Ua indicandi/nunciãdi/declarãdi. Indico/nũcio/declaro/annũcio/insinuo/manifesto/reuelo/recludo/refero/patefacio/apio/mõstro ostendo/significo/lego/interptor/suggero/dico/pdico/exprimo/narro/enarro/memoro/recẽseo/recito/repeto/refero/fari/loqui &c. Indico tibi v̾itatẽ: pme ꝯiugatiõis secũdam corripit. Indico v̾tri bellũ. i. denuncio: tertie est & secundã pducit. Indictũ est bellũ Anglis. Indictus nomẽ. i. nõ dictus. Hora. in arte. Rectius illiacũ carmen deducis in actũ: q̃ si proferes ignota indictaq; pmus. ¶ Dico tibi: ad te: & erga te. Plau. in asi. Si quicq; falsi erga me hodie dixeris. Represento me illi. Nũcio patri et ad patrẽ. Plau. in cap. Nunqd aliud vis patri nũciari? Ibidẽ precipe que ad patrẽ vis nunciari. Dico tibi diẽ. i. tẽpus cõstituo. ¶ Loquor tibi verba: loquor ad te veritatẽ: loquor tecũ arcana: loquor tecũ v̾ba honesta: & loquor tecũ v̾bis honestis. Oui. i. de arte. Nec dubites illi: v̾ba secunda loqui. Idẽ i. de Põto. Et modo cũ chara cõiuge multa loquor. Sueto. in clau. Etiã heroicis locutus est v̾sibus Plautus in mercatore. Deinde caput si falsum ad te loquar. Alloquor & affor nõ regũt datiuum nisi cõmunem. vt alloquere mihi Petrũ. Dicimus autẽ alloquor te v̾ba amena vel verbis amenis. Luc. ij. Alloquitur tacitas veneranda voce cohortes. Uerg. vj. Extremum fato quod te alloquar. ¶ Colloquor tibi: nescio an recte dr: quia semper inueni colloquor tecũ: aut antique/colloquor te. Suet. in clau. Collocutus sum cum Tyberio vt mandasti mea Liuia. Plau. in persa. Ubi cũ lenone me videbis colloqui. De accusatiuo Plaut. in Menechmis. Hunc volo etiam colloqui. In amphi. Te volo vxor etiam colloqui. sic alibi sepissime. ¶ Refero tibi hãc rem. i. dico/narro. Refero ad te:

Iubeor
Impero
Imperor
Prohibeo.
Precipio
Interdico.
Nũciandi & declarandi verba
Indico
* Iunius Indici dei definitiuus spectaculũ iubet. Uer. Templũ indicit honorem
Dico
Nuncio
Loquor
Alloquor
Colloquor
Refero.

in cõsultationẽ fero. Quint. Nõ retulit ad matrẽ: nõ ꝓpinquos ↄsuluit: nõ amicos: de his referam ad senatũ potius ꝙ hec referam ad senatũ. Refero .i. reporto. Quint. Ad parentem arma nõ retulit. Cic. Si ad vnũ oia referenda sunt .i. cõferenda ꝛ vni ascribenda. refero te in hunc numerũ .i. ascribo. refero in melius .i. cõuerto. refero tibi acceptũ .i. fateor me accepisse abs te. Cice. Uitam acceptã refert clementie tue. Impensum tibi refero .i. de expensis rationẽ facio vel reddo. ¶ Intimo tibi .i. significo. Tit. Liui. lib. iiij. Intimasse filio vt milites scriberet. ¶ Insinuo tibi hanc rem .i. ostẽdo. Hiero. ad Rusticũ. Totũ quod insinuare tibi cupio. proprie significat immittere imponere/influere. Just. Cui se celeriter officij comitate: ꝛ obsequendi gratia insinuauit. plura videbis apud alios. ¶ Quinto vendicandi ỽba. vt vendico mihi hũc librũ .i. meũ esse dico. ascribo mihi honorẽ: sic vsurpo/occupo/ addico/acquiror/adipiscor ꝛc. nõ idem: licet simile quiddã notantia. ¶ Sexto mittendi verba. vt mitto tibi literas. Sepius mitto ad te: scribo ad te: ꝙ tibi dicimus. Legauit rex ad nos decem oratores. ¶ Destino tibi literas ꝓ mitto raro legitur: nec tñ censeo esse barbar: sed melius destino ad te: ꝙ tibi dices. Sueto. in Gal. Legionẽ ad pretoria nos cum mandatis destinauerũt. Juue. Destinat hoc monstrũ cymbe linicꝫ magister pontifici summo. ¶ Secundo ꝛ proprie destino significat assigno/deputo/ delibero/ designo constituo. Uerg. Et me destinat are. Sueto. in Cesa. Flamen dialis destinatus. ¶ Tertio destino .i. alligo. Apul. iiij. met. Arreptũ me loro ꝙ valido ad ansulã quandam destinatũ. ¶ Quarto significat emo. Luci. Facio ab lenone tribus vt libertate milibus destinet. Plau. in ruden. Minis triginta sibi puellã destinat. ¶ Septimo opponendi ỽba vt oppono/obijcio/offero ꝛc. ¶ Octauo ꝓmittendi: veluti spondeo despondeo. Promitto rogatus. Polliceor vltro: pollicitor. Recipio .i. faciendũ suscipio ꝛ cum obligatione ꝓmitto. Cic. Crasso. Que tibi ꝓmitto ac recipio sctissime esse obseruaturũ. Sic redde q̃ corã recepisti mihi .i. ꝓmisisti. Recipio te notũ est. ¶ Nono ỽba subiugãdi: vt rex subiugauit sibi hostes. sic subijcio/summitto/supero/ debello ꝛc. ¶ Decimo plurima de q̃bus nõ est certa rl'a: vt p̃fero vinũ ceruisie: p̃pono te illi: añpono te Paulo: addixi me morti: impingo caput parieti. Uerg. Impingitqꝫ agmina muris. ¶ Tollis mihi laborẽ .i. aufers. Tollis mihi librũ .i. surripis aut furaris hinc. Tollij .i. fures apud Senecã. Tollo e terra lignũ .i. eleuo. Tollo filiũ .i. nutrio Tollo matrẽ .i. aufero e mũdo ꝛ interficio. vñ est carmen apud Sueto. ex amphibolo mordax. Quis neget Enee magna de gente Neronẽ Sustulit hic matrẽ: sustulit ille patrẽ. Persuadeo tibi hoc. Suadeo tibi religiosam vitaꝫ. suadeo tibi legere aut suadeo te legere. Uerg. Juturnã misero (fateor) succurrere fratri. suasi iuturnã ordinandus est cũ infinitiuo succurrere: ꝛ bene actõ vsus est ad ambiguitatẽ tollendam Macrobius figuratã dicit esse oronem quũ solitũ sit dici iuturne suasi. Utcunqꝫ est Uergilius eleganter loquitur. Emo tibi librũ. oro tibi veniã .i. ꝓ te. Bibo tibi. Plau. in sti. Bibat tibi. ¶ Pẽdo tibi penas .i. punior. Uer. tũ pẽdere penas Cecropide iussi: ¶ Renũcio tibi hanc rem .i. aperte nuncio: ꝛ significo. renũcio liti .i. renuo: ꝛ nolo litigare. Cõmodo tibi librũ: q꞉ idẽ reddet. Mutuo q꞉ idẽ ad me nõ reuertet. Credo tibi rem .i. cõmitto. Uerg. Ausus se credere celo. Imprecor arma armis. Apto pedibus vel ad pedes calceos. Defendo tibi: vel a te frigus. Sil. ij. Audite o gẽtes ne rumpite federa pacis: nec regis postferte fidẽ. Plau. in cas. Lucebis noue nupte facem. In Curg. Luces cereũ. Sil. j. Scintillat sydus terreqꝫ extrema minat. Cic. ꝓ milo. Quorũ vtriqꝫ morte est minitatus. Interminor tibi .i. minor. ¶ Impono vel indo tibi nomen. Tacit. Cui vt de gñi pseudo philippi vocabulũ impositũ. impono tibi onꝰ Impono vrbẽ monti. Impono tibi .i. decipio te subaudi videt dolũ: aut fraudẽ. In saty. iiij. Facile est barbato imponere regi. Dic etiã impono in te. Plau. in bac. In te ergo hoc onus omne impono. Cic. in Uerrẽ. Et voce maxima victoriam gratulatur. Tit. Liui. x. Omnes iuniores sacramento adigit .i. iurare cogit. Uerg. Fronti inuergit vena sacerdos .i. infundit. ¶ Deuoueo tibi hoc opus .i. dedico: cõfero in noie tuo edere decreui ꝛc. sic loquit Seruius ad albinũ in cẽtimetro. ꝛ Priscia. ad Julianũ. et ego ita loquor in p̃fatione ỽsificatorie. Ualla ꝛ Lãcilotus rep̃hendũt: q꞉ deuoueo in malũ capit ꝓ malũ opto diris imp̃catiõibꝰ. Oui. Deuoueo capiti tristia bella tuo. idẽ. Illũ deuoueo quẽ mens intelligit ibin. Aliqñ etiã in bonũ capit. Oui. j. fast. huic tibi deuoto numine dexter ades. itaqꝫ nõ male loquit Priscianus: q꞉ sic etiã in p̃sa orone inuenit. Curti. lib. viij. Glorie me vni deuoui. Uerbum est Alexandri magni. ¶ Inuideo quotuplicẽ constructionẽ habet? Quintuplicẽ. Primo regit dtĩ solum.

Intimo.
Insinuo.
Uendicandi verba.
Mittendi verba.
Destino.
Recipio
Tollo.
Suadeo.
Bibo
Renuncio.
* Uer. Uidit thuri cremis dũ dona imponeret aris.
Idẽ. Finẽqꝫ imponere curis.
De datiuo Quintilia. spes tibi ꝑpetue laudis imposuit.
Luceo.
Minor.
Impono.
Deuoueo.
Inuideo.

Mar. Oibus inuideas liuide nemo tibi. ¶ Scdo dtm cu actō: vt inuideo tibi diuitias/vxorē/scientiā. Quin. videt hāc ɔstructionē: vt nimis antiquā dānare: verum quū apd latinissimos sepissime legat. eleganter ita loqris teste Ser. in illd en c. viij. Effecta senect⁹ inuidet imperiū. Et alibi. Liber pāpineas inuidet collib⁹ vuas. Cic. Optimam nobis naturā inuidisse videant. Plini. Neqꝫ ego: vt multi inuideo alijs bonū quo ipse careo. Apul. Mihi fortuna diuitias inuidit. Li. lib. ij. Nō inuiderunt laudes suas mulieribus viri romani. Cur. viij. Ne inuiderent sibi laudē. ¶ Tertio regit dtm cum abltō sine prepōne: ⁊ est rara locutio: vt inuideo tibi honore. i. ꝑpter honorē. Luca. lib. vij. Inuidet igne rogi miseris. ¶ Quarto dtm cu abltō interceden te ꝑpōne de vel in: vt inuideo tibi de gloria vel in gloria: aut etiaz (vt opinor) recte inuideo tibi ꝑpter gloriā. Cice. ꝑ L. Flacco. Purpurā tyriam in qua tibi inuideo. ¶ Quinto hꝫ veterē cōstructionē quā nō ausim imitari: vt cu dtō ⁊ gtō. Inuideo tibi glorie: teste Diomede. Plau. in mustel. Ne corū quisꝙ inuiderit cōmodi: ⁊ cu actō pro dtō inuideo gloriā tuā: vt probat Marcel. ¶ Passiuo inuideor tam oratores ꝙ poete vtunt. Hora. Ego cur acquirere pauca si possum inuideor. Plin. Nōne si inuideris maior es eo ꝙ inuidet? Sepi⁹ tn impsonaliter inuidet mihi dicim⁹. ¶ Cōfero tibi beneficiū. i. do. Cōfero te Joāni. i. cōparo. Cōfero me ad villā vel in villam. i. eo. sed cōfero me ad hominē nō in hoiem. bn aut cōfero in hoiem beneficium author Ualla. ¶ Accōmodo lateri ensez: vel ad latus. i. apto vel adiungo. Uerg. ij. eneid. Lateriꝙ argiuū accōmodat ensem. Cice. de orato. libr. ij. Coronā sibi in cōuiuio ad caput accōmodant ꝑpter dtm sibi melius ponit actūs ꝙ dtūs. Tertio accōmodo in hanc rem. Fabi. in. iiij. Qd in plures casus accōmodari pōt. ¶ Adhibeo castris socios vel ad castra. Adijcio authoritatē illi vl ad illū. ¶ Adiūgo dolori inimicitias vl ad dolorem. Addo officio gloriā vel ad officij: ⁊ addo manus in vincula. ¶ Admoueo machinas turri ⁊ ad turrim. ¶ Affero tibi opez ⁊ ad te testimonia sūt inuētu facilia: si piget authores legere: addito thesaurum Mācinelli ille satisfaciet. ¶ Amolior tibi onus vel a te. Luca. lib. v. Humeris iam pōdere fessis. Amolit on⁹. i. amouet aut obijcere tentat. ¶ Ascribo te nūero orator: vel in nūerū. Horat. libro. iij. car. Ascribi quietis ordinibus patiar deorum. Cicero Philipi. ij. Tu vero ascribe me in talē numerū. ¶ Assuesco bellis animū: vel aio bella. Assuesco manus labori vel ad laborem. i. assuefacio. Uerg. lib. vi. Ne pueri: ne tanta animis assuescite bella. Idem Geor. iij. Ubi libera colla seruitio assuerint. Cesar. vi. cō. Assuescere ad homines et mansuefieri ne paruuli quidez possunt. Assuesco poesi. i. assuefio. Ouid. Assuetus studijs. i. assuefactus. ¶ In multis teste Priscia. datiuus ponit pro abltō cu prepōne: vt aufero/amoueo/eripio/subtraho/surripio/adimo tibi laborez vel abs te. Aliqn de te. Testimonia inuētu facilia sūt: ⁊ in thesauro Mācinelli repies. ¶ Misceo aquaz vino: aut cu vino aut in vino. Luca. lib. vi. Turbe sed mixtus inerti. Serenus. Aut cruor ex progne mixtus cu polline iuris. Uerg. lib. v. Crassumꝙ cruore ore reiectantem mixtosꝙ in sanguine dētes. Ouid. iiij. meta. prepōnē omisit. Quo sanguine mixta recenti Coxerat ere cauo. Defero tibi honorem. i. honoro te. Defero te. i. accuso. delator accusator. ¶ Satisfacio tibi debitū ⁊ debito: testis Lācilot⁹. Cato in re rustica. Quin pecuniā satisfecerit. Satisfacio de Cesare. i. ꝑ Cesaris debito. Seneca. Lachrymas sollicita mater abstergit cui de pedadogo satisfactum est. Liber erit: si omnia velim exequi. Nā dtm cu actō regunt: porto: fero: gero: dedico: voueo: do: consecro: adiudico: suadeo: persuadeo: credo: committo: diuido: appello: applico propinquo: associo: conglutino: vnio: deuincio: obligo: impignero: fenero: gigno: pario: facio: ago: edo: educo: produco: effero: genero: acquiro: conquiro: consequor: impetro imploro et alia prope innumera.

Inuideor. Confero. accōmodo * Cicero. Qui se ad rēpu. et ad magnas res gerendas accommodauere. Adhibeo. Adijcio. Adiungo. Addo. admoueo. Affero. Amolior. Ascribo. Assuesco. Misceo. Defero. Satisfacio.

¶ Uerba datiuum vt proprium casum regentia.

Tertius est verbis proprius natis fore: sum: fit:
Atꝙ manente facit: ab ad ⁊ con sepe: quibus do.
Occurro: faueo: studeo: medeorꝙ et adulor:
Auxilior: famulor: noceo: sed iuuo quartum
Pareo: presideo: pugno: cum parcere grator.

Queqꝫ frequenter erunt impersonalia iunge
Contingit:restat:placet:euenit:accidit:⁊ fit.
Sufficit:⁊ constat:lib et:⁊ liquet: ⁊ dolet:adde
His vacat ⁊ conducit: ⁊ expedit:⁊ licet atqꝫ
Conuenit ⁊ prestat:sed dicito pertinet ad me:
Attinet ⁊ spectat recte coniungimus isti.
Multa regunt ternum quibus haud est regula certa.

¶ Datiuum vt propriũ casum regunt verba vndeuigecuplicia.

Composita a fore.

Primo. Composita a fore: vt spero mihi hec profore. vtinam Joannes afforet nobis.i.adesset. Cice. Sulpitio. Maior mihi ratio affore nulla potest:qꝫ coniunctio consuetudinis sermonumqꝫ nostrorum.

Cõposita a sum. Adsum vel assum. Desum. Insum. Prosum. Absum. Absento. Supersuz

¶ Secundo. Composita a suz:vt adsum pugne.presũ exercitui. Desum nuptijs. Obsum tibi ⁊c. Cicero in Philip. Oĩbus his pugnis Dolobella affuit. Dicimus ne qñqꝫ aliter? Etiã.vt adsum in pugna. Cice. de oratore libro.ij. In Pauli pugna non affuerat: ⁊ adsum ad pugnam. Cato. Mulier ne ad rem diuinam adsiet. Cice.xiiij.ad Atti.ad quas adero. ¶ Desuz nũquid solũ dtĩ habet? non.sed etiã abltĩ intercedẽte prepõne:vt desuz nuptijs ⁊ in nuptijs. Ouid.in Ibim. Cũqꝫ non desit:desit tibi;copia mortis. Tul.lib.xiij.epi.ad Q.Ualeriũ. Nam nec in honoribus meis laboribusqꝫ vnqꝫ defuerũt. ¶ Quid insum. Similiter Construit: vt dulcedo inest fonti vel in fonte. Sueto.in Tito. Cui nõ minꝰ authoritatis inesset. Terẽ. in eunu. In amore oĩa hec insũt mala. ¶ Recte dices hec herba ꝓdest mihi ad sanitatem. Pli.libr.ix.ca.xxvj. Alliũ ad multa cruris precipue medicamenta ꝓdesse creditur. ¶ Absum quem casum regit? aliqñ dtĩ ⁊ sepissime abltĩ cuz prepõne a vel ab:vt absuz vrbi ⁊ ab vrbe. Oui. Uir mihi semꝑ abest. Idem. Gratulor huic terre qꝛ abest regionibꝰ illis. Idem. Adde qꝫ insidie sacris a vatibus absunt. Luc.in.vj. Absumus a votis. Absum Italia.vel ab Italia. Sueto.in Cesa. Italia abesset. Absento as.pro abesse facio non est penitus barbarũ. Claudianꝰ. Queri q̃ tale recessu Maluerit damnare decus vetitãqꝫ dearum Colloquio patris procul absentauerit astris. ¶ Supersuz labori.i.nõ vincor a labore: aut nõ opprimor. Supsum tibi .i. ante eo. Item longinquiꝰ ⁊ diutius adsuz. Uerg. Primꝰ ego in patriã mecuz modo vita supsit. Item supfluo ⁊ resto de hoc plura Gel. Diomedes ait. Quid te futurum est. Ueteres aũt. Quid tibi futurũ est? Terẽ.in heaut. Quid te futurũ censes quẽ assidue extendẽt. Plaut.in mustel. Quid illis futuruz est ceteris q̃ te amant. Ego Diomedi non assentior:qꝛ nollem dicere q̃d te futurũ est.nec hic loquendi modus est Terentio hr̃:qꝛ intelligit̃ sic. Quid te futurũ esse censes:vt si dicas. Quid te esse censes.

Composita a facio et fio. Forefacio

¶ Tertio. Composita a facio ⁊ fio.vbi facio nõ mutat a in i.vt satisfacio tibi:satisfit tibi. Malefacio benefacio patri.defit mihi es. Uerg. Lac mihi non estate nouum non frigore defit:sic bene cupio vel opto tibi.⁊ male volo tibi. Ennius. Non bene tibi vult qui te falso criminatur. Teren. Ipsi bene cupio. Glycerio Forefacio tibi barbare dici opinor.

Ad ⁊ cõ in cõpositiõe.

¶ Quarto Uerba plurima cuz ꝓpõne ad cõposita:et aliqua cũ prepõne con regũt dtĩ: vt annuo tibi:acclamo illi:sic assuesco:asto:acq̃esco ⁊c. Condormio Petro. Consonat veritati ⁊c. Concolor coruo:cognominis Paulo.noĩa sunt

Occurrẽdi verba. Obuio.

¶ Quinto. Uerba occurrẽdi vt occurro tibi. sic obuio:obsto:obsisto:occurso:obuenio. Uergilius. Occursare capre cornu ferit ille caueto. Dic etiam occurro ad te. Teren.in Phormio. Puer ad me occurrit. ¶ Obuio as. in raro vsu est

Sallust. Obuiatum est. Hiero. dicit obuiasse. et obuio aliqn significat obsisto vel resisto. Sallu. in iug. Tum primum superbie nobilitatis obuiatū. Obuius a. um. i. obuians: et obuiā aduerbiū similiter dtm̄ regūt: vt sum tibi obuius: veniam tibi obuiā. Obuio quasi contra viam eo: vnde et deuio: et quod datiuū regit preuius. i. precedēs Ouid. Preuius aurore lucifer ortus erat.

¶ Sexto. Verba fauēdi. Faueo amico. Annuo tibi. sic arrideo subscribo/cōsentio/assentior/hereo/adhereo/astipulor/ɔcino/suffragor/accedo/acquiesco &c. Dicimus assentio vel assentior: sed melius deponētaliter assentior: teste Quintiliano. Cice. in episto. Senatus mihi assensus est. qñqꝫ regit actm̄ cū datiuo. Cice. j. de orato. Cetera assentior Crasso. Idem. in. ij. Quare tibi Antoni vtrūqꝫ assentior. Idem. Nā neqꝫ ego assentior illud Theophrasto. Si te lactauerint pctōres ne acquiescas eis. Aspiret deus ceptis tuis. i. faueat et auxilietur. ¶ Quot modis construitur aspiro? Quatuor. Primo regit dtm̄. Verg. Aspirat primo fortuna labori. i. fauet et auxiliatur. Ouid. Dij ceptis aspirate meis. inuenit pro inuado. De diuo Vincentio. Quū Cesar apud Augustanā ciuitatem Daciano cuidā presidi seuiendi in Christianos rabies aspirasset. ¶ Scdo intercedente ad/capit actm̄ pro incūbere et toto spū intentū esse. vt Scipio aspirat ad cōsulatū. sic plerūqꝫ cū negatione ponitur Cice. Ad hanc laudē aspirare nō possunt. i. de hac laude acquirenda ne sperare quidem possunt. In hac constructione etiā significat iuxta accedere. Gel. lib. ij. Ad horū autem synceritatem veritatēqꝫ verbor an aspirauerit Cecilius consideremus. ¶ Tertio regit actm̄ cū prepōne in: ꝑ affluo. Ver. Aspirāt aure in noctē. ¶ Quarto regit actm̄ sine ꝑpōne pro olere. Ambro. sup Lucā. Bonū odorē sanctionis aspirāt. ¶ Accedo tibi. i. assentior. Apul. j. de asi. Accedis huic fabule. ¶ Quotuplicē cōstructionē habet accedo? ¶ Quadruplicē. Primo actm̄ sine prepōne: aut cū prepōne ad regit: pro appropinquo/aduenio quasi iuxta eo: vt accedo forū vel ad forū. Vergil. Vos et scylleā rabiem penitusqꝫ sonantis Accestis scopulos. Teren. Accede ad ignē hūc iam calesces plus satis. hinc accessus. i. additio appropinquatio: et accessio. i. accessus. Plau in trinū. Quid tibi interpellatio: aut in consiliū huc accessio est? Cice. Eorū neqꝫ accessione vitā meliorē fieri. neqꝫ decessione peiorē. ¶ Scdo regit dtm̄: vel cū prepositione ad/actm̄ ꝑ adiungo: addo: sed fere in tertia ꝑsona: vt hoc calamitatibus meis: vel ad calamitates meas malū accessit. Ouid. ij. meta. Postqꝫ solitas accessit ad iras Causa recēs. hinc accessio. i. incrementum/additio. Seneca. Magna rebus nostris factū erit accessio. ¶ Tertio ꝑ adiungo regit dtm̄ cū abltō intercedēte prepōne a vel ab. Liui. Hec tibi a me dotalia dona accedēt. ¶ Quarto accedo ꝑ faueo: assentiorqꝫ regit dtm̄ solū: vt accedo sententie tue. Fab. Nec accedo Celso.

Fauendi verba.

Assentior

Aspiro

Accedo

Accessio

¶ Septimo. Verba studendi: et diligentiā adhibendi. vt studeo grāmatice: inuigilo pecunie: incumbo laudi. Da studendi verba. Studeo/incūbo/attendo/indulgeo/insisto/insto/inhio/insudo/inuigilo/indormio/innitor/vaco/inhereo/operā do/impēdo/nauo/adhibeo &c. ¶ Studeo quotuplicē ɔstructionē hꝫ? Quadruplicē. Primo regit dtm̄ ꝑ magnā rei diligentiā adhibere: siue pro operam dare et ꝑ fauere. Fab. lib. vij. Abdicatus medicine studuit. Ouid. Cui studeat deus omnis habet. i. cui faueat. ¶ Secundo pro operā dare regit actm̄ cū prepositione in. Fab. li. x. Poete et pictores id solū studēt: vt describere tabulas mensuris et lineis sciant. ¶ Tertio pro operā dare regit intercedente ꝑpositione in/abltm̄ Gel. lib. x. c. iij. Si quis in ea re studebat. ¶ Quarto regit actm̄ sine prepōne. et significat vehementer cupere aut velle. Cice. lib. v. episto. Qui si nihil aliud studeat nisi id qđ agit. Teren. in ecy. vt omnes mulieres eque eadē studeant: nolintqꝫ omnia. Plau. in mili. Si sic alijs mechis fiat. minus hic mechorum fiet: magis metuāt minus has res studeant. i. velint/cupiāt/affectent. Teren. in and. Hor ille nihil egregie preter cetera studebat. i. affectabat. sic in heau. Id nū studuisti. Et/quid studes Antiphila? Cice. vj. Philip. Vnū sentitis: vnū oēs studetis. Titinnius in psaltria. Ferentinatis populus grecas res studet. i. grecor res carmina &c. audire gestit. Ex his nō colligit recte dici studeo grāmaticā/rhetoricā &c. Ego classicos nūqꝫ sic locutos notaui: qr dicendū est Studeo grāmatice: lꝫ quidā refragent. Si aliter senserit Senensis non imitabor: qr nō attulit testimoniū: nec ipse author est: sed neotericus authoritatis indigus. ¶ Incūbo quot modis cōstruit? Quatuor. Primo regit dtm̄

Studendi verba

* Incubo Verg. Pellibus incubuit strati.

Incumbo. Verg. Validis incūbite remis.

Studeo

Incumbo.

vt incumbo grãmatice.i.obnixe operam do. sic etiam significat inhereo et innitor. Uerg.Incũbens tereti Damon sic cepit oliue. idem. Ualidis incũbite remis. Hoc dicere nõ possumus:teste Ualla:incũbite ad remos vel in remos:lz recte dicamus incũbo ad vel in laudẽ/dignitatẽ ꝛc.vt iam patebit.Aduersanẽ Ualle Mãcinellus et Calepinus:verũ sine testibus:ideo Ualle hereo.❡Scdo cũ prepositione ad petit actm̃:vt incũbo ad grãmaticã.Tul.lib.x.episto.Mi Plance incũbe toto pectore ad laudem.ꝛ alibi.Ad illud bellũ incũbite.idem.Quare incũbamus o noster Tite ad illa preclara studia.❡Tertio regit intercedẽte in actm̃.vt incumbo in bonas lrãs. Cic.li.ix.epi.Ut in rẽp.omni cogitatione curãqꝫ incũberes.Ibidẽ. Incũbe per deos immortales in eã curã ꝛ cognationẽ que tibi dignitatẽ ꝛ laudẽ afferat.ꝛ alibi.Pergite adulescẽtes:ꝛ in hec studia in quibus estis incũbite.Capiẽ incũbo in malã partem aliqñ.Cice.Marco Catoni.Incũbite ad eius perniciem.Aliqñ significat irruo. Fab.lib.v.Magna vis venti in mare incubuit.Uerg.per dtm̃ dixit Incũbere mari. Incũbo thoro.i.superiaceo.Uerg. incubuitqꝫ thoro dixitqꝫ nouissima ꝟba. Incũbo etiã dtm̃ regit.Uerg.Ponto nec incubat atr .incumbere in spongiã est deleri.Suet. in Augu.Querentibusqꝫ amicis quidã aiax ageret. respondit aiacẽ suũ in spongiã incubuisse.❡Quarto cũ prepositione in/habet abltm̃:sed perraro.Cic.Tota mente omniqꝫ animi impetu in remp.incũbas.i.toto pectore innitaris.põt aũt innitor datiuum habere.❡Nauo as.i.studiose infero vel cõfero tractũ a nautis q̃ studiosissimi socijs sunt auxilio.Cice.ij.de orato.Jam mihi videor nauasse operã ꝙ huc venerim.

❡Indulgeo quotuplicẽ casum regit? Duplicẽ. Primo dtm̃.vt indulgeo literis.i.vehementer incumbo.Indulgeo ventri:aut gule.i.nimis tribuo:nimis obsequor.Cato.Indulgere gule noli:qꝛ ventris amica est. hinc indulgentia.i. nimia ꝛ immoderata in aliquem obsequela.Quint. Mollis illa educatio: quam indulgentiã vocamus:neruos omnis ꝛ mentis ꝛ corpis frangit.Ecclastici ꝑ veniã do capiũt indulgeo:ꝛ pro venia indulgentia.Ambrosi.Uide ꝙ bonus deus ꝛ facilis indulgere peccatis.nos sic non loquemur:teste Ualla.❡Secũdo actm̃ apud veteres:quos in hoc vix licet imitari.Lucil.apud Marcel.Tu qui irã indulges nimis:manus abstinere a muliere meli⁹ est.Terẽ.in eu.Nimis me indulgeo.Hiero.Mia est:quia indulget pctã nr̃a.i.dimittit.nos sic non loquemur.Attendo iuri:vel ius. Sueto. in Gal. Inter liberales disciplinas attendit ꝛ iuri. Pli.li.vi.epi. No ti facetias hois: quas velim attendas.Diome.Attendo te oculis: attendo tib. mente.Idem.Attendo legentẽ veteres dixerunt:nõ attendo legenti.❡Impendo operã huic rei:ꝛ in hanc rem. Terẽ.in Phor. Tanta te mala impendent.per duos actõs dixit:teste Donato.ꝛ ita loquebanẽ veteres:sed hoc est ab impendeo scõe cõiugationis.❡Insisto huic rei.i. operam do.❡Quot modis construiẽ insisto? Tribus. Primo cũ dtõ. Plau.in mili. Insistere huic negocyo sapiẽter.Fab.lib.i.Ne vulgarẽ viã ingressus alienis demũ vestigijs insisterẽ.i.inniterer.❡Scdo regit actm̃ sine prepõne. Plau.in cap.Omnes itinera insistant sua.idẽ in milite.Quã insistas viã? Insisto ostium.sto super ostiũ. Uer. Nulli fas casto sceleratũ insistere limen ❡Tertio hꝫ actm̃ cũ ꝓpõne in. Plau. in mili.Age nunc insiste in dolos.Insto operi.i.diligenter insisto Insto opus.i. aggredior ꝛ facio.Uerg.i.enei.Instans operi regnisqꝫ futuris.idẽ enei.viij. Parte alia Martis currũ rotasqꝫ volucres Instabant.i.instanter faciebant:teste Nebrissen. Tibi a me mors instat.i.appropinquat:futura est.Plaut. in Persa. Tibi multa bona instat a me.Uer.lib.viij.Heu quante miseris sedes Laurentibus instant. Plau.per actm̃ sine prepõne dixit in asi.Rectã instas viã.i. recte procedis: ꝛ obtines rectam viã.Sic in hymno.Premiũ mortis sacre perennis instet gloria.Aliqñ significat vrgeo etiam cũ actõ.Plau.in curg.Si magis ne instabunt ad pretorẽ sufferam.

❡Octauo.Medeor ꝛ medicor aris.ꝛ si qua sunt his significatione cõformia.Uerg.Senibus medicanẽ anhelis.Lactã.li.vi.Circũspice cõscientiã tuã:ꝛ iniquitatũ medere vulneribus.Legiẽ vtrũqꝫ cũ actõ.Terent.in phor. Quasi quũ res aduerse sint minus mederi possis.Uerg.xi.eñ.Sed nõ tardanie medicari cuspidis ictũ Eualuit.Dr̃ etiã sed rarius medico as. idẽ.i.geor.Semina vidi equidem multo ȝ medicare ferentes.Ser.sic ait.Medicare pro medicari metri fecit necessitas.Medicor teste eodẽ melius actm̃ regit:medeor vero dtm̃. Hiero.Medeor cũ genitiuo posuit in Hiere.Quis medebitur tui:ꝗd nollem imitari.

❡Nono.Aduladi ꝟba:vt adulor diuiti:blãdior matri: assẽtior

Nauo

Indulgeo

Indulgere capiẽ interdũ ꝓ delicate intẽdere ꝛ maius spaciũ dare. Uer. Indulge hospitio cã ꝙ intacte morandi. idẽ.Sin tu mulis ac clive soluꝫ collesqꝫ supini Indulge ordinibus.

Attendo

Impendo.

Insisto

Insto

Medeor

Medicor

Adulor

Adulo

Nobili &c. ¶ Adulor cũ accusatiuo aliqñ legit̃. Tacit⁹. Tigilinũ: aut quẽ aliũ poten tium adulatus est. Inuctum est adulo as. Valeri. maxi. Si Dionysiũ nõ adulares ista nõ esses. Hic passiuũ adulor aris. qd etiã raro legit̃. Cic. j. offi. Nec adulari nos sinam⁹. & a dulos. i. seruus: q2 adulari seruile est. vel ab ad: & aula: q2 adulari auli corũ est. Ouid. Agmẽ adulantũ media pcedit ab aula. Nũq3 gemino dd scribendũ est contra scptũ Calepini. Lucre. Longe alio pacto gãnitu vocis adulãt. Indoctis applaudit plebecula. Pli. libro r nouitas lenocinet̃: & applaudat. idem. quũ illi necessi tas lenocinet̃. i. blãdiat̃. Cic. Tibi seruiet. tibi lenocinabit̃. ¶ Palpor aris. i. adulor deponens dtm̃ regit. Plau. in amphi. Obseruatote: q̃ blande mulieri palpabitur. Hora. Cui male si palpere recalcitrat vndiq3 tutus. Palpo as. idem: sed actm̃ regit. Iuueñ. Quem munere palpat. Assentor. i. conciliãde vtilitatis: aut amicitie gratia effusius. et plerumq3 falso laudando adulor: vt parasitus assentatur glorioso.

Lenocinor. Palpor Palpo Assentor

¶ Decimo verba auxiliãdi. vt auxilior tibi: subucio pauperi. sic Adminiculor/opitulor/patrocinor/succurro/cõmodo. Apule. ij. floridor. Beneficio multis cõmodasti & exẽplo oibus pfuisti. Incõmodo. i. noceo. Cice. p. Quintio. Nihil alteri scientes incõmodarint. Ter. in and. Magis vt incõmodet mihi q̃ vt obsequatur gnato. Dicim⁹ etiã cõmoda mihi librũ: sed cõmodam⁹ qñ eadẽ reddunt̃: alioq̃ mutuam⁹: teste Diome. In sacris male ponit̃ cõmoda p mutua: vt in palã p inaptum &c. teste Valla in nouũ testam̃. Prospicio & puideo tibi. Auxilior in sacris gtm̃ h3: sed nõ imitabimur. Subeo rebus. i. succurro. Sil. j. Orant de fessis subeãt rebus Suffragor. i. puncto & sentẽtia subuenio. Cice. j. de legib⁹. Mihi em̃ videris fratrem laudando suffragari tibi. refragor est eisdem modis alicui aduersari: & regit dtm̃ q2 est verbũ nocendi. olim vtrũq3 regebat actm̃ teste Marcello. Iuuo nũc actm̃ h3 olim etiam dtm̃. Plau. in cistel. Quando ita tibi iuuat vale atq3 salue. Gel. lib. ij. ca. xxix. Roges veniant operamq3 mutuam dent: & messem hanc nobis adiuuent.

Auxiliãdi verba. Cõmodo incõmodo Subeo. suffragor. Iuuo.

¶ Undecimo. Famulãdi verba. vt famulor diuiti. sic ancillor: seruio: inseruio &c. Seruimus tyrãno & dño coacti. inseruimus amico: & alicui sponte morem gerimus: vt placeamus. vulgo male pro inseruire capitur seruire: seruitor p cliens. Sil. viij. Nigro forte Ioui cui tertia regna laborant. i. seruiunt.

¶ Duodecimo. Nocẽdi vba. vt noceo nemini: resisto potẽti: sic inimicor/reluctor/obnitor/insidior/obloquor/detraho/succenseo/indignor/irascor/insurgo/derogo/obtrecto/incõmodo/officio/renitor/iniurior/aduersor abnuo/obsisto/obsto/renũcio/dissentio/refragor: inuideo/resto. Plau. in mili. Iuro per venerẽ et Martem me nociturũ nemini. olim etiam accusatiuum rexit. In eadem. Iura te nociturum esse hominem de hac re neminem. Sic in psalmo. Iudica domine nocentes me. Nunc dtm̃ habebit. passiuum erat noceor: quia Apul. meta. j. Multa nocerentur dixit. vt Lucretius officiuntur ab officior passiue: qd in vsu non est. Silli. vi. Restãdo aduersus. i. resistendo. Idem. x. Luctatur morti. Cice. pro Cluẽtio. Preuaricari accusationi videbatur. ¶ Caput dolet mihi. hoc post declarabo. Plau. in capti. Id nunc succensus mihi subauditur propter. Quod sepe contingit: teste Donato. Teren. in and. Id operam do. i. pp̃ter id. Idem in eunu. Id vero serio triumphat i. ob id. Ti. Li. xxxiij. Ne vicem nostrã irascaris. i. pp̃ter vicem nostrã. Abrenũcio tibi et te. Calepinus. Derogo tibi vel de te. Luca. ix. Inuidus annoso qui famã derogat euo. Cice. lib. ij. rhe. vete. Indigna est de lege aliq̃d derogari: aut legẽ abrogari. ¶ Detraho tibi & de te. i. obliquor incõmodo. Oui. v. trist. Detrahat authori multũ fortuna licebit. Tu tamẽ ingenio clara ferere meo. Tul. lib. iij. epist. Ego si in pruncia detrahere de tua fama vnq3 cogitassem. Idem ad atticum. Ille in achaia nõ cessat de nobis detrahere. detraho tibi honorem. i. aufero. ¶ Emulor illi. i. inuideo. Fabius. lib. ij. Et cõsummati iam patroni veteribus emulantur. Emulor illũ. i. imitor Teren. in an. Quorũ emulari exoptat negligentiam. In sacris dicitur. Noli emulari in malignantibus. ¶ Excanto tibi nunc dicimus. veteres autẽ excanto illum author Diomedes. ¶ Illudo insulto illi vel illũ. Verg. lib. ij. ene. Certantq3 illudere capto. Et alibi. I nunc: & verbis v̄tutẽ illude supbis. Terẽ. Satim supbe illuditis me. i. per cauillationẽ: & lusu3 deridetis. Illudo tibi veteres aũt illudo te Diomedes. Sallu. Multos a pueritia bonos insultauerat. Seruius ait: Insulto tibi p irri

Famulãdi verba. Seruio Inseruio. Nocendi verba. Noceo. Succẽseo. * Vergil. Insultare. locos & gressus glomerare super bos. Irascor. Derogo. Emulor. Excanto.

Insulto *Aer. Insultare solo: gressus glomerare superbos Ledo Obtrecto

deo melius dicimus: qr apud Salustiū videt capi p impetū facere. Insulto solo. insulto fores & foribus &c. Illudo in illo. Teren. in and. Adeo videmur esse idonei in quibus sic illudatis. Uerg. Neu varie illudāt pestes .i. noceāt. ¶ Ledo illi per datiuum veteres dixere: nūc vero ledo illū. Terē. in adel. Nulli ledere: ridere oibus .i. arridere pro deridere dicendum est ridere omnes. Obtrecto socio .i. detraho. Cice. in thuscu. Obtrectare vero alteri &c. cū actō significat contra sententiā tractare. Ualerius Maxi. lib. vij. Quid stultum & inutile sit eas obtrectare vires quibus ipse fauerit. ¶ Obstrepo & obstrigilo tibi .i. contradico ac etiam reprehēdo. Tit. Li. lib. j. Uterque vociferari & certatim alter alteri obstrepere.

Obediēdi verba Audio.

¶ Tertiodecimo. Uerba parendi siue obediēdi. vt pareo magistro: obedio patri: sic obtēpero/ acquiesco/ morigero/ obsequor/ geniculor/ supplico audio/ ausculto. ¶ Audio tibi .i. obedio: apud solū Plautū reperio in cap. Quū dicto aut audiebat: facto nūc ledat licet. Idē inseruio actm dedit in Mustel. Hoc vnū facito cogites si illū inseruibis solum. Ibidē dicit. Soluam militem pro militi. Audiēs dicto sepissime legimus: sed hic audiens nomen est teste Diomede. Cesar. v. de bel. Galli. Dicto audiētes nō fuerūt. Audio te .i. obedio vel auribus percipio. Utrū pro obedio melius dicitur/ Audio tibi an audio te: per actm audio te: qr audio cum dtō apud solū Plautū legit & si qui antiquiores aut eiusdē seculi sunt. Alij oēs audio te

Ausculto

per actm dicūt. Prisci. Nostri audio accusatiuo dāt. Ausculto accusatiuo vel datiuo Cic. lib. epi. Fa. ad Thermū. Si me audias vitabis inimicitias. Phileticus ait .i. si mihi auscultabis & si verbis meis audiens fueris: nec ausim (inquit) Si meis *bis audies: licet in cap. Plau dixerit Haud audiebat dicto. Terē. in Heau. Uin tu homini stulto mihi auscultare: & in adel. Uin tu huic seni auscultare. alij legūt auscul

Obeditur.

tarier: qr auscultor deponens qñqz lectū est. Plau. in trinū. Nisi me auscultas atque hoc qd dico facis. Inaudio tibi p obedio etiā qñqz legit. ¶ Obedio supinū obeditu facit contra quosdā negantes ei supinū. Tit. Li. iiij. Utrinqz obnixe obeditū dictatori. Fit ex obaudio au in e versa teste Nestore. Obaudio p obedio cū dtō legitur. Diuus Aug. Et pcepto vtriqz obaudire cupiētis: p nō audio aut obedire contēno. Webelius latine negat dici. Geniculor victori .i. genuflecto Supplico iudici. Pareo in-

Pareo.

uenitur cū dtō actm habere. Papinius li. j. Achil. Nō adeo paredimus oia matri.

¶ Decimoquarto. Uerba presidendi. Ausonius. Presedi imperio dum pretextatus in ostro. Sic presum &c.

Pugnādi verba.

¶ Decimoquinto. Pugnādi verba poetice dtm regunt apud oratores & historicos ablatiuum habēt intercedente cū: elegantissime vero accusatiuum cū prepositione in: vt pugno tibi vel tecū vel in te. sic certo/ digladio/ cōcurro/ congredior &c. Uerg. Montibus in nostris solus tibi certet amyntas. Idem. Impar congressus Achilli. Idem. Placido ne etiam pugnabis amori. Idē. Tu dic mecum quo pignore certes. Helena ad Paridem. Dum nouus est etiam cepto pugnemus amori. Ouid. xij. meta. Et qm cōcurrere cominus hosti nō datur. In psa pugno tecum &c. dicimus: teste Seruio. Uis ne mecū certare literis &c.

Ignosco

¶ Decimosexto. Uerba parcēdi & veniā dandi. vt parce mihi domine: ignosce mihi bone magister. Plau. in Mustel. Stultitie adulescentieqz eius ignoscas: olim accusatiuum pro datiuo habebat teste Marcello. Plaut. in Amphi. Orant ignoscamus peccatum suum. Potest habere accusatiuum cū datiuo. Plau. in milite. Nūc hoc mihi ignoscas queso. hinc ignoscendus participiū: licet ignoscor vix vsqz legatur ideo dixit Seruius. Participium esse sine verbo. In declamatiunculis que Fabio ascribūtur: per actm sic legitur. Ignoscite malorum periculorum metus

Pareo.

ignoscite humana discrimina. ¶ Parco quotuplicē casum regit: Triplicem. Primo datiuum solum. vt parco tibi .i. veniam do. ignosco: & quod idem est condono. Parce peccatis meis. Uergili. Parcere subiectis & debellare superbos. Cum datiuo etiam significat abstineo vt parce lachrymis: iniurie: vindicte: metui &c. i. abstine a lachrymis &c. vel noli lachrymari &c. Uer. Parce metu: pro metui: antiquus datiuus est: quo cum verbo parco eleganter vtemur. Dicimus etiā per infinitiuū parce lachrymari &c. Uerg. Parce pias scelerare manus. ¶ Scdo abstineo habet accusatiuum cum prepositione in. Apul. j. meta. Alter exorto cachynno. Parce (inquit) in verba

ista hec tam absurda tanq immania mentiendo. ¶ Tertio p conseruo regit dtm̄ cum actō: vt cui parcis hec auare? Uergi. Multa talenta Natis parce tuis

¶ Decimoseptimo. Uerba gratulādi: vt gratulor amico: grator sorori. Gratulor et grator. i. ppter alterius vel meā scdam fortunā gaudere me dico vel ostendo. Ouid. Gratulor huic terre q abest regionibus illis. Uergil. Inueni germana viam gratare sorori. mihi et nobis sepius subaudiunt. Ouid. Prisca iuuent alios: ego me nunc deniq natū. Gratulor subauditur mihi. Quint. Gratulemur iaz q nulla ciuitas laborat: subintelligitur nobis. Cum actō gratulor. i. gratum habeo. Teren. in eun. Salutāt/ad cenā vocant/aduentū gratulant. Plau. in capt. Ubi qs q videt: eunt obuiā: gratulāturq eam rem. i. gratā habēt. Gratulor tam orator q poetar est: grator poetar solū et historicor: vtrūq significat etiā grās agere: sed fere deo aut diuis: et fere idem est q supplico. Item dicim⁹ gratulor tibi hanc rē hac re et de hac re. Cice. Gratulor ei victoriaz. Plau. in stic. Ibo intro et gratulabor vrm aduentū filijs. videt hic subaudiri ob vel ppter vt in succēseo apud Teren. in and. Si id succenseat nunc. Idem in heautō. Nihil succenseo nec tibi nec huic. Idem in phor. An tu id succēseas nunc illi. Cic. lib. i. episto. Qd mihi de Italia gratularis agnosco hūanitatē tuā. Et lib. viij. epi. Gratulor tibi affinitate viri mediussidi⁹ optimi. ¶ Quomodo differt gratulari et gaudere? Gaudet qui letitiā et gaudiū in se hz. Gratulat q gaudere se indicat vel simulat sua vel alterius causa. itaq sepe vere dolet q gratulat vt fictus amicus. Apul. vr gratulor p gaudeo dixisse: sz Ualla carpit Gratificor tibi. i. beneficus sum tibi. Quō differunt gratificari et gratū facere? Gratum facere teste Ualla est quiddā minus. et ppe idem qd obsequi et inseruire. Cice. Si hunc uiueris gratissimū mihi feceris. Gratificari quiddā maius. vnde deū gratificari hoibus dicimus: non aūt gratum facere: quasi idem sit qd beneficia conferre

¶ Decimooctauo. Quedā verba cū infinitiuo impsonalia: sine eo psonalia. sz raro aliter q in tertia psona regūt dtm̄: vt contingit: restat et q in lra sequunt: veluti ɔtingit mihi legere. restat tibi potare &c. De personali. Cōtingit mihi ꝑtus. Hora. Quod satis est cui contingit nil amplius optet. i. cui euenit aut accidit: aut q hz &c. Oui. de morte Drusi. Ois cui ꝑtus contigit vnus eras. ¶ Quotuplicem constructionē habet contingit? Quadruplicez. ¶ Primo habet cum infinitiuo dtm̄: vt contingit mihi esse pauperi. ¶ Scdo ante se ntm̄ habet: post se dtm̄: vt hoc mihi sepe contingit: interdum dtūs subaudit. Terent. Hanc mihi expetiui: ɔtingit conueniūt mores. ¶ Tertio pro datiuo habet abltm̄ cum prepōne in. Tulli⁹. i. offi. Atq in magnis animus ingenijsq id plerunq contingit. ¶ Quarto Contingit. i. tangit: accusatiuū regit. Uergi. Funeq manu contingere gaudēt. hoc ɔtingit oēs. i. ad oēs pertinet. Ouid de morte Drusi. Hei mihi q facile est q̄uis hoc ɔtingit oēs. Alterius luctu fortia verba loqui. In euange. dr. Da mihi portionez substantie que me contingit: accusatiuus est. Hieronymus ad Damasum per dtm̄ dixit. Pater da mihi portionē substantie que mihi contingit: per dtm̄ mallē hic loqui. ¶ Obtingit et obuenit dtm̄ regunt. Teren. Nescis qd mihi obtigerit. Dona. Obtingit mihi de bito vel forte: contingit casu. ¶ Restat. i. reliquū est superat et superest: que similiter cum datiuo leguntur: vt restat reliquū est: superat: superest mihi legere. Resto etiaz significat resisto: vt resto diuersis. Item restat mihi. i. futurum est: manet me. Uergi. vij. eneid. Hoc latio restare canunt qui sanguine nostrū Nomē in astra ferant. Placet. sic pplacet: et displicet. Euenit: sic obuenit. ¶ Accidit quot modis ɔstruit? Quinq. ¶ Primo cuz infinitiuo regit dtm̄. Quint. lib. iij. An illi accidat viro bono esse vel malo. ¶ Secūdo habet ante se ntm̄ et post se dtm̄ vt casus accidit nomini. Iurisconsulti capiūt p mori: vt siquid filio meo acciderit: Titius heres esto. i. si filius moriatur. ¶ Tertio p contingit regit abltm̄ cuz prepōne in. Cice. de puincijs ɔsularibus Neq solū summo in viro sz etiā in mediocri hoie ne accidat puidendū. ¶ Quarto regit intercedente in actm̄. Terē. Illud verbū in te accidit. i. ɔtra te: actūs est teste Manci. ¶ Quinto vltra dtm̄ actm̄ cum ad capit. Suet. in Cesa. Ad genua vltro sibi accideret. Sal. sine prepōne dixit. Quo accidā. ¶ Fit mihi interdū magno dolore affici. i. contingit: et sine infinitiuo. Ci. i. offi. Fit aūt interdū vt nōnulli omissa imitatione maior suor quoddaz institutū consequant. sic p vt plura impsonaliter poni pnt Badi. dicit etiā cum abltō impsonalr reperiri. Sufficit mihi qd deo placeat scire Hiero. ad custo. Nec sufficit scire qd bonuz est: nisi custodiat attentius qd electum

Gratulor. Grator.

*Authores dandi casum cuz fuerit pro nomē non nūq preter eūt. Ouid. Gratulor occhaliam titulis accedere nostris. hic subintelligit mihi. Quin. gratulemur iā q nulla ciuitas fame laborat subintelligit nobis.

Gratulor et gaudeo differunt.

Gratificor. Gratum facio.

Contingit

*Ouidi⁹. Cesaribus ꝑtus contigit ante dicem.

Obtingit. Restat Superat.

Accidit.

Fit.

Sufficit

est. ¶ Quotuplicē ꝯstructionē hꝫ sufficit? Quintuplicē. ¶ Primo cū infinitiuo dtm̄ hꝫ: vt sufficit tibi deo placere.i.satis est tibi. ¶ Scđo aū capit ntm̄: post se vero dtm̄ pro satis est: vt sufficit tibi gratia mea. Luc.ix. Sufficitqꝫ oib⁹ vnda. Sta. j.syl. Uade puer tantisqꝫ enixus suffice donis. Aliqñ infinitiuū capit. Uerg.v.ene. Nec nos obniti ꝯtra nec tendere tm̄ Sufficimus. Idem li.xj. Nec sufficit vmbo. ictibus.i.non sufficit ad resistendū vel non durat ꝯtra ictus. ¶ Tertio regit dtm̄ cum actō ꝑ sum ministro Uer. Ipse p̄r danais aīos viresqꝫ scđas. Sufficit atqꝫ deos in dardana suscitat arma. Sic suffice tela mihi. Et sine dtō. Idem.ij.Geor.: Ipsa satis tellus quā dēte recluditur vnco Sufficit humorez. ¶ Quarto regit actm̄ solū. Uerg ij.geor. Atqꝫ aliam ex alia generādo suffice ꝓlem.i.substitue. Regit etiā actm̄ ꝑ inficio teste Calepino. ¶ Quinto ꝑ satis est sufficit actm̄ cuꝫ prepōne ad capit. Fab lib.j. Ad quas nec mens nec corpus nec dies ipsa sufficiat.

Constat. Libet. Liquet.

¶ Cōstat mihi te dixisse.i.liquet ꝛ manifestū est. Constat tibi.i.sis constās. ¶ Libet vel lubet mihi scire q̄d agas.i.placet et desidero collibet. Idem Libido est scire.i.libet. Liquet mihi.i.certū ꝛ manifestū est: que eīn liquefiūt manifestāt si quid in eis latuit. Terē.in eunu. Illū liquet mihi deierare his mensib⁹ sex non vidisse ꝓximis.

Dolet.

¶ Dolet mihi tam inhoneste viuere. ¶ Quotuplicē constructionē habet dolet? Sextuplicē. ¶ Primo cum dtō ꝛ infinitiuo pro dolorem affert. vt dolet mihi nihil te studere. ¶ Scđo dtm̄ cum nominatiuo ante se regit ꝑ dolorem affert: vt dolent mihi pedes. Terent. Si isthuc itidem doleret tibi vt mihi dolet ¶ Tertio per synecdochen accusatiuum vel ablatiuū: vt doleo caput vel capite. ¶ Quarto accusatiuum solum ꝑ egre fero aut dolore afficior: et intelligitur ꝓpter. vt doleo vicem tuam: doles ne miseriā meā? Sal. Quasi dolēs eius casum. Sulpi.ad Cicero. An illius vicem credo doles. Ouid. Tu vero tu damna dole eleganter sic loqueris. ¶ Quinto ablatiuū cause efficientis sine prepositione regit: vt doleo tuis rebus aduersis.i.ꝓpter tuas res aduersas. Tit. Liui. xxxiij. Tuis iniurijs doleo. ¶ Sexto ornate habet abltm̄ intercedēte p̄positione a vel ab in hunc modū: doleo ab aīo: ab oculis: a latere: ab egritudine ꝛc. Loquitur ita Plaut. in mustella.

Vacat.

*Est etiā qñ vacat impsonaliter acceptū ponatur ꝑ eo q̄d cura est. Quint. Reum aderit vba aucupantem et anxium de fama ingenij: ꝛ cui esse diserto vacet.

¶ Non vacat mihi audire fabula.i. non est mihi ocyum vel tp̄s. ¶ Uacat quot modis construitur? Sex. ¶ Primo impsonaliter cum infinitiuo ꝛ dtō. Ouid. Non vacat exiguis rebus adesse Joui.i.nō ocyuꝫ est. Persepe dtūs subticetur. Uerg. Si vacet annales nr̄oꝝ audire laboꝝ ꝛc. Idem Hacten⁹ indulsisse vacat.i. lꝫ teste Lanci. Quint. Tunc elegiam vacabit in manus sumere cuius princeps habetur Callimachus.i.ocyum erit aut placebit. ¶ Scđo pro opam do ante se ntm̄ habet: post se vero dtm̄. vt vaco virtuti. Ualerius. Satius est fauorabili q̄ inuise rei se vacare ¶ Tertio pro opam do capit actm̄ intercedente: vt vaco ad fabulam.i. studeo fabule aut ocyum est ad fabulaꝫ audiendā. Sene. Non vaco ad istas ineptias. ¶ Quarto cuꝫ in actm̄ hꝫ pro opam do. Naso primo de ponto. In nullū mea mens grande vacabit opus. ¶ Quinto ꝑ careo aut vacuus sum regit abltm̄ sine p̄positione. Cice. Nullum est tempus q̄d iustitia vacare debeat. Interdum abltūs subauditur. In exordo. Uacant eīn ꝛ idcirco vociferantur.i. vacant opere aut labore. Capitur etiam ꝑ supfinum esse sine casu: sed fere in tertia ꝑsona. Augu. lib. iiij. con. Non vacant tempora nec ocyose voluuntur per sensus nostros. ¶ Sexto pro careo aut cesso capit abltm̄ cuꝫ a vel ab: presertim vbi qualitatē ꝛ actionez quandā significam⁹: vt vaco a labore.i. non laboro: vaco a componēdo.i. nō ꝯpono: sic vaco a culpa: ab agricultura ꝛc. Cice.

Conducit.

lib. vij. epi. Uacare a culpa magnū est solatiū. Seneca ep̄la. xcvij. Nulla etas vacauit a culpa. ¶ Cōducit tibi studere bonis literis.i. vtile est. ¶ Quot modis cōstruitur conducit? Quinqꝫ. ¶ Primo impsonaliter cum dtō: vt conducit scholastico habere qui cuꝫ frequēter audita repetat ꝛ disputet.i. vtile est. ¶ Scđo personaliter ꝑ vtile est regit dtm̄. Col. lib. j. Id minime conducit agricole. ¶ Tertio regit pro vtile est actm̄ cum ad. Plautus in capt. Ad victū conducunt. ¶ Quarto ꝑ vtile est capit actm̄ cum in. Plau. in capt. In rem tuam conducunt. Uerum nota non habere conducit actm̄ cum in vel ab. vbi hoiem significamus: quia male dicitur hec potio conducit in egrum: bene autez hec potio conducit in vel ad febrem ꝛc. hoc conducit rei publice vel ad rem publicā. Cice. Lentulo. Et reipublice rōnibus putem conducere: hinc conducibilis.i. vtilis. ¶ Quinto regit actm̄ sine prepositione pro accipio aliq̄d precio: vt conduxi domum. Qui precio ad tp̄s aliq̄d concedit.is locare reꝫ dr̄. vt Plaut. locauit opam suā pistori. plura significat vbi actm̄ regit q̄bus supersedeo q2 idem manet regimē.

Expedit.

Expedit tibi vapulare.i. vtile est. Expedio te vinculis.i. libero.

paucis expedi.i.loquere. Licet tibi esse sacerdoti.i.fas & licitũ est. Capitur psonaliter. vt licet tibi plus ꝙ par est. Ornate dicimus. Non licet mihi per te hinc abire.i. non pateris me hinc abire. Lepide etiã dicim⁹ licet cernere: licet videre: p facile est videre aut quiuis põt videre. Cice. Licet videre nõnullos tam stultos vt nihil differant a natura brutoꝝ. Idem. Licet ora ipsa cernere iratoꝝ &c. Pro lz cernere aut videre ornate dices cernere est sine casu. Verg. vj. ene. Cernere erat.i. omnes poterãt videre. ¶ Quotuplex inueniť licet? Triplex. licet verbũ licet cõiunctio.i.ꝙuis: licet aduerbium concedẽtis.i.esto. Verg. Licet ingens ianitor: antro Eternum latrans exangues terreat vmbras. a licet fit licentia: de quo noie alibi dicam. Conuenit tibi discere.i. vtile & conueniẽs est. ¶ Quot modis ɔstruiť cõuenit? Quinqz. Primo impsonaliter cum datiuo. vt nõ cõuenit seruo superbe loqui. Secũdo personaliter cum datiuo. vt hec vestis virgini non cõuenit. Addiť cum datiuo bene abltũs intercessu prepositionis cum: aut actũs cum inter. sed hoc scdo modo fere impersonaliter capitur. Cic. v. de fini. Hoc mihi cũ tuo fratre ɔuenit.i. de hoc nõ est mihi cũ fratre tuo cõtrouersia. Iuuena. Seuis inter se conuenit vrsis. Teren. Hec fratri mecũ nõ conuenitunt aliqñ dtũs subauditur. Plau. in capti. Nunc ita cõuenit inter me atqz hũc. Sic dicimus de precio cõuenit.i. cõcordes sumus. Tertio p dtõ interdũ elegãter hz actm̃ cum prepositione in Cice. p Sexto Roscio. Non in oẽs arbitror oia cõuenire. Quarto actm̃ capit sine prepõne. vt conuenio te.i. adeo alloquẽdi grã: vt in iudiciũ voco. Terẽ. Cõueni hoiem &c. Quinto absolute capiť. Liuius. Postera die arma capiunt: quo missi erant conueniũt.i. coeunt cõgregant. Prestat mihi ridere ꝙ flere.i. melius est: ornate sic loquimur. ¶ Quotuplicẽ cõstructionẽ habet pͬstat? Quintuplicem. Primo cum dtõ impersonaliter p melius est. vt pͬstat furi hic suspendi ꝙ apd inferos ardere. raro dtũs exprimiť. Sallu. Nonne emori per ꝟtutẽ prestat: ꝙ vitã p dedecus amittere? Secundo personaliter pro melius est vel antecellit regit dtm̃ solum. Teren. in eunu. Homo homini quid prestat. Cic. in Lelio. Hoc prestat amicitia ppinquitati.i. tanto melior est vel antecellit. Sallu. Omneis hoies q̃ sese studẽt prestare ceteris animãtibus. Dtũs est quicquid dicat Calepinus. & prestare.i. antecellere. Tertio regit dtm̃ rei que superať: & abltm̃ rei in qua quis excellit. vt pͬstat tibi scientia. Cice. Tota ille superiores gloria vicerat quãto omnibus tu prestitisti Fabius. j. Eloquentia ceteris prestet. Quarto p antecello actm̃ cuz abltõ regit. Fabius. Prestat ingenio alius aliũ. Gel. Menedemus & Theophrastus ingenio atqz doctrina ceteros prestabãt. Titus Liui. lib. v. Vt nũciare domum possint quantum Galli ꝟtute ceteros mortales prestarẽt. Verg. abltm̃ subticuit dicẽs. Ibo anim⁹ cõtra vel magnũ prestet Achillem.i. antecellat: vel (vt quidã volunt) representet exhibeat vel equalis sit. Quinto regit dtm̃ cum actõ. Plini. Plura hic mihi prestitit: ꝙ parẽtes.i. feci. Capitur pluribus modis: vt pro cautionẽ dare &c. & absolute p valere. Cice. ij. ad Herenniũ. Sunt item pacta que sine legibus obseruãtur ex conuentu que iure prestare dicũtur. Suppetit mihi legere impersonaliter quidã dicũt. Sulpitio id nõ placet. Suppeto tñ & cõpeto personaliter cum dtõ leges. Plau in Asina. Non suppetũ dictis data. Prodest tibi studere. Patet mihi te lusisse. Sedet tibi pila ludere.i. placet. Nocet tibi ambulare. quidã hec e nostris addũt. Sedet p placet personaliter. Verg. dixit li. v. Idqz pio sedet enee pbat author Acestes. Sic cũ datiuo legũtur insideo resideo: vt insideo equo. Nobis melior sententia resedit dicit Iustinianus Insti. de vsuca. in principio. Stat impersonaliter legitur: sed datiuũ non admittit: teste Lanciloto. Verg. Stat casus renouare oẽs. Pertinet: attinet: spectat ad me: nõ aũt mihi dicẽdum est. vt liber pertinet ad Ioannẽ non Ioãni. Quint. iiij. Pertinere ad causam puto quicquid ad dicẽtem attinet. Habet in eum actõ. Idem Pertinet in vtrãqz partem. Attinet.i. pertinet. Teren. Iam me ne vis dicere qd a te attinet? Qñqz prepõ subticeť. Cice. Neqz quẽꝙ attinebat accusare. item attineo.i. iuxta & in manibus teneo. Plau. in cap. Nunc senex est in tonstrina nũc iam cultros attinet. ita legit Calepin⁹: in actõ: scz cultros. similiter legunt interpretes Plauti Petrus Valla / & Bernardus Sarracenus / Mancinellus vero in dtõ legit cultro.

¶ Decimo nono. multa regũt dtm̃: de quib⁹ certa nõ cõstat regula vt isto iudicio tuo. renuncio liti. Cano receptui. Cano pregressui.i. vt milites a pugna redeant: vt ad pugnã progrediãtur. Sillus. vij. Per subitum mẽbris venit vigor. Diffido vxori. Persius. Quod satis est sapio mihi. Hiero. Paucoꝝ culpa non

Conuenit.
* Cice iij. offici. tñ qñ expedit faciam. Sed ita expedire vt turpe nõ sit: ex altera autez pte ea re: sit non esse faciendũ
Prestat.
* Vergil. prestat trinatij metas lustrare pachinẽ
Suppetit.
Sedet.
Insideo
Resideo
Stat
Pertinet
Attinet
Spectat

preiudicat religioni. Persi. Tibi ludit Terent. Si quid peccat filius mihi peccat. Sic. Si quid perdo: mihi perdo. In esaia. Puer natus est nobis. In codez. Oēs isti congregati sunt & venerunt tibi. Plau. Ut petis mortui: iustitie viuam⁹. idē. Quis es qui iudicas alienum seruum: suo cū dño stat aut cadit. Cice. in epist. Quicq̄d erit tibi erit. Liber est mihi. Sunt qui dicunt hic dtīm a noie regi mediāte ṽbo substanti uo. Sunt q̄ dicāt regi ab ipso ṽbo. Dicvt vis. Hora. epist. iij. Quid mihi celsus agit.

Gloriatur mihi.

hic dtūs expletiue ponit: q2 ad nihil refert: teste Ualla. sed e medio sumpta est oratio. vt hic mihi gloriatur se omnes honores sine repulsa obtinuisse. Tu mihi semp dormis. ille mihi assidue sedet. crepuit tibi ostium. Licet dtūs nō multum hic agat tamē pnomē esse nō desinit: q2 de ignoto nō dicā. Quid mihi agit ille? p quid agit nec gl̄iatur mihi: si nunq̄ apud me gl̄ietur: nec crepuit tibi ostium: si id ad te nihil pertineat &c. Sic dicimus videas p quiuis videre possit. Persius. Hic neq̄ more probo videas nec voce serena Ingentes trepidare Titos. Cice. Itaq̄ videas iustos

Afficitur

iniustis rebus maxime dolere. Leonardus mihi vehementer afficitur. i. me valde amat. Afficior tibi nō vulgariter. i. multum te amo: loquit hoc modo Philelphus

Erubesco

in epistolis frequentissime. Curt. v. Dignus est omni malo qui erubescit fortune.

Desuesco.

idem lib. ix. Et qđ maior pars eoꝝ decreuerit: stetur. Sil. iij. Paulatim antiquo patrum desuescit honori. Dicim⁹ desueui illū p desuefeci. teste Nonio. Regunt etiaz dtīm obumbro: moderor/ dñor/ & multa alia. Subnectā quedaz ordine abecedario.

¶ Varia constructio ordine alphabetico.

Abeo

Abit mihi spes vel abeo spe. Luca. iij. Spes victis telluris abit. Suetonius in aug. Honore abijt suffecto alio in locum suū. ¶ Adhereo muro in muro: vel ad murū. Apul. viij. Castris adherens. Ouid. iiij. meta. Iunctoq̄ in corpore adherent. Plau. in penu. Ne ad fundas viscus adhesesceret. vtrunq̄ Mancinelli est.

Abrogo

Appropinquo.

Recipio

Confero

Aduerto.

¶ Abrogo rei fidem. i. aufero. Cice. j. ad herē. que res fidem abrogat orationi.
¶ Abrogat lex. i. infirmatur. quod etiam dicitur abrogatur legi. Cice. ad Herenniū Cui legi abrogatum vel derogatum sit.
¶ Appropinquo vrbi/ vrbez/ & ad vrbē Cesar. iiij. de bel. gal. Quū appropinquaret Britānie. Hirtius. v. de bel aphri. Donec ad ipsas portas ad muros appropinquaret. Idem sine prepositione dixit. Quum portam appropinquassent: signo dato ab oppidanis sunt recepti. Idem sine prepōne dixit. Pauci oppidū reciperēt p in oppi

Antecello.

Antecedo.

Anteeo

Antisto

dum. et aduersarij bene multis vulnerib⁹ affecti oppidū se cōtulerūt. ¶ Auerto tibi veteres aduerto te. Diome. ¶ Antecello antecedo/ anteeo/ antisto illi vel illum doctrina. Cic. pro archia. Antecellere oibus ingenij gl̄ia contigit. Et p Corne. Qui eloquentia ceteris antecellis. de actō memini legere. sed nō occurrit nunc testimonium Cice. in offi. Quātum natura hoīs pecudibus reliquisq̄ bestijs antecedat. Sue. in au. Magnificētia oēs antecessit. Multo: & multum antecedo. vtrūq̄ recte dici et cōmentarijs Cesaris nosces. Plau. in amphi. Uirtus oibus rebus anteit. Tacit. Nobilitate ceteros anteiret. Sallu. in iug. Et quum oēs gl̄ia anteiret. Apul. lib. iij. Sed

Anteuerto

Assideo

Assido

Asto

Benedico

Maledico

animi robore ceteris antistaret. Idem. Robore ceteros antistabat.
¶ Anteuerto tibi & aliqñ añuerto te. Plau. in cap. Merores mihi añuertūt gaudijs. Teren. in eunu. Miror vbi ego huic anteuorterim. i. hāc precesserim. Sic tibi preuerto apud Cice. inuenies. Ambro. Iniquitas vero opere cognitionē anteuertit.
¶ Assideat tibi & te honor. Dio. Assido socio: veteres Assido socium. Dio. Asto tibi et circa te. Asto in foro. Asto illum locum: & illo loco: Priscia. lib. xviij.
¶ Benedico: maledico tibi latinissimi dicūt. Ecclesiastici etiā bñdico: & maledico te

Cauco

Caueo tibi. i. pspicio: puideo lege cautū est. i. puisum. Caueo te. i. fugio. Suet. in Tito. Securitati satiscauit. Idē in Gal. Caueret periculuz. Sta. vi. Theb. Mille cauet lapsas circū caua tēpora mortes. Caueo a te vel de te. i. caueo ne mihi noceas. Idem in Calig. Ut a Cassio caueret. Plau. in mene. De illis ṽbis caue tibi. Item caueo a te. i. cautus fio. Cice. de claris orat. At vero in quam tibi ego Brute nō soluam nisi prius a te cauero. Caue facias: vel ne facias. Plaut⁹. Caue facis Horatius. Uade: vale: caue ne titubes mandataq̄ frangas.

Consulo.

¶ Consulo tibi. i. do tibi consiliū. Luca. li. iiij. Cōsulite extremis angusto tpe rebus. Consulo honori: aut fame. i. puideo. Consulo Petrum. i. cōsiliū peto a Petro. Addi pōt cū de abltūs. Luc. lib. viij. Rectorq̄ ratis de cūctis cōsulit astris. i. percuntatur

Sueto.in Aug. Sanxit ergo vt de bellis triũphisq consuleret hic senatus. Apud vetustiores duos actõs hz diuersos vt rogo. plau.in mene. Ibo ꝛ consulam hanc rem amicos q̃d faciẽdum censeãt. dic etiã Consulo in illũ. Terẽ.in heau. Pessime istuc in te atq illum consulis. Consulo rem boni.i.estimo iudico. Sene.epist.cxxiij. Hãc coqui ac pistoris morã boni cõsulo. Plau. Quid me consultas.i.mihi cõsulis.

¶ Commendo te regi.i.committo. Commendo te apud regem.i.laudo. — Cõmendo

¶ Cedo tibi.i.concedo.ꝛ locum do. superbus nulli vult cedere. Plau. Cedamꝰ imbri.i.discedamus a pluuia Uerg. Cedo locis dicimus. Cedo a tecto pro recedo. Lucil. Cũq pudor ex pectore cessit. Cedo iure: aut bonis in abltõ.i.discedo a bonis: et a iure. Cedunt mihi hec bona.i.in ius meũ veniunt. Cedit in lucrum meũ.i. est mihi lucro. Cedit mihi in victoria.i.ego vinco. Uerg. cesserit Ausonio si fors victoria turno.i.si cõtigerit. Idem. Cedere terga.i.fugere. Cedo te.i.pcutio occido ꝛc. per ea diphthongon. — Cedo.

¶ Concedo tibi meritis dtũs est cum abltõ. Concedo fato.i.morior. Cõcedo nature. Idem. Sal.in iug. Pater (vti necesse erat) nature cõcessit. Sil. Meritis non cõcessere camilo. Confert huic rei ꝛ ad hanc rem.i.vtile est. Fab.lib.iij. Interim confert admirationi multum etiã infirmitas. Idem in.j. Scio queri etiã natura ne plus ad eloquentiã ꝯferat an doctrina. Cõfero in pauca.i.paucis ꝯcludo. Plau. nũc ꝟba in pauca cõferã. — Confero

¶ Confido illi: ꝛ vbi pſonã nõ significamus p abltiũ. confido illa re. Cesar.lib.iij.de bel.ciui. Cui maxime cõfidebat. Cesar.iij.de bel.gal. Multũ natura loci confidebant. Et in.iij.de bel.ciui. Cesar confisus fama rerum gestarum. Cice. Qua maxime arte confideret. Cesar ꝛ plures ita sepissime loquunť: ꝛ recte (vt bene contra Seruium. Lancilotus sensit) ita loquemur. Inueniť cum actõ. Stat.ij. theba. Martisq ex semine thiron. Terrigenas confisus auos. ita legit Priscianus. Inuenio in quibusdam libris confessus auos non confisus. — Confido. * Uergil. Et afflictis melius cõfidere rebꝰ.

Debeo tibi.i.obligor. Plau. Diues sum si non reddo eis quibus debeo. — Debeo

¶ Depono tibi apud doctiores nunq̃ inueni. bene autem De grege non ausim quicq̃ deponere tecum. — Depono

¶ Excello socijs.i.dest sum excellentior. Cicero pro Pompeio. Miremur hunc hominem tantum excellere ceteris. Et in Rheto.de xeusi. Qui tam longe excellere ceteris pictoribus existimabatur. — Excello.

¶ Eripio tibi: id est a te. Eripi o te: id est libero. — Eripio

Fatur mihi ꝛ ad me. Uergi. libr. j. Hic tibi fabor enim: quando hec te cura remordet. Luc.lib.viij. Et ad superos obscuraq sydera fatur. — Fatur

¶ Fido huic rei.ꝛ hac re vt confido. Uerg.lib.ix. Et fidere nocti. Et lib. vij. Moliri iam tecta videt: iam fidere terra. — Fido * Senec. Nec secũdis rebus nimis fidendũ nec aduersis diffidendum.

¶ Figo hastam terre: vel in terra. Lucanus lib.vij. Pars terre figeret. Uergi.libr.vj. Ramumq aduerso in limine figit. — Figo

¶ Formido/metuo/timeo tibi neq̃d mali tibi contingat: metuo formido: timeo te nequid mali mihi facias. Plau.in aulu. Auro formidat euclio. Terent.in phor. Et nunc timeo. In An. Si illum relinquo eius vite timeo: sin opitulor: huius minas. hic vtraq ꝯstructio est. Timeo de te.id est siue tibi: siue de te. Tul.li.v.epi.ad Tre. Ualde me hercule de te timuerã. Luc.lib.vij. De superis ingrate times. Item metuo a te. Teren.in And. Hei metui a Chryside. Tul.lib.v.epist. A me insidias metuunt. Plaut.in menech. Iam abs e metuo de verbis tuis. — Formido. Metuo Timeo

Gaudeo mihi: vel mecum. De hoc verbo in ablatiui regimine dicam. — Gaudeo

Herent parietibus vel ad parietes scale: prius notum est.de posteriore Uarro. Ad quem hereat.hereo in hanc rem. Naso lib.ij.met. Pluma erat inq cutem radices heserat imas.ita legit Mancinellus. Ego opinor emendatos habere/egerat non heserat. — Hereo

Illuminor tibi: in sacris legitur. Ut illuminare ijs.qui in tenebris ꝛ in vmbra mortis sedent. Ualla in Lucam dicit esse insolentem sermonem. — Illuminor

¶ Imminet illi: ꝛ in illum. Ouid.j.meta. Imminet exitio vir coniugis: illa mariti. Cicero in Philip. In nostras fortunas imminent. — Immineo

¶ Incessit mihi ꝛ in me. Uergilius.iij. Georgicorũ. Regibus incessit magno discordia motu. Curtius libr.iij. Cupido incessit animo. Liuius libr.iiij. Grauior cara patribus incessit: propter quod miror Seruium dicere figuratum esse: regibus incessit. Nam incessit reges dicimus inquit. Nos putamus per datiuum etiam recte dici tam in prosa q̃ in carmine. Ualerius Maxi. Nec mihi cuncta complectẽdi cu- — Incesso.

pido incessit. De accusatiuo. Liui. lib. ij. Manus plebem metus incessit. i. inuasit. Et lib. j. Timor deinde patres incessit. Cur. lib. iij. Non mediocris oim animos formido incesserat. Terē. in and. prepositionem in adiecit. Noua nunc religio istheç in te incessit. Item incesso te. i. lacesso: ꝛ ad iram concito. vt incesso te maledictis. Sil. lib. v. Tum preceps ruit in medium telumqꝫ fatigat Flaminum incessens. Hiero. Aliquo modo: vel aliqñ expugnatur quod vndiqꝫ incessitur. i. impeditur. Incessit mihi vel me: pro inuasit rectius ab incedo dicitur esse ꝙ ab incesso.

Inuado. ¶ Inuadit timor animis ꝛ animos. Uarro apud Marcel. Tanta porro inuasit cupiditas honoꝝ plerisqꝫ. Dic etiam inuado in animū. Sallu. in Cati. Tanto vis auaritie in animos eoꝝ veluti tabes inuaserat. Ubi non ad animū sed ad corpus respicimus: non dtō sed actō locus erit. Sallu. in Jug. Milites iugurthini signo dato castra hostium inuadunt. Uerg. Inuadunt vrbem sopno vinoqꝫ sepultem. ꝛ cum prepositione. Cice. Non potui magis in arcem illius cause inuadere. i. ingredi. Cice. p Sexto Roscio. Accusant hi qui in fortunas huius inuaserunt.

Induco. ¶ Induco animum rei: ꝛ rem in animum. Terent. in And. Ne illis animum inducas. Idem in heaut. Istuc in animum inducas.

* Plaut⁹ Induc ea3 in domum et qd agat obserua ,p tinus.

Insit ¶ Insit illis ꝛ ad illos. Apul. lib. v. Ea nocte ad suam psychen sic infit maritus.

Inherco. ¶ Inhereo huic rei vel in hac re: ꝛ aliqñ sine prepōne ꝑactīn in heree h' ē rem. Col. Oliue sicut matri inherent. Cice. iiij. de na. deoꝝ. In vitio inherescet. Apule. in. vij. Nequicqꝫ frustra timorē illum satis inanē ꝑfuncti longe peiores inhesim⁹ laqueos.

Insideo Insido. ¶ Insideo vel insido illi. i. super eum sto. teste Lancil. Uerg. Insideat quātus miserere deus. Idez. Floribꝰ insideāt varijs. Insidet in animo. i. placet. Tul. p L. Corne. Sed in animis oim penitus insiderit. i. oibus placuerit. insideo ramis equo ꝛc. i. sedeo aut sto super eam rem. insideo in hac re. i. firmiter inhereo. Cice. iiij. Thuscu. Quum autē hic feruor cōcitatioqꝫ animi inueterauerit: ꝛ tanꝙ in venis medullisqꝫ insederit. Insideo locum vel loco. i. obsideo. Liuius lib. ij. de bel. pu. Mago locum demonstrabit quem insideatis. Uerg. xj. Arripuitqꝫ locum: ꝛ syluis insedit iniquis. Liuius lib. ix. Incessis oibus vijs ꝑ quas commeatus ex samnio subuehebatur. Insido. i. ad intus habitandum vado dtm̄ regit: ꝛ aliquādo accusatiuū. Lactan. lib. vi. Nequid vitioꝝ pectoribus insidat. Uergil. x. Uiam insedere.

Insidior. Insidior. i. insidias tendo: datiuum tantum vult. vt latro insidiatur mercatori.

Insilio ¶ Insilio naui ꝛ in nauim. Lucanus. x. Sed ceca noctes carinis insiluit Cesar. Et libro. iij. Insiluit solo nociturus pondere puppi. Plautus in rudente. Ambo in scapham insiluimus.

Immitto ¶ Immitto ori ꝛ in os. Hierony. Inmisit in os meum canticum nouum.

Inhio ¶ Inhio huic rei ꝛ hanc rem. i. cor oppono: et valde desidero. j. Nam qḋ multū cupimus hiātes inspectare solem⁹. Aug. li. iij. de ciui. dei. Hic aliqd agerēt dij heluones atqꝫ nebulones sacrificioꝝ adipibus inhiantes. Uerg. ij. geor. Nec varios inhiant pulchra testudine postes. Plaut. in aulu. Credo illū iam audisse mihi esse thesaurū domi: ad inhiāt. Gel. j. Dum eius mortem inhio egometviuo mortuus inter viuos.

Insusurro ¶ Insusurro tibi. i. in aurem dico. Macrobius. Uale dicenti hoc tantum insusurrauit: non putabam me tibi tantum familiarem.

Intendo ¶ Intendo vires. i. extendo: ꝛ augeo: intendo aim studijs. i. do opam studijs. Hora. Si non intendēs animū studijs ꝛ rebus honestis: inuidia vel amore vigil torquebere. Uerg. Et stupea vincula collo intendunt. i. alligant innectunt. Sallus. in Jug. In regnum Atherbalis animum intendit.

Lateo. Latet me hec res: aliquādo etiam latet mihi. i. hanc rem ignoro. Uergi. j. ene. Nec latuere doli fratrem Junonis ꝛ ire. Luc. lib. j. At mihi semper. Tu quecunqꝫ moues tam crebros causa meatus. Ut superi voluere lates. Plautus in trinummo. Mihi latitabat.

Maneo Manet te ꝛ tibi suppliciū. i. instat futurum est sed manet te est vsitatius Uerg. Qui te cunqꝫ manent isto certamine casus. Idem hec eadem matriqꝫ tue generiqꝫ manebunt.

Moderor ¶ Moderor tibi. i. modum tibi impono. Moderor te. i. rego. Sal. Cuius libido gentibus moderatur. Plau. in Curg. Lingue moderandum est. Cic. pro M. Ce. Pudor tuus moderatur orationi mee. Sue. in aug. Nec successum victorie moderatus est. Cice. pro Balbo. Neqꝫ esse constantis puto sententiam aliquam tanꝙ aliquod nauigium: atqꝫ ex. R. p. tempestate moderari. Lectum est modero moderas.

Nitor haste: vel hasta: vel in hastã: et nitor ad hãc rem. Verg.li.vj. Ille vides pura iuuenis q̃ nititur hasta. Fab.j. Altius tamẽ ibũt q̃ ad summa nitẽtur. Nubo illi: et cum illo. Teren. Natã inueni nuptam cum filio tuo. Do filiam nuptũ aut nuptam: aut nuptui: aut nuptu illi. Teren. in and. Datur ne illa Pamphilo ho die nuptũ. Vale. libr. iiij. Filiam ei nuptui dedit. Justi. xvij. Virgines nuptu finiti mis regibus tradidit. Liuius. xxx. Filiam ei nuptam dederit. nubor passiue olim dicebant: et in euang. legitur: in celo neq̃ nubent: neq̃ nubentur. Nitor Nubo Nuptũ do

Obiurgo tibi. veteres etiam obiurgo te. Dio. At ego per accusatiuum obiurgo te sepius inuenio q̃ obiurgo tibi. Cice. pro Celio. Mulierem obiurget. Idem iij. ad atti. q̃ me: tam sepe: et tam vehementer obiurgas. sic idem sepius. Teren. in phor. Quo ore illum obiurgabis responde mihi: sic idem semper. sic persepe Seneca et alij. Obiurgatio est post turpe factum inclamatio: et reprehẽsio. Castigatio ante commissum monitio: teste Festo. ¶ Occumbo neci et in necem. Mancinellus testis. Verg. ij. eneid. Seni certe occumbere morti. Sueto. in August. Voluntariam occubuisset in necem. aliqui libri non habẽt prepõnem. Dicim⁹ etiam occũbo morte per ablatiuum. Liui. lib. j. Fidem pastorũ ne quicq̃ inuocãs morte occubuit. ¶ Offendo te vt notũ est et tibi. Sta. in. v. Jamq̃ offendere carine. littoribus. i. apulse sunt. Obiurgo Occumbo Offendo

Pepigi tibi. i. promisi pepigi tecum. i. pactus sum. Sueto. in Cesa. E petitoribus non alios adiuuare: aut ad honorem pati peruenire: q̃ qui sibi pepigissent propugnaturos absentiam suam. Ibidem. Cum aduersarijs pepigit. Paciscor et pepigi rem tecum decem Philippeis etc. Pepigi

¶ Peniteo tibi fide. Hora. j. car. Cur tibi iunior lesa peniteat fide. Peniteo

¶ Precurro tibi ingenio. Cice. iiij. in Cati. Mihi studio pene precurritis. Precurro

¶ Precurro te notum est. Pli. vj. epist. Precurrere aduentũ meũ in Cãpaniã posses

¶ Precedo tibi. i. antecello. Plau. in asi. Ut vestre fortune meis precedũt libane lõge: precedo te. Luca. iiij. Lethum precedere nati. Precedo te scientia. i. vinco: antecedo. Cesar. j. de bello Gal. Eluetij reliquos Gallos virtute precedunt. Precedo

¶ Preeo tibi et aliquando preeo te. Cicero in offi. Ne vnq̃ preiret mihi. Vale. maxi. lib. iiij. Solenni ei precatione carminis preiret. Gel. xuij. ca. ij. Si de omni officio iudicis preire tibi me vis. Cice. pro milo. Incitati sunt vt vobis voce preirent. Quint. lib. ij. ait doctores non semper posse preire singulis legẽtibus. Preire proprie est prelegere: vt reliqui mox concinant. De actõ. Liui. in. viij. Agendũ pontifex publicus populi Romani prei. verba quibus me pro legionibus deuoueam. Suet. in claudio Aut in capitolio visa obsecratio haberet: eamq̃ ipe iure maximi põtificis cõmonito pro nostris populo preiret. hic preiret actm̃ hz. eamq̃ preiret pplo ablt̃us est in qua re errauit vir alioqui diligẽtissimus Antonius Mancinellus credẽs preiret hic regere dtm̃ populo. Preeo te honore. Boe. iij. de conso. Preire ceteros honore cupis. Preeo.

¶ Prepõdero tibi. i. pluris sum aut valeo. Ambrosi. Prepõderant futuris p̃sentia. Prepondero.

¶ Prestolor tibi. i. presto sum. Cice. j. in Cati. Qui tibi ad forum aureliũ p̃stolarentur sic legũt Manci. Cale. et reliqui. In libro meo habet prestolor te in actõ. Prestolor te i. expecto. Cice. lib. ij. ad Atti. Te prestolor vsq̃ ad tertiũ nonas maias. Cesar. ij. de bello ciuili. huius aduẽtum prestolans. Teren. in eun. Quem prestolare Parmeno. Plaut. in Epidi. Prestolabantur illum apud portam. sic leges sepissime. adeo pro expecto: mallem per actm̃ dicere: prestolor te: q̃ tibi licet Diome. dicat. Prestolor tibi: veteres autem prestolor te. ¶ Prospicio tibi. i. prouideo: prospicio te. i. procul video. vt Eneas ceruos prospicit errantes. Prestolor.

¶ Propinquo vrbi et ad vrbem facile reperies. i. ppinquus fio. Propinquo tibi gladium leges sed raro. Sil. lib. ij. Haud tamẽ abstiterim mortẽ licet arma ppinquẽt id est nõ cessabo: licet interficerẽt me. Vergi. libr. x. Tu rite propinques augurium. Prospicio. * Prospicio: p curo. Pli. Nã et reb⁹ illi⁹ nõ minus quã meis p̃spiciebam

Queror te: tecum: et tibi pro apud te. Vergilius in bucolicis. Dum queror et diuos: Naso metamor. primo. Cum Joue visa queri. Juuenalis Satyra secunda. Nec quereris patri. Queror.

Recedo tibi et a te. Verg. ij. ene. Nostri tibi cura recessit. ¶ Respondeo questioni: et ad questionem. Teren. in and. Jam tu hoc responde mihi. Pli. Quum ad eos breuissime respondissem. In eadem constructione significat conuenire: et parem esse. Plini. xxxvj. Structuram ad normam: et libellam et ad perpendiculum respondere oportet. Verg. j. enei. Dictis respondent cetera matris: id est consentiunt conformia sunt. Cice. in Tuscu. Nec tamen siqui magnis ingenijs in eo genere ex- Recedo. Respõdeo.

titerunt: grecorum glorie responderunt: id est pares fuerunt. Hier. ad Furi am. Et quibus nati sunt liberi suo gñi respõderũt. i. similes fuerũt. Cice. Treba. Cui quidẽ amori vtinam ceteris rebus possem. amore certe respondebo. i. satisfaciam vel par ero. Verg. Illa seges demũ votis respõdet auari Agricole. i. satisfacit. Cice. ad atti. Tamẽ fit vt sepe ij qui debeant non respondeant ad tẽps. i. satisfaciant. Uerg. in. vj. Contra elata mari respõdet Cnosia tellus. i. respicit: et cõtra posita est.

Soluo.

Solvo tibi nummos nunc dicimus. olim soluo te: pro satisfacio tibi. sic exoluo et absoluo. Plautus in Bacchidib⁹. Ad forum hinc ibo vt soluam militem. Terentius in Adel. Ad forum ibo vt hunc absoluam. Absoluo: soluo: et exoluo pro libero actm̃ tantum regunt. vt solue captum. id est libera vinculis.

* Uergil. Soluitecri nales vitas capite orgi a mecũ: soluere pro dimittere. Uerg. Solue mares mittere in venerez peciaria primus.

Tempero mihi. id est contraho et cohibeo me ne quid indecens agam. Pli. viij epi. Temperare mihi non possum. Plau. in rudente. Lingue tempera: tempero iram. i. sedeo. Uerg. j. enei. Ille regit dictis animos ac temperat iras. Tempero stylum: vinum: id est suo ordine administro. Tempero a lachrymis: id est abstineo. Uergi. enei. ij. Quis talia fando. Temperet a lachrymis.

Plurima adhuc datiuum regunt: verum pulcherrima queq;: aut declarata: sunt aut insequentibus obiter reseruabũtur. Deficit mihi, es. id est deest. deficit me oratio, id est destituit. subeo suboleo etc.

Tempero. Deficio.

Accusatiui regiminis Regula Prima.

Ante volunt quartum verba infinita: suorum
Post casum. Pre nulla supina: gerundia nulla:
Dant casum. Dabitur recte post casus agentis
Ni sit in u. Post uil capit hoc: vult mobile pre se.
Post etiam sequitur sua participans bene verba.
Nam regimen fit idem si significatio par fit.

Acti resolutio añ infinitiuum.

Omne verbũ personale infinitiui modi regit ante se actm̃: post se autẽ casum verbi a quo descendit: vt hoiem parere deo equũ est. hic infinitiuus parere ante se actm̃ hoiem regit: post se dtm̃ deo: vt pareo. Cur dixisti psonale? q: impsonale ante se accusatiuũ non habebit: vt interesse sederi. Quomodo declarat actũs quem ante se regit infinitiuus? Actũs ante infinitiuũ mutatur in ntm̃: et infinitiuus in verbũ finiti modi precedẽte particula q. vel quin: aut sit: vt tyrãnos viuere malũ est. i. q tyrãni viuãt malũ est. Teren. Meum gnatũ rumor est amare. i. rumor est. q gnatus meus amet. Idem. Qui postq; audierit filio suo non datũ iri vxorẽ. i. q vxor nõ detur filio suo. Non dubito regez venire. i. quin rex veniat. Letor Joãnem affore. i. q: Joãnes aderit etc. Sed multo pulchri⁹ loquimur per infinitiuũ q̃ p q: q: etc. licet pp̃ter pueros ita declaremus. Uerg. Malo me Galathea petit lasciua puella Et fugit ad salices: et se cupit ante videri. In sacris. Missum est tria milia: et eo amplius infantes adduci. idest missum est vt adducerent etc. Tulli. Hi arbitrãtur se beneficos in suos amicos visum iri: si eos locupletent quacũq; ratione. In sacris. Domine quid vis me facere. In poetis facere subauditur. vt quid me vis. Uergi. Phyllida amo ante alias: nam me discedere fleuit. Ubi accusatiuus infinitiui in bono sensu nõ vertitur in ntm̃: nõ regitur a fronte: sed a tergo: vt cupio te literas discere: nõ est bonus sensus: cupio q litere discãt te: sed q tu discas literas. ideo literas regebat a tergo sic volo te vinum bibere. Ubi vtrũq; esset bonus sensus ad vitandam ambiguitatẽ. passiue loquemur: vt audiui petrũ te verberasse. i. q Petrus te verberauit: aut q tu Petrũ verberasti. ideo dicam. Audiui petrum abs te vapulasse: vel audiui te a Petro percussum esse: meliusq; audiui q Petrus te percussit. Id verum est nisi quis ex industria velut orationem esse ambiguam. vt Apollo ille versipellis. Aio te Eacida Romanos vincere posse. Est hic versus apud Cicero. in secũdo de diuinatione: vbi disputat id nunq; dictuz fuisse ab Apolline: quia nunq; Apollo latine loquebat etc. Utrum boni authores semper vitant hanc ambiguitatem? non. Terentius in

Heau. Jubeo te illum amare. Sulpi. ad Cice. iiij. lib. epist. Uidimus aliquoties secũdam pulcherrime te fortunã ferre. Pseudocurt. sed parue authoritatis est. Audiui te illum adorasse. Tu semp̃ vitato ambiguitatẽ: nisi cõstiterit tibi te facile intellectum iri ab eo cui loq̃ris; aut scribis: ⁊ ita nõ erit ambiguitas. Quinti. in. viij. vitandas dicit ede tales oratiões. Uidi hoiem librũ scribentẽ: aut scribere. Nam etiam si librũ ab hõie scribi pateat: male tamẽ, sic loquẽs composuerat feceratq; ambiguũ ꝗ̃tum in ipso fuit. Hec aut similia Fabius. que docti non semper obseruãt: vt dixi.

¶ Pre nulla supina: gerũdia nulla. Nec supinũ: nec gerundium regit ante se vllũ casũ: sed post se regit casum agẽtis hoc est quẽcũq; regit v̾bũ: preter casum patiẽtis videlicet abltm̃ cũ prepositione a vel ab. Supinũ tñ in u. ne post se quidẽ vllũ habet casum: sed ante se recipit adiectiuũ. vt nõ dicimus scribentẽ habendũ est pennã. Tempus est Petrũ legẽdi historiã ⁊c. sed scribẽti habẽda est penna. Tempus est petrum legere historiã. Exemplũ de casu a tergo recto. vt sicut dicimus lego historiã: ita venio huc; causa legẽdi historiã: vado lectũ historiã. Cur dixisti casum agẽtis? Quia gerundiũ ⁊ supinũ teste Ualla nõ regũt vbi passiue capiũtur abltm̃ cum a: vel ab: vt male dr̃. Iste liber est difficilis ad intelligẽdum a nobis Non venio vapulatũ a te. Cur sic nõ loquimur? q̃ nõ est doctissimoꝝ vsus: q̃ semp̃ abltm̃ talẽ subticẽt. Uerg. Alit̾ vitiũ: crescitq; tegẽdo. idẽ. Egrescitq; medẽdo. Idez Uritq; vidẽdo femina. Quin. ¶ Sed memoria excolẽdo sicut oia alia auget̾. i. dum tegit̾/ medet̾/ videt̾/ excolit̾. Refragãtur Ualle Sulpiti⁹ ⁊ Calepin⁹: verũ ipsi exẽpla fingũt: nulla e doctis afferũt. ideo nõ ipsis: sed Ualle hereo. Esto subaudiat̾ abltũs nõ cõtinuo exprimã: q̃ pleraq; venuste subaudiunt̾. vt in fine noiatiui regiminis dictum est. Male ergo dr̃. Sum aptus docẽdo Rhetoricã a preceptore: ꝯtra Calepi. nã sum aptus docẽdo pro ad docẽdum siue vt doceã siue vt docear: putam⁹ inauditũ esse: q̃ nullũ est gerundiũ datiui casus: sed bñ gerundiuũ. Si quis ꝯtra me sentiat: afferat e veterũ aliquo ꝯtra me testimoniũ: secus nugas egerit. Difficilis dictu. i. vt dicat̾: iucundũ auditu ⁊c. ¶ Argumẽtor. Dicit Hierony. in psalterio. In conueniendo pplos in vnũ. In deficiẽdo ex me spm̃ meũ. hic gerũdium regit ante se actm̃. ergo male dicis nunq; regere actm̃ ante se. ¶ Rñdeo. Siue Hierony. siue alius quãtumuis sctũs sic e greco transtulit (nõ latine trãstulit: vt bene dicit Ualla: q̃ licet grece fuerit actũs/ ⁊ infinitiuũ: tamẽ sic nõ erat transferendũ: q̃ greci hñt hoc loco articulum Tov quo caremus. ideo dixisset interpres. cõuenientibus pplis in vnũ: deficiẽte ex me spũ: vel dum cõuenirẽt ppli in vnũ ⁊c. Nec illud imitãdum est. In cõuertẽdo dñs captiuitatẽ syon facti sumus sicut cõsolati. Lancilot⁹ vult dñs p̱ dñe antiquũ vctm̃ esse. ⁊ captiuitatẽ regi a cõsolati: q̃ recte dicim⁹ solor labores. Uerg. Hoc equidem occasum. Troie tristisq; ruinas Solabar: factis ꝯtraria fata repẽdens. vtcũq; excuset̾ nollem imitari. Ualla sic transtulisset. Conuertẽte dño captiuitatẽ syon ⁊c. Itaq; nõ dicã me dolendũ est: sed cum Horatio. Si vis me flere dolendũ est primũ ipsi tibi. ¶ Offendũtur pie indoctoꝝ aures quotiescũq; diuus Hierony. aut q̃spiaz alius magne sctitatis vir carpit̾. Uerum iniuste offendunt̾: q̃ ex ipso Hierony. p̱bari sacrã scripturã aliq̃n barbare esse trãslatam. Annectam nũc v̾ba Baptiste Pij in ca. cxliij. Posterioꝝ annotationũ dicẽtis. Nolim afferri mihi Hieronymũ ⁊ Augustinũ quos religiõis orthodoxe maximos antistites nõ latinitatis semp̃ authores suspicio ⁊ veneror. Illis eñ maior aliq̃n cura fuit pinguiter loqui: ⁊ religiose: ꝗ̃ nitide: ⁊ irreligiose. Quinti. ⁊ Hieronymus: nedum Augustinus identidem sciẽs prudensq; barbarissat. In sacris dicitur. Quum tempus Elisabeth pariendi completũ esset excusatur: quia Elisabeth genitiuus regitur a tempus.

¶ Post etiã sequit̾ sua participãs. Omne participiũ regit post se casum verbi sui. vt sicut dicimus/ amo deum: ita amans ⁊ amatur⁹ deũ: vt amor a deo: ita amatus ⁊ amãdus a deo sic seruiẽs deo. Uapulãs a magistro ⁊c. Osculãs te nõ a te: q̃ a cõmunibus participia in ans ⁊ in ens: ⁊ in rus solũ actiue significãt In dus solum passiue. In tus vtroq; modo: de qua re sunt versiculi. Uerbũ cõmune ꝗ̃uis agat ⁊ patiatur/ Sola per ans/ ens: rus tamẽ actio significatur. Dus solum patitur: sed preteritũ dat vtrũq;. ¶ Que est ratio cur infinita/ gerũdia/ supina/ participia/ regãt casus Uerborum a quibus descẽdunt? Quia est nobis regula.

¶ Nam regimen fit idem ⁊c. Ubi significatio est eadem regimẽ

*In conuertẽdo domin⁹ captiuitatẽ syõ facti sum⁹ sicut consolati laudita ⁊ plane barbara locutio ẽ greci ĩfinitiuũ hoc loco habẽt q̃ apud illos quem admodum apud nos añ actm̃ requirit̾ iõ interpres figuram grecã secutus infinitiuuz gerundio mutauit ac cusatiuum v̾o nõ mutauit.

Gerundiũ añ se nullũ casuz regit In conuertendo dñs Hieronymum ⁊ Au[illegible] nõ semp̃ in [illegible]cris latine loqui.

Erit idem: vt amo regit actm̃: ergo etiã ardeo pro vehemẽter amo regit actm̃: vt ardeo Christũ. Uerg. Formosum pastor Corydon ardebat Alexim. sic rideo te ꝓ derideo, Uerg. Nec vox hoim sonat. i. sono indicat. Oles ceruisiam. i. odore representas sic vbicunq; neutrũ pro actiuo capit: vt exultabit lingua iustitiã tuam. obuiam tibi similiter illi: vt obuius: similis. doctior pile: vt doctus ⁊c. Declarabũtur omnia prolixe. Poterit preceptor accedere ad secũdam regulam. ⁊ que sequũtur pueros particulam edocere per disputationes intra complusculos dies.

Infinitiui constructio.

Quot modis capitur infinitiuus? Septem. Primo in ꝓpria natura. vt, virtuti studere Christianuz oportet: volo legere. Secũdo ꝓ indicatiuo Teren. Oẽs mihi inuidere ⁊ mordere clãculum. Ego autẽ floccipendere. i. inuidebant. floccipendebant. In quotidiano sermone ⁊ in epistolis raro ita loquemur. Tertio loco nois. vt furari vetitum est. i. furtum. Tedet me viuere. i. vite. Dñs dedit mihi sapere. i. sapiẽtiam. Opus est sacerdoti peccata cognoscere. i. peccatorũ cognitionẽ. Quarto capitur ꝓ gerundio in di. vt tempus est cantare camus. i. cantandi. In euang. Nescis q̃ potestatẽ habeo crucifigere ⁊ dimittere. i. crucifigendi ⁊ dimittendi te. Uerg. eñ. ij. Sed si tantus amor casus cognoscere nostros. i. cognoscẽdi. ⁊ per gerũdium hic rectius loq̃remur: teste Seruio. Cui suffragat Ualla. Ne ergo sic frequẽter vtaris infinitiuo nisi actũs precedat. Uerg. Et iam tp̃s equũ fumãtia soluere colla. Certus ire. i. eundi optime dixeris. Quito capitur ꝓ gerũdio in dum. vt paratus cantare. i. ad cantandũ: vt cum v̾bo grecanice qđ vitãduz est vt in sacris. Sedit populus mãducare ⁊ surrexerũt ludere. i. ad mãducandũ: ad ludendũ Docti sic non loquunt: q̃ inepte dr̃ sto cãtare: sedeo legere ⁊c. Sexto ꝓ supino in um vel gerundio in dum: vt vado piscari. i. piscatum. In euãg. Uado parare vobis locũ. Dum irent emere. Non veni vocare iustos: sed pctõres. Non veni soluere legẽ sed adimplere. Latinissimi sic nunq̃ loquũtur: nec tu ita loqueris. Hieronymus infinitiuum posuit: q̃ grece erat infinitiuus: sed cum articulo quo nos caremus. Certe fidi interpretis est non semper verbũ verbo reddere. multa aliter grece dicuntur q̃ latine dici possent: vt sepe ante dixi. Septimo ꝓ participio: vt quidã volũt. Uerg. Phyllida amo ante alias: nam me discedere fleuit. i. me discendente fleuit.

* Preibis ante faciez dñi parare vias ei⁹. ex figura greca dtiñ est magis itaq; latine interpres dixisset apparandum.

Infinitiu⁹ quib⁹ verbis iungit

Habeo.

Infinitiuus quibus verbis datur? his ⁊ similib⁹ ⁊ cõtrarijs: volo: cupio/opto/habeo/debeo/molior/iubeo/audeo/possuz/nitor/tẽto/dignor/scio/moneo/incipio/tedet/piget/mereor/ꝓpero/gaudeo/delectat/penitet/vrgeo/paro/disco/decet/licet/solet ⁊c. vt volo ire. cupio hr̃e ⁊c. Cicer. Tm̃ tibi habes polliceri. Gelli. Et quid habes sup ea re dicere. i. possum ⁊ põt: teste Aldo. Elegãs ꝑmo. Cice. de vniuersitate. Quid aliqđ munus efficere molit? Ibidẽ. Quãobrẽ mundũ efficere moliẽs deus. Pli. Ut obijcere moliar Catulũ cõterrancũ meũ. Hec affert Scodrensis contra quosdã qui negarũt molior recte infinitiuo iũgi habeo iter Romam. i. ire debeo. hoc eleganter quoq; dr̃. Est mihi iter. Cice. ad atti. Iter illud Brũdusium de quo dubitabã: sublatũ videt. Uolo est verbũ ꝓhereticũ. i. ad animi electionẽ pertinens. Multa admittũt infinitiuum actõ intercedente: vt iubeo te soluere: iubeo te arare/nõ ad arandũ. Ut cogito insidiari. Timeo edificare: nõ ad insidiandũ: edificãdum. Abhortor te studere ⁊ ad studendũ. Flagitor r̃ndere ⁊ ad respondẽdum: sed hec rara sunt Spero ⁊ soleo vix ab infinitiuo separant. habeo in aio ire Romã: ⁊ aliquãdo eundi. et intelligit ꝓpositũ: sed raro loquemur. Cice. j. de diuina. Haberetq; in aio nauẽ conscendere. Idem ad vxorẽ. Quũ in aio haberet nauigãdi. Nõ est mihi opus respondendi: dure ⁊ aspere dr̃ teste Ualla: quia respondere dicendũ est. sic optima res est studere non studendi: q̃ sensus est / studere est optima res. Contra dices: habeo mandatum a patre conueniendi te nõ conuenire te quia mandatũ hic nomen est: cui rectius gerundium iungitur q̃ infinitiuus. mandatum est mihi a patre cõuenire te: non conueniẽdi: quia mandatum hic participiũ est cui gerundium non iungitur. rogo te venire: id est vt venias: aliquando posset dici. Uerg. Iampridem a me illos abducere thestylis orat. precipio tibi vel te legere ⁊c. Infinitiuus aliquando venuste subauditur: vt scio fidibus: scilicet canere aut ludere. scio latine scilicet loqui. rogo venias recte dicitur: quia subauditur vt: nisi aliquid subintelli-

Molior.

Infinitiuũ et gerũdiũ aut alterutruz poscẽtia.

geretur non liceret duo verba sine medio cõnectere: nisi alterũ esset infinitiui modi. Cicer. Caue dubites. Terenti. Pater adest caue te tristem sentiat. Sillius. Moneo ocyus vrbe facessas. In euangelio. volo mundare: due orationes sunt: vt Christus leproso roganti / Domine si vis potes me mundare. dicat / volo. deinde imperet: mundare. i. sis mundus. vide Luce quintum caput.

¶ Timidus mori dicitur ne bene latine? Etiã: ⁊ eleganter quidem: Quia infinitiuus iũgitur pulchre quibusdã adiectiuis: vt tu es dignus cedi: paratus cantare ⁊c. Da talia adiectiua. Aptus / ineptus / audax / bonus / malus / celer / dignus / indignus / Facilis / difficilis / doctus / indoctus / habilis / nauus / piger / potens / peritus / timidus / par / certus / paratus et similia. Da authoritatem. Uerg. Dido certa mori. idem. Et cantare pares ⁊ respõdere parati. Gualterus. Non est apta legi que non maturuit herba. Hora. Audax oĩa perpeti gẽs humana ruit per vetitum nefas. Sta. Ille quidem disco bonus ⁊ contendere cursu. Hor. Celer sequi. Uerg. Et erat tum dignus amari. Luca. Facilis sed vertere mẽtẽ terror erat. Uerg. Soli cantare periti. Hora. Codrus pro patria non timidus mori. Sillius. Nauus abire timor. sic in Sta. Fortis peruertere turmas ⁊c. Dicimus etiam certus eundi vel certus ire. sic timens / cupiens / timidus / cupidus / doctus / certus / promptus / peritus / consuetus / auidus ⁊c. cantare aut cantandi. Pleraq; capiunt gerundium in dum: vt vtilis ad cantandum. Sic bonus commodus: malus incõmodus ⁊c. Quedam vtrunq; capiunt: vt paratus / aptus / idoneus / scribere ad scribendum.

Infinitiuo q̃ adiectiua iũgunt.
* Uergil. Ausus ⁊ afflictis melius confidere rebꝰ. Idẽ in georgi. Nec modus inserere atq; oculos imponere simplex.

¶ Quomodo differunt amatum ire ⁊ amaturuz esse? Differũt sic vt bene sensit Ualla. Nam amatũ ire est oratio p̃ntis tp̃is: ⁊ significat in via esse ad amãdum: vt scio te amatũ ire: lectum: ⁊ cetera. i. scio ꝙ is amatũ: lectum ⁊c. nec possumus per supinum ⁊ ire circumloqui futurum infinitiui: quia inepte dicit. Credimus Antichristum predicatum ire contra Christum. dicendum est. Credimus Antichristum predicaturum contra Christum. Amaturum esse est futuri temporis ¶ Argumentor. Diomedes / Donatus / Priscianus: ceteriq; grãmatici dicunt amatum ire: lectum ire: esse futura infinitiui. ergo etiã sunt futura, ab authoritate affirmatiue. ¶ Respondeo. locus ab authoritate grammaticoꝝ nec affirmatiue nec negatiue valet: nisi fulciatur authoritate oratorum / poetarum / historicorum aut aliorum scriptorum veterum. neq; eñ grammaticoꝝ est noui quippiã in lingua latina effingere: sed que alij dixerunt diligenter ostendere: ⁊ custodire. Grãmatici eñ teste Seneca. Sermonis latini custodes sunt non authores. At nullus veterũ tale quid dixit. Audiui hunc amatum ire: pro audiui ꝙ amabit. Si quis dissentiat redarguat nos veterũ authoritate: secus nugas egerit. Non est igitur futurũ amatũ ire. Suffragantur mihi Laurẽtius Ualla / Curtius / ⁊ Lanci. Unde Diome. Dona. Prisci. in hoc decepti sunt similitudine vt opinor: quia inuenerũt in passiuis amatum iri. lectum iri ⁊c. esse futura: ergo similiter etiam esse putabãt in actiuis quum minime sit simile. nam amatũ iri authoritate recte dici ostẽditur ꝑ amãdum esse nõ sic quimus ꝓbare amatum ire ꝓ amaturũ esse: ergo vnum dicẽdum est alterꝝ repudiãdũ. Cur veteres amatum iri dixere aut similia nõ amatũ ire pro futuro? Nescio, ꝑfecto rõnem ꝑ rõne sufficit mihi eorum volũtas. ¶ Amatum iri vnde? ex supino amatuz et impsonali iri: non ꝙ significet iter quoq; sed ne sine ꝟbo motus ponat supinum in um: vt audiui eneida Uergiliana lectum iri a fausto. i. audiui ꝙ a Fausto legetur meis. ne dicas ꝑ femineũ aut plurale: lectũ iri: lectos iri ⁊c. Da authoritatẽ. Terẽ. Qui postq; audierat filio suo non datũ iri vxorẽ: hic actũs vxorẽ regit a fronte a datum iri: ergo est verũ futurũ huius verbi amor: nõ solũ impsonalis verbi amatur cõtra Nebrissensem. Cice. in ij. Rheto. Deinde ceteros a virtutis studio repulsum iri Et ambigua visum iri: sic ceteri frequẽtissime. ¶ Utrum vt amatũ iri sic etiã ⁊ amaturũ esse sine genere et numero dicatur etiam apud latinissimos sed sine esse. Cicero quinta in verrem. Quocunq; venerint hanc sibi rem presidio sperãt futurum. ita legit Gellius: ⁊ venuste ita loquimur: teste Gellio: cui suffragãtur Nebrissen. Lãcilotus / Aldus: nec refragor: licet non negent etiam recte dici spero mihi hanc rem presidio futuram esse. audiui Italos ꝓfecturos esse in greciã ⁊c. Da plura testimonia vbi amaturũ / occisurũ / dicturũ aut similia sine genere ⁊ numero dicãtur. Gracchus. Credo ego inimicos meos hoc dicturũ. Quadrigarius. Dum hi cõciderẽtur hostium copias ibi occupatas futurum. Idem. speremus deos bonis benefacturum

Infinitiui ꝟbi futuꝝ.

* Uerbuz iri cũ supino iũctum nihil significat.

Amaturũ sine genere ac nũero. Uerba indefinita que greci aparẽpha ta vocant: neq; nũeris neq; generibꝰ seruiunt.

Futurum in ruz sine gñe et numero.

Ualerius antias. Aruspices dixerunt oĩa ex sententia processurum. Plau. in caſ. de puella loquens. Etiã ne habet Caſſina gladium? Habet. ſed duos: quibus altero te occiſurum ait: altero villicum. Laberius in gemellis. Non putauit hoc eam futurũ. hec ex Gel. lib. j. cap. vij. Frequentius nunc dicimus. Audiui Annam iturã eſſe Romam. Gallos pugnaturos eſſe in Britãnos ꝛc. Annam ituruz. Gallos pugnaturũ. Ut docet Ualla. Quomodo dicẽdum eſt? aiunt Petrũ exulatũ ire: an exulatũ iri: pro eo qđ eſt Aiunt ꝙ Petrus exulabit. Neutrum recte dici opinoꝛ. Licet Pogius exulatum iri dixerit. Ualla aũt exulatũ ire: ſed dicam. aiunt Petrum exulaturum: ſic vapulaturum. Juſtinus. Jlle quaſi imperpetuum cum viris exulature.

Exulatum iri: male dicitur.

Gerundioꝛum natura ꝛ conſtructio.

Gerundia verba ſunt Supina verba.

Gerundium quid eſt? Uerbum in di: do: dum: cum ſignificatione verbi ſiu cõſtructionem agentis gerens: vt amandi amando amandũ. vnde dicitur gerundium? a gerendo: quia verbi conſtructionẽ gerit. Gerundium que pars oꝛonis eſt? Uerbũ: teſtibus Probo/ Diomede/ Donato ceteriſqꝫ antiquis. ſic ſupina teſte Quintiliano: ꝛ recte profecto quia gerundia in o: vt cetera verba coꝛripiunt vltimam. Juuenalis. Plurimus hic eger moritur vigilando: ſed illum. Et ille. Ut vite dubius varios renouando doloꝛes. plurima teſtimonia in verſificatoꝛia noſtra reperies. Lancilotus parui facit hanc probationẽ: qꝛ multe ſyllabe ſunt ancipites: ſed nugatur: quia licet multe ſyllabe ſunt cõmunes: non tamen vlla noĩa pronoĩa aut participia ablatiui caſu in o. Preter ea gerundia regunt caſus verboꝛum: quod in noĩbus non inuenies: niſi figurate aut apud vetuſtiſſimos: vt populabundus agros. Quid tibi me tactio eſt ꝛc. Priſcianus (cui ſuffragãtur Lancilotus et Mancinellus pluresqꝫ) noĩa eſſe vult gerundia: ille ſuam habeat opinionem: nos pro viribus noſtram tutabimur. Seruius opinioni noſtre concinit: qui Donatum dicit gerũdium eſſe modum verbi: ego etiam verba Supina omnino verba ſunt: quia caſus nullo modo habẽt: contra Sulpitium qui male credidit ſupinum in um eſſe accuſatiui caſus: in u vero ablatiui. Nebriſſenſis dixit gerũdium ꝛ ſupinũ eſſe duas oꝛationis partes ab alijs octo diſtinctas. Ualla ſenſit gerundia poſſe dici participia preſentis tpis: quia per verbum pñtis tpis ferre declarantur tam gerundia ꝙ gerundiua: vt iuſiurandum ꝛc.

✻ Uergil. Fando aliquid ſi foꝛte tuas peruenit ad aures.

Obiectiones iucunde.

Argumentoꝛ. Uerba omnia ſignificãt ſine caſu ſed gerundia ſunt alicuius caſus: di genitiui: do ablatiui: dum noĩatiui vel accuſatiui: ergo gerũdia non ſunt verba. Rñdeo. Quũ Donatus dicit verbum eſt pars oꝛonis ſine caſu intelligendũ eſt ſine caſu cui genus accidit: iam gerundia ſunt ſine caſu cui genus accidit: quia nullius gñis ſunt vt genus in nomine capitur: ꝛ ita diffinitio verbi gerundijs bene conuenit: nullo autẽ modo nomina ſunt: quia nec adiectiua nec ſubſtantiua nec genus recipiunt ꝛc. ſed verba ſunt: vt ex Boetio pꝛobat Ferettus dicens nullus eſſe caſus niſi voce tantum: quia cum dico ad amãdum: ad inquit aduerbiaſcit pro vt: quia ſenſus eſt. ſedeo ad legendum. i. vt legam.

Secundo argumentoꝛ. Omne verbum eſt alicuius perſone: vt patet ex diffinitione Donati. ſimiliter alicuius numeri modi tempoꝛis ꝛc. ſed hec omnia deſunt gerundijs: ꝛ ſupinis. Non ſunt igitur gerundia ꝛ ſupina verba.

Reſpondeo licet gerundia et ſupina determinate et per ſe non ſunt alicuius perſone numeri: tempoꝛis modi ꝛc. tamẽ ſunt alicuius pſone. numeri modi indeterminate vel ex adiũcto: vt ſi amãdi per ſe efferꝰ: determinatam perſonã nõ dabis. At ſi dicas. Occaſio amandi te fuit mihi virtus tua: iam amandi manifeſte prime perſone eſt ſingularis numeri preteriti imperfecti tempoꝛis coniunctiui modi. Cur ita? qꝛ per tale verbũ declaratur ſic. Occaſio vt te amarem fuit mihi virtus tua. Jta dic in ſimilibus de perſona ꝛ numero. ſimiliter reſpondeꝰ in verbis impſonalibus: ꝛ in verbis infinitiui modi. Tertio argumentoꝛ. Gerundia hñt gña ꝛ caſus in vtroqꝫ numero: vt venio cauſa legendi libri: audiende hiſtoꝛie: ad ſalutandos fratres ꝛc. teſte Ualla. ergo male negaſti gerundia genera habere.

Reſpondeo. Ualla large capit gerundia pro gerundijs ꝛ gerundiuis: nos ſolum de veris gerundijs loquimur verbi conſtructionem retinentibus. Gerundium eſt

quod in di do dum: desinens verbi constructionem gerit. Gerundiuũ est adiectiuũ nomen ex gerundio ductũ. vt legendus da. dum. qđ eodẽ modo declarat vt gerundium/ veluti venio causa audiende historie. i. vt audiã historiã. Cur dicis/ declarat vt gerundiũ? q2 si aliter declararet: nõ esset gerundiũ: vt honorandus. i. dignus honorari. hoc per magis ꝯparatur. vt magis honorãdus. gerundiũ ne per magis quidẽ cõparare possumus. Itaqꝫ Donatus/ Sulpitius/ aliiqꝫ dicẽtes gerundiũ solum tres terminationes habere di: do: dũ. separãt gerundiũ a gerundiuo. Ualla/ Perottus/ ceteriqꝫ dicentes gerũdia numeros ⁊ genera: ⁊ oẽs casus habere generali vocabulo gerundii cõprehendũt gerundiuũ. Hec autẽ diuisio gerundioꝝ quoddã gerundiũ est quoddã gerundiuũ fit per regulã topicã. Si alteri speciei nomen desit gñis nomẽ capito: vt rerũ quedã corpora sunt: alia nõ corpora: nõ corpa autẽ res dicunt: q2 aliud nomen eis deest. nisi sic esse: inepte diceret Donatus. Nomen est pars orationis corpus aut rem ⁊c. idem vsu venit in proprio: in vsu capione ⁊c.

¶ Quomodo differunt participia in dus a gerũdiuis? Participia in dus sunt futuri tẽporis: ⁊ per relatiuũ declarant ⁊ verbũ futuri tẽporis: vt vidi latronẽ cras decollandũ. i. qui cras decollabit. Gerundiũ ⁊ gerundiuũ determinate nullius tẽporis est: nec declarat per relatiuũ: sed per vt veluti sedeo ad cenandũ. i. vt cenẽ. Tui liberandi causa multa patior. i. vt te liberẽ. vel per dum ⁊c. vt in legendo librũ aut in legendis libris tẽpus cõsumo. i. dũ lego libros si participiũ esset sensus foret. Tẽpus ꝯsumo in legendis libris. i. in libris qui legentur quod recte dixerit libroꝝ cõpactor aut bybliopola: licet nullũ librũ legat. Ualla dicit qđ diximus plane paulo obscurius. Gerũdia significãt rei administrationẽ sine tpe participia tẽpus sine rei administratione ⁊c. Dant exempla de gerundiuis. vt tenet me occupatio iuris dicendi: at participiũ est. Tenet me cura dotis numerande. i. que annumerabitur.

¶ Gerundioꝝ casus quot sunt? Quatuor. ntũs in um: vt petendum. gtũs in di: vt petendi. actũs in dum: vt petendũ. ablatiuus in do: vt petendo. Calepinus addit dtm̃ in o: vt aptus docendo historiã: ipse sibi somnia fingit. Crede rem Calepino si e veterum aliquo tale exemplũ erueret. Uerg. Paceqꝫ ab rege petendũ. hic petendũ gerundiũ est teste Seruio nominatiui casus. Ualla vult esse participium aut nomen neutrũ recte. neqꝫ em̃ participiũ est q2 omne pticipiũ in dus: da: dum: est futuri tpis passiue significationis qđ de petendũ dici non põt. Nec nomen est: q2 nullius gñis est: et verbi casum citra figuram regit. Quomõ declaratur gerundiũ nominatiui casus? per oportet vel opus est. Da exemplũ. Iuue. viuẽdũ est recte quũ propter plurima: tum de his pcipue causis. i. oportet vt viuat: vel opꝫ viuere recte ⁊c. Pli. ii. Grecis vtendũ erit vocabulis. i. opus erit vti grecis vocabulis. Uiuendus da: dum: non dicitur: ideo viuendum teste Lanciloto gerundium est.

¶ An gerundiũ nominatiui casus regat accusatiuũ post se vt legendum est psalmos? ita. sed venustius ⁊ vsitatius passiue loquimur. vt legendi sunt psalmi. i. legi debent psalmi. Aldus ait optime dici legendũ psalmos est ⁊c. nec dicit inusitatum esse nec iniucundũ. Priscia. ait recte dici legendũ est/ erit/ fuit/ poetam/ orationẽ/ carmen Da authoritatẽ. Lucretius. Eternas quoniam penas in morte timendũ. venuste subauditur est. Uerg. Pacem troiano ab rege petendũ. per gerundium diceremus/ Petenda est pax. Seruius ait. Participialiter dicemus petendus est codex. i. per nomẽ participio nõ absimile per gerundiũ: teste eodem dicimus petendum est equum/ codicem ⁊c. ait hec Seruius in illud. x. ene. Cui Iuno lachrymans. quid si que voce grauaris mente dares. Nebrissensis multis modis nititur euadere ne cõcedat gerundiũ nominatiui casus esse. Tandem in sententiam nostrã labitur dicens. Quid si potius ꝯtra oẽs grãmaticos antiquos ⁊ iuniores dixerim⁹ gerundium substantiuũ etiã in gtõ reperiri? Da plura testimonia. Uar. lib. ii. Colligendum eas in vas aliqđ. Et lib. ii. Frenos suspendendũ. Et li. iii. Singulis vbi pariunt faciendũ haras quadratas Et alibi. Faciendũ septa secreta ab aliis. idẽ. In fetura dandum potius hordeaceos panes qꝫ triticeos. venuste subauditur est. hec collegit diligenter Lancilotus. Colu. vt notauit Aldus. Ut poeticis numeris explerem: Georgici carminis omissas partes quas post se memorãdũ reliquit hic actũs est. nec tñ minus notanda oratio qꝫ si gerundiũ nti casus esset. vt apud Gel. lib. ii. ca. vii. Oia esse que pater iusserit parendum. Ibidẽ. Media sentẽtia optima: atqꝫ tu

Petenduꝫ pacem. Gerundiũ nti casus. Psalmos erat legendum.

* Nõnulli i illo Uergi. Alia arma latinis Querenda aut pacem troiano ab hoste petẽdum dicũt poetã pacẽ petendũ ꝓ petendã cẽ posuisse: et lib'r in illo Lucre. Eternas. qm̃ penas in morte timẽdũ ꝓ timẽdas esse Lucret. dixisse.

tissima visa est. Quedã esse parẽdũ: q̃dã non absequẽdum. Sed ad ntm̃ redeo. Cic. xiiij. ad Atti. Iterandũ eadẽ ista mihi subauditur est. Hoc ego notaui: sic tam aliorũ q̃ Badij diligentia impressi libri hñt. Est aũt principiũ ep̃le vndecime Macro. lib. satur. iij. ca. vij. Mirandum est hui⁹ poete ꝛ circa nostra: ꝛ circa externa sacra doctrina. Ferettus negat actõs hos cum gerũdijs locãdos esse: vellẽ dixisset ad q̃d referẽdi sunt. Ferettus ni fallor dat sine mente sonũ. De alijs casibus nemini dubiũ quin gerundium nõiatiui casus regat: eos quos verbũ eius. Qui. Utendũ est etate cito pede labitur etas. Seruiendum est deo si vis salu⁹ esse. Jam de reliq̃s casib⁹ dicẽdũ est.

Gerundia in di.

¶ Gerũdia in di quot modis capiuntur? duobus. actiue ꝛ passiue. Actiue sepissime. vt causa dicendi istuc venio. i. discam. Passiue valde raro. vt misi filiũ Coloniã erudiẽdi causa. i. vt erudiretur. ꝛ lz Ualla reprehendat: vrbs est in periculo capiẽdi: vt capiatur. Da authoritatẽ. Justin⁹ vel Trogus li. xvij. Athenas erudiẽdi gr̃a missus: quanto doctior maioribus suis, tanto ꝛ gratior populo fuit. i. vt erudiretur. Idem lib. j. Quod ad te non tam cognoscendi q̃ emendandi causa transmisi: hoc posset actiue declarari: non tam vt cognosceres q̃ emendares. ¶ Gerundiũ in di non inuenisse habebit interim gtm̃ pro actõ: presertim in plurali. licet Ualla nĩget vitio carere. vt cõposui hunc librũ instituendi pueros gratia. sic grammatic⁹ diceret. Orator etiã instituẽdi puerorum gratia. Pli. Quum illorũ videndi gratia me in forũ contulissem / Ti. Li. xxj. Non vereor ne q̃s me hoc vestri adhortãdi causa magnificat loqui existimet: ip̃m aliter animo affectũ esse. Plau / Nominandi istorũ mihi erit magis q̃ edundi copia hic apud me / Teren. in ꝓlogo Heau. Date crescẽdi copiam nouarũ / Cice. in lib. de diuina. Dolebas tantã stoicos nostros Epicureis irridendi sui facultatem dedisse: pro irridendi se. et capitur actiue irridẽdi non passiue contra quendam. Suet. in Aug. Exacta locandi licentia diripiẽdiq̃ pomorũ ꝛ obsoniorũ: rerũq̃ missiliũ. similis locutio est illi plautine. Nominãdi istorũ vt notauerũt Beroaldus ꝛ Sabellicus. Cesar. vij. de bello gal. Usq̃ eo vt qui sub vale tenderent mercatores recipiendi sui non haberent potestatẽ. Taliter etiam ante locutũ inuenies. Hir. de bel. gal. Bellouaci tale consilium sui recipiendi ceperũt. Et paulo post Romani equorum insidias veriti: liberam facultatẽ sui recipiendi Bellouacis dederunt. ¶ Quibus iungũtur gerundia in di: nominib⁹ substãtiuis. vt amor habendi: causa pereundi: occasio dicendi: tp̃s tacẽdi: locus vlciscẽdi. sic ratio: gr̃a / opportunitas / copia / potestas / ars / mos / consuetudo / venia / voluntas / desideriũ / cupido / libido / auiditas / licentia / libertas ꝛc. Licẽtia fere in malũ capitur. Terẽ. Deteriores omnes sumus licentia. Quinti. Que in alijs libertas: in alijs licentia vocatur. Cic. in off. Ut pueris nõ oẽm licentiã ludẽdi damus: sed eam que ab honestis actiõibus non sit aliena. hic etiã in bonũ capitur. libẽtius tñ dicamus: scholastici habẽt cõmeatũ audiendi copiã: q̃ licentiã: substãtiuum aliq̃n intelligitur. Sal. Patrandi belli cognouit: subauditur causam. In sacris. Qui hz aures audiendi. insolẽs sermo est: teste Ualla. Gerũdium in di etiã nõnullis adiectiuis datur. Uer. eneas cesa in puppi iã certus eundi. ¶ Essendi do: dum: Ualla barbara esse dicit q2 male dr̃: studio causa essendi presbyter ꝛc. Cic. tamẽ essendi dixit: nisi Gel. mẽdosus sit li. xviij. ca. vij. vbi de hoc noĩe concio agit. dicit Tulliũ dixisse in oratione cõtra concionẽ Q. Metelli. Essendi in concione cõcursus est populi factus. sensus est. Concursus populi essendi in concione factus est. i. vt esset in concione. ¶ Gerũdia in dum sepissime actiue significãt. vel aut neutraliter: vt inter legẽdum hoc notaui. i. dum legi. Passiue raro significant. vt Persij carmẽ ad intelligendũ est difficile. In genesi. Ai alia suauia ad vescendum. Sallu. in iug. Pauca supra repetã quoad cognoscẽdũ oĩa illustria magis magisq̃ in apto sint. Idẽ. quũ ad imperandũ vocaretur. i. vt ipsi imperaretur. Sepe ponitur in dum gerundiũ cũ ad ob ꝓpter: ꝛ aliq̃n cũ añ: sz fere sine regimine. Uer. Añ domãdũ ingẽtes tollẽt aios. Cũ indicerem⁹ vado in capiẽdũ aues. sed raro ita legitur. Elegãtissime cũ inter ponitur: ꝛ exponitur per dũ. Uer. inter agẽdũ occursare capro cornu ferit ille caueto. i. dũ ages. Intercenandũ audiui fabulã. inter eundẽ: ortus est de te sermo ꝛc.

¶ Gerũdia in do ablatiui casus sunt aliq̃n actiue significãt: vt discẽdo ꝓficio. Uer. ene. ij. Fando aliquid si forte tuas peruenit ad aures Belide. nomẽ Palamedis et inclyta fama. i. dum aliquid faris cum alijs: ꝛ fabulãdo cũ alijs ꝛ ita dum dr̃ aliquid. Ouiđ. Fando aliquẽ hippolytum ꝛc. Hos occidendo: illos accusando totã ciuitatẽ labefactasti. Significat etiam passiue: vt memoria excolẽdo augetur. Frigidus in

Marginalia:

Gerundia in di.

* Gerundiũ i di interdum in passiua significatione reperitur.

Sueto. in clau. Harpocratem cui lectica per vrbem vehendi ius tribuit

Licentia.

* Uergil. Cecropias innatus opes amor vrget habendi.

Essendi

Gerundia in dum.

Gerundia in do.

pratis cantando rūpitur anguis. Jūgitur prepositio vt in tribuēdo suū cuiqꝫ. de cōponendo epłas hec dicta sunt. Cic. vij. ad atti. Tu quid cogites de transeūdo in epirum. scire sane velim amicitia ab amādo dicit̃ Uaco a scribendo: ex defendendo ꝙ accusando huberior gloria ꝯparatur. Quint. Ratio recte scribendi iuncta cū loquēdo est. Soluendo nō sum. i. nō sum sufficiens ad soluendum. dubitari potest (inquit Ualla) datiuus ne sit an abltūs. iungimus ei datiuū. Quint. Pauperi soluendo nō sumus. aliquādo iungitur genitiuus. Idem. Maximi tamen virorū ꝛ quibus artis sue soluendo nō sit humanitas. Nebrissensis vult soluendo datiuū esse: vt nubendo in Apule. Quum primū charitate nubendo maturuisset. Et in oratore Tullij. Inficiendo. Quum est inficiendo accusatori reus: duo primo sunt. Utcunqꝫ est gerundia datiui casus rarissime inuenies presertim cum verbi regimine.

*¹ Cice. in philip. ne soluēdo eras. Plini. tēporetica charta inutilis scribēdo.

Soluendo Gerūdiua elegantiora sunt gerundijs.

¶ Gerundia nomina.

¶ Ornatius per gerundiua loquimur ꝙ per gerūdia. vt elegantius dr̃. Causa habende pecunie tibi famulor: ꝙ causa habendi pecuniam. Da gerundia nominatiui casus aut vocatiui: rara sunt. Uer. Uoluēda dies an attulit vltro. i. dies que voluit̃ nō que voluet̃. de vocatiuo exemplum foret tale. Uoluendi dies omnia cōsumitis.

¶ Que est gerundiuorū regula? Quoties habueris gerundij orationē: mutabis eleganter in gerundiuū eiusdē casus: ꝛ casum gerundij in eundē casum eius seruando genus ꝛ numerū: vt venio causa videndi matrem: venio causa vidende matris. Ouid. Sit modo placande copia parua tui. Cicero L. Crassum quasi colligendi causa se in Thusculanū contulisse. Sum tui videndi cupidus. Teren. Id faciebat eius redimendi causa. Uergi. Tantus amor florum ꝛ generandi gloria mellis. Sic venustius loquimur ꝙ si copia te placandi ꝛc. ¶ De datiuo. Uaco agro colendo/ vinee pastinende/nemori succidendo ꝛc. venustius est ꝙ vaco in colendo agrum ꝛc. Male autem dicitur: teste Ualla/do operam colende agrum: quia gerundiū datiui casus nullum est nisi forsan soluendo ꝛ nubendo: sed bene gerundiuum.

¶ De accusatiuo: veni ad salutandos fratres: ad salutandā matrē ꝛc. ꝙ venustius est ad salutandū fratres ꝛc. Gerundiua accusatiui casus pulchre ponuntur cū verbis loco: cōduco/mando/curo/habeo ꝓ debeo: ꝛ si qua sunt similia. vt locaui faciendam sepulturā. Conduxi colūnā faciendā. Mandaui furem rapiendū. Curaui lapides faciendos. Curaui literas mittēdas: quod rustici dicunt/ feci mittere literas: habeo Petrū ꝯsolandū. oim testimonia e doctis affert doctissimus Ualla. ¶ De ablatiuo/laboraui in colendo agro: in cōficienda epistola. sine prepositione magis plurali vtimur. Cic. Orationē autem latinā ꝑfecto legendis nr̃is efficies pleniorē. venuste dixit ꝓ legendo nostra. Cauendū inquit Ualla: ne verbū significet motū de loco: qꝛ non dr̃: venio ab arando agrū: vel ab agro arando: sed ab aratione agri ꝛc.

¶ Estne vbi per gerundiuū nō recte loquimur? Etiā teste Ualla: vt quoties oportet per relatiuū loqui: veluti hic dies attulit initiū dicendi que vellē: nō autem dicendorū que vellē. Cic. Equidē efferor studio pr̃es vr̃os (quos colui ꝛ dilexi) videndi. Nā durū fuerat futurū: studio videndorū patrum vestrorū quos colui ꝛ dilexi.

argumentu

* Supina vnde dicta sint ingenue fatet̃ Nebrissen. se ignorare sunt q̃ a re supino dicta velint supia: hec eñ ps orōnis cū vocē habeat ꝑticipij passiui resupiatur tñ hoc est ꝯuertit̃ in actiuā significationē. ꝛ rursꝰ cū alterum ex supinis in um vesinēs actiuā habeat significationē alterū resupinat̃ qđ in u desinit: ꝛ est passiue significationis.

¶ Supinum.

¶ Supinū vnde dicit̃? a supinus a. um. i. iacens ventre: ꝛ facie celū versus. vt enim talis videt supra se celū ꝛc. ita supinū: qđ in vbi coniugatione est vltimū: videt supra se totam coniugationem. Et si dicas: participium rectius supinū diceretur: qꝛ post supinum ponitur. ¶ Respondeo: participium nō ponitur tanꝙ pars coniugationis quum ipsum nō sit verbū: sed supinum est verbum ꝛ cōiugationis vltimum Lancilotus vult dici quasi supinū quia sine tēporibus supina: ex verbo subeunt ad participia: vel quasi supereuntia. Ferettus dicit supina ꝗsi supima ꝛ in calce vborū ab inuentoribus Clarissimis deducta. vel quia vident supra se totam verbi coniugationem. ¶ Supinum quid est? verbum in um: vel in u: sine casu: ꝛ determinate sine numeris ꝛ personis. Terminationes due sunt/um ꝛ u. vt lectū lectu. Supinū in um construitur cū verbo aut participio motus saltem latentis: vt eo cantatum. i. ad cantandum. eo factum. vt factū iri audio illi iniuriā: id est intelligo operam dari ad faciendum illi contumeliā vt fiat iniuria. Cato dixit. Factum itur iniuria mihi. De qua oratione disputat Gellius. Exemplū de motu latente. Horati. Spectatum admissi risum teneatis amici. do filiam nuptum. conductus sum cantatum: lectum ꝛc. ad cantandum ꝛc. Plautus in Aulularia. Heu senex pro vapulādo hercle

Supinum in um.

ego abs te mercedem petam. Coctum ego nō vapulatum dudum conductus sum. Supinum in um significat idem quod gerundiū in dum cū ad: sed in hoc differentia est ꝙ gerundiū etiam sine verbo motus construitur. vt sedeo ad manducandū. Supinum vero minime: quia male dicitur: mane sessum: sedeo cantatum. Exceptio videtur in verbis impersonalibus. vt sessum est vel fuit. nā supinum hic sessum est teste Diomede. Scribito autē vnam dictionem amatum est: vel amatū fuit: ne videatur esse oratio. Do venū etiam motus latens est. Supina in um actiue aut neutraliter significant omnia: preter ea que a neutris passiuis sunt. vt exulatum vapulatum ꝛc. ¶ Que in u desinunt omnia passiue significant vbicunqꝫ adiectiuis adherent. vt rarus inuentu: miserabile visu: dignū auditu ꝛc. i. vt inueniatur: videatur: audiatur ꝛc. Magna est differentia inter nomina. visu/cultu/ornatu ꝛc. ꝛ supina visu cultu ꝛc. quia nomina regunt: ꝛ actionem significant. Supinū in u: nunqꝫ regit. vt dulce in sensu meo: nomē est ꝛc. Diomedes putat supinū in u: etiam actiue significare. vt lectu proficit: i d est dum legit. vellem adduxisset aliquem veterum authoritatem: sed nulla est vt opinor. Ideo puto inepte dici/iste lectu ꝓficit: nihil lectu sit nomen pro lectione. Dicam ego legendo ꝓficit: nec recte dr. Quid est hoc dictu: pro quid est hoc dicere: aut quid hoc sibi vult ꝛc. Si aliter vel Lācilotus vel Capidurus loquatur nō imitaberis: quia veterū authoritate caret. Sunt qui putent recte dici lectu venio: vbi lectu actiue significat. ideo dixi vbicunqꝫ adiectiuis adherent. ¶ An latine dicitur/lectu venio? Etiam. Quia supinum in u construitur aliquādo cum verbo motus de loco: testibus Prisciano/Aldo manutio/ꝛ Lanciloto ꝯtra Vallam. Priscianus lib. vij. venio venatu supinū est inquit. Libentius tamen per nomina loquar. veluti ab aratione: a lectione venio: ꝙ aratu venio ꝛc. Plau. in menech. Obsonatu redeo. Statius. j. Achil. Et tunc venatu rediturū in limine primo Operiens. Cato in re rustica. Primus cubitu resurgat: postremus cubitū eat. Nebrissensis vult hic cubitu: pro cubatione nomen esse: vt venatu pro venatione ꝛc. Et certe ego mallem per nomina loqui: ꝙ per supina. Priscianus ait recte dici misertū tui venio: misertu tui doleo: nocitū tibi propero: nocitu tibi gaudeo: vt supina sint pro innocendo ꝛc. Errat in hoc proculdubio Priscianus: qꝛ in u supina apud latinorū neminem talem constructionē habent. Elegantissime construuntur sine vllo regimine cum adiectiuis. Teren. in Ecyra. Sum extra noxam: sed non est facile purgatu. Apuleius. ij. meta. Facilis auritu pro haustu. Ouid. Turpe quidā dictu: sed si modo vera fatemur Vulgus amicitias vtilitate probat. Verg. Nec visu facilis: nec dictu affabilis vlli. Cicero. Nō facile est dictu quantopere conciliet animos comitas affabilitasqꝫ sermonis. Sallustius. Optimum factu ratus fortunam bello tentare. Idem. Que sibi quisqꝫ facili a factu putat equo animo suscipit. sic nefas dictu: quia pro adiectiuo capitur. et loquitur ita Valla in. ij. ad Corinthios. Plinius. Acipenser piscis rarus inuentu. Dignus cultu: ambiguus sermo est: quia tam nomen ꝙ supinum esse potest, sic gubernatu/visu/ornatu ꝛc.

Marginalia: ⁎ Sallus. Legatos ad iugurthā de iniurijs questum misit · Supinum in u. · Lectu ꝓficit. · Lectu venio. · ⁎ Vergil. In breuis ꝛ syrtes vrget misera bile visu.

¶ Participia.

¶ Participijs figurā Carisius nō dat: nec formam: quia vtrāqꝫ perpetuo talem habent qualem verbum. Species participio nō datur: quia accidens datur cum variatur. omne autem participium est deriuatiue speciei. Donatus figurā dat ꝓpter puetos: quibus nō omnia subtiliter tradenda sunt. Hec ex Lanciloto. ¶ Quare inuentum est participiū? breuitatis ꝛ elegantie gratia: quia breuius ꝛ elegantius dicimus/mulieres ornant se ne videntes eas derideāt: ꝙ mulieres ornant se ne qui videant eas derideant. Valla putat hic necessitatis causa participiū poni: qꝛ ridiculus esset sermo/mulieres ornant se ne hoies videant eas: ꝛ ne derideant eas. Neqꝫ enī ideo se ornant/ne videantur: quia cupiunt videri. Sed non est ita: quia nō debet ea orō sic declarari: sꝫ vt ego exposui. Suffragaē opinioni mee doctissim⁹ Aldus ¶ Participiorum desinētie sunt: ans/ens. presentis tēporis. tus/sus xus. preteriti tēporis. sic uus in vnico mortuus. quod diuus Augustinus nomen esse dicit. rus et dus: futuri tēporis. Studiturus nō dicitur: quia studitū Diomedes negat inueniri Fruens Cicero dixit Sibila pro sibilantia: participiū est teste Seruio. i. nomē fungens officio participij. Virg. Sibila lambebant linguis vibrantibus ora. sic fata que dij loquuntur. Idem. ij. eneid. Et si fata deum si mens non leua fuisset. Statius. Et vocem fata loquuntur.

Marginalia: Participiū quare inuētum. · Participiorum desinentie. · *(manuscript)* in bentuz est participiuz causa nescessitatis et legantie et brevitatis ait valla.

¶ Participia pñtis tpis:actiue:aut neutraliter significãt nisi exulãs ₢.τ si qñ poete grecos imitanẞ. Uerg. Uoluentia plaustra.i.q̃ voluũtur. Apud latinos passiua pñtis tpis participijs carẽt:vt actiua pteritis:nisi prãdeo prãsussum:τ pauca alia ꝑpter hec aliqñ pñtib⁹ ꝑ ptis vtunur. Ci. in Brut. Quũ e Sicilia decedẽs rhedũ venissem. A ꝓficiscor nõ ꝓficiscẽs hoc loco dixisset:sʒ ꝓfect⁹.vt.iij.offi. Si exẽpli cã vir bonus alexãdria ꝓfectus magnũ frumenti numerũ Rhodũ adduxerit. hec Valla.

Participiorum resolutio.

¶ Quomodo resoluiẞ participiũ: In relatiuũ τ verbũ:vt Iuueni diligẽter studenti faueo.i.q̃ studet. Ouid. Uenture memores iam nũc estote senecte.i.q̃ veniet. Uergi. Post aliquot mea regna videns mirabor aristas.i.q̃ videbo.τ vt dixi pulchrior sermo est per pticipiũ:vt bon⁹ vir vitia fugiẽs:ꝟtuti studẽdo celũ lucraẞ. Ubi ens esset nec ꝑ ipm nec ꝑ relatiuũ loquar:sʒ vtrũuis lepidus subaudiã:vt virũ liberalẽ laudant oẽs:nõ virũ entẽ liberalẽ:nec virũ q̃ est liberalis ₢.licet sit in ꝟnacula lingua

Participioqñ licet non licet

¶ Resoluiẞ scdo pticipiũ in si/dum/vel qr. vt sole lucẽte dies est.i. dũ sol lucet dies est.de hoc in fine regiminis ablti. Itẽ. Te virgis cesũ dabo in caueã. Apphensum capillis:humi sternẽs in luto volutauit.

pticipiorũ formatio.

¶ Ubi pticipio vti non lʒ: Quũ in ntõ esse relatiuũ non põt:vt ego quo tu gaudes sũ paupior Codro. Grãmatice q̃ doct⁹ fui sit a me erit tibi honori. Petrus cui inseruiui est ingrat⁹. Silr nõ vteris pticipio sicubi nullũ reperiaẞ.vt Petrus qui poscitur a me veniã inexorabilis mihi videtur.

pticipia,cõmunia pticipia pteriti a neutr;

¶ Ns/sit/bam/vel bar in ns/versa:preter iens τ quiẽs. ¶ Ptiñ a supino abiecta s:vt lectu lect⁹. Addita rus fit futuꝝ:vt lectu lectur⁹:vel a priore supino dempta m:τ adiecta rus. ¶ Dus fit a gtõ pñtis versa tis in dus: vt amãtis amãdus. In tertia τ quarta nudus:ꝑ endus veteres dixere:vt diuidũdus:gerũdus:faciũdus:hercisciũdus:experiũdus ₢. ¶ Cenatus:pransus:potus:ausus actiue:τ interim passiue capiuntur:vt homo pransus:potus ₢.holus pransum aqua pota ₢. Hora.actiue dixit. Ne pranse lamie viuum puerum extrahat aluo. Lamie dicũtur pueros comesse

¶ E neutris leguntẞ nõnunq̃ʒ participia preteriti temporis:vt euasus :discessus occasus:obitus:interitus:senectus:decretus:exeretus:exoletus.i. qui euasit ₢. Liuius.xxij. Exercitum inquit cesum seq̃ʒ euasum esse. Celius. Custodibus discessis multi interficerenẞ. Lucillius. Que horis sublata duabus oĩa sunt sole occaso. Li. Andro. Cupidus misero obito. Quadrigarius. Acriter cõmissa pugna multis interitis. Sallu. Oĩbus quibus senecto corpore virtus militaris erat a senesco. Andronicus.nocte dieq̃ʒ decretũ τ auctum. Cice.xvij.epist.fa. Oĩa mea causa velles mihi successa.i.successisse. Iniuratus:q̃ non iurauit.nomen est.sic impransus:inausus ₢.

Participium ꝑ infinitiuo.

¶ Participiũ preteriti temporis pro infinitiuo licet esse subaudiaẞ:poniẞ elegãter cum oportuit. Cice. Ita factum non oportuit.i.fecisse. Terent. Nonne preditũ non ne communicatũ oportuit: Plautus in menech. Quid statis: Quid dubitatis: iaʒ sublimen ratum oportuit. Lancilotus negat participia esse:quia dicimus aduentum:τ reditum oportuit pro aduenisse:redisse. Nec vsq̃ʒ legiẞ participiũ aduentus:aut reditus.ego Lanciloto refragor:quia si infinitiua verba: aut supina essent: nec numerum:nec genus reciperent.vtrunq̃ʒ falsũ est. Terentius in Heaut. Non relictas oportuit. Cice. Tantam rem illi seruatam oportuit. Plautus in Aulularia. Tu illam scibas non tuam esse: non attactam oportuit .subauditur esse vel fuisse: quod Cicero pro cluentio expressit. Hac lege accusatum fuisse oportuit. Terentius aliter dixit Nonne oportuit me prescisse ante non obest autem qd̃ Plaut in Persa ait. Dum stas reditum oportuit.quis aut impsonaliter reditum esse:a redditur est aut olim reditus.a.tum.dicebant:vt inuentum est obitus abitus ₢. pro qui obijt τ abijt vnde morte obita pro post mortem. Uergil'. Morte obita quales fama est volitare figuras. Lucretius. Morte obita quorum tellus complectitur ossa. Sillius.ij. Morte obita libye gremio captiua iacobo. Obeo ab/ob/pro ad/vt/ob/os:ꝑ ad os.

Obitus.

¶ Participium preteriti temporis eleganter datur verbis volo:facio :habeo. curo:vt rogatum te habeo.i. rogo. Missa faciamus hec. id est dimittamus. Terentius. Iam inuentum tibi curabo:et adductum tuum Pamphilum. id est inuenire:τ adducere:aut inuentum esse ₢.

¶ Preteritum ablatiui casus neutri generis eleganter pro infinitiuo iungiẞ nominibus opus:τ vsus. Sallusti. Priusq̃ʒ incipias:consulto τ vbi consulueris mature facto opus est:idest consulere:et facere. Quod parato opus est para. Tullius. Tacito quum opus est clamas:quum tibi loqui conuenit obmutescis. Plautus in meechmis. Ibo domum:vt parentur quibus paratis opus est. Idem in amphi Ubi

Participium ablti casus cum opus.

summus imperator non adest ad exercitū: citius quod non facto vsus sit: ꝙ q̄ facto est opus. Oppugnanti resistimus: idest dū oppugnamur: preteritum pro presenti quia presens in passiuis deest.

Participium futuri temporis.

Rus.

¶ Futurus a fio etiā esse dicūt non voce: sed sensu. Oraturus venio ꝓ oratū venio lepidus sermo. Saturus a sero. Phocas negat dici apud Pliniū. tñ legit Fassurus Ouid. Et non fassure nisi cogeret: velimus ardor. Lancilotus crediderat non inueniri. Est qñ futurū in rus per relatiuū non declaret. Valeri. maxi. de Crasso Ducturus erat a charris aduersus Parthos exercitum. i. paratus ducere

Dus.

¶ Dus non solū vba passiui gñis. aut cōis faciūt: sed oia fere deponētia. nam fuerūt olim cōia: vt sequēdus imitādus ꝛc. ꝛ q̄dam neutra vt vigilādus. Authoritate opus est. Tibul. Cum fletu nox vigilāda venit. sic vigilatus. Iuue. Frāge miser calamos vigilataqꝫ prelia dele. Oui. Vircꝫ mihi dempto fine carēdus erit. Idē. Que venit indigne pena dolenda venit. Luc. Vix famulis audēda parat. Mancinellus hec noia esse dicit: vt penitēdus: pudēdus ꝛc. Sal. Non eoꝝ penitendū sit. ¶ Deponentia plurima: cōia fuisse docēt: Priscia. Nestor. Nebrissensis ꝛc. Vergi. j. ene. Ipse vno gradit comitatus achate. Ouid. ix. met. Nec abest imitata voluptas. Stati. ij. Achil. Confessūqꝫ tenēs ꝛ habentē noia Pyrrhū. Pendebat coniunx passiue dicit ꝑ quē mater Deidamia iam ꝯfitebat. Oui. Paup amet caute: timeat maledicere pauper Multaqꝫ diuitib⁹ non patiēda ferat. Idem Non tibi sic dices Philli sequēdus eram. Priscianus nomen esse dixit: pro quē sequi debemus ꝛc. Ci. Ab his derelictꝰ est a quibus tuendus erat. Ennius apud Nonium. Audibo atqꝫ auris contra tibi vtendas dabo. Ouid Multa rogāt vtenda dari: data reddere nolunt. Idem. Decolor ꝛ factis inficiēda tuis. Idem Arcus ꝛ arma tue tibi sūt imitanda Diane Et sūt tñ euentu dura fatenda meo. Idem dicit profitenda tuenda ꝛc. Hora. iiij. car. Prelia coniugibus loquenda. Idem Fidibus modulanda latinis.

Profitēda * Oui. in j. de arte. Nec species veneris sp ꝓfiteda roganti.

Futurū futuro iūctū

¶ Vtrum participiū futuri tpis potest iungi verbo futuri tpis vt dicturus ero? Potest; sꝫ parce. Cic. in rheto. Demonstraturi erimus. Ouid. Tunc ꝓcul absenti cura futurus eris. Idem xiij. met. Si quis tñ Hercule si quis forte ꝛ eū doliturꝰ erit. Properitius. Et si quid doliturus eris suꝫ testibus illis. Martialis. Margite me finctus quūꝫ rediturus ero. Ouid. Ensifer orion aspiciendus erit. Idem. Nunc pater ante oculos durus hñdus erit. Cice. j. de ora. Erit acturus. sic agendus erit ꝛ similia sepe leges. Fore futuri tpis est nullū participiū admittens cuiuscūqꝫ tpis. lꝫ Orosius dixerit. Actuꝝ fore. ideo non dr. spero Henricū amantē fratres fore: sꝫ ꝑ nomē amātem fratrū: ꝛ spo te acceptū illis fore nō ab illis: vt nomen sit nō participiū. Cicero Spero amicitiā nostrā notū posteritati fore: nō dixit a posteritate. Spero hūc puerum admirandū virū fore. i. admiratione dignū. nomē est. Ratio cur participio nō iungit: qꝛ apud doctissimos sic nunqꝫ inuenit teste Valla. Perottus. Lancilot. Calepinus pluresqꝫ gloriosum putātes Valle obstrepere dicunt fore reperiri cuꝫ participio apud Cesa. Nonnulli etiā Cesari nunciabāt quum castra moueri: aut signa ferri iussisset non fore dicto audiētes milites. Verū fallunt. qꝛ cum dicimus audiēs dicto nomen est audiēs teste Diomede. nec obstat ꝙ audio dicto legat: qꝛ obediēs cum dtō non solū participiū: sed etiā nomen esse posse ꝯparatio indicat. Liui. in. vi. Imperijs obedientissimū: sicetiā audiens dicto ꝛc. Tulliꝰ. iij. epi. ad Appiū. Quasi diuinalem tali in officio fore mihi expetendū aliqñ studiū tuū. Badius ordinat fore dum diuinarem: ꝛ in expetendū subaudit esse. Ego tñ inueni semel fore cum futuro. Ci. v. ad Atticum. Addis si quid secus te ad me fore venturum.

Fore.

Audiētes fore.

¶ Quot modis participiū transit in nomen? Quinqꝫ. Primo

Participiū transit in nomen.

constructione: quū alium ꝙ verbum regit casum: vt scitus ꝛ adorum acceptus tibi ¶ Secundo ꝯparatione: vt amans nomen est quū facit comparatiuū amantior. In ꝑticipio bene fit ꝯparatio ꝑ magis: vt in verbo veluti magis amo. maxime amo. sic amans deū: magis amās deū ꝛc. ¶ Tertio ꝯpositione: quoties aliter componit ꝙ verbū. vt illesus: innocens: indecens: indiligens: incautus: incontinēs: indoctꝰ: innatus: ꝛ similia noia sunt: quia non dicimus illedo: sed illido: nec innoceo: indeceo indiligo ꝛc. ¶ Quarto amissione tpis: vt palleat ois amans beatus pro diuite ꝛc. ¶ Quinto amissione significationis: vt indictꝰ ꝓ nō dictus: qꝛ indico non significat non dico: sic inauditus ꝓ non auditꝰ: ingenitus ꝓ non genitꝰ noia sunt. Silr aman

dus pro dignus amari &c. Putaui ad te scribendũ. Existimaui hãc rem tractandã. Censui tibi illud significandũ.i.dignũ scribi tractari &c. que oratio idem valet quod scripsi: tractaui &c. sed nõ sine deliberatione tamen nec inconsulto inquit Ualla. Cõtinens pro cõtinuus nomen est. vt oratio continens. incendiũ cõtinens: & cõtinens pro terra nõ insula nomen est. vt oriens/occidens/cõsanans/pfluens/cõfluens/ antecedens/cõsequens/accidens & cetera significationẽ mutantia: veluti diligens p strenuam operam rei dante. Et licet Ualla videatur dissentire nomina esse: sentio cum Lanciloto: euidens pro manifesto: vt euidens negocium: quod videtur: & clare intelligitur. Indulgens facies: cui indulgetur: & que sub preterita voce declarãtur actiue. vt argutus.i.acutus/subtilis: vt arguta Platonis disputatio: & sonorus. vt arguta auis. arguta ilex. Uerg. Forte sub arguta consederat ilice Daphnis. Cautus: callidus qui scit sibi cauere interdũ qui cauetur. Cicero. Quo res mulieri esset cautior. Contentus qui continet quod animo satisfacit. vt cõtentus vxore/cibo &c. sic Ualla: cui obstrepit Calepinus sed paruifacio. ne dicas contentor aris. Circunspectus sagax qui rem callide circunspicit. Qui circũspicitur dicitur cõspicuus. Cõsyderatus qui agenda bene consyderat. Huic aduersatur incõsyderatus. Defectus qui deficit. Martia. Dulcia defecta modulatur carmina lingua. Cantator cygnus funeris ipse sui. Disertus: qui disserit: & differentiã nouit inter elegans & inelegãs. ¶ Discretus prudens: qui rem malã a bona probe discernit. ita Neoterici capiũt et discretionẽ pro sapientia aut prudentia: sed nos ita nõ vtemur si latinos imitari velimus: qui discretus pro separatus semp capiunt: & discretio p separatio: vel distinctio. ¶ Falsus qui fallit: aliqñ etiã qui fallit. & dicimus hec res falsum me habuit.i.fefellit me. Terentius. Charine falsus es.i.deceptus. ¶ Ignotus aliquando est qui ignorat. Quintilia. Ne quis tamen erret ignotus. ¶ Exoletus qui adultus est. Plautus. Reliqui domi exoletam virginem. Adultus qui adoleuit. Excretus hedus qui excreuit. Cõplacitus qui cõplacet. Fluxa fortuna que fluit: & inconstãs est. Profusus qui pfundit: & supramodum sumptuosus. Scitus qui scit & elegans atq subtilis pulcherq vt scyta interrogatio. scitus puer. scitum dictũ. Tutus qui defendit: et qui defendit: vt in tuta vrbe tuti sumus. Tacitus qui tacet: aliqñ etiam qui tacet. Uerg. Quis te magne Cato tacitũ: aut te Cosse relinquat? Delibutus.i. vnctus & imbutus. participiũ est a verbo delibuo: vt in.v.lib. grãmatice mee ostendi. Pregnans participiũ a quo verbo sit nescio/inquit Ualla. Iuratus/cenatus/latratus &c. participia esse vult Seruius a iuro ceno latro &c. galeatus: ocreatus: nomina esse dicit: quia nulla vba sunt vnde hec formari possent. Tunicatus participiũ dici põt quia tunico as. lectũ est. Uarro. Hec lanigeras detonderi docuit tunicareq homulum. ¶ Sunt participia in rus rei qualitatem & vtilitatem magis q tempus indicantia: nec tamen tempore penitus orbata: licet enim nõ quod iam futurum est significant: tamen significant quod futurum fuerat: nisi aliquid obstitisset et ita non amittitur ratio futuri: ideo participia sunt talia non nomina: licet dissentiat cũ Ualla Aldus. vt pretermissurus.i. talis qui ptermitteret nisi hoc: aut illud obstaret. & regũt casus verbo: quod nominibus saltem quantũ ad accusatiuum sine figura nõ contingit. Plinius iunior. Itaq partem oneris tui mihi vendo: & tanq parens alter puelle nostre confero quinquaginta milia nummũ plus collaturus nisi a verecundia tua sola mediocritate munusculi impetrari posse confiderẽ ne recusares. Sene. episto. xviij. de mecenate. Ingeniosus ille vir fuit. magnũ eloquentie Romane daturus exemplũ nisi illũ eneruasset felicitas. Idẽ de natu. questio. Nullam autem mentionem fecit cometarum: nõ preteriturus. si quid explorati apud illos comperisset Quintilianus. Neq omnino huius rei meminit vsq poeta ipse profecto nõ taciturus de tanta sua gloria. Ornate sic loquemur quoties dicendum fuerit: qui dedissem/scripsissem &c. nisi hoc aut illud impedysset veluti/ Rogaui patrem tres aureos: plus petiturus nisi repulsam timuissem.

Cõtinens. Argutus. Cautus. Contẽtus. Circũspectus. Consyderatus. Defectus. Disertus. Discretus. Falsus. Ignotus. Exoletus. Adultus. Excretus. Fluxus. Profusus. * Sallust. Alieni appetens sui profusus. Scitus. Tutus. Tacitus. * Iuratus q iurauit. Iuue. Oxius iurato me tuã tibi credere testi. participia in rus que Ualla nomina esse vult.

¶ Regula generalis vtilissima.

Nam regimen sit idem si significatio par sit.

¶ Ubi significatio est eadem: est & constructio eadem. vt comparatiuus significat idem quod positiuus. ergo regit casum positiui: vt doctior pile: q dicimus doctus

pile. Si positiuus & comparatiuus idem significant: cur non regit positiuus ablatiuum vt comparatiuus? quia licet comparatiuus significet id quod positiuus: non tamen positiuus notat omnia que comparatiuus. vt omnia clarius intelligant pueri ponam aliquos modos. Itaque quero.

*Doctus pile. Sic apud Flaccum/docte sermonis vltra.

¶ Quotuplices dictiones regunt casum per hanc regulam. Ma regimen fit idem? Sextuplices.

*Marcus Tullius. iij. offi. nemo vnque multitudini fuit charior

¶ Primo quencunque casum regit nominatiuus illum regunt etiam obliqui. vt plenus gratie: pleni gratie &c.

¶ Secundo. Quencunque casum regit indicatiuus: illum regunt ceteri modi post se cum gerundijs: supinis in um: & participio. vt amo: ama. vtinam amarem deum &c.

*Aduerbia persepe primitiuorum casus exigunt

¶ Tertio. Positiui casum regunt comparatiuus & superlatiuus vt doctior pile: doctissimus pile. Tullius erat omnium ciuium iuris peritissimus: et sicut dicimus maior te: ita maiusculus te: quia per hanc regulam diminutiua primitiuorum casum regunt vt frequentatiua/meditatiua &c. regunt casum verbi perfecte forme. vt scriptito librum: veluti scribo librum.

*Tullius. Sed omnium vna res est quam cupio tibi esse notissimam.

¶ Quarto. Aduerbia regunt casus primitiuorum persepe. vt omnium simillime mihi cantas: recte dicitur: quia simillimus mihi omnium dicimus sic conuenienter nature. vt conueniens nature. obuiam tibi. vt obuius tibi. Horatius. Viuere nature. vt conuenienter oportet. Nouisti ne locum potiorem rure beato? Cice. iij. offic. Summum bonum a Stoicis dicitur conuenienter nature viuere. Alibi dixit. congruenter nature. Pridie Postridie genitiuum regunt vt dies: & accusatiuum: quia intelligitur ante: vt pridie vindemias: pridie mortem &c. Sicut prope aduerbium datiuum regit: ita propius/proxime: & nomina propior proximus vt propius stabulis &c. et sicut prope prepositio accusatiuum regit: ita etiam propius/proxime/proximus &c. vt proxime hostem. tamen hi comparatiui & superlatiui non fiunt proprie a prepositione: teste Lanciloto quem imitatus sum in libro comparationum. alij dicunt prepositionem comparari: nec reprehendo: quia & hoc probabile est. Aldus vult recte dici vlterior & citerior pontem: vt vltra & citra pontem. nulla affert testimonia: ideo cum ipso sic non loquar.

Prope. Propius. Proximus

¶ Quotuplicem constructionem habent propius/proxime/propior/proximus? Triplicem. Primo regunt datiuum. Verg. ij. geor. Aut quos oceano propior gerit India lucos. Idem. Propius stabulis armenta tenerer. Sallust. Proxima Carthagini loca. Secundo venuste regunt accusatiuum. Plau. in penulo. Quis pulsat? Qui te proximus est? Cice. ad Octauium. Propius vrbem mouentur. Idem. iij. ad atti. Nihil esset necesse quam proxime Italiam esse. Et. vi. ad atti. Exercitum habere quam proxime hostem. Et alibi. Proximus Pompeium sedebam. sic idem alibi sepissime. Apule. v. meta. Proxime ripam. Cesar. i. co. Proximi regnum. Et li. iiij. Propius solis occasum: & propius Romanos. sic idem sepissime. Oppius. Propius riuum: proxime oppidum. Pompo. mela. Propius Italiam. Gel. Proxime viam. Liui. Propius vrbem: propius inopiam erant. Proximus cum steterat. Propius vrbem moueat. sic legitur sepissime. Tertio habent accusatiuum vel ablatiuum intercedente prepositione ad: vel a. vt propior ad te: vel a te. Titus Liuius in. i. Ducit exercitum quam proxime ad hostem potest. Cice. Ad eam propius adsum. Sic prope ad te. Seneca epist. xiiij. Prope est ad te deus: tecum est: intus est. Sueto. in Aug. Proximum a dijs immortalibus sic vltimus: & citimus ab illo recte dicitur. Cicero. Citima a terris luna: & vltima a celo.

Populabundus & similia cum casuum bi

¶ Quinto. Nomina quedam pro participijs verborum casus regunt: sed rara sunt. vt prescius ventura. Populabundus agros. i. valde populans. posteris inuentis parce vti. Tit. Liui. xxv. Vitabundus castra hostium. Sisenna. iiij. historiarum apud Gel. Populabundus agros ad oppidum peruenit. Apul. iij. met. Hubertim flebam iam forum. & iudicia: ipsum denique carnificem imaginabundus. Et lib. iiij. Mirum numero mirabundi bestiam confluebant. Et li. xi. Manum sacerdotis osculabundus. i. identidem & multum osculans: non autem simplex osculans: vt contra Priscianum recte a-

cet Valla. Justi. lib. v. Gratulabundus patrie expirauit. Tactio amatio &c. olim regebant verborum casus. Plautus in Aulular. Quid tibi nos mendice homo tactio est? Exosus & perosus participia sunt: vt ante docui.

¶ Sexto. Neutra verba pro actiuis habent actiuorum casus vt Ardeo deū. pro valde amo. sono hoiem: p sono exhibeo: & sunt exempla huius modi poetica magis q̄ oratoria: q̄q̄ & oratoria & historia interdum. Verg. Formosum pastor Corydon ardebat Alexim. dicimus etiā ardeo virgine. i. ppter virginē amore estuo. Hora. Ode. iiij. lib. ij. Arsit Atrides medio in triūpho vgine rapta. & ardeo in illa. Ouid. Arsit & eneides in menalia atalenta. Vergil. Formosam resonare doces amaryllida syluas. Idem. Pars stupet innupte donum exitiale Minerue. i. stupida admirat. Cice. de fini. bo. Hec quū loqueris Varrones stupemus. Stupes vitio. i. insanus factus est vitijs: et tanq̄ pditis sensibus nescis te in vitijs esse. Persi. Sed stupet hic vitio & fibris increuit opimū pingue. Pereo & depeo puellam. i. insane & pdite amo. Plaut. in trucu. Tres vnā pereūt adulescentes mulierē. Demorior te. i. vehementissime amo. Idem in milite. Ea demorit te. in sacris. Exultat lingua mea iustitiā tuā. nubes pluant iustū. Dicimus sanguis pluit: & pluit sanguine. Tibul. ij. Multus & in terra depluerit q̄ lapis. Stati. vij. theba. Saxa pluunt. Liuius. Nunciatum est in albano lapidibus pluisse: apud eundem per actm̄ leges: pluit sanguinem. Jesum tremunt barathra mors cruenta pauet. Manet me suppliciū. i. expectat & futurum est mihi. Vergil. Vitam degere more fere. i. agere. Idem. Nunc amici casum gemit. i. deflet. gemo dolore per ablm̄. i. ppter dolorem. ¶ Calleo hāc rem. i. optime scio. Persius. Dicenda tacendaq̄ calles: vbi neutrum manet: ablatiuum regit. Gellius. x. cap. xxij. Necesse est eum rerum omnium esse imperitum quarum vsu calleat oportet quisquis honestus probusq̄ est futurus. Rideo & ludo te. pro derideo & deludo non inuenusta sunt. Curro cursum. viuo vitam. Gaudeo gaudium. seruio seruitutem &c. huc pertinent. Vergil. xij. enei. Amplius hunc oro sine me furere ante furorē. Et. j. ene. Quid natum toties crudelis tu quoq̄ falsis. ludis imaginibus. i. illudis. Ludo aleam & alea. Sueto. in Augusto. Lusit assidue aleam Stat. ix. theba. Tu dulces lituos hululataq̄ prelia gaudes. Boetius. iiij. de conso. Segnis ad stupidus torpet asinum viuit. i. viuendo exhibet & pre se fert. Juuena. Qui curios simulant & bacchanalia viuunt. Apuleius. v. met. Deam spirat mulier. i. cōfidit se deam fore. hic inuentis contentus eris: q̄ non dices hic viuit diabolū bibit vaccam &c. sed in modum diaboli vacce &c. Salue eternum: longum vale: temporis actūs est: nec huc ptinet: viuit asinum. i. asinine: vt multi declarant. Eo viam et via. Verg. enei. iiij. Longam incomitata videtur ire viam. Teren. in phor. Eo recta via equidem illuc. Boeti. Syluas dulci voce susurrat. i. susurro replet. Vergili. Nec vox hoiem sonat. Sic verba ad sensus ptinentia sepe pro actiuis sumunt tam in prosa q̄ in carmine. Quint. lib. viij. Si fieri potest & vba oia & vox huius alūnum vrbis oleant: vt oratio Romana plane videat non ciuitate donata. Teren. Olet vnguenta. Hora. Pastillos rufillus olet. Sic in quadragesima cybus olet oleū. Puls olet adustionem. Oratio Demosthenis olet lucernam. Olim dicebant per tertiam olo is. sic capit teste Prisciano in Mustel. Plaut. Non oēs possunt olere vnguenta exoletica. litere tue redolent antiquitatē. Verg. Feruet opus redolētq̄ thymo fragrantia mella Thymo regit a fragrantia non redolent. Cice. in ant. Vinum redolentibus. Ouidius inusitate per ablm̄ dixit. teste Diomede. Perq̄ locos sacros et olentia sulphure. fertur. Suboleo dtm̄ pulchre regit: vt hec res subolet mihi. i. hanc rem presentia & quasi odore persipio. Plau. in cas. Subolet hoc iam vxori. Terenti. in phor. Nunquid patri subolent. Epistola tua miram sapit elegantiam: hec sapit esca fauū. Caro sapit adustionem. Ceruisia sapit vas. verba tua sapiunt stultitiā Persius. Quum sapimus patruos tunc tunc ignoscite.

Neutra p actiuis.
Ardeo.
Stupeo.
Pereo
Depereo.
Demorior
Pluo.
Gemo.
Calleo.
*. Horati. Legitimūq̄ sonū digitis callemus & aure.
Ludo.
Asinū viuit.
Deam spirat.
Eo.
Oleo.
Redoleo
Suboleo.
Sapio.

Regula accusatiui secunda.

Omne dat actiuum (tolle interdicere) quartum
Hoc verbum sextum pro quarto sepius optat.

¶ Omne verbum actiuum regit post se actm̄ rei patientis: qui in oratione passiua

sit ntũs: vt amo deũ: deus amatur a me. Cedo hostez: hostis: cedit a me. Aras terrã: terra aratur a te: puer osculat matrẽ: mater osculat a puero. Si actiuũ passiuo careat: ad synonymũ: aut significatione ꝓximũ recurrendũ est: vt loquor verũ: veruz dicit a me. Furaris aurũ: auruz surripit a te ⁊c. Nostrates oẽs huius regule verbũ transitiuũ vocãt: qꝛ significat actũ in aliquẽ trãsire ⁊ dicũt. Omne verbũ transitiuũ regit post se actm̃. Cetera ꝓprie transitiua dñr que vltra actiui casuz in scõm actm̃ transeũt: vt doceo te grãmaticã. A regula excipit interdico: qꝛ ꝓ acto sepius ablm̃ habet. vt interdico tibi domo mea: domus mea interdicit tibi. aliqñ etiã interdico tibi domuz meã: vt ante ꝓbaui. Potes etiã excipere iubeo: ⁊ inuideo: vt iubeo ⁊ inuideo tibi Tu iuberis ⁊ inuideris a me. sic impero. At in multis a passiuis abstinendum est: teste Diomede: qꝛ venustius per impsonale dices. Jubet ⁊ inuidet mihi: male dicitur ⁊ obijcit tibi ⁊c.

Actiui generis ṽbũ.

¶ An solum verbũ actiui gñis: sit actiuum? minime. Quia deponentia plurima ⁊ communia sunt actiua: vt loquor osculor ⁊c.

Actiuum verbum.

¶ Quomodo differunt verbũ actiuũ ⁊ verbũ actiui gñis? Verbum actiui gñis est quod in o desinens accepta r: facit ex se passiuũ: preter facio cuius passiuũ est fio: vt amo lego ⁊c. Verbũ actiuũ qđ agere vel quasi agere significat siue in o: siue in or desinit ante se regens ntm̃ pro re agente: aut quasi agente: post se vero actm̃ ꝓ re patiente vel quasi patiente. vt audio loquor ⁊c. Cur dixisti quasi agere ⁊c. ꝓpter verba sensuum video audio ⁊c. que actiua sunt licet pati significent: vt declarant philosophi: quia significant per modum agendi.

Actiua q̃druplicia.

¶ Quotuplicia sũt verba hui⁹ regule? Quadruplicia. Primo

verba actiui gñis: vt amo/ꝑamo/adamo/aspicio/peto/sperno/sancio/scio/fugio/aro/ceno/bibo/comedo/ ⁊ similia que omnes preter Nebrissensez inter neutra posuere. licet certe de nobis non dicamus ego aror: tu comederis: tamen de inanimatis hec dicimus: ⁊ si terra a poeta loqui dicat poterit dicere: ab ingratis aror: et vinum ego bibor ⁊c. ⁊ metaphoricos pauper a diuitie spoliatus recte decet. Comedor a diuitie ⁊c. pulso campanam: pitisso ceruisiã.

Propitio. Fugio. Amo.

Propitio deũ. i. ad misericordiã flecto et propitium reddo. Plaut. in penulo. Illud faciet nisi te ꝓpitio. Fugio hostẽ. passiuum rarum est. Luca. Fecunda virorum pauptas fugit. Actiuum aliqñ absolute ponit vt amo ꝓ amore capior. Ouid. Et si quid faciam nunc quoq; queris amo.

*** Ouidi. Prima mihi nutrix Eoli dixit amas. Amo absolute posiut**

Supero Precipito. Obumbro. Scando Amitto. Animaduerto.

Supero te doctrina. idest vinco. supero absolute. i. supersuz ⁊ adhuc viuo. Vergi. Si superant fetus pariter frumenta sequunt. Idem. Quid puer Ascanius superat ne et vescit aura etherea? Precipito te. i. deorsum iacio. Precipito ꝓ precipitor actm̃ non regit. Alexãder. Dum perdit tempus dum comparat. i. comparat. ¶ Obumbro te. i. vmbris obscuro. Verg. Obũbrant ethera telis. In mattheo. Nubes lucida obumbrauit eos. Et vtor. Verg. xj. Et magnũ regine nomen obumbrat. In euange. dm̃ habet. Et virtus altissimi obumbrauit tibi. ¶ Scando tectum ⁊ tecto. Verg. Scandit fatalis machina muros. Manil. Quod queris deus est conaris scandere celo. Amitto boues. i. perdo. Amitto a me illũ. i. remoueo. Terẽ. in phor. Immo nunc qđ aiunt) aurib⁹ teneo lupum: nam neq; quo modo a me amittam inuenio neq; vti retineam scio. ¶ Animauerto hanc rem. i. obseruo. Animaduerto in furem. i. furem punio. Sueto. in Aug. Perusia capta animaduerti in plurimos.

Applico. Ago. Habeo. Refero. Acceptum Fero. Facio.

¶ Applico littori ⁊ applico ad littus. Aspicio illũ ⁊ ad illũ. Compesco insanientem insanire ⁊ ne insaniat. hec ⁊ plura in thesauro probat Mancinell⁹. ¶ Ago gratias non grãm lz aliter vsus sit Philelphus. habeo grãs ⁊ grãm. refero grãm non grãs licet semel in Amphi. Plautus dixerit. Referre studeant grãs. Ago verbo habeo animo. refero facto. acceptum fero. i. fateor me accepisse ⁊ pro accepto habeo: vt tibi acceptum fero siquid pro feci. Facio iter. i. eo: habeo iter. i. ire debeo. Facio viam. i. aperio eundi locum vbi non erat. Facio vitula: subaudit venuste sacrificiũ. Verg. Quum faciam vitula pro frugibus ipse venito. Facio domum non ago. quia facere materiam exteriorem requirit: non agere. Facio vitium: idest rem corrumpo: facio sementam: semino. Facit vel a nauta vbi exponit nauigationi. Facio pedem. i. funem quo tenditur velum. Verg. Una omnes fecerepedem. Facio naufragiuz damnum: iacturam. i. patior. Facio risum stomachũ bilem. i. moueo. Facio delitias. i. delecto aut iocor. Hierony. dixit in canticis delitiari. Facio furtum. i. furor. Facio silentium. i. sileo. Facio potestatem. i. ꝑmitto. At do potestatem. i. rem omnino tuo arbi

trio cõmitto. Facio sermonē.i.habeo.at facio vba non habeo. Facio morã.i.moror. Facio missa.i.omitto. Facio rem diuinã.i.sacrifico. Facio ad hanc rē.i.ꝓsum. Oui. Nõ facit ad lachrymas barbitos vlla meas. Facio mulieri:coeo. Facio finē.i.finio Facio te certiorem nõ certũ nisi poetice. Uerg. Anchisen facio certũ. Certiorem me: tri ratio nõ admittit. Ago certiorē nũꝙ dices. Facio tibi gratũ:nõ ago. Feci fugam i.fugi. feci timorē.i.incussi. feci copiã:nõ egi:dedi aut pstiti. Feci lucrũ nõ acquisiui lucrũ. feci vrinã aut stercus (honor sit auribus) nõ emisi. feci iniuriã nõ do: ſʒ bñ do damnũ: facio iacturã ⁊ do malũ nõ contra. at patior infamiã aut ɔtumeliã:nõ facio Afficio te molestia meli⁹ ꝙ facio tibi molestiaʒ. hec ⁊ plura apd Uallã/Lancilotũ/ reliquosꝗ inuenies. ¶ Deficio te.i.destituo:derelinquo. Hora. Sectantē lenia ner ui deficiũt. Cice.p. Roscio. Tps te citius ꝙ oratio deficeret. Ouid. Deficior prudēs artis vel arte mea. ¶ Scdo deficio neutrum cum dtõ significat deesse. vt deficit his nũmus. Uerg.ij.geor. Arbusta sacre deficerent sylue. hinc defectus. vt Petrus defe: ctu medici periit.i.quia non habuit medicum. Male capitur pro culpa

¶ Tertio deficio neutrũ recipit actm̃ cũ prepõne ad: ⁊ abltm̃ cũ prepositione a vel ab: pro recedo. Sueto.in Uitel. Quum prius a Galba ad senatum defecerat. hinc de fectio.i.recessio a superiore: aut duce. aut principe: et quedam quasi rebellio.

¶ Quarto deficio hac re.i.careo. Colu. Commode fluunt nec deficiunt macro solo.

¶ Duco diem de die.i.in longum ꝓtraho. Dico diem.i.tempus constituo.

¶ Cruento vestem.i.cruore maculo. Uerg.x.enei. Tundit humum expirans:infra: ctaꝗ tela cruentat. vulgus male dicit cruento pro sanguinem emitto e naso. Dico et refero grates poeticum est. Idem.xi.enei. O decus Italie virgo quas dicere gra tes quasve referre parem. Uindico te.i.vlciscor. vindico in te.i.punio te. Sallustius vindicatum fuit innoxios. Assero te ab iniuria.i.defendo. ¶ Pecco scripturã.i. ma: le lego. Plaut. in bacchidi. Librum legeres: si vnam peccauisses syllabam fieret co: rium tam maculosum ꝙ est nutricis pallium. Adamo aliquando dehonesto amo: re dicitur. Cicero.iij. de oratore. Oratoris perfecti pulchritudinem adamastis. De: amo valde amo. Colo cum amore veneror. Deduco nauem idest ex nauali in aquã duco. Subduco nauem.i.ad terram duco. Uerg. Subducite naues. Ago oues id est ante me cogendo impello. Ago equũ vel ante me cogo vel insidendo moderor. In choo hanc rem.i.incipio. Vergil. in georgi. Te sine nil altum mens inchoat. Et.vi. enei. Nocturnas inchoat aras. Inchoo scribere vix vnꝗ inuenies: sed incipio scri: bere. quia inchoo teste Lanciloto. vix infinitiuũ admittit. Incipio vix sine infiniti uo saltem subaudito ponitur. recte dicit̃. Liber inchoat: vt bene contra Galeotum docet Merula. Licet Quintilianus credatur dixisse liber inchoat. Mendum certe est apud Fabium: vt opinor. Recte tamen dicimus liber incipit. Plaut. in capti. ꝙ diu id factum est: Annus incipit vigesimus.

¶ Inesco quasi esca decipio. Terentius. Nescis inescare homines Sannio.

¶ Mereo meres.i.lucror. Hora. hic meret era liber sociis. Sueto. in Nero. Quoruʒ duces quadraginta milia sesterria merebant. Mereo ere:cũ ablatiuo precij.i. mili: to. Luca. Ere merent paruo. Taceo ⁊ sileo hanc rem: ⁊ de hac re. Exaro librum aut epistolam.i.scribo. Cice.xv. ad atticũ. Arpinũ proficiscens literas exaraui. Dispu: to: discepto hanc rem: ⁊ de hac re. Gelat frigus herbam. Seneca in natura. Qua fri gus ab ipsa tenuitate facile gelat.

¶ Declino hanc rem.i.deuito. Cicero.i.officio. Declinetꝗ ea que nocitura viden: tur. Declino a te.i.caueo. sensus fere idem est. Cice.iiij. Tuscu. A malis natura de: clinamus. Idem in Lelio. Declinanduʒ est de via.i.recedendum aut deflectenduʒ Decollo.i.collum aufero aut collo spolio. Suetonius in calligula Miles decollan: di artifex quibuscũꝗ e custodia capita amputabat. Fenestella libr. ij. Quemadmo dum Cesar a piratis captus sit: vtꝗ eos postea ceperit ⁊ decollauerit. Afranius. Nunc Iouem in tuo collo habes: decolles caue.i. deponas ⁊ (vt per iocum dicat) collum ei frangas. ¶ Inclino: inflecto. Iuuenalis. Atꝗ ipsos etiam inclinare ma: ritos. Inclamo.i.carpo. Plaut⁹. in stic. Tuos inclama: tui delinquunt. Clamo te.i. voco. Idē. Plaudũt partim: clamitant me vt reuertar. sepe est absolutũ. Fero pto: rem consuleʒ ⁊c.i.sum pretor ⁊c. lepide sic loqueris. ¶ Affecto rem.i.nimio affectu et anxie quero. hinc affectatus sermo.i.nimium curiosus: ⁊ affectate loqui.i. nimis anxie ⁊ curiose ⁊ quadã cũ ostentatione loqui. interdum pro afficio capitur. Plaut. Tria flagitia ait damna: quibus patrem ⁊ me teꝗ amicosꝗ omnes affectas.

Deficio. Defectus. Cruento refero grates. Uindico. Assero. Pecco. Adamo. Deduco. Subduco nauem. Ago. Inchoo. Incipio. Inesco. Mereo. Exaro. Disputo. Gelo. Declino Decollo. Inclino. Inclamo. Clamo. Fero. Affecto.

Capero. ¶ Capero frontem.i.rugis contraho & asperitatē vultus ostendo tractū a capris frontib⁹ crispis: & dicimus Capero frontē: & caperat mihi frons. Plau. Quid illud est q̄ ille caperat frontem seueritudine. Idem in epid. Quid illi caperat frons.

Uentilo. ¶ Uentilo triticum: ventilo faciem flabello.

¶ Appeto vinum absolute significat appropinquo: vt nox appetit. Liuius.x. Iam lux appetebat. Et appetebat tempus comitiorū: sic in eodem sepissime. Gellius.li. cap.xxix. Auicula est parua: nomen est cassita. Habitat nidulaturq; in segetibus ferme temporis. vt appetat messis. Pli.lib.v.epi. Appetebat iudicij dies. Peperi cem. Sil.lib.iiij.dixit. Et metui perere manu: hic metui infinitiu⁹ est loco accusa ui pro sui metum.manu.i.vi.hoc est vi fecerunt vt timerent. Melius instauro q̄ re stauro dicimus. Tū restauro nisi mendū est: dixit Tit.Liui.lib.v. Senatusconsul tum facit: fana oia quod ea hostis possedisset restaurarent: terminarent: expiaren turq;. Orosius.vij. De restaurando cultu idolorum. Iustinus lib.ij. Darius cū be lum restauraret: in ipso apparatu decidit. Et lib.iij. Post lōgam penaꝝ patientia bellum restaurant. sic apud eundem reperies lib.xx.& xxxi. ¶ Obtrecto hanc rem vitupero: obtrecto tibi.i.obstrigilo & maledico. Sil.xi. Dum malus obtrectat fa immortalia liuor. Cicero Dolobelle. Non tam id laboro: vt siqui mihi obtrectent te refutent: q̄ intelligi cupio me a te amari. Prolixus foret liber: si quecunq; acti generis verba notatu digna velim declarare: Itaq; receptui cano.

Cice. Et est senect⁹ nat ura lo quatior.ne ab oibus eam vitijs rideat vin dicare. Uar. Qui in exercitu donati es sent & ere publico mererent.

Appeto. Paro. Restauro. Obtrecto. Quiesco.

¶ Secūdo verba neutri generis actiue sumpta regunt accusa tiuum: vt quiesco pro quietum facio: & pro hoc requiesco. Plaut. Quiesce tumultu hunc qui est ante hostium. Uerg. Et mutata suos requierūt flumina cursus. Salu stius. Paulum requietis militibus: participiū est sine verbo passiuo. Nam quiesco nusquam legit teste Seruio. Ardeo/sapio/oleo &c. vbi actm̄ habent huc pertinent vt multa alia de quibus in precedente lectione. Sonuit tertiam horam: & tertia ra pulsata est. Odi: memini. pepigi: huc pertinent.

Coco. Duro. Sudo. Salio.

¶ Coco neutrum.i.conuenio. Coco actiuum.i.facio: vt coeo societatem cum pe Cice.in Phili. Cn. Pompei cū C. Cesare societatem vtinam nunq̄ coijsses. Duro neutrum est.i.durus sum aut persenero. Uergilius. Durate & vosmet rebus serua te secundis. Duro actiuum durum facio: vt sol durat lutū. Fluit terra lac. in factu legitur: vt stillabunt montes dulcedinem. Sudo sanguinem. Liui.lib.xxij. Duo s ta sanguinem sudasse. Salio neutrum notum est. salio actiuum.i.ineo. Ouid.i. de arte. Leta salitur ouis. hinc salax salacitas.

Grauor. Grauo. Dedignor

¶ Tertio deponētia: vt abhominor magum: populor agros & grauor lucem.i.moleste & egre patior siue fero. vt grauor aduentum creditoris: p sentiam hostis &c. Uergilius.x.enei. Cui Iuno illachrymans quid si que voce g uaris Mente dares. Suetonius in Aug. Ampla & operosa pretoria grauabat. Si lius.ij. Abrumpere vitam Ocyus attoniti querunt lucemq; grauentur. Grauo uas.i.premo onero: molesto actiuum est: cuius passiuū est grauor: vt grauaris fe ma. Uergi. Nec me labor iste grauabit. Ouid.iij.tristiū. Illa meos casus aggaua la leuat. Dedignor hanc rem. olim etiam hac re: teste Seruio.

Cōqueror. Miror.

¶ Conqueror hanc rem ob hanc rem: hac re: & de hac re. Conqueror tibi & apud pbat oia in thesauro suo Mancinellus: vt indignor hāc rem & hac re. ¶ Miror i.placeo mihi: sic miraris te &c. Cicero dixit per ablatiuū. Admiratus nouitate minis.i.propter nouitatem. Odoror hanc rem.i.odore pcipio. lectum est etiam o ro odoras. Ulciscor iniuriam.i.facio de iniuria vindictam. Quintilianus. Habe terim lachrymas ex miseratione eius rei quā vlciscitur. sic vlciscor te: & vlciscor te.i.punio te aut vindictam de te sumo. Terentius. Haud de te vlcisci sinit. Sua uior etiam in bonum capitur. Cice. Atticum nostrum cupio suauiari.

Ulciscor. Suauior. Molior. Ludificor. Moror.

¶ Molior habenas.i.guberno. Molior insidias tibi.i.cogito paro. Molior arcem.i. edifico &c. Ludificor.i.per iocos & ludum fallo. vt Fauni per noctem: ludificantur mulieres: aucupor gloriam: veneror famam. sic adipiscor: nanciscor &c.

¶ Quarto communia actiue capta: vt largior panē &c. Moror patrem id est expecto etiam significat in mora teneo. Quintilian⁹. Quid me adhuc

pater retines? quid moraris abeuntem? Capit etiam pro curo vel estimo. Plaut. Nihil moror istas magnas dotes dapsiles. vbi moraris.i.habitas. Hortor te ad virtutem vel de virtute. sic abhortor. Uide Mancinelli thesaurũ. Hec paucillũ annotasse iam sufficiat. Nam si quis plene vellet omnia huius regule verba enucleare: hac vnica regula oppido ꝙ̃ magnus liber fieret.

¶ Regula tertia.

Celo:rogo:doceo:geminant:vt vestio quartos
Diuersos.dices veniam bene poscimus abs te.
Induo veste Petrum dic:aut vestem induo Petro:
Rem tibi vel de re te celo:dicimus apte.
Te doceo de grammatica:tu dicito parce.

¶ Celo cũ verbis rogandi/docendi/vestiendi: regit duos actõs pro diuersis acceptos. vt celo te arcana mea. doceo discipulos poesim. rego magistrum veniam. vestio te subuculã. induo te tunicam. Cur dixisti duos actõs pro diuersis acceptos? Quia duos actõs ad candẽ rem pertinentes: aut qui significantur ad eandem rem pertinere bene regunt alia verba: vt voco te hominẽ: facio te sacerdotem. voco te asinum. Uerba huius regule dicunt vehementissime transitionis: vt dictũ est. oportet autem in neutro accusatiuo prepositionẽ subaudiri. ideo habeo nõ est huius regule: qꝛ quum dr. Id tibi habeo gratiã: subaudit ob vel ꝓpter. Gel.ix.ca.iij. Filiũ mihi genitum scito: qđ quidem dijs habeo gratiam. ¶ Uerba passiua horũ regunt posteriorem actm̃ qui fere est rei inanime. vt rogo te veniam: tu rogaris a me veniã. Salust. in Catil. Per legatos cũcta edoctus Gellius. Grecas literas eruditus. Uergi. ij. ene Et inutile ferrũ cingitur. Mart. Nescit cui dederit Tyriam Crispus abollã Dum mutat cultus induiturqꝫ togã. ¶ Defraudo nõ est huius regule: qꝛ dicimus fraudo te pecunia nõ pecuniã. Quod autẽ in euãgelio dr. Si quid aliquẽ defraudaui reddo quadruplũ: nihil contra me: qꝛ si quid capitur aduerbialiter pro si in aliquo. vt quid te lesi.i.in quo. In sacris etiã legit/Expoliantes vos veterem hominẽ. Nos per ablatiuum dũtaxat dicimus/Expolio te veste. ¶ Magistro as.i.moderor/guberno: doceo nõ regit duos actõs cõtra Remponẽ. qꝛ in Catone/Inuenies aliqđ qđ te vitare magistro. vterqꝫ actũs regit a vitare. Te quidẽ a frõte: qđ vero a tergo ¶ Multo in sacris duos actos hꝫ. vt Esdre.iij. Multauit gentem argenti talẽta centum: ꝛ auri talentũ vnũ. forsan subaudit vsqꝫ ad: vt multauit gentẽ vsqꝫ ad centum talenta argenti ꝛc. ¶ Celo quotuplicẽ constructionem habet? Triplicẽ. primo regit duos actõs. vt celo te hãc rem.i.nolo te scire hanc hanc. Teren. in adel. Ea ne me celet. Ouid. Hoc te celauimus vnũ. ¶ Secundo pro priore actõ dtm̃ habet: aut cum a vel ab abltm̃. vt Celo tibi consiliũ meum. Teren. in phor. Si hoc celet patri in metu sum. Emilius ꝓbus de vita Alcibiadis. Id Alcibiadi diutius celari nõ potuit. Luca. A superis celare, diẽ. ¶ Tertio ꝓ posteriore actõ hꝫ actm̃ cũ prepõne de. Cic. lib. vij. epist. Bassus noster de hoc me libro celauit. Celo pro sculpo huc nõ pertinet.

¶ Da rogandi verba. Rogo/oro/precor/posco/postulo/obsecro/flagito/exigo/peto/interrogo/percontor/moneo/admoneo: sub quibus cõprehendito iubeo: ꝛ consulo: quia aliquando duos accusatiuos diuersos habere docui.

¶ Quotuplicem constructionem habent verba rogandi? Duplicem. Primo regunt duos accusatiuos diuersos. Tullius. Hoc te obsecrat. Uergi.xi. Pacẽ te poscimus omnes Turne. Precor te hanc rem. efflagito id est vehementer postulo. In libro regum. Dedit mihi dominus petitionem quam postulaui eum. Plau. quam tu virginem me reposcis. In sacris Si filius petierit patrem suum ouum nunquid dabit ei scorpionem? Sic in sacris sepissime reperies: apud alios rarissime: qꝛ per sequentem modũ sepius habet ablatiuũ cum prepositione: vt peto a te ouum. Inuenitur tamen etiã cum duobus accusatiuis. Corne. Tacitus. Experimentis cognitum est barbaros malle Romam petere reges ꝙ̃ habere. Plinius lib.iij. capite.i. Qui Lusitaniam ꝛ Tarraconensem accolunt: iura Cordubam petunt. In euange. Interrogabo ꝛ ego vos vnũ sermonẽ. Plau. in pseu. Sunt que te volumus percuntari. Luca-

Defraudo

Magro.

Multo.
Celo.
Rogandi verba.

*Moneo. Terẽ. Habeo ꝓ illa re qđ illuz moneam probe.
Admodeo post actm̃ principalẽ potius cuz gtõ ꝯstruit Tibul. admonuit domine: deseruitqꝫ venus.

Dux etiam votis hoc te fortuna precat. hoc verbū antique cū dtō nō cōmuni legit. Verg. lib. viij. Optime graiugenū cui me fortuna precari: similiter oro. Terē. Credo q̄ mihi sic oret. sic in sacris. Postulaui patri meo orari: sed non est imitandū. Alia bene reperiuntur cū datiuo communi. vt posce mihi magistrum veniam. sic rogo te, mihi. i. pro me. Plau. Hanc veniā illis sine te exorem. rogo tibi nummos pro rogo te male dicitur. Mart. Quū rogo te nummos pro pignore: nō habeo inquis. Tullius. Sed vt ego quoq̄ aliquid te admoneā. Idem primo in Catil. Quod te iandudum hortor. Idem primo de legibus. Te veritatē exigant: sic exigo te nūmos. Cecilius. Ego illud minus nihilo exigor portoriū. Metelius. Quū sese sciret in tm̄ crimen venire atq̄ socios ad senatū questū flētes venisse sese maximas pecunias exactos esse. ¶ Supplico nō est rogandi verbū pprie: qr quū dico: est supplico tibi: subauditur genu aut poplitē: et ita rogo. Nam genu ad poplitē plicamus quū a potentiore magnū aliquid petimus. Terē. in and. Ipsum hunc orabo: huic supplicabo. semp dtm̄ habet. Priscianus vult etiā actm̄ habere: sed desyderamus testimoniū. Itaq̄ synonyma rarissime aut nunq̄ diuersos regunt casus. Nam decipio te: impono tibi: comedo panem: vescor pane et c. pprie synonyma nō sunt: qr impono tibi subauditur fraude. vescor. i. nutrior nō comedo et c. ¶ Secūdo regūt actm̄: et intercedente ppositione abltm̄. vt exigo a te vel de te pecuniam. peto a te hanc rem: vel ex te aut de te. Verg. xi. Ipsum obtestemur veniāq̄ oremus ab ipō. Cic. p murena. Eadem precor a dijs immortalibus. et alibi. A te peto vt honoris mei causa eum expedias. Calepi. iungit vbis rogandi q̄ro. vt quero te hāc rē vel a te. Ego cu duobus actis nondū inueni: nec cū dtō more indoctorum. Quero tibi: sed intercedēte prepōne cū abltō. Persi. Quere ex me q̄s mihi quartus sit pr: haud prōpte dicā. Plau. in asi. Redde operam mihi cur hoc ego ex te querā. Ibidē videtur dtm̄ habere. Perdiūfidum queris iurato mihi video necesse esse loqui quicq̄d roges: sed hic quero dtm̄ nō habet iurato mihi ordinatur cum necesse est eloqui. Cice. ij. de fini. Quero de te. et alibi: quero ex te: quero te: et quero abs te. quam ob causam recusaris: sic idem semper.

Precor. *Postulo cum abltō iūgit psalmographus Hiero. interprete postula a me et dabo tibi gentes. Oro. Hortor. Exigo. Supplico. Quero.

¶ Da docendi verba. Doceo: dedoceo: pdoceo: erudio: instruo Sallu. in Ciceronē. quem Minerua oēs artes edocuit. Plau. Paupertas oēs artes perdocet. Doceo te hac re. Sallu. in iug. qui senatum docerent de cede fratris. Et in Catil. De itinere hostium senatum docet. Cice. pro Sexto Roscio. De his rebus Sylla doceatur. Gel. ij. ca. xxj. Petebamus vt super ceterorū nominibus regionibusq̄ ipse nos docere vellet. sup. i. de: nō tamen libenter dicerē doceo te de hac arte pro doceo te hanc artē. dicito etiā doceo puerū ire. Iusti. lib. xlj. Equitare et sagiptare magna industria docent. doceo te fidibus: subauditur canere. sic/scio et disco fidibus. Cice. ad Petū. Socratem docuit fidibus nobilissimus fidicem. Bene dicimus. hec res est docenda. Manlius lib. iij. Magna est ratio breuiterq̄ docenda. Plinius. Docende oratorie artis dixit. per nomē teste Lancilo. ¶ Subdoceo cū dtō. i. quod vulgo dr̄ submoneo: vt quis subdocet tibi. i. quis est tibi hypodidascalus: aut vt vulgus dicit submonitor. Aug. iij. cōfes. Grāmatico subdoceret vehementer desyderāti. dedoceo te hanc rem. i. ostendo falsum esse qd̄ didicisti: et contrariū doceo. erudio te bonas lr̄as: et per abltm̄ erudio te bonis literis. Sta. x. theb. Et que te leges preceptaq̄ fortia belli. Erudijt genitrix numiū didicisse queret. Oui. Hortaturq̄ sequi dānosaq̄ erudit artes. Instruo in sacris tm̄: pro doceo legi. Viam iustificationum tuarum instrue me. Alij dicerent. Instrue me via: per abltm̄. Cato. Si tibi sint nati nec opes: tunc artibus illos Instrue. Sic instituo et imbuo te bonis literis nō bonas literas. vt intererit multū quibus artibus: et quibus hūc tu moribus instituas. Horat. quo semel est imbuta recens seruabit odorem testa diu. Disco. i. doctrinam accipio: nō est docendi vbū. discit discipulus: docet magister. Vergi. Disce puer virtutē ex me: verūq̄ laborē. dedisco. i. quod didici obliuiscor. Plau. haud equum fecit qui id quod didicit dedissit. Informo nunq̄ cum duobus accusatiuis inueni.

Doceo. Subdoceo Dedoceo Erudio. Instruo *Instruo ait Valla: quale ē instruā te in via hac q̄ gradieris apud idoneos autores nobis incōpertū est. Disco Dedisco

¶ Da vba vestiēdi. Vestio: induo: cingo. sic exuo et c. Primo regunt duos accusatiuos. In sacris. Vestiuit eū stolam byssinam. Induite vos armaturam dei. Induit eum dns coronam glorie. Verg. Et lanos exue cestus accusatiui sunt diuersi. In acti. apost. Calcea te caligas tuas. Calceo habet in secunda syllaba secundam vocalem nō tertiam. ¶ Secundo regunt datiuum cum accusatiuo. vt in

Vestiendi verba *Vestio Verg. in georgicis q̄q̄ suo viridi semp se gramine vestit

duo tibi tunicã. Naso met.ij. Jandudũ vincula pugnat exuere ipse sibi. Et in ponto. Dunc latus sancti cingat tibi turba senatus. ¶ Tertio regunt actm cum abltõ vt induo te tunica. Uergil. Impulit his cingi telis Ouid. j. meta. Fluminaq obliquis cinxit decliuia ripis. Exuo te castris .i. spolio. Coronor illam rem: vel illa re. Hora. Coronari olympia. notat hoc Priscianus.

Regula quarta.

Delectat: decet: atq iuuat da quarto et oportet

¶ Hec quatuor verba delectat/decet/iuuat/oportet: accusatiuũ post se cupiunt et cum infinitiuo impersonalia dicũtur: cũ ntõ ante se: personalia. vt delectat me studere aut delectat me studium. Decet te caste viuere: aut decet te casta vita. Juuat nos aspicere arua: aut iuuat nos aspectus aruorum .i. delectat. Oportet te ire. Inuenitur hoc verbũ personale interdũ: sed sine vllo casu post se. Teren. Que assolent queq oportẽt. Uarro in re ru. Tertia res est nutricatu q̃ obseruari oporteat. Multũ differt oportet ab opportunũ est: quia oportet vnico p .i. necesse est. opportunum gemino pp .i. cõmodũ. Oportet reperitur apud plures personaliter. Quinti. Disertos satis putat dicere que oporteant. Cecilius apud Priscianũ. Ut ea que oportuerint facta non sint. Elegantius dicimus: teste Ualla actiue oportet legere libros. expedit euoluere authores. vtile est cognoscere plurima. Opere precium est habere quos imitemur necesse est habere vsum q̃ oportet legi librũ ꝛc. Seneca epi .xxxuij. Agricolã arbor ad fructũ pducta delectat. oblecto me carmine: delector historia. Uergi. Juuat arua videre desertosq locos. Idem. Non oẽs arbusta iuuant. Ouid. Lude decent aĩos mollia regna tuos. Antiqui ponebant cum dtõ nec prohibeo si quis parce sic vtar. Tacitus. Decere nobis terram viuã. Cicero .iij. de orato. Qñq id deceat prudentie tue. Terẽ. in adel. Ut vobis decet. Gelli. ix. ca. xv. Introit adulescens ꝛ prefatur arrogãtius ꝛ elatius q̃ etati eius decebat. Sall. teste Seruio in vij. eneid. Locum editiorem q̃ victoribus decebat. Aliter in iug. Quibus pro magnitudine imperij ius ꝛ iniurias oẽs cure esse decet. quibus ordinatur cum esse nõ cum decet. contra Mancinellum nec hic aliter loqui posses. ¶ Decet in illum: puto non male dici: vt dedecet in illum .i. non decet. Tullius. j. offi. Si quid dedeceat in illos: vitemus ipsi. Aldus addit dictis impersonalibus ledit: ꝛ offendit: vt ledit stomachum scribere. offendi cerebrũ indulgere baccho sic possent addi latet: facit ꝛc. qr infinitiuum loco nominatiui habere possunt. vt pertinet ad me studere ꝛc. Quia multa accusatiuum: vel ablatiuum habent gratia prepositionis. vt exeo domum vel domo: ideo de hac re volo nunc agere:

Delectat
Decet.
Juuat.
Oportet.
Oporteo.

Oportet.

Deceo.
Decet. cũ datiuo

¶ Regula quinta

Compositum quandoq dabit tibi prepositure
Casum. Quocirca quartum sextumq dat exit
Sepe quidem docti repetunt bene prepositurã.

¶ Uerbum composite figure: regit aliqñ casum prepositionis cum qua componitur vt exeo ab extra regit accusatiuum. Terentiꝰ in Ecyra. Quum limen exirem. Exeo ab ex regit ablatiuum. Luca. Exeat aula qui vult esse pius. Sic egredior domum vel domo. adeo Petrum. circunsistimus magistrum. ꝛ.
¶ Cur dixisti aliqñ? Quia sepe verbũ nõ regit casum prepositionis sue: vt arrideo tibi. Applico littori. Intersum lectioni ꝛc. ideo authorũ vsus magis considerãdus est q̃ regula. ¶ Sepe prepositio repetit: vt apud Cice. Extra cancellos egredi conabor. Accedo ad ignem ꝛc. Nunc plura afferam per prepositionum ordinem.
¶ Adeo vrbem: ad vrbem: ꝛ in vrbem. Adeo patrẽ vel ad patrẽ: nõ in patrẽ. Uerg. Adit oppida pastor. Tullius. iij. epist. Ad me adire quosdã memini. Sue. in Aug. passiue dixit. Quo facilius vrbs adiretur. Uerg. Talibus aggredit Uenerẽ saturnia dictis. Teren. Adortus est fratrẽ iurgio. Alluo .i. vel iuxta aliquid fluo. Curtiꝰ. Montẽ leniter alluit preteriens annis. Tullius. Gens que accolit nilum .i. habitat apud nilũ. Affor: ꝛ alloquor te. Ouid. Deucalion lachrymis ita Pyrrhã affatur abortis. ¶ Assilio illi: vel illum aut illum. Sillius. li. vij. Alipedem planta currum

Exeo.
* Solinꝰ. Postq̃ tutius homines exiuit.

Adeo.

Alluo.
Accolo.
Affor.
Assilio.

premit: atq; volanti assilit a tergo. Stat. x. the. Nouus assilit ethera magnũ clamor in sacris. Tetras Phlegetontis assilit tenebras. Sil. x. Assilit in ferrum & per vulnera colligit hostem. ¶ Allatro laudẽ tuã. i. obtrecto: carpo: obstrepo &c. Tit. Liuius xxxuij. Cato allatrare Scipionis magnitudinem solitus erat. Marti. Allatres licet vsq; nos & vsq;. Plinius. lib. ij. ca. lxx. Oceanus interna maria allatrat. i. alluit. Rodolphus agricola cum dtõ dixit. Occurrenti allatras. & Erasmus. Canis ignotis oĩbus allatrat. ego libentius dicerem. Canis oẽs ignotos allatrat. q: nequiui cum dtõ reperire. & Quintianus putat cum dtõ barbare constrni allatro.

Allatro

Appello. ¶ Appello vrbi vel vrbem. Sillius in. j. Fatali dido libyes appellitur ore. Apulei in. vij. Quũ littus actia cum appulisset. Cice. vj. in Uerrem. Appellit navis; syracusas. põt hoc carere rectore.

Assideo. ¶ Assideo illi vel illum: et apud illum cum dtõ frequentius Hierony. ad August. Languenti multo tempore assidemus. Cice. pro Plancio. Huic assident. pro hoc laborant. Apuleius. j. met. Assidebat pedes vxor. Sallu. in histo. impersonaliter dixit. Amissum oppiduz assiderit sine prelio audiebat. Idem in Jug. Hiempsal dextra Atherbalem assedit / Priscianus dicit actm̃ regi a dextra alij ab assedit: quod mihi placet.

Accubo ¶ Accubo illi vel illum. Sueto. in Cesare. Theatrũ summe magnitudinis tarpeio monti accubans. Apulle. ij. met. Mansulaz rogatus accubueram. Et lib. v. Lecto maritus accubans. Plau. in menech. Prandi / potaui / scortum accubui

Accumbo ¶ Accumbo etiã actm̃ habet apud Apuleiũ libr. iiij. meta. Mensas dapibus largiter instructas accumbũt. Ceterũ is author multa dicit ab alijs vix vsurpata vt lib. ij. Quadam die percita. Fotis ac satis trepida me accurrit. Idem lib. v. Scopulum istum pro intus aderunt. Et lib. vj. Pedes eius aduoluta. Aliter reliqui. Cur. lib. Aduoluta est pedibus eius. Apulei. lib. vj. Psychen acurrrit suam.

Accurro **Adsum** **Aduoluo.** **Resideo** ¶ Resideo apud eundem accusatiuũ habet lib. vij. Lumbos meos insiliens residebat. Et in. viij. Mulierem que dorsum in meuz residebat repente percussit.

Affero. **Adijcio** **Applico** Aliter nono ait. Nude spine mee residens. idem in. ix. Auicule sermo talis affertur auribus. Plaut. in asina. Eque inusitate dixi: ne quem oculos adijciat. Et Cicero pro Cluentio. Staleni familiaritatem se applicuit: pro affertur auribus. ne cui adijciat familiaritati applicuit.

Afflat. **Aduolo** ¶ Afflat vrbem terror. Florus de bello Mitridatico. Ipsam vrbem Romã regis terror afflabat. Cice. Attico Rostra Cato aduolat. Dic etiaz per dtm̃ aduolo vrbi: aduolo ad vrbem: et in vrbem vt Calepinus probat. Assisto thoro per dtm̃ vt adequito castris. Florus. Parthico habitu castris adequitat.

Adequito

¶ Ante raro facit verbum regere accusatiuuz: vt antecedo: anteceo te doctrina: per datiuum dicitur antegradior tibi &c.

Circunsto. **Circũsideo** ¶ Circunsto: circumuolo: circũduco: & multa alia actm̃ habent gratia prepositionis. Ouid. ij. met. Talia dicentem circũstant omnia solem. Numina. In marco. Circunspiciens illos cum ira. Circumiui cemiterium. Sallusti. Jugurtha oppidum circumsedit. Uerg. Sed nox atra caput tristi circumuolat vmbra. Plau. in Mustel. Circunduce istum hasce edis: & conclauia. posterior accusatiuus regitur virtute prepositionis. prior virtute verbi Circumuenio te. idest decipio.

Circũuolo. **Circundo.** ¶ Circundo solum corio: vel circundo corium solo. Uergilius. Taurino quantum possent circundare tergo. Martia. Qui recitaturus circundat vellera collo. hic posse loqui: posse tacere negat.

Circũsilio. ¶ Circunsilio puteum cum actõ Sil. j. Mox instaurantis pugnam circũsilit arma.

¶ Ob quõq; facit verbũ regere actm̃. Cic. Ut nostras villas obire possis. i. circumire. Obeo legationẽ. i. ɔpleo: facio: finio. Obeo mortẽ. i. morior. Teren. Is obijt mortem et in abltõ obeo morte. Suet. in Augu. Morte obijt repentina. & sine casu. Is obijt: mortuus est. Silli. iiij. Collapsum poplite flexo. Ensis obit. i. circundat et interficit.

Obequito. ¶ Obequito menia vel menibus. i. circũequito. Curt. lib. iij. Quũ agmen obequitaret varia oratione vt cuiusq; animus aptum erat. milites alloquebatur. idem. lib. vi. Dum obequitabat menibus sagipta ictus est. Liui⁹. Ipsis obequitaret castris: captiuum etiam capit. Obambulo. i. circunambulo. idem. Obambulare muris vt facile nosceretur ab etolis cepit. Obsideo vrbem. Obhorreo rem. i. abhominor. Sueto in Aug. Distortos obhorrebat.

Obãbulo **Obhorreo.**

Obrepo ¶ Obrepo te: & sepius obrepo tibi. Horatius. Operi longo fas est obrepere sopnum. Plautus in penulo. Statim te obrepet fames.

¶ Percurro/perambulo/pererro forum. Verg. Ille fuga sylvas saltusque pererrat. Lisa perlabitur Gandauum. Sic veteres teste Seruio: honeste loquebantur. Nos curro per forum. veteres hic imitare.

¶ Trans facit etiã verbũ interdum actm̃ regere. vt transeo forũ. Traijcio mare et vbi simplex hz actm̃ cõpositũ interdũ hz duos. Liui. Traiecit copias iberum. Cesar in com. Cesar omnẽ equitatũ funditoresque et sagiptarios pontẽ traduxit. Transgredior mandatũ: transilio fossam. Transfero te forum. In sacris. Mente polũ nos transferre satage. hec constructio rara est: illa vero frequẽs. Transfero hoc ad vsum Cice. j. offi. Mediocritas ad omnem vsum cultũque vite transferenda est. Luca. in. x. Nondum trãslatos Romana in secula luxus/ Mox autem ita transfertur: vt penes priorem remaneat: secus in alijs.

¶ Inter prepositum oportuit. Inter quoque facit verbũ regere actm̃ vt interluo montes. i. fluo inter montes. Claudianus. Rapuit confinia merens Victor et abscissos interluit equore montes. sepe verbũ aliũ casum regit: vt intercedit tibi mecũ amicitia: id est amicitia me tibi conciliat. Intercessit. Cato. i. mediũ se vi: et vrbis opposuit.

¶ Preter facit verbum interim actm̃ habere. Teren. Cum hec puto preterij imprudens villam preterlabor cũ allabor: cum accusatiuis reperies.

¶ Aberceo te domo: pro expello: Plautinum est. vt eam aberceat domo. i. prohibet: aut expellit. Idem. Quid istuc est negocij quod tam subito abeas domo. Valerius. Et se consulatu abdicauerunt. Suetonius. curia abstinuit. Absum italia: vel ab italia vtrunque apud Sueto. notabis.

¶ Deduco morbũ corpore. i. expello a corpore. Hora. Nõ domus et fundus: nõ eris aceruus et auri Egroto domini deduxit corpore febres: Non animo curas. Plaut[9]. prepositionẽ repetit in Curg. Deduco pedes de lecto clam milites nec sentiat. Et Hiero. ad Helio. Ibi quies non est vbi mens a proposito sepe deducitur. i. renouatur.

¶ Decedo vrbe/ ex vrbe/ ab vrbe etc. Sueto. Decedere via. idẽ. Decessit morbo aque intercus. i. mortuus est. Hora. Descende celo. et dic age tibia. ¶ Desisto incepto. Vale. incepto iussit desistere. destituor auxilio. Deuenio locũ: pro ad locũ poeticũ est.

¶ Ex facit verbum sepe ablatiuum regere: plerũque etiã actũs datur. vt sit ab extra. Exeo orbem: vel vrbe: de vrbe: ex vel ab vrbe. sic Egredior et effugio. Sta. Cadmuz exire vetat. Oui. Et rogat vt tectis exeat vmbra suis. Verg. Quamuis multa meis exiret victima septis. Cice. j. tuscu. Exeamus e vita leti. Idem de responsis Arusp. De cauea exire iubebant. Exeo hominẽ. i. morior. apud Solinũ legitur. Apul. iij. meta. Exibis asinũ. i. exues figurã asini. Sueto. in Aug. Quamuis statuisset nõ egredi tabernaculum. In Tyberio. Nõ egressus est villa. Ibidem. Ab vrbe egrediens. Cicero pro Quintio. Extra hos cancellos egredi conabor. ¶ Euado hostem: ex hoste. i. effugio. Sueto. in Tyberio. Carmelus me euasit. Tullius pro Scylla. Cuius ex insidijs euaseris. Euado gradus: et ad gradus. i. ascendo. Verg. enei. iiij. Sic fata gradus euaserat altos. Et libro. ij. Euado ad summi fastigia culminis. Excedo Italia: vel ex italia. Sueto. in Claudio. Italia excessissent. Vale. Rñdit se vita malle excedere quam mori. Teren. Ex istoc excesserat loco. Sic expello. Luca. lib. iij. Sedibus elisijs campisque expulsa piorum. Et lib. ij. Expulit armatam primus a sedibus vrbem Celius. Cice. lib. viij. episto. Me quum expulisset ex Italia Põpeius. Anguilla elabitur manibus vel e manibus. hec res excidit memoria vel e memoria vel memoria hui[9] rei excidit mihi. Teren. Eijciat oppido. Verg. Portaque emittit eburna. Exigo pro expello elegans est. Valerius. Quum Italia Pirrhum exegisset.

¶ Exto illum. i. longior sum illo: vel supero. Papi. j. sylua. Quantũque egomet nereidas exto. dicit hoc venustius. Idẽ. x. Theb. Sũmaque e margine nidi extra hians.

¶ In facit verbũ sepe actm̃ regere: vt ineo pacem/ fedus/ societatem. i. magnis rebus locum habet. Ineo prandium aut cenã: vix licet dicere: sed incipio. Item ineunte etate: nõ ineunte hora: sed incipiente. Ineo gratiam ab illo. i. facio illi rem gratã Plau. in asina. A me initis gratiam.

¶ Indo butyrum in pultem. Cato. In fiscellam indito. Incurro rem: et in rem. Cic. In odia hominum incurrunt. Cesar in com. In oceanum influit.

¶ Illuceo illi et aliquando illum. Suet in Cesare. Ea nocte cui illuxit dies cedis. i. cui successit. Tit. Liui xxxv. Hic speciosus vltimus dies P. Scipioni illuxit. Sil. x. sibi tristius illum illuxisse diem. Plau. in Bacchi. Vulcanus: sol/ luna/ dies. dei quatuor celestiorem nullum illuxisse alterum.

Percurro
Traijcio.
Traijcio. interduz significat transporto Sallu. iaz oẽs exercitũ: traiecerat. interdũ trãseo. Iustinus. Postque copie omnes omnẽ traiecere.
Traduco.
Trãsfero.
Interluo.
Intercedo
Pretereo.
Aberceo.
Deduco.
Decedo.
Desisto.
Exeo
Egredior.
Effugio.
Euado.
Excedo
Expello
Exigo.
Exto
Ineo.
Indo
Incurro
Illuceo

Incubo. ¶ Incubo hanc rem.i.occupo/possideo/amplector. Apuleius.iiij.meta. Pannosus alioqui: sic sordibus aureos folles incubabat. Pli.ij.natu.histo. Omnia contrarias incubant partes. Incubo illi rei in dtõ.i.insto/innitor/insideo. Uerg. Ponto nox incubat atra. Gallina incubat ouis &c. In sepe facit verbum regere datiuũ: vt innitor haste: infero me questioni: includo te carceri. Stat.vij.theb.per ablatiuum dixit. Nunquam hunc animũ natura minori Corpore: nec tantas ausa est includere vires.

Incido. ¶ Incido in illam rem: & aliquã incido illi rei. Ter. In eum incidit. Sta.in principio octaui. At subitus vates pallentibus incidit vmbris. vetus locutio est per datiuum teste Lactantio. Claudius. Heri recedens vesperi Numantinis incidit.

Infero. ¶ Infero me foro: vel in forum: & aliquã infero me forum. Uergi. Inferretque deos latio. Apule.ij.meta. Repente me nescius forum cupedinis intulit.

Subeo. ¶ Subeo tectum: tecto: & ad tectum. Uergilius. Hec limina victor Alcides subiit. Idem. Iamque propinquabant tectis muroque subibant. Idem. At tecta subibat pauperis Euandri.

Succedo. ¶ Succedo tecto: & aliquã tectum. Uerg.iij.geor. Aut tectus assuetus coluber succedere & vmbre. Idem.vij.enei. Nostris succede penatibus hospes. Sil.x. Neque quisquam armatos ausit succedere muros. Apul.v.meta. Larem nostrũ lete succedite. Succedo tibi: vel in locum tuum. Cice.ij.offi. In eorum locum ipse succedat. Augu.in confes. Ipse est deus noster: & non discedit. quia non succeditur ei.

Subrepo. ¶ Subrepit illi vel illum: vel in illum horror. Stat.xi.theb. Tacitus subrepsit fratribus horror. Sil.xv. pectora subrepit terror. Papi.i.syl. Fessos penitus subrepsit in artus. Insidiosa quies & pigre obliuia vite. Subit animũ aut animo timor vt ante docui. Stat.x.theb. Una omnes eademque subit formido.

Supruo. ¶ Superruo illum. Apuleius primo meta. De alto recidens Socratem (nam iuxta me iacebat) superruo.

¶ Regula sexta.

Quam poscendo diu: quartum vel ponito sextum

Cum quouis verbo: secus ablatiuus adesto.

¶ Omne verbum regere põt accusatiuum vel ablatiuũ temporis sine prepositione aut accusatiuum cũ prepositione per: vbi fieret questio per quamdiu: aut quamdudum. Sed questione facta per quando aut quanto tempore: pro intra quantum tempus solus ablatiuus datur. vt quamdiu habitasti Lutetie? Tres annos vel tribus annis: vel per tres annos. Quamdudũ obijt pater tuus? abhinc tres menseis: vel tribus mẽsibus. Sed prius quidem hoc per accusatiuum dicitur. Quamdudum & quampridẽ.i.quod rustice dicitur. Quamdiu preterijt quod.sed quamdudum querit de re nõ adeo diu preterita quampridem de re ante multos etiam annos facta. Quãdo venisti? hora tertia. Quãto tẽpore hec scripsisti? Tribus horis. Uer.i.enei. Una cum gente tot annos bella gero. Cice. Abfui magnam partem consulatus tui. Uerg. Noctes atque dies patet atri ianua ditis. In sacris. Adhuc modicũ vobiscũ sum.i.per modicum tẽpus. Sic adhuc modicum lumen est in vobis. Cic.xij.ad atti. Quam queris quamdiu hic? paucos dies: sed certum non habeo. quamdiu.i.quam longo tẽpore. Cice.ij.in Uerrẽ. Horũ pater abhinc duos & viginti annos mortuus est. De ablatiuo. Plau.in mustel. Abhinc sexaginta annis occisus. Cice.ij.in Uerrẽ. Comitijs abhinc triginta diebus habitis. ¶ De accusatiuo cum per. Tit. Liuius in proemio. Que nr̃ per tot annos vidit etas. Cic. pro Cluen. per multos annos quieuit. Suet.in Tybe. Cybo per quadriduũ abstinuit. In eodem. Huic cognitioni adeo per totos dies deditus. Tacit. Tot per annos ꝯtinuũ vitę ordinẽ nõ deferendũ. Cice.vij.ad atti. Tenuisti ꝓuinciã per decẽ annos. sic idẽ sepius. Sic Plinius & alij. In epist. Phalaridis cũ ad. Tu vero ad multos annos feliciter viuas. In genesi. Per viginti annos in domo tua seruiui. ¶ De ablatiuo respondente ad quando. Plini. Omnia plenilunio maria purgantur. In euangelio. Media nocte clamor factus est. hoc possumus per actm̃ cum per dicere. Uerg. At pius Eneas per noctem plurima voluens. Tacitus. Quod perditissimus quisque per diem concupiuerit: per tenebras audeat. Additur ablatiuo aliquando ꝓpositio de/vel in. Tacitus. Tali in tẽpore capessande reipublice iter ingreditur. Hirtius de bello gallico

Quamdudum. Quampridem.

* Uergil. Hic iã ter cẽntum totos regnabit annos.

In sequenti nocte equites premittit. Cice. p muře. Uigillas tu de nocte. Liui. xxiij. ceperunt epulari de die. Cesar. vij. de bello Gall. Reliquias de media nocte profici sci imperat. loquitur ita sepius Sueto. in augu. De nocte ad occasionē aure euectus est. Et in Uespa. De nocte vigilabat. Cice. viij. ad atti. Obsignata epl'a quam de no cte daturus eram. Curt. v. De die inibat conuiuiū. Hora. Ut iugulent homines sur gunt de nocte latrones. vt teipsum serues nō expergisceris. ¶ De abltō responso ad quanto tempore: pro intra quantum. Ouid. Si quoties peccant homines sua fulmi na mittat Juppiter exiguo tempore inermis erit: id est intra exiguū tēpus. Cicero. Superioribus diebus veni in cumanū. Idem. Qui his diebus paucis pontifex fa ctus est. i. intra superiores dies ⁊c. teste Ualla. Discimus autē intra decem diesq; veni confeci omne negotium: vbi venuste subauditur post. vt Ualla declarat. Ad ditur ablatiuo quandoq; in pro intra. Sueto. Ex eo continuo nata soboles adeo in paucis adoleuit diebus: vt nō equipararet modo matrem: verūetiā obtegeret. Di midiata hora composui triginta versus. i. intra dimidiatā horam. Que est differen tia inter dimidius ⁊ dimidiatus. Dimidiatus dr quasi dismediatus ⁊ in duas par tes diuisus: ⁊ additur dictioni totū significanti. vt dimidiatū librum legi. i. libri di midiū. Dimidius significat dimidiati partē: iungiturq; huic nomini pars. vt dimi diam partem libri legi. aut substantiue: dimidiū libri: nō dimidiū librum/nec di midiatam partem libri. Uide Gelliū lib. iij. ca. xiiij. Dictam differentiam nō obser uauit Plinius/nisi mendum sit: quia lib. iiij. epistolarum ait. Egeram horis tribus et dimidia. ⁊ li. vj. Dimidias clepsydras. dixit. ¶ Triginta annos natus sum latine dicitur: q2 teste Prisciano subauditur ante. Terē. in heau. Annos sexaginta natus es aut plus eo: vt conijcio. ¶ Ut figurate ⁊ venuste dicimus/puer id etatis: ita etiā studui id tēporis Louanij: pro eo tēpore. Cic. prima in Catil. ad me vēturos id tem poris esse predixeram. Sueto. in Nerone. Nunq; postea publico se illud hore sine tribunis cōmisit procul. ⁊ occulte subsequentibus. Pulchre dixit Philelphus. Ab eo petas mihi vt cōmodet in mensem vnū Sextū empiricū. nō recte omitteretur hic prepositio. Plautus dixit in milite. qui mille annorum viuunt ab seculo ad se culum: vbi genitiuus pro accusatiuo vel ablatiuo ponitur: nec est mutandū: vel sub auditur accusatiuus etatem aut mille est substantiuum singularis numeri.

De nocte vigilo.

*Terent. Sex totis mensibus delecisset.

Dimidius dimidiat⁹.

Id tpis p eo tēpore.

¶ Quomodo differunt accusatiuus ⁊ ablatiuus tēporis respō si ad q̄diu? Nullo modo differunt: licet Nonius Marcellus velit per accusatiuū significari tempus continuū. per abltm̄ nō continuū: venustius tñ per actm̄ loqui mur. Plau. in trinū. Rure dum sum vnos sex menses. Ostende authoritate differen tiam Marcelli esse falsam. Suetonius in Augu. In lectū inde transgressus nō am plius quā plurimum q̄ septem horas dormiebat: ac ne eas quidā cōtinuas: sed vt in illo quidem temporis spatio ter: aut quater expergisceretur. si per actm̄ significa retur tēpus continuū: male proculdubio loqueretur hic Suetonius. Idem in Cali gula. Uixit annis. xxix. Imperauit triennio: ⁊ decem mensibus: diebusq; octo. hic per ablatiuum sine dubio significatur tēpus continuū. Uarro in re rustica. Quatuor mensibus est pregnans. Ualla vtitur alio argumento. Si per accusatiuū significare tur tempus continuū: nō diceremus laboraui sex totos: aut cōtinuos dies. quo pa cto ⁊ oratores ⁊ poete loquuntur. Cic. ij. de nat. deo. Totos dies precabatur. Et in oratione pro reditu suo. Qui totos dies de officio: ⁊ de virtute dixerunt. Et alibi. Decem dies continuos. Uerg. Hic iam tercentū totos regnabitur annos. Terenti. Ubi desedi totum diem. Hanc oratione alij soluunt per regulam Alexandri/Equi ualens geminis. Accusatiuus tēporis per se continuū tempus denotat. vbi addide ris totos: aut continuos: solum tempus indicat. Quia de Alexandri regula meminimus non inutile fuerit eam plene declarare.

Tpis accusatiuus ab abltō nihil differt.

* Ouid. de tristib⁹. Pene decē totis aluit Peantius annis.

* Uergil. Septē illū totos perhibēt ex ordine menses.

¶ Alexandri Theopagite Regula vtilissima.

Equiualens geminis: harum si iungitur vni
Dictio: pro reliqua tantummodo debet haberi.

¶ Quotiens dictio equiualet duabus dictionibus in significando: si ipsi altera illarū iungatur: capitur solum pro reliqua. vt egredior domum. i. gradior extra. Egredior extra domū. i. gradior. sic declarato insum lectioni: i. asum in lectione. adeo te: adeo

ad te.sic exeo:incurro ꝛ cetera declarata ibi.Cōpositū qꝫ dabit ꝛc.sic nemo ꝛ nemo homo.Ceterū opus est ꝛ exēpla huius regule sint ab authoribus nō futilibus vsurpata. Alioqui esset pleonasmos siue nugatio:vt hic est cecus visu non dicam:quis apud bonos authores nō repperi.Declarabo itaqꝫ per ea demū que apud pbatissimos authores leguntur. Quicqd.i.omne qđ.Quicquid cū omne qđ solum significat. Cicero in Uerrem.Omnia quecūqꝫ Carpinatius postulabat facere:ꝛ decernere solebat.Ualerius Maxi.lib.j.Mox humani ingenij prona voluntate petita scrutandi pone respiciens aiaduertit immēse magnitudinis serpentē cōcitato impetu omne quicquid obuiū fuerat proterentē.Boe.in cathegorijs Aristotelis.Quecunqꝫ de eo quod predicatur vnr:oia de subiecto dicūtur.Hiero.in psal.Oia quecūqꝫ faciet prosperabuntur.ꝛ oia quecunqꝫ voluit fecit ꝛc.¶ Opusculū.i.paruū opus.nec aliud significat paruū opusculū.est tn̄ significantia vehementior:vt sit paruū opusculū valde paruū.Cicero in paradoxis.Accipies igitur hoc paruū opusculū.Ibidem. Minutis paruis interrogatiūculis id qđ ppōsuit efficit.Et alibi.Parua particula. Plau. in ruden.Curguliūculos minutos fabulare.Cedo.i.do locū. Cedo locū.i.do. Fetet male olet.fetet male.i.olet.Pneuma est spūs solum:ideo pneuma sctm̄ huc nō pertinet.Perhibeo.i.testimoniū do.perhibeo testimoniū.i.do.Uiso.i.eo visum. doctissimus valde doctus.salto frequenter salio.Calesco incipio calere (vt multi voluere) redeo eo retro.perlucet vehementer lucet.prescire ante scire.Indies.i.in dies singulos.Abstemius abstinens a vino.Concurro simul curro ꝛc.ꝛ tamen per hanc regulam vehementiores significantie gratia dicimus eo visere:ꝗ doctissimus: vbi doctissimus voce nō re est superlatiu⁹.frequēter salto:calescere incipio aut similia ꝛc. Uerg.Maria incipiunt agitata tumescere.Idem.Cepit crudescere morbus. Pli. de Apelle.Gratior erat Alexando frequenter in officinam ventitanti.Idem lib.xvij. Carbo vehementer perlucet.Uer.Asper acerba ruens retro redit.Idem.Haud aliter retro dubius vestigia turnus improperata refert.Et lib.ij.Retro sublapsa refert Spes Canaum.Teren.Nonne oportuit precisse me ante. Plinius vini abstemius dixit.Teren.in Phormi.Uultis ne eamus visere.Gellius.xix.Pedes tum grauiter egrum ire visere.Teren.multa simul occurrunt. Ad hanc regulam potes reducere pleriqꝫ.i.fere omnes:et pleriqꝫ omnes.

Omne quicquid.

Paruum opusculum.

Incipit tumescere.

Frequēter ventito.

Retro refero.

prescio añ.

Abstemi⁹ vini.

Eo visere.

¶ Regula vltima.

Quantum sit spatium quarto vel dicito sexto.

Ast vbi quid factum:sexto tantummodo prome.

¶ Uerbū eundi ꝛ distandi regit actm̄ vel ablatiuū distantie:aut spatij.vt ambulaui septem milia vel milibus.Colonia abest hinc iter vel itinere quatuor dierū.Cic. xv.epi.Abessemqꝫ ab amano iter vnius diei.Uirg.xi.Nec lōgis inter se passibus absunt.Cesar.ij.de bel.ciui.Hic locus abest clypeis passuum xxxij.milia.Curt.v.Edificia nō sunt admota:sunt admota muris:sed fere spatiū vnius iugeris absunt.Patet regit casum huius regule.Uerg.Dic quibus in terris ꝛ eris mihi magnus Apollo.Tris pateat celi spatium nō amplius vlnas.Cesar in cōmen. Hercinie sylue latitudo nouem dierū iter expedito ptz.Idē.ij.de bel.ciui.Patebant hec quoquouersus pedes triginta.In politicis Aristo.Distant hec loca iter semidiei.Aliqñ actus subauditur.Cic.v.ad atti.Nos pperabamus in castra q̄ aberant bidui.Et ab quibus aberam bidui.Quū dicimus.Iui duo milia subauditur gtūs passuū:qꝛ miliare proprie mille passus.Continet passus quinqꝫ pedes.Octaua pars miliary ẽ stadiū. Mar.Te tn̄ vt videam duo milia nō piget ire.Ut te nō videā quatuor ire piget.In acti.apo.Et pcesserūt vicū vnū.Primo Maccha.Persecuti eos sunt viā vnius diei. Leuca ꝛ milia barbara sunt:lꝫ Agricola vtatur.latine dices miliare vel miliarium licet miliare putauerit quidā nostratiū esse barbarū.Ci.vj.ad atti.Accepi tuas literas ad quintū miliare.Hirt.vel oppi.de bel.Hisp. Quū ad octauū miliariū venisset. ¶ Ast vbi quid factū ꝛc.Si vbi qđ factū sit q̄ratur rn̄detur abltūs.vt captus est latro sexto ab vrbe lapide nō sextū lapidē ꝛc.sed opus est vt nomē distantie sit:alioqui prepositio adderetur.vt Petrus mortuus est in carcere.Et hec de acti regimine de synecdoche in actō:ꝛ de ꝓpositionib⁹ in gti regimine egimus:vt de ecce/o/ꝛ heu/in regimine nti.Sequitur regimen ablti cuius regulas obiter ꝯplures declaraui.vt eger pedibus.opus est mihi libro,emo duobus philippeis ꝛc.dicta nō repetam.

✱ Ouid. Sulmo mihi patria ē gelidis huberrimus vndis Milia qui nouies distat ab vrbe decem.

Miliare.

¶ Regiminis ablatiui
Regula Prima.

Natura faciens regitur sine prepositura.
In sexto a verbis permultis mobilibusq3.
Sic dabis efficiens qd cuq3 modo bene possis
Hoc per:pre:propter reserare: pudore tacemus
Te virtute colo: tardus senio:grauis ere:
Rex dono christi:diuino numine presul.

¶ Omne fere verbum et plurima adiectiua regere possunt ablatiuum cause efficiẽtis precipue naturalis sine prepositione:qui ablatiuus declaratur per prepositionem per:vel pre:aut propter. Da exempla de verbis. Taceo pudore:rubesco ignorantia. Tremo metu:heiulo dolore:baccharis ebrietate.i.ppter pudorez ignorantiam &c.aut pre pudore &c.sic expergiscor clamore:hic stupet vitio: lamentor tristitia:pinguescit glis sopno:egroto labore:fatigor itinere. Amo te virtute:fulges virtute:vapulas a preceptore petulentia. Feci amore tui causa efficiens est non finis sic ieiuno amore dei:veni gratia tui videndi: Gr͞a dei sum qd sum. Auxilio tuo euasi.i.per auxiliũ tuum. Consumor cura dolore macetor &c. Da authoritatem. Teren. in ecyra. Gaudeo ita dij me ament gnati causa Ci.lib.vi.epi.ad Basiliũ. Tibi gratulor mihi gaudeo:te amo virtute tua. Pro gaude tibi etiam dices gaudeo tecum Terenti⁹. Ut tacita mecum gaudeam. Dicito gaudeo[?] grauidum: et gaudeo hac re. vel propter hanc rem:aut de hac re. Cicer. Hortensius introijt:pro suum gaudium gaudeamus subauditur propter:Idem Gaudeo mihi de toto hoc ostento. Apulei. per genitiuũ dixit voti gaudeo.lib.i.de asino. Idem. Propter me aliquid gaudeat hic nollez per abltm̃ loqui qr nomen cause: efficientis non significat ppꝛietatẽ quãdam:sed psonam:potius per prepõnes loquemur:vt verberor ppter Ioannẽ:ieiuno propter deum &c.lachrymo gaudio vel pre gaudio. Teren. Lachrymo pre gaudio. ¶ Da exempla de adiectiuis. Pallidus morte:albus frigore:tardus senio: grauis ere:superbus honore &c.i.ppter mortem:frigus &c. Quedam substantiua vt dignitatum nomina regunt ablatiuum efficientis:vt dei gratia rex:diuino auxilio papa &c. Loquimur sic Christiani scientes omnem potestatem esse a deo. ¶ Que sunt huius regule verba? Fere omnia:et precipue neutra secunde cum quibusdã alijs que effectiua dicuntur:et continentur his versibus.

Effectiua dabunt hec sextum:iubilat:albet.
Exultat flagrat/trepidat/tremit/heiulat/alget/
Et calet/et feruet/gaudet/meret/dolet/horret/
Pallet/siue rubet/niger/ardet/iungito friget.
Floret/cum respondet/torpet/pollet/viret/aret/
Et stupet/et languet/valet/et liquet et madet adde.
Glorior/indignor/oblector/de quoq3 lector.
Sic dabis irascor cum pluribus:omnia versu.
Dicere difficile est. Multis dabo prepositurã.

* Uerba effectiua. Uergi. Ferit ense grauem Tymbreus Osirim.

¶ Ouidius. Flagratq3 cupidine currus. domus flagrat igni. Homo ardet ira. mulier estuat amore. fons manat aqua potius q̃ aquaz. vt exulto et sitio iustitia poti⁹ q̃ iustitiam teste Ualla in illud Matthei. Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiã.i.ppter iustitiã. sic fragor vnguento. Uers. [illegible] Thymo fragrãtia mella. Ambrosius petõr q̃uis foris abũdet et delitijs fluat.odorib⁹ fragrat:in amaritudie aie sue vitã exigit. ¶ Glorior meis:de meis:et in meis rebus. delector his et in his. Mancinell⁹. in thesauro suo testimonia affert. Per teipsum facile inuenies. Ouidius. Arua rigent auro madidis squalentia glebis. Quia possum⁹ plerunq3 prepositionem adde

re et per ablatiuum sine prepositione loqui: contingat aliquãdo copulari diuersos casus. Plautus in Aulu. Ego me iniuriam filie fecisse fateor tue. Ceteris vigilijs per vinum atque impulsu adulescentie.

Adiectiua effectiua

¶ Que sunt huius regule adiectiua? Difficile esset omnia enumerare: que precipua sunt continentur his versibus.

Adiectiua regunt sextum multa efficientem.
Ut vilis/turpis/formosus/pallidus/albus.
Nobilis et clarus/inflatus/turgidus/amplus.
Et grauis/et tumidus/festinus/pulcher/onustus/
Et felix/tutus/celeber velox generosus.
Omnia vix multo possem tibi tradere versu.

¶ Ut vilis ebrietate: infamia: scelere mendacio. Turpis morbus. Verg. Formosum paribus modis atque ere. Pallidus amore: albus frigore: nobilis progenie: clarus sanguine. Inflatus: turgidus: tumidus: elatus: superbus: honore auro etc. Amplus honoribus. Non vnquã grauis ere domum mihi dextera redibat. Fecũdus prole ingenio etc. Festinus metu. Pulcher frenis: quam locutionem Seruius honestam dicit. Spolijs orientis onustus. Felix nati pietate tutus presidio. Celeber arte grãmatica: velox timore. Generosus virtute: natalibus etc. sic honestus vita: conspicuus pietate. Plau. Nobilis scelere. Plin. Nobiles clade Romana cannenses. Idem. Utica Catonis morte nobilis. Idem. Iudea gens contumelia numinum insignis. Inuictus viribus: tardus pigritia. Celer timore: feruidus ira. Ouid. Ille celer penna tardos etate fatigat. Fatigatus et fessus studio: itinere: cursu: onere: labore. Beatus diuitijs. Ebrius dulci fortuna speciosus forma: pulcher aspectu. Tristis morte patris. Clarus probitate: odiosus malitia. Iucundus salibus: molestus litibus: virtute modestus. Talia occurrent innumerabilia. Quia de causa efficiente locuti sumus: ideo quero. ¶ Quot sũt cause alicuius rei? Quatuor: efficiens: materia forma: finis: causa efficiens est que rem facit vt faber. materia proprie est ex qua res fit: vt lapides: ligna. forma est que dat esse rei: vt in domo figura. finis est propter quem habendũ aliquid fit: vt habitatio: protectio ab iniurijs celi etc. Finis fere semper in accusatiuo: mediante prepositione regitur: vt ambulo propter sanitatem acquirendam. Causa efficiens aliquando interna est: et regitur ferme in ablatiuo per hanc regulam. Ut pudor tacere cogit: ergo dicimus. Taceo pudore. Aliquãdo causa efficiens est externe: et regitur frequenter in ablatiuo a passiuo mediante prepositione: vt domus fit a fabro. Materia est triplex. Ex qua: vt ferrum est materia ex qua fit culter: materia in qua est proprietas: vt diabolus est materia superbie: dentes sunt materia in qua est albor: hec materia vocatur subiectum inhesionis et regitur aliquando in accusatiuo vel in ablatiuo per synecdochen: vt ethiops est albus dentes vel dentibus vt dictum. est in regimine genitiui. Materia circa quam seu circa quã res versatur et regitur in ablatiuo sine prepositione. vt dicemus in regula tertia: vt laus est materia circa quam dignitas aut dignatio fit: veluti dignus laude etc.

* Vergil. Tum pietate grauẽ ac meritis si forte virum conspexere silent.

Cause rerum.

¶ Regula secunda.

Materies ex qua raro sine prepositura.
Ponitur: vt fuluo nummos cudit faber auro.

Materia triplex.

¶ Materia ex qua aliquid fit in ablatiuo exprimitur sepius cum prepositione de vel ex: vt faber facit ex auro calicem. homo factus est de limo terre. Aliquando prepositio subauditur: sed fere apud poetas. Vergili. Sectaque intexunt abiete costas. Idem. Uiminibus mollique paras detexere iunco.

¶ Regula tertia.

Materia circa quam proprietas habet esse:
Mobile cum verbo sexto capit: auctus honore.
Lacteque distentus. sic adiectiua dabuntur
Plurima: cum verbis fungor: vescor: fruor: vtor.

Victito:fraudo:beo:dono:afficio:colo:sterno:

Cum multis iunges:que prosa recludet abunde.

¶ Plurima adiectiua: et verba regunt materiã circa quam proprietas versatur: in ablatiuo. Da exempla de adiectiuis. vt auctus muneribus: huber distentum lacte: duplex auro: vir duplex animo: fecundus prole: fetus armis. Verg. Loca feta furẽtibus austris. i. plena vel abundantia. Feta ꝓprie est grauida ex partu liberata: teste Seruio. Dignus et indignus laude. Hec aliquando gtm̃ regunt: vt dictũ est. Honoratus dignitatibus. prestans alijs arte. Nihil prohibet idem aliquando dici causam efficientem et materiam circa quã. Immunis crimine. Papinius. v. theb. Immunem furijs de hoc etiam dictum est: vt de purus macula et integer vita: dicimus etiam integer a vitijs. Tacitus. A coniuratione integri. vt vacuus curis et a curis. Oriundus alba vel ab alba: castus venerijs et a venerijs. Liui. Quũ omnes ab alba oriundi sint. Cicero ad atticũ. Oppidum vacuum a bello. Colu. Castus a venerijs. Mundus vita: orbus liberis: nudus vestibus. sic cetera adiectiua carentie. Vergil. Nunc cassum lumine lugent. Extorris patria liber crimine. Exul natali solo. Tale non est vagus pelago: cõtra quosdã male iungentes vagor: et vagus dictionibus carentie: de quibus in genitiui regimine multa dixi. Preditus virtute: preditus malicia. Cicero in Verrez. Homo singulari cupiditate audacia scelere preditus. Apud eundem sepe in malam partem capitur. Lentus gradu. dulcis eloquio. benignus natura. compunctus corde. Incircũcisus labijs. velox pedibus. promptus lingua tardus manu. Licet hic etiã sit materia in qua: tamen etiã potest dici materia circa quã. Sallust. Lingua ꝙ̃ manu promptior. Facetus et lepidus sermone tardus incessu. Liber erit si omnia enumerentur.

Vagus

Preditus.

* Cicero pro Sylla. Me singulari immanitate et crudelitata preditũ. Idẽ ꝓ papirio. Senectute affect⁹ morbo ꝑditus.

¶ Da exẽpla de verbis. vt fungor magistratu: vescor carne: fruor amici aspectu: vtor nũmo: victito lacte: fraudo te iure: beo te diuitijs: dono te equo afficio te honore: colo te modico munere: sterno lectũ tapetis: libero te curis: spolio te veste etc. Nunc latius declarabo singula. ¶ Fungor. i. vtor aut officium dignitatẽve habeo aut ago. vt fungor magistratu: fungor officio boni viri: fungor legatione pretura etc. fungor vita. i. vitam ago reperitur aliquãdo cũ accusatiuo. Plau. in amphi. Hic munus fungatur suum. Et in menech. Parasitus octo hominum munus facile fungitur. Sueto. in aug. Senatoria munera fungeretur. Vetus et elegãs locutio est: teste Beroaldo. Defungor: finio et agere cesso. vt defungor vita. i. morior. hinc defunctus etiam sine ablatiuo pro mortuus. dicimus aliquãdo functus vita: pro defunctus. Virg. O tandem magnis pelagi defuncte periclis. In sacris. Ne sacerdotio fungaris mihi datiuus communis est.

Terent. in adel. Neqꝫ boni neqꝫ liberalis functus est officiũ viri

¶ Vescor. i. nutrior: et cibo vtor. Sil. ij. Rabidi ieiunia ventris. In solitis adigunt vesci. i. impellũt /cogunt. Verg. Quid puer Ascanius superat ne et vescit aura Ethere a. i. viuit ne. veteres cum accusatiuo cõstruebant. Actius apud Marcellũ. Facinus oculi vescuntur. Hiero. in Leuitico. Afferat pro se duos passeres quos vesci licitum est. alibi vesci de carnibus. ¶ Fruor. i. delector et rei inhereo nõ alterius gratia vt fruor amicitia: presentia amici etc. Proprie frui diuinis dicimur ꝙ ea voluptas syncera sit. latinissimi etiam frui de creaturis dicunt. Participiũ est fructus vel fruitus. Cicero in hortensio. Et amenitate summa semper fructus. Neuius apud Gel. xvj. ca. ij. Qui nõ parcit apud se fruitus est. Cicero in thuscula. Consyderet apud se fruiturum. Fruiscor eris. i. fruor Metellus. Summa gloria fruiscor. Celius accusatiuo iunxit. Domos suas qñqꝫ iubet ire: et omnia sua fruisci nunc ablatiuo potius iungito. Plautus etiam per actm̃ dixit: hant frui. Fretus. i. confisus: nomen est non participium regit tamen ablatiuum per hanc regulam: vt tua humanitate fretus. ¶ Vtor. i. vsum habeo. Cato. Utere quesitis sic ne videaris abuti. Cicer. Prepostẽris vtimur consilijs. Inuenitur apud veteres cum accusatiuo. Plautus. Uteris vt voles operam meã. Teren. Mea bona vtantur. Cice. j. de ora. Si erarij corpus vtimur. ad belli adiumenta: et ornamenta pacis. Gel. lib. xviij. Quas voces nõ possumus vti. Neuius passiue dixit. Supellex multa vtitur que nõ emitur. Abutor. i. male vtor. hinc abusus. Itẽ abutor. i. vtendo consumo. et apud Terentiũ cũ accusatiuo inuenies. Vtor capitur elegantissime pro cõuersor. Cicero. Fabio viro optimo et homine doctissimo familiarissime vtor. i. cũ Fabio conuersor. Hinc vsus. i. consuetudo

Fungor. Vescor. Fruor.

Fruiscor.

Fretus.

Vtor.

Usus.

Usura.
familiaritas cõuersatio. vt vsus fuit mihi tecũ a puero. ꝑ eodẽ dr̃ vsura. Cic. Lõga que inter nos fuit vsura hoc efficit. Item vsus. i. vtilitas. Usuuenit. i. accidere solet.

Victito. Pascor.
Uti aduerbiũ priorem corripit: quã produxit vtor. ¶ Uictito butyro/ lacte/ carne ⁊c. de q̃ tidiano fere victu dr̃. Pascor etiã ablt̃m regit per hanc regulã. verũ pasci ad bestias fere ptinet: vesci ad hoies. Pascor herbis passiui gñis est: qr dicimus pasco te herbis passiuũ aũt regit oẽm casum actiui p̃ter act̃m rei patientis. Ouid. in Ibin. Aeras volucres corpe pasce tuo. Pascor herbas deponẽs est. Uerg. ij. enei. Miseros morsu depascit̃ artus. In eodẽ. Coluber mala gramina pastus. Dicim⁹ aũt pascũt boues herbã: herba pascit boues: ⁊ boues pascũtur herba: ⁊ pascunt̃ boues herbaꝫ. Hora. Musa celo beat. Afficio ṽbũ late patet. Afficio te honore. i. honoro. Afficio te

Afficio.
vulnere. i. vulnero. afficio te laude/ vituperatione/ morte/ sepultura ⁊c. i. te laudo/ vitupero/ interficio/ sepelio ⁊c. elegãtissimũ ṽbum est. Sic construunt̃ ꝓsequor ⁊ cumulo. vt ꝓsequor te laude. i. laudo ⁊c. Cumulo te honore. i. vehementer honoro. Viua vox magis afficit. i. disponit ⁊ efficacior est. Oui. Fine coli modico forma virilis

Muneror. Dignor.
amat. Spargo domum florib⁹. augeo te diuitijs. Impertior te salute. ¶ Muneror deponentis gñis vel munero actiui. i. dono. vt muneror te equo. Hora. in epo. Certantem ⁊ vnã purpure qua munerer̃ te priape. ¶ Dignor te laude. i. dignũ iudico. sic indignor. i. indignũ iudico. Uer. ene. j. Haud eq̃dẽ tali me dignor honore. Inuenit̃ passiue. Cice. apud Priscia. Dignatur hoc noie. i. digni habent̃. Uerg. ene. iij. Coniugio Anchisa veneris dignate superbo. i. digne habite teste Seruio. ¶ Muto aurum argento/ Horati. Diruit edificat: mutat quadrata rotundis. ¶ Libero te malo in quo

Muto. Libero. Viduo. Exonero.
fuisti. libero te a malo. i. caueo ne in malum incidas. Hec sepe differentia videri potest vera puto aliquando confundi: vt indifferenter dicamus libero te periculo ⁊ a periculo. Terentius. Libera metu me miserũ. Cicero cõtra Rullũ. Periculo liberetis. Sene. in lib. de ira. Se a cõfusione liberauit. ¶ Pestis viduauit vrbem ciuibus i. spoliauit. Uerg. ene. viij. Tam multis viduasset ciuibus vrbẽ. ¶ Exonero te curis

Expedio.
et ex curis. Teren. in phor. Nos quoq; amicos eius exonerastis metu. Plau. in epidi. Atq; ira ꝓfecto: vt eã ex hoc exoneres agro. ¶ Expedio te cura ⁊ a cura: sic in

Delibuo.
pluribus inuenies p̃positionẽ additã. vt sepius omittitur. Terẽ. in ecyra. Te hoc crimine expedi. Ibidẽ. Qui te citius expedias ex his erũnis. Impleo nauem frumen-

Oblecto.
to sic oppleo/ saturo/ satio/ ⁊ plura: quorũ quedã gt̃m regere docui. ⁊ sine actõ abundo diuitijs. sic exundo/ redũdo/ affluo/ exubero. refercis librũ nugis. dito te spe. Magnifico te ṽbis. Solinus. Unguẽtis eũ delibuit. i. vnxit. hinc delibut⁹: q̃d quidã sine verbo participiũ esse putarũt. Tale regimẽ habent nutrio te cybo: ⁊ in sacris. poto vt potauerunt me aceto. lacto: educo as. reficio/ tollo/ orno/ locupleto/ ⁊ oblecto. vt

Equo. Equus. Imbuo.
oblecto te carmine: vel carmen meũ te oblectat. Pseudo cu ttius male dixit. Tantũ voluptates mihi adulescenti oblectant. Lacto te ṽbis. Circũuenio te donis. Dulcibus est verbis alliciendus amor. sed instr̃m potius q̃ꝫ materia circa quã videtur.

*Imbut⁹ pollutus. Sallusti⁹. Auaricia pecunie studiũ hʒ: quã nemo sapiens cõ cupiuit ea quasi mal' venenis i= buta corp⁹ aim q̃ꝫ viri lem effemi nat.

¶ Equo te amore. Equus adiectiuum etiam aliquãdo ablatiuum habet. Plautus in bacchidi. Plus vidissem q̃ꝫ deceret: q̃ꝫ me atq; illo equum foret. ⁊ in ruden. Iureiurando alligatis leno. vt se equũ est: ⁊ vt lenoniũ officiũ esse consueuit. equum. i. dignum. ¶ Imbuo. i. intingo: immergo: inficio. vt imbuo lanam liquore. Hora. Quo semel est imbuta recens seruabit odorẽ Testa diu. i. infecta. Uerg. Illius arã Sepe tener nostris ab ouilibus imbuet hagnus. i. inficiet/ initiabit/ madefaciet. Imbuo te lr̃is. i. initio/ informo/ instituo/ erudio. Cic. j. offi. Parentũ p̃ceptis imbuti ad eorũ cõsuetudinẽ moresq; deducimur. Imbutus vitijs. i. infectus inq̃nat⁹: instituo te moribus. initio te sacris. sic imformo/ erudio ⁊c. Participo te prandio. Cõico te cõsilijs meis. Plau. in mili. Cõmunicabo te semper mẽsa mea. Instruo te armis. inficio aut inquino acrẽ crepitu. Infamo te opere. Lacesso ⁊ prouoco te verbis: instrumentum videri põt. sic supero/ vinco/ /antecedo te doctrina: sustineo me arte. Tẽpero me vino vel a vino. Soluo te debito. i. libero. Intendo locũ sertis. Palpo te munere. placo te donis. Abdico me magistratu/ pretura/ cõsulatu ⁊c. i. amoueo ⁊ renuncio ijs que pertinent ad magistratũ preturam ⁊c. Liui. Dictator magistratu se abdicauit. Ab-

Cõmunico Abdico. Orbo.
dico filiũ. i. bonis priuo. capit̃ etiã ꝓ repudio ⁊ nego. Terẽ. Generũ abdicat. Pac. ceṡ sanguineã esse abdicãt. Nudo priuo spolio te bonis: ꝓhibeo te domo. Orbo parente oculis: amico. i. priuo. fere de re multũ chara dr̃. Emungo te argento: leuo te fasce: curis: onere. Euacuo animam vitijs. Insero aures fruge cleanthes. i. bona doctri-

Elauo.
na qualem docuit Cleanthes. Mundo domum sordibus. Purgo te peccato. Elauo

me diuitijs .i. spolio denudo. Plaut. in Asina. hunc elaui bonis: castro te testiculis. Exinanio amphorā vino. sic aggrauo/ premo/ maculo/ tego/ operio/ cooperio/ munio/ spargo & alia plurima actiuē regūt cū ablatō materie circa quā. Item figo terraz hasta vel figo hastā terre. Cōficior merore: senectute: tristitia .i. consumor: valde elegans est. Uaco patuit: vt careo. ¶ Frustro aut deponentaliter frustror te spe .i. decipio: frustror expēsas .i. frustra ago. frustrat⁹ apud Gel. cum gtō legit. Captionis versute excogitate frustrat⁹ est. Exulo patria. Luxurio diuitijs. Uerg. Luxuriatq; thoris animosum pectus .i. lasciuit. Tibul. Luxuriant animi rebus plerunq; secūdis pro eodem dicitur luxurior. Col. lib. iij. Cacumina virgarum ne luxurient dimutilato. Capitur hoc fere in malam partem pro furijs luxurie agi.

Conficior. Frustro. Luxurio.

¶ Regula quarta.

Forma modusve datur per casum rite latinum.

¶ Nomen forme vel modi regitur in ablatō sine prepōne a verbo et adiectiuo noie aliqñ etiam a substātiuo quotiescunq; apte fieret interrogatio per quō: vt canto alta voce: aspicio te toruis oculis. Facies miris modis pallida. ecce si quis querat: quō cantas? apte rñdebis: submissa voce. graui accētu. quō hic est magister? noie & titulo non re. Oui. Tres sumus imbelles nūero. Liui. Plures nūero q̄ ipsi erāt ceciderunt. Justus iustitia & similia huc reducunt. vt caleo calore: & si quid tale inueniatur noie. Petrus: cognoie Paulus. noie grāmaticus: re barbarus. Sum tibi natura pater preceptor consilijs. Troianus origine. Cesar. Spe diues: re paup. Non iniuria id feci. More meo doceo: authoritate mea id feci. Jure meo hoc mihi vendico .i. concessa mihi ab oibus libertate. Pro iure meo dico .i. confidenter. Item recito duplici prolatione. Summopere desyderio. Magno desyderio expectatus aduenis Nullo pacto fieri pōt. Antiquo instituto hoc facio. Sic que in aduerbia transierunt Falso quereris: auspicato duxisti vxorem. Sedulo dabo operam. Haud expectato venisti tam subito abiturus. Insperato redis. Summa diligentia stude. equo aio feras aduersa. Nescio serio an ioco loquaris: verbis deum amas. factis negas. Usu uenit Joanni nomine meo salutem dicito. Suscipito hoc munusculū hilari fronte It lento gradu. dormit sopore graui. lepores patentibus dormiunt oculis. Cicero. Secreto hoc audiui. Apostolus. Spiritu ambulate. Si spiritu viuimus: spiritu et ambulemus. Qua mente id fecisti. Fide bona id possideo. iusto titulo obtineo: merito lachrymor. Immerito vapulo. Primus ordine: dignitate &c. Sepe etiā per hāc regulam abltīm habet vt sepe numero: sed potest esse vnica dictio. Canto alta voce i. alte: quia ablatiuus huius regule ponitur sepe loco aduerbij.

* Sallu. Falso queritur de natura sua genus humanum.

¶ Regula Quinta.

Mobile vel verbum mensuram dat sibi quarto.

Uel sexto: longus treis vlnas: vel tribus vlnis.

¶ Adiectiuū vel verbum regit mensure nomen in actō: vel in ablatō: vt hic pannus est long⁹ tres vlnas vel trib⁹ vlnis. ¶ Da authoritatē de actō. Pli. lib. xxvj. ca. viij Caulis palmum vnū altū. Gel. lib. j. Longū pedes ducentos. Pli. lib. vj. ca. xxviij. septem pedes longus. Et alibi de Babylone. Muris ducentos pedis altis: quinquagenos latis. Idem. Septem pedes longus. vmbram non amplius quatuor pedes longam reddit. Idem. Radices triginta pedes longe. Idem nucleo crasso sex digitos: sic loquitur sepius q̄ per abltīm Plau. Comesse panem treis pedes latum potes. Cesar. ij. de bello ciui. Latas tres pedes fecerunt sic idem sepissime loquitur ¶ Da authoritatē de ablatō. In sacris. Erat aūt Niniue magna itinere trium dierum sic butyrum est graue tribus. libris. Persius. Pinguis aqualiculus ppenso sesquipede extet. Sesqui est quid cum dimidio vt sesquihorā: sesquiannus.

* Marc⁹ Tulli⁹ de amicitia. Qui summaz spē ciuiū quā de eo iaz puero habuerant continuo adulescens incredibili virtute superauit.

¶ Regula Sexta.

Mensuram excessus verbum: vel mobile sexto.

Optat: vt excedo digito: pede longior vno.

¶ Dictio significans excessum: regit ablatiuum qui significat quantitatem excessus

certam vel incertam: vt sum te longior capite: hoc lignū excedit illud digito. Sum te modico doctior: multo fortior &c. Juuenalis dixit de Pygmeis. Tota cohors pede non est altior vno. Supero te doctrina non est abltūs mensure: aut qui indicet quantitatē excessus: sed est ablatiuus materie circa quam. Ualerius. Deformet existimans quos dignitate prestaret: ab his virtute superari. Multo ante: multo doctior &c. ante patuerunt: & aduerbia potius nonnullis videntur ꝙ ablatiui. Annosior me es duobus annis. Sum te iunior octiduo: aut nouendio: non vltra: nec septidio/sexdio/quindio: sed bene quatriduo/triduo/biduo.

Regula septima.

Passiuis sextum dabimus cum prepositura.
A vel ab. Accipiens sic do distans: remouensq;.
Sic alius ponas: et que conformia noris.

¶ Omne verbum passiuū potest regere post se abltīm mediante prepositione a vel ab: vt amor a Petro: liber legitur a magistro: vapulas a preceptore: infans osculatur a matre. Hora. Laudatur ab his/culpatur ab illis. Est ne omne passiuū passiui generis? Minime. Quia vapulo passiuum est non passiui gn̄is. ¶ Quomodo differt passiuum a verbo passiui gn̄is? Passiuū est qđ pati: aut tanꝙ pati significat siue in o: siue in or: desinat: vt audior vapulo. Uerbū passiui gn̄is est quod dempta r/redit in actiuum: vt legor lego. ¶ Quotuplicia verba regunt casum huius regule? Quadruplicia. ¶ Primo verba passiui gn̄is: vt aurum amaꝛ ab auro. Spolior a latrone vestibus. ¶ Secundo neutra passiua: vt vapulo a preceptore: homo fit a deo: ligna veneunt a rustico. Plura neutra cum abltō rei agentis non inueni nec reperiri posse testatur Lancilotus: licet Priscianus: & post eum plures dicant: non ꝓbent recte dici. Exulo a principe. Nubit a me filia. Quum igitur insolitū verbum sit vt scopulus fugiendū: solum vapulo & fio: veneoq;: construam cum ablatiuo agentis. Quintilianus libro. ix. An ab reo fustibus vapulasset. Et alibi. Fabritius respondit se a ciue spoliari malle: ꝙ ab hoste venire. i. vēdi. Exulo Ferrarie: sū illic in exilio. Exulo ferraria: vel a ferraria. i. exeo locum in exilium ire compello. Terentius in eunu. Domo exulo. Macro. lib. satur. vij. ca. j. Si propter hoc a conuiuijs exulabit philosophia: procul hinc facessent & alumne eius honestatem dico: & modestiam: nec minus cum sobrietate pietatem. Exulo dicitur quasi ex solo eo. ¶ Tertio communia passiue capta: vt osculor a matre. Gratia largitur nobis a deo &c. ¶ Quarto impsonalia passiue vocis: vt reclamatur ab omnibus sub passiuis continentur: licet actiue significent Actiua pro passiuis teste Seruio multa leguntur vt precipito: turbo: tondeo &c. nec tamen regunt ablatiuum passiuis proprium. Contra pro actiuis passiua inuenies. Uergilius. Pictis bellantur amazones armis. Cic. iij. Tuscu. Multa inimicos et mortuos puniuntur. i. puniunt. hec (inquit Seruius) imitabimur: sed noua ad illorum exempla non formabimus. ¶ Est vbi passiua in actiua mutare non licet teste Seruio: vt sacerdotes creari/virgines capi/linquor et consternor animo: desiderat in prelio pro mortui. Et contra delecto te: non delector a te: & mutuo pecuniam non a me pecunia mutuatur: sic fenero. q; mutuor feneror delector: non passiua sunt sed deponentia. De his multa Antonius Nebrissensis et Lancilotus et Seruio in illud Uergilij. vj. eneid. Optato conduntur Tybridis alueo. Ceterū non penitus eis accedo quia recte dici/Sacerdos virginem capit: ostendit Gellius lib. j. ca. xij. vbi dicitur In lib. j. Fabij pictoris: que verba Pontificem Maximum dicere oporteat: quum virginem caput scriptum est &c. Item afflatus numine: ictus fulmine rumpitur inuidia: discrutior animi: findor &c. hic vix licet actiuis vti teste Lanciloto. Contra actiua multa sunt quorum passiua rarissime leges. Aplico/equiparo/succollo/maneo/occulo/lacto &c.

¶ Accipiens sic do &c. Verba accipiendi: distandi: & remouendi regunt ablatiuū cum prepositione a vel ab: vt accepi literas a Petro habui a Paulo: audiui a nuncio. longe distat a nobis India. absum ab Italia. remoue a me lapidem: aufer a me aurum &c. aliquando omittitur prepositio. Suet. in cali. Causa caderent. i. litem perderent. Idem in claudio. Italia summouerent. Et in Domitia. Philosophos omnes vrbe Italiaq; summouit. Tacitus. Italia pellerentur. Idem.

Octiduū. Nouēdiū. Tullius. de amici. Neceām ab isto officio qđ semper vsurpaui cū valerē abduci in commodo meo debui Tulli⁹ de amicicia. Fannius. Et Q. mutius ad socerū veniūt post mortē Africani. ab his sermo oritur. Passiuum verbum. Vapulo. Exulo. * Cicero in epi. Vehementer ab oīb⁹ reclamatū ē Luc. Tibi numie ab oī cedetur. Actiua pro passiuis et contra. Creari. Capi. * Cesar desyderati sunt eo die sagiptarij, circiter ducenti. Cado cā.

Repetundarum damnatur: atq3 Italia exigitur.

¶ Da accipiēdi verba. Accipio recipio audio disco quero habeo intelligo cōduco ꝛc. Accepi a te literas melius: ꝙ recepi. ꝛ tamē recte dicitur recepi literas cōtra Ferettum. Cice. iiij. epi fa. ad Plancum. Binas a te recepi lr̄as Idem. xij. ad atticū. A te heri duas epistolas accepi. Plini. v. episto. Recipies ep̄las steriles. in eodē ad Fabatū. Recepi. lr̄as tuas. Cice. lib. viij. ad genitorē. ꝛ ad geminū. Audiui a vel e vel ex vel de te. .i. tu dixisti mihi. Audiui de te etiā significat aliq̄s dixit mihi de te. In euang. Serue nequā quid hoc de te audio. A te ipso hoc habes. Spero: ꝛ expecto abs te bonū intellexi a matre. Conduxi domum a Paulo. Nascor a nobili. i. naturā ꝛ originē principiūq3 viuendi accipio. Taci. Nasci a principib⁹ fortuitū est. Sepius dicimus orior: ꝛ nascor de vel ex femina. ꝙ a vl' ab ꝛ elegātissime sine p̄pōne. Nascor pistore: obstetrice ꝛc. Sallu. Catilina nobili gn̄e nat⁹ Uerg. Nate dea. Patior multa ab emulis. i. accipio dāna. vel incōmoda. Disco a te ex vel de te. Teren. Disce ab h's q̄ vere sciūt. Plaut⁹ in penul. De te quidē hec didici oīa. Uerg. xij Disce puer virtutem ex me verūq3 laborē: fortunā ex alijs. Disco per te. i. a te . Ouidius de remedio. Discite sanari per quem didicistis amare. Disco hanc rem: ꝛ de hac re. Plaut⁹ in disticho. Discā de dictis melioribus. Dicimus pulchre. Silentiū est a turba p̄ turba tacet. Cice. in orato. Ipse conticuit: ꝛ a ceteris silentiū fuit. Mutuo a te pecuniā. i. accipio. Dicimus autē pro eodē mutuo neutraliter: vel deponētaliter mutuor: sic fenero ꝛ feneror. Mutuo vel mutuor a te argento: vel tibi argentū quia simile est verbo dono: teste Lāciloto. Quintianus. Usuram accepisti vltro a me mutuatus es. Apuleius. Sub qua specie mutuari cupis i. mutuo accipere. Capitur simpliciter pro accipere aliquando. Cic. in tuscul. Uirtus a viris nomē est mutuata. i. accepit. Et in offi. Crassus quū esset admodū adulescēs: nō aliūde mutuat⁹ est: sed ipse sibi peperit maximā laudē. Fabi. xij. Quas mutuari solemus. Cic. ad Attic. vij. A Celio mutuabimur. Mutuo vel mutuor tibi sine actō nō d': teste Ualla. Fenero vel feneror tibi. i. pecuniā ad vsurā do. Seneca. epi. ij. Quantū poscat: aut fenerer. i. ad vsuram det. ꝛ epist. xlj. Multū ferit: multū feneratur. Hiero. in ecclesi. Qui facit miam feneratur primo. Cice. vt em̄ beneficij: liberalesq3 simus: nō exigamus grām. Neq3 em̄ beneficium feneramur. sed natura p̄pensi ad liberalitatē sumus. i. fenori dam⁹. Mar. Hec oēs fenerat vna deos. Fenero. aut feneror abs te. i. ad vsurā accipio. vt lib xxxj. Digestorū p̄pe finē. Prātem habeant vendere coheredi suo ꝛ fenerari ab eo. Emo te ab illo: vel de illo.

Accipio.

Nascor.

Disco.

Mutuo.
Mutuor.

Fenero.
Feneror.

¶ Da distādi: ꝛ remouendi verba. Disto: differo: absum: abeo recedo: alieno: amolior: diuido: segrego: arceo abhorreo ꝛc. Philel. Quod abest ab oculis id quoq3 abesse corde. Suet. Nec abhorret a veritate. i. nō alienū est. Nō secus abhorres a lr̄is: ꝙ Sathanas a signo crucis. Et sine casu. Ambrosius lib. i. off. Legimus officiū dici a nobis posse nec ratio ipsa abhorret. i. aliena est. Horreo: obhorreo: ꝛ abhorreo hāc rem. i. abominor ꝛ execror. aut miserere formido . Uerg . A tergo horrebis iberos. Sic horresco. Idē. Nec tu mēsarū morsus horresce futuros Suet. Distortos abhorrebat. Lactāti⁹ lib. iij. Nō est sapiētia si setū hominū abhorret. Catul. in Epithal. Senaq3 abhorrebas prisci. p̄cepta parentis. Suet. Ut obscenum ostentū abhorrentib⁹. Itē abhorreo a te volūtate. Cur. vij. Nec colore quidē abhorret a ceteris. horreo crudelitatē tuā: vel tua mihi crudelitas horret. Lac. lib. v. Cui em̄ talia sacrificia nō horreāt. Auerte irā tuā a nobis. Aufer a nobis dn̄e iniquitates nostras. Discedite a me operarij iniquitatis. Hora. Uiuere sic recte nescis discede peritis. dtūs est per regulā. Ternum p̄ quarto ꝛc. Plau. Apage illū a me . i. adhuc remoue. Ciconie auolāt ab hac terra. hec ciuitas defecit a principe suo. Eripe me dn̄e ab hoie malo. Caueo a te. Timeo a te: q̄ ante patuerūt. A morte p̄petua libera nos dn̄e. Martinus migrauit a seculo. Ille migrauit ab vel ex hac vicinia. Terē. Uos hinc amolimini . i. recedite. Abige canem a popina. Arce felem butyro vel a butyro. Liui. vij. Grecos arcere litoribus iussit . In eo. Nec ascensu accnerit.
¶ Discordo a te: ꝛ aliq̄n discordo tecū. Quint. A sermone tenui sublime nitidū discordat. Tacitus vt notauit Lancilotus. Cum quis eternū discordāt. sic dissideo a te: vel tecum: licet Aldus neget latine dici discordo: ꝛ dissideo tecum. ¶ Ualerius maximus. Armis cum Cinna collega suo dessidens. Aldus putat mendum esse p̄ a Cinna. Ego credo nullum esse mendum. quia Tacitus dixit. Cum quis discor-

obhorreo.
abhorreo.

Discedo.

Discordo.
Dissideo.

* Ortū d° Liui°. Nati Carthagine sz orti undi a syracusis.

dant. Et Pli. lib. xxxvij. Adamas dissidet cuz magnete lapide in tātū vt iuxta positus ferrū non patiaꝛ attrahi. Concordo cuz illo. i. conuenio. Concordo: barbarū est Fugio illum vel ab illo. Juue. vj. Que fugit a sexu. Uerg. Quem fugis ah demens. Facesse a me Eripio te malis: ⁊ a malis: sic absterreo. Hora. Alioꝝ obprobria sepe absterrent vitijs. Supsedeo hac re cum abltō sine prepōne semp legi. Cice. in Rhe. Narratione supersedendū est. i. omittenda est narratio. Cesar. i. de bel. gal. Prelio supsedere statuit. i. omittere preliū elegantissimū verbū. Ci. ad. sulpiti. Supsedeas hoc labore itineris. i. omittas venire. Gel. lib. ij. actō iunxit. Affines opam quam da re rogati sunt supsederunt. hoc fit q: sup vtriq casui seruit. Hiero. contra Jouinia. iunxit huic verbo infinitiuū. Omnino facere supsederit. Idem huic v̄bo noue dtīu dedit contra pelagianos dicens. Supersedendum huic labori censeo.

Fugio.
Supsedeo
*M. Tulli. in p̄fatione lib. de amicitia meministi eñ pfecto vt opinor attice: ⁊ eo magis quod P. sulpiti. vtebare multū quū is tribun⁹ plebis capitali odio a. Q. pōpeio q̄ tuz cō sulerat dissideret.

Sic alius ponas ⁊c. Quedā adiectiua regunt abltm̄ cuz a vel ab: vt alius ab illo: sic alter diuersus ⁊c. Primus a rege. Scōs a principe. Integer a vitijs. Castus a venereis. Orūdus Troia vel a troia. Uacuus curis: ⁊ a curis. ⁊c.

Regula octaua.

Instrumenta dabis sextis sine prepositura.

Quodvis verbū pōt regere instrumentum in abtō cuiuslo modo addi pōt p̄positio licet in vernacula lingua audiaꝛ cuz. vt aro equo. Scindo panez cultro. video oculis: pugno gladio: nitor baculo: ludo alea pila troco ⁊c. Dicimus etiā per actm̄ ludo aleā: Suet. in cesa. Troiam lusit. Item Cedo ferula. Impuli te pugno: tango manu deleo lachrymis: loquor lingua. Peto te stricto gladio. i. insequor Capiꝛ pe to sic aliq̄n in bonū. vt meminit Serui. Uarro in re rusti. Asinis arant. Uerg. Malo me Galatea petit lasciua puella. Item Feci iter pedib⁹. Audiui aurib⁹. Imbribus venti sopiūtur ait Plini. Idem Basilic⁹ alios serpētes olfactu necat. Ter. Phaleratis dictis seducis me. In ethicis. Oia mensurāꝛ nūmo. Uerg. Hi iaculis illi certant defendere saxis: Pruden. Impatiēsq more saxo petit increpat ore. Terē. Naribus duxi hunc casum. sic orator verbis vincit vir bellicus armis. Demona non armis: sed morte sub egit Jesus. Dic ieci lutū in petrū: nō aūt ieci petrū luto: q: nō hoiez iacis. sed aliq̄d in hoiem. In Euāg. Tulerūt ergo lapides vt iacerent in euz. An latine dicimus percussit te cum baculo? Non nisi percusseris me ⁊ baculū meū: q: instrumento ne implicite quidem additur cuz teste Ualla. Ideo quidā male dixit Gladium qui cum se percusserit eduxit. dicēdū fuerat solum quo. Ideo male dixit Pseudo curtius. Pugnant dolo priusq̄ cum armis. Et cum quo linguā lauant p quo sanguine. Et quod Orosius lib. vij. dixit. Ipse imperator cum sagitta saucius: ipse sine p̄positione dicerem. Sagitta saucius: decepit hos opinor illud Cur. lib. v. Rex cum curru vrbem: ac deinde regiam intrauit: sed hic currus non instrumētū tantū est: sed etiam comes. Uult enim dicere ipsum etiam currū intrasse regiam vtcunq est: mallez hic prepōnem omittere: ⁊ forsan vitio librarioꝝ mēda est. Ubi non instrumentū significamus: sed comitem: lz prepositionē addere: teste Ualla vt acceptus est a nobis honore. Magna cum beneuolentia scripsit. Cum mira affabilitate me allocutus est. Cuz dira truculēta me aspexit. i. honore comite: non instrumento ⁊c. Potes sine prepositione etiā dicere. Accepit me magno honore. i. honorifice ⁊c. Abltm̄ instrumenti vocat Prisciā. quem Quinti. Dona. Seruius Diomedes: ⁊ ois fere antiquitas septimū casum vocat. Nam cuz dico hasta percussi: non vtor natura ablatini teste Quint. nec ū idem grece dicaz datiui. Ratio Prisci. est q: prepositio addita: vel subtracta non mutat naturaz casus. Nebrissensis ostendit hanc rationē nihil valere. Georg. Ualla lib. xxxj. c. xix. dicit septimū casuz a Prisciano iure repudiatū esse. Rursus ponētes septimū casum multū differūt inter se. Nā quidā solū instrumenti casum septimū esse volūt: alij etiā casus consequētie vt me docente dicis. Donat⁹ in scda editione etiaz 2paratiui casum: vt doctior illo. Diomedes etiā vbi prepō addiꝛ. vt in Scipione militaris virt⁹ eminuit ⁊c. Itaq grammatici certāt ⁊ adhuc sub iudice lis est. Ego an septim⁹ casus sit susq deq fero q: sp abltō sitis est: nec aliq̄d confert ad recti⁹ loquendū. Quo circa hac subtilitate p obscura: ⁊ pueris paꝝ vtili supsedenduz censeo q: (vt Ci. ait: hoc vitiū sūmope vitādū ē: ne nimis magnū studiū i res obscuras: difficiles: ⁊ min⁹ necessarias 2feram⁹

Ludo cuz abltō. Gel. Is optime fidibus ludere a magistro eius dictum dicerat.

*Cū non iungiꝛ rei significāti instrumentū: sz comitez effec⁹ a Nebrissensi septim⁹. cas⁹ vocaꝛ.
Septim⁹ casus.

¶ Regula vltima.

Absq; regente duos sextos bene pone sequele:
Discunt discipuli me preceptore docente.

¶ Quoties due orationes nominatiui ⁊ verbi sic se habent: vt alteri aponatur talis. particula dum: qñ postq; ⁊c. lepide priorem mutamus in duos abltōs qui non regūtur: sꝫ absolute ponūtur in designatione sequele: vt ꝓ dum magister legit: discipuli scribunt: eleganter dicitur. Magistro legēte pueri scribūt. sic Magi apertis thesauris suis obtulerūt munera. i. postq; aperuerāt ⁊c. Lectis sacris reuertor ad poetas. Cena facta cantamus Magistro recitaturo Petrus iuit in forū. i. dum magister paratus erat legere. Lucanus. Venturo Cesare Romam ignaue liquere manus. Ad altū sensuꝫ sic non loquemur teste Lanciloto. Me cantaturo auscultabis sed me cantāte auscultabis ꝓ dum ego cantabo ⁊c. Dicitur abltūs sequele siue cōsequentie: quia aliqd ex altero denotatur sequi: sole lucente euanescūt tenebre: hi ablatiui non reguntur: quia sequenti verbo non adherent: nec ipsum declarant.

* Vergil. Regina ad templū forma pulcherrima dido incessit magna iuuenū stipāte caterna

¶ Quotuplices sunt ablatiui positi absolute? Quintuplices.

Ablatiui absolute positi quintuplices.

¶ Primo alter abltōrum est nomen: alter participiuꝫ. vt Augusto regnante natus est christus. Tyberio imperante crucifixus. In sacris. Ueniunt ad monumentum orto iam sole. Crescente numero apłoꝝ factus est murmur Grecorum. Boet. ij. de conso. Nouimus quātas dederit ruinas, Urbe inflāmata patribusq; cesis ⁊c. Sil. li. j. Clausos acuunt extrema pericli. Et fractis rebus violat ⁊ vltima virtus. Taci. Plebes omissis armis per agros palat Plini. Tyberiū principē tonante celo coronam lauro solituꝫ ferunt contra fulminū metus. Secūdo alter abltōꝝ pronomen est: alter participiū. vt me viuente non egebis. Tertio neuter abltōꝝ est participiū et subanditur ente: nec vnq; exprimes nisi declarationis gratia. Ouid. Me duce carpe viam. Cicerone consule Catilina damnatus est. Sil. lib. iij. Uigili stant bella magistro. stant. i. vigent non dormiēte rectore. Iuue. Credo pudicitiā Saturno rege moratā in terris. Uergi. Te duce siqua manent sceleris vestigia nr̄i. Irrita ꝑpetua soluent formidine terras. Hora. Nil desperandū teucro duce: ⁊ auspice teucro. Iuue. Se iudice nemo nocēs absoluit. Idem. Me nemo ministro fur erit. Quo suggestore hoc fecisti? Ter. Me impulsore non fecit. Ci. O fortunatā natā me consule Romā. Nec dicas Joānes venit se tertio: sꝫ venit terti⁹. Hora. Nudus inopsq; domuꝫ redeā te vate. Uerg. iiij. geor. Te matre relinquor. Legati redierunt re infecta Saluo honore meo nequeo hoc facere. Joānes abijt hospite insalutato: patre inuito sic nescio me fecisti incōsulto me nupsisti. Iuue. Quid em̄ saluis infamia nūmis Saluo honore id fecerim. Quarto alter abltōꝝ subanditur. vt tūc videbimus deū facie ad faciē supple ente. raro vtimur hoc modo. Tonāte intramus domū. supple deo vel natura. sꝫ melius loquimur hic per deū sic. Dum pluit intramus domū. teste est Badi. grāmaticus diligētissimus. Quinto soluꝫ participiū ꝑteriti tp̄is neutri gñis: aut gerūdiū in do ponit absolute. vt dicto de noīe agendū est de ṽbo Cātando rūpitur anguis. Iuuenc⁹. Sed Maria audito Christū venisse cucurrit. Sal. Audito regē in Siciliā tendere rarus sermo est apud doctos. nisi per gerūdia: ⁊ vbi participio infinitiu⁹ iungit loco alteri⁹ ablatiui. pulcherrimi aūt sunt. j. ij. ⁊. iij. modi vt deficiente causa deficit effectus. Quo audito vehemēter excandui ⁊c. Dicim⁹ ne latine: me legēte ꝓficio? vix: sꝫ Priscian⁹ asserat recte dici. q: sic nullum latinū repperi loqui: sꝫ sic legens ꝓficio. Dicit ne recte. Dū lego ꝓficio? vix q: regula Valle est. Quoties duoꝝ ṽborū est idem suppositū: siue ntūs. prius verbū meli⁹ in participiū vertit nisi esset verbū substantiuū: qđ cum participio eleganti⁹ omittet. vt ꝓ dum lego ꝓficio: dicā legens ꝓficio. Pro: q: occupabar: venire nō potui. dicā: occupat⁹ venire nō potui: nō me occupato ⁊c. sic comedēs studo: nō comedēte. Multa tuli puer. nō duꝫ fui puer nec me puero. icinnatur⁹ multū comedo ⁊c. nec aliter dixit in arte Hora. de sene Laudato: tp̄is acti se puero: q: sensus est. Tp̄is acti quuꝫ ipse esset puer. Valla putauit se puero ordinari cū eo qđ sequit: censor castigatorq; minoꝝ qđ verū nō est. Obseruatur ne semꝑ hec regula? non quia elegantie regula est non latinitatis. Terentius in eunucho. Dum rus eo cepi mecum cogitare.

Me legente proficio Dum lego proficio.

¶ Grammatice Despauteriane: liber nonus de ordine declarationis grammatice: et de Syntaxi reciprocorum.

¶ Ordo grammatice declarationis.

Optandi debent aduerbia siue vocandi
Sumere principium: velut interiectio sepe.
Ecce age et heus. post hec casum decet addere quintũ
Hinc rectum sequitur verbum. Tibi sit generalis
Regula: que a tergo regitur: vult dictio cuncta
Postponi. Si quis declarat: iuris idem sit.
Si quid sit tacite positum: supplere iubebo.

Ordinis grãmatice declaratio nis regule vij.

¶ Regule ordinis grãmatice declarationis sunt septē. ¶ Prima reg'a. Excitandi particule: vt aduerbia optãdi/ vocãdi/ demõstrandi/ hortãdi/ et ridendi: et interiectiones plerũq; sumũt principium in ordine grãmatice declarationis. Scd'a reg'a. Post hec sequit' vctũs. ¶ Tertia. Post vctm̃ sequit' ntũs a fronte verbi rectus. ¶ Quarta Post ntm̃ sequit' verbũ p'sonale finiti modi. Semp intelligo si sit in orone. nam si hec abfuerint: ab imp'sonali inciperemus. vt tedet aiam meã vite mee. ¶ Quinta Dictio recta a tergo sequit' dictionē regentē. Itaq; post verbũ p'sonale. aliqñ sequit' ntũs vt sum homo. aut gtũs vt miserere mei. aut dtũs vt seruio deo. aut actũs vt amo deũ. vel abtũs vt careo nũmis. Propter eandē reg'am aliqñ ante ntm̃ ponit' obliquus vt hei mihi amore pereo. et añ verbũ obliqu9. vt studēs v'tuti laudat'. ideo diligēter ↄsiderãdũ quẽ queq; dictio casũ regat. ¶ Sexta reg'a. Declarãs declarato postponit' vt adiectiuũ substãtiuo. aduerbiũ verbo: infinitiu9 finito. Itē infinitiu9 et supinũ et gerundiũ postponit' adiectiuo: vt certus mori: aut moriēdi: turpe dictu &c. ideo ante v'bũ finiti modi aliqñ ponit' infinitiu9. Actũs p̃ponit' infinito si a fronte regit'. prepõ semp regit casũ a tergo. ideo in declaratione p̃cedit. Prepositio cum suo casu postponit' v'bo per hanc reg'am: q2 ipsa cũ casu delcarat significationē v'bi vt vado ad forũ. ¶ Septima. In declaratione oronis diligēter vidēdũ est an aliqd subaudiat': q2 hoc suppleri d3. vt miserã me vereor. subaudit' o vel heu. vñ mihi lapidē. hebrei sũt et ego &c. ¶ Alexãder oronis ordinē vocat ↄstructionē: nõ satis p̃prie: q2 ↄstruere ꝓprie est aliqd debite ↄponere. Qui aũt oronē pueris declarat nõ construit: sed ab alio constructã resoluit aut destruit aut ordinat. vt a pueris intelligatur. ¶ Qm̃ indocti habētur si qui ignorēt. Alexãdri mysteria: ideo volo paucis p'currere que de constructione dici solent in nono capite Alexãdri. ¶ Constructio quid est? Debita dictionũ inter se ordinatio. Quotuplex est constructio? Duplex. Transitiua et intrãsitiua. Que est ↄstructio trãsitiua? cuius ptes ad diuersa ptinere significant': siue pertineãt ad diuersa siue non. vt liber Petri: virtus dei. ¶ Quotuplex est ↄstructio trãsitiua? Duplex. Simplex et retrãsitiua. Que est simplex? vbi vnica est transitio: vt amo deũ. Que est retrãsitiua? in qua duplex est trãsitio: vt rogaui Petrũ vt ad me veniret. ¶ Que est secunda diuisio transitiue? Quedã est trãsitiua actus in qua est verbũ aut participiũ. vt amo deũ: amans deũ. Quedã transitiua p'sonarũ in qua nec verbũ nec participiũ est. vt sapientia dei: pes porci. Quid est constructio intransitiua? Cuius partes ad eandē rem significant' ptinere siue ita sit siue non: vt ego curro. bos est leo: asinus volat: hic amat se. Quotuplex est cõstructio intrãsitiua? Duplex. Simplex et reciproca. Que est constructio intrãsitiua simplex? vbi nulla actioni vel passioni in rem dictã significat' regressio. vt homo est aial. Que est reciproca? In qua p reciprocũ fit ad rẽ dictã regressio: vt ille amat se. ¶ Que est secũda diuisio intransitiue? quedam est trãsitiua personarũ. vt homo albus. Quedã intrãsitiua actus. vt ego lego. his apinis nolo diuti9 immorari. De constructione reciproca (de qua Alexãder in nono ca. meminit) latine disceptabo quia vtilissima est: prius tamen volo a dictis regulis exceptiones declarare.

* Certus mori. Vergili9. Illa dolos dirũq; nefas in pectore v' sat certa mori.

Cõstrutio

Constructionis sectio.

¶ Exceptiones a dictis regulis.

Quod rogat atque refert: et habet quod vim referentis
(Ut quod verba petit semper duo dum quia donec.)
Atque negans preit. ob logicam mutabitur ordo.
Precedens semper preponitur et referenti

¶ prima exceptio. Interrogatiuū semper precedit: ideo ab aliquo vel aduerbio sepe inchoamus ordinem: vt Quem queritis? vbi vidistis hominē? Quem tedet vitij? hic est constructio assymbamatica .i. sine nominatiuo z vbo personali finiti modi: quasi sine fundamento ab a idest sine z basis fundamentum nominatiuus enim est fundamentū cum verbo veritatis aut falsitatis. ideo logicus ponit solum duas partes orationis nomen z verbum. homo currit est cōstructio symbamatica. Amo deum est parasymbamatica: idest pene symbamatica: quia habet verbum personale indicatiui modi presentis temporis cum nomine obliquo. ¶ Secunda exceptio. Nomen relatiuū z hinc aduerbiū precedit dictionē a qua regitur. vt hic est quem videre diu cupiui. vidi campum vbi Adam habitauit. Uerg. O terque quaterque beati Quis ante hora patrū Troie sub menib9 altis Cōtigit oppetere. Relatiuum pronomen non precedet vt dedit amicus ad me carmen: ego misi ei aurum. ¶ Cur magis precedit relatiuū nomen q̄ relatiuū pronomē? Quia qui/qualis/quātus zc. exponuntur per coniunctionem z: que vult preponi. illā nunq̄ includit pronomen ideo etiam tantus/talis/non precedent: quia non includunt eam coniunctionem. ¶ Tertia exceptio est. Dictiones vim relatiuam habentes: vt que ad sensus perfectionem plura verba petunt: debent in declaratione grammatice precedere. Que sunt tales dictiones? Noīa vel aduerbia infinita cum deinde/deinceps/sic/sicut/sicuti/dū/quū/quando/quia/qm̄/licet/postq̄/q̄/q̄uis: z similia his: quā plurima. Dū .i. quando interdū est syllabica adiectio: vt adesdum: significat in compositione adhuc. vt nondū/nihildū/vixdum. ¶ Quarta exceptio. Dictio negatiua debet precedere: vt neutiq̄ faciā: neminem video. Aduerbiū ꝓhibendi etiā negandi vim hꝫ. ergo p̄cedit: vt ne feceris: nullū pro nō vllū zc. hac resolutiōe opus est interdū dialecticis. ¶ Quinta exceptio. Propter logicoꝝ regulas opꝫ interdū cōtra dictas regulas partes orationis ordinare vt cui homini aīa est. aliquo homine doctior sum. hominem cognosco zc. que tn̄ a doctissimis interim spernuntur. Sonorum alius vox alius nō vox. potes diuisum p̄ponere aut ordinare. sic alius sonoꝝ est vox ali9 nō vox. ¶ Sexta exceptio. Relatiuū necessario postponitur antecedenti: ideo obliquus contra dictas regulas aliqn̄ preponitur ntō aut verbo. vt Ciceronis indiget suus filius. Patrē sequitur sua proles. Ciceronē diligit suus filius Defendite Cesarem o sui milites. a Cicerone diligitur suus filius. Piget Ciceronis suum filium. Rumor est Cesari insidiari suos familiares. Fratrē iam pigere; incipit vxoris sue. Licet ne ꝓ suus dicere eius? minime: qꝛ lōge differūt su9 z eius: qꝛ suus reciprocū est nō eius. Hec res vt planius intelligatur paucis declarabo reciprocoꝝ naturaꝫ.

Dum. *Uergil. Multa qꝫ z bello passus dū conderet vrbē Dum si cū ptō subiūgitur signifi cat postq̄. martialis. Audieris dū grande sophos.

¶ De reciprocis.

¶ Reciprocum est relatiuum reflexiuū quod ad id vnde prodijt reuertitur: vt primitiuū sui z deriuatiuū suus. velut iste amat se. ecce hic amor reflectitur ad amātem. sic iste diligit filium suum. hic dilectio tendit in rem diligentis. sic spiritus reciprocatur cū recipitur. Similiter z vnda vicissim alluens littus reciprocatur. Euripus etiam fluuius ad pristinum subinde cursum rediens reciprocus est. Ergo vt facile pateat ad reciprocum notitiam iter: subijciam precepta Badiana e Valla decerpta minime penitenda.

Reciprocū proprie significat repetitum

¶ Precepta Badij de sui z suus ex Ualla. xx.

¶ Primum preceptum.

¶ Non vtemur more grecorū indifferenter reciprocis z nō reciprocis ꝓnoibus: qꝛ nos illa distincta habemus: greci autem cōmunia. vt αυτου auton ipsius aut sui.
¶ Scdm. Neq̄ si magnos authores in eorū vsurpatione dormitasse offenderimus

continuo eosdē imitabimur.aut idem nobis licere putabim9. Dixit aūt Maro ene. iij. Viuite felices quib9 est fortuna peracta.iam sua pro iam vr̄a ſm Vallaz. ¶ Tertiuz. Sed non prius dormitasse idoneos censebim9 ꝗ̄ compertū habeam9 quo fiat relatione nr̄a erret censura.vt ene.j. En Priamus sunt hic etiā sua p̄mia laudi.vbi nō sua refertur ad Priamū:sed ad laudi.i.virtuti. ¶ Quartū. Neq3 vero si libri corrupti sunt eos per errorem seq̄mur aut authores errasse dicemus:vt apud Cice.in Sallu.ꝗ si istius vita memoriā vicerit aliam.P.C.nō ex orōne sed ex morib9 suis spectare debetis.vbi male legit suis ꝓ eius. ¶ Quintū.ꝗ̄uis aūt iterdū cōiter per reciprocū ac reciprocū loq̄ liceat:non tñ id sp̄ licere putabim9:Vbi gr̄a indifferenter dicere l3 oēs optāt qđ sibi vtile est ⁊ qđ eis vel ipis vtile est. Non tñ dicā oēs optāt qđ eis vtile putāt:sed qđ sibi. ¶ Sextū. Qñ per reciprocū gñaret amphibologia:si alio relatiuo vti is:⁊ ille sine amphibologia vti l3:vitabim9 dubietatē.vt apđ Ci.in Brut. Presertim cu3 ille Quintum Sceuolā sibi minorē natu generꝫ p̄tulisset. Dubium an sibi ad socerꝫ an ad. Fāniu3 referat:⁊ si dixisset eis:de fānio vtiq3 locut9 intelligeret. ¶ Septimo. Non dicem9 su9 est illi9 fuus aut docco suū illi9 fuū more. Prisciani:quē p̄ter eu3 nullus obseruat. ¶ Octauū. Neq3 cu3 Alexādro dicem9 su9 carere penit9 vetō:l3 rarior sit eius vsus:vt defendite Cesarē o ciues sui. ¶ Nonū Neq3 per solū ntīn:sed etiā per alios cas9 loq̄mur qñ ad possessorē possessio trāsitionem facit:⁊ non ad aliū:vt Ciceronis suū filiū piget. ¶ Decimū. Quoties nomē ꝑ prius ꝓnomen aut aliud ad qđ fiat reciprocatio p̄ponit cu3 vbo:⁊ sequit aliud suppositū cu3 vbo l3 supposito addere su9 ꝓpter reciprocationē factā ad priorē ſmonē aut ꝓnomē non reciprocū ꝓpter respectū ad ſm. Qñ vo tñ vn9 cas9 sine vbo p̄cedit si ad ipm fieri pōt reciprocatio:non ponet aliud ꝓnomē. Exēplū prioris: vt ille aut Joānes aut fuus tu9 rogat te vt su9 aut ei9 apđ te cenet fili9. Exēplū secūdi.vt Pythagorā venerabant discipli sui:non discipli eius. ¶ Undecimū. Qñ ablti absolute cu3 reciproco precedūt non h3 aliud ꝓnomē locū:vt non dicā: tradito ei: s3 tradito sibi puero vir dicēdi perit9 ingeniū ei9 ꝓspiciat. ¶ Duodecimū. In construēdo vbi suus p̄ponit vtemur interdūt resolutione in nō reciprocū vt illud Senece. Sepe in magistrū scelera redierūt sua:ꝯstruet sic.scelera magistri sepe redierunt in ipm:aut in eu3 seu illū. Difficilis tñ est resolutio vbi suū est substātiuū vt hic. suū cuiq3 ꝑsoluatur:nisi dicatur qđ cuiusq3 est id ei ꝑsoluat:⁊ silr vbi suus ꝓ ꝓprio ponit, vt sūt ⁊ sua dona parenti sua.i.ꝓpria dona.sunt sine resolutione:aut sua.i.ꝓpria dona sūt parenti. ¶ Decimūtertiū. Bona cencebit reciprocatio qñ ꝓnomē reciprocū ad principale suppositu3 refert.qđ fit qñ loco reciproci poni pōt in vero sensu ipsemet aut ipe idem cu3 dicto supposito. Verbi gr̄a in illo Ter. Orare iussit si se amas hera ia3 vt ad sese venias:si se.s.ipam heram.ad sese.i.ad semetipsā nō tñ l3 dicere. Petrus non adest sed filius suus:immo filius eius:bene autem dr̄ Petrus filiū suū misit ⁊c. ¶ Decimūquartū. Ubi principale suppositū est quisq3 aut vnusq̄sq3 fere locū h3 reciprocatio:si tñ superior fuetur regula.vt q̄sq3 sui memor est,vnusq̄sq3 ad ꝓximum suū respicit. Non tñ dicas Joānē nemo diligit:sed vnusq̄sq3 liberos suos fouet:si de liberis Joānis loquare.dicendū est eīn liberos ei9. ¶ Decimū quintū. Quoties suus ponit ꝓ ꝓprio ac debito:aut substātiuū est:fere locū habet: nec eo facile quis abutet.vt suis horis id facit.sua ⁊ suos diligens conseruat pater familias. ¶ Decimūsextū. Quoties aūt gemina est locutio.ita vt bina complectat supposita licet ad p̄us dare reciprocū:aut ad posterius non reciprocū vt quisq3 vult quod sibi aut ei expedit.iuuenis non petit vt illū aut se miserū putetis. ¶ Decimūseptimum. Quoties sic ante hanc prepositionē interponit gtūs/dtūs/aut abltūs:licet reciprocū et non reciprocu3 subdere:vt grāmaticorum inter se vel inter ipsos grāmaticis inter se vel inter ipsos:sed grāmatici inter se:⁊ scio grāmaticos inter se dissentire ⁊c.nō inter ipsos. ¶ Decimūoctauum. Quando verba singula sunt:sed duplex respectus alter ad suppositū alter ad obliquu3:si pronomen:respicit suppositu3, erit reciprocum:sin obliquum potius.non reciprocum. reperitur tamen ⁊ reciprocum. Exemplu3 prioris.vt tueatur nos deus propter bonitatem suam:non eius. Secundi:vt cepi columba3 in nido suo ⁊ eius quia resoluitur:columba capta est a me in nido suo. Si vero dixero. Joānes cepit columbā: addam in nido eius. ¶ Decimūnonu3 Si tamen obliquo addatur verbū vel aduerbiu3 ad quod reciprocatio fieri debeat erit ei locus.vt inueni leonem iratum ob amissam predam suam: non eius:est eīn idem quod qui irascebatur. ¶ Uigesimū. Quoties interuenit inter aliques coniun

*Aliqñ ꝓ sui siue su9 ponitur is aut ipe aut ille duntaxat ad vitā da3 sermonis ambiguitatem.

ctio nō est reciproco locus: vñ nō dicā cepi leonē ꝛ catullos suos: sꝫ ꝛ catullos eius.

¶ Despauterius.

¶ Ante omnia diligenter consyderandū est principale suppositū ad qđ fieri debet reciprocatio. vt superbus est sui laudator. Joānes amat patrē suū. expectat te Joānes vt se iuues. principale suppositū est Joannes. sic in oībus orōnibus de vt et ne principale suppositū/est suppositū prioris orōnis: veluti magister precepit vt ad se venirem. Joannes timet ne sibi noceam. Joānes diligit Petrū ꝛ fratrem suū: de fratre Joānis intelligitᷣ. Joānes diligit Petrū ꝛ fratrē eius: de fratre Petri intelligitᷣ quia hic ad obliquū: illic ad principale suppositū fit relatio: ideo in euāgelio bñ dr. Jacob genuit Judā ꝛ fratres eius. Qui surgens accepit puerū ꝛ matrē eius nocte. Et vocabis nomē eius Jesum. Ipse saluū faciet pp̄l'm suū a peccatis eorum. eorum dixit nō suis: ne de peccatis Jesu (que nulla fuere) loqui videatᷣ. Misertus est dñs timentibus se. Rogauit Jesum quidā phariseus vt apud se maneret. Quesiuit dñs ex Petro an se diligeret. Intercedēte cōiunctione: nō reciproco vtimur. vt dictū est Terentius. Pāphilus dat fidē vxorē fore sibi hanc. Nā pater aliā ei desponderat. Antecedenti nō erit annexū reciprocū: quia nollē dicere. Filium suum diligit pater suus. Aliter dixit in mercatore Plau. Jubet saluere suus vir vxorē suā. ¶ Dicimus suus sibi gladius ꝛc. vbi sibi nulla necessitate: sed veluti cuiusdā festiuitatis grā iūgitur. Terē. Suo sibi hūc gladio iugulo. Cic. Suo sibi victitant succo. Colu. Suo sibi iure abluuntur. Terē. in Ecyra. Mater ꝙ tua sit causa. i. eius teste Donato. Lancilotus defendit vt sua capiatᷣ pro ꝓpria. sic excusat illud Uirg. Nāqꝫ suā patria antiqua ciuis ater habebat. mallē cū Ualla eius dicere. Licet in plurali per vetiā ausim dicere/Defendite Cesarem o sui milites: tamen nihil tale ausim in singulari. Notanda est regula Ualle lib. ij. ca. lx. Quisqꝫ: vnusquisqꝫ: ꝛ vterqꝫ solent poni eleganter in oratione cū sui ꝛ suus. sed ante substantiuū ipsius suum: ita vt discrepant cum adiectiuo sequēte expresso. sed concordent cū subaudito. Uerg. Pro se q̄qꝫ viri summa nituntur opū vi. i. nituntᷣ summa vi. quisqꝫ pro se sup. nititur. Idē. Dant sonitum spumosi amnes ꝛ in equora vertunt. Quisqꝫ suū populatus iter. Idē. Quisqꝫ suos patimur manes. Liuius. Ausi sumus cū parentibus certare queqꝫ ciuitas suis. Tacitus. Exterriti qui subsidiū ferre debuerāt sua quisqꝫ in castra trepida fuga rediere. Idē. Tribuni p̄fecti sua quisqꝫ extollentes falsa aut maiora vero miscebant. Sic hirundines vere ineunte redeunt in suū pristinum vna queqꝫ nidum immigrantes. Offendi parentes suo vtrūqꝫ morbo affectos. Sic ordina. Hirūdines vere ineunte redeunt immigrantes in nidos pristinos vna queqꝫ in suū supple immigrans. Offendi parentes morbo affectos vtrūqꝫ suo supple affectum morbo.

*Huic ꝓ noī suus se stuitatis grā additᷣ sibi.

*Suus ꝓ nomen nō caret vocā di casu.

¶ In reciprocis multi errarunt aut ipsi ex industria abusi sunt. vt Ualla ostendit: sed vt bene cū Ualla dixit doctissimus Badius: caute videndū est ad quid sit relatio: ne nō illi: sed nostra erret censura: vt apud Horatiuꝫ. Aut famā sequere aut sibi conuenientia finge. Georgius Ualla lib. xxx. ca. iij. vult sibi ꝓ ei poni: quod verum non est: quia sibi ad famā non refertur: sed est sensus. finge conuenientiam sibi: id est ea que sibiipsi non aduersantur: sed inter se apte cohereant ne monstrum nascatur tale vt nec spes nec caput vni reddatur forme.

¶ In sacris plerūqꝫ nō obseruatur debita reciprocatio vt ptꝫ ex Ualla in nouū testamentū. Locos quos ille notauit hic subieci. Intrantes domū inuenerunt puerum cum Maria matre eius/ꝓ sua. Uidi spm̄ dei descendentē sicut colūbā/ꝛ venientem super se/ꝓ eum. Contra apud paulū. Quos presciuit ꝛ p̄destinauit conformes fieri imaginis filij eius/ꝓ sui. Una cū zebedeo patre eoꝝ: pro suo. Accesserunt ad eum discipuli eius/ꝓ sui. sic alibi sepissime: que vt facillima omittā. ¶ Si enim dimiseritis hominibus peccata eorum/ꝓ sua. Ex fructibus eoꝝ cognoscetis eos/pro suis. Justificata est sapiētia a filijs suis/pro eius. Jussit discipulos ascendere in nauiculā ꝛ precire eū trans fretum/pro se. Procidens cōseruus eius adorabat eū/ꝓ suus. Corripe eū inter te ꝛ ipsum/pro se. Ait illi dñs eius/ꝓ suus. Misit ad eū vxor eius ꝓ sua ¶ Ex Marco. Erat Joānes vestitus pilis cameli ꝛ zona pellicea circa lumbos eius/pro suos. qꝛ ablatiuus est zona. ¶ Ex Luca. Et dabit illi dñs deus sedem Dauid patris eius/pro sui. Sicut locutus est per os sanctoꝝ qui a seculo sunt prophetaꝝ eius/pro suoꝝ. Quū inducerent puerū Jesum parentes eiꝰ/ꝓ sui. Nūciauerūt Joāni discipuli eius/pro sui. Et reddidit illū patri eius/pro suo. ¶ Ex Joan

In sacris etiā literis barbare dr aīa a te expectant vt des illis cibuꝫ in tpe vbi procul dubio reciprocatio ē iōqꝫ nō illꝫ: sed sibi est scribendū. Itē paruꝫ latine trāslatuꝫ est a glīa eoꝛuꝫ repulsi sūt pro a glīa sua. Et perierunt ꝓꝓ iniquitate eoꝝ ꝓ sua.

ne. Neqꝫ enim fratres eius credebant in eum: ꝓ sui. Tristitiã habet quia venit hora eius: pro sua. Jesus itaqꝫ sciens omnia q̃ ventura erant sup eũ, ꝓ se. Põtifex ergo interrogauit de discipulis suis ⁊ de doctrina eius. In neutro peccauit: sed inepte fecit vt v̾ba variaret. quũ debuerit non vtroqꝫ: sed alterutro pronoĩe vti. Stabat autem iuxta crucem Jesu mater eius, pro sua. ❡ Ex Paulo ad Romanos Propter qđ tradidit illos deus in desideria cordis eoꝝ, ꝓ sui. Reddende illis testimoniũ cõscientia ipsoꝝ, ꝓ sua. ❡ Ad Corinthios epl'a prima. Qui inuocant nomen dñi nr̃i Jesu Christi in omni loco ipsorum, pro suo. Ad Corinthios ij. Nõ reputans illis delicta ipsorum, pro sua. ❡ Ad ephesios. Ut notum faciet nobis sacramentũ volũtatis sue ꝟm beneplacitũ eius, pro suũ. Alienati a via dei per ignorantiã que est illis ꝓpter cecitatẽ cordis ipsoꝝ, pro sui. ❡ Ex epistola Petri prima. Coerceat linguam suã a malo vt labia eius ne loquanť dolũ, pro sua. ❡ Ex Apocalypsi. Opera enim illorũ sequunť illos, pro sua. Studiosi plura notabunt. Hec mihi sufficiũt. Sepissime errat in reciprocis Pseudo Curtius: legito ⁊ scies: ego te receptui cano.

❡ Finis.

❡ Jacobi Pape viri disertissimi ad Joannem Despauterium Niniuitam carmen.

Gloria docte tibi multis Niniuita diebus
Permanet: et longe posteritatis opus.
Clarus es eloquio, Phebea clarior arte
Crederis Aonios incoluisse lacus.
Efficies Italo non inuideamus honori.
Ausonios linquens post tua terga viros
Quicquid scriptores attentauere vetusti
Hoc tuus egregia protulit arte labor.
Que facis eterna sunt digna volumina cedro
Clarior est studijs barbara terra tuis.

❡ Jodoci Leti carmen in Syntaxim Despauterianam.

Scire palemonias quicunqꝫ fideliter artes
Uerbaqꝫ vis verbis nectere grammatice.
Conciliare tibi Phebum: doctasqꝫ Heliconis
At tua vis olim vota mouere deas.
Orandiqꝫ etiam vis te suadela peritum
Efficiat: labris presideatqꝫ tuis.
Huc ades: huc propera: huc volita: sunt hec tibi primum
Pregustanda: cape hec: perlege: disce: cole.
Perlege congestos (tulit hos Niniuita) labores
Perlege doctiloqui: perlege dicta viri.
Quicquid grammatici reliqui peperere celebres:
Hoc solus paucis continet iste liber.
Hic nihil est mancum: nil non laudabile: nil quod
Usus doctorum non probet esse bonum.

❡ Martini Dorpij in laudem grammatice Despauteriane doctissimo labore concinnate Epigramma.

Heus tu bybliopola lucrio heus tu
Hunc quicunqꝫ librum ere emes pusillo.
Ne scis nescius atqꝫ (vti es suetus)
Contrectare putes manu inquinata
Merces: hanc quoqꝫ raram te et expolitam
Nec si prostituas: tibi profecto est
Ingens cautio: ne perire iambis
Mens est: qui perijt vafer Lycambes
Non hec triuijs reposta: non est
Uatum osoribus esca: quis suillum est
Rostrum: quis quod olenm olet putrescens
Id demum bene olet: quibus vel ipsa
Disciplina politior molesta est
Solo nomine quos vides tumentes

Et per conciliabula: et per omnes.
Thermas: compita: templa: per coronas
Vulgi: per male feriata plebis.
Ignare agmina: virulenta vocum
Passim spargere fulmina: et theoris
Phebeam lacerare dente turbam.
Hos nodoso abigas flagro vel ictu
Librato ferias vt hoc ab albo.
Immundum abstineant pedem inuenusti
Neve his obstrepitent inauspicato
Garritu fidelibus noni libelli:
Quem noster Niniuita mundioris
Princeps eloquij per hercle doctus
Concinnauit: apes vti Matina
Paruo poplite mel struit suaue.
Nullos preterit hortulos feracis.
Authoris: modo gentium sit ille
Maiorum: modo classicus sit ille
Quin si: quicq holitor vel ipse lanio.
Dignum (vt sit quoq) protulit palato
Excepit studiose et illud omne
Non alba tamen vndecunq amussi.
Conuerrens ⁊ inepta et apta mistim.
Sed discrimine lecta: sed bilancis.
Pensata in trutina: omnibusq demum
Doctorum bene comprobata punctis.
Nunc nunc ponite quicquid est negocij
Hisce ludere pergitote chartis
Omnes quotquot auetis esse alumni
Musarum artificesq scriptionis
Emuncte: teretiq candidoq
Filo composite: nihil profecto
Non pro voto erit assequi hoc in amplo
Hoc in liberiore fonte libri.
Vos haurite modo ⁊ rigate tota hac
Lymphis hora fluentibus scatebra.
Quas vobis Niniuita puriores
Propinare studebit. huc proinde
Musarum properate candidi.
Vos inquam qui auibus bonis (vt aiunt)
Nomen grammatice dedistis arti:
Eius: quod bone vorterit. palestre et
Sacris militieq inaugurati.

Despauterius Langimercio suo S.

Seneca ait Demetrium eleganter solitum dicere: eodem loco sibi esse voces imperitorum quo ventre redditos crepitus. Demetrio ipse vsq adeo libenter accedo: vt etiam gaudeam opuscula mea ab indoctis latratoribus vilipendi que doctis placere cognoscam. Quocirca Dixmudani illius nominatu indigni vexationem (quez ais mi Langimerci meis obstrepuisse opellis) alto cachinno nō refutatione dignam estimo. Non est Syntaxis mea (vt ille putat: quia bonos authores nullos legit) ex solo Nebrissensi et Calepino collecta: sed ex omnibus ferme grammaticis: ⁊ ex optimis oratoribus, poetis, historicis. Valeat ergo blatero ille: ⁊ cū Horatiano Crispino multa se posse iactet: sibi Suffenus placeat: alijs detrahat ipse facere nihil noscat. Vale mi Langimerci et Despauterium tuum ama. Bergis. v. Idus Augustas. Anno. M.D.xiij.

¶ Despauterius Joanni Laurentio ingenuarum artium professori amico suo integerrimo. S. P. D.

DAudeo (ita me deus amet) aut vulgariter mi Laurenti: q calumniatoris Bellocassij in grammaticen nostram posteriores annotationes nō ante viderim q versificatoriam imprimendam ad Badium miserim: vt tu/ Badius/ ceteriq candidi lectores cognoscatis me versificatorie adiecisse: aut ab ea abstulisse: quicquid inepte stolidus plagiari⁹ iactat se arti nostre adiecisse: vt. Jo. T[illegible]us Cytherea/ Eristides/ Adrimachide/ Velitern⁹/ Mycipsa/ Pharos ⁊ Lycus tutius corripiuntur: que vt alia plurima ad annotationes reseruaui. In Ouidio non Eregonius nec Sangaride (vt inepte credit) legendum est: sed Erigonius hexasyllabum: ⁊ Sagaritide a Sagaro. Nec in Syllio quis a pudet regitur: sed a certare. Jure ridear si ad singula respondere velim. Minatur tibi iambos ⁊ mihi si secundo irritauero/ extrema crabronem (inquit) irritauero: cuius ternouena tandem puncta moribundus presentiscam. Rideamus mi Joannes Thrasonis minacias: quia (vt cum Thaide loquar) magnus nebulo est futurus mox Daretis more: fabula vulgi. Nondum excecauit Polyphemum. Roga eum nomine meo vt omissis furtis tertias tandem annotationes e suis edat: easq ceteris maiusculas: ne salarij iure eum auaritie insimulent: qui cum edat scōbris dignissima: tā parcus deprehenditur: vt integer liber duobus scōbris vix sufficiat. Vale Comminij. Quinto Jdus Decembris. Anno salutis nostre sesquimillesimo decimo quato.

¶ Impressum Lugduni. Anno domini. M. ccccc. xxxj.
Die vero. xv. Februarij.

¶ Regestum.

A b c d e f g h i k l m. Omnes sunt quaterni preter m qui est quinternus.

Ars epistolica Joan. Despau.

Ars epistolica Joan-

nis Despauterij Niniuite ex Datho/Sulpi-
tio/Nigro/Erasmo/Badio/Bebellio/et ipso
Cicerone: ceterisq; vere latinis diligenter excer
pta multo copiosius ꝙ post Syntaxim habea
tur: recognita et castigata a Despauterio. Cui
annecti potest Isagoge Orthographie casti-
gata ab eodem. Adnotationibus his que nu-
perrime adiecte sunt hanc notam * prepositam
videbis.

¶ Joannes Despauterius Ninivita Jacobo Sannagio Verniacensi politioris literature assiduo cultori iurisq pontificij baccalaureo perdocto. S. P. D.

ACcepi tuas literas charissime Sannagi nonis Junijs magni in me tui amoris indices Cōquereris meū in te amorē refrixisse et pene sepultū esse ꝓpter diuturnū silentiū nr̄m. Male ꝑfecto de me sentis: si eos tm̄ credas a me diligi ad quos frequēter scribo puerilis amor est qui cū lr̄is perit. Amicorum epl'e ad amicos iucūde sunt nō necessarie. Itaq hoc tibi velim ꝑsuadeas: nihilominus te amari a Despauterio tuo ꝙ olim quū vna semꝑ fuimus. Id verū esse ne hesitares: euidēti argumēto edocere volui. Ego meas opellas gerris siculis forsitā vaniores non minoris facio ꝙ catulos suos simia: ideo nullis vnꝙ nisi charissimis eas dicādas censeo. Ergo ne post hac ꝯqueratis: cū hoc eplo misiculo adte artē nr̄am epl'icā tuo nomini nūcupatā: vt sit diuturnū amicitie nr̄e monumentū. Hāc tu strenue a Despauterio mastigū sugillationib' defēdito. Vale doctissime Sannagi. Bergis vij. Idus Junias. Anno sesquimillesimo tertiodecimo.

¶ Tabula alphabetica.

Index alphabeticus in artez epistolicaz Joannis Despauterij incipit

Epistola est certa rerum nostrarum nuncia: fidaq̃ mentis nostre interpres: certiores absentes faciẽs: si quid est: quod eos scire aut nostra: aut ipsorum intersit. Dicitur ep̃la etiam pluraliter tantũ litere literarum: et apud poetas litera litere singulariter. Litera etiam dicitur manus scribentis. Cicero ad Atti. Nam Alexidis manum amabant. q tam prope accedebat ad similitudinem tue litere. id est manus aut scripture. Item litere pluraliter etiam quecunq̃ scientie siue scripture dicuntur. Unde sacras literas et politiores literas vocamus sacram scripturã et ornatum sermonem. Diminutiua sunt literule et epistoliũ vt ab elegia elegidiũ. Catullus ad Malliũ q mihi fortuna casuq̃ oppressus acerbo. Conscriptum hoc lachrymis mittis epistolium. Cur binas literas dicimus / non duas: satis patet in Syntaxi. Ep̃la dicit̃ ab epistello: id est mitto / significo / mando / iubeo: q̃ mittitur ad aliquem ep̃la. Errauit in hoc Grecismus dicens: ep̃la ab epi. id est supra. et stolon id est missio. Fitq̃ stolon tibi missio: sicut ep̃la signat. Notauit hoc precipuum Germanie decus Henricus Bebelius ab epistello dicitur etiam epili vel ep̃le: idest iussus: et apostolus: id est missus aut nuncius. Litere dicuntur a lituris: quas patiuntur.

Epistola. Litere. Literule. Epistoliũ. epistola ab epistello. * L̃re a lituris dñr.

Epistolarum genera tria authore Cicerone.

Ep̃laꝝ genera.

Primum quo facimus absentes certiores: si quid est: quod eos scire aut nostra aut ipsorum intersit. Tales sunt plurime Ciceronis et Plinij epistole quas ad absentes miserunt: quia presentes conuenire non poterant. Secundũ genus seuerum et graue vt de republica: aut philosophia etc. Tales sunt ep̃le Senece et diui Pauli atq̃ Hieronymi etc. Tertiũ genus est iocosum et familiare. Tales epistole sunt multe apud Ciceronem / Plinium / Philelphũ etc. Qui plura genera ponunt: delirant teste Sulpitio: quia his omnia continentur.

Epistole partes quinq̃ esse possunt.

Salutatio. Exordium. Narratio. Petitio. et conclusio. verum rarissime omnes adhibent̃: q̃ plerunq̃ qd̃ volumus alium scire sine exordio aut narratione oratoria scribim⁹. Ideo Bebelius iure negauit de exordio et narratione aut petitione in arte epistolica disceptandũ esse. Ne tñ nihil dicam. Exordiũ est breuis oratio: que statim nobis aut beneuolum: aut docilem aut attentum. comparat auditorem. Narratio est breuis: dilucida: et verisimilis rerum gestaꝝ vel quasi gestarum ad causam pertinentiũ expositio. Petitio est verecunda officij: aut bñficij aut venie imploratio. Plura de his non dicam: quia magis ad orationem pertinent: vt gña causaꝝ: colores etc. que ex nullo melius: q̃ a Cicerone discuntur. De salutatione et conclusione (sine quibus raro componuntur epistole) pluribus agendum est.

Epistole partes. Exordium. Narratio. Petitio.

Salutatio est qua animus scribentis in eum: ad quem scribit̃: significat̃ prima coniunctio. vt Cicero Terentie vxori salutem. Salutatio est triplex. Subaudita. Breuis. Plena. Salutatio subaudita est quoties pꝑerantes solo epitheto: siue adiectiuo beneuolentie aut maleuolentie animũ nostrũ significamus: hoc pacto. Suauissime fili. Nate dulcissime. Parens optatissime. Amicoꝝ integerrime. Uir nequissime etc. Breuis salutatio est qua suppresso nostro nomine eum ad quem scribimus: saluere iubemus hoc modo. Salue vir optime. salue decus meũ. Non autem dicam premissa salute: more indoctorum.

Salutatio. * Salutatio triplex est.

Plena salutatio est que: et scribentis et eius ad quem scribitur ep̃la: nomen continet. Cicero Attico. S. P. D. Potest verbum subticeri / Cicero attico. S. Ne pluraliter salutes dicas: licet in sacris legatur: nec spreuerit Marsilius. In salutatione scribentis nomen in illo nominatiuo locatur. Eius ad quem scribimus in datiuo et verbum in tertia persona. Ideo non dices salutatio amicabilis scripta ad amicum meũ etc. Ne dimitti as Vide loco salutis. more indoctorum.

Ante omnia cauendum ne in salutatione assentationis quicq̃ conspiciatur cuius rei exemplum hoc dat disertissimus Erasmus. Perspicacissimo viro candelabro aureo septem artium liberalium radiãti theologorum apici lucerne doctrina rutilanti: charitate flagranti: necnon mysteriorum diuinorum sacrario vtriusq̃ testamenti gazophilacio: atq̃ omnium virtutum heroicarum et ethicarum speculo

Assentatio fugienda. Salutatio inepta. u

lympidissimo. Dn̄o meo dn̄o p̄ceptori dn̄ationis vestre discipl's ⁊ indign⁹ seruul⁹ salutes plures q̄ ptinet equor arenas. hec noua salutandi forma doctissimo cuiq̄ incognita: tum demū nata est: vbi Theologi eiectis oratorib⁹ ⁊ grāmaticis ipsi ludum literariū administrare ceperūt: oēm gnationis: colacis: gelasini: penuli ⁊ quicquid vnq̄ parasitorꝫ fuit. artem longe antecedētes: teste Desiderio Erasmo. In dicta salutatione preter odiosam ꝓlixitatē ⁊ sputo dignā adulationē hoc perq̄ vitiosum est. Dn̄o dn̄o meo: quia dn̄s ꝓ sacerdote inepte sumit̄: et ineptius geminatur.

Dominus

Dn̄s certe. nō est honorificū nomen: s; tyrannicū eoq; ab Augusto repudiatū: a sa tuo Domitiano (q̄ etiā deus haberi voluit) acceptū ꝑfecto leonē cui mancipia sūt recte dn̄m dixeris. Nec minus vitiosum est istud: reuerendo viro ingenuarū artiū magistro: magistro Petro ⁊c. Scribito igit̄ ad sacerdotē hoc pacto. Uiro imprimis reuerēdo Joanni Putaneo sacerdoti ⁊c. Eruditissimo viro Petro ingenuarū artiū doctori aut ꝓfessori ⁊c. Uni pluraliter esse loquendū ex Syntaxi nostra ꝯstat: ideo in salutatione dicta inepte dicebatur: dominationis vestre: pro tue.

Scribētis nomē salutatiōe preponendū.

¶ Scribētis nomē in salutatione veteres semꝑ p̄posuere: quos imitabit̄: etiā si minimus ad maximū scribat. exempla sūt in epistolis Cice. Plinij ⁊c. in q̄b⁹ nomē scribētis semꝑ p̄ponit̄. vt. M. T. Cicero cesari Imperatori. S. Marcus. T. Cicero Pompeio magno. S. ⁊c. Plau. Mnesilochus salutem dicit suo patri Apud Gelliū. Alexāder rex Aristoteli. S. Aristoteles Alexādro regi. S. Alexander Jouis Hammonis filius olympiadi matri. S. Anacharsis hammoni. S. Sic inuenies. Appoloni⁹ Uespasiano regi. S. apd̄ Liuiū. p̄tores Siracusani Marcello suo salutē Nusq̄ aliter leges nisi bis parasite. Gnato Terētian⁹ parmenonē suum summu; plurima salute impTit. Gnato Impatori Domitiano. Cesari Augusto Germanico Dacico. Ualer. martial'. S. Multo ꝓpensiores sum⁹ ad mala q̄ ad bona imitāda itaq; oēs ferme Gnathonis et Martia. discipl'i: q̄ ciceronis esse malum⁹. Nam Sulpi. Baptista Mantu. Batista Egnati⁹ Baptista pius. ⁊ plures haud ꝓletarie literature viri nomē eius ad quē scripserūt i salutatiōe p̄posuere. q̄ties ad p̄ncipes viros scripsere. Ego cu; hoc ab vsu totis virib⁹ pugnandū cēseo aut imitādos iter du; doctissimos: ne arrogātiā nobiliū offēdāt: sic scribētes. Ad magnificū ac ornatissimū adulescētē: D. Uldricū Rosēsē Boemū. Philippi beroaldi Bononiēsis ep'a.

Dignitatis nomen post ponēdum.

¶ In salutatione si ꝓbatos audire volumus ꝓprio noīe dignitatis: aut magistrat⁹ aut ꝓfessiōis nomē postponit̄: vt Hieronym⁹ Damaso pape S. Cic. Pōpeio ꝓconsuli. S. Ueteres certe salutationi nulla epitheta admiscebāt. vt L. n. ꝯsul Romanorꝫ ptholomeo regi. S. vbi notes scribētē posse citra arrogātiā dignitatis aut ꝓfessionis sue nomē in salutatiōe scribere: vt Appolloni⁹ ph̄s Musonio ph̄o. S. Joānes pontan⁹ Paulo artiū liberaliū doctori. S. Faustus poeta regins: ac regine⁹ Badio suo. S. solem⁹ dtm̄ suo adijcere quoties ad familiares aut sodales scribim⁹: qd̄ Pliniano seculo maxime fieri cepit: fecerūt etiā antea: sed rarius. vt Plin̄. Calphurnio suo. S. Ausonius symmacho suo salutē. Erras (inquit Erasmus) si te laudari putas quū Ep̄s scriberis aut theologus ꝓfessiōis ista sunt noia: nō gl'ie: is demū te laudarit q̄ bonū ep̄m aut eruditū theologū scribere: id qd̄ in salutatione nō indocte fieri nequit. Cōcludit ide; de hac re sic. q̄ si a veterū ꝯsuetudine libebit aliq̄d innouare: tolerabitur nouitas. modo vitiū absit. i. ne vel ꝓlixitate molesta vel assentatione parasitica: vel affectatione morosa sit salutatione pessimum si totius epistole omen si statim a vitio fecerit auspitium.

* Dtm̄ suo adijcere solem⁹ q̄ties ad familiares aut sodales scribimus Nouitasque tenus toleranda.

Salutādi noua forma.

¶ Salutatio veterum talis semper erat.

¶ Cicero Lentulo. S. Appelles pictor Lysippo statuario. S. ⁊c. Ceterꝫ licebit paululu; ab hac forma recedere: ⁊ ita salutare. Despauteri⁹ Bebelio suo multā salutē precatur: aut plurimā salutē optat. Salue multū optime Laurēti. Appolloni⁹ ph̄s Demetrio gaudiū dicit. Despauteri⁹ dorpiū suū saluere iubet. Etiā atq; etiā salue amicorꝫ integerrime. Aue ⁊ salue preceptor optime. Erasmus Fausto poete regio feliciter agere. Picus politiano suo ꝑpetuā optat incolumitatē. Saluere te iubeo qui ipse nō salueo. salutē tibi dico mi patrue q̄ ipse desidero. salutē solidā tibi tua phyllis precat̄: quā nisi tu desideris, nullu; est habitura. salutē is tibi mittit q̄ ipse petijt: salua sit tua p̄nitas: salue aīe dimidiū, mee salue meū p̄sidiū: meū dulce decus mea spes: mea voluptas ⁊c. Eiusmodi formas ego cū doctissimo Erasmo: vtinter familiares ⁊ i leniorib⁹ argumētis nō vsq; quaq; dāno: ita nō magnopere pbe

Conclusio est artificiosus orationis: aut epl'e terminus quo quod plurimũ optamus: aut dictũ factũ ve volumus enũciamus. Cic. fere hoc verbo Uale epl'am claudit: cui rarissime q̃cq̃ adijcit. Possumus et in hunc modũ vale dicere. Uale mea Terentia. Uale: ꝛ me mutuiter ama. Uale mea lux, vale nobilissime, Maloine: o ꝛ presidiũ: ꝛ dulce decꝰ meum. cõmunem valetudinẽ fac cures. cura vt valeas. Si tu recte vales nos male valere non poterimꝰ. Ualetudini tue: siquidẽ nos valere vis: omni cura serui. Uale ꝛ bene age. Aueto/ hoc ṽbũ finis epl'e eius est: quã scripsit Catilina Catulo apud Sal. in Catil. Uale: ꝛ me: vt facis ama. Aueto: ꝛ me: vt cepisti amare/ pergito. Uale literarũ decꝰ. Etiã atq̃ etiã cura vt valeas: nos pulchre valeamꝰ oẽs. Ualebis mi. Cic. nosq̃ mutuo diliges. Uale ꝛ viue beatꝰ. Annectimꝰ interiz aliq̃d qð volumus aio eiꝰ ad quẽ scribimꝰ: vehemẽter insidere: etem̃ q̃ nouissime dñr in discessu, ea re cẽtissime meminisse solemꝰ: vt. Uale mi Cic. ꝛ hoc vnũ memẽto. te iter venena viuere. Uale. Ualebis autẽ: si phiaz amplecteris. Uale: ꝛ vbicũq̃ eris mortalẽ te cogita. Uale nr̃i mẽor. vale ꝛ nõis imortalitati mi frater incũbe. Sũt q̃ inhũc modũ vale dicãt. Incolumẽ te ꝯseruet imortalis deꝰ. Huãnitatẽ tuã feliciter agere p̃cor. prestãtissimã tuã florẽtẽ ꝛ incolumẽ tueat̃ deꝰ clemẽtiã. s̃ctitatẽ tuã in oĩ ꝓsperitate ꝯfirmet ꝓpitiꝰ Jesus. Ut eiuimõdi ꝯclusiões facile tolero ita illas appẽdices male assutas: ꝛ ad rẽ epl'e minime attinẽtes nõ fero. Uale l eũ q̃ vastũ cingit fluctibꝰ orbẽ. valentẽ te tueat̃ q̃ mare ꝛ terras varijs tẽperat influẽtijs: ꝛ cetera hoc genꝰ nenias.

Conclusio vale dictio

** Aueto in fine epistole.*

** Cõclusiões ad rẽ epl'e minime attinẽtes ferendẽ nõ sunt.*

Si post conclusionẽ aliq̃d neglectũ sucurrat poterit honeste addi: quinno ex industria interdũ elegãter aliq̃d neglectũ fingemꝰ in mẽtẽ venire hoc pacto Uale: at heꝰ tu ꝓpemodũ preterieram qð in p̃mis dictũ oportuit. vale: s3 deũ imortalẽ q̃ pene exciderat qð neutiq̃ p̃teritũ oportuit. Uale iã parabã epl'az obsignare: sed p̃ter ocyum obtigit: libet etiã diutiꝰ tecũ garrire. vale: sed iam pcõmode in mentẽ incidit. vale: at nũc demũ occurrit qð p̃mo loco scriptũ oportuit. vale pene sero soceri tui recordabar. vale: iam cere anulũ admonerã: mirũ q̃ pene me fugerit. vale: sed mane dum: de fratre nũc deniq̃ succurrebat. vale sed priusq̃ obsignã epl'az hoc addã. vale: iam epl'am cõplicabã dũ ecce mihi de filia tua succurrit. Uale: sed heus fili charissime sunt ꝛ q̃ mater ad te mittat munuscula ab hoc tabellario expectanda ꝛc. Huiusmodi forme (inquit Erasmus) nõ hoc tantum loco: verũ etiã passim gratiã habent: si quid Fabio credimus. Badius ait. Si tamen ad vi[rum] grauiter prestantẽ scripsero vix audeã sic reuocare: at heus tu: sed potius da veniam virorũ optime: si tuã dignitatẽ iterum cõuenio: pene id dicere neglexerã ꝛc. Si plura adiecerimus: dicemus/ iterum vale.

Conclusio ni vt honeste aliquid additur.

Si cupias aut tuo aut alterius noĩe quẽpiã salutari id ante vale sic facies. Frẽz tuũ ṽbis meis salutato. Uale Attice nostre meis ṽbis multã salutẽ dicito. Ci. verbũ dicito subaudit. vt, Attice ꝛ Phylie salutẽ. vale Atticaz meo nomine vehementer saluere iubebis. Attice ex me plurimã salutẽ dices. Atticam mea causa salutabis. Officiose familiã oẽm per te meis ṽbis salutatã volo. Attice ꝓ me multã optabis salutẽ. Jussit tibi adscribi attica plurimã salutẽ. Antoniꝰ meiq̃ oẽs meis verbis multã tibi salutẽ annunciãt. Terẽtia multã tibi salutẽ impertit. Badius ait. Salute quẽq̃ imperitire: apte dicemus si talẽ cẽsuerimus: q̃ alios faciat salutis participes: quũ ipse multo sit beatior. At cliens non dicet se patrono suo salutẽ impertire: sed ipsi salutem aut felicitatẽ optare. Nã in comico qui gnatho Parmenonẽ salute impertit: superiorẽ se significat, per parasiticã petulantiã.

Salutari noie nostro q̃modo aliũ iubemus.

Sic aũt rescribimus. Attica quã tuis ṽbis dixi salutẽ libenter accepit/ teq̃ vicissim per meas literas saluere iussit. Tuã salutẽ libenter Attica accepit: suam remittit. Attica salutem quã ꝛ tuis verbis nunciaui totidem verbis remitit. Attica per me tuo nomine salutata: suis ṽbis vt te diligenter salutarẽ iussit. Attice tuis verbis salutem scripsi: ea suis verbis rescribi tibi multam salutem iussit.

Optimũ fuerit ante cõclusionẽ ponere dictũ insigne pondꝰ votorũ continẽs: post quod addere licet. Hec sunt que nostra liceat te voce moneri. Hec dicta volui: tm̃ est qð te ignorare nolui. Dicta insignia siue clausulas elegãtiores apud Pli. p̃cipue inuenies: e quo excerpsit doctissimꝰ Badiꝰ nr̃ q̃ sequũtur.

Clausule elegãtiores ex Plinio.

Scio quem animum: quod hortor ingeniũ tu modo enitere/ vt tibi ipsi sis tanti

quanti videberis alijs si tibi fueris. Uale.

¶ Hec tibi scripsi quia equum erat te pro amore mutuo nõ solum omnia mea facta dictaq; verũ etiam consilia cognoscere. Uale.

¶ Obsequor consilio tuo cuius mihi authoritas pro ratione sufficit. Uale.

¶ Satius em̃ est vt Attilius noster eruditissime simul & facetissime dixit ocyosum esse q̃ nihil agere. Uale.

¶ Uoluptatẽ percipio si ea que mihi denegantur amicis video superesse. Uale.

¶ Seriopeto, fac sciã qd agas: qd sine sollicitudine summa nescire nõ possũ. vale.

¶ Ut in ceteris rebus ita in audiendi officio perit grã si reposcat. vale. ¶ Neq; em̃ magis decorũ & insigne est statuã in foro populi romani habere q̃ ponere. Uale.

¶ De seruis venalibus melius auribus q̃ oculis iudicatur. Uale.

¶ Erit cõfusioni mee nõ mediocre solaciũ si tu nihil querereris. Uale. ¶ Sed iã finẽ faciam ne modũ quem etiã orationi adhibẽdũ puto in epistola excedam. Uale.

¶ Igitur memento nihil magis esse vitandũ q̃ istam luxurie & sordiũ pronã societatem q̃ quũ sint turpissima discreta ac separata: turpius iunguntur. Uale.

¶ Sumus solito rariores: quod initiũ est gradatim desinendi velle. Uale.

¶ Ostende modo velle te: nec deerunt qui quod tu velis cupiant. Uale.

¶ In summa nisi eque longam epistolam reddis non est quod postea nisi breuissimam expectes. Uale.

¶ Rogat enim & quidem efficacissime qui reddit causas rogandi. Uale.

¶ Habent hunc finem assidue querele q̃ queri pudet. Uale.

¶ Trade filium preceptori: a quo mores primũ: mox elegantiam discat: que male sine moribus discitur. Uale.

¶ Hic erit finis ep̃le: lr̃am non addã: etiã si aliqd adhuc p̃terisse me sensero. Uale.

¶ Neq; em̃ ij sum⁹ quos vituperare ne inimici qdẽ possint nisi & simul laudẽ. vale.

¶ Illa annota que putaueris corrigenda: ita em̃ magis credam cetera tibi placere si quedam displicuisse cognouero. Uale

¶ Dedit m̃ihi quantũ maxime potuit daturus amplius si potuisset. Tametsi quid homini potest dari maius q̃ gloria & laudis eternitas. Uale.

¶ Nescis quo pacto vel magis homines iuuat gloria lata q̃ magna. Uale.

¶ Ut in corpibus sic in imperio grauissim⁹ est morbus q̃ a capite diffundit. Uale.

¶ Dũ suppetit vita enitamur vt mors q̃ paucissima q̃ abolere possit inueniat. vale

¶ Hortor vt q̃plurima proferas que imitari plures concupiscant: nemo aut paucissimi possint. vale. ¶ Nescit semel incitata liberalitas stare: cuius pulchritudinem vius ipse commendat. Uale.

¶ Aliud est epistolam: aliud historiã: aliud amico: aliud omnibus scribere. Uale.

¶ Neq; em̃ cuiq; tam clarũ statim ingenium vt possit emergere: nisi illi materia: occasio pariter etiam cõmendatorq; contingat. Uale.

¶ Dices optare me tuis reb⁹ vt meis vti: etiã. sed pinde illis ac meis parco. vale.

¶ Cum multis & sepe tractandũ est qd placere & semper & omnibus cupias. Uale.

¶ Neq̃ filiũ durius acerbiusq; tractes: memineris te hoiẽ esse & hois patrẽ. vale.

¶ Nihil est aut pigrius delicatius aut curiosius ocyosis. Uale.

¶ Hec ex Plinio apud quem multa id genus alia inuenies. Hacten⁹ de partibus epistolarum: nũc de earũ comitibus agendũ est subscriptione et superscriptione.

Subscriptio.

¶ De subscriptione.

* Seruitor] ineptũ vocabulũ Loco cui⁹ peritiores cliẽs dicũt. Loci significatio. r

Subscriptio est modesta notificatio scribẽtis cũ loci temporis ac meritorũ ei⁹ specificatiõe post vale sub calce ep̃le posita. vt vale / Lutetie ex collegio Mõtisacuti. Deide in postrema parte modestie aut sui cõmendandi gratia adijci solet. Idem tibi deditissimus alumnus Tui obseruantissimus cliens: pro hoc ne dicas seruitor.

¶ Locus exprimitur per rectoris carentiã in gtõ: vel datiuo: vel ablatiuo: aut cũ prepositionibus per regimẽ. vt datũ Rome: scriptũ Lugduni. sed datum & scriptum venustius subaudiuntur. Uale ex officina nostra literaria. Uale Gandaui: aut Gandauo: aut ex vrbe Gandauo. Uale Gãdaui. s. scripta est hec epistola. vale. Gandauo. i. ab eo oppido mittitur hec epistola. Cice. lib. vj. ad atticum. Equotutico: & Brundusio datas. i. ab his oppidis missas. Idem lib. ix. ad Atticum

Rome scripsit Balbus. Vale Bergis e cubiculo nostro a cena e caupona. ad lunā &c. Vale ruri aut rure aut e rure &c.

¶ Tempus exprimitur in ablatiuo q̄r significare volumus qn̄ epistola est scripta vt Vale Gandaui calendis Januarij anno a natali Christiano sesquimillesimo. xiij. Vale tertio nonas Martias vel ad tertiū nonas Martias: sine discrimine: lʒ sint q̄ velint per actm̄ tp̄s incertū significari: vt capiatur ad per circiter: sʒ hos falli credo non solū ꝓpter Erasmū ꝛ Clichthoueū mihi ꝯcinentes: sed multo magis ꝓpter authoritatē Plini. lib. iij. natu. histo. cap. v. dicentis. Diua Angerrona cui sacrificatur. ad diē. xij. Calendaꝝ Januarij: ore obligato obsignatoq̄ simulachrum habet. i. die. xij. calendaꝝ Januarij: non aūt circiter eum diem nunquid Plini⁹ nesciuit quoto die sacrificabaṫ Angerrone. Si de tp̄e ambigetur hoc modo scribes: anno circiter nonagesimo. circiter calendas martias ad annos circiter nonaginta: ad annos ferme nonaginta. Nota Pliniū dixisse ad diē. xij. calendaꝝ quē loquēdi modū rarissime inuenies q̄r die meli⁹ subaudit: vt tertio calēdas Maij. i. die tertio: die ante calēdas ita declarato reliqua nec dices prima aut primo die Januarij &c. more indoctoꝝ sʒ loqueris per calēdas/nonas/Idusq̄ Semel tm̄ apud Cic. lib. xij ad atti. Tue lr̄e mihi reddite sunt. xiij. die. nec tn̄ dānauero si quis ita scripserit: pridie natalicia diue virginis: postridie natalem diui Joannis verū nullo modo melius q̄ per calendas/nonas/idusq̄ scripseris.

Tēporis significatio.

¶ Dies mensis cuiusq̄ sunt triplices calende: none: idus.

¶ Calende primus dies mēsis est. None septim⁹ dies mensis est in Martio/Maio/Julio/Octobri. In aliis semꝑ quintus dies est. Idus q̄ntusdecimus dies est in Martio/Maio/Julio/Octobri. In reliq̄s semꝑ tertiusdecimus. Hos ergo dies in ablatiuo signabis hoc pacto. Accepim⁹ tuas lr̄as calendis Januarij/Februarij &c. i. primo die eius mensis: duxi vxorē nonis Martij/Maij/Julij. Octobris. i. septimo die illius mensis. Filius me⁹ natus est nonis Januarij/Februarij/Aprilis/Maij Augusti/Septemb. No. De. i. quinto die ei⁹ mensis. celebraui aut obtuli deo primitias sacerdotij mei. Idibus Mar. Maij/Julij/Octo. i. xv. die eius mensis. Pater me⁹ cuius misereaṫ deus obijt idibus Janua. Feb. Apri. Ju. Augu. Sep. No. De. i. xiij. die illius mensis: ꝛ lʒ declarē primo die: quinto die: &c. nollē sic scribere aut loqui q̄r non est doctissimoꝝ vsus. Multa declarationis gratia dicuntur alioqui intolerabilia. Recte etiā dicimus teste Erasmo. scripsi ad te diem Calendaꝝ: nonaꝝ Iduum Januarij: pro scripsi ad te calendis &c.

Calende; Idus. None.

* Scripsi a te die calendarum

¶ Dies medij inter calendas nonas: idus ab his noīatur a sequētibus quidē nō precedētibus: vt dies inter calendas ꝛ nonas: a nonis nomē mutuātur: dies inter nonas ꝛ idus ab idib⁹: dies inter idus ꝛ calendas alterius mensis nominatur a sequentibus calendis. Ergo videto diligēter quotus dies sit ante calendas: aut nonas aut idus quē signare vis: ꝛ accipe numerū ordinalē cum actō calēdas: nonas vel idus: ꝛ ascendendo nūerato: vt ipse dies calendarum aut nonarū vel iduū sit primus. deinde ascendendo inuenies. ij. iij. iiij. &c. sed pro secūdo vbi dicimus pridie: quia secundus dicitur a sequendo: ꝛ ita si diceremus secundo calendas significari videretur dies sequens calendas &c. quod verum non est.

¶ Sumamus exemplū in Janua. Apri. &c. iiij. no. iij. pridie no. i. secūdo: tertio: quarto die Nonis. i. quinto die. hinc. viij. vij. vj. v. iiij. iij. pridie idus. vj: vij. viij. ix. x. xj. xij. die idibus. xiij. die. Hinc vide quot dies restant: ꝛ numera ascendendo: vt sit prim⁹ dies sequentis mensis: ꝛ vltimus dies in quo est: secūdus: inde asendendo die. iij. iiij. v. &c. in Janua. post idus dices. xix. calēdas Februarij. xviij. xvij. xvj. xv. xiiij. xiij xij. xj. x. ix. viij. vij. vj. v. iiij. iij. pridie calendas. i. die Januarij. xiiij. xv. xvj. &c. Ostendātur pueris hec per singulos menses calendario: vt facili⁹ memorie mandent subiectos hic versiculos edisce lʒ rudiusculos ꝛ vix bonos. Julius/Aprilis: septēq̄ nouemq̄ tricenos. Unū plus reliqui. Februus tenet octo vicenos. Sed si bisext⁹ fuerit supadditᷓ vnus. Pricipiū mēsis cuiusq̄ vocato calēdas Maius sex nonas. October Julius ꝛ mars. Quatuor at reliqui: tenet idus quilbet octo. Post quas q̄d restāt luces numerato calendas. Atq̄ diem primū mensis superadde sequentis.

* Pridie Calendas dicim⁹ nō aūt secūdo et quarto.

*Mensis noia venuste sumuntur adiectiue.

¶ Noia mensiū eleganter adiectiue sumuntur: vt tertio calendas Januarias: Februarias/Martias/Apriles/Maias/Junias/Julias aut quintiles/Augustas aut sextiles//Septēbres &c. ¶ Quarto calēdas cur potius dicam⁹ q̄ quarta rō pcipua

est authorum bonorum vsus: qr ni lz sepi⁹ masculine tps certū significet: tn etiā femine. Justinus.xj.lib. Sanitatē quarta die recipit. Idem.xiij. Ea die qua natus est. Liu. lib.iij. Crastina die armati ad lacum. Regillū assitis. Et lib.iiij. Die octaua q̄ creatus erat magistratu se abdicauit. Cice. de lege Agraria. Quales vos hodierna die maxima concione mihi p salute vestra prebuistis. Et.j. de nat. deorum. Deliberandi causa sibi vnam diem postulauit.

Superscriptio.

De superscriptione.

Superscriptio est exterior super epistolā scriptio nomen merita locūq eius ptinens ad quē scribimus: in hunc modū. Gandaui apud aedez diui Petri: subandit detur hec epła Gādaui scz habitanti rc. posses dicere Gādauū: vt subaudiat portet. Apud veteres (vt dixi) dignitatis officiūq nomē semp postponit: vt Cesari imperatori rc. nūc assentatio fecit vt preferat sic. Ornatissimo viro magistro Petro rc. in quā remis velisq pugnare decet: authore Erasmo. Badius aūt sic ait. Sunt qui nomen ppriuz ante officiū aut dignitatis preconia ponendū censeant: qđ in subscriptiōib⁹ quidē modestie gratia obseruamus: vt Sixtus dei gratia seru⁹ seruorū dei. Lodouicus pvidentia diuina Francorum rex. sz in superscriptionibus si officia z merita ppolleant anteponēda censeā: vt inuictissimo atq Christianissimo Francorum regi. Lodouico duodecimo. Hec Badius optime de iuuenibus senibusq meritus. Tam vero pro priuz nomē q̄ eius epitheta in dandi casu poni solent: qr subandit dent he litere: lz etiā dicere. Ad magnificū equitē auratū. s. mittunt he litere. Locus signat per carentiā rectoris in gtō/dtō/vel abltō: vt Rome ad aedē diui Petri. aut in actō. Romā z tunc subaudit mittunt he litere. Sic studioso adulescentulo Parrhisijs bonis literis insudanti. probo negociatori Brugis agenti rc. Nunc de epithetis agendū est: que quum vbiq tum in superscriptionibus maxime locum habent.

Officiū dignitatis. nomen anteponēdū.

* Epitheta in superscriptionibus maxime locum habent.

Epithetuz

De epithetis.

Epithetuz (quod appositū vocat Fabius) est adiectiuū vel loco adiectiui aliquid: qđ aut discretionis. aut pprietatis: aut ornatus gratia cuiq adijcitur: vt doctus: almus: prudēs rc. Ea queadmodū superscriptionibus adhibent: ex Sulpi. collegit Badi⁹ nr̄ in hūc moduz

Summo pontifici ascribenda epitheta.

Sanctissimo diui Petri successori. Summo Romanorum pontifici. Reuerentie olīq obseruatione. dignissimo pape antistitiq Romanorū maximo. Sāctissimo Christi in terris vicario. Summo vigilantissimoq christiani gregis pastori.

Imperatoribus apta

Diuo atq inuictissimo Romanorum imperatori. Felicissimo totius orbis moderatori. faustissimo rerum potiori. incomparabili orbis monarche diuo Cesari sempq Augusto/ Togatorum principi inclytissimo. Totius orbis triumphatori rc.

Cardinalibus apponenda.

In primis reuerēdo/ Cardinaliq p̄sbytero Sanctissimo archip̄suli ac firmissimo Romanorum pontificatus cardi. Sūma obseruatione dignissimo Romanorum pontificatus Cardinali. Multa reuerentia digno Romaniq pontificis cardineo.

Regi addicenda.

Inuictissimo Romanorum regi. Magnanimo triūphatori z Christianissimo Francorum Regi. Clementissimo hispanorum Rectori septriferos principi ac regi excellentissimo summaq virtute predito Pannonum Regi rc. que ipse effingas

Archiepiscopo z episcopo conuenientia.

In primis sancto patri z primatus Lugdunēsis archiepō. Reuerendo admodū in Christo patri antistiti z Neruiorum Tornatorūve p̄suli. Sanctissimo p̄suli z inclyto Leodiorum epō. Uigilātissime regi suo supintendenti cameracensiū epo.

Archiduci (quando ita receptum) duciq congrua.

Clarissimo atq inuictissimo archiduci. Inclytissimo bellatori z inuictissimo suorum ductori. Generosissimo atq eidem splendidissimo duci. In primis strenuo: ac preter ceteros fortunato horum aut illorum Duci.

Abbati et ceteris ecclesie primatibus applicanda.

Reuerendo patri. Obseruando cuz primis archipresbytero. Religiosissimo viro ecclesie. N. Archidiacono vigilātissimo gregis dūci pastori. Magistro ecclesie. N. Curatori eximio couentus Carmelitarum presidi. Obseruātissimo diuine legis inter

minores pri. Disertissimo fratrũ pdicatorũ cõcinatori ₵c. ¶ Comitibus equitibusq́ auratis debita. ¶ Fidelissimo imperatori maiestatis Comiti. Inclitissimi Flãdrini comitatꝰ pncipi. In primis strenuo bellatori eqtiq́ aurato. Aureo cingulo isigni to: sũmaq́ ꝟtute pdito nec minꝰ felici ibellis gerendis eqti. Alto loco nato clarisq́ natalibꝰ pspicuo eqti. Forti ad modũ eqti ₵ i pris strenuo ₵c. ¶ Religiosis ₵ docto ribꝰ quadrã: ia. ¶ Uenerabili pri. Uiro religioso ad modũ₵ in pmis colẽdo Multa sctitate cõspicuo. Sũma castimonia claro. Excellẽti abstinẽtia ornato. Sũma reli gione pdito. Uiro disertissimo doctoꝝ antistiti. Eloqũ Romanorũ principi Juris consultissimo. Medico peritissimo. Appollinee artis expertissimo. Diuinarũ litera rũ interpti prefectissimo. Diuine pagine pfessori eximio. doctissimo bonaꝝ artium doctori ₵c. ¶ Judici ₵ prefectis vrbiũ accõmodanda.

¶ In corruptissimo iuris administratori. Sãctissimo legũ executori. integerrimo le gũ interpreti. Uigilantissimo vrbis perfecto. diligẽti admodũ ciuitatis moderato ri. Optimo morũ censori: iustissimo edili: equissimo iudici: inuiolabili iusticie pũdi tori totius splẽdori ₵c. ¶ Ciuibus ₵ negociatoribus ceterisq́ bonis idonea

¶ Splendido ciui prudẽtissimo viro. Optimo laudatoq́ admodum negociatori. Mercuriali viro probissimo: negociatorũ optimo: diligẽti operario. Solerti opifi ci: probo mercatori. Studioso scholastico: ingenuo adulescenti. Spectate indolis puero ₵c. ¶ Matrone plerũq́ habebũt virorũ epitheta gñe tm̃ immutato.

¶ Epithetis diligenter studẽdũ est: spectandũq́ magna cura ẽ que cuiusq́ hominis sint partes: queq́ a quibus virtutes expectentur: vt hic vni cuiq́ apposita epitheta tribuamus: neq́ sola alijs congruũt in alios transferamꝰ pro sua quẽq́ dignitate laudemus nullum falso extollamus veluti ne ineruditũ sacerdotem cum primis aut disertissimũ: aut musarum delitias dixeris. ne auarũ vel in parũ notos liberalẽ. indoctũ theologũ, grauissimũ; potius q̃ diuine pagine scientissimũ nũcupabis. Et supinũ presulẽ q̃duis potius q̃ vigilantẽ: ₵ quã concu bina gaudere nosti: ne insignis castigatis virum predices. Nam quisq́ sibi cõsciꝰ hec in cõtumeliã trahit nõ aliter q̃ si deformẽ: senẽ formosam puellam appelles. Preterea fugiẽde sunt cõpellationes lasciue ₵ quasi calamistrate ₵ picturate ani mi lenitatẽ indicantes: velut purpureis literarum flosculis geminisq́ decorato: Suauissimo lepore pegasidum affluenti: nitido scientie cingulo insignito.

✱ Cõpel latiões la scine ani mi lenita tẽ indican tes fugien de sunt.

¶ Fugienda est teste Erasmo infelicitas eorum qui se certis q buldã vocibus allegãt: qs magna supstitione imutari aut verso pferri ordine pia culũ putãt: vt pontificẽ summũ: sanctissimũ patrẽ tm̃ dicamus. Epm reuerendum Abbatẽ venerabilẽ: Regẽ Christianissimũ. ducẽ illustrẽ. Comitẽ generosuz. Neq́ fas esse hec inter se cõmutarij. Ego miserrimũ puto seruire vocabulis. Quid em̃ si regẽ p patrie salute sese piculis obijcientẽ ptentissimum dixero: ridebit me crasso. Uilfertitus ore? Quid si sũmũ põtificẽ optimũ maximũ pastorẽ: nõ opprime dixe ro? At isti aliud dñs Petrus: ₵ petrꝰ dñs: magister noster. ₵ nr̃ magister esse volũt. deq́ his tricis doctissimi scz hoies sudantes disputant. Ergo omissis indoctorum nugis varie ppmateria vtemur epithetis: veluti pncipẽ a quo muneris q̃ppiã co neris auferre: cui ve accepto munere gratias agas: intẽpestiue fortissimũ inuictissi mũq́ appellaueris: rectius munificẽtissimũ aut benignissimũ noiaturꝰ. Ignosces primo errori dux mitissime Patere te exorari clementissime cesar? Turcarum vim a Christianoꝝ humeris depelle rex inuicte. restitue per calũniã oppressaz equissi me iudex. In bonam partẽ accipias vir humanissime. Nõ meũ est tibi consilium im partiri vir prudentissime. In hmõi orõnis gñe nõ sũt speciosa epitheta sz argumẽ ti põdus obtinẽt. ¶ Qð aũt dicũt abbatẽ demũ venerabilẽ dici: fallum est: q: sũmi principes recte venerabiles dñr: vt docet Bebelius optime de lingua latina meri tus. Leo pa. epla prĩa suoꝝ sermonũ. promisisse me memini venerabilis imperator Cornelius Tacitus. Uespasianꝰ. Uenerabilis senex. Idẽ in eplis diui Ambrosij ostẽdit etiã impatorẽ recte xpianissimũ dici. Serenũ de hoie dici apud doctos nõ inueni: sed bene serenã frontẽ. Ideo pseudocurtiũ nõ imitabor dicẽtẽ. Uiroꝝ vir tus comes nõ est serenissime princeps. doctissimi viri Nebrissen. ₵ Bebeliꝰ mihi cõcinũt. Optimꝰ maximꝰ ppie in reges pncipes ₵ sũmos põtifices cõueniũt a Jo ue mutuo sũptũ: abest aũt cõiũcto. Liuius lib. vij. Jouis optimi maximi tem pluz

Epithetis varie vten dum.

Serenusꝰ. Optimus Maximus Epitheto rũ transfi guratio.

¶ Trāsfigurant epitheta festiuiter in substātiua: vicē q̄ pnomi-
nis obtinēt que res ad fastū nobiliū ditiūq̄ enitādū est accōmodatissima: vt p ob-
secro te pater pientissime: pulchre dices: obsecro pietatē tuā pr̄. Gratulor tibi vir for-
tissime. Gratulor tue fortitudini: sīlr: tuā improbitatē: appello te iprobe. His si mo-
dice ꝛ in loco vtamur: ꝛ grauiorē āplificādo reddem⁹ orōnē ꝛ grata varietate nota-
bimus. nā vulgo in his null⁹ est mod⁹: neq̄ in loco faciūt hoc mō dn̄atiōis tue lite-
ras accepim⁹: ꝛ reuerēdissima tua pn̄tia mihi significauit: ꝛ charitati tue, breuiter
rn̄deo. Et nr̄a puitas: benignissime paternitati tue grās agit. Hec vt parū terse di-
cunt: ita illa plepide. Stultitie mee tua prudētia sit p̄sidio. Nr̄am tenuitatē tua li-
beralitas foueat. Nr̄am inopiā tua copia sustineat. Meminit de hac re Sulpitius
dicēs. Nō alienū fuerit si ad maximos viros scribēs eos qn̄q̄ a maiestate: autho-
ritate: dignitate: benignitate: dignatiōe: clemētia: dn̄atiōe facillitateq̄: ꝛ hmōi v̄bis
denoiabis. Immo nisi ita feceris quorūdā fastū offēdes. Dices tn̄ maiestas ꝛ dn̄a-
tio tua nō vr̄a: nisi sint plures: ꝛ per totā ep̄laꝫ benigna vteris orōne: q̄ plurimum
facit ad gratiam: sed caue ne alicubi quicq̄ barbare dicas.

Epitheta sordida, deuitēda sūt

¶ Et fugiēda sunt epitheta sordida. vt paternalis: discret⁹: pro
prudēs: authēticus: cōtēplatiu⁹: deificus. illuminat⁹: scientificus: socialis: fauora-
bilis/ subtilis/ habilis/ refulgēs/ disciplinat⁹/ v̄tuos⁹/ hūilis/ industrios⁹/ legalis/
studēs/ precors/ p̄cordialis/ cordintimus/ propitiosus/ stigalis/ defectuos⁹/ dispo-
tus/ singularissim⁹/ cōpetēs/ plenari⁹/ precatiu⁹/ rōnabilis/ abūdās/ incalculabi-
lis/ affectuos⁹/ pur⁹ ꝛc. quorū nōnulla oīno barbara sunt: quedā latina: sed ab in-
doctis accepta inepte: vt in opere de abusione lingue latine declarat maximū. Tu-
binge immo totius Alemanie decus Henricus Bebelius.

¶ Qualitas siue character epistole.

Epistole character.

Esiderius Erasmus orator ꝛ poeta dulcissim⁹ de epi-
stole charactere ita disserit. Qui in ep̄lis vnū quēpiā characterem aut
reqrūt: aut p̄scribūt (id qđ ab eruditioribꝰ video factū) ij mihi nimirū
de re p̄pe i infinitū varia nimis arte agere vidētur neq̄ multo minus
absurde facere: q̄ sutor si oipedi crepidas eadē forma velit consuere
hec multis probat: qbus consentanea sunt q̄ in prima epistola li. j. ponit Angelus
Politian⁹ qui diuersis in locis dānat eos qb⁹ nihil placet nisi qđ Ciceronē p̄ se
ferat quū ij sint plerūq̄ a Cicerone alienissimi. Qui de hac re multa scire velit: le-
gat ep̄lam Politiani ad Cortesiū cū responsione. Ergo nō est vnicus oim ep̄larum
character stylus vel qualitas: sed p̄pe infiniti. Nam varie sunt ep̄le p rei materia.
In re familiari quotidiano fere sermōe cōtexit ꝛ illaborato. q̄ si magnitudo rei eri-
gat: eam demū cēsebo optimā q̄ oi arte curaq̄ fuerit elucubrata ꝛ elaborata. qđ fa-
cile videre lꝫ in plerisq̄ Cicerōis ep̄lis: q̄ nō ad orōnis mō p̄cellas attollunt: sed in
tragediā vsq̄ exeūt Efferuescet ergo vel in tragicā vsq̄ vociferationē ep̄la si qn̄ res
ita expostulabit sumetq̄ ampulas ꝛ sesquipedalia v̄ba: neq̄ maximis in rebus p̄-

* Ep̄la optima, q̄ iudicāda sit,

inde ac de macerādis sallamētis: ꝛ holerib⁹ coquēdis loquet. ¶ Ep̄la vel Cicero-
nis exēplo lꝫ greca miscere latinis: obscuris illusionib⁹ vti: āphibolis significatio-
nib⁹: paroemis: enigmatis clausulis de repēte p̄cisis, vbi multa etiā dedita op̄a ob-
scuramus ne si forte intercipiant litere possint a quo minime volum⁹ intelligi. Eā
ego ep̄lam optimā iudico q̄ a vulgato hoc lr̄aꝝ gn̄e q̄ lōgissime recedat: q̄ sentētijs
exqsitissimis v̄bis electissimis ꝯstat: q̄ argumēto loco psone sit maxime accōmoda-
ta. Que amplis de reb⁹ sit grauissima: de mediocrib⁹ cōcinna: de hūilibus elegās.
In iocis acumine placeat: ꝛ lepore: i demōstratiōib⁹ apparata: i exhortando fortis
et aiosa: i ꝯsolādo blāda: in suadēdo grauis i narrādo graphica: letis in rebus festi-
ua: i afflictis luctuosa. Et (neq̄ sunt ifinita ꝓsequar) sit v̄sipellis: ꝛ vt polyp⁹ ad sub-
iecti soli habitū ita se ad argumēta accōmodet. Tēpoꝝ ꝑsonarūq̄ habeat ratio: vt
aliter seni loquaris alr̄ adulescētulis: alr̄ seueris: aliter his qui festiuiore sunt in-
genio: aliter aulicis: aliter ph̄is: aliter familiaribus: aliter autē ignotis: aut parum
bene cupiētib⁹. Sit ep̄la breuiuscula occupato: fucatior curioso: priscis verbis an-
tiquario: blādior amico: licentior familiari: asperior improbo. Quocirca qui vnam
quandam sermonis formā huic generi tribuere conantur: nō solum inanē: sed etiā
ridiculam operam sumūt. Ex omni authorū genere q̄ purissimā Romani sermōis
vim ꝛ supellectilem comparemus: que si suppetet: artem in epistola non admodū

efflagitabimus.si deerit:risum etiam movebit artis affectatio. ¶ Abruptum ꝛ pene satyricum initium in iocio:ꝛ in familiaribus mire delectat. Siccine veterem amiculum negligis? Eho quid agis obsecro?

De epistole breuitate preceptū nō habeo.pōt em̄ volumen vsq; extēdi:si materia exigat.neq; vlla epistola nō breuis videbitur:in qua preter argumenti dispendiū nihil adimere possis: vt videre licet in epistola Senece.lxvij.instar voluminis porrecta. In Ciceronis epistola prima ꝛ vltima lib.xij.ad Atticū.ꝛ vltima lib.xv.ꝛc. Ergo dictum Senece intelligitur de enormi ꝛ preter modū ingenti plixitate.Epistola ad Luciliū.xlv.Sed ne epl̄e modū excedā:que nō debet sinistrā manū legētis implere in aliū diē hanc litem cū dialecticis differam. Neq; hec dixerim q̄ eos probem:qui ridicule copiam affectantes emendicatis voculis: ꝛ male cōlutis epistolam infertiunt.Breuis eris si rerum exitus ita comico artificio pones: vt ex ijs que precesserunt conijciantur:magisq; noscenda: q̄ nota scribes

Epistole breuitas.

Sermo epistolicus erit latinus:planꝰ:ꝛ elegās. Latinꝰ quidē.i.sine vlla barbarie:sine vllis ineptijs. Planus.i.ex ambiguis aut nimium vetustis:nō obscurus. Elegans.i.sine affectatione exculta.Affectatio est nimia exornandi cupido:ꝛ anxietas quū oibus tum phis maxime indecora:vt ostēdit Sene.lix.epl̄a ad Luciliū.Minus tibi accuratas a me epl̄as mitti frustra q̄reris. q̄s em̄ accurate loquit̄: nisi qui vult putide loqui:qualis sermo meꝰ esset si vna sederemus aut ambularemus illaboratus:aut facilis.Tales volo esse epl̄as meas:quē nihil habent exercitū: nec fictum sed si fieri posset ostēdere q̄ loqui mallet.Ex his verbis colligunt mēdose philosophastri nostri cū reliquis barbarici clientibꝰ:nihil referre quō scribamꝰ dū vtcunq; intelligamur.Scribimus(inquiunt)vt loquimur imitantes Senecā.Uerū hoc interest/Seneca vt loquebatur ita scribebat:ergo latine: q: latine loquebat̄ ꝛ elegāter quidē.Uos barbare scribitis.q: barbare loq̄mini:.q̄ aūt nō deceat phm aut aride:aut barbare loqui vel scribere:ōndo ex eadē epl̄a Senece dicentis. Non me hercule ieiuna esse:ꝛ arida volo que de rebꝰ tam magnis dicunt̄ neq; philosophia ingenio renūciat:multū tamen opere impendi verbis nō oportet hoc etiam poene Cicero in par.asserit. Oratio sentētijs debet esse ornatior q̄ verbis. Et Quintilianus lib.viij.Nō ideo tn̄ sola est agenda cura verborū.Occurrā em̄ necesse est velut in vestibulo ptinus apprehensuris hāc pfessionē meā.resistā ijs qui omissa rerū (qui nerui sunt in causis)diligētia:quodā inani circa voces studio senescūt:idq; faciunt gr̄a decoris:qđ in dicendo mea quidē sn̄ia pulcherrimū sed quū sequit̄. non quū affectat̄.Curā ergo verborū rerū volo esse solicitudinē.Idem. Opus studio ꝛ precedente:ꝛ aquisita facultate:ꝛ quasi reposita.Nāq; illa querēdi:.iudicādi cōparandi anxietas dum discimus adhibēda est:nō quū dicimus. Cicero libro.j.de oratore.Qui est tam furiosum q̄ verborū vel optimorū atq; ornatissimorū sonitus inanis:nulla subiecta sententia nec scientia. Et Castritius rhetor apud Gelliū lib.xj. cap̄.xiij.Ne patiamur vt aures nostre cadentis apte orationis(sine grauitate sn̄ie et gratia)modis eblandite animum quoq; nobis voluptate inani perfundant.

Sermo epistolicus. Affectatio. Phorꝝ epl̄e stole. * Phum aride aut barbare loqui nō decet.

¶ Nunc vt pueri epistolam eleganter componant volo latius ꝛ copiosius declarare latinitatem/perspicuitatem/ꝛ elegantiam.

Latinitatē custodit quisquis in oratione sua nec barbarissat:nec soloecissat.Id quo facilius caueas subiecti barbara latine exposita. ¶ Barbara secundum Uallam ꝛ plures.

Barbara taxata.

¶ Barbara itaq; sunt Bācus Bācarius pro trapeza trapezita. Miles pro equite aurato.locū tenēs pro prefecto. Nullibi pro nusq̄.aliqualiter pro aliquo modo.nec dicitur aliqualis. Nullatenus p nullo modo:teste Ualla Calepinu: putat recte dici Appodio pro nitor podio. Approprio p propriū facto Ut plurimū p sepissime vtitur tamē Senen̄.ꝛ neotericoꝝ plures. Chorda pro fune. Farrum pro farre.Diuersimode omnimode pro diuerso modo ꝛc. Ampso p cōsulo prouideo.Banchalia p peristromatis aut peripetasmatis vel auleis Barbitonsor pro tonsore. Treuge pro inducijs Cloaca pro latrina aut forica Canister p canistrum.Caue te ab illo pro tibi.Ridiculose pro ridicule:quā totius p q̄ paulū

Euerso ꝑ ediuerso. ꝯtẽtoꝛ ꝑ cõtẽtꝰ ſuz: pariformiter ꝑ pari forma aut mõ. Lautitiꝰ ꝑ lautꝰ. Ex parte mea ꝑ verbis meis: aut noie meo. Maiori parte ꝑ plerunq; aut ſepius. Hoſpitale pro diuerſorio. Adytus ꝑ aditus philocaptus pro amante: aut amico. Baſtardus pro notho ſiue illegitimo. Juba pro galea. Caducꝰ ꝑ herede. preiudiciũ pro impedimẽto vel dãno. inducioꝛ ꝑ differo. ſerioſe ꝑ ſerio. Induſtrioſus ꝑ induſtrius. Proſtibulũ potiꝰ ſcortũ eſt: q̃ lupanar. Laniſta ꝑ lanio mu ricepo ꝑ felle Jnſiteo: ꝑ nego. ambaſiatoꝛ ꝑ legato. rancoꝛ pro odio: preſto pro paratus. pelliparius ꝑ pelione. penſionariꝰ ꝑ ſcriba. cariſtia pro caritate. baſti ꝑ clitellis. Jnſtãtia pro conatu petitione diligẽtia. Diſcretio pro ꝓuidẽtia. Quicq̃d eſt pro vtcũq; eſt. Ualla cenſat barbarũ. Uerg. tñ dixit. Quicq̃d. i. timeo Danaos: ꝛ dona ferẽtes: ꝑ vtcũq; eſt. Unꝰ pro alio pro alius ꝑ alio: vel ꝑ an. Pomeriũ ꝑ pomario. Bladũ pro frumẽto. preſentialiter ꝑ corã aut palã. Equipabulant ꝑ comedũt Secũdũ q̃ pꝛout. recõmendo recõmitto ꝑ cõmẽdo cõmitto. Pro parte verba Ciceronis ſunt. pro ex maiori parte. nouiter pro recẽter. Riparia pro littore ripa. Griپho ꝑ grips. moderni; ꝑ neotericis. Ulterius pro inſuper ad quo ꝑ quoad. hinc inde ꝑ vtrobiq;. Granellũ ꝑ paruo grano. Uolo ire ad partes. ꝑ ad patriã. Quindena ꝑ duabus ebdomadibꝰ. Conſtitue te in locũ meũ: pro trãſfer aut perge. De ꝓximo pro illico ꝓpediẽ ꝛc. Sub diuo ꝑ ſub dio. Jnueni vnũ amicũ meũ pro quẽdã certifico ꝑ certiorẽ facio. fruſtecula ꝑ fruſtula. Faſciculũ ꝑ faſciculus. Sin autem pro ſi non: mutuo ꝑ cõmodo difficiliter ꝑ difficulter. nec nũc quoq; ꝑ ne nũc quidẽ. Cum ſumma animi iucunditate pro voluptate. Jn ſolẽnijs pro ſolẽnibꝰ. De inſignijs pro inſignibꝰ. perſona pro corpore hois: vt miſi ſeruũ ad quendã. perſonã Cõmoda librũ pro. xv. diebus: pro ad. xv. dies. q: libro nõ egent dies. Ueſtigo pro inueſtigo ꝛ cõtra. Penes. S. Petrũ habitat ꝑ ꝓpe. Tãtũ eſtimo ꝑ tanti. Dignifico pro dignũ facio. preſto ſcribit pro celeriter: preſto venia ꝑ ꝓpediẽ. Quo ad animũ pro quãtũ ad animũ. Juſſit q̃ debeã ire ꝑ vt eã vel me ire. Finiculũ pro feniculũ: libzũcula ꝑ libella: caſtratellũ pro veruecino: cõuiuoꝛ te ꝑ ad cõuiuiũ voco: q: conuiuatur qui in conuiuio eſt. lectica ꝑ fulcris. forenſis pro extraneus ꝛ peregrinus. decadarũ ꝑ decadũ. a cetero pro poſthac. Bimode trimode ꝛc. pro bifariã trifariã. Burgẽſis pro ciue. burſa ꝑ crumena. Cauſo as. ꝑ facio. certioro ꝑ certiorem facio. Circũuicini pro accolis aut vicinis. cõiter ꝑ fere ꝛ vulgo. recõpẽſo ꝑ cõpenſo. Amplius pro poſthac. cõuentus pro habitaculo. cõdoleo tibi ꝑ caſum tuũ doleo. cõtrarioꝛ pro aduerſoꝛ. copia libri ꝑ exemplari. Correſpõdeo pro reſpondeo coſtus pro ſũptu. defacili pro facile. demeritũ ꝑ peccato. dietim ꝑ pro quotidie. hebergiũ pro hoſpitio. Diſſimulanter pro diſſimulare. diſturbiũ pro impedimento. reuoluo librum pro euoluo. Eccleſia pro tẽplo. faciliter pro facile. Fiendus ꝑ faciendus. Regratioꝛ pro grãs ago. Jniurioꝛ pro iniurius ſuz. inueho in te ꝑ inuehoꝛ Jtinero ꝑ iter facio. Mãgo ꝑ armigero: ꝛ armiger ꝑ milite. Pectino caput pro pecto: licet pectino in quodã ſenſu recte dicat̃. poetria ꝑ poetica: nã poetria eſt poetis. Preſumptuoſus ꝓſumo: ꝑ arrogãs ꝛ arrogo. Preteritus papa ꝑ ſuperioꝛ. priuate pro priuatim: q̃ hora pro quota. ſeparate ꝑ ſeparatim. ſexdecimus ꝑ ſextuſdecimus. inſimul pro ſimul. ſociare pro cõmitari: aut deducere. ſtufe ꝑ thermis vel balneis. Terminus pro vocabulo. trãſlato librũ pro trãſfero. ambo pro ſuggeſtu aleo pilo ꝑ alea pilaq; ludo. altero ꝑ muto. auca ꝑ anſer. ãnullo annilo ꝑ deitruo affiducio pro firmo ꝛc. Actualiter vel accuta pro nunc. Aduẽtagiũ ꝑ aduentitio. Ammirandus pro maris ꝓfecto. Apotheca ꝑ myropolio ꝛ pharmacopolio. Apremio ꝑ ꝓmio dono. Alleuio ꝑ alleuo. Baſſus ꝑ ſummiſſus. bannus bãnio ꝑ proſcribo. Bannus ꝑ ꝓclamatione. burſatoꝛ pro queſtoꝛ. Bulla pro diplomate bracha pro femorali. burgimagiſter ꝑ edili: aut queſtore erario. bõbiſo pro pedo. calliga pro tibiali. corneta cappa pro collario aut capitio. Cãpanatoꝛ pro ropalo inq̃t papa noſter. Carpa pro carpio. Ciuitatenſis pro oppidano. cambiũ pro mutuatione pecunie. caſualiter pro caſu. capella pro ſacello: capellanꝰ ꝑ ſacellano. carnifex pro lanio. camera pro cubiculo vel cenaculo. cauteloſe pro caute ꝛ per fraudẽ: cõplacentia ꝑ obſequio. Curta curialis pro aula aulicus. Cimiteriũ ꝑ cemiteriũ. Preelites ꝓcelo. clauſtrũ ꝑ cenobio. cõplexio pro qualitate ꝛ tẽperamẽto nature. cordialis ꝑ amico. camelotũ ꝑ vndulataveſte: ſymbalotũ recte dr. vide in vndulata. veſtis Calepi. Confeſſoꝛ pro audiente confeſſionem. Correlarium pro corolario

Naſo:
* Eſte ꝓcul vitte tenues inſigne pudoris reſto ſoli vbo ſum fere cohero.

* Diſpoſitionẽ ſunt q̃ ꝑ ꝯplexione dicant

Canonizare pro in sanctorum numerum referre. Defectus pro culpa. Dicto pro epistolam compono. Dictamen pro epistola. Ducissa principissa comitissa &c. pro dux princeps comes. Demereor pro male mereor. Discholus pro vago. Explicit pro explicitum est. Festivus pro festus. Fluetum pro holoserico. Flasculus aut flasco pro lagena. Gabella pro vectigali: Garcio pro verberone. Galienus pro galenus. Ribaldus pro sycophanta et medico aut rivali. Glosa pro glossa. Graduatus pro in dignitate constitutus. Gardianus pro minorum antistite. historio pro historiam scribo. husipodium pro iurulentis aut insculentis. heraldus pro caduceatore. incolumus pro incolumis. Impregno pro prole impleo. Jurista pro iurisconsulto. Incidentaliter/incidenter pro obiter. Indulgentia pro venia. Indilate pro continuo. Latinista pro latino. Lacticinium pro lactario. Leuca/milia pro miliari. Leccato pro parasito/helluone. Legista iurista pro iurisconsulto. Lymphatum vinum pro aqua temperatum. Missiua pro epistola. Materna lingua pro vernacula. Mastico pro cibum dentibus comminuo aut pro mando sive rumino. Mantellus pro chlamyde. Nobilista pro nobili. Procurator pro causidico. Plebanus pro preside sacre edis. Previlegiare pro privilegio donare. Patrio pro ad patriam eo. Repatrio pro redeo. Peramplius pro multo amplius. Penaliter pro cum pena. Processio pro supplicantibus. Passagium pro transitu. Patriloquium pro oratione dominica. Predico pro concionor. perla pro lapillo precioso latine conchyle vel conchylium margarita. Passionor pro perturbor afficior. Publicanus pro publico peccatore. Pincerna licet in sacris legatur pro pocillatore. Quittantia pro acceptilationis chirographo. Ruffianus pro lenone. Repertorium pro indice. Redimarius et receptor pro questore erario. Scultetus pro questore parricidij. Servitor pro cliente. Sacrista pro sacrario. Simplicitas pro ignorantia. Sotular pro calceo. Succarus pro saccarus. Turcus pro turca. Truffa pro stropha. Trusile pro pugione. Tenella pro forcipe. Villagium pro pago. Villa pro oppido. Vacantia pro vacatione. Urino pro lotium facio. Registrum: pro regestum bovinus pro bubulus. si Quintiliano credimus. Valla tamen utitur sepicule in Herodoto. Parlamentum pro senatu. Scabinus pro senatore. Ballivus pro pretore. Domini de parlamento pro selecto iudice. Lectura pro lectione. Ibis pro ciconia. Concordo pro concordor. Ad evangelium iuro pro per evangelium. Conciuis pro ciuis. Compatriota pro municipe meo aut conterraneo. Ad minus pro saltem. Penus pro penario. Sororius pro filio sororis. In chronica hoc legi pro in chronicis. Irascor cum Francisco pro Francisco. Mesculum pro mespilum. Baccalarius pro baccalaureus qui bacca lauri est coronatus. De condigno pro merito. Intendo pro volo. Totaliter pro omnino. Revelo pro manifesto. Requesta pro petitione. Stringente necessitatis articulo: pro necessitate cogente. Exemplifico pro exemplum do. Camisia pro suppario indutio subucula. Birrum pro pileo. Interula pro subucula. Coquinatrix pro conditrice. Coquinator pro coquo. Crucibulum pro lucerna. Encaustum pro atramento. Eiusmodi pro indoctis conficta sunt mille milia et singulis in regionibus diversissima. Nam indocti qui fingere licitum putant: quoties latinum verbum non succurrit: ex barbaris sumunt: ut catallum pro supellectile. Greppa pro cloaca &c. quibus utuntur notarij et scribe pontificum. Si vellem omnia declarare in maximum opus res cresceret etiam si enumerare tantum liberet. Ego irritare magis animos iuvenum volui quam satiare: ut emerent avide opuscula pape nostri et Henrici Bebelij in quibus hec et multa alia pulcherrime declarantur. Mihi ad alia properandum est.

De perspicuitate.

Perspicuitas est que reddit apertam et dilucidam orationem. ¶ Perspicuitatem consequimur verbis probis proprijs et usitatis. propria sunt certa cuiusque rei sua et pene una nata cum rebus ipsis. Usitata sunt que versantur in sermone et consuetudine quotidiana. Consuetudinem voco doctorum usum: nam indoctis nihil planum est nisi barbarum quibus Cicero Quintilianusque cum ceteris doctis spinosi et tenebris involuti videntur. verum ipsi spinas habent et noctuarum more in sole caligant. Nullum ego verbum (inquit Erasmus) non usitatum puto videri quod ab elegantia scriptoris exeat literis. Ergo propter obscuritatem que ex vetustissimis vocabulis etiam doctis parum notis oritur: ut sunt toper: antigerio &c. ut sciamus quatenus antiquis vocabulis utendum est: declarabimus quid de his doctissimi censeant.

Perspicuitas orationem dilucidam et apertam reddit

* Usitata verba consuetudo doctorum usus vocatur

obscuritas fit verbis ab vsu remotis

De antiquis Quinti. lib. viij. sic ait. Obscuritas fit etiã verbis ab vsu remotis: vt si cõmẽtarios q̃s Põtificũ ꝛ vetustissimoꝝ federa ꝛ exoletos scrutatus authores idipsũ petat. Ex hisq̃ inde cõtraxerit q̃ nõ intelligunt: hinc enim aliqui famã eruditionis affectant: vt quedã soli scire videant. In eodẽ libro. At psuasit quidẽ iam multos ista psuasio: vt id iam demũ elegãter atq̃ exquisite dictũ putent qd interpretandũ sit. Suffragatur Gelli⁹ Quintiliano. ait em̃ cap. vij. lib. xj. Verbis vti aut nimis absoletis exculcatisq̃ aut insolentib⁹ nouitatisq̃ dure ꝛ illepide par esse delictũ videt: sed molesti⁹ culpatiusq̃ esse arbitror verba noua: incognita: inaudita: dicere q̃ inulgata ꝛ sordẽtia. Noua aũt videri dico etiã q̃ sunt inusitata ꝛ desita tametsi sunt vetusta. Declarat hec Geli⁹ per apludã

✱ Nouis verbis vti non opz.

floces traces ꝛ bouinator. Phauorinus phs apud Gel. lib. j. ca. x. adulesẽti veterũ verboꝝ cupidissimo ꝛ pleraq̃ voces nimis priscas ꝛ ignotissimas in quotidianis cõibusq̃ sermonibus expromẽti. Curi⁹ inquit ꝛ Fabrici⁹ ꝛ Coꝛũcan⁹ antiquissimi nostri ꝛ his antiquiores illi trigemini plane ꝛ dilucide cũ suis fabulati sunt: neq̃ aurũcoꝛũ aut Siccanoꝛũ aut pelasgoꝛũ q̃ primi coluisse Italiã dñr: sed etatis sue verbis locuti sunt. Tu aũt perinde quasi cũ m̃re Euãdri nũc loquare: smõe multis annis iã desito vteris: q̃ scire atq̃ itelligere neminẽ vis q̃ dicas. Nõne homo inepte vt quod vis abũde cõsequaris: taceres. Sed antiquitatẽ tibi placere ais q̃ honesta ꝛ bona ꝛ sobꝛia ꝛ modesta sit. Viue ergo moꝛib⁹ p̃teritis: loqueris verbis p̃ntibus: atq̃ id qd a Caio Cesare excellẽtis ingenij ac prudẽtie viro in primo de analogia libꝛo scriptũ est: habe semp in memoꝛia atq̃ in pectoꝛe: vt tanq̃ scopulum sic fugias inauditũ atq̃ insolens verbũ. Cice. de claris oꝛatoꝛib⁹ Celiũ ꝛ Pacuuiũ male locutos videmus. Ibidẽ. Nõ est vtendũ prauissima ꝯsuetudinis regula. Ibidẽ. Nimia vetustas nec habet eã quã queris suauitatẽ: nec est iam sane tolerabilis.

¶ Antiquis quandoq̃ vtendum.

Antiquis quandoq̃ vtendum.

Veterũ nõ adeo refugienda sunt antiqua vt illis nunq̃ vtẽdũ sit. Quinti. lib. viij. Propꝛijs dignitatẽ dat antiquitas. Nanq̃ et sanctioꝛẽ ꝛ magis admirabilẽ faciunt oꝛonẽ quib⁹ nõ quilibet fuerat vsus: sed (vt inquit in p̃mo) opus est mõ vt neq̃ crebꝛa sint hec: nec manifesta: q̃ nihil est odiosius affectatione. De hac re Polytian⁹ ad Scalã sic scribit.

✱ Cesaris preceptũ magis suo q̃ nostro seculo valuit

Preceptũ illud Cesaris qd obijci ptinus solet vt tanq̃ scopulũ refugiamus infrequẽs verbũ: magis fortasse illo seculo valuerit: quo latine adhuc oẽs loq̃bant: q̃ nostro: iure em̃ tum argui poterat: qui cõtentus nõ foret etatis sue vocabulis: nũc aũt latinus sermo vulgo nescit nec a nutricibus iam: sed a magistris dr. Apud quos certe nulla magis haberi verba ꝛ vsitata debẽt ꝛ recepta q̃ q̃ de illis magnoꝝ authorũ thesauris pferant. Geoꝛgi⁹ Valla Placẽtin⁹ lib. xxxiiij. ita disserit antiqua fuerint eo min⁹ tolerabilia: quo plura in eoꝝ vsũ successerint: q̃ si nulla sint: tũ intrepide vti possum⁹. Nã eoꝝ asperitatẽ vsus molliet. Eo em̃ magis: toper repudiabimus quo preter asperitatẽ equalẽtia multa habem⁹: vt cito illico subito. Ita antigerio p valde. quasi anteq̃ res gerat.

Toper
Antigerio
Toꝛma.

¶ At nõ tam durũ toꝛmã dixerim quũ labore vie sanguis in crura descẽdit: ꝛ tumoꝛẽ facit: alio nõ possũ noie: cur nõ hoc vocem. Lucili⁹. Inguen ne existat papule toꝛma ne boa noxit. Nec boa respuendũ est teste Placenti. Pli. Ebuli folia contrita: ꝛ e veteri vino imposita boam sanas .i. rubẽtes papulas. Est autẽ boa moꝛbi genus: quũ coꝛpoꝛa papularũ multitudine rubent: ad similitudinẽ eoꝝ qui a boa serpẽte icti turgescũt: vel a fimo bubulo: cuius litu maxime tollitur.

Intertrigo
Tedulo.
Oppido,

Intertrigo vetus est elegans: ab interterendo ꝛ est frictio coxarũ inuicẽ fere ex itinere per sudoꝛẽ egritudo. vel moꝛbus aut malũ. grece paratrima dicit. Columel. lib. vij. Intertrigo bis die soluitur aqua calida: mox decocto agrico sale cum adipe perfricatur. Tedulus pro fastidioso: qui olbus tedio est nõ tam libẽter dixerim: nec omnino repudiauerim. Oppido p valde vetus est nõ penitendũ: vt oppido doctus: id est valde multum: quasi quantum oppido satis esset: verbis nõ inueni iunctũ: quare nõ dices oppido amo: lego: inuenies tamen oppido perij. Pꝛosapia .i. pꝛogenies: vetus est nõ respuendum: si parce vtaris. Exantlo .i. perpetioꝛ: effundo: exhaurio. supero vetus est nõ refugiendũ: licet Quintilianus dissentiat: quia post Quintilianum doctissimi eo verbo vtũtur: inter quos Polytianus / Beroaldus ꝛc. Et ante Quintilianum Cicero. Nullum autẽ verbum a Cicerone dictum hoꝛridum incultumq̃ videri debet: testibus Perotto et Geoꝛgio Valla. Cicero in Tusculanis. quod quũ exantlauisset omnes laboꝛes tamen

incideret in mortis malũ sempiternũ.i. exantlasset aut supasset. Plaut.i sticho. Necedepol vinũ poculo exantlauit. Lucil.li.xxx. Quãtascũqȝ mõ erũnas: quãtosqȝ labores exantlaris.i.ꝑpessus fueris. Capit̃ ꝓ pficio. Pacuuiꝰ.: Non põt Menalippe hic sine tua opa exãtlari clauꝰ. Exantlo dr̃ ab ex ꝛ antlo.i. haurio. Liui. Florẽ antlabãt liberi ex carchesijs: hinc antlia.i. machinulla ad hauriẽdã aquã excogitata Mart. Curua laboratas antlia tollit aquas. per c exanclo nõ opinor recte scribi.

¶ Tuburcinor aris. vetus deponẽs ꝓ raptim comedo neutiqȝ reijciamꝰ qm̃ ei eq̃le nõ habemꝰ verbũ: vt ait Valla/Placẽtinꝰ. Plautꝰ in persa. Tuburcinari de suo siquid est domi. Titinnius. Tuburcinari sine me vultis reliquias.

¶ Reor quoqȝ verbũ scd̃e ꝓ arbitror: priscũ, Cicero putat: ꝛ eo vti ɔsuesse cottã: q̇s tñ eo nõ vtit̃: Autumare quoqȝ nũcupare ꝛ fari vtcũqȝ poetica videant̃: in oṙonẽ tñ solutã cadũt. Nec fastidiemꝰ penitꝰ. Sculnã vel seculnã ꝓ seq̃stro. Nec ex iure manu consertũ: quũ res iudicãda ad p̃torẽ; ducit̃ vt vindicet̃. Ita manias ꝛ maniolas ex pinsa farina in hũanas figuras deducta dixerũt: ꝛ manias: laruas q̇s nutrices vagiẽtibꝰ pueris se immissuras minitabãt̃. Et mãticula ꝓ furari ꝛ machinã nouã ordiri. Pacu. Ad mãticulãdũ astu aggredit̃. Cur nũc quoqȝ nõ olineta oliuarũ collectio vt vindemia vindemiaꝝ dr̃. Et offendices nexus q̇ retinẽt sub mẽto astrictos ꝑspiras galeros: ne labant̃ a capite. Cur nõ rupicos rusticos rupes icolẽtes Et petimina i hũeris iumẽtoꝝ vlcera ꝙ ima.i. ꝓfunda petãt: Peredia ꝟo ꝛ bibesiã nõ tã libẽter ꝓ cupiditate edẽdi ꝛ bibẽdi dixerim: nec tñ ꝓrsus excluserim ex oṙone vt q̃nqȝ locũ nõ habeãt: iudicabit aũt poetice ꝛ oratorie cõsultꝰ. At qũo alit̃ ꝙ porcã voces terrã īter duos sublatã sulcos seminio obnoxiã nõ video. Patrimũ quoqȝ ꝛ matrimũ: q̇ patrẽ hȝ ꝛ matrẽ cur nõ dixerim: quũ alia voce significare idẽ mihi nõ ꝑmittat̃. ¶ Gluere ꝓ certare nõ prorsus exterminabimꝰ sȝ iudicio opꝰ vbi vtendũ sit. Peculatũ furtũ publicũ facile dixerim: ꝛ lixulas ꝓ globulis ex pinsa farina in sartagine frixis: aut circulis ex farina: caseo ꝛ aq̇s cõmistis. Quisqlias nõ repudiabo ꝓ parui momẽti rebꝰ: sic hilũ/nenias/strophas/p̃stigias/ꝛ id genꝰ reliq̃ lȝ ꝑ quã vetusta: libẽter oṙoni meẽ admiscebo. Et specilla ꝓ ocularibꝰ: ꝛ vindictas pro rebus de q̇bus controuersia est: ab eo ꝙ vindicant̃ ex cõtrouersia dictis.

¶ Nouare autẽ ac fingere ꝟba liberius cõcessum poetis ꝙ oratoribꝰ: licebit tñ id fieri nõ affectate ac prudẽti iudicio. Beatitudinẽ ac beatitatẽ Cicero dura q̃ fingit intelligit: sȝ molliet inq̇t vsus, ita primũs syllabarũ ꝓtulit: vt asinius fimbriatũ ac figulatũ. Ex greco quoqȝ formata noua et plurima a Sergio Flauio ꝓlata. Ens ꝛ essentia: q̃ cur tãtopere (inquit Quintilia.) aspernemur nõ video nisi ꝙ iniquiores aduersus nos sumꝰ iudices. inde fit vt ꝟboꝝ inopia laboremus. Recte Cice. Si (inquit) zenoni licuit quũ rem aliquã inuenisset inusitatã: inauditũ q̇ȝ ei rei nomẽ imponeret: cur nõ liceat Catoni. Cicero vixꝰ audebat dicere medietates: ꝙ durũ videbat̃ ꝛ fauor vrbanusqȝ ꝙ noua. Illud vitandũ: ne q̃ sit affectate nouationis suspitio. est em̃ in ea re nimius Apuleius: ꝛ iure odiosus: nõ nihil etiã affectatus Aulꝰ Gel. vt veterũ quoqȝ ꝟboꝝ amantiũ. Mallet siq̇dẽ adagiũ ꝙ ꝓuerbiũ dicere: recte aliq̃n: vt pecuniã mutuaticã: in quo ip̃a ꝓprietas fulget: vt etiã nebulo suo noīe sicut quẽcũqȝ depalmauerat; ꝓ eo qd̃ est palma ceciderat. De veteribus ac nouis plurima id genꝰ alia affert Geor. Valla latissime de hac re disputans. Dicit idẽ barbare dici multoties: nullibi. iureconsultus: impresentiarum. De nullibi facile assentior: lȝ eo vtat̃ Polytianꝰ/ Beroaldusqȝ: ꝛ Neotericoꝝ plures. Multoties vtunt̃ Priscianꝰ ꝛ Bapti. Mãtu. ꝛ (si nedũ absit) Seneca de breuitate vite. Multoties Tantali more inter opes ꝛ copias positi. ꝛ de paupertate ꝑpessi sunt multoties inopiã. Baptista pius etiã dixit paucies pro raro. Cicero iureconsultus dixit in secũdo de legibus. Et ad Herenniũ. impresemtiarum de ambiguo vbi Cicero ait. Impresentiarũ hoc interdicere non alienũ fuit. Grossus: grossities: aut grossitudo vulgi vocabula a doctoribus dãnantur:, quia dicendũ est. Crassus: crassitudo id si verum est: oportet fateri mendum esse apud Senecam libro tertio de beneficijs. Aspice trabis ꝓprietatẽ. estimes altissimam siue grossitudinen ꝛc. hic vitio librariorum proprietatem pro procerritatem et grossitudinem pro crassitudinem legitur. Et in.iiij.nat. Pilus pilo grossior pro crassior. Hec eo diligentius colligo vt nemo ignoret periculosissimũ esse verbum: nusq̃ȝ legitur ꝛ a bonoꝝ contubernio longe pellendũ: modeste autem dicere possumus non crediderim inuenie

* Exantle pro ꝑfi cio.
Antlia.
Tuburcinor.
Reor.
Autumo.
Sculna.
Manie.
Maniole.
Manticulari.
Olineta.
offendices
Rupici.
petimina.
peredia.
Bibesia.
Porca.
patrimus
matrimus
Gluo.
peculatus
Lixule.
quisquilie
Specilla.
vindicte
noua ꝟba
* Beatitudo.
* Beatitas.
Ens.
Essentia
* Apuleius quorũdã ꝟborũ opifex dr̃ a Lãciloto.
* Gellius supstitiose nimiũ loquitur.
De palmo
multoties
paucies.
Iurecõsultus.
Impresentiarum.
Grossus.

ri: nõ memini legere ⁊c. Hoc quoq; caute videndũ est: an ne ea q̄ doctissimi rephẽderũt sint a posteris etiã summe authoritatis viris vsurpata. nã tñ itrepide ijs vtemur vt pijssimus. Cic. in Antoniũ negat latine dici. Seneca ⁊ alij q̄plurimi nõ abhorrẽt. Sene. de breuitate vite Quod vtrũq; ⁊ pijssime idẽ ⁊ fortissime tulit. Et principis pijssimi recreat clemẽtia. Enucleo est q̄ dãnet: Ciceroni elegãs visũ est: vt i petitionib⁹: nec q̄cq̄ in ãplificatione nimis enucleãdũ. De nouis. Quin. li. viij. ait. Si q̄d periculosius finxisse videbimur: q̄busdã remedijs p̄muniẽdũ. ẽ: vt ita dicam: si lz dicere pmittite mihi sic. qđ idẽ etiã in ijs q̄ licẽti⁹ trãslata erũt pderit: q̄ nõ tuto dici possint. hec Fabi. ita dices. Uarro librorũ helluo si tñ fas eo ṽbo in te tam p̄clara vti: vt neoterici loquunt: vt Enniano ṽbo vtar: vt prisce loquar ⁊c. Ex iã dictis satis liquet fas esse vti interdũ etiã antiq̄ssimis: qđ eo audaci⁹ agendũ est: q; latine dictiões plurime nõ Enniane solũ: aut Pacuuiane: sz ⁊ Ciceroniane vulgo ignorãt: in quarũ locũ irrepsere barbare. ideo iamiã tẽpus est: q̄ intra penetralia veste obscurata diu populo bonus eruat atq; proferat in lucẽ speciosa vocabula rerũ que priscis memorata catonibus atq; cethegis: id ni fiat actũ est: licet latinitas perijt.

Pijssimus

*enucleo

Elegantie precepta triginta.

Elegãtia est orõnis exornatio: quã vt ɔsequaris necesse est vitia fugere Nã vt Fab. lib. viij. ait Prima ṽtus est vitio carere. Huic sentẽtie suffragat illud Horatianũ. Uirt⁹ est vitiũ fugere: ⁊ sapiẽtia prima stultitia caruisse Ergo vitãda est turpis traiectio: vt has res ad te scriptas luci misim⁹ Aeli. Et crebra vocaliũ cõcursio: q̄ vastã atq; hiantẽ reddit orationẽ: vt vacce enee amoenissime impẽdebãt. Fugiẽda etiã est eiusdẽ litere nimia assiduitas. vt o Tyte tute tati tibi tãta tyrãne tulisti. Et eiusdẽ ṽbi assiduitas nimia: vt nã cui⁹ rõnis ratio nõ extat: ⁊ rõni ratio nõ est fidẽ habere. Nec vtemur cõtinẽter simr cadẽtibus ṽbis. vt flẽtes/ plorãtes/ obtestãtes/ lachrymãtes. Cauẽda etiã est longa ṽborũ cõtinuatio: q̄ ⁊ auditoris aures ⁊ oratoris spm̃ ledit. Uitanda ambiguitas. vitanda ois barbaries: ne q̄cq̄ elegãtie studet: q̄ latinitatis rõas negligit. ¶ Primũ elegãtie p̄ceptũ est. Oratorẽ varietas plurimũ delectat ideo nullũ elegãtie p̄ceptũ supstitiose obseruãdũ est. Neq; enĩ (vt Fabi⁹ inq̄t) leges sunt oratorũ quadã veluti imutabili necessitate ɔstitute. nec rogatiõib⁹ plebisve scitis sancita sunt ista p̄cepta: sz vti in statuis/ picturis/ poematis/ ceterisq;/ ita quoq; i exornanda viri eloquẽtis orõne plurimũ semp roboris ac venustatis habuit varietas. Atq; (qđ dici solet) tenẽdũ cauẽdũq; est istud an̄ oia: ne ars vlla dicendi (si fieri pōt) esse videat. ¶ Ad hãc varietatẽ ɔsequẽdã totis virib⁹ studẽdũ est copie rerũ ⁊ verborũ: vt idẽ sciamus multis modis efferre: vt multũ delectauit epl'a tua. Lr̃e tue me vehemẽter exhilararũt ⁊c. De copia rerũ ⁊ verborũ edidit nup. opus pulcherrimũ [illegible] paruo ere cõparat. Hoc vos aureũ opus adulescẽtes: nocturna ṽsate [illegible]: ṽsate diurna. ¶ Scđm. Uersus gaudet sibi aliquid p̄poni. Ci. Quãq̄ te Marce filij ⁊c. Nec aspernat initiũ: sz iter ip̃m ⁊ verbũ pulchre interijcit parenthesis. Uerg. Tytire dũ redeo (breuis est via) pasce capellas. parenthesis est interpositio sentẽtie qua ablata sensus manet perfectus. vt hec oratio: (breuis est via) est parẽthesis: ⁊ clauditur duabus semilunijs/ sic()

*Creber vocaliũ cõcursus fugiendus.

Uarietas.

Parẽthesis.

¶ Tertiũ. Particule/ dũ/ quũ/ quia/ donec/ ⁊c. nõ impatiẽter quippiã sequunt. Teren. Omnes quum valemus recta egrotis consilia damus.

¶ Quartũ. Adiectiuũ substantiuo venuste preit: vt magna virtus verũ nõ illepide aliq̄d interijcit: vt magna dei clemẽtia. puersum Neronis ingeniũ: Mancinellus dicit: pronomina adiectiua meus, tuus/ suus/ noster/ vester/ venustius postponi.

¶ Quintũ. Suplatiuus tñ ⁊ negatiua signa: ⁊ hoc signũ ois: ⁊ quoduis adiectiuũ. quo magnificũ q̄d significam⁹: post alia ponũtur: plerũq; vt bñficia in me ɔtulisti maxima. Qui te vehemẽti⁹ q̄ ego colat: habes pfecto neminẽ. Que dedisti nobis dona fuerũt egregia. Alexãder ille magnus. Cato ille cẽsori⁹: q̄ facis grata sũt oia

*Pronomina adiectiua venustius substantiuis postponũtur.

¶ Sextũ. Inter p̄positionẽ ⁊ ei⁹ casuz non nihil apte intercesserit vt in pr̃is domo Ad principis aulã ponit prepositio venuste inter adiectiuuz ⁊ substantiuũ: vt feraci in agro. Ornatissimo in loco. maxima ad res. iustis de causis.

¶ Septimum. Dictio abs tergo recta fere precedet: vt Petri liber. laude dignus e veneri ducit si quid interijciat vt; inopis pauci miserent. Hec regula aduersari videt grãmatico ordini. ideo in priori Syntaxeos editione dixi. Construit orator pprie/ que destruit ip̄e grammaticus quibus est ferme contrarius ordo.

¶Octauum Uerbu3(si fieri potest)in fine locabitur: vt Carthaginem Scipio delevit.hic obliquus nominatiuum venustius precedit ꝙ contra.
¶Nonū. Antecedenti relatiuū preit aut illepide:vt quos diligo castigo.Quas ad me dedisti literas fuerunt venuste ⁊ sepe sequenti libentius cōuenit.vt est vrbs in Flandria quod Gandanū. dicitur.declaratio est in Syntaxi.
¶Decimū. Uerbū substantiuū post duos ntōs diuersorum numerorū posteriori pulchrius cōformantur: vt mandata tua meditatio mea est.
¶Undecimū.Adiectiuū venuste in substantiuū vel in aduerbiū ꝯtitur hoc modo quid cause:p qua causa.Satis viriū ꝓ sufficientes vires:ne ab honestate natura ꝗ discedamus.i.ab honestate naturali.Totum in Syntaxi declaratur copiose.
¶Duodecimū.Interrogatiuū minus amat exordiu3:vt partes orōnis quot sunt? Nomini quot accidunt?venustius ꝙ quot sunt partes orationis ⁊c.
¶Decimūtertiū.Infinitiuus finito preponitur:vt Rome quid faciam:mentiri nescio.tibi inseruire desydero.
¶Decimūquartum pulcherrima vero oratio fuerit maxime lugubris per multa actiue vocis infinitiua.Liui⁹ lib.j. Tarquinius circūire: prehensare minorū maxime gentium partes:admonere paterni⁹ beneficij ac pro eo gratiam repetere. allicere donis iuuenes ⁊c. hic finitum non iungitur quia intelligitur cepit: aut ponitur infinitum pro preterito imperfecto indicatiui.
¶Decimū quintū. Eleganter particule exceptiue subdit̄ relatiuū hoc modo. Homo illiteratus est: sed cui paucos anteponas in rerum gerendarum scientia melius ꝙ cui tamen ⁊c. quia intelligitur in priori is aut talis:vt sed talis ⁊c.
¶Decimū sextū. Quedā venuste subaudiunt̄: vt vnde mihi lapidē.sic in prolepsi et zeumate ⁊c. Teneto memoria/Cuiusuis tacitando do casus sepe regentem.
¶Decimūseptimū.Cōiunctionū ordo oīno seruandus:vt sed tu:tu autē:q: tu: tu em̄. Em̄ ꝓ at vetus est:⁊ preponit̄. Terē. Em̄ solus nequeo. Decimusq̄ꝫ etiā dices nō quisꝫ dicim⁹ ⁊ ad patrē:nō p̄rem ad. Interdū etiā in ꝓsa prepō postponit̄: que p̄positiui ordinis est. Tacit. Quos penes potētia ⁊ si res vetarētur formido.
¶Decimūoctauū.Aduerbiū ante verbū sed nō lōge ab eo poni gaudet.vt Lelius Scipione familiarissime vtebatur.ille me hospitio humaniter me suscepit. Poterit ⁊ post verbū locari:vt iussa tua exequar diligenter
¶Decimūnonū. Interiectiones per.parenthesim interim cōcinne interijciantur: vt qui(malum)fieri potuit.Nauibus(infandum)amissis vnius ob iram.
¶xx. Gerūdiuis ꝓ gerūdijs ornate vtemur.vt pecunie acqrende grā auarus multa patitur:pro pecuniā acquirēdi grā. hoc precepū in Syntaxi copiose declaraui.
¶xxj. Seruet̄ ordo nature ⁊ oratio crescat: vt vir ⁊ femina:ortus ⁊ occasus: diligo et amo rogo oro obsecro fur sacrilegus. Quomodo fiat positiuorū auxesis.i. incrementū in Syntaxi copiose declaraui. Perdoctus cū primis doctus. Itē longe doctior:ꝙ doctissimus ⁊c.que oīa diligenter discant̄:q: elegantie plurimū afferunt.
¶xxij.deriuatiuis ꝓ primitiuis interdū venuste vtemur: vt saltito ꝓ salto: lectito pro lego.sic lusito factito ⁊c.sepius ꝓ sepe:tristior ꝓ tristis: celerius ꝓ celeriter ⁊c. velim pro volo:fecerim ꝓ feci.sic vt tempus tēpori respōdeat:fecero pro faciam ⁊c. Ubi cōiunctiuus ꝓ indicatiuo venuste ponitur. Idē delphinus elephantus ⁊c. ꝓ delphin ⁊c.amiculus pro amico modestie ⁊ suauitatis gratia.
¶xxiij. Relatiuū ꝟbo aūcedentis venustius postponit̄ ꝙ ꝑ parenthesim p̄ponit̄: teste Nigro. vt Cneū Pōpeiū qui Romanoꝝ auxit imperiū:summopere diligo.nō tam eleganter dr̄ Cneū Pompeiū summopere diligo qui Romanū imperiū auxit.
¶xxiiij.Nigri preceptū est.Quando est aliqđ substātiuū cū p̄positione aliqua iūctu3 qđ sit de natura precedētis vel subseqūtis clausule:prepositionē in relatiuū vertimus ⁊ verbū substantiuū adiungim⁹: vt pro tua hūanitate multa in me bn̄ficia cōtulisti.elegātius sic dr̄. Que tua hūanitas est multa in me bn̄ficia cōtulisti.
¶xxv. Licet inter adiectiuū ⁊ substantiuū interꝗ verbū ⁊ aduerbiū sine additione alicuius ⁊ cōiunctio nō intercedat:q: male dr̄/ Petrus est orator ⁊ doctissimus pro oratore doctissimus:tn̄ venuste cōiunctio intercedet siquidē apponat̄ in hūc modū. Petrus est orator ⁊ doctissimus quidē.vel ⁊ qui idē doctissimus. Cicero orator fuit ⁊ singularis quidē. Hānibal pugnauit in Romanos ⁊ fortissime qđē vel ⁊ quidē fortissime.Cic.xiij. ad atticū. Uenit ad me ⁊ quidē id tpis vt retinēdus esset

*Prepositio q̄ p̄positiui ordis est interdū in prosa postponit̄.

Vergil. Sūt mihi bissentem pstāti corpore nymphe.

¶Uigesimūsextū. Pro orone de verbo habeo: eleganter verbo substātiuo vtimur ut pro habeo te derisui: es mihi derisui. Ornate sunt similes orones licet p habeo non declarant: vt litere tue fuere mihi iucunditati. pro fuere mihi iucunde. Item sunt nobis mitia poma: eleganti⁹ dr: q̄ȝ habemus mitia poma. Rursum festiuius dixeris: vir magno ingenio: q̄ȝ habens magnū ingeniū ꝛc. quibus supersedeo q² ex Syntaxi nota sunt vt alia plurima/ veluti: opus est facto. inuentū curabo ꝛc.

¶Uigesimū septimū. Si superlatiuus durius sonet per positiuū ꝛ maxime venustius loquemur. vt maxime memorabile facinus pro memorabilissimum.

¶Uigesimūoctauū Franscici Nigri est Si aliquē maximopere laudare aut vituperare volum⁹: laudationis aut vituperationis causam in gtō constituemus: crimen aut scelus addemus. Exemplū primi. Marcus Antonius plurimū eloquentia valuit: quod melius dicitur. Marcus Antonius plurimū eloquētie gloria valuit. Exemplū secundi Lucius Catilina cōiuratione damnatus est: quod elegantius dicitur/ Lucius Catilina coniurationis scelere damnatus est.

¶Uigesimūnonū. Si cupiā duo equaliter attribuere voluerimus id per tum vel a geminatū politissime efficiemus. vt Aphricanus singularis ꝛ vir ꝛ imperator: ꝑpter magnā ꝛ doctoris authoritatē ꝛ vrbis. Preclarus ꝛ miles ꝛ ciuis: vir tum bonus tum temperatus imperator: tum callidus: tum fortis. Cicero tum ingenio: tū eloquentia valuit. i. eque valuit ingenio ꝛ eloquentia. q᷑ si alterum prepolleat: minus cuȝ dictione quum preponetur: ꝛ precedente particula tum sequetur maius in hunc modū. C. Lelius amat Scipionē cum ob doctrinā eius: tū propter virtutem. i. ob doctrinam ꝛ maxime ob virtutem. Cice. Quum omnibus consulendum est: tum qui armis positis ad imperatoris fidem confugiunt.

¶Xxx. Nō oronū solū sed singularū etiā dictionū elegantia vigili studio discenda est: que nō certis regulis sed multa veterum ꝛ eorū qui veteres recte imitati sunt lectiōe cognoscitur. Plurima in Syntaxi nostra enucleaui: adijciā tumultuarie paucula quibus nō contenti adeatis vbi hec cognoueritis libros Laurētij Valle elegantissimos: ꝛ opusculum Senensis exquisitissime elegantie refertum. Accipite adulescentuli pauca ad pulchriora ab alijs petendum irritamenta.

Facio tibi iniuriā an latine dicatur.

¶Afficior ꝛ ꝓsequor te honore. i. honoro te vt in Syntaxi diximus afficio te iniuria et contumelia: aut facio tibi iniuriā aut cōtumeliam vtrūqȝ recte dici testat̄ Valla. Cicero teste Erasmo negat latine dici facio tibi iniuriā. Ego tamē sic ausim loqui propter authoritatē Seneca in ep̄la. lxxij. Quisq̄s volet tibi ꝯtumeliā facere faciat et iniuriā. Idē alibi. Qui cōtumelia afficitur hoc elegātius est. cōtra malim facio tibi molestiā q̄ȝ afficio te molestia. Interdico tibi domo. elegantius dixeris q̄ȝ per actm̄ interdico tibi domū: ꝛ hoc tn̄ latine dices vt ꝓbaui. afferā de acta plura testimonia. Seneca de beata vita. Desine phis pecuniā interdicere. Idē ep̄la. lxxxvij. Interdicit sibi ac suis ammirationē taliū rerū. Idē de paupertate. Possessiones si
Interdicit sibi ac suis ammirationē taliū rerū. Idē de paupertate. Possessiones si
bi nō interdicit. Et ep̄la. lxv. Interdices mihi inspectionem rerū nature.

Interdico

Interest.

Animal.

Quid vocātur hec

¶Quanti interest, elegāter dr nec male quantū interest. Seneca ep̄la. lxxj. quantū existimas interesse. Idē animal ꝓ belua cepit aut bruto animali in ep̄la. lxxxv. Rationi nullū animal obtēperat. ꝛ ep̄la. lxxv. Adijce q᷑ multa que bona videri volūt animalibus q̄ȝ hominibus pleniora cōtingunt. Ideȝ in ep̄la. cx Intuere quid sint res nostre nō quid vocantur: elegans est pro quo nomine vocentur.

Appeto.

¶Appeto pro appropinquo elegans est: neqȝ solū historicum est. Seneca epistola. xxij. Appetere nox cepit.

Imprimis amantissimus.

¶Imprimis amans veritatis elegantius q̄ȝ amantissimus dixeris. nec hoc tn̄ barbarum est nisi mendum sit apud Senecam lib. vj. q. nat. Nero Cesar vt aliarum virtutum ita veritatis imprimis amantissimus.

Affectus.

¶Affectus multo venustissimū est pro eo qđ est nō ad finem ipsuȝ: sed prope fini progressus: annus nondū confectus: sed affectus est. Cicero de ꝓuincijs cōsularibus. Bellum affectum videmus ꝛ (vere vt dicam) bene confectuȝ. Et idē. Que per eum affecta sunt perfecta reipublice reddat.

Imaginor

¶Imaginor cū iactō haud inuenustū est. Seneca de conso. ad albinam. Auaritia diuitias imaginatur. Apule⁹ de asino Pestiferos imaginari amplexus. Quintili. in. xij. Etē̄ oratorē imaginat̄ ac fingit

Halo.

¶Halo recte dicitur: sed accusatiuus est halo vt dido apud Senecā primo de. q.

nat. Hūc greci halo vocāt. nec barbarū est. Filialis. Idez ad albinā. Ubi mater ipsa semper filialis. Dominū presbyterū propter vulgi fastam vitandū salutabo in plateis non in epistolis. Sene. epi. iij. Obuios si nomen nō succurrit dn̄os salutamus.

Filialis. Dn̄m presbyterum.

¶ Sunt qui comparatiui ablatiuum in e q̄ in i desinere malint: quibus authoritas refragatur veterū vt in declinationibus ostendi. Repetitio exornat hoc pacto Te noui. te colui. te ardentissime amaui. ¶ Coniunctio venuste omittitur sic. studio doctrina: virtute non parum vales.

Repetitio. *Coniūctio.

¶ Inter ne & quidē aliquid semper interijcit. faciunt aūt vehementiorē negationē q̄ non veluti pro nō verbū locutus est: venuste dices ne verbū quidez locutus est.

Nequidē.

¶ Quid q̄ elegantiam habet hoc pacto: quid q̄ mentiri te chirographus conuincit. plinius. Quidq̄ nocturne existimatione quietis homo dimidium sue vite spatium viuere creditur. ita doctissimi quiq̄ loquuntur.

Quid q̄.

¶ Dicier monstrarier & similia fere poetica sunt: vtūtur tamē in prosa etiā interim oratores: verum admodum rarenter. Vati. lib. v. epi. fa. Pro se cautam dicier vult.

Dicier.

¶ Nescio quis nescio quem &c. eleganter per contemptū dicunt vbi etiā nomen nō ignoramus sed per contemptuz nescire simulamus. Cice. xv. ad atti. Sibi a nescio quo missam a nescio quo pro nescio a quo lepidum est. Init homo nescio quo. Pli. Tum mihi nescio quis in aurem insusurrauit. Cice. Quū precepta nescio que disci pulis suis palam tradidisset. Seneca. Paululum nescio quid visus est balbutire.

*Persius at pulchrū est digito monstrari & dicier hic est.

¶ Hic ille: hic ipse: maiores efficacie causa dicimus. Verg. Hunc ipsum satis externa ab sede profectū. Cicero in Clodium. Nemo negat hunc ipsum ocij et pacis hostem causam arrepturum ad incendia.

Nescio q̄s: A nescio q̄. Hic ipse.

¶ Ne dicam: lautum est si recte quis vtatur. Ne dicam teste Valla preponit̄ actis si substantiuū nominatiui casus precedat. Cice. pro Deiotaro. Crudelis castor ne dicaz sceleratū & impiū. At substantiuo sequente habebit similes casus vt crudelis ne dicam sceleratus & impius castor. hic intelligi nō potest cum: vt in exemplis vbi recte accusatiuus sequitur. Ubi nominatiuus abest habet similes casus etiaz substantiuo antecedente. Idem. An sperasset viuo milone ne dicam consule.

Ne dicaz.

¶ Intellectio siue subauditio nō obscura elegans est: vt in zeumate & ceteris a nobis in Syntaxi declaratis. si obscura vitabitur: nisi apud maximos authores reperiatur: tum poterimus parce imitari: vt est illud Ciceronis ad Herennium. Obfuit plurimū eo tpe reipublice: consulū siue malitiā: siue stultitiā dicere oportet: siue potius vtrūq̄. hic in gtō consulū intelligit̄ ntūs factū: q̄ sensus est factū consulū obfuit eo tempe plurimū reipublice: siue illud factū cōsulū dicere oportet malitiā &c.

intellectio.

¶ Rationem habeo. i. considero. vt tue valetudinis rationem habere debes. i. respectum. rationem tecum habeo. i. commertiuz. vt nullam tecum rationem habere cupio. Barbari dicunt: nolo tecum habere ad faciendum.

Rationem habeo.

¶ Fruor in Syntaxi declaratur vt plurima alia. Ouid. Nec fruitur somno vigilantibus excita curis.

¶ Complector te amore. i. amo te. Complector rem animo. i. consydero ac voluo.

Cōplector.

¶ In animo est. i. prepono. vt in animo ad te venire. Idem significant animus est et mens est. Verg. Mens omnibus vna sequendi.

In aio est.

¶ Certum est: deliberatum est. decretum est: pro decreui & deliberaui: vt certum est mihi ad te proficisci. vel sine datiuo. Verg Certum est in syluis inter spelea ferarū malle pati certum est amicitiam opibus prestare. i. manifestum est.

Certum.

¶ Aeque pro tantum eleganter sic vtemur. eque te amo ac oculos meos: eque. i. tm̄ ac vel atq̄. i. vt vel quantum. ¶ Haud secus sentio ac vel atq̄ vel q̄ tn̄: pro nō aliter q̄ elegans est. Verg. Haud secus ac iussi faciunt.

Aeque. Haud sec⁹.

¶ Alias pro modo vel aliquando lepide geminatur hoc modo: vt non semper eodem vultu sunt homines: alias quidem leti, alias tristes.

Alias.

¶ Loquendo per nō modo: nō tm̄: nō solū: nulla negatione post habita debet minus & lenius cū predictis poni dictionib⁹. mai⁹ aūt & vehementi⁹ sequi cū verūetiā verū quoq̄: vt nō tm̄ te diligo: verūetiā summe amo. q̄ si negatio sequat̄ res maior preponet̄. & res minor sequet̄: adiuncta negatione: sed ne quidē. vt nō modo te non amo: sed ne diligo quidē. Aliqn̄ ne quidē preponit̄. Cic. Mihi vero quicq̄d acciderit in tam ingrata ciuitate: ne recusanti quidem euenerit non modo nō repugnanti.

Nō tantū. Nō solum Nō modo. Nō quidē

¶ Per nedū sine negatione loquēdo dz maius precedere: nedū interponi & minus

Nedum.

sequi vt virtutem exactissima opera nedum scientiã comparare laboremus. at per nedum adiuncta negatione loquendo debet minus precedere. neduz in medio poni ꝛ maius sequi. vt hic scientiam non sibi comparat nedum virtutem non colit.

Munus. Partes. Cõsequor. Munus ꝛ in plurali partes pro officio capim⁹ venuste: vt adulescentiũ munus est maiores natu vereri. Ces. in commẽ. Alie em̃ sunt legati partes: alie impatoris

Uerbis consequi non possum quantum gaudij ex literis tuis ceperim: pro nequeo exprimere concinne dicitur. Ouidius Desinet ante dies et in alto phebus anhelos Aequore tinget equos quam consequar omnia dictis.

Tantisper Dum. *Quoad. Tantisper pro tandiu petit post se: dum pro donec cuz magna elegantia. Terentius. Tantisper meum dici te volo dum quod te dignum est facias. Pro dum ponitur aliquando quoad: vt tantisper hoc verbo vtar: quoad melius inuenero.

Quin. Quin pro cur: non eleganter carpitur. Teren. Qui stas lapis: quin accipis. Aliquando exortatur. Idem. quin tu vno verbo dic quid est quod velis. Affirmat pro quinetiam. Uerg. Quin aspera Juno Que mare nunc terrasq; metu celũq; fatigat. Consilia in melius referet. Nullius est quin te amet .i. qui nõ. Nunq̃ ad te venio quin discedam doctior: id est vt non. Non possum quin plorem ꝛc.

Usurpo. Usurpo pro in frequenti vsu habeo elegans est: vt crebra est apud Ciceronem huius verbi vsurpatio.

*Memorie proditũ est. Memorie proditum est: pro scriptum est ꝛ mandatum literarum monumentis: et similia lepide dicuntur.

increbruit Hec res apud me increbruit. i. ad aures peruenit: venustissime dicitur.

Rumor. Nec illepidum est/ rumor est: pro homines dicunt: vt vulgo dicitur pro eo quod rustici aiunt. Communiter dicitur. Fabius. Uulgo dicitur scelera non habere consilium. Rumore accepi. id est intellexi. Elegans accipio pro intelligo.

Accipio ꝑ intelligo.

Tendo. Contra sermonem tuum tendo. i. tibi respondeo. Contra iter tuum tendo. i. tibi occurro.

exercitatio Multa his pulchriora inuenies apud Uallam/ Perottum/ Dathum/ pluresq;: neq; pauca ex Syntaxi nostra. Ego ne opus nimium turgescat finem facio. Legite iuuenes vbi nostra cognoueritis: etiam aliorum opuscula. quos autem legere debeatis docuit Fabius libro primo dicens. Lectio non cruda: sed multa iteratione mollita: ꝛ velut confecta memorie imitationiq; tradať: ac diu non nisi optimus quisq; ꝛ qui credentez sibi minime fallat: legendus est. Seneca in. ij. epistola ad Lucil. Distrahit animũ librorum multitudo. Ibidem. Cum multa percurreris vnum excerpe quod illo die concoquas. De exercitatione. Fabius lib. j. ait. Nec ipsa sine doctore perito: studio pertinaci/ scribendi/ legendi/ dicendi/ multa ꝛ continua exercitatione per se nihil valent.

Ars epistolica Joannis Despauterij Niniuite finit feliciter. Anno Christi. M. CCCCC. xxx.

Rudimenta Joãnis Despaute.

Rudiméta Despauterij Secundo edita in treis partes diuisa.

Pueris vtilissima ꝛ pene necessaria. Quicquid in iuuenum introductorio continetur multo significantius ꝛ verius cõplectentia. Adiectis multis scitu dignissimis: cũ questiũculis de penitentia.

¶ Adiecte sunt nuperrime adnotationes: quibus hanc notam * preposuimus.

AUDACES · FORTUNA · IUUAT · TIMIDOSQ; REPELLIT

¶ Despauterius. M. Joanni Vineano Vuormboltensi Compatri suo charissimo. S. P. D.

Conquesti sunt apud nos plerique: in quorum et tu albe Vineane doctissime: nondum puerorum rudimenta reperiri ulla pueris satis facilia: quod etiam in meis nonnulla deprehendantur: grammatice vestibulum adeuntibus nimis ardua. Quocirca cum amicis compluſculis me rogasti ut rudimenta secundo ederem: modo (si fieri posset) faciliori excogitato. Parui amicorum votis: hoc certe libentius: quod scivi priorem editionem adhuc crudam fuisse precipitatam. Itaque opusculum elucubravi tripertitum. Prima pars minutissima queque continet brevissime. Secunda vulgatiores latinitatis regulas complectitur. quibus mediocriter cognitis primam grammatice nostre vel Alexandri etc. partem bonis avibus adulescentuli adeant. Tertia pars maiora quedam habet et firmiora illuminatis iam paululum ingeniis. Vernaculum nusquam adieci: hanc provinciam preceptoribus relinquens: ut qui non nostratibus solum hoc opusculum scripsi: verumetiam Gallis/Hispanis/Anglis etc. Adieci questiunculas fortassis non omnino aspernandas de Penitentia: confessione: peccatis: articulis fidei: et id genus reliquis: ut ab ineunte etate, sacris pueri imbuantur: citra que vana sunt omnia. Hanc ergo secundam Rudimentorum editionem tuo nomini dicatam: qui puerorum doctor es diligentissimus: boni consule et meam apud Bergenses famam a Despauterio mastigibus viriliter tuere cum amico communi. M. Joanne Centipondio medico expertissimo. Vale. Cominii Quarto Idus Decembres. Anno. M. D. xiiij.

Partes grãmatice quot sunt? Quatuor. Que? Litera vt a. Syllaba vt pa. Dictio vt pater. Oratio vt pater noster. Quid est litera? Minima pars vocis composite que scribi potest indiuidua. Quot sunt litere? Uigintidue. Que? A b c d e f g i k l m n o p q r s t u x y z. Quare omittis h? Quia litera nõ est sed aspirationis nota. Quare omittis ⁊ ꝯ ⁊c? Quia litere non sunt sed syllabarum compendia siue abbreuiationes.

*Literarum compẽdia sunt ⁊ ꝯ:non litere.

¶ Quotuplex est litera? Duplex. Quomodo? Uocalis ⁊ consonans. Quid est vocalis? Que plenam per se voceʒ facit. Quot sunt vocales? Quinqꝫ. Que? A e i o u. Quibꝰ additur y greca. Quid est consonans? Litera que cum vocali sonat. vt b cum e. Quot sunt consonantes? Sedecim. Que? b c d f g k l m n p q r s t x z. Quid est syllaba? Literarum comprehensio sub vnico spiritu: ⁊ aliquando vna litera. vt a ue. Quid est diphthongus? Duarum vocaliuʒ in eadem syllaba vim suam retinentium complexio. Quot sunt diphthongi? Quatuor. Que? ae oe au ⁊ eu. ⁊ in paucis ei. vt aeneas/coena/author/euge/ei. Pro ae ⁊ oe profertur nunc e. Quid est dictio? Minima pars orationis aliquid significans. vt homo. Quid est oratio? Dictionuʒ congrua ordinatio vt homo albus. ¶ Partes orationis quot sunt? Octo. Que? Nomen. Pronomẽ. Uerbũ. Aduerbiũ. Participiũ Coniũctio. Prepositio. Interiectio. Quot sunt partes orationis declinabiles? Quatuor. Que? Nomen. Pronomen. Uerbum. Participiuʒ. Quot sunt partes orationis indeclinabiles? Quatuor. Que? Aduerbium. Coniunctio. Prepositio. Interiectio.

Poeta que pars orationis? Nomen. Quare? Quia significat substãtiam cum qualitate propria vel communi. Poeta quale nomen? Substantiuũ. Quare? Quia potest per se stare cuʒ verbo in sensu perfecto. vt poeta scribit. Albus quale nomen? Adiectiuũ. Quare? Quia nõ potest per se stare cum verbo in sensu perfecto. vt albus currit nõ dicitur: sed albus equus currit. Nomini quot accidunt? Sex. que? Qualitas/comparatio/genus/numerus/figura/casus quibus iungimus cum declinatione Speciem. Poeta cuius qualitatis? Appellatiue. Quare? Quia nisi res desint multorũ nomen est in vnica significatione. Roma cuius qualitatis? Proprie. Quare? Quia in vnica significatione vnius nomen est. ¶ Quot sunt qualitates in nomine? Due. Que? Propria ⁊ appellatiua. Poeta comparatur? Non. Quare? Quia eius significatio augeri vel minui nequit in comparando. Albus comparatur? Ita. Quare? Quia eius significatio potest augeri vel minui in comparando. vt Albus albior albissimus. Poeta cuius gradus comparationis? Nullius. Quare? Quia nullum substantiuum comparatur. Albus cuius gradus comparationis? Positiui. Quare? Quia significat rem suam sine excessu. Albior cuius gradus comparationis? Comparatiui. Quare? Quia significat rem suam cum excessu non summo. Albissimus cuius gradus comparationis? Superlatiui. Quare? Quia significat rem suam cum excessu summo. Comparationis gradus quot sunt? Tres. Qui? Positiuus vt doctus. Comparatiuus vt doctior. Superlatiuus vt doctissimus. Poeta cuius generis? Masculini. quare? Quia declinatur cum hic. vt hic poeta. Musa cuius generis? Feminini. Quare? Quia declinatur cum hec. vt nominatiuo hec musa. Templũ cuius generis? Neutri. Quare? Quia declinatur cum hoc. vt nominatiuo hoc templuʒ. Parens cuius generis? Communis. Quare? Quia declinatur cum hic ⁊ hec. vt nominatiuo hic ⁊ hec parens. Felix cuius generis? Omnis. Quare? Quia declinatur cum hic ⁊ hec ⁊ hoc. vt nominatiuo hic et hec et hoc felix. Passer cuius generis? Epiceni. Quare? Quia sub vno articulo masculum et femellam significat. vt hic passer. Dies cuius generis? Dubij. Quare? Quia pro eadem re in vario genere reperit̃. vt hic vel hec dies. Genera nominũ quot sunt? Septem. Masculinũ/femininũ/neutrũ/commune/omne/epicenũ/⁊ dubiũ. Poeta cuius numeri? Singularis. Quare? Quia singulariter profert̃. Poete cuius numeri? Pluralis. Quare? Quia pluraliter profert̃. Quot sunt numeri in nomine? Duo. qui? Singularis. vt hic magister. Pluralis vt hi magistri. Poeta cuiꝰ figure? Simplicis. quare? quia nequit diuidi in duas ꝑtes vel plures intelligibiles prioris sensus capaces. Respublica cuiꝰ figure? Cõposite

* Qualitates in nomine.

Quare? quia põt diuidi in duas partes vel in plures itelligibiles ꝓ͛oris sensus capaces vt in res ⁊ publica. Figure noim quot sunt? due. ꝗ? Simplex vt decẽs potẽs Cõposita vt indecẽs impotẽs. Poeta cuiꝰ casus? Nti quare. qꝛ i eo casu declinãdo reperit: vt ntõ hic poeta. Quot sunt casus in noie? sex qui? Ntũs: gtũs: dtũs: actũs vctũs: ⁊ abltũs. Poeta quote declinatiõis? Prime. quare? qꝛ eius gtũs cuꝫ dtõ desinit in ae diphthongõ vt poeta poetae poetae. Dñs quote declinatiõis? Scõe. q̃re? qꝛ eius gtũs desinit in i ⁊ dtũs in o. vt dñs dñi dño. Homo quote declinatiõis? Tertie. quare? quia eius gtũs desinit in is ⁊ dtũs in i. vt homo hoĩs homini. Manꝰ quote declinationis? q̃rte. quare? qꝛ eius gtũs desinit in us. ⁊ dtũs in ui vt manꝰ manꝰ manui. Species quote declinationis? quinte. quare. qꝛ eiꝰ gtũs desinit in ei ⁊ dtũs in ei: vt spẽs speciei speciei. Quot sũt declinatiões noim? q̃nq;. que? Prima secũda: tertia: quarta: ⁊ quinta. Declina Poeta. Ntõ hic poeta. Gtõ huius poete. Dtõ huic poete. Actõ hunc poetã. Vctõ o poeta. Abltõ ab hoc poeta. Et plr Ntõ hi poete. Gtõ hoꝝ poetaꝝ. Dtõ his poetis. Actõ hos poetas. Vctõ o poete. Abltõ ab his poetis. Poeta cuiꝰ speciei? deriuatiue. quare? qꝛ deriuat̃. ab alio. A quo? a poeo. i. facio creo: qꝛ poeta est factoꝛ carminũ. Res cuius speciei? Primitiue. quare? qꝛ a nullo deriuat̃. Quot sunt species in noie? due. que? ꝓ̃mitiua ⁊ deriuatiua. Poeta quote persone? Tertie quare? qꝛ significat rem de qua fit sermo. Nã Omne nomẽ: oẽ pronomẽ: oẽ participiũ: est tertie ꝑsone: preter ego cũ casibus suis: quod est prime persone: ⁊ tu cum suis casibus: quod cũ omni vocatiuo est secunde persone.

*** Species in noie.**

Numerus pronoim.

Ego que pars orõnis? ꝓnomẽ. quare. quia loco ꝓprij nois ponitur ⁊ certã significat personã. ¶ Quot sunt ꝓnomina? q̃ndecim. que. Ego tui sui: ille: ipse iste: hic: ⁊ is meus: tuus: suus: noster: vester: nostras: ⁊ vr̃as. Ego quale pronomẽ? demonstratiuũ. quare? Quia per ipm aliquid demõstramus. Quot sunt ꝓnomina demõstratiua. decẽ: que. ego: tu: hic: iste: meꝰ tuꝰ: noster: vester: nr̃as: vestras. Quale ꝓnomẽ est is. Relatiuũ. quare: qꝛ per ipm aliq̃d referimꝰ: vt diligo Joãnẽ ⁊ filiũ eius. Quot sunt ꝓnoia relatiua. quatuoꝛ que. Is suꝰ: ipse: sui. Ille refert ⁊ mõstrat vt hic aliq̃n. Pronomini quot accidũt? Sex. que? Species genꝰ numerꝰ figura persona casus cũ declinatione. Ego cuius speciei? Primitiue. quare? quia a nullo deriuatur. Quot sunt ꝓnoia primitiue speciei? Octo. que? Ego: tui: sui: ille: ipse: iste: hic: is. Meꝰ cuius spẽi: deriuatiue. Quare: qꝛ deriuat̃ ab alio. A quo. A gtõ mei. Quot sũt ꝓnoia deriuatiue speciei? Septẽ. Que. Meꝰ tuus suus nr̃ vester nr̃as vestras. Quot sunt species in pronoie? Due. que? Primitiua ⁊ deriuatiua. Ego cuius gñis Omnis. Quare. quia omni generi conuenit: vt ego vir. ego femina. ego aial. Quot sunt ꝓnoia ois gñis: quinq; que. Ego tu sui nostras vr̃as. Ille cuius generis. Masculini. Quare. quia masculino generi cõuenit. vt ille puer. Illa cuius gñis. Feminini: quare. Quia feminino generi cõuenit. vt illa mensa. Illud cuiꝰ generis? Neutri. quare: quia neutro generi cõuenit. vt illud templũ. Genera pronoim quot sunt? Quatuoꝛ. que. Masculinũ femininũ: neutrum ⁊ omne. Ego cuius numeri? singularis. Nos cuius numeri? Pluralis. Ego cuiꝰ figure? simplicis. egomet cuius figure Cõposite. Ego quote ꝑsone? Prime. quare? qꝛ significat rem de se loquenteꝫ. Quot sunt pronoia prime persone? Unum. quod? ego mei vel mis ⁊c. Tu quote persone? secunde. quare. quia significat rem ad quam fit sermo. Quot sunt ꝓnoia secunde persone? Unũ. quod. tu tui vel tis cum omni vocatiuo. Ille quote persone. Tertie. quare. qua significat rem de qua fit sermo. Quot sunt pronomina tertie persone. Reliqua omnia. Persone pronominũ quot sunt? Tres. que? Prima: secunda: tertia Ego cuius casus. Nominatiui. quare. quia in eo casu declinãdo reperit̃. Ego quote declinationis? Prime. quare. Quia eius genitiuus desinit in i. ⁊ datiuus in i. vt ego mei mihi. Quot sunt ꝓnoia prime declinatiõis? Tria. ꝗ. ego: tui: sui. Ille quote declinationis. secũde. quare. quia eius gtũs desinit in ius syllabas vel ius syllabas vt ille: illius: hic: huiꝰ. Quot sunt ꝓnoia secũde declinatiõis? quinq;. ꝗ. Ille ipse iste hic is. cũ idẽ. Meus quote declinationis? Tertie. quare. quia eius genitiuus desinit in i vel in e. ⁊ dtũs in o. vel in e. vt meus mei mee meo mee meo. Quot sunt ꝓnomina tertie declinationis? Quinq;. que? Meus tuꝰ suꝰ noster vester. Nostras quote declinationis? quarte. quare: qꝛ eius genitiuꝰ desinit in atis. ⁊ dtũs in ati. vt nostras nr̃atis nr̃ati. Quot sũt ꝓnoia quarte declinatiõis? Duo. ? que Nostras ⁊ vr̃as Quot sunt declinationes pronominũ? quatuoꝛ. que. Prima: secunda: tertia: quarta. declina ego. persone prime generis omnis ego mei vel mis ⁊c.

Relatiua ꝓnomina.

*** Pronomina ois generis**

*** Prime declinationis ꝓnoia.**

*** Pronominũ declinationes.**

Amo que pars? Verbum. Quare? Quia est pars orationis cum
tempore: et persona sine casu: aut agere aliquid: aut pati: aut neu
trum significans. Agere:, vt verbero. Pati: vt verberor. Neutruz:
vt sum. Amo quale verbum? Personale. Quare? Quia nisi sit de
fectiuum: per tres distinctas personas in vtroqз numero coniu
gatur:, vt amo amas amat &c. Oportet quale verbum? Imperso=
nale. Quare? Quia quũ sit plenum coniugatur solum per vocez
similem tertie persone singularis numeri: vt oportet oportebat
oportuit &c. Quotuplex est verbum? Duplex. quomodo? Personale et impersonale.
Oportet quale impersonale? Actiue vocis. Quare? quia in t desinit: et vernacule di
citur gallice per il. theutonice per het: vt oportet il faut: het moet. Amaт̃ quale im=
personale? Passiue vocis. quare? Quia in tur desinit: vt vernacule dr gallice per on
theutonice per men: vt amaт̃ on ayme: men mint. Quotuplex est impersonale? Du
plex. Quomodo? Actiue vocis et passiue vocis. Verbo quot accidũt? Septem. Que?
Qualitas: coniugatio: genus: numerus: figura: tempus: persona. Amo cuius qua=
litatis? Qualitas verbi est in modis et in formis. Amo cuiꝰ modi? Indicatiui. Qua
re? Quia per ipsum aliquid indicamꝰ: vt amo scientiã. Ama cuius modi? Impera=
tiui. quare? Quia per ipsum aliquid imperamꝰ: vt parẽtes ama. Amarẽ cuius mo=
di? Optatiui. quare? Quia per ipsum aliquid optamus: vt vtinã deũ amares. Ama
uerim cuius modi? Coniunctiui. quare? Quia ipsi alterũ verbũ coniungimꝰ: vt si
me amaueris te amaberis. Amare cuius modi? Infinitiui. quare? Quia neqз nũe
rum neqз personã finit. i. per se recipit. Quot sunt modi in verbo? Quinqз. Qui? In
dicatiuus/ Imperatiuꝰ/ Optatiuꝰ/ Coniũctiuꝰ/ Infinitiuꝰ. Amo cuius forme? Per
fecte. quare? Quia a nullo deriuaт̃. Esurio cuius forme? Meditatiue. quare? Quia
cuз primitiuo significat meditari siue potius desiderare: vt esurio: cupio esse: dictu
rio: cupio dicere. Semp in urio: et quarte cõiugationis. Lectito cuiꝰ forme? Freqũe
tatiue. quare? Quia cũ primitiuo significat freqũeter: vt lectito. i. freqũeter lego: cur
so freqũeter curro. Semp in to vel so vel xo: vt nexo: et sunt prime cõiugationis. Ca
lesco cuiꝰ forme? Inchoatiue. quare? Quia cũ primitiuo augmenti inchoationẽ si=
gnificat: vt calesco. i. incipio magis calere qзз calui. Semp in sco et sunt tertie cõiuga
tionis: vt tepesco sordesco. Forme verborũ quot sunt? Quattuor. que? Perfecta: vt le
go. Meditatiua: vt esurio. Freqũẽtatiua: vt lectito. Inchoatiua: vt feruesco calesco.
Amo quote cõiugationis? Prime. quare? Quia habet a longũ ante re vel ri in infi
nitiuo: vt amo re. amor ri. Excipiт̃ do dare: qr a correptũ habet. Doceo quote coniu=
gationis? Scd̃e. quare? Quia hз e longũ ante re vel ri in infinitiuo: vt doceo re. do
ceor ri. misereor reri. Lego quote cõiugationis? Tertie. quare? Quia hз e breuẽ an
te re in infinitiuo vel ante ris in indicatiuo: vt lego re. legor ris. loquor ris. Audio
quote cõiugationis? Quarte. quare? Quia hз i longũ ante re vel ri in infinitiuo: vt
audio re. audior ri. metior tiri. Coniugationes verborũ quot sunt? Quattuor. que?
Prima/ scd̃a/ tertia/ quarta. Amo cuius gñis? Actiui. quare? Quia desinit in o et ac
cepta r litera facit ex se passiuũ: vt amo or. lego or. Amor cuius gñis? Passiui. quare
qr in r desinit et ea dẽpta redit in actiuũ amor: amo. Sedeo cuius gñis? Neutri. quare
qr in o desinit et accepta r latinũ nõ est. Nam sedeor nõ dr. Loquor cuius gñis? De
ponentis. quare? Quia desinit in r et ea dempta latinũ nõ est. Nam loquo nõ diciт̃.
Largior cuius gñis? Cõmunis. quare? Quia in r desinit et dẽpta latinũ nõ est: et hз
vtrãqз significationẽ actiuã et passiuã: vt largior te: largior a te. Da cõmunia. Vul
gatiora sunt hec. Largior/ Experior/ Veneror/ Moror/ Osculor/ Hortor/ Criminor/
Amplector/ Interpretor/ Hospitor. Quot sunt gña in verbo? Quinqз. que? Actiuuз
passiuũ neutrũ deponens commune. Amo cuius numeri? Singularis. Amamus
cuius nũeri? Pluralis. Amo cuius figure? Simplicis. Adamo cuius figure? Com=
posite. Amo cuius tpis? Presentis. quare? qr rem nũc esse vel fieri significat. Ama=
ui cuius tpis? Preteriti. quare? Quia rem p̃teriйsse significat: sic amabã et amauerã
Amabo cuius tpis? Futuri. quare? qr rem futuram esse significat. Quot sunt tem=
pora in verbo? Tria. que? Presens/ preteritũ/ et futurum. Amo quote persone: pri=
me. quare? quia attribuiт̃ rei de se loquenti: vt ego amo. Amas quote persone? Se
cũde. quare? Quia attribuitur rei ad quem fit sermo: vt tu amas. Amat quote per=
sone? tertie. quare? qr attribuitur rei de qua fit sermo: vt Petrus amat. Quot sunt
persone in verbo? Tres. Que? Prima vt lego. Secunda vt legis. Tertia vt legit.

Verbi sectio.

Verbũ impersonale duplex.

* Modi verborum

* Forme verborum

* Grãmatici pleriqз nõ per infinitiuos: sз p scd̃as indicatiui modi singulares p sonas coniugationũ discrimen faciunt idqз multo rectius.

Genera verborum

Tempora verborum

Persone verborum.

Hodie que pars? Aduerbium. Quare? Quia est pars orationis que adiecta verbo: significationem eius explanat atque implet. Aduerbio quot accidunt? Tria. que? Significatio: comparatio: et figura cum specie. Hodie cuius significationis? Temporis. quare? Quia per ipsum tempus significamus. Significationes aduerbiorum quot sunt? Pene innumere vt loci temporis etc.. Da loci etc. Hodie cuius gradus cõparationis? Nullius. quare? Quia eius significatio nequit augeri vel minui in comparando. Docte cuius gradus comparationis? Positiui. Doctius comparatiui. Doctissime superlatiui. Hodie cuius figure? Composite. Ex quibus. ex hoc et die. Nunc cuius figure? Simplicis. Hodie cuius speciei? Deriuatiue. Nunc cuius speciei? Primitiue.

*Declinationes in participio.

Amans que pars orationis? Participiũ. quare? Quia est pars orationis partẽ capiens: nominis partẽque verbi. Quid recipit a nomine? Genera et casus. Quid a verbo. Tempora, et significationes. Quid ab vtroque? Numerũ et figurã. Participio quot accidũt? Sex. que? Genus. casus: tempus significatio: numerus: figura. Amans cuius gñis? Omnis. vt omne participiũ in ans et ens. Amatus cuius gñis? Masculini: amata feminini: amatũ neutri Amans cuius casus? Nominatiui. amãs quote declinationis? Tertie. Quot sunt declinationes in participio? Tres. Nam omnia in ans et in ens sunt tertie declinationis nominis. Omnia in us: et in um secũde. et feminina in a prime. Amans cuius tpis? Presentis. quare? Quia desinit in ans vel in ens: vt legẽs. Amatus cuius tpis? Preteriti. quare? quia desinit in tus: sus: xus: vel uus: vt lectus: lesus: nexus: mortuus. Amaturus cuius tpis? Futuri. quare? quia desinit in rus vel dus: vt lecturus legendus amandus etc. Amans cuius significationis? Actiue. quare? quia ab actiuo verbo descẽdit. A quo? Ab amo. Amatus cuius significationis? Passiue. quare? quia a passiuo verbo descẽdit. A quo? Ab amor. Stans cuius significationis? Neutre. quare? quia a neutro verbo descẽdit. A quo? A sto. Loquẽs cuius significationis? Deponẽtis. quare? quia a deponenti verbo descẽdit. A quo? A loquor. Osculãs cuius significationis? Cõis quare? quia a cõmuni verbo descẽdit. A quo? Ab osculor. Significationes participiorum quot sunt? Quinque. que? Actiua: passiua: neutra: deponẽs: cõis. Ab actiuo quot Duo etc. Amans cuius speciei? Deriuatiue: vt omne participiũ. quia deriuatur a verbo Amans cuius nũeri? Singularis. Amãtes cuius nũeri? Pluralis. Amans cuius figure Simplicis. Adamans cuius figure? Composite. Unde componitur? Ex ad et amans.

*Participiorũ significationes.

*Disiunctiue iccirco cõiũctiones dicuntur quia dictiones annectunt sensum disiungunt.

Et que pars orationis? Coniunctio. quare? Quia est pars orationis adnectẽs ordinãsque sententiã. Coniũctioni quot accidũt? Tria. que? potestas. Figura et ordo. Et cuius potestatis? Copulatiue. quare? quia tam sensum quam dictiones coniũgit. Uel cuius potestatis? Disiũctiue. quare? quia dictiones connectẽs sensum disiungit. Quidẽ cuius potestatis? Expletiue. quare? quia explet et explanat sensum. Nam cuius potestatis? Causalis. quare? quia causam rei demõstrat. Ergo cuius potestatis? Rationalis. quare? quia rationẽ rei demõstrat. Potestas cõiunctionũ quot species habet? Quinque. Quas? Copulatiuas disiũctiuas: expletiuas: causales: rationales. Da copulatiuas etc. Et cuius figure? Simplicis. Atque cuius figure? Composite. Unde componitur? Ex at et que. Et cuius ordinis? Prepositiui. quare? quia preponitur ditioni vel orationi quã copulat: vt deus et homo. Quot sunt coniunctiones prepositiui ordinis? Sedecim. que? Et/at/ast/ac aut/vel/nec/neque/quando/quatinus/ siu/seu/siue/neue/ni/sed. Aũt cuius ordinis Subiunctiui. quare? Quia postponitur dictioni vel orationi quã coniũgit: vt tu aũt. Quot sunt coniunctiones subiunctiui ordinis? Octo. que? que/ve/ne/quoque/aũt/ quidẽ/vero/enim. Igitur cuius ordinis? Cõmunis. quare? quia tam preponi quam postponi potest. Quot sunt coniunctiones communis ordinis? Relique oẽs. Ordines coniunctionum quot sunt? Tres. que? Prepositiuus/subiunctiuus/communis.

Ad que pars orationis? Prepositio. quare? Quia est pars orationis que preposita alijs partibus in orõne: significationẽ earũ: aut complet: aut mutat: aut minuit: vt perdoctus: indoctus: subtristis. ¶ Prepositioni quot accidũt? Unum. quid? Casus tm̃. Quot casus? Duo. qui? Actũs et abltũs Ad cuius casus? Accusatiui casus. quare? Quia actõ seruit: vt ad patrẽ Quot sunt prepositiones accusatiui casus? Triginta: et versus: que? Ad/apud/ante etc. A cuius casus? Ablatiui. Quare? Quia ablatiuo casui seruit: vt a domo. ¶ Quot sunt prepositiones ablatiui casus? Quindecim. Que? A/ab/abs etc.

¶In cuius casus? Utriusqꝫ. quare? Quia vtriqꝫ casui seruit: accusatiuo ꝛ abltō: vt eo in forum: nō in cubiculo. Quot sunt prepositiones vtriusqꝫ casus? Quatuor. que In sub/super/ꝛ subter: quando actō casui seruiunt? Quando nos vel quoslibet ꝛc.
¶Cum qualis prepositio? Inseparabilis. quare? Quia a compositione non separatur. Quot sunt prepositiones inseparabiles? Septem. que. Di/dis/re/se/an/co/con/ vt diduco/ distraho/ recipio/ secubo/ amplector/ cohereo/ congredior. Abs simplicis figure est. Absqꝫ composite.

*Prepositiones inseparabiles.

Heu que pars orationis? Interiectio. quare? Quia est pars orationis significans mentis affectu voce incognita. Interiectioni quot accidunt? Unum. quid? Significatio tm̄. Quot sunt significationes interiectionū? pene innumere. vt gaudentis/dolentis ꝛc. Heu cuius significationis? Dolentis. quare? Quia dolorē perípsum indicamꝰ. Da dolentis: vt heu hei/ah. Da gaudētis: vt euax/oh. Da admirātis: vt pape. Da timentis: vt atat ꝛc.

τελοσ

¶Secunda pars huius opusculi: latinitatis regulas vulgatiores breuissime complectens.

Deus sanctus: est ne oratio bene latina? Etiaꝫ. quare? Quia adiectiuū et substantiuuꝫ concordant in genere/numero/casu. Declara. Deus est substantiuum: ꝛ sanctus est adiectiuum generis masculini: numeri singularis casus nominatiui. Sic pater meus/doctus magister/liber lectus/casta virgo/pia mater/durum caput. Quotuplex est adiectiuum? Triplex. Nomen: vt bonus. Pronomen: vt meus. Participium: vt lectus.
¶Ego miser: est oratio latina? Est. quare? Quia demonstratiuū et res demonstrata concordant in genere/numero/casu. Declara. Ego est demonstratiuū et miser est demonstrata: generis masculini: numeri singularis: casus nominatiui.

*Quotuplex adiectiuum.

¶Deus viuit quē adoramus: est oratio cōgrua? Etiā quare? Quia relatiuū ꝛ antecedens concordāt in gn̄e/numero/persona. Declara. Deus est antecedēs: ꝛ quē relatiuū: gn̄is masculini: numeri singularis: persone tertie. De quibꝰ relatiuis intelligitur regula? Solū de qui/que/qđ/is/ipse/hic/ille. Qui ꝛ ipse sunt omnis persone
¶Quem queritis. Iesum nazarenum: est oratio congrua? Etiam. quare? Quia interrogatiuum ꝛ responsiuuꝫ concordant in casu. Declara. Quem est interrogatiuū et Iesum nazarenum: est responsiuum vtrunqꝫ accusatiui casus.
¶Doctior illo: est orō latina? Etiā. quare. qꝛ comparatiuus hꝫ abltm̄. Declara. doctior est cōparatiuus: ꝛ illo est abltūs. Sic clarior sole nigrior pice ꝛc. hic casus declaratur per qꝫ alioquin genitiuus daretur: vt fortior manuū est dextera.
¶Optimus plebis: est orō latina. Ita? quare. qꝛ superlatiuus gtm̄ habet vel singularem nois collectiui vel pluralē nominis nō collectiui vt doctissimus poetarū Declara. Optimus est superlatiuus ꝛ plebis gtūs nominis collectiui: quod ꝑ vnica re nō capitur: vt plebs: populus: turba: exercitus: grex ꝛc.
¶Urbs Roma: est oratio latina. Etiā? quare. quia quoties duo nomina substantiua ad eandē rem pertinentia sine coniunctione in oratione conueniunt: eiusdem erūt casus. Declara. vrbs Roma sunt eiusmodi nomina: ambo nominatiui aut vocatiui casus. Sic pontius pilatus: magister Ioannes. ꝛc.

*Collectiuuꝫ qđ sit

Liber Petri est oratio congrua. Etiā? quare. quia quoties duo nomina substantiua ad diuersa pertinentia sine cōiūctione cōueniunt: alterū erit genitiui casus. Declara. Liber magistri sunt eiusmodi nomina: ꝛ magistri est genitiui casus. Sic crista galli: custos tēpli. pudor virginis.

Ego sum: est oratio congrua. Etiam? quare. quia omne verbum personale finiti verbi vult ante se nominatiuum eiusdem numeri et persone. Declara. Sum est verbum personale finiti modi: et ego nominatiuus. Utrunqꝫ est numeri singularis: ꝑme ꝑsone. Sic ego canto: tu ploras: lusor iurat. nos flemus: vos ridetis: rane coaxant. ¶Qui sunt modi finiti. Indicatiuus. Imperatiuus. Optatiuus et Coniunctiuus.

Lego dicit ne latine? Quid ni? quare: quia in omni ꝟbo prime vel secūde persone: aliquando etiam in verbo tertie persone subauditur nominatiuus. Declara. Lego est verbum: prime persone: in quo subauditur nominatiuus ego. Sic respice finem: vitemus peccatum: pluit: aiunt ꝛc.

Modi finiti.

Vocor Petrus: est oratio congrua? Etiā. quare? Quia omne verbū substātiuū: omne verbū vctiū: et omne verbū vim eorū habēs regit post se ntm̄ vt sum bonus appellor: Joannes. Quis vocaris Crederis dives. Declara Vocor est verbū vocatiuū: et habet post se ntm̄ Petrus. Quid est verbū vocatiuū. Quod nomen rei passiue indicat. Quot sunt verba vocatiua? Quinq. que? Nuncupor: appellor: vocor: dicor: nominor. Quid est verbū substantiuū? Per quod alia verba declarant aut coniugant. Quot sunt verba substantiua? Unum. quod? Sum. omnia alia solent vocari adiectiua: q: substātiui significato aliquid adiiciūt vt amo. i. sum amans. Da horū vim habētia? Fio: euado: existo: exto: venio: videor: indicor: cognominor: inscribo &c. vt fio doctus: videor tibi stultus &c.

*Verbum vocatiuum
* Quot sunt verba vocatiua.
Verba omnia dicūt adiectiua preter sum.

Me legere est oratio congrua? Etiā. quare? Quia infinitiuus verbi personalis habet ante se accusatiuū. Declara. Legere est infinitiuus huius verbi personalis lego: et habet ante se accusatiuum me.

Volo legere: est oratio latina? Etiam. quare? Quia quoties duo verba sine coniunctione conueniunt: alterum erit infinitiui modi. Declara. Volo legere sunt duo verba sine coniunctione: quorum legere est infinitiui modi.

Amo deū: est oratio latina? Etiā. quare? Quia. Omne verbū actiuū cuiuscūq generis regit post se accusatiuū. Declara. Amo est verbū actiuum et habet post se actm̄ deum. Sic aro terram: loquor verbum: furor aurum: osculor matrem: Hic accusatiuus in oratione passiua fit nominatiuus: vt amo te. Tu amaris a me.

Amor a deo. est oratio congrua? Est. quare? Quia omne verbū passiuū cuiuscunq generis: regit post se ablm̄ cum prepositione a vel ab. Declara. Amor est verbum passiuum et habet post se ablatiuum deo cum prepositione a. Sic vapulo a preceptore: osculor a matre: diligor a fratre &c.

Studeo grāmatice: est ne locutio apta? Etiā. quare? Quia omne verbū acquisitiue positū regit post se dtm̄. Declara. Studeo est verbū acquisitiue positū: et habet post se dtm̄ grāmatice. Sic medeor vulneri: assum lectioni: faueo iusto.

Do tibi panem: est oratio congrua? Maxime. Quare? Quia omne verbum actiuum acquisitiue positum cupit post se accusatiuum cum datiuo. Declara. Do est verbum actiuum acquisitiue positum: et habet post se accusatiuum panem cum datiuo tibi. Sic gratias agamus domino. Scribo tibi epistolam &c. Accusatiuus fit nominatiuus in passiua locutione. Datiuus manet: vt do tibi panem panis datur tibi a me &c.

Ieiunaui biduum: est oratio congrua? Etiam. quare? Quia omne verbum vbi questio fieret per quandiu petit post se accusatiuum vel datiuum temporis. Declara. Hic questio fieret per q̄diu: vt q̄diu ieiunasti? Respondetur ieiunaui biduum vel biduo: in actō vel abltō. Sic studui Louanij duos annos vel duobus annis. Nauigaui duas hebdomadas vel hebdomadibus &c. Cur dixisti per q̄diu? Quia ad quando solus ablatiuus respondetur. Ut quando venisti. Hora tertia.

Amans deum: est oratio latina? Etiā. quare? Quia Omne participiū cum gerundio et supino in um: petit post se casum sui verbi. Declara. Amans est participium ab amo: et habet post se accusatiuum deum: vt amo. Sic studens musice: amatus a deo: venio lectum historiam: tempus est canendi hymnum.

*Inferēdi casus aliquādo respondetur

Vado scriptum: est ne bona latinitas? Est profecto. Cur? Nam prius supinum petit verbum motus ad locum. Declara. Scriptum. est prius supinum: et habet ante se verbum motus quod est vado.

Rarum inuentu: est ne eleganter dictum? Etiam. quare? Quia Supinum in u eleganter iungitur adiectiuo: vt facile dictu: turpe relatu: id est ad referendum &c.

Studui Louanij: est oratio bene latina? Etiam. quare? Quia propria oppidorum et pagorum prime et secunde declinationis singularis numeri cum appellatiuis domi: belli: humi: militie: ponuntur pro aduerbijs loci in genitiuo vbi questio fieret per vbi. Declara. Hic quereretur per vbi: vbi studuisti: et Louanium est nomen oppidi secunde declinationis singularis numeri: ideo in genitiuo dicit studui Louanij. Sic sum Rome: domi: iaceo humi &c.

Natus athenis est oratio cōgrua? Etiā. quare? Quia propria oppidorum et pagorum pluralis numeri vel tertie declinationis cū abltō ruri ponunt pro aduerbijs in dtō et aliquādo in abltō: vbi questio fieret per vbi. Declara. Hic per vbi quereret. vbi natus est Plato: et Athene est nomen oppidi pluralis numeri ergo in da

vel abltō. dicitur natus Athenis. Sic habito Hierosolimis. Studeo tyburi. Terētius est natus carthagini. Contineo me ruri ꝛc.

Vado Romam est oratio congrua? Etiam. quare. Quia propria oppidorum ꝛ pagorum ponuntur sine prepositione in accusatiuo cum appellatiuis rus ꝛ domum vbi questio fieret per quo. declara. Hic quereretur quo vadis. ꝛ Roma est nomen oppidi ergo per accusatiuum dicitur vado Romam. Sic eo Gandauū. Nauigo Antuuerpiam: venio domum: ambulo rus.

Venio Roma dicitur ne congrue? Etiam. quare? Quia propria oppidorum et pagorum ponuntur in ablatiuo sine prepositione vbi questio fieret per vnde vel qua cum appellatiuis domo ꝛ rure. Declara. hic per vnde quereretur vnde venis: ꝛ Roma est nomen oppidi ergo in ablatiuo dicitur venio Roma: Gandauo: rure: domo. Qua ibis. Gādauum. Cortraco. Ubi: idest in quo loco. Quo ad quē locum. Unde de quo loco. Qua per quem locum Inuenies prepositionem aliquādo additam: vt sum in domo: vado ad Romam: venio de Roma ꝛc. sed multo sepius omittitur.

* Cicero in verrem Eo die verres ad mes sanam venit. Sallustiꝰ i catil. Naz ab roma aberat

O melibee est oratio congrua? Etiam. quare? Quia aduerbiū o habet vocatiuū. Sic heus: vt heus bone vir.

Occulo caute: est oratio congrua? Etiam. quare? Quia aduerbiū adiacet suo verbo in bono sensu. declara. Caute est aduerbiū. ꝛ adiacet huic verbo occulo. Sic cāto suauiter: aspicio crudeliter: incedo honeste: viuo caste: iaculor lōge ꝛc.

Parum vini: est oratio latina? Etiam quare? Quia nonnulla aduerbia loci temporis: ꝛ quantitatis ornate regunt gtm̄. declara. parum aduerbiū quātitatis: habet genitiuum vini: sic eo loci: huccine rerum: eo superbie: nusquam terrarum: tunc temporis: pridie pasche: postridie nuptiarum: satis pecunie: modicū vini: abunde ingenij ꝛc

Uir ꝛ vxor: est oratio cōgrua? Etiam. quare? Quia cōiūctio habet similes casus sine diuerso regimine. declara. Et est ꝯiūctio ꝛ habet ntōs vir ꝛ vxor. Cur dixisti sine diuerso regimine? quia sic non necessario ponerētur in eodē casu vt liber meus et Petri. Emi ducato ꝛ pluris. Idem contingit in interrogatiuo ꝛ respōsiuo vt, Cuius est penna? mea. Quāti emisti? ducato.

Uir ꝛ vxor litigāt. est oratio latina? Est. quare? Q: copulata p cōiūctionē copulatiuā equipollēt vni plurali. declara. vir ꝛ vxor sunt copulata p cōiūctionē ꝛ copulatiuā: ꝛ equipollent vni plurali: q: apponitur verbum pluralis nūeri litigant.

Ad patrem: est oratio cōgrua? Est. quare? Quia ad prepositio accusatiui casus habet post se accusatiuum patrem.

A domo: est oratio latina? Est. quare? Quia a ꝑpositio ablatiui casus habet post se ablatiuum domo.

Hei mihi: est oratio latina? Etiā. quare? Quia hei ꝛ veh. cupiunt datiuum: vt hei misero mihi. Ueh soli. O heu: ꝛ pro volunt nominatiuum accusatiuum et vocatiuum: vt heu me miserum. Heu prisca fides. O fortunati. O nobilem animum. O fortunatos nimium (bona si sua norint) agricolas: pro summe Iuppiter. Pro deum atq; hominum fidem.

Tertia huius opusculi pars continēs paulo maiora ꝛ difficiliora pro ante dicta intelligētibus.

Quam artem profiteris? Grāmaticā. Quid est grāmatica? Ars recte scribēdi: recteq; loquēdi. Quot sunt partes grāmatice? Quatuor. que? Litera/ syllaba/ dictio/ ꝛ oratio. Unde ꝺ: litera? A litura quā patit plerūq;. Litere quot accidūt? Tria. que? Nomen quo appellat. Figura qua ꝺe pingit. potestas qua valet. Habēt ne litere aliud nomē? Habent. quod Elementum? Quare. Nam vt ex terra: aqua: aere: igne: corpus cōstatur: ita ex literis syllabe dictionesq; constant. Differunt ne aliqd litera ꝛ elementum. Etiam. si proprie loquamur. Nā litera scribitur: elementū profertur: sed differentia raro obseruatur. Quotuplex est litera? Duplex. Uocalis ꝛ cōsonās. Quot vocales sunt aliqñ cōsonantes? Due. que. i ꝛ u. Qñ. Dum ꝑponunt vocali in eadez syllaba. vt ianua: ieiunus: iecur: adijcio: iocus: Iuno: vanitas: veritas: vita: volo. vult. Fit id semper. Minime. vbi nō. In grecis ꝛ hebreis i solū est vocalis. vt Iesus/ Iesse/ Iason ꝛc. Quotuplex est ꝯsonās? Duplex. quō. Muta ꝛ semiuocalis. Quot sunt mute. No

* Quot sunt ptes grāmatice. lr̄a/ elementū/ differunt: vocales q̄ interdū cōsonantes fiunt.

nem. Que? b.c.d.f.g.k.p.q.t. Quare dicunt̃ mute. q: respectu aliarũ lr̃arũ paruim sonant. Quot sũt semiuocales? Septẽ. que? l.m.n.r.s.x.z. Quare dicunt̃ semiuocales. q: plenã vocẽ nõ habẽt vt vocales: z clarius sonãt ̃q mute. Quot sũt liq̃de? Due. que? l. z r. olim etiã m. z n. Quare dicunt̃ liq̃de? q: post posite multis sinũt p̃cedẽtem vocalẽ corripi tã ̃q liqueãt: z cõsonãtiũ vim perdant. vt pharetra volucris. Quot sũt duplices? Due. que? x. z z. Quare dicunt̃ duplices? q: duarũ lr̃arũ loco ponunt̃ vt. x. pro. cs. aut. gs. vt pax grex. z z. p ss. vt patrizo p patrisso. Syllaba quid ẽ zc. vñ dicit̃ syllaba? a syllabanin .i. cõp̃rehẽdere: q: syllaba ẽ lr̃arũ cõprehensio ideo sola vocalis impropie syllaba dr̃. Da syllabã sine vocali. nulla est. Quot accidũt syllabe? quatuor. que? Tenor. sp̃us. tẽpus. numer⁹. Tenor ẽ accẽtus aut grauis aut acutus. aut circũflexus: vt bona. dos. bo acuit̃ na deprimit̃ sine grauat̃. dos circũflectit̃ Sp̃us aũt asper est. vt crux: aut lenis vt lana. Tẽpus est plationis mẽsura. Lõga syllaba habet tẽpora duo: breuis vnũ zc. Numer⁹ est quo syllaba cõstat vt ab vna litera ad sex. vt a ab abs: mõs frons stirps. Aldus vnicũ septẽ lr̃arum affert ex Uitruuio qd̃ est strigls? Que est regula de syllaba ti? Quoties ti p̃ponitur in eadẽ dictione vocali pfertur vt ci: vt gratia tẽtatio doctior. Quot modis hoc verũ non ẽ Tribus. quib⁹. precedente. x aut s. vt mistio: vel mixtio. questio. Differẽtia impediẽte: vt litium a lis. vitium a vitis vt differant a nominatiuis litium vitiũ Et quũ dictio greca fuerit aut hebrea: aut tiara: mãtia Matthias. Quid est dictio zc Dictioni quot accidũt? Duo. Figura z species. Quot modis dictiões cõponũt̃? Quatuor quib⁹. Ex duobus integris: vt suburbanus: egoipse: adamo: suburbane: persepe: adamãs. Ex duobus corruptis: vt efficax ab ex z facio. Idẽ ab is z demũ quasi is iterũ: efficio efficaciter: efficiens Ex integro z corrupto aut syllaba adiectione vt ineptus: egomet: pficio inepte: pficiẽs. Quid est syllabica adiectio? Syllaba cui⁹ significatio in cõpositiõe tantũ deprehẽdit̃. vt in p̃nomine he quatuor. met: te: ce: pte. vt egomet: tute: huiusce: suapte. Tumet nõ dicit̃: sed tute aut tutemet vt differat a verbo. Ne dicas magistermet nescit q: met soli p̃nomini datur. Ex corrupto z integro: vt nugigerul⁹ a nugarum gerulus. isthic ab iste z hic: alludo affabre alludẽs. Aliq̃n ex cõpluribus: vt imperterritus egometipse adobruo: inexpugnabiliter adoperiẽs. Figure quot sunt? Due. Simplex z cõposita. Cur cũ Prisciano nõ ponis decõposita? q: deriuatio rectius dicitur ̃q figura. vt magnanimitas magnanimus. Figura q̃d est? Simplicis a cõposito discretio. Quoto modo cõponitur respublica. Primo: q: ex duobus integris. Municeps scd̃o. quia ex duobus corruptis Da integra. Munera capiens. Ineptus tertio modo cõponitur. zc.

Nomẽ quid est? Pars orõnis cũ casu corpus aut rẽ p̃prie cõmuniter ve significãs? Quid est corpus? q̃quid sentitur: vt lapis: aer. Quid est res. Quicq̃d nullo sensu pcipit̃: vt angel⁹: aĩa: v̾tus. Unde dicit̃ nomen? ab onoma: id ẽ nomẽ: aut a nosco: q: rẽ notificat. Quotuplex ẽ nomẽ? Duplex. adiectiuũ z substãtiuũ. Unde dicitur substãtiuũ? a substo: quia adiectiuo substat. Unde dicit̃ adiectiuũ. ab adijcio: q: substantiuo adijcit̃. Quot modis substãtiuũ declinatur? Duob⁹. quibus. Per vnũ gen⁹: vt hic pater: hec mater hic dñs. hec dña. Per duo gñа: vt hic z hec parẽs. Quot modis adiectiuũ declinat̃ Tribus quibus? Per vnũ finẽ: vt hic z hec z hoc felix. Per duos vt hic z hec fortis z hoc forte? Per tres vt hic acer: hec acris. z hoc acre. bonus bona bonũ zc.

¶ Nomini quot accidũt? Sex. que? qualitas cõparatio. zc. Cur donat⁹ omittit psonã: q: accidẽs datur quũ variat̃. Omne antẽ nomẽ est tertie persone preter vtõs Cur omittit speciẽ. quia per figurã facile intelligitur. Cur omittit declinationem: q: in casu continetur.

¶ Qualitas quid est? Cõmunis a proprio noie distinctio. Jacob⁹ cui⁹ qualitatis? proprie Quomodo p̃prie: quũ sit multorũ nomẽ: vt Jacobiq; pariles. Hoc non est in vnica signifiatione. Sol cuius qualitatis. Appellatiue. Quõ appellatiue quũ sit vni⁹ nomẽ. esset multorũ in vna significatiõe nisi res deessent. Sic de⁹ luna zc. Quot sunt propriorũ nominũ species? Quatuor. que? Prenomẽ: nomẽ: cognomen Agnomẽ. Prenomẽ est quod differentie aut amicitie causa nomini p̃ponit̃ vt Publius. Nomẽ est p̃prie vniuscuiusq;. suũ vt Uerg. Cognomẽ est cognationis nomẽ vt Maro. Agnomẽ est qd̃ ab aliquo euentu imponitur: vt Torquatus. Perottus Sulpitius. Aldus. ceteriq; Itali ferme in suis rudimentis ponunt ex Prisciano

* Nulla syllaba sine vocali.

* Syllabice sũt adiectiões q̃ p se nihil significant. Decõpositaz figurã quare non ponat.

Persona q̃re a Donato omittat

varias nomi species. Eas si qs desideret: e Sulpitio sic habeto. sin nolit: ad alia his omissis pperato. Species est qua cognoscit primitiuũ a deriuatiuo. Species nominũ due sunt: primitiua z deriuatiua. Cõmunes ppriorũ appellatiuorũqz spẽs (vt censet Priscian⁹) he sunt. Corporale qd corpus significat: vt lapis. incorpale qd incorporeuz. Homonymũ qd vna voce diuersa significat: vt nepos. Sinonymũ qd quũ diuersum sit voce: idez significat: vt ensis gladius mucro. appellatiuorũ pprie spẽs sunt decẽ z octo. Adiectiuũ est qd adijcit pprijs vel appellatiuis: z significat laudẽ vel vituperationẽ vel mediũ vel accidẽs vnicuiqz. Ad aliqd nomẽ est qd sine intellectu illius ad qd dr pferri nõ potest. vt pater filius. Quasi ad aliqd est qd quũ significẽt aliqd ɔtrariũ aut adherẽs. tñ nõ etiã illud significat ex quo accipit denominationẽ: vt dies: nox. Gentile qd gentẽ significat. vt grec⁹: italus. Patriũ qd a patria sumit: vt Romanus. Interrogatiuũ qd cum interrogatione profert: vt qualis. Infinitũ qd incertum quidã significat. vt quis. Relatiuũ qd refert aliquis. vt alius Collectiuũ qd in singulari multitudinẽ significat: vt populus. Diuiduũ qd a duobus vel pluribus ad singulos refertur vel ad plures in nũero pari. vt vterqz: bini: terni.. Fictitiũ est qd a pprietate sonorum per imitationẽ fit. vt tintinabulũ. Generale qd in spẽs diuidi põt: vt animal. Speciale quod a genere diuiditur. vt homo. Ordinale qd ordinẽ significat: vt prim⁹. Numerale qd numerũ demõstrat: vt duo Absolutũ qd per se plenũ est: vt ratio. Temporale qd tempus ostendit: vt mensis. Locale qd locũ aut spaciũ indicat: vt longinqu⁹. Species deriuatiuorũ sunt he. patronymicũ/ possessiuũ/ cõparatiuũ/ suplatiuũ/ diminutiuũ/ denominatiuũ/ verbale/ participiale/ z aduerbiale. Ex his qz reliqua suo loco dicemus: nunc hec nosse sit satis. Possessiuũ est quod cum genitiuo principali significat aliquid ex his que possidentur. Diminutiuũ est quod diminutionẽ sui primitiui absolute demõstrat: Denominatiuũ est gñaliter omne qd a primitiuo nomine denominat. Uerbale qd a verbo: vt amator. Participiale qd a participijs: vt amand⁹. Aduerbiale qd ab aduerbijs: vt crastin⁹ zc. ¶ Cõparatio quid est? Rei ad rem collatio. Positiuus quote declinationis? Semp secũde aut tertie. z in feminino prime. vt doctus cta. ctuz. fortis forte. Cõparatiuus quote declinationis? Semp tertie cõis gñis sub or. z neutri sub us: vt hic z hec fortior z hoc fortius. Suplatiu⁹ quote declinationis? Semper scde z prime in mus ma mũ: vt fortissimus ssima. fortissimũ. Cõparatiuus vnde formatur? A gtõ vel dtõ positiui in i adiecta or: vt docti ctior. forti fortior. Suplatiuus vnde format? A ntõ in er: adiecta rimus: vt piger pigerrim⁹. paup pauperrim⁹. aut a positiui gtõ vel dtõ in i adiecta s et simus: vt docti doctissimus. forti fortissimus. ¶ Que faciũt ɔparatiuũ aut suplatiuũ irregulariter? He? Sinister sinisterior sinistim⁹. Bonus melior optim⁹. Malus peior pessim⁹. Magn⁹ maior maxim⁹. Paru⁹ minor minim⁹. Mult⁹ plurim⁹: multa plurima: multũ plus plurimũ. Munific⁹ munificẽtior munificẽtissim⁹ sic honorific⁹/ mirific⁹/ magnific⁹/ z similia a facio. Item maledic⁹: beneuol⁹ zc. Iuuenis iunior sine suplatiuo. Nequã nequior nequissim⁹ Extra exterior extimus. Citra citerior citim⁹. Ultra vlterior vltim⁹. Prope ppior pximus. Dexter dexterior dextim⁹. Maturus maturior maturrim⁹ vel maturissim⁹ Satur rior. turrim⁹ vel saturissim⁹. Uetus terior. terrim⁹. Post rior. strem⁹. Supra perior prem⁹. Intra terior intim⁹. Infra ferior. fimus. Ante terior. sine superlatiuo. vt adolescẽs z senex zc. Facilis cilior. cillimus. Sic eunt agilis/ gracilis/ humilis/ similis/ docilis zc. Hec sm vulgatiorẽ opinionem dicta sunt de quibus acutius in libro quarto grammatice nostre disputamus.

¶ Comparationũ exempla.

¶ Sanctus in masculino gñe. Ntõ hic sctũs ctior. tissim⁹. In feminino gñe. Hec sancta ctior. ma. In neutro gñe. Ntõ hoc sctm̃ ctius. mũ. gtõ hui⁹ sancti ctioris. simi. huius sctẽ ctioris. ctissime. hui⁹ sancti sanctioris ctissimi. Dtõ huic sctõ ctiori. mo. huic sctẽ ctiori. ctissime. huic sctõ ctiori. ctissimo. actõ hunc sanctũ sanctiorem sanctissimũ hanc sanctã sanctiorẽ sanctissimã. hoc sanctũ sanctius sanctissim⁹. Uocatiuo o sancte sanctior sanctissime. o sancta sanctior sanctissima. o sanctum ctius. sanctissimũ. abltõ ab hoc sancto sanctiore vel sanctiori sanctissimo. ab hac sancta sanctiore vel sanctiori sanctissima: ab hoc sancto sanctiore vel sanctiori sanctissimo. Et pluraliter nominatiuo hi sancti. sãctiores sanctissimi: he sancte sanctiores sanctissime hec sancta sanctiora sanctissima. gtõ horum sanctorum sanctiorum sanctissimorũ: harum sanctarum sanctiorum sanctissimarum: horum sanctorum sanctiorum sanctissimorum. Datiuo his sanctis sanctioribus sanctissimis: in omni genere. accusatiuo

*Propriorũ appellatiuorũ ɔmunes spẽs.

*Deriuatorũ spẽs.

*Comparatiui z superlatiui formatio.

*Cõparatiui z superlatiui irregulariter formati.

hos sanctos sanctiores sanctissimos.;has sctās sanctiores sanctissimas.,hec sancta sanctiora sanctissima. Uctūs similis est ntō. ꝛ abltūs dtō. Sic ꝯparabis. Magnꝰ maior maximus ꝛc. in us. Sed multꝰ cōparatiuū in singulari nō habet in masculino et feminino gñe. ❡ Niger in masculino gñe. ntō hic niger nigrior nigerrimꝰ. In feminino gñe Ntō hec nigra nigrior nigerrima. In neutro gñe. ❡ Ntō hoc nigrum nigrius nigerrimū. Gtō huius nigrioris.mi. huius nigre nigrioris nigerrime. huius nigiri nigrioris nigerrimi. dtō huic nigro nigriori nigerrimo. huic nigre nigriori nigerrime: huic nigro nigriori.mo. Actō hūc nigrū orem.mum. hanc nigrā orē mā. hoc nigrū nigrius mū. Uctō o niger nigrior nigerrime: o nigra nigrior ma. o nigrū us.mum. Abltō ab hoc nigro ore. vel nigriori mo. ab hac nigra ore. vel ori. ma. ab hoc nigro ore. vel ori.mo. Et plr ntō hi nigri nigriores rimi. he nigre ores. me: hec nigra ora.ma. Gtō hoꝝ nigroꝝ nigrioꝝ moꝝ. harū nigraꝝ nigrioꝝ marū: horū nigroꝝ nigrioꝝ. moꝝ. Dtō his nigris nigrioribꝰ nigerrimis in oi gñe. Actō hos nigros nigriores mos. has nigras ores.mas. hec nigra ora. ma. Uctūs ē sitis ntō: ꝛ abltūs dtō. Sic eunt pulcher: ater: macer: tener: miser ꝛc. ❡ Dulcis in masculino ge. Ntō hic dulcis dulcior dulcissimꝰ. In feminino. Ntō hec dulcis or. ma. In neutro. Ntō hoc dulce dulciꝰ dulcissimū. Gtō huiꝰ dulcis oris.mi. huiꝰ dulcis oris me. huiꝰ dulcis oris.mi. dtō huic dulci ori.mo. huic dulci ori.me. huic dulci ori.mo. Actō hūc dulcē dulciorē dulcissimū. hāc dulcē dulciorē mā. hoc dulce dulciꝰ dulcissimū. Uctō o dulcis dulcior me. o dulcis dulcior ma. o dulce dulciꝰ simū. Abltō ab hoc dulci ciore. vel dulciori mo. ab hac dulci ciore. vel dulciori sima.;ab hoc dulci dulciore vel dulciori.ssimo. Et plr ntō hi dulces dulciores simi. he dulces ores. me. hec dulcia. dulciora dulcissima. Gtō horū dulciū orū. morū. harū dulciū dulciorum marū: horū dulciū ciorū. morū. Dtō his dulcibꝰ dulcioribꝰ mis. in omni gñe Actō hos dulces ciores.mos. has dulces ores.mas. hec dulcia ciora.ma. Uctūs similis est ntō: ꝛ abltūs dtō. Sic eūt fortis: suauis: mitis ꝛ silia. ❡ Felix in masculino. gñe? Ntō hic felix felicior felicissimꝰ. In feminino gñe. hec felix or.ma. In neutro ge. Ntō hoc felix cius.mū. Gtō huius felicis oris. mi. huius felicis oris.me. huius licis.oris.mi. Dtō huic felici ori.mo. huic felici ori me. huic lici.ori.mo. actō hūc felicem orē.mū. hāc licem.orē.mā. hoc felix cius. mum. Uctō o felix felicior felicissime. o lix.or.ma. o felix cius.mum. abltō ab hoc felice vel lici. liciore vel ori.simo.;ab hac felice vel ci.ore. vel ori.ma. ab hoc felice vel ci.ore.;vel ori.mo. Et plr ntō hi felices ores.mi. hee felices ores .me. hec felicia ora. ma . Gtō horū feliciū orū. morum. harū liciū.orū.marū. horū ciū.orū morū. Dtō his felicibꝰ.oribus.mis. in oi genere actō hos felices ores.mos. has felices ores.mas. hec felicia ora.ma.;vctūs sitis est ntō: ꝛ abltūs dtō. Sic eunt misericors: prudēs: solers audax ꝛc.

Quare Donatus soluz quatuor gña ponit.

❡ Genus quid est? Sexus: discretio: ꝛ masculini a ceteris distinctio Gña noiz quot sūt? Septē. Que. masculinū ꝛc. Cur Donatus solū quatuor ponit?;quia ꝯmune dicitur i cōe duum. quod vulgo cōmune nūcupatur: ꝛ cōe triū quod omne dicitur. ꝛ sub cōe. i. epicenū. Dubium semper masculinū aut femininū aut neutrum est. ꝛ ita Donatus sufficienter genera enumerat.

Propria natura ꝑpriorū qn prodant.

❡ Numerus quid est? Dictionis forma q̄ discretionē quātitatis facere pōt. Noia in plurali Caret. Cur. quia oia propria vt propria sunt: carēt plurali. nisi sint tantum pluralia: vt athene. Cur dicis vt propria sunt. quia propria pro multis eiusdē nois propriorū naturam perdunt: vt Jacobi Scipiones ꝛc.

❡ Casus quid est? Declinationis gradus. Et sūt sex ntūs qui ꝛ rectus genitiuus qui ꝛ patrius ꝛ possessiuus. Dtūs qui ꝛ cōmendatiuus . Actūs qui ꝛ causatiuꝰ. Uocatiuus qui ꝛ salutatorius. abltūs qui ꝛ cōparatiuus ꝛ latinus dicitur. Quot sūt recti? Duo. Ntūs ꝛ Uctūs. Quot obliqui? Quatuor. Gtūs. Dtūs Actūs Ablatiuus ❡ Declinatio quid est? Dictionis per casus in fine variatio. Unꝰ quote declinationis? Nullius in nomine. Cur. quia habet secundā declinationē ꝑnominis: vt vnꝰ vna vnum: vnius vni. Quot sunt talia Nomez. quei. Unus/ vllus/ vter/ nullꝰ/ solꝰ alter/ totus/ alius/ ꝛ quis. Quot istorum habent vocatiuū? Tria. que. totus/ solus et vnus. Declina magister per regulas Donati. Nō dicimꝰ: quia declinationum regulas ex alio libro perfectius Christo fauente dicemus.

Uñ dicitur pronomen.

Pronomen quid est. Pars orationis que pro nomine posita tantundez: pene significat personāq; interdum recipit. Unde dicitur pronomen. a pro et nomen quia pro nomine ponitur ne nominis iteratio fastidium pariat. Quot sunt.

pronomina? Quindecim.que? Ego/tu/sui/ille/ipse/iste/hic/is/meus/tuus/suus/nr̄ vester/nr̄as/vr̄as. Cur omittis quis/talis/qualis/a Donato inter p̄noia nūerata? Quia quis/talis/qualis/teste Priscia. noia sunt nō p̄noia: licet cū multis aliter doceat Donatus. Cur ita? Quia propriū est p̄nominis certā significare personā licet Donatus dicat: personāq̧ interdū recipit: ꝛ loco proprij nominis poni. hoc istis non cōuenit: ergo nomina sunt nō pronomina. Ideo etiā qualitas omittitur: quia nulla pronomina sunt infinita. Ergo in p̄nomine nō est genus cōe duū qḋ Donatus posuerat propter talis: qualis. Nam nr̄as/vr̄as/omnis gn̄is sunt: qꝛ legimus nostratia verba ꝛc. Quot p̄noia habēt vctōs? Quatuor. que? Tu/meus/noster/nr̄as Quotuplex est p̄nomen? Quintuplex. quomodo? Demonstratiuū/relatiuū/possessiuū/gentile/ꝛ reciprocū. Meus quale p̄nomen? possessiuū. quare? Quia per ip̄m possideri aliquid significamus. Quot sunt p̄noia possessiua? Quinq̧. que? Meus/tuus/suus/noster/vester. Quod est nomen his simile? Cuius cuia cuiuz. vt cuia est pena. Nostras quale p̄nomen? Gentile ꝛ patriū. quare? Quia per ipsuz gentē patriā q̧ indicamus: vt nostras. id est nostre gentis vel patrie. Quot sunt p̄noia gentilia? Duo. que? Nostras ꝛ vestras. Quod est nomen his simile? Cuias: vt cuias es? Romanus ꝛc. Sui quale p̄nomen? Reciprocū. quare? Quia sui significationē in se reflectit vt inuidus sibi nocet: se ledit. Quot sunt p̄noia reciproca? Duo que? Sui ꝛ suus

¶ Declina nostras. Nominatiuo hic ꝛ hec ꝛ hoc nostras. genitiuo huius nostratis datiuo huic nostrati. accusatiuo hunc ꝛ hanc nostratem et hoc nostras. vocatiuo o nostras. abltō ab hoc ab hac ab hoc nostrate vel nostrati. Et pluraliter nominatiuo hi ꝛ he nostrates ꝛ hec nostratia. Genitiuo horum ꝛ harum ꝛ horum nostratiū. Datiuo his nostratibus. Accusatiuo hos ꝛ has nostrates ꝛ hec nostratia. Uocatiuo o nostrates ꝛ o nostratia. Abltō ab his nostratibus. Eodez modo declinatur vestras Cur nostras ꝛ vestras preter morez pronominū sumunt in declinatione articulos quia habēt tertiā declinationē nominū. Cur meus/tuus/suus/noster/vester/nō sumūt articulos: quū habeāt secundā declinationē nominū? Quia adiectiua sunt Jam doctissimi asserunt adiectiua secūde carere articulis: vt bonus/bona/bonuz.

¶ Declina Idem. Nominatiuo idem eadem idem. Genitiuo eiusdē. Datiuo eidez Accusatiuo eundē eandē idem. Abltō ab eodē eadem eodem. Et pluraliter ijdem: vel eidem eedem eadem. Genitiuo eorundē earundem eorundem. Datiuo eisdem vel ijsdem. Accusatiuo eosdem easdem eadem. Ablatiuo ab eisdem vel ijsdem.

Verbum quid est? Pars orationis cū tempore ꝛ persona sine casu aut agere aliquid: aut pati: aut neutrum significās. Unde dicitur verbum? A verbero: quia aerem verberat quum profertur. Amandi que pars orationis? Uerbum. Amandi significat cum casu: quomodo est verbum? Cum casu quidem significat: sed absq̧ genere masculino: feminino: aut neutro: iam intellige sine casu cui genus accidit. Amandi cuius temporis ꝛ quote persone? Ex declaratione noscitur: vt amandi te gratia venio: id est vt amem. hic presentis temporis est prime persone. Et ita respondetur: de omni gerundio ꝛ supino. Quid est gerundium? Uerbum in di do dum: significationē eius a quo descendit gerens vt legendi. do. dum. Quid est supinum? Coniugationis finis in um vel in u desinens vt lectum lectu. ¶ Oportet quale verbum? Impersonale actiue vocis et coniugatˀ sic. Indicatiuo modo tempore presenti. Oportet. Preterito imperfecto. Oportebat. Preterito perfec. Oportuit. Prete. plusq̄ perfec. Oportuerat. Futuro. Oportebit. Imperatiuo modo tempore presenti. Oporteat. Optatiuo vtinā. Oporteret: oportuisset: oporteat. Coniunctiuo cuz Oporteat: oporterit: oportuerit: oportuisset: oportuerit. Infinitiuo. Oportere: oportuisse. Futuro caret. Sic eunt penitet: decet: ꝛ plura.

¶ Da impersonalia actiue vocis? Refert/Interest/Est: que tria quemuis gtm̄ capiunt preter primitiuos mei/tui/sui/nostri/vestri/nr̄m/vr̄m. Pro quibus interest et refert capiūt abltōs mea/tua/sua/nr̄a/vr̄a. Et est ntōs meū/tuū/suū/nr̄m/vr̄m vt magistri interest diligenter docere. discipuli refert strenue discere: nō tua interest me carpere si quid peccem: meum est te castigare: non tuum est hoc scire.

Accidit/euenit/et contingit fitq̧ placetq̧.
Et libet/atq̧ licet/liquet/expedit/adde docetq̧/
Succedit/constat/prestat/restatq̧/vacatq̧/
Sufficit/et conducit/auenit verbum atq̧ datiuum.
Ut libet mihi abire: prestat mihi agere q̄ iniuste ditari.

* Genus cōe duum nō est in p̄nomine.

* Amādi verbū est ꝛ significat cum casu.

* Actiue vocis impersonalia.

Penitet ꝛ tedet miseretqꝫ pigetqꝫ pudetqꝫ.
Quartos cum patrijs infinitum ve requirunt.
Ut penitet me peccati: aut penitet me peccasse.
Quartum vult decet atqꝫ iuuat declarat oportet.
Ut me delectat studere. non decet te irasci. Omnia dicta fere interdum personalia sunt vt domum tuam decet sanctitudo ꝛc.

¶ Impersonaliũ passiue vocis ꝯiugatio liquet ex Donato. vt amatur: docetur ꝛc.

¶ Uerbo quot accidunt? septem. qualitas: coniugatio ꝛc. aut octo: si pro qualitate modum formamqꝫ ponas.

*Marti. quod cuperes pēnas nūc habuisse tuas.

¶ Modus quid ē. Diuersa inclinatio animi, varios ei⁹ affect⁹ indicās. Modi quot sunt? quinqꝫ. qui. Indicatiuus ꝛc. quare omittis modū impersonalē quē ponit Donatus? quia quū verbum impsonale modos habeat vt personale: iure ab alijs inter modos non locatur. Imperatiuus etiam deprecatiuus dicitur: qꝛ per ip̄m aliquid precamur. vt miserere mei deus. que sunt optatiui note. vtinā o si: vt: q̄: ꝛ si qua sūt aduerbia optandi alia: da exēplum de vt. Ouidius de diana. Oraqꝫ retro flerit ꝛ vt vellet, prōptas habuisse sagittas. da exemplū de q̄. Nero apud Suetonium: q̄ vellem nescire literas. Da optatiui exemplū sine nota. Alphis. Ouidiana. Uellem nulla forem. Coniunctiuus vocatur etiā subiūctiuus quia ipsi alterū verbum subiungitur. que sunt note coniunctiui? Si: dum: quum: quin: vt: nisi ꝛc.

¶ Forma quid est? Uerbi species. Lectito vnde formatur. patebit ex alio libro.

¶ Cōiugatio q̄d est? Uerbi declinatio. Cōiugatiōes v̄boꝝ quot sunt: quatuor. Cur ergo donatus solū ponit tres. Tertia donati cedit in tertiā breuē, ꝛ tertiam longā quā quartā dicim⁹. Prima q̄ est. Nō dicimus: qꝛ breuius ꝛ facilius per a ante re ꝛc. cognoscim⁹. licet donat⁹ recte doceat. Sum cui⁹ cōiugationis aut gñis? Nullius quare qꝛ est penit⁹ anomalū nec in o nec in or desinēs. Cur est anomalū: qꝛ irregulariter, coniugat. vt edo es est: fero: volo: q̄ tria sunt tertie cōiugationis: qꝛ dicimus edunt: ferunt: volunt ꝛ legunt. Sum autem est penitus irregulare.

¶ Quotuplex est preteritū. Triplex. Imperfectū. quod rem inceptā fuisse nōdum perfectam significat: vt legebam. Perfectū: q̄d rem perfecte actam significat. vt legi. Plusq̄ perfectum q̄d rem diutule preterijsse significat. vt legerem.

¶ Amabā vnde formaẗ. ab amas secūda psona p̄ntis indicatiui dēpta s ꝛ addita bam aut bar: vt amabā amabar. a doces docebā docebar. Sed in tertia et quarta etiam mutatur i in e. vt legis. lege: legebā: legebar: audiebam: audiebar.
Amaui vnde formaẗ. In preterito pfecto nō est formationis generalis regula.

¶ Amaueram vnde formatur. A preterito perfecto amaui: versa i in e. fit amaue ꝛ addita ram fit amauerā rim amauerim ro amauero. Amaui addita s. ꝛ sem fit amauissem ꝛ se fit amauisse. ¶ Quot tempora fiunt a preterito pfecto indicatiui. quinqꝫ ƀm terminationem. que ram. ssem. rim sse da versus.

*Tp̄a q̄ fiunt a p̄terito pfecto indicatiui.

Preteritum verbi de se dat tempora quedam.
Ram: sem: rim: ro: se: formabit cetera presens.

¶ In passiua voce hec tp̄a sumūtur ex pticipio ꝛ v̄bo sum: vt lect⁹ erā vel fuerā ꝛc.

¶ Amauerim potest ne esse optatiui modi. Potest certe: qꝛ diomedes p̄teritu perfectum optatiui in rim ponit: vt vtinā amauerim. ꝛ id verum esse autoritate ostendit Priscian⁹. Uirg. libr. vj. hac Troiana tenus fuerit fortuna secuta. i. vtinā fuerit Luca. libr. j. Conditor artis finxerit ista. Tages. i. vtinā tages vir ille finxerit ista.

¶ Amabo vñ formaẗ: a scd̄a persona p̄ntis indicatiui singl'aris abiecta s. ꝛ addita bo: in passiuo bor, vt amas bo. bor. doces cebo bor ꝛc. in p̄ma ꝛ scd̄a coniugatione. Legam vnde formatur. a prima positione verbi v̄sa o in am et in passiuo in ar. vt a lego legam legar. ab audio audiam audiar. Sic cetera in tertia ꝛ quarta coniugationibus: preter ibo: quibo: ꝛ antique audibo scibo ꝛc.

¶ Ama vnde formatur. a scd̄a psona presentis indicatiui abiecta s. vt amas ama. doces doce. audis audi ꝛc. in prima scd̄a ꝛ quarta. In tertia mutatur i in e. vt legis lege. In passiuo additur re: vt amare legere ꝛc.

¶ Unde formaẗ tertia persona p̄ntis imperatiui. a prima positione versa o in et vel ent in prima coniugatione. In alijs versa o in at vel ent. vt amo amet ament. doceo doceat doceāt ꝛc. In passiuo adijciẗ ur. vt ameẗ Prima psona pluralis impatiui presentis ꝛ futuri fit ex tertia psona presentis abiecta t ꝛ addita mus: vt amet amemus. In passiuo mus in mur vertitur, vt amemur ꝛc.

¶Amate vnde formatur. A tertia persona presentis indicatiui amat adiecta e: sic a docet docete: a legit legite: ab audit audite. In passiuo pro te dz mini: vt amamini
¶Amato vnde formatur. A tertia persona amat addita o ꝛ in passiuo or: vt amato amator. Ita a docet doceto docetor: a legit legito legitor: ab audit audito auditor.
¶Amatote vnde formatur. Ab amato addita te. ita doceto docetote ꝛc. In passiuo tote vertitur in minor: vt amaminor.
¶Amanto vnde formatur. Ab amant addita o: et in passiuo or vt amantor. Sic a docent docento ꝛc. Amantote fit ab amanto addita te syllaba.
¶Amarē vnde formatur. A scḋa psona indicatiui amas ablata s: ꝛ addita rem: aut in passiuo rer. Sic a doces docerē docerer. ab audit audirē audirer. sed in tertia i vertitur in e vt legis legerē. Hec vox est in pn̄ti optatiui ꝛ in ptō impfecto cōiunctiui.
¶Amem vnde formať. Ab amo: verso o in em: ꝛ in passiuo in er. vt amer in futuro optatiui ꝛ pn̄ti ꝯiūctiui prime ꝯiugationis. In alijs o vertiť in am ꝛ ar: vt legā gar.
¶Amare vnde formatur. A secunda persona presentis indicatiui abiecta s ꝛ addita re: vt ab ama: amare. Sic a doces docere. ab audis audire. In tertia vertitur i in e: vt a legis legere. In passiuo re vertitur in ri: vt amari. Nisi in tertia vbi adiecta re vertitur e in i: vt a legere legi ꝛc.

Aduerbium quid est? Pars orationis que adiecta verbo significationem eius explanat atq; implet. Aliquando etiam mutat aut minuit: vt fortiter fecit: non ibo parum comest. ¶Unde dicitur aduerbium? Ab ad .i. iuxta ꝛ verbum q: iuxta verbum ponitur: vt declaret eius significationem. Unde deriuantur aduerbia? A nomine: vt docte fortiter. Sed audacter potius ꝙ audaciter dicitur: ꝛ difficulter: nō difficiliter: facile non faciliter. Ab adiectiuis secunde fiunt aduerbia in e. vt a pulcher pulchre. Ab adiectiuis tertie in ter. vt a comis comiter. hec sepe obseruantur: non semper. A nomine substantiuo vt vicatim hostiatim oppidatim viritim .i. de viro ad virum ꝛc. A pronomine. vt huc a verbo: vt sensim a sentio. Tractim a traho. a nomine ꝛ verbo. vt pedetentim a pes ꝛ tento a prepositione: vt intro ꝛc. Ponuntur item nomina pro aduerbijs: vt sole recens orto .i. recenter toruum intonat: pro torue ꝛc.

* Aduerbia vn̄ deriuentur.

¶Quot sunt interrogatiua locorum? Sex precipua. que? Quo: id est ad quem locū Qua: id est per quem locum. Ubi: id est in quo loco. Unde: id est de quo loco. Quorsum: id est quem locum versus. Quousq;: id est ꝙ longe vsq; ad quem locum.
¶Que aduerbia respondentur ad quo? Huc/illuc/istuc/eo/aliquo/alio/foras/intro/vsq;/nusq;/siquo/nequo ꝛc.
¶Que respondentur ad qua? Hac/illac/istac/ea/alia/siqua/nequa ꝛc.
¶Que respondentur ad vbi? Hic/illic/istic/ibi/ibidem/alicubi/alibi/vel aliubi/intus: foris: passim: vsq;: nusq;: vbiq;: sicubi ꝛc.
¶Que respondentur ad vnde? Hinc: illinc: istinc: alicunde: intus. foris: necunde: sicunde: superne: inferne ꝛc.
¶Que respondentur ad quorsum? Horsum: illorsum: istorsum: antorsū: retrorsū: dextrorsum: sinistrorsum: leuorsum: sursum: deorsum ꝛc.
¶Que respondentur ad quousq;? Hucusq;: illucusq; ꝛc.

Participiū quid est? Pars orationis partē capiens nominis partē q; verbi. Unde diciť participiū? A partē capiēdo. ¶Quot sunt tempora in participio? Tria. q̄? Presens: ptm̄: ꝛ futurū. Ans ꝛ ens sunt presentis ꝛ preteriti imperfecti tpis. Tus: sus: xus: ꝛ uus. preteriti perfecti ꝛ plusq; perfecti tpis. Dus: ꝛ rus: futuri tpis. ¶Presens vnde formať A preterito imperfecto indicatiui versa bam vel bar in ns. vt amabā amans. letabar letans. legebā legens ꝛc. Excipiunť iens: quiēs: ab ibam: ꝛ quibā
¶Preteritum vnde formatur? A supino in u addita s. vt a lectu lectus.
¶Futurū vnde formatur? In rus fit a supino in u addita rus. vt a lectu lecturus. In dus fit a genitiuo presentis versatis in dus: vt amans amantis fit amandus.
¶Quomodo declarať participiū in vernacula lingua? Presens sic. amans aymāt ininnende. Preteritum sic amatus ayme: ghemint. Futurum in rus sic amaturus qui aymera. die sal minnen: per relatiuum scilicet qui que quod ꝛ verbuz eiusdem temporis. In dus sic amandus qui sera ayme: die sal ghemint zijnt ꝛc.
¶Quot sunt terminationes pticipiorū? Octo. que? ans: ens: tus: sus: xus: uus: rus dus: Quot modis participiū fit nomen? Quatuor. Quibus? Mutatione regiminis

* Participium. quatuor modis fit nomen.

vt amans vini. Neq enim dicitur amo vini sed vinū. Comparatione: vt amans quum facit amantior comparatiuum. Compositione: vbi non ita componitur verbum vt innocēs indoctus. Neq enim innoceo aut indoceo dicitur. Amissiōe tēporis vt amandus pro dignus amari ꝛc.

*Coniunctiones enclitice.

Coniunctio quid est? Pars orationis annectens ordinansq sententiā. Unde dr cōiunctio? a cōiungēdo: qꝛ ceteras partes in oratione cōiungit Que qualis cōiunctio? Encletica siue inclinatiua Quare? Quia precedente in syllabam extollens ipsa inclinatur.

¶ Quot sunt coniūctiones enclitice? Tres. que? q ve/ne/vt dixitq cōmuniter ve: sentisne.

*Prepositio duob⁹ modis in oratiōe locatur.

Prepositio quid est? Pars orationis ꝛc. Unde dicitur prepositio? a ꝑponendo: quia preponitur ceteris partibus in oratione.

¶ Prepositio quot modis in oratione locatur? Duobus. Quibus? per cōpositionē qn est pars dictionis cōposite figure: vt adamo per appositionem quando non est pars orationis cōposite figure: vt ad partem.

¶ Da prepositiones accusatiui casus? Ad apud ꝛc.

Quomodo dicimus eñ. Ad patrem/apud villam/ante edes/aduersum vel aduersus inimicos. Cis rhenum: citra forū: circiter annos: circū vicinos: circa templū. Contra hostes. Erga propinquos: extra terminos: inter naues.
Intra moenia: infra tectum: iuxta macellum.
Ob augurium: per partem. Penes arbitros.
Pone tribunal post tergum. Preter officium: prope fenestram.
Propter disciplinam. Secundum fores. Secus viam. Supra celum
Trans ripam: vltra fines: vsq oceanum: vticam versus.

¶ Da prepositiones ablatiui casus? A/ab/as ꝛc.

Quomodo: dicimus enim. A domo: ab homine: abs quolibet.
Cum exercitum: coram testibus: clam custodibus. De foro: e iure: ex prefectura.
Pro clientibus: pre timore: palam omnibus. Sine labore. Absq iniuria.
Tenus pube: quod nos dicimus pubetenus: proculdubio: procul vrbe.

¶ Da prepositiones vtriusq casus? In/sub/super/ ꝛ subter.

*Uirgili⁹ Arma sub aduerso posuit radientia quercu.

¶ Quando accusatiuo casui seruiunt? Dum motū ad locū significamus: vt eo in templum: curro sub antrum: cado super aquas. Ingredior subter lodicem.

*Uirgili⁹ Multa super priamo rogitansque Hectore multa.

¶ Quando ablatiuo seruiunt? Dum quietem aut in loco motum significamus: vt sum in cubiculo: iaceo sub sponda. Sedeo sup viridi fronde: dormio subter lodice. In pro erga ꝛ cōtra: accusatiuum solum habet: vt pro circiter: aut pauloante: velut i Crudelis in hostem: pius in patrem: sub noctem dixere vale. Super ꝓ de ablatiuo gaudet: vt super hac re plura tibi alias. Clam vtriusq fuit casus vt ꝑcul. Sed finem facio: quia in Syntaxi plene docebimini.

Interiectio quid est? Pars orationis significans mentis affectum voce incognita. Unde dicitur interiectio? ab interiicio: i. interponor. Nam aliis partibus orationis interiicitur: seriem orationis rumpens.

¶ Significationes interiectionū quot sunt? Pene innūere: vt gaudētis dolētis ꝛc. Da gaudētis: vt euax/oh/o. Da dolētis: vt eu/hei/o/ah. Da admirantis: vt pape/vah/o. Da expauescentis: vt at at/hei/ah. Da deridētis vt aha/ehe/ahu/phi. Da satiati: vt ohe. Da exclamantis: vt pro/o/ah. Da irascentis: vt nefas/malum infandū pronefas o. Da laudantis: vt euge. Da vitantis: vt apage. Da ridentis: vt ha/ha/he. Da deprehendentis: vt atat. Da silentis: vt aust. Da minantis: vt veh. Eadem interiectio sepe est diuersarum significationum.

Nota quō fiunt interiectiones.

¶ Quomodo malum/nefas infandū/que nomia sunt: fiunt interiectiones? Nam quicquid animus interiicit quo detracto contextus manet integer. fit interiectio. Uirgilius in .j. eneid. Nauibus (infandum) amissis vnius ob iram Prodimur. Ordo enim erat. Nos prodimur amissis nauibus ob iram vnius Junonis: sed cū exclamatione interiicit: infandum: quasi dicat: pro scelus indignum.

¶ Questiuncularum Despauterii de octo orationis partibus cum latinitatis regulis finis.

¶ Deo gratias.

¶ Eiusdem Despauterij de penitentia: questiuncule puerulis non inutiles.

*Penitētie effect⁹: necessaria recte penitenti.

Penitentia quid est? Peccati commissi cum intima cordis contritione ⁊ firmo amplius nō peccandi proposito emendatio. Quid est penitentie effectus? Penitentia angelos letificat: impios iustificat/amissa bona rēuocat: ⁊ ad vitam eternam inuitat. Quot sunt recte penitenti necessaria? Quinqȝ. Que? Uenie spes/ Cordis contritio/Culpe cōfessio/Eorū que sacerdos fieri iussit completio/Peccati fuga. Quomodo peccatum vitatur? Peccandi occasionē cauēdo: vt pote voluptatem/ludos/spectacula/ prauum sodalem: ⁊ id genus reliqua. Cui nihil dimittitur? Qui neqȝ dimittit alijs: neqȝ ablata pro viribus restituit. Qui id probas? Nam in dominica oratione dicitur. Dimitte nobis debita nostra sicut ⁊ nos dimittimus debitoribus nostris. Et diuus Augustinus ait. Non dimittitur peccatum: nisi restituatur ablatum. Ergo quibuscunqȝ malefecimus verbo vel opere pro parte virili satisfaciamus ⁊ quicquid odij in quēuis cōcepimus/eradicemus: vt cōfessio nostra sit deo accepta. Quid est confessio? Confessio est coram sacerdote idoneo vel in extrema necessitate/ coram quouis peccatorum declaratio. Qualem decet esse confessionem? Ueram/de proprijs peccatis/integram/citam frequenterqȝ firmā/modestam/ volūtariam/apertam cum mora vt plane intelligatur: cūqȝ sufficienti contritione: ita vt hominē talia fecit multū peniteat: cū firmo amplius non peccandi: ⁊ deinceps penitentiam agendi proposito.

*Confessio qualis eē debeat:

Quid confiteri volenti agendum est? Ante omnia secū in cubiculo: aut cellula vel alio secessu sepe ⁊ multū secū cogitet: vbi/quomodo/qn̄/cum quibus/quoties: ⁊ ꝙ enormiter peccauerit: an locutione/an cōsensu/an voluntate an opere. Quid boni omiserit: quod factum oportuit. Nec satis putet si mentitum fuisse fateatur: sed qua in re: quid mali attulerit mendaciū explicet: nec solū dicat peccaui in gula: sed addat quantū. an ebrius fuerit: an vomuerit ⁊c. Idqȝ vbi ⁊ quoties ⁊c. Ubi antē quis secū oīa diligenter discusserit: ⁊ pēsiculauerit: tum demum cum magna reuerentia: nō tanꝙ fabulā recitaturus adeat sacerdotē: ⁊ facto signo sancte crucis: dicat/Bn̄dicite. Deinde post pauca verba sacerdotis ita pergat. Confiteor deo celi: ⁊ beate Marie virgini: ⁊ oībus sanctis dei. ⁊ tibi pater: quia ab hora qua peccare potui in presentē diem peccaui nimis cogitatione: locutione: ⁊ opere Mea culpa/mea culpa/mea maxima culpa. Hic incipiat dicere quomodo peccauerit. Primū cogitatione: deinde locutione: postremo opere ⁊ omissione. Opere in pctīs mortalibus: in peccatis cōtra spiritū sanctū ⁊c. Omissione in mandatis: operibus misericordie ⁊c. Que omnia paucis mox apertam. Ubi autē quecūqȝ nouerit confitens sacerdoti diligenter addet. Quocūqȝ modo: ego miserrimus peccator: in omnibus peccauerim dico meā culpā: ⁊ rogo a deo veniam: ⁊ precor beatissimam virginem Mariam cum omnibus sanctis: ⁊ te pater: vt oretis pro me dn̄m Jesum christū: peccatorū meoꝝ veniā: si plura occurrerēt: libēter cōfiterer. A te autem pater mi suppliciter peto vt a peccatis me absoluas: ⁊ sacro sancte ecclesie me restituas.

*Petm̄. Delictum Pctā mortalia.

¶ Quid est peccatū? Precepti diuini inobedientia. Quid est delictū Est boni quod fieri oportuit omissio. Sed differentia peccati ⁊ delicti plerūqȝ confunditur. Quotuplex est peccatū? Triplex. quomodo. Originale a protoplasto: qđ baptisma te deletur. Ueniale quod venia non caret etiā sine confessione. Et mortale qđ sine confessione ⁊ penitētia ad eternā mortem ducit. Quot sunt pctā mortalia? Septē. que. Supbia/Ira/Inuidia/Gula/Luxuria/Acidia/⁊ Auaritia. Que sunt pctā in spiritū sanctū? Pertinax/agnite veritatis impugnatio: q: deus misericors est peccatis/Uenie a deo impetrāde desperatio/In malis obstinatio/ Proximi virtutis odiū ⁊ inuidētia/Penitētie contēptus. Que sunt pctā aliena: ad mala patranda? iussio/irritatio/cōsensus/consiliū/laudatio/permissio/confugiū/⁊ participatio. Que sunt pctā coram deo vindictā poscentia aut clamantia? Homicidiū/Peccatū sodomiticum vel cōtra naturam/Pauperum oppressio/Mercedis detentio. Que sunt circunstantie peccata aggrauantes? Ordo/locus/scientia/tempus/etas/cōditio/numerus/mora/copia/causa/modus/dignitas/pusilla resistentia.

*Pctā in spm̄ sctm̄. Pctā coraz deo vindictā poscentia.

*Circunstantie aggrauātes peccata.

¶Quot sunt fidei articuli? Duodecim. Qui? In apostolorum simbolo hunc in modum qui sic locantur.
¶Petrus. Credo in deum patrem omnipotentem creatorem celi et terre.
¶Andreas. Et in Jesum Christum filium eius vnicum dominum nostrum.
¶Jacobus maior. Qui conceptus est de spiritu sancto: natus ex Maria virgine.
¶Joannes. Passus sub pontio pilato: crucifixus mortuus et sepultus.
¶Thomas. Descendit ad inferna tertia die resurrexit a mortuis.
¶Jacobus minor. Ascendit ad celos: sedet ad dexteram dei patris omnipotentis
¶Philippus. Inde venturus est iudicare viuos et mortuos.
¶Bartholomeus. Credo in spiritum sanctum.
¶Mattheus. Sanctam ecclesiam catholicam: sanctorum communionem.
¶Simon. Remissionem peccatorum.
¶Judas Thadeus. Carnis resurrectionem.
¶Matthias. Uitam eternam. Amen.

*Ecclesie precepta. ¶Quot sunt ecclesie precepta? Quinque. Que? Festis audire sacrificiũ quã Missam vocant. Semel vt minimũ vno quoque anno confiteri. Sacram eucharistiam reuerenter paschate sumere. Festa publica celebrare. Jeiunia quatuor temporum cum vigilijs et quadragesima diligenter obseruare.

Sacramẽta quot sũt ¶Quot sunt sacramenta? Septem. Que? Coniugium. Sacerdotium. Baptismus. Confirmatio. Sacrosancta Eucharistia. Confessio. postrema vnctio.

¶Quot sunt dona spiritus sancti? Septem. Que? Sapientia/scientia/intellectus consiliũ/fortitudo/pietas/timor domini. ¶Quot sunt opera misericordie spũalia? Septem. Que? peccantẽ corrigere. dubitanti recte consulere. ignorantẽ docere. mestũ cõsolari. iniurias ferre. delinquenti ignoscere. pro salute proximi orare. ¶Quot sunt corporalia misericordie opera? Septem. Que? Aegrotos visitare: egrum necessarijs donare: captiuum redimere: nudum vestire: peregrinũ hospitari: mortuũ sepelire. et vt summatim dicam cunctis miserijs subuenire pro viribus et compati.
¶Quot sunt beatitudines? Octo. Que? Continentur pulchre in his dei nostri Jesu Christi verbis mellitissimis.
¶Beati pauperes spiritu: quoniam ipsorum est regnum celorum.
¶Beati mites: quoniam ipsi possidebunt terram.
¶Beati qui lugent: quoniam ipsi consolabuntur.
¶Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam: quoniam ipsi saturabuntur.
¶Beati misericordes: quoniam ipsi misericordiam consequentur.
¶Beati mundo corde: quoniam ipsi deum videbunt.
¶Beati pacifici: quoniam ipsi filij dei vocabuntur.
¶Beati qui persecutionẽ patiũtur propter iusticiã: qm̃ ipsorum est regnũ celorum.
¶Quot sunt virtutes cardinales? Quatuor. Que? Justitia. Prudẽtia. Temperãtia. Fortitudo. ¶Quot sunt virtutes theologice? Tres. Que? Fides. Spes. Charitas.
¶Quot sunt sensus? Quinque. Qui? Uisus. Auditus. Olfactus. Gustus. Tactus.
¶Quot sunt antique legis precepta? Decem. Que? his Aldi versibus que declarantur elegantissime.

id est ex toto corde. id est honora.
Mente deum tota venerare: et semper adora.

¶Precepta decalogi sunt decem: que habentur in exodo. capite vicesimo. Primum preceptum est: Non habebis deos alienos coram me.

id est sine optima causa sup. per. id est maiestatem. id est diuorum dei. s. et sanctorum
Non iures frustra sanctissima numina diuum.

* Dies sabbati est omnis festus dies quem ecclesia sancta publice celebrari precipit.

¶Secundum preceptum. Non assumes nomen domini tui in vanum. Nec enim habebit in sontem dominus: qui assumpserit nomen domini sui frustra.

id est preterea. id est aliquid. id est operari.
Hinc caueas festis quicquam exercere diebus.

id est prohibitum. sup. tu. id est multum honora patrem et matrem.
Quod vetitum est: magno pius affice honore parentes.

¶Tertium preceptũ est. Memento vt diem sabbati sanctifices. id est omnem diem festum: quem publice celebrari sancta ecclesia precipit. ¶Quartum preceptum est Honora patrem tuum et matrem tuam: vt sis longeuus super terram.

id est: ne interficias. id est falsus.
Non occide hominem. Nunq̄ furare. malignus.
id est et. sup. tu. s.caue.
Esse caue testis. Necnon bonus: effuge lectum.
id est violare sup hominis. id est nuptias. id est maculare maritales.
Concutere alterius. Tedas fedare iugales.
id est non solum. per legem.
Non modo ne turpis sis: lege iuberis adulter:
Sed ne nupta quidem alterius tibi mente petatur.
id est vt. id est cupiuisse.
Cuncta aliena (bonus quo sis) cupijsse caueto.

¶Quintum preceptum.. Non occides. ¶Sextum. Non mechaberis. ¶Septimū. Non furtum facies. ¶Octauū. Non loqueris contra proximū falsum testimoniū. ¶Nonum. Non concupisces domum proximi tui. ¶Decimum. Nec desiderabis vxorem eius. Non Seruum. Non Ancillam. Non Bouem. Non Asinum. Nec omnia que illius sunt. Teda est fax. sponse cuz tedis nubentes ad maritum nocte ducebantur vnde vir ducere vxorem dicitur: et tedas pro nuptijs capimus.

Hec quicunq̄ decem summi precepta tonantis.
id est Christianus. id est seruauerit. id est molestijs absolutus.
Christicola vt debet seruarit: carcere liber.
id est ad regnum celorum. id est illico ascendet.
Corporis ad celi felicia tecta volabit.
id est hilaris. id est perpetue qui carebit. idest fruetur gaudio.
Letus et eternum cariturus morte quiescet.

¶Quisquis Christianus dominum deum suum ex toto corde suo: ꝛ ex tota anima sua diligens hec decem omnipotentis dei mandata seruauerit: ex hac lachrymarū valle ad vitam ducetur eternam: quam nobis donare dignetur mitissimus dominus deus noster Jesus Christus. Amen.

τελοσ.

¶Impresse sunt he questiones Lugduni. Anno Christi. M.D.xxx. vltima Januarij.

Orthographia Ioan. Despau.

Orthographie p̄cepta

Ioānis Despauterij Niniuite ex varijs authoribus collecta.

¶ Adnotamentis que prioribus nuperrime accesserunt hanc notam * prepositam inuenies.

AVDACES· FORTVNA·IWAT·TIMIDOSQꝫ REPELLIT

¶ Joannes Despauterius Niniuita. Barptolomeo Nicolao bybliographo. S.

Non possum tibi non gratulari Barptolomee Nicolae quando & literatos abs te vehementer amari intelligam cui rei cum multa: tum hoc potissimum est argumento: quod vbi de orthographia opus nos edidisse rumore acceperas: huc ilico aduolitasti rogitans instanter orthographie isagogen istuc scriberem. quod diutule quamuis non parum occupatus distulerim tue tandem petitioni iudicaui succurrendum quandoquidem perhonesta est: et multis (ni fallor) tyrunculis profutura. Verum pro materia breuis sim rem nunc ordiar.

¶ Tabula alphabetica.

¶ In orthographie precepta Joannis Despauterij Niniuite index alphabeticus. Incipit.

¶ Finis tabule.

Orthographia est recte scribendi peritia. nā orthos cū th aspirato rectus est: et graphe scriptura. Unde et a byblon .i. liber cum y greco in prima. bybliographus librorū scriptor. Omnis autem scriptura literas. syllabasqʒ cōsiderat. Ideo quid litera / quid syllaba sit videam⁹. Litera est elemēti nota et scripture pars minima: vt a b. Elemētū est minima pars vocis composite: vt a prelatum. Itaqʒ litera figuratur. Elementum profertur. Ideo autem hoc nomen litere pnunciatio accepit vt eñ e terra aqua aere et igni que vocata sunt elemēta corpora fiūt: ita ex illis syllabe dictionesqʒ cōstant. Sunt autē litere viginti et due a b c ⁊c. Elemēta vero proprie sunt infinita: docente etiā Prisciano. h vero litera nō est: sed aspiratiōis nota anthore Prisciano: quāuis aliter diomedes docuerit. Differētias inter literas et elementa nonnunqʒ confunduntur. Syllaba est vnica literarum cōplexio: vt bar: pto. Uocales improprie syllabe dicuntur: vt a in amo sed nunc de his specialibus est dicendū: et prius de literis.

Orthographia.

Litera

Elementū

* Litere quare vocentur elementa.

Literarum diuisio.

Literarum nomīa apud latinos monosyllaba sūt oīa preter zeta aut zita. quod tamen plures ze proferūt. Male ergo proferuntur effe et hache patet per Priscianum qui ponit h nomen neutri generis in a terminatum. Est autē omnis litera aut vocalis aut consonās. Uocalis est que per se vocem habet vt he quinqʒ a e i o u. et y greca. Consonans que est vocali consona: vt b k q x ⁊c. at cum o nulla sonat latinis litera. Harum alie mute: sunt alie semiuocales: inter quas sunt liquide et duplices. Mute sunt que a seipsis incipientes in vocales desinunt: que sunt octo b c d g k p q t. quib⁹ ex officio additur f. pro greca φ phi ponitur. Et mute dicuntur qr parū sonant. non qr nihil semiuocales (que ferme vocalibus in sono equatur) sunt que a vocalibus incipientes in seipsas desinunt. vt he sex l m n r s x: et ex officio z. quia pro s plerumqʒ ponitur: aut gemino aut simplici. Liquide sunt que syllabā vnam breuem corripi sinunt vbi alias esset positio. vt atlas cygnus migro. Non piget mi Barptolomee in hac isagoge quam tibi scripsi. vt etiam pueris non negetur: annotare puerilia. Ut est illud in primis quod subijciam. literas solere plerumqʒ bifariā figurari vt A Magnum qr principio tantum damus a vero paruū cuilibet. sic de b: et alijs indicabis. ſ longū in fine non ponimus nisi encletica subnectat. vt paruus magnusqʒ videtur: nāqʒ encleticis ad precedentis dictionis substantiā pertinere. s serpentinum nunqʒ medium et per raro initium sibi vendicat. U magnū petit semper principium: paruum vero quodlibet. At iam ad reliqua.

*Omnis lra vocal est aut consonans.

Documenta pro mala euitanda scriptura

Quisquis recte vult scribere ante oīa opus est nihil immutet / addat / aut abijciat. Immutāt quidā scioli cum in verbis o p u scribunt: vt legont legitor: quia cum o in ont nullū desinit verbum nec in or: nisi in forsan sit prima positio. vt nector pterqʒ in futuro imperatiui. Sic impetiunt g pro c scribentes in Cneus Caius amurca licurgus: in quibus c scribi deberet et proferri g. Fit et alijs modis: immutatio sed super sedendum puto ne non isagogen scribere videar. Addunt ineptuli geminantes in his consona sabura: quāuis contrarium docuerit Priscianus. Canalis. Catus etiam pro animali. Oedipus quod habet secundam breuem. Ofella licet offa primitiuum ff geminet: arabia arabius nisi in carmine. in assinissa. Mile singularis numeri generis neutri. vt mile militū est occisum. sicut eius plurale milia milium: auctore Georgio Ualla. secus est de mille adiectiuo. Cinnamomū a cinnamū n geminat. Legitim⁹ quisdam corripit. Apollo simplici p. Solers vnico l. Perennis sine h: vt abominor abundo. Et cōposita a poly cum y greco .i. multum preter

Male mutata

* Amurca.

Lycurgus.

Male geminata

Mille.

Legitim⁹.

pollidamas/ pollypus in quibus l geminatur. Comoedia. Pull⁹,substātiuū. Unde pullastra. Et bulla auctore Georgio Valla. Numisma cū n quia prima corripitur: sed geminatur in nummus. Curulis. Renuo tolero. Et indubie plura contra abijciunt qui hec geminanda nō gemināt simillimus: gracillimus: facillimus: humillimus: docillimus:,agillimus: sabbatum gramma: id est litera grammatice. Epigramma cum i latino vt cetera ab epi.;vt episcopus/ capadox/ cappadocia/ sappho/ sapphyr⁹/ narro/ Matthias/ Mattheus/ cōmatis.i.pars/ quattuor sepius vt quottidie/ aut cottidie/ oppidum/ oppido aduerbium/ opperior/ opportun⁹ ab ob ꝛ portu opperior deponens.i.expecto glossa/ iuppiter/ supparus/ cuppa stuppa/ saburra/ appellatiuū/ bacchus/ balista/ Gellius/ appello geminato p.i.appulso: sed apello cū vnico p.i.amoueo. sic apella vnico p.i.iudeus quasi sine pelle hoc est circuncisus. et apelles pictor. Mamma: sed mamilla vnico m inscribitur. Ammodo duplici m. Mappae. sed mapalia vnico p scribitur. Parnassus. Camellus auctore Georgio Valla: qd Laurentius in Raudensem deridet. Hippos.i. equus cū i latino. Unde hippolytus hippolyta. Pharisseus licet scioli quidam corripuerint vt ille qui florettus inscribitur littus littera. Psitacus nō vt sciololi dicunt phitacus. Tardiuus tamē noluit geminari Porrum: sed porrus propriū viri ꝛ spiramētum r nō geminat. Subuccula.i.camisia. Maturrimus ꝫm analogiaꝫ a matur. nā et maturissimus dr. Asyllus vel asyllum locus refugij. Et asyllus.i.oestrus vel oestrum. sic Georgius Valla quicquid dicat Nestor. Ulysses nō vlyxes vt multis placet. Syllogismus a syn.i.con cum y greco. vbi mutatur n in l. vt apud nostros in illudo. sic syllepsis. Abijciunt etiam qui cōposita a iacio vnico i scribūt: vt diligens preceptor facile declarabit. Abijciunt item ineptuli aspirationem e plurimis vt ex his/ Chrisostomus a chrysos aurū cū ch ꝛ y greco. vnde chrysolithus cum th in vltima precednte i nostro: a lithos.i. lapis vnde lithostratū nō licostratū. Sed crisis sine aspiratione ꝛ cū i nr̄o scribitur.i.iudiciū. Econuerso peccatur in nici.i.victoria cum i nostro sine aspiratione. vnde nicolaus nichomachus. Sed longius atq putarem processit oratio.

Male simplici ꝛ cōsonante scripta.

pharisse⁹.

Ulysses.

Syllogismus.

Lithostratum.

De diphthongis ꝛ earum potestate.

Emaus.

Diphthongus est duarū vocalium vim suam retinentiū in eadē syllaba cōplexio. Et sunt proprie quatuor apud latinos. Au ꝛ eu in quibus difficultas non est: vt nāq scribunt ita proferuntur: vt laus fraus: sed emaus trissyllabū est Apud Pliniū: teste Hermāno torrentino. haud parū erudito homine euā. euangeliū non gemino u euuāgeliū vt imperiti scribunt. Et ae ꝛ oe que plene scribunt: nisi apud indoctos: aut signantur: sed in prolatione vix a antiquo auditur figurantur autē sic ae e oe: rarius tamen signatur oe vt musae coena. ꝙ si integre scribantur: vniri debent littere et quodāmodo coagulari: ꝙ vbi min⁹ fit diphthongus nō est. vt phaeton: pasiphae: danae: aello: canis nomen. Patet igitur in his esse difficultatē. Et dicitur diphthongus a dis cū i latino.i. bis ꝛ phthongos cum ph ꝛ th in eadē syllaba.i. sonus vocalis quasi duarum vocalium sonus. Igitur solum di est prima syllaba. De oe nunc hoc precepisse sufficiat ꝙ nūq est dictionis finis: sed aut in principio ponitur vt oenophorum vas vinarium ꝛ cetera ab oenos.i.vinum vt oenophylus.i. bibulus vel ui amator. a philos.i.amator cum i latino: quia cum y greco significat gentem: vt allophilus.i.alienigena: oecos.i.domus. vnde oeconomus oeconomia ꝛc. oestrus oestrū. Aut ponitur in prima syllaba sed precedente cōsonante: vt phoebus phoebe foecundus foecunditas: moechus moecha.i.adulter adultera. moechia adulterium. foedus foederis: foedero foederas foedo foedas. foedus,a,um coelum coelestis. que etiam cum ae scribuntur. foelix foelicito. coemiterium coementū coementarius. foemina foemen. sed femur femoralia nullā habent diphthongon. foenuꝫ coenum.i.commune: vnde epicoenum cum i latino ab epi.i.in aduersus cōtra vel retro supra: ꝛ sine aspiratione vt eius primitiuum: hinc etiam veniunt coena coeno as. coenaculum coenobium.i.cōmunis vita: nam bios vitā dicit. foenus foenero foenerori moenia: poena poenitet poenitētia phoenix moereo.i.tristor coet⁹ foeteo foetor foetus, foetura. Aut ponitur in medio vt diocoesis cuꝫ oe in ante penultima: pro quo inepte dicunt latinitatis corruptores diocesis corripiendo penulti-

*

Diphthōgus vnde dicta.

De oe.

Oe nunq est dictionis finis.

Nō oēs tñ foelix.

Coenobiū

Diocesis cum oe diphthongo in antepenultima scribi dꝫ.

que padncit diphthongo: paroecia sine aspiratione cũ i latino: nõ, vt aliq̃t grãmati ste parochia: quod tamen a parochos deduci põt. De quo Hora. in sermo. Addunt et parochi q̃ debent ligna salẽq; nequaq̃ tamen scribetur parrochia. Soloecism⁹ soloecissare meloedia psalmoedia ꝓsoedia: vt que eiusdez deriuatiõis Comoedia. Tragoedia: hoc ex Georgio Valla habet: ꝛ ex Tortellio cõfirmatur. Proemiũ cui interdum aspiratio interponitur prohemium firmioris pulchriorisq; soni gratia. Amoenus Camoena Lagonea: Pomoeriũ q̃ est locus intra ꝛ extra menia vbi edificare nõ licet: nõ aũt locus pomis consitus qđ pomariũ dicit. Nunc de ae dicam⁹ que necessaria magis videbuntur. ¶ Ae aliquãdo principiũ obtinet nulla precedẽte consonante: vt aedes singularis ꝛ pluralis numeri. vñ aedifico aedepol aedit⁹. aegi preteritũ aeger aegrotus aegis aegidis ꝛc. ab aex aegos. i. capra: emulor: aris emulus eneus: ab es cris. vñ ꝛ ereus enigma equ⁹ a. um. adiectiuum: equor eq̃lis equitas equeus: vbi etiã in secunda est ae: vt in euũ vñ deriuat eq̃noctiũ: eq̃paro equinaleo erũna erugo estus estas estuo estimo esopus ꝓpriũ viri: etas. Aetern⁹ aether aethiops aethiopia in quib⁹ etiã sit aspiratio post t: q̃ excutit in etna. Interdũ p̃cedit consonãs: vt secus fex fecis vñ defeco. i. mũdo: grecus seculũ vecors cedo cecidi ꝛ sedo as. cuz s: sed cedo cessi ꝛ anomalũ pro dic: caret diphthongo. ledo ledis Tedet tediũ teda. Pegi ptm. Celo sculpo. Belua clemens: demon. plebs plebis Lemargia ingluuies: frenũ: cẽnũ venũ veneo venũdo. Cepi a capio: sic ꝯposita eius ꝛ deriuata vt ceptũ deceptus. Sed cuz oe scribe cepi defectiuũ. Cepe cum c nomen: sepe cuz s aduerbium. Cera cum c: sed cuz s sera corripit. Cerimonia Ceroma vnguẽtũ. Quero vnde q̃stura ꝛc. plerisq; sphera. Blesus Cesar cesaries cespes Cespito. Quero Ceter era. ceterũ. i. sed fretus letor Teter. Seuus. Meuus leuus a. um. leuis. i. planus. Et hec vbi p̃cedit aspiratio. Heres hereditas hereticus heresis hereo hesitor. Aliq̃n ae ponit in medio. Aulea pluraliter. Galilea. Iudea Alphae⁹ propriũ viri Manicheus vñ manichei heretici. mattheus. nazareus. i. nazarenus vtrũq; habet diphthongon. Phariseus Saduceus Teloneus sine aspiratione locus vbi ꝓ magnis mercibus aes exigit Trocheũ diadema cũ i latino vt alia que dia hñt exordiũ: vt dialogus diabolus. Balnea murena leena syncerus a uz. a syn i. con. ceros. i. cera cuz y greco. Palestina palestria diaeta lõge⁹. Hec e magnis collegimus viris Apuleio ꝛ similibus. Sunt tñ nõ inutiles q̃ u. i. ita grecũ nõ in i: sz in e longũ vertendũ censent: q̃bus scribit cera scena sceptrũ ethica ꝛc. Qui plenã velit rõnem noscere legat versilogũ nostrũ. Sed due sunt adhuc ponende regule.

* Marti. Sepa soloecismuz mẽtuia nostra facit. — Pomoeriũ — Ae. — αἰξ αἰγὸς — Defeco. — Caera. — Teloneus

¶ De ae regule generales due.

¶ Pre syllaba vbiq; fere diphthongat etiam si simplex videat dictio. vt preco prebeo praes praedis: sed vnũ propriũ hz oe proetus: Carent aũt diphthongo q̃ natura corripiunt: vt premo cuz deriuatis p̃cor p̃ces preciũ apprecior. precia p̃me declinationis, nomen. i. vna apud Vergilium in geor. interpres interpretis interpretor Posterior regula vbi gtũs ꝛ datiuus singulares: ntũs ꝛ vctũs pluralis videbunt. in e desinere erit ae diphthongus vt musae meae hae quae eae ꝛ istae illae ipsae. sz ntũs singularis dtũs ꝛ abltũs diphthõgo carent: vt noiatiuo Magdalene vctõ Anchise ablatiuo nymphe. Nomina vero tertie ꝛ quinte in fine diphthongon nũq̃ habẽt quam habet vae interiectio et pape nae pro vtiq;. Terentius. Faciunt nae intelligendo. vt nihil intelligãt. Quedam quepiam vt quae.

Proetus — Nae

¶ De y greco.

GRecum y quod post x ponitur vsurpam⁹ in grecis tantũ aut a grecis deriuatis: nec vndiq; tamen. q2 eadez dictio sepe habet y grecũ ꝛ i nostruz. vt hypocrita habet y grecũ in prima tantũ: ꝛ dicitur ab hyppo id est sub. vnde hypotheca cuz aspiratione post t. ꝛ a crisis. i. iudiciuz vnde hypocrisis. i. dissimulatio hypostasis: id est subsistentia. Hyper etiam habet y grecũ. i. super. vt hypermeter hyperbole. Nyx nyctos id est nox inde nicticorax cum i latino in secunda cornus: nocturnus: ne dixeris nocticorax. hieronymus dicitur sacra lex cuz y greco in quarta tantũ.; anomos: id est lex quod mutat ibi o in y. ꝛ onoma atos. nomen nominis in dictione patronymicũ synonymum. Pyr in compositione. Unde pyra lignorum strues habet y grecum ꝛ martyr. sed pirata habet i latinuz. physis. i. natura. vnde physica. Syn: idest con

Y grecum. — Hypo. — Hyper. — Nyx — Anomos. — Martyr. — Physis. — Syn.

cum y greco. Unde Syntaxis constructio. nam tatto significat ordino: syllaba com plexio a lambano. i. capio. Syncopa incisio. synciput sycos. i. ficus. Unde syncophã ta sycomorus. Typos cum y greco. i. forma sine aspiratione. Unde archetyppus. i. exemplaris ab arche principatus. Etymos. i. verus sine aspiratione. Unde Etymo logia. Dys particula malum indicans cum y greco scribitur. Unde dysphilus. i. malus amicus & simulatus. dyscholus. i. malus infest⁹ & vehementis ire schole. i. bilis ira: dysenteria intestinorum exulceratio. Friuolum autem est quod dicant nec a schola deriuari. Sed dis. i. bis cum i latino scribitur. vt distichus cū aspira tione in vltima a stichos. i. versus cum i latino. Cyclus cum y greco et c exili id est non aspirato. Unde cyclas cyclops. Cynos. i. canis cū c exili et y greco. vt cynicus cynosura. Chir. i. manus cum ch aspirato & i latino vt chirotheca. a theca cum aspi ratione in priore. i. repositorium. quo etiam in simplici vtimur. vt theca calamaria. Encheridion. id est manuale ab en. i. in & cheridion diminutiuo a chir. Clytos cū y greco sine aspiratione. hinc inclytus. i. insignis & bene famatus. ab inclytos non dicitur paraclitus. sed a paracleo rogo hortor & consulor. Unde paracletus cum e aut saltem i producto. id est consolator. Micros: id est paruus cū i latino. vnde mi crocosmus. i. paruus mundus. Peri. i. circum vel vltra cum i latino scribitur vnde perihermenias. i. de interpretatione. due sūt dictiones. Nam hermenia genitiuo huius hermenias penultima longa dicitur interpretatio. Periodus. Peripatetici Polis. i. vrbs cū i latino scribitur: vt Neapolis. Anti. i. pro cum i latino vel etiam significat contra sine aspiratione vt antipodes antiphrasis. Amphi cum i latino. i. circum. vt amphibologia. Aristos. i. optimus cum i latino sine aspiratione. vt Ari stoteles. i. optimus finis. nam telos sine aspiratiōe dicitur finis ¶ Sed post gene ralia iungamus nonnulla specialia inter que haec in prima syllaba habent y gre cum. Cyrene vnde cyreneus & cyrenensis. Byblia orum pluralis numeri neutrum vt rhetorica. Inde bybliopola librorum vēditor. Byssus byssinus. Cypirus vel cy perus media longa arbor: cuius loco ineptuli legunt in canticis capite primo: Botrus Cypri dilectus meus mihi in vineis engaddi. cum legendū sit cypiri. Gy rus. i. circuitus. Cypressus vel cū u cupressus Cymba Cymbalum cyprus cypri nus. Scriphus cū sc. cynus cyathus scytha: scythia. cum aspiratione in secunda. Glycerium. Gymnasium clyster clypeus. Lychnus. i. lucerna cū ch Lyntheria in testinorum dissolutio a lyo soluo. Unde hippolytus cum y greco in penultima quasi distractus ab equis. Lympha aqua. Nympha vnde paranymphus. Ly ther lyra instrumētum musicum: alias scribitur i latino. Lynx mysterium res sa cra. Pyga testiculorum loculi. Pythagoras cū aspiratione in secūda. Pygmeus py xis pyridis. Crystallus sine aspiratiōe. Gryps gryphis. scrypulus vel lum. genus ponderis. Symeon viri proprium: sz simon & sinon scribūtur i latino. Stylus dici tur a nostris columna. styps stypis stipendium. Tyrannus tyberis tympana. Se quentia scribūtur cum y greco in secūda tantum. Abyssus. Bombyx babylon li bya. Labyrinthus cum th. Presbyter latine senior dicitur. Fatua est aūt sciolorū etymologia prebens iter. vnde predicator quidā sic dicit Ah perijt hodie nobilis illa interpretatio presbyter quasi prebēs suis iter: & rectius potest interpretari, bi bens pre alijs ter. hec ille in libello qui aīa fidelis inscribitur. sic indocti vbi mate ria deficit i singulis literis nouas fingunt pro commodo suo etymologias sed de his stultis satis dictū sit. Sibylla cocytus Procyon nomen stelle. Archyta adytum secretior pars templi. Didymus Sandyx aegyptus collyrium medicamentū ocu lorum. Chalybes cum ch. chelys. i. fides fidis. Lilybeum olympus mons. Solymi vnde Hierosolima amygdala. Chlamys cū ch in pricipio aenygma. Ganymedes Moyses qui etiā moses dicitur Papyrus zephyrus. Tipys sine aspiratione Be ryllus lapis. Charybdis cū ch in principio. Corydon corcyra. Corylus. Embryon neutri generis. quasi intus germinans. ab en. i. intus & bryo germino vbi n muta tur in m vt apud nos: imbibo impono. Sed quidam grece lingue minus periti de clinauerūt embryo embryonis. Garryo garris rire. vnde garrulus verso y in u: vt in plerisqꝫ alijs. Lachryma a greco dactylon d in l mutato vt Ulysses ab odysses. Unde odyssea. sed apud illos non aspiratur lachryma vt apud nos robustioris so ni causa clepsydra. Massyllia vrbs libyes. Pasiphae. Atys. Cotys sine aspiratione propria. Butyrum secunda breui. Itys sine h datylus. Porphyrius. Pamphilia: re

Marginal notes: Typos. Etymos: Dys. Dis. Cyclus. Cynos. — Clytos. Paraclet⁹. Peri. — y scribēda in prima. Byblia. — Cypressus Cupressꝰ. — y in secūda — Adytum. ✠ Moyses Iune. Tradidit arcano quodcūqꝫ volumine Moses.

sio. Intyba: martyr: satyrus: satyra: Tityrus: Tithys cum aspiratione in secunda vxor oceani. Azymus. Sequentia grecum y in tertia tantum. Anticyra panegyris acolythus cum h in vltima .i. administrans. Paralyticus membris solutus. Pelamys est nomen piscis. Dionysius arctophylax gazophylaciū neophytus amaryllis apocryphus hierycus cūctis. amethysus lapis. apocalypsis habet y grecum in quarta. In fine solū tria habēt y grecū. Dory ciuitas. Epi mons & vrbs. Moly herba. Hoc Galli male obseruant qui cū y greco scribunt mey mihy &c. Hoc etiam diligenter annotandū est contra Papiam & Jannensem & alios quosdā y grecum non poni in principio nisi precedat aspiratio: ergo male scribuntur ymago ydea ydria ydoneus. Inter que hydria tantū scribitur y greco vt hydrops hydropicus hymnus hyems hybernus hysopus hymen & cetera grecanica.

y in tertia.

* y Non ponitur in principio dictionis nisi pcedēte aspiratione.

¶ De aspiratione.

In latinis nulle cōsonantes aspirationem recipiunt nisi c in paucis vt charus: charitas: si ad amorem referas: que tamē quidam a charis deducunt pulchrum sepulchrum. Sed neq in grecis plures q̄ quatuor aspirantur consonantes/ C/ P/ R/ T. Christus/ Philippus/ Rhetor/ Theolog⁹. nō possis aūt philippus cū f scribere qđ greca nō recipiūt neq ex his deriuata preterq̄ fama. fugo: fuga: forum: fero: fur: fagus: forma que consuetudine magis q̄ arte cum f scribuntur. Nota etiam si ntūs aspirationem non habet neq obliquus habebit pharnax pharnacis: adamas adamantis Tolle mastix mastichis. Onyx cum y greco onychis: sic notauit Antonius Nebrissensis Nota bene contra indoctos regulam quam ponit Priscianus in libro primo. Consonans ante se nullam habet aspirationem. Etiam dicimus tantum quatuor consonantes aspirari. Ergo ab hyeros: id est sacer cōposita retinent in principio aspirationem et prima syllaba est hi: vt Hieronimus/ Hieremias/ Hierusalem: non vt indocti/ Jherusalem.

* Quatuor tm̄ cō sonantes aspirātur.

Aspiratio in prima.

¶ De aspiratione in principio nō precedēte consonāte.

Abraham etiam in tertia. Halcyones cum y greco in secūda: habeo: hadrianus proprium viri: hallo as. hallucinor: id est erro halec vnico l: habemus: hannibal: hara porcorum stabulum: hereo: hoedus: hebeo: hebes: hebdomada madis. hebenus: haec cum ae diphthongo: heiulor: helectrū: helisabeth: hera .i. ser. vnde hexametrū: heraclitos: heraestichō hieros: id est sacer & sua: hilarus vel hilaris. hilum nigrū quod grano fabae adheret & pro re nullius momenti accipitur: vnde nihil nihilum sine c. vt mihi q̄ si volueris addere c habebis auctorem doctissimum Leonardum aretinum epistolaꝝ lib. viij. epistola secunda. Holos: id est totum: vnde holocaustū holus holitor: hortulanus: vt ait Georgius Ualla: quod Tortellius negauit: quia primitiuum oleo aspirationem non habet. Homilia: idest sermo: honor & honus: vnde honustus vt apud Gellium veruntamen onus videtur aspiratione carere. Huber: hululo. Sed nō aspires abundo: eremus: vnde eremita. Ponitur etiam aspiratio inter vocales pro robustiore sono vt ahenum: vehemens: incoho: traho: veho: prehēdo: cohors: iohānes. phaeton: pasiphahe: danahe prohoemium: demophohon: ihesus. sic Georgius Ualla: sed plures scribūt inchoo a chaos: phaeton: pasiphae: danae: demophoon: iesus: quos imitari malim.

*Leonardo Aretino refragatur eruditissim⁹ vir ioninian⁹ pōtanus q̄ de aspira tiōe doctissime scripsit q̄nondū legisse Despauterius videt. Mihi. Nihil.

H inter vocales posita.

¶ Aspiratio post consonantes. Et primū in prima syllaba.

Chaldea/ charta liber: quod sine aspiratiōe est proprium: & cum aspiratione in secunda tantum vrbis proprium. Character gtō eris. penultima longa/ charo/ chalcon: vnde orichalcum / chaos/ chalybes/ chartilago schisma scissura/ chimera/ chelidonia/ chorus quod pro vento caret aspiratione. Chronica/ Chremes/ Christus/ Chrisma/ Chrisogon⁹ schola/ scholasticum/ phalere/ phanum: vnde prophanus prophana prophanum pharetra/ Pharaon rex egypti. Phariseus/ sphera vel spera/ phiala/ cholera/ chrater chrateris. penultima longa/ pheretrum/ philomela/ phlegma/ phleubotomo/ Phoeb⁹/ physis/ physicus/ rhetor/ rhebus/ nomē equi/ Rhodos/ Rhodan⁹/ rhen⁹

Ch. Ph. Rh.

Th Sic omnia ab h lr̃a inchoata greca. Thalamus Thanatos .i. mors: vnde athana-
* Thustos immortalis. Theos .i. deus: vnde theophylus. Theoro .i. speculor: vnde theori
a theos ali- ca: theatrum thesis .i. positio: vnde thema: antitheton: thessalia: thebe. Thetis ma-
qui a tudē ter achillis. Thomas thronus thrax thracia thus: sed Seruius ait tus.
do deduci
volunt.

¶ Aspiratio in secunda syllaba.

H: in scd̃a. ¶ Aethica &c. ab aethos .i. mos: ritus: virtus. lithos .i. lapis cū suis. orthos .i. rectus
Lethuz q̃ cum suis. achates: achilles: brachiū: braccha indumenti genus: cachinor: lachan-
dā a leo: de na: moech⁹: anchora: non tamen apud grecos: trocheus: cophinus: euphrates a-
ducunt. thene: cathedra: cathegoria: catharina: cathena: catholicus: lethū: id est mors me-
thodus: ether: enthimema: pāther: clotho: cothurnus: nothus illegitime natus: p
vento caret aspiratione: otho: Bartholomeus nisi sit scribendū Barptolomeus a
bar quod est filius & ptolomeus. Martha: matthe⁹: matthias: pyrrhus. & cetera
greca vbi r geminatur: stather: stathera.

¶ In tertia syllaba.

h in tertia ¶ Jacchus .i. bacchus: monachus: stomachus: tryumphus cū y greco in prima.
Eustachius authore Tortellio. Sic Stachius: absinthium herba barathrum: sga-
lathea: demosthenes & cetera a sthenos .i. robur. hec paucillula sūt e multis excer-
pta: quibus contentus quisquis nō fuerit: opus alterū de orthographia nostrum
paululum expectet. Et abunde: vt sperc: quod querit illic inueniet.

¶ Consonantium ordo.

Nunc de consonantiū ordine dicendum est & recta scriptura: quod vt q̃
breuissime fiat ponende sunt regule. Quarum hec est prima.

¶ Regula prima

¶ Mute cum l r & g nō finiunt in simplicibus syllabā nisi ea sit finalis
aut sequatur eadē. Hec regula habetur e Prisciani libris primo & secū-
do ex q̃ Prisciani sectatoribus Tortellio & Francisco Nigro. Ex hac collige primo
Bd. abdomen abdera labdarus & si qua sūt similia b habere in secūda syllaba & sic di-
Auctor. uidi. a bdomen a: bdera la: bdarus. qđ verū esse. patet in bdelliū bdeliros. .i. abomi-
Ct nabilis: vbi b & d in eadē syllaba ponuntur. Scd̃o idē collige de c vt auctor etiā si
Dm. sit cōis generis vt Philelpho & Peretto placet. ideo ex greco nō descendit sed pri-
Dn. marium est. q̃ si malis ex greco duci necesse est aspires authorem sine c vt nūc video
Dl. fere scribi author qđ nō vitupero. C ante t in principio inuenitur. vt ctesiphon cte-
Gil. sias ctesippus. Tertio patet idē de litera d vt a: dmetus: & in principio dmois: & se-
Gm. quente n: vt ariadne: & abodlas. Quarto exempla sunt de magdalene smaragdus
Gn. agmen ignis magnus & in principio gnatus gnato &c. Quinto de p sunt exempla
Ps. ipse scripsi sumpsi terapne. & in principio ante s: psallo psalmus psaltria psalmo-
Pn. dia: pseudo propheta psecades .i. parue gutte. quas ignorantes grece ligue virtu-
Pt. tem vocarunt. persecades quasi per se cadentes: scriptus: aptus. Et in principio
Ph. pterelas ptolemeus phthisis cū ph & th. Sexto idē patet de litera s: vt vesta sylue-
Th. ster vester: auctore. Capro, & etiā Alexandro: piscis vbi docet esse masculini gñis.
St. Cosmus. quod fieri posse monstrant smaragdus: scio &c. Septimo exempla sunt
Sc. de t. vt etna erichthonius cū ch & th in eadem syllaba. atlas sine aspiratione: & in
Tn. principio: vt tlepolemus tmolus: tmesis figura nō temesis. De x exempla sunt cō-
Tl. plexio anxius alexāder: q̃ si consonās sequatur terminabit syllabā: vt sextus dex-
Tm. ter quod ipsum apud alios nō legi. Ex Tortellio tamen videor posse concludere.
X. Uerum cum sequenti consonante in principio dictionis non inchoabit syllabam.
Z. Ergo male scribitur cum xp xp̄s. De z sunt exempla gaza amazones de l r & q apud
latinos non sunt exempla.

¶ Consonantium ordo in compositis

S non ge- ¶ Notanter dixi in regula simplicib⁹: q: composita in partes priores diuiduntur
minando. etiā si litere mutētur: vt ab do quicqđ vbi d in c mutatū est authore Ualla ortho-
grapho: vt ecquid ab en. Et iccirco ex id & circa: quod Siluio non placet. Acquiro
ex ad & quero. sic agnosco ab ad & gnosco cū g licet ipsum iam omittant Agnatus
cognatus vbi alij volunt d in g esse mutatū. ascribo ascēdo. aspiro vbi d abijciunt
Cuius ratio est q: d añ s mutat in illud vt assumo assuz nō cū d adiuin. Jā regula
est quā etiā ponit aeneas Siluí⁹ i tractaculo ad Ladislatū regē. Cōsona nō gemi-

naturis eadem dictione ante vel post ɔsonantem continue sequentem. ideo suspiro inspicio vnuȝ s habent ⁊ hoc in secunda syllaba qꝛ nihil demptū est a verbis sȝ a sursū vel susuȝ. Uñ instuli ⁊ sustineo cuȝ s in prima syllaba. ideo etiā transperdit s in trāsumo Exceptio est ab hac regula si sequens consonans sit l aut r vt affligo suffragor. ꝙ si s iungatur ab aut ob videt̃ se tenere ex parte prime syllabe vt obsoleo fm Priscia. ab oleo vbi s non est abstraho. Praetereo etiā r habet in secunda syllaba: qꝛ a preter ⁊ eo. sic obeo obitus b in prima in quibus ⁊ mille aliȷ̃s pueri saxa senarȷ̃ hallucinantur. Simile est in grecis vt discholus s in prima syllaba. Energia cum n prima ⁊ penul. producta. i. efficacia. ab en. i. in ⁊ ergin operari. Isagoge ab is. i. in: ⁊ agoge ductio. Unde synagoga a syn. i. con. Unde synonymū ⁊ alia prius habita. Si tamen ɔsonans prioris partis ad primā syllabam non pertineat transibit ad scd̃am licet ante ɔpositionē illic non fuerit: vt philos: in priori non habet l ergo neqȝ philippus. ¶ Geminatoꝝ ordo. Dixi in regula nisi sequatur eadem: qꝛ consonans vbicunqȝ geminatur diuidi debet. vt offa: arripio.

Abs obs preter ob dis en.

Syn;

¶ Secunda regula.

Iquide l m n r faciunt syllabam ante consonantes. vt albus/ambulo/ truncus corpus sumptum. Ceterum m in simplicibus ante n non finit syllabam: vt aiunt Tortellius ⁊ Franciscus niger. Et ex Prisciano quātum opinor haberi potest: vt scamnum/omnis/clitemnestra. et in principio dictionis: mna/mnesteus. Ergo diuidentur sca: mnum. o: mnis.

Scamnus Omnis.

¶ Tertia regula.

¶ Inter m n non ponitur p vt aiunt Tortellius/ Aeneas ⁊ aliȷ̃ orthographi. Noli igitur ne ineptias scribere colūpna/colūpnus. Philelph⁹ ab hypnos facit sopnus sed de his ⁊ aliȷ̃s in maiore opere. ¶ Quarta regula l: in latinis ne scribas auctore Prisciano ne in duobus quidē licet id placet Siluio. Carolus ⁊ Calende. ¶ Quinta regula. q sine u non scribitur. qđ geminari pōt vt opinor cū Uictorino/cū Aenea Siluio: ⁊ Georgio Ualla. vt equus/coquus. Tu si nolis geminare/minime contra dicam habes auctorem celeberrimū Papyrianum: vt vult Tortelius. Unde quur quādo ⁊c. a multis scribūtur. ¶ Sexta regula. Si pars cum x composita in capite habeat s abȷ̃citur ipsum s: vt exicco/expes/ exurgo: expiro/ exequor. Antiquarȷ̃ tamen aliter faciunt expecto exulto scribentes.

¶ Septima regula.

¶ Ti resonat ci sequēte vocali: vt Laurentius: clementia. nisi precedat s aut x: vt questio: mixtio vel mistio: aut sit penitus grecuȝ vt sciata mantia matthias: nisiqȝ differentia impediat: vt litium vitiuȝ genitiui: vt placet Syluio. Ex hac regula sepe dubitamus et ne scribendum sit auc. Quot internoscere potes tribus modis. Primo in vocatiuis: vt laurenti habet t: ergo laurentius. sic vincentius/terentius boetius. Et laurentia: terentia. Debet em̄ hic foemina tametsi rebellis et persepe viro esse obediens. Secundo in secūdis tertiȷ̃s ve personis. Ut percutis/ sentis/pateris: potiris: habent t: ergo percutio ⁊c. facis: iacis. sarcis: vincis: farcis: rancis ⁊c. habent c ergo facio ⁊c. Tertio nosces deriuatione. nā a supinis format̃ io. vt dictū habet ⁊ ergo dictio non cuȝ x dixio: quod habet ɔplexio. Ut autem internoscas: necesse est fontem cognoscere ante perfectā riuuli cognitionē. Et nomē in ia aut iuȝ denominatiuū: a genitiuo vel datiuo deriuatur. vt clementis clementia ⁊c. in entia ab ns. audacis audacia. iudicis iudiciū. mendacis mēdacium. merx cis. ɔmercium. Sed quid dicendū si primitiuū nec c nec t habuerit: vt p t pueritia: auaritia duritia: durities: certe cum t ego scriberem: tametsi quidam mallent cuȝ c scribere Amicitia: pudicitia. ego vero scriberem cuȝ t in penultima vt iustitia ⁊ pollitia: qđ etiam Georgio Ualle placet: etiam nunc Badio: ꝙꝙ a preceptore aliter acceperat. n antia scribitur pro tas aut tudo: nō pro cas aut cudo: vt auaritia p auaritas aut auaritudo: sic auaritudo. sic amicitia: nequitia ⁊c. At iam receptui cano.

*plerisqȝ nō satis facit hic regula cuȝ peritiores asserant: non ita pferre debere vt scribim⁹ p̄terqȝ i paucis dictiōib⁹ quarū veteres meminerunt cuiusmodi sunt amurca: lycurg⁹.

¶ Annotatio tumultuaria.

Inē huic isagoge cū imposuissem⁹ occurrerunt aliqua (vt mihi visuȝ est) notatu haud indigna: vt q̇dā scita satis necessaria. Que qualiacunqȝ sint hic subiecti ordine posthabito. Diuersa scriptura plerūqȝ mutat significātiam. At cuȝ t ɔiunctio est. Ad cū d prepositio. Qđ cum t nūerale: cuȝ d relatiuuȝ cuius est masculinū qui. Et ɔiunctio: licet cum titulo soleat scribi in tergo: ⁊ vbi scriptura nō est in multis aliȷ̃s vt ꝙ cuȝ ȝ. ꝙ tantū. Nulla em̄ fit syllaba sine

vocali: sed breuitatis gratia signa quedam reperta sunt: vt titulus tra con. Que nomẽ aut pronomẽ cũ ae diphthongo: ꝗ coniunctio sine diphthongo. Ceu cũ c.i. sicut. seu cũ s.i. siue. Cum sine q prepositio. Quum sine c aduerbium ⁊ cõiunctio: ꝫ pro quouis significato teste Quinti. cũ c recte scribatur. Coedo cũ oe diphthõgo.i. verbero vel occido. Cedo sine diphthongo.i. locũ do. ⁊ dic. saedo cũ s ⁊ ae diphthõgo est prime declinationis. quatenus cum e aduerbium tẽporis: vt quatenus hos mores exercebis: aut loci: vt quatenus ibimus in vnũ mãducare: quatinus cum i coniunctio causalis.i. quia Protenus cuꝫ e aduerbium locale vt en ipse capellas. Protenus eger ago. Protinus cũ i aduerbium temporis.i. statim: vt protinus erupit vene peioris in eunm. Omne nefas. Uendico cum e.i. vt ita dicam approprio ⁊ meũ esse dico. Uindico cum i.i. vlciscor. Sinis verbum per s. Cinis nomen per c. Huius generis mille: poterit studiosissimus quisꝗ notare fideliter enuclare discipulis. Ea namꝗ res ⁊ si per exigua videatur est pueris vtilissima: vt caera feracissis. Quaestus a queror questus a quero: ⁊ ab hoc questibus ab illo questubus ⁊c. ¶ Problema scribitur sine n. Arctus.i. arctatus cum c. sic arcto arctos arctus. sed artus.i. membrum c non habet. Mulcta.i. pena c habet vt habet Tardinus. Floccus duplici cc: immundicies que excutitur e lana aut veste. Ut floccifacio.i. nihili: quia res illa nullius est valloris. Author communis generis sine c vult Tardinus scribi. de hoc ante plura diximus. Idem vult quicquid ⁊ iccirco d scribi et non c in prima syllaba. Et a forisinus fas ⁊ africa dicit idem per f debere scribi. De fas nihil dubiũ est. Alia malim per ph scribere quia e grecis originem habent.

¶ Thesan cum aspiratione in prima. Homos.i. vnum vel simile cum aspiratione in principio. Unde Homonyma.i. equiuoca. ¶ Hilaris idẽ dicit non aspirari: ego magis Georgio assentior qui aspirat. Proh. Tardin⁹ ⁊ Georgi⁹ dicũt aspirari ⁊ sine c scribitur vt ah vah. Badius ⁊ quidaꝫ aliȷ: quibus satis assentior: dicunt pro interiectione non magis ꝙ prepositionem aspirari. Chatecuminus habet aspirationẽ in prima vt Lachanum quod per g non scribi vult Tardinus. Threnos.i. lamentum cum aspiratione in prima Alleluia cum i latino ⁊ duplici ll.i. laue. Antorsum idem dicit vnico r scribi. Et dilemma gemino m. Et comissatio gemino ss. Idem excipit a regula quam posuimus. Exsicco exsibilo exsequor. In quo dicto auctoritate non caret vt patet apud Tortellium: Sed ego Georgium magis probo qui nullam dicit ponandam esse exceptionem. Dama non geminat m. Neꝗ vt vult imo quinimo secunda longa cum i latino: quia grecum nõ est. Uelut cum t nõ d vt patet in composito veluti. Synteresis cuꝫ y greco in prima sine aspiratione scribitur cum t. Tautologia cum au diphthongo prima sine aspiratione. ¶ Moralia sine imitatiua verba que a nominibus fiunt: scribuntur duplici ss ant, cũ ꝫ: vt patrisso vel patrizo. ¶ Utimur scriptura in carmine qua nõ vtimur in prosa: vt relatũ relligio relliquie scribuntur a poetis duplici ll interdum: sed in prosa vnico. rettuli duplici tt poeta dicit: prosaicus retulit quattuor litera ⁊c. vnico t. Reperit preteritum vnico p ponitur ab Ausonio: sic ab aliȷs repulit. Que in prosa geminat pp: reppulit, repperit. Quur cum q ⁊ cum c sine discrimine dicim⁹: vt coquus ⁊ cocus. Beneas ait. Nixus ad conatum corporis refertur. nisus ad animam. Cales cum es materia. Calx cum x pedis est: hoc caper. Qui ait sine n scribi atqui alioqui. Toties quoties vt vices millies. sic aliquoties pro aliquando. Uensica cũ n scribere potes eodem authore: quia a vento dicitur. Kyrie eleison cum y greco in prima tantum est oratio ex Kyrie.i. domine: ⁊ eleison dictione quatuor syllabarũ: nec habet ei diphthongon. Anomalon d a nomos.i. lex: nõ autẽ a norma ideo nõ habet r. Omnatesce sine b scribitur a Tortellio. Blatero sine c scribitur. Dialectica cum c.i. disputatrix a dialegome.i. disputo. Uortex fluminis: vertex capitis ait Caper. Uorto tamen ⁊ verto idẽ significant vt voster ⁊ vester. Dragma cũ g manipulus est vel rapina. Drchma cum ch pondus sex obolorum. Drama sine g et c vnde dramaticus poema in quo introducũtur persone absꝗ aliqua poete interlocutione. Timpus cum i latinũ nõ est: sed tẽpus etiã pro capite. Extimplo cũ i nõ d sed extẽplo: neꝗ saltim nisi per salitus intelligas: sed saltẽ. Libens cũ i ⁊ lubens cũ u bñ dñr. M. nõ scribit ante q: sed mutat illic in n vt quanꝙ plerunꝗ lanꝗ qu inꝗ. neꝗ añ d aut t. ideo scribe identidẽ tãtundẽ: sed Ascensius cu m dicit scribẽda quemꝙ quorumdã ⁊ in similibus casib⁹. Prolempsis cũ m nõ est latinũ nec grecũ: sed dictũ cũ p prolepsis Metalepsis sine aspiratione: q meta.i. trans ⁊ metros.i. mensura non habet.

Quaten⁹. Quatin⁹. Uendico. Uindico. Floccus. Chatecuminus. Dama. Imo. * Dictiones aliꝗ aliter i carmine ꝙ in prosa scribuntur. Uensica. Διαλεγομαι. Drachma. Drama. Meta.

bent aspirationem vt metaphora. Penthameter a pente.i. quinqꝫ similiter sine aspiratione. Amplustre cum m dicas et aplustre sine m. Pneuma.i.spiritus flatus cum pn in prima. Tento sine p.i.teneo. Tempto cum p a temno. Unde temptatio temptatum.lege Raphaelem regium libro.ij.metamorphoseos. Aliter sentit Tortellius et alij quidam sed recte sentire credo Raphaelem. Cratos.i.robur: non aspiratur: vt Hippocrates medicus penultima breui: ab hippos.i.equus. verum hippocras neqꝫ grecum neqꝫ latinum est. Assum cum d non scribi: mōstrat Plautus dicens. Nihilo assum apud te eccum. et respondet alter per facetiam. At ego elixus sis volo: Propter hanc rem non fuerit inutile literarū mutationem breuibus perstringere maxime in his vbi dubiū esse possit. Hec igitur a mutant in e. Ars iners barba imberbis. Arma inermis. Annus biennis: quotennis: pars expers. Arceo coerceo: carpo: decerpo: damno: condemno: damnuꝫ indemnis sine damno: farcio refercio: partio impercior: Paciscor depeciscor depect⁹: sacro obsecro. Tracto contrecto obtrecto ꝛc. A mutatur in i. vt cano occino: fateor confiteor: frango cōfringo Iacio proijcio vbi prius i est consonū. Quod in carmine aliquando perditur nunqꝫ in prosa. Est autem l consonans quando cuꝫ sequente vocali facit syllabam. Sic etiam u: vt iouis iuno. vita alias est vocalis vt Jesus/Jacobus/Joannes/Jason/Joseph/Julus. Sed hic iulius cuꝫ i consono. Lateo deliteo ꝛc. Ae mutatur in i longum: vt aequus obliquus. vbi euphonie causa interponitur: quod in alijs quoqꝫ literis fit: vt c in sicubi. t in identidem p. in emptum. d in redeo redamo ꝛ in ceteris vbi re componitur cum dictione cui vocalis est initium. b vt ambeo comburo. s vt obscurus ex ob. ꝛ cura. r vt dirimo ex di ꝛ emo. Au mutatur in o: vt plaudo cōplodo: maurus morus: faux suffanco aula adulor. vbi au in u mutatur vt claudo concludo. Ab mutatur in au. in aufero ꝛ aufugio solum ꝛ in s asporto. Ob ꝛ sub mutāt b in c f g m ꝛ p. si dictio sequens ab harum aliqua incipiatur vt occipio. dic tamen obceco: officio sufficio obgannio suggero: quicquid dicant alij ommurmuro: summitto oppono suppono. Sub etiam mutat b in r si r sequatur vt surripio surrepo: sed neqꝫ semper vt subruo. Ad mutat d in c sequente c vel q. vt accola acquiesco. Priscianus tamen lib.ij. ꝛ Aeneas in dicto tractaculo dicunt adquiro scribendum cum d. Mutat item in f g l m n p et s. si harum aliqua sequatur: exempla inuentu sunt facilia. Quidam tamen vt Tortelius: et Tardiuus scribunt admitto admoneo. Georgius vero cum m ammitto ammoueo. Uicesimus ꝛ tricesimus possum⁹ scribere cum c vel cum g sine discrimine: sed tibi constat. Jandiu iandudum cum n scribas. Circum prepositio integre scribitur sequente vocali: sed non pfertur m: vt circumeo profer circueo auctore Syluio. In ꝛ con mutant n in l m ꝛ r si sequēs dictio ab harum aliqua incipiatur: vt illido collido committo irruo: corruo quod i grecis etiam videmus syllaba emplastrum. Eandem literam in m sequente b m vel p: vt imbibo combibo: committo impono: compono. Locutus et secutus cuꝫ c vel q sine discrimine scribuntur. Arbor ꝛ arbos idem significant. Agretius ponit differentiam dicens arbos sola est fructifera: arbor omne lignum. Per mutat aliquando r in l: vt pelliceo pellego auctore Prisciano: sed etiam perlego: vt pelluceo et perluceo: sic inter: vt intelligo. Dis mutat s in f si sequatur f. vt difficilis diffūdo: differo diffido. Maiora ex Politiano ꝛ alijs magis alteri operi qꝫ isagoge debētur. ¶Hec habui Bartolomee que de ortographia istuc mittenda putaui longiuscula forte. ceterum nō sunt longa quibus nihil est quod demere possis. Uale mi bartolomee: nosqꝫ (vt facis) ama. E cubiculo nostro vndecimo Calendas Octobres. Anno a natali christiano millesimo quingentesimo sexto. Ex edibus fratrum tertij ordinis seraphici Francisci.

Tento.

Literarū mutatio.

I ꝛ u consonātes litere.

Litere interposite.

Au in ocre bro mutat. Addit forte aufidus

*Oscen⁹.

*Circūeo

*Discrimen inter arbos ꝛ arbor.

¶Impressa autem sunt hec ꝛ recognita rursum Anno christi. M.CCCCC.xxx.

Joannis Despauterij

Niniuite de figuris Liber ex Quintiliano. Donato. Diomede. Valla. Placentino. Mancinello Nigro. pluribusq; diligenter concinnatus

Hunc de figuris libellum candide lector habes castigatiorem redditū cū adnotationibus nuperrime adiectis quibus hanc * notam prepositā inuenies. Restituta sunt greca que studiosissimus quisq; optabat vt facile videre poteris.

AUDACES. FORTUNA. IUVAT. TIMIDOSQ; REPELLIT

¶ Joannis fossonij Melotensis ad lectorem Tetrasticon.

Qui latios tentare lacus: varianqꝫ poesim.
Sedatamqꝫ sacro vis Helicone sitim
Perlege quas doctus tibi dat Niniuita: figuras.
Tramite sic facili nota Poesis erit.

¶ Joannis Frigidiuale Pernensis ad lectorem Hexasticon.

Haec Despanterij voluantur scripta: probatis
Que de caudicibus sedula carpsit apes
Hinc tibi multimodam poterit vir cogere frugem.
Quem bonus artidoce Palladis vrit amor.
Candide zoileos igitur depone latratus:
Nec capera frontem lector amice tuam.

¶ Joannes Despauterius Niniuita Joanni Molino Canonico Tornacensi clarissimo: musarum delitijs: ⁊ Neruiorum decori. S.P.D.

Figuras nostras Joānes Moline disertissime tue celsitudini dicādas censui: nō quo celebrior per me fieres: verum, vt sint dulce amicitie nostre monumentum. Tu enim latine lingue doctissimus: neq₃ grece imperitꝰ: famigerabiliores q̄₃ cui nostre nuge claritatis quicq̄₃ abijciāt. Miraberis scio qui post Mācinellū de figuris scribere ausim: causam paucis accipe. Antonius Mancinellus acerrimi ingenij grāmaticus de figuris tam docte scripsit vt opusculum eius assuatur Grammatice Sulpicij/ Nebrissensis ⁊ pluriū vtq₃ olim ea de causa negauerim me de figuris quicq̄₃ scripturum. Uerum superiore anno Badius communis amicus: sine cōtrouersia doctissimus: admonuit vt Mancinelli figuras diligentius examinarem: quod vt feci: statim cognoui me operepreciū facturum si ex ipso ⁊ Quintiliano ceterisq₃ qui de figuris scripserunt: nouum de his opusculum excuderem: quum propter alia tum propter male obseruatas a Mancinello ⁊ alijs syllabarum quantitates: etiā citra metri necessitatem. Quod autem hic affert ad sui excusationem Mācinellus vt fastis Baptista Mantuanus illud manilij. Ornari res ipsa negat cōtenta doceri: mihi neutiq̄₃ placet. Neq₃ em̄ Manilius passim contra latinoꝝ consuetudinem confundit omnia: qui latinitatis ⁊ quantitatum obseruātissimus est: nisi forsan in Italia ⁊ naufragia: in tantopere. Itaq₃ veniam petit. Manilius: non si more istoꝝ omnia inquinet: verum si non tam eleganter tanq₃ suaui modulatione carmina sua q̄₃ aliorum fluant. Res enim cogit versus interdum fieri duriusculos. Ita ornari res ipsa negat contenta doceri. Proinde ridiculus est qui penultimam ꝓduxit in acinus: peribolus ⁊c. dicta authoritate: vt putat satis excusatus. Nihil tale reperitur in figuris nostris quas tibi nūcupatas disertissime Moline hilari fronte suscipito: ⁊ ab inuidoꝝ sugillationibus ꝓ virili parte defendito. Uale e museo nostro Cominiensi quarto nonas Maias. Anno dn̄i sesquimillesimo vigesi. No.

Joannis Despauterij Niniuite. De figuris liber Unicus.

Figure definitio & diuisio.

Arte nouata aliqua dicendi forma figura est.
Sunt eius spẽs metaplasm⁹: schema: tropusq;
Quas manifestatis vitijs referabimus ample.

Figura. — Figura est arte aliqua nouata, forma dicẽdi. Aut figura est cõfirmatio quedã orõnis remota a cõmuni & primũ se offerẽte rõne. Utraq; definitio est Quintiliani in lib. ix. de institutiõe oratoria. Ex quo & octauo eiusdẽ sumpta sunt ferme oĩa, que de figuris scripsere Donat⁹/ Diomedes/ Ualla/ Placentinus/ Niger/ Mancinellus & ex primo eiusdẽ: q̃ de Barbarismo & Soloecismo tradiderũt. hos ipse postremum secutus: omnia copiosius & clarius tradere totis viribus conatus sum: id an effecerim: lectores cãdidi facile indicauerint. Figurarũ notitia est poetis oratoribusq; necessaria: vt Quintiliãus declarat. Ceterũ fuerit operepreciũ vitiorũ naturam ante manifestare: que authore Fabio in primo: sepe a figuris separare difficile est tam facile specie recti decipimur: tantaq; est ijs inter se cognatio, vt quod in prosa aut apud imperitos vitij nomen indipiscit: ĩ poetis veneri dicatur

Poetis et oratoribus figurarũ cognitio necessaria est.

Uitia.

De vitijs.

Uitia orationis generalia sũt tria: vt Diomedes scribit Obscurũ inordinatũ/ Barbarũ/ Obscuritatis spẽs sunt octo. Acyrologia/ pleonasmos/ perissologia/ amphibologia/ tautologia/ Eclipsis/ cum aposiopesi/ Aenigma/ macrologia. Inordinate orationis species sunt quinq; authore Diome. Tapinosis/ cacophatõ siue cacephaton/ cacosyntheton/ aeschirologia/ cacozelia. Barbare orationis species sunt due. Barbarismus & soloecismus: que vitia in primis vitanda: primum declarabuntur.

Inordinate orõnis spẽs qnq;.

Barbarismus.

Barbarismus est quisquis scribendo siue loquendo
Uerbum corrumpit peregrinum est barbaralexis.

Barbarism⁹ est vnice dictionis corruptio scribẽdo aut loquẽdo cõmissa vt tollero cũ duob⁹ ll. Busiris penultima correpta. Necq; em defẽditur authoritate papinũ: pleriq; male putant. Barbarismus scdaz corripit. vt barbarus ideo exametrũ non ingredit. Alexander eius loco Barbaris dixit: vt flectatur Barbaris idis. Barbaralexis est dictio peregrina: vt gerra/ bladũ/ stufa/ fardellus/ catallum/ et mille id genus alia imperitis sacerdotib⁹ & notarijs vsitatissima: elegãtie amatoribus summopere vitãda. Nonnulla tñ longo veterũ vsu recepta sunt: vt mastruca aut mastruga. Sardũ apud Cicero. vestimẽti nomen. Magalia & mapalia punica lancea & gurdus p stolido hispanica Reda & Petorritũ vehicula gallica Gaza persicum. Acinaces medicũ: authore Donato. Mappa circo vsitatũ nomẽ punicũ. autho: Quintiliãus in .i. Barbaralexis est orõ adiectiui & substãtiui. lexis .i. dictio. lexicon vocabulariũ. Barbarismus dr a barbarus .i. dissonans qr a vera latinitate dissonat/ dissidet/ discordat. Barbari ab initio dicti sũt factitio noĩe qui dure atq; aspere loquebant. Barbari etiã sunt quicũq; alienigene p̃sertim feri & moribus inculti. Martialis. Barbara pyramidũ sileat miracula mẽphis. Psalmographus. In exitu israel de egypto dom⁹ Jacob de populo barbaro. Greci pre se barbaros censebant etiam latinos. Plautus in asinarie argumento. Marcus barbare vtit .i. latine vt recte declarat meo indicio Pylades. Postea desierunt latini inter barbaros haberi. Ceterum tam inter grecos q̃ latinos barbari semp vocati sunt quicunq; latina & greca verba male scripserunt: aut pronunciauerunt, quos Alceus barbarophonos appellat: & ipsum vitium barbarophoniã. Differt barbarism⁹ a soloecismo q hic orationis fit corruptio: ille vero vnice dictionis. autho: Quintilianus in primo. barbarismus in prosa nomen suũ retinet: apud poetam Metaplas

Barbaralexis.

Lexis. Barbarus

Barbari qui pͥus dicti.

Barbarophon.

mus τ patos nuncupatur. ideo licet ex poetis depromantur barbarismi exempla: ne credas ipsos locutos esse barbare siue (vt veteres sepius dicebant) rustice. Sed intelligas barbarismũ fore: si quis ita loqueretur in prosa. Itidem censendum est de soloecismo: cui schemati apud poetas nomen est.

¶ Barbarismus fit duobus modis. Scripto τ pronunciatione Idq3 quadrifariã. Adiectione/detractione/mutatione/transmutatione/lr̃e/syllabe/tp̃is. ¶ Adiectione lr̃e: vt relliqui e relligio rellat⁹ gemino ll. ¶ Adiectione sylla be: vt alituũ mauors indupator. adiectione tp̃is: vt italia prima longa quũ sit naturaliter breuis. author Quintilian⁹ in primo. Sic sophia ph̃ia penultima longa barbarism⁹ est nulla authoritate excusabilis q̃cq̃d dicat hic Mancinell⁹. Detractione litere fit barbarismus: vt si q̃s detracta a litere pretor dicat. Veluti fecit Lucilli⁹ authore Diomede: pretor ne rustic⁹ fiat: quũ debeat ae pronũciari pretor. Sed structure gr̃a syllaba longa corripit̃. hec Diomedes. Ergo manifestũ est ae diphthõgõ scribi τ pronũciari. Sic si recte legat̃ illud Ausonij: sed citheron toties ternas exercere sacrauit: dicendũ erit Ausonium extrita priore vocali corripuisse scd̃am in citheron. ꝓ citheron Mirũ est Ausonij enarratorẽ id silentio obruisse. Mihi certe nõ est verisimile eũ locũ menda carere: de qua re τ mille alij copiose in maximo ope disputabimus si mitissim⁹ Jesus aliquot annos vite nr̃e adiecit. Item tugurip tugurij infantibus partis ꝓ infantibus. ¶ Detractione syllabe: vt surpitis: salmentũ. Sic si Quintiliano credas sapis ꝓ isapis. In qua re cõplures sugillat. Palinodiã cantatur⁹ si bñ cõsiderauerit illud Silij in. viij. Sed nõ ruricole firmarũt robore castra deteriore cauis veniẽtes montib⁹ vmbri. Hos esis sapisq3 lauãt tepidasq3 sonanti vertice cõtorquẽs vndas per saxa metaur⁹. ¶ Detractione tp̃is: vt steterũt penultima breui. ¶ Mutatione lr̃e fit barbarism⁹: vt asuenio: vpilo ꝑ aduenio epilo. ¶ Mutatione syllabe. vt pnucces ꝓ pnicces author donat⁹. ¶ Mutatione tp̃is vt teste eodem apd̃ Vergiliũ Feruere leucatẽ auroq3 effulgere fluct⁹. l3 nõ desint qui asserãt olim in vsu fuisse verbũ tertij ordinis Feruo: qđ Quintiliano inauditũ est: licet Lucilli⁹ dixerit. Feruit aqua τ feruet: feruit nũc feruet ad annũ. ¶ Trãsmutatione lr̃e fit barbarism⁹ si q̃s lerigo ꝓ religio aut pregula ꝓ pgula dixerit. Tinga placentin⁹ duos in vno noie faciebat barbarismos precula ꝓ pergulã dicẽs authore Quintiliano in primo. ¶ Trãsmutatione syllabe vt discipluna ꝓ disciplina. ¶ Trãsmutatione tp̃is vt si quis prima breui τ secũda ꝓducta Lucia ꝓnunciet more imperitorũ. ¶ Fiunt (inquit Donat⁹) Barbarismi per tonorũ cõmutationẽ. Nam ipsi adijciunt detrahunt mutant τ trãsmutant: quoꝝ exẽpla vltro se offerũt si quis inq̃rat Totidẽ etiã modis per aspirationẽ dephendit̃ barbarism⁹. quẽ q̃dã scripto quidã ꝓnũciatione iudicãt ascribendũ ꝓpter h. quã alij lr̃am aspirationis notã deputãt Fiũt quoq3 barbarismi per hiat⁹ τ collisiones. Sunt etiã male cõpositiones vt Cacosyntheton que vitia nõnulli Barbarismũ esse putãt in quib⁹ sũt metacismi labdacismi iotacismi hiat⁹ collisiones τ oia que plus equo min⁹ ve sonãtia aberuditis aurib⁹ respuunt̃. Nos cauẽda hec oia vitia prelocuti controuersiã de noie grammaticib⁹ relinquam⁹. Hec cũ Diomede Donat⁹. addit Diomedes iotacismi sunt quũ i lr̃a supra iustũ decorẽ in dictionib⁹ eñdit̃. Labdacismi fiũt si lucẽ prima syllaba vel alma nimiũ pronũciem⁹ metacismi sunt quũ in fine partiũ orõnis inuenit̃ m lr̃a: τ incipiens sequẽs a vocali que nõ sit loco cõsonãtis posita. Hec em̃ scribit̃ nõ autẽ pronunciat̃. vt quousq3 tandẽ abutere? Tunc aũt ꝓnunciam⁹ m lr̃am quũ sequit̃ vocalis loco cõsonãtis posita: vt est. Tum iuno eternũ seruãs. Distinctio quoq3 separabat verba Dum cõderet vrbẽ: inferretq3 deos latio. Que pronũciatio seruãda est: ne sit barbarismus non in scriptura: sed in sermone si enunciata fuerit. Hec Diomedes.

Barbarismus quot modis fiat · *Diphthõgus ae scribenda.* · *Pretor* · *Citheron.* · *Sapis pro isapis.* · *✱ Vergil. Obstupuit steterũtq3 come τ vox faucib⁹ hesit.* · *Ferno.* · *Male compositiões.* · *Iotacism⁹* · *Labdacismus.* · *Metacismus.*

¶ Soloecismus.

Sto soloecismus vitiosa oratio queuis.

¶ Soloecism⁹ est impar τ incõueniẽs cõpositura partium orationis autho: Asinius capito. vt acuta gladi⁹. Saluete reuerende magr̃. In ꝓsa plerum si impito excidat nomẽ suũ retinet: in carmie ꝑstãtis poete schema vocat̃: τ (vt Georgi. Val. asserit) alleosis atq3 soloecophanes que noia suis locis declarabunt̃. Differt soloecism⁹ a barbarismo: vt dictũ est: q: barbarism⁹ dictionẽ corrũpit. Soloecism⁹ vero orationẽ. diciturq3 latine imparilitas

Soloecismus. · *soloecismi a barbarismo discrimen.*

a vetustiorib⁹ latinis scribiligo dicebat:/a versura.s./ꝛ prauitate tortuose orationis tanq̄ sterobligo quedā a streblo.i.torqueo deprauo. Perott⁹ in cornucopie. Scribligo dicit vt scriblita ex eodē fonte ortum:vt credit.at in Diomede ꝛ Gellio striblgo offendo:qđ magis placet noie soloecism⁹ cuꝫ Quintiliano intrepidi vtamur: lꝫ Gellius putet antiquissimū quēq̄ soloecū ꝛ barbarū dixisse nō soloecismū neq̄ barbarismū. soloeci aūt nomen a solone deductū. Laerti⁹. Diogenes testat̄ qui quū in Cilicia vrbē a suo noie solos cōdidisset:pauci ex Atheniensib⁹ quos/in ea reliquit non multo interiecto tpe.corrupto patrio s̄mone incōuenienti partiū structura loqui ceperūt. Quapropter qui eo vitio aliqñ vterent̄ dicti sunt σολοικιζειν hoc est(vt Perott⁹ loquit̄)soloecissare.soloe aūt vrbis nomen que post a Pompeio polis dicta est. Duas tm̄ syllabas obtinēs in oe diphthongon desinit in ntō/ plurali: vt apud Pliniū insularū noīa aut oppidorū Toephrae. Meurce.soloe dioscuroe paroe cepoe ꝛ apud Ciceronē canephoroe.que ac si in i desinerēt:faciūt obliquos per scđam declinationē.author Hermolaus barbarus/in Pliniū. Male igitur imperiū vulgus cum Alexandro Soloe trissyllabum profert a poetis soloecismus pro errore metaphoricos capit̄. Juuenalis. Soloecismum liceat fecisse marito.

Scribiligo an scribligo.

Soloecismus quot modis.

Soloecismus fit modis generalibus quatuordecim.

¶ Primo immutatione generum:vt spissus suber:pro spissum. Purpurea. Marcissus.at Silaxatra. Vergilij anthoritate excusatur.

¶ Secundo immutatione casuum:vt illum quem queris:/ego sum./Urbem quam statuo vestra est. Nisi excusatur:vt in Syntaxi nostra docui.

¶ Tertio immutatione numerorū:vt saluete:ad vnum pro salue. Turba clamant

¶ Quarto immutatione personarū:vt danai qui parent atridis q̄ primū arma sumite ꝑ qui paretis. Diomedes credit secūdā personā poni ꝑ tertia hic. Hec prima piacula sunto pro sint.donatus tamen amanto/sunto ꝛc.tertie persone esse putat.

¶ Quinto immutatione temporū.vt fumat neptunia troia:pro fumauit. Licet de hoc sit inter grammaticos controuersia. Nec veni:nisi fata locuꝫ:sedēt q̄ dedissent pro nec venissem: ponitur hic preteritum perfectum pro plusq̄ perfecto:/authore Diomede:et indicatiuus modus pro coniunctiuo.

**Vergil. Tū phetōtiadas musco circundat amare corticis et illud.in eodem. Ah si lice innuda cōnixa reliquit.*

¶ Sexto per qualitates:vel significationes verborꝫ. Vergilius. Expoliantur eos vt corpora nuda relinquunt. Idem placidā paci nutritor oliuam:pro expoliant et nutrio. Fecit enim commune verbum nutrior ab eo:quod:erat actiuum nutrio.

¶ Septimo per modos verborū:vt itis paratis arma.ꝑ ite parate arma. Indicatiuum ꝑ impatiuo posuit anthore Donato. Verg. At rutulo regi ducibusq̄ ea mira videri. Auso.i.videbāt:vt asserit Diomedes.nōnulli malūt subaudire v̄bū ceperūt

¶ Octauo per aduerbia:vt intus eo ꝑ intro. Apuleij imperit⁹ miles. Ubi ducis asinū istū? Pro quo ducis:sic̄ fit soloecism⁹ authore Donato:quoties nomē ꝑ aduerbio ponit̄:vt toruūq̄ repente clamat ꝑ torue. Aut si ꝓpriū ꝑ appellatiuo donat̄:vt Dardanus pro dardani⁹. Hauriat hūc oculis ignem crudelis ab alto dardanus.

¶ Nono per prepositiones:vt eo apud amicū:ꝑ ad amicū: soloecismus est testib⁹ Donato ꝛ Diomede. Ver. Rapuitq̄ in fomite flammā:ꝑ in fomite:quasi ad fomitē sub lucē ibant ꝑ ante.anthor Donat⁹. Ea tm̄ locutio tante anthoritatis tibicinib⁹ fulcitur:vt cuiq̄ licitā putemus:videat̄ Syntaxis nr̄a:cui tm̄ de te licuit pro in te.

¶ Decimo per gradus:vt respondit Juno saturnia sancta dearū:ꝑ sanctissima:authore Donato. Diomedes ponit exemplū. Js questus est multo huberrimus quū debuerit dicere multo huberior. Nos in Syntaxi ostendimus id genus orationes esse oppido venustas:tantum abest:vt vlla sit soloecismi species.

¶ Undecimo per coniunctiones: vt si copulatina ꝑ disiunctiua ponat̄: aut contra: veluti q̄ probe apud Vergiliū in.ij.enei.de quo durateo: ac capis ꝛ/quorꝫ melior sententia menti:aut pelage danaum insidias:suspectaq̄ dona precipitare iubent subiectisq̄ vrere flammis:aut terebrare cauas vteri:ꝛ tentare latebras.

¶ Duodecimo per geminationē abnuēdi:vt nihil nūq̄ peccaui.ꝑ nihil vnq̄ peccaui

¶ Tertiodecimo per accentus:vt si quis ꝓnunciaret sine accentu in fine.pone falso vna aduerbia:quē in vltima differentie causa habent authore Prisciano.

¶ Quartodecimo per ordinis mutationē:vt Aedituusq̄ sacerdos cantāt:p editnus sacerdosq̄. Et vt summatim dicam soloecism⁹ fit quoties oratio vitiat̄ citra corruptionem scripture aut prolationis:vt saluete ad vnū. Quo pergis? Rome. Nō me interest. Quem percussisti? Hunc demonstrata femina./ In quibus licet videatur

**Vergil. Sub lucē exportant alathis ꝑ ante lucem antecircalucem. Illud quoq̄ eiusdē in.j. eñ Syluis te. Tyrrhene feras agitare putasti ꝑ in syluis.*

esse vnius dictionis vitium tamen per subauditionē oratio est: vt salue te tu. Quē percussisti? hunc/feminam. Quo pergis? pergo Rome ⁊c. anthor Quintilianus in primo. suffragatur cum Diomede Donatus. at si quis multitudinis duntaxat nu mero flectenda henicos aut contra enunciet vt nuptia/calenda/diuitia/plumba. Barbarismum proculdubio committit. anthoribus eisdem.

¶ Obscure ignobilisq; orationis species
Impropie sumptum verbum dicatur Acyron.

Acyron.
Acyrologia.

¶ Acyrologia est impropria dictiōis vsurpatio: vt spero ꝓ timeo: impropriū est. Nam speramus bona timemus aduersa. Verg. Hunc ego si potui tm̄ sperare dolorē. Idez. si gen⁹ humanū ⁊ mortalia temnitis arma. At sperare deos mēores fandi atq; nephādi. Quin. in. viij. proprietati ꝯtrariū est vitiū qd̄ apd̄ nos impropriū. Acyrō apud grecos vocat: quale est tm̄ sperare dolorem. Teren. accede ad ignem hunc: iam calesces plus satis: acyrologicos dixit ad ignem hunc. p ad meretricē: vbi etiā Metaphora inuenit. Acyrologia interpretatur impropria locutio. ab acyros. i. improprius: ⁊ logia. i. locutio. Logia aūt (vt in versificatoria nr̄a ōndimus) tribrachus est. Ideo nihil ex noīe compositū hexametris idoneū est. Propterea metri gratia. Perissologos/ tautologos/ macrologos/ diximus ꝓ perissologia ⁊c. non inepte vt opinor. Siquidē. logos. i. ser. vel rō. in ꝯpositis interdū adiectiue interdū substātiue capit. vt indicant Polylogus ⁊ dialogus apologus ⁊ apologia haud par significatione differunt acyron: dr̄ ab a particula priuatiua ⁊ cyros. i. ꝓprius ⁊ dn̄s cyriacos dn̄icus. cyria hera dn̄a ab his deducta primā syllabā ꝓducere in Versificatoria ostendi. Ideo ꝓduxi scd̄am in acyron.

Omne superuacuum Pleonasmos rite vocatur.

Pleonasmos.

¶ Pleonasmos est adiectio supuacua ad plenā significationē. vt sic ore locuta est vidi oculis ante ipse meis. Nam ore ⁊ oculis hic supuacanea sunt: in illo vidi: inest ipse authore Fabio. asserēte ⁊ geminationē: ⁊ repetitionē: ⁊ qualencūq; adiectionē Pleonasmū videri posse. Trāsfertur aūt Pleonasmos supabundātia. a pleonaso. i. plusq; oportet facio aut do. Pōt hec figura cū perissologia ⁊ macrologia/tautologiaq; vocari perissologia: que est curiositas ⁊ sedulitas supflua prorsusq; verbū omne qd̄ neq; ornatū neq; sensū iuuat. Periergos. i. curiosus ⁊ superflue sedulus Periergozome. i. curiose ago ⁊ satago. Ne qd̄ aūt scitu dignū sciens preterea: non te latet apud Verg. in. xij. eneid. quosdā libros habere. vidi oculos ante ipse meos me voce vocantem. Murchanum. sic ante prepositio hic foret: de qua oratione per docte doctissimus Badius in nono Fabij dissernit. Periergia quasi vltra opus ⁊ ꝑter necessitatem. aperi vltra. ergon opus ⁊ officium.

Periergia.

Esto Perissologus tibi sermo superfluus omnis.

Perissologia.

¶ Perissologia est adiectio verboꝝ superflua sine vlla vi rerum. vt Ibant qua poterant qua non poterant non ibant. Hic excepto ibant oīa supuacua sunt. Uiuat rex ⁊ non moriatur. Supflue adijcitur: ⁊ non moriatur. Siquidē non sit aliud viuere q̄ non mori. Perissologia interpretatur superflua locutio. a perissos. i. supfluus. Perisseumatos abundantia. perisseuo/abundo/supero.

Amphibolon dubius Romanis sermo feretur.

Amphibologia.

¶ Amphibologia est vitio compositionis ambiguo posita sn̄ia. Fit aūt pluribus modis quos recēsere oēs ne nimis longū esset nō oportet. vt inqt Donat⁹. Fit aūt per actm̄. vt audito secutorē retiarium occidisse. Dubiū est: an retiariū occiderit an contra. Secutor ⁊ retiarius gladiatoriū noīa sunt vt Thrax Mirmillo. aio te eacida romanos vincere posse. Certū est Antoniū precedere eloquentia Crassū. Fit itē per verbū cōe vt criminat. Cato vadat Tullius. dubiū est actiue an passiue intelligas. Et participiū vt video statuā auream hastam tenentem. Dubiū est an statua hastā teneat: an ꝯtra. Fit item per equiuoca: q̄ grece dicant Homonima ⁊ polysema vt fregi aciem: dubium est: an occisoꝝ: an exercitus: an ferri: sic taurus denotat montem: aial: signum celeste: ⁊ partem obscoena. Cōductus cecus viā: amor dei: vtilitas magistri. In his ⁊ mille id genus oronibus est amphibologia. i. ambiguus sermo. Plene diceret amphibologia: sed Euphoniae gratia vnica syllaba est extrita. fit em̄ ab amphibolos. i. ambiguus/dubius. Unde hec figura etiā dicit amphibologia penultima breui. amphiballo amplector/dubio/circumpono. ab amphi.

* Ludus fuit apud antiquos in quo secutor qui idē mirmillo dicebatur cum retiarios confligebat.

id est circum.ballo.i.mitto & iacio.Bole & bolos.i.actus.logia locutio:

Tautologos verbis varijs rem signat eandem.

Tautologia. | ¶Tautologia est diuersorũ verborũ aut orõnũ eandem rem significantiũ inculcatio: vt ipse egomet venio:exultãs redeo gaudẽsq reuertor. Verg.j.ene. Quem si fata vi rum seruãt:si vescit aura Etherea.neq adhuc crudelib⁹ occubat vmbris. Nam to tum qđ repetit vnũ est. Idem in.ix. Lachrymis ita fat abortis. Tene inquit miserã de puer quũ leta venire inuidit fortuna mihi. Nam cum dixisset fat:superfluũ erat eiusdẽ rei verbũ inqt. Tautologia transfert eadẽ locutio:hz id nomẽ aut diphthõ gon in pma syllaba ɔtra ineptos credẽtes hic primã syllabã esse que est in tantus Tautotes penultima breui.i.identitas. Logia locutio.logos sermo/ratio.

* Tantologia pro nominis identitas interpretatur.

Macrologos sermo nimium prolixus habetur.

Macrologia. | ¶Macrologia est lõga snia res nõ necessarias cõprehẽdens: vt apđ Liuiũ teste in octauo Quint. Legati nõ impetrata pace retro domũ vñ venerãt abierũt. Ver. Postera lux sũmo spgebat lumie terras orta dies: quũ pmũ alto se gurgite tollũt Solis eq:lucẽq latis narib⁹ efflãt. Satis fuerat dixisse/orta dies. Ceterũ hoc vitiũ vsibus min⁹ nocet q̃ solute orõni:author Diomedes. Macrologia transfert lõga locutio:naz macros lõgus est. Huic vitio aduersat orõnis virt⁹ quã greci Syntomiã vocãt:latini breuitatẽ q̃ authore diomede tunc fit quũ rei magne sensus sufficiẽter ad dignitatẽ q̃uis breuis enunciat snia. vt apud Ver. Nascet pulchra Troian⁹ origine Cesar. Imperiũ oceano famã q̃ terminet astris. Hic em & Troiana dignitas & Cesaris pncipat⁹ & Romano imperio possessio indicet orbis. Syntomos.i.breuis concis⁹ syntomia breuitas.a syn.i.con.& tome vel tomos.i.incisio:sectio. Huic virtuti vicina est oibus aduersa vitijs. Ceriologia aut cirologia per xin pma syllaba. Hanc Diomedes sic definit. Ciriologia est culta & sana orõ sine lenocinio ornata vt Romanos rerũ dños gentẽq togatã. Hic etiã ipa veritas sniaz ornauit. vñ interpreta ri cor aiaq orõni a κυριος cor aia. Eadẽ virtus đr Orthoepea:que authore Quinti.in pmo:est remotis oibus vitijs emẽdata cuz suauitate vocũ explanatio. Niger exemplũ dat ex Verg. Mecũq fouebit Romanos rerũ dominos gentẽq togatam.

Syntonomia.

Cirologia.

orthoepea

Eclypsis verbum. Reticentia verba subaudit.

¶Eclypsis vnicũ verbũ.i.dictionẽ subaudit. Reticẽtia vero.i.aposiopesis plures dictiones supprimit. Hanc differentiã ex Mancinello pluribusq colligo. Itaq eclypsis est defectus quidã necessarie dictionis quã desiderat precisa snia vt hec secũ deest loquebat. Italiã fato pfugus Lauinaq venit Littora deest ppositio ad. Terris iactatus et alto. deest in: Et in.iij.ene. O mihi sola mei sup Astyanactis imago deest verbũ est ad perfectionẽ orõnis. Nec em apocopẽ possum⁹ dicere eã q̃ fit in plena dictione:sed que in lra vel syllaba: sensu per se carẽtibus. hoc Prisci.in.xvij. Apud Ausoni.i.sup subaudit infinitiu⁹ esse. Tunc seniũ qđcũq hñtibus ãnis Fata dabũt &c. Eclypsis.i.defectus aut defectio. Eclipo cũ ει diphthongo in scđa syllaba.i.defectio. Eclypticos defectiuus. Apoesiopesi est pluriũ dictionum subauditio iratis impmis apta. Teren. Quẽ ego si sensero:quẽ ego subaudi acerrime puniam aut in pistrinũ dabo. si sensero subaudi fallacie q̃cq̃ machinari aut quid sile. Ver. Quos ego sz motos pstat ɔponere fluctus. quos ego subaudi acerrime puniã. aut qđ sile. Id aũt fit quũ quis irascit aut ɔturbat: vt Meme adsũ q̃ feci in me ɔuertite ferrũ. & Incipit effari mediaq in voce resistit. His em affectibus tm̃ smonis defectio ɔgruit:teste Seruio in.j.ene. Aposiopesis aut aposiopisis peñ.longa.scribitur em grece per ωmega añ p & η añ s. αποσιωπησις aũt fere semp vertit in e longum vt oñdunt dictiones/ Monasteriũ baptisteriũ/flateriũ/cemeteriũ/phrontisteriũ/ poteriũ/apoditeriũ/mimesis/ephonesis &c. Sic & grece & latine scribit apđ Quin. et Vallã/ Placentinũ & Volateranũ/aposiopesis. Itaq id nomen pducit penul.lz Mancinellus corripuerit:male quidẽ vt pleraq alia conuententi⁹ certe pduxisset melius em fuerit prima tm̃ syllaba abuti q̃ penultima:ob id semp iuuenib⁹ male pnunciata. aposiopesis latine đr reticentia:a Cicerone obticẽtia:a Celso & nonnullis interruptio. Fit aũt ex apo.i.ab & re:& siopao.i. sileo/taceo. hinc Siope & Sopesis.i.silentiũ per η.i.e longũ:qualia sunt apud grecos verbalia plurima: vt Cathesis instructio:cemesis dormitio:syndesis cõscientia meta coresis secessio &c. Siopesos taciturnus. Sioperos idem. Tam eclypsis q̃ aposiopesis dici põt. Miosis aut meosis per ει diphthongum in prima syllaba sequentẽ ω mega μειωσις de qua sit

Aposiopesis.

ait Quintilianus in octauo. Uitanda μειωσισ quũ sermone quidẽ deest aliquid quo minus plenus sit q̃ꝫ id obscure potius q̃ inornate oronis vitiũ est: sed hoc quoqꝫ quũ a prudẽtibus fit schema dici solet sicut Tãtologia ꝛc. Ex quibus ṽbis liquet omnia vitia doctissimorũ anthoritate predicta in figurarum albũ admitti μειωμαατοσ aut μειωσισ est diminutior a μειηρω id est diuido.

Est aenigma grauis nimium tibi sermo solutu.

Aenisma.

¶ Enigma est obscura snia p obscurã similitudinẽ rerũ: vt mater me genuit eadẽ mox gignit ex me significat enĩ aquã in niuẽ ꝯuerti: ꝛ ex eadẽ rursuꝫ effluere. Enigma deriuat ad anit teste. i. obscure loquẽdo inueniẽdoqꝫ teste Raphaele Regio in. viij. Quintil. emittome. i. obscure loquor. enigma a q̃busdã d̾r velata q̃stio Diomedes sic ait. enigma est per incredibilia ꝯfusa snia: vt auia filiorꝫ est q̃ mr̃ mariti de Jocasta matre. Oedipodis cui nupta peperit Eteoclem ꝛ Polynicẽ quorũ fuit et auia ꝛ mater. Item Mare concretũ in creta ligneo in campo vbi caro humana ossibus ludebat quo significat sal in salino cretaceo super mẽsam in qua manus talos iactabat. Donatus enigma nõ vitijs: sed tropis annumerat. Diomedes nõ iniuria vtrisqꝫ: quia allegoriam habet annexam ferme semper.

¶ Inordinate orationis species.

Inordinate orationis species sunt quinqꝫ. Tapinosis: Aeschrologia / cacephaton / cacozelia / cacosyntheton. author Diomedes. Mãcinellus Donatũ imitatus omisit aeschrologiã ꝛ cacozeliam que vitia scitu digna nõ grauabimur declarare: licet aeschrologia sub cacephato: ꝛ cacozelia sub cacosyntheto possit comprehendi.

Magna tapinosis tenui sermone recludit.

tapinosis

¶ Tapinosis est hũilitas magne rei nõ. id agẽte snia qđ demõstrat: vt apđ Uergi. Penitusqꝫ cauernas Ingẽtes: veterũqꝫ armato milite cõplẽt. p multis armatorũ militũ legionib⁹. Idẽ. multa malus simulãs. p scelest⁹. Idẽ. Dulichias vexasse rates. p atrocissime raptasse ac laniasse. Gel. tñ in. vj. ca. lib. ij. ostendit vexare non tã leuis rei ṽbũ esse q̃ grãmatici rẽtur. Hora. Pelide stomachũ cedere nescij p bili ꝛ vehemẽti iracũdia. Itẽ quoties de mari gurges d̾r. Tapinosis est q̃ magnifico plerũqꝫ epitheto adiuuatur. Uerg. Apparẽt rari nantes in gurgite vasto. Tapinosis ei diphthõgo ꝛ ω mega: gtõ tapinoseos. i. hũiliatio: tapinos humilis: tapinoo humilio: tapinophroneo humiliter sentio: tapinophrosine: id est humilitas.

* Pelide stomachũ cedere nescij: ponendo stomachum pro ira parteꝫ ignobiliorẽ p nobili ori posuit.

Aeschrologos nobis obscena oratio fertur.

Aeschrologia.

¶ Aeschrologia est vitio cõpositionis inuerecũda orõ. vt ꝯpositio ṽborũ obscene significationis aut vnius ṽbi obscena significatio ꝛ pnunciatio. Cõpositione fit: vt cũ nũero fui. Emendat hoc vitiũ interposita aliqua pticula. vt cũ quodã nũero fui. Itẽ vni⁹ verbi obscena pnunciatione sic fit: vt est apđ Sallu. Ductabat ꝛ arte rit alios multũ. Nã ductare ꝛ arrigere etiã sunt turpis rei verba: aeschrologia cuꝫ ae diphthongo ante s: sequẽte ch aspiratio interp̃tat turpiloquiũ aut turpis locutio ab eschros. i. turpitudo: eschrocerdes turpis lucri: eschrocerdia. i. turpe lucruꝫ.

Est Caco rite phaton quicquid sonat aut bene nobis.

Cacophaton.

¶ Cacophaton aut cacephaton est obscena pnũciatio vel incõposita dictione, vel in vno ṽbo. vt Numerũ cũ nauibus equat. sic arrige aures Pãphile. Donat⁹ Cacephatõ inquit Diomedes est vitio cõpositionis inuerecũda suspitio. vt arrige aures Pãphile. Idẽ. ad ramũ hunc aperit ramũ qui veste latebat. Notũ est arrigere ad vetulas apđ Martialẽ. obscene accepi: ꝛ ramũ veste latantẽ impudicus facile ad impudica referre. Cacephaton fit earũdẽ lrãrũ aut syllabarũ cõcursu: vt apud Cice. O fortunatã natã me cõsule romã. Et apud Uer. Cũ nauibus equat: hic trũcum cacephaton est ꝛ in somno Scipionis. Luce lucebat aliena. Seruius asserit Cacephaton fieri si cũ particula n litera sequat: vt cũ nauibus. Diome. Eschrologiã vocat vt cũ numero d̾r cacon. i. malũ: cace malitia: cacos aduerbiũ male: ꝛ phaton. i. dictum vt cacophaton mala locutio ꝛ male sonans dictum

* Arrigere proprie genitalis mẽbri est. Martialis Arrigis ad vetulas fastidis basse puellas.

Esto cocozelon praua affectatio nobis.

Cacozelia. ¶ Cacozelia est per affectationē decoris corrupta sermo: cū eo ipso decore ꝑ eo quo illā voluit author ornare. Hec fit aut nimio tumore: aut nimio cultu. Nimio tumore. Juppiter o p̄sens celi q̄ sydera torques. ore tuo dicēda loq̄r. Nimio cultu. Aure⁹ axis erat. temo aureus: aurea sūme Curuatura rote. radioꝝ argēteus ordo. Per iuga chrysoliti positeq̄ ex ordine gēme. Hec diomedes apud quē timore legitur per tertiā vocalē: ego tumorē per q̄ntā vocalē legendū censeo: iuxta illud Horatij. Professus grādia turget id qđ ex Diomedis exēplo manifestū est. De hoc vitio sic loquitur in. viij. Quin. Cacozelon. i. mala affectatio p oē dicēdi gen⁹ peccat. nam ⁊ tumida ⁊ exilia ⁊ p̄dulcia ⁊ abūdātia ⁊ arcessita ⁊ exultātia sub idē nomē cadūt. deniq̄ κακοζηλον vocat̄ qcq̄d est vltra ꝟtutē quoties ingeniū iudicio caret ⁊ specie boni fallit̄ oim in eloquētia vitioꝝ pessimū. Nam cetera vitant̄: hoc petit̄. Cacozelia trāsfert̄ mala affectatio/emulatio/imitatio. cacos mal⁹ est zelus emulatio ⁊ imitatio: zeloo imitor, emulor scribit̄ ⁊ per η ante λ: ne quēq̄ mēdax impressio decipiat.

Cacosyntheton.

Haud bene compositum Cacosyntheton esto latinis.

¶ Cacosynthetō est vitiosa dictionū cōpositio. sic Donatus cacosynthetō est indecens structura ꝟboꝝ: sic Diomedes. dat vterq̄ exemplū ex. ix. Ene. versaq̄ iuuēcū Terga fatigam⁹ hasta. Seruius asserit esse cacosyntheton ⁊ homoteleuton. Cacosyntheton trāsfertur male compositū: ⁊ (vt in octauo dicit Quintilianus) male collocatum. a cacos aduerbio: id est male: ⁊ syn. i. con: ⁊ theton. i. positum.

¶ De metaplasmo.

Metaplasmus.

Dictio transformata poete: sit Metaplasmus.

¶ Metaplasmus est transformatio quedam recti solitiq̄ sermonis in alteram speciē metri ornatus necessitatisve causa vt celicolū induperator dicier. vocat̄ etiam pathos: nam Georgius Valla sic ait in syllabis figura ois pathos dictat vt metathesis/apocope ⁊c. metaplasm⁹ đ: a meta. i. trans ⁊ plasmatos. i. figmentū ⁊ plasis formatio pathos neutri gn̄is. i. passio plurale est pathe vt cete tēpe. Ethe. ab ethos. mele a melos ⁊c. patitur autem dictio quicq̄ adiectione detractione ⁊c. Val. Placē. Hec fere sunt que in syllabis pathe vocant greci: metaplasmi species sunt. xiiij. Prosthesis/epenthesis paragoge/apheresis/syncope/apocope/ectasis/sistole/dieresis/sineresis: synalephe/ecthlipsis/antithesis/metathesis.

Metaplasmi species

Adijce principio quicq̄ sic prosthesin edes.

prosthesis ✱ Vergili. gnate mee vires mea magna potentia sol⁹

¶ Prosthesis est apositio quedam ad principiū dictionis litere vel syllabe vt gnate p nate: tetulit pro tulit: astat pro stat. Verg. Arduus armatos medijs in menib⁹ astans. comicus nunq̄ huc tetulissem pedem. Prosthesis dicitur a pros. i. a ⁊ thesis. i. positio hoc est appositio. prosthetos. i. appositus.

Adijce quid medio: sic fiet epenthesis apte

p eo qđ eē debuit nate đ. nascor nasceris natus.

¶ Epenthesis est appositio quedā ad mediā dictionē lr̄e vel syllabe vt reliquias gemino ll: p reliq̄as. induperator p imꝑator hāc nōnulli parēthesim vocāt teste Donato. Alij pleonasmū teste Diom. Quidā. epectasim. Iuue. Quales tūc epulas ipm glutisse putam⁹ induperatorē. Geor. Val. hāc figurā partit̄ in anadiplosiz ⁊ epectasim. anadiplosis est eiusdē lr̄e iteratio metri cā vt relligio relliquie reddu co reffert rellat⁹ rettulit repppuli repperi. In dictione refert nos valle refragari alibi ōndim⁹. epectasis est in media dictione syllabe additio vt mauors nauitas alituū indugredi ⁊c. Epēthesis est inꝑpositio ab epi ⁊ en: q̄ ꝯiūcta significāt iter: ⁊ thesis. i. positio. eādē signifi. hz parēthesis q: para cū en signifi. int̄ epectasis đ: porrectio pductio extēsio ab epi. i. sup in p ex ⁊ ecteno vl̄ ectio media lōga. i. pduco ⁊ extendo. anadiplosis. i. reduplicatio ab ana. i. re. ⁊ diplosis duplicatio diploo duplico

Epēthesis Anadiplosis. Epēthesis

Adijce quid fini pulchram facies Paragogem.

Paragoge

¶ Paragoge est appositio q̄dā ad finē dictionis lr̄e vel syllabe vt magis p mage: potestur p pōt. hāc alij paralepsim: alij plepsim. i. p̄sumptionē vocāt. sic Donatus: Diomedes ꝟo p paralepsiz q̄q̄ nō nihil differre credat ita scribēs. pparalepsis ē cū aliq̄d ad nouissimā ptē dictiōis accedit: vt admitier orat p admitti. et magicas inuictā accingier artes: p accingi: pagoge est cū ad vltimā simplicis dictiōis clausulā: aut lr̄a iungit̄ aut syllaba. Lr̄a vt apud plau. Quod ⁊ hostis p hosti syllaba

Proparalepsis.

potestur pro pōt. Nos cū Donato tam scrupulosam obseruationē missam facientes
oia hec paragogen vocam⁹. Paragoge.i.adductio vel deductio.a para.i.ad ꝛ iux-
ta ꝛ agoge.i.ductio.pro paralepsis dicitur(vt Mancinellus ait)quasi iuxta ante ac
ceptio a pro.idest ante:ꝛ para.i.iuxta.ꝛ lepsis acceptio.

apheresis.

Aufert quid capiti vates vt apheresin edat.

¶Apheresis est ablatio de principio dictiōis lr̃e vel syllabe cōtraria ꝓsthesi.Oui.
Pone metū:valeo pro depone.Uerg. Discite iustitiā moniti ꝛ non temnere diuos
pro contemnere:apheresis est ablatio vel abscissio.ab ephero.i. abscindo.

Syncopa

E medio quicꝙ̄ tollas:ita syncopa fiet.

¶Syncopa est ablatio de media dictione lr̃e vel syllabe:contraria Epenthesi: vt
audacter ꝓaudaciter:cōmorat ꝓ cōmonerat.sic Donatus.Usus aūt orōnis magi-
ster efficit ꝛ audacter nō audaciter nō dicam⁹. Diomedes asserit nātes ꝓ natātes
ꝑ syncopā dici.Id si verū est natare ꝑmitiuū erit vnde ꝑ syncopā nare. Syncope
est cōcisio a syn.i.con ꝛ ceptio/scido:vt celicolū glutisse:amasti: dixit euasti surpite.

Apocope

De fini demens nostris haud versibus apta est.

¶Apocope est ablatio de fine dictiōis lr̃e vel syllabe: cōtraria paragoge: vt achil-
li ꝓ achillis.possis ꝓ positis.potes ꝓ potestis mutu ꝓ mutuo. sic Donat⁹ q̄ exēpla
nō reperiunt in poetis quoꝝ opera extant preter achilli ꝓ achillis: qd̄ tamen alia
rōne defendi in declinatiōib⁹ ostēdim⁹.Enni⁹ dicit ꝑ hanc figurā. Nāꝙ suā ꝓ do-
muz:sic habet ꝓbus.at Diomedes en do suā:sic ꝛ volu : pro volupe: ꝛ vesperug:ꝓ
vesperugo lectū est.Apocope est abscissio vel amputatio : ex apo.i.ab vel re: ꝛ cop-
to.i.scindo.Uerg. Nec spes libertatis erat nec cura peculi . Producit apocope tm̄
vltimam syllabam proinde exametris nequaꝙ̄ congruit.

Ectasis.

Diastole.

Ectasis extendit tibi iure puer breuiandam.

¶Ectasis est extensio syllabe cōtra naturā verbi.Baptista Mātuan⁹ in.vi.fasto-
rum.Perdidit ꝛ fracto passa est naufragia clauo.sic Manilius in.v.Incubuit pon
tus timuit naufragia tellus Uerg. Italiā fato profugus . Exercet Diana choros.
In hac ꝛ sequenti figura authoritate opus est: ita vt raro a classicis vsurpata
ꝑce imitemur quale est naufragia:frequēter vsurpata nō formidem⁹: qualia sunt:
Diana/Italia.Ectasis dicitur productio vel extēsio:ab ecteno vel ectino.i. produ-
co extendo dicitur eadem figura Diastole.i.distinctio a diastello.i.distinguo. Lucanus.Dum sanguis inerat cesura sectio ꝛ distinctio facit vt syllaba naturaliter bre-
uis interdum producatur:vt in versificatoria diximus.

Sistole.

* Uerg.i. eneidos Quum subito assurgēs fluctu nimbosus oriō. Idem in.iij.Dū pellago desenit hyēs ꝛ aquosus orion o lōga est. Et a grecis ꝑ omega vtrobiꝙ scribitur.

Producenda foret quam sistola corripit ipsa

¶Systola est correptio syllabe contra naturā verbi facta cōtraria Ectasi vt aquo
lus orion pro orion producte.anthor Donatus . Et obstupui steteruntꝙ come ꝛ
vox faucibus hesit.Systole.i.correptio a systello.i.corripio:contraho.

Syllaba per binas diuisa dieresis esto.

¶Dieresis est diuisio vnius syllabe in duas:vt Olli respondit rex albai longai:ꝓ
albe lōge dixit Enni⁹.vt Uer.aulai pictai.Cice.nepai:ꝛ aliꝗ alia.Horati⁹ sylue tris-
syllabū ꝓ dissillabo:vt in ꝟsificatoria ostēdim⁹.Dieresis.i.diuisio a diero.i.diuido.

Syllaba de binis est facta syneresis vna.

Dieresis. syneresis. Ellipsis. Synalepha.

¶Syneresis est cōglutinatio duarū syllabarū in vnā cōtraria dieresi: vt phaeton
dissyllabū:ꝓ trissyllabo:oeripedē tetrasyllabū ꝓ pentasyllabo anthor Dona.cum
Diomede.de hac figura copiose in ꝟsificatoria disseruim⁹:dr aūt Syneresis cōple
xio siue cōtractio a syn.i.con ꝛ heresis diuisio:quasi diuisoꝝ cōiunctio: synereo vel
synero.i.cōtraho vel cōiungo: vt pantus alcinus bini: ꝓ panthous alcious bini.
Eadem figura dicitur episynalepha ab episynato.i.coapto vel coniungo.

M necat Ellipsis.ceu vocalem synalepha.

¶Ellipsis vel ecthlipsis est m lr̃e cum sua vocali ante vocalem elisio.Sinalepha
est vocalis ante vocalē interēptio in diuersis dictionib⁹: vt O curue in terras aie ꝛ
celestiū inanes.Sunt qui synalepham vocant syneresim:sed melius distinguntur
vt synalepha sit in diuersis dictionibus.syneresis in eadē.Ellipsis vel ellepsis est
expressio vel ellisio:aut vt Quintili.transfert detractio ab ec ꝛ lipo vel lepo.i.de se

ro deficio linquo. Ethlipsis dici pōt expressio vel elisio, ab ethlibo .i. exprimo elido excudo: synalephe .i. coniunctio cum oe diphthongo in greco lexico. in quo synalepho cū ει diphthongo imprimit̄ p coniūgo: de his figuris in v̄sificatoria affatim disputatū est. q̄n synalephen trāsfer cōplexionē: & imprimit̄ apō enim cuz oe diph.

antithesis Metalepsis. Crasis.

Antithesis fiet tibi litera si varietur.

Antithesis est lr̄e pro lr̄a positio: vt Olli subridens p illi. & impete p impetu, teste Probo & Diomede. & alij malūt ab impes recte id inflecti. Geor. Uall. Metalepsim vocat: vt pulydamas: vpilio adulescens: p polydamas: opilio adolescens. sic in p̄sa scribendū est: non adulescens. Niger ponit figuram huic cognatā. Crasim. quū due vocales in eadem dictione posite: in vnam ab illis alienam vertūt̄. vt ola pro aula. dicit̄ antithesis, p alio positio ab anti .i. p & thesis positio. Est item antithesis contrarietas vel oppositio. ab anti .i. contra: vnde Antichristus. Dicitur hec figura etiam antistoechon per oe diphthongon: ab anti .i. p & stechium .i. elementū lr̄a vt magaria p magalia. Nam magar non magal poeni villam vocant author Seruius in illud Uerg. Miratur molez aeneas magalia quondā. sic pro sedda sella a sedeo inflexuz est, metalepsis est transumptio a meta .i. trās: & lepsis acceptio vel sumptio. Crasis est temperamentum: complexio mixtio.

Antistoecon.

Metathesis.

*Euādrus ver. Tunc rex euandrus romane cōdidit arcis.

Est meta nempe thesis si transponas elementum.

Metathesis est lr̄az in aliū locū trāsformatio. nulla lr̄a e dictiōe sublata vt euādre/timbre/puere/author cū Donato & Diomede/Seruius. Ad Priscian⁹ copiose probat, hos vctōs recte formari a noiatiuis Euādrus/tymbrus/puerus. metathesis transfertur transpositio a meta .i. trans & thesis .i. positio: corripit, id nomē oēs syllabas: ideo sine tmesi hexametrum nō ingredit̄. His figuris subnectit Diomedes protheseon, perallagen haud iniuria. quia inquantū est lr̄e mutatio in prepositione sic continetur sub antithesi habeat itaq3 puer versiculum.

protheseon. parallaga.

Prepositura quidem mutata parallaga fiet.

*Grecaindros bros duplices possunt habere noiatiui terminationes

Protheseon parallaga aut parallage est p̄pōnū mutatio: quū altera p altera ponitur vt: cui tm̄ de, te licuit p inte: aut cū p̄pōis lr̄a mutat̄: vt afuenio p aduenio. sic Diomedes protheseon, pallage transfert̄ p̄positionū mutatio. nā pthesis est p̄positio/ppositio/& ppositu. a pro .i. pre: & ante & thesis .i. positio. hui⁹ gtūs pluralis est προθεσεων protheseon .i. ppositionū penultima breui: q: tantū vltimā producit nec est protheseon nomē figure vt voluisse videtur Mācinellus, ita inepte scribēs Esto protheseon mihi siue parallaga quādo est prepositura quidem nō propria literalsiue &c. Parallage est mutatio: parallatos mutabilis &c.

De schemate.

Schema.

schematis ptes due.

Schemata, dant species tibi lexeos & dianoecas.

Schema, est quicq̄d a simplici atq3 in prōptu posito dicēdi modo vel poetice vel oratorie mutat̄. author Quintilia. in .ix. duas schematis ponens ptes, dianoecas .i. mētis vel sensus vel sententiarū. Et lexeos .i. dictiōis v̄boz: sermonis orationū. Donat⁹ ait schemata dianoecas ad oratores pertinere: ad grāmaticos v̄o lexeos. schēmatis aūt, lexeos spēs multe sunt: sed necessario tradunt̄: p quas (vt Diomedes ait) sit̄es colligent̄/ prolepsis/ zeugma/ hypozeuxis/ syllepsis/ asyntheton/ seu diauton/ polisynthetō/ anadiplosis/ anaphora epanalepsis/ epizeuxis paranomasia/ schesisonomatō/ paramoeō/ hōeoteleutō/ hōeoptoton/ polyptotō/ hyrmos/ climax. schema trāsfert̄ cult⁹: figura habitus modus. Cic. de claris oratorib⁹ appellat schemata sentētiaz orōnisq3 formas dianoea cui⁹ gtūs, f̄m grecā declinationē est dianoeas iterp̄tat̄ snia: intelligētia: cogitatio: dianeo .i. aiaduerto delibero/cogito/lexis .i. dictio. lexicon liber vocabulari⁹.

Per parteis totum aut referat post facta prolepsis.

Prolepsis.

Prolepsis est p̄sūptio rerū ordine secutarū: vel quū ante numer⁹ v̄bo reddit̄ quā psone definiant: vt interea reges: ingēti mole latinus Quadriiugo vehit̄ curru bis it turn⁹ in albis. Tū pr̄ aeneas romane stirpis origo. Et iuxta ascāi⁹ magnae spes altera romae Procedūt castris. Sic cū Donato Diomedes hoc totū p ptes refert̄. Reges pcedūt castris. Latin⁹ curru quadriiugo vehit̄. Turn⁹ it albis/quadrigijs &c. Plerūq3 toti⁹ v̄bū i ptib⁹ subauditū reperit̄: de q̄ relatū i Syntaxi dictū vt discipuli discūt: hic pindaz: ille catullū. plepsis item est anthore Diomede: quū

id qd posterius accidit añ tẽpus scribit. vt lauinia⁊ venit Littora. lauinũ eñ nõdũ erat quũ ad italiã venit aeneas. vt apd Sallu. Montẽ sacrũ at⁊ aduẽtinũ insedit qui mõs ob hoc ꝙ illũ plebs insederit: postea sacer dict⁹. Uer. in. vj. portus⁊ reqre velinos. Uelia nõdũ erat quũ ad italiã venit eneas: vt ait Serui⁹: sed dicebat he lia: vita ꝓlepsis referat post facta. i. q̃ postea cõtigerũt. Prolepsiz Fabius. in. ix. pre sumptionẽ appellat: quũ id qd obijci põt occupamus ⁊ ꝓcipue ꝓemio cõuenit. Ci cero anticipationẽ vocat in primo de natu. deoꝝ asserẽs Prolesim añ epicurũ di xisse neminẽ. d: aũt a pro. i. ante: ⁊ lepsis. i. acceptio vel sumptio pro lambano. i. ca pio ⁊ sumo. hinc prolepsis. i. acceptio/ anticipatio/ presumptio.

Uerbo vno plureis sensus per zeuma recludo.

¶ zeuma est vnius ꝟbi cõclusio diuersis clausulis apte cõiũcta. vt aduersat libidi ni castitas. auaritie/ liberalitas. mediocritati/ luxuria. modestie/ supbia. strennita ti/ acidia ⁊c. zeuma item est: quoties ꝟbũ vel adiectiuũ ad plura refert. ad vnũ ex plicite ad alterũ implicite: vt charus est panis ⁊ vinũ. de hoc satis in Syntaxi di ctum est. Fabius in nono hanc figurã appellat Synezeumenõ penultima breui quo vt ait: ad verbũ plures sententie referunt: quarũ vnaque⁊ desyderaret illud si sole ponerent. Georgius Ualla Enezeumenon vocat. zeuma interpretat cõiũ ctio/ adiunctio/ aut iugatio. zeugnio. i. iungo. zeucteria. i. iunctura. Spẽs zeuma tis sunt tres. Protozeuma/ mesozeuma/ hypozeuma vel hysterozeuma. Protozeu ma est qd verbũ in principio hz. a ꝓton. i. primũ. vt vicit pudorẽ libido/ timorẽ au dacia/ rationẽ amentia. Mesozeuma est qd verbũ in medio habet. Uer. Troiuge na interpres diuũ qui numina phoebi: Qui tripodas clarij lauros qui sydera sen tis: Et volucrũ linguas ⁊ prepetis omnia penne. Dicit a mesos. i. medius. Hypo zeuma est qd verbũ in fine habet: vt ne⁊ eñ is es Catilina: vt te aut pudor a tur pitudine: aut metus a periculo. aut ratio a furore reuocarit. Dicit ab hypo. i. sub: vt quod idẽ est hysterozeuma ab hysteron. i. post vel nouissime.

Synezeu menon.
Enezeu menon.
*zeuma tis spẽs.
Protozeu ma.
Mesozeu ma.
Hypozeu ma.

Iungit hypozeuxis sua rebus verba quibus⁊.

Hypozeu xis.

¶ Hypozeusis est figura zeumati cõtraria vbi suũ cui⁊ ꝟbũ clausule reddit. Uer. Regẽ adit ⁊ regi memorat nomẽ⁊ genus⁊. Quid ve petat qd ve ipse ferat Mesen tius arma q̃ sibi ꝯsiliet: violẽta⁊ pectora turni. Edocet: humanis q̃ sit fiducia reb⁹ Admonet: immiscet⁊ ꝓces. haud fit mora tarchõ iũgit opes fedus⁊ ferit. hypozeu xis trãsfert subiũctio: q: suũ cui rei ꝟbũ subiũgitur. ab hypo. i. sub: ⁊ zeuxis cõiun ctio vel iugatio. hz id nomẽ z in ꝑma syllaba: ⁊ x nõ z in scd̃a. vt ex lexico greco ptz.

Uerbo vno varia est syllepsis clausula nexa.

Syllepsis
*Syllep sis proprie semp fit p accidentiã partiũ ora tionis.

¶ Syllepsis est diuersaꝝ clausularũ p vnũ ꝟbũ cõclutinata ꝯceptio/ veluti. Hic il li⁹ arma hic currus fuit. Hoc schema late ptz ⁊ fieri solet nõ p ptes orõnis: sed per accidẽtia ptiũ orõnis. Itẽ syllepsis est in dissimilib⁹ clausulis: qñ dictio singlaris ꝟbo pl'i adiũgit: vt sunt nobis mitia poma Castanee molles ⁊ ꝓssi copia lactz. hec Donat⁹ cũ Diomede. alit de ꝯceptione siue syllepsi ex snia Prisciani in Syntaxi locuti sum⁹. Nõ desunt q̃ syllepsim vocent: quoties p multis ponit vn⁹: vt hostis hz muros p hostes hñt. Aut. p vno multi. Uer. ix. ene Uos o calliope ꝓcor aspirate canẽti. Est eñ syllepsis per nũeros: vt ait Serui. Erat nã⁊ rectũ: vos ⁊ muse ⁊ tu Calliope. Syllepsis est cõceptio a syn. i. con: ⁊ lepsis. i. acceptio. dicitur item cõpre hensio. Syllego. i. colligo. sin autẽ mutat n in l. vt apud latinos in: velut Syllo gismus syllepsis: cuius primã Alexander vt alia multa inepte corripit.

Asynthe ton

Copula supprimitur quo fiat Asyntheton apte.

¶ Asyntheton est oratio sine cõiunctionib⁹ necessario subauditis. vt alij naualli bus ite: ferte citi ferrũ: date tela: impellite remos. Et veni vidi vici. Ede: bibe lude etas/ metus/ magister ꝓhibebãt/ iusticia/ prudẽtia fortitudine me superasti. Cic. cõtra concionẽ Metelli authore Fab. lib. ix. Qui indicabant: eos vocat custodiri ad senatũ adduci iussit. Asyntheton interꝑtat ur incõpositũ. ab a particula priua tiua: ⁊ syn. i. con. ⁊ theton. i. positũ: d: etiã asyndeton. i. inconiunctum. Nam syn deton coniunctũ est. syndesmos cõiunctio ⁊ nodus. Syndeo. i. colligo adeo vel de so. i. ligo. Uocatur etiã dialiton. i. dissolutũ a dialyo. i. dissoluo. dialysis dissolutio. a dia. i. de: ⁊ vis ⁊ lyo soluo. Eadem figura est Brachilogia. i. breuiloquium: bra chilogus/ breuiloquus a brachis. i. breuis: ⁊ logia. i. locutio logos sermo.

asyndeton
Dialyton.
Brachilo gia

Copula multiplicata facit Polysyntheton vsq.

Polysyntheton. Polysyndeton.

¶ Polysyntheton est oro multis nexa ꝯiunctionibus. Uer. athamasq thoasq polidesq neoptolemus primusq machaon. Polysyntheton .i. multipliciter ꝯpositum a poly multū: syntheton compositū. dicitur etiā polysyndeton .i. multipliciter coniunctum/colligaton/connexum. a poly .i. multum. ꝛ syndeton .i. coniunctum.

Finem principio repetens Anadiplosin edes.

Anadiplosis.

¶ Anadiplosis est finis versus in principio alterius repetitio: vt vrbs hetrusca: solo. sequitur pulcherrim⁹ astur: astur equo fidens ꝛ ꝟsicoloribus armis. Anadiplosis est reduplicatio. ab ana .i. re ꝛ diplosis .i. duplicatio/duplaso/ ꝛ diploo .i. duplico diaplosios duplus. duploos .i. duplex.

Principium fit idem nonnunq̄ versibus apte.

Anaphora. Anaphora secunda .i.

¶ Anaphora est relatio ꝟbi eiusdem aut similis per principia cōpluriū versuū: vt Nate mee vires mea magna potētia solus. Nate pr̄is sūmi qui tela typhoia temnis. Item. Spes tu nunc vna senecte. Tu requies misere decus imperiūq Latini Te penes: in te ois domus inclinata recūbit. est ꝛ scda anaphora: authore Diomede per quā elocutio nō ꝯuenienter respōdens aliud refert occulte vt est apud Salu. Sꝫ antea item ꝯiurauere pauci in q̄bus Catilina de qua q̄ breuissime potero dicā Hic de qua intelligendū ꝯiuratione. anaphora est relatio ab ana .i. re ꝛ phora latio anaphoro refero: anaphoricos .i. relat⁹. anaphora ꝓceleumatic⁹ est. Nam ana pyrrichiū esse ostendit analecta apud Martialem ideo hexametrū non ingreditur.

Principio ꝛ fini reperitur versus eodem.

Epanalepsis. * Epanalepsis carmen hexametruꝫ ingredi non potest. * Figura hec freq̄ns est in ꝟmone familiari ꝛ .i. sacris literis.

¶ Epanalepsis est quū eadē dictio ꝛ principiū ꝟsus ꝛ clausulā tenet: vt multa sup Priamo rogitās: sup hectore multa. ante etiā sceptrū dictei regis ꝛ ante. Pauper amet caute: timeat maledicere pauꝑ. Est item epanalepsis cuꝫ maiore significato facta repetitio: vt patet in quā me lumine orbauit pater. Uerg. Te nemus angitie, vitrea te fucinus vnda. Te liquidi fleuere lacus. Hora. Heu heu fugaces posthume posthume labunt̄ anni. Epanalepsis interpretat̄ redacceptio: replicatio: repetitio ab epi ꝛ ana q̄ cōiuncta significāt re: iterū rursum ꝛ lepsis .i. acceptio. Epanalambano .i. repeto. hꝫ hec dictio in principio tribrachū: ideo hexametrū non ingreditur.

Dictio format Epizeuxim cum vi geminata.

Epizeuxis. Epimone.

¶ Epizeuxis est eiusdē dictionis sine medio gemiatio cū ipetu ꝓnūciatiōis vt me me adsuꝫ q̄ feci in me ꝯuertite ferrū. O rutuli mea fraus ois. Interp̄tatur cōiūctio aut combinatio. Uocatur etiā epimone .i. perseuerātia/insistētia vel assiduitas.

In simili verbo ludit quandoq poeta

Paronomasia.

¶ Paronomasia est veluti q̄dā denoiatio vel quoties aliud nomē efficit̄ de alio: vt nam inceptio est amētiū haud amātiū. sic donat⁹. diomedes ꝟo ait tūc fieri ponomasiā .i. denoiationē cū dictio iterat̄: mutata tn̄ aut lr̄a aut syllaba in significatiōe diuersa vt abire an obire te ꝯuenit. Nō ꝑtorē te. sꝫ p̄donē dicim⁹. Fit q̄ꝫ cū p̄cedenti noi aut nomē: aut ꝟbū annectit̄. ex eodē figuratū. vt fugā fugit: ludu ludit: factū facit: furorē furit: pugna pugnata est. Paronomasia dr̄ denoiatio aut iuxta nomē. a paro .i. iuxta: ꝛ onomasia nominatio. onoma nomē. hic nō multum distat prenomasia: qua (vt Fabi. in .ix. ait) est agnominatio que ex vicinia quadā predicti nois ducta casib⁹ declinat̄: vt apud Domitiū aphrū ꝓclātilla Mulier rex oim imperita in oib⁹ reb⁹ infelix. dr̄ apros .i. abꝛ onomasia. Corripiūt hec noia oēs syllabas. iō hexametris nō ꝯueniūt. Onoma nāq tū demō, omicron ω mega vertit duꝫ scōm oi y grecū mutat̄: vt synonymia. Hiero. apud Quin. per incuriā typographoꝝ sepe greca literatura vitiat̄: q: nūc per ω mega nūc per omicron imprimunt̄: ꝯ vt quedā nūc per ε nunc per η: sꝫ ad paronomasiā redeo de qua Fabi. lib. ix. ait. paronomasia est q̄ñ eodē verbo quasi falsū auget̄: vt q̄ lex priuatis hoibus: esse lex videbat̄. Huic (vt asserit ibidē Fabius) ꝯfinis est Antanaclasis. que est eiusdē verbi ꝯtraria significatio. quū (vt Rutili⁹ ait) id qd̄ ab altero dictū est: nō in eam mentē qua intelligit̄: sed in aliā aut contrariā accipitur vt quū proculei⁹ quereret̄ de filio q̄ is mortē suā expectaret: ꝛ ille dixisset se vero nō expectare: imo inquit rogo expectes. Uis huius exempli consistit in verbo expecto. de qua re in .ix. Fabius. sic loquitur doctissimus Badius noster. Si quis forte dictum procpleū non capit: sciat expectare propter si

Antanaclasis.

gnificare extra expectare: sed per metaphoram (in qua frequentius accipitur) duo Unū multū cupere ac desiderare sine expectare. Verg. eneid. ij. Quibus hector ab oris expectare venis. Et Job. Cunctis diebus quibus nunc milito expecto donec veniat immutatio mea quod inde tractum est: quod cuius aduentum auide cupim⁹ ad eum expectamus alterum quasi obseruare/differre/ et quod Galli dicunt attendere. Cum ergo filius negasset se expectare. i. auide petere mortē patris. pater rogauit vt expectaret. s. donec esset matura. i. nō acceleraret sibi mortem: Hec doctissimus amicus noster Badius. quo teste codex Laurentij Valle Antapodosis habet pro antanaclasis: forsitan aut inepte. Nam Antapodosis dicit ex aduerso aut contraria redditio quod iam dictis optime quadrat ab anti. i. contra et apodosis. i. redditio. Antanaclasis aduerbiū transfertur ex aduerso refractio. ab anti. i. contra et anaclasis. id est refractio. ab ana. i. re: et clasis. i. fractio clazo Frango. anaclazo reuerbero: refringo. clasma atis. fragmentum.

antapodosis.

Mobile cuique suum fixo connectitur apte.

¶ Schesisonomaton est quum singulis nominibus epitheta cōnectunt: vt Marsa magnus: peligna cohors: festina virū vis. Est quoque schesisonomaton: qn̄ in cōnexu sententiarū plures antonomasie ponunt: vt armipotēs tritonia virgo. Schesisonomaton transfert habitus vel habitudo noim. Cōponit em̄ ex ntō schesis. i. habitus et genitiuo onomaton. i. noim ab onomatos. i. nomen. In chesisonomatō vltima tantū producit: ideo hexametrū non ingreditur: apud Nigrum. Schesis est figure nomen quam ita definit. Schesis est multitudo in cōiūctorum noim in eadem oratione. Ut nubila/nix/grandoque procelle flumina venti.

Principis eadem est paromoeon litera multis.

¶ Paromoeon est: qn̄ ab eisdem literis diuerse dictiones sumunt initiū. Enni⁹. O tite tute: tati tibi tanta tyranne tulisti. Machinna multa minax minatur maxima muris. Est item paromoeon ſm diomedem: quum verba vel noia parū inflexa et tamen similia superioribus inferunt: vt multa viri virtus animo multusque recusat gentis honos. Paromoeon cū oe diphthongo interpretatur simile: paromoeos similis: aut iuxta simile a para. i. iuxta: et homoeos: idest similis aspiratione extrita vt in Dieresis/ Synereses/ Argyrippus ⁊c.

paromoeō

Verborum similis sit finis Homoeotelenton.

¶ Homoeoteleuton est quū similimodo plurime dictiones finiunt. Enni⁹ eos deduci euehi: qua deserui malui. Ver. Bella horrida bella. Homotelentō: aut homotelentō transfert a Cicerone in dignitatibus. silr desinēs ab homos. i. silr. Homoeos cum oe diphthōgo. i. similis: teleuton. i. finitum: telos. i. finis telo. i. finio pficio.

Homoeoteleuton.

Casus homoeoptoton erit similis tibi multus.

¶ Homoeoptotō vel homoptoton est orō vno similique casu cōpacta et excurrēs in eosdem et similes casus. Enni⁹ Merentes/flētes/lachrymātes/ac miserantes: sic Diomedes in Donato: p ac miserātes: legit/comitātes. Sallu. Apud Diomedem Maritimis ducib⁹ fontibus strenuisque ministris. Dicit ab homoeos. i. silis: aut homos. i. silr: et ptosis p ω mega. i. casus: quasi silr cadens: aut similium casuum.

Homoeoptoton.

Bella poliptoton varij sit clausula casus.

¶ Polyptoton est orō casuū varietate distincta: aut clausula varios casus retinēs vt Littora littoribus: cōtraria fluctibus vndas Imprecor arma armis. pugnēt ipsique nepotes. Terē. in te spes hegio nobis sita est: te solū habemus tu es patronus tu pater ille tibi moriens nos cōmendauit senex: si deseris tu: nos petim⁹. Itē. pater hic tuus: patrē hūc appellas: patris tu hui⁹ fili⁹ es Polyptoton dr̄: a polys. i. mult⁹: et ptosis. i. casus: quasi multorū casuū Huic figure et duab⁹ supiorib⁹ cognate sunt Metabole. Ploce. Coenonia. ideo nō pigebit ex Quintilian. lib. ix. aliquid de his subtexere. Metabole est rerū cōiūcta diuersitas. vt apud Ciceronē p cluentio i opianicū. Illū tabulas publicas violasse. cēsorias corripuisse: de curiones vniuersi iudicauerūt cum illo nemo rationē: nemo rem vllā contrahebat. nemo illum ex taz multis cognatis et affinib⁹ tutorē vnque liberis suis scripsit. deinceps adhuc multa. Ut hec in vnū congerunt: ita contra illa dispersa sunt: que a Cicerone dissipata dici puto (inquit Fabius) Hic segetes illic veniunt felicius vne Arborei fet⁹ alibi et deinceps. Metabole transfertur mutatio/transitus/traiectio a meta: id est

polyptotō ē qn̄ diuersi casus sibi inuicē respondēt.

trās ⁊ bolos aut bolei iactus. Ploce est frequētior repetitio: in qua media primis et medijs vltima cōgruūt. vt apud Ciceronē. Vrm iam hic factū deprehēdit partes conscripti non meū: ac pulcherrimū quidez factū: verū vt dixi. nō meū: sed vrm in hoc exemplo. inuenit etiā ātapadosis. i. contraria redditio. Est item ploce in epla Ciceronis ad Brutū. Ego cum in grām redierim cum Appio Claudio: ⁊ redierim per Cneum Pompeium: te ergo cuz redierim Ploce. item est iteratio verbor: hoc mō. Usqz adeo: scire tuū nihil est nisi te scire hoc sciat alter. Ploce transfert implicatio teste Raphaele Regio. Lexicon grecū ita hz Ploce est inclinatio annlsio nexus

Coenonia Coenonia est verborum idem significantium disiunctio aut separatio: hoc modo Uos enim statuistis: vos sniam dicistis vos indicastis. Coenonia interpretat cōicatio: hic enim verba disiuncta in re cōicāt a coenos. i. communis. Cicero in Catilinam abijt/ excessit/ erupit/ euasit. Hec figura videt ferme eadē cuz Tautologia Cecilius pleonasmum vocat: authore Fabio.

Sermonis series prelonga vocabitur hyrmos

Hyrmos. ❡ Hyrmos est series aut constuctio orōnis continue tenorē suū in multos versus protendens. Uerg. in. vj. Principio coelum ac terras camposqz liquentes. Lucentemqz globum lune titaniaqz astra. et in primo enei. Est in secessu longo locus insula portum efficit ⁊c. vnde teste Seruio. Hyrmos est longissimū hyperbaton. ⁊ dicitur hyrmos quasi syrmos. i. tractus a syro. i. traho. syrma. i. tractus ⁊ longa vestis

diasyrmos a syrmos fit diasyrmos: quasi detractio: a diasyro. i. detraho. Est eñ figura que tūc fit: quū magna verbis minuūtur ⁊ minima extolluntur. vt Quor emulari exoptat negligentiaz potius q̄ istor obscurā diligētiā. Fit item quū vna dictio ad duo significata trahitur: vt interstrepere anser olores.

E verbo in verbum climax it pulchra figura.

Climax. ❡ Climax est de verbo in verbū gradatio q̄ dicta repetit. ⁊ priusqz ad aliud descendat: in prioribus resistit. author Fabi. in. ix. vt aphricano. virtutez industria virtus gloriā: glia emulos comparauit. Climax apertiorē habet artem ⁊ magis affectatā ideoqz esse rarior dz author ibidē Fabius. Climax interpretat schala vel gradatio Uerg. Torua leena lupum sequitur lupus ipse capellaz. Gtūs est climatos: verū latinos eius nominis obliquis nondū visos comperio. Clima atos. i. regio.

❡ De tropis.

Tropus. Ertit ad improprium tropus omnia significatum.

❡ Tropus est vbi vel sermonis a propria significatiōe in aliā cū virtute mutatio. author Fabius in. viij. et. ix. cui suffragantur Donatus et Diomedes. vt vulpes pro astuto. bacchus p vnico. Intus canere p vtilitati proprie studere: tropi dicti a tropeo. i. vto trope. i. mutatio ⁊ cōuersio: q: vertūt a propria significatione ad impropriā plerūqz per similitudinē. Unde ⁊ motus

Tropi species. xij. dñr authore Quintiliano. ❡ Tropi spēs sunt. xij. Metaphora. Catachresis. Metalepsis. Metonymia. Antonomasia. Epitheton. Synecdoche. Onomatopeia Periphrasis. Hyperbaton. Hyperbole. Allegoria. Homoeosis. horuz oim generalis est metaphora ceteri oēs huius species videntur. author Diomedes.

Propter rem similem pro verbis verba repones.

Metaphora. ❡ Metaphora est rerū verborūqz per similitudinē translatio: vt rident prata sitiūt Segetes p florent ⁊ humore indigent ⁊ arent. hec figura (vt Fabi⁹. viij. ait) copiaz auget smonis pmittēdo mutuari qd nō habet quodqz est difficillimū pstat ne vlli rei nomen deesse videat. Trāsfertur ergo nomē aut verbū ex eo loco in quo ppriū erat in eum in quo aut ppriū deest aut translatū ppriū meliusest. id facimus aut quia necesse est aut quia significātius aut quia decēti⁹. vnde necessitate rustici dicunt gemmā in vitibus: quid enim dicerēt aliud? ⁊ sitire segetes. Itē alia ad ornatum lumen orationis generis claritatē ⁊ concionū procellas ⁊ eloqūētie flumina aut fulmina. sic Maro dixit. Classiqz immittit habenas. Et arrectisqz aurib⁹ astāt Ferrūqz armare veneno apud Uergiliū duplex est metaphora. Nā ⁊ veneno armare ⁊ ferrum armari trāslatio est quā metaphorā greci vocant: metapherin. i. transferre: metaphora est proceleumaticus ideo hexametrumnon ingreditur.

Esto catachresis bona vocis abusio nobis.

¶ Catachresis est vsurpatio nominis alieni vt patricidā matris quoq; aut fratris interfectorem dicimus authore Fabio in.viij.quū pprie is dicatur qui patrem occiderit:sic piscinā per hanc figurā dicim⁹ que pisces nō habet.catachresis est vsurpatio vel abusi.a cata.i.contra & chresis.i.vsus quasi contra vsum catachraome .i. abutor:catachresticus abusiuus:catachrestice.i.abusiue.Aduerbia qualitatis grece.in os longū desinūt & ita vtūtur eis latinissimi.vt Catachresticos metaphoricos ironicos &c. Verg.Metaphoricos potius q̄ catachresticos dixit in.ix.ene. An sese mucrone obtantū dedecus amens inducat.i.feriat.catachresis enim vt fabius in octauo scribit nō habentib⁹ nomen suū accōmodat qr in primo est.sic dicunt̄ pixides cuiuscūq; materie sunt q̄q; a buxo nomen habeāt.itaq; catachresis est necessaria qr multe res pprijs vocabulis carentes per eam vocabula inueniunt. Nam et qui iaculū emit iaculari dr qui pilam aut sudē appellatione priuatim sibi assignata caret & vt lapidare quid sit manifestū est.ita glebarū testarūq; iactus non habet nomen vnde abusio que catachresis dicitur necessaria est. Author:Quintilianus.

¶ At metalepsis erit transumptio facta gradatim

¶ Metalepsis est transumptio gradatim facta:quū dictio aliud a sua ppria significatione ex his que precesserūt denotat:vt post aliquot me regna videns mirabor aristas.post aliquos aristas ergo post segetes:& sic post estates & proinde post aliquot annos.& de ventis in primo Aeneidos.Sed pater omnipotēs speluncis abdidit atris hoc metuens regemq; dedit &c.Ab artis enim nigre intelligunt̄.ex nigris tenebras habentes:& per hoc in preces pfunde:vt cum Donato asserit Diomedes Metalepsis est transumptio a meta.i.trans.& lepsis.i.sumptio vel acceptio.

Dico metonymiam Bacchum bibo:vina coronant.

¶ Metonymia est nominis trāsmutatio: quoties p inuētore inuentū p cōtinente contentū:p efficiēte eff.ctū:p possesso possessorē:aut cōtra capim⁹.Hec definitio ex Donato et Diomede et ex quintiliano lib.ix.colligit̄. Fit itaq; Metonymia primo vbi per id qd cōtinet:id qd continet̄ ostendit:vt Nunc pateras libate Joui.i. vina Caelo gratissim⁹ amnis.i.coelicolis.Scdo ecōtrario:vt crateras magnos statuūt. ac vina coronāt.vina p vasis dixit:authore Seruio antiqui eī coronabāt pocula et sic libabāt vnde est.Magnū cratera corona induit impletq; mero. Serui⁹ Synecdochen vocat p metonymia.Tertio vbi per inuentorē inuentū ostendit̄ Terētius.sine serere et baccho triget venus.i. sine pane & vino languet libido. Quarto ediuerso. Plautus teste Seruio in superiorē Vergilij versum. Uinum precemur: nam hic deus presens adest bacchum vini repertorem. Quinto vbi per efficientez id qd efficit̄ intelligimus.vt melior remis.Infer enim velocitatem:sed velocitatez que per remos fit. Sexto ab eo quod fit id qd facit:vt frigus pigrum:qr pigros efficit.Moestūq; timorē mittite.i.qui vos moestos & tristes efficit. Septimo vbi possessor.p possesso accipit̄.Sic hominē deuorari dicimus cuius patrimoniū absumitur Verg. Jam proxim⁹ ardet Ucalegon.Quomodo vt in nono Quintilian⁹ ait: sunt innumerabiles species.Ideo Donatus quatuor modis enumeratis subiūgit: hec exempli causa posita addiscentib⁹ sunt reliqua demōstrabit lectio.Metonymia trāsfertur nominis transmutatio a meta.i.trans:& Onoma.i.nomen Onomazo nomino Onomasia nominatio.Onoma mutat prius o breue in o longū & secunduz o in y grecū in plerisq; compositis:vt Metonymia.Patronymicum synonymū. Hieronymus &c.Uiderat qui mihi parum credit Lexicon grecum.

Appellatiuum proprij vice saepe locatur.

¶ Antonomasia est vocabulū qd sine nomine positū loco eius fungit̄ vt magnanimus Anchisiades p enea.Saturnia:p iunone author in.viij.Fab⁹. Arma viruq; cano.Aenea est Antonomasia:teste Diomede & Domitor maris p neptuno/Antonomasia dr: Characterismos:q̄ per accidētia rem designat:vt caluo seruiret Roma Neroni p Domitiano.Que vero p excellentiā fit dr: Exoche:& Caterochè:vt poeta apud grecos p Homero apd latinos p Uergilio & ius ciuile p iure Romanorū: antonomasia fit tribus modis.Ab aio:vt magnanim⁹ anchisiades .i. aeneas a corpe vt ipse arduus.i. Polyphem⁹.extrinsec⁹:vt infoelix puer atq; impar cōgress⁹ achilli.i. Troilus antonomasia interpretat̄ p nominatio aut p nomine.enti.i.p:& Onoma.i.nomen.Onomaso nomino.Onomasia noiatio.antonomasia ppter trib:achū

Catachresis.
Catachresis necessaria est.
* Huiusmodi in proprietates veniunt in vsum propter necessitatez qm̄ non habemus ppria vocabula quib⁹ rem illaz significemus.
Metalepsis.
* Arista i hoc versu Uergilian. Annos significat: neq; enim ex iunctura pōt aliud significare.
Metonymia.
Antonomasia.
Characterismos.
Exoche.
Catherochè.

inclusum hexametris nō congruit. Characterismos interpretat effictio aut presignis iudiciū a character.i.signum & figura. Exoche.i.excellētia vel eminentia. Exochos: excellēs: egregi⁹: catheroche: per excellentiā. a cata.i.per: & exoche excellentia Verg. Bones per exochen vel catexochem nominauit. Que cura bonū: quis cult⁹ habendo sit pecori. Et dodonam. deficerent sylue: & victum dodona negaret.

Epithetō.

Exornat carmen fixo bene mobile quadrans.

¶ Epitheton est appositū noi adiectiuo ppetuā ferme naturā rei indicās: vt alma Ceres. Pulchra ven⁹. Tristia bella. dulce mustū. Eo poete & frequētius & liberius vtunt. Itaq3 & dentes albi & hūida vina in his nō repłēdim⁹. Apd oratores nisi aliquid efficit: redūdat. Tūc aūt efficit si absq3 illo qd dr minus est qualia sunt. O scelus abhominandū. O deformē libidinē author Fabi⁹ lib. viij. Epitheton transfert apositū ab epi pposítione que in cōpositis significat in: ad super: & theton.i. positū.

* Epitheta, tribus modis sumuntur.

¶ Epitheton est pceleumatic⁹: ideo hexametrū aduersat. Epitheta sumunt trib⁹ modis. Ab aio: vt iustus impator cōtentor diuū Mezentius. A corpore. vt pulcher Julus extrinsecus idq3 pluritariā. A loco: vt Ulysses Jtacus. ab actu: vt aenea nutrix Careta. Ab euētu: vt Insula diues opū tenedos. Epithetō ab antonomasia differt: anthore Donato. Hec em vicē nois sustinet. Illud sine noie reperit nūq3: vt dira Celeno dia camilla. His duob⁹ tropis. vt vituperam⁹. vel ostēdim⁹: vel laudam⁹

Synecdoche.

Pro naui puppis contra ve Synecdoche habetur.

¶ Synecdoche est figura cū a parte totū intelligit aut cōtra nūerusve pro nūero sumit. Primo itaq3 a parte totū intelligit: vt in.j. enei. Puppesq3 tue: pubesq3 tuorū Aut portū tenet: aut pleno subit ostia velo. A puppib⁹ em naues significat A pube totos hoies. Scdo a toto pars intelligit: vt in eodē libro ipsius ante oculos ingens a vertice pontus in puppim fert.i. multa ponti aqua: nō totus pontus & alibi Fontēq3 ignem ferebāt.i. aliquantū aque ex fonte. Utriusq3 modi exemplū continet hic versus. Da requiem puppi veniet cu3 frigidus annus. pro naui: & hyeme ¶ Tertio. capitur nūerus p nūero. Naues armato milite cōplent. Hostis murosq3 p militibus & hostibus dixit. Meminisse aūt debemus ait Donatus quādo a parte totum intelligit: id faciendū esse ab insigniori parte. Fit item synecdoche quoties verbū vel adiectiuū: regit partem in actō vel in ablatiuo: vt ingulū doluit: nudus crura. de hac in Syntaxi affatim disputatū est. Synecdoche itē est vt ait Fabius lib. ix. quū subtractū verbū aliquod satis ex ceteris intelligitur: vt Celius in Antoniū. Stupere gaudio simul em audit coepit. Cui similia sunt illa meo quidē indicio: ait Fabius in quib⁹ verba decēt & pudoris gra subtrahunt. Nouim⁹ q̄ te trāsuersa tuētib⁹ hircnis. Et quo sed faciles nymphe risere sacello. Hanc qdā Aposiopesim putāt frustra. Nā illa qd taceat incertū est aut certe lōgiore fmone explicādū. Hic vnū verbū manifestū quidē desiderat q̄ si aposiopesis est: nihil nō in quod est aliqd idē appellabit. Hec Fabius. Synecdoche trāsfert cōceptio vel cōprehensio. A Cicerone vero in dignitatib⁹: dr intellectio. Synecdochios.i. comprehensim.

Onomatopeia.

Sepe sonus causam fingendi nomina prestat.

¶ Onomatopeia est dictiōis ex sono pfictio: vt mugio: hinnio: pipillo Clamorq3 virum clangorq3 tubarum. Atq3 leuē stipulā crepitātib⁹ vrere flāmis: dr ab Onomatos.i. nomē: & poeia.i. fictio hoc est nois fictio cōtinet id nomē in principio pceleumaticū. sic em grece scribitur ονοματωποια. Ideo ab hexametris nō admittitur De hoc tropo ait in octauo Fabius. Onomatopeia est fictio nois greci inter maximas habita virtutes: nobis vix pmittit: idē tū mugit⁹ & sibili⁹ & murmur venerūt Fit aūt qn vocis cōfuse nomē ad imitandū sonū affingim⁹: vt quū dicim⁹ halatu3 Boum mugitū: equo4 hinnitū: eris tinnitū. Teribilis buccine sonitū. Taratātara. Enni⁹. At tuba terribili sonitu taratantara dixit. Scrofa q3 a sc no dicta credit.

Periphrasis.

* Periphrasis fit duobus modis.

Rem circunloquimur fit quando periphrasis apta.

¶ Periphrasis est circūlocutio quedā: quū id quod vno aut paucioib⁹ vbis dici pōt: plibus explicatur. Uer. Et iā prima nouo spargebat lumine terras. Tithoni croceum linquens aurora cubile.i. dies oriebat. Idem tps erat quo prima quies mortalibus egris Incipit: & dono diuū gratissima serpit.i. nox erat. Ouiū teneros depellere fet⁹.i. hagnos. periphrasis transfert circūlocutio. a peri.i. circū: & phrasis i. locutio. phrazo.i. dico: vel dissero. Periphrasis fit bifariā aut ordinande rei causa

que pulchra est quū breuitatē splēdide pduxit: vt in supioribꝰ exēplis aut vitande rei cā q̄ turpis est quū foeditatē circuitu deuitat sic placidūq; petiui coniugis effusus gremio per mēbra soporē. hoc circuitu euitata decēter oscoenitate oñdi ꝯcubitum. Itē hoc faciūt nimio luxu ne obtusior vsus sit genitali aruo ꝛ sulcos oblimet inertes. hoc eñ circuitu significat ꝯceptū femine, difficilē; in Donato p vitande librarioꝝ incuria mendose legitur iuuande ꝛ vituperande: vt ex Diomede liquet.

Ualde turbatus vocum sit hyperbaton ordo.

¶ Hyperbaton est trāscensio quedā verboꝝ ordinē perturbās. Uerg. in. xij. Interea reges: ingenti mole latinus. Quadrijugo vehitur curru cui tempora circū aura tibis sex radij fulgētia cingunt. Solis aui specimen bigis it turnꝰ in albis Bina manu lato crispans hastilia ferro. hic pater eneas romane stirpis origo. Sydereo flagrās clypeo: ꝛ celestibus armis. Et iuxta ascaniꝰ magne spes altera rome. Procedunt castris. hic hyperbaton est teste Seruio. Interea reges pcedūt castris. Latinus vehitur quadriiugo curru. Est hic etiā plepsis vt ante declarauimꝰ. Frequēter eñ in eadē oñone diuerse figure ꝯperiunt diuersis rōnibꝰ. Fabi. in. viij. hyperbaton verbi trāsgressionē interpretatur quā freqūēter ratio cōparationis ꝛ decor poscit. Fit eñ frequētissime aspera/dura/dissoluta ꝛ hians oratio: si ad necessitatē ordinis sui verba redigātur ꝛ vt quoq; oritur. ita pximis etiā si vinceri non pōt: alligetur: itaq; quoties decoris gratia ꝯtrahitur longius verbū: pprie hyperbati tenet nomen. Animaduerti iudices oēm accusatoris orationē in duas diuisam esse partes. Nam in duas partes diuisum esse rectū erat: sed durū ꝛ incomptū. Hyperbati species sūt quinq;. Hysterologia siue hysteron pteron/anastrophe/parēthesis/sinchesis/mesis. Hyperbaton dr̄ ab hyperbeno. i. transcendo vel transgredior Hyperbalo extendo. supero. hyperbasia vel hyperbasis transgressio.

Hypbatō.

*Uarie figure frequenter in eadē oñone ꝯperiūtur ob diuersas rōnes.

Hysteron ꝛ protheron: postponas si ante locanda.

¶ Hysterologia siue hysteron pteron est sentētie cū verbis ordo mutatus. Uer. Et torrere parāt flāmis ꝛ frāgere saxo: prius eñ saxo frāgunt q̄ torrent. Idē post q̄ altos tetigit fluctꝰ ꝛ ad equora venit. Nam prius ad equora venit. q̄ tetigitꝰ fluctus idem in. ij. eñ. Moriamur ꝛ in media arma ruamꝰ: p in media arma ruamur: ꝛ moriamur vt notauit Priscia. i lib. xvij. Sic me Margarita nutriuit ꝛ peperit hysterō. i. vltimū; post nouissime. inde hysterologia ꝑpostera locutio: pteron. i. prius.

Hysteron proteron.

Ordo inuersus erit tibi anastropha prepositura

¶ Anastrophe est verborum tantum ordo preposterus. vt Italiam contra: maria omnia circum. Transtra per ꝛ remos: pro; cōtra Italiam. Anastrophe est reuersio vel inuersio/anastropho: reuerto.

Anastrophe.

Interiecta parenthesis est sententia queuis.

¶ Parenthesis est interposita formatio diuerse sententie. vt Eneas (neq; enim patrius consistere mentem passus amor) rapidum ad naues premittit achaten. interpretatur interpositio. a para. ꝛ en: que duo dicunt inter: et thesis positio. Hanc figuram dialypsim. i. dissolutionem vocat Diomedes. a dialio. i. dissolno.

Parenthesis.

Synchesis est prolum vocum aut confusio sensus.

¶ Synchesis est hyperbaton obscurū ꝛ ex omni parte cōfusū. Uerg. i. enei. Treis notus abreptas in saxa latētia torquet. Saxa vocant itali medijs q̄ i fluctibꝰ aras. Est aūt hic ordo: treis naues abreptas notꝰ torquet in saxa q̄ saxa in medijs fluctibus latētia itali vocāt aras. In eodē. Uina bonꝰ q̄ deinde cadis onerarat acestes Littore trinacrio dederatq; abeūtibꝰ heros. Diuidit: quū sit ordo: deide heros diuidit vina q̄ bonꝰ acestes onerarat cadis ꝛ de littore trinacrio abeūtibꝰ dederat. Et ij. eñ. Iuuenes fortissima frustra. pectora si vobis audētē extrema cupido est. Certa seq̄ q̄ sit rebꝰ fortuna videtis. Excessere oēs adytis arisq; relictis. Dij qbꝰ imperiū hoc steterat: succurritis vrbi. Incēse moriamur ꝛ in media arma ruamus. Est eñ ordo. iuuenes fortissima pectora frustra succurritis vrbi incēse. Oēs dij quibꝰ imperiū hoc steterat excessere adytis arisq; relictis videtis que fortuna sit rebus: si vobis certa cupido est sequi me audentem extrema ruamus in media arma ꝛ moriamur. Synchesis transfert confusio. a syn. i. con: ꝛ chesis i. fusio. a cheo. i. fundo.

Synchesis.

Quoq; interposito per Tmesim verbula scindo.

Tmesis.

¶ Tmesis est vnius compositi vel, simplicis sectio vna dictiõe vel pluribus inter iectis veluti/ Est boree regio septẽ subiecta trioni. Saxo cere cõminuit brũz. Et ms sili Portant iuuenes ad littora tanas: p cerebrũm & Masilitanas. Hec figura nõ facile admittit nisi multorũ authoritate fulciat. Tmesis disyllaba dictio nõ teme sis transfert sectio/scissio/diuisio. Temno. i. incido. tmasso. i. scindo. Eadez vocatur

Diacope.

Diacope id est intercisio diacopto. intercido. ẽ dia. i. per & copto. i. incido.

Excessus fidei manifestus Hyperbola fertur.

Hyperbole.

¶ Hyperbole est oro excedẽs fidẽ augẽdi minuẽdi ve cã. Augẽdi vt niue cãdidior fulminis ocyor alis. Astra ferit sonus ẽneorũ clãgorq tubarũ. Minuendi cã: vivit ossibus heret. Tardior testudine. Cato ait supplatio. a Fabio lib. viij. Superiectio dr a quibusdam excessus. Componit ab hyper. i. super: & bole vel bolos. i. iactus.

Dic Allegoriam sensu si verba repugnent.

Allegoria.

¶ Allegoria est tropus quo aliud significat: aliud dr: & ita vba sensu. i. sensui repugnãt. Uers. in li. ij. geo. Sed nos immẽsum spatio cõfecim⁹ equor. Et iam tps equũ fumãtia soluere colla. i. q̃ tractãda fuerãt affatim explicuim⁹: iam cõgruũ est carmẽ finire. sic in buccolico ludicro. Claudite iam riuos pueri sat prata biberũt. Hor. in Odis. O nauis referẽt in mare te noui fluctus. O quid agis fortiter occupa portũ hic per nauem allegorice pplm intelligit: per fluctuũ tempestatẽ: bella ciuilia. per portũ pacem & concordiã. ¶ Allegoria. Fabi. in. viij. inuersionẽ vocat/ Raphael Regius asserit. dicit ab alloagoreũ. i. alius agẽdo. Cõstat allegoria ex spõdeo & tribracho. Ideo Manci. & ceteri turpiter citra necessitatẽ abusi sunt huius nois q̃titate scribit. eñ grece αλληγορια Ita certe apud Quint. (vbi grece scriptũ esse ẽdum) Italica impressio. semp habet aut immerito: q: q̃rũ ad scdaz partẽ eiusdẽ originis est cum κατηγορια categoria. i. accusatio & predicamentũ κατηγορεο categoreo accuso & predico. categoreos accusator. a cata. i. aduersus: cõtra in ex. per scdaz αγορευω agoreno. i. dico cõcinor. Eodẽ modo allegoria fit ex allo. i. aliud & agoreno: ergo sine dubio scribitur similiter p η qd in e longũ vertimus. Qui apud Quinti. aliter impresserũt, non mutauissent italicã impressionẽ si hec bene cõsiderassent: sz nil mirandũ: quũ per incuriã. Cacozelia per επιλον: ironia p omicron & plura male exarata cõspiciant. Allegorie spẽs multe sunt: e quib⁹ septẽ eminẽt: vt Donatus ait

* Allegoria a Fabi. inuersio dicitur.

* Allegorie spẽs.

Ironia/ antiphrasis/ enigma/ charientismos/ paroemia/ sarcasmos/ asteismos.

Ironia.

Illudens recte sermo Ironia feretur.

¶ Ironia est dissimulatio aut illusio qua contraria ostendunt sensui quẽ vba pre se ferũt. vt egregiã vero laudẽ & spolia ampla refertis: tuq puer tuus: sz his superis labor est: id populus curat sz hanc nisi grauitas pnũciationis adiuuerit: cõfiteri videbitur qd negare cõtendit. vt Uerres pretor vrbanus homo sanctus & diligẽs et in Clodiũ. Integritas tuate purgauit mihi crede pudor eripuit vita anteacta seruauit. Ironia dr ab ειρωνευομαι ironeuomẽ. est dissimulo & cauillator: ie decipio ironia est cauillator & colax. Socrates vulgo iron dicebatur. i. agens imperitum & admirator aliorum tanq̃ sapientium vt meminit Fabius.

Antiphrasis verbum sit per contraria dictum.

Antiphrasis.

¶ Antiphrasis est vni⁹ vbi ironia. vt bellũ q̃ minime bellũ est. & lucus q̃ minime lucet. Hec Dona. & Diomedes addẽs parcas dic: q̃ minime parcãt. Meminit hui⁹ rei Quinti. in. j. de institutione orato. dicẽs. Et etiã ne a cõtrarijs aliqua sinamus trahi: vt lucus q: vmbra opacus parũ luceat: & ludus q: sit longissim⁹ ab lusu dis q: minime diues. Uarro. parcas quasi partas dici vult t in o mutata: a partu q̃ nascentib⁹ bonũ aut malũ cõferũt authore Hesiodo. vt meminit Gel. Ideo Augu. datẖ⁹ cõtra Prisci. debacchat oñdens p antiphrasim nõ dici bellũ parcas: ludũ lucrũ &c. hac etiã figura nonnũq̃ quos nanos conspicim⁹ athlantes vocamus: & ethiopes argenteos. hec ab ironia differt pnũciando mutat affectũ & significationẽ. Antiphrasis vo diuersitatẽ rei denotat: vt Diomedes ait. Antiphrasis est p cõtrariũ locutio. ab anti. i. contra & phrasis. i. locutio. Antiphaticos contradictorius.

* Noia q̃ p antiphrasim, dñt an gustin⁹ d.ithus senẽ. refellit eos q̃ hec noia p cõtrariuz dici iopinãtur.

¶ Aenigma supra declaratum est.

Charientismos.

At Charientismos tibi moliet aspera dictu.

¶ Charientismos est tropus quo dura dictu gratius pferuntur: vt si interroganti

non me q̃sivit quispiã? respõderis bona fortuna.i.nemo.nũquid vis aliud vt recte valeas.i.nihil. Carientismos: idest gratificatio vrbanitas a χαριεντισμος charis charientos.i.gratus: gratiosus χαρις charis itis.i.gratia. Charientizome.i.iocor nugnor: vrbanus sum: alludo. Charizomo.i.dono gratificor.

Sermo procul notus festiua Paroemia fertur.

¶ Paroemia est accõmodatũ reb⁹ tpibusq; pverbiũ: vt lupus est in fabula. adest is cuius presentia loqui vetamur. lupi em̃ vocẽ adimere credũt ei quẽ priores cõspexerint. Verg. Lupi. Moerim videre priores. Cocta numerabimus exta.i.vt Diomedes ait ex euẽtu rem sciem⁹. Nos poma natam⁹ quoties indoctus: ignobilis improbus: inter doctos: aut nobiles: aut pbos nũerare cupit: velut in pomis olenũ.i.paroemia pverbium. Paroemiacus pverbialis. Dicitur a para.i.iuxta ⁊ oeme.i. cantus vel cantilena: quasi iuxta omniũ cantilenã. In Donato ⁊ Diomede mendose legitur paranomia: pro paroemia. hos librariorũ incuria excusat. Alexãder venia caret dicẽs. Est et epizeuxis ⁊ anaphora paronomia: sed hic ferme oia figurarum nomina corrumpit: vt legenti liquet mediocriter docto.

Paroemia

* Illud Terẽtij in Phormio. Aduersus stimulum calces paroemia est

Hosticus irrisus nobis Sarcasmos habetur.

¶ Sarcasmos est plena odio atq; ostilis derisio. Verg. in. xij. enei. En agros ⁊ quã bello Troiane petisti Hesperiã metire iacẽs. Et in ij. ene. Pyrrhus ad Priamũ. Referes. ergo hec ⁊ nuncius ibis. Pelide genitori: illi mea tristia fata. Degeneremq; Neoptolemũ narrare memẽto. Sarcasmos sil'is est. Mycterismos cũ quodã risu ⁊ cõtractione nariũ subdola illusio. Fabi⁹ in. viij. Adijcit his mycterismos simulat⁹ qdẽ: sz nõ latẽs derisus. scribit id nomẽ grece cũ y greco in p̃ma syllaba: ⁊ η quã in e longã ṽtimus in scd̃a μυκτηρισμος mycterismos.i.subsãnatio. a mycteriso.i. subsanno. idq; a μυκτηρηρος mycthereros: penul. gti lõga: vt crater cris.i.nasus

sarcasmos

Mycterismos.

Simplicitas Asteismos erit si rustica desit.

¶ Asteismos est tropus multiplex nũeroseq; ṽtutis. Nã est q̃cq̃d rustica simplicitate caret ⁊ faceta satis vrbanitate exprimit: vt apũ Verg. in buc. Qui Bauiũ non odit amet tua carmina Meui. Atq; idẽ iungat vulpes ⁊ mulgeat hircos.i.p pena ei cõtingat vt diligas Meuiũ peiorẽ poetã. Nã Meui⁹ ⁊ Baui⁹ pessimi fuerũt poete inimici tam Horatio q̃ Verg. vñ Hora. Mala soluta nauis erit alite ferẽs oletẽ Meuiũ. Iungere vulpes ⁊ mulgere hircos est cõtra naturã q̃cq̃ conari. Niger cũ Alexandro etiã antisimon vocat hãc figurã: doctiores Asteismon. dũtaxat quos potius imitandos cẽseo. Asteismos est dictio tetrasyllaba duobus trocheis cõstans: ideo Synereſim fecim⁹: vt Verg. in alueraria. Asteismos trãsfert vrbanitas: a astelos.i.vrbanus. Asteizome.i.vrbanus sum. Asteizo.i.iocor.

Asteismos

Nota parum demonstrat Homoeosis mage notis.

¶ Homoeosis est minus note rei p similitudinẽ ei⁹ q̃ magis nota est demõstratio Eius spẽs sũt tres. Icon/parabola/ paradigma. Homoeosis trãsfert sil'itudo. ab homoeos cũ oe diphthõgo.i.sil'is hinc homoeologia.i.sil'is locutio. Est aũt. hõeologia orõnis vitiũ quũ nulla varietatis grã leuat tediũ: atq; est tota coloris vni⁹ q̃ maxime deprehendit carens arte oratoria. Autho: Fabi. in. viij. Contrariũ huic vitiũ est Soraesmos: quedã mista ex varia rõne linguarũ orõ vt si atticis Dorica Aeolia/Ionia: etiã dicta cõfundas. Cui simile vitiũ est apud nos si qs sublimia humilib⁹: vetera nouis: poetica vulgaribus misceat. Id em̃ tale est mõstrũ: quale Hora. in principio artis poetice fingit. autho: in. viij. Fab i⁹: apud quẽ Vala ⁊ Aldus legũt. Soraesmos. Regius vero Coenismos: a coenoneo.i.cõico: legit. vñ etiã coenonia.i.cõicatio rectius d: q̃ coenoeia. Badi⁹ nr̃ vir acerrimi iudicij suffragat hic Valle ⁊ Aldo Soraesmos cũ ae diphthongo dicit aceruatio ⁊ cõgeries. Soros per ω mega ante r.i.cumulus: aceruus. Soreuo cumulo. Soreia per ei diphthongon.i.congeries. Soreumatos.i.cumulus. Soreusis aceruatio.

Homoeosis.

Hõeosis spẽs tres.

Homoeologia.

soroesmos

Est icon quoties forme bene confero formam.

¶ Icon est psonarũ inter se vel eor q̃ psonis accidũt cõparatio. vt Os humerosq; deo sil'is. Aut icon est forme ad formã collatio laudis aut vituperatiõis cã. vt ibat in pliũ corpore tauri validissimi: impetu leonis acerrimi. Et iste quotidie p forũ tã q̃ iubatus draco serpit dẽtib⁹ adũcis. Hec figura a Diomede vocat etiã Icasmos Alio nole d: Catatyposis Icõ onos penultima genetiui correpta cũ ei diphthõgo

Icon

Icasmos. in prima si grece scribit trāsfert imago/similitudo. Icasmos idē. ¶ Catatyposis interpretat iuxta figurā aut formā: vt Oia Mercurio similis: vocēq; colorēq;. Et crines flauos ꝛ membra decora iuuēte. Dicit aūt cata.i.per scdm: ꝛ a typosis per ω mega.i.impressio ꝛ formatio. typos.i.forma: figura adūbratio. typoo. signo formo. ab hypo.i. sub ꝛ typosis fit hypotyposis.i.informatio: designatio: dispositio. hypotypoo.i.p figurā demōstro/designo. Hypotyposis dr a Cice. sub oculos subiectio vt ait Fabi⁹ lib.ix. Est aūt hypotyposis qdā ꝓposita forma rerū ita expressa vbis vt cerni poti⁹ q̄ audiri videat veluti ipse inflāmatus scelere ac furore in forū venit ardebāt oculi. toto ex ore crudelitas emicabat. Huic figure cognata est Metastasis: que est temporꝫ trāslatio q̄ ita q̄ futura sint aut futura fuerint imaginamur: vt nō narrari res sꝫ agi videat. Author ibidē Fabi⁹ veluti Credite vos intueri hec: q̄ nō vidistis oculis: animis cernere potestis. Eadē ferme dr Enargia: q̄ est rerū gestarū aut quasi gestarū sub ocłos inductio: vt ac veluti in somnis ocłos vbi languida pressit. Nocte quies. nec q̄cq; auidos extēdere curs⁹. Uelle videmur ꝛ in medijs conatib⁹ agris Succidimus nō lingua valet: nō corpore note. Sufficiunt vires nec vox nec verba sequunt. Metastasis transfert trāsmutatio ꝛ transit⁹. a meta.i.trans ꝛ stasis ios.i. statio. ¶ Enargia euidētia est cū a prima vocali in scda syllaba et ei diphthōgo in tertia apd grecos: nos in i longū ꝯtim⁹. Enarges.i. manifest⁹. enargia ꝯo cū scda vocali in scda syllaba dr efficacia. act⁹ ꝛ actio. ꝛ cū ei diphthōgo sicr in penultima.

Marginal notes: Icasmos. — Catatyposis. — Hipotyposis. — Metastasis. — Enargia. — * Enargia.

Jure disertus erit quisquis rem comparat apte

¶ Parabola est rerū gn̄e dissimiliū cōparatio: vt qualis mugit⁹ fugit cū saucius arā Taurus ꝛ incertā excussit ceruice securim. Huic venuste subijci solet. Antapodosis est ꝯtraria reditio vel ex aduerso. ex anti.i.cōtra: ꝛ apodosis redditio. hec vt in. viij. ait Fabius: rem vtrāq; cōparat ꝛ velut subijci oculis ꝛ pariter ondit Cicero ꝓ murena: vt aiūt in grecis artificib⁹ eos auloedos esse q̄ cytharoedi fieri nō potuerūt: sic nos videm⁹ que oratores euadere nō potuerūt: ad iuris studiū deuenire. parabolā Fabius lib.v. appellat exēplū. Diomedes vero similitudinē. alij cōparationē. facit id nomen ꝓceleumaticū: ideo hexametrū nō ingredit. proinde nō credo Mancinello id nomen deducenti ex para.i.iuxta: ꝛ bule cuꝫ ου diphthongo.i.consiliū ꝛ snia quasi iuxta sententiā q̄q; nō ignorē interim correptionis grā alterā diphthongi vocalē apud grecos abijci. tamen mihi placet parabolam dici adiectionē a para.i. ad ꝛ iuxta: ꝛ bole.i.actus. Ballo iacio vt sit adiecta cuiq; rei comparatio.

Marginal note: * In hoc exēplo ex marone desumpto os hūerosq; deo similis Enee pulchritudo aliciuius dei pulchritudini adsimilatur cū deus ꝛ hō smepicuꝫ marie mēbroꝫ similitudine teneātur.

Exemplum facti vel dicti fit paradigma.

¶ Paradigma est exēpli hortātis vel dehortātis enarratio. Hortantis vt Antenor potuit medijs elapsus achiuis Illiricos penetrare sinus ꝛc. Dehortātis aut deterrentis. vt/ At nō sic phrygi⁹ penetrat Lacedemona pastor. Ledeāq; helenā Troianas vexit ad vrbes. Paradigma est exēplū. Paradigmo.i.exemplifico a para.i.iuxta ꝛ digma atos.i.signū. digmatizo.i.traduco ꝛ signo' ondo greci cū ei diphthōgo in prima syllaba. Hacten⁹ ex Diomede donato pauculis figuris obiter insertis q̄ deinceps scribent ex Mancinello ꝛ Nigro atq; Quintiliano sumpsim⁹: nec tn̄ q̄cqd vsq; figuratū est huc cōtulim⁹: id em̄ foret immēsum: parūq; vtile: authore Quintiliano in.ix. Nec mirū qnū Apolodorus: vt Celius scribit: teste Fabio incōprehensibilia partis huius precepta existimauerit. Itaq; mecū preclare actū putabo: si post tantos viros non inutiliter hunc laborem obijsse candidis lectoribus videbor.

Marginal note: Paradisma.

¶ Miscellanea reliquarum Figuram declaratio.

Multa figurarum descriptio nomina sumit.

¶ Descriptiones tempis/loci/gn̄ationis/pugne ꝛ pluriū rerū a nōnullis inter figuras nūerant: quarū declarationē ꝓ facilis enucleabit: cū ijs quas Niger in Phrasio.i. elocutionis specieb⁹ declarat. ¶ Est aūt phrasis sermo eloquēs totus snie significationē ostendēs ¶ Chronographia est tempꝫis descriptio: vt vertitur interea celum ꝛ ruit occano nox. Dicit a chronos.i.temp⁹: chronicos tpalis. ꝛ grapho.i.scribo. graphe scriptura ¶ Topographia est loci vera descriptio: vt luc⁹ in vrbe fuit media letissim⁹ vmbre

Marginal notes: Phrasis. Chronographia. Topographia.

Et in cōspectu. Tenedos notissima fama. Insula dicit a Topos .i. locus & grapho. Vocatur etiā Chorographia a choros .i. locus per ω mega ante r.

¶ Topothesia est loci ficta descriptio: vt Est i secessu lōgo locus insula portū Efficit &c. Nā hic portus nusq̄ est in aphrica authore Seruio dicit a topos .i. locus et thesis .i. positio. Cosmographia est mūdi descriptio. a cosmos .i. mundus.

¶ Aetiologia est cause redditio. vt Ad celū tendēs ardentia lumina frustra. Lumina. Nam teneras arcebant vincula palmas. Dicitur ab aetia cū ae diphthōgo penultima breui sine aspiratione .i. causa/ratio/accusatio/cōfirmatio/culpa. & logos sermo vel logia est locutio.

¶ Ectasis est lōgus in scribēdo excursus vt in descriptiōe tēpestatis apd̄ Uer. in Georgicis. Interp̄tat exit⁹ egressioq̄ aut p̄uent⁹ ab ehneo .i. enenio: egredior p̄ter eo. Vocat etiā Parechasis .i. trāsgressio. Antilogia est v̄bor̄ cōtradictio aut refragatio. vt haud vnq̄ tibi fistula cera iūcta fuit. Anti contra logia locutio. hoc est cōtradictio. ¶ Cāchasmos est risus solut⁹ vt ha ha he: apd̄ comicos. Interp̄tat cacinnus a cāchaso Cāchaloo & cāchao .i. cachinor. ¶ Apophasis vel apologia est obiector̄ r̄nsio vel excusatio vt an mihi cātando vict⁹ nō redderet ille. Quē mea carminib⁹ meruisset fistula caprū. Apophasis itē: vt dicit Fabi⁹ in .ix. est cuiuspiā rei negatio aut per trāsitū demōstratio: in hūc modū. Nō agā tecū iure summo: nō dicā q̄d forsan obtinerē. Et q̄d ego isti⁹ decreta. q̄d rapinas: q̄d hereditatū possessiones datas: q̄d ereptas p̄ferā? Et mitto illā p̄mā libidinis iiuriā & me illa q̄dē testionia recito q̄ dicta sunt de sestertijs septigētis milib⁹. & possum dicere Quib⁹ gn̄ib⁹ per totas interiz q̄ōnes decurrimus. vt Cicero hoc ego si sic agerē tāq̄ mihi crimē eēt diluēdū: hoc plurib⁹ dicerēt. hec Fabi⁹ Asserēs Apophasim negādo dici. Nā apophasthe significat negare. Apopheno .i. demōstro/definio. hic apophasis ios .i. negatio/snīa/demōstratio. Apophasco .i. nego vel snīam dico. Apologia .i. defensio & excusatio. ab apologeo .i. respondeo. apologema atos .i. excusatio. Apologeome defensio/respōdeo/ purgo/excuso. ¶ Cacoethos est mali moris aut cōsuetudinis descriptio vt exul ab octaua Marius bibit. Dicit a cacos .i. malus: & ethos mos.

¶ Catachrisis alicuius facinoris cōdēnatio vel iudicatio. vt tum pendere penas Cecropide iussi. Dicitur a cata .i. per & secūdū & chrisis .i. iudiciū hoc est cōdēnatio Catacrinio .i. damno Catacritos cōdēnatus.

¶ Apotheosis est alicui⁹ mortalis i deos relatio vt cādid⁹ isuetū mirat limē olympi. Interp̄tat deificatio: cū ω mega in penul. Apotheo .i. deficio. ab apo p̄positione varie significatiōis in cōpositiōe & Theoo. deifico. Theoo .i. deus malim dicere apotheosis diui Francisci: q̄ cāoniz atio cū vulgo. ¶ Catalogus est s̄mo rer̄ ordinē & numer̄ ōndēs. vt tres sumus imbelles nūero sine virib⁹ vxor Laertesq̄ senex Telemachusq̄ puer. Catalog⁹ est nūeratio & delect⁹ militū. a catalego .i. numero

¶ Elogiū est alicui⁹ rei testificatio vel honoris vel vituperatiōis g̃ra. vt Solonis sapiētis elogiū est quo se negat velle suā mortē dolore amicor̄ lachrymis vacare.

¶ Genealogia est alicui⁹ gn̄ationis descripta series. vt hūc Fauno & nympha genitū laurēte marica accipimus. Fauno Pic⁹ paterisq̄ parētē. Te saturne refert Interpretat sermo de generatione. a genea .i. generatio: gen⁹ p̄genies & logos vel logia. ¶ Genethliacō est natalis descriptio vt apd̄ Uer. in Pollione interp̄tat natalitiū. & pōt flecti Genethliacus a. um .i. nataliti⁹. a genethlō vel genethle .i. gen⁹ natiuitas. genethlia celebritas natalia q̄ fit in natali die Monomachia est duor̄ singulare certamē vt Turni & enee. a monō .i. solū tm̄ monos .i. sol⁹. Monomach⁹ gladiator cū vnico pugnās. mache .i. pugna. huic naumachia pugna naualis. aut ipsi⁹ descriptio. vt apd̄ Liui. Gigā tomachia. aut gigogāthea .i. gigāthū pugna sic pedomachia &c. ¶ Syllogismus est ōro cōstās ex p̄positione assūptione & cōclusione. Nāq̄ haud tibi vult⁹ Mortalis. nec vox hoiem sonat. odea certe interp̄tat cōputatio pēsatio. Sylloge est cōgregatio collectio. syllogizo cōputo cōcludo. ¶ Enthimema ex vnico assumpto cōcludēs. estq̄ syllogismus imp̄fect⁹: vt lz vt volo viuere nō sum liberior bruto? Adijcito p̄ponē Syllogism⁹ erit sic. An q̄sq̄ est ali⁹ liber nisi ducere vitā cui lz vt voluit: lz vt volo viuere: nō sū liberior bruto? Argumētatiōes poetice nō cōstituunt s̄m normulas logicor̄. sed ex eis p̄nt elici s̄m canōes logicos syllogismi. Enthimema &c. vt ex dictis Persij v̄bis habet hic syllogism⁹ in tertio modo p̄me figure Ois hō cui licet viuere vt vult: est liber. ego sum homo cui lz viuere vt volo ergo ego sum liber. hec sine n̄titia logice p̄fecte nosceret nemo. Enthi

Chorographia
Topothesia.
aetiologia
Ectasis.
antilogia.
Canchasmos
apophasis
Apologia
cacoethos
Catachrisis.
Apotheosis.
Catalog⁹.
Eloginm
Genealogia.
Genethliacon.
Monomachia.
Naumachia.
Syllogismus.
Enthimema.

mema interpretat̃ commentũ ⁊ cogitatio. Entymeome .i. aia aduerto: ꝯsidero: cogito reminiscor. Entymesis penultima lõga cogitatio. Entymion .i. caute cogitatum ⁊ astuta res q̃ in aio versat̃. Oeconomia est rei gubernande dispensatio. vt Tu rege re impio ppl̃os Romane memento: He tibi erũt artes: paciq; imponere morẽ Par cere subiectis ⁊ debellare supbos: dicit̃ Oeconomia lex domus: ab oecos .i. dom⁹ et nomos .i. lex hoc est dispẽsatio domestica. Oeconomos .i. dispensator rei familia ris vllicus. ¶ Palillogia est dictorũ ornata replicatio: vt arma viri ferre arma. Interpretat̃ reiteratio vel duplicatio Palillogos iterũ collectus. a palin .i. iterum logos sermo logia locutio. ¶ Stratagema est exemplũ militare summo studio imitãdum vt apud Liuiũ de Hãnibale interpretat̃ gestũ militare ⁊ cõsiliũ scribit̃ grece per σΤρατηγημα stratagema: sed ε longũ sepe vertitur in η vt machina camus ⁊c. ideo male corpit in stratagema scda syllaba a Mantuano ⁊ pluribus. Strategia .i. militatio pretura. Strategos imperator: dux exercitus.

Oeconomia. *Palilogia*

¶ Paradoxon est electa snia: vt quicquid erit superãda ois fortuna ferenda est. Interpretatur admirabile: preter ⁊ doxa maiestas: gloria: opinio.

epauxesis

¶ Epauxesis est sniaꝝ incremẽtũ ab imo ad supiora ꝯsurgẽs. vt Põpeiũ ⁊ hortari ⁊ orare: ⁊ iam liberi⁹ accusare: ⁊ monere: vt magnã infamiã fugiat: non desistim⁹. Transfert̃ magnũ incrementũ ab epi prepõne: q̃ interdũ auget ⁊ auxesis penultima longa .i. augmentũ: axe es. Idem. auxeticos auctiuus auxo ⁊ auxano .i. augeo

Auxesis.

¶ Physiologia est rei naturalis descriptio. Hora. Albus vt obscuro deterget nubila coelo. Sepe not⁹ nec pturit imbres ppetuos: si tu sapiẽs finire memẽto. tristitiã viteq; labores: interpretat̃ locutio de natura a physis ios .i. natura: ⁊ logia locutio

Phisiologia.

¶ Epicherema est argumentũ ratiocinatiuũ. Uerũ hoc cũ syllogismo ⁊ ẽthymemate aliisq; plurib⁹ inter figuras ꝓprie nũerandũ nõ est: vt in nono Quintilian⁹ innuit: licet non defuerint qui hec oia in figuraꝝ contuberniũ admiserũt. Epicherema cum e longo ante r q: per ei diphthõgon grece scribit̃: interpretat̃ conamen Epichereo conor. epicheresi penultima longa .i. conatus.

Epicherema.

¶ Problema est ꝓpositio interrogationẽ detinens annexam: vt apud Plutarchũ interpretatur ꝓpugnaculum pretextus prepositio.

problema

¶ Epiphonema est rei narrate summa acclamatio. vt Tante molis erat Romanã cõdere gentem. Tantum series iuncturaq; pollet: interpretatur acclamtio. ab epiphoneo .idest acclamo. Niger annectit his tria carminũ nomina: epicedium: epitaphium: ⁊ epitalamiũ quasi proprie figuras nõ dicimus: tamẽ cognationis nõ nihil cum his obtinent. Estq; eorum cũ ceteris carminũ noibus cognitio vtilissima: ideo non pigebit ea annectere.

epiphonema.

¶ Epicediũ est carmen funebre: qḋ ⁊ Seruius in buccolica testat̃: ⁊ habetur cadauere nondũ humano: vt extinctũ nymphe crudeli funere daphnim flebant ⁊c. dicitur ab epi .i. in: ⁊ super: ⁊ cedia poenultima longa .i. fumus et affinitas ceneno .i. iusta solno funus curo: affinis sum ad fun⁹ eo. scribitur grece κηδεια. In nigro mendose legitur. Epiodium pro epicedium.

Epicediũ.

¶ Epitaphiũ est carmen cadaueri sepulto cantatum: vt daphnis ego insiluis hic vsq; ad sydera not⁹ formosi pecoris custos: formosior ipse dr. ab epi ⁊ traphos .i. sepulchrum. Traphe es exequie sepultura. Taphens dissyllabum pollinctor.

Epitaphium.

¶ Epithalamiũ carmen nuptiale: vt apud Catullũ / Claudianũ / ⁊ Ausoniũ. dicit ab epi. ⁊ thalamus .i. geniale cubiculum.

Epithalamium.

¶ Proptrepicon est carmen instructiuum ⁊ adhortatiuum. a protrepto .i. dirigo: exhortor. vt apud Ausonium de studio puerili.

Proptrepicon.

¶ Propenticon carmen vt comitet̃ quemq; scriptum. vt apud Sidoniũ offendas a propempo .i. comitor: premitto: cum pompa assequor.

Propempticon.

¶ Epiniciũ carmen de victoria cuiusq; ab epi. ⁊ nice .i. victoria. Epinicios .i. victoriosi⁹. Epiniciũ carmẽ aut celebritas ꝓ victoria habita. Talia sunt fingi e greco fonte pñt carminũ pluria noia. Sz iã satis supq; euagati ad monastica nr̃a redeam⁹

Epinicium carmen.

Inuenies versum repetitum sepe decenter.

Epimone.

¶ Epimonie est eiusdem versus frequens repetitio: vt in ludicro Uergiliano. Incipe menalios mecum mea tristia versus. Ducite ab vrbe domũ mea carmina: ducite daphnim. Epimone vltimã solum producit: ideo hexametrum non ingreditur: interpretatur perseuerantia / insistentia / assiduitas. Epimonos aduerbium: id est

cōstanter corripit scdam sine dubio: vt oīa composita ab epi ἐπιμονὴ ab epi.i.inde sup ⁊ mone māsio: monimos.i.stabilis. Uersus sepe repetitus, vocat intercalaris ab intercalendo.i.interponēdo vt internocādo vt dies intercalaris in Februario.

*Uersus qui crebro repetit̄ intercalaris dr.

Respondere solent scriptores obijciendis.

¶Antipophora ē ad obijciēda r̄nsio. vt supt⁹: heu doleo: nā mihi sepe nocet posset queri: cur doles te piū eē. Huic tacite q̄stioni: sic occurrit̄. Nā mihi sepe nocet. Antipophora est solutio. hypophora nāq3 obiectio. dr ab anti.i. contra: ⁊ pophora fit ex ypophora: q̄si cōtra obiectionē id aūt solutio est. Hypophero.i.suffero/ subduco. Hypophoros tributarius. Huic figure haud multū absit̄ est Prosapodosis: cum aut singulis statim rō subijcit̄: vt est illd. Neq3 accusatorē cū metuo q̄ sum innocēs neq3 ȝpetitorē p̄eor: q̄ sū antoni⁹ neq3 cōsulē spo: q̄ sum Cicero. aut positis duob⁹ vel trib⁹ eodē ordine singulis cōtinua reddat̄ rō. Quale apud Brutū de dictatura Cnei Pōpei p̄stat eī̄ nemini imperare q̄3 alicui s̄uire: sine illo ei viuere honeste l3 cū hoc viuēdi nulla cōditio. Dr̄ a pros.i.ad: ⁊ apodosis.i.redditio. hoc est ad aliq̄d rōnis reditio. Quintil.in.ix.vix censet in figuris antipophorā cū Diexedo ⁊ apophodo. ¶Diexodos est ab Echasi ad principalē materiā trāsitus hoc modo. Longius enectus sum redeo ad propositū. Interpretat̄ decursus ⁊ trāsitus. Mantuan⁹ in p̄mo fastor. Sed qua mēte vagor: video meā lōgior equo est Echasis scti festū redeamus hilari. ¶Aphodō Geor. Ualla vocat dubitationē: l3 Quintilian⁹ distinguere videat̄: vt siue malitiā siue stultitiā dicere oportet. Quintil. cōiūctim ponit: Diexodō aphodō vt sit eadē figura veluti Hysterō p̄teron: iō Valle vix hereo. Significat aūt Diexodos trāsitū ⁊ reditū: teste Raphaele Regio vt sit trāsitus ⁊ reditus ab Echasi ad priorē materiā. vtrūq3 cōponitur ad hodos: id est via.

Antypophora.

Prosapodosis.

Quas tibi declarat Syntaxis non repetemus.

¶De apositione/ euocatiōe/ ȝceptiōe/ p̄lepsi/ zeumate/ antiptosi/ sinthesi/ sinecdoche q̄ in syntaxi dicta sunt haud opepciū fuerit h̄ repetere: ita illis supsedēdū eē seo. Neq3 multū dicēdū de Idiophasi ⁊ alophylt: cū Idiophasis sit reciproca constructio: q̄r sī p̄pria locutio aut dictio. ab idios.i.p̄p̄⁹: ⁊ phasis.i.fama aut dictio vt ego me diligo: tu te: ille se. Allophylis ē ȝstructio nō reciproca vt diligo Paulū. dr quasi alteri⁹ gn̄is ex allo.i.aliud ⁊ phylō cū y greco.i.gen⁹ gēs natio. Mācinell⁹ figuras eē cēset. Neutrū nomē est hexametro aptū q̄r Idiophasis tribrachū icludit. allophil⁹ p̄o ȝtra Māci.ē. Ditroche⁹: q̄r tertiā syllabā p̄ducit vt Pāphyla scdam.

Idiophasis.

allophilis

Rem nimis vt notam ferimus nos sepe tacere.

¶Parasiopesis est quū aliq̄d nos reticere dicimus: vt pote oibus notū aut cū suspitionē excitare maiorē reticēdo possumus: quale est illud. In p̄ntia indices: in insu ppli q̄ improbissime gesserit reticebo. De falsis ei⁹ lr̄is q̄s ad senatū miserit nihil dicā. Qd ille sepe interminati estis omittā. Nā ⁊ hec vobis nota sūt ⁊ q̄ nouissime multo indigniora ȝmisit q̄3 primū cognoscēda. Itē illud. Cogis me iniurie tue cām proferre: nihil agis. Nō dicā s3 ipm̄ tp̄s ea patefaciet. Latine hec figura dr occupatio ⁊ p̄occupatio. Parasiopesis penul. lōga: vt aposiopesis in Cornucopie Per otti scribit per scdam vocalē aū s: fit a para.i.apud/ ab/ preter: ⁊ siopesis.i. silentium.

Parasiopesis.

*Parasiopesis latine occupatio ⁊ p̄occupatio dr.

Fingere personam res est percrebra poete.

¶Prosopopeia est p̄sone fictio quoties inanimatū ad aiatū loquit̄. aut contra ad aiatū ad inanimatū vel rōnis expers. vt Ouidius ad librū. Parue nec inuideo sine me liber ibis in vrbē. Et Ouidiani libri. Qui modo Nasonis fueram⁹ quiq3 libelli Horati. Quid amplius o mare ⁊ o terra ardeo. apud Ouidiū in metha. Terra loq̄tur ⁊ Cornix ⁊c. Prosopopeia cōtinet duos cōtinuos iābos. ideo hexametrū non ingreditur a prosopon per ω mega in scda syllaba.i. persona ⁊ poeo.i.facio aut fingo. Hinc etiā ⁊ ab ethos.i.mos fit ⁊ opeeia que est morum efficio siue Mimesis.i. imitatio: vt apud Terē. At ego nesciebā quorsum tu ires paruula hic est abiecta educit mater pro sua soror dictu est cupio adducere vt reddā suis: Mimesis ne male pronuncies penultimā producit: q̄r grece scribitur per μιμησις.

Prosopopeia.

ethopoeia

Mimesis.

Laudatur verbi repetitio facta decenter.

¶Epanodos est cū decore dictionis repetitio siue regressio: plerūq3 cū negatione interdū sine ea: vt principiū dignitas est poene par: nō par: fortasse eorū q̄ seq̄bant̄ est p̄ncipatus bon⁹ est: nō bon⁹ aūt qui in tyrānidē ȝmutat̄. Itē magn⁹ est labor

epanodos

dicendi. magna est res. Item par esse vobis non par mihi Juli⁹ arte. et vt Georgi⁹ Valla ait. Compuleratq3 greges corydō ꝛ thyrsis in vnū Thyrsis oues: coridō distentas lacte capellas. epanodos pceleumatic⁹ est hexametris ꝯtu mar. fit ex epi ꝛ ana q̄ cōiūcta iterū vel retro indicāt ꝛ hodos. i. via q̄si ad priorē viā regressio. Sūt qui epāhodos aspirāt: vt hodos: alij citra flatū epanodos/ periodos exodus/ Synodus scribūt vt philipp⁹ argyripp⁹: nō philipp⁹/ argythipp⁹ ꝛc. lȝ ꝯponat ab hypos: de qua re alias plura dicem⁹: si mitissim⁹ dn̄s noster Jesus vitā dederit.

Virtutum vitijs interdum nomina dantur.

Paradiastole.

¶ Paradiastole est qn̄ rem nr̄az dilatam⁹ interp̄tatione: vt cū astutū sapientē vocam⁹ pdigū liberalē. Temerariū fortē. sic cū Nigro Mācinellus. Componit̄ ex para. i. iuxta ꝛ diastole. i. dilatio. vt Mancinell⁹ ait. At Fabi. in. ix. distinctionē transfert. verba eius sūt hec. Detractionis grā facta coniunctio (συνοικειωσιο vocant) qui duas res diuersas colligat. Tam deest auaro qđ hȝ q̄ȝ qđ nō hȝ. Cui ediuersā volūt eē distinctionē cui nomē dāt padiastolē: qua similia dicernunt: qn̄ te p astuto sapientē appelles p ꝯfidente fortē: p illiberali diligentē. In hunc locū sic scribit Raphael Regi⁹.

Synoeceosis.

Synoeciosis aut Synoeceosis (nam diphthōgus modo in i modo in e longū vertitur) ex eo nomē accepit ꝙ duo diuersa simul habitare faciat hoc est colligat aut ꝯiungat. Nam. συνοικειωσιο Synoeceosis cohabitatio dicitur.

Paradiastole.

¶ Paradiastole aūt trāsfert̄ seiūctio/ diuisio/ sepatio/ distictio. diastello. i. distinguo Hoc aūt modo a Rutilio Lupo definit̄. padiastole est schema qđ duas aut plures q̄ vident̄ vnā vim habere sn̄ias disiūgit: ꝛ quātū distāt docet cuiq3 suā sententiā subiungēdo in hunc modū. Nam qn̄ ceterorꝫ opinionē fallere conaris tute ipse frustraris. Non em̄ pbaris te: p astuto sapientē: ꝛ ꝯfidēti fortē: p illiberali diligentē: p maleuolo seuerꝫ. Nullū est em̄ vitiū qđ ṽtutis laude gl̄iari possit. Huic figure (inq̄t Fabi⁹) ꝯtraria est ea q̄ est vicinia trāsit ad diuersa aut sil̄ia. Breuis esse laboro. Obscurus fio ꝛc. Georg. Val. synoesim vocat quā Quin. synoeceosim: credo mendū esse in Valla. In lexico greco synoecesis dr̄ cohabitatio synoeceo cohabito ꝛc.

Diastole. Hyphen.

¶ Diastole (vn̄ padiastole) inter figuras a nōnullis ponit̄: vt Hyphen: q̄ȝuis ad accentū magis ꝑtineāt. Itaq3 Diastole est distinctionis nota inter dictiōes: ne putet̄ esse ꝯpositio. Iphen est dictionuȝ coniunctio vt noscat̄ esse ꝯpositio. vtq3 plura sub vno accentu pferant̄ vt apud Verg. teste Seruio. O socij neq3 em̄ ignari sum⁹ ante malorꝫ ꝛ celi subter labentia sina. dr̄ subunio. ab hypo. i. sub: ꝛ hen. i. vnum.

Hendyadim facies soluens in mobile fixum.

Hēdyadis

¶ Hendyadis figura est qn̄ resoluit̄ substātiuū in adiectiuū: vt chalybē frenosq3 momordit p chalybeos frenos: ꝛ pateris libam⁹ ꝛ auro. i. pateris aureis p hendyadim: vt Serui. docet in. ij. geor. poetis figura est peculiaris. Oratores vix vnq̄ȝ vtūtur. Interpretat̄ vnū per duo ab hen cuȝ aspiratione. i. vnū: ꝛ dia per ꝛ dyo duo q̄si vnum per duo dicitur: ꝛ annulū aurum que gesto pro annulū aureum.

Quando pati quod agit fero: contraue Hypallage habetur

hypallage

¶ Hypallage est figura qn̄ ṽba p aduersū intelligunt̄ qn̄ qđ patit̄ agere dr̄ aut ꝯtra. vt trade rati vētos: p trade ratē vētis. Hypallage dr̄ subinutatio vel subalternatio: ex hypo. i. sub ꝛ allage. i. mutatio. Allatio. i. muto. Hypallato. i. submuto vel subalterno. Cōtra corripui cum Ausonio scȝ pductio sit melior: ꝛ longe frequētior.

Liptote erit quoties plus significans minus aio.

Liptote.

¶ Liptote est figura qua minus dicimus q̄ȝ significamus: vt haud parum doctus pro multū doctus. Munera nec sperno dulcis amice tua. i. libenter accipio. Liptote. i. defectiua aut defectio a lipo. i. deficio vel linquo.

Antitheton fiet quoties contraria nectes.

Antithetō quib⁹ modis fiat antitheton.

¶ Antitheton est figura qua ꝯtraria ꝯtrarijs opponunt̄. Ouid. j. meta. Frigida pugnabāt calidis: humētia siccis. Mollia cum duris sine pōdere habētia pōdus: hec (vt Fabi. ait in. ix.) nō vnico fit modo. Nam ꝛ fit si singulas singulis opponunt̄. vt vicit pudorē libido/ timorē audacia. Et bina binis. Non nr̄i ingenij est vr̄i auxilij est sentētijs. Dn̄et̄ in ꝯcionib⁹: taceat in iudicijs. Cui ꝯmodissime iungit̄ ea species

Antimetabole.

que distinctio dr̄. Odit ppl's Romanus priuatā luxuriā publicam magnificentiā diligit. Antitheton nō absimilis est antimetabole: que est ex diuerso mutatio qua verba declinata reperiuntur: hoc modo. Non vt edam viuo: sȝ vt viuā edo. antho

Fabius in nono. Georgius Valla antimetaphoram vocat. Dicitur ab anti.i.contra et Metabole.i.transitus: quasi in contrarium transitus. Antitheton.i.contrapositum: ab anti.i.contra & theton: id est positum. Persius. Crimina rasis librat in antithesis doctas posuisse figuras Laudatur.

Questio Erotema est inter numerata figuras.

¶ Erotema est interrogatio. Mancinellus inter figuras locat. Lucanus in primo Quis furor o cives que tanta licentia ferri Gentibus invisis latium prebere cruorem? Erotao. id est interrogo. Erotemo vel Erotesis penultima longa.i.interogatio. Erotematicus: id est interrogativus. — Erotema.

Dicta prius declarat Epexegesis aperte.

¶ Epexegesis est ante dictorum expositio vel declaratio: vt tolle fuga Turnum atque instantibus eripe fatis. Dicitur ab epi.i.supra: & exegesis penultima longa cum antepenultima.i. expositio. Exegema expositio. vel narratio hexegeome.i. Presum et expono. Exetes.i.preceptor et expositor. — Epexegesis.

Emphasis est sensus maior quam verba recludant.

¶ Emphasis est figura alteriorem prebens intellectum quam que verba per seipsa declarant Author Quintilianus in.viij. Eius due sunt species. Altera que plus significat quam dicit. Altera que etiam id quod non dicit. Prior est apud Homerum: quum Menelaus gratos in equum descendisse ait. Nam verbo vno magnitudinem eius ostendit: & apud Vergilium. Demissum lapsi per finem. Nam sic quoque demonstrata est magnitudo Idem. Cyclopa quum iacuisse dicit per antrum: prodigiosum illud corpus spacio loci mensus est. Sequens positum est in voce aut omnino suppressa: aut etiam abscissa Supprimitur vox apud Ciceronem pro Ligario quod si in tanta fortuna: bonitas tanta non est quam tu per te per te inquam obtines: intellecto quid loquor. Tacuit enim illud quod nihilominus intelligitur: non deesse homines qui ad id crudelitatem eum impellerent. Verg. in.j. Geor. Emphasim fecit: authore Servio. Quum iam glandes atque arbusta sacre. Deficerent sylve & victum dodona negaret. Significatur enim etiam id quod non dicit hoc est non solum alie: sed etiam sacre. Nam harum sterilitas aliarum denotat infoecunditatem. Emphasis interpretatur suspitio/significatio demonstratio effigies. Emphanizo.i.demonstro: declaro. Empheno.i.manifesto. Niger Emphasim vocat quoties fixum pro mobili ponitur: vt scelus pro scelestus &c. — Emphasis * Due sunt species emphasis.

Quod nihil ad sensum facit: esto Parelcon vbique

¶ Parelcon est dictionis aut syllabe nihil ad sensum facientis adiectio vt apud Teren. Adesdum paucis te volo. Dum parelcon est syllabica adiectio. Author Donatus sic parelcon est sibi teste Beroaldo in.viij. Apuleij. In suo sibi pervoluta sanguine vt apud Terentium. suo sibi gladio hunc iugulo ducitur e Parelco.i. produco prolongo Si quid metri tantum causa inculcatur perpleroma: vt multum ille & terris iactatus et alto. Ille enim superabundat: teste Servio interpretatur superfluitas peripleos i.superfluus: quasi vltra plenitudinem per perfectionem a peri.i.vltra & plerona.i.plenitudo: supplementum. Plerosis: perfectio.i. repleo perficio. — Parelcon. Periplero ma.

Ob pulchram vocem quid factum Euphonia fertur.

¶ Euphonia est mutatio quepiam venustioris soni gratia vt tytides pro tydides: & redeo pro reddo: interpretatur bona vox. Eu enim bonum indicat: phone vox est. Quintilianus elegantius vocalitatem appellat: quam Priscianus bonam sonoritatem. Euphonia vt apud Horatium. Symphonia corripit penultimam: licet ea syllaba vt pluribus citra necessitatem abutatur Mancinellus. — Euphonia * Euphonia a Quintiliano vocalitas a Prisciano bona sonoritas appellatur.

Versus ad absentem dicetur Apostropha sermo.

¶ Apostrophe vel apostropha est ad absentem sermonis conversio: vt te nunc appello aphricane. Et nec te tua plurima panthu labentem pietas nec appollonis infula texit Dicitur a fabio in.ix. Adversus sermo sive adversio apostropho averto. Apostrophe etiam odium significat apostrophos est accentus quidam apud grecos. — Apostropha.

Dic allocothetam contra artem quid variatum.

¶ Alloeotheta est accidentium contra artem mutatio: vt generis numeri casus persone modi comparationis: itaque continet sub se antiptosim synthesim & plures figuras — Alloeotheta.

exempla Mancinelli sunt hec. Pars infrusta secant. Tu mihi quodcunque hoc regni. Urbem quam statuo vestra est. Dulce satis humor depulsis arbutus hedis: lenta salix fecto pecori mihi solus amynctas. De quibus omnibus quid sentiamus satis in Syntaxi nostra patet. Alleothetam Priscianus libro. xviij. interpretatur variationem ad verbum interpretatur aliter posita aulalia positio. ab alos .i. aliter vel aloeos cum oe diphthongo vt greca literatura indicat αλλοιωσ: inde alius et varius atque diuersus αλλιω: id est permuto. αλλοιωσ alloeosis: cum oe diphthongo sequente o longum: idest mutatio et (vt ita dixerim) alteratio et a theton: idest positum. Thesis positio quorum composita penultimam corripiunt omnia vt antitheton apud Persium agonotheta: epitheton etc. Ideo tam Mancinellus quam ceteri quotquot hactenus figurarum nomina versibus conclusere duos barbarismos in hoc nomine fecerunt peruerse citra necessitatem secundam corripientes: et penultimam producentes. ¶ Alleotheta dicitur alio nomine alloesis: que duo nomina in Geor. Valla. rectissime cum oe diphthongo impressit Aldus vir vtriusque lingue instaurator summus. Valla aloethetam vocat alio nomine soloecophanem quasi soloecum siue soloecismum apparentem. a soloecus et phanos: id est apparens: vnde amorem phaneta vocauit. Orpheus quod primus ex chao apparuerit hunc solem esse volunt nonnulli phanizo: id est appareo. ostendo: manifesto. Vocatur eadem figura archaismos id est antiquus priscus. Licet imperitum vulgus putet archaismon prepositionis tantum figuram esse. Mihi concinet quisquis commentarios Donati/Seruij/Beroaldique diligenter perlectitauerit.

τελοσ.

¶ Impressum est autem Lugduni. vij. Aprilis. Anno domini. M.CCCCC.xxx.

Ars versificatoria Joan. Desp.

Ars versificatoria Joannis Despauterij Niniuite diligẽter recognita: adiectis cõplusculis: & quicquid parũ speciosum videbatur eliminato. Velles quedam latius ꝓbari aut plura excipi: expectato paululũ in Annotationibus Despauterius satisfaciet.

Adnotamentis que arti versificatorie Joannis Despauterij nuperrime adiecta sunt hanc notam * prepositam inuenies.

¶ Premissa Isagoge Ascensiana: aucta & recognita. Addita est Despauterij recriminatio in aduersarium.

Additus insup est Index Alphabeticus demonstrans per numeros foliorum in quoto folio vna queq; dictio sit.

AVDACES· FORTVNA·IWAT·TIMIDOSQ; REPELLIT

¶ In laudem Artis Versificatorie doctissimi viri Joannis Despauterij Niniuite carmen Jacobi Pape Ad lectorem.

Quisquis es ausonios cupiens contexere versus.
Hoc eme metrifice nobile legis opus.
Syllaba quanta docet: vel qualis rite locanda
Et qua iam versus arte regendus erit.
Confiteor: fuerant doctorum scripta virorum
Manca: sed hec studio sunt stabilita bono.
Quicquid habent sacre congesta volumina frugis
Hanc nouus ingenti fenore reddit ager.
Contrectare diu decet. omni euoluere noctu:
Versibus vtilior: non liber esse potest.
Hunc lege ne vanis excedant tempora rebus.
Et data sub memori dona reconde sinu.

¶ Hexasticon Liuini Crucij Enomij in artem Versificatoriam Joannis Despauterij Niniuite.

Si iuuet ausonia musas celebrare camoena:
Si iuuet orpheis plectra sonare modis.
Linque sacros haustus Heliconis: linque liquores:
Designe sopniferis sepe cubare iugis.
Hic Heliconis erit fons hic parnasia rupes.
Ora riges. vigil hoc sit tibi monte labos.

¶ Iodoci Badij Ascensij in artem Versificatoriam Isagoge seu introductio facillima.

Versus seu carmen est certū syllabarū tēporū: pedumq̧ metrū idest mensura. In vulgatis autem versibus syllabe sunt due aut tres interdū quatuor breues. Tempora tria aut quatuor Nam breuis syllaba habet vnū tps: longa duo: diphthōgus et cōmunis syllaba vnū ꝛ semis: sed in carmine semper vnū aut duo. Pedes autem quinq̧ aut sex Qui sic colligūtur: aut due sunt syllabe aut tres in pede aut interdum quatuor breues: vt in ꝓceleumatico. Si due aut ambe sunt breues ꝛ sic non perficit pedem in certis versibus. quia nō essent nisi duo tempora: sed in anti quis sit pyrrychius vt deus. aut ambe longe: ꝛ est spondeus: vt currunt: aut prior tm̄ longa: ꝛ est trocheus: vt arma. aut posterior tantū longa ꝛ est iambus: vt amāt Si tres syllabe: aut igitur tres longe: ꝛ faciunt plus ꝙ pedē quia sex tpa cum pede trito nō sint plura quatuor: aut tres breues. ꝛ dicitur tribrachus: vt legere aut due longe ꝛ vna breuis: ꝛ sic faciunt plusꝙ pedē quia quinq̧ tēpora aut vna tantum longa: vel ergo prima: ꝛ est dactylus vt currere aut vltima: ꝛ est anapestus: vt repetunt. aut media: ꝛ sic est amphibrachus: vt amare: sed eo raro metimur vulgata carmina: eo ꝙ ex breui ꝛ longa dicimus iambuz confici.

* Syllabe breues Et longe quot tpa habeant.

¶ De pedum vsu.

¶ Ex his in hexametris ꝛ asclepiadeis vtimur proprie duntaxat duobus dactylo et spondeo: ꝛ licenter proceleumatico. In pentametris elegiacis totidem: ꝛ si aliter metiri etiā voluerimus anapesto: vt suis locis dicam. In pētametris saphicis tribus. Trocheo/ spondeo/ ꝛ dactylo. vide paulo inferius pedum sedes.

¶ De syllabarum quantitate: regule generales ad dimēsionem carminum conducentes.

Quantitas inest soli vocali: cognosciturq̧ per regulā de ipsa vocali si sola sit aut vltima: aut per literas cū ea: aut post eā in eodē versu positas — Prima rꝛa

¶ Vocales sole ꝛ monosyllabe ꝓducūtur: vt a/ e/ i/ o/ u/ da/ mna/ de/ ꝑ/ di/ si/ ni/ sto/ flo/ ꝓ/ p̄ter/ q̧ ꝓ ꝛ. ve. ꝓ vl. ne ꝓ an. re aūt nō ponit in fine — Secunda

¶ Vocalis cū vocali. i. diphthongus ꝓducitur: vt aut/ heu/ veh/ foenū vbiq̧ nisi in latinis sequat vocalis: vt preeo: preustus: vehemens ꝛc. — Tertia.

¶ Vocalis ante vocalē corripit fere latinis: vt deus meus: preter e inter duo i quinte: ꝛ fio dum nō sequitur r ꝛ gtm̄ in ius qui cōis est preter alius semper longū ꝛ alterius correptum. In grecis fere producitur: vt aer: dius troes. — Quarta.

¶ Vocalis ante duas cōsonātes saltem dum altera ponitur in eadem syllaba: aut vnam duplicem in eadem dictione positam: est longa positione: vt currunt aiunt. — Quinta.

¶ Duplices sunt x ꝛ z ꝛ i inter duas vocales posita ante cōpositionē. ita vt cū vtraq̧ sonet ꝛ cum sequēti syllabam faciat: vt aio. Dico ante cōpositionē quia in biiugus est simplex consonans. addo ita ꝛc. quia in tenuia vocalis est.

¶ Si tamen syllaba sit naturaliter breuis (vt accētu noscitur) ꝛ sequant muta ꝛ liquida sit cōis: vt cathedra p̄ris: nō m̄ris: q: mater noscit longa dicēdo cōmater.

¶ A vocalis finalis in omni casu corripitur p̄terꝙ in monosyllabis: ꝛ in abltō aut vctō a ntō in as longū finito: vt enea, palla ai pallas antis. non pallas palladis. ꝓducitur in omnibus non casualibus: exceptis ita: puta non verbo: ꝛ quia: ꝛ postea et ante ea: sed tunc diuisa putem: ꝛ ea accusatiui casus.

¶ E finalis producitur in omni casu preterꝙ in vocatiuo secunde: ꝛ casibus tertie Corripitur in oi verbo nisi sit scde persone: nūeri singularis: imperatiui modi: ꝛ cōiugationis secūde: in omni aduerbio: preterꝙ in fere ꝛ ferme ꝛ superlatiuis ꝛ a cōparatiuis secunde deductis: similiter in prepositionibus ꝛ coniunctionibus.

¶ I finalis in oi casu producit: preterꝙ in casibus grecanicis tertie: ꝛ in mihi: tibi sibi: in quibus communis. Est. In alijs fere producitur: preterꝙ in nisi/ vbi/ ibi/ vti/ quasi/ ꝛ similibus in quibus communis est.

¶ O finalis in omni casu producitur preterꝙ in nominatiuis latinis ꝛ in gerūdijs in quibus cōmunis est. In monosyllabis est longa: in alijs nisi sit ω mega cōis.

¶ U finalis vbiq̧ producitur: vt, hoc ꝛ ab hoc cornu/ noctu/ diu de consonantibus erunt in vltimis regule.

¶ De vocalibus ante consonantes regule generales.

A Solum trahit l quodqꝫ ꝛ dissyllaba manas
E dissyllaba d. simul l tardant: sed ꝛ n s.
Tqꝫ vel u conso. cetera corripiunt
I tardant d. vel l. n ꝛ s ceu consonitans u
M vel r. in dissyll. cetera corripiunt.
O Bogomoso dissyllaba d modo tardant:
U rapiunt b. l. p. polyssyllaba t. neqꝫ solum u.

¶ A in primis corripitur ante omnes cōsonātes simplices in primis, preterqꝫ ante l. ꝛ preter dissyllaba ante m. n. s. ¶ E corripitur ante oēs consonantes simplices in primis: p̄ter dissyllaba d. ꝛ l. ꝛ preterqꝫ an̄ n. s. t. ꝛ. u. cōsonantes. ¶ I quoqꝫ corripitur. preterqꝫ ante d. l. n. s. ꝛ. u. consonantem: ꝛ p̄ter dissyllaba in. m. ꝛ. r. ¶ O corripitur nisi ante b. g. m. s. ꝛ dissyllaba ante d. ¶ U vero producitur nisi ante. b. l. p. et polysyllaba in t. ꝛ ante u. cum alia litera: vt pluuia. nam si sola sit ꝑducitur vt vua

¶ De medijs.

A Tardant g. vel u. medij: sed cetera curtant
E. c. d. tardant. l. m. n. t. vel u. mihi sola.
I nisi sit super u. vel q. possit breuiari.
O medio tardant. s. t. sed cetera curtant.
U curtant b. vel f. l. p. ceu consonitans u.
Dum subsunt medijs cetera longa dabis.
Excipienda sue ponentur in ordine norme.
Nunc satis est primam significasse viam.

¶ A in medijs producitur ante g. ꝛ. u. cōsonantem: ante ceteras corripitur.
¶ E ꝑducitur in medijs ante c. d. l. m. n. t. u. consonantē: ante ceteras corripitur.
¶ I corripitur in medijs ante omnes preterqꝫ ante q. ꝛ u
¶ O producitur in medijs ante s. ꝛ. t. ante ceteras corripitur.
¶ U corripitur ante b. f. l. p. ꝛ. u. consonantem: ante ceteras producitur. De hac autem re plenior cognitio dabitur in sequenti opere cum exceptionibus quas hic nō ponimus: quia proposuimus solū dare cōmunes regulas quibus cognitis posset nouitius discipulus versificatorie artis scandere ꝛ dimetri per pedes: diuulgatiora carminum genera ad quam rem prodest quoqꝫ nosse ea que iam dicemus.

¶ De ellipsi ꝛ Synalephe.

Ellipsis necat m perimit Synalepha vocalem.
Neutra figura frequens nisi pro grauitate placebit.

¶ Quod dixi iā duas aut tres syllabas esse in pede vulgati carminis: intelligo de syllabis manētibꝰ ꝛ nō absumēdis dum pedes distinguunt. Nā qn̄cūqꝫ post m. in fine dictiōis sequit. in codē versu vocalis in principio alterius dictionis: tunc m. cū sua vocali absumit. ꝑ ellipsim. vt magnanimū eacidā ꝛc. scādit sic. Magnani. dactylus: meaci. dactylus ꝛc. Non tamen sic ꝑnunciabo carmen: sed quasi pro vno pede dicā continue magnanimū ꝛc. Item quoties post vocalē in fine dictionis sequit in eodem versu vocalis in principio alterius dictionis: tunc precedens vocalis quantū ad metrū absumit. Ut in Buc. Phillida amo ante alias nā me discedere fleuit.

* M in fine dictionis absumit. sequēte vocali.

canditur sic. Phillida:dactylus:mentali:dactylus:as nam:spondeus ꝛc. Causam absumptiõis volunt quidam ꝙ omnis vocalis profert cum aliquanta apertione oris:m vero cu3 occlusiõe.ne ergo subito claudere ꝛ aperire cogeremur: vetitũ ne post m ponatur vocalis:nisi que assumeret m cum vocali. Et quia omnis vocalis os operit nimius esset hiatus si plures vocales ponerentur continue. Interdũ tamen poete non absumunt:sed licenter:de quo suo loco videbitur.

* Cã cur m vocali sequente absumitur.

¶ Pedum sedes in hexametro.

¶ In hexametro:vt nomẽ indicat:sex sunt mẽsure:eo ꝙ sunt sex pedũ sedes:singuli aũt pedes heroici carminis metrũ faciũt:sicut iambici car. bini.vt alibi videbit. Sunt aũt tm̃ duo pedes proprij dactylus ꝛ spõdeus. Nam in vltima sede:q꞉ syllaba cõis vltima semp erit:trocheus dicet spondeꝰ:ꝛ in tertia sede si ꝓpter cesurã reperiat iambꝰ dicet spondeus:vt Oia vincit amor:ꝛ nos cedamus amori. Si tribracus:censebit dactylus. His aũt pedibus duo loci sunt proprij:quintus dactylo: nisi fiat spõdaicus q̃ dactilũ in quarto h3:spõdeũ in quinto:ꝛ sextus spõdeo nisi fiat dactylicꝰ hypermeter.i.in quo supra iustã mensurã supest syllaba:q̃ sepe ꝑ vocalẽ sequentẽ absumit apud Maronẽ. Aliter aũt vocales in diversis versibus nõ agũt in se mutuo:causa est mora q̃ fit inter duos ꝟsus. Unde ꝛ versus dictꝰ ꝙ versus sit lector a fine vniꝰ ad principiũ alteriꝰ. Reliq̃ quatuor loci sũt cões:itavt possint esse quatuor continui dactyli:aut quatuor spõdei:aut tres dactyli ꝛ vnꝰ spõdeus: aut tres spõdei ꝛ vnus dactylꝰ:isq꞉ in primo aut secũdo aut tertio:aut quarto loco positus:aut contra:aut duo dactyli ꝛ totidẽ spõdei:qualicũq꞉ positi. Sed frequẽter ꝛ concinne est primus dactylus:ꝛ quartus spõdeus. Canori etiã sunt duo aut tres continui dactyli:sed sic positi:vt secũdus aut tertius pes nõ terminet partem orationis:durissimus aũt esset versus in quo scðs sit spõdeus partẽ oronis terminãs vt si sic dicas. Fallere q̃rit femina duplex nõ bene cautos. Accipiet igit puer q̃uq꞉ vltimas syllabas ꝛ dicet ꝙ eaꝝ tres faciũt dactylũ:ꝛ reliq̃ue due spõdeũ. deinde dividet reliquũ in quatuor pedes iuxta regulas positas:vt Arma virũq꞉ cano troie q̃ primꝰ ab oris. Primo accipiet primꝰ ab/dactylũ. ꝛ oris spõdeũ. deinde dividet sic Arma vi. dactylus. rũq꞉ ca. dactylus:no tro. spõdeꝰ. ie q̃. spõdeꝰ. Si q̃ras qũo sciet ꝙ arma nõ sit spõdeus:q꞉ per regulã de a casuali scit ꝙ ma corripit:ꝛ ita eẽt trocheꝰ q̃ pes nõ est in heroico hexametro. Silr sciet rũq꞉ nõ esse spõdeũ:q꞉ dictũ est ꝙ q꞉ per corripit. Et silr de reliq̃s dicet. Dõt etiã ꝑ dictas regulas incipe a capite ꝟsus Et si vult ꝯponere carmen:faciet fere vt ꝓma tertij pedis sit vltima dictionis Sed de decoro carminũ alibi prolixius dicendum est:ꝛ proxime nonnihil dicemus.

* Qui pedes heroico vsui conueniant.

* Uersus vnde dictꝰ.

In pentametro elegiaco.

¶ In pentametro elegiaco sunt quinq꞉:ꝛ si volumꝰ ijdem pedes. Nam primi duo pedes sunt oino ijdem cũ hexametri duobꝰ pedibꝰ:ꝛ deinde servabit vna syllaba longa per se:post quã ponent duo dactyli ꝛ syllaba q̃ cũ priore syllaba faciet spondeum. Aut post duos priores pedes seq̃t semp spõdeꝰ cum duobꝰ anapestis sic Oia dat dñs nec tenet ipse minꝰ. scandit priori modo sic. Omnia:dactylus. dat domi:dactylus nus est syllaba abũdans. nec tenet. dactylus:ipse mi:dactylus nus ꝛ nus est spondeꝰ Posteriori sic. Oia dactylus. dat domi. dactylus: nus nec: spõdeꝰ tenet i. anapestus. pse minus:anapestus:eo ꝙ vltima est communis.

* Pentamentrũ elegiacũ duobꝰ modis metiri possumus.

¶ In pentametro saphico.

¶ In pentametro saphico est trocheus spõdeus dactylus trocheus:aut spõdeus duo trochei:quia vltima est communis:vt in hymno. vt que:trocheus:antla. spõdeus. xis reso, dactylus:nare:trocheus fibris spondeus.

¶ In asclepiadeo.

¶ In asclepiadeo sunt quatuor pedes cum syllaba:in medio sunt em̃ spõdeꝰ ꝛ dactylus cum syllaba ꝛ duo dactyli. quibꝰ si addat syllaba erit elegiacus:vt Mecoenas at avis edite regibus. scanditur sic. Mecoe. spondeus. nas ata, dactylus. uis syllaba abundans edite dactylus. regibus dactylus ꝛc.

¶ De practica.

¶ Pro practice autez ratione pauca admonuero. Primo vt facturus poema argumentum seu materiam iuxta vires suas deligat:non enim natus ad elegiacũ carmen tractabit heroicã ferraginẽ. Nã qualitas carminis debet quadrare cũ argu-

mento. Secundo vt delecta porteter re eam totam animo concipiat priusq̃ scribere incipiat. Tertio vt excogitatum debite disponat: nam nõ omnia quo gesta sunt ordine poete dicenda veniunt. Quarto vt quibus carmen suum ditet atq̃ exornet preparata habeat multo ante verba ⁊ res: ita vt quecunq̃ legerit apta carmini signauerit ⁊ quasi ad manum habuerit: indicio aut repertorio aliquo. Quinto vt loca ad scribendum querat: apta ⁊ sunt secreta ⁊ occlusa. Sexto vt tempora mollia: vt sunt post soporem matutina fere. quocirca ceratos habebant olim parietes et stylum. quo scribebant que noctu occurrebant priusq̃ elaberentur memoria. Septimo vt animum habeat serenum ⁊ curis alienis vacuum: ⁊ ex lectione alicuius poete cultoris ad consimilẽ cãtum prouocatũ. Octauo ne sit preceps in componendo. Nono vt sit diligens in castigando adhibito etiã iudicio bonorũ. Et decimo vt sit tardus in edendo. iuxta illud Horatij. Nonumq̃ prematur in annum.

*Que debeat aduertere q carmẽ vult conficere.

De decem vitijs in carmine faciendo vitandis.

Barbara nulla inerit vox aut incongrua metro.
Nulla redundabit: nulla integritate carebit.
Nil transponetur: nil confundet male sensum.
Nec rapies longam: nec produces breuiandam.
Nec post vocalem: nec post m versu in eodem
Partibus at varijs vocalis rite sequetur
Syllaba ni pereat precedens: vt modo dixi
Nec succussantes: nec pones molle crepantes.
Nec paucis numeris tibi multa licere putabis.
Nec tibi propones nisi summos quosq̃ imitandos.

¶ Ultimo loco monendi sunt pueri: vt in conficiendis versiculis: vitẽt decem vulgata vitia. Primo ne barbarum aut incongruum quicq̃ admisceant: vt sunt bladum: guerra: miserere nobis: decem milia viri: q̃q̃ contra receptum est viri decem milia ⁊c. Secundo ne quid redundãs aut deficiens sit: vt qui quoq̃ aut alias particulas propter metrum duntaxat ingerunt. Qui pedum nimis aut non satis ponunt: qui sensum non explent aut frustra repetunt. Tertio ne quid male transponatur. Quarto ne sensum cõfundat: vt has res o luci ad te scriptas misimus aelli. dico male: quia qui de situ non vulgato in oratione precipiũtur seruãda possunt in carmine quoq̃ seruari: in quo etiam hypallage interdum locus est. Uerum vbi sensum facit obscurum mala est compositio: vt Dico te Eacida Romanos vincere posse. qui versus fingitur falso pyrrho ab oraculo: dictus est tamen actus exemplo. Quinto. syllabarum quantitas nõ violabitur. Sexto. nec post m nec post vocalem ponetur in eodem versu dictio incepta a vocali nisi fiat ellipsis aut synalepha. q̃uis Maro sepe corripuisse precedentem vocalẽ contentus reperiatur vt et longum formose vale: vale inquit iola. Imponere pelio offam Littus hyla/ hyla omne sonaret: vbi in priore h litere officio fungitur. Septimo nõ ponet succussantes literas/ syllabas/ aut pedes. Non enim erit frequens eadẽ litera vt in illo versu. O tite tute tati tibi tanta tyrãne tulisti. nec syllabe nec pedes duriter positi: vt in secundo loco partem orationis terminãtes. Octauo. ne quid sit affectate nimis turgide aut molliter sonans: vt Torua mimaloneis implerunt cornua bombis. ⁊ Gentis perinra gentis. Et O fortunatam natam me consule romam.. talis enĩ cõsonoritas vitiosa est. Nono vitabitur in paruo poemate magna licentia. Et decimo cauebit puer non probati auctoris versiculos imitetur. Sicut enim nihil vtilius est ad conficienda carmina q̃ habere ad manum multa probatorum auctorum

*Aspiratio litere officio interdũ fungitur.

exempla: ita nihil perniciosius quam incertos aut non probatos sequi: vt versiculum Quis arte nates tamen apparent tibi nates. Et eos qui secundam corripiũt in ecclesia. eremus Brauium: darius: sathanas &c. aut qui Iesus pro Pyrrichio ponũt cum sit bacchius aut saltem si ouo in us mutes amphibrachus. aut qui maria et Lucia secunda producta enunciant. Sed finem facio. Si preceptores hec diligenter declarabunt: multum iuuerint tyrones.

¶ Et hec pro Isagoge satis sint.

¶ Versificatorie Despauteriane in quinque libros diuise. Farrago.

¶ In prefatione plurima de lingua latina: vtpote de eius infantia: virili etate: senecta morte: & instauratione tractantur: & de Seruij ac aliorum errato qui propria nomina ad placitum censent ponenda.

¶ Libro primo contenta.

Carminis. Metri. Versus definitio.
Pedes metrici: & tempora.
Hexametrum & eius pedes legitimi & nothi
Cesure carminum.
Pentametrum & eius decorum.
Asclepiadeum. Sapphicum. Phalencium.
Ellipsis. Synalepha vitia carminis.
Vocalis ante vocalem. O & heu. Synęresis. Dieresis.
I in principio propriorum.

¶ Secundo libro continentur.

Regule quantitatum generales.
De positione. Liquescentia. Diphthongis. Vocalis ante vocalem.
De deriuatiuis. de compositione. de prepositionibus monosyllabis.
I et o in priore parte componente.
De preteritis dissyllabis et geminatis.
De supino dissyllabo: et a vi deducto.
De incrementis verborum & nominum.

¶ Tertij libri farrago.

¶ De primis syllabis regule speciales serie literaria hoc est vocales a/e/i/o/u/ quante sint ante consonantes in primis syllabis.
Vocalium ante consonantes in medijs syllabis quantitas serie literaria.
Vocalium tam solarum quam consonãtibus coniunctarũ in vltima syllaba quãtitas

¶ Quarto libro contenta.

Accentuum regule. Clausularum item & pũctorum indicia.

¶ Quinto libro contenta.

Centimetrum Seruij.
Metrorum varia genera: variaeque connexiones.
Recriminatio in aduersarium.

¶ Hec generatim. Speciatim autem te series diriget literaria.

¶ Index alphabeticus in artemversificatoriam Joannis Despauterij incipit.

¶ De litera. A.

De litera D.
Et T. in vltimis xcij.

De litera. E.

De litera N.

¶ De litera. Q.

¶ De litera. R.

¶ De litera. T.

Tabula alphabetica.

¶Finis tabule Artis versificatorie Joannis Despauterij.

¶ Joan. Despauterij Niniuite in artẽversificatoriã Prefatio.

¶ Joannes Despauterius Niniuita Georgio Holoino nobilissimo heroi: et vñcum q doctissimo dño Haloini et Comminy suo mecoenati humanissimo. S. P. D.

ARtẽversificatoriã (quã stichologiã greci vocãt) literature partem: vt difficillimam: ita longe precellentissimã et poetis i primis necessariã: tuo nomini cõsecrare nobilissime dñe ausussũ vtinã einsmodi vt vel tuis in nos meritis vel meo erga te studio respõdeat. Noui ego delicatissimũ tuũ palatũ: noui accerrimã censurã cui nihil nõ exactissimũ placeat: vellẽ equidem celsitudini tue meliora deuouere: quod quũ nõ possim ferenda puto mecoenati meo, qualiacũq munuscula. Nã (vt Plini⁹ ait) et dijs lacte rustici: multeq gẽtes supplicãt: et mola tã tũ salsa litãt q nõ habent thura. Dabis igit (vt spero) audacie nostre veniã: nẽpe soles meas esse aliqd putare nugas. nõ adeo sum mihi Suffen⁹: vt nesciã artẽ meaz esse impfc. tã: tamẽ audendũ est qz nra precepta (vt Columelle verbis vtar) non cõsummare scientiã: sed adiuuare promittũt. Nã (vt idem ait et me plurimũ consolatur) in omni genere scientie: et summis admiratio veneratioq: et inferiorib⁹ merita laus contingit erũt fortassis nõnulli sophiste vel poetastri: pseudographi philologi. legulei sacrificuli. a sophi plani et tenebriones: qui cauillabuntur hanc artez tenuiorẽ esse q que tanto viro dedicari debuerit. Uerum hi tuo iudicio vehementer errant vt qui scias ipsos orbis dominatores hanc artem vt excellẽtissimã summopere excoluisse. Augustũ dico et germanicũ et alios multos. Itaq ex oib⁹ ferme veterum libris conatus sum aliquid in mediũ afferre: vt iuuarem pro meis virib⁹ linguam latinam instaurare. in qua re quicquid profeci tuũ est: ex quo plus didici q ex alio quouis preceptore. abest dicto assentatio. id nouit deus. Tu mihi aristarchus: tu Boetius: tu Quintilius: quod quum e multis literis tuis lacteo lepore pfluentibus tum ex his quas hoc anno pridie. idunm ianuariũ ad nos dedisti liquet clarissime: sic em scribis. Adsit nobis delitiarum lingue latine zelus et auiditas. sit inter nos elegãtie maioris honesta disceptatio: maneatq i scrinijs nostris non patiar etem scripta mea in vulgus pdire priusq priscos authores ad vnguẽ perlegerim: ne forte in errorẽ incidã. Si hoc fecerim⁹ miraberis quantũ fructum inde concipiem⁹ hunc in modũ et in alijs epistolis me freqũter monuisti: ne editionem meã precipitarẽ et hoc auriculis meis subide instillasti. nescit vox missa reuerti. et nõnũq territasti Uergiliano exemplo: q eneida testamẽto cremari iussit q eam non castigauerat. Quo factum est: vt preter eos quos antea perlegeram poetas (qui fuerant admodũ pauci et neoterici plures q veteres) dederit mihi perlegẽdos nobilitas tua Lucretium et (quem antea cum Horatio. Ouidio. Martiale. Iuuenale. Persio perlegerã) Uergilium: preterea Manilium Germanicum. Rufum. Ciceronem in Arato. Catullum. Tibullum. Propertium. Senecam in tragedijs. Ualerium flaccum. Statium. Papinium. Ausonium. Claudianum. Sidoniũ Appollinarem. Columellam. Palladium. Tum etiam gramaticos et alios scriptores plurimos. E quibus vehementer emendaui et auxi artem meam coactus multos taxare p communi vtilitate: qui maximo in precio habẽtur. qz licet doctissimi fuerint tamen non potuere inter tot barbariei milites nihil vitij cõtrahere. Ideo ne quẽ iniuste culpasse puter: libet altius repetere quãta fuerit inter poetas antiquos et neotericos differẽtia. vt more boni agricole: serere ingenuũ volentis agrum liberem arua prius fruticibus: false rubos filicemq resecem: vt sciam⁹ inter poetas quos imitari et quos vitare deceat. Neq em oibus passim credere debemus: sed illis duntaxat qui floruerunt inter ducentos circiter quinquaginta annos ab ortu Ciceronis ad Antonium pium: hoc est ante christianum natalem annis cẽtũ ad centesimũ quinquagesimũ: ex quo salutẽ christianã numeram⁹. Nam et latin⁹ sermo queadmodũ et cetera mortalia aliquãdo incepit: habuitq suã infantiã: in qua vix quicq effari potuit. sic locuti sunt Aborigenes primũ cuz faunis vatibusq: sic deinceps latini et albani: sic carmia saliaria ɔposita suis sacerdotijs tãdẽ parũ intellecta. vt Quintilian⁹ testat. Non adeo longe post hoc scz poete fuere. Liui⁹ Andronic⁹/ Enni⁹/ Plaut⁹/ Neuius/ Pacuuius/ Cecilius/ Acti⁹/ Terentius/ Lucilius/ Turpilius/ Mari⁹/ Afrani⁹/ Porsenni⁹/ Attilius/ Trabeas/ Aqlius imbres

Plinius.

Lingue latine infantia.

Poete antiquissimi.

Monitus & plures: quorũ exceptis paucis opera interciderũt: ideo authoritate horum raro vtimur post hos qui sequunt linguã latinã mirũ immodũ locupletarũt quos oino imitandos dicimus. vt sunt illi quos a me digẽter perlectos supra memorani: pter Ausoniũ Gallũ & Sidoniũ Appollinarẽ qui longo tẽpore post reliquos memoratos a superiorib⁹ defecerũt: vt hoc opus plegenti patebit. Claudianũ. & sic eodẽ seculo fuisse cõstet multo tamẽ min⁹ a veterũ institutis aberrasse cõperimus. Itaq3 post Adrianũ imperatorẽ cepit indies latinus sermo maiorẽ in modum languere & quodã quasi senio contabescere: irrũpẽtibus in Italiã barbaris. quod nimis factũ est: sub aduẽtu gothorũ in Italiã regũq3 Lõgobardorũ: ad fatalem illã totius generis hũani pestẽ Mahumeteã: que cũ oibus ingenuis & bonis artibus sermonẽ quoq3 latinũ intercepit qua etate pauci ad modũ fuere poete et illi qdã superiorib⁹ lõge indoctiores: Rufus / Fest⁹ / Alphius auitus / Calphurn⁹ siculus / Terẽtian⁹ / Claudian⁹ / Ausoni⁹ / Iuuẽc⁹ / prudẽti⁹ / Fortunat⁹ / Serenus Boetius / Prosp / Sidoni⁹ / Priscian⁹ / Lactanti⁹: & multi alij scriptores qbus (qtũ ad latinitatẽ attinet) eaten⁹ fides hñda est qten⁹ ea q nobis afferũt: veterũ authoritate pbari queũt. Nã vt de reliqs interim paululũ taceã. de Sidonio. Hermolai barbari iudiciũ in li. vj. Pliniĳ. c. xxvj. neutiq3 silebo: sic autẽ inquit. Sidoni⁹ Appollinaris: legẽd⁹ tot⁹: pbãdus nõ tot⁹. Nã ctesiphõ cõtra artẽ corripuit. Ioãnes quoq3: & heraclit⁹ & diastematũ alia cõplusculа contra artẽ: vel corripuit: vel pduxit: vt paraclit⁹ & syllogism⁹ &c. q cũcta suis locis declarabo. Eo aũt res tãdẽ deuenit vt reiectis doctissimorum monumẽtis & oi elegãtia pscripta. Gothi cũ reliqs barbaris oẽ3 Romanorum ordinẽ puerterint: & barbaries toti⁹ orbis fetidissima regina latinitatẽ penitus pessundederit. Qd idcirco euenisse hariolari l3: q gothi plurimos latinorũ libros exussisse dñr & Romani pncipes: tũ oẽs gothi: vvãdali vel alij barbari fuerũt. Itaq3 in nullo honore fuerũt poete apd pncipes & reges vt q ab illis non intelligebant. ideo delectare minime potuerũt. Christiani aũt põtifices: abbates: cardinales: & cetera eccl'ie columina: poeticẽ vt diaboli pabulũ tñ spuere ceperunt immerito tñ vt pulcherrime in Apologetico suo oñdit diuin⁹ poeta Baptista Mãtuan⁹. Ita quũ nulla poetis laus honosq3 fieret. poete nulli fuerũt: siqdẽ verissimũ illud vbũ honos alit artes. Et qd Martia. ait. Sint mecoenates nõ deerunt flacce marones. Ergo reiect3 ethnicorum libris sine qbus latinitas cõsistere neqt: cõseqnẽs fuit latinitatẽ necessario iterire. Quapropter barbari ipi Uergilianã poesim fastidiẽtes nouã vsificãdi artẽ excogitauerũt: veterũ obseruationes in qãtitatib⁹ nec sciẽtes nec scire cupiẽtes. Hmõi itaq3 vsus optimos iudicabãt. Ethiopũ terras iã feruida torruit estas. Quinetiã Rithmos (vt ipsi dicũt excogitarũt) veluti pãge lingua gl'iosi corpis mysteriũ sanguisq3 pciosi quẽ in mũdi pciũ pncipiũ tm vsus ẽ nã qdqs cõposuit eu3 delectatũ esse cõstat harmoniã hymni pulcherrimi de xpo: nõ nisi a doctissimo poeta cõpositi: in quo vbiq3 magna cũ elegãtia carmis rõ custodit pulcherrime. Pãge lingua gl'iosi plin3 certamis. i. docti hoies nesciẽtes eẽ carmẽ: putarũt ex qtuordecim syllabis: quorum septima ppetuo esset longa: & duodecima breuis eiusmodi harmoniã resultare nullis pedib⁹ obseruatis. Tãta ẽ poeseos suauitas vt etiã sui ignaros mirũ in modũ oblectet. Multa possem in hũc modũ illi⁹ scl'i anilia afferre: quo nat⁹ est Alexãder gall⁹: cui⁹ opus doctrinale inscribit: circiter annũ dñi millesimũ ducẽtesimũ: quo tpe barbaries toto mũdo dñabat: vsq3 ad tpa Francisci petrarche. Qui nõ sine diuo numine circiter annũ dñi. M. ccc xl. barbariei bellũ indixit fugiẽtesq3 musas reuocãs: eloquẽtie studia vehemẽter excitauit: post hũc cepit lingua latina mirum in modũ instaurari ab Leonardo Aretino Guarino vonẽsi. Francisco Philelpho: maxime aũt Laurẽtio Ualla. Ioãne tortellio Aenea Syluio Domitio calderino. Galeoto. Georgio merula. Georgio Ualla. Hermolao barbaro Pico mirandulano. Angelo politiano. Philippo beroaldo. Petro erinito. Joanne baptista pio & q ante fuerũt Nicolao perotto. Sulpitio. Nestore alijsq3 inferis: nec itali solũ hanc rem curarũt. nam Aelius Antoni⁹ Hispanus. Erasmus hollandus Rodulphus agricola Frisius. Jacobus Faber Gallus: & Jodocus Badius Flãder & alij plurimi diligẽtissime laborarũt in instaurandis veteribus lingue latine thesauris. Ceterum hi oẽs (qd bona oim pace dixeri3) inter barbariei milites cõuersati nequerũt barbariẽ penit⁹ extinguere: qn cõtagioso illi⁹ veneno afflati tam i psa q3 in carmie peccarũt alijs alij aut magis aut min⁹ put diligẽti⁹ aut idiligẽti⁹ veterum monumẽta pscrutati sũt. Neotericos itaq3 doctissimos: quorum ne calceamẽta qdẽ solut

Ausonius Gallus. claudian⁹. Lingue latine senectus.

Poete rudiori seculo nati.

Sidoni⁹ in multis errat.

* Plurimos latinorum libros gothi exusserunt.

Lingue latine mors.

* Poeseos suauitas.

Lingue latine instaratio p neotericos.

re dignus suz animaduerti sepicule a veterū institutis nō rōne aliqua:nō ex indu-
stria:sed ex ignorātia defecisse:q2 si quis dictū hoc vel rideat vel miretur:ille perle-
ctis his libellis nr̄is cogetur mecū sentire:ꝛ tandē agnoscet:q̄d sibi velit Horatia
nū illud. Tu nihil in magno doct⁹ deprehendis Homero? Decepti sunt aūt Neo
terici librorū mēdosis librorū falsis titulis:nimia grecitate/ Grāmaticorū peruersis re-
gulis que oīa olim ita fuerūt pura:ita integra:vt veterib⁹ nulla fuerit errādi occa
sio. Decepti sunt inq̄ mēdosis libris.nā librariorū incuria:aut ex nimia vetustate
corrosis lr̄is innūeri irrepserūt errores:alijs alia in locū lr̄arū vel dictionū ꝑditarū
aut male scriptarū sufficiētib⁹:alijs parū doctis mēdas aiaduertētib⁹. Hinc emer
sere tot in Pliniū:in Plautū:in alios authores ānotatiōes. Calderini/ Beroaldi/
Politiani/ Sebelici:aliorūq̄:hinc altercationes grāmaticorū infinite: adeo vt ne-
scias quo teneas nodo mutātā ꝓtea vult⁹. Multa ergo sunt in poetis mēdosa ꝑ q̄
parū docti errores suos defendere conant̄:quorū nōnulla suis locis manifestabo
Scḋo plurimū decepti imprudēteis ꝛ interim nō aspernāde doctrine viros: falsa
librorū inscriptio seu falsi libro tituli q̄s subdititios libros vocamus. verbi gr̄a.
Ouidiana authoritas iure ꝓ regula habet̄:ideo semidocti nesciētes e tritico sepa
rare loliū fidē habuerūt opusculis de pulice:de trib⁹ puellis.de amore pāphili:de
philomela:de vetula:de sopno:de cuculo:de limace:de ludo latrunculorū:de nūcio
sagaci:q̄ hec Ouidij opuscula vulgo ferebant̄:q̄b⁹ ab Ouidiana vena nihil magis
alienū excogitare queas:neq̄ eñ sunt(vt Aldus inquit) Ouidio vel puero digna
Miror ꝓtecto quonā modo inept⁹ ille vetul⁹:de iepta vetula scribēs ieptissime vo
luit credi opus suū esse ouidij:q̄ vt fidē faceret dicebat se pri⁹ cecinisse:i nona corpa
mutatas formas. Conabat̄ nimirū serpētes auib⁹ geminare ꝛ tygrib⁹ hagnos.i.
suā barbariā cōnectere Ouidiane fluēti suauiter elegātie. siquidē nemo fuit vnq̄
poetaster vetulo illo malesano indoctior:q̄m innūera sunt eius nebulonis ipudē-
tissimi errata: vt liquet illū lectitāti. Euidēs signū est hoīes illius seculi fuisse indo
ctissimos qui nō ꝑceperit eiusmodi anileis nugas nō esse Ouidij. Dionysiū quoq̄
nō Priscian⁹ trāstulit:sed Fānius vt ait Hermola⁹ in vi. Plinij ca.xxviij. Uergilio
quoq̄ iam nōnulla opuscula putātur falso ascribi.vt etna:rose:ciris:priapea:quā
Ouidij esse docet Politian⁹ ca.lix.miscel. Qui macrū quēdā poetā sui seculi multa
laude ꝓsequit̄ cuius nulli libri extant.quare errāt qui in arte versificatoria vtunt̄
testimonio Macri de viribus herba canētis: nō poete quidē: sed nec versificato-
ris satis idonei:quē rudiori seculo fuisse ex eo cōstat: q̄ Plinij testimonio persepe
vtitur. ¶ Tertio nimia grecitate plurimi in errorē ducti sunt:q̄d vitiū nō iam pri-
mū notatū est:quū ipse etiā Horatius derideat eos qui nimis greca latinis immi
scēt:nā pleriq̄ amore grece lingue latina negligūt:suntq̄ admodū iactabūdi ꝛ vl-
tra modū laudatores sui nihil putāt sibi nō licere grecitate freti. Neq̄ meminerūt
Martialis dicētis. Nobis nō licet esse tā disertis. vidēdū est quid latinis placuit
nō quid grecis. Nō eo id dico q̄ grece lingue studere:malū putez:dū id ita fiat ne
latine lingue idiomata violem⁹. Ceterū ne iniuria dicar greculis insausus legant̄
Oppiani poete veteris libri per Laurentiū lippiū tralati ꝛ nō solū lippū sed plane
cecum in multis putabis:cuius exempla cū non sint imitanda expuni. Quarto
decepti sunt Neoterici grāmaticorū peruersis regulis. Grāmatici namq̄ authori-
tas per se nulla est quū ex sola doctissimorū oratorū:historicorū:poetarū:taliorum
idoneorū scriptorū obseruatione cōstet ortam esse verain grāmaticā. Multa dicen-
da forent si grāmatistarū ineptias refellere vellē:sed nulla est gloria preterire asel
los:ideo nūc animus est vnicū grāmaticorū ꝑncipis erratū cū primis insigne per
sequi.is autem est seruius quē merito plurimi facis. Sed(vt Quintilian⁹ author
est)null⁹ est tam cōsummate sciētie vt nihil aliq̄n errauerit. Is igit̄ in illud.j.enei-
dos. Huic coniūx Sicheus erat. Sicheus(inquit) primam natura corripit:sed hic
ectasim facit:licētia que in ꝓprijs noibus est vbi licet in quauis parte syllabe mu
tare naturā idē euenit i appellatiuis si a proprijs sunt: vt Sicanio pretenta sinu.
hec ille quibus in errorē traxit fere quotquot post eum fuerunt. Frāciscū Nigrū.
Robertū guaguinū. Georgiū Uallā. Nicolaū Ferettū ꝛ ferme ceteros. Et e o res de
uenit vt etiā diphthongos passim corripuerint in proprijs vt Lelius Clementia.
Propria certe non magis ad placitum ponēda esse q̄ appellatiua ↄtra Seruianā
doctrinā satis docēt Ouidius ꝛ Martialis. Ouidius quidē in li.iiij.de pōto vbi cō
querit̄ hoc nomē Tuticanus nō posse elegiā ingredi q2 habet breuē inter duas lō

Mendosi libri

Libri falso inscripti.

falso ascripta ouidio opuscula.

Macer.

Grecissantes nimiū.

Laurēti⁹. Lippius

Grāmaticorum authoritas.

Seruij laus.

Seruij erratum.

Sicheus.

Propria nō poni ad placitum.

Diuisionē dictionis causa versus nō admitti.

gas qđ nō pōt heroicū aut Elegiacū ingredi nisi breue pducēdo aut longā corripiendo aut dictionē diuidendo: ita vt tuti sit finis versus: cantus alteri⁹ principiū quorū nihil licere. Ouidius docet: licet id fecerint bis aut ter in sapphicis: Catullus & Horatius. tu Ouidio auscultes: ita lib. iiij. de ponto canenti.

Quo minus in nostris ponaris amice libellis
  Nominis efficitur conditione tui.
Ast ego non alium prius hoc dignarer honore:
  Est aliquis nostrum si modo carmen honor
Lex pedis officio fortunaq; nominis obstat:
  Quaq; meos adeas est via nulla modos.
Nam pudet in geminos ita nomen scindere versu
  Designat vt prior hoc incipiatq; minor.
Et pudeat si te qua syllaba parte moretur
  Arctius appellem: Tuticanumq; vocem.
Et potes in versum tuticani more venire
  Fiat vt elonga syllaba prima breuis.
Aut vt ducatur que nunc correptius exit:
  Et sit porrecta longa secunda mora.
His ego si vitijs ausim corrumpere nomen.
  Ridear: et merito pectus habere neger.

*Noia p pria nō eē anticipitia asseuerat.

¶ Secūdo ppria nō poni ad placitū liquet ex Martia. lib. ix. vbi mirū in modū cōqrit dulcissimū nomē Earin⁹: nō posse adire carmē Phaleuciū q: oēs syllabe illi⁹ nois sunt breues: ergo nec spōdeū nec dactylū nec trocheū ɔstituere pōt. Sȝ cur se excusat Martialis: quū id nomē Earin⁹ optime ingredi posset scazonta? Ego pfecto Martialē ob id solū hec scripsisse suspicor: vt retūderet quorūdā poetastrorū impudētiā: q̄ more grecorū ppriorū q̄titates ɔfundebāt: & id q̄dē ineptissime q: multo licēti⁹ greci scribūt q̄ latini: qđ ostēdit Martialis dicēs. Nobis nō licet eē tā disertis. itaq; Seruiū nimio grece ligue amore deceptū puto. nā iniquū fuit pter pauca exēpla (id qđ grāmaticorū puersitas sepe facit) rłaȝ ɔstituere. siq̄dē licet Siche⁹ et pauca alia tā appellatiua q̄ ppria: quasdā syllabas ancipites hñt vt cognoscet hoc opus nřm diligēter plegēs: nūq̄d pter hoc variabim⁹ primā i his dictionib⁹ Juli⁹/ Scipio/ Naso/ Horati⁹/ Athene/ Aristoteles/ Marius &c. Absit obsecro per deū immortalē hec ipudētia: & (vt vere dixerim) stoliditas. Nūc audiam⁹ Martialem. Nomen cum violis rosisq; natum. Quo pars optima nuncupatur anni.
Hyblam quod sapit atticosq; flores: Quod nidos olet alitis superbe.
Nomen nectare dulcius beato: Quo mallet cybeles puer vocari.
Et qui pocula temperat tonanti: Et quod parrhasia sones in aula.
Respondent veneres cupidinesq;: Nomen nobile: molle: delicatum.
Versu dicere non rudi volebam: Sed tu syllaba contumax repugnas.
Dicunt earinon tamen poete. Sed greci: quibus est nihil negatum.
Et quos ares ares decet sonare. Nobis non licet esse tam disertis
Qui musas colimus seueriores.

Oē ppriuȝ fuit appellatiuū aut ex appellatiuo.

¶ Earinus interp̄tat̄ ve. n⁹ ab ear. i. ver corripit nomē hoc oēs syllabas q̄ si posset ad placitū poni inaniter diceret Martialis syllabā esse cōtumacē. Greci tñ audēt p̄mā pducere. vt in ares priorē variare. Nā Homer⁹ ita v̄suȝ ichoauit teste Calderino Ares ares &c. vbi prim⁹ pes est dactylus. Ares. i. mars id nobis nō licet latinis q: musas colim⁹ seueriores. i. min⁹ in licētiā ruim⁹ q̄ greci qb⁹ nihil ē negatū miror an sint vlli tā obstinate in Seruij opinionē iurātes: vt adhuc Seruio adherere malint q̄ Ouidio & Martiali. Ualeāt igitur quorū hi sūt v̄siculi. Cōdidit athenas adiuuit noie pallas. Licaon arcas diuinas puocat iras. Tu tñ horati doctor al⁹ abbreuiasti. Ouidi⁹ vates peligni ruris alūn⁹. Ouid. Notus feritate Lycaon Propti⁹. Magnū iter ad doctas pficisci cogor athenas. Horat. lib. iiij. car. Ode. vi. Uatis Horati Adonicū carmē ē. Oui. Detinuit nřas nūeros⁹ Horati⁹ aures. Uerg. in Culice. h Fabij deciiq; h ē Horatia v̄t⁹. ne omittas ɔiūctionē. & Perottus credit Horati⁹ a v̄bo oro orinari: sȝ quū hoc nomē & aspiret & corripiat̄: nō assētior Peroto. Mar. li. j. In nomentanis Ouidi qđ nascit̄ agris p Ouidij. Sȝ quur ppria pl⁹ p nilegij hērēt appellatiuis: quū oē ppriū nomē fuerit aliqñ appellatiuū vł ex appellatiuis deriuatū: vt felix: rustic⁹ stephan⁹/ Hercules/ Hector/ Hermes/ Adā/ Abe

Calu: Habraham. lege sylvā bti Hieronymi. primū librū Quintiliani de institutio ne oratoria: ꝛ libros fastoꝝ Ovidij. ꝛ primū librū epłaꝝ Leonardi aretini. sic adōis dñicus. ab Hadria hadrianꝰ. a domitꝰ domitiꝰ ꝛ hinc domitianꝰ. a iulius iulianꝰ. a qntus qntinus. valeriꝰ valerianꝰ. Mar. lib. x. Ne vinā nisi te domiti pmitte libē ter. idem lib. j. a Ualeriano pollio petes qnto. scazon est. Obijciet fortasse aliqspoe ticā necessitatē veluti Italiaʒ pmā naturalr̄ corripit testimonio oīmꝫ grāmaticoꝝ. Verg. tn̄ pmā pducit: qꝛ aliter heroicū carmē adire neqbat. Quid igit̄ faciā (inqs) si divi Nicolai aut iuliani historiā ꝯtexere tulerit animꝰ q̄ noīe appellabo: sic nec nicolaū nec iulianū dicere lꝫ? ꝛ quur in magno ope nō licebit mihi qđ Uergilio? Scimꝰ pfecto Uergiliū ꝛ alios necessitate q̄dā pduxisse q̄dā aut corripuisse: verū ea pauca sūt nec citra veteꝝ authoritatē. nā italia pmā pduxit etiā apud Enniū ꝛ Lucre. pluresqꝫ ante Uerg. Itaqꝫ invētis recte vtemur: nova nō sine maxia necessi tate fingemꝰ neqꝫ vnq̄ nisi in ope maximo: eaqꝫ erūt paucissima: immo nulla: do nec tā extra invidie aleā fuerimus. Quocirca intolerabiles puto eos: q̄ in modico ope abutunt̄ oī licētia: quū in hac re nullo mō laxāde sint habene. Igit̄ si occurrat nomē ꝟsui ꝯtrariū vt Nicolaꝰ Julianꝰ tuticani ꝛc. imitabor Martialē q̄ circuitiōe vsus est dicēs in eodem lib. Illa puer tāto dn̄o gratissimꝰ aula. Noīe q̄ signet tpa verna suo. i. Earinꝰ qđ interptat̄ ꝟnus. Sic Ovid. quoqꝫ ꝑm scribēs ad Tuticanū Possumꝰ preterea etiā a latinis (si is casus emergat) patronymica formare a pr̄e: a mr̄e: a pr̄ia: vt docemur quum ex Uergilio tū ex Ovidio in meta. Licet etiā paucis versiculis innuere syllabā esse ꝯtumacē vt Horatiꝰ fecit lib. j. sa. v. Quatuor hic ra pimur vigiti ꝛ milia rhedis Māsuri oppidulo qđ ꝟsu dicere nō est. Signis ꝑfacile est. nomē oppiduli: alij dicūt esse equotutiū: alij equūtutiū: alij Entractiū. qꝛ si pro pria vrbiū ponerent̄ ad placitū inutilis ꝛ vana esset Horatij excusatio. Preterea pos sumus vti cōsilio Seruij dicētis in illud. j. Enei. Huic coniunx Sicheus erat quo ties poeta aspera invenit noīa vel metro nō ꝯstātia: aut mutat ea de his aliquid mutilat. Nā Sicheus sicharbas dictus est Belus Didus pater dictus est metres carthago a cartha lectū in historia Penoꝝ. sic Philelphus nicoleos ꝑ nicolaus di xit. Ceteꝝ caute id faciēdū: ne hec mutilatio carmina nostra mutilet. De barbaris cū Diomede Priscianus ait: in peregrinis ꝛ barbaris nullos certos esse accentus ideo (vt ait Priscianꝰ) vt necessariū videbit̄: in metro locabunt̄. Ego puto regulas latinas q̄tū possumꝰ esse servādas: si tn̄ talia sint vt quātitas minime ꝯstiterit qꝛ barbara aut e barbarꝭ deducta nec ab aliquo egregio poeta in carmē deducta fue rint licebit (vt opinor) ꝑ volūtate nr̄a carminibꝰ ea optare sꝫ optimū fuerit testibꝰ Josepho in primo hebraicaꝝ antiqnitatū. ꝛ Prisciano lib. v. de octo partibus ora tionis extēsione vnius syllabe facere latina aut greca: vt Esromus adamꝰ: ꝛc. Hec sunt illustrissime dn̄e que prenotanda indicavi: qꝛ in his etiam maximos viros hallucinatos esse cognovi: que si nobilitati tue probabūtur / sat habeo. Vale dul cissime dn̄e / o ꝛ presidium ꝛ dulce decus meum. Bergis apud divum Guinnocū festo divi nicasij. Anno domini. M. ccccc x.

*In modico opere fugiēda licentia.

Necessitas poetica.

*Noīa aspera poete mutant

❡ Joannes Despauterius Niniuita Joāni Laurētio Hasebroucano musico nobili atqꝫ ingenuarū artiū pro fessori perdocto et suo amico primario. S. P. D.

Primū artis versificatorie nr̄e librū tibi mi Joānes Laurēti meorū amicorū prime ob maxima tua mihi collata beneficia nūcupo: eo quidē animo vt iam totis viribꝰ ꝯtra emulos bla terones defendas vnacū amico cōmuni Eustachio scoto ho mine illo facile doctissimo: cui vel nocte intēpesta patent mu sarū ianue. Clamāt indocti hoīes. rem me indignā fecisse qꝛ repudiato Alexādri Galli doctrinali voluerim senē illū de pō te (vt aiūt) deijcere. Uociferātur me esse novitatis fatue exco gitatorem: vt qui contra ecclesie vsum plurima perversissime doceam. Decani: canonici: officiales: episcopi: ita cannnt ꝛ legunt (inquiunt isti. vt Alexander precepit: ꝛ audes: ꝑfiteri te his doctiorē. Qui hec in me obducto super cilio clamitāt: indoctissimi sunt. Nempe in quecūqꝫ authorem veterē inciderint nō magis intelligūt q̄ rudimētarius puer. Uerg. volunt iuriscōsulti dici ꝛ necdū sci

rentisdigestoꝝ ꝓemiū grāmatice declarare. Poetas vituperāt: ⁊ ignorāt Homerū ab Justiniano oīs virtutis ⁊ sciētie parentē appellari. Peripateticos seuocāt ⁊ qđ nomē id sibi velit penit⁹ nesciūt. Aristo. putāt se sophiste isti vesani doctiores q̄ lōgius absunt ab Aristo. q̄ȝ a philomela passeres. hi solis nugis incūbūt: ille ⁊ rhetoricā ⁊ poeticē nō mō cognouit: sed etiā de vtraq̄ȝ libros elegātissime cōposuit. Phi Boe. acutiores videri volūt: ⁊ sexagenarij ꝓmū illi⁹ carmē sine ꝯmentarijs declarare nequeūt reliq̄ nisi vt carmia scripta forēt: carmia esse nescirēt. His si placere velle: glossā notabilē in Alexā. aut grecismū aut facetū legerē: sic haberēt siles labra lactucas. notū est asinos straminꝰ malle q̄ȝ aurū. Uerū nō tanti est nebulonibus placere vt a musis ad barbariē veliȝ vnq̄ȝ deficere. Ualeāt itaq̄ȝ cū sua iscitia vitilitigatores: reꝑhendāt scripta mea: vt libet: nō pili facio dū intelligā me doctis placere. Oratū te velim dulcissime Joānes Laurēti vt librū hūc hilari vultu suscipias in quo ⁊ alijs a doctis iuste quicq̄ȝ reꝑhendi videris: id ne me celes: ⁊ illis p̄ me grās agito. siq̄dē id cādide fecerint: ⁊ rogato erratis meis ignoscāt: neq̄ȝ ēm me pigebit (vt Prisci. ꝟbis vtar) dū viuo ⁊ hec q̄cunq̄ȝ scripsero vel mea diligētia: vl' amicoꝝ monitu: vel inuidoꝝ vituperatione (si iusta fuerit) emēdare. Uale amicissime Laurenti. Ex Bergis. xvij. Calendas Januarias. Anno. M. ccccc x.

Carminis et metri seu versus definitio.

Carmen.

Carmen est orō strictiori pedū lege coercita ⁊ ornatissimū dicēdi gen⁹. Hec est definitio quā dat Mātua. i apologetico suo. Carmē ꝓpe dr̄ totū poema: vt tota elegia: totū epigrāma: i q̄ sēsus est ꝑfect⁹: ⁊ aliq̄n vnic⁹ ē ꝟs⁹. Uer. iij. eñ. Rē carmine signo subiūgit. Aeneas hec de Danais victorib⁹ arma. subaudiēdū est ꝟbū posuit. Inuenies carmē ꝓ ꝟsu vbi sēsus est ipfect⁹ apđ grāmaticos: dr̄ aūt carmē a canēdo q̄si canimē: q: cātib⁹ ē aptū: hic ⁊ cāticū ⁊ oda carmē dr̄. Anthore tñ Cesare q̄ bñ legit carmia: bñ cātat: q̄ vo bñ cātat male legit: neq̄ȝ ēm lenocinio vocis: sȝ grauitate q̄dā ꝓnūciāda sūt: ꝑsertiȝ carmia heroica: carmē cremonē. male dixit a carmēte nomē accepisse q: lōgo tp̄e añ carmētē carmia fuerūt vt guagni. ait: sȝ hec rō est ad modū frigida. etēm lȝ carmis vs⁹ lōge añ fatidicā mulierē p̄cesserit: tñ añ potuit ꝟs⁹ ⁊ poema vocari ⁊ nouū a muliere nomē sumere: vt de oppidis ⁊ mōtib⁹ sepissime factū legim⁹. Oui. j. fa. Nicostratē euādri mr̄eȝ a carmie carmentē dictā scribit his ꝟbis. Ipa mone q̄ hēs carmie dictū. Carmiatores ꝓ ꝟsificatorib⁹ Joā. bap. pl⁹ idētidē vsurpat.

*Unicus ꝟsus inter duz carmē dicitur.

Uersus.

Carmē alio noie vs⁹ dr̄: q: vno ꝟsu finito ad ꝓncipiū alteri⁹ ꝟs⁹ reuertimur: aut q: tādiu ꝟti dȝ q̄d ad recte ꝯstituat. hinc exijt Ho. illđ Sepe stylū ꝟtas iterꝫ q̄ digna legi sūt scriptur⁹: neq̄ȝ te vt mireř. turba labores vñ ait i arte. Carmē reꝑhēdite qđ nō mlta dies ⁊ mlta litura coercuit atq̄ȝ ꝑfectū decies nō castigauit ad vnguē. iō dixit se Uer. ꝟs⁹ facere vti fetū effingit vrsus. Uers⁹ ꝓ ꝟsib⁹ sumiř figurate vt miles ꝓ militib⁹. Catul. ad Flauiū. Uolo te actuos amores ad celū lepido vocare ꝟsu Greco noie ꝟsus appellař metrū: q: certis mēsuris dimēsuȝ est. metrū. i. mēsura.

Metrum.

Diome. Metrū est pedū iūctura nūero modoq̄ȝ finita. id nomē apđ grāmaticos oēs in freq̄ētissimo vsu ē apđ alios scriptores ꝑraro inētū. iō Hubertin⁹ cleric⁹ in epi. Cice. ad Lētu. lib. j. dicit hoc nomē sicubi legař cā declarationis locari. verū ego tā sepe hoc nomē offendi: vt nō penit⁹ refugiēdū putē. Quin. lib. j. de institu. ora. poetas metri necessitas excusat. Macro. de sopno Scipi. li. j. Metra canoris ꝟsib⁹ adhibeanř. Pli. iunior ad pōtiū suū Probauerūt inde plura metra. Gel. lib. iiij. c. xvij. Et metrū eē integrū pōt. Mar. lib. iiij. epis. Quū sis ipso bior massiliane. q̄ȝ q̄ ꝯpositos metro Tibul. i Stelle recitat domo libellos. i. mēsura ⁊ ꝯpositione Tibul. amatorios. i. quales fecit Tibul. colu. li. iiij. c. x. Exceptis q̄ retulim⁹ metris ver. sic Ter. Rufin⁹ ⁊ ceteri grāmatici magi tñ poeticū est carmē ꝟs⁹ cāt⁹ ⁊c. Itē modi ⁊ nūeri. sȝ fere plr ꝓ ꝟsib⁹: q: metrū ē pedū iūctura nūero mōq̄ȝ finita. Uer. Nūeros memini si ꝟba tenerē. Oui. Quaq̄ȝ meos ad eas est via nulla modos. Nūeri p̄terea (q̄s rhithmos greci dicūt) sūt ceteroꝝ pedū obſuatio apđ oratores ac alios elegātes scriptores ꝑsertim in finibus clausularū. Cetere orōnes solute dñr: ⁊ ꝓ se: q: metri lege prorsus solute libere ⁊ spatiose prouunt: vt est quotidianus sermo.

¶ De pedibus.

Pes est metrica syllabaꝝ ꝯstitutio. vt de⁹ vnica syllaba pes eē neq̄t nec plꝰ q̄ȝ sex. Dicti sūt pedes q: queadmodū pedib⁹ ambulam⁹ ita ⁊ ꝟsus q̄buldaꝫ quasi pedib⁹ incidere videntur. ad quod videř respexisse Uerg. j. geor. dicēs. Ferte

*Pedes inde dicti.

Amni faunīqꝫ pedē. Dryadeſqꝫ puelle. vt dn̄r pedes qꝛ illis eo modo ſus metimur quo nos pedibꝰ ſpatia. Pedes ſimplices ſunt duodecim. Diſſyllabi quidē quatuor. Triſſyllabi octo: reliq̄ ꝯpoſiti ſunt: ſꝫ nō oēs nobis in hoc libro neceſſarij ſūt idō multos omittemus ad alia ꝓperātes ab alijs non ſine magna neotericoꝝ iactura omiſſa. Qui plꝛes pedes videre cupit: legat grāmaticā Frācisci nigri. aut nicolai Feretti.

Diſſyllabi pedes.

Spōdeꝰ ex duabꝰ lōgis: vt dotes a ſpōde. i. libamentū ⁊ ſacrificiū qꝛ ſacrificātes eo frequenter vtebant̄. Idō etiā pōtificiꝰ dr: ⁊ pes ſtabilis qꝛ cū magna grauitate ꝓnūciat̄. Pyrrichiꝰ ex duabꝰ breuibꝰ: vt deꝰ a pyrricha ſaltatione quā pyrrhꝰ pmꝰ in Creta inſtituit. vt li. vij. ſcribit Strabo leniter ꝓnūciat̄: idō ſaltationi aptiſſimus alij a cōcitatiōe quadā ignea qua mouet̄ hūc pedē dictū volūt. Dicit̄ etiā Periābꝰ.

Trocheꝰ ex lōga ⁊ breui: vt panis. a trechin. i. a currendo vel trocho. i. rota qꝛ in verſu rotatim ac volubiliter fluit. dicitur etiam rutilus ⁊ choreus.

Iābus ex breui ⁊ longa: vt doces. ab iābizin. i. a maledicēdo. Eſt eñ pes verſibꝰ maledictis aptiſſimus. Alij ab iambe puella deducūt appellatur quoqꝫ dauniꝰ ⁊ gradarius.

Pedes triſſyllabi.

Moloſſus ex tribꝰ lōgis: vt mecenas: cuiꝰ modulatiōe ad bellū ꝓcedētes moloſſi epirote dn̄r vſi. hinc moloſſū appellari grāmatici aſſerūt. Hippiꝰ dr qꝛ eq̄ſtri pugne ꝯueniebat. Hippos eñ equꝰ eſt. Vocat̄ quoqꝫ vt niger ait Vertūnꝰ ⁊ extēſipes ⁊ caninus. Tribrachꝰ ex tribꝰ breuibꝰ: vt dn̄s: a tris. i. tres ⁊ brachys. i. breuis.

*Pedes triſſyllabi octo.

Dactylus ex longa ⁊ duabꝰ breuibꝰ: vt ſcribite. a dactylis. i. digitis: vel a dactylis crete populis q̄ hoc pede plurimū vſi dn̄r. Dicitur etiā politicus ⁊ heroicus.

Anapeſtꝰ ex duabꝰ breuibus ⁊ lōga: vt pietas ab anapi. i. repercutiēdo: qꝛ ſono reciproco recurrēdo dactylū repercutit: ob eā rem antydactylus appellatus.

Bacchius ex breui ⁊ duabus longis: vt honeſtas: ſic dictus qꝛ in bacchi laudibꝰ eo vtebātur: producit autē hoc nomen penultimā Rufinus. At finis bacchius erit breuis vltima claudet. Idem principium bacchius erit: concludet iambus: appellatur quoqꝫ Oenotrius/ Tripudius ⁊ ſaltans.

Antibachius ſiue pallimbacchius eſt pes bacchio contrarius ex duabus lōgis et tertia breui: vt audite: ab anti. i. contra ⁊ palin. i. rurſus vel contra. dicitur quoqꝫ latinus: ſaturnius. pro ponticus: ⁊ theſeleus.

Amphimacer vel amphimacrus: vtrūqꝫ recte dr, teſte Neſtore pes eſt conſtans breui inter duas longas: vt trinitas/ charitas. lr̄e ab amphi. i. circū: ⁊ macros. i. lōgus quia breuē circa lōgas habet: dr etiā Creticus: qꝛ cretes ſaltando eius rhythmica cōpoſitione vtebantur. Amphibrachus fit ex longa inter duas breues: vt venite ab amphi. i. circum et brachis. i. breuis: quia circum breues eſt longa. dicitur etiam Scolus: quia ſcolio que erat cythare ſpecies conueniebat.

Reliqui pedes.

Reliq̄ pedes cōpoſiti ſunt ex ſimplicibꝰ. Diſpōdeꝰ ex ſpōdeis duobꝰ: vt mecenates. Proceleumaticus ex duobus pyrrichijs: vt ariete. a ꝓceleum dr. i. exortari et ſuadere: qꝛ ij q̄ ſe ad aliq̄d opus faciendū: ad molē impellēdā vel attollēdā hortantur: frequēter ob nimiā celeritatē hoc pede vtuntur hinc celeuma eſt nauticus clamor quo ꝓreta. i. cuſtos ⁊ gubernator in nauis ꝓra remiges hortat̄. Mart. Lētos tingitis ad celeuma remos. Hiero. ad heliodorū Qm̄ e ſcopulis enauiganit ōro iā epilogi celeuma cantandū eſt in Hieremia. Celeuma quaſi calcantiū concinetur aduerſus oēs habitatores terre. Dichoreus ex duobus choreis. i. trocheis: vt cātilena. Trocheus autem vocatur choreus: quia choris aptiſſimus eſt.

Choriābꝰ ex choreo ⁊ iābo: vt nobilitas. Huic ꝯtrariꝰ eſt antipaſtꝰ: vt legebamꝰ.

Peon ſyllabis quatuor ꝯſtat: quaꝝ vnica ſemꝑ lōga eſt vel prima: ⁊ peon primꝰ dr: vt multiuolus vel ſc̄da. ⁊ peon ſc̄ds appellat̄: vt colonia: vel tertia ⁊ peon tertiꝰ vocat̄: vt veniatis: vel quarta ⁊ peon quartus dr: vt celeritas. Dicitur peon a peōe inuentore: aut qꝛ laudes Apollinis hoc pede cantabantur: qui pean dicitur.

Epitritꝰ ſimr q̄drupl̄r ē: hic ſp vnicā hꝫ breuē: vl̄ pmā ⁊ epitritꝰ primꝰ dr: vt amauerūt vel ſc̄da ⁊ epitritꝰ ſc̄ds eſt: vt cātilene: vel tertiā ⁊ epitritꝰ tertiꝰ eſt: vt diſcordie: vl̄ q̄rtā ⁊ epitritꝰ q̄rtꝰ dr: veluti audiuiſtis. dicit̄ (vt Sulpitiꝰ ait) ab epi. i. ſupra et tris ſemꝑ eñ in his pedibꝰ vna tribꝰ alijs diſcrepat. dr etiā hippius primus ⁊c.

Ionicus a maiori ex ſpōdeo ⁊ pyrrichio: vt preconium ionicus a minori ex pyrrichio ⁊ ſpōdeo. vt Diomedes ꝯuerſe habet in multis libris ꝯtrario modo. Dicti ſūt ionici q̄a [illegible] re dicti.

ionici q: Iones populi in carminib⁹ eo pede vtebant. Pedes pētasyllabos ꝛ hexasyllabos quisquis scire auet: aliunde petat: attuli plures ꝙ is in libris egeam.

Tempus.

Tempus est debita ꝓlatiōis mēsura. Syllaba breuis vnicū habet tps: lōga ꝓo duo tpa cōtinet: q: tm̄ tpis cōsumit in vni⁹ longe ꝙtū in duarū breuiū prolatione. Sunt qui dicant natura longā habere tria tpa, vt de⁹. Sola vocalis ꝓprie quāta d: syllaba ꝓo gratia vocalis. Pedes eorūdē tēporū ꝓ seinuicē interim locant ꝑsertim in comedijs: quales sunt spōdeus/dactyl⁹/anapestus/amphibrachus/ proceleumaticus: ꝛ d: resolutio: q: pes in pedē per tpa resoluit. De proportione ꝛ alijs nō inutilib⁹ sed nec multum necessarijs videte si vultis vel nigrum vel alium: nobis hec sufficiunt.

*Sola vocali ꝓprie ꝙta dicit.

Hexametrum carmen: eiusq; compositio.

*Hexametrū heroicū d:.

Hexametrum senis carmen pedibus sit: ꝛ vsq;
Dactylus est quintus: sextam sibi vult regionem
Spondeus: reliquisq; locis sit vterlibet horum.

Carmen hexametrum sex pedibus constat: nūero quidē sex: genere vero duobus tm̄ spondeo ꝛ dactylo. quintus locus dactylū sibi perpetuū vendicat: sextus vero spondeum: reliqui hunc vel illū vt volum⁹. Exempla sunt ex Uergilio. Panditur interea domus oīpotentis olympi. Luctātes ventos tēpestatesq; sonoras. Musa mihi causas memora: quo numine leso. Siluestrē tenui musaꝫ meditaris auena. Scāde .i. pedes distingue sic. Pāditur: intere: a domus: omnipo: tentis o: lympi ꝛc. Hexa .i. sex. metron .i. mensura q: sex pedū ictibus ipsum metimur. Hoc gn̄e scribim⁹ heroū: regū: ꝛ principū gesta cū laude: sed longe sublimiori stylo ꝙ res rusticorū: pastorū: aut satyrice hoim vitia ꝛc. Unde heroicū dicitur quum Heroū gesta eo genere describūtur. Quū alie res hexametris exarātur: licet ijdem maneāt pedes: heroicū ꝓprie nō dicetur. Pythiū appellatur: quia Pythij Appollinis oracula hexametris dabantur. Homericū ab homero nuncupatur: q: res gestae regumq; ducumq; ꝛ tristia bella, Quo scribi debent nūero mōstrauit Homer⁹ Hexameter versus latine senarius nominatur. epos etiam hoc genus vocatur. sed videamus qui nam pedes licenter admitti inueniantur

Pedes nothi siue illegitimi in hexametro.

Hec te legitime docui: nam sepe poete
Ipsa minus seruant: tu quanta licentia cantus
Est permissa vide: nequando turpiter erres.
Nanq; rei grauitas quinta in regione locauit
Spondeum: veluti magnum Jouis incrementum.
Datq; pedes alios Maro. Tu puer elige legem.

Heroici versus pedes legitimi .i. ex carminis lege debiti sunt dactyl⁹ ꝛ spōdeus admittunt tn̄ nothi .i. illegitimi per poeticā licentiā: quā cauebis q: rara occurrit: nec nisi in magnis operibus eorū poetaꝝ qui extra oēm inuidie aleam positi sunt Poete itaq; in qnta regione sepe spōdeum locāt vbi rei grauitas ꝛ maiestas significatur: aut mereor ꝛ lāguor tamē id raro est faciendū. Uerg. Chara deum soboles magnū iouis incrementū Idem cornua velatarū obuertim⁹ antemnarū. Idē. Tu ne ille Aeneas quem dardanio Anchise. Et lib. ij. en. Armatūq; auro circunspicit oriona. Et iterum. ij. ene. de Sinone maximā tristitiam languorēq; simulante. Cōstitit atq; oculis Phrigia agmina circunspexit: vbi etiam bis vsus est synalepha: vt viuacius: vt lāgor ille representaretur. Similia in Lucretio/ Ouidio: ceterisq; reperies: sed ferme dactylus tunc quartum locum sibi vendicat. Addam vnum ex

*Dactylus iterdū in sexto loco ponitur

Propertij libro.ij. Sunt apud inferos tot milia formosarū. Pulchra sit in superis sex vna locis rarissime sunt sex spōdei. Ennius (vt est apud Crinitum lib.xxij.cap. vij.) Cives romani tūc facti sunt cāpani hi versus spōdaici dicunt. Quoqꝫ sexto loco est dactylus sed vix nisi hypermeter locū habeat. Verg. At tuba terribilē sonitum procul excitat horrida: ob eā rē tales versus dactylici appellant. ¶ Reperiuntur et alij pedes in diversis locis hexametri: qui sunt iābus anapestꝰ: pceleumaticꝰ nisi cesure licentiā esse velis. Tu licentiā cavebis nisi iā tātus sis: quāti hi apud quos ea licentia reperitur: ꝛ tū ita cautela ita parce licētia vteris vt veteres. Afferā e diversis authoribus nōnullos versus in quibus nothi pedes sunt: id autem preceptor mediocriter doctus facile declarabit. ex Vergilio hos versus annotavi.

Liminaqꝫ laurusqꝫ dei: totusqꝫ moveri.
Dona dehinc auro gravia: sectoqꝫ elephanto
Muneribus tibi pampineo gravidus autumno
Floret ager. ¶ Versus etiam spondaicus est.
Mortem contemnunt laudato vulnere gete.
Fluviorum rex Eridanus camposqꝫ per omnes
Addidit ꝛ nate turniqꝫ canit hymeneos.
Tenuia nec lane per celum vellera ferri.
Tityre pascentes a flumine reice capellas.
Genua labant: vastos quatit eger anhelitus artus

¶ Invenio similia apud alios. Sil. lib. vj.

Cetera sinuatis glomerant sub pectore gyris. Et lib. vij.
Ducit sinuato captivum ad littora lino. Lucre. lib. iiij.
Aciebus binis quoniam res confit vtraqꝫ. Sil. lib. j.
Genua libat: fessiqꝫ humeri gestamina laxant. Et lib. iiij.
Tenuia vix summo vestigia pulvere laxant Colu lib. xj.
Tali solum vel parietibus vel sepibus hirtis.

Claudatur. ¶ Notabis autē documentū Servianū in illud Verg. j. geor. Tenuia nec lane per celū vellera ferri vbi ait Servius pceleumaticus p dactylo: quā rem quotiescunqꝫ facit Verg. Servat locū Syneresi vt in. ij. ene. Sectaqꝫ intexunt abiete costas. In eodem. Labat ariete crebro. Et iterū in eodē. herent parietibus scale Synẽresis est duarum syllabarū in vnā propter versum contractio sic tenuia fit dactylus sic ariete: quasi u vel i vocalis fiat cōsonans. sic in Sillio excusari possunt sinuato ꝛ sinuatis ꝛ id manifestum est apud Propertiū libro. iij. Induit abiegne cornua falsa boni. *Synẽresis*

¶ Ultima versus anceps.

Ultima cuiusqꝫ est communis syllaba versus:
Ne credas esse in sexta regione trocheum.

¶ Ultima syllaba cuiuscūqꝫ versus est anceps. i. cōis sive ad placitū: vñ ait Rufinꝰ At finis Bacchius erit: brevis vltia claudet. Lōga sit an ne brevis nullū discrimē habetur. Idē docēt Quint. ꝛ Cice. ꝛ nos sepe ostēdimus. ideo lꝫ vltia hexametri videatur brevis nō est trocheus. Verg. Si quis habet nūmos veniēs: exibit inanis.

¶ Pentemimeris cum alijs cesuris.

Per pentemimerim brevis est producta licenter.

¶ Pētemimeris est vbi post duos pedes manet syllaba partē orōnis finiēs veluti Oia vincit amor: hic post duos pedes oia vincit a: maneqꝫ syllaba mor finiēs hanc orōnis ptē amor. Cuiusmodi syllaba invenit licēter pduci si naturaliter sit brevis ne dicat tertio loco esse iābꝰ quē nō recipit heroicum teste Quint. in li. j. de insti. ora. Ver. in buc. Oia vincit amor: ꝛ nos cedamus amori. Et alibi. At tibi tymbre caput Evādrꝰ abstulit ensis. Hac licētia parce vtendū est. nā Servi. in illō v. cū Cede deo dixitqꝫ ꝛ prelia voce diremit. Que liquit vacat metri causa ꝛ maluit perissologiā facere q̄ vti cōmuni syllaba: q̄ frequēs vitiosa est: hinc Terētianus. nec tāta in metris venia cōcedit vti: hec Serviꝰ. Erravit igit Alexāder cū multis alijs nimis sepe hac licētia abusus. Minus aūt vituperanda est: vbi syllaba in cōsonātē desinit q̄ vbi in vocalē. Verg. ij. enei. Nostrorū obruimur: oriturqꝫ miserrima cedes non est: (vt male putat Alexander) tribrachus sed dactylus. Iuve. saty. j. Et latum media.

Heroicū carmen nō recipit iambum.

sulcū deducit arena ponit exēplū hoc Frācisc⁹ niger: cui in Iuuenalē cū Calderi-
ro astipulat̄ Badius. Mācinell⁹ vero dicit ablatiū: ꝛ in antiquissimo libro ꝑ glossu
la q̄ appositū esse Apud Uerg. iiij. ene. eiusmodi syllaba ꝓpter heptemimerim pro-
ducit̄ in vocalē desinēs post treis pedes. Dona dehinc auro grauia sectoq₃ elephā

Cesura.

to imperat ad naues ferri. Serui⁹ ait grauia finalitatis grā ꝓducit̄ sed satis aspe-
re nā in nullā desinit cōsonantē vt oia vincit amor ꝛc. Nūc vt oia recte cognoscant
videam⁹ q̄d sit cesura: ꝛ q̄ illius spēs. ¶ Cesura est sectio partē orōnis finiēs: ꝑcus-
sionisq₃ decorū reddēs ictū: vt oia vincit amor: vbi syllaba breuis (q: ꝓpter cesurā

* Cesurarum spēs.

necessario q̄escim⁹) vnū tps lucrifacit ꝛ ꝑ lōga habet̄ vt iā dictū est. Cesure etiā ar-
ticuli dicunt̄ ꝛ grece comata. Cesurarū spēs he sunt. Pētemimeris. Hemipēteimi-
meris. Trochaica tertia. Trochaica quarta. Heptemimeris. spondaica. buccolica.
De prima sat dictū est. Pētemimeris d: latine semiq̄narla a pēte. i. quinq₃ ꝛ hemi. i.
semi. extrita aspiratiōe vt in philipp⁹ ꝛ argyrip⁹ ꝛ metri diuisio q̄si diuisio semiq̄na
ria. Nā duo pedes ꝛ semipes q̄ vna syllaba cōstat faciūt dimidiū q̄nq₃ pedū. Si q̄s
tū velit ꝑ aspirationē: eo nō ꝑ is in fine pētemimeres non pētemimeris scribere cū
Aldo: minime reclamauero videto ipse aliq̄n Alduz. ¶ Hemipentemimeris quasi
dimidiū pētemimeris: est quū post pedē primū manet syllaba partē orōnis finiēs
ratione cuius breuis nōnunq̄₃ ꝓducit̄. Luc. li. ij. Dum sanguis inerat dum vix ma
terna peregit. Iuuena. Quis nescit aut quis non vidit vulnera pali sic plura licet
aliter possum⁹ q̄dā excusare vt alibi videbim⁹. Trochaica tertia cesura (si parce mi
sceat̄) oppido q̄₃ incōda ē vbi post duos pedes manet troche⁹ partē orōnis finiēs
Uer. Non oēs arbusta iuuāt humilesq₃ mirice. ¶ Trochaica quarta est vbi idem
fit post tres pedes exēplū facile inuenies. ¶ Heptemimeris est vbi post tres pedes
manet syllaba partē orationis finiēs. Uer. Quo vitā dedit eternā cur mortis ade-
pta est, Conditio? Latine semiseptenatia diuisio dicit̄. ab hepta. i. septē: hemi. i. se-
mi ꝛ meri. i. diuisio. In dicto exēplo est trochaica secunda: vbi post primuz pedem
manet trocheus partē orationis finiēs qd̄ vbi contingit nō inuenuste oino abest
trochaica tertia cū pētemimeri vt in hoc ipso exēplo. Alioqui si trochaica tertia ab
sit aut pētemimeris carmen claudicare: ꝛ quasi podagra affici videbit̄. Inuenies
tamē carmina apud doctissimos: vbi pētemimeris atq₃ omnis trochaica abest: ali-
quando etiaz vbi nulla cesura est. sed hec que rara sunt estimātur in pulcherrimo
corpore nō dedecentes neuuli: quos tamē vt possumus maxime vitabimus: q: de
hac re Terentianus teste Seruio dixit. Raruz cōcedam: fieri nō posse negabo. Ho
ratius in libro secundo sermo. Ut te Nasidieni iuuit cena beati. Sine vlla cesura
versus est. Duri sunt hi versus eiusdē: q: heptemimerim tantū obtinēt. Nec facun
dia deseret hūc nec lucidus ordo. Si defendere delictū q̄₃ vertere malles. Uer. Sic
amor oēs vnus habet: decernere ferro. Idē. Esto nūc sol testis ꝛ hec tibi terra p̄cā-
ti Idem. Addā cerea pruna ꝛ honos erit huc quoq₃ pomo. Scda pes rarissime est
nisi dure admodū integra dicti. Elegās est vbi nullus pes est integra dictio: vt iu-
stitiaq₃ dedit gentes frenare superbas. Itaq₃ ex eisdē verbis alius rusticū carmen
efficiet: alius elegās aut nō inuenustū: vt Hos p̄ceptor nobis versus discere iussit
Hos nobis versus preceptor dicere iussit. ¶ Spondaica est vbi quartus pes spon
dens finiēs orationis partem. Ut Albaniq₃ patres atq₃ alte menia rome. ¶ Buc-

* Elegās est carmē si nullus pes sit integra dictio.

colica: vbi quartus pes dactylus est partē orationis finiēs. vt Nos patrie fines: et
dulcia linquim⁹ arua: ꝛ tm̄ de cesuris. Caueas aūt licētia de qua locuti sum⁹. Uer-
gili⁹. xij. eñ. Cōgredior fer sacra pater ꝛ cōcipe fedus. Idē lib. xj. eiusdē. Oratis equi
dezir vnus cōcedere vellē. Quod Uer. dixit. Addam cerea pruna ꝛ honos erit huic
quoq₃ pomo volūt durū esse nō ob id solumq₃ abest trochaica vel pētemimeris: ve
rum etiā q: quintus pes in dissyllabū durius erit. Ceterū nullo modo rectius dul
ce ab amaro dignosces ꝛ separabis q̄₃ poetas optimos quotidie relegēdo. Ne exi-

Heronici decorū breuiter perstrincte.

stimer tū hūc laborē refugisse: vt breuissime potero: heroici decorū perstringā. In
subitanea re insurgūt canore quinq₃ dactyli cōtinui veluti. Pandit̄ interea dom⁹
oīpotentis olympi. De spōdaicis dictū est ꝛ de cesuris. ¶ Herotca maiestas in pri-
mis diligit pluriū in se versuū implicationē: quā cathenā appellant. Ita vt ante
tres aut quatuor versus raro sensus perficiatur. Tale est principiū tertij eneidos
Postquam res Asie priamiq₃ euertere gentem. Immeritam visum superis cecl-
ditq₃ superbum ilium ꝛ omnis humo fumat neptunia troia. Diuersa exilia ꝛ de-
sertas querere terras Augurijs agimur diuum. ¶ Nonnunq₃ tū pulcherrimū sine

rit egregiã aliquã sententiã vnico versu ↄcludere: veluti. Tãte mollis erat Roma nã condere gentẽ. ⁊ tantũ eui mutare valet longeua vetustas. ¶ Venustũ⁊ momẽ tosum est repetere aliqñ dictionẽ in hunc modũ (verũ semp meminerim⁹ nihil esse odiosius affectatione) Sequitur pulcherrimus astur. Astur equo fidẽs Ardẽtia lumina frustra. Lumina nã teneras arcebant vincula palmas. Sic Persius. Tum vetule auriculis alienis colligis escas? Auriculis quib⁹ ⁊ dicas cute pedib⁹ ohe. ¶ Neqꝫ idecoꝝ est illud si parce fiat. Multa sup priamo rogitãs: sup hectore mul ta. ¶ Quid illud nõne vehementissimũ. Tu spes: nũc vna senecte. Tu requies misere: decus imperiũqꝫ latini Te penes. sic. Tu mihi quodcũqꝫ hoc regni: tu sceptra iouẽqꝫ. Cõcilias tu das epulis accũbere diuum. Magnã ꝓfecto vehemẽtiã habet cũ gratia vbi opus fuerit huiusmodi repetitio. Polytissimũ censet heroicũ qđ in principio habet spondeũ non finientẽ orationis partẽ sequẽtibus duob⁹ dactylis in hunc modũ. Defecisse videt sua nũc promissa reposci. ¶ Desinit pulchre in trissyllabam nec male in dissyllabam: durius aũt in tetrassyllabã pentassyllabãqꝫ dictionẽ: durissime vero in monossyllabã nisi encletica sit: aut animalis nomen: aut nisi monossyllaba precedat vt procumbit humi bos ⁊c. Obseruationes non semp reperies: nempe ex industria grauissimi poete negligẽtiores interim videri volũt neqꝫ eñ vnus aut alter neuus dedecet corpus egregiũ. Longe plura reliqui grãmatici afferunt nobis hec paucula sufficiunt. reliqua ex ipsis poetis multo copiosius ꝙ ex grammaticis percipienda: missa facimus.

* Heroicũ carmen perraro in monosyllabã desinit dictionem.

¶ Pentametrum carmen.

Pentametrum vult quinqꝫ pedes: pes tertius esto:
Semper spondeus: quartus quintusqꝫ anapestus.
In reliquis spondeus erit vel dactylus: vt vis.

¶ Pentamenter versus cõstat quinqꝫ pedib⁹: quorũ tertius semper sponde⁹ est: quartus ⁊ quintus anapesti: reliqui spõdei aut dactyli vel hi mixti vt vis. semper aũt assit pentemimeris. Mar. Oibus inuideas liuide nemo tibi. Scande. Omnibus: dactylus. inuide, dacty. as li. spõdeus. uide ne. anap. mo tibi. anap. Nũqꝫ tertio loco est iãbus qꝛ per cesurã fit spõdeus licet id cauendũ sit: vt dixi. Ouid. Arte lenis currus: arte regendus amor. Nec vltimo loco aliqñ est tribrachus: q: vltima cuiusqꝫ est cõmunis syllaba versus hũc scandẽdi modũ: video veteribus placuisse Quintilianus lib. ix. de ꝯpositione. Optime est finis iunctus anapestus. vt qui si pẽtametri finis. Ouid. in lib. iiij. de põto ad Cupedinẽ ait. Tu mihi dictasti iuuenilia carmina primum. Apposui senis te duce quinqꝫ pedes. Sido. in prefatione de laudibus Narbonis. Misisti mihi multiplex poema. Doctum: nobile: forte: delicatũ. Ibant hexametri superbiẽtes. Et vestigia lũcta sed minora Per quinos elegi pedes ferebant. Aliter scandunt Guaguin⁹ / Verulanus / Nebrissensis. nec damno: quia idem genus sepe diuerso modo metiri possumus: neqꝫ authore carent: q: in centimetro Seruius ait. Elegiacum cõstat pẽtemimeri: prima heroica: secũda dactylica vt est hoc. Meret diffusis flens elegia comis. Elegiacũ. i. versus pentameter: cõstat pentemimeri heroica. i. duobus dactylis vel duobus spõdeis: vel spondeo ⁊ dactylo: aut cõtra ⁊ syllaba partẽ orationis terminãte que longa est: vel positione vel sua natura vel cesure licentia. hinc sequitur pentemimeris dactylica. i. duo dactyli ⁊ syllaba. Et si dicas pẽtameter dicit̃ a pente. i. quinqꝫ ⁊ metron. i. mẽsura. ergo habet quinqꝫ mẽsuras seu pedes. dicũt duas illas syllabas cesuraꝝ quasi vnus pes sit: facere mensurã quintã. Inuenies tñ pentametrũ sine cesura heroica: sed admodũ dure: quare nõ imitari vellẽ modo Catullus ad Januã. Speraret nec linguam esse nec auriculã. Idem ad Melliũ. Muneraqꝫ ⁊ musarũ hinc petis ⁊ veneris. Ibidẽ. Qua veniens vna atqꝫ altera rursus hyems Ibidem. Troia virũ et virtutũ omnium acerba cinis. Idem ad amicũ. Illaꝫ affligit odore ipse perit podagra. Idem ad ingratã. quã modo qui me vnum atqꝫ vnicũ amicum habuit ⁊ ad Lesbiã. Nec desistere amare oia si facias. Ex his liquet Catullũ in hoc gñe fuisse interiꝫ duriusculũ. ¶ Desinit pentametrũ venustissime in dictionẽ dissyllabã: nec male in tetrasyllabã pẽtasyllabãqꝫ. interiꝫ etiã in hexasyllabã. Durius aũt i trissyllabã.

* Pentametrũ sine cesura interdũ inuenitur.

Pentametri decorũ.

labam: durissime in monosyllabā: nisi encletica sit q̄ ad superioris dictiōis substātiā ptinere videt: aut nisi monosyllaba p̄cedat. Nec tñ q̄ grāmaticis dura vident: poemate vsq̄ quaq̄ refugerūt: de oib⁹ afferā pauca testimonia. Ouid. i. j. tristiū. Inter dicta mihi cernit Italia. Martia. Dant opes nullis nūc nisi diuitib⁹. Propti⁹. Cōtactū nullis ante cupidinib⁹. Helena ad Paridē. Nec sedeo duris torua supcilijs. Mar. Protin⁹ ingētes sunt inimicitie. Propti⁹ in principio libri pmi. Et caput impositis pressit amor pedib⁹. Idē. Et veniāt edere spōte sua meli⁹. sic idē alibi sepi⁹. Tibullus. Fecit ⁊ antiquis imposuit larib⁹. Idē. cātat ⁊ applauso tela sonat latere. sic idē sepius frequētissime vero Catullus. vt ad Aufilenā. Qđ nec das nec fers seve facis facin⁹. Idē ad Cornelliū. Cuius sit penit⁹ nota fides animi ⁊c. Mart. lib. ij. Delicie pp̄li que fuer unt dñi. Et alibi. Nec volo quod cruciat nec volo qđ satiat sic idē sepius. Ouid. lib. j. de ponto. quolibet vt saltem rure frui libeat. Et libro. iij. Uix excusari posse mihi videor. Et lib. iiij. Spectarem qualis purpura te tegeret. ⁊ sic alibi nōnunq̄: sed longe rarius q̄ Catullus / Tibull⁹ / Properti⁹. Uergilius in Coppa. Liliaq̄ vimeneis attulit in calathis. Ibidē. Est hic mūda ceres est amor. est Bromius. in eodē. Et pēdet iūco ceruleus cucumis. Idē fecit Plinius. vij. epistol. Nunc venerem effingat nūc veneris puerum. Martia. Sunt hec trita q̄dam zoile sed mea sunt. sic alibi sepi⁹. Et Catul. Aut facere hec a te dictaq̄ factaq̄ sunt. Tolerabiliora sūt in fine duo monosyllaba. Proper. lib j. Uni si qua placet culta puella sat est. Ouid. in. v. trist. Premia si studio ɔsequar ista sat est. Monosyllaba p̄eūte synalepha frequēs est. Oui. Et solū cōstās in leuitate sua est. ¶ Pētameter versus appositus hexametro facit carmē elegiacū. Auson⁹. Fortunā reuerēter habe: q̄cūq̄ repente. Diues ab exili pgrediere loco. Totū poema elegia dr: ab eleos. i. miseratio: q2 hoim dolores: q̄rimonie: seu lamētatiōes ⁊ adulescētulorū amores hoc genere primū scribi ceperunt: postea etiā quecūq̄ alie res. Inuentor latet docēte in arte poetica Horatio. Uersib⁹ impariter iunctis q̄rimonia primū. Post etiā inclusa est voti sentētia cōpos. Quis tamen exiguos elegos emiserit author. Grāmatici certant ⁊ adhuc sub iudice lis est. ¶ Debet hexameter cum pentametro sensum cōcludere aut suspendere. ita vt in sequentibus duobus penitus absoluat: nec ipōt dictio regens poni in pentametro et recta in sequente hexametro aut cōtra: id tamen nō semper obseruatū video. Oui. v. tristi. Pone metu z: valeo: corpusq̄ quod ante laborum. Impatiens nobis inualidūq̄ fuit. Sufficit: atq̄ ipso vexatum induruit vsu. Catul. Alloquar audiero nunq̄ tua verba loquentem. Nunq̄ ego te vita frater amabilior Aspiciam post hac: at certe semper amabo. idem de coma Berenices. Scilicet in vario ne solum limite celi. Ex ariadneis aurea temporib⁹. Fixa corona foret ⁊c. Uerum qđ rarum est ne in vsū traxeris: vt sepe admonui. ¶ Carmē elegiacum gaudet binis epithetis. i. adiectiuis non turgidis vel inflatis vel affectatis. qđ fere ita fit vt duo adiectiua duobus substantiuis preponant vbi prius priori respondet frequēter tamē aliter inuenies neq̄ em̄ legem sed elegantiā trado. Propertius lib ij. Sic me nec sole poterunt auertere sylue. Nec vaga muscosis flumina fusa iugis. Neq̄ dedecet istud alijs generib⁹ carminū: vt Syluestrem tenui musam meditaris auena. Caue ne sint eiusdem casus numeriq̄: q2 ambiguitatem parerēt. Id nō est quū Uergilius dicit. Mollia lutheola pingit vaccinia caltha. Ne sint aūt epitheta duo q2 vitiosū est teste Seruio quale est. Dulcis frigida aqua: ideo decorū adiectiuū insigne vero substātiuū apud Uerg. ij. ene. Androgeo galeam clipeiq̄ insigne decorū. Induitur. Nunc videamus de tribus alijs generibus carminum quibus frequenter in testimonijs vtimur.

Elegiacum carmen.

¶ Asclepiadeum carmen.

Uult asclepiadis versus spondeon habere
Principio: binos hinc rite capit choriambos.
Pyrrichius sequitur: quo non velocior alter.

¶ Asclepiadeus v̄sus constat spōdeo: duob⁹ choriābis: ⁊ pyrrichio. vt Sctōrū meritis inclita gaudia. Fres vnanimes federe nexili. Scande. Sancto. sponde⁹. rum meri: is. cho. inclita gau. cho. dia. pyrrichi⁹. Adde syllabā: habebis pētametrū carmē. Sanctorū meritis inclita gaudiola. Pōt etiā scādi vt sit pētemimeris ex spon-

deo dactylo: ꝛ syllaba longa: que ratione cesure interim naturaliter breuis producitur. Caue imiteris. Hinc sequuntur dactyli duo sic. Festū/nunc/cele/bre/magnaq3/gau dia. ꝛ pfecto sine pentemimeri claudicat hoc carminis genus. Nomen capit ab ascle piade inuētore vel asclepiadeis freqūter vso. Scribit ad precipuos viros. Hor. ad Mecenatē. Mecenas atauis edite regibus. Ibidē. Terrarū dños euehit ad deos: hic vltimus pes pyrrichius est aut dactylus: licet vltima syllaba natura producat. Cice. in orat. Postrema syllaba breuis an longa sit: ne in versu quidē refert. Dicit hoc carmen choriambicum a pedis dñio: quibus iungatur post videbimus.

¶ Sapphicum carmen.

Quinq3 pedes Sapphus carmen capit esse trocheus
Vult primus: quartusq3 et quintus: tertius autem
Dactylus: ipse locum sumes spondee secundum.
Hoc carmen post treis versus sibi iungit adonis
Metrum: quod sic fit: spondeum dactylus anteit.

¶ Versus sapphicus constat trocheo/spondeo/dactylo/duobus trocheis/velut. Ut queant laxis resonare fibris. scande. Ut que/ant la/xis reso/nare/fibris. hic fi bris: trocheus est per regulā: Ultima cuiusq3 est cōmunis syllaba versus. Nomen habet a Sappho puella primū hoc genere apud grecos vsa. Hoc carmen citra pen temimerim duriusculū est ꝛ pene claudum: id tamen elegantissimi authores non semper refugerunt. Horatius. Mercuri facunde nepos atlantis. Idem. Quē virū aut heroa lyra vel lacri ꝛc. Tu cauebis quantū potes: verum memineris pulchrū corpus nō dedecere vnum aut alterū neuulum. ¶ Huic carmini post treis versus addes vnicū versum Adonicū siue adonicū: sic dictum ab adone puero: vel ab ado ne inuentore qui constat dactylo ꝛ spondeo: hinc fit regressio ad Sapphicos. scri bimus hoc genere deorum laudes: amores quoq3 ꝛ alia multa. Horatius ad fuscū
Integer vite scelerisq3 purus.
Non eget mauri iaculis nec arcu.
Nec venenatis grauida sagittis
¶ Fusce pharetra.

* Adonicū vñ hoc carminis genus dicatus.

¶ In adonico fere semper sensus concluditur. id tamen Horatius aliiq3 non semper obseruant. Horatius lib. ij. carmi. ad Grosphum. Te greges centum sicule q3 circum. Mugiunt vacce: tibi tolit hinnitum. Apta quadrigis equa: te bis aphro Murice tincte vestiunt lane: mihi parua rura ꝛc.

¶ Phaleucium carmen.

Quum facies carmen quod composuisse phaleucus
Dicitur: in prima spondeus erit erigione:
Dactylus inde datur: triplicem cui iunge trocheum.

¶ Phaleucius versus constat spōdeo: dactylo: ꝛ tribus trocheis: qui sine pentemimeri mancus est licet aliter interim licenter reperies veluti apud Catullum. Nec sese a gremio illius mouebat. sic alibi sepius id tu cauebis: q: Ausonius ait. Istos composuit phaleucus olim. Qui pentemimerim tenent priorē. Scande. Istos spō deus/cōposu/i dactylus: it pha/leuc⁹/olim. tres sunt trochei. Catul. Passer delitie mee puelle. hic vltima corripitur: quia vltima versus est cōmunis plura videbis. in. v. lib. Nomen accepit a phaleuco inuentore: qui etiam phaleucus dicitur a Terentiano dicēte. Hoc ceteri metro cantasse phaleucius hymnos. Dicit: hinc metrū dixere phaleucion istud. Dicuntur Phaleucij versus hendecasyllabi: q: sine synalepha et ellipsi vndecim syllabarum sunt. scribimus hoc genere epigrammata ꝛc. nunc q: de synalepha ꝛ ellipsi sepe meminimus: nec sine eis versus plerunq3 metiri possumus tempus est de his q̄ta possumus maxima diligentia disserendi.

* Phaleucij hendecasyllaba ibidicunt.

¶ Ellipsis ꝛ synalepha.

M. necat ellipsis: ceu vocalem Synalepha:

Dictio dum sequitur que a vocali incipiatur.

¶Ellipsis est M litere cū sua vocali detractio absumptio: vel interēptio: quoties dictio aliq̄ in lr̄am desinit: ⁊ dictio seq̄ns a vocali sumit exordiū vt in hoc epitaphio Uirgini Rufi. disticho apd̄ Pliniū lib. viij. epi. ad Rufonē. Hic situs est Rufus pulso q̄ vindice quondā Imperiū asseruit: nō sibi sed patrie. scāde. imperiū: asseru ⁊c. Persi. in. ij. saty. Imbello expungā: nāq̧ est scabiosꝰ ⁊ acri Bile tumet. Sic lege nō nā vt fecit Geor. Ual. placēt li. iij. c. xxxvj. ⁊ apd̄ Iuue. sat. ix. Uiuendū recte quū ꝑpt plurima: tū de his p̄cipue causis. ita hn̄t emēdatiores libri nō: tū his vt in hūc poetaȝ notauit doctissimꝰ vir Badiꝰ. Etem̄ vetustissimi tn̄ ⁊ nimiū illorū amatores m nō interimebāt: Enniꝰ. Insignita fere: tū milia militū octo duxit delectos: bellū tolerare potētes. sic Prisc. sic hȝ geor. Ual. li. xxiij. alij tn̄ forēt ꝑ fere: alij duo milia hn̄t sed hec lectio videt̄ aptior: difficile est certe in poetis q̄ interciderūt verā lectioneȝ hariolari. Lucre. lib. j. quātū corporū in plūbo est tātūdē pōdere par est: sic idē sepiꝰ qđ mirandū nō est: q: iā exoletū: nā qđ Ausoniꝰ ait. Post M incisum est puto sic nō tota videt̄. excusat̄: q: M hic nuda lr̄a est nulli vocali annexa. Geor. Ual. lib. xxviij ca. xxxvj. putat Catullū nō interemisse m in sospitē quū dixit ad argonauti. Sospitē ereptū se ostēdit viscere portū. Ceteꝝ emēdatiores libri hn̄t ꝯiunctionē sensui satis necessariā Sospitē ⁊ ereptū ⁊c. Ut aūt in hac re veteres nō secuti sunt Uerg. ⁊ Oui. cū ceteris iunioribꝰ. ita nec in eo ꝙ veteres s lr̄am interemerūt: nisi forte rarissime nos vero s. nūq̧ absumemus. Lucil. lib. j. sat. Quā neq̧ Lucanis ortūdi montibꝰ apri. Sueniꝰ apud Macrobi. iij. sat. Dissernere nouos fructꝰ mortalibꝰ dātes. Catullꝰ in vltimo op̄is sui versu. Affixus nr̄is tu dabis suppliciū. Lucre. lib. j. Nam fierēt iuuenes subito ex infātibꝰ paruis: sic alibi sepissime vt apđ vetustiores oēs: qđ vt durū posteritas repudiauit nisi in paucis. Hora. Regis opus sterilisq̧ diu palus aptaq̧ remis. Maniliꝰ. li. ij. Taurū cytherea tuet̄. Formosos phebꝰ geminos. cillenꝰ cācrū. Cic. in arat. Pulueruletꝰ vti de terra lapsus repēte. Scāde mōtibu: mortalibu. ⁊c. Aliq̄n inuenit̄ cū sua vocali interimi. Uer. Hinc hāmone satus ⁊ rapta garamātide nympha: nisi mēdose legat̄ ꝑ rapta et garamātide nympha. Martialis. Sardonychas: smaragdos: adamātas: iaspidas vno. Sunt tn̄ q̄ velint secūdā corripi in smargdos: q: interdū d: liquescit vt aiunt. Iuue. Dispositis p̄dines hamis ⁊c. Uerg. Aut ouiū fetꝰ aut vrētes culta capellas. Scande. Aut ouiū fetaut. Uidi. tn̄ libros in qbꝰ erat aut fetꝰ ouiū. Idē lib. xij. Inter se coijce viros ⁊ decernere ferro. scāde. viret. ita multi legerūt q̄s sequit̄ cū Prisciā. Sulpitiꝰ sȝ in nūc ait Ser. Uera ⁊ antiq̄ lectio est cernere nā Uer. imitatꝰ est Enniū apđ quē cernere ꝑ decernere capit quū dicit Olli cernebāt magnis de rebꝰ agētes. Ideȝ. Ferro nō auro vitā cernamꝰ vterq̧. hec Seruiꝰ. In eadē est opinione Sene. in epi. lviij. legēs cernere nō decernere: vtiq̧ suffragat̄ Politianꝰ. quibꝰ libēter astypulor: q: cernere ꝑ decernere etiā apud Catullū est. Certe ego te in medio versantē turbine leti. Eripui ⁊ potiꝰ germanū amittere creaui: q̄ tibi fallaci sup̄mo in tp̄e deessem. Plau. in argumēto amphitrionis. Pro patria amphitrio dū cernit ꝑ hostibꝰ habitu Mercuriꝰ ei subseruit sosie hic cernit ꝑ decernit ⁊ certa sumitur. Cato Successus indignos noli tu ferre moleste. Scāde. successin dignos. Idē. Quod nosti factū nō recte noli silere. Scande. noli ilere vbi s. in principio dictionis abijcitur. qđ apud veteres nusq̧ notaui: ideo Mancinellꝰ vtrūq̧ mendosum putat: sic restituens. Successum indignū noli sufferre moleste. Quod nosti factū nō recte nō sileatur. Ellipsis cū i: in scđa syllaba vel cuȝ e ellepsis interp̄retat̄ detractio ex ec. ⁊ lipo vel lepo. i. desero deficio: linquo dicitur etiā ecthlipsis vel ecthlepsis cum c. exili et th aspirato. i. expressio vel elisio: ecthlibo i. exprimo elido excudo. Scansio (q: de ea sepe loquimur) est legitima metri in singulos pedes distinctio sic dicta q: per pedes veluti scalaruȝ gradus scandentes incedimꝰ. ita dicunt Diomedes/ Priscianus ⁊ oēs deniq̧ grāmatici ne dicas cum indoctis scandalizare: sed tempus est vt de synalepha dicamus.

M non interempta.

S interempta.

Cernere. decernere

Scansio.

¶Synalepha.

Synalepha.

¶Synalepha est vocalis detractio quoties in eam dictio desinit ⁊ sequens ab ea inchoatur: vt Sera nimis vita est crastina viue hodie. Scande. sera ni/ mis vi/ test crastina vi. vodie. dicitur a syn. i. con. ⁊ lephe. i. pressio: hoc est vocaliū cōpressio ꝙ si versus finiatur in m vel in vocalem: si seq̄ns a vocali incipiatur: nulla erit ellipsis aut synalepha preterq̧ in paucis versibus qui hypermetri dicunt̄: vbi versu finito manet syllaba in m vel in vocalē desinēs: que a principio alterius versus absumit

Uerg.ene.x.Sternitur infelix alieno vulnere celũq; Aspicit: & dulces moriens remi niscit argos.primi versus: pes sextus est celuz hinc manet syllabaq; in vocalē desi nens.quā principiū seqūētis ṽsus absumit: nam scandit quaspicit &c. ita dices de similibus.et hi ṽsus liciti sunt cuilibet dūmodo parcissime adhibeant: quales hic paucos subiecimus.Uerg.in.ix.Omnia longeuo similis vultūq; colorēq; Et crines albos.Juue.saty.vj.Nupta senatori comitata est Hippia Ludiū ad Pharō.ita lego cum Badio non cum Mancinello ludū ꝓ ludiū.Uerg.ij.geor.Inserit vero ex se tu nucis arbutus horrida & steriles platani.Et geor.j.Aut dulcis musti Uulcano decoquit humorez: & folijs vndā.Hypermeter igit versus est q̄ post debitos sibi pedes habet syllabā a principio sequentis ṽsus absumēdā : diciturq; ab hyper.i.super: & metron.i.mensura q̄ ultra suā mensurā syllabam continet: quā (vt dixi) neces se est,in m vel vocalē desinere sequēti versu a vocali incepto: nisi fiat synęresis. hoc dixit Seruius in illud Uerg.eñ.j.Quibus orbis in oris iactemur doceas: ignari hominūq; locorūq; erramus.Diomedes quoq; sic ait.Obseruatur aūt in Heroico versu nō vltimus pes sit trissyllabus : exceptis pauculis ṽsibus q̄ hypermetri dicunt quoꝝ abundantiā excipiūt hi ṽsus q̄ sequunt a synalepha rōne rithmica facta eo ꝙ factum vitiū quod erat in fine versus continuatio seqūētis emendat.neq; soluz contingit id hexametris: sed etiā sophicis & pluribus: nunq̄ tñ id vidi in pentametris.Hor.iiij.car.in.ij.Ode.Plorat & vires animūq; moresq; Aureos educit in astra nigroq; Inuidet orco.Hic duo sunt hypermetri. Caue ne coniunctioneq; supflue vtaris. ¶ Sed queret hic quispiā: nonne hoc excusat poetica licentia? Nam poete plerūq; aliq̄d ꝓ supplemento ṽsus addidisse ꝯperiunt. Uerg.j.ene.Multū ille & terris iactatus & alto.Ille teste Seruio vacat positu vt stet ṽsus.In eodē li.Multa q̄z & bello passus.Hic ait Seruius.Duas coniunctiones separatas naturaliter nō coniungimus nisi metri necessitate: ergo vna vacat.similia sepe notat Seruius. sed si caute respexerimus vix reperiemus quicq̄ in Uergillio penitus superuacaneū.Ui tabimus itaq; superfluas ꝯiunctiones: & queuis inania ṽba parūq; ad rem pertinentia Polysyntheto & asyntheto si res expostulat recte vtemur : sz polysyntheto rarius.Uer.Panaq; syluanūq; senē nymphasq; sorores.Obseruādū quoq; est Seruij documentū in illud eñ.j.Ui superꝝ seue memorē Junonis ob irā.hic ait Serui⁹ Inuenies sepe ꝓ actiuis passiua ꝯposita vt pictis bellant amazones armis: aut cōtra vt populatq; ingentē farris aceruū.Hec variatio vel potius ꝯtrarietas repit et in alijs ꝑtib⁹ orōnis vt sit nomē ꝓ aduerbio: vt hoc tūc olpotēs celo descēdit ab alto ꝓ huc.sic in ꝑticipio: vt & qua vectus abas.i.qua vehebat & in noie vt hic memorem nō que meminerit sed que in memoria erat.hec nos imitamur sz noua ad illorū exēpla nō formamus.Hec Serui⁹: q̄ sunt valde ꝯtra eos qui maiori licētia abutunt in libello q̄ Uer.in totaene. Non sum adeo obtusus: vt nesciā poetas multa licenter dixisse veluti Uulcanū pro igne/Uenerē ꝓ amore/abiectē ꝓ tabellis.pocula Acheloia ꝓ quibusuis aq̄s: raucū clamat ꝓ rauce: pars secāt ꝓ secat: vos o Calliope aspirate ꝓ tu Calliope teste Seruio.de hoc tñ in Syntaxi dixim⁹ & ipsa prene ste: q̄ intelligit illius appellatiuū cybelle ꝓ cybele: & id gen⁹ alia q̄ plurima quoꝝ quedā nūc veneri dñr. Non tñ licet vsq; adeo licentiā protendi: quasi liberū sit cui q̄.scriptori: relictis grāmatice p̄ceptis oia ꝓ voto confundere. Etēm (vt ex pulchro Seruij p̄cepto dicimus) in licētia magis inuentis q̄ inueniēdis vtimur. Ex dictis liquet multo liberiorē esse in loquendo poetaz q̄ oratorē aut historicū.qd ostendit Quintilianus in lib.j.institu.oratoria.Authoritas ab oratorib⁹ vel historicis peti solet. Nam poetas metri necessitas excusat. Hec Fabius Quidam grammaticorūz contēptores volunt oia sibi licere: oia iudicio aurium pensiculantes ex authoritate Gellij. Uerū hi vehemēter errant: nam solis doctis auribus mos gerundus est. Docte aures sine notitia grāmatice nulle sunt. Scribēdi recte sape est & p̄ncipiū & fons An non credis Cherilū aures suas ꝯsuluisse? consuluit certe: sz indocte erāt. Quicquid doctis aurib⁹ placet bonū est.sed id querendū est an oim aures docte sunt veterū auribus multa placuerūt q̄ Uergilij auribus displicere: nisi admodū parce in paucis sunt (inq̄t Martial) qui attoniti legūt terrai frugiferai Actius & q̄cq̄d Pacuuiusq; vomūt. Si ꝓ cuiusq; auriū iudicio cōscietia sit oratio: infinitus erit scribendi mod⁹. Errāt itaq; hoies.neq; eñ voluit Gellius: at ꝓbus apud Gelliū.oia ꝓ aurium iudicio moderanda (vt isti moderari volunt: quo ignauiā suā excusent) sed dixit: si diuerse sint vocule synonyme interrogabimus aūt: quo quid loco magis lo-

* Hypermeterversꝰ vñ dictus.

Exundantia metri gratia.

* Uerba actiua iter dū ꝓ passiuis ponūt.

Licentia poetica.

Aurium iudicium.

cari deceat: veluti an rectius treis partes an trespartes dicemus &c. Multa profecto vitanda sunt in carmine que in prosa: vt sermonis ambiguitas: & inepta adiectiua substantiuo: nois a cognomine: recti a verbo: dictiõis regentis a recta declarati a declarãte traiecto. Earũdẽ literarũ: vel syllabarum presertim longarum dura concursio veluti has res o luci ad te scriptas misimus aeli. Carmina mãca canis. O fortunatã natã me cõsule Romã Ca sus cassãdra canebat: Exiret mẽtes fraternas grata malis. O tite tute tati tibi tanta tyrãne tulisti. Ubi in crebra est metacismus &c. vbi l labdacismus: vbi i. Jotacismus. vbi vero s. polysigma. Exẽpla Mihi male maximã miseriã multiplicasti. Sol Lunaqꝫ luce lucẽt alba levi lactea: Junio iuno iouis iure irascitur. Sosias in solatio soleas sartiebat suas. Est tamẽ vbi sibilo opus est veluti sale saxa sonabãt. Idẽ poeta artificiose r literã freqũẽtẽ posuit: vt stridorẽ exprimeret: vt de Orontis naui tẽpestate obrupta. Torquet agens circũ & rapidus vorat equore vortex. Idẽ. At tuba terribili sonitu procul ere canoro. Increpuit. vbi impetu & vehemẽtia maiorẽ significãs vsus est creberrime dactylo. vt alibi. Quadrupedem te putrẽ sonitu quatit vngula campũ. in. ij. enei. Cõuellimus altis Sedimus impulimusqꝫ ea lapsa recẽte ruinã. Cũ sonitu trahit: & Danaũ sup agmina late Incidit. Uitabis itaqꝫ Pleonasmũ/ perissologiã/ macrologiã/ amphibologiã/ tãtologiã/ cacophaton &c. lz poete nõ semper vitauerint in magnis operibus. Itez versus leoninos: vt Ethiopũ terras iã feruida torruit estas freqũẽter vitabimus: interim tñ nõ inenuste interserant. Uer. J nũc & verbis virtutẽ illude superbis. sic apud oẽs alios parce inspectos cernes. Hec igit iam dicta vitia fugiẽda sunt: nõ tñ adeo quin interdũ afferãt elegantiã & iucunditatẽ carmini. Nam (vt Diomedes ait) plerũqꝫ etiã nimie artis opinio fugienda est: & interponẽda simplicitas rudis: atqꝫ imperite dictionis: non propter hoc solũ qꝫ in oibus rebus nimiũ lenociniũ odio dignũ est: sz qꝫ plerũqꝫ acribus sensibus maior iucũditas si naturaliter proferat. Semp euphonie inuigilandum est qr (vt idẽ author inquit) euphonia in dictionibus plus interdũ valet qꝫ analogia vel regula preceptorũ. Seruius i illud Enei. ij. Progredior portu classes & littora linquens ait: finitus est versus participio: qđ raro fit apud latinos: apđ grecos est vitiosissimum hoc preceptũ Seruij nullo modo verum est. Uerg. Herbas cõtundit olentes. & summa papauera carpens: syluaqꝫ sequẽtes. Suaue rubenti: iamqꝫ videnti: vidi cuz matre legentẽ. Sub nocte canentẽ: rupe iacentẽ Et grãdia lilia quassans. Cui prima frementẽ. Jã brachia cõtrahit ardẽs: glebasqꝫ iacẽtes. Syluãqꝫ sonãtẽ: lapidẽqꝫ reuertens: retinacula tendẽs. sic idẽ alibi persepe. sic Catullus. Ouid. Prop. Hora. Ceteriqꝫ plus millies. ideo Seruiũ hec dixisse vehementer miror. Ridiculus nimis est in multis Alexãder: vt in. xij. lib. fine (vt Alexãdrinis placet) capitulo vbi fatue sic precepit de synalepha & ellipsi. Uiles sũt iste pre cũctis & remouẽde. Etem̃ licet he figure videri possunt duriores: tamen vbi aut lãguorem indicamus: aut rem tardiorem vel magnã: plurimũ venustatis afferũt. Uerg. Monstrũ horrendũ informe ingens lumẽ ademptũ. non potuit melius Polyphemi mõstruositas pictura indicari qꝫ hoc versu idẽ. Necdũ etiã irarũ cause seuiqꝫ dolores exciderãt. Magnã igitur grãm hz hec collisio vbi hiatu & magnifica platione opus est. Siquidẽ (vt Cicero ait) dz ille tanqꝫ hiatus & cõcursus vocaliũ molle quiddã & qđ indicet gratiã negligentiã de re hominis magis qꝫ de verbis laborantis. ¶ Ellipsis & synalepha duriores sũt in principio versus a monosyllaba incepti: sed poete non semp refugerũt. Tu studebis vitare quãtũ potes. Catul. Qui ipse sui nati minxerit i gremium Hora. Nã ferula cedas meritũ maiora subire verbera non vereor. Martianus. Capella. Que istorum laudes protulit harmonia. Idem apud alios quoqꝫ: sed parce inuenies. ideo rarissime imitare: monosyllabe namqꝫ interemptio nũqꝫ bene sonat. Itẽ duriuscula putatur collisio in quinto pede hexametri: & in anapestis pẽtametri presertim si sit ellipsis: poete tamen non semper obseruant. Iuuenalis. Loripedem rectus derideat. Aethiopem albus. Sic alij quoqꝫ. Tu caueto nisi forsitan rarissime qr (vt sepe dixi) neuulus eleganti corpori non turpis est.

Uitia carminum.

*Metacismus vitandus.

*Labdacismus.

Jotacismus

Polysigma.

*Leonini versus vitãdi iter duz tñ his poete vtuntur. Uergi. Laomedõtie sentis periurnea gẽtis.

*Participiũ in fine versus.

*Alexandri erratũ in synalepha et ellipsi.

¶ Uocalis non assumpta: sed correpta tantum.
Non perimens longam: raro breuiare poeta
Consueuit: veluti sunt insule ore canende.

¶ Vocalis ante vocalem non semp absumit: sz aliqñ solũ corripit. qđ notandũ ma gis ꝙ imitãdũ censeo. Verg. in buc. Et longũ formose vale: vale inquit iola Idez. Credimus an qui amãt ipsi sibi sopnia fingunt. Et alibi. Victor apud rapidum si= moenta subilio alto. Priscia. in perihegesi. Nunc magno nobis sunt insule ore ca= nende. Verg. Insule ionio in magno quas dira celeno. Idem. Clamarent vt litus hyla hyla omne sonaret. sic plura inuenies tam parce in tanto opere imitanda

¶ Vocalis ante vocalem immutata.

Id mirare magis vocalem nil variatam:
Interdum cernes: velut ionio immenso.

¶ Aliqñ vocalis manet inuariata: sed id quoqꝫ notandũ magis est ꝙ imitandum Ouid. lib. iiij. Iactaris quos cernis in Ionio immẽso: vsus est spõdaicus. Verg. in buc. Et succus pecori ⁊ lac subducit hagnis. alij tamẽ legunt. Et pecori succus ⁊c. Mart. lib xj. Clamãt ecce mei io saturnalia vsus. Verg. iiij. ene. Lamẽtis gemituqꝫ et femineo hululatu tecta fremũt. Sedul Credite iam miseri aduenietꝫ dñs Verg. Amphiõ dirceus in acteo Aracyntho. sitia apud Ouid. in me. multa leges. Verg. j. ene. Post habita coluisse samo hic illi⁹ arma. Mar. li. ij. Põtice cũ lycino hic ꝙꝫ ma gnus homo est. Iu. sa. ij. Si fur displiceat verri homicida miloni. Ver. Clamarẽt vt littus hyla hyla oẽ sonaret. notũ est hec sic posse defẽdi vt supiora in qbus tñ grã matici voluerũt h aspirationẽ ꝯsonãtis vim obtinere: vt apđ Ver. ix. eñ. Terga fati gamus hasta nec tarda senect⁹. ⁊ li. vij. Feruida pinũ sustinet: ac nate turniqꝫ canit hymeneos. ⁊ li. x Graius homo infectos linquẽs ꝓfug⁹ hymeneos. Verũ hec faci= le soluunt. qꝛ in oibus cesura est: cuius licentia in sitibus locis breuis ponit apud Verg. Grania sectoqꝫ elephãto: grauid⁹ autũno. Oia vincit amor: Hꝫ igit tm̃ aspira= tio est. Hor. Quo me cũqꝫ repit tẽpestas deferor hospes. vtut est notãda sũt nõ imi tanda exẽpla: vbi vocalis añ vocalẽ aut aspirationẽ nõ absumit: nisi tam pce in tã to ope: vt ea ꝗ nũc subijciã vbi vocalis correpta naturaliter nõ adimit. Verg. j. eñ. Et vera incessu patuit dea: ille vbi matrẽ. Catu. Saltum laudemus dũmodo ipse egeat. Emendatiores libri hñt dũ tñ ipse egeat. Verg. eñ. ix. Rũpe moras oẽs turba taqꝫ arripe castra. Hec tria testimonia adducit Mancinellus cui in vltimo astipu= latur Nicolaus Ferettus reprehendẽs eos ꝗ legũt Rũpe moras oẽs: ⁊ turbata ar= ripe castra: qꝛ ignorãt (inquit) illud a Seruio dictũ in. ij. eneiđ. vitiosũ esse cesurã cadere in synalephã. Etiã ignorãtqꝫ ꝯiunctionẽ cõem esse tam sequẽte cõsonãte ꝙ vocali vt ait Seruius in. iij. ene. Liminaqꝫ laurusqꝫ dei. Ouid. Et bis io arethusa io arethusa vocauit. Claudianus. Tum vaga humorum grauitas ⁊c.

* Hic asꝑiratio viz cõsonãtis interdum obtinet. H aspiratio.

* Coniunctio enclecticaqꝫ indifferẽs est

¶ O et heu.

Heu: O non perimes: at o interdum breuiabis.

¶ Vbicũqꝫ vocales integre sunt dictiones: nunꝙ mutant añ vocalẽ: teste Sulpitio vt i e ⁊c. Ego tm̃ testimoniũ inueni de o aduerbio ⁊ interiectione ⁊ ferme ꝓducit vbi est vocandi aduerbiũ: interdũ corripit. Heu quoqꝫ non interimit sed semp ꝓdu cit. Tibul. lib. ij. O ego ne possem tales sentire dolores. Ouid. in epi. Penelopes. O vtinã tunc cuz Lacedemonia classe perisset Obrut⁹ insanis esset adulter aqs. Ver. in buc. Te Coridon o Alexi: trahit sua quẽqꝫ voluptas. Propti⁹. lib. ij. Tu quoqꝫ o eurition vino centaure peristi. Ouid. fast. iij. Heu vbi pacta fides: vbi ꝗ iurare sole bas. Papi. v. theb. Heu vbi nunc furie. Idez licere puto in hei ⁊ ah. si opus fuerit.

¶ Vocalis ante vocalem in eadem dictione assumpta.

Vocalem perimunt plerũqꝫ in nomine eodem.
Sic Maro docte refers: Aluearia vimine texta.

Episynalepha.

¶ Synalepha fit nõnũꝙ in eadẽ dictiõe. Oui. Not⁹ amor Phedre. nota est iniuria Thesei. sed tunc synereses poti⁹ dꝛ siue episynalepha. que est ꝯglutinatio duarum syllabarum in vnã tacta vt pãthus: ꝓ pãthous. episynapto. i. cõiũgo. Sineresis. i. cõ plexio vel contractio a syn. i. con. qđ ꝯiunctionẽ indicat. ⁊ heresis diuisio quasi diui sio: vnꝫ ꝯiunctio: vt alcinus ꝓ alcinous: bini pro biuni: syreno. i. contraho vel cõiun= go heresis aspirat qđ indicat apheresis ideõ quidã syntheresis dihereses ⁊c. aspi=

Syneresis * Typhoeus in eus diphthongō desinit. rant. Ego puto sine aspiratione recte scribi syneresis: vt philippus. ¶ Syneresis est duarum vocaliū in vnam cōtractio naturaliter diuisarū: vt thesei phaeton: tereo aureus trissyllaba sunt aliqñ tamē metri causa: vt dissyllaba proferunt. Prop. lib. iij. O centum equoree Nereo genitore puelle. Uergi. in. buco. Nec tm̄ rhodope mirat & Ismarus orphea. Quantū omnis mūdus gaudet cantare sileno. Sido. in epithal. Pole. Hic rotat excussum: vibrans in sydera pindū Encheladus rapido sit missilis ossa typhoeo Porphirion &c. Oui. in. vj. met. Degeneras scelus est pietas in cōiuge tereo. Nec mora traxit ityn. In his oibus fit syneresis: vt reliqs obliquis nominū in eus per eu diphthōgon: vt antē hec syneresis nō est passim admittēda ita nec penitus refugienda: sed versibus parce inserenda: quādoquidē nemo poetarū eam contēpserit. ¶ Quod autē syneresis fuerit in dtō typhoeo satis liquet: qz tiphoeus in eus desinit per eu diphthongon: vt orpheus non in aeus typhaeus p ae diphthōgon: vt Matthe⁹ quēadmodū recte docet cōtra tortel. Nestor nouariensis: qz solū nomen in eus p vnicā syllabā: habet in actō sing. scōe decli. vt thesea: orphea: persea: &c. est itaqz typhoeus trissyllabū: scōa syllaba est pho. tertia eus: qd liquet: qz actūs eius in a est tetrasyllabus. Oui. v. met. Aethereas ausum sperare typhoea sedes. Ibidē. Emissumqz ima de sede typhoea terre. Celitib⁹ fecisse metum: & paulo post. Huc quoqz terrigenā venisse typhoea narrat. Ergo apud Uerg. j. geo. Ceumqz iapetūqz creat seuūqz typhoea. & cōiuratos. hypermeter est: qz vocalis sequitur apud Ouid. ꝯo lib. iij. Nec quo centimanū deiecerat igne typhoea. Nunc armatur eo: nimiū feritatis in illo est. syneresis est. qz seqūs versus a consonāte inchoatur vt apud Uerg. in noie oia. in. vj. eñ. Bis patrie cecidere manus: quin protin⁹ oia perlegerēt oculis. Hec vera & antiqua lectio est teste in hūc locū Badio. Petrus crinitus. li. xxij. c. vij. dicit esse verū dactylicū qz (vt ait) sextus pes est dactylus

Syneresis in possessiuis in eus ¶ Scdo fit syneresis in possessiuis in eus. Oui. xij met. Barba erat incipiēs: barbe color aureus: aureaqz. Ex humeris medios coma depēdebat in armos. vbi etiam hypermeter est. & scandit aureus aura. Queꝝ hūeris &c. Uergi. Ferreiqz eumenidū thalami & discordia demens. Petrarcha lib. vj. aphrice. Dum subterraneo tremuit pia Roma tumultu. Uerg. j. ene. Atria dependent lychni laquearib⁹ aureis: sic plūbeus & similia inuenies. Fit idem in nōnullis alijs. Uerg. iiij geor. Seu lento fuerint

Aluearia. Alueus theodosi⁹. Aluearia vimine texta. Tibullus lib. ij. Rure leuis ꝟno flores apis ingerit alueo. Cōpleat vt dulci sedula melle fauos. hic est apis pro apes Claudia. theodosi⁹ priuatus adhuc. Lactātius. Duodecies vndis irrigat omne nemus. Uerg. Fixerit aeripidē cervā. non potest esse pceleumaticus contra multos quia aer primā producit. Aeripes. i. leuis quasi aereis pedibus. Dicitur quoqz ab es aeripes. i. ereos pedes habens: sic volunt sumi ab Ouidio in epi. Narrat & aeripedes Martis arasse boues. Marcus Manilius lib. ij. Duodecatemiorū constat bisenaqz cuncta. hec parcissime imitabimur: & tum carmen etiā exornabūt. vti qd nunc subijcio. Proper.

Eosdem. in lib. iiij. Eosdē habuit secū quibus est elata capillos. Eosdē oculos lateri vestis adusta fuit. mendosi codices hñt hosdē. hoc nō considerātes. Tortellius Sulpiti⁹:

Eodem. Eadem. & multi alij scdam in abltis eodē & eadem dixerunt aliqñ corripi. Mecum est Geor. Ual. lib. xxxviij. c. xj. sed dictos versus Propertij (e quibus opinio nostra oino probatur) Geor. non ponit meū est hoc vt alia plurima Uerg. in buc. Uno eodēqz igni sic nr̄o daphnis amore. Idez ene. xij. Uno eodemqz tulit partu: paribusqz reuinxit Serpentem spiris. & alibi. Una eadēqz via: sanguisqz animusqz sequunt. Propertius lib. j. Hoc eodē ferro stillet vterqz cruor. Idem lib. iij. Hac eadē rursus lygdame curre via. Calphurnius egloga. iiij. Rupe sub hac eadē qnā prima pinus obumbrat. Cato. Non eodez cursu respōdent vltima primis. Hos anthores poterimus parce imitari: quia parce vsi sunt: vt quod diximus alibi de tenuis. Lucre. Mittunt effi-

Tenuis. gies quoqz debent mittere tenuis. Idem tenuis em̄ mens est & mire mobilis ipsa.

¶ Syneresis nulli vitanda.

Omnibus ista licent: huic cui di dijs quoqz dehinc dein.
Proin deest semianimis prout deorsum prebendere seorsum.
Sic ij sic ijsdem. Quedam diuisa leguntur.

Huic. ¶ Uergilius. Huic coniunx sichens. erat in huic & in cui i est ꝯsonās testibus Sulpitio & Nebrissensi ex Priscia. huic interdum dissyllabū est, Sido. in. iij. panegyrico.

Assurrexit huic: coxit quot torridus auster. Pius baptista in hunc locū ait dispeci quū bipertileq vocem fieri huic. Prisci. anthor est Papiniano testimonio. Serus huic voto videat dare thura nepotes ec. Rusus fest⁹. Finis huic gades septenaq Surgite vasto. Verg. Cui pendere sua patereris in arbore poma. sic cōposita. Ouidi⁹. iiij. tristi. Cur quoties alieni charte sua vincula dempsi. Horat. Non cuius hoi cōtingit adire Corinthū. dividitur interdū. Albinus. ille cui ternis capitolia celsa triumphis. Manilius lib. iiij. Sic erit ⁊ sedes fugiēda: petēda cuiq. Ouid. ix. meth. Dij melius: dij nēpe suas habuere sorores. Vergi. Dijs aliter visum. in prosa sunt dissyllaba ex singulari dius vnde est medius fidius. nam synerēsis ppter carmē solum inuenta est: nec extra carmē due vocales in vnam syllabā contrahunt: nisi p diphthongō: que in dij ⁊ dijs nulla est aliud est de bini: bige. q hic vocales quedā penitus extricte sunt: q vti nō proferūtur: ita nec scribūtur. Neq simile est de huic et cui: in quibus proprie synerēsis nō est sed naturaliter monosyllaba sunt: vt datiuus ei: in quibus i cōsonās est: vt in huius cuius eius. Et tn ad differētiā interiectionis (vt Priscianus ait) sepe est dissyllabū. Catulus de Aemelio. Nō (ita me dij amēt) quicq differre putaui. hic dij recti⁹ est dissyllabū. Secūdo i: interēpto: dei et deis fm rectā declinationē sepe leguntur: vt in declinationibus declaraui⁹. Juue. satyra. xv. Dehinc clamore pari cōcurritur ⁊ vice teli Seuit nuda man⁹: sepissime dissyllabū. est ec. Sil. lib. vj. Dira dehinc in bella ruit. ⁊ lib. x. Fama dehinc gliscente sono iam syderā adibat: sic leges in Papi. Ver. Horat. Auieno ceterisq. ¶ Dein cum suis deinde deinceps. Verg. Experiar tu deinde iubeto certet amyntas. Horatius. Redde age que deinceps risisti. ¶ Proin. vnde proinde. Vergi. Proinde tonat eloquio. Deest: sic. deerā dees deero deessem deesse. Sil. li. vj. Nec cernere deerat. frustra femine. cū querentia lumina celum. Mart. libr. viij. Sint mecenates nō deerunt flacce marones. Luc. lib. iiij. Nō deest plato ieiunus vēditor auro. Idem Quiq fluat multo nō deerit corpe sanguis. Sic Verg. Oui. Ceteriq Semianimis semihō semiūcia semiermis ec. in quibusdā in e scribit quidē: nā semiuncia sepius legoq semiūcia. Ver. Semihois caci facies quā dira tegebat. Oui. Frigidior glacie semianimisq fui. Idez. Semiustāq facē vigilata nocte viator. Sil. xij. Semiermēq manū sternēda obiecerat hosti: sic sitia inuenies plurima. Prout apō Horat. legi quoad: vt scādat prut quad. sic incipsum teipm anteit preit. Deorsum seorsum in Lucre. sunt frequētia: in alijs nō inueni: apud eundē deerro deerras: verbū prime similiter per sineresim pfertur. Huic interiectio monosyl. teste Nicolao Feretto. ¶ Prehēdo tam notum est vt extrita diphthongo prendo scribatur. Ji/ijs, ijdē ijsdē ptr declinata. Verg. Idē venturos tollemus in astra nepotes. fecit id in femineo gñe. Philel. in quarta quarte. Nescis quibus e ae flagrantis ardent bestiole flāmis. Oia iam dicta preter huic: cui in prosa vocalibus diuisis pferūtur ⁊ in carmine si opus fuerit: q̄cquid Alexandrini ⁊ alij quidā garriunt. hec est mea opinio, ratio mea iam satis liquet vbi de dij ⁊ dijs loquimur.

Margin: Cui. Dij dijs. * Synerēsis ppt solū carmen est inuēta. Dehinc Dein cum suis. Proin pro inde. Deest deerat ec. Semianimis ⁊ sitia * Cōmoda nature nullo tibi tempe deerunt. Prout. Quoad. Ji ijdem. ijsdem. E ae.

¶ Dieresis.

Scandere si bene vis: tu nosce dieresim apte.

Ex vna per quam duplex fit syllaba semper.

Sic sylue vates lyricus trisyllabon effert.

¶ Dieresis est vnius syllabe in duas diuisio: vt sylue dissyllabū est: sed vates Lyricus Horati⁹ p tres syllabas sylue dixit: iō notitiā hui⁹ figure ad scāsionē necessaria est. Dieresis. i. diuisio: diero. i. diuido. Nūc videam⁹ in quib⁹ dictionib⁹ sepi⁹ est dieresis. Ergo i ⁊ u. preposite in eadē syllaba reliquis vocalib⁹ vel etiā sibi: ɔsonantes efficiunt: nec vocaliū vix retinēt: iō diphthōgō nō efficiūt vt ianua: ieiun⁹: traijcio: iocus: iuppiter: vanus: venus: vinū: vouco: vult: interdū tn per dieresiz vocales efficiūtur oino licēter nusq nisi parcissime in tanto opere id imitandū est. Plaut⁹ in plogo asinarie. Hoc agite sultis spectatores nūc iam. vers⁹ est iābicus trimeter in quo iam dissyllabū est. quod apud alios nusq inueni. Ver. iā noua pgenies ec. Terētius in andria. Sine inuidia laudē inuenias ⁊ amicos pares. Hic inuidia pētasyllabū est: vt libro primo dicit priscianus. Hora. in epodo. Mineiq deducunt iouem: nunc mare: nunc sylue: hic teste eodem. sylue trisyllabū est namq dimetrum

Margin: I ⁊ u vbi vocales vbi consonātes sūt. Jam. Inuidia.

iambicū ꝛ cōiunctū pētemimeri heroice qđ aliter stare nō pōt: nisi sylue trissyllabū accipiat. Soluit (vt idē author notauit) trissyllabū est in hoc phaleucio catulli ad passerē. ꝙ zona soluit diu ligatā. subiungā ipse plura huius rei testimonia vbi u cōsonās fit vocalis. Oui. Nūc quoqꝫ te saluo ꝑsolnēda mihi. Catullus de coma berenices. Cōdita quin veri pectoris euoluā. Oui. in epi. Debuerāt fusos euoluisse suos. ¶ Hec de soluo ꝛ voluo sūt admodū frequētia Catullo / Tibullo / Propertio / Ouidio: ideo nō ꝓhibuero si ꝑce admiseris. Scđo u. post g et s: q̄nqꝫ ꝛ post q. semꝑ liq̄scit. i. nec vocalis nec cōsonās haberi pōt nec penitus nulla lr̄a: neqꝫ ei profert: vt vocalis nec penit⁹ supprimit: sed quasi lāguidiori quodā sono raptim ꝓnunciatur: vt lāguor / lingua / aqua / suadeo / suauis. U in aqua vocalis ꝓprie nō est quia dissyllabū nomē est: ergo u: ꝛ a: in eadē syllaba locant nō per synęresim: nō per diphthongon: nō est igit vocalis: neqꝫ cōsonās est: q: prior in aqua ꝓduceret. In quibusdā locū habet dieresis. Uerg. de linore. Nō lux nō cib⁹ est suauis illi. phal. est. Stat. j. theb. Immo agite ꝛ positis qua nos inopina suasit. Uerg. in Hortulo. Holus suaue multiplex herbe genus. Iāb. tri. Hora. viij. saty. lib. j. Quū mihi nō tātū furesqꝫ fereqꝫ suete. Luc. ij. Fundat ab extremo flauos aquilone suenos.

Sylue ꝑ tres syllabas frequētissime a poetis effertur. Soluit. Euoluo. U liquidū. Suaue. Suetus.

¶ J vocalis vbi male putatur esse consonans.

Nominibus grecis non consonat i vel hebreis
Quapropter dices iacobus: iambus: iaspis.
Profer iulus: iaspis: Joannes: et Jesse:
Suaueqꝫ ab indoctis laniatum nomen Jesus.

Jesus.

¶ J litera neqꝫ in grecis neqꝫ in hebreis vnq̄ꝫ est cōsonās: vt docet Geor. Ual. placētin⁹ lib. xxxviij. ca. xxx. idē docet Aeli⁹ Antoni⁹ Nebrissensis in quo per indoctos decep:i sunt Sulpi. ꝛ Niger in noie Jesus: de quo Niger ait. E ante p. vt lesus: ꝑter Jesua: vbi niger dupliciter peccat. q: les⁹ ieptē est exēplū: siq̄dē ꝑ ae diphthongon scribit: vt Jesus indoctissime demit: nec excepit niger plura igit lz niger multa nō inepte docuit de accētib⁹: de gn̄ib⁹ carminū: de poematis: tn̄ in quātitatū regulis ne oiū q̄dē faciēdus est: sꝫ ꝑgam⁹. Ex hac doctrina patet errasse petrū Rigā in genesi. De quo cōcepit virgo btā Jesum. ꝛ Alexādrū. Dat iesus ium quarto. Iābo vel nulla vel saltē tertia det. Et euspis iaspis ꝛc. Filius alphe Jacobiqꝫ Maria q̄escūt ꝛc. in q̄b⁹ rigā authorē hꝫ pardo maculosiorē Arator ies⁹ priore ꝓducta ꝑ dissyllabū facit. Prudenti⁹ fere extrita e litera iesus videt dixisse: at neutri⁹ licētiā imitari velim. Sedu. lib. iiij. Preceptor miserere: potes nāqꝫ oia iesu. nescimus an dissyllabū sit an trissyllabū. Silr peccāt q̄ ꝑ vnicā syllabā iob dicūt: aut ꝑ duas Jason: Jesse: Joseph: iacob: ionas ꝛc. Afferā de plarib⁹ testimonia. Oui. vij. met. Pellę moraꝫ tibi se semꝑ debebit Jason. Hora. in arte. Syllaba lōga breui subiecta vocat iamb⁹. Baptista Māt. Multa sinus ꝛ colla virēs ornabit iaspis. Hora. in epo. Ode. iij. Perūxit hoc Jasonē iābic⁹ dimeter. Sido. epi. ix. Ferox. iambus ꝛ troche⁹ hacten⁹. iābicus trimeter. In eodē lib. Rarus iābo. versus est adonic⁹. Marti. lib. ix. Et ꝑciū magnis fecit iaspidib⁹. Claudian⁹ ad Jacobū magistrū equitū. Per cineres Pauli: ꝑ cani limina Petri Ne laceres ꝟs⁹ dux iacobe meos valeat igit riga plurimoꝝ erroꝝ fons in Luca. dicēs Alphei iacob⁹ Thade⁹ bartholome⁹ inuec⁹ Egyptū cū matre simul trāsportat ioseph. Uer. j. en̄. Julius a magno demissum nomē iulo. vbi notabis i: vocalē primitiui iulius esse versam in deriuatiuo iuli⁹ in cōsonantē. q̄netiā ip̄e Hora. iulus dissyllabū ꝓtulit ꝑ synęresim i lib. iiij. car. Ode. ij. Pindarū quisqꝫ studet emulari iure ceratis ope dedalea Nitit pennis vitreo daturus noia pōto Tres sapphici sunt cū adonico. idē cōtingit in iudea ꝛ iudeus: q: iudas vñ hec formant: hebreū est: ergo trissyllabū vt Aeli⁹ Nebrissēsis docuit. Luc. incerti iudea dei. Hora. Uin tu iudeis oppedere. Idē fecit Oui. i noie iazix noie populi: in. ij. lib. tristi. iazyges ꝛ Colchi metereaqꝫ turba geteqꝫ. Danubij medijs vix ꝓhibent aq̄s. vbi indocti per l. laiges legerūt. Ualeri⁹ flacc⁹ lib. vj. Increpat stricto sic vrget iazigas ense. hic i: vocalis est. notauit hanc rem in. iiij. pliny Hermolaus barbarus. Idem fit interdum in noie naias. Nō damnarē itaqꝫ prudētiū vel

Ouidi⁹ Jason dixit. Multaqꝫ perpessi claro sub iasone tandem cōtingerā trapidas si. phasidos vndas. Jason. iambus. iaspis iacobus. ioseph. iulus. iulius. iudea. iazyx. Naias.

Iuuencũ:nisi semp̄ licenter ꝓtulissent Jesus. Nã inuentis parce vtendũ est sitis fin gere vix in maximo ope:nisi parcissime lʒ:id cognosces si veterũ monumẽta diligẽter excusseris:iapix:iapis:iapetus ⁊ alia q̃dã in medijs syllabis visunt:aut in vocali añ vocalẽ. Juuẽcus. Dixit Joãnes cui talia reddit Jesus. ¶ Hec sunt mi Joãnes Laurẽti q̃ tibi dicata volum⁹ ob veterẽ nr̃am amicitiã: neq̧ em̃ opinor Pyladẽ vehemẽtius amasse Orestẽ aut ꝯ:q̧ ego te ⁊ tu me amas. Fungere nũc igit amici officio hoc est totis viribus libellos nr̃os defendito ab illiteratis canibus. Ego scd̃m librũ aggredior aspiret ceptʒ: Naxara cui felix (vt Juuẽcus ait) p̃ria est ⁊ nomẽ Jes⁹.

¶ Finis libri primi.

¶ Joannis Despauterij Artis versificatorie Liber Secundus:generaleis quãtitatum regulas cõtinens.

¶ Joannes Despauterius Niniuita Joanni Neuio Hondiscotano Theologo eloquẽtissimo:et apud Louanios Lilianoꝝ moderatori prudẽtissimo: et suo preceptori oppido q̧ venerando S. P. D.

Secundũ artis versificatorie nostre libellũ celsitudini tue nõ veritussum dedicare preceptor mi disertissime q̧ te quem parẽtis loco semp̄ habuerim nec vnq̧ minoris fecerim q̧ appollinarẽ suũ Galli⁹, oratorio ⁊ poetico studio succisiuis tẽporibus vehemẽter oblectari certo sciam. Neq̧ em̃ more alioꝝ theologoꝝ paucis tui silibus exceptis grãmaticã vt tenuem cauillaris:ex cuius ignoratione in quauis doctrina multa erroꝝ milia irrepserũt. Plurimi sane sophiste ⁊ grãmatici glossulas pulchre callent. Qui diui Hieronymi ⁊ Augustini ⁊ Sidonij scripta:aut alioꝝ veteꝝ theologorũ rite noscãt paucos reperiri tuo facile testimonio ꝓuincã. Felix ꝑfecto es p̃ceptor optime: q̧ lr̃aturã politiorẽ semp̄ amaueris:q̃ facit vt veteꝝ ⁊ neotericoꝝ monumẽta iuxta intelligas. Talis nãq̧ pbs es qualẽ vult architectũ suũ esse Uitruui⁹:hoc est theologus summ⁹:nullius artis expers. Talis quoq̧ est theologus ⁊ vere pbs p̃ceptor meus venerabilis Joãnes Raetshouẽ:talis ac tãtus quantũ fuisse Taurũ pbm̃ predicat Gellius:imo maior:q̧ theologus excellẽtissimus cuius meminero dũ spũs hos reget artus. Ad te redeo dulcissime Neui orãs te (quẽ artis nostre doctissimũ esse scio) vt que videbis recte a nobis reprehensa defendas contra imperiti vulgi abusum. Plurima nãq̧ aliter imperita multitudo:atq̧ ego cũ doctis profert:quare nõ ignorans me vehementer ab impitis vituperatũ iri:huius te libelli defensorem cõstitui Obsecro ne esse recuses. Jd si impetro omneis theonũ ⁊ dentes ⁊ nasos facile contemnam. Uale cum doctissimis viris ⁊ amicis nostris Jodoco Leto ⁊ Martino Dorpio. Ex Bergis.x.Calendas Januarias. Anno domini.M.cccccx.

¶ Quantitatis syllabarie regularum generalium.

¶ Prima de positione.

Cum postponuntur vocali consona bina:
Aut duplex:longa est positu q̧ si duo subsint
Finali:raro positu producitur illa.

¶ Uocalis naturaliter breuis quã due cõsonantes continuo sequunt: ita vt vna cõsonantiũ in eadẽ dictione cũ vocali ponat aut quã in eadẽ dictione sequit duplex ỹ/x/⁊ ʒ/vel i ꝯsonãs ꝓducit ea vocalis positione siue positu ꝯsonantiũ vel duplicis q̧ si vocalis sit vltima dictionis lr̃a: ⁊ in p̃ncipo sequẽtis dictionis sequant due cõsonãtes rarissime ꝓducit positione. Cõsonans bis posita ꝓ duabus habet vt prima in annus ꝓducit positione silr bis vbi consonãs sequit: vt bis venit ad mulctrã:sic rexi:gaʒa:aio:sed iam latius singula declarabo. Dixi igit vocalis quia omnis syllaba gratia vocalis q̃ta dicit. Dixi naturaliter breuis q̧ si naturaliter producatur nõ opus fuerit ad positionẽ confugere:vt vocalis in est ⁊ ast naturaliter corripitur: vt liquet ex es ⁊ at. Ast certe poeticũ est: ⁊ vix recipit nisi sequente vocali. Uerg. Ast ego que diuũ incedo regina. Persi.tñ dixit. Ast vocat officiũ. Dixi ita vt vna ꝯsonã-

tium &c. q2 nō oportet vtraq3 in eadē syllaba locari. Ubi grā. a in at corripit eadē si consonās in principio sequentis dictionis ponat: producet. Uerg. At regina graui. Dixit aut quā in eadē dictione sequit duplex: hoc est x z i ꝯsonās. Tūc eīn vocalis positione pducit. Uer. Arma virū tabuleq3 & Troia gaza p vndas. Produc igit nazara eleazar azimus: lz id ꝯpositū est: testis est Mācinel. ¶ J duplex est inter duas vocales vt aio baiulo baiulus. Sedul. Uenter puelle baiulat secreta q̄ nō nouerat. duo sunt iābici dimetri: vt illud Claustrū marie baiulat. sic recte Riga inde viris sctis. Baiulat ille crucē. Inept⁹ igit est ꝟsiculus Cloto colū baiulat: lachesis net & atropos occat. De hoc ꝟsu aliqd videbis in lr̄a o in vlti. sylla. baiulo onus fero. Ubi ꝑcedēs vocalis p ꝯpositionē aduenit corripit vt bijugus trijugus q̄drijugus. reijcio tn̄ variat vt patebit. Dixi postremū ꝙ si vocalis sit vltima dictiōis lr̄a: & in ꝑncipio sequētis dictionis sequant due ꝯsonātes rarissime pducet positione: adeo vt vix ea positio sit admittēda nisi parcissime in maximo ope. Exptus loquor: plegi eīn oēs fere poetas vix septies octies eiusmodi positionē reperire potui: & id q̄dē in eis ferme locis vbi aut dubia fuit lectio aut cesure licētia esse potuit. Sil. ix. Immane stridēs agit crebroq3 coacta Uulnere bellatrix pperos fert belua gressus. Juue. sa. viij. Occulta spolia & plures de pace triūphos. Positus est: teste Mācinel. interpte. Idē. sat. vlt. Curabitis vt sit vindicta grauior q̄3 iniuria: dignū erit ergo. Idē. sat. vj. Medijsq3 in narib⁹ ingēs Gibb⁹ & acre malū sepe stillātis ocelli. sz alij libri hn̄t semp q̄d vr̄ sensui auidissime carpētis rectius ꝯuenire. Sūt q̄ credāt vltimā in historia naturaliter breuē positu pduci apd Juu. dicentē historia speculū &c. At fallunt hoies q2 historia in eo loco abltūs est: qd ptz p adiectiuū eius recēti. ait aūt Juue. sat. ij. Res memorāda nouis annalib⁹ atq3 recēti Historia speculū ciuilis sarcina belli. Alij fallunt in illo eiusdē poete sat. iij. Misere cognosce pemia rixe. vbi inepte legūt p̄mia quū legendū sit pemia nō p̄mia. vt Māci. docet. Uenerabilis beda affert ex Sedu. (vt Guaguin⁹ ait) Adueniat regnū iam iāq3 s. illd. at impssio quā vidi hz adueniat regnū celeste videlicet illud Adducit Nestor ex. vj. met. Ouidij. Deseruere sui nymphe vineta tmoli. ꝟsus est spōdaic⁹ vt Nestor ait & producit vltima in vineta positione q2 sequunt tm. Nā tmolus dissyllabū est: nec vsq̄3 legitur tymolus trissyllabū contra Tortelliū q̄ dixerat in Ouidio tymoli legendū vt ꝟsus staret in quo videt Tortellius errorē Alexandrinū sequi. Ouid. x. met. Judice tmolo certamē venit ad impar. Uer. Hunc montē tmolū appellat dicēs in geor. Tmolus assurgit q̄bus & rex ipse phane⁹. Sūt tn̄ post Nestorē viri doctissimi q̄s potius sequar: q̄ asserāt vtrumq3 dici tmolus & tymolus: & in Ouidio tymoli legi: vt Rapha. regi⁹: & Geor. Ual. placenti. lib. xxxviij. ca. x. Js per Pliniū pbat q̄ dicit veteres dixisse tymolū. Idē asserit Hermolaus barba. in lib. Pli. xxxiij. c. viij. Q2 vtrūq3 testat dici teste Stephano et tymoli nō tmoli haberi in Ouid. ꝯtra Nesto. ¶ Aelius Antonius Nebrissensis vir doctissimus adducit testimoniū Catuli dicentis. Dulce mnemosinon mei sodalis Phal. ꝟsus est in quo putat e in dulce pduci positione: vex infirma est hec Aelij pbatio: q2 Cetullus nō mō iambicū huic carmini in p̄mo loco dedit sed etiā trocheū Catul. de acme. Ista turpiculo puella naso. Et negat mihi vestra redditurā. Persequamur eam & reflagitem⁹ Mecha putida redde codicillos. Redde putida mecha codicillos. Quinq3 sunt hendecasyllabi in eodē epigrāmate. idē ad Liciniū. Semimortua lectulo iacebāt. phal. est. vbi prim⁹ pes est trocheus. nā semi vltimā corripit Ouid. li. ij. me. Se miser interea diuine stirpis alūno Letus erat. ¶ Macrobi⁹ dicit vltimā in abltō fratre pduci in hoc spōdaico Uerg. lib. ix. Nec lycio genitore minor nec fratre mnestheo. vbi etiam sinercsis est. M. eīn apud grecos vim mute obtinet. Uerg. ene. iiij. Mnesthea sergestūq3 vocat fortēq3 cloantū. Seruī⁹. Macrobio haud indoctior legit mnestheo grā ꝟsus. sic alij quoq3. Sta. vj. theb. Discus nec dubia iunctave mnesthea victū Transabijt meta. sic ibidē Mnestheus sepe. E quib⁹ facile intelligere possumus rarissimā esse positionē & vix admittendā si dictio in vocalē desinat & sequēs a duabus ꝯsonātib⁹ inchoet. nā si a & uplici: ppetuū corripiet. Luc. Talē fama canit tumidū sup equora Xerxē. Uer. Iā medio apparet fluctu nemorosa zacynthos. Etenī vbi positio videbit esse aut ꝯiunctio forsan erit perperam subtracta aut cesura locū habebit. nam qd Nebrissensis cū Sulpitio affert ex Uer. Tribulaq3 trabeeq3 & iniquo pōdere rastri: nulloq3 modo pbat hāc positionē q2 q3 si ri locoq3 apd Uerg. pducit vbi positio nullo mō locū habet: vt. iij. ene. Liminaq3 laurusq3 dei. vbi Seruius ait. breuis p lōga posita est. defendit aūt vel q2 monosyllaba ad artē non

z et x positu faciūt sequentē vocalē pduci.

*Nebris. hoc est Juue. carmen citat occulta spolia cū de positione agit.

Tmolus. Tymolus

Mnesthe⁹. Mnesthea

pertinet: vel pticula q̄ sui substātiā non hꝫ membrū putat̄ sup̄ioris orōnis: hec Seruius quibus quid velit nō satis intelligo: qr monosyllaba nō minus ad: artē pertinere, videnẗ ꝙ polysyllaba vt a ab de e ꝛc. Et mēbrū; esse supiori orōnis nihil confert ad pductionē. Ideoqꝫ puto pduci solū cesure causa (vt ante dixi) Vergil. alibi Drymoqꝫ xantoqꝫ Ligeaqꝫ phylodoceqꝫ. Idē. Euriqꝫ zephiriqꝫ tunēt. Oui. Sideraqꝫ vētiqꝫ nocēt. Idē. Sarculaqꝫ rastriqꝫ graues. Recti⁹ igit̄ corripiemus finalē vocalē. Sido. Dulcia mnemosine demirās carmina Sapph⁹. Ouid. Piscosamqꝫ gnidō grauidāqꝫ amathūta metalis. Hora. Linqm⁹ insani ridentes pmia scribe. Idez. Ignoscēt siq̄d peccauero stultus amici. Luca. terga sedēt crebro maculis distincta smaragdo. huius rei exēpla facile multa inuenies in quib⁹ tñ vel s absumi: vel liq̄daꝫ locū habere testanẗ Diomedes ꝛ Priscian⁹ ſm quos male essent v̄sus Hectora deuicit certamine Phthius Achilles. Feda phthisis putri torq̄t mea viscera. ab e. Nō pretermittāt doctissimi capelle opinionē de positu. in. iij. libro sic dicētis. Proximi sermonis cōsonātes nihil precedentem adiuuent: licet vergilius refragetur dicens. Arma virumqꝫ cano troie. Et item. Fontesqꝫ fluuiosqꝫ voco.

Opinio Capelle d̄ positu.

Regula secunda de liquescentia.

Cum muta liquidam scribens in syllaba eadem:
Ancipitem ponas vocalem que breuis esset.
Hanc tamen in prosa semper breuiare iubemus.
Sunt l ꝛ r liquide: que is raro iungimus n m.

¶ Qñ vocalē natura breuē sequūẗ muta ꝛ liq̄da eadē cuꝫ sequēte vocali ꝯstituētes syllabā: ita tñ vt p̄cedēs vocalis in eadē dictiōe ponat̄: ipsa est anceps in v̄su: in psa vero sp̄ correpta. mute sūt b c d f g k p q t. liq̄ de l ꝛ r: aliqñ n m. Ouid. xiij. met. Et primo similis volucri mox vera volucris. Verg. Albaniqꝫ p̄res. Oui. iiij. Tp̄s atla veniet tua quo spoliabit̄ arbor. idē. Id metuēs solidis pomaria clauserat atlas Mōtibus. Claudi. in. vj. ꝯsulatu Honorij. Texerat vrbē tarquinio mirāte cocles. Ver. ij. geor. Ingredior sctōs ausus recludere fōtes. Sil. lib. j. Fas aperire mihi: superūqꝫ recludere mētes. De n ꝛ m rariora sunt exempla: vt arythmos. i. numer⁹: ꝛ tegnō. i. filius apd̄ Euripidē corripiuuẗ teste Prisc. lib j. Mart. in vltio epigrāmate lib. ix. Que nouatā similes genuit tibi Leda ministros. Que capta ē alio nupta lacena cygno. Sūt tñ q̄ habeāt Que capta est cygno nupta lacena alio. at apd̄ Horat. manifeste corripitur in quarto car. ode. iij. Donatura cygni si libeat sonuꝫ. Ascle. est. Ausonius ad Paulinū. Lōgeue tm̄ suo eram⁹ honore senecte. Quid refert: cornix nō iō añ cygnū. Vale. Flac. li. iij. Veloqꝫ procnessium. est finis metri. Procnessos isule nomē est. Sūt q̄ dicāt signū pmā siliť corripere apd̄ Lucre. Nil. tñ esse signu mixtas potuisse creari Oui. vj. meta. Ad mādata pgnes ꝛ agit sua vota sub illa. sic habēt nōnulli libri. alij v̄o mādata ad pgnes ꝛc. Mar. lib. vij. Delectat mariū si pniciosus Ichneumon. significat ichneumō beluā quādā Egypti. Sil. lib. viij. Ecce inter primos terapneo a sanguine clausi. Idē lib. xij. Nōnunqꝫ affirmat terapneis ilion armis Cessurū: Paris ad Helenaꝫ. Ruere terapneo nata puella phrygē. Terapne⁹ a. ū. a Terapne es pria Helene scribit̄ sine aspiratiōe cū p ante n: non therane nec teramne teste Bergomate. Hora. lib. ij. car. Ode. iiij. Mouit aiacē telamone natū Forma captiue dñꝫ tecmesse duo sunt sapphici. Ouid. iij. de arte. Odimus ꝛ mestas. tecmessam diligat aiax. Tecmessa mulieris ppriū est: in quo m liquida est Notauit idē Georg. Valla Placēti. lib. xxxviij. ca. x. Errauit igitur Tardiuus credens cōtra Priscianū m nunꝙ liquescere. Idem lib. j. car. ode. j. Si neqꝫ tibias Euterpe cohibet necipolymneia Lesboum refugit tendere barbyton hic post. Si neqꝫ tibias sequuntur duo asclepi. Ouid fast. Dissensere dee quartū polymneia cepit prima. Verg. in ciri. Nam verū fateamur: amat polymneia verum hic n liquescit in mute vim obtinet: vt macrobio diximus. Ouidi. viij. meta. Debui illius misereri ꝛ ignoscere nobis. sic habent oēs libri quos vidi. Certe veteres gnosco p nosco dicebāt vt gnatus p natus ꝛc. Nūc igitur: vt hanc rem paucis finiā l ꝛ r sine dubio liquide sunt m vero ꝛ n liquescūt in paucis q̄ authoritate cōstat. nam nō inuentis vti minime auderē. Queadmoduꝫ s litera apud Enniū liq̄scit in v̄bo asto in hoc versu apud Varronē libr. iij. de lingu.

Cocles. Cygnus. Procnessos. Signum. Progne. Ichneumon. terapne⁹. Tecmessa Polymneia. Ignosco. Asto.

latina. Subulo finitimas ꝓpter, astabat aquas. id in aliis imitari non auderem in ascendo resto: sed nec ipsam asto satis ausim corripere. S quēadmoduz absumitur satis dictū est. Priscianus vult etiā perimi apud Verg. in. xi. Ponite spes sibi quisꝗ sed hec ꝗ̄ angusta videtis: de hoc in precedēte lectione ample diximus. ¶ Dixi notanter in regula vocalem natura breuez. nā que sine positione producit: nulla liquescentia pōt corripi: vt prima in matrimoniū sic scđa in aratrū lauacruz: ⁊ tertia in simulacrū inuolucrum contra Tibergam. Dixi eadē cum sequente vocali constituentes syllabā ⁊c. alioqui liquescentia locū non haberet: vt abnuo obruo ⁊c. Sunt qui dicant d liquescere. in smaragdus: propter illud Martialis. li. v. Sardonichas smaragdos adamātas iaspidas vno Portat in articulo Stella seuere meus. Calderinus tamen ait hic S perimi veterum more.

✻ Sidonius tñ quodam loco aratrum secūda correpta dixisse videt̄ de q̄ dictiōe ita cultissimus Sulpiti⁹ i Nestorem vis aratrū Nestor: nō vis (quo dignus) aratrū eē arator qui vis verus arator eris.

¶ Regula tertia de diphthongis.

Diphthongon produc in grecis atꝗ latinis.
In grecis semper: verum subeunte latina
Vocali breuio: veluti preit atꝗ preustus.

¶ Ois diphthōgus naturaliter ꝓducit̄ tam in grecis ꝗ̄ in latinis vt muse cena audio: euge. In grecis quidē etiam subeūte vocali. vt eacus Euander Oeagrus. In latinis ꝟo tñ corripit̄ sepi⁹: vt p̄esse: preuro: prehēdo: ⁊ oīa a pre cōposita sequēte vocali. Prehēdo exēplū datur a Geor. Valla lib. xxxviij. ca. xi. Ouid. lib. vij. me. Cōcipit interea validos ectias ignes. Vergi. Gurgite iā medio portās oeagri⁹ hebre⁹. Idem eneid. vij. Stipitib⁹ duris agit̄ sudibusve preustis. Ouid. xij. meta. Raptaturꝗ comis p vim noua nupta p̄hēsis. Cice. in ara. Nā quoꝝ stirpis tellus amplexa prehēdit. De illis insule ionio in magno ⁊c. dictū est. ¶ Diphthōgus est duaruz vocaliū viz suā retinētiū i eadē syllaba ꝯplexio. Dico vocaliū ꝓpter i ⁊ u ꝯsonātes: vt iuuo voco. ¶ Subdo: vim suaz retinētiū: ꝓpter u liquiduz vt lingua aqua suadeo. ¶ Addo: in eadē syllaba: ꝓpter Phaetō: qđ tetrasyllabū esse testatur Quinti. li. i. institu. orat. dicēs apđ Varronē in hoc ꝟsu. Quū te flagrāti deiectū fulmine Phaetō ritiū esse: qđ greci synerēsiz vocant: nā si esset ꝓsa orō easdē lr̄as enūciare veris syllabis liceret. Male igit̄ dixit Tortelli⁹ Phœtō scribi per œ diphthōgō. Marti. lib. v. Audaci quest⁹ de phaetōte pater. Hora. iiij. carmi. ode. xi. Terret ambust⁹ Phaetō auras. saphi. est. venit a pheno. i. lucco. Diphthōgus dr̄ duarum vocaliuz sonus: a dis bis: ⁊ phthōgos sonus latini g ante g in n vertūt ⁊ dicūt phthongos: vt angelus p aggelos. ¶ Sūt aūt dipththōgi q̄bus latini vtunt̄. ae: œ: au: ⁊ eu: ⁊ in paucis ei atꝗ in paucissimis yi: de ceteris grecoꝝ diphthōgi q̄bus nō vtimur nihil dicam. ¶ Au et eu vt scribunt̄ ita ꝓferuntur: sic ae ⁊ œ. in quibus tñ e magis auditur: a ⁊ o obscurius. Ei ⁊ yi ꝓferunt̄ pene p i longū: sed ignauia ⁊ ignorātia hoim fecit vt vix q̄sꝗ̄ recte sciat diphthōgos ꝓnunciare: ita soni illarū iam oblite rati sunt: neꝗ eñ eodē modo ꝓnūciāduz est cedo cuius ptm̄ cessi: ⁊ cedo cuius ptm̄ cecidi. neꝗ itē eodē modo es nomē vt es verbū: neꝗ rursuz felix ⁊ felis: aut femina vti femur. nā quid vtilitatis haberent si nō ꝓferētur: nec eñ ideo dipthōgi inuente sunt: vt per eas lōge syllabe a breuibus nescantur: q2 sedes cedo cessi: pedo ⁊ alia innūera ꝓducunt̄ sine diphthōgis. debēt igit̄ ⁊ scribi ⁊ ꝓferri: vt Nebrissensis multis docet: ⁊ Georg. Valla lib. xxxi. dicit ambas vocales in diphtongis habere vocē retusam: ⁊ sensit id Guarinus dicens. ae ⁊ œ: fortius vegetiusꝗ ꝓferri debere. Marti. lib. xi. in Lupum iocatur: qui Martiali prediū dederat sed adeo exiguū vt pranduz maluisset. vnde post multa dicit Errasti Lupe litera: sed vna. Nam quo tempore predium dedisti: mallem tu mihi prandiū dedisses. Prediū vna litera mutata fit prandiū ponēdo ⁊ n/p e: ergo in praedium teste Martiale est a litera. ¶ Aut licenter dieresin in nonnullis patitur. Catul. Verbosa gaudet Venus loquela. phal. est. vt hoc eiusdē. Si linguaz clauso tenes in ore. In fine hec diphthōgus nusꝗ̄ est nisi in laus ⁊ fraus: naz Emaus castelli nomen trisyllabum est: vt recte docet Hermannus Torrentinus. ¶ Eu in principio scribitur vt euander: euangelus: proprium viri: euangelium al eu id est bonum: ⁊ angelus. i. nūcius. qđ inepti scribunt euuangeliū euentus euenō euonyuā. Sūt grecissantes qui volunt hec efferri quasi scriberet̄ efander efangelium ⁊c.

Diphthōgus.

Phaeton. Diphthongus vñ dicatur. Diphthōgi q̄bus vtunt̄ latini quot ⁊ que sint.

Ae ⁊ œ ꝓferuntur.

Au.

Eu.

¶ Reperit in fine vt heu. Itē. Perse⁹ orphe⁹ rc. q̄ ꝓpria sunt oīa: r in ipsis diphthō
gus diuidit aliqñ e correpta: vt orpheus. aliqñ e ꝓducta vt gryneus. Ouid. xij me.
Cūq̧ suis grineus immanē sustulit aram ignibus. Ibidē de eodē. Figit hinc dupli
ci gryneus lumina ramo. Eruiturq̧ oculos vbi autē eus per diphthōgō: vbi eus ꝑ
duas syllabas legi debet: diligenti poetarū lectione discendū est. ¶ Eu dieresim pa
titur in heu vt dicit Seruius in hunc versuz Vergilij. Heu q̄ꝫ pingui macer est mi-
hi taurus in aruo. vbi tñ alij legūt heheu alij heuheu. ¶ Oe in fine nō scribitur: ideo
beroe trissyllabum est. excipitur euoe. ¶ Ei in fine est: vt hei: r apud veteres scribe-
batur ꝓ i longo in dtis r abltis. vt vicis sucis rc. id Tortelli. notauit in marmorib⁹
r numismatis. Et in actis plībus terte decli. vbi gtūs in ium desinit: vt pteis treis
id video a doctissimis adhuc hodie obseruari: ideo r ipē id diligenter custodio.
¶ Y i in paucis vtimur: vt harpyia/ lithyia. ea ponā in i añ a. ¶ Ae diuidit interdū
interposita aspiratione: vt placet Gellio: vt aenus: ab aes: ahenus r ahene⁹. Uergi.
Et luce coruscus ahena. Oui. j. meta. Tertia post illā successit ahena ꝓles. Hora. in
epi. Si recte facies hic murus aheneus esto. ¶ Apud veteres mutabāt in ai iam id
exoleuit: vt aquai: nepai: aulai. rc. Lucreti. lib. j. Ignorāt eñ q̄ sit natura animai. Si
due vocales per sineresiz coeant non est diphthōgus. vt phaeton: aureus. docet hoc
Lācilotus. ¶ Essem his ptētus: nisi indoctissimi homines diphthōgos adeo negle-
xissent: vt etiaz rarissim⁹ sit ex elegantioris literature studiosis: qui has inuiolatas
obseruet: ideo q̄q̄ hec res magis ad orthographiā pertineat: opere precium putaui
eas tradere in his libris: qꝛ cōtraria iuxtū posita magis elucescunt. Et eñ qui ante
me scripserūt fere oēs diphthongata non diphthongatis annumerauerunt. Igitur
omissis au r eu in quibus rarius peccatur: solum de ae r oe dicemus ponentes que
ante vocales sunt suo ordine post regulas de e ante vocales. Que vero ante conso-
nantes sunt ponentur suo ordine post regulas de e ante consonantes in tertio libro
tam in medijs q̄ꝫ in primis. Nunc due tm̄ regule gn̄ales declarande sunt.

¶ De ae regule generales due.

¶ Prima. Pre syllaba vbicunq̧ in latinis reperit: etiā si occulta sit cōpositio. ae di-
phthongo notabit: vt praes edis. eda. predo p̄dor. preco prelū a p̄luēdo. vt notauit
Tortel. presto prestolor Tolluntur pauca q̄ nō ideo corripiunt. qꝛ vocalez ante vo-
calem habeant vt preces precor preciū premo. Unde pressus pressi: interpretor: pre
cie vue. Uergi. purpuree: precie rc. dicunt deriuari a p̄ecoquus: quia cito mature-
scunt. precox tamen diphthongon habet. Calphurnius in. ij. Egloga. Incitaq̧ p̄coci-
bus subrepere persica prunis. ¶ Unicum est grecuz proetus viri proprium habens
oe diphthongon in syllaba proe presbyter grecum diphthongo caret.

¶ Posterior regula: Gtūs r dtūs singulares. Ntūs r vctūs plu
rales ae diphthongo annotātur vt musae illae venerandae. sic lecturae ipsae istae
quae hae eae. Quibus addes quae nomē etiā singularis numeri. hec cuiuscunque
numeri. Pape interiectionē: vt vel dolentis aut malū minentis dictionez. Ne pro
certe r vtiq̧ asseuerandi aduerbium. sic quedam quenam isthec rc.

¶ Regula quarta de vocali ante vocalem.

Uocalis breuis ante aliam manet vsq̧ latinis.

¶ Uocalis ante vocalem in latinis corripitur: vt Marius Maria Lucius Lucia li
braria controuersia vicaria caduceus abigeus copia cornucopie lectoria r alia plu
rima in quibus imperitū vulgus turpissime peccat. Claudian⁹ ad Christum salua
torē. Queq̧ vtero inclusum marie mox numine viso Uirginei timuere sin⁹. Prudē.
in psycomachia. Nec mea post mariā potis es prestringere iura. Sideni. in Eucha
risti. Ueni nūc spūs oro pōtificē dicture tuū q̄ pectora prisce. Intrasti Marie. Iuuē
cus. Tunc maiora dehinc idē mādata minister. Detulit ad Marie demissus virgi-
nis aures. q̄ si q̄s dicat Maria debere produci: qꝛ hebreū est ille nugas egerit qꝛ nō
oē hebreū penultimā ꝓducit. Sedul Quis fuit ille nitor Marie quiz Christus ab
aluo ꝓcessit spendore nouo. Alibi idē author maria semꝑ ꝓduxit in quo eū non seq̄
mur nec alios quotquot ꝓduxerūt hoc nomē cōtra grecos r latinos. Sido. lib. epis.
viij. Prisco Lucia quē dat e senatu. Ausus est phaleuci⁹. Annuit corripit. Uerg x. An
nuit r totū nutu tremefecit olympū. Enni⁹ tñ ꝓducit teste Nicolao Feretto dicens
in. v. Annalū. Annuit sese mecū decernere ferro. Tu caue Enniū primus imiteris.

Marginalia:
- *Heu.
- Oe.
- Yi.
- Ae.
- Ahenus.
- Aheneus.
- *Uergil. Aulai in medio libabant pocula bacchi.
- Pre.
- Precox.
- Ne.
- Maria.
- Lucia.

¶ Quinque exceptiones.

Ni capit r fio, produc: et nomina quinte.
E seruant longum si presit i: ceu speciei.
Anceps ius erit patrio: dic semper alius.
Alterius breuio tantum commune sit obe:
Caius et Cai produc: conformia iunge.

¶ Exceptiones sunt quinque.

* Iunch. Nã tu⁹ en dimion dilecte fiet. adulter.

¶ Prima exceptio. Fio producitur vbicunque abest r: vt fiebã fiã: vbi vero adest r: corripit: vt fieri fierẽ. Hora. iij. car. Ode. viij. Dẽte si nigro fieres vel vno turpior vngue. sap. cũ ado. Marti. lib. vij. Quo posset fieri modo seuere. phal. est. ¶ Suffio infio corripiũtur: qr a fio longe dissidẽt. Defio aũt et confio producunt vbi r abest. hinc defioculus. i. vnoculus: cui oculus desit. Martia. xij. hinc defiocul⁹ et inde lippus. phal. est vltima in defioculus cesure licentia producitur.

Rei.

Ei.

¶ Secunda excepto. Noĩa quinte declinatiõis pducũt e ante i in gtis dtisque: si pcedat i sicut speciei: sec⁹ corripiũt: vt fidei rei: q̃ tñ Lucreti⁹ pducit nisi mẽdosus sit liber. Tu qd nemo hacten⁹ aus⁹ est imitari ne seqris: ait aũt Lucre. lib. j. Preterea rei q̃ corpa mittere posset. Et lib. ij. Cui⁹ vti memoror rei simulachrũ et imago. Idẽ pducit vocalẽ añ vocalez in dtõ ei ab is: forte qr veteres (vt Cicero meminit) duplici ij: scripserunt põpeij eij aũt qd exoleuit: qr ait semp corripit et sil'r ei. Iuue. Ire viã pgã et eidẽ incũbere secte. ait aũt Lucre. lib. vj. scz et fluui⁹ q̃ visus maxim⁹ ei. Sulpitius legit ei monosyllabũ sic maximus ei est. Priscian⁹ quoque ait ei dtm natura esse monosyllabum: sed dieresim pati ne videatur esse interiectio id probari potes per Catullũ ad Quintum. Eripere ei noli multo quod carius illi Est oculis. Lucre. li. vj. Et manibus nitidum teneris opus effluit ei.

Alterius.

¶ Tertia exceptio. Pronoĩa scde declinatiõis et nõia habẽtia secũdã declinationẽ proĩm variãt i ante us vt vni⁹ illi⁹: q̃ in psa tm producũtur. Alius in gtõ tm pducit. Alterius solum corripit. Matarati⁹ dicit solius etiã tm p duci. Terẽtianus grãmaticus ausus est alterius pducere (vt Priscianus notauit) in hoc trochaio. Sescuplos vel vnã vincet alterius singulũ. septẽ sunt pedes et syllaba sextus pes spondeus est quia iambus esse nequit. ne imiteris.

Ohe.

¶ Quarta exceptio. Ohe ĩteriectio exclamãtis et satiati: variat Persi⁹. Auriculis quib⁹ et dicas cute pdit⁹ ohe. Marti. in fine quarti libri. Ohe iam satis est ohe libelle. Phale. est. Sunt qui idem posse fieri in vaha et aha autument.

Caius Põpeius.

¶ Quĩta exceptio. Põpei Cai stai vultei, similesque vctĩ pducũtur et vbicunque i cõsonãs in vocalẽ vertit: vt fit in Caius trisyllabo et c. Marti. lib. ij. Qd peto da Cai nõ peto cõsiliũ. Et alibi. Si donare vacas pmittere nec dare Cai Oui. iiij de põto. Accipe pompei deductũ nomen ab illo Debitor est vite qui tibi sexte sue Martia. libro. ix. ad condilum. Peruigil in pluma Caius esse iacet. sepe in vocatiuis i manet consonans aut per synæresin profertur. Hora. Durus ait vultei nimis attentusque videris.

¶ De vocali ante vocalem in grecis.

Regula grecorum multa est: quam prosa recludet.

Martia. * Aere nec vacuo pendentia mausolea.

¶ Grecorum q̃dã pducũt vocalẽ añ vocalẽ: vt aer: latria. q̃dã corripiũt vt sophia. Nõ possunt facile vna aliqua regula doceri: ideo regulas pro viribus collegimus.

A ante vocalem in grecis et barbaris quibus latini vtuntur.

Nausicas.

A añ a corripit: vt Phraates viri ppriũ. Nausicaa alcinoi filia.

Ponit hoc exemplū Nebrissensis. Mar. Si mihi Nausicae patrios concederet hortos Alcinoo possem dicere malo meos. Baal variatur qr primā pducit Prudētius ad Sedul. Tūc coluere Baal: nunc elegere Barabbā. ¶ Habrahā inuenio variari. Sido. lib. episto. vij. Habrahā sanctis merito socianda patronis. Arator li. ij. Deus inquit habraham. est finis versus. Prudentius corripit aliquando.

Habrahaz

A ante e corripit. vt Phaeton: velut in regula diphthōgorū p

bauimus. Aello canis nomen deriuatū ab aella. i. impetus: turbo pcella. Ouid. iiij. meta. Et cursu fortis aello. Est etiā harpyie nomē. in eodē lib. Exterruit ales aello Danae Persei mater. Hora. iij. car. ode. xvj. Inclusam Danaen turris ahena. ascle. est. Pasiphe Minois vxo. Prop. lib. ij. Uobiscū est Jope: vobiscū candida Tyro. Uobiscū Europe nec proba Pasiphae. ¶ Aedon auis est lucinia siue philomela non (vt quidā sopiuāt) musici nomen apud Uerg. de cantu sirenū vbi de pluribus auibus fit mentio: licet forte metaphoricos musicū aliquē intellexerit. ait aūt Uerg. Quodqz leues calami qd suauis cātata edon. Qd lyra qd cythare. qd moribūdus olor. Seneca in aga. Ramo cantat tristis aedonis. versus est anapesticus dimeter. Habet hic spondeos duos z dactylos duos: nō sine anapesto sepe anapesticus dr. vt in lib. v. docebo. Calphur. eglo. vj. Si vincat candida cornix. Uocalem superet si turpis aedona bubo. Aliqui libri hñt turpior: z ita sineresin pateret: vt apud Sene. in Octauia. Redderet aedon cuius pēnas. est anapesticus dimeter ex dactylo z tribus spōdeis ¶ Exceptio. Aer Luca. lib. j. Aer z lōgi voluēt titana labores. Lucre. lib. iiij. p synheresin protulit dicēs. Expirāt aerem panaces absythia tetra. hūc imitatus est Sido. in epital. Polemij dicens. Hūc aerem paritercz deos sic autumat ortos. Idem fecit in deriuatiuo seu composito Uerg. dicens. Fixerit aeripedē ceruā. vt multi male pntarunt esse pceleumaticū: sed hec synheresis presertim in dimitiuo est admodū dura nec facile imitanda: vt neqz illa in eodem epithalamio Sidonij. Materiam cunctis creaturis aera credens nec illa eiusdem in eucharistico ad Faustū epm. Seu te conspicui gradibus venerabilis are cōcionaturum plebs sedula circunsistit. secundus versus est spondaicus. Aerope apud Ouid. teste Calepino.

Aello. Danae. Pasiphae. Aeon.

Aer. * Martia. Aere nec vacuo pendētia mausolea.

¶ Laertes e. Ulyssis pater. Ouid. xiij. meta. Nam mihi Laertes pater est: arcesiꝰ illi. sic Laerte es. vrbs Cilicie. Hora. ij. ser. O Laerciade zc. ¶ Michael xpriū angeli et hois. Ualerius Flaccus in lib. vj. argonau. hic z odoratus fragrāti crine michael vbi michael nomen est vnius caspiadarū qui dicunt esse iudei. Anto. Mācinellus Augur Romulidas inter celebrande michael. Idem docet Antonius Nebrissensis dicendum esse de ceteris in ael pter authoritatem Flacci: vt Raphael/ Israel zc. Sedulius lib. iij. Quia non dormitat in euū. Qui regit Israel neqz prorsus dormiet vnqz in eodem libro. Sed domus Israel quia necdū noie gentes auferat. Fortunatus. Israeliticos iussit adesse viros. Sed hic errauit in syllaba li: quam male corripuit Idem. Israel reliquos floreat ante genus. Hunc poetā ne vt vilem aliquē contemnas. Fuit eñ ante tēpus beati Hieronymi. vt ex Petro Crinito disces. Prudētius in Psycomachia. Nō aliter cecinit respectās victor hiantē Israel rabiē. zc. Arator semper synheresi. vsus est: vt Israel dicta tenet: uniteris rarissime. Iuuentus sic etiam ponit: vt in hoc spondaico. Tum primum iusto concurrit nathanaeli. Idem. Israelitarū cumulate gloria gentis. Sido. quoqz in eucharistico. Rapiens quū tympana siccus Israel appensi per concaua gurgitis iret Aggeribus vallatus aque. In eodē. Nec secus intremui qz si me forte rebecce Israel aut Samuel crinitus duceret Anne. Per hec deceptus est Philelphus in nona septime dicens. Petrutius Michael Romane gloria. Sene. Et meus iste Ginus. Et Desiderius Erasmus in his sapphicis. Porro tu primas tibi vendicato carminis partes Michael beate prime primus Raphael canere. sic plures doctissimi viri: qui minime respuissent authoritatem elegātissimi Ualerij Flacci si animaduertissent.

Laertes. Michael.

In el noia. Israel. Uenātius. Honorius.

Israel.

Michael.

A añ i corripit. vt Naim vrbs in Sedulio. Thebais. Phocais

Naidus viri punici nomen in. j. lib. Sillij Iudaicus apud Iuuenalē z alios. Cayster cum y greco. nā in his libris vbicūqz dico corripi vel produci: intellige tam de i latino qz de y greco. I latinū dicimus: qr in latino y non vtimur. Sais propriū nomen Minerue z cuiusdā vrbis: cuius incole Saite dicunt. Propertius lib. ij. Mercurioqz Sais fertur bebeidos vndis Uirgineum primo composuisse latus.

Sais.

Exceptio. Achaia regio grecie, vnde achaicus & achaias idis. et acheus & achiuus. Paris ad Helenã. Ah quoties dices ꝗ pauper Achaia nr̃a est. Oui. v. meta. Pars ego nympharũ que sunt in achaide dixit. Producunt quoqꝫ veteres genitiui & datiui in ai siue latini siue greci. vt animai/aulai/terrai/frugiferai. &c. Homolaides. vide meneceus E ante n. Cain a Christianis variatur.

Lais. ¶ Lais idis. mulieris propriũ. Propertius. Nõ ita complebãt ephyrece laidos edes. Laicus similiter producitur: qꝛ a laos. i. populus. & Laius viri propriũ: quod aliqñ dissyllabum inuenitur. Mnais teste Egnatio.

Nais. ¶ Nais idis. fluminis nympha que etiam naia dr̃. Uerg. Candida nais. hexametri finis est quoqꝫ fluuij nomen: qui e tauro nascens in pontum mergitur.

Panchaia ¶ Panchaia regio Arabie. Uerg. li. ij. ge. Totaqꝫ thuriferis pãchaia pinguis arenis.

Taygetus ¶ Taygetus cum y greco mõtis nomen. Luca. lib. iiij. Gelidiqꝫ inculta iuuentus.

Taigete. Taigeti Taigete es. vel Taygeta te cum y greco. Agenoris filia: & vna pleiadum. Ouid. lib. iiij. fasto. Maiam & electrã Taygetãqꝫ Joui.

Thais. Thais mulieris proprium. Mar. lib. iij. Thaida Quintus amat &c.

Thraici⁹. Thraicius a Thraicia. Boeti⁹ lib. iij. Ode xij. Uates Thraicius gemens. Uersus est gliconicus trimeter.

* Uergil. Spel͡cuisqꝫ & vꝫgimibus bachata lacenis. ¶ A ante o producitur. vt aon: laocoon: amithaon: machaon: chaon: didymaon/imaon/parthaon/lycaon/laomedon. Ouid. in primo meta. Notus feritate Lycaon. Testimonia facile occurrent: ꝙ si ea multũ desideres ex Nestore petito is abunde satisfaciet.

* Uergil. Aonas mõtes vt duxerit, vna sororum. ¶ Exceptio. Aglaodos canis nomẽ dictus ꝙ splẽdidos dẽtes haberet: nam aglaos splendidus est: & odus dens. Ouid. iij. meta. Labros & aglaodos & acute vocis hylactor: hic forte nõ inepte legeret agriodos teste Regio: qui agresti & feroci dente interpretari potest. agrios namqꝫ agrestis feroxqꝫ dicitur.

¶ Aglarophon pictoris nomen.

Chaos. ¶ Chaos omnium rerum confusio. Ouid. j. meta. Quem dixere chaos.

Gabaon. ¶ Gabaon. Sedulius lib. primo. Sol stetit ad gabaon. Est vrbs iudee. Guaguinus producit.

Laodocus ¶ Laodocus viri proprium. Ualerius Flaccus. lib. j. Nititur hinc talaus fratrisqꝫ Laodocus vrget Remo terga sui. Laodoce tamen mulieris nomen producitur correpta secunda in epistola Erus: ad Leandrum.

Pharaon. ¶ Pharaon rex Egypti variatur: sed doctior est a quo corripit̃ ꝗ a quo producitur qđ alios non aiaduertisse vehementer miror. Arator lib. ij. Nec iam sua iura Pharaon. Egyptus tenet. In eodem. Quẽ vinxerat ante Pharaon. Claudianus ad Jacabum magistrum equitum. Sic quicunqꝫ ferox gelidum tranauerit istrum Mergatur volucres seu Pharaonis equi.

Phaon. ¶ Phaon iuuenis a Sapho poetide impatienter amatus. Mar. lib. x. Durus Sulpitiam Phaon amaret. Phal. est. Ouidius in episto. Sapphus. Arua phaon celebrant diuersa typoidos Aetne. Jdeo non imitabor Erasmum dicentem. Phaon equoreas Uenerem transuexeris vndas.

Aonia. ¶ Aonia pro hannonia Gallie regione corripit̃ a Petrarcha in epi. lib. j. dicẽte. Proxima puluereo strepit omnis aonia cãpo. at aonia ab aon aonis: vnde aonides muse: producitur. Ouid. Separat aonios acteis phocis ab aruis.

Archelaus ¶ A ante u producit̃: vt Amphiaraus: Archelaus: ꝗuis gua

Nicolaus. guinus corripit Nicolaus corripuit contra ineptulos quosdam. Nã eiusdẽ originis sunt cum Menelaus: protesilaus. dicũtur nãqꝫ a laos. i. populus. Ouid. in epi. Laodamie. Bella gerant alij protesilaus amet. Jdem alibi. Redde parin nobis Helenã Menelaus habebit. Guaguinus. Hic patrem illudit dextrã mentitus esau. Juuencus. Jnde Capharnaũ gradiens peruenit ad oras. Sedulius lib. iij. Jamqꝫ Capharnae synagogam intrauerat vrbis. nomen est vrbis iudee.

Ouid. Ardet amore tui sic & menelaon amauit.

Protesila⁹ ¶ Exceptio. Cranaus viri & populi nomen apud Strabonem lib. ix. Danaus pro-

Esau. prium viri. vnde grece dicuntur Danai. Uerg. lib. ij. ene. Quicquid idest timeo Da-

Capharnaum. naos et dona ferentes.

Danaus. ¶ Oenomaus Hippodamie pater. Papinius libro primo thebaidos. Jllic mauortius axis Oenomai.

Oenoma⁹. ¶ Talaus proprium viri. vide a ante o Laodocus.

¶ Eae atq3 oe ante vocalem.

Ante a pducit: vt Calliopea. Deiopea: Penelopea: Cytherea ⁊ multa alia que grece per ei diphthongō scribunt: aut per η ita: quam in e longam plerūq3 vertim⁹. Uergi.: Orphi calliopea sino formosus Apollo. Dicimus etiam calliope penelope ⁊c. ¶ Ageavia in naui teste Pōpeio: sic dicta q in ea maxime queq3 res agi soleant. Lucillius. Multa foro ponens ageaq3 longa repletur. Contra primitiui naturā producit primā siue sit ab ago latino siue ab ago grego. i. duco, vnde est agoge qd primam corripere in medijs. A ante g pbabo cōtra plures. ¶ Pareas siue aspiratiōe teste Omnibono in illud Lucani lib. ix. Et cōtentus iter cauda sulcare pareas. serpentis nomen est. Oreas adis. mōtis nympha. ab oros. i. mons. Uerg. enei. j. Hinc atq3 hinc glomerātur Oreades: illa pharetrā fert humero. Errauit in hoc Petrarcha in. iij. Aphrice. Oreades: fauniq3 leues satyriq3 frequētes plaudebāt. Produc item cētaurea panacea althea galathea ⁊c. Ardea corripit: vt trabea contra indoctissimos quosdā aliter precipiētes: sunt em̄ latina. Uerg geor. j. Altam supra volat ardea nubem. nomen auis: dicta q ardua petat. Est etiam italie oppidū. Ouidius. ij. fasto. Cingitur interea romanis ardea signis. Iuue. saty. viij. Ancilla natus trabeam ⁊ diadema quirini Et fasces meruit regum.

* Uergil. Parce me tu cytherea manēt in mora tuorum fata tibi ages.
Pareas.
Oreas
Ardea.
Trabea.

¶ Exceptiones tres.

Obliqui ab eus.
idomenea

¶ Prima. Acti in ea ab eus fere e corripiunt. Oui. vj. met. Artificē medijs immittā terea flāmis. Nōnūq3 tn̄ pducit: qd tn̄ in solis inuentis faciendū est. Uerg. iij. ene. Idomenea ducē desertaq3 littora Crete. Idē enei. j. Ilionea petit dextra leuaq3 serestū hec variatio accidit teste Seruio: q greca lingua quintuplex est vtpote Aeolica/ionica/dorica/attica/cōmunis. Nec corripit solū e ante a in actō nois in eus sed etiā ante i ⁊ o ⁊ u. in ceteris obliquis q̄ntum ego notare potui: vt tydei tydeos tydeū. Hora. j. car. Ode. vj. Nec cursus duplices per mare Ulyssei. Et ode. xxiiij. q si thraicio blandius orpheo: hsus sunt asclepiadei: ergo in ntō etiā dicimus Ulysseus achilleus. Sido. in ppenti. Calcat pyrithoūq3: theseūq3. phal. est. Marti. Flet philomela nefas incesti tereos ⁊ que muta puella fuit garrula fertur auis. Ouid. in ibin. Strymonie matres orpheon esse rate.

Aeneas.

¶ Scd̄a. thea. i. dea cor. vt dorothea/leucothea: declarabuntur in e ante us.

¶ Tertia. Aeneas viri ppriū in actis aplicis cor. teste Ualla. i Mattheū. Aeneas vero viri troiani ppriū pducit. Uer. Aeneas assum. hinc tn̄ eneades patronymicū masculini gn̄is inuenio semper corripi Sūt aūt eneade romani. Luc. lib. j. Aenea dum genitrix hoim diuūq3 voluptas Alma ven⁹. Uerg. Quos ↄtra aeneade bello fecere pphanos. Sic alij oēs nec inficior tn̄ posse pduci. Arator. Aeneas viri aplici nomē pducit: sed in pluribus precipue ppriis hallucinari videtur: ideo amplector Uallē suiaz. ¶ Albunea mōtis ⁊ fontis ppriū hic ab aliquib⁹ excipit. nō satis apte si Seruio credimus q̄ vult latinū esse ⁊ nomē ab albo recepisse. Uer. eñ. vij. Lucosq3 sub acta Cōsulit albunea: nemorū q̄ maxima sacro fonte sonat. ¶ Andreas licet Iuuēcus ⁊ alij multi pduxerint vult Ualla corripi in mattheū. ¶ Artocrea ⁊ si qd simile sit. Persi. Oleū artocreasq3 popello largior an phibes. Antheas. Reate is. oppidi nomē arteate teste Bebellio Baleares ppli hispanie funde iaciende peritissimi a balim. i. iacio correptionis gratia vno l extrito. vel a Baleo Herculis comite ibi relicto. Silli⁹ lib. iij. Feruida bella ferens balearis ⁊ alite plūbo. ¶ Bareas viri ppriū in. iij. saty. Iuue. Boreas vētus. Uerg. Hic tm̄ boree. Bractea. Uer. lib. vj. eneid. Ilice sic leni crepitabat brathea vēto. ¶ Broteas ppriū viri. Oui. v. meta. Hinc gemini fratres Broteasq3 ⁊ celestib⁹ hāmon. Carneades viri ppriū. videbis in a añ d. ¶ Cleātes. Persi⁹. Fruge Cleanthea ⁊c. ¶ Cleadas viri ppriū. Silli. lib. vij. Gēs cadmi cleadas. de vnico hic gens de. ¶ Clearg⁹ vt cleātes: ⁊ qcqd a cleos idest gloria deriuat vtrumq3 est phi ppriū. Chorea variatur licet grece per ei diphthō. scribat. Properti. lib. ij. Protinus ⁊ nuda choreas imitabere sura. Uerg. vj. enei. Pars pedibus plaudūt choreas ⁊ carmina dicūt. Ouid. viij. meta. Immemores nostri festas duxere choreas. ¶ Cyanee videbis in i ante a. Cochelea.

¶ Cyneas viri nomen. Colutea herba. Crocea oppidū: quia per Epsilon scribuntur vt Cyneas viri nomen.

Aeneade.
Albunea.
Andreas.
artocrea.
Baleares
Bareas.
Bores.
Bractea.
Broteas.
carneades
Cleāthes.
Cleadas.
Clearg⁹
Chorea.

Idea. Leander.

¶ Idea teste Valla in acta apłica corripit: lz neotericorũ pleriq̃ produxerint: quibus nimisq̃ libẽter assentitur contra Vallam Calepinus. scribitur grece εἰδέα e tenui sine breui in scđa syllaba. ¶ Leander siue leãdrus viri ppriũ: sunt qui dicãt variari ppter authoritatem Philelphi dicentis in sexta hecatostica decadis none. Mox appulsa fores nec em̃ cessisse leãdro gaudeat ꝛc. verũ q: Philelphus in pluribus a veterum institutis defecit putamus hoc nomẽ tm̃ pduci. Ouid. iiij. de arte. Sepe tua poteras Leãdre carere puella. Tranabas aim nosset vt illa tuũ. Mart. Quum peteret dulces audax Leandrus amores.

Learchus. Lea. Leena. Malea. *Ad vada meãdri cõcinit albus olor. meleager. Nealces. Neerea. Nemea.

¶ Learchus Inous filius. Sta. iij. Theb. Semianimẽ heu leto referens clamore learchum. Lea siue leena. Ouiđ. iiij. meta. Ut lea seua sitim multa cõpescuit vnda. Verg. Torua leene lupum sequitur.

¶ Malea laconie pmõtoriũ variaꝛ: licet grece per ei diphthongõ scribaꝛ. Luc. lib. vj. Et ratibꝰ lõge flexũ donare malee. Idẽ lib. ix. Dorida tunc maleãq ꝛ apertã tenarũ vmbris. Pap. th. ij. Arripit extẽplo malee de valle resurgẽs. Notũ iter ad thebas. ¶ Meleager vel grus. viri nomen. Oui. viij. met. q̃nis meleagron haberet. ¶ Meleagra oppidi nomen addũt nõnulli. Midea vrbs ꝛ mulier, variaꝛ: sed pdictũ ae diphthongon capit teste Volaterano libro. ix. ¶ Nealces viri ppriũ. Vergi. x. enei. Deijcit atrontũ salius saliũq Nealces. Siq̃d fiat a neos. i. nouꝰ, corripiaꝛ: vt Neapolis nearchus. ¶ Neerea mulieris ppriũ. Verg. Ipse neerã duz fouet. ¶ Nemea vel nemee es. vrbs ꝛ syluã variatur. Verg. Et vastũ Nemee sub rupe leonem. Mart. Non marathũ taurũ nemee frondosa leonẽ. Sene. in Hercule etheo. Iaga spartes nemeq sonent. anapest. dimetrũ vbi pducitur. Bebelius etiã posse pduci ostendit. q: grece ei diphthongon habet. Oceanus maris deꝰ ꝛ ipsum mare: lectum in neutro oceanũ. Est etiã viri ppriũ Mart. Et quereris si te suscitat.

Oceanus. Platea. Platee. Rhõpeia. Rhea.

¶ Oceanus. Platea variatur licet grece scribatur per ei diphthongon Horat. lib. ij. epi. Plures sunt platee nihil vt meditãtibꝰ obstet. Catu. ad aureliũ. Non dico populo nihil veremur istos qui in platea modo huc mõ illuc in re ptereũt sua occupati. Phal. sunt: significat aũt viã latiorẽ ꝛc. At platee oppidi Boetie ppriũ cum ae diphthõgo scribiꝛ testibus Tortellio ꝛ Guarino: ꝛ dicitur sine singulari nũero platee arũ. vnde plateenses populi. Papi. iij. theba. vigiles arsisse plateas. Mart. lib. iiij. Et ferro plateam suo sonantẽ. phal. est. non de oppido Boeotie sed celtiberie loquitur: ideo sine diphthongo scribatur. Volateranus pro oppido Boeotie etiam Platea singulariter dicit. Phea fluuius. Phagalea.

¶ Rhomphea licet grece p ei diphthongõ scribaꝛ inueniꝛ. Corripi. Valerꝰ flaccus lib. vj. Equaq nec ferro breuior nec romphea ligno. Baptista Mãtua. Quã gerit aduersas feriat romphea cohortes. Est gladij species. ¶ Rhea saturni vxor. Papi. Achil. primo. Sic sub matre rhea pro matre Anẽtini pducitur. Verg. vij. ene. Collis anẽtinis sylua quem Rhea sacerdos Furtiuũ partu sub luminis edidit auras. Sinea suffrutex quia per ε psylon.

Tegea. Theano. Theanuz. Ae ante a. Aeacus. Aeas. Aea. Anapea. Astrea. Astypalea. Aulea. Athꝛa. Cheas. Cea. Camelea. Carthea. Cressea. Cythea.

¶ Tegea vñ tegeus ꝛ tegeaticꝰ. Papi. Nõ tegea: non ipa deouocat aliter felix. Cyllene ꝛc. oppidi nomẽ est. ¶ Theano us. vt clio us. mulieris ppriũ. Ver. x. ene. Que nocte Theano in lucẽ genitori amico dedit. Theanũ oppidi nomen in prima epistola Horatij. Cras ferramẽta Theanũ tolletis fabri. ¶ Theatrũ amphiteatrum Verg. Alta theatri ꝛc. Thearus teste bebellio. Thyrea vrbs.

¶ Ae añ a Aeacꝰ Pelei pater Achillis auus. vnde eacides est

peleus vel Achiles vel Pyrrhus ꝛc. ¶ Aeas aeãtis epiri fluuiꝰ poniꝛ in i ante u: Sp:chiꝰ Aea insula iuxta phasin fluuiũ nomẽ est dissillabũ: ideo male dixit Georgiꝰ Valla Placẽtinꝰ aea p insula habere ae ante ae: q̃d verũ non est de primitiuo: sed bñ de deriuatiuo aeus: vnde circe đr aea. Valerꝰ Flaccꝰ lib. vj. Illinc iuratos in se trahit aea batarnas Idẽ li. v. Debitꝰ aeeis Dux Thessalꝰ appulit oris. Anapea auis q̃daz. ¶ Astrea iustitia Astrei filia. ¶ Astypalea vna cycladum. Astypaleus. eit tn ea insula vrbs. ¶ Aulea orũ velamina picturis intexta. Hor. Si plausores eges aulea manẽtis ꝛ vsq sessuri ꝛc. Alio noie dicunꝛ peripetasmata ꝛ peristromata. Artacheas ppriũ viri cũ ch aspirato in tertia teste Tortellio Aenea vrbs. Aeanus conditor eius. ¶ Cea insula in mari egeo. a Ceo gigante dicta. testis est Tortellius vide oe ante u coeus Camelea herba teste Guarino. ¶ Chartea vrbis proprium. Cressea regio Macedonie. Cythea vrbis nomen.

Dicea vrbis nomẽ. ¶ Dicearchus iustas princeps. diceios. i. iustus. archos. i. princeps. est philosophi nomen. ¶ Dicearchea vrbis nomen. Quidam tamẽ scripserũt cum ae diphthongo in penultima dicearchaea. Sido. Nãq dicearchaea translatus puluis arene.

¶ Elea vrbs Lucanie que etiam Helena dicebatur. zeno et Parmenides eleates fuerunt Erithrea insula.

¶ Galilea Iudee regio hinc galileus a. um. Gea. i. terra que etiam ge dicitur: vnde sine diphthongo georgica & geometra: teste Guarino & Tortellio.

¶ Hylea cum y greco Scythie vrbs: teste Tortellio. Histiea vrbs.

¶ Iudea. Luca. libr. ij. Cappadoces mea signa timent & dedita sacris incerti. Iudea dei. ¶ Lethea mulieris propriũ. Lilea duarum vrbiũ nomen. Papi. theba. vij. Corinthiumq nemus propellentemq lileam.

¶ Meander vel Meandrus Meonie fluuius. Ouid. ix. meta. Non secus ac liqdis Phrygius Meander in vndis. Est ita sinuosus flexibus vt sepe credat ad fontem reuerti. Hinc obliquitates oẽs Meandros veteres appellarunt. Cice. in Pisonem Scio quos tu Meandros q̃siuisti. Est etiam picture genus quod Festus neutro genere Meandrũ declinat: a similitudine Meãdri. Uerg. Quã plurima circũ purpura Meandro duplici melibea cucurrit. Meander etiam est Iudee mons.

¶ Margea fons. Marea & melitea vrbes. Midea vide e ante a.

¶ Naee. i. fullones: quia olim a veteribus grecis oia fere opera e lana naee dicebantur. hoc dicit Nestor. Nysea vrbis nomen. Pirea frutex.

¶ Pean Appollo: & illius ac cuiusq dei laus. In parce precor Pean. & tu depone sagittas. Uerg. vj. ene. Uescentes letumq choro pena canentes. Nec hz vt inepti docuerunt in gtõ peantis. ¶ Pheax Corcyre ppl's: regio ipsa pheacia est Hinc pheacus a. um. & pheacius a. um. Iuue. sa. xv. tam vacui capitis ppl'm pheacea putauit Propertius lib. iij. Nec mea phocas equant pomaria syluas. Petrarcha primã syllabam indocte corripuit Eloga. x. Phyax cum y greco corripitur. Ouid. iiij. de ponto. Nec vincet Cyclops seuum feritate Phyacem. ¶ Petrea nympe nomen. ¶ Persea Diana a Perga oppido. ¶ Platee vide e ante a. Platea.

¶ Scaee illij quedam porte fuerunt. Parotrea vrbs. Uolater. ix.

¶ Oe ante a. Alphesiboea ppriũ mulieris. ab alpho. i. inuenio quasi bouem inueniens. Eiusdem originis ex scda parte bus. i. bos. Alphesibeus melibeus. melibea etiam vrbis nomen. Eribes ꝓprium mulieris. vt sthenobea.

¶ Euboea vnde euboicus a. um.

¶ Dianoea figura quedam & mens siue intellectus.

¶ Hyroedes cum y greco proprium viri. ¶ Homonoea propriũ mulieris interpretatur concordia: hoc videbis in o ante m. Addit Nestor quod prepositum oportuit Gonorrhea cum vnico n. & duplicato rr: interpretatur semẽ fluens: nam gonos semen est. rhoe. fluxus: gonos etiam filius: vnde antigonus: chrysogonus. Metanoea: id est penitentia.

¶ Oeagrus pater Orphei: vnde oeagrius a. um. vt oeagrius emus.

¶ Poeas antis: pater philoctete: nec desinit in an: vt quidaz falso docuerunt. hinc poeantius dicitur ipse Philoctetes. Ouid. Pene docẽ totis aluit poeantius annis

¶ Phronoea. i. sapiẽtia: aut prudẽtia. ¶ Phloeas ꝓpriũ viri. vide o ante c. Ochus.

E Ante e corripitur: vt nemee es. nisi semel apud Senecam. Nõ est autem bonũ exemplũ leena. quod dat Nebrissensis: qz habet e ante ae diphthongon. nec bonum exemplũ est eetion: in quo peccanit alius: quia producit e ante e: vt iamiam videbis.

¶ Exceptio Eetion Andromaches pater: qui apud Cilicie thebas imperauit. Ouidius. iiij. Fastorum. Rhoetumq capax sigeaq littora transit. Et tenedon veteres eetionis opes. Idem duodecimo metamorphoseo. Eetioneas impleuit sanguine thebas. Male quidam excipiunt aeea: & inisee: quia proprium habet diphthõgon ante diphthongon si sit deriuatiuum: vt diuinus: secundum habet ae diphthongon ante e: Uidi eetion impressum cum ae diphthõgo: sed vitiose (vt opinor) quia nec Tortellius: nec nestor: nec Guarinus: nec Placentinus precepit: & Calepinus in littera e ponit eetion.

Dicea. dicearch⁹. Dichearchaea. Elea. Galilea. Gea. Hylea. Iudea. Lethea. Lilea. Meander. Meandrũ. Margea. Marea. Melitea. Naee. Nysea. Pean. Pheax. Petrea. Platee. Scaee. Oe ante a. Alphesiboea. Melibea. Eribea. Euboea. Stenobea. Dianobea. Hyreades. Honomea. Poeas. Phroneat. E ante e. * Ouid. His helisa iacet moles nemea lacertis. Eetion.

¶ A ante e Aeta Colchorũ rex. Dicit̃ quoq; Aeetes ac pater fuit medee. vnde ipsa eetias appellatur. Dictio est eeta trisyllaba: vt docet Georgius valla. Medea Jasoni. Accipit hospitio iuuenes eeta Pelasgos. Sed q: greci interdũ diphthõgon añ vocalē corripiũt. ideo (vt notauit diligētissimus grāmaticus Nicolaus Ferett⁹) p̃ma in eeta nõnũq; corripit̃: qḋ rarissime imitabimur. Hypsiphile Jasoni. Non hec esonides: s; filia phasis eete Aurea phryxee terga reuulsit ouis. Multi (inter quos est Volscus ep̃lar. Ouidianarũ enarrator) legunt per o oete: sed male: vt ait Ferett⁹. Ego autē longe aliter sentio legendũ: s; esse phasias patronymicũ a phasio: p medea: ₇ eete dissyllabũ nõ per suā naturā: sed per synẽresim: sic filia phasias eete. Naz hāc synæresim idem nomen Alibi patitur: vt apud enndē. vij. Meta. Dissimilēq; animũ subijt pater eeta relict⁹. Verg. Aut alt⁹ in obitu Mecenatis. Viscera disiecti mutauit ariet; agni. Aectias ₇ succis om̃e perita suis. Aliter Ouiḋ. vij. meta. Cõcipit niterea validos eetias ignes. sic in Valerio Flacco eeta eetis idis ₇ oetius a um. Vbi synæresis est dictiones integre scribentur.

Nisee.

¶ Nisee cũ i in p̃ma vel nesee cum e in p̃ma syllaba teste Nestore. genitiuo nisees nymphe nomē. Verg. Nisee spioq; thaliaq; cymodoceq;.

E ante i.
Possessiua in eius.

Ante i producit̃: vt deiopeia deiophobe deiphob⁹: deidamia: deianira: theia: cybeleius: phoebeius: priameius. pleius: ₇ similia possessiua: vbi diphthõg⁹ soluit̃: vt in elegeia calliopeia: testimonia plurima citat Nestor q̃ vt inuētu facillima omitto paucis cõtentus ad alia que ille nõ dixit properans. Ausoni⁹ in epigrāmatis. Vincas cumanā tu quoq; deiphobē. Properti⁹. lib. iiij. Territa vicinas theia clamat aquas. Luca. In medijs echineis aquis. Verg. ij. geor. Quid memorandũ eque bacceia dona tulerũt. Et. iij. ene. O felix vna ante alias priameia virgo. Oui. lib. x. Hāc simul ₇ legem rhodopeius accipit Orpheus. Ibidem. Cybeleius athys.

Aeneis.

¶ Exceptio. Aeneis variat̃. Papi. i fine. xij. Thebaidos. Viue precor nec tu diuinā eneida tenta. Oui. in. ij. tristiũ. Et tñ ille tue felix eneidos autor. Cõtulit in tyrios arma virũq; thoros. Idē in. iij. de põto. Aeneidos vati grande tulisset opus. Et in. ij. tristiuz. Sumpserit eneidem: genitrix vbi prima requiret. Aeneadum genitrix vnde fit alma Venus.

Nereis.

¶ Nereis variat̃. Ouiḋ. xj. met. Sed me mor admissi nereida colligit orbem. ₇ lib. xiij. Discedũt placidisq; natant nereides vndis. Verg. v. ene. Nereidum phorciq; chorus. Papi. ix. theba. Nereidũ miserata choros. Sidonius in burgo. Nereidũ chorus alme doce. Vocatiu⁹ est chor⁹. Claudia. in prefatione scḋa lib. cõtra Eutro. Sed vereor teneant ne te tritones in alto. Lasciuas doctum fallere nereidas. Ouiḋ. xiij. meta. Nerei tevercor tua fulmine seuior ira est. Mar. in epigrāmate. xxvij. Lusit nereidum docilis chorus equore toto male: putauit quidam inusitate corripi.

Neipe.

Neipe es: mulieris nomē. Valerius Flac. lib. vj. In labentis equi tandentē frena neipem.

¶ Pyreicus pictoris nomen vide i ante r.

Ae ante i.
Barcei.

¶ Ae ante i. Barcei populi nomen. vt Sabei / dersei / dersei / chariādei / chdnei / nipsei / thamanei. que singulariter in eus desinunt. licet quedaz singulariter raro inueniantur. sic Rhipei: videbis hec in tortellio.

Ceyx.

¶ Ceyx cum y greco altiones maritus.

Oe ante i.
Onomatopoeia.

¶ Oe añ i. Onomatopoeia. i. nois fictio: vt balo: mugio: hinnio: ab onomatos. i. nomen: ₇ poeio. i. fingo: poeia: fictio: p̄sopeia. i. p̄sone fictio. p̄sopon p̄sonā dicimus.

E ante o.

Ante o corripitur Male itaq; dicit in lib. Maccabeorum Petrus Riga. Quem iam cleopatre leserat intus amor.

¶ Exceptio. Deois idis. i. Proserpina. Ausonius ad theonem. Virgineas inter choreas deoida raptaz Sustulit emersus stygijs fornacibus horchus. Ouiḋ. xj. meta. Aureus vt Danaen elsopida luserit imber Mnemosynem pastor: varius deoida serpens.

Eos eous
Heos heo⁹

¶ Eos. i. aurora: vnde eous productis prima ₇ secũda. i. oriens siue orientalis. grece scribitur per ita: quam literam in e longam vertimus. dicimusq; adiectiue eous a. um Ad heos cuz aspiratiõe est lux ₇ oriēs. hinc hespei⁹ ₇ heous. i. oriētalis. vtrũq; est apud Propertiũ lib. ij. Siue illam hesperys siue illā oñdet heois. Vret ₇ eoos vret et hesperios. hinc liquet hec non significatione differre s; q̃titate.

Ethneon.

¶ Ethneõ

oppidi nomen vidi hic a quibusdam exceptum.

¶ Gedeon vnus iudicū Israel variatur Sido.in eucha. Inficiensq̧ dehinc non ta cto vellere terraꝝ. Firmasti gedeona tubis inserte canoris. Baptista Mantu.in.ij. Mariane. Velleraq̧ ꝛ siccos magni gedeonis imbres. nequirent hi duo magis ad uersari. verum quū videā vtrūq̧ sepicule in ꝓprijs presertim a veteribus deficere: ꝛ inter Christianos vterq̧ magnus est: neutrum refellendum putaui.

Gedeon. *Sido. ꝛ Mātua. a veterib⁹ se pe deficiūt

¶ Lageos vitis genus ꝛ herba quedam leporaria: a lagos. i. lepus. Ver. in. ij. geor. Et passo psythia vtilior tennisq̧ lageos.

¶ Ae ante o. acteon viri propriū. Ouid. lib. iij. met. Ac velut ab sentem certatim acteona clamant. Petrarcha vti in plurimis ꝛ hic errauit dicens in lib. iij. epist. Aut indignantē acteoni spectare dianā. Aegeon gygas q̄ etiā briareus trisyllabū dicitur. Sta. Audierat duros laxantē aegeona nexus. Oui. meta. ij Aegeona suis immania terga lacertis. Alcmeon phi nomen. Aeolus ventorū rex. Aeola illius filia. Aeolia regia. Aeolie insule. Verg. Aeoliā venit ꝛc. Aeole. namq̧ tibi ꝛc. Aeon grecū nos euū dicimus. Areos vel arcus centauri nomen. in. xij. met. Geon. i. nilus. Georgius nomē viri ꝓpriū interpretatᷣ colonus: a gea vel ge. i. terra: ꝛ ergon. i. opus. Eandē habent deriuationē. Georgi ppłi quidā georgica q̄ ad agri cultū pertinēt. Georgia terre op⁹ seu cultus. Geomātia ex terra diuinatio. Geometria sciētia de terre mensuris: geometra vel geometres terre mensor: geographus qui de terre ambitu scribit: vt Dionysius ꝛ Strabo. Tortellius ꝛ Guarinus volūt oia hec diphthongari ꝑter georgica ꝛ geometres: q2 id fm nomen videᷣ corripi. in iij. saty. Iuue. Grāmaticus rhetor geometres pictor aliptes. horꝝ opinionē refellit Nestor: q2 hec apud grecos sine dubio per ae diphthongon scribiᷣ: ergo etiā apud nos: quocirca in Iuuenale nō debet legi geometres: ſ3 geometra ꝓductis prima ꝛ scđa: correptis vero tertia ꝛ quarta. Georgius Valla Placētinus lib. xxxviij. ca. xj. dicit apud Iuue. geometres legi per synaeresin: id qđ apud Ouid. fieri in ceta docui mus. ita cum ae diphthongo scribi geometres contra Tortelliū: nec tñ scđam dicit ꝓduci ɔtra Nestorē3: sic defēdo Ausoniū ad vrsulū grāmaticū. Vel quot iuncturas geometrica forma fauorꝝ. hec synaeresis parcissime admittenda est. ꝛ Sido. in. li. iiij epist. Tractator geometra musicusq̧. phal est. vt in laudibus narbonis. Non hic cum geometricas ad artes: excusant quidā. nam gaea vel gea cum diphthōgo aut sine ea grece scribitur. ideo dicunt Mantuanū recte variasse Georgius.

Ae ante o. Acteon Aegeon Alcmeon. Aeolus Aeon. Areus. Geon. Georgius. Georgi. Georgica: geometria Geometra Geomātia Geographus. Gea.

¶ Meotis idis. palus scythica cuius pisces meotides vel meotici dicunᷣ. Iuue. saty. xv. Tale quid excusat meotide senior ira. Aegyptus: sic alij oēs preter Ouidium se mel tñ in. iij. lib. tristi Tardior antiquus visa meotis hyems. vbi diphthongō licē ter corripit: teste Nestore id nos raro faciamus: nec ad huius exemplum alia corri piamus. Forsitan Ouid. fuit alia causa corripiendi q̄ Nestor ait. Meon propriū viri. Meonia regio. meonides vel meonius. i. Homerus. Persius satyra. vj. meonides quintus pauone ex pythagoreo.

Meotis * Diphthongus indictione meotis licēter producta. Meon. Meonia meonides

¶ Phaecomes propriū centauri apud Ouidium lib. xij. meta. a pheam quod fuscum significat: quasi fuscam habens barbam. Paleologus apud Philelphum in prima decime viri nomen. Peon medicus ꝛ pes metricus: peonia herba ꝛ regio. Peones populi cum ae diphthongo scribuntur: testibus Tortellio. Guarino. Nestore. licet nonnulli voluerint per oe scribi pocon ꝛc.

Phaecomes. Paleolog⁹ Peon. Peonia.

Oe añ o. Boeotia regio a boeoto neptuni filio appellata autho re Nicostrate vel boue. vel cadmi duce vt ait Ouidius lib. iij. meta. menia fac con das Boeotiaq̧ illa vocato. Inepte igitur dicit Philelphus in septima quarte. Tē ne sinens quantū sus ore Boeotia gestit. scribiᷣ rectissime cum oe diphthongo in prima syllaba licet vulgus Boetia scribat ꝛ Nestor dicat oe habere in secunda syllaba: ꝛ Georgius Valla dicat trāspositis syllabis Boetia dici vt cevr dicimus: greci vero cyer. testes mihi doctissimi viri Hermolaus Barbarus/ ꝛ Angelus politianus qui se ita inuenisse in vetustissimis codicibus scribit sic Raphael regius ꝛ Ca lepinus cū multis alijs Boeorix: Cimbrorum rex a mario debellatus non sine plurimo Romanorum sanguine.

Oe ante o Boeotia. Boeorix.

¶ Homoeosis. homoeoteleuton homoeoptoton nomina figurarum.

Hōeosis

¶ Homoeomaria. i. similitudo partium de hoc dicam alibi.

Homoeomaria.

¶ Coeos Attice populus.

E ante a alpheus.

EAnte u producitur: vt spõdeus pes metricus. Maleꝰ ꝓpriũ viri Alpheus ꝓpriũ fluuij: ab alpho.i.impetigo siue vitiligo: qz eius aqua dr maculas tollere. Ouid.v.me. Quo ꝓperas Arethusa suis Alpheus ab vndis ꝛc. Est etiã viri ꝓpriũ ꝛ tñ scribit cũ ae diphthõgo vt qdã volũt. Baptista mãtua. Quatuor Alpheo iudã Simona iacobũ

Creusa

¶ Exceptio. Creusa Enee vxor. Vir. Subijt deserta creusa fuit Ascanij mater. etiam est vrbs quedã Culeus coleus. Dorotheus viri ꝓpriũ a doron.i.donũ ꝛ theos.i.deus: fit dorothea: ꝛ trãspositis partibꝰ: alia propria theodorus theodora. sic timotheꝰ ꝛ theotimꝰ: sic entheꝰ.i.deo plenꝰ: sic alia a theos.i.deꝰ vt leucothea: quasi albea dea leucos albus est hec oia inquã corripiunt contra in doctorũ abusum. Sta.j. Sil. Enthea lauro. est finis versus. Mantuanꝰ de presidẽtia oratoris ꝛ poete. Habẽt enthea pectora vates. Idem in agone diue margarite. Dorotheũ theodorã: Agapem quũ milia nuper ꝛc. Iuue. Lautorũ pueros artem scin deus theodori. Mar. lib. v. Miraris theodore magna causa est. phal. est. Fortunatꝰ Et cũ timotheo viuere cura meo. Catullus vetus poeta: cuiꝰ opa nõ extãt: id apd Gelliũ ait. Aufugit mi animꝰ credo vt solet ad theotimũ. Oui. iiij. met. Leucothea qz deũ cum pr̃e palemona dixit. sic dositheus ꝛ alia multa qbus adde androgeus: nicolaus: demoleus: que in os rectiꝰ efferunt. ꝛ similia. Euneꝰ ꝓpriũ viri: ꝛ si qd a neos.i.nouus deriuaret. Euganeus. a. um. ab euganeis montibꝰ. Iuue. Euganea quantũuis mollior agna. Sic multa alia possessiua: vt herculeꝰ: caucaseꝰ: tartareꝰ: tenareus: ocheus: ideus filiꝰ Alpharei: alioq producit dipht. Volater. xvj. Matteũ cibus quidam: vnde matteolicus.i.gulosus: sed Merula legit cũ y greco mattyus aut mattea ae. Sue. in caligu. multis venenatas matteas misit. Orpheus trissyllabum pro orphus dissyllabo. Vergi. in culice. Tantũ non orpheus hebrum. Restantem tenuit ripis syluasqz canendo. Pancreum ꝛ si quid est aliud a crea.i.caro ptelenum vrbs. ¶ zebedeus variat. Iuuencus. Illi zebedeum genitorem in puppe relinquunt. Baptista Mantuanus. Tertia de natis zebedee duobus edidit.

Dorotheꝰ. antheus

Theodorꝰ

Timotheꝰ Euneus. Euganeꝰ

Matteum. Orpheus. Pancreuz. zebedeus.

Ae ante u possessiua in eus ꝛ in ius.

¶ Ae ante u habet regulã gñalem. Omne ferme deriuatiuũ in eus a greca dictione per ae diphthõgon scribit: vt ex Prisci. collegimꝰ: ꝛ ex frequẽti poetarũ lectione animaduertimꝰ: vt a timo.i.honoro. estimo: iudico: timeus ꝓpriũ viri a ptolomeo.i.pugno. ptolomeus ꝓpriũ viri. Attici sine t polemo dicũt ab acta.i.littus acteus. ab achaia: acheus.i. grecus. alij dicũt acheũ fuisse ruthi filium: vñ dicta est achaia. achei etiam dicunt achaici ꝛ achiui. acteus.i. littoralis etiam est viri ꝓpriũ. Agoras.i.forum: hinc agoreus.i.nundinarius. Creta regio. Creteus: idaideus: mitylene mitylenens: thysbe thysbeus. Cyrene cyreneus: phoebe ꝛ phoebꝰ phoebeꝰ. plurimũ fiunt eiusmodi possessiua a noibus grecis in a vel in e. nec solũ tamen ab his: adeo vt nullã hic videam certã regulã: nam versibus obtemperasse poetas ex eo manifestũ est: qz nunc in aeus per ae diphthõgon: nunc in ius penultima correpta in plribꝰ fecisse ꝯperiunt: vt a mausolꝰ mausoleꝰ: vñ mausoleũ sepulchrum: iulus iuleus phryx phryxeus: cleanthes cleantheus: orpheus orphaeus: pythagoras pythagoreus: amyntas amynteus: atlas atlãteus: cadmus cadmeus Sillius in primo. Gens cadmea super regno certamina mouit. idẽ pigmalioneis quondam per cerula terris. a pygmalion. Contra ab Agamenõ fit penultima breui agamennonius. a rhoetus rhoeteus: a lagus lageus: a laomedon laomedõteꝰ ꝛ si opus fuerit laomedõtius: ab elisa eliseus: a pelops pelopeus: a Dionysiꝰ dionyseus: a thoas thoanteus: a gygas gygateus: a polydamas polidamãteus a polycletus polycleteus: a phlegeton phlegetõteus. sic alia innumera in Vergi. Ouidio / Sillio ꝛ alijs notani. a cyclops cyclopius penultima breui ab elis eleus. a maurus maurusius. ab acheron acheronteus ꝛ acherusius. a Dedalus dedaliꝰ penultima breui vel dedaleus per diphthongon. Hora. Iule ceratis ope dedalea: sapphicũ est. idem Ode vltima libri scdi. iam dedala ocyor icaro. versus est alcaicus dactylicus: Sillius libro. xiiij. Dedaliam repetẽs penam qui fraude nefanda. Dadalus a. um. Lucre. in. j. Tibi suauis dedala tellus submittit flores. sic tã in latinis qz in grecis varia fiunt possessiua: vt a fagus faginus ꝛ fagineus. a populus populnus ꝛ populeꝰ. a quercus quernus ꝛ querneus: quare nõ dãnarez: qui verũ qz dixerit ficulnus ꝛ ficulneus. Vergi. Et nobis idem alcimedon duo pocula fecit

agoreus.

Cadmeus

Dedalius. Dedaleus Dedalus nobilr vox.

Faginus. Fagineus

fagina &c. Ovi.iiij.fasto. Bis sua faginea, tpa fronde tegit. Claudia. Populeo suspirat populus ictu. Sic ceruleus & ceruleus: a romul⁹ romule⁹: & romul⁹ a um. Ver. vij.enei. Nec romula quondã Ullo se tm̃ tellus iactabit alumno. A phaetõ pheton tius: & phaetonte⁹. Sil.lib.vij. Nunc phaetonti⁹ amnis. Sãguinea pontõ turbasset decolor vnda. Sat.theb.j. Et phaetontea mundũ squalere favilla. Idem tertio dixit. Inacha tecta, qnũ frequẽti⁹ legam⁹ machi⁹ a.um. A dodona dodone⁹ a.ũ. & Dodoni⁹. Ver.lib.iij.enei. Ingẽs argentũ dodoneosq; lebetas. Claudia. in pri mo de raptu pserpine. Unde date fruges populis & glande relicta. Cesserit inventis dodonia querc⁹ aristis. a Perseus psaeus & perseius. sic multa alia formantur nam a bacch⁹ bacchae⁹ bacchaei⁹ & bacchicus dr. a typhoe⁹. typhoae⁹ & typhoius Verg.j.enei. Nate patris summi q̃ tela typhoia temnis. ab epicur⁹ epicure⁹ & epicurius. Ovi.in priapeis. Ut credas epicurios citari. phal.est. Sido.in epithal.polemij. Ast epicureos eliminat vndiq; virtus. a Nero neroneus & neronian⁹. Papi. in Syl. (fas sit cõponere magis parva) neronea nec qui modo lotus in vnda: hac iterum sudare neget. a Maro quod Vergilij nomen est Maroneus & maronian⁹. Idẽ.in.iiij.Syl. Tenues ignavo pollice chordas Pulso: maroneiq; sedẽs in margine tẽpli. Sumo aim & magni tumulis acãto magistri.i.(vt Domitius ait) ad tumulũ Vergilij qui erat in agro Neapolitano: & possidebat a Sillio poeta. Idẽ in ij.Syl. Ante annos culicis maroniani. phal.est. Pegaseus & pegaseius a pegasus. Catul. Ne si pegaseo ferar volatu. phal.est. Persius. Cantare credas pegaseiũ melos. Scazon est. A boreas boreus a.um. Ovid.in.iiij.tristi. Vita pcul. patria peragenda sub axe boreo est: ab arethusa arethusius: a Gortina gortinius penultima breui in Sillio legi: a meleager meleagreus: ab Euander euãdrius. E quib⁹ facile intelligim⁹ nullã hic esse regulã: sed solam poetarũ observationẽ. Item a Cyllene cyllenius & cylleneus. Marcus Manius lib.j. Tu princeps authorq; sacri cyllenie tanti. Rufus in Arato Cõsurgẽte freto cedit lyra cyllenea. a Parnasus parnasi⁹ & parnaseus. Idẽ in arato. O mihi nota aditi iam numina parnassei. spondaic⁹ est vt precedẽs. Ovid.v.ene. Templa tenebamus parnassia vidit euntes. Itẽ Hercules facit, hercule⁹ vel herculi⁹ penultima correpta vt caucasus caucaseus: bactra bactreus: irion ixoneus &c. Heracles vero heracle⁹ cũ ae diphthongo: quod idẽ est cum hercule⁹. Iuve.sat.j. Hec ego nõ agitẽ: sed quid magis heracleas aut Diomedes. hic Mancinell⁹ ait. Herculeus qr hercules latinũ est: heracleus: qr heracles grecum hanc rationẽ Mancinelli esse admodũ frigidã ex dictis satis liquere putamus. Nunc pauca ordine alphabetario subijciamus.

¶ Alce⁹ viri ppriũ: vt q̃ sequũt: alphe antheus aristhe⁹ ance⁹ arie⁹ astre⁹ sic astrea arideus areus atthe⁹ aseus anneus quorũdã cognomẽ. Ut Anne⁹ Seneca. Mart. li.viij. Annei faceret manus sereni. phal est. sic Terẽtian⁹ anne⁹ Seneca & Pomponi⁹ añ icõs. Invenimus Annius ppriũ viri penultima breui. Mart.lib.vij. Pro mẽsis hz anni⁹ magiros. phal.est. Acesseus naute desidis nomẽ aphare⁹ viri nomẽ

¶ Bageus. Beus. Bartholomeus propria virorum.

¶ Cereum oppidi nomen Cneus viri nomen.

¶ Darideus proprium viri. Cetera iam nota sunt. a dicte dicteus. a dirce dirceus Diceus. idest iustus. ¶ Eumeus proprium viri. Ennosigeus idest neptunus: quia terram concutit. Enno concutio. Gean terram.

¶ Hebe⁹ ppriũ viri. Hebre⁹.i.iudeus. Hyleus cẽtauri nomẽ. Histeus viri pprium hestia oppidũ: hymeneus nuptiarũ deus Hermitrtheus febris species.

¶ Ide⁹ ppriũ & appellatiuũ.iudeus. Iseus viri & fluuij nomẽ: idumeus: qr ab idumeideus corripitur pro filio aphareti. Volater.xvj.

¶ Lilybeum vrbs & promontoriũ. Liceus mons. Ledeus quia a Leda.

¶ Lyeus & leneus.i. bacchus a lenon.i.lacu teste Servio contra Donatum quia mentẽ leniendo deductum voluit si quidẽ (vt Servius ait) grecum est: iam nomẽ grecum non recipit latinam etymologiam.

¶ Maccabeus cum duplici cc & ae diphthongo nomẽ barbarũ quo vocati sunt illi viri fortissimi: apud sacras literas nominatissimi hoc docet, Calepinus.

¶ Manicheus heretici nomẽ. Mattheus duplici tt apostoli nomen. Seduli.lib.j. Hoc mattheus agens hoiem gñaliter implet. in hoc erravit Riga: vt videbis in ante t. Mausoleum dictum est: museus poeta insignis. menecheus cum ch aspirato viri proprium: cuius Cicero meminit teste Tortellio.

Romulus a.um.
phaetõti⁹
phaetõte⁹
dodoneus
Tiphoe⁹ & typhoius
Epicure⁹
Epicurius
Nerone⁹
Neronianus.
Maronianus.
pegaseus
peg. seius
Boreus
Cyllenius
Cylene⁹
Parnassi⁹
parnasse⁹
Hercule⁹
heracleus.
alceus.
anneus.
annius
* Ennosigeus.
hebreus.
Leneus
maccabe⁹.
Mattheus

*nazare⁹ ¶ Nazareus q: deriuatiuũ a naza. ¶ Miseus locus inter medos, vbi equi nascũtur pulcherrimi. ¶ Nabatheus a nabath: vñ regna nabathea. ¶ Pãgeus in singulari masculinũ: in plurali pangea orũ neutrũ teste Nestore. ¶ Papeus. i. iuppiter apud Scythas. ¶ Padeus. ¶ Phraneus ꝛ multa possessiua vt phaere⁹ phoebeus ¶ Pireus cũ i latino ꝓpriũ viri. ¶ Pyreus cũ y greco port⁹ Atheniẽsis: ꝛ oppidũ. ¶ Pharisens. Plebeius a plebs ꝛ plura satis ex dictis nota. ¶ Pyleus proprium viri. ¶ Pygmeus nanus. ¶ Philippeus a philippus: cuius rei testimoniũ in his libris occurret. Panõpheus. Iuppiter. Propyleũ: vestibulũ. ¶ Saduceus. ¶ Scarabeus. ¶ Speleũ. Sigeum: hec fere post patebũt. Trophe ũ ꝛ que iam patẽt thymbreus. Timeus trocheus. Item ꝙ viri proprium est: tyrtheus.

Pangeus.

Oe ante n

¶ Oe ante n. Alphesiboeus meliboeus: euboeus: ꝛ quecunqꝫ a bus. i. bos deriuationẽ habent: q: grece scribuntur per oe diphthongon. ¶ Coeus gygas cum oe diphthõgo testib⁹ Tortellio. Guarino. Georgio Valla. sic Coea insula. Tortellius dicit etiam scribi per ae diphthongon. Nestor negat oino vllam habere diphthongõ. Ouid. met. vj. Quoqꝫ modo audetis genitam titanida Coeo. Latonã preferre mihi. Idem. in epi. Cingitur aegeo nomine coea mari.

Coeus.

I ante a.

¶ I ante vocaleis. Et primum ante a

I Ante a corripitur: vt Iliaethus fluuij proprium cũ i latino teste Tortellio sequente ae diphthongo. ¶ Sunt tamen, qui Nee thus cum e prima syllaba scribant ꝛ intelligentur omnes regule tam de y tenui quod grecum dicunt ꝙ de i latino: vt hyades. media pro regione: ꝛ quecunqꝫ apud grecos scribuntur per iota, idest i correptum: inter que sunt omnia virorũ propria in ias ex hebreis sump. a: teste doctissimo grãmatico Aelio Antonio Nebrissensi: cui vtiqꝫ cedo. Ausonius ad omnipotentẽ deũ Helyas ꝛ solido secum corpore prentus Aenoch. baptista Mantuanus. Helyas ardenti celum petijsse volatu. Faustus ad Laurentium Carmelitã. Quibus Helyas olim raptus ab ardẽti solido cum corpore curru indumẽta dedit. Iuuencus: zacharias vicibus cui templum cura tueri. Idem. Hic ab arimathia nomen gestabat Ioseph. Idem corripuit Hieremias: vt Mantuanus Ezechias. sed Iuuẽcus produxit Helyas: vt Mantuanus aliquando. Huiusmodi noia in ias Alexander cũ venerabili Beda dicit ꝓduci. Nec mirũ quia hi nõ ex grecorũ scriptura: nõ ex veterũ poetarũ scriptis: sed ex Prudentio/ Sedulio/ Petro Riga: ꝛ ex aliorum poetarum Christianorum libris grãmaticam suam confirmarunt: qui sepe errauerunt: vt patebit perlegenti hos libros: Arator ꝓducit: Mathias/ Ananias/ Helias/ Sidonius Apollinaris in eucharistico: Helyas ꝓduxit: zacharias corripuit. Prudẽti⁹. Golias ꝛ filia producit. Nos hec oia corripiamus: q: per iota scribuntur: vt theologia/ monarchia/ symphonia/ euphonia. orthographia/ melodia: vt comoedia/ gigantomachia: astronomia/ geometria/ symmetria. Agonia/ athanasia/ ablepsia/ analisis/ categoria/ chirurgia/ disenteria/ dysuria/ mania/ melancholia/ euphemia/ phãtasia/ eucharistia: vt baptista qđ tñ Valla dixit ꝓduci: vsia/ sophia/ philosophia/ cõtra Priscianũ in accentibus. sunt tñ qui illum librũ negent esse Prisciani: vbi etiã vrania male dr ꝓduci. Mancinellus in figuris fatetur se nõ obseruasse quãtitates: q: nõ potuit semp: vt pueri carmen ediscerent: id tamen veteres factitasse nõ comperio. Nos itaqꝫ contra vulgi abusum hec omnia corripiamus: ꝛ quecũqꝫ eiusdẽ sunt deriuationis: ꝛ quecũqꝫ nõ excipiemus: nisi contrarium veterum authoritate probetur: nam ijs libenter cedimus: vt qui talia excepissemus si aiaduertissemus. Nunc de nõnullis testimonia veterum afferã: nam de oibus nequeo. q: nõ oia ingressa sunt poetarũ libros Lucretius lib. iij. Harmoniã graij quã dicunt ꝙ faciat nos viuere cũ sensu. Sic homilia. i. sermocinatio: qđ teste Nestore cũ i latino scribit in vtraqꝫ syllaba. Martia. lib. vj. Hic pius antistes sophie sua dona ministret. Idẽ libro. j. Cum tibi sit sophie par fama ꝛ cura deorũ. Vergilius in ciri. Florentis viridis sophie cõplectitur vmbras. Ibidẽ. Aeternũ sophie cõiunctũ carmine nomen Ausonius de ternario nũero. Tres sophie partes: tria punica bella trimestres Annorum celiqꝫ vices. Afranius apud Gelliũ libro. xiij. cap. viij. Vsus me genuit mater peperit memoria. Sophiam vocant me graij. vos sapientiam duo sunt tambici Sophiam anapestus primus pes secũdi versus. Valeat igitur Petrus Riga mul-

Noia hebrea in ias Helyas.

* Alexander ꝛ Beda non veterũ poetarũ testimonijs vtuntur.

hermonia

Sophia.

* Petrus riga in dictione sophia laps⁹ est.

torum error pater dicēs in genesi. Cōstruit ecclām vera sophia prīs: cuz hoc erra uerūt Alexāder & petrarcha cuz multis aliis. Nicola' Ferret. dicit apud grecos so phia pduci: lz Mar. corripiat apd latinos & phocylides apd grecos. Verū ego Ferret to minime credo: nisi adducat aliqs poetas fide dignos: q̄ hoc nomē pduxerīt: quū etiā grece per iota scribat: vt rectissime Nebris. docuit: ita corripit phia: vt in hoc iambico trimetro. Hospes resiste & phiam Dorsenni lege. Sene. dicit hūc versuz in sculptū fuisse Dorsenni poete comici monumēto: vt refert Petr' crini. lib. j. de poe tis latinis ca. xij. Ouid. j. fast. Et prius antiquus decebat agonia sermo. idem. ij. fast. Proria cognati dixere charistia chari. sic galactia phlegetomia phlebs aut plebs id est vena: & tomo incido. Absit ergo vtrcū Prisc. vel Mācī. dicam' barbarismū esse si qs penultia breui phia dixerit: aut Urania vni' nonē musarū nomē: q̄ Uranie se pi' appellat: nā qd ex Ver. in opusculis afferk admodū debile est: quū ibi etiā scda ꝯtra oim poetaꝝ vsum pducat: & ꝯtra p̄mitiui naturā. Urania poli mot' scrutat & astra. Emēdādus est hic loc' librarioꝝ in curia oliz deprauat': sic inquā restituēd' est Uranieq; poli mot' scrutat & astra. aut Uranie celi mot' scrutat & astra. Id ptz ex plīmis poetis. Claudian' de cōsulatu Theodosij. Uranie redimita comas. Oui. v. fast. Excipit: vranie fecere silētia cūcte. Papi. viij. theb. Ipsa diu inspectis lethū p̄ dixerat astris. Uranie. cupit ille tn̄ pugnasq; virosq;. Uranie est etiā Helena stella nautis suo incēdio mortifera: vt docet Lact. Sunt q̄ phia theologia & filia dicunt pduci non rōne sed vsu: q: aures in his abhorrēt correptionē: Pauia: papia: Astro nomia. Theologia: Matthias &c. Hoc est collatrare canib': corrudere asinis. Naz quorū he sūt taz delicate aures correptionē in his abhorrentes. Nimirū asinoꝝ lō go abusu iam olim deprauate qb' obtēperare tam dedecet doctos q̄ philomelam inepto cuculoꝝ cucuc oblectari. Hora. in arte. Ut gratas inter mensas symphonia discors. Idē interdū tn̄ & vocē comedia tollit. Curnō sic euphonia melodia psoe dia. Mar. Hanc norūt vnā secula naumachiā. Calepi. sepe dicit penultimā corripi: vbi pducit & contra: ideo nisi pbauerit: nulla est illi fides adhibēda. Et tn̄ vbi i an te a producit: vt si grece per η ita literā scribat quā in e longā sepi' ꝯtimus: aut p ei diphthongon. Inter que hec notaui. Amphigenia vrbis nomen. Papi. iiij. theb. Quos fertilis amphigenia Aegialia vel aegialea vel aegiale les: mulieris ppriū Prisci. in perihege. Coniugis inceste p fraudes aegialie. Alexādria & alexandrea pducit vtrūq; teste Prisci. li. j. Sūt q̄ dicant ea q̄ grece per ia & ea terminant sub ia corripi sub ea vero pduci. hi sentiūt contra Prisci. & Nesto. ideo eis nihil credo nisi correptionis testimonia ex veteribus pferant. Proper. li. iij. Noxia Alexādrea doles aptissima tellus: sed hic rectius adiectiuū est per ae diphthōgō scribēdū ale xādrea: nam vt ex dictis liquet ab alexāder alexādreus ita recte format: vt ab me leager meleagreus. a cadm' cadme' &c. Nonnulli hic alexādrina legerūt. At ale xandrea siue alexādria substātiuū est sine dubio in li. iiij. car. Hora. ode. xiiij. Port' alexādria supplex hic penul. pducit. ꝟsus est iambic' dimeter hipcatalectic' hn̄s qtuor pedes & syllabā. port' spōdeus est: q: actūs prīs. Ale: iābus xādri: spondeus q: troche' hic nō recipit. a sup: iambus. plex syllaba inperās. sensus est alexādria patefecit tibi angusto portus & vacuā aulā. Antiochia vel antiochea: teste Nesto re. Alabia. i. innocentia: sed rectius alabea scribit: q: ei in e vertit: vt cythereia cy therea. hoc ait Calepi. aliqñ vertit in i longū: vt elegeia elegia. Angaria teste Ne būssēsi. Animoria. Thebai. vj. apud Papi. aut cyrrhā tauris animoriāq; supinant Aristocratia. i. optimatiū principatus pducit: q: grece hz ei diphthongon. Argia mulieris ppriū. Papi. theba. ij. Ornatus argia gerit &c. Est & hz fons & regio & semp pducit. Astridamia vt hippodamia: nā ex secunda parte eadem est origo. Angias proprium viri teste Tortellio. Anthia apud Lippium in Oppiano. Academia re ctius corripit: vide a ante c: Aethya mergus: alethia. i. veritas. Coronia nomen op pidi a Coro: teste Lactātio. Sta. vij. theb. Messe coroniā Baccho glisanta colentes Glisas antis. est oppidi nomen. Cyanae arū. cū y greco insule in ponto. hinc adie ctiuū cyaneus a um. & cyanei mōtes. Luc lib. ij. cyaneas tell' emisit in equora can tes. frequēs est in Ualerio Flac. Cyane es cū y greco nympha & fons in quē illa cō uersa dr̄: variat. Oui. in. ij. de pōto. Quaq; suis cyanē miscet anapus aqs. idem li. met. ix. Cognita cyane p̄stāti corpe nympha. sic legit Nestor: lz nōnulli malint cya nee tetrasyllabū. sic in cyane corriperent p̄ma & scda: in cyanee cyanees p̄ma pdu ceret & significat hoc nomē filiā meādri ex qua milletus tulit byblia cū canno huic

Uranie

*Pōtan' vranie dic musa iouis certissima proles: ine ptū ergo & hoc carmē vrania canit celos & sydera tangens.

Symphonia.

euphonia

Amphigenia.

Aegialia

Alexādria

Antiochia

Alabia.

Angaria

Animoria

Aristocratia.

Argia.

astydamia

Coronia:

Cyanee.

Cyaneus.

Cyane.

Dia. Deidamia Dulia. Diana. Deiopia. Elegia. ✳ Idē cuȝ hoc mācinell⁹ sētit. Energia. epiphania Eusebia. Elenchia Eumenia Eugenia entelechia Hermenia Perihermenias. Hippodamia. Hipdulia. Hiperia. Homoeomeria. Iasius. Iapetus. Iapetides Ilithyia. Ironia. iphigenia laodamia. Langia Lampia Latria Idololatria.

sententie inherendū censeo.nam cyane.v.meta.⁊ alibi semꝑ corripit quantū sciā. Cyprogenia ⁊ aphrogenia.i.venus.Dia insula.Oui.in.j.de arte.Qua breuis equo reis dia feritur aquis.Deidamia pyrrhi mater. Papi.achilleidos.j. Aeacidē.furto iam nouerat vna latentē deidamia virū.Dulia teste Nebrissen.i.seruit⁹ hois.Diana variat aliq inter greca rejciūt:ꝛ Macro.in.j.satur.vult esse latinū:nobis quātitatem rite docuisse abunde est.Oui.iij.met .Ira pharetrate ferē satiata diane.Hora. in car.seculari. Phoebe syluarūqꝫ potēs Diana.saphicū est ibidē.Quindecim diana p̄ces virorꝫ.saph.est.ideȝ alibi.Infernis neqꝫ em̄ tenebris diana pudicū. Liberat hippolytū.Uer.Exercet diana choros.correptio.est longe frequētior. Deiopia: sed frequētius dicim⁹ deiopeia.nymphe nomen est apud Uir.j.enei.Dianas fons in perihege.Elegia nunqꝫ corripit contra Bernardū veronēseȝ interpretē Tibulli piuresqꝫ. Nam apud Ouid.male legūt(vt cōtra Tortelliū ⁊ Domitium sentio cum Nestore)flendrus amor meus est:elegia flebile carmen.vbi dicunt penultimā corripi pductis contra oim veterū cōsuetudinē:prima ⁊ scda quas vt peruersā salutē opinionē dicūt variari:⁊ alibi apd Ouid.esse pceleumaticū.Inter quas vultu petulans elegia vocat:vbi volūt prima pducta ceteras corripi.Uerissime pfecto aiūt modicū errorē in principio esse maximū in fine siquidē penultimā pduci ex eo manifestū est ꝙ greci per ei diphthongon scribit.Mar.li.v.Differt opus nec te facūdi scena Catulli.Detineat cultis aut elegia comis:sic pducit apd Oui.vbi ineptū est ad pceleumaticū refugium.Sta.j.Syl.Quas inter vultu petulans elegia propinquat.Aliqñ tñ ei diphthōgus resoluit siue diuidit.sic legendū est apud.Oui.Flebilis indignos elegeia solue capillos.Energia teste Tortel.⁊ est efficatia.⁋ Epiphania.i.apparitio.grece scribit per ei diphthongon.vt Eusebia:Et elantia.i.increpatio Eumenia beniuolētia.Eugenia teste Nebris.q: ex scda parte eadē est deriuatio cum amphigenia ⁊ iphigenia.Entelechia apd Philelphū in q̄ta q̄nte.Entelechia etiā tum ꝯueniētia quedā.Hermenia teste Nebrissen.Et est interp̄tatio.Hinc perihermenias oro ex p̄pōne peri:q̄ gtm̄ hȝ:⁊ significat de:⁊ gtō hermenias:hoc ē de interp̄tatione.Hyppodamia mulieris propriū.Ouid.Uenit vt in phrygios hippodamia sinus.Hyperdulia:q: cōponit a dulia.Hiperia. Ualerius Flaccus li.iiij.Fleuit amimone:fleuerunt messeides vnde . Fleuit ⁊ effusis reuocans hyperia lacertis. Homoeomeria similitudo partiū:Lucretius libro.j. Nunc⁊ anaxagore scrutemur Homoeomeriā.Harpyia yi diphthongon hȝ.⁋ Iasius qui etiā:Iasion dicitur:a cerere vehemēter dilectus.Ouid.ij.tristi.In venere anchises.in lunā latmius heros In cererem iasius qui referatur erit.Idem.j.meta.Queritur canescere mitem iasina ceres.vbi mendose legebatur:teste Regio Aesona flaua ceres . Iapetus titani filius.Ouid.lib.j.meta.Quem satus iapeto mistam fluuialibus vndis ⁊c.sic iapetionides.i.prometheus vel deucalion:vti sit iapetion penultima pducta:pmitiuū Iapetides aūt viri ppriū corrip.Ouid.v.met.Tu quoqꝫ iapetide nō hos adhibendus ad vsus.Ilithyia cū yi diphthongo in penultima est diane nomē q: parturientib⁹ p̄est.vel d:ab ilascome.i.placo:vel ilasco.i.deos benignos facio.Nō placet aūt q̄d Domiti⁹ ait in Cirin.ab hyle.i.sylua ⁊ theadea:hoc est syluarꝫ dea q: sic scriberetur hylithea cuȝ y greco aspirato in pncipio vt hyle:⁊ cum e in penultima vt leucothea qd inauditū ē. Oui.ix.met.vocabis Prepositā timidis parētib⁹ ilithiā.Et est spōdaic⁹.Hora.in car.sclari.Lenis ilithia tuere matres.sap. est. q̄re nō dubito mēdū esse apd Uer.in.Ciri. Perdere seua p̄cor ꝑ flumina sacra ilithye p diane.opusculis Uergilij admonui sepe nō facile fidē habēdam: quia plerūqꝫ mendosa sunt. ⁋ Ironia teste Tortellio:quin prima ⁊ penultima cum ei diphthongo scribit Iphigenia mulieris ppriū.Ouid.xij.meta.Flentib⁹ ante arā stetit iphigenia ministris ⁋ Gastrimargia penultima pducta nimia ingluuies:vt apud Aristotelē i ethicis Gastrimargus gulosus.hoc dicit Calepinus Et post cū Bebelius . ⁋ Laodamia mulieris ppriū:sic quicq̄d eiusdē deriuationis reperitur . Ouid.Hemonis hemonio.Laodamia viro.⁋ Langia fons.Papi.iiij.theba.Hec quoqꝫ secreta nutrit langia sub vmbra.⁋ Lampia vrbs archadie a cādore pluuiarꝫ dicta(vt ait Lactātius) nam lāpon splendidū est.idē in eodē.Cādensqꝫ iugis lampia niuosi.Latria.i.cultus.Baptista in lib.iij.Cala.Est fidei caput est veri latria tonantis.grece scribitur Teste Nebrissen.cū ei diphthongo.hinc dictio pētasyllaba idolatra.i.idoli cultor: hexasyllaba idololatria idolorū cultus nō idolatra:nec idolatria:vt ineptum vulgus dicit.dicit hoc Ualla in Mattheū.Calepinus vulgo interim concedit in q̄re

nō habebit me riualē. Ligia ⁊ etiā ligea mulieris ꝓpriū. Mart.lib.xij. Toto vertice quot gerit capillos. Annos si tot habet ligea trina. est phal. Est etiā nymphe proprium. ¶ Litania cū i in prima syllaba melius ꝙ letania.i. supplicatio hinc litanus serui nomen in asinaria Plauti. poti⁹ ꝙ liban⁹ teste Joāne Pto. ¶ Lādrian⁹ ꝓpriū viri apud Philel.in.ij.septime. ¶ Lemargia teste Calepi.ingluuies. Lebadia vrbs Boeotie Apollini sacra. Legitur hoc nomē apd Gelliū lib.xij.ca.v. Papi. vij.theb. Et valles lebadia tuas. quidā libri habēt thebaida inepte ꝑfecto. ¶ Mātia.i.diuinatio cū ei diphthōgo teste Tortellio. hinc acromātia: pyromātia: geomātia: hydromātia: sciomātia: necromātia: quā indocti nigromātiā dicūt. Est em̄ necromātia ex mortuorū cadaueribus diuinatio: necros.i.mortuus necrosis mortificatio. Magia.i.incantatio: cū ei diphthongo siľr scribiꝛ. Melanthia deucalionis ⁊ pyrrhe filia. Meochia teste Nestore.i.adulteriū. ¶ Nicia vel nicea vrbs ⁊ nicomedia vel nicomedea testib⁹ Prisci. Et nestore. Ophias gigas. Claudi.li.iij.de raptu. Proserpine. Hec arma minātis sustinet: hos onerat ramos exut⁹ ophias. ¶ Orytia nymphe nomen cū yi diphthongo in penultima. Oui.in.vj.me. Dilectaq́ diu caruit deus orithyia. versus spōdaicus est. Pedia grece scribiꝛ cū ei diphthōgo teste Nestore. est aūt pedia eruditio institutioq́ in bonas artes ⁊ castigatio: teste Ualla in epistolā Pauli ad hebreos: vbi ait disciplinā inepte dici castigationē. Peripheria.i.circūferētia grece ei diphthōgō habet. Peridia mulieris ꝓpriū. Uirg.xij.ene. Nomen Echioniū matrisq́ genus Peridie. Phlias ꝓpriū viri.in.j. Ualerij Flacci. Plias adis. grece scribiꝛ cū ei diphthongo: tn̄ a latinis variaꝛ aliqñ diphthōgus diuiditur. At ꝓductio est lōge frequētissima. Uirg. Arcturū pliadesq́ hyades: geminosq́ triones Ouid. iiij.fast. Pliades incipiant hūeros releuare paternos. Uirg.j.geor. Pleiadesq́ hyades claramq́ licaonis arcton. Oui.fast.v. Hinc sata Pleione cū celifero Atlante. Jūgitur (vt fama est pleiadesq́ parit fuere septem Atlantis et pleiones filie in stellas septē mutate. Priamides Priami fili⁹ aut nepos cōtra primitiui naturā ꝓduciꝛ. Uirg. Priamidēq́ Helenūq́ ⁊c. Ouid. Hanc tibi priamides mitto Ledea salutē. ¶ Phthia cū phth aspiratis i eadē syllaba regio ⁊ vrbs Thessalie: nullisq́ legiꝛ phitiyia ꝯtra Tortelliū. Sene.in hecuba. Aptior phthie meliorq́ fetu. Saphicū est. Catul. Progenies phthie clara supuehiꝛ. Hinc phthius a.um. ⁊ phthiotic⁹ a.ū. ⁊ phtheotis idis. dr̄ quoq́ pr̄ phthie arū. Dido aenee. Nō ego sum phthijs magnisq́ oriunda: Mycenis. Catul. Deseriꝛ scyros linquūt phthiotica tēpe. Hora.lib.iiij.ode.vj. Phthi⁹ Achilles. Adonicū est. Polymnia variaꝛ productio est melior. Prophetia. Rhetoria ꝑ arte rhetorica eadē rōne produciꝛ. Seleucia vel seleucea. ¶ Thalia vna musarū ⁊ maris nympha. Marti.lib.ix. Frāge leuēis cala mos ⁊ scinde thalia libellos. Thyias, adis. cū yi diphthōgo teste Feretio sacrificula Bacchi. Uir. Thyias vbi audito stimulat Trietica Baccho.

I Ante e corripitur vt Pieron

¶ Exceptio. Pier⁹ viri nomē ⁊ piera. vnde Pierides. Ouid.v.met. Pierus has genuit pelleis diues in aruis. Uir. Pergite pierides. Priene Biātis patria recti⁹ corripiꝛ licet Sidoni⁹ variarit. hinc Priene⁹ a.um. Sido.in.j.panegyrico. Prienee Bia q̄ pl⁹ tibi turba malorū est. Jdē.in laudib⁹ narbōis. Et tu quē dederat bias priene. phal est. vbi priene primā corripit ⁊ recte quidē nā greci corripiūt vt p̄z ex versibus quos pius Baptista in Sidoniū adducit quos ipse latinitate donauit: e qbus vn⁹ est. Turbis bias genitus canit ampla priene malorū. Hic pi⁹ male corripuit vlti. in priene: qd̄ non ex ignorantia sed ex aiaduertētia accidisse opinor. declinatur nāq́ priene es. vt semele es. Priscian⁹ in perihegesi. Jnter miletū currens latamq́ prienem. Tu primam semper corripito. Gabriel variaꝛ a christianis.

I Ante i corripitur vt dijambus.

I ante o corripitur: vt Jole.

¶ Prima exceptio. Nomina in ion tertie declinatiōis producunt i ante o: vt ixion orion ariō echion hyperion pandiō amphion oppion iapetion pro iapetus: vnde iapetionides. methiō ethion ⁊ alia innumera. Nestor plurima affert testimonia: nos pan- oedipodion pro oedipus. Uñ oedipodionides. iapetion pro iapetus: vnde iapetionides. methiō ethion ⁊ alia innumera. Nestor plurima affert testimonia: nos pan-

Marginalia: Ligia. Litania. Lemargia Lebadia. Mantia. Necromātia. Magia. Melāthia Moechia. Nicia. Nicomedia. Ophias. Orityia. Pedia. Peridia Phlias. Plias. Pleias priamides Phthia. * Phthi⁹ adiectiuuz phthie. Polymnia Rhetoria. Thalia. Thyias I ante e. Pierus Priene. * Baptista pius lapsus est in dictione priene. I ante i. I ante o. Nomina in ion.

Hylarion
Arion

ei contenti erimus. Sidonius in encharistico. Nunc sarmata nunc hylarion versus finis est Statius. iiij. thebaidos. Comit equos ac inde iugo luctatur arion: equi nomen est. Verg. in Damone. Orpheus in syluis inter delphinas arion. hic citharedi nomen est. Papi. lib. iiij. theb. Flet pater et lacerum componit corpus Echion. Horatius. Perfidus ixion. Idem. Dictus et amphion. Valerius flaccus lib. vj. Et getis cum Priona ferit. Ntus est prion regis getici nomen.

¶ Tolluntur ab hac exceptione hec et fortassis plura: que his adijcere fuerit cuiqз liberum.

Asterion.
āphitrion
carmeniō.
Cercyon.
Chromiō.
Dedalion.
Eetion
Endymiō
Emathiō.
Euritiō.
Ethalion.
Ion.
melāchiō
Morion
Mimaliō
Sicyon.
Socratiō.
Hippotiō.

¶ Asterion fluuij nomen apud Papi. theb. iiij. ¶ Amphitryon cū y greco in tertia syllaba. Hinc amphitryoniades. i. Hercules. Auso. Amphitryoniaden puerum etc. ¶ Aegion vel Aegio in plauto. ¶ Carmenion vide e ante n. ¶ Cercyon onis cū y greco viri propriū. Oui. vij. met. Cercyonis letum vidit cerealis eleusis. ¶ Chromion videbis in crementis. ¶ Dedalion viri propriū. Idem libro. xj. Quum se dedalion saxo misisset ab alto. Deucalion. Dion viri nomen. Apuleius in prima oratione apologie. Qui insanū me animi reddis amice Dion. ¶ Eetion viri proprium vide e ante e. ¶ Endimion viri proprium. in a ante m. in primis. Emathion. ver. ix. enei. Emathiona liger chorineū sternit asilas. ¶ Eurition centauri nomen qui etiam euritus dicitur testimoniū est vbi de o interiectione locuti sumus. ¶ Ethalion nauta tyrrhenus in delpinū versus. Ouid. iij. met. E quibus Ethalion: te scз omnis in vno etc. ¶ Gerion qui etiam geryones: variatur a Claudi. melius corripitur. ¶ Ion viri proprium. Sta. iij. theb. Serditiona chromis. ita ponit nestor. ¶ Iason vide i ante a. Mascion viri nomen in. v. Martialis. ¶ Melāchiō viri ppriū. Mart. li. x. Hec tādē sita prurit in sepulchro. Calua plotia cū Melāchione. phal. sunt Moriō onis videbis in o ante r. ¶ Mimaliō in i ante m. ¶ Oarion. i. orion videbis in o ante r. ¶ Oenopiō videbis in oe diphthōgon añ n. ¶ Porphyrion gigātis nomen. Pygmalion viri proprium in primo eneidos. ¶ Sicyon cū y greco in scda syllaba vrbs apud Ou. in ibin. et Iu. sat. iij. Socration viri nomē corripit a Catulo. Adūce dictis. Cebriō et Hippotion apd Stra. Hemeridion et Electrion: vt Bebelius notat. Tōgilion in tertio. Mar. Philistion in secundo eiusdem. Sunt ppria virorum. Sigalion Harpocrates apud Ausonium.

¶ Secunda exceptio Ariobarzanes teste Bebelio.

Clio.
Diogenes
Dios.
* Auso. effigiē rex croese tua ditissime. regum. vidit apud manes.
Dius a. uz
Diogenes Cinicus
Enyo.
hermiona
Herios.
Iob.
Ionium.
Ionia.
Iones
Ionos
Io.

¶ Clio vna musarū. Oui. in. j. de arte. Non mihi sunt vise clio cliusqз sorores ¶ Diogenes philosophi nomen. Auso. in Epigrāmatis. Diogenes obijt nō obijt: sed abit dicit ione genitus: qr dios Iuppiter est: genes genitus: ideo cōtra naturā pducit ab Ausonio. qr dios. teste Seruio corripit. vñ dius dia dium. i. Diuin⁹ a. uz pducit ɔtra primitiui naturā. nos cum Auso. primā in Diogenes audacter pducemus. nec dius a. um. vnqз corripiem⁹: et (vt sentio) ipm nomē dios interdū pducere poterim⁹ qr sub dio pducit: et significat sub celo sub Ioue. ita dicit Ascani⁹ in orones. Cicerōis. nec dicim⁹ sub diuo: qd est cōtra imperitū vulg⁹ Ver. xj. eñ. Italides quas ipsa dec⁹ sibi dia camilla delegit. Persius. qd dia poemata narrēt. Lucre. li. ij. Dux vite dia volnptas. Ver. iij. Geor. Ne mihi tum mollis sub dio carpere somnos Neu dorso libeat nemoris iacuisse p herbas Diocides in etna. ¶ Enyo us. bellona. Papi. xj. theba. Hoc ego mars habeat vulgataqз iactet Enyo. ¶ Hermiona vrbs in mari egeo. Verg. in ciri. Hinc sinus hinc statio contra patet Hermiona. ¶ Hierios videbis in a ante n panos. ¶ Iob sanctissimi viri nomen dissyllabū est contra indoctos. Prudentius in psycomachia. Nā proxim⁹ Iob Heserat inuicte bella inter dura magister. ¶ Ioniū mare qd volūt ab io dici. Oui. Iactari quos cernis in ionio immēso. at ionia regio variat vt iones et ionos viri nomē vñ ionia dicta est. Oui. vj. fast. Nec latiū norat quā prebet Ionia diues. Luc. li. vj. Prim⁹ Thessalie rector telluris ionos. In formā calide pcussit pōdera masse. Ionos sitr ponit apd Claudianū in li. ij. ɔtra Eutropiū Hora. ode. vj. lib. iij. Motus doceri gaudet Ionico versus est dactilicus alcaicus. Manili⁹ producit et Oui. in arte Tutior est correptio. ¶ Io ius Inachi filia a ione in vaccam versa variat licet pductio sit frequētior. Ouid. j. met. Cōstiterat quocūqз

loco spectabat ad io.idē in epi.Hipermestre ad linū.Que tibi causa fuge est.q̄d io freta lōga perras.Nō poteris vult⁹ effugere ipsa tuos.Inachi quo ꝓperas ꝛc.idē in ibin.Ethalō vt vita spoliauit isidi⁹ hospes.Quē incōr a sacris nunc quoq; pellit Iō.Isidi⁹ possessiuū ab isis a p̄mitiuo lōge discrepās.idē.ix.met.isi paretoniū mareoticaq; arua pharūq;.Que colis ꝛc.io interiectio vel aduerbiū:apd̄ Sil.semel ꝓducit aliĳ corripiūt.Oui.Dicite io peā: et bis dicite pean.¶Spio nymphe nomen producit teste Badio ꝛ Bebelio. Uergi.v.enei.Nisee spioq; thaliaq; cymodoceq;. Sūt tamē qui habeāt niseeq; spioq; ꝛ.videe polysyntheto pulcherrime cōuenire. ¶Thiodamas ꝓpriū viri apud Ouid.in ibin.ꝛ apud Papi.vij.theba.

Thiodamas.

I Ante u corripitur:vt Julius Priameius: Dryude vel dryudes:aut druide apud Lucanum.

¶Exceptio Arius populus.Luc.lib.iij.Substringe⁹ arimaspe comas hic fortis arius. At arrius ꝓpriū viri ꝛ Arria ꝓpriū mulierī gemino rr corripit. Catul.Chōmoda dicebat si qñ ꝯmoda vel let dicere ꝛ hinsidias arrius insidias.Sic arrius heretici nomen:lz Ualla in Mattheum cōtradicere videat.Sedulius.Hec est vera fides:hanc spreuit hr̄e salutem arrius infelix.Arator lib.j.Fusa ruit arrius aluo.Mar.lib.j.Casta suo gladiū qm̄ traderet arria peto.Agenius:idest imberbis teste Goudano.

Arius. Arrius.

¶Bacchius pes metricus vñ pedes:at viri ꝓpriū corripit.Hora.sat.vij.lib.j.Compositus melius cū Bitto Bacchius in ius.Brauiū vel brabiū scribit grece cū ei diphthōgo.ideo ꝓducit authore Ualla in Mattheū ꝛ Nestore in vocali ante vocalez ꝛ est premiū victorie.Brabeute sunt spectaculorum indices qui victorib⁹ in certamine exhibent premium ꝛ coronas.Crium arietis fons promontorium.

Agenius. Bacchius Brauium. Brabium. brabeuthe

¶Chius a.um possessiuū ꝯtra primitiui naturā ꝓducit.primitiuū est chios chij q̄ est insula in mari egeo . Catul . Cōsulis ex chio soluite vincla cado.Luca.lib.viij. Quas asine cautes:ꝛ quas chios asperat vndas.¶Darius.Ouid.in ibin. Utq; ne catorū Darij fraude scōi.Clau.in epist.ad Hadrianū.Dariū famulis manibus do luisse pemptū.Fertur ꝛ ingēti solatus fora sepulchro nomē est ꝑsarū regis.Seruarunt hanc quātitatē recte Baptista ꝛ Faustus.Baptista in cōsolatione sup morte Colle.Quid genus eneadū:quid,nigri regna darij Lapsa canā.Faust⁹ de Gennēsibus victis.Sic bñ facūdo ꝑsuaserat ore Darius.Ergo hallucināt Sido. ad felicē dicens.Et primū darij tumultuantes.phal.est versus in quē dicit Baptista pius Italie decus.Darij.Oīs eruditorū schola consono astipulatu secūda intenta ꝓfert quum prima sit anceps ꝛ bitēporanea:vt ad nutū carminatorū ꝓbat id Pius per Ouid.ꝛ Claudianū:dicitq; suppetere sexcēta ad hanc rem exēpla:que prudentē se preterire affirmat.Errat similiter Sedu.lib.j.dicēs . Nec minus ꝛ darij fuerunt iussa tyranni.ꝛ petrarcha ad Enean Senensem lib.j. Aut Dariū tomyris ꝛc.errāt quotquot Sidoniū imitantur.Dius a.um.vide i ante o.Diogenes Fit a deriuatiuo dios per duplex ij.ideo ꝓducitur contra primitiuum dios.i.iuppiter.

Chius. Chios. Darius

*Ita pi⁹ in annotationib⁹ sup sidoniū.

*Sedulius nō recte secūdā dictionis darius syllabam corripuit.

¶Eugenius viri ꝓpriū teste Nebrissensi: qꝛ habet eandē deriuationē cum Iphigenia.sic eugenia:ideo errat Philelphus dicēs in secūda quinte. Proluerit meus Eugenius qd̄ territat vnq;.¶Graphiū teste Nestore:qꝛ grece scribitur per ei diphthōgū.Latini tñ corripiūt:qꝛ aliqñ scribit per iota.Ouid.Quid digitis opus est,graphiū lassare tenēdo?ꝛ est stylus quo scribimus graphiariū est graphiorum theca. Martia.in apo.Hec tibi erunt armata suo graphiaria ferro.Gyneciū teste Nestore locus secretior in edibus vbi sole mulieres cōuersantur.

Dius. Eugenius Graphiuz. Gyneciū.

¶Hormius fluuius musis sacer.Papi.vij.theb. Uos etiā nostris Eliconia turba venit is addere rebus opem: Tuq; opin esse canoris.Et felix hormie vadis armatis alumnos Bellorum resides.Idolium.i.templum.

Hormius.

¶Lycius cū y greco in prima syllaba.i.apollo:sic dict⁹ a Lyco.i.lupo:qꝛ sicut lupi pecora rapiūt:ita sol humorē haurit radijs vel a luce qꝛ veteres greci primam lucem ante solis ortū lycem vocabāt: ꝛ ea lux lycophos hodie dr̄.hec ꝛ multo plura. Macrob.li.j.satur. Papi.theb.x.Tēpla Lycie dabis ꝛ ditia dona sacratis postibus nōnulli libri habent cū ae diphthongo lycae. ¶At Lycius a.um.pro gente Lycie sine dubio corripit.Uerg.j.ene.Unam q̄ lycios fidūq; vehebat Orontē. pro apolline corripere lycius.producere licens vt Epicurius ꝛ epicureus.

Lycius.

¶Lyciū vel lyceū cū y greco in prima syll. athenis Aristotelis schola vt platonis Lycium

academi: et fuit quoqꝫ lyciū. Cice. gymnasiū: de quo ipse ait. Inqꝫ academia vmbri fera nitidoqꝫ Lycio fuderūt claras fecūdi pectoris artes. male legit lyeo. Miurus variatur a Terentiano: mantiū locus vaticinādi: alij manteū. ¶ Ori⁹ viri ꝓprium. Ouid. xij. met. Oppressitqꝫ duos broteaz ꝛ orion. Orio mater erat mycale. hic orion accusatiuus est ꝛ orio dtūs ntō orius. Orithius videbis in primis o ante r.

Orius. Orithius

¶ Pādochiū vel hospitiū ꝓducit cū oībus eiusdē deriuatiōis noībus: qꝛ docheion teste Nebrissensi scribit grece p ei diphthongō pā totū est: docheion. i. receptaculū sic xenodochiū. i. peregrinorū hospitiū. xenos. i. hospes ꝛ pegrin⁹ ptochodochiū. i. mendicorū receptaculū: plura talia repies. ¶ Popliū. i. loc⁹ vbi aliquid vendit. vtimur in cōpositis penul. ꝓduc. teste Nebrissensi: qꝛ grece cū ei diphthōgo scribit. vt bybliopoliū vbi libri vēdunt: ichthyopoliū vbi pisces vēditant. ichthys. i. piscis cū i latino sequētibus ch ꝛ th aspiratis cū y greco polo. i. vendo. sic oenopolyū. thermopoliū pharmachopoliū ꝛ sitia. ¶ Prynestū cū y greco funis nauticus teste eod. Schaphiū teste Nestore qꝛ grece scribit per ei diphthongō. aliqñ etiā per iota: ꝛ sic a latinis corripit. Mar. lib. xi. In scaphiū moeche Sardanapalle tue. Iuue. Et ride positis schaphiū quū sumitur artus. est matulla a silitudine scaphe dicta de significatiōe apd alios plura leges. Sperchius cū ch aspirato thessalie fluuius. Ouid. j. met. Populifer sperchius ꝛ irrequiet⁹ Enicipeus. Apidanusqꝫ senex lenisqꝫ aphrus et aeas Trophium loc⁹ vbi aliquid educat vtimur eo noie in multis cōpositis penultima semꝑ longa: qꝛ teste Aelio Nebrissensi grece scribit per ei diphthōgō quā in i longā vertimus: vt icthyotrophiū apd Colu. legi ꝓ piscina vbi educantur pisces. Trophe est educatio. Brephotrophiū est paruulorū hospitiū vbi infantes expositij alunt. brephos infās est. Orphanotrophiū locus vbi alunt orphani eiusdem cōpositionis plura leges si vocabularios diligenter excusseris. Heliotropius videtur mihi produci apud Priscianum in perihegesi. Hic lapis heliotropius qui nomine vero peristrophium dictis inngēdum ammonui.

Pādochiū. Docheion. Xenodochium. Polium. Bybliopolium. Ichthyopolium. Prymnesium. Scaphiū. Sperchi⁹. Trophium. Ichthyotrophium. Brephotrophium. Orphanotrophium.

O ante vocalem.

O Ante a corripitur. vt Oaxes: Stoa. quod nunqꝫ recte producitur: licet stoicus nullo modo corripiatur.

Joannes.

¶ Exceptio. Joannes. quia grece scribitur per o mega līa perpetuū ꝓducitur: ꝛ scribitur sine aspiratiōe. totū hoc dicit Hermolaus barbarus in. vj. Plinij. ca. xxvj. vbi reprehendit Sidoniū appollinarez qui corripuit: ostenditqꝫ Sido. plerūqꝫ grece lingue esse ignarum versus Sidonij in eucharistico hic est. Qua nūc Helias: nūc te iubet ire Joānes. vbi baptista pi⁹ ait. Joānes nō sat ad poeticū examē q̄ppe scribētib⁹ ita grecis ιωαννης nec obstat Architreniū sitr eo hemistrichio ꝓnūciasse: liber est nō libra ioānes. hec prius cū Sido. errauerūt Sedul. Arator/ Petrarcha/ Philel. Mancinel. Hymnograph⁹ ꝛ plures. ¶ Oarion q̄uis alij dicant: aoriō: videbitur in o ante r.

Oarion.

Siloa.

¶ Siloa a christianis variatur Arator ille iacebat iners: cui ꝓxima: mota siloa. Sedulius lib. iiij. Uoce monentis Accepta dñi/ Siloam venisset ad vndam.

Troas.

¶ Troas adis. Uerg. At procul in sola secrete Troadis acta.

O ante e.

¶ O ante e corripitur. vt Cloe mulieris proprium. Martialis lib. iij. Tota te poteram Cloe carere. phal. est.

Aloeus.

¶ Exceptio. Aloeus gigantis nomē. Aloides Aloei filius quidam aspirant. Luca lib. vj. impius hanc prolem superis immisit Aloeus. Boetia noe recte dici probauimus.

Noe.

¶ Noe ab aratore variatur secūda semper producta. Sedulius. lib. j. Nunc bon⁹. Helie qui perfidus antea noe.

Typhoe⁹

¶ Typhoeus satis patuit in synerisi ꝛ hypermetris. Troes. Heroes ꝛ si que talia sunt cremento patent.

O ante i. Pyrois.

¶ O ante i corripitur. vt euboīs euboicus. vide Sebetus e ante b. opois simois pyrois hoc vltimū cū y greco in prima scribitur. solis equus est nec recte dicitur penultima longa: in quo multi hallucinant. Oui. ij. met. interea volucres pyrois eous ꝛ ethon Solis equi quartusqꝫ phlegron hinnitibus auras Flammiferis implent pedibusqꝫ repagula pulsant. Ualerius flaccus lib. v. Et lormida

tem patrios pyroenta dolores. Colu.lib.xj. Nec serius ardor Sic micat aut rutilus Pyrois aut ore corusco Hesperus. hic est lapilli nomen a colore ignito dicti: nec pōt hic legi Pyrous secūda extenta. Notētur obliqui minois/trois/herois/ thois & e longis deriuata Aloides/alois/typhois/minoius/troicus heroicus &c. Ualerius Flaccus lib.v. Non tibi aloide quib⁹ hec fera murmura iactes.

Deois. Lagois. Oiclus.

¶ Exceptio. Deois: vide e ante o. Dmois ancilla per ω mega. ¶ Lagois piscis nomē. Hora.sat.iij.lib.ij. nec scarus aut poterit peregrina iuuare Lagois. est etiā auis cuius carnes leporinū gustū pre se ferūt. Lagos.i.lep⁹. Oicl⁹ viri nomen. vñ Oiclides.i. amphiara⁹ Oicli fili⁹ apud Ouid. in.iij. de arte. Pro centauro. Oiclus corripit̄.xij.meta. Phois aut phoic⁹ auis per ω mega. ¶ Stoich⁹ philosophorum quorūdā appellatio: Stoicides vel stoicida est stoici emulator aut simulator poti⁹. Persi. Medose colligis inqt Stoicus hic aurē mordaci locus aceto. Ju. sat.ij Fugerūt trepidi vera: ac manifesta canentē stoicide. ¶ Troilus priami filius Uerg.j.ene. Parte alia fugiens amissis Troilus armis. ¶ Troia adiectiuū est fere semp trissyllabū prima semp pducta. Uerg.ij.ene. Huc vndiqꝫ troia gaza. troie sub stātiuū dissyllabū est apud latinos & priorē positione pducit: rarissime fit trissyllabū & primā corripit. ¶ Zoilus homero mastyx: pinde quis doctorum reprehēsor: & aliorum virorum nomē. Martialis. zoilus egrotat: faciūt hanc stragula febrem.

Stoicus. Troilus. Troia. zoilus

¶ O ante o corripitur. vt Laocoon.

¶ O ante u corripitur. vt alcinous: panthous: antinous &c.

¶ Exceptio. Acheolus dei & fluuij nomē. Oui.ix.met. Dixit & vt vincas alios acheloe dracões. Pyrous cuius [illegible] herois nomē vt dicit Nestor pyrois aūt solis equus. vt dictū est. ¶ Producunt̄ oia possessiua in ous: vt a latona latous. ab argo argous. ab arctos arcto⁹. a gela gelo⁹. a myrtyl⁹ myrtous. sic oia sicta Testimonia sunt inuētu facillima. Hora. Lesbouū refugit tendere barbitō. ascle. est a Co insula Cous a.um. hec insula ēt Coos appellata est pore breui. Oui.in ar. Si venerē Cous nūqꝫ pinxisses apelles. Pro insula ho Papi. hūc ipse Coo plaudē te phyletas. Qui dicūt deriuatiuū cous variari: carēt (vt opinor) testimonio Papi.j. syl. Latous vatē pr̄ & Semeleius euhā. Latous.i. Apollo. Euha.i. bacchus. idē li. j.theb. Seruatorēqꝫ parentū. Latoum votis iterūqꝫ canamus. Inepte hn̄t hoc loco nonnulli libri latoidem. plura testimonia si cupide desideres legēdus est Nestor

Achelous Pyrous. Possessiua in ous. Cous. Latous.

¶ U ante vocales corripitur semper: vt suus sua.

¶ Regula quinta de deriuatiuis.

Deriuata patris seruabit dictio normam.
Consona si patris maneat: docet istud aratrum.
Multa tamen tolles: post declarata vel ante.

¶ Syllaba tāta est in deriuatiuo quāta fuit in ea pmitiui parte. vñ immediate deriuabat̄: si cōsonās pmitiui maneat in deriuatiuo: vt legi pteritū priorē pducit: ergo etiā legerē legisse legissē legerīz legero. q: a legi formant̄: lego aūt pore corripit ergo ēt legebā legā legere &c. Diligētissime discāt pueri deriuatiões ṽborū de qb⁹ ṽsiculi sunt. ptm̄ ṽbi de se dat tpa qdā. Re/ssem/rim/ro/sse. Formabit cetera, pñs itē a supino format̄ pticipia pteriti tpis & futuri in rus itē noia in tio & tura & multa in us. quarte declina. & alia plura qꝺ diligēter ꝯsiderādū est propter natura natio natalis &c. itē supinū aratū pducit̄. ideo etiā qꝺ ab illo fit aratrū nō positu tm̄. sed ipsa natura. Nestor dixit corripi q: grece scꝺa correpta aratrū dr̄. latini aūt (vt vult Nestor) o breue in a breue verterūt Nestorē ob hāc rē Sulpitius deridet: & recte me hercule: q: aratrū a doctissimis semp pducit̄. & ab aratrū recte format̄. Eadē rōne pducunt̄ tantū: licet ꝯsonās mutetur. inuolucrū/simulachrū/ambulacrū/lauacrū/ab inuolutū/simulatū/ambulatū/lauatū. testes mihi sunt Badi⁹/. Sebe lius. Ferettus: inter Italos magne authoritatis grāmaticus & rhetor. Nestor con-

Aratrum Aratron. * Nestor allucinat̄ in dictiõe aratrum. inuolucrū Simulacrum. Ambulacrum. Lauacrū

firmat opinionē suam authoritate Petri Rige hois quantitatum negligentissimi Dicit aūt Riga i aurora. Nostre carnis humū crucis hoc aratro quasi signat. Ego video hoc nomē etiā a Sidonio corripi in laudib⁹ narbonis. Diuersas aratorvias cucurrit. Phal. est Nunc secutus est Petrarcha in. viij. Aphrice dicens. Nunc aratrū antiquis insultet menib⁹: omnes. Unus habet predas hostis: vtut est: opinor aratrū tantum produci: qr hi in multis errauerūt vt sepe ostendo in his libris.

Aratrū a riga correptū ꝛ a sidonio ꝛ petracha.

¶ Dixi in regula. Unde immediate deriuabat: que nāq3 a p̄teritis formant: regulā p̄teritorū seruāt. vt rupes a rupi: sedes a sedi. Que a presenti sunt: presentis quantitatem obtinēt: vt sedile a sedeo. vocabulum a voco. At vocula voculatio ꝛ vociferor a vox vocis vt regina ꝛ regula a rex regis: legitimus a lex legis. Etymologie vel deriuationis diuinatio admodū difficilis est ideo in primis inspiciēda est rerū natura posterius nāq3 a priori deriuari necessum est ideo sedeo a sedes deriuari volūt nō cōtra. ¶ Addidi si cōsonās p̄mitiui maneat: alioq̄ ad speciales rl'as currēdū est. Talia sūt bim⁹/trimus/quadrim⁹: mobilis fomes iumentū prelū a premo quod (vt Ferettus ait) diphthongō vsu recipit: aliȷ a preluo is dedu[illegible]ūt. Secūdum cum ae diphtongo a senex teste Uarrone. Jucundus a iuuo. Jocundus nō dicit. Idem est vbi in primitiuo est vocalis ante vocalē: aut vbi positus fuit in primitiuo ꝛ desinit esse, in deriuatiuo. Ideo a primitiuis recedūt ibo quibo nume ferium a seorsum ex risus vt volūt titulus quater ofella ꝛc. ¶ Ceterū multa ɔtra p̄mitiuorū regulas aut ꝑducunt: aut corripiunt quor nōnulla iā dicta sunt: vt p̄amides: chi⁹ ꝛc. plura declarabūtur: vt regula: vitupo tot⁹ ferie feralis humor ingerū petus laterna rex regis: lex legis: vox vocis: viginti gradiu⁹ rapa vena sicellis remus cune ferius maceror iapetides ꝛ multa alia cōtra p̄mitiuor naturā producunt. Contra corripiunt hec quor p̄mitiua producunt: dicax a dico stabilis sapor nato siquidē arista locium vitium lucerna litus: qr teste Festo fit a lite. Seruius tñ vult grecū esse. Uasillū a vas vasis. Marbodeus in lapidario: teste Nestore. Que solis radijs in qua subiecta vasillo. multa alia postea leges.

✱Secūdū primaz diphthongō ꝑducit cū a sene deducatur.
✱Deriuatiua correpta quorū p̄mitiua ꝑducuntur.
Uasillum.

¶ Regula sexta de compositione.

Simplicis obseruant mensuram compositiuum:
Quamuis diphthongus vel vocalis varietur.
Hanc legem spernūt dicus a dico: innubus atq3
Pronubus ambitus nihilum cum semisopitus.
Peierat a iuro cum deierat agnitus ꝛ cog.
Cōnubium varies: ab itum comitia dicas.]

¶ Compositum sequitur simplicis regulā ꝛ cōtra: etiā diphthongo aut vocali mutata: vbiq3 tñ obseruande sunt regule positionū ꝛ vocaliū ante vocalē: vt ludo/colludo/ledo/illido/amicus/inimicus/tabeo/intabeo/taceo/reticeo/facio/reficio. ¶ Recurre semp ad trissylla. ꝛ accētus quantitatem facile indicabit: vt reficis in tabes ꝛc. ¶ Per hanc regulā prepositiones in ɔpositione quantitatē priorem seruāt vt abeo: adamo subeo euoco deduco. Amoueo amitto auerto auius ꝛc. ab a que ꝑducunt. Quintilianus tamen dicit componi ex ab ablatione b litere: vt omitto ex ob: apperio ex ad: que duo primā corripiunt: vt apella ꝛ aplustre: qr fiunt ex grecis priuatiua pticula α. Uir. Sepe leui somnū suadebit inire susurro. Ideo teste Nestore male dixit Riga in libris regum. Initiū fidei designant hostia porte quāobrem non dubito esse vitium in carmine Uirgiliū de ludo. Initio furijs ego sum tribus addita quarta. rectum esset principio. ¶ Ab hac regula demunt: a dico nomina in dicus: causidicus maledicus. Annubo pronuba innuba. Connubium a Uirgilio variatur. Ambit⁹ participiū ab ambio ambiui ambitū. Ouidius j. meta. Iussit ꝛ ambite circundare littora terre. Ambitus nomen semper corripit. Claudian⁹ in. iij. consulatu Honorij. Luget auaritics stygijs innexa cathenis. Cunq3 suo demens expellit ambit⁹ auro. ¶ Nihilū. Persi. Signi de nihilo nihilin nihilū nil posse reuerti, fit a ni. i, nō ꝛ hilū res nulli⁹ precij: yt pote sabe nigrū: qd ꝑducit. Lucre

✱Notatu nō idignū de prepositionibus.
Initium.
Ambitus.
Nihilum
Nilum.

libro.iij. Nil igit mors est ad nos neq; pertinet ilum. Semisopitus videbis in so-
pio in o ante p. Cetera satis patent preter comitiũ quod a simul itando dictũ vo-
lũt: ⁊ pducit etiã primã cõtra multorũ ignorantiã. Sil.li.viij. Nãq; huic comitia cã
p⁹ iura atq; arma tulit de cãpo Martio loquit vbi erũt comitia. orichalcũ ab oros
idest mõs ⁊ ex quo foditur nõ ab auro: ideo semper corripit vt apd Hora. in arte.

Comitiuz.
Orichalcũ.

Se et Di.

Se produc ⁊ di: preter dirimo atq; disertus.

Se ⁊ di prepositiones latine inseparabiles pducunt: segrego: diduco. Corripiũ
tur tñ dirimo disertus. Virg.v.ene. Et prelia voce diremit. Hora. Fecundi calices
quem nõ fecere disertũ. Securus producitur q: ex prepositione fit: securis corripit
q: a verbo seco fit. Seuerus vndecũq; est corripitur vt equidem qd Nestor putat
ab ego ⁊ quidem deriuari. Priscianus primarium esse opinatur. vide e ante q. Di-
gamma dilemma corripiuntur quia greca sunt.

Re prepositio inseparabilis.

Est re breue. at refert a res producere debes.
Reijcit ⁊ reicit. istam que iacio tibi format
J prius interdum tollunt vt corripiantur.
Addit vel demit metri grauitate poeta.

Re prepositio inseparabilis corripitur: vt redeo reditus p annuo pueniu renuo
⁊c. Persius in vlti. saty. Pingitur an rennis ⁊c. Nunq; inueni rennuo per duplex
nn. quicq̃d aliqui dicãt. Oui.li.ij. de põto. Ad reditus iam quisq; suos amat ⁊ sibi
q̃d sit Utile sollicitis supputat articulis. Refert a res cõpositũ producitur alioqui
corripit: nec vnq; duplici ff reffert scribat cõtra Georgiũ Uallã. q: meli⁹ opinamur
a noie res ⁊ verbo fert: fieri refert qñ regit gtm̃ ⁊ abltõs mea tua sua nostra vestra
de quo verbo satis a nobis in Syntaxi dictũ est. Reijcio a re ⁊ iacio pducitur posi-
tu: q: in eo verbo ij duplex efficitur teste Nebrissensi vbi autez corripitur i; cõsonãs
abijcitur. quod etiã cõtingit in alijs cõpositis a iacio: vt adijcio vel adicio: abijcio
vel abicio. subijcio: vel subicio. obijcio: vel obicio. nã correptionẽ positio impediet
nisi cõsonans i abijciatur. Ea abiectio in prosa barbarismũ facit in carmine in his
cõpositis a iacio oibus licet: quicquid dicat Guaguinus ⁊ quidã alij qui nõ diligẽ
ter satis poetas perlegerũt. Verg. in buc. Tityre pascẽtes a flumine reice capellas
hic corripitur. est autẽ in quinta regione proceleumaticus teste Prisci a. qui per sy
neresin fit dactylus. Idẽ Geor. iij. Reijce ne maculis infuscet vellera pullis. Idem
enei. xj. Reijciunt parmas ⁊ equos ad menia vertunt. idem. His reiecti armis. Et
eñ. v. Hec fatus duplicẽ ex humeris reiecit amictũ. Reieci reiectũ nunq; corripiun
tur quia in eis i cõsonans duplex est nõ rõne sed authoritate: propter biiugus triju
gus: quadriiugus: nec video cur nõ tam in reijcio quã reiecit sit: ideo miror Ser-
uium dixisse in illud. x. eneid. Sic ait atq; oculos rutulorũ reijcit ictus. ectasin esse
licet spe longa dici posset propter preteritũ reiecit quid his velit Seruius nõ satis
intelligo quandoquidẽ, tam bene in reijcit i cõsonãs est q; in ptõ reieci. Statius
theb. vj. Prouidus astu Et patria vigil arte lacon hos reijcit ictus. Lucre. lib. ij. vi-
demus. Reijcere in terras naturã multaq; ceris. Ouid. de arte. Reijce succinctos
operoso stamine fusos. Papi. lib. iiij. theba. Tela manu reicitq; canes in vulnus
hiantes. Ouid. adijce Troiane suasorem antenora pacis. Martialis lib. x. Si quid
nostra tuis adicit vexatio rebus. Sic corripitur infinitiuus adici in principio septi
mi thebaidos. Vergilius in moreto. Et summis spoliat corijs contẽptaq; passim
Spargit humi atq; abicit. Iuue. sat. xv. Hunc abicit seua dignũ veraq; charybdi.
Ouid. ij. de põto. Turpe putas abici q sit miserãdus amicus. Luc. lib. viij. Cur obi
cis magno tumulũ manesq; vagãtes. de põpeio loquitur. Silli. lib. iiij. Arietat in
primos obicitq; immania mẽbra. Arietat pceleumatic⁹ est aut per synresin dacty
lus. Arietare est ariete pugnare. Papi. x. theba. pectoraq; inuisis obicit fumantia

* Proce-
leumatic⁹.
in quinta
sede in di-
ctione reij
ce ectasis.

Adijcio.
Adicio.

Obijcio.
Obicio.

Arietare.

Subijcio

*Additio vel remotio metrica

Indupera tor

Hippona

Refficit.

Reccido.

Redduco.

Rellatus.

Rettulit. Retulit Repperit. Reperit. repperiens Reppuli. Repuli. Reditus a redeo. *Redditus a reddo.

muris. S. illi⁹. lib. xiij. Iungere tum fata et subici iubet ocyus ignes. Papi. Achil. j. Fata videre prior subicit sanius Ulysses. Luc. in vij. Ipse manu subicit gladios ac tela ministrat. Ne vereamur imitari que iam sepe apud probatissimos legim⁹. quod si in aliquo carminū genere opus esset tribracho idē putarē licere in tetrasyllabis abijcio subijcio etc. quicq̄d dicant nōnulli. Nestor dicit quosdā putare reicio qn̄ corripit fieri ex ico. id Nestori nō placet nec mihi quia ico producit tantū. ¶ Poete profecto plerūq̄ metri gratia aliquid addūt aut demūt: id in prosa esset barbarism⁹ preterq̄ forte in paucis iam olim in prosa admissis. In his quecūq̄ sunt magis inuentis vtemur q̄ excogitandis: tum id etiā caute videbimus. quenam rara sunt et que frequētia: nam raris raro vtendū est: frequēter vsurpata nō obhorrebim⁹. Frequētia quidē sunt vincla secla tomacla pro vincula etc. Alitū celitū vbiq̄ recepta sunt alituū celituū nō aspernāda: neq̄ religio reliqui licet relligio: relliquie frequētiora sunt necessitate. Rariora sunt lāna pro lamina: surpite: surpuerat pro surripite etc. sic domni pro dn̄i: vide o ante n. Induperator pro imperator in carmine recte dices. Legit apud Lucretiū lib. iiij. quē imitatus est Iuue. Indugredi indupedita indumanu induforo. Lucretio et antiquioribus relinquamus: qr Uergilio et ceteris qui sequuntur vt nimis dura displicuerunt: pro ingredi: in manu etc. Lucretius lib. j. Uiamq̄ indugredi sceleris. In eodem. Inter se nexus minus aut magis indupedita sic alibi sepe. Hippona gemino pp est equorū stabulorūq̄ dea ab hippos. i. equ⁹ vnde hippocrates etc. Iuuenalis tamen metri gratia vnum p abstulit dicens. Satyra. viij. Iurat solam hiponam et facies olidas ad presepia pictas. ¶ Petrarcha ausus est vnū n auferre ab hannibal in sexto Aphrice. Te quoties hanibal video etc. Sic idē circa finē libri septimi. Idem in. x. Aphrice geminat r in Terēti⁹ dicens Seruatore suo prior it Terrentius horū. ceterū quia in multis manifesto errauit Petrarcha nolo eū in his imitari quia nullū habet authorē nec ipse author haberi debet: vt sepe patebit in hoc opere. Lucretius refficit dixit pro reficit: qd̄ parcissime imitādū est: vt in lib. j. Belli fera munera mauors Armipotēs regit: in gremiū qui sepe tuū se Refficit: eterno deuictus vulnere amoris. Mauors quoq̄ poeticū est nam in prosa Mars dicitur. Idē lib. j. Recidere inferiora magis q̄ corpora nostra. Ibidē. At neq̄ recidere ad nihilū res posse: neq̄ autē De nihilo testor. Idem lib. v. Haud igitur cessat gigni de rebus et in res. Accidere assidue qm̄ fluere omnia constat. Propertius. Reccidi inq̄ suos mensa supinus pedes. Pro recidere et recidit id parce imitaberis. Lucr. lib. j. Redducit Uenus et reductū Dedala tellus. Idem lib. vj. Nec poterāt vllam partem redducere eorū. Hora. Dij tibi dent capta classem redducere Troia pro reducere id. parce imitandum est. Apud Lucretiū lib. iiij. videtur Referunt corripi pro distat. sed opinor esse mendā nec quoq̄ modo imitandum. vsq̄ a deo magni referunt studiū atq̄ voluntas. Idem lib. ij. id rursum celi relatum templa receptant. Lucretius imitatus est Terentiū dicentem in Phormione. Quod ab illo allatum est id sibi rellatū putet. vbi metri gratia l geminari vult Donatus. Id parce imitandum est: quia relatus vnico l frequentissimū est. Iuue. dixerit astrologus credent a fonte relatum hammonis. ¶ Hec oibus licent rettulit: et retulit: repperit et reperit in preterito reppulli et repuli. Hora. in. j. epist. lib. ij. Rettulit acceptos regale numisma philippos. Catul. Si reditum retulisset is aut in tempore longo. Sed emendatissimi libri habent retulisse: vt sit vetus ptm̄ a tello. Sueuius antiqu⁹ poeta. Fera prelia bello in persas retulere suo. Ausonius in epig. Qui laqueū collo nectebat reperit aurū. Thesauriq̄ loco deposuit laqueum At qui condiderat postq̄ non repperit aurum Aptauit collo quē reperit laqueū. Sedulius libro quinto geminauit p in participio repperiens: id nollē imitari. Dicit autem. Repperiens regem q̄ se rex dixerat esse obijcit. Ouidi⁹ in epist. Medee Queq̄ feros repulit doctis medicantibus ignes. Non valeo flāmas effugere ipsa meas. Claudi in. iij. Consul. Hono. Reuolutaq̄ tela. Uertit in authores et turbine repulit hastas. Immolo semper primā producit. Angelus politianus concedit se none corripuisse: quia in alijs verbis similia fecerunt veteres. Tu producito semper Reddo tam in prosa q̄ in carmine semper d geminat nec ab eo fit redditus nomē sed a redeo reditus etiam pro annuo prouentu vt dictum est.

¶ Pro.

Est pro breue in grecis: pro longum rite latinis.

¶ Pro greca preposit[i]o pro ante semp corripitur: vt prolepsis/ plogus/ propheta/ Promethe⁹/ pmethis cu[m] ei diphthongo in penultima apud grecos: ergo penultima pducitur/ ppontis/ prophasis/ propolis/ propola/ propyleu[m] [et]c. Oui. in .i. meta. Inde promethides placidis Epimethida dictis mulcet. Idez in .iiij. de ponto. Misit in has si quos longa propontis aquas. sic ceteri p[re]ter Maniliu[m] in lib. quarto Equora [et] extremu[m] ppontidos elphontu[m]. Idem ibidem. Illum etiaz venerata colit vicina propontis. Propheta variari credemus vbi productionis testimoniu[m] ex probato poeta attulerint. Rufinus apud Priscia. Agnouit metru[m] seruatq[ue] Terentius artem. Nam plogus trimetro didicit componere versu Errauit in hoc vt in multis alijs Alanus dicens. Prologus in sopnu[m] murmur euntis erat. Hunc male imitat[ur] Sulpiti⁹: Prohibeo corripit[ur]: q[uia] vocalis est ante vocale[m]. Persius. Oleum artocreasq[ue] propello largior a prohibes. ¶ Pro latina prepositio producit[ur]. vt pdo pficio. Ouid. Non pfecturis littora bobus aras. prope aut[em] corripit[ur]. vnde pper pperus propinquus. item que simplicia sunt pbro pbru[m] ppertius corripiunt[ur]. pleriq[ue] Proptius a p deducu[n]t. item prima[m] corripit pcul. vnde vel a p no[n]nulli deducu[n]t ea q[ue] correpta legim⁹. [et] t[ame]n plurima pducta vident[ur] significationez. de pcul aut porro habere: vt protenus proripio [et]c. Verg. Quo nunc se proripit ille. hoc est pcul rapit. Idem. En ipse capellas. Protenus eger ago: idest porro tenus quasi longe a finibus teste Seruio Pro igit[ur] in co[m]positis semp pducitur in mere latinis: quancu[m]q[ue] videat[ur] significantia[m] habere: exceptis paucis quo[rum] meminit Gellius lib. ij. Noctiu[m] attica. sed ipse rem paucis tetigit quam longe clarius studiosis aperia[m]: [et] plura q[uam] ille adducam

Promethe us.

Propo[n]tis

Pro.

Proptius.

Protenus

¶ Pro correptum.

Corripias pronepos: profugat: profugit: proficiscor.
Et procio peto significans. cui iungo procello.
Atq[ue] prophana professa profunda profesta profari
Propino vario· procuro iungo profundo.
Sic bene docte locas propello propago Lucreti.

¶ Ouid. xiiij. meta. Esse Iouis pronepos. Idem. x. meta. Est neptunus auus pronepos ego regis aquaru[m].: Persius. Iam reliqua ex amitis patruelis nulla proneptis Nulla manet patrui. Errauit itaq[ue] Sidonius in epitala. Polemij dicens. Feliciter eunm. Ducite concordes: sint natis. sintq[ue] nepotes: Cernat [et] in pauolsibimet q[uo]d p nepos optet. Ubi etia[m] vltima contra tota[m] vetustate[m] nimis licenter corripit[ur]. ¶ Profugo as. prime: apud Philelphu[m] in octaua septime: [et] in quinta nonc. ¶ Profugio tertie. Valerius Flac. lib. xij. Contingat mihi deinde mori sic fata pfugit. hinc nomen profugius. Verg. .i. ene. Italia[m] fato pfugus lauinaq[ue] venit Littora. hinc quoq[ue] pfugiu[m] q[uo]d o[mn]es syllabas corripit: quare no[n] docte satis dixit Prosper, vnu[m] pfugiu[m] tutu[m] est de⁹ ipe timenti: s[ed] forsan ita mendose legit[ur] p [con]fugium. ¶ Proficisco: profectussum. Verg. vij. ene. Arcades his horis genus a pallante pfectu[m]. Propert. lib. iij. Magnum iter ad doctas pficisci cogor Athenas. sic ceteri poete: nec vnq[uam] producit[ur] contra plurimos: t[ame]n apud Propertiu[m] in fine secundi libri non pfecto a pficior legitur: neq[ue] sensui congruit: sed p[er]fecto a pficio: [et] ita habe[n]t optime impressure: [et] sensus est optimus sic Hec quoq[ue] pfecto ludebat Iasone Varro. i. Varro ca[n]tauit amores perfecto Iasone. i. postq[uam] perscripsit gesta argonautaru[m]. nec apud Iuuenalem in emendatis codicibus legitur Sta. vj. Profectura: sed processura: vt testatur etia[m] doctissimus Ferettus sic. Processura domo sicula non mitior aula. ¶ Procio is. iui. tum penultima supini longa. i. pronoco primam producit. at procio is. iui. itum. penultima supini breui [et] p[ri]ma similiter correpta. i. peto. hinc procus proco as. recte proco testis est cum Nestore Calepinus. Procello is verbum. Lucreti. lib. vj. Turbinis immanem vim prouolnit: atq[ue] procellit. hinc procella. Verg. ene. .i. Stridens aquilone procella. ¶ Profanus a quo profano as verbum aut contra. vt vtruq[ue] a fanum. i. templum: hoc a fando (vt Festo placet) quia pontifex in dedicatione templi certa verba p[re]fari solet. alij grecum esse volunt: Verg. Procul o procul este profani [et] irreligiosi [et] impij quasi procul a fano. Ouid. Scilicet omne sacrum mors impor=

Pronepos
* Sidon. no[n] recte dictionis pnepos prima[m] corripuit.

Profugo
Profugio
Profugus
Profugiu[m].

proficiscor

Procio
Proco.
Procello
Procella
Profanus
pfano as:

Profiteor. Professio. Profundus. Profestus. Profari. Propino. Procuro. Profundo. Propello. Propulso. Propago. Propago nomen. Profecto. Proterus.

tuna pfanat. ¶ Profiteor eris. professus sum. Ouid. in. ij. de reme. Utilitas lateat qđ nō pfitebere fiet. Hora in arte. Inceptis grauibus plerūq̃ ꝛ magna pfessis. cranit igit̄ teste Nestore Arator. lib. ij. Paulū esse ministrū. Aeterni scitote dei pfessio v̄ba Mēdaci de teste sonat. ¶ Profundꝰ. Uer. Celūq̃ pfundū. ¶ Profestus. a. um Auso. de studio puerili. Studiū puerile fatiscit. Leta nisi austeris variant̄ festa p festis male capitur ab indoctis p pridie festi. Luca. in ix. Hoc satis est dixisse Jone sic ille pfat̄. variātur aūt ppino/ pcuro/ pfūdo/ ppello/ ppago as. v̄bū. Mart. i. xij. Hoc quoq̃ nō nihil est qđ ppinabis in istis. Idē. lib. vi Nemo ppinabit callidiore tibi. i. p̄bibet a p. i. ante ꝛ pino bibo. nō a greco hꝫ originē. Tibullus. Ipe pcurauit ne possent sena nocere sopnia. Sil. li. vj. Haud secꝰ ac stabulis pcurās ocya pastor Uer. ix. enei. Qđ supest leti bene gestis corpa rebus. Procurate viri. Catullus. Has postq̃ moesto pfudit pectore voces. Oui. in epi. canaces. Ipa nihil preter lachrymas pudibunda pfudi. Correptio est longe freqnētior. Lucre. lib. iiij. Est procul a tergo q̄ puchat atq̃ propellat. hinc freqnētatinū ppulso as: vt in eodem lib. de echo. Sex etiā aut septē loca vidi reddere voces. Unā quā iaceres: ita colle collibus ipis. Uerba ppulsantes iterabāt dicta referri. Idē in eo. lib. Atq̃ aliū pre se ppellēs aera voluit. Ne verearis puer venerabilis Lucretij authoritatē amplecti. Idē. li. j. Propagare genas posset vitāq̃ tueri. Ibidē. Nec rōe fluūt alia: straq̃ ppagāt: ꝛ idē lib. v. Ut ppagando possem pducere secla. Et paulopost. Ut potuisse ppagādo pducere plem: in his certe de eadē re loqnt̄: eadēq̃ manet significātia. Ideo in v̄bo nō obseruāda est dr̄ia quā in noie ppago ponūt grāmatici dicētes ppago p vite producitur. Uer. Fleros ppaginis arcus p pgenie corripitur Idē. Si Romana potēs Itala v̄tute propago. p eodē dr̄ ppages is. duo sūt adhuc corripienda pfecto aduerbiū affirmādi quasi p facto vt dicūt grāmatici: ꝛ pterꝰ a pterendo ergo corripit̄ vtrūq̃ cōtra primitiui naturā. Hora. in arte. ille profecto est finis versus. Ouid. Multa miser timeo q: feci multa pterue. habere si lubet versiculum. Sunt contra patrem correpta profecto proteruus.

¶ I ꝛ o in compositis.

Pars sit componens: fini priori i vel o donat.
Sit breue: cunctipotens ꝛ Timotheus manifestant.
Quod si nomen semper manet i: producito semper.

Sacrificiū

¶ Habet hec regula partes duas: quaꝝ prior est. Dictiones cōposite siue latine siue grece terminātes in i primā partem compositionis: breuiant i: vt bifidus: trifidus: sesquipes: semiuir: vitisator: archigenes: antitheton: sacrifico: sacrificiū. Ennꝰ Sic nos ille suos dijs sacrificare puellos. Errauit ergo teste Nestore Arator dicēs Forma sacrificij perfecti prisca canistro. Tres panes offerre iubet. melius dixisset. Sacrifici forma p sacrificij. ¶ Posterior pars. Dictiones grece terminātes in o primam partē ꝯpositionis breuiant illud o: vt Dorothea/ Samothracia/ Timotheꝰ Cymothoe/ Leucothea/ Prototomi/ zelotipus ꝛc. omniꝰ sunt inuentu facillima. ¶ Dixi in regula. q̄ si non semper ꝛc. q: si ex declinatione tātū pueniret: pduceret vt tantidē/ tanticūq̃ quāticūq̃/ eidem/ cuiq̃/ quātilibet/ quātiuis. Juue. Quanticunq̃ domus constet. Manil. lib. ij. Omne quidē signū sub qualicūq̃ figura. Siqđs siqua producunt̄ q: vix apparet ꝯpositio. Siquidē variat̄. vide i ante q. Idem producitur in masculino. Scilicet ꝛ ilicet producuntur q: finiunt a scire ꝛ ire per remotionem syllabe. Tolluntur ꝛ alia nonnulla his versibus contenta.

Quot natum atq̃ dies recte variato. at ibidem
Et tibicen erit longum: cui iungis vbiq̃:
Protrabit Ausonius matricidam grauitate.
Lagopus gelopus atq̃ theophila produc.
Cum leucopetra. geometra iungitur apte.

Quod medius facit atq dies producito semper.

¶ A quot et dies fit quotidie et hinc quotidianus: et variari pot utrumq: sed quotidie apud solos neotericos repperi corripi. vt apud Man. in vita diui Georgij. video reliquos parum caute de hac dictione scripsisse: quia sepius primam corripit rarissime assumptione t litere producit: vt apud Catul. ad Malliu. Ne nimiu sim stultorum more molesti Sepe etia uno maxima celicolu. Coniugis in culpa flagrauit quottidiana. Noscens oiuoli plurima furta Jouis vbi notabis magis quam imitaberis pentametro versu sensum no perfici nec suspendi. Apud alios reperio prima correpta: secundam produci. Mar. lib. x. Leuis dropacc tu quotidiano. lib. xj. Quo tu quo liber ociose tendis Cultus sindone no quotidiana. Sido. lib. viij. Hoc pernix habitu meu memento. Orpheu visere q quotidiana Saxa et robora corneasq fibras. Mollit dulciloq canorus arte oes. phalcucij sunt. et orpheu per sinerisin est spondeus. Mar. li. iiij. Quotidiana refice nausea nimis. Scazon est. Juue. sa. v. Vel si qn datur custos affixus ibide. Sic tota vetustas: quare imitari nollem Juuencu dicente. Oblatusq ibide mox demonis horrida virtus. ibide. iubet cuctis ibide conuiuia poni. Hora. in arte. Tibice didicit prius extimuitq magistru. Sedu. lib. iij. Funereosq modos catu lachrymate gemebat. Tibicen: plagorq freques effuderat edes. mendose legitur tibicines: quod foret intolerabile. Cur aut magis producatur tibicen: quam tubice est hec ratio quia tubice fit a tuba vbi a in i seruata quantitate mutitur. at tibice fit a tibia. ideo tibijcen dicendu fuerat. iam verterut duas breues in vna longa: vt in bige trige quadrige auriga pro aurijga: ab auras agendo dictus. ¶ Ubiq q dicut variari afferat ex veteribus testimoniu: alioq nugas egerint. Ubicunq variatur. Claudia. in laudibus Stiliconis. occursant vbicunq velis Ouid. meta. viij. Seruor vbicunq est: vni mea gaudia seruo. Auso. metri grauitate producit matricida dices in monostichis Cesarum (q an Ausonij sint/ dubitat Baptista pius) Matricida nero proprij vim ptulit ensis. Sido. in. ij. panegyrico. Matricida pius sed ne sprcuisse dolore. pot corripi vt parricida in tragedijs Senece et profecto nimis licenter hec producutur: qm nulli veteres heroicorum aut elegiatorum scriptores ausi sint hec producere: quare no placet mihi licetia Aratoris dicetis parricida trahis.. Patricida vocabulu a veterioribus parum vsurpatu recte in hexametris et pentametris recipitur. Parricida rr geminat. Hora. lib. iij. car. ode. xxix. Telegoni iuga parricide. versus est Alcmanius dactylicus tetrameter: vbi rectius pes necessario est trocheus. Lagopus etc. suis locis declarabuntur. Meridies quasi medius dies producitur. sic verba meridio et meridior. ide factitadu in pridie et postridie. vide i an d in medijs Catul. ad Ipsitilla. Jube ad te venia meridiatu. phal. est. Mar. lib. iij. Inter tepetes post meridiem buxos. Sedet ambulat vt liber acribus curis. Scazotes sunt duo. sic meridianus/pomeridianus. reliqua corripiuntur: vt oimodus/multimodus. in Lucretio sepe lecta. Mar. lib. iij. No nautas puto vos sed argonautas. Retro in compositione variatur: vt extra ppositione: sic intro. Lucre. lib. iij. sic animas introduxerut sensibus auctas. Ouid. iij. met. Ipse retrouersus squalentia ptulit ora. Cotrouersia corripitur a Sido. lib. viij. Declamatio controuersiarum. phal. est. Mart. lib. xij. Offensus genitor trinoctiali Affecit domicenio clientem. phal. est.

Quotidie.

Quotidianus.

Ibidem.

Tibicen.

Ubicunq.

Matricida

Patricida

Meridies.

¶ Regula septima de preteritis dissyllabis.

Preteritiua tenent primam dissyllaba longam.

Tolle bibit scidit atq fidit tulit: ortaq do sto.

¶ Preterita dissyllaba producut priore: vt veni a philetico male correctu primu recte dici vbi de duobus tm loquimur in Syntaxi dictu est. Tolluntur sex bibi etc. sic steti dedi Addit Nestor linquo linqui: quod vult variari: sed male. etenim in Verg. no liquerat legitur sic Naq sua patria liquerat tellure sepulta. sed sic/ Naq sua patria antiqua cinis. ater habebat. testis est Seruius: cui recte astipulantur Lauren. Valla et Sulpitius. Valerius Flac. lib. iiij. Si te sceptra domu si te liquisse parente Seseris. mendose legitur reliquisse: vt paulo an. Digniores et fama meis iam parta venenis: pro dignior es iam fama meis est parta venenis. emi producitur per rl'az: et teste Volsco. et alijs doctissimus apud Oui. in epi. Didus: no emi ptm sed pns emo legitur. Quod tibi donaui pfide littus emo. et pfecto optimus sensus est bn inspicieti. Juui semp. producitur. Catul. per syncopa duriusculu iuerint metri gratia pro iuuerint dixit de coma Berenices: no ita me diui vera ge-

* Naso. Sepe bibi succos quamuis amaros.

Liqui.

Emi

Juui.

munt iuerint. Mar.lib.iij.vnguentū fateor bonū dedisti Conuiuis here: sed nihil scisti. veteres scicidi dixere teste Priscia. Rui corripit̃: q: habet vocalē añ vocalem.

Rui.

❡ Regula octaua de geminatis preteritis.

Corripiunt binas geminantia: ceu ceciderunt.

Tolle ceciderunt a cedo: a pedo pepedi.

** Naso. Discite sanari p quē didicistis amare.*
Contudi.

❡ Preterita geminantia principiū primā ⁊ scđam syllabas corripiunt: nisi positio impediat: vt tetigi: peperi: pepuli: tutudi. ❡ Dixi nisi impediat: ꝓpter spopōdi fefelli vbi prima tm̃ corripit̃ vt in duobus exceptis Cecidi a cedo pepedi a pedo. Juue. saty.iij. Ebrius ac petulans qui nullū forte cecidit Dat poenas. Hora. Nam displosa sonat q̃tum vesica pepedi. Compositū simplicis regulā imitatur. Ouid.v.tristi. Contudit ingeniū patientia longa malorū. Enniū imitari nō ausim (quia nemo hactenus imitatus est) dicentem Uiresq; valentes Contudit crudelis hyems.

❡ Regula nona de supino dissyllabo.

Cuncta supina tenent primam dissyllaba longam.

Preter nata sero cieo lino sto sino sisto

Do ruo cum queo eo reor. At staturus atum dat.

Citum. Situs. Staturus.

❡ Supina dissyllaba ꝓducunt priorem syllabā: vt visum lusum. Tollunt̃ satum a sero: citum: a cieo: litum a lino: statū a sto ⁊ sisto: situm a sino: datum a do: rutum a ruo: hinc dirutum ⁊c. in simplici ruitum rectius dicimus: quitū a queo: itum ab eo: sed ambitus satis est dictū: ratum a reor. Staturus ꝯtra ꝑmitiui naturā primā producit. Oui.v.met. Nec fruit̃ sopno vigilātibus excita curis. Sta.theb.iij. Atq; hic ingēti cāpaneus mauortis amore. Excitus ⁊ longā pridē indignātia pacē. Corda tumēs. hec a cieo sunt. Citū a cio ꝓducit̃. Sil.lib.iiij. Accitas ꝓpere castris in ꝓlio consul Raptabat turbas ꝑmusq; ruebat in hostē. Luca. Stratisq; excita iuuētus. Oui. in epi. canaces. Oblitus o dñe cede libellus erit. idē.ij.met. Hic situs est phaeton currus auriga paterni. Jdē.iiij.fasto. Hic status in celo multos permāsit in annos. a sto statum est. cōposita habēt itum: vt prestitū institū ⁊c. aliqñ tm̃ ꝓducta penul. habent atum. vt constatū: hinc ꝯstaturus ⁊c. sed ipsum etiā staturus cōtra primitiui naturā producitur: vt stator pro Joue apud Oui. qđ Prudē. corripit. Luca.lib.ij. Hic acies statura ducum: idem in.vj. Et statura redit. Papi.vij.the. Spes ne ob statura pelasgis. Ouid.j.fast. Musa q̃d a fastis nō stata sacra petis. Uale. Flac.lib.ij. Nostre stata dona salutis. Luc.li.ix. His ascripsit aquis quas stata tempora flatus. hec a sisto sunt. Uerg. Nos abijce rati ⁊c. Teren. in Ecyra. Nam cum ꝯpressa est nata formam in tenebris nosco non quita est. Ouid.meta.j. Sed itum est in viscera terre. de ambitus dictum est. Claudiā lib.j. in Rufinū. Clientes fallit: ⁊ ambitos a principe vendit honores. Fuo is. fui futū. vnde sum fui ⁊ futurus hꝫ: olim corripiebat priorē supini: qđ futurus oñdit. Hora. in arte. Utiliūq; sagax rerum ⁊ diuina futuri. sic ꝓfuturus: qđ nimis licenter ꝓduxit (nisi mendosus sit codex) Mantua. in ꝯsolatione sup morte Colle dicens. Profutura cupit nocitura: ignara futuri: sed ꝑfectura forte legendum est. Spuo sputū ꝓducit̃. Sedul. nimis licenter dixit lib.v. hec sputa dñm nostram lauare figuram: sed fortassis legendum est/ Sputa hec per dñm ⁊c.

** Profuturꝰ nimiū licenter a Mātuano ꝓducitur.*

❡ Regula decima.

Pre tum vocalem de vi reliquis dabo longam.

Expeditio. Impedito impeditas Dormito Uagito.

❡ Omne supinū nō dictū mutans ui syllabā in tum ꝓducit vocalē ante tum: vt expeditū petitū hinc noia expeditus a.um. Expeditio. Sido.li.viij.epi. Succingāt hedere expeditiores. phal. est. vt apđ eundē de laudibꝰ narbonis. Nā q̃s perfidis expeditionē. Aut victricia castra preteribit: sic impedio iui. itum. a quo tñ frequētatiuū impedito. video semel corripi apud Papi.ij.the. Hos obit atq; illos ferroq; micantia tela. Decutit impeditat nūero: seq; ipsa vicissim Arma premunt. sed forsitan impediūt scriptū reliquerat. Hora. Quādoq; bonus dormitat Homerus. Papi.iiij.syl. Cumq; tibi vagitat tertius infans. at vbi a in i mutat̃ fit ꝯtra primitiui naturā correptio vt clamatum clamito, sic esum esu esurio ⁊c. Petiturus Claudia, corripit: sed

In hoc nō puto eū imitādū esse: dicit aūt in.iii. de raptu Proserpine. Ipm etiam peti tura Ioue. sic Arator. Hinc hūana ꝓbant celuꝫ petituris oliue. Progredi\ lustrare nemus. Produc quoqꝫ solutū volutū: quāuis recte formētur: ꝛ potitū iratū qꝛ actiuuꝫ foret potio iui.itū.ꝛc. obliuiscor oblitū ꝓducitur licet nō recte formetur. Dicta nota bis Tonatio ꝛc. producunt a: quia ex antiquo supino in atum ꝛc. pe.to in preterito olim pectiui habuisse dicitur hinc penultima longa pectitum: quod nunc non inuenitur. habuit quoqꝫ (vt opinor) pectiui ꝛ hinc penultima breui pectitum. Colu.lib. xi. Uerum vbi iam puro discrimine pectita tellus. Male dixit Riga in Luca. Partitio quasdam scissuras schismate gignit. In ceteris presentis norma seruabitur nisi vocalis ante vocalem: aut positio: aut consonantis mutatio impediat qđ addo propter posui: retulit: renui: potui.

Petiturus

Pectitus

Regula vndecima de Uerborum crementis

A in crementis.

A Crescens produc. nisi cremento Dare primo.

Crementū verbi est vbi exceditur secunda persona singularis numeri presentis tēporis indicatiui modi actiue vocis: que si defuerit qualis foret ostenditur: vt amamus crescit: qꝛ excedit hāc personā amas: oscularis crescit: qꝛ si secūda persona actiui verbi foret: ipsa esset osculas. Crementum dictio inuentu perrara: quia incrementū vsitatius dicimus. Colu.lib.vi.ca.vii. Seminarium crementū capere nequeūt. Notatur hec vox a Beroaldo in margine. Uocalis in primo cremento est que erat secunde persone vltima reliqueꝫ in secundo cremento esse dicūtur. A igitur in omni cremento producitur vt amamus legebamus. Excipitur in primo cremento do das dare: cum prime coniugationis compositis: vt venundabam pessundabam.

*Quid sit crementū.

* Incrementuꝫ in frequētiori vsu est quā crementuꝫ

E in crementis.

Ni subit r produc e semper quum subit r do
Cum socio terne breue presens: protrahe reris.
Semper e corripitur pre ram rim ro beris adde.
In reliquis produc: quāuis steterūt Maro dicat.

E in vtroqꝫ cremento producitur: vt amemus amaremus docem⁹ legebam nisi r postponatur/nam tunc corripitur omne presens tertie declinationis: vt legor eris legeremus legere: cum socio.i.ptō iperfecto coniunctiui modi. Re ante re vel ris ꝓducitur: vt legeris. E ante ram rim ro. semper corripi\: vt legeram legerim legero: sic amauerā ꝛc. quieuerā. sed quierā ꝓducitur. qꝛ per syncopā est: vt defleram ꝛc. Beris vel bere corripi\: vt amaberis amabere. Ferā velim edā ero ꝛc. corripiunt primam syllabam qꝛ in regularib⁹ nō foret crementū. Cetera ꝓducun\: vt steterunt legerunt: qualia Uerg. ꝛ plures licenter corripuerunt: nos nō imitabimur nisi tam parce in tanto ope. Teren. in ꝓlogo eunuchi. postqꝫ ediles emerunt ꝛc. hic emerunt corripitur teste Diomede. Uergil.ii.geor. Miscueruntqꝫ herbas ꝛ non innoxia verba. Idē.iii.ene. Obstupui: steteruntqꝫ come ꝛ vox faucibus hesit. Idem in bucco. Matri longa decem tulerunt fastidia menses. Hora.episto.iiii. Dii tibi diuitias dederunt artemqꝫ fruendi. Sil.libro.viii. Terruerunt pauidos accensa ceraunia nautas. Sunt qui legant in ptō plusqꝫ perfecto steterant miscuerāt ꝛc. quibus cū Diomede refragantur mille exemplaria.

Emerunt
miscuerūt.
Steterunt
Tulerūt.
Dederunt
Terruerūt

I O ꝛ U in crementis.

I produc primo cremento: dummodo quarte
Est verbum. Debet semper producier iui:
Corripe preteritis imus vndiqꝫ. venimus edit.
In coniunctiuo rimus ritisqꝫ licenter.

Inuenies: nolite velito velimus & itis.

Et simus sitis produc. Erit breue non o.

¶ I in primo cremento verbi quarte coniugationis semp pducitur: vt audimus auditis audite audire &c. ibā ibo: scibā scibo: experibor: q antiquis placebāt. Audiūt corripit: q vocalis est ante vocalē. Item ptm in iui pducit vbiq i ante ui vt petiui petiueraz. ¶ Imus in omni preterito corripitur. vt venimus audimus: nisi in preterito coniunctiui: vbi Seruius & Diomedes volunt rimus. ritis ppetuum produci Nebrissensis etiam vult futurum pduci. Ego magis astipulor Georgio Valle placentino lib. xxxviij. cap. x vbi ait hec licenter pduci pter tot breues non in pterito solum sed etiaz in futuro si caute respexerimus: qui Seruius dicat Vergiliuz corripuisse egerim⁹: q aliter stare nō poterat versus. ait aūt Verg. vj enei. Nāq vt supremā falsa inter gaudia noctē egerimus nosti. Oui. iiij. de pōto. Hec vbi dixeritis seruet sua dona rogate. Enni⁹: Nō aurū posco nec mi preciū dederitis. Oui. vj. me. Hausi⁹ aque mihi nectar erit: vitāq fatebor. Accepisse simul vitā dederitis in vndis. Idē priapeis. Vtilis hec arā si dederitis erit. Et in. iiij. de pōto. Quuz gelidam tracē & opertū nubib⁹ hemō. Et maris ioniū transieritis aquas. Ibidem. Copia nec vobis vllo phibēte vidēdi. Cōsulis vt limē cōtigeritis erit Catullus ad Lesbiam dein quum milia multa fecerimus. phal. est. poteris similia nō frequentia sine affectatione producere. O in cremento producitur: vt amatote. V vero corripitur: vt voluimus cetera nota sunt.

Rimus et ritis in cōiunctiuo.

Egerim⁹.

¶ Regula duodecima de nominum crementis.

Crementū nominis: pronominis & participij est excessus obliq in syllaba vel syllabis supra noiatiuū eiusdē numeri: vt puer pueri. Qui quorū. In cremento autē pluralia a e & o producuntur: vt horum harum rerum. i & u corripiūtur: vt artibus artub⁹. De cremēto autem singulari licet Priscian⁹ Alexander Sulpitius & plures in declinationibus agunt malui hic eam rem tractare plene: & in declinationibus in glosulis nudo sermone sine testimonijs admonere pro tenellulo puerulorum captu. Prima declinatio in singulari non crescit: nisi pro ae dicatur ai: dequo satis dictum est: nec quarta nisi in datiuo vbi est vocalis ante vocalem: de quinta in vocali ante vocalē dictum est. Ergo a secunda auspicabimur.

* Prima declinatio in singlari an & qñ crescat.

¶ Crementum secunde declinationis.

Que sequitur primam tantum produxit iberi.

¶ In secunda declinatione vnicum pducit penultimam genitiui iber iberi & eius cōpositū celtiber celtiberi. nam de tydei orphei &c. de alius &c. dictum est vt de aulai &c. Marti. lib. vij. Ille meas gentes & celta rexit iberos. ibi diuisit cōpositum ne corriperet: vt Luca. in. iiij. Celte miscentes nomen iberis. Silli. lib. iij. Venere & celte sociari nomen. Iberis i. celtiberi: nomen. actūs est per synecdochen rectus a sociati. Martia. lib. j. Vir celtiberis non tacende gentibus. iambicus trimeter est. male ergo corripuit Petrarcha in primo aphrice. Celtiberūq animos quibus auxilia ribus arma &c. pro celtiberiorum cum Petrarcha errauit Guaguinus pluresque.

Iber. Celtiber.

* Petrarcha non recte dictionē celtiberum corripuit.

¶ Tertie crementum A. et. O.

Dic atis. Onis ab o fer. inis breue: protrahis enis.

On si vertis in o mensus sit qui fuit ante.

¶ A corripitur vt poema poematis. dilēma atis. argumentū qd aduersariū vtrinq capit lēma inscriptio. ¶ Ab o producūtur onis & enis: vt catonis. anio anienis: sed aniē quoq dr. ¶ Inis ab o corripit: vt virginis &c. ¶ Si greca in on amittāt n seruāt in obliquis quantitatē quaz habuerint: vt Agamēno onis. Brito onis: sic brito saxo onis. macedo onis. vāgio onis. que corripiunt. Iuue. xv. sat. Qua nec terribiles cimbri nec britones vnq. i. britāni. Marti. lib. x. producit dicens. q veteres brache-

Britones

butonis pauperie: & q̃.i.britanni: teste Calderino. Nestor putauit saxo onis: etiam pduci allegans Luca.in.j. Et bituri longis&qꝫ leues saxones in armis. in qua re errat Nestor. qz sine s legendū est Axones: sunt Gallie ppli accole axonis fluuij. teste Cesare in cōmētarijs vt declarat Sulpitius disertissimus Lucani interpres. Si do.in.iij. Fuderit & q̃cq̃ scotū & cū saxone pictū. hoc vltimū etiā ppli nomē est. Claudia.in.j.lib.ɔtra Eutropiū. Non longīnq̃ docēt domito q̄ saxone tethys mitior &c. idem in ɔsulatu honorij &c. Maduerūt saxone fuso. Orcades ppli sunt Alemanie fortissimi Luca. Vangiones bathauiqꝫ truces quos aere recuruo. Stridētes acuere tube. ppli nomē est. Cōtra pducit vecto onis: etiam ppli nomē: sed hec oīa recti⁹ in on desinūt quoꝝ quedā pducunt. Luc.li.iiij. Vectones&qꝫ leues pfugis&qꝫ a gēte vetusta gallorꝝ celte miscētes nomē iberis. pducit etiā picto vel picton pictonis ppli nomē.

Saxones
Axones.
Vecto.
Picton

¶ C

Dices halecis: nec spernes Melchisedechis.

¶ Baptista Mantuanus. pectore sacrificij melchisedechis erat. Martialis. Halecem: sed quam protinus illa voret.

¶ D

Dauid dauidis dices: bogudis bogud optat.

¶ Juuencus. Edidit hic Mariam Dauidis origine Joseph. Nebrissensis in declinationibus. Nostri dixere Dauidis primā cōtra alioꝝ morem corripi: tu producito.

¶ L

Masculeum dat alis: neutrum formatur ab alis.
Elis cum solis produc. reliquis breuiatis.

¶ Al alis mascu.ge. corripit penul. vt sal salis hoc nomen apud veteres etiā neutrū fuit & nihilominus candē corripuit. Verg.j.ene. Vela dabāt leti & spumas salis aere ruebant. Juue. Expēde hannibalē &c. sic ceteri. Enni⁹ tū pduxit dicens. Que ppter hannibal copias cōsiderāt. testis est apud Gel.lib.iiij. Valeri. pbus grāmaticus pstantissimus q̄ in hānibalis hasdrubalis &c. penultimā circūflexerit: teste Gel. Ceteꝝ Probus nūq̄ me habuerit riualē: neqꝫ eīn adeo sum antiquari⁹: vt q̄ videā displicuisse Maroni: & qui sequūtur oibus: id amplexandū putem: q̄uis apud Enni. centies reperiatur. Neutra pducūtur: vt capital capitalis apud Plau.in mech. sic Danielis Michaelis &c. & solis: reliqua corripiuntur: vt vigilis: consulis: saulis a saul apud Baptistam Mantuanum. Riga pduxit: quē paruifacio. Tanaquil ilis. teste Placenti.lib.xxxj.capite.xix. Heliol heliolis pprium viri teste Prisciano.

Hannibal
* Neutra in al exeūtia.
Heliol.

¶ N

On nimis incertum. en inis dat. cetera produc.

¶ En inis corripit: vt nois. Cetera pducūtur: vt pean anis. damen enis. seben enis viroꝝ ppria. delphin inis. &c. hymen tamē videt hymenis penultima correpta facere: qz scda syllaba corripit in hymene⁹: q̄ ab hymen deriuat: sed huius nominis hymen obliquos nōdum apud veteres reperi. ¶ De on nequeo dare certā regulā. Nam multa pducūtur plura corripiunt. Producunt q̄dem in obliquis hec & plura amydon/ancon/babylon/cytereon/caulon/caulophon/chromion/cydon/damon/daphnon/dolon/emathion/helicon/lacon/ladon/nasamon/platanon/prophirion/peteon/sampson/sinon/simon/sicyon/salemon/q̄ cum o in prima solomon sepissime notaui impressum. Triton trigon: hec preter simon notauit Nestor oim testimonia afferens: ad quem mitto his non contentum. Oui.vij.meta. Quod&qꝫ suam securus erat chromiena colonus. Chromion cum ch aspirato & i latino vrbs est in Cypro. ita dicit Nestor: licet aliqui libri creymona hāt: alij cremona. Hora. Pythias emūcto lucrata simone talentū. nam de simo & simon idē est iudiciū vti de agamēno et on. Testis mihi est in summa declinationum Antonius Mancinellus summus grammaticus. Juuencus. Ille simonis erat tectis quem lurida lepra. Virtute ipsius diffugerat. idem de Petro. Ales psequit cantu mentē&qꝫ simonis Circūstant tristem verbis presagia Christi. Idem semel corripuit dicēs presolidū simonem &c. sic Fortunatus. nollem hoc imitari. Solon producitur. Persius. erumnosi&qꝫ solones. apud

* Certa regula dari non pōt de noibus in on exeū tibus.
Solon.

¶ Es.

Es breuiat nisi cum locuples: mercesq; quiesq;.

Sic heres. Grecum iungo: quod prebuit etis.

*Greca in etis genitiuum mittentia.
Termes.

¶ Es breuiat penultimam genitiui: vt miles itis. interpres interpretis. ceres cereris deses idis. producuntur vero locuples pletis. merces cedis. quies quietis. sic inques inquietis. heres heredis. Et greca que habent in genitiuo etis. vt magnes etis tapes lebes chremes &c. Termes etiam pro vermiculo vt quidam volunt pro ramo olee notum est habere termitis vt miles itis. Omnia sunt clara. Aes aeris: praes praedis diphthongo producuntur.

¶ Is.

Is breuiat. Tolle glis gliris. Quodq; dat itis:

Et sophis Chrenis Nesis: grecum quod in n fit.

*Glis glitis & glissis gti rari inuentu.
Dis ditis
Psophis

¶ In is corripiunt penul gti: vt lapidis isidis cineris: sed producitur glis gliris. glitis et glissis credo non inueniri licet cum Alexandro ca ponent non probent Nestor Sulpitius Mancinellus. producunt que habent itis: vt dis ditis sic samnis, quiris lis. Verg. patet atri ianua ditis. Ouid. teste Nebrisiensi corripuit dicens. Et pulsata nigri ianua ceca ditis: sed mendosum puto pro iouis: quia nigri aut stygij vel profundi Jouis: pro plutonis frequens est. tu igitur tamen producito. Produc etiam psophis idis. cum p ante s. nomen vrbis a Psophide erycis Sicani filia. Ouidius. v. meta. Vsq; sub orchomenon psophidaq; cillenenq;. Papinianus. iiij. theba. Aephitios idem ardor agros psophidaq; celsam vastat. est et pluriu vrbium nomen. ¶ Crenis idis. nymphe nomen: producit teste Prisciano lib. vij. Protrahe delphis inis. salamis inis. trachis inis &c. que per n etiam finiuntur. Adde longis nesis idis. apud Papinium.

Crenis
Nesis

¶ Os.

Protrahit os. tria corripuit bos compos & impos.

¶ Os in obliquis penultimam producit: vt rhinoceros tis. custos dis. flos ris. minos minois: tros trois: herois ab heros. cetera patent.

¶ Us.

Us breuiat: tollas pre: dis: ris: tis: quod habebit

U. preter pecudis ligurisq;: intercutis addo.

At melius melioris habet. conformia iunge

Incus

¶ Us penul. gti corripit: vt corporis velleris tripodis oedipodis: in nominatiuo tripus non tripos dr. Producunt que habent utis udis aut uris: vt virtutis: subscudis: iuris: sic in cudis contra ineptulos. Hora. Et male tornatos incudi reddere versus. Corripiuntur pecudis liguris a ligus & intercus intercutis. Comparatiua producunt: vt melioris &c.

¶ Bs. Ps. Ms.

Consona cum preit s. patrij penultima curta est.

Hinc cyclops seps gryps conops cercops remoueto

Atq; europs hydrops: fuge cyclopis atq; dolopis.

Lelaps.
Gryps
Grypus

¶ Nomen in s. precedente consonante: vt bs ps ms. penultimam genitiui corripit: vt lelaps pis. nomen canis &c. Produc tamen plebs plebis: quia diphthongus est. Seps sepis. Gryps quod in obliquis aspirationem suscipit gryphis. testis mihi est Nebrisensis. Verg. in buc. Jungetur iam gryphes equis. animalia sunt equis infesta. dicitur quoq; grypus pi. Est etiam grypus nasus aduncus: & aenigma siue insolubile. ¶ Cyclops producit tamen contra Sulpitium. Hora. in arte. Antiphatem scyllamq; & cum cycla

pe charibdin. dr a cyclos rotũdus ⁊ ops.i.oculus. ¶ Conops.i.culex:hinc conopeũ.
.i.velũ ad arcẽdos culices extẽdi sup lectũ solutũ. Iuuc.saty.vj.vt,testudineo tibi lẽ=
tule conopeo. Cercops opis ppl's:a Ioue in simias ṽsus. Ouid.xiiii.meta. Quippe
deum genitor fraudẽ ⁊ periuria quõdã Cercopũ exosus gẽtisq admissa dolose. In
deforme viros aial mutauit vt ĩdẽ Dissimiles hoi possent sil'esq videri. Europs
Sicyonior rex addit hic a Nebrissensi. ¶ Hydrops aqua intercus. hydropic⁹ qui
hydropẽ patit. Hora. Si non vis sanus cures hydropicus ⁊ ni. Male dixit Macer
Hydropicis sic humores desiccat aquosos. male quoq Riga in Luca. Hydropicũ
curat iesus ⁊ ne primo recumbas. Caput capitis satis patet: ideo ad x pergo.

Cyclops
Conops
Conopeum
Cercops
* Macer. nõ recte dictione hydropicus ẽ vsus.

¶ X

Pre gis vocalem breuio. producito lex: grex.
Ex icis abbreuiat. vibex nisi. cetera produc.
Preter abax similax atrax cum dropace candax
Fax et atax pharnaxq storaxq panaxq colaxq
Pix et onix illix histrix cum mastiche varix
Coxendix et erix fornixq calixq cilixq.
Dic filicem salicem laricem natricemq niuemq.
Capadocem breuibus cum precoce subijciamus.
Dux trux nux crux atq volux. Uariabo Syphacem
Et bebricem: raro nomen producimus istud.

¶ Uocalis ante g corripit vt remex remigis: grex gregis: phryx phrygis. Sed pro=
ducũtur lex legis: rex regis: sic illex prorex: quib⁹ addes frux frugis: sz ntũs est raris=
simus. Corripe item icis ab ex: vt vertex ṽticis. vnũ pducit viber vibicis: qd in ntõ
per e scribi testat Priscia. aliq tñ vibix dici voluerũt: vti lodix nõ lodex dici pbaui=
mus. Persius. Si puteal multa cautus vibice flagellas. Cetera pducunt in obliqs
vt myrmex ecis. alex ecis. pax pacis. arctophilas acis pistrix icis. tam pro muliere
pinsente q̃ p pisce ⁊ sydere. Festus in arato. Cedit apex summa qua lux pistrice
coruscat. Cic. in arato. Semiferam subter caudã pistricis adhesit. qui dicunt corripi
authoritate vt opinor carent. hoc etiam pistrix dicit. Germanicus in arato. namq
aries supra pistrin piscesq feruntur. sic etiam Festus. Pistris etiam nauis est apud
Uerg. Pernix.i. velox a pernitor. Uerg. Pedibus celerẽ pernicibus alis. Plurimi di
cũt: etiã Seruius si recte memini: pnix aliqñ significare pnitiosum ac nociuũ pneco
et tũc aiunt penultimã in obliquis corripi: id puto esse falsum donec ex vetere poe=
ta pbetur correptio: nec vsq̃ inueni pro pernitioso nisi metaphoricos forte. nam qui
crudeliter aliqd agere cupit: id pniciter aggredi solet. Pernicies a pernix nõ est sed
a nex aut perneco. Phenix icis. pducit: variari credere si testimoniũ e veteribus ci=
tarent. Resex ecis. oı̃ınor corripi. vt reseco. vnde deriuatur nũc declarem⁹ per ordi=
nem correpta. ¶ Abax acis. qd patet p id qd est ab illo abacus. Persi. Nec q abaco
numeros ⁊ secto in puluere metos scit risisse vafer. Iuuc. Ornamẽtum abaci necnõ
et paruulus infra est mensura numerorum. Ouid. iiij. met. Et crocon in paruos ver=
sum cum similace flores. hic quintus pes est pceleumatic⁹ teste Nestore. Alij legũt
similace vt sit similax dissyllabum: qr vbi pceleumaticus est: locus est synerefi teste
Seruio: que hic nulla esse potest. Est nomen arboris albuz florẽ pferentis. ¶ Atrax
acis fluuius Aetolie ⁊ Macedonie vrbs. Catullus. Smyrna cauas atracis penitus
mittetur ad vndas: hinc atracius a.um. ⁊ atracis idis. pro hippodamia. ¶ Dropax
vnguenti genus. Seren⁹. Necnõ apposito curant dropace mẽbra. sic Martialis ⁊c.
¶ Candax insula Creta: que vulgo candida dr penultima gti corripit teste Nestore
Candax etiã siue candacis fuit ethiopũ regina. Iuuc. Cãdacis ethiopũ dicãt arca=
na. Ouid.j. meta. Tu face nescio quos esto cõtẽtus amores Irritare tua nec laudes

* Frux ntũs rar⁹ inuẽtu: quo tñ Ausoni. vsus est.
Uibex.
Pistrix.
Pernix
Pernicies
Abax.
Similax
Atrax.
Dropax
Candax.
Fax.

asserere nr̃as. Atax q̄dā aspirāt teste Calep. athax est fluui⁹ prope Narbonē. Sidonius lib. ix. Atacē tonare cum suis olorib⁹. Iāb. tri. p̄mus pes est anapest⁹. hic atacinus. Hora. i. ser. Hoc erat experto frustra Uarrone atacino. Pharnax viri ꝓprium. Luca. lib. ij. Tygranēq3 meū nec pharnacis arma relinquas Ammoneo. ❡ Panax acis herba cuius succus opopanax dr̃. Colu. li. xij. ca. iij. Panax vtroq3 tp̄e leui ⁊ subacta terra rarissime diserit. Idem lib. xi. Nūc medica panaces lachryma succoq3 salubri Glaucea ⁊ ꝓfugos victura papauera somnos Spgite ⁊c. hic panaces plr̃e est hinc panacea herba. Luc. lib. ix. Et panaces potēs ⁊ thessalla cētaurea. Storax per o aut styrax per y grecū gen⁹ aromatis ⁊ arbor ip̄a vn̄ fluit. Uer. in ciri. Nō styrace iō flagrātes picta capillos. Serenus. Aut styracā tornes aut duri vulturis alā. ❡ Colax parasiti nomē testat̄ Sulpit. in obliq̄s corripui. sic silax ⁊ forte plura. At thorax ⁊ chorax ꝓducūt̄ ɔtra quosdā. Pix notū est. ❡ Onyx. i. vnguis ⁊ lapill⁹ p̄cios⁹. in obliq̄s sumit aspirationē. hinc Sardonyx etiā lapilli nomē vtrūq3 cū y greco testimonia patēt in gn̄ibus. Adā vnū Marbode⁹ i lapidario. Sardonychē faciūt duo noīa sard⁹ onyx q3. sic legit Nebris. Nestor aūt sic sard⁹ ⁊ onyx. vbi dicit Marbodeū errasse in p̄ma syllaba. sic Alexāder nequā errat dicēs. Ungula dat nobis q̄d ⁊ Onycha signat ⁊ onyx Onycha ae. vt lāpada ae. a lāpas. hos aūt errare oñdit Properti⁹ dicēs Et crocino narres murrhe⁹ vngat Onyx histrix herenace⁹. Calphurni⁹. venit ⁊ hirsuta spinosior histrice barba. Illix. i. fraudulētus ab illicio: sic elix icis. ab elicio sulcus aquarius p̄ quē aqua e liris. ducit̄ testis vtriusq3 est Nestor. ❡ Mastix i obliq̄s sumit aspirationē: vt Mastichis femineū est cōtra Alexādrū: a etiā male dr̃ in obliq̄s ꝓduci. Seren⁹. Mastichis addētur iā fracte milia farra. Idē. Rugaz sulcos lentisci mastiche tendētes. est rhēsina lētisci arboris. Mastix gos. est flagellū. mastigia. i. verbero. ❡ Uarix vena plus equo intumescēs. sūt q̄ dicāt ntm̄ singl'are etiā esse varicis. Hor. Uarice succiso ⁊c. hinc varic⁹ a. um. i. ampliore passu gradiēs. Oui. li. iij. de arte. Illa velut cōiunx vmbri rubicūda mariti. Ambulat ingētes varica fertq3 grad⁹. hic varico cas. ⁊ deponēt al'r varicor aris. ⁊ diuaricor p̄uaricorq3. Celsus lib. ij. At varicotus ⁊c. Nebris. male putat varix p̄mā corripe. Uaricosus ɔtra p̄mitiui naturā p̄mā corripit. ❡ Coxēdix icis. i. coxa. Seren⁹. Clausa acies iter gemie coxēdicis vmbras. Eryx cū y greco viri: vrbis: mōtisq3 nomē Uerg. i. eñ. Siue erycis fines regēq3 optatis acestē. Fornix. Hora. In fornicē stantē ⁊c. Calix notum est. ❡ Cilix ppl'i nomē: femineū cilissa est: regio ip̄a cilicia. Iuue. sic pugnas cilicis laudabat ⁊ ictus: est q̄z ꝓpriū viri. Filix herba. Uer. ij. ge. Et filicē i curuis inuisaz pascit aratris. diminuti. est filicula. Salix idem. Et fugit a salices ⁊c. Larix arbor. Nebrissen. in. ix. desinere aut q̄dā volūt ēt p̄ e larex dici. Ego p̄ i larix i Uictruuio ⁊ alijs sp̄ legi. hic larin⁹ a. um. ⁊ larinū castelli nomē apd̄ Uictruuiū. Luc. li. ix. Et larices fumoq3 grauē sp̄ētib⁹ vrūt ❡ Natrix ꝓ serpēte: nā ꝓ femina nādi perita notū est ꝓduci. vt Lucil. li. y. Si natibus natricē impssit crassaz ⁊ capitatā. ❡ Nix notū est: Capadox q̄spiā in capadocia nat⁹. Persi. Capadocas rigida pingues pauice catasta. sic Cappadoc⁹ cappadocia. ❡ Precox ocis. vide p̄mā regulā diphthongor: male quidā. Quum reserata fui p̄cocis ianua lethi. Uolux addit Pris. in accētib⁹. ❡ Syphax cum y greco ꝓpriū viri variat̄. Prop. lib. iij. Hānibalis spolia ⁊ victi monumēta syphacis. Claud. de bello gildonico. Cōpulim⁹ durū syphacē fractūq3 Metello traxim⁹ immanē Marij sub vincla iugurthā. Ceteri āt ꝓducūt. ❡ Bebryx cū y greco ppl's in Bebrycia nat⁹ vñ Bebryci⁹ a. um. variat̄. Sil. li. iij. Possessus baccho seu Baebrycis in aula. Ceteri quātum notare potui corripiūt. Uale. Flac. li. ij. Procul effera virtus. Bebrycis ⁊ scyntici ꝓcul in clemētia sacri: sic est in libris Ualerij quos ego vidi. Narix icis. corripit̄ vide a añ r. Et tm̄ dulcissime p̄ceptor Neui de gn̄alibus quātitatum regulis tuo nomini dicatis nūc Iesu fauēte speciales quātitatū rl'as diligēter enucleabimus.

❡ Finis libri secundi.

❡ Joannis Despauterij in tertium librum prefacio ad virū doctum ⁊ longe lateq3 famatum Jodocum Badium Ascensium.

Accessimus tandē Badi amicissime ⁊ oīm literatorū patrone humanissime ad tertiū artis versificatorie nostre librum: quem immēsi laboris pelagus iustissimo dixerim: quatinus adeo difficilis est primarium et mediarum syllabarum quantitatis traditio. vt Georgius Ualla Placentinus homo vtriusq3 lingue doctissimus: rei difficultate perterritus: quum cetera huius artis sacramenta prudē-

Margin: Atax. Pharnax. Storax. Strax. Colax. Onyx. Sardonix. Histrix. Illix. Elix. Mastix. Uarix. Uaricus. Corendix. Erix. Fornix. Cilix. Filix. Salix. Larix. Natrix. Capodox. Precox. Uolux. Syphax. Bebrix. Narix.

tissime tractasset: de primis medijsq syllabis omnino silendū putaret siquidē tanta est syllabarū varietas: vt nec regulis nec exceptiōibus satis explicari queat. ideo optimum est ad poetas confugiū. Sed hoc idēm semp: scz ad poetas confugere: tam est difficile: vt plus tpis sit impendendum queritādis quantitatib9: q̄s componendis poematis. Quocirca operepreciū putaui: diligēter plectis poetarū monumentis que inuenissem regulis ɔtraria p exceptiōes ordine alphabetario digerere: tametsi nō dubitauerim adhuc deesse nōnulla: qr nō oia possumus oēs. hoc certe nemo inficiabitur Laudabile esse aliquo pdire tenus: si nō datur vltra. Inueni quedā apud grāmaticos adhuc mihi ignota: que sine testimonijs apposui relinquens ea studiosis discutiēda. Clamitabūt dure ceruicis hoies pluraq3 a me excepta debere gemino ɔsonāte scribi. at ego ɔsonāte simplici ea vbiq3 repperi: nec q̄ in orthographia cōtrarium doceret inueni. vt Sabus Caduceator Lagon Samura Mamercus Danubius ⁊ alia plurima a paucis ante me excepta. Sed q̄d facient in breuibus q̄ plurima primus aiaduerti: multa certe blaterāt indocti hoies: quo peruersam opinionem suam tutētur. Contra hos oēs defensorem te paro: si tu id permittis doctissime Badi: hunc librum qualencūq3 tuo nomini consecrans. Carmen hic vt in reliquis: non ɔposui qr tanta est dictionum syluat am aspera sepe herba: vt exametros modos penitus aspernētur: ⁊ non posset carmen ɔfici nisi ⁊ longissimū ⁊ durissimū: qr plurima collegi scitu necessaria ante me a nullo aiaduersa: Quis cuncti fuerūt longe me doctiores: qui hec vt minutula preterierūt. siquidē aqla nō capit muscas: sed has muscas siue nugas video multos errores peperisse ideo eas preterire indignū iudicaui. Nunc ne prefatio modum excedat: rem ipsam aggredior: aspiret audacibus ceptis deus noster mitissimus Jesus Christus. Uale dulcissime Badi. Ex Bergis apud diuum Guinnocū. iij. Iduum Januarium. Anno. dñi. M.cccc.xj.

A ante consonanteis in primis syllabis. Et primo.

Ante B.

A Ante b corripitur: vt faber: strabo: sabinus. Iune. Sedisti qua nemo faber ⁊c. Ineptus est v̄sus faber in angario ⁊c. Hora. saty. iij. lib. j. Si quod sit vitiū nō fastidire. Strabonē appellat petum pater: hoc est contra Alexandrū Sulpitiū ⁊c. qr aūt quidā Strabo pprium produci aiunt: friuolū est: nisi ex veteribus testimoniū afferant. Nam eadem est quantitas proprij ⁊ appellatiui nisi contrariū ex veteribus doceat vt regulus clemens Sabinus ⁊c. in qua re multum hallucinātur. Petrarcha in lib. ij. epist. ad Joannem Columnam. Ut brutum fontemq3 simul collisit aruntem. Obtulit vt decios gladijs hostilibus vltro Sabinū cheriamq3 suo: rigidumq3 Cherenē Marcellūq3 dolis: regulum vigilando peremit. Eripuitq3 animā mixtam cum sanguine Sylle. Decerpsit marium ferro bebiumq3 cruentis Unguibus. Maiore licentia vsus est in tot versiculis q̄s in tota ene. Verg. qr persuaserat sibi Petrarcha priorū quātitates esse communes. Nota vbiq3 geminata. vt sabbatum. Sedul. lib. j. Sabbata propter Condita sunt hominem: sed non homo sabbata pper. sic Iune. et Persius. vt recutitaq3 sabbata palles. Petrus Riga male dicit in Lucā. Ante diē sabbati dum licet illud agi. ¶ Notabimus preterea que ex secundo libro noscūtur: stabam flabam. corripiuntur tamen stabilis stabulor aris. ⁊ stabulum. At producitur a fabar fabilis effabilis. a nabam nabilis ⁊c.

A ante B. Strabo. ✱ Sulpi, nō recte dixit strabo primā producere. Sabinus. Sabbatū

¶ Exceptio. Abel hebreū nomē viri propriū a xp̄ianis variat

¶ Crabro non scabro: vt in sacris corrupte legitur: teste Nebrissensi. qui cum Sulpitio opinatur produci: quia correptionem non inuenit.
¶ Fabula. Hora. Fabula nullius veneris: sic fabella: qr nusq̄ video corripi. at fabullus fabulla ppria in Martiale cum gemino ll corripiunt. ¶ Fabrateria oppidū campanie: a quo fabraternus. nonnulli hic excipiunt: qr scribi putant cum r in pma frabateria. Iuue. saty. Optima sore aut fabraterie domus aut frusinone paratur.
¶ Flabrum: qr a flabam: sed hinc flabellū variat. Propertius in scdo. Et modo pauonis caude flabella superbe. Oui. in iij. amorum. Quod faciūt nostra mota flabella manu. Idem in j. de arte. Profuit ⁊ tenui ventos mouisse flabello.

Crabro. ✱ Uergil. Aut asper crabro paribus miscuit armis. Fabulla. Fabella. Fabrateria. Flabrum. Flabellū.

Labor. Labo as.

¶ Labor ris. verbū tertie. vnde collabor allabor. vt ibi Labitur exiguo q̄d partum est tpe longo. Labor nomē corripitur. Uer. Labor oia vincit Improbus ⁊ duris vrgens in rebus egestas. Corripitur labo as. Claudi. victoria Stilliconis contra Alaricum Romanū reparate decus molēq; labantis. Imperii fulsite humeris. sic ceteri quos videre licuit: preter Lucre. lib. vi. dicentē. Atq; vel in primis quū labat funere funus. ⁊ Iuuēcū. Respōdit dn̄s labat q; pectore vestro instabilis fidei nutās per lubrica gressus. Et spūs ipse viget: sed corpus, debile labat. Labefacio corripitur q; a labo as: fit non a labor nec a labes is. quod pducit. Uerg. ij. ene. Hinc mihi prima mali labes ⁊c. Labicū oppidi nomē variatur. hinc labicus a. um. ⁊ labicanus a. um. Uerg. vij. ene. Et picti scuta labici. Syl. lib. xij. Cāpos ingressus ⁊ arua labici. Mar. lib. i. epig. Labicana leui cespite velat humus. Labicus ppriū viri ⁊ labica ppriū mulieris eandem seruant quantitatem. Laban a christianis variatur.

Labes
Labicus
Nabis

¶ Nabis viri proprium apud Silium lib. xv.

¶ Pabulum ⁊ verbum pabulor. Uerg. i. enei. Papula gustassent Troie ⁊c.

Sabus
Sabini
Sabura
Saburra.

¶ Sabus sancti filius. vnde sabini dicti sunt prima ꝯtra primitiui naturā correpta Sctūs dei nomē est. Sil. lib. viij. Pars scīm voce canebāt Authorē genitis pars laudes ore ferebāt Sabe tuas qui de patrio cognomine primus Dixisti pplos magna ditiōe sabinos. ¶ Sabbati⁹. Idem in codē. Quiq; tuos flauina focos. Sabatia q̄q; stagna tenēt. ¶ Sabatia stagna ppe Romā sunt: vt Strabo meminit. ¶ Sabura viri ppriū. idem lib. xv. Stridētē sabura cornu excepit., Et Luca. li. iiij. Ut sibi cōmissi simulator sabura belli: at appellatiuum. Saburra pro grandiore arena geminato rr corripitur ꝯtra Prisci. Uerg. iiij. geor. Ut cymbe instabiles fluctu lactante saburram Tollūt. ¶ Scabidus teste Alexādro. A scaber scabies scabiosus corripiūtur. ¶ Trabaca oppidi ppriū teste Nebrissensi: q; correptionē non inuenit. Iuue. sat. x. Tales aspice rugas Quales vmbriferos vbi pandit tabraca saltus. In velut a scalpi tam mater simia bucca. ¶ Trabigilus, ppriū viri apud Claudia libr. ij. in Eutropium ¶ Tabes tabum tabeo ⁊c. Uerg. iij. enei. Et, terram tabo maculant.

Scabidus
Trabaca.
Trabigil⁹
Tabes
* Lucre. Imbribus vt tabe mēbror arbusta vacillēt
Tabum
A ante c
Acidia
Acipenser
Acanthis.
academia

Ante C corripitur. Baptista Mātua. Sic hoīm falso deludit acidia vultu. Rectius acedia diceret. q; x ita plerūq; in e lōgum vertit: male dr̄ gemino cc accidia: ⁊ est pigritia tediū anxietas: hinc acediare est anxiū esse: sic acipenser piscis non accipēser. dicit quoq; aquipēser. Mar. Ad palatinas acipēsera mittite mensas. Acanthis idis. auicula que alio noie carduelis dicit. Acāthus cum th aspirato in tertia syllaba. i. supina Uerg. iij. geor. Littoraq; halcyonem resonant ⁊ acanthida dumi: hec est vera lectio male omittit ⁊ coniūctio: que res Sulpitiū decepit qui credidit pduci. Uerg. in buc. Et molli circū est ansas amplexus acantho. ¶ Academia semp corripit: sed penul. variat. ita malo cum Becichemo dicere q̄ꝫ dicere cum Sulpitio treis variari. Hora. epist. vlti. Atq; inter syluas academi querere verum. Claudi. In latium spretis academia migrat athenis. Sido. in epitha. polemij. Obuiet et q̄ꝫ totis academia sectis. Et. i. panegeri. quicq̄d nil verum statuens academia duplex psonat. Cice. apud Pli. lib. xxxiij. nat. hyst. Inq; academia vmbrifera viridiq; lycio. Laurea Ciceronis libertus. Academie celebratam noie villam. non sequar eum qui dixit Marcus academie ⁊c. q̄ꝫ is Callimachus inter Neotericos doctissimus: teste Badio in Ouidio videtur pduci achestius: sed alij echastius: alij onchestus habent.

Pacorus.
Pachyn⁹.

¶ Exceptio. Producunt prio habētia b ant prañ a: vt brachiū paco, placo. hinc deme baculus paciscor placeo placentia ac. oppidi nomen. vnde Placentinus: pacorus pachynus spacium. Mar. li. ix. Sis q̄d in arsacia pacorus de liberet aula. Sine aspiratione scribitur. fuit Parthor rex. Oui. v. met. Dextra sꝫ Ausonio manus est adiecta peloro Leua pachine tibi lilybeo crura premūtur. sic ceteri quos vidi preter Priscianum in pihegesi ꝯtra oim morem corripientē scdam syllabam. Procurrens pachyno longe claustrisq; pelori. Oui. primam pduxit adiectiōe c litere teste Nesto. dicens. E quibus imbriferos versa est pacchynus ad austros. ¶ Brachiū pducit ab oibus: ideo nō dubito q̄n apud Germanicū in Arato. sit mendum. Se velle arctophylax brachior munera cecus. Brachys. i. breuis corripitur. ¶ Acer, adiectiuū. Oui. ij. de ponto. Acer ⁊ ad palme per se cursurus honores Si tñ horteris fortius ibit equus. Substantiuum arboris nomē est: ⁊ corripitur. Idem. F.

Acer.

meta. Et platan⁹ genialis acerq; colorib⁹ impar. hic acerrius. Acis idis. viri & fluuij
nomē in Sicilia. Oui. iiij. fast. Preterit & ripas herbifer aci tuas. Idē. xiij. meta. vbi
hui⁹ fabulam eloquit. Acis erat fauno nympharū. Simethide cretus. hoc Claudia
nus noue corripuit dicens in. iij. de raptu Proserpine. Lucus erat ppe flumen acim
qđ cādida pfert Sepe mari pulchroq; secat galathea natatu. vulgo atim legit mē-
dose. ¶ Acoris idis. sacerdotis curantis funera nomē: vt dicit Calderinus in illud
Marti. lib. iij. in vetustissimā dicētis. q si cadauer exigis tunc scalpi Sternat acori-
de triclino lectus. Scazōtes sunt duo vbi a pducit in acoride: sed videt mihi poti⁹
oro acoride: vt sit ntūs: nō acoris sed coris idis. qcqđ dicat Calderin⁹: q: sensus cū
latinitate sic pfectior est. Acar ppriū viri in Prudentij psycomachia. Aculeus apđ
capellā. ¶ Cacus viri ppriū variat. Propti⁹ lib. iiij. Incola cacus erat metuēdo ra-
ptor ab antro. Ouid. j. Fast. Cacus auētine timor atq; infamia sylue. Idem. ix. meta.
His cacus horrendū tyberino gurgite mōstrū. ¶ Cacabo as. pdicū est quum vocē
edūt author de philomela. Cacabat hinc pdix: hinc glacitat improbus anser. ¶ Ca
cabus. i. olla. Papi. iiij. syluarū. Alborum calicū atq; cacaborū. phal. est. Cacula apud
Plautū. Dacus populi nomē: cui⁹ regio Dacia noīatur: vñ dacicus ca. cum. Martia.
lib. vj. Grande iugū domita dacus ceruice recepit. Papi. the. j. Et cōiurato deiectos
vertice dacos. Petrar. male dixit epl'a vltima libr. iij. Et dacus & rutilo pperus cri-
ne sueuus. At corripitur Daca ae. p oriētis pplo supra bactrianos. Sil. li. xiij. Cur-
su signa tulit cui peruia bactra daceq;. Uerg. lib. viij. ene. indomitiq; dace. ¶ Facun
dia. Ouid. xiij. meta. Mota manus procerū est: & quid facundia possit. Tunc patuit
fortisq; viri tulit arma disertus. Flaccila vt flaccus positu extenditur.
¶ Gracculus cui⁹ primitiuum est gracus. i. monedula: nō garrulus. Rufus in ara.
Agmine cū denso circūuolitare videtur. Graculus & tenui cū strident gutture corui
Aliq aspirāt gracculus gemino cc. Glacilla. ¶ Glacito vide a añ c. Cacabo. Glaci-
nia teste Bebelio. ¶ Hiacynthus tetrasyllabum est: & a corripit. ¶ Machina. Luca.
lib. j. Totaq; discors Machina diuulsit turbabit federa mundi. male dicit hymno-
graphus. Totius mūdi machinā gubernat. sap. est. ¶ Macezer viri ppriū. Clau
dia. de bello Gildonico. Macezer fugiēs qui dira piacula fratris. Spesq; suas vitā
q; tuo cōmisit asylo. ¶ Macero as. passiuū est maceror. doctissimi semper pducunt
Lucre. lib. iij. Macerat inuidia ante oculos illū esse potentē Illū aspectari claro qui
incedit honore. Horati. j. car. Ode. xiij. q lentis penitus macerer ignibus. asclep. est
germanicus in Arato. maceror hoc vnū & doleo tibi deesse terēti. Ouid. episto. acōtij
Maceror interdū q sunt tibi causa doloris. qđ indocte legit interdū maceror: q res
decepit Priscia. siue Fāniū in pihegesi dicentē. Frāgit hircino macerat⁹ sanguine
tiñ. hoc nolim imitari: nec pl'a alia in eodē ope. Errauit silr Macer & plures. ¶ Ma
ceries pducit: teste Sulpitio. A corripiunt ppetuū macies & macer etiam propriū.
Uerg. Heuheu q pingui macer est mihi taurus in aruo. Oui. ij. de pō. Ecqđ ab im-
presse cognoscis imagine cere. Nec tibi nasoni scribere vba Macer. Cato. q si magc
nosse laboras Herbarum vires macer tibi carmine dicet. Nec cum indoctis omittas
pronomē id qđam male pduxit. Machari⁹ apđ Sido. Naca teste Aldo. ¶ Racipa
lis viri ppriū. Luc. lib. v. Deiotarū & gelide dñm racipalis ore collaudāt. ¶ Thra
cia & thrace es: & thraca e. hinc thraci⁹ a. um. Sene. in Hecu. Fortis armentis lapi-
dosa thrace. sap. est. Trachin & trachis oppidū. hinc trachini⁹ a. um. Luca. libro. vj.
Flebile pieridū trachin pcūq; nefandum. ¶ Uacien⁹ viri ppriū. Marti. Docti pria
narbo vacieni. phal. est. Uacia teste Nebrissen. cui in exteriorē partē crura flectūtur
¶ Uacillo variatur correptio est acceptabilior. Lucre. lib. iij. Tū quasi vacillās pri
mum cōsurgit & oē paulatim redit in sensus. Ibidem. Prepediunt Crura vacillan-
ti tardescit lingua madet mens. Uacciniū positu extenditur vt vacca: authore Ne
store. Uerg. Alba ligusta cadūt vaccinia nigra leguntur. ¶ Zacharias primam re
ctissime producit correptis secunda & tertia. vide vocalem ante vocalem.

QAnte d corripit: vt quadro dras: quadra quadriuium
contra Sulpitiū. Marcus Manilius libro. ij. Sed si quis contentus erit
numerasse quadrata. ibidem. Qui cōstruit orbē. Ter triginta quadrum
partes per sydera regnat. Padus facile erit testimoniū: vt Madeo Oui-
dius. xv. meta. Emathijq; iterū madefient cede Philippi. mendose le-

Acis.
Acoris.
Brachea.
Nebrisse.
his addit.
Achar.
Cacus.
Cacabo.
Cacabus.
Cacus.
Dacus.
Daca.
Facundia.
Facūdus
gracculus
Gracilla.
Glacio.
Hiacyn-
thus.
Machina.
Macezer.
* Maceries.
Macer.
Racipalis
Thrace.
Trachin.
Uacienus.
Uacia.
Uacillo.
Uacciniū.
zacharias
A ante d.
Quadro.
Madeo.

gitur madescēt. vt apud Luca. lib. vj. madēt pro manēt a mano manas. Inspicit et gladios q̄ toto sanguine madent: q̄ nitcant legito manēt cōiunctiui modi. Iuue. saty. j.

Spado. Quū tenet vxorē ducat spado Meuia tuscū figat aprū. Male aūt Arator lib. j. Quas spado iungatis Aethiopum pergebat equis. errat sit'r Nebrissēsis in gn̄ibus Reda

Hadria. lo pprīū viri corripit a Ualerio Flacco li. vj. Ideo quidā male exceperunt. Hadria Manilius lib. iiij. Italiam atq hadriam comitatus nomine pontum.

¶ Exceptio. Adā variat. Ausoni⁹ in carmine paschali. Decepitū miserat⁹ Adā quē capta venenis. Implicuit sociū blandis erroib⁹ eua. Sido. lib. vij. Iā patriā ingrediens sz de qua decidit adā. sic Seduli⁹ et Arator. Adō onis. q̄ etiā adonis in recto. Mar. capella li. ij. Hamon et arentis libyes ac biblyus Adō Ceteri corripuerunt: quos rectius imitabimur: qr capella posuit cōpluscula contra veterū cōsuetudinem. Ouid. x. meta. Celo pfertur adonis.

¶ Caduceū mercurij virga qua pax significat: hinc Caducifer Mercurius Caduceator legat⁹ pacis. Ouid. lib. iiij. fast. Tartara iussus addit sumptis caducifer alis dicitur etiam virga caduceus. ¶ Cadusij populi. Priscia. in perihegesi. Post hos cadusij durissima rura colentes. ¶ Clades. Uerg. Quis cladem illius noctis et c.

¶ Dada viri proprium apud Philel. in. ix. viij.

¶ Fadux viri pprīū. Sil. li. v. Hinc fadū petit et veterē bellare labicuz. Uer. ix. enei. similiter producit propriū viri Fadus.

¶ Gades. Marti. li. j. Gaudent iocose Canio suo gades. Scazō est. Hinc gaditanus Idē. li. vj. Et gaditanis ludere docta modis. ¶ Gadir vrbs. Festus in Arato. gadir prima fretū solida supeminet arce. Idē penus q̄ppe locū gadir vocat vndiq septū Gadilō. ¶ Gladis tellus quedā. Priscia. in pihegesi. Est igitur ponto tellus circunflua prima. Cui nomen gladis. statuas hec herculis inter.

¶ Gradiuus. i. mars vix poeta est qui nō variauerit. Ualeri⁹ Flaccus libro. iiij. Inclita amazonidum magnoq exorta gradiuo gens ibi. Uerg. ene. iij. Gradiuumq patrem geticis qui presidet oris.

¶ Ladas ae. cursor Alexādri velocissim⁹ Catul. Ne Ladas ego pēnipes ve Perse⁹ Phal. ē. vt apud Marti. lib. ij. q si p graciles vias petauri Inuitū iubeas subire ladā ¶ Ladon viri et canis et fluuij pprīū. Ouid. j. met. Donec arenosi placidū Ladonis amnē venerat. sic p cane lib. iij. meta. Quadi populi apud Baptistā in exortatione contra infideles. ¶ Radix rado. ¶ Suadeo suadela spadix. ¶ Trado traduco. ¶ Uado sed vadum corripi: et vador aris. Uerg. Illuditq vadis et c.

A Ante F corripitur. Persi⁹. Omne vafer vitium ridenti. Flaccus amico Tangit. sic Afranius Apud ausonium in epigrāmatis Que viderentur tollenda scribuntur per ph.

A ante G corripitur. vt Agylleus cū y greco propriuz viri. Papi. vj. theb. Leuat ardua cōtra Membra cleonee stirpis iactator Agylleus. In argumēto eiusdē libri qd stati⁹ non composuit: male sic ponit. Tydeus Agylleum superauit agone palestre. Tag⁹ semp corripitur apud doctissimos licet Petrarcha semel produxerit. si recte memini. Tu id ne faxis. corripitur quoq Tagax: idest furunculus. Lucil proscribere posse tagacem. nam tago pro tango veteres dixerūt. teste Pompeio. Neq fit a taceo es. vt Ugutio sopniat. At producuntur vndecunq sunt in dago ambages contagium contagio coagulum repagulum testimonia facile patebunt.

¶ Exceptio. Producūtur habentia F et P ante A. vt fag⁹ flagito flagitiū: pag⁹ pagina. Hinc demo flagro flagellū fragor nomen a frango fragro as. fragilis. Pagasa vñ pagase⁹ Iason pagasea puppis oppidū est Thessalie. Ouidi⁹. vij. meta. Iamq fretū minye pagasea puppe Secabant. Plaga pro reti vel orã: nam pro vulnere producitur. Idem. j. meta. Totidemq plage tellure premuntur. Lucretius lib. j. Innumerabilibus plagis vexata per euum.

¶ Plagium crimen eius qui rem liberam vēdit aut seruo suadet fugā: aut qui aliena sibi vendicat. hinc plagiarius qui plagiū cōmisit: vt qui aliena carmina pro suis recitat et c. Alij dictum volūt plagiariū vel plagiatorem q lege Fannia: plagis dānatus esset: qd si verū est cōtra primitiui naturā corripietur. Martia. lib. j. Impones plagiario pudorē. phal. est. Reliqua alphabetario ordine annectenda sunt.

Marginal notes: Adam. * Nebris. iter: ca que pducūtur adā cōnūerat citatq Seduliuz carmē gaudia longa meta nam q̄ deflemus in adam. Adon. Caduceuz caducifer. Caduceator. Cadusij. Clades. Dada. Fadus Gades Gadir. Gadilon. Gladis. Gradiuus Ladas. Ladon. Quadi. Uadū corripit a añd lz deducat a vado in q̄ vbo prima producitur A ante f. A ante g. Pagasa. Plaga. Plagium. Plagiari⁹.

Agalma. Agea. Agis.

¶ Agalma.i.simulacrũ: larua statua. Capella Felix lib.vj. Quã docto assimulant habitu qui agalmata firmant. ¶ Agea vide e ante a. ¶ Agis idis. Lacedemoniorũ rex. alius fuit vir lycius. Uerg.eneid.x. Et Lycus processerat agis. docent hoc Tortellius et Nestor. Bragada fluuij nomen: semper notaui produci.

Cragus.

¶ Cragus vel cragos mõtis nomen: rectissime corripitur. Hora.j.car.ode.xxj. Syluis aut viridis cragi. versus est Glyconicus. Ouidius.ix.meta. Jam cragon ꝛ lymirem ꝛc. Priscianus tamen in perihegesi produxit: nolim imitari. dicit autem. Perhibent quem nomine cragum. est etiam vrbs.

Lagon. Lagũcul⁹.

¶ Lagon onis. pueri nomen: cuius diminutiuũ est laguncul⁹ qđ corripitur. Mar.li.ix. Nos facimus bruti puerũ nos nagona nanũ. Papi.j.syl. Molles caioli lagũculiq́ꝫ. vbi imperite legitur caseoli. nã teste Calderino Papi. loquitur de pueris aut puerorũ imagũculis. ideo diminutiua sunt a lagon ꝛ Caius: versus stat. est phaleucius

Lagopus.

Lagopus odis. auis leporino villo pedes habens. vt Merula ex Plinio docet. licet Domitius lagopice pro ancilla legat quod nõ cõuenit: q2 de bestijs a diuersis hominibus amatis loquitur Mar.li.vij. dicẽs. Si mens aurita gaudet lagopode Flaccus.

Lagus.

¶ Lagus Egypti rex. Luca.lib.v. Donata est regia lagi. Ju.sat.vj. Famosaq́ꝫ moenia lagi. Luca.lib.v. Pugnauit fortuna ducis fatũq́ꝫ nocentis Egypti regnũ ne lagi Romana sub arma Jret. an eriperet mundo mẽphiticus ensis. Uictoris victiq́ꝫ caput. emẽdatiores libri non habent ne: ideo admittendus nõ est Baptista in Catharinaria. Lagus omnibus author. Uergilius de alio loquitur enei. Obuius huic primum fatis adductus iniquis Fit lagus hunc ꝛc.

Laganum.

¶ Laganũ cibus quidã. Petrus Riga in exodo. Lagana lata notant ꝛ fratris ꝛ hostis amorem. At lachanũ cum ch aspirato est omne holerum genus: ꝛ longe differt a lagano: vt dicit cũ Nestore Calepinus. Hora.saty.vj. Inde domum me Ad porri et ciceris refero lachaniq́ꝫ catinum.

Magalia. Mago. Saga.

¶ Magalia. Uerg.ene.j. Miratur molem Eneas magalia quondã. ¶ Mago onis. frater Hannibalis. Sil.iij. Mago quatit currus ꝛ fratrẽ spirat in armis. Petrarcha in hoc vt in plurib⁹ hallucinatus est. ¶ Ragonia canis in Bapti. ¶ Saga ge. mulier venefica. Mar.in.xj. Expiet vt somnos garrula saga tuos. Sic sagus a.um. sagio is. vnde presagio ꝛ presagus. At sagũ vestimentũ corripitur. Juue.saty.vj. An saga vendẽti nubat caupone relicto. Corripitur sagax. Lucre.lib.ij. Nec minus hec animũ cognoscere posse sagacẽ. Idẽ tamẽ lib.j.ꝛ lib.v. pducit dicẽs. Ordine queq́ꝫ suo sagaci mente locarunt. nõ ausim imitari. ¶ Tragula teli genus. Sil.li.iij. Cui tragula semper fulmineã armabat celebratum missile dextrã.. ¶ Tragitia teste Sulpi. Tragema atis. teste eodem a trago.i.comedo. At tragos.i.hircum corripitur: vñ tragedia. Mart. Inde tragos celeresq́ꝫ pili mirandaq́ꝫ matri. barba.i.hircus hoc est graue olentia ꝛ multis declarat Beroald. in annotationibus. Tragurus piscis apud Lippium Uagina. Ouid.x.met. Pendẽti nitidũ vagina diripit ensem. ¶ Uagio. ibidẽ Redit onus vagitq́ꝫ puer. Idem in epist.canaces. Uagitus dedit ille miser sensisse putares. Uagor oris.i.vagitus. Lucre.lib.ij. Et superant item miscetur funere vagor. Author Philomela. dicit vagire leporẽ esse: ꝛ corripit primam quam indignum fide esse sepe dixi. ait autem Glaucitat et Catulus sed lepores vagiunt.

Tragula. *Stragulum addit nebrissen. * zoilus egrotat faciunt hanc stragulã febrẽ.

A ante l. *Uerg.in geor. balãtũq́ꝫ gregem fluuio mersare salubri.

A Ante l producitur in dissyllabis. vt balo as. Silli.xv. Mille sub altis Lanigere balant stabulis.

¶ Exceptio. Corripiuntur noĩa in gtĩs crescẽtia: vt salix phalanx salus salo calix. Nebrissensis in gñibus pducit calyx cuz y greco. Excipiuntur halec p liquamine: qđ per x quoq́ꝫ dr teste Nebrissensi halex. Ales itis. Uergili. in moreto. Excubitorq́ꝫ diem cantu predixerat ales. Calphurnius Eglogo.ij. Et quecunq́ꝫ vagis alituum ferit aera pennis. hic s perimitur in vagis more veterum: id non imitabimur. ¶ Calo onis. variatur teste Nesto. Ego autem correptionem nondum inueni: nam apud Oui.iiij.fasto. Per flammã saluisse calones: mendosum est pro colonos: id quod nec ipse Nestor diffitetur. Hora.ij.sermonũ. Hunc permiruerunt calones quinetiã illud accidit ꝛc. Persi⁹. Caloni citius sambucã aptaueris alto. Est aũt calo authore Festo militis seruus q́ clauas igneas vel fustes in bello gerit: ꝛ dr a cala ae.i.fustis vel claua lignea. Lucil. Scinde puer salam vt calcas. calo.i.voco corripitur vnde est ꝑsiculus. Dum te calo calo lignife=

Ales. Calo. Thales.

rũ vocito. ¶ Thales rectissime corripit. Juue. saty. xiij. Chrysippus nõ dicit idez ne mitte thaletis Ingeniũ. Sido. in. j. panegyrico. Mileto qd ferte thales vadimonia culpas. Idem pducit ɔtra aliorum morẽ: nec ausim imitari. vt in epitalamio Pole. Thales hoc etiam numeris inquirit ⁊ astris. sic idem sepius.

Halo. ¶ Alois: verbum tertie: sed halo as. prime producitur. sic hallitus.

Martia. halat ⁊ im modico sexta Nerone calet. Cales. ¶ Cales ium plurale quod singulariter quoqꝫ cales is. dr: oppidi nomẽ est: vñ calenum vinũ inter preciosa numeratũ nomen habet a Calai conditore. Sil. xij. Threiciamqꝫ calen. vide etiam A ante r Arunci.

Fale. ¶ Fale arũ. turres lignee: vñ falarica: quã a phalaride qdã dici putãt: ⁊ p ph scribunt tam phale ꝙ phalarica. Juuena. vj. saty. Consulit ante phalas. Luca. vj. Huc aut tortilibus vibrata phalarica neruis Obruat. ¶ Falum teste Nigro.

Halys. ¶ Halys cũ y greco fluuij nomen. Oui. iiij. de põto. Huc lycus: huc sagaris peneus hipanisqꝫ cratisqꝫ Influit ⁊ crebro ꝟtice tort⁹ halys: Partheniusqꝫ rapax ⁊ voluẽs saxa cynapes Labitur ⁊ nullo tardior amne tyras. Et tu feminee thermodon: cognite turbe: Et quondã graijs phasi petite viris. Halys etiam est viri propriũ similiter correptũ apud Uergi. ix. ene. Halos athamantis domicilium in. ix. Strabonis.

Malus. ¶ Malus a. um. adiectiuum: vbi hec substantiua sunt producuntur: testimonia sunt inuentu facillima.

Palam. Pales. Palia. Salum. Talos. ¶ Palam ꝑpositio aduerbiũ satis ptz. propalã scda correpta aduerbiũ. i. palã. Palin quo in cõpositis vtimur: vt pallinodia. ppalo as. verbũ etiã scdam corripit: qꝛ a palam. ¶ Pales dea. Oui. ij. fasto. Nox abijt oriturqꝫ aura palilia poscor Non poscor frustra si fauet alma pales. Palilia sunt palis festa.

¶ Salum. i. mare. Boe. li. i hoies patimur fortune salo. Anapesticus dimeter est ne salo dactylus est gr̃a finis. ¶ Talos vel talus viri propriũ. Uer. ene. xij. Ille talum talamqꝫ neci fortẽqꝫ cethegum. Talus appellatiuũ notũ est pduci. vñ est talaris.

¶ Ualens proprium viri corripitur. vt vale: quia fit a valeo vales ⁊c.

A ante l. Phalaris. Salabra corripit cõtra plerosqꝫ. ¶ A añ l in polysyllabis corripit. vt Phalaris tyrãni propriũ Juue. saty. viij. Ambigue si qñ citabere testis. Incerteqꝫ rei phalaris licet imperet: vt sis falsus ⁊c. si neotericoꝝ aliquis pduxerit ꝙtũuis doctus scito illũ nõ esse imitandũ. Mar. lib. xj. Carmina nulla pbas molli q̃ tramite currũt. Sed q̃ per salebras altaqꝫ saxa cadũt. sic Hora. ceteriqꝫ. qd est ɔtra Alexandrũ/ Guaguinũ/ Nigrũ/ pluresqꝫ. ¶ Notent in oibus regulis geminãtia consonantẽ vt pallene regio Macedonie. callimachus callistratus. Ballista teste Nestore a ballo. i. iacio: machina bellica est. Oui. xj. met. Quũ laceras artes ballistave cõcutit arces. Caue Petrarchã imiteris in quarto Aphrice dicentẽ. Ac turbanda pcul ferientes castra baliste. ¶ Palliũ qd nõnulli dicũt volũt ꝙ palã sit: sic palludamentũ palliatus ⁊ palludatũ. Juue. saty. vj. Cum palludatis ducibus pñte marito. Auson⁹ vnũ l abstulit: qd vir imitandum puto. ait aũt in epig. Molle aurũ palijs grecie texe tuis. ¶ Alliũ ꝙuis vnico l scribi putet Põponius Etusius. vt in. xj. Columelle dicit Põponius Fortunatus. Sũt qui aspirando halliũ dicant ab halãdo. Uerg. Allia serpillũqꝫ herbas. ¶ Allia fluuij nomẽ semp ll geminat ɔtra Seruiũ in illud Uerg. vij. ene. Quosqꝫ secans infaustũ interluit allia nomẽ. vbi dicit ll ꝟsus gr̃a geminari: qꝛ pma naturaliter corripit. Luca. in. vij. Quas alie clades ⁊c. Seruio astipulant Nestor ⁊ Ferettus: sed errant: vt pulchre declarat Beroal. in annotationib⁹. ⁊ Omnibon⁹ cũ Sulpitio in Lucanum: nã apud Luca. alie est ntũs pl'is feminei ge. ab alijs: qd sensus facile indicat. Nõ istas habuit pugne Pharsalia partes Quas alie clades. alie. i. alliensis et cannensis ⁊ trebiana. Allia igitur nũꝙ corripitur. Luca. lib. vij. Et dãnata diu Romanis allia fastis. sic ceteri. Allius viri proprium in quarto Sil.

De dictione ballista ita ait Nebrissẽ. sunt qui lr̃aturã grecã secuti balista per duplex ll scribant authore sipontino. Ballista Pallium Allium. Allia.

Alea. Alecto. Aliphe. Aledius. Balena. Caligo. Calisto. Calatia. ¶ Alea. Hor. Perraro hec alea fallit. ¶ Alecto furiarũ vna. Uer. Lucificã alecto ⁊c. Aliphe Campanie oppidũ. Sil. lib. viij. Aliphe ⁊ clanio ɔtempte semp acerre. hinc Aliphanus a. um. Hora. sat. vl. Inuertũt aliphanis vinaria tota. ¶ Aledius viri propriũ. Juue. sat. v. Tibi habe frumẽtũ aledi⁹ inquit. Alopereca insula. in pthegesi. ¶ Balena piscis. Ju. Quantũ delphis Balena Britãnica maior. quidã ll geminãt. Caligo. i. obscuritas: ⁊ hinc ⁊ ꝟbũ caligare. Ju. Et genus hũanũ dãnat caligo futuri Calisto Lycaonis filia. Ouid. ij. fast. Calisto sacri pars fuit vna chori. ¶ Calatia campanie oppidũ. Sil. viij. Nec prius aberat calatia muris. Calustrutie apud Colu. ¶ Dalila: ita dicendum censet Badius nõ dalida: ⁊ producitur a christianis.

¶ Thalora vrbs apud Babtistam. Laletania Hispanie prouincia: vt docet. Calde. hinc Laletanus a.um. Mar.lib.j.a caupone tibi fex laletana petatur. — *Laletania*

¶ Malodatrũ vnguentũ quoddã. hinc malobatrat⁹ apd Sido. Hora.ij.car.ode.vij Malobatro syrio capillos. Uersus est Alcmani⁹ dactylic⁹ tetramet: prim⁹ pes est dactylus. Sido. in.j.panegyrico. Lilia narcissũ: casiam: colocasia: caltã. Costuz: malobatrũ myrrhas. opobalsama: thura parturiũt campi. Malliacus positione pducitur vt mallos oppidi nomen. Mallea corripitur. vide vocalem ante vocalem. — *Malobatrum.*

¶ Palatium ꝛ palatinus variãtur: sed pducta volũt geminare l consonantẽ. Alij a balando deducũt: alij a pallãte Euãdri filio. Tibul.lib.iij. Sed tũc pascebãt herbosa palatia vacce. Proper.lib.iiij. Aut vbi nauali stant sacra palatia phebo. Oui. ij.me. Haud timeã magni dixisse palatia celi. sic Uer. Sil. ꝛ multi alij. Mar.lib.viij Sũma palatini poteras equare colossi. Idem in eodẽ. Qui pallatine caperet cõuiuia mense. Ambrosiasq̃ dapes non erat ante locus. Idem lib.ix. Astra licet pprius palladia longius essent. sic idem alibi fere semꝑ. Papi.j.syl. Dum noua contẽptis surgant pallatia flammis. Sil.xij. ꝙ tanti fuerint cadere vt pallatia cernas. Quales dicunt pduxi Alexander Sulpitiusq̃ phalarna piscis in lippio. — *Palatium* — *Quales*

¶ Salustius viri pprĩũ. Hora.sat.ij.lib.j. Merx est in classe scda libertinarũ dico salustius in quas: Non minus insanit ꝙ qui mechatur. Capella dicit li geminare: alij id negãt. Salentinũ pmontoriũ Italie salẽtinus lacus. vnde salẽtini ppli pducitur aũt vt multa alia contra pmitiui naturã sicdẽ a salo.i.mari hi populi nomẽ accipere. Sil.lib.viij. Additur his calaber. salentineq̃ cohortes. Uerg. iij.ene. Et salentinos obsedit milite campos. Squaleo es. facile occurret testimoniũ. Scalena teste Sulpi. Talea lignoꝝ putamen. ne barbaꝝ credas: q: Galli taleare dicũt nam hi e latinis plurima sumpserũt. Ea certe dictione vtitur frẽquẽter Columella atq̃ etiam Plinius ꝛ Uarro: vt declarat Nonius Marcellus. Serenus. Fraxinea in flãmis quẽ fudit talea succi hoc testimoniũ adducit Nestor. Idem paꝝ sibi ꝯstans in i aũ l legit hic. Tilia: qd nomẽ apd oẽs corripiat. Nestor pꝑter hũc locũ putauit va riari. Inepte sane: nam qd foret tandẽ fraxinea tilia? Tu igit talea non tilia legas Taleo pducit q: fit a talis Mar.lib.xij. Corrũpit sine tallione celebs. Talaon. Oui. — *Salustius* — *Salẽtinuz* — *Squales* — *Squalena* — *Talea.*

A ante m pducitur in disyllabis: vt hamus. Martialis sic auidis fallax indulget piscibus hamus. Iuue. aũt saty.xiiij. Disposit is predites hamis vigilare cohortem intercmit cum vocalis qd nõ imitamur. notat hoc Mancinellus in hunc vsum Iuue. Amen. Auso, ad oipotentem deum. Et respõsuris ferit aera vocibus amen. — *A ante m* — *Hamus.*

Exceptio amo verbum: vnde nomen amor ꝛc. Uerg. in Bucolicis. Omnia vincit amor. — *Amo.*

¶ Camers tis. viri ꝛ populi nomen. Uerg.ene.x. Protinus anteum ꝛ lycam prima agmina turni: psequitur: fortemq̃ numam: fuluũq̃ camertẽ. Sil.lib.iiij. Sternit impulsu vasto percussa camertum prima phalanx. Chlamys cum ch aspirato et y greco. Persius iam chlamidas regum ꝛc. — *Camres* — *Chlamys.* — * Uergi. victor chlamidẽ aura tã quã plurima circũ Uers. Sũpt⁹ Eneas fame sup aetherano tus.

¶ Fames. Ouid.viij. meta pestifera lacerare fame ꝛc. at producitur fama. vnde in famis infamo as. Diffamo as ꝛc.

¶ Lamus viri pprium. Ouid.xiiij. meta. Inde lami veterem lestrygonis inquit in vrbem venimus: antiphates terra regnabat in illa. Sil.xvj. Tum lamus ꝛ siccelo proles bellacis Ilerde. Ladmus positione producitur. Idem lib.j. Hũc miseratus adest in festo vulnere ladmus.

¶ Samos insula. Uerg. Posthabita coluisse samo: Same insula vrbs. Idem ene. iij. Dulichiumq̃ sameq̃ ꝛ neritos ardua saxis.

¶ Tamen. Ouid.ij. meta. Quid tamen hoc prodest. Tamos teste Sulpitio.

¶ Zama oppidi nomen. Sil.lib.iij. Et zama ꝛ huberior rutuloꝝ sanguine tapsus. — *Fames.* — *Lamus.* — *Samos* — *Same* — *Tamen.* — *Thamos.* — *Zama*

A ante m corripitur in polysyllabis: vt amussis apud Uergi: de viro bono. Notentur composita ab a: amoneo amitto. ꝛ e longis deriuata: vt a flamẽ flameũ flaminica. Flamini⁹ pprĩũ viri ꝛ appellatiuũ: vt flammina via flameolum flamens color. Iuue.saty.ij. segmenta ꝛ longos habitus ꝛ flamea sumit ꝛc.]

¶ Exceptio. Amentum: sic vocamus illud paruuz lorum quod iaculo adnectit: vt illo meli⁹ impellat. Sil.iiij. Hasta minat. Amẽto renouãtq̃ no — *Amentũ.*

na fornace bipennes. Hinc verbũ amentare. Luca. Iaculũ amentauit habena.

Amianus

¶ Amianus ꝓpriũ viri. Mar. lib. ij. ꝙ blanda est tibi mater Amiane. Phal. est. amineum Auso. producit: serenus corripit.

Bamura. Dametas

¶ Bamura aphrice oppidũ inopia ferri laborans. Sil. lib. iij. Tum chalybis pauper Bamure cruda iuuentus. Hic pauper genitiuũ regit Camonica in Bapti.

¶ Dametas ꝓpriũ viri. Virg. in buc. Dic mihi Dameta cuium pecus an melibei. Damippus apud Theocritum. Damerochita in Lippio

*Lamentum Vergilius Troianas vt opes et lamẽtabile regnum Lamẽtũ. Lamina. Mamerc⁹ Mamertinus Mamuri⁹ Mamurianus Mamurra Samaria.

¶ Lamẽtũ ⁊ vbũ lamẽtor. Claudia. Nil nautica ꝓsunt Turbate lamẽta rati. Lamina. Idẽ lib. ij. in Ruf. Cõiuncta per artẽ flexilis induitur aiatur lamina mẽbris diminutiuũ est lamella apud Vitruuiũ lib. vij. ca. iij. Latmius mõtis ⁊ nomẽ viri positione producit. Oui. in. iij. de arte. Latmius endymion nõ est tibi luna rubori ¶ Mamercus virorũ quorũdã ꝓpriũ. Iuue. saty. viij. Mamercorũ alapas. mamertini ppli cãpanie a memertia oppido. Hinc mamertinũ vinũ. Mar. in xenijs. Amphora nestorea tibi mamertina senecta si vet. quoduis nomẽ habere põt. Mamurius viri ꝓpriũ. Ouid. iij. fast. Quis mihi nũc dicet, quare celestia martis. Arma ferant salij mamuriũq; canant. Mamurianus viri propriũ. Mar. lib. j. Tangi se digito Mamuriane tuo. Mamurra viri propriũ gemino rr: vt mamurrus viri propriũ. vtrũq; est apud Mar. hoc quidẽ in lib. x. illud vero lib. ix.

¶ Samaria producit. apud Aratorem lib. j. Samarie vicina petens. Iuuẽcus corripit samaritis itaq; variatur.

A ante n. Manes.

Ante n producit in dissyllabis: vt manes. Persi. Laudãt cõuiue nũc nõ e manibus illis ⁊c. Nestor credit variari. correptionis testimoniũ sumẽs ex Lucr. l. iij. Et nigras mactãt pecudes manibusq; deisq;. i. cõ tra oim cõsuetudinẽ: q: ipse etiã Lucre. alibi semper producit: ⁊ Lucre. certe fuit obseruãtissim⁹ quantitatũ: teste Bap. pio ideo licet sic habeatur in libris Lucretij quos vidi credo hunc locũ mendosum. vt pleraq; alia in Lucretio culpa nimie vetustatis: sic autem restituendũ. Et nigras mactant pecudes ⁊ manibus ⁊ dijs inferias mittunt.

Anas. Ana. *Mar. Tota ꝗdẽ ponatur a nas: ꝫ pectore tm̃. Anachorita Anus. Cano. Canus

¶ Exceptio. Anas: vide crementũ. Ana ꝓpositio greca. i. sursũ et re. vt anaglyptũ vas sculptũ. Marti. lib. iiij. Nec mensis anaglypta de paternis Analecta mice sub mensa cadentes. Mar. in. apo. In precio scopas testatur palma fuisse. ꝫ preciũ scopis nunc analecta dabũt: sic analogia ⁊c Ideo nõ satis docte dicit Sidoni⁹ in eucharistico. Anachorita tremit qui ꝙ ꝙ frigora pertet. est aũt anachorita ere mita anachresis. i. seremus choros locus est. anachorco facedo.

¶ Anus. i. vetula mulier. Ouid. v. meta. prodit anus. pro podice: scdõ declinationis notũ est produ. Ana fluuius apud Baptistã ⁊ Pandẽ. Cano is. Verg. Arma virũq; cano. Canus. Ouid. iij. met Cunm dubitat viuere canes. Liuius andronic⁹ in hymno de Dyana. Dirige odorisc quod ad certa cubilia canes. hic scritus, pes iambus est: quia est versus miurus. i. in fine claudicans: in hoc solum ab heroico differẽs q' sextus locus in miuro sibi iambũ vendicat. tales videbis ꝯplusculos apud Crinitum vita Liuij andronici, Lagari sunt qui inmedio claudicãt. Acephali qui in principio ⁊c. Canẽs vxor Pici: q: a canẽdo nomen accipit. Canon onis. vnde canonicus. aliqui male dixerũt ꝓduci. Ausonius. Is demum excessit grãmaticos. i. regulas. Clanis fluuius Campanie etiã clanius dr. Sil. viij. Et clanis ⁊ rubico senonũ de noie sene. Crana insula apud Homerũ teste Volaterrano nono. Danus viri ꝓprium. Ouid. v. met. Iaculũ. Danus ore momordit. Danis is. ꝓprium viri. Idẽ libro. xij. Ante tamen leto dederat Phlegreon et hylen Eminus Iphinoum collato marte. Daninq; Sulpiti⁹ male dicit ꝓduci Danus ⁊ dane. nam hoc fm pnto non inuenitur: sed Dane. Legi aliqñ per m. damis sitr correptũ. sed Damanus ꝓprium viri ꝓducitur. Sil. iiij. Ee damũ dubia meditatus cuspide vulnus.

Danus

Manus.

¶ Manus notũ est. at verbũ vnde credit deriuari mano as. ꝓducit. Arator tamen nisi mendosus est liber: corripuit dicẽs. Hoc de fonte manat. id tu ne imiteris. Panax vide crementa. Panos oppidi nomen. Manili⁹ lib. iiij. Bactraq; ⁊ herios: Babylon. ⁊ susa panosq;. ¶ Phanes: idest sol: q: quotidie se renouat: vt ait Macro. lib j. sat. Philelphus in septima tertie. Hanc veteres diuum vates dixere phaneta sic propriũ viri phanes appellatiuũ ⁊ in compositis vt aristophanes ⁊c. Horatius

Panax. Panos. Phanes.

Eupolis atq; cratinus aristophanesq; poete in his cum Riga multi errant.

¶ Planus grecum quo vtuntur latini pro scurra: sycophanta: impostore deceptore apud Ciceronē. laberium Gellium: nec est propriū in Hora. vt docet in annotationibus Beroaldus. Hora. in episto. ad scenam. Nec semel irrisus triuijs attollere curat. Fracto crure planum licet illi plurima manet lachryma per sanctū iuratus dicat osirim. Credite non ludo. Planus adiectiuum notum est product

¶ Rhanis nympha Diane comes: interpretatur aspersio & gutta. Ouid. iij met. Excipiunt laticē nymphe hyaleq; rhanisq;. Et psecas & phiale: funduntq; capacib⁹ vrnis

¶ A ante n. in pollysyllabis corripitur: vt lanio as. lanius canalis. Verg. Geor. iij. Ad puteos aut alta greges ad stagna iubeto Currentē illis ... potare canalibus vndas. Notentur e longis deriuata: vt ianua ianitor ianuarius lanugo lanificium phanaticus panariū planities sanitas. At sanies corripit. quia aliunde est. sanio insanio vanesco euanidus &c. Notentur geminata vt cannabis teste Nestore herba que cannabum dicitur apud Palladium. Persius. Tunc maiestate transilias tibi tota cannabe fulto. Cena sit in transtro? Annicul⁹: annulus pro circulo quem in digitis gestamus: ab anno nomen habet.

¶ Exceptio. Anippe mater Pieridum a musis in picas versarum: licet alij eaippe legant alij enippe. Ouid. v. met. Peonis anippe mater fuit. ita habent libri veteres scripti & apud Italos impressi.

¶ Canidia venefice nomen: vt in vltimo versiculo sermonum velut illis canidia afflasset peior serpentibus aphris. Canius viri propriam vide Gaddes.

¶ Danubius fluuij proprium. Ouid. Danubij medijs vix prohibentur aquis.

¶ Ganeo. i. helluo & meretricū amator. Ganeū vel ganea ae. gulosetum & meretricū diuersoriū. Iuue. sat. xj. Sed iandē siliquas occultus ganeo paltes. Philelphus in quinta octaue. Quē nulla silebūt lustra lupanarē resonis te galea ... cantabāt Prudētius in psycomachia preter aliorū morem corripuit dicens. Iura pati et iara Ganearū lege teneri. & Sydonius in. ij. panegyrico. Quem crapula vexat. Et pallēs pinguedo tenet ganeaq; perenni pressus acescentem stomachus non explicat auram. Par est vita suis. i. porci. Et Baptista in bucco. Desidiosa vorat ganee studio sa palatum &c. tu ganeo & ganeum nunq; corripies, et ganea libentius produces: si mihi cum Sulpitio auscultabis.

¶ Lanuuium oppidum Italie adhuc extant: vt dicit Mancinellus in. iiij. car. Horatius ode. xxvij. vbi hoc est sapphicum. Rana decurrens lupa lanuuino. adiectiuū est lanuuino quia precessit agro: quia ab lanuuium fit lanuuinus a um. Prop. lib. iiij. Lanuuium annosi vetus est tutela draconis. Catullus in Egnatium. Aut lanuuinus acer. atq; dentatus. Scazon est.

¶ Manius propriū viri: a mane dici creditur. Mart. lib. x. Tu mihi simplicib⁹ Mani dilectus ab annis. Manilius manilia hoim ppria. Iuue. sat. vj. Nulla fere causa est in qua nō foemina litem Mouerit. accusat manilia si rea non est. Manetus viri propriū apud Philelphū in. vij. secūde. Panaretus q: a pan producit. vide e ante t.

Ante p corripitur: vt pape interiectio ne credas sub papa comprehēdi. Persi. sat. v. Marcus dama pape Marco spōdēte recusas &c. Aplustre. Cicero in orato. Puppibus absumptis fluitātia querere aplustra. Manilius lib. j. Ascendere celū Incipit. argiueq; ratem. per aplustria summa. ab a priuatiua particula & pleo nauigo: q: nauigatio nimi min⁹ necessaria sunt. Nape vide e ante l. lelaps. Apine vide i ante n. Aphronitrum vt aphrodite. i. venus napus. napo teste Nestore contra Sulpitiū. Hec dedi exēpla q: multi in eis errarūt: si q̄s nos refellere conet: id ex poetis veterib⁹ agat nō ex grāmaticis: secus meras nugas egerit. Notētur vbiq; gemiata vt sapphyr⁹ sappho cappadox capparis: pappa puerorū cib⁹: pappare cibū sumere papp⁹ au⁹ pappa. i. villum. & hō nihili pappasare aui vocare. appia via. Appias dis. i. venus mappa: sed mapalia corripit. Verg. Et raris habitata mapalia tectis. Appulia regio. Appul⁹ in appulia genit⁹. Mar. in apo. Ualerius p̄mis appulia. Parma scdis Hor. sat. v. Incipit ex illo mōtes appulia nocros. Ostētare mihi q̄s foret atabulus et q̄s nūq; erepserem⁹ nisi nos vicina triuisset Uilla recepisset. Idē alibi. Luc. ap appul⁹ anceps. sic ceteri. appulia scdm sp pducit q: appul⁹ sp corripit. i q̄ p̄ma sp positiōe pducit q̄ apulia remotione vni⁹ p alqñ corripit nō p resiōe: sed nutrice qua

Planus. Rhanis. * Ianua iō producit: q: a iano deducitur. Cannabis Annulus. * Iuueñ. Annulus id est mens: et secias curre per alpes. Anippe. Canidia. Canius. Danubi⁹. Ganeo. Ganea. Ganeum. Lanuuiū. Manius. Manilius Manilia. Manetus. Ante p. Pape. Aplustre. Sappho. Appulia. Appulus. Appulia:

dam. Idē in .iij. car. Ode .iiij. Nutricis extra limē apulie: versus est alcaic⁹ dactyli cus limē apulie: duo sunt dactyli. q̃ vltima p̄lus cōis est. Petrarcha more suo ola confundit: ideo nō est imitandus: vt .iij. aphric. Jā tibi nāq̄ apulia rapidū sub fini bus ortum mittit equū bellis habilē. Et lib. vij. Hunc sonipes apulus. ꝛ x. Ecloga Appulie calabrūq̄ nemus sub val e galesi.

¶ Exceptio. Apis is. vel idis. Rex egypti ꝛ in aphrica vic⁹ et bos. q̄ p̄ numine colebat. Lu. li. viij. Lustra sue phoebes nō vn⁹ vix erat apis. ¶ Femineū apis p̄ apes notū est corripi. ¶ Apidan⁹ fluui⁹. vide i añ u. Spchius Apoenin⁹ mōs. Uerg. xij. enei. Uertice se attollēs pater apoenin⁹ ad vndas. ¶ Aphrica apher aphricus: Uerg. iij. geor. Armētarius apher agit tectumq̄ laremq̄.

¶ Crapula vide Ganeo. A ante n. Capo. Mart. lib. iij. Alius coactes nō amare capones. Scazō est. dr etiā cap⁹. Uarro. Ex gallo galinaceo castrato fit capus. ¶ Lapathes is. cū th aspirato herba q̄dā. Seren⁹ Sepe chelidoniaȝ cū succo lapathis addes. Alexāder nequā. Lapathes cibus est ꝛ hol⁹ cōponit eūdē: scdam male corripit. Lapathos vel lapatū etiā herbe nomē p̄mā corripit vulgo radix dr teste Tortellio. Colu. in. xj. Lubrica iā lapathos iā thami spōte virescūt. thamus herba est. Lapa herba etiā p̄umā producit: sed video fere lappa gemino pp scribi.

¶ Papas e. i. custos pedagog⁹ aut pater. tractū nomē a syracusis vbi pas pater dr vñ p geminationē papas: hinc papare blāde p̄rem apellare. hec Mācinel. in illō Juue. sat. vj. Timid⁹ p̄gustet pocula papas. Hinc papa p summo pōtifice alij aliūde derināt. Acli⁹ Nebrīs. credit p summo pōtifice gemino pp pappa scribi pducit aūt ab aratore. ¶ Papi⁹ viri nomē. vñ papia lex. Auso. in epig. Papia lex placuit: Julia displicuit. Papilus viri p̄priū. Mart. lib. iiij. Cur q̄ vis fieri papile facta doles ¶ Papin⁹ poete nomē. Sido. ad Felicē. Nō qd papini⁹ tu⁹ meusq̄. phal. est. Domitius ante syluas papinij oino ꝯtrario mō posuit: q̄ forsitā errore Seruij fuit imbutus dicēs. hic tecū pariter velit papini phœb⁹ castaliū nouare carmē. phal. sunt. papianilla p̄priū mulieris. Sido in p̄pētico. Cōiūx papianilla quē pudico. phal. est. ¶ Papilio. Mar. li. xij. In tauros libyci ruūt leones. Nō sunt papilionib⁹ molesti phal. sūt. Paphagones. Prisc. in piegesi. Paphagones post hos mariandinīq̄ sequūt Bithiniq̄ viri pinguissima rura colētes. Quarhebas pulcher gratissima flumina voluit. ¶ Rapū vel rapa. a rapio volūt deriuari: ergo ꝯtra p̄mitiui naturā p̄ducit. Mart. in xenis. Hec tibi brumali gaudētia frigore rapa. Que damus in celo romulus esse solet. Palladius. Rapa mutatur in napos.

¶ Sapo onis. sustātia emaculatoria. Seren⁹. Attrito sapone genas purgare memēto. ¶ Sapis is. fluuij nomen apud Lucanū. Saperda conche genus: sunt q̄ a sapio deriuent. ergo contra p̄mitiui naturā producitur. Persius. Et quid agam: rogitas ensaperdam aduehe panto itapes edis. in Baptista Uapulo as. Juuenalis. Ego vapulo tantum est finis versus.

E ante q corripitur: vt aqua laqueus aquila etiaȝ viri p̄prium. licet arator variauerit. vt libro. ij. Aquila tunc preceptor erat vir plurima laudis instrumenta gerens. Composita notanda sunt: quaq̄ nuaq̄: versus. nequaq̄.

A añ r corripit vt larix: qd male dicunt variari vt opinor. Ariminū qd in secundo epistolarū male p̄ducit a Petrarcha ad Lucinum Arabs arabia arabius. Uergili. Eoasq̄ domos arabum pictosq̄ gelonos. at Arabia et arabus propter tot breues admittunt alterum r. ꝛ positione producunt. Arrabia ꝛ arrabius. Propertius libro. ij. Nec si qua arrabio lucet bombyce puella. Jn eodem libro. Et domus intacte te tremit arrabie. ¶ Notentur cetera geminata vt carrus carruca. carra fluuij nomē. Carre vrbs. Parrhisijorum Sarra. Sarraceni. Sedul. Saucia iam vetule marcebā. viscera Sarre. sarrastes populus. Tarraco Hispanie oppidum: parrhasis parrhasius pictor ꝛ populus. Marruby populi. Uarro varrus virorum p̄pria. Barrhus elephas ꝛ p̄ditus adulescens apud Horatium in. iiij. saty. ꝛ in Epodo Ode. xij. Arretium. vnde Arretinus. Persius. Fregerit. hemenias arreti edilis iniquas. Mar. in apo. Arretina nimis ne spnas vasa monem⁹. Lautus erat Tuscis prosena fictilibus. Errauit hic Aneas Syluius in epitaphio Leonardi arretini: qd habet post Leonardi ep̄las. Arri⁹ arria. Phanarusij p̄pli cū audiphthōgo, Prisci. in perihegesi, Cōtinue post hos sequitur phana

[Margin notes:]
* Apulia p̄ nutrice Apis pro volucre corripitur Ouid. Nō apis inde tulit collectos sedula flores p̄ boue extēditur. Lu ca. Et sacer in etnere magni mactabit apis Apidanus Apoenin⁹ Apher. Crapula. Capo lapathes. Papas. Papa. Papius. Papilus Papinius Papianilla. Papilio. Paphagones. Rapum. Sapo. Sapis. Saperda * Lucan⁹ Crustumiūq̄ rapax etiā sūcto sapis. isauro. A ante q. * Aqua corripit lȝ ab equo sine equus veniat. Arabia. Arrabia, Aretium.

rusta tellus.ita habetur in libro nobilissimi Thaloini:vbi aliqui legerunt phasis ꝛ hic exceperunt.marrubium herba apud Serenum rr geminat.

Exceptio.Ara notũ est:ꝫ aspiratũ hara porcoꝝ stabulũ corripi tur qḋ de auib⁹ quoqꝫ dr apud Columel.lib.ix.ca.xij.ꝛ.xiij. Oui. Cuta fidelis are. ab ara ꝯtra ꝓmitiui naturã corripiunt aruspex aruspicina aruspiciũ:q̃ ab ara aue q̃ dam dici voluerũt.vide cornucopie.Corripit ꝗ ariol⁹ ꝛ vbũ hariolor. Errauit Ri ga teste Nestore dicẽs in Daniele.Harrolus regis soluere visa neq̃t. Idem narra uit in minisco:.acheldemac. macchabe⁹ Barrabas tibia ptolome⁹ sericus mithri dates conopeũ origenes parasceue sabbatũ candacis ꝛ alijs valde multis ꝯtim a Nestore aduersis:nam longũ fuisset oĩa enarrare:qꝛ Riga est pardo maculosior Arete es.vel areta te.supioris Dionysij filia:ꝛ alia eodẽ noie vxor alcinoni:ꝓducit ꝓmã secundãqꝫ syllabas: vt ꝓbat Nestor ex Appollonio ꝛ Homero grecis poetis: in qua re errauit Tortellius.vide e ante t.Aretalogus.

* Uergil. Sara vocant itali mediisqꝫ i fluctibus aras

Aruspex Iuuenal: ꝯmendare volet varicosus fiet aruspex.

Ara.

Eerrata rige

¶ Areo es.aridus ꝛc.Uer.aret ager.Area ab ariditate dicta.Idẽ. Area tum primũ est ingenti equãda cylindro.at corripiunt vndecũqꝫ sunt arena arista arundo.Are ne es.oppidũ. Ualeri⁹ Flacc⁹ lib.j.At frater magnos lynce⁹ seruat⁹ in visus. Quẽ tulit arene possit q̃ rũpere terras. Arũci italie ppl̃i. Nestor ꝯtra Sulpi.putauit per au diphthongon aurũci dicendũ esse. at libri quos vidi habẽt arũci.Arũca arũcoꝝ vrbs. Arũcus etiã viri ꝓpriũ. ꝛ apud Pli.significat villũ a capellaꝝ mento depẽdẽ tem:vt docet cuꝫ Sulp.Beroaldus:semꝑ ꝓducit vt dicit Sulp.de arũcis populis Uerg. enei.vij.arunci misere patres sidicinãqꝫ iuxta aequora q̃qꝫ quales Linquũt amnisqꝫ vadosi accola vulturni: pariterqꝫ saticulus asper.

Arete. areo ares. Arene. Arunci Aruncus. Aruns.

¶ Aruns viri ꝓpriũ apud Uerg.xj.ene.in hoc errauit Petrarcha.vt patuit in a an te b. Aram viri ꝓpriũ apud Mantua.qḋ alij fortassis corripuerũt.Arinca.vt q̃dam volunt ꝛ arete ppl̃i.Bariũ oppidũ italie. Hora.saty.v.Bari moenia pisco ꝯ dehinc gnatia lymphis per apocopẽ ꝑ barij.Baris idos nauicule species. Properti⁹ lib. iij.Romanãqꝫ tubaꝫ crepitãti pellere sistro.Baridos ꝛ contis rostra liburna sequi barine es.mulieris ꝓpriũ apud Hor.lib.ij.car.ode.viij.Poena barine nocuisset vn ꝗ.saphicũ est.Carica ficus spẽs.Ouid.j.fast.Quid vult palma sibi rugosa caricadi ci.Carax.carabus. Caris idis.piscium nomina in oppiano.

Barium: Baris. Barine. Carica

¶ Carolus Petrarcha corripit:ceteri fere ꝓducũt. Est igitur anceps. Caria:cuius populi Cares dicunt a singulari car caros. foeminũ est caiera vt docet Regi⁹ in il lud meta.iiij.Lycieqꝫ ꝓpinquos Caras adit. Mar.in.j.epig. Aere nec vacuo pendentia mausolea.Laudibus immodicis Cares in astra ferant.Manili.lib.iiij.arca des antiqui celebrataqꝫ caria fama.sic ceteri. Carolus arretin⁹ neotericus poeta hoc(vt pleraqꝫ alia)contra veterũ ꝯsuetudinẽ ausus est corripere. Nunc caria anti quo fuerat spoliata sepulchro:reprehẽdendus Nestor est : q̃ ꝑpter Carolum dixit Caria variari:ideo non iniuria Sulpiti⁹ obiectauit.Nestori ineptoꝝ poetaꝝ testi monia Carex vnde carectum.Uerg.Tu post carecta latebas.

Carolus. Caria. Cares. * Uerg. Et carice pastus acuta. Carex. Carus. Charus.

¶ Carus a.um. quod multo venditur. vnde caritas sine aspiratiõe. charus a. um.i. dilectus.vnde charitas cum aspiratione:sic oĩa adiectiua in arus vt clarus rarus. testimonia sunt facilia.Charus etiã viri ꝓpriũ apud Ouidiũ.nam ꝓpria appella tiuoꝝ vnde descendũt quãtitatem custodiunt.vt clemens rusticus: seuerus ꝛc. sic si quis a claritate nomen apud latinos sortiretur:clarus indubie primã ꝓduceret:vt Claranus apud Ausoniũ ad Ursulũ grãmaticum ꝛ: apud Martialẽ in lib. x. Nam dicere apud Uerg.clarus ꝛ amicus corripi:vt a communibus distent sapit triuia: quale molitores commenti sunt de rustic s ꝛ alijs plerisqꝫ:quoniã clarus ꝛ amycus cum y greco greca sunt:quibus correptis vtũtur greci poete lingue latine penitus ignari: ait autem Uergilius.x.eneid. Et clarus hemon lycia comitantur ab alta:forte dicitur a claro insula:vnde clarius appollo.Ouidius.j.meta.Et claros ꝛ tenedos ꝛc.Charis charitis:id est gratia corripitur vt charistia licet hinc putetur charus a.um.originem traxisse.Ouidius.v. fast. Protinus accedunt charites.nectantqꝫ coronas.Carinas carinatis: grammatici nomen in septima saty:a iuuena lis vide Thrasimachus a ante s.

Clarus. Claranus Charistia festa. Oui. ꝑpria cognati dixere charistia chari.

Charis. Carinas.

¶ Clarus fluuij nomen.vide e ante q.Secuana.

¶ Darius regis persarum nomen.rectius producitur. vide i ante u.

Claris. Darius

¶ Glarea sicca ꝛ sterilis duraqꝫ terra.Lucan⁹ libro quarto. Aut impulsa leui tur

*Glarea. Gnarus. Larisa. Larissa. Larius. Larinates. Larides. Laronius. Laronia. Larus. * Hora. Nec tam la risse penul- sit câpus opime. Larunda. Larina. Maris. Naris. Natrix. Naricia. Narea. Pareo. Pharis. Pharus.*

batur glarea vena. Gnarus vnde ignarus.
¶ Larisa vel larise es. ⁊ gemino ss. larissa. vide in mediis i ante s. sic clarissime fluuij nomen. Larius Italie lacus. Verg. ij. Geor. Te lari maxime teq; Fluctibus ⁊ fremitu assurgens benace marino. Larinates populi omnibus syllabis pductis apud Sillium. Larides proprium aut patronymicũ. Verg. x. enei. Dancia laride thymberq; simillima proles. Laronius viri pprium in. xiiij. Sillij.
¶ Laronia mulieris pprium Iuue. saty. ij Non tulit ex illis toruum. Laronia quendam clamantẽ toties. Mar. lib. ij. abnegat ⁊ retinet nostrũ laronia seruũ. quidã libri hñt per au diphthongõ. Lauroni⁹ ⁊ lauronia vt testat̃ Mãcinellus. Larus autem auis fulica (vnde quidã putarũt lariũ littus deduci) corripitur in q̃nto odysse Homeri teste Nestore. Riga tamen vt alia plurima contra doctorũ visum ausus est pducere dicens. Larus fluuius est habitator ⁊ incola terre: est quoq; viri pprium et corripitur Sillius lib. iij. Gorgoneoq; larum torquentem lumina vultu.
¶ Larunda nymphe nomen. Ausonius in monosyllabis. Nec genus hoc domum larunda progenitus lar.
¶ Larina proprium mulieris apud Verg. xj. eneid.
¶ Maris viri proprium ac etiam fluuij mistrum fluentis. Sillius. vij. Inde ruens thurin ⁊ buten ⁊ marin ⁊ arcen dat leto: filumq; manus conferre maleon. Omnia sunt virorum propria. Maleus diphthongon ae habet.
¶ Naris nasi foramen. Ouid. xv. meta Acta retro naris medioq; est fixa palato.
¶ Narix naricia naricium ⁊ narice es. vetustissimũ locrorũ oppidũ vnde fuit aiax hinc naricij populi de quibus Verg. iij. eneid. Hic ⁊ naricij posuerunt menia locri hinc naricia pix ergo naris icix. in obliquis penultimam corripit: pro insula Vlyssis in mari egeo rectius per e nericia dicitur. Nerea ⁊ naret ponit Sulpitius. Parua auis. in philomela. Pareo es. vnde appareo compareo. Verg. j. ene. Paret amor dictis. Pharis. is oppidi nomen. Sene. in hecuba. Pharin an pisam Iouis ⁊ coronis. sap. est. Vetulanus dicit pharus produci: ⁊ Badius vult vestem quandam significare. Pharus certe aegypti regio corripitur. Luca. lib. viij. Crimine bellorum maculas pharon: arua q; nostra. hinc pharius a. um. i. egiptius. Quare compositione notum est quia ex ablatiuis qua et re.

Rarus. smaragd⁹

¶ Rarus notum est. vnde raro rarenter raritas ⁊c. clarus claritas clareo ⁊c.
Smaragdus (video semp corripi nisi forsan apud Martialẽ. Sardonychas smaragdos adamantas iaspidas vno ⁊c. vbi s perimitur: ⁊ apud Prudentiũ in psyco. Mas inter species smaragdina gramine verno: rectius corripies: q; nonnulli volunt deliquescere apud Martialem licet Nestor velit hoc nomen variari.

Varix.

¶ Varix ⁊ varicus vide in crementis. Varix sic adiectiuũ varus a. um quod etiã viri nomen ⁊ fluuij nomen est: lз gemino rr aliud viri pprium varrus legatur: at vari⁹ viri pprium corripitur: vt varius adiectiuũ. Persius Fallit pede regula varo. Varillus viri pprium pducit̃ in secũda saty: a Iuuenalis. Varicosus a varix contra primitiui naturã corripit̃. Persius. Dixeris hec inter varicosus centuriones.

** Phasis. Ouidius. Multoq; perpessi claro sub iasone tandẽ Cõtigerãt rapidas limo siphasidos vndas. A ante s. Basis. Casa. Prason. Quasi. Thasos.*

A ante s in dissyllabis producitur. vt Naso. Ouid. Naso legendus erat tũc quum didicistis amare: male corripitur a Petrarcha phasis fluuius. hinc phasias adis. et phasianus.

¶ Exceptio. Basis. i. sustentamentũ: vnde etiam: orbiculos q̃bus in mensa vasa sustentãtur bases appellamus: teste Beroaldo. Martialis lib. ix. Inscripta est basis indicatq; nomen. versus est phaleutius.
Casa domuncula rustica aut pastoris. Verg. Atq; humiles habitare casas. contra primitiuũ. si quidem a supino casum fiat. Casos insula ⁊ vrbs in. x. Strabo.
¶ Prason grecum nomen: idest porruз. vnde prasinus: idest porraceus. ⁊ viridis vt vestis prasina. Mar. lib. x. De nostra prasina synthesis empta toga. Prasinus etiam est viri proprium. Viridis ad colorem relatuз ne barbarũ putes. Ouidius. Et niger a viridi turtur amatur aue. Phrasis teste Bebelio.
¶ Quasi Ouidius. Et quasi discedens ⁊c. Catullus videtur pduxisse dicens. Cui ego quasi eadem totidem mox deprecor illi ⁊c. Tu tantum corripias cum ceteris
¶ Thasos vna cycladum cuз th aspirato. Papinius. v. thebaidos. Et paphos ⁊ ne

morosa thasos: hic thasius a.um. Thrasus viri nomen. Ouidius in ibin. Ante dies rapto non adeunda Thraso.

Thrasus.

¶ A ante s in polysyllabis corripitur: vt casius mons vnde casius a.um. casa insula: et hec a Caso Cleomachi patre que duo et dissyllaba puto corripi. Luc.lib.x. Lucifer a casia prospexit rupe diemque. Masanissa cum a etiam in secunda syllaba te ste Tortelio potius quam per i Masinissa fuit rex numidarum. quidam male opinantur ss geminare in principio Massanissa vellem docerent per testimonia. Ouid.vj.fast. Postera lux melior superat masanissa syphacem. Noli ergo imitari petrarcham in quinto aphrice dicentem. Massinissa tibi etc. producit quoque Thrasymenus contra doctorum vsum Notentur vbique geminata vt Cassandra cassiepe vel cassiepea, Cassieius. Cassius viri proprium. Sidonius per apocopen cassi pro cassij dixit: licet casij vulgo legatur.

Casius. Masanissa

¶ Exceptio.

¶ Asius asiaticus et asis idis. ab Asia que est terre habitabilis pars maxima contra primitiui naturam inuenio hec produci: quamquam corripi posse non negauerim. Ouid.v.me. Jam super Europam sublimis et asida terram Uectus erat iuuenis. Et lib. xij. Ecquid vbi asiacas casuras aspicis arces ingemis? Uerg.j.geor. Asia circum Dulcibus in stagnis rimantur prata caystri. Et.iiij.geor. Opis et asia deiopeia. Idem.vij.ene. Dant per colla modos sonat amnis et asia longe pulsa palus. vbi Seruius ait. Asia prima longa est palus mysie: prima vero breui est regio et terre habitabilis maxima pars. Uerg. ij.enei. Postquam res Asie etc. Nebrissensis dicit se nescire an sit vsquam palus que vocetur asia. vnde apud Uerg. asia est adiectiuum vt dicat in generali prata asia palus: asia hoc est Asie regionis: nam mysia Cayster. Lydia in asia sunt. ideo minus verum videtur Seruij dictum. Asius viri nomen. in.xiij. Strabo. Asia Japet vxor. in pylade. Asia pars mundi. tertia semel tantum producitur a Prisciano: tu corripe

Asius. Asiaticus Asis. Asia.

*Serui: Nebrissen si indicio in dictione asialapsus est.

¶ Asopus fluuius Achaie et aegine pater. Papi.vij. theb. Asopos genuisse datur Luc.lib.vj. Accipit asopos cursus phoenixque melasque. Asopiades .i. aeacus a sopi nepos. Ouid.vij.meta. Huic asopiades petis irrita dixit et vrbi. Non facienda mee asopis idis .i. aegina. vt in eodem lib. Si te non falsa loquuntur Ille sub asopidos quondam amplexus aegine. alij habent aegine amplexus quondam sub asopidos ille et semper vel prima vel secunda contra primitiui naturam inuenitur corripi nisi mendum sit. Nicolaus Ualla in Homero lib. iiij. masculine dixit asopis. idis pro fluuio. At post herbosi venere asopidos vndas. mallem veteres imitando asopus non asopis idis. pro fluuio dicere hinc asopia regio. in.vij. Strab.

Asopus.

¶ Basium et basio basias. Mart.xij. Paruum basiat vsque morionem. phal. est.

*Marti. Esse quid hoc dicant quod olent tua basia myr rham.

¶ Caseus. Uerg. Pinguis et ingrate premeretur caseus vrbi.

¶ Jasius viri proprium sepius tetrassyllabum. Uerg. eneid.x. Jasius imbrasides hic etaoniusque timoetes. apud eundem tetrassyllabum est prima longa.

¶ Lacerpitium grammatici plures dicunt produci. Catul. ad Lesbiam. quam magnus numerus Libysse arene Lacerpiciferis iacet cyrenis. phal. sunt. ex quibus de prima huius dictionis syllaba nihil iudicare possumus: quia Catullus prime regioni nunc spondeum nunc iambum donat tertiam: produci hinc manifestum est.

Basium. Caseus. Jasius. Lacerpitium.

¶ Mnasillus Satyri nomen. Uerg. in buc. Pergite Pierides chromis et Mnasillus in antro Silenum pueri sopno videre iacentem.

¶ Nasica viri proprium patebit in i ante c. Nasidius viri nomen. Luc. libro nono Nasidium marsi cultorem torridus agri Percussit prester.

Nasica. Nasidius

¶ Nasidienus viri nomen. Hora. saty. vltima. Nasidienus ad hec tibi dij quecunque preceris commoda dent. Inuenio apud Mart. eadem quantitate. Nasidianus viri proprium cum a in penultima. Pasiphe mulieris proprium. vide a ante e.

Nasidienus Nasidianus.

¶ Pasiphilus viri proprium. Palladius pasiphile ornatus fidei cui iure fatemur. sic pasithea apud Catullum de aty et berecyntia. sic quicquid est a pasa .i. omnia.

Pasiphae Pasiphilus Pasithea.

¶ Thrasimachus viri proprium. Juue. saty. vij. Sicut Thrasimachi probat exitus atque secundi. Carinatis et hunc inopem vidistis Athene.

Thrasimachus.

¶ Thrasius autem, viri nomen: qui busirin inhumana hospitum nece posse aquas elici docuit corripitur. Ouid. in.j. de arte. Quum Thrasius busirin adit monstratque piari apud Horatium saty.ij. lib.i secundi. Thrasis viri diuitis ad paupertatem re dacti nomen producitur. Quum deerit ingenti aes laquei prectum iure inquit Thrasius istis. Jungatur verbis: aliqui tamen hic legunt Tralijs cum l non cum s: no=

Thrasius

tat in hunc locum Badius.

Vasidius. ¶ Vasidius viri proprium. Sillius lib. xv. Cadit obuius acri Cratulo Vasidio Libyce regnator arene.

Aante t. Quater. * Versif. Substitit atq; vtero sonitū procul arma dedere; corripit quater l3 a quatuor pducta prima deducatur Catus. Cattus. Platea. Plato. Blatero.

Ante t corripitur: vt latro statera status quater quaternus atauus. Verg. O terq; quaterq; beati. Quatuor primitiuū producit positione ab omnib⁹ preter Ciceronē Semel tū̄ vtarat: vix ausim imitari Verg. Quattuor hic iuuenes rc. Hora. Mecenas atauis edite regib⁹. asclep. est. Catus. i. sapiēs. vnde ppria Catus ti. r. Cato onis. Silli. lib. iiij. Obuia quadrupedis preceps. Catus ora tulisset. hic viri propriū est. de apellatiuo. Post hec ille catus q̄ttūuis rustic⁹ ibit. Sedul. lib. j. Sed tm̄ certare cati: pro musione fele siue eluro. similiter corripit a Mantuano in bucco. i recte q̄ a sagacitate Cati dicunt ova vocula vsus est Palladis lib. iiij. ca. ix. Contra talpas prodest catos freque̅ter habere in medijs carduetis. Raphael regius ex Nestore dicit in septimū librū Quint. Cattus p fele tt geminare: cui nō credo nisi pro illo testimoniū veterū quispiā afferat: scimus Cattos gemino tt. populos esse: r Cattas aues: quod ex Martiale facile nosces. Atrox. Atlas Platea nunq̄ video pduci nec Plato: ideo nō credo illis qui putant variari nisi testimoniū ex veteribus afferant. Hora. saty. iij. lib. ij. Quorsum pertinuit stipare Platona Menandro. sic ceteri Blatero quoq; semper corripit. Hora. Audit quū magnū blateras sermone facisq; Lucilius. Deblaterat plenus bon⁹ rusticus concinit vna: hic s perimit in bonus et rusticus Author Philomele indignus est quē imitemur Blatera. hinc aries et pia balat onis. hinc blaterones importuni locutores. Nestor dicit similiter corripi blatio: quod probat ex Planto in amphitrione vbi blatis sextus pes est. sed quum apud Comicos admittant r scanzontes: inefficax est probatio. plurimi scribūtur cum et exilibus blactio a blax blactos. i. stultus: q̄ blactire est stulte r inaniter loqui. ideo Philelphus in decadibus semp producit. Tortellius etiā blactero eodē modo scripsit quem falli ex correctione, manifestū est ego in Nestoris sententia eo.

Cathena. ¶ Cathena tantum corripitur: in quo decipitur Nicolaus Ferettus ex mendoso Martialis codice. Expectant cure cathenatiq; labores: vbi emendati libri habent q; geminatum sic. Expectant cureq; athenariq; labores.

Nates. ¶ Nates nomen video vbiq; corripi. Mart. in apo. Sepe tamen pueris abstulit ista nates. sic Ausonius. Persius. Horatius ceteriq;. ideo ridiculus est versiculus. Quamuis arte nates tamen apparent tibi nates.

* Testimoniū de dictione catullus perfacile inuē tū est naso Mantua. Verg. gaudet verona catullo. Attagen. Blacta. Matthe⁹. Attegie.

¶ Catholicus notū est corripi: vt cetera ex cata greca prepositione. Sidoni⁹ tamē cū alijs quibusdā christianis licēter pduxit dicēs lib. iiij. Ut que catholicā fidē lacessunt. phal. est. Catullus quoq; sine dubio corripit. Catull⁹ ad Lesbiā in hoc sapphico. Ocium catulle tibi molestū. noue secundo loco trocheū dedit: vt apud eundē. Seu sacas sagittiferosq; parthos. Statera contra Vernulanū vide e ante r. Notanter geminata. vt Battagena attagen. Hora. Non Attagen Jonicus est iambicus dimeter. Nebrissensis metri gratia in generib⁹ vnū abstulit id alibi ne feceris ¶ Blacta. verminculus libros corrodēs r aluearia ledens. aliqui cum p blapta scribunt a blapto: id est noceo. Mart. Constrictos nisi das mihi libellos Admittant tineas trucesq; blaptas. Phal. sunt. Blattheus gemino tt. i. purpureus. Matthias Mattheus in quo Riga peccat dicēs in Genesi. Ut tua perspicue scripta Matthee fuerunt. notauit hoc Nestor. vide ae ante n.

¶ Attegie: de quibus multa Juuenalis interpres in saty. xiiij. Dirue Maurorum attegias castella brigantum. i. vmbracula aut tabernacula. sic Attcia. Antonius Nebrissensis dicit produci: r excipit n Pantagia fluuij nomen: quem errare credo quia in omnibus libris inuenio pantagia cum n ante t. r ita positione producitur Claudianus in secūdo de raptu Proserpine. Pantagiam nomenq; Gelam qui prebuit vrbi Concelebrant. sic ceteri. Hec diligenter recensui: quia in his hallucinatos (qui ante me scripserunt) animaduerti plurimos.

¶ Exceptio.

¶ Producuntur ea que habēt m ante a vel precedente muta r ante a: vt mater frater cratus viri propriū apud Claudianū in prefatione nuptiarū Honorij Cratis. vnde craticula. Corripiuntur tamen Mathon vel matho cum th. aspirato propriū viri. Juue. saty. j. Lectica Mathonis, est finis versus. Matella vas vrinarium. Ma

Mathon. Matella.

tialis lib.x. Disperea si tu piladi prestare matella: dign9 es: aut porcos pascere pe rithoi. At matula pducit. Philel.ix.prime. Intrauit plenis no vltima matula ner= uis. & in tertia quarte. Urinam matula seruat. Matin9 mons. vnde matin9 a. um. Luc.lib.ix. Uulturis & calidi lucent buceta matini. Sunt aut buceta loca in quib9 boues hyemant. Ju.xiiij. Nota mathematicis genesis tua. vide mathesis e ante s Matieni ppli apud Priscia. in perthegesi. Cratinus Craterus: Crates etis. strato= cles virorum propria. Cratis Scylle mater: quecunq alia sunt a cratos. i. robur & stra tos. i. exercit9. Persi. j sat. Audaci quicuq afflate cratino Jratuz enpolide pregradi cu sene palles. Aspice & hec &c. Idem in. iij sat. Et qd opus Cratero magnos pmit tere montes. Furius Bibacul9. En cor zenodoti en iecur Cratetis. phal. est. Uerg. in ciri. Ipse cratem matre &c. Crathis aut cu th aspirato: achiuoru fluuius. corripit vide a ante l Halis. Idem nomen pro fluuio Calabrie pducit. Ouid. xv. meta. Cra this & hinc sybaris vestris contermin9 oris. Electro similes faciut auroq capillos

Matula. Matinus. Mathesis. Mathema ticus. Matieni. Cratinus. Craterus. Crates. Cratis. Crathis.

¶ Ater. Catullus. Nil nimium studeo Cesar tibi velle placere. Nec scire vtrum sis albus an ater homo. sic atramentum. Atrium vndecunq sit no inueni correptum

Ater. Atrum.

¶ Atella vnico t teste Nestore Campanie oppidum. Hinc attellani ludi. Silius libro. x. Iamq atella suos iamq & galogrecia adegit.

Atella.

¶ Atina Campanie oppidum. Uerg. enei. vij. Tela nouant atina potens tyburq superbuz. Ardea crustumeriq & turrigere antemne. Atina quoq boeotie vrbs fuit Atinas viri proprium corripitur. Uerg. xj. eneid. Fugi acer atinas.

Atina. Atinas.

¶ Atys cuz y greco puer cybeli dilect9. Persi. Claudere sic didicit versum berecyn thius atys. aliorum nomen corripit: vt in. viij. theb. Papi. & in iij. Luc. in. v. met. De plorauit atyn. sic pro filio Croesi apud Phil. in. iij. prime. Blathara viri propriu in. xj. Martia. nisi bachara legatur: quo nomine frequenter vtitur. id potius credo.

Atys. Blathara.

¶ Catillus variatur. fuit filius amphiarai vatis thebani: cuius tres filij Catillus Tyburtus Coras dicuntur tybur condidisse. hinc catillus a. um. i. tybur s. Silius lib. iiij. Anienicoleq catilli. i. tyburtes. hic est finis versus. Idem in. viij. Hinc tybur catille tuum sacrisq dicatu fortune preneste iugis. Hora. j. car. xviij. Ode. Circa mi te solum tyburis & moenia catili. versus est alcaicus choriambicus pentameter: vbi in genitiuo catili vnum l ablatum est correptionis gratia. aut noue spondeus pro pyrrichio: nam versus constat spondeo tribus choriambis & pyrrichio.

Catillus.

¶ Clathrus vel clathrum. Nebrissensis excipit quia correptione nonduz repperit.

Clathruz.

¶ Claterna oppidum in Mantu.

¶ Fatum fatidicus nota sunt: quia e supino producto dicuntur venire. vt Natura natus natalis: sed corripitur nato natas. contra primitiui naturam.

Fatum. Natura.

¶ Gnatia oppidi nomen apud Horatium. vide Bartum in a ante r.

Gnatia.

¶ Latus a. um. vnde latitudo quod videtur oriri e participio latus a fero.

Latus.

¶ At latus eris. corripitur vndecunq veniat. Testimonia facile occurrent.

Latera.

¶ Latona phoebi mater. Ouid. vj. meta. Colitur latona per aras.

Laterna.

¶ Laterna contra primitiui natura q: dicit a lateo. Marti. in apo. Dux laterna vie clausis feror aurea flammis. Natura natio &c. satis patet. Nathanael in Juuenco

* Uergil. Latone ta citus perti nent gau dia pect9.

¶ Quatinus per i. i. quia: quatenus per e quousq & in quantum. Horatii. in sermo. Deniq quatinus excidi penitus vitium ire. Cetera item nequeunt.

Quatinus Quaten9.

¶ Saturnus. Persius. Saturnumq grauem nostro Joue frangimus vna.

Saturnus

¶ Scatinus viri proprium. hinc lex scatinia: habent quidam libri melius cum n an te t scantinius scantinia. Iuuen. saty. ij. Cur non ante omnes debet scantinia respice primum &c. Ausonius in epigrammatis ab Ausonijs interim defecit: vt quum se cundam corripuit dicens. Scantiniam metuens non metuit Titiam.

Scatinius

¶ Squatina piscis teste Bebelio.

¶ Satrius decurio cubiculario: u domitiani. Mar. li. iiij. in aph: u. Satriosq mo dos parteniosq sonas. Calderinus dici veteres libros habere figerios &: Tranqui lium hre satriu ergo cu Mar. & Suet. de eode loquant: necesse est in vtroq legere satriu vel sigeriu hec & plura Calderin9: que studiosis discutieda relinquo. Sta tim producit teste Marcello: cui astipulant Nestor & Baptista pius. Pro perseue ranter equaliter & cotinenter: diciturq a stando. Plautus in amphitrione. Nec re cedit loco quin statim rez gerat. statim. i. pstanter cotinue. versus est iambic9 trime ter nullu admittes trocheu: vnde gemino cc reccedit leges: vt ante dixim9 reccidit pro recidit. Afferam ego aliud testimoniu. Fest9 in arat. Tuc succisa ceres statim cuz

Satrius. Statim

mergite culmi construit. At statim temporis aduerbiũ pro ilico: mox subito: corripitur tantũ pe. credas variari. Catullus. Verũ siquid ages statim iubeto phal. est.
¶ Statius viri proprium et poete clarissimi nomen. Iuue. saty. vij. Letam quum fecit Statius vrbem etc. in hoc errauit philelphus in quinta prime dicens. Naso valet nugis Statius modo barbara blactit.
¶ Stlata nauigium latum sic dictum: vt stlitem pro litem etc. hinc stlatarius latus et amplus. Iuuena. saty. vij. Spondet enim tyrio stlataria purpura filo. hec ex Fe sto. Mancinellius in dictum versum Iuuenalis.
¶ Vates vaticinor vaticanus. Verg. Heu vatum ignare mentes. hinc nõ sunt vatinius et vatinianus: nisi contra primitiui naturam dicas corripi c[illegible]i sententie quidã in feliciter aduersantur. Martia. in apo. Vilia sutoris calicem monumenta vatini pro vatinij: viri proprium est Catul. Odissem te odio vatiniano. phal. est.
¶ Vatinessa oppidi nomen. Mar. lib iiij. Et parue vada pura vatinisse. phal. est.

Statius. *Ouidius. Hoc duce predico vaticinorque deo vaticanus. Iuuen. Et vaticano fragiles de monte patellas. Vates. Vatinessa

A ante u corripitur: vt auus auia. femineum est trissyllabum nec cum ineptis dicas aua. Persius. Ecce auia aut metuens diuum matertera cunis Exemit puerum.

A ante u. Auidienus Auius. * Clauiger. Ouid. clauiger alloquit lapidosas cesaris vndas. Dauid. Dauus. Flauus. Gauisus. Gnauus. Lauinium Lauinia.

¶ Exceptio.

¶ Auidienus viri proprium. Hora. saty. ij. lib. ij. Detorserit auidienus. est finis versus. Nota ex a prepositione deducta: que producunt: vt auerto: auius a. um. sed auis licet hinc deducant: corripit. Verg. j. ene. Nec posse Italia teucrorum auertere gentem. Idẽ. Geor. ij. Auia tunc resonant auibus virgulta canoris. Biauia in auso.
¶ Claua clauus clauis clauiger. testimonia facile occurrent.
¶ Dauid viri proprium. vide crementa. Dicitur quoque dauides ae. vide i ante b.
¶ Dauus viri nomen. Persius. Daue cito hoc credas iubeo. Danalus viri nomen apud philelphum in tertia septime.
¶ Flauus a. um. flaueo: et flauius viri proprium: siquid amplius reperiatur habẽs consonãtem ante l/ volunt produci. Verg. Flaua ceres etc. Iuue. saty. iiij. Cum iam semianimum laceraret flauius orbem.
¶ Gauisus. vide atrida. a in vltimis. Gnauus vnde ignauus. Ouidius in. j. de ponto. Det mihi formosa gnaua iuuenca manu.
¶ Lauinium oppidũ et Lauinia filia Latini que oppido nomen dedit: tam manifeste variant: vt iure rideantur: vt vbi in Vergilio gtũs lauini corripit substituendum putant latini. Verg. xij. ene. Illo queratur coniunx lauinia campo. Ibidẽ. Mihi menia teucri. Constituẽt vrbique dabit lauinia nomen. Idem. j. ene. Italiam fato profugus lauinaque venit Littora. Ouid. iij. fasto. Hanc tibi cur tradaz pia causa lauinia coniunx. Est mihi. Verg. xij. ene. Exulibus ne datur ducenda lauinia teucris Idem Cernes vrbem et promissa lauini menia. Iuue. saty. vij. Atque nouercali sedes prelata lauino. Tibul. lib. ij. Ante oculos laurens castrum murusque lauini. est.
¶ Mauors et mauis mauult satis nota sunt. Nauarra in Mantua.
¶ Nauis nauita nauigo nauo as. nota sunt. Horati. Nauiget anticyram. Nauus adiectiuum: nauus in Auso.
¶ Pauo et pauus et paua: sed prius communis generis est. Ausonius ad Paulinũ Vincit centum oculos regia pauo tuos. Colu. ix. cap. xj. Femine pauones que nõ incubant ter anno fere partus edunt. Ausonius in epig. Pauaque de pauo constitit ante oculos. Gellius. Pauus e Samo prestantior est.
¶ Prauus. Hor. in arte. Non magis esse velim quã prauo viuere naso. Ver. de viro bono. Offensus prauis dat palmã et premia rectis. sic prauo et cõpositũ deprauo etc.
¶ Rauus a. um. i. subniger vide a ante n. Lannuis hinc Rauila rauos oculos habens et rauidus viri proprium. Catullus. Quenam te mala mens miselle rauide. Agit precipitem in meos iambos. phalencij sunt duo: prior autem hypermeter.
¶ Suauis suauiuz suauiari nota sunt. Sed si prima syllaba diuiditur tunc prima breuis: secunda erit longa.
¶ Sauo sauonis. fluuij nomen producitur si Calderino credimus qui dicit sauo non sauon legi in hoc hendecasyllabo Papinij quarto syluaruz. Et litterna palus pigerque sauo. Nestor sauon legit.

Pauo. Pauus. Paua. Prauus. Deprauo. Rauus. Rauila. Rauidus. Suauis. Sauo.

¶ E ante consonanteis in primis syllabis. Et primo ante. B

E Ante B corripit: vt nebula·nebulo onis. Ouid. Illic ⁊ nebulas illis consistere nubes iussit ⁊c. Hebrus. ebur. Verg. India mittit ebur: necq̃ vsq̃ producit contra Nestorem: nam in catullo non chorenyseo legit sed e bereniceo: vt sit oratio ex prepositione ⁊ abltō bereniceo a berenicens a.um. qđ est possessiuū a berenice es. Egyptiorū regine nomine: de cuius coma loquit catullus vbi dicit. E bereniceo vertice cesariem. Febris. Catul. Uerum nescio qđ febriculosi. Scorti diligis hoc pudet fateri. Phal. sunt. Nebrissensis cum Sulpitio non recte solum produci credit.

E ante B
Ebur.
Febris.

¶ Exceptio.

¶ Producunt habētia duas ꝯsonantes ante e: vt crebro creber a.um. Crebula oppidi nomē. Mar. in xeniis. Trebula nos genuit ⁊c. Corripiunt Trebia fluuius Cisalpine Gallie. Trebati⁹ Treboni⁹ trebi⁹ virorū ꝓpria. Sil. li. iiij. Planitiē metuēs trebiā colesq̃ patebat. Petrarcha in. iij. lib. epi. male ꝓducit. Hor. Docte trebati fama treboni sūt ꝓfluū fines. Trebi⁹. est apud Iune. sat. v. Cebren⁹ non creben⁹ grecos audio scribere per ε psilō fluuij ⁊ viri nomē. Ausoni. corripit. phlebotomon corripit. ¶ Debeo. Hora. Debemur mortinos nostraq̃. Debilis debilito. Uerg. Debilitat gressus debilitatq̃ pedes. Debe apud Proptiū lib. iiij. Sitecos iuuat debarūq̃ aure a ripa. Et que sub tyria concha supbit aqua. Philelph⁹. saty. xxx. minus recte (vt opinor), ꝓducit. Ebosita. Stat. j. syl. Et quas precoquit ebosita cannas. Phal. dicitur mel ex arundinibus. Ebrius ⁊ q̃cq̃d hinc est: q: d: componi ex e prepositione ⁊ bria. i. vas vinariū: licet ab hauriēdo alij deriuent: ⁊ aspirent ebrius: qđ min⁹ placeat. vtut est enī Nebrissensi ꝓducēdū dicimus: q: correptio non constat. Persius Ebrius ante fores ⁊c. Gebenne Ausonius variat: melius corripitur.

* Creber Uerg. Creber vtraq̃ manu pulsat. ꝓflatq̃ dareta
Trebula.
Trebia.
Debeo
Debilis. ⁊
Debe
Ebosita.
Ebrius.
* Gebenne. Luca. Pendētes rure gēbēnas

¶ Hebe pubertas ⁊ herculis vxor. hinc Ephebus. Uer. de liuore. Nō potus iuuat aut sapor lyei: Nec si pocula Iuppiter propinet: aut hec porrigat ⁊ minister hebe. Phal. sunt. Hebesus viri nomen in Uergilio. Rhebas rhebe nomen fluuij. Ualeri⁹ Flaccus lib. iiij. Aut socijs tantata quies Migrantia quam iam littora longinqui. que exirent flumina Rhebe vide quoq̃ Pathagones a ante p. Rhebus equi nomē Uerg. ix. enei. Rhebe diu res si qua diu mortalibus vlla est. sunt qui per oe diphthongon Rhoebus scribant. teste Nebrissensi.

Hebe.
Rhebas.
Rhebus.
Sebetus;

¶ Sebetus fons ⁊ fluuius iuxta Neapolē: vñ sebetis idis. Papi. j. syl. Euboīs ⁊ pulchra tumeat sebetus alūna. Uer. vij. ene. Nec tu carminib⁹ nr̃is indict⁹ abibis. Oebale: quem generasse telon. Sebetide nympha Fert teleboū capreas quū regna tenet. pro teleboarū. Sebum pro seuū. Sebinus Italie lacus in Mart. Thebe thebarum. thebe thebes: thebeus: satis nota sunt. Apuleius teste Nestore vult hec ac diphthongon obtinere: q: veteres plerūq̃ η ta grecum in ae diphthongon vertunt hinc thebais thebaidis. Papinij poema de rebus thebainis.

¶ Zebedeus viri proprium. vide e ante u.

zebedeus.

Ae ante b

¶ Ae anī b. Cebes ꝓloco. at Cebes ppl̃i ⁊ viri nomen diphthōgon non cognoscit. Gleba teste Georgio Ualla: sz Calepinus sine diphthongo scribat. Uerg. j ene. Terra antiqua potens armis atq̃ habere glebe. Hebudes plurale tertie insule sunt. scribitur per ae diphthongon teste Calep. Plebes ei. vel pleps plebis: vtrunq̃ dici probauimus in heteroclitis.

Cebes.
Gleba.
Hebudes.
Plebes

Oe ante b

¶ Oe ante b. Boebeis Thessalie palus. Lucan⁹ in. vij. Ire per osseam rapidus bebeida sanguis vbi notante Sabellico male legitur boetida aut bochēida Boebus Glaphiri filius. Boebe boebes: Thessalie vrbs et palus. Ouid. vij meta. Iocosaq̃ litora boebes carpsit. Boebius viri proprium. Luca. lib. ij. Flere vaze vir te sparsum per viscera boebi. vocatiuus est. Errat in hoc Petrarcha. vide a ante b in exemplis.

Boebeis.
Boebe.
Boebius

¶ Coebus. Ausonius. Distingit solidos coebo p̄eunte trientes. cubo rectius scriberetur: quia κιβοσ scribitur.

Coebus

¶ Oebalus viri nomen. vnde oebalia regio. hinc eobalius a.um. Uide Sebetus. Oebasus viri ꝓprium. Ualeri. Flac. lib. vj. Mediam moriens descendit in hastam. Oebasus in festum summisso poplite phaltem Euasisse ratus. Oebades viri proprium teste Tortellio. Oebaris Darij stabularius. teste eodem.

Oebalus;
Oebasus,
Oebades.
Oebaris.

¶ Phoebus. i. Appollo. Phoebe. i. Diana Phoebi soror: Phoebas phoebadis sa-

tiloqua phoebi numine afflata. Stocha frutex

E ante c. **Echinus** **Echeneis:**

E Ante c corripitur: vt speculū specula locus vnde specula mur. at specula diminutiuū a spes e primitiuo productionē hȝ vt recula a res: vt securus quoq₃ a ppositiōe inseparabili: se: sic mecū: tecū: secum. Corripe iterū precor pces precata pciū. Cetera a pre diphthongo producuntur: de qbus satis dictū est: ideo de his nihil dicā. Echinus vtcunq₃ accipias corripit: lȝ quidaȝ male putarint variari ꝛ pducit Petrarcha egloga. xij. decept⁹ forsan mēdoso li. vj. Lucani vbi Echinus legitur mēdose pro echineis: nā vera lectio est. Non puppim retinēs euro tendente rudentes In medijs acheneis aquis. Echeneis latine remora piscis est minimus maximas naues sistens. Echi neus vero alius piscis est: ꝛ vasculū quoddā ꝛ terrestre aial ꝛ castanearū tegmen et echinus vrbis nomen: nihil horum inuenio produci. Mar. in. xenijs. Cortice de posito mollis echinus erit. sic ceteri.

Echo: **Imbecill⁹** **Lecania.** **Lechytus** **moecenas** **Secius:**

¶ Exceptio. Echous. soni repcussio: ꝛ in eū vsa nympha echeo id est resono as. Echi valles argute. Oui. iij. met. Nec por ip̄a loq̄ didicit resonabilis equo. Echion. v. meta. p angure a Perseo interfecto p socio Cadmi solū corripitur. Imbecillus a. um. vel imbecillis ab in ꝛ bacill⁹ quasi bacillo indigens. hoc est debilis: cōtra primitiui naturā pducit. Prudētius corripit. Lucr. lib. j Adde q̄ imbecilla nimis pmordia fingit. Horat. Smōe. xvij. Imbecillis iners. si q̄d vis adde popino. Lecania pprīū mulieris. Mar. li. v. Thais habet nigros: niueos Lecania dentes. Lechitus pducitur: teste Nestore ex. vij. Odyssee Homeri ꝛ Aristophane. Est autem olearium vasculum de genere alibi satisfecimus.

¶ Mecoenas doctissimorum patronus. Hora. Qui fit mecoenas?

Stechas. **Byblio theca** **[illegible]. Rn rus. byblio theca. deli cati carmē ē phaen.**

¶ Secius. i. minus cōtra primitiui naturā si a sec⁹. s. aliter deducat. Uers. ij. geor. Indulge ordinib⁹ nec secius ois in vnguem. Idem. xij. eneid. Haud secus accenso gliscit violētia turno. Stechas adis. insula in Rhodani ostio prope Massilienses: sunt aūt stechades tres sic dicte q̄ in ordinem sint posite astichaome. i. per ordinē incedere. stichon ordinē versumq₃ apellamus. hec Omnibonus in illud Luca. lib. iij. Uenerat in fluctus Rhodani cuȝ gurgite classis. Stechados arua tenens video impressum cum oe diphthongo Stoechados: sed preceptū nō habeo: ꝛ calepinus inter non diphthongata reiecit scribitur cum ch aspirato. Teca ae. i. repositorium Mar. in apo. Sorticus thecam calamis armare memento: hinc dactylotheca: bybliotheca scribitur autem cum th aspirato.

Ae ante c. **Cecus.** **Cecubi** **Cecias.** **Ceculus.** **Cecilius.** **Cecilia.** **Cecino.** **Cecinum.**

¶ Ae añ C. Cec⁹ cū suis. vt secutire parū videre. ceculto. as. ceco similis sum. Cecare cecum facere. Cecias e. ventus nubes attrahens: teste Aristotele. Cecubi campanie populi apud quos optimum est vinum q̄d cecubum dr Mar. Cecuba. Fundanis generosa coquūtur amicis Ceculus prenesteis conditor hinc ceciliorum familia: quos alij a cecutientibus oculis dictos volūt. Est quoq₃ cecilius pprium viri. Cecilia proprium mulieris. Cecilia quoq₃ serpentis et herbe nomē Cecinos amnis qui rhegiuȝ agrum a Locrensi diuidit. Cecinum Italie oppidum haud procal a sicilia.

Fex **Feculent⁹** **Fecare** **Fecutin⁹.** **Fecinie.** **Fecūdus.** **Grecus.** **Phecasi⁹.**

¶ Fex fecis cuiuluis rei excrementū Diminutiuū est fecula: hinc feculentus. i. fece plenus ꝛ turpis ꝛc. Fecare e fecibus exprimere vinuȝ fecatum e fecibus expressuȝ defecare. i. purgare. fecutinus a. um. i. feculentus. Gellius. Eas finitiones praerancidas neq₃ fecutinas grāmaticas spectaueris: sed aurem tuā interroga quo q̄d loco cōueniat dicere. Fecinie vue que plusq₃ cetere fecis afferunt: alio noie rubelle dicunt. Fecundus. teste Tortellio ꝛ Georgio Valla: hinc fecūdare ꝛc. Multi per oe foecundus foecūdare scribunt: hec pronomen dictum est.

¶ Grecus grecia grecanicus ꝛ verbum grecari ꝛ pergrecari ꝛ grecisso ꝛc.

¶ Jeci preteritum a verbo iacio. anthore Tortellio.

Seculum. **Uecors.**

¶ Phecasius vnde Phecasianus ꝛ phecasiatus: significationem vide apud interptes. Iuue. in illud saty. iij. Phecasianorum vetera ornamenta deorum.

¶ Seculum centum annorum spacium. hinc secularis ꝛ seculare. alij a sequendo: alij a senibus deducunt. Uecors vocodia teste Guarino: licet sint qui huic opinioni refragentur: vt videbis apud Calepinum in veh.

Oe ante c.

¶ Oe ante C. Moechus adulter. moechia adulteriū hinc vbū

moechor aris.hinc moechalium.i.scortilium.

¶ Oechos.i.domus hinc multa sunt vt Oeconomus pecunie ⁊ frugũ dispensator quasi domus.lex male iconom⁹ d: p i in pma syllaba.hinc oeconomicus a.um. nomos lex est. ¶ Oeci orũ.loca vbi matresfamilias cũ lanificib⁹ sedent. ¶ Oecumenicus.i. vniuersalis ⁊ ad totũ orbem pertinẽs vñ oecumenicũ cõsiliũ ab oecumene.i.vni uersus orbis:teste Tortellio ¶ Oecinyres viri ppriũ teste Tortellio cũ y greco in tertia syllaba. ¶ Oechalia cũ ch aspirato diuersarũ vrbiũ nomen. Oechalius fluuius. ¶ Oechalides.Oechadius.Paroecia ab oecos in medijs videbitur. ¶ Poecile porticus Atheniensis. ¶ Poecilos lapillus intrepretatur varius

E Ante d in dissyllis pducit: vt pedo verbũ vnde oppedere apd Hora.Sedes nomẽ ꝯtra pmitiui naturã: nã sedeo ⁊ sedile corripiunt. Notent formata a breuib⁹. vt Pedũ pastoru⁹ bacul⁹: q pedes pecudũ detinent. Uerg.in buc.At tu sume pedũ.Est quoq oppidi nomen:cui⁹ incole Pedani sunt.Hora li.j.epist.iiij. Quid nũc te dicaz facere in regione pedana.Pedo onis.cui grandiores sunt pedes:⁊ viri ppriũ est. Iuuena.saty.vij..Sic pedo cõturbat.Pedor ae diphthongon hz vt statim videbim⁹.

¶ Exceptio.

¶ Cedo ecliptice.i.dic vel da.nã cedo cessi producit. Persi. Hec cedo vt admoneã templis ⁊ farre litabo. ¶ Cedrus arbor.Hora in arte. Speramus carmina fingi posse linenda cedro ⁊ leui seruanda cupresso

¶ Edo es est.vnde comedo exedo ambedo.

¶ Medon ontis viri ppriũ.Ouid.iij.met.Primusq Medõ nigrescere cepit.Uergi. vj.ene.Ingemuit Glaucumq Medontaq Thersilochumq.

¶ Scheda qd multi inepte putarũt pduci:scribit aũt cũ i lra sequente ch aspirato diminutiuũ est schedula inepti scribũt ceda cedula. Est autẽ scheda charte foliũ nondũ compacte:⁊ schedulã nõ inepte dixeris chartulam vel papyrulũ in qua aliquid scriptũ est de significatione plura leges apd Marti. interpretes in illud libri Marti. Nec summa potes inscheda teneri. Mar. est. vbi prima in scheda corripit.

E ante d in polysyllabis corripitur.vt medeor medicus.

¶ Exceptio.

¶ Edomus edonis idis.quia fiunt ab edon.de his in crementis satis dictũ est.

¶ Gedippa viri proprium apud Ausonium ad Theonem Gedeon variatur:vide vocalem ante vocalem.

¶ Hedymeles cytharedi nomen ab hedys.i. dulcis ⁊ melos.i.cantus. Iuue.saty. vj.Quo tener hedymeles operã dedit hinc tenet hoc se Solatur.Si quid aliud ab hedys fiat:producatur.scribitur hoc nomen cum y greco.

¶ Medea venefica notissima.Ouid.vij.meta frustra Medea repugnas.

¶ Media regio:cuius incole Medi sunt.hinc medicus ca.cum.Uerg.ij.geor. Media fert tristes succos tardũq saporem.Luca.lib.viij. Per media rura.

¶ Medica herba.Uerg.j. geor.Uere fabis satio.tum te quoq medica putres Acci piunt sulci ⁊ milio venit annua cura. ¶ Medoaci populi apud Mãtuanũ. Unde o ante m.Cenomani a medoaco fluuio ⁊ portu teste Strabo. lib.v.

¶ Nedymnus ppriũ.Ouid.xij.met.Robore nedymnũ iaculatorẽq lycotam Sternit scribit cũ y greco.Pedama in Iuue. Pedalus vrbs.in.xiij. Strabonis.

¶ Sedentani Hispanie populi prope nouã carthaginẽ. Sil. lib.iij. sedentana cohors quã sucro rigentibus vndis ⁊c. sucro onis. fluuij nomen est.

¶ Sedulus sic proprium sedulius. ¶ Seditio:seditiosus:satis nota sunt

¶ zedorum in Baptista.

¶ Ae ante d.Ades tã templũ q̃ domus priuata. hinc multa

sunt aedicula aedifico aedepol aecastor aedilis aeditnus aeditimus. ¶ Aedilus viri proprium:q̃uis aliqui sine diphthongo edi us scribunt apud Marr. lib.j.

¶ Aedo licet ab e ⁊ do sit.multi per ae diphthongon scripsere.

¶ Caedo cũ suis:in preterito autẽ cecidi diphthongon perdit.Ceduus a.um. vt sylua cedua q̃ cedit.Incedua que nõ ceditur vt Lucus Cedicus proprium viri apud Uerg.ix.⁊.x.ene.Ceditius viri proprium in.xiij.sat.Iuue.Cedes mors.Qia a cedo verbo formari putant.vt Cedutianus viri nomen in Marti.

Moechus
Oechos.
oeconom⁹.
Oeci.
Oecumenicus.
oecinyres.
Oechalia
Poecile
E.ante d.
Pedo.
Pedum
Cedo.
Cedrus.
Scheda.
Edomus.
Gedippa.
Gedeon.
Hedymeles
Medea
Media
Medica.
Medoaci.
Nedymn⁹.
Sedẽtani.
Sedulus.
Seditio.
A ante d.
Aedes cũ suis
Cedo
Cedicus.
Cediciu⁹.
Cedes

¶ Dedalus viri proprium: dedallin .i. variare. hinc dedalū greci variū vocant: ꝛ logodedalos homines dicunt sermonis varietate decipientes.
Dedala orū. mons ꝛ vrbs Lycie: a Dedalo nomen accepit dedalion viri proprium.
¶ Hedus teste Varro. oli a sabinis fedus dicebatur: postea hedus f in h versa: vt harlo lus p fariolus. hinc edulus ꝛ hediculus diminutiua possessiuū hedinus a. um. Isidorus ridicule deducit ab edo es est. ꝛ sine aspiratiōe edus scribit id Nestor nō reprobat: q: credit eduli corripi a Manilio lib. v. Incipiēte eduli ꝛc. deceptus est Nestor p mēdosum aliquē codicē: nā optimas impressuras video hr̄e non eduli: sed hedi: sic Incipiēt hedi tremulū pducere mentū. vt paulopost in eodē libro. Olenie seruans pregressos tolliť hedos. sic alibi semp: sic ceteri oēs. Hedui populi quidem Gallie.
¶ Ledo ꝛ quicquid hinc est lesio ꝛc.
¶ Pedagogus .i. puerorū ductor ꝛ custos: sic q̄cq̄d est a pes pedos .i. puer: vt pedagogium .i. seruitiū atq; mancipiū. pedagiū .i. puerorum seruorūq; habitatio.
¶ Pedia: eruditio institutioq; in bonas artes Pedico tam nomen q̄ verbum.
¶ Pederastes inhonestus puerorū amator: pederastia turpis puerorum amor.
¶ Pedotriba vel pedotriues ludi literarij p̄ceptor. Pedaretus viri ppriū quasi puerorū virtus. Pedomachia puerorū pugna. Pedor .i. squalor ꝛ quedam immunditia seu putor in aiali a pes pedos .i. puer. q: pueri sordibus plerūq; sunt obnoxij. hinc peditu sordidi ꝛ obsoleti dicūtur. Papi Theb. iiij. Obsitus ex hausto pedore ꝛ sanguine vultus. Luc. lib. ij. Longusq; in carcere pedor hinc quoq; pediculos seu pediculos q̄ ꝛ pedes dicūtur: appellari volūt: quos alij a pedū multitudine: ... putant sine diphthōgo: ꝛ ij melius. vide i ante c. Pediculi etiā populi quidā sunt. Phedros greci pulcher dr: hinc multa sunt: vt phedromus adulescēs in curculione plauti.
¶ Phedria adulescēs in eunucho Terentij. Phedron proprium viri.
¶ Phedra ppriū mulieris. Phedrus viri ppriū vt phederotū. ¶ Phedion viri proprium. Sido. in .j. panegy. socraticusq; animus post fatum in phedone viuit. Phedymus viri ppriū. Phedyme es. mulieris propriū. vtrunq; cum y greco. Ouid. vi. meta. Phedymus infelix ꝛ aui nominis heres. Tantalus.
¶ Rheda pro curru teste Guarino. Hinc rhedarius auriga. hinc epithedium etiam pro curru quodam: ex greco epi. ꝛ gallico rheda. author est Fabius
¶ Sedeo verbū quasi sanum do: vt quidam volunt: vt alij quasi seorsum do.
¶ Tedet tedium pertesum. Tedulus: idest fastidiosus. Tedia proprium mulieris Iuuenalis satyra secunda Tedia nō lambit cluuiam nec flora catullam. Teda fax teste Nestore ex Apuleio.

Oe ante d. Foedus foedare foedus foederis ꝛ quecunq; ex his deriuantur quicquid dicat. Isidorus. Hoedus video plerosq; his addere.
¶ Loedoria mordax dicacitas per l nō per m moedoria: licet ita fit in Textellio.
¶ Oedipus pi. vel podis: vel oedipodes de. prime. Thebanorū rex vnico p contra ineptum quendam. Stat. eodipode confusa domus. nomen adeptus est a pedum tumore: quia oedema est tumor. pus. idest pes.
¶ Phoedorus viri proprium: authore Guarino Veronensi.

E Ante F corripitur: vt nefas. Iuue. sat. xiij. Credebant hoc grande nefas ꝛ morte piandū. Si iuuenis vetulo nō assurrexerat. Inepte quidam Proh nefas horescunt crines. Producitur Esula vrbis nomen in Horatio quidam scribunt grecanice Ephula.

¶ E ań G corripitur: vt regio. Notentur composita vt segrego: dego a de et ago: versis breuibus duabus in vnam longam.

¶ Exeptio.

¶ Egates insule. Silli. lib. j. Flore virens auet egates abolere parentum. Petrarcha in hoc nomine errauit: vt deprehendes ex. vij. Aphrice. Egregius producitur. quia ex prepositione fiet.
¶ Gregorius cum ... ita in prima syllaba ꝛ o paruo in secunda scribitur teste Bebelio id recte obseruauit Baptista Mantuanus. Quidam primam male corripuerūt secunda producta.
¶ Hegaleos. Papius. xij. theb. Dirces ꝛ hegaleos nemorū perne sq; benignus. Vl-

Marginal notes: Dedalus. * Vergil. Dedalus vt fama est fugiēs mi noia regna. Hedus. Ledo. pedagogus. Pedagogium. Pedia. Pedico. pederastes. Pedotriues. Pedor. Pediculi. Phedros. Phedromus. Phedron. Rheda. * Iuuen. Hic dū tota domus rheda con ponit vna. Epithedium. Sedo. Thedia. Theda. Oe ante d. Foedus. Loedoria. Oedipus. phoedorus. E ante F. Eesula. E ante G. Egates. Gregorius. Hegaleos.

Mons et pingui melior lyca besos oliue. montes sunt attici.

¶ Lego as. hinc relego allego oblego &c. prime sunt. Luca. lib. vj. Ac medio pugna re foro dum bella relegem. hinc legatus qd sir pducit apud Hora. saty. v. Legitimus pducitur: qr fit a lex legis non a lego legis. Hora. in arte. Legitimumq sonu digitis callemus & aure. male scribitur ab imperitis gemino tt. Megareus (ni fallor) producitur. xij. theb. vbi adiectiuum est megareus a. um.

¶ Pegasus eques persei alatus vn muse pegasides. Ouid. v. met. Vera tn fama est et pegasus huius origo fontis. p hoc equo nuq corripit. Apud Calphurniu/corripitur alterius equi nomen. Egloga. vj. Aspice q timea genus est (vt scitis) equaz. Non ingale mihi quaz de sanguine pona veloce pegasum. apud Iuuen. saty. iiij. producit p viro quoda. Item pro alio viro corripit. xj. ene. Tum lirim pegasuq super &c. Phlegeus viri pprium. Papi. ij. theb. Iubet ire sub vmbras Phlegea. Rhegynum cum y greco bruttoz vrbs. Ouid. xiiij. met. Rhegyu ingredit feruentesq estibus vndas interpretat abruptu. hinc em sicilia abrupta est ab Italia. incole dicuntur thegini. Est alium Regium vnde regienses nominantur:

¶ Regula a rego contra primitiui natura: aut a rex regis vt regulus pprium & appellatiuu: sic regina: Hora. sa. iij. adsit. regula pctis que penas irroget equas. Mar. in fine libri secundi. Tu tamen hunc fieri si mauis regule primuz Vnuz de titulo tollere iota potes Errauit in hoc Sedulius lib. ij. Post regulus nato quidam moriente rogabat Sic Petrarcha sepe. Sic producuntur regulus serpentis nome. resillus & regilla vestis & regaliolus auicula.

¶ Tegula a tego contra primitiui natura. Iuue. Ultimus ardebit quem tegula sola tuetur. Vegrandis compositione notuz est. Adde predictis. Slege vrbis nomen apud Priscia. in perihegesi. Iungit Bebelius. Segeria.

¶ Ae ante g. Aegi preteritu ab ago teste Tortel. Aegonomus caprarum rector a si ex aegos. i. capra & nomos. i. lex. hinc multa sunt quoz significata latius ab alijs declarant Aegeon gigas. ¶ Aegeus Thesei pr. vn ipse aegides dicit. ¶ Aegeuz mare. Aegea ae. aege es. aege arum. vrbiu nomina Aege quoq in fulis in mari egeo. Aege es. amazonu regina. ¶ Aegialeus absyrtus. Medee frater Aegiale es. vel Aegialia/Diomedis vxor. Aegeria mulieris nome. Aegis idis. palladij pectoris munimentum. ¶ Agiochus iuppiter. sic aegylos aegyleus aegyst aegeni: qd non solu pastoris sed etia promontorij nomen est. Papi. v. theb. Vetisq absentibus aegon motus. Aegocephalus aegelethron aegoceros aegos aego ponamine aegipanes aegonus. aega ppriu mulieris. aegophthalamos aegomallize sic quicquid fit ab ex aegos. vnde volunt dici aeglogam sermone de capris & reb pastoralibus: ab aegon. i. caproz & logos. i. sermo. Id Nestor negat. qr diceretur in quit aegologa. ideo vult cum e litera sine diphthogo Ecloga ab eclogo. i. eligo: qd componitur a grecis ex ex et lego. dicitur electio explanatio & elegantia.

¶ Aegina mulieris & vrbis nomen. Aegle es. nymphe & mulieris pprium. ¶ Aegepsus viri ppriu. Aegyples vrbis nomen cuz y greco. Ouid. in. j. de ponto: Caspius aegypsus de se si creditur ipsis Condidit & pprio noie dixit opus. Aegyptus viri & regionis nomen cuz y greco: vt aegyptius aegyptiac aegypium. ¶ Aegnide vrbs et mulier. Aegiroessa vrbs Aeolie: vt ait Tortellius. Aegion et aegis vrbes apud Strabo. Aegimurus insula apud eude. aegira aegialus vrbs. aegidius ppriu viri

¶ Aeger aegrotus aegritudo aegrimonia &c. Lucre. lib. iij. Preter em q qr morbis tum corpus egrotat. versus est spondaicus: tolliturq cum sua vocalis in correptis aegroto. i. aegrotus suz neutru est. aegrotor aris putamus no dici cotra indoctos Fregi a frango: teste Tortellio. Nestor in dictione egloga dicit q greci omnes dictiones vbi e est ante g per ae diphthongon annotare consueuerunt. vt aegon aegyptus preter ego pronomen & egeiro. i. erigo.

¶ Pegi preteritum teste Tortellio. Paegma: quod etiam per e paegma quidaz scribunt diphthongon habet: teste Tortellio: est ludus & machina quedam. a pezo. i. ludo. hinc pegnia trissyllabum cuz i ante a genitiuo omnium dicuntur ludibria teste eodem. sic pegnium pueri nomen.

¶ Oe ante g. Moegaeum cum ae diphthongo in secuda syllaba laniculi genus: & p cadido interim ponit, Liui. Lachrimas de ore Moegeo tersit.

Lego.
Legitim.
Pegasus.
Phlegeus
Rhegynum
Regula.
Regulus.
Tegula.
Selege.
Ae ante g
Aegi.
Aegonomus
Aegeus.
Aegeum
Aegea.
Aege.
Aegiale.
Aegiale & cetera ab ex aegos.
Aegloga
Ecloga.
Aegina.
Aegle.
Aegyptus
Aegnide.
Aegiroessa
Aegion
Aeger.
Fregi
Pegi.
Pegnia.

E Ante L in dissyllabis producitur:vt velum:velo as.vnde reuelo.

Exceptio.

Chelys.

Celer
Celox
Solox

¶ Chelys cū ch aspirato ⁊ y greco testudo ⁊ cythara.Papi.iiij.syl. Cedam⁹ chely iā repone cātus:vetꝰ ē chely:⁊ ꝟsus phal.At chela ae ꝓducit.Verg. Iter chelasq̃ frequētes. ¶ Celer tam ꝓpriū ꝙ̃ appellatiuū. Ouid.x.met. Emicat ⁊ summa celeri pede librat arenā. hinc celox celocis nauicula a celeritate dicta: q̄ etiā celonis appellat.Enni⁹.Labit vncta carina ꝑ equora:ꝫ alta cilonis:nō docte igit in gnib⁹ Nebri.dicit.Femineis addes.Solox celoxq̃ phalāxq̃:vbi etiā solox male ꝓducit.Lucil.Pascali pecore ac mōtano hirco.atq̃ soloce. Est autē solox pecus lana contectum:aut ipsa crassior lana. ¶ Felo aut fello in philomela.

Gela.

¶ Gela vrbs ⁊ fluuius Sicilie.Sil.xiiij. Venit ab amne trahens nomē gela venit ⁊ thesa.Gele etiā populi sunt in.xj.strabo.

Gelu.

¶ Gelu quod vetustiores gelū quoq̃ dixere:⁊ masculine gelus. hinc gelare regelare ⁊c.Lucre.lib.v.Assiguosq̃ geli casus mortalibus affert.⁊.in lib.vj. Demittit q̄si sepe gelum quod continet in se. ¶ Gelos gelotos idest risus.

Helix

¶ Helix icis hedere species:vnico l cōtra Tortel. q: teste Nestore corripit a Theocrito in ꝑmo edillio.Ego inueni helix viri ꝓpriū corripi in sexto Valerij Flacci dicētis. Nestoris haste Immorit ꝑmeuus helix:nec reddita charo Nutrimēta patri. ¶ Helos in.iiij.thebaidos Papinij oppidi nomē.

Helos.
Helops.

¶ Helops opis proprium viri. Papi.xij.theb. Ore remordit helops humero transmisit iapix. ¶ Halox canis in Bapt.

Lelex

¶ Lelex viri ꝓpriū.Oui.viij. meta. Nericiusq̃ lelex ⁊ gētis nomē seruat semꝑ in obliquis vt lelegis.Luca.Mox lelegū dextra pressum descendit aratrum.

Melas

¶ Melas fluuij nomē Pap.vij.theb.Palladiusq̃ melas ⁊ viri ꝓpriū.Valeri⁹ Flaccus lib.vj.Processere melas ⁊ idasmenus:incipit hasta Ante melas. ¶ At mela ae viri ꝓpriū ꝓducit in.iiij Sillij.⁊ fluuij ꝓpriū in Catullo ad ianuā.Flau⁹ quā molli ꝑcurrit flumine mela .Melas.i. niger corripi mōstrat melāpus. ¶ Meles is vel

Meles.

tis.fluuius ꝓpe smyrnā.Sta.ij.syl.Smyrna tibi gectile solū potusq̃ verēdo fonte meles.Meli.i.mel corripit:sed in compositis solū vtimur:vt meli melum. ¶ Melos

Melax

dulcis modulatio.Lactā.de Christi resurrectione. Fitq̃ repercusso dulcior aura melo apud Persiū. Cātare credas pegaseiū mellos ll geminat ꝓductionis grā:qd Politiano nō placet q̄ nectar legendū putat id hermolao nō placuit q̄ in annotationibus sup Pli.circa finē li.xxxij.na.hist.cēset recte legi vnico l melos:q: Homer⁹ primā ꝓducit in hymnis.Idē dicit Aldus.Idem dicit Marull⁹ deridēs Politianū q̄ ecnomiū vocat dicēs Posse negas dici melos facūde poeta.Atq̃ adeo picas nectareis canere,Scz huc studio curaq̃ trahēte fideli Nequā placitū nectar ab ore cadat Sed neq̃ diuin⁹ male μελοσ αειδεν Homerus. Nec nisi q̄ laudat nectar inepte canit.Quid dicā de tanta tantoꝝ viroꝝ dissensione.Non nrm inter eos tātas componere lites.Consiliū meū est vtcūq̃ legendū sit apd Persi. nūq̃ ꝓducēdā esse porem in melos:qd indeclinabile esse male cū vulgo docet Calepinus:q: iam melo ablatiū visus est ⁊ pluralis ntūs accusatiuusq̃ mele in vltimis patebit.

¶ Pelops rex Achaie Tantali filius Ouid,vj.me.Mater in inuidia est hanc tunc quoq̃ dicitur vnus flesse pelops.

Scelus
Stelis.
Telon

¶ Scelus eris.Ouid.xv.met.Heu quantū scelus est in viscere viscera cōdi.Scelos i. crus.vide e ante l periscelis.Stelis quia per ε epsylon scribitur.

* Vergili ebabe quē generasse telon sebetidi nympha

¶ Telon onis.rex Caprearū vide e ante b.Sebetus est aliorū quoq̃ propriū. Luca.lib.iij.dirigit huc puppim seri quoq̃ dextra telonis.

Velut.
Velim.

¶ Velut velutí velis notissima sunt.

E ante l
Selibra.
Delibut⁹.

¶ E ante l in polysyllabis corripit:vt selibra vide scrypulū i aū ꝑ fit ex semis ⁊ libra Priscia.tā in libello de ponderibus(vbi multa sunt contra veterum consuetudinem)ꝓduxit dicens.Selibrāq̃ ferunt mellis superesse bilibri.Tu Martialem semper id nomen corripientem imitare.

¶ Notent e longis deducta:vt delius delia belides zelotipus velites. Delibut⁹ a de ⁊ libuo ꝟbo antiquo.i.vnguo.nam delubut⁹ duct⁹ est.q.lā dicūt participiū esse sine ꝟbo.alij dubitāt an cōpositū sit. Hora.in.iij.epodo. Hoc delibutis vita donis pellicem Serpente fugit alite,Jambicus trimeter cum dimetro.vbi libu iambus

est.quare non imitabor Prudentiũ in psycomis.dicentem.Delibuta comas: oculis vaga:languida voce.Elegans ab eligo nomen.nam participiũ est eligens. quidam male corripuerunt.Catul.ad Flauiũ:ni sint illepide atq3 inelegantes.Idem ad Fabulum. Sed quid suauius elegantisve. Et alibi. Nec sane nimis eleganter lingua Mar.lib.vij.Sed tu dulcior elegantiorq3.versus sunt oẽs phaleucij.Elicius iuppiter ab eliciendo.vt in fastis Ouid. docet. Elogiũ producitur apud Uer.in culice.Eadem ratione ꝑducitur elixus:q2 ex e ꝛ lix:cinis ignisq3 apud veteres. Mart.lib.iij. Qd diuidebat balneator erit.scazon est.Delecto delitium delitie delicio ꝛc.Uergil. Delicias dñi ꝛc.Ellychnium positione producitur vt ellipsis.

Elegans. Elicius. Delecto. deliciũ ꝛc.

¶ Exceptio.

¶Celoniũ per ʜ ꝛ omicron.i.ciconia.instrumentũ quo aqua hauritur. Chelone piscis.at testudo corripit:teste Uolaterano.xxv.Delubrum.Ouid.j.meta.ad delubra dee.Elysium cum y greco in secunda syllaba.hinc elysius a.um. Uerg.lib.vj. Mittimur elysium ꝛ pauci leta arua tenemus.Electro mulieris ꝓpriũ.vide in vocali ante vocalem.Taygete. Propertius lib.ij. Non electra suũ saluũ quũ asperit Oresten. Uulgo tamen habetur mendose.nec sic electra suum ꝛc.Electrum.Ouid.ij.met.Inde fluunt lachryme stillataq3 sole rigescunt de ramis electra nouis. Uerg.viij enei. Quod fieri ferro liquidove potest electro.versus est spondaicus:vbi vulgo male legitur potestur.sic in ciri.Coralio fragili ꝛ mouit lachrymoso electro similiter spondaicus est.vbi inepte legit̃ coralio fragili ꝛ lachrymoso mouit electro.testis mihi est clarissimus ille in re literaria heros Angelus politianus.cui ne quicq̃ cum Sulpitio refragãtur Curius Lancilotus:ꝛ Nicolaus Ferettus.quẽ pulchre refellit Becichemus:licet potestur ꝛ poterat olim dicta sunt:quod politianũ minime latuit vt videbis in Miscellaneis capite.lxxj.non tamen cõstat Uergiliũ potestur dixisse ꝛ licet quandoq3 latini ω mega ꝛ ʜ corripuerunt forsitan nõ cõtinuo id cõcesserim eos hoc fecisse in electram. nos itaq3 electrum semper produci dicamus quantũcunq3 aduersetur Ferettus.Quidam aspirant helectra helectrum. Elegia nunq̃ corripi satis ꝓbauimus in i ante a contra peruersan nõnullorũ doctrinã.Ealeus populus in perihegesi.Elona vrbs apud Strabo.li.ix.Helias vide i ante a.Helios sol vnde Helias adis.solis filia.Ouid.ij.meta. Nec minus Heliades lugent ꝛ inania morti Munera dant lachrymas.sic Heliodorus Heliotropiũ:ꝛ si quid alius ex eodẽ fonte deriuet̃.Helisabeth a christianis variat̃.Helisios variat̃.vide i ante s.Melanion Melius meliј viri propriũ apud Philelphũ in sexta quinte.Quantum pulchra boni mors efferat ille monebat Meli qui te adiens morere inquit:nam nec olymphũ ascendens ꝛc.Melota quia per ʜ melanthium herba apud Colu.melanurus piscis apud Ennium in opiano a lippio semper corripitur.

Delubrũ. Elysium. Electra. Electrum. *Uerg.in Buc. Pinguia corticibus sudẽte lectra myrice. Helias. Helios. Helises. Melius.

¶Pelamys cum y greco piscis quidam.Iuue.saty.vij.siccus petasunculus ꝛ vas pelamidum.Pelion thessalie mons.Ouid.xij.met. Paruoq3 in tempore nudus Arboris.Ouid.in.j.de remedio.Uulneris auxilium pelias hasta tulit. At pelias Iasonis patruus corripitur.Idem.vij.met. Phasias assimulat: Peliceq3 ad limina supplex Consurgit.Peleus dissyllabũ est:vnde pelides. quidam inter trisyllaba male reiecit:nisi per dieresin vt orpheus.

Pelamys. Pelion.

¶Pelinum Ouidij patria cuius incole peligni dicuntur.Mar. Non hec pelignis agitur vindemia prelis.sic ceteri.ergo in.ij.episto.indocte ita dicit Petrarcha. Sulmo sibi patria est:atq3 his mihi crede pelignus Naso secundus adest.

¶Pelusium aegypti vrbs:ꝛ vnum ex ostijs nili. hinc pelusius a.um. ꝛ pelusiacus. Luca.lib.viij.ꝛ pellusiaci tam mollis turba campi.Mar.in xenys. Accipe niliacam pelusia munera lentem.Sillius lib.iij.Castraq3 pelusi Romano subruta ferro. pro pelusij.pelodes sinus maris per ʜ.

¶Spelunca.Uerg.vj.ene.Spelunca alta fuit.vastaq3 immanis hiatu.

¶Speleum.Idem in buco.Certum est in syluis inter spelea ferar male pati Apuleius vult etiam prima esse diphthongon:quia veteres sepe verterunt ʜ in ae diphthongon vt cera scena pleraq3 speleunt.i.spelunca.

¶Teleboas viri propriũ.Ouid.xij.meta.Chthonius quoq3 teleboasq3.ense cadunt nostro.Teleboe aetolie populi:ꝛ insule quedam.vide sebetus e ante b.

¶Telebous viri propriũ.Sil.lib.vij.Teleboi medio surgunt que regna profundo

Pelusium. Spelunca. Speleum. Teleboae. Teleboe. Telebous

Telecoon. Telegon⁹. telemach⁹ Telemus. Telephus

¶ Telecoen viri ꝓpriū. Vale. Flac. lib. iij. Anceus achelū sternit, & elate ꝓpina succedere dextre. Telecoonta sinit. Telegonus viri nomen. Proper. lib. ij. Quid petis aei moenia telegoni. Telemachus propriū viri. Horat. vij. epi. Haud male telemachus proles patiētis vlyssei. Telemus ꝓpriū viri. Ouid. xiij. met. Telemus eurimides quē nulla fefellerat ales. Telephus viri nomen. Hora. in arte. Telephus & peleus quū pauper & exul vterq ꝓijcit ampullas. Telo. i. pficio. Telyphonū per κ.

Velabrū.

¶ Velabrū locus Rome vbi optimus fiebat caseus qui velabrensis dicebat. Tibul. lib. ij. At qua velabri regio patet ire solebat. Marti. in xenijs. Nō quemcūq focum nec fumum caseus omnez: sed velabrensem qui bibit ipse sapit. In velabro oēs ganeate epule parabantur. Velicer fluuij nomen. Sido in. iij. panegy. Bructerus: vluosa quem vlifer abluit vnda. Bructerus est populi nomen.

Ae ante l. Aelia. Aelius Aelianus. Aelurus. Belua. Celum. Celo. Coelum. Celsus. Oui. ante mare & terras & qđ regit oia coelum. Celius. Lelaps. Lelius. Lelia.

¶ Ae ante l. Aelia Varronis preceptor: & regio & mulier. Aeli⁹ viri nomen. Aelianus propriū & appellatiuū. Aelea magistratus quidam Athenis Aelurus. i. felis. Baelua cum ae diphthongo: teste Georgio Valla. hic Beluinus et belutus. Hora. Belua multoꝝ capitum es. sunt qui gemino ll bellua scribant sine diphthongo: inter quos est Senensis credens hinc bellum dici.

¶ Celum celandi instrumentū: sic celo as. sculpo. Auso. lib. j. epig. Talia fecerūt ferrea cela deam. Celo as. i. sculpo siue signo: vnde vasa celata dr̄ que ancesa veteres appellabant ꝙ forent circūcesa. hinc celū mundi pars longe pulcherrima: q2 stellis celatū est: cui astipulat Senēsis. Alij tamen a κοιλον. i. cauum deduci volunt teste Varro. ideo cum œ diphthongo scribunt cœlū: hinc celestis &c. & celebs. alij sine diphthongo celi scribunt per contrariū: a celo. i. abscondo: nobis placet prima opinio. vt per ae diphthōgo celū scribat. Celsus. i. sublimis a celo deriuari volūt. hinc ꝓcelsus/excelsus: que alij a cello. i. cedo deducentes sine diphthongo scribunt: id nobis placet: at cello ceculi. i. cedo cecidi diphthōgon habet: vñ ꝓcello: ꝓcello: ꝓcello: recello. Cella & quicqđ est hinc diphthongo caret: q2 a celo. i. abscondo fit. Celius viri et montis nomen. Celia mulieris propriū. Lelaps lelapis canis propriū: & forsitan viri aliquando: a lelaps lelapo. i. turbo inis. ꝙ velox sit vt turbo. Ouid. iij. meta. Inde ruunt alij rapida velocius aura pamphagus & dorseus & oribasus arcades omnes Nebrophonosq valens & trux cum lelape theren Et pedibus pterelas & naribus vtilis agre Hilusq ferox nuper percussus ab apro. Deq lupo cōcepta nape. Lelius lelia hoim propria. Mar. lib. xij. Quid facies oculo lelia non emitur. Nimiū decipit Petrarchā error Seruianus. nam ausus est diphthongon in proprijs variare. naz in. iij. aphrice ait. Acciri propere lelium iubet. i. licet ille affuit. alibi nunc producit: nunc corripit: tu id ne feceris ne pectus habere negeris.

Oe ante l. Coelisyria coelistonia. Choelius. Choelia.

¶ Oe añ l. Coelus coelia hoim ꝓpria. multi tñ per ae diphthōgon scribūt: at cū s lr̄a selius selia etiam hoim ꝓpria sine diphthongo scribunt: q2 corripiuntur: vt ex Martiale facile deprehendes. Coeliaci & quicquid ex κοιλοσ: id est concauus deriuatur. vt Coelisyria. i. caua syria. Coelistonia: quod per ae quoq recte scribi credit Calepinus quem vide. Coelus viri propriū & choelia mulieris propriū trisyllaba per synaeresim sunt natura suapte tetrasyllaba esse dicūtur. ꝑus est apud Sillium li. x. posterius vero apud Verg. lib. viij. ene. Foelix tam proprium ꝙ appellatiuum. sic foelicitas: foelicito tas &c.

E ante m. Gemo. Ver. i buc. Nec gemere aeria cessabit turtur ab vlmo. Thema.

E Ante m corripitur: vt gemo. at positione ꝓducitur Plemmyrion cum y greco in secunda syllaba: fluuij nomen.

¶ Exceptio.

¶ Producunt que ab e litera etiā aspirata inchoant: vt eminus hemina &c. Hinc tollunt v̄ba emo emio: vnde redimere & redimire. Producunt quoq dissyllaba tertie declinationis crescentia in gtō: vt schema: nemo temo. Sido. lib. ix. schema sic artis phalerasq iungam. sap. est. Thema licet quidam velint corripi: hinc epithema id est super impositū penultima producta: teste Nestore in dictione epitome. Arator lib. ij. dat & actio Pauli Ad vite precepta viam: sic themate iuncto. Hi magis alterius soluerunt vocibus ora: sic author argumentoꝝ Papinij quisquis fuerit tandem Themate proposito narrat thetis alma rapinam.

¶ Hinc excipiunt nemus/memor/chremes/themis/femur. Hora. Iratusq Chremes. Ouidius. j. meta. Dic themi qua generis damnum reparabile nostre Arte sit.

Uergi.j.eñ. Eripit a femore ꝛ trepidāti feruidus instat: ita legendū est: non foemine ꝯtra Seruiū: q2 fœ'nē diphthōgō œ hz teste nestore. femur aūt notū est semꝑ corripi. Cremētū vnde incremētū. Uergil. in buc. Chara deum soboles magnū iouis incrementum. Chrema me. apud Philelphum in.ix. decime oppidi nomen est Italie. Mantua. in.iij. de triumpho Gon. corri. poteris variare. Chremites ꝓducitur a Lippio. Demo is. dempsi in preterito. testimoniū facile occurret. Demum aduerbium Persius. Nunc demū numero ꝛc. Demos idē populus hinc multa sunt propria ꝛ appellatiua demodocus demophoon demoleon demarcus demarchia Demosthenes Democritus. testimonia passim occurrent. Iuue. sat.x. Eloquiū aut famam Demosthenis aut Ciceronis: in quo hallucinatur quidā neotericorū dicēs. Unde fuit profugo vocitata demosthene plebes. Demetrius apud Iuue. ꝛ alios viri ꝓpriū sic demenetus ꝛ democles ꝛc.

¶ Mnemosyne musarum mater. vide Deois in e ante o. Mnemosynon. Catull⁹. ad Asinium. Uerū est mnemosinon mei sodalis. i. monumentū. phal. est. Neneia a solo Seneca semel tantum notaui produci. vide e ante a.

¶ Phemius viri ꝓpriū. Philelphus in.ix. prime. sic fertur phemis olim est finis versus: si quid fiat a pheme. i. fama: vt poliphemus: producitur.

¶ Remex remus remigo as. Remigium. Propertius li.ij. Iam licet ꝛ stygia sedeat sub arundine remex. Uerg. j. enei. Frāgūtur remi sic remi orū. oppidū Gallie non indeclinabiliter remis vt indocti dicunt. Sido. in eucharistico. preterea q' me pridē remos venientē. Rhemus turni miles. Uerg. ene. ix. Armigerūq3 premit aurigamq3 sub ipsis. At remus romuli frater corripitur. Persius. Unde remus. ꝛc. Remigius viri proprium puto produci a remex remigis.

¶ Semi cū suis: vt semis semissis semihomo ꝛc. Persi. Nullo thure litabis hereat in stultis breuis vt semuncia recti sic semodius. semita, quasi semi iter. Semen semino seminiū seminarium sementis testimonia vulgo patent semi in quibusdā i penitus perdit: vt semūcia: non in oibus quicquid dicat Nebrissensis: vt semihomo semiermis ꝛc. semachus niobes filius in Pylade.

¶ Temetū vinū dictū q' mentē tētet ꝛ labefactet: variatur. hinc temulētus temulētia. Iuue. xv. sat. De corcyrea temetum duxerat vua. Hora. epi. vltima. Accipis vuam: pullos: oua: cadum temeti. nempe modo isto paulatim mercaris agrum.

¶ Ae ante m. Aemul⁹ aemulor. hec Choerobosc⁹ aspirat teste Georgio Ualla.

¶ Aemilia sermonis lepiditas. hinc aemilius aemilia. hoim ꝓpria. aemilia quoq3 regio est. Aemilienus ꝓpriū ꝛ appellatiuū. Mart. Pauper eris semper si pauperes Aemiliane Dantur opes nullis nunc nisi diuitibus. Petrarcha errauit in.iij. epist. Dux marcus emilius esto. Aemon onis. viri ꝓpriū: vnde aemonia regio que etiam Thessalia dicitur vnde aemonius a. um. et emonis idis. quidā aspirant hemonia: vt calepinus meminit. Clemēs ꝓpriū ꝛ appellatiuū. vnde Clemētia ꝓpriū mulieris. ideo minus docte Petrarcha dixit in primo episto. ad Dionysiū. Cōiuge quin etiam spoliata Clementia magno Tunc aderat. Cementum a cedendo.

¶ Demō demonis: demoniū: demoniacus. hinc cacodemō ꝛc. Deo. i. intelligo: scio Hem⁹ mōs. Thracie dictus ab Hemo filio Boree ꝛ Orithyie. Tortellius dicit sine aspiratiōe scribi emus. Hema. i. sanguis. vñ multa sunt: vt hemantes lapillus ruboris sanguinei. ¶ Hemorrhois serpēs cui⁹ morsu sāguis effluit. Rhois fluor. Luca. lib.ix. At nō stare suū miseris passura cruorē squamiferos ingens hemorrhois explicat orbes. hemorrhois item est sanguinis fluxus: morbus gratus. Hemonia iam platuit hemibetū. Memus viri ꝓpriū. Philel. ix. septime. meme decus Senensis solatia nostre. Lemargia penultima longa ingluuies. lemargus gulosus.

¶ Oe añ m coemiterium a coemaome. i. sopio: q2 ibi mortui dormire dhr. indocti a cimis. i. dulcis cimiteriū dici autumāt quos Nestor bene reprehēdit. Foemina e foe'mina ux. foemē ntūs rarus est. vt in heteroclitis diximus hinc foeminalia ꝛ effoemino as:

¶ Loemius. i. Appolo apud Lindios vt refert Macrobius lib.j. satur.

¶ Phœmonoees filia Phebi: que heroicū carmen prima cecinisse dr. Papini. ij. syl. Referetq3 arcana pudicos phœmone fontes. Est quoq3 alterius Phoebadis nomē Luca. lib.v. Phœmonoen errare vagam curisq3 vagantem.

Femur. Crementū. Crema. Demo. Demum. Demos cū suis. Demosthenes. Mnemosyne. Mnemosynon. Phemius. Remex. Remus. Remi. Rhemus. Remigius. ⁎ Uergili. cana fides ꝛ vesta remo cū fratre q̄rinus. Semi. Semen. Semiuir. ⁎ Uer. Et nūc ille. pa ris cū semiuiro comitatu. Temetū. Ae añ m. Aemulus. Aemilia. Aemilius. Aemon. Aemonia. Clemens. Demon. Hemus. Hema cū suis. Hemorrhois. Memus. lemargia. Oe añ m. Coemiterium. Foemina. Loemius. Phœmonoe.

¶ Poemenis canis nomen: interpretatur pastoralis. Ouid. iij. met. Pecudesq; secuta Poemenis et natis comitata harpyia duobus. Et substricta gerens Sycon⁹ ilia ladon et Dromas et chanache. Poemenicus. i. pastoralis.

E ante n.

E Ante n producit͛ vt den⁹. Menopil⁹ iudei nomē apud Martialem lib. vij. Notentur generalibus regulis notata: vt Siren sirenis: ren renis. Arator lib. ij. Studeatq; sacerdos Renibus obstrictis mysteria castus adire. mendosi libri habent: obstrictis renibus &c.

¶ Exceptio.

¶ Corripe habentia ante e/b/g/s/t/v. vt bene genus senex teneo venus. Hinc tollūtur genesar apud Sedulium. Blene ppl'i sine capitibus habētes in pectore faciem. Claud. de Nilo. Errat per meroen blenasq; fetos atraq; syenē. Spleniū q̄ a splen deriuēt significationē vide apud Mart. lib. ij. Et numerosa linūt stellātem splenia frontem. multū dissentiūt. Calde. et Merula. Schenous meduse soror teste Bebellio Senio et Senus a sex. Persi. Quid dexter senissi ferret scire erat in voto. Sene arū. oppidi nomen. Phil. etiā singulariter sepe loquit͛. Sena ne. cōtra primitiui naturā pducit͛: q̄ senones corripit͛ q̄ sunt galli: vnde Sene dicte sunt. vide Clanis a añ n Strenu⁹ licet nōnulli gemino n scribūt strēnuus: vt q̄dā bren⁹: alij brēnus, et semp̄ pducit͛. Strena munusculum. Auso. ad Ursulum. Curam p̄ strenis excubuisse tuus.

¶ Tenos insule nomē. vide Didyme i ante d. Uena. venor aris. Uenucula vua. iiij. satyr. lib. ij. Hora. Senia ppriū mulieris. Mart. lib. vij. Dicis senia. sed negant latrones. phal. est. Uenenū corripit͛: licet putetur a venis nomē habere. Threnos threnodia Tenesinus. ¶ Enyo vide vocalē ante vocalē. Enipeus vel enipheus fluuij proprium vide i ante n. Sperchi⁹ etiā est viri ppriū. Papi. xj. theb. Egregi⁹ lituo dextri Mauortis. Enipeus hortato. Enim cōiūctiuo notissima. Enispe apud Papi. in. iiij. theb. vrbis nomē. Seneca in hecuba. Queq; formidāt boream enispe. saphi. est:

¶ Enesimus viri proprium. Ouid. viij. met. At non letiferos effugit Enisim⁹ ictus aliqui libri habent per o onesimus. Enienes.

¶ Fenestra. Iuue. Quum pateant alte caligantesq; fenestre. Henetus.

¶ Menandri viri propriū. vide Plato a ante t. ¶ Menalina propriū mulieris apd̄ Ouid. iiij. Fasto. Menapij populi Germanie. Martia. in xenijs. Ceretana mihi fiet vel massa licebit de Menapis lauti de petasone vorent.

¶ Menecrates menetias menetes menephrō menele⁹ cū eu diphthōgo menelaus menedemus menalippus menalippe menalcas. menechmus et quicq̄d fit a meno id est maneo dicta noīa sunt hoīm ppria: testimonia vero sunt admodū facilia. Papini⁹. iiij. syl. Parthenope clari genus ecce Menecratis auget. Meneceus cum eu diphthōgo Creōtis Thebanorū regis filius. Stati. vij. theba. Uideo que noster signa Meneceus. Que noster gerat arma Creon. q̄ celsus athena. Sphynge per ingētes homolaidas exeat Hemon. Sphynx Thebanorū signū vt aquila Romanorū homolaides septem thebarum porte. hinc vrbs ipsa heptapylos. dicta est docuit Lactantius Papinij fidissimus interpres.

¶ Menœtius propriū viri: hinc menœtiades apud Ualeriū Flaccum lib. vj. ¶ Menestheus. vide positionē menenus viri proprium. Catul. Uxor macneni sepe quam in sepulchretis. Scason est. Meneses viri proprium. vide e ante s.

¶ Penes p̄positio. Horat. in arte. Quē penes arbitriū est &c. Penu vel penū vel penus penitus et penetrare nota sunt. vt penates. Pheneū lacus et oppidū Archadie licet Tortellius fœnū per œ diphthongon legerit. Ouid. xv. meta. Est lacus Archadie pheneū dixere priores. ¶ Phrenesis video semp̄ corripi. videto o ante s. tñ producit͛ phreneticus a Mar. lib. xj. Inuasit medicus sica phreneticus. Eucli.

¶ Xenos. i. hospes et pegrin⁹. hinc xeniū mun⁹ hospitalitatis. Marti. in xenijs. Omnis in hoc gracili xeniorū turba libello: nō imitabor dicētem. De locuplete manu xenia multa dabat xenodochiū dictū est: sic corripit͛. Axenos. i. inhospitabilis: est quadā maris pars q̄ dicta est postea. Euxin⁹ cū i lōga in penul. e in ei diphthōgon q̄ euxeinos grece dr̄: ideo in Perihegesi mēdose Euxin⁹ p̄ axen⁹ legit͛ q̄dā libri recte hūt axen⁹. alij male sic post hos. Cercei iuxta quos euxinus altis. Ouid. in tristibus Frigida me cohibent euxini littora ponti. Dictus ab antiq̄s Axenus ille fuit. Hinc etiā Proxeneta vel pxeneres. i. negociator et mediator inter venditorem et emptorē. Proxeneo. i. cōcilio vel induco ad aliq̄d faciendū. Mar. x. Uatinior pxeneta fractorū. Scazon est: sic xenophanes xenodorus Philoxenus Aristoxen⁹ xenocrates. &c.

Blene.
Spleniū.
Senio.
Senus.
Sene.
Strenuus
Strenua.
Tenos.
Uena.
Uenor.
Uenucula.
Senia.
Enio.
* Martia. Cum dubitaret adhuc belli ciuilis.
Enyo.
Enipeus.
Enim.
* Hec tibi fabor ei qn̄ hec tua cura r̄mordet.
Enispe
Enesimus
Fenestra
Menāder.
menalina.
Menecrates et filia.
meneceus
menoetius
menesthe⁹
Menenus.
Meneses.
Penes.
Penu.
penitus.
penetro.
penates.
Pheneum
phrenesis.
Xenos.
Xenium
Axenos.
Euxinus.
proxeneta.

¶ Zenobia zenon zenodatus ⁊ plura per zeta scripta: aliunde sunt: ideo nõnulli male exceperunt zenon quod penultimam in obliquis ꝑducit contra indoctos. Mar. lib.ix.ad pannicum. Democritos zenonas in explicitosq platonas. Sido. in epithal. Pol. Chrysipus zenonq docent precepta tenere.

¶ Ae ante n. aeneas vel enea teste Nestore: hinc eneis eneade.

¶ Aenos laus. vnde a peneos. ⁊ parensis ammonitio.

¶ Aenus vrbs ⁊ fluuius teste Nestore. Aeneus.i.aereus. Aenobarbus viri ꝓprium et aeneatores tubicenes.

¶ Aenaria insula. Aenna vrbs Sicilie. Aenea etiam vrbis nomen.

¶ Aeni insula iuxta sinum arabicum. Aenygma: sermo ꝓbscurus: aenygmaties aenygmaton propositor.

¶ Benachus: teste Nestore cum Tortellio lacus est gallie Cisalpine. Petrarcha in x. Ecloga male corripit. vide larius a ante r.

¶ Caenos.i.nouus. hinc multa sunt. vt caenodoxia noua gloria. caenotaphium nouum sepulchrum At per oe coenos cõis est. ⁊ coenodoxia cõis gloria. coenotaphium commune sepulchrum. Cenos sine diphthõgo.i.inanis. hinc cenodoxia inanis glĩa cenotaphium vacuum sepulchrum: hec pulchre declarat Tortel. Ceneus cum eu diphthongo vir qui antea femina fuerat ⁊ ceneis dicebatur.

¶ Cene vrbis nomen apud sinum Laconicum: vnde Cenites portus. et Cenens Juppiter. Ouid. Uictor ad ꝍcholia ceneo sacra parabat Uota ioui.

¶ Chlena vestis que lena quoq dicitur. at leno ⁊ lana spurcissimorum hominum appellationes diphthongo carent.

¶ Frenum a frangendo. vnde frenare. effrenus ⁊c.

¶ Lena vestis vt dictum est. Leneus.i.bacchus.

¶ Menas dis. Baccha a menome.i.furere Mena piscis.

¶ Menalus pluraliter menala orum. mons ⁊ vrbs. hinc menalius a.um.

¶ Nenie arum. quod singulariter quoq lectum est nenia ae. ⁊ in neutro gñe pluraliter nenia orum. quidam sine diphthongo scribunt.

¶ Scena ex veterum consuetudine: qꝛ grece per κ scribitur. que in ae diphthongon veteres vertebant. ijdem ae diphthongo annotabant quicq̃d contra primitiui naturam e longum habet vt semen demus ⁊c. id multis ex Uarrone et alijs declarat Tortel. Scena inumbratio est a scia.i. vmbra. hinc scenicus pro scenum scenomatis. scenos scenophegia orum. Scenete Arabie populi.

¶ Tenarus locus Laconie vbi putabatur esse descensus ad inferos. hinc tenarius a.um. et tenarum oppidi nomen.

¶ Tena vel tenia fascia ⁊ lapis albicans sub aquis in facie similitudinem. Uergi. v.ene. Puniceis ibant euincti tempora tenis. Idem lib.vij.ene. Fit longe tenia vitte. Tenia etiam pisciculus quidem. Tenie pluraliter tãtum est oppidũ. Ueneo.i. vendor venum: venundo: author est Apuleius: teste Nestore.

De ante n. Coenos.i.cõis. hinc coena q multorũ esset cõmunis

vnde ceno as. cenatio cenaculum: domicenium incenis ⁊c.

¶ Cenobium vbi cõis vita est: bios vita dicitur: ceonobita penultima longa in ceno bio viuens. Cenum.i.lutum a celo.i.inquino. Chenix icis. ⁊ chenica e. cum ch aspirato. mensura quatuor sextarioꝝ. Priscia. in libello de ponderibus. Recipit geminas sextarius vnus. Qui quater assumptus fit Graio nomine chenix.

¶ Fenus oris. diminutiuum est feniusculum fenerorꝰ feneror ⁊ fenebris adiectiuũ. vt fenebrix lex: de fenore. Fenum: qꝛ sine cura fenus prebet. hinc feniler feniseceus et feniseciũ fenica ⁊c. Feniculũ herba cuius semẽ terre mãdatũ magno fenore reddit fructum: grece marathrũ dicit. Menia a muniendo. nam œ diphthongon ꝓ u veteres posuerunt ⁊ ꝯtra: qꝛ merus ꝓ murus lectum est. hinc submenium ⁊c.

¶ Oenos.i.vinum. hinc multa sunt. Oenopola œnopolium œnophorum œnigena œnipotes œnophius œnãthe. hoc vltimum vrbis nomẽ est. ⁊ floris vue. anthoe flos cum th aspirato: flos est vue labrusce. vnde enanthinum vnguentum.

¶ Oeneus Aetolie rex. hinc œnides ꝓ tydeo. Oenomaus hipodamie pater ⁊ Lidie rex. Oenochonum Thessalie fluuius. Oenops viri ꝓprium. Oenopion viri proprium. Cicero in Aratore. Oenopionis aues epulas cenare nitentis. Oenone œnones mulieris propeium. ¶ Oenotria Italia. Oenotrij Itali Oenotrus sabinorum

Margin: zenon. — Ae ante n. — Aeneas — Aenos — Aenus — Aeneus — Aenea — Aeni — Aenygma — Benacus. — Caenos — Coenos — Cenos — Ceneus — Cene — Celena — Frenum — Lena — Leneus — ✱menaliꝰ Uer. i buc. Incipe menalios mecum mea tibia ṽsus — Nenie — Scena cũ suis. — Tenarus. — Tenarum — Tena. — Tenie — Ueneo. — Oe ante n — Cenos cũ suis. — Cenum — Chenix — Fenus cũ suis. — Foenum — Feniculũ. — Menia. — Oenos cũ suis. — Oeneus — Oenomaꝰ — Oenochonum. — Oenops — Oenopiũ — Oenone — Oenotria.

rex. Oenotrides insule. pene aduerbium. Luc. x. Uindicta senatus pene data est famulo. hinc penultimus Rufinus. Tullius hunc laudat cui sit penultima longa. ergo male legitur in Alexandro. An erit is iuncta fietque penultima longa. expunge encleticam. Diphthongon habere pene docet Geor. Ualla licet Calepinus inter nō diphthongata reiecerit. hinc penuria teste Festo quod pene minus sit quam necesse est. Claudianus lib. ij. in ruf. Tanta ne gestandi fuerit penuria ferri.

Pene. Penuria. Penula. Penus. Pena. Phenix. Phenicia. Phenicopterus. Phenos cum suis.

¶ Penula vestis. testis Geor. Ualla. Penus Carthaginensis. Diminutiuum est penulus quod est nomen fabule Plautine. hinc oe in u versa punicus ca. cum.

¶ Pena penitet et quicquid hinc fit: vnde tamen punio oe in u versa aut contra.

¶ Phenix auis et populus. Phenicia regio: phenix quoque viri et arboris nomen et color rubeus. vnde phenicceus a. um. i. purpureus color neutro genere phenicū dicitur Phenix etiam fluuius est Thessalie in asopū fluens. Phenissa femina phenice phenicopterus auis rubeis alis: nam pteron ala dicitur. Iuuena. sat. xj. Et scityce volucres et phenicopterus ingens. Tortellius legit per duas dictiones pheni copterus et dicit copterum esse auem quendam.

¶ Chenos cum ch aspirato post s. i. funis. hinc multa sunt: vt schenobates: funambulus: neurobata: funirepus.

¶ Schenoplocos funarius seu restio. Item chenos et schenismos. i. terre mensura continens quinquaginta stadia vt inquit Herodotus lib. ij.

¶ Scenos oppidum Boeotie a cheno athlantis patre nomen accepit. hinc atlanta puella vocatur scheneia: schenis idis: et scheneis idis. Ouid. x. meta. Talia dicentem molli scheneia vultu Aspicit. Sido. in prefa. epith. Pole. tradit schenida ter cadente pomo: phal. est. Claudianus in laude Serene regine. Hippomenes trepidus cursu ferroque secutam Aurato volucrem flexit. Scheneida pomo. schenos pro oppido leges in. xij. theb. Papinij. Schenus eadem scriptura est arbor ex lentiscorum gñe.

Schenus. Schenus iuncis. flumen athenis proximum. a iuncis nomen habet: proinde iuncarios: campos in Hispania scheuntas vocat Strabo.

¶ Schenita amnis quidam archadie. Schenum locus in Boeotia vbi vnguentū pessimum esse dicitur. hinc viliores meretriculas vocant: schenicules.

E ante p. Vepres. Crepida. Epi. Ephebus.

E Ante p corripitur: vt vepres. Hor. Corna vepres et pruna ferunt. Crepis idis et crepida licet apud grecos primam et penultimam pducant teste Nestore: Persius non hic qui in crepidas graiorum ludere querit. sic ceteri Epi in omnibus compositis contra Alexādrum: vt epacta epistola eps Ephebus ab epi et ebe: idest pubertas: nō a phebus: vt cum Catholico sopniat Ugutio. Iuue. sat. ij. Armenius zelates cunctis narratur ephebis. Rufus in Arat. Troicus haurit aquas et fundit ephebus ab vrna. hic mendose legitur funditque ephebus ab vrna. hinc ephebia prima adulescentie etas authore Donato: et (si Alexandro nequam credimus) locus in quo pueri pstant. errat tamen nequam in prima syllaba dicens Quo prostant pueri locus Ephebia dictus est. Ephesus corripitur: vt videbis in e ante s. ideo peccat Petrarcha dicēs. x. Egloga. Qui docet Ephesicos: tyrios qui tum pere campos. Epops. i. vpupa. Ouid. vj. meta. nomē epops volucri: facies armata videtur Alexander nequam. Cum fulicis vpupisque petunt excelsa volando. Errauit vtreque Petrus Riga in leuitico dicens. Upupa que melius ita dicitur epopa nidum. Idem teste Nestore male dixit in libro numerorum. Ollarum carnes peponum fercula porros. quia Pepenum corripitur ab Homero et alijs.

Epops

¶ Exceptio.

Cepus. ¶ Cepus absque diphthongo: teste Nestore: monstrosum quoddam aial in aethiopia a Babylonijs adoratum Philelphus in. vj. quarte. adducasque licet cepos vulpesque luposque. Cepos vrbs per u.

Cephisus ¶ Cephisus Boeotie fluuius. vnde Cephisis idis. et Cephisiusa. um. Luc. Boeotij coire duces quos impiger ambit. Fatidica Cephisus aqua.

Cepheas. Cepheus. ¶ Cepheus andromede pater: vnde Cepheni populi. Ouid. v. meta. Conanti mittere, Cepheus. Quid facit exclamat &c. Et in. j. versu. Dumque ea Caphenum medio Dona eius heros agmine cōmemorat: pro Cephenorum. ¶ Cepio viri pprium. Sido in. j. panc. haud aliter cesus quōdā quum cepio robur dedidit Aulo. si a cepis deducetur diphthō. annotabitur cepio; licet id obseruari non videri cephal. appel. per u.

¶ Ephitus viri ꝓpriū. Verg. ij. enei. Addunt se socios Ripheus ⁊ maximus armis. Ephitus: oblati per lunā hypanisq͡ dimasq͡ ⁊ lateri agglomerāt nr̄o iuuenisq͡ cho rebus. Apud eundē alibi est phitus: sed de altero forſitan loquit̄. Epytus cū y greco viri ꝓpriū. Ouid. iiij. fast. Proximus est titulis epytus alba tuus. Epiros vel epirus est regio que molossia Chaonia ⁊ albania dicit̄. hinc epirota nat⁹ in epiro. Lucanus in. ij. Primus in epiron boreas agat. Ephestus ephestion ephesia epinitus epiola. Epitydes proprium aut patrunymicum apud Vergilium quinto eneidos. Eperies epiolus ephula.

Ephitus. Epytus. Epitus. Epytides

¶ Gepida populi nomen. Sidonius. iij. panegyrico. Gepida trux sequitur Scotus Burgundio cogit.

Gepida

¶ Hepar atis grecum: quo latini vix vsi sunt significat iecur. scribitur teste Nestore cum h aspirato quod in e lōgum ɝtit̄. ꝓducit̄ ab Homero in. xi. Odyssie. teste Nestore: quare peccauit Macer dicens. Sumptum curat hepar. nec ab epi dr̄: vt cum Catholico sopniauit Vgutio. Errat similiter Alexādet cum Macro.

Hepar

¶ Leponticus viri proprium. Sil. lib. iiij. Occidis ⁊ tristi pugnas lepōdice fato. Puto dici a Lepontijs Italie populis teste Strabo. lib. iiij.

¶ Repo, is. vnde obrepo subrepo. Hora. in arte. Verum operi longo fas est obrepere sopnum germanicus. Cesar in arato. Tunc cynosura alte repit tūc totus in vndas Mergitur orion: humeris ⁊ ɝtice cepheus mendose hn̄t fere oēs libri. Tunc alte cynosura repit ⁊c. At repens nomē pro repētinus aut aduerbialiter pro repēte vndecunq͡ sit perpetuum corripit̄. Verg. enei. xij. Quo ruitis quoue ista repens discordia surgitus Ouid. j. fasto. Bina repens oculis obtulit ora meis.

Repo. Repens. Repētin⁹. Sepia. Morte repētina noli gaudere malorum.

¶ Sepia piscis ex cuius cruore atramentum fiebat: ⁊ pro atramēto sumit̄ a Persio dicēte. Nigra q͡ infusa vanescat sepia lympha. Sepia etiā est scopulus iuxta Atheniensium littora. Sepias adis ꝓmontoriū Macedonie in ptote. ⁊ vrbs in ix. Strabo. Valerius Flaccus lib. ij. Iam sciatos subsedit aquis: iam longa recessit. Sepias attollit ⁊c. Sepio pis. ire. seps sepis ⁊ sepes sepis. Vergi. Vicino ab limite sepes. nihil hoꝝ putat Calepin⁹ diphthōgari. Nestor dicit sepio ⁊ sepes a veterib⁹ diphthōgo ae notari solere: quos imitari operepreciū est inquit Nestor quo teste seps pro serpēte grecū nomē diphthongo caret. Sepum pro seuum pingue illud in bobus vnde fiunt candele quod per b sebum quoq͡ dicitur.

Sepias. Sepio. Sepum

¶ Sephera mulieris proprium: producitur a Riga. vide preputiū u ante t. Sepium per h⁹ Tlepolemus Herculis filius. Ouid. xij. meta. Prelia Tlepolemus pylio referente dolorem Preteriti alcide tacito non pertulit ore.

Sephora. tlepolem⁹

¶ Vepicus producitur compsitione vt vegrandis ⁊ veiouis: ita plerisq͡ diphthongo notentur.

Ae ante p: Aepia ae: teste Nestore vrbs ꝓpinqua pylo.

Aepolus caprarius. sic aepole aepolica aepolū. Aepitus viri ꝓprium teste Tortellio forsan idem de quo Ouidius loquit̄. Aepy cum y greco: teste Nestore vrbs quondam sub Nestoris dictione in montib⁹ sita: nam aepi sublime est. aepys alt⁹ hinc. Aepetus pastoris nomen apud Petrarcham in. vj. ecloga: ⁊ aepy mulieris nomē ibidem. Aephitios vrbs quedam. vnde aephitius a. um. vide in crementis psophis, idis.

Ae ante p. Aepia. Aepolus. Aepitus. Aepy.

¶ Ceps pis. loci cuiusdam nomē: at Ceps pbi diphthongo caret. author huius est Guarinus. Cepi ptm̄ a capio ex veterum consuetudine authore Tortellio: cui astipulat̄ Calepinus Guarin⁹ dissentit ⁊ Regius dicens. in. xij. Fabū Citra diphthongon ceparamus legendum mihi videtur vt intelligamus sumpseramus.

Caeps. Ceps. Caepi.

¶ Cepe neutrum ⁊ cepa pe. femininum: teste Nestore ex Apuleio: a capitis magnitudine. Ouidius. Cedenda est hortis eruta cepa meis. lecta sunt quoq͡ cepitum et cepius. vt in heteroclitis declaramus.

Cepe et cepa.

¶ Sepe aduerbium. Sepes ⁊ sepire: teste Nestore: vide e ante p sepio.

Sepe.

¶ Oe anā p. Cepi verbū defectiuū est ab antiquo cepio de quo

satis diximus in eclypticis. hinc ceptus a. um. ⁊ ceptum. i. initium. hinc incipio teste Nebrissensi ergo cū oe diphthongo scribitur teste Nebrissensi inceptus ⁊c.

Oe ante p Cepi.

¶ E ante q corripitur vt equidē quod Vergilius: teste Seruio

tantum prime persone dedit/ Vt. Non equidem inuideo ⁊c. Ideo putarunt esse compositum quasi sit ego quidem ꝓpter quod Badius censet Aetnam non esse Vergi=

E ante p.

Equidem

lianam in qua dr Haud equidē mirum factu q̄d cernimus extra. sic Persius. Non equidem hoc dubites. ideo Priscia. vult equidem esse simplex. Ego equidem apud Sallustium soluerē per regulam. Equuales geminis ꝛc. Neqꝫ nequeo corripiuntur cum nephas vt quicq̄d fit a nec vel neqꝫ. At ꝓducūtur a ne aduerbio ꝓhibendi venictia vt nequis nequā nequādo nequaq̄ꝫ nequicq̄ꝫ (vt est apud Gellium) Ouid. Nequitia est que te non sinit esse senem. Uerg. Hic tibi nequa more.

Exceptio.

Sequana

Sequana fluuius vn̄ sequanici ꝛ sequani ppl'i hui⁹ fluuij accole. Luc. lib. j. Optima gēs flexis in gyrum sequana frenis. Marti. Hāc tibi sequanice pinguē textricis alūnā. Sido. in. ij paneg. Rigidis hūc abluit vndis. Rhen⁹/Arar/Rhodan⁹/ Mosa Matrona/Sequana/Ledus. Clitis: claris: arar ꝛc. Petrar. lib. iij. epi. ad Reinaldū corripit sequana male quidem vt alia multa. Susqꝫ deqꝫ producitur in Lucilio.

Ae ante q. aequus cū suis.

Ae ante q. aequus ab equa: vn̄ primā diphthōgi vocalē accipit: nam aqua sedata adequaꝛ: hic equalis: eq̄tas. eq̄ equor equo as eq̄noctiū: equamētum: equanim⁹: equeu⁹: equalaneū: equuman⁹: equilibrū: eq̄paro: eq̄diale: eq̄pollco: equiuocū ꝛc. Georgi⁹ Ualla vult ex greco ecos deduci: ideoqꝫ diphthōgō nō ratione: sed vsu obtinere. Aequi Italic populi in. vj. Fastorum Ouidij.

Aeq̄colus. Eq̄colus

Aequicolus forte ab equus ppl'us Thucie. Sillius lib. viij. Rastrisqꝫ nouāt equicola rura. Equicolus viri ꝓpriū corripiꝛ. Uerg. ix. ene. Et pulcher equicolus armis aequimelium locus quidā Rome erat vbi melij domus terre equate erat.

Aequana.

Aequana montes Surrentini. hinc equanus apud Sil. lib. v. viri proprium.

Aequotutium oppiduli nomen.

E ante R. Eryx.

E ante R corripitur. vt eryx eros otis. viri propriū. Erotion mulieris nomen. Erato peritus. Marti. libr. ij. Ex hoc ocisus Rufe videtur eryx. sic Uergilius ꝛ alij tam pro monte q̄ viro: ideo male dixit Petrarcha in. vj. Aphrice. Fortissimus Erix. Horatius. Agricolam laudat iuris legumq̄ꝫ peritus. Martialis libro decimo. Plorat eros ꝛc. Merula etiam viri cognomen: licet Soranus errore. Seruij imbutus aliter locet.

Exceptio.

Uerona
*Ouidi⁹.
Mātuan⁹
Uergil. debet Uerona catulo.

Produc dissyllaba habētia p an̄ e. vt pera pero peronis calceamētum rusticū hic peronatus. Iuuē. sat. xiiij. Nil vetitum fecisse volet quem nō pudet alto Per glacież perone tegi. Pero us. nymphe nomen apud Propertium lib. ij. produc queeūqꝫ per ve syllabam inchoantur. vt Uerona ne. Martialis lib. x. Nec sua plus debet tenui Uerona Catullo. Iterum labat hic Petrarcha dicens. Ecloga. x. Ecce veronei per prata virentia martis Ire duos video.

Pheres
Phere
Ueredus
Berillus
Berytus
Cleros
Cerusa
Cerathus
Ceretum
cherinth⁹.
Eridanus
*Uergil. Eridanus quo nō alius per pinguia rura
Erigone.
Eretum.

Tollūtur vtrinqꝫ ōdā pheres etis. viri ꝓpriū. Papi. viij. theba. Strauit ab anta phares Phere oppidū: vnde phereus a. um. Ouid. ij. de arte. Cynthius admeti vacas pauisse phereas Ferꝛ: et in parua detulisse casa. vereor veru verutū vulgo nota Ueredus equ⁹ cū ae diphthōgo in scda syllaba teste Nestore. Hinc Ueredarius nūtius qui equo vtitur. Mart. Stragula succincti venator summe veredi.

Berillus lapillus. Proptius lib. iiij. Et solitum digito Beryllon addederat ignis sic ceteri. ideo Prudentium non imitabor dicētem in psyco. Hinc tibi Sapphyrum sociauerat inde Beryllon scribitur cum y greco vt quod sequitur berytus phenice vrbs. Priscia. in perihegesi. Antiquamq̄ꝫ tyron: beryti ꝛ menia grate.

Cleros. i. sors. hinc clericus ꝛ clereta lena in plautina asinaria. Sido. lib. ix. Clerici nequid maculet rigorem Fama poete. saphicum cum Adonio scribitur grece per η ita literam perpetuo longam. Cerusa pigmētum: vnde mulieres cerusate dicūtur Mart. Et cerusata candidior acute. Ausonius de bisfula. sandix ꝛ cerusa alias simulare puellas. Cerathus cum th aspirato Crete fluuius. Uerg. in ciri. Carpatium fugiens ꝛ flumina cerathea. Ceretum oppidū a Calepino sine diphthōgo scribitur incole Ceretani dicūtur: hinc ceretanum vinum. Martialis. Ceretana nepos ponat: setina putabis. Sillius lib. iij. Nec ceretani quodam tyrianthia castra. Cherintus viri proprium apud Tybullum. Cerix per η.

Eridanus fluuius. Uerg. Fluuiorū rex Eridanus. Erigone nympha inter astra relata. Idem. j. geor. Qua locus erigonē inter chelasq̄ꝫ sequentes. Eretū oppidi nomen. Idem. vij. eneidos. Ereti manus omnis: oliuiferecq̄ꝫ mutisce.

Eruca.

¶ Eruca vermis grece καμπη căpe campes vr. Collu.lib.xj. Nascitur volucres ser pitq; eruca per hortos. Mart.lib.xj. Erucă male pascit ortus vnam.phal.est.herba quoq;. Ouid.lib.ij.de remedio. Nec minus erucas iubeo vitare falaces ab erodēdo nomē vtrūq; vr.licet Ugutionē qui id dixerat:nō primus vt opinor. Nestor irrideat vermis nāq; folia erodit. Herba vero bestiolas oēs corpori innascētes erodit ⁊ venerem excitat:alij ab vrendo dicūt. Georgius Ualla huruca scripsit cū u in pn̄cipio aspirato. Aliquis in r verso ⁊ u in e eruca dicunt ab esu:alij ab vro:apuleo:teste Nestore placet ab herendo dici.diphthongo aspirat harucã scribi qm̄ rebus quas occupat tenaciter inhereat.sic Idem Herugo scribit pro vitio ferri ⁊ segetis. Erij colles Ueneri sacri marullus. Sancte qui memphim puer eriosq;. Temperas colles ⁊ amena cypri arua. Sapphici sunt.erugium suffrutex.

Feralis

¶ Feralis cōtra primitiui naturã dicit̃ pducta fera.i.mors. Luca.lib.ix. Sic vbi fata caput ferali obduxit amictu.i. nigro ⁊ atro quali lugentes vtuntur: hinc ferale pro infelici ⁊ mali significatiuo:vt ferale carmen:ferales dies. At feralia a ferendo festi quidam dies:qr epule ijs ferunt̃ primitiuũ sequit̃ Ouid. ij.fasto. Hanc qr iusta ferunt dixere feralia lucem. Ultima placandis manibus ista dies. ¶ Ferie producitur contra primitiui naturã:quia a ferendis epulis dicūtur ferie:vel a feriendis victimis teste Pōpeio. Mart.lib.v. Durũ est perdere ferias:rogamus Iacturã patiaris hãc ferasq;.phal.sunt. Papi.lib.j.syl. Et muse pcul item feriate.phal est sic Horat.lib.iiij.Ode.vj. Sic veteres oẽs:quare Capellã nō imitabor dicentē lib. ix. Feriato linquet arcu. V̄sus est iãbicus dimiter catalectic⁹ vbi scḋo loco noue spondeum dedit nec Petrarchã. Sic ibi curarum ferias p̄stare libelli:errarūt plures in hetero clitis. Feronia e. Hora.saty.v. Ora manusq; tua lauimus feronia lympha. Hic lanimus tertie cōiugationis est. Feronia quoq; est quarūdã vrbiũ nomē:semp pduci

Feriæ.

Feronia

Geryones

¶ Geriones e. prime vel is.tertie:⁊ gerion onis. ⁊ Geryoneus ei. rex hispanorum ab Hercule peremptus:hinc Geryonaceus. Uerg.enei.vij. Geryone extincto tirynthius attigit arua. Geri populi in perihegesi:sed quidam rr geminãt. Gerri.

Hera cum suis

heriphyle.

¶ Hera pro iunone,nam herus hera p dn̄s dn̄a notũ est corripi hinc pducta multa sunt vt heracles.i. Hercules vñ heracle⁹.vide e añ us.in possessiuis.heraclea calpe. heraclearum.oppidũ pximũ Neapolim. Heracleopolis pluriũ vrbiũ nomē. Heracleon herba quam Hercules inuenisse dicit̃:heracleota nax: heraclitus heraclides et heracleotes philosophoꝝ ppria. Herodes herodianus. Herodotus virorũ noĩa Heros vñ herous a.um.heroicus ⁊ herois ⁊ heroine. Ouiḋ.xiij.met.vulgiq; secutũ Ultima murmur erat donec Laertius hos astitit. Mart.lib.ix. Clinicus Herodes trulã subduxerat egro. Heraclitus: vide i ante t. Herodotus: vide o ante t.cetera per heracle⁹ nota sunt. ¶ Heriphyle es.vna Sibyllarũ. Tibul.li.ij. Quicqd Amalthea:quicquid Marpesia dixit Heriphyle phebo grataq; qḋ monuit.at sine aspiratione in principio ⁊ cum y greco in tertia syllaba. Eriphyle vxor. Amphiarai corripitur.Uerg.lib.vj. His phedrã pcriq; locis moestãq; Eriphilem. Iuue. Occurrēt multe tibi Belides atq; Eriphyle. Herous mulieris proprium.

Herios

Meriones

¶ Herios Ioci nomen.vide Panos a ante n.

¶ Meriones is.viri nomen. Ouiḋ. xiij.met. Nec magis Idomeneus patriaq; creatus eadem. Meriones peteret maioris frater atride. Meryx piscis per x.

¶ Neritum duoꝝ oppidoꝝ nomē.vt Nestor declarat. Neris is mōtis argiui nomē vt ait Calimachus. Papi.iiij.theb. Neris ⁊ ingēti turrite mole Cleone. Nerio enis vis martis. Gellius dicit a multis pduci:eos tamen qui probe locuti sunt corripuisse:vt Nero:cum quo symbolum habet:potest ergo corripi.

Neris.

Nerio.

¶ Neritos mons Itache:masculinũ est apud Homerũ teste Petro Marso in illud Sillij.lib.ij. Haud tibi nerita cernes cum prole laborem.i.saguntina prole quia pro pe zacynthũ insulam:vnde oriũdi sunt saguntini:est neritos.hinc neritius Ulysses Neritie rates:nō naritius aut naritie.nam Ulysses neritō tenuit nō naritiã. notat hoc Bartholomeus Merula in primum Ouidũ de Remedio. Quid tibi profuerunt circe perseides herbe. Quum tibi neritias abstulit aura rates:ne legas per a in prima naricia. nerite piscis in lippio.

Neritos

Naritius.

Nereus

★ Uergil. Tũ durare solum et discludere nerea ponto.

¶ Nereus sine diphthongo in prima syllaba teste Tortellio de⁹ maris.hinc nereis nerine ⁊c. Mar.lib.iiij. Nympharum pariter nereidũq; ⁊ om⁹. Pheridamas in Oui

¶ Serus a.um.vñ serũ extrema pars dici. ⁊ sero aduerbiũ. Uerg.iiij.eñ. Seraq; terri cu cecinerunt oia vates. Cice.in arato. videtur corripuisse dicens. Occidit andro

Serum.

Seres populi. Uergil. in georgic. Velleraque folijs tenuia seres. Sera. Seranus. Serius. Seria. Tereus. Theridamas. Therous. Theron. Thera. Xeros cum suis.

mache clarum caput et sera pistrix. Labitur horribileis epulas funesta requirens. Ego puto mendosum pro fera. nam hoc epitheton optime pistrici congruit: vt ex sequentibus facile ostenditur: et omnes producunt: serus a. um. ideo nusquam dixero variari: sic produc se rotinus. at serum pro aqua lactis corripitur solum Tibul. li. ij. Raraque per nexus est via facta sero. corripitur quoque solum sera: ianue aut fenestre etc. clausura. Mar. lib. x. Ferrea perpetua claustra tuere sera. nec apud Sillium vsque producitur quicquid dicat Nestor: quia legendum est apud Sillium lib. xiij: Sera. i. tarda. sic Oniri torquent obices munimina sera hoc est tarda nec profutura. videto Sillium: et intelliges multo rectius sera legi quam fere.

¶ Sera vrbs. Serum producitur. videto ser seris in crementis. Serra instrumentum dentatum positione producitur: vt serritus.

¶ Seranus viri proprium contra primitiui naturam a serendo. Sillius lib. vj. Seranus clarum nomen tua regule proles. Sinerea suffrutex per n.

¶ Serius a. um. i. grauis non iocosus. hinc aduerbium serio: et seria orum. i. res serie Marti. Parce precor socero seria forsan amat.

¶ Seria vas. Persi. O si sub rastro crepet argenti mihi: seria dextro Hercule. Idem seriole veteris metuens deradere limum.

¶ Tereus ex Ouidio notissimum.

¶ Theridamas cum th aspirato viri et canis nomen quasi feras domans: a ther theros idest fera: sic producitur quicquid hinc deriuatur: vt theron canis et viri nomen. Therous nympha. Thera quarundam vrbium nomen. Ouid. iij. met. Prima melanchetes intergo vulnera fecit. Proxima theridamas etc. Theron vide lelaps ac ante l. Callimachus. Nomine calisto fuerat: sed postmodum thera dicta fuit tellus vrbis origo mee. Claudianus in secundo de laudibus Stilliconis. Speluncas canibus therorimatur iberas. Theriaca.

¶ Xeros. i. siccus quo in compositis vtimur: producitur: vt xerolophus siccus tumulus nempe ex lapidibus: vt principium virorum. Lophus tumulus est xerolibya siccalibya. Xerophagium siccorum ciborum comestio. xerophthalma sicca lippitudo. quum non fluunt oculi: sed grauescunt: xeria emplastra sicca: sicut hygremplastra vocantur liquida emplastra. hinc etiam xerampeline vestes. i. virides: teste Nebrissensi. alij alia dicunt. videto interpretes. Iuuena. in illud sat. vj. Et xerampelinas veteres donauerit ipsi.

¶ zerinthius. Ouid. j. trist. Inde leui vento zerinthia littora nata.

¶ Ae ante R. Aereus: vt aes aeris. Hinc aerarius et aero as.

vnde subaero obaero: aerosus: aerificium aerusco: aeria insula: aera monete nota aera idest lolium: vnde aerineus. i. loliaceus.

Aereus etc. ab aes. Aerugo. Aerumna. Cera cum suis. Cerinthe. Ceruleus. Ceretes. Cerete is. Cere. Ceremonie. Chero cum suis. Chere. Cherubulus. Cheropolium. Cherea. Cherusci.

¶ Aerugo aeruginis: rubigo in aere vel argento: vt veridescit. rubigo vero proprie est ferro et segetibus. alij herugo dicunt ab herendo vt dictum est in eruca e ante r.

¶ Aerumna ab ero verbo greco. i. leuo et tollo. i. miseria: hinc erumnosi calamitosi necessit ex e et rumen vt sopniatores dicunt.

¶ Cera ex veterum consuetudine: nam latini teste Apuleio plerumque solebant uita in ae diphthongon vertere. Greci cerion sine diphthongo fauum vocant: sunt tamen qui velint latinum esse a careo es eo quod melius perfusione careat: hinc multa deducuntur: vt cero as. incero ceratura a cereus cerotum et ceratum cero foliuz cerosus cerinus. Cerium: ceris ceroma. Cerinthe es feminini generis herba cum th aspirato: habet ceremelle miste saporem. Uerg. iiij. geor. Trita melisphilla et cerinthe ignobile gramen.

¶ Ceruleus et cerulus color quod glaucus cesius Uenetus et thalassicus dicitur et cumatilis nam cymata fluctus sunt dictus quasi celuleus. aut a cera: hinc cerula lorum. i. maria. Ouid. j. met. Ceruleum Tritona vocat. sic ceteri. ¶ Ceretes lapillus. Cerete is: neutrum: vrbis nomen que Agilla quoque dicitur: et ceres itis penultima correpta. Uer. viij. en. Est ingens gelidum lucus prope ceritis amnem. dicitur etiam hoc cere is. Sil. viij. pu. Lectos cere viros hinc patrium nomen communis generis ceres etis. penulti. longa. Uergil. lib. x. Qui cerete domo qui sunt minionis in aruis. Ceremonie a cere hetrurie oppido teste Pompeio. ¶ Chero. i. gaudeo: chere. i. salue: vtrumque cum ch aspirato. hinc cherebulus viri: proprium in Epidico Plautina: quasi gaudens consulere bule est consilium. ¶ Cheropolium herba. Col. lib. xj. Iambreue cheropolum. ¶ Cherea adulescens. Cherestratus cheremon cherippus cherephon sunt virorum propria. Cherelia proprium mulieris. Cheronia vrbis nomen. Cherusci populi cum ch aspirato sequente ac diphthongo teste Strabone.

¶ Heresis.i.optio/electio/ꝛ secta.dictio est greca: ab heroeme.i. opto vel eligo: non ab hereo vt indocti sopniant. gtūs est herescos. Cicero in Parado. Cato in ea est heresi: que nullū sequiꝛ florem orōnis.i.secta ꝑ qua viam inepte dici opinamur. aspirari ōndit compositū apheresis ꝛ epapheresis. Mar. lib. viij. Detonsis epapheresis capillis. phal. est. Baptista. Heresibus sacram legem tritonia pallas. Errant in hoc Prudētius/Alexander ꝛ plures. hinc sunt hereticus heresiotes heresiarcha ꝛc. Hereo: hinc heresco hesito herugo heruca teste Apulcio: vide Eruca e ante r. ꝛ herba ꝙ terre fixa hereat: diphthōgon retinet: teste Georgio Valla quicq̄d dicat Tortellius: hinc herbare exherbare herbasco ꝛc. Herbisander. Heres edis q̄ bonis defuncti adheret: qꝛ dn̄s fit: licet sint qui ab herus.i.dominus deducant. hinc heredipeta ꝛc. Heredium predium quod hereditate prouenit. Heresius viri nomen. Addunt quidam heremus etiam viri proprium.

Heresis. Hereo, cuius. Herba. Heres.

¶ Mereo teste Apulcio: vt Nestor ait: quē sequiꝛ Georgius Valla ꝑ tristor: a marcendo: si Varroni credimus. vnde primā diphthongi vocalē assumpsit. Hinc meror oris. mestus mestitia mestifico: merare.i.merentem facere. Pacu. qui multis merauit modis Inuenimus sine diphtongo prima breui mereo ꝛ mereor in alia significatione: vt in eclipticis dictum est: mera teste Tortellio: cui in dictione murus suffragatur Nestor: quarta Protei filia ex Antia vxore. est quoqꝫ aliarū propriū nomē Papi. viij. theb. Quos Mera sacerdos ediderat. Ouid. vij. meta. Et quos Mera nouo latratu terruit agros. hic est mulier in canem versa: vnde aliquando canis nomen est: illic verò sacerdos veneris. Nerum herba quedam.

Mereo. Mera.

¶ Pleriqꝫ plereqꝫ pleraqꝫ: vnde aduerbium plerūqꝫ: singulare plerusqꝫ ꝛ simplex plerus aut pleri in vsu non est.

Pleriqꝫ.

¶ Quero queror quesito: sed deponens queror sine diphthongo corripitur. Quirinus viri proprium. quidam addunt Quercus quernus quercerus quercetum: et si quid fit. hinc diphthongon habere vult Calepinus.

Quero. ⁎ Queror qui querit egist⁹ qua sit fact⁹ adulter.

¶ Shera aut spera. Manilius lib.j. Ingenti spera totum precingit olympum. Prudentiū nō imitabor. Cuius ad arbitriū spera mobilis atqꝫ rotunda. greca dictio est ꝑinde ineptiunt qui a spacio dictā volunt. Hinc sperocismus hemispheriū ꝛ plura.

¶ Serius nomen fluuij. at verbū spero latinū sine diphthongo producitur.

Spero. Quercus. Shera. Serius.

¶ Oe ante r. Choerilus ineptissimi poete nomē. Hora. li.ij. epi.

¶ Gratus Alexandro regi magno fuit ille Choerilus incultis qui vt versibus ꝛ male natis Retulit acceptos regale numisma Philippos. peccat in hoc Petrarcha in ij.lib. epist. ad conuiciatorem. interpretatur ꝑculus. nam choeros porcus est. Choerades ꝛ Choerillus virorum propria. Coeranus viri nomen. Moeris viri ꝑpriū Verg. in buc. Quo te meri pedes an quo via ducit in vrbem.

¶ Moerichus et moerecles virorum propria.

Oe ante r. Choerilus. Choerades. Choerili⁹. Moeris.

E Ante S ꝑducitur. vt Ctesiphon viri ꝑpriū: in quo teste

Hermolao Barbaro peccauit Sidonius Appollinaris in primo panegyrico dicēs. Nec tessera castris Iu Ctesiphonta datur totum hinc tibi cessimus arem. Idem de laudibus Narbo. causam seu Ctesiphontis actitaret. phal. est. Vesanus semp ꝑducitur Apud Ouid. xiiij. meta. mendose habetur in multis libris vesana. Iesus huc non pertinet contra pluresvt dixi Mesana vrbs Sicilie a latinis semp ꝑducitur: quos sequemur: licet Thomas Pindari interpres corripiut mesene teste Nestore. Sil. lib. xiij. Incumbens mesana freto nimbusqꝫ reuulsa. Rhesina totum ꝑducitur apud Mart. ꝛ Iuue. mendum est teste Pio.

A ante S. Ctesiphon. Mesana.

¶ Exceptio.

¶ Mesembriaci. Oui. lib.j. trist. In de mesembriacos portus ꝛ odeson ꝛ arces. Preterea t. a mesembria appido dr̄ mesochorus: ꝛ a mesos.i. medius omnia. Sesostris Aegypti rex. Luca. lib. x. Venit ad occasum mundiqꝫ extrema sesostris. Ausonius oo geminauit dicēs ad Pontium. Et qui regnauit sine nomine mox sesoostris. Thesis: idest positio: corripitur, vt liquet ex compositis antithesis ꝛc.

Mesembriaci. Sesostris. Thesis.

¶ Vesanus viri proprium. Silli. lib. iiij. demetit aduersi Vesanus tum colla iubasqꝫ Suspensam portās galeam. Vesulus viri propriū. Idem lib. x. Tum vesulū calido lapsantem in sanguine fratrum Ense metit rapido. Est etiā Ligurie mons. Verg. x. eneid. Actus aper multos Vesulus quem pinifer annos Defendit.

Vesanus. Vesulus.

Vesevus. ¶ Veseris teste Sulpi. Vesevus variatur. Stat. iiij. syl. Tibi nobile vulgus crescit et insani solatur damna vesevi. mons campanie: qui per sincopam vesuuius: dicitur appellatur quoque vesuuius per quatuor syllabas. Sil. lib. xij. Monstrantur vesevi iuga atque in vertice summo depasti flammis scopuli. Idem alibi evomuit pastus per secula vesuuius ignes. sic Mar. Hic est pampineis viridis modo vesuuius vmbris. nomē habet a conflagratione: nam vesule secundum veteres: fauille sunt. Esau. Guarinus corripuit vt visum est in vocali ante vocalem.

Ae ante s. Aesagius.

¶ Ae ante s Aesagius montis proprium teste Tortellio.

Aestus cum suis. Aesacus. Aesulus. Aesculapius etc. Aesis. Aesquilie. Exquilie. aesymnus. aesymnus. Blesus.

¶ Aestus aestuo aestas: et si quid hinc derivetur. Aesacus priami filius in mergum versus. Aesculus arbor. Aesculapius solis filius. Aeschines orator. Aeschylus poeta. Aeson Iasonis pater. Aesopus fabulator phrygius. Aesepus: vide e ante p. Aesar et aesarus fluuij nomē: aestimo non, vt imperitiores dicūt extimo: fit enim teste Nestore et Laurētio Valla ab aes et timao. i. precio: hinc mutando diphthongō in i longū cum compositione ex fit existimo. Aesis fluuij nomē: vnde vrbs quedā vmbrie. dicitur aesium incole vero aesinates: aesquilie teste Georgio Valla: sed rectius scribimus exqlie: quia teste Ouid. ab excubijs dicūtur: nam ait in fast. Adde quod excubias vbi rex Romanus agebat. Qui nunc exqlias noīe collis habet mons est qui Exquilinus quoque dicitur Aesymnus cum y greco teste Tortellio vrbs Thracie.

¶ Aesymnus cum y greco teste eodem grecorum princeps ab hectore interfectus. aesalon accipitris species aesa: aesyma vrbes. Blesus titubans qui literas proferre nequit ablaterare deriuari volunt.

Cesum cum suis. Cestrum. Cesitum. Cesius. Fresus. Gleba. Lestrygones.

¶ Cesum supinum a cedo. hinc cesus cesio cesim aduerbiū pro incisionē Cesar et cesonis. Cesonius cesarea etc. Cesaries cesura cespes cespirare. Cestus pugillum arma a cedēdo hec oīa dūr: at cestus cingulū diphthōgon nō agnoscit. Cesana quoque vrbs vocata est quod exiguo amne cesa. i. diuisa sit. incole cesenates dūr. Cestrum instrumētum quo cauatur ebur. at pro telo quodam cestrū sine diphthongo scribitur. Cesitum linteolum circuncisas oras habens. Cesius color quasi celius. hinc cesulia oculos cesios habens. Fresus a. um. i. fractus: vetus est. hinc frese fabe.

¶ Gleba orum: tela gallica: que nōnulli per c cesa dicunt: et a cedendo fieri putant. Hesi hesum hesito satis patent ex hereo.

¶ Lestrygones teste Guarino: licet Calepi. inter nō diphthongata reiecerit. Guarino astipulantur Tortellius et Nestor. populi fuerūt in extremo. Italie pessimi: quos humana carne victitasse perhibent: a lesteias. i. latrocinium.

Mesolus. Mestus. Paestus. Phaestus.

¶ Mesolus fluuius Indie: vt docet Nestor in dictione Mausolus. Mestus mestitia messo as. mestifico. Vide mereo ae ante r.

¶ Paestum oppidum Lucanie vnde paestanus a. um. Phoaestus masculini generis fluuius Bori: et mōs siue promōtorium. Crete. Phaestus feminini generis vrbs in monte phasto.

Queso. Quesiui.

¶ Queso eclipticū verbū. quesiui quesitū: questio questor. questus. i. lucrū. at questus. i. querela: sine diphthongo scribitur. Apuleius teste Nestore addit thesaurus versa u ita litera in ae diphthongon. id in eo nomine vix inuenio obseruari.

Oe ante s. Croesus

¶ Oe ante s Croesus rex Lidie ditissimus a Cyro victus.

* Auso. Effigiē rex croeie tuaz ditissime regum. Moesta. Oestrus. Oestros. Oesypum.

¶ Moesta vrbis et quarundam regionum nomen.

¶ Oestrus ab oestro. i. insanio: quia volatile paruū est quod armenta vexat et in furorem ferme agit alio noīe. Asilus et Tabanus appellatur: et aliquando in neutro gñe oestrum: teste Tortellio. Ver. Et lucos silari circa illicibusque virentem. Plurimus alburnum volitans cui nomē Asilo Romanum est. oestrum graij vertere vocātes: aspera acerba sonās quo tota exterrita silvis. Diffugiunt armenta. Sta. pro furore poetico sumit dicens. Tempus erit cum laurigero tua fortior oestro facta canā et pro furore diuinaculorum Iuue. cepit dicēs. Sta. iiij. Phanaticus oestro percussus bellona tuo diuinat. nonnunquam diphthongus diuiditur. Sta. ij. syl Docto pectora concitusque oestro. Phal. est. Oestros fluuius pamphylie vt Mela docet.

¶ Oesypum cum y greco: teste Georgio Valla vnguentum quoddam quo mulieres vtebantur. Ouid. lib. j. de remedio. Pyxides inuenies et rerum mille colores. Et fluere intepidos oesypa lapsa sinus. Nestor male legit aesopa cum ae diphthongo in prima syllaba: et o in secūda: dixitque significare monilia: in quo penitus sopniasse videtur: de hoc non nihil Calepinus quem videre poteris.

E ante t producitur: vt meta metior iris.

E ante t.

Exceptio.

Corripe habētia p vel u añ e vt peto veto. Deme petalus viri propriū. Ouidi.v. meta. Petalus irridēs stygijs cane cetera dixit. Vetonica apud Serenum.
Betulū oppidū Hispanie. Ver.vij.ene. Quiq; rhipas betulūq; tenēt atque arua celene. Betulus Hispanie fluui⁹. Betula arbor sīr pducunt teste Nestore.
Bethleem in prudentio/Bethulia in Baptista.
Cethegus proprium viri: vide a ante l. Talos
Cletabeni pplī. Prisc. in perihege. Atq; sabe. post hos necnō habitant cletabeni.
Cetra: id est scutum: dicit corripi Nestor.
Creta fluui⁹ in ponto. Valerius Flac. lib. j. deficiā scythicū metuēs pontumq; cretamq; pro Jouis patria: vnde Cretensis & creteus perpetuum producitur.
Etiā notū est. Etheocles is. viri propriū. Papi. iij. the. Hec senior multūq; nefas etheoclis aceruat. Ethemon viri propriū. Ouid. met. Instabat parte sinistra Chaonius molpheus: dextra nabatheus Ethemon.
Etheonus Ethesie arū. flat⁹ aqlonij ante canis ortū spirātes. dicti q singlis annis statuto tpe redeūt. & os ann⁹ est. etesias. i. annu⁹: scdam pducit: qz p n scribit a grecis. Sene. i Thyeste. Aestas veliferis soluit Enthesis. Asclepiadeū est: Ethed⁹ viri ppriū apud Papi. lib. x. theba. Ethos. i. mos. vñ ethicus moralis: etholog⁹ q de moribus docet. At ethos: p causa pducit. de qua re sic loquit Baptista pius in illuz versum Sidonij in epitalamio Pole. physica vel logico logicum: vel iungit ad ethos si nō ethos cām: sed morales significat: pperā positū q prima breui proferatur ethos Ethia lusit opusculum. Callimachus: de causis: sed que Serui⁹ citat: maximo errore lapsuq; pudēdo Domitij Calderini q ethia trāsfert (co Martia. carmine. Legas ethia Callimachi) ad mores syllaba refragāte. hec Baptista pi⁹ ab ethos tñ p more penultima longa fit cacoethes tetrasyllabū nō acethos authore Politiano in miscellaneis capite. xlvj. Antoni⁹ Māci. dicit ethos p more pduci: p cōsuetudine corripi in prima: syllaba: vt videbis in vlti. syllabis in es. Nec defuerūt quietos p more ae diphthōgo scriberēt: & hos ideo nō iuste satis reprehendi vr̄ Sidonius. Ethnicus in Prudētio: & grece p ε psylon. Ethelis piscis. Etymon etimologia p ε psylon.
Fretū. i. mare ab aquarū fremitu dictū. Oui. in episto. nota mihi freta sūt aphrū tangentia littus. Mendose legitur. nota aphrum sunt freta mihi tangentia littus Tibul. Lucra petituros parentia per freta vētis. mendose vulgo habetur: lucra petituros per freta patentia ventis: nam fretum semper corripitur.
Geta vel getes e. gens truculentissima: dicēte Ouidio. nulla getis toto gens est truculentior orbe. Idē in ibide. Inter sarmaticas inter geticasq; sagittas: mendose legit getas. qz ineptū est getas sagittas. Verg. in myuro vsus est dicens. Mortem contemnunt laudato vulnere gete. sextus pes iābus est. Iuue. sat. iij. Tanq; de geticis aliqd toruisq; scyābus. Māci. legit getis. & dicit hic pmā pduci qd nunq; imiteris
Heteros. i. alter vel aliter. Hinc heteroclitus & (vt nestor declarat) hetruria: lz sine aspiratione quidā scribi voluerunt etruria: & alij pessime cū diphthōgo aetruria Properti⁹ in. j. Sit mihi precipue puluis hetrusca dolor. Ver. ij. geor. Sit fortis hetruria creuit. Meta prepositio greca. i. trans. hinc metodus metaphora &c.
Metros. i. mēsura: vñ metrodot⁹ metreta dimetrū &c. Mar. lib. v. Plurim⁹ Hispanas mittet mihi nautas metretas. at meter. i. mater pducit. vñ metropolis ortygometra &c. Metallū facile occurret testimoniū. Metaurus vel um. fluuij nomen. Horat. iiij. car. Ode. iiij. Testis metaurū flumē & Hasdrubal. versus est alcaicus dactylicus. Luca. lib. ij. In leuū cecidere latus velorq; Metaurus Crustumiumq; rapax et iunctus sapis isauro. Metiscus ppriū viri. Sil. Jamq; hoscum rutulūq; pholūq; ingentemq; Metiscum. Metanea penitentie dea. Ausonius in epigram. nempe vt peniteat sic Metanœa vocor
Metyllus venefici nomen. Marti. lib. iiij. Iratū calicē mihi Metylli. phal. est. Meteri populi. vide lazyx in fine libri primi Metabus viri propriū. Sil. lib. iiij. Non illum metabus nō illum celsior vsens euasere tamen. Metellus viri proprium in. ij. Marti. & apud Vergiliū. &c. metopon: vide in o ante p. Meto & metuo nota sunt. Meton viri propriuz. Rufus in Aratore. Sed primeua meton exordia sumpsit ab arte.
Methone cum th aspirato vrbis nomen. Vale. Flac. lib. j. Neleidesq; periclyme-

Petalus. Betulum. Cethegus Cletabeni Cetra. Creta. Etiam. etheocles. Etheneon Ethedus. Ethos. Fretum. * Vergili. Infreta. duz fluuij currēt duz montibus vmbre. Geta. Hetruria. * Antonius Nebrisensis non per th sed p e tenue in pncipio scribi dz. Meta. Metros cū suis. Metallum metaurus. Metiscus. Metanœa. Metyllus. Meterei. Metabus. Metellus. Metopon. Meto. Metuo. Meton. Methone

nus quam parua methone.

Retro. ¶ Retro aduerbium. vnde retrorsum. &c. Ouid. Acta retro maris &c. Retro prepositio non est: seticulus apud Uergi. alij saticulus legũt.

Tetricus. ¶ Tetricus mons Sabinorum asperrimus. hinc tetricus a. um. pro aspero tristi seuero. Marti. in apo. Ne mendica ferat barbati prandia nudi. Dormiat & tetrico cum cane pera rogat. Sil. lib. viij. A tetrica comitantur rupe cohortes.

Tetra cum suis. Tetra. i. quatuor vnde tetrassyllabũ tetradorõ penul. lõga quatuor palmarũ. dorũ. i. palmus. Horati. satyra. iij. Habebat sepe ducentos: sepe decem seruos modo reges atque tetrarchas

tetrinnio. ¶ Tetrinnire anatum est quum vocem edunt: si authori Philomele credimus dicenti. In fluuiisque natans forte tetrinnit anas.

Thetis. ¶ Thetis cũ aspiratione in prima syllaba & i latino in secunda Achillis mater. Ouid. xi. met. Juppiter equoree thetidis cõnubia vitat.

Tethys. ¶ Tethys cũ aspiratione in secunda syllaba sequẽte y greco vxor Oceani variatur: sed rectius producitur. productionẽ: vide in vltima Mar. versu secundo libri quinti. Cesar & hic triuiã prospicis inde tethyn. Uerg. ecloga. iiij. Que tẽtare tethyn ratibus: quã cingere muris. Oppida quã iubeãt. legitur & actiui tethya apud Priscianũ in perihegesi. Tetralix suffrutex. Tetrix auis.

¶ Ae ante t: aetas per syncopã pro aeuitas hinc aeternus aeternoas.

ae ante t. Aetas. Aethra. Aetho cum suis. Aether. Aethon. Aethiops. Aetna. Aethalia. Aetolia.

¶ Aetia pro causa multi diphthõgo notant: vnde aetologia cause redditio. ¶ Aeter & quicquid est ab aetho. i. ardeo: vt aethra mulieris propriũ: & aetheris splẽdor. Aethiops vulcani filius & aethiopie populus a cremato aspectu: ops opos aspectus dicitur. ¶ Aethõ solis equus etherius viri nomẽ. scribitur autẽ ae cũ th aspirato. Aetna montis nomen eiusdẽ est originis extrita aspiratione teste Georgio Alexãdrino in epistolã saphus vbi dicitur. Arua phaon celebrat diuersa typoidos aetne. Aetens aetites.

¶ Aethalia cum th aspirato & a in secunda syllaba insula in mari ligustico.

¶ Aetolia cũ o in secunda syllaba sine aspiratiõe. vnde aetolus: regio est cõtigua acarnanie. ¶ Aeta mons Thesalie: vt ait Calepinus: sed melius scribitur cum oe oeta: vt dicemus Bactilus Abbadir.

Ceteri. ¶ Ceteri: cetere cetera. i raro vsu est: singulare ceter cetera ceterũ: quod coniunctio etiam est

✱ Caetera interdũ aduerbialiter pro deinceps ponitur. Uergil. Caetera parce puerbello.

Cetus. ¶ Cetus. vide in oe diphthongo ante t. Soetus.

Detor. ¶ Detor oris viri propriũ ponit hoc tortellius ex quo nõ pauca sumpsimus.

Fretus. ¶ Fretus. i. confisus quidam a fruor deducũt: alij aliunde.

Getulia. ¶ Getulia regio Aphrice: cuius incole getuli dicũtur. Mart. lib. x. ad Manium. Tecum ego vel sicci getula mapalia poeni Et poteras scythicas hospes amare casas. Idẽ in iiij. epigrãmate. Tradita getulis nec cepit arena nocẽtes. ita legendum censet Sulpitius: licet vulgo habeatur traducta est getulis. quod Georgius merula ita credit emendandũ Traducta est geticis aut gyaris: quia in vtrũque locũ relegarentur nocentes nam nimis licẽter cõtra rationẽ grecã et vsum latinorum primas syllabas poeta corripuisset: nulla metri necessitate coactus. Est tamen qui corripiat Tradita getulis quam correptionẽ nõ improbamus: quamquam vt vera: sic frequẽs lectio sit traducta nõ tradita: hec Georgius merula. Nestori nulla correptio placet & dicit diphthõgon corripi vt in meotis. & secundas. vt in Appulus contra primitiui naturam: nobis magis placet lectio Georgiana aut Sulpitiana: licet mẽdose quoque apud Agretiũ videtur hic versus vt ostendatur significatio verbi defero: quia sequitur. Et delator habet quod dabat exiliũ. Itaque si mihi ausculteas nunquam corripies primã aut secundam in getulis hinc getulicus tam proprium quam appellatiuũ. Juue. saty. vij. Salue getulice seu tu.

Letus. ¶ Letor aris letus & quicquid hinc fit: vt letamen: quia segetes letas facit.

Petus. ¶ Petus propriũ & appellatiuũ pro eo qui oblique in altũ respicit: & qui oculos leniter versat vt lasciui hinc veneris oculi peti appellantur.

Rete. ¶ Rete vel retis reticulum retiaculum retia ae. irretire &c. teste Apuleio vt docet Nestor. nam Apuleij grammaticam non vidi.

Teter. ¶ Teter tetra tetrũ. i. malus fedus insuauis hinc tetrare verbum Nestor testis est a veteribus. hanc vocẽ diphthõgo annotatã fuisse quos imitari opere precium est

¶ Oe ante t: Coetus. i. cõuẽtus cõgregatio. at pro pisce cetus ae

oe ante t. Coetus.

diphthõgo annotatur secundũ Apuleij sententiam: teste Nestore licet Gasparinus et Tortellius diphthongon habere negent. quia grece diphthongon non agnoscit. pluraliter cete dicimus. Auienus in arato. Distante Andromedam prolixi tramite

mundi perterret cetus: hoc est contra Seruium: quia putauit singularē nominatiuum non inueniri. Cœten greci thalamum vocant. hinc procoetion antithalamuz dicunt teste Calepino.

Coeten.

¶ Foetus fixum quarte: ꝛ adiectiuū foetus foeta foetum. foeto foetifico foetuosus: non foetosus foetura. Foeto foetidus ꝛc. Hoethymi cum th aspirato sequente y greco: populi quidam: teste Tortellio. heotychius: teste eodem: viri proprium. cum t exili sequente y greco: ꝛ ch aspirato.

Foetus. Foeteo. Hoetymi. Hoetichi⁹

¶ Loetum .i. mors a luo teste Apuleio. Priscianus credit latinū esse ab antiquo verbo leo les let: qꝛ mors omnia delet: ideo sine diphthongo scribimus letum. Uarro a lethe qđ obliuionem dicit: facit lethum sine diphthongo cum th aspirato: nec defuerunt qui cum ac laetum scriberent per antiphrasim ꝙ minime laetum sit. hinc laetalis ꝛc. Hoetius vir doctissimus tempore Horatij: de quo in arte ait. Si quid tamen olim scripseris in Hoeti descendat iudices aures.

Loethum

¶ Oeta Thessalie mons vnde hercules oeteus dicitur: qꝛ in illo mortuus est. Uergilius in Ciri. Postera lux vbi leta diem mortalibus almum Et gelido veniens mani quatiebat ab oeta. mendose legebatur. ꝛ gelido veniente mane. vt docet Badius qꝛ mane semꝑ producit: ergo mani legitur iuxta dicta Seruij ꝛ Sergij. Oetosyros Appollo dicitur. Oetus sine aspiratione Aloei filius pugnauit cum dijs in Creta. vnde oetij campi. dicit hoc Tortellius. Uerg. in culice. Nam victus sedet immanis serpentibus extos Deuictū moesius procul aspiciens ephialtem. plerisqꝫ in libris habetur Othos Proethus vir: cuius filie proetides dicuntur.

Oeta. Oetosyros Proetus.

¶ Roetus mons Troie. hinc Rhoeteus rhoetea rhoeteum. Rhoeteus dissyllabum viri proprium in primo Ualerij Flacci.

Roetus. Rhoeteus

E Ante u producitur. vt Leuinus Leuina. Martia. libro. vj. Pompeiano dormis leuine theatro. Male autē Petrarcha in. vj. aphrice. Ille sed asperior sententia visa leuini optima. Sic leui leuita: licet nōnulli hec peruerse corripuerunt.

E ante u.

¶ Exceptio.

¶ Breuius breuiare.
¶ Leuis non grauis: leuitas: leuare nota sunt.
¶ Seuius. Uergilius. Amnemqꝫ seuerum.

*Uer. In breuis ꝛ syrtes vrget. miserabile visu.

¶ Ae ante u. vt aeua vxor Adami ꝓtoplasti. Aeuū aeuitern⁹. Greci acon dicunt. Leuis teste Calepino pro plano non aspero. Persius. Trossulus exultat tibi per subselia leuis. sic laeuor laeuigo ꝛc. Sta. primo theb. Pars tere tes leuare manu ac disponere mensas. Nestor ꝛ Georgius Ualla negant hec diphthongon habere: qꝛ leuo grece cum ei diphthongo scribitur quam in e longā vertere consueuimus: aut i longam. Leuius a. um. i. sinister. hinc leua sinistra manus: grece lea dicitur. hinc leuorsum.

Breuis. *Uerg. in Buc. Ante leues ergo pascent in eqře cerui. Leuis. Seuerus Ae ante u. Aeua. Aeuum.

¶ Neuus corporis macula. hinc neuosus ꝛ neuolus viri proprium. ꝛ Neuius neuia hominum propria.

¶ Sceuus cum sc. i. sinister. scea sinistra manus grece dicitur. hinc Sceuola viri cognomen ꝛ aliquando nomen. Seuus seua seuum. i. durus: horridus: crudelis. hinc seuus is. ꝛ seuitia es. seuitio is. ꝛc. Aezani populi: aezanus tantali filius: habent ae ante z. Oe ante u non inueni.

Leuis. Leuus. Neuus. Sceuus. Seuus

¶ Oe ante z.

¶ Croezen viri et vrbis nomen: incole troezeni dicuntur: diphthongon habere: testis est Tortellius. Seneca in Hecuba. An maris lati sinuosa troezen. Sapphi. est. Roezus nauale apud ostia Sari fluuij

Oe ante z. Croezen.

¶ I ante consonanteis in primis syllabis.

I Ante b corripit. vt libya vel libye. Lucre. li. ij. Cōtinuo libye dominis priuata superbis. ita lege: licet vulgo habeatur Libya cō tinuo ꝛc. Liburnum vehiculi genus contra Alexandrum vide a ante r Baris. sic liburni populi apud Horatium ꝛ alios. Iber iberus vt ex crementis liquet. ideo errat Petrarcha in. ij. aphrice dicens. Littus ad iberum reso=

I ante b. Libya. Liburnuz. Iber. Libanus.

Tyberius. nec fibra teste Nestore. Libanus mons. Priscia. in Dionysio. Ast humilem libanus Uergilius. cladit portētus in ortum. Non sequar Seduliū lib. iiij. dicentē. Semp hn̄s fi ōdes ꝛ Qualꝰ vbi tanꝗ libana cedrus. Tyberius viri ꝓpriū in quo errat Lippius. Hora. ij. saty. lib. hibernā li ij. Te tyber numerare cauis abscōdere tristem pertimui. vocatiuus est.

ciam Xantiꝗ fluēta.

Exceptio.

Fibula. Hybernꝰ. Ibis. Ibicus. Liber. Libo. Libum. Libra. Libella. Libethrꝰ. Libethra. Scribo. scribonius. Scriblita. Scibilus. Sibila. Tibia. Tibulum. Uerg. Lābebāt linguis vibrātibus ora. Uergi. nec siccum moriens alta liberaret i vlmo. Tybur. Tyburnꝰ. Tyburni. Uibius. Uibidius. Uiburnuz. Uibex. Gibbus.

Fibula vnde verba refibulo. diffinibulo. Uerg. iiij. enei. Aurea purpuream subnectit fibula vestem. Mar. li. ix. Jam pedagogo liberatꝰ ꝛ cuius Refibulauit turgidum faber penē. Scazon duplex. Papi. vj. the. Torto chlamydem difibulat auro. Hybernus ab hyems satis patet. hybris teste Nebrissen. hybernia variaꝶ. Ibis Juue. saty. xv. Pars hec illa patet saturam serpentibus ibin. Ibicus viri proprium. Hor. iij. car. ode. xv. Uxor paupis ibici. Uersus est glyconicus. Ibo scribo scibā in cremētis patet.

Liber. i. bacchus: ꝛ mobile. vn̄ libero liberalis. Uer. Liber ꝛ alma ceres. Idē libertas que sera tamē ꝛc. pro cortice ꝛ codice corripiꝶ. Hora. Hic meret aera liber. Libo as. Uerg. Oscula libauit. Libū. Idez. Et adorea liba ꝑ herbā: sed Libo ꝓprium viri corripitur apud Hora. episto. xx. Libra licet Nestor quodā in loco velit corripi: hinc librare ꝛc. Lucre. li. iiij. Et libella aliqua si ex parte claudicat hylum. Oīa mendose fieri ꝛ obstypa necessum est quare non imitabor hymnographum paulinum Nolensem epm dicētem. Nardi Maria pistici sumpsit libram mox optimi. versus sunt dimetri iambici. Libethrus vel a. mons ꝛ fons magnesie musis sacer: vnde ipse libethrides dicūtur: cum th aspirato. Rufus in arato. Et deuota virum tegeret libethra peremptum Uergilius in bucco. Nymphe noster amor libethrides. Scribo vnde scriba e ꝛc. Hora. Scribimus indocti. Scribonius ꝛ scribonia hoim propria. Propertius lib. iiij. Nec te dulce caput mater scribonia lesi.

Scriblita placente species. Mar. libr. iij. Circūlata diu mensis scriblita secundis. Urebat nimio seua calore manus. Scibilis. vt scibā ꝛ scibo. Sibilus vel um. Sibilo. Uerg. Uenientis sibilus austri. Sibia.

Tibia. Papi. vij. the. Tibia cui teneros suetum ꝓducere manes: nequeo excusare Petrarchā in. vij. aphrice dicentē. Impleat hic ocreas femori tibi. absꝗ pedesꝗ armet hinc tibicē. Tribulū tribuli pro eodē tribula tribule: vehiculi genus quo frumenta in area teruntꝶ. Uerg. j. geor. Tribulaꝗ trabeeꝗ ꝛ iniquo pondere rastri. hic neutrū est. Uarro espidis in area excuti grana. qđ fit apud alios iumētis iunctis: et tribula. hic femineū est. Tribulus aūt. i. spina corripi notū est. Ouiđ. x. met. Loliumꝗ tribuliꝗ fatigāt triticeas messes. Tibul. oppidi nomen. cum y greco: vide catylus a ante t. hinc. Tyburs ꝛ tyburtinus ꝛ ꝓpria tyburtus. vij ene. Tyburna Muri vxor apud Sil. lib. ij. Tyburnus in. j. syl. Papi. Tyburni in. vj. Uale. Flacci. Tibula: teste Stoa. Uibius. i. duplicis vite: vt anser anasꝗ: q: tam in terra ꝗ in aqua viuit. Sta. iij. sylua. Uibia cur magnos equent animalia diuos. Uibius quoꝗ viri ꝓpriū est. Mar. lib. ix. Uibius hanc marti pro duce vouit auem.

Uibidius viri nomen. Hora. saty. vltima. Summus ego ꝛ prope me viscus turinus ꝛ infra (Si memini) Uarius cum Seruio balatrone. Uibidius quos mecenas adduxerat vmbras. Uiburnū breuissimū virgultum. Uergi. in buc. Quantum lenta solent inter viburna cupressi. Uibex patet in crementis. Gibbus positione producitur a nonnullis male exceptum.

I ante c. Frico.

I Ante c corripitur. vt frico. Mar. lib. iiij. Hinc oleo corpusꝗ frico molliꝗ palestra stringo libens. male in plerisꝗ libris omittitur priusꝗ quia frico vbiꝗ corripiꝶ. Cicorea non producitur a Colu. Dicax micypsa dicarchis vel dicarchea. licet Petronius videatur producere.

Exceptio.

Cliciades. Cyce.

Gichus viri nomen apud Philelphum. in. xvij.

Cliciades viri propriū. Ouiđ. in ibin. Cliciadeꝗ modo circūdatus ignibus atris Sed multi libri habent per t Clitiads. Aliqui tamen hic exceperunt. Cyce es. per y grecum mulieris nomen. Ero ad Leandrum. Lucidaꝗ alcyne cyceꝗ ꝛ alumone nata. Cichus viri nomen a Fausto semper producitur.

Dico dicis tertie: nam prime corripitur: quod indicant composita dedico indico

predico. Dica in Plau. Ficus hinc ficulnus & ficedula. Mar. Res mira & ficus non habet vnus ager. Ficedula videbitur in e ante d. Ficelie locus in vrbe quidã teste Calde. Mar. li. vj. sic legẽte incolis & veteres tu quoq ficelias. Merula tñ ficedulas legit: & in antiquo codice se repperisse dicit. Icarus Dedali filius. Ouid. j. tristium. Icarus icaras noie fecit aquas. Icaria insula in mari icario. Luc. Ipse per icarie sco pulos ephesũq relinquẽs. Icarius mõs attice & pater penelopes q icariolus quoq dr: vñ ipsa icariotis idis dr. Proptius. Queq ferũt fastus icarioti tuos. Icon iconcu la icõius iconismus iconiũ. authores sunt Nestor & Sulpi. Ico icis pcutio tñ pdu cit contra multos: qui ꝯtradixerit afferat ꝯtra me veteris poete testimoniũ. Lucre. lib. iij. Percussit corpus extra ppellit & icit. In codẽ. Nec radicitus ex vita se tollit & icit: si qs dixerit. lz is caper fuerit icit hic ptm esse: nugas egerit: qz infinitiuũ icere ma nifesto pducit a Catul. id Gel. in vltimo epig. Intestũ telis icere musca caput. mul tos decipit grãmatistaꝝ puersitas. Liciũ: vñ trilix icis. testiuiliciũ. liciatoriũ. Luca. lib. x. Ut mos est pharij miscẽdi licia telis. Lician⁹ viri ppriũ. Mart. lib. j. epig. Ui debis albã Liciane bubilim. Iam. tri. arch. Liche⁹ viri ppriũ in. xiiij. Sil. Lichẽ cũ ch aspirato vt pcedens: morbus q a mẽto mẽtagra latine dr. Mar. lib. xj. Nõ vlcus acre pustuleve lucẽtes. Nec triste mentũ sordidi velichenes. scazõtes sunt. Lychas viri propriũ variatur a Vergil. vide camers a ante m. at pro herculis famulo in sa tum verso semper corripit. Oui. ix. meta. Ecce lychã trepidũ: cũ y greco & ch aspira to. Mica frustululũ e pane vel alia re decidens: & cenationis parue nomẽ. Mart. lib. ij. Mica vocor qd sim cernis cenatio parua. Idem lib. vij. Nullaq mica salis nec a mari fellis in illis. Michylus cum y greco in secunda proprium viri. Ouid. xv. me. Michylus illius dijs acceptissimus eui.

¶ Nice. i. victoria. nicao vinco. hinc nicolaus quasi ppli victor: nicander nicanor ni cophanes nicomachus nicostratus nicostrata: niceros otis: nicocrates & alia multa hominũ ppria que oia primã pducunt: lz vsificatores quidã magis q poete id non obseruauerint inter quos reperiet Riga. sic nicopolis oppidi nomen quasi victorie vrbs quod nomen primã pducit in Baptiste catharinaria: cuius est et hic versus. Nicomachi ples stellis erimanthidos vise. Philel. Nicolaũ quintũ in decadibus suis semper nicoleon appellat: qz nicolaus hexametrũ nequit adire. Iuue. saty. iij. Et ceromatico fert niciteria collo. Est autem niciterium vel per e in secunda teste Mancinello: Nicceterium victorie premium.

¶ Pica. Mar. in distichis. Pica loquax certa dñm te voce saluto. Me si non videas esse negabis auem. Psyche anima: & amica in Mar.

¶ Picus alia auis & vir. in eam auem (vt fabulant) vsus Ouid. xiiij. meta. picus in ausonijs ples saturnia terris Rex fui. Picenũ regio Italie. hinc piciens tis. & picẽ tinus tam appellatiua q ppria. Sil. li. vj. picenũ diues. Mar. Picẽtina ceres niueo sic nectare crescit. Phycus cũtis. cũ y greco oppidũ & pmontoriũ. Luca. lib. ix. Im pulit ac seuas meritũ phycũta rapinas Sparsit. Picũnus in Macro. Sica breuior gladius latrones baculo abscondũt. hinc sicarius vnico c scribitur a Nebrissensi et Calepino: nec video qui ꝯtrarium precipiat: dicit quasi seca a secando vt aliqui vo lunt. videbis in u ante b: subula & o ante q. alioquin hinc sicula diminutiuum apud Catulũ ad ianuã. Siciliquus mẽsura ꝯtinens scrupula sex: volunt dici q semun ciaz secet: videto i ante p scrypulus. sycos. i. ficus: vñ sycomorus sycophãta. vide in medijs sycomorus o ante r. Sicut sicuti sicubi sicũde nota sunt. Claudianus in. iij. de raptu proserpi. Desertosq thoros & sicubi sederat olim Perlegit. siche siches in Iuuenco. Spica. Verg. in more. Allia cum fractis spicis. dicit quoq spicus & qd plu rali caret spicum. Cicero in Arato. Spicũ illustre ferens insigni corpore virgo. hinc spiceus a. um. spici legium a spico as. & in spico et spiculum hasta in spicarum spe ciem & aculeus. Verg. iiij. geor. Et spicula seca relinquunt. de apibus loquitur.

¶ Sicheus Dipus maritus variat: lz correptio sit longe frequẽtior. Uer. Huic con iunx sicheus erat. Idem. Ille sycheũ erat &c. Sicilia greci sicelis cum e in secunda etiam dicũt. hinc sicelis. Sappho ad phaonẽ. Quid mihi cũ lesbo sicelis esse volo. Uer. in bu. Sicelides muse &c. hinc siculus a. um. qd ꝯtra primitiui naturã corripit tñ. Idem. iij. eneid. Ore arethusa tuo siculis ꝯfunditur vndis. Sicilia insula est que alio noie sicania & trinacria dicitur: sed sicania vt sicanus a. um. primã & secundaz variatur (vt opinor) Uer. enei. iij. Sicano pretenta sinu iacet insula ꝯtra plemmyr

[Margin notes:]
* Vergili. Dicite qũ qdẽ in mol li ꝯsedim⁹ herba.
Ficus.
Ficedula
Ficelie
Icarus.
Icaria.
Icon.
Ico.
Licium
Licianus.
Licheus.
Lichen.
Lichas.
Mica.
Mychilus
Nice cum suis.
Niceteriũ.
Pica.
Picenum.
Sicca.
* Mart. Quodq ti bi tribuit subula sic ca rapit.
Siciliqu⁹.
Sicut.
Sicubi.
Spica.
Spicus.
Spicum.
Spiculum
Sicheus
Sicilia.
Sicelis.
Siculus.
Sicanus.

rium vndosum. Sil. lib. xiiij. Sydera eliseis aderat gens sicana votis. Idē in eodē. Astus miscebāt tyrios leuitate sicana. Ouid. xiiij. meta. Sicania tribus hec excurrit in equora linguis. Sicha viri ꝓpriū cū ch aspirato. Sil. ix. At sicha auxiliū magno turbante dolore. Siconius viri ꝓpriū. Catull⁹. Siconi arbitrio populi tua cana senectus Spurgata impurus moribus interea. vocatiuus est. Quidā cc geminant.

Sicha. Siconius.

¶ Ticinus fluuij nomen. Sil. lib. j. Dum romana tue ticine cadauera ripe. sic ceteri ideo apud eundē lib. vj. lego. Adde ⁊ ticini spumantes sanguine ripas. lꝫ vulgo (vt opinor) mendose legat. Adde etiā hāc opinionē adiuuat vir vndecūqꝫ doctissimus Baptista Pius carpens illud Sidonij. iij. paneg. Ultima iam claros querūt post dāna ticini. ceteri (ait) prima intenta ꝓferūt. Ticinū in neutro genere a fluuio nomen oppidi est quā Papiā nunc vocāt. Errat semꝑ Philelphus per mēdosam Sillij lectionem deceptus: vt in. viij. Quosqꝫ pater ticinus nitida per lucidus vnda.

Ticinus. Ticinum.

¶ Trica e. vel trice es. vrbs Crete. Seneca in hecuba. Parua cortyne sterilisqꝫ trice saphicus est. Est etiā Apulei oppidū: vt Apina: que oppida cum tanta ignominia euertit Diomedes: vt in ꝓuerbia abierūt: nā quoties rem nullius precij noiare volumus tricas opinasqꝫ vocam⁹. Mar. Sūt apine tricequꝫ: ⁊ si quid vilius istis. Trice in eadē q̄titate sunt capilli aut res alie q̄bus gallinaꝝ pedes inuoluūtur. hinc extrico: nitrico v̄ba. Tricies triceni. Mar. Bis tibi triceni ⁊c. sic tricesimus: qō trigesimus quoqꝫ dr̄. Uicus inde vicin⁹ vicina vicinū: vicinia vicinitas. Hora. Turba impia vici vicesies vicesimus vigesimus viceni. Uerg. in aetna. Uicenos persepe dies iacet obruta moles. Mar. lib. j. Non plenū modo vicies habebas. phal. est.

Trica. Apina. Tricies. Triceni. Uicus. Uicinus.

I ante d.

I Ante d producitur: vt idus. Mar. li. iij. Lux tibi post idus numeratur tertia maias. Neotericorū quidā male corripuit: vt idolatra contra Sulpitiū ⁊ plures: qꝛ idololatra dicendū est prima ꝓducta qui aliter fecerunt carpantur. Ouid. vj. meta. Aeque viro fuerat Lydas tamen illa per vrbes ⁊c. vulgo male habetur lydias. Idem alibi. Risit amatorem lyda puella suum. sic ceteri ergo puto emendandū. Phidias statuarij nomen. Mar. lib. ix. Lysippum lego phidie putaui. phal. est. lib. x. quoqꝫ Phidiace cuperē quā meruisse manus. sic ceteri: ideo nō imitabor Ausoniū in epig. Cuius opus phidie qui signum palladis eius ⁊c. Pridem pridie contra Sulpi. vide i ante d postridie. Sido nō inuenio corripi: licet quidam dicant variari. Triduū: licet contra regulam generalem videatur.

Phidias.

¶ Exceptio.

Cnidus.

¶ Cnidos vel dus. Phrygie oppidū. hinc Cnidius a. nꝫ. Nestor per c scribit: qꝛ per g gnidos non scribit: sed ꝓfertur: vt Caius. Luca. lib. viij. Parue radix fami: spirat de littore coo. Aura fluens. Cnidon inde fugit claramqꝫ relinquit Sole Rhodōnis gnosqꝫ sinus telmesidos ide Compensat medio pelagi pamphilia puppi. Cydon cum y greco vrbs Crete. hinc cydon onis. aliquis illius vrbis: ⁊ cydonius vt cydonia poma ⁊ cydon canis. Sta. vij. theb. Credas e plebe cydonum Parthorūqꝫ fuga totidem exiluisse sagittas. Mar. in distichis. Si tibi cecropio saturata cydonia melle ponentur dicas hic melimella licet. Sil. ij. Gesaqꝫ latratorqꝫ cydon tectūqꝫ focisqꝫ Ouid. in. j. de arte. Illum Gnosiadesqꝫ cydoniadesqꝫ iuuence. Nebrissensis putauit produci ex libro in quo coniunctio male omittebatur.

Cydonias

¶ Cydon viri ꝓprium variatur. Sta. ix. theb. Et male dilectū misere cydona sorori Idem. v. theb. Qui te flaue cydon ⁊c. de quo Seruius in illud Uerg. x. ene. Dum sequens clytium infelix noua gaudia cydon. sic ait. Sane cydon propriū naturaliter producitur cōmune corripitur. Sta. etiam in proprio corripuit: vt hec regi promissa cydon. Quod fecit abutens licentia qua vtimur in noibus ꝓprijs. hec Seruius. vbi docet propriop syllabas esse cōmunes: in qua re decipitur. vt in prefatione clare docui. Tu igitur dic variari Cydon viri proprium.

Didyme. Didymi. Didymus Didyme⁹.

¶ Didius pro Cesare.

¶ Didyme es. cum y greco in secūda syllaba insula vna ex aeoliis. Ouid. vij. meta. At non olearos didymes ⁊ tenos ⁊ andros. ¶ Didymi orum. etiam cum y greco in scd'a sunt montes felicis Arabie. ¶ Didymus eadem scriptura viri ꝓpriū interpretatur geminus. hinc Apollo Didymeus dictus φ geminā speciē sui numinis prefe rat illuminando formandoqꝫ lunā. Mar. lib. iij. Plus habuit didymus plus philomelus hꝫ: sed illius lib. v. Cui didymus cognomen erat de Thoma loquitꝰ didy-

mus cum y greco in secunda .montis nomen positione producitur: plurale est dindyma morum. Ouid.iiij.fasto. Dindymon et cybellem et amenã frontibus idez. Est & viri nomen. Martia.lib.v. Velle tuum nolo dindyme nolle volo.

Didymon cum y greco in secũda viri nomen. Vergi.en.v. Et clypeũ afferri iussit didymaonis artes. Clipeum artes appositio est.

Fides tertie et quinte declinationis in diuersis significationibus: etiam si propriũ fuerit. Hora. Musa dedit fidibus etc. Vergil'.ene.viij. Accipe dacq fidem.sic fidelis et perfidus.at verbuz fido producitur:sic infidus.fidicule corripito: vt fides vnde descendit funiculi sunt quibus extorquetur veritas. sic fidicen fidicina et fidius deus qui fidei preest.hinc mediusfidius iurandi aduerbiũ(quasi ita medius.i. deus (vnde dij plurale mansit in vsu) fidius iuuet.hec declaratio magis mihi placet quam eorum qui dicunt fidius dici a filius verso l in d.vt sit dius fidius: Iouis filius: quia a dios iuppiter est. Ouid.vj.fasto. Querebam nonas sancto fidio ne referrẽ. hic sanctus etiaz est cuiusdam fidei nomen Fidelia lie.vasis nomen. Persius. Tumet alba fidelia vino.

Fidena ne.vel fidene arum. Italie oppidũ variatur. Iuuenalis.saty.vj. Viuat fidenis et agello cedo paterno. Vergi.ene.vj. Hic tibi nomentum et Gabios vrbemcq fidenam. Guido proprium viri variatur a Fausto.

Hydor cum y greco aqua est variatur a grecis teste Nestore. hinc hydrops hydra hydria. Hydaspes fluuius indie. Luca.vj. Qua rapidus ganges et qua nyseus hydaspes: similiter corripitur.x. Eneidos. vbi est viri proprium.

Idem in neutro genere.vnde identidem. Catullus. Qui sedens aduersus idẽtidẽ te.sap.est. Idus i.viri propriũ apud Sillium libro.ij. Idumeles. Iudee vrbs: vnde Idumeus a um. Luc.lib.iij. Gazacq et arbusto palmarũ diues idume. Ideo coniunctio facile occurset. Idioma apud Pyladez.

Idoneus vide procuro in.ij.lib. Idasmenus viri propriũ. vide melas e ante l.

Mida e.vel Mida rex notissimus ob auriculas asininas. Stati.libro.ij.syl. Viue Mide gazis et lido ditior auro. Claudia.in.ij.de stiliconis laudibus. Ditabat rutilo quicquid Mida tangeret auro. apud eundẽ mendose leges midae et midã pro nudã. Quidẽ coniunctio. Ouid.j.meta. Ille quidem obsequitur. sed te decor etc.

Rhidiũ. Marti.lib.ij. Quũ sint cura tibi simulent q̃ cornua lune. In rhidio poteras phoebe lauare pedes. rhidiũ (vt inquit Domitius) geometrie dimentiõis vas ab Augusto fundo in oris latitudine exiẽs. Idẽ ait. pone legi imbricio merule neutruz placet: sed legendũ credit rhytiũ cum y greco in principio qd significat vas lunari specie vt ait. Sidicini populi Campanie apud quos est oppidũ theanũ. Sil.lib.v. Nec sidicina cohors desit. viridasius armat mille viros. Tridens bidẽs per regulaz generalem corripiuntur. Video. Verg.ij.enei. Que sit rebus fortuna videtis. Viduus.a.uz. vidulus et quicquid habet u ante i teste Sulpitio.

I anteс f corripitur: vt triformis. de simplicibus exẽpla nõ inuenio

I Ante g breuis est: vt migro: contra Alexandrum. Manilius libro.iij. sed tempore sedes nascentum acciperẽt propria signisq migrarent. Lucre.lib.ij. Incq locum quãdo remigrat fit blanda voluptas. Phrigius a. uz. apud Vergiliũ et alios. Bige trige producuntur: quia due breues. in vnam lõgam contracte sunt pro biage triage.

Exceptio.

Digentia ae.riui proprium. Horati.xix.episto. Me quoties reficit gelidus digentia riuus Quem mendela bibit rugosus frigore pagus.

Fligo verbum vnde afligo infligo etc. sic flige arum. Claudia. Flectit et assuetum spoliis affligit egestas.

Frigus frigeo frigutio frigero refrigero frigil frigilla auis: sed rectius. vt Nestor ait, fringilla positiõe producitur sic & frigo is producitur verbũ tertie. Rufus i arato. in matutino fringuilla resultat ab ore. Frigit tñ pro eripit corripitur teste Marcello.

Gyges lacus lydie. hinc gygeus a um. Propertius libro.iij. Omphale in tantum forme processit honorem. Lydia gygeo tincta puella lacu. Etiam cum est viri propriũ producitur. Vergil'.ix.ene. Principio phalarum et succiso poplite gigẽ. Excipit producitur quocq pro puero formoso. Horati.lib.ij.car.Ode.v. Luna mari cnidiusve gyges versus est alcmanicus dactylicus tetrameter. At gyges nomẽ immanissimi gygãtis

Margin notes: Dindymus. didymaon. *Luca. Nulla fides pietasq viris q castra sequuntur. Fides. Fidius. Fidelia. Fidena. Guido. Hydor. hydaspes. Idem. *Martia. Et quereris qd non marce libanius idem Idus. Idume. Ideo. *Rhetica nec cellis iõ cõtende phelernis Idoneus idasmenus Midas. Rhidium. Sidicini. Video. Viduus: I ante f. I ante g. Migro. Phrygius Digentia. Fligo. Frigus. Gyges.

corripit. Ouid. iiij. fasto. Quid grauius victore gyge captiua tulisset? Et in tristib⁹. Cētimanūq₃ gygen. Stat. ij. theb. Dirceū gygen. scribit semp cum y greco.

Pyga. *Pygargus* ¶ Pyga. e. cū y greco. Hora. sat. ij. lib. j. Ne summi pereant aut pyga aut denique fama. hinc depygis adiectiuū. Ibidē. Depygis: nausata breui latere. ac pede lōgo est

¶ Pygarus capre syluestris spēs: aut (vt vult Plinius) aquile genus albicāte cauda: nā pyga cū y greco cauda est: argos albus: nec dicit per d pygardus. Iuue. saty. lumine cum magno lepus atq₃ aper: ꝛ pigargus. versus est spondaicus.

Phriginm ¶ Phrigium lignum aridum. vt vult Sulpitius.

Sigeum. ¶ Sigeum Troie ꝓmontorium ꝛ vrbs. hinc sigeus a. um. Luc. lib. ix. Sigeasq₃ petit forme mirator arenas. Sigalium apud Ausonium

Sigerius. ¶ Sigerius vide a ante t. saturius. Stigo in vsu nō est: sed bene instigo vestigo ꝛc. Uerg. in etna. Pressosq₃ instigant agmine ventos.

¶ Strigilis variatur. Persius. I puer ꝛ strigiles Crispini ad balnea defer. Iuue. saty. iij. Sonat vntis Strigilibus pleno componit linthea gatto. de hoc in declinationibus dictum est Strigosus apud Luci.

Triginta. *Uiginti.* *✳ vigesis* *Martial.* *Amphora vigesis modi⁹ dat ere qterno* ¶ Triginta trigesimus. vide a in vltimis atris vt a bis viginti vigesis vt tressis octussis ꝛc. Martialis. xij. Amphora vigessis: modius datur aere quaterno. Trigon pro pisce. Lippius in oppiano semper produxit.

I ante l. *Miletus.* I Ante L producitur: vt milet⁹ Ionie vrbs. Martia. li. viij. Nec milet⁹ erat vellere digna tuo. Huius conditor Miletus etiam dicit. Ouidi⁹. ix. meta. Sponte fugis milite tua: celeriq₃ carina Aegeas metiris aquas: ꝛ in aside terra. Moenia constituis positoris habentia nomen. Iuue. sa. vj. Et sybaris colles: hinc ꝛ rhodos ꝛ miletos. spondaicus vsus est. sic ceteri. Ideo nō imitabor Aratorē. lib. ij. Sicanio lateri remis vicina mileti. In eodem. Mensibus hibernis tribus in regione mileti Ilithya tm̄ produci docui in i ante a. Mile milia substantiuū: nā mille adiectiuū positione producitur. vt Sillius. poete nomen: licet frequenter imprimatur ꝛ sillius ꝛ sylius.

¶ Exceptio.

Tilia. ¶ Corripiunt hn̄tia s vel t ante i. vt stilus siles Tilia. Ouid. viij. me. Quoq₃ minus dubites tilie ꝯtermina quercus Collibus est: phrygijs. sic ceteri. nec apd Serenum tilia sed talea legendū est: vt docui in talea a ante l. Errauit in hoc Nestor. hinc tollunt

Psilotrum Psilotrū vnguētū quoddā. Martia. lib. iij. Psilotro faciemq₃ lauas ꝛ dropace caluam. ꝛ lib. vj. psilotro nitet aut acidia latet oblita creta.

Syla. ¶ Syla cum y greco sylua ꝛ mons lucanie. Uergili. eneid. xij. Ac velut ingenti syla summo vetaburno. silo a Neotericis variatur.

Silenus. *Scilicet.* *Sylo.* ¶ Silenus bacchi neutricius variat. Uerg. in bucco. silenū pueri ꝛc. Ibidē. Cātante sileno. ¶ Scilicet. Uerg. scilicet is superis labor est. Sylo viri ꝓpriū apud Catullū video vnico l scribi. Tylis nomen viri in Sillio.

Thyle. ¶ Thyle es. cū th aspirato ꝛ y greco teste Nestore ꝯtra Tortelliū q̄ cū i latino sine aspiratiōe tire scribi ꝑcipit. dr q₃ thule teste Nestore: vt cupressus ꝑ cypressus. Mācinell⁹ negat ꝑ y grecū scribi: q2 grece h₃ ou diphthōgō quā in u longā ꝟtim⁹. iō solum ꝑ u thule dr. Uerg. j. ge. Tibi suiat vltima thyle. Sil. xvj. Incola thyles. Thylos sitr scriptū teste Nestore ꝯtra Tortelliū alterius insule nomē corripit. Priscia. in pihegesi id te docebit. Bilibris corripit compositione vt trilis trilinguis.

Cilium. ¶ Ciliū folliculus quo ocul⁹ integit. a cilere. i. mouere. hinc supercilium qd̄ pilis obtegitur. In priapeis. Conueniens latio pone supercilium.

Cilicia. *Cilix.* *Cilindrus* *✳ Areatuȝ ꝓmū ingēti ē quā.* ¶ Cilicia e. regio vñ cilix cilissa ciliciū ij. vide Cilix in crementis. Cylindrus cum y greco in ꝓma syllaba. vide a añ r Area. fit a cilizo. i. voluo est lapis. ꝛ in menechmis coquus. ¶ Cylydros vel us. cū y grēco vtrobiq₃ serpentis nomen. Lucan⁹. libro. ix. Chesidros tractuq₃ via fumante cylydri. Cilianus viri nomen in Bapti.

Filix. ¶ Cilix vide crementum.

Filimaci⁹. *Filimacia* ¶ Filimaci⁹ ꝛ filimacia hoim ꝓpria. Sido. li v. Hoc foueat facie pulcher filimaci⁹ vdā. Idē lib. ij. Locarūt matronā Filimaciā sepulchro. phal est.

Gilippus. *Gilium.* Gilippus ꝓpriū viri. Tibull⁹. iiij. Nō magni potior sit fama gilippi. sic apd. Uergi. eñ. xij. Giliū loci nomē apd petrarchā in sexto aphrice. Linquitur ad leuā gilium vicinaq₃ contra stat iuga. Guiliermus Gilibertus. apud Neotericos.

Hilaris. ¶ Hilaris hilare ꝛc. grece hilaros dicitur. hinc hilarius ꝛ hilarion ꝓpria: ꝛ hilaros

dus lasciui ⁊ delicati carminis cantor. Ver. Et multo impmis hilarãs minia bac
cho. Hyles e Boetie oppidũ variatur. quia Nebrissẽsis dicit ꝓduci ab Homero. Pa
pini. Qui breue littus hyles. p sylua ⁊ sarmatica gente ꝓducitur. Valeri. Flaccus.
Mouit ⁊ hyles supplex cum gente syenen. Hylas e. Herculis puere. Ver. Clamasſẽt
vt littus hyla ⁊c. Hylator cũ y greco: vt duo p̃cedẽtia: canis nomen. vide aglaodos
a ante o. Hylax canis in Damone Vergilii. Ilerda e. vrbs hispanie. vide lamus a
ante m. Isertes cyrenaicoꝝ dux in secundo bello punico. Sil. lib. iii. Cõsilio viridis
sed bello ferus Isertes. Ilissus fluuius attice variatur: teste Nebrissensi ⁊ scribitur gemi
no ss. ego tamen in versibus quos citat vidi elisos apud Papi. cum e aspirato ⁊ vni
co s. vide elisos i ante s. Ilaris ilarus ⁊c. sine aspiratione nonnulli scribũt. Apul. tñ
aspiranda censet: vt dicit Nestor. Ilaria mulieris nomen. vide i ante r. Ilerdes vi
ri nomen in. xvi. Sil. Lilea quarũdã vrbiũ nomen. vide ae ante a. Lileus viri ꝓpriũ
Sil. xiiii. Quã rapidis pupẽ manibus frenare leleus. Dũ tentat seua trũcant mẽbra
bipenni. Lilybeũ cũ y greco in secũda sequente b cum ae diphthongo Sicilie pro
mõtoriũ ⁊ vrbs. vide pachinus a ante c. Miliũ frumentũ quoddã volunt a mille di
ci ꝓpter acinoꝝ multitudinẽ. Mar. lib. xii. Frumentũ miliũ ptisanãq̄ fabãq̄ sole
bas vendere pragmaticus nunc emis agricola. Milo vel milon athlete ⁊ alioꝝ no
men corripitur tñ a latinis: licet quidã dicant a grecis ꝓduci. Ouid. xv. meta. Robora
fletq̄ milon senior quũ spectat inanes. Luca. Pompeiana rerum clauserũt signa mi
lonem. Pila spherula lusoria. Hora. indoctusq̄ pile. at cum y greco pyla ꝓ colũna
ꝓducitur. Verg. viii. ene. Saxea pyla cadit. Hora. sat. iiii. Nulla taberna meos habe
at neq̄ pyla libellos. Pilus. i. crinis. Catul. pretor nec faceret pili cohortẽ. phal. est.
At pilum ꝓducitur pro telo. Romano a perimẽdo dictũ: quasi per illũ hinc pilatus
pilo armatus. Mar. Et pilate redit iamq̄ subitq̄ cohors. hinc pilatus cognomẽ in
felicissimi pontii. lz alia sopniant indoctissimi barbarici assertores. Sedu. li. v. Mox
igitur dñm pilati ad menia dici. Minus docte corripitur ab Aratore ⁊ nõnullis aliis
Pylos cuz y greco vrbs a Nelo Nestoris patre condita vnde Nestor pylius dicitur.
Sta. iiii. the. Mittit opes danaasq̄ pylos Neleia turmas. nondũ nota pylos. Oui.
lib. i. de ponto. Crede mihi pylio Nestore maior ero. pileus vndecunq̄ fiat ꝓducitur
Persius. Hec mera libertas hanc nobis pilea donãt. ã pilus fit vbũ pilare. Marti.
Quem prestas culũ quẽ labiene pilas. polemon viri nomen in. xi. Strabo. Pylene
es. cum y greco vrbs aetolie: teste Lactantio. Papi. iiii. theba. Belli fama viros sen
sit scopulosa pylene. Philite apud Valeriũ Flaccũ. lib. v. vide Bizer in crementis.
Philetus vel piletus viri propriũ apud Papiniũ in. ii. siluaꝝ. ⁊ in. ii. lib. Mar. Pile
us in. xiii. Strabo. Pylades cuz y greco viri ꝓpriũ. vide matella a ante t. Philos id
est amicus. hinc multa sunt. vt pbs philoponus phileros otis. philomela philemõ
philomelus philetas philadelphus philippus philenis philetes xenophilus. phi
lo onis. philodemus philogrius philotectes ⁊c. que oĩa phi syllabã corripiũt. Mar.
lib. secundo. Candide κοινα φιλων sunt hec tua candide παντα Que tu magni
loquus nocte dieq̄ sonas. Marcus Manil lib. i. Arma Philippeos implerent agmi
ne campos. Verg. iii. ene. Parua philotecte subnixa petilia muro. Propertius lib. ii.
Tarda philotecte sanauit crura machaon. Idem lib iii. Callimachi manes ⁊ coi sa
cra philete In vestrũ queso me sinite ire nemus. sic hec philistion ꝓpriũ viri Mar.
lib. ii. Mimos ridiculi philistionis. sic hec ⁊ cetera a philos semper corripiũtur. ideo
periti poete nunq̄ in heroicis: elegiacis saphicis: phalencijs ceterisq̄ generibus.
Tribrachum ⁊ proceleumaticũ respuentibus vsi sunt his dictionibus pbus ⁊ pbia
sed pro iis semper dixerunt sophus sophia: quamobrem nolim imitari Sidoniũ di
centem in epita. Polemii. Licet hic summi resident septem sapientes innumerabi
lium primordia philosophorum. hic vnus maiori licentia vsus est: q̃ ceteri omnes
ante eum. Nec sequar Vetulum maleferiatum dicentem / pbia exilium patitur ⁊
philopecunia regnat. Sidonius quoq̄ produxit philotetes dicens ad Felicem phi
lotecta tibi dedit pharetram. vocatiuus est: versus autem phal. vbi in philoteta pri
ma male producitur: vt notat Baptista pius: sed forsitan aliquis more Catulliano
diceret primum pedem esse iambicum.

¶ Philires populi apud Priscianum in perihegesi.

¶ Phile arum. aut pile pilearũ cum y greco vrbs pluraliter: teste Sulpitio in illud
Lucani lib. x. Regni claustra phyle cuz y greco. vt phylace phylaces: oppidũ Thes

Hyle. Hylas. Hylactor. Ilerda. Ilertes. Ilissus. Ilaris. Lilea. * Corcilũ q̄ nemo ꝓpellentẽ li leam. Lileus. Lilybeum. Milium. Milo. Pila. Pilus. Pilatus. Pylos. Pylene. Philite. Philetus. Pylades. Philos cũ suis. * Horati. Strennuus ⁊ fortis cau sisq̄ philip pus agen dis. Philotetes. Phile. Pbus. Pbia. Phyle. Phylace.

salie vbi regnauit protesilaus.hinc philacides pducta prima contra primitiui naturam. Ouid.in.ij.de arte. Philades aberat Laodamia tutus vxor ,presilai Laodamia hinc philacea dr vel philaceia. Idem in ponto.vt viua fama coniunx philaceia:cuius Iliacã celeri vir pede pressit humũ. Luca.lib.vj. Que tegit philace thelcos ꝙ ꝛ dorion ira. Philax custos.philatio custodio.hinc siquidem corripitur:vt docet a trophylax cum y greco. Philax Philantis.in pylade.

Philax. Phylira.

¶ Phylira cũ y greco in prima arbor:quã latini tiliam appellant.hinc phylire dicuntur tenuissime membranulle inter corticem lignũqꝫ tilie qbus in coronis oblectabanť cõuiue:qua de re multa dicit Beroaldus in annotationibus: ꝛ Politianus in Miscellaneis.ca.lxxij. Oui.v.fast. Ebrius in cinctis philira conuiua capillis saltat. Hora.j.car.ode vltima. Displicent nexe philira corone.sap.est. Pro chironis matre.ll duplicat.teste Geor. Ualla.hinc phillirides Chiron ꝛ phillirus qd scdam contra primitiui naturã pducit:aut vnico l philireius.id rectius credo. Ouid.v.fasto. Philirides tenuit saxa stant atra vetusto. Ibidem. Excipit hospitio iuuenem philirius heros:aut philereius heros. Idem.vij.meta. Non exempta foret poene fugit alta superqꝫ pellon vmbrosum philiraeuqꝫ tecta superqꝫ ,othrin ꝛc.sic Scyllaceum quoqꝫ (vt asserit Strabo.lib.viij.)teste Feretto ll geminat:tamen Uergil.correptionis gratia l vnum abstulit in.ij.enei.dicens. Caulonisqꝫ arces et naufragium scylaceum. Scylla quoqꝫ tam mulieris ꝙ herbe nomen ll geminat ꝛ apud Columellam male vnico l.vulgo scyla legi putamus.

Philira. Scyllaceũ

I Ante m in dissyllabis producitur: vt cimex cimicis. Mar. lib.xj. Nec toga nec focus est nec tritus cimice lectus. In eodem lib. Et teges ꝛ cimex ꝛ nudi sponda grabati. Limus hinc sublimis illimis oblimo as. Limen. hinc elimino eliminas. Strimon. hinc strimonius a. um. Lucanus.iij. Defertur. Strimon ꝛc.

I ante m. Limus. Limen. * Uergili Limẽ erat cocceqꝫ fores ꝛ puius vsus.

¶ Exceptio.

¶ Dimas dimantis viri proprium.vide Ephitus e ante p. Papinius.vj.theb.phaedimus atqꝫ dimas.

¶ Fimus. Uerg.j.Geor. Ne saturare fimo pingui pudeat sola neue. Errauit in hoc noie Petrus Riga in exodo dicens. Cum fimo vituli carnes coriũqꝫ cremẽtur. Hymen variať. Catul. Hymen o hymenee hymenades o hymenee. Oui.in epist. Turpia famosus corpora iungit hymen.hymeneus tantum corripiť:est nuptiarũ deus Mimas antis.mons in minori Asia. Ouid.ij.meta. Et tandẽ niuibus rhodope caritura minasqꝫ. Est quoqꝫ gigãtis nomen vide ophias i ante a de quo Hora. quoqꝫ lib.ij.car. Ode.iiij.sꝫ qd tiphoeus ꝛ validus mimas.versus est alcaicus dactylicus.

Dimas. Fimus. Hymen. Mimas.

¶ Nimis aduerbium. Horatius.sed nimis arcta premunt olide conuiuia capre:id est meretrices fetide aut fetores axillarum.

Nimis.

¶ Simon ꝛ simo vt agamennon ꝛ agamenno.vide crementũ.ideo Baptista pducentem non sequar:multominus Sedulium dicentẽ lib.iiij. Stagna petit paruaqꝫ sedens in simonis aluo: Simul. Uerg.enc.iiij. Quam simul ac talupresensit peste teneri. Thymum herba apibus gratissima cũ th aspirato ꝛ y greco. Uerg.j.enei. Feruet opus redolentqꝫ thymo fragrãtia mella.sic ceteri.ideo errat Nestor qui voluit variari propter indoctum Macrum masculine dicentem:si desit thymus pro thymis ponere tymbram precipiũ medici. Errauit Macer in valde multis vt opus nostrum perlegenti patebit.docti thyma non thymos dicunt. Ouid.j.de arte. olentis nacte pascua per flores ꝛ thyma summa volant.

Simon. Simo. Simul. Thymum

Chimera. * Ouid. Quoqꝫ chimera iugo medijs in partibus hircum.

¶ I ante m in polyssyllabis corripitur:vt Timantes tis ppriũ viri. Ualerius lib.iiij. Monitu redire timatis.fuit etiã pictor parrhasij emul⁹ vt ait Tortellius Hymetus cũ y greco mons attice in.vij.ene. Quidã libri corrupte habẽt hymetia p symethia. Timoetes viri ppriũ.in.ij.ene. Chimera ꝙuis a grecis per ei diphthongon scribať in prima syllaba:teste Hermolao Barbaro in quintũ Plinij id notauit Nebrissensis ante me. Nam ꝛ ipse Hermolaum in Plinium perlegi.

Chymerinos.

¶ Exceptio.

¶ Chymerinos:.i.hyemalis. Martia.lib.ix. Si daret autũnus mihi nomẽ oporinos

essem. Horrida si brume tempora: chimerinos. dictus ab estiuo therinos tibi mense vocaret. Tpa cui nomē verna dedere: quis est. Cymodoche es. vel cymodocea nympha maris dicta q undas maris quiescere faciat. Uide i ante o spio.

Cymodoche. cymothoe.

¶ Cymothoe cum y greco vt precedens nomen a cin. i. fluctus & thoo curro: etiam est nympha maris. Sil. li. vij. Ad que cymothoe nympharum maxima natu. si quid eiusdē sit originis producatur. Cimmerij populi nomē positu producitur teste Nestore. dimidium producitur compositione: vt nimirum.

¶ Hymera cum y greco fluuius & oppidū. Sil. lib. xiiij. Armauere suos qua mergitur hymera ponto. Limone mulieris propriū apud Ouid. in ibin. Limoniū herba per n Mimalion viri proprium. Propertius lib. j. Mimalion nullos fugiēdo tulle labores dure seuitiam contudit iasidos. Ouid. in. ij. de arte amādi. Flesse sub arboribus mimaliona ferūt. Mimallo nes gemino ll. i. bacche corripitur. Persius. Torua mimalloneis &c. Mimerinus in Horati.

Hymera. Limone. mimalion.

¶ Simius & simia Iuue. sat. viij. Cuius supplicio non debuit vna parari simia nec serpens vnus nec culeus vn⁹. Mar. in apophoretis Callidus emissas eludere simius hastas: sic ceteri: nā apud Statiū nunq corripitur cōtra Calderinū Nestoreq inepte legētes simiū p nimiū verba Papinij in fine sylua. sunt Infantē lingua nimiū salibusq proteruū. insulsissimus sensus est si simiū legas vt cum Sulpitio sentio simie insule sunt in carpatico mari: & opinor similiter produci.

Simius. Simia.

¶ Similius Agricole nomen. Uerg. in moreto. Similius exigui cultor qui rusticus horti. Simethus fluuij nomen. Uerg. ix. ene. Genitor quē miserat arcens. Eductum matris luco simethia circum Flumina: pinguis vbi & placabilis ara palaci. at simethus viri proprium corripitur. Sil. libr. ix. Arma fuere decus victori bina simetho. Pro fluuio etiam sepe corripitur.

Similius. simethus. timagenes. Timeus. timotheus.

¶ Timagenes phi nomē. Horat epist. xx. rupit hyarbitā timagenis emula virtus. sic quicquid est a time. i. honor (licet estimo correptū qdā hinc esse velint: quod corripi notū est: ita hinc deriuari incertū est) vt timeus. Timotheus timarcus. Sedul. Dū residēs cecus timei filius illud. errauit more suo Riga dicēs in Luc. Bartime⁹ Timei filius vnus erat. Fortunatus. Et cū timotheo viuere cura meo. Timarchus viri proprium est, in quarta tertie Philelphi sic Timocrates Timosthenes &c.

I ante N. Plinius.

I Ante n producitur: vt Plinius viri propriū. Marti. Facūdo mea plinio Thalia. phal est. Ausonius in epig. Uidit nubētem Plini⁹ androginū. Petrarcha in. ij. lib. epi. ad Rainaldū male corripit dicens. Hec iuga. Uer. Plinius tenet illa secundus. Inarime: trimacria vinum linū: licet grecis corripiatur teste Nestore. Luca. li. ix. Et rectum lino spargā per vulgus Osirim Inachus n habet in secunda syllaba.

¶ Exceptio.

¶ Corripiūtur habētia purū c vel q ante i. Purū dico propter crinis scriniuz. clino inclino &c. spin⁹ spinaq producūtur. Exēpla sunt cinamomū min⁹ sino sinis. Poete vbi cinamomū dicere nō poterāt. Cinnamū gemino nn dicere. nā eadē arbuscula est cinamomū & cinnamū: neq a canna dicitur vt indocti arbitrātur. Lucanus libro. x. Infundere come quod nondum: euanuit aura Cinnamū eterne: nec perdidit aeri a terre: p cinamomum per syncopam: teste Omnibono. Mar. lib. iij. Et fluere excusso cinnama fusa vitro. Tortel. teste Nestore errauit dicēs cinnamomuz nn. geminare. Nestor aufert versum grecū ex Dionysio in perihegesi: vbi pducitur tertia correptis ceteris in cinamomū. Cinnyps cum duplici nn y greco in secūda syllaba teste Nestore contra Tortellum: est Lybie fluuius. Et in. xij. Sillij viri, pprīū in obliquis suscipit aspirationem: vt cinnyphis. hinc cinnyphius a. um. Uergi. iij. georgico. Cinnyphij tondent hirci.

Cinamomum. Cinnamū. Cinnyps.

¶ Tollūtur ab hac exceptione Chinea collis Buxie apud Catul. ad Januā: vt interpretat. Parthēsis. Minos Cretēsiū Rex. Ouid. viij. met. Oia possideat nō possidet aera minos. Minotaurus mōstrū Labyrintho inclusum Uer. vj. ene. Mixtumq genus prolesq biformis minotaurus inest veneris monumenta nefande.

Minos. Minotaurus.

¶ Mineus viri propriū vnde mineius & mineis idis. Ouid. iiij. met. Finis erat dictis & adhuc minela proles vrget opus. ¶ Mina e. i. mina libra. dicūt pduci minearum pro cōminationibus corripi. vt verbū ipm mino: at mino as. pro ago producit. & Petrus Riga li. Maccabeor. Ex auro clypeū minar mille minarū expertē. In

Mineus. Mina.

hymno diui francisci tā pōt corripi ꝙ ꝓduci. Mina gregē nūc ad regē nō adducit alia testimonia ad ꝓductionē. Nestor ideo hec oīa iuxta corripi credo: q2 Pris. in libello de pōderib9 sempꝫ corripit vt Accipe ꝑterea paruo quā noīe graij minā̄t vocitāt nrīq3 minā̄t dixere priores. In eodē. Sexaginta minas seu vis sexmilia drachmas. Min9 mini ꝓpriū viri apd Beroaldū ⁊ minei ppl̄i apud Priscia. in pihegesi.

Sinum. ❡ Sinū. i. vas. Uergi. in buc. Sinū lactis ⁊ hec teliba priape quotannis Expectare sat est. dr quoq3 sinus sini. Plaut9. Et ne hic sin9 cu3 vnico fertur ꝓ alijs significatis corripitur. Uerg. Sic effata sinus lachrymis impleuit obortis.

Sinas. ❡ Synas dis cū y greco ⁊ vnico n/teste Nestore. Phrygie oppidu3 feminini gn̄is. Papini9. lib. j. Sil. Purpura sola cauo phrygie qua3 sinactos antro. Ipse cruētauit maculis lucentibus atys. Ibidē pro lapide synadico masculine dixit regula longa synada distinctum variat.

Ginus. ❡ Sina mons q̄ etiā sinai saltē in gtō grecanico ꝓducitur a Baptista Mantuano.

Hinulus. ❡ Ginus viri ꝓpriū corripitur in nona septime Philelphi dicētis. Et me9 iste Ginus. Hinulus ceruorū pullus: ⁊ ex equo ⁊ asina. mulus variat: vt ostēdit deductum hinule9. Prop. Atq3 hinuli pellis totos operibat amantes. Horat. in odis. Uitas hinuleo me similis choloe. asclepi. Geor. Uala aspirat nomē: l3 sint q̄ sine. aspiratiōe scribi precipiant. Idem scribit gemino nn hinnulus. quod mihi non placet.

Inula. ❡ Inula herba. Col. lib. xj. Capparis ⁊ tristes inule feruleq3 minaces.

❡ Inuus Pan. hinc Castrū inui. est oppidū qd nunc nouū castrū dr: q' ibi colebat pan vt dicit Seruius in illud Uerg. vj. ene. Hi colatinas imponent mōtibus arces pometios: castrumq3 inui Bolamq3 Coramq3.

Linus. ❡ Linus viri nomen. Ouid. Et linū insyluis idem pater edidit altis. Uergili9. Nec linus huic mater ⁊c. Marti. li. j. Dimidiū donare Lino ꝙ credere totū Qui mauult mauult ꝑdere dimidium. Errat Petrarcha ad conuiciatore3 dicens. Orpheus amphion vel natus Apoline Linus.

Vergili. in buc. Ut linus hoc illi diuino carmie pastor.

❡ Lino ⁊ linio is hinc illinio oblinio ⁊c. Hora. In comptis allinet atrū. Uerg. Ceratataq3 mella thesauris relines. Seduli. Mēbra opis natale lutū ꝑ claustra genarū illiniēs hoiem veteri de semine supplet. Errat more suo Riga in Tobia dicens. Linijt hinc oculos sit: fit medicina pr̄i. Apud Lucreti. lib. iiij. sensus facile indicat non illinaris nec illinaris legendū esse s3 illicitaris: sic Ut meli9 vigilare sit ante. Qua docui rōne cauere: ꝑ ne illiciaris. Nā vitare: plagas in amoris ne iaciamur. Nō ita difficile est ꝙ captu3 retib9 ipsis. Exire ⁊ validos veneris ꝑrumpere nodos: notate diligēter hec verba Lucretij apd Uer. in etna. Nō linit habēt in emendatis libris sed ꝑ e lenit a lenior leniris. i. mitigor ⁊ est optimus sensus. vt videbis ex doctissimi Badij enarratiōe: sic igitur legas. Si lenitur optimus restat magis vritur illic.

Iuuena. Iam qui pta linit victuro dolia musto.

Lino. Linio. Ninus.

Ninos. ❡ Ninus rex assiriorū. Ouid. iiij. met. Cōueniat ad busta Nini lateātq3 sub vmbra. Ninos vrbs assirioꝝ maxīa qua niniue quoq3 dr quo noie Flādria opidulum brabātie cōterminū est mea patria vbi vterq3 parēs in dn̄o quiescit. pro quorū animis orare ne pigeat te quisquis meis laborib9 euaseris doctior. A Niniue fit niniuita. Luca. Et felix (sic fama) Ninos ventosa damascus.

Pynarus. ❡ Pynarus fluuius Priscia. in perihe. Cui tn̄ immenso fluuij se gurgite miscent ꝑ longum Pygnarus spatium/ Pynarusq3 voluti. scribitur cum y greco.

Tinarus. ❡ Tinarus viri ꝓpriū. Uerg. ix. eneid. Irrumpūt aditus rutuli vt videre patentes Cōtinuo Quercens ⁊ pulcher equicolis armis. Et preceps animi tinar9 ⁊ mauortius haemon. hic s litera interimitur nisi tollas ⁊ vel legas Martius.

Tinea. ❡ Tinea vermis. Mart. lib. ij. Nō metuas mortē neuole: sed timeas. Iuue. saty. vij. Positos tinea pertunde libellos. Ouid. xv. met. Agrestes tinee (res obseruata colonis) Ferali mutant cū papilone figurā. sic ceteri quotquot sunt fide digni. quo circa variari nō recte dicit Nestor. Neq3 eū imitabor. Serenū dicētē. Natura interna est cum visere tinea serpens. nec Seduliū lib. iiij. Non mordax erugo vorat: non tinea sulcat: nec Rigā i Luca. i terris vbi sūt erugo tinea fures.

Tines. ❡ Tines tineris apd Philelphū in prima none. idem tamen in secunda sexte male produxit Linus.

Tinias. ❡ Tinias cum i ante a fluuius prope Meuanā. Sil. lib. viij. Et lauat ingenta3 perfundens flumine sacro. Clitumnus taurum narq3 albescentibus vndis in tybrim ꝓperans tiniesq3 inglorius humor.

❡ Tinychus cum y greco ⁊ ch aspirato in tertia est viri nomen. Marulus. At nō sic tinychusq3 senex spartanaq3 natum. Fleuit: eris molli mollior ipse nuru.

¶ Trinoctius trimodis & similia cōpositione noscuntur. Ausonius de numero ternario. Trina Tarentino celebrata trinoctia ludo.

I ante p corripit: vt scyphus cū s ante c sequente y greco nō cyphus: nec vsq3 pducitur: vt cōtra Tortelliū bene docet Nestor nec enim apud Uergiliū in emendatis codicibus est in.vij. Eneid. hoc pater anchises cipho libabat ad aras: sed auro libabat. cum Tortellio errat Sulpitius. Martialis lib.viij. hic scyphus est in quo misceri iussit amicis Largius Aeacides & bibit ipse meru3. Deceptus est Tortellius (si Nestori credimus) glossa interlineari vbi habetur auro: idest cypho: expuncta librariorum vitio s litera.

I ante p. Scyphus. * Tortel. et Sulpi. dictiōe scyphus decepti.

¶ Niphates q̄q3 apud grecos per ei diphthōgon scribat teste Nebrissensi. Iuue. Quosdā facit isse niphatā In pplos Cypros. Ouid.x.meta. Telluris. Cyprie pars. optima &c. ¶ Cyperus: qd Sulpitius male dicit produci. pro hoc tn̄ Nestor inepte cyprus legerat apud Sulpitium. Homerus in.iij. Odissee. Ende kypeiros. est heroici finis. Theocritus in.j. Edyllio teste Nestore similiter prima breui secunda3 producit. scribitur per y grecum in prima syllaba: & ei diphthongon in secunda syllaba: quam vertimus in e longum vel in i longum: vt cyperus vel cypirus: arbor est dicta a latinis ligustrum. Est herba quoq3. In hoc errat Macer dicens. Cum trito validum cypiro si iungis acetum. fructum producit candidum. Hieronymus in cā tycis capi.j. Botrus cypiri dilectus meus mihi in vineis engadi: mendose legitur cipri Cyperus quoq3 est viri propriu3. Martialis. libro.viij. A pistore cipere non recedis. Phal. est. lex a Nestore.

Niphaces Ciperus.

¶ Hipocrita corripit: vt omnia ab hipo.i. sub veluti hipocaustū. Hinc hipocritus a Philelpho semp corripit p simulatore: nam hipocrisis simulatio quasi subtectio iudicij ab hipo cū y greco.i. sub & crisis.i. indiciu3: ideo teste Nestore: errauit Riga in Leuitico dicēs. Aurea facta foris simulās hipocrita fingit. Errat Sulpitius & quot quot putant hoc nomen posse produci: quia optime sic hexametrum ingredit. Pessimus a populo vult sanctius hipocrita dici. Papini9 in syluis Ubi languidus ignis inerrat. Aedibus et tenuem voluūt hipocausta vaporem. hipocausta sunt vaporia vbi sudam9 in thermis. Siphax. vide crementū ideo errat Petrarcha in.viij. aphrice. nuncius hostē Aductare refert. Siphacis filius vltro. Aliqñ idem corripit: quia: putauit ppria variari: in quo errat: vt docui in prefatione Cippus hippocrates et ab hipos cetera positione pducuntur: vt Disphilus malus amic9. nā dys cum y greco in cōpositione malū indicat. hinc Discholus. Iuue. saty.iij. nō est Romano cuiq3 locus hic vbi regnat Protogenes aliqs vel disphilus aut erimantis. Mancinelius tn̄ Diphilus legit pro iouis.i. Cesaris amico: nobis prior opinio magis placet.

hipocrita. Hipocausta. Disphilus Diphilus.

¶ Exceptio.

¶ Gripus est grips & nasus aduncus & enigma. griphon greci insolubile dicunt. vide crementum.

¶ Hipates hipatis: fluui9 Sicilie. Sil.xiiij. Hypatē ac facilē superari gurgite parco pantagiā. cū y greco video scribi: vt hypate oppidi nomē: sil3 pductū vt opinor.

¶ Iphis viri ppriū & puelle in viru3 verse dicit ab iphi.i. robur quicquid igitur fit ex iphi pducatur. Ouid.x.met. Uota puer soluit que femina vouerat iphis.

Iphigenia & iphianassa mulieris proprium. vide i ante a.

Iphitus viri proprium. Uerg.ij. eneid. iphitus & pelias mecum.

Iphinous viri proprium. vide Danis a ante n.

¶ Iphince: iphinces proprium viri mulieris. Ualeri9 Flac. lib.ij. dicta placent per tatq3 preces ad littora grauis iphince.

Iphiclus viri nomē. Propertius lib ij. Cognitus iphicli surripuisse boues.

Iphilus viri proprium in primo Ualerij Flacci.

¶ Iphias patronymicū. Ouid.v. tristiū. Ausaq3 in accensos iphias ire rogos. Errauit Petrarcha in vi. aphrice. Certu iphim & nimio consumptā Biblida lucem.

¶ Niphe licet nōnulli libri habeant nimphe. nā nimphe cū y greco hic legendu3 nō est cum sit hic niphe nimphae. Diane nomen: & interpretatur teste Regio lotrix a potu niphin.i. lauādo vide rhanis a ante n.

¶ Pipilo pipilas passerum est cum vocem edunt. Catullus de passere. Ad solam dominam vsq3 pipilabat. phal. est.

Gripus. Hypates. Iphis. iphigenia. iphianassa Iphitus. Iphinous Iphince. Iphiclus. Iphilus. Iphias. Niphe. Pipilo.

¶ Pipo pipas. Uarro in aboriginib⁹. Mugit bos: ouis balat: gallina pipat. autho: Philomele. Accipiter pipat: miluus hiansq; repit. Pessimus at passer tristia flendo pipit. Ego Columele auscultandũ puto de gallinacijs pullis dicenti in lib. x. ca. v. Animaduertat an pulli rostellis oua percuderint ⁊ auscultet si pipiant. corripitur quoq; pipina vndecunq; sit: a Martia. lib. xi. Pipinus apud Baptistam.

¶ Rhiphei montes Scytici a rhipiso. i. flo: qr ventis perpetuũ obnoxij sunt. Uerg. Geor. iij. Gens effrena nimis rhipheo tunditur euro.

¶ Rhipheus viri nomen. vide ephitus e ante p. Rhipa vrbs in Homero.

¶ Rhipa. Uerg. nõ bene rhipe credit. At rhipe rhiparũ ꝓ mõtibus Archadie corripitur. vide betulũ e ante t. Rypes cũ y greco Achiuorum vrbs ꝓducitur vt dicunt.

¶ Scipio ꝓpriũ ⁊ appellatiuũ. Sil. xiij. Aspicit ⁊ subito turbat Scipio visu. Hora. i saty. lib. ij. Attamen ⁊ iustũ poteras ⁊ scribere fortem. Scipiadã. Plau. in Asina. Scio esse ꝙ me hũc scipionẽ ꝯtui iambicũ trimetrũ est. sic ceteri. Petrarcha sepe male corripit. ¶ Scrypulum: qd y in u verso dr scrupulũ: ponderis genus est. Martia. lib. v. Saturnalitie ligulã musice celibre. Flãmarisve toge scrypula tota decẽ. Luxuria est. Idẽ lib. x. Libras scrypula sextulasq; dici. phal. est. Oui. aut ali⁹ de medicamine faciei. Quiq; parãt maratri scrypula: myrra nouẽ. sic ceteri qb⁹ fides hñda est. Errat igit Macer dicẽs. Quatuor aut scrypulos mihi significare videt. ⁊ Priscianus in carmine de põderib⁹ (si Prisciani sit. qr plurcula sunt in hoc carmie doctis nõ imitãda) vbi dr. Siciliqu⁹ drachme scripuli si adiectio fiet. masculinũ apud veteres nõ legi. ¶ Sipho onis. fistula aut canalis tubus ꝑ quẽ vrgẽte spũ aqua vel ali⁹ liquor emittit. hinc diminutiuũ est siphũculus. i. exigua fistula ex ere plũbo aut marmore ex qua exiliit aqua e fonte Iuue. sat. vi. Effigiesq; dee lõgis siphonib⁹ implẽt Sipus untis. oppidũ a multitudine sepiarũ. Sepi⁹ pri⁹ dictũ. hinc sipũtinus: vt nicola⁹ perott⁹ sipũtin⁹. Sil. li. viij. Quesiuit calaber subducta luce repẽte Immẽsis tenebris ⁊ terrã ⁊ littora Sipus. lib. v. Quas recipit salpina pal⁹ ⁊ subdita Sipus mõtibus. ¶ Sipharium cũ y greco sunt q̃ dicãt esse mimoꝝ premiũ. alij velamen esse putãt scenarũ. vide grãmaticoꝝ dissensiones in illud Iuue. sa. vij. Cõsumptis opibus vocẽ damasippe locasti. Syphario clamosum ageres vt phasma Catulli.

¶ Stypendiũ cũ y greco teste Nestore cõtra primitiui naturã corripit. qr a stipe dr teste Uarrone. Catull⁹. Indomito nec dira ferẽs stipẽdia tauro. Sido. Que captiua dedit quõdam stipendia barche. Idẽ cõtra olm authoritatẽ corripuit li. viij. dicens Possit foedere sub stipendiali. phal. est. hoc non imitandũ est teste Baptista Pio.

¶ Stipes itis. Uer. Stipitibus duris agitur. sunt qui deriuent a stipis: ⁊ cũ y greco stypes scribũt. ¶ Stipa vnico p teste. Nestore ⁊ y in u versa stupu dr. hinc stupeus a. um. Uergi. ij. eneid. Subijciunt lapsas ⁊ stupea vincula collo Innectũt. Geor. Ualla vult pp geminare stippa stuppa stippeus stuppeus.

¶ Stipo as. i. cõdenso ⁊ rimas obturo: qr in hoc stipa vti solemus. Ouid. iij. meta. Que ꝙꝙ comitũ turba est stipata suarũ. at corripiunt stipula ⁊ stipulor aris. Uerg. Stridenti stipula ⁊c. Iuue. Quantũ vis stipulare ⁊ protinus accipe quod do.

¶ Tiphata orum. collis ꝓpe capuã. Sil. xij. Arduus ipse tiphata Inuadit ꝓprior.

¶ Tiphys cũ y greco in secunda syllaba naute nomen. Ualerius Flac. lib. j. Peruigil Archadio tiphys pendebat ab astro.

¶ Tiphon onis gygas ⁊ ipetuosa vẽtoꝝ rotatio. Manil. lib. iiij. Quũ fugeret tiphona ven⁹ subsedit in vndis. Oui. ij. fa. Terribilem quõdam fugiẽs Tiphona Dione. Iterũ Manil. lib. ij. Merito tiphonis habẽtur horrẽde sedes quẽ tellus seua profudit. Quũ bellũ celo peperit. Pro vẽto aũt Lucan⁹ lib. vij. Et trabib⁹ mixtis auidos tiphonas aquaꝝ detulit. mẽdose legebat phitonas teste fidissimo interpte Lucani Uerulano. Nullos inueni veteres q̃ tiphõ corripuerint: ideo nolim imitari Martianũ Capellã in hoc cõtra omniũ authoritatẽ corripientẽ in. ij. lib. quũ dicit Dissona sacra mitra viteq; ferũq; Tiphonẽ. neq; Philelphũ dicentẽ in. iij. vi. Redderet inferior fierẽq; Tithonis amator. ⁊ in quinta octaue. Dicta Tiphoneo crepitant tua grãdius ore. Tiphoeus eiusdẽ gygantis nomẽ primã semp corripit: ⁊ in synalepha ⁊ hypermetris visum est. ¶ Triphilis apud Priscia. in perihegesi. Uipera. Ouid. x. meta. Uenenum Uipera diffundi crescentesq; abstulit annos.

I Ante q corripit: vt siquidẽ: etiã vbi oratio est: lz tunc quoq; produci posset. Ouidius. iiij. fastoꝝ. Sed si forte tibi non est mutabile pectus Statq; semel iuncti rumpere vincla thori. Hoc quoq; tentemus siquidem ieiunat

Pipo. | Rhipei. | Rhipheus | Ripa. | * Uergil. Aut nũerũ lupus aut horrentia flumina ripas. | Scipio. | Sipho. siphũcul⁹ | Sipus. | Syphariũ | Stypẽdiũ. | Stipes. | Stipa. | Stipo. | Tiphata. | Tiphys. | Tiphon. | *Tiphoeus. Luca. Conditus in arimes eterna mole tiphoc⁹. | I ante Q | Siquidez.

mansit. Sin minus interni cōiugis vxor erit. idē lib. iiij. sine titulo. Que mihi ventu=
ra est si q̄dē est vētura senectus. cū desit numeris ipsa iuuēta suis. in qua correptiōe
vr liberiore vsus licētia: nemo em̄ si vnq̄ corripuit. at cōposita vox ꝑpetuū corripit:
sed vñ ꝯposita est significationē nō gerit. Est em̄ siq̄dē idē qđ nā: in q̄ significatione
inq̄t Luc. lib. iiij. hoc siquid est solo ciuilis crimine belli Dux cause melioris etas.

¶ Exceptio.

Liqueti⁹.

¶ Liquetius Uenetie fluui⁹. hinc adiectiuū liqueti⁹ a. um. vt apud Uer. ene. ix. te=
ste Seruio. Quales aeree liq̄tia fluuia circū. Ipitiores: teste Seruio legūt liquentia. *Liquor.*
¶ Liquor eris. deponēs tertie. Uerg. i. ge. Liqui: & zephyro putris se gleba resol/
uit. Liquor nomē rectius corripit: q̄r solus Lucretius ꝓducit vt lib. i. Pondus vti
saxi: color ignis: liquor aquarū. Et ibidē Fiet vti cibus ois & aridus & liquor ipse.
Liquēs a liquor. Uer. Aut quū liquētia mella Liqueo es. hinc liquesco corripitur. *Liquens.*
Persius. Tot tibi quū in flāmas iunicū omenta liquescat. Uerg. Cāposq; liquētes. *Liquesco*
Ac de liquor liquesco ꝓducit. Oui. de Ponto. Sic mea perpetuis liquescunt pecto=
ra curis. Iterū liquo as. corripit. Luca. lib. vij. Ereptaq; tela liquauit ab his. liqui= *Liquor.*
dus variat: quia potest esse tam a liquo q̄ a liquor. eadem tamen est significatio Lu *Liquidus*
cre. lib. i. In saxis ac spelūcis permanat aquarū liquidus humor &c. Idē in. ij. Illa
quidē debent ex lenibus atq; rotundis Esse magis fluido que corpore liquida con
stant. Idem in. iij. Crassaq; conueniunt liquidis & liquida crassis.

I Ante r in dissyllabis producitur: vt ciris cum i latino: inter *Iranter.*
pretatur tonsa. Cirin enim grece significat tondere dicitur scylla. Nisi filia ob
tonson patris crimen in auem alaudam versa. Uerg. in Ciri. Candida cōcessos ascen *Ciris.*
dat Ciris honores. Oui. viij. met. In auem mutata vocatur Ciris: & a tonso est hoc
nomen adepta capillo. sic ceteri omnes: quamobrem non verebor dicere mendosum
esse locum hunc in Aetna Uergiliana. Mentiri vates stygias vndasq; canentes Hi
Tityon septem strauere in iugera fedum. Sollitant magna te circum Tantale pe=
na. Sollicitantq; cirim: nunos tuaq; eace in vmbris Iura canunt iisdem rotāt ixio
nis orbem. Oēs libri quos videre licuit habent per s literam sirim. paucis exceptis
qui habent Sollicitātq; siti. Calderinus id quid sit minime declarat. Est qui dicat
sirin. i. puellā de qua in Ciri. Uerg. loquit puto legendū Sollicitātq; Scinim. i. im/
manē illū gygantē & latronē de quo incredibilia poete fabulant: vt de Tityo tāta=
lo Irione cererisq; gygātib⁹ & crudelissimis latronibus quoꝝ hic paucis meminit.
Uer. itaq; ausiz iurare legendū esse: sollicitātq; Scinim: lz id añ me nemo dixerit q̄
sciā. Fuit aūt Scinis gygas & latro immanissim⁹ a Theseo tandē interfectus. hic
isthmū obsides (vt in q̄nto refert Diodor⁹) duas pin⁹ flectebat. ac vtriq; hois bra=
chia alligabat deinde rursum emittēs corp⁹ disceptrū maximo cruciatu afficiebat.
qđ ōndit Oui. viij. met. dicēs. Occidit ille Scin⁹ magnis magne virib⁹ vsus: Qui po
terat curuare trabes & agebat ab alto Ad terrā late sparsuras corpa pin⁹. Claudia.
in. i. li. ꝯtra Ruffi. q̄s ꝓdere tāta relatu Funera q̄s cedes posset deflere nefandas. q̄d
tale imanes vnq̄ gessisse ferūt vel Scinis isthmiaca pinu vel rupe ꝓfunda. Scyron
vel Phalaris: tauro vel carcere fylla. Syron latro ēt fuit a Theseo interfect⁹: hinc *Miror.*
syronia saxa & Lyronides petre. ¶ Miror miraculū nemo ignorat ꝓduci. Martia. **Uergil.*
Barbata pyramidū taceat miracula mēphis. id si cōsiderasset Nebris. nūq; dixisset *Seu quis*
vocalē añ vocalem ꝓduci dehinc. apud Horatiū in arte. Cogitat vt dehinc speciosa *olim prece*
miracula promat. vera lectio est. Cogita vt speciosa dehinc miracula promat. *mirat⁹ pre*
¶ Scyros cū sc literis sequente ygreco vna ex scicladibus. Papi. i. Achil. Palladi *mia palme*
littore celebrabat Sciros honoꝝ forte diē. hic syrius syria syrium & syrias syriadis *Scyros.*
Uer. Armiger automedon vna os syria pubes. Sidonius (vt in quartum Plinij no
tauit Hermolaus peccauit in hoc nomine dicens in Burgo. vel scirias vacuasse co
los vel serica phila Per cannas tortisse leues. *Nireus.*
¶ Nireus viri ꝓpriū. Nebrissensis male credit trissyllabū esse ꝑma correp. q̄r dissyl
labū est: vt Orpheus. & si p dieresin trissyllabū fiat ꝑma ꝓducit. Hora. in Epod. ad
Neerā. nec te Pythagore fallāt archana renati formaq; vincas, Nirea. scds v̄sus
est iābicus dimeter. vbi actūs Nirea primā ꝓducit. Tyro cōtra quendā ineptum.

¶ Exceptio.

¶ Lyra cū y greco. Oui. xi. meta. Flebile nescio q̄d q̄rit lyra flebile lingua. Murmu *Lyra.*

r̃at ex animis: rñdent flebile ripe: instrumentũ musicũ est: a lyrin .i. canere hinc forte

Lyria. Lyria impudice muliercule nomen. Mar. lib. ij. Qđ faciat vult scire lyris qđ sobria

Liris. fallat. nã Liris fluuij nomẽ cũ i nostro etiã in prima ꝓducit. Idẽ. lib. x. Desiderant nec marica nec liris. Scazon est. sic ꝓducitur tantũ. Lira per i nostrũ: ⁊ sulcum si-

Lyra. gnificat. hinc deliro as .i. insanio ⁊ erro. nã delirat qui nõ recto sulco semen tegendo

Deliro. incedit. hinc Delirus a. um. pro insano ⁊ a recto recedente: hinc ꝑdelirus .i. valde de

Delirus. lirus: lirare est liras facere. Sunt qui deliro e greco lirin .i. ineptire deriuent. hinc li

Perdelir⁹. ras ineptias ⁊ nugas dicimus. Plautus. Nã tue blanditie mihi sunt, quod dici so let) gerre germane edepol lire. Utut est nunꝗ̃ corripiunt deliro delirus perdelirus neq̃ per y grecum vnꝗ̃ scribenda sunt a lyra musico instrumento q̃cquid Nestor ⁊ multi alij dicãt. Nã ineptissime legũt ꝑdelyrus penulti. breui: ꝓ dissono ⁊ absono apud Lucre. lib. j. Qđ facit hic idẽ perdelirus esse videt: nã nõ in masculino genere legendũ est ꝑdelirus: sed in neutro ꝑdelyrũ q sensus facile indicat. Dicere rem nul lã in numero cõstare nec ignẽ. Qđ facit hic idẽ ꝑdelirũ esse videt: sensus hic est: dice re rem nullã in numero cõstare nec ignẽ qđ facit .i. dicit hic idẽ heraclitus: id videt ꝑdelirũ .i. valde falsum ⁊ fatuũ: si ꝑdelirus legas ineptissimus erit sensus: nã quor- sum referes dicere ⁊c. sꝫ q̃d v̄bis opus est quũ ipse Lucreti⁹ paulopost id manifestet dicẽs. Qđ mihi quũ vanũ tũ delirũ esse videt. Hor. ad Loliũ Quicq̃d delirãt reges plectunt achiui. Idẽ saty. iij. lib. ij. Aduersus mercaturis delirus et amẽs. sic ceteri.

Myron. ¶ Myron vel miro mironis: statuarij nomen. Sta. j. syl. Quicq̃d ⁊ argento p̃mũ vel in aere mironis lusit. Ausoni⁹ in epi. Bucculla sum celo genitoris facta Mironis. scribitur cũ y greco: vt myron .i. vnguentũ qđ silr corripit. Hinc Myropola vnguẽta rius myron myri: q2 pro vnguento est neutrũ secunde declinationis.

¶ Pyra cũ y greco lignorum ꝯgeries. Uerg. innumeras struxere pyras. sic Pirus pi rum arbor ⁊ fructus oĩa hec a pyr .i. ignis dicuntur. Uerg. Insere nunc melibee py- ros pone ordine vites.

Quiris. ¶ Quiris singulare in raro vsu est. Persi⁹. Heu steriles veri quibus vna quiritem vertigo facit.

Syrus. ¶ Syrus cũ y greco ⁊ syria rectius corripit. Iuue. saty. vi. ꝙ q̃ longoꝝ vehit ceruj- ce syrorum. Horꝫ. sat. vj. Tu ne siri Dame aut Dionysi filius audes deijcere saxo ci ues aut tradere Cadmo. notũ est hic primã corripi: q2 me interrogandi dictio corri pitur. ideo quidã male putarũt siridamas vnicã esse dictionẽ p̃ma ꝓducta: quũ po tius dicere debuissent p̃ma correpta secundã ⁊ tertiã ꝓduci. Catullus. Hoc misso in Syriam requierant oibus aurea. sic ceteri. Iuue. in. iij. saty ꝓducit Syrus dicens. Iam pridem in tyberim syrus defluxit orantes. ⁊ Syria Petrarcha. Syria mobilis porrigat ipsa manũ. Stirax tantũ corripit. vide crementũ. Tyros vel Tyrus insula et vrbs. Tibul. lib. j. Prima ratem ventis credere docto tyros. Ouid. iij. met. A tyro

Tyra. hac ꝓfugos posuistis sede penates. ablatiu⁹ corripit ꝓpter vocalẽ sequentẽ vt sub

Tyres. Ilio alto. Tiros etiã caseus interpretatur. vnde butirũ: de quo in medijs agemus

Tyras. Tyra e. cum y greco vt precedens. loci nomen. Ualerius Flac. lib. vj. linquit abru

I ante r ptis pelago tira: linquit mons. Embolus. Tyres cum y greco gtõ tyre. Uerg. x. enei.

Pyreneus Tu fugiens fratremq̃ Tyren curruq̃ volutus. Sil. vj. Examinũ Nasamona Ty-

Virosus. ren super ipse iacebat viri nomen est. Tyras ae cum y greco fluuij nomen. vide Ha-

*Uergili. lis a ante l. Tyrus viri nomen variatur a Sil.

Virosaq̃ pontus ca- storea.

I Ante r in pollysyllabis corripitur: vt Pyreneus viri pro- prium per eu diphthongon non per ae contra Tortelliũ. Ouid. meta. v. Clau dit sua tecta Pyreneus. Notent elongis deriuata vt virosus a virus: nam a vir cor ripitur. Tirinthius a tirins. viresco a vires quod verbum significat vires acquire- re ⁊ fortiorem fieri. Furius antias apud Gellium lib. xviij. c. xj. Interescunt animi virescit vulnere virtus. hoc a vireo corripitur. Sta. lib. j. Sil. Exuit atq̃ alios me- lius reuirescit in annos. Spiritus a spiro ⁊c.

¶ Exceptio.

Chirono- mon. ¶ Chironomon ontis vt leon ontis. vel chironomas antis. vt adamas antis. teste Manci. in hunc versum saty. v. Iuue. Saltantem spectas ⁊ chironomanta volanti. Cultello donec pagat dittata magistri. dicit quoq̃ cheronomes cheronomi. Est aũt is qui ad mensaꝫ edẽda incidit certa lege man⁹. nã chir manus est: ⁊ nomos lex ars hec chironomia dr. chironomãtia est ex manuũ inspectione diuinatio. cheir grece

ei diphthōgō scribitur: idō in cōpositis producitur. Mar. Chirurgus fuerat nūc est vespilo di aulus: sic chirogrates chirographus vel um. Iuue sat. xiij. Uana supuacui dicūt chi rographa ligni. vnū est chiragra a latinis correptum. Persius. Lapidosa chiragra. Mar. li. j. Sz nil patrono porrigit: hec chiragra est. Philel. secutus deriuationē grecā ausus est hoc nomen producere: vt in tertia none dicens. Nūc te chiragra fatigat.

Chirurgus. Chirographum. Chiragra. * Chiragra prima producta apud Philelphum.

¶ Cyrios cū y greco in prima. i. proprius autenticus & dñs. hinc Cyriacus & Cyrinus virorū propria: & a cyros improprius. vnde acyrologia. Cyrinius viri propriū. Mar. lib. viij. Sic tua Cyrini primas epigrāmata vulgo. vetūs est. sic Cyrillus recte producitur a Fausto. Cyrene es. & cyrene arū. cū y greco vrbs libyes. hinc Cyrenia dicta est to ta Libya est alterius q̄z oppidi nomē. hinc Cyreneus & Cyneraicus. Luc. lib. ix. Aphrica cyrenis etiā tunc bruma rigebat. Sil. lib. iiij. Necnō cyrene pelopei stirpe nepotis. interdum corripitur. Catul. Lacerpiciferis iacet cyrenis. phal. est. Ideo non male dixit Petrarcha in. iij. Aphrice. Plura Cyreneo cecidissent milia campo.

Cyrios. cyriacus Cyrinius. Cyrene.

¶ Cyrene Aristei mater: producitur tantum. vt ex Georgio. iiij. disces.

¶ Ironia. i. simulatio vel illusio tam in prima q̄ in tertia grece per ei diphthongon scribitur. Irenarcha & Iresione in prima.

Ironia.

¶ Liriope nympha. Ouid. meta. iij. Cerula Liriope quē quondā flumine curuo Implicuit &c. fuit Narcissi mater. Lirū per ei diphthongon.

Liriope.

¶ Myriones viri nomen. Hora. lib. car. Ode. vj. Nigrū Myrionē aut ope palladis. Asclep. est. hz y grecū in prima syllaba: aliqui tamen Merionē legunt. vide que in hunc versum affert Badius. Miritenes. vide e ante n.

Myriones

¶ Pirata. Luca. lib. ij. Omne fretū metuēs pelagi pirata reliquit.

Pirata.

¶ Pirithous viri propriū. vide matela a ante t: quidam Perithous dicunt.

Pirithous

¶ Pirene es. cū i infrō mons & fons musis sacer apud Corinthū. Persius in p̄fatione Heliconiadasq̧ pallidamq̧ Pirenem. Scason est. Stat. j. sylua. Nec conscia detur Pirene: largos potius mihi gurges in haustus.

Pirene.

¶ Pyrene cū y greco mons Hispanie a pyrene puella quaz Hercules cōpresserat q̄ illic a feris lacerata & sepulta. alij deriuent a pyr. i. ignis propter crebra fulmina: variatur hoc nomē: sed productio est lōge frequētior. Sil. xiij. Pyrene misit pplos qui nomē amore &c. Luc. lib. j. Nubiferos colles atq̧ aream pyrenē. Usus est spōdaicus vt apud Iuue. sat. x. Addit impetijs Hispania pyreneq̧ Transilit. Tortellius male legit pyreneūq̧: qt (vt recte dixit Nestor) Pyreneus penul. diphthongo producit vt pyrenei mōtes. Tibul. lib. j. Non sine me est tibi partus honos tua bella pyrene Testis & Oceani littora sanctonici. Sido. in. iij. pane. Tyrrheni rheniq̧ loquor vel lōga pyrene. sic Petrarcha. iiij. aphric. Tum filius vltor. Et patris & patrui nomen dedit: isq̧ pyrenem. Transgressus &c. Pryno mulier teste Egnatio.

Pyrene.

¶ Pyroma & pirula producuntur teste Sulpitio.

Pyroma.

¶ Pyramus cum y greco viri & fluuij nomē. Ouid. iiij. met. Pyrame responde. Pro fluuio in oraculo. Tunc erit vndisonus late quū Pyramus olim Littora pfundēs cyprū labetur in malaz. Priscia. corripuit vide pynarius: i ante n. Itaq̧ pro fluuio variatur. Pyramus cū y greco a similitudine flāme nomen accepit. Latini metant dicunt. Mart. Barbara pyramidum taceat miracula memphis.

Pyramus *Ouidius. Pyramus & tisbe iuuentū pulcherrimus alter. Pyramis.

¶ Pyreus. Atheniensium portus & promontoriū cum y greco. Ouid. v. me. Portus Cecropios intrat pyreaq̧ littora tangi.

Pyreus.

¶ Pyralis; producitur teste Nebrissensi cū y greco: est enim bestiola pēnata musce magnitudine ex igne proueniens. Pyrea frutexq̧ per ei diphthongon.

Pyralis.

¶ Pyrites producunt huius nois oēs syllabe apd Priscia. in perihege. & est lapillus cui plurimus ignis est: sz multa a pyr corripiunt: vt pyrois pyropus pyragmū pyretrū &c.

Pyrites. *Uergili. Brontesq̧ steropesq̧ & nudus mēbra piracmon.

¶ Phthiriasis morbus pedicularis phthirō. i. a pediculi & cū ph & th aspiratis in ea dē syllaba. hinc phthirophāgi hoies solis piscibus victitātes a tenuitate victus quasi pediculis vescant. scribit grece per ei diphthongō. Pyrasus vrbs apud Homeruz.

Phthiriasis.

¶ Pyreicus pictor in. iij. Propertij. pyreicus parua vendicat arte locum. cū y greco: sic legit Beroaldus. Pyrodile vna hyadum apud Pyladem.

Pyreicus

¶ Sirius stella in ore canis celestis. Sil. lib. j. nec puluere fessum. Agminis ardenti labefecit Sirius astro. Syria insula que etiam syrus. Pherecydis patria producitur ab Homero: teste strabo. lib. x.

Sirius.

¶ Stiria stiricidium. Mart. lib. vij. Turpis ab inuiso pendebat stiria naso. Claud. Astringit stiria phirena piscis in Oppiano.

Stiria.

Tiresias. ¶ Tiresias cum i latino in prima: quia grece scribitur per ei diphthongon teste Calepino fuit augur Thebanus. Propertius lib. iiij. Magnū tiresias aspexit pallada vates. dicitur etiam tiresia in nominatiuo.

tyridates. ¶ Tyridates Armenie rex. Horati. libro. j. car. Ode xxvj. Quis Tyridatem terreat vnice. versus est alcaicus dactylicus.

I ante s. I Ante s producitur: vt Chrysos cum ch aspirato et y greco. hinc Chrysostomus et chryseus a. um. idest aureus. Martialis lib. ix. Chalcea donanti chrysea quid dederas. chalcea idest erea. chalcon. id est aes. Pisearum. hinc piseus a. um. Ouid. libro. v. metamorphoseos. Est medius cyaues et pisae arethuse. errauit hic Petrarcha Egloga. x.

¶ Exceptio.

Bison. ¶ Bison ontis. animal iubarum prolixitate deforme: nascitur in Germania. Martialis Illi cessit atrox bubalus atque Bison. Idem turpes esseda quod trahunt bisontes phaleucius. est. Bisontos teste Jacobo Bononiensi.

Crisis. ¶ Crisis cum i nostro sine aspiratione id est iudicium hinc hipocrisis catacrisis id est dijudicatio: at catachresis cum ch aspirato in tertia syllaba dicitur abusus hoc Nestor. Cisena teste Bebelio.

Cisium. Frisius. ¶ Cisium vehiculum. ciciarius qui cisium regit. Ausoni. in episto. j. Uel cisio triiugi si placet insilias. Idem ad amicum quendam. Sed cisium aut pigrum cantus con scende veredum. Frisius apud Neotericos.

Isopus. ¶ Hysopos vel. um. herba cum y greco et vnico s apud latinos: quia corripitur licet apud grecos ss geminet Hissopus scribiturque per o magnū et est hisopus feminini generis. nec mirū est (inquit Nestor ex quo hoc sumpsimus) vnum s a latinis abijci in hisopus quia simile in multis factū videmus. vt grabatus Syracusae gothia lacus et nonnulla alia apud nos corripiūt: primā quā apud illos positu extēdūt. recte igitur dixit Alanus libro. iiij. Se celū terre cōformat cedrus hisopo. Male autē Macer. Est hisopū siccū calidum quem tertius illi. Est in vtroque gradus. In eodē luto hesitat Riga in lib. regū dicēs. Aut hisopus signat humiles: cedrusque supbos. Nec male tamē gemino hissopū positiōe produxeris.

Isara. Isaurus. Isaurum. Isauri. Isalces. Isocrates. Iserus. Insidius. ¶ Isara ae fluuius Gallie in Rhodanū fluēs. Luca. lib. j. Hi vada liquerunt Isarae. qui gurgite ductus. ¶ Isaurus fluuius. vide Metaurus e ante t. ¶ Isaurū oppidū quod pluraliter Isaura orū. Ammianus dixit hinc isauricus dictus est seruilius qui isaurū vicit Isauri et isaure populi sunt. Oui. Aphrica victorē de se vocat alter isaurū. Sido. in panc. Adieci serie quos nunc moderaris isauros. ¶ Isalces viri propium. Sil. lib. v. Optabat pugnā ante oculos sepe laudis isalces. ¶ Isocrates viri nomen. Rufinus. Laudamus Isocratis artem. Iserus teste Bebelio Isidius contra primitiui naturam ab isis. vide Io an i ante o.

Lisias. ¶ Lisias viri nomen corripuit Arator in. ij. libro.

Miser. ¶ Miser. persius. O miser inquit dies et cetera. hic misericors misericordia misereor miseret et cetera.

Nisantes. ¶ Nisantes viri nomen. Ualerius Fac. lib. j. O si mihi sanguis. Quātus erat quum signifero cratere nisantē. Non leuiore tholum manus he conspecuit auro.

Nisi. Nisus. ¶ Nisi coniunctio. passim legitur nisus: nisi nomen sine dubio producitur.

✱ Uergili. Apparet liquido sublimis i aere nisus. Phthisis. ¶ Phthisis cū phth aspirato et i eadem syllaba est pulmōis exulceratio a phthinin. i. tabescere phthisi sunt qui eo morbo laborāt. Iuue. sat. xiij. Et phthisis et vomice putres et dimidiū crus. Serenus. Si vero phthisi annoso sedet improba morbo inepte scribit Ugutio tisis teste Nestore sine p et aspiratiōe. Phthysi cū phth aspiratis sequente y greco autem s est sputio a phthyzo. i. spuo verbū est doricū cōis lingua ptysi sine aspiratione dicit cū y greco in prima pro sputione: a ptyo. i. spuo.

Physis. ¶ Physis cū y greco in prima. i. natura vnde physicus physiologus et cetera. Ausonius de numero ternario. In physicis tria prima deus mūdus data forma. quare bene dixit Alexander nequā Corrumpit natura physim cursusque rotatosque. Sidonius in grecis negligentior male produxit vt videre potes in Ethos e ante t.

Pisaurus. Ptisana. ¶ Pisidae populi. Claudia. in. ij. lib. contra Eutropiū. Utrique propinqui Finibus obliquis lydi pisideque feroces. Priscia producit in perihegesi. Post hos Pisidum pinguissima rura coluntur. i. pisidarum physa dea in Politiano

¶ Pisaurus fluuius piceni a quo pisaurū oppidū nomen habet Catul. ad Iuuēcā. Preterque iste tuus moribunda a sede pisauri hospes.

¶ Ptisana vnico s. licet greci geminent teste Calepino. cōfectio quedā ex succo vel farina hordei. vide miliū i ante l. hinc ptisanarium vas in quo coquitur vel tundi=

ur ptisana. Hor.sat.iiij.lib.ij. Agedū sume hoc ptisanariū Orize. Siser eris. herba. Horati.sat.xviij. Peruellunt stomachū siser alec fercula coa. Colu.lib.xi. Jam siler Assyriocq venit que semine radix. Siser.

¶ Sisymbriū cū y greco in scda syllaba. Oui.iiij.fasto. Cūcq sua dñe data grata sisymbria myrto Textacq cōposita iuncea vincla rota. Visellius viri proprium. Horat.sat.j. Est inter Tanain quiddā socerūcq viselli. pro visellij. Visurgis fluuij nomen apud Appollinarem in laudibus Narbonis. Sisymbriū. Visellius. Visurgis.

I Ante t corripitur. Scythia Scyta contra Sulpitium: nisi mentiatur Nestor. Vergi.in buco. Pars scythiam &c. Luca.libr.x. Non scyta non fixo qui ludit in hospite maurus. sic ceteri. I ante t. Scythia.

¶ Exceptio.

¶ Producuntur habentia m vel r velu ante i: vt mitis/ritus/vita. sic exceptionem ponit Alexander: ego illius exceptiones raro mutuaui: sed excipienda diligenter notaui: quę forsitan nō pauciora sunt exemplis.

¶ Tolluntur igitur ab hac exceptione permulta. vt mitylene es. cum y greco in secunda vrbis & insule nomen. Martia.lib.x. Quum tibi non ephesos nec sit rhodos aut Mitylene Sed domus in vico lelya patricio.

¶ Mitilo as. cicadarum est cantantiū in carmine de Philomela. Vere calente nouos componit acredula cantus Matutinali tempore tunc mitilas. Mytilene. Mytilo.

¶ Mitra.i.sol apud persas. Vide tiphon i ante p in versu Capelle. sic teste Lactan. in vltimo versu primi theb. Indignata sequi torquentē cornya mitrā. Etiā est pilei genus: vt apud eundē in.j. Achil. Baccheacq terga mitrascq huc tuleris. Sic Prudentius in Psycomachia. vt mitra cesariā cohibens aurata virile.. Verg. in coppa. Syrisca caput Graia redimita mitella. hoc diminutiuum est a mitra. Mitra.

¶ Mithridates rex: vnde mithridaticus a um. Martialis lib.v. Profecit poto Mithridates sepe veneno. Mithridates.

¶ Mitio pastoris nomen in septima Ecloga Petrarche. si a mitis deriuet male corripitur. Britannia regio Britāni popli. Verg. Et penitus toto diuisos orbe britannos. Mart. Dicitur & nostros cantare Britannia versus Quid prodest. nescit saccu lus ista meus. Lucretius etiam produxit in sexto. Nam quid britānis celū differre putamus. Ergo variatur: sed corripit sepius. Sic Britānicus propriū & appellatiuum. Briton vero semper opinor pduci. in quo errat Alexander dicens. Britonisq brito caro carnis: vide crementum. Mitio. Britannia * Iuueñ. Qua nec cimbri nec Britones vnq. mar. Quod veteres bracche Britonis operis et quam.

¶ Britomartis nympa quam minos persequebatur. Verg.in Ciri. Te croeta britomartis spes est vna sepulchri. Te Britomarti diem potui pducere vite. Claudi. in.iij. de laudibus Stiliconis. Sparsa comam britomartis aget. Britomartis.

¶ Criticus.i.iudicans siue arguens: a Crino delibero ac iudico: variat. Hora. vt critici dicunt. Iuue.saty.ij. Critice pellnces &c. vbi per ea aliqui cretice legunt. Marti. lib.vij. Aequalis liber est cretice qui malus est. Critias viri nomen. Apule.in apol. oratione prima. Carmina vti critias lux est optata canatur. Criticus.

¶ Criton onis. Mart.lib.vi. Quod sanare Criton non qđ hygea pōt. fuit medicus. Fritillus tabula lusoria: de qua multa leges in annotationib⁹ Beroaldinis. Mar. in xenijs. Hec mihi Charta nuces: hec est mihi charta fritilis Alea nec damnū nec facit ista lucrum. Rhitium: vide rhidium i ante d. Criton. Fritillus. Vitium.

¶ Vitium contra primitiui naturam: quia vito producitur. Hora. Dum vitant stulti vitia incontraria currunt.

¶ Vitellus contra pmitiui naturam: qr a vita dici volunt. Est eñi oui pars ex qua viuit pulius. Hora.saty.iij.lib.ij. Quatinus ima petit voluens aliena vitellus. aliena accusatiuus est: ne credas (vt quidam) Vitellus esse feminini generis. Vitellus. Vitellius.

¶ Vitellus viri nomen. Auso. de Cesaribus. Nec regno dignus nec morte vitelius vt vir. Vitelliam litere virorum ad amicas. Mar.in apo. Nondum legerit hos licet puella Nouit quid cupiant vitellam. phal. sunt. Vitellius.

¶ Vitulus vitula. Verg. Quum faciam vitula &c. Vitulus

Vitrum vide i ante n Cinnamum. Secunde producuntur. Vitrum

¶ Bitus viri nomen. vide i ante t. Barchius. Bitonia teste Sulpitio. Bitus. Bitonia.

¶ Bithynia bithynus bithynicus cum th aspirato & y greco in scda syllaba. bithynia eadē est que bebrycia migdonia pontus. prima rectius pducitur: quam Iuue= Bithynia Bithynus

nalis corripuit etiã Petrarcha in.ij.Aphri.scdam male corripuit Manil'ius li .iiij.
Cappadociũ armeniecꝫ iugis Bithynia diues.Claudia.lib.ij.in Eutro.Tiny thraces
erant que nunc bithynia fertur.Ualerius Flaccus lib.iij.Aut cererem letumqꝫ
pecus nec palmite Bacchum.Bithynio Phrygio vesatum.Iuue.saty.x.Donec bithon
libeat iugulare tyranno.Idẽ saty.vij.Quãqꝫ ꝛ Cappadoces faciũt equtesqꝫ Bithyni.Mar.Iam ꝛ rem factã bithynice credis habere.Bithynus itaqꝫ õmũ variat

Clitella. Clitella.Horat.saty.v.Hinc muli cadue clitellas tempore ponunt. Clitiades viri
propriũ vide Clitiades i ante c.Citus pro diuiso teste Seruio.

Clitorius. ¶Clitorius Archadie fons bibenti vini odiũ ingerens.Oui.xv.meta.Clitorio qui
cũqꝫ sitim de fonte leuauit Uina fugit gaudetqꝫ meris abstemius vndis.
Clite mulier apud Ualerium Flaccum.

Cliton. ¶Cliton onis.Archadie fluuius teste Lactantio.Papi.iiij.the.Et rapidus Cliton

Clitis. et qui tibi Pythieladon.Citargi pisces in lippio.Clitis fluuij nomen.vide c ante q.

Clitũnus. Sequana.Clitũnus vmbrie fluuius:vide i ante n.Tinas: si etymologie perscrutator
es videto Tortellium ꝛ Nestorem.

* Uergi. Hinc alibi Clitumne greges at maxia taurus.

Dito. ¶Dito as.ꝛ ditescere nota sunt quia fiunt a dis ditis.Hora. Qua rõne queas ditescere.Dithyrãbus viri nomẽ:vnde hymnos quosdã in Bacchi honorẽ cãtatos dithyrambos
dixere:verũtamẽ ipse bacchus dithyrãbus dicitur:qr dia diothyron.i.

Dithyrambus. per duas portas transierit:nẽpe per vterũ semeles et femur.Iouis scribitur in pͥma
syllaba cũ i nostro.in secũda vero cũ th aspirato ꝛ y greco. Horat.lib.iiij.car.ode.ij.
Seu per audaces noua dithyrambos.Uerba deuoluit:numerisqꝫ fertur.Lege solutis.Saphici sunt cum adonico.Ditis proprium viri in Ouidio.

Italia. ¶Italia variat̃:qr olim grãmaticoꝝ cõi astipulatu corripit̃: ꝛ per ectasin a poetis
producit̃:qr aliter stare nõ potuit:qr vero oẽs poete ꝓducunt nemo vereat̃ ꝓducere.

Italus. Sic Italus variat̃.Sic Italis idis.Lucre.lib.i.Italie terrarũ oras a finibus eius.
Uerg.Italiam fato ꝛc.Oui.xv.Grata quis Italicis author posuisset in oris.Uerg.
in.xij.enei.Italides quas ipsa decus sibi dia camilla Sil.lib.vi.Nec tamen aduersia
fuerat fracta Itala virtus.Mart.Mutauere meas Itala regna comas.Uergili.
ix.enei.Cõiecto sternit iaculo:volat Italia cornus.Idẽ ene.viij.Hinc Augustus agens
italos in prelia Cesar.Hora.saty.vij.At grecus postqꝫ est Italo ꝑfusus aceto.

Litigo. Litigo vt lis litis.vñ litigiũ:litigiosus.Mar.Ah miser ꝛ demens viginti litigat annos.Lithorius fluuij nomen apud Sido.in.iij.panegyrico cũ th aspirato.

Lithorius ¶Littus putamus in omni significatione tt geminare cum Geor.Ualla:vt oblittero

Littus. as.quicquid grammatici plurimi dicant.Uide tamen si cordi est Nestorem vocabularum:sic littera in versu.secus in prosa.

Nitor. ¶Nitor eris.Ouid.Nitimur inuetitum.hinc Obnitor enitor ꝛc.Nitella(teste Calderino)pulueris auri mica ↄtra primitiui naturam.Mar.lib.v.Renicqꝫ modos au-

Nitella. reamqꝫ nitellam.Scazon est.nec nitellam legere potes:teste Calderino: quia id nomen
primam corripere ostendimus.

Pituita. ¶Pituita variat̃.Catulus ad furiũ.A te sudor abest:abest salina Mucusqꝫ ꝛ mala
pituita nasi.phal.sunt:vbi prima cũ penultima manifeste ꝓducit̃: vnde deprehenditur
error coꝝ qui putauerũt penul.semper corripi.Hora.saty.vij.Stomachoqꝫ tumultũ.Lenta
feret pituita:vides vt pallidus ois.Cena desurgat dubia:ꝛ in epl'a pͥma.Precipue sanus
nisi cũ pituita molesta est.Frustra recurrunt ad ꝓceleumaticũ
In Persio aũt est synercsis:vt sit pituita trissyllabũ.Sopnia pituita qui purgatissima
mittunt.itaqꝫ pͥma variat̃:penultima semꝑ ꝓducit̃.author me⁹ Nestor.sunt tñ
qui apud Persiũ legant Sopnia.q̃ est aũt pituita morbus ex catharro ꝓueniens.

Pithenor. ¶Pithenor viri propriũ cum th aspirato.Ouid.xiij meta. Hunc lycas hunc idas
et cum pithenore nycteus hunc miratur abas.

Pitheus. ¶Pitheus teste Nebrissensi:sed video fere pittheus gemino tt scribi vt philosophi
nomen pitta hus:vt teste Nestore psittacus.

Pytisma. ¶Pytisma cũ y greco in pͥma syllaba est leuis sputi irroratio.a Pytizo.i.sputo leui
et crebro irroro.Iuue.saty.xi.Qui lacedemoniũ pytismate lubricat orbem. Mancinello
non placet opinio Politiani dicentis in.xxviij.capite miscellaneoꝝ. Pitylis-

Pitylisma ma dicendũ esse nõ pytisma:pytizin grecis spuere significat.Pythonympha ꝛ vrbs

Python. Pytholaus pythodorus pythodoris ꝛ cetera a pythesce teste Strabo. Python vel

Pythius. pythe cũ y greco ꝛ th aspirato vt Pythagoras pythius a.um.pythias pytheleon:ꝛ
quicquid est a pytho id est putredo ex qua serpens python post deucalionis dilu-

nium datus dicitur. Ouid.j.meta. strauimus innumeris timidū pythona sagittis. Horatius. Qui pythiam cantat. Idem producitur pythias. Verg. Litera pythagore. Hora. Rhodio quod pytheolonti. Pitho suadenti vis.

¶ Scython onis. vir in feminā ꝯsi nomē cuz sc ꝛ y greco ꝛ th aspirato. Oui.iiij.me. Nec loqua vt quōdā nature iure nouato. Ambigu⁹ fuerit mō vir mō femina scythō

¶ Sithonia regio: vnde sithonius a.um. cum th aspirato a sithon onis. Macedonie mons. Vergi.in buc. Sithoniasqꝫ niues hyemis subeamus aquose.

¶ Sithon cum i nr̄o vt p̄cedens ꝛ th aspirato olim erat q̄ nūc Thracia. hinc sithonius.i. Thrachius. Ouid. Et sithonio aquiloni. Seneca in vltima tragedia. Dextera nati date sithonie. versus est anapesticus dimether. sithonius apud Ouid. pro treissa aut prop.mul. Scitor aris. verbū: vt supinū scitum. Verg.ij.enei. Tum vero ardemus scitari ꝛ querere causa. Thita cum th aspirato in prima syllaba: cū ij nr̄o aut melius per e vocalē theta grece lr̄e nomen est θ ꝛ valet th: estqꝫ mortis signum quia prima litera in θανατοσ thanatos.i. mors⁹θ est. Persius. Et potis est nigrum vitio prefigere thita. Mar. Est opere precium discere thita nouum.

¶ Titillo as. pruritū ꝓuoco. Lucre.lib.ij. Titillare magis sensus q̄ ledere possunt Titan. Ouid. Nullus adhuc titan prebebat lumina mundo. sic pro eodē Titanus ꝛ titanius a.um. ꝛ titanis idis. At loci nomen titanus corripitur. vnde adiectiuum titanius a.um. ꝛ titaneus ea.eum. Rufus in arato. Qualia deuexo nectunt ab ordine cuncta. Vrgenturqꝫ viam similem noctesqꝫ diesqꝫ Lucis ab exortu ꝓcul inuada calpe titana. Namqꝫ titaneo quū sunt elata ꝓfundo. Rursus in occiduos mergunt singula fluctus. Tityrus cum y greco in scd̄a syllaba pastoris nomen interpretatur hircus. Ver. Tityre tu patule ꝛc. Tithonus cū th aspirato in.ij. syllaba autore maritus. Propertius in.ij. At non tithoni spernens aurora senectā. Desertum eo a passa iacere domo est. Hora. Longa tithonum minuit senectus. saphicus est.

¶ zythus cum y greco ꝛ th aspirato. genus est positionis ex hordeo.i nuenio quosdam masculine zythus ponentes alios vero in neutro zytheum cum y greco ꝛ th aspirato. Columella libro.xj. Ut pelusiaci proritet pocula zythi.

I Ante u consonans producitur: vt priuus a.um. priuilegiū. Priuernum volscorum oppidū. male excipitur. Sil.libr.vj. Leuinus ab alto Priuerno vitis latie presignis honore. Priuernus viri proprium apud Vergilium enei.ix. Liuinus per i in prima multi scribunt: vt primū fuerit a Liuius possessiuū veluti Plautus plautinus: inde alicuius cognomen: dehinc nomen vt in plerisqꝫ alijs: veluti Quintilianus. Julius Julianus ꝛc. siue aūt Leuin⁹: siue Liuinus scribatur: iam manifeste ostendi produci tantū vt Liui. Hora.ad Augustum. Nō equidem insector delendaqꝫ carmina Liui esse reor. errat igitur Petrar.vj.aphri. dicēs maiestate deus latia liuiusqꝫ morandi aut hoc erat reditus.

Exceptio.

¶ Triuicus pagi Italici nomen. vide I ante c: sed forte a triis fit. vt triuiū quod corripitur per generalem regulam: vt biuium. nimis a nix crementa indicant: triuia. Diana triuijs nomen habere creditur.

¶ O in primis syllabis.

O Ante b producitur: vt gobius ꝛ gobio onis: piscis nomen. Subrius a.um. Mart.in xenijs. Principium coene gobius esse solet. Iuuen̄.satyr.xj. nec nullum cupias quum sit tibi gobio tantum In loculis.

Exceptio.

¶ Corripe habentia duas consonantes ante o. vt probus probitas. globus. Verg. Lucentemqꝫ globum ꝛc. apud Lucre.lib.ij. legendū est: scꝫ est glomerosa tamen ꝛc. nō globosa. produc. Crobialum in Vale. Flacco et strobilus in plauto.

¶ Obelus dicitur veru: quo latini vtūtur metaphoricos pro virgula quadam inter puncta. hac vsi ecclesiastici interpretes quoties significant aliq̄d add'tū in translatione: quod in ꝓtotypis non habetur. hinc obeliscus magis voce q̄ re diminutiuum Verg.de Rosis. hec peperit primi vestigia celsa obelisci. Mucronē absoluēs purpu-

Pythias Lucanas. Uñ ꝛ thessalie veniunt ad pythia laurus Pythagoras. Pytheleō. Scython scyphonia Sithon Thita. Titillo Titan. Tityrus Tithonus zythus I ante u Liuinus. Liuius Triuicus. O ante b. Globus *Vergili. Quis glob⁹ o ciues caligine voluit atram Obelus Obeliscus

rei capitis.sic teste Nestore homerus primo Iliados.petrarcha in lib.iij.episto.ad Andream poetam.Uenit Aricharchus obelis armatus acutus.

Obex. ¶ Obex variatur:sed quidam volunt productum:scribitur per i ante c sic obiex:et in obliquis esse geminum ij alterum consonans:alterum vocale.Correptum vero sine i scribi obex.et in obliquis vnicum i retinere:quod fieri dicimus in obijcio subijcio.Sil.lib.xiij.Tum cardine verso obnixi torquent obices.Idem.li.iiij.Et fidos certant obices arcescere sylua. Sido.in primo panegy.Cetera destituit resolutis axibus obiex.Uergi.enei.x.Ecce maris magna claudit nos obice pontus.

Obolus. Obolus cum o in secunda pondus quoddam.Priscianus de ponderibus.Semioboli duplum est obolus quem pondere duplo Gramma vocant.Ibidem.Nam nihil his obolove minus maiusve talento.

phoebetor. ¶ Phoebetor oris.Sopni filius:et interpretatur:teste Regio terre factor.multi inepte dederunt prime syllabe oe diphthongon.Ouid.xij.metam.Nunc icelon superi mortale phobetora vulgus nominat.

Robertus. ¶ Robertus viri proprium.Neoterici variarunt.

Sobatus ¶ Sobatus a.um.vehemens.si vera est lectio Domitij Calderini apud Uer.in Aetna sic legentis.Tum si quis lapidum summo pertabuit igni.Asperior sobatis quedam

Soboles; sordida fax est.Ceterum teste Badio sepius sopita quam sobaris legitur.et sensus bonus est vt ipse declarat.Soboles.Chara deum soboles etc.Tobias neoterici variant.

O ante c. *Uocabulum Flac. Et que sunt in honore vocabula si volet vsus

O Ante c corripitur vt Cocles procnessos vocovocabulum. At producunt vocula voculatio vociferor.quia fiunt a vox vocis.Corripiuntur rursus procus proco procas:procax.reliqua a pro satis patent producuntur vt procerus:sed acta agimus.Brocardus viri proprium produxit Philelphus.Boces in lippio pisces: Bochus:viri nomen:quidam cc geminant apud Claudianum.

Cocalus. Coceius Cocytus ¶ Cocalus viri proprium.Ouid.viij.meta.Iamque fatigatum tellus Aetna tenebat Dedalon et sumptis pro supplice Cocalus armis.Mitis habebatur.hinc cocalide cocalidarum.Sil.iiij.Cocalidum insidijs.Coceius viri proprium:sed aliqui gemino cc.Cocceius scribunt.Hora.saty.v.lib.j.Huc venturus erat Mecoenas optimus:atque coceius etc. Cocytus cum y greco infernalis fluuius.Uerg.vj.eneid.Cocyti stagna alta vides: stygiamque paludem.Cocalia et cocota per ω mega.

Dochimus. ¶ Dochimus cum ch aspirato pes metricus ex bacchio et iambo:vt doceremini.Rufinus.Tullius orator ceu multi dochimon ornat.Idem Rhetoricas pulchre structuras Dochimus ornat.

Focale Suffoco Prefoco ¶ Focale fauci bus dicitur aut in o longa versa:vt fit i suffoco et prefoco apud idoneos authores nunquam correptis.ideo ridemus versiculum Suffocat extingens:suffocat guttura stringens.Mar.in apopho.si recitaturus dedero tibi forte libellum Hoc focale tuas asserat auriculas.Focale erat capitis tegmentum ad aures promissum.quo recitaturi oratores vtebantur delicatiores et valitudinarij.Est etiam focale(vt Calepinus declarat)ferrum quo ignoto crispantur crines:corripitque primam:quia a foco nomen habet.Hora.sermo.xiij.Quero facias ne quod olim Mutatus polemon:ponas insignia morbi Fasciolas cubitale focalia.potus vt ille etc.Oui.in ibin.Profocet aie Gnosia mella viam.Lucre.lib.iij.At in melle situm suffocari:atque rigere.At corripe focillo refocillo:et siquid manifesto a focus deriuetur.

Jocundus Locusta Ocyor. Ocyum. * Naso Ocya si tollas periere cupidinis artes

Jocundus non dicitur sed iucundus a iuuando.Locusta mulieris proprium.Iuue.saty.i.Instituitque rudes melior locusta propinquas per famam et populum nigros efferre maritos.Appellatiuum quoque Iuuencus produxit dicens.Mandere locustas solitus ruralibus armis.Hymnographus vero corripuit dicens:Mella locustis.versus est Adonicus.

Ocyalus. Ocyroe Ocymum. Ozimum Oceanus Ocheus ¶ Ocyor ocyus ocyssime ocyum ocyari ocyter ocyosus et quicquid est ab ocya.i.velox vt ocynium herba.Ocyalus viri proprium:quasi velox vt mare hals mare est:sic dicit Tortel. ocyroe Chirois filia et scribuntur omnia per y grecum.Oui.j.me.Fugit ocyor aura.Idem ocys si tollas periere cupidinis arcus.Idem.ij.me.producit ocyroe.Col.lib.xi.Ocyma comprimitque granibus densate cylindris.nomen deductum a nascendi velocitate at per z et i nostrum ozimum est teste Nesto.edulium quoddam redolens ab ozo.i.redoleo:non ab oza viri hebrei nomine contra vgutionem et reliquos barbarie magistros.sic legit Nestor per sium Quum bene discincto cantauerit ozima verne.sed hec quia nonnulli ocyma legunt. Oceanus.et oceanis idis.oceanitis idis.vulgo patent:et quidam ab ocys.i.velox deducunt apud Mar.viri proprium est.Et quereris si te suscitat occeanus.Ocheus per eu diphthongon viri nomen.ch aspirat.Uale.Flac.lib.vj.Mixta parit virtus nescit cui cedeat

Ocheus aut cui fata tyres. Ibidem impulit aduersus preceps equus ochea conto. ¶Ochus cum ch aspirato viri nomē. Valeri. Flac.lib.iij. Grauis inuenit ochū pho cas et trepido pollux impingit hebro. ¶Ochenius viri nomen cum ch aspirato. vt in eodē lib. Subit ilia cuspis Ochenij. ocha pro ancha quidam producūt. at latini nec ocha nec aucha: sed latina voce anser vtunt. Ocyron fluuij nomē teste Tortellio cum y opinior produci: vt ocyroe. Oca insula in Priscia. Ocalea in.ix. Strab. Phoca piscis et hois nomen. Oui.j.met. Nūc ibi deformes ponūt sua corpa phoce. Phocena per ω mega. ¶Phoce es. et phocea oppidum. Phocis regio. phoces ppli: sic phocei phocis phocenses phocaicus phocais phocaides. Luc.lib.v. Massileqꝫ sue donatur libera phocis. Sic phocilides: Phocus Aeaci filius. Ouid.vij. met. Excipit aeacides illos limine phocus. Phoceus cū eu diphthōgo viri nomen. Luca.lib.iij. Eximius phoceus aiam seruare sub vndis. Phocion viri propriū apud Philel.in quinta.vij. Phoculum vas potoriū: vide e ante b. hebe. sic pocillum pocillator. Procopius viri nomen. Sido.in.j.panegy. Procopio genitore micas cui pisca propago. Nota sunt cō posita: quia latina producuntur: vt procedo. Greca corripiūtur: vt procyon: stella est ante canē: vt deriuatio indicat. scribit cū y greco: vt cynos.i.canis. Manilius.lib.j. Tum procyon veloxqꝫ lepus tum mobilis argo. Et lib.v. At procyon oriens: quū iam vicesima cācro est. Cicero in aratore. Ante canem Graio procyon qui noie fertur. Rufus in Arato. Ultimus est procyon geminorum subditus astro. Sic Horati. cū ceteris. Baptista in mariana. Ceperat et claros procyon abscōdere vultus. Idē in eodē contra oim authoritatē produxit: in qua re et pauxillulis alijs nō imitabor Baptistā dicentem. Post rapidū leporē: iugulas et procyon vstum. nescio an ex amussim actō procyon vsus sit quum ab oibus ntūs procyon poni cōspiciatur. Prochodochiū per ω mega. Socrates producit tm̄ a doctis: quia grece per ω mega scribitur σωκρατης licet Petrarcha corripuerit sic Socration onis. Catullus. Porci et socration due sinistre phal.est. Voca vel Boca: piscis per ω mega.

Ochus
Ochenius
Ocha
Ocyron
Phoca
Phocis et similia.
Phocus
Phoceus
Phocyon
Poculum.
Procopius
Procyon
*Socrates Iuuenal. Inter socraticos notissima fossa cinedos.

O Ante d in dissyllabis producitur: vt nodus et codrus apud solum Philelphum (quantū memini) correptū in sexta prime. Omnia Codrus habet: nouit codrus omnia solus.

Exceptio.

O ante.d

¶Modus. Horat. Est modus in rebus. modo. Naso. Et modo qua graciles etc.
¶Odor et odos. vnde odorus. Ver. Et odora canum vis.
¶Rhodus insula: et vrbs vide i ante d. Edidos. Est etiam nymphe nomē interpretatur rosa. Ouid.iiij.meta. Diligis hanc vnam necte clymeneqꝫ rhodosqꝫ. Nec tenet aeae genitrix pulcherrima circes.

O Ante d in pollysyllabis corripitur vt odiū. sodalis. Martialis lib.xij. Nulli te facias nimis sodalem: sic podium etc.

Exceptio.

¶Clodius viri nomen a claudius. vt a caurus corus. a caude codex etc. Inuenies apud Iuuenalem. sic Clodoueus vltima duntaxat correpta in veteri epigrammate apud Guaguinum in historia Francorum.
¶Dodona sylua et oppidum Epiri. vnde Dodoneus et dodonius: vt probauimus Vergilius.j.geor. Deficerent sylue et victum dodona negaret.
¶Zodiacus circulus, dici potest animalis. Ausonius ad visulum. Quoqꝫ super terram sydera zodiaci. Cicero in arato. zodiacum hunc greci vocitant nostriqꝫ latini Orbem signiferum perhibebunt nomine vero.

Modus
Modo
Odor.
Rhodus
*Horat. laudabūt alij claram rhodū aut mitilenem
Clodius
Clodoue⁹.
Dodona
zodiacus.

O Ante f corripit: vt ofella. Mar. Me meus ad subitas inuitet amicus ofellas. primitiuū. offa positu extendit ofellius viri propriū corripitur ab Horatio. Tophus grecū est per ph scribendum. Profugio satis patuit.

O ante f.

O Añ g corripit: vt cogo Cogisantra. lz nōnulli dicāt corripi: quibus sine testimonio nihil credo. Mart.lib.vj. Sobolē fatentur esse se cogisantre. Scazon est. ex quo non possumus quicquā colligere: quia quintus pes tam pōt spōdeus esse q̄ iambus. Est aūt cogisantra viri nomen. ogyges rex thebanorū

O ante g.

hinc Ogygius a,um. Ogyris insula quedã vtrũq3 cum y greco in secunda syllaba.

Logos, Plogis, Phlogius

Exceptio.

Bogus augur hãnibalis. Sillius lib.iiij. Contra leta bogus tyrio canit omnia regi. sic Bogud a grammaticis corripitur. Et bogus maurorum rex.

Logos masculini generis contra Alexãdrum: correptio patet ex compositis: aretalogus dialogus ꝛc. sic logica logicus. Ogune in Pylade.

Plogis mulieris nomẽ a phlox.i.flãma. Mar.lib.xi. Pulchrior est chione: sꝫ phlogis hulgus habet. Phlogius viri nomẽ. Ualerius Flac.li.v. Aut olicũ phlogiumq3 ꝛ deileonta secutos Herculis arma viros.

Rogo, Rogus, Toga

Rogo vnde interrogo: arrogo: ꝛc. notum est. Rogus. Ouid.iiij. met. Quoq3 rogis superest vna requiescit in vrna.

Toga vñ togatus: togatulus: corripit tm̃ q̃cq̃d dixerit porphiriõ grãmaticus cui sine testimonio nõ credimus. Propt.li.ij. Sine togis illã fulgẽtẽ incedere cois. male aliq̃ hãc lectionẽ puerterũt: q2 Tibul. Oui. ceteriq3 corripuerũt tm̃: ꝛ deriuatiuum. cous pduxerũt. Mart.lib.x. Sic maior nũerus togatuloꝝ. phal. est. Uogesus mons. Luc. lib.j. deseruere cauo tẽtoria fixa lemãno. Castraq3 q̃ vogesi curuã sup ardua ripam pugnaces pictis: phibebãt lingones armis: male quidã omiserunt que nomẽ putãtes scdam pduci cum prima in vogesus: quod est cõtra varietatem ꝛ poete sensum.

Uogesus

O ante l. Stola

O Ante l corripitur vt stola cõtra Alexãdrum etiam si Porphirion dicat variari: cui sine poeta nõ credimus: q2 oẽs hoc nomẽ corripiũt. Ouid.in.ij.tristium. Ecquid ab hac oẽs rigidas summonimus artes. Quas stola contingit: vittaq3 sumpta vetat. sic ceteri quotquot sunt imitatione digni. Solariũ vectigal qd̃ pro solo soluitur. Solanus proprium viri apud Ouidium in.ij.de ponto. Eadem a sol deducta producẽtur. Polyssyllabum ꝛc. a poly.i.multum: exceptis duobus que productionis gratia a grecis per ou diphthongon scribuntur: quam in u longum vertimus: ergo per u dicimus pulydamas pulypus teste Marino Becichemo: ꝛ ita inuenio in optimis impressionibus: licet Nestor velit productiõis gratie ll geminari pollydamas pollypus. prior opinio videtur mihi non absona: quia idem fieri dicit Nestor in Coleus ꝛ culeus: opilio ꝛ vpilio vtut est. hec duo iam dicta semper producemus. quoniam id ab oibus factum videmus. ideo Nycolaum Uallam non imitabor dicentem in hesiodo. Tum polypo durum est gelidis habitare sub vndis. errauit idem sepius: emendaturus: si fata siuissent. Perlege illius carmina ꝛ me verũ esse cognosces. Oui.iiij.met. Utut sub equoribus deprensum polypus hostẽ Cõtinet ex oi dimissis parte flagellis. piscis est: a multitudine pedũ dictus: a poly cum y greco multũ: ꝛ pus podis.i.pes pedis. Est etiam nasi vitiũ. Hora.in.ij. sat. Delectat veluti balbinum polypus hagne. gtũs est pulypi: vel pulipodis Persius. Nec mihi polydamas. viri nomeri: sic ceteri. Coleus corripitur p testiculo aliij a colẽdo aliij a: cole pro caule: aliij aliũde deducũt. hinc coleatus: vt a muto mutoniatus: a mentula mẽtulatus. Gellius.li.ix.ca.ix. pasce adamate mihi pulchre eus tityre capras. Et potũ ad fonteis age tityre: sꝫ coleatũ hũc aphrũ rursumq3 caue ne cornua vibret: sepiẽssime producit. nec nisi apud hunc correptũ legi: ꝛtum volunt per u scribi culeus. q2 tunc greci per ou diphthongon scribunt: licet semp fere videmus per o impressum. Mart.lib.xij. Oẽs quẽ modo culei timebat. Author priapeiorum. Stamus sub ioue culeis apertis. phal. sunt. plura videbis in u an[illegible]

Pollydamas, Pulydamas, Pollypus, Pulypus, ✳Ouidius Setum neq3 deiphebum neq3 polymãta nec ipsum, Coleus, Culeus

Dolon

Dolon onis. viri nomen puto corripi tantũ: licet a Mancinello inter communia reijciatur: ꝛ vnicũ locũ qui illi pductionis testimonio est deprauatũ esse librarioꝝ incuria in epistola penelopes. Rettulit ꝛ ferro rhesum dolonaq3 cesos: hariolor legẽ duxesse per enclyticam geminatam. Rettulit ꝛ ferro rhesumq3 dolonaq3 cesos. id ideo suspicor quia alibi semper video corripi. Ouid.xiij.meta. Conferat his. Ithacus rhesum imbellemq3 dolona. Ibidem. Ausum eadem que nos phrygia de gente dolona interimo. Uerg.lib.xij. Antiqui proles bello preclara dolonis. sic ceteri. tolero: ne cum ineptis tollero dicendum putes. Dolo onis teli genus. Uerg.vij.ene. Senosq3 gerunt in bella dolones.

Exceptio.

Bola, Bolanus

Bola le. oppidũ Italie. vide i ante n. Inuus hinc bolanus pprĩũ ꝛ appellatiuũ Horatius satyra.ix.lib.j. O te bolane cerebri felicem agebam. hic felix genitiuum

habet.sic Papi. in.v.syl.Boletus fungi genus.Mar.lib.j.Boletum qualem Claudius edit:edas.hoc est venenatum vt intereas.

¶Colis colidis insule nomen in oceano indico.Priscianus in perihege.Deuoluẽs hyspanisq́ȝ trahit:rapidusq́ȝ megarus Quos capit Emodo misso gangetica monte Tellus porrigitur que ad terre colidis austros. Colis quoq́ȝ pro caule pducitur:⁊ capitur metaphoricos pro mentula.Hinc colicolus.Colon.i.membrũ.per ω mega Hinc dicolon tricolon ⁊c.Terentianus.Idcirco ⁊ verbo.nunq́ȝ vno cola ligari.Nebrissensis male dicit corripi.At colon pro intestinis vnde colica passio corripiẗ.Serenus.Quum colon inuisum morbi genus intima carpit.Mende galeritã volucrem quam nomine dicunt.Colon vasculum per quod lac vel alius liquor purgatur ⁊id facere dicimus colare.Mar.in apo.Frigidior colo non salit vnda tuo.Uerg. Colaq́ȝ prelorꝫ fumosis deripe tectis.Manillius.Et colare vagos inductis retibus amnes.Colus quo nent:et colo colis corripiunẗ.Colos oppidum grecie producitur a Pap.iij.theb.Legito ⁊ diligentiã nostram probabis.Coliphium luctatorꝫ.qr membra fortificat:a colon.i.mẽbrum ⁊ iphi robur:teste Domitio in illud.vij. Martialis Quum coliphia sedecim comedit.phaleuticum est. Iuuenalis saty.ij. Luctantur pauce:comedunt coliphia pauce.Georgius merula vult gemino ll. colliphia dici vt sit diminutiuũ a colix:quod panem subcinericum significat:sed sic collicium nõ coliphiũ diceretur ideo astipulor Domitio non Merule.Choliambus idest. scazon quasi claudus iambus a colos idest claudus per ω mega scribitur. Dolium. Iuuenalis saty.xj. Nam quis plura linit victuro dolia musto. Folia ae.venefica. Hora.in epido Ode.v.Arminansem foliam.iambicum dimeter est sem fo. hic tertius pes spondeus est.

¶Moles.vnde molior deponẽs.Uerg.Miratur molem.Idem.Moliriq́ȝ arcem. At mollis mollio ll geminãt.Moly cũ y greco ⁊ vnico l vt contra Tortellum docet Nestor gtũs molyos.⁊ est herba quedam ⁊ flos.Ouid.xiiij.meta.Pacifer huic dederat florem cyllenius album Moly vocant superi nigra radice tenetur ⁊c.

¶Nolo is.Mar.Uxori.nubere nolo mee.pentametri finis est. Nola cãpanie oppidum.Sil.lib.viij.Illic parthenope ⁊ poeno non peruia nola.sic Nola tintinabulũ.

¶Olim.Uerg.Hec olim meminisse iuuabit.Olearis insule nomen.Uide i ante d di dyme.Olenus vel nos aetolye vrbs:⁊ alia Boetie.Hinc olenius a.um.vide hedus ae ante d.Sta.x.the.Olenos.Ioniis ⁊ fluctibꝰ hospita portu.sic olenius viri ppriũ.

¶Olenius viri pprium.Ouid.x.meta.Uoluitq́ȝ videri olenus ⁊ nocens.olea mensure nomen.nam pro arbore notum est corripi.Prisci.de ponderibꝰ.Oleaq́ȝ a drachma non re sed noie differt. Polus viri nomẽ.video semp scribi per ω mega:vt pholis nomen piscis.Proles.Uer.pulchra faciet te prole parentẽ.hinc pletarũ q̃ in plebe romana pauprimi erant:qui ob egestatẽ militare non valẽtes proli gignãde domi vacabant.Hinc pletarius sumiẗ p vili rudi ⁊ p trito vulgariq́ȝ:vt pletaria doctrina proletarius grammatista.Prolixus:quia a pro ⁊ laxus.Psole.i. preputium. vide Calepinum psoleon producitur in priapeis.

¶Solus solitudo.Uerg.Solus hic inflexit.Solum.i.sustentaculũ corripiẗ.hinc solidus.Ouid.Astra tenet celeste solum.Solor aris solamen.solatium consolor. Uer. j.enei.Solabar fatis contraria fata rependẽs.Solennis ⁊ solers semper pducuntur.Mar.lib.iij.ca.de fastigio vult solers vtrãq́ȝ positu pducere.Ouid.lib.ix.Huc licent ex toto solertia confluat orbe.Uerg.enei.Annua vota tamen. solẽnesq́ȝ ordine pompas.Solus per ω mega vrbs Boeotie.Spoletũ.hinc spolentinus vt ab arretium arretinus:non per a Spoletanus oppidum vmbrie est.Mar.in xeniis.Despoletinis que sunt cariosa lagoenis.

¶Tmolus mons Cicilie.de quo plene diximus in lib.ij.ca.de positione.diciẗ quoq́ȝ timolus:vt ibi docui.

O Ante in producitur vt Tomẽton:licet a tome: idest incisiõ deriuari videatur.Martia.in distichis.Tomenton concisa palus circense vocatur.Uomer vel vomis contra primitiui naturam.quia a vomendo dicitur.

¶Exceptio.

¶Bromius.i.bacchus a bromin.i.a fremendo quod bacchantibus conuenit. Hinc bromia ancilla apud Plau.in amphitrione.⁊similiter corripiẗ vt Bromus viri pro-

Boletus Colis. Columj Colo as Colos. Coliphiuz Choliãbꝰ Dolium Folia. Moles Moly. Nolo Nola Olim Olearis * Oro niueaq́ȝ pharaon sparsasq́ȝ p eq̃. Olenos Olenius Olea Proles Proletarij Prolixus. Solus. Solor. Solennis. Solers Spoletum Tmolus O ante m Tomẽton. Bromius Bromia.

prium. Ouid. iiij. meta. Thuraque dant Bacchumque vocant bromirumque lyeumque Ignigenamque &c. Hypermeter est. Idem. xij. meta. Quinque neci ceneus dederat styphelumque bromumque. Coma ae. Oui. Te coma te cythare. hinc comatus & como as. verbum prime Verg. iiij. geor. Nec certa comantem narsissum. at como is. i. orno tertie verbum producitur. Ouid. Ecquid si comant ait. Cometa vel cometes ae. stella crinita. Manilius li. j. Talia significant lucentes sepe comete. Cometes viri proprium. Ouid. xij. meta. Socium quoque saxea moles. Oppressit spacio stantem propiore cometem. Comes itis. sic comissor aris. Verg. ij. ene. Si comes e longe seruet vestigia coniunx. Comedo: quia a con & edo at producitur comessor aris. quia grecum est: vt vult Merula in illud Martii. ad Fabianum. Qui nec leno potest nec comessator haberi. Chromis is. Chromus mi. et chromius ij. virorum propria cum ch aspirato. Papi. iij. theb. Et chromis & dorylas. Idem. iiij. theb. Cernis chromiumque chromumque. Sic chromion. vide on in crementis. Dominus dominor dominium dominicus nota sunt. Domus. Verg. Ite domum: sed doma grecum producitur: teste Nestore. Domo as. Verg. in. vj. Os rabidum fera corda domans. Domitius in prefatione patuit. Sic Domitianus. Mar. lib. ix. Dumianus hyemes Domitianus atumnos. scazon est. Dromos. i. cursus & locus in quo curritur. Hinc Dromo onis. et dromas dis. canis & camelus & piscis. Ouid. iij. met. Et dromas & canace sic hippodromus via lata per quam multi equi possunt currere corripitur in. xij. li. Mar. Glomus et verbum glomerare. Ouid. j. meta. Magni speciem glomerauit in orbis. in Lucre. male legitur glomere pro pondere. Gomor. vt Sulpitius notat. Gomorra Christiani variant Homilia teste Nestore sic quicquid est ab homo. i. similis: vt homo glossus idest similis lingue. homoeo meria partium similitudo vide i ante a. Homoeosis homophonos &c. Homonea proprium mulieris. interpretatur concordia: consensus. vt in epitaphio apud Calepinum. Hoc homones breui condita sum tumulo. Homo. Oui. Natus homo est. hometus. Hora. dormitat humerus. homolaides idum. vide menoeceus e ante n. homole les, Thessalie mons. Verg. vij. ene. Descendunt centauri homolem othrimque niualem. dicitur etiam homolos vel us. Nomas adis. i. numida. Sil. lib. v. Erumpunt multusque maces gamarasque nomasque. Est quoque femineum: vt apud eundem lib. ij. Erudamas nomados dextra &c. i. hasbite. Nomas etiam est fluuij nomen similiter correptum apud Valerium Flac. lib. iiij. Capitur quoque pro ipsa numidia. Mar. Cui diadema daret marmorice pita nomas. Est sage nomen similiter correptum apud Propertium lib. iiij. Nomius. x. theb. Omasum. Hora. Seu pingui tentus omaso. Omitto Idem. Pleraque differat: & presens in tempus omittat. Prometheus. Ouid. Inde promethides &c. Male autem Petrarcha in. vij. aphrice. Quis feruor in illo par fuit. ex quo Prometheus subducit ab astris particulam. Promulus viri proprium apud Ver. ix. ene. Pomilo: pomilio: pomilus variantur. vide pumulus u ante m. Stomachus vnde stomachor. Hora. Ieiunus stomachus &c. Tome. i. incisio. hinc quedam deriuata latini sumunt: vt tomaculum edulium ex intestinis porci. Iuue. saty. x. Exta & candiduli diuina tomacula porci per syncopem tomaculum dicitur. Mart. lib. j. epig. Quod fumantia qui tomatia raucis. phal. est. Tomi orum. & tomos. i. vrbs Ponti: vbi Medea fertur fratrem secuisse. hinc tomita & tomitanus. Ouidius. Inde tomos dictus locus hic: quia fertur in illo Membra soror fratri consecuisse sui. Sidonius in laudibus narbonis. Et te carmina per libidinosa notum naso tenet tomosque missum. Quondam cesarce nimis puelle ficto nomine subditum Corinne. phal. sunt. Tomus liber imperfectus siue libri particula abscissa: teste Calderino. Mar. lib. j. scriptura quanti constet & tomus vilis. scazon est. Tomyris cum y greco in secunda syllaba: regina messagetarum que Cyrum interemit. Tibu. li. iiij. nec que regna vago tomyris finiuit araxe. Tomorus in vij. stra. Vomo. Iuue. Conuomit hec inter nautas & prandet & errat. Vomica tumor excrescens saniem. vomens siue reijciens corripitur a Iuue. vide phthisis. Iuuenalem libentius imitabor: quam Serenum qui dixit Vomica. qualis erit. Vomanus fluuij nomen. Sil. lib. viij. Statque humecta vomano hadria.

Coma. Como. Cometes Comes. Comessor Chromis *Verg. in buc. pgite pierides Chromis & mnasillus in antro Chromus Chromius Chromium Dominus Domus Domo Domitius domitianus Dromos Glomus Homilia Homos cum suis Homo. Homerus Homolaides. Homolenomas Omasum Omitto prometheus Promulus stomachus Thome cum suis tomaculum. Tomi. Tomus Tomyris. Vomo. Vomica Vomanus

O ante n Conor ide conatus Clonius.

O Ante n corripitur: vt sonus: tonus: bonus &c.

Exceptio.

¶ Producunt habentia c d vel p ante o: vt conor/dono/pono/apud Manilium lege Enconer dignos &c. sine & hinc tolluntur Clonius viri proprium in. ix. ene. Chronius

viri nomē in.vij.Mar. Chronus in Sil.sic chonographus rc.⁊Cronia saturni sacra in Lactātio.Chthonius viri nomen.xij.met.Canon onis.viri nomē. Properti⁹ lib. iiij.Me creat archite soboles babilonius horops.Horon ⁊proauo ducta canone do. mus.Donysa cū y greco insula in mari egeo.Verg.in Ciri.Marmoreāq; paron vi= ridēq; allapsa donysam Argiuāq; simul rc.Donace es. mulieris proprium. Cal= phur.ecloga.ix.Quid meru cur me donace formosa reliquit.Phonascus apud Si= do.tu pducito tantū:quia grece per ω mega scribitur:vide o ante n.in medijs.Ne= stor excipit donus quod quidā (vt inquit Nestor)volūt esse viri propriū:alij pro do mino accipi apud Lucretiū lib.vj.dicentē.At quū membra donus rc.vt sit viri pro priū sensus est ineptissimus:ideo melius illi qui volūt donū:p dño dictū.s; nec his assentior:q2 opinor legendū esse domnus p m ante n p dñs:vt lamina:p lamna se= pius legit.Ouid.in.iiij.de ponto.At tibi pgenies alti fortissima domni. Lucre.libr. vj.At quū membra donus ptexit feruida seruis.hic aūt corripit:q2 n interdū lique= scit:vt ichnemon terapne rc.aliqui libri hñt dñs:sed nō stat versus.Dōnus aūt ex tra versum barbarismus est:⁊ in versu rarenter admittitur quo circa ridiculi sunt qui doni non dñi appellari volunt:⁊ iube domne non domine cantent.

Canon

Donysa

Donace

Donus

Domnus.

¶Gonos.i.angulus patebit in medijs.Jonas apud Sidonium.

¶Monycus cētauri nomen:⁊ aliorū forte virorum.Valerius Flac.lib j.argo.Fert grauis inuito victorem Nestora tergo Monichus: ardenti peragit clarus Antora quercu.Quicqd alius est a monos.i.sol⁹ corripit si q̄s tm̄ ex Sulpitio vel alio grā= matico asserat variari:nisi ex vetere poeta fide digno pbauerit:nugas egerit.Mar. in apo.Sepe duas pariter sepe monaulon h3.Sido.li.iiij.Quā totā monachus vi= rente in eno phal.est.Cur aūt monachus pducit:hec ratio mihi videt: q2 cōtracte sunt due breues in vnā longā:dicendū fuerat mononychus a monos solus ⁊ onyx cū y greco.i.vnguis:qd in gtō aspirationē capit:q2 dr onychis:hinc monychus cū y greco:⁊ ch aspirato scribit. Nonus nō agita rc. None arū Nonacria nota sunt hec nam None est in.j.Fasto.At.j.meta.Inter hamadriadas celeberrima monachri= nas.Nonius viri propriu3 .videbis in struma u ante m.

Gonos

monych⁹

Monos cū suis.

Nonus.

⁎ Verg. Preterea si nona diē mortalib⁹. almum

None.

Nonacria.

Nonius

¶Thonites cū th aspirato apud Priscianū in pihege.Atq; lacu medius thonites intrat ⁊ exit.Thonū in libello de ponderibus mensure aut ponderis nomen.

¶Zona.Hora.Ibit eo quo vis qui zonam perdidit ⁊ rem.

O Ante p corripit:vt sophron.i.castus:vnde sophronius viri proprium.sophronium proprium mulieris. sophronicus sophrosyne contra quosdam docentes grece per ω mega scribi in prima syllaba.Mar.lib.xj. Tanta ti= bi est animi pbitas orisq; sophroni.vetūs est.Tropis inuersio.Idem.lib.xij.Fumo se feret ipse tropide fece lagene.Opilio.Nā teste Seruio in illud ecloge.x.Venit et vpilio tardi venere subulci.Vpilio propter metrū dixit grece:vt vnoma pro onoma nam o micron productionis gratia vertitur aliqū in ου diphthongon quam verti= mus in u longum :hec verba doctissimi Seruij faciunt ad opinionē nostram de po lypus ⁊ pulypus. Poples naturaliter pduci credūt Nebrissensis e xVerulanus:q2 correptionē nequiuerūt inuenire.Seru.dicit in.ix.ene.Poples naturaliter corripi et dicit corripi a Sereno.Ego inuenio idē apud longe doctorē Lucretiū in li.iiij. di centē.Brachia palpebreq; cadunt poplitesq; cubāti opobalsamū succus balsami. Ops opos succus est.Notent geminātia pp.vt poppysma poppysmus.oppidū op portunus opperior deponēs.oppian⁹ viri ppriū facile apd Martialē reperies.ter tiā hui⁹ nois syllabā Lippi⁹ inepte corripuit.Hoplomach⁹ naturaliter corripitur.

O ante p.

sophroni⁹.

Tropis.

Opilo.

Vpilio.

Poples.

Subexceptio.

¶Produc hñtia c añ o:vt copia cophes scropha cophos.i.surdus:vt videbis in p= sopon o añ p. Tollunt hinc copos in 9positis:vt artocop⁹.Scop⁹ sagittarior signū hinc scopulus:a scopin.a.speculari hinc eps.Scopas ae.celatoris doctissimi nomen Martialis lib.iiij.solus praxitelis manus scopeq;:solus phidiaci toreuma celi.So lus mētoreos habes labores.phal.sunt.Cophinus.i.corbis.Iuue.sat.iij.Quorū co= phinus fenūq; supellex.Copax Dropax:vide psylotrum ⁊ crementa.

¶Opis is nympha Claudia in.ij.de laudibus stiliconis.Et soror optatū numē ve natibus opis.sic apud Ver.in.iiij.geor.⁊.xj.eneid.

¶Opoclope mulieris proprium. Philelphus in.vij.prime.Aspicit opoclopem pa= riterq; exuritur igni.

Scopus

Scopulus

Scopas.

Cophinus

Dropax

Opis

Opoclope

¶ Populus arbor. Verg. Populus in syluis. Pfophis: vide crementum.

Popea. ¶ Propago vide cōposita a pro. Popea neronis vxor. vnde Popeanū vnguētū cuius scbam ⁊ tertiā syllabā quidā nō docte corripuit. Iuue. sat. vj. Pane tumet facies aut pinguia popeana Spirat. Vsus est spondaic⁹: male putāt quidā popeanū a popa dici. vide Mācinellū interpretē Iuue. Seneca in octauia. Iungatq; nostris igne popea thoris. Hic prima noscitur pduci: q2 est iambicus trimeter. Qui dicere poppea pp gemino scribi. idem debuissent dicere de poppeanū. Popetides puelle. x. meta.

¶ Sopio is. i. dormire facio. Ouid. in. vij. meta. peruigilē superest herbis sopire dracone. Ver. li. j. eñ. Hūc ego sopitū sopno super alta cytherea. At semisopitus video semper corripi. Oui. in. ij. amorum. Purpureo iacui semisopita thoro. Et in epistola Ariadnes. Thesea pressuras semisopita manus. ex quo suspicam⁹ (inquit Nebrissensis) primā habere indifferentē: itaq; de industria dicit se breuiasse quodaz in loco vbi patria salutauit dicēs. Hic fuerāt cuneq; me sopiere iacentē. Ego mallez producere. At corripito sopor soporo as. Stlopus vnico p a Nebrissensi scribit: q2 excipit id nomen. sonus est qui ex inflatione buccarum erumpit. Persius. Nec stlopo tumidas intendis rumpere buccas. aliqui cum c sclopus scribunt.

Stlopus.

Tophus. ¶ Thophus grecū teste Nestore. Vergil. Et thophus: scaber ⁊ nigris exesa cylidris Ouid. iij. meta. Et leuibus tophis natiuū duxerat arcum. Lapis est asper qui facile in arenam soluitur. hinc thophaceus et tophinus.

O ante q. O Ante q corripitur: vt quoq; coniunctio: loquor ⁊c. Ablatiui producuntur. vt notum est veluti quoq; a quisq; ⁊c. que vbi aduerbiascunt nominum quantitatem retinent.

O ante r. Scoria. ¶ O ante r corripitur. Scoria. Verg. in Ciri. Sordibus ⁊ Scoria patiar tabescere tali. ita legit cum Calderino Badius. Baptista in exhortatione contra infideles. Sub decio cedi melius fuit atq; cruorem Fundere q̄ scelerum scoria tabescere tanta. quidam dixere produci. ⁊ apud Vergil. esse mendum. vellem productionis afferrent testimonium: ⁊ quomodo Vergil. emendandus est edisserta rent. Corinthus Claudianus in. ij. de raptu proserpine. Crispatur. gemino vestisq; corinthi a cinctu poplite fusa tenus.

¶ Exceptio.

* Prora. Vergi. Frangunt remi: tum prora auertit et vndis.

¶ Producūtur habētia l/vel r/añ o: vt gloria florus roro prora. quare nō satis docte dixit Arator. Nois ore tui iam floriane tenes. fit eñ a flos floris/ flora florus florianus. Borus idomenei pater producitur in. ix. Strabonis.

Florianus. Choreus. ¶ Choreus cū eu diphthongo sacerdotis propriū. Vergi. xi. enei. Forte sacer cybele choreus olimq; sacerdos. Corus sine aspiratione: ventus qui etiam caurus dicitur et argestas e. Luca. lib. vij. Victus violento nauita coro. Dat regimen ventis. at chorus cum h aspirato pro coetu corripitur.

Corus. Coram. Corycus. ¶ Coram prepositio. Verg. j. ene. Postq; introgressi ⁊ coram data copia fandi. Corycus cum y greco vrbs portus ⁊ mons Cilicie. hinc coricius a. um. Vergil. Geor. iiij. Namq; sub oebalie memini me turribus altis. Qua niger humectat flauentia culta galesus Corycium vidisse senem.

Corytus. ¶ Corytus cū y greco ⁊ exili a grecis cū g scribitur gorytos: neq; a corio dr vt barbari docent. pharetra est. Nonius vult esse missile in sagittarū modū. Vergi. x. eneid. Corytiq; leues hūeris ⁊ letifer arcus. Sil. lib. ij. Coryti fratrū ex humeris calamiq; paterni Pendebant. Sido. in epitalamio Ruricij ⁊ Iberie. Cui fax arcus corytus pendebat at ille ⁊c. ita legit Baptista pius ne Sidonius duas longas otra oim authoritatē corripuisse censeatur: sic (vt codices habent oēs quos Baptista vidit) legerenius in gtō cuius: sic Cuius fax: arcus: corytus pendebat vt ille.

Coritha. ¶ Corita ae. vel corite es. cū th aspirato nobilissime eq nomē vt Hirpinus nobilissimi equi nomen. Iuue. sat. viij. Sz venale pecus corithe posteritas ⁊ Hirpini ⁊c. Coralisi variat: sed pductio est acceptabilior. Oui. iiij met. Nūc quoq; corals ieadē natura remāsit. Idē. xv. met. Sic ⁊ coraliū quo primū otigit auras. Claudia. in nuptijs Honorij. Mergit se subito veliq; coralia cloto. Sido. in epita. Ruricij. Lactes punicco sinuantur colla corallo. Corallus populi nomen: corripit tm̄. Oui. in. iiij. de ponto. Hic mea cui recitem nisi flauis scripta coralis. Choros locus per ω mega. Hinc Corographus ⁊c. Chorasmij populi apud Priscianum in perihegesi.

Coralium.

¶ Doron.i.donum vel palmus,pducitur:hinc dorotheus &c.sic dorus dorias. At dory.i.lancea corripitur:hinc doriphorus doriclus.
¶ Doris doridis filia oceani & tetyos.interptat amaritudo:& ponit pro mari. Ver. in gallo. Doris amara suā nō intermisceat vndā. Doriscꝰ a doride appellata vrbs Thracie. ¶ Dorus neptuni filius.vñ appellati sunt dores teste Seruio in.ij. enei. hinc doricus a.um.& dorius a.um. Verg.in.ij.enei. Panduntur porte:iuuat ire:& dorica castra Desertosq; videre locos. Auso.ad paulinū. Nā gloriosum graculus nomen putat.qd sermo fucar dorius.est iābicus trimeter cū dimetro. Dorion est Messenie oppidū. Papi.iiij.the. Getico quos flebile vati dorion:vide etiā philace. I ante L. Argumēta librorum Papinij:aut valde mendosa sunt:aut ab indocto aliquo cōposita.nā in argumēto sexti libri corripitur male dorion & plura. ¶ Dorous:nympha in baptista. ¶ Hora. Ouid. Nec que pterijt hora redire potest. Horoscopus. Persi. in.vj.sat. Geminos horoscope varo producis genio.sic horologiū & verbū horoscopa. Manil.lib.iij. Iam facile est si qd quādoq; horoscopet astrum noscere. ¶ Horops & horus virorū noia.vide o ante n Conon. ¶ Morari pro insanire & stulte agere apud Suetoniū in nerone:nā pro expectare vel in mora tenere corripit. Puꝰ dicitur a moros.i.fatuus:quo Plau.in trucu.vsus est/dicēs. Amor mores hoim moros & morosos efficit.si morosus a mora reperiat/corripit:nā a moribꝰ pducit. Morio onis.fatuus in naturali quadā stoliditate:& oris deformitate oblectat. Mar.li. viij. Morio dictꝰ erat viginti milibus emi. Morus,p mauro & arbore:cuius fructus morum est:negamus a mora dici. Oui. Ardua morus erat. Idē pēdētia mora rubetis.
¶ Noricuz regio. Europe.hinc noricus ca.cū. Sidonius in.i.paneg. Noricus ostro gothū q cōtinet ille timetur.sic ceteri. Noris vrbs teste Nestore. Norax vir in Pylade. ¶ Ora appellatiuū. Verg. Troie qui primus ab oris.,p dea Quirini vxore corripit. Ouid.xiij.met. Excipit:& priscū pariter cū corpore nomē Mutat:oraq; vocat: que nunc dea iuncta Quirino est. Oro oras oratio orator. Verg. Oramus prohibe.
¶ Oromedon viri nomen. Propertius lib.iij. Ceum phlegreis oromedonta iugis.
¶ Oricos est vrbs Etolie. Sil.lib.xv. Ille & nocturnis cōterruit oricon armis. Horatius lib.iij.car.ode.vij. Gygen. Ille notis actus ad oricon. Asclepiadeum est.
¶ Orata piscis quasi aurata a colore auri. Martia. Non ois laudem preciūq; orata meretur. Producitur similiter pro viro a pisce sic dicto.
¶ Orthos i:cū th aspirato vrbs Epiri teste Seruio.hinc corithius a.um. Propertius lib.i. Ut te felici vectam per cerula remo Accipiat placidis orthos equoribus. Verg.x.enei. Inclusam buxo aut orithia terebyntho.
¶ Orion viri nomen post mortē inter astra relati.variat:sed ,pductū volūt p u vriō quidaz dici gtūs est orionis:cuius penultima similiter variat. Stat.vij.theb. Atq; auro rude fulmē habēt orionis alti. Luca.in.i. Arimatūq; auro circunspicis oriona versus est spondaicus:sic frequētissime inuenies:sed nec rarenter corripitur. Oui. in.i.de arte. Pallidus in lyncem.syluis errabat orion. Verg.i.enei. Quū subito assurgens fluctu nymbosus orion. Hora.in epodo.ode.xv. Dum pecori lupus & nautis infestus orion. Stat.in.i.syl. Noctibꝰ hybernis & sydera terret orion. Hic nonnulli dicunt auem significare:que sonoro cantu sydera terrere putat. Valeri. Flaccus lib.ij. Cātus orion Iam cadit:irato iam stridet in equore persus. Ouid.in.xiij. met. Ecce facit medijs natas ab orione thebis.ne verearis hoc nomen variare:vel minimo in carmine:quicqd aliqui dicāt orion:dr quoq; aoriō teste Nestore ab aor i.ensis qr ensifer dr.vt in.ij.de arte apud Ouid. Ensifer orion aspiciendus erit. Catullus. Proximus hydrochoo fulgeret aorion. hydrochus.i. aquarius. Politianus non putat aorion legendum esse:sed cum o ante a/oarion:vide miscel.c.lxix.
¶ Orithius Sido.in epithal. Ruritij. Inter cyaneas. Ephyrea cacumina cantes Qua super id altum leuat orition.in ethram. Exesi salejmontis apex.
¶ Origanum. Calderinus vult produci. Merula corripi.vide i ante g.
¶ Orificiū:qr fit ab os:vt orea.e.frenū:dictūq; ori inferatur. ¶ Orite arū.pplī. Priscianus in perihег.oritaq; aribasq; simul linq; arachotas. Orithyia.vide i ante a.
¶ Oropus vir & vrbs p ω mega.oretoni pplī & mōtes in Bap.oreus vrbs i Hōero.
¶ Phora loci nomen:vnde Britomartis nympha dr phorea. Vergil.in Ciri. Unde. alij fugisse ferūt:& numica phore Uirginis assignāt. Phoreus per eu diphthongon viri,ppriū apud Ualeriū Flaccū in.iij.lib. Legito Flaccum ne de nostra diligentia quicq; dubites. Psora.i.scabies per ω mega;vt porus rex & lapis.

Doron
Doris
Doriscus.
Dorus
Dores.
Dorion
Hora.
horoscopꝰ.
Horops
Horus
Morari
Morio.
Morus
Noricum.
*Ouidiꝰ. Durior et ferro quod noricus iex coqt ignis
Noris.
Ora
Oro
Oromedō.
Oricos
Orata.
Orithos.
Orion.
Orithius.
Origanuz.
Orite
Orithyja.
Phora
Phoreus.

Sora. Soracte Sorite

¶ Sora ae. Italie oppidū. Sil. li. viij. Ducebat simul excitos: foreq; iuuētus. Fulgebat telis. Sora etiam Arabile vrbs est: & sore quidā mauritanie populi sunt. Soracte Apulie mons qui Soractes tis. masculine: & sorar aliquando dictus est. Vergilius ene. xj. Summe deum sancti custos soractis apollo. Sil. lib. viij. Et sacrū phebe soracte frequentant. Titubauit hic Petrarcha. in. j. episto. ad Benedict. Si dubitas nō paruus adest mons ille soractis testis &c. Sorexinus. Serenus. Si pregnās artus captiui soricis edit. ¶ Soros. i. cumulus grece scribit p ω hinc sorite sunt argumentationes cōnexe: quas vulgus de primo ad vltimum vocat. Capella li. ij. Soritas cumuli accessib9 arrogans. Asclepiadeū est. Idē pellax soritascunq; sensim cōgeris. Iambicus trimeter habens more comico in secundo loco spondeum. vt apud Apuleiū in prima oratione apologie. Nitellas oris ex Arabico frugibus. mallē extra comediā iambum. ¶ Thorax cum th aspirato. Uerg. in. vj. enei. Bis sex thoraca petitum perfossumq; locis. ¶ Toranius viri propriū. Mart. li. v. Torani potes esurie mecum. phal. est. Uoraptus viri nomen. Ualerius. Flac. lib. vj. Sancte mihi voraptepater tua pectora nato Suggere.

Thorax. Toranius. Uoraptus.

O ante s prosa. * Moses Iuuenal. Tradidit arcano qd cūq; volumine Moses.

O Ante S pducitur: vt prosa: Sulpitius dicit variari: cui nō credo: q: puto a nemine fide digno corripi. Ausonius de nūero ternario. Prosa Alie in causis numeros imitata chororum. Cum Ausonio dixit bene Gaufredus in arte poetica. Legibus arctat metrū: sed prosa vagatur. Moses in saty. xiiij. Iuue.

¶ Exceptio.

Cose. Cosira. Dosis. Mosas. Mosa. Mosini.

¶ Cose arū. vrbs Thuscie. Uer. x. enei. Quiq; vrbē liquere cosas: quis tela sagitte. Salustius teste. Sermo singulariter dixit cosa. Cosira vrbs aphrice: & insula variatur. Sillius. lib. xiiij. Et bellare Tabas docilis cosiraq; parua. Oui. fast. iij. Fertilis est. Melite sterili vicina cosire.

¶ Dosis. i. datio scribitur grece per o micron. hinc antidosis. i. retributio.

¶ Mosa ae. viri ppriū. Sil. xv. Decidit ense moses Mosa se. fluuij nomen: vide sequana e ante q. Mosella etiā fluuij nomen. Ausoni9. Largus tranquillo per labitur amne mosella. Mosini populi quidā Asie. Tibul. li. iiij. Quaq; hebrus tanaisq; getas rigat atq; mosinos: nec latet me a qbusdā legi maginos. At Priscian9 in perihegesi ait. Mossyniq; domos prebent quis linea tecta. ¶ Nosos. i. morbus p o micrō.

Osiris. Poparnz. Osius. Osinius.

¶ Osiris is. vel idis. Iouis filius ex Niobe. Iuue. sat. vj. Sez & tenui & popano corruptus osiris. hic Tortellius. male legit pepono: teste Nestore. naz popanum genus placente est tenuis: vt apud grecos testis est Suidas. ¶ Osius viri propriū Claud. in. ij. lib. contra Eutropiū. hinc Osius stetit: inde leo fiducia creuit. Osinius viri proprium. Uerg. x. enei. Qua rex clusinis aduectus osinius oris. ¶ Posidium vrbs per o micrō. ¶ Posui ptm. Ouid. Hec super imposuit. ¶ Posides vide i ante d. ¶ Pros corripitur: & significat ad: hinc Prosedia. Proseucha cum ch aspirato: oratio q̄ fit ad deum: & locus vbi mēdici rogāt: vt in plerisq; locis templi vestibulū. pseucho significat intendo attēdo adhibeo. Iuue. sat. iij. Ede vbi consistas in qua te quero pseucha. ¶ Prosymna cū y greco vrbs Arguiorū. Statius theb. iiij. Hinc arma larissa viros: hinc celsa prosymna. in hac multū colebatur Iuno. Idem Theba. j. Iunonia templa prosymne. ¶ Prosopon: prosopopeia: vide o ante p. in medijs. ¶ Proserpina Plutonis vxor: variat: licet pductio sit acceptabilior. Uerg. j. geor. Nec repetita seq̄ curet pserpina matrē: sic ceteri preter Horatiū semel tantum lib. ij. carmi. Ode. xiiij. q̄ pene furne regna pserpine & iudicantē vidimus eacū. versus sunt Alcaici dactylici. Et preter Senecā semel tantū in hercule furente. Uidisti. Sicule regna pserpine. Asclepiadeum est. ¶ Rosa. Ouid. Uttice prima sepe rosa est: hinc roseus quod a ros producitur: vt rosidus. Uerg. vij. enei. Qui rosea rura velini.

Prosedia. proseucha. prosymna. prosopon. pserpina. Rosa.

Sosius. Sosia.

¶ Sosius bybliopole nomen fuerūt aūt Sosij plures. Horatius in vltima episto. lib. j. Scilicet vt prostes sosiorū pumice mundus. Idē in arte. Hic meret era liber sosy &c. At sosia serui comici nomen pducitur cōtra quorundam doctrinā: quia teste Tortellio scribitur per ω mega: idq; verum esse facile deprehenditur ex Terentio et Plauto: vt in argumento Amphytrionis. Habitu Mercurius ei subseruit Sosie. sic Sodes Moschi filius: qui postea ab auo menecchimus dictus est. Dicitur vtrūq; a soso: idest conseruo & custodio.

O ante t.

¶ O ante T corripitur: vt quotus: quotānis: quoties: quotidie quotidianus: que duo tt productionis gratia quandoq; admittunt: vide regulā cō

positorum de i et o. Philelphus in quarta.vj. Quotidie doctis possunt sermonibus uti. Notus vētus sine aspiratione. nothus cū th aspirato: quē indocti bastardū vocāt Nota note.i.sinū.hinc notare cōtra primitiui naturā: si a nosco fiat: nisi a supinū notū per gnalem regulā producūt: vt q̄ hinc fiūt: notus participiū. Noteo notes notesco: et notifico as. verba. Prop.lib.ij.nec minus hec nostri notescet fama sepulchri: q̄ fuerūt phthij busta cruēta viri. Ouid.in.j.de ponto. Atq̄ modū pene notificare mee. Verg. vij.ene. Quos Dedala circe Suppositos de matre nothos furata creauit. Corripe itē coturnix otho photinus tñ teste Goudano. Lucre.in.iiij.nisi mēda sit: ait. At capris adipes et coturnicibus auget. Otho.vide i ante t. Vitellius Botrus botrys botryo teste Nestore in Sulp. Gothus gothia: lz grece tt geminēt: et ita possumus produce re. Ausonius. hic possum victos inde referre gothos. ppli nomē est cum th aspirato.

* Notus Ver. Tris notus arcptas in saxa latētia torquet Notesco Notifico Gothus

¶ Exceptio.

¶ Produc habentia duas cōsonantes ante o: vt clotho plote plotius plotia ptoton id est casus cōtra Nebrissensem. vide o ante t in medijs. Mar. Caluo plotia cuz melanchione. phal. est. et mulieris nomen. Hora.saty.v.lib.j. Plotius et varius sinuesse Vergiliusq̄. viri nomen est. puto deduci a plautio: vt Clodius a claudio. Proterus. Hora. quo teneā vultus mutantē protea nodo. sic ceteri preter Senecā in hecuba dicentē. Pelion regnū protei superbū. Sap. est. fuit deus marinus. Protegenes viri proprium: vel appellatiuū pro gñis primo ptotomi p caulibus q̄ primo succidunt. sic cetera a protos.i. primus cōtra Alexandrū et Sulpitiū: qui ex Riga vel alio Neoterico non satis docto erroris occasionē sumpsere. Iuue. Protogenes aliqs etc Colu.lib.xj. sed iam protomos tp̄s decidere caules. Mar.lib.ix. Et faba fabrorum prototomiq̄ rudes Scotus producitur apud Claudianum et Sidonium. Scotinus corripitur vt que.

Proteruus Ptogenes prototomi.

¶ Tolluntur hinc. Broteas viri propriū. vide e ante a. Crotus.i. vir q̄dē inter astra relatus. de quo multa dicit Baptista Pius in fido in epithal polemij: vbi dr. Falcifer i Croton ire senis per summa polorum. Colu.lib.xj. sed trepidus pfugit chelas et spicula phebus Dira negat tergoq̄ Croti festinat aquino. Croton crotonis. vrbs in sinu Tarētino a viro eiusdē nois dicta. Ouid.xv.met. Inuenit esarei fatalia fluminis ora. Nec procul hinc tumulū sub quo sacrata Crotonis ossa tegebat humus iussa q̄ ibi menia terra. Cōdidit et nomē cumulati traxit in vrbē. Sil.li.xj. Patefecit amicas alta. Croton portas. Crotalū.i. crepitaculū, instrumentū musicū q̄, in sacris vtebātur egyptij: teste Tortel. Calderinus in Martialē vult esse margaritas quas in auribus portabant mulieres: vt sonitu delectarent. Croton grece plausum significat cronin pulsare. Verg.in coppa. Crispū sub crotalo docta mouere latus: in priapeis. Cymbala cū crotalis pruriginis arma priapo. Crotopus viri nomē: vide o ante p.
¶ Crotiorus vide o ante r. Proteruus dictū est. in cōpositis a pro. Proteros in Mar.
¶ Scdo producūtur. Cotilus: ab Hora. Cotillus viri nomē apud Mart.lib.ij. et alibi sepe. Cotte es. vel cotes is. q̄ scribitur per ω mega teste Nebris. est aūt mauritanie oppidum. Dotion vrbs et Doto nympha per ω mega. ¶ Iota litere grece nomen. Mar.in fine secundi. Vnū de titulo tollere iota potes: pōt tamen esse trissyllabum.
¶ Lotos arbor: et in eam arborē versa nympha dr quoq̄ lothis idis. sūt q̄ velint herbam esse. notū est loti fructū esse suauissimū: quo victitantes ppli q̄dā lotophagi dicuntur. Mar.lib.iiij. nec plus lotos aquas litora myrtus amat. Prisci.in situ orbis hospitijs gaudens gens degere lothophorum. Lotium.i. vrina a lotus cōtra primitiui naturā corripit: teste Lauren. Val.lib.j.ca.ij. Catullus tñ producit in hoc scazonte ad Aegnatiū. hoc te amplius bibisse pdicet loti: p lotij. ita legūt doctissimi. et est sensus melior q̄ legēdo lotus. lz ita habeāt nōnulli libri. Si pt scriberemus cū Philelpho Otion: excipiendū foret. Octos p oe diphthongō. Otos multi dicūt. otides auicule per ω mega. ¶ Poto notū. hinc compoto etc. ¶ Photis idis. teste Bebelio.
¶ Soter soteris.i. saluator per ω magnū scribitur: et est quandoq̄ viri propriuz. hinc soteria e. salus. sote ion salutare. Soteria oriuum. dona amico data que ipse pro salute dijs vouit. Mar.lib.vij. Nam quoties surgis soteria poscis amicos. Sotes ae viri nomen interpretatur parens. a sotos vero. prodigus est. Mar.lib.iiij. Sote filia clinici labula. Deserto sequeris clytum marito. Et donas et amas echis asothos.i. es pdiga. phal. est. Sotades viri propriū. et carminis genus qd̄ sotadeuz et sotadicum dr. Mar.lib ij Nec retro lego sotadē cinedū. phal. est. Idem lib.vj. Reū putatis esse sotadem non est. scazon est. Ausonius sic ex ametrum inchoat. Sotadicon.
¶ Totus. Marti. Tota quidem ponatur anas. Vergil.in.iiij. Geog. synerest ysus

Broteas. Crotus Croton Crotalon Crotopus Crotiorus Proterus Cotilus Cote Iota Lotos Lotium Otium * Antonius Nebris. otiō noibus his annumerat. que o ante t habent citatq̄ Vergilij carmen in buc. vbi dr o Melibee deus nobis hec ocia fecit. Poto Photis Soter. Soteria Sotes. Sotades Totus

est dicens. Magnanimosq; duces totius ex ordine gentis. Mores & studia & populos & prelia dicã. Ita legit & declarat Badius: at corripiunt Toties & totidẽ testimonia facile occurrent. ¶ Uotienus viri nomẽ. Mar. lib. viij. Docti patris Narbo Uotieni. Uotum nomen: vt supinum a voueo notum est.

Uotienus.

O ante u.

O Ante u corripit. vt Ouis. Ouidius. Mar. lib. vij. O nullis Ouidi tacende linguis. phal. est. puincia pducitur: qr a prouinco est quod eã populus romanus prouicit. i. ante vicit: teste Festo. Quare corripitur. hinc ouatus. Persius. hinc illud subijt auro sacras qđ ouato perducis facies: non accedo ijs qui abƿouum hic deduci volunt.

¶ Exceptio.

¶ Ouum. Hora. sat y. iiij. libro. ij. Longa quibus facies ouis erit illa memento &c. Nouania in Culice.

U ante b.

Rubeo

Rubrica

Rubri.

¶ U ante B in primis.

U Ante B corripitur: vt ruber rubeo & rubrica. teste Nestore contra Sulpitiũ. Sabellicus docet corrupte legi apud Papiniũ. lib. ij. Syl. Qualia pallẽtes declinant lilia culmos. Rubentesq; rose primos moriuntur ad austros: legendũ est. Rumpentesq; rose. i. tum primũ erumpentes & florere incipiẽtes. Rubus. Serenus. Manditur apta rubus pinguis & bona labris. Rubiorum Italie vicus vel oppidum. Inde rubos fessi peruenimus. hinc Rubea vimina pro fiscellis afferebantur. Uer. Nũc facilis rubea texatur fiscina virga. apud Horatiũ quidem male habent In rubos &c. ¶ Jubar. Uer. de ortu solis. Et clarum emicuit sole oriẽte iubar. Menda est ibidẽ quum dicit Tithoni cõiunx roseo sub lumine iubar Inficit & celum luthea sydereum. recte foret solem phoebum aut quid simile. Notat id Badius diligentissimus & doctissimus. Subucula. Hora. Occurrides si forte subucula pexe trita subest tunice.

Jubar.

Subucula

Otya fecit

Cõnubiuz

¶ Exceptio.

¶ Produc b vel n ante u. vt bubo: nubo: sed corripe bubulcus & que ante docuimus pronubus innubus. Cõnubiũ vero variatur a Uer. & alijs. Uer. in. j. ene. Cõnubio iungam. Ouid. j. meta. Nec quid hymen quid amor quid sint connubia curet. Secundo produces. Cubus apud Auso.

¶ Glubo is. verbũ tertie. i. corticẽ detraho. vnde & pecus glũbi dicit cum pellis detrahitur. Cato de re rustica Salictũ suo tempore cedito glubito atq; alligato: librũ conseruato. hinc deglubo. Suetoñ. in Tyberio. Boni pastoris esse tondere pecus nõ deglubere. Auso: metaphoricos de impudicissima muliercula dixit. Deglubit fellat mollitur per vtrãq; cauernam. hic mollitur passiuum est a molior quod aliquando metaphoricos capitur in venereis.

Glubo.

¶ Huber fixum & mobile hubertas inhuber huberare exhuberare hubertus. i. abũdans. aliquando est viri proprium. omnia cum aspiratione: teste Georgio Ualla. Uer. Binos alit hubere fetus.

Huber cuz suis.

¶ Jubilum qđ ex gaudio voce nec tñ verbis exprimit: hinc iubilo iubilas verbum. Sil. lib. xiiij. Et letus scopulis audiunt iubila cyclos. Calphur. eclo. j. Non montana sacros distinguit iubila versus. Faustus ecloga. iiij. Jubilat ois ager vocẽq; ad sydera iactat. Jubileus ci: per o iobileus aliũde est: vt in prima Enneade docet Sabellicus: ideo non reprehẽdo Petrarcham dicentem in. ij. epist. ad Clementem sextum. Et iubileus erit scis quid loquor annue tandem.

Jubilum

Jubilo

¶ Lubricus & lubrico as. testibus Nestore Sulpitio & Nebrissensi: qr correptionem nondum inuenerunt. nec corripiam donec inuenero.

Lubricus hora lubricata nascẽtes implẽt conchilia. Lune.

¶ Pubes pubesco pubertas. vnde impubis &c. Uerg. Pube tenus virgo.

Pupea

¶ Rubigo ferri & segetis vitiũ. Hora. Juppiter vt peat positũ rubigine ferrũ. Sic rubigus & robigus apud. Mar. non rubigine cum Nestore: sed erugine cum Sulpitio lego in scđo lib. sic vteris. ore aliter nimiaq; erugine captus Allatras nomen qđ tibi cũq; datũ est quamobrẽ censeo nõ imitandũ nec in hoc nec in plusculis virũ alioqui doctissimũ Prudẽtiũ dicentẽ in psyco. Condere vagina gladiũ nec tecta rubigo.

Rubigo.

Suber.

¶ Suber. Persius. Ut ramale vetus vegrandi subere coctum.

Subula

¶ Subula instrumentũ cerdonum. Mart. lib. iij. Quodq; tibi tribuit subucula sica

rapit. Subulo subulonis: lingua thusca significat tibicinem. Ausoni. peruerse veneris postico vulnere fossor Lucilli vatia subulo pulli premo. Subulones quoque cerui quibus sunt cornua simplicia: minimeque ramosa ad subularum similitudinem. Tuber.

¶ Tuber neutri generis fungi species. Iuue. sat. v. Fumat aper post hunc raduntur tubera si ver: tunc erit metaphoricos. tubera dicuntur tumores rotundi in quocunque corpore. diminutiuum est tuberculum: hinc nomen et verbum tubero. vnde extubero extuberas. Tuber pro tuberis arbor quedam et illius pomum corripitur. Martialis in xenijs. Lecta suburbanis mittuntur apyrina ramis. Et vernie tuberes: quid tibi cum libicis.

U Ante c producitur: vt Mucus Lucania Lucanus apud Horatium et alios. quare minus perite dixit. Petrarcha in. iij. aphrice. Fama dedit nomen simili pietate Lucanas strauit opes. Lucillius etc. Mucro semper inuenio produci: licet Nestor dicat variari.

¶ Exceptio.

¶ Corripe habentia c vel n vel r aut u. vt cuculus nucleus trucido. quod compositione notum est. fit enim a trux trucis et cedo. Lucretius lib. vj. Ignem continuo magno clamore trucidat. Tolluntur hinc cucubo as. quod noctuarum est author Philomele. Noctua lucifuga cucubat in tenebris. Cucurio is. quod Gallorum. Idem. Cucurire solet gallus gallina gracillat. Nuceria Campanie oppidum. Sillius libro. viij. Illic Nuceria etc. et Bruchus producitur a Prudentio.

¶ Ducarius viri proprium. forsan a dux ducis Sil. lib. v. Aduolat ora feros mentemque Ducarius acri etc. Duco as. vnde educo nutrio. Catull. nusque se extollit nunque mitem educat vuam. Duco tertie producitur. sed dux ducis corripitur. Ducenti ducenti. Martia. lib. xij. Deinde ducenta sonat et ais non esse minoris. non imitabor eum qui dixit ducentos quadraginta super (nisi fallimur) annos.

¶ Lucrum. Uerg. Sperne lucrum. sic lucro lucellum. Lucrinus lacus campanie a lucro dictus propter multitudinem piscium qui ibi capiebantur. Mart. lib. iij. Ostrea tu sumis stagno saturata Lucrino: sugitur inciso mitilus ore mihi. ¶ Lucretius viri nomen. Oui. in amoribus. Carmina sublimis tunc sunt peritura Lucreti. Exitio terras quum dabit vna dies. Lucretia mulieris nomen masculini mensum seruat. Lucerna contra primitiui naturam: quia a lucendo dicitur. Mar. li. x. Seras tutior ibis ad lucernas. phal. est. Lucretilis mons in sabinis. Hora. j. car. ode. xvij. Uelox amenum sepe lucretilem. versus est alcaicus dactylicus. Luceres. romuli milites variatur. Oui. iiij. fast. Quosque vocant rhamnes luceribusque dedit. Propertius lib. iiij. Hinc toties rhamnesque viri luceresque coloni. atque luceria oppidum producitur. Hora. lib. car. iij. ode. xv. Ton se luceriam non cithare decem. Asciepi est. Lucumo vide u ante m. Sucerda in Lucil.

Trucido. *Cuculus authorphilo. et cuculi cuculant fritini rauca cicada. Cucubo. Cucurio. Nuceria. Ducarius Educo. Ducenti. Lucrum. Lucrinus Lucretius Lucretia. Lucerna. Lucretilis Luceres. Lucumo. Sucerda

U ante d. Cudo.

U Ante d producitur: vt rudus apud Columel. in. xj. Cudo contra Alexandrum. Uerg. iiij. ge. Excudunt ceras et mella tenaria fingunt. in eodem libro menda est. Omnia tentanti excuderat: pro extuderat ab extudo: vt notauit Badius. Similiter in. viij. eneid. excuderat scilicet. pro extuderat.

¶ Exceptio.

¶ Pudet pudor pudens commune et proprium pudicus pudicitia. Oui. rapuitque pudorem.

¶ Ludouicus a Neotericis variatur.

¶ Rudis mobile et firmum: vt Ennius ingenio maximus arte rudis. hoc est apud Ouid. in. ij. de tristibus. Hora. Spectatum satis et donatum iam rude queris.

¶ Rudens funis nauticus. Uerg. in j. Insequitur clamorque virum stridorque rudentum. Rudo is. Seruius vult naturaliter produci: tu propter authoritatem Uergilianam dicas variari. Uerg. vij. ene. sera sub nocte rudentum. Oui. in. iij. de arte. Ut rudit a scabra turpis asella mola. Persius. finditur Arcadie pecuaria rudere credas. Rudie rudiarum Ennij patria. Sillius lib. xij. Rudie genuere vetuste. nunc rudie solo memorabile nomen Alumno. Rudinus. apud Ausonium: id est Ennius.

¶ Sudes: vide stipes i ante p. Studeo. studium. Hora. in arte. qui studet optatam etc.

¶ Trudes, dis: contra primitiui naturam: quia a trudendo dicitur. Uerg. v. enei. Consurgunt naute et magno clamore morantur. Ferratasque trudes et acuta cuspide contos Expediunt: factosque legunt in gurgite remos. pertice sunt ferro munite quibus naues detrudere solent: vt videbis apud Uergilium Badiana diligentia illustratum.

¶ Tudito as. lucri gratia negocium ago. Ennius. nec tuditantes rem cessant extruse

Pudet. Ludouicus. Rudis Rudens Rudo Rudie Rudinus. Sudes Studeo Trudes Tudito.

cus vllā. Tuder tuderis oppidū vmbrie neutri gñis. Sil. lib. vi. Uertice mōtis de uexum lateri pendet, tuder: atq; vbi latis. Dicitur etiā tudertū ti. Hinc adiectiuum seu denoīatiuū tuders tudertis: vt a tibur tiburs: quod male quidā putarūt ipsum oppidū significare tacentes de tuder. Idem. lib. iiij. Et gradiui colam celso de colle tudertem. Preteritum contudi in generalibus patuit.

Tuder

U ante f

*Bufo. Uergil. in georg. In uētusq; canis bufo: et q̄ plurima terre. sunt qui nomen hoc dupliciter ff scribāt

U Ante f pducitur: vt bufo rufus rufinus. Martia. Roma magis fucis vestitur gallia rufis. vbi aūt Nestor legit Quicq; rhipas betulumq; tenēt: impressio Badiana (quā ceteris solemus preferre) habet tam in lr̄a q̄ in cōmentarijs. Quicq; tene rufas batulūq; tenent. que lectio an vera sit nihil assero: si vera est necesse est hic excipere Rufe rufarū: pro castello Italie. nec exciperetur betulum in e ante t. quia hic batulum legitur cum a ante t.

U ante g.

Rugio.

U Ante g pducitur: vt rugio: quamuis dixit Philomele author Tigres indomite rancant rugiuntq; leones. Rugosa producitur tñ teste Nestore. Mugilis piscis. Catul. Percurrent rhaphaniq; mugilesq;. phal. est. Lugeo. Ouidius. i. meta. Luget vt amissam. mendum est in. viij. aphrice. q̄ nostre vulnera gentis: nunc lugeo pro doleo.

Exceptio.

Fruges

Frugi.

Jugis.

Corripe habentia f vel i vel p ante u: vt fugo fugio iugum. pugil pugillis. Tollun tur hinc fruges frugi frugalitas: et quicquid hinc fit. Juuenalis satyra. v. Uentre nihil noui frugalius.

Jugerum iugere in heteroclitis patebit. Jugis. Sedul. lib. ij. Jugibus hoc votis hac nocte dieq; precemur. sic ceteri. Ideo eundē nō sequar hoc nomē sepe corripientem: vt lib. vi. Septrū iuge gloria cōsors. et lib. iij. Que dn̄o miserātc iuges. In codē. Et quotquot tetigere iugē sensere salutē. Pugio teli genus. Martia. in apo. Pugio quem curuis etc. Pugillaris et hoc pugillare vel pugilar variatur. qr non solus prudentius corripuit. Juue. xi. sat. Nec pugillares defert in balnea raucus. Testiculos hic adiectiuū est. Ausonius ad notariū. Bipates pugillar expedi hic corripit: qr versus est iambicus dimeter. Prudentius. vnde pugillares soliti percurrere ceras. Juglans teste Nestore. Sunt pugillares tabelle in quibus scribimus.

Pugio.

Pugilla.

Tugurium. Uer. in bucco. Pauperis et tuguri congestum cespite culmen.

Tuguriuz

U ante l corripitur: vt bubulo bubulas: vlula auis nomen.

Notentur geminata vt bulla: quod tamen Georgius vnico l scribit bula.

U ante l.

Exceptio.

*Fuligo. Uergil. in buc. Semper et assidua postes fuligine nigri

Fulix

Bulimeō

bule

Culus.

Culeus

Produc habentia f vel g vel m ante u. vt fuligo gulioce iuglandiū putamina: mulus mula. Sed corripe fulix vel fulica auis nomen: gula et mulier. Auien9 in arato. Et quū parua fulix trepido volat arua volatu stagna sinens. Uergilius. In sicco ludunt fulice. cetera satis nota sunt.

Bulimeon fluuij nomen. Priscianus in perihegesi. Bulimeon pariter prestingēs littora currit. Bule idest consilium.

Culus. author. Priapeorū. Et qđ nos culū culeō ille vocat. hic culeus est testiculus vel testiculorū sacculus: veluti apud Martialem. Quū depilatos chreste culeos portas. Scazon est. qñ corripit coleus dr: vt in o ante l diximus. Culeus etiam est vter in quo scelestissimi claudebant cū simia serpente et gallo: vt apud Juuenalem vide simia i ante m interpretat apud nos vagina. Dicitur quoq; p o coleus: et sic prima corrit: vt docet. Nestori p homerū in pmo Iliados. Idē cōtra Tortelliū et Gasparinū docet vnico l scribi, et grecū esse cōtra ineptulos q̄ crediderāt a claudo deriuari. Dulia et quicquid est a dulos. i. seruus: qr grece δλουλεια per ου diphthōgon scribitur teste Calepino. vide in medijs u ante l.

Dulichiū cum ch aspirato in maleocho mari insula: hinc dulichius a. um vide Same a ante m dicitur quoq; dulichiae. Propertius lib. ij. Quum tetigit chare littora dulichie. a Dulicho Triptolemi filio.

Dulia.

Dulichiū.

Julius. Uer. Julius a magno etc. Julianus et Juliana hoim ppria. et potest a Julius esse possessiuū iulius a. um. vt lex iulia: et iulianus a. um. Mar. lib. iij. Si tēperari balneum cupis feruens Faustine qđ vix Julianus intraret. Scazōtes duo sunt. Quidam male corripuit emendabit si sapit. Julis idis. piscis in oppiano.

Julius.

Julianus.

Pulex tantum pducitur a doctis. nam qui corripuerunt indigni sunt quos imitemur contra Nestorem, Sulpitium: ceterosq; neotericos. Mart. in apo. Defendit manus hec scapulas mordēte molesto publice vel si qd publice sordidius. Pulex etiam vermiculus est brassicis infestus ac alijs quoq; herbis. Colu. li. xi. Paruulus aut pulex irrepens dente lacesset. Non Ouid. sed alius nescio quis male ait. Parue pulex et amara lues inimica puellis. Macer de viribus herbarum. Nō metuet publices istoq; fugantur odore. Sic plures indocti: quorū ineptijs decepti sunt. Philelphus in sexta quarte: & Faustus ecloga quarta. Quid breuis iste duplex quid vilis homuncio possit. — Pulex

Pulyp⁹ & pulydamas: vide o ante l polypus. Pulus pulastra: teste Geor. Valla nam pullus. id est niger ll geminat. Pulegium apud Martialem — Pulypus. Pulus.

Thule. Iuue. saty. xv. De conducendo loquitur iam rhetore. Thule. insula est. de qua nonnihil in i ante l. Thile dictum est. — Thule.

Uligo vliginis: humor terre. Sillius. viij. Et quos pestifera pontini vligine cam pi. Maro. ij. geor. At que pinguis humis dulcisq; vligine le ta. Sulpitius dicit apud eundem corripi. cuius non occurrit testimonium. ne corripias nisi inueneris. Bebelius dicit vlus produci. — Uligo. *Uerg. in buc. Semp & assidua postes fuli gine nigri.

Ullius appollo per ω diphthongon. — Ullius.

V Ante m pducitur. vt humanus humor humeo humecto & quecunq; hinc fiunt. — V ante m.

Exceptio.

Corripe habentia c vel n vel t ante u. vt cumulus numātia. lz a Petrarcha in. ij. lib. epist. producatur numisma. Mar. Cur data sunt equiti bis quinq; numismata quare. male igitur dixit Riga in Luca. Cesareū numisma videns qd monstrat hebreus. Grece nomisma dicitur a nomos. i. lex. Nummus vndecūq; dicat positu producitur tantum: licet quidā sine veterū authoritate pter grammaticoꝝ deriuatiunculas ausus est corripere: apud me profecto nihil valuerit grammaticoꝝ voluntas contra poetaꝝ cōmunem vsum. Numa numanus: tumeo tumulus tumultus. — Numisma

Tolluntur hinc Cume es. vel cume arum. Campanie vrbs. Hora. Non mihi cumas est inter. Sta. v. syl. Collis Ausonij pridē laris hospita cume. Numē Ouid. Si flumina nubez habetis. Numatius. Martia. lib. i. Simplicior priscis Numani ci Galle Subinis. Uocatiu⁹ est pprij nominis. Struma tumor & morb⁹: qui a scrophis eum frequenter patientibus scrophula dicit. hinc strumosus. Iuue. Strumosum atq; vtero pariter gibboq; tumentē. Esthetiā viri ppriū: aut de viro per opprobrium dictum. Catul. Sella in curuli struma. Nonius sedet. iambicus trimeter. — Cume. Numen Numati⁹. Struma

Numella vinculi genus. Lucre. lib. vj. Hec numella videtur. est finis versus. — Numella

Subexceptio.

Humus humilis humerus. nota sunt cum deriuatiuis. — Humus.

Pumilo vel pumilio & pumilus. cui⁹ femininū pumilia. i. pigmeus et pigmea. In uenitur quoq; hic & hec pumilius. Papi. syl. j. Hic audax subit ordo pumilenū Ibidem. Mirantur pumiles ferociores. Phal. sunt. Mar. in apo. Parma tibi scutum pumilonis erat. Colu. Pumiles oues nisi quem humilitas earum delectat non pbo. Dicuntur quoq; per o pomilo pomilus &c. — Pumilo vel io. & pumilus.

Rumex herba. Uerg. in moreto. Fecundusq; rumex malue violeq; virebant. alij habent inule non viole. Est quoq; teli genus: teste Festo apud Luciliū. Tum sparatum rumices portantur tragula porro. Petrarcha corripit secundam cum prima in Rumentum. — Rumex

V Ante n pducit. vt munio. cune &c. male ergo qui dixit. Hic patribus muniant vrbem: hic menia firment. Idem male ait. Frater & hunc iuxta iunior. frons ipsa fatetur Argutum. Guneus. Funio. Iuna &c. — Vañ.n

Exceptio.

Cuneus instrumentum quod ad fidenda ligna adhiberi solet huius prima pars acutio est. Uerg. Nam primis cuneis scindebant fissile lignum per translationem Cuneus est peditum multitudo in cunei formam redacta. hinc cuneatus a. um. ex cuneatus &c. vt cuneatum theatrum &c. — Cuneus

Cuniculus animal notum & foramen subterraneū ex quo vapor trahitur in bal= — Cunicul⁹.

nearibus vaporibus. qd Festus neutro gñe cuniculum dicit Mart. in xenijs. Gaudet effossis habitare cuniculus antris: sic ceteri in quouis carminis genere. Druna fluuius in Auso. Tunica. Mar. Et laxas scombris sepe dabis tunicas.

Tunica

U ante p. Ante p corripitur: vt duplex: stuprum Juppiter autem geminat pp: vt supparus: & si Georgio Valle credas stuppa. tu videto que diximus in stypa i ante p.

U ante p. * Rupes Uer. i buc. dumosa de rupe pcul pẽdere videbor alia loco.

Exceptio.

Produc habentia n. vel p. vel r ante u. vt nuper pupus rupes.

Pupus est puer: paruulus ac tenerior vt pupa similis puella. hinc imagũculas puellares pupas vocamus. Diminutiua sunt pupulus pupula. hinc iterũ pupillus pupilla pro ijs q̃ extra potestatẽ patris sub tutoribus esse ceperũt. hinc quoq pupula & pupilla ob paruitatẽ dicta est oculi patricula: scribũtur oĩa vnico p. vt videbis ex Nestore & Calepino & deriuatio satis declarat. nihil aũt horũ corripit a fide dignis: licet grãmatici dicant pupilla variari. Mart. Pupam se dicit Gellia quum sit anus. Persius. Dicite: pontifices in sacro quid facit aurum? Nẽpe hoc quod veneri donate a virgine pupe. Catull⁹. Deprendi modo pupillũ puelle. phal. est. Uarro. Mãmã lactantis sugentem pascere pupum. Hora. in. j. epist. Piger anus pupillis quos dura premit custodia matrũ. Manilius lib. iiij. Paruula sic totũ peruisit pupula celum. Lucre. lib. iiij. Et quasi perterget pupillas atq ita transit. sic ceteri quot quot sunt fide digni. ergo contra alios dicas tantum produci: si qui contra sentiant vincant me veterum authoritate. Scrupulum quoq produci tantum contra nestorem docuimus in scrupulum J ante p. quia pro correptione citat Nestor ridiculos poetastros vt illic vidimus: scrupus lapillus breuis: qui pressus sollicitudinem creat: vñ scrupullus p difficultate & sollicitudine capitur. hinc scrupeus scruposus & scrupulosus que oĩa produci tantũ dicimus: licet Neotericorũ forsam nõnulli corripuerint. Luca. li. v. Scruposisq angusta vocant ibi littora saxis. i. asperis. Uer. li. vj. Spelunca alta fuit vastoq immanis hiatu. Scrupea tuta lacu nigro. Sic Seneca. Rufus &c. vnicum corripitur. Rupillus viri ppriũ. Horat. saty. vij. Proscripti regis Rupillus atq venenum. pro rupilij per apocopen. Bubalus in politiano.

Pupus. Pupa. Pupulus. Pupula. Pupila. * Quid sit spicor & fama ẽ oclis q̃ pupula duplex. Scrupulum. Scrupus. Scrupul⁹. Rupillus. Cupa. Cupẽnius. Stupa. Upilo. Upula.

Cupa vnico p. teste Nebrisiensi olim dicebat caupa caupo onis. vide Calepinum & interpretes Lucani in hunc vsum. lib. iiij. Nãq ratem vacue sustentant vndiq cupo. Cupennius viri proprium. Hora. saty. ij. Nolim laudarier en quit Sic me mirator cunni cupennius alibi. Stupa vide i ante p.

Upilo vide o ante p. opilio. Upula solum corripit contra plures vide e ante p. Epos. Ufens ad f pertinet q̃ latinũ est. Uer. Atq in mare cõditur vfens fluuij nomen est & viri. Pugupi per regulam generalem corripitur.

U ante r. Ante r producitur. vt curia curio onis. Luc. libr. j. Audax venali comitatur Curio lingua. Furius viri nomẽ. Catul. Furi & Aureli comitantes Catuli. Sap. est. non credo ei qui dicit variari nisi correctionis egregium testimonium videro. nam Mart. etiam in sexto ait. Tu si furius ante dictus esses. phal. est.

Exceptio.

Curius

Curius viri optimi nomen. Juuena. Qui curios simulant & bacchanalia viuunt. Apud Propertiũ in quibusdam libris mendose legitur: Curtius pro curius libr. iij. Curtius expletis statuit monumenta lacunis. hic curtius teste Beroaldo interprete lacum significat. qui erat in foro Romano a Curtio viro forti dictus.

Cures. Curetis

Cures Sabinorũ oppidum. Persius. Diues erat Curibus quantũ non miluus oberrat. hinc curẽs: teste Beroaldo in illud Propertij. lib. iiij. Quid tum Roma fuit tubicem vicina curetis. Quũ quateret lento murmure saxa Jouis. hinc q̃rites dicti putant. Itaq dic tubicẽ curetis. i. a curibus non curetis Jouis. nam curetes p crete pplis & Jouis sacerdotib⁹ pducitur tñ. Uerg. iiij. geor. Curetũ sonitus crepitantiaq era secute. Mar. lib. ix. Curetes texere Jouem crepitantibus armis. Sillius li. ij. Cres erat erisonis curetum aduectus ab antris. Ouid. iiij. meta. vult natos esse e largo imbri dicens. Largo q satos curetas ab imbri. puto singulare esse cures etis. Curetes quoq ppli sunt Dalmatie: & sic curetes corripitur. Luc. li. iiij. Illic bellaci confixus gente curetũ. Curulis. Statius. iiij. syluarũ. Exultent leges latie gau-

Curetes

Curulis.

dete curules.hic femininũ est ꝓ sedibus q̃bus in curru magistratus vehebant masculine quoq; ipsi magistratꝰ aliq̃n curules dicti sunt.Dicit quoq; in neutro gñe curule.Hora.Cuilibet hinc fasces dabit eripietq; curule .hoc alij a curru:alij a curibꝰ deducunt nobis satis est recte mensum docuisse.Duraton onis. montis proprium. Mar.lib.iiij.Et centum durationis illicetum.phal. est. Duranus fluuius in Auso. Durius Lusitanie fluuius. Sil.lib.j. Hinc certant pactole tibi duriusq; tagusq; Strabo duriam appellat:multi doriam.Durius vir in.xvj.Sil.

¶ Furo furis.furio furias.furor furia furie.Luca.Quis furor o ciues.

¶ Muria genus liquaminis.Persi.Tingit holus siccum muria vafer in calice empta.vt etiã muries muriei.Muridus.murio teste Badio in Sulpitiũ.Murinus murina murinũ ꝓduc possessiuũ a mus muris.Mart.tamen corripuit contra primitiui naturã:si vera est lectio Domitiana lib.ix.Campis diues apollo sis murinis. versus est Phaleucius:e pluribus verbis Domitij:sufficit nunc hec subiecisse. Campi murini dicũtur campi Apollinis smynthei syllabã a primitiuo mutat:a mure murinus corripit.quod dandũ est.poete in verbo q̃d recens ꝓ smyntheo deriuauit: q̃muis Plinius hordeum murinũ dixerit a muribus.hec ꝛ plura Domitius.

¶ Nurus.Oui.xj.meta. Ecce nuris ciconum ꝛc.Spurius qui incerto patre natus est:a speirin:id est seminare:quia scʒ nihil aliud de patre quam semen affert.grecũ est:nec a spurcus deriuatur:vt indocti sopniarunt.hinc versiculos incerti authoris spurios vocamus.Ausonius ad Ursu.grãmaticum.Quiq; notas spurij versibus apposuit.Turius viri nomen.Hora.saty.j.libri scdi. Grande malũ Turius si quis se iudice certe.Thuris is.viri ꝓprium.vide Maris a ante r.

Duraton. Durius. Furo. * Furiatꝰ Uergi.Nõ tulit hanc speciem furia tñ te. Chorebus Muria. Muridus. Murinus. Nurus. Spurius. Turius Thuris

U Ante s producitur.vt pusio musa.

¶ Exceptio.

¶ Frusino onis.Italie oppidũ ꝛ illius ppl̃s.Iuue.saty.iij. Optima sore aut fabraterie domus aut frusione paratur.Silli.xij.bellator frusino.

¶ Pusillus.licet pusio ꝛ pusus vnde putatur deduci ꝓducantur.Iuue.saty.x. Nec vnq; sanguine causidici maduerunt rostra pusilli.apud Hora.Rufam aut pusillam appellet ꝛc.puto legendum Rufam aut Rufillam ꝛc.

¶ Susanna ae.proprium mulieris quam falso adulterij accusatam liberauit Daniel.Claudia.ad Iacobum magistrum equitum.Sic tibi det vires sancta Susanna suas.Baptista etiam producit.Claudia.potior est.

¶ Susurrus a.um.vnde susurro nomen et verbum. Hora.lib.j.car.ode.ix. Leneśq; sub noctem susurri.Iambicus dimeter hypercatalecticus.Ouid.lib.vij.meta. Procrin adit linguaq; refert audita susurra.

Frusino Pusillus. Susanna. Susurrus

U Ante t in dissyllabis ꝓducitur:vt brutum animal ratio nis expers.hinc brutus a.um. pro stolido ꝛ beluto. hinc Brutij quidam. Italie populi quasi bruti ꝛ osceni. Persius. Ast vocat officium trabe rupta brutia saxa.Prendit amicus inops.sic Brutianus:brutus etiam propria virorum ꝛ verbum brutescere:obrutescere.scutum tamen vndecũq; sunt scutula scutulatus corripiunt.Iuue. Cerulea indutus scutulata ꝛ galbana rasa. Tutor aris.vnde tutela etiam pro oppido quodam producitur a Martia.in lib.iiij.epigrãmatum. Nuto as.apud Sillium in primo male ponitur nutantia pro micantia:q̃d non poete sed calcographorum vitium est.

U ante t. Brutij.

¶ Exceptio.

¶ Cutis.Persius.Ego te intus ꝛ in cute noui. Petrarcha. Nõ venit cutis e vitio q̃ ruga senilis.Canitiesq; premat. Frutex vnde frutico ꝛc.Ouid.j.met.Domus antra fuerunt.Et densi frutices ꝛ iuncte cortice virge.

¶ Lutum centum apud Martialem.hinc lutus ꝛ lutosus ꝛ lutatus.At luthum cũ th aspirato nomen grecũ coloris ꝓducit.hinc lutheus ꝛ lutheolus. de significatione ꝛ deriuatione:vide Nestorem.Uerg.in buc. Croceo mutauit vellera lutho. Idẽ. Mollia lutheola pingit vaccinia calta. Persi.surgit tacite tibi luthea pellis. Iuue. aũt syneresi vsus est dicens. Gladiosq; parente incude ꝛ lutheo vulcano ad rhetora misit: sunt qui putant corripi:sed syneresin non attendunt:tñ ergo producemus.

¶ Muto mutonis:membrũ virile:non autem (vt indocti credũt) aries: ꝛ variatur.

Cutis. Frutex. Lutum. * Hora.in epis.Uixisset canis immũdus vel amica luto sus. Luthum.

quia mutoniatus: id est mentulatus inuenitur corripi. Hora. saty. ii. Huic si mutonis verbis mala tanta videnti diceret hec anim⁹. Lucil. Mutoni lachrymas tum leua abstersit amica. Mar. lib. iii. Dormis cum pueris mutoniatis. phal. est. sic in principeis rc. Mutul vt quidam volunt.

Puto. ¶ Puto verbum. puta verbum et aduerbium. Catulus ad Furium. Noli spernere nec putare parui. phal. est. putus nomen a putando.

Putris. Putror. ¶ Putris. Papi. i. theba. Lacera ora putresce Sanguineo videt imbre genas hinc putreo/putror nomen rc. Idem. iij. syl. Deterges sterilis soli putrorem. phal. est. At putor. i. fetor producitur vt primitiuũ puteo. A putreo quoque fit putredo. Ouid. i. de ponto. Estur vt occulta vitiata putredine nauis. Rutrũ vt apud Lucil. Rutellum.

Uter. Utor. Sutui quidam breuiant. Uter vtra vtrũ: vnde aduerbiũ vtrũ pro an similiter correptum nota sunt hec: sed dubium est de vter substãtiuo tertie declinationis. Nebrissensis (cui suffragor) credit corripi: quia vterus hinc deductum corripitur. Uti pro vt aduerbium est: et corripitur. Uti ab vtor producitur.

U ante t. U Ante t in pollysyllabis corripit. vt ruteni propri. notent e lõgis: que producunt: vt vtilis ab vtor. Glutinũ glutino as. a gluten. brutidus bruteo a brutus. hinc brutidius secunde decli. viri propriũ in. x. Iuue.

¶ Exceptio.

Buteo. ¶ Buteo onis. auis ex accipitrum genere: quam greci a numero testium triorchem appellant: orchis apud grecos testiculus est: author Philomele. Atque palludiferis buteo bibit aquis: non est mihi alterius poete testimonium.

Futio. Futilis. Glutio. Glutius. Iuturna. Mutuo. Mutius. Puteo. plutarch⁹. Puteus. ¶ Futio is. hinc effuto et nomen futilis. Hora. Effutire leues indigna tragedia versus. Manilius lib. i. Nũque futilib⁹ excanduit ignibus ether. nota pentemimerim. ¶ Glutio is. vñ deglutio. i. deuoro. Iuue. saty. iiij. Quales tunc epulas ipsum glutisse putamus Imduperatorem. Gutius viri propriũ in. vij. quinte philelphi. Iuturna ne. Turni soror. Ouid. i. fast. Circa iuturne composuere lacus. Idẽ. ij. fast. Iuppiter immodico iuturne victus amore Multa tulit tanto non patienda deo. sic Uerg. rc. ¶ Mutuo aduerbium: mutus nomen. mutuo et mutuor verba. Martia. Mutua que nobis ter quinquaginta dedisti. Mutius viri proprium. Iuue. saty. i. Quid refert dictis ignoscat Mutius an non.

* Iuueñ. Mortulus. hic puteus que breuis nec teste mouẽdus. Rutilius Struthi⁹. ¶ Puteo es. Feteo inde putidus putesco putor. Persius. Disce nec inuideas quod mihi ta fidelia putet In locuplete penu. Puteoli in Ouid. Plutarchus viri propriũ. Philelphus in. vi. secunde. Plutarchi valitudo fecundũ nectare pectus. Puteus aũt corripitur licet a puteo verbo fiat. Rutilius viri propriũ variatur. Mar. lib. v. Fame rutilium sue relinquat. phal. est. Oui. in. i. de põto. Et graue magnanimi robur mirare rutili. Idem. vi. fasto. Hanc tibi preposito memorã dixisse rutili. Struthius auis producitur: teste Nestore: quia scribitur grece per ω diphthongon in prima syllaba sequente th aspirato. et dicitur etiam struthio.

Tutia. Tutius. Tutican⁹. Nutrio. ¶ Tutia tie. riuulus in via Appia. Sil. in. xiij. Tutia deducit tenuem si noie riuum. ¶ Tutius viri propriũ. Mar. li. iij. Romã petebat esuritor. Tutius iãbicus trimeter. ¶ Tuticanus viri propriũ producit authoritate Ouidij vt in pfatione probaui. ¶ Nutrio. Sulpitius dicit produci tantũ quem Nestor carpit propter authoritatem Claudiani dicẽtis. Sepe nutrit ducitque simul refouetque leonem. Nestorem refellit Bebelius volẽs legendũ esse Spe nutrit nõ sepe nutrit: vtut est video Philelpho correptionem placuisse: vt in prima Decade. Hanc soror: hunc vxor nutrit: illum filia pellex. Ego libentius produxero: quia optima est Bebelij opinio.

U ante u. Iuuerna. U Ante u producitur si consonans nulla precedat. vt vua secus corripitur. vt iuuo pluuia. vnicũ tollitur. Iuuerna quod producitur et est regio inter hispaniam et Britanniam. Iuue. saty. ij. Arma quid vltra Littora iuuerne promouimus et modo captas Orcadas et minima cum tentos nocte Britannos.

¶ Mediarum syllabarum quantitas.

* Media syllaba varie noscit. Media syllaba est quecunque est inter primam et vltimam. ea noscitur positu: vt potestis. diphthõgo: vt Mattheus. vocali ante vocalem: vt pluuis accentu longo vel breui; cremento; exemplo; et regula de generalibus regulis satis

dictum.de diphthongo ante consonantem dicemus in e litera vt in primis fecim⁹. Sed ne in notis morer denuo prefari rem aggredior.

¶ A in medijs ante consonanteis.

A ante b.

A Ante B corripitur: vt canabis

¶ Exceptio.

¶ Producunt verbalia a prima cōiugatione in bilis & bundus & oīa noīa in abulum: vt amabilis: letabundus: venabulū acetabulum &c. Instabilis corripitur: vt stabilis: sic inabilis &c. Atabulus ventus Apulie. peculiaris. vide a ante p. Apulia. Barabbas nō satis docte quidā excipiunt: quia positu p ducitur: vt Nestor docet: fit eñ a bar .i. filius & abba .i. pater. vocabulū est syrū teste Hieronymo. Sedul. libro .iij. Tunc coluere Baal nunc elegere barabbam. Errauit igitur Riga in Luca. Sed solui Barabbā nō Christū poscit Hebreus Amabo non nulli scioli voluere corripi: quādo blandiendi interiectio. sed nugātur: quia siue verbum sit siue interiectio producitur solum: Catullus. Amabo mea dulcis Ipsitilla Martialis lib. viij. dic verum mihi Marce dic amabo. Sidonius ad Felicem. Dic dic quod peto magne dic amabo. Dolabra puto naturaliter pduci propter diminutiuū dolabella: quod in viri nomen abijt: licet cū o in secunda Dolobella vulgo dicatur. Certe secunda pducitur: ergo vel hic vel in añ b excipiendū nomen fuit qđ ante me nemo fecit quod sciam Iuuena. sat. viij. Inde dolabella est atq₃ hinc Antonius: inde sacrilegus verres. Addit Aldus Manutius vir facile doctissimus Candelabrum & volutabrum: quia e longis sunt. Sic etiam velabrum & ventilabrum

atabulus. * Horati Ostentare mihi quos torret atabulus & qđ barabbas. Amabo.

A ante c.

¶ A ante C corripitur: vt scylaceū. Aeacus: dirachium: tribracus amphibrachus.

¶ Exceptio.

¶ Producūtur noīa in aculus a. um. tam adiectiua q̄ substātiua: vt vernaculus nouacula habitaculū est in aceus a. um. vt herbaceus: vinacea orū. & in acius gallinacius & deducta e barbaris: vt dordracū: cameracū: garlac⁹ &c. q̄ accentu noscuntur ¶ Anchaces cū ch aspirato populi nomē est. Valerius Flac. lib. vi. Doctus & enchaces patulo vaga vincula gyro Spargere & extremas laqueis adducere turmas. ¶ Benachus vide larius a ante r in primis. ¶ Bonifacius viri nomen contra primitiui naturam. Sidonius ad Felicem. Quorum vnus Bonifacium secutus. ¶ Cloaca. Iuue. Pinguis torrente cloaca Cochlaca cū ch aspirato in secunda syllaba veluti cochlea: vnde dicitur est namq₃ lapill⁹ ex flumine rotundus ad cochlearum similitudinē. Producitur teste Nestore: fatetur tamen se nondum exemplū metricum inuenisse nec ipse inueni. Nihilominus Nestori astipulor. ¶ Eumachus viri proprium .ij. sylua. Papi. Filumacius & a. vide i ante l. ¶ Iracundus. Horat. Impiger iracundus inexorabilis acer. Si quid aliud sit in acundus producatur. Iacis in Ouidio Iacob. in Prudentio. ¶ Laudace ces. pprīū mulieris in priapeis. Limaca nomen prime. a limax. ¶ Meracus. Persius. Anticyras melior sorbere meracas. Hinc meracior meracissimus .i. merus oēs pducunt. Calepinus putans etiam corripi: citat versiculum. Cōstitui meracas edidiciq₃ notas. quem male credit esse Vergilij vt Badi⁹ notat & id quidem minime iniuria: q₃ opuscula pleraq₃ Vergilij esse dicūtur nec sunt. Ceterū dictum versum inueni in priapeis que Badius non censet Vergiliana. vbi Priapi verba sūt. sed rudis hic dominū toties audire legētem Cōstitui meracas edidiciq₃ notas. Quisquis priapea cōposuit licet impudicus tamē doctissimus fuit omnino imitandus sed Priapea temporū incuria plerūq₃ mēdosa sunt & hic mendum esse suspicor licet non statim liqueat quo pacto resistendum sit: sic in eodem opere que dam senior hectoris parente: pro annosior. phale. est. vt postea. Unde tenedos equo risq₃ regi & in Catalecto. Si laudē aspirem humilis. sed adire sirenas . ergo meracus solum producito. Idem Calepinus dicit verbum Hippaco as. mediam producere quod teste Festo significat celeriter ducere. ¶ Mustaceus vel um. libi genus ad cōsiliādum stomachum a musto vel a mustace

anchaces. Benach⁹. * Vergili. Fluctib⁹ & fremitu assurgens benace marino. bonifaci⁹. Cloaca. cochlaca. Eumach⁹. Filumaci⁹. Iracūdus Laudaces Meracus. Hippaco. Mustace.

lauro (vt quidā volūt) nomen deductū est. Juue. sat. vj. Causa nec est quare cenam τ mustacea pdas. Papin. j. syl. masculinum producit. Cato de re Rustica. Mustace-

Numaci⁹. os sic facito. ❡ Numacius. vide u ante m.

Opacus. ❡ Opacus vnde verbum opacare. Uerg. Frigus captabis opacum.

Otacil.us. ❡ Otacilius viri nomen. Marti. lib. x. Torquatus nitidas vario de marmore thermas Extruxit cucumam fecit otacilius.

Pastinaca ❡ Pastinacha herba pix τ piscis trigon ac turtur. Macer. Et pastinace virtus in semine tantum nondum inueni apud alium.

Pistacium ❡ Pistaciū ex nucū genere τ arbor. Palladius. Quin τ amigdaleos subeunt pista-
Petacius. cia ramos. Pittaciū gemino tt corripitur teste Nestore. at Petacius pducitur. Rufus in aratore: si carpit semesa petatius anser.

Portulaca ❡ Portulacha herba. Macer andrachnes grece que portulaca latine dicitur: apud alium non legi.

Pediacia. ❡ Pediacia viri pprium Horatius sat. viij. Julius τ fragilis pediacia furcꝫ voranus. nonnulli per t scribunt pediatia.

Pheacia. ❡ Pheacia regio populi pheaces sunt τ pheaci τ pheaciū semper producitur. nam apud Propertiū pheacas optimi libri habent vbi mēdose pheacias legitur. Phanaces dei nomen in Auso.

Sarracuꝫ. Sarra cum gemino rr. vehiculi genus sine aspiratione: quia teste Placentino phenetiū est non grecuꝫ. Juuena. sat. v. Frigida circū agunt pigri sarraca Boote. Sarraca duarū vrbium nomen est quarū vna est in Media: altera in Arabia. Selachis piscis in opiano. Salacia dea in Pylade.

Sampsacum. ❡ Sampsacum herba quedam teste Goudano cum Bebelio qui dicit Heraclitus a grecis corripit: ergo nos corripere possumus si opus fuerit: quia nulla authoritas obstabat quum positu non natura producatur.

Syracuse. ❡ Syracuse arū. vrbs Sicilie cū y greco variat: sed pductio est frequentior. Sil. lib. xiiij. Ipsa Syracuse patulos vrbs inclyta muros. Ausonius de syracusis τ Catina Quis catinā sileat aut quadruplices syracusas. Silli. lib. xiiij. Inde syracusias castris circundedit arces. Uergi. in buc. Prima syracusio dignata est ludere versu. hic tertia ɔtra primitiui naturā corripit: q2 grece scribit p ου diphthōgō Sed (vt bñ dicit Ferettus) qñ corripitur merito scribitur per o syracosius vt diximꝰ de pulypus et polypus culeus τ coleus vrion τ orion. Id diligentissime consyderandū esset docet Ferettus q2 ου diphthōgus semper vertitur in u lōgū: τ correptionis gratia aliquando in omicron. Ergo (vt cuꝫ Feretto sentio) per u scribimus producendo syracusius vrion: per o tantum vbi corripimus syracusius orion.

Ualaci. ❡ Ualaci populi apud Baptistam in exortatione contra infideles.

A ante d. Carneades. Ante D corripit: vt Carneades philosophi nomen. Felix lib. iiij. Carneadesꝗ parē vim gerat helleboro. Academia opinor corripi solū: vide a ante c. vt Troiades cōtra quosdā q̄ putauerūt variari. Uer. At pcul in sola secrete Troiades acta. Persius. Ne mihi pulydamas aut troiades Labeoneꝫ Pretulerint. hinc putant Troia-

Troiades des produci: q2 per treis syllabas legunt quum per dieresim sit tetrasyllabum: vt Troia aliquando trissyllabum veluti alibi monstrauimus.

❡ In idus ex barbaris propria producuntur.

❡ Exceptio.

Ageladas. Abadir. Cicada. Jader. Jadra. ❡ Ageladas ae: egregij scultoris nomen Colu. lib. xf. Nec polycletea vel phragmoni aut ageladę arte laboret abadir positu extendit est lapis quē saturnus glutisse dicitur. ❡ Cicada. Mart. in primo: sed quandam volo nocte nigrioreꝫ. Formica pice graculo ciada. phal. sunt.

❡ Jader vnico d fluuiꝰ in Hadriaticū mare fluens: vnde oppidū nō pcul ab eo est iadra appellatū: qđ pducit tm. Luca. lib. iiij. Et tepidū in molles zephyros excur-

A ante F. rit Jader. ❡ A ante F. si inueniatur in simplicibus corripietur vt multi dicunt. Uenafrum tamen τ Uenafranum tantum producta legi τ Carafa in Bapti.

A ante g. Quadraginta. A Ante g producitur: vt Uirago quadraginta τ similia: vide a in vltimus. ideo male quidā corripuit quadraginta. vide in u ante c. Ducenti. Bethphage teste Bergomate repagulū. contagio ambages que cōposita sunt: vt coagulum. Tibul. lib. ij. Et miscere nouo docuisse coagula lacte.

¶ Exceptio.

¶ Composita presertim greca libentius in medijs docemus ꝙ̄ in primis q̄ horum compositio plerosq̄ lateat. Composita igit̄ ab agoge.i.ductio corripiunt̄ ɔtra plures mataratius recte sensit: sȝ sine testimonio rem egit. Tollā igit̄ ego primus: vt multos alios ⁊ hunc scrupulū. Itaq̄ asseuero hec corripienda esse isagoge pagoge synagoga pedagogus ⁊c. in isagoge puto primā ꝓduci q: grece est ει diphthong⁹. Mar. lib.xij. Crinite. Line pedagoge turbe. phal.est. vbi peda est trocheus. sic synagoga apud Seduliū recte corripit̄. Anagoge venit ab ago verbo greco: ab codē Apage: ergo hoc quoq̄ corripitur. Corripiuntur quoq̄ noia secunde. vt Lucanus/ Vertagus/ pamphag⁹: ⁊ quicq̄d est a phagin.i. comesse. Onager meleager tanager'que si quando videantur produci menda est pro Onagrus meleagrus ⁊c. nam ⁊ sic quoq̄ dicitur. Suffragū a suffragor ꝓducitur. Petronius. Arbiter ad sonitū strepitūq̄ lucri suffragia vendunt. Sic verba suffragor refragor: ideo non probo v̄siculū. Suffragor et refragor patrocinor auxilior q̄. Ouid. in priapeis. Copia ius perdit tu suffragare rogatus: sic nomen suffrago inis. ꝓducit̄: vt contagiū. Verg. Nec mala vicini pecoris contagia ledent: ⁊ apud Suet. Coragus: ⁊ Vergiliū oleaginus. Comagerus apō Iuue. Corripiunt̄ sine dubio naufragus naufragium. in quinto Manlij necessitate metri dr̄. Incubuit pontus timuit naufragia tellus. Corripiunt̄ oia ab Agora.i. forū vt Pythagoras anaxagoras hermagoras ⁊c. que sunt virorū propria ab eodem est (vt opinor) Mandragora herbe nomen. Colu.lib.xi. Quāuis semihois vesano gramine feta Mandragore pariat flores mœstāq̄ cicutā. Mar.lib.vj. Iuuentus mane est mortuus Andragoras ⁊c. Corripiunt̄ quoq̄ ab agria.i. dolor ⁊ atrocitas. vt chiragrapodagra. Mar.lib.ix. Tortorē metuis: podagra chiragraq̄ secatur. Caius: et mallet v̄bera mille pati. Acragas mons ⁊ oppidū. Verg.iij.ene. Arduus inde acragas oñdit maxima longe menia. hunc libentius sequar ꝙ̄ Priscianū: qui in pluscu lis puritatē Romanā minus custodiuit: vt quū dixit in perihegesi (si tñ Priscia. author est) Hic salis acragas miracula possidet vnus. genitiuus est acragantis. Abdenago teste Sulpitio. Allage.i. mutatio. hinc Hipallage ⁊c.

¶ Astyages viri nomen. Sido. in.j. panegyrico. Astyages cyro n pellēdus forte ne poti. Ouid.v.meta. Quem ratus astyages etiam nunc viuere longo. Ense ferit. scribitur cum y greco. Arpiages viri propriū in ibin.

¶ Attagen attagena patent in a ante t.

¶ Cartilago teste Calepino ⁊ Bebelio: ⁊ est circa aureis cōcauitas. Lalage lalages nymphe ⁊ mulieris nomen. Marti.lib.ij. Desine iam lalage tristes ornare capillos. Messagete vide e ante t. Pantagia fluuij nomen: vide patagia in a ante t. Paphagones paphagonia vide a ante p. Thyrsagetes ac.ppl's Scythie cum th aspirato et y greco. Fuit aūt is ppl's orgijs Bacchi deditus. vnde nomen habet a thyrsis ducendis siue agendis: quod satis reprobat eos qui a page pedagogus ⁊ similia putarunt ꝓduci. Valerius Flac.lib.vj. Non ego sanguineis gestantē tympana bellis. Thyrsagetem cinctumq̄ vagis post terga silebo Pellibus ⁊ nexas viridantē floribus hastas. Birrhaginus viri propriū producitur a Philelpho in.xviij.

Agoge. Pedagogus ⁊c. Apage. Suffragiū Suffragor Contagiū. comagen⁹. *Persius saty.j. hen moueat q̄p pe ⁊cantet si naufrag⁹ assem naufragium. Agora. Pytagoras ⁊c. *Lr̄a pytagore discrimine secta bicorni mādragora. Agria. Ciragra. Podagra Acragas abdenago. Astyages. Cartilago. Lalage. massagete. Pantagia. Paphagones. Thyrsagetes.

Ante l corripitur: vt coralium: licet productionis gratia: ⁊ noue quidem Claudianus ll geminauit. Merdaleus in priapeis. Italus Tantalus: vnde Italis Tantalis. Italia licet semel a Manilio producatur.

A ante l. Tantalus Tantalus a labris sitiens fugiētia captat.

¶ Exceptio.

¶ Produc deriuatiua in alis ⁊ ale: vt animalis. Manilius lib.ij. Omnia perpolitās corpusq̄ animale figure: sic aqualis. vnde aqualiculus. Persius. Pinguis aqualiculus ⁊c. Grammaticus a.um. melius dicit̄ ꝙ̄ grammaticalis. Sidonius tamen inquit in laudibus Narbonis. Quicquid rhetorice institutionis. Quicq̄d grāmaticalis aut palestre. Phal.est. Vitalis producitur: sic vitalianus (vt opinor) licet corripiat Philelphus in secunda septime.

¶ Abesalom dictio tetrasyllaba nō absalon: interroga Caldeos ⁊ grecos ⁊ Hebreos cum e scilicet ante s ⁊ in nō n in fine: penultima producta dicit hoc contra Sulpitium Nestor. non recte dicit Philelphus in tertia secūde. Penas absalon horrēdas dederat: darijq̄ vocarunt. Idcirco satrapas peccat item in darius: vt alibi oñ

Abesalom

Ascalon. Canalis. *Verg in ethna q̃d si diuersos emittit terra canales Caramal⁹ Cephalenia. Focie. Magalia Mapalia. Messala Omphale. pharsalos Sandaliũ

sum est. Aretalogus: vide e ante t.

¶ Ascalon teste Sulpitio: hĩc ascaloniũ: licet aliter videatur sentire Calepi. Atalanta Ouidius variat: pductio est perrara. Canalis vide a ante n. Caramalus viri ꝓprium apud Sido. in laudib⁹ Narbonis. Cephalenia insula Jonij maris: hinc Cephalenus a. um. Sil. xv. Saxa Cephalenũ ꝛ scopulosis neriton aruis. Focale: vide o ante c. Genealogus in Pruden. Jalysij cũ y greco in tertia syllaba ppli ab Jalyso rhodi vrbe. aliqui tñ scribunt per e in secũda syllaba vt notat Tortellius. Ouid. vij. meta. phoebeãq; Rhodon et Jalysios telchinas. Ntũs oppidi est Jalysus. Magalia: vide a ãte g. Mapalia vide a ante p. Messala viri ꝓpriũ: vnde messalin⁹ et messalina possessiua ꝛ hoim ꝓpria. Persius. Messala lippa ꝓpago. Omphale herculis amica. vide i ante g: gyges. Omphalos appellatiuũ: corripit ab Aulo. Pharsalos oppidi nomen: pharsalus viri nomẽ qui oppido nomẽ dedit: hinc pharsalus a. um. et pharsalia i. thessalia: oia producunt preter pharsalia quod variatur: sed rectius producitur. Luca. lib. vj. Emathis equorei regnũ pharsalos achillis. Jbidem. Extre e medijs potuit pharsalia campis. sic idem semper. Ouid. xv. met. obsesse menia pacem. Victa petent mutine pharsalia sentiet illum. Catul. Pharsaliam coeunt et pharsala tecta frequentant. Alij habent sine cõiunctione pharsalia tecta frequentant. hunc imitatus Petrarcha. in. ij. aphrice dicit. hec ꝛ pharsalicas mortes ephyreiaq; arma. Et alcimus. mantua da veniã fato sacrata perenni. Sic fas pharsaliã post simoenta legi. Sandaliũ. i. solea: ꝛ sandaliotis insula sic ob formã dicta. Verg. siue (vt Domitio placet) Lactantius in obitu mecenatis argentata tuos etiã sandalia talos. Vinxerunt certe: nec puto Bacche negas.

Sardanapalus. Stymphalus.

¶ Sardanapalus vltimus assyrioꝝ rex. vide i ante u scaphiũ. Sodalis vndecũq; fiat. Styphalus cum y greco lacus archadie. in cuius ripis erat. Stymphalũ oppidum. hinc stymphalus a. um. ꝛ stymphalis idis. Mar. lib. ix. Aeripedem syluis cerui um Stymphalidas vndis Abstulit. Oui. ij. fast. Testis erit: choloe. testes stymphalides. vnde Verg. aut Auso potius de laboribus herculis. Deijcit horrisono quinto Stymphalides arcu. sic ceteri. ideo mendose legitur Stymphalides pepulit volucres discrimine quinto: legendũ est pfecto. Stymphali pepulit volucres discrimine quinto. quod ante me neminẽ aiaduertisse vehementer miror. presertim quum pleraq; in Vergilij opusculis librariorum vitio sint mendosa.

A ante m. Salamis Examen. *Persius saty. j. Eleuet accedas examẽ ve improbum in illa

A Ante m corripitur: vt salamis. Verg. viij. enei. Laomedontiaden Priamidum salamina petentem: sic ceteri. Bebelius dicit in perihegesi contra omnium consuetudinẽ produci in hoc versu. Fertilis egine tellus ꝛ opima salamis. id nõ imitabimur. veruntamen diligenter quesiui hunc versuz quem in perihegesi inuenire nequiui. Notentur vbiq; e barbaris syllabe extensione deducta: quia vt in prefatione testati sumus fere producũtur veluti Roboam roboamus aminadab aminadabus. Job Jobus. Esren esromus. Phicol phicolus. Abesalom abesalomus. Henric henricus.

¶ Exceptio.

Calceamẽ

¶ Produc nota in amen ꝛ amentum: examen vnde examino. firmamen: calcamen: calceamentũ. in quo pluribus hallucinatur Arator dicens lib. ij. Tangere nõ sum calceamenta pedum dignus: neq; soluere summã. Que ligat excelsas humilis corrigia plantas. hic teste Nestore ꝓducitur male sc̃ꝫ in corrigia q̃ dr a corrigo is.

cõtamino.

¶ Contamino as. ꝛ intamino quia composita sunt ab antiquo verbo tamino: ꝛ hoc a tama. vide Calepinum. Martialis lib. j. epigrã. Sic interposito vilis contaminat vnco. Alama in Baptista.

Dictamũ. *Vergili. Dictamũ genitrix dicta carpit ab ida.

¶ Dictamus vel dictamon vtrũq; dr: teste Nestore. vide e ante t. Creta est herba: et crete oppidum. Philamon proprium viri in. xj. meta. dicit quoq; per e philemon sed alterius nomen. Thymiama: teste Sulpitio cum y greco: vt thymum: vnde fit odor est suauissimus thymi naturam referens. hinc thymateria sunt acerre: quis thymiama incendebatur in sacrificijs.

A ante n. Balanus.

A ante n corripitur: vt galbanũ: lachanum. ꝛ cõtra Alexandrũ Balanus. Horatius lib. iij. car. ode. xxix. Pressa tuis Balanus capillis versus almanius dactylicus tetrameter: genus est nucis: vel glandis: ꝛ ab Horatio pro vnguento. myrobalano capitur. Acron dicit esse herbam vnguentariam Balanus quoq;

agladis similitudine dicit id genus alui subducende: quod clysteris loco subditur Balanus item vrbs est Epiri. Myrobolanu dicitur quasi vnguētaria nux vel glās nam balanus glans est: myrō vnguētū. Arbor est fructū glandi similē ferens. Corripit oēs syllabas: ideo carminib⁹ Homeri Vergiliiq; minime conuenit qd pulchre significauit. Mart. in apopho. dicens. Quod nec Vergi. nec carmine dixit Homerus Hoc ex vngento constat & ex balano. i. mirobalanū. Inepta sane videtur mihi Calderini declaratio dicentis id Vergiliū nō dixisse. quia balanos grecū est. Vergi. aut latine scripsit. nec Homerū: qz vnguētum nō dixit. nā grece scripsit. Insulsa est hec enarratio: sed dē: vt ego q hec pmus aiaduerti (quātum sciā) sic declaro. hoc nomen mirobalanū: qd ppter tot breues nec Verg. nec Home. dixit: cōstat ex vnguento id ē componit ex dictione que vnguentū significat: vt ex hac dictione greca myron et ex balano. dicitur myrobalanū. Neq; em significat. Marti. nomen aliqd ex greco latinoq; confectū miror id Merulā nō aiaduertisse: q tā auide Domitiū sugillare solet

Myrobalanum.

Exceptio.

¶ Produc deriuata in anus in anius aeneus & anis: vt phasianus extrane⁹ immanis inanis: & habētia vocalē ante a: vt mathiana. Vitelliani. Mar. lib. iii. Et impiorum phasiani colchorū. Scazō est. In priapeis aūt sineresis est vbi dr. Nec tn extraneum facias peius oē Priape Horti sit facias ianua clausa tui. Produc etiā quarū cunq; rerū ppria vt bolanus nicator roman⁹ numanuz laletania meuania garganus mons & Scipionis equ⁹. Lecania mulieris nomē. vt Theano. Corripitur sagana Cyane & cyanee liquent ex vocali ante vocalē. Tollūtur ab hac exceptione. q corripiūtur hec forsan plura sed difficulter tot nobis addideris qd nos Sulpitio Nestoriq; Aristophanes: epiphanes: metrophanes: & diophanes: & similia cōtra Calepinū: nisi liber mendosus sit: vide a ante n in primis.

Deriuatiua. Extraneū. Propria.

¶ Astianax & siqd eiusdē sit originis. Arane ananias apud Aratorē. Ascani⁹. Apidanus aban a Damasci fluui⁹: teste Calepino Bethania apud Seduliū. Capane⁹ Catane Concani. Ceranus viri pprium Caranus viri proprium in Ausonio. Drepanum promontorium siue oppidū Sicilie a curuo situ instar falsis. drepanos em falx dr. Ouidi⁹. in faltis. Quiq; locus curue noia falsis habet Dardan⁹ dardania. Dilsmanus apud Ouidiū in ibin. viri ppriū. Ecbatana siue egbatana pl'is nūeri vrbs medie: & regio corripit teste Calepi. Eridanus. Emanuel in Prudētio variat Corripitur etiam Eugane⁹ ppl'i nomen. Hypanis fluui⁹. vide a ante l. alyx. sil'r est viri nomē. vide e ante p. ephit⁹. Illiban⁹ apud Ausoniū. Liban⁹. vide i an b simile est vbi viri ppriū est. Marcomanes ppl's apud Claudianū in laudibus Stiliconis Māganus viri nomen in octaua sexte philelphi: Ocean⁹ pelicanus auis: teste Sulpitio multi iñ censent pducendū peccāt q gemino ll pellican⁹ scribunt. Pausanias apud Philel. in. vi. quinte Peutanci ppl'i apd Priscianū in perihegesi. Pytane. Pytanus ppriū viri in Ausonio. Rhodanus / Stephan⁹. Martial. lib. xi. Scis qua sint stephani balnea iuncta mihi. Sequana: vide e ante q. Sardanapalus. vide a añ l. Susana oppidi nomen. Sil. lib. iii. At non sarmaticos attollens susana muros. Sicania at licanus variat: vide hec in i ante c. Tabrobane vel a Tessiman⁹. Vranius sic vranie: vt vranos. i. celū. ¶ Aranea vel arane⁹. Ouid. Antiquas exercet aranea telas. Sathanas quia fit a Sathan (vt alibi diximus) producitur.

✱ Sequana. Luca. Optima oēs flexis in giruz sequana frenis.

Araneus

¶ A ante p corripitur: vt catapulta. Sidoni⁹ in Burgo. non q stridentes torquet catapulta molares.

A ante p.

¶ Exceptio.

¶ Anapus vel is. fluui⁹ Sicilie. vide i ante a. acyane Boaphon in Bapt. Cynapes cū y greco fluuii nomē. vide halis a añ l. caiphas sm quosdā nā ipse nūq notaui. ¶ Iapis idis medici nomē (vt Seruius ait) ab iape. i. cur. re. Vergilius. xii. eneidos Iamq; aderat phoebo ante alios dilectus iapis. scribitur cuz i latino vtrobiq; fuit item vir aetolus vnde iapidia apud Venetiā ea pars vbi Timau⁹ fluuius est. nūc forū iuliū dr. Verg. georgico. iii. Castella in tumulis & iapidis arua timaui. Iapetides lirycem. v. met. Tu quoq; iapetide nō hos adhibendis ad vsus. at iapetus corripitur vt alibi patet. Iapyx cum y greco in tertia syllaba filius Dedali. vnde iapygia calabria dicta est. Ouid. xv. met. Preterit & sybarim salentinūq; methium thurinosq; sinus temesenq; & iapygis arua. Ibidem. Linquit Iapygiam &c. Est quoq;

Anapus. Cynapes. Caiphas Iapis. Iapetides Iapyx.

aliorū virorū nomē. vide helops e añ l. ¶ Japix igis. cū i nostro in tertia syllaba ve tus ex Apulia pficiscēs: q̄ Ciricus dr. Luca. lib. vj. Excipit auersos zephyros ⁊ iapiga pindus. ¶ Isapis fluuij nomē: teste Calepino: cui astipulatur Bebelius.

Japix.

¶ Mesapus vir: vnde Apulia dicta est mesapia. Verg. ene. vij. At mesapus equum Domitor Neptunia proles.

Isapis. Mesapus. Neapolis.

¶ Neapolis oppidi nomē: quasi noua vrbs: nā neos nouus est: polis vrbs Vergili. in etna. Nūc extincta sup tectisq̄ Neapolim inter. Marti. lib. v. Et quas docta neapolis creauit. phal. ē. Stati. iiij. syl. Nec solū festas secreta Neapolis aras Ambiat. sic ceteri. Ergo nō recte dicit Petrarcha in. ij. epi ad Luchinum. Ne apolis fure me dium: femur occupat altū Janua. vbi etiā ianua dici video doctissimis placere genua prima breui: ⁊ Genuensis dici non ianua nec ianuensis.

Priapus.

¶ Priapus oim deorum quos miseranda gentilitas coluit fœdissimus. vide sinus i ante n Prosapia. Prudentius semper producit.

Serapis.

¶ Serapis is vel idis. fuit Osiris cognomen: qui primo apis: postea serapis quasi soro sapis dictus est. i. apidis sepulchrū: nā soros dr cumul⁹ arca vel aceru⁹ in quo mortuus ponit̄. iam sargophagū oēs vocāt: q̄ ibi osirim colere ceperūt anteq̄ tēplū eius extructū esset. Mart. lib. ix. Heu q̄ lingua silet: nō illā mille cataste vincebant nec q̄ tuba Serapin amat. sic ceteri preter Martianū capellā felicē: q̄ legendus quidem totus est imitādus nō totus: q2 male dixit Achilles ⁊ silia vltimā corripere: ⁊ quedā cōtra veterū authoritatē aut produxit l aut corripuit: vt liquet hoc op⁹ nr̄m plegēti. Marti. itaq̄ solus ausus est serapis corripere: dicēs in. ij. lib. Te seraphim. Nilus memphis veneratur Osirim. Caue imiteris.

Serapion. Sinapi.

¶ Serapion silr̄ pducit̄: vt serapis: qd̄ quidā etiā aspiratū seraphis dicūt Sinapi vel sinapis vel sinapeis. Colu. li. xj. Secq̄ lacessanti fletum factura sinapis.

A anter q.

Ante Q corripitur: vt tanaquil ilis. mulieris nomē. Juuenalis. Ante tamen de te Tanaquil tua quando sororem. ablatiui: ⁊ hinc aduerbia producuntur vt vtraq̄ ⁊c.

A ante. r.

Ante R corripitur. vt Catharina apud Baptistā frequens. Philelphus in tertia none pduxit sypharium. Lazarus demochares timochares. Tenarus ⁊c. Nota e longis cōposita: vt apparent rarinātes in gurgite vasto. ideo male aut mēdose in. vj. Aphrice dicit Nullis oculis sol clarior. vnquā apparuit: p illuxit: vel aliquo simili.

¶ Exceptio.

denarius.

¶ Produc deriuatiua in aris. ⁊ are. vt molaris cochleare altaria pugillaria ⁊c. atq̄ in arius a. um. vt aquarius stlataria panariū binari⁹ denari⁹ phalarica helciarius causari⁹ ⁊ silia deriuatiua. sic Ducarius viri ppriū a dux: vt opinor. Martial. Hāc volo quā redimit totam denarius alter. Jdē synereſim qualis est in vestigijs apud Seduliū fecit lib. ix. Denarijs tñ hanc non emo basse trib⁹. sic sagitarij ⁊ aquarij in Manilio ⁊ auieno: vt erarij in priapeis. Nefarius vndecunq̄ fiat prima breui scdam pducit. Jn propertio mendose legitur nefarijs p se flāmis. Aenaria variatur

Nefarius. Aenaria.

¶ Amaracus: vnde amaracinus a. um. herba que vulgo maiorana dicit̄: ⁊ puer. Cynare in eam versus. Col. li. xj. sic vbi odoratas pretexit amaracus vmbras. ¶ Amarus amareo amaresco amaricare amaror ris. Verg ij. geor. Tristia tentantum sensu torquebit amaror. ¶ Auarus auaritia. Hora. Semp auarus eget. Auaric⁹ propriū viri vbi u cōsonans est: nisi putes dicendū araricus aut auaricus. Silli. li. v. Tergadabat leuib⁹ diffisus auaricus armis. Angario christianoꝝ quidā ptraxere Aaron in Prudentio ¶ Balcares insule Hyspanie a Balco Herculis comite: aut vt q̄dā volūt a ballo. i. iacio extrito altero l correptionis gratia. nam funde peritissimi sunt harū incole: hinc adiectiuū balcaris baleare: balearicus a. um. Luca lib. iij. Lygdamus excusse balearis tortor habene.

Amarac⁹. Amarus. ✳ Vergi. Hostis amare quid increpitas mortemq̄ minaris. Auarus. Auaricus. Baleares.

¶ Caphareus per eu diphthongon euboeae mons altissimus versus Helespontū apud quem plurima Grecorū classis afflicta est pter Palamedis necem: vnde ⁊ caphareum mare dictum. Statius. ix. thebai. Qui sepe caphareos arcem gtūs est.

caphare⁹.

¶ Caluaria vtcunq̄ capias.

Hilarius.

¶ Hilarius viri propriū. licet videatur esse ab hilaris pducitur a Sidonio Apollinari in eucharistico Eucherij venientis iter redeūtis Hilari, Jdem corripitur virū

ꝓpriũ hilarion atq; machari⁹. Lõgarenus. Horati. sat.ij. Lõgaren⁹ foret intus: viri ꝓpriũ est. Larua dissyllabũ est vt sylua. hinc larualis trissyllabũ: qđ priapeorũ au thor tetrasyllabũ fecit ꝑ mutationẽ u cõsonãtis in vocalẽ: qđ interdũ fieri ostendi mus in sylua voluo: primã tñ ꝓduxit: cũ naturaliter videat esse breuis: q2 fit a lar laris. Ait aũt. Ad me nocte solet venire ⁊ affert pallorẽ maciẽq; laruale hẽdecasyl labi sunt. ¶ Margarita rectius corripiendũ putant. Prudent. in Psycomachia. Qđ mille talentis margaritarum ingens opibusq; ⁊ viribus arce. Arator tamen ait. ij. lib. In margaritas vertant contagia porci. Neuter autem recte: habet em̃ breuem inter longas. sic recte dixit Erasmus. placet pudore margarita lacteo. versus est iambicus trimeter. megarus fluuij nomen. vide o ante l. Colis.

¶ Pinarius viri proprium. viij. enei. Palara auis in car. de philomela.

¶ Tiara vel tiaras ac. hoc masculinũ: illud femininũ. Iuue. sat. vj. Phrygia vestit bucca tiara. Vergil. vij. eneiđ. Sceptrũq; sacerq; tiaras. Erat autẽ pileus phrygius

¶ Zodoara iungitur a Sulpitio: quia Macer producit.

Lõgaren⁹ Larualis margarita megarus Pinarius. tiara zodoara.

A ante s. Gymnasia

A Ante s corripitur: vt Iasius Damasus. Sulpitius plures q; dicũt hic ꝓpria communia esse: qđ mihi nõ placet: q2 correpta a poetis vo lo tantũ corripi: vt Iasion. Producta tñ produci: vt Iason ⁊c. Nã falsa est regula: Propria ponuntur ad placitum: vt plene docui in prefatione totius operis. Gymna sium. Martia. lib. iij. Gymnasium: therme stadiũ est hac parte recede. Errat in hoc Riga in Genesi dicẽs. mithologi cedant: ⁊ apud gymnasia vatũ. Hec habeant pri mum precipuũq; locũ Gelasinus corripit. Martia lib. vij. Nec grata est facies cui gelasinus abest. i. risus ⁊ cõtracta ex risu nõ iniucunda regula. hinc dentes anterio res quos ridendo ostendimus: gelasini apellantur a gelao. i. rideo: ⁊ gelos otis. i. ri sus. Sunt quoq; gelasini qui gesticulatione facetosa corporisq; rotatu ridiculo seu venustulis et subinde obscenis vbis ꝓlectant. hinc gelasinus ille Plautinus risio nib⁹ ⁊ salsis dicterijs ⁊ morologijs ppl'm oblectat: ⁊ dũ facit vt nemo a risu tẽperet irridetur. sitq; eius risus derisus. vnde est Plautinũ illud. Caue ex gelasino fiat ca tagelasinus. i. deridiculus. Gelasini a Sidonio dicũtur Gelasiani ꝯtracta scđa syl laba nõ recte: vt opinor: q2 in grecis sepe errauit. nã eadẽ est vtriq; origo. Dicit au tem Sido. in laudibus Narbonis. Mimos schoenobatas gelasianos. phallcuti. est.

Galesinus Gelasian⁹.

¶ Exceptio.

¶ Agaso. Persius. Nõ tressis agaso Amasis Aegyptiorũ rex. Luca. lib. ix. Nõ mihi pyramidum tumulis euulsus amasis. Albumasar vt quidam ne[illegible]erunt produci tur. Amasius amasia docti quidam dicunt produci.

¶ Collocasia ae apud Pliniũ. Verg. vero ⁊ plures per multitudinis numerũ. Col locasia dixere. vt in buco. Mixtaq; ridenti collocasia fundet acantho.

¶ Caprasius viri nomen. Appoll. in eucha. Miserit in celum montes que sancta ca prasi vita senis pro caprasij. Gymnasie insule in perihegesi.

¶ Iason elonis filius. Ouiđ. vij. meta. pellemorã: tibi se semper debebit Iason.

¶ Naason viri nomen Baptista. Esromusq; aram genuit: salomona naason.

¶ Omason Hora. in epist. xvj. Patinas cenabat omasi. Orbasius viri nomen apud Macrum. Occasio: qua fit ad occasum.

¶ Parnasus teste Sulpitio ⁊ Nebrissen. Sed Materacius dicit gemino ss parnas sus scribi hinc muse parnassideas dicunt. Ouiđ. j. metamor. Nomine parnasus ⁊c.

¶ Pascasius apud Baptistam in agone lucie.

¶ Viridasius Sidicinorũ dux: vide i ante d Sidicini. Eleazar positu ꝓducitur.

Agaso. Amasis. Colocasia. Caprasius Iason. ✳ Multaq; perpessi claro sub Iasone tãdem. Naason. Omason. Orbasius. Parnasus Pascasius. Viridasi⁹.

A ante t.

A Ante T corripitur: vt barathrũ ciathus calathus pra gmatic⁹ affatim teste Gellio. Nabatheus. Oui. j. meta. Eurus ad auro rã nabatheaq; regna recessit. Apollinaris ꝯtra veterũ authoritatẽ hoc vt pleraq; alia ꝓduxit: in qua re hunc non imitabimur: vt notat doctissi mus vir Ioãnes Baptista Pius Bononiensis. Ait aũt Apollinaris In ij. panegyrico. Texta nabatheũ ꝓ remo sulcat hydaspen. Notẽtur e longis deriua ta vt aratrũ optimates larinates. Notentur geminata haliattes viriattus ⁊c.

nabathe⁹. Pragmaticus. Aratrum.

¶ Exceptio.

¶ Producantur deriuata in atus a. um. in atius a. um. in aticus a. um. in ator ⁊c. ⁊ deriuatiua aduerbia in atim. vt tunicatus: palatiũ: sic palatinus viaticum aleator

paludatus senat⁹ senator vicatim bonatim. sic oppidi nomen collatia a colata pecunia: vt volunt sic Collatin⁹. ¶ Producuntur quoqꝫ in ates nola vt teutates ae.i. mercurius niphates achates ⁊c. hinc tolluntur Socrates xenocrates hyppocrates ⁊c. ex cratos.i.robur ⁊ si quid tale sit a stratos.i. exercitus: aut a bates.i. ambulans: vt schoenobates ichnobates eurybates ⁊c. Juuena. Augur schoenobates ⁊c. Ouid.iij. meta. Ichnobatesqꝫ sagax ⁊c. Idē in episto. Eurybati data sunt thaltibioqꝫ comes cū y greco. Marti. Os hois mulsuz me rogat hyppocrates. Ausoni. in monosyllabis Cincta: mari quenaz tellus creat hyppocratē. Horati. Rem tibi socratice poterunt ostendere charte. In Guaguino male dicitur Socrates produci. Macer ineptissime dixit Hypocras: vt vbi de alijs loquitur. Ipse refert hipocras educi posse secūdas. Et de ellebozo albo. Inqꝫ suis hipocras amphorismis isti⁹ herbe solus meminit. Ex his solis iudicare possumus hunc macrū indoctissimū poetice artis fuisse diu post Macrum Ouidianum quod patet ex ipsis verbis. Naz Plinij testimonio psepe vtitur vt de absynthyo, plinius attollit magnis hanc laudibus herbam: sic alibi sepe.

Hyppocrate ⁊ a cratos alia.

¶ Sane tot sunt Macri errata: vt nihil ex eo solo ausim affirmare. Subijciam aliquot Macri versus in quibus manifesto deprehenditur errasse.

Macri errata

Herbarum matrem dedit arthemisia nomen.
Arthemis grece que dicitur indeqꝫ nomen.
Et sic sub dio prius infrigidata bibatur.
Parotidas vulnusqꝫ recens hoc adiuuat vnguem.

Parotis est hulcus scdm aurē a para. ergo prima corripitur: ⁊ ωτιο' per ω mega.i. auris. ergo scda pducitur. Macer hoc semp male ponit hoc vnguētum clysterio li fundit int⁹ hoc mithridates rex pōti sepe pbauit. Rūpit vel frigit iic apostemata durā

Hac sumpta magnus Socrates fuit examinatus.
Aestiuas mire iuuat epiphoras oculorum.
Ante febris typum reddas a frigore tutum.
Si fricentur eo cum vino melleqꝫ trito.

Hec de Macro. quē vt indignū preterissez nisi illi nimiū tribuisset Nestor. id quoqꝫ de Riga dicendū est sed pgamus. Corripiuntur quoqꝫ alia quedā ppria. Martia. sum fateor semperqꝫ fui calistrate paup. sic cherestratus apud Persiū ⁊ fostratus apud Ouidiū: ideo pisistratus imperite pducitur a Petrarcha lib.ij.epist. ad Bndictum lithostratū nō dicitur sed per ω mega lithostrotū. vide o ante t. Antiphates pprius viri. vide Lamus a ante m. Pelates viri ppriū. Ouid.v.meta. Cynipheus pelates ⁊c. zalates viri pprium. vide e ante p. ephebus. Pherecrates viri ppriū opinamur corripi: vt Hippocrates. qz similiter est a cratos: ideo nec in hoc appolinarem imitabor. Necnon alcaico vel pherecratio asclepi. est. Lapathes. vide a ante p. sarmates corripitur: vt sarmata: appolinaris etiam male pduxit socraticus.

Antiphates. Pelates Zelates Pherecrates. lapathes. Sarmata.

** Marti. Uenit et epoto sarmata pastus equo*

¶ Exceptio.

¶ Aratus greci poete nomen. Germanicus in Arato. ab Joue principium magno deduxit aratus. Argathomus sine n ante t docti quidam scribunt.

¶ Bullatius viri proprium: apud Horatiuū. epi.xj. ⁊ deductum a bullatus.

¶ Croatia regio Croati populi in Mantua.

¶ Curatius a curatus viri ppriū. Mart.li.iiij. Quū tiburtinas dānet curatius aures Calatia. vide a ante l. Cerath⁹: vide e añ r. Cicatrix vt alij qdam excipio donec correptionē inuenero. hinc cicatrico vbū penultima pducta. Egates. vide a ante g.

¶ Egnatius viri nomen. Catul. Egnatius qꝫ candidos habet dentes. Erimathus fluuij nomē. Ouid.in.ij.met. Et celer ismenos cum phocaico erymatho. Uolūt sine n scribi. ¶ Elegatus piscis in Auso.

¶ Fabrateria oppidū Italie. Iuue. saty.iij. Optima fore aut fabraterie domus aut frusinone paratur. nisi dicas scdaz pduci oportebit cū tertia quartā pduci qd non satis placet verum ante me nulli nec de hoc nec de illo meminerunt.

¶ Grabatus lectica siue lectulus cū fulcro. Uerg. in moreto. Membra leuat sensim vili demissa grabato. Martia. lib.ij. Ibat tripes grabatus ⁊ bipes mensa. scazon est sic ceteri nec vsqꝫ pro gremio legi quare rideamus cātatū Grecismuz cum ineptijs eius dicentem. Pro gremio grabatuz: pro lecto dico grabatum.

¶ Hypates fluui⁹: vide i ante p. sic hypate es. vel hypata ae. oppidū: ⁊ scribuntur hec p y grecū. Horat. Oui.in.iiij. de tristib⁹. Detinuit nras nūeros⁹ Horatius aures.

¶ Leucate es. montis nomen. Claudianus de victoria Stiliconis contra Alaricus.

Aratus. Bullatius Curatius. Cerathus Cicatrix. Egates. Egnatus erimath⁹. Fabrateria. Grabatus Hypata. Horatius. Leucate.

Littora leucates.hic gtũs est.dicit̃ quoq; leucates ae.Uerg.Mox ꝛ leucate nymbosa cacumina montis.Lupatã frenũ acerrimũ.Uerg.pressis q; negabunt ỹbera dura pati:ꝛ duris parere lupatis.sed hoc deriuatiuũ est a lupus ꝛc.vt viri propriũ Lutatius a lutatus.Palatus vel palatũ.vide a ante r.naris.Pilatus.vide i ante l.

Lupatam. Lutatius. Palatus. Pilatus.

¶ Palatum palatinus.vide a ante l.Pediacia:alij per c:alij per t scribunt: vide a ante c pediacia.Pirata vide i ante r.

Pediacia.

¶ Reate is.Umbrie oppidum ex quo Uespasianus originem ducit.Sillius lib.viij. Magneq; reate dicatum Celicolum matri.phabaton viri nomen est apud Sidoñ. Sabatij populi a sabatijs paludibus.Uide a ante b Sabatia.

¶ Trebatius.vide a ante b.Tiphata.vide i ante p.sic theatus legeaticus.Theatrum amphiteatrum puto produci tm̃.Theate oppidi nomen in.vij.Sil.Uasate apud Paulinum veratrum teste Feretto producitur solum.

Trebati⁹. Tiphata.

A Ante u producitur.vt Octauius.Uerg.in Culice Lusimus octaui gracili modulante thalia.male autem Petrarcha in.viij. aphrice.Dixerat Octauius ꝛc.

A ante u.

¶ Exceptio.

¶ Bathauia regio.Unde Bathauus a.um.variatur ꝛ per th aspiratum scribitur. Luca.lib.j.Uangiones bathauiq; truces quos aere recuruo.Stridentes acuere tube.Iuue.saty.viij.Hic petit euphratem iuuenit domitiq; bathaui.Mar. Et mutat latias spuma bathaua comas.volunt a bathi.i.altum dici.

Bathauia

¶ Patauiũ vrbs Italie:Titi Liuij patria:eam Antenor condidit: nunc Padua dicitur.hinc patauinus a.um.Uergi.eneid.j.Hic tñ ille vrbem pataui sedesq; locauit: pro pataui.Licet Petrarcha potauium trissyllabum ntm̃ extulit.Carauagini corripit primam secundãq; ꝛ tertiam quartãq; producit Philelphus in sexta decime. Tetauus primam secundamq; apud Marcum variat.

Patauium. Tutauus.

¶ E vocalis ante consonãtes in medijs.

E Ante b corripitur:vt muliebris dercebij cerebrum foenebris funebris ꝛc.Nota e longis:vt ephebus.vide e ante p.

E ante b. *Mulieribus.luc⁹ e. Sine virũ soboles sine est muliebris origo.

¶ Exceptio.

¶ Alebes viri ꝓpriũ.Oui.in ibin.Quosq; putas fidos(vt larisseus alebes vulnere non fidos experiare tuo.inepte credit̃ ab alo legendũ esse alebas.ibidẽ est alebus alterius viri propriũ.Delebilis producit̃ per regulã gñalem quã ponam in i ante b.Choroebus.vide choroebus.hecatebeletes apud Sueto.

Alebes.

¶ Ae diphthongus ante b.Perrhebe es.vrbs Thessalie.hinc perrhebus a.um.mecũ est Nebrissensis. Ouid.xij.meta. Corpore nõ leso perrhebũ cena vidi.Properti.lib.iij.Aut cur perrhebi tremuere cacumina pindi.

Ae ante b. perrhebus

Oe diphthongus ante b.amoebeus in secũda syllaba cũ oe diphthongo:ꝛ cũ ae in tertia interpretatur mutuus vt vicissitudinarius:ab amoebomae.i.adinuicem respondeo ꝛ retribuo genus est carminis in quo qui canunt vtunt̃ equali numero versuũ:ꝛ ita se habet ipsa responsio:vt aut maius aut contrarium aliquid dicat:vt est apud Uerg.Uis ergo inter nos ꝛc.vide ibi Seruiũ:ꝛ post hunc Calepinum Amoebeus cytharoedus.

Oe ante b. Amoebe⁹.

¶ Coroebus viri nomen.De quo Uerg.in.ij.ene. Et lateri glomerant nostro iuuenisq; coroebus.Nestor vult scribi per c exile ꝛ cum ae diphthongo in secũda syllaba reprehendens Tortellium q̃ dixerit.per ch aspiratuꝫ scribi sine aliqua diphthongo chorebus.

Coroebe⁹

E Ante c ꝓducitur.vt imbecillus.vide in primis Uerecũdus ꝛ verbũ verecũdari. Mar.lib.viij. Disce verecũdo sanctius ore loqui.sic ceteri preter Neotericorum nonnullos carpendos non imitandos:q: decepti sunt.inter quos est angelus politianus dicens ad Innocentium pontificem maximũ.Sponte sublatis verecũdas fasces.versus est saphi.Sic qui dicit.Tristor cũ letor queror irascor verecundor.Notentur e breuibus deriuata:vt altrinsecus extrinsecus quindecim hendecasyllabum.

E ante c. Uerecũd⁹.

¶Exceptio.

Acersecomes. Berecynthus. Ezechias. pherecles. romechiū. Seneca. Senecio. Suffecius. Telecoon. Ae ante c. Chamaecyssos. Syneciuz. Oe ante c. Dioecesis. Monoece⁹. Paroecia. Paroecus.

¶Acersecomes interpretatur capillatus. ab a.i.sine ⁊ cero.i.tondeo: come.i.coma: qua sine tonsura comarum: vt inquit Mancinellus in octaua saty. Iuue. Si nemo tribunal Uendit acersecomes si nullum in coniuge crimen.

¶Berecynthos vel berecynthus mons: vnde Cybele berecynthia dr. vide atys a ante t. Ezechias etiā corripit: vide i ante a: entelechia: ⁊ illecebre apud Claudia. Pherecles.phereclus apud Ausoniū. Pherecydes i ante d ⁊c. Pherecrates. Romechiū cū ch aspirato. Oui.xv.meta. Romechiūqꝫ legit caulonaqꝫ naritiāqꝫ. Jacobus Bononiensis legit Rumentū. Seneca. Iuue.saty.viij. Quis tam perditus vt dubitet Senecā preferre Neroni: Senecio: teste Nebrissensi. Suffecius viri nomen. Catullus. Tito ⁊ Suffecio semi recocto.phal est.

¶Telecoon vide e ante l. Adijcito his Albunecar vrbis nomen in Bap.

¶Ae añ c. Chamaecyssos gen⁹ bedere a chamae cū ch aspirato ⁊ ae diphthongo: id est humus vel infimus: ⁊ cyssos cum y greco ⁊ gemino ss: id est hedera. sic Tortellus.

¶Synecia bona dea a nostris dicta. gyneces mulieres: gyneciū mulierū diuersorium hec per y grecum scribuntur. Pyrechines.

¶Oe, ante c. Dioecesis penul.lōga.i.gubernatio: administratio: dispositio siue iurisditio: a dioeco.i.guberno tutor. Sunt autē diocoeses pontificū in qua administrandi officij sui liberā hn̄t potestatē: propter qd diocesani episcopi vocant̄. hec cum Nestore Calepinus. Errant Ugutio ⁊ Catholicon: Ceteriqꝫ Barbariei milites: dicentes, diocesis a de ⁊ cesio vt sit decisio.

¶Monoechus portus ⁊ statio quedam Ligurie a monos ⁊ oechos quasi sola domus ⁊ dr portus herculis: qz teste Seruio in.vj.ene. illic Hercules solus habitabat: aut solus colebatur. Monocei. vide o ante n. Monoeceus filius Creōtis: teste Georgio Ualla. Paroecia.i.incolatus. ⁊ vulgo dicunt̄ oēs dom⁹ vni aiaꝝ pastori subiecte paroecia a para.i.iuxta ⁊ oecos domus. Sunt qui a parochus parochia censeāt recte dici. Paroecus contubernalis qui non longe a me habitat. Si quid aliud ab oecos.i.domus iungatur. vt fm aliquos gynoecium: nos opinionem Tortellij et Guarini secuti per oe scribimus.

soloecism⁹. ✱Mar. sepe soloecismū mentula nr̄a facit. E ante d.

¶Soloecismus soloecus soloecissare. Stoechon cum ch aspirato literam dicimus Antistoechon pro litera: vt sella pro sedda. dicit hoc Tortellus.

E Ante d producitur: vt Diomedes: lycomedes: aedon: sarpedon. siue onis: siue ontis genitiuus obtineat quicquid grammatici dicant: quibus credam vbi ex latino vel ex greco poeta fide digno dicti sui testimonium attulerint.

¶Exceptio.

Alcimedō. ⁊ alia i medon. Alcimede. ādromede. Cathedra. synthedra. Celedon. Democedes. Empedocles. Essedum. ✱Uer. georgaij. Belgica vl'mo li melius fe ret esseda collo.

¶Alcimedon viri ppriū: ⁊ q̄ in medon desinunt (quantū notare potui) cetera vt in amphimedon automedō daomedō eurymedon cū y greco viri ⁊ fluuij nomē. Euthymedon cum th aspirato ⁊ y greco: vt Calepinus notat viri nomen. idem dicit Tortel. Hippomedon viri nomen in.j.theb. Laomedon apud Oui. ⁊ Uerg. Oromedon: vide o ante r. Theromedon. sunt nōnulla originis eiusdē terminationis diuerse similiter correpta. Ueluti Alcimedes viri nomen. Alcimede es Jasonis mater. Ualeri. Flac.lib.j. Uox tn̄ Alcimedes plātus supereminet oēs. Uer. in buc. Et nobis idē alcimeden ⁊c. Oui.v.meta. Et libys amphymedon ⁊c. Idē.iiij.meta. Protinus Andromedē ⁊c. Idē in.j.de arte. Tiphys ⁊ automedon dicar amoris ego. Priscianus in perihegesi. Eurymedon amnis radit vicina pfundo. at viri nomen. in.vij.theba. Ouid. in.j.de ponto. Non tibi theromedon crudusqꝫ rogabitur atreus.

¶Cathedra ⁊ quicqd est ab hedra.i.sedes: vt exhedra: sinthedra. Mart. Illic aera sonant at circum pulpita nostra. Et steriles cathedras basia sola crepant.

¶Celedon viri nomen.v.meta. sed aliqui dicunt per a celadon: vt apud Papiniuz in primo sylua. alij veleda alij velada legunt.

¶Democedes medici nomen: corripitur teste Calepino.

¶Empedocles. Hora. Dum cupit empedocles ⁊c.

¶Essedon: vide bison i ante s.

¶ Ficedula variatur. Iuue. Mergere ficedulas didicit nebulone parēte. Martialis in xenijs. Ceria que patulo lucet ficedula lumbo. Quum tibi forte datur (si sapis) adde piper. auis quedam est. Meledona polypi species per e psylon.

Ficedula

¶ Iphimeda. Iphimedia.

¶ Lacedemon vrbs dicta a lacedemone iouis filio: incole lacedemonij & lacedemones dnr: vt docet Bapti. Pius in illud Sidonij in .ij. panegy. Fert indus ebur chaldeus amomū: assyrius gēmas: ser vellera thura sabeus. Athis mel phoenix palmas lacedemon oliuū. Uegetius lib. iij. Athenienses & Lacedemones ac macedonas rerū potitos prisci testātur annales. bn̄ igitur Faustus. Quū dux occubuit Lacedemone fossus ab hoste. Lebedus oppidi nomen. Hora. epistola. xj. Scis lebedus q̄ sit gabijs desertior atq; fidenis vicis. Macedō a macedone filio iouis: vel (vt alij volunt) macedonie regina: populi nomē qui etiā maceta dr & ipsa regio macedonia. Luca. lib. vj. Quū tibi sacrato macedo seruet in antro. Dicitur nāq; macedo vel macedon hinc macedonius & macedonicus a. um. cuius scd̄am ꝓpter tot breues Ouidi. ausus est producere dignus certe quē sequamur in. xij. meta. Qui clypeo gladioq; macedoniaq; sarissa. non sequor aūt Aratorē cui nec eadem authoritas: nec necessitas opitulat in .ij. lib. Uir quippe macedo in sopnis hec visus ait misere precamur. Et in eodem Fructuq; loquele vescitur esuriens macedona p̄erq; soporis dona &c.

Lacedemon.

Lebedus

Macedon

¶ Melchisedech: vide crementa. Menedemus teste Donato.

¶ Peucedanum herbe nomen Luca. lib. ix. Peucedanumq; sonans flammis &c.

¶ Remediū. Lucr. li. vj. Nec ratio remedi cōis certa dabant ꝓ remedij p apocopē.

¶ Tenedos insula. Uerg. Est in conspectu tenedos notissima fama.

¶ Ueleda in Sta.

¶ Uegetrusa Sicilie flumen apud Siliū. xiiij. punicorū. vnedo arboris nomen: corripitur teste Nebussensi: quia (vt ait) ex vnus & verbo edo es est componitur.

¶ Zebedeus. vide e ante u vocalem.

Melchisedech.

Peucedanum.

Remediū.

Tenedos.

Uegetrusa

Unedo.

¶ Ae ante d. Canaedium: quia fit ab aedes. Cinaedus puer pathicus κινω.i. moueo & αιδοια edoea idest verenda nō autem a κυων qui est canis vt Ugutio sopniauit: quia tunc cum y greco scribi oportet: ita docet cum Tortellio Nestor. Iuue. saty. ij. Inter socraticos notissima fossa cinedos.

¶ Ueredus veredarius.

Ae ante d

Cinedus.

Oe ante d.

¶ Oe ante d. Comoedia tragoedia psalmoedia prosoedia teste Georgio Ualla. ¶ Hodoepodocus latro & viarum obsessor. Obedio. id est obtempero. sic Nestor ex Apuleio.

E Ante F corripitur: vt dicunt: sed difficulter inuenies exemplum: quia elephas per f male scribitur. ¶ Exceptio.

¶ Uariant infinita cum facio & fio composita: veluti liquefacio liquefio patefacio: sic rarefacio expergefacio tepefacio. Ouid. vj. meta. Thura liquefaciunt indutaq; cornibus aurum. Catul. Omentum in flamma pingue liquefaciens. Horati⁹. ser. xiij. In matris iugulo ferrum tepefecit acutū. Catul. Alta tepefaciet permixta flumina cede. Propertius. Nec flētis dn̄e patefient nocte fenestre. Lucret. lib. vj. Causa patefiet &c. Idem. lib. iiij. Atq; patefecit quas ante obsederat ater. Idem in eodem lib. Expergefactiq; sequūtur inania sepe. Idem. vj. Et rarefecit calido miscente vapore. Idē lib. ij. Iure igitur pereūt quū rarefacta fluendo sunt. Calphurnius ecloga. j. Leta patefactis incidere carmina fagis: veneficus venefica veneficiū ꝓducim⁹: q2 venenū scd̄am extēdit. Oui. in. j. de remedio. De me veneficis carminibusq; fidem. Idem in episto. Barbara narratur venisse venefica tecum. sic ceteri.

Liq̄facio.

tepefacio.

patefacio.

Expergefacio.

Rarefacio

Ueneficus

E ante. g.

¶ E ante g corripitur: vt elegia. semp còreptū: vt tristega grecū q2 per e psylon scribitur vtrūq;. notentur deriuata e longis: vt collega collegium.

¶ Exceptio.

¶ Cethegus: vide e ante t. Categoria categoricus per η vt exegema exegeticus perihegesis. ¶ Naupegus per η nauiū fabricator. Soropegus strategus strategema scenophegia. hec omnia per η grece scribuntur. ¶ Symplegas adis. insule & scopuli nomē. Sunt autem symplegades plures: sic dicte: q2 inter se aliquādo concurrisse fabulis dicūtur a syn. i. con & pluto. idest collido appellātur quoq; cyanee. Lucan⁹.

* Elegia. Ouid. uenit odoratos elegia nexa capillos.

Tristega.

Cethegus

lib.ij. Uana repeussit pontū symplegas manē. Marti.lib.xj. Si constringantur gemina symplegade culi. Et minyas intrent cianeasq nates. Symplega opus in quo luctantes ac omnino consertatores spectantur

Ae ante g. cinaegyr⁹

¶ Ae ante g Cynaegirus viri nomē. Crataegeus. ¶ Panegyris laus & solēnitas. hinc panegyrici versus quib⁹ aliquid laudamus: & dicitur panegyris cū y greco in tertia syllaba: quasi vndiq congregatio: qr pan oē significat a gyrome congrego: est quoq puelle nomen in Plautina sticho.

E ante L. Philomela. * Marti. Flet philomela nefas incesti tereos & que nupta puella fuit garrula ferturanis Candelabrum. Aristoteles. monosceli periscelis. ageladas. achelous. Abimelech. Alleluia. Arelas. Angelus. Ampelus. Ardelio. Ampelius Auelis. Cybele. Cybelle. Cybelus. Cypselus

E Ante l producitur: vt Philomela non philomena (vt imperiti dicunt) Philomelus/Eumelus licet a melos deduci videantur: Tortellius interpretatur philomela .i. amica pomorum: quia mela sunt mala perimele: candela candelabrum. Martialis in apophore. De candelabro magna lucerna tibi. Male corripitur in hymno de diuo Martino. Cunctis candelabrum luminis extitit. Famelicus in priapeis.

¶ Exceptio.

¶ Corripiūtur composita a teles: vt pyrgoteles praxiteles: aristoteles. contra durecerucis nebulones: qui nulla authoritate a stultitia sua possunt depelli. Juue. saty. ij. Si q̄s Aristotelē similē vel pittacon emit. Capella. lib. iiij. Pallens afflictuz versat Aristoteles. author Priapeorū. Nō me praxiteles scopasve fecit. Phal. est Ausoni⁹ in epig. Praxitelis manibus viuo iterū Niobe. Corripe etiam a scelos .i. crus deducta: vt monosceli hoies indici singulis cruribus. Periscelis idis cruris ornamentum Horatius in .vj. epistola. Nota refert meretricis acumina: sepe catellam sepe periscelidem raptam sibi flentis vti mox.

¶ Ageladas ae. nō agelas dr: licet id calepinus ponat: vide a ante b.

¶ Achelous viri & fluuij nomen. Oui. viij. meta. Uincas alios achelee dracones.

¶ Abimelech. Alleluia apud Sidonium in ij. libro episto. sed rectius oratio est q̄ dictio. Arelas vrbs in Auso. & Pruden. Angelus euangeliū apud Juuencum & alios.

¶ Ampelus viri nomē: significat quoq vitē siue vineā. Oui. iij fa. Ampelon in tonsum satyro nymphaq creatū Fertur in Ismarijs bacchus amasse iugis. ¶ Ameletis in tertio de arte. Ardelio qui studio quondam oēm in rem ardet. nihil perficit Mart. lib. ij. Uix dicam quid sis. magnus es ardelio.

¶ Ampelius viri nomen. Sido. ad Felicē. Paulinū ampeliūq symmachūq. phal. est. sed producitur ampelus promōtorium vt Calepinus notauit.

¶ Auelis gentis nomē. Auso. ad pontiū. Illibanum numidāq auelis partumq vononem. Asphodelus vel um. herba corripitur in Gellio.

¶ Cybele es. vel cybeles is si Nestori credimus: deorū mater. Claudia. in. iij. de raptu pserpine. Procul irrita vēti dicta ferāt: subijt cybele nō tāta tonāti Segnities sic ceteri sepissime neq tñ raro gemino ll. Cybelle dicūt Idē in eodē libro. Penetralibus amēs psilit: & tali cōpellat voce Cybellē. Sil. xvij. Jamq petita aderat latiaportare cybellem. sic ceteri modo pducunt: modo corripiunt. Cybele cybelea cybela vrbes. ¶ Cibelus sacerdotis nomen: vnde cybelē dictā volunt. similiter corripias.

Eleleus. eutrapel⁹. Enchela dus. Enchilie. Enchilechia. Etelis. Ficelie. Hedumeles.

¶ Cypselus cū y greco: vt cybele & tibelus Ixionis & Jade filius. vñ Corinthij cypselide dicti sunt dictus aūt cypselus cypsela frumētaria mēsura in qua abscōditus fuit a matre: q̄rentib⁹ eū Corinthijs vt interficerēt. Uide Domitiuz in Cirin virgilianā: vbi dicit cypselide magni florētia regna Corinthi pterit. Cypselus annis In. vij. Stra. Eleleus bacchus. Oui d. iiij. meta. Nyctiliusq eleleusq pater. ¶ Eutrapelus viri nomen interpretar vrban⁹. eutropelia vrbanitas est. Sunt q̄z Eutrapeli q̄ supra annoz rōnez grandi corpe, crescūt citoq moriunt in quo voce latina caremus & greca vtimur apud Mart. lib. vij. tōsoris nomē est. Eutrapelus tonsor dum circuit ora luperci. Expungitq genas altera barba subit. ¶ Encheladus gygantis nomen apud Luca. lib. vj. Encheladū &c. sic apud Papi. Uerg. &c. est quoq grāmatici nomē. Juue. sat. vij. Quis gremio anchéladi doctiq palemonis affert.

¶ Enchelie oppidi nomē. Luca. lib. iij. Enchelie versi testantes funera cadmi. Entelechia per i psylon: vt Etelis piscis. ¶ Ficelie locus quidā Rome teste Calderino. cui refragar. Merula vide in primis. Hedumeles cantoris nomē. vide e ante d si q̄d aliud manifeste fiat a melos, corripiatur: nā philomelus philomela. Tortellius deducit a philos amicus & mela .i. mala siue poma: vt dictū est: licet aliqui a melos deriuent. ¶ Hecatebeletes .i. apollo apud Suetonium.

¶ Icelos sopni filius. Ouid.xj.metam̃. Hunc icelum superi mortale phobetora: vulgus nominat sic vt opinor. Icelus liberti nomen apud Suetonium.

¶ Menelaus. Ouid. j. de reme. Redde parim nobis helenam menelaus habebit.

¶ Menele⁹ canis nomen: interim etiã viri. Oui.iij.met. harpalos ꝛ menele⁹ hirsuta ꝙ corpe lachne. Marcelianũ vnguentũ dictũ a marcelo vnico l correptionis gr̃a ex trito: ita em̃ legit Domiti⁹ illđ Mar.li.iij. Cui⁹ olet toto pinguis coma Marceliano.

¶ Nephele es. helles mater: vñ ip̃a nepheleias dr̃. Luca.lib.ix. Qua pelago nomẽ nephelias abstulit helle. Nyctelius.i. bacchus: sed quidã per i nictilius dicunt. habet in prima y grecũ: vide Eleleus. Obelus.i. veru grece scribit̃ per ε tenue: ergo corripit̃. Hinc obeliscus. vide in p̃mis o añ b. Penelope. Oui. Penelope cõiunx semper Ulyssis ero. in priapeis penelopea dr̃. sic penelos auis. Pterelas ae. viri nomẽ ꝛ canis: vide ae ante l. Lelaps. Semele bacchi mater ꝛ lucus qui Stimele quoqꝫ dicitur. Ouid.iij.meta. Limen adit semeles. Idem.vj.fastoꝝ. Lucus erat dubiũ semele stimelene vocetur sepelio. Mecœnas. Nec tumulũ curo sepelit natura relictos.

¶ Sthenelus viri nomen. Uerg.x.eñ. Hinc sthenelũ petit ꝛ rhoeti de gente vetusta Anchemolum. Stipelus vel stiphelus centauri nomen. vide bromius o ante m.

¶ Sicelis vide i ante c. Sphacius herba per ε psylon.

¶ Thimele es. mulieris nomen. Iuue. Diues ꝛ a trepdo thymele supposita latino. interpretat̃ pulpitũ. Auso. in epist. ad lectorẽ. Sera ꝯtractis expẽde poemata rugis. Nos thymeleꝫ seq̃mur. hoc est pulpitũ ꝛ hystrionicã artẽ. vnde thymelici sunt histriones vt. ff. de his q̃ notant̃ infamia. vbi sic dr̃. Neqꝫ thymelici neqꝫ xistici ignominiosi habeant̃ vbi ineptissime legit̃ theomelici ꝛ resustici. sunt aũt xistici athlete qui per hyberna tempora in porticibus exercent̃: nam xystos per x sequente y greco portus est. thymele aũt per th aspiratũ ꝛ y grecum scribit̃. multa de his Beroaldus in annotationibus. ¶ Tragelia mulier in Beroaldo.

¶ Uindelici populi. Martia.lib.ix. Me tibi vindelicis raptum narrabat in oris.

¶ Zerampeline vide e ante r.

¶ Ae ante l. Chamelia herba. Chameleon animal. chamemela herba oĩa scribunt̃ per ch aspiratũ: vt contra Tortelliũ dicit Nestor. Mantele is. et mantellũ: ꝛ per i longũ mantile: est id quo manus abstergunt̃: a manus ꝛ tela vt vult Nestor. Lucil Mappas mãtelameruñqꝫ. Oui.iij.fasto. Dixerat ad dextrã villis mantelle solutis. Plautus. Nec his sycophantijs: nec paucis vllũ mantellum obuium est. Mar. Mantile e mensa surripit Hermogenes.

E Ante m producitur. vt diasthema.i. spaciuꝫ. grece scribitur per η ergo ꝑducit̃: teste Joanne pio ꝛ Calepino. ideo (vt vterqꝫ testatur) errauit Sidonius in epita. Polemũ dicens. Sic placidã paphien seruare diastema quintum. Euphemia mulieris nomen: interpretatur bona fama: nam eu bonum indicat: pheme fama est. vnde per ph aspiratũ multi nõ irrationabiliter phama scribũt: apud grecos autem in prima syllaba per ηφημη phebe scribitur: hinc polyphemus quare errauit Sidonius in.i. panegy. dicens. Gaudeat euphemiam sydus diuale parentis. Errat similiter poeta doctissimus Baptista Mantuanus in catharinaria dicens. Fũnus anastasic vidi Euphemieqꝫ dolores.

¶ Eleemosyna hexasyllaba dictio est cuius tertia syllaba ꝑducit̃ q̃cq̃d Uerulanus et alij quidã dicãt. scribit̃ nãqꝫ tertia syllaba per η quã in e longã ṽtimus: in penultima hꝫ y grecũ. mecũ sentit doctissimus vir Henricus Bebelius. interpretat̃ autẽ mia. nam eleos miseratio est: ꝛ dr̃ munus qđ amore dei pauperi datur. ¶ Erotema .i. interrogatio. Uindemia. Uer.ij.ge. Floret ager spumat plenis vindemia labris. sic ceteri. hinc vindemiator: qđ per syncopã Horatius vindemator dicit saty.vij. libr. i. Uindemator ꝛ inuictus: quũ sepe viator. Ouiđ. detraxit a litera dicens in fastis. At non effugit vindemitor hoc quoqꝫ causam. sic Seneca in Claudium. Carpebat raras serus vindemitor vuas. ¶ Abstemius vt in primo Fabius meminit grammatici deducunt ab abstinentia temeti. ideo quidã putant variari. multo melius ꝑducit̃. Sido. in eucharistico. Uix coctos capture cibos abstemius euũ ducis. Academia dicas ꝑduci tm̃. vide a ante c. Eremus sine aspiratione ꝑducit̃ tm̃ cõtra Alexãdrum/Sulpitium ꝛ alios plurimos. scribit̃ namqꝫ grece per η in secunda syllaba ερημοσ nos η in e longũ vertimus ꝛ os in us: dicimusqꝫ eremus: vñ eremita. hec ẽ verissima Nestoris doctrina quã ꝓbat per Dionysiũ in perihihe. Bebelius queqꝫ

Menelaus
Meneleus
Marcelianus.
Nephele.
Obelus
Obeliscus.
penelope
pterelas.
Semele.
Stimele.
Sepelio
Sthenel⁹.
Stipelus.
Sicelis.
Thimele
Uindelici.
zerãpeline
Ae ante l.
chamelea.
Mantele.
E ante m.
Diastema
euphemia
* Uerg.in ro. Hec aperit sumꝫmi fastigia celsa obelisci.
Eleemosyna.
Uindemia
Uindemiator.
Abstemi⁹.
Academia
Eremus.

diligētissimus grāmaticus versum grecū ex quarto Lactātij hūc citat. Andrō chiliades in eremo pentecore: si pulchre id obseruauit diuinus poeta Baptista mantuanus dicēs ecloga. x. sola q in vastā nondū dicessit eremum. Errauit itaq hic vt in alijs cōplusculis Prudēt. in Psyco. dicens. Excidit ergo ois eremi sitis. ꝛ Maffeus in antoniade. Expediā primā eremū primosq recessus. ꝛ hymnographus. Prepotens martyr: eremiq cultor. Mamotrectus ꝛ Ugu. pluresq barbariei milites ineptissime dicūt ab herco deriuari: vel a remoueo: est enim grecū femineū ꝛc.

Exceptio.

Anatema. alemania. Anchemolus. archemor⁹ Anemos. Artemis.

Anatema: teste Valla in Mattheū lz Pruden. ꝛ plures alij dixerit. Dum vetitis anathema leges: anathema fauillis. Huic tñ astipulatur Calepinus: in quo multa aut mendosa: aut falsa deprehendi. Alemania regio: vñ alemanus. Claudia. in. iiij. cōsulatu honorij. Imploratq tuū supplex alemania nomen. Anchemolus cum ch aspirato viri nomē. vide e ante l. sthenelus. archemorus viri nomē in. xvij. Silij. et sepe apud Papi. cū ch aspirato scribat. Anemos ventus: teste Calepi. at anaemos cū ae diphthongo dr exanguis. teste eodē ab a priuatiua particula ꝛ hema. i. sanguis in euphonie causa interpositū est extrita aspiratione. anthemi⁹ siue anchemius viri nomē apud Sido. ꝛ Claudia. Arthemis dis. i. diana. hinc artemisia herba: in qbus errauit Macer: vt etiā ex ꝓposito artemidorus pspicere possumus. Mar. lib. vij. Quū vinceret artemidorus. autolemus viri nomē. Marullus. dixerat autolemo flammas cōsultus aruspex. Chrysothemis: qr fit a themis.

Elementū Neoptolemus. polemos. Polemon. Ptoleme⁹. ✱ Luca. Te ptolemee feram frustra ciui lib⁹ armis. Polemus. ploxemuz Solemus. Telemachus. Telemus. Triptolemus. Uehemēs Ae ante m Achaemenes. Achemenides. achemenij Adremon. chamemellum.

Elementū Ouidius. Densior his tellus elementaq grandia traxit. Gethsemani Christiani penultimam ꝛ antepenultimā corripiunt.

Neoptolemus viri nomē: interpretatur nouus miles. sic em̄ dictus est Pyrrhus Achillis filius apud Uergilium in. ij. eneid.

Polemos ꝛ interposita t lr̄a ptolemus interp̄tat miles. q̄cq̄d hinc est corripit: vt neoptolem⁹ triptolemus ptolem⁹ polemon philopolem⁹ in captiuis Plauti. Barptoleme⁹. Polemō igit viri nomē. vide o an̄ c Focalē. Luc. ix. Te ptolome feram ꝛc. regis egypti nomē. aliter vsi carpant. Polemius viri nomē. Sido. in Polemij epita. hoc in gymnasio polemi sapiētia vitā excolit ꝓ polemij per apocopen. Ploxemum transpadani vocāt capsam. Catul. de Aemilio. Gingiuas ꝓo ploxemi hz veteris.

Solemus viri nomē. Oui. iiij. fast. Auius erat solem⁹ phrigia comes vnus ab ida

Telemachus viri nomen. vide e ante l. Telemus vide e ante l.

Tlepolemus: vide e ante p. Triptolemus viri nomen. Ouid. iiij. fasto. Triptolemum gremio sustulit illa suo.

Uehemens qd frequēter per syneresim est dissyllabū. Lucre. lib. ij. Nā tibi vehementes noua res molitur ad aures sic ibidē protulit eax. vt noscas referre eax primoria rerū. Cicero in arato. Gessit iam vero clinata est vngula vehemēs. vbi nota simplex clinata quo Cicero in eo opere identidē vtitur. hos imitatus est Horati. in vltima epi. dicēs. vehemēs ꝛ liq̄dus puroq simulim⁹ amni fūdit opes. ꝓpter dictū Ciceronis versum malo synerisim esse q̄ primo loco anapestū. vt fluuiox rex ꝛc.

Ae ante m. Achaemenes primus Persarū rex. vnde Perse

Achemenide ꝛ achemenij dicunt. Propertius lib. ij. Non tot achemenijs armantur susa sagittis spicula. Achemenides comes Ulyssis: teste Tortellio per ae diphthongon scribitur in scđa syllaba non cū i achimenides: ergo i ante m ab aliquibus male excipitur. Ouid. iiij. meta. Noscit achemenidem ꝛc. Adremon Thoantis pater: teste Tortellio. Chamemellū herba que male camomilla dicitur: vt ait Calepinus Scribit autē cū ch aspirato. Calodemon: cacodemon: vt demon. Diadema. Eumon ꝛ Eudemonidas virox propria. Lacedemon Lacedemonius.

Palemon viri nomen: pylemenes cum y greco viri nomen. Talemeneus viri nomen qui Troianis auxilium dedit. vt dicit Tortellius.

Oe ante m

Oe ante m. Paroemia. proemiū. Philopoemen viri nomen

E ante n.

E Ante n producitur: vt galenus trissyllabū: licet cū indoctis aliter dixerit Macer. Euenus agenor antenor agareni. vt apud Baptistam in exhortatione contra infideles legendum puto. Semen agarenum trinacria non agarenicum. nisi dicatur hic vt in plusculis a veterum obseruatione defecisse. Dindymene. i. cybele.

¶ Exceptio.

¶ Corripe composita a genos .i.genus veluti protogenes rc. Auso.in epig. Diogenes obijt nō obijt sed abijt: eadē ratione corripitur Origenes ideo plurimorum deceptor. Riga male dixit in Luca. Scripsit. Origenes q nō tenebrosa fuerūt. Idē. Ecce nouū mirū Diogenes cornua pdit. Mar. Mātile e mensa surripit Hermogenes Uerg.in buc. Non tulit antigenes. Iuueñ. Aduocat archigenem. Idem protogenes Aliquis. Corripiunt quoqꝫ composita a Sthenos cum sth aspirato.i.robur.vt Demosthenes Borysthenes cum y greco fluuius insula r oppidu .vnde borysthenide scyte: r borysthenius a.um. r borysthenis idis. Prisci.in perihe. Hic vbi descēdit por recta borysthenis vnde. Proper.lib.ij. Glia ad hibernos lata borysthenidas. sic antisthenes callisthenes plisthenes virorum noia. Hinc antisthenius calisthenius. Ouidius.ij.de remedio. Illam plisthenio gaudia ferre viro. Corripe item cō posita a xenos idest hospes vel peregrinus: vt philoxenus.i.hospitalis philoxena talis femina philoxenia hospitalitas. Aristoxenus optimus: hospes.nā aristos optimus est. Axenus inhospitalis. polyxena cum y greco priami filia interpretat multorum peregrina a poly cū y greco r xenus ita dicit Calepinus. Tortelli aūt a poly r zene ad miranda hic Calepino libentius accedo. Oui.iij.met. Placet achilleos mactata polyxena manes. Proxeneta: in xenium e ante n dictū est. Quare indocte quidā dicit Tam demens vt sis Aristoxenus inepte Qui viuentē aiam disputat esse nihil. Armenia regio. Papi.i.syl. Armenia patiens latū iam pontis araxes: sic ceteri preter Rigā r nōnullos Riga indoctiores: quos male imitat Petrarcha dixit in.ij.aphrice. vincetur iudea tenax: armenia duplex Placentinus aspirat harmenia. Iuueñ. Armenius zelates rc. Asenech hebreū nomen. Achemenes. vide ae diphthongon ante m. Argetes apollo per e psylon. Achemenides vide ibidē. Ambenus pprium montis r viri apud Uale. Flac.lib.vi. Alcamenes teste Calepi Sculptoris nomen. Ariasmenus viri nomē in.vi. Ualerij Flac. Amphigenia vide i ante a. Alimenus viri nomē in.x.the. Abdenago teste Sulpi. Anaximenes philosophi nomē in Sido. r Aristomenes apud Marullū. Sic achessomenus in Pylade. Berenice es.nō per o beromce q cqd dicat Nestor authore Antonio parthenio interprete Catulli. Iuueñ. Deinde adamas notissimus r berenices. In digito factus preciosior fuit egypti regina: r alia herodis filia: r quarūcūqꝫ nomen fuerit corripietur: aliqui excipiūt Berenix quod nusqꝫ inueni Berenicis: vide i ante c. Carcenas piscis est in Oppiano. Carmenion viri nomen. Mar.lib.x. Ne te carmenion vocem sororem.phal.est.

¶ Celeneus viri nomen. Clymene phaetontis mater. vide o ante d. Rhodos. Clymenas viri nomē apud Ouid.vi.met. Utrūqꝫ per y grecū scribitur. Clazomene arū. oppidi nomen. Hora.lib.vij. Persius hic per magna negocia diues habebat clazomenis etiam lites cum rege molestas. In Calepi.male dicitur penultimā pduci. Cromenon in Pylade. Diadumenus viri nomen. Mart.lib.iij. Hoc tua seue puer. Diadumene basia flagrant. Echeneis. vide echinus e ante c. Eumenis furia. Sil.li.ij. Eumenis in medios irrumpit turbida cetus. Eumenius viri pprium in.xi.ene. Eumenes tñ pducit vt quidā volūt. Eurymene arum.cum y greco. Uale. Flac.li.ij. Inde salutauit eurymenas. Eugenius eugenia: vt amphigenia. Eumenides vir in iij.tristi. Ouidij. Echumenee p mul.in Pylade. Eulimene nympha in eodem. Hebenus r hebeniū arbor. Uerg.i geor. Fert hebenū solis est thurea virga sabeis. Helena vel helene etiā diue Auguste nomen.lz indocti tum velint produci. vide Melenaus. Helenus viri nomē. Uer.iiij.geor. Hos helenus monitus. Helenū frutex. Herenius teste Bebello. Hyppomenes viri nomen apud Ouidiū in.x.met. Hymeneus. Idasmenus viri nomen. vide i ante d. Idomeneus viri nomen.iij.eneidos.

¶ Iphigenia. vide i ante a. sic agenius: r eiusdē originis cetera. Iuuenis. hora. Imberbis iuuenis. Ingenuū r ingenuus r ingenitus: r ꝯposita aduena alienigena rc. Ialmen vir in Auso. Melpomene musarum vna apd Uer. r alios missumenes odio dign r displicēs: sz disexapotos dr iucūdissim r maxime optat. Mar.in apopho. Non erit in turba quisqꝫ missumenos ista sed poterit quiuis esse disexapothos.

¶ Miritenes lapis preciosus. Prisc.in perihe. miritenēqꝫ bonū nardi cum reddat odorem. Nycti mene es.puella in noctuā versa cū y greco in prima syllaba. Ouid. ij.meta. Crimine nyctimene nostro successit honori. Potes pro noctua capere.

¶ Nerene variatur: teste Gellio. Oecumenicum per e.

Genos
Diogenes
Origenes.
Sthenos
Borysthenes.
* Demosthenes.
Eloquium et phamaz demosthenes ac cicerone. Plisthenes
Armenia
Asenech.
Achemenes
Achemenides.
Ambenus
alcamenes
ariasmen
Amphigenia.
Berenice
Carmeniō
Celeneus
Clymene
Clymen
Clazomene.
Diadumenus
Echeneis.
Eumenis.
eurymene
Eugenius
Hebenus
Helena
Helenus
Hippomenes.
Idasmen
idomene.
iphigenia.
Iuuenis
Mel pomene.
Missumenos.
miritenes.
Nyctimene.

Olenos Olenus Orchomenus. Ormeni⁹ *Parmenius. Uer. frigora parthenios canib⁹ circūdare saltus Parmeno. Parmenio Poemenis pthenos periclymenus Porsena Ae ante n.

¶ Olenos & olenus: vide o ante l. Orchomenus thessalie mons: vnde orchomenū oppidum & orchomenon fluuius. vnde adiectiuū orchomenius a. um. Ouid. v. meta. Usqꝫ sub orchomenon. Ormenus viri nomen apud Papi. in. x. theba. Ormenis nympha in epist. Deianire. ormenium vicus. Ormenius conditor eius in. ix. Strab. Orcomenus o ante c. Parmeno. Erasmus ad Guaguinum. Necnon parmeno vti Terentianus. phal. est. sic parmenio.

¶ Poemenis. vide oe diphthōgon ante m. Parthenos cū th aspirato. i. virgo: vnde parthenice. Parthenius viri/montis/& fluuij nomen. Appellatiuum vero ꝓprie eū significat qui ex ea que virgo nupsit natus est: vt dicit Mācinellus illud Juue. sat. xij. Mittere lances parthenio factas. Parthenope in Uergi.

¶ Periclymenus cum y greco in tertia syllaba viri nomē est apud Oui. in. xij. me. Philopomenis vir in Auso. & Phonolenides. xij. meta. Prosena Romanorum rex. Mar. lib. j. Urere quam potuit cōtempto Mutius igne Hanc spectare manum porsena non potuit. sic ceteri ferme. Uerg. tamen metri gratia per geminum nn porsenna dixit in. viij. eneid. Necnon Tarquinium eiectum porsenna iubebat accipere. Stelenus Telomeneus. Tisamenes vir in Pylade.

¶ Ae ante n amphisibaena serpens. Bolithena piscis. Balena marina belua. Celeno harpyiarum vna & etiam pleiadum. Celene arum. oppidum phrygie dicitur quoqꝫ singulariter celena: teste Nesto. Celena vrbs. teste Tortellio. Dracena: draconis femina. Encenia & quicquid est a cenos. i. nouus. Hyena cum y greco Lacena. Lacena Murena. Nazarenus: Parenesis admonitio. sic apeneos. Proscenium: quia est a scena. Phocena piscis.

Oe ante n Apoenin⁹ Apēninus

¶ Oe ante n Amoenus amoenitas &c. apoeninus vt vult Seruius quia a poenis nomen habere putat. Nestor & alij per geminū nn sine diphthōgo apenninus scribunt. Buthoenus cum th aspirato. i. hercules: teste Georgi. Valla. Camoena. Caloenum vinum optimum. Lagena & quicquid est ab oenos vt philoenos: & a cenos. i. cōmunis: vt epicenum. & a scenos. i. funis: vt oryscenos iuncus marinus quasi acutus funis. oxys acutus est cum y greco holoschenos etiam marinus iuncus quasi totus funis. nam holos totus est. Prothenor.

E ante p.

¶ E ante p corripitur. vt telephus. elephas.

Exceptio.

Aesepus *Priscia. in perihe. Atqꝫ Nebrissen. asepi legit citatqꝫ carmē priscia. Josephus. Ae ante p. Hypepa *Presepe Uergili. in hunc. quū ꝓmū pastire peteret ꝓsepia tauri. Oe ante p.

¶ Aesepus fluuij nomen. Hinc aesepius a. um. Ualerius Flac. lib. iij. Ampycides petit aduersis aesepia syluis. Flumina & equoreas pariter decurrit ad vndas. Ego video in prima habere ae diphthongon. Nestor legit vero asepus: qꝛ putauit corripi apud Priscianū in perihigesi. Atqꝫ malos lemures qd pellit murus asepi. notū est apud Flaccū ꝓduci. & opinor nestorē decipi: qꝛ apud Priscianū in oibus libris quos vidi etiam diuersarū impressionū habet iaspi non asepi. sic. Atqꝫ malos lemures quod pellit munus iaspi Jtaqꝫ quantum ad diphthongon attinet Tortellio suffragor. Asclepius viri nomen grece habet in secunda syllaba η: quam in e longum vertimus author est Nestor. Macer male variauit.

¶ Josephus similiter grece scribitur per η: quā in e longū ꝟtimus: testib⁹ Nestore Antonio Nebrissensi in quo non optime sensit Sulpitius vt in epodo anate cremo muliere serpyllo: in quibus tamē dicit se tritum vsum sequi: quod verum non est si de doctissimorum vsu loquatur. Jnepte itaqꝫ dixit Riga in libris regū. Jnde refert Josephus ꝙ mira gerens eleazat: Lycepes centauri nomē in Pylade recte ꝓducit.

¶ Ae ante p. Hypepa orum: cū y greco Lydie vrbs mōti adiacēs ab hypo. i. sub & epos cacumen: & vertex. hoc est sub cacumine. Ouid. vj. meta. Orta domo parua paruis habitabat hypepis. Presepe presepio is. et si qd hinc fit aliud apud antiquos diphthōgon habere consueuit: teste Nestore. Palephatus palepolis palepaphia & similia a pale diu. & paleos vetus.

¶ Oe ante p. Pedoeporus viator Podoeporicū: idest itinerariū hoc est liber. aliquod iter describēs. nomen itinerarium Bebelius credit esse barbarum licet itineror verbum nō satis elegās in Apuleio legat. & Calepinus ponat iti=

nerariū.si tñ in Hiero.vsq invenia᷑ nō multū dānauero:sȝ odoeporicū libēti⁹ dixero.Synalepha.episynalepha:⁊ si quid fit ab aloephe aliud per œ diphthongon ante p scribatur testibus Tortellio ⁊ Nestore cum Georgio Valla placentino. Synalepha.

¶ E ante Q corripitur:vt diequinti diequarti:vel diequinte die quarte aduerbia temporis contra primitiui naturam corripiuntur:teste Gellio lib. ix.noctium atticarum. E ante q

¶ E ante R corripitur:vt magisteriū:Tibulus.Quū mea ridebunt vana magisteria:ministeriū:bucerus:quarcerus:inferus:superus: posterus. E ante r.

Exceptio.

¶ Propria fere producūtur:vt Homer⁹ saleran⁹ cythera orū.Cythere es.i.venus. Ausonius.in epig.Nec bis:cincta Diana placet nec nuda cythere.at p Venere Cytherea cōtra primitiui naturā corripitur vbiq preter q̄ semel in fastis.Verg.in.j.enei.Parce metu cytherea:manent immota tuorū fata tibi:sic cytherius.Abdera.Acheras Iberus iberia ⁊c.Plurima tñ corripiuntur:e quibus multa hic subieci. Propria * Homerus Hora.Ennius ⁊ sapiens ⁊ fortis ⁊ alter homerus Cythere cytherea Acheron

¶ Acheron.Luc.lib.iij.preparat innumeras pupes acherontis adusti poritor.male habetur in Calepino id nomen ae diphthongo debere annotari:⁊ esse femi.ge.quū sit masculini fluuius est infernalis.Asterie asteris asterion ⁊ q̄cq̄d est ab aster.i.stella.vt asteriscus.Bructerus.Bellerophon.Cerberus craterus.Cice.Cremera camere camerius casperula casperia.Eucherius.Eleutherius eleutheria eleuthere eperie.Glycerie glycerū.Hiero.hieronymus.hierosolyma:⁊ quicq̄d est ab hieros.i.sacer nisi p sineresim pfera᷑.Manilius.hiera syracusas:solamis nāq viget.Athenas insule nomē est apud Verg.est trissyllabum scḋa pducta nymphe nomen in.ix.enei.Quos iouis eduxi luco syluestris hiera.Sil.li.xiiij.hic mitis hierōis opes hic sancta vetusta.synerésis est.Baptista in hiericus synerésin fecit:⁊ nihilomin⁹ corripuit dicens in ecloga.x.Vnde coit rursum tandem hiericuncte relicta.Iuuencus hieremiam dicere alij pars esse prophetā.Hyemera.Laberius.Mar.li.vj.affirmas liberi quid ergo non vis pro.laberi.phal.est.Merineros viri nomen in.xij.me.Nuceria.Sierus.Proteros loci nomen in.iiij.Martia. Hiera

¶ Silerus fluuius qui est siler.Sil.lib.viij.Nunc silerus qui nutrit aquis.

¶ Sigerius.Staberius apud Horatium in.iij.sat.

¶ Tyberis tyberinus tyberius.Hora.sat.iij.lib.ij.Te tyberi nūerare cauis abscondere tristem extimui vetūs est a tyberius:ideo indocte dixit.Sidoni.in.iij.panegy.Capreasq tyberi.Tripherus viri nomen apud Iuue.sa.xj.Valerus viri nomen.x.eni.Quē tñ haud expers Valerus virtutis auite.Valerius viri nomen.Hora.sat.vj.Cōtra Liuini Valeri genus vnde supbus Tarquinius regno pulsus fuit vnius assis.apocope pro Valerij.Ergo non recte dixit Petrarcha in.iij.lib.epi.Insigne exēplum Marcusq Valerus offert.adde dictis.Nicerotes pigmētarij nomen.vnde nicerotianum vnguentū appellatur.Mar.lib.x.Nimbis ebria nicerotianis.phal.est. Et ab edos.i.amor cōposita:vt phileros otis.⁊ ab ceros cornu:vt rhynoceros otis. Aegoceros.Camerin⁹ camerina etheri⁹ amerīū amerinus aptera luceria Aegeria Noueriū.Treueri ⁊ que non occurrunt plura.Notentur cōposita.q: pducuntur e longis vt enumero.Seuerus sequens verum:sed etymologia potius q̄ compositio videtur:hinc asseuero as.perseuero as.Papinius.iij.syluarum.Nam si ludere grype perseueras.phal.est. Cyberius. Valerus Valerius. Nicerotes * Rhynoceros Mar. Et pueri na[m] sum rhynocerotis habent Seuerus Asseuero perseuero

¶ Arteria orū pluraliter.Lur.li.iiij.Preterea radit vox fauces sepe facitq asperiora foris gradiens arteria clamor.dicitur quoq arteria e singulariter. Cice.Leduntur arterie.Gellius.Arteria est conceptaculum spiritus naturalis.Quidam nō recte corripuit vt notat Calepinus. Arteria.

¶ Austerus apud Horatium sat.ij.Baptisterium per h.

Cyperus:vide i ante p.Cratera/Cauteria/clysterium/coemiterium/cantherius centuria/Charisteria scribuntur per h. Cyperus Cratera Cauteria

¶ Dicterium breuiter acute salseq dictum.Mar.lib.vj.Omnibus arrides dicteria dicis in omnes.Sic te conuiuam posse placere putas. Dicteriuȝ.

¶ Elaterium per h vt ergasterium.

¶ Galerus capitis tegmen.Iuue.sat.vj.Et nigrum flauo crimen abscondente, galero.diminutiuum est.galericulus.hinc galerita alauda:a galeri similitudine pro Galerus

pter plumam elatam in capite. vide colon O ante L.

Mysteriuz ¶ Mysterium. Ausonius ad theonem. Accipe congestas mysteria frivola nugas. sic Ouid. ceteriqz. Monasterium per u producitur.

¶ Nicetrium. vide i ante c per u vt oenanthera.

Niceteriū. ¶ Poderis vestis quedā: male dr in Calepino corripi qz teste Nestore: cui suffragā
✳. Juueñ. tur doctissimi viri Badius & Antonius Nebrissensis grece scribitur per u quā in e
Et ceroma longum vertimus: male corripit a Riga. ¶ Pāthera: facile reperies testimonium.
tico fert ni- ¶ Psalterium organū musicū hebraice nablon dicitur Uerg. in ciri. Non arguta so
ceteria col nant tenui psalteria chorda. Errauit in hoc vt in plusculis Arator ad Uigiliū pa-
lo. pam scribens. Metrica vis sacris non est incognita libris. Psalterium Lyrici com-
Poderis posuere pedes. Preteritum per u vt phaleria.
panthera ¶ Soteria. vide o ante t. Seuerus iam dictū est. ¶ Statera. Mar. lib. x. Nō ergo est
Psalteriū manus ista: sed statera. Papi. lib. iiij. syl. Repit lāguida quadrupes statera. phal.
Soteria sunt. apud Papi. teste Domitio significat lignū. vnde vincto fune & allegata mula
Statera trahebatur currus a similitudine statere: que est instrumentum quo res sine bilan-
cibus ponderātur. Synteresis per u.

Trieteris. ¶ Trieteris triū annoꝝ spaciū: hinc triaterica sacra que tertio quoqz anno fiunt. sic
dieteris biēniū est. etos annus est. Stat. iiij. theb. Ludis & atra sacrū recolet triete-
ris opheltē. Uer. Audito stimulāt trieterica Baccho. Sil. li. iiij. Edonis vt panges
super trieteride motu. Trieris teste Nestore per u scribit & pducitur nauis est trire
mis cuius prefectus Trierachus dicitur scda itidē pducta. Thymiaterium per u.

Ae ante r. ¶ Ae ante r. Arcaera currus vndiqz clausus. Arcaeris securis
Megara acrea: qua in sacrificijs vtebant sacerdotes. ¶ Apheresis epapheresis dieresis syne
Syncerus resis & qcqd est ab heresis. ¶ Chimera. ¶ Citheron cū i latino viri & montis nomē
✳ Flacc. ¶ Megera furia: at p herculis vxore: nec p ae diphthōgon megera: nec per secun-
Synceruz dam vocalē. Megera: sed per a primā vocalē megara dicendū est teste Domitio in
est nisi vas illud Mar. lib. xj. Tu Megaram credis non habuisse nates. fuit Creontis filia.
quodcūqz i- ¶ Machera cum ch aspirato. i. gladius. ¶ Neera. Procerus: syncerus: & quicquid
fundis ace eiusdem est originis. Phaleterus viri nomen.
scit

Oe ante r. ¶ Oe ante r Pomoeriū: quasi postmoenium locus est intra ex
traqz muros: vbi edificare nō licet. inepte capitur pro pomario. Luca. Lōga per ex-
tremos pomoeria iungere fines.

E ante s. E Ante S. corripit: vt Ephesus. Notentur cōposita obesus
adesus. Arator. lib. ij. Jam sermone potens: Ephesi conuerterat vrbem. sic ce
teri docti contra indoctos.

¶ Exceptio.

Numeri ¶ Producuntur numeralia quecunqz habent e ante simus a. um vt vicesimus &c.
Sidonius in pfatione de laudibus Narbonis. Nā qd carmine pro tuo repēdo. hoc
centesima laudiū tuarū est. phal. sunt. vide gtm laudium: producuntur omnia a ne
sos. i. insula: vt proconnesus Peloponnesus chersonnesus &c.

Arcesius ¶ Arcesius vlyssis auus. vide a ante e. Laertes. ¶ Carchesiū cū ch aspirato pocu-
Carchesiū lum. Ualerius Flac. lib. j. Jpse ter equoreo libans charchesia patri. sic ait. Esouides
Catachre- Est qz naualis vel pars summa eadē seruata quātitate. Catachresis abusio. scribi-
sis tur teste Nestore grece per u ita: vt anachoresis: teste Goudano. Caresus in Ualerio
Caresus Flac. & fluuij vrbisqz nomen producitur in strabone. Cabesus vrbis nomen in. xiij.
Cabesus. Strabonis producitur. Cinesias per u vt aposiopesis exegesis.
diocesis ¶ Dioecesis: qz teste Nestore (cui suffragantur Calepinus & Antonius Nebrissensis
cū ceteris doctis) scribit grece cum oe diphthongo in scda syllaba & u quam me lon
gum vertimus in tertia syllaba ineptissime itaqz dicitur diocesis penultima breui
¶ Diaporesis dubitatio teste Calepino.

Ecclesia ¶ Ecclesia grece p u scribit: ideo optime dixit Baptista. Flumina & ablutos geni-
Ethesie trix eccl'ia lacte. Eccl'iastici scriptores plurimi hoc nomē corripuere: quos nec i hoc
Galesus nec in pluribus imitandos credo nec ipsum Lactantium alioqui doctissimū dicen-
tem. Ecclesie pastor: hubere lacte sinu. Ethesie: vide e ante s. Epithesia phorbātis
mater in Pylade. Eutresis vrbs in Homero.

¶ Galesus fluuij & viri nomen. papi. iij. syl. Et lacedemonij pecuaria culta Gales.

pro viro producitur in .vij. enei. Gencsa oppidum est: teste Goudano.
¶ Halesus fluuius et mons non longe ab etna. Colu. lib. xi. Et que Sicanij flores legi stis halesi. producitur pro viro quodam in .vij. enei. et in .xij. meta. Herbesos oppidum prope hy blan. Sil. lib. xiiij. Non herbesos iners. Halesinus fons. Priscianus in perihe. hic et Halesinus fons et mitissimus vndis. herbesus in verg. Itacesius in .viij. Sil.
¶ Iesus grece ιησους per η ita: quam literam in e longum vertimus: nec vllam obti net aspirationem: vide finem primi libri. Prudentius licenter Isus pro Iesus dixit: id ego nollem imitari: vt Bile sub obliqua preciosam proderit Isu. non sinit positio vocali in consonantem versa Iesu dicere. Lycabesos cum y greco mons Atthicus: vide Hegaleos. e ante g. ¶ Larnesus: teste Goudano. est quoddam oppidum. Lyrnesus oppidum phry gie Ver. xij. ene. Lyrnesi domus alta solo laurente sepulchrum: cum y greco vt quod gemino ss scribitur Lyrnessus Thessalie oppidum. Marpesus mons pari: vt Seruius inquit. hinc marpesius a. um. Ver. vj. en. quam si dura silex aut stet marpesia cautes. Magnesia est re gio et vrbs et promontorium: teste Nesto. hinc magnesij aut magnetes populi. Mathesis: quia vt Nebris. ait grece per η scribitur μαθησις idem dicunt Badius: Calepinus: Bebelius et sensit Baptista mantuanus dicens. Sunt sophie partes est ingeniosa mathesis. Mata ratius et Goudanus dixerunt corripi mathe forsitan authoritate Apollinaris in .ij. pa ne. dicentis. Percurrit Mathesin numerus interrogat vmbras. sed is plerumque errauit propter ignorantiam grece lingue vt per hermolaum probauimus. ideo melius puto produ cendum esse hoc nomen cum Baptista etc. Megalesia festa et ludi magne dee. Oui. iiij. fast. Institeram quare primi Magalesia ludi Urbe forent nostra. Malesus testibus Badio et Bebelio. Milesius a miletus possessiuum. Verg. geor. iiij. Milesia vellera nymphe car pebant. Micalesos promontorium onchesti ciuitatis vt ait Lactan. in .vij. the. Papi. vbi producitur. Monesus viri proprium. Sil. lib. vij. Eminus hos: gladio sapharum gladioque monesum et morinum. moneses ae. viri nomen in .vj. Valerij Flacci. Myndesos cum y greco: vrbs Syrie: vnde myndesius a. um. Oui. v. meta. Occidit et celadon mynde sius occidit astreus. menesis: vt vulgo apud Hora. legitur per e in prima et in secun da syllaba: aut per u in prima syllaba munesis vt est in Oppiano. teste antonio man cinello: fuit viri potentis: et clari nomen. Hora. Ode. vj. lib. iij. car. Iam bis menesis et pacori manus. versus est alcaicus dactylicus minesis per η. Opesos vide e ante s mensembriacum oppidi nomen est. Onesimus viri nomen interpretatur vtilis. Onesis est iuuamen vtilitas: sed inuenio vulgo per e in prima: et ae diphthongon in secunda syllaba enaesimus Ouid. viij. met. At non letiferos effugit enaesimus ictus. phrone sis et prymnesium per η. Poesis. Hora. in arte. Ut pictura poesis erit. Pluresis greci pleuritis idis. dicunt a pleuras. i. latus. est enim laterum dolor. Macer. Costarum. quam pleu resim vocat Attica lingua. Prudentius macro non indoctior corripuit.
¶ Phrenesis. Iuue. sat. xiiij. Quum furor haud dubius quum sit manifesta phrenesis idest furor et amentia. quidam phrenetis legunt: teste Manci. Mar. lib. iiij. Declamas in fe bre mathon hanc esse phrenesin. Si nescis non es sanus amice mathon. Serenus licenter corripuit dicens. Ex vitio cerebri phrenesis furiosa mouetur: mecum est doctissimus. Ne briissen. phtisius in ibidem Ouidij. ¶ Sinteresis: teste Nesto. et per t in secunda syllaba: non cum d scribitur dici potest attentio seu conseruatio. Nam a synthereo. i. conseruo deriuatur. Est aie pars que vitijs aduersatur: et sese semper imaculata cupit a peccatis seruare. Synoecesis per oe diphthongon in secunda syllaba. i. cohabitio. producitur teste Nesto. cum y greco in prima syllaba: fit enim a sin. i. con et oe cos domus. Sperchesiades pronymicum a Sper gesius viri proprium. producitur in li. v. met. Oui. Theumesus mons apud thebas. hic Theu mesius frequens in Papi. Theoresis cum th aspirato. i. contemplatio: producitur teste Nesto re: Theome contemplari. Telmesis vide i ante d Cnidos. Termesus in perihegesi
¶ Titaresus fluuius quem orchum etiam dicunt. Luca. lib. vj. Defendit titaresos aquas male legebatur cytharoedus: vt notauit Antonius. Sabellicus. Vagesus per primam vocalem ante g in .x. Sillij.

Halesus. Herbesos. Halesinus. Iesus. Lycabesos. Lyrnesus. Marpesus. Magnesia. Mathesis. megalesia. Malesus. Milesius. Micalesos. Monesus. Moneses. myndesos. Menesis. Minesis. Opesos. Onesimus. Poesis. Phrenesis. synteresis. synoecesis. Sperchesiades. Theumesus. Theoresis. Titaresus. Vagesus.

De an s. Anapaestus. anaesum herba anchaesa vasa caelata quia circumcidendo fiat: ipsumque celare hinc dictum est d in .l. verso. Clytemnestra mulieris proprium. Dioecesarea. a Cesare. vt noecesarea. Ephestion viri nomen. Palestra palestri ta palestina. et apud Priscianum in perihegesi. masesyly populi nomen.

De ante s.

Oe ante s argiroesa: teste Tortellio vrbs aetolie.

Oe ante s.

E ante t Paraclet⁹. Paraclit⁹.

E Ante t producit: vt ortygometra.i.coturnix vel mater ortygum.i.coturnicū: vt tetygometra cicade genus.interpretatur Cicadarū mater Tetrix cicada est: meter mater: qđ per η scribitur teste etiā Nestore. Paracletus teste cū ceteris doctis philelpho a paracleo.i.hortor: rogo: cōsolor: vnde paracletus cōsolator dr. Bapt. Mātua.in agone Margarete sumit pro angelo quodā dicēs. Cui nomen paracletus erat descendere mandat. Multi inepte corripuerunt paraclitus: qr scribitur grece per ei diphthongō παρακλειτοσ nos autē vertimus ei diphthōgon in e longū: vt κυθερια sic paracleito ꝫ paracletus. nōnunꝗ tñ ꝓpter euphoniā vertimus ei in i longū: vt thaleia thalia author Seruius in illud Uergilij. Nostra nec erubuit syluas habitare thalia: musa.⁊grece ait thalia: nā latine thalea debuit dicere: sicut κυθερεια cyterea: sed ꝓpter euphoniā cōtempsit ius regule et ideo in grecitate permāsit.hec Seruius. Quāobrē Tortellius ait per e paracletus quidē dicendū fuisse: maluerūt tñ nostri paraclitus: vt idē sit sonus apud nos q̄ fuit apud grecos. Et forte ꝓpter euphoniā sic agapitus dixere nō agapetus. Propterea vir doctissimus Curius Lācilotus ait paraclitus mera est ostentatio vt brabiū nō brauiū Gasparū/Hamilcar/⁊c. vtut est penultima ꝓduceret tm: lꝫ Prudētius ⁊ alij multi corripuerūt. Nec dr cum y grego a clitos.i.insignis paraclytus. Nā vt ait Philelphus in.xiij.li.epist. Si hoc nomē vsꝗ inueniret: significaret infamē: aut preter famā.nā para aliqñ significat preter ⁊ diminutionē representat. Clytos famā ⁊ insignem: vñ inclytus: hoc autē dictu absurdū ⁊ impiū est de spū sancto. ¶ Curetes sine classici authoritate ne corripias. Notentur e correptis composita: vt pedetētim in quinto Lucretij. Impeto: impetus: ⁊ similia que corripiuntur.

Theton

* Pietas maro. Insignem pietate virum tot adire labores impulerit

Arete. panaretus anaxarete. aretalog⁹

¶ Exceptio.

¶ Corripe denoīatiua in etas: vt pietas satietas: varietas: ⁊ cōposita a metron monometron dimetron ⁊c. ⁊ a theton cum th aspirato in pͥma dūtaxat syllaba.i.positū vt syntheton asyntheton antitheton epitheton: figurar noīa. Agonotheta.i. certaminis dispositor.latine munerari⁹ dr aleotheta aliter posita. Persi⁹. Crimina rasis librat in antithetis doctas posuisse figuras laudatur. Argenetes. Asyndetos per ε psylon. ¶ Arete.i.virtus penultimā corripit.vtimur in q̄busdā ꝯpositis vt panaretus viri nomē. Anaxarete mulieris nomē hoc interp̄tatur tutrix ꝟtutis.illud ꝟo oēm ꝟtutē ꝯtinēs: quo noīe dict⁹ est liber Jesu filij Syrach. Hiero.in ꝓlogo sup pabolas Salomonis. Fert vt panaret⁹ Jesu filij Syrach liber. Mar.li.vj. Quū peteret ferā media iam nocte matellā Arguto madidus pollice Panaret⁹ Spoletina data est: ſꝫ quā siccauerat ipse. Oui.xiiij.met. Uiderat a veteris generosam sanguine teucri. Iphis Anaxaretē humili de stirpe creat⁹. Achete cicadarū species arguta per ε psylon ⁊ Acti⁹ viri nomē in Sido. Aretalogus: teste Mācinel.in illud Iuue.sat.xv. Risum fortasse q̄busdā mouerat: vt mēdax aretalog⁹ in mare nēo. Hunc abijcit, seua dignū veraꝗ charibdi. dr ab arete.i.ars ꝟtus: ſmo: orō: ratio: ꝟbum: studiū. Est itaꝗ iactās ꝟtutē: tum suā: tum alienā: ac fabulosus ⁊ garrulosus. Nestor ꝯtra Domitiū negat ab arete dici: q̄ est ꝟtus: ſꝫ deducit ab aretos.i.placitus Tortellius legit aretelogus: vt sit orō: veluti mēdax est ⁊ ſmo: q̄ Arete vxori Alcinoi dirigebat: ſꝫ nugat Tortelli⁹: qr vt Nestor docet ex Apollonio ⁊ homero grecis poetis. Areta e.vel arete es.p Alcinoi vxore primā syllabā ⁊ tertiā ꝓducit. ¶ Arethusa, cum th aspirato nympha in frontē sui nois versa: vel in fluuiū potius. Oui.v.meta. Cur[i]sis arethusa sacer fons. ¶ Acenet⁹ pedagogi nomē interp̄tatur: teste Manci.sine cōitate ab a.i.sine ⁊ cenetes.i.cōitas.ꝓpriam eni spectabat vtilitatē. Iuue.sat.vij. Discipuli custos premordet Acenet⁹ ipse. ¶ Aschethos cū th aspirato eq̄ nomē in.vj.the. Papi. Archetypus a.um.cū th aspirato ⁊ y greco i.exemplaris: vt sit archetipū vetus exemplar veluti qđ ipse author fecit: ad cuius similitudinē conamur similia efficere.sic dicimus. Archetipus liber: aschetypa vasa ⁊c.ab archeos idest antiquus: vetus teste Mancinello: ⁊ typos forma archeos tñ penultimā ꝓducit.alij deducunt ab archos idest princeps: vt sit p̄ricipalis forma. Iuue.sat.ij. Et iubet archetypos pluteum seruare cleanthas. ¶ Ametystus lapis contra ebrietatē valēs. Calepin⁹ vult hoc nomē scribi cum th aspirato in tertia syllaba: ⁊ y greco atꝗ cum th in vltima syllaba .ab a.i. sine: ⁊ methystis idest ebrius: vel methe.i.ebrietas. Nestor dicit vltimam syllabam esse sus.sine th ab a.i.sine ⁊ methysos.i.ebrius.hinc amethysthinus vel amethysynus. Nestor carpit Tortellium qui dixerat hoc nomē in tertia syllaba habere i lati

arethusa

aschetos. archetyp⁹.

amethyst⁹

mum.Mar.Quũ potes amethysthinos trientes.phal.est.Prudentius in psycoma. Sardonicem pingunt: amethysthina pingit iaspis.¶Archetius viri nomen.Ver. gilius.ene.xij.Ferit ense graue m Thymbreus osirim archechium mnesteus.Epulonem obtruncat Achates.¶Arneticus apud Macrum.

¶Calpetus viri nomen.Ouid.iiij.fast.Et tuus est idem Calpete factus auus.

¶Capetus viri nomẽ.Oui.xiiij.met.Clarus subit ecce latino Epit⁹ ex illo.post hũc capetusq; capysq; Chalet⁹ cũ ch aspirato viri nomẽ apud Papi.li.ix.the. Chrysendetũ cũ ch aspirato & y greco:vt chrysos.i.aurũ dr vas aureũ vel in auro ligatũ chrysoletũ ꝙ est auro ligatũ.Mar.in fine.vj.lib.Ponũtur semp chrysendeta Calpetiano.Siue foris seu cũ cœnat in vrbe domi.Calpetian⁹ viri nomẽ: vide Chrysendetum.chremetaon viri ꝓpriũ apud Papi.vij.the. Phylea falcato chromin & chrometaona curru.¶Cynetes cũ y greco tertie declinatiõis musca minutissima lõgis curibus in capite habẽs rostrũ:quo perforat pellem hoĩs nascit̃ ex humore:& iuxta aquas abundat.corripitur teste Calepino.Cercetij populi in Priscia.

¶Darcetis femina in piscem versa.Ouid.iiij.met.Cogitat & dubia est de te Babilonia narret Darceti: quã versa squamis velantibus artus.Stagna palestini credunt coluisse figura:vetũs est & corripitur similiter in.vij.theb. Eretria in.j. Stra. Epipetrum & epimetrum per ε psylon.

¶Eteretes.i.Cretenses.Sil.xiiij.Moenibus Eteretum nõ fausta ad prelia minos.

¶Eetion.vide e ante c.Erethusa hesperetusa & lampetusa in Pylade. Feretrius. Juppiter a fero:aut ferio:vt docet Propertius lib.iiij.vbi post multa dicit.Hinc feretri dicta est ab ara supba Jouis apocope est ꝓ feretrij.Feretrũ a ferẽdo capulus quo mortui efferunt̃ vel etiã in capitoliũ captiui perinde ac mortui. Seruius & Varro dicunt pharetrũ esse grecũ & ꝓinde per ph aspiratũ scribi.nã greci pheretra vocant aurũ argentũ:gẽmas:pricipũ ima gines:hostiũ:spolia:& cetera q̃ in põpa ferebãtur.Sil.v.Dona ioui portet pheretro suspensa cruẽto.Jdẽ ante syphax pheretro residẽs captiua p̃mebat lumina.Ver.eñ.xj.Sed venit in mediũ pheretro Pallante reposto ꝓcubuitq; sup neutrã opinionẽ iprobãdã cẽseo.Hicetaõ viri nomẽ.vide i primis a añ s.Jasius ergo i.iij.Jliados Homeri recte dixit Nicolaus.Bello p̃stãs hicetaõ.Herpeta morb⁹ apud Macrum Hecatebeletes & haliet⁹ p ε psylon. sit hoc tñ tetrasyllabũ p synerisin penul.long.& hereticus p ε psylõ scribit̃.Hipetaõ viri ꝓpriũ.Valerius Flac.li.vj.Et nũc magnanimos.Hipataona gessominũq; nũc arimẽ nolbũq; notat.Heluetij ppl̃i.Mãtuanus in exhortatiõe cõtra infideles.Heluetij tibi dura acuũt venabula & enses.Japetus viri ꝓpriũ.Oui.in.j.met.Quã satus iapeto mixtã fluuialib⁹ vndis &c.¶Japetides.vide a ante p.Lãpetie es.solis filia.Propertius li.iij.Pauerat hos phoebo filia lãpetie.Lucetia Venetie oppidũ teste Sulpitio in illud Lucani lib.ij.Tu quoq; cõmisse nudatã deseris arcẽ Scipio lucetie. Lucetius lingua thusca iouẽ significat:q lucẽ dat qd nomẽ apd Ver.solũ legit̃ teste Seruio in illud eñ.ix.Lucetiũ porte subeuntẽ ignesq; ferentẽ:sed hic viri nomẽ est

¶Macetes e.vel maceta ac.i.macedo.Stat in achil.Quo macete sua tela cíẽt quo turbine cestũ.Magete scythie ppl̃i apud eũdẽ in.ij.achil.Massageta e.vel massagetes ac.Sciticus ppl̃s.Sil.lib.iij.Nec q̃ massagetẽ monstrãs feritate parẽtẽ.Meretrix notũ est:vt meretricor.Nem eta fontis nomẽ.Mar.lib.j. Et nemeta que vincit niues.Jamb.dimeter.hic primus pes dactylus est.nepeta herba in Sereno.

¶Obstetrix ab ostando:vide Pactumeius in u añ m.Orete ppl̃i apud Pris.i.in pigesi.post hos cercetij quos iuxta arenus altis Fluctuat equorib⁹:necnõ oretẽq; feroces. Phaeton:vide a ante e.pleureticus in Macro.pareneticus p ε psylon. Phaetusa phaetõtis soror.Ouid.ij.met.plãgorẽ dederat equis phaetusa sororũ maxima hoc Tortel.male p oe scribit phoetusa.Penetro cũ suis notum est.Pharetra. Oui.ij. met.Eruit hic hũero pharetrã letosq; tetendit arcus.Pheretrũ dictũ est in feretrũ. Pyretrũ cũ y greco herba apud Macrum.Palpetus viri n omẽ.x.theb. Phlegeton fluuius infernalis semp ardens.Claud.in.j.de raptu Proserpine.Aequora gurgitibus Phlegetõ plustrat anhelis. Peucetius.Ouid.xiiij.meta. Peucetiosq; sinus me sapiaq; arua relinquit.sed regius puteolos legit. Pometij orum vel singulariter pometia e. Jtalie oppidum:vide i ante n.Junie. Suffetius aliqui per t scribũt multi per c.vide suffecius e ante c.spleneticus in Macro.

¶Taygetus & taygete vide a ante.i.¶Tenetũ rectius ꝓducit̃:q; apud Junenalem quidam duxerat nõ deduxerat legũt. Theletusa mulieris ꝓprium.Martialis

Archetius | Calpetus | Chaletus | Chrisendetum. | Calpetianus. | Cynetes | Darcetis | Eteretes | Feretrius | Feretrum | Hicetaon. | Herpeta | hipetaon | Heluetij. | Japetus | iapetides | Lapetie | Lucetius | Macetes | Magete | Massagetes. | Meretrix | Nemeta | Obstetrix | Orete. | Phaeton | * Mart. Audaci q̃stus de phaetõte pater | phaetusa | Penetro. | Pyretrum | Palpetus. | phlegeton | Peucetius | Pometij | Taygetus | theletusa

lib.viij. Si Theletusa venit pmissaq; gaudia portat. Trieteris deteris. trietericus dietericus: vide e ante r. Triquetra Sicilia a figura. nã triquetrius triãgularis est. Sil. lib. v. Hic Aetnea cohors triqtris quã miserat oris. Tyrsagetes. vide a ante g.

Trieteris. Triquetra

¶ Uegetus a vegeto as. testimonia facile occurrent. Uenetus venetie venetia. sic viri nomẽ Uenetus. vnde hec deriuata dñr vt ab hesperus vesperus apud Martia. & alios nec ausim pducere Uenetia cũ Petrarcha in. iij. lib. epl'ar; dicẽte aterq; Uenetia mundus. Nestor tamen pp̃ter tot breues Petrarche suffragaf. Uietus variatur & est naturalibus destitutus viribus: a vieo es. Lucre. li. iij. nec supra caput eius dem cecidisse vietuz. Uestem sentimus. Hora in epodo. Ode. xij. Quis sudor vietis & q̃ malus vndiq; membris Crescit odor.

Uegetus Uenetus * Juue. contẽtusq; illic vene to duroq; cullo. Uietus

Ae añ T. agraetius: teste Agraetio. Cynaetha cum y greco & th aspirato capræ nomen. Diaethus historicus cum th aspirato. teste. eodem. Dieta cenãdi locus est & victus a diaeto male. i. viuo & cõuersor. Dieta quoq; est iudicij locus Nam dieteo. i. iudico: vt arbiter. Dietarij q̃ diete seruiũt. Dietite. i. arbitri. indocti dietam putant esse vnius diei iter. Melanchetes canis nomẽ interpretatur nigram iubam habens Chetem cum ch aspirato iubam dicimus. melã nigrã. Ouid. iij. met. Prima melanchetes in tergo vulnera fecit. Meneletus aquile species. Nietus fluuij nomen. Panetius philosophus Philetas poeta. Panetoliuin etolie maximus mons tanq; totam continens Aetoliam.

Ae ante. t.

Oe añ T

Oe añ T. Coloetia: Damoetas viri nomen. Menoetius: vnde menoetiades. Oeotes e. sardiũ pfectus: propoetides. Deucalion. Polypoethes. pirithoi filius. Timoetes priami filius. Timoetas viri nomen teste Tortel.

E ante U,

E Ante U pducitur. vt parascene preparatio a parasceuaso i. preparo non vt indocti dicunt a para: sceua primam corripit tantum: ideo (vt notauit Nestor) male dixit Riga in Luca. post parasceuẽ lux que sequitur pharisecos. vbi secunda in pharisceus male corripitur: quia rectissime scribitur gemino ss pharisseus. Beneuentum oppidi nomen compositione noscitur et per compositionem Longeuus diphthongon obtinet. Jsteuones Bapt. corripit.

¶ J ante consonanteis in Medijs.

J ante B.

I Ante b corripitur: vt Delibutus contra multos: vide e ante l. Sensibilis corripitur a Lucretio. Alia in bilis a verbis quarte: vt ipsum sensibile: volunt variari. Sed melius dicit Aldus. Nomina in bilis & bundus a supinis formata penultimã supini imitari. vt deletum delebilis scitum scibilis: cubitum cubilis. petitum petibilis. notum nobilis volutum volubilis: solutum solubilis: sititum sitibundus: que producuntur. Contra corripiũtur territum terribilis: moritum moribundus: statum stabilis: qd̃ Priscianus cõtra primitiui naturam dicit corripi: quia statum a sto putat produci.

J ante c

¶ Exceptio.

* Felicis Hora. j. h. Felicẽ aiebãt acitus cuz qlibet ille alaricus. claudian⁹ de bello in glaricũ sed nunq; tm̃ mauors cõ traxit in arctũ res alarice tuas.

¶ Oribasus nomen canis. vide lelaps e ante l. interpretatur montes ascendens. Nam oros mons est: beno. i. ascendo. & ita videtur produci contra regulã de i in cõpositione. Perrhibia mulier in Pylade.

I Ante c corripitur. vt Epicurus: quod Petrarcha in secundo. lib. episto. Ad Guilielmũ Ueronensem male produxit. Orichalcum in arte Horatij: licet grece per ei diphthongõ scribat teste Politiano lib. j. epist. Aedicula. Juue. sat. viij. Si quis in aedicula deus vnicus. Notentur e longis deducta felicito cornicula cornicor radicitus.

¶ Exceptio.

Jn icus.

¶ Produc ex barbaris deducta noia in icus qualia sunt plura Gotthor; Uãdalor; Germanor; & alior; barbaror; noia apd̃ veteres latinos vix repta: vt Hẽric⁹ vlric⁹ Alaric⁹ lederic⁹ lodouic⁹ athanaric⁹ Rodoric⁹, Gẽseric⁹ &c. q̃ nõ min⁹ pducẽda sũt q̃ Jacobus Joseph⁹ adam⁹; &c. lz nõnulli male aus: sunt corripe. Clau. in. vj. cõsulatu Honorij. En alaricus ait nõ qualẽ nup ouantẽ vidimus. Mãtua. in exortatione contra infideles. Hẽrice silebo finis versus est. Philelphus in decima scde. Quifinem in vita nullũ nec rebus agendis. Constituit Frederice sibi ratiõe carere Arbi.

tror. Nestor scribit. Foedericus per oe diphthōgō in pma syllaba a foedus: & ideo dicit penultimā corripere. Bebelius credit foedus & ico dici. Ego facile crediderim Fredericus dici ex barbaro frederic. Nebrissen. vult similiter Theodoricus penul. lōga dici a theodoric. Ego puto & si Gottorū regis nomē fuerit: a greco Theodorus vel theodoros deduci: vt a gallus gallicus &c. & proinde penultimā corripi: lz libro viij. dicat Sidonius Theodorice tue manus rogant. phal. est. vt in laudi. Narbo. Theodoricus amat sibiq fidū. Aduersos: pbat ante p tumultus: in quibus syneresi vsus est. Que aūt e latinis aut grecis deducunt ppria in icus corripiunt: ideo male de oibus intelligit illud Alexādri. In pprijs icus pducit: vt fredericus. Corripiuntur itaq hec & longe plura Mylicus: melicus: rusticus: monicus: ibicus: cuthicus/ autolicus/ Stoicus/ vrbicus/ Gallicus/ Germanicus/ dñicus / garricus/ atticus/ Persicus / getulicus/ Ponticus &c. Testimonia facilima inuentu sunt: lege si dubites Nestorem. Mar. lib. viij. Qui ppter cenā rustice cedo cocum: hic Rusticus viri ppriū. ideo pro diui Dionysij socio turpissime pducit. At pulchre sunt differentie (inquiet aliquis) Rusticus arua colit; Rusticus ad ethera scandit. Est helena meretrix: crucis inuētrix sit helena. Aequora sunt maria est vgo materq maria. Cur non itidem recipitis hos vsiculos: Donatus est doctor sed donatus datus extat. Vrbanus est sanctus: vrbanus habet honestus. Mobile felicis: fixū sibi felicis optat. Si has & similes mille nugas effutiuisset grecism⁹ aliqs: vel Alexāder: iam essent barbaris tanq Delphica oracula. adeo tenaciter inherent semel male recepta. Profecto he nuge etiā viros alioqui doctissimos in errorē duxere: veluti Guaguinū cum quodā nō indoctiore dicentē. Sic me (crede) cui versus dñice leuarūt: vt solet egrotos dū venit alma salus. potuisset recte dicere Mācine. ad mācinū em̄ scripsit Que tñ e lōgis sunt: pducunt: vt amice. i. victoria. Philonicus stratonicus olympionices polynices hipponic⁹ &c. q̄ sunt fere viroꝝ ppria: vt Thessalonica oppidi. cū th aspirato vt Thessalus. Claud. lib. ij. in rufinū. Tāgebat macedō fines murosq subibat. Thessalonica tuos. Papi. lib. v. theb. Cōmēdat honorē Frontis & oblatā polynicis munere grato. Loricā. fit a poly. ideo in secunda y grecū seruat: pduc vndecūq est berenice. Iuue. sat. vj. Grandia tollunt crystallina: maxima rursus Myrrhina deinde adamas notissimus & berenices. In digito factus preciosior. ¶ Berenicis idis. oppidum. Sil. lib. iij. Affuit vndosa cretus berenicide miles. sic Eunica &c.

¶ Amicus inimicus & que hinc fiunt. Persius. Es modicus voti presso lare: dulcis amicis. Amicio hinc nō est: ideo corripitur: vñ amictus &c. amycus viri pprium cū y greco naturalr corripit. Vergil. Nunc amyci casum gemit. frequens est in Valerio Flacco: nec corripit ad differentiā appellatiui amicus est em̄ hoc latinū: illud grecū: a grecis nr̄is amicus nullā ratiōnē hn̄tibus pculdubio semp correptū: vt ab Homero &c. nā euismodi differentiā ponere sapit nescio q̄d triuiale quale inter rusticus cōe & rusticus ppriū barbarie primipili excogitarunt: q̄ res doctissimos quoq decepit: vt frequēter notaui. Ergo si quispiā ab amicitia nomē aut cognomē nascisceret is amicus penultima longa diceretur: veluti in multis factū tam longis q̄ breuibus: veluti. Rusticus/ Seuerus/ Maximus/ Barbara/ Regina &c.

¶ Anticus producitur: vt posticus/ apricus/ apricari/ sole gaudens/ & sole gaudere Persius sat. v. Cicer ingere large. Rixanti pplo nr̄a vt floralia possint. Aprici meminisse senes. ¶ Apici⁹ viri ppriū. Mar. li. iij. De nullo quereris: nulli maledicis apici ¶ Aricia hinc arin⁹ a. um. vrbs Italie. Verg. vij. ene. Virib⁹ insignē. que mr̄ Aricia misit. Hora. vi. epi. Emptor aricini quondā verentis & arui. Aequicolus. vide ae diphthōgon ante q. & sine diphthongo. Eq̄colus vide ibidē: Bellicanus in Ausonio.

¶ Caicus fluuius. Oui. in. iij. de arte. Queq bibunt: vndas myse caice tuas. p monte silr pductū legi: & p viro apud Verg. enei. j. Caici quoq ppli sunt germanie. Luca. j. Et vos crinigeros bellis arcete caicos. ¶ Craticula a cratis diminutiuū. Mar. in apo. Parua tibi icurua craticula sedet ofella. Petrarcha male corripuit teste Nestore dicens craticulam & gemino fecundum martyre bustum. Canicula. Persius. Sed quid agis siccas insana canicula messes Iandudum coquit. sic ceteri.

¶ Clauicula nescio an vsq corripiat. producit certe a Germanico in arato. Qualis ferratos subicit clauicula dentes. Cuticula. Iuue. sat. xj. Nr̄a bibat vernū cōtractat cuticula solem. Persius. Semper & assiduo curata cuticula sole. ¶ Caprificus q̄ra ficus est. hinc caprificari caprificatio &c. Persius. Rupto iecore exierit caprificus. Caprifici sunt etiam caniculares dies. ¶ Cuniculus; vide u ante n. ¶ Corycus certe

Fredeic⁹
Foederic⁹
Theodoricus
Thessalonica
polynices
Berenice
berenicis
Amicus
Amycus
Anticus
Apricus.
Apricari
Apicius
Aricia
Eq̄colus
Caicus
Craticula
Canicula
Clauicula
Cuticula
Caprific⁹
Cunicul⁹

corripit᷑ vt ptȝ in o añ r. Prisci. tñ in pihegesi ausus est ꝓducere. Cutic⁹. Cōuitium a vicis dictū in quibus plurimū fit: vel a vocū multitudine (vt festo placet) quasi con uotiū. Mar. li. iij. Lis erit ingēti faciet conuicia voce. hinc cōuiciari verbū. Ceruical extrico. foelicul⁹ merectricula ex primitiuis noscunt᷑. Embric⁹ teste Sulpi. Eq̇colus vide eq̇colus. erica herba ꝑ ei diphthōgon. Febricito nescio an veterū q̇sq̧ corripue rit: notaui nuper ꝓductionē apud Mar. li. xj. Febricitatē basiabit ⁊ flentē. scazō est. quare cū Macro non corripiā donec correptio ex veterū aliquo nota fuerit. Fulica videt᷑ apud Gel. ꝓduci: cū reliq̇s corripiā. Febriculosus q̇ȝ ꝓducit᷑. ergo ⁊ febricula vt opinor. vide e añ b febris. Fusciculus vir in. ij. Mar. ¶ Formica. vide a añ d Cicada. Grenicō fluuius in Pylade. ¶ Junices ꝓducit᷑ ꝑ cremētū: q̄ꝛ puto singl'arc eē iunix ⁊ sunt iuuices iuuēce adhuc tenere etatis q̄ vitule esse desierūt. Persius. Tot tibi quū inflāmas iunicū omēta liquescāt. Labicū ⁊ labicus labica: vide a ante b.
¶ Lorica. Ouid. iij. met. Loriceq̧ modo squamis defensus ⁊ atre Duricia pellis.
¶ Lectica lecticula. Mart. lib. ix. Dat tibi securos vilis lecticula sopnos Peruigil in pluma Catul⁹ esse iacet. sic est in libris quos vidi. Nestor tñ legit tegeticula. Lūbricus vermis terrenus a lubricitate dict⁹. Seren⁹. Lūbrici q̇ȝ terrestres nascētur oliuo. Macer lūbricos vētris hāc sepe bibēdo necabis. Lacerpicium: vide a ante s.
¶ Marica mater latini. Verg. vij. enei. Hunc fauno ⁊ nympha genitū laurēte marica. Accipimus ⁊ etiam oppidi nomen vt dicunt Lucani interpretes in illud, li. ij. Per regna marice. est finis versus.
¶ Matricida necessitate quadam apud Ausonium vt dictum est.
Mauricius viri proprium iustissimi. Martialis lib. v. Probitate marcos: equitate mauricos. Scazon est.
¶ Myrica cum y greco in prima humile virgultū. nascit᷑ in Italia. alio nōe dicitur tamarica. Verg. Non omnes arbusta iuuāt humilesq̧ myrice.
¶ Mendicus ⁊ verbum mendico as. vide Tetricus e ante t.
¶ Multicium vestis. Juue. sat. ij. Quero an deceant multicia teste: nonnulli per t multitium scribunt: ⁊ dicitur a multis ⁊c.
¶ Nasica viri nomen. Horat sat. xv. Filia nasice metuentis reddere solum. Nasica etiā vrbs Indie est. at per eu diphthōgon. Nausicas fuit Alcinoi filia. vide a ante a. Nessica teste Priscia. Nouicius: sed multi per t nouitius scribunt. Juue. saty. iij. Tetrumq̧ nouitius horret porthmea.
¶ Numitius viri ⁊ fluuij nomē rectius ꝓcit᷑ tetrasyllabū est nō (vt quidā putant) trissyllabū. Numicus. Oui. met. iiij. Infreta fluminecis vicina numicius vndis: sic recte tredecimu em̄. author ex Oui. dicit. Vicina numicius vndis. Ver. eñ. vij. Tyrrhenum ad Tyberim ⁊ fontis vada sacra numici pro numicij apocope. vt apud Hora. in. xix. epi. Brūdusiū numici melior via ducat an appi. at i alia ep̄la apđ eūdē vctūs est. Nil amiraci ꝓpe res est vna numici. Nutrico as. ꝓducit᷑ ab Erasmo dicēte: atq̧ eadē tell⁹ succo nutricet eodē. Pedico nomē ⁊ verbū a pes pedos. i. puer. in ꝑapeis dꝛ hr̄e ꝑmā syllabā q̄ est in penelope: ergo penelope in ꝑma videt᷑ hr̄e ae diphthongon. Mar. pedicat᷑ oros fellat linus: olle q̇d a te. Idē cōcisis natib⁹ nō est pedico marit⁹. ¶ Palic⁹ ethnic⁹ deus. fuerūt aūt palici duo: quoꝝ mater Thalia ex Joue grauida metu Junonis optauit sibi terrā dehiscere. qđ factū est: ſȝ tpe part⁹ rursus exhibiti sunt filij: quos ob id palicos dixere. de q̇bus pulchre Macrobius in. v. lib. sat. Dicunt᷑ aūt palici a palin. i. rursus ⁊ kin venire. author Serui. in. ix. eñ. Oui. v. met. Stagna palicorū rupta feruentia terra. Sil. Et qui p̄ntes domitāt per iura palaci.
¶ Posticus. Persius. Postice occurrite sanne
¶ Pudicus. Ouid. Lis est cum forma magna pudicitie.
¶ Phericus: ⁊ prodicus. vt quidam volunt.
¶ Phoenicopterus. vide oe ante n. Plitricius vir in Baptista.
¶ Periculum. Ouid. iiij. met. Quantaq̧ vitarit narrare pericula gestit.
¶ Pediculus a multitudine pedū vermicul⁹ capitis. nec a pes. i. puer dꝛ ɔtra multos: q̄ꝛ prima corripit᷑: hinc pediculosus ꝑ quo apud Mar. ineptissime legit᷑ piculosus: vt cū Nebrissensi sentio qui in nominato libro attulit hunc versum. Et mēti dominus pediculosi. quē magno labore q̄siui: q̄ꝛ q̄uis legerē Mar. tñ hūc versum non aīaduerti: tandē repperi in lib. xij. hinc menti dn̄s periculosi: vbi legi dꝫ. Hinc menti dn̄s pediculosi. phal. est. Subijciā totū poene epigrāma: ne q̇s dubitet pediculosi venuste: periculosi vero insultissime legi.

Coricus
Conuiciuȝ
Ceruical.
Embricus
Eq̇colus
Febricito
Febriculosus.
Junices
Labicum
Lorica.
Lectica
Lūbricus
Marica
Matricida
Mauricius
Myrica.
Medicus
Mendico
Nasica
* Marti. Gaudet in effossis habitare cuniculus antris.
Nouicius
Numici⁹.
Pedico
Palicus
Posticus
* Horat. Atria sua tez postico falle clientem.
Pudicus
Phericus
Phoenicopterus.
Periculuȝ
Pedicul⁹.

¶ De importunis basiatoribus

Tan tum dat tibi Roma Basiorum.
Post annos modo quindecim reuerso.
Quantum Lesbia nos ledit Catullo.
Te vicina tota te pilosus.
Hircoso premit osculo colonus.
Hinc instat tibi textor inde fullo.
Hinc sutor modo pelle basiata.
Hinc menti dominus pediculosi.
Hinc desioculus et inde lippus,
Jam tanti tibi non fuit redire.

Poenultimum versum pueris indignum reliqui.

¶ Petriculosus .i. molestus a petris dictũ nomẽ. non ausculto Domitio qr a tricis dici putat. Mar. lib. iiij. Res petricosa est cotile bellus homo. Rubrica: vide u ante r Masurius. Redimiculũ et si quid aliud in iculum est, a verbis quarte. Juue. Paulatim qui longa domi ridimicula sumũt. Saticulus Campanie ppl's. vide arũci a añ r: aut Seticulus. Sophopichion. Catul. Dij magni sophopichiõ disertũ Othonis caput oppido pupillum. Phaleucij sunt. alij legunt holopichion qd interpretat̃ totus cubitalis: nam pischis cubitus est. alij salapentium atq alij aliter.

¶ Siticula siticulosus. Hora. in epodo ode. iiij. Siticulose apulie. Jambicus dimeter primus pes iambus est: qr pyrrichiũ nõ admittit ratio carminis in prima regione sed nec vsq: qr vltima cuiusq est cõmunis syllaba versus. Manifestũ est qd dico ex priapeis non sturnus mihi graculusve raptor Aut cornix anus aut aquosus auser Aut coruus nocuit siticulosus phalcucij sunt. ¶ Sopniculosus. Mart. lib. iij. Sopniculosus ille porrigit gelires. Scazon est.

¶ Tegeticula: vide i añ c lectica. Triuicus pagus Jtalie. vide a añ p Apulia. Tibi cem patet. Vaicus viri nomẽ. Sil. li. j. Stantẽ p muro: et mutantẽ mẽbra vaicũ. Vaticanus variat̃. Mar. li. j. Jn vaticanis ↄdida musta cadis. Juue. sat. vj. Et vaticano fragiles de monte patellas. Hora. j. car. ode. xx. Reddere laudes tibi vaticani montis imago. sat. cũ adonitu. Petrarch. inepte etiã primã corripuit dicẽs ad bñdictũ. diceris et claustro Vaticani corpus humandũ. Jn multis iam dictis q̃ videnť p naturã corripi. vt canicula cuniculus craticula clauicula siticulosus pediculosus etc. mallẽ veteꝝ authoritatẽ seq̃ q̃ grãmaticoꝝ p̃cepta. si q̃s tñ hec corripuerit tolerabitur si in ceteris vetustatẽ inuiolatã custodiuerit. Umbilicus. Jn priapeis. Ne quicq sibi pulset vmbilicũ. phal. est. Hora. in epido. ode. xiiij. Ad vmbilicũ ducere. Usus est iãbicus dimeter. Vepicus qr a picus est. Sil. viij. Vepicus quondã venerabile nomẽ ab alto saturno. Viticula vitis. Ver. in diris. Dulci nãq tumet nondũ viticula baccho. Urtica vide o ante s: rosa. Vesica vel vensica a vento: vt Capro. placet. vide pe pedi in preteritoꝝ geminatione. Ustica mons in sabinis et insula iuxta Siciliã: atq in ea vrbs. Hora. lib. j. car. ode. xvij. Valles et Ustice cubantis Leuia personuere saxa. duo sunt versus prior iambi. hypercatalecticus: secũdus alcmanius dactylicus tetrameter. Veronica producitur. teste Laurentio Valla.

Rubrica. * Persius Nõ secus ac si oculo rubricũ dirigat vnum redimiculũ saticulus. Sophopichion. Siticula siticulosus Sopniculosus. tegeticula. Triuicus. Hora. j. ser. sat. v. Nũq leri psemus nisi in vicina triuici Vaicus. Vaticanus Umbilicus Vepicus Viticula Vensica Ustica.

I Ante d corripitur. vt presidium. et cõposita bifidus trifidus reciduus perfidus a fides: sed a fido infidus pducitur. Notẽtur e longis cõposita: occido: trucido: a cedo: cõsidero: et desydero: desyderiũ: et proprium Desiderius. Hora. Tu quid ego et populus mecum desyderat audi. reliquorum testimonia facile occurrent. Catul. Cum desyderio meo nitenti. phal.

I ante d

¶ Exceptio.

¶ Produc in ido denominatiua qualia sunt formido libido cupido tam p cupiditate q̃ pro deo amoris. Myrmidũ corripit̃ etiã si myrmido dicat̃: qr de latinis intelligim⁹ quoꝝ gtũs in inis desinit. Produc masculinũ in ides ab eus. vt pelides: achillides phoronides pmethides neoclides dryanthides coronides thesides Thytides etc. Ab us xo pauca pducũt vt lygurgides belides (vt Nestor vult) Bacchides ae. bacchides is. viri ppriũ corripit̃ a Riga dicẽte. Alcim⁹ hoc spacio rediẽs cũ bacchide pugnat. Reliq̃ patronymica in ides nõ ab eus corripiunt̃ p̃ter forsã paucissima. corripe itaq pamides Japetides etc. Oui. li. vj. fast. nulla coronides cã doloris sit. a Coroneus. Jn. ij. met. nõ est coronide legendũ a coronides: s3 coronida in actõ.

Ido

coronides.

a coronis. Cũ iuuene homenio vidisse coronida narrat hoc est coruus dicit se vidisse coronida amicã phoebi cũ iuuene quodã hemonio: hi ablatiui Theseide ꝛ Phoronide nõ sunt a masculinis in des: sꝫ a ntis in is q̃ penultimã gti semꝑ corripiũt siue synęresis sit siue nõ: siue ab eius fiant siue aliũde: vt phoronis idis. i. io. de qua meminit. Oui. ab phoroneus: vñ masculinũ penulti. longa phoronyde. Theseis idis vt Aeneis idis. poema de Theseo ꝛc. Oui. in ibin. Atq̃ lycurgidẽ iactauit ab equore natũ. Uer. Belide nomẽ palamedis ꝛc. Belides plurale corripit: q̃ ẽ a belis dis

Abydos

¶ Abydos vel abydus cũ y greco Asie vrbs. Uer. j. geor. Pontus ꝛ ostriferi fauces tentantur abydi. hinc abydenus a. um. ꝛc.

Acidia

¶ Acidia. i. ignauia inertia tediũ: qđ p e acedia rectius dici potuisse: vide a ante c. Aphidas viri nomẽ in. xij. meta. acidalus fons in orchomeno veneri sacer. vñ Uenus acidalia dr: hinc acidalius a. um. i. venereus. Mar. li. ix. Nomẽ acidalia meruit qđ arũdine pingi. Aristoteles in. ij. tristiũ. Alcides. i. Hercules. vide c ante p. Tlepolemus: ab alceus patronymicũ est: vt archanides ꝛ Licorides plura. Alybides cũ y greco in scđa syllaba populi quidã vnde priapus dictus est a lybida. Uer. in copa. Huc alybida veni: festus iam sudat asellus.

Acidalius

Alybides

Calidon.

Chelidon

Chelidonia.

¶ Calidon vel per e potius caledõ sylua britãnie vt docet Omnibon⁹ in illđ Luc. vj. Unda Caledonios fallit turbata Britãnos. penultimã gti corripit: quã ꝓducit ꝑ y grecũ calidõ qđ scđam corripit. ꝛ est aetolioꝝ vrbs. Uer. Quod genus aut Lapithis tm̃ aut Calydone merẽte. Chelidon onis penulti. gti correpta. i. hirũdo: vñ dicta est herba chelidonia quã oculis esse salubrẽ ostẽdere dũ venenatis pulloꝝ ocl'is illa medenť macer dũ alterũ recte ponit: alterũ maculat dicens. Indeq̃ nomen hꝫ Chelidonia nãq̃ Chelidon dr. hec volucris Grecoꝝ more vocari. Lõge libẽtius sequar doctissimũ. Columellã lib. xj. dicẽtẽ. Purpureeq̃ chelidonie: pinguesq̃ marisce. Serenũ quoq̃ dicẽtẽ. Sepe chelidoniã cũ succo lapatis addes. est ꝗꝫ chelidonia lapillus ꝑciosus ꝛ q̃dã regio eadẽ semꝑ quãtitate retẽta. Priscianus in perihe. Partib⁹ extremis pãphili claudiť: istro. Atq̃ chelidonie rupes cinguntť eodẽ. Crepida licet a grecis ꝓducatur tamen latini quos sequemur qui latine scribere volumus: tantum corripiunt: vt Persius ꝛc.

Crepida

Dauides.

Elegidiũ

Euripides

✱ Uerg. in buc. iuuenes aliuꝫ si te hic fastidit alexis.

Frigidul⁹

Formido

Iuue. In gremio matris formidat rustic⁹ infans.

godofrid⁹.

Isidius

Lacydes

Meridies

Neside

Posides

Positeri

Phasides.

Pherecydes.

Postridie.

Pridie

Thucydides.

¶ Dauides e. i. Dauid iudeoꝝ rex. Fortunat⁹. De magno magn⁹ Dauides scripta reliquit. Euclides. Sido. in laudib⁹ narbonis. Euclides spaciũ sciens olimpi. phal. est. Mar. lib. v. Ducẽta clamat coccinat⁹. Euclides. Scazon est. Elegidiũ diminutiuum ab elegia: vt epistoliũ ab ep'la. Persius. Nõ hic est illas Acti ebria veratro nõ siqua elegidia crudi dictarũt ꝓceres: euripides vtrobiq̃ cũ i latino: teste geor. Ual. placen. Sido. ad Foelicem Orchestã quatit alter euripidis. ꝛ in laudibus Narbonis. Cessissent Sophocles ꝛ euripedes. phaleucij sunt. in Gellio etiã corripiť. ideo variatur. ꝛ euridas vir ꝓduciť a Callimacho. Fastidio fastidiũ vtrũq̃ est in. ij. ecloga. Uergilij apud quẽ (nisi codex mẽdosus sit vt esse suspicor) in ciri. frigidulus cõtra primitiui naturã ꝓduciť: hinc magno generata Ioui frigidula sacra. notat hoc Badius. ergo vt frigidus ita frigidulus tm̃ corripe. Formido as. verbũ notũ de noie dictum est. Godofridus aut godofredus viri nomen. Isidius ab isis i ante o. Io.

¶ Lacydes per y grecũ viri nomen teste Calepi. dicẽte Heraclides corripi: qđ Bebelius vult ꝓduci qđ placet. Meridies dictũ est in regula cõpositionis de i. Neside ppl'i in perihegesi. Posides spadonis nomẽ. Iuue. sat. xiiij. Ut spado vincebat capitolia nostra posides. Positeri ppl'i apud Prisci. in Dionysio. Phasides viri nomen scio produci: lꝫ testimoniũ mihi exciderit. Pherecydes cũ y greco poeta grec⁹ phitiriasi interijt. Seren⁹. Sed q̃s nõ paueat pherecydis fata tragedi. Qui nimio sudore fluenci aialia terra eduxit turpi miserũ q̃ morte tulerũt. Postridie ꝛ pridie cõtra Sulpitiũ ꝛ plures: q̃ aut nescierũt. aut dubitauerũt harũ dictionũ mẽsuras: ego itaq̃ primus hãc rem enucleabo ex oratore celeberrimo Quintiliano: cuius ꝟba in li. ix. de cõpositione hec sunt. Creticus est initijs optim⁹. Qđ precatus a dijs immortalibus ꝛ clausulis. In conspectu ppl'i Romani vomere postridie. hic stridie est Creticus. i. amphimacrus pes ex breui inter duas longas. q' aũt creticus sit amphimacrus patet ex eodem libro vbi dr. Medias inter longas breuis faciet emphimacrũ sed frequentius eius nomen est. Creticus. et ex Apuleio prima apologie oratione vbi hic est iambicus trimeter. Conuerritorem pridiane reliquie vbi reliquie singulare est. pisidę. vide i ante s polyphides in pilade. Quotidie variatur.

¶ Thucydides in secunda syllaba producitur in Catalectis corripitur in Auso.

¶ Vectidius viri nomen. Persi. Quesieris nostin vectidi predia cuius: pro vectidii per apocopen. ¶ I ante f non inueni nisi in compositis que corripiunt: vt senifactor: licet Arator produxerit. Alife producitur: multi aliphe scribunt: vide a ante l.

I Ante g corripitur vt corrigia male productum ab Aratore: vide a ante m calceamentum/mitigo/leuigo/clarigo/litigo/porrigo verba que omnia ab ago: vt mite ago clarum: ago litem: ago porro vel procul ago etc. Notentur e longis composita: vt affligo/infligo profligo etiam prime verbum: infrigido refrigero infrigo depygis et philopygista: vide i ante g pyga. bene profecto dixit Petrarcha in .j. aphrice. At ceptum primo profligatumque secundo: est bellum. male autem dixit Macer/ Et sic sub dio prius infrigidata bibatur.

¶ Exceptio.

¶ Producuntur in Igo nomina: vt porrigo morbus et minutus furfur. Iuue. sat. ij. Grex totus in agris Unius scabie cadit et porrigine porci. Siligo inis. tamen femi. generis: vt recte docuit Badius noster contra Sinthenium: male dicitur in Calepino corripi. Iuue. sat. v. Sed tener et niueus mollique siligine factus. Idem. Tot medicaminibus coctaeque siliginis offas. Mart. lib. ix. Illa siligineis pinguescit adultera cunnis. Falsus itaque est versiculus Si bona sit siligo veniet bonus inde siligo. sic origo lolligo vertigo uligo fuligo caligo Auriga e. et verbum aurigor aris. Oui. ij. met. Hic situs est phaeton currus auriga paterni. ¶ Caligo as. obscurus sum. Verg. ij. ene. caligat nubem eripiam etc. Ideo Petrarcha hallucinatur in .vij. Aphrice dicens. Est mihi propositum quam calligantia mundo. Lumina sunt propius vestris accedere terris. Calliga autem: et hinc verbum caligo corripi notissimum est Castigo in Iuue. et aliis.

¶ Diapiga non ex ruta medicamentum apud Macrum de ruta. Ex hac antidotum non paucis vtile causis conficitur: medici dicunt diapiganon illud. Piganon in greca lingua: que ruta vocatur. Fastigium rei summitas. Iuue. saty. iij. Ex humili magna ad fastigia rerum extollit quoties voluit fortuna iocari. hinc fastigiare verbum.

¶ Fatigo. Verg. Terga fatigamus hasta etc. In .ix. en. Instigo notum est. ¶ Lestrigones Italie populi quondam: quorum rex antiphates fuisse dicitur. hinc lestrigonius a. um. Sil. lib. vij. Littora caiete Lestrygoniosque recessus. Tibul. lib. iiij. Incultos adijt lestrygonas antiphatenque. Sido. ad felicem. et lestrigonij famem tyranni: sic ceteri ideo idem minus docte dixit ad maiorianum Lestrygones nos esse putat monstrumque tributum. scribitur autem per y grecum in secunda syllaba et ae diphthongon in prima correptione: ne Sidonium imiteris. ¶ Origanum herba non grece scribitur per ei diphthongon quod in e longam vel in i longam vertitur: itaque origanum correptis prima et tertia: secundam producit: vt ex grecis poetis. Nicandro et atheneo docet Geor. Merula contra Calderinum: qui teste etiam Nebrissen. male legit apud Mar. li. iij. deposui solas affert protinus ingens Inter lactucas origanumque liber: que recta lectio est oxygarum. i. acutum garum vtpote exacetus et oleo cum quo lactuce sumuntur et est periphrasis principij cene. Macer igitur male dicit origani vires etc.

¶ Prestigie. Capel. corripit: Prudentius producit.

¶ Quadrige produci notum est: vt vbige.

¶ Salpiga serpentis nomen. Luca. lib. ix. Quis calcare tuas metuat salpiga latebras

¶ Vectigal. Hora. j. sermo. Iurgatur verbis ego vectigalia magna.

¶ Vestigo as. et vestigium. sic inuestigo peruestigo. Verg. in more. Vestigatque focum etc. Sedulius in fine per syncopam vostigis pro vestigiis dixit. Uropygium in .iij. Martia.

I Ante l corripitur. vt consilium pestilens hersilia inquilinus. Verg. vigili popoli et alij a breuibus vocatiui quos ratione accentus nunquam opinor non corripi contra Sulpitium/donec ex fide digno contra me proferantur testimonia. Oui. in priapeis. Si pauper mihi sit vel inquilinus. phal. est. Martia. lib. x. Pro pudor. Hersilie ciuis et aegerie. Hora. lib. j. car. ode. xxiiij. Nulli flebilior quam tibi. Verg. et alibi. Adducere sitim tempora. Vergi. Asclepiadea sunt: ideo teste etiam Nestore non recte dixit Arator. Publica libertas sanctissime papa vigili aduenit. nam vigilius a vigil dicitur: et proinde corripitur. sic basilius corripitur vt opinor: velati basilus viri proprium apud Iuue. Mantuanus tamen vocatiuum basili produxit: forsan propter dictum Verulani ego tamen non ausim imitari. Notentur e longis composita. vt primipilus dux quadringentorum militum in prima acie: siue quinis Centurio prime cohortis. hinc primipilaris. Erasmus. Primipilari duce quo triumphant. Argiletum locus Rome ab argi-

Vectidiu
I ante f.
I ante g.
Igo.
Siligo.
Auriga.
Caligo.
Castigo.
*Iuue. Tristibus obscenis castigas turpia cum sis.
Diapiganon.
Fastigium.
Fastigo.
Lestrygones.
Origanum.
quadrige.
*Verg. in geor. vt cum carceribus sese effudere quadrige.
Salpiga.
Vectigal.
Vestigo.
I ante l.
Ili in vetō

oppillare Expillo Compilo Depilo

morte dictus. Mar. lib. j. epig. Argi nēpe soles subire letum. phal. est. Cōpillo suppi lo expilo oppilo a greco v̄bo pileo. i. cōplano ꝛ equo: ꝑ diripere ꝛ surripere: nā qui diripiūt domū vel q̄d aliud: videnꝛ rem equare ac ꝯplanare. nā quo pacto pulchꝛiꝰ domū cōplanaueris q̄ q̄cq̄d in ea est auferendo. Lucr. li. vi. Fluctibꝰ aduersis opilare ostia cōtra. i. occludere. Oui. xiiij. met. Expilatq; genis oculos. i. deripit: spoliat aūt est hic pilos extrahere. vñ expilare hereditatē vel supellectilem. vñ est titulus de crimine expilate hereditatis. Cice. Si focum spolias aerariū expilas. Hora. sat. j. Iā satis est ne me Crispini scrinia lippi. Cōpilasse putez v̄bū nō amplius addā. Indocti capiūt ꝑ colligere. Que a verbo pilo. i. pilos extraho fiunt. corripiūtur. vt depilo. Martia. Cui prestas culum quem Labiene pilas. Idem lib. ix. Quū depilatos chreste culeos portes. Scazō est. Notenꝛ geminata cordila agilla Pompillus Pompilla Monasillus pugillares agillinus Catillus ꝛc.

Exceptio.

Ile. Ilis ✱ Aprilis. Ouidius iiij. fast. cesar in apri li q̄d tuca- ris habes

Producunꝛ substātiua in ile: ꝛ noibꝰ formata in ilis: vt homile: caprile: suile: equile: quintilis: sextilis: aprilis: testis si a testa vsq; legaꝛ: at ꝑ th aspiratū ꝛ y grecū in scđa syllaba. Testylis: mulieris nomē corripiꝛ. Uer. Testylis: ꝛ rapido fessis messoribus estu ꝛc. Senilis virilis: sic etiā cubile: sedile: ancyle: mātile: subtilis. ꝛ vndecūq; est exilis at corripiꝛ Quintilius viri nomē lꝫ a quintilis videaꝛ deduci. Corripe aūt que in atilis desinūt: fluuiatilis: aquatilis: ꝛ a v̄bis vel participijs in tilis: silis xilis: vt solitilis textilis sectilis nexilis futilis fertilis missilis: sic neutrū missile docilis vtilis: sic amicabilis ꝛc. Cum parilis humilis dapisilis. Lucr. lib. j. diuidere ꝛ noctes parileis agitare diebus quidam inepte ꝑduxerunt. Lucanus li. vij. Spargitur in numerum diuersis missile votis.

Asylum

Asyllū cū y greco locus ꝯfugij scribiꝛ teste Nestore vnico l a sylao. i. spolio rapio: aufero: violo: ꝛ a ꝑmitiua pticula: q̄ inde auferri neminē licet. Asyla sunt oīa dei tēpla ꝛ ꝑ principale priuilegiū quedā loca ꝑphana. Tortellius vult etiā vnico l. scribi ꝛ cū Seruio ꝛ syro. i. traho deducit r in l verso: q̄d in plerisq; videmus vt: pellex pellucidus intelligo. Iuue. sat. viij. Nomē ab infami gentē deducis a sylo: hec opinio placet: lꝫ nō ignorē Placētinū gemino ll asyllū scribere ab a primitiua pticula et syllo. i. rapio vñ petrosyllū herba deduciꝛ.

Asilus. Asilas. Asili.

Asilus vnico l ꝛ i nr̄o: vt Nestor ait quo teste quidā gemino ll asyllꝰ scribūt inter q̄s est Geor. Ual. volatile est puū dictū tabanꝰ: ꝛ oestrus vel oestrū. vide oe diphthōgō añ s oestrꝰ. Asilas e cū vnico l. ꝛ i. nr̄o teste Nestore viri nomē. Uer. lib. x. Corynēū sterniꝛ asilas. Asilius viri nomē Iuue. sat. j. Ad palum gemuit vxor asili. Sunt q̄z asili ppłi. Sil. lib. viij. Quis esis regnator erat fluuioq; relict nomen: ꝛ o sese ppłos tū dixit asilos.

Achilus allophylꝰ.

Achilus q̄d per e quoq; recto diceret a chelus đꝫ sine labijs. nā Χειλοσ labiū est per ei diphthongō. Allophilus. i. alienigena: ꝑduciꝛ teste Nestore q̄ recte dixit in hoc errauisse Rigā in aurora dicentē. Crinē: q̄ allophylis hostibꝰ ille datur. Errauit quoq; ante hunc vt in idolū paraclitꝰ ꝛ plusculis doctissimꝰ alioq̄ poeta Prudētiꝰ dicēs. Allophylos segetesq; cremat: sic calida vulpes: sic Mātuanus. In quibꝰ elato sternebat vulnere sanson. Allophylos: malāq; manu vibrabat onagri Cōposito facit. ne credā hos imitādos. Fit eñ ex allo. i. aliud ꝛ phylō cū y greco. i. gēs genꝰ natio: vñ ꝫ pāphylia regionis nomē q̄ multū populosa est. Stat. j. syl. Hunc quoq; perq; nomē tenuit pāphylia messes. vide i ante d chelidonia. Allophyli in sacris sunt philistei: nec đꝫ a philos. i. amicus: vt indocti sopniant.

Abyla Acilius Aufilenus Aufilena Atilius Cobylum. Cōchilium Crocodiꝰ

Abyla cū y greco ꝑ metathesim q̄ greci alba dicūt teste Calepino. variatur: ꝛ est Hispanie mōs Acilius viri nomē. Iuue. sat. iiij. Proximus eiusdē ꝑperabat acilius eui. male v̄o Petrarcha in. lib. iij. epi. Uelut apius alter Aciliusve forē. vbi etiā prima male ꝑducitur. Aufilenꝰ viri nomē. aufilena mulieris nomē. Catul. Aufilena bone semꝑ laudātur amice. ꝑus est apđ eundē Tilius viri nomē in Mar. Calepinus dicit ꝑ pisce quodā ꝑduci etiā atillꝰ. Agyleꝰ apolo in Horatio. atillꝰ teste Bebelio Cobylū ꝑ y grecū. vide o ante p. Inopus. Cochylū vel cochyleis cū y greco in scđa syllaba. Iuue. sat. iij. Horū ego non fugiā cochylia Crocodilꝰ vnico l teste Nestore cōtra Gasparinū belua Nili. scribitur grece ꝑ ei diphtōgō. Iuue. sat. xv. Aegyptus portēta colat: crocodilon adoret. Est q̄z egypti oppidū penultima siłr ꝑducta. Cōdyloma ꝑducitur apđ Macrū cū y morbꝰ quidā vide si Celso careas Calepi. ait aūt macer. Astū curat etas ꝛ condylomata soluit. Creoprlus in Strabonis. xiiij. Duilius viri nomen. Silli. lib. vj. Exuuias marti donūq; Dulius alto. Ante omnes mersa poenorum classe dicabat.

¶ Eriphyle: vide e ante r heriphile Foenilia e. similiter producitur. Galilea variatur a Iuuenco de productione. Inde Galileam repetens saluator Jesus Incilo in Lucre. Lucilius vnico l: video scribi et plures ante me exceperunt. Persius. Secuit Lucilius vrbem etc. si quis contendat gemino ll Lucillius debere scribi non multum repugno Manilius et manilia. vide e ante n. Massylia cum y greco in secunda syllaba vrbs Libye: teste Seruio. hinc massylus a. um. Sil. lib. iij. Quin et massyli fulgentia signa tulere. Idem lib. ij. Hic medius iuuenum massyle gentis in agmen. Masylianus cum y greco in secunda viri proprium. Mar. lib. iiij. Quunquam sis improbior masyliane. phal. est. scribitur hoc nomen vnico s. quia prima corripitur. vulgo tamen per errorem aliter scribitur. At massilia gemino ss et per i nostrum vtrobique vrbs Narbonensis Gallie: corripitur: et vulgo inepte marsilia dicitur. Luca. lib. iiij. Massiliam delere vacat.

¶ Oileus viri nomen. vnde est patronymicum oilides. Ver. Furias Aiacis oilei. Sene. in medea. Fulmine et ponto moriens Oileus. sap. est. Proper. li. iiij. Victor oilide rape nunc et dilige vacem. Odilia mulieris proprium apud Erasmum. Occilo producatur: vt incilo. phylia vide i ante l allophylus Pantilius viri nomen. Horat. lib. j. sat. vlti. Men moueat cimex pantilius. aut crucier quod vellicet absentem demetrius. Petilia vrbis nomen. Sil. lib. xij. Fumabat versis incensa petilia tectis. hinc petilianus tam proprium quam appellatiuum. Mar. lib. xij. petilianus delicatus in regnis. Scazon est. Phasilis: aut per e potius phaselis. nomen oppidi. Luca. lib. viij. Ausus adhuc vilis et primum parua phasilis. Palilis vide a ante l pales: notum est. vt virilis: gentilis etc. sic subtilis exilis Rutilius variatur vide u ante t. ¶ Seruilius viri nomen. vt seruilia mulieris variatur. sed productio est frequentior. Sil. li v. Interea rapidas aderat seruilius armis. Seruilia est productum in. x. sat. Iuue. Corripitur Seruilius ab Horatio in vltima sat. Si memini. Varius cum Seruilio balatrone. Sextilus viri nomen. Mart. lib. ij. Ex istis nihil es. fateor sextile: quid ergo es. Triphylis in martiale. Trocoilos auis regulus teste Calepino. Venilia Turni mater. Verg. lib. x. Cui pilumnus auus: cui diua venilia mater. Vespertilio in carmine de philomela: vt in primo Strabo.

Eriphyle. Foenilia Galilea Lucilius Incilo. Manilius Manilia Massylia masylianus Oileus Occillo Pamphylia Phasilis * Exilis; Ver. in moreto. Cruribus exilis spaciosa et prodiga glanta. Rutilius Seruilius Sextilis Triphilis Venilia

I Ante m corripitur. vt specimen. Patrimus: matrimus quidam volunt produci Ego vero corripi: donec ex veteribus aliud constet quibus non inuitus credere solet Politianus. qui in prime centurie capite. lviij. hec corripit dicens. Concelebranto choros: verum hec sit patrima proles: matrimaque: at nupte genibus Iunonis ad arat in orando.

I ante m Patrimus Matrimus Teothimus Imen et tum

¶ Exceptio

¶ producito a time. i. honor composita. vt theotimus: polytimus virorum nomina Catullus cuius carmina puto non extare preter paucos versus apud Gellium et Crinitum. Aufugit mi animus credo: vt solet ad theotimum. Mar. li. xij. Festinat polytimus ad puellas theotimus et alterius nomen viri. Thimoteus vt theodorus et Dorotheus interpretatur dei honor Polytimus a poly cum y greco interpretatur vir magni honoris vel estimationis. Estimo verbum vndecunque est corripitur. Produc item verbalia in men vel mentum a verbis quarte: vt leninem rudimentum pauimentum experimentum cum discrimen lz a verbo tertie discerno (et vt nonnulli notauerunt) detrimentum. Erasmus de fuga vite humane. Detrimenta nocent age iam meliora sequamur. Verg. lib. xi. ene. Dura rudimenta et nulli exaudita deorum. quapropter non ausim imitari mantuanum dicentem. Post igitur tantorum operum. experimenta laborum. Iuue. verre pauimentum etc. Si quid de extensione syllabe e barbaris fiat noteetur: vt ioachimus Considerato e longis deducta vt discrimino as. apprime. Oblimo as. illumis. sublimus. elimino as. Hora. sa. ij. Bonam deperdere famam: Rem patris oblimare malum est vbicunque. i. indnare absumere etc. sic apud Claudianum in. iij. de raptu proserpi. Luxus et humanas oblimat copia mentes. Hora. ad Torqua. Ne fidos inter amicos sit quod dicta foras eliminet. Oui. iij. me Fons erat illimis nitidis argenteus vndis. Idem in. j. met. Os homini sublime dedit celumque videre iussit etc. Alimenus viri nomen in. x. theb. Papi. Achimedes philosophus. Capel. lib. vj. Archimedea astrificante manu. hic vocalis non interimitur quod sepius apud Capellam reperio quem velim imitari. potest etiam cum terentiano corripere.

¶ Ariminum oppidi nomen. Luca. lib. j. Vicinumque minax inuadit ariminum et ingens. errauit in hoc vt in alijs plurimis petrarcha. hinc ariminensis. vide o ante l folia.

¶ Alimon viri nomen. vide Circe. i ante c. Adimantus viri nomen apud Oui. in ibin.

¶ Amimone est. fons et mulier. Properti. lib. ij. Testis amimone latices quum ferret.

Oblimo Archimedes. Ariminum Alimon Amimone

	in aruis. Cōpressa ꝛc. arimathia. vide i ante a. Adrimachides in. ix. Sillij. Enthymema argumētatiōis spēs cū th aspirato ꝛ y greco. Juue. saty. vj. Torqueat enthy
Epithima	mema nec hystorias sciat oēs. Epithima teste Calepi. Ephymeris vel p e potiꝰ in
aphemeris vl' ephimeris	scda syllaba ephemeris. i. diarū: hoc est libellus in quo acta quotidana ptinent. nā ephimeros quotidianꝰ est ab epi. i. de vel supra ꝛ himera dies. sic amphimeros ephimerinos. Propertius li. iij. ꝛ ponit duras inter ephimeridas. Juue. sat. vj. Cernis
Opimus	ephimerdas. ¶ Opimꝰ a. um. Uer. enei. j. Genitor tūc bellus opimā ꝛc. Opimiꝰ viri
Opimius.	nomen apud Hora. saty. iij. lib. ij. Opimianum vinum apud Martialem.
Pentimemeris	¶ Pentimemeris multi dicūt: sz in scda syllaba. rectius scda vocalis ponit: ꝛ in tertia vocalis tertia sic: pētemimeris. vt in. ij. li. diximus. Auso. ad Theonem. Jstos cōposuit phaleucus olim. Qui pentemimerim tenent priorem.
Quadrimus	¶ Quadrimus. Mar. xij. Quadrima nigri nec corona pulei. Scazon est.
J ante n. Jtiner.	**I Ante n corripitur. vt itiner Manilius lib. j. Fecit ꝛ ignotis** itiner cōmertia terris. Ergo quidam in plurali itinera. imprudenter pducit
Luscinia	Claudianus in. iiij. consulatu honorij. Jnquinat egregios adiuncta superbia mores. Juue. Quorꝫ cophinꝰ feūqꝫ supellex. Luca. pargeminis chiron ꝛ idem quod carcinos ardens idest cancer. Martia. lib. vij. Luscinie tumulum si thelesina dedit. Nō sequar igitur Philelphum in. ij. vij. dicentem. Nec culices elephas pia nec lucinia coruos philomela est. Corripe item Papi. lancino circino falcinum lenocinor succinor dominus ꝛc.

¶ Exceptiones quatuor sunt.

Ina Ine. Sagina. Asina Apine.	**¶ Prima exceptio est. Producūtur desinētia in ina vel in ine** vel in ae: vt rapina nerine horoine adrastine. Sagina. Juue. sat. iiij. propera stomachū laxare saginis. Propertius lib. iiij. Qui dabit imūde venialia farra sagine. Pro
* Mar. sunt apine triceqꝫ ꝛ si quid viliꝰ istis	pertius lib. ij. Parua saginati lustrabūt cōputa porci. Jn hac re Calphurnius siculus a veteribus defecit quem hic imitandū nō credo: ait itaqꝫ in quarta ecloga. Ut quoqꝫ turba bono plaudat saginata magistro. hic decepit Faustum in ecloga: contra Balbum. Sola resumebat pingui saginata popina.

¶ Demuntur hinc.

Carine	¶ Asina e. vel asine es: oppidū. Lu. li. viij. Quas asine cautes ꝛ q̄s chios aspirat vn
Euphrosyne	das. Apine arū res vilissime ꝛ apina oppidū. vide i ante c. Trice. Bucina notū est. Carina ae. vel carine es. sz aliqd p a in scda syllaba dicēdū esse catane volūt Sicilie
Elemosyna	oppidū est. Sil. xiiij. Tū catine nimiū ardēti vicina typhoco. ¶ Casina plautina corripit semp in plauto. Euphrosyne vel emphrosyna: sic elemosyna ꝛ vtrūqꝫ p y grecū scribit pus ē mulieris: ꝛ vniꝰ grāꝫ nomē. Femina notū est. Felsina i Juue. Fisci
Femina	na nassa ex iūcto vimineo Col. li. xj. Pressaqꝫ flameola rūpat vicina calta. Fuscina
Fiscina	tridens. Mar. Fuscina dēte minax nexu fuit anchora curuo. Gausapina vestis q̄dā
gausapia	Mar. Mēse vel augusto sumere gausapinas. Lamina notū est. machina vide a añ c.
Lamina	¶ Mnemosyne vide e añ m. mutina ae. oppidū. vide a añ l pharsalos. ¶ Nundine
Mnemosyne.	notū est. ¶ Patina in. ij. saty. Persij. Pagina in. v. eiusdē. Proserpina: vide o ante s. Ruspina vrbs Aphrice. Sil. lib. iij. Queqꝫ pcul cernit non equos ruspina fluctus.
Mutina	Sophrosyna cū y greco mulieris ppriū. Sarcina per c literā vnde sarcino as. ver
Nundine.	bum. satis notū est. Sarisma p. s lrām in scda syllaba vmbrie oppidū Plauti patria
Pagina	vñ sarcinas atis. Sil. li. viij. Uel rastris laudante cameris his Sarcina diues lactis.
Pacina	¶ Statina ae. vel stantinae arū: insula in littore cāpano. Stat. circa finē lib. iij. syl.
pserpina	Aenarieqꝫ lacus medios: statinasqꝫ renatas. Sibina telū quoddam. Ennius apud
Ruspina	Festū. Jllirici restant siccis sabinisqꝫ fodētes. Squatina nomen spicis teste Stoa.
Sophrosyna	¶ Trutina e. Trotino as. Persius. Castiges trutine ꝛc. ¶ Xerāpeline natura mobile est. vt gausapina Femininū masculini regulā seruat: vt domina asina fidicina.

¶ Secunda exceptio.

Sarcina Statina Sibina Trutina Propria	¶ Propria fere pducunt. vt Leuinꝰ. lupinꝰ altinū arpinus ꝟginis mulieris nomē in. xiij. li. sil. Sic ꝟginiꝰ gabinꝰ Charinus ɔtra quēdā alioq̄ doctissimū. Mar. li. iiij. q̄re vo habeas charine purū. phal. est. sic carphinia cebrinia matrinia gabinia: ꝛ q̄ pisciū sunt. Coracinꝰ echinꝰ: ꝛ herbe nomē stapilinꝰ. Uolscini leontini ꝛc. gentilis.
Ariminū	¶ Tolluntur hinc quedā ex prima exceptione nota. vt ruspina ꝛc. cū his Ariminū

vide i ante m. Alemonin⁹ vt quidā notarūt. arsinoe mulieris nomen apud Flaccū lib.v. Alcinous apud. Mar. ⁊ alios. Albinouan⁹ apd Hora. Celin⁹ p ae diphthōgon aut vt. alij hñt per i. Cilinus viri nomē. Sil. lib. vij. Celin⁹ arreti tyrrhenis ortus in oris. Cymin⁹ cum y greco in prima syllaba a cymenone. i. fluctuare ⁊ estuare. est lacus ⁊ mons hetrurie. Uerg. lib. vij. ene. hi soractis habent arces flauiniaqꝫ arua. et cyminicū monte lacum lucosqꝫ capenos. Sil. lib. viij. Stagna tenent cyminiqꝫ lacū. Euxinus pducit tm̄ in perihegesi. axenus nō euxinus legendū est. vide e ante n. xeniū. Earinus. vide pfationē totius opis vbi de pprijs loqmur. fuscin⁹ duplex. Italie lacus vnus marsoꝝ: alter volscoꝝ. Sil. lib. iiij. Uiridi quē fuscinus antro nutrierat. Fulginia vrbis nomen in eodē lib. Fuscinus viri nomē. Iuue. sat. xiiij. Plurima fuscine sunt ⁊ fama digna sinistra. sic legit Nestor. Nōnulli legūt plurima sunt fuscine ⁊ phama digna sinistra. Frusino vide u ante s. Gallicinus viri nomē. Sido. lib. viij. sancti ⁊ gallicini manu osculata. phal. est. Gessominus viri nomen. vide e ante t hypetaon. Hebrin⁹ viri nomē. Sil. xiiij. Troianusqꝫ hebrin⁹ strictis q̄ noia muris Herminius viri nomē in. xi. ene. Lycini⁹ viri nomē cū y greco in. i. Hora. Tōsorily cino ⁊c. Matinessa loci nomē apud Mar. li. iiij. Morinus. vir ⁊ gens gallica. q̄ vulgo morenēsis dr. Sil. Et morinū pugnas eris stridore ciennē. Uerg. eñ. viij. Extremiqꝫ holm morini rhenusqꝫ bicornis. Myrinus cum y greco in prima syllaba viri nomē. Mar. in xenijs. nuper quum myrino peteretur missio leso.

¶ Pachinus (licet Priscia. corripiat) solum produces. vide a ante c.

¶ Stertineus viri nomen. apud Hora. sic statineus corripi quidam notauit.

¶ Scatinia rectius pducitur: vide a ante t. Sardinia regio. Mar. lib. iiij. nulla fata loco possis excludere quū mors. Uenerit in medio tybure sardania est. Petrarcha. male producit in secundo aphrice. Trinacrie ⁊ crasso diues sardania celo. Tarquinius viri nomen. Ouid. ij. fast. Hoc cupiunt. fratres tarquiniusqꝫ pater. aliquando est trissyllabum tarquinus: ⁊ tum producitur. Manilius li. v. Aut Brutum atqꝫ patrem tarquinum ⁊ horatia facta.

¶ Titinius cuiusdā medici nomen: vt vult Bebelius. Taurominū. mons asperrimus in Sicilia sup quem ⁊ oppidū taurominū est. hinc taurominita ⁊ taurominitanus Luca. lib. iij. Taurominitanā vincunt feruore charibdim. errauit igitur teste etiā Baptista pio. Appollinaris: ⁊ id quidem in eodem noie bis dicēs. Uel tauromintana qd charibdis. phal. est. Torini quidā populi. Ualeri. Falc. lib. vj. mellis honor torinis dicta sua mulctra satarchen. Ticinus a doctis pducit tm̄. vide i ante c. Utinū oppidi nomen teste Nestore. Uatinessa. vide a ante t. Asinius viri pro prium etiam corripitur: vt amphinoe Callinous phinous barcino harmes astynous epinitus cotinusa antinous chorineus ⁊ plura sine dubio.

Alemoninus
Arsinoe
Alcinous.
Albinouanus
Celinus
Cyminus.
Carinus
Fulcinus.
Fulginia
Frusino
Gallicin⁹.
gessomin⁹
Hebrinus
Hermini⁹
Lycinus.
Matinessa
Morinus.
Myrinus
Pachyn⁹
*Uirgili.
Prestat trinacrū metas lustrare pachini
sterineas
statineus
Scatinia
Sardinia.
Tarquinius
Taurominum
Torini
Ticinus

¶ Tertia Exceptio.

¶ Producuntur deriuatiua in inus a. um. vt perusinus venusinus felcenius ⁊c. Fescenio vrbs campanie. vnde versus fescenini: qui in nuptijs canebanť: quos alij a fascino dici putant. qꝛ incantamenta arcere putanť: ⁊ sic contra primitiui naturā produceretur. Seneca in medea. Excute solēnes digitis marcētibus ignes Festa dicax fundat conuiuia fesceninus. versus est spōdaicus. matuta. i. aurora: vñ matutinus vesper vespertinus: iustus iustin⁹: vnde iustinian⁹ qd cū philelpho. nollē corripere vt vulgus ineptū dicens. Dat Gallienus opes ⁊ sanctio iustiniana. Augustus Augustinus elephantinus mustellinus formicinus ouinus mediastin⁹ candestinus q̄ duo ab astu vrbe deducunť: in quib⁹ alexāder. Sulpiti⁹. Tortellius cū multis hallucinantur. est itaqꝫ clandestin⁹ occultus. quasi clam de astu hoc est vrbe. Mediastini videnť dici a medio vrbis famuli vilissimi: qui in medio sunt: nutus oim obseruātes vt oibus parcant quos hodie lignarios ⁊ bacularios dicim⁹. vide Calepinū q̄ multa de hoc bene dicit. Lucre. lib. i. Oportet naturā clandestinā cecāqꝫ adhibere Idem lib. ij. significāt clandestinos cecosqꝫ subesse. Manilius lib. i. Et clandestinus surgentia fraudibus arma: sic cum ceteris. Sillius. Horati⁹ ad Uillicū. Tu mediastinus tacita prece rura petebas. Lu. lib. xvij. Uillicum Aristocratē mediastinū atqꝫ bubulcum.

Inus i deriuatiuis
clādestin⁹.
mediastinus.

¶ Demuntur hinc.

¶ Crastinus diutinus serotinus perēdinus pstinus hornotinus ptinus quatinus sed hec duo aduerbia sunt: ⁊ que fiunt a noibus materiarum lapilloꝝ vel gemmarū: vnguentoꝝ: odoꝝ: coloꝝūqꝫ. vt gausapinus saginus oleaginus cedrinus ada=

Saginus.
Oleagin⁹.

Adamantinus. Propertius colchis flagrates adamantina subiuga tauros. Cristallin⁹ amaracin⁹ amigdalinus. Serenus. Fert amigdalinesuccus nucis esse bibendus. Smaragdinus. Crocinus.

manthinus:ianthin⁹:hiacinthin⁹ amethystin⁹ cristallinus amaracin⁹ amygdalin⁹ bōbicinus byssinus carbasinus mythinus. Murrha gēma vñ fiūt vasa murrhea vł murrhina: teste Beroaldo. crocin⁹ glaucin⁹ prasin⁹ smaragdin⁹ sandicinus spadicinus onychinus: tyriantinus xerāpelinus. Corripe itē hiccine cū chimerinos oporinos therinos earinos: vide i ante m Chimerinos. Marti.lib.ix. Et turbata breui questus crystallina vitro. Myrrhina signauit: sepositisqꝫ decē: sic idem cū ceteris frequēte: male ideo dixit Riga. Crystallina fuit facta fenestra decēs. Male quoqꝫ hūc imitatus est Petrarcha dicēs in.iij.aphrice. Hāc gorgonis ora Crystallin⁹ hñs clipeus tegit inqꝫ tenebris. Lucre.lib.ij. Sicut amaracini blandū stacteqꝫ liquorē. Idē alibi. Deniqꝫ amaracinū fugitat sus ꝛ timet omne vnguentū: sic in adagio nihil cū amaracino sui. ab amaraco herba vnguentaria. Idē in.ij.lib. In quo iā genere in primis adamātina saxa. Prima acie cōstant ictus cōtēnere sueta. Propertius lib.iij. Colchis flagrāteis adamantina subiuga tauros. Hora.in.j.car.ode vj. Quis martē tunica tectū adamātina. asclep.est. Ergo indocte dixit Petrarcha lib.ij. epi. ad Bernardū Reutenēsem. Uox adamātina est: calam⁹ quoqꝫ ferreus omneis prōptus ad insultus. dicere potuisset vox adamātea est ꝛc. vt Ouid.vij.met. Ecce adamanteis vulcanū paribus efflant. Et sic penultima per ae diphthongon scribitur. Prudētius in psycomachia. Has inter species smaragdina gramine verno. Male aūt Riga in lib Hester. Seqꝫ smaragdinus miscet vtriqꝫ color. Male quoqꝫ Gualterus in arte poetica dicēs. Luce smaragdina vel syderis instar ocelli. Catull⁹. Fulgebat crocina candidus in tunica. Mar.lib.ix. Pallia donauit glaucina cosme tibi. Idem lib.x. Quum potes amathystinos trientes. phal. est. Sidonius in propētico Narcissos hiacynthinosqꝫ flores. phal. est. Oui.met.x. Annua prelata redeunt hiacynthina pōpa. Persius. Hic aliquis cui circa humeros hiacynthina lena est. Aliqui legunt ianthina lena est: vt Britānicus: qui si eo cōmento voluerit hiacynthinus produci ei nō credimus sine veterū testimonio: neqꝫ eñi Alexandrū nequā dignum puto imitatione in compluscul is: veluti vbi dicit Pelle hiacynthina celi color eminet alti. Jacobus Goudanus vt diceret tiñ pduci testatus est apud poetas qui videnť corripere: legi debere hiacynthius a uni. Mar.lib.viij. Femineum lucet sic per bombicina corpus. Idem lib.j. Uilis contaminat vnco vrbica liagonicus tyriantina bardo cucullus. Idem. Coccina formose donas ꝛ ianthina moeche. Uerg. Qm̄ tibi pocula ponam fagina ꝛc. Idem.ij.geor. Truditur e sicco radix oleaginis ligno. Serenus. Fertur amygdaline succus nucis esse bibendus.

Aginor. Acynacis. Architriclinus. Tricliniū heraclios

⸿ Quarta Exceptio.

⸿ Aginor. teste Calepino verbum prime deponens. i. vilia negocior. Aginator qui paruo precio ceu lucro moueť. Acynacis cū y greco in scđa syllaba gladi⁹ persicus. Ualer. Flac.lib.vj. Insignis manicis insignis acynace dextra. Architriclinus magister triclinij qui cenationi preestoia curando. ꝛ đr a cline. i. lectus: super quē discūbiť vñ heraclinos: ꝛ q̄cq̄đ hinc est pduciť. Manili.lib.v. Nunc iam luxurie pars ꝛ triclinia templis Cōcertant. Ideo menduꝫ est apud Uergiliū in coppa. Triclinia vmbrosis frigida arundinibus. aut per syncopam triclina legendum est.

Caminus Catinum. Cyminum ⁜Cymin⁹ p lacu aut ethrurie. mōte corripitur. Uer. vij.ene. Et cinicū mōte lacū lucosqꝫ capenos. Comnus. Destinat⁹. Destino Echinus. I ante p.

⸿ Caminus fornax non in fumibulū; vt indocti tradunt nota est productio.

⸿ Catinum: vide a ante g laganū. Cyminū vel y greco in u verso cuminum. Persi⁹. Et pallentis grana cimini. Comnus currus Britannicus apud Mar.lib.xij.

⸿ Destinatus pduciť necessitate quadam a Iuue. sat.iiij. dicente. Et dñi gladijs iam destinata: sed olim prodigio par est in nobilitate senectus. Alij corripiūt vt destino ꝛ obstinatus semp. Uerg.in.ij.eñ. Et me destinat aris. Hora.ij.car.ode. antepe. Rapacis orchi sine destinata: versus est iambicus trimeter catalecticus. Catullus. Sed obstinata mente perfer: obdura. Scazon est. In Iuuenale quidam festinata legunt. Destinatus ergo solum corripe. Echinus vtcunqꝫ capias. vide e ante c. Festinus festino. Selasinus cetagelasinus. Inquilinus Morticinum. Opinor inopinus opinio omnino. Pastinaca/propino/popino/puluinar/puluinus. supinare supinus Sagino salinum. Techines. Tintinabulū in Iuuenale.

⸿ I ante p corripitur: vt antiphus viri nomē. sic antipho adulescētis nomen apud Terentium. Sunt qui dicant antiphos produci. Ego testimonium desidero. Statius.ix. Thebaidos. Sternit hyona chromis chromin antiphus antiphon hyseus.

Exceptio.

¶ Aliphe.hinc aliphan⁹: vide a añ l.Caiphas variaṫ.Iuueñ⁹.Pulchra caiphae col lucent atria sedis.Sedul.li.v.:Protinus ad tristes caiphae deduciṫ edes.Coliphiū vide o ante l.Enipeus vel eniphe⁹.vide e ante n.Eurip⁹ interpretatur irrequietus mare est inter Boetiā ⁊ euboeā q̄ᵭ fluit refluitq̧.fuit hoc noie ph̄s q̄dā eadē quāti tate seruata.Luca.lib.v.Euripusq̧ trahit cursum mutantib⁹ vndis.Sido.in laudi b⁹ narbonis.eurip⁹ sibi machinā tetēdit.phal.est. euripedes variaṫ a Terentiano

¶ Maniplus producitur tñ teste Marti.Capella quē Ferettus imitatur q̄b⁹ credo donec correptio liqueat.lȝ Seruius author sit variari in illud.xj.enei.Tu voluse a mari volscorum edice maniplis edice pro edic.

¶ Obstipus pa.pum.obstipo as constipo:⁊ cetera astipo as.vide in primis i ante p Horati.Stes capite obstipo multum siṫis metuēti.Quidā gemināt pp.vt notat Ne brissensis.Racipalis.vide a ante c.Seriphos vna cyladū seriphū oppidum est.:Pa pinius in .j.syl.Cyclades hinc sprete miconosq̧ humilisq̧ seryphos.

¶ I ante q producitur:vt antiqu⁹ obliquus:q̄ ab equus est ex/

cipitur siliqua.vnde verbum siliquare:vide a ante n ganeo.Aliquis aliq̄n vtiq̧ re. liquis reliquie vndiq̧:siquid ab his fit corripiemus.

¶ I ante r corripiṫ:vt anticyra.Hora.Nauiger anticyraȝ almy/

rotes.i.marinus.Mart.libro.x.Cide stare putabis almyrotem.phal.est.Ephyre es. idest corynthus scribitur cum y greco teste Nestore.Ouiᵭ.in epi. Medee.hic ephy rem bimarem scythia tellus illa niuosa.Omne tenet qua ponti plaga leua iacet.In his nonnullos errasse cōperies quisquis grāmaticorum volumina diligēter discu ties.Notentur composita:suspiro: nimirum ⁊c.

Exceptio.

¶ Regyra vrbs teste Volaterrano lib.x.

¶ Apyrinuȝ cū y greco in scđa syllaba:vide u ante b tiber. sunt añt epyrina poma quedā.Archimagir⁹ coquoꝝ princeps.arcos p̄nceps est ⁊ magirus cocus:Iuuena. sat.ix.Finxerēt pariter librari⁹ archimagir⁹.nec đr a machera: vt Vgutio sopniat

¶ Almyria in Baptista. Abiron quidā recte ꝑduxit. Busiris deus quidā gentiliū. vide a ante s thrasius.Butyrū cū y greco interp̄tatur bouis caseus.nā tyros caseus est:a grecis ꝑduciṫ teste Nestore:latini variāt Valgi⁹.Lac niueū butyrūq̧ nouum cū melle comedit.hūc secuti sunt Macer ⁊ Serenus.Egnatius molliq̧ subacta bu tyro.Sidon.ad Catullinū.Infundes acido comā butyro. phal.est. Bechyres in Pe rihegesi. ¶ Colyrium cum y greco in secunda syllaba medicamentum oculorum ⁊ apud Columellam etiam ventris.Horati.sat.v. hic oculis ego nigra meis collyria lippus Illinire.Callianira in Baptista.

¶ Cosira:vide o ante s.Camiros vrbs grecie habet ei diphthōgon ꝑductionē ostē dit Nestor ex Homero.Cypirus vide e ante p

¶ Corcyra cum y greco insula Dalmatie adiacens.Luca.libro.ij.In portus Corcy ra tuos seulena paratur.Cercyra cum secūda vocali in prima ⁊ y greco in secunda idest corinthus producitur teste Nestore.

¶ Deianire mulieris nomē.Ouiᵭ. ix.meta.Nomine si qua suo tandeȝ peruenit ad aures Deianira tuas quondam pulcherrima virgo.

¶ Deliro delirus perdelirus producuntur tñ. vide i ante r lira ⁊ lyra:

¶ Epyrius a Neotericis variatur. Empiricus empiria vel potius empiricus per ει diphthongon ɴ grece scribimus.

¶ Epirus epirotum:vide e ante r.Equiria.Ouiᵭ.iij.fasto.Altera gramineo specta bis equiria campo.Enchiridium per ει diphtongon: vt gasterochire.

¶ Ilaria Leucippi filia quam pollux deperijt:soror: eius phoebe dicebatur: quam Castor amauit.Propert.li.j. Non sic leucippis succendit castora phoebe. Pollucem cultu nō Ilaria soror. ita lgeit Beroaldus: quidam tñ libri habent thelaria per th aspiratum Ianira in Pylade. Magirus vide archimagirus. Lairus viri nomen a lair.Ideo recte dixit Riga teste Nestore.Mēte leui splendet curata nata lairi. No tauit hoc Nestor Ithyrie populi dicuntur etiā y greco in u verso Iturei: vide u an te r. Nisyrus in.x. Strab.

¶ Osiris o ante s. ¶ Papyrus cum y greco.hinc Papyrius ⁊ papyrianus.Iuuena.

Aliphe. Caiphas. Coliphiū. *Iuueñ. Luctātur pauce co=medūt col liphia pauce. maniplus Obstipus: Racipalis seriphos I ante q. Siliqua. I ante r. Apyrinuȝ. Archima=girus. Busiris. Butyrum Collyriuȝ Cosira. Cypirus. Corcyra. Cercyra. Deianira. Delirus. perdelir⁹. Epyrius. Equiria. Ilaira. Lairus. Nisyrus Osiris. Papyrus. Papyria=nus.

Papyrianus. Papyrius Podalirius Rabirius. Saphirus Semiramis. Stantyra Thelaira. Uechires	crescit multa dānosa papyro. Mart. lib. viij. Heu bñ q̃ nūc papyriane anne faceret manus sereni. phal. sūt. Manil. lib. j. Cōditor vt pyrri p bella papyrius vltor Petosiris astrologi nomē. Juue. saty. vj. Nulla videt aptior hora cibo nisi quaz dederit petosiris. Podalirius medici nomē apd Ouid. in fine. ij. de arte amādi. Philirius: vide i añ l. Rabirius. viri nomē. Mar. lib. vij. Astra polūq3 tua cepisti mēte rabiri. Ramirus i Bapti. Saphirus lapillus: vide e añ r beryllus. ¶ Semiramis, idis Nini vxor. Ouidi. iiij. met. vbi dr altā Coctilibus muris cinxisse semiramis vrbē. ¶ Stantyra cū y greco otum plr tm vrbs. Oui. j. tristi. Saltus ab hac terra breuis est stātyra petēti: sic hñt plurimi libri. sed Nestor legit tēthyra cū aspiratione in scda syllaba qd nomē dicit variari: pductio iam ptz de correptiōe. Juu. sat. penul. Qui vicina colunt vmbrose tenthyra palme. ppter dubiā lectionē mallē cū Juuenale corripe. Tēthyra iam dictum est in Stantyra. Telaria in Jlaira. Uechires cū ch aspirato ppl'i. Prisci. in perihegesi. Bizeres primi iuxta quos terra Uechirum.

J ante s.

I Ante s corripit: vt acrisius viri nomen. Oui. iij. meta. An satis acrisio est. Notētur geminata: vt phariseus teste Georg. Ual. Juuēcus. Ecce pharisei sadduceiq3 dolosi. idez alibi. inde sadducei tali cinxera latratu. Riga/Sedulius: 7 plures male corripiūt pharisseus notentur e longis: vt achrysos holochrysos flores in Baptista.

¶ Exceptio.

Amethisus Amphisa. Amphysus. Anchises. Cābyses. Carisianus. Carisius. Crinisus. Cephisus. Cogisātra Donysa. * Uergili. bacchātāq3 iugis naxon viridē q3 donysā. Dionysius. Elisa. Eliseus. Meliscos. Larisa. Larissa. Lalisio. Moyses. Ocrisia. Paradisus.	¶ Amethysus: vide e ante t amethystus alisium in. viij Strabo. ¶ Amphisa vrbs Phocidis. Luca. lib. iij. Phocaicas amphisa manus scopulosaq3 cyrrha. Amphrysos. vel us. fluuij nomen vide i ante u. sperchius. ¶ Amphisus dryopes. Sillius apd Nasonē in. ix. met. Anchises nomē ex Uergilio notissimū Aruisiū chij pmontoriū: vnde aruisius a. um. Uergil. in daphnide. Uina nouum fundam calathis aruisia nectar. Amison vrbs pōti teste Calepino., Alosius Bapti. Aphrodisius teste Stoa. ¶ Cambyses pater Darij dictus Nabuchodonosor. Luca. lib. x. Cambyses lōgi populos peruenit ad eui. ¶ Carisianus viri nomen: ergo etiā carisius: qr se hz: vt Julius Julianus Quintilius Quintilianus: vbi possessiua trāsierūt in propria. Mart. lib. vj. Nil lasciuius est carisiano. phal. est. ¶ Crinisus fluuij nomen. Uerg. v. eneid. Troia crinisо conceptum flumine mater quē genuit. ¶ Cephisus: vide e ante p. Cogisantra: sed multi per e cogesantra dicūt: vide o ante g. ¶ Donysa: vide o ante n. Dionysius bacchus 7 vir: vide i ante r. Syrus: hinc dionyseus a. um. cuius secūdā contra aliorz morē videt mihi pduxisse. Sil. lib. iij. Ac Nebrissa. Dionyseis concita thyrsis. Habet y grecum in tertia syllaba. ¶ Diuisi diuisum diuisio. ¶ Elisa Dido vnico s teste Nestore. Ouid. in epi. Nec cōsumpta rogis inscribar elisa siche. Claudianus cōtra oim morē corripuit: ideo ipsum non imitabor dicētem in primo libro cōtra Rufinū. Jnuadit muros: elisa notissima dudū tecta petit. sed forsan locus est mēdosus. ¶ Eliseus pphete nomē. Sido. in eucharistico pduxit dicens. Quiq3 duplex quodā veniisti in pectus elisei. Hic sineresi vsus est. ¶ Gauisus notum est. Melisos pro quo multi legunt ilissos: fluuius attice regionis. Papi. iiij. theba:. Quos pigra vado longia tacenti lambit 7 anfractu riparum incuruus elisos. Jdē. xij theba. Celauit geticos crispis helisо amores: helizabeth variat. ¶ Lalysos in. xiij. Stra. Larisa vnico s teste Nestore vrbs aetolie. Stati. ij. the. Post habita est larisa iugis Larissa aūt gemino ss est thessalie oppidum. hinc larisseus a. um. Luca. lib. vj. Atq3 olim larissa potens. ¶ Lalisio onager adhuc paruus. Martia. in xenijs. Dum tener est onager solaq3 lalisio matre. Pascitur hoc infans: sed breue nomen habet. ¶ Melchisedech Neoterici variant. ¶ Moyses. Sedulius. Clarum vide moysen. Ocrisia mulieris nomen. Ouid. vj. fasto. Namq3 pater Tullus. Uulcanus: ocrisia mate. ¶ Paradisus etiam vrbis nomen. Sidonius lib. vij. Jam te te circunstant paradisi milia facri. hinc masculinum est.

J ante t.

I Ante t corripit. vt conditio. Mart. lib. ix. Accipe 7 hoc munus conditione mala. Natalicius saturnalitius pretoritius 7c. Jdem lib. vij. Ad natalitias dapes vocabar. phal. est. prochita insula. Ammodites serpentis nomen nauita orbita 7c. Adytum cum y greco licet greci producant si Calepino credimus. Uerg. ij. eneidos. Jsq3 adytis hec tristia dicta reportat: sic ceteri. ¶ Polymitus a. um.

oẽs syllabas corripit teste Nestore ꝯtra Rigã dicentẽ in genesi. Que polymita fuit oscula dando pri: sic monomita dimita trimita. Est aũt vestis polymita variorũ colorũ. Polymitarius q̃ polymita facit: hexamita sex colorũ ⁊c. Idem dicit Calepinus mitos cũ i nr̃o sine aspiratione filũ est q̃d licitũ dr̃. poly cum y greco multũ. Mythos aũt cũ th aspirato ⁊ silr̃ cũ y greco fabula dr̃ ⁊ priorẽ ꝓducit. Capella li.ij. Nũc ergo mythos terminat̃ infiũt. Iãbicus est trimeter archilochi⁹: hoc ⁊ plurima alia meũ est: nã añ me ceteri oĩno in his ⁊ alijs vel errauerũt vel dubitauerũt. Alphita viri ꝓpriũ. neophyt⁹ ꝓselytus blãditie: lz ex blãditũ deducat̃. Lecythus ꝯ̃ Alex. Sulpitiũq; q̃ corripit̃ ab Homero. viij. odisse. teste Nesto. Fundit⁹ ⁊c. notent̃ ex gñalibus nota vt lacessitũ ẽt lz ptm̃ tã lacessi ꝙ̃ lacessiui sit architect⁹: cũ mar. tm̃ corripito.

Polymit⁹. Mitos. Mythos. Lecythus architect⁹.

Exceptio.

Producunt̃ deriuatiue forme greca in itis ⁊ ites ⁊ ita: vt leuites lenitis: samarites samaritis idis. moabita moabitis idis. anachorita eremita margarita: lz quidã Christianorũ corripuerint. palestrita mẽphitis taurominita ⁊ hinc taurominitan⁹ vt samarita samaritan⁹: tomita tomitanus: sybarita vñ sybariticus: hasbyta hasbytes: gẽtile nomẽ: sic hasbyte es. mulieris nomen. Gadites gadita gaditis gaditan⁹ Oceanis idis. argitis andronitis ⁊c. Producunt̃ q̃z in itus hmõi noia e noibus formata auritus auitus pritus mellitus recutit⁹ maritus. vñ maritare. Cerritus gemino rr teste Nestore q̃si cererit⁹. i. insanit⁹ ⁊ cereris ira vexatus Hora. sat. xiij. Cerrit⁹ fuit an ꝯmotus crimine mẽtis. Claudia. Cõcutit ⁊ glebas fecũdo rore maritat. Seruitus vt seruitiũ corripit̃. Ex dictis liquet Sedul. in li. iiij. Preteriẽsq; vie dñs loca samaritane: nõ recte samaritanus a. um. corripuisse: nec Sido. recte corripuisse taurominitanus. vide i añ n in scd̃a exceptione. sic ꝓuidẽdũ ne corripiamus abderites abderitanus ⁊c. Producunt̃ noia a ṽbis in tius veluti supposititius arreptitius cõmẽtitius fictiti⁹ surreptitius ⁊c. a noibus corripiunt̃ vt pritius. Mar. li. v. Hermes suppositi⁹ sibijpsi. est phal. sic in argumẽto menechmorũ. Hic fuerat auit⁹ ille surreptitius. iãbicus tri. archilo. sic in ꝓlogo eiusdẽ febule. Adoptat illũ puerũ surreptitiũ: silr̃ est iambi. trime. archilochius. Hec ⁊ silr̃a caute ꝯsideranda sunt: vt tanaitic⁹ atanais idis. vel atanaites. ⁊ hoc atanais. Sidoni⁹. in. iij. paneg. Caucasus ⁊ scytice. potor tanaitic⁹ vnde. Produc q̃z in itim aduerbia a noibus viritim. Sil. lib. xvij. Lux atrox micat ⁊ ꝑsens astare viritim Creditur. Noia lapidũ in ites: q̃ deriuatiua sunt: ex doctis liquet ꝓduci: veluti pyrites thonites actites selenites: que apud Priscia. in perihege. legũtur. Eadẽ rõne ꝓducunt̃ sorita vel sorites argumẽtationis species: vide o añ r. Aquitania regio Gallie cuius ppl̃i aquitani sunt. Tibul. lib. j. Hunc fore aquitanas posset qui fundere gentes. Auso. etiam corripuit.

Aconitũ herba venenifera. Oui. j. met. Lurida terribiles miscent aconita nouerce. Amphitrite es. neptuni vxor: ꝓ mari ponit̃: vt in eodẽ lib. Margine terrarũ porrexerat amphitrite. Architas ph̃s. Prop. lib. iiij. Me creat archite soboles babylonius orops. ideo teste Bapti. Pio. indocte dixit Sido. in. j. paneg. Quicq̃d anaximenes: euclides: archita: zenon: archesilas: chrisippus: anaxagorasq; dederũt. Amithone Sappho phaoni. Vilis amithone: vilis mihi candida cidno Agapitus: q̃ grece per ἀγαπητος scribitur: ideo rectissime dicendũ fuerat agapetus: testis est Valla in Joannẽ. Anitia mulieris nomen: ergo etiã anitius. Auso. lib. j. epig. ante quater plenũ cõsumpsit anitia lustrũ. Aphrodite vel a. i. ven⁹ ab aphros. i. spuma ex aq̃ nata putabat̃. ꝓducit̃ vt reliqua in ites itis ⁊ ita a noibus formata. Alithyia nymphe nomen a grecis ꝓducit̃ tm̃ lz Theodulus corripuerit: inepte ꝑfecto vt multa alia inter que est protoplastus cuius primã ꝓduci liquet ex elegantissimo hymno Pange lingua gl̃iosi preliũ certaminis. Alites e. ppl̃i nomẽ. vide Ballonoti o ante n Berytus vide e añ r. Camarite ⁊ calonites ppl̃i in dionysio. Cotytaris in theocrito. Corytus vide o añ r. at corythus cũ y greco silr̃: sed cũ th aspirato oppidi nomen corripitur: sic Nestor cõtra Tortelliũ q̃ sine aliq̃ aspiratione cũ i nr̃o coritus ꝓ oppido scribi voluit Verg. eñ. vij. Hic illũ coriti tyrrhena a sede ꝑfectũ. Coritha ae. vel corithe es: equi nomen: vide o añ r. Catamithus cũ i nostro ⁊ th aspirato in vltima syllaba puer quo q̃s abutit̃. a cata. i. ꝓ mithon ꝑciũ: q̃si ꝓ ꝑcio vel mercede. Auso. in epig. aut Jouis Elisiũ tu catamith⁹ eris. Cocythus: vide o añ c. Castriti⁹ viri nomẽ. Petrarcha ꝓducit dicens. Si dulcis aget libertas aĩm Marcus castritius armet.

Corbite teste Calepino naues sunt onerarie q̃ in summo malo ꝓ signo corbes ha-

Itus. Cerritus. Recutius. * Persius Labra mouens tacit⁹ recutitaq; sabbata palles. Titius Patritius. * Persius Vos o patritius sanguis quos viuere fas est. Itim. Actania. Aconitũ. Amphitrite. Architas vel a. Amithon. Agapitus. aphrodite. Alithyia. Berytus. Corytus. Catamythus. Cocytus * Ver. vj. ene. Cocyti stagna alta vides stygiamq; paludem. Castritius Corbite.

bere solebāt. Plaut. Tardiores q̄ corbite. sunt etiā in tranquillo mari. Damasithon viri nomen apud Ouid. in Ibin. Ebasita mel ex arundinibus. vide e ante b. Eritus Sido. ad felicem. Musas sat venerabiles Eriti. phal. est. viri nomen est. Erisiton in Ouidio. Fortuitus a. um. variatur. Papin. xij. theba. Aequa & fortuito ducte quater aggere pinne. Hora. lib. ij. car. ode xv. Nec fortuitū cernere cespitē. versus est alcaicus: dactylicus. tñ secūdus: pes est iābicus. Gallita mulieris nomen apud Iuue. saty. xij. Galerita. i. alauda. vide colon o ante l: nec mirū. fit eñ a Galerus galeritus vir in Propert. Hermaphrodit⁹ Mercurij ex venere filius Hermes mercuri⁹ aphrodite venus. Mar. lib. x. Odit amatrices hermaphroditus aq̄s. Hiarbyta viri nomē vide i ante m Tymogenes. hasbyte mulieris nomē apud Silliū. prius hꝫ y grecū in p̄ma & posterius in scd̄a sylla. Heraclitus phi nomen. q2 grece scribitur per ei diphthongon ηρακλειτοσ testibus Hermolao Barbaro: & Joanne Bapt. pio cum ceteris doctis vt Calepino &c. nec authoritate carent. Lucretius syllabarie structure obseruantissimus. vt ait Baptista Pius. is inquā in p̄mo lib. ait. Heraclitus init quoꝝ dux agmina prim⁹ adducit Pius apud Sido. vbi huius nois meminit carmē grecū, in quo heraclitus p̄ducit. Sido. in. j. paneg. Quicq̄d Pythagoras/Democritus Heraclitus: defleuit: risit: tacuit. ita legit Pius: q2 ꝯiunctio q̄ (quā Hermolaus Barbarus hic perperā offendit) est tollenda q̄ppe quū nō legat in bonis exemplaribus. & sensui superuacanea sit: asyntheto venustius & modificatius decurrente. Fefellerunt igit Hermolaū barbarū (quē secutus est Aelius Nebrissensis bonarū literarū columen praua exēplaria. Hamerochita vide a ante m. Ilithya vide i ante a. Idolothytus cum th aspirato sequēte y greco dici pōt idolo immolat⁹ vel sacrificatus. & melius ponit in neutro genere idolothytū. p̄ducit teste Nesto. Inuitus. a. um. sic inuitare. nota sunt. Irrito prorito as. Uerg. lib. x. Irritatq3 virū telis. i. lacessit & p̄uocat: sed irritus. i. nō ratus corripitur. & verbū hinc factū irrito as. de quo vulgatur hic versiculus. Irritat euacuans: irritans prouocat iras. Lusitania Hispanie regio. Sil. lib. iij. Hos viriattus agit: lusitanūq3 remotis Extractū lustris &c. Mauritania in. iiij. Manilij. Mephitis terre putor ex aquis sulphuratis & corruptis. Hinc adiectiuū mephiticus a. um. Uergi. lib. vij. Seuam exhalat opaca mephitim. Misitius viri nomen. Mar. lib. iij. Quum peteret patrie misitius arua rauenne.

¶ Nouitius. vide i ante c q2 per c aliqui scribunt: quū rectius per t exaret. Niciterium vide i ante c. Nutritius: q2 a longo supino deriuatur. ideo recte dixit Architrenius Languida senities Ueneris nutritia tractat.

¶ Odites viri nomen. v. meta. Ophites: q2 deriuatiuū est in ites. Orite vide o añ r. Orithya. vide i ante a. Onytes vir. xij. eneid. Paraclitus: vide e ante t. paracletus. Pāpitius viri nomen in eucharistico Sido. Polites viri nomē apud Papi. vij. the. Pituita vide in primis i ante t. Potitius viri nomen. Uerg. eñ. viij. Letiq3 minores Seruare diem primusq3 potitius author. pampitius vir in Sido.

¶ Polygiton viri nomen. Auso. Thermarum in solio si quis polygitona vidit.

¶ Parasitus parasitater & verbum parasitor aris. Iuue. Ad cenam quoties parasitus venerit infans. Dicitur a para. i. ad vel iuxta & citon. i. cibus vel frumentum. siteia id est sagina. nam parasiti sunt adulatores qui diuitum mensas ventris gratia sequuntur. Paralyticus cum y greco in tertia syllaba solutis neruis homo est: & ab Aratore producitur. Surgens paralytice dixit Uectorem compone tuū. melius corripietur: vt hippolytus &c.

¶ Scriblita vide i ante b. Thersithes ae. viri nomen apud Iuue. & alios.

¶ Ualitudo quidā hic excipiunt: sed per e rectius scribit valetudo a valeo vt dicit Georg. Ualla Placen. lib. xiij ca. xij. de denominatiuis. Hora. Gratia/phama/valetudo/contingat abunde. Mar. Manilius lib. j. Queq3 valetudo veniat: cōcordia quā ta bella facit. Uelitern⁹ in. xiij. Sillij.

A Ante u producitur: vt salina connineo. Persius. veh nisi connines. Male autem Nebrissensis per diligentiam in preteritis dicit. In xi pretereunt hec frigeo conniueoq3. Sic deriuo. Duo corripiunt: vt niniue vrbis nomen: & Symbriuiū p̄ y grecum in prima habens flumen apud equicolos qui sunt supra tybur: & adhuc retinent nomen: vt Marsus ait in illud Sil. lib. viij. Symbruuio rastrisq3 donant equicola rura. Rediuiuus secundam syllabam corripit.

Damasithō. Ebosita. Eritus. Fortuitus. Gallita. Galerita. Hermaphrodit⁹. Hyarbita. Hasbyte. Heraclit⁹. Ilithya. Idolothytus. Inuitus. Inuitare. Irrito. Lusitania. Mephitis. Misitius. Nouitius. Niciteriū. Nutritius. Odites. Ophites. Orite. Onytes. Orithya. Paraclit⁹. Pāpitius. Polites. Pituita. Potitius. Polygiton. paralytic⁹. Scriblita. Thersites. Ualitudo.

✠ Nebrissensis hoc Flacci carmē in testimoniuꝫ affert. Dura valitudo inciderei ceu tarda senectus.

I ante u. Niniue. Symbriuiū.

O in medijs

O ante b.

¶ O ante b corripitur.vt Taprobane in peribegesi:licet baptista Mantuanus in;quodam loco produxit.

Canobus. * Octo ber.mar. Octobres age sentiat calendas.

Exceptio.

¶ Jacobus iobus:october vtrobiqꝫ ꝛ canobus. vnde canobita: nunc canopꝰ ꝛ canopita dicimꝰ teste Quin.j.de institu.orato Catul. Grata Canobitis incola littoribꝰ. Petrarcha in.iiij. Aphrice.Unus vtrobiqꝫ eadē mēs permanet ꝛ frons. Longobardi producitur a Mantuano in exortatione contra infideles Jobus quia fit ex Job. ꝛ Jacobus ex iacob.Ambobus duobus satis patent.

O ante C.

O ante c corripitur.vt apocope:quia grece per o micron scribitur ideo Errauit in figuris Alexander dicens. qđ fini tollit apocopa dat paragoge: sed excusaẗ in figuris. Notētur e longis negociū ꝑ foco suffoco ꝛc.qñquidem qñcūqꝫ varienẗ:vt qñ at.qñqꝫ tñ ꝓducā vt vbiqꝫ .ꝓduc qꝫ ꝓpria in ocus e barbaris: qualia sunt Jodocus guinnocus ꝛc.at q̄ greca sunt corripiunẗ veluti ladocus ꝛ emodocus ꝛc.ꝓduc quoqꝫ deriuatiua in occiniū ꝛ si qua sunt siřia.cuꝫ x̄bis hinc deriuatis aut ꝯtra veluti patrocinor latrocinor lenocinor.Hora.sat.iij.li.j. Quū dicas esse pares res furta latrocinijs ꝛ magnis ꝑua mineris Falce recisurū siři ꝛc. Oui.ij.de arte.Sine latrocinij sub imagine calculꝰ ibit.Manilꝰ lib.v.Et lenocinium vite pñsqꝫ voluptas.Oui.j.trist.Causa patrocinio non bona maior erat.Mani.lib.j. Nec tyrocinio peccet circūqꝫ feraẗ.Exitus epitritꝰ quartus in Lippio.Jānocꝰ viri nomē ꝓducitur a Philel.Macrobi ꝯputo corripi per rřam de oi compositione greca. Petrarcha tñ dixit in.ij.lib.episto.ad cōuitiatorē. Parua eno collapsa sui monumenta Macrobi obstentat.Triochala producitur in.xiiij.lib.Silli.

Ocus ꝑꝑrijs. Ocinium Ocinor. latrocinor. lenociniuꝫ Pꝛociniuꝫ tyrociniuꝫ Jānocius macrobiꝰ. triochala.

O ante d.

O ante D corripitur. vt exodus.

Exceptio.

In odes.

¶ Produc deriuatiua greca in odes. ꝛ cōposita ab ode.i.cantꝰ veluti geo des.i.terrenus.capnodes.fumosus.thiodes.Sulphureꝰ.melodes ꝛ rectius forsan per œ diphthongon melœdes veluti melœdia.ꝛ melodia. Et est melœdes dulcia carmina canens poeta.Sido.lib.ix.Proculus Melœdes insonare pulsibꝰ.Jābicus trimeter Hilorodus hilaris cātor.sic pallinodiai sic ꝓsodia:,sed per œ diphthōgon ꝓsœdia rectiꝰ dicitur:vt rectius psalmœdia đr q̄ꝫ psalmodia. Philel.in nona quinte.Liberis satyra:sies palinodia:meme Stesichor facies.Est auteꝫ cōtrariꝰ cantu a palin itrursuꝫ.hinc est adagiū palinodiā canere. Epodos ꝯtra Sulpitiū. nā tritū abusuꝫ nō vsum sequiẗ:nā (vt recte ait Nestor grece per ω mega scribiẗ.Authoritatē a nestore omissā ego sufficiā.Auso.i epigrā.Dactylicos elegos choriambuꝫ carmen epodos socci ꝛ coturni musica Carpētis ipone tuis:nā tota supellex vatū pioruꝫ charthea est.đr ab epi ꝛ ode.carminis genꝰ est.de quo videbis apud Horatij interpretes Exodiū hinc mon est:sed ab exo.i.extra ꝛ odos.i.via extrita aspiratione: vt in periodus synercsis argyꝛipus aristippus ꝛc.Est enim exodium ab exodus imminutum ꝛ significat exitū actionis.i.cantū vel ridiculū aliq̄d vel gestū quē histriones in fine comedie vel tragedie vel etiā scene cuiusqꝫ exhibēt:vt populo risum moueāt:id qđ quotidie fieri videmus a barbaris.nec aliud vř mihi voluisse Juue.in.vj.sat.dicēs. Urbicus exodio risum mouet atellane Gestibus Autonoes ꝛc. multi crediderūt ab ode deduci:nōnulli quibus ipse suffragor ab exodos.Exodijs precipue in atellanis vtebātur. Nestor vult etiaꝫ erogationē significare ab Exodrazo. idest erogo multa dicit nestor:vide si libet nos quantitatem rite docuimus.

Hilarodꝰ palinodia

Epodos.

Exodium.

Botroduꝫ Custodio. * Marti. i custoditꝫ ꝛ aptis lesbia semper luminibus pecas. Exodius. Exodio. Emoda. Emodus. Herodes. Laodocus

¶ Botrodū.Celtiberie oppidū.Mar.libro.xij.Botrodū plateāqꝫ celtiberis.phal.est Custodio is:vt custos odis.custodia.

¶ Exodio vel exodius auis per ω scribitur teste Nestore.Emoda de.oppidi nomen Ualerius Flac.lib.vj.Jungit opes emoda suas tua signa secuti axamate.Emodus mōtis nomē vide.Colis o ante l.Glycerodes:in melodes patet.

¶ Herodes. Persius. Herodis venere dies. Hierode sacri cantores: patet vt Melodes at Herodotus corripitur herodiō ꝛ herodanus:vt herodes.

¶ Laodocus.vide a ante o.

Nebrodes Orodes. thermodō,

¶ Nebrodes monticuli nomē ex quo nascit himera. Silli. xiiij. nebrodes gemini nu trit diuortia fontis. Orodes viri nomen. Uer. x. enei. Jacet altus orodes Rapsodia per ω mega. ¶ Thermodū cū t h aspirato fluuij nomē est. Uer. eñ. ix. Quales thraicie quū flumina thermodōtis. hic Seruius ait thermodoon & p syncopā thermodon Ego vero nondū inueni versum in quo necessario sit tetrasyllabū: nā pdictus versus est spōdaicus: ideo nūcq dixero scdam corripi. Priscianus in perihe. Inter amazonidas thermodō martius amnis. eodē modo Oui. vt videre potes in halys: a ante l. Sil. lib. ij. Thermodōtiaca munita in p̄lia pelta. Idem libro. viij. perstrepit & tellus & amazonius thermodon. ¶ O ante f non inueni si inueniatur volunt corripi.

O ante g.

O ante g. Syllogismus. Bagogus. octoginta. Tolostobogi.

O Ante g corripitur: vt Syllogismus: a Sidonio indocte productū dicente in. j. panegyrico. Que vel Aristoteles partitus membra loquendi Argumētosis dat retia syllogisimis. Author huius rei est Hermolaus Barbarus: vt in prefatione vidimus Technologus de artibus loquēs hunc ineptū vulgus artistā vocat. ¶ Produc agoge. i. ductio vnde isagoge synagoga paragoga pedagogus &c. quibus adde Bagogus viri nomen teste Goudano. Octaginta facile occurret.

O ante l.

¶ Tolostobogi teste Hermolao in. v. plinij. cap. xxxij.

¶ O ante l corripitur: vt neapolis: & quicquid est a polis. i. vrbs Consolor autem producitur. vt simplex solor.

¶ Exceptio.

Bybliopola. Pharmacopola Dicolon. Aetolia. Aetolus. Capitoliū. Cymolus. Geolophus. Idolon. * Miror ait Nebris. Sedulium virū alioq doctissimū idolabreui asse cum in suo paschali dixit idola dilexit similī nā more furētes.

¶ Producuntur deducta a poleo. i. vendo qualia sunt bybliopola librorū venditor byblios cū y greco in prima. i. liber: pharmacopola: myropola medicamentorum vnguentorūq venditor. sic ichthypola lachanapola &c. Mart. in apopho. de Lucano. Sūt quidā qui me dicūt nō esse poetā. Sed q̄ me vēdit bybliopola putat. Hora. ambubaiarū collegia pharmacopole. Produc siu̾ monocolō dicolō tricolon &c. a colon idest mēbrū. vide in primis o ante l. Errauit in his Nebrissensis. ¶ Aetolia aetolus & quicqd hinc est. Ouid. in. iij. amorū. nec tanti calydon nec tota aetolia tanti. Uerg. eñ. xj. Non erit auxilio nobis aetolus & arpi. Horat. epi. xix. aetolis onerata plagis mendose legitur aetolijs. Sil. lib. xiij. aetolos interfuit haud ignobile n omen mendose vulgo habet aetolidas lz ita Marsus legat p appulis quibus Diomedes impauit aetolus. Stati. vj. theba. ergo vbi luctādi iuuenes alosa citauit. Gl'ia terrificos hūeris aetolus amictus Exuitur. de Tydeo loquit Diomedis patre. ¶ Acolytus nō phibitus sine ipedimēto p ω mega. ¶ Capitoliū. vnde capitolinus. tā ppriū q̄ appellatiuū. Ouid. xv. meta. Frustraq erit illa minata. Seruitura suo capitolia nr̄a canopo. ¶ Cymolus cū y greco vrbis nomen. vñ Cymolius a. um. Ouid. vij. meta. Hinc hūilē miconō creosaq rura cymoli. Florēteq cythnō: scyron planāq seriphon. hic n in cythnō liqscit. cimolis cemolos p ω mega. ¶ Geolophus dictum est in rl̄a deo in cōpositione pducit teste Nestore apō Theocritū in p̄mo edilio. & interp̄tatur terre tumulus. Gea est terra: lophos ħo tumulus. Idolū qz grece p ω mega scribit: vt doctissimi qz testātur. & (vt Nestor ait) pducit ab Homero. xxiiij. Iliados. Baptista Mātuanus i panegyrico Roberti. Uerū etiā qui vana sacris idola pphanis. Et flagiles coluere deos. grece hz ei diphthōgō in p̄ma syllaba p syllabas q̄nq idololatra dicendū est multi Christianorum in his defecerunt a lingua greca. Alexāder Idola dicta dei. Et Riga in libris nūerorum. In terrā sctām deus impat idola tolli. Et Arator libro. j idola tot Rome mūdo collecta subacto. ¶ Jollas viri nomē opinor ll geminare. At iole es. mulieris nomē corripit: vt Hierosolyma: lz Petrarcha ausus sit pducere. nā corripit vt simplex Solymi. ¶ Mausolus vir cuius sepulchrū mausoleū dz vide cares a ante r. ¶ Mediolanum. Ausonius Et mediolani mira oia copia rerum. ¶ Neobole mulieris nomē: dz aūt a neos. i. nouus & bolos p ω mega. i. gleba vel fundus dicit hoc Mācinellus in illud Hora. lib. iij. Ode. xij. studium aufert neobole lipa rei nitor hebri: 7 sus ē Jonicus a minori habēs. iiij. ionicos a minori Phonolenides. xij. met. ¶ Pactolus fluuius. vide durius u añ r. ¶ Phicolus viri nomen a phicol teste Nebrissensi. ¶ prestolor, vt Bebellius Goudanusq cum alijs multis volunt, Riga in vita Crispini & Crispiniani. Non prestolatur habitum priuatio per quem. sic Sulpi-

Mausolus mausoleum Mediolanum. Neobole. Pactolus Prestolor.

tius in quē ait Badi⁹. Et subolanus prestolor clausaq; pola. ideo nō imitabor eum qui dicit p̄stolor interdū meditorq; exordior: atq; ordior. Calep. nisi liber mendosus sit: voluit corripi: tu producito tantū. Subosolanus ventus p̄ducitur q̄r dicitur sic q̄ sole oriente subnasci videtur. Timolus vide regulam positionis.

O Ante m corripitur: vt ptolomeus. a Petrarcha male productū. Hebdomas. Riga in Daniele. Septem sic annos hebdomas vna facit Idē alibi male dicit. Septima lux celebris hedomada septima festis. — O ante m

Exceptio.

Produc nōīa neutri gñis: veluti amomū: cinamomū. vt p̄z ex greco v̄su quez ex Dionysio citat Nestor apud Mar. lib. vj. vbi quidā male hñt. Qd semper casia cinamomoq; legi d3. Qd semp casiaq; cinnamoq;. phal. est. abdomē axioma. i. enūciatio scribit̄ eīn grece p ω mega. iō nec in hoc nec in plusculis imitabor Capellā dicentez lib. iiij. aduenit & scholicū p̄struit axioma. Tolle Hippomanes Sidomum epitoma vt sodoma epitome p̄rotom⁹: & q̄cq̄d est a tome. i. icisio. Notēt̄ ꝯposita e lōgis agnomen ignominis ignominia: & e barbaris deducta: abesalom⁹ esromus &c. anomalis anomal⁹ p ω mega. Cenomani apd iuniores tm̄ inuenio: q̄ variant. Guaginus. Ah frustra obloqueris Cenomani p̄ncipis aulā ibis &c. Baptista ꝯtra infide. Cenomani acres & nō ignobile semē Euganei veterū: & gens ātiq̄ liburni. Carni & medoaci q̄rū cognomina fuat flumē &c. Cinamon⁹ p ω mega auis. Ithome es. cū th aspirato arx messenie vrb̄ teste Nestore: l3 nōnulli libri p i. ithone habeāt nō ithome. iiij. theba. planaq; messene mōtanaq; nutrit ithone. Ithom⁹ cū th aspirato mōtis nomē: quē alij ithonū alij ithymū cū y greco i scba vocāt: s3 optimi & correctissimi codices hñt Ithomū apd Catullū in argonau. qd tibi si scti ꝯcesserit icola ithomi. Ibidez. Unigenāq; simul cultricē mōtis Ithomi. Geometra p ω mega: vt salome teste Bebelio. — Axioma. — cenomani — Ithome. — Ithomus.

O ante n.

O Ante n producit̄. vt Hieronymus cōtractis duab⁹ breuib⁹ in vnā longā: vt sit in monichus. siquidā interpretat̄ sacrū nomen. Politian⁹. Terti⁹ aonijs satur ille Hieronimus vndis. Cōcionor q̄r fit a concio onis. noie p̄sona: l3 p̄sono v̄bū corripiat̄. Obsoniū & p̄inde v̄bū obsono vel or. ꝯtra Sulpitiuz pluresq;. Hora. in. ij. sat. libro. j. Oia cōductis coemē obsonia nūmis. sic Iuue. Mart. &c. Antiphōa ꝯtra indoctos: qd patet ex sil̄r ꝯpositis euphonia symphonia q̄r phone i. vox: scribit̄ grece per ω mega. Horat. in arte poetica. Ut gratas inter mensas symphonia discors. Et aūt antiphona vox reciproca duob' chorix alternatim canentibus. Ergo vt recte notauit vir doctissimus Antoni⁹ Nebrissensis. nō docte satis Sidoni⁹ corripuit phonasc⁹ in morte Claudiani lib. iiij. epist. psalmor̄ hic moderator et phonasc⁹. phal. est. phonasc⁹ autez is d̄r qui p̄nūciatiōis est magister & vocis moderator a phoneo. i. loquor. Trigon⁹ tetragon⁹ a gon⁹ & q̄cq̄d est agonia. i. angulus nam grece per ω mega scribunt̄. Marcus Mani. lib. ij. Est q̄cunq; tñ dicuntur signa trigona. sic alibi sepe: ideo nō imitabor Ausoniū Gallū a latinis interi3 deficiētem vt in his libris manifeste declaro: vt quū de numero ternario dicit. per trinas spēs trigonoru3 linea currit: nec seq̄uar Capellā in. ij. lib. dicētem trigonus recurrnet: circulusq; torqueat. Est iambicus trimeter. Iuue. Antoni gladios &c. apocope est. Inepte autez Petrarcha in. iij. epi. lib. Antonius Marcusq; pium &c. Hipponax poete nomē: vñ carmē hipponactiū d̄r. Rufinus vtitur hipponax hoc metro sepius author. Notent̄ obliqui: nā alij p̄ducunt̄ alij corripiunt̄. Producūtur quidem Croton onis. trigon onis & in cremētis declarata. Marti. lib. iiij. Seu lentū ceromateris tre pidūve trigona. Uariant̄ oriō aegeōq; añ enucleata. corripiuntur v̄o plurima: vt di xi veluti theuton onis. vñ theutonici. Calepin⁹ p̄ncipiū aspirat. Bistō onis. vñ bistonia & adiectiuū bistoni⁹ a. u3. Agmō onis. vñ agmonides patronymicū & viri nomē apd Oui. in. iiij. fa. Cicō onis. Thracie pp̄ls. Mygdō onis. cū y greco. vñ mygdonia regio. Macedō onis. vñ macedonia regio. auson onis. vñ ausonia: & ausoni⁹ p̄p̄ū et appellatiuū. Chelidon onis. vñ chelidonia. Paphagō onis. vñ paphagonia. Thelegō onis. meō onis. vñ meonia. Peon onis. vñ peonia regio & herba. acmō vel hemuz vñ hemōis vl̄ emonia recti⁹ sine aspiratiōe aragō onis. vñ aragonia. Lingon onis. vñ lingonia lingonic⁹. Talia sūt inūera. nō r̄la s3 authoritate noscenda pepō onis iam corripitur a Philelpho in tertia none. Spū s accrepit⁹ peponū ficosq; recentes — O ante n. — Obsoniuz. — Obsonor. — Antiphōa — phonasc⁹. — Trigonus tetragon⁹. — hipponax. — Et obliqs correptis driuatiua. — ✳ Meoni⁹ Naso. Fostiamenio gaudēt de bella refer. ri. — Pepon.

phonos ı cōpositis. Tisiphone nebrophonos. Gony in cōpositis. Aponus. Authonoe aphronitū apolloniꝰ. Atronius. Arsione. Aconitum ✳ Ouidiꝰ Luridater ribiles mi= scent aco= nita nouer ce. Alcyone. ballonoti. Coctōnuz. Chione a chiō.i.nix. eurymone Epimone. Erichtho= nius. Hesione Hermione Halcyone Hippona Hilonome harmonia Ilioneus. Ilione. Ionium Leuconia mandoniꝰ meriones. Micone vł os. Matrona. paretoniū Paletronium. pānonia.

¶ Exceptio.

¶ Corripiunt a phone vel phonos qñ significat cedē: vt Thisiphone vna furiaruꝫ ab vltione mortis dicta.nā tisis est vltio pel poena.Ouid.iiij.m̄.Thisiphone canos vt erat turbata capillos Mouit.Nebrophonos canis nomen interpretat ceruoruꝫ occisor.Nebris ceruus est:vide ae añ l Lelaps.Persephone.i.proserpina ⁊c.Corri pe q̄noqꝫ cōposita a gony.i.genu vel genus ⁊ filiꝰ foetꝰ vt Crysogonꝰ aureus filius Antigonꝰ aduersus ⁊ cōtrariꝰ filiꝰ sic antigone erigonē ⁊c.Iuue.sa.vj.Sūt q̄ Chrysogonū cātare vetent viri nomē est.Aponus Venetic vicus iuxta Patauium Liuij patria.Mar.lib.j.Censet Apona Liuio suo tellus.Scazō est.adiectiuū est Aponus a.um.Lucanus.lib.vij.Colle sedens aponus terris vbi fumifer exit Argonauta in Mar.Autonoe es.Cadmi filia.Ouid.iij.meta.Saucius ille tñ fer opē matertera dixit authone.Aphronitrū; ꝑ regulā gñalē de o in cōpositis vt pedonomus sardonix: lꝫ hic breues due in vnā coeant.chironomos ⁊ plura Marti.in apo. Spuma vocor nitrū dicor ⁊ aphronitrū abrotonuꝫ per omicron.vt andronitis.Apolloniꝰ rhetoris nomen apd Mar.lib.v.Ante salutabat rhetor apolloniꝰ:ita habent:libri q̄s vidi:lꝫ cū Calde.Nestor apollodorus legat: qd mihi nō fit verisimile q2 hoc nomē a Mar. producit li.j.apollodoro plaudit imbrifer nilus.Scazō est q̄re inepte dixit Macer. Dicit apollodorꝰ ꝙ pellere posset abortū.itaqꝫ apd Mart.diuersi sūt rhetores apollodorus ⁊ apolloniꝰ apollodoꝝ rhetorē vel poetā.Mart.laudat apolloniū deridet ⁊c.alr dixit Bap.Tu q̄ꝫ celestes imitās apolonia nymphas.Atroniꝰ viri nomē.x. ene.vide e añ a.Nealces.arcione mulieris nomē apd Luc.li.x.Aconitū vide i añ r Axona apd Ausoniū.Alcyone sine aspiratiōe teste cū Merula Nestore ⁊ si cuꝫ aspiratione ꝑncipij Tortel.scribi rectiꝰ putet.mulier est ⁊ auis.q̄ etiam hec alcyonis dr ⁊ alcedo.multa dixit Nestor.Ouid xj.me.Incubat alcyone pēdētibꝰ equore nidis. idē.caeicis in ore nulla nisi alcyone est.Ballonoti vł bellonoti pplr.Sido.in.ij.pa= ne.Ballo notꝰ rugus Burgūdio.vesus:alites.sic apud Vale.Flac.lib.vj.Coctōnuꝫ sꝫ plr magis dr coctona orū.⁊ sūt fici q̄dā.Mart.Paruaqꝫ cū canis venerūt coctona prunis.Carētonꝰ in Auso.celoniū ⁊ ceronia silique spēs ꝑ o micrō.Chione meretricis nomē apd Mar.frequēs.Dionysius variat.Diiona in Ausonio.Eurymone mulieris nomē cū y greco iiij.meta.Epimone figure nomē teste Calepi.Erichthonius interp̄tat lis terre:eris lis est:chthonos cuꝫ ch ⁊ th;aspirat; in vna syllaba terra dr. hinc Chthonius viri nomē apud Ouid.xij.meta.q̄ in meta.ij.ait.Pallas Erichthoniū ꝓlē sine matre creatā Clauserat acteo texta de vimine cista.edonis vt Sidōis in cremētis ptꝫ.Eonides in Ouid.Geryones meliꝰ corripitur.¶ Hesione mulieris nomē.viij.eñ.Hermione mulieris nomē.Mar.lib.iij.Dic mihi q̄d simile ē Thais ⁊ hermione Hermiona vero vrbs in mari egeo vt dicit Calderinus sine dubio ꝓdu. Verg.in ciri.hinc sinus hinc statio cōtra patet hermiona.¶ Halcyone vide alcyo= ne heledona per omicrō.¶ Hippona vide in.ij.lib.regulā de re in compositis.hico= nus.Hylomone es.ꝓpriū mulieris apud Oui.xij.meta.abstulit hylomone ⁊c.cum y greco.Harmonia.vide i ante a.¶ Harmonicus cōmune ⁊ proprium.

¶ Ilioneꝰ viri nomē apd Ver.frequēs vt Iliōe mulieris nomē.Iconiū ꝑ omicron.

¶ Ioniū vide i ante o.Ionia variatur:a Manilio corripitur: ab alijs producitur.

¶ Leuconia a leuon.

¶ Mādonius viri nomen cuius socius ceso fuit.Sil.libro.iij.Mandonius pplrs:domitorqꝫ insignis equoruꝫ.Imperitat ceso:meriones.vide e ante r.¶ Micone es.vel myconos i:cū y greco vna cycladuꝫ vide i ante p Seriphos.matrona fluuij nomen vide e añ q.Sequana pro muliere maritata notū est produci.mammona.mauonix vtrunqꝫ ponit Verulanus.amazonomium in Horatio.

¶ Pleione atlantis vxor vide i ante a peliades.paretoniū oppidū ⁊ portꝰ aegypti. hinc paretoniꝰ a.um.i.aegyptius.Sil.lib.iij.Quasqꝫ paretonio glomerarit littore tinnas:peletroniū oppidū:vñ paletronius cōmune ⁊ ꝓpriū vide u ante p.Erydupus ꝑ concsus in Dionysio potest etiā positu ꝓduci.pānonia regio:forsitan a viri noie panō pānonis hinc pannonius pannonicus panonis idis.Sta.v.syl.An iuga pānonie:mutatoresqꝫ domorū.Sauromatas quaties.Idē.i.syl.pānoniusqꝫ ferox. ¶ Phoemonoe vide oe ante m.Santonus in Lucano.Typhona dea in Prudentio.

O ante p.

O Ante P corripitur:vt Antropos parce nomē.Iope puelle nomen.At Ioppe portus ⁊ vrbs positu producitur teste Tortellio.

❡ Exceptio.

❡ Antropos.i.homo: grece per ω mega in scda syllaba scribit.hinc vtimur anthropophagi cũ th aspirato in scda syllaba hoies sunt humana carne victitantes. Abãthropos inhumanus. Apanthropia inhumanitas. Antropophormite: heretici qui deũ in sua essentia mẽbra habere putãt vñ antropophormitica heresis. Misantropus hoim osor q̃ hoim cõgressionẽ fugit. misos odiũ est: misogyneia mulierũ odiũ. ❡ Asopus asopiũ vide a ante s. Esopus. Hora. Filius esopi. Aloperea in perihegesi Aulopus & Enopus in Lippio. ❡ Cleophas viri apostolici nomen: qr teste Goudano grece per ω mega scribit. Canopus astrũ & Aegypti vrbs: vñ Canopita. Proper. lib.iij. Scz incesti meretrix regina Canopi Una philippeo sanguine adusta nota. Capella lib.viij.cõtra veterũ authoritatẽ solus ausus est corripere (minime in hoc vt in plusculis imitandus) dicens. Ignoto canopos sese infert fulgidus astro. Nec potest accẽtus grecus iuuare: rõne cuius Sulpitius cũ nõnullis aliis inepte credit syllabã natura breuẽ posse interdũ pduci: vt in Verg. &c. an audebunt epiros corripere: audebunt opinor sed rem sine veterũ authoritate edũt. ideo eiusmodi grãmaticis minime credo. Conopeũ a Conops vt in crementis dictũ est. sed hoc addenduz est: conopiũ penul. breui etiã dici. vt dedaleũ & dedalium. Proper. lib.iij. Foedaq; Tarpeio Conopia tradere saxo. hic Beroaldus ait Conopeũ genus retis siue tentorij ad culices arcendos: quibus plurimuz vtuntur aegygtij. aliqui libri male habẽt Canopea. Canopus aũt Menelai classis gubernator similiter producitur: quia inde prius dictũ volunt. ❡ Crotopus arginorum rex. Papi. theb.j. Perquirens nr̃i tecta haud opulenta crotopi. Creopilus & Cedropa per ω mega. vt creophagi Creopola. ❡ Europa mulier & terre pars. vide a añ e pasiphae. Epopeus nauta in delphinũ versus a Baccho. Ouid. iij. met. aiarũ portator Opopeus. Glaucopis in Capella sic leucopis &c. Hysopus vel um. vide in primis hydropisis hydropicus. vide cremẽta Hydrops is. ❡ Inopus fluuij nomen. Val. Flac. Tum fugit omne. Cobyli latus & fatis tibi typhi negatũ Partheniũ añ alios: triuie q̃ credit ãnis Fidus & inopi materna gratior vnda. vbi mendose inopie teste Hermolao in primũ caput sexti libri Pli. de naturali historia. ❡ Jopas cythareди nomen. Verg.j.enei. Cythara crinitus Jopas personat aurata. scribit vnico p teste Tortellio. Leucopetra. Prisc. in perihegesi. Ad Leucopetram longissima rura tenẽtes. loci nomen. interpretat alba petra. Lycopeus in Theocrito. Metopon rupis nomen interpretat frons. Prisc. in perihe. pro merito Graij criu dixere metopon. Oropus vir & vrbs per ω mega. vt Oropion ❡ Prosopos.i.persona. Prosopopeia persone fictio. Mart. lib.vj. Comoedi tres sunt sed amat tua Paula luperce Quatuor & cophon paula prosopon amat.i. occultam personã. multa dicit Merula. Pyropus lapis. Ouid. lib.ij. meta. Clara micante auro flammasq; imitante pyropo. Rhodopis meretricis nomen teste Bebelio. Sinope es. cum i nostro vrbs cappadocie. hinc sinopis idis. terra quedã rubea: & sinopica rubrica apud Victruuiũ lib.vij. Hieronymus in hieremia. Facit laquearia cedrina: pingitq; sinopide. interpretes q̃d sit explicant. vt in annota. docuit Beroal d. Valeri. Flac. li.v. Assyrios cõplexas sinus stat opima. Sinope nympha prius sinopeus viri nomen. Oui. in.j. de pon. Nõ doluit patria cynicus pcul esse Sinopeus. Legit enim sedes attica terra tuas. Sciope es. silentium: hinc aposiopisis Man. ad Marie thalamos. famulam miserie siopen. siopelus taciturnus. ❡ Theophilus theophila theophorus naturaliter corripiunt. vt Theodorus &c. aliqñ tñ producũtur: qr h consonãtis vim interim putatur obtinere. Marti. vij. hec est illa tibi promissa Theopila cani. vetũs est a canius. Idẽ lib.x. Inter splendophorũ theophorũq; phal. est.

❡ O ante q corripitur si inueniat. producitur vero alioqui. Lucre. lib.iij. Incolumis q̃uis alioqui candidus orbis: sic Hora. saty. iiij. lib.j. Si quis erat dignus describi q; malus aut fur. q; moechus foret aut sicarius aut alioqui. Famosus multa cum libertate notabant: vtroq; producitur: qr ablatiuus est: vel ex hoc aduerbiũ. precoquus autem corripitur vt coquo. Mart. in xenijs. Ulla maternis fueramus precoqua ramis. sic alloquor vt loquor &c.

❡ O ante r corripitur. vt roboro as. promõtoriũ. Ouidius. xv. metamor. Inde legit. capreas promontoriumq; Minerue.

❡ Exceptio.

Antropos
Cleophas.
Canopus.
Conopeũ.
Crotopus
Europa.
Ver.j.eneі. europa atq; asia pulsus nec plura gerentẽ
Epopeus
Hysopus
Inopus
Jopas.
leucopetra
Metopon
Prosopos.
Pyropus
Sinope
Sinopis.
Sinopeus
Siope.
Theophilus.
Theophorus.
O ante q.
Alioqui.
O ante r.

¶ Producunt deriuatiua a lõgis. vt maioranus viri propriũ apud Sido. Adoreus olorinus & deriuatiua in orius a. um. & orus a. um. vt sonorus: consistoriũ apud Sidoniũ in laude Narbonis: pretorius: senatorius: qr a pretoris senatoris gtis fiunt

Doron. Apollodorus. Cassiodor⁹. Isidorus. Heliodor⁹ theodorus Diodorus Achoreus Authores.

¶ Producunt cõposita a doron. i. palmus vel donũ cõtra indoctos: inter quos est Macer: veluti Apolodorus/ Isidorus/ Cassiodorus/ Heliodorus: ideo male dicit Pantheon: corpus Heliodori fodiunt abeuntq; latanter. vbi in gtõ Heliodori ter peccant ineptissime. Juue. sat. vj. Tonsoris dãno tñ rapit Heliodorus: sic Eudora/ Pãdora/ metrodorus/ tetradorõ/ pentadoron &c. Juue. sat. vij. Artẽ scindẽs. Theodori. Clau. Nil. iam Theodore relictũ est. Sido. in. iij. paneg. Tu Theodore venis quoniã pietate proptn qui. Idẽ corripuit licẽter Theodoride in quo eum nõ imitabor: qr in multis veteribus defecit. Auso. in epig. Languẽti Marco dixit Diodorus aruspex. At vitã nõ plus sex superesse dies. Uerg. iij. eñ. nã Polydorus ergo mar. Artemidorus amat. Calliodorus arat &c. & cõposita a choros. i. locus vt anachorita enchorius &c. ¶ Achoreus cũ eu diphthongo post ch aspiratum viri nomẽ. Luca. lib. viij. Pellee coiere domus quos inter achore⁹. Anemoria in i añ a. Authores p n cõsonantẽ añ th aspiratũ viri nomẽ. Uer. eñ. x. Herculis authorẽ comitẽ qui missus ab argis Heserat euandro alorus vrbs in. viij. Uolat. azorius vel um. & azoricũ in eodẽ

Aurora. Cytorus.

¶ Aurora notũ est. Oui. Eurus ad aurorẽ &c. Adoria in Ausonio. Cytorus cũ y greco sine aspiratione mõs asie minoris teste Solino: nõ Macedonie europee vt cõtra Seruiũ docet Beroaldus. est etiã phryxi filius: vñ Cytorũ oppidũ nomẽ accepit. Uerg. ij. geor. Et iuuat vndantẽ buxo spectare cytorũ. Cneorus per ω mega.

Crociorus

¶ Crotiorus viri nomẽ in quinto Ualerij Flacci prima syllaba correpta. Pius legit Cytisorus. ¶ Cepacorus in Bap.

Chrysoloras.

¶ Chrysoloras apud philelphũ in quinta prime correptis prima & secũda nõ recte si a Chrysos. i. aurum deriuetur.

Cyborium Diores.

¶ Cyborium cũ y greco in prima. Hora. lib. ij. car. ode. vij. Cyboria exple funde capacibus. versus est alcaicus dactylicus.

¶ Diores viri nomẽ. Uer. enei. v. Regius egregia priami de stirpe diores. Helorus fluuius epachino fluens inter saxa. ideo clamosus dicitur. Sil. lib. xiiij. Clamosus helorus. Finis est hexametri. Helorus etiã vrbis nomẽ est teste ptolomeo. Dioryx. Dioryche Dioria per ω mega.

Lycoras. Lycorus. Lycoreus. Lycorias. Meteorus

¶ Lycoras viri nomen. Calphur. eclog. viij. O piger o durior iam durior aere lycora cum y greco. Lycoris idis. nomẽ mulieris cũ y greco in pma. Mar. lib. viij. Ingenitũ Galli pulchra lycoris erat. ¶ Lycoreus cum y greco & eu diphthongo vñ lycorides actũs lycorea. pducitur apd Papi. in. vij. the. Lycorias etiã cũ y greco in prima gtõ adis pducit apud Uer. iiij. ge. Nymphe nomen est. Lycorica vrbs in. ix. Stra. Leonora in Bap. & Lymnoria in eodẽ. meteorus a. um. i. sublimis suspẽsus subleuat⁹. vñ meteora orũ. libri quidã aristotelis vbi de rebus in aere suspẽsis & accensis agit meteorolog⁹ q̃ de hmõi reb⁹ tractat: scribit per ω mega teste Calepi. manthicoras per ω mega. ¶ Oporinos: vide i ante m chimerinos. Pelorus mons. vide a añ c. pachinus. Pelorus viri nomẽ apud Sil. lib. xvj. Peloris dis. piscis. Mar. lib. x. Et fatuam summa cenare pelorida mẽsa. ¶ Risamori Celtiberie ppli vt ait Domitius in hũc phaleuciũ. Mar. lib. iiij. Tutelãq; chorosq; risamorũ: q̃ syncopa est risamorũ ntũs sit risami. Sertorius viri nomen. Luca. lib. ij. Quinq; feros mouit Sertorius exul. Iberos. ¶ Sycomorus cũ y greco arbor interptat ficus fatua. sycos cũ y greco ficus est: moros fatuus: vñ morio. sycos autẽ primã producit: ergo etiã sycomorus & Sycophanta. Mar. Quadraginta secat qui dicit syca merice. i. ficos diuide.

Oporinos ✻ Martia. Si daret autũn⁹ mihi nomen oporinos essent. Pelorus. Peloris. Risamori: Sertorius Sicomor⁹. Trichora.

¶ Trichora orum: sunt edificia tribus pinnis surgentia teste Domitio in primum syluarum Papinij: vbi pducitur. Theorema theoresis &c per ω mega.

O ante s.

¶ O ante s pducitur: vt metamorphosis quia teste Nebrissensi per ω mega scribitur: vt antiptosis teste Mancinello. Joseph apud Juuencum: a Riga male correptum.

¶ Exceptio.

Ambrosia. Ambrosi⁹

¶ Ambrosia & ambrosius: interpretat immortalitas vel immortalis quod dei proprium est. ab a. i. sine brotos mortalis. in euphonie causa interponit. Martia. Jupypeter ambrosia satur est: & nectare viuit. Juue. sat. vj. Accipis vxorem de qua citharedus Echion Aut glaphyrus fiat pater ambrosiusve Choraules: sic apud Ual

leriū Flaccū lib.iij.Ambrosius viri nomē aut cognomen apud Faustū.Cynosura:s in scđa syllaba fuat cū y greco interpretat canis cauda cynos canis est ura cauda Est aūt vrsa minor.Luca.lib.viij.arctophilas ꝓpior mari cynosura feret. Ebosita: vide e ante b.Eleemosyna.Ennosigeus neptunus:q terrā cōcutit. Enno.i.quatio. gea est terra.Iuue.sat.x.Ipm cōpedib⁹ qui vincerat Ennosigeum. Genosus Epiri fluuius Luca.libro.v.Aut genosum nunc sole niues nunc imbre solute precipitant.
¶Leucosia insule nomen corripit a Sillio libro.viij.Ouid.xv.meta.Leucosiāq pe tit.Mnemosyne vide e ante m:vt mnemosynon.melebosis in Pylade.
¶Pandrosos puelle nomen secunde declinationis apud Ouid.in.ij.met.Pandrosos atq herse ⁊c.Petosiris:vide i ante r.Pandosia in.vj.Strabo.
¶Symposiū:vide o ante t. Sympotes. Sophrosyne ⁊ Euphrosyne:q grece per o micron scribuntur.Syracosius:vide a ante c.
¶Theodosius/Mātuanus quodam in loco ꝓduxit Claudia.corripit duabus primis syllabis per synceresin in vnā longā cōtractis.vt libro.i.in Rufinū.Quas celo Iuppiter arcet Theodosius terris en aurea nascitur etas.sic idē alibi semper. Sic quoq Sidoni⁹ in.ij.panegy. Ex quo Theodosi⁹ cōia iura fugato reddidit authoris fratri.Claudianum referas baptiste.Theodosia vrbs.in.vij. Strabo.

Cynosura Genosus. Leucosia. pādrosos. Petosiris. ✱Iuuena. Nulla videt aptior hora cibo nisi quam dederit petosiris Symposiū Sophrosine. Euphrosyne: Theodosius.

O Ante T producitur:vt aptoton diptoton monoptoton homocoptoton ⁊c. Aptosis.i.casus ↄtra Verulanum:quia scribuntur grece per ω mega teste doctissimo viro Antonio Mancinello: cui mecū astipulantur doctissimi grammatici Calepinus Badiusq. Deltoton in Manilio contra quendam. Lithostrotos vel lithostroton cum i latino in prima syllaba: ⁊ th aspirato in secunda syllaba a lithos.i.lapis ⁊ strotos sine aspiratione vlla.i.stratus per ω mega teste Nestore ᵭ pauimentū lapideum:nec fit ex greco lithoa ⁊ latino stratō contra Tortelliū:nec ᵭ lycostratos:vt inepti legūt in euāgelio:q hoc si vsq reperiretur significaret luporū exercitū:nam lycos per y grecū lupus est:stratos exercitus.Scriptura itaq recta est/⁊ sedit ꝓ tribunali in loco q̄ ᵭ lithostrotos contra Vgutionē.marmotrectū ⁊c.Varro.Citrum:aurum:miniū:emblema:aut lithostroton aspiciebatur

O ante t. aptotō ⁊c. Lithostrotos.

¶Exceptio.

¶Corripe ↄposita a dotos.i.datus:vt herodotus eudotus zenodotus q̄ sunt virorum propria.Antidotū cōtra venena medicamentū.Auso.in epig.antidotū sumet qui sociata bibet.Sidonius in laude Narbonis.Torrēs Herodotus tonans Homerus.phal.est.Teudotus apud Ouid.in ibide.sic Theodotus.
¶Corripe a greco potes.i.potor:vt sympotes compotor oenopo tes:hydropotes archipotes ⁊ q̄cq̄d est tale aliud.Marti.lib.i.Miso mnemona sympotē procille. phal. est.i.odi memorē cōpotorē o Procille.sic sūs deriuationis nota habentia o ante s vt symposium conuiuium.symposiarcha princeps vel dominus conuiuij. Archiposita.Idem. Symposiastes conuiuator.
¶Notentur per regulā gñalē de o in cōpositis nota. veluti prototomus leuchothoe zelotypus dorotheus timotheus Tymothoe Ipothoe Hippothous.
¶Acrota viri nomen.Ouid.xiiij.meta De quo remulusq ferox.Acrota sunt geniti
¶Abrotanū herba. Luca.lib.ix. Abrotanū ⁊ longe nascētis cornua cerui. Ballonoti vide o añ n.Coprotinus.i.stercorari⁹ teste Goudano.Deiotarus:vide Racipalis a ante c.Euronotus q fit a notus:vt ostrogothus ⁊ vesogothus a gotus.Golgotha apud diuum Ciprianum in carmine de cruce. Hippodates in Ouid.Mesopotamia per o micron.Onocrotalus auis quedam Martialis lib.xj.Turpe rauennatis guttur onocrotali.Odotheus in Claudia.
¶Sibotes viri nomē.Vale. Flac.lib.vj.Sustulit ⁊ gladio sibotes ferit vltima teli.
¶O ante u raro inuenio: preterq in ꝓprijs apud christianos tm̄ inuenta:vt Ludouicus Geneuefa que penultimā solū producunt Clodoueus in epigrammate quodam in hystoria Francorum qua Guaguinus composuit vltimam solum corripit.Controuersia variari volunt.Sidonius corripit.

Herodot⁹. Antidotū. sympotes. Archipotes ⁊c. Acrota. abrotanū Deiotar⁹ Onocratalus.

V Ante b corripitur.vt lugubris.Horati.lib.ij.carmi.Ode.j. Qui gurges aut q̄ flumina lugubris. alcaic⁹ dactylic⁹ est delubrū vt q̄dā volunt, Sed Aldus vult tantum ꝓduci.quod tutius est donec correptio inueniatur.

V ante b.

¶ Exceptio.

ambubaie
Anubis.

¶ Ambubaie tubicine lingua Syrorū. alij dici volūt ab am circū quasi circū baias locū amoenissimū ꝯsari solite. Horati.sat.ij.ambubaiarum collegia pharmacopole anubis is. vel idis.interp̄taꝛ canis fuit aegyptiorū de⁹ ⁊(vt volūt)mercurij cognomen. Neqꝫ a nubes dr̄ vt sopniat Ugutio .Uerg. Oigenūqꝫ deū monstra ⁊ latrator anubis. ¶ Insuber teste Bebelio.Badiocꝫ amnis est. Cōnubiū variaꝛ vt dictū est. ¶ Corruba in Colu.Saluber contra ineptos. Alexander.Siluester celeber acerqꝫ celerqꝫ saluber.Ouid.in.iij. lib.de arte amandi. Ut faueas ceptis phoebe saluber ades.Solubilis ⁊ volubilis etiam producuntur per regulaꝫ quam posuimus in medijs in i ante b.Ouidius.Passibus ambiguis fortuna volubilis errat.

Insuber.
Saluber.

U ante c.
Uolucris.
✱ Uergi.
Et matutini volucrū sub culmine cāt⁹.

U Ante c producitꝛ:vt pannucius: sambucus: ⁊ sabucus nam Serenus ait. Cōueniet tenere radix decocta sabuci. Patucius.i.ianus a patendo apud Ouid.in.j.fast.Mānduco apud Lucil.vt recitat Marcel. Exceptio.Uolucer volucris tam firum ꝙ mobile:⁊ apud Philelphuꝫ viri nomen: Petrucius:sed Marulus producit:et credo per t Petrutius citius scribi.Enucleo: bardoculus: educare corripimus quia e breuibus sunt.

U ante d.

¶ U ante d producitur: vt testudo. notētur e breuib⁹: dispudet repudiū.i.ob rem pudendam recusatio Seneca in Medea.Repudia thalamis quo virum.linquis modo⁹ est iambicus trimeter.Tripudium apud Catul. in galliambo Erudo erudio eadem de causa corripiuntur.Contudi alibi dictum est.Dryude aut druide corripitur a Lucano. ¶ U ante F in simplici non reperio: si vsqꝫ est dicunt corripi:vt carnufex.venuste pro carnifex.

U ante g.

¶ U ante g p̄ducitur:vt lanugo.Sanguisuga a nullo docto corripitur qꝛ a sugo:notentur e breuis:vt coniugium.

U ante l.

¶ U ante l corripiꝛ:vt singulus a. um. vnde singulatim ⁊ singillatim.i.p singula.pri⁹ hexametrū nō ingrediꝛ:nō apd̄ Lucretiū mēdose legiꝛ singulatim p singillatim veluti lib.ij. Ne singilatim corpuscula qꝫ vapores idē.lib.iiij. Nec singillatim possunt secreta videri.at sine n sigillatim a sigillū est.vt rem princeps sigillatim mādauit inquirere.noteñ gemiata vt catullus lucullus antullus pactulus culullus vas cucullus vestis ⁊ auis ꝗ cuculus sepius dr̄.Marti.ꝙuis per plures cuculus cantauerit annos.Hora.saty.vj.Compellens sepe cuculum.

Culullus.
Cucullus

¶ Exceptio.

¶ Produc noīa deriuatiua ī ulis:qualia sunt tribulis cōtribulis edulis curulis sic eduliū.Hora sat.iiij.lib.ij.Uinca sūmittit capreas nec semper edules ⁊c. Producuntur a dulos.i.ſuus qꝛ grece p ou diphthōgō scribiꝛ:vt hierodulı: philodul⁹:theodulus pseudodul⁹:nā pseudul⁹ iminutū est nō ꝯpositū. hieroduli sūt sacrorū ministri ⁊c. Produc ꝙꝫ ꝯposita a.bule.i.cōsiliū: vt hec ꝓpria cherobul⁹ archibulus pasibulus pasa.i.ois thrasibul⁹ cleobulus.Auso.in epig. Arma supucheris ꝙ transibule tua. Sido. in.j.panegy Lindie ꝙ cleobule canis modus optim⁹ esto .Baptista pius affert hexametrū grecum vbi ꝓduciꝛ.Metron men Cleobulos olindios eipen ariston id sic trāsfert.Optima mēsura est cleobul⁹lindi⁹ infit. ¶ Aculeol⁹ ꝓduciꝛ in Martiale.Apulia:vide a ante p.sed appulus corripitur .Amuli⁹ viri nomē.Oui.iij.fast. Hoc vbi cognouit cōptemptor amulius equi. Adulor qd̄ veteres adulo as dixere. Auien⁹ in arato.vetuste locut⁹ est dicens.Cerulus accedēs diti loca flumine adulat.Adulescēs ꝓ adolescēs p u vt vpilio opilio. Notauit id ante me Politianus.lꝫ putauerā me primū locū vbi ꝓduciꝛ notauisse.Uer.in ciri. At leuis ille de⁹ cui semper adulescentū.Queriꝛ ex oī verborū iniuria dicto versus prior est spōdaic⁹. At.ij. Geor. Ac dū prima nouis adolescit frontib⁹ etas.Betulia in Bapti. ⁊ recte.qꝛ p ou diphthongon scribiꝛ.Etulia getulus:vide ae diphthōgon:ante t.Julus vide finē libri primi. peculiū vnde peculiaris.Uerg. Nec cura peculi. Portulaca:vide a añ c ¶ Parulis ⁊ epulis tumores quidam per ou diphthongon. ¶ Torcular. Riga in Luc. Erexit turrim:torcular fodit in illa:propter hūc minime authoritatis virū Nestor voluit ꝓduci: Sulpiti⁹ ꝯo qꝛ ea torculū fit: vult corripi sic Ferettus veluti speculū specular:his libentius credo ꝙ Petro Rige quicq̄d vsqꝫ dicāt Prisc. Tortel.⁊ Anto Nebris. Tramuli⁹ vir i fausto.zabulōes a Juuēco variaꝛ

In ulis.
Dulos.
Hieroduli ⁊ silia.
Bule in cō positis.
Thrasibulus.
Cleobul⁹
Apulia.
Amulius
Adulor.
adulescēs.
Julus.
✱ Uergi.
Julus a magno demissum nomen Julo.
Periculuꝫ
Torcular.

¶ V ante m producitur. vt legumen argumentum. — V ante m.

¶ Exceptio.

¶ Corripiunt noia in mentū a verbis scḋe documentū / nocumentū / monumentū: et antiqua in quibus u pro i locatur: veluti decumus: & manifesto e breuibus deducta vt a tumeo contumax ꝯtumelia. Ouid.j.met. Et documenta damus qua simus origine nati. Verg.vj.ene. Illa hec monumenta reliquit. Mar.lib.ix. Sed tu syllaba contumax repugnas. phal.est. Hora.in epo.ode.xj. Nec ꝯtumelie graues. iamb.di.
¶ Autumo vndecūq fit Autumat hec pplos hec magnos formula reges. hoc dicit Hora.saty.iij.lib.ij. Nigidius figulus voluit esse a prepositione ab & verbo estimo. Automedon nō autumedon: dr: licet ita nōnulli dicant autor Tortellius.
¶ Columella viri nomen & apud veteres appellatiuū p seruo maioris dn̄i: vt docet merula apud Martia.lib.xj. afferentē illud Lucillij. Lucilli Columella hic situs metrophanes. pentameter v̄sus est: & eliditur s in situs. Columen hinc incolumis.i. sanus. Sil.lib.xv. Ausoniū columen regni. Iuue. Incolumi Troia priamus venisset ad vmbras. Cucuma vide a añ c Otacelius. Cucumis. Ver.in coppa. Et pēdet iunco ceruleus cucumis. Crustumiū oppidi nomē apud Sil.lib.viij. & fluuij nomē apḋ Luca ij. vide Metaurus e añ t. Ab oppido dicunt crustumia poma. Uerg.lib.ij. Georgi. Crustumijs syrijsq pyris grauibusq volemis. Crustumerū & pluraliter tātū crustumeri orum. teste Seruio oppidi nomen. vide atina a ante t.
¶ Emolumentum.i. fructus & vtilitas. Iuue.sat.iij. Honestis nullus in vrbe locus nulla emolumenta laborum.
¶ Irrumo as. inhoneste rei verbū ab in & rima. teste Merula. vel in etruma vt vult Calderi. Mar.li.ij. Que faciat duo sunt irrumat aut futuit. Incolumis vide columē
¶ Lucumo viri nomen. vnde lucumedi & lucumones Thusci. Ausonius ad Theonem Anticyramq bibas Samij Lumonis acumen.
¶ Pactumeius pueri nomen. Hora.in epo.ode.xvij. Tuus venter pactumeius et tuo cruore rubros obstetrix pānos lauit. Sunt Iambici trimetri. Aldus legit partumeius pro fecundus. Posthumus ꝓprium & appellatiuū. sic phostumianus. posthumius. Mart. Dic mihi cras istud posthume quando venit.

documētū. Monumētum. decum⁹&c. cōtumelia. Autumo. columella Columen. Cucuma. crustumiū. Crustumerum. Crustūeri. Emolumētum. Irrumo. ✱ Incolumis. Iuue. Incolumi Troia pamus venisset ad vmbras. Lucumo. pactumei⁹ posthum⁹.

¶ V ante n producitur. vt Lacuna. sed corripitur albunea vide e ante a. et albunecar in Baptista. — V ante n.

¶ V ante p corripitur. vt Centurupe oppidum Sicilie. Sillius xiij. Necnon e vertice largo Centurupe. — V ante p.

¶ Exceptio.

¶ Arupinus. Tibul.lib.iiij. testis arupinus & pauper natus in armis ppli nomen.
¶ Erigdupus viri nomen. Ouid.xij.met. Uecte pelethronius marchareus in pectus adacta Strauit erigdupū: memini & venabula condi. ¶ Marsupiū. Pruden.in psyco. Tineis etiam marsupia crebris exesa: & virides obducta erugine nummos.

Arupinus Erigdup⁹. marsupiū.

V ante r corripit. vt Iturei ppli Syrie malefici. Uergi.ij. geor. bona bello Cornus itureos taxi torquentur in arcus. Gondanus male credidit iturei primā ꝓducere. Hetruria vide e añ t. ergo indocte dixit Petrarcha in.vj. aphrice hetrurieq latus spacioq breuissima Gorgon. Penuria contra quendam vide oe di phthongon ante n. myurum apud Terentianum producitur tantum. — V ante r. Iturei.

¶ Exceptio.

¶ Corripe v̄ba meditatiue forme: & in urio silia veluti dicturio luxurio. & q̄cq̄d sile est vñ luxuria ries &c. esuries esuritio &c. sed ꝓduc ligurio is. abligurio scaturio curio qḋ vide in u ante c. Horat.saty.iij.lib.ij. Puer vnctis tractauit calicē manibus duz furta liguri. Auso.in epig. cunus Syriscus inguinū liguritor. Scazon est. Ligurire ꝓprie teste Donato in eunuchū Teren. est elegāter & more senū multū fastidio suauiora q̄q degustare a ligy.i. suaue apḋ grecos. hinc abligurire & abliguritare autor priapeon. Cūni vermiculo scaturientes. phal.est. recte itaq Prudētius ait. Petra te iussu potū largita scaturit alanus & matheus cū p̄luribus inepte corripiunt.
¶ Anxuras iuppiter apud campanos: q: illic imberbis iuuenis colebat: quasi sine rasura. a sine est: xyreno rado n litera euphonie causa interponitur. Ibidem colebatur. Feronia. scilicet Iuno adhuc virgūcula. potest quoq dici ab aneu.i. siue: & xyros nouacula. Uerg.vij. eneiḋ. Quis iuppiter anxurus aruis Presidet & viridi gau,

Urio. Ligurio. Scaturio. Anxuria

dens feronia luco. hinc Anxur oppidum anxuro Joui dicatum. Amuratus in Baptista Arcurius teste Bebelio.

Bituriges. Camurus. Cēturupe. Centuria. Centurio. Lemures. Hora. iij. epigr. Nocturnos lemures portentaq; tessalarides. Lemuria. Liguria. Ligurius. mamurius. Masurius. Palphuri9. Purpura. Sabura. Satura. Saturea. Saturo. Tuguriuz. Vulturius.

¶ Bituriges vel bituri populi Gallie in crementis. Saxo onis. ¶ Camurus. i. curuus. Auienus in ara. Sic camuris ardet protractibus haud tibi signis Perquirenda alijs. sic Uer. ceterisq;. Cēturupe: exēplū fuit in u ante p. Centuria. Centurio onis. sic vt ego puto. Decurio. ideo nō docte ait vir alioq̄ peritissimus Sedulius in hymno. Orat salutē seruilo Flexus genu cēturio. Iābici dimetri sunt Mar. Encolpus dñi cōturionis amor. Persius. His aliq̄s de gēte hircosa centurionum. Sido. in iij. panegyrico. Non tibi centurias aurum populare parauit. ¶ Lemures vide e ante p. Aesepus: lz lemuria pduces. Oui. fast. v. Ritus erat veteris nocturna lemuria sacri: dicebāt primo remuria a Remo romuli fratre vt Ouidius ait: inde r in l v̄so lemuria. Erant aūt quedā quiritiū visiones. Luxuria iā dictū est. Liguria vt ligus vel ligur ris: sic viri ppriū. Ligurius. Mar. li. iij. Circa te ligurine salitudo. phal est. ¶ Mamurius viri nomē variat: correptionē vide a añ m. Properti. lib. iiij. At tibi mamuri forme celator ahene. hinc mamurianus cōmune et ppriū. mercurius notū est. masurius iuriscōsulti nomen. Persius. Excepto si q̄d masuri rubrica vetauit. Bebelius testat grece dici μαυσουριοσ. Mansurius per ou diphthongon: ideo secundā syllabā apud atheneū pducit: quocirca nōnulli legunt excepto qd māsuri rubrica vetauit. Est aūt apocope p masurij vel mansurij Melanurus in Ennio. Lippius tñ semp producit. Palphurius viri nomen. Juue. sat. iiij. Si quid Palphurio si credimus armillato. Purpura. Idē. Purpara vendit Causidicum. Sabura viri nomon. vide a añ b. Satura oppidū apud Sil. lib. viij. Saturea herba est singulare prime vel plurale scde. quidā putant esse tymbrā sed fallūtur: vt liquet ex. xj. lib Columelle dicentis. Et saturea thymi referens tymbreq; saporē. Mar. lib. iij. Sed nihil eruce faciunt bulbiq; salacea. Improba nec prosunt iam saturea tibi. nomen sumptū est a petulcis satyris: vt canit Macer. Saturo as. vt satur saturi. Saturio vide a ante t. Tuguriū. Uerg. Pauperis et tuguri congestum cespite culmen. Uulturius et vulturis is. i. vultur. Catullus suscitat et cano vulturiū capiti. Ennius. Uulturis in siluis miseram mandebat homonem.

Uante s.

¶ U ante S producitur: vt medusa creusa.

¶ Exceptio.

Blādusia. Brūdusiū. Canusium. Cadusij. Ebusus. Perusin9. syracusius. Uenusinus. Uolusius. Uolusus.

¶ Blandusia ae. regiuncula sabinorum vbi erat horatij agellus. Hora. lib. iij. car. ode. xiij. O fons blandusie splendidior vitro. ascle. est. Brundusiū Italie oppidū. Hora. saty. v. Brundusiū longe finis carteq; vieq;. Canusiuz Italie oppidū: hinc canusius et canusinatus. Hora. sa. v. lib. j. Nam canusi lapidosus aque nō ditior vrna. apocope pro canusij. Juue. saty. vj. Pastores et ouem canusinā vlmosq; falernas. Mar. lib. ix. Ut canusinatus nr̄o syrus assere sudet. Cadusij: vide a ante d. Ebusus viri nomē Uerg. xij. ene. Uenienti ebuso plagāq; ferenti occupatos flāmis. Ebusus insula variatur: sed rectius corripitur: qrin perihegesi vbi dr: hinc frangitur equore ebusos. Plura sunt ɔtra veterum authoritatē nimis licēter vsurpata: vt sepe indicaui. Itaq; rectius imitabimur Silliū Italicū dicentē in lib. iij. Iāq; ebusus phœnissa mouet: artabus arma. Hierusalē neoterici variant: melius pducitur. Perusinus contra primitiui naturā. nā perusia hetrurie oppidū pducit. Prop. lib. j. si pusina tibi prie sint nota sepulchra Italie duris funera tpibus. Mar. li. iiij. Turgētisq; lacus perusieq;. phal. est. Syracusius nō corripit: sed syracosius. vide a añ c. nec syracuse variat contra quendā. Uenusinus a venusia Dauniorū colonia variat. Juue. sat. j. hec ego nō credā venusina digna lucerna. Hora. sat. j. lib. ij. Nā venusinus erat finē sub vtrūq; colonis. Juue. saty. vj. Malo venusinā q̄ te cornelia mr̄. Gracorum volusius viri nomē Juue. saty. xv. Quis nescit volusi Bithinice qualia demens. Aegyptus portenta colat. vocatiuus est. Uolusus viri nomen vide i ante p Maniplus.

U ante t. Preputiū. Confuto. Refuto.

V Ante t pducit: vt acutū preputiū. Juue. saty. vj. Impatien sq; more pauci et pputia ducit. Arator lib. ij. pputia ferro. Circūcide libens et federa necte superna. Male aūt Riga. Nato pputiū mox aufert sephora dicens Cōfuto refuto ɔtra imperitos. Uerg. li. xij. quid cetera dicet Italia: ad mortem si te sors dicta refutet prodiderim: natam et connubia nostra parentē. Sidonius ad felicem. Nostre terepsichores iocum refutans. Phal

est Lucre.lib.ij. Ne fingere motus. Obliquos videamur ⁊ id res. verā refutet. Idē lib.iiij. An ↄsutabūt nares oculi qꝫ vincēt. notent̃ e breuibꝰ ↄposita: vt cōcutio: pcu tio recutitꝰ obrutꝰ veluti sicuti neuter. qđ per sineresim dissyllabū est in Claudi.

¶ Exceptio.

¶ Arbutus arbor: vnde arbuteus a.um. Ouid.j.meta. Arbuteos foetus montana qꝫ fraga legebant. Callustrutia in Collumella.

¶ Defrutum. Papi.iiij.syl. Dulci defruta vel lutosa ceno. phal.est. Diuturnꝰ a.um Ouid.in ibin. Corpore lustrauit non diuturna suo. At comparatiuus diutius pro ducitur a Verg.in diris vbi dicit̃. Istius atqꝫ vtinā facti mea culpa magistra. Pri= ma fore: letho mihi vita diutius esset: qꝫ mea non vllo moreretur tpe fama. Diuti nus a.um. pducitur a Prudentio. Minutius viri nomen. Sil.lib.vij. Si factis non dum minuti te cauta probare Erudijt fortuna meis.

Arbutus: *Verg.in geor. Et q̄ vos raravi ridis tegit arbutꝰ vm bra. Defrutum: Diuturnꝰ: Diutinus: Minutius

V ante u corripitur: vt Pacuuius viri nomen. Mar.lib.xj. At tonitusqꝫ legis terrai frugiferai. Actiꝰ ⁊ q̇cq̇d pacuuiusqꝫ vomūt. Persiꝰ. Sūt quos pacuuiusqꝫ ⁊ verrucosa moret̃ antiopa. Petrarcha nullā pprior rōnem habēs in docte dixit in ortu Marci Iunioris lib.epi.iij. Sin ardua rura videre pieridūqꝫ au dire modos. Pacuuiꝰ. Almā signet iter Marcus. Lanuuiū oppidū latij vide a añ n hinc lanuuius a.um. p quibꝰ in Catul. ⁊ Propertio ineptissime legit̃ Lauiniū ⁊ lauinus. Author est Philelphus. Beroaldus in Propertiū. Vesuuius in Baptista. Et tm̄ de primis mediisqꝫ syllabis per dei nostri Iesu xp̄i grāz dixisse sufficiat: nūc eodem duce de vltimis vt poterimus acutissime ⁊ breuissime dicemus.

V ante u. Pacuuius

¶ Vltimarum syllabarum quantitas.

¶ A in vltimis.

A Declinatum breuia: sed protrahe sextum
Et quintum cuius rectus producitur: ⁊ una.
Producunt nostri quedam muliebria greca
In recto: vt tegea. sine teste nihil volo tale.
Non declinatum pro duc. ita cum quia demptis
Et puta non verbo. Sinta melius loco longum.
Postea ⁊ vltra leges cū contra curta licenter. Eia breue est. Flac.

¶ Vltima syllaba noscit̃ positu: vt post: ast est. amant. diphthōgo vt heu musae. rl'a vt a declinatū corripitur vt musa arma noiatiui ⁊ vocatiui casus. Loquimur de de clinatione per casus non per tpa. que ↄiugatio dicit̃. Si nomen poetice p aduerbio sumat̃: nois quantitatē seruat. Verg.in buc. Nonumꝰ ⁊ qui te transuersa tuentibꝰ hircis: pro transuerse. aliud est si penitus fuerit aduerbium: vt vna. Ab hac regula tollūtur ablatiui: q: pducunt̃. vt musa mea lecta. et vocatiui a noiatiuis pductis veluti aenea anchisa atla: testis est Seruius in illud Ver. Clamassent vt littus hy la hyla omne sonaret. Ver.iij ene. Coniugio anchisa veneris dignate supbo. Eius modi vocatiuꝰ in a ab es: rarus est in pⁱma declinatione: q: pōt noiatiuus in a desi nere ⁊ ita vocatiuꝰ corripi. De vctō. Hora. in saty. Ne q̇s humasse velit aiacem atri da vetas. Cur de noiatiuo. Propertius. Non ita dardanio gauisus atrida triūpho Verg.x.eñ. Aenea vigila ⁊ velis immitte rudētes. Ouid.met.iiij. Tps atla veniet ⁊c. abltūs ora videt̃ corripi apud Sil. Italicū lib.iij. at puer obsesse gñatꝰ in ora sagū= ti. Bis senos lune nōdū ↄpleuerat orbes. Petrꝰ marsꝰ ait in ora. i. in regione Sagū tina. Ego aūt opinor ora esse acti casus plīs nūeri ab os oris ⁊c. ⁊ ita sensꝰ est. puer gñatꝰ in. i. ad hoc est iuxta ora Sagūthi obesse. i. natꝰ ppc Sagūthū. Vna. mono= syllabū cuiuscūqꝫ casꝰ sit, pducit̃: teste. Sul. mallē poeticū testimoniū. ad dissyllabū mina normā custodit Geometra: poeta: planeta: ⁊ sic̃es vctōs tm̄ corripimꝰ lꝫ geo metres poetes: planetes ⁊c. legāt̃ q: ab es vctm̄ i a nullū corripimꝰ sine latini poe=

*Vltima syllaba va rijsmodis cognoscit̃. Ora.

A in ntō greco.

te testimonio. ❡ A in ntō greco feminini gn̄is: a nr̄is corripit: sȝ illi pducunt: velut Scilla. Medea Lerna ⁊c. quosdā tn̄ ntōs nr̄i pduxerūt ad imitationē grecoꝝ: sic tn̄ vt aliqua cesuraꝝ locū habeat: ideo nihil tale producemus sine authoritate: idq̄ faciemus rarissime: qz poterunt in e terminari: vt tegea vel tegee: nemea vel nemee: Sta.iij.theb. Dat nemea comites. ibidē. Non tegea non ipsa deo vocat alite felix. Cillene. Idem in.vj. Te plāgeret argos. Te nemea tibi lerna comas. Larissaq̄ supplex. Iterū in.iiij. Quos pilos ⁊ dubijs malea vitata carinis. Oui. in epi. Mittit hypermestra de tot modo fratrib⁹ vni. Cicero in arato. Electra steropeq̄ simulq̄ sanctissima maia. Iuuēcus. Non maria genitrix. non fratrū nota ꝓpago est. A in oib⁹ per casum nō declinatis pducit̄: vt clama frustra p̄terea supra. Luca. lib.ij. Frustra q̄ rogatus. apud Iuue. nō aduerbiū frustra: sed nomē frustra legendū est ɔtra Nestorē sic in saty.iij. Quod nudū ac frustra rogantē nemo cybo: nemo hospitio: tectoq̄ iuuabit. in Anieno corripit̄. Ima vehunt celi luxit diu frustra frequēter libentius pduxero. Corripiūtur aūt ita ⁊ qz. vt notū est. Bebelius dicit qz a Nemio pduci: ceteri corripiūt quos sequemur. Puta aduerbiū. Persius. hoc puta nō iustū est.

Frustra. *Qz Hora.j.ser. nō quia mecenas lydoꝝ q̄cq̄d ethruscos trigin ta.*

Numeralia in ginta rectius pducunt̄: nam vbi videntur corripi Nebrissēsis credit mendā esse: veluti apud Mar.li.xv. Sexaginta teras quū limina mane senator pro sexagena. Et apud eundē. Mutua q̄ nobis rex quinquagintadedisti pro quinquagena. Et apud Iuuena. Quadraginta dedit Graccus sestertia dotē. p quadragena hec dicta Nebrissensis si vera sūt oportebit multos poetas emēdare: nam triginta videt̄ corripi apd̄ Manil. vide a n̄n d q̄dra. Sulp. etiā credit hec solū produci. Nestor aūt variari: sȝ testimoniū ei⁹ friuolū est: qz ex Macro dicēte. De folijs eius triginta recētia tolles. Eadē ablt̄us tm̄ pducit̄. vide in lib.j. circa synalephā. Uerg. j.en̄. Triginta magnos voluēdis mensib⁹ orbes. vij.en̄. Triginta capitū fetus enixa iacebit. Petroni⁹ arbiter. Sanguine Romano sexaginta triūphos. Produc q̄; p̄terea: interea: antea postea: contra: vltra: bis tn̄ inuenio contra corripi. Lucre.lib.j. Ne forte hec per se cogā nos ɔtra fateri. Marc⁹ manili⁹ lib.ij. Contra iacet cancer patulā distent⁹ in aluū. Iuue. Ultra sauromatas ⁊c. Seren⁹ licēter corripit. Cura nihil pdest: nec dicitur vltra cicatrix. Postea frequens est apud Ouid. ⁊ semp corripitur sȝ volūt esse orōnē veluti primo fastoꝝ. postea mirabar cur nō sine litib⁹ esset ille dies Antea in.j.en̄. nō aduerbiū vel coniūctio est. sȝ actūs ab antens viri, ꝓpriū contra quosdā: vt recte docet. Seruius grāmaticoꝝ princeps. Ah vah pductio solum. Eia. Ualerius Flaccus corripit ⁊ alleluia: Sidonius.

Uer. triginta magnos voluēdis mensib⁹ orbes Idē in.vij. triginta capitū fetus enixa iacebit.

Contra. Ultra. Postea.

❡ E in vltimis.

E breuia. Prime produc et nomina quinte.
Cum natis: addes pluralia cuncta secunde.
Iunge doce et socias: monosyllaba longa repono:
Inclinatiuas preter. Male cum bene dempto:
Omnia produces aduerbia siqua secunda
Preiuterit. Summiq̄ gradus aduerbia queuis.
Sunt ferme atq̄ fere producta: quibus dabis obe.

E in vocatiuis ⁊ ablatiuis tertie.

❡ E corripit̄ vt docere Ganymede oreste hercule achille vlysse ⁊ siles voci et ablti tertie cōtra Eliū Nebrissen. ⁊ alios plurimos. Mar.lib.v. Cur mitis apto respicis ore iouē. de ganymede loquor. Persius. o si sub rastro crepet argēti mihi seria dextro Hercule. pupillūve vtinā quē proxim⁹ heres. Impello expungā. Prop.lib.iiij. Quiq̄ tuas proauis fregit Achille domos. Mar.li.ij. Humane ta.is herme nō sup be. phal. est. Ouid.j.trist. Fecerūt furie tristis Oreste tue vbi aliq̄ hīt oresta. nulli certe eiusmodi ablti ⁊ voci tertie declinationis pducunt̄ q̄cq̄d dicāt Sulp. et Ferettus/ atq̄ ip̄e demq̄ Pasc. et en̄ihi oēs vno argumēto eoꝝ adeo infirmo tutant̄ se Luc.lib.viij. signaq̄ ab euphrate cū parthis capta sequētē. id inquā valde debile est qz (vt Nestor ait) euphrates ae. p̄me declinationis esse pōt vel euphrates is. tertie vel euphrate es. teste Calepino. Adde q̄ cesure licētia locū habere posset: vt apud Uergilium in grauia. et apud Ouid. Nil opus est morte pro me: sed amore fideq̄ Et Tibullū. ⁊ canis arente terreat arua siti. ita dicit se legisse in emēdatissimis co-

dicibus Bebellius adducēs quoq3 illō ex morcto. Et referat clausa q̄ ꝓuidet ostia
clane. Sic defēdi potest illud Lucretij. Imbrib⁹ aut tabe mēbrorū ambulta vacil
lent. nā apō veteres tabe extra cesurā nusq̄ ꝓducit: ideo nō variari s3 corripi tm̄
dixero. Luca. lib. viij. Tabe fouēs bustū. Itē li. vj. Tracta durescūt. tabe medulle
sic ceteri. Cesure aūt licētia ꝛ si vitāda sit frequēs. iuxta illud Terētiani Nec tanta
in metris veniat cōcedit vti. nō est tn̄ penit⁹ refugiēda si parce fiat in magnis ope
rib⁹: etiā si in vocalē desinat: vt iā patuit: multo aūt magis in pēteminiri si in cō=
sonātē desinat: vtrisq3 ex lib. j. nostro. nō pigebit pluscula testiōnia afferre. Uer. Si
pereo manib⁹ hoim perijsse iuuabit. Idem esse trahebat a tēplo adytisq̄ minerue
Luca. iiij. Ethiopūq3 teris alieno gurgite cāpos. Iterū Uer. Emicat euryal⁹ ꝛ mu
nere let⁹ amici. Sil. Palladiobetj vmbrat⁹ tpa lauro. hora. Ne qs hūalise velit adia
cē atrida vetas cur. Oui. Atq3 vtinā viuat ꝛ nō moriat i illis. Ide. Et. qua tu biberj
hac ego pte bibā. Idē. mētis inops rapit vt q̄s audire solem⁹. Idē. arte ienis curr⁹
arte regēd⁹ amor. Uer. nō te nulli⁹ exercēt numinis ire. Prop. Nunc tu sine legis
vmbrose flumina sylue. sic m̄ta alia leges etiā i alio carminis gn̄e: Hora. Angul⁹
ridet vbi nō hymeto. Saphi. ē. vt apō eūdē. Docte s̄mōis vtriusq3 lingue. Idē q̄3 si
q̄cq̄d arat impiger Appul⁹. Asclepia ē. Ergo vt summatiz dicā abltiva vcti tertie in
e desinētes tm̄ corripiunt: vt hermogene Aristotele ꝛc. Eutrate in Luca. vl' paime
declinatiōis est vel cesure licētia excusat. E in prima ꝛ q̄nta declinatiōe i quocuq3
casu reperit ꝓducit. vt parasceue. āchise. vctūs ꝛ abltūs: specie die re. hinc hodie p
die postridieq3 tridie q̄re. Oui. j. met. Officioq3 pedū nymphe pīēta duorū isit nā dz
nymphe es. vl' nympha ae. Oui. viij. met Cūq3 pheretiade ꝛ hyatheo iolao. Iō in
docte dixit. Sido. i epital. Polemij. Tu mitylene latus cognoscis pittace tps. Lu-
ca. li. j. hesperiā calpe sūmove ipleuit atlāte. abltūs ē a ntō calpe es. qō nomē mō
tis vrbis ꝛ insule ē. s3 de mōte loquunt fere poete. Pro eodē dz hec calpes hui⁹ cal
pis p tertiā: teste Geor. Ualla Placentino. li. xxxj. ca. xxj. ꝛ hic abltus calpe corripit
apud Rufuz festuz. vide Tirā i aū t. Et apō Iune. xiiij. sat. Aequora transiliet: s3 iō-
ge calpe relicta. Placet hec Placētini optimo magis q̄3 p̄scia. ꝛ aliorū q̄ putarat apō
Iune. esse systolen. Produc q̄3 plurali a in e: vt cete tēpe mele. Catul. Cōcelsum pe-
neos adit viridātia tēpe. Tēpe q̄ silue cingūt sup impēdētes. Scōs ve. sus est ipō
daic⁹. Ualeri. Flac. li. viij. Cerneret ꝛ tēpe viridi luctātia sumo. Hora. li. j. car. ode.
xxj. Uos tēpe totidē tollite laudib⁹. alcle. est. Ouid. j. met. Sylua vocāt tepe p q̄ pe=
ne⁹ ab imo ꝛc. Sil. li. xj. subito emicuere p vndas Ad murmur cete toto exultātia
pōto. Lucre. li. ij. Ne tu forte putes terre stridētis acerbū horrorē cōstare elementis
leuib⁹ eq̄ ac musea mele⁹ p chordas organicaq̄. idē i eod. Et cygnea melle phebea
q̄3 dedala chordis Carmina cōsimili oppīsa rōne silerent. Mar. Capella a melos in
plurali mela ꝓtulit dicēs li. ij. Tu vatū mela dulcib⁹ camoenis. phal. ē. hec qualia
cūq3 mea sūt q: de his aū me nulli⁹ meminit: vt neq3 de multis alijs qō vehemēter
miror. de noibus quinte notiora sunt testimonia: q̄3 que a nobis ꝓbentur. Martia.
lib. j. Cenares hodie procille mecuz. phal. est. Idem alibi. Uxorem quare locuple-
tem ducere nolim Queritis: vxori nubere nullo mee. Ausonij liber mēdosus ē hoc
die mercatus cras citharoedus eris: ꝓ hec ere mercatus aut oia mercatus. ¶ Fa-
mes nūc tertie: est: olim fuit quinte. vt Geili⁹ li. viij. docuit. hinc māsit abltūs fame
quē corripere potes: productio tn̄ est frequētior. Tibul. li. j. Ipsa fame stimulante
furēs. Ouidius. viij. meta. Iamq3 fame patrias altiq3 voragine vētris attenuarat
opes. Uer. enei. vj. obijcit ille fame rabida tria guttura pandens. ¶ Producit om=
nis secunda persona vocis actiue: singularis numeri presentis tēporis: secūde cō=
iugationis: imperatiui modi vt doce mone ꝛc. ꝑ aūt caue frequētius corripi q̄3 pro
duci in ei fere poeta inueniatur: ideo est: quia oli3 cauo vido fulgo ꝛ alia quedā di
cebant per tertiam: nūc fulgeo video caueo per secundam dicimus a tertia tamen
aliqua pſone mansere. nā caue quilibet corripere potest: adeo est frequēs. Horat.
Uade vale caue ne titubes mādataq3 frāgas. Oui. j. trist. Tu caue defendas. Pro=
pertius. Tu caue ne tristi cupias pugnare puelle. Cicero in arato. Hoc caue te pō
to studeas cōmittere mēse. sic ceteri. Persius. Sed quid opus teneras mordaci ra
dere vero auriculas: vide sis ne maiorū tibi forte Limina frigescāt. Cato. Hoc vide
ne rursū leuitati crimie dānes. sic scato ꝓ scateo quidā dixere. lucre. lib. v. ꝛ ptīz ple
no scatere atq3 erūpere cāpo. Ualedico ēt hāc ob cām variat. Oui. j. trist. sepe vale=
dico rursus sum multa locutus. In eodē. Idq3 quod ignoti faciut valedicere saltē

Tabe.

*Produ=cit die in gtō anti=quo. Uerg. in Geors. vsus est di cens libra die somniq3 pares vbi fecerit ho=ras.

Nomia in e prie ꝛ q̄nte. mitylene.

Calpe.

E plurale Tempe.

Cete.

Mele.

Die.

Fame.

Doce ꝛ si=milia.

Caeu.

Uale.

Monosyllaba. Me Vers. meme adsum q feci in me conuertite ferrum. aduerbia in E.

¶ Monosyllaba pducunt: vt me te se de hic demūtur ɔiūctiones encletice: q; ve: ne: ꝛ in cōpositis quisq; nōne ꝛc. Que nomē ꝛ verb interiectio ꝑ diphthōgō pducū tur vt ne ꝑ vtiq; ꝛ certe ne ꝓhibendi pducit. vt etiā i cōpositis neq̄s neq̄n. Syllabice adiectiōes nō dictiōes monosyllabe sūt: sꝫ vltie dictionū syllabe iō corripiunt velnti huiusce illice tute tuapte. Lucre. li. j. Accipe pterea que corpora tute necesse est. ¶ Producunt aduerbia in e ab adiectiuis scđe declinationis siue ɔparent siue nō: vt pie egregie eq̄ ꝓpere sūme eximie ꝛc. Tibul. lib. j. Quid ve pie dū sacra colis pureq; lauari. Te nemini ꝛ puro secubnisse thoro. Ideo nō satis docte pie corripitur i hymno de diuo Laurētio. Intulit celo pie laureādū. Sap. est. Iuue. Attic⁹ eximie si cenat laut⁹ habet. Ennius. Egregie cordatus hō. Uale. Flac. li. v. Dixerat asꝰilli ꝓpere mōstrata capessunt limina a ꝓper⁹ a. um. qđ sepe leges. Silr pduces apprime. Uer. aut correptiōis grā apprima ꝑ a dixit vt torua ꝑ torue. Flos appria tenax autor est serui⁹: lꝫ refraget Nestor corripiunt tn̄ bn̄ ꝛ male. atq; mage ꝑ magis. Ouid. Nō bene ɔueniūt. Idē putat male semel pduxisse. vt in. j. de arte. Sepe male dixit ꝛc. id verū nō est q: mane legēdū ē a maneo: lꝫ ꝑ mēdosos codices decepti plurimi aliter legerint nō sine puersitate sens⁹ lege itaq; sepe mane dixit quū iā ꝓperat achilles: ipā achillis amica sepe dixit achilles mane cū achilles ꝓperaret ad bellū Troianū ꝛc. ipressio aldina vt q̄dā alie mane hꝫ nō male: aduerbia superlatiui gradus vn̄cūq; fiūt pducūtur. vt maxime: minime: lꝫ ꝑ nō sumat fortissime poenissime a poene qđ corripit. ꝓpt⁹. Sic erepta mihi poene puella mea est apđ Oui. vbi poene vr̄ pduci poni legēdū ē teste Bebellio ɔtignos poni scipio magne tuis.

*Male. * Ouid. nam male q̄d suades vtinā bn̄ cogere posses.*

Aeque.

¶ Aeque pducit tm̄. Hor. in. j. epi. aeque paupib⁹ pdest locupletib⁹ aeq; aeq̄ neglectū pueris senibusq; nocebit. sūt q̄ male credāt corripi in. vj. Thebaidos vbi eque est prepositio e: ꝛ cōiūctio q̄. Debitus eq̄ tuo venit hec iniuria voto. i. ꝛ hec iniuria venit e tuo voto. Produc. fere serme ꝛ ohe vide vocalē an̄ vocalē. Iuue. Nobilis ꝛ varia est ferme natura malorū. Idē. Nulla fere cā est in qua nō femina litē Mouerit. Ausonius semel corripiet Bacche vocatiu⁹ seu poti⁹ interiectio bacchātis pduci inuenit. hora. lib. iij. Usq; ad mala citaret iō bacche mō summa voce ꝛc

Ferme.

¶ I in vltimis.

I longum pono: vocitantem contraho terne:
Sepeq; grecorum ternum: minoidi testis.
Sed nisi siue quasi: mihi ibi sibi vbi variabis.
Et tibi iunge cui tantum breue moli locatur.

Uocatiu⁹ tertie. Pari. oui. in epl̄a helenes bella gerant alij tu pari sp ama. Dtūs tertie Palladi. Tethydi. Tethy. Minoidi. Phyllidi.

¶ I pducit. Mar. lib. viij. q; vellē fieri mens libellus. phal. est. Corripit ꝓo cūctus tertie vocatiu⁹. Uer. O crudelis Alexi nihil mea carmina curas. Mirabar q̄d moesta deos amarilli vocares. Oui. Nō tibi sic dices phylli seq̄ndus erā. Papi. Achil. j. Quo rapis ingentē magni chironis alūnū Femineis nerei dolis Sulpiti⁹ male credidit h vltimā in nerei pduci: q: sic pduceret p̄ma i dolis: qđ manifesto falsū est corripite itaq; sine vlla exceptione oēm vocatiuū tertie. vt parithety. theti themi. ꝛc. Datiuus tertie grecus corripi inuenit potes etiā pducere vt testat Geor. valla li. xxxviiij. ca. xiij. Papi. j. achil. Palladi littore celebrabat scyros honoꝝ forte dieꝫ. Catull⁹ đ coma berenices. Luce aūt canethetyi restituor. Uale. Flac. li. ij. ꝑ duas syllabas thety. in datiuo extulit dicēs. vndae. Quaꝫ thety reposta dies glaucoq; repostā Solib⁹, ꝛ canis vrebat luna pruinis. Catul. i argo. Tū thetidi pater ipē iugādū pelea sensit hic datiuus pducit. Ibidē Morte ferox theseus qualē minoidi luctū obtulerat mēte immemori. Sabin⁹ in epl̄a demophoōtis ad phyllidā. Phyllidi demophoon patria dimittit ab vrbe. Properti⁹. Tindaridi poterāt gaudia terre sua Eiusmodi datiuos a genitiuis crescētib⁹ Ald⁹ credit nō posse pduci nisi rōne cesure variabis in litera posita. inter q̄ nisi quasiq; rectius corripiunt. Cui sepius monosyllabū est. Aliq̄n dissyllabū est variat. Ouid. Et quasi discedēs oscula sūma dedi. Lucre. li. ij. Et deuicta q̄si cogat ferre paliq;. Ruf⁹ in arato. vt nec curua q̄ sit declinet cornua nec tū. meli⁹ corripit. q: cesure licētia videri pōt: vt apđ Sidoniuꝫ in epitalamio Polemij. Sint tm̄ penitusq; nisi nihil esse pbent. Pertinuimi tn̄ grāmatici adeo refugerūt cesure licētiā. vt ꝑ pncipiū trij pedis sepe pbauerint ɔtitates veluti. Cōiūctio Anchisa veneris dignate sugbo ꝛc. Oui. Si nisi q̄ facit poterit te digna videri. Nulla futura tua ē: nulla futura tua: ē. Corripito libēti⁹ q̄si ꝛ nisi: de cui aliq̄d diximꝰ i. j. li. Mar. li. xij. Et credit cui post humilia diues. phal. ē. Posthu

Quasi.

Nisi.

Cui.

milia a posthus deductum: femine nomen est. Idem lib.xj. Collatus cui gallus est priapus.phal est. Capel.lib.j. Et cōpar studio sed cui terreus Ortus propositū in sydera tendere. duo sunt asclepiadei ṽsus. Idē in eodē lib. Cui pandit aula tonantis. versus est anapestic⁹ dimeter catalecticus. De reliquis testimonia facile occurrēt Ouid. Moly vocāt superi. author priapeoꝝ. Quo cur moly vocat mētula moly fuit Est herbe nomen. Epy. Ferettus dicit variari Pompilius teste Bebelio dicit variari indeclinata gūmi nauci. Ego testimonia poetaꝝ veterū desydero. Melo.i.mel corripitur in compositis: vt melimela. Lucre.lib.ij. Sicuti quadrupedū dixit. nisi liber mendosus est. Corripitur vti in composito aduerbio vtiꝙ.

Moly.

¶O in vltimis.

O.

O commune datur. Produc monosyllaba iungens
Cum terno sextum: Atꝙ aduerbia nomine nata.
At variabo cito cum sedulo mutuo crebro
Seroꝙ. sit curtum modo solum: sed breuiari
Ergo pro causa non vult. Produco quaterno
In casu nomen fit cuius in us genitiuus.
O patrij produc: variaꝙ gerundia vera.

¶O variatur: vt cato leo apollo agamenno. licet grece in on per ω mega scribātur. Scribo ꝛc. verba. sed Seruio teste scio nescio ego ꝛ duo solū corripiuntur. ꝛ in his (pfecto vt cum Seruio sentio) correptio est melior. Ego tñ interim ꝓducit. Verg. in diris. Ausus ego primus castos violare pudores. Auso. Sicut ego solus me q̄z paupior. idē ego. separor vn⁹ ego s3 ptē sumo minorē. Nestor plura testimonia affert: s3 suspecta. Prop.li.iiij. Tuscus ego tuscis orior nec penitet inter ꝑlia volscinos deseruisse focos. correctissimi libri hñt thuscus ego ꝛ tuscis. idē in.ij. Frater ego tibi sum filius vnus ego. Emēdatiores libri hñt. Frater ego ꝛ tibi sum filius vnus ego. Oui. in epi. Sed q̄d ego reuoco: dictis his omen abesto. aliq̄ libri hñt. Sed q̄d ego hec reuoco. sic eñ legit Aldus. ꝛ dicit apud Papi. legi: sed q̄d ego hec fessosꝙ optatis demoror vndis? Sic alij libri forte mēdosi sunt. ergo cum Aldo solū corripe Producūt u tm̄ monosyllaba: vt sto do flo o ꝓ prepō ꝛ interiectio. Producūt tm̄ dti et ablti: vt dño meo amato tydeo: quē dtm̄: nisi menda sit ꝓ tydi: vt orphi ꝓ orpheo corripuit Papi.viij.the. dicēs. Vos preda ruēti tydeo. In Sido.iij.panch. mēdose legit. Iam tybrim tremuere meū me teutono iuncto ꝓ teutone. q2 recte teutoni ꝛ teutones dicun⁹. Producunt tm̄ aduerbia ex noībus ducta: vt tanto quāto falso manifesto primo: qd̄ tñ corripit apud Aratorē: vt ṽo coniūctio apud Val. Flac. ꝛ Silliū Variant aūt cito sedulo mutuo crebro sero ꝛ ꝑfecto: teste Sul. s3 modo tm̄ corripit Cito etiā vir ꝑductū repies veluti homo ambo ꝛ duo testimonia correptionis facile occurrēt. Sta.j.the. Sero memor thalami meste solatia mortis phebe paras. Idē j.syl. Pectora sero videt. Tibul. Heu sero reuocat amor seroꝙ iuuentas. Quomodo aduerbiū corripi inuenio. Mar.li.x.ad Caiū. Quicq̄d hñt oēs accipe quō das. Idē3 lib.iij. Quū si tam paup quō cecus amat. Ergo ꝓ causa veluti illius ergo tm̄ ꝓduci grāmatici oēs testant: alioq̄ variat Augustus. Ergo ne supmis ꝛc. Hor. Nil tāti est ergo fungar: vice cotis acutū ꝛc. Grecū in o faciēs gtm̄ in us ꝓducit tm̄ o in ntō dtō actō abltō. vt dido: clotho: argo: clio: drymo: xanto: alecto. echo: hero: sappho. Vergi. lib.iiij.geor. Drymoꝙ xantoꝙ ligeaꝙ philodoceꝙ: primūꝙ rōne cesure ꝓducit. veluti luminaꝙ laurusꝙ dei. Pectorib⁹ inhians spirantia ꝯsulit exta. Luca. Du3 sanguis inerat ꝛc. quod notandū magis q̄ imitandu3 esse diximus. Nestor dicit more greco illi facere positionem. Sil.li.iij. At nō dabat vltra. Clotho dura lacus Nestor dicit se apud Lactātiū reperisse recitatū hunc versum. Clotho colū baiulat Lachesis net: ꝛ Atropos occat. Sine dubio ṽsus est ineptus ab imperito aliquo Lactantij libris adiectus: q2 baiulo primā ꝓducere alibi ostendimus ꝛ clotho grece per ω mega in vltima scribit: vt sapho quare ineptus est ṽsus. Quid nisi lasciuas cantauit

Ego.

quomodo Ergo.

Grecū in o xanto.

*Clio. Oui. Non mihi sūt vise clio cliuꝙ sorores. seruāti pecudes ꝛ alibus astra tuis.

Clotho.

Sappho.

sappho puellas. Ouid. in. ij. de remedio. Me certe sappho meliorē fecit amice. Juno variat͛ q₂ latinū est. Grūs in o ꝑducit͛ tm̄: vt apollos apollo. androgeos androgeo. athos atho ⁊ similia per tertiā declinationē atticā. Uer. Androgeo galeā ⁊c. Idem Geor. j. ꝓpter sequentē vocalē corripit actm̄ atho: teste Nestore. Aut atho: aut rhodopē ⁊c. Variabis gerūdia q̄ verbi constructionē seruāt. Productio tm̄ est frequētior Adiectiua aūt gerūdia tm̄ ꝑducunt͛: q₂ noīa sunt nō verba. Uerg. Cantādo in illum ⁊c. Juue. saty. iij. Plurimus hic ager morit͛ vigilando: sed illū Languorem peperit cibus imperfectus ⁊ herens ardenti stomacho. Tibul. lib. iij. Aufer ⁊ ipse meū pariter medicando dolorē. Mar. lib. ij. ad zoilum. Felicē cenā zoile dando tuā. ita legit Tibulli interpres Bernardus Ueronēsis: sed minus recte vt opinor: q₂ libri quos ego vidi longe aliter habent in meliore sensu: vt mihi videt͛: sic Felicem fieri credis me zoile cena. Felicē cena zoile deinde tua. Alphius auitus apud Prisciā. lib. viij. Spatiando paulatim trahit. Est iambicū dimetrū. Auso. de studio puerili. Et melicos lyricosq₃ modos prefando nouabis. Uerg. in catalecto. si Uerg. sit author. Sepe audendo mare ⁊ vincere sepe hyemen. Calphurnius ecloga. ix. Formosior Ida Dicor ⁊ hoc ipsum mihi tu narrare solebas Purpureas laudando genas ⁊ lactea colla. Sedul. lib. j. Sperando tepescit. sic ecclesiastici sepissime.

Gerundia

¶ V et B.

V et B.

*Iuuen. Dūmō nō pereat me die q̄ noctj ab hora

V semper produc. B contrahe. Barbara deme.

¶ V ꝑduc vt Iesu. B corripit͛: vt ab ob. Uer. Arma virūq₃ cano troie qui p̄mus ab oris. Sedul. ꝓduxit: q₂ sequit͛ h que ꝯsonantis vim aliq̄n credit͛ habere. qđ notādū est nō imitandū. ait ergo in lib. iij. Ab hac ergo pedē retro faciamus ⁊ arctū. Corde petamus iter: sic nō imitaberis sibi causa defensum in eodē li. Uir hūilis ⁊c. Barbara in b ꝑducunt͛. teste Nebrissen. vt Job Jacob aminadab qđ peñ. longa latine aminadabus effert͛. teste eodē. Juuēcus. Hoc Jacob etem̄ puteo cū ꝑle bibebat. Georg. Ual. Placen. lib. xxxviij. ca. xxv. dicit tu in ꝯposito tumet corripi a Lucre. dicēte. Tū tumet a nobis ⁊c. sed fallit͛ (vt opinor) Placen. q₂ libri q̄s vidi h̄nt tutemet in meliore sensu. Lucre. li. j. Tutemet a nobis iam quouis tpe vatū Terriloq̄s victus dictis disciscere q̄res. Casu memoratu tm̄ ꝑducunt͛ q̄cq̄d q̄dā dicāt: vt cornu ⁊c. in oī casu.

Tumet. Tutemet.

C.

¶ C in vltimis.

C produc. preter nec donec. Sed variabis
Hic bene pronomen. Fac verbum iungimus isti.

¶ C ꝑducit͛ vt sic. Uerg. iij. enei. Sic oculos sic ille manus sic ora ferebat. Mart. lib. vij. Sic ad letheas nisi Nestore serior vndas. Nō eat: optabis quē supesse tibi. idem semel corripuit: vt lib. ij. ad sextū. Et secū sic vt audiā susurrat. phal. est. nō ausim tm̄ imitari: q₂ semel tm̄ ⁊ forsan mendose corripit͛: veluti ac vt Bebelius notat apud Papi. in. iij. the. Sed gelidis ac inertibus euo. puto mēdā esse ꝓ ⁊ ideo: ac solū ꝓducero. Corripiunt͛ aūt nec donec. Mart. lib. iij. Quāta nec in libycis debuit esse iugis. alibi apō eūdē. Nec armata man⁹ hydre mors vna fuisset: mēda ē ꝓ nō armata ⁊c. vt apō Sil. lib. viij. Celicolū mr̄i nec hoc habitata p̄uinis. mēda est ꝓ nō. Sil. lib. v. Donec abūdanter difuso sanguine late ꝓcubuit moriēs. Hic aduerbiū ꝑducit͛ tm̄: et a veteribus diphthōgo ei annotabat͛ heic. Ualla in Mattheū dicit se id antiquo marmore notasse. Uer. j. eñ. Post habita coluisse samo hic illius arma. Hic ꝓnomē variatur: sed rectius corripit͛: variari testatur Ser. in illud. viij. eñ. Est hic est anim⁹ lucis cōtemptor. Idē in buc. Et vitula tu dignus ⁊ hic ⁊ quisq̄s amores ⁊c. Idez in ij. ene. Hec finis Priami fatoꝝ: hic exitus illū Forte tulit. Hora. Stultus ⁊ improbus hic amor est dignusq₃ notari. Mar. hic est quē legis ille quē requiris. Phal. est. Ouid. Phillidis hic idē tenereq₃ amaryllidis ignes. Idē. xij. meta. Ast ego dū parat hic armis nudare iacentē. Regius corrigendū credit hicce q₂ Priscianus ⁊ Donatus dicunt hic ꝓnomen corripi: aduerbiū produci. mihi placet: propter iam dicta cū Seruio hic pronomen variari. Mataratius ⁊ Ferettus ex Prisciano credūt pronomen hoc variari: quin vetustis libris apud Uerg. hocce erat alma parens legitur quod ꝓductionis grā factū autumant. Mar. lib. v. Consequor hoc vt me nec timeas nec ames. Ouidius. j. fasto. hoc ego pro vobis hoc vos orate coloni. Sed ad hic reuertor vt correptionem ostendam. Uergilius eneid. iij. Solus hic inflexit sensus

*Hec Iuue. saty. x. Quisquis adest socio cur hec in tpe dicet. Hic aduerbium.

anim̄q̧ labantē. Idē in.vj. Hic vir hic est tibi promitti quez sepius audis. ¶ Fac contentiones grammaticoꝝ faciunt vt Badius dixit variari. sic Bebelius q̄z. nam Sulpitius vult ꝑduci tm̄: testimonio Ouidij.in.j. de remedio Durius incedit fac ambulet: oē papille Pectus habēt tumide fascia nulla tegat. Ubicūq̧ vero produci videtur ipse legendū dicit face pro fac. At Nestor Aelius Nebris. ꝛ nicolaꝰ Ferettꝰ dicunt fac corripi tantū: q2 fit a face vbi a corripit: vt sic fac. ꝓ face: veluti fer ꝓ fere. apud Oui. teste Feretto vbi Sulpi. putat ꝑduci corripit. q2 ita legit Ferettꝰ duriꝰ incedit fac obābulet. Nestor aūt Rigā carpit: q2 ꝑduxerat fac dicens in genesi. Tu prior egressum fac ꝛ coniunx tua nati. Ouid. in .iij. de arte. mille fac esse iocos turpe est nescire puella. Idē in epist. Protesilai. Et dicet referat arma fac ista Ioui. Idem Phylli fac expectes demophoonta tuū. Auso. in epig. At transire iube: vel fac vtrū q̧ parē. Martia. lib. v. Signa rarius aut semel fac illuc. phal est. sic in multis alijs locis nec verisimile videt oēs libros esse mendosos. potest itaq̧ corripi. semel nota ui manifesto produci. Ouid in.j. de arte amandi. Hos fac armenios: hec est dancia persis. Hormida corripit in Sidonio. Lac in sereno ꝑducitur: quez imitare donec ex vetere poeta probetur corripi ꝛ tum variabis.

Fac manifeste productum.

¶ D ꝛ T.

D ꝛ T.

D breue ponatur: ceu T. nisi syncopa fiat.

¶ D Corripit: vt apud Bogud. Sic noia in t vt caput amat docet ꝛc. corripiunt tm̄ lz Capella dixerit variari. Ergo sine poetaꝝ veterū testimonio nihil credo grāmaticis: nō nūq̧ ꝑduxero: ꝛ at, caput legit ꝛc. nisi fuerit syncopa ꝛ tūc certe libentius corripuero: lz ꝑducētē non multū rephendero: vt fumat ꝓ fumauit. obit pro obiuit ꝛc. que producuntur quidē: sed nūq̧ extra cesurā. Uergil. in.x. Audijt ꝛ celi genitor ꝛc. At Ouid. iij. met. Pro fontibus ille lacuq̧ interijt. at vos ꝓ fama vincite: vr̄a idem. iiij. fast. Nos abijt oriturq̧ aurora palilia poscor. Idez. li. ix. meta. Nō abijt apte. ꝛc Iuue. Quis nescit aut quis nō vidit vulnera. pali. Oui. iiij. met. arduꝰ i nube ꝫ abijt ꝛ in equore summo vmbra viri visa est. Horati. saty. ix. Quū grauiꝰ dorso subijt onꝰ incipit ille. Iuue. Magnus ciuis obit: ꝛ formidatus othoni. Uerg. lib. ix. eñ. Sceptra palatini sedēq̧ petit euādri. pro petiuit. qd ante mendose legebatur: vt bene docet Politianus in miscel. ca. lxxj. ꝛ est versus spōdaicus. Cui sententie male refragatur Nicolaꝰ Ferettꝰ argumēto nimis friuolo vsus credēs: scz euāder primaz posse corripere: q2 Seruius dicit propria variari. qd falsum esse ꝯtra Seruium manifesto declaraui Et si aliquo modo id foret verū: tñ nō dixisset Seruius in ꝓprijs etiā regulas gñales ꝯfundi hoc est nō ꝯcederet, in ꝓpris positionem corripi veluti anchises aut diphthongō vt autolicus autone eutycus euander eneas eacus eagrus. miror Ferettū hoiem alioqui doctissimū tam pueriliter errasse: sed multi carpendi studio hallucinātur. plura sincopata aliqñ etiā sine sincopa inuenies ꝑducta: sed nūq̧ nisi vbi aliqua cesuraꝝ adest. Ergo ꝯsiliū meū est vt alibi nō ꝑducant q2 similia inuenimus etiā vbi t nō est. Hora. lib. j. car. ode. iij. Perrupit acheronta Herculeus labor asclepiadeū est. Uerg. Pectoribꝰ inhiās spirātia ꝯsulit exta. Ualeriꝰ Flac. Sed qualis ꝛ quanta viris insultet enyo. Uerg. Muneribꝰ tibi pāpineo grauidus autumno. Foret ager. Ergo tutior est etiā in syncopatis correptio. Volim corripiebat nunc in terimit In h ad vocales pertinent: vt vah ah q̄ ꝑducunt. vt dictū est. In p vnicum est vetus vt volup. i. voluptas. ꝛ ꝑducit q̄cq̄d dicāt ceteri. Enniꝰ apō Gelliū lib. xij. ca. iiij. quo cū mlta volup ac gaudia clāq̧ palāq̧. producit quoq̧ Ioseph: vt cetera barbara: q̄ extensione syllabe fiunt latina aut greca penultima longa: teste Nebrissēsi veluti alaric isabel Leonor Guiomar ꝛc. vnde alaricꝰ isabela leonora guiomara ꝛc. Dauid cū Prudentio ꝑducito. lz quidā corripiūt. vt vesperus volunt ꝑduci.

✱ Quid Iuue. sa. x. Hinc causas habuere q̄d ilio. cine tulisset. Iuue. sa. x. Eloquo sed vterq̧ perit orator. vtrunq̧. Perit pro perijt. Petit.

Uolup.

¶ L.

L breue sit. Cum sol sal nil. tolluntur hebrea.

¶ L corripit. vt hannibal hiempsal mel fel. Producunt sol ꝛ nihil cū sal. Oui. ij. me. Ulterius spatiū medio sol altus habebat. Hora. ad augustū. nil intra est oleā nil extra est in nuce duri. Iō errauit inter neotericos poetas doctissimus dicens. Q2 scit in occulta turpe nil eē domo. nihil aūt corripit. Persi. Gigni de nihilo nihil in nihilū nil posse reuerti. Hebrea ꝑducunt: vt cū alijs docet Nebrissensis veluti michael israel michol phicol ꝛc. Erasmus. Uirginitas nitor, argenti sapiētia sal est. sic Papinius ꝛ Ausonius. Tanaquil hetruscum producitur teste Capella.

¶ N.

N produc. Demas an:in & prolem:tamen atq;:
Forsitan & forsan viden:huic conformia iunges.
Quod dat inis curtum est velut on:quod tertia nescit.
Corripitur quartus quando breuis vltima recti est.

On tertie

¶ N. pducit. vt hymen titā delphin: & oia nomia tertie in on quia grece per ω megā scribūt:nec apō veteres poetas qb⁹ fides habēda est illud o corripiūt nisi dēpta n litera in o desinat vt cato leo agamēno apollo &c. nec refert an genitiu⁹ in onis desinat an in ontis penultima longa an breui. Nec facit fidē Sidonius q̄ corripuit lacedemō: vide e ante d. nec hūc secut⁹ Baptista Mātuan⁹ dicēs. Extulit aduersū celebres lacedemō athenas. Nec capella in dictione ammon. vide a ante d. adon. nec arator li. j. dicēs. Hic fuerat simon ille magus. & li. ij. Quid tūc demō agit ne plures. itē Neoterici fidē faciūt: q2 hi oēs a puritate lingue latine interim aberrarūt. Mecū in hac opinione est doctissimus vir Nicolaus Ferett⁹. Ver. j. eñ. sarpedō vbi tot simois correpta sub vndis. Oui. iij. met. Acteon ego sum: dñm cognoscite vestrū. Idē lib. vj. quē sibi pēdio opibusq; virisq; potētē. Hora. in arte psidi⁹ ixiō: io vaga tristis orestes. Oui. in ibin vt macedō icta est rapidis cū cōiuge flāmis. Sic pcor etherei. vi dicis igne cades: pprīū ē mulieris: vñ macedoniā dictā putāt. In his certe penultima gti corripit & tñ on nti apō veteres poetas nūq̄ corripit. Mar. pter aq̄s helicon & serta lyrasq; soror manili⁹. At pcyon oriēs quū iā vicesima cācro ē. errauit in hoc noie dupl'r Bapti. mātuan⁹. vide o añ c. pcyon. Ver. i buc. Formosum pastor corydō ardebat alexim. Et Alibi. Cōpuleratq; greges corydō & thyrsis in vnū. Idē Te corydō o alexi trahit sua quēq; voluptas. Serui⁹ inqt don o a antibachius sed o breuis est pter vocalē sequētē: quasi dicat Serui⁹ dō o a: ex natura vocaliū est antibacchi⁹. i. ille pes ex duab⁹ lōgis & breui: sz q2 aduerbiū o hic pter vocalē corripit ideo fit dactylus. quo circa errant Tortel. & Calepi. in dictiōe tribrachus. dicentes Tribrach⁹ pes est ex trib⁹ breuib⁹ syllabis vt te corydō o alexi. vbi dō o a tribrach⁹ est: quū vocalis añ vocalē breuis fiat. dicere debuissent dō o a dactyl⁹ est. Mirū est tātos viros tā pueriliter errasse. Sed obijciēt forte mihi. Erotiō puelle nomen. mar. li. v. Pallida nec nigras horrescat erotion vmbras. Idē li. x. Hic festinata reqescit erotion vmbra vulgo tituli ita habentur. de herotiōte puella epitaphiū herotionis & p tertiā declinationē declinat hoc nomē calderin⁹ dicēs mar. nomē finxisse a suauitate amoris q2 eros erotis amor est. Ego puto Calde. decipi: & quotqt illi suffragantur. Nā opinor erotiō sine aspiratiōe (lz aliter vulgo fiat) esse secūde declinationis, vt iliō glyceriō planesiō & alia multa: q̄ sepi⁹ apō latinos in um desinūt vt Iliū philenīū glycerīū. & in menechmis Erotion. Martialis aūt in grecitate pmāsit: q2 carmini magis cōueniebat erotiō q̄ erotiū in deriuatione nihil errauit Calderin⁹.

Erotion.

on gti pluralis.

¶ Omne igit nomē in on tertie pducat. pduc etiā oēm genitiuū pluralē cuiuscūq; declinationis fuerit. vt logō cimmerion epigrammatō. Tibul. libr. iiij. Cimmerion etiā obscuras accessit ad oras. Noiatiuus est cimmerij cuius gtūs secundū latinam formā est cimmeriorū. secundū grecam cimmerion. Sunt aūt cimmerij populi: quibus est aer caliginosissimus. hinc est adagium: cimmerie tenebre.

*An coniunctio interrogatiua. Iuue. accipit: et madide facies dicet an hulcus Uiden & similia.

¶ Tolluntur a regula an in cū prole dein exin subin pin: tñ attamē forsan forsitan. An vide a ante t. ater. hinc an ne. Claudianus. An ne ego terrigenas &c. Reliqua facile occurrent: addā hoc Ouidij a Uerulano citatū. Nec tamen emendādo labor. q̄ scribere maior. nota gerundium.

¶ Uiden & q̄cūq; p apocopen ne habēt: vt men p mene ten scin vin ain satin egon nemon dixin &c. Lz Sulpiti⁹ velit men & ten pduci: necmō variari. & Seruius cum Lactantio dicat viden naturaliter pduci: lz Uerg. & Papini. corripiant. Seruius q̄dē in illud Eñ. vj. Educet viden vt gemine stant vertice criste. Uiden inqt naturalr lōga est. Breuē tñ eā posuit: secutus Enniū. Lactātius vō in illud Papi. x. Thebat. Ipa dedi: viden vt iugulo ɔsūpserit ensem. Uiden (inqt) syllaba cū naturaliter lōga sit: tñ eam corripuit secut⁹ authoritatē Maronis. mecum sentit. Nicolaus Ferettus Tibullus. Si vereare precor viden foelicius extis. Ego itaq; credo in oibus naturā iterrogatiui ne seruari: & oēs eiusmodi dictiōes corripi: donec ex veterib⁹ poetis cōtrariū cōstet. Corripe en habēs inis in genitiuo: vt pectē crimē &c. Manili⁹ li. iiij.

En inis.

¶ Crimen vbiq; frequens & laudi noxia iuncta est. hoc est cõtra doctissimum quendam credentẽ nusq; reperiri noxia substantiuũ. Idẽ in eodẽ libro. Quinetiã infelix virtus & noxia felix. & male cõsultus preciũ est. Corripit q; in on scdo declina. qd latini in on vertere solẽt: vt erotiõ iliõ peliõ barbitõ &c. Oui. Ilion & tenedos simoisq; et xanthus & ida. Idẽ in epl'is. Pelion in Tyriã trãsfert felicius orbẽ. Luca. Peliõ opponit radijs nascẽtib9 vmbras. Corripit actũs cuius nti vltia corripit: vt medeã maian & similia: a ntõ in a: menelaõ orpheõ priamõ iacobõ: & ois ali9 actũs ĩ on ab os vel us correpto: parin ibin ityn thetin & thetyn: lz aliq dicãt vltimã pduci tñ: qz thetys etiã legit vltimã corripere: vt docebo in is. Papi. vij. the. Nãq; ferunt raptã patrijs eginã ab vndis. Idẽ scdo achil. Quid si nũc aliquis patrijs raptur9 ab oris. Deidamiã eat. Oui i ibin. Strymonie matres orpheon esse rate. Idẽ in epist. Tu fore tam lentũ iusta menelaon in ira. & geminos fratres tyndareũq; puta. idẽ. vij. met. Pocrin habet dixit. in eodẽ. Tãtaq; nox animi est ityn huc accersi te dixit. Idem in ibide. Et fletu madidis ibin adite genis. Papi. in achil. & thetyn & comites & quos suppresserat ignes. Accusatiui a longis noiatiuis producuntur tantũ: vt enean anchisen helenen & reliqui ab as es & e: de quibus oibus nimis frigide & incerte loquuntur Verula. & Nebrissen. Ouid. Aenean animo nocte dieq; refert. idez. Respice laertem vt iaz sua lumina condas. Priscia. in perihegesi. Europen Asie tanais disiungit ab oris. Oui. in. vj. met. Fecit & asterien aquila luctante teneri. Idẽ. in episto. deianire. mittor ad alcidẽ coniuge cõscia mentis. Litera si cõiũx deianira sua est. sic ceteri quoquot sunt fide digni. ideo nõ recte dixit Sulpi. hec variari. Sidoni. in grecis plerũq; errauit vt sepe ostendimus. vt nunc erat in accusatiuo alciden dicẽs in prefatione tertij panegyrici. Nec que cadmeis pariens alciden in oris suspendit triplici nocte puerperiũ. Martia. Te fingente nefas pyladem odisset orestes. Quidã tñ aliter legũt vt Sido. excusent. Hymen pducunt licet vltima gti Hymenis corripiatur. Catul. Hymen o hymenee hymen ades o hymenee

On scdo. Actũs in u. * Proper ti9. hyrsim & attritis: daphnim arundinibus. En & an accusatiui lõgi. Hymen.

¶ R.

R.

R breuies. Produc cuius patrius eris.
Addito iber aer ether. Sit celtiber anceps.
Ut cor: non longum melius. Producito tantum.
Cor far lar fur nar pax: vix prolem breuiabo.

¶ R corripit: vt mulier pr mr hector nestor licet a grecis pducãtur πατηρ ματηρ ειτωρ &c. teste Nestore: qz videdũ est qd latinis placuerit: nõ qd greci fecerit sic dẽ th &. Nõ ora virũ nõ pectora flectit Imber. atrox rectosq; tenẽt in menia vultus. sic velim9 latine scribere. Oui. j. me. Inferias dederat cũ frib9 hector ianes. Papini. x. Ver. ceteriq;. in hoc errauit Alexãder. Ver. in etna. Purpureoq; rubẽs surgat iubar aureus astro. Mar. li. j. Ecce vir ẽ nũqd. paula negare pot. Et lib. ij. Grãdia verba vbi sunt: Si vir es ecce nega. Oui. j. me. De grege nũc tibi vir & de grege nat9 habend9. cesure licẽtia est. Ver. Hic vir hic est &c. sic reliq: quo circa nolim imitari Petrarchã hoc nomẽ admodũ sepe pducentẽ: vt in tertio aphrice. Hec tibi cura dat vir optie: nã tibi smo dulce est. Ouid. ix. meta. Et paulũ blandita fer has fidissime: dixit. Producunt noia in er habentia eris penul. longa in gtõ: vt Crater character clyster &c. que greca sunt oia pter ver veris. Oui. ver erat externũ. Manil. lib. j. Crater & duplici cẽtaur9 imagine fulget. Idẽ li. v. Ultima pars magni cũ tollit ore leonis. Crater auratis surgit stellat9 ab astris. vulgo mẽdose legit Crater & auratis &c. Proptius lib. iij. Ante fores tẽpli crater antistit auro Libatũ fundẽs l tua sacra meruz. Luca. lib. vj. Si tibi durus iber. aut si tibi terga dedisset. Cãtaber exiguis aut longis teutonus armis. Iber. i. hispanus. Iberes in armenia sunt. Vale. Flac. lib. v. Quos nec iber aut tutissimus auro: a pharetris Sustinet. Celtiber variat. Nã Prisci. li. vij. ait vnicũ nomẽ scdo declinatiõis pducere er: qd est Iber cũ suo cõposito celtiber: de correptiõe satisfacit Mar. dicẽs. li. x. Ducit ad auriferas q me salo celtiber oras. iõ non male dixit Alexãder. Celtiber atq; lacer. & qz celtiberus penulti longa. Catullus ad Egnatiũ. nunc celtiberus celtiberia in terra. Seazõ est. Verg. lib. vj. Largior hic campos ethere lumine vestit. Ouidius sexto metamorphoseos. Audiat hoc ether

Imber. Crater. Iber. Celtiber. Ether.

& si deus vll⁹ in illo est. sic ceteri. Lucreti. lib. v. Inde mare/inde aer/inde ether ignifer ipse. Uide etiã A ante E. Multi credũt aer a Claudiano licenter corripi in p̃mo de raptu. Proserpine dicẽte. Lucidus vmbroso miscebitur axis auerno: sed vt recte docet Calepinus mẽdose legũt: & pulchrũ poete sensum peruertunt: q: axis nõ aer legendũ est. Aer itaq̃ nũq̃ corripit a doctis. Correctius corripit q: semel tm̃ inuenio pduci. Ouid. in episto. Saphus. Molle meũ leuib⁹ cor est violabile telis. Idem v. meta. Inq̃ cor hamata pcussit arundine ditẽ. Idẽ quinto tristiũ. Strangulat inclusus dolor atq̃ cor estuat intus. Ibidem. Molle cor ad timidas sic habet ille p̃ces Idẽ in. j. de pon. Cõfiteor misero molle cor esse mihi. Ausoni. in epig. Qui reminisco putat se dicere posse latine. Hic vbi cõscriptũ est: faceret cor si cor haberet. Nota p nomẽ hic: hic produci. Mar. lib. x. Donate vxori cor arũdine fixit acuta. sic ceteri. Horatius. Cur ego si nequeo ignoroq̃ poeta salutor. Ouid. j. fasto. Añ deos hoĩ q̃d cõciliare valere. Far erat & puri lucida mica salis. Idẽ. v. fasto. Exagitant & lar & turba diana fures. Peruigilãtq̃ canes puigilantq̃ lares. Turba diana. i. canes. q: diana est venatrix. Persi⁹. Fur es ait Pedio. Uergili⁹. in vij. Sulphurea nar albus qua fontesq̃ velini. Ualeri⁹ Flac. lib. j. Par oneri clauoq̃ capax. Silli⁹. xiiij. Par oẽs simul ira rapit. Catul. ad Lesbiã. Ille mihi par esse deo videt. Sap. est. Uerg. in etna. Nã ppe nature par est violẽtia semp. Lucre. in. j. Nec soliti sumus vt par est euenta vocare. idẽ dices de compositis. Horat. sat. iij. lib. ij. Ludere par impar eq̃tare in arundine longa. idẽ. Ut matrona meretrici dispar erit atq̃. Sic ceteri qui puritatem illã lingue latine veterẽ obseruarunt. Quo circa vix imitabor Ausoniũ gallum de ternario numero dicentẽ. Tris primus par impar habet mediũq̃ sʒ ipse &c. nec Auienũ dicentẽ. Dispar erat fragili & solidi cõcordia motus. Ouid. in põto. Hei mihi q̃ dispar est locus illo getis: nec sequar Petrarcham in. vij. aphrice dicentem. Est alium timuisse par est ab origine rerũ. bebeli⁹ ait. Impar. Caius Suetonius Tranquillus corripit preter morem. Tibullus lib. ij. Exiguus pulla per vada linther aqua. grece tamen scribitur per η vt pater: hir volunt produci grãmatici quidam.

Aer. Cor. Cur. * Ouid. Cur opus affectas ambitiose nouum. Far. Lar. Nar. Par cum suis cõpositis. Linther.

¶ As.

As produc. Sed adis que dant patrio breuiantur.

Et terne quarto. vates bonus Helias inquit.

¶ As pducit. vt foras. Hora. ne fidos inter amicos sit q̃ dicta foras eliminet. Bebeli⁹ dicit a Lucretio corripi. ¶ Corripiunt tãtum oia noia tertie: quoꝝ gtũs in adis vel ados desinit. Persi⁹. Hoc natat in labris & in udo est menas & atys. Hora. i arte Pythias emũco lucrata simõe talentũ. Ouid. vj. met. Pallas anũ simulat: sic ceteri. Oui. ij. meta. Arcas adest ter q̃nq̃ ferẽs natalib⁹ annos. Capella lib. j. arcas in thalamos venire iussus. phal. est. habẽs in p̃ma regiõe trocheũ: in qua re imitat⁹ est catullũ id sepicule facientẽ: vt in p̃mo carmine. Quare habe tibi quicquid est libelli Qualecũq̃ quidẽ ora per viroꝝ q̃ res plures decepit. Corripe quoq̃ actm̃ pluralis numeri tertie declinatiõis. Marti. li. ix. Phineas inuites apher & oedipodas. Papi. xj. the. Uota deis caeco: nec erynnias ore rogaui: sʒ libri fere habẽt erynnas p syncopã: & sic pducit. vt dicit Geor. Ualla. Placẽtinus lib. xxxvi. ca. xxix. Ouid. in epi. In te fingebam violẽtos troas ituros. Persi. Phillidas hypsiphylas vatum & plorabile siquid. Uerg. Permixtos heroas & ipse videbit illis. Idẽ. Bonas in montes vt duxerit vna soroꝝ. Idem. x eneid. Indulgent vino vertũt crateras anhelos. Ausonius & Baptista Mantuanus corripiunt Helias. Uide I ante A.

As adis. * Pallas. Oui. vt vidit vultus pallas in amne suos Arcas. As in actõ tertie. * Marti. Ad matrẽ fugiet pentheus ad menadas Orpheus.

¶ Es.

Ponitur es longum. pluralia corripe greca.

Que crescunt. velut es desum penes inquies adde

Cum neutris. Et si patrio est penultima curta

Terne. tolle ceres aries paries abies pes.

¶ Es ꝓducitur. vt anchises dares ⁊c. ꝯtra Mar. Capellã qui false ait. es in grecis corripiꝫ: vt anchises. Uergi. v. enei. Anchises alacris palmas vtrasꝫ tetendit. facile occurrent plura testimonia. in. j. lib. Sillij mẽdose chremes ꝓ chromis legiꝫ. Tũ frõte in chremes intonsam ⁊c. Tu legito Tũ frontẽ chromis intõsam vibrãte capillo Septus ⁊ horrẽtes effingẽs crine galeros. In hac re errauit Sido. teste viro doctissimo Joãne Baptista pio. vt lib. viij. epi. Aut quo tu latiũ beas Horati Alceo potior lyristes ipso. phal. est. vt in laudi. Narbonis. Siue acetes ⁊ inclytus iason. Ultimã in his corripi syllabã iudicamus cũ pio mensui modulorꝝ dissentaneũ: qꝛ per η grece scribunꝫ ποιητης ψαλτης λυρισης αιητης ⁊c. poetes/ psaltes/ lyristes/ aeestes ⁊c. ¶ Corripiunꝫ aũt oĩa greca plr̃is numeri tertie declina. crescẽtia in singulari: veluti demones vascones britones: ⁊ oĩa ab n: peanes delphines sirenes ⁊ q̃cũꝫ additione syllabe faciũt gtĩn ab n. ¶ Oĩa ab er producito: vt presteres crateres. ¶ Omnia ab or penultima genitiui correpta: vt hectores castores. At latina sunt arbores marmores. ¶ Oĩa ab as antis vel adis: vt gigãtes arcades. ¶ Oĩa ab es etis penultima longa preter inquies locuples: qꝛ latina sunt: vt lebetes tapetes dartes magnetes cretes. ¶ Oĩa ab is vel idis vel entis vel ios aut eos vel ys yos: vt pyxides iaspides erynnies: sed lapis ⁊ cuspis latina sunt. ¶ Oĩa ab os ois vt heroes troes ⁊ a ceros: vt rhinocerotes. ⁊ eros vt philerotes. ¶ Oĩa ab us odis ⁊ untis: vt tripodes opuntes. Quedã ex abs ybs aps ops: vt arabes calybes lelapes dolopes cyclopes hydropes ⁊c. Opes aũt latinum est: vt dapes. ¶ Oĩa masculina ab ax: vt thoraces: ⁊ quecunꝫ habent gis: vt leleges ⁊c. preter rex grex remex lex ꝯiunx frux Sunt alia quoꝫ de quibus nõ est certa rl'a vt cares cilices ⁊c. quorꝝ tñ nõnulla latinorꝝ more ꝓduci cernes. id nunꝫ ꝑmisero sine authoritate: adeo rara est ꝓductio: ⁊ tam frequẽs correptio. Papi. the. iij. Nocturneꝫ gemunt striges ⁊ feralia bubo. Dãna canens. Uer. xij. ene. Jam viro rutuli certatim ⁊ troes ⁊ oẽs. Idem. Troes agũt ⁊c. Idem. x. ene. Archades insuetos acies inferre pedestres. Luca. lib. j. Pugnaces pictis ꝓhibebant lingones armis. Juue. Quo nec terribiles cimbri: neꝫ britones vnꝫ. Idem in. xv. sat. Uascones (vt fama est) alimẽtis talibus vsi. Claudia. in. ij. de raptu Proserpine. Jam celũ titanes hñt. Uerg. ene. v. At procul in sola: secrete troades acta. Ouid. x. meta. Urnisꝫ vacarũt Belides: inꝫ tuo sedisti sisyphe saxo. Properti. Tũc me vel tragice vexetis erynnies ⁊ me. Sic cyclopes nereides delphines ⁊ cetera: que oĩa puto melius corripienda esse. nam apud Juuena. saty. xij. Stantibus œnophorꝝ tripodes armaria cistas: cesure licentia videri põt. At longa sunt gades syrtes carides: qꝛ nõ crescunt. Uerg. Quid syrtes aut scylla mihi quid vasta caribdis Profuit. Oui. tamen corripuit tygres. ¶ Es a sum corripiꝫ: ab edo ꝓducitur author Priscianus. Ouid. j. meta. Quisquis es hoc poteris mecum considere saxo. Uerg. Huc ades o formose puer. Oui. Nec potes in versum titicani more venire ⁊c. Hora. Quẽ penes arbitriũ est ⁊c. Inquies cõtra naturã primitiui authore Priscia. ex Probo: quẽ secutus Alexander dixit. Inquies est curta: tamen etis erit sibi lõga Mallem poeticum testimoniũ: quia Probus multa dixit a nullis poetis obseruata: vt pes corripi. Et ideo Bebelius recte dixit inquies melius produci.

¶ Corripiunꝫ noia neutri gñis: vt hippomanes cacoethes ⁊c. author est Georgius Ualla Placentinus lib. xxxviij.. ca. iij. Juuenalis saty. vij. Tenet insanabile multos Scribendi cacoethes: ⁊ egro in corde senescit: ita dicit se in antiquo codice Longobardis exarato literis legisse lingue latine columen Angelus Politianus pro quo inepte legitur cacoethos nihili dictio: vtpote nec latina nec greca. Mancinellus Juuena. interpres sic ait. Cacoethes neutri gñis tetrasyllabũ est. cacon malũ est. ηθος per η. i. ethos per e longũ mos dicitur. sed εθος per o tenue. i. ethos per e breue consuetudo dicitur. Uide plura in e ante t. ¶ Corripiuntur noia tertie in es penultimã genitiui corripientia vtpote que itis etis aut idis penult. breui obtinent: vt miles teres deses ⁊c. Hora. Hec seges ingratos tulit ⁊ feret oibus annis. Uerg. xiij. eñ. Diues inaccessos vbi solis filia lucos. Uerg. in. vj. ene. Obuius armato ceu quũ pedes iret in hostem. Uerg. de viro bono. Securus mundi instar habens teres atꝫ rotundus. Non credo teres produci: licet id testetur Ferettus. Interpres corripitur licet Babtista quodam in loco videatur producere. At solum producuntur ceres abies paries aries: et pes cum suis compositis. Uergilius. Flaua ceres alto ne quicꝫ spectat olympo. Martialis libro tertio. hic farta premitur angulo ceres omnis. Scazon est. sic ceteri, licet Ferettus putet variari, nisi forte Boetius libro tertio. Ode

*Persius sat. iij. Dinomachꝰ ego sũ: suffiasum candidus esto
Lyristes.
Aeetes
Es plr̃is
*Juueñ. sat. iij. Aut stratocles. aut cũ molli.
Demetriꝰ.
Emo.
Striges.
Es verbũ
Penes.
Inquies.
Es neutri. generis.
cacoethes.
Es breue tertie.
Ceres.

prima.vt noua fruge grauis ceres eat. Versus est ithyphallicus cōstans dactylis tribus et pyrrichio: sed forte s eliditur.vt in palus apud Hora. et in cerneres apud Capellā li.vj.dicentē. Hic igit furue oculos splendescere noctis Cerneres: ex auro vt sacra flamma micat. Ego hoꝝ nihil imitari ausim. Preterea nimia frequens est apud Capellā vocalis añ vocalē nō interēpta. Uer.in buc. Popul⁹ in syluis: abies in mōtibus altis. Idē in opusculis. Quā fixā paries illos seruabat in vsus. Luca. Extruitur q̄d nō aries impellere possit. Uerg.in.iij.geor. Pes etiā et camuris hirte sub cornibus aures. Festus in arato. Desuper aurige dexter pes iminet astro. Proper.lib.ij. Que nūq̄ supra pes inimic⁹ eat. Hora.saty.iij. Oia magna loquēs mōs sit mihi mēsa tripes et Cōcha salis puri. Iuue.saty.vj. Hinc stomacho bilis nā pes argēte⁹ illis Oui.v.met. Nec pes ire pōt intra quoqꝫ viscera saxum es. Luca.in.j. Prim⁹ in obliquū sonipes opponit amni. Uerg.ene.iiij. Stat sonipes et frena ferox spumātia mandit. Idē in.x. Tollit et abruptū quadrupes: et calcibus auras Verberat. sic ceteri quotquot puritatē lingue latine inuiolatā custodiere. lꝫ ꝓbus voluerit pes corripi: cui quātūuis vetusto grāmatico sine veteꝝ testimonijs poetaꝝ nihil credim⁹: et multo minus Alexādro Gallo. Nec fidē facit Ausonius gall⁹: hic eñ lꝫ optime multa dixerit q̄dā tñ ꝯ veteꝝ authoritatē nimis audacter aut ex industria: aut p ignorantiā dixit: vt libros nr̄os plegēti ptꝫ. olim itaqꝫ Ausoniū imitari dicentē de nūero ternario. Qui bipes ei q̄drupes foret e tripes oia solus Terruit aoniā volucris leo et c.

* Abies Iuue.saty.ij. Sarraco veniente abies atqꝫ altera pinum.

Pes.

Is.

¶ Is.

Is breuio verum plurales protrabo casus.
Isqꝫ quod in patrio mutatur in itis et inis:
Aut entis. Tethys vario. Glis vis quoqꝫ nomen.
Cum verbo longum est: veluti persona secunda.
Protrabit is quoties itis plurale reponit.

¶ Is corripit. Mar.lib.x. Donaui tñ in quis amico milia quinqꝫ. Quis bis mis tis gti antiq et teste Feretto cis prepositio: q̄d recte obseruauit Petrarcha dicēs in.iiij. Aphrice. Flenda Cisalpinis iam gallica rura colonis. Oui. Quisq̄s es hoc poteris et c. Idem. Cōstituit menses quinqꝫ bis esse suo. Manili⁹ etiā producit. Correptio est melior. Ouid. Hectora q̄ sq̄s is est si sum tibi cura caueto. Producito oēm casuꝫ pluralē in is. Uer. q̄s añ ora patrū et c. Idē. Ois vt tecū meritis ꝓ talibus ānos Exigat Einsmodi actōs doctissim⁹ q̄sqꝫ per ei diphthongō scribit. Dñis pocamatis sardis syrtis gadis pluralia: quoꝝ meminit Geor. Ualla Placentinus.lib.xx. viij. ca.xxxi. ¶ Producunt noia in is q̄ penulti. longa faciunt gtñ crescentē in itis vel in inis vt lis dis sānis salamis. aut in entis et simois pyrois opois. Oui. Lis est cū forma magna pudicitie. Idem in epist. Penelopes. ac ibat simois: hic est sigeia tellus. Oui. interea volucres pyrois cous et ethon. vide vocalē o añ i. Prisc. vult etiā ꝓduci tethys et multa similia: in quib⁹ testimonia poetaꝝ desidero. Nā vnicus Uergilij versus quē solū ꝓ ꝯfirmatione opinionis sue Priscian⁹ hꝫ. mihi non satisfacit in.j.geor. Teqꝫ sibi generū tethys emat oibus vndis. nā Uergilius similiqꝫ loco cesure licētia aliq̄n manifesto vsus est. Esto tñ producat vnicū nomē tethys nō cōtinuo. idē dixeris de ithys athys chelys capis et c. Concedamus itaqꝫ nōnihil grāmaticis et tethys pro Oceani vxore produci pmittam⁹: nō extra cesurā tñ: alioqui corripimus ꝓ Oceani vxore. nā aliud nomē tethis cū i latino notū est corripi tñ. Corripit itaqꝫ prius nomen ab Ouid. in.v. fasto. Et latus oceano quisq̄ deus aduena iunxit. Tethys et extremo sepe recepta loco est. Festus in arato. Est chelys illa dehinc et c. Oui.xiiij.met. Sed capys ante fuit. ¶ Producito glis et vis siue nomē siue vbū cū suis: vt sis pro si vis. q̄uis vterius quinis. Oui. Uis ea si verbi est cur non ego veiouis edem et c. Uerg. Quanis elysios miretur grecia campos. apud Senecā de ꝓuidentia diuina Ardua prima via est: q̄uis et inane recentes. Inepte vulgo habetur et q̄uis et c. Hor. Quilibet argylla q̄duis imitabit vda. Idem. Non cuiuis homini contingit adire corinthū. ¶ Mephis (ne quisq̄ te fallat) corripitur. Habet eñ mēphios in gtō: nō (v

* Iuueñ. sat.ij. Spōsus leuis adhuc non fili⁹ autem pudicus.

* Uergil. dorsum immane mari summo treis aur⁹ ab alto.

Is singlare longum Tethys.

Glis.

Uis.

Mēphis.

male Sedulius credidit: qui cū Baptista erravit) mēphitis. sed a mēphis est mēphitis adiectiuum. Tibul. lib. j. Te canit atq; suū pubes miratur osirim Barbara mēphitem plangere docta bouem. Genitiu⁹ est mēphitidis. Sedulius non recte ait lib. iiij. Tempore mosis carminibus vanis quidā mēphitis in oris. Signa dabant. Mart. lib. vij. Nec te roma minus q̄ tua mēphis amet. Idē lib. viij. Iam tacet eorū barbara mēphis opus. sic in. xj. Sillij. Ais corripit a Sidonio in epithal. polemij. Oriens Bia pluris ais esse malignos. Persi⁹. Nūc ais hūc ꝛc. Aliqui a in pro ais ne: apud Persiū legūt. Ego puto corripi licet ai videat quartā olere. Producūtur secunde psone singulares qñ plurales habent itis penultima lōga vt fis fis velis ꝛc. Mart. Nescis heu nescis domine fastidia Rome. Ouid. xiiij. met. Decidit ꝛ timido possis ignoscere fratri. Uerg. j. geor. Assis o tegee fauens. Ouid. Tu q̄z ac prosis intra tua claustra iacenti. Martia. Esse velis oro seruus cōnina tonantis Propertius lib. ij. Nō audis ꝛ verba sinis mea ludite quū iam. Ouid. Tristis abis oculis abeuntem prosequor vdis. Idē in. j. fastorū. Da mihi te placidū dederis in carmina vires. Ualerius Flaccus lib. v. Astiteris impune trabes. Tibul lib. iiij. Respueris etiā phoebo gratissima dona. Horatius ode. vij. lib. iiij. Cuncta manus audi as fugiunt heredis amico. Que dederis animo. Ibidē producitur occideris. hec preterita esse volunt: ꝛ in plurali produci dederitis ꝛc. Secus est de futuro. Horatius; dixerit egregie Uergilius. Iuueris auxilio. Nescis quidā male crediderūt corripi ab Ouidio in epistolis. vbi in optimo sensu ꝛ correctissimis codicib⁹ in prima persona nescio legitur: sic nescio an exciderint mecū loca: venimus illuc. Apō Propertium quoq; nō dormis in secunda persona: sed in tertia dormit in bono sensu legendum est teste Feretto sic: in secundo lib. Et soror ꝛ cū qua dormit amica simul. apō eundē lib. iiij. nutrit in tertia persona leges nō nutris licet vulgo ita habeatur. Te scelus accepto thrasis polynestoris Auro Nutrit in hospitio non polydore pio. sic quidā libri habent. nō Et scelus accepto ꝛc q̄ lectio plures decepit. Et apud Iuuenalē legēdū est poscis a posco vt doctissime docet Badi⁹ nō; possis a possū ɔtra Mancinellū ꝛ plures. sic sat. v. Tāti ne iniuria cene. Tā ieiuna fames quū poscis honesti⁹ illic Et tremere: ꝛ sordes fratris mordere cāni. Geor. Ual. li. xxxviij. vultis perimi: vt in palus apud Horatiū sed predicta placēt. Uide oro acutissimā; Badij interpretationē ꝛ videbis poscis a posco legendū nō (vt legit Mancinell⁹) possis a possim. Ex his liquet Rigā / Seduliū / Aratorē pluresq; grauiter errasse. Riga in Luca. Dū venis in regnū Christe memento mei. Arator li. vj. Nisi diligis inquit cernere quē potis es: fratrem quē cernere nō est nescis amare deum. Idem nullasq; volens contingere mēsas Esuris ad facinus. Idē. Aduenis inclusos solue re vincla gregi. Sedul. Peruenis ad Christū nō Christus peruenit ad te. Auianus fabulator nō imitandus. Sine decus busti seu velis esse deus. Licet autem venis excusari posset: quia olim veno in tertia dicebatur: tamen quia apud doctissimos non reperitur in vsu: ideo nunq̄ corripiā sed imitabor Uergiliū dicentē in. ij. ene. expetare venis vt te post multa tuorū. Item seu dextra leuaq; velis ocurrere pugne. Errauit cum Aratore Petrarcha corripiens venis. sentis nescis: ꝛ plura quibus supersedeo. Eadem ratione producitur ab Ausonio Faxis.

Ais. Is secūde persone. Nescis. Dormis. Nutris. Poscis. *Uenoin tertia ɔiugatiōe oliz repertum.

¶ Os.

Os. Os in gtō

Os produc. patrius breuis est: compos: ꝛ impos:

Os; q; ossis prebens: rectos breuiato secunde.

Os recti produc: quoties tibi patrius o dat.

¶ Os producitur. Persius. Ut tuus iste nepos olim satur anseris extis. Sidonius male corripuit. vide pronepos in regula de pro in cōpositis. Ouid. vij. meta. Auro Heros Aesonius potitur. Idē. viij. Doleo q' minos hostis amanti est. Uerg. Tros ait enea ꝛc. Corripitur quicūq; gtūs in os: nō solū ados abbas cōtra quosdā. Nec credo Georgio Ualle placētino: q̄ dixit ciusmodi gtōs variari: quia semper correptos inuenio: si quis aliter inuenerit apud veteres poetas ostendat: ꝛ cedem⁹: per solos grāmaticos nihil ꝓbauerit. Oui. j. meta. Arcados hinc sedes ꝛ in hospita tecta tyranni Ingredior. Papi. viij. theb. Thydeos hasta tui. Ouid. Fast. v. Pars credidit esse Thethyos has neptes Oceaniq; senis. Mar. Lib. ij. peleos ꝛ Priami, tran

Polysyllaba dictio.

Quarta. polysyllaba dictio cuius penultima producitur: vltima vero corripitur circumflectit penultimam: vt romanus. quod si vltima producatur: acuet penultimam: vt sacerdos. Athene. ¶ Potestas et cetera que penultimam non naturaliter: sed positione producunt: eandem acuunt: non circumflectunt. nam circumflexus semper est in syllaba naturaliter longa. ¶ Polysyllaba dictio hic dicitur que plures syllabas quam duas continet.

Quinta. Polysyllaba dictio cuius penultima corripitur: ante penultimam acuit: vt affatim acuit teste Gell. lib. vij. ca. vij. Sophia philosophia mulieris scatebra volucris: et reliqua naturaliter correpta. De propterea sunt he regule ex Capella: ex Prisciano: et doctissimis quibusque: vt reliqua que sequuntur omnia.

¶ Exceptiones a dictis regulis sex.

Interrogatio.

¶ Prima exceptio est. Interrogatio accentum mutat: quia vltima interrogationis semper acuitur. vt egone. Quis furor o ciues.

Distinctio vel differentia. Ergo pro causa circum

¶ Secunda distinctionis gratia mutatur accentus: vt vna aduerbium vltimam acuit ne videatur esse nomen. Sic pone prepositio vel aduerbium: sic eo alio illo falso sedulo repente palam porro forte ea aliqua etc. vltimam acuunt dum aduerbia sunt ne putentur esse nomina vel verba vel pronomina vel participia. Alias aduerbium vult Priscianus in vltima circumflecti differentie causa. Ergo pro causa et puta aduerbium eadem ratione vltimam acuunt: vt Sarpedon quando habet sarpedontis: et Per o nomen nymphe: pro calceamento vero regulam seruat: vt sarpedon onis: sic cuius nominatiuus vltimam acuit ad differentiam genitiui cuius: sic circum prepositio: ne actiuus esse putetur. de hoc nonnihil in sequentibus dicam. Menas et Lenas nomina viris proprij vltimam acuunt. ne putentur acti plurales. Has differentias in Tortellio et Prisciano inuenies: nolim ipse nouas fingere.

Concisio vergili etc.

¶ Tertia. Concisio accentum mutat. ideo vocatiui in i secunde declinationis facti per abscisionem us syllabe penultimam acuunt: vt Vergili/ Ouidi/ Mercuri hec est fere omnium grammaticorum doctrina: cui tamen refragatus est Nigidius Figulus vir sui seculi (preter vnum Ciceronem) omnium eruditissimus. Is vocandi casum Valeri in ante penultima acuebat: vt testatur Aulus Gellius lib. xij. noctium atticarum. Nonnulli tamen vt dicit Gellius dictum hoc Nigidij irridebant: sed forsitan imperitiores: ideo dicit vir vndecunque doctissimus Antonius Nebris. tamen Nigidio tribuo vt libentius velim cum eo me errare: quam cum omnibus grammaticis verum dicere. astipulatur Nebrissensi Bebelius nec dissentio.

As pro atis Nomina gentilia in as Nostras. Vestras. quodam modo gentilia sunt, Anthore. anto. neb.

¶ Nomina tertie in as: que in atis olim desinebant: vltimam circumflectunt vt olim penultimam. In concisis semper videndum est quis accentus fuit ante concisionem vt aquinas arpinas tolosas latinas nostras vestras cuias: et proprium viri arxias: vt patet ex Tortellio. Olim dicebant cuiatis etc. nam cuiatis pro cuias in planto leges. ¶ Concisa quoque sunt donec pro donecum: quod in plauto legitur: adhuc huc illuc istuc: illic istic hic duc dic fac: etin prin: subin dein pro adhucce hucce illucce etc. duce dice etc. proinde etc. huic dissyllabum secundam acuit. Concisa quoque sunt petit pro petiuit fumat pro fumauit etc. de quo Serui. in. iij. ene. ibi. Ceciditque superbum Ilium: et omnis humo fumat Neptunia troia: sic ait poetice tempus pro tempore. vt in. ij. ene. quamquam animus meminisse horret luctuque refugit. aut certe natura rei expressit. Nam ruina in breui fit: fumus vero longo permanet tempore. Nam quod ait probus circumflectendam syllabam vt sit fumat pro fumauit: non procedit: quia pone tamen verbum in vltima habet accentum vt significet retro. hec ille. Mecenas viri nomen. Priscianus in libello de accentibus similiter dicit vltimam circumflectere: quia olim nominatiuus fuit mecenatis.

Transpositio. Prepositionum et coniunctionum accentus.

¶ Quarta. accentum transpositio mutat veluti omnes prepositionum coniunctionumque syllabe: dum preponuntur/ grauantur. Nam Quintilianus in primo testis est: prepositionem ita debere casui iungi: vt dissimulata dictione sub vno accentu cum ea enuncietur: vt veluti in vna dictione vna tamen syllaba sit acuta vel circumflexa veluti apud Verg. in. iiij. eneid. Que circum littora circum piscosos scopulos. quidam tamen voluerunt in circum vltimam acui: ne actiuus videatur: vt ait Fabius cui hanc differentiam non placuisse: dicit Nebrissensis. ¶ Prepositio autem penitus postposita tam predictas accentuum regulas custodit: ita vt monosyllaba acuatur: dissyllaba in priore accentum habeat. Verg. ene. v. Transtra per et remos. Idem. vij. ene. Decus imperiumque latini. Te penes. Idem dicendum quando prepositio pro voce sumpta nomen est veluti. Ad que pars Que sunt prepositiones accusatiui casus. ad apud ante etc. Est tamen teste Prisciano quando prepositio postposita grauatur omnibus syllabis, vt si inter

regens rectūq̨ ponatur.aut inter determinans ⁊ determinatū:veluti virtutē ꝓpter imꝑatoris.Te ꝓpter euntē.Una est prepō q̄ postposita oino grauat̄ l3 sit monosyllaba:⁊ est cum:quā Nebrissensis dū postponit̄ encleticā.i.inclinatiuā vocat. qꝛ vt he tres ꝯiunctiones encletice q̨/ve/ne:ipa ꝑpō cū postposita grauat̄:⁊ ꝓcedentē syllabā alioq̄ grauandā eleuat vel acuit:vt mecū tecū secū nobiscū vobiscū in q̄bus nōnulli ꝑuerse cū acuūt:sic Cesar papaq̨:proprie cōiter ve.Adeo ne furis. Qui cu3 tñ vltimā acuit:qꝛ est interrogatio.Ubi aūt manifesta est ꝯpositio encletica accētū ꝓcedēt; syllabe nō mutat:vt deniq̨:vtiq̨:itaq̨:vndiq̨:sine:hiccie.vbiq̨ aūt in scd̄a accētū seruat:qꝛ eādē ꝓducit.secus est de in ꝯpositis vt codicili noueni deniq̨. Aufert lr̄as tecū itaq̨ velociter. Frui vtiq̨ latino gaudēt:l3 mihi hac segete frui vtiq̨ Pleraq̨ vtraq̨ l3 ꝯposita sint nti etiā aut acti aut veti casus nihilominꝰ accentū in penultima retinēt nō rōne aliqua s3 priuilegio quodā vt ait Nicolaus Ferettus.

Cum.
que.
Ve.
Ne.

¶ Quinta.Cōpositio qñq̨ accētum variat:vt compositio esse noscat̄ nō oratio.itaq̨ hec exceptio particula est secūde exceptionis.ergo (vt Gelli. docet lib.ij.ca.xvij.) Cice.dixit fieri nō natura:s3 instituto quodā vt indoctus dicamus pria breui.Insanus ꝟo pria ꝓducta.Sic idē Gel.dicit aduersum accentū habere in prima syllaba.Sic teste Ser.in illud Uerg.lib.vj.Quisq̨ suos patimur manes exinde ꝑ amplū Mittimur Elysiū exinde vna ps orōnis est:⁊ in tertia a fine accentū h3.l3 penul.longa sit.qꝺ ideo factū est vt oñderet̄ vna ps esse orōnis:ne prepositio iungeret̄ aduerbio qꝺ vitiosū esse nō dubiū est.hec Serui.Añq̨ Gel.dixit attentim añ penultimā acuere l3 penultima longa sit.Et post Seruiū Prisc.in.xv.li. vult eadē rōne tertiā a fine acui subinde:exinde:deinde:ꝓinde:ꝑinde:aliqñ: neqñ: hucusq̨ alonge:delonge:deinceps:dūtaxat:sinistrorsum:deorsu3:q̄ꝓpter:eñucro quinimo: nimirū. Meminit huius rei Ualla lib.ij. in ꝑinde.subinde ⁊c.Gel. quoq̨ ex aduersum tertia a fine acuere dicit teste Tortel. Nicolaꝰ Feret.vir doctissimus hoꝝ sententiā approbat: quā improbandā esse nō credo:quū Cic.Gel.Ser.Prisc.ia. pluresq̨ huius rei sint authores.⁊ cū videamus Ciceroni placuisse Insanus tertiā a fine acuere:licet penultima longa sit:q̄d egre ferimus accentū quantitati interim repugnare:nā apud Cic.corripi est grauari:ꝓduci vero acui:veluti apud Tortel. dicentē vnius primā corripe in hoc Uergiliano. Nauibus (infandū) amissis vnius ob irā.Producere vero in hoc.Unius ob noxā ⁊ furias aiacis oilei.Hic obiter adnotandū videtur de cōmuni syllabaꝝ accentibus.In liquescentia si fuerit ꝓsa solā correptionē recipimus:in vnius solius illius ⁊c. solā productionē: sed in alterius solā correptionem.In reliquis vulgatiorem doctoꝝ vsum. Que dicta sunt de subinde a longe ⁊c. valde displicent viro vndecūq̨ doctissimo Aelio Antonio Nebrissensi ⁊ Bebelio.Badius in Alexandrū id solum admonuit. Peritiores accentum in penultima his in dictionibus dūtaxat apprime aliqñ ⁊c.de apprime oino assentior. de reliquis iam sententiā tulimus.si tamen quis contrarium malit nō aduersabor. Cetera composita vt simplices dictiones regulas de accentibus antepositas custodiunt.Ideo antepenultimā acuit interea loci:teste Prisciano in accentibus. ne videatur esse oratio.sic hactenus quatenus aduerbia:teste Seruio:in illud Hac celebrata tenus.vbi vero oratio est:singule partes suum accentū seruant vt pubetenus cruretenus:hic teste Seruio tenus accentum in priore retinet contra indoctos qui pubetenus tanq̨ vna dictio sit ineptissime ꝓferunt. Nihilominus pro tamen: vna dictio est:⁊ antepenultimā acuit.vt paulominus ꝓ fere:quomodo ꝓ qualiter: sic in super interea postea veruntñ ⁊c.vt Paulominus ꝯsummauerūt me in terra. Paulo minus habitasset in inferno anima mea hic paulominus dictio vbi vero nihilominus paulominus orationes sunt singulis partibus singuli accentus dantur : ita vt prior in minus tunc acuatur. sic accipit̄ paulominꝰ hic.Minuisti eū paulominus ab angelis.Amo te paulominus q̄ fratrē.Nihilominus amo te q̄ meipsum.sic orōnes sunt multo magis nullomodo ⁊c. Nōnulla tamen sunt composita vbi secunda pars propriū accentum seruat:vt fit in orationibus: veluti teste Prisciano lib.viij. composita a facio vbi a non mutatur in i:vt calefacis tepefacis.⁊ similiter in compositis a fio vt tepefis.Adduntur a Feretto suauerubens vsucapio:⁊ ab alijs beneplacco fideiubeo vigintiduo viceeomes ⁊ plura nec mirum:quia orationes potius videri possunt q̄ composite dictiones: verūtamen in multis doctorum vsus omnes rationculas exuperat. Archicoquus:quod a Goudano hic additur barbarum censemus

Cōpositoꝝ accentus.

* Aduersum in prima syllaba accentū habere dicit Gellius

* Exinde subinde:aliqñ ⁊ id genus voces cur in tertia a fine accentum habent.

Paulominus.

Suauerubens.
Archicoquus non latina sed barbara vox est.

¶ Sexta. Idioma id est lingue ꝓprietas accentum mutat. Naz vna queq; lingua habet ꝓpriũ atq; suũ. Nam ſm latinoꝝ regulas anthropos ⁊ epy ros penultimã acuerent: q2 ꝓducitur, hanc tñ apud grecos grauẽ habent. Ediuerso simois q2 penultimã corripit: antipenultimã ſm latinoꝝ r'las acueret: quã apud grecos grauẽ hꝫ acuta penultima: ⁊ ita in grecis plerũq; q̃titati ꝯtrarius est accentus. De grecis itaq; ab oibus fere hec datᷣ regula. Si dictiones grece cũ literatura greca sermoni latino misceãtur accentũ grecũ seruant. Seruius in illud .i. ene. Ubi tot simois correpta sub vndis ⁊c. nomen inquit integrũ est. hoc est cum greca literatura ad nos transit: vñ suo est accentu proferendũ. Nã si esset latinũ in antepenultima haberet accentum: q2 secũda a fine breuis est. Idem dicit de periphas in illud ij. eñ. Una ingens periphas ⁊ equorũ agitator Achilles. Idem in illud quarti ene. Ipse deum tibi me claro demittit olympo. sic ait. Accentus sane grecus tunc potest esse si sit greca declinatio vt o olympos o olympus. nam latine olympi facit. Idem in illud primi Geor. Castorea eliadum palmas: epyros equaꝝ. dicit hic epyros omnino grecum esse ⁊ proinde primã acuere licet penultima sit longa: sic sarpedon ontis. dicunt primam acuere: q2 grece declinatur sarpedon onis. penultimã acuere q2 latine declinatur. Nicola. Ferettus dicit ntm̃ diploma primã acuere: licet penultima sit longa: q2 nomen est penitus grecũ: in genitiuo mutatᷣ accẽtus ꝓpter declinationem latinã. De greco accentu sepe loquitur Seruius eñ. x. ait. Trocheũ declinatio latina est: vñ etiam penultima hꝫ accentũ in singulari. In plurali vero quia trophea dicimus vt greci: nec aliud mutilamus erit accentus in antepenultima. Silr cyclopũ in secunda accentũ habet: q2 latina declinatio est: at in actõ cyclopas quia grece dicitur: accentus in prima est lꝫ secũda ꝓducatur. author est Seruius in versum illũ. xij eñ. Exulat Etneos vidit cyclopas Ulysses. Cyclopes aũt secundã acuit vt sit latina declinatio. Androgeo atho ⁊ similes in o genitiui vltimã acuũt. Laurẽtius Ualla in illud Joãnis. Paraclitus aũt spũssanctus quem pater mittet in noie meo: ille vos docebit oia. sic ait. Paraclitus contra vsum nostre lingue in antepenultima hꝫ accentũ: quũ penultima eius sit longa: vt fit in agapitus ⁊ eleison que grece cum η scribuntᷣ. Ex oibus iam dictis puto oẽm fere in quãtitatibus errorẽ emanasse. Nam grece lingue parũ periti crediderunt: vt apud latinos fit: accentũ quantitatibus ferme concordem etiã esse apud grecos. Itaq; audientes accentũ a grecis locari in harum dictionũ penultima. Theologia: Aristoteles: phanthasia: chirurgia melancholia: vsia: cathegoria: ꝓsodia ⁊ multarũ aliarum (in quibus penulti. corripi docuimus) ob eam rem crediderunt penultimã produci. Contra q2 in anthropos paraclitus: idolum ⁊c. greci antepenultime dant accentũ. crediderunt indocti penultimã corripi. In qua re miserabiliter decepti sunt: q2 hac rõne possemus corripere penultimã in epyros ⁊ cyclopas eandẽq; producere in simois. Preterea vt maneat accẽtus grecus: necesse est eandẽ manere scripturã ⁊ quantitatẽ que fuit apud grecos. Idem dicunt Diomedes ⁊ Capella ⁊ Seruius Priscianusq;. Ergo Aristoteles/Diogenes/Origenes/Idolon/Paraclitus/Lydia/Asia/Arethusa/Creusa: ⁊ quicq̃d prius Seruiꝰ dixit. Trophea: ⁊ silia grecũ accentũ minime habebũt: q2 vel scriptura mutatᷣ vel q̃titas. Etenĩ Aristoteles in vltima syllaba non e hꝫ sed η: nec trophea ae diphthongon nostrã: sed αι grecã nec paraclitus dicunt sed paraclitos: ⁊ nostri in ntis prime corripiunt: illi ꝓducunt. Que autem a latinis ꝓducuntᷣ paucissima sunt. vt Nemea. Tegea ⁊c. ⁊ hec tñ latinũ accentũ rectius custodire p̃cepit Nicolaus Ferettus. Apud grecos aũt vbi vltima longa est: sepissime accentus in penultima etiam si breuis fuerit locatur: vbi vero vltima corripitur fere accentus est in antepenultima: licet penultima producatur. Propter dicta quoq; notũ est grecũ accentũ nõ seruandum esse in Jacobus Simois Maria Hysopus ⁊ plura: vt male voluit Regius ꝓpter hec verba Quintiliani in primo dicentis. Mihi autẽ placet latinam rationẽ sequi quoad patitur decor. Et paulopost. Qui grecaꝫ figurã sequi malet: nõ latine quidẽ sed citra reꝑhensionẽ loquetᷣ. hec Fabius vbi Raphael Regius sic loquitᷣ. hinc vero manifeste colligitᷣ quosdã qui aliis doctiores videri volũt male sentire qui Mariam Sophiam ⁊ similia acuta a fine tertia proferunt: quiq; Jacobum Hysopum Paraclitum Simonem ⁊ huiusmodi secunda a fine acuta proferunt quũ ipsi maiori digni sint castigatione: vt qui verã syncerãq; pronunciandi greca noia morem rationẽq; corrũpant. nam grecis noibus greci accentus sunt ac-

Grecorum accentus.

paraclitus

Ineruditi penultimã dictionis idolũ corripiũt: cũ per omega scribatur.

Nemea ✱ Ouidiꝰ His elisa iacet molles nemea lacertis.

tribuēdi ex Fabij sñia.hec regi⁹.Cui Bebeli⁹ in li.de abusione lingue latine i dictio ne Maria oino refragat̄:vt nos ⁊ recte p̄mo q̄ fabi⁹ ait. Mihi aūt placet latinā rōnem seq.Scdo q̄ nō dicit grecis grecū accētū oīno dari debere:sed solū ait posse ūs grecū accētū dari citra reprehēsionē ⁊c. Jō vt tandē cōcludā placet mihi opinio ae lij Antonij Nebri.sic de hac re disserētis. Sz qm̄ accentus greci nō mō nobis incogniti sunt verū etiā apd̄ illos p singulas ppe dictiōes spargunt̄. neq̄ i vnā quādaz obseruationē reduci possunt quoties nobis accētus greci rō nō ɔstiterit etiam si literatura greca sit: latinis illū regulis moderabimur: hoc ei p̄ceptū multo cauti⁹ atq̄ prudēti⁹ ē ⁊ min⁹ errori obnoxiū q̄ si lr̄atura ⁊ greca simul ⁊ latina fuerit(qd̄ in plerisq̄ dictiōib⁹ repit̄)accētu poti⁹ latino vtemur q̄ties greca latinis miscem⁹ vt buccolica georgica teste Ser. in pemio buccolicoꝝ apd̄ grecos in fine hn̄t accentū:apd̄ nos in tertia a fine.nā vt in vltia sit latinitatis vetat rō: in pēultia nō sit latinitatē effecit rō: Jā de noib⁹ grecis in ia termiat̄ q̄cūq̄ apd̄ illos p iota scribūt̄ nemo sane mētis accētu nr̄o dicet nō esse pferenda añ penul.s.acuta quum penul.sit breuis vt theologia ⁊c.e cōtrario in illis q̄ penul.pducere docum⁹: eandē acuēt vt latria ⁊c. ⁊ si cuncta barbaries in nos ɔuret impetūq̄ faciat quaz vnico rōnis clypeo facile depellere possum⁹. Jnuenim⁹ greca q̄dā ɔtra latinitatē rōnē circūflectere vltimam vt in gtis plib⁹ in on.vt epigrā.cimeriō ⁊ in aduerbijs in os hypbolicos ironicos ⁊c ⁊ hec tn̄ oia quoties latino sermoni miscent̄:⁊ precipue si fiat latinis literis. potius latino accētu moderāda sunt q̄ȝ greco. Jdē dicit Capel. ⁊ inter Neotericos nō penitēd⁹ author Geor.Val.Placē.lib.xxxiij.ca.vlt.Nec aliter sēsisse videt̄ mihi.Lau. Val.in Mattheū vbi dicit a vulgo male penul. acui in his Andreas. Timotheus. Proselit⁹. Euronot⁹ lechyt⁹ anathema.symphonia:sicera.idē a butyrū.cedrinus. chrystalin⁹.adamātin⁹ cophin⁹ Origenes. Aeneas.de quo in actis aplicis. Philemonē vt palemonē.Sarpedonē.Canonē.Cōtra xo male penul.grauari in his.Simonē Joseph⁹ Jacob⁹ Sidonē lz in deriuatiuo corripiat ēt.idolū idoliū idolothytū brauiū.⁊ si media lr̄a vulgo scribatur.Ortygometra eucharistia cinomya latria idolatria sex syllabarū:nō(vt plerique scribūt pnūciātq̄)q̄nq̄ Beronica.Thessalonica āntiphona characteris. staterē Erem⁹ cui male apponit̄ aspiratio. Arri⁹ sicut darius.linapi.hyssopū:idumea:iturea:cesarea lz de hoc dubitari pōt:in sagena pauci peccāt.hec valla de q̄b⁹ q̄d sentiam⁹ suis locis manifestauim⁹.vt aūt greca latinis admista.latino accētu moderam⁹ ita etiā barbara vbi ppri⁹ accēt⁹ nō ɔstiterit. nā cū ois dictio aliq̄ accētu regat̄ nullū pegrinis recti⁹ dabim⁹:vt opinor: q̄ȝ latinū de his Diomedes Donat⁹ Pris.ceterique hāc rl̄am tradidere.Jn pegrinis x̄bis⁊ barbaris noib⁹ vl̄ interiectiōib⁹:nulli sūt certi accēt⁹.Interiectiōes ei teste Donato voce icognita.i.nō.plane expssa pferunt̄:⁊ p cōmoti affect⁹ q̄litate ɔfundunt̄:iō accentib⁹ nequnt certis astringi. Ex dictis pz Alexādri rl̄az lōge a x̄itate abhorrere ois barbara vox non declinata latine accētū sup extremā seruabit acutū. vt abel baal: Esroz ⁊c.id certe falsum est naz ɔsulam⁹(inq̄t nebrissensis)quāuis hebraice lingue mediocriter peritū ⁊ cōperiem⁹ tertiū quodq̄ x̄bū apd̄ illos(ēt ex ijs q̄ latinam declinationē admittere nō pn̄t)accētu acuto in penultia atq̄ ēt in āñpenultia nōnūq̄ȝ pferri debere Jtaq̄ cum dicimus abel accentu in fine acuto:nō grece pferimus:q̄ apd̄ illos in fine grauat̄:nō latinū:q̄ nullū nomē latinū nisi corruptū:⁊ nisi monosyllabū in fine acuit:nō hebraice.q̄ illi Abel acuta p̄rima proferūt. Jgit̄ nulla harum linguarū quib⁹ ecclesia vtit̄.sed suo hoc est ab ignorātia nato accētu isti pnūciant: quū pferēdū sit Abel accētu in p̄ma.vt hec oia in penultia abisai:abimelech:beizel lai.Barsabee.carnaiz. Zeleth:Casseu Esau:Ezel:Engaddi:ephrata.ephraiz:edrai Eleazar:gomer:heber:Jesabel. Jsboseth. Jared:iaphet:Jssai. Luza lamech:maidai:mathusalem:naphiboseh:phares.Ramathasale.Sophtim: Thannata.Tanathaiz vlai:zarā sic alia ppe innumera:q̄ si extēsiōe syllabe formā induāt latinā aut grecā penultiaz corripient teste Nebri.vt eleazar eleazar⁹.abel abel⁹. Noe noeus. Jocabed iocabeda mulieris nomē.Jd summe notādū est q̄ rl̄a est hec vna quantitatū generalis ne putes nos insufficiētes:q̄ abelus/Jocabeda/mathusalemus ātē nō excepim⁹ in specialib⁹ regulis.Jn tertia q̄z a fine nōnulla accētū seruāt minime decliata.vt nabuchodonosor.Jonatā:osāna:mahalelel:gomorra: togorma:ita dicit Nebris.lz quantitati accēt⁹ repugnet id.qd̄ in grecis sepe fieri docuim⁹ possum⁹ tn̄ Gomora quū declinat̄ latinū accētū dare.Jn fine accentum seruant apd̄ hebreos vt

* Nomia greca in ia exeuntia q̄ accētu proferēda sūt

barbaroꝝ accentus.

interiectionū accent⁹

hebraicoꝝ accentus.

* Nomia i tertia a fine syllaba accētu seruantia.

idẽ ait) Adã: Abrahã: Jacob: Joseph: Phicol: Sathã: Michael ꝛ plura que extensio ne syllabe: vbi latinaȝ grecã ve formã induũt penultimã ꝓducũt. vt adam⁹: ꝛ alibi satis declarata. Laurẽ. Valla in Mattheũ ostendit sibi nõ placere Alexãdri de hebreis traditionẽ dicens. De hebreis nihil dicere habeo: nisi hoc vnũ: mirari me cur pleraqꝫ coꝝ quũ nos tum vero greci accẽtu acuto in fine ꝓnũciãt: ego suadeo oibus hebreis: vbi ratio hebrea nõ cõstiterit latinũ accẽtũ adhibere potius ꝙ̃ scõm peruersam theopagite doctrinam: nec hebree nec grece nec latine proferre.

De clausularum punctis vtilis doctrina.

Punctũ est signũ segregans intellectũ: ꝛ spiritũ recreãs ꝓlatoris. Dixit admodum pulchre id Ausoni. Distinctio sensum auget ꝛ ignauis dant interualla vigorem et eñi vt in sermonis ductu necesse est fieri quasdam silentij distinctiones: tum vt auditor intelligat clausularum diuersitatẽ: tum etiam vt is qui loquitur: captatio spiritu maiori acrimonia pronuncient: ideȝ quoqꝫ faciam⁹ oportet in scripto vt per quedam signa cõfusionem illam distinguamus

Eruditi colo ꝛ commate ꝯtenti sunt.

Puncta siue note quibus eruditi oẽm cõtext⁹ ambiguitatẽ distingũt: sunt cõmata ꝛ cola. Nã q̃ quas appellãt Periodos ꝟgulas ꝛ parẽtheses addiderũt nullos hñt authores: e contrario sacre scripture libri: colo ꝛ cõmate contenti sunt. Id colligit Aelius Antonius Nebrissensis vir acutissimo ingenio ex verbis diui Hieronymi in esaie ꝓlogo dicentis. Sed quid in Demosthene ꝛ Tullio solet fieri vt per cola scribantur ꝛ cõmata ꝛc. coma est qḋ per duo pũcta designat̃ quoties orationis tract⁹ eo ꝑuenit: vbi oṙo cũ verbo aut aliquo vim ꝟbi obtinẽte finit̃: sȝ tñ aliaȝ quãdã orationẽ sibi adiungi desiderat: vt. Nisi dñs custodierit ciuitatẽ. Cõma dr̃ a copto verbo greco quod ẽ incido: vñ latine põt appellari incisum: qꝛ loco suo incidit̃ oṙo. scribit̃ aũt gemino mm cõma: ꝛ apud poetas cõmata sunt cesure: vt pẽtemimeris ꝛc. vbi aũt scđs pes partẽ oṙonis terminat colõ est. Sȝ vt ad ꝓpositum sufficit: Colõ est cuius nota pũctũ est: ꝛ ponit̃ vbi clausula finitur: atqꝫ quiescit: vt nisi dñs custodierit ciuitatẽ frustra vigilat qui custodit eaȝ. Ita sunt interim duo aut tria cõmata: vnicũ solũ in oratione perfecta. Primũ cõma solẽt vocare punctũ suspẽsiuum quod volũt esse simplicẽ virgulã vt mors ꝛ addit̃ quietis gratia. quod nos aũt comma diximus geminũ punctũ vocãt: vt mors obitusqꝫ: vltimã orationis partẽ periodo claudũt qḋ colon diximus. afferũt alia multa nobis cũ nebrissensi cõma ꝛ colon sufficiũt. Sũt tñ quedã loca: in quib⁹ nescias an oṙo q̃ sequit̃ a superiori dependeat vt, dixit dñs dño meo sede a dextris meis. Hoc loco cõma vl' colon potest esse. Colon etiã ponim⁹ inter singulas oṙonis ꝑtes q̃ ꝑ particulũ aut dissolutũ sine ꝯiunctiõe, aduertũt: vt grãmatic⁹. Rhethor: geometres: pictor aliptes. Cãtat amat laudat nostros mea roma libellos. Effecte grauiter cito neqter euge beate. Parenthesiȝ plurimi nũc ponũt nec vester mihi inutilis. Ea ẽ sñia interposita duabus semilunulis clausa vt, Cõstitit añ domũ (neqꝫ ei succedere tecti fas hȝ) ꝛ pestes extrema cuspide pulsa. ꝑtermitere ꝟo nullo modo pñt (inq̃t nebrissẽsis) qḋ video q̃ntiliano exactissimo haꝝ rerũ iudici placuisse: vt quoties dictio esset ambigua: vel significatiõe vel declinatiõe vel mutatiõe in aliã ꝑtẽ oṙonis ambiguitas illa supimposito apice tolleret̃ Esto exẽpli grã: occido si hȝ apicẽ in ꝑma syllaba: significat in ea esse accentũ ꝑdñantẽ ꝛ tũ interficio significat sil'r musa cũ apice sup vltimã ablatiui tm̃ casus est pone cũ apice sup sebam ꝑpositio vel aduerbiũ est. alioqui ꝟbũ esse manifestum est notã interrogatiõis atqꝫ exclamatiõis cũ interrogatiõe vbi apt⁹ fuerit minime preteriti velim ꝛ est virgula supra pũctũ: vt q̃d ꝓdest hoi: si vniuersũ mũdũ lucret̃ anime vero sue detrimentuȝ patiat̃? Sñia est mitissimi dñi nr̃i Jesu Christi: cuius grã hoc opusculũ exegimus: per cui⁹ miam: post hoc exiliũ vitaȝ speramus eternã.

Parenthesis.

occido penulti. lõgã hȝ ꝛ signifi. caiterficio ꝛ interduȝ breuẽ significatqꝫ peo

Libri quarti finis.

Quintus liber est de varijs Carminum generibus cui ponitur Centimetrum.

Joannes Despauterius Niniuita Martino Dorpio Naldiceno eloquentissimo theologie baccalaureo ꝛ oratorie ꝛ poetice art. doctissimo. atqꝫ Jacobo pape summo Insulẽsis Ludimagistro: poete ditissima vena predito. S. P. D.

Ultimum artis versificatorie nr̄e libellū qui est de varijs carminū gñibus vobis idcirco dicaui Dorpi τ Papa amici ornatissimi: vt ɔtra omneis poetarū osores: hūc tutaremini. qđ nō difficulter fore cōfido: qꝛ poetice habemini τ estis doctissimi. Tu quidē mi Dorpi apđ Louanienses in Lilio nr̄o facile primus ꝗstū ad elegantissimū scribendi modū tam ꝓsam ꝗ̄ carmen. Sūt et alij viri vndecūq̄ doctissimi in Lilio nr̄o. vt Jodocus letus τ Nicolaus Buscoducensis cū alijs multis: in quoꝝ honorē iam olim aliqđ parturio. Quia cōparari ausus fuisset p̄ceptori meo Joāni Raetshouen quē mors nuper intercepit. dū assidue cogito: quidnā magistro meo hūanissimo τ theologo summo nō adeo indignū dicare possem. Heu crudelia fata. O dolor dolor: iam lubet flere: sed xp̄s vetat: qꝛ orare pro defunctis ꝗ̄ flere saluorius est. Ego spero preceptorē meū ꝓbatissime vite virū inter supos iam letari. Sed ad te redeo Jacobe papa amicissime: quē Insulēses viri sapientissimū añ aliquot annos magnis p̄cibus τ bonis stipēdijs ad Insulēsem iuuentutē moderandā aduocatū. nō iniuria te plurimi faciūt: τ tuū iam nomē per Galliā Germaniāq̄ maxime doctrine tue copiosissimū p̄bet argumentū. quid v̄bis opus? ipsa carmina tua ꝗ̄ tu sis liquido indicāt: q̄ ob hanc rē potissimā laudare soleo: q̄ ditissimā τ dulcissime fluentē ingenij tui venā pre se ferunt: nec q̄c̄ꝗ̄ nisi honestū τ sanctū ɔtinent. nēpe laudes τ honestatis refertissima epigrāmata. Placuit tibi numerū aureū. Bapt. Mantua. snia. Tūc helicona bibes castisq̄ rigabere lymphis Si venus: in v̄su nō erit vlla tuo. Agite ergo amici doctissimi Dauspauteriū v̄m: si iniuste rep̄hendi senseritis/defendite. Ego carminū gña q̄dā etiā a nōnullis grāmaticis (q̄ꝝ opa extāt) hactenus recte declarata ꝓ viribus enucleare tentabo: si prius Seruij grāmaticoꝝ principis centimetrū p̄misero: nō omissa illius epl'a nēpe multa minime spnenda ɔtinet: q̄ declarari latiꝰ. sic p̄nt. Carmina varijs a rebꝰ noia sortiunt̄. Vel ab authoribꝰ τ inuentoribꝰ frequēter ve vtētibus: vt alcaicū ab alceo: sapphicū a sappho: archilochiū ab archilocho: hipponactiū ab hipponacte: pindaricū a pindaro: anacreontiū ab anacreonte: asclepiadeū ab asclepiade: bacchilidiū a bacchilide: stesicoriū a stesichoro: homericū ab homero: alcmaniū ab alcmane: ibiciū ab ibico: aristophaniuz ab aristophane: phaleuciū a phaleuco τc. Vel a materia: vt heroicū quo heroū .i. illustriū viroꝝ res geste cū laude scribunt̄. Tragicū quo heroū calamitates enarrant̄: elegū vel elegiacū quo res flebiles canunt̄: quales sunt amatorū τ mortuoꝝ nenie: bucolicū quo res pastorice exarant̄: georgicū quo agricolarū cure enodant̄: lyricū qđ ad lyrā canit̄: vt sunt ea gña q̄bus modis vtit̄ Hora. satyricū quo hoim vitia taxant̄: sic comicū τc de q̄bus oibꝰ in .x. lib. grāmatice sue Frāciscus Niger ex Diome. τ alijs scripsit pulcherrime. vel a frequētiori pede vt anapesticū dactylicū τc. Vel a pedū nūero: vt senariū. Vel a scansionis mensuris. vt monometrū h̄ñs vnicā mensurā dimetrū: trimetrū: tetrametrū: pentametrū: hexametrum. In iambicis trochaicis τ anapesticis duos pedes vnicā mensurā ɔstituunt. In reliq̄s singuli pedes singl'as mēsuras faciūt ideo monometrū dimetrū τc. a pedū nūero dici volūt. Vel a certo pede vt spōdaicū cuius q̄ntus pes spōdeus est τc Vel a syllabarū nūero vt hendecasyllabū cōtinēs sine interēptione vndecim syllabas: vt phaleuciū τ sapphicū. Duodesyllabū vt asclepiadeū. Pētasyllabū Adonicū. Heptasyllabū glyconicū. A nūero v̄suū vt monostichō si vnicꝰ est: distichō: tetrastichon hexastichon: eptastichō: ogdoastichō: vbi octo sunt: decastichon τc. sic hos v̄sus dr̄. vel a pfectione vt acatalecticū vbi nihil deest nihil abūdat. A defectu vt catalecticū cui vna deest syllaba. Brachycatalecticū cui plures desunt syllabe. Ab abundātia. vt hypermetrū cui supest syllaba: s; q̄ a p̄ncipio v̄sus sequētis excipit̄. Hypercatalecticū vbi supat syllaba: vel syllabe etiā nusq̄ interēpte. vel a carminis gñe vt monocolon .i. vni mēbre: qđ vnico gñe ɔstat: vt eneis Vergiliana. Dicolon bimēbre duobꝰ gñibus ɔstans vt sapphicū cū adonico. tricolon trimēbre est. triū gñꝝ carmen. vt ex Asclepiadeo τ pherecratio cū glyconico τc. vel a nūero redeūdi. vt distrophon vbi post scdm̄ v̄sum ad primū genus redimus: vt in eleg... s. dis. i. bis. strophe. i. ɔuersio Tristrophon vbi post tres versus. Tetrastrophō vbi post quatuor v̄sus ad primū genus redimꝰ. Vel a vitio. vt acephalū qđ primū pede illegitimū h;: vt fluuiorꝝ rex Eridanus. Hoc mutilū τ truncū etiā dr̄. Procephalō qđ in p̄ine pede vnū t̄ps plus iusto h̄re videt̄: vt insule Ionio in magno quas dira celeno: s; vocalis añ vocalē tacet vt primꝰ pes videat̄ esse dactylꝰ. Lagaꝝ seu laxū vbi in medio .i. inter principiū et finē pes nothus admittit̄: vt cōgredior fer sacra pater τ concipe fedus. I; cesure

Carminuz noīa ab authoribus.

A materia * Hora. Versibꝰ impariter mētis ɔrimonia. post ēt inclusa est voti sentētia cāpos.

A frequentiori pede.

A pedum numero.

A certo pede.

A syllabarū numero

A pfectione vel defectu a carminis gñe

Ab redeūd. numero

A vitio pedum.

licentia videri possit. Trūcatū vel myurū quo ꝙ heroici legē. in. vi. regione iābū cōtinet: vt mortē ꝯtēnunt laudato vulnere gete. hec ꝛscazōtes ꝛ ecades appellat Diomedes cuius libri diligēter lectitādi sunt. Hipmetrū iam dictū est. Graudū qđ synẽresim patiꝛ. vt nec quo cētimanū deiecerat igne tiphoea. Nūc armaꝛ eo. Inane: cui⁹ syllaba in duas ꝑ dieresiȝ scindiꝛ. vt accipe ꝑōpei deductū carmē ab illo. Spōdaicū dcm̄ est. Inter hec si due breues ꝓ longa ponanꝛ: simphonesis dr̄. Colossū seu colobrū seu solutū qđ ꝓsa oꝛone ꝓcedit: vt dono ducite: docꝙ volētib⁹ cū magnis dijs Aspuȝ qđ horret iūcturꝭ: vt nisee spiocꝙ thaliacꝙ cymodoceꝙ. ¶ Hypoꝛhythmū in quo singuli pedes termināt dictionē: vt carmē doctū. femina simplex ꝯdere nescit. Cacophonū qđ vocaliū assiduitate sq̄let. vt Inferniꝙ lac⁹ eeꝙ insula circes. Et aulai in medio ꝛc. vel ꝯsonantiū. vt tute tite tati. ꝛ equocū cui⁹ vltie syllabe siles sunt. vt exiret mētes fraterna grata malis lis. Hemistichiū qđ semiplenū est. vt huc cursus fuit. Vitia notāda magis ꝙ̄ imitāda esse frequēter admonui si q̄d videbiꝛ scitu nō idignū post Seruij cētimetrū vt potero paucissimis declarabo. valete amici optimi. Bergis apud diuū Guinnocū. nonis Maijs. Anno salutis Chꝛistiane. M. D. xj.

Asperum. — *✱ Hemistichium.*

¶ Mauri Seruij Honoꝛati grammatici centimetrum.

¶ Clarissimo viro Albino Maurus Seruius grammaticus S. P. D.

Tibi hunc libellū pretextatoꝛ veꝝ decus vrbis Albine deuoui. Nam lȝ patris auiꝙ q̄bus maximā reuerentiā lr̄e debent quotidie vrgeris exēplo ibiꝙ pubescas: quo velut ad musarū sacra venitur nō tn̄ celo suo tm̄ numina ꝓferuntur: sed sepe humiles vicos ac vilia pauperum tecta subierunt. Quare laboꝛis mei velim faueas voto indulgeas audacie ꝗ si secus cesserit in cupiditatē deuotionis interpretaboꝛ euentum placēdis lȝ audacter non tn̄ indignāter. Hunc libellū qui voluerit centimetrū noiābit. Tot eīn metroꝝ gn̄a digessi: q̄̄ta potui breuitate: rōnē omittens quo quidē qđ nasciꝛ ex gn̄e q̄ scāsionis diuersitate cedaꝛ q̄ res plus ꝯfusionis ꝙ̄ vtilitatis hȝ. Sed lectoꝛi hec gn̄alr sunt sciēda. Finalē syllabā in oib⁹ metris indifferēter accipi. Solutionē esse quū ꝓ vna lōga syllaba due breues ponunꝛ. Loca imparia dici primū tertiū quintū: ꝛ inde paria scḋm quartū sextū. ꝛ deide pētemimerim eē quū post duos pedes sequiꝛ syllaba q̄ partē oꝛonis terminat. Heptemimeri vero quū post tres pedes silr sequiꝛ syllaba Tertius trochaicus est cuȝ post duos pedes pfectos finita parte oꝛonis trocheus remanet. Trochaicus q̄rtus quuȝ definitione eadē tenet quartū locū trocheus. Catalecticū dici cui vna syllaba deest. brachycatalecticū cui due. hypcatalecticum cui vna syllaba supest. Acatalecticū vbi nihil plus minusve est in versu q̄ legitimo fine clauditur. Monometrū: dimetrū: trimetrū: tetrametrū: dici versuȝ a numero pedū. In iābicis trochaicis anapesticis metris v̄sus per pedes duplices ꝯputari. In ceteris metris ꝑ pedes simplices. metra vel a pedibus noia accipe: vel a reb⁹ q̄ describunꝛ: vel ab inuētoꝛib⁹: vel a frequētatoꝛibus vel a nūero pedum. Eaꝝ octo esse ꝑ̄ncipalia metra. Iambicum trochaicū: dactylicum: anapesticum: choꝛiābicum: antipesticum: ionicuȝ a maioꝛe: ionicuȝ a minoꝛe dequibus carptim tractabimus eligentes ea que ad palmam lyre ducit voluptas.

✱ Loca paria ꝛ imparia que dicuntur

Metra iambica locis imparibus q̄nꝙ recipe pedes possunt. Iambū tribrachū spondeū: dactylū: anapestū. Locis aūt parib⁹ tm̄ iābū vel tribrachū: ꝛ apud comicos frequēter anapestū: ita tn̄ vt multaꝝ breuiū iūctura viteꝛ. Sed ex plꝛibus metris xiij. vsui tradēda subieci. Aristophaniū metrū cōstat monometro hypcatalectico: vt est hoc. Valles ꝑ imas. Euripidiū ꝯstat dimetro brachycatalectico. vt est hoc. dee dec⁹ meū. Anacreōtion ꝯstat dimetro catalectico: vt est: Resolue baccha crines. vel sic. Dissolue bacche crines. Archilochium ꝯstat dimetro acatalectico: vt est hoc. Serena lux micat polo. ¶ Alcaicū constat dimetro hypercatalectico. vt est hoc Amāt venena parricide. Alcmaniū ꝯstat trimetro brachicatalectico: vt est hoc. Spnis decoꝛos v̄ginis thoꝛos. Hipponactiū ꝯstat trimetro catalectico: vt est hoc. Mea renidet in domo lacunar. ꝛ hoc doctis thalia vatib⁹ fauebat. Archilochiū ꝯstat trimetro achatalectico: vt est hoc. Martem fatigat ꝓdigus vite furoꝛ. Hypponactium constat trimetro hypercatalectico. vt est hoc. Parꝑ poeta nescit hic antra musarū. Anacreontiū ꝯstat tetrametro hypcatalectico. vt est hoc. Amoꝛ puelle triste pectus immoderate fatigabat. Aristophaniū ꝯstat tetrametro brachycatalectico: vt est hoc Marcent lucerne: sol ꝓpinquat: non tn̄ vacas. aristophaniū alterum cōstat tetrametro acatalectico. vt est hoc. Ludos amat puella nobilis pudicos ꝛ leues. Anacreontiū ꝯstat tetrametro catalectico. vt est hoc. Poꝛtū petēs auꝛ relaxa vela solue malꝰ

✱ Metra pꝛicipalia octo sunt.

Metra trochaica principaliter constant trocheo: locis tñ imparibus hos recipiunt pedes trocheū: ꝛ nōnūꝙ dactylū. In locis vero paribus cum his quos supra memorauimus: spondeum: anapestum dactylum. Sed ex pluribus .xiij. vsui tradenda subieci. Pancratium constat monometro hypercatalectico vt est hoc. Author optimus. ¶ Ithypallicum constat dimetro brachicatalectico: vt est hoc. bacche iunge tigres. Euripidum cōstat dimetro catalectico: vt est hoc. vultur altius volat. ¶ Alemanum constat dimetro acatalectico. vt est hoc. Fistula canit subulcus. Bacchilidum constat dimetro hypercatalectico: vt est hoc Floribus coronat terit. Saphicum constat trimetro hypercatalectico: vt est hoc. Res pater Juppiter ꝛ deoꝝ. ¶ Sotadicū ꝯstat trimetro acatalectico: vt est hoc. Ite poma ferte vitā portet alter. Saphicū ꝯstat trimetro hypcatalectico: vt est hoc Splendet aurū gēma fulget forma sꝫ placet. ¶ Sotadicū ꝯstat tetrametro brachicatalectico: vt est hoc. Thracicum nefas re narrat cātitās hirūdo. ¶ Archilochiū ꝯstat tetrametro catalectico: vt ē hoc. Tolle thyrsos: era pulsās iā lieus aduenit. ¶ Hyponactiū ꝯstat tetrametro acatalectico: vt est hoc Pelle tonsis terga pōt: vel a tēde: iā pgamus. ¶ Anacreōtiū cōstat tetrametro hypcatalectico: vt est hoc. Parce taꝫ camena vati parce iā mee vesanie.

trochaica.

Metra dactylica pncipalr ꝯstāt dactylico: recipiūt tñ spōdeū ꝛ iterdū vltimo loco trocheū: sꝫ ex plurib⁹ vñ vigiti vsui tradēda subieci. Adoniū ꝯstat dimetro catalectico: vt est hoc. Fūdite fletus. ¶ Hymeniacū ꝯstat dimetro acatalectico: vt est hoc: tybia psonet. ¶ Archilochiū ꝯstat dimetro hypcatalectico. vt est hoc Garrula venit auis. ¶ Alemaniū ꝯstat trimetro catalectico: vt est hoc. Tundite pectora palmis Simonidium constat trimetro acatalectico: vt est hoc. Indue pallia serica. ¶ Alemanium constat trimetro hypercatalectico. vt Lurida brachia cur retegis. ¶ Archilochiū ꝯstat tetrame. cata. vt est hoc. Ego decens comulas religato. Alemaniū alterū ꝯstat tetrame. acatale. vt est hoc. Ego decēs comulas religa tibi. Alemaniū ꝯstat tetrametro hypcatalectico: vt est hoc Vita ꝗeta nimis caret igenio. Stesichoriū ꝯstat pētametro catalectico: vt ē hoc. martia cede deo tua carmia phoebo. Simonidiū ꝯstat pētametro acatalectico: vt est hoc: parthenope⁹ erat puer Arcadie decus. Cyriliū ꝯstat pētametro hypcatalectico. vt ē hoc. pulchra puella comas ambit sibi palmitib⁹. Heroicū ꝯstat hexametro catale. vt est hoc. Vulnera: bella: tube: nūero condunt homeri. Bucolicū ꝯstat hexame. catale. ita vt ꝗrt⁹ dactylus termiet partē orōnis. vt ē hoc. rustica syluestri resonat bñ fistula cātu. Ibiciū primū ꝯstat hexame. acata. vt ē hoc. Sydera pallida diffugiūt face territa luminis. Alemaniū ꝯstat hexa. hypercata. vt ē hoc. alma ven⁹ paphō igredit: rosa luceat ex adytis. Stesicoriū ꝯstat heptame. cata. vt ē hoc. acacides iuuenis trahit hectora plāgite pergama tros. ibiciū frm ꝯstat hex. ca. vt carmia docta thalia canet: pperātius huc ades o puer. ibiciū tertiū ꝯstat hepta. hyp. vt ē hoc. versiculos tibi dactylicos cecini puer optie ꝗs facias.

Dactylica

Metra anapestica pncipalr ꝯstāt anapesto: recipiūt tñ freqūter spondeū raro pceleumaticū. apud comicos aūt hñt dactylū: sepiusꝙ vltia quū super est syllaba: in duas soluit breues: sed ex plurib⁹. xiij. vsui tradēda subieci. Itumū ꝯstat monometro: vt est hoc. Calidū iubar ē. Choricū ꝯstat monometro hypca. vt est hoc. animus male fortis. Aristophanium ꝯstat dimetro brachicatalectico: vt est hoc. venit optia calliope. Pindaricuꝫ ꝯstat dimetro catalectico. vt est hoc. Fuge moenia iā thelamonide. ¶ Alemaniuꝫ ꝯstat dimetro hypcata. vt est hoc. tremulū mare mellifina nitet aura. Archilochiū ꝯstat dimetro acatalectico: vt est hoc: aditū veneris fuge virgo sagax. ¶ Parthemiacū ꝯstat dimetro catalectico: vt ē hoc. adytū veneris fuge virgo. Pindaricū ꝯstat dimetro brachicatalectico: vt est hoc. mediū rapido mare tybris adit flumo. Alemaniū ꝯstat trimetro acatalectico: vt est hoc. Date pierides mihi carmina dactylicoꝝ. Stesicoriū ꝯstat trimetro acatalectico: vt ē hoc. Latet i thalamo tibi virgo decēs veneris spē. Simonidicū ꝯstat trimetro hypcatalectico. vt ē hoc. tuba terribili pcul ere sonat clypeū cape miles. Alemanicū ꝯstat tetrametro brachycatal. vt est hoc. sua mūera fert venus alma rosas iuueni nitido cynare. Aristophaniū cōstat tetra. catalectico: vt ē hoc. date vina mihi: date serta iuuat dare tpa tota lyeo.

Anapestica.

¶ Metra choriābica pncipalr ꝯstāt choriābo: vex quo duri⁹ suo pede claudātur accipiūt i fine āphibrachū vel bacchiū. Sꝫ ex mltis metris hec ꝗtuor vsui tradēda subieci aristophaniū ꝯstat monometro ꝛ āphibracho siue bacchio: vt est hoc. purpure⁹ tyrān⁹. Saphicū ꝯstat trimet. ꝛ āphibracho siue bacchio: vt est hoc. Dulcisōe pierides

Choriambica.

versifico fauete. ¶ Anacreōtiū cōstat dimetro ⁊ āphibracho siue bacchio: vt est hoc Verg. Mantua. quē creauit. Calimachiū cōstat tetrametro ⁊ amphibracho siue bacchio. vt est hoc armipotēs mars genitor romulide da veniam precamur.

Anapestica.

Metra anapestica principaliter cōstant antipesto. verū sepe prima pte quam iābū tenēt: spōdeū libēter accipiūt. Sz ex plurib⁹ quatuor vsui tradēda subieci. Peanicū ꝯstat trimetro brachycatalectico: vt est hoc Fauni semideū numē adest. ¶ Anacreontion constat trimetro catalectico vt est hoc. Curas mitigant dona lyre. Alemaniū constat trimetro acatalectico: vt ē hoc. Infandū tetigit sydera carmen magice vatis. Alcaicum constat tetrametro brachycatalectico vt est hoc Mecenas atauis lydia quos fert genite.

Jonica a minore.

Metra Jonica a minore ṗncipaliter cōstant ionico suo ac raro alterius pedis patiunē accessum: sz ex plurib⁹ sex vsui tradēda subieci. Timocratiū constat dimetro catalectico. vt est hoc. Rosa veris specimē. ¶ Anacreontiū cōstat dimetro acatalectico: vt est hoc. Sapiētes de⁹ audit. Anacreōtiū alterū ꝯstat trimetro catalectico: vt est hoc. Fuge virgo: fuge munus veneris. ¶ Saphicū ꝯstat trimetro acatalectico: vt est hoc Sonat alta trabe fixus tibi nil⁹. Phalenciū cōstat tetrametro catalectico: vt est hoc. Tibi veris sero donū sola qđ dant veneri. Alcmaniū ꝯstat tetrametro acatalectico. vt est hoc. timor omnis docet artes. timor auget bona mentis.

Jonica a maiore.

Metra Jonica a maiore ṗncipaliter cōstant ionico suo verum ⁊ dijambū ⁊ di trocheū non recusant. Solutionē patiēter admittunt. Sed ex pluribus tria vsui tradenda subieci. ¶ Hipponactiū cōstat dimetro brachycatalectico: vt est hoc palmā cape victor. Pharaxiliū constat trimetro brachycatalectico: vt est hoc. Fortis iuuenis sume coronā. Sotadicū cōstat tetrametro brachycatalectico. vt est hoc Victor cane tempus fugit intente labori.

Elegiacuz

Reliqua deinceps metra nō ea lege qua supiora repetimus. Illa eñi velut cōfusa digessi: hec velut dispersa collegi: sed ex compluribus. xxv. vsui tradenda subieci. Ithyphallicū tetrametrum cōstat tribus dactylis ⁊ pyrrichio: vt est hoc. q̄ serere ingenuū volet agrū. Pherecratium cōstat spondeo dactylo ⁊ trocheo vt est hoc. Reges purpura mōstrat. Glyconicū ꝯstat spondeo coriambo ⁊ pyrrichio: vt est hoc. Odi partherniū nemus. Asclepiadeū cōstat spondeo ⁊ duobus coriābis ⁊ pyrrichio: vt est hoc. O ⁊ presidiū ⁊ dulce decus meū. ¶ Alcaicum cōstat spondeo trib⁹ coriābis ⁊ pyrrichio: vt est hoc ꝓfusa aeacides procubuit sub paridis manu. Elegiacum constat pētemimeri prima heroica secūda datylica: vt est hoc. moeret diffusis flens elegia comis. ¶ Eulogicum cōstat primo pede dissyllabo q̄cūq3 sit ⁊ quatuor dactylis: vt ē h. sappho ꝯposuit male castra poemata. ¶ Miurū cōstat ita vt heroicū sz pyrrichio claudit vt est hoc: mortē cōtēnunt laudato vulnere gete. priapeū ꝯstat glyconico ⁊ pherecratio: vt est hoc Helespontiacū tuus nomē ꝓtegit hortus. phaleuciū ꝯstat spōdeo dactylo ⁊ trib⁹ trocheis: vt est hoc. Isthmos duttib⁹ supbit vndis. Saphicū ꝯstat trocheo: spōdeo dactylo ⁊ trocheis duob⁹ vt ē hoc. Faune nympharꝝ dec⁹ ⁊ voluptas. Saturnū ꝯstat dimetro iābico ⁊ ithyphallico vt est hoc. Isis perrat orbē cerumbris ꝓfusis. Archilochiū cōstat perthemiacho ⁊ ithyphallico: vt est hoc Remeat vir ab arce tyrāni vultibus cruētis. Penitologiū cōstat dactylica ⁊ iābica pētemimeri. vt est hoc. Carmina bella magis vl'i sonare. Alcaicū ꝯstat pētemimeri dactylica ⁊ duob⁹ trocheis: vt est hoc. Luna rubēs zephiros ꝯminatꝝ. ¶ Alchaicū alterꝝ ꝯstat pētemimeri iābica ⁊ duob⁹ dactylis vt ē hoc Carmē relaxat Tedia pectoris. Archilochiū cōstat tetrametro buccolico acatalectico ithyphalico trib⁹ trocheis: vt est hoc. Linea pastor tibi ꝯcidit in profunda ponti. ¶ Galliābicū cōstat dimetro iābico acatalectico ⁊ anapesto vel spōdeo cum duob⁹ iābis: vt ē hoc Tenera recrispat aura tremulo sinu freti. Archilochiū cōstat pentemimeri dactylica ⁊ dimetro iābico vt ē hoc. Sydera cūcta micat decore leucis aureo. Archilochiū alterū ꝯstat dimetro iambico pētemimeri dactylica: vt est hoc. Dulci lyeo rediti tympana iā quatiū. Heroicū quoties son⁹ vltime syllabe filis est ṗcedētis. vt est hoc. Exercet mētes fraternas grata malis lis quuz sō extreme syllabe metri sūt eedē equocū ē. ¶ Reciproc⁹ heroic⁹ i sotadico quoties ad finez scansus sotadicū facit: vt ē hoc Ire cupis si rus mala vites sopnia queso sopnia vites mala rus si cupis ire. Reciproc⁹ iābicus elegiaco est quoties a fine scāsus elegiacuz facit: vt ē hoc. Micāt nitore tecta sublimi aurea. aurea sublimi tecta nitore micāt. ¶ Euripalius versus est quū verba ꝑut ꝓsequunꝝ syllabis crescūt. vt est hoc. Rem tibi concessi doctissime, dulcisonoram.

*Reciproc⁹ heroic⁹.

¶ Seruiani Centumetri. Finis.

Artis versificatorie Joannis Despan terij Mininite Liber quintus.

Heroicum hexametrũ homericũ vocat

Multoplura sunt carminum gña ꝙ in centimetro suo digessit Seruius qd eũ minime latuit. Nã testat se dicturũ: ea tm̃ q̄ in vsu sunt Siqdez rarissime apud poetas leges ꝓceleumatica/peonica/molossica/cretica/antibacchia/bacchiaca/scoliaca/epitrita: q̄ tamen si nosse libebit/legito librũ nouũ Frãcisci Nigri: apud quē hec pulchre elucidantur. Ego nũc ea demũ ꝓsequar qb⁹ vsi sũt Catullus/Hora. Marti. Capel. Boet. ⁊ Auson⁹. plurib⁹ vti nõ ꝓhibeo dũ in is pri⁹ se satis exercuerit adulescens.

Elegiacũ.

¶ Monocola.

Etsi omne ferme carminis genus monocolon id est simplex ⁊ vni mēbro/sine alio genere esse posset: non facile tamē monocolis vtendũ censeo nisi apud authores idoneos inueniant. Ea vero hic subieci hoc ordine Heroicum hexametrum: q̄ heroũ res geste cũ laude describũtur: vt a Vergilio eneđ. a Flacco argonautoꝝ ⁊c. ab Homero Achillis ⁊ Ulyssis vñ Homericũ dr. Carmine ex ijsdē pedibus scribũtur satyre ⁊ alia plurima. sed nõ tãto apparatu ⁊ põpa vt heroũ gesta. veruz de heroico in lib. j. disputatũ est. Scđo pētametrũ elegiacũ monocolon lectũ est. Capella lib. ix. sine alterius gñis admixtione ponit vigintiocto pētametros ꝟsus. ⁊ Vergil. Sic vos nõ vobis ⁊c. De scãsione satis diximus li. j. qr fit ex primis duob⁹ vel dactylis vel spondeis vel alternis tertio spõdeo tm̃. de quo Fabius li. ix. de compositione sic ait. Est em̃ in ipsa diuisione verboꝝ latens tempus: vt in pentametri medio spondeo qui nisi alterius verbi fine: alterius initio cõstet: versum nõ efficit.

Adonicũ.

Adonicũ monocolon est apud Boetiũ libro. j. Nubibus atris. Cõdita nullũ Fũdere pñt Sydera lumen ⁊c. Cõstat dactylo ⁊ spõdeo vł ex Seruij cētimetro dactylo ⁊ trocheo: qr est dactylicũ dimetrũ catalecticũ. sz qr vltia syllaba cuiuscũqꝫ ꝟsus est cõis iđ paꝝ refert ã vltimũ pedē spõdeũ esse dicam⁹ an trocheũ.

Asclepiadeum.

Asclepiadeũ monocolon inuenit. Hora. Mecenus atauis edite regib⁹. Idē Exegi monumentũ crepereni⁹. Iteꝝ donarem pateras grataqꝫ cõmodis. Cõstat spõdeo duob⁹ choriãbis ⁊ pyrrichio vel põdeo ⁊ dactylo cũ finali syllaba: ⁊ dactylis duob⁹ vt dixi in lib. j. Capella ꝑter oim ꝯsuetudinē primo loco dactylũ adhibuit in scđo lib. dicens. Atqꝫ reum rabido absoluere pectore. sic alibi sepius.

Saphicũ.

Sapphicũ hendecasyllabũ cõstans trocheo spondeo dactylo ⁊ duobus trocheis monocolon est apud Boetiũ libro. ij. Nouim⁹ quãtas dederit ruinas. Et alibi. bella bis quinis operatus annis. vbi tñ in fine totius carminis vnicum adiecit adonium sydera donat. Sic Seneca frequēter in choris vbi solet post multos versus sapphicos mutare i anapesticos vel iamabicos. Idē semel in Hecuba. dedit secũdo loco dactylum dicēs. An feraꝝ varij lapis carystos.

Glyconicũ.

Glyconiũ vel glyconicũ constat primo pede spondeo: aliquãdo etiam trocheo vel iãbo ⁊ duobus dactylis vel choriãbo ⁊ pyrrichio. Spondeus in prima regione apud Horatiũ semper est nisi semel ode. xv. libri primi. Ignis illiacas domos de iambo in prima regione. Puelle ⁊ pueri integri apud catullũ. quem imitatus Marullus Trachaniota poeta elegantissim⁹ huic generi in ꝑma regione nõ obhorruit passim dare tam iãbũ ⁊ trocheũ ꝙ spondeũ. adde publica ciuium. ad de tot populoꝝ opes. Fatemur bone Lascares. Jugo aut multi paranvsuam: sic idē sepissime reperit hoc gen⁹ monocolõ apud Boetium in carmunib⁹ quoꝝ initia sunt Quũ phebi radijs graue felix q̄ potuit boni. Quõdã portic⁹ attulit qđ mũd⁹ stabilis fide in qb⁹ primi⁹ pes semꝑ sponde⁹ est nisi in quarto carmine libri q̄nti vbi bis iãbũ est. vt Nihil motib⁹ ⁊ plicat. Not subdita corpoꝝ. Et semel trocheus vt Alterũqꝫ legēs iter. At in carmīc. iij. li. iiij. Vela neritij ducis ꝑm⁹ pes sꝑ est troche⁹ ꝑter vltimũ ꝟsiculũ. Mētis vulnere semũt. nisi qs legēdũ putet mēt hulcere semunt. In hoc carmine legēdũ est. Hic lupis supaddit⁹. nõ vt vulgo hr̃ ⁊ nup. hũc versiculũ se quil. Ferre dũ parat hululat. vbi tribrachus vel anapestus est ꝓ dactylo qđ nollem imitari: quia forsan mendũ est aut metri gratia hullulat per geminum ll dixit.

Archilochiũ dactylicum.

Archilochiũ dactylicũ cõstans dactylico buccolico tetrametro id est tribus dactylis vel spõdeis vł alterius ⁊ quarto pede tm̃ dactylo partem ois.

tionis finiente: ⁊ tribꝰ trocheis est monocolon apud Boetiū li.v.car. Quā variis terras aialia pmaneāt figuris. Scāde/ Quā vari.is ter.ras ani.malia.pme.aut fi.guris. Tolle quartā a fine syllabā habebis hexametrū sic: q̄ variis terras aialia per me figuris. nō tñ hoc sp fieret: qr quarta syllaba ablata q̄nta desinit interdū corripi vt apd Hora. ode.iiij.li.j. in hoc versiculo. Soluit actis hyems grata vice veris ⁊ fauoni: notabis aūt plura fuisse mendosa ante Badij diligentiā. vt apud Boetiū vbi legebat precessisse legēdum est. Hec precessisse solo vestigia gressibusq̄ gaudent. vbi etiam q̄ coniunctio inepte fuerat ablata. Alij hoc genus vocant phaleucium.

Alcaicum dactylicum

Alcaicū dactylicū cōstās pētemimeri iābica ⁊ duobꝰ dactylis.i. hñs primū iābū vel spōdeū: sz sepiꝰ spōdeū scdm v̄o solū iābuz. hinc manet syllaba ptē orōnis finiēs quā sequunt dactyli duo. monocolō ē apd Claudianū i epithalamio Honorij ⁊ Marie. vt Princeps corusco sydere pulchrior. de iābo q̄ rarꝰ in p̄ma regione. Hora. Fauete linguis carmina nō priꝰ. Syllaba superās semp lōga est. nisi rarissime: ⁊ tū rōne cesure pducit: quā cauebis vt maxime poteris. Hora. Angustam amice pauperiē pati. hoc Alcaicum vocant dactylicum trimetrū acatalecticū.

Alcaicum. Choriābicum.

Alcaicū choriābicū cōstās spōdeo: tribus choriābis ⁊ pyrrichio ideoq̄ pētametrum: monocolon est apud Catullū. vt Alphene immemorat vnanimis falsse sodalibus. ⁊ apud Hora. ter. vt Tu ne quesieris scire nefas quē mihi quē tibi. Nullā Vare sacra vite prius seueris arborē. O crudelis adhuc ⁊ veneris muneribus potens. Dicitur ab aliis phaleucium hexadecasyllabum.

Iābicum dimetrum

Iambicū dimetrū archilochiū acatalecticū: monocolō est apud Ausoniū ad Theonē. vt aut assit interpres tuus aenigmatū q̄ cognitor. Fuit meorū quū tibi Cadmi nigellas filias Melōis albā paginā. Notasq̄ furue sepie Gnidiosq̄ modos pdidit. Recipit hoc genus (vt cētimetro visum est) locis iparibus iambū ⁊ tribrachū: apud lyricos ⁊ hymnographos raro alios pedes q̄ dissyllabos habet: ⁊ in hymnis sensus semp in quatuor v̄siculis pficit. Sedul. A solis ortus cardine: ad vsq̄ terre limitē: Christū canamꝰ principē: natū maria v̄gine. Miror qua authoritate Politianus hymnū ita fecerit: vt quouis loco quēuis dissyllabū pedē locaret preterq̄ in fine vbi semp iābus initiū hymni est. O virgo prudētissima. Quam celo missus gabriel ⁊c. De pyrrichio in scdo amore deū rapuit. nō ausim id imitari: nec illud. Tu stellis comā cingeris. Nec illud. Tu stella maris diceris ⁊c.

Phaleucium.

* Catullꝰ metri legē de idustria in hendecasyllabis p̄uaricatꝰ est ponēdo p̄mā syllabā carminis breuē cum reqrreretur pducta vt in his duobꝰ v̄sibus ⁊ m̄ltis aliis ambo mea dulcis Ipsitilla me delitie mei lepores vñ verisium a quibusdaz sui tpis catullum tradunt q̄ iābū in hēdecasyllabo poneret

Phaleucium cōstat spōdeo ⁊ dactylo ⁊ tribꝰ trocheis. monocolon est frequēter apd Catullū martialēq̄ ⁊ apd Boetiū semel in li.j. dicētē. Quisq̄s cōposito serenꝰ euo. sz i hoc carmine multa scriptorū vitio sunt corrupta vt recte animaduertit doctissimꝰ Badiꝰ. veluti hic. Fatū sub pedibꝰ egit supbū pterit vel alio simili. Et v̄sum funditus agitādis estū. p attitātis vel exigētis. ⁊ Quid tm̄ miseros seuos tyrānos. p feros. Catu. in hoc versu nō seruat ordinē nā p̄ma in regiōe ponit etiā iābū: qd alij imitari noluerūt: vt notauit pliniꝰ. nec abhorruit in pria regiōe trocheū vt alibi vidimus: sz ⁊ tribrachū semel apud eūdē legi in prio loco. vt Cameriū mihi pessime puelle. de iābo. Meas esse aliqd putare negas. Et acris solet incitare morius ⁊c. De trocheo in primo carmine. Quare habe tibi q̄cq̄d est libelli. Qualecunq̄ q̄dā ora p virorū. rarissime in hac re sequētes imitati sunt Catullū vt Betius lib.iij. semel q̄s illos igit putet beatos: ⁊ plures vt opus nostrū plegēti liq̄bit: tamē tanti Catullianū poema facio vt nō putē reprehendendū qui hūc sequit. Accedit iudiciū Michaelis trachaniote Marulli cōstātinopolitani poete festiuissimi: quē Petrus Crinitus nō vulgaris doctrine vir imo Gellius nostri tpis alter: absolutū in suo genere esse tradit. Nā vt beatꝰ Rhenanꝰ testat. vsq̄ adeo fuit antiquitatis emulus: vt priscis illis seculis principes latine lingue viros nō mō nō adequarit. sz longo post se interuallo reliq̄rit. Is inquā Marullꝰ nihil veritꝰ est catullū in omnibus imitari id qd ex singulis illius epigrāmatis cognoscere licet: ideo phaleuciis in prima regione plus centies dat tam trocheos q̄ iambos. Uerum ne prolixitate displiceam satis fuerit pro omnibus vnum illius epigramma ad Neeram,

Salue nequitie mee Nera.
Mi passercule: mi albe turtur ille.
Meum mel: mea suauitas meum cor.
Meum suauiolum: mei lepores,

Te ne viuere ego queam relicta?
Te ne ego sine regna.te sine aurum?
Aut messes arabum velim beatas?
O prius peream ipse:regna et aurum.
Catullũ ego cũ Marullo nõ vereboꝛ imitari:parce tñ.Alibi.Et nisi manifesta perne gamus.ꝑducit scdam in nisi.nõ male:qꝛ diximꝰ variari lꝫ raro ꝑduci:vt ego.qđ iã patuit apud Marullũ ꝑduci.Idem ait de suo amoꝛe.Ipse ego iam quis sim nescio aut vbi sim.hic o breuis non interimitur:quod rarissime imitandũ esse docuimus.

Anacreontium

¶ Anacreõtiõ dimetrũ catalecticũ cõstãs anapesto duobus iã bis ꝛ syllaba:monocolõ est apud Boetiũ lib.iij.Habet hoc voluptas ois.vbi tertio loco spõdeũ dedit:qđ alibi vix inuenies.sꝫ semp iãbũ:vt Stimulis agit furẽtes ꝛc.

Iambicũ Trimetrũ

¶ Iãbicũ trimetrũ archilochiũ acatalecticũ:vt dimetrũ ꝛ tetra metrũ:locis imparibus:vt ex Seruio ptꝫ recipi iambũ tribrachũ spõdeũ dactylicũ vel anapestũ.locis aũt paribus tñ iãbũ vel tribꝛachũ:ꝛ apđ comicos frequẽter ana pestũ:ita tñ vt multaꝝ breuiũ iũctura vitet̃.De comicis plura dicerẽ nisi scirẽ car mina comica ppulchꝛe tradita esse a Prisciano:cuiꝰ opusculũ Plautinis comedijs vñcũqꝫ Doctissimꝰ Io.Bapt.Pius ꝑpositũ curauit.Si te cõmode ꝓpositio delectet Cum Plauto ꝛ Terẽtio diligẽter ꝑlegito opusculũ Puscia.de metris comicis ꝛ ea que doctissimus Badiꝰ añ Terẽtij comedias collegit ꝑnotamẽta.In lyricis ꝛhym nis raro alios pedes ꝙ̃ iambũ ꝛ spondeũ repies:aliqñ etiã alios ꝛc.Horati.iãbico trimetro archilochio monocolo semel vsus est.Iamiam efficaci do manus scientie.

Scazõ vel iambicum hipponactium.

¶ Scazon siue iãbicũ trimetrũ hipponactiũ hoc solũ differt ab archilochio:qđ hoc in sexta regione sumit iambũ dũtaxat.illud vero semp spondeũ ideoqꝫ scazon đr:vel choꝛiãbus.i.carmen claudũ.In hoc tñ gñe obseruandũ est ne quintus pes alius sit:ꝙ̃ iambus.Docet hoc Terentianꝰ:vt apud Aldũ est videre. Frequẽtissime monocolon.est.vt in pꝛefatione Persiana. Nec fonte labꝛa ꝓlui ca ballino.Martia.Appollinarẽ conueni mecũ scazon Boetius.Hec quũ superba ver terit vices dextra. Non refoꝛmidat scazon locis imparibus anapestum dactylum spondeum tribꝛachum:ne locis paribus tribꝛachum.Catulus ꝛ Martia. sepe hoc genere vtuntur.Hoꝛatius autem nunꝙ̃:ꝛ comici raro.

Iambicus septenariũ

¶ Iambicum septenarium addens iambico tribꝛacho acatale ctico amphibꝛachum.monocolon est apud Catulum.Cinaede thalle mollioꝛ cuni culi capillo.Alij vocant iambicum tetracatal.

¶ Sapphicũ choꝛiambico constat choꝛiãbo trimetro ꝛ amphi brachо siue bꝛachio:vt dulcisone pierides versifico faucte. Inuenies tale monoco lon in.ij.li.Martiani Capelle.Coꝛiambicũ aliud cõstat tribus choꝛiãbis et duobus trocheis:vt celsus equo phoenicea veste nitens ibat arcas.Choꝛiambicũ huic affi ne constat duobus choꝛiambis ꝛ tribus trocheis ꝛ syllaba:et est monocolon apud Capellã.Leta honoꝛis meritis astra virgo concipis.archilochiũ asclepiadeũ con stat spondeo ꝛ tribus choꝛiambis:vt Annũ cardo rotat dum ferimur solliciti.In le ta vocalis non interimitur:quod minus sepe fit in Capella.

Anapesticum archilochium

Anapesticũ archilochiũ dimetrũ acatalecticum cõstat quatuoꝛ pedibus:qui optime sunt anapesti:pñt tñ etiã esse dactyli vel spondei in quocũqꝫ lo co:ita etiã vt aliquando nulli sint anapesti:ꝛ nihilominus versus anapesticus di citur:nũꝙ̃ tamen inuenies omnes dactylos aut spondeos:neqꝫ bonũ fuerit multos versus sine anapesto cõtinuare.vtit̃ hoc monocolo valde sepe in tragedijs Seneca sed fere vbi choꝛus loquit̃.cui etiã dat sapphica vel asclepiadea: reliquis iambica dat trimetra acatalectica archilochia raro trissyllabos pedes admittentia.De ana pestico apud Senecam in Hercule furente sit hoc exemplũ. Turbine magno spes sollicite hic statim sequit̃.Et congesto pauꝑ in auro.vbi nullus est anapestus: qđ in hoc gñe apud Senecã frequentissimũ.Ex dictis sequit̃ Boetium recte vsum hoc gñe in carminibus quoꝝ initia sunt O stelliferi cõditoꝛ oꝛbis.Quantas rerũ flectat habenas.Si vi celsi iura tonantis.Quenã discoꝛs foedera rerum.Boetius.i.carmi. vnicũ adonicũ admiscuit.Crimẽ iniqui.vt in fine iij.car.lib.v.addere partes memi nisse vbiqꝫ decet vltimã ꝟsus esse cõem:ideo quartus pes dactylꝰ est nõ amphima.

* Versus đr interdũ anapesticꝰ etiã si nulli sint anapesti.

crus hic. Hoies quatimur fortune salo. Nec vsq̃ in hoc gñe apud Boetiũ trocheus admittitur. Nã illud Totis fratris obuia flãmis. mendosus est pro totis fratris et obuia flammis: nã coniunctionem illã ꝛ sensus ꝛ versus exigit.

Anapesticũ parthe- niacũ. *Catale- cticus. ꝟsꝰ ꝗs in ana- pesticis bꝛa- ꝛ quis bra chicatale- cticus

¶ Anapesticũ partheniacũ dimetrũ catalecticum cõstat tribus anapestis ꝛ syllaba ꝛ est monocolõ apud Capellã lib.ij. Caput artibus inclyta virgo. Boetius seruato semꝑ in tertia regione anapesto locat in primo ꝛ scdo loco anapestos vel spondeos vel hos volumus mixtos vt.v.car.li.ij. Felix nimiũ prioꝛ etas. et.v.car.lib.iij. Qui se volet esse potentẽ. Notabis aũt in anapesticis catalecticũ dici ꝟsuz: vbi vna vel due syllabe desũt. Brachicatalectici: vbi pes iteger abest. Exẽplũ ꝑmi: hic est dimeter catalecticꝰ. fuge mœnia iã thelamõide. abest vnica syllaba. siłr hic. Adytũ venerz fuge ꝟgo. absunt due syllabe a dimetri ꝑfectione brachicatalectici exẽplũ est. Uenit optima caliope. hic integer anapestꝰ abest a dimetri ꝑfectiõe id spãle ẽ in anapesticis iõ bñ notãdũ est Ferettꝰ dicit anapesticũ optimũ q̃ singulos pedes hz ꝑtẽ oꝛonis finiẽtes: qd in reliq̃s eẽt vitiosũ: sz id authores raro obseruant.

Dactilicũ. archilochi um.

¶ Dactylicũ archilochiuz tetrametrũ catalecticũ cõstat quatuoꝛ dactylis syllaba minus: vt virgo decẽs cumulas religato. sz tertio semꝑ dactylo ꝑmus ꝛ scdꝫ pñt ẽt esse spondei. monocolõ ẽ hoc genus semel tñ apd Boetiũ vt car ij. lib. v. Puro clarũ lumine phœbũ Mellifluui canit oris Homerus ꝛc. Hoc genꝰ iter anapesticos ꝟsus habeꝛ anapesticum. vt in anapestico archilochio dictum est. Ideo Perottus nõ recte dicit Boetiũ sepiꝰ hoc gñe vsum: veluti car. vi. lib. iiij. Si vis celsa iura tonantis. car. iij. lib. v. Quenã discors fœdera rerũ. Nã anapesticos esse versus ex sequentibus liquet. Ueterẽ seruant sydera pacẽ. Nõ sol rutilo ꝯcitus igne ꝛc. Causa resoluit quis tanta deus Ueris statuit bella duobus.

Jonicum a minore. Jthyphali cum dacti licum.

¶ Jonicũ a minori phaleuciũ tetrametruz acatalecticũ cõstans q̃tuoꝛ ionicis a minore. monocolõ est apd Capel. li. iiij. Uenerãdos mihi fatus renerẽdosq̃ secuta referã iussa pedẽ atq̃ illicet. exoꝛsa silebũt. ¶ Jthyphalicũ dactylicũ tetrametrũ acatale. ꝯstat tribus dactylis ꝛ pyrrichio. monocolõ est apud Boe. li. iij. Qui sereꝛ ingenuũ volet agrũ Liberet arua ꝑus fructibꝰ. vbi idocte legiꝛ fructibꝰ. In ꝑmo ꝟsu re ꝑ synalephã absumiꝛ. iõ male dixerũt q̃dã ꝑmũ ꝟsũ esse hypcatalecticũ

Alcmaniũ dactilicũ.

¶ Alcmaniuz dactylicũ tetrametrũ hypcatalecticũ constat penthemimeri dactylica. i. duobꝰ dactylis vel spondeis aut alternis ꝛ syllaba: inde seq̃tur necessario dactylus ꝛ spõdeus. monocolon est apud Boetiũ lib. j. Heu q̃ precipiti mersa ꝑfundo. Et apud hymnographũ. O q̃ glorifica luce coruscas.

Angelicuz stesichoriũ.

¶ Angelicũ Stesichoriũ heptametrũ a nuncij celeritate dictũ: ꝯstat duobus trocheis: duobꝰ iãbis. trocheo: dactylo: trocheo: recipit tñ prio loco etiã spõdeũ. Tale est monocolõ apd Catul. O colonia q̃ cupis põte ledere lõgo. meminerꝛis semꝑ vltimã ꝟsus esse cõez. de spõdeo in prima regione ibidẽ. Insulcissimus est hõ nec sapit pueri instar. hic hõ scdam ꝑducit: q꞉ pyrrichius hic nõ recipitur.

Galliambi cum.

¶ Galliãbicuz metrum ex duobus galliãbis. quorũ primus hz pyrrichiũ: ꝛ duos trocheos cũ spõdeo: vt est hoc. Stimulatus vt furẽti. Alter constat pyrrichio trocheo ꝛ duobꝰ pyrrichijs: vt est hoc Rabie vagus animꝰ. Interdũ tñ prio loco spõdeũ inuenies: ꝛ i scdo iãbũ atq̃ tribrachũ. Tali monocolo vsꝰ est Catullus de berecynthia ꝛ aty. vt Sup alta vectꝰ. Athys celeritate maria. In ꝟsu aũt Deuoluit iste acuto sibi põdera silicẽ ꝟtiꝛ primũ u ꝯsonans ꝟbi deuoluit in vocalẽ ꝛ in bonis libris iste legiꝛ nõ lactes: lz Antoniꝰ Partheniꝰ ita offenderit aliq̃n etiã in primo loco trocheũ inuenies: vt tympanũ tubã cybelle tua mater initia. vbi initia manifesto primã corripit. legito diligenter ipsum Catullũ: ꝛ plura reperies.

Trochaichũ archilochium.

¶ Trochaicũ archilochium tetrametruz catalecticum constat octo pedibꝰ minus vna syllaba. hz locis imparibus trocheũ. reliq̃s etiã spondeum. Tali monocolo vsus est hymnographꝰ elegãtissimꝰ in laudẽ salutifere crucis. Pãge lingua gꝛiosi ꝑliũ certaminis. In ꝟsiculo aũt Agnꝰ in cruce leuaꝛ immolãdus stipite. mendũ est ab ignaris poetice ꝯmissum multis flagris ꝑlandũ: q꞉ rõ carminis ꝛ sensus exigit vt legaꝛ in gtõ Agnꝰ in crucis leuaꝛ immolãdus stipite. i. agnꝰ imolãdus leuatur in stipite crucis. Notauit id añ me Antonius Nebrissen. nolo furtiuis

plumis notabilitari hymnꝰ de venerabili sacramēto. de diuo Nicolao: d catharina ꝟgine. d tēpli dedicatiōe: ꝛ pluribꝰ aliis diuis. ad cuiꝰ carmis imaginē facti minime carmia sūt poeta mediocri digna. Sūt ei a poetice idoctꝫ facti lꝫ alioq̄ ꝛ doctissimis ꝛ sctissimis: q̄lē diuū thomā aquatē fuisse nemo inficiat. Terentianꝰ grāmaticꝰ teste Prisc. in declinatiōibꝰ li. vi. Sesculplos vl' vnā vincet alteriꝰ singulū h alteriꝰ penul. pduxit: q2 sextꝰ pes h iābꝰ eē neq̄t teste Pris. ſꝫ dꝫ esse spōdeꝰ vl' trocheꝰ vt pꝫ apud Mar. Capel. lib. ij. Scande celi tēpla ꝟgo digna tanto federe. Te socer subire celsa poscit astra iuppiter. Utit hoc gñe nō ponens nisi hos duos ꝟsiculos Capella inter calariter post varia semp carminū gña valde delectabiliter vt apud eū videre licet

* Alteriꝰ penul. pro ducta apd terētianū.

¶ Iābicū anacreōtiō dimetrū catalecticū cōstat primo pede iābo vel spōdeo dactylo tribracho vel anapesto. scdo iābo vl' tribracho. tio vt pmo ꝛ vnica syllaba: ſꝫ trisyllabi pedes huic gñi prraro admiscēdi sūt. vt dissolue bacche crines. vtit hoc monocolo capella lib. ij. legito capellā ꝛ diligentiā nostram laudabis hymnꝰ baccho dictus a marullo agedū canite patrē thespiades mihi bromiū est: carmen anapesticū acatalecticū recipiens scdo ꝛ tertio loco etiā iābū ꝛ reliquos pedes quos anapesticis tribuit Seruius cētimetro cū tribracho. At finē facio: quia monocola quibus vsi sunt lingue latine principes iam satis enucleaui.

Iambicuꝫ anacreontion.

¶ Discola distropha.

Discola sunt ex duobus gñibꝰ mixta carmina: distropha vbi post duos ꝟsus fit ad primū genus reuersio. Possunt sine dubio excogitari vel reperiri plures carminū mixtiones q̄ hic collegimus. ſꝫ nos eas dūtaxat diligēter conquisiuimꝰ: quas placuisse vidimꝰ Catullo/Horatio/Martiali/Boetio/ceterisq̄ lingue latine: delitiis. carminū itaq̄ monocolo distrophoꝝ subiecimꝰ hic mixtiōes. xxvij.

¶ Heroicū preponitur pentametro elegiaco. Marullus nec te terruerit peregrini nomen inane. Crede mihi nulla est terra aliena viro.

¶ Heroicū alcmanio vel vt alij volūt: archilochio dactylico tetrametro catalectico pponit. hora. laudabūt alij clarā rodō aut mitylene aut ephesū bimarisve corinthi. Cōstat scds ꝟsus tribꝰ dactylis ꝛ trocheo: nā si herēt adhuc syllaba eēt tetrameter acatale. nec moueat te vltia in corīthi: q2 vltia ꝟsus ē cōis. lꝫ sūt quēuis ex tribꝰ pmis pedibꝰ eē spōdeū dū nō spōdei oēs: vt videbis ex odi. horatij q̄rū sunt initia. Laudabūt alij ꝛc. Te marꝫ ꝛ terre ꝛc. Quid tibi vis mulier ꝛc. vt tñ bñ dicit Ferettꝰ tres pmi pedes rarissime sūt alij q̄ dactyli. verū nō mētiti sumus vt liquet ex his ꝟsibꝰ. Insignes aut thessala tēpe Tristitiā viteq̄ labores ꝛc. At quod rarius est Mensorē cohibēt archita Ceterū qd rarū est raro decet imitari.

¶ Heroicū preponitur archilochio dactylico dimetro hypercatalectico constanti duobus dactylis ꝛ syllaba. Hora. Diffugere niues redeunt iam gramina campis Arboribusq̄ come.

¶ Heroicū pponitur iābico archilochio dimetro acatalectico cū dactylica pentemimeri. Hora. Horrida tēpestas celū cōtraxit ꝛ imbres Niuesq̄ deducunt Iouē nūc mare nūc sylue. Iambicū dimetrū est. niuesq̄ deducunt iouem. vbi primus ꝛ scds pes pnt esse iābi vel spōdei: scds ꝛ quartus tm̄ iābi pentemimeris dactylica est duo dactyli ꝛ syllaba: veluti nūc mare nūc sylue. vbi sylue teste ēt Prisci. ꝟsus gr̄a trisyllabū fit. ceterū miror grāmaticos Seruiū/Diomedē ꝛ quotquot hactenus fuerint hoc genus inter dicola locasse. Nā videtur mihi optime posse poni inter dicola tristropha/sic. Horrida tēpestas celum contraxit ꝛ imbres Niuesq̄ deducunt Iouem Nunc mare nunc sylue.

Dactylicū dimetrum hypercatalecticum.

Rō qua moueor est: q2 optime queunt separi iābicū dimetrū archilochiū acatalecticū ꝛ pētemimeris dactylica siue dactylicū archilochiū metrū hypcatalecticū et qd magis est q̄si iābicū hic p se sit integer ꝛ solus ꝟsus. vltimā breuē hꝫ qd in aliis nō notam vbi q̄d nō p se ꝟsus ps est: id pꝫ in his ꝟsibꝰ apd Horat. Leuare diris pectora sollicitudinibꝰ Findūt scamādri flumina. lubricꝰ ꝛ simois. pterea opinionē meā vr̄ iuuare doctissimꝰ poeta Desideriꝰ Erasmus Roteroda. q2 carmen qd Seruius dixit cōpositū ex pētemimeri dactylica ꝛ iābico dimetro. vt est hoc. sydera cūcta micāt decore lucis aureo ipse. Erasmꝰ diuidit vt sit dicolō distrophō vt in epitaphio Ioānis okegi musici summi: cuius initium est. Ergo ne conticuit.

Uox illa quondam nobilis.
Aurea vox okegi:
Sic musice extinctum decus.
Dic age dic fidibus. Tristes apollo nenias &c.

¶ Desinit aũt totũ carmẽ Erasmi in pͥmũ genus sic. numina cur violas: Certe carmẽ Horatij nihil ab hoc differt nisi ordie. qꝛ hic pẽtemimer[is] datylica pponit. apud Horatium postponit: iõ vr idẽ de vtroq dicẽdũ: si qd obest id solũ est quod epodi natura hec vr vt sit ex duob[us] tm gñib[us] ita vt scdm sit breui[us] priore: tñ vltima oda est monocolos.

¶ Heroicum non inuenuste Erasmus Roterodamus prepo- suit iambico dimetro catalectico: qd anacreontium est vt in monocolis dixi.

Heroicũ iambico dimetro catalectico prepositum.

Carmẽ est ad Guilielmum copum.
Unica nobilium medicorum gloria cope.
Seu quis requirat artem.

Heroicum iambico dimetro acatalectico archilochio pponitur

Horatius. Mollis inertia quur tantam diffuderit imis.
Obliuionem sensibus Idem. Nox erat & celo fulgebat luna sereno
Inter minora sydera. Iambicum dimetrum vide in monocolis.

¶ Heroicum iambico trimetro acatalectico archilochio (cuius compositio in monocolis patet) preponitur. Hora.

Altera iam bellis teritur ciuibus etas.
Suis & ipsa roma virib[us] ruit. Si velis Horatiũ imitari iãbicũ hoc ex solis iãbis confi- cies nec tñ inepte feceris q alios pedes dederit fm doctrinã a nobis in monocolis datã. Nã Erasmũ imitari nõ indecorũ cẽseo presertim vbi ꝯtra veterũ institutiões nihil peccans. de Britannia hoc gñe pulcherimũ carmẽ scripsit cuius initium est.
Si iactare licet magnorum munera diuum.
Sibiq veris fas placere dotibus.

Heroicũ dactylico alcmanio tetrametro acatalectico pponitur.

Boetius.
Tunc me discussa liquerunt nocte tenebre.
Luminibusq prior redijt vigor.

¶ Dactylicũ alcmanium tetrametrũ acatalecticũ constat. iiij. dactylis: pñt tñ tres esse spondei dum quartus semper sit dactylus: sed raro sunt tres cõtinui spondei: imo apud Boetium id nunq fit.

Alcmaniũ

Asclepiadeum. Pherecratium.

Asclepiadeũ pherecratio pponit. Boeti[us]. Si quãtas rapidis flatibus incitus pontus versat arenas: pherecratium cõstat spondeo dactylico spondeo: vt pontus versat arenas. Boeti[us] videt semel principio anapestũ dedisse. vt Sitis ardescit habendi: sed doctissimus vir Badius suspicatur ita emendandum. Uis ardescit habẽdi. cui vtiq suffragor.

Asclepiadeum.

Asclepiadeũ iãbico dimetro archilochio acatalectico preponitur iambicum dimetrũ. vide in monocolis Boetius in hoc genere semel vsus est.
Heu heu q miseros tramite deuio.
Abducit ignorantia.

Saphicum

Saphicum hendecasyllabum glyconico preponitur: vtrunq vide in monocolis. Boetius.
Quum polo phebus roseis quadrigis.
Lucem spargere ceperit.

Glyconicũ

Glyconicum asclepiadeo preponitur: vtrunq in monocolis habetur. Horatius.
Sic te diua potens cypri.
Sic fratres helene lucida sydera. Utitur hoc genere duodecies. odarum initia sunt Sic te diua potẽs cypri mr seua cupidinũ. Donec grat[us] eram tibi qtũ distat ab inacho. Festo qd poti[us] die. Intermissa ven[us] diu quũ tu lidia telephi. Et thure & fidibus iuuat vox paupis ibi intactis opulẽtior q me bacche rapis tui. quẽ tu melpomene semel. marull[us] hoc gñe vsus cepit patrie regiõi iterdũ iãbũ vl trocheũ imitat[us] (vt dixi

mus) Catul. vt in pncipio iiij. lib. Ipse dux patare⁹ chori. Iane vatis amor tui Ipa robora hñt genas. Ipsa si... frondiũ. Idẽ in hymnio cuius initiũ est. Saturni celebres dies adsunt ꝛ resonant cũcta mero simul. ibi hi sunt vsiculi. Larga nectaris at tici pigebat dare strenuo. Pater ꝓtogonus dedit. Quis ꝛ pauperiẽ pati. sic alibi sepius. Protulit ibidẽ per sineresim abltũ eodẽ in his versibus. Eodem magnanimo patre Iouis rhee. Eodẽ coniuge maximo. Quãuis aũt Catulli authoritas minime sit spernenda: tamen in prima regione glyconicis rarissime dabis iambum vel trocheum si apud latinos Lyricorum principem Horatium imitari volueris.

* Eodem per sineresin.

Archilochiuz dactylicũ tetrametrũ: cuius cõpositio liquet in monocolis: preponitur archilochio alteri ꝯstanti pentemimeri iambica in duobus pedibus quoꝝ prior est iambus vel spondeus: scđs iambus tñ huic superest syllaba longa partem orõnis finiens: quam in eodem versu tres trochei sequuntur dum memineris vltimam versus esse communem. vt trahunt: ꝗ sic. cas/machi. ne ca.rinas. Hora. Soluitur acris hyems grata vice veris et fauoni Trahũtꝗ siccas machine carinas.

Archilochium dactylicũ tetrametrum.

Choriãbicum aristophaniuz monometruz cõstans choriãbo ꝛ bachio: siue amphibraco: veluti purpureus tyrãnus preponit alcaico vt Diomedes vel vt alij volunt sapphico cõstanti. Epitrito secũdo duobus choriambis ꝛ bachio. vt te deos o.ro sybarim. cur properas. amando. Ferettus dicit prius genus aliquãdo anapestuz pro bachio habere: quod ex Horatio probari nequit qui vnicam oden hoc genere scripsit.

Choriambicũ aristophanium monometrum.

Lydia dic per omnes Te deos oro sybarim Cur properas amando.

Archilochium acatalecticũ constans amphimacro ꝛ duob⁹ iambis non ebur: nequau: reum: preponitur iambico hipponactio trimetro catalectico: constanti quinꝗ iambis ꝛ syllaba recipiente tamen locis imparibus spondeum ꝛ tribrachum: in paribus etiam tribrachum vnicum in vnico versu. vt mea: reni. det. in domo lacu. nar. Scripsit Horatius hoc genere vnicam oden.

archilochium acata.

Non ebur neꝗ aureum.
Mea renidet in domo lacunar.

Iambicum trimetrum archilochium preponitur iambico dimetro archilochio: vtrũꝗ est acatalecticum. vide monocola. Scripsit Hora. hoc genere primam oden epodi: ꝛ que sequuntur per ordinem nouem. prima est hec.

Iambicuz trimetrum archilo.

Ibis liburnis inter alta nauium.
Amice propugnacula Sic Martialis.
Vir celtiberis non tacende gentibus.
Nostreꝗ laus hispanie.

Iambicũ trimetruz archilochiũ acatalecticũ preponit archilochio alteri vel (vt quidã volũt sapphico constãti pentemimeri dactylica. i. duob⁹ dactylis ꝛ syllaba longa: quã sequit iambicũ dimetrũ archilochiũ acatalecticũ. de quo in monocolis dictũ est/veluti. Scribere versiculos amo.re per.cussum.graui. Horatius vsus est hoc genere semel. Pecti.nihil me sicut antea iuuat.
Scribere versiculos amore percussum graui.
Syllaba superans rõne cesure potest lз natura breuis ꝓduci: vt liquet ex his versiculis. Inachia furere siluis honorẽ decutit. Arguit ꝛ latere petitus imo spũs. Libera consilia nec ꝯtumelie graues. Sed forte non inepta quis dixerit hoc genus esse tricolon eadem ratione qua ante vsi sumus in illo: horrida tempestas ꝛc. ꝛ tum ordinarem sic. Pecti nihil me sicut antea iuuat Scribere versiculos.
Amore percussum graui.

* Syllaba que rõne cesure superat ꝓduci põt lз breuis natura sit.

Iambicum trime. archilo. acat. de quo satis dictum est prepo nitur elegiaco pentametro. Boetius.
Quamuis fluente diues auri gurgite
Non expleturas cogat auarus opes.

Scazon siue iambicum trime. hypponactium acatalecticum preponitur iambico dimetro archilochio acatalectico patet. vtrũꝗ in monocolis.

Martia.libro primo.
Verona docti syllabas amat vatis.
Marone felix Mantua est.

Anacreontium dimetrum.

Anacreontium dimetrum catalecticum iambicum cõstãs tribus pedibus & syllaba: quorum primus est spõdeus iambicus vel anapestus nec male (vt opinor) dactylus vel tribrachus. secũdus iambicus nec inepte (vt opinor) tribrachus tertius autem vt primus: licet rectius dissyllabos pedes iambum scz vel spondeum admiseris: hinc superest syllaba/sic. Quisquis volet.perennem. Preponitur id genus pherecratio ex spondeo dactylo & spondeo. Boetius.
Quisquis volet perennem
Cautus ponere sedem.

archilochium dactylicum.

Dactylicum archilochium dimetrum hypercatalecticũ constans duobus dactylis & syllaba preponitur iambico dimetro archilochio acatalectico. De quo Erasmus.
Ergo ne conticuit
Vox illa quondam nobilis.

Phaleucium hendecasyllabuz quod in monocolis patet preponitur Alcmanio vel (vt alij volunt) archilochio tetrametro acatalectico constanti dactylis duobus et duobus trocheis. vsus est eo genere Boetius semel.
Quamuis se tyrio superbus ostro
Comeret & niueis lapillis.
Perottus hic pro dactylo reperiri asserit trocheũ: id ex Boetio colligi nequit.

* Saphico phaleuciũ pponit.

Phaleucium dictum sapphico preponitur. Boetius id fieri ostendit in decimo carmine lib. iij. vbi in principio tribus phaleucijs vnicum subiecit sapphicum/sic.
Huc omnes pariter venite capti
Quo fallax ligat improbus cathenis.
Terrenas habitans libido mentes.
Hic erit vobis requies laborum.
Post hec inchoatur genus de quo locuti sumus. nam phaleucio subijcit alterne sapphicum.
Hic portus placida manens quiete
Hoc patens vnum miseris asylum.
Perottus male credit esse monocolon/vt. Quisquis composito serenus euo.
Docuit istud rectissime doctissimus Badius.

* phaleuciũ pentametro elegiaco prepositum.

Phaleucium dictum pentametro elegiaco preponitur. Boetius libro quarto.
Quid tantos iuuat excitare motus.
Et propria ratum sollicitare manu.

pherecratium.

Alcmanicum dactylicum trimetrum hypercatalecticum cõstans tribus pedibus heroici versus & syllaba: ita tñ vt aliquis sit dactylus preponitur pherecratio ex spondeo/dactylo. spondeo nonnunquam in prima regione anapestum admittenti. Boetius libro tertio.
Omne hominum genus in terris.
Simili surgit ab ortu.
Unus enim rerum pater est.
Unus cuncta ministrat &c. nõ autem vnus qui cuncta ministrat. Leguntur in hoc genere plures mende vitio imperitorum: quarum nõnullas disertissimus Badius sua diligentia pepulit.

Alcmaniũ.

Alcmanium dactylicum tetrametrum acatalecticũ cõstans quatuor pedibus: quorum quartus tantum dactylus est: dum memineris vltimaz versus esse communem: reliqui sunt dactyli vel spondei vel hi vt volumus mixti preponitur id genus iambico dimetro archilochio acatalectico: de quo in monoco

lis diximus Boetius.
Sunt etenim penne volucres mihi:
Que celsa conscendant poli.

Trochaicum.

Trochaicum alcmaniū dimetrū acatalecticum constans quatuor trocheis: recipiens etiā apud Boetiū in secundo loco spondeū preponitur pherecratio z spondeo vel anapesto z dactylo z spondeo. vt Cernas ferret tyrannos. Anapestū autem Boetius noue dedit: vt Solij culmine reges zc. Utitur Boetius eo genere semel tantum. Quos vides sedere celso Solij culmine reges.

Dicolon tristrophon.

Dicolon tristrophon est carmē ex duobus diuersis generibus vbi post tertiū quemqꝫ versum fit ad primū genus reuersio Tale carmen vnicum apud Horatiū reperio licet inter monochola ponatur a Diomede z Perotto pluribusqꝫ. Mecum est Badius in oden hanc Horatij qḋ exemplum huius rei vnicum est. Miserarum est neqꝫ amori dare ludum. Neqꝫ dulci mala vino lauere aut ex
Animari metuentes patrue verbera lingue.

Duo primi versus sunt ionici a minori trimetri saphici acatalectici constantes ex tribus Ionicis a minore tertius quisqꝫ versus est ionicus a minore alcmanius acatalecticus constans. iiij. ionicis a minore vt animari zc. Si quis hoc monocolon vocandum contenderit: Ille idem dicere cogetur de iambico trimetro cū dimetro z de multis alijs que ab omnibus inter dicola iure locantur.

Diuidūtur in hoc carmine ab Horatio volnscule dictiones vt examinari: lauit Bellorophonte. ideo teste Acrone rectius dici nūerus videtur ꝙ metruz Acron quoqꝫ id sotadicū appellat: quod ait Fabius non pedū sed sensus fine cōcluditur Fortius em̄ aliquid incompositum potest esse ꝙ iunctum z bene collatum. vt sota deorum z callimachiorꝫ: vt quorūdam in oratione simili pene licentia lascinientiū Idcirco admonendū censuit: vt ad firmius etatis robur huiusmodi versus reseruarentur: nam hac compositione semel vsus est Horatius.

Dicolon tetrastrophon.

Dicolon tetrastrophon carmē est ex duob⁹ generib⁹ vbi post quartū quēqꝫ versum sit ad primū genus regressio Talia genera subiecit hic quatuor.

Asclepiadei tres gliconico vni preponuntur. vtrunque genus in monocolis patet. Hora. lib. j. car. ode. vj.
Scriberis vario fortis z hostium.
Uictor moenij carminis alite.
Quam rem cūqꝫ ferox nauibus aut equis. Miles te duce gesserit. Scripsit eius generis odas nouem: que diligentibus facile patebunt.

Sapphici tres adonico preponuntur. Hor. lib. j. car. ad augustum. Iam satis terris niuis atqꝫ dire. Grādinis misit pater z rubenti dextra sacras iaculatus arces Terruit vrbem. scripsit hoc genere sex et viginti odas quas facile internosces. Possemus quoqꝫ (vt prius notaui ex dictis Boetij) tribus phalencijs vnicuz sapphicū subijcere veluti. huc omnes pariter venite capti zc.

Gliconici.

Glyconici tres constantes in primo loco tam iābo vel trocheo vel spondeo z duobus dactylis vel coriambo et pyrrichio ꝑponuntur vni pherecratio ex primo pede iambo vel trocheo: vel spōdeo: secūdo aūt dactylo z tertio spōdeo. Tale est Catulli seculare carmen ad Dianam. Diane sumus in fide.
Puelle et pueri integre. Diane pueri integri.
Puelleqꝫ canamus. O latonia maximi.
Magna progenies Iouis.
Quam mater prope deliam.
Deposuit oliuam.

*Depositi preteritu antiquu. Hic antique a depono depositni preteritũ fecit per ini penultima lõga:ꝛ post sonã-tum syllabum fecit non sonantiũ. Preterea hypermetros duos fecit: vt Saltuũq recenditoꝝ.hic ruz syllaba exundat:sed a principio sequentis versus absumit.qui est.Amnium q sonatum.Alter versus est.Sancta nomine Romuliq.hic q supat: sed a principio sequentis versus absumitur.Antiquam vt solita es bona.hic nota bis in hypmetris vltimã syllabã versus esse eam que statiz precedit syllabã super fluam:ꝛ ideo eam esse ꝯmunez acsi vna syllaba superaret.id liq̃do patet ex ṽsibus iam dictis.Antonius Parthenius dicit hic nullam carminis obseruari ratiõnẽ qd certe falsum est.siquidẽ hoc genus suauissimũ est legitimã carminis rationem pul cherrime custodiens.Jd tamen ego non ex grãmaticis:sed multa diligentia p me Christo duce tandẽ intellexi.Usus est hoc gñe semel Marull⁹ in hymno ad Jonez

Vs⁹ vltima syllaba q̃ fit in hypmetris.

Benigne optime Juppiter.
Qui tuo nitidum ethera.
Ambis igne beato.

¶ Ponit in prima regione trocheũ iambũz vel spondeũ eodem modo vt Catullus vt fertilis dare dextra Glebas seminibus rudes. Laudes et benefacta ꝛc.

Anacreontij.

Anacreontij dimetri catalectici tres constantes anapesto duobus iambis:ꝛ syllaba veluti:Age.cun.cta.nu.ptia.li.preponun tur vni coriambico tetrametro sapphico ꝯstanti tribus coriãbis ꝛ bacchio vel amphibracho:vt omẽ nemus cuz fluuijs Omẽ canat ꝓfundũ vsus est hoc gñe Claudian⁹ in epithalamio Honorij Augusti ꝛ Marie

Age cuncta nuptiali redimita vere tellus.
Celebra thoros herilis.

¶ Omne nemus cum fluuijs Omne canat ꝓfundum.Hoc dicolon vt quod statim precessit et quod mox sequitur ipse per diligentiam meam primus inter grãmaticos quos noui elucidaui:vt facile cognoscet siquis alioꝝ scripta relegerit. Epithalamium est:nuptiale carmen in quo Claudianus diuersis gñibus vtitur. Primo quidem. Alcaico monocolo. cuius initium est. Princeps corusco sydere pulchrior. Secundo Anacreontio cuz sapphico coriambico: cuius initium est.Age cũcta nuptiali.quo genere etiaz Sidonius vsus est.Tertio Anapestico dimetro monocolo Cuius initium est. Soluas galea fulgere comas. Quarto asclepiadeo monocolo. Cuius initium est.Attollens thalamis idaliuz iubar.Sed omnium venustissimũ est Catulli epithalamiũ a nullo hactenus qd sciam elucidatuz nostro marte nunc primum enodandum de ratione carminis loquor.Nam reliqua pulchre declarat. Parthenius.initium carminis de quo loquor est.Collis o Heliconij.

Epithalamium

¶ Dicolon pentastrophon.

Glyconici.

Glyconici quatuor ꝯstantes in prima regiõe trocheo ꝛ rarissime spondeo:in secũda vero choriambico: in tertia pyrrichio. vel aliter in secũda ꝛ tertia regione dactylis duob⁹ sic:collis o heliconij: vel sic collis o heliconij preponũtur vni Pherecratio:cuius primus pes est trocheus: ꝛ rarissime spõde⁹ scd̃s dactyl⁹ :terti⁹ aut spõde⁹ sic.O hymẽ hymenee.De spõdeo in prima regione.pherecratij tria inuenio exẽpla.hec ymen o hymenee. nõ abscõdis amorẽ.Exercete iuuentã.Ceteri pherecratij apud Catul.in Epithalamio sumũt primũ pedem trocheũ Glyconici in hoc epithalamio soluz.xiij.legunt habẽtes primo loco spondeũ:ceteri trocheum in primo loco hñt hi tredecim sunt. Pro qua turpia persequens. Complexuz sed abit dies Fescennina locutio Desertuz dñi audiens.Lusisti nucibus libet.Jam seruire Thalassio Unguẽtate labris marite.Pretextate puellule.Uos vnis senibus bone.Subducat numerũ prius.Qui vestri numerare vult.Torquatus volo paruulus. Sordúcam tibi numꝛꝝ prius Qui vestri numerare vult. Torquatus volo paruulus. Sordebam tibi villice sed versus ille vnguentate labris marite:hypermeter est:qꝛ sic scanditur:vnguen.tate la.bris mari.hinc supest syllaba te in vocalem desinens quam sequentis versus initium perimit.vt vnguentate labris marite Abstinere: sed abstine sic paulo post.Soli cognita: sz merito ista non eadem licent. ante Flameum video venire.Jte concinite in modum.¶ Epithalamij initium hoc est.
Collis o Heliconij.
Cultor vranie genus.

Qui rapis teneram ad virum.
Virginem o hymeneae hymen.
Hymeno hymeneae.

¶ Hinc ad primus gen⁹ fit regressio ⁊c ne vnq̄ negligas vltimā cuiusq̄ versus esse cōem atq̄ in hipmetris vltimā dici eā in qua pfecta scāsio finit̄. Notabis aūt quasdam mēdas fuisse in hoc epithalamio. Nā q̄dā libri hn̄t. O cubile quod omine Cādido lacteo pede ⁊c. Alij v̄o sic O cubile quod oīb⁹ cādido pede lacteo aliter eñ nō stat versus preterea vbi habetur. Ille pulnis erithrei: lego erithrei vł erithrū sine diphthōgo vt stet versus (nisi quis dixerit in grecis diphthongon ante vocalez interdū corripi) vt eñ phaetōti⁹ Conopi⁹ ⁊ plura dn̄r aliqñ p phaetonteus ⁊c. vt alibi late vidim⁹: ita puto posse defendi hic erithri⁹ penultima breui p erithre⁹ penultima lōga. Itē nōnulli alij libri hn̄t: multa milia lusuū: alij v̄o ludere: vt vicē nois suppleat: ego aūt lego multa milia lusuz: vt sit p syncopā lusuz dissyllabū p lusuū trissyllabo. Versiculi in hoc epithalamio sunt v̄sus intercalares.i.melioris auspicij cā repetiti vt hi sunt Hymē o hymenee. Cōparier ausit pdeas noua nupta. Cōcubine nuces da. O hymen hymenee. Carmē hoc est lōge pulcherrimū si q̄s tale scribere velit ediscat dictū Catulli epithalamiū. v̄sus est hoc gn̄e Marul⁹ in laudibus Sene. Mater nobiliū nurū. Antiq̄ soboles remi Sena delicie Itale seu liber positū loci Cōnales q̄ beatas. Verū lōge sepi⁹ dat pmo spōdeū q̄ Catull⁹. Et certe opinor in pma regiōe tā Glyconici q̄ pherecratij posse locari tā spōdeū q̄ trocheum.

* Diphthōgus añ vocalez in grecis aliqñ corripit̄

Versus intercalares

¶ Angeli Politiani Monodia in Laurētiū medicem scripta est i genere dicolo pētastropho. Nā tres pmi versiculi sūt iābici dimetri archilochij ex solis dissyllabis pedib⁹: quoꝝ prim⁹ est iāb⁹ spōdeus vel trocheus. scđs est trocheus iāb⁹ vel pyrrichius. terti⁹ vt primus. quart⁹ tm̄ iāb⁹. quart⁹ versus cū quinto est iābicus monometer hypercatalecticus habēs primo loco spondeū trocheū vel iābū: scđo vero iābū trocheū vel pyrrichiū hinc supest syllaba: mallē tñ versus esse scđm legē prius datā: q̄ Polician⁹ i hymnis suis id solū obseruauit: vt sint.iiij.pedes dissyllabi: ita vt tres sint indifferēter quicūq̄ dissyllabi dū quart⁹ sit iāb⁹ vt ptz i hymno cui⁹ initiuz est. O virgo prudētissima. Idē factitasse videt̄ mihi i hac monodia suauissima.

Quis dabit capiti meo aquam? quis oculis meis,
Fontem lachrymarum dabit?
Ut nocte fleam.
Ut luce fleam
Sic turtur viduus solet.
Sic cygnus moriens solet.
Sic luscinia conqueri.
Heu miser miser.
O dolor dolor.
Laurus impetu fulminis.
Illa illa iacet subito.
Laurus omniū celebris.
Musarum choris
Nympharum choris.
Sub cuius patula coma
Et phebi lyra blandius.
Et vox dulcius insonat.
Nunc muta omnia.
Nunc surda omnia.

Monodia

¶ Post hec repetit̄ principiū. Quis dabit capiti meo vsq̄ laurus impetu fulminis Est aūt monodia lugubris cantus quem ceteris flentibus sola prefica canere solebat in defunctorum funeribus.

¶ Tricola tetrastropha.

Tricola tetrastropha sunt carmina ex tribus diuersis generib⁹ vbi post quartum quemq̄ versum ad primū genus reuertimur: huius generis carmina inuenio duo.

Asclepiadei duo preponuntur vni pherecratio cū glyconico de quorum pedibus satis dictū est. Horatius

Asclepiadei duo vni pherecratio cum glyconico prepositi

Quis multa gracili puer in rosa.
Perfusus liquidis vrg t odoribus.
Grato pyrra sub antro?
Cui flauam religas comam.
Huius generis [illegible] de apud Horatium sunt adhuc sex quarum initia sunt
Dianam tenere dicite virgines.
O fons blandusie splendidior vitro.
Quid fles asterie quem tibi candidi.
O nauis referent in mare te noui.
Uitas inmuleo me similis chloe.
Audiuere lyce dij mea vota dij.

Alcaicum. Alcaici duo cōstantes in prima regione spōdeo nōnūq̄ iambo: in scd̄a iābo tm̄ ꝛ syllaba partē orōnis finiēte quā sequūtur dactyli duo preponunt vni versui iābico dimetro archilochio hypercatalectico cōstāti in primo loco iambo vel spōdeo in scd̄o iābo tm̄: in tertio spōdeo: in quarto tm̄ iābo. hinc iu p est; syllba: sequit quartus versus q̄ est alcmanius: dactilicus tetrameter a catalecticus cōstans duobus dactylis ꝛ duobus trocheis apud Horatiū nō inueni alios pedes in his versib⁹ q̄cq̄d aliq̄d dixerint memineris vbiq̄ vltimā plus esse cōem. Exēplum apud Horati. est frequēs siquidem hoc genere scripsit Odas xxxvij. Que studiosis facile patebunt nobis vnice initiū exempli gratia subiecisse sufficit.
Odi prophanum vulgus ꝛ arceo.
Fauete linguis: carmina non prius.
Audita musarum sacerdos.
Uirginibus puerisq̄ canto.

Finis.

Joannis Despauterij Niniuite in aduersarium Recriminatio.

Bergis tuus erā Theseus tuus pylades: scis: q̄ impense te amaueriz. Ut primum abij: totis me viribus nulla lacessitus iniuria vituperare ꝛ carpere nusq̄ destitisti: quo ipse doctior videreris. Utq̄ tuū potius ludum adulescētes bergenses ꝛ vicini q̄ meū peterent: dedisti noiatim ꝯtra me discipulis cōclusiunculas pagatim templorū valuis affigendas. demū (qz vbi hec rescini per ep̄lam violate te amicitie argui minatus me aliq̄n par pari relaturuȝ) subito in libellos meos annotationes edidisti insulsissimas: veritus ne prior errata tua disseminarem. Quum Bergis agerē: rogat⁹ a me vt errata mea vestigares cygno nigro rariora esse iurasti. nūc te ais in libellis meis errores querere vt aquā in mari. Non vides gloriosissime nebulo tuo te gladio cōfodi? Si opera mea erroribus scateant: cur reiectis ceteris ipsa tā diu (ēt anteq̄ inter nos contractum foret amicitie quicq̄) discipulis legisti ꝛ legis. Exprobras mihi oculi orbitatem polyphemum nuncupas aliaq̄ id genus conuitia ingeris tibi impudētissimo scurre non mihi dedecori futura. polyphemus sum ꝛ Euphemus. laudant diligentiaȝ meam itali/Galli/germani Scis Bebeliū ita ad me scripsisse. Istō mi despauteri apud me testimoniū obtinuisti quod palam potes predicare vt nemo vnq̄ iudicio meo melius ꝛ exacti⁹ scripserit de quātitate. ne credas te olim inter alios habēdū q̄ inter Cacophemos: zoilos: cherilos: crispinos: Bauios ꝛ alios id gen⁹ edentulos latratores. Sȝ ad annotatiōes redeo. Mulciber alexāder dixit eē scd̄e declinatiōis habereq̄ in gtō mulciberi. astipulat hnic Sulpiti⁹ cū plurib⁹. Nebrissēsis quē imitat⁹ suȝ negat mulciber vt scd̄e est: crescere in gtō: ꝛ legit in Cicerone mulciberi: ꝛ si q̄dā libri mulcibris ꝛ forsaȝ bn̄ hn̄t: dixi tn̄ sepius esse tertie declinationis nūc Nebrissensem ꝛ me ꝛ te errasse ꝛ Alexādrū bene dixisse reperio. Capella li. j. Ut:na que vertex mulciberi dicebatur. Et lib. vj. Deuorante mulcibero

Mulciber. Alexander defensus. Noualis.

Ora. Quid de nouialis garris sopnolente ꝛ lethee cerbere? Ignoras Torrētini tui definitionem esse: nouialis est ager qui renouatur semine? Et recte profecto Torrētinus renouatur em̄ proprie quod intermissum iteratur. In Ora. Lanciotū virū do

etissimū: pluresq; suffragatores habemus. Necdū aliter docentibus herbā porrigimus quū etiā apud Liuium impressiones optime vt Badiana pluresq; nō loca sed oras habeant. Discrimē inter crustū ⁊ crustā ex Torrentino mutuati sumus ⁊ raro infringit. ¶ Dictionū significātias: In prima parte grāmatice nostre nō adeo superstitiose quesiuimus cōtenti eas ex Sulpitio Badio cum Sinthenio Torrentino ceterisq; boni nois grāmaticis sine magno studio accipere. Ostende si potes quēq; melius nobis Genera/declinationes/⁊ reliquas dictionū accidentias enucleasse. Ostēde quicq; scitu necessariū omisisse. ¶ Quid vociferaris de sique neque nunque ecque? Nonne hec clarius q̄ tu declaraui in Syntaxi in regimine partitionis? Uide obliuiose Lallator ibi questiūculā/ Quō differūt noiatiui ⁊ accusatiui que vel qua. Euge annotator nobili scʒ ob hec nugamenta corona donande.

Crustum.

¶ Ad Syntaxin venio: in quā nocturno diurnoq; studio vir tandē tres annotationes tam friuolas: vt puero sint indigne: inuenire quiuisti. ¶ In tam lapsum me fateor nō inscitia verū incuria quadā ⁊ inaiaduertētia: qđ ex p̄cepto nostro facile intellexisses: nisi vt momo quū in me nihil carpendū vidisses: vmbrā ⁊ soleas vellicare libuisset. Hec incuria doctissimo cuiq; plerūq; obrepit. In dictione licentia si doctos cōsulueris nihil nos nō optime dixisse cōperies. ¶ Ast procul dubio poeticū est vt in Senēsem Badius noster rite docuit. Nec obest Gelliū in prosa vsurpasse: qr semel tm̄: ⁊ Gellius/Apuleius Sidoni⁹ scriptores sunt omnigeni: poetice in prosa plerūq; loquentes. En minutias: en quisquilias in Syntaxin nostrā tanto sudore collectas. Euge annotatorū simia. ¶ In sticologiā nostrā apinas tricas ⁊ si quid vilius istis: collegisti circiter viginti. Nam qđ dicā de Inarime: paraclitus latur⁹: polypus incepisti apud Ausoniū/ieci apud Boetiū. Quatuor apud Ciceronē. ino noecus apđ Enniū: parochia: acinacis. in ijs certe vix quicq̄ est annotatu dignū. Etē si ego erraui: Uergilius nō magis peccauit in dictione inarime q̄ latini vniuersi in proconsul propretor ⁊c. Uerū Aldū allucinatū nō Uergiliū manifeste docet Daniel Caietanus in decimā Senece tragediā: vt mirū sit arguʒ tuum ita cecutire. De paracletus ⁊ paraclitus in e ante t. nemo dicet me nō pulcherrime doctissimorum opiniones enucleasse. Quid latras rupice magistelle? Laturus Uergilius ceteriq; producūt tantum. Nec in Ciri laturum leges: sed relatu vt Badius noster optime declarat veluti nostris in annotationib⁹ videbis. ¶ Quid de iambico carmine sentiaʒ: in sticologia nostra satis patet. Ausonium non ego sed chalcographi corruperūt. Nam priusq; annotationes tue fuerunt mihi vise hunc locum: in arte mea correxi: vt ostendi. M. Guilielmo Ronerio Tiletano Cortracensis iuuētutis moderatori probo ⁊ perdocto. Is Cominū fuit: quum tuas annotationes huc ferebat ingenuarum artium professor Franciscus Laurentius: vtriq; vt primū nenias acceperam ostendi in meis annotationib⁹ siquid boni collegeras: me id ante notasse: te vero ex meis impurissime triuʒ literarū homo ⁊ effrons plagiarie surripuisse. nam Horatiū cum aldinis prenotamentis: ⁊ Silium mihi commodasti: in quibus notaui que furat⁹ es de Naca: hedile dolopis: pactumeius ⁊c. Si negaueris tuis te libris conuincā ⁊ testimonio Jacobi Uillici doctissimi: qui Silium Horatiūq; tuū ad me portauit: huic ⁊ excellenti decretorū doctori. M. Balduino braets ostendi apud Silium doloris nō dolopis legendū esse. Et nuper Bergis vt primū dixit mihi Henricus vulpes in genitiuo dolopis me abs te carpi confestim coram multis declaraui: quo pacto id ex me furatus esses vtq; Silius de nullo dolope: sed tantū de isalce: Hannone: ⁊ appio loqueret contra Nestorē. vides ne q̄ manifesti furti teneris? Non te pudet cornicula meis plumis ornari. Nullū hacten⁹ chalcographū adeo diligentē noui: quin interim dictiones pro dictionibus inuerterit et male impresserit: itaq; in opere meo preterit suppositū est iecit: alioqui nec latinitatis neometri ratio seruaretur: id minime vidisti talpee baubator. Ergo nō fatuʒ sub pedibus egit superbum nec iecit legendū est fatū sub pedibus: terit superbū.

Ast.

Inarime.

Boetius emaculat⁹

¶ Ut Priscianus soluit esse trissyllabū esse testat: in hoc Catulli phaleucio. Qui zonam soluit diu ligatā. ita ego cū Quintiano ⁊ plerisq; alijs dixi Gaudet ⁊ clauso esse trissyllaba in his. Uerbosa gaudet venus loquelam: si linguā clauso tenes in ore: at reperitur quater aut quinquies hoc loco spondeus. Non inficiamur. Uerū tam licenter vt nemo in hoc Catullū imitetur. Magna putas te laude dignū q̄ paucos pedes licenter vsurpatos notasti: quos nec Seruius nec Priscian⁹ nec diomedes

* Soluit trissyllabū

notare curauit. Qui soli mihi vitio vertis in quo nemo est hactenus reprehẽsione dignat⁹: quatuor Cicero corripit remotione ⁊ litere. vt Martialis fare⁹: alioqui reliqui poete id nomẽ aliquãdo corripuissent: quater fit a quatuor: vt ofella ab offa. Scio Aldũ aliter sentire: nec multũ repugno: nec in verba eius iuro. Quotidie scires a quot ⁊ dies fieri: si vnq̃ primũ Quintiliani de institutione oratoria librũ legisses. Quid gãnis inepte grãmatista ⁊ versificatorcule? Nõne vt quotãnis: ita quotidie dicimus. Quid de ãnio sentiã in annotationibus meis videbis. Ego cũ Strabone ⁊ Seruio ceterisq̃ latinis: ⁊ grecis monoec⁹ grecũ esse scio. Anni⁹ cũ Talmudistis iudeis ex mon ⁊ alces cõflatuz esse sine vllo authore sopitauit. At de hoc alias plura. vt de parochia ⁊ paroccia acinacisq̃ in quib⁹ nullos bonos authores te callere ostẽdis veluti ꝓpediez in annotationibus nostris. videbis. ¶ In tenuiore apud statiũ nõ me intelligis. nam volo u cõsonantez fieri: vt in tenuia sinuatis. id est vero per synerisim collidi: vt in aluearia. Ortus ⁊ instantẽ cornu tenuiore videbat luna die Catull⁹ omnino corripi docuit alioq̃ excepissem. Egregiam vero laudem ⁊ spolia ampla reportas si diligẽtia tua due tandẽ dictiũcule arti nostre adiecte sunt Mimerminus ⁊ Ideus Post annotatiões conscius eorũ que in te reprehẽdi: ne preuenitã exemplo diui Augustini dicis te quedam retractare: q̃ ipse te docui ingratissime discipule. vt iã ex epistola mea ꝓmulgata patet. ⁊ Uillicus noster nouit: ⁊ cõscientia tua testat̃. Si mea furari nõ veritus es: quid mirũ que a me didicisti si dissimulas? Hec sunt que in nugas tuas dicenda putaui: q: scriptũ est respõde stulto iuxta stultitiam suaz ne sibi videatur sapiens Non equidez dignũ te puto qui cum disceptem. Ceterum tacere nolui: vt haberent mei lectores quo te ceterosq̃ canes meos confutarent. Cõminij septimo Iduũ Nouẽbriũ anno. M.D.xiij

Marginal notes: Quatuor. Quotidie Monoec⁹ Tenuior apud Papinium Mimerminus Ideus.

¶ Finis.

Jo. Badius Lectori. S.

Habes lector studiose versificatoriã seu sticologiã Joannis Despauterij Niniuite: cum Apologia siue recriminatione in aduersariuz: quã inuit⁹ feci vt imprimerẽ: coactus tamẽ iustissima ratione: naz cũ ille contra decretuz patrum ⁊ prescriptũ Christianũ iam duos quasi diffamatorios libellos curauerit Gandaui imprimẽdos: indignũ visuz illis nõ respõdere: presertim cum ⁊ posset ⁊ deberet. Nam q: de multis rebus literarijs Grammatici certant: ⁊ adhuc sub iudice lis est: iniquum est bonos authores secuto vitio dare q̃ non omnis: presertim cuz fere meliores certe vetustiores sequatur. Nam quis sane mẽtis de inarime nõ potius Uergilio Lucano q̃ꝗ Aldo credat aut de monoecus non potius Seruio ⁊ omni grece scientiũ manui q̃ Annio Uiterbiẽsi. At voluerit rẽ literariã iuuare potuerit id hũanius fecisse amice admonẽdo: aut meliora edendo. nũc vero cum etiã laudi danda carpat vt q̃ vnoculus tm̃ viderit ⁊ dinouerit nõ literarij studij iuuãdi: sed hois fame eleuãde gatia scripsisse videtur quod si fecit nihil magis cõtra spez fecit. Nam quod Herculi Juno ⁊ Laurentio Uallensi castigatores eius id Despauterio zoilus est. Cuz enim intanto opere tã paucula taz auide vellicet: quis nõ ⁊ auctoris gloriã ⁊ operis auctoritatem maiorem ex eo censeat: sed viderit ipse: velim certe ꝑ ea qua vtrũq̃ ꝓsequor charitate in gratiam redeant ⁊ se Christianos agnoscãt memores. illis se ꝑfectos ingenijs erudiẽdis: qb⁹ mores boni q̃ litere culte magis sint necessarij.

¶ Uale.

¶ Excudebat Lugduni Laurentius Hilarius.
xxvj. Martij. M. D. xxxj.

iam. tradit finem eius gin/
mi dul cis omni ge./
iam finem tradit eius gin/
omni gen alle

aspicio te torvis oculis:
nõ secus abhorres aliter quam sathanas a signo crucis
quorsum adverbium loci por hazia donde:

dñe deus

DESPAUTE[R]

Grammatic[a]

calibrite
colorchecker CLASSIC
mm